

The Holy Bible: Croatian Translation

by

Anonymous

About *The Holy Bible: Croatian Translation*

Title: The Holy Bible: Croatian Translation
URL: <http://www.ccel.org/ccel/bible/hr.html>
Author(s): Anonymous
Publisher: Grand Rapids, MI: Christian Classics Ethereal Library
Description: This Bible translation was converted automatically from data files made available by the Unbound Bible project. Book names, introductions, titles, paragraphs, and the like were not available, so standard English names have been used. Therefore this file would benefit from additional work by someone who has access to a print edition.
Source: The Unbound Bible
Language: hr
Rights: Public Domain
Date Created: 2002-12-31
CCEL Subjects: All; Bible; Old Testament; New Testament; Apocrypha

Table of Contents

<i>About This Book</i>	p. ii
Title Page	p. 1
Old Testament	p. 2
Genesis	p. 2
Genesis 1	p. 2
Genesis 2	p. 3
Genesis 3	p. 3
Genesis 4	p. 4
Genesis 5	p. 5
Genesis 6	p. 6
Genesis 7	p. 7
Genesis 8	p. 8
Genesis 9	p. 8
Genesis 10	p. 9
Genesis 11	p. 10
Genesis 12	p. 11
Genesis 13	p. 11
Genesis 14	p. 12
Genesis 15	p. 13
Genesis 16	p. 14
Genesis 17	p. 14
Genesis 18	p. 15
Genesis 19	p. 16
Genesis 20	p. 18
Genesis 21	p. 18
Genesis 22	p. 19
Genesis 23	p. 20
Genesis 24	p. 21
Genesis 25	p. 23
Genesis 26	p. 24
Genesis 27	p. 25
Genesis 28	p. 27
Genesis 29	p. 28
Genesis 30	p. 29
Genesis 31	p. 30

Genesis 32.	p. 32
Genesis 33.	p. 33
Genesis 34.	p. 34
Genesis 35.	p. 35
Genesis 36.	p. 36
Genesis 37.	p. 37
Genesis 38.	p. 38
Genesis 39.	p. 39
Genesis 40.	p. 40
Genesis 41.	p. 41
Genesis 42.	p. 43
Genesis 43.	p. 44
Genesis 44.	p. 45
Genesis 45.	p. 46
Genesis 46.	p. 47
Genesis 47.	p. 48
Genesis 48.	p. 50
Genesis 49.	p. 51
Genesis 50.	p. 52
Exodus.	p. 53
Exodus 1.	p. 53
Exodus 2.	p. 53
Exodus 3.	p. 54
Exodus 4.	p. 55
Exodus 5.	p. 56
Exodus 6.	p. 57
Exodus 7.	p. 58
Exodus 8.	p. 59
Exodus 9.	p. 60
Exodus 10.	p. 61
Exodus 11.	p. 62
Exodus 12.	p. 63
Exodus 13.	p. 65
Exodus 14.	p. 66
Exodus 15.	p. 67
Exodus 16.	p. 68
Exodus 17.	p. 69
Exodus 18.	p. 70
Exodus 19.	p. 71
Exodus 20.	p. 71

Exodus 21.	p. 72
Exodus 22.	p. 73
Exodus 23.	p. 74
Exodus 24.	p. 76
Exodus 25.	p. 76
Exodus 26.	p. 77
Exodus 27.	p. 79
Exodus 28.	p. 79
Exodus 29.	p. 81
Exodus 30.	p. 82
Exodus 31.	p. 84
Exodus 32.	p. 84
Exodus 33.	p. 85
Exodus 34.	p. 86
Exodus 35.	p. 88
Exodus 36.	p. 89
Exodus 37.	p. 90
Exodus 38.	p. 91
Exodus 39.	p. 92
Exodus 40.	p. 94
Leviticus.	p. 95
Leviticus 1.	p. 95
Leviticus 2.	p. 95
Leviticus 3.	p. 96
Leviticus 4.	p. 97
Leviticus 5.	p. 98
Leviticus 6.	p. 99
Leviticus 7.	p. 100
Leviticus 8.	p. 101
Leviticus 9.	p. 103
Leviticus 10.	p. 103
Leviticus 11.	p. 104
Leviticus 12.	p. 106
Leviticus 13.	p. 106
Leviticus 14.	p. 108
Leviticus 15.	p. 110
Leviticus 16.	p. 111
Leviticus 17.	p. 113
Leviticus 18.	p. 114
Leviticus 19.	p. 114

Leviticus 20.	p. 116
Leviticus 21.	p. 117
Leviticus 22.	p. 118
Leviticus 23.	p. 119
Leviticus 24.	p. 120
Leviticus 25.	p. 121
Leviticus 26.	p. 123
Leviticus 27.	p. 124
Numbers.	p. 126
Numbers 1.	p. 126
Numbers 2.	p. 127
Numbers 3.	p. 128
Numbers 4.	p. 130
Numbers 5.	p. 132
Numbers 6.	p. 133
Numbers 7.	p. 134
Numbers 8.	p. 136
Numbers 9.	p. 137
Numbers 10.	p. 138
Numbers 11.	p. 139
Numbers 12.	p. 141
Numbers 13.	p. 141
Numbers 14.	p. 142
Numbers 15.	p. 144
Numbers 16.	p. 145
Numbers 17.	p. 146
Numbers 18.	p. 147
Numbers 19.	p. 148
Numbers 20.	p. 149
Numbers 21.	p. 150
Numbers 22.	p. 152
Numbers 23.	p. 153
Numbers 24.	p. 154
Numbers 25.	p. 155
Numbers 26.	p. 155
Numbers 27.	p. 157
Numbers 28.	p. 158
Numbers 29.	p. 159
Numbers 30.	p. 160
Numbers 31.	p. 161

Numbers 32.	p. 163
Numbers 33.	p. 164
Numbers 34.	p. 165
Numbers 35.	p. 166
Numbers 36.	p. 167
Deuteronomy.	p. 168
Deuteronomy 1.	p. 168
Deuteronomy 2.	p. 170
Deuteronomy 3.	p. 171
Deuteronomy 4.	p. 172
Deuteronomy 5.	p. 174
Deuteronomy 6.	p. 175
Deuteronomy 7.	p. 176
Deuteronomy 8.	p. 177
Deuteronomy 9.	p. 178
Deuteronomy 10.	p. 179
Deuteronomy 11.	p. 180
Deuteronomy 12.	p. 181
Deuteronomy 13.	p. 182
Deuteronomy 14.	p. 183
Deuteronomy 15.	p. 184
Deuteronomy 16.	p. 185
Deuteronomy 17.	p. 186
Deuteronomy 18.	p. 187
Deuteronomy 19.	p. 187
Deuteronomy 20.	p. 188
Deuteronomy 21.	p. 189
Deuteronomy 22.	p. 190
Deuteronomy 23.	p. 191
Deuteronomy 24.	p. 192
Deuteronomy 25.	p. 193
Deuteronomy 26.	p. 193
Deuteronomy 27.	p. 194
Deuteronomy 28.	p. 195
Deuteronomy 29.	p. 198
Deuteronomy 30.	p. 199
Deuteronomy 31.	p. 200
Deuteronomy 32.	p. 201
Deuteronomy 33.	p. 203
Deuteronomy 34.	p. 204

Joshua	p. 204
Joshua 1.	p. 204
Joshua 2.	p. 205
Joshua 3.	p. 206
Joshua 4.	p. 207
Joshua 5.	p. 208
Joshua 6.	p. 208
Joshua 7.	p. 209
Joshua 8.	p. 211
Joshua 9.	p. 212
Joshua 10.	p. 213
Joshua 11.	p. 215
Joshua 12.	p. 216
Joshua 13.	p. 216
Joshua 14.	p. 217
Joshua 15.	p. 218
Joshua 16.	p. 220
Joshua 17.	p. 220
Joshua 18.	p. 221
Joshua 19.	p. 222
Joshua 20.	p. 223
Joshua 21.	p. 224
Joshua 22.	p. 225
Joshua 23.	p. 227
Joshua 24.	p. 227
Judges.	p. 229
Judges 1.	p. 229
Judges 2.	p. 230
Judges 3.	p. 231
Judges 4.	p. 232
Judges 5.	p. 233
Judges 6.	p. 234
Judges 7.	p. 236
Judges 8.	p. 237
Judges 9.	p. 238
Judges 10.	p. 240
Judges 11.	p. 241
Judges 12.	p. 242
Judges 13.	p. 243
Judges 14.	p. 244

Judges 15.	p. 245
Judges 16.	p. 246
Judges 17.	p. 247
Judges 18.	p. 248
Judges 19.	p. 249
Judges 20.	p. 250
Judges 21.	p. 252
Ruth.	p. 253
Ruth 1.	p. 253
Ruth 2.	p. 254
Ruth 3.	p. 255
Ruth 4.	p. 255
1 Samuel.	p. 256
1 Samuel 1.	p. 256
1 Samuel 2.	p. 257
1 Samuel 3.	p. 259
1 Samuel 4.	p. 260
1 Samuel 5.	p. 260
1 Samuel 6.	p. 261
1 Samuel 7.	p. 262
1 Samuel 8.	p. 263
1 Samuel 9.	p. 264
1 Samuel 10.	p. 265
1 Samuel 11.	p. 266
1 Samuel 12.	p. 267
1 Samuel 13.	p. 268
1 Samuel 14.	p. 269
1 Samuel 15.	p. 271
1 Samuel 16.	p. 272
1 Samuel 17.	p. 273
1 Samuel 18.	p. 275
1 Samuel 19.	p. 276
1 Samuel 20.	p. 277
1 Samuel 21.	p. 279
1 Samuel 22.	p. 280
1 Samuel 23.	p. 281
1 Samuel 24.	p. 282
1 Samuel 25.	p. 283
1 Samuel 26.	p. 285
1 Samuel 27.	p. 286

1 Samuel 28.	p. 286
1 Samuel 29.	p. 287
1 Samuel 30.	p. 288
1 Samuel 31.	p. 289
2 Samuel.	p. 290
2 Samuel 1.	p. 290
2 Samuel 2.	p. 291
2 Samuel 3.	p. 292
2 Samuel 4.	p. 294
2 Samuel 5.	p. 294
2 Samuel 6.	p. 295
2 Samuel 7.	p. 296
2 Samuel 8.	p. 297
2 Samuel 9.	p. 298
2 Samuel 10.	p. 299
2 Samuel 11.	p. 300
2 Samuel 12.	p. 301
2 Samuel 13.	p. 302
2 Samuel 14.	p. 304
2 Samuel 15.	p. 305
2 Samuel 16.	p. 306
2 Samuel 17.	p. 307
2 Samuel 18.	p. 309
2 Samuel 19.	p. 310
2 Samuel 20.	p. 312
2 Samuel 21.	p. 313
2 Samuel 22.	p. 314
2 Samuel 23.	p. 315
2 Samuel 24.	p. 317
1 Kings.	p. 318
1 Kings 1.	p. 318
1 Kings 2.	p. 320
1 Kings 3.	p. 322
1 Kings 4.	p. 323
1 Kings 5.	p. 323
1 Kings 6.	p. 325
1 Kings 7.	p. 326
1 Kings 8.	p. 328
1 Kings 9.	p. 330
1 Kings 10.	p. 331

1 Kings 11.	p. 332
1 Kings 12.	p. 334
1 Kings 13.	p. 335
1 Kings 14.	p. 337
1 Kings 15.	p. 338
1 Kings 16.	p. 339
1 Kings 17.	p. 340
1 Kings 18.	p. 341
1 Kings 19.	p. 343
1 Kings 20.	p. 344
1 Kings 21.	p. 346
1 Kings 22.	p. 347
2 Kings.	p. 348
2 Kings 1.	p. 349
2 Kings 2.	p. 349
2 Kings 3.	p. 350
2 Kings 4.	p. 351
2 Kings 5.	p. 353
2 Kings 6.	p. 354
2 Kings 7.	p. 356
2 Kings 8.	p. 357
2 Kings 9.	p. 358
2 Kings 10.	p. 359
2 Kings 11.	p. 361
2 Kings 12.	p. 362
2 Kings 13.	p. 362
2 Kings 14.	p. 364
2 Kings 15.	p. 365
2 Kings 16.	p. 366
2 Kings 17.	p. 367
2 Kings 18.	p. 369
2 Kings 19.	p. 370
2 Kings 20.	p. 372
2 Kings 21.	p. 372
2 Kings 22.	p. 373
2 Kings 23.	p. 374
2 Kings 24.	p. 376
2 Kings 25.	p. 377
1 Chronicles.	p. 378
1 Chronicles 1.	p. 378

1 Chronicles 2.	p. 379
1 Chronicles 3.	p. 381
1 Chronicles 4.	p. 381
1 Chronicles 5.	p. 382
1 Chronicles 6.	p. 384
1 Chronicles 7.	p. 385
1 Chronicles 8.	p. 386
1 Chronicles 9.	p. 387
1 Chronicles 10.	p. 388
1 Chronicles 11.	p. 389
1 Chronicles 12.	p. 390
1 Chronicles 13.	p. 392
1 Chronicles 14.	p. 392
1 Chronicles 15.	p. 393
1 Chronicles 16.	p. 394
1 Chronicles 17.	p. 395
1 Chronicles 18.	p. 396
1 Chronicles 19.	p. 397
1 Chronicles 20.	p. 398
1 Chronicles 21.	p. 398
1 Chronicles 22.	p. 399
1 Chronicles 23.	p. 400
1 Chronicles 24.	p. 401
1 Chronicles 25.	p. 402
1 Chronicles 26.	p. 403
1 Chronicles 27.	p. 404
1 Chronicles 28.	p. 405
1 Chronicles 29.	p. 406
2 Chronicles.	p. 407
2 Chronicles 1.	p. 407
2 Chronicles 2.	p. 408
2 Chronicles 3.	p. 409
2 Chronicles 4.	p. 409
2 Chronicles 5.	p. 410
2 Chronicles 6.	p. 411
2 Chronicles 7.	p. 413
2 Chronicles 8.	p. 414
2 Chronicles 9.	p. 414
2 Chronicles 10.	p. 416
2 Chronicles 11.	p. 416

2 Chronicles 12.	p. 417
2 Chronicles 13.	p. 418
2 Chronicles 14.	p. 419
2 Chronicles 15.	p. 419
2 Chronicles 16.	p. 420
2 Chronicles 17.	p. 421
2 Chronicles 18.	p. 421
2 Chronicles 19.	p. 423
2 Chronicles 20.	p. 423
2 Chronicles 21.	p. 425
2 Chronicles 22.	p. 425
2 Chronicles 23.	p. 426
2 Chronicles 24.	p. 427
2 Chronicles 25.	p. 428
2 Chronicles 26.	p. 429
2 Chronicles 27.	p. 430
2 Chronicles 28.	p. 431
2 Chronicles 29.	p. 432
2 Chronicles 30.	p. 433
2 Chronicles 31.	p. 435
2 Chronicles 32.	p. 436
2 Chronicles 33.	p. 437
2 Chronicles 34.	p. 438
2 Chronicles 35.	p. 439
2 Chronicles 36.	p. 441
Ezra.	p. 442
Ezra 1.	p. 442
Ezra 2.	p. 442
Ezra 3.	p. 444
Ezra 4.	p. 444
Ezra 5.	p. 446
Ezra 6.	p. 446
Ezra 7.	p. 447
Ezra 8.	p. 448
Ezra 9.	p. 450
Ezra 10.	p. 451
Nehemiah.	p. 452
Nehemiah 1.	p. 452
Nehemiah 2.	p. 453
Nehemiah 3.	p. 453

Nehemiah 4.	p. 455
Nehemiah 5.	p. 456
Nehemiah 6.	p. 457
Nehemiah 7.	p. 457
Nehemiah 8.	p. 459
Nehemiah 9.	p. 460
Nehemiah 10.	p. 462
Nehemiah 11.	p. 463
Nehemiah 12.	p. 464
Nehemiah 13.	p. 465
Esther.	p. 466
Esther 0.	p. 466
Esther 1.	p. 467
Esther 2.	p. 468
Esther 3.	p. 469
Esther 4.	p. 470
Esther 5.	p. 472
Esther 6.	p. 473
Esther 7.	p. 474
Esther 8.	p. 474
Esther 9.	p. 476
Esther 10.	p. 477
Job.	p. 478
Job 1.	p. 478
Job 2.	p. 479
Job 3.	p. 479
Job 4.	p. 480
Job 5.	p. 480
Job 6.	p. 481
Job 7.	p. 482
Job 8.	p. 482
Job 9.	p. 483
Job 10.	p. 484
Job 11.	p. 484
Job 12.	p. 485
Job 13.	p. 486
Job 14.	p. 486
Job 15.	p. 487
Job 16.	p. 488
Job 17.	p. 488

Job 18.	p. 489
Job 19.	p. 489
Job 20.	p. 490
Job 21.	p. 491
Job 22.	p. 491
Job 23.	p. 492
Job 24.	p. 493
Job 25.	p. 493
Job 26.	p. 494
Job 27.	p. 494
Job 28.	p. 495
Job 29.	p. 495
Job 30.	p. 496
Job 31.	p. 497
Job 32.	p. 498
Job 33.	p. 498
Job 34.	p. 499
Job 35.	p. 500
Job 36.	p. 500
Job 37.	p. 501
Job 38.	p. 502
Job 39.	p. 503
Job 40.	p. 503
Job 41.	p. 504
Job 42.	p. 505
Psalms.	p. 505
Psalm 1.	p. 505
Psalm 2.	p. 506
Psalm 3.	p. 506
Psalm 4.	p. 506
Psalm 5.	p. 506
Psalm 6.	p. 507
Psalm 7.	p. 507
Psalm 8.	p. 508
Psalm 9.	p. 508
Psalm 10.	p. 509
Psalm 11.	p. 509
Psalm 12.	p. 509
Psalm 13.	p. 510
Psalm 14.	p. 510

Psalm 15.	p. 510
Psalm 16.	p. 510
Psalm 17.	p. 511
Psalm 18.	p. 511
Psalm 19.	p. 512
Psalm 20.	p. 513
Psalm 21.	p. 513
Psalm 22.	p. 514
Psalm 23.	p. 514
Psalm 24.	p. 515
Psalm 25.	p. 515
Psalm 26.	p. 516
Psalm 27.	p. 516
Psalm 28.	p. 516
Psalm 29.	p. 517
Psalm 30.	p. 517
Psalm 31.	p. 518
Psalm 32.	p. 518
Psalm 33.	p. 519
Psalm 34.	p. 519
Psalm 35.	p. 520
Psalm 36.	p. 521
Psalm 37.	p. 521
Psalm 38.	p. 522
Psalm 39.	p. 522
Psalm 40.	p. 523
Psalm 41.	p. 524
Psalm 42.	p. 524
Psalm 43.	p. 524
Psalm 44.	p. 525
Psalm 45.	p. 525
Psalm 46.	p. 526
Psalm 47.	p. 526
Psalm 48.	p. 527
Psalm 49.	p. 527
Psalm 50.	p. 527
Psalm 51.	p. 528
Psalm 52.	p. 529
Psalm 53.	p. 529
Psalm 54.	p. 529

Psalm 55.	p. 529
Psalm 56.	p. 530
Psalm 57.	p. 530
Psalm 58.	p. 531
Psalm 59.	p. 531
Psalm 60.	p. 532
Psalm 61.	p. 532
Psalm 62.	p. 532
Psalm 63.	p. 533
Psalm 64.	p. 533
Psalm 65.	p. 534
Psalm 66.	p. 534
Psalm 67.	p. 534
Psalm 68.	p. 535
Psalm 69.	p. 536
Psalm 70.	p. 537
Psalm 71.	p. 537
Psalm 72.	p. 538
Psalm 73.	p. 538
Psalm 74.	p. 539
Psalm 75.	p. 539
Psalm 76.	p. 540
Psalm 77.	p. 540
Psalm 78.	p. 541
Psalm 79.	p. 542
Psalm 80.	p. 543
Psalm 81.	p. 543
Psalm 82.	p. 544
Psalm 83.	p. 544
Psalm 84.	p. 544
Psalm 85.	p. 545
Psalm 86.	p. 545
Psalm 87.	p. 546
Psalm 88.	p. 546
Psalm 89.	p. 546
Psalm 90.	p. 547
Psalm 91.	p. 548
Psalm 92.	p. 548
Psalm 93.	p. 549
Psalm 94.	p. 549

Psalm 95.	p. 550
Psalm 96.	p. 550
Psalm 97.	p. 550
Psalm 98.	p. 551
Psalm 99.	p. 551
Psalm 100.	p. 551
Psalm 101.	p. 552
Psalm 102.	p. 552
Psalm 103.	p. 553
Psalm 104.	p. 553
Psalm 105.	p. 554
Psalm 106.	p. 555
Psalm 107.	p. 556
Psalm 108.	p. 557
Psalm 109.	p. 557
Psalm 110.	p. 558
Psalm 111.	p. 558
Psalm 112.	p. 559
Psalm 113.	p. 559
Psalm 114.	p. 559
Psalm 115.	p. 560
Psalm 116.	p. 560
Psalm 117.	p. 561
Psalm 118.	p. 561
Psalm 119.	p. 561
Psalm 120.	p. 565
Psalm 121.	p. 565
Psalm 122.	p. 565
Psalm 123.	p. 565
Psalm 124.	p. 566
Psalm 125.	p. 566
Psalm 126.	p. 566
Psalm 127.	p. 566
Psalm 128.	p. 567
Psalm 129.	p. 567
Psalm 130.	p. 567
Psalm 131.	p. 568
Psalm 132.	p. 568
Psalm 133.	p. 568
Psalm 134.	p. 568

Psalm 135.	p. 569
Psalm 136.	p. 569
Psalm 137.	p. 570
Psalm 138.	p. 570
Psalm 139.	p. 570
Psalm 140.	p. 571
Psalm 141.	p. 571
Psalm 142.	p. 572
Psalm 143.	p. 572
Psalm 144.	p. 573
Psalm 145.	p. 573
Psalm 146.	p. 574
Psalm 147.	p. 574
Psalm 148.	p. 574
Psalm 149.	p. 575
Psalm 150.	p. 575
Proverbs.	p. 575
Proverbs 1.	p. 575
Proverbs 2.	p. 576
Proverbs 3.	p. 577
Proverbs 4.	p. 577
Proverbs 5.	p. 578
Proverbs 6.	p. 579
Proverbs 7.	p. 579
Proverbs 8.	p. 580
Proverbs 9.	p. 581
Proverbs 10.	p. 581
Proverbs 11.	p. 582
Proverbs 12.	p. 583
Proverbs 13.	p. 583
Proverbs 14.	p. 584
Proverbs 15.	p. 585
Proverbs 16.	p. 586
Proverbs 17.	p. 586
Proverbs 18.	p. 587
Proverbs 19.	p. 588
Proverbs 20.	p. 588
Proverbs 21.	p. 589
Proverbs 22.	p. 590
Proverbs 23.	p. 590

Proverbs 24.	p. 591
Proverbs 25.	p. 592
Proverbs 26.	p. 593
Proverbs 27.	p. 593
Proverbs 28.	p. 594
Proverbs 29.	p. 595
Proverbs 30.	p. 595
Proverbs 31.	p. 596
Ecclesiastes.	p. 597
Ecclesiastes 1.	p. 597
Ecclesiastes 2.	p. 598
Ecclesiastes 3.	p. 598
Ecclesiastes 4.	p. 599
Ecclesiastes 5.	p. 600
Ecclesiastes 6.	p. 600
Ecclesiastes 7.	p. 601
Ecclesiastes 8.	p. 602
Ecclesiastes 9.	p. 602
Ecclesiastes 10.	p. 603
Ecclesiastes 11.	p. 604
Ecclesiastes 12.	p. 604
Song of Solomon.	p. 604
Song of Solomon 1.	p. 605
Song of Solomon 2.	p. 605
Song of Solomon 3.	p. 606
Song of Solomon 4.	p. 606
Song of Solomon 5.	p. 607
Song of Solomon 6.	p. 607
Song of Solomon 7.	p. 608
Song of Solomon 8.	p. 608
Isaiah.	p. 609
Isaiah 1.	p. 609
Isaiah 2.	p. 610
Isaiah 3.	p. 610
Isaiah 4.	p. 611
Isaiah 5.	p. 611
Isaiah 6.	p. 612
Isaiah 7.	p. 613
Isaiah 8.	p. 614
Isaiah 9.	p. 615

Isaiah 10.	p. 615
Isaiah 11.	p. 616
Isaiah 12.	p. 617
Isaiah 13.	p. 617
Isaiah 14.	p. 618
Isaiah 15.	p. 619
Isaiah 16.	p. 619
Isaiah 17.	p. 620
Isaiah 18.	p. 620
Isaiah 19.	p. 621
Isaiah 20.	p. 622
Isaiah 21.	p. 622
Isaiah 22.	p. 623
Isaiah 23.	p. 623
Isaiah 24.	p. 624
Isaiah 25.	p. 625
Isaiah 26.	p. 625
Isaiah 27.	p. 626
Isaiah 28.	p. 627
Isaiah 29.	p. 628
Isaiah 30.	p. 628
Isaiah 31.	p. 630
Isaiah 32.	p. 630
Isaiah 33.	p. 631
Isaiah 34.	p. 632
Isaiah 35.	p. 632
Isaiah 36.	p. 633
Isaiah 37.	p. 634
Isaiah 38.	p. 635
Isaiah 39.	p. 636
Isaiah 40.	p. 636
Isaiah 41.	p. 637
Isaiah 42.	p. 638
Isaiah 43.	p. 639
Isaiah 44.	p. 640
Isaiah 45.	p. 641
Isaiah 46.	p. 642
Isaiah 47.	p. 642
Isaiah 48.	p. 643
Isaiah 49.	p. 644

Isaiah 50.	p. 645
Isaiah 51.	p. 645
Isaiah 52.	p. 646
Isaiah 53.	p. 647
Isaiah 54.	p. 647
Isaiah 55.	p. 648
Isaiah 56.	p. 649
Isaiah 57.	p. 649
Isaiah 58.	p. 650
Isaiah 59.	p. 651
Isaiah 60.	p. 652
Isaiah 61.	p. 652
Isaiah 62.	p. 653
Isaiah 63.	p. 653
Isaiah 64.	p. 654
Isaiah 65.	p. 655
Isaiah 66.	p. 656
Jeremiah.	p. 657
Jeremiah 1.	p. 657
Jeremiah 2.	p. 658
Jeremiah 3.	p. 659
Jeremiah 4.	p. 660
Jeremiah 5.	p. 661
Jeremiah 6.	p. 662
Jeremiah 7.	p. 663
Jeremiah 8.	p. 664
Jeremiah 9.	p. 665
Jeremiah 10.	p. 666
Jeremiah 11.	p. 667
Jeremiah 12.	p. 668
Jeremiah 13.	p. 669
Jeremiah 14.	p. 670
Jeremiah 15.	p. 671
Jeremiah 16.	p. 671
Jeremiah 17.	p. 672
Jeremiah 18.	p. 673
Jeremiah 19.	p. 674
Jeremiah 20.	p. 675
Jeremiah 21.	p. 676
Jeremiah 22.	p. 677

Jeremiah 23.	p. 678
Jeremiah 24.	p. 679
Jeremiah 26.	p. 681
Jeremiah 27.	p. 682
Jeremiah 28.	p. 683
Jeremiah 29.	p. 684
Jeremiah 30.	p. 685
Jeremiah 31.	p. 686
Jeremiah 32.	p. 687
Jeremiah 33.	p. 689
Jeremiah 34.	p. 690
Jeremiah 35.	p. 691
Jeremiah 36.	p. 692
Jeremiah 37.	p. 693
Jeremiah 38.	p. 694
Jeremiah 39.	p. 695
Jeremiah 40.	p. 696
Jeremiah 41.	p. 697
Jeremiah 42.	p. 698
Jeremiah 43.	p. 699
Jeremiah 44.	p. 699
Jeremiah 45.	p. 701
Jeremiah 46.	p. 701
Jeremiah 47.	p. 702
Jeremiah 48.	p. 703
Jeremiah 49.	p. 704
Jeremiah 50.	p. 706
Jeremiah 51.	p. 707
Jeremiah 52.	p. 709
Lamentations.	p. 711
Lamentations 1.	p. 711
Lamentations 2.	p. 712
Lamentations 3.	p. 713
Lamentations 4.	p. 714
Lamentations 5.	p. 715
Ezekiel.	p. 715
Ezekiel 1.	p. 715
Ezekiel 2.	p. 716
Ezekiel 3.	p. 717
Ezekiel 4.	p. 718

Ezekiel 5.	p. 718
Ezekiel 6.	p. 719
Ezekiel 7.	p. 720
Ezekiel 8.	p. 721
Ezekiel 9.	p. 721
Ezekiel 10.	p. 722
Ezekiel 11.	p. 723
Ezekiel 12.	p. 724
Ezekiel 13.	p. 725
Ezekiel 14.	p. 726
Ezekiel 15.	p. 727
Ezekiel 16.	p. 727
Ezekiel 17.	p. 729
Ezekiel 18.	p. 730
Ezekiel 19.	p. 731
Ezekiel 20.	p. 732
Ezekiel 21.	p. 733
Ezekiel 22.	p. 735
Ezekiel 23.	p. 736
Ezekiel 24.	p. 737
Ezekiel 25.	p. 738
Ezekiel 26.	p. 739
Ezekiel 27.	p. 740
Ezekiel 28.	p. 741
Ezekiel 29.	p. 742
Ezekiel 30.	p. 743
Ezekiel 31.	p. 744
Ezekiel 32.	p. 745
Ezekiel 33.	p. 746
Ezekiel 34.	p. 747
Ezekiel 35.	p. 748
Ezekiel 36.	p. 749
Ezekiel 37.	p. 750
Ezekiel 38.	p. 751
Ezekiel 39.	p. 752
Ezekiel 40.	p. 753
Ezekiel 41.	p. 755
Ezekiel 42.	p. 756
Ezekiel 43.	p. 757
Ezekiel 44.	p. 758

Ezekiel 45.	p. 759
Ezekiel 46.	p. 760
Ezekiel 47.	p. 761
Ezekiel 48.	p. 762
Daniel.	p. 763
Daniel 1.	p. 763
Daniel 2.	p. 764
Daniel 3.	p. 766
Daniel 4.	p. 769
Daniel 5.	p. 770
Daniel 6.	p. 772
Daniel 7.	p. 773
Daniel 8.	p. 774
Daniel 9.	p. 775
Daniel 10.	p. 776
Daniel 11.	p. 777
Daniel 12.	p. 779
Daniel 13.	p. 780
Daniel 14.	p. 781
Hosea.	p. 783
Hosea 1.	p. 783
Hosea 2.	p. 783
Hosea 3.	p. 784
Hosea 4.	p. 784
Hosea 5.	p. 785
Hosea 6.	p. 785
Hosea 7.	p. 786
Hosea 8.	p. 786
Hosea 9.	p. 787
Hosea 10.	p. 788
Hosea 11.	p. 788
Hosea 12.	p. 789
Hosea 13.	p. 789
Hosea 14.	p. 790
Joel.	p. 790
Joel 1.	p. 790
Joel 2.	p. 791
Joel 3.	p. 792
Joel 4.	p. 792
Amos.	p. 793

Amos 1.	p. 793
Amos 2.	p. 793
Amos 3.	p. 794
Amos 4.	p. 794
Amos 5.	p. 795
Amos 6.	p. 796
Amos 7.	p. 796
Amos 8.	p. 797
Amos 9.	p. 798
Obadiah.	p. 798
Obadiah 1.	p. 798
Jonah.	p. 799
Jonah 1.	p. 799
Jonah 2.	p. 800
Jonah 3.	p. 800
Jonah 4.	p. 801
Micah.	p. 801
Micah 1.	p. 801
Micah 2.	p. 802
Micah 3.	p. 802
Micah 4.	p. 803
Micah 5.	p. 804
Micah 6.	p. 804
Micah 7.	p. 805
Nahum.	p. 806
Nahum 1.	p. 806
Nahum 2.	p. 806
Nahum 3.	p. 807
Habakkuk.	p. 808
Habakkuk 1.	p. 808
Habakkuk 2.	p. 808
Habakkuk 3.	p. 809
Zephaniah.	p. 810
Zephaniah 1.	p. 810
Zephaniah 2.	p. 810
Zephaniah 3.	p. 811
Haggai.	p. 812
Haggai 1.	p. 812
Haggai 2.	p. 812
Zechariah.	p. 813

Zechariah 1.	p. 814
Zechariah 2.	p. 814
Zechariah 3.	p. 815
Zechariah 4.	p. 815
Zechariah 5.	p. 816
Zechariah 6.	p. 816
Zechariah 7.	p. 817
Zechariah 8.	p. 817
Zechariah 9.	p. 818
Zechariah 10.	p. 819
Zechariah 11.	p. 820
Zechariah 12.	p. 820
Zechariah 13.	p. 821
Zechariah 14.	p. 821
Malachi.	p. 822
Malachi 1.	p. 822
Malachi 2.	p. 823
Malachi 3.	p. 824
New Testament.	p. 826
Matthew.	p. 826
Matthew 1.	p. 826
Matthew 2.	p. 826
Matthew 3.	p. 827
Matthew 4.	p. 828
Matthew 5.	p. 829
Matthew 6.	p. 830
Matthew 7.	p. 831
Matthew 8.	p. 832
Matthew 9.	p. 833
Matthew 10.	p. 834
Matthew 11.	p. 835
Matthew 12.	p. 836
Matthew 13.	p. 837
Matthew 14.	p. 839
Matthew 15.	p. 840
Matthew 16.	p. 841
Matthew 17.	p. 842
Matthew 18.	p. 843
Matthew 19.	p. 844
Matthew 20.	p. 845

Matthew 21.	p. 845
Matthew 22.	p. 847
Matthew 23.	p. 848
Matthew 24.	p. 849
Matthew 25.	p. 850
Matthew 26.	p. 852
Matthew 27.	p. 853
Matthew 28.	p. 855
Mark.	p. 856
Mark 1.	p. 856
Mark 2.	p. 857
Mark 3.	p. 858
Mark 4.	p. 859
Mark 5.	p. 860
Mark 6.	p. 861
Mark 7.	p. 863
Mark 8.	p. 864
Mark 9.	p. 865
Mark 10.	p. 866
Mark 11.	p. 867
Mark 12.	p. 868
Mark 13.	p. 870
Mark 14.	p. 871
Mark 15.	p. 872
Mark 16.	p. 874
Luke.	p. 874
Luke 1.	p. 874
Luke 2.	p. 876
Luke 3.	p. 878
Luke 4.	p. 879
Luke 5.	p. 880
Luke 6.	p. 881
Luke 7.	p. 882
Luke 8.	p. 884
Luke 9.	p. 885
Luke 10.	p. 887
Luke 11.	p. 888
Luke 12.	p. 890
Luke 13.	p. 892
Luke 14.	p. 893

Luke 15.	p. 894
Luke 16.	p. 895
Luke 17.	p. 896
Luke 18.	p. 897
Luke 19.	p. 898
Luke 20.	p. 899
Luke 21.	p. 900
Luke 22.	p. 901
Luke 23.	p. 903
Luke 24.	p. 905
John.	p. 906
John 1.	p. 906
John 2.	p. 907
John 3.	p. 908
John 4.	p. 909
John 5.	p. 911
John 6.	p. 912
John 7.	p. 914
John 8.	p. 915
John 9.	p. 917
John 10.	p. 918
John 11.	p. 919
John 12.	p. 920
John 13.	p. 922
John 14.	p. 923
John 15.	p. 924
John 16.	p. 925
John 17.	p. 925
John 18.	p. 926
John 19.	p. 928
John 20.	p. 929
John 21.	p. 930
Acts.	p. 931
Acts 1.	p. 931
Acts 2.	p. 932
Acts 3.	p. 933
Acts 4.	p. 934
Acts 5.	p. 935
Acts 6.	p. 936
Acts 7.	p. 937

Acts 8.	p. 939
Acts 9.	p. 940
Acts 10.	p. 941
Acts 11.	p. 942
Acts 12.	p. 943
Acts 13.	p. 944
Acts 14.	p. 946
Acts 15.	p. 946
Acts 16.	p. 948
Acts 17.	p. 949
Acts 18.	p. 950
Acts 19.	p. 951
Acts 20.	p. 952
Acts 21.	p. 953
Acts 22.	p. 955
Acts 23.	p. 956
Acts 24.	p. 957
Acts 25.	p. 958
Acts 26.	p. 959
Acts 27.	p. 960
Acts 28.	p. 961
Romans.	p. 962
Romans 1.	p. 962
Romans 2.	p. 963
Romans 3.	p. 964
Romans 4.	p. 965
Romans 5.	p. 966
Romans 6.	p. 966
Romans 7.	p. 967
Romans 8.	p. 968
Romans 9.	p. 969
Romans 10.	p. 970
Romans 11.	p. 971
Romans 12.	p. 972
Romans 13.	p. 972
Romans 14.	p. 973
Romans 15.	p. 973
Romans 16.	p. 974
1 Corinthians.	p. 975
1 Corinthians 1.	p. 975

1 Corinthians 2.	p. 976
1 Corinthians 3.	p. 977
1 Corinthians 4.	p. 977
1 Corinthians 5.	p. 978
1 Corinthians 6.	p. 979
1 Corinthians 7.	p. 979
1 Corinthians 8.	p. 980
1 Corinthians 9.	p. 981
1 Corinthians 10.	p. 982
1 Corinthians 11.	p. 983
1 Corinthians 12.	p. 983
1 Corinthians 13.	p. 984
1 Corinthians 14.	p. 985
1 Corinthians 15.	p. 986
1 Corinthians 16.	p. 987
2 Corinthians.	p. 988
2 Corinthians 1.	p. 988
2 Corinthians 2.	p. 989
2 Corinthians 3.	p. 989
2 Corinthians 4.	p. 990
2 Corinthians 5.	p. 991
2 Corinthians 6.	p. 991
2 Corinthians 7.	p. 992
2 Corinthians 8.	p. 992
2 Corinthians 9.	p. 993
2 Corinthians 10.	p. 994
2 Corinthians 11.	p. 994
2 Corinthians 12.	p. 995
2 Corinthians 13.	p. 996
Galatians.	p. 997
Galatians 1.	p. 997
Galatians 2.	p. 998
Galatians 3.	p. 998
Galatians 4.	p. 999
Galatians 5.	p. 1000
Galatians 6.	p. 1001
Ephesians.	p. 1001
Ephesians 1.	p. 1001
Ephesians 2.	p. 1002
Ephesians 3.	p. 1003

Ephesians 4.	p. 1003
Ephesians 5.	p. 1004
Ephesians 6.	p. 1005
Philippians.	p. 1006
Philippians 1.	p. 1006
Philippians 2.	p. 1007
Philippians 3.	p. 1008
Philippians 4.	p. 1008
Colossians.	p. 1009
Colossians 1.	p. 1009
Colossians 2.	p. 1010
Colossians 3.	p. 1011
Colossians 4.	p. 1011
1 Thessalonians.	p. 1012
1 Thessalonians 1.	p. 1012
1 Thessalonians 2.	p. 1012
1 Thessalonians 3.	p. 1013
1 Thessalonians 4.	p. 1014
1 Thessalonians 5.	p. 1014
2 Thessalonians.	p. 1015
2 Thessalonians 1.	p. 1015
2 Thessalonians 2.	p. 1016
2 Thessalonians 3.	p. 1016
1 Timothy.	p. 1017
1 Timothy 1.	p. 1017
1 Timothy 2.	p. 1017
1 Timothy 3.	p. 1018
1 Timothy 4.	p. 1018
1 Timothy 5.	p. 1019
1 Timothy 6.	p. 1020
2 Timothy.	p. 1020
2 Timothy 1.	p. 1020
2 Timothy 2.	p. 1021
2 Timothy 3.	p. 1022
2 Timothy 4.	p. 1022
Titus.	p. 1023
Titus 1.	p. 1023
Titus 2.	p. 1024
Titus 3.	p. 1024
Philemon.	p. 1025

Philemon 1.	p. 1025
Hebrews.	p. 1026
Hebrews 1.	p. 1026
Hebrews 2.	p. 1026
Hebrews 3.	p. 1027
Hebrews 4.	p. 1027
Hebrews 5.	p. 1028
Hebrews 6.	p. 1028
Hebrews 7.	p. 1029
Hebrews 8.	p. 1030
Hebrews 9.	p. 1031
Hebrews 10.	p. 1031
Hebrews 11.	p. 1033
Hebrews 12.	p. 1034
Hebrews 13.	p. 1035
James.	p. 1035
James 1.	p. 1036
James 2.	p. 1036
James 3.	p. 1037
James 4.	p. 1038
James 5.	p. 1038
1 Peter.	p. 1039
1 Peter 1.	p. 1039
1 Peter 2.	p. 1040
1 Peter 3.	p. 1041
1 Peter 4.	p. 1041
1 Peter 5.	p. 1042
2 Peter.	p. 1042
2 Peter 1.	p. 1043
2 Peter 2.	p. 1043
2 Peter 3.	p. 1044
1 John.	p. 1045
1 John 1.	p. 1045
1 John 2.	p. 1045
1 John 3.	p. 1046
1 John 4.	p. 1047
1 John 5.	p. 1048
2 John.	p. 1048
2 John 1.	p. 1048
3 John.	p. 1049

3 John 1.	p. 1049
Jude.	p. 1049
Jude 1.	p. 1049
Revelation.	p. 1050
Revelation 1.	p. 1050
Revelation 2.	p. 1051
Revelation 3.	p. 1052
Revelation 4.	p. 1053
Revelation 5.	p. 1053
Revelation 6.	p. 1054
Revelation 7.	p. 1055
Revelation 8.	p. 1055
Revelation 9.	p. 1056
Revelation 10.	p. 1056
Revelation 11.	p. 1057
Revelation 12.	p. 1058
Revelation 13.	p. 1058
Revelation 14.	p. 1059
Revelation 15.	p. 1060
Revelation 16.	p. 1060
Revelation 17.	p. 1061
Revelation 18.	p. 1062
Revelation 19.	p. 1063
Revelation 20.	p. 1063
Revelation 21.	p. 1064
Revelation 22.	p. 1065
Baruch.	p. 1066
Baruch 1.	p. 1066
Baruch 2.	p. 1067
Baruch 3.	p. 1068
Baruch 4.	p. 1069
Baruch 5.	p. 1070
Baruch 6.	p. 1070
Sirach.	p. 1073
Sirach 2.	p. 1074
Sirach 3.	p. 1074
Sirach 4.	p. 1075
Sirach 5.	p. 1076
Sirach 6.	p. 1076
Sirach 7.	p. 1077

Sirach 8.	p. 1078
Sirach 9.	p. 1078
Sirach 10.	p. 1079
Sirach 11.	p. 1080
Sirach 12.	p. 1080
Sirach 13.	p. 1081
Sirach 14.	p. 1082
Sirach 15.	p. 1082
Sirach 16.	p. 1083
Sirach 17.	p. 1084
Sirach 18.	p. 1084
Sirach 19.	p. 1085
Sirach 20.	p. 1086
Sirach 21.	p. 1087
Sirach 22.	p. 1087
Sirach 23.	p. 1088
Sirach 24.	p. 1089
Sirach 25.	p. 1090
Sirach 26.	p. 1091
Sirach 27.	p. 1091
Sirach 28.	p. 1092
Sirach 29.	p. 1093
Sirach 30.	p. 1094
Sirach 31.	p. 1094
Sirach 32.	p. 1095
Sirach 33.	p. 1096
Sirach 34.	p. 1096
Sirach 35.	p. 1097
Sirach 36.	p. 1098
Sirach 37.	p. 1098
Sirach 38.	p. 1099
Sirach 39.	p. 1100
Sirach 40.	p. 1101
Sirach 41.	p. 1102
Sirach 42.	p. 1103
Sirach 43.	p. 1104
Sirach 44.	p. 1105
Sirach 45.	p. 1105
Sirach 46.	p. 1106
Sirach 47.	p. 1107

Sirach 48.	p. 1108
Sirach 49.	p. 1109
Sirach 50.	p. 1109
Sirach 51.	p. 1110
Judith.	p. 1111
Judith 1.	p. 1111
Judith 2.	p. 1112
Judith 3.	p. 1113
Judith 4.	p. 1113
Judith 5.	p. 1114
Judith 6.	p. 1115
Judith 7.	p. 1116
Judith 8.	p. 1117
Judith 9.	p. 1119
Judith 10.	p. 1120
Judith 11.	p. 1121
Judith 12.	p. 1122
Judith 13.	p. 1123
Judith 14.	p. 1124
Judith 15.	p. 1124
Judith 16.	p. 1125
1 Maccabees.	p. 1126
1 Maccabees 1.	p. 1126
1 Maccabees 2.	p. 1128
1 Maccabees 3.	p. 1130
1 Maccabees 4.	p. 1132
1 Maccabees 5.	p. 1133
1 Maccabees 6.	p. 1136
1 Maccabees 7.	p. 1138
1 Maccabees 8.	p. 1139
1 Maccabees 9.	p. 1141
1 Maccabees 10.	p. 1143
1 Maccabees 11.	p. 1146
1 Maccabees 12.	p. 1148
1 Maccabees 13.	p. 1150
1 Maccabees 14.	p. 1152
1 Maccabees 15.	p. 1153
1 Maccabees 16.	p. 1155
2 Maccabees.	p. 1156
2 Maccabees 1.	p. 1156

2 Maccabees 2.	p. 1157
2 Maccabees 3.	p. 1158
2 Maccabees 4.	p. 1160
2 Maccabees 5.	p. 1162
2 Maccabees 6.	p. 1163
2 Maccabees 7.	p. 1164
2 Maccabees 8.	p. 1166
2 Maccabees 9.	p. 1168
2 Maccabees 10.	p. 1169
2 Maccabees 11.	p. 1171
2 Maccabees 12.	p. 1172
2 Maccabees 13.	p. 1174
2 Maccabees 14.	p. 1175
2 Maccabees 15.	p. 1177
Tobit.	p. 1178
Tobit 1.	p. 1178
Tobit 2.	p. 1179
Tobit 3.	p. 1180
Tobit 4.	p. 1181
Tobit 5.	p. 1182
Tobit 6.	p. 1182
Tobit 7.	p. 1183
Tobit 8.	p. 1184
Tobit 9.	p. 1184
Tobit 10.	p. 1185
Tobit 11.	p. 1185
Tobit 12.	p. 1186
Tobit 13.	p. 1187
Tobit 14.	p. 1187
Wisdom.	p. 1188
Wisdom of Solomon 1.	p. 1188
Wisdom of Solomon 2.	p. 1189
Wisdom of Solomon 3.	p. 1190
Wisdom of Solomon 4.	p. 1190
Wisdom of Solomon 5.	p. 1191
Wisdom of Solomon 6.	p. 1192
Wisdom of Solomon 7.	p. 1192
Wisdom of Solomon 8.	p. 1193
Wisdom of Solomon 9.	p. 1194
Wisdom of Solomon 10.	p. 1194

Wisdom of Solomon 11.	p. 1195
Wisdom of Solomon 12.	p. 1196
Wisdom of Solomon 13.	p. 1197
Wisdom of Solomon 14.	p. 1198
Wisdom of Solomon 15.	p. 1199
Wisdom of Solomon 16.	p. 1199
Wisdom of Solomon 17.	p. 1200
Wisdom of Solomon 18.	p. 1201
Wisdom of Solomon 19.	p. 1202

Holy Bible

Croatian Translation

Old Testament

Genesis

Chapter 1

¹ U početku stvori Bog nebo i zemlju. ²Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i Duh Božji lebdio je nad vodama. ³I reče Bog: "Neka bude svjetlost!" I bi svjetlost. ⁴I vidje Bog da je svjetlost dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. ⁵Svjetlost prozva Bog dan, a tamu prozva noć. Tako bude večer, pa jutro - dan prvi. ⁶I reče Bog: "Neka bude svod posred voda da dijeli vode od voda!" I bi tako. ⁷Bog načini svod i vode pod svodom odijeli od voda nad svodom. ⁸A svod prozva Bog nebo. Tako bude večer, pa jutro - dan drugi. ⁹I reče Bog: "Vode pod nebom neka se skupe na jedno mjesto i neka se pokaže kopno!" I bi tako. ¹⁰Kopno prozva Bog zemlja, a skupljene vode mora. I vidje Bog da je dobro. ¹¹I reče Bog: "Neka proklija zemlja zelenilom - travom sjemenitom, stablima plodonosnim, koja, svako prema svojoj vrsti, na zemlji donose plod što u sebi nosi svoje sjeme. I bi tako. ¹²I nikne iz zemlje zelena trava što se sjemeni, svaka prema svojoj vrsti, i stabla koja rode plodovima što u sebi nose svoje sjeme, svako prema svojoj vrsti. I vidje Bog da je dobro. ¹³Tako bude večer, pa jutro - dan treći. ¹⁴I reče Bog: "Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da luče dan od noći, da budu znaci blagdanima, danima i godinama, ¹⁵i neka svijetle na svodu nebeskom i rasvjetljuju zemlju!" I bi tako. ¹⁶I načini Bog dva velika svjetlila - veće da vlada danom, manje da vlada noći - i zvijezde. ¹⁷I Bog ih postavi na svod nebeski da rasvjetljuju zemlju, ¹⁸da vladaju danom i noći i da rastavljaju svjetlost od tame. I vidje Bog da je dobro. ¹⁹Tako bude večer, pa jutro - dan četvrti. ²⁰I reče Bog: "Nek' povrvi vodom vrevu živih stvorova, i ptice nek' polete nad zemljom, svodom nebeskim!" I bi tako. ²¹Stvori Bog morske grdosije i svakovrsne žive stvorove što mile i vrve vodom i ptice krilate svake vrste. I vidje Bog da je dobro. ²²I blagoslovi ih govoreći: "Plodite se i množite i napunite vode morske! I ptice neka se namnože na zemlji!" ²³Tako bude večer, pa jutro - dan peti. ²⁴I reče Bog: "Neka zemlja izvede živa bića, svako prema svojoj vrsti: stoku, gmizavce i zvjerad svake vrste!" I bi tako. ²⁵I stvori Bog svakovrsnu zvjerad, stoku i gmizavce svake vrste. I vidje Bog da je dobro. ²⁶I reče Bog: "Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci - svoj zemlji - i svim gmizavcima što puze po zemlji!" ²⁷Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. ²⁸I blagoslovi ih Bog i reče im: "Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!" ²⁹I doda Bog: "Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu! ³⁰A zvijerima na zemlji i pticama u zraku i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života -

neka je za hranu sve zeleno bilje!" I bi tako. ³¹I vidje Bog sve što je uèinio, i bijaše veoma dobro. Tako bude veèer, pa jutro - dan šesti.

Chapter 2

¹ Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom. ²I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje uèini. I poèinu u sedmi dan od svega djela koje uèini. ³I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan poèinu od svega djela svoga koje uèini. ⁴To je postanak neba i zemlje, tako su stvarani.

Kad je Jahve, Bog, sazdao nebo i zemlju, ⁵još nije bilo nikakva poljskoga grmlja po zemlji, još ne bijaše niklo nikakvo poljsko bilje, jer Jahve, Bog, još ne pusti dažda na zemlju i nije bilo èovjeka da zemlju obrađuje. ⁶Ipak, voda je izvimala iz zemlje i natapala svu površinu zemaljsku. ⁷Jahve, Bog, napravi èovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane èovjek živa duša. ⁸I Jahve, Bog, zasadi vrt na istoku, u Edenu, i u nj smjesti èovjeka koga je napravio. ⁹Tada Jahve, Bog, uèini te iz zemlje nikoše svakovrsna stabla - pogledu zamamljiva a dobra za hranu - i stablo života, nasred vrta, i stablo spoznaje dobra i zla. ¹⁰Rijeka je izvimala iz Edena da bi natapala vrt; odatle se granala u èetiri kraka. ¹¹Prvom je ime Pišon, a optjeèe svom zemljom havilskom, u kojoj ima zlata. ¹²Zlato je te zemlje dobro, a ima ondje i bdelija i oniksa. ¹³Drugoj je rijeci ime Gihon, a optjeèe svu zemlju Kuš. ¹⁴Treæa je rijeka Tigris, a teèe na istok od Ašura; èetvrta je Euftrat. ¹⁵Jahve, Bog, uzme èovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i èuva. ¹⁶Jahve, Bog, zapovjedi èovjeku: "Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ¹⁷ali sa stabla spoznaje dobra i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo æeš umrijeti!" ¹⁸I reèe Jahve, Bog: "Nije dobro da èovjek bude sam: naèinit æu mu pomoæ kao što je on." ¹⁹Tada Jahve, Bog, naèini od zemlje sve životinje u polju i sve ptice u zraku i predvede ih èovjeku da vidi kako æe koju nazvati, pa kako koje stvorenje èovjek prozove, da mu tako bude ime. ²⁰Èovjek nadjene imena svoj stoci, svim pticama u zraku i životinjama u polju. No èovjeku se ne nađe pomoæ kao što je on. ²¹Tada Jahve, Bog, pusti tvrd san na èovjeka te on zaspa, pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. ²²Od rebra što ga je uzeo èovjeku napravi Jahve, Bog, ženu pa je dovede èovjeku. ²³Nato èovjek reèe: "Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega! Ženom neka se zove, od èovjeka kad je uzeta!" ²⁴Stoga æe èovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit æe njih dvoje jedno tijelo. ²⁵A bijahu oboje goli - èovjek i njegova žena - ali ne osjeæahu stida.

Chapter 3

¹ Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: "Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?" ²Žena odgovori zmiji: "Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti." ³Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!'" ⁴Nato æe zmija ženi: "Ne, neæete umrijeti!" ⁵Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit æe vam se oèi, i vi æete biti kao bogovi koji razluèuju dobro i zlo." ⁶Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oèi zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. ⁷Tada se obadvoma otvore oèi i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišæa i naprave sebi pregaèe. ⁸Uto èuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se - èovjek i njegova žena - pred Jahvom, Bogom, meðu stabla u vrtu. ⁹Jahve, Bog, zovne èovjeka: "Gdje si?" - reèe mu. ¹⁰On odgovori: "Èuo sam tvoj korak po vrtu; pobjah se jer sam go, pa se sakrih." ¹¹Nato mu reèe: "Tko ti kaza da si go? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?" ¹²Èovjek odgovori: "Žena koju si stavio uza me - ona mi je dala sa stabla pa sam jeo." ¹³Jahve, Bog, reèe ženi: "Što si to uèinila?" "Zmija me prevarila pa sam jela", odgovori žena. ¹⁴Nato Jahve, Bog, reèe zmiji: "Kad si to uèinila, prokleta bila meðu svim životinjama i svom zvjeradi divljom! Po trbuhu svome puzat æeš i zemlju jesti sveg života svog!" ¹⁵Neprijateljstvo ja zameæem izmeðu tebe i žene, izmeðu roda tvojeg i roda njezina: on æe ti glavu satirati, a ti æeš mu vrebati petu." ¹⁶A ženi reèe: "Trudnoæi tvojim mukama æu umnožit, u mukama djecu æeš raðati. Źudnja æe te mužu tjerati, a on æe gospodariti nad tobom." ¹⁷A èovjeku reèe: "Jer si poslušao glas svoje žene te jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti rekavši: S njega da nisi jeo! - evo: Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom æeš se od nje hraniti svega vijeka svog!" ¹⁸Raðat æe ti trnjem i korovom, a hranit æeš se poljskim raslinjem. ¹⁹U znoju lica svoga kruh svoj æeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: tÓa iz zemlje uzet si bio - prah si, u prah æeš se i vratiti." ²⁰Svojoj ženi èovjek nadjene ime Eva, jer je majka svima živima. ²¹I naèini Jahve, Bog, èovjeku i njegovoj ženi odjeæu od krzna pa ih odjenu. ²²Zatim reèe Bog: "Evo, èovjek postade kao jedan od nas - znajuæi dobro i zlo! Da ne bi sada pružio ruku, ubrao sa stabla života pa pojeo i živio navijek!" ²³Zato ga Jahve, Bog, istjera iz vrta edenskoga da obraðuje zemlju iz koje je i uzet. ²⁴Istjera, dakle, èovjeka i nastani ga istoèno od vrta edenskog, pa postavi kerubine i plameni maè koji se svjetlucau - da straže nad stazom koja vodi k stablu života.

Chapter 4

¹ Èovjek pozna svoju ženu Evu, a ona zaèe i rodi Kajina, pa reèe: "Muško sam èedo stekla pomoæu Jahve!" ²Poslije rodi Abela, brata Kajinova; Abel postane stoèar, a Kajin zemljoradnik. ³I jednoga dana Kajin prinese Jahvi žrtvu od zemaljskih plodova. ⁴A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve po izbor pretilinu. Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, ⁵a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti i lice mu se namrgodi. ⁶I Jahve reèe

Kajinu: "Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno? ⁷Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijejaš. A ne radiš li pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba; još mu se možeš oduprijeti." ⁸Kajin pak reče svome bratu Abelu: "Hajdemo van!" I našavši se na polju, Kajin skoči na brata Abela te ga ubi. ⁹Potom Jahve zapita Kajina: "Gdje ti je brat Abel?" "Ne znam", odgovori. "Zar sam ja euvar brata svoga?" ¹⁰Jahve nastavi: "Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče. ¹¹Stoga budi proklet na zemlji koja je rastvorila usta da proguta s ruke tvoje krv brata tvoga! ¹²Obrađivat ćeš zemlju, ali ti više neće davati svoga roda. Vječni ćeš skitalica na zemlji biti!" ¹³A Kajin reče Jahvi: "Kazna je moja odviše teška da se snosi. ¹⁴Evo me tjeraš danas s plodnoga tla; moram se skrivati od tvoga lica i biti vječni lutalac na zemlji - tko me god nađe, može me ubiti." ¹⁵A Jahve mu reče: "Ne! Nego tko ubije Kajina, sedmerostruka osveta na njemu će se izvršiti!" I Jahve stavi znak na Kajina, da ga tko, našavši ga, ne ubije. ¹⁶Kajin ode ispred lica Jahvina u zemlju Nod, istočno od Edena, i ondje se nastani. ¹⁷Kajin pozna svoju ženu te ona začne i rodi Henoka. Podigao je grad i grad prozvao imenom svoga sina - Henok. ¹⁸Henoku se rodio Irad, a od Irada potekao Mehujael; od Mehujaela potekao Metušael, od Metušaela Lamek. ¹⁹Lamek uzme dvije žene. Jedna se zvala Ada, a druga Sila. ²⁰Ada rodi Jabala, koji je postao praocem onih što pod šatorima žive sa stokom. ²¹Bratu mu bijaše ime Jubal. On je praotac svih koji sviraju na liru i sviralu. ²²Sila rodi Tubal-Kajina, praoca onih koji kuje bakar i željezo. Tubal-Kajinovoј sestri bijaše ime Naama. ²³Lamek prozbori svojim ženama: "Ada i Sila, glas moj poslušajte! Žene Lamekove, čujte mi besjedu: Čovjeka sam ubio jer me ranio i dijete jer me udarilo. ²⁴Ako će Kajin biti osvećen sedmerostruko, Lamek će sedamdeset i sedam puta!" ²⁵Adam pozna svoju ženu te ona rodi sina i nadjenu mu ime Šet. Reče ona: "Bog mi dade drugo dijete mjesto Abela, koga ubi Kajin." ²⁶Šetu se rodi sin, komu on nadjenu ime Enoš. Tada se počelo zazivati ime Jahvino.

Chapter 5

¹ Ovo je povijest Adamova roda. Kad je Bog stvorio čovjeka, napravio ga je na priliku svoju; ²stvorio je muško i žensko. A kad ih je stvorio, blagoslovi ih i nazva - čovjek. ³Kad je Adamu bilo sto i trideset godina, rodi mu se sin njemu sličan, na njegovu sliku; nadjenu mu ime Šet. ⁴Po rođenju Šetovu Adam je živio osam stotina godina te mu se rodilo još sinova i kćeri. ⁵Adam poživje u svemu devet stotina i trideset godina. Potom umrije. ⁶Kad je Šetu bilo sto i pet godina, rodi mu se Enoš. ⁷Po rođenju Enoševu Šet je živio osam stotina i sedam godina te mu se rodilo još sinova i kćeri. ⁸Šet poživje u svemu devet stotina i dvanaest godina. Potom umrije. ⁹Kad je Enošu bilo devedeset godina, rodi mu se Kenan. ¹⁰Po rođenju Kenanovu Enoš je živio osam stotina i petnaest godina te mu se rodilo još sinova i kćeri. ¹¹Enoš poživje u svemu devet stotina i pet godina. Potom umrije. ¹²Kad je Kenanu bilo sedamdeset godina, rodi mu se Mahalalel. ¹³Po rođenju Mahalalelovu Kenan je živio osam stotina i četrdeset godina te mu se rodilo još sinova i kćeri. ¹⁴Kenan poživje

u svemu devet stotina i deset godina. Potom umrije. ¹⁵Kad je Mahalalelu bilo šezdeset i pet godina, rodi mu se Jered. ¹⁶Po rođenju Jeredovu Mahalalel je živio osam stotina i trideset godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ¹⁷Mahalalel poživje u svemu osam stotina devedeset i pet godina. Potom umrije. ¹⁸Kad je Jeredu bilo sto šezdeset i dvije godine, rodi mu se Henok. ¹⁹Po rođenju Henokovu Jered je živio osam stotina godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²⁰Jered poživje u svemu devet stotina šezdeset i dvije godine. Potom umrije. ²¹Kad je Henoku bilo šezdeset i pet godina, rodi mu se Metušalah. ²²Henok je hodio s Bogom. Po rođenju Metušalahovu Henok je živio trista godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²³Henok poživje u svemu trista šezdeset i pet godina. ²⁴Henok je hodio s Bogom, potom išèeznu; Bog ga uze. ²⁵Kad je Metušalahu bilo sto osamdeset i sedam godina, rodi mu se Lamek. ²⁶Po rođenju Lamekovu Metušalah je živio sedam stotina osamdeset i dvije godine te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²⁷Metušalah poživje u svemu devet stotina šezdeset i devet godina. Potom umrije. ²⁸Kad su Lameku bile sto osamdeset i dvije godine, rodi mu se sin. ²⁹Nadjene mu ime Noa, govoreæi: "Ovaj æe nam pribavljati, u trudu i naporu naših ruku, utjehu iz zemlje koju je Bog prokleo." ³⁰Po rođenju Noinu Lamek je živio pet stotina devedeset i pet godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ³¹Lamek poživje u svemu sedam stotina sedamdeset i sedam godina. Potom umrije. ³²Pošto je Noa proživio pet stotina godina, rode mu se Šem, Ham i Jafet.

Chapter 6

¹ Kad su se ljudi poèeli širiti po zemlji i kæeri im se narodile, ²opaze sinovi Božji da su kæeri ljudske pristale, pa ih uzimahu sebi za žene koje su god htjeli. ³Onda Jahve reèe: "Neæe moj duh u èovjeku ostati dovijeka; èovjek je tjelesan, pa neka mu vijek bude stotinu dvadeset godina." ⁴U ona su vremena - a i kasnije - na zemlji bili Nefili, kad su Božji sinovi opæili s ljudskim kæerima pa im one raðale djecu. To su oni od starine po snazi glasoviti ljudi. ⁵Vidje Jahve kako je èovjekova pokvarenost na zemlji velika i kako je svaka pomisao u njegovoj pameti uvijek samo zloæa. ⁶Jahve se pokaja i u svom srcu ražalosti što je naèinio èovjeka na zemlji. ⁷Reèe Jahve: "Ljude koje sam stvorio izbrisat æu s lica zemlje - od èovjeka do zvijeri, puzavce i ptice u zraku - jer sam se pokajao što sam ih napravio." ⁸Ali je Noa našao milost u oèima Jahvinim. ⁹Ovo je povijest Noina: Noa je bio èovjek pravedan i neporoèan u svom vremenu. S Bogom je Noa hodio. ¹⁰Tri su se sina rodila Noi: Šem, Ham i Jafet. ¹¹U oèima Božjim zemlja se bila iskvarila; nepravdom se napunila. ¹²I kad je Bog vidio kako se zemlja iskvarila - tÓa svako se biæe na zemlji izopaèilo - ¹³reèe Bog Noi: "Odluèio sam da bude kraj svim biæima jer se zemlja napunila opaèinom; i, evo, uništiti æu ih zajedno sa zemljom. ¹⁴Napravi sebi korablju od smolastoga drveta; korablju naèini s prijekletima i obloži je iznutra i izvana paklinom. ¹⁵A pravit æeš je ovako: neka korablja bude trista lakata u duljinu, pedeset u širinu, a trideset lakata u visinu. ¹⁶Na korablji naèini otvor za svjetlo, završi ga jedan lakat od vrha. Vrata na korablji naèini sa strane; neka ima donji, srednji i gornji kat. ¹⁷Ja æu,

evo, pustiti potop - vode na zemlju - da izgine svako biće pod nebom, sve u čemu ima dah života: sve na zemlji mora poginuti. ¹⁸A s tobom će uiniti Savez; ti ćeš ući u korablju - ti i s tobom tvoji sinovi, tvoja žena i žene tvojih sinova. ¹⁹A od svega što je živo - od svih bića - uvedi u korablju od svakoga po dvoje da s tobom preživi, i neka budu muško i žensko. ²⁰Od ptica prema njihovim vrstama, od životinja prema njihovim vrstama i od svih stvorova što po tlu puze prema njihovim vrstama: po dvoje od svega neka uđe k tebi da preživi. ²¹Sa sobom uzmi svega za jelo pa čuvaj da bude hrane tebi i njima." ²²Noa učini tako. Sve kako mu je Bog naredio, tako je izvršio.

Chapter 7

¹ Onda Jahve reče Noi: "Uđi ti i sva tvoja obitelj u korablju, jer sam uvidio da si ti jedini preda mnoom pravedan u ovom vremenu. ²Uzmi sa sobom od svih čistih životinja po sedam parova: mužjaka i njegovu ženu. ³Isto tako od ptica nebeskih po sedam parova - mužjaka i ženu - da im se sjeme sačuva na zemlji. ⁴Jer će do sedam dana pustiti dažd po zemlji četrdeset dana i četrdeset noći te će istrijebiti s lica zemlje svako živo biće što sam ga načinio." ⁵Noa učini sve kako mu je Jahve naredio. ⁶Noi bijaše šest stotina godina kad je potop došao na zemlju. ⁷I pred vodama potopnim uđu s Noom u korablju njegovi sinovi, njegova žena i žene sinova njegovih. ⁸Od čistih životinja i od životinja koje nisu čiste, od ptica, od svega što zemljom puzi, ⁹uđe po dvoje - mužjak i žena - u korablju s Noom, kako je Bog naredio Noi. ¹⁰A sedmoga dana zapljušte potopne vode po zemlji. ¹¹U dan onaj - šestote godine Noina života, mjeseca drugog, dana u mjesecu sedamnaestog - navale svi izvori bezdana, rastvore se ustave nebeske. ¹²I udari dažd na zemlju da pljušti četrdeset dana i četrdeset noći. ¹³Onog dana uđe u korablju Noa i njegovi sinovi: Šem, Ham i Jafet, Noina žena i tri žene Noinih sinova s njima; ¹⁴oni, pa sve vrste životinja: stoka, gmizavci što po tlu gmižu, ptice i svakovrsna krilata stvorenja, ¹⁵uđu u korablju s Noom, po dvoje od svih bića što u sebi imaju dah života. ¹⁶Što uđe, sve bijaše par, mužjak i žena od svih bića, kako je Bog naredio Noi. Onda Jahve zatvori za njim vrata. ¹⁷Pljusak je na zemlju pado četrdeset dana; vode sveudilj rasle i korablju nosile: digla se visoko iznad zemlje. ¹⁸Vode su nad zemljom bujale i visoko rasle, a korablja plovila površinom. ¹⁹Vode su sve silnije navaljivale i rasle nad zemljom, tako te prekriše sva najviša brda pod nebom. ²⁰Petnaest lakata dizale se vode povrh potonulih brda. ²¹Izgiboše sva bića što se po zemlji kreću: ptice, stoka, zvijeri, svi gmizavci i svi ljudi. ²²Sve što u svojim nosnicama imaše dah života - sve što bijaše na kopnu - izgibe. ²³Istrijebi se svako biće s površja zemaljskog: čovjek, životinje, gmizavci i ptice nebeske, sve se izbrisa sa zemlje. Samo Noa ostade i oni što bijahu s njim u korablji. ²⁴Stotinu pedeset dana vladahu vode zemljom.

Chapter 8

¹ Onda se Bog sjeti Noe, svih zvijeri i sve stoke što bijaše s njim u korablji, pa pokrenu vjetar nad zemljom da uzbije vodu. ²Zatvoriše se izvori bezdanu i ustave nebeske, i dažd s neba prestade. ³Polako se povlaèile vode sa zemlje. Nakon stotinu pedeset dana vode su jenjale, ⁴a sedmoga mjeseca, sedamnaestog dana u mjesecu korablja se zaustavi na brdima Ararata. ⁵Vode su neprestano opadale do desetog mjeseca, a prvoga dana desetog mjeseca pokažu se brdski vrhunci. ⁶Kad je izminulo èetrdeset dana, Noa otvori prozor što ga je naèinio na korablji; ⁷ispusti gavrana, a gavran svejednako odlijetaše i dolijetaše dok se vode sa zemlje nisu isušile. ⁸Zatim ispusti golubicu da vidi je li voda nestala sa zemlje. ⁹Ali golubica ne nađe uporišta nogama te se vrati k njemu u korablju, jer voda još pokrivaše svu površinu; on pruži ruku, uhvati golubicu te je unese k sebi u korablju. ¹⁰Poèeka još sedam dana pa opet pusti golubicu iz korablje. ¹¹Prema veèeri golubica se vrati k njemu, i gle! u kljunu joj svjež maslinov list; tako je Noa doznao da su opale vode sa zemlje. ¹²Još poèeka sedam dana pa opet pusti golubicu: više mu se nije vratila. ¹³Šest stotina prve godine Noina života, prvoga mjeseca, prvog dana u mjesecu uzmaoše vode sa zemlje. Noa skinu pokrov s korablje i pogleda: površina okopnjela. ¹⁴A drugoga mjeseca, sedamnaestog dana u mjesecu, zemlja bijaše suha. ¹⁵Tada Bog reèe Noi: ¹⁶"Iziði iz korablje, ti, tvoja žena, tvoji sinovi i žene tvojih sinova s tobom. ¹⁷Sa sobom izvedi sva živa biæa, sva stvorenja što su s tobom: ptice, stoku i sve gmizavce što zemljom puze; neka zemljom vrve, plode se i na zemlji množe!" ¹⁸I Noa iziđe, a s njime sinovi njegovi, žena njegova i žene sinova njegovih. ¹⁹Sve životinje, svi gmizavci, sve ptice - svi stvorovi što se zemljom mièu - iziðu iz korablje, vrsta za vrstom. ²⁰I podiže Noa žrtvenik Jahvi; uze od svih èistih životinja i od svih èistih ptica i prinese na žrtveniku žrtve paljenice. ²¹Jahve omirisa miris ugodni pa reèe u sebi: "Nikad više neæu zemlju u propast strovaliti zbog èovjeka, tÓa èovjeèje su misli opake od njegova poèetka; niti æu ikad više uništiti sva živa stvorenja, kako sam uèinio. ²²Sve dok zemlje bude, sjetve, žetve, studeni, vruæine, ljeta, zime, dani, noæi nikada prestati neæe."

Chapter 9

¹ Tada Bog blagoslovi Nou i njegove sinove i reèe im: "Plodite se i množite i zemlju napunite. ²Neka vas se boje i od vas strahuju sve životinje na zemlji, sve ptice u zraku, sve što se po zemlji kreæe i sve ribe u moru: u vaše su ruke predane. ³Sve što se kreæe i živi neka vam bude za hranu: sve vam dajem, kao što vam dadoh zeleno bilje. ⁴Samo ne smijete jesti mesa u kojem je još duša, to jest njegova krv. ⁵A za vašu krv, za vaš život, tražit æu obraèun: tražit æu ga od svake životinje; i od èovjeka za njegova druga tražit æu obraèun za ljudski život. ⁶Tko prolije krv èovjekovu, njegovu æe krv èovjek proliti! Jer na sliku Božju stvoren je èovjek! ⁷A vi, plodite se, i množite i zemlju napunite, i podložite je sebi!" ⁸Još reèe Bog Noi i njegovim sinovima s njim: ⁹"A ja, evo,

sklapam svoj Savez s vama i s vašim potomstvom poslije vas ¹⁰i sa svim živim stvorovima što su s vama: s pticama, sa stokom, sa zvijerima - sa svime što je s vama izišlo iz korablje - sa svim živim stvorovima na zemlji. ¹¹Držat æu se ja svog Saveza s vama te nikada više vode potopne neæe uništiti živa biæa niti æe ikad više potop zemlju opustošiti." ¹²I reèe Bog: "A ovo znamen je Saveza koji stavljam između sebe i vas i svih živih biæa što su s vama, za naraštaje buduæe: ¹³Dugu svoju u oblak stavljam, da zalogom bude Savezu između mene i zemlje. ¹⁴Kad oblake nad zemlju navuðem i duga se u oblaku pokaže, ¹⁵spomenut æu se Saveza svoga, Saveza između mene i vas i stvorenja svakoga živog: potopa više neæe biti da uništi svako biæe. ¹⁶U oblaku kad se pojavi duga, ja æu je vidjeti i vjekovnog æu se sjeæati Saveza između Boga i svake žive duše, svakog tijela na zemlji." ¹⁷I reèe Bog Noi: "To neka je znak Saveza koji sam postavio između sebe i svih živih biæa što su na zemlji." ¹⁸Sinovi Noini, koji su iz korablje izišli, bijahu: Šem, Ham i Jafet. Ham je praotac Kanaanaca. ¹⁹Ovo su trojica Noinih sinova i od njih se sav svijet razgranao. ²⁰Noa, zemljoradnik, zasadio vinograd. ²¹Napio se vina i opio, pa se otkrio nasred šatora. ²²Ham, praotac Kanaanaca, opazi oca gola pa to kaza dvojici svoje braæe vani. ²³Šem i Jafet uzmu ogrtaè, obojica ga prebace sebi preko ramena pa njime, iduæi natraške, pokriju oèevu golotinju. Lica im bijahu okrenuta na drugu stranu, tako te ne vidješe oca gola. ²⁴Kad se Noa otriježnio od vina i saznao što mu je uèinio najmlaði sin, reèe: ²⁵"Neka je proklet Kanaanac, braæi svojoj najniži sluga nek' bude!" ²⁶Onda nastavi: "Blagoslovljen Jahve, Šemov Bog, Kanaanac nek' mu je sluga! ²⁷Nek Bog raširi Jafeta da prebiva pod šatorima Šemovim, Kanaanac nek' mu je sluga!" ²⁸Poslije Potopa Noa poživje trista pedeset godina. ²⁹U svemu poživje Noa devet stotina pedeset godina; potom umrije.

Chapter 10

¹ Ovo je povijest Noinih sinova: Šema, Hama i Jafeta, kojima su se rodili sinovi poslije Potopa. ²Sinovi su Jafetovi: Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal, Mešak, Tiras. ³A sinovi su Gomerovi: Aškenaz, Rifat i Togarma. ⁴Javanovi su opet sinovi: Eliša, Taršiš, Kitijci i Dodanci. ⁵Od njih su se razgranali narodi po otocima. To su Jafetovi sinovi prema svojim zemljama - svaki s vlastitim jezikom - prema svojim plemenima i narodima. ⁶Sinovi su Hamovi: Kuš i Misrajim, Put i Kanaan. ⁷Kuševi su: Seba, Havila, Sabta, Rama i Sabteka. Ramini su: Šeba i Dedan. ⁸Od Kuša se rodio Nimrod, koji je postao prvi velmoža na zemlji. ⁹Voljom Jahve bio je silan lovac. Zato se veli: "Kao Nimrod, silan lovac voljom Jahve." ¹⁰Glavno uporište njegova kraljevstva bili su: Babilon, Erek, Akad i Kalne, svi u zemlji Šinear. ¹¹Iz ove je zemlje došao Ašur. On je podigao Ninivu, Rehobot Ir, Kalah ¹²i Resen između Ninive i Kalaha (to je glavni grad). ¹³Od Misrajima potekli su Ludijci, Anamijci, Lehabijci, Naftuhijci, ¹⁴pa Patrušani, Kasluhijci i Kaftorci, od kojih su potekli Filistejci. ¹⁵Od Kanaana potjeèe Sidon, njegov prvenac, i Het. ¹⁶Dalje: Jebusejci, Amorejci, Girgašani, ¹⁷Hivijci, Arkijci, Sinijci, ¹⁸Arvaðani, Semarjani i Hamaæani. Poslije se kanaanska plemena

razgranaše, ¹⁹tako da se granica Kanaanaca protezala od Sidona prema Geraru sve do Gaze pa prema Sodomi, Gomori, Admi i Sebojimu sve do Leše. ²⁰To su sinovi Hamovi prema svojim plemenima i jezicima, po svojim zemljama i narodima. ²¹A i Šemu - praocu svih sinova Eberovih i starijem bratu Jafetovu - rodili se sinovi. ²²Šemovi su sinovi: Elam, Ašur, Arpakšad, Lud i Aram. ²³A Aramovi su sinovi: Us, Hul, Geter i Maš. ²⁴Arpakšad rodi Šelaha, Šelah rodi Ebera. ²⁵Eberu su se rodila dva sina: jednomu bješe ime Peleg, jer se za njegova vijeka zemlja razdijelila. Njegovu je bratu bilo ime Joktan. ²⁶Od Joktana se rodiše: Almodad, Šelef, Hasarmavet, Jerah, ²⁷Hadoram, Uzal, Dikla, ²⁸Obal, Abimael, Šeba, ²⁹Ofir, Havila i Jobab. Sve su to sinovi Joktanovi. ³⁰Njihova se naselja protezahu od Meše sve do Sefara, brdovitih krajeva na istoku. ³¹To su sinovi Šemovi prema svojim plemenima, jezicima i zemljama, po svojim narodima. ³²To su rodovi Noinih sinova prema svojim lozama i narodima. Od njih su se razgranali narodi po zemlji poslije Potopa.

Chapter 11

¹ Sva je zemlja imala jedan jezik i riječi iste. ² Ali kako su se ljudi selili s istoka, naiđu na jednu dolinu u zemlji Šinear i tu se nastane. ³ Jedan drugome reče: "Hajdemo praviti opeke te ih peći da otvrdnu!" Opeke im bile mjesto kamena, a paklina im služila za žbuku. ⁴ Onda rekoše: "Hajde da sebi podignemo grad i toranj s vrhom do neba! Pribavimo sebi ime, da se ne raspršimo po svoj zemlji!" ⁵ Jahve se spusti da vidi grad i toranj što su ga gradili sinovi èovjeèji. ⁶ Jahve reče. "Zbilja su jedan narod, s jednim jezikom za sve! Ovo je tek poèetak njihovih nastojanja. Sad im ništa neæe biti neostvarivo što god naume izvesti. ⁷ Hajde da siðemo i jezik im pobrkamo, da jedan drugome govora ne razumije." ⁸ Tako ih Jahve rasu odande po svoj zemlji te ne sazidaše grada. ⁹ Stoga mu je ime Babel, jer je ondje Jahve pobrkao govor svima u onom kraju i odande ih je Jahve raspršio po svoj zemlji. ¹⁰ Ovo su potomci Šemovi: Kad je Šemu bilo sto godina - dvije godine poslije Potopa - rodi mu se Arpakšad. ¹¹ Po rođenju Arpakšadovu Šem je živio petsto godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ¹² Kad je Arpakšadu bilo trideset i pet godina, rodi mu se Šelah. ¹³ Po rođenju Šelahovu Arpakšad je živio èetiri stotine i tri godine te mu se rodilo još sinova i kæeri. ¹⁴ Kad je Šelahu bilo trideset godina, rodi mu se Eber. ¹⁵ Po rođenju Eberovu Šelah je živio èetiri stotine i tri godine te mu se rodilo još sinova i kæeri. ¹⁶ Kad su Eberu bile trideset i èetiri godine, rodi mu se Peleg. ¹⁷ Po rođenju Pelegovu Eber je živio èetiri stotine i trideset godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ¹⁸ Kad je Pelegu bilo trideset godina, rodi mu se Reu. ¹⁹ Po rođenju Reuovu Peleg je živio dvjesta i devet godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²⁰ Kad su Reuu bile trideset i dvije godine, rodi mu se Serug. ²¹ Po rođenju Serugovu Reu je živio dvjesta i sedam godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²² Kad je Serugu bilo trideset godina, rodi mu se Nahor. ²³ Po rođenju Nahorovu Serug je živio dvjesta godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²⁴ Kad je Nahoru bilo dvadeset i devet godina, rodi mu se Terah. ²⁵ Po rođenju Terahovu Nahor je živio sto i devetnaest godina te mu se rodilo još sinova i kæeri. ²⁶ Kad je Terahu bilo sedamdeset godina, rode mu se:

Abram, Nahor i Haran. ²⁷Ovo je povijest Terahova. Terahu se rodio Abram, Nahor i Haran; a Haranu se rodio Lot. ²⁸Haran umrije za života svoga oca Teraha, u svome rodnom kraju, u Uru Kaldejskom. ²⁹Abram se i Nahor ožene. Abramovoj ženi bijaše ime Saraja, a Nahorovoj Milka; ova je bila kći Harana, oca Milke i Jiske. ³⁰Saraja bijaše nerotkinja - nije imala poroda. ³¹Terah povede svoga sina Abrama, svog unuka Lota, sina Haranova, svoju snahu Saraju, ženu svoga sina Abrama, pa se zaputi s njima iz Ura Kaldejskoga u zemlju kanaansku. Kad stignu do Harana, ondje se nastane. ³²Dob Terahova dosegnu dvjesta i pet godina; a onda Terah umrije u Haranu.

Chapter 12

¹ Jahve reče Abram: "Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma oćinskog, u krajeve koje æu ti pokazati. ²Velik æu narod od tebe ućiniti, blagoslovit æu te, ime æu ti uzvelićati, i sam æeš biti blagoslov. ³Blagoslivljat æu one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih æu proklinjati; sva plemena na zemlji tobom æe se blagoslivljati." ⁴Abram se zaputi kako mu je Jahve rekao. S njime krenu i Lot. Abram je bilo sedamdeset i pet godina kad je otišao iz Harana. ⁵Abram uze sa sobom svoju ženu Saraju, svoga bratića Lota, svu imovinu što su je namakli i svu ćeljad koju su stekli u Haranu te svi pođu u zemlju kanaansku. Kad su stigli u Kanaan, ⁶Abram prođe zemljom do mjesta Šekema - do hrasta More. Kanaanci su onda bili u zemlji. ⁷Jahve se javi Abram pa mu reče: "Tvome æu potomstvu dati ovu zemlju." Abram tu podigne žrtvenik Jahvi koji mu se objavio. ⁸Odatle prijeđe u brdoviti kraj, na istok od Betela. Svoj šator postavi između Betela na zapadu i Aja na istoku. Ondje podigne žrtvenik Jahvi i zazva ime Jahvino. ⁹Od postaje do postaje Abram se pomicao prema Negebu. ¹⁰Ali kad je zemljom zavladala glad, Abram se spusti u Egipat da ondje proboravi, jer je velika glad harala zemljom. ¹¹Kad je bio na ulazu u Egipat, reče svojoj ženi Saraji: "Znam da si lijepa žena. ¹²Kad te Egipćani vide, reći æe: 'To je njegova žena', i mene æe ubiti, a tebe na životu ostaviti. ¹³Nego reci da si mi sestra, tako da i meni bude zbog tebe dobro i da, iz obzira prema tebi, poštede moj život." ¹⁴Zbilja, kad je Abram ušao u Egipat, Egipćani vide da je žena veoma lijepa. ¹⁵Vide je faraonovi dvorani pa je pohvale faraonu i odvedu ženu na faraonov dvor. ¹⁶Abramu pođe dobro zbog nje; steće on stoke i goveda, magaraca, slugu i sluškinja, magarica i deva. ¹⁷Ali Jahve udari faraona i njegov dom velikim nevoljama zbog Abramove žene Saraje. ¹⁸I faraon pozva Abrama pa reče: "Što si mi to ućinio? Zašto mi nisi kazao da je ona tvoja žena? ¹⁹Zašto si rekao: 'Ona mi je sestra', pa je ja uzeh sebi za ženu? A sad, evo ti žene; uzmi je i hajde!" ²⁰Faraon ga onda preda momcima, a oni ga otprave s njegovom ženom i sa svime što bijaše njegovo.

Chapter 13

¹ Iz Egipta Abram ode gore u Negeb sa svojom ženom i sa svime što je imao. I Lot bješe s njim. ²Abram je bio veoma bogat stokom, srebrom i zlatom. ³Od postaje do postaje iz Negeba išao je do Betela, ⁴do mjesta na kojem je bio postavio šator, između Betela i Aja, gdje je prije podigao žrtvenik. Tu je Abram zazivao ime Jahvino. ⁵I Lot, koji iđase s Abramom, imase ovaca, goveda i šatora, ⁶tako da ih kraj ne bi izdržavao kad bi zajedno ostali. Njihovo je blago bilo veliko, te zajedno nisu mogli boraviti. ⁷Svađa je nastajala između pastira stoke Abramove i pastira stoke Lotove. Tada su zemlju nastavali Kanaanci i Perizani. ⁸Zato Abram reče Lotu: "Neka ne bude svađe između mene i tebe, između pastira mojih i tvojih - tÓa mi smo braæa! ⁹Nije li sva zemlja pred tobom? Odvoji se od mene! Kreneš li ti nalijevo, ja æu nadesno; ako æeš ti nadesno, ja æu nalijevo." ¹⁰Lot podiže oèi i vidje kako je dobro posvuda natapana sva Jordanska dolina, kao kakav vrt Jahvin, kao zemlja egipatska prema Soaru. - Bilo je to prije nego što je Jahve uništio Sodomu i Gomoru. - ¹¹Lot izabere za se svu Jordansku dolinu i ode na istok. Tako se odijele jedan od drugoga. ¹²Abram ostade u kanaanskoj zemlji, dok je Lot živio po mjestima u dolini i razapeo svoje šatore do Sodome. ¹³A žitelji Sodome bijahu veoma opaki, sami grešnici protiv Jahve. ¹⁴Jahve reče Abram, pošto se Lot od njega rastao: "Oèi svoje podigni i s mjesta na kojem si pogledaj prema sjeveru, jugu, istoku i zapadu; ¹⁵jer svu zemlju što je možeš vidjeti dat æu tebi i tvome potomstvu zauvijek. ¹⁶Potomstvo æu tvoje uèiniti kao prah na zemlji. Ako tko mogne prebrojiti prah zemlje, i tvoje æe potomstvo moæi prebrojiti. ¹⁷Na noge! Proði zemljom uzduž i poprijeko jer æu je tebi predati." ¹⁸Abram digne šatore i dođe pa se naseli kod hrasta Mamre, što je u Hebronu. Ondje podigne žrtvenik Jahvi.

Chapter 14

¹ Kad Amrafel bijaše kralj Šineara, Ariok kralj Elasara, Kedor-Laomer kralj Elama, Tidal kralj Gojima, ²povedoše oni rat protiv Bere, kralja Sodome, Birše, kralja Gomore, Šinaba, kralja Adme, Šemebera, kralja Sebojima, i protiv kralja u Beli, to jest Soaru. ³I vojske se sliju u dolinu Sidim, gdje je danas Slano more. ⁴Dvanaest su godina služili Kedor-Laomera, ali trinaeste godine dignu se na ustanak. ⁵U èetnaestoj godini digne se Kedor-Laomer i kraljevi koji su bili s njim te potuku Refaimce u Ašterot Karnajimu, Zuzijce u Hamu, Emijce na ravnici Kirjatajimu, ⁶Horijce u brdskom kraju Seiru, blizu El Parana, koji je uz pustinju. ⁷Onda se povuku natrag i stignu u En Mišpat, to jest Kadeš, i pokore sve krajeve Amaleèana i Amorejaca, koji su nastavali Haseson Tamar. ⁸Zatim istupi kralj Sodome, kralj Gomore, kralj Adme, kralj Sebojima i kralj Bele, odnosno Soara, te zapodjenu borbu protiv onih u dolini Sidimu: ⁹Kedor-Laomera, kralja Elama, Tidal, kralja Gojima, Amrafela, kralja Šineara, Arioka, kralja Elasara - èetiri kralja protiv pet. ¹⁰Dolina Sidim bila je puna provalija s paklinom, pa kraljevi Sodome i Gomore, na bijegu, u njih poskaèu, a ostali izmaknu u planine. ¹¹Pobjednici pokupe sve blago po Sodomi i Gomori i svu hranu pa odu. ¹²Pograde i Lota, Abramova bratiæa - i on je živio u Sodomi - i njegovo blago pa otiðu. ¹³A bjegunac neki -

rođak Eškola i Anera, Abramovih saveznika - donese vijest Abramom Hebrejcu dok je boravio kod hrasta Amorejske Mamre. ¹⁴Kad je Abram čuo da mu je bratić zarobljen, skupi svoju momčad - rođenu u njegovu domu - njih trista osamnaest, pa pođe u potjeru do Dana. ¹⁵Podijeli svoje momke u dvije čete, napadne noću te one potuče. Progonio ih je do Hobe, sjeverno od Damaska. ¹⁶Povrati sve blago, svoga bratića Lota i njegovo blago, žene i ostali svijet. ¹⁷Pošto se vratio, porazivši Kedor-Laomera i kraljeve koji su bili s njim, u susret mu, u dolinu Šave, to jest u Kraljev dol, iziđe kralj Sodome. ¹⁸A Melkisedek, kralj Šalema, iznese kruha i vina. On je bio svećenik Boga Svevišnjega. ¹⁹Blagoslovi ga govoreći: "Od Boga Svevišnjega, Stvoritelja neba i zemlje, neka je Abramom blagoslov!" ²⁰I Svevišnji Bog, što ti u ruke preda neprijatelje, hvaljen bio!" Abram mu dade desetinu od svega. ²¹Tada kralj Sodome reče Abramom: "Meni daj ljude, a dobra uzmi sebi!" ²²Abram odgovori kralju Sodome: "Ruku uzdižem pred Jahvom, Svevišnjim Stvoriteljem neba i zemlje, ²³da neću uzeti ni konja, ni remena od oboje, niti išta što je tvoje da ne kažeš: na meni se Abram obogatio. ²⁴Ne, meni ništa, osim što su moji momci upotrijebili; i dio za momčad što je sa mnom išla: Aner, Eškol i Mamre, oni neka uzmu svoj dio."

Chapter 15

¹ Poslije tih događaja Jahve uputi Abramom riječ u ukazanju: "Ne boj se, Abrame, ja sam ti zaštita; a nagrada tvoja bit će vrlo velika!" ² Abram odgovori: "Gospodine moj, Jahve, čemu mi tvoji darovi kad ostajem bez poroda; kad je mojoj kući nasljednik Eliezer Damašćanin?" ³ Kako mi nisi dao potomstva - nastavi Abram - jedan će, eto, od mojih ukućana postati moj baštinik." ⁴ Ali mu Jahve opet uputi riječ: "Taj neće biti tvoj baštinik, nego će ti baštinik biti tvoj potomak." ⁵ Izvede ga van i reče: "Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti." A onda doda: "Toliko će biti tvoje potomstvo." ⁶ Abram povjerovala Jahvi, i on mu to uračuna u pravednost. ⁷ Tada mu on reče: "Ja sam Jahve koji sam te odveo iz Ura Kaldejskoga da ti predam ovu zemlju u posjed." ⁸ A on odvrati: "Gospodine moj, Jahve, kako će ja doznati da će je zaposjesti?" ⁹ Odgovori mu: "Prinesi mi junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine, jednu grlicu i jednog golubića." ¹⁰ Sve mu to donese, rasiječe na pole i metnu sve pole jednu prema drugoj; ptica nije rasijecao. ¹¹ Ptice grabežljivice obarale se na leševe, ali ih je Abram rastjerivao. ¹² Kad je sunce bilo pri zalazu, dubok san obuzme Abrama, a onda se na nj spusti gust mrak pun jeze. ¹³ Tada Bog reče Abramom: "Dobro znaj da će tvoji potomci biti stranci u tuđoj zemlji; robovat će i biti tlačeni četiri stotine godina, ¹⁴ ali narodu kojem budu služili ja ću suditi; i konačno će izaći s velikim blagom. ¹⁵ A ti ćeš k ocima svojim u miru poći, u sretnoj starosti bit ćeš sahranjen. ¹⁶ Oni će se ovamo vratiti za četvrtog naraštaja, jer mjera se zlodjela amorejskih još nije navršila." ¹⁷ Kad je sunce zašlo i pao gust mrak, pojavi se zadimljen žeravnjak i goruća zublja te prođu između onih dijelova. ¹⁸ Toga je dana Jahve sklopio Savez s Abramom rekavši: "Potomstvu tvojemu dajem zemlju ovu od Rijeke

u Egiptu do Velike rijeke, rijeke Eufrata: ¹⁹Kenijce, Kenižane, Kadmonce, ²⁰Hetite, Perižane, Refaimce, ²¹Amorejce, Kanaance, Girgašane, Jebusejce."

Chapter 16

¹ Abramova žena Saraja nije mu rađala djece. A imao je ona sluškinju Egipćanku - zvala se Hagara. ²I reče Saraja Abram: "Vidiš, Jahve me učinio nerotkinjom. Hajde k mojoj sluškinji, možda će imati djece." Abram poslušao riječ Sarajinu. ³Tako, pošto je Abram proboravio deset godina u zemlji kanaanskoj, njegova žena Saraja uzme Hagaru, Egipćanku, sluškinju svoju, pa je dade svome mužu Abram za ženu. ⁴Uđe on k Hagari te ona začela. A kad je vidjela da je začela, s prezirom je gledala na svoju gospodaricu. ⁵Tada reče Saraja Abram: "Nepravda što se meni nanosi tvoja je krivnja! Prepustila sam svoju sluškinju tvome zagrljaju, ali otkako opazi da je zanjela, s prezirom na me gleda. Jahve sudio i meni i tebi!" ⁶Nato Abram odvrati Saraji: "Tvoja je sluškinja u tvojoj ruci: kako ti se čini da je dobro, tako prema njoj postupi!" Saraja postupi prema njoj tako loše da ona od nje pobježe. ⁷Anđeo Jahvin našao je kod izvora u pustinji - uz vrelo što je na putu prema Šuru - ⁸pa je zapita: "Hagar, sluškinjo Sarajina, odakle dolaziš i kamo ideš?" "Bježim, evo, od svoje gospodarice Saraje", odgovori ona. ⁹Nato joj anđeo Jahvin reče: "Vrati se svojoj gospodarici i pokori joj se!" ¹⁰Još joj reče anđeo Jahvin: "Tvoje će potomstvo silno umnožiti; od mnoštva se neće moći ni prebrojiti." ¹¹Dalje joj je anđeo Jahvin rekao: "Gle, zanjela si i roditi ćeš sina. Nadjeni mu ime Jišmael, jer Jahve će ti dati tebe." ¹²On će biti kao divlje magare: ruka će se njegova dizati na svakoga i svačija ruka na njega; i pred licem sve mu braće on će stan sebi podići." ¹³A Jahvu koji joj govoraše nazva: "Ti si El Roi - Svevid Bog", jer - reče ona - "vidjeh Boga i nakon viđenja - još živim!" ¹⁴Stoga se taj zdenac zove Beer Lahaj Roi - Zdenac životvornog Svevida, a eno ga između Kadeša i Bereda. ¹⁵Rodi Hagara Abram sinu, a Abram sinu što mu ga rodi Hagara nadjene ime Jišmael. ¹⁶Abramu je bilo osamdeset i šest godina kad mu je Hagara rodila Jišmaela.

Chapter 17

¹ Kad je Abram bilo devedeset i devet godina, ukaza mu se Jahve pa mu reče: "Ja sam El Šadaj - Bog Svesilni, Mojim hodi putem i neporočan budi. ²A Savez svoj ja sklapam s tobom i silno će te razmnožiti." ³Abram pade ničice dok mu Bog govoraše dalje: ⁴"A ovo je Savez moj s tobom: postat ćeš ocem mnogim narodima; ⁵i nećeš se više zvati Abram - već Abraham će ti ime biti, jer naroda mnogih ocem ja te postavljam. ⁶Silno će te rodnim učiniti; narode će iz tebe izvesti; i kraljevi će od tebe izaći. ⁷Savez svoj sklapam između sebe i tebe i tvoga potomstva poslije tebe - Savez svoj za vjekove: ja će biti Bogom tvojim i tvoga potomstva poslije tebe. ⁸Tebi i tvome

potomstvu poslije tebe dajem zemlju u kojoj boraviš kao pridošlica - svu zemlju kanaansku - u vjekovni posjed; a ja æu biti njihov Bog." ⁹Još reèe Bog Abrahamu: "A ti Savez òuvaj moj - ti i tvoje potomstvo poslije tebe u sve vijeke. ¹⁰A ovo je Savez moj s tobom i tvojim potomstvom poslije tebe koji æeš vršiti: svako muško meðu vama neka bude obrezano. ¹¹Obrezujte se, i to neka bude znak Saveza između mene i vas. ¹²Svako muško meðu vama, kroz vaša pokoljenja, kad mu se navrší osam dana, neka bude obrezano; i rob, rođen u vašem domu, i onaj što bude kupljen od stranca, koji ne bude od vaše krvi. ¹³Da, i rob rođen u tvome domu ili za novac kupljen mora se obrezati! Tako æe moj Savez na vašem tijelu ostati vjeènim Savezom. ¹⁴Muško koje se ne bi obrezalo neka se odstrani od svoga roda: takav je prekršio moj Savez." ¹⁵Još reèe Bog Abrahamu: "Tvojoj ženi Saraji nije više ime Saraja: Sara æe joj ime biti. ¹⁶Nju æu ja blagosloviti i od nje ti dati sina; blagoslov æu na nju izliti te æe se narodi od nje razviti; kraljevi æe narodima od nje poteæi." ¹⁷Abraham pade nièice pa se nasmija i reèe u sebi: "Onome komu je stotinu godina, zar se može roditi dijete? Zar æe Sara u devedesetj rod rađati!" ¹⁸Abraham reèe Bogu: "Neka tvojom milošæu Jišmael poživi!" ¹⁹A Bog reèe: "Ipak æe ti tvoja žena Sara roditi sina; nadjeni mu ime Izak. Savez svoj s njime æu sklopiti, Savez vjeèni s njime i s njegovim potomstvom poslije njega. ²⁰I za Jišmaela uslišah te. Evo ga blagoslivljam: rodnim æu ga uèiniti i silno ga razmnožiti; dvanaest æe knezova od njega postati i u velik æe narod izrasti. ²¹Ali æu držati svoj Savez s Izakom, koga æe ti roditi Sara dogodine u ovo doba." ²²Kad je završio razgovor s njim, od Abrahama Bog se podiže. ²³Uzme zatim Abraham svoga sina Jišmaela i sve robove koji su bili rođeni u njegovu domu i sve koje je kupio novcem - sve muške ukuæane - pa ih toga istog dana obreže, kako mu je Bog rekao. ²⁴Abrahamu bijaše devedeset i devet godina kad se obrezao, ²⁵a njegovu sinu Jišmaelu bijaše trinaest godina kad ga obreza. ²⁶Tako su toga istog dana bili obrezani Abraham i njegov sin Jišmael; ²⁷i svi muškarci njegova doma, rođeni u njegovoj kuæi ili za novac kupljeni od stranca - svi s njim bijahu obrezani.

Chapter 18

¹ Jahve mu se ukaza kod hrasta Mamre dok je on sjedio na ulazu u šator za dnevne žege. ²Podigavši oèi, opazi tri òovjeka gdje stoje nedaleko od njega. Èim ih spazi, potrèa s ulaza šatora njima u susret. Pade nièice na zemlju ³pa reèe: "Gospodine moj, ako sam stekao milost u tvojim oèima, nemoj mimoiaei svoga sluge! ⁴Nek' se donese malo vode: operite noge i pod stablom otpòèinite. ⁵Donijet æu kruha da se okrijepite prije nego pođete dalje. TÓa k svome ste sluzi navratili." Oni odgovore: "Dobro, uèini kako si rekao!" ⁶Abraham se požuri u šator k Sari pa joj reèe: "Brzo! Tri mjerice najboljeg brašna! Zamijesi i prevrtu ispeci!" ⁷Zatim Abraham otrèa govedima, uhvati tele, mlado i debelo, i dade ga momku da ga brže zgotovi. ⁸Poslije uzme masla, mlijeka i zgotovljeno tele pa stavi pred njih, a sam stajaše pred njima, pod stablom, dok su blagovali. ⁹"Gdje ti je žena Sara?" - zapitaju ga. "Eno je pod šatorom", odgovori. ¹⁰Onda on reèe: "Vratit æu

se k tebi kad isteèe vrijeme trudnoæe; a tvoja žena Sara imat æe sina." Iza njega, na ulazu u šator, Sara je prislušivala. ¹¹Abraham i Sara bijahu u odmakloj dobi, ostarjeli. U Sare bijaše prestalo što biva u žena. ¹²Zato se u sebi Sara smijala i govorila: "Pošto sam uvenula, sad da spoznam nasladu? A još mi je i gospodar star!" ¹³Onda Jahve upita Abrahama: "A zašto se Sara smijala i govorila: 'Kako æu rod roditi ja starica?' ¹⁴Zar je Jahvi išta nemoguæe? Navratit æu se k tebi kad isteèe vrijeme trudnoæe: Sara æe imati sina." ¹⁵Sara se napravi nevještom govoreæi: "Nisam se smijala." Jer se prestrašila. Ali on reèe: "Jesi, smijala si se!" ¹⁶Ljudi ustanu i krenu put Sodome. Abraham poðe s njima da ih isprati. ¹⁷Jahve pomisli: "Zar da sakrivam od Abrahama što æu uèiniti ¹⁸kad æe od Abrahama nastati velik i brojnan narod te æe se svi narodi zemlje njim blagoslivljati? ¹⁹Njega sam izluèio zato da pouèi svoju djecu i svoju buduæu obitelj kako æe hoditi putem Jahvinim, radeæi što je dobro i pravedno, tako da Jahve mogne ostvariti što je Abrahamu obeæao." ²⁰Onda Jahve nastavi: "Velika je vika na Sodomu i Gomoru da je njihov grijeh pretežak. ²¹Idem dolje da vidim rade li zaista kako veli tužba što je do mene stigla. Želim razvidjeti." ²²Odande ljudi krenu prema Sodomi, dok je Abraham još stajao pred Jahvom. ²³Nato se Abraham primaæe bliže i reèe: "Hoæeš li iskorijeniti i nevinoga s krivim? ²⁴Možda ima pedeset nevinih u gradu. Zar æeš uništiti mjesto radije nego ga poštedjeti zbog pedeset nevinih koji budu ondje? ²⁵Daleko to bilo od tebe da ubijaš nevinoga kao i krivoga, tako da i nevini i krivi proðu jednako! Daleko bilo od tebe! Zar da ni Sudac svega svijeta ne radi pravo?" ²⁶"Ako naðem u gradu Sodomi pedeset nevinih", odvrati Jahve, "zbog njih æu poštedjeti cijelo mjesto." ²⁷"Ja se, evo, usuđujem govoriti Gospodinu", opet progovori Abraham. - "Ja, prah i pepeo! ²⁸Da sluèajno bude nevinih pet manje od pedeset, bi li uništio sav grad zbog tih pet?" "Neæu ga uništiti ako ih ondje naðem èetrdeset i pet", odgovori. ²⁹"Ako ih se ondje možda naðe samo èetrdeset?" - opet æe Abraham. "Neæu to uèiniti zbog èetrdesetorice", odgovori. ³⁰"Neka se Gospodin ne ljuti ako nastavim. Ako ih se ondje naðe možda samo trideset?" - opet æe on. "Neæu to uèiniti", odgovori, "ako ih ondje naðem samo trideset." ³¹"Evo se opet usuđujem govoriti Gospodinu", nastavi dalje. "Ako ih se sluèajno ondje naðe samo dvadeset?" "Neæu ga uništiti", odgovori, "zbog dvadesetorice." ³²"Neka se Gospodin ne ljuti", on æe opet, "ako reèem još samo jednom: Ako ih je sluèajno ondje samo deset?" "Neæu ga uništiti zbog njih deset", odgovori. ³³Kad je Jahve završio razgovor s Abrahamom, ode, a Abraham se vrati u svoje mjesto.

Chapter 19

¹ Ona dva anđela stignu naveèer u Sodomu dok je Lot sjedio na vratima Sodome. Kad ih Lot ugleda, ustade i poðe im u susret. Nakloni se licem do zemlje, ²a onda im reèe: "Molim, gospodo, svrnite u kuæu svoga sluge da noæ provedete i noge operete; a onda možete na put rano." A oni rekoše: "Ne, noæ æemo provesti na trgu." ³Ali ih on uporno navraæaše, i oni se uvratiše k njemu i uðoše u njegovu kuæu. On ih ugosti, ispeèe pogaðu te blagovaše. ⁴Još ne bijahu legli na poèinak,

kad građani Sodome, mladi i stari, sav narod do posljednjeg èovjeka, opkole kuæu. ⁵Zovnu Lota pa mu reknu: "Gdje su ljudi što su noæas došli k tebi? Izvedi nam ih da ih se namilujemo?" ⁶Lot iziðe k njima na ulaz, a za sobom zatvori vrata. ⁷"Braæo moja," reèe on, "molim vas, ne èinite toga zla!" ⁸Imam, evo, dvije kæeri s kojima još èovjek nije imao dodira: njih æu vam izvesti pa èinite s njima što æelite; samo ovim ljudima nemojte ništa uèiniti jer su došli pod sjenu moga krova." ⁹"Odstupi odatle!" - rekoše. - "Došao kao dotepenac, a za suca se veæ postavlja. Sad æemo mi s tobom gore nego s njima." I nasrnuše na jasnika Lota i navališe na vrata da ih razbiju. ¹⁰Ali ona dvojica pruæe ruke van, povukoše Lota k sebi u kuæu i zatvore vrata; ¹¹a ljude pred vratima, mlade i stare, zablješte tako da nisu mogli naæi vrata. ¹²Onda ona dvojica upitaju Lota: "Koga još ovdje imaš: sinove i kæeri, sve koje imaš u gradu iz mjesta izvedi!" ¹³Jer mi æemo zatrti ovo mjesto: vika je na njih pred Jahvom postala tolika te nas Jahve posla da ga uništimo." ¹⁴Iziðe Lot da to kaæe svojim buduaím zetovima koji namjeravahu uzeti njegove kæeri te reèe: "Na noge! Odlazite iz ovog mjesta jer æe Jahve uništiti grad!" Ali je u oèima svojih buduaíh zetova ispao kao da zbija šalu. ¹⁵Kako zora puèe, anđeli navale na Lota govoreæi: "Na noge! Uzmi svoju æenu i svoje dvije kæeri koje su ovdje da ne budeš zatrt kaznom grada!" ¹⁶Ali on oklijevaše. Zato ga oni uzeše za ruku, a tako i njegovu æenu i njegove dvije kæeri i - po smilovanju Jahvinu nad njim - odvedoše ih i ostaviše izvan grada. ¹⁷Kad ih izvedoše u polje, jedan progovori: "Bjeæi da æivot spasiš! Ne obaziri se niti se igdje u ravnici zaustavljaj! Bjeæi u brdo da ne budeš zatrt!" ¹⁸Ali Lot odvrati: "Nemoj, gospodine!" ¹⁹Nego ako je tvoj sluga našao milost u tvojim oèima - a toliko milosrðe veæ si mi iskazao spasiš mi æivot - ja ne mogu pobjeæi u brdo a da me nesreæa ne snaðe i ne poginem. ²⁰Eno onamo grada; dosta je blizu da u nj pobjegnem, a mjesto je tako malo. Daj da onamo bjeæim - mjesto je zbilja maleno - daj da æivot spasim!" ²¹Odgovori mu: "Uslišat æu ti i tu molbu i neæu zatrti grada o kojemu govoriš." ²²Brzo! Bjeæi onamo, jer ne mogu ništa èiniti dok ti onamo ne stigneš." Zato se onaj grad zove Soar. ²³Kako je sunce na zemlju izlazilo i Lot ulazio u Soar, ²⁴Jahve zapljušti s neba na Sodomu i Gomoru sumpornim ognjem ²⁵i uništi one gradove i svu onu ravnicu, sve æitelje gradske i sve raslinstvo na zemlji. ²⁶A Lotova se æena obazre i pretvori se u stup soli. ²⁷Sutradan u rano jutro Abraham se požuri na mjesto gdje je stajao pred Jahvom, ²⁸upravi pogled prema Sodomi i Gomori i svoj ravnici u daljini: i vidje kako se diæe dim nad zemljom kao dim kakve klaèine. ²⁹Tako se Bog, dok je zatirao gradove u ravnici u kojima je Lot boravio, sjetio Abrahama i uklonio Lota ispred propasti. ³⁰Lot se bojao boraviti u Soaru, pa sa svoje dvije kæeri ode gore iz Soara i nastani se u brdu. On i njegove dvije kæeri æivjeli su u peæini. ³¹Starija reèe mlaðoj: "Otac nam ostarje, a muæa na zemlji nema da bude s nama, kako je obièaj po svem svijetu." ³²Hajdemo oca opiti vinom, pa s njime leæi: tako æemo s ocem saèuvati potomstvo." ³³One noæi opiju oca vinom, i starija ode te legne sa svojim ocem, a on nije znao kad je legla ni kad je ustala. ³⁴Sutradan starija reèe mlaðoj: "Sinoæ sam, eto, leæala ja s našim ocem; napojimo ga vinom i noæas, pa idi ti i s njim lezi: tako æemo ocu saèuvati potomstvo." ³⁵Opiju oca vinom i one noæi te mlaða ode i s njim legne, a on nije znao kad je legla ni kad je ustala. ³⁶Tako obje Lotove kæeri zanesu s

ocem. ³⁷Starija rodi sina i nadjenu mu ime Moab. On je praotac današnjih Moabaca. ³⁸I mlađa rodi sina i nadjene mu ime Ben-Ami. On je praotac današnjih Amonaca.

Chapter 20

¹ Odande Abraham krene u krajeve Negeba i nastani se između Kadeša i Šura. Dok je boravio kao pridošlica u Geraru, ²rekao je Abraham za svoju ženu Saru da mu je sestra. I Abimelek, kralj gerarski, uze Saru sebi. ³Ali Bog dođe Abimeleku noću u snu te mu reče: "Zbog žene koju si uzeo moraš umrijeti, jer je ona žena udata." ⁴A nije se Abimelek k njoj približavao. Zato reče: "Gospodine, zar ćeš pravednika pogubiti?" ⁵Zar mi on nije rekao: 'Ona mi je sestra.' A ona mi je sama rekla: 'On je moj brat.' Èiste sam savjesti i neokaljanih ruku ovo uèinio." ⁶Bog mu odvrati u snu: "Znam da si to uèinio èiste savjesti; i ja sam te zadržavao da protiv mene ne griješiš; i nisam dopuštao da je dotakneš." ⁷Sada vrati èovjeku ženu njegovu; prorok je on; molit će se za tebe da ostaneš na životu. Ako je ne vratiš, znaj da ćeš umrijeti, ti i svi tvoji." ⁸Rano ujutro Abimelek ustane, sazove sve svoje sluge i kaže im sve što je bilo, a ljudi se veoma uplaše. ⁹Potom Abimelek dozva Abrahama te mu reče: "Što si nam uèinio! Èime sam se ja ogriješio prema tebi da izložiš mene i moje kraljevstvo velikoj grehota? Ponio si se prema meni kako ne valja." ¹⁰Što si, dakle na umu imao", upita dalje Abimelek, "kad si tako radio?" ¹¹Abraham uzvrati: "Zbilja sam držao da nema Božjeg straha u ovome mjestu, pa će me ljudi ubiti zbog moje žene." ¹²A onda, ona je uistinu moja sestra: kći je moga oca, iako ne i moje majke, pa je poslala za me." ¹³A kad me Bog udaljio od doma oèeva, rekoh joj: Ovu mi uslugu uèini: kamo god dođemo, reci o meni da sam ti brat." ¹⁴Abimelek uzme ovaca i goveda, sluga i sluškinja pa ih dade Abrahamu; vrati mu i njegovu ženu Saru. ¹⁵Abimelek zatim reče: "Evo, moja ti je zemlja otvorena. Nastani se gdje ti se sviđi!" ¹⁶A Sari reče: "Evo tisuæu srebrnika što ih dajem tvome bratu: neka ti budu koprenom pred oèima sviju što su s tobom. Ti si svakako opravdana." ¹⁷Abraham se pomoli Bogu, i Bog ozdravi Abimeleka, njegovu ženu i njegove sluškinje, tako te opet mogahu rađati. ¹⁸Jer Jahve bijaše zbog Sare, Abrahamove žene, zatvorio svaku utrobu u domu Abimelekovu.

Chapter 21

¹ Jahve se sjeti Sare kako je rekao i uèini joj kako je obećao: ²Sara zaèe i rodi Abrahamu sina u njegovoj starosti - u vrijeme koje je Bog oznaèio. ³Abraham nadjene ime Izak svome sinu što mu ga Sara rodi. ⁴I poslije osam dana obreza Abraham svoga sina Izaka, kako mu je Bog naredio. ⁵Abrahamu bijaše stotinu godina kad mu se rodio sin Izak. ⁶Sara reče: "Dade mi Bog da se nasmijem, i tko god to èuje nasmijat će mi se." ⁷Još doda: "Tko bi ikad rekao Abrahamu: djecu će ti Sara

dojiti! Ipak sina mu rodih u starosti". ⁸Dijete je raslo i bilo od sise odbijeno. A u dan u koji Izak bijaše od sise odbijen Abraham priredi veliku gozbu. ⁹Jednom opazi Sara gdje se sin koga je Egipćanka Hagara Abrahamu rodila igra s njezinim sinom Izakom, ¹⁰pa reče Abrahamu: "Otjeraj tu sluškinju i njezina sina, jer sin sluškinje ne smije biti baštinik s mojim sinom - s Izakom!" ¹¹To je Abrahamu bilo nemilo, jer je i Jišmael bio njegov sin. ¹²Ali Bog reče Abrahamu: "Nemoj se uznemirivati zbog dječaka i zbog svoje sluškinje; sve što ti kaže Sara poslušaj, jer će Izakovo potomstvo tebi ovjekovječiti ime. ¹³I od sina tvoje sluškinje podiće se velik narod, jer je tvoj potomak." ¹⁴Rano ujutro Abraham uze kruha i mješanicu vode pa dade Hagari; stavi to na njezina ramena, zajedno s dječakom, te je otpusti. Vrludala je amo-tamo po pustinji Beer Šebe. ¹⁵Potrošivši vodu iz mješinice, ostavi dijete pod jednim grmom, ¹⁶a sama ode i sjede nasuprot, daleko koliko luk može dobaciti. Govorila je u sebi: "Neću da vidim kako dijete umire." Sjedeći tako, udari u jecanje. ¹⁷Bog će plać dječaka te anđeo Božji zovne s neba Hagaru i reče joj: "Što ti je, Hagaro? Ne boj se! Jer je Bog čuo plać dječaka u njegovoj nevolji. ¹⁸Na noge! Digni dječaka i utješi ga, jer od njega će podići velik narod." ¹⁹Tada joj Bog otvori oči pa ona opazi studenac. Ode i napuni vodom mješanicu pa napoji dječaka. ²⁰Bog je bio s dječakom te je rastao i odrastao. Živio je u pustinji te postao vješt u strijeljanju iz luka. ²¹Dom mu bijaše u pustinji Paranu; a njegova mu majka dobavi ženu iz zemlje egipatske. ²²U to vrijeme Abimelek - koga je pratio Fikol, zapovjednik njegove vojske - reče Abrahamu: "Bog je s tobom u svemu što radiš. ²³Stoga mi se ovdje i sada zakuni Bogom da nećš varati ni mene ni moju rodbinu i prijatelje nego da ćeš se prema meni i prema zemlji u kojoj sad boraviš ponašati pošteno, kao što sam se ja prema tebi ponio." ²⁴"Kunem se", odgovori Abraham. ²⁵Onda Abraham prekori Abimeleka zbog zdenca vode što su ga Abimelekove sluge bile prisvojile. ²⁶A Abimelek reče: "Ne znam tko je to učinio; ni ti me nisi o tome obavijestio, niti sam ja o tome čuo, osim danas." ²⁷Abraham uzme ovaca i goveda pa ih dade Abimeleku te njih dvojica sklope savez. ²⁸Potom Abraham razluči napose sedam janjaca od stada. ²⁹Nato Abimelek zapita Abrahama: "Što znači ovih sedam janjaca koje si na stranu stavio?" ³⁰A on odgovori: "Primi ovih sedam janjaca iz moje ruke da mi bude dokazom da sam ja iskopao ovaj zdenac." ³¹Zato se ono mjesto nazvalo Beer Šeba; jer se njih dvojica ondje zakleše. ³²Pošto su sklopili savez kod Beer Šebe, Abimelek i zapovjednik njegove vojske Fikol odu i vrata se u zemlju Filistejaca. ³³Abraham zasadi kod Beer Šebe tamarisku i ondje zazove ime Jahve - Boga Vječnoga. ³⁴Dugo je vremena Abraham proveo u zemlji filistejskoj kao pridošlica.

Chapter 22

¹ Poslije tih događaja Bog stavi Abrahama na kušnju. Zovnu ga: "Abrahame!" On odgovori: "Evo me!" ²Bog nastavi: "Uzmi svoga sina, jedinca svoga Izaka koga ljubiš, i pođi u krajinu Moriju pa ga ondje prinesi kao žrtvu paljenicu na brdu koje će ti pokazati." ³Ujutro Abraham podrani, osamari magarca, sa sobom povede dvojicu svojih slugu i svog sina Izaka, pošto je prije nacijepao

drva za žrtvu paljenicu, i uputi se na mjesto koje mu je Bog označio. ⁴Treći dan Abraham podigne oči i opazi mjesto izdaleka. ⁵Abraham onda reče slugama: "Vi ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak odosmo gore da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama". ⁶Abraham uzme drva za žrtvu paljenicu, stavi ih na sina Izaka, a u svoju ruku uzme kremen i nož. Tako pođu obojica zajedno. ⁷Onda Izak reče svome ocu Abrahamu: "Oče!" "Evo me, sine!" - javi se on. "Evo kremena i drva," opet će sin, "ali gdje je janje za žrtvu paljenicu?" ⁸"Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj!" - odgovori Abraham. I nastave put. ⁹Stignu na mjesto o kojemu je Bog govorio. Ondje Abraham podigne žrtvenik, naslaže drva, sveže svog sina Izaka i položi ga po drvima na žrtvenik. ¹⁰Pruži sad Abraham ruku i uzme nož da zakolje svog sina. ¹¹Uto ga zovne s neba anđeo Jahvin i poviče: "Abrahame! Abrahame!" "Evo me!" - odgovori on. ¹²"Ne spuštaj ruku na dječaka", reče, "niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga." ¹³Podiže Abraham oči i pogleda, i gle - za njim ovan, rogovima se zapleo u grmu. Tako Abraham ode, uzme ovna i prinese ga za žrtvu paljenicu mjesto svoga sina. ¹⁴Onome mjestu Abraham dade ime "Jahve provida". Zato se danas veli: "Na brdu Jahvina providanja." ¹⁵Anđeo Jahvin zovne Abrahama s neba drugi put ¹⁶i reče: "Kunem se samim sobom, izjavljuje Jahve: Kad si to učinio i nisi mi uskratio svog jedinca sina, ¹⁷svoj æu blagoslov na te izliti i učiniti tvoje potomstvo brojnim poput zvijezda na nebu i pijeska na obali morskoj! A tvoji æe potomci osvajati vrata svojih neprijatelja. ¹⁸Budući da si poslušao moju zapovijed, svi æe se narodi zemlje blagoslivljati tvojim potomstvom." ¹⁹Zatim se Abraham vrati k svojim slugama pa se zajedno upute u Beer Šebu. U Beer Šebi se Abraham nastani. ²⁰Poslije tih događaja obavijeste Abrahama: "I tvome bratu Nahoru Milka je porodila djecu: ²¹njegova prvorođenca Usa, brata mu Buza i Kemuela - oca Aramova, ²²Keseda, Haza, Pildaša, Jidlafa i Betuela." ²³Betuel je bio otac Rebekin. Njih je osam rodila Milka Nahoru, Abrahamovu bratu. ²⁴A i njegova suložnica, kojoj bijaše ime Reuma, rodila je Tebaha, Gahama, Tahaša i Maaku.

Chapter 23

¹ Duljina Sarina života bila je stotinu dvadeset i sedam godina. ²Sara umrije u Kirjat Arbi, to jest u Hebronu, u zemlji kanaanskoj; i Abraham uđe u žalost za Sarom i naricaše za njom. ³Potom se Abraham digne ispred svoje pokojnice te prozbori sinovima Hetovim: ⁴"Premda sam ja među vama doseljeni stranac, prodajte mi zemljište za grob među vama, tako da mogu iznijeti svoju pokojnicu i sahraniti je." ⁵A sinovi Hetovi odgovore Abrahamu: ⁶"Gospodine, saslušaj nas! Ti si izabranik Božji u našoj sredini. Pokopaj svoju pokojnicu u našem najbirašijem grobu. Nitko ti od nas neće odbiti svoga groba da mogneš sahraniti svoju pokojnicu." ⁷Nato se Abraham diže pa se mještanima, sinovima Hetovim, duboko pokloni ⁸te im reče: "Ako se slažete da svoju pokojnicu uklonim i sahranim, èujte me: zauzmite se za me kod Efrona, sina Soharova, ⁹da mi proda spilju Makpelu što njemu pripada a nalazi se na kraju njegova posjeda; neka mi je za punu cijenu, u vašoj

nazoènosti, proda u vlasništvo za sahranjivanje." ¹⁰A Efron je sjedio sa sinovima Hetovim. Potom Efron, Hetit, odgovori Abrahamu da ga èuju sinovi Hetovi svojim ušima - svi koji su sjedili u vijeæu onoga grada: ¹¹"Ne, moj gospodine! Saslušaj mene! Ja tebi dajem poljanu i spilju što je na njoj; darujem ti to pred sinovima svoga naroda. Sahrani svoju pokojnicu." ¹²Abraham se duboko nakloni mještanima, ¹³a onda progovori Efronu da mještani èuju na svoje uši: "Ded me samo poslušaj! Dajem ti cijenu za poljanu; primi je od mene da ondje mogu sahraniti svoju pokojnicu!" ¹⁴Efron odgovori Abrahamu: ¹⁵"Èuj me, moj gospodine: zemljište u vrijednosti od èetiri stotine srebrnika, što je to tebi i meni! Sahrani, dakle, svoju pokojnicu!" ¹⁶Abraham se složi s Efronom; isplati Abraham Efronu novac što ga je spomenuo tako da su na svoje uši èuli sinovi Hetovi - èetiri stotine srebrnika trgovaèke mjere. ¹⁷I tako Efronova poljana u Makpeli nasuprot Mamri - poljana, spilja i sva stabla što su bila na poljani - ¹⁸prijeđe u vlasništvo Abrahamovo u nazoènosti sinova Hetovih, sviju koji su sjedili u vijeæu svoga grada. ¹⁹A onda Abraham sahrani svoju ženu Saru u spilji na poljani Makpeli nasuprot Mamri - danas Hebronu - u zemlji kanaanskoj. ²⁰Tako je poljana i spilja na njoj prešla od sinova Hetovih u vlasništvo Abrahamovo za sahranjivanje.

Chapter 24

¹ Abraham bijaše veæ ostario, zašao u godine, Jahve je Abrahama blagoslovio u svemu. ²Abraham prozbori svome najstarijem sluzi u kuæi, pod èijom je upravom bilo sve njegovo: "Stavi svoju ruku pod moje stegno ³da te zakunem Jahvom, Bogom neba i Bogom zemlje, da mome sinu neæeš nabaviti za ženu ni jednu od kæeri Kanaanaca, meðu kojima boravim, ⁴nego æeš otiaèi u moj rodni kraj i dobiti ženu mom sinu Izaku." ⁵A sluga mu reèe: "A što ako žena ne htjedne za mnom iaèi u ovu zemlju? Hoæu li ja onda odvesti tvoga sina u zemlju iz koje si ti došao?" ⁶Abraham mu odgovori: "Dobro pripazi da onamo ne vodiš moga sina! ⁷Jahve, Bog nebesa, koji me odveo iz kuæe moga oca i rodnog kraja i koji mi je pod zakletvom obeæao: 'Tvome æu potomstvu dati ovu zemlju', pred tobom æe poslati svog anđela, i odande æeš ti dovesti ženu mome sinu. ⁸A ako žena ne bude htjela za tobom poæi, ti æeš biti oslobođen od ove moje zakletve; ali moga sina onamo ne vodi!" ⁹Tako sluga stavi svoju ruku pod stegno Abrahamu, svom gospodaru, te mu se zakune. ¹⁰Sluga opremi deset gospodarevih deva, ponese sa sobom svakog blaga svoga gospodara pa se zaputi u Aram Naharajim, u Nahorov grad. ¹¹Pusti deve da poliježu izvan grada, pokraj studenca. Bijaše veèer, kad žene izlaze da crpu vodu. ¹²Onda reèe: "Oh, Jahve, Bože moga gospodara Abrahama, molim te, iziði mi danas u susret i mome gospodaru Abrahamu milost iskaži! ¹³Evo me kraj studenca, a kæeri onih iz grada dolaze crpsti vodu; ¹⁴pa neka djevojka kojoj ja reèem: 'Molim te, spusti svoj vrè da se napijem', a ona odgovori: 'Pij! I deve æu ti napojiti', bude ona koju si odredio za svoga slugu Izaka. Tako æu saznati da si iskazao milost mome gospodaru." ¹⁵Tek što on izreèe svoje, gle, dođe Rebeka, kæi Betuelova; taj Betuel bijaše sin Milke, žene Abrahamova brata Nahora. Dođe ona s krèagom na ramenu. ¹⁶Djevojka je bila krasna, djeвица koju muškarac

nije dirnuo. Siđe ona k vrelu, napuni krèag i eto je opet gore. ¹⁷Sluga joj potrèa u susret i reèe: "Daj mi malo vode iz svog vrèa!" ¹⁸"Pij, gospodine!" - odgovori ona. Brzo spusti krèag na ruku i dade mu piti. ¹⁹Kad je njega napojila, reèe: "Nalit æu i tvojim devama da se napoje." ²⁰Izlivši brzo krèag u korito, otrèa natrag zdencu da ponovo zahvaæa, i tako nali svim njegovim devama. ²¹Èovjek ju je šutke motrio ne bi li saznao je li Jahve njegov put uspješno priveo kraju ili nije. ²²Kad su deve prestale piti, èovjek izvadi viticu od zlata, tešku pol šekela, i stavi je na njezine nosnice, a na ruke joj stavi dvije zlatne narukvice, teške deset šekela. ²³Zatim reèe: "Kaži mi èija si kæi. Ima li u kuæi tvoga oca mjesta za nas da prenoæimo?" ²⁴Ona mu odgovori: "Ja sam kæi Betuela, koga je Milka rodila Nahoru." ²⁵Još mu doda: "Ima slame i pšiaæe kod nas u obilju, a i mjesta za prenoæište." ²⁶Èovjek se onda duboko nakloni te iskaže poštovanje Jahvi ²⁷i progovori: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog moga gospodara Abrahama, što nije uskratilo svoju ljubav i svoju vjernost mome gospodaru. Mene je Jahve vodio pravim putem, u kuæu brata moga gospodara." ²⁸Djevojka otrèa i sve ovo ispriповjedi u kuæi svoje majke. ²⁹A Rebeka imala brata komu bijaše ime Laban. Laban se požuri van, k èovjeku kod studenca. ³⁰Èim je vidio nosnu viticu i narukvice na rukama svoje sestre te èuo kako je njegova sestra Rebeka rekla: "Ovako mi je èovjek govorio", on pođe onome koji je još stajao kod deva na studencu. ³¹Reèe on: "Hajde unutra, blagoslovljeni od Jahve! Što stojiš vani kad sam ja spremio kuæu i mjesto za deve." ³²Tako èovjek uđe u kuæu. Rastovare deve i dadu im slame i pšiaæe, a njemu i ljudima koji su ga pratili donesu vode da operu noge. ³³Ali kad su preda nj stavili hranu, reèe: "Neæu jesti dok ne kažem što imam kazati." A Laban mu reèe: "Onda kazuj!" ³⁴"Ja sam sluga Abrahamov", poèe on. ³⁵"Jahve je uvelike blagoslovio moga gospodara te je postao bogat. Nadavao mu je ovaca i goveda, srebra i zlata, sluga i sluškinja, deva i magaradi. ³⁶Sara, žena moga gospodara, rodi mu sina pošto je ostarjela, i on mu ustupi sve svoje. ³⁷Potom mene moj gospodar zakune rekavši: 'Nemoj uzeti za ženu mome sinu djevojku Kanaanku, u zemlji u kojoj boravim kao stranac, ³⁸nego otiði k obitelji moga oca, k mojoj rodbini, da nađeš ženu mome sinu.' ³⁹A ja rekoh svome gospodaru: 'A što ako žena za mnom ne pođe?' ⁴⁰On mi odgovori: 'Jahve, pred èijim sam licem hodio, poslat æe s tobom svog anđela i tvoje æe putovanje dovesti k cilju, a ti æeš naæi ženu mome sinu od moje rodbine, od obitelji moga oca. ⁴¹Jedino æeš ovako biti oslobođen moje zakletve: ako dođeš k mojoj rodbini, i oni te odbiju, od moje si zakletve oslobođen.' ⁴²Danas dođoh na studenac i rekoh: 'Jahve, Bože moga gospodara Abrahama, ako si voljan da uspješno završim putovanje što sam ga poduzeo, ⁴³ja, evo, stojim kraj studenca, a djevojka koja dođe vodu crpsti i ja joj reèem: Daj mi da se napijem malo vode iz tvog vrèa! - ⁴⁴i koja mi kaže: Pij ti, a i tvojim æu devama zahvatiti! - ona neka bude žena koju je Jahve odredio sinu moga gospodara.' ⁴⁵Tek što sam ja završio govor u sebi, kad se, evo, pojavi Rebeka s vrèem na ramenu; siđe k izvoru i zahvati. Ja joj rekoh: 'Daj mi da se napijem!' ⁴⁶Ona brzo spusti vrè i odvrati: 'Pij! A napojit æu i tvoje deve.' Tako sam se ja napio, a ona napoji i moje deve. ⁴⁷Pitao sam je: 'Èija si kæi?' Odgovorila je: 'Kæi sam Betuela, koga je Nahoru rodila Milka.' Tada joj stavim viticu na nos a narukvice na ruke. ⁴⁸Duboko se naklonim i štovanje Jahvi iskažem te blagoslovim Jahvu, Boga gospodara moga, koji me vodio pravim putem da uzmem kaer brata moga gospodara njegovu sinu.

⁴⁹A sad, ako kanite iskazati ljubav i vjernost mome gospodararu, recite mi; ako li ne, to mi kažite, tako da mogu krenuti bilo desno bilo lijevo." ⁵⁰Tada odgovore Laban i Betuel: "Od Jahve to dolazi; mi tu ne možemo reći ni da ni ne." ⁵¹Rebeka je, eto, pred tobom: uzmi je pa idi, neka bude ženom sinu tvoga gospodarara, kako je Jahve rekao." ⁵²Kad Abrahamov sluga èu njihov pristanak, do zemlje se nakloni Jahvi. ⁵³Sluga zatim izvadi srebrnih i zlatnih predmeta te haljina i dade ih Rebeki, a dade darova i njezinu bratu i majci. ⁵⁴Tada jedoše i piše on i ljudi koji su bili s njim i provedoše noć. Kad su ujutro ustali, on reče: "Pustite me da se vratim svome gospodararu!" ⁵⁵A njezin brat i majka odgovore: "Neka djevojka ostane s nama još desetak dana, pa poslije toga pođi!" ⁵⁶On im reče: "Ne zadržavajte me kad je Jahve moje putovanje uspješno kraju priveo. Pustite me da se vratim svome gospodararu!" ⁵⁷Oni odgovore: "Pozovimo djevojku i upitajmo što ona misli!" ⁵⁸Dozovu Rebeku pa je upitaju: "Hoćeš li poći s ovim èovjekom?" Ona odgovori: "Hoću." ⁵⁹I tako otpreme svoju sestru Rebeku i njezinu dojilju s Abrahamovim slugom i njegovim ljudima. ⁶⁰Blagoslove Rebeku i reknu joj: "Sejo naša, budi mati nebrojenim tisućama, a dušmana svojih vrata potomci ti zaposjeli!" ⁶¹Onda se diže Rebeka i njezine dvorkinje, zajahaše deve te pođoše za èovjekom. Tako sluga preuze Rebeku i ode. ⁶²Izak se vratio iz blizine Beer Lahaj Roja; živio je, naime, u kraju Negeba. ⁶³U predvečerje iziđe Izak da se poljem prošeta; diže oči i ugleda deve gdje dolaze. ⁶⁴Kad Rebeka, podigavši svoje oči, opazi Izaka, sjaha s deve ⁶⁵pa zapita slugu: "Tko je onaj èovjek što poljem ide nama u susret?" A sluga odgovori: "Ono je moj gospodar." Nato ona uze koprenu te se pokri. ⁶⁶Sluga isprièa Izaku sve što je uèinio. ⁶⁷Tada Izak uvede Rebeku u svoj šator i uze je sebi za ženu. U ljubavi prema njoj Izak je nalazio utjehu nakon smrti svoje majke.

Chapter 25

¹ Abraham je sebi uzeo još jednu ženu; zvala se Keturah. ²Ona mu je rodila Zimrana, Jokšana, Medana, Midjana, Jišbaka i Šuaha. ³A od Jokšana rodili se Šeba i Dedan. Dedanovi su potomci: Ašurci, Letušci i Leumci. ⁴Sinovi su Midjanovi: Efa, Efer, Hanok, Abida i Eldaa. Sve su to potomci Keturini. ⁵Abraham prenese sav svoj imetak na Izaka; ⁶a sinovima od svojih suložnica dade Abraham samo darove i još ih za svoga života razdijelio po istoku - daleko od svog sina Izaka - u Istoèni kraj. ⁷Ovo je duljina Abrahamova života što ga je proživio: stotinu sedamdeset i pet godina. ⁸Zatim Abraham preminu, umrije u sretnoj dobi - star i pun godina - te bi pridružen svojim precima. ⁹Njegovi sinovi, Izak i Jišmael, sahrane ga u spilji Makpeli, na poljani Efrona, sina Hetita Sohara, nasuprot Mamri: ¹⁰to je poljana što ju je Abraham kupio od Hetovih sinova. Ondje je sahranjen Abraham i njegova žena Sara. ¹¹Poslije Abrahamove smrti Bog je blagoslivljao njegova sina Izaka. Izak je živio blizu Beer Lahaj Roja. ¹²Ovo je povijest Abrahamova sina Jišmaela, koga je Abrahamu rodila Sarina sluškinja, Egipćanka Hagara. ¹³A ovo su sinovi Jišmaelovi, svaki po svom imenu i po svom rođenju: Jišmaelov prvenac Nebajot, Kedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴Mišma, Duma, Masa, ¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Nafiš i Kedma. ¹⁶To su Jišmaelovi sinovi i to su njihova imena prema

njihovim naseljima i taborištima: dvanaest poglavica od isto toliko plemena. ¹⁷A ovo je duljina Jišmaelova života: stotinu trideset i sedam godina. Zatim izdahnu; umrije i bi pridružen svojim precima. ¹⁸Potomstvo mu se naselilo od Havile do Šura, koji je na istok Egiptu iduæi prema Ašuru. Nastaniše se nasuprot svojoj braæi. ¹⁹Ovo je povijest Abrahamova sina Izaka: Izak se rodio od Abrahama. ²⁰Izaku je bilo èetrdeset godina kad se oženio Rebekom, kærkom Aramejca Betuela iz Padan Arama, a sestrom Aramejca Labana. ²¹Izak se obrati Jahvi za svoju ženu jer je bila nerotkinja. Jahve ga usliša te njegova žena Rebeka zaèe. ²²No djeca se u njezinoj utrobi tako sudarala te ona uzviknu: "Ako je tako, zašto æu živjeti!" Ode, dakle, da se posavjetuje s Jahvom. ²³I Jahve joj reèe: "Dva su svijeta u utrobi tvojoj; dva æe se naroda iz tvog krila odijeliti. Narod æe nad narodom gospodovati, stariji æe služiti mlaðemu." ²⁴Došlo vrijeme da rodi, kad gle - blizanci u njezinoj utrobi. ²⁵Pojavi se prvi. Bio je crven; sav runjav kao ogrtaè. Stoga mu nadjenuše ime Ezav. ²⁶Potom se pojavi njegov brat. Rukom se držao Ezavu za petu. Zato mu nadjenuše ime Jakov. Izaku je bilo šezdeset godina kad su oni rođeni. ²⁷Kad su djeèaci odrasli, Ezav postane vješt lovac, èovjek pustare. Jakov je bio èovjek krotak i boravio je u šatorima. ²⁸Izaku je Ezav bio draži jer je volio divljaè, a Rebeka je više voljela Jakova. ²⁹Jednom Jakov kuhaše jelo. Ezav stigne s polja, gladan. ³⁰Reèe Ezav Jakovu: "Daj mi toga crvenog variva da pojedem jer sam izgladnio." Stoga mu je ime Edom. ³¹A Jakov odgovori: "Ustupi mi prije svoje prvorodstvo!" ³²Ezav reèe: "Evo me skoro na smrti; što æe mi prvorodstvo!" ³³Jakov nastavi: "Prije mi se zakuni!" On mu se zakune, i tako proda Jakovu svoje prvorodstvo. ³⁴Tada Jakov dade Ezavu kruha i èorbe od soèivice. Jeo je i pio, onda se digao i otišao. Tako Ezav pogazi svoje prvorodstvo.

Chapter 26

¹ U zemlji zavlada glad, razlièita od prijašnje što je bila za vrijeme Abrahama, pa Izak ode Abimeleku, kralju Filistejaca, u Geraru. ²Jahve mu se ukaza i reèe: "Ne silazi u Egipat: boravi u zemlji koju æu ti oznaèiti. ³U ovoj se zemlji nastani, ja æu s tobom biti i blagoslivljati te; tebi i tvome potomstvu dat æu sve ove krajeve, da izvršim zakletvu kojom sam se zakleo tvome ocu Abrahamu. ⁴Tvoje æu potomstvo umnožiti kao zvijezde na nebesima i tvome æu potomstvu predati sve ove krajeve, tako da æe se tvojim potomstvom blagoslivljati svi narodi zemlje; ⁵a to zato što je Abraham slušao moj glas i pokoravao se mojim zapovijedima, mojim zakonima i odredbama!" ⁶Tako Izak ostane u Geraru. ⁷Kad su ga mještani pitali o njegovoj ženi, reèe: "Ona mi je sestra." Bojao se reæi: "Ona mi je žena", misleæi: "Mještani bi me mogli ubiti zbog Rebeke jer je lijepa." ⁸Kako su se ondje duže zadržali, kralj Filistejaca Abimelek jednom pogleda kroz prozor i opazi kako Izak miluje svoju ženu Rebeku. ⁹Nato Abimelek pozove Izaka te reèe: "Tako, ona ti je žena! Kako si mogao reæi da ti je sestra?" Izak mu odgovori: "Jer sam mislio da bih zbog nje mogao poginuti." ¹⁰Abimelek reèe: "Zašto si nam to uèinio? Umalo netko od ljudi nije legao s tvojom ženom. Tako bi na nas svalio krivnju." ¹¹Onda Abimelek izda naredbu svemu narodu: "Tko se god

dotakne ovog èovjeka i njegove žene, glavu æ izgubiti." ¹²Izak je sijao u onom kraju i one godine urodilo mu stostruko. Jahve ga blagoslivljao ¹³te je èovjek bivao sve bogatiji, dok nije postao vrlo bogat. ¹⁴Stekao je stada ovaca i goveda i mnogu služinèad, tako da su mu Filistejci zavidjeli. ¹⁵Zato Filistejci zasuše sve bunare što su ih sluge njegova oca bile iskopale - u vrijeme njegova oca Abrahama - i napuniše ih zemljom. ¹⁶Onda Abimelek reèe Izaku: "Idi od nas jer si postao mnogo moæniji od nas!" ¹⁷Tako Izak ode odande, postavi svoj šator u gerarskoj dolini i nastani se ondje. ¹⁸Izak opet iskopa bunare za vodu što su bili iskopani u vrijeme njegova oca Abrahama, a Filistejci ih bili zasuli poslije Abrahamove smrti. On ih je nazvao istim imenima kojima ih je zvao i njegov otac. ¹⁹Ali kad su Izakove sluge, dok su u dolini kopale, ondje našle bunar sa živom vodom, ²⁰pastiri iz Gerara posvade se s Izakovim pastirima govoreæi: "Naša je voda!" Bunaru je dao ime Esek, jer su se oni s njim svadili. ²¹A kad su iskopali drugi bunar te se i zbog njega svaðali, nazva ga imenom Sitna. ²²Odatle se preseli pa iskopa drugi bunar. Zbog njega se nisu svaðali, pa ga nazove imenom Rehobot i protumaèi: "Jer nam je Jahve dao prostor da se na zemlji umnožimo." ²³Odande se popne u Beer Šebu. ²⁴Iste mu se noæi ukaže Jahve i reèe: "Ja sam Bog oca tvoga Abrahama. Ne boj se, ja sam s tobom! Blagoslovit æu te, potomke ti umnožit, zbog Abrahama, sluge svojega." ²⁵Izak tu podigne žrtvenik i zazove Jahvu po imenu; postavi ondje svoj šator, a njegove sluge poènu kopati bunar. ²⁶Uto mu dođe Abimelek iz Gerara sa svojim savjetnikom Ahuzatom i s Fikolom, zapovjednikom vojske. ²⁷Izak ih upita: "Zašto ste došli k meni kad me mrzite i kad ste me otjerali od sebe?" ²⁸Oni odgovore: "Jasno vidimo da je Jahve s tobom. Stoga pomislismo: neka zakletva bude veza između nas i tebe. Daj da s tobom sklopimo savez: ²⁹ti nama neæeš zla nanositi, kao što mi tebe nismo zlostavljali, nego uvijek prema tebi lijepo postupali i s mirom te otpustili. A blagoslov Jahvin bio nad tobom." ³⁰On im priredi gozbu te su jeli i pili. ³¹Rano ujutro jedni se drugima zakunu. Potom ih Izak otpusti i oni od njega odu u miru. ³²Toga istog dana dođu Izakove sluge i obavijeste ga o bunaru što su ga iskopali te mu reknu: "Našli smo vodu." ³³On ga prozva Šiba. Zato je ime onom gradu do danas - Beer Šeba. ³⁴Kad je Ezavu bilo èetrdeset godina, uzme za ženu Juditu, kær Hetita Beerija, i Basematu, kær Hetita Elona. ³⁵One postadoše izvor ogorènjenja Izaku i Rebeki.

Chapter 27

¹ Ostarje Izak, vid mu se oèinji gasio. Zato zovne svoga starijeg sina Ezava i reèe mu: "Sine!" On mu odgovori: "Evo me!" ²A on nastavi: "Vidiš, ostario sam, a ne znam dana svoje smrti. ³Zato uzmi svoju opremu, svoj tobolac i luk, pa idi u pustaru i ulovi mi divljaèi. ⁴Onda mi pripremi ukusan obrok, kako volim, te mi ga donesi da blagujem, pa da te mognem blagosloviti prije nego umrem." ⁵Rebeka je slušala dok je Izak govorio svome sinu Ezavu, i kad je Ezav otišao u pustaru da ulovi divljaèi svome ocu, ⁶Rebeka reèe svome sinu Jakovu: "Upravo sam èula kako tvoj otac govori tvome bratu Ezavu: ⁷Donesi mi divljaèi te mi priredi ukusan obrok da blagujem pa da te

pred licem Jahvinim blagoslovim prije nego umrem.' ⁸A sad, sine moj, poslušaj me i uèini kako ti naredim. ⁹Otiði k stadu i odande mi donesi dva lijepa kozleta, a ja æu od njih prirediti ukusan obrok tvome ocu, kako on voli. ¹⁰Onda ti donesi svome ocu da jede te tebe mogne blagosloviti prije nego umre." ¹¹Ali Jakov odgovori svojoj majci Rebeki: "E, ali moj je brat Ezav runjav, a ja sam bez dlaka!" ¹²Možda me se moj otac dotakne te æu u njegovim oèima ispasti varalicom i na se svaliti prokletstvo, a ne blagoslov." ¹³Ali njegova mu majka odgovori: "Sine moj, tvoje prokletstvo neka padne na mene! Samo ti mene poslušaj, otiði i donesi!" ¹⁴Ode on, nađe i donese svojoj majci, a njegova majka priredi ukusan obrok, kako je njegov otac volio. ¹⁵Potom Rebeka uzme najljepše odijelo svoga starijeg sina Ezava što je u kuæi imala, pa u nj odjene svoga mlaðeg sina Jakova. ¹⁶U kožu kozleta zamota mu ruke i goli dio vrata. ¹⁷Stavi zatim ukusan obrok i kruh što ga je pripravila na ruke svoga sina Jakova. ¹⁸Ode on k ocu i reèe: "Oèe!" On odgovori: "Evo me. Koji si ti moj sin?" ¹⁹A Jakov odgovori svome ocu: "Ja sam Ezav, tvoj prvoroðenac; uèinio sam kako si mi rekao. Sad ustaj, sjedi pa jedi moje lovine, da me onda mogneš blagosloviti." ²⁰Izak upita svoga sina: "Kako si tako brzo uspio, sine moj?" On odgovori: "Jer mi je Jahve, Bog tvoj, bio milostiv." ²¹Potom Izak reèe Jakovu: "Primakni se, sine moj, da opipam jesi li ti zbilja moj sin Ezav ili nisi." ²²Jakov se primakne k svome ocu Izaku, koji ga opipa i reèe: "Glas je Jakovljevi, ali su ruke Ezavove." ²³Nije ga prepoznao jer su mu ruke bile runjave kao i ruke njegova brata Ezava. Kad ga je htio blagosloviti, ²⁴upita još jednom: "Jesi li ti zaista moj sin Ezav?" Odgovori on: "Jesam." ²⁵Potom reèe Izak: "Stavi preda me da blagujem lovine svoga sina pa da te blagoslovi duša moja." Jakov ga posluži pa je jeo. Zatim mu donese i vina, pa je pio. ²⁶Poslije toga reèe mu njegov otac Izak: "Primakni se, sine moj, i poljubi me!" ²⁷Kad se primaèe i poljubi ga, Izak osjeti miris njegove odjeæe pa ga blagoslovi: "Gle, miris sina mog nalik je mirisu polja koje Jahve blagoslovi. ²⁸Neka ti Bog daje rosu s neba i rodnost zemlje: izobilje žita i mladoga vina. ²⁹Narodi ti služili, plemena ti se klanjala! Braæom svojom gospodari, nek sinci majke tvoje pred tobom padaju! Proklet bio tko tebe proklinje; blagoslovljen tko te blagoslivlje!" ³⁰Tek što se Jakov udaljio od svoga oca Izaka - pošto je Izak podijelio blagoslov Jakovu - njegov brat Ezav dođe iz lova. ³¹I on priredi ukusan obrok i donese ga svome ocu. I reèe svome ocu: "Ustani, oèe moj, i blaguj od lovine svoga sina da me onda mogneš blagosloviti!" ³²A njegov ga otac Izak zapita: "Tko si ti?" On odgovori: "Ja sam tvoj prvoroðenac Ezav!" ³³Izak se silno prepadne: "Pa tko je onda bio onaj što je divljaèi ulovio i meni veæ donio? Blagovao sam je prije nego si ti došao; onoga sam blagoslovio i blagoslovljen æe ostati." ³⁴Kad je Ezav èuo rijeèi svoga oca, kriknu glasno i gorko zaplaka pa reèe svome ocu: "I mene blagoslovi, oèe!" ³⁵A on odvrati: "Brat tvoj dođe na prijevaru i odnese tvoj blagoslov." ³⁶"Zato valjda što mu je ime Jakov, dvaput me veæ prevario", reèe Ezav. "Oduzeo mi prvoroðstvo, a sad mi evo oduze i blagoslov." Onda doda: "Zar za me nisi saèuvao nikakva blagoslova?" ³⁷Izak odgovori Ezavu: "Njega sam veæ postavio za tvoga gospodara; njemu sam svu njegovu braæu predao za sluge; žitom sam ga i vinom opskrbio. A što sad za te mogu uèiniti, sine moj?" ³⁸Ezav odgovori svome ocu: "Zar ti, oèe, raspolažeš samo jednim blagoslovom? Blagoslovi i mene, oèe moj!" Ezav jecaše na sav glas. ³⁹Tada otac njegov Izak progovori i reèe:

"Daleko od plodna tla dom tvoj æe biti, daleko od rose s neba. ⁴⁰Od maèa svoga æeš živjeti, brata svoga æeš služiti. Ali jednom, kada se pobuniš, jaram æeš njegov stresti sa svog vrata." ⁴¹Ezav zamrzi Jakova zbog blagoslova kojim ga je otac njegov blagoslovio pa reèe u sebi: "Èim doðu dani žalosti za mojim ocem, ubit æu ja svoga brata Jakova." ⁴²Kada su Rebeki javili te rijeèi što ih je izrekao njezin stariji sin Ezav, zovne ona svoga mlaðeg sina Jakova te mu reèe: "Pazi! Brat ti se Ezav nosi mišlju kako æe te ubiti. ⁴³Ali ti, sine moj, poslušaj mene: odmah bježi mome bratu Labanu u Haran. ⁴⁴Ostani kod njega neko vrijeme, dok bijes brata tvoga na te jenja, ⁴⁵dok se srdžba brata tvoga odvrti od tebe te on zaboravi što si mu uèinio. Ja æu onda po te poslati i odande te dovesti. Zašto da vas obojicu izgubim u jedan dan!" ⁴⁶Potom Rebeka reèe Izaku: "Moj mi je život dosadio zbog ovih žena Hetitkinja. Ako se i Jakov oženi kojom kao što su ove uroðenice, Hetitkinjom, što æe mi onda život!"

Chapter 28

¹ Stoga Izak pozove Jakova, blagoslovi ga te mu naloži: "Nemoj uzimati ženu od kanaanskih djevojaka. ²Odmah se zaputi u Padan Aram, u dom Betuela, oca svoje majke, pa odande sebi uzmi ženu, od kæeri Labana, brata svoje majke. ³A Bog Svemožni, El-Šadaj, neka te blagoslovi i neka te uèini rodnim i brojnim, tako da postaneš mnoštvo naroda. ⁴Neka protegne na te blagoslov Abrahamov, na te i na tvoje potomstvo, tako da zaposjedneš zemlju u kojoj boraviš kao pridošlica, a koju je Bog predao Abrahamu!" ⁵Tako Izak otpremi Jakova, i on ode u Padan Aram Labanu, sinu Aramejca Betuela, bratu Rebeke, majke Jakova i Ezava. ⁶Kad je Ezav vidio kako je Izak blagoslovio Jakova kad ga je otpremao u Padan Aram da odande sebi uzme ženu, nareðujuæi mu kad ga je blagoslivljao: "Ne smiješ uzeti ženu od kanaanskih djevojaka", ⁷i da je Jakov poslušao svoga oca i svoju majku te otišao u Padan Aram, ⁸Ezav shvati koliko su djevojke kanaanske mrske njegovu ocu Izaku. ⁹Stoga ode k Jišmaelu te se, uza žene koje veæ imaše, oženi Mahalatom, kæerju Jišmaela, sina Abrahamova, a sestrom Nebajotovom. ¹⁰Jakov ostavi Beer Šebu i zaputi se u Haran. ¹¹Stigne u neko mjesto i tu prenoæi, jer sunce bijaše veæ zašlo. Uzme jedan kamen s onog mjesta, stavi ga pod glavu i na tom mjestu legne. ¹²I usne san: ljestve stoje na zemlji, a vrhom do neba dopiru, i anđeli Božji po njima se penju i silaze. ¹³Uza nj je Jahve te mu govori: "Ja sam Jahve, Bog tvoga praoca Abrahama i Bog Izakov. Zemlju na kojoj ležiš dat æu tebi i tvome potomstvu. ¹⁴Tvojih æe potomaka biti kao i praha na zemlji; raširit æete se na zapad, istok, sjever i jug; tobom æe se i tvojim potomstvom blagoslivljati svi narodi zemlje. ¹⁵Dobro znaj: ja sam s tobom; èuvat æu te kamo god poðeš te æu te dovesti natrag u ovu zemlju; i neæu te ostaviti dok ne izvršim što sam ti obeæao." ¹⁶Jakov se probudi od sna te reèe: "Zaista se Jahve nalazi na ovome mjestu, ali ja nisam znao!" ¹⁷Potresen, uzviknu: "Kako je strašno ovo mjesto! Zaista, ovo je kuæa Božja, ovo su vrata nebeska!" ¹⁸Rano ujutro Jakov uzme onaj kamen što ga bijaše stavio pod glavu, uspravi ga kao stup i po vrhu mu izlije ulja. ¹⁹Ono mjesto on nazva Betel, dok je ime tome gradu prije bilo

Luz. ²⁰Tada uèini zavjet: "Ako Bog ostane sa mnom i ušeuva me na ovom putu kojim idem, dade mi kruha da jedem i odijela da se oblaèim, ²¹te se zdravo vratim kuæi svoga oca, Jahve æe biti moj Bog. ²²A ovaj kamen koji sam uspravio kao stup bit æe kuæa Božja. A od svega što mi budeš davao za te æu odlagati desetinu."

Chapter 29

¹ Jakov nastavi put i dođe u zemlju istoènu. ²Najednom opazi studenac u polju. Tri su stada ovaca oko njega plandovala, jer se na tome studencu napajahu. Velik se kamen nalazio studencu na otvoru. ³Jedino kad bi se svi pastiri ondje skupili, mogli bi odvaliti kamen s otvora i ovce napojiti; tada bi opet prevalili kamen na njegovo mjesto, na otvor studenca. ⁴"Odakle ste, braæo moja?" - zapita ih Jakov. "Iz Harana", odgovore. ⁵"Poznajete li", pitaše ih dalje, "Nahorova sina Labana?" "Poznajemo", odgovore. ⁶"Je li zdravo?" - opet ih upita. "Zdravo je; a evo mu dolazi kæi Rahela sa stadom", odgovore. ⁷"Još ima mnogo dana", nastavi on, "nije vrijeme sprææati blago. Zašto ga ne napojite i ne otjerate na pašu?" ⁸"Ne možemo dok se ne skupe svi pastiri", odgovoriše, "da odvale kamen s otvora studenca, tako da mognemo napojiti ovce." ⁹Dok je on još s njima govorio, dođe Rahela s ovcama svoga oca. Bila je, naime, pastirica. ¹⁰Kako Jakov ugleda Rahelu, kæer Labana, brata svoje majke, sa stadom svoga ujaka Labana, Jakov se primaèe i odvali kamen s otvora studenca te napoji stado svoga ujaka Labana. ¹¹Zatim Jakov poljubi Rahelu, a onda briznu u plaè. ¹²Potom Jakov kaza Raheli da je on sestriæ njezina oca, sin Rebekin. Nato ona otrèa i obavijesti oca. ¹³Kad je Laban èuo vijest o Jakovu, sinu svoje sestre, potrèa mu u susret. Zagrlji ga i poljubi te dovede u svoju kuæu. Isprièa Labanu sve što mu se dogodilo. ¹⁴A onda Laban reèe. "Zbilja si ti moja kost i moje meso!" Pošto je Jakov proboravio s Labanom mjesec dana, ¹⁵Laban reèe Jakovu: "Zar æeš me zato što si mi sestriæ badava služiti! Kaži mi koliko æeš tražiti za najam?" ¹⁶A Laban imaše dvije kæeri. Starijoj bijaše ime Lea, a mlađoj Rahela. ¹⁷Lea imala slabe oèi, a Rahela bila stasita i lijepa. ¹⁸Kako je Jakov volio Rahelu, reèe: "Služit æu ti sedam godina za tvoju mlađu kæer Rahelu." ¹⁹Laban odvrati: "Bolje je da je tebi dam nego kakvu strancu. Ostani sa mnom!" ²⁰Tako je Jakov služio za Rahelu sedam godina, ali mu se uèinile, zbog ljubavi prema njoj, kao nekoliko dana. ²¹Poslije toga Jakov reèe Labanu: "Daj mi moju ženu, jer se moje vrijeme navršilo pa bih htio k njoj." ²²Laban sabra sav svijet onog mjesta i priredi gozbu. ²³Ali naveèer uzme svoju kæer Leu pa nju uvede k Jakovu, i on priđe k njoj. ²⁴Laban dade svoju sluškinju Zilpu svojoj kæeri Lei za sluškinju. ²⁵Kad bi ujutro, a to, gle, Lea! Tada Jakov reèe Labanu: "Zašto si mi to uèinio! Zar te ja nisam služio za Rahelu? Zašto si me prevario?" ²⁶Laban odgovori: "U našem mjestu nije obièaj da se mlađa udaje prije starije. ²⁷Završi s njom ovu ženidbenu sedmicu, a onda æu ti dati i drugu, za drugih sedam godina službe kod mene." Jakov pristane: navrši onu ženidbenu sedmicu. ²⁸Onda mu Laban dade i svoju kæer Rahelu za ženu. ²⁹Laban dade svoju sluškinju Bilhu svojoj kæeri Raheli za sluškinju. ³⁰Jakov nato priđe Raheli. Rahelu je više volio nego Leu. I tako

je služio Labana još sedam godina. ³¹Jahve je vidio da Lea nije voljena, te je uèini plodnom, dok Rahela ostade nerotkinja. ³²Lea zaèe i rodi sina; nadjenu mu ime Ruben, a to znaèi, kako je ona protumaèila: "Jahve je vidio moju nevolju i stoga æe me sada muž moj ljubiti." ³³Opet zaèe i rodi sina te izjavi: "Jahve je èuo da nisam voljena, stoga mi je dao i ovoga." Zato mu nadjenu ime Šimun. ³⁴Opet zaèe i rodi sina te izjavi: "Sad æe se moj muž meni prikloniti: tri sam mu sina rodila." Zato mu nadjenu ime Levi. ³⁵A kad je još jednom zaèela i sina rodila, izjavi: "Ovaj put hvalit æu Jahvu." Stoga sinu nadjenu ime Juda. Potom prestade raðati.

Chapter 30

¹ Vidjevši Rahela da Jakovu ne raða djece, postade zavidna svojoj sestri pa reèe Jakovu: "Daj mi djecu! Inaèe æu svisnuti!" ²Jakov se razljuti na Rahelu te reèe. "Zar sam ja namjesto Boga koji ti je uskratio plod utrobe?" ³A ona odgovori: "Evo moje sluškinje Bilhe: uði k njoj, pa neka rodi na mojim koljenima, da tako i ja steknem djecu po njoj." ⁴Dade mu dakle svoju sluškinju Bilhu za ženu, i Jakov priđe k njoj. ⁵Bilha zaèe te Jakovu rodi sina. ⁶Tada Rahela reèe: "Jahve mi je dosudio pravo. Uslišao je moj glas i dao mi sina." Stoga mu nadjenu ime Dan. ⁷Rahelina sluškinja Bilha opet zaèe i rodi Jakovu drugoga sina. ⁸Tada Rahela reèe: "Žestoko sam se borila sa sestrom, ali sam pobijedila." Tako mu nadjenu ime Naftali. ⁹A vidjevši Lea da je prestala raðati, uzme svoju sluškinju Zilpu pa je dade Jakovu za ženu. ¹⁰I kad je Leina sluškinja Zilpa rodila Jakovu sina, ¹¹Lea uskliknu: "Koje sreæe!" Tako mu nadjenu ime Gad. ¹²Leina sluškinja Zilpa rodi Jakovu i drugog sina, ¹³i Lea opet uskliknu: "Blago meni! Žene æe me zvati blaženom!" Tako mu nadjenu ime Ašer. ¹⁴Jednoga dana, u vrijeme pšeniène žetve, namjeri se Ruben u polju na ljubavèice te ih donese svojoj majci Lei. I Rahela reèe Lei: "Daj mi od ljubavèica svoga sina!" ¹⁵A Lea odgovori: "Zar ti nije dosta što si mi oduzela muža pa još hoæeš da od mene uzmeš i ljubavèice moga sina?" Rahela odgovori: "Pa dobro, neka s tobom noæas leži u zamjenu za ljubavèice tvog sina." ¹⁶Kad je Jakov naveèer stigao iz polja, Lea mu iziđe u susret pa reèe: "Treba da dođeš k meni, jer sam te unajmila za ljubavèice moga sina." One je noæi on s njom ležao. ¹⁷Bog usliša Leu; ona zaèe te Jakovu rodi petog sina. ¹⁸Onda Lea reèe: "Bog mi je uzvratio nagradom što sam ustupila svoju sluškinju svome mužu." Stoga sinu nadjenu ime Jisakar. ¹⁹Lea opet zaèe i rodi Jakovu šestoga sina. ²⁰Onda Lea reèe: "Bog me obdari dragocjenim darom; sada æe mi moj muž dati darove: tÓa rodila sam mu šest sinova." Tako mu nadjenu ime Zebulun. ²¹Zatim rodi kaer te joj nadjenu ime Dina. ²²Uto se Bog sjeti Rahele: Bog je usliša i otvori njezinu utrobu. ²³Ona zaèe i rodi sina te reèe: "Ukloni Bog moju sramotu!" ²⁴Nadjene mu ime Josip, rekavši: "Neka mi Jahve pridoda drugog sina!" ²⁵Pošto je Rahela rodila Josipa, Jakov reèe Labanu: "Pusti me da idem u svoj zavièaj!" ²⁶Daj mi moje žene za koje sam te služio i moju djecu da mogu otiæi: tÓa dobro znaš kako sam te služio." ²⁷A Laban mu odgovori: "Ne idi, ako si mi prijatelj. Znam da me Jahve blagoslivljao zbog

tebe." ²⁸I nadoda: "Odredi plaæu koju želiš od mene, i dat æu ti." ²⁹On mu odgovori: "Ti dobro znaš što je moja služba znaèila za te i kako je tvome blagu bilo sa mnom. ³⁰Malenkost što si je imao prije nego sam ja došao poveæala se vrlo mnogo, jer kuda god sam prolazio Jahve te blagoslivljao na mojim koracima. A sad je vrijeme da poradim i za svoj dom." ³¹On upita: "Koliko da ti platim?" Jakov odgovori: "Nemoj mi platiti ništa! Ako mi uèiniš ovo, opet æu na pašu goniti i èuvati tvoje stado. ³²Daj da proðem danas kroz tvoje stado i od njega izluèim svaku garavu ovcu i svaku šarenu ili napruganu kozu! Neka to bude moja plaæa! ³³A ubuduæe kad budeš svojim oèima provjeravao moju naplatu, moje æe poštenje biti svjedok za mene: nađe li se među mojim kozama ijedna koja ne bude šarena ili naprugana, ili među ovcama koja ne bi bila garava, neka se smatra ukradenom!" ³⁴Laban reèe: "Dobro, neka bude kako si kazao." ³⁵Ali toga dana Laban izluèi naprugane i šarene jarce i sve riðaste i šarene koze - svaku koja je na sebi imala bijelo - i sve garave ovce pa ih preda svojim sinovima. ³⁶I odande gdje je Jakov pasao ostatak Labanova stada udalji se za koja tri dana hoda. ³⁷A Jakov uzme zelenih mladica od topola, badema i platana; na njima izreza bijele pruge, otkrivši bjeliku na mladicama. ³⁸Pruæe tako isprugano postavi u korita, u pojila iz kojih se stoka napajala. A kako se stoka parila kad je na vodu dolazila, ³⁹to su se jarci parili uz pruæe, pa su koze kozile prugaste, riðaste i šarene kozliæe. ⁴⁰Tako je i ovce Jakov bio izluèio i glave im okrenuo prema prugastima ili posve garavima što su bile u Labanovu stadu. Tako je za se namicao posebna stada koja nije miješao s Labanovim stadima. ⁴¹Osim toga, kad bi se god dobro uzrasla stoka parila, Jakov bi stavio pruæe u korita, baš pred oèi živine, tako da se pari pred pruæem. ⁴²Ali ga pred kržljavu marvu nije stavljao. Tako je kržljava zapadala Labana, a dobro razvijena Jakova. ⁴³Èovjek se tako silno obogatio, stekao mnogu stoku, sluge i sluškinje, deve i magarad.

Chapter 31

¹ Uto Jakov dozna kako Labanovi sinovi govore: "Sve dobro našega oca uze Jakov; i od onoga što bi moralo pripasti našem ocu namaknuo je sve ono bogatstvo." ²A opazi Jakov i na Labanovu licu da se on ne drži prema njemu kao prije. ³Tada Jahve reèe Jakovu: "Vrati se u zemlju svojih otaca, u svoj zavièaj, i ja æu biti s tobom!" ⁴Jakov onda pozove Rahelu i Leu u polje, k svome stadu, ⁵pa im reèe: "Ja vidim na licu vašega oca da se on ne drži prema meni kao prije; ali Bog oca moga sa mnom je bio. ⁶I same znate da sam vašega oca služio koliko sam god mogao; ⁷pa ipak je vaš otac mene varao, deset mi je puta plaæu mijenjao. Ali Bog nije dopuštao da mi nanese štetu. ⁸Ako bi on rekao: 'Svaka šarena neka bude tebi za naplatu', onda bi cijelo stado mladilo šarene; ako bi opet rekao: 'Prugasti neka budu tebi za plaæu', onda bi cijelo stado mladilo prugaste. ⁹Tako je Bog uzimao blago od vašeg oca pa ga meni davao. ¹⁰Jednom, kad se stado oplodivalo, nenadano vidjeh u snu da su jarci u stadu, dok su se parili, bili prugasti, mjestimièno bijeli i šareni. ¹¹Još u snu anđeo Božji mene zovne: 'Jakove!' 'Evo me!' rekoh. ¹²A on nastavi: 'Primijeti dobro da su jarci

u stadu što se pare prugasti, mjestimično bijeli i šareni. Ja sam, naime, vidio sve što ti je Laban èinio. ¹³Ja sam Bog koji ti se ukazao u Betelu, gdje si uljem pomazao stup i gdje si mi uèinio zavjet. Sad ustaj i idi iz ove zemlje; vrati se u svoj zavièaj!" ¹⁴Nato mu Rahela i Lea odgovore: "Zar još imamo baštinskog dijela u svome oèinskom domu? ¹⁵Zar nas otac nije smatrao tuđinkama? TÓa on je nas prodao, a onda je pojeo novac što ga je za nas dobio! ¹⁶Sve bogatstvo što je Bog oduzeo našem ocu zbilja je naše i djece naše. Zato izvrši sve što ti je Bog rekao!" ¹⁷Nato Jakov naprti na deve svoju djecu i svoje žene; ¹⁸pred sobom potjera sve svoje blago, sva svoja dobra što ih je stekao, stoku što ju je namaknuo u Padan Aramu: krenu u zemlju kanaansku, k svome ocu Izaku. ¹⁹Laban bijaše otišao da striže svoje ovce, pa Rahela prisvoji kuæne kumire koji su pripadali njezinu ocu. ²⁰Jakov zavara Aramejca Labana tako da nije ni slutio da æe bježati. ²¹I pobjegne sa svim što je bilo njegovo. Ubrzo prijeðe Eufkrat i upravi put prema brdu Gileadu. ²²Treæeg dana obavijeste Labana da je Jakov pobjegao. ²³On povede sa sobom svoje roðake te je za Jakovom išao u potjeru sedam dana hoda; stiže ga na brdu Gileadu. ²⁴Ali se Bog ukaza Aramejcu Labanu, noæu u snu, te mu reèe. "Pazi da protiv Jakova ne poduzimlješ ništa, ni dobro ni zlo!" ²⁵Uto Laban stigne Jakova. Jakov bijaše postavio svoj šator na Glavici, a Laban se utabori na brdu Gileadu. ²⁶Onda Laban reèe Jakovu: "Što si to htio zavaravajuæi me i odvodeæi mi kæeri kao zarobljenice na maèu? ²⁷Zašto si potajno pobjegao, u bludnju me zaveo i nisi me obavijestio? Otpratio bih te s veseljem i pjesmom, uz bubnje i lire. ²⁸Nisi mi dopustio ni da izljubim svoje kæeri i svoju unuèad! Zbilja si ludo postupio. ²⁹U mojoj je ruci da s tobom loše postupim. Ali Bog tvoga oca noæas mi reèe: 'Pazi da protiv Jakova ne poduzmeš ništa, ni dobro ni zlo!' ³⁰Sada dobro, otišao si jer si èeznuo za svojim oèinskim domom; ali zašto si mi kumire pokrao?" ³¹Jakov odgovori Labanu: "Strepio sam od pomisli da bi mi mogao silom oteti svoje kæeri. ³²A kumire svoje u koga naðeš, onaj neka pogine! Ovdje pred našom braæom kaži što je tvoga pri meni i nosi!" Jakov nije znao da ih je Rahela prisvojila. ³³Tako Laban uðe u šator Jakovljev, pa u šator Lein, onda u šator dviju sluškinja, ali ništa ne naðe. Izišavši iz Leina šatora, uðe u šator Rahelin. ³⁴A Rahela bijaše uzela kumire i stavila ih u sjedalo svoje deve, a onda na njih sjela. Laban je premetao po svemu šatoru, ali ih ne naðe. ³⁵Ona je, naime, rekla svome ocu: "Neka se moj gospodar ne ljuti što ne mogu pred njim ustati jer imam ono što je red kod žena." I tako je pretraživao, ali kumira nije našao. ³⁶Sad se Jakov ražesti i zaðe u prepirku s Labanom. Otvoreno Jakov reèe Labanu: "Kakvo je moje zlodjelo, koja li je moja krivnja da me progoniš? ³⁷Eto si premetnuo sve moje stvari, pa kakav si predmet našao od svega svog kuæanstva? Položi ga tu pred moj i svoj rod pa neka oni budu suci meðu nama dvojicom. ³⁸Za ovih dvadeset godina što sam ih s tobom proveo ni tvoje ovce ni tvoje koze nisu se jalovile niti sam ja jeo ovnova iz tvoga stada. ³⁹Ono što bi zvijer razdrla, tebi nisam donosio, nego bih od svoga gubitak nadoknadio. Ti si to od mene tražio, bilo da je nestalo danju ili da je nestalo noæu. ⁴⁰Èesto sam danju skapavao od žeði, a obnoæ od studeni. San je bježao od mojih oèiju. ⁴¹Od ovih dvadeset godina što sam ih proveo u tvojoj kuæi èetnaest sam ti godina služio za tvoje dvije kæeri, a šest godina za tvoju stoku, jer si mi mijenjao zaradu deset puta. ⁴²Da sa mnom nije bio Bog moga oca, Bog Abrahamov, Strah Izakov, otpravio bi me praznih ruku. Ali je Bog gledao moju nevolju

i trud mojih ruku te je sinoæ dosudio." ⁴³Nato Laban odgovori Jakovu: "Kæeri su moje kæeri; djeca su moja djeca; stada su moja stada, sve što gledaš moje je. Ali što danas mogu uèiniti ovim svojim kæerima ili djeci koju su rodile?" ⁴⁴Pa dobro, hajde da ti i ja napravimo ugovor, tako da bude svjedok između mene i tebe." ⁴⁵Nato Jakov uzme jedan kamen pa ga uspravi kao stup, ⁴⁶a onda reèe svojim ljudima: "Skupite kamenja!" Tako oni nakupe kamenja i nabace gomilu. Tu su na gomili blagovali. ⁴⁷Laban je nazva "Jegar sahaduta", a Jakov je nazva "Gal-ed". ⁴⁸Onda Laban izjavi: "Neka ova gomila danas bude svjedok između mene i tebe!" Stoga je nazvana Gal-ed, ⁴⁹ali i Mispa, jer je rekao. "Neka Jahve bude na vidu i tebi i meni kad jedan drugog ne budemo gledali. ⁵⁰Ako budeš loše postupao prema mojim kæerima, ili ako uzmeš druge žene uz moje kæeri, sve da nitko drugi ne bude s nama, znaj da æe Bog biti svjedok između mene i tebe." ⁵¹Potom Laban reèe Jakovu: "Ovdje je, evo, gomila; ovdje je stup koji sam uspravio između sebe i tebe: ⁵²ova gomila i ovaj stup neka budu jamac da ja u zloj namjeri neæu iæi na te iza ove gomile i da ti neæeš iæi na me iza ove gomile i ovog stupa. ⁵³Neka Bog Abrahamov i Bog Nahorov budu naši suci!" Jakov se zakune Bogom - Strahom svoga oca Izaka. ⁵⁴Poslije toga Jakov prinese žrtvu na Glavici i pozva svoje ljude da blaguju. Poslije objeda proveli su noæ na Glavici.

Chapter 32

¹ Ranim se jutrom Laban digne, izljubi svoje sinove i svoje kæeri te ih blagoslovi; onda se zaputi natrag u svoje mjesto. ²Jakov je putovao svojim putem, kad mu u susret izaðu anđeli Božji. ³Kad ih Jakov opazi, reèe: "Ovo je Božje taborište!" Zato nazva ono mjesto Mahanajim.

⁴Jakov pošalje pred sobom glasnike svome bratu Ezavu u zemlju Seir, u Edomsku pustaru, ⁵i naloži im: "Ovako æete reæi mome gospodaru Ezavu: 'Sluga tvoj Jakov poruèuje ti: Boravio sam kod Labana i dosad se ondje zadržao. ⁶Stekao sam goveda, magaradi, ovaca, sluga i sluškinja. Javljam to svome gospodaru, ne bih li našao naklonost u njegovim oèima.'" ⁷Glasnici se vrate Jakovu te mu reknu: "Bili smo kod tvoga brata Ezava; on sam dolazi ti u susret sa èetiri stotine momaka." ⁸Jakov se silno uplaši. U zabrinutosti rastavi na dva tabora ljude, stada, krda i deve što ih je sa sobom imao. ⁹Raèunao je: ako Ezav naiđe na jedan tabor i napadne ga, drugi bi se tabor mogao spasiti. ¹⁰Onda se Jakov pomoli: "O Bože oca moga Abrahama! Bože oca moga Izaka! O Jahve, koji si mi naredio: 'Vrati se u svoj rodni kraj, i ja æu ti biti dobrotiv!'" ¹¹Nisam vrijedan sve dobrote koju si tako postojano iskazivao svome sluzi. TÓa samo sam sa svojim štapom nekoæ prešao ovaj Jordan, a sad sam narastao u dva tabora. ¹²Izbavi me od šaka moga brata, od šaka Ezavovih! Inaèe se bojim da bi mogao doæi i umlatiti i mene, i majke, i djecu. ¹³Ti si rekao: 'Obilnim æu te dobrima obasipati i tvoje potomstvo umnožiti poput pijeska u moru koji se ne da prebrojiti zbog množine.'" ¹⁴Ondje provede onu noæ; a onda, od onog što je imao pri ruci, pripravi dar svome bratu Ezavu: ¹⁵dvjesta koza i dvadeset jaraca, dvjesta ovaca i dvadeset ovnova; ¹⁶trideset deva dojljica s njihovim mladima; èetrdeset krava i deset junaca; dvadeset magarica i deset magaraca.

¹⁷Stado po stado preda svojim slugama. Onda reèe svojim slugama: "Idite preda mnom, ali držite razmak meðu stadima!" ¹⁸A prvom izda naredbu rekavši: "Kad te sretne moj brat Ezav pa te upita: 'Èiji si ti? Kamo ideš? Èije je ovo pred tobom?' ¹⁹odgovori: 'Tvoga sluge Jakova; ovo je dar koji šalje svome gospodaru Ezavu; on je tamo za nama.'" ²⁰Tako je naredio i drugome, pa treæemu i svima drugima koji su išli za stadima: "Ovo i ovako reci Ezavu kad ga sretneš. ²¹Još mu dodaj: 'A sluga tvoj Jakov i sam je za nama.'" Mislio je naime: "Ako ga unaprijed udobrostivim darovima, a onda se s njim suoèim, možda æe mi oprostiti." ²²Tako darovi krenu naprijed, dok je on ostao one noæi u taborištu. ²³One noæi on ustane, uzme svoje obje žene, obje svoje sluškinje i svoje jedanaestero djece te prijeđe Jabok preko gaza. ²⁴Prebacivši njih na drugu stranu toka, prebaci zatim i ostalo što bijaše njegovo. ²⁵Jakov ostane sam. I neki se èovjek rvao s njim dok nije zora svanula. ²⁶Videæi da ga ne može svladati, ugane mu bedro pri zglobu, tako da se Jakovu kuk išèašio dok su se rvali. ²⁷Potom reèe: "Pusti me jer zora sviæe!" Ali on odgovori: "Neæu te pustiti dok me ne blagosloviš." ²⁸Nato ga onaj zapita: "Kako ti je ime?" Odgovori: "Jakov." ²⁹Onaj reèe: "Više se neæeš zvati Jakov nego Izrael, jer si se hrabro borio i s Bogom i s ljudima i nadvladao si." ³⁰Onda zapita Jakov: "Reci mi svoje ime!" Odgovori onaj: "Za moje me ime ne smiješ pitati!" I tu ga blagoslovi. ³¹Onom mjestu Jakov nadjene ime Penuel jer - reèe - "Vidjeh Boga licem u lice, i na životu ostadoh." ³²Sunce je nad njim bilo ogranulo kad je prošao Penuel. Hramao je zbog kuka. ³³Zato Izraelci do današnjeg dana ne jedu kukovnu tetivu što se nalazi na bedrenom zglobu, buduæi da je Jakovljevi bedreni zglob bio išèašen u kukovnoj tetivi.

Chapter 33

¹ Jakov podiže oèi i opazi gdje dolazi Ezav i s njime èetiri stotine ljudi. Onda on podijeli svoju djecu meðu Leu, Rahelu i dvije sluškinje; ²postavi sluškinje i njihovu djecu na èelo; iza njih Leu i njezinu djecu; a Rahelu i Josipa straga. ³Sam proèe naprijed, nakloni se do zemlje sedam puta dok se ne primaèe svome bratu. ⁴Ezav mu potrèa u susret. Zagrli ga padnuvši mu oko vrata, poljubi ga i zaplaka. ⁵Onda podiže oèi i vidje žene i djecu. "Tko su ovi s tobom?" - zapita. On odgovori: "Djeca kojom je Bog obdario tvoga slugu." ⁶Potom naprijed stupe sluškinje sa svojom djecom te se duboko naklone. ⁷Naprijed stupi i Lea sa svojom djecom te se duboko nakloni. Najposlije stupe naprijed Josip i Rahela te se duboko naklone. ⁸Ezav upita: "Što kaniš sa svom ovom povorkom što sam je sreo?" Odgovori: "Naæi naklonost svoga gospodara." ⁹Ezav odgovori: "Ja imam dosta, brate moj. Neka ostane tebi što je tvoje." ¹⁰A Jakov reèe: "Nemoj tako! Ako sam našao naklonost u tvojim oèima, primi dar iz moje ruke; jer meni je, što si me ljubezno primio, kao da gledam lice Božje. ¹¹Zato prihvati moj dar što sam ti ga donio; Bog mi je bio sklon te imam svega." Kako ga je uporno nagovarao, Ezav prihvati. ¹²"Pođimo na put", reèe Ezav, "i ja æu s tobom putovati." ¹³Ali mu on odvrati: "Zna moj gospodar da su djeca nejaka. Osim toga, valja mi se brinuti o ovcama

i kravama koje doje: ako bi se tjerale prebrzo samo jednog dana, sve bi pocrkale. ¹⁴Neka moj gospodar ide ispred svoga sluge, a ja æu iæi polako, uz korak marve pred sobom i uz korak djece, dok ne stignem k svome gospodaru u Seir." ¹⁵Onda reèe Ezav: "Da ti barem ostavim nekoliko ljudi koji se sa mnom nalaze." Ali on odgovori: "Èemu to? Neka ja samo naðem milost u oèima svoga gospodara!" ¹⁶Tako se Ezav onog dana zaputi natrag u Seir, ¹⁷dok je Jakov otišao u Sukot, gdje sebi sagradi kuæu, a svom blagu podigne staje. Stoga je onom mjestu dano ime Sukot. ¹⁸Došavši tako iz Padan Arama, Jakov sretno stigne u grad Šekem, koji se nalazi u zemlji kanaanskoj, i postavi svoj šator pred gradom. ¹⁹A komad zemlje na kojoj je postavio svoj šator kupi od sinova Hamora, Šekemova oca, za stotinu kesita. ²⁰Tu podiže žrtvenik i nazva ga "El, Bog Izraelov".

Chapter 34

¹ Dina, kæi koju je Lea rodila Jakovu, iziðe da posjeti neke žene onoga kraja. ²Opazi je Hivijac Šekem, sin Hamora, poglavice kraja, pa je pograbi i na silu s njom leže. ³Njegovo srce prione za Dinu, Jakovljevu kæer, i on se u djevojku zaljubi. Nastojao je pridobiti djevojèino srce. ⁴Šekem je govorio i svom ocu Hamoru: "Onu mi djevojku uzmi za ženu!" ⁵Jakov sazna da je Šekem obešastio njegovu kæer Dinu. Ali kako su njegovi sinovi bili uz blago na polju, Jakov nije poduzimao ništa dok oni ne doðu. ⁶Uto doðe k Jakovu Šekemov otac Hamor da se s njim sporazumije, ⁷upravo kad su se Jakovljevi sinovi vraæali iz polja. Kad su èuli vijest, ljudi su bili ojaðeni i vrlo ljuti. Što je Šekem uèinio - legavši s Jakovljevom kæeri - u Izraelu je bila sramota. To se nije smjelo trpjeti. ⁸Hamor im reèe. "Moj se sin Šekem svom dušom zaljubio u vašu kæer. Dajte mu je za ženu!" ⁹Oprijateljite se s nama: dajte nam svoje kæeri, a naše kæeri uzimajte sebi! ¹⁰Tako možete živjeti meðu nama; zemlja je pred vama da se naselite, u njoj se slobodno kreæete i stjeèete imovinu!" ¹¹Potom Šekem reèe njezinu ocu i njezinoj braæi: "Da naðem milost u vašim oèima, dat æu vam što zatražite. ¹²Tražite od mene koliko hoæete: sve što god zapitate dat æu, samo mi dajte djevojku za ženu." ¹³Jakovljevi sinovi odgovore Šekemu i njegovu ocu Hamoru - govorili su s prijeverom jer je obešastio njihovu sestru Dinu - ¹⁴te im rekoše: "Ne možemo pristati da svoju sestru damo èovjeku koji nije obrezan, jer bi to za nas bila sramota. ¹⁵Jedino æemo je dati ako postanete kao i mi, ako obrežete sve svoje muškarce. ¹⁶Onda vam možemo davati svoje kæeri i uzimati vaše sebi, s vama se naseliti i biti jedan rod. ¹⁷A ako ne pristajete na obrezanje, uzet æemo svoju kæer i otiaei." ¹⁸Hamoru i Šekemu, Hamorovu sinu, njihov se zahtjev uèini povoljan. ¹⁹Mladiaæ nije èasio da zahtjev izvrši, jer je èeznuo za Jakovljevom kæeri; a bio je najuvaženiji od svih u oèevu domu. ²⁰Tako Hamor i njegov sin Šekem doðu u svoje gradsko vijeæe i obrate se svojim sugraðanima ovako: ²¹"Ovaj je svijet prijazan; neka se meðu nama u zemlji nasele; neka se po njoj slobodno kreæu; ima dosta prostora u zemlji za njih; možemo uzimati njihove kæeri sebi za žene, a njima davati svoje. ²²No ljudi æe pristati da meðu nama žive i s nama budu jedan rod samo ako se svi naši muškarci obrežu kao što su oni obrezani. ²³Zar tako ne bi stoka koju su stekli, sve

njihovo blago - bilo naše? Pristanimo, pa neka se među nama nasele!" ²⁴Svi odrasli muškarci koji imaju pravo izaći na gradska vrata poslušasše Hamora i njegova sina Šekema, pa bude obrezan svaki muškarac - svaki koji ima pravo izaći na gradska vrata. ²⁵A trećega dana, dok su oni još bili u bolovima, dva Jakovljeva sina, Šimun i Levi, Dinina braća, pograbe svaki svoj mač i nesmetano dođu u grad te poubijaju sve muškarce. ²⁶Sasijeku mačem Hamora i njegova sina Šekema, uzmu Dinu iz Šekemove kuće i odu. ²⁷Ostali Jakovljevi sinovi dođu na ubijene i opustoše grad što je njihova sestra bila obešćasena. ²⁸Što je bilo krupne i sitne stoke i magaradi, u gradu i u polju, otjeraju; ²⁹opljačkaju sva njihova dobra, a svu im djecu i žene - sve što je bilo po kućama - odvedu u roblje. ³⁰Jakov reče Šimunu i Leviju: "Uveli ste me u nepriliku omrazivši me stanovnicima zemlje, Kanaancima i Perizanima. Ako se ujedine protiv mene i napadnu me, dok je nas ovako malo na broj, istrijebit će me s mojim domom." ³¹Oni odgovore: "Zar da prema našoj sestri postupaju kao prema kakvoj bludnici?"

Chapter 35

¹ Bog reče Jakovu: "Ustani, idi gore u Betel te ondje ostani! Načini ondje žrtvenik Bogu koji ti se objavio kad si bježao od svoga brata Ezava!" ²I Jakov reče svojoj obitelji i svima koji bijahu s njime: "Odbacite tuđe kumire koji se nalaze u vašoj sredini; očistite se i preobucite. ³Idemo gore u Betel; ondje ćemo načiniti žrtvenik Bogu, koji me uslišao kad sam bio u nevolji i sa mnom bio na putu kojim sam hodio." ⁴Oni predaju Jakovu sve tuđe kumire što su ih imali i naušnice što su bile o njihovim ušima, pa ih Jakov zakopa pod hrast kod Šekema. ⁵Kad su se zaputili, strah od Boga spopadne okolišna mjesta, tako da nisu išli u potjeru za Jakovljevim sinovima. ⁶Jakov stigne u Luz, to jest Betel, u zemlji kanaanskoj, i sav puk što je bio s njim. ⁷Ondje sagradi žrtvenik i mjesto nazva El Betel, jer mu se ondje Bog objavio kad on bježaše pred svojim bratom Ezavom. ⁸Tada umre Rebekina dojilja Debora te je sahraniše pod Betelom, pod hrastom, koji se otad zove "Tužni hrast". ⁹Bog se opet objavi Jakovu kad je stigao iz Padan Arama, te ga blagoslovi. ¹⁰Bog mu reče: "Ime ti je Jakov, ali se odsad nećeš zvati Jakov nego će Izrael biti tvoje ime." Tako ga prozva Izraelom. ¹¹Onda mu Bog reče: "Ja sam El Šadaj - Bog Svesilni! Budi rodan i množi se! Od tebe poteći će narod, mnoštvo naroda, i kraljevi iz tvog će izaći krila. ¹²Zemlju što je dadoh Abrahamu i Izaku tebi predajem; i potomstvu tvojem poslije tebe zemlju ćemo ovu dati." ¹³A onda Bog ode od njega gore. ¹⁴Na mjestu gdje je Bog s njim govorio Jakov uspravi stup, stup od kamena; na njemu prinese žrtvu i izli ulja. ¹⁵A mjesto gdje mu je Bog govorio Jakov nazva Betel. ¹⁶Potom odu iz Betela. Još bijaše malo puta do Efrate, a Rahela se nađe pri porođaju. Napali je teški trudovi. ¹⁷Kad su joj porođajni bolovi bili najteži, reče joj babica: "Ne boj se jer ti je i ovo sin!" ¹⁸Kad se rastavljala s dušom - jer umiraše Rahela - nadjenu sinu ime Ben Oni; ali ga otac prozva Benjamin. ¹⁹Tako umrije Rahela. Sahrane je na putu u Efratu, to jest Betlehem. ²⁰A na njezinu grobu Jakov podigne spomenik - onaj što je na Rahelinu grobu do danas. ²¹Izrael krenu dalje te razape svoj šator s onu

stranu Migdal-Edera. ²²Dok je Izrael boravio u onom kraju, ode Ruben i legne s Bilhom, priležnicom svoga oca. Sazna za to Izrael. Izrael je imao dvanaest sinova. ²³S Leom: Rubena, koji je Jakovljevi prvorodenac, Šimuna, Levija, Judu, Jisakara i Zebuluna; ²⁴s Rahelom: Josipa i Benjamina; ²⁵s Bilhom, Rahelinom sluškinjom: Dana i Naftalija; ²⁶sa Zilpom, sluškinjom Leinom: Gada i Ašera. To su Jakovljevi sinovi što su mu se rodili u Padan Aramu. ²⁷Jakov dođe k svome ocu Izaku u Mamru u Kirjat Arbu, to je Hebron - gdje su boravili Abraham i Izak kao pridošlice. ²⁸Kad je Izaku bilo sto i osamdeset godina, umrije. ²⁹Izak izdahne i umre, starac i godinama zasiaen, te bude pridružen svojim precima. Sahrane ga njegovi sinovi, Ezav i Jakov.

Chapter 36

¹ Ovo su potomci Ezava, koji se zvao i Edom. ²Ezav je uzeo sebi žene od kanaanskih djevojaka: Adu, kær Hetita Elona; Oholibamu, kær Ane, unuku Sibeona Horijca; ³i Basematu, kær Jišmaelovu, sestru Nebajotovu. ⁴Ada Ezavu rodi Elifaza, a Basemata rodi Reuela, ⁵Oholibama rodi Jeuša, Jalama i Koraha. To su Ezavovi sinovi koji se rodiše u zemlji kanaanskoj. ⁶Ezav uzme svoje žene, svoje sinove, svoje kæeri, svu èeljad svoga doma; svoju stoku - krupnu i sitnu; svu imovinu što ju je namakao u zemlji kanaanskoj, pa ode u zemlju seirsku, daleko od svog brata Jakova. ⁷Njihov se, naime, posjed jako uveæao te nisu mogli ostati zajedno: kraj u kojem su boravili nije ih mogao izdržavati zbog njihova blaga. ⁸Tako se Ezav - Edom nazvani - naseli u brdskom kraju Seiru. ⁹Ovo je, dakle, potomstvo Ezava, praoca Edomaca, u brdskom kraju Seiru. ¹⁰Ovo su imena Ezavovih sinova: Elifaz, sin Ezavove žene Ade; Reuel, sin Ezavove žene Basemate. ¹¹Elifazovi su sinovi bili: Teman, Omar, Sefo, Gatam i Kenaz. ¹²Timna je bila inoèa Ezavova sina Elifaza; ona je Elifazu rodila Amaleka. To su potomci Ezavove žene Ade. ¹³A ovo su sinovi Reuelovi: Nahat, Zerah, Šama i Miza. Oni su bili sinovi Ezavove žene Basemate. ¹⁴A ovo su opet sinovi Ezavove žene Oholibame, Anine kæeri, unuke Sibeonove; ona je Ezavu rodila Jeuša, Jalama i Koraha. ¹⁵Ovo su rodovske glave Ezavovih potomaka. Potomci Ezavova prvorodenca Elifaza: knez Teman, knez Omar, knez Sefo, knez Kenaz, ¹⁶knez Korah, knez Gatam i knez Amalek. To su rodovski glavari Elifazovi u zemlji edomskoj; to su potomci Adini. ¹⁷A ovo su potomci Ezavova sina Reuela: knez Nahat, knez Zerah, knez Šama i knez Miza. To su rodovski glavari Reuelovi u zemlji edomskoj; to su potomci Ezavove žene Basemate. ¹⁸A ovo su potomci Ezavove žene Oholibame: knez Jeuš, knez Jalam i knez Korah. To su rodovski glavari Ezavove žene Oholibame, kæeri Anine. ¹⁹To su bili sinovi Ezava-Edoma, njihovi knezovi. ²⁰A ovo su sinovi Seira Horijca, žitelji one zemlje: Lotan, Šobal, Sibeon, Ana, ²¹Dišon, Eser i Dišan. To su koljenoviaei Horijci, sinovi Seirovi, u zemlji edomskoj. ²²Lotanovi sinovi bili su: Hori i Hemam; a sestra Lotanova bila je Timna. ²³Ovo su bili sinovi Šobalovi: Alvan, Manahat, Ebal, Šefo i Onam. ²⁴Sinovi Sibeonovi bijahu Aja i Ana. Ana je onaj koji je našao vruæa vrela u pustari dok je èuvao magarad svoga oca Sibeona. ²⁵Ovo su bila djeca Ane: sin Dišon i Anina kæi Oholibama. ²⁶Ovo su bili sinovi Dišonovi:

Hemdan, Ešban, Jitran i Keran. ²⁷Ovo su bili sinovi Eserovi: Bilhan, Zaavan i Akan. ²⁸A sinovi Dišanovi bili su: Uz i Aran. ²⁹Ovo su knezovi Horijaca: knez Lotan, knez Šobal, knez Sibeon, knez Ana, ³⁰knez Dišon, knez Eser i knez Dišan. To su bili knezovi Horijaca, glavar za glavarom, u zemlji seirskoj. ³¹Evo kraljeva koji su kraljevali u edomskoj zemlji prije nego je zavladao kralj sinova Izraelovih. ³²Beorov sin Bela vladao je u Edomu; njegov se grad zvao Dinhaba. ³³Kad je umro Bela, na njegovo se mjesto zakraljio Jobab, sin Zeraha iz Bosre. ³⁴Kad je umro Jobab, zakraljio se na njegovo mjesto Hušam iz temanske zemlje. ³⁵Kad je umro Hušam, zakraljio se na njegovo mjesto Bedadov sin Hadad, koji je potukao Midjance na Moapskom polju. Ime je njegovu gradu bilo Avit. ³⁶Kad je umro Hadad, zakraljio se na njegovo mjesto Samla iz Masreke. ³⁷Kad je umro Samla, zakraljio se na njegovo mjesto Šaul iz Rehobota na Rijeci. ³⁸Kad umrije Šaul, zavlada Baal Hanan, Akborov sin. ³⁹Kad je umro Baal Hanan, Akborov sin, vladaše Hadad. Ime je njegovu gradu bilo Pai. Žena mu se zvala Mehetabela. Bila je kći Matredova, iz Me Zahaba. ⁴⁰Ovo su imena Ezavovih knezova s njihovim nazivima po rodovima i smještaju: knez Timna, knez Alva, knez Jetet, ⁴¹knez Oholibama, knez Ela, knez Pinon, ⁴²knez Kenaz, knez Teman, knez Mibzar, ⁴³knez Magdiel i knez Iram. To su bili knezovi edomski, prema njihovim naseljima u zemlji koju su zaposjeli. To je Ezav, praotac Edomaca.

Chapter 37

¹ A Jakov se bijaše nastanio u zemlji gdje je njegov otac boravio kao pridošlica - u zemlji kanaanskoj. ²Evo nasljedstva Jakovljeva. Kao mladić, u dobi od sedamnaest godina, Josip je čuvao stada sa svojom braćom, sinovima Bilhe i Zilpe, koje bijahu žene njegova oca. Josip je ocu svome donosio zle glasove o njima. ³Izrael je volio Josipa više nego ijednog svoga sina jer je bio dijete njegove staračke dobi; i on mu napravi kćerenu haljinu. ⁴Kako njegova braća opaze da ga njihov otac voli više od svih drugih svojih sinova, zamrze ga toliko da mu nisu mogli ni prijaznu riječ progovoriti. ⁵Jednom Josip usni san i kaza ga svojoj braći, a oni ga zbog toga još više zamrze. ⁶"Poslušajte", reče im, "san što sam ga usnio! ⁷Pomislite! Vezali smo nasred polja snopove, kadli se najednom moj snop uspravi i stade uzgor. Uto se vaši snopovi okupe okolo i duboko se poklone mom snopu." ⁸Njegova ga braća upitaše: "Kaniš li nad nama zakraljevati? Hoćeš li nam biti gospodar?" I još ga više zamrze zbog njegova pričanja o snovima. ⁹Usni on još jedan san te ga ispriča svojoj braći: "Još sam jedan san usnuo. Pazite! Sunce, mjesec i jedanaest zvijezda duboko mi se klanjahu!" ¹⁰Kad je to ispričao svome ocu, ukori ga otac i reče mu: "Što znači taj san što si ga usnuo? Zar čemo doći ja, tvoja majka i tvoja braća pa ti se do zemlje klanjati?" ¹¹I dok su braća od zavisti bila ljuta na nj, njegov je otac razmišljao o svemu. ¹²Jednom njegova braća odu čuvati očeva stada blizu Šekema. ¹³Izrael reče Josipu: "Tvoja braća čuvaju stada kod Šekema, pa hajde da te pošaljem k njima." On mu odgovori: "Dobro, idem." ¹⁴Potom ču mu otac: "Hajde i vidi kako su ti braća i stoka pa mi javi." Tako ga otpremi iz doline Hebrona, i on stigne u Šekem.

¹⁵Neki òovjek nađe ga gdje luta poljem pa ga upita: "Što tražiš?" ¹⁶"Tražim braæu", odgovori. "Možeš li mi kazati gdje òuvaju stada?" ¹⁷A òovjek reèe: "Oдавde su otišli. Èuo sam ih gdje govore: 'Hajdemo u Dotan.'" Tako Josip ode za svojom braæom i nađe ih u Dotanu. ¹⁸Oni ga opaze izdaleka; prije nego im se približio, poènu se dogovarati da ga ubiju. ¹⁹I jedan drugom reèe: "Eno stiže onaj sanjar! ²⁰Hajde da ga sad ubijemo i bacimo u kakvu èatrnju! Možemo kazati da ga je proždrla divlja zvijer. Vidjet æemo što æ biti od njegovih snova!" ²¹Ali kad je to èuo Ruben, pokuša da ga izbavi iz njihovih šaka. I reèe: "Nemojmo oduzimati njegova života! ²²Ne prolijevajte krvi" - dalje je govorio Ruben. "Bacite ga u èatrnju u pustari; ali ne dižite na nj ruke!" Htio ga je tako izbaviti iz njihovih šaka i odvesti ocu. ²³Ali kad je Josip stigao braæi, oni s Josipa svuku njegovu haljinu, haljinu kiæenu što je bila na njemu; ²⁴pograbe ga i bace u èatrnju. Èatrnja je bila prazna; nije bilo u njoj vode. ²⁵Potom sjednu da ruèaju. Kako podignu svoje oèi, opaze povorku Jišmaelaca gdje dolazi iz Gileada. Deve su im nosile mirodije, balzam i mirisavu smolu da ih preprodaju u Egipat. ²⁶Tada reèe Juda svojoj braæi: "Što æemo postiaei ako ubijemo svog brata a krv njegovu sakrijemo? ²⁷Hajde da ga prodamo Jišmaelcima; ali ne dižimo na nj ruke. TÓa on je naš brat, naše meso." Braæa ga poslušaju. ²⁸Uto naiđu ljudi, midjanski trgovci. Braæa izvuku Josipa iz èatrnje i prodaju ga za dvadeset srebrnika Jišmaelcima, a oni Josipa dovedu u Egipat. ²⁹Kad se Ruben vratio k èatrnji i vidio da Josipa nema u èatrnji, razdere svoju odjeæu. ³⁰A kad se vratio svojoj braæi, povika: "Djeèaka nema! Kamo æu ja sad?" ³¹A oni uzmu Josipovu haljinu, zakolju jedno kozle i haljinu zamoèe u krv. ³²Kiæenu haljinu otpreme ocu i poruèe: "Ovo smo našli; gledaj je li ovo haljina tvoga sina ili nije." ³³Prepoznata je on pa reèe: "Haljina je moga sina! Divlja ga je zvijer rastrgla! Na komade je Josip rastrgan!" ³⁴I razdere Jakov svoje haljine, stavi pokornieku kostrijet oko bokova i dugo vremena oplakivaše svoga sina. ³⁵Svi su ga njegovi sinovi i sve njegove kæeri nastojali utješiti, ali se on ne mogaše utješiti. Govorio je: "Ne, siaei æu k svome sinu u Šeol tugujuæi!" Tako ga je oplakivao njegov otac. ³⁶A Midjanci ga prodaju u Egipat Potifaru, dvoraninu faraonovu, zapovjedniku straže.

Chapter 38

¹Otrilike u to vrijeme Juda ode od svoje braæe te okrenu nekom Adulamcu komu ime bijaše Hira. ²Tu Juda zapazi kæer jednog Kanaanca - zvao se Šua - i njome se oženi. Priđe njoj ³te ona zaèe i rodi sina, komu dade ime Er. ⁴Opet ona zaèe, rodi sina i dade mu ime Onan. ⁵Još jednog sina rodi te mu nadjene ime Šela. Nalazila se u Kezibu kad je njega rodila. ⁶Juda oženi svoga prvorođenca Era djevojkom kojoj bijaše ime Tamara. ⁷Ali Judin prvorođenac Er uvrijedi Jahvu i Jahve ga pogubi. ⁸Tada reèe Juda Onanu: "Priði k udovici svoga brata, izvrši prema njoj djeversku dužnost i tako oèuvaj lozu svome bratu!" ⁹Ali Onan, znajuæi da se sjeme neæe raèunati kao njegovo, ispuštaše ga na zemlju kad god bi prišao bratovoj udovici, tako da ne dade potomstva svome bratu. ¹⁰To što je èinio uvrijedilo je Jahvu, pa i njega pogubi. ¹¹Onda Juda reèe svojoj nevjesti Tamari:

"Ostani kao udovica u domu svoga oca dok poodraste moj sin Šela." Bojao se, naime, da bi i on mogao umrijeti kao i njegova braća. I tako Tamara ode da živi u očevu domu. ¹²Dugo vremena poslije toga umre Šuina kći, Judina žena. Kad je prošlo vrijeme žalosti, Juda ode, zajedno sa svojim prijateljem Adulamcem Hirom, u Timnu da striže svoje ovce. ¹³Obavijeste Tamaru: "Eno ti je svekar", rekoše joj, "na putu u Timnu da striže ovce." ¹⁴Ona svuče udovičko ruho, navuče koprenu i zamota se pa sjede na ulazu u Enajim, što je na putu k Timni. Vidjela je, naime, da je Šela odrastao, ali nju još ne udaše za nj. ¹⁵Kad je Juda opazi, pomisli da je bludnica, jer je bila pokrila lice. ¹⁶Svrati se on k njoj i reče: "Daj da ti priđem!" Nije znao da mu je nevjesta. A ona odgovori: "Što ćeš mi dati da udeš k meni?" ¹⁷"Spremit ću ti jedno kozle od svoga stada", odgovori. "Treba da ostaviš jamčevinu dok ga ne pošalješ." ¹⁸A on zapita: "Kakvu jamčevinu da ti ostavim?" Ona odgovori: "Svoj pečatnjak o vrpci i štap što ti je u ruci." Dade joj jedno i drugo, a onda priđe k njoj i ona po njem zače. ¹⁹Potom ona ustade i ode; skide sa sebe koprenu i opet se odjenu u svoje udovičko ruho. ²⁰Uto Juda pošalje kozle po svom prijatelju Adulamcu da iskupi jamčevinu iz ruku žene, ali je nije mogao naći. ²¹Upita ljude u mjestu: "Gdje je bludnica što se nalazila uz put u Enajim?" Oni mu odgovore: "Ovdje nije nikad bilo bludnice." ²²Tako se on vrati k Judi pa reče: "Nisam je mogao naći. Osim toga, ljudi mi u mjestu rekoše da ondje nije nikad bilo bludnice." ²³Onda reče Juda: "Da ne ostanemo za ruglo, neka ih drži! Slao sam joj, eto, ovo kozle, ali je ti nisi našao." ²⁴Otprilike poslije tri mjeseca donesoše vijest Judi: "Tvoja nevjesta Tamara odala se bludništvu; čak je u bludničenju i začela." "Izvedite je", naredi Juda, "pa neka se spali!" ²⁵Dok su je izvodili, ona poruči svekru: "Začela sam po čovjeku čije je ovo." Još doda: "Vidi čiji je ovaj pečatnjak o vrpci i ovaj štap!" ²⁶Juda ih prepozna pa reče: "Ona je pravednija nego ja, koji joj nisam dao svoga sina Šelu." Ali više s njom nije imao posla. ²⁷Kad joj je došlo vrijeme da rodi, pokaže se da nosi blizance. ²⁸Dok je rađala, jedan od njih pruži ruku van. Nato babica priveže za njegovu ruku crven konac govoreći: "Ovaj je izišao prvi." ²⁹Ali baš tada on uvuče ruku te iziđe njegov brat. A ona reče: "Kakav li proder napravi!" Stoga mu nadjenu ime Peres. ³⁰Poslije iziđe njegov brat koji je oko ruke imao crveni konac. Njemu dadoše ime Zerah.

Chapter 39

¹ Josipa dovedoše u Egipat. Tu ga od Jišmaelaca koji su ga onamo doveli kupi Egipćanin Potifar, dvoranin faraonov i zapovjednik njegove tjelesne straže. ²Jahve je bio s Josipom, zato je u svemu imao sreću: Egipćanin ga uzme k sebi u kuću. ³Vidje njegov gospodar da je Jahve s njim i da svemu što mu ruka poduzme Jahve daje uspjeh; ⁴zavolje on Josipa, uze ga za dvoranina i postavi ga za upravitelja svoga doma i povjeri mu sav svoj imetak. ⁵I otkad mu je povjerio upravu svoga doma i svega svog imetka, blagoslovi Jahve dom Egipćaninov zbog Josipa: blagoslov Jahvin bijaše na svemu što je imao - u kući i u polju. ⁶I tako sve svoje prepusti brizi Josipovoj te se više ni za što nije brinuo, osim za jelo što je jeo. A Josip je bio mladac stasit i naočit. ⁷Poslije nekog

vremena žena njegova gospodara zagleda se u Josipa i reče mu: "Legni sa mnom!" ⁸On se oprije i reče ženi svoga gospodara: "Gledaj! Otkako sam ja ovdje, moj se gospodar ne brine ni za što u kući; sve što ima meni je povjerio. ⁹On u ovoj kući nema više vlasti negoli ja i ništa mi ne krati, osim tebe, jer si njegova žena. Pa kako bih ja mogao učiniti tako veliku opačinu i sagriješiti protiv Boga!" ¹⁰Iako je Josipa salijetala iz dana u dan, on nije pristajao da uz nju legne; nije joj prilazio. ¹¹Jednog dana Josip uđe u kuću na posao. Kako nikog od služinčadi nije bilo u kući, ¹²ona ga uhvati za ogrtač i reče: "Legni sa mnom!" Ali on ostavi svoj ogrtač u njezinoj ruci, otrže se i pobježe van. ¹³Vidjevši ona da je u njezinoj ruci ostavio ogrtač i pobjegao van, ¹⁴zovne svoje sluge te im reče: "Gledajte! Trebalo je da nam dovede jednog Hebrejca da se s nama poigrava. Taj k meni dođe da sa mnom legne, ali sam ja na sav glas zaviknula. ¹⁵A eim je čuo kako vičem, ostavi svoj ogrtač pokraj mene i pobježe van." ¹⁶Uza se je držala njegov ogrtač dok mu je gospodar došao kući. ¹⁷Onda i njemu kaza istu priču: "Onaj sluga Hebrejac koga si nam doveo dođe k meni da sa mnom ljubaka! ¹⁸Ali eim je čuo kako vičem, ostavi svoj ogrtač pokraj mene i pobježe van." ¹⁹Kad je njegov gospodar čuo pripovijest svoje žene koja reče: "Eto, tako sa mnom tvoj sluga", razgnjevi se. ²⁰Gospodar pograbi Josipa i baci ga u tamnicu - tamo gdje su bili zatvoreni kraljevi utamničeni. I osta u tamnici. ²¹Ali je Jahve bio s njim, iskaza naklonost Josipu te on nađe milost u očima upravitelja tamnice. ²²Tako upravitelj tamnice preda u Josipove ruke sve utamničenike koji su se nalazili u tamnici; i ondje se ništa nije radilo bez njega. ²³Budući da je Jahve bio s njim, upravitelj tamnice nije nadgledao ništa što je Josipu bilo povjereno: Jahve bijaše s njim, i što god bi poduzeo, Jahve bi to okrunio uspjehom.

Chapter 40

¹ Poslije toga peharnik se i pekar egipatskog kralja ogriješe o svoga gospodara, kralja egipatskog. ²Faraon se razljuti na svoja dva dvoranina, glavnog peharnika i glavnog pekara, ³te ih stavi u zatvor, u zgradu zapovjednika tjelesne straže - u istu tamnicu gdje je i Josip bio zatvoren. ⁴Zapovjednik tjelesne straže odredi Josipa da ih poslužuje. Pošto su proveli u zatvoru neko vrijeme, ⁵obojica njih - peharnik i pekar egipatskog kralja, utamničeni - usnu san jedne te iste noći. Svaki je usnuo svoj san; i svaki je san imao svoje značenje. ⁶Kad je Josip ujutro došao k njima, opazi da su neraspoloženi. ⁷Upita faraonove dvorane koji su bili s njim u zatvoru u zgradi njegova gospodara: "Zašto ste danas tako potišteni?" ⁸Odgovore mu: "Sne smo usnuli, ali nikog nema da nam ih protumači." Josip im reče: "Zar tumačenje ne spada na Boga? Dajte, pričajte mi!" ⁹Onda je glavni peharnik ispriповjedio Josipu svoj san: "Sanjao sam da je preda mnom lozov trs. ¹⁰Na trsu bile tri mladice. I tek što je propupao, procvjeta i na njegovim grozdovima sazru bobbe. ¹¹Kako sam u ruci držao faraonov pehar, uzmem grožđa, istiještim ga u faraonov pehar, a onda stavim pehar u faraonovu ruku." ¹²Josip mu reče: "Ovo ti je značenje: tri mladice tri su dana. ¹³Poslije tri dana faraon će te pomilovati i vratiti na tvoje mjesto; opet ćeš stavljati pehar faraonu u ruku, kao i prije, dok si mu

bio peharnik. ¹⁴Kada ti bude opet dobro, sjeti se da sam i ja bio s tobom, pa mi uèini ovu uslugu: spomeni me faraonu i pokušaj me izvesti iz ove kuæe. ¹⁵Jer, zbilja, bio sam silom odveden iz zemlje Hebreja; ni ovdje nisam ništa skrivio, a baciše me u tamnicu." ¹⁶Kad je glavni pekar vidio kako je Josip dao dobro tumaèenje, reèe mu: "Usnuh da su mi na glavi tri bijele košare. ¹⁷U najgornjoj bilo svakovrsna peciva što ga pekar pripravlja faraonu, ali su ptice jele iz košare povrh moje glave." ¹⁸Josip odgovori: "Ovo je znaèenje: tri košare tri su dana. ¹⁹Poslije tri dana faraon æe uzdiæi tvoju glavu i o drvo te objesiti te æe ptice jesti meso s tebe." ²⁰I zaista, treæega dana, kad je faraon priredio gozbu za sve svoje službenike - bio mu je roðendan - iz sredine svojih službenika izluèi glavnog peharnika i glavnog pekara. ²¹Vrati glavnog peharnika u peharnièku službu te je i dalje stavljao pehar u faraonovu ruku, ²²a glavnog pekara objesi, kako je Josip protumaèio. ²³Ipak se glavni peharnik nije sjetio Josipa - zaboravio je na nj.

Chapter 41

¹ Poslije dvije godine usnu faraon da stoji pokraj Nila. ²Iz Nila iziðe sedam krava, lijepih i debelih; pasle su po šašu. ³Ali odmah poslije njih iz Nila iziðe sedam drugih krava, ružnih i mršavih, te stanu uz one krave na obali Nila. ⁴Ružne i mršave krave požderu ono sedam lijepih i pretelih, i uto se faraon probudi. ⁵Opet zaspi te usnu drugi san: sedam punih i jedrih klasova izraste na jednoj stabljici. ⁶Ali, eto, poslije njih uzraste sedam klasova šturih, istoènjakom opaljenih. ⁷Šturi klasovi proždru sedam jedrih i punih klasova. I faraon se probudi, i gle: bio je to san. ⁸Ujutro faraon bijaše uznemiren u duši, pa pozva sve èarobnjake i sve mudrace egipatske: isprièa im faraon svoje sne, ali mu ih nitko nije mogao protumaèiti. ⁹Onda progovori faraonov glavni peharnik: "Moram danas spomenuti jedan svoj propust. ¹⁰Jednom, kad se faraon razljutio na svoje službenike, mene i glavnog pekara stavio je u zatvor u zgradi glavnog upravitelja. ¹¹Usnusmo san iste noæi, i ja i on, ali je svaki od nas usnuo san drugog znaèenja. ¹²Onda je s nama bio neki mladi Hebrej, sluga zapovjednika straže. Isprièasmo njemu svoje sne, a on nam ih protumaèi: kaza svakom znaèenje njegova sna. ¹³Kako nam ih je protumaèio, tako nam se i dogodilo: mene vratiše na moje mjesto, a onoga objesiše." ¹⁴Faraon odmah pošalje po Josipa; izvuku ga brže-bolje iz tamnice; ošišaju mu kosu, obuku novo odijelo i on stupi pred faraona. ¹⁵Onda faraon reèe Josipu: "Usnuo sam san, a nitko ga ne može protumaèiti. Èuo sam o tebi da možeš protumaèiti san èim ga èuješ." ¹⁶"Ništa ja ne mogu", odgovori Josip faraonu, "nego æe Bog dati pravi odgovor faraonu." ¹⁷Onda je faraon pripovjedao Josipu: "U svom snu stojim na obali Nila. ¹⁸I gle! Iz Nila iziðe sedam debelih i lijepih krava. Pasle su po šašu. ¹⁹Poslije njih izaðe drugih sedam krava. Bile su mršave, vrlo ružne i koštunjave. Još nikad ne vidjeh onako ružnih krava u svoj zemlji egipatskoj! ²⁰I sedam mršavih i ružnih krava proždru prvih sedam debelih krava. ²¹Pa iako su ih progutale, nije se vidjelo da im je što u truhu: bile su ružne kao i prije. Uto se probudim. ²²Zatim sam u snu vidio kako na jednoj

stabljici uzraste sedam punih i lijepih klasova. ²³Ali poslije njih uzraste sedam klasova zgrèenih, šturih, istoènjakom opaljenih. ²⁴I šturi klasovi proždru sedam jedrih klasova. Kazao sam ovo i vraèarima, ali nema nikoga da mi razjasni." ²⁵Onda Josip reèe faraonu: "Faraonov je san samo jedan: Bog javlja faraonu što kani uèiniti. ²⁶Sedam lijepih krava, to je sedam godina; sedam lijepih klasova opet je sedam godina. Tako je samo jedan san. ²⁷Sedam mršavih i ružnih krava poslije njih, a tako i sedam praznih, istoènjakom opaljenih klasova, oznaèuje sedam gladnih godina. ²⁸To je ono što sam veæ faraonu rekao: Bog objavljuje faraonu što kani uèiniti. ²⁹Dolazi, evo, sedam godina velikog obilja svoj zemlji egipatskoj. ³⁰A poslije njih nastat æe sedam gladnih godina, kada æe se zaboraviti sve obilje u zemlji egipatskoj. ³¹Kako glad bude harala zemljom, neæe se ni znati da je u zemlji bilo obilje - zbog gladi koja æe doæi - jer æe biti vrlo velika. ³²A što se faraonov san ponovio, znaèi da se Bog na to zaista odluèio i da æe to uskoro provesti. ³³Zato neka faraon izabere sposobna i mudra èovjeka te ga postavi nad zemljom egipatskom. ³⁴Nadalje, neka se faraon pobrine da postavi nadglednika u zemlji koji æe kÓupiti petinu sve žetve u zemlji egipatskoj za sedam godina obilja. ³⁵Neka skupljaju od svakog žita za sedam dobrih godina što dolaze; neka s ovlaštenjem faraonovim sabiru žito za hranu i pohranjuju ga po gradovima. ³⁶Neka zalihe služe za hranu u zemlji za sedam godina gladi što æe snaæi zemlju egipatsku, tako da za gladi zemlja ne propadne." ³⁷Svidje se odgovor faraonu i svim njegovim službenicima. ³⁸Zato faraon reèe svojim službenicima: "Zar bismo mogli naæi drugoga kao što je on, èovjeka koji bi bio tako obdaren duhom Božjim?" ³⁹A onda faraon reèe Josipu: "Otkako je sve to Bog tebi otkrio, nikoga nema sposobna i mudra kao što si ti. ⁴⁰Ti æeš biti upravitelj moga dvora: sav æe se moj narod pokoravati tvojim naredbama. Jedino prijestoljem ja æu biti veæi od tebe. ⁴¹Postavljam te, evo," reèe faraon Josipu, "nad svom zemljom egipatskom." ⁴²Poslije toga skine faraon sa svoje ruke peèatni prsten i stavi ga Josipu na ruku. Zatim zaodjene Josipa odjeæom od najljepše tkanine, a o vrat mu objesi zlatan lanac. ⁴³Vozio se on u kolima kao njegov zamjenik, a pred njim klicahu: "Abrek! Na koljena!" Tako ga postavi nad svu zemlju egipatsku. ⁴⁴Još faraon reèe Josipu: "Premda sam ja faraon, neæe nitko diæi svoje ruke ni noge bez tvog odobrenja u svoj zemlji egipatskoj." ⁴⁵Faraon nazva Josipa "Safenat Paneah", a za ženu mu dade Asenatu, kæer Poti-Fere, sveæenika u Onu. I Josip postade poznat po zemlji egipatskoj. ⁴⁶Josipu je bilo trideset godina kad je stupio u službu faraona, kralja egipatskog. A otišavši Josip ispred faraona, putovao je po svoj zemlji egipatskoj. ⁴⁷Za sedam rodnih godina zemlja je raðala u obilju; ⁴⁸on je - u tih sedam godina što ih je egipatska zemlja užívala - kÓupio od razlièite ljetine i hranu pohranjivao u gradove, smještajuæi u svakom gradu urod iz okolnih polja. ⁴⁹Tako Josip nagomila mnogo žita, kao pijeska u moru, pa ga prestade i mjeriti jer mu mjere ne bijaše. ⁵⁰Dok još ne nasta gladna godina, Josip imade dva sina koje mu rodi Asenata, kæi Poti-Fere, sveæenika u Onu. ⁵¹Prvoroðencu Josip nadjenu ime Manaše, "jer Bog je", reèe, "dao te sam zaboravio svoje teškoæe i svoj oèinski dom." ⁵²Drugomu nadjenu ime Efrajim, "jer Bog me", reèe, "uèinio rodnim u zemlji moje nevolje." ⁵³Sedam godina obilja koje je užívala zemlja egipatska doðe kraju, ⁵⁴a primaæe se sedam gladnih godina, kako je Josip prorekao. U svim zemljama bijaše glad, a u svoj zemlji egipatskoj bijaše kruha. ⁵⁵A kad je i sva zemlja egipatska osjetila glad,

puk zavapi faraonu za kruh; a faraon reèe Egipæanima: "Idite k Josipu i što god vam rekne, èinite!"
⁵⁶Kad se glad proširi po svoj zemlji, Josip rastvori skladišta te je Egipæane opskrbljivao žitom, jer je glad postala žestoka i u zemlji egipatskoj. ⁵⁷Sav je svijet išao u Egipat k Josipu da kupuje žita, jer je strašna glad vladala po svem svijetu.

Chapter 42

¹ Kad je Jakov èuo da u Egiptu ima žita, reèe svojim sinovima: "Što tu zurite jedan u drugoga?
²Èujem da ima žita u Egiptu. Otiđite dolje te nam ga odande nabavite da ostanemo na životu i ne pomremo." ³Tako desetero Josipove braæe siđe da nabavi žita iz Egipta. ⁴Benjamina, Josipova pravog brata, Jakov ne posla s ostalima. "Da ga ne bi zadesila kakva nesreæa", govorio je. ⁵Među onima koji su išli nabavljati žito, jer u zemlji kanaanskoj vladaše glad, bijahu i sinovi Izraelovi. ⁶Josip je bio namjesnik u zemlji; on je dijelio žito svemu svijetu. Dođu tako i Josipova braæa i poklone mu se licem do zemlje. ⁷Josip prepozna braæu èim ih ugleda, ali se prema njima vladao kao stranac i oštro im govorio. Zapita ih: "Odakle dolazite?" Odgovore: "Iz zemlje kanaanske došli smo da kupimo hrane." ⁸Iako je Josip prepoznao svoju braæu, oni njega nisu prepoznali. ⁹Josip se sjeti snova što ih je o njima sanjao. I reèe im: "Vi ste uhode! Došli ste da izvidite slaba mjesta ove zemlje." ¹⁰Oni mu odgovore: "Ne, gospodar! Tvoje su sluge došle da nabave hrane. ¹¹Svi smo sinovi jednog oca; poštteni smo ljudi; sluge tvoje nikad nisu bile uhode." ¹²On æe im opet: "Ne, nego ste došli da izvidite slaba mjesta ove zemlje." ¹³Nato oni uzvrate: "Nas, tvojih slugu, bijaše dvanaestero braæe - sinovi jednog oca, u zemlji kanaanskoj; najmlađi je sad s ocem, a jednoga više nema." ¹⁴No Josip im dobaci: "Onako kako sam vam veæ rekao: vi ste uhode! ¹⁵Ovako æu vas iskušati: odavde, tako mi faraona, neæete iziæi ako vaš najmlađi brat ne dođe ovamo! ¹⁶Pošaljite jednoga između sebe da vam dovede brata, a vi ostali u zatvor! Tako æu iskušati vaše rijeèi i vidjeti je li u vas istina ili nije. Inaèe, tako mi faraona, vi ste uhode!" ¹⁷Potom ih baci u zatvor na tri dana. ¹⁸Treæi im dan reèe Josip: "Izvršite to, i ostat æete na životu, jer sam ja èovjek bogobožazan. ¹⁹Ako ste poštteni, neka jedan od vas ostane u zatvoru, a vi ostali idite i nosite žito svojim izgladnjelim domovima. ²⁰Poslije toga dovedite mi svoga najmlaðeg brata, tako da se obistine vaše rijeèi te da ne izginete." Oni pristanu. ²¹Zatim je jedan drugom govorio : "Jao nama! Stiže nas kazna zbog našega brata; gledali smo njegovu muku dok nas je molio za milost, ali ga nismo uslišali. Stoga nas je ova nevolja snašla." ²²Ruben im odvрати: "Zar vam nisam govorio: Ne ogrešujte se o mladiaæa! Ali vi niste slušali. Sad se traži raèun za njegovu krv." ²³Nisu znali da ih Josip razumije, jer su se s njim razgovarali preko tumaæa. ²⁴On se od njih udalji te zaplaka. Opet se vrati i razgovaraše s njima. Onda izdvoji Šimuna između njih i naredi da bude svezan na njihove oèi. ²⁵Potom Josip zapovjedi da im vreæe napune žitom; da svakome njegov novac metnu u vreæu i da im daju poputninu. Tako im uèine. ²⁶Tada oni natovare žito na svoje magarce i krenu odande. ²⁷Kad na prenoæištu jedan od njih otvori svoju vreæu da nahrani magarca, opazi svoj novac ozgo

u vreæi. ²⁸"Moj je novac vraæen!" - povika braæi. - "Evo ga u mojoj vreæi!" Zadrhta srce u njima. Zgledaše se, uplašeni, i rekoše: "Što nam ovo Bog uradi!" ²⁹Došavši k svome ocu Jakovu u zemlju kanaansku, kazaše mu sve što ih je snašlo. ³⁰"Èovjek koji je gospodar one zemlje", rekoše, "oštro nam je govorio i optužio nas kao uhode. ³¹Pošteni smo ljudi, kazasmo mu, i nikad nismo bili uhode. ³²Bilo nas je dvanaestero braæe, sinovi istog oca, ali jednoga više nema, dok se najmlaði sad nalazi s našim ocem u zemlji kanaanskoj. ³³Ali èovjek koji je gospodar one zemlje reèe nam: 'Ovim æu doznati da ste pošteni ljudi: ostavite jednoga brata kod mene, a vi ostali uzmite što vam treba za izgladnjele domove, pa idite. ³⁴Onda mi dovedite svoga najmlaðeg brata, tako da znam da niste uhode, nego pošteni ljudi. Poslije toga vratit æu vam vašeg brata, i vi æete se moæi slobodno kretati u ovoj zemlji.'" ³⁵Kako su praznili svoje vreæe, svaki naðe u vreæi svoju kesu. Opazivši to, zapadoše u strah - i oni i njihov otac. ³⁶"Mene vi ostavljate bez djece!" - reèe im njihov otac. - "Josipa je nestalo, Šimuna nema, a sad biste odveli i Benjamina. Sve se to na me svaljuje!" ³⁷Onda Ruben reèe svome ocu: "Ubij moja dva sina ako ti ga ja natrag ne dovedem! Predaj ga u moje ruke, i ja æu ti ga vratiti!" ³⁸"Moj sin neæe s vama!" - uzvratì on. - "Njegov je pravi brat veæ mrtav, a on je ostao sam. Ako bi ga na putu na koji æete poæi snašla nesreæa, u tuzi biste otpravili moju sijedu glavu dolje u Šeol."

Chapter 43

¹ Strašna glad pritisla zemlju. ²Kad su pojeli hranu koju bijahu donijeli iz Egipta, njihov im otac reèe: "Idite opet i nabavite nam malo hrane." ³Nato æe mu Juda: "Onaj nam je èovjek jasno rekao: 'Ne smijete preda me ako vaš brat ne bude s vama.' ⁴Ako si, dakle, voljan s nama poslati našega brata, mi æemo otiæi dolje i kupit æemo ti žita. ⁵Ali ako njega ne pustiš s nama, onda mi tamo i ne idemo, jer nam je onaj zaprijetio: 'Ne smijete preda me ako vaš brat ne bude s vama.'" ⁶"Zašto ste mi", zapita Izrael, "nanijali jad rekavši onom èovjeku da imate još jednoga brata?" ⁷Oni odgovore: "Èovjek nas je neprestano zapitkivao o nama i o našoj obitelji: 'Je li vam još živ otac? Imate li još kojega brata?' Mi smo mu odgovarali na pitanja. Kako smo mogli znati da æe reæi: 'Dovedite svoga brata!'" ⁸Potom Juda reèe svome ocu Izraelu: "Pusti djeèaka sa mnom pa da se dignemo i krenemo; tako æemo preživjeti, a ne pomrijeti, i mi, i ti, i naša djeca. ⁹Ja za nj jamèim; mene drži odgovornim za nj. Ako ga tebi ne vratim i preda te ga ne dovedem, bit æu ti kriv svega vijeka. ¹⁰TÓa da nismo toliko oklijevali, mogli smo se veæ i dvaput vratiti." ¹¹Njihov otac Izrael reèe im: "Kad je tako, neka bude, ali uèinite ovo: metnite u torbe najbiranijih proizvoda ove zemlje i ponesite na dar onom èovjeku: nešto balzama, nešto meda i mirodija, mirisne smole, pa lješnjaka i badema. ¹²Sa sobom uzmite dvostruko novaca, jer treba vratiti novac koji ste našli u grlima svojih vreæa. Možda je ono bila zabuna. ¹³Uzmite svoga brata pa se opet zaputite onom èovjeku. ¹⁴Neka Bog Svemoguæi, El Šadaj, potakne onog èovjeka na milosrðe prema nama te vam pusti i drugoga brata i Benjamina. A ja, moram li bez djece ostati, neka ostanem." ¹⁵Uzmu ljudi darove; uzmu sa

sobom dvostruko novaca, povedu Benjamina te siđu u Egipat i stupe pred Josipa. ¹⁶Kad Josip ugleda s njima Benjamina, reče upravitelju svoga kućanstva: "Odvedi ljude u kuću, zakolji jedno živinèe i pripremi, jer æe ovi ljudi blagovati sa mnom o podne!" ¹⁷Èovjek uèini kako je Josip rekao i povede ljude u Josipov dom. ¹⁸Ljudi se pobojaše kad su bili povedeni u dom Josipov te rekoše: "Zbog novca koji se našao u našim vrećama prvi put vode nas unutra tako da nas napadnu i zajedno s našom magaradi uzmu za robove." ¹⁹Stoga se primaknu upravitelju Josipova doma te mu, na ulazu u kuću, reknu: ²⁰"Oprosti, gospodar! Mi smo i prije jednom dolazili da nabavimo hrane; ²¹i kad smo stigli na prenoæište i otvorili svoje vreæe, a to novac svakoga od nas ozgo u njegovoj vreæi, naš novac, ista svota. Sad smo ga donijeli sa sobom. ²²A ponijeli smo i drugog novca da kupimo hrane. Mi ne znamo tko nam je stavio novac u naše vreæe." ²³"Budite mirni", reče im on. "Ne bojte se! Bog vaš i Bog vašega oca stavio je blago u vaše vreæe. Vaš je novac k meni stigao." Potom im izvede Šimuna. ²⁴Èovjek zatim uvede ljude u Josipovu kuću; dade im vode da operu noge, a njihovoj magaradi baci pšiaæe. ²⁵Potom priprave oni svoje darove za dolazak Josipov o podne, jer su èuli da æe ondje ruèati. ²⁶Kad je Josip došao u kuću, dadu mu darove koje su sa sobom donijeli i do zemlje mu se poklone. ²⁷Upita ih on za zdravlje te æe dalje: "A je li dobro vaš stari otac o kome ste mi govorili? Je li još dobra zdravlja?" ²⁸"Sluga tvoj, otac naš, dobro je i još je dobra zdravlja", odgovore i duboko se naklone iskazujuæi poštovanje. ²⁹Podigavši svoje oèi, Josip opazi svoga brata Benjamina - sina svoje majke - te upita: "Je li ovo vaš najmlaði brat o kome ste mi govorili?" Onda nastavi: "Bog ti bio milostiv, sine moj!" ³⁰Josip se poslije toga požuri van jer mu se srce uzбудilo zbog brata; bilo mu je da zaplaèe. Uđe u jednu sobu i tu se isplaka. ³¹Onda opere lice, ponovo se javi i, svladavajuæi se, naredi: "Poslužite ruèak!" ³²Staviše njemu napose, njima napose, a napose opet Egipæanima koji su s njim jeli. Egipæani ne bi mogli jesti s Hebrejima, jer bi to Egipæanima bilo odvratno. ³³I kad posjedaše pred njim, najstariji prema starosti svojoj, a najmlaði prema mladosti svojoj, samo se zgledahu. ³⁴I naređivaše on da jela ispred njega nose njima, a obrok Benjaminov bijaše pet puta veæi od svih ostalih. I pili su i gostili se s njim.

Chapter 44

¹ Onda Josip naredi upravitelju svoga kućanstva: "Napuni vreæe ovih ljudi hranom koliko mogu ponijeti, a novac svakog stavi u grlo njegove vreæe. ²A moj pehar - onaj od srebra - stavi u grlo vreæe najmlaðega, zajedno s njegovim novcem za žito." On uèini kako mu je Josip naredio. ³Kad je svanulo, otpreme ljude i njihove magarce. ⁴Tek što su izišli iz grada - nisu bili odmakli daleko - kad Josip reče upravitelju svoga kućanstva: "Na noge! Pođi za onim ljudima! Kad ih stigneš, kaži im: 'Zašto uzvraæate zlo za dobro?' ⁵Zar iz onog pehara ne pije moj gospodar i ne èita iz njega proricanje? Zlo ste uèinili!" ⁶Stigavši ih, ponovi im te rijeçi. ⁷Oni odgovore: "Zašto nam gospodar govori tako? Daleko bilo od slugu tvojih da uèine takvo što! ⁸Èak i novac koji smo našli u svojim vrećama donijeli smo ti natrag iz zemlje kanaanske. Kako bismo onda mogli ukrasti srebra

ili zlata iz kuæe tvoga gospodara! ⁹Onaj u koga se od tvojih slugu naðe, neka se usmrti, a mi drugi postat æemo robovi tvome gospodaru." ¹⁰"Premda je ono što predlaæeš pravo", preuzme on, "ipak æe samo onaj u koga se ukradeno pronaðe biti moj rob, a ostali bit æete slobodni." ¹¹Bræe spustiæe vreæe na zemlju i svaki svoju otvori. ¹²On je pretraæivao, poæevæi s najstarijim i zavræivæi s najmlaðim. Pehar se naðe u Benjaminovoj vreæi. ¹³Nato oni razdru svoje haljine; svaki ponovo natovari svoga magarca i vrata se u grad. ¹⁴Kad su Juda i njegova braæa ponovo stupili u Josipov dom, joæ je on bio ondje. Bace se preda nj na zemlju. ¹⁵Onda im Josip reæe: "Kakvo je to djelo što ste ga uæinili? Zar ne znate da se æovjek kao što sam ja bavi proricanjem?" ¹⁶Nato Juda odgovori: "æto bismo mogli reæi svome gospodaru? æto moæemo kazati, æime li se opravdati? Bog je otkrio zlodjelo tvojih slugu. Evo nas za robove svome gospodaru - jednako nas kao i onog u koga se naæao pehar." ¹⁷"Daleko od mene da uæinim tako!" - odgovori. "Nego, onaj u koga se naæao pehar bit æe moj rob, a vi drugi poðite mirno k svome ocu!" ¹⁸Onda mu se Juda primaæe i reæe: "Gospodaru moj, molim te, dopusti sluzi svojem da rekne rijeæ uæima gospodara svojega i neka se tvoja srdæba ne razlijeva na tvog slugu. TÓa ti si ravan faraonu. ¹⁹Pitao je moj gospodar svoje sluge: 'Imate li oca ili joæ kojega brata?' ²⁰Svome smo gospodaru odgovorili: 'Imamo stara oca; on joæ ima jednog sina, roðena u njegovoj staraækoj dobi. Taj je najmlaði. Njegov je pravi brat umro, tako da je on jedini ostao od svoje majke. Njegov ga otac osobito voli.' ²¹Potom si rekao svojim slugama: 'Dovedite mi ga ovamo da ga vide moje oæi?' ²²A mi smo odgovorili svome gospodaru: 'Djeæak ne moæe ostaviti oca; kad bi ga ostavio, njegov bi otac umro.' ²³Nato si rekao svojim slugama: 'Ako vaæ najmlaði brat s vama ne doðe ovamo, viæe ne smijete preda me.' ²⁴Kad smo se vratili tvome sluzi, ocu mome, kazali smo mu rijeæi moga gospodara. ²⁵Naæ nam je otac rekao: 'Idite opet i nabavite nam malo hrane!' ²⁶Odgovorili smo: 'Ne moæemo onamo. Samo ako s nama poðe naæ najmlaði brat, siæei æemo, jer ne smijemo pred onoga æovjeka ako ne bude s nama naæ najmlaði brat.' ²⁷Tvoj sluga, otac moj, odvrati nam: 'Kako znate, æena mi je rodila dva sina. ²⁸Jedan je nestao, te sam zakljuæio: sigurno je rastrgan! Onda ga viæe nisam vidio. ²⁹Ako i ovoga od mene odvedete pa ga kakva nesreæa snaðe, moju æete sijedu glavu s tugom strovaliti dolje u æeol.' ³⁰Ako sad doðem k tvome sluzi, ocu svome, a mladiæ - æiji je æivot tako povezan s njegovim - ne bude s nama, ³¹on æe svisnuti kad vidi da djeæaka nema s nama; tako æe tvoje sluge strovaliti u tuzi sijedu glavu tvoga sluge, oca naæega, dolje u æeol. ³²Jer tvoj je sluga zajamæio ocu svome za djeæaka, rekavæi: 'Ako ti ga ne vratim, bit æu kriv svome ocu svega vijeka.' ³³Zato, molim te, neka tvoj sluga ostane kao rob mome gospodaru, a djeæak neka ide natrag s braæom. ³⁴Jer, kako mogu k svome ocu ako djeæaka nema sa mnom! Ne bih mogao gledati jad æto bi snaæao moga oca."

Chapter 45

¹ Josip se viæe nije mogo svladavati pred onima koji su ga okruæivali pa povika: "Neka svi odstupe!" Tako nitko nije ostao s Josipom kad se oæitovao svojoj braæi. ²Briznuo je u glasan plaæ,

da su ga i Egipæani mogli èuti. Doznalo se za to i na faraonovu dvoru. ³"Ja sam Josip", reèe Josip svojoj braæi. "Otac mi je, dakle, još na životu!" Ali mu braæa nisu mogla odgovoriti, toliko se zapanjiše pred njim. ⁴Onda æe opet Josip svojoj braæi: "Primaknite se k meni!" Kad su se primakli, nastavi: "Ja sam Josip, vaš brat; onaj koga ste prodali u Egipat. ⁵Ali se nemojte uznemirivati i prekoravati što ste me ovamo prodali; jer Bog je onaj koji me pred vama poslao da vas održi u životu. ⁶Dvije su veæ godine što je glad došla na zemlju, a još pet godina neæe biti ni oranja ni žetve u zemlji. ⁷Zato me Bog poslao pred vama da vam se saèuva ostatak na zemlji te da vam život spasi velikim izbavljenjem. ⁸Tako niste vi mene poslali ovamo nego Bog; on me postavio faraonu za oca, gospodara nad svim njegovim domom i vladaocem nad svom zemljom egipatskom. ⁹Žurite se k mome ocu te mu recite: 'Ovo ti poruèuje tvoj sin Josip: Bog me postavio gospodarem nad svim Egiptom; siði k meni bez oklijevanja. ¹⁰Nastanit æeš se u kraju Gošenu. Tako æeš biti blizu mene: ti, tvoja djeca, tvoja unuèad, tvoje ovce i goveda i sve što je tvoje. ¹¹Ondje æu se za te brinuti, jer æe glad potrajati još pet godina. Tako neæeš oskudijevati ni ti, ni tvoja obitelj, niti itko tvoj.' ¹²Ta svojim oèima možete vidjeti, kao što vidi i moj brat Benjamin, da vam to moja usta govore. ¹³Pripovjedite ocu o mome visokom položaju u Egiptu i sve što ste vidjeli; i brzo mi ovamo oca dovedite!" ¹⁴Potom zagrlji brata Benjamina te zaplaka; a plakao je i Benjamin obisnuvši mu oko vrata. ¹⁵Izljubi zatim svu svoju braæu, u naruèju im se rasplaka. Poslije toga njegova braæa zađu s njim u razgovor. ¹⁶Glas se proèuje u faraonovu dvoru: "Stigla Josipova braæa!" Bilo je to drago faraonu i njegovim dvoranima. ¹⁷Onda faraon reèe Josipu: "Kaži svojoj braæi neka uèine ovo: 'Natovarite svoje živine i odmah se uputite u zemlju kanaansku. ¹⁸Uzmite svoga oca i svoje obitelji i k meni dođite! Ja æu vam dati najbolju zemlju u Egiptu te æete uživati od obilja ove zemlje.' ¹⁹A naredi i ovo: 'Ovako uèinite: Iz zemlje egipatske potjerajte kola za svoju djecu i svoje žene, uzmite oca i dođite. ²⁰Neka vam se oèi ne rastužuju za vašim stvarima, jer sve što je u Egiptu najbolje bit æe vaše.'" ²¹Sinovi Izraelovi tako uèine. Po faraonovoj zapovijedi Josip im dade kola i popudbinu. ²²Svakom od njih dade nove haljine, a Benjaminu dade tri stotine srebrnika i petore haljine. ²³Isto tako pošalje svome ocu: deset magaraca natovarenih najboljim plodovima egipatskim i deset magarica natovarenih žitom, kruhom i namirnicama ocu za put. ²⁴Isprativši svoju braæu na put, reèe im: "Nemojte se putem svađati!" ²⁵I tako oni odoše iz Egipta i stigoše u zemlju kanaansku, k svome ocu Jakovu. ²⁶Kad mu rekoše: "Josip je živ i èak vlada nad svom zemljom egipatskom!", njegovo se srce skameni jer im nije mogao vjerovati. ²⁷Ali kad mu ispriповjediše sve što im je Josip rekao i kad vidje kola što ih je Josip poslao da ga prevezu, duh njihova oca Jakova oživje. ²⁸"Dosta", reèe Izrael. "Sin moj Josip još je živ! Moram poæi i vidjeti ga prije nego umrem."

Chapter 46

¹ Tako Izrael krene na put sa svim što bijaše njegovo i stigne u Beer Šebu te prinese žrtvu Bogu svoga oca Izaka. ²U noænom viđenju zovne Bog Izraela: "Jakove! Jakove!" On odgovori: "Evo

me!" ³"Ja sam Bog, Bog tvoga oca. Ne boj se siæi u Egipat, jer æu ondje od tebe proizvesti velik narod. ⁴Ja æu siæi u Egipat s tobom i sam æu te vratiti ovamo; a Josip æe ti svojom rukom oèi zaklopiti." ⁵I Jakov krene iz Beer Šebe. Sinovi Izraelovi postave svoga oca Jakova, svoju djecu i svoje žene u kola što ih je faraon poslao da ga prevezu. ⁶Uzmu sa sobom svoje blago i dobra što ih bijahu stekli u zemlji kanaanskoj te stignu Jakov i sve njegovo potomstvo u Egipat. ⁷Sa sobom je u Egipat poveo svoje sinove i unuke, svoje kæeri i kæeri svojih sinova, sve svoje potomstvo. ⁸Ovo su imena Izraelaca - Jakova i njegovih potomaka - koji su stigli u Egipat: Jakovljevi prvorodjenac Ruben. ⁹Rubenovi sinovi: Henok, Falu, Hesron i Karmi. ¹⁰Sinovi Šimunovi: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar i Šaul, sin Kanaanke. ¹¹Sinovi Levijevi: Geršon, Kehat i Merari. ¹²Sinovi Judini: Er, Onan, Šela, Peres i Zerah. Er i Onan umrli su u zemlji kanaanskoj. Peresovi sinovi bili su Hesron i Hamul. ¹³Sinovi Jisakarovi: Tola, Fuva, Jašub i Šimron. ¹⁴Sinovi Zebulunovi: Sered, Elon i Jahleel. ¹⁵To su sinovi koje je Lea imala s Jakovom u Padan Aramu i još kæerka Dina. U svemu je, dakle, imao sinova i kæeri trideset i troje. ¹⁶Sinovi Gadovi: Sifjon, Hagi, Šuni, Esbon, Eri, Arodi i Areli. ¹⁷Sinovi Ašerovi: Jimna, Jišva, Jišvi, Berija i sestra im Serah. Sinovi Berijini: Heber i Malkiel. ¹⁸To su bili potomci Zilpe, koju je Laban darovao svojoj kæeri Lei. Ona je tako rodila Jakovu šesnaest duša. ¹⁹Sinovi Jakovljeve žene Rahele: Josip i Benjamin. ²⁰Josipu su se u egipatskoj zemlji rodili Manaše i Efrajim. Rodila mu ih je kæi onskog sveæenika Poti-Fere. ²¹Sinovi Benjaminovi: Bela, Beker, Ašbel, Gera, Naaman, Ehi, Roš, Mupim, Hupim i Ard. ²²To su bili potomci Rahelini koje je rodila Jakovu - u svemu njih èetnaest. ²³Danov je sin Hušim. ²⁴Sinovi Naftalijevi: Jahseel, Guni, Jeser i Šilem. ²⁵To su bili potomci Bilhe, koju je Laban dao svojoj kæeri Raheli. Ona je Jakovu rodila sedam potomaka. ²⁶Tako je sve Jakovljeve èeljadi što je od njega poteklo i u Egipat doselilo - ne ukljuèujuæi žena Jakovljevih sinova - u svemu šezdeset i šest osoba. ²⁷I k tome dva sina Josipova što su mu se rodila u Egiptu. Prema tome, sve èeljadi Jakovljeva doma što se naseli u Egiptu bijaše sedamdeset duša. ²⁸Izrael posla Judu naprijed k Josipu da se pred njim pojavi u Gošenu. Kad stignu u gošenski kraj, ²⁹Josip upregne svoja kola i zaputi se u Gošen - u susret svome ocu Izraelu. Stupivši preda nj, pade mu oko vrata i dugo je tako plakao. ³⁰Onda Izrael reèe Josipu: "Sada, pošto sam rođenim oèima vidio da si još živ, mogu umrijeti." ³¹Zatim Josip reèe svojoj braæi i oèevoj obitelji: "Otiæi æu i obavijestiti faraona; reæi æu mu: 'Moja braæa i obitelj moga oca, koji su bili u zemlji kanaanskoj, došli su k meni. ³²Oni su ljudi pastiri, uvijek su se bavili stoèarstvom; dotjerali su sa sobom svoja stada i sve što im pripada.' ³³Tako, kad vas faraon pozove i zapita: 'Èime se bavite?' ³⁴odgovorite: 'Ljudi smo, sluge tvoje, koji se od poèetka do sad bavimo stoèarstvom; i mi i naši preci', tako da se možete naseliti u gošenskom kraju. Svi su, naime, pastiri Egipæanima mrski."

Chapter 47

¹ Ode, dakle, Josip te obavijesti faraona: "Moj otac i moja braća stigoše sa svojim ovcama i govedima i sa svime što imaju iz zemlje kanaanske, i eno ih u gošenskom kraju." ²I uzevši petoricu između svoje braće, uvede ih faraonu. ³Onda faraon zapita njegovu braću: "Èime se bavite?" Odgovore faraonu: "Tvoje su sluge stoèari, baš kao što su bili naši preci. ⁴Došli smo da potražimo kratak boravak u ovoj zemlji", rekoše faraonu, "jer je nestalo paše za stada tvojih slugu, strašna glad pritište kanaansku zemlju. Dopusti da se tvoje sluge nastane u gošenskom kraju." ⁵[5a] Faraon reèe Josipu: [6b] "Neka se, dakle, nastane u gošenskom kraju. A ako znaš da među njima ima prikladnih, postavi ih za nadglednike moga osobnog blaga." [5b] Tako, kad Jakov i njegovi sinovi stigoše u Egipat i kad faraon, kralj egipatski, to èu, reèe Josipu: "Buduæi da su tvoj otac i tvoja braća došli k tebi, ⁶[6a] egipatska ti je zemlja na raspolaganju: smjesti svoga oca i svoju braću u najboljem kraju." ⁷Josip onda dovede svoga oca Jakova faraonu. Jakov blagoslovi faraona. ⁸A faraon upita Jakova: "Koliko ti je godina?" ⁹Jakov odgovori faraonu: "Godina moga lutalaèkog življenja ima stotina i trideset. Malo ih je i nesretne su bile godine moga života; ne dostižu brojem godine življenja na zemlji mojih otaca." ¹⁰Poslije toga Jakov se oprostí s faraonom i ode od njega. ¹¹Tako Josip nastani svoga oca i svoju braću davši im u vlasništvo najljepši kraj egipatske zemlje, u kraju Ramsesovu, kako je faraon naredio. ¹²A Josip opskrbi hranom svoga oca, svoju braću i svu oèevu obitelj sve do najmanjega. ¹³Nigdje nije bilo hrane jer je pritisla strašna glad: izmuèi ona i zemlju egipatsku i zemlju kanaansku. ¹⁴Josip pobra sav novac što se nalazio u zemlji egipatskoj i zemlji kanaanskoj u zamjenu za žito koje se prodavalo i odnese novac u faraonov dvor. ¹⁵Kad je nestalo novca u zemlji egipatskoj i zemlji kanaanskoj, svi Egipæani doðu k Josipu te mu reknu: "Daj nam kruha! Zašto da pomremo pred tvojim oèima? Novca više nema." ¹⁶Josip odgovori: "Predajte svoju stoku pa æu vam dati žita u zamjenu za stoku kad je novca nestalo." ¹⁷Tako su oni dovodili svoju stoku Josipu, a Josip im davaše kruh u zamjenu za konje, za sitnu i krupnu stoku i za magarad. Tako ih je one godine opskrbljivao kruhom u zamjenu za sve njihovo blago. ¹⁸Kad je ona godina prošla, doðu k njemu i druge godine te mu reknu: "Ne možemo sakriti od svoga gospodara: novca je nestalo, blaga su veæ ustupljena gospodaru; drugo ništa ne preostaje da gospodaru ustupimo nego sebe i svoje oranice. ¹⁹Zašto da uništimo na tvoje oèi i sebe i svoje zemlje? Uzmi i nas i naše zemlje u zakup za kruh, i tako æemo zajedno sa svojom zemljom postati faraonovi kmetovi; daj sjemena da preživimo: da ne izginemo i da nam oranice ne postanu pustoš!" ²⁰Tako Josip steèe faraonu u posjed sve egipatske oranice, jer je svaki Egipæanin, kako ih pritisnu glad, prodao svoje njive. Tako je zemlja postala faraonovo vlasništvo, ²¹a narod od jednog kraja Egipta do drugoga njegovim robljem. ²²Jedino nije preuzeo sveæenièkih imanja, jer je faraon davao sveæenicima odreðeni dio, i tako su živjeli od prihoda što im ga je faraon davao. Stoga nisu prodali svojih imanja. ²³Onda Josip reèe svijetu: "Buduæi da sam danas za faraona prekupio i vas i vašu zemlju, evo vam sjeme pa zasijte zemlju. ²⁴A kad bude pobiranje ljetine, faraonu æete davati jednu petinu, dok æe èetiri petine ostajati vama: za zasijavanje polja, za hranu vama i onima koji su u vašim domovima i za hranu vašoj djeci." ²⁵Oni odgovore: "Život si nam spasio! Mi smo zahvalni svome gospodaru što možemo biti faraonovi robovi." ²⁶Tako Josip napravi za Egipat zemljišni

zakon koji i danas vrijedi: petina pripada faraonu; jedino sveæenièka imanja nisu prešla faraonu. ²⁷Izraelci se nastaniše u zemlji egipatskoj, u kraju gošenskom; u njem stekoše vlasništvo; bijahu rodni i broj im se veoma umnoži. ²⁸U zemlji egipatskoj poživje Jakov sedamnaest godina. Tako je duljina Jakovljeva života iznosila sto èetrdeset i sedam godina. ²⁹A kad se približi vrijeme Izraelu da umre, pozva svoga sina Josipa te mu reèe: "Ako mi želiš ugoditi, stavi svoju ruku pod moje stegno kao jamstvo svoje odanosti meni: nemoj me sahraniti u Egiptu!" ³⁰Kad legnem dolje sa svojim ocima, prenesi me iz Egipta gore i sahrani me u njihovu grobnicu!" "Uèinit æu kako si rekao", odgovori. ³¹"Zakuni mi se!" - reèe. I on mu se zakle. Tada se Izrael duboko prignu na uzglavlju.

Chapter 48

¹ Poslije nekog vremena jave Josipu: "Eno ti je otac obolio." Nato on uzme sa sobom svoja dva sina, Manašea i Efrajima. ²Kad Jakovu rekoše: "Evo ti je došao sin Josip", Izrael skupi svoje snage i sjede na postelju. ³Reèe Jakov Josipu: "Bog Svemožni, El Šadaj, objavi mi se u Luzu, u zemlji kanaanskoj; blagoslov mi dade, ⁴a potom mi reèe: 'Uèinit æu te rodnim i mnogobrojnim, uèinit æu da postaneš skup naroda, a tvome potomstvu poslije tebe dat æu ovu zemlju u posjed zauvijek.' ⁵Sad, oba tvoja sina što su ti se rodila u zemlji egipatskoj, prije nego sam ja stigao k tebi u Egipat, neka budu moji - Efrajim i Manaše neka budu moji kao i Ruben i Šimun! ⁶A djeca što su ti se rodila poslije njih neka ostanu tvoja; a u svom nasljedstvu neka se zovu po imenu svoje braæe. ⁷Kad sam se, naime, vraæao iz Padana, na moju žalost, tvoja majka Rahela umrije na putovanju u kanaansku zemlju, tek u maloj udaljenosti od Efrate. Sahranio sam je ondje uz put u Efratu, sadašnji Betlehem." ⁸Opazivši Izrael Josipove sinove, zapita: "Tko su ovi?" ⁹Josip odgovori svome ocu: "Sinovi su to moji koje mi je Bog dao ovdje." "Dovedi mi ih da ih blagoslovim", reèe. ¹⁰Izraelu oèi oslabile od starosti, nije vidio. Zato mu privede sinove, a on ih poljubi i zagrli. ¹¹Potom Izrael reèe Josipu: "Nisam oèekivao da æu još ikada vidjeti tvoje lice; kad, evo, Bog mi dade da vidim i tvoje potomke." ¹²Josip ih tada skine s njegovih koljena i duboko se, sve do zemlje, nakloni. ¹³Nato ih uze Josip obojicu - Efrajima svojom desnicom, Izraelu nalijevo, a Manašea svojom ljevicom, Izraelu nadesno - te ih k njemu primaèe. ¹⁴Ali Izrael ispruži svoju desnicu i stavi je na Efrajimovu glavu, premda je bio mlaði, a svoju ljevicu na glavu Manašeoivu - tako je držao ruke unakrst - iako je Manaše bio prvorođenac. ¹⁵Tako je davao svoj blagoslov Josipu govoreæi: "Bog, èijim su putovima hodili oci moji Abraham i Izak, Bog, koji mi je pastir bio otkako postah pa do danas, ¹⁶anđeo koji me od svakog zla izbavljao - djecu ovu neka blagoslovi! Neka se ime moje i mojih pređa Abrahama i Izaka po njima spominje! U mnoštva se mnogobrojna po zemlji razmnožili!" ¹⁷Kad je Josip vidio da je njegov otac položio desnicu na Efrajimovu glavu, njegovim se oèima to uèini krivo; zato posegne za rukom svoga oca da je pomakne s Efrajimove glave na glavu Manašeoivu. ¹⁸"Ne tako, oèe moj," reèe Josip svome ocu, "jer ovo je prvorođenac; zato stavi desnicu

na njegovu glavu!" ¹⁹Ali njegov otac to odbije rekavši: "Znam ja, sine moj, znam; i od njega æe postati narod i bit æe velik. Ali njegov mlaði brat bit æe veæi od njega, a njegovo æe potomstvo biti mnoštvo." ²⁰Onoga ih, dakle, dana blagoslovi rekavši: "Vama nek' se Izrael blagoslivlja govoreæi: Kao što je Efrajimu i Manašeu, nek' i tebi Bog uèini!" Tako stavi Efrajima pred Manašea. ²¹Poslije Izrael reèe Josipu: "Ja æu, evo, naskoro umrijeti; no Bog æe biti s vama i opet vas dovesti u zemlju vaših otaca." ²²A tebi ostavljam Šekem, nešto više nego tvojoj braæi, što sam ga svojim maèem i lukom osvojio od Amorejaca."

Chapter 49

¹ Jakov zatim sazva svoje sinove te reèe: "Skupite se da vam kažem što æe vas snaæi u kasnije vrijeme: ²Okupite se, èujte, sinovi Jakovljevi, èujte oca svoga Izraela! ³Ti Rubene, moj prvoroðenèe, snaga ti si moja, prvenac moje muškosti. Istièeš, se ponosom, snagom se istièeš, ⁴no, poput vode nabujao, neæeš više imati prvenstva, jer na ležaj oca svog se pope, moj tad oskrvnu krevet. ⁵Šimun i Levi braæa su prava! Maèevi im oruðe nasilja. ⁶Na njihova vijeæanja ja ne silazio, u njihovim zborovima udjela ne imao! U srdžbi su svojoj ljude ubijali; u obijesti bikove sakatili. ⁷Prokleta im srdžba, jer je prežestoka! Prokleta im obijest, jer je preokrutna! Razdijelit æu ih po Jakovu, Izraelom raspršiti. ⁸Judo! Tvoja braæa slaviti æe te; svagda ti je šaka na šiji dušmana, sinci oca tvoga tebi æe se klanjat. ⁹Judo, laviæu mali! Plijenom si se, sine, udebljao; poput lava, poput lavice legao potruške! Tko bi ga dražiti smio? ¹⁰Od Jude žezlo se kraljevsko, ni palica vladalaèka od nogu njegovih udaljiti neæe dok ne doðe onaj kome pripada - kome æe se narodi pokoriti. ¹¹Svog magarca za lozu privezuje, mlado magarice svoje za èokot. U vinu on kupa svoju odjeæu svoju halju u krvi od grožða. ¹²Oèi su mu od vina mutne, zubi bjelji od mlijeka. ¹³Zebulun æe stanovati uz obalu morsku, luka spasa bit æe brodarima, uz bok njegov Sidon æe ležati. ¹⁴Jisakar je košeat magarac polegao meðu ogradama. ¹⁵Vidje da je odmor ugodan, a zemlja lijepa, te leða svoja pod teret podmetnu i na tlaku pristade. ¹⁶Dan æe narod svoj suditi kao svako pleme Izraelovo. ¹⁷Nek' Dan zmija bude na putu, guja pokraj staze što æe konja za zglob ujesti, i njegov konjik nauznak æe pasti. ¹⁸U spas tvoj se, Jahve, uzdam! ¹⁹Gada æe pljaèkat razbojnici, pljaèkom æe im za petama biti. ²⁰U Ašera bit æe hrane, poslastica za kraljeve. ²¹Naftali je košuta lakonoga koja krasnu lanad mladi. ²²Josip je stablo plodno, plodno stablo kraj izvora, grane svoje grana preko zida. ²³Strijelci njega saletjeli, strijeljali ga, opljaèkali. ²⁴Ali luk mu èvrst ostaje, mišice mu ojaèale, rukom Jakog Jakovljeva, imenom Pastira, Stijene Izraela, ²⁵Bogom, Ocem tvojim, koji ti pomaže, Svesilnim koji te blagoslivlje blagoslovom ozgo sa nebesa, blagoslovom ozdo iz dubina, blagoslovom iz svih prsa, iz svih utroba! ²⁶Blagoslovom klasja i cvjetova, blagoslovom drevnih brda, želja vjeènih brežuljaka - nek' se oni spuste na Josipa, između braæe posveæenog! ²⁷Benjamin je vuk grabežljivi, lovinu on jutrom jede, a naveèer plijen dijeli." ²⁸Sve su to Izraelova plemena - dvanaest ih na broj - i to im je otac rekao kad ih je blagoslivljao; svakoga je od njih blagoslovio njegovim blagoslovom.

²⁹Poslije toga im dade ovu naredbu: "Naskoro æu se pridružiti svojim precima. Sahrinite me kraj mojih otaca, ³⁰u spilji što se nalazi na polju Efrona, Hetita, u spilji na polju Makpeli, nasuprot Mamri, u zemlji kanaanskoj. To je ona koju je Abraham kupio s poljem od Hetita Efrona za mjesto sahranjivanja. ³¹Ondje je sahranjen Abraham i njegova žena Sara; sahranjeni su ondje Izak i njegova žena Rebeka; ondje sam ja sahranio Leu. ³²Polje i spilja na njemu kupljeni su od Hetita." ³³Kad je Jakov tako naputio svoje sinove, povuèe noge natrag na postelju te izdahnu - pridruži se svojim precima.

Chapter 50

¹ Josip se baci na oca, suzama mu oblije lice, izljubi ga. ²Poslije toga Josip naredi lijeènicima koji su se nalazili u njegovoj službi da mu oca balzamiraju, i oni balzamiraše Izraela. ³Trebalo je èetrdeset dana: toliko, naime, traje balzimiranje. Sedamdeset su ga dana Egipæani oplakivali. ⁴A kad je prošlo vrijeme oplakivanja, Josip reèe onima u dvoru faraonovu: "Uèinite mi milost i prenesite faraonu ovo: ⁵Moj me otac zakleo govoreæi: 'Kad umrem, sahrani me u grob koji sam sebi pripravio u zemlji kanaanskoj!' Dopusti mi da odem gore i sahranim oca, a onda æu se vratiti." ⁶Faraon odgovori: "Otiði gore i sahrani svoga oca kako si mu se zakleo." ⁷Tako Josip ode da sahrani oca. S njim su pošli i svi faraonovi službenici - odliènici njegova dvora i svi dostojanstvenici egipatske zemlje; ⁸sva Josipova obitelj, njegova braæa i oèeva porodica. Jedino su u gošenskom kraju ostala njihova djeca, njihove ovce i goveda. ⁹S njim su išla i kola i konjanici: bila je to vrlo duga povorka. ¹⁰Stigavši u Goren Haatad, s onu stranu Jordana, održaše ondje veliko i sveèano naricanje. Josip održa sedmodnevnu žalost za ocem. ¹¹Kad su stanovnici te zemlje, Kanaanci, vidjeli tugovanje u Goren Haatadu, rekoše: "To ti je sveèano naricanje Egipæana!" Zato nazovu to mjesto Abel-Misrajim. Nalazi se s onu stranu Jordana. ¹²Jakovljevi sinovi uèine kako im je naredio otac: ¹³odnesu ga u zemlju kanaansku te ga sahrane u spilji na polju Makpeli kod Mamre, polju što ga je Abraham kupio od Hetita Efrona za sahranjivanje. ¹⁴Pošto je sahranio svoga oca, Josip se vrati u Egipat - on, njegova braæa i svi koji su s njim išli da mu oca pokopaju. ¹⁵Kad su Josipova braæa vidjela da im je otac umro, rekoše: "Što ako je Josip na nas ljut i pokuša uzvratiti nam za sve zlo koje smo mi njemu nanijeli?" ¹⁶Stoga poruèe Josipu ovako: "Pred svoju smrt tvoj je otac naredio: ¹⁷Ovako recite Josipu: Oprosti braæi svojoj zlo i grijeh što su onako okrutno prema tebi postupili.' Oprosti, dakle, uvredu slugama Boga svoga oca!" Na te rijeèi Josip brizne u plaè. ¹⁸Tada sama njegova braæa doðu k njemu, bace se preda nj te mu reknu: "Evo nas k tebi da budemo tvoji robovi!" ¹⁹Josip im odvrati: "Ne bojte se! TÓa zar sam ja namjesto Boga! ²⁰Osim toga, iako ste vi namjeravali da meni naudite, Bog je bio ono okrenuo na dobro: da uèini što se danas zbiva - da spasi život velikom narodu. ²¹Zato se ne bojte! Ja æu se brinuti za vas i za vašu djecu." Tako ih je smirio ljubeznim rijeèima. ²²Josip ostane u Egiptu zajedno s rodnom svojim i oèevim. Poživje Josip stotinu i deset godina. ²³Tako je Josip gledao Efrajimovu djecu do treæeg koljena; a raðala se djeca i Makiru,

Manašeovu sinu, na Josipovim koljenima. ²⁴Napokon reče Josip svojoj braći: "Ja æu, evo, naskoro umrijeti. Ali æe se Bog, zacijelo, sjetiti vas i odvesti vas iz ove zemlje u zemlju što ju je pod zakletvom obećao Abrahamu, Izaku i Jakovu." ²⁵Tada Josip zakune Izraelove sinove: "Bog æe se vas doista sjetiti, i tada ponesite moje kosti odavde!" ²⁶Josip umrije kad mu bijaše sto i deset godina; balzamiraše ga i u Egiptu položiše u lijes.

Exodus

Chapter 1

¹ Ovo su imena Izraelovih sinova koji su s Jakovom sišli u Egipt, svaki sa svojim domom: ²Ruben, Šimun, Levi i Juda; ³Jisakar, Zebulun i Benjamin; ⁴Dan i Naftali; Gad i Ašer. ⁵U svemu Jakovljevim potomaka bijaše sedamdeset duša. A Josip je već bio u Egiptu. ⁶I umre Josip, a pomru i sva njegova braća i sav onaj naraštaj. ⁷Ali su Izraelci bili rodni, namnožili se i silno ojačali, tako da su napuñili zemlju. ⁸Uto u Egiptu zavlada novi kralj koji nije poznavao Josipa. ⁹I reče on svome puku: "Eto, sinovi su Izraelovi postali narod brojan i moćniji od nas. ¹⁰Hajde, postupimo mudro s njima: spriječimo im porast, da se u sluèaju rata ne pridruže našim neprijateljima, da ne udare na nas i napokon ne odu iz zemlje." ¹¹I postaviše nad njima nadglednike da ih tlače teškim radovima. Tako su faraonu sagradili gradove-skladišta: Pitom i Ramses. ¹²Ali što su ih više tlačili, oni se još više množili, napredovali i širili se, tako da su Egipćani strahovali od Izraelaca. ¹³I Egipćani se okrutno obore na Izraelce. ¹⁴Ogorčavali su im život teškim radovima: pravljenjem meljte i opeke, različitim poljskim poslovima i svakovrsnim naporima koje im nemilosrdno nametahu. ¹⁵Egipatski se kralj obrati i na hebrejske babice, od kojih jednoj bijaše ime Šifra, a drugoj Pua, pa im naredi: ¹⁶"Kad u porodu pomažete Hebrejkama, dobro pogledajte oba kamena sjedala: ako je muško dijete, ubijte ga; ako je žensko, neka živi. ¹⁷Ali su se babice bojale Boga i nisu èinile kako im je naredio egipatski kralj, nego su ostavljale na životu mušku djecu. ¹⁸Stoga egipatski kralj pozove babice pa im rekne: "Zašto ste tako radile i na životu ostavljale mušku djecu?" ¹⁹Nato babice odgovore faraonu: "Hebrejke nisu kao egipatske žene. One su životne. Prije nego babica dođe k njima, one već rode." ²⁰Bog je to babicama za dobro primio. Narod se množio i silno porastao. ²¹A kako su se babice bojale Boga, on ih obdari potomstvom. ²²Onda faraon izda naredbu svemu svome narodu: "Svako muško dijete koje se rodi Hebrejima bacite u Rijeku! Na životu ostavite samo žensku djecu."

Chapter 2

¹ Neki èovjek od Levijeva koljena ode i oženi se djevojkom Levijkom. ²Žena zaèe i rodi sina. Vidjevši kako je krasan, krila ga je tri mjeseca. ³Kad ga nije mogla više sakrivati, nabavi košaricu od papirusove trstike, oblijepi je smolom i paklinom, u nju stavi dijete i položi ga u trstiku na obali Rijeke. ⁴Njegova sestra stane podalje da vidi što æe s njime biti. ⁵Faraonova kæi siđe k Rijeci da se kupa, dok su njezine sluškinje šetale uz obalu Rijeke. Opazi ona košaricu u trstici, pa pošalje sluškinju da je donese. ⁶Otvori je i pogleda, a to u njoj dijete! Muško èedo. Plakalo je. Njoj se sažali na nj. "Bit æe to hebrejsko dijete", reèe. ⁷Onda njegova sestra rekne faraonovoj kæeri: "Hoæeš li da ti potražim dojilju meðu Hebrejkama da ti dijete doji?" ⁸"Idi!" - odgovori joj faraonova kæi. Tako djevojka ode i pozove djetetovu majku. ⁹"Uzmi ovo dijete", rekne joj faraonova kæi, "i odgoji mi ga, a ja æu te plaæati." Tako žena uzme dijete i othrani ga. ¹⁰Kad je dijete odraslo, ona ga odvede faraonovoj kæeri, koja ga posini. Nadjene mu ime Mojsije, "jer sam ga", reèe, "iz vode izvadila". ¹¹Jednog dana, kad je Mojsije veæ odrastao, dođe meðu svoj narod i vidje njegove muke. Spazi tada kako neki Egipæanin tuèe jednoga Hebrejca - brata njegovu. ¹²Okrene se tamo-amo i, vidjevši da nikoga nema, ubije Egipæanina i zatrpa ga u pijesak. ¹³Izađe on i sutradan te zateèe dva Hebrejca kako se tuku. "Zašto tuèeš svoga druga?" - rekne napadaèu. ¹⁴Ovaj odvрати: "Tko te postavi za starješinu i suca našega? Kaniš li ubiti i mene kako si ubio onog Egipæanina?" Mojsije se uplaši pa æe u sebi: "Tako! Ipak se saznalo." ¹⁵Kad je faraon to doèuo, htjede Mojsija pogubiti. Zato Mojsije pobjegne od faraona i skloni se u midjansku zemlju. Ondje sjedne kraj nekog studenca. ¹⁶Midjanski je sveæenik imao sedam kæeri. Dođu one da zahvate vode i naliju pojila, da napoje stado svoga oca. ¹⁷Ali dođu i pastiri te ih potjeraju. Mojsije ustane, obrani ih i stado im napoji. ¹⁸Kad su se vratile svome ocu Reuelu, on ih zapita: "Kako ste se danas tako brzo vratile?" ¹⁹One odgovore: "Neki Egipæanin obrani nas od pastira i još nam zahvati vode i stado nam napoji." ²⁰"Gdje je?" - zapita on svoje kæeri. "Zašto ste ostavile toga èovjeka? Pozovite ga na objed." ²¹Mojsije pristane da ostane kod toga èovjeka. On oženi Mojsija svojom kæeri Siporom. ²²A kad ona rodi sina, on mu nadjene ime Geršon, "jer sam", reèe, "stranac u tuđoj zemlji". ²³Poslije mnogo vremena umre egipatski kralj. Izraelci su još stenjali u ropstvu. Vapili su, a njihov vapaj za pomoæ sred ropstva uzlazio je k Bogu. ²⁴Bog je èuo njihovo zapomaganje i sjetio se svoga Saveza s Abrahamom, Izakom i Jakovom. ²⁵I pogleda Bog na Izraelce i zauze se za njih.

Chapter 3

¹ Mojsije pasao ovce svoga tasta Jitra, midjanskoga sveæenika. Goneæi tako stado po pustari, dođe do Horeba, brda Božjega. ²Anđeo mu se Jahvin ukaže u rasplamtjelovj vatri iz jednog grma. On se zagleda: grm sav u plamenu, a ipak ne izgara. ³"Hajde da priðem," reèe Mojsije, "i promotrim ovaj èudni prizor: zašto grm ne sagorijeva." ⁴Kad je Jahve vidio kako prilazi da razmotri, iz grma ga Bog zovne: "Mojsije! Mojsije!" "Evo me!" - javi se. ⁵"Ne prilazi ovamo!" - reèe. "Izuj obuæu s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo. ⁶Ja sam", nastavi, "Bog tvoga oca; Bog Abrahamov,

Bog Izakov, Bog Jakovljević." Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati. ⁷"Vidio sam jade svoga naroda u Egiptu", nastavi Jahve, "i èuo mu tužbu na tlaèitelje njegove. Zname su mi muke njegove. ⁸Zato sam sišao da ga izbavim iz šaka egipatskih i odvedem ga iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju - u zemlju kojom teèe med i mlijeko: u postojbinu Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca. ⁹Vapaji sinova Izraelovih dopriješe do mene. I sam vidjeh kako ih Egipæani tlaèe. ¹⁰Zato, hajde! Ja te šaljem faraonu da izbaviš narod moj, Izraelce, iz Egipta." ¹¹"Tko sam ja da se uputim faraonu", odgovori Mojsije Bogu, "i izvedem Izraelce iz Egipta!" ¹²"Ja æu biti s tobom", nastavi. "I ovo æe ti biti znak da sam te ja poslao: kad izvedeš narod iz Egipta, Bogu æete iskazati štovanje na ovome brdu." ¹³Nato Mojsije reèe Bogu: "Ako doðem k Izraelcima pa im kažem: 'Bog otaca vaših poslao me k vama', i oni me zapitaju: 'Kako mu je ime?' - što æu im odgovoriti?" ¹⁴"Ja sam koji jesam", reèe Bog Mojsiju. Onda nastavi: "Ovako kaži Izraelcima: 'Ja jesam' posla me k vama." ¹⁵Dalje je Bog Mojsiju rekao: "Kaži Izraelcima ovako: 'Jahve, Bog vaših otaca, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljević, poslao me k vama.' To mi je ime do vijeka, tako æe me zvati od koljena do koljena." ¹⁶"Idi, skupi starješine Izraelaca pa im kaži: 'Jahve, Bog otaca - Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljević - objavio mi se i rekao mi: Pohodio sam vas i razabrao što vam se èini u Egiptu. ¹⁷Odluèio sam vas izvesti iz egipatske bijede u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca - u zemlju kojom teèe med i mlijeko!' ¹⁸Oni æe te poslušati. Onda poði sa starješinama Izraelaca k egipatskom kralju i reci mu: 'Objavio nam se Jahve, Bog Hebreja. Pusti nas da odemo tri dana hoda u pustinju, da ondje prinesemo žrtvu Jahvi, Bogu svojemu.' ¹⁹Znam ja da vas egipatski kralj neæe pustiti ako ne bude natjeran teškom šakom. ²⁰Zato æu ja pružiti svoju šaku i pritisnuti Egipat svakovrsnim èudesima što æu ih u njemu izvesti. Poslije æe vas pustiti. ²¹Dobro æu raspoložiti Egipæane prema ovome narodu, pa kad poðete, neæete poæi praznih ruku. ²²Svaka æe žena zatražiti od svoje susjede i stanarke u svojoj kuæi nakita srebrnog i zlatnog i odjeæe. To stavite na svoje sinove i kaeri. Tako æete oplijeniti Egipæane."

Chapter 4

¹ Mojsije uzvratiti: "Ali ako mi ne povjeruju i ne poslušaju me, nego mi reknu: 'Jahve ti se nije objavio?'" ²"Što ti je to u ruci?" - zapita ga Jahve. "Štap", odgovori. ³"Baci ga na zemlju!" - naredi mu Jahve. On ga baci na zemlju, a štap se pretvori u zmiju. Mojsije pred njom uzmaèe. ⁴Onda Jahve reèe Mojsiju: "Pruži ruku i uhvati je za rep." I on seže rukom i uhvati je za rep, a ona opet postade štap u njegovoj ruci. ⁵"Tako moraju vjerovati da se Jahve, Bog njihovih otaca, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljević, tebi objavio." ⁶Još mu Jahve rekne: "Uvuci ruku u njedra." On uvuèe ruku u njedra. Kad ju je izvukao, gle - ruka mu gubava, bijela kao snijeg. ⁷"Stavi opet ruku u njedra!" - naredi mu Jahve. On opet ruku u njedra. Kad ju je iz njedara izvukao, gle - opet je bila kao i ostali dio tijela. ⁸"Ako ti ne povjeruju i ne prihvate poruku prvoga znamenja, povjerovat æe poruci drugoga znamenja. ⁹A ako ih oba ova znamenja ne uvjere pa ti ne povjeruju, zahvati

vode iz Rijeke i prolj je po suhu. Voda što je budeš iz Rijeke uzeo na suhu æ se u krv pretvoriti." ¹⁰"Oprosti, Gospodine!" - nastavi Mojsije Jahvi. "Ja nikad nisam bio èovjek rjeèit; ni prije ni sada kad govoriš svome sluzi. Ja sam u govoru spor, a na jeziku težak." ¹¹"Tko je dao èovjeku usta?" - reèe mu Jahve. "Tko ga èini nijemim i gluhim; tko li mu vid daje ili ga osljepljuje? Zar to nisam ja, Jahve! ¹²Idi, dakle! Ja æu biti s tobom kad budeš govorio i kazivat æu ti što æeš govoriti." ¹³"Oprosti, Gospodine", opet æ Mojsije, "ne bi li poslao koga drugoga!" ¹⁴Razljuti se Jahve na Mojsija i reèe: "Zar Aron, Levijevac, nije tvoj brat? Znam da je on vrlo rjeèit. Evo, baš ti izlazi u susret. Kad te vidi, obradovat æ se u srcu. ¹⁵Ti govori njemu i u njegova usta stavlja rijeèi. Ja æu biti i s tobom i s njime dok budete govorili; kazivat æu obojici što æete raditi. ¹⁶Neka on mjesto tebe govori narodu. Tako, on æ tebi biti mjesto usta, a ti æeš njemu biti mjesto Boga. ¹⁷Uzmi ovaj štap u ruku. Njim izvodi znamenja." ¹⁸Zatim se Mojsije vrati svome tastu Jitru te mu reèe: "Pusti me da se vratim braæi u Egipat da vidim jesu li još na životu." "Poði u miru!" - reèe Jitro Mojsiju. ¹⁹I Jahve reèe Mojsiju u Midjanu: "Vrati se u Egipat, jer su pomrli svi ljudi koji su tražili tvoj život." ²⁰Tako Mojsije posadi na magarca svoju ženu i sinove i ode u zemlju egipatsku. A u ruku Mojsije uze Božji štap. ²¹Jahve opet reèe Mojsiju: "Kad se vratiš u Egipat, pobrini se da pred faraonom izvedeš sva èudesa za koja sam ti dao moæ, premda æu ja tvrdim uèiniti njegovo srce, tako te neæe pustiti narod da ode. ²²Tada reci faraonu: 'Ovako kaže Jahve: Izrael je moj prvorođenac. ²³Tražim od tebe da mi pustiš sina da mi iskaže štovanje. Ako odbiješ da ga pustiš, ja æu ubiti tvoga prvorođenca.'" ²⁴Kad se na putu Mojsije zaustavi da prenoæi, navali na nj Jahve da ga ubije. ²⁵Ali Sipora pograbi oštar kremen, obreza svoga sina i kožicom se dotakne Mojsijevih nogu: "Zaista si mi ti krvav muž", reèe. ²⁶I Jahve ga pusti. Ona je to zbog obrezanja rekla "krvav muž". ²⁷Onda rekne Jahve Aronu: "Zaputi se prema pustinji, u susret Mojsiju!" On ode i s njim se sastane na Božjem brdu. Poljubi ga. ²⁸Mojsije pripovjedi Aronu sve što mu je Jahve povjerio i sva znamenja koja mu je naredio da ih uèini. ²⁹Sad odu Mojsije i Aron i skupe sve starješine Izraelaca. ³⁰Aron izloži sve što je Jahve govorio Mojsiju, a Mojsije izvede znamenja naoèigled naroda. ³¹Narod je bio uvjeren, i pošto èuše da je Jahve pohodio Izraelce i pogledao na njihove jade, popadaše nièice i pokloniše se.

Chapter 5

¹ Poslije toga odu Mojsije i Aron pa reknu faraonu: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Pusti narod moj da ode i u moju èast slavi svetkovinu.'" ²"Tko je taj Jahve da ga ja poslušam", odvrati faraon, "i pustim Izraelce? Ja toga Jahvu ne znam niti æu pustiti Izraelce." ³"Bog Hebreja objavio nam se", rekoše. "Zato nas pusti da odemo tri dana hoda u pustinju i prinesemo žrtvu Jahvi, Bogu svome, da se na nas ne obori pomorom ili maèem." ⁴Nato im odvrati egipatski kralj: "Mojsije i Arone, zašto odvræate svijet od njegovih dužnosti? Idite na svoj posao. ⁵Sad kad se svjetina tako umnožila", nastavi faraon, "vi biste ih od posla odvratili?" ⁶Istoga dana izda faraon naredbu

nadglednicima i bilježnicima: ⁷"Ne pribavljajte više ovome narodu slame kao do sada. Neka idu sami i sebi je skupljaju. ⁸A zahtijevajte od njih istu količinu opeke koju su pravili i dosad. Ne smanjite je! Lijenine su. Zato viču: 'Hajdemo prinijeti žrtvu Bogu svome!' ⁹Navalite poslove na taj svijet: neka rade, da ne obrađaju pažnje klevetama!" ¹⁰Sad dođu nadglednici naroda i njegovi bilježnici te svijetu objave: "Ovako poručuje faraon: 'Neću vam više nabavljati slame. ¹¹Vi sami morate ići i tražiti je gdje god je možete naći. Ali zato neću smanjiti vaš posao.'" ¹²Stoga se narod razide po svoj zemlji egipatskoj da skuplja strnjiku namjesto slame. ¹³A nadglednici ih gonili: "Morate svakoga dana svršiti jednako posla kao i onda dok ste slamu dobivali." ¹⁴A bilježnike koje faraonovi nadglednici bijahu postavili nad Izraelcima tukli su i korili: "Zašto niste ni jučer ni danas napravili opeke koliko i prije?" ¹⁵Onda bilježnici Izraelaca odu i potuže se faraonu: "Zašto ovako postupaš sa svojim slugama? ¹⁶Tvoje sluge više ne dobivaju slame, a ipak se od nas traži: napravite opeku? Èak i tuku tvoje sluge, a kriv je tvoj narod!" ¹⁷"Lijenine ste vi! Lijenine!" - odgovori faraon. "Stoga i kažete: 'Hajdemo da prinesemo žrtvu Jahvi!' ¹⁸Nosite se na posao! Slama vam se neće davati, ali morate praviti određene količine opeke." ¹⁹Bilježnici Izraelaca nađu se na muci zbog naredbe: "Svakodnevnu količinu opeke ne smijete smanjiti!" ²⁰Otišavši od faraona, naiđu na Mojsija i Arona, koji su ih èekali. ²¹"Neka vas Jahve ima na oku i sudi vam!" - dobace im. "Omrazili ste nas kod faraona i njegovih dvorana; dali ste im maè u ruke da nas pobiju." ²²Mojsije se vrati Jahvi i reèe: "Zašto, Gospodine, nanosiš štetu svome puku? Zašto si me poslao? ²³Otkad sam ja stupio pred faraona i progovorio mu u tvoje ime, on još gore postupa s ovim narodom. A ti ništa ne poduzimaš da izbaviš svoj narod."

Chapter 6

¹ Jahve reèe Mojsiju: "Naskoro æeš vidjeti kako æu ja s faraonom! Pod jakom rukom pustit æe ih da odu; pod jakom rukom sam æe ih iz svoje zemlje istjerati." ²Još reèe Bog Mojsiju: "Ja sam Jahve. ³Abrahamu, Izaku i Jakovu objavljivao sam se kao El Šadaj. Ali njima se nisam oèitovao pod svojim imenom - Jahve. ⁴I sklopio sam svoj Savez s njima da æu im dati kanaansku zemlju, zemlju gdje su živjeli kao pridošlice. ⁵A sada, pošto sam èuo uzdisaje Izraelaca koje Egipæani drže u ropstvu, sjetih se svoga Saveza. ⁶Kaži, dakle, Izraelcima da sam ja Jahve; da æu vas izbaviti od tereta što su vam ga Egipæani nametnuli. Oslobodit æu vas od ropstva u kojem vas drže; izbavit æu vas udarajuæi jako i kažnjavajuæi strogo. ⁷Za svoj æu vas narod uzeti i bit æu vašim Bogom. Tada æete znati da sam vas ja, Jahve, vaš Bog, izbavio od egipatske tlake. ⁸Dovest æu vas u zemlju za koju sam se zakleo da æu je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu i dat æu vam je u baštinu, ja, Jahve." ⁹Mojsije to kazivaše Izraelcima, ali ga ne htjedoše slušati: duhovi su im bili pomuæeni od teškoga ropstva. ¹⁰Onda Jahve reèe Mojsiju: ¹¹"Idi i reci faraonu, kralju egipatskome, da otpusti Izraelce iz svoje zemlje." ¹²Mojsije prozbori Jahvi: "Kad me Izraelci nisu slušali, kako æe me, spora u govoru, saslušati faraon!" ¹³Ali je Jahve govorio Mojsiju i Aronu i slao ih sad k Izraelcima, a sad

k faraonu, kralju egipatskome, da pusti Izraelce iz Egipta. ¹⁴Ovo su glave njihovih domova. Sinovi Izraelova prvorodenca Rubena: Henok, Palu, Hesron i Karmi. To su obitelji potekle od Rubena. ¹⁵A sinovi Šimunovi: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar i Šaul, sin Kanaanke. To su obitelji potekle od Šimuna. ¹⁶Ovo su imena Levijevih sinova s njihovim potomstvom: Geršon, Kehat i Merari. Levi je živio sto trideset i sedam godina. ¹⁷Sinovi su Geršonovi: Libni i Šimi sa svojim obiteljima. ¹⁸Sinovi su Kehatovi: Amram, Jishar, Hebron i Uziel. Kehat je živio sto trideset i tri godine. ¹⁹Merarijevi su sinovi: Mahli i Muši. To su Levijeve obitelji s njihovim potomcima. ²⁰Amram se oženi svojom tetkom Jokebedom, koja mu rodi Arona i Mojsija. Amram je živio sto trideset i sedam godina. ²¹Sinovi Jisharovi bijahu: Korah, Nefeg i Zikri. ²²A sinovi su Uzielovi: Mišael, Elsafan i Sitri. ²³Aron se oženi Elišebom, kærkom Aminadabovom, a sestrom Nahšonovom, koja mu rodi: Nadaba, Abihua, Eleazara i Itamara. ²⁴Korahovi su sinovi: Asir, Elkana i Abiasaf. To su Korahovi potomci. ²⁵Aronov sin Eleazar oženi se jednom Putielovom kæeri, koja mu rodi Pinhasa. To su glave Levijevih domova prema njihovim koljenima. ²⁶To je onaj Aron i Mojsije kojima je Jahve zapovjedio da izvedu Izraelce iz Egipta po njihovim èetama. ²⁷To su oni isti, Mojsije i Aron, koji su govorili faraonu, kralju egipatskome, da pusti Izraelce iz Egipta.

²⁸U dan kad je Jahve govorio s Mojsijem u egipatskoj zemlji, ²⁹rekao mu je: "Ja sam Jahve. Izvijesti faraona, egipatskoga kralja, o svemu što ti kažem." ³⁰Mojsije se pred Jahvom isprieavao: "Spor sam ja u govoru. Kako æe me faraon poslušati?"

Chapter 7

¹ Mojsiju je Jahve odgovorio: "Vidi! Faraonu æu te nametnuti kao božanstvo; tvoj brat Aron bit æe tvoj prorok. ²Ti kazuj sve što ti naređujem, a tvoj brat Aron neka faraonu ponovi da pusti Izraelce te odu iz njegove zemlje. ³Ja æu uèiniti da otvrdne srce faraonu i umnožit æu znakove i èudesu u zemlji egipatskoj. ⁴Kako vas faraon neæe poslušati, ja æu staviti svoju ruku na Egipat: strašno kažnjavajuæi, izbavit æu svoje èete, narod svoj, Izraelce, iz egipatske zemlje. ⁵Kad pružim svoju ruku na Egipat i izvedem Izraelce iz njihove sredine, tada æe Egipæani spoznati da sam ja Jahve." ⁶Mojsije i Aron poslušashe: kako im je Jahve naredio, upravo tako uèiniše. ⁷Mojsiju je bilo osamdeset, a Aronu osamdeset i tri godine kad su faraonu postavili svoje zahtjeve. ⁸Još doda Jahve Mojsiju i Aronu: ⁹"Kad faraon zatraži od vas da izvedete kakvo znamenje, ti reci Aronu da uzme svoj štap i baci ga pred faraona, a štap æe se pretvoriti u zmiju." ¹⁰Dođu Mojsije i Aron pred faraona i uèine kako im je Jahve naredio. Aron baci pred faraona i njegove službenike svoj štap, koji se pretvori u zmiju. ¹¹Zovne faraon mudrace i vraèare. I zaista, egipatski vraèari svojim vraèanjem uèine isto: ¹²svaki baci svoj štap, koji se pretvori u zmiju. Ali Aronov štap proguta njihove štapove. ¹³Faraon bijaše tvrdokorna srca: ne htjede poslušati Mojsija i Arona, kako je Jahve i kazao. ¹⁴Tada Jahve reèe Mojsiju: "Faraonovo je srce okorjelo; odbija da pusti narod. ¹⁵Ujutro pođi k faraonu. Kad izađe k vodi, stani preda nj na obali Rijeke. Uzmi u ruku štap što se bio u zmiju pretvorio.

¹⁶Reci mu: 'Jahve, Bog Hebreja, poslao me k tebi s porukom da pustiš moj narod da mi iskaže štovanje u pustinji. Ali sve dosad ti nisi poslušao. ¹⁷Ovako Jahve poručuje: Ovim æeš spoznati da sam ja Jahve. Gledaj! Štapom koji imam u ruci mlatnut æu po vodi u Rijeci i pretvorit æe se u krv. ¹⁸Ribe æe u Rijeci pocrkati; Rijeka æe se usmrdjeti, i grstit æe se Egipæanima piti vodu iz Rijeke.'" ¹⁹Još Jahve reèe Mojsiju: "Reci Aronu da uzme svoj štap i pruži svoju ruku povrh egipatskih voda: njihovih rijeka, njihovih prokopa, njihovih jezeraca, svih njihovih vodenih stjecišta, da se pretvore u krv; po svoj zemlji egipatskoj neka je krv, èak i u drvenim i kamenim posudama." ²⁰Mojsije i Aron uèiniše kako im je Jahve naredio. Podiže Aron svoj štap i naoèigled faraona i njegovih službenika mlatnu po vodi u Rijeci. Sva se voda u Rijeci prometnu u krv. ²¹Ribe u Rijeci pocrkāše; Rijeka se usmrdje, tako da Egipæani nisu mogli piti vodu iz Rijeke; krv bijaše po svoj zemlji egipatskoj. ²²Ali egipatski vraèari svojim vraèanjem uèiniše isto. Tako faraon ostade tvrdokorna srca: nije htio poslušati Mojsija i Arona, kako je Jahve i kazao. ²³Faraon se okrenu i ode u svoj dvor, ne uzimajuæi ni to k srcu. ²⁴Svi su Egipæani poèeli kopati oko Rijeke tražeæi pitke vode jer nisu mogli piti vode iz Rijeke. ²⁵Kad je prošlo sedam dana kako je Jahve udario po Rijeci, ²⁶opet Jahve reèe Mojsiju: "Poði k faraonu i reci mu: 'Ovako govori Jahve: Pusti moj narod da ode i štovanje mi iskaže. ²⁷Ako odbiješ da ih pustiš, svu æu ti zemlju kazniti žabama. ²⁸Rijeka æe vrvjeti žabama. One æe iziæi i prodrijeti u tvoj dvor, u ložnicu, u tvoju postelju, u kuæe tvojih službenika i tvoga naroda, pod saèeve i naæve tvoje. ²⁹Po tebi, po tvome narodu i svim tvojim službenicima skakat æe žabe.'"

Chapter 8

¹ Onda Jahve reèe Mojsiju: "Reci Aronu neka ispruži svoju ruku sa štapom povrh rijeka, prokopa i jezeraca i uèini da žabe navale na egipatsku zemlju." ² Aron pruži svoju ruku povrh egipatskih voda, i žabe iziðoše i prekriše zemlju egipatsku. ³ Ali i vraèari uèiniše tako svojim vraèanjem, te žabe navališe na egipatsku zemlju. ⁴ Zovne sad faraon Mojsija i Arona i rekne: "Molite Jahvu da ukloni žabe od mene i moga puka, a ja æu pustiti narod da prinese žrtvu Jahvi." ⁵ Mojsije uzvratila faraonu: "Dostoj se odrediti mi kad hoæeš da molim za te, za tvoje službenike i za tvoj narod da se žabe odstrane od tebe i tvojih domova i ostanu samo u Rijeci." ⁶ "Sutra", reèe. "Neka bude kako kažeš", odvrati Mojsije, "da znaš kako nitko nije kao Jahve, Bog naš. ⁷ Žabe æe otiaæi od tebe, od tvojih službenika i tvoga naroda; ostat æe samo u Rijeci." ⁸ Mojsije i Aron odu od faraona, a onda Mojsije zazva Jahvu zbog žaba kojima je kaznio faraona. ⁹ I Jahve usliša Mojsija, te žabe pocrkaju po kuæama, dvorištima i njivama. ¹⁰ Na hrpe su ih zgrtali, zemlja se njima usmrdjela. ¹¹ Kad je faraon vidio da je nastupilo olakšanje, srce mu otvrdnu te ne posluša Mojsija i Arona, kako je Jahve i kazao. ¹² Onda æe opet Jahve Mojsiju: "Reci Aronu neka zamahne svojim štapom i udari po prahu na tlu neka se pretvori u komarce po svoj zemlji egipatskoj." ¹³ I uèine tako: zamahne Aron rukom i štapom te udari po prahu na tlu. Komarci navale na ljude i životinje. Sav prah na tlu pretvori se

u komarce po svoj zemlji egipatskoj. ¹⁴Vraèari pokušashe da svojim vraèanjem stvore komarce, ali nisu mogli. Ljudi i životinje postanu plijenom komaraca. ¹⁵Tada vraèari reknu faraonu: "To je prst Božji!" Ali je faraonovo srce bilo okorjelo, pa nije poslušao Mojsija i Arona, kako je Jahve i kazao. ¹⁶Onda Jahve reèe Mojsiju: "Podrani ujutro, iziđi pred faraona kad krene k vodi, i reci mu: 'Ovako poruèuje Jahve: Pusti moj narod da ode i da mi štovanje iskaže. ¹⁷Ako ne pustiš moga naroda, pripustit æu obade na te, na tvoje službenike, na tvoj puk i tvoje domove. Egipatski domovi i samo tlo na kojem stoje vrvjet æe od obada. ¹⁸Ali æu toga dana izuzeti gošenski kraj, u kojem živi moj narod, te se ondje obadi neæe pojaviti, tako da znaš da sam ja Jahve u središtu zemlje. ¹⁹Tu æu razliku napraviti između svoga i tvoga naroda. To æe znamenje biti sutra.'" ²⁰I uèini Jahve tako. Rojevi obada nalete u faraonov dvor, na domove njegovih službenika i po svoj zemlji egipatskoj. Zemlja nastrada od obada. ²¹Sad faraon pozove Mojsija i Arona pa im rekne: "Idite, prinesite žrtvu svome Bogu, ali u ovoj zemlji." ²²"Ne dolikuje da tako uèinimo", odgovori Mojsije. "Žrtve koje mi prinosimo Jahvi, Bogu svome, za Egipæane su svetogrðe. Kad bismo, dakle, na njihove oèi prinosili žrtve koje su Egipæanima svetogrðne, zar nas ne bi kamenovali? ²³Zato moramo u pustinju tri dana hoda te prinijeti žrtvu Jahvi, Bogu svome, kako nam je zapovjedio." ²⁴"Pustit æu vas da odete u pustinju", odgovori faraon, "i prinesete žrtvu Jahvi, svome Bogu, ali ne odlazite predaleko. Molite za me!" ²⁵Nato odvrati Mojsije: "Èim odem od tebe, zazvat æu Jahvu da sutra nestane obada s faraona, njegovih službenika i njegova puka. Ali neka faraon više ne vara! Neka pusti narod da ide i prinese žrtvu Jahvi." ²⁶Tako Mojsije ode od faraona i pomoli se Jahvi. ²⁷I Jahve uèini kako je Mojsije tražio: s faraona, s njegovih službenika i s njegova puka nestane obada - ni jedan jedini nije ostao. ²⁸Ali opet ukruti faraon srce svoje i ne dopusti narodu da ode.

Chapter 9

¹ Tada Jahve reèe Mojsiju: "Idi k faraonu i reci mu: 'Ovako poruèuje Jahve, Bog Hebreja: Pusti moj narod da ode i da mi štovanje iskaže. ²Ako ga ne pustiš, nego ga i dalje budeš zadržavao, ³ruka Jahvina udarit æe strašnim pomorom po tvome blagu što je u polju: po konjima, magaradi, devama, krupnoj i sitnoj stoci. ⁴Razlikovat æe Jahve stoku Izraelaca od stoke Egipæana, tako da ništa što pripada Izraelcima neæe stradati.'" ⁵Jahve je odredio i vrijeme, rekavši: "Sutra æe Jahve izvesti ovo u zemlji." ⁶Sutradan Jahve tako i uèini. Sva stoka Egipæana uginu, a od stoke Izraelaca nije uginulo ni jedno grlo. ⁷Faraon je istraživao i uvjerio se da od izraelske stoke nije uginulo ni jedno grlo. Ali je srce faraonovo ipak otvrdlo i nije pustio naroda. ⁸Reèe Jahve Mojsiju i Aronu: "Zgrabite pune pregršti pepela iz peæi, pa neka ga Mojsije pred faraonovim oèima baci prema nebu. ⁹Od toga æe nastati sitna prašina po svoj zemlji egipatskoj, i na ljudima æe i na životinjama izazivati otekline i stvarati èireve s kraja na kraj Egipta." ¹⁰Tako oni uzeše pepela iz peæi i dođoše pred faraona. Onda Mojsije rasu pepeo prema nebu, a otekline s èirevima prekrise ljude i životinje. ¹¹Ni èarobnjaci se nisu mogli pojaviti pred Mojsijem, jer su i èarobnjaci, kao i ostali Egipæani, bili

prekriveni èirevima. ¹²Ali je Jahve otvrdnuo srce faraonu, pa on ne posluša Mojsija i Arona, kako je Jahve Mojsiju i rekao. ¹³Tada Jahve reèe Mojsiju: "Podrani ujutro, iziði pred faraona i reci mu: 'Ovako poruèuje Jahve, Bog Hebreja: Pusti narod da ode i da mi štovanje iskaže. ¹⁴Ako ih ne pustiš, sva zla svoja navalit æu ovaj put na te, na tvoje službenike i tvoj puk, tako da spoznaš da nema nikoga na svoj zemlji kao što sam ja. ¹⁵Da sam ruku svoju spustio i udario tebe i tvoj puk pomorom, nestalo bi te sa zemlje. ¹⁶Poštedio sam te da ti pokažem svoju moæ i da se hvali moje ime po svoj zemlji. ¹⁷Ali se ti previše uzdižeš nad mojim narodom i prijeèiš mu da ode. ¹⁸Sutra u ovo doba pustit æu tuèu tako strašnu kakve u Egiptu još nije bilo otkad je postao do sada. ¹⁹Zato naredi da pod krov utjeraju tvoje blago i sve što je vani, na otvorenu. Sve što se nađe u polju, bilo èovjek bilo živinèe, ne bude li uvedeno unutra, poginut æe kad tuèa zaspe po njima.'" ²⁰Faraonovi službenici, koji su se pobojali Jahvina govora, utjeraju svoje sluge i svoje blago unutra. ²¹Oni koji nisu marili za Jahvinu prijetnju ostave vani i svoje sluge i stoku. ²²Onda rekne Jahve Mojsiju: "Pruži ruku prema nebu da udari tuèa po svoj zemlji egipatskoj: po ljudima, životinjama i svemu bilju u zemlji egipatskoj." ²³Mojsije diže svoj štap prema nebu. Jahve zagrmje i pusti tuèu i munje sastavi sa zemljom. Sipao je Jahve tuèu po zemlji Egipæana. ²⁴Tuèa je mlatila, kroz nju munje parale. Strahota se takva nije oborila na zemlju egipatsku otkako su ljudi u njoj. ²⁵Tuèa pobi po svem Egiptu sve što je ostalo vani, ljude i životinje; uništi sve bilje po poljima i sva stabla poljska polomi. ²⁶Samo u gošenskom kraju, gdje su živjeli Izraelci, nije bilo tuèe. ²⁷Faraon posla po Mojsija i Arona pa im reèe: "Ovaj put priznajem da sam kriv. Jahve ima pravo, a ja i moj narod krivo. ²⁸Molite Jahvu da ustavi gromove i tuèu, a ja æu vas pustiti da idete. Neæete više dugo ostati." ²⁹"Kad iziðem iz grada", reèe mu Mojsije, "diæi æu ruke prema Jahvi, pa æe gromovi prestati, a ni tuèe više neæe biti, tako da znaš da zemlja pripada Jahvi. ³⁰Ali ni ti ni tvoji dvorani, znam ja, još se ne bojite Boga Jahve." ³¹I tako propade lan i jeèam: jer jeèam bijaše u klasu, a lan u cvatu. ³²Pšenica i raž nisu nastradali jer su ozima žita. ³³Otišavši od faraona, Mojsije iziđe iz grada i podigne ruke prema Jahvi. Prestane grmljavina i tuèa, a ni kiša više nije padala na zemlju. ³⁴Kad je faraon vidio da je prestala grmljavina, tuèa i kiša, opet padne u grijeh: i on i njegovi službenici opet otvrdnu srcem. ³⁵Otvrdnu srce faraonu i ne pusti on Izraelce, kako je Jahve i prerekao preko Mojsija.

Chapter 10

¹ Reèe Jahve Mojsiju: "Idi k faraonu. Uèinio sam da njemu i njegovim službenicima otvrdne srce da izvedem svoja znamenja meðu njima; ²da možeš pripovjedati svome sinu i svome unuku što sam uèinio Egipæanima i kakva sam znamenja izvodio meðu njima, kako biste znali da sam ja Jahve." ³Tako Mojsije i Aron odu k faraonu i kažu mu: "Ovako poruèuje Jahve, Bog Hebreja: 'Dokle æeš odbijati da se preda mnom poniziš? Pusti moj narod da mi iskaže štovanje. ⁴Jer ako ne pustiš moga naroda, sutra æu navesti skakavce na tvoju zemlju. ⁵Tako æe prekriti površinu da se

zemlja od njih neæe vidjeti. Pojest æe ono što vam je iza tuèe ostalo; i ogolit æe vam sva stabla što po polju rastu. ⁶Ispunit æe ti sav dvor, kuæe tvojih službenika i domove svih ostalih Egipæana - takvo što ne vidješe ni tvoji oèevi ni oèevi tvojih oèeva u ovoj zemlji od svojih vremena do danas." Okrene se i ode od faraona. ⁷"Dokle æe nam ovaj èovjek biti stupica?" - rekoše faraonu njegovi službenici. - "Pusti te ljude neka idu i iskažu štovanje Jahvi, svome Bogu! Zar ne vidiš kako Egipat srlja u propast?" ⁸Dovedu Mojsija i Arona natrag k faraonu, a on im reèe: "Idite! Iskažite štovanje Jahvi, svome Bogu! A tko æe sve iaèi?" ⁹"Svi idemo", odgovori Mojsije, "i mlado i staro. Odlazimo sa svojim sinovima i svojim kæerima; sa svojom krupnom i sitnom stokom, jer moramo održati sveèanost Jahvi." ¹⁰"Jahve bio s vama isto kao što i ja pustio da s vama poðu i djeca!" - odgovori im. "Oèito se vidi da vam nakana nije èista. ¹¹Neæemo tako! Nego muškarci neka odu i štovanje iskažu Jahvi. To ste i tražili." I otjeraju ih od faraona. ¹²Tada reèe Jahve Mojsiju: "Pruži ruku povrh zemlje egipatske da navale skakavci na egipatsku zemlju i pojedu sve bilje što još ostade nakon tuèe!" ¹³Tako Mojsije podigne svoj štap povrh egipatske zemlje, a Jahve navrati istoèeni vjetar po zemlji; puhao je toga cijelog dana i cijele noæi. A kad je jutro svanulo, vjetar nanio skakavce. ¹⁴Oni se razlete po svoj egipatskoj zemlji i padnu po svim krajevima Egipta u silnoj gustoæi: toliko ih mnoštvo nikad prije nije bilo niti æe kada biti. ¹⁵Pokriju sve tlo, tako da se od njih zacrnjelo. Pojedu sve bilje u polju i sve plodove sa stabala što su bili ostali iza tuèe. Ništa se više nije zelenjelo: ni stabla ni poljska trava u svem Egiptu. ¹⁶Brže-bolje dozva faraon Mojsija i Arona pa im reèe: "Sagriješio sam protiv Jahve, vašega Boga, i vas! ¹⁷Oprostite mi uvredu još samo ovaj put i molite Jahvu, Boga svoga, da samo otkloni od mene ovaj smrtonosni biè!" ¹⁸Kad je Mojsije otišao od faraona, zazva Jahvu ¹⁹i Jahve promijeni vjetar u veoma jak zapadnjak, koji pothvati skakavce i odnese prema Crvenome moru. Ni jedan jedini skakavac nije ostao ni u kojem kraju Egipta. ²⁰Ali je Jahve otvrdnuo srce faraonu i ne pusti on Izraelaca. ²¹"Pruži ruku prema nebu", rekne Jahve Mojsiju, "pa neka se tmina spusti na egipatsku zemlju, tmina koja æe se moæi opipati." ²²Mojsije pruži ruku prema nebu i spusti se gusta tmina na svu zemlju egipatsku: tri je dana trajala. ²³Tri dana nisu ljudi jedan drugoga mogli vidjeti i nitko se sa svoga mjesta nije micao. A u mjestima gdje su Izraelci živjeli sjala svjetlost. ²⁴Pozva onda faraon Mojsija i reèe: "Idi i štovanje iskaži Jahvi! Ali vaša stoka, krupna i sitna, neka ostane ovdje. Vaša djeca neka idu s vama!" ²⁵"Ti nas sam moraš opskrbiti prinosima i žrtvama paljenicama koje æemo prinijeti Jahvi, Bogu svojemu", odgovori Mojsije. ²⁶"Zato æemo sa sobom potjerati i svoja stada. Ni papak neæe ostati ovdje. Od njih nam valja izabrati za žrtvovanje Jahvi, Bogu našem, a ne znamo, dok onamo ne stignemo, što moramo Jahvi prinijeti." ²⁷Jahve otvrdne faraonu srce i on ne pristane da odu. ²⁸"Odlazi!" - vikne faraon na Mojsija. "I da mi više na oèi ne dolaziš! Onoga dana kad mi se opet pojaviš na oèi, zaglaviti æeš!" ²⁹"Dobro si kazao!" - uzvratu Mojsije. "Lica tvoga više neæu vidjeti!"

Chapter 11

¹ "Još æu samo jednom nedaæom udariti faraona i Egipat", reèe Jahve Mojsiju. "Poslije toga pustit æe vas odavde. I više: sam æe vas odavde potjerati. ²Kaži svijetu neka svaki èovjek ište od svoga susjeda i svaka žena od svoje susjede srebrnih i zlatnih dragocjenosti." ³Jahve uèini te Egipæani bijahu naklonjeni narodu. Sam Mojsije postane vrlo uvažen u egipatskoj zemlji, u oèima faraonovih službenika i u oèima naroda. ⁴A onda Mojsije navijesti: "Ovako poruèuje Jahve: 'O ponoæi proæi æu Egiptom. ⁵Svaki æe prvoroðenac u egipatskoj zemlji umrijeti, od prvoroðenca faraonova, koji bi imao sjediti na njegovu prijestolju, do prvoroðenca ropkinje koja se nalazi uz mlinski kamen; a uginut æe i sve prvine od stoke. ⁶U svoj æe zemlji egipatskoj nastati veliki jauk, kakva nije bilo niti æe kad poslije biti. ⁷Meðu Izraelcima ni pas neæe zalajati na živo stvorenje: ni na èovjeka ni na životinju.' Po tome æete znati da Jahve luèi Izraelca od Egipæanina. ⁸Onda æe svi ovi tvoji dvorani k meni doæi, preda me se baciti i vikati: Nosi se i ti i sav puk koji za tobom ide! Poslije toga æu otiaæi." I gnjevan ode od faraona. ⁹"Neæe vas faraon poslušati", reèe Jahve Mojsiju, "a to da bi se umnožila moja znamenja u zemlji egipatskoj." ¹⁰Mojsije i Aron izveli su sva ta znamenja pred faraonom, ali je Jahve okorio srce faraonu, tako te on nije puštao Izraelaca da odu iz njegove zemlje.

Chapter 12

¹ Jahve reèe Mojsiju i Aronu u zemlji egipatskoj: ²"Ovaj mjesec neka vam bude poèetak mjesecima; neka vam bude prvi mjesec u godini. ³Ovo objavite svoj zajednici izraelskoj: Desetog dana ovoga mjeseca neka svatko za obitelj pribavi jedno živinèe. Tako, jedno na obitelj. ⁴Ako je obitelj premalena da ga potroši, neka se ona prikljuèi svome susjedu, najbližoj kuæi, prema broju osoba. Podijelite živinèe prema tome koliko koja osoba može pojesti. ⁵Živinèe neka bude bez mane, od jedne godine i muško. Možete izabrati bilo janje bilo kozle. ⁶Èuvajte ga do èetnaestoga dana ovoga mjeseca. A onda neka ga sva izraelska zajednica zakolje kad se spusti suton. ⁷Neka uzmu krvi i poškrope oba dovratnika i nadvratnik kuæe u kojoj se bude blagovalo. ⁸Meso, peèeno na vatri, neka se pojede te iste noæi sa beskvasnim kruhom i gorkim zeljem. ⁹Da ništa sirovo ili na vodi skuhanom od njega niste jeli, nego na vatri peèeno: s glavom, nogama i ponutricom. ¹⁰Ništa od njega ne smijete ostaviti za sutradan: što bi god do jutra ostalo, morate na vatri spaliti. ¹¹A ovako ga blagujte: opasnih bokova, s obuæom na nogama i sa štapom u ruci. Jedite ga žurno: to je Jahvina pasha. ¹²Te æu, naime, noæi ja proæi egipatskom zemljom i pobiti sve prvoroðence u zemlji egipatskoj - i èovjeka i životinju. Ja, Jahve, kaznit æu i sva egipatska božanstva. ¹³Krv neka oznaèuje kuæe u kojima vi budete. Gdje god spazim krv, proæi æu vas; tako æete vi izbjeæi bièu zatornomu kad se oborim na zemlju egipatsku." ¹⁴"Taj dan neka vam bude spomen-dan. Slavite ga kao blagdan u èast Jahvi. Svetkujte ga po trajnoj uredbi od koljena do koljena. ¹⁵Sedam dana jedite beskvasan kruh. Prvoga veæ dana uklonite kvasac iz svojih kuæa. Jer, tko bi god od prvoga do sedmoga dana jeo ukvasan kruh, taj se ima iskorijeniti između Izraelaca. ¹⁶Prvoga dana držite

sveto zborovanje, a tako i sedmoga dana. Nikakva posla tih dana nemojte raditi. Jedino jelo, što kome treba, možete pripraviti. ¹⁷Držite blagdan beskvasnog kruha! Toga sam, naime, dana izveo vaše èete iz zemlje egipatske. Držite zato taj dan kao blagdan od koljena do koljena: to je vjeèna naredba. ¹⁸Od veèeri èetrnaestoga dana prvoga mjeseca pa do veèeri dvadeset prvoga dana toga mjeseca jedite beskvasan kruh. ¹⁹Sedam dana ne smije biti kvasca u vašim domovima. Tko bi god jeo bilo što ukvasano, taj neka se ukloni iz izraelske zajednice, bio stranac ili domorodac. ²⁰Ništa ukvasano ne smijete jesti: u svim svojim prebivalištima jedite nekvasan kruh." ²¹Zatim sazva Mojsije sve starješine Izraelaca te im reèe: "Idite i pribavite janje za svoje obitelji i žrtvujte Pashu. ²²Onda uzmite kitu izopa, zamoèite je u krv što je u zdjeli i poškropite krvlju iz zdjele nadvratnik i oba dovratnika. Neka nitko ne izlazi preko kuænih vrata do jutra. ²³Kad Jahve bude prolazio da pobije Egipæane, zapazit æe krv na nadvratniku i na oba dovratnika, pa æe mimoiaæi ta vrata i neæe dopustiti da Zatornik uæe u vaše kuæe da hara. ²⁴Ovu uredbu držite u svim vremenima kao zakon za se i djecu svoju. ²⁵I kad doðete u zemlju koju æe vam Jahve dati kako je obeæao, vršite ovaj obred. ²⁶Kad vas vaša djeca zapitaju: Što vam taj obred oznaèuje? ²⁷odgovorite im: Ovo je pashalna žrtva u èast Jahvi koji je prolazio mimo kuæe Izraelaca kad je usmræivao Egipæane, a naše kuæe pošteðivao." Tada narod popada nièice i pokloni se. ²⁸Potom Izraelci odu i poslušaju: kako je Jahve Mojsiju i Aronu naredio, tako i uèine. ²⁹U ponoæi Jahve pobije sve prvoroðence po zemlji egipatskoj: od prvoroðenca faraonova, koji je imao sjediti na prijestolju, do prvoroðenca sužnja u tamnici, a tako i sve prvine od stoke. ³⁰Noæu ustane faraon, on pa svi njegovi dvorani i svi Egipæani, jer se strašan jauk razlijegao Egiptom: ne bijaše kuæe u kojoj nije ležao mrtvac. ³¹Faraon pozva u noæi Mojsija i Arona te im reèe: "Ustajte i odlazite od moga naroda i vi i vaši Izraelci! Idite! Odajte štovanje Jahvi, kako ste tražili. ³²Pokupite svoju i sitnu i krupnu stoku, kako ste zahtijevali: idite pa i mene blagoslovite!" ³³Egipæani nagonili narod da brže ide iz zemlje, "jer izgibosmo svi", govorahu oni. ³⁴Tako narod ponese svoje još neukislo tijesto; naæve, uvijene u ogrtaèe, ponesoše na ramenima. ³⁵I uèiniše Izraelci kako im je Mojsije bio rekao: zatražiše od Egipæana srebrnine, i zlatnine, i odjeæe. ³⁶Jahve je uèinio te Egipæani bijahu naklonjeni narodu pa davahu. Tako su Egipæane oplijenili. ³⁷Poðu tako Izraelci iz Ramsesa prema Sukotu. Bilo je oko šest stotina tisuæa pješaka, osim žena i djece. ³⁸A mnogo i drugoga svijeta poðe s njima, i mnoga stoka, krupna i sitna. ³⁹Ispeku beskvasne prevrte od tijesta što su ga iz Egipta ponijeli: nije se bilo ukvasalo. A kako su bili tjerani iz Egipta, nisu mogli odgaðati, i tako nisu sebi spremili poputninu. ⁴⁰Vrijeme što su ga Izraelci proveli u Egiptu iznosilo je èetiri stotine i trideset godina. ⁴¹I kad se navršì èetiri stotine i trideset godina - toèno onoga dana - sve èete Jahvine iziðoše iz zemlje egipatske. ⁴²Ona noæ koju je Jahve probdio da njih izbavi iz Egipta, odonda je svima Izraelcima, u sve naraštaje njihove, noæ bdjenja u èast Jahvi. ⁴³Reèe Jahve Mojsiju i Aronu: "Neka je ovo pravilo za pashalnu žrtvu: ni jedan stranac ne smije od nje jesti! ⁴⁴Svaki rob, kupljen novcem i obrezan, može je jesti. ⁴⁵Ni gost ni najamnik ne smiju je jesti! ⁴⁶Blagujte je u jednoj te istoj kuæi; iz kuæe ne smijete iznositi mesa niti na žrtvi smijete koju kost slomiti. ⁴⁷Sva zajednica Izraelaca neka je prikazuje! ⁴⁸Ako bi stranac koji meðu vama boravi htio svetkovati Pashu u èast Jahvi, svi se njegovi muški

moraju obrezati. Tek tada neka pristupi i slavi je, jer je tada kao i domorodac zemlje. Ali neobrezani ne smije od nje jesti. ⁴⁹Neka vrijedi isto pravilo za domoroce i pridošlicu koji među vama boravi." ⁵⁰Svi Izraelci poslušaju: kako je Jahve naredio Mojsiju i Aronu, tako su i uèinili. ⁵¹Toga istog dana izbavio je Jahve Izraelce u njihovim èetama iz zemlje egipatske.

Chapter 13

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Meni posvetite svakoga prvoroðenca! Prvenci materina krila kod Izraelaca, i od ljudi i od životinja, meni pripadaju!" ³A onda Mojsije reèe narodu: "Sjeæajte se ovoga dana u koji ste izbavljeni iz Egipta, iz kuæe ropstva, jer vas Jahve izbavi odande svojom jakom mišicom. Ukvasani kruh neka se ne jede! ⁴Ovoga dana mjeseca Abiba vaše je izbavljenje. ⁵Stoga: kad te Jahve uvede u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Hivijaca i Jebusejaca, za koju se zakleo tvojim precima da æe ti je dati - zemlju kojom teèe med i mlijeko - ovoga mjeseca obavi ovakav obred: ⁶sedam dana jedi nekvasan kruh, a sedmoga dana neka se slavi svetkovina u èast Jahvi. ⁷Sedam dana neka se jede nekvasan kruh; ukvasanog kruha neka ne bude kod tebe; i neka se nigdje ne vidi kvasac na tvome podruèju. ⁸Svome sinu toga dana objasni: to je za ono što mi je Jahve uèinio kad sam se iz Egipta izbavio. ⁹Neka ti bude kao znak na tvojoj ruci i kao opomena na tvome èelu: da Jahvin zakon bude uvijek na tvojim ustima. Jer te rukom jakom Jahve izbavio iz Egipta. ¹⁰Ovaj propis vršite svake godine u odreðeno vrijeme." ¹¹"A kada te Jahve dovede u zemlju Kanaanaca - kako vam se zakle, tebi i tvojim ocima - i kada ti je preda, ¹²ustupajte Jahvi prvoroðence materinjega krila, a tako i sve prvine što ih tvoja stoka daje - svako muško pripada Jahvi! ¹³Svaku prvinu magaradi otkupi janjetom ili jaretom. Ako je ne otkupiš, slomi joj vrat. A svakoga prvoroðenca između svoje djece otkupi. ¹⁴Kad te sin tvoj sutra zapita: Što znaèi to? - odgovori mu: Rukom jakom izvede nas Jahve iz Egipta, iz kuæe ropstva. ¹⁵Kako je faraon postao tvrdokoran pa nas nije htio pustiti, Jahve je poubijao sve prvoroðence u zemlji egipatskoj: prvoroðence ljudi i prvine stoke. Eto zato Jahvi žrtvujem svaku mušku prvinu materinjega krila, a svakoga prvoroðenca od svojih sinova otkupljujem. ¹⁶Neka ti to bude kao znak na tvojoj ruci i kao znamenje posred èela da nas je rukom jakom Jahve izbavio iz Egipta." ¹⁷Kad je faraon dopustio da narod ode, Bog ih nije poveo prema filistejskoj zemlji, iako je onuda bilo najbliže. Bog je, naime, rekao: "Mogao bi se narod predomisliti i vratiti u Egipat kad vidi ratovanje." ¹⁸Stoga Bog povede narod zaobilaznim putem, kroz pustinju prema Crvenome moru. Izraelci su napustili zemlju egipatsku naoružani od glave do pete. ¹⁹Mojsije ponese sa sobom Josipove kosti. Jer Josip bijaše zakleo Izraelce rijeèima: "Bog æe se zacijelo za vas zauzeti. Tada i moje kosti odavde ponesite sa sobom!" ²⁰Krenuvši iz Sukota, utabore se u Etamu, na kraju pustinje. ²¹Jahve je išao pred njima, danju u stupu od oblaka da im put pokazuje, a noæu u stupu od ognja da im svijetli. Tako su mogli putovati i danju i noæu. ²²I nije ispred naroda nestajao stup od oblaka danju ni stup od ognja noæu.

Chapter 14

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Reci Izraelcima da se vrate i utabore pred Pi-Hahirotom, između Migdola i mora, nasuprot Baal-Sefonu. Utaborite se nasuprot ovome mjestu, uz more. ³Faraon æ reæi: 'Izraelci lutaju krajem tamo-amu; pustinja ih zatvorila.' ⁴Ja æu otvrdnuti faraonu srce, i on æe za njima poæi u potjeru. Ali ja æu se proslaviti nad faraonom i svom njegovom vojskom. Tako æe Egipæani spoznati da sam ja Jahve." Izraelci tako uèine. ⁵Kad su egipatskom kralju kazali da je narod pobjegao, faraon i njegovi dvorani predomisliše se o narodu. "Što ovo uèinismo!" - rekoše. "Pustismo Izraelce i više nam neæe sluþiti." ⁶Zato opremi faraon svoja kola i povede svoju vojsku. ⁷Uze šest stotina svojih kola sve poizbor i ostala kola po Egiptu. I u svima bijahu štitonoše. ⁸Jahve otvrdnu srce faraonu, kralju egipatskom, te on krenu u potjeru za Izraelcima, koji su otišli uzdignute pesnice. ⁹Egipæani, dakle, poðu za njima u potjeru. I dok su Izraelci taborovali uz more, blizu Pi-Hahirota nasuprot Baal-Sefonu, stignu ih svi faraonovi konji pod kolima, njegovi konjanici i njegovi ratnici. ¹⁰Kako se faraon pribliþavao, Izraelci pogledaju i opaze da su Egipæani za njima u potjeri, pa ih obuzme velik strah. I povièu Izraelci Jahvi: ¹¹"Zar nije bilo grobova u Egiptu", reku Mojsiju, "pa si nas izveo da pomremo u pustinji? Kakvu si nam uslugu uèinio što si nas izveo iz Egipta! ¹²Zar ti nismo rekli baš ovo u Egiptu: Pusti nas! Sluþit æemo Egipæane! Bolje nam je i njih sluþiti nego u pustinji poginuti." ¹³"Ne bojte se!" - reèe Mojsije narodu. "Stojte èvrsto pa æete vidjeti što æe vam Jahve uèiniti da vas danas spasi: Egipæane koje danas vidite nikad više neæete vidjeti. ¹⁴Jahve æe se boriti za vas. Budite mirni!" ¹⁵"Zašto zapomaþete prema meni?" - reèe Jahve Mojsiju. "Reci Izraelcima da krenu na put. ¹⁶A ti podigni svoj štap, ispruþi svoju ruku nad morem i razdijeli ga nadvoje da Izraelci mogu proæi posred mora po suhu. ¹⁷Ja æu otvrdnuti srce Egipæana, i oni æe poæi za njima, a ja æu se onda proslaviti nad faraonom i njegovim ratnicima, njegovim kolima i konjanicima. ¹⁸Neka znaju Egipæani da sam ja Jahve kad se proslavim nad faraonom, njegovim kolima i njegovim konjanicima." ¹⁹Anðeo Boþji, koji je išao na èelu izraelskih èeta, promijeni mjesto i stupi im za leða. A i stup od oblaka pomakne se ispred njih i stade im za leða. ²⁰Smjesti se između vojske egipatske i vojske izraelske te postade onima oblak taman, a ovima rasvjetlji vaše noæ, tako te ne mogoše jedni drugima priæi cijele noæi. ²¹Mojsije je drþao ruku ispruþenu nad morem dok je Jahve svu noæ na stranu valjao vode jakim istoènim vjetrom i more posušio. Kad su se vode razdvojile, ²²Izraelci siðoše u more na osušeno dno, a vode stajahu kao bedem njima nadesno i nalijevo. ²³Egipæani: svi faraonovi konji, kola i konjanici, nagnu za njima u more, u potjeru. ²⁴Za jutarnje straþe pogleda Jahve iz stupa od ognja i oblaka na egipatsku vojsku i u njoj stvori zbrku. ²⁵Zakoèi toèkove njihovih kola da su se jedva naprijed micali. "Bjeþimo od Izraelaca!" - povièu Egipæani, "jer Jahve se za njih bori protiv Egipæana!" Tada æe Jahve Mojsiju: ²⁶"Pruþi ruku nad more da se vode vrate na Egipæane, na njihova kola i konjanike." ²⁷Mojsije pruþi ruku nad more i u cik zore more se vrati u svoje korito. Kako su Egipæani, bjeþeæi, jurili prema moru, Jahve ih strmoglavi usred voda. ²⁸Tako vode, slijevajuæi se natrag, potope kola, konjanike i svu vojsku faraonovu koja bijaše pošla u potjeru za Izraelcima - u more. I ne ostade od

njih ni jedan jedini. ²⁹A Izraelci išli suhim posred mora, vode im stale kao zid zdesna i slijeva. ³⁰Tako Jahve u onaj dan izbavi Izraela iz šaka egipatskih, i vidje Izrael pomorene Egipæane na morskome žalu. ³¹Osvjedoèi se Izrael i o silnoj moæi koju Jahve pokaza nad Egipæanima. Narod se poboja Jahve i povjerova Jahvi i njegovu sluzi Mojsiju.

Chapter 15

¹ Tada Mojsije s Izraelcima zapjeva ovu pjesmu Jahvi u slavu: "U èast Jahvi zapjevat æu, jer se slavom proslavio! Konja s konjanikom u more je survao. ²Moja je snaga, moja pjesma - Jahve jer je mojim postao izbaviteljem. On je Bog moj, njega ja æu slaviti, on je Bog oca moga, njega æu velièati. ³Jahve je ratnik hrabar, Jahve je ime njegovo. ⁴Kola faraonova i vojsku mu u more baci; cvijet njegovih štitonoša More crveno proguta. ⁵Valovi ih prekriše; poput kamena u morske potonuše dubine. ⁶Desnica tvoja, Jahve, snagom se prodièi; desnica tvoja, Jahve, raskomada dušmana. ⁷Velièanstvom svojim obaraš ti protivnike; puštaš svoj gnjev i on ih k'o slamu proždire. ⁸Od daha iz tvojih nosnica vode narastoše, valovi se u bedem uzdigoše, u srcu mora dubine se stvrdnuše. ⁹Mislio je neprijatelj: 'Gonit æu ih, stiæi, plijen æu podijelit', duša æe moja sita ga biti; trgnut æu maè, uništiti ih rukom svojom.' ¹⁰A ti dahom svojim dahnu, more se nad njima sklopi; k'o olovo potonuše silnoj vodi u bezdane. ¹¹Tko je kao ti, Jahve meðu bogovima, tko kao ti sija u svetosti, u djelima strašan, divan u èudima? ¹²Desnicu si pružio i zemlja ih proguta! ¹³Milošæu svojom vodio si ovaj narod, tobom otkupljen, k svetom tvom Stanu snagom si ga svojom upravio. ¹⁴Kada to èuše, prodrhtaše narodi; Filistejce muke spopadoše. ¹⁵Užas je srvao edomske glavare, trepet je obuzeo moapske knezove i tresu se svi koji žive u Kanaanu. ¹⁶Strah i prepast na njih se obaraju; snaga tvoje ruke skamenila ih je dok narod tvoj, Jahve, ne prođe, dok ne prođe narod tvoj koji si otkupio. ¹⁷Dovest æeš ih i posaditi na gori svoje baštine, na mjestu koje ti, Jahve, svojim uèini Boravištem, Svetištem, o Jahve, tvojom rukom sazidanim. ¹⁸Vazda i dovijeka Jahve æe kraljevati." ¹⁹Kad su faraonovi konji, njegova kola i konjanici sašli u more, Jahve je na njih povratio morske vode pošto su Izraelci prošli posred mora po suhu. ²⁰Tada Aronova sestra, proroèica Mirjam, uze bubanj u ruku, a sve žene pridruže joj se s bubnjem u ruci i plešuæi. ²¹Mirjam je zaèinjala pjesmu: "Zapjevajte Jahvi jer se slavom proslavio! Konja s konjanikom u more je survao." ²²Pokrene Mojsije Izraelce od Crvenog mora i pođu na put kroz pustinju Šur. Tri su dana putovali pustinjom, a vode nisu našli. ²³Dođu k Mari, ali nisu mogli piti vode kod Mare jer je bila gorka. Stoga se i zove Mara. ²⁴Narod je mrmljao na Mojsija i govorio: "Što æemo piti?" ²⁵A on zazva Jahvu. Jahve mu pokaže neko drvo. Baci on to drvo u vodu i voda postane slatka. Tu im Jahve postavi zakon i pravo i tu ih stavi u kušnju. ²⁶Zatim reèe: "Budeš li zdušno slušao glas Jahve, Boga svoga, vršeæi što je pravo u njegovim oèima; budeš li pružao svoje uho njegovim zapovijedima i držao njegove zakone, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipæane na vas neæu puštati. Jer ja sam Jahve koji

dajem zdravlje." ²⁷Zatim stignu u Elim, gdje je bilo dvanaest izvora i sedamdeset palma. Tu se, uz vodu, utabore.

Chapter 16

¹ Potom krenu iz Elima, i sva izraelska zajednica dođe u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja, petnaestoga dana drugoga mjeseca nakon odlaska iz zemlje egipatske. ²U pustinji sva izraelska zajednica počne mrmljati protiv Mojsija i Arona. ³"Oh, da smo pomrli od ruke Jahvine u zemlji egipatskoj kad smo sjedili kod lonaca s mesom i jeli kruha do mile volje!" - rekoše im. "Izveli ste nas u ovu pustinju da sve ovo mnoštvo gladom pomorite!" ⁴Tada reče Jahve Mojsiju: "Učinit ću da vam daždi kruh s neba. Neka narod ide i skuplja svaki dan koliko mu za dan treba. Tako ću ih kušati i vidjeti hoće li se držati moga zakona ili neće. ⁵A šestoga dana, kad spremite što su nakupili, bit će dvaput onoliko koliko su skupljali za svaki dan." ⁶Onda Mojsije i Aron progovore svim Izraelcima: "Većeras ćete poznati da vas je Jahve izveo iz zemlje egipatske, ⁷a ujutro ćete vidjeti svojim očima Jahvinu slavu, jer vas je čuo Jahve kako ste protiv njega mrmljali. Što smo mi da protiv nas mrmljate? ⁸Većeras će vam Jahve dati mesa da jedete", nastavi Mojsije, "a ujutro kruha do mile volje, jer je Jahve čuo vaše mrmljanje protiv njega. Što smo mi? Vi ne mrmljate protiv nas nego protiv Jahve." ⁹Poslije toga rekne Mojsije Aronu: "Reci svoj izraelskoj zajednici: 'Skupite se pred Jahvu, jer je čuo vaše mrmljanje!'" ¹⁰I dok je Aron svoj izraelskoj zajednici govorio, oni se okrenu prema pustinji, i gle! u oblaku pojavi se Jahvina slava. ¹¹Onda se Jahve oglasi Mojsiju i reče mu: ¹²"Čuo sam mrmljanje Izraelaca. Ovako im reci: 'Većeras ćete jesti meso, a ujutro ćete se nasititi kruha. Tada ćete poznati da sam ja Jahve, Bog vaš.'" ¹³I doista! Navečer se pojave prepelice i prekriju tabor. A ujutro obilna rosa sve orosila oko tabora. ¹⁴Kad se prevlaka rose digla, površinom pustinje ležao tanak sloj, nešto poput pahuljica, kao da se slana uhvatila po zemlji. ¹⁵Kad su Izraelci to vidjeli, pitali su jedan drugoga: "Što je to?" Jer nisu znali što je. Onda im Mojsije reče: "To je kruh koji vam je Jahve pribavio za hranu. ¹⁶A ovo je zapovijed koju je Jahve izdao: 'Nakupite koliko kome treba za jelo - jedan gomer po osobi, svatko prema broju članova koji su mu u šatoru.'" ¹⁷Izraelci tako uradiše. Neki nakupe više, neki manje. ¹⁸Kad su izmjerili na gomer, pokazalo se da nije ništa preteklo onome koji bijaše nakupio mnogo, a niti je nedostajalo onome koji bijaše nakupio manje: svatko je nakupio koliko mu je trebalo za jelo. ¹⁹"Neka nitko ne ostavlja ništa za ujutro!" - rekne im Mojsije. ²⁰Ali oni nisu poslušali Mojsija; neki ostave i za sutra. A to im se ucerva i usmrdje. Mojsije se na njih razljuti. ²¹Tako su skupljali svako jutro koliko je kome trebalo za jelo. I kad bi sunce ogrijalo, mŃana bi se rastopila. ²²Onda šestoga dana nakupiše dvostruku količinu hrane - po dva gomera na svakoga. Kad su stariješine zajednice došle da izvijeste Mojsija, ²³on im reče: "Ovo je zapovijed Jahvina: Sutra je dan potpunog odmora, subota Jahvi posvećena. Ispecite što želite pečeti; skuhaite što želite kuhati. Sve što vam preteče ostavite za sutra." ²⁴Ostave to oni za sutra, kako je Mojsije naredio, i niti se usmrdjelo niti

su se crvi pojavili. ²⁵"Jedite to danas", reèe im Mojsije, "jer je ovaj dan subota u èast Jahve; danas neæete naæi mÓane na polju. ²⁶Šest je dana skupljajte, a sedmoga, u subotu, neæe je biti." ²⁷Bijaše nekih koji su i sedmoga dana išli da je nakupe, ali ništa ne nađoše. ²⁸Zato Jahve reèe Mojsiju: "Dokle æete odbijati da se pokorite mojim zapovijedima i mojim zakonima? ²⁹Pogledajte! Zato što vam je Jahve dao subotu, daje vam hrane šestoga dana za dva dana. Neka svatko stoji gdje jest; neka nitko u sedmi dan ne izlazi iz svoga stana." ³⁰Tako se sedmoga dana narod odmarao. ³¹Dom je Izraelov tu hranu prozvao mÓanom. Bijaše kao zrno korijandra; bijela, a imala je ukus medenog kolaèiaa. ³²Onda rekne Mojsije: "Ovo je zapovijed koju je izdao Jahve: Napunite tim jedan gomer i èuvajte ga za svoje potomke da vide hranu kojom sam vas hranio u pustinji kad sam vas izbavio iz zemlje egipatske." ³³I naredi Mojsije Aronu: "Uzmi jednu posudu; stavi u nju cio gomer mane, a onda je položi pred Jahvu da se saèuva za vaše potomke." ³⁴Kako je Jahve naredio Mojsiju, Aron je stavi pred Svjedoèanstvo na èuvanje. ³⁵Izraelci su se hranili manom èetrdeset godina, sve dok nisu došli u naseljenu zemlju: jeli su manu do dolaska na granicu zemlje kanaanske. ³⁶Gomer je deseti dio efe.

Chapter 17

¹ Sva izraelska zajednica po Jahvinoj zapovijedi krene dalje iz pustinje Sina. Utabore se kod Refidima. Tu nije bilo vode da narod pije. ²Zato narod zapodjene prepirku s Mojsijem. Vikali su: "Daj nam vode da pijemo!" A Mojsije im odgovori: "Zašto se sa mnom prepirete? Zašto kušate Jahvu?" ³Ali je narod žeđao za vodom, pa je mrmljao na Mojsija i govorio: "Zašto si nas iz Egipta izveo? Zar da nas žeđom pomoriš, nas, našu djecu i našu stoku?" ⁴"Što æu s ovim narodom!" - zazivao je Mojsije Jahvu. "Još malo pa æe me kamenovati." ⁵"Istupi pred narod!" - rekne Jahve Mojsiju. "Uzmi sa sobom nekoliko izraelskih starješina; uzmi u ruku štap kojim si udario Rijeku i pođi. ⁶A ja æu stajati pred tobom ondje, na peæini na Horebu. Udari po peæini: iz nje æe poteæi voda, pa neka se narod napije." Mojsije uèini tako naoèigled izraelskih starješina. ⁷Mjesto prozovu Masa i Meriba, zbog toga što su se Izraelci prepirali i kušali Jahvu govoreæi: "Je li Jahve među nama ili nije?" ⁸Uto dođu Amaleèani i zarate s Izraelcima kod Refidima. ⁹A Mojsije reèe Jošui: "Odaberi momèad pa pođi i zapodjeni borbu s Amaleèanima. Ja æu sutra stati na vrh brda, sa štapom Božjim u ruci." ¹⁰Jošua uèini kako mu je Mojsije rekao te zađe u borbu s Amaleèanima, a Mojsije, Aron i Hur uzađoše na vrh brda. ¹¹I dok bi Mojsije držao ruke uzdignute, Izraelci bi nadjaèavali; a kad bi ruke spustio, nadjaèavali bi Amaleèani. ¹²Ali Mojsiju ruke napokon klonu. Zato uzeše kamen, staviše ga pod nj i on sjede, dok mu Aron i Hur, jedan s jedne, a drugi s druge strane, držahu ruke, tako da mu izdržaše do sunèanog zalaska. ¹³I Jošua oštricom maèa svlada Amaleka i njegov narod. ¹⁴Onda Jahve reèe Mojsiju: "Zapiši ovo u knjigu na sjeæanje i utuvi u uši Jošui da æu ja spomen na Amaleèane sasvim izbrisati pod nebom!" ¹⁵Podiže zatim Mojsije žrtvenik i nazva

ga : Jahve mi je stijeg! ¹⁶"Jer", reèe, "Jahvin stijeg u ruku! Jahvin je boj protiv Amaleèana od naraštaja do naraštaja!"

Chapter 18

¹ A Jitro, midjanski sveæenik, tast Mojsijev, èu sve što uèini Bog Mojsiju i svemu izraelskom narodu i kako Jahve izbavi Izraelce iz Egipta. ²Tada tast Mojsijev Jitro povede Siporu, Mojsijevu ženu - koju Mojsije bijaše otpustio - ³i oba njezina sina. Jednomu je bilo ime Geršon, a to æe reæi: "Bijah došljak u tuðoj zemlji." ⁴Drugi se zvao Eliezer, to jest: "Bog oca moga bio mi je u pomoæi i spasio me od faraonova maèa." ⁵Tako Mojsijev tast Jitro povede k Mojsiju u pustinju, gdje se Mojsije bio utaborio na Božjem brdu, njegove sinove i njegovu ženu. ⁶Poruèi on Mojsiju: "Ja, tvoj tast Jitro, dolazim k tebi s tvojom ženom i s oba njezina sina." ⁷Izaðe Mojsije u susret svome tastu; duboko mu se nakloni i zagrli ga. Pošto su se upitali za zdravlje, uðu pod šator. ⁸Mojsije je onda pripovijedao svome tastu o svemu što je Jahve uèinio faraonu i Egipæanima zbog Izraelaca; o svim nezgodama što su ih snašle na putu, ali ih je Jahve od njih izbavio. ⁹Jitro se radovao svemu dobru koje je Jahve uèinio Izraelcima i što ih je oslobodio od egipatskih šaka. ¹⁰"Neka je hvaljen Jahve koji vas je izbavio od egipatskih šaka i od šaka faraonovih", reèe Jitro. ¹¹"Sada znam da je Jahve veæi od svih bogova jer je izbavio narod ispod egipatske vlasti kad su s njim okrutno postupali." ¹²Zatim Jitro, Mojsijev tast, prinese Bogu žrtvu paljenicu i prinos. Uto doðe Aron i sve izraelske starješine da s Mojsijevim tastom blaguju gozbu pred Bogom. ¹³Sutradan Mojsije sjede da kroji pravdu narodu. Narod je oko njega stajao od jutra do mraka. ¹⁴Vidjevši Mojsijev tast sav trud što ga on za narod èini, rekne mu: "Što to imaš toliko s narodom? I zašto ti sam sjediš, a sav narod stoji oko tebe od jutra do mraka?" ¹⁵"Narod dolazi k meni", odgovori Mojsije, "da se s Bogom posavjetuje. ¹⁶Kad zaðu u prepirku, doðu k meni. Ja onda rasudim između jednoga i drugoga; izložim im Božje zakone i odredbe." ¹⁷"Nije dobro kako radiš", odgovori Mojsiju tast. ¹⁸"I ti i taj narod s tobom potpuno æete se iscrpsti. Taj je posao za te pretežak; sam ga ne možeš obavljati. ¹⁹Poslušaj me. Svjetovat æu te, i Bog æe biti s tobom! Ti zastupaj narod pred Bogom; podastiri Bogu njihove razmirice. ²⁰Pouèavaj ih o zakonima i odredbama; svraæaj ih na put kojim moraju iæi, upuæuj ih na djela koja moraju vršiti. ²¹Onda proberi između svega puka ljude sposobne, bogobojazne i pouzdane, koji mrze mito, te ih postavi za glavare puku: tisuæenike, stotnike, pedesetnike i desetnike. ²²Neka sude narodu u svako doba. Sve veæe sluèajeve neka preda te iznose, a u manjima neka sami rasuðuju. Olakšaj sebi breme: neka ga oni s tobom nose. ²³Ako tako uradiš - i Bog ti to odobri - moæi æeš izdržati, a sav ovaj narod odlazit æe kuæi u miru." ²⁴Mojsije posluša savjet svoga tasta i uèini sve kako ga svjetova. ²⁵Probere Mojsije sposobnih ljudi od svih Izraelaca pa ih postavi za glavare narodu: tisuæenike, stotnike, pedesetnike i desetnike. ²⁶Oni su sudili narodu u svako doba. Teže sluèajeve iznosili bi Mojsiju, a sve manje rješavali sami. ²⁷Zatim Mojsije otpusti svoga tasta i on ode u svoju zemlju.

Chapter 19

¹ Tri mjeseca nakon izlaska iz zemlje egipatske, istoga dana, stignu Izraelci u Sinajsku pustinju. ²Iduæi od Refidima, doðu u Sinajsku pustinju i utabore se u pustinji. Postave Izraelci tabor tu pred brdom, ³a Mojsije se popne k Bogu. Jahve ga zovne s brda pa mu rekne: "Ovako kaži domu Jakovljevu, proglasi djeci Izraelovoj: ⁴Vi ste vidjeli što sam uèinio Egipæanima; kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. ⁵Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi æete mi biti predraga svojina mimo sve narode - tÓa moj je sav svijet! - ⁶vi æete mi biti kraljevstvo sveæenika, narod svet.' Tim rijeèima oslovi Izraelce." ⁷Mojsije se vrati i sazva narodne starješine te im izloži sve što mu je Jahve naredio. ⁸A sav narod uzvratí jednoglasno: "Vršit æemo sve što je Jahve naredio." Onda Mojsije prenese odgovor naroda Jahvi. ⁹Nato Jahve reèe Mojsiju: "Ja æu, evo, doæi k tebi u gustom oblaku da narod èuje kad budem s tobom govorio i da ti zauvijek vjeruje." Tako je Mojsije prenio Jahvi odgovor naroda. ¹⁰"Poði k narodu", reèe Jahve Mojsiju, "i posveæuj ga danas i sutra. Neka opere svoju odjeæu; ¹¹neka bude gotov prekosutra, jer æe prekosutra siæi Jahve na brdo Sinaj naoèigled svega puka. ¹²Postavi naokolo granicu za narod i izdaj naredbu: 'Pripazite da se na brdo ne penjete; da se ni podnožja ne dotièete! Tko se god brda dotakne, smrt æe ga snaæi. ¹³Nikakva ruka neka ga se ne dotakne, nego neka bude kamenjem zasut ili strijelom ustrijeljen: bio èovjek ili živinèe, neka na životu ne ostane.' Na otegnuti zvuk trube neka se na brdo penju." ¹⁴Mojsije siðe s brda k narodu i poèe posveæivati narod. Oni operu svoju odjeæu. ¹⁵"Budite gotovi za prekosutra!" - rekne Mojsije narodu. "Ne primièite se ženi!" ¹⁶A prekosutra, u osvit dana, prolomi se grmljavina, munje zasijevaše, a gust se oblak nadvi nad brdo. Gromko zajeèa truba, zadrhta sav puk koji bijaše u taboru. ¹⁷Mojsije povede puk iz tabora u susret Bogu. Stadoše na podnožju brda. ¹⁸Brdo Sinaj zavilo se u dim jer je Jahve u obliku ognja sišao na nj. Dizao se dim kao dim iz peæi. Sve se brdo silno treslo. ¹⁹Zvuk trube bivao sve jaèi. Mojsije je govorio, a Bog mu grmljavinom odgovarao. ²⁰Jahve siðe na Sinajsko brdo, na vrhunac, i pozva Jahve Mojsija na vrhunac brda. Mojsije se uspe. ²¹Sad Jahve reèe Mojsiju: "Siði i opomeni narod da ne bi provalio prema Jahvi da ga vidi. Mnogo bi ih poginulo. ²²I sami sveæenici, koji dolaze blizu Jahvi, moraju se oèistiti, da ih Jahve ne uništi." ²³"Narod se ne može popeti na brdo Sinaj", odgovori Mojsije Jahvi, "jer si nas sam ti opomenuo: 'Postavi granice naokolo brda i proglasi ga svetim.'" ²⁴"Siði pa se opet popni zajedno s Aronom", odgovori mu Jahve. "Ali neka sveæenici i narod ne navaljuju da se popnu prema Jahvi da ne izgine." ²⁵Mojsije siðe k narodu i sve mu kaza.

Chapter 20

¹ Onda Bog izgovori sve ove rijeèi: ²"Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuæe ropstva. ³Nemoj imati drugih bogova uz mene. ⁴Ne pravi sebi lika ni oblièja bilo èega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. ⁵Ne klanjaj im se niti

im služi. Jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran. Kažnjavam grijeh otaca - onih koji me mrze - na djeci do trećeg i četvrtog koljena, ⁶a iskazujem milosrđe tisućama koji me ljube i vrše moje zapovijedi. ⁷Ne uzimaj uzalud imena Jahve, Boga svoga, jer Jahve ne oprašta onome koji uzalud izgovara ime njegovo. ⁸Sjeti se da svetkuješ dan subotni. ⁹Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao. ¹⁰A sedmoga je dana subota, poèinak posvećen Jahvi, Bogu tvome. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, niti došljak koji se nađe unutar tvojih vrata. ¹¹Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana poèinuo. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotni. ¹²Poštuj oca svoga i majku svoju da imadneš dug život na zemlji koju ti da Jahve, Bog tvoj. ¹³Ne ubij! ¹⁴Ne uèini preljuba! ¹⁵Ne ukradi! ¹⁶Ne svjedoèi lažno na blišnjega svoga! ¹⁷Ne poželi kuću blišnjega svoga! Ne poželi žene blišnjega svoga; ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je blišnjega tvoga!" ¹⁸Sav je puk bio svjedok grmljavine i sijevanja, svi èuše zvuk trube i vidješe kako se brdo dimi: gledali su i tresli se i stajali podalje. ¹⁹Onda rekoše Mojsiju: "Ti nam govori, a mi ćemo slušati. Neka nam Bog ne govori, da ne pomremo!" ²⁰"Ne bojte se", reèe Mojsije narodu. "Bog je došao da vas samo iskuša; da strah pred njim ostane s vama te da ne griješite." ²¹Narod ostane podalje, a Mojsije pristupi gustom oblaku gdje se Bog nalazio. ²²"Ovako reci Izraelcima", progovori Jahve Mojsiju. "Sami ste vidjeli da sam s vama govorio s neba. ²³Ne pravite uza me kumira od srebra niti sebi pravite kumira od zlata. ²⁴Naèini mi žrtvenik od zemlje i na njemu mi prinosi svoje žrtve paljenice i žrtve prièesnice, svoju sitnu i svoju krupnu stoku. Na svakome mjestu koje odredim da se moje ime spominje ja æu doći k tebi da te blagoslovim. ²⁵Ako mi budeš gradio kameni žrtvenik, nemoj ga graditi od klesanoga kamena, jer èim na nj spustiš svoje dljeto, oskvrnit æeš ga. ²⁶Ne uzlazi na moj žrtvenik po stepenicama, da se ne pokaže na njemu golotinja tvoja."

Chapter 21

¹ "Ovo su propisi koje treba da im izložiš: ²Kad za roba kupiš jednoga Hebreja, neka služi šest godina. Sedme godine neka ode, bez otkupnine, slobodan. ³Ako dođe sam, neka sam i ode; ako li je oženjen, neka s njim ide i njegova žena. ⁴Ako mu gospodar nabavi ženu, pa mu ona rodi bilo sinova bilo kæeri, i žena i njezina djeca neka pripadnu njezinu gospodaru, a on neka ide sam. ⁵Ali ako rob otvoreno izjavi: 'Volim svoga gospodara, svoju ženu i svoju djecu, neæu da budem slobodan', ⁶neka ga onda njegov gospodar dovede k Bogu. Kad ga dovede k vratima ili do vratku, neka mu gospodar šilom probuši uho i neka mu trajno ostane u službi. ⁷Kad èovjek proda svoju kæer za ropkinju, neka se ona ne oslobađa kao i muški robovi. ⁸Ako se ne svidi svome gospodaru, koji ju je sebi bio odredio, neka joj dopusti da se otkupi. Nema prava prodati je strancima kad joj nije bio vjeran. ⁹A ako je odredi svome sinu, neka s njome postupa kao i sa kæeri. ¹⁰Ako se oženi drugom, ne smije prvoj uskraèivati hrane, odjeæe ili njezinih braènih prava. ¹¹Ne bude li joj èinio ovo troje,

neka je slobodna da ode bez otkupnine." ¹²"Tko god udari èovjeka pa ga usmrti, neka se smræu kazni. ¹³Ali ako to ne uèini hotimièno, nego Bog pripusti da padne u njegovu šaku, odredit æu ti mjesto kamo može pobjeæi. ¹⁴Tko hotimièno navali na svoga bližnjega te ga podmuklo ubije, odvući ga i s moga žrtvenika da se pogubi. ¹⁵Tko udari svoga oca ili svoju majku, neka se kazni smræu. ¹⁶Tko otme èovjeka - bilo da ga proda, bilo da ga u svojoj vlasti zadrži - neka se kazni smræu. ¹⁷Tko prokune svoga oca ili svoju majku, neka se kazni smræu." ¹⁸"Ako se ljudi posvade, pa jedan od njih udari drugoga kamenom ili šakom, ali ovaj ne pogine nego padne u postelju, ¹⁹ali poslije ustane i mogne izlaziti, makar i sa štapom, onda onome koji ga je udario neka je oprošteno, samo neka mu plati njegov gubitak vremena i pribavi mu posvemašnje izljeèenje. ²⁰Ako tko udari batinom svoga roba ili svoju ropkinju te umru pod njegovom šakom, mora snositi osvetu. ²¹Ali ako rob preživi dan-dva, neka se osveta ne provodi, jer je rob njegovo vlasništvo. ²²Ako se ljudi pobiju i udare trudnu ženu te ona pobaci, ali druge štete ne bude, onda onaj koji ju je udario neka plati odštetu koju zatraži njezin muž. On neka plati kako suci odrede. ²³Bude li drugog zla, neka je kazna: život za život, ²⁴oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noga za nogu, ²⁵opeklina za opeklinu, rana za ranu, modrica za modricu. ²⁶Udari li tko svoga roba ili svoju ropkinju u oko i upropasti ga, neka ga oslobodi zbog oka. ²⁷Ako izbije zub svome robu - ili svojoj ropkinji - neka ga oslobodi zbog zuba." ²⁸"Kad goveèe ubode èovjeka ili ženu pa ih usmrti, neka se kamenjem kamenuje. Njegovo se meso tada ne smije pojesti, a vlasniku njegovu neka je oprošteno. ²⁹Ali ako je to goveèe i prije bolo, a njegov vlasnik, iako opominjan, nije ga èuvao, pa ono usmrti èovjeka ili ženu, neka se to goveèe kamenuje; a i njegov se vlasnik ima pogubiti. ³⁰Ako se vlasniku oznaèi otkupna cijena da svoj život iskupi, neka plati koliko mu se odredi. ³¹Ubode li goveèe djeèaka ili djevojèicu, neka se prema njemu postupi isto prema ovome pravilu. ³²Ako ubode roba ili ropkinju, neka vlasnik isplati njihovu gospodaru trideset srebrnih šekela, a goveèe neka se kamenuje. ³³Kad tko ostavi bunar otvoren, ili tko iskopa bunar a ne pokrije ga, pa u nj upadne goveèe ili magare, vlasnik bunara ima dati naknadu: ³⁴neka isplati vlasniku u novcu, a uginula životinja neka njemu pripadne. ³⁵Kad neèije goveèe ubode goveèe drugome te ono uquine, onda neka prodaju živo goveèe, a dobiveni novac neka podijele; i uginulo goveèe neka meðu sebe podijele. ³⁶Ali ako se zna da je to goveèe i prije bolo, a njegov ga gospodar nije èuvao, onda mora nadoknaditi goveèe za goveèe, dok æe uginulo živinèe biti njegovo." ³⁷"Tko ukrade goveèe ili marvinèe od sitne stoke, pa bilo da ga zakolje, bilo da ga proda, onda za jedno goveèe neka se vrati petero goveda, a za malo marvinèe èetvero marvinèadi.

Chapter 22

¹ Ako se lopov zateèe gdje probija zid, pa mu se zada smrtan udarac, njegovu krv ne treba osveæivati. ²No ako je veæ izišlo sunce, njegovu krv treba osvetiti. Lopov mora štetu nadoknaditi. Ako nema ništa, njega za njegovu kraðu treba prodati. ³Naèe li se ukradeno živinèe živo u njegovu

vlasništvu - goveèe, magare ili koja glava sitne stoke - treba da ga plati dvostruko." ⁴"Tko opustoši njivu ili vinograd pustivši svoju stoku da obrsti tuđe, neka nadoknadi onim što najbolje nađe na svojoj njivi i u svome vinogradu. ⁵Tko zapali vatru pa ona zahvati draè te izgori žito u snopu, u klasu ili na njivi, onaj tko je vatru zapalio mora štetu nadoknaditi. ⁶Kad tko položi kod znanca novac ili stvari na èuvanje, pa budu pokradene iz njegove kuæe, ako se lopov pronađe, mora dvostruko platiti. ⁷Ako se lopov ne pronađe, vlasnik kuæe neka se primakne k Bogu, da se dokaže kako on nije spustio svoje ruke na dobra svoga blišnjega. ⁸Za svaki prekršaj pronevjere - radilo se o goveèetu, magaretu, sitnoj stoci, odjeæi ili bilo kojoj izgubljenoj stvari za koju se ustvrdi: to je ono! - treba spor iznijeti pred Boga. Onaj koga Bog proglasi krivim neka plati dvostruko drugome. ⁹Kad tko povjeri svome susjedu magare, goveèe, glavu sitne stoke ili bilo kakvo živinèe, pa ono uquine, osakati se ili ga tko odvede a da ne bude svjedoka, ¹⁰zakletva pred Jahvom neka odluèi meðu obojicom je li èuvar posegao za dobrom svoga blišnjega ili nije. Neka je vlasniku to dovoljno, a èuvar nije dužan da nadoknađuje. ¹¹Nađe li se da je on ukrao, mora štetu nadoknaditi. ¹²Ako ga zvijer razdere, neka ga donese za dokaz, tako da za razderano ne daje odštete. ¹³Kad tko posudi živinu na izor od svoga susjeda, pa se ona osakati ili uquine dok joj vlasnik nije bio s njom, neka plati odštetu. ¹⁴Je li vlasnik bio s njom, odštete mu ne daje; ali ako je bila unajmljena na izor, neka dođe po svoju nadnicu." ¹⁵"Ako tko zavede djevojku koja nije zaruèena i s njom legne, neka za nju dadne ženidbenu procjenu i uzme je za ženu. ¹⁶Ako njezin otac odbije da mu je dadne, zavodnik mora odmjeriti srebra u vrijednosti ženidbene procjene za djevojku. ¹⁷Ne dopuštaj da vraèarica živi! ¹⁸Tko bi god sa živinom legao, treba ga kazniti smræu. ¹⁹Tko bi prinosiso žrtve kojemu kumiru - osim Jahvi jedinom - neka bude izruèen prokletstvu, potpuno uništen. ²⁰Ne tlaèi pridošlicu niti mu nanosi nepravde, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj. ²¹Ne cvilite udovice i siroèeta! ²²Ako ih ucviliš i oni zavape k meni, sigurno æu njihove vapaje uslišati. ²³Moj æe se gnjev raspaliti i maèem æu vas pogubiti. Tako æe vam žene ostati udovice a djeca siroèad. ²⁴Ako uzajmiš novca kome od moga naroda, siromahu koji je kod tebe, ne postupaj prema njemu kao lihvar! Ne nameæi mu kamata! ²⁵Uzmeš li svome susjedu ogrtaè u zalog, moraš mu ga vratiti prije zalaza sunca. ²⁶TÓa to mu je jedini pokrivaè kojim omata svoje tijelo i u kojem može leæi. Ako k meni zavapi, uslišat æu ga jer sam ja milostiv! ²⁷Ne huli Boga i ne psuj glavara svoga naroda. ²⁸Ne oklijevaj s prinosisima od svoga obilja s gumna i od svoga mladog vina! Meni daj prvorođenca od svojih sinova. ²⁹Isto uèini sa svojim govedima i sitnom stokom: sedam dana neka ostane sa svojom majkom, a osmoga dana da si ga meni dao! ³⁰Budite narod meni posveæen! Zato nemojte jesti mesa od životinje koju je rastrgala zvjerad nego je bacite pašèadi!"

Chapter 23

¹ "Nemojte davati lažne izjave! Ne pomaži zlikovcu svjedoèeæi krivo! ²Ne povodi se za mnoštvom da èiniš zlo; niti svjedoèi u parnici stajuæi na stranu veæine protiv pravde. ³Ne smiješ

biti pristran prema siromahu u njegovoj parnici. ⁴Kad nabasaš na zalutalo goveèe ili magare svoga neprijatelja, moraš mu ga natrag dovesti. ⁵Ako opaziš magarca onoga koji te mrzi kako je pao pod svojim tovarom, nemoj ga ostaviti: zajedno s njegovim gospodarom moraš mu pomoæi da se dignu. ⁶Ne krnji prava svome siromahu u njegovoj parnici. ⁷Stoj daleko od lažne optužbe; ne ubijaj nedužna i pravedna, jer ja zlikovcu ne praštam. ⁸Ne primaj mita, jer mito zasljepljuje i one koji najjasnije gledaju i upropašæuje pravo pravednika. ⁹Ne ugnjetavaj pridošlicu! TÓa znate kako je pridošlici; i sami ste bili pridošlice u zemlji egipatskoj." ¹⁰"Šest godina zasijavaj svoju zemlju i njezine plodove pobiri, ¹¹a sedme je godine pusti da poèiva neobrađena. Neka se s nje hrani sirotinja tvoga naroda, a što njoj ostane, neka pojede poljska živina. Radi tako i sa svojim vinogradom i svojim maslinikom. ¹²Šest dana obavljaj svoj posao, ali sedmoga dana od posala odustani, da ti otpoèine vo i magarac i da odahne sin tvoje sluškinje i pridošlica. ¹³Pripazite na sve što sam vam rekao. Ne spominjite imena drugih bogova. Neka se to i ne èuje iz tvojih usta." ¹⁴"Tripit na godinu održavaj u moju èast svetkovinu. ¹⁵Slavi Blagdan beskvasnoga kruha. U određeno vrijeme u mjesecu Abibu - jer si u njemu iz Egipta izišao - sedam dana jedi beskvasan kruh, kako sam ti naredio. Neka nitko ne stupa preda me praznih ruku! ¹⁶Onda slavi Blagdan žetve - prvina što ih donose polja koja zasijavaš. Zatim Blagdan berbe na koncu godine, kad s polja pokupiš plodove svoga truda. ¹⁷Tripit na godinu neka svi tvoji muški stupe pred Gospodara Jahvu. ¹⁸Krv žrtve koju u moju èast žrtvuješ nemoj prinositi s ukvasanim kruhom; salo od žrtve prinesene na moju svetkovinu ne ostavljaj za sutradan. ¹⁹Donosi u kuæu Jahve, svoga Boga, najbolje prvine sa svoje zemlje. Ne kuhaj kozleta u mlijeku njegove majke." ²⁰"Šaljem, evo, svog anđela pred tobom da te èuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. ²¹Poštuj ga i slušaj! Ne buni se protiv njega, jer vam neæe opraštati prekršaje: tÓa moje je ime u njemu. ²²Ako mu se budeš vjerno pokoravao i budeš vršio sve što sam naredio, ja æu biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima. ²³Anđeo æe moj iæi pred tobom i dovesti te do Amorejaca, Hetita, Perizana, Kanaanaca, Hivijaca i Jebusejaca da ih uništim. ²⁴Nemoj se klanjati njihovim kumirima niti im iskazuj štovanje; ne postupaj kako oni rade nego njihove kumire poruši i stupove im porazbijaj. ²⁵Iskazujte štovanje Jahvi, Bogu svome, pa æu blagoslivati tvoj kruh i tvoju vodu i uklanjati od tebe bolest. ²⁶U tvojoj zemlji neæe biti pometkinje; ja æu uèiniti punim broj tvojih dana. ²⁷Pred tobom æu odaslati stravu svoju; u metež æu baciti sav svijet meðu koji dospiješ i uèinit æu da svi tvoji neprijatelji bježe pred tobom. ²⁸Stršljene æu pred tobom odašiljati da ispred tebe tjeraju u bijeg Hivijce, Kanaance i Hetite. ²⁹Neæu ih otjerati ispred tebe u jednoj godini, da zemlja ne opusti i divlje se životinje ne razmnože na tvoju štetu. ³⁰Tjerat æu ih ispred tebe malo-pomalo dok ti potomstvo ne odraste, tako da zemlju zaposjedneš. ³¹Postavit æu ti granicu: od Crvenoga do Filistejskoga mora, od pustinje pa do Rijeke. Predat æu, naime, stanovništvo zemlje u tvoje šake, a ti ga ispred sebe tjeraj. ³²Ne pravi savez ni s njima ni s njihovim kumirima. ³³Neka ne ostanu u tvojoj zemlji da te ne navode na grijeh protiv mene. Ako bi štovao njihove kumire, to bi ti bila stupica."

Chapter 24

¹ Potom reèe Mojsiju: "Uzaði k Jahvi - ti, Aron, Nadab i Abihu i sedamdeset izraelskih starješina. Poklonite se izdaljega! ²Neka se sam Mojsije primakne k Jahvi! Oni neka se ne primièu, a puk neka se s njim ne penje." ³Dođe Mojsije i kaza narodu sve rijeèi Jahvine i sve odredbe. A sav puk odgovori u jedan glas: "Sve rijeèi što ih Jahve reèe, vršit æemo." ⁴Tada Mojsije popiše sve rijeèi Jahvine. A ujutro podrani te podigne žrtvenik na podnožju brda i dvanaest stupova za dvanaest plemena Izraelovih. ⁵Zatim naloži mladim Izraelcima da prinesu žrtve paljenice i da žrtvuju Jahvi junce kao žrtve prièesnice. ⁶Mojsije uhvati krv; polovinu krvi ulije u posude, a polovinu izlije po žrtveniku. ⁷Prihvati zatim Knjigu Saveza pa je narodu glasno proèita, a narod uzvratil: "Sve što je Jahve rekao, izvršit æemo i poslušat æemo." ⁸Mojsije potom uzme krvi te poškropi narod govoreæi: "Ovo je krv Saveza koji je Jahve s vama uspostavio na temelju svih ovih rijeèi." ⁹Onda se uspne Mojsije s Aronom, Nadabom i Abihuom i sa sedamdeset starješina Izraelovih. ¹⁰Oni vidješe Boga Izraelova: podnožje njegovim nogama kao da je bilo od dragoga kamena safira, sjajem nalik na samo nebo. ¹¹Ni ruke svoje nije pružio na izabranike Izraelaca: slobodno su Boga motrili i jeli i pili. ¹²Onda Jahve reèe Mojsiju: "Popni se k meni na brdo i prièekaj ondje. Dat æu ti kamene ploèe sa zakonom i zapovijedima koje sam za njihovu pouku napisao." ¹³Ustane Mojsije i njegov pomoænik Jošua te se Mojsije popne na brdo Božje. ¹⁴A starješinama reèe: "Èekajte nas ovdje dok se ne vratimo. Eto je s vama Aron i Hur. Tko imadne kakvu razmiricu, neka se obrati na njih." ¹⁵Zatim Mojsije uzađe na brdo, a onda oblak prekri brdo. ¹⁶Slava se Jahvina nastani na Sinajskom brdu i oblak ga obavijaše šest dana. Sedmoga dana zovne Jahve Mojsija isred oblaka. ¹⁷Slava Jahvina na vrhuncu brda bijaše oèima Izraelaca kao vatra koja sažiže. Mojsije zađe u oblak i uspne se na brdo. ¹⁸Èetrdeset dana i èetrdeset noæi boravio je Mojsije na brdu.

Chapter 25

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Reci Izraelcima da me darivaju, a vi primajte darove u moju èast od svakoga koji daje od srca. ³A primajte ove darove: zlato, srebro i tuè; ⁴ljubièasto, crveno i tamnocrveno predivo i prepredeni lan; ⁵uèinjene ovnujske kože, pa fine kože; bagremovo drvo; ⁶ulje za svjetlo; mirodije za ulje pomazanja i miomirisno kaðenje; ⁷oniks i drugo drago kamenje koje æe se umetnuti u opleæk i naprsnik. ⁸Neka mi sagrade Svetište da mogu boraviti meðu njima. ⁹Pri gradnji Prebivališta i svega u njemu postupi toèno prema uzorku koji ti pokažem." ¹⁰"Od bagremova drva neka naprave Kovèeg: dva i po lakta dug, lakat i po širok i lakat i po visok. ¹¹Okuj ga èistim zlatom, okuj ga izvana i iznutra; a oko njega stavi naokolo završni pojas od zlata. ¹²Salij za nj èetiri zlatna koluta; prikuj ih za èetiri njegove noge; dva koluta s jedne strane, a dva s druge. ¹³Od bagremova drva napravi i motke te ih u zlato okuj. ¹⁴Onda provuci motke kroz kolutove sa strana Kovèega da se na njima Kovèeg nosi. ¹⁵Neka motke ostanu u kolutima Kovèega; neka se

iz njih ne izvlaèe. ¹⁶Svjedoèanstvo koje æu ti predati - u Kovèeg položi." ¹⁷"Pomirilište napravi takoðer od èistoga zlata. Neka bude dugo dva i pol lakta, a široko lakat i pol. ¹⁸Skuj i dva kerubina od zlata za oba kraja Pomirilišta. ¹⁹Napravi jednoga kerubina za jedan kraj, a drugoga kerubina za drugi kraj. Prièvrsti ih na oba kraja Pomirilišta da s njim saèinjavaju jedan komad. ²⁰Kerubini neka dignu svoja krila uvis tako da svojim krilima zaklanjaju Pomirilište. Neka budu licem okrenuti jedan prema drugome, ali tako da lica kerubina gledaju u Pomirilište. ²¹Stavi na Kovèeg Pomirilište, a u Kovèeg položi ploèe Svjedoèanstva što æu ti ih dati. ²²Tu æu se ja s tobom sastajati i ozgo æu ti, iznad Pomirilišta - između ona dva kerubina što su na Kovèegu ploèa Svjedoèanstva - saopæavati sve zapovijedi namijenjene Izraelcima." ²³"Napravi od bagremova drva stol dva lakta dug, lakat širok, a lakat i pol visok. ²⁴U èisto ga zlato obloži i naèini mu naokolo završni pojas od zlata. ²⁵Naokolo mu naèini obrub, podlanicu širok, a onda po obrubu stavi završni pojas od zlata. ²⁶Nadalje, uspravi mu èetiri koluta od zlata pa mu ih prièvrsti na njegova èetiri nožna ugla. ²⁷Neka su kolutovi tik pod obrubom da služe kao kvake motkama za nošenje stola. ²⁸Motke napravi od bagremova drva i u zlato ih okuj. O njima æe se stol nositi. ²⁹Za nj onda napravi: zdjele, varjaèe, vrèeve i pehare za izlijevanje prinosa. Naèini ih od èistoga zlata. ³⁰Na stol svagda stavljalj pred moje lice prineseni kruh." ³¹"Naèini svijeænjak od èistoga zlata. Svijeænjak neka bude skovan. Njegovo podnožje, njegov stalak, njegove èaše, èaške i laticice - sve neka bude od jednoga komada. ³²Šest krakova neka mu izbija sa strana: tri kraka s jedne strane stalka, a tri kraka s druge strane stalka. ³³Na jednome kraku neka budu tri èaše u obliku bademova cvijeta, svaka s èaškom i laticama. Tako za svih šest krakova što budu izbijali iz stalka svijeænjaka. ³⁴Na samome svijeænjaku neka budu èetiri èaše u obliku bademova cvijeta, svaka s èaškom i laticama. ³⁵Èaška ispod dva kraka, saèinjavajuæi jedan komad s njime; onda èaška ispod druga dva kraka, od jednoga komada s njime, pa èaška ispod dva posljednja kraka, od jednoga komada s njime. Tako za svih šest krakova što iz stalka budu izbijali. ³⁶Njihove èaške i njihovi krakovi saèinjavat æe jedan komad s njim - sve skovano u jednome komadu od èistoga zlata. ³⁷Napravi i sedam svjetiljaka za njih. Svjetiljke neka tako budu postavljene da osvijetljaju prostor sprijeda. ³⁸Usekaèi i pepeljare za njih neka su od èistoga zlata. ³⁹Upotrijebi talenat èistoga zlata za svijeænjak i sav njegov pribor. ⁴⁰Pazi! Naèini ih prema uzorku koji ti je na brdu pokazan."

Chapter 26

¹ "Prebivalište naèini od deset zavjesa: od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. Na njima neka budu vezeni likovi kerubina - djelo umjetnika. ²Dužina svake zavjese neka je dvadeset i osam lakata, neka joj je širina èetiri lakta. Sve zavjese neka su iste mjere. ³Pet zavjesa neka su sastavljene jedna s drugom, a drugih pet zavjesa opet jedna s drugom. ⁴Napravi petlje od ljubièaste vune pri rubu krajnje zavjese u sastavljenom komadu. ⁵Napravi pedeset petlji na rubu jednoga sastavljenog komada od zavjesa, a pedeset pri rubu drugoga. Neka su petlje

naèinjene jedna spram druge. ⁶Onda napravi pedeset kopèa od zlata. Zavjese zatim kopèama sastavi jednu s drugom. Tako æe Prebivalište biti jedna cjelina. ⁷Naèini zatim zavjese od kostrijeti za Šator povrh Prebivališta. Naèini ih jedanaest. ⁸Neka duljina svake zavjese bude trideset lakata, a širina svake zavjese èetiri lakta. Tih jedanaest zavjesa neka bude iste mjere. ⁹Sastavi pet zavjesa napose, a onda opet drugih šest zavjesa napose. Šestu zavjesu podvostruèi na proèelju Šatora. ¹⁰Ušij pedeset petlji na rubu jednoga sastavljenog komada od zavjesa, a pedeset na rubu drugoga. ¹¹Izradi pedeset kopèa od tuèa, zapni kopèe za petlje da sastaviš Šator u cjelinu. ¹²A kako æe zavjese od Šatora pretjecati, neka se polovina zavjesa što preostane spušta na zadnjem dijelu Prebivališta. ¹³Od onoga što preteèe na dužini šatorskih zavjesa neka po jedan lakat visi na obje strane svetoga Šatora da ga zaklanja. ¹⁴Napokon napravi Šatoru pokrov od uèinjenih i u crveno obojenih ovnujskih koža, a povrh njega pokrov od finih koža. ¹⁵Trenice što æe nauzgor stajati za Prebivalište napravi od bagremova drva. ¹⁶Svaka trenica neka bude deset lakata duga, a lakat i pol široka. ¹⁷Svaka trenica neka ima dva klina da je uspravno drže. Tako napravi na svakoj trenici za Prebivalište. ¹⁸Trenice za Prebivalište postavi: dvadeset trenica s juga, prema podnevu; ¹⁹onda pod dvadeset trenica napravi èetrdeset podnožja od srebra, dva podnožja pod prvu trenicu za njezina dva klina, i tako redom, dva podnožja za dva klina svake slijedeæe trenice. ²⁰Za drugu stranu Prebivališta, sa sjevera: dvadeset trenica ²¹i èetrdeset srebrnih podnožja, dva podnožja za dva klina prve trenice, i tako redom, dva podnožja za svaku trenicu. ²²Na stražnjoj strani Prebivališta, sa zapada, postavi šest trenica. ²³Napravi i dvije trenice za stražnje uglove Prebivališta. ²⁴Neka budu rastavljene pri dnu, ali na vrhu kod prvoga koluta neka budu sastavljene. Neka tako obadvije prave dva ugla. ²⁵Neka dakle bude osam trenica s njihovim srebrnim podnožjima: šesnaest podnožja, dva podnožja pod prvom trenicom, a dva opet podnožja pod svakom slijedeæom trenicom. ²⁶Nadalje napravi prijeènice od bagremova drva: pet njih za trenice s jedne strane Prebivališta, ²⁷a pet prijeènica s druge strane Prebivališta; onda pet prijeènica za trenice Prebivališta straga prema zapadu. ²⁸Srednja prijeènica neka ide sredinom trenica s jednoga kraja na drugi. ²⁹Trenice obloži zlatom, a i kolutove za njih, kroz koje æe se prijeènice provlaèiti, naèini od zlata. Prijeènice onda obloži zlatom. ³⁰Tako, dakle, podigni Prebivalište prema nacrtu koji ti je pokazan na brdu." ³¹"Napravi zavjesu od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. Neka su na njoj izvezeni kerubini. ³²Objesi je na èetiri stupa od bagremova drva, zlatom obložena, s kopèama od zlata, a na èetiri podnožja od srebra. ³³Objesi zavjesu za kvake. Onda unesi Kovèeg svjedoèanstva tu za zavjesu. Neka ti tako zavjesa odjeljuje Svetište od Svetišta nad svetištima. ³⁴Stavi Pomirilište na Kovèeg svjedoèanstva u Svetinji nad svetinjama. ³⁵Postavi zatim stol van pred zavjesu, a svijeænjak na južnu stranu Prebivališta, prema stolu. Stol stavi na sjevernu stranu. ³⁶A na ulazu u Šator napravi zastorak od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana - vezom izvezen. ³⁷Za zastorak isteši pet stupèiæa od bagrenova drva pa ih obloži zlatom. Kopèe za njih neka budu od zlata. Salij za njih pet podnožja od tuèa."

Chapter 27

¹ "Naèini žrtvenik od bagremova drva, pet lakata dug, pet lakata širok - prava èetvorina - i tri lakta visok. ²Na njegova èetiri ugla naèini rogove. Neka mu rogovi budu u jednome komadu s njim. I tuèem ga okuj. ³Dalje, naèini za žrtvenik posude za zgrtanje otpadaka: strugaèe, kotliæe, viljuške i kadionike. Sve potrepštine za žrtvenik naèini od tuèa. ⁴Onda naèini za nj rešetku od tuèa, u obliku mrežice, ⁵a na èetiri ugla mrežicu ispod izboèine žrtvenika, tako da zahvati do sredine žrtvenika. ⁶Napravi zatim motke za žrtvenik, motke od bagremova drva, pa ih tuèem okuj. ⁷Neka se motke provuku kroz kolutove, tako da dođu na obje strane žrtvenika kad se nosi. ⁸Naèini ga šuplja, od dasaka: kako ti je pokazano na brdu, onako neka je i napravljen." ⁹"Napravi i dvorište Prebivališta. Na južnoj strani napravi zavjese od prepredenog lana, sto lakata u dužinu s te strane. ¹⁰Njihovih dvadeset stupova neka stoji na dvadeset podnožja od tuèa i neka imaju kopèe i šipke od srebra. ¹¹Isto tako za sjevernu stranu naèini plahte sto lakata duge. Njihovih dvadeset stupova i dvadeset podnožja od tuèa, ali kopèe i šipke neka su od srebra. ¹²Širini dvorišta sa zapadne strane trebat æe zavjese pedeset lakata duge, sa deset stupova i deset podnožja. ¹³Širina dvorišta prema istoènoj strani neka bude pedeset lakata. ¹⁴Nadalje, zavjese s jedne strane vrata neka su petnaest lakata duge, sa svoja tri stupa i njihova tri podnožja. ¹⁵A s druge strane neka su zavjese opet petnaest lakata, sa svoja tri stupa i njihova tri podnožja. ¹⁶Za dvorišni ulaz: vezen zastor od dvadeset lakata, od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana; i sa svoja èetiri stupa i njihova èetiri podnožja. ¹⁷Svi stupovi naokolo dvorišta neka su povezani srebrnim šipkama. Neka su im kopèe od srebra, a podnožja od tuèa. ¹⁸Neka je dvorište u duljinu sto lakata, u širinu pedeset, a u visinu pet lakata. Neka su mu plahte od prepredenog lana, podnožja od tuèa. ¹⁹Sve potrepštine u Prebivalištu za opæu upotrebu i svi njegovi koèiæi, a tako i koèiæi u dvorištu, neka su od tuèa." ²⁰"Nadalje, naredi Izraelcima da ti za svjetlo donose èistoga ulja od istupanih maslina, tako da svjetlo neprestano gori. ²¹Aron i njegovi sinovi neka ga postavljaju u šator sastanka izvan zavjese što zaklanja Svjedoèanstvo da gori pred Jahvom od veèeri do jutra. Neka je to neopoziva naredba za izraelske naraštaje."

Chapter 28

¹ "A onda dovedi k sebi između Izraelaca svoga brata Arona zajedno s njegovim sinovima: Nadabom, Abihuom, Eleazarom i Itamarom da mi služe kao sveæenici. ²Napravi svome bratu Aronu sveto ruho na èast i ukras. ³Obrati se svim vještacima koje sam obdario mudrošæu neka naprave haljine Aronu da bi se posvetio i vršio sveæenièku službu u moju èast. ⁴Neka ovu odjeæu naprave: naprsnik, opleæak, ogrtaè, košulju resama obrublvenu, mitru i pas; neka naprave svetu odjeæu za tvoga brata Arona i njegove sinove da mi služe kao sveæenici. ⁵Stoga neka oni primaju zlato, ljubièasto, crveno i tamnocrveno predivo i prepredeni lan." ⁶"Opleæak neka naprave od zlata,

od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i od prepredenog lana - vješto izrađen. ⁷Neka na njemu budu dvije poramenice, prièvršæene za njegove krajeve. ⁸Tkanica što bude na njemu neka je napravljena kao i on: od zlata, od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i od prepredenog lana, a neka s njim saèinjava jedan komad. ⁹Zatim uzmi dva draga kamena oniksa i u njih ureži imena Izraelovih sinova: ¹⁰šest njihovih imena na jednome dragom kamenu, a preostalih šest imena na drugome dragom kamenu, prema njihovu rođenju. ¹¹Kao što rezbar dragulja urezuje peèate na prstene, tako ti ureži imena Izraelovih sinova. Oko njih navezi zlatan obrub, ¹²pa prièvrsti oba draga kamena za poramenice opleæka da budu spomen-dragulji na Izraelove sinove. Tako neka Aron nosi njihova imena o svoja dva ramena pred Jahvom da ih se sjeæa. ¹³Naèini zlatne okvire ¹⁴i dva lanèiæa od èistoga zlata. Naèini ih kao zasukane uzice i onda zasukane lanèiæe prièvrsti za okvire." ¹⁵"Naprsnik za presuðivanje izradi umjetnièki; izvedi to kao i posao na opleæku: od zlata, od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i od prepredenog lana. ¹⁶Neka bude èetvorinast i dvostruk; jedan pedalj neka mu je duljina, a pedalj širina. ¹⁷Na njemu poredaj èetiri reda dragulja. U prvome redu neka bude: rubin, topaz i alem; ¹⁸u drugome redu: smaragd, safir i ametist; ¹⁹u treæem redu: hijacint, ahat i ledac; ²⁰a u èetvrtom redu: krizolit, oniks i jaspis. Neka budu ukovani u zlatne okvire. ²¹Tih dragulja neka bude dvanaest, koliko i imena Izraelovih sinova. Neka budu urezani kao i peèati na prstenju, svaki s imenom jednoga od dvanaest plemena. ²²Napravi za naprsnik lanèiæe od èistoga zlata, zasukane kao uzice. ²³Zatim napravi za naprsnik dva kolutiæa od zlata i prièvrsti ih na dva gornja ugla naprsnika. ²⁴Onda priveži dvije zlatne uzice za ta dva kolutiæa koja budu prièvršæena za uglove naprsnika. ²⁵Druga dva kraja uzica priveži za dva okvira. Sad ih tako prièvrsti za poramenice opleæka sprijeda. ²⁶Napravi dva kolutiæa od zlata pa ih prièvrsti za dva donja ugla naprsnika, uz rub iznutra koji je okrenut prema opleæku. ²⁷Napravi još dva kolutiæa od zlata i prièvrsti ih za donji, prednji kraj poramenice opleæka, uz njegov šav povrh tkanice opleæka. ²⁸Neka se naprsnik sveže za svoje kolutiæe s kolutiæima opleæka vrpcom od modroga grimiza, tako da naprsnik stoji iznad tkanice i da se ne može odvajati od opleæka. ²⁹Neka tako Aron, kada god ulazi u Svetište, na svome srcu nosi imena sinova Izraelovih na naprsniku za presuðivanje da ih uvijek doziva u sjeæanje pred Jahvom. ³⁰U naprsnik za presuðivanje neka se stave i 'Urim' i 'Tumim' da i oni budu na Aronovu srcu kad bude dolazio pred Jahvu. Tako neka Aron uvijek na svom srcu pred Jahvom nosi presudu sinova Izraelovih." ³¹"Ogrtaè za opleæak sav napravi od ljubièastog prediva. ³²Prorez za glavu na njemu neka bude na sredini. Rub naokolo proreza neka bude opšiven kao ovratnik na oklopu, tako da se ogrtaè ne podere. ³³Na njegovu rubu sve naokolo naèini šipke od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva, a između njih zvonca od zlata naokolo; ³⁴zlatno zvonce pa šipak, zlatno zvonce pa šipak naokolo ogrtaèa uz rub. ³⁵Neka budu na Aronu dok vrši službu, da se èuje kad ulazi u Svetište pred Jahvu i kad izlazi; tako neæe umrijeti." ³⁶"Napravi potom jednu ploèu od èistoga zlata i na njoj ureži, kao što se urezuje na peèatnom prstenu: 'Jahvi posveæen'. ³⁷Za mitru je priveži modrom vrpcom da stoji s proèelja mitre. ³⁸Neka stoji na Aronovu èelu. Tako neka Aron na se preuzme nedostatke koji bi mogli okaljati sve svete prinose što ih Izraelci posveæuju. Neka uvijek stoji na njegovu èelu da za njih stjeèe

blagonaklonost Jahvinu. ³⁹Košulju s resama napravi od lana, od lana napravi i mitru, a pas vezom izvezi. ⁴⁰I za Aronove sinove napravi haljine, pasove i turbane, njima na èast i ukras. ⁴¹U njih odjeni svoga brata Arona i njegove sinove; onda ih pomaži, ispuni im ruke vlašæu i posveti ih da mi služe kao sveæenici. ⁴²Napravi za njih gaæice od lana da im pokriju golo tijelo. Neka sežu od bedara do stegna. ⁴³Neka ih nosi Aron i njegovi sinovi kad ulaze u Šator sastanka ili kad se primièu žrtveniku za službu u Svetištu da ne navuku na se krivnju i umru. To neka bude vjeèna naredba za nj i za njegovo potomstvo poslije njega."

Chapter 29

¹ "Ovo je obred koji æeš obaviti na njima da ih posvetiš za moje sveæenike: Uzmi jednog junca i dva ovna bez mane; ²onda beskvasnoga kruha, beskvasnih kolaèa zamiješanih u ulju i beskvasnih prevrta uljem namazanih. Napravi ih od bijeloga pšeniènog brašna. ³Naslaži ih u košaricu i u košarici prinesi ih s juncem i oba ovna." ⁴"Dovedi Arona i njegove sinove k ulazu u Šator sastanka i operi ih u vodi. ⁵Zatim uzmi odijelo i obuci Arona u košulju; stavi na nj ogrtaè opleæka, opleæak i naprsnik i opaši ga tkanicom opleæka. ⁶Ustakni mu mitru na glavu; na mitru stavi sveti vijenac. ⁷Uzmi zatim ulja za pomazanje; izlij na njegovu glavu i pomaži ga. ⁸Onda dovedi njegove sinove; obuci ih u košulje; ⁹opaši ih u pasove i obvij im turbane. Sveæeništvo neka im pripada vjeènom uredbom. Tako posveti Arona i njegove sinove!" ¹⁰"Dovedi zatim junca pred Šator sastanka, pa neka Aron i njegovi sinovi stave ruke juncu na glavu. ¹¹Onda pred Jahvom, na ulazu u Šator sastanka, junca zakolji. ¹²Uzmi junèeve krvi i svojim je prstom stavi na rogove žrtvenika. Ostatak krvi izlij podno žrtvenika. ¹³Uzmi sav loj oko droba, privjesak na jetri i oba bubrega s lojem oko njih, pa spali na žrtveniku. ¹⁴Meso od junca, njegovu kožu i njegovu neèist spali na vatri izvan taborišta. To je žrtva okajnica. ¹⁵Poslije toga uzmi jednoga ovna, pa neka Aron i njegovi sinovi stave na njegovu glavu svoje ruke. ¹⁶Onda ovna zakolji, uhvati mu krvi i zapljusni njome žrtvenik sa svih strana. ¹⁷Isijeci zatim ovna u komade, operi mu drobinu i noge i položi ih na njegove ostale dijelove i glavu. ¹⁸I onda cijeloga ovna spali na žrtveniku. Žrtva je to paljenica u èast Jahvi, miris ugodan, žrtva ognjena. ¹⁹Uzmi onda drugoga ovna, pa neka Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke ovnu na glavu. ²⁰Sad ovna zakolji; uzmi mu krvi i njome namaži resicu desnoga Aronova uha, resicu desnog uha njegovim sinovima, palac na njihovoj desnoj ruci pa palac na njihovoj desnoj nozi. Ostatom krvi zapljusni žrtvenik naokolo. ²¹Uzmi onda krvi što je ostala na žrtveniku i ulja za pomazanje i poškropi Arona i njegovo odijelo, njegove sinove i njihova odijela. Tako æe biti posveæen on i njegovo odijelo, njegovi sinovi i odijela njegovih sinova." ²²"Poslije toga uzmi s ovna loj, pretili rep, loj oko droba, privjesak s jetre, oba bubrega i loj oko njih; desno pleæe - jer je to ovan prinesen za sveæenièko posveæenje - ²³zatim jedan okrugli kruh, jedan kolaè na ulju i jednu prevrtu iz košarice beskvasnoga kruha što je pred Jahvom. ²⁴Sve to stavi na ruke Arona i njegovih sinova i prinesi žrtvu prikaznicu pred Jahvom. ²⁵Uzmi ih onda s njihovih ruku i spali na

žrtveniku, povrh žrtve paljenice, da bude Jahvi na ugodan miris. To je paljena žrtva u èast Jahvi.
²⁶Zatim uzmi grudi ovna prinesena za Aronovo posveæenje i prinesi ih kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. Neka to bude tvoj dio. ²⁷Posveti grudi što su bile prinesene kao žrtva prikaznica i pleæe što je bilo prineseno kao žrtva podizanica od ovna prinesena za posveæenje Arona i njegovih sinova.
²⁸Neka to bude pristojba Aronu i njegovim potomcima od Izraelaca za sva vremena. TÓa to je ujam koji æe Izraelci davati od svojih prièesnica - ujam koji Jahvi pripada. ²⁹Aronova posveæena odijela neka pripadnu njegovim sinovima poslije njega da u njima budu pomazani i posveæeni. ³⁰Sin koji postane sveæenikom mjesto njega, kad uðe u Šator sastanka da vrši službu u Svetištu, neka ih nosi sedam dana." ³¹"Uzmi onda ovna za posveæenje i skuhaj njegovo meso na posveæenome mjestu.
³²Aron i njegovi sinovi neka blaguju meso od toga ovna i kruh iz košarice na ulazu u Šator sastanka.
³³Neka jedu od onoga što je poslužilo za njihovo oèišæenje, da im se ruke ispune vlašæu i da budu posveæeni. Nijedan svjetovnjak neka ne jede od toga jer je posveæeno. ³⁴Ako bi ostalo što mesa od sveæenièkog posveæenja ili što od onoga kruha do ujutro, spali na vatri. Ne smije se pojesti jer je posveæeno." ³⁵"Toðeno tako uèini Aronu i njegovim sinovima kako sam ti naredio. Posveæuj ih sedam dana. ³⁶Svakoga dana prinesi jednoga junca kao žrtvu okajnicu - za pomirenje. I prinesi žrtvu okajnicu za pomirenje oltara, zatim ga pomaži da bude posveæen. ³⁷Sedam dana prinosi žrtvu pomirnicu za žrtvenik i posveæuj ga. Tako æe žrtvenik postati presvet, i sve što se žrtvenika dotakne bit æe posveæeno." ³⁸"A ovo treba da prinosiš na žrtveniku: dva janjca godinu dana stara, svaki dan bez prijekida. ³⁹Jedno janje žrtvuj ujutro, a drugo uveèer. ⁴⁰Prinesi s prvim janjetom jednu desetinu efe bijeloga brašna zamiješena u èetvrtini hina istupanog ulja i žrtvu ljevanicu od èetvrtine hina vina. ⁴¹Drugo janje prinesi u suton. S njim prinesi žrtvu prinostnicu s njezinom žrtvom ljevanicom kao i izjutra - na ugodan miris, žrtvu u èast Jahvi paljenu. ⁴²Neka to bude trajna žrtva paljenica od koljena do koljena - na ulazu u Šator sastanka, pred Jahvom. Tu æu se ja s tobom sastajati da ti govorim. ⁴³I s Izraelcima æu se tu sastajati, i moja æe ih slava posveæivati. ⁴⁴Ja æu posvetiti Šator sastanka i žrtvenik; posvetit æu Arona i njegove sinove da mi služe kao sveæenici. ⁴⁵Ja æu prebivati meðu Izraelcima i biti njihov Bog. ⁴⁶Upoznat æe oni tada da sam to ja, Jahve, Bog njihov koji ih je izbavio iz zemlje egipatske da prebivam meðu njima - ja, Jahve, Bog njihov."

Chapter 30

¹ "Napravi i žrtvenik za paljenje tamjana; napravi ga od bagremova drva. ²Neka bude lakat dug, lakat širok, u pravokut, i dva lakta visok. Neka mu rošèiæi budu od jednoga komada s njim. ³Obloži mu u èisto zlato: njegovu gornju plohu, njegove strane naokolo i njegove rošèiæe. Naèini mu zlatan završni pojas naokolo. ⁴Naèini mu dva zlatna koluta. Prièvrsti mu ih s dviju suprotnih strana ispod završnog pojasa. Kroz njih æe se provlaèiti motke za nošenje. ⁵Motke naèini od bagremova drva i zlatom ih obloži. ⁶Postavi žrtvenik pred zavjesu što zastire Kovèeg Svjedoèanstva - nasuprot Pomirilištu nad Svjedoèanstvom - gdje æu se ja s tobom sastajati. ⁷Neka na njemu Aron

pali miomirisni tamjan svako jutro kad priprema svjetla; ⁸neka ga Aron opet pali u suton kad svjetla zapaljuje, da to bude svagdašnje kadiono prinošenje pred Jahvom u sve vaše naraštaje. ⁹Ne prinosi na njemu ni neposvećenoga tamjana, ni paljenice, ni prinosnice, ni ljevanice! ¹⁰Jednom u godini neka Aron obavi obred pomirenja na njegovim rošèiaima. Krvlju žrtve koja se prinosi za grijeh, jednom na godinu, neka obavi obred pomirenja za žrtvenik. Tako èinite u sve naraštaje. Jer oltar je presveta svetinja Jahvina." ¹¹Nadalje Jahve reèe Mojsiju: ¹²"Kad budeš pravio popis Izraelaca prilikom novaèenja, neka svatko da Jahvi otkupninu za se kad se upiše, da ih kakvo zlo ne snađe zbog novaèenja. ¹³Tko god potpada pod novaèenje, ovoliko neka dadne: pola šekela - prema hramskom šekelu, gdje je dvadeset gera u šekelu. To pola šekela neka bude kao prinos Jahvi. ¹⁴Tko god potpada pod novaèenje, od dvadeset godina starosti pa naviše, neka dadne prinos Jahvi. ¹⁵Bogataš neka ne plaæa više niti siromah manje od pola šekela kad daju prinos Jahvi kao otkup za se. ¹⁶Uzimaj otkupni novac od Izraelaca i određuj ga za potrebe Šatora sastanka. Neka to bude Jahvi na spomen da se sjeæa Izraelaca i da im bude milostiv." ¹⁷Reèe Jahve Mojsiju: ¹⁸"Napravi umivaonik od tuèa i podnožje od tuèa za umivanje. Postavi ga između Šatora sastanka i žrtvenika. Nalij u nj vode ¹⁹pa neka Aron i njegovi sinovi peru svoje ruke i noge vodom iz njega. ²⁰Kad moradnu ulaziti u Šator sastanka, ili kad se moradnu primicati žrtveniku za službu da spaljuju žrtve u èast Jahvi paljene, neka se vodom operu da ne poginu. ²¹Neka operu ruke svoje i noge svoje da izbjegnu smrti: to je trajna naredba Aronu i njegovim potomcima u sve naraštaje." ²²Još reèe Jahve Mojsiju: ²³"Nabavi najboljih mirodija: pet stotina šekela smirne samotoka, pola te težine - dvjesta pedeset - mirisavog cimeta, dvjesta pedeset mirisave trstike, ²⁴pet stotina - prema hramskom šekelu - lovorike i jedan hin maslinova ulja. ²⁵Od toga napravi posveæeno ulje za pomazanje; da bude smjesa kao da ju je pravio pomastar. Neka to bude posveæeno ulje za pomazanje. ²⁶Time onda pomaži: Šator sastanka i Kovèeg Svjedoèanstva; ²⁷stol i sav njegov pribor; svijeænjak i sav njegov pribor; žrtvenik kadioni; ²⁸žrtvenik za žrtve paljenice i sav njegov pribor; umivaonik i njegov stalak: ²⁹posveti ih, i oni æe tako postati posveæeni; i što god ih se dotakne, posveæeno æe postati. ³⁰Pomaži Arona i njegove sinove i posveti ih meni za sveæenike. ³¹Onda kaži Izraelcima ovako: 'Ovo je moje posveæeno ulje za pomazanje od koljena do koljena. ³²Ne smije se polijevati po tijelu obiènoga èovjeka; ne smijete praviti drugoga ovakva sastava! To je posveæeno i neka vam bude sveto! ³³Tko god takvo napravi, ili tko ga stavi na kojeg svjetovnjaka, neka se odstrani od svog naroda!'" ³⁴Jahve još reèe Mojsiju: "Nabavi mirodija: natafe, šeheleta i helebene. Od ovih mirodija i èistoga tamjana, ³⁵sve u jednakim dijelovima, napravi tamjan za kađenje, smjesu mirodija kakvu pravi pomastar, opranu, èistu, svetu. ³⁶Od toga nešto smrvi u prah i jedan dio stavi pred Svjedoèanstvo, u Šator sastanka, gdje æu se ja s tobom sastajati. Držite ovu mirodiju presvetom! ³⁷A miomiris koji napraviš prema ovome sastavu za svoju upotrebu ne smijete praviti. To drži za svetinju Jahvi! ³⁸Tko sebi napravi što takvo da mu miriše, neka se iskorijeni iz svoga naroda."

Chapter 31

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Pozvao sam, gledaj, po imenu Besalela, sina Urijeva, od koljena Hurova iz plemena Judina. ³Napunio sam ga duhom Božjim koji mu je dao umješnost, razumijevanje i sposobnost za svakovrsne poslove: ⁴da zamišlja nacрте za radove od zlata, srebra i tuèa; ⁵za rezanje dragulja, za umetanje; za rezbarije u drvu i poslove svakakve. ⁶Dodao sam još Oholiaba, sina Ahisamakova iz Danova plemena; vještinom sam obdario sve sposobne ljude da mognu napraviti sve što sam ti naredio: ⁷Šator sastanka, Kovèeg Svjedoèanstva, povrh njega Pomirilište i sav namještaj Šatora; ⁸stol i sav njegov pribor, èisti svijeænjak sa svim njegovim priborom; ⁹kadioni žrtvenik, žrtvenik za žrtve paljenice i njegov pribor, onda umivaonik i njegovo podnožje; ¹⁰odijela za službu, posveæena odijela za sveæenika Arona i odijela za njegove sinove, za njihovu sveæenièku službu; ¹¹pa ulje za pomazanje i mionirisni tamjan za Svetište. Sve neka naèine kako sam ti naredio." ¹²Jahve opet reče Mojsiju: ¹³"Reci Izraelcima: Subote moje morate održavati, jer subota je znak između mene i vas od naraštaja do naraštaja, da budete svjesni da vas ja, Jahve, posveæujem. ¹⁴Držite, dakle, subotu, jer je ona za vas sveta. Tko je oskrvne neka se pogubi; tko bude u njoj radio ikakav posao neka se odstrani iz svoga naroda. ¹⁵Šest dana neka se vrše poslovi, ali sedmi dan neka bude dan posvemašnjeg odmora, Jahvi posveæen. Tko bi u dan subotni obavljao kakav posao neka se pogubi. ¹⁶Stoga neka Izraelci drže subotu - svetkujuæi je od naraštaja do naraštaja - kao vjeèni savez. ¹⁷Neka je ona znak, zauvijek, između mene i Izraelaca. TÓa Jahve je za šest dana sazdao nebo i zemlju, a sedmoga je dana prestao raditi i odahnuo." ¹⁸Kad Jahve svrši svoj razgovor s Mojsijem na Sinajskom brdu, dade mu dvije ploèe Svjedoèanstva, ploèe kamene, ispisane prstom Božjim.

Chapter 32

¹ A narod, videæi gdje Mojsije dugo ne silazi s brda, okupi se oko Arona pa mu rekne: "Ustaj! Napravi nam boga, pa neka on pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim èovjekom Mojsijem koji nas izvede iz zemlje egipatske." ²"Poskidajte zlatne naušnice što vise o ušima vaših žena, vaših sinova i vaših kaèeri", odgovori im Aron, "pa ih meni donesite." ³Sav svijet skine zlatne naušnice što ih je o ušima imao i donese Aronu. ⁴Primivši zlato iz njihovih ruku, rastopi kovinu u kalupu i naèini saliveno tele. A oni povièu: "Ovo je tvoj bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske." ⁵Vidjevši to Aron, sagradi pred njim žrtvenik a onda najavi: "Sutra neka se priredi sveèanost u èast Jahvi!" ⁶Sutradan rano ustanu i prinesu žrtve paljenice i donesu žrtve prièesnice. Onda svijet posjeda da jede i pije. Poslije toga ustade da se zabavlja. ⁷"Požuri se dolje!" - progovori Jahve Mojsiju. "Narod tvoj, koji si izveo iz zemlje egipatske, pošao je naopako. ⁸Brzo su zašli s puta koji sam im odredio. Napravili su sebi tele od rastopljene kovine, preda nj pali nièice i žrtve mu prinijeli uz poklike: 'Ovo je tvoj bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske!' ⁹Dobro vidim",

reèe dalje Jahve Mojsiju, "da je ovaj narod tvrde šije. ¹⁰Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijebim. Onda æu od tebe razviti velik narod." ¹¹Mojsije pak zapomagao pred Jahvom, Bogom svojim, i govorio: "O Jahve! Èemu da gnjevom plamtiš na svoj narod koji si izbavio iz zemlje egipatske silom velikom i rukom jakom! ¹²Zašto bi Egipæani morali reæi: 'U zloj ih je namjeri i odveo, tako da ih smakne u brdinama i izbriše s lica zemlje!' Smiri svoj gnjev i ljutinu; odustani od zla svome narodu! ¹³Sjeti se Abrahama, Izaka i Izraela, slugu svojih, kojima si se samim sobom zakleo i obeæao im: 'Razmnožit æu vaše potomstvo kao zvijezde na nebu i svu zemlju ovu što sam obeæao dat æu vašem potomstvu i ona æe zavazda biti njihova baština.'" ¹⁴I Jahve odustane da na svoj narod svali nesreæu kojom mu bijaše zaprijetio. ¹⁵Mojsije se okrene i siđe s brda. U rukama su mu bile dvije ploèe Svjedoèanstva, ploèe ispisane na objema plohama; ispisane i s jedne i s druge strane. ¹⁶Ploèe su bile djelo Božje; pismo je bilo pismo Božje u ploèama urezano. ¹⁷A Jošua èu viku naroda koji je buèio pa reèe Mojsiju: "Bojna vika u taboru!" ¹⁸Mojsije mu odgovori: "Niti vièu pobjednici, niti tuže pobijeðeni: tu ja samo pjesmu èujem." ¹⁹Èim se približi taboru te opazi tele i kako igraju, razgnjevi se Mojsije. Baci iz ruku ploèe i razbije ih na podnožju brda. ²⁰Pograbi tele koje bijahu napravili, spali ga ognjem i u prah satre. Onda prah razbaca po vodi i natjera Izraelce da je piju. ²¹"Što ti je ovaj puk uèinio", reèe Mojsije Aronu, "da si tako velik grijeh na nj svalio?" ²²"Neka se moj gospodar srdžbom ne raspaljuje", odgovori Aron. "Sam dobro znaš kako je ovaj narod na zlo sklon. ²³Rekoše mi: 'Napravi nam boga pa neka pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim èovjekom Mojsijem koji nas izbavi iz zemlje egipatske.' ²⁴Na to im ja rekoh: 'Tko ima zlata, neka ga skine!' Tako mi ga dadoše, a ja ga bacih u vatru te izađe ovo tele." ²⁵Kad je Mojsije vidio kako je narod postao razuzdan - tÓa Aron ih je pustio da padnu u idolopoklonstvo meðu svojim neprijateljima - ²⁶stade na taborskim vratima i povika: "Tko je za Jahvu, k meni!" Svi se sinovi Levijevi okupe oko njega. ²⁷On im reèe: "Ovako govori Jahve, Bog Izraela: 'Neka svatko pripaše maè o bedro i poðe taborom od vrata do vrata pa neka ubije tko svoga brata, tko svoga prijatelja, tko svoga susjeda.'" ²⁸Sinovi Levijevi izvršiše Mojsijev nalog, i toga dana pade naroda oko tri tisuæe ljudi. ²⁹"Danas ste se posvetili Jahvi za službu", reèe Mojsije, "tko uz cijenu svoga sina, tko uz cijenu svoga brata, tako da vam danas daje blagoslov." ³⁰Sutradan reèe Mojsije narodu: "Težak ste grijeh poèinili. Ipak æu se Jahvi popeti. Možda za vaš grijeh oproštenje pribavim." ³¹Mojsije se vrati Jahvi pa reèe: "Jao! Narod onaj težak je grijeh poèinio napravivši sebi boga od zlata. ³²Ipak im taj grijeh oprostimo... Ako neæeš, onda i mene izbriši iz svoje knjige koju si napisao." ³³Nato Jahve odgovori Mojsiju: "Onoga koji je protiv mene sagriješio izbrisat æu iz svoje knjige. ³⁴Nego, idi sad! Povedi narod kamo sam ti rekao. Anðeo æe moj pred tobom iæi. Ali u dan kad ih pohodim, zbog njihova æu ih grijeha kazniti." ³⁵Udari Jahve po narodu pomorom zbog teleta što im ga Aron naèini.

Chapter 33

¹ Jahve reče Mojsiju: "Idi! Putuj odavde, ti i narod koji si izveo iz zemlje egipatske, u zemlju za koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu da æu je dati njihovim potomcima. ²Pred tobom æu poslati anđela; istjerat æu Kanaance, Amorejce, Hetite, Perizane, Hivijce i Jebusejce. ³Idite u zemlju kojom teæe mlijeko i med. Ja s vama neæu poæi - jer ste narod tvrde šije - da vas putem ne istrijebim." ⁴Kad narod èu ove oštre rijeçi, poèe tugovati. I nitko više ne stavi na se svoga nakita. ⁵Jer reče Jahve Mojsiju: "Kaži Izraelcima: 'Vi ste narod tvrde šije. Kad bih ja s vama išao samo èas, uništio bih vas. Stoga skinite svoj nakit, a ja æu vidjeti što æu s vama uèiniti.'" ⁶Tako su od brda Horeba Izraelci bili bez nakita. ⁷Mojsije uze Šator i razape ga izvan tabora, daleko od tabora. I nazva ga Šator sastanka. Tko bi se god htio obratiti Jahvi, pošao bi k Šatoru sastanka, koji se nalazio izvan tabora. ⁸Kad bi god Mojsije pošao u Šator, sav bi se narod digao; svatko bi stajao kod ulaza u svoj šator i gledao za Mojsijem dok ne bi ušao u Šator. ⁹A kad bi Mojsije ušao u Šator, stup bi se oblaka spustio i ostajao na ulazu u Šator dok je Jahve s Mojsijem razgovarao. ¹⁰Videæi kako stup oblaka stoji na ulazu Šatora, sav bi se narod tada dizao i svatko bi se duboko klanjao na vratima svoga šatora. ¹¹Tako bi Jahve razgovarao s Mojsijem licem u lice, kao što èovjek govori s prijateljem. Mojsije bi se poslije vratio u tabor, ali se njegov pomoænik Jošua, sin Nunov, mlaðarac, iz Šatora ne bi micao. ¹²Mojsije oslovi Jahvu: "Vidi, ti si meni rekao: 'Povedi ovaj narod', ali mi nisi objavio koga æeš sa mnom poslati. Još si mi rekao: 'Znam te po imenu, i ti uživaš moju blagonaklonost.' ¹³Stoga, ako uživam tvoju blagonaklonost, objavi mi svoje putove da te shvatim i da dalje uživam tvoju blagonaklonost. Promisli takoðer da je ova svjetina tvoj narod." ¹⁴"Ja æu osobno s tobom poæi", odgovori Jahve, "i poèinak ti priuštiti." ¹⁵"Ako ti ne poðeš", nadoda Mojsije, "odavde nas i ne izvodi. ¹⁶TÓa kako æe se znati da užiavamo tvoju naklonost, ja i tvoj narod? Po tome što ideš s nama. Time æemo se samo razlikovati ja i tvoj narod meðu svim narodima koji su na licu zemlje." ¹⁷"I ovo što si zatražio, uèinit æu", odgovori Jahve Mojsiju. "TÓa ti uživaš moju blagonaklonost jer te po imenu poznajem." ¹⁸"Pokaži mi svoju slavu", zamoli Mojsije. ¹⁹"Dopustit æu da ispred tebe proðe sav moj sjaj", odgovori, "i pred tobom æu izustiti svoje ime Jahve. Bit æu milostiv kome hoæu da milostiv budem; smilovat æu se komu hoæu da se smilujem. ²⁰A ti", doda, "moga lica ne moæeš vidjeti, jer ne moæe èovjek mene vidjeti i na životu ostati. ²¹Evo mjesta ovdje uza me", nastavi Jahve. "Stani na peæinu! ²²Dok moja slava bude prolazila, stavit æu te u pukotinu peæine i svojom te rukom zakloniti dok ne proðem. ²³Onda æu ja svoju ruku maknuti, pa æeš me s leða vidjeti. Ali se lice moje ne moæe vidjeti."

Chapter 34

¹ Reče Jahve Mojsiju: "Okleši dvije kamene ploèe kao i prijašnje pa æu ja na ploèe napisati rijeçi koje su bile na prvim ploèama što si ih razbio. ²Budi gotov do jutra. Onda, ujutro, popni se na brdo Sinaj i ondje æeš, navrh brda, stupiti preda me. ³Nitko drugi neka se s tobom ne penje; neka se nitko nigdje na brdu ne pokaæe. Ne ka ni ovce ni goveda ne pasu podno brda." ⁴Mojsije

okleše dvije kamene ploče kao i prijašnje; rano jutrom ustane i popne se na Sinajsko brdo, uzevši u ruke dvije kamene ploče, kako mu je Jahve naredio. ⁵Jahve se spusti u liku oblaka, a on stade preda nj i zazva Ime: "Jahve!" ⁶Jahve prođe ispred njega te se javi: "Jahve! Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću, ⁷iskazuje milost tisućama, podnosi opaèinu, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja nego kažnjava opaèinu otaca na djeci - èak na unuèadi do treæega i èetvrtog koljena." ⁸Mojsije smjesta pade na zemlju i pokloni se. ⁹Onda reèe: "Gospodine moj! Ako sam stekao blagonaklonost u tvojim oèima, onda, o Gospodine, poði s nama! Premda je narod tvrde šije, oprosti naše grijehe i naše opaèine i primi nas za svoju baštinu!" ¹⁰"Dobro", odgovori, "sklapam Savez. Pred cijelim tvojim pukom èinit æu èudesu kakva se nisu događala ni u kojoj zemlji, ni u kojem narodu. Sav narod koji te okružuje vidjet æe što može Jahve, jer ono što æu s tobom uèiniti bit æe strašno. ¹¹Vrši, dakle, što ti danas nalažem! Gle, protjerat æe ispred tebe Amorejce, Kanaance, Hetite, Perizane, Hivijce i Jebusejce. ¹²Èuvaj se da ne praviš saveza sa stanovnicima zemlje u koju ideš; da ne budu zamkom u tvojoj sredini. ¹³Nego porušite njihove žrtvenike, oborite njihove stupove, poèupajte im ašere! ¹⁴Jer ne smiješ se klanjati drugome bogu. TÓa Jahve - ime mu je Ljubomorni - Bog je ljubomorani. ¹⁵Ne pravi saveza sa stanovnicima one zemlje da te oni, kad se odaju bludnosti sa svojim bogovima i žrtve im budu prinostili, ne bi pozivali, a ti pristao da jedeš od prinostene žrtve; ¹⁶da ne bi uzimao njihove djevojke za žene svojim sinovima, da one - odajuæi se bludništvu sa svojim bogovima - ne bi za sobom povele i tvoje sinove. ¹⁷Ne pravi sebi livenih bogova! ¹⁸Drži Blagdan beskvasnoga kruha - jeduæi beskvasni kruh sedam dana, kako sam ti naredio - u odreðeno vrijeme u mjesecu Abibu, jer si u mjesecu Abibu izišao iz Egipta. ¹⁹Svako prvoroðenèe materinjega krila meni pripada: svako muško, svaki prvenac tvoga i sitnoga i krupnoga blaga. ²⁰Prvenca od magarice otkupi jednim grlom sitne stoke. Ako ga ne otkupiš, moraš mu šijom zavrnuti. A sve prvoroðence od svojih sinova otkupljuj. Neka nitko preda me ne stupa praznih ruku! ²¹Šest dana radi, a sedmoga od poslova odustani, sve ako je u doba oranja ili u vrijeme žetve. ²²Svetkuj Blagdan sedmica - prvine pšeniène žetve - i Blagdan berbe na prekretnu godine. ²³Triput na godinu neka se svi muškarci pojave pred Gospodinom Jahvom, Bogom Izraelovim. ²⁴Jer æu protjerati narode ispred tebe i proširiti tvoje meðe te nitko neæe hlepiti za tvojom zemljom kad triput u godini budeš uzlazio da se pokažeš pred Jahvom, Bogom svojim. ²⁵Od žrtve koju mi namjenjuješ ne prinosti krvi ni s èim ukvasanim; niti ostavljaj žrtve prinostene na blagdan Pashe da prenoæi do jutra. ²⁶U kuæu Jahve, Boga svoga, donosi najbolje prvine plodova sa svoje zemlje. Ne kuhaj kozleta u mlijeku njegove majke. ²⁷Zapiši ove rijeèi", reèe Jahve Mojsiju, "jer su one temelji na kojima sam s tobom i s Izraelom sklopio Savez." ²⁸Mojsije ostade ondje s Jahvom èetrdeset dana i èetrdeset noæi. Niti je kruha jeo niti je vode pio. Tada je na ploèe ispisao rijeèi Saveza - Deset zapovijedi. ²⁹Napokon Mojsije siðe sa Sinajskog brda. Silazeæi s brda, nosio je u rukama ploèe Svjedoèanstva. Nije ni znao da iz njegova lica, zbog razgovora s Jahvom, izbija svjetlost. ³⁰Kad su Aron i svi Izraelci vidjeli kako iz Mojsijeva lica izbija svjetlost, ne usudiše se k njemu pristupiti. ³¹Onda ih Mojsije zovnu. Tada k njemu doðoše Aron i sve starješine zajednice. I Mojsije razgovaraše s njima. ³²Poslije k njemu doðoše i svi Izraelci, pa im on priopæi sve što mu

je naložio Jahve na Sinajskom brdu. ³³Kad je Mojsije završio razgovor s njima, prevuèe preko svoga lica koprenu. ³⁴Kad bi god Mojsije ulazio pred Jahvu da s njim razgovara, koprenu bi skinuo dok opet ne bi izišao. Kad bi izlazio da Izraelcima kaže što mu je naređeno, ³⁵Izraelci bi vidjeli kako iz Mojsijeva lica izbija svjetlost. Tada bi Mojsije opet prevukao koprenu preko lica dok ne uđe da s Jahvom govori.

Chapter 35

¹ Mojsije sazva svu zajednicu sinova Izraelovih pa im reèe: "Ovo vam je Jahve naložio da èinite: ²Neka se posao obavlja šest dana. Sedmi dan neka vam bude sveti dan, dan potpunog poèinka u èast Jahvi. Tko bi radio u taj dan neka se kazni smræu. ³Na subotnji dan ni vatre ne ložite po svojim stanovima." ⁴Nadalje Mojsije reèe svoj zajednici izraelskoj: "Ovo je Jahve naredio: ⁵Među sobom pokupite prinos Jahvi! Tko god je plemenita srca neka Jahvi donese prinos: zlata, srebra i tuèa; ⁶ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana; ⁷uèinjenih ovnujskih koža, onda finih koža, bagremova drva, ⁸ulja za svjetlo, mirodija za ulje pomazanja i miomirisni tamjan; ⁹oniksa i drugoga dragog kamenja za umetanje u opleæak i naprsnik. ¹⁰A svi koji su među vama vješti neka dođu praviti što je Jahve naredio: ¹¹Prebivalište, njegov Šator i pokrov; njegove kuke i trenice, njegove prijeènice i stupce; njegova podnožja; ¹²njegov Kovèeg i motke; Pomirilište pa zavjesu za zaklon; ¹³stol s njegovim motkama i sve njegove potreštine; prinesene hljebove; ¹⁴svijeænjak za svjetlo, njegov pribor i njegove svijeæe, onda ulje za svjetlo; ¹⁵kadioni žrtvenik i njegove motke; ulje za pomazanje i miomirisni tamjan; zastorak na ulazu u Prebivalište; ¹⁶žrtvenik za žrtve paljenice s njegovom rešetkom od tuèa; motke za nj i sav njegov pribor; umivaonik i njegov stalak; ¹⁷zastore za dvorište; stupce i njihova podnožja, pa zastor na ulazu u dvorište; ¹⁸koèiæe za Prebivalište i koèiæe za dvorište s njihovim uzicama; ¹⁹sveèano ruho za vršenje službe u Svetištu - posveæena odijela za sveæenika Arona i odijela za sveæenièku službu njegovih sinova." ²⁰Nato se sva izraelska zajednica povuèe ispred Mojsija. ²¹A onda svatko koga je srce vuklo i duša poticala dođe noseæi svoj prinos u èast Jahvi za gradnju Šatora sastanka, za svaku službu u njemu i za posveæena odijela. ²²Strèaše se muževi i žene: svi koje je srce vuklo donesoše zapinjaèa, naušnica, prstenja, narukvica, ogrlica i svakovrsna zlatnog nakita; svi koji bijahu zavjetovali kakvu zlatninu u èast Jahvi. ²³Svi kod kojih se našlo ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana, uèinjenih ovnujskih koža ili finih koža donesoše svoje. ²⁴Nadalje, svatko tko je mogao dati kakav dar u srebru ili tuèu donese to kao prinos u èast Jahvi. Svatko u koga se našlo bagremova drva za upotrebu u bilo kojem poslu, donese ga. ²⁵Sve žene koje su bile vješte prele su svojim rukama i donosile što bijahu oprele: ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. ²⁶Sve opet žene koje je njihovo srce poticalo zbog njihove vještine prele su kostrijet. ²⁷Glavari su donosili oniksa i drugoga dragog kamenja za umetanje u opleæak i naprsnik; ²⁸pa mirodije i ulje za svjetlo, ulje za pomazanje i miomirisni tamjan. ²⁹I tako Izraelci - svi ljudi i sve žene koje

je srce poticalo da pridonesu bilo što poslu koji je Jahve po Mojsiju naredio da se izvrši - donesoše to kao dragovoljan prinos u èast Jahvi. ³⁰Potom reèe Mojsije Izraelcima: "Vidite! Jahve je po imenu pozvao Besalela, sina Urijeva, od koljena Hurova a iz plemena Judina. ³¹Njega je napunio duhom Božjim, dao mu umješnost, sposobnost i razumijevanje u svim poslovima: ³²da zamišlja nacрте i da radove izvodi od zlata, srebra i tuèa; ³³da reže dragulje za umetanje; da urezuje u drvetu i da umješno radi svaki posao. ³⁴Njemu i Oholiabu, sinu Ahisamakovu, od plemena Danova, udijeli i sposobnost da pouèavaju druge. ³⁵Obdari ih umještvom u svakom poslu rezbarskom, krojaèkom, veziljskom i tkalaèkom; oni tkaju tkanine od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana, sposobni su u svakom poslu i vješti u nacrtima.

Chapter 36

¹ Stoga neka Besalel, Oholiab i svi vještaci koje je Jahve obdario vještinom i sposobnošæu da vješto izvedu sve poslove oko podizanja Svetišta obave sve kako je Jahve naredio." ²Mojsije onda pozva Besalela, Oholiaba i sve one što ih je Jahve obdario vještinom; sve koje je srce poticalo da se prihvate posla i izvedu ga. ³Oni preuzmu od Mojsija sve prinose koje Izraelci bijahu donijeli da se izvedu poslovi oko podizanja Svetišta. Ali kako su oni i dalje donosili prinose jutro za jutrom, ⁴svi majstori koji su gradili Svetište dođu - svaki s posla na kojem je radio - ⁵i reknu Mojsiju: "Svijet donosi mnogo više nego što je potrebno za izvođenje posla koji nam je Jahve naredio da izvedemo." ⁶Zato Mojsije izda naredbu koju po taboru proglase: "Neka više nijedan èovjek ni žena ne donosi nikakva priloga za Svetište!" Tako ustave narod te nije donosio novih darova. ⁷Što imahu bijaše dosta da se izvede sve djelo; i još je pretjecalo. ⁸I tako najvještiji ljudi meðu radnicima naprave Prebivalište. Naèine ga od deset zavjesa od prepredenog lana i ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva. Na njima bijahu izvezeni likovi kerubina. ⁹Dužina je svake zavjese iznosila dvadeset osam lakata, a širina svake zavjese èetiri lakta. Sve su zavjese bile iste mjere. ¹⁰Pet zavjesa sastave jednu s drugom, a pet drugih zavjesa sastave opet jednu s drugom. ¹¹Na rubu posljednje od zavjesa sastavljenih u jedno naèine petlje od modre vune; jednako ih naèine i na rubu posljednje zavjese drugoga dijela; ¹²naèine pedeset petlji na jednome komadu, a pedeset na rubu zavjese drugoga komada. Petlje su stajale jedna spram druge. ¹³Onda naprave pedeset zlatnih kopèa pa sastave zavjese kopèama jednu s drugom. Tako je Prebivalište bilo kao jedna cjelina. ¹⁴Zatim za Šator povrh Prebivališta naèine zavjese od kostrijeti; naèine ih jedanaest. ¹⁵Dužina svake zavjese bila je trideset lakata, a širina èetiri lakta. Tih jedanaest zavjesa bilo je iste mjere. ¹⁶Sastave pet zavjesa za se, a šest drugih opet za se. ¹⁷Naprave pedeset petlji na rubu zavjese jednoga komada, a pedeset naèine na rubu drugoga komada. ¹⁸Naèine i pedeset kopèa od tuèa da sastave Šator zajedno, tako da bude jedna cjelina. ¹⁹Zatim naprave pokrov za Šator od uèinjenih ovnujskih koža, a povrh njega drugi, od finih koža. ²⁰Trenice nauzgor za Prebivalište izrade od bagremova drva. ²¹Duljina je svake trenice bila deset lakata, a širina lakat i pol. ²²Svaka je trenica imala dva klina

da je drže uspravno. To su napravili na svakoj trenici za Šator. ²³Trenice za Prebivalište napravili su ovako: dvadeset trenica za južnu stranu; ²⁴napravili su èetrdeset podnožja od srebra pod dvadeset trenica - dva podnožja pod prvu trenicu za njezina dva klina i dva podnožja pod svaku slijedeæu trenicu za njezina dva klina. ²⁵Za drugu, sjevernu, stranu Prebivališta naprave dvadeset trenica ²⁶i za njih èetrdeset podnožja od srebra - dva podnožja pod prvu trenicu, a po dva podnožja pod svaku slijedeæu trenicu. ²⁷Prebivalištu straga, prema zapadu, napraviše šest trenica. ²⁸Naprave i dvije trenice za uglove Prebivališta straga. ²⁹Pri dnu su bile rastavljene, ali su se pri vrhu, kod prvoga koluta, sastajale. Tako su ih obje postavili za dva ugla. ³⁰Bilo je osam trenica s njihovim podnožjima od srebra: šesnaest podnožja, pod svakom trenicom dva. ³¹Naèine prijeènice od bagremova drva: pet njih za trenice s jedne strane Prebivališta, ³²a pet opet prijeènica za trenice s druge strane Prebivališta te pet prijeènica za trenice Prebivalištu straga, prema zapadu. ³³Onda naèine središnju prijeènicu što je prolazila sredinom trenica s kraja na kraj. ³⁴Trenice oblože zlatom, a njihove kolutove, kroz koje su prijeènice bile provuèene, naèine od zlata. I prijeènice oblože zlatom. ³⁵Naprave zavjesu od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana; naèine je s izvezenim kerubinima. ³⁶Za nju naprave èetiri stupa od bagremova drva i oblože ih zlatom. Kuke su im bile od zlata, a saliju im i èetiri podnožja od srebra. ³⁷Na ulazu u Šator naprave zavjesu od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana, umjetnièki protkanu, i za nju pet stupèiaæa s njihovim kukama. Vrhove stupèiaæa i njihove šipke oblože zlatom, dok im pet podnožja naprave od tuèa.

Chapter 37

¹ Besalel napravi Kovèeg od bagremova drva, dug dva i pol lakta, širok lakat i pol, a lakat i pol visok. ²Iznutra ga i izvana okuje èistim zlatom. Naokolo mu napravi zlatan završni pojas. ³I salije mu èetiri koluta na njegova èetiri ugla: dva koluta s jedne strane, a dva koluta s njegove druge strane. ⁴Napravi i motke od bagremova drva i u zlato ih okuje; ⁵onda provuèe motke kroz kolutove Kovèegu sa strane za nošenje Kovèega. ⁶Zatim napravi Pomirilište od èistoga zlata, dva i pol lakta dugo, a lakat i pol široko. ⁷Napravi i dva kerubina od kovanoga zlata, na dva kraja Pomirilišta: ⁸jednoga kerubina na jednome kraju, a drugoga kerubina na drugome kraju. Kerubine na oba kraja naèini u jednome komadu s Pomirilištem. ⁹Kerubini imali uzdignuta i raširena krila, zaklanjali njima Pomirilište. Bili su licem okrenuti jedan prema drugome, tako da su im lica gledala u Pomirilište. ¹⁰Od bagremova drva naèini stol, dva lakta dug, lakat širok, a lakat i pol visok. ¹¹Obloži ga èistim zlatom i od zlata mu naokolo naèini završni pojas. ¹²I naèini mu obrub unaokolo, podlanicu širok. A za obrub naokolo naèini zlatan završni pojas. ¹³Salije mu èetiri zlatna koluta. Kolutove onda prièvrsti za njegova èetiri nožna ugla. ¹⁴Kolutovi su bili tik pod obrubom, kao kvake za motke, da se stol može nositi. ¹⁵Motke za nošenje stola naèinio je od bagremova drva i zlatom ih obložio. ¹⁶A pribor što se držao na stolu - njegove zdjele, varjaèe, vrèeve i pehare za izlivanje prinosa -

napravio je od èistoga zlata. ¹⁷Od èistoga zlata naèini i svijeænjak. Svijeænjak - njegovo podnoŹje i stalak - skova. Njegove èaše - èaške i laticice - bile su u jednome komadu s njim. ¹⁸Šest je krakova izbijalo s njegovih strana: tri kraka svijeænjaka s jedne strane, a tri kraka svijeænjaka s druge strane. ¹⁹Na jednome kraku bile su tri èaše u obliku bademova cvijeta, svaka sa svojom èaškom i laticama. Na drugome opet kraku bile su tri èaše u obliku bademova cvijeta, svaka s èaškom i laticama. Tako je bilo na svih šest krakova što izbijahu iz svijeænjaka. ²⁰Na samome svijeænjaku bile su èetiri èaše u obliku bademova cvijeta, svaka s èaškom i laticama: ²¹èaška, u jednom komadu s njim, pod prva dva kraka; pa konaèno èaška, u jednom komadu s njim, pod zadnja dva kraka. Tako na svih šest krakova što su iz njega izbijali. ²²Njihove èaške i njihove peteljke bile su u jednom komadu s njim; sve to od èistoga kovanog zlata. ²³A od èistoga zlata napravi mu i sedam svjetiljaka, usekaèe i pepeljare. ²⁴Svijeænjak i sav njegov pribor naèini od jednoga talenta èistoga zlata. ²⁵Kadioni je Źrtvenik napravio od bagremova drva, lakat dug, lakat širok - u èetvorinu - a dva lakta visok. Rošeiæi su mu bili u jednom komadu s njim. ²⁶ObloŹi mu èistim zlatom plohu, strane naokolo i njegove rošeiæe. Naèini mu naokolo završni pojas od zlata. ²⁷Na njemu naèini i dva zlatna koluta na opreènim stranama, ispod završnog pojasa, da sluŹe motkama za kvake kad se na njima nosi. ²⁸Motke naèini od bagremova drva pa ih obloŹi zlatom. ²⁹Onda pripravi posveæeno ulje za pomazanje i èisti kad mirisni, onako kako ga pravi pomastar.

Chapter 38

¹ Od bagremova drva napravi Źrtvenik za Źrtve paljenice, pet lakata dug, pet lakata širok - u èetvorinu - a tri lakta visok. ²Na njegova èetiri ugla naèini mu èetiri roga. Rogovi su bili u jednom komadu s njim. Onda ga obloŹi tuèem. ³A naèini i sav pribor za Źrtvenik: lonce, strugaèe, kotliæe, viljuške i kadionike; sav mu je ovaj pribor naèinio od tuèa. ⁴Za Źrtvenik zatim naèini rešetku u obliku mreŹice od tuèa ispod izboèine; zahvaæala mu je do sredine. ⁵Salije èetiri koluta na èetiri ugla tuèane rešetke da sluŹe kao kvake za motke. ⁶Motke naèini od bagremova drva pa ih obloŹi tuèem. ⁷Onda provuèe motke kroz kolutove na objema stranama Źrtvenika da se na njima nosi. Napravio ga je šuplja - od dasaka. ⁸A zatim, od zrcala Źena koje su posluŹivale na vratima Šatora sastanka, naèini tuèani umivaonik i tuèani stalak za nj. ⁹Onda naèini dvorište. Na juŹnoj strani dvorišta bijahu zavjese od prepredenog lana, stotinu lakata duge. ¹⁰Njihovih dvadeset stupova sa dvadeset podnoŹja bilo je od tuèa, dok su kuke na stupovima i njihove šipke bile od srebra. ¹¹Od stotinu lakata bile su zavjese i sa sjeverne strane. Njihovih dvadeset stupova sa dvadeset podnoŹja bilo je od tuèa, dok su kuke na stupovima i njihove šipke bile od srebra. ¹²Sa zapadne strane bijahu zavjese od pedeset lakata, sa deset stupova i deset njihovih podnoŹja. Kuke su na stupovima i njihove šipke bile od srebra. ¹³Sprijeda, s istoka, zavjese od pedeset lakata. ¹⁴S jedne strane vrata zavjese su bile petnaest lakata, sa tri stupca i njihova tri podnoŹja. ¹⁵Tako i s druge strane - dakle, na obje strane dvorišnih vrata - bile su zavjese od petnaest lakata, sa tri stupca i njihova tri podnoŹja.

¹⁶Sve su zavjese oko dvorišta bile od prepredenog lana. ¹⁷Podnožja za stupove bila su od tuèa, a kuke na stupovima i njihove šipke od srebra. Vrhovi stupova bili su srebrom obloženi. Sve šipke na dvorišnim stupovima bijahu od srebra. ¹⁸Zavjesa na dvorišnim vratima - izvezena - bila je od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. Dvadeset je lakata bila duga; visoka, po širini, pet lakata kao i dvorišne zavjese. ¹⁹Bila su èetiri njihova stupa sa èetiri podnožja od tuèa. Kuke na stupovima bile su od srebra. Vrhovi stupova bili su srebrom obloženi, a njihove šipke bile su srebrne. ²⁰Svi koèiæi unutar Prebivališta bili su od tuèa. ²¹To je popis stvari za Prebivalište - Prebivalište Svjedoèanstva, koji je sastavljen na zapovijed Mojsijevu trudom levita pod vodstvom Itamara, sina sveæenika Arona. ²²Besalel, Urijev sin, iz koljena Hurova od plemena Judina napravio je sve što je Jahve Mojsiju naredio. ²³S njim je bio Oholiab, sin Ahisamakov, iz plemena Danova, rezbar, krojaè i vezilac za ljubièasto, crveno i tamnocrveno predivo i prepredeni lan. ²⁴Sve zlato što je utrošeno u radove oko Svetišta - zlato posveæeno prinosom - iznosilo je: dvadeset i devet talenata i sedam stotina trideset šekela u hramskim šekelima. ²⁵A srebro, sabrano prigodom upisivanja zajednice - ²⁶to jest beku po glavi, odnosno pola šekela prema hramskom šekelu, od svakoga koji je bio upisan, od dvadeset godina pa naprijed - iznosilo je: stotinu talenata i tisuæu sedam stotina sedamdeset i pet šekela u hramskim šekelima. Bilo je upisanih: šest stotina tri tisuæe i petsto pedeset. ²⁷Stotinu talenata srebra otišlo je za salijevanje podnožja Svetištu i zavjesi: sto podnožja od sto talenata - talenat za podnožje. ²⁸A od tisuæu sedam stotina sedamdeset i pet šekela naèinio je kuke za stupove, obložio njihove vrhove i napravio šipke za njih. ²⁹Tuè od žrtve prikaznice iznosio je sedamdeset talenata i dvije tisuæe èetiri stotine šekela. ³⁰Od njega je naèinio: podnožja za ulaz u Šator sastanka, žrtvenik od tuèa s njegovom tuèanom rešetkom i sav pribor za žrtvenik; ³¹dalje, podnožja oko dvorišta, podnožja za dvorišni ulaz; sve koèiæe za Prebivalište i sve koèiæe oko dvorišta.

Chapter 39

¹ Od ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva naprave lijepo izraðeno ruho za službu u Svetištu; naprave svetu odjeæu Aronu, kako je Jahve naredio Mojsiju. ²Opleæak naprave od zlata, ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. ³Skuju zlatne ploèice, a onda ih na niti izrežu da ih vještaèki uvezu u ljubièasto, crveno i tamnocrveno predivo i prepredeni lan. ⁴Za opleæak naprave poramenice koje su bile s njim sastavljene na svoja dva kraja; ⁵tkanica što je na njemu stajala bila je napravljena od zlata, ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana kao i on, i u jednome komadu s njim, kako je Jahve naredio Mojsiju. ⁶Kamenje oniksa optoèe obrubom od zlata. Na njima su, kao što se režu peèati, bila urezana imena Izraelovih sinova. ⁷Njih stave na poramenice opleæka da budu spomen-kamenje sinovima Izraelovim, kako je Jahve naredio Mojsiju. ⁸I naprsnik izrade radovima vještaka kao i opleæak: od zlata, ljubièastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. ⁹Naprsnik naèiniše èetverouglast, dvostruk;

bio je pedalj dug, pedalj širok, a predvostruđen. ¹⁰Umetnu u nj četiri reda dragulja. Prvi red bijaše od rubina, topaza i alema; ¹¹drugi red od smaragda, safira i ametista; ¹²treći red od hijacinta, ahata i leca; ¹³a četvrti red od krizolita, oniksa i jaspisa. Sve je bilo zlatom obrubljeno. ¹⁴Na kamenima su bila imena Izraelovih sinova. Na broj ih je bilo dvanaest, kao i njihovih imena. Bila su urezana kao i pečati - svaki kamen s imenom jednoga od dvanaest plemena. ¹⁵Za naprsnik naprave lančane od čistoga zlata kao zasukane uzice. ¹⁶Naprave zatim dva zlatna okvira i dva zlatna kolutića pa pričvrste oba kolutića za dva gornja ugla naprsnika. ¹⁷Sad privežu ovdje zasukane uzice od zlata za dva kolutića što su bila pričvršćena za uglove naprsnika. ¹⁸Druga dva kraja zasukanih uzica pričvrste za dva okvira. Tako ih povežu za poramenice oplećka sprijeda. ¹⁹Potom načine dva zlatna kolutića pa ih pričvrste za dva kraja naprsnika uz unutarnji rub, okrenut prema oplećku. ²⁰Još naprave dva zlatna kolutića te ih pričvrste za donji, prednji kraj poramenice oplećka, pokraj mjesta gdje se veže, povrhu tkanice oplećka. ²¹Svežu kolutiće naprsnika s kolutićima oplećka modrom vrpcom, tako da naprsnik stoji nad tkanicom oplećka i da se s oplećka ne mogne odvojiti, kako je Jahve Mojsiju naredio. ²²Naprave i ogrtač za oplećak, sav satkan od ljubičastog prediva. ²³U sredini je ogrtača bio prorez kao otvor na oklopu, prorez naokolo opšiven, da se ogrtač ne podere. ²⁴O donjem rubu ogrtača načine šipke od ljubičastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. ²⁵A načine i zvonca od čistoga zlata, pa zvonca privežu među šipke; sve naokolo donjeg ruba ogrtača između šipaka: ²⁶zvonca pa šipak, zvonca pa šipak okolo donjeg ruba ogrtača za vršenje službe, kako je Jahve naredio Mojsiju. ²⁷Zatim od otkanog lana načine košulje Aronu i njegovim sinovima; ²⁸a naprave i mitru od lana i kape od lana; platnene gaće načine od prepredenog lana. ²⁹I pasovi su bili od prepredenog lana i od ljubičastog, crvenog i tamnocrvenog prediva, iglama izvezeni, kako je Jahve Mojsiju naredio. ³⁰Načine i ploču, sveti vijenac, od čistoga zlata i na njoj urežu natpis kako se urezuje na pečatnome prstenu: "Posvećen Jahvi." ³¹Za nju privežu modru vrpcu da je mogu svezati na vrhu mitre, kako je Jahve naredio Mojsiju. ³²Tako su bili završeni svi radovi na Prebivalištu, Šatoru sastanka. Izraelci su sve načinili onako kako je Jahve Mojsiju naredio da načine. ³³Onda donesu Mojsiju Prebivalište, Šator i sav njegov pribor: njegove kuke, njegove trenice, njegove priječnice, njegove stupove i njegova podnožja; ³⁴pokrov od učenjenih ovnujskih koža, pokrov od finih koža, zavjesu za zaklon; ³⁵Kovčeg svjedočanstva s njegovim motkama i Pomirilištem; ³⁶stol i sav njegov pribor, prinesene hljebove, ³⁷svijećnjak od čistoga zlata s njegovim svijećama - svijeće već u red stavljene - i sav njegov pribor i ulje za svjetlo; ³⁸zlatni žrtvenik, ulje za pomazanje, miomirisni tamjan i zavjesu za ulaz Šatora; ³⁹žrtvenik od tuča s tučanom rešetkom; njegove motke i sav njegov pribor; umivaonik i njegov stalak; ⁴⁰zavjese za dvorište; njihove stupove i njihova podnožja, zavjesu za dvorišni ulaz, njegova užeta i njihove kočice - sav pribor za službu u Prebivalištu, za Šator sastanka; ⁴¹lijepo izrađeno ruho za službu u Svetištu - svetu odjeću za svećenika Arona i odijela za svećeničku službu njegovih sinova. ⁴²Upravo kako je Jahve Mojsiju naredio, tako su Izraelci sav posao obavili. ⁴³Mojsije pregleda sve radove i utvrdi da su ih dovršili: kako je Jahve naredio, onako su ih i napravili. I Mojsije ih blagoslovi.

Chapter 40

¹ Reèe Jahve Mojsiju: ²"Na prvi dan prvoga mjeseca podigni Prebivalište, Šator sastanka. ³Ondje postavi Kovèeg svjedoèanstva, onda Kovèeg zakloni zavjesom. ⁴Potom unesi stol i što na nj spada poredaj; unesi i svijeænjak i svijeæe mu pripremi. ⁵A zlatni žrtvenik za kaðenje postavi pred Kovèeg svjedoèanstva. Onda objesi zastor nad ulazom u Prebivalište. ⁶Stavi žrtvenik za žrtve paljenice pred ulaz Prebivališta, Šatora sastanka. ⁷Izmeðu Šatora sastanka i žrtvenika smjesti umivaonik i u nj nalij vode. ⁸Naokolo napravi dvorište i objesi zastor nad dvorišnim ulazom. ⁹Zatim uzmi ulja za pomazanje pa pomaži Prebivalište i sve što je u njemu; posveti ga i sav njegov pribor, pa æe svetim postati. ¹⁰Pomaži potom žrtvenik za žrtve paljenice i sav njegov pribor; posveti žrtvenik i presvetim æe žrtvenik postati. ¹¹Pomaži umivaonik s njegovim stalkom: posveti ga! ¹²Dovedi zatim Arona i njegove sinove na ulaz Šatora sastanka pa ih operi vodom. ¹³Stavi onda na Arona posveæenu odjeæu; pomaži ga i posveti da mi služi kao sveæenik. ¹⁴Dovedi i njegove sinove, na njih stavi košulje ¹⁵i pomaži ih, kako si pomazao i njihova oca, da mi služe kao sveæenici. Njihovo pomazanje neka ih uvede u vjeèno sveæenstvo u sve njihove naraštaje." ¹⁶Tako Mojsije uèini. Kako mu je Jahve naredio, sve je tako i uèinio. ¹⁷Prvoga dana prvoga mjeseca druge godine Prebivalište bi podignuto. ¹⁸Ovako Mojsije namjesti Prebivalište: razmjesti njegova podnožja, onda uspravi njegove trenice, zatim postavi prijeènice i podiže stupove. ¹⁹Zatim raspne Šator nad Prebivalište, a povrh njega stavi pokrov Šatora, kako je Jahve Mojsiju naredio. ²⁰Uze onda Svjedoèanstvo i stavi ga u Kovèeg; na Kovèeg postavi motke; onda stavi Pomirilište ozgo na Kovèeg. ²¹Potom unese Kovèeg u Prebivalište; objesi zavjesu za zaklon. Tako zastre Kovèeg svjedoèanstva, kako je Jahve i naredio Mojsiju. ²²Zatim postavi stol u Šator sastanka, Prebivalištu sa sjeverne strane, ali izvan zavjese. ²³Po njemu poreda kruhove pred Jahvom, kako je Jahve naredio Mojsiju. ²⁴Onda smjesti svijeænjak u Šator sastanka naprama stolu, na južnoj strani Prebivališta. ²⁵I postavi svjetiljke pred Jahvom, kako je Jahve naredio Mojsiju. ²⁶Zlatni žrtvenik smjesti u Šator sastanka, pred zavjesu. ²⁷Na njemu zapali miomirisnog tamjana, kako je Jahve naredio Mojsiju. ²⁸Poslije toga stavi zavjesu na ulaz u Prebivalište. ²⁹Kod ulaza u Prebivalište, u Šator sastanka, postavi žrtvenik za žrtve paljenice. Na njemu prinese žrtvu paljenicu i žrtvu od žita, kako je Jahve naredio Mojsiju. ³⁰Izmeðu Šatora sastanka i žrtvenika smjesti umivaonik pa u nj ulije vode za pranje. ³¹Iz njega su Mojsije, Aron i njegovi sinovi prali svoje ruke i svoje noge. ³²A prali su se kad su ulazili u Šator sastanka i kad su pristupali k žrtveniku, kako je Jahve naredio Mojsiju. ³³Napokon Mojsije napravi dvorište oko Prebivališta i žrtvenika i postavi zavjesu na dvorišnim vratima. Tako Mojsije završi taj posao. ³⁴A onda oblak prekri Šator sastanka i slava Jahvina ispuni Prebivalište. ³⁵Mojsije nije mogao uæi u Šator sastanka zbog oblaka koji je na njemu stajao i slave Jahvine koja je ispunjala Prebivalište. ³⁶Sve vrijeme njihova putovanja, kad god bi se oblak digao s Prebivališta, Izraelci bi krenuli; ³⁷ali ako se oblak ne bi digao, ni oni ne bi na put polazili sve do dana dok se ne bi digao. ³⁸Jer sve vrijeme njihova putovanja oblak Jahvin danju stajaše nad Prebivalištem, a noæu bi se u oblaku pojavila vatra vidljiva svemu domu Izraelovu.

Leviticus

Chapter 1

¹ Zovnu Jahve Mojsija te mu iz Šatora sastanka reèe: ²"Govori Izraelcima i kaži im: 'Kad tko od vas želi prinijeti Jahvi žrtvu od stoke, prinijet æe je ili od krupne ili od sitne stoke. ³Ako njegov prinos za žrtvu paljenicu bude od krupne stoke, neka prinese muško bez mane. Neka ga dovede k ulazu u Šator sastanka da pred Jahvom bude primljen. ⁴Neka stavi svoju ruku na glavu žrtve paljenice da mu za njegovo ispaštanje bude primljena. ⁵Neka zatim zakolje junca pred Jahvom. A Aronovi sinovi, sveæenici, neka prinesu krv. Neka njome zapljusnu sve strane žrtvenika koji stoji pred ulazom u Šator sastanka. ⁶Potom neka se žrtva sadre i rasijeèe na dijelove. ⁷Neka sinovi Aronovi, sveæenici, nalože vatru na žrtveniku i na vatru metnu drva. ⁸Neka zatim sinovi Aronovi, sveæenici, naslažu dijelove, s glavom i lojem, na drva što su na vatri na žrtveniku. ⁹Drobina i noge neka se operu u vodi. A onda neka sveæenik sve sažeže u kad na žrtveniku. To je žrtva paljenica, žrtva paljena Jahvi na ugodan miris.' ¹⁰Ako bi htio prinijeti za žrtvu paljenicu od sitne stoke - od ovaca ili koza - neka prinese muško bez mane. ¹¹Neka ga zakolje pred Jahvom, na žrtveniku sa sjeverne strane. Neka zatim Aronovi sinovi, sveæenici, zapljusnu žrtvenik krvlju sa svih strana. ¹²Potom neka je rasijeku na dijelove, a sveæenik neka ih, s glavom i lojem, naslaže na drva što su na vatri na žrtveniku. ¹³Drobina i noge neka se operu u vodi. Onda sveæenik neka sve prinese i na žrtveniku sažeže. To je žrtva paljenica, žrtva paljena Jahvi na ugodan miris. ¹⁴Ako bi hto prinijeti Jahvi ptice kao žrtvu paljenicu, neka onda prinese grlicu ili golubiaæa. ¹⁵Neka ga sveæenik prinese k žrtveniku i, zavrnuvši mu vratom, otkine glavu i na žrtveniku sažeže. Zatim neka mu krv iscijedi žrtveniku sa strane. ¹⁶Neka mu gušu i perje ukloni i pobaca ih na istoènu stranu žrtvenika, na mjesto za otpatke. ¹⁷Neka ga raspори duž obaju krila, ali neka ih ne rastavlja. Onda neka ga sveæenik na žrtveniku sažeže na drvima što su na vatri. To je žrtva paljenica, žrtva paljena Jahvi na ugodan miris."

Chapter 2

¹ "Kad tko želi prinijeti Jahvi žrtvu prinosnicu, neka njegov dar bude od najboljeg brašna; neka ga polije uljem i na nj stavi tamjana. ²Neka ga onda donese Aronovim sinovima, sveæenicima. Zatim neka zagrabi šaku od toga brašna i ulja i sav tamjan, pa neka sveæenik na žrtveniku to sažeže u kad za spomen-žrtvu. To je žrtva paljena Jahvi na ugodan miris. ³A što od žrtve prinosnice ostane, neka pripadne Aronu i njegovim sinovima - najsvetije od žrtava Jahvi paljenih. ⁴Ako za žrtvu prinosnicu želiš prinijeti tijesta peèena u peæi, neka to budu beskvasne pogaèe od najboljeg brašna, zamiješene u ulju, ili beskvasne prevrte uljem namazane. ⁵Ako tvoj dar bude žrtva prinosnica

pečena na tavi, neka bude od najboljeg brašna, neukvasana i u ulju zamiješana. ⁶U komade je izlomi i po njima ulja polij: žrtva je to prinosnica. ⁷Bude li tvoja prinosnica kuhana u kotluši, neka bude od najboljeg brašna, pripravljena s uljem. ⁸Donosi Jahvi žrtvu prinosnicu tako pripravljenu! Neka se preda svećeniku, a on će je polagati na žrtvenik. ⁹Neka svećenik odvoji od žrtve prinosnice dio kao spomen-žrtvu, pa neka ga sažeže u kad na žrtveniku - kao žrtvu paljenu Jahvi na ugodan miris! ¹⁰A što od žrtve prinosnice ostane, neka pripadne Aronu i njegovim sinovima - najsvetije od žrtava Jahvi paljenih. ¹¹Nikakva žrtva prinosnica koju budeš prinosio Jahvi neka ne bude priređivana s kvasom, jer ne smiješ u kad sažigati ni kvasa ni meda kao žrtvu paljenicu. ¹²Prinosite ih Jahvi kao prvine plodova, ali neka se sa žrtvenika ne viju na ugodan miris. ¹³Svaku svoju žrtvu prinosnicu posoli. Ne ostavljaj svoje žrtve prinosnice bez soli Saveza sa svojim Bogom: sa svakim svojim prinosom prinesi i sol. ¹⁴Ako prinosiš Jahvi žrtvu prinosnicu od prvina, prinesi tu žrtvu od prvina svojih plodova u obliku klasa pržena na vatri ili brašna od samljevenog zrnja. ¹⁵Dodaj još ulja i na nju stavi tamjana. To je žrtva prinosnica. ¹⁶Onda neka svećenik sažeže u kad za spomen-žrtvu dio kruha i ulja i sav tamjan kao žrtvu Jahvi paljenu."

Chapter 3

¹ "Ako tko prinosi žrtvu prièesnicu te ako prinosi goveèe - žensko ili muško - neka je bez mane što prinosi pred Jahvom. ²Neka stavi svoju ruku na glavu svoje žrtve i zakolje je na ulazu u Šator sastanka. Neka zatim Aronovi sinovi, svećenici, zapljusnu krvlju sve strane žrtvenika. ³Od žrtve prièesne, kao žrtvu paljenu, neka prinese loj što omotava drobinu, sav loj što je oko drobine; ⁴oba bubrega i loj što je na njima i na slabinama; pa privjesak s jetre: neka i njega s bubrezima izvadi. ⁵Zatim neka Aronovi sinovi te dijelove sažegu na žrtveniku sa žrtvom paljenicom koja bude na drvima na vatri. To neka je žrtva paljena Jahvi na ugodan miris. ⁶Ako tko prinosi za žrtvu prièesnicu od sitne stoke Jahvi, neka prinese bez mane, bilo muško ili žensko. ⁷Ako na dar prinosi ovcu, neka je prinese pred Jahvom. ⁸Neka stavi svoju ruku na glavu svoje žrtve i neka je zakolje pred Šatorom sastanka. Zatim neka Aronovi sinovi zapljusnu njezinom krvlju sve strane žrtvenika. ⁹Od žrtve prièesnice neka prinesu žrtvu paljenu Jahvi: njezin loj, cio pretili rep, otkinuvši ga tik uz hrptenjaèu; loj što omotava drobinu, sav loj što je oko drobine; ¹⁰oba bubrega i loj što je na njima i na slabinama; pa privjesak s jetre: neka i njega s bubrezima izvadi. ¹¹Onda neka svećenik to sažeže na žrtveniku u kad - kao hranu vatre u èast Jahvi. ¹²Ako li prinosi kozu, neka je prinese pred Jahvom: ¹³neka stavi svoju ruku na glavu svoje žrtve i neka je zakolje pred Šatorom sastanka. Neka zatim Aronovi sinovi zapljusnu njezinom krvlju sve strane žrtvenika. ¹⁴Onda neka od nje prinese, kao paljenu žrtvu Jahvi, loj što omotava drobinu, sav loj što je oko drobine; ¹⁵oba bubrega i loj što je na njima i na slabinama; pa privjesak s jetre; neka i njega s bubrezima izvadi. ¹⁶Onda neka ih svećenik sažeže na žrtveniku - žrtvu paljenu Jahvi na ugodan miris. Sav loj pripada Jahvi. ¹⁷Neka ovo bude

zakon za sva vremena svim vašim naraštajima u kojem god mjestu budete boravili: nipošto ne smijete jesti ni loja ni krvi."

Chapter 4

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Ovako kaži Izraelcima: 'Ako se tko nehotice ogriješi o bilo koju Jahvinu zapovijed te učini što je zabranjeno činiti: ³Bude li to pomazanjem posvećeni svećenik koji pogriješi i navuče tako krivnju na narod, onda za grijeh koji učini neka prinese Jahvi jedno grlo krupne stoke, jednoga junca bez mane, kao žrtvu okajnicu. ⁴Neka junca dovede pred Jahvu do ulaza u Šator sastanka; neka juncu na glavu položi svoju ruku i onda junca zakolje pred Jahvom. ⁵Zatim neka pomazanjem posvećeni svećenik uzme krvi od junca i donese je u Šator sastanka. ⁶Onda neka svećenik zamoči svoj prst u krv i tom krvlju neka sedam puta poškropi prednju stranu zavjese Svetišta, pred Jahvom. ⁷Potom neka svećenik stavi te krvi na rogove žrtvenika za miomirisni kad koji se dimi pred Jahvom u Šatoru sastanka. Svu ostalu krv od junca neka izlije podno žrtvenika za žrtve paljenice što se nalazi na ulazu u Šator sastanka. ⁸Iz junca što ga prinosi kao žrtvu okajnicu neka izvadi: loj što omotava drobinu, sav loj što je oko drobine; ⁹oba bubrega i loj što je na njima i na slabinama, privjesak s jetre; neka i njega izvadi s bubrezima; ¹⁰onako kako se uzima dio iz vola žrtve prièsnice. Neka ih zatim svećenik sažeže u kad na žrtveniku za žrtve paljenice. ¹¹Kožu od junca, sve meso od njega, njegovu glavu, njegove noge, drobinu i njegovu nečist ¹²- svega junca - neka iznese na čisto mjesto izvan tabora gdje se pepeo izasiplje i neka ga spali na vatri od drva; tu na pepelu neka se junac spali.'" ¹³"Ako sva izraelska zajednica nehotično pogriješi počinivši što god što je Jahve zabranio pa tako postanu krivi a ne budu svjesni krivnje, ¹⁴onda, kad se sazna za učinjeni prijestup, neka zajednica prinese jedno grlo krupne stoke - jednoga junca bez mane - kao žrtvu okajnicu. Neka ga dovedu pred Šator sastanka. ¹⁵Tu pred Jahvom neka starješine zajednice polože svoje ruke juncu na glavu. Neka se onda junac zakolje pred Jahvom. ¹⁶Neka zatim pomazanjem posvećeni svećenik donese krvi od junca u Šator sastanka; ¹⁷neka svećenik zamoči svoj prst u krv i sedam puta poškropi prednju stranu zavjese, pred Jahvom. ¹⁸Neka zatim stavi krvi na rogove žrtvenika koji se nalazi pred Jahvom u Šatoru sastanka. Svu ostalu krv neka izlije podno žrtvenika za žrtve paljenice što se nalazi na ulazu u Šator sastanka. ¹⁹S junca neka skine sav loj i sažeže ga u kad na žrtveniku. ²⁰I s juncem neka uradi kako je uradio s onim juncem žrtve okajnice - tako neka učini i s tim. I pošto svećenik nad članovima zajednice izvrši obred pomirenja, bit će im oprošteno. ²¹Neka odnese junca izvan tabora i spali ga kako je spalio i prvoga junca. To je žrtva za prijestup zajednice." ²²"Ako nehotično pogriješi glavar i učini što god što je Jahve, Bog njegov, zabranio i tako sagriješi, ²³onda, kad ga obznane o prijestupu koji je počinio, neka kao svoj prinos donese muško jare bez mane. ²⁴Položivši svoju ruku jaretu na glavu, neka ga zakolje na mjestu gdje se kolju pred Jahvom žrtve paljenice. To je žrtva okajnica. ²⁵Svećenik neka uzme na svome prstu krvi od žrtve okajnice pa je stavi na rogove žrtvenika za žrtve paljenice. A svu ostalu krv

neka izlije podno žrtvenika za žrtve paljenice. ²⁶Sav loj neka sažeže u kad na žrtveniku kao i loj sa žrtve prièesnice. Neka tako sveæenik nad glavaram izvrši obred pomirenja za njegov grijeh, pa æe mu biti oprosteno." ²⁷"Ako tko od obiènoga puka nehotièno pogriješi uèinivši štogod što je Jahve zabranio i tako sagriješi, ²⁸onda, kad ga obznane o prijestupu koji je poèinio, neka kao svoj prinos za grijeh koji je poèinio donese žensko jare bez mane. ²⁹Neka stavi svoju ruku na glavu okajnice i zakolje žrtvu okajnicu na mjestu za žrtve paljenice. ³⁰Neka sveæenik uzme krvi na svome prstu pa je stavi na rogove žrtvenika za žrtve paljenice. A svu ostalu krv neka izlije podno žrtvenika. ³¹Neka zatim izvadi sav njezin loj kao što se vadi loj iz žrtve prièesnice; neka ga onda sveæenik sažeže u kad na žrtveniku kao ugodan miris Jahvi. Kad sveæenik izvrši nad tim èovjekom obred pomirenja, bit æe mu oprosteno. ³²Ako bi tko htio dovesti janje kao žrtvu okajnicu, neka dovede žensko bez mane. ³³Položivši svoju ruku na glavu žrtve okajnice, neka je zakolje kao žrtvu okajnicu na mjestu gdje se kolju žrtve paljenice. ³⁴Neka onda sveæenik uzme krvi od žrtve okajnice na svome prstu pa je stavi na rogove žrtvenika za žrtve paljenice. A svu ostalu krv neka izlije podno žrtvenika. ³⁵Neka zatim izvadi sav njezin loj kao što se vadi loj iz žrtve prièesnice. Neka to sveæenik sažeže u kad povrh žrtava paljenih Jahvi u èast. Neka tako sveæenik izvrši nad tim èovjekom obred pomirenja za grijeh koji je poèinio, pa æe mu biti oprosteno."

Chapter 5

¹ "Zgriješi li tko tako što èuje rijeèi proklinjanja a odbije da svjedoèi iako je mogao biti svjedokom jer je ili sam vidio ili doznao pa tako nosi krivnju na sebi; ²ili ako tko dirne kakav neèist predmet, strv neèiste zvijeri, strv neèista živinèeta ili strv neèista puzavca - i u neznanju postane neèist i odgovoran; ³ili kad se tko dotakne neèistoæe èovjeèje, bilo to što mu drago od èega se neèistim postaje i toga ne bude svjestan, kad dozna, biva odgovoran; ⁴nadalje, kad tko nepromišljeno izusti zakletvu na dobro ili zlo - na što se veæ èovjek nepromišljeno zaklinje - i toga ne bude svjestan, onda, kad dozna, biva odgovoran; ⁵ako, dakle, tko postane odgovoran u bilo èemu od toga, neka prizna poèinjeni grijeh. ⁶I neka prinese Jahvi kao žrtvu naknadnicu za poèinjeni grijeh jednu ženku od sitne stoke, janje ili kozle, kao žrtvu okajnicu. Neka sveæenik izvrši nad njim obred pomirenja koji æe ga osloboditi od njegova grijeha." ⁷"Ako mu sredstva ne dopuštaju da pribavi glavu sitne stoke, neka Jahvi, kao naknadnicu za poèinjeni grijeh, prinese dvije grlice ili dva golubiæa; jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. ⁸Neka ih donese sveæeniku, a on neka najprije prinese ono što je odreðeno kao žrtva okajnica. Stisnuvši ga za vrat, neka mu slomi šiju, ali neka glave ne otkida. ⁹Neka krvlju žrtve poškropi žrtvenik sa strane, a ostatak krvi neka se iscijedi podno žrtvenika. To je žrtva okajnica. ¹⁰Onda neka drugo prinese kao žrtvu paljenicu prema propisu. Neka tako sveæenik nad tim èovjekom izvrši obred pomirenja za grijeh koji je poèinio, i bit æe mu oprosteno. ¹¹Ako mu sredstva ne dopuštaju da pribavi dvije grlice ili dva golubiæa, neka Jahvi, u zadovoljštinu za poèinjeni grijeh, prinese jednu desetinu efe njaboljeg

brašna. Ulja u nj neka ne ulijeva niti na nj tamjana stavlja jer je žrtva okajnica. ¹²Kada to donese svećeniku, neka svećenik zagrabi punu pregršt kao spomen-žrtvu i na žrtveniku sažeže u èast Jahvi povrh paljenih žrtava. To je žrtva okajnica. ¹³Neka tako svećenik izvrši nad tim èovjekom obred pomirenja za grijeh koji je poèinio u bilo kojem od tih sluèajeva, pa æe mu biti oprošteno. Ono ostalo neka pripadne svećeniku kao i od žrtve prinosnice." ¹⁴Još reèe Jahve Mojsiju: ¹⁵"Ako tko poèini pronevjerjenje ogriješivši se nehotièno o svete stvari Jahvine, neka za naknadu, kao žrtvu naknadnicu, prinese Jahvi, iz svoga stada, ovna bez mane, vrijedna - po tvojoj procjeni - najmanje dva šekela srebra - prema cijeni hramskog šekela. ¹⁶Neka nadoknadi koliko se ogriješio o svete stvari i tome doda još petinu i neka dadne svećeniku. Neka svećenik nad njim izvrši obred pomirenja ovnom žrtve naknadnice, i bit æe mu oprošteno. ¹⁷Ako tko i ne znajuæi pogriješi i uèini što god što je Jahve zabranio, kriv je, pa neka snosi posljedice svoje krivnje. ¹⁸Neka svećeniku dovede za naknadnicu iz svoga stada ovna bez mane, prema tvojoj procjeni. Neka svećenik nad tim èovjekom izvrši obred pomirenja za pogrešku što je poèinio u neznanju, i bit æe mu oprošteno. ¹⁹To je žrtva naknadnica; on je doista bio odgovoran Jahvi." ²⁰Jahve još reèe Mojsiju: ²¹"Kad se tko ogriješi i poèini pronevjeru prema Jahvi prevarivši svoga bližnjega u pologu ili pohrani, a tako i kraðom ili iskorištavanjem svoga bližnjega; ²²ili, naðe li što je bilo izgubljeno pa slaže i krivo se zakune u bilo kojem grijehu što ga èovjek može uèiniti; ²³ako tko tako pogriješi i kriv postane, onda ono što je kraðom oduzeo ili što je iskorištavanjem namakao; ili polog što mu je bio povjeren; ili izgubljenu stvar što ju je našao; ²⁴ili ono za što se bio krivo zakleo - neka u cijelosti vrati i, dodavši tome petinu, neka dadne onome kome pripada istoga dana kad spozna svoju krivnju. ²⁵Neka potom svećeniku za naknadu, kao žrtvu naknadnicu Jahvi, dovede iz svog stada jednoga ovna bez mane, prema tvojoj procjeni, ²⁶a svećenik neka nad tim èovjekom izvrši obred pomirenja pred Jahvom, i bit æe mu oprošteno, ma kakvo bilo nedjelo kojega je krivac."

Chapter 6

¹ Jahve još reèe Mojsiju: ²"Naredi Aronu i njegovim sinovima: 'Ovakav je obred za žrtvu paljenicu: žrtva paljenica neka ostane na žeravi na žrtveniku svu noæ do jutra; i vatra neka neprestano gori na žrtveniku. ³Neka svećenik stavi na se lanenu košulju, na svoje tijelo neka navuèe lanene gaæe; zatim neka zgrne zamašæeni pepeo u što je vatra pretvorila žrtvu paljenicu na žrtveniku i neka ga stavi pokraj žrtvenika. ⁴Potom neka svuèe svoje ruho i na se obuèe drugo te neka odnese zamašæeni pepeo na èisto mjesto izvan tabora. ⁵Vatra na žrtveniku mora uvijek gorjeti; ne smije se gasiti. Neka svako jutro svećenik na nju naloži drva i onda na nju naslaže žrtvu paljenicu. Tu neka u kad sažiže loj sa žrtava prièesnica. ⁶Neka na žrtveniku trajno gori vatra; neka se ne gasi.'" ⁷"Ovo je obred za žrtvu prinosnicu: neka je Aronovi sinovi pronose u nazoènosti Jahve pred žrtvenikom. ⁸Pošto jedan od njih zagrabi pregršt najboljeg brašna i ulja sa žrtve prinosnice i sav tamjan što bude na njoj, pošto to sažeže na žrtveniku kao spomen-žrtvu, ugodan miris Jahvi, ⁹neka

ostatak u obliku beskvasnih kruhova pojedu Aron i njegovi sinovi; neka ga jedu na posveæenu mjestu - u dvorištu Šatora sastanka. ¹⁰Neka se ne peæe s kvascem. To je dio ųrtava meni paljenih ųto im ga ja dajem - dio najsvetiji, jednako kao i ųrtva okajnica i kao ųrtva naknadnica. ¹¹Svaki muųkarac Aronova potomstva moųe jesti taj dio od ųrtava paljenih Jahvi, i to je vjeæni zakon za sve vaųe naraųtaje: i tko ih se god dotakne, bit æe posveæen." ¹²Jahve joų reæe Mojsiju: ¹³"Neka Aron i njegovi sinovi na dan svoga pomazanja prinesu Jahvi ovaj prinos: desetinu efe najboljeg braųna kao redovitu ųrtvu prinosnicu, polovinu ujutro, a polovinu uveæer. ¹⁴Neka bude pripravljena u tavi na ulju. Donesi je dobro namoæenu i prinesi Jahvi kao ugodan miris, kao ųrtvu prinosnicu od viųe komada. ¹⁵Neka je tako pripravi sveæenik koji od njegovih sinova bude pomazan da ga naslijedi. To je vjeæni zakon. Neka se ta ųrtva Jahvi sva saųeųe! ¹⁶Svaka sveæeniæka ųrtva prinosnica treba da bude posve spaljena; neka se od nje ne jede." ¹⁷Joų reæe Jahve Mojsiju: ¹⁸"Kaųi Aronu i njegovim sinovima: 'Ovo je obred ųrtvovanja za grijeh: ųrtva okajnica neka se zakolje pred Jahvom na mjestu gdje se kolje ųrtva paljenica - presveta je! ¹⁹Sveæenik koji prinosi tu ųrtvu okajnicu neka od nje i jede; neka se ona jede na posveæenu mjestu, u dvorištu Šatora sastanka. ²⁰Tko se god dotakne njezina mesa bit æe posveæen; ako krv poųtrapa odijelo, poųtrapani dio neka se ispere na posveæenu mjestu. ²¹A posuda od ilovaæe u kojoj bude meso kuhano neka se razbije; a ako bude kuhano u posudi od tuæa, neka se istare i vodom ispere. ²²Svaki muųki od sveæeniæke loze moųe od nje jesti - presveta je! ²³Ali nijedna ųrtva okajnica od koje je krv donesena u Šator sastanka za obred pomirenja u Svetiųtu neka se ne jede, nego na vatri spali.'"

Chapter 7

¹ "Ovo je obred za ųrtvu naknadnicu. ²Nadasve je sveta! Neka se ųrtva naknadnica zakolje na mjestu gdje se kolju ųrtve paljenice, a njezinom krvlju neka sveæenik zapljusne sve strane ųrtvenika. ³Zatim neka prinese sav loj s nje: pretili rep, loj ųto omotava drobinu, ⁴oba bubrega i loj ųto je na njima i na slabinama; pa privjesak s jetre: neka i njega izvadi s bubreųima! ⁵Neka ih sveæenik saųeųe na ųrtveniku kao ųrtvu u æast Jahvi paljenu. To je ųrtva naknadnica. ⁶Svaki muųki od sveæeniæke loze moųe od nje jesti. Neka je jedu na posveæenu mjestu - presveta je! ⁷Kakva je ųrtva okajnica, takva je i ųrtva naknadnica; jedno je pravilo za njih: neka pripadne sveæeniku koji njome vrųi obred pomirenja. ⁸Tako isto koųa od ųrtve koju tko preda sveæeniku da bude prinesena za ųrtvu paljenicu neka pripadne sveæeniku. ⁹Nadalje, svaka ųrtva prinosnica ųto bude peæena u peæi, kao i svaka ųto bude zgotovljena u kotluųi ili na tavi, neka pripadne sveæeniku koji je prinosi. ¹⁰A svaka ųrtva prinosnica, zamijeųena s uljem ili nasuho, neka pripadne svim Aronovim sinovima bez razlike!" ¹¹"Ovo je obred za ųrtvu priæesnicu koja æe se prinositi Jahvi. ¹²Ako se prinosi u zahvalu, neka se zajedno sa ųrtvom zahvalnicom prinesu i beskvasne pogaæe uljem zamijeųene; beskvasne prevrte uljem namazane i kolaæi od najboljeg braųna, zamijeųeni uljem. ¹³Ovaj prinos, nadopunjen kolaæima od ukvasanoga tijesta, neka se prinosi zajedno sa ųrtvom priæesnicom u

zahvalu. ¹⁴Od svake ovakve žrtve neka se prinese po jedan kolaè na dar Jahvi. To neka bude za sveæenika koji zapljuskuje krv od žrtve prièesnice. ¹⁵A meso žrtve prièesnice neka se pojede istoga dana kad bude žrtvovana; neka se od nje ne ostavlja ništa za sutradan. ¹⁶A bude li prinos žrtva zavjetnica ili žrtva dragovoljna, neka se jede na dan kad se žrtva prinosi. Što ostane od nje neka se jede sutradan. ¹⁷A što još mesa od žrtve preteèe, neka se treæi dan na vatri spali." ¹⁸"Ako bi tko jeo meso žrtve prièesnice i treæi dan, žrtva neæe biti primljena niti æe onome koji je prinosi biti uraèunata. To je meso kvarno, i onaj koji od toga jede neka i posljedice krivnje snosi! ¹⁹Meso koje se dotakne bilo èega neèista neka se ne jede nego na vatri spali! Inaèe, tko je god èist može jesti meso. ²⁰A tko bi neèist jeo mesa od žrtve prièesnice što je bila Jahvi prinesena takav neka se iskorijeni iz svoga naroda. ²¹Kad se tko dotakne bilo èega neèista - bila to neèist èovjeèja, kakva neèista životinja ili bilo kakvo neèisto stvorenje - pa pojede mesa od žrtve prièesnice koja je prinesena Jahvi takav neka se iskorijeni iz svoga naroda!" ²²Reèe Jahve Mojsiju: ²³"Ovako kaži Izraelcima: 'Ne jedite loja ni volujskoga, ni ovèjega, ni kozjega. ²⁴Loj sa životinje koja uginge, ili koju divlje zvijeri razderu, može se upotrijebiti za bilo što, ali ga ne smijete jesti. ²⁵Tko god jede loj od životinje koja se može prinijeti Jahvi kao žrtva paljenica takav neka se iskorijeni iz svoga naroda. ²⁶Ne smijete uživati krvi ni od ptica ni od stoke ni u kojem svome prebivalištu. ²⁷Tko bi god uživao bilo kakvu krv neka se iskorijeni iz svoga naroda.'" ²⁸Jahve još reèe Mojsiju: ²⁹"Ovako kaži Izraelcima: 'Prinos Jahvi od žrtve prièesnice mora donijeti onaj koji Jahvi prinosi žrtvu prièesnicu. ³⁰Svojim vlastitim rukama neka prinese Jahvi žrtvu paljenicu; neka prinese loj i grudi; grudi neka se prinesu pred Jahvom kao žrtva prikaznica. ³¹Neka sveæenik sažeže loj na žrtveniku, a grudi neka pripadnu Aronu i njegovim sinovima. ³²Desno pleæe od svojih žrtava prièesnica dajte sveæeniku na dar. ³³Onome Aronovu sinu koji bude prinosio krv i loj sa žrtve prièesnice neka u dio pripadne desno pleæe. ³⁴Jer ja uzimam od Izraelaca grudi od žrtava prièesnica što se prinose kao žrtva prikaznica i pleæe žrtve podizalice te ih predajem sveæeniku Aronu i njegovim sinovima. To je trajna odredba za Izraelce. ³⁵To je dohodak Aronov i njegovih sinova od žrtava paljenih u èast Jahvi; dodjeljuje im se od onog dana kad se dovedu da vrše sveæenièku službu u èast Jahvi. ³⁶Jahve je naredio da im se od dana kad budu pomazani to daje kao pristojbina od Izraelaca. To je trajna odredba za njihove naraštaje.'" ³⁷To je obred za žrtvu paljenicu, prinosnicu, okajnicu, naknadnicu, žrtvu posvetnicu i žrtvu prièesnicu ³⁸koji je Jahve naredio Mojsiju na Sinajskom brdu kad je zapovjedio Izraelcima da Jahvi u Sinajskoj pustinji prinose žrtve.

Chapter 8

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Uzmi Arona, a s njim i njegove sinove; ruho, ulje pomazanja, junca žrtve okajnice, dva ovna i košaru beskvasnih kruhova ³te skupi svu zajednicu na ulazu u Šator sastanka." ⁴Mojsije uèini kako mu je Jahve naredio, i zajednica se sabra na ulazu u Šator sastanka. ⁵Tada Mojsije progovori zajednici: "Ovo je Jahve zpovjedio da se uèini." ⁶Izvede zatim Mojsije

Arona i njegove sinove pa ih u vodi oprao. ⁷Obuèe na nj haljinu, opasa ga pojasom, ogrnu ga ogrtaèem i stavi mu opleæak. Zatim ga opasa tkanicom opleæaka i njome pritegnu uza nj opleæak. ⁸Stavi mu naprsnik, a u naprsnik metnu Urim i Tumim. ⁹Na glavu mu stavi mitru, a sprijeda na mitru postavi zlatnu ploèicu - sveti vijenac - kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹⁰Uzme zatim Mojsije ulje pomazanja te pomaže Prebivalište i sve što je u njemu da ih posveti. ¹¹Sedam puta poškropi njime žrtvenik te pomaže žrtvenik i sav njegov pribor, umivaonik s njegovim stalkom da ih posveti. ¹²Izlije ulja pomazanja Aronu na glavu te ga pomaže da ga posveti. ¹³Potom Mojsije dovede Aronove sinove; na njih obuèe haljine, pasovima ih opaše i poveze im zavije, kako je Jahve Mojsiju naredio. ¹⁴Dovede potom junce žrtve okajnice. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke na glavu juncu žrtve okajnice. ¹⁵Zatim ga Mojsije zakolje. Onda uzme krvi pa je svojim prstom stavi na rogove oko žrtvenika. Tako žrtvenik oèisti. Zatim izlije krv podno žrtvenika; posveti ga, izvršivši na njemu obred pomirenja. ¹⁶Zatim Mojsije uzme sav loj što je bio oko drobine, privjesak s jetre, oba bubrega i njihov loj, pa to sažeže u kad na žrtveniku. ¹⁷A kožu od junca, njegovo meso i njegovu neèist spali u vatri izvan tabora, kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹⁸Dovede potom ovna za žrtvu paljenicu. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke ovnu na glavu. ¹⁹Sad ga Mojsije zakolje. Onda krvlju zapljusne žrtvenik sa svih strana. ²⁰Pošto isijeèe ovna na dijelove, Mojsije sažeže u kad glavu, dijelove i loj. ²¹U vodi opere drobinu i noge pa u kad sažeže na žrtveniku svega ovna. Bila je to žrtva paljenica na ugodan miris - žrtva u èast Jahvi paljena - kako je Jahve naredio Mojsiju. ²²Zatim dovede drugoga ovna, ovna za žrtvu posvetnicu. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke ovnu na glavu. ²³Mojsije ga zakolje. Onda uzme krvi pa stavi na resu Aronova desnog uha, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge. ²⁴Potom Mojsije dovede Aronove sinove, pa im stavi iste krvi na resu desnog uha, na palac desne ruke i na palac desne noge. Zatim Mojsije krvlju zapljusne žrtvenik sa svih strana. ²⁵Poslije toga uzme loj, pretili rep, loj što je bio oko drobine, privjesak s jetre, oba bubrega i njihov loj - i desno pleæe; ²⁶a iz košare beskvasnih kruhova, što je stajala pred Jahvom, uzme jednu beskvasnu pogaèu, jednu prevrtu s uljem i jedan kolaè i postavi ih na loj i desno pleæe. ²⁷Sve to položi na ruke Arona i na ruke njegovih sinova pa to prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. ²⁸Potom Mojsije opet to uzme s njihovih ruku i sažeže u kad na žrtveniku povrh žrtve paljenice. Bila je to žrtva posvetnica na ugodan miris, žrtva u èast Jahvi paljena. ²⁹Naposljetku Mojsije uzme grudi i prinese ih kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. To je bila pristojbina Mojsiju od ovna žrtve posvetnice, kako je Jahve Mojsiju naredio. ³⁰Zatim Mojsije uze ulja za pomazanje i krvi što je bila na žrtveniku te poškropi Arona i njegove haljine, a tako i njegove sinove i njihove haljine. Tako posveti Arona i njegove haljine; njegove sinove i njihove haljine. ³¹Onda reèe Mojsije Aronu i njegovim sinovima: "Skuhajte to meso na ulazu u Šator sastanka i ondje ga blagujte s kruhom što je u košari za žrtvu posvetnicu, kako sam naredio. Neka ga jedu Aron i njegovi sinovi! ³²A što od mesa i kruha ostane, spalite na vatri. ³³Sedam dana ne odlazite s ulaza Šatora sastanka - do dana kad se navrší rok vašega sveæenièkog posveæenja. Jer sedam dana treba za vaše posveæenje. ³⁴Kako se radilo danas, Jahve je naredio da se tako radi dalje, da se nad vama izvrši obred pomirenja. ³⁵Zato ostanite na ulazu Šatora sastanka sedam dana,

danju i noæu vršeæi što je Jahve naredio, da ne pomrete. Takvu sam ja zapovijed dobio." ³⁶Aron i njegovi sinovi uèiniše sve što je Jahve naredio preko Mojsija.

Chapter 9

¹ Osmoga dana Mojsije pozva Arona, njegove sinove i starješine Izraelove ²i reèe Aronu: "Uzmi jedno tele za žrtvu okajnicu, jednoga ovna za žrtvu paljenicu, oboje bez mane, i dovedi ih pred Jahvu. ³A Izraelcima reci ovako: 'Uzmite jednoga jarca za žrtvu okajnicu, tele i janje od godine, oboje bez mane, za žrtvu paljenicu; ⁴a junca i ovna za žrtvu prièesnicu da žrtvujete pred Jahvom; napokon prinosnicu, s uljem zamiješenu; jer æe vam se danas Jahve ukazati.'" ⁵Dovedu oni pred Šator sastanka što je Mojsije naredio; naprijed stupi sva zajednica i stane pred Jahvu. ⁶"Ovo je zapovijed", reèe Mojsije, "koju je Jahve izdao. Izvršite je, da vam se pokaže slava Jahvina." ⁷Zatim Mojsije reèe Aronu: "Stupi k žrtveniku, prinesi svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu i tako izvrši obred pomirenja za se i svoj dom; onda prinesi dar naroda i za nj izvrši obred pomirenja, kako je Jahve naredio." ⁸Aron se primaèe žrtveniku i zakla tele žrtve za svoj vlastiti grijeh. ⁹Zatim mu Aronovi sinovi donesu krvi. On u nju zamoèi svoj prst i stavi je na rogove žrtvenika. Potom ostalu krv izli podno žrtvenika. ¹⁰A loj, bubrege i privjesak s jetre žrtve okajnice sažeže u kad na žrtveniku, kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹¹Meso i kožu spali na vatri izvan tabora. ¹²Zakolje poslije toga žrtvu paljenicu, od koje mu sinovi Aronovi pruže krv. On njome zapljusne žrtvenik sa svih strana. ¹³Dodaju mu i žrtvu paljenicu, dio po dio, a tako i glavu, i on je sažeže u kad na žrtveniku. ¹⁴Drobinu i noge opere pa i njih na žrtveniku sažeže u kad povrh žrtve paljenice. ¹⁵Zatim prinese dar naroda. Uze jarca žrtve okajnice za grijehe naroda, zakla ga i prinese kao žrtvu okajnicu, isto onako kao i prijašnju. ¹⁶Donese potom žrtvu paljenicu i prinese je prema propisu. ¹⁷Donijevši poslije toga žrtvu prinosnicu, od nje zagrabi pregršt i sažeže na žrtveniku u kad povrh jutarnje žrtve paljenice. ¹⁸Napokon zakolje junca i ovna kao žrtvu prièesnicu za narod. Aronovi mu sinovi pruže krv, a on zapljusne žrtvenik sa svih strana; ¹⁹dodaju mu i loj s junca i ovna, pretili rep, loj oko drobine, bubrege i privjesak s jetre. ²⁰Metnuvši te masne dijelove na grudi, sažga ih u kad na žrtveniku. ²¹A grudi i desno pleæe Aron prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom, kako je Mojsije naredio. ²²Tada Aron podiže ruke spram naroda i blagoslovi ga. Pošto prinese žrtvu okajnicu, paljenicu i prièesnicu, siđe. ²³Poslije toga Mojsije i Aron uđoše u Šator sastanka. Kad iziđoše, blagosloviše narod. Slava Jahvina pokazala se svemu narodu. ²⁴Ispred Jahve izbi oganj i sažga žrtvu paljenicu i masne komade na žrtveniku. A sav narod, vidjevši to, viknu od veselja i pade nièice.

Chapter 10

¹ A sinovi Aronovi Nadab i Abihu uzmu svaki svoj kadionik; stave u nj vatre i na nju metnu tamjana da prinesu pred Jahvom neposveæenu vatru, koju im on ne bijaše propisao. ²Ali izbije plamen ispred Jahve te ih proguta - poginuše oni pred Jahvom. ³Nato æe Mojsije Aronu: "To je ono što je Jahve navijestio: Po onima koji su mi blizu svetim æu se pokazati; pred svim æu se pukom proslaviti." Aron je šutio. ⁴Mojsije zovnu Mišaela i Elsafana, sinove Aronova strica Uziela, pa im reèe: "Dođite i odnesite svoju braæu ispred Svetišta u polje izvan tabora!" ⁵Oni dođu i odnesu ih u njihovim košuljama u polje izvan tabora, kako je Mojsije rekao. ⁶Poslije toga Mojsije reèe Aronu i njegovim sinovima, Eleazaru i Itamaru: "Ne rašëupavajte svoje kose niti razdirite svojih haljina da ne poginete i da se On ne razljuti na svekoliku zajednicu. Vaša braæa i sav dom Izraelov neka oplakuje one koje je vatra Jahvina sažegla. ⁷Ne smijete odlaziti s ulaza u Šator sastanka da ne pomrete, jer na vama je Jahvino ulje pomazanja." Oni uèine po rijeèi Mojsijevoj. ⁸Jahve reèe Aronu: ⁹"Kad ulazite u Šator sastanka, nemojte piti vina niti opojnoga piæa, ni ti ni tvoji sinovi s tobom! Tako neæete poginuti. To je trajan zakon za vaše naraštaje; ¹⁰da možete luèiti posveæeno od obiènoga, èisto od neèistoga; ¹¹da možete uèiti Izraelce svim zakonima što ih je Jahve predao preko Mojsija." ¹²Onda Mojsije rekne Aronu i njegovim preživjelim sinovima, Eleazaru i Itamaru: "Uzimajte od žrtve prinosnice što preostaje nakon prinesene žrtve u èast Jahvi paljene i beskvasnu je uza žrtvenik jedite jer je vrlo sveta. ¹³Blagujte je u svetom mjestu, jer to je - tako je meni naredeno - pristojbina tvoja i pristojbina tvojih sinova od žrtava paljenih u èast Jahvi. ¹⁴A grudi žrtve prikaznice i pleæe žrtve podizalice ti i tvoji sinovi i tvoje kaeri s tobom jedite na bilo kojem èistom mjestu. Jer to je dodijeljeno za pristojbinu tebi i tvojim sinovima od izraelskih žrtava prièesnica. ¹⁵Pleæe žrtve podizalice i grudi žrtve prikaznice što se donose zajedno s lojem, na vatri paljenim - pošto budu prineseni za žrtvu prikaznicu pred Jahvom - neka pripadnu tebi i tvojim sinovima s tobom. To je, kako je Jahve naredio, trajan zakon." ¹⁶Potom se Mojsije potanje raspita o jarcu žrtve okajnice. Veæ je bio spaljen. On se razljuti na Eleazara i Itamara, Aronove preživjele sinove, pa rekne: ¹⁷"Zašto ste jeli žrtvu okajnicu na svetome mjestu? Vrlo ja sveta! To vam je dao Jahve da uklanjate krivnju sa zajednice vršeæi nad njom obred pomirenja pred Jahvom. ¹⁸Buduæi da krv žrtve nije bila unesena unutar Svetišta, morali ste je blagovati u Svetištu, kako mi je bilo zapovjedbno." ¹⁹Nato æe Aron Mojsiju: "Danas su, eto, prinijeli svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenu pred Jahvom! Što bi se meni dogodilo da sam ja danas jeo od žrtve okajnice? Bi li to bilo milo Jahvi?" ²⁰Kad Mojsije to èu, odobri.

Chapter 11

¹ Jahve reèe Mojsiju i Aronu: ²"Ovako kažite Izraelcima: 'Ovo su životinje koje između svih èetveronožaca na zemlji možete jesti: ³svaku koja ima papke, ali papke razdvojene, i koja preživa možete jesti. ⁴Ali ove, iako preživaju ili papke imaju, ne smijete jesti: devu, jer iako preživa, razdvojena papka nema - za vas je neèista; ⁵svisca, jer iako preživa, razdvojena papka nema - za

vas je neèist; ⁶arnebeta, iako preživa, razdvojena papka nema - za vas je neèist. ⁷A svinja, iako ima papak, i to papak razdvojen, ne preživa - za vas je neèista. ⁸Njihova mesa nemojte jesti niti se njihove strvine doticati - za vas su one neèiste." ⁹Od svih vodenih životinja ove možete jesti: sve što živi u vodi, bilo u morima, bilo u rijekama, a ima peraje i ljuske možete jesti. ¹⁰A što u morima i rijekama nema peraja i ljusaka - sve životinjice u vodi, sva živa vodena biæa - neka su vam odvratna ¹¹i odvratna neka vam ostanu! Mesa od njih nemojte jesti, a njihove strvine držite za odvratnost. ¹²Sve, dakle, što je u vodi a nema peraja i ljusaka neka je za vas odvratno." ¹³"Od ptica neka su vam ove odvratne i neka se ne jedu - odvratnost su: orao, orao strvinar i jastreb, ¹⁴tetrijeb i sokol bilo koje vrste; ¹⁵gavran svih vrsta; ¹⁶noj, kobac i galeb; lastavica svake vrste; ¹⁷sova, gnjurac, ušara, ¹⁸labud, pelikan, droplja; ¹⁹roda, èaplja svake vrste; pupavac i šišmiš." ²⁰"Svi krilati kukci što hodaju èetveronoške neka su vam odvratni! ²¹Od svih tih krilatih kukaca što hodaju èetveronoške možete jesti samo one koji imaju na svojim nožicama listove za skakutanje po zemlji. ²²Od njih možete jesti: svaku vrstu skakavaca, cvrèaka i zrikavaca. ²³A svi drugi krilati kukci na èetiri nožice neka su vam odvratni! ²⁴I od njih æete se oneèistiti: tko se god dotakne njihove crkotine, neka je neèist do veèeri; ²⁵tko god ponese crkotinu bilo koje od njih, neka opere svoju odjeæu i neèistim se smatra do veèeri; ²⁶i životinje s nerazdvojenim papkom što ne preživaju za vas su neèiste, i tko ih se dotakne neka je neèist! ²⁷Onda, èetveronožne životinje koje hodaju na èetiri šape za vas su neèiste. Tko se dotakne njihova strva, neka je neèist do veèeri. ²⁸A onaj koji ponese njihov strv, neka opere svoju odjeæu i bude neèist do veèeri. Za vas su one neèiste." ²⁹"Od životinja što po zemlji gmižu neka su za vas ove neèiste: krtica, miš i svaka vrsta guštera; ³⁰zidni macaklin, kameleon, daždenvjak, zelembaæ i tinšamet. ³¹Te su životinje od svih što gmižu za vas neèiste. Tko ih se mrtvih dotakne neka je neèist do veèeri. ³²A na što koja od njih mrtva padne, neka je oneèišæeno: bio to kakav drveni predmet ili odjeæa, koža ili vreæa. Svaki takav predmet koji se upotrebljava neka se zamoèi u vodu i ostane neèist do veèeri. Onda æe postati èist. ³³Upadne li što od njih u kakvu zemljanu posudu, razbijte je; sve je u njoj oneèišæeno. ³⁴A bilo kakva hrana što se jede, ako na nju kapne voda iz te posude, bit æe oneèišæena. Svaka tekuæina što se pije u svakoj takvoj posudi neka se smatra neèistom. ³⁵A sve na što padne bilo što od njihove crkotine neka je neèisto; bude li to peæ ili ognjište, neka se sruše: oneèišæeni su za vas i neka neèisti budu. ³⁶A vrelo ili èatrnja koja drži vodu neka se smatraju èistima. Ali tko dirne strvinu životinje neka je neèist. ³⁷Ako što od njihova strva padne na žitno sjemenje što æe se sijati, ono ostaje èisto; ³⁸ali ako se sjemenje nakvasi vodom, a onda na nj padne što od njihove crkotine, neka je za vas neèisto. ³⁹Ako ugine koja životinja što vam služi za hranu, onaj koji dotakne njezinu strvinu neka je neèist do veèeri; ⁴⁰a koji pojede od njezine strvine neka opere svoju odjeæu i bude neèist do veèeri; koji ponese njezinu strvinu neka opere svoju odjeæu i bude neèist do veèeri. ⁴¹Svaka životinja što po tlu gmiže odvratna je. Neka se ne jede! ⁴²Ništa što puže na trbuhu, ništa što god ide na èetiri noge ili na više nogu - nikakve puzavce što po tlu gmižu nemojte jesti jer su odvratni! ⁴³Nemojte sami sebe poganiti svim tim puzavcima što gmižu; ne prljajte se njima, da i vi zbog njih ne postanete neèisti. ⁴⁴Ta ja - Jahve - Bog sam vaš! Posveæujte se, dakle, da sveti budete, jer svet

sam ja! Nijednim se puzavcem što po tlu gmiže ne prljajte! ⁴⁵Jest, ja sam Jahve; izveo sam vas iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Budite, dakle, sveti jer sam svet ja!" ⁴⁶To je odredba koja se odnosi na ptice i sva živa bića što se u vodi kreću i na sve stvorove koji po zemlji gmižu. ⁴⁷Svrha joj je da se razlikuje nečisto od čistoga; životinja koja se može jesti od životinje koja se ne smije jesti.

Chapter 12

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Kaži Izraelcima: 'Kad koja žena zatrudni i rodi muško čedo, neka je nečista sedam dana, kako je nečista u vrijeme svoga mjesečnog pranja. ³Osmoga dana neka se dijete obreže. ⁴A ona neka ostane još trideset i tri dana da se očisti od svoje krvi; ne smije dirati ništa posvećeno niti dolaziti u Svetište dok se ne navrší vrijeme njezina čišćenja. ⁵Ako rodi žensko čedo, neka je nečista dva tjedna, kao za svoga mjesečnog pranja, i neka ostane još šezdeset i šest dana da se očisti od svoje krvi. ⁶A kad se navrší vrijeme njezina čišćenja - bilo za sinčicu, bilo za kćerku - neka donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka jednogodišnje janje za žrtvu paljenicu i jednoga golubića ili grlicu za žrtvu okajnicu. ⁷Neka on to prinese pred Jahvom i nad njom izvrši obred pomirenja. Tako će ona biti očišćena od svoga krvarenja. To je odredba koja se odnosi na ženu kad rodi bilo muško bilo žensko čedo. ⁸Ali ako ne može da nađe dovoljno sredstava za grlo od sitnoga stada, neka onda uzme dvije grlice ili dva golubića - jedno za žrtvu paljenicu, a drugo za žrtvu okajnicu. Neka svećenik izvrši nad njom obred pomirenja, i ona će biti očišćena.'"

Chapter 13

¹ Reče Jahve Mojsiju i Aronu: ²"Ako se kome na koži pojavi otekline ili lišaj ili bjelkasta pjega što bi bila nagovještaj gube na koži njegova tijela, neka se takav dovede svećeniku Aronu ili kojemu od njegovih sinova svećenika. ³Neka svećenik pregleda zaraženo mjesto na koži njegova tijela. Ako je dlaka na zaraženom mjestu postala bijela i učini se da je ono dublje od kože njegova tijela, onda je to guba. Pošto ga svećenik pregleda, neka ga proglasi nečistim. ⁴Ali ako se pokaže da bjelkasta pjega na koži njegova tijela nije dublja nego i koža, a dlaka na njoj nije pobijeljela, neka onda svećenik bolesnika osami sedam dana. ⁵Neka ga sedmoga dana opet svećenik pregleda. Ako ustanovi svojim očima da zaraza još postoji, ali da se po koži dalje ne širi, neka ga osami još sedam dana. ⁶Sedmoga dana neka ga opet pregleda. Bude li zaraženo mjesto manje upadno, a bolest se kožom ne bude proširila, neka ga proglasi čistim: to je samo lišaj. Pošto opere svoje haljine, bit će čist. ⁷Ali ako se lišaj kožom proširi, pošto je svećenik bolesnika pregledao i proglasio ga čistim, neka se ponovo pokaže svećeniku. ⁸Neka ga svećenik pregleda. Bude li se lišaj proširio po koži, neka ga svećenik proglasi nečistim: to je guba. ⁹Ako se na čovjeku pokaže guba, neka ga dovedu

sveæeniku. ¹⁰Neka ga sveæenik pregleda. Ako po koži bude bjelkasta oteklina s pobijeljelom dlakom i napetim èirom, ¹¹to je duboko ukorijenjena guba po koži njegova tijela. Neka ga sveæenik proglasi neèistim. Ne treba ga osamljivati, jer je sigurno neèist. ¹²Ako guba izbije po koži tako da bolesniku prekrije svu kožu od glave do pete - sve što sveæenikove oèi vide - ¹³neka sveæenik obavi pregled. Bude li guba prekrila sve njegovo tijelo, neka ga proglasi èistim. Buduæi da je sav pobijelio, èist je. ¹⁴Ali onog dana kad se na njemu pokaže èir, bit æe neèist. ¹⁵Kad sveæenik vidi taj èir, neka bolesnika proglasi neèistim: èir je neèista stvar, to je guba. ¹⁶Ali ako se èir promijeni u bijelo, neka èovjek dođe k sveæeniku. ¹⁷Sveæenik neka ga pregleda. Bude li rana postala bijela, neka sveæenik proglasi bolesnika èistim - èist i jest." ¹⁸"Kad se kome na koži napne èir i zacijeli, ¹⁹i ondje gdje je bio èir pojavi se bjelkasta oteklina ili mjesto izbljedi i postane bjelkasto, ili izbije bijelocrvenkasta pjega, neka se taj èovjek pokaže sveæeniku. ²⁰Neka ga sveæenik pregleda. Pronađe li da je tu koža udubljenija a dlaka pobijeljela, neka ga sveæenik proglasi neèistim - to je onda guba što je izbila u èiru. ²¹Ali ako sveæenik ustanovi da tu dlaka nije pobijeljela, da koža nije udubljenija nego drugdje, da mjesto tamni, neka bolesnika osami sedam dana. ²²Proširi li mu se bolest po koži, neka ga sveæenik proglasi neèistim - to je guba. ²³Ako pjega ostane na mjestu i ne proširi se, to je ožiljak od èira. Neka toga èovjeka sveæenik proglasi èistim." ²⁴"Kome na koži bude opeklina, pa mjesto opeklina postane pjega bijelocrvenkasta ili bjelkasta, ²⁵neka to sveæenik pregleda. Ako dlaka na mjestu bude pobijeljela i uèini se da je to mjesto udubljenije od kože, onda je to guba što je u opeklini izbila. Neka ga sveæenik proglasi neèistim; to je guba. ²⁶Ali ako sveæenik ustanovi da dlaka nije pobijeljela, da mjesto nije udubljenije od kože i da tamni, neka ga osami sedam dana. ²⁷Sedmoga dana neka ga pregleda. Ako se pjega po koži proširi, neka ga sveæenik proglasi neèistim: to je guba. ²⁸Ostane li ozljeda na mjestu i proširi se po koži, to je onda oteklina od opeklina. Neka èovjeka sveæenik proglasi èistim: to je ožiljak od opeklina." ²⁹"Ako se na glavi ili na bradi kojega èovjeka ili žene pokaže bolest, ³⁰neka sveæenik bolest pregleda. Ustanovi li se da je dublje od kože i da je tu dlaka požutjela i otanèala, neka bolesnika sveæenik proglasi neèistim. To je šuga, to jest guba na glavi ili na bradi. ³¹Ali ako sveæenik, pregledavši oboljelo mjesto, ustanovi da nije dublje od kože, ali da tu ipak nema crne dlake, neka sveæenik odstrani šugavca sedam dana. ³²Sedmoga dana neka ga sveæenik pregleda. Ako se šuga nije proširila niti dlaka požutjela, te ako se èini da šuga nije dublja od kože, ³³neka se bolesnik obrije - ali ošugano mjesto da ne brije! - i neka ga sveæenik odstrani od drugih sedam dana. ³⁴Sedmoga dana neka opet sveæenik pregleda šugavo mjesto. Ako se šuga kožom ne bude proširila i uèini se da nije dublja od kože, neka tog bolesnika sveæenik proglasi èistim. On neka opere svoju odjeæu i bude èist. ³⁵Proširi li se šuga po koži pošto je bio èistim proglašen, ³⁶neka ga sveæenik ponovo pregleda. Ako se šuga kožom bude proširila - sveæenik neka više i ne traži žute dlake - bolesnik ja neèist. ³⁷Ali ako opazi da je šuga stala i da je nikla crna dlaka, šuga je zacijeljela - on je èist. Neka ga sveæenik proglasi èistim." ³⁸"Ako se na koži kojeg èovjeka ili žene pokažu pjege te ako su te pjege bijele, ³⁹neka ih sveæenik pregleda. Ako te pjege po koži budu tamnobijele, onda je to osip što je izbio po koži: bolesnik je èist." ⁴⁰"Ako èovjeku opadne kosa s glave, oæelavio mu je zatiljak, ali je èist. ⁴¹Ako mu sprijeda opadne kosa

s glave, oaelavio je na èelu, ali je èist. ⁴²Ali ako se po æelavu zatiljku ili po oaelavljljelu èelu pojavi crvenkastobijela bolest, to je guba što je izbila po njegovu æelavom zatiljku ili oaelavljljelu èelu. ⁴³Neka ga sveæenik pregleda. Ako ustanovi da je osip na æelavu zatiljku ili po oaelavljljelu èelu bjelkastocrvenkast - naizgled kao i guba na koži tijela - ⁴⁴èovjek se ogubavio, neèist je. Sveæenik ga mora proglasiti neèistim - guba mu je na glavi." ⁴⁵"Onaj koji se bude ogubavio, neka nosi rasparanu odjeæu; kosa neka mu je rašèupana; gornju usnu neka prekrije i viðe: "Neèist! Neèist!" ⁴⁶Sve dok na njemu bude bolest, neka neèistim ostane, a kako je neèist, neka stanuje nasamo: neka mu je stan izvan tabora." ⁴⁷"Kad se zaraza gube pokaže na odijelu, bilo vunenu bilo lanenu, ⁴⁸na osnovi ili na potki od lana ili vune; ili na koži; ili na bilo kakvu predmetu od kože; ⁴⁹pa ako mrlja na odijelu ili koži, na osnovi ili na potki, ili na bilo kakvu predmetu od kože, bude zelenkasta ili crvenkasta, to je guba i neka se sveæeniku pokaže. ⁵⁰Neka sveæenik, pošto pregleda što je zaraženo, to stavi na osamu sedam dana. ⁵¹Onda neka sedmoga dana zarazu pregleda. Ako se zaraza proširi po odijelu, po osnovi ili potki, ili po koži, ili po kakvu god predmetu od kože, to je zarazna guba. Stvar je neèista. ⁵²To odijelo - bilo osnova bilo potka, od vune ili lana - ili kakav kožni predmet za koji je zaraza prionula, gubom se zarazio; neka na vatri izgori. ⁵³Ali ako sveæenik opazi da se zaraza nije proširila na odijelu - na osnovi ni na potki - niti na bilo kakvu kožnom predmetu, ⁵⁴onda neka naredi da se zaražena stvar opere. Neka je zatim stavi nasamo drugih sedam dana. ⁵⁵A ako, pošto je stvar bila oprana, sveæenik opazi da se zaraženo mjesto nije promijenilo, ipak, mada se bolest nije raširila, stvar je neèista. Neka se na vatri spali: trula je i iznutra i izvana. ⁵⁶Opazi li sveæenik da se bolest smanjuje nakon pranja, neka to mjesto izreže, bilo ono na odijelu ili na koži, na osnovi ili na potki. ⁵⁷Ako se na odijelu opet pojavi, u osnovi ili potki, ili bilo kakvu kožnom predmetu, onda je to zaraza, i zaraženi predmet neka u vatri izgori. ⁵⁸Ako li bolest nestane s odijela - osnove ili potke - ili bilo kakva kožnoga predmeta pošto je bio opran, neka se opere opet, pa neka je èist." ⁵⁹To su propisi za bolest gube na odijelu od vune ili lana - u osnovi ili potki - ili bilo kakvu predmetu od kože da se proglase èistim ili neèistim.

Chapter 14

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Neka ovo bude obred za gubavca na dan njegova èišæenja: neka se dovede sveæeniku; ³neka sveæenik iziðe iz tabora i obavi pregled. Ako ustanovi da je gubavac od gube ozdravio, ⁴neka naredi da se za èovjeka koji se ima èistiti uzmu dvije ptice, èiste i žive, cedrovine, grimiznog prediva i izopa. ⁵Neka zatim sveæenik naredi da se jedna ptica zakolje nad živom vodom u zemljanoj posudi. ⁶Potom neka uzme živu pticu, a onda zajedno živu pticu, cedrovinu, grimizno predivo i izop zamoèi u krv ptice što je bila zaklana povrh žive vode. ⁷Sada neka sedam puta poškropi onoga koji se od gube èisti, a onda ga èistim proglasi. Poslije toga neka pusti živu pticu na otvorenu polju. ⁸Onaj koji se èisti neka opere svoju odjeæu, obrije sve svoje dlake i u vodi se okupa. Tako neka je èist. Poslije toga neka uðe u tabor, ali sedam dana neka stanuje

izvan svoga šatora. ⁹Sedmi dan neka obrije sve svoje dlake: kosu, bradu i obrve; neka obrije sve ostale svoje dlake. Pošto u vodi opere svoju odjeću i okupa se, neka je èist. ¹⁰Osmoga dana neka uzme muško janje bez mane, jedno žensko janje od godine dana, također bez mane, tri desetine efe najboljeg brašna zamiješena u ulju za žrtvu prinosnicu i jedan log ulja. ¹¹Sveæenik koji vrši èišæenje neka ih stavi pred Jahvu na ulazu u Šator sastanka s èovjekom koji se ima èistiti. ¹²Neka zatim sveæenik uzme jedno muško janje pa ga s ono ulja u logu prinese kao žrtvu naknadnicu. Neka ih prinese pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu. ¹³Neka janje zakolje ondje gdje se kolju žrtve okajnice i žrtve paljenice - na svetome mjestu, jer žrtva naknadnica kao i okajnica pripada sveæeniku: vrlo je sveta! ¹⁴Potom neka sveæenik uzme krvi od žrtve naknadnice, pa neka njome namaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se èisti. ¹⁵Poslije toga neka uzme log s uljem i izlije na dlan svoje lijeve ruke. ¹⁶Zamoèivši sveæenik svoj desni prst u ulje na svojoj lijevoj ruci, neka uljem sa svoga prsta obavi škropljenje pred Jahvom sedam puta. ¹⁷Od ulja što mu preostane u ruci neka sveæenik, po krvi od žrtve naknadnice, pomaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se èisti. ¹⁸Ostatak ulja sa svoje ruke neka sveæenik metne na glavu onoga koji se èisti. Tako æe sveæenik nad njim izvršiti obred pomirenja pred Jahvom. ¹⁹Neka sveæenik poslije toga prinese žrtvu okajnicu i nad onim koji se èisti neka obavi obred pomirenja za njegovu neèistoæu. Napokon neka zakolje žrtvu paljenicu, ²⁰a onda neka sveæenik žrtvu paljenicu i žrtvu prinosnicu podigne na žrtvenik. Kad tako sveæenik nad njim obavi obred pomirenja, neka je èist. ²¹Ako bude siromašan te ne mogne to priskrbiti, neka uzme samo jedno muško janje za žrtvu naknadnicu i neka se ono prinese kao žrtva prinosnica da se nad tim èovjekom izvrši obred pomirenja. I neka uzme samo desetinu efe najboljeg brašna zamiješena u ulju za žrtvu prinosnicu, jedan log ulja, ²²k tome dvije grlice ili dva golubiaæa - prema svojim mogućnostima - jedno za žrtvu okajnicu, a drugo za žrtvu paljenicu. ²³Osam dana nakon svoga oèišæenja neka ih donese sveæeniku na ulaz u Šator sastanka pred Jahvu. ²⁴Neka sveæenik uzme janje za žrtvu naknadnicu i log s uljem pa ih prinese pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu. ²⁵Neka se onda zakolje janje žrtve naknadnice, a sveæenik neka uzme njegove krvi i neka njome namaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se èisti. ²⁶Poslije toga neka sveæenik izlije ulje na dlan svoje lijeve ruke. ²⁷A onda neka od ulja što mu je na dlanu lijeve ruke obavi škropljenje sedam puta prstom svoje desne ruke pred Jahvom. ²⁸Od ulja iz svoje ruke neka sveæenik, po krvi žrtve naknadnice, namaže resicu desnog uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se èisti. ²⁹Ostatak ulja što bude na dlanu neka sveæenik stavi na glavu onoga koji se èisti, vršeæi nad njim obred pomirenja pred Jahvom. ³⁰Neka zatim prinese jednu od dviju grlica ili jednoga od dvaju golubiaæa - što je veæ mogao pribaviti - ³¹kao žrtvu okajnicu, a drugu kao žrtvu paljenicu zajedno sa žrtvom prinosnicom. Neka tako sveæenik izvrši obred pomirenja pred Jahvom nad onim koji se èisti." ³²To je propis za onoga koji je gubom zaražen a ne može priskrbiti sve za svoje oèišæenje. ³³Jahve reèe Mojsiju i Aronu: ³⁴"Kad uđete u kanaansku zemlju koju æu vam dati u posjed, a ja pustim gubu na koju kuæu u zemlji što je budete zaposjeli, ³⁵onda onaj èija je kuæa neka dođe sveæeniku i kaže: 'Èini mi se da je moja kuæa zaražena gubom.' ³⁶Neka sveæenik naredi da se

kuæa isprazni prije nego on dođe da bolest pregleda, da ne bi sve što je u kuæi bilo proglašeno neèistim; poslije toga neka sveæenik uđe da kuæu pregleda. ³⁷Ako nakon pregleda zapazi da je bolest na kuænim zidovima od zelenkastih ili crvenkastih udubina i prièini mu se da idu dublje od površine zida, ³⁸neka sveæenik iziđe iz kuæe na kuæna vrata i neka kuæu zatvori sedam dana. ³⁹Sedmi dan neka sveæenik opet dođe i pregleda: ako se bolest bude proširila po zidovima kuæe, ⁴⁰neka sveæenik naredi da se povadi zaraženo kamenje i baci na koje neèisto mjesto izvan grada. ⁴¹Zatim neka zapovjedi da se svi unutarnji zidovi kuæe ostružu i da se sastrugani prah baci na koje neèisto mjesto izvan grada. ⁴²Onda neka se uzme drugo kamenje i umetne namjesto onoga kamenja. Potom neka se uzme druga žbuka i kuæa ponovo ožbuka. ⁴³Ako se pošast na kuæi opet pojavi pošto je kamenje bilo povađeno i kuæa ostrugana i opet ožbukana, ⁴⁴neka sveæenik ode da pregleda: bude li se bolest po kuæi proširila, to je onda u kuæi zarazna guba; kuæa je neèista. ⁴⁵Neka se kuæa poruši, a njezino kamenje, njezina drvena građa i sva žbuka s kuæe neka se odnese izvan grada na koje neèisto mjesto. ⁴⁶Tko uđe u kuæu dok je zatvorena, neka je neèist do veèeri. ⁴⁷Tko u kuæi legne, mora oprati svoju odjeæu. I tko u kuæi objeduje, mora svoju odjeæu oprati. ⁴⁸Ako li sveæenik dođe i vidi da se bolest po kuæi nije proširila pošto je kuæa opet bila ožbukana, neka sveæenik kuæu proglasi èistom, jer se bolest izlijeèila. ⁴⁹A za oèišæenje kuæe neka uzme: dvije ptice, cedrovine, grimizna prediva i izopa. ⁵⁰Jednu od ptica neka zakolje nad živom vodom u zemljanoj posudi. ⁵¹Potom neka uzme: cedrovinu, izop, grimizno predivo i pticu živu te ih zamoèi u krv ptice zaklane i u živu vodu pa kuæu poškropi sedam puta. ⁵²Oèistivši tako od grijeha kuæu krvlju ptice, živom vodom, živom pticom, cedrovinom, izopom i grimiznim predivom, ⁵³neka pticu živu pusti izvan grada na otvorenu polju. Kad tako obavi obred pomirenja nad kuæom, bit æe èista." ⁵⁴To je propis za svaku vrst gube i šuge, ⁵⁵za gubu odjeæe ili kuæe, ⁵⁶za otekline, lišaje ili pjege. ⁵⁷On određuje vrijeme neèistoæe i èistoæe. To je zakon o gubi.

Chapter 15

¹ Jahve reèe Mojsiju i Aronu: ²"Govorite Izraelcima i kažite im: 'Kad koji èovjek imadne izljev iz svoga tijela, njegov je izljev neèist. ³Evo u èemu je njegova neèistoæa ako ima taj izljev: ispusti li njegovo tijelo izljev ili ga zadrži, on je neèist. ⁴Svaka postelja na koju legne onaj koji ima izljev neka je neèista; i svaki predmet na koji sjedne neka je neèist. ⁵A svaki koji se dotakne njegove posteljine neka opere svoju odjeæu, u vodi se okupa i neèistim ostane do veèeri. ⁶Tko god sjedne na predmet na kojemu je sjedio onaj koji je imao izljev neka opere svoju odjeæu, u vodi se okupa i neèistim ostane do veèeri. ⁷Tko se dotakne tijela onoga koji je imao izljev neka opere svoju odjeæu, u vodi se okupa i do veèeri neèistim ostane. ⁸Ako onaj koji ima izljev pljune na koga tko je èist neka taj opere svoju odjeæu, u vodi se okupa i neèistim ostane do veèeri. ⁹Neka je neèisto i svako sjedalo na koje za vožnje sjedne onaj koji ima izljev; ¹⁰i tko se dotakne èega što je pod tim bolesnikom bilo neka je neèist do veèeri. Tko ponese štogod takvo neka svoju odjeæu opere, u vodi

se okupa i ostane nečistim do večeri. ¹¹A svaki koga se onaj koji ima izljev dotakne neopranih ruku neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. ¹²Zemljana posuda koje se dotakne onaj s izljevom neka se razbije, a svaki drveni sud neka se vodom ispere. ¹³Kad se onaj koji ima izljev od toga izliječi, neka onda nabroji sedam dana za svoje očišćenje; neka opere svoju odjeću, okupa se u živoj vodi i neka je čist. ¹⁴Osmoga pak dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića, dođe pred Jahvu na ulaz u Šator sastanka pa ih svećeniku preda. ¹⁵Neka ih svećenik prinese jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Time će svećenik izvršiti obred pomirenja nad tim čovjekom za njegov izljev. ¹⁶Kad čovjek imadne sjemeni izljev, neka u vodi okupa cijelo svoje tijelo i ostane nečistim do večeri. ¹⁷Svaka haljina i svaka koža na koju dospije takav sjemeni izljev neka se u vodi opere i ostane nečistom do večeri. ¹⁸Ako koja žena legne s kojim čovjekom i on ispusti sjeme, neka se okupaju u vodi i budu nečisti do večeri." ¹⁹"Kad žena imadne krvarenje, izljev krvi iz svoga tijela, neka ostane u svojoj nečistoći sedam dana; tko se god nje dotakne neka je nečist do večeri. ²⁰Na što god bi legla za svoje nečistoće neka je nečisto; na što god sjedne neka je nečisto. ²¹Tko se dotakne njezine posteljine neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri ostane nečistim. ²²Tko god dotakne bilo koji predmet na kojemu je ona sjedila neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i nečist ostane do večeri. ²³A ako bi se dotakao čega što je bilo na njezinoj postelji ili na predmetu na kojem je ona sjedila, neka je nečist do večeri. ²⁴Ako koji čovjek s njom legne, njezina nečistoća za nj prijanja, pa neka je nečist sedam dana. Svaka postelja na koju on legne neka je nečista. ²⁵Ako žena imadne krvarenje dulje vremena izvan svoga mjesečnog pranja, ili ako se njezino mjesečno pranje produžuje, neka se smatra nečistom sve vrijeme krvarenja kao da su dani njezina mjesečnog pranja. ²⁶Svaka postelja na koju legne za sve vrijeme svoga krvarenja bit će joj kao i postelja za njezina mjesečnog pranja. I svaki predmet na koji sjedne neka postane nečistim kao što bi bio nečist u vrijeme njezina mjesečnog pranja. ²⁷A svatko tko ih se dotakne neka je nečist; neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i ostane nečistim do večeri. ²⁸Ako ozdravi od svog krvarenja, neka namiri sedam dana, a poslije toga neka je čista. ²⁹Osmoga dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića te ih donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka. ³⁰Neka jedno svećenik prinese kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Tako će svećenik obaviti pred Jahvom obred pomirenja nad njom, za njezino nečisto krvarenje." ³¹"Odvraćajte Izraelce od njihovih nečistoća, da ne bi zbog njih pomrli oskvrnjujući moje Prebivalište koje se nalazi među njima. ³²To je propis za čovjeka koji ima izljev; za onoga koga čini nečistim sjemeni izljev; ³³za ženu u vrijeme nečistoće njezina mjesečnog pranja; za svakoga - bilo muško bilo žensko - tko imadne izljev, a tako i za čovjeka koji legne s onečišćenom ženom."

Chapter 16

¹ Poslije smrti dvojice Aronovih sinova, koji su poginuli prinoseći pred Jahvom neposvećenu vatru, progovori Jahve Mojsiju. ²Jahve reče Mojsiju: "Kaži svome bratu Aronu da ne ulazi u svako

doba u Svetište iza zavjese, pred Pomirilište koje se nalazi na Kovèegu, da ne pogine. Jer ja æu se pojavljivati nad Pomirilištem u oblaku. ³Neka Aron ulazi u Svetište ovako: s juncem za žrtvu okajnicu i ovnom za žrtvu paljenicu. ⁴Neka se obuèe u posveæenu košulju od lana; na svoje tijelo neka navuèe gaæe od lana; neka se opaše lanenim pasom, a na glavu stavi mitru od lana. To je posveæeno ruho koje ima obuæi pošto se okupa u vodi. ⁵Od zajednice izraelske neka primi dva jarca za žrtvu okajnicu i jednoga ovna za žrtvu paljenicu. ⁶Pošto Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh i izvrši obred pomirenja za se i za svoj dom, ⁷neka uzme oba jarca i postavi ih pred Jahvu na ulaz u Šator sastanka. ⁸Neka Aron baci kocke za oba jarca te jednoga odredi kockom Jahvi, a drugoga Azazelu. ⁹Jarca na kojega je kocka pala da bude Jahvi neka Aron prinese za žrtvu okajnicu. ¹⁰A jarac na kojega je kocka pala da bude Azazelu neka se smjesti živ pred Jahvu, da se nad njim obavi obred pomirenja i otpremi Azazelu u pustinju. ¹¹Zatim neka Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh; i obavi obred pomirenja za se i za svoj dom: i neka zakolje toga junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh. ¹²Potom neka uzme kadionik pun užarena ugljehlja sa žrtvenika ispred Jahve i dvije pune pregršti miomirisnoga tamjana u prah smrvljenoga. Neka to unese iza zavjese. ¹³Sad neka stavi tamjan na vatru pred Jahvom da oblak od tamjana zastre Pomirilište što je na Svjedoèanstvu. Tako neæe poginuti. ¹⁴Poslije toga neka uzme krvi od junca i svojim prstom poškropi istoènu stranu Pomirilišta; a ispred Pomirilišta neka svojim prstom poškropi sedam puta tom krvlju. ¹⁵Neka potom zakolje jarca za žrtvu okajnicu za grijeh naroda; neka unese njegovu krv za zavjesu te s njegovom krvi uèini kako je uèinio s krvlju od junca: neka njome poškropi po Pomirilištu i pred njim. ¹⁶Tako æe obaviti obred pomirenja nad Svetištem zbog neèistoæa Izraelaca, zbog njihovih prijestupa i svih njihovih grijeha. A tako neka uèini i za Šator sastanka što se meðu njima nalazi, sred njihovih neèistoæa. ¹⁷Kad on uèe da obavi obred pomirenja u Svetištu, neka nikoga drugog ne bude u Šatoru sastanka dok on ne izièe. Obavivši obred pomirenja za se, za svoj dom i za svu izraelsku zajednicu, ¹⁸neka ode k žrtveniku koji se nalazi pred Jahvom te nad žrtvenikom obavi obred pomirenja. Neka uzme krvi od junca i krvi od jarca pa stavi na rogove oko žrtvenika. ¹⁹Neka svojim prstom poškropi žrtvenik istom krvlju sedam puta. Tako æe ga oèistiti od neèistoæa Izraelaca i posvetiti. ²⁰Kad svrši obred pomirenja Svetišta, Šatora sastanka i žrtvenika, neka primakne jarca živoga. ²¹Neka mu na glavu Aron stavi obje svoje ruke i nad njim ispovjedi sve krivnje Izraelaca, sve njihove prijestupe i sve njihove grijeha. Položivši ih tako jarcu na glavu, neka ga pošalje u pustinju s jednim prikladnim èovjekom. ²²Tako æe jarac na sebi odnijeti sve njihove krivnje u pusti kraj. Otpremivši jarca u pustinju, ²³neka se Aron vrati u Šator sastanka, sa sebe svuèe lanenu odjeæu u koju se bio obukao kad je ulazio u Svetište i neka je ondje ostavi. ²⁴Neka potom opere svoje tijelo vodom na posveæenu mjestu, na se obuèe svoju odjeæu te izièe da prinese svoju žrtvu paljenicu i žrtvu paljenicu naroda i obavi obred pomirenja za se i za narod. ²⁵Loj sa žrtve okajnice neka sažeže u kad na žrtveniku. ²⁶Onaj koji je odveo jarca Azazelu neka opere svoju odjeæu, svoje tijelo u vodi okupa i poslije toga može opet doæi u tabor. ²⁷A junca žrtve okajnice i jarca žrtve okajnice od kojih je krv bila donesena u Svetište da se obavi obred pomirenja neka odnesu izvan tabora pa neka na vatri spale njihove kože, njihovo meso i njihovu

neèist. ²⁸Tko ih bude spaljivao, neka opere svoju odjeæu, svoje tijelo okupa u vodi i poslije toga može opet doæi u tabor. ²⁹Ovaj zakon neka za vas trajno vrijedi. U sedmom mjesecu, deseti dan toga mjeseca, postite i ne obavljajte nikakva posla: ni domorodac ni stranac koji meðu vama boravi. ³⁰Jer toga dana nad vama se ima izvršiti obred pomirenja da se oèistite od svih svojih grijeha te da pred Jahvom budete èisti. ³¹Neka je to za vas subotnji poèinak kad postite. Trajan je to zakon. ³²Neka obred pomirenja obavi onaj sveæenik koji bude pomazan i posveæen za vršenje sveæenièke sluþbe namjesto svoga oca. Neka se obuèe u posveæeno laneno ruho; ³³on neka obavi obred pomirenja za posveæeno Svetište, za Šator sastanka i za žrtvenik. Zatim neka izvrši obred pomirenja nad sveæenicima i nad svim narodom zajednice. ³⁴Tako neka to bude za vas trajan zakon; jednom na godinu neka se nad Izraelcima obavi obred pomirenja za sve njihove grijeha." Mojsije je uèinio kako mu je Jahve naredio.

Chapter 17

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Govori Aronu, njegovim sinovima i svima Izraelcima te im reci: 'Evo što je zapovjedio Jahve: ³svaki onaj od Izraelova doma koji u taboru ili izvan tabora zakolje vola, ili ovcu, ili kozu, ⁴a ne donese ih na ulaz u Šator sastanka da se prinesu na dar Jahvi pred njegovim Prebivalištem, svaki takav neka je odgovoran: prolio je krv i neka se odstrani iz svoga naroda.' ⁵Zato neka Izraelci svoje žrtve koje bi htjeli klati vani u polju dovedu na ulaz u Šator sastanka, k sveæeniku, i neka ih prinose kao žrtve prièesnice. ⁶Neka sveæenik izlije krv po Jahvinu žrtveniku koji se nalazi na ulazu u Šator sastanka, a loj spali na ugodan miris Jahvi, ⁷tako da ubuduæe ne prinose svojih žrtava klanica jarcima s kojima se odaju bludu. Neka je ovo trajan zakon za njih i njihove naraštaje. ⁸I kaþi im: 'Svaki pojedinac od Izraelova doma, ili stranac koji meðu vama boravi, koji prinese paljenicu ili klanicu ⁹a ne donese je na ulaz u Šator sastanka da se prinese Jahvi, taj neka se odstrani iz svoga naroda.'" ¹⁰"Nadalje, protiv svakoga pojedinca od Izraelova doma, a tako i protiv svakoga pridošlice meðu vama koji bi blagovao bilo kakvu krv, ja æu se okrenuti, svakoga tko blaguje krv odstranit æu iz njegova naroda. ¹¹Jer je život živoga biæa u krvi. Tu krv ja sam vama dao da na žrtveniku njome obavljate obred pomirenja za svoje živote. Jer krv je ono što ispašta za život. ¹²Zato sam kazao Izraelcima: neka nitko od vas ne jede krvi; neka ni stranac koji meðu vama bude ne jede krvi. ¹³Tko god, Izraelac ili stranac koji meðu vama boravi, uhvati u lovu kakvu zvijer ili pticu što se može jesti neka joj prolije krv i zatrpa zemljom. ¹⁴Jer život svakoga živog biæa jest njegova krv. Zato sam i rekao Izraelcima: ne smijete jesti krvi ni od kakva živog biæa, jer život svakoga živog biæa jest njegova krv. Tko god je bude jeo, neka se odstrani. ¹⁵Tko bi god, Izraelac ili stranac, jeo što je uginulo ili što su zvijeri rastrgale neka opere svoju odjeæu, u vodi se okupa i ostane neèistim do veèeri. Tada æe postati èist. ¹⁶Ali ako je ne opere i ne okupa svoga tijela, neka snosi posljedice svoje krivnje."

Chapter 18

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Govori Izraelcima i reci im: 'Ja sam Jahve, Bog vaš. ³Nemojte raditi kako se radi u zemlji egipatskoj, gdje ste boravili; niti radite kako se radi u zemlji kanaanskoj, kamo vas vodim; ne povodite se za njihovim običajima! ⁴Vršite moje naredbe; vršite moje zapovijedi; prema njima hodite. Ja sam Jahve, Bog vaš. ⁵Zato držite moje zakone i moje naredbe; tko ih vrši - u njima će naći život. Ja sam Jahve! ⁶Neka se nitko od vas ne približuje svojoj krvnoj rodbini da otkriva njezinu golotinju. Ja sam Jahve! ⁷Ne otkrivaj golotinje svoga oca ni golotinje svoje majke. Majka ti je, ne otkrivaj njezine golotinje! ⁸Ne otkrivaj golotinje žene svoga oca! I to je golotinja tvoga oca! ⁹Ne otkrivaj golotinje svoje sestre - kćeri svoga oca ili kćeri svoje majke - bila rođena u kući ili izvan nje! ¹⁰Ne otkrivaj golotinje kćeri svoga sina niti golotinje kćeri svoje kćeri! Tvoja njihova je golotinja tvoja vlastita golotinja. ¹¹Ne otkrivaj golotinje kćeri žene svoga oca! Jer, rođena od tvog oca, ona ti je sestra. ¹²Ne otkrivaj golotinje sestre svoga oca! Ona je krv tvoga oca. ¹³Ne otkrivaj ni golotinje sestre svoje majke! Ta i ona je krv tvoje majke! ¹⁴Ne otkrivaj golotinje svoga strica! To jest, nemoj se približavati njegovoj ženi. Ta ona je tvoja strina. ¹⁵Ne otkrivaj golotinje svoje snahe! Ona je žena tvoga sina. Ne otkrivaj golotinje njezine. ¹⁶Ne otkrivaj golotinje žene svoga brata! Ta to je golotinja tvoga brata. ¹⁷Ne otkrivaj golotinje koje žene i njezine kćeri! Nemoj se ženiti kćerju njezina sina niti kćerju njezine kćeri te im golotinju otkrivati. Oni su krvna rodbina. To bi bila pokvarenost. ¹⁸Ne uzimaj sebi koju ženu u isto vrijeme kad i njezinu sestru da je ljubomorom žalostiš otkrivajući golotinju ovoj preko nje za njezina života! ¹⁹Ne približuj se ni jednoj ženi kad je u neistoj svoga mjesečnog pranja da joj otkriješ golotinju! ²⁰Ne lijegaj sa ženom bližnjega svoga; od nje bi postao neist. ²¹Ne smiješ dopuštati da koje tvoje dijete bude žrtvovano Moleku; ne smiješ tako obećavati ime Boga svoga. Ja sam Jahve! ²²Ne lijegaj s muškarcem kako se liježe sa ženom! To bi bila grozota. ²³Da nisi legao ni s jednom životinjom - od nje bi postao neist. Žena ne smije stati pred životinju da se s njom pari. To bi bila krajnja opačina. ²⁴Nièim se od toga nemojte oneštavati! Ta svim su se tim oneštavali narodi koje ja ispred vas tjeram. ²⁵I zemlja je postala neista. Zato æu kazniti njezinu opačinu, i zemlja æe ispljuvati svoje stanovnike. ²⁶Vi pak držite moje zakone i moje naredbe: ni jedne od tih opačina nemojte poèinjati - ni vi ni stranac koji među vama boravi. ²⁷Sve je te zloæe poèinjao svijet koji je bio u toj zemlji prije vas te je zemlja postala neista. ²⁸Neæ li, ako je uèinite neistom, zemlja ispljuvati i vas kako je ispljuvala narod koji je bio prije vas? ²⁹Jest, svi koji bi poèinili bilo koju od tih zloæa bit æe odstranjeni iz svoga naroda. ³⁰Zato držite moje zapovijedi; nemojte se podavati ni jednome od onih odvratnih običaja što su se održavali prije vas; tako se njima neæete oneštiti. Ja sam Jahve, Bog vaš!"

Chapter 19

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Govori svoj zajednici Izraelaca i reci im: 'Sveti budite! Jer sam svet ja, Jahve, Bog vaš! ³Svoje se majke i svoga oca svaki bojte! Subote moje držite! Ja sam Jahve, Bog vaš! ⁴Ne obrađajte se na ništavila! Ne pravite sebi lijevanih kumira! Ja sam Jahve, Bog vaš! ⁵Kad prinosite Jahvi žrtvu prièesnicu, prinesite je tako da budete primljeni. ⁶Neka se pojede na dan kad je prinosite ili sutradan. Što preostane za prekosutra neka se spali na vatri. ⁷Kad bi se jelo od toga jela treæi dan, bilo bi odvratno i žrtva ne bi bila primljena. ⁸A onaj koji je ipak jede neka snosi posljedice svoje krivnje. Buduæi da je oskvrnuo ono što je Jahvi posveæeno, neka se takav odstrani iz svoga naroda. ⁹Kad žetvu žanjete po svojoj zemlji, ne žanjite dokraja svoje njive; niti pabirèite ostatke poslije svoje žetve. ¹⁰Ne paljetkuj svoga vinograda; ne kupi po svom vinogradu palih bobana nego ih ostavljaj sirotinji i strancu! Ja sam Jahve, Bog vaš. ¹¹Nemojte krasti; nemojte lagati i varati svoga blišnjega. ¹²Nemojte se krivo kleti mojim imenom i tako oskvrnjivati ime svoga Boga. Ja sam Jahve! ¹³Ne iskorišæuj svoga blišnjega niti ga pljaèkaj! Radnikova zarada neka ne ostane pri tebi do jutra. ¹⁴Nemoj psovati gluhoga niti pred slijepca stavljalj zapreku. Svoga se Boga boj! Ja sam Jahve! ¹⁵Ne poèinjajte nepravde u osudama! Ne budi pristran prema neznanome, niti popuštaj pred velikima; po pravdi sudi svome blišnjemu! ¹⁶Ne raznosi klevete meðu svojim narodom; ne izvrgavaj pogibli krv svoga blišnjega. Ja sam Jahve! ¹⁷Ne mrzi svoga brata u svom srcu! Dužnost ti je koriti svoga sunarodnjaka. Tako neæeš pasti u grijeh zbog njega. ¹⁸Ne osveæuj se! Ne gaj srdžbe prema sinovima svoga naroda. Ljubi blišnjega svoga kao samoga sebe. Ja sam Jahve! ¹⁹Držite moje zapovijedi! Ne daj svome blagu da se pari s drugom vrstom. Svoga polja ne zasijavaj dvjema vrstama sjemena. Ne stavljalj na se odjeæe od dvije vrste tkanine. ²⁰Ako bi tko legao s ropkinjom koja je zaruèena za drugoga, a ona ne bude ni otkupljena ni osloboðena, treba ga kazniti, ali ne smræu, jer ona nije slobodna. ²¹Neka on na ulazu u šator sastanka prinese Jahvi žrtvu naknadnicu, to jest jednoga ovna kao žrtvu naknadnicu. ²²Neka sveæenik tim ovnom žrtve naknadnice izvrši nad tim èovjekom obred pomirenja pred Jahvom za poèinjani grijeh. I grijeh koji je poèinio bit æe mu oprošten. ²³Kad uðete u zemlju i zasadite bilo kakvu voæku, smatrajte njezine plodove za neobrezane. Tri godine neka vam budu neobrezani: neka se ne jedu. ²⁴Èetvrte godine neka se svi njezini plodovi posvete na svetkovinu zahvale Jahvi. ²⁵Istom pete godine jedite njezin plod i ubirite sebi njezin urod. Ja sam Jahve, Bog vaš! ²⁶Ništa s krvlju nemojte jesti! Ne gatajte! Ne èarajte! ²⁷Ne zaokružujte kose na svojim sljepooènicama; ne šišajte okrajka svoje brade. ²⁸Ne urezujte zareza na svome tijelu za pokojnika; niti na sebi usijecajte kakvih biljega. Ja sam Jahve! ²⁹Ne obešæašæuj svoje kæeri dajuæi je za javnu bludnicu. Tako se zemlja neæe podati bludnosti niti æe se napuniti pokvarenošæu. ³⁰Držite moje subote; štujte moje Svetište. Ja sam Jahve! ³¹Ne obrađajte se na zazivaèe duhova i vraèare; ne pitajte ih za savjet. Oni bi vas opoganili. Ja sam Jahve, Bog vaš! ³²Ustani pred sijedom glavom; poštuj lice starca; boj se svoga Boga. Ja sam Jahve! ³³Ako se stranac nastani u vašoj zemlji, nemojte ga ugnjetavati. ³⁴Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnjak; ljubi ga kao sebe samoga. TÓa i vi ste bili stranci u egipatskoj zemlji. Ja sam Jahve, Bog vaš. ³⁵Ne poèinjajte nepravde u osudama, u mjerama za duljinu, težinu i obujam. ³⁶Neka su vam mjerila toèna; utezi jednaki; efa prava; prav hin. Ja sam Jahve, Bog vaš, koji sam

vas izveo iz zemlje egipatske. ³⁷Držite sve moje zakone i sve moje naredbe; vršite ih. Ja sam Jahve!"

Chapter 20

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Kaži Izraelcima: 'Tko god, Izraelac, ili stranac koji živi s Izraelcima, ustupi svoje èedo Moleku, mora se smaknuti; narod zemlje neka ga kamenuje. ³Ja æu se okrenuti protiv toga èovjeka i odstraniti ga iz njegova naroda, jer je on, ustupivši svoje èedo Moleku, okaljao moje Svetište i obešèastio moje sveto ime. ⁴A ako narod zatvori svoje oèi nad tim èovjekom kad svoje èedo ustupi Moleku te ga ne smakne, ⁵ja æu se suprotstaviti tome èovjeku i njegovoj obitelji; odstranit æu ih iz njihova naroda, njega i sve koji poslije njega poðu za Molekom da se podaju bludu s Molekom. ⁶Ako se tko obrati na zazivaèe duhova i vraèare da se za njima poda javnom bludu, ja æu se okrenuti protiv takva èovjeka i odstraniti æu ga iz njegova naroda. ⁷Posveæujte se da budete sveti! TÓa ja sam Jahve, Bog vaš. ⁸Držite moje zakone i vršite ih. Ja, Jahve, posveæujem vas.'" ⁹"Tko god prokune svoga oca i svoju majku, neka se smakne. Jer je oca svoga i majku svoju prokleo, neka njegova krv padne na nj. ¹⁰Èovjek koji poèini preljub sa ženom svoga susjeda neka se kazni smræu - i preljubnik i preljubnica. ¹¹Èovjek koji bi legao sa ženom svoga oca - otkrio bi golotinju svoga oca - neka se oboje kazne smræu, krv njihova neka padne na njih. ¹²Legne li tko sa svojom snahom, neka se oboje kazne smræu. Uèinili su rodoskvrnuæe i neka krv njihova padne na njih. ¹³Ako bi muškarac legao s muškarcem kao što se liježe sa ženom, obojica bi poèinila odvratno djelo. Neka se smaknu i krv njihova neka padne na njih. ¹⁴Èovjek koji se oženi kærju i njezinom majkom - krajnja je to pokvarenost! - neka se u vatri spali i on i one, da među vama ne bude pokvarenosti. ¹⁵Èovjek koji bi spolno opæio sa životinjom ima se smaknuti. Životinju ubijte! ¹⁶Ako bi se žena primakla bilo kakvoj životinji da se s njom pari, ubij i ženu i životinju. Neka se smaknu i njihova krv neka padne na njih. ¹⁷Èovjek koji bi se oženio svojom sestrom, kærju svoga oca ili kærju svoje majke te vidio njezinu golotinju, a ona vidjela njegovu - pogrdno je to djelo! - neka se istrijebe pred oèima naroda. Otkrio je golotinju svoje sestre, pa neka snosi i posljedice svoje krivnje. ¹⁸Èovjek koji bi legao sa ženom za njezina mjeseènog pranja te otkrio njezinu golotinju - razgolio izvor njezine krvi i ona sama otkrila izvor svoje krvi - neka se oboje odstrane iz svoga naroda. ¹⁹Ne otkrivaj golotinje sestre svoje majke niti sestre svoga oca - to je otkrivanje golotinje svoga roda, neka snose posljedice svoje krivnje. ²⁰Èovjek koji bi legao sa svojom strinom otkrio bi golotinju svoga strica. Neka snose posljedice svoga grijeha: neka umru bez poroda. ²¹Èovjek koji bi se oženio ženom svoga brata - golotinju bi svoga brata otkrio - i to je neèisto. Neka ostanu bez poroda." ²²"Zato držite sve moje zakone, sve moje naredbe i vršite ih da vas ne ispljune zemlja u koju vas vodim da se u njoj nastanite. ²³Nemojte živjeti po zakonima naroda koje ja ispred vas tjeram. TÓa oni su èinili sve to, i zato mi se zgadili. ²⁴A vama sam ja rekao: vi æete zaposjesti njihovu zemlju; vama æu je predati u posjed - zemlju kojom teèe mlijeko i med. Ja sam Jahve, vaš

Bog, koji sam vas odvojio od tih naroda. ²⁵Pravite, dakle, razliku između èiste životinje i neèiste; između èiste ptice i neèiste. Nemojte sami sebe opoganjivati ni životinjom, ni pticom, ni bilo èim što zemljom puže: što sam vam ja odlučio kao neèisto. ²⁶Budite mi dakle sveti, jer sam ja, Jahve, svet; ja sam vas odvojio od tih naroda da budete moji. ²⁷Èovjek ili žena koji među vama postanu zazivaèi duhova ili vraèari neka se kazne smræu; neka se kamenuju i neka njihova krv padne na njih."

Chapter 21

¹ Jahve još reèe Mojsiju: "Govori sveæenicima, Aronovim sinovima, i reci im: Neka se nitko ne okalja dodirom pokojnika u svome narodu, ²osim svoje najbliže rodbine: svoje majke, svoga oca, svoga sina, svoje kæeri i svojega brata. ³I svojom sestrom, djevicom, koja mu je takoðer najbliža, jer nije bila udata, može se okaljati. ⁴Ali neka se ne okalja svojom svojtom i tako se oskrvne. ⁵Neka ne briju glave; neka ne šišaju okrajke svojih brada niti prave ureze na svome tijelu. ⁶Neka budu posveæeni svome Bogu; neka ne oskrvnjuju ime svoga Boga, jer oni prinose žrtve u èast Jahvi paljene, hranu Boga svoga. Zato moraju biti sveti. ⁷Neka se ne žene javnom bludnicom i obešæašæenom ženom; niti se smiju ženiti onom koju je njezin muž otpustio. Jer je sveæenik posveæen svome Bogu. ⁸Svetim ga drži, jer on prinosi hranu tvoga Boga. Neka ti je svet, jer sam svet ja, Jahve, koji vas posveæujem. ⁹Ako se kæi kojeg sveæenika oskrvne podavši se javnom bludništvu, ona oca svoga skvrne, pa se mora na vatri spaliti." ¹⁰"A sveæenik koji je najvæei među svojom braæom, na èiju je glavu bilo izliveno ulje pomazanja i koji je posveæen da nosi svetu odjeæu, neka ne ide rašèupane kose niti razdire svoje odjeæe. ¹¹Neka ne ulazi nijednom mrtvacu; ne smije se okaljati ni za svojim ocem ni za svojom majkom. ¹²Neka ne izlazi iz Svetišta, tako da ne oskrvne Svetište svoga Boga, jer na sebi nosi posveæenje uljem pomazanja Boga svoga. Ja sam Jahve! ¹³Neka za ženu uzme djevicu. ¹⁴Udovicom, otpuštanicom, obešæašæenom i bludnicom ne smije se ženiti. Jedino djevicom između svoga naroda neka se ženi; ¹⁵tako neæe oskrvnuti svoga potomstva među svojim narodom, jer ja, Jahve, njega posveæujem." ¹⁶Jahve reèe Mojsiju: ¹⁷"Reci Aronu: 'Nitko od tvojih potomaka, za njihovih naraštaja, koji imadne kakvu tjelesnu manu ne smije se primaknuti da prinosi hranu svoga Boga. ¹⁸Ni jedan na kome bude mane ne smije se primaknuti: nitko koji je slijep ili sakat; nitko izoblièen ili iznakažena kojeg uda; ¹⁹nitko tko ima slomljenu nogu ili ruku; ²⁰ni poguren, ni kržljav, ni bolesnih oèiju, ni lišajav, ni krastav, niti uškopljenik. ²¹Dakle, ni jedan od potomaka sveæenika Arona koji imadne manu neka se ne primièe da prinosi u èast Jahvi paljenu žrtvu; buduæi da ima manu, neka se ne primièe da prinosi hranu svoga Boga. ²²Može blagovati hranu svoga Boga i od žrtava presvetih, i svetih, ²³ali neka ne dolazi k zavjesi niti se žrtveniku primièe jer ima manu. Neka ne skvrne mojih svetih stvari, jer sam ih ja, Jahve, posvetio.'" ²⁴Mojsije to kaza Aronu, njegovim sinovima i svim Izraelcima.

Chapter 22

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Reci Aronu i njegovim sinovima da sveto postupaju sa svetim prinosima Izraelaca; neka ne oskvrnjuju moje sveto ime koje oni - ta moje je! - moraju svetiti. Ja sam Jahve!" ³Reci im: 'Ako se ikad tko od vaših naraštaja primakne u stanju nečistoće k svetim prinosima što ih Izraelci posvećuju Jahvi, taj će biti uklonjen od moje nazočnosti. Ja sam Jahve!' ⁴Neka nitko od Aronovih potomaka koji bude gubav ili imadne izljev ne blaguje svetih prinosa dok ne postane čist. Onaj koji se dotakne bilo čega što je mrtvo tijelo okaljalo ili onaj koji iz sebe prospe sjemeni izljev; ⁵onaj koji se dotakne kakva puzavca koji ga onečisti; ili čovjeka od kojega se okalja bilo kakvom nečistoćom - ⁶onaj koji se dotakne čega takva neka je nečist do večeri i neka ne blaguje svetih prinosa dok ne okupa svoje tijelo u vodi. ⁷Čim sunce zađe, čist je. Poslije toga može blagovati od svetih prinosa jer mu je to hrana. ⁸Neka ne jede ni strva ni što je zverad rastrgla. Time bi se okaljao. ⁹Neka drže moje naredbe, da ne navuku na se krivnju i zbog nje, oskvrnuvši se, ne poginu. Ta ja, Jahve, njih posvećujem." ¹⁰"Neka nijedan svjetovnjak ne blaguje od prinosa; ni ukućanin ni svećenikov sluga ne smije jesti od svetoga prinosa. ¹¹Ali ako svećenik steče koga novcem u svoje vlasništvo, taj to može jesti kao onaj što se rodi u njegovoj kući; oni mogu jesti od njegove hrane. ¹²Ako se svećenikova kći uda za svjetovnjaka, ne smije blagovati od podizanih svetih prinosa. ¹³Ali ako svećenikova kći obudovi ili bude otpuštena, a nema djece pa se vrati u očevu kuću, može se hraniti očevom hranom kao u svojoj mladosti. Nikakav svjetovnjak ne smije što od toga jesti. ¹⁴Bude li tko iz neznanja jeo sveti prinos, neka ga nadoknadi svećeniku dodajući petinu. ¹⁵Neka ne oskvrnjuju svetih prinosa što ih Izraelci Jahvi podižu. ¹⁶Jednako ih, navikli bi na se krivnju koja bi ih obvezivala na nadoknadu, jer ja, Jahve, posvetio sam te prinose." ¹⁷Jahve reče Mojsiju: ¹⁸"Govori Aronu, njegovim sinovima i svim Izraelcima i reci im: 'Svaki čovjek doma Izraelova ili stranac u Izraelu koji donosi svoj prinos kao zavjet ili kao dragovoljan dar da se prinese Jahvi kao žrtva paljenica - da bude primljen - ¹⁹mora prinijeti muško bez mane, bilo to goveće, ovca ili koza. ²⁰Nikakvo s manom na njemu nemojte prinositi jer vam to neće biti primljeno. ²¹Ako tko prinosi Jahvi žrtvu prièesnicu da izvrši kakav zavjet ili učini dragovoljan prinos, bilo od krupne ili sitne stoke, ta životinja, da bude primljena, mora biti bez mane; nikakve mane na njoj ne smije biti. ²²Nikakvu slijepu, ili hromu, ili osakaćenu, gušavu, šugavu ili krastavu životinju, nikakvu takvu Jahvi nemoj prinositi niti ikakvu takvu na žrtvenik kao paljenu žrtvu Jahvi polagati. ²³Junca ili ovca s kakvim udom protegnutim ili prikvaćenim možeš prinijeti kao dragovoljan prinos, ali kao žrtva zavjetnica neće biti primljena. ²⁴Jahvi nemojte prinositi životinje sa zgnječanim, stučenim, rastrgnutim ili odsječanim mošnjama. To u svojoj zemlji ne činite ²⁵niti takvo što primajte od stranca da to prinesete kao hranu svoga Boga. S manom su jer su osakaćene. Zato vam neće biti primljene.'" ²⁶Jahve reče Mojsiju: ²⁷"Kad se tele oteli, janje se ojanji ili se kozle okozi, sedam dana neka ostane uza svoju majku. Od osmoga dana može biti primljeno kao paljena žrtva Jahvi. ²⁸Ne koljite krave ni ovce u isti dan s njezinim mladim. ²⁹Kad Jahvi žrtvujete žrtvu zahvalnicu, žrtvujte je tako da budete primljeni. ³⁰Neka se žrtva blaguje onoga istog dana; od nje ništa ne

ostavljajte za ujutro. Ja sam Jahve!" ³¹"Moje zapovijedi držite i vršite ih. Ja sam Jahve! ³²Ne oskvrnjajte moga svetog imena, nego neka budem proglašen svetim među Izraelcima - ja, Jahve, koji vas posvećujem. ³³Ja koji sam vas izbavio iz zemlje egipatske da budem vaš Bog, ja, Jahve."

Chapter 23

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Kaži Izraelcima i reci im: Blagdani Jahvini koje imate sazivati jesu sveti zborovi. Ovo su moji blagdani: ³Šest dana neka se posao obavlja, a sedmi je dan subota - dan potpunog odmora, dan svetoga zbora, kad ne smijete raditi nikakva posla. Gdje god boravili, subota je Jahvina." ⁴"A ovo su blagdani Jahvini - sveti zborovi - koje imate proglasiti u njihovo određeno vrijeme: ⁵U prvom mjesecu èetnaestoga dana u suton jest Pasha u èast Jahvi; ⁶petnaestoga dana toga mjeseca jest Blagdan beskvasnih kruhova u èast Jahvi - sedam dana jedite beskvasan kruh. ⁷Prvoga dana neka vam bude sveti zbor; nikakva težaèkog posla nemojte raditi. ⁸Sedam dana prinosite paljenu žrtvu u èast Jahvi, a sedmoga dana neka opet bude sveti zbor; nikakva težaèkog posla ne radite." ⁹Jahve reče Mojsiju: ¹⁰"Kaži Izraelcima i reci im: 'Kad uđete u zemlju koju vam dajem i u njoj žetvu požanjete, prvi snop svoje žetve donesite svećeniku. ¹¹Neka ga on prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom da budete primljeni. Sutradan po suboti neka ga svećenik prinese kao žrtvu prikaznicu. ¹²A u dan kad budete prinosili snop kao žrtvu prikaznicu, prinesite Jahvi jednogodišnjeg janjca bez mane kao žrtvu paljenicu. ¹³Uz to žrtva prinosnica neka bude: dvije desetine efe najboljeg brašna zamiješana u ulju, kao paljena žrtva Jahvi na ugodan miris; a s njom ljevanica od vina neka bude èetvrt hina. ¹⁴Prije toga dana - dok ne donesete prinose svoga Boga - ne smijete jesti ni kruha, ni pržena zrnja, ni svježa klasja. To je trajan zakon za vaše naraštaje gdje god vi boravili.'" ¹⁵"A poèevši od sutrašnjega dana po suboti - dana u koji donesete snop za žrtvu prikaznicu - nabrojte punih sedam tjedana. ¹⁶Onda na dan po sedmoj suboti, na Pedeseticu, prinesite Jahvi novu žrtvu. ¹⁷Donesite iz svojih stanova po dva kruha za žrtvu prikaznicu. Neka svaki bude od dvije desetine efe najboljeg brašna; neka budu ispeèeni ukvas, kao prvine Jahvi. ¹⁸S kruhom prinesite sedam jednogodišnjih janjaca bez mane, jednoga junca i dva ovna kao žrtvu paljenicu Jahvi zajedno sa žrtvom prinosnicom i ljevanicom, žrtvom paljenom na ugodan miris Jahvi. ¹⁹Prinesite i jednoga jarca kao žrtvu okajnicu, a dva janjca od godine dana za žrtvu prièesnicu. ²⁰Neka ih svećenik prinese pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu povrh kruha od prvina. Uz oba janjca, i ovo je Jahvi sveto i neka pripadne svećeniku. ²¹Toga istog dana sazovite zbor. Neka vam to bude posvećen zbor - nikakva težaèkog posla ne radite. To je trajan zakon za vaše naraštaje gdje god vi boravili. ²²Kad budete želi žetvu sa svoje zemlje, nemoj žeti dokraja svoje njive niti pabirèiti poslije svoje žetve. Ostavi to sirotinji i strancu. Ja sam Jahve, Bog vaš." ²³Jahve reče Mojsiju: ²⁴"Govori Izraelcima i reci: 'Sedmoga mjeseca, prvoga dana u mjesecu, neka vam je potpun odmor, proglašen glasom trube, sveti zbor. ²⁵Nikakva teškog posla ne radite; u èast Jahvi paljenu žrtvu prinesite.'" ²⁶Reče Jahve Mojsiju: ²⁷"Povrh toga, u deseti dan toga sedmog mjeseca pada Dan pomirenja. Neka

vam to bude prigoda za sveti zbor; postite i prinesite u èast Jahvi paljenu žrtvu. ²⁸Toga dana nemojte raditi nikakva posla. To je, naime, Dan pomirenja, kada æe se za vas obaviti obred pomirenja pred Jahvom, Bogom vašim. ²⁹Jest, tko god ne bude postio toga dana, neka se odstrani iz svoga naroda. ³⁰A tko bi god radio kakav posao na taj dan, toga æu ja istrijebiti iz njegovog naroda. ³¹Nikakva posla nemojte raditi. To je trajan zakon za vaše naraštaje gdje god vi boravili. ³²Neka vam je to subotnji poèinak. Postite! Naveèer devetoga dana u mjesecu - od veèeri do veèeri - prestanite raditi." ³³Jahve reèe Mojsiju: ³⁴"Reci Izraelcima: 'Od petnaestoga dana toga sedmog mjeseca neka se sedam dana drži Blagdan sjenica u èast Jahvi. ³⁵Prvoga dana, u dan svetoga zbora, nikakva težaèkog posla nemojte raditi. ³⁶Sedam dana prinosite paljenu žrtvu u èast Jahvi. Osmi dan neka vam bude sveti zbor, kada æete u èast Jahvi prinijeti paljenu žrtvu. To je sveèani zbor; nikakva težaèkog posla nemojte obavljati.'" ³⁷"To su blagdani Jahvini koje imate sazvati - sveti zborovi odreèeni za prinošenje žrtava u èast Jahvi; žrtava paljenica, prinosnica, žrtava klanica i ljevanica; svaku na njezin pravi dan, ³⁸povrh Jahvinih subota, povrh vlastitih prinosa, povrh svojih zavjetnih i dragovoljnih darova koje inaèe prinosite Jahvi." ³⁹"Osim toga, petnaestoga dana mjeseca sedmoga, pošto pokupite sa zemlje plodove, svetkujte Jahvin blagdan sedam dana. Na prvi dan i na osmi dan neka je potpun poèinak. ⁴⁰Uzmite veæ prvoga dana lijepih plodova, palmovih grana, granèica s lisnatih drveta i potoène vrbovine pa se veselite u nazoènosti Jahve, Boga svoga, sedam dana. ⁴¹Svetkujte tako blagdan u èast Jahvi sedam dana svake godine. Neka je to trajan zakon za vaše naraštaje. Svetkujte taj blagdan sedmoga mjeseca. ⁴²Sedam dana stanujte u sjenicama. Svi Izraelovi domoroci neka proborave u sjenicama, ⁴³da vaši potomci znaju kako sam ja uèinio da Izraelci žive u sjenicama kad sam ih izbavio iz zemlje egipatske. Ja sam Jahve, Bog vaš." ⁴⁴I tako Mojsije objavi Izraelcima Jahvine blagdane.

Chapter 24

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Naredi Izraelcima da ti za svijeænjak donose èistoga ulja od istupanih maslina, da se uvijek održava svjetlo. ³Neka ga Aron svagda sprema pred Jahvom od veèeri do jutra u Šatoru sastanka, pred zavjesom Svjedoèanstva. Neka je ovo trajan zakon vašim naraštajima. ⁴Neka Aron neprekidno održava svjetlila na èistome svijeænjaku pred Jahvom." ⁵"Potom uzmi najboljeg brašna i od njega ispeci dvanaest pogaèa. Neka u svakoj pogaèi budu dvije desetine efe. ⁶Onda ih poredaj u dva reda - po šest u redu - na èistome stolu što je pred Jahvom. ⁷Na svaki red stavi èistoga tamjana. Neka to bude hrana prinesena kao spomen - paljena žrtva Jahvi. ⁸Svake subote, bez prijekida, neka se postavljaju pred Jahvu. To neka Izraelci vrše zbog vjeènoga Saveza. ⁹Neka pripadnu Aronu i njegovim sinovima. Oni ih imaju blagovati na posveæenu mjestu. To je njemu vrlo svet dio Jahvinih paljenih žrtava. To neka bude trajna odredba." ¹⁰A sin jedne Izraelke, komu otac bijaše Egipæanin, iziđe meðu Izraelce i zametne u taboru svaðu s nekim Izraelcem. ¹¹Uto sin Izraelke pogrdi Ime i opsuje ga. Tada ga dovedu Mojsiju. - Mati mu se zvala Šelomit, a

bila je kao Dibrijeva iz plemena Danova. - ¹²Stave ga u zatvor dok im se ne oèituje volja Jahvina. ¹³Onda Jahve reèe Mojsiju: ¹⁴"Izvedi psovaèa iz tabora. Potom svi oni koji su ga èuli neka stave svoje ruke na njegovu glavu. A onda neka ga sva zajednica kamenjuje. ¹⁵Poslije toga æeš ovako prozboriti Izraelcima: Tko god opsuje Boga svoga neka snosi svoju krivnju; ¹⁶tko izgovori hulu na ime Jahvino neka se smakne - neka ga sva zajednica kamenjuje; bio stranac ili domorodac, ako pohuli ime Jahvino, mora mrijeti. ¹⁷Ako èovjek zada smrtni udarac drugome, mora se smaknuti. ¹⁸Tko usmrti živinèe mora ga nadomjestiti: život za život. ¹⁹Tko ozlijedi svoga bližnjega neka mu se uèini kako je on uèinio: ²⁰lom za lom, oko za oko, zub za zub - rana koju je on zadao drugome neka se zada i njemu. ²¹Tko usmrti živinèe mora ga nadoknaditi, ali tko ubije èovjeka mora umrijeti. ²²Neka vam je jednak sud i strancu i domorocu. Jer ja sam Jahve, Bog vaš." ²³Pošto je Mojsije to izložio Izraelcima, oni izvedu psovaèa izvan tabora i zaspu ga kamenjem. Uèine, dakle, Izraelci kako je Jahve Mojsiju naredio.

Chapter 25

¹ Jahve reèe Mojsiju na Sinajskom brdu: ²"Govori Izraelcima i kaži im: Kad uèete u zemlju koju vam dajem, neka ta zemlja održava Jahvin subotni poèinak. ³Šest godina zasijavaj svoju njivu, šest godina svoj vinograd obrezuj i beri njegov plod. ⁴Ali sedme godine neka i zemlja uživa subotnji poèinak, Jahvinu subotu: svoje njive ne zasijavaj niti obrezuj svoga vinograda. ⁵Što samo od sebe uzraste na tvojoj njivi nemoj žeti niti beri grožđe s neobrezane loze. Neka to bude zemlji godina poèivanja. ⁶Zemljišni poèinak neka vam priskrbi prehranu: tebi, tvome sluzi, tvojoj sluškinji, tvome najamniku koji s tobom živi; ⁷a i tvojoj stoci i zvjeradi u tvojoj zemlji neka njezini plodovi služe za hranu." ⁸"Nabroj sedam sedmica takvih godina, sedam puta sedam godina. Sedam sedmica godina iznosit æe ti èetrdeset devet godina. ⁹A onda zaori u trubu! U sedmome mjesecu, desetoga dana toga mjeseca, na Dan pomirenja, zatrubite u trubu širom svoje zemlje. ¹⁰Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite osloboðanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju oèevinu; neka se svatko vrati k svome rodu! ¹¹Ta pedesetogodišnjica neka vam je jubilejska godina: nemojte sijati, nemojte žeti što samo od sebe uzraste niti berite grožđe s neobrezane loze. ¹²Jer jubilej vam mora biti svet! Hranite se onim što njiva donese od sebe. ¹³Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju oèevinu. ¹⁴Zato, kad prodajete imanje svome sunarodnjaku ili kupujete od svoga sunarodnjaka, nemojte nanositi štete svome bratu! ¹⁵Od svoga sunarodnjaka kupuj, odbivši samo broj godina poslije jubileja, a on neka ti proda prema broju proizvodnih godina. ¹⁶Što više godina, više i cijenu povisi; što manje godina, neka je i cijena manja. Jer, ono što ti on prodaje jest broj ljetina. ¹⁷Neka nitko od vas ne nanosi štete svome sunarodnjaku, nego se boj Boga svoga! Jer ja sam Jahve, Bog vaš. ¹⁸Vršite moje zakone i moje naredbe; vjerno ih provodite u djelo pa æete u sigurnosti živjeti na zemlji. ¹⁹Zemlja æe davati svoj rod, jest æete do sitosti i živjet æete u sigurnosti. ²⁰Ako biste

rekli: 'Èime æemo se hraniti te sedme godine kad ne budemo ni sijali ni brali plodova?' ²¹evo, blagoslov æu svoj pustiti na vas: šesta godina rodnom æe roditi za tri godine. ²²Kad budete sijali osme godine, hranit æete se starim prihodom sve do devete godine; dok ne dođe njezin prihod, jest æete stari." ²³"Zemlja se ne smije prodati potpuno, jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene. ²⁴Zato u svakome kraju gdje imate zemljišne posjede morate dopustiti otkupljivanje zemlje. ²⁵Ako tvoj brat zapadne u škripac te moradne prodati dio svoje oèevine, neka dođe njegov najbliži izbavitelj i otkupi što je njegov brat prodao. ²⁶Ako nema koga da mu ga otkupi, a poslije i sam postane imuæan te stekne sredstva da je otkupi, ²⁷neka prebroji godine od prodaje, isplati kupcu svotu za preostalo vrijeme i vrati se na svoju oèevinu. ²⁸Ako nema sredstava da je vrati, onda prodano neka ostane u rukama kupca do jubilejske godine. A stupivši u jubilej, neka se vrati na svoju oèevinu. ²⁹Ako tko proda stojnu kuæu u gradu zidom obzidanu, može je otkupiti dokle se ne navrši godina poslije prodaje; otkupni rok neka je, dakle, jedna godina. ³⁰Ako je ne otkupi u roku od godine, onda kuæa u gradu zidom opasana prelazi potpuno kupcu i njegovim potomcima: ni za jubileja neka se ne vraæa. ³¹Ali kuæe po selima što nemaju zidova oko sebe neka se smatraju kao posjedi u polju; mogu se otkupljivati. U jubileju kupac mora iz njih iziæi. ³²Kuæe koje u levitskim gradovima pripadaju levitima mogu leviti otkupiti u svako vrijeme. ³³Ako se koji levit ne posluži svojim pravom otkupa, onda æe kuæa što bude prodana u gradu njegova vlasništva biti za jubileja vraæena. Jer kod Izraelaca kuæe u gradovima levita njihovo su vlasništvo. ³⁴Neograđena zemlja oko njihovih gradova ne može se prodati, jer je ona njihovo vlasništvo za sva vremena." ³⁵"Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost. ³⁶Ne uzimaj od njega ni lihve ni kamata. Boga se svoga boj, i neka tvoj brat živi s tobom! ³⁷Ne uzajmljij mu novac na kamate niti mu lihvarski davaj svoju hranu. ³⁸Ja, Jahve, Bog vaš, izbavio sam vas iz zemlje egipatske da vam dadem zemlju kanaansku i budem vaš Bog. ³⁹Ako li tvoj brat padne u škripac dok je s tobom u urednim odnosima te se moradne tebi prodati, nemoj ga prisiliti da služi kao rob; neka bude kod tebe kao najamnik ili nadnièar. ⁴⁰Neka služi kod tebe do jubilejske godine. ⁴¹Onda neka bude slobodan da ode od tebe - i on i njegova djeca s njim; neka ide natrag svome rodu i opet zaposjedne svoju djedovinu. ⁴²TÓa oni su moji službenici, ja sam ih izbavio iz zemlje egipatske; oni se ne smiju prodavati kao robovi. ⁴³Nemoj s njim grubo postupati! Boga se svoga boj! ⁴⁴A robove i ropkinje, budeš li ih htio imati, možete kupiti, i muške i ženske, od naroda koji su oko vas. ⁴⁵Možete ih kupovati i od pridošlica koji s vama borave; od njihovih obitelji što žive s vama i rođeni su u vašoj zemlji. Takvi mogu postati vašim vlasništvom. ⁴⁶Njih možete predati u nasljedstvo svojoj djeci da ih zavazda naslijede u baštinu. Prema njima možete postupati kao prema robovima. Ali prema svojoj braæi, Izraelcima, nitko ne smije grubo postupati. ⁴⁷Ako se stranac s tobom nastanjen obogati, a tvoj brat, u svojim odnosima prema njemu, zapadne u škripac te se proda strancu koji je s tobom nastanjen ili kojemu god potomku stranèeve obitelji, ⁴⁸on ima pravo i nakon prodaje biti otkupljen. Neka ga otkupi netko od njegove braæe; ⁴⁹ili neka ga otkupi njegov stric, njegov rođak ili bilo tko od njegove obitelji koji bude od njegove krvi. Ili, ako ima sredstava, neka se sam otkupi. ⁵⁰Sa svojim kupcem

neka proraèuna vrijeme od godine kad mu se prodao do jubilejske godine. Cijena za njegovo oslobođenje neka bude prema broju godina. Vrijeme što ga je proveo sa svojim vlasnikom neka se procijeni kao vrijeme jednog najamnika. ⁵¹Ako ostaje još mnogo godina, neka isplati za svoju otkupninu u omjeru svoje prodajne svote. ⁵²A ako ostaje samo nekoliko godina do jubilejske godine, neka izraèuna pa isplati za svoj otkup prema godinama službe. ⁵³Prema njemu neka bude kao prema najamniku koji se iznajmljuje od godine na godinu. Neka se na tvoje oèi s njim ne postupa grubo. ⁵⁴Ne bude li iskupljen ovako, onda i on i njegova djeca s njim neka odu u jubilejskoj godini. ⁵⁵Jer Izraelci su moji službenici; oni su moji službenici koje sam ja izveo iz zemlje egipatske, ja, Jahve, Bog vaš."

Chapter 26

¹ "Ne pravite sebi kumira; ne podižite sebi ni kipa ni spomen-stupa; ne postavljajte u svojoj zemlji kamenja s likovima da pred njih padate. ²Održavajte moje subote; poštujujte moje Svetište - jer ja sam Jahve, Bog vaš." ³"Budete li živjeli prema mojim zakonima, održavali moje zapovijedi i u djelo ih provodili, ⁴davat æu vam kiše u pravo vrijeme te æe zemlja rađati rodnom a stabla po polju donositi plodove. ⁵Vršidba æe vam stizati berbu, a berba stizati sjetvu. Jest æete kruh svoj do sitosti i u svojoj æete zemlji živjeti u sigurnosti. ⁶Zemlji æu dati mir; tako æete poèivati a da vas nitko ne plaši. Štetne æu životinje iz zemlje ukloniti; maè neæe prolaziti vašom zemljom. ⁷U bijeg æete nagoniti svoje neprijatelje, a oni æe padati pred vama od maèa. ⁸Petorica vas nagonit æe u bijeg stotinu njih, a stotina vas nagonit æe u bijeg deset tisuæa njih. Da, vaši æe neprijatelji padati pred vama od maèa. ⁹K vama æu se okrenuti te vas rodnima èiniti i razmnažati. Držat æu svoj Savez s vama. ¹⁰Starom æete se zalihom hraniti; štoviše, trebat æe vam zalihe ispražnjavati da mognete sasipati novo žito. ¹¹Među vama æu postaviti svoje Prebivalište i neæu vas odbaciti; ¹²među vama æu hoditi i bit æu vam Bog, a vi æete mi biti narod. ¹³Ja, Jahve, Bog vaš, izveo sam vas iz zemlje egipatske da im više ne budete roblje; polomio sam palice vaših jarmova i uèinio da hodate uspravno." ¹⁴"Ali ako me ne poslušate i u djelo ne provedete sve ove moje zapovijedi; ¹⁵ako odbacite moje zakone, pogazite moje naredbe i prekršite moj Savez, ne provodeæi u djelo sve moje zapovijedi, ¹⁶evo što æu ja uèiniti vama: podvrgnut æu vas strepnji, iznemoglosti i groznici što oèi troše a život gase. ¹⁷Sjetve æete svoje uzalud sijati - neprijatelji vaši njima æe se hraniti. Ja æu se protiv vas okrenuti, a vaši æe vas neprijatelji ametice tuæi. Oni koji vas mrze gospodarit æe nad vama. Bježat æete i onda kad vas nitko ne bude progonio. ¹⁸Pa ako me i unatoè tome ne poslušate, ja æu vas sedmerostruko kažnjavati za vaše grijeh. ¹⁹Slomit æu ja vašu drsku silu. Vaša æu nebesa uèiniti poput gvoždãa, a zemlju vašu poput tuèa. ²⁰Uzalud æe se trošiti vaša snaga. Zemlja vam više neæe davati svoga roda niti æe stabla na zemlji donositi svojih plodova. ²¹Budete li se još i dalje protivili, ne htjednete li me poslušati, sedmerostruko æu još na vama povisiti rane za vaše grijeh. ²²Na vas æu pustiti šumsku zvjerad da vas liši djece, blago vam podavi a vas prorijedi

tako da vam putovi postanu pusti. ²³Ako vas ni to ne popravi nego nastavite življenje koje se meni protiviti, ²⁴onda æu se i ja suprotstaviti vama i sam æu vas još sedmerostruko udariti za vaše grijehе. ²⁵Na vas æu dovesti maè neka se iskali osvetom za Savez. A kad se zbijete u svoje gradove, poslat æu na vas kugu i bit æete predani u ruke neprijatelju. ²⁶Još kad vam obustavim namicanje kruha, deset žena moæi æe vam peæi kruh u jednoj peæi i na mjeru æe vam kruh davati. Jest æete, ali se neæete nasititi. ²⁷Ako me ni tada ne poslušate nego mi se dalje budete suprotstavljali, ²⁸i ja æu se vama suprotstaviti - sedmerostruko æu vas kazniti za vaše grijehе. ²⁹Jest æete meso od svojih sinova, jest æete meso od svojih kæeri. ³⁰Porušit æu vaše idolske uzvišice; oborit æu vaše kadione žrtvenike, zgrnut æu vaša mrtva trupla na trupla vaših kumira i odbacit æu vas. ³¹Gradove æu vaše pretvoriti u ruševine; svetišta æu vaša opustošiti, vaš ugodni miris neæu više mirisati. ³²Zemlju æu ja pretvoriti u zgarište tako da æe se vaši neprijatelji koji se u njoj nastane zaprepastiti nad njom. ³³Vas æu rasijati po narodima; izvuæi æu protiv vas maè iz korica tako da æe vam se zemlja pretvoriti u pustaru a gradovi u ruševine. ³⁴Tada æe zemlja namiriti svoje subote za sve vrijeme dok bude pusta i vi budete u zemlji svojih neprijatelja. Otpoèinut æe tada zemlja i moæi æe namiriti svoje subote. ³⁵Sve dok bude pusta, imat æe poèinak koji nije imala za vaših subota dok ste vi u njoj stanovali. ³⁶A onima od vas koji na životu ostanu po zemljama svojih neprijatelja, njima æu strah u srce utjerati. U bijeg æe ih nagoniti šuštaj lista što zatrepti. Bježat æe kao što se bježi od maèa; padat æe, iako ih nitko neæe progoniti. ³⁷Spoticat æe se jedan o drugoga kao kad se bježi ispred maèa, premda ih nitko neæe progoniti. Neæete se održati pred svojim neprijateljima; ³⁸izginut æete meðu narodima - proždrijet æe vas zemlja vaših neprijatelja. ³⁹A koji od vas prežive venut æe u zemljama svojih neprijatelja zbog svojih opaèina; venut æe i zbog opaèina svojih otaca. ⁴⁰Priznat æe tada svoju opaèinu i opaèinu svojih otaca što su je protiv mene poèinili izdajom, što su mi se protivili. ⁴¹I ja sam sa morao suprotstaviti njima i odvesti ih u zemlju njihovih neprijatelja." "Onda æe se napokon njihovo tvrdokorno srce poniziti; ispaštat æe oni svoju krivnju. ⁴²Tada æu se ja sjetiti svoga Saveza s Jakovom i svoga Saveza s Izakom; sjetit æu se svoga Saveza s Abrahamom - zemlje æu se sjetiti. ⁴³Zemlja æe, ostavljena od njih, namiriti svoje subote kad ostane pusta zbog njih. A oni æe ispaštati svoju krivnju što su odbacili moje zapovijedi; što su prezreli moje zakone. ⁴⁴Ali ni onda dok budu u zemlji svojih neprijatelja, neæu ih zabaciti niti æu ih prezreti tako da ih posve uništim i da prekršim svoj Savez s njima. TÓa ja sam Jahve, Bog njihov. ⁴⁵Radi njih sjetit æu se Saveza s njihovim precima koje sam izveo iz zemlje egipatske naoèigled naroda da budem njihov Bog, ja Jahve." ⁴⁶To su odredbe, uredbe i zakoni koje je Jahve uglavio između sebe i Izraelaca po Mojsiju na Sinajskome brdu.

Chapter 27

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Govori Izraelcima i reci im: 'Ako tko zaželi podmiriti Jahvi zavjet što vrijedi koliko èovjek, ³neka ti je mjerilo: muškarca od dvadeset do šezdeset godina starosti procijeni

pedeset šekela u srebru, prema hramskom šekelu, ⁴a žensku procijeni trideset šekela. ⁵A za dob od pet do dvadeset godina neka tvoja procjena bude: za muškarca dvadeset šekela, a za žensku deset šekela. ⁶Je li dob od jednoga mjeseca do pet godina, neka ti je procjena: za muško pet šekela u srebru, a procjena za žensko tri šekela u srebru. ⁷Bude li u starosti od šezdeset godina ili više, neka ti je procjena: za muškarca petnaest šekela, a za žensku deset šekela. ⁸Ali ako je tko siromašan te ne može platiti svoju cijenu, neka ga dovedu pred svećenika i neka ga svećenik procijeni. Ali neka svećenik procijeni prema onome što zavjetovalac može dati. ⁹Ako zavjetovani prinos bude od životinja koje se mogu Jahvi prinostiti, svaki takav prinos Jahvi bit će posvećena stvar. ¹⁰Neka se ne nadomješta niti zamjenjuje za što drugo - bilo dobro za loše, bilo loše za dobro. Ako li se napravi zamjena jednoga živineta za drugo, onda će i zavjetovano i ono koje ga je zamijenilo biti posvećena stvar. ¹¹Bude li zavjetovani prinos od nečiste životinje koja se ne može Jahvi prinostiti, neka se takvo živinče dovede k svećeniku ¹²pa neka ga on procijeni. Bilo skupo, bilo jeftino, kako svećenik procijeni, neka tako bude. ¹³Zaželi li ga tko otkupiti, neka doda njegovoj procjeni jednu petinu. ¹⁴Ako tko posveti svoju kuću zavjetovavši je Jahvi, neka svećenik procijeni da li je dobra ili loša. Kako svećenik prosudi, neka tako ostane. ¹⁵Ako onaj koji je svoju kuću zavjetovao poželi da je otkupi, neka dometne jednu petinu svoti na koju je procijenjena pa neka bude njegova. ¹⁶Ako tko zavjetuje Jahvi dio zemljišta od svoga vlasništva, procijeni ga prema njegovu usjevu: za jedan homer ječmena sjemena pedeset šekela u srebru. ¹⁷Zavjetuje li zemljište za jubilejske godine, neka ostane prema ovoj procjeni. ¹⁸Ali ako zemljište zavjetuje poslije jubilejske godine, neka svećenik proračuna cijenu prema godinama što preostaju do jubilejske godine i prema tome smanji procjenu. ¹⁹Ako onaj tko je zemljište zavjetovao poželi da ga otkupi, neka doda jednu petinu svoti na koju je procijenjeno pa neka mu ostane. ²⁰Ako zemljište ne otkupi nego ga proda drugome, ne može se više otkupiti. ²¹Kad zemljište bude oslobođeno u jubilejskoj godini, neka se posveti Jahvi kao zavjetovano zemljište i postane svećenikov posjed. ²²Zavjetuje li tko Jahvi kupljeno zemljište koje nije dio njegove očevine, ²³neka mu svećenik proračuna razmjernu procjenu do jubilejske godine. I toga istog dana neka isplati iznos kao stvar posvećenu Jahvi. ²⁴U jubilejskoj godini zemljište se ima vratiti onome od koga je kupljeno - kome pripada zemljišno vlasništvo. ²⁵Svaka procjena neka se vrši prema hramskom šekelu: dvadeset gera jedan šekel. ²⁶Ali neka nitko ne zavjetuje prvinu od stoke. TÓa prvina ionako pripada Jahvi - Jahvina je, pa bila od sitnoga bila od krupnoga blaga. ²⁷Bude li od nečiste stoke, može se otkupiti prema procjeni, dometnuvši petinu cijene. Ako se ne otkupi, neka se prema procjeni proda. ²⁸Ali ništa od 'herema', od onog što je Jahvi izručeno, bio to čovjek ili živinče ili njegovo baštinjeno zemljište, ništa što je tko Jahvi zavjetom posvetio, ne može se niti prodati niti otkupiti. Svaka zavjetom posvećena stvar najveća je Jahvina svetinja. ²⁹Nijedno ljudsko biće koje bude 'heredom' - prokletstvom - udareno ne smije se otkupljivati: mora se smaknuti. ³⁰Svaka desetina sa zemljišta, bilo od poljskih usjeva bilo od plodova sa stabala, pripada Jahvi; to je Jahvi posvećeno. ³¹Ako bi tko htio otkupiti koji dio svoje desetine, mora tome dodati jednu petinu cijene. ³²Svaka desetina od krupnoga i sitnoga blaga, to jest svako deseto od svega što prolazi ispod pastirskog štapa, neka bude posvećeno Jahvi. ³³Neka

se ne gleda je li dobro ili rđavo; i neka se ne zamjenjuje. Ako se ipak zamijeni, neka je onda i jedno i drugo posveæeno i ne smije se otkupljivati." ³⁴To su zapovijedi koje je Jahve izdao Mojsiju za Izraelce na Sinajskome brdu.

Numbers

Chapter 1

¹ U Sinajskoj pustinji, u Šatoru sastanka, reèe Jahve Mojsiju prvoga dana drugoga mjeseca, druge godine po izlasku iz zemlje egipatske: ²"Obavite popis sve zajednice izraelske po rodovima i porodicama, navodeæi imena svih muškaraca, glavu po glavu. ³Od dvadeset godina naviše, za borbu sposobne u Izraelu, ti i Aron pobilježite prema njihovim jedinicama. ⁴Neka s vama bude po jedan èovjek od svakoga plemena, glavari svoga pradjedovskog doma. ⁵Ovo su imena ljudi koji æe vam pomagati: Elisur, sin Šedeurov, za pleme Rubenovo; ⁶Šelumiel, sin Surišadajev, za pleme Šimunovo; ⁷Nahšon, sin Aminadabov, za pleme Judino; ⁸Netanel, sin Suarov, za pleme Jisakarovo; ⁹Eliab, sin Helonov, za pleme Zebulunovo. ¹⁰Za Josipove sinove: Elišama, sin Amihudov, za pleme Efrajimovo; Gamliel, sin Pedahsurov, za pleme Manašeovo; ¹¹Abidan, sin Gidonijev, za pleme Benjaminovo; ¹²Ahiezer, sin Amišadajev, za pleme Danovo; ¹³Pagiel, sin Okranov, za pleme Ašerovo; ¹⁴Elijasaf, sin Deuelov, za pleme Gadovo; ¹⁵Ahira, sin Enanov, za pleme Naftalijevo." ¹⁶To bijahu sazivaèi zajednice, knezovi pradjedovskih plemena i glavari rodova izraelskih. ¹⁷Mojsije i Aron onda uzmu one ljude što su po imenu bili odreðeni ¹⁸te prvoga dana drugoga mjeseca sazovu svu zajednicu. Tada se u popis prema rodovima i porodicama po redu unosio broj osoba starijih od dvadeset godina. ¹⁹Kako je Jahve naredio Mojsiju, tako ih je on pobilježio u Sinajskoj pustinji. ²⁰Kad se utvrdi potomstvo Rubena, Izraelova prvoroðenca, prema njegovim rodovima i porodicama, pribilježiše, glavu po glavu, imena svih muškaraca od dvadeset godina naviše, svih za borbu sposobnih. ²¹Popisanih od Rubenova plemena bilo je èetrdeset i šest tisuæa i pet stotina. ²²Bili su popisani Šimunovi potomci prema njihovim rodovima i porodicama: pribilježiše se, glava po glava, imena svih muškaraca od dvadeset godina naviše, svih za borbu sposobnih. ²³Popisanih od Šimunova plemena bilo je pedeset i devet tisuæa i tri stotine. ²⁴Kad se utvrdi potomstvo sinova Gadovih prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ²⁵Popisanih od Gadova plemena bilo je èetrdeset i pet tisuæa i šest stotina i pedeset. ²⁶Kad se utvrdi potomstvo sinova Judinih prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ²⁷Popisanih od Judina plemena bilo je sedamdeset i èetiri tisuæe i šest stotina. ²⁸Kad se utvrdi potomstvo sinova Jisakarovih prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ²⁹Popisanih od

Jisakarova plemena bilo je pedeset i četiri tisuæ i četiri stotine. ³⁰Kad se utvrdi potomstvo sinova Zebulunovih prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ³¹Popisanih od Zebulunova plemena bilo je pedeset i sedam tisuæa i četiri stotine. ³²Josipovi sinovi: Kad se utvrdi potomstvo sinova Efrajimovih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ³³Popisanih od Efrajimova plemena bilo je èetrdeset tisuæa i pet stotina. ³⁴Kad se utvrdi potomstvo sinova Manašeovih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ³⁵Popisanih od Manašeova plemena bilo je trideset i dvije tisuæe i dvjesta. ³⁶Kad se utvrdi potomstvo sinova Benjaminovih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ³⁷Popisanih od Benjaminova plemena bilo je trideset i pet tisuæa i četiri stotine. ³⁸Kad se utvrdi potomstvo sinova Danovih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ³⁹Popisanih od Danova plemena bilo je šezdeset i dvije tisuæe i sedam stotina. ⁴⁰Kad se utvrdi potomstvo sinova Ašerovih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ⁴¹Popisanih od Ašerova plemena bila je èetrdeset i jedna tisuæa i pet stotina. ⁴²Kad se utvrdi potomstvo sinova Naftalijevih, prema njihovim rodovima i porodicama, pribilježiše se, glava po glava, imena onih od dvadeset godina i više, svih za borbu sposobnih. ⁴³Popisanih od Naftalijeva plemena bilo je pedeset i tri tisuæe i četiri stotine. ⁴⁴To su oni koje popisaše Mojsije i Aron sa dvanaest knezova izraelskih, po jedan na svaki pradjedovski dom. ⁴⁵Bili su popisani svi Izraelci, prema pradjedovskim domovima, od dvadeset godina i više, svi za borbu sposobni u Izraelu. ⁴⁶Bilo je, dakle, svih popisanih šest stotina i tri tisuæe i pet stotina i pedeset. ⁴⁷Među te nisu se ubrojili Levijevci prema svojem pradjedovskom plemenu. ⁴⁸Jahve je, naime, rekao Mojsiju: ⁴⁹"Nipošto nemoj popisivati Levijeva plemena niti ga unosi u popis Izraelaca. ⁵⁰Nego ti sam odredi Levijevce za službu u Prebivalištu svjedoèanstva; za sav njegov namještaj i sve što na nj spada; neka oni nose Prebivalište i sav njegov namještaj; neka oni u njemu poslužuju i oko njega tabore. ⁵¹Kad se Prebivalište mora premještati, neka ga Levijevci rastave; a kad se s Prebivalištem treba utaboriti, neka ga Levijevci opet podignu. Svjetovnjak koji bi mu se primakao neka se pogubi. ⁵²Neka Izraelci logoruju svatko u svome taboru; svatko kod svoje zastave, po èetama. ⁵³Levijevci neka borave oko Prebivališta svjedoèanstva, da se gnjev ne obori na izraelsku zajednicu. Neka tako Levijevci stražu straže oko Prebivališta svjedoèanstva." ⁵⁴Izraelci uèine kako je Jahve Mojsiju naredio. U svemu tako urade.

Chapter 2

¹ Jahve reče Mojsiju i Aronu: ²"Neka Izraelci logoruju svatko kod svoje zastave, pod znakovima svojih pradjedovskih domova; neka se utabore oko Šatora sastanka, ali malo podalje. ³Srijeda, s istočne strane, zastava Judina tabora, prema njihovim èetama. Glavar je Judinih potomaka Nahšon, sin Aminadabov. ⁴Njegova vojska broji sedamdeset i èetiri tisuæe i šest stotina popisanih. ⁵Do njega neka taboruje Jisakarovo pleme. Glavar je Jisakarovih potomaka Netanel, sin Suarov. ⁶Njegova vojska broji pedeset èetiri tisuæe i èetiri stotine popisanih. ⁷Onda pleme Zebulunovo. Glavar je Zebulunovih potomaka Eliab, sin Helonov. ⁸Njegova vojska broji pedeset i sedam tisuæa i èetiri stotine popisanih. ⁹Prema njihovim èetama, svih je upisanih u Judinu taboru sto osamdeset i šest tisuæa i èetiri stotine. Neka oni prvi stupaju! ¹⁰S juga je zastava tabora Rubenova, prema njihovim èetama. Glavar je Rubenovih potomaka Elisur, sin Šedeurov. ¹¹Njegova vojska broji èetrdeset i šest tisuæa i pet stotina popisanih. ¹²Do njega neka taboruje pleme Šimunovo. Glavar je Šimunovih potomaka Šelumiel, sin Surišadajev. ¹³Njegova vojska broji pedeset i devet tisuæa i tri stotine popisanih. ¹⁴Onda pleme Gadovo. Glavar je Gadovih potomaka Elijasaf, sin Deuelov. ¹⁵Njegova vojska broji èetrdeset i pet tisuæa šest stotina i pedeset popisanih. ¹⁶Prema njihovim èetama, svih je upisanih u taboru Rubenovu sto pedeset i jedna tisuæa èetiri stotine i pedeset. Neka oni stupaju drugi! ¹⁷Potom neka ide Šator sastanka, tako da tabor levitski bude usred drugih tabora. Kako taboruju, onako neka i stupaju: svatko pod svojom zastavom. ¹⁸Sa zapada, zastava tabora Efrajimova, prema njihovim èetama. Glavar je Efrajimovih potomaka Elišama, sin Amihudov. ¹⁹Njegova vojska broji èetrdeset tisuæa i pet stotina popisanih. ²⁰Do njega je pleme Manašeovo. Glavar je Manašeovih potomaka Gamliel, sin Pedahsurov. ²¹Njegova vojska broji trideset i dvije tisuæe i dvjesto popisanih. ²²Onda je pleme Benjaminovo. Glavar je potomaka Benjaminovih Abidan, sin Gidonijev. ²³Njegova vojska broji trideset i pet tisuæa i èetiri stotine popisanih. ²⁴Prema njihovim èetama, svih je upisanih u Efrajimovu taboru sto i osam tisuæa i sto. Oni neka stupaju treæi! ²⁵Sa sjevera, zastava tabora Danova, prema njihovim èetama. Glavar je Danovih potomaka Ahiezer, sin Amišadajev. ²⁶Njegova vojska broji šezdeset i dvije tisuæe i sedam stotina popisanih. ²⁷Do njega neka se utabori pleme Ašerovo. Glavar je Ašerovih potomaka Pagiël, sin Okranov. ²⁸Njegova vojska broji èetrdeset i jednu tisuæu i pet stotina popisanih. ²⁹Onda pleme Naftalijevo. Glavar je Naftalijevih potomaka Ahira, sin Enanov. ³⁰Njegova vojska broji pedeset i tri tisuæe i èetiri stotine popisanih. ³¹Svih je popisanih u taboru Danovu sto pedeset i sedam tisuæa i šest stotina. Neka oni stupaju posljednji pod svojim zastavama." ³²To su popisani Izraelci prema pradjedovskim domovima. Svih je upisanih u taborima, po njihovim èetama, šest stotina i tri tisuæe i pet stotina i pedeset. ³³Levijevci nisu bili upisivani s Izraelcima, kako je Jahve naredio Mojsiju. ³⁴U svemu su Izraelci uèinili kako je Jahve naredio Mojsiju. Tako su taborovali pod svojim zastavama i tako išli, svatko prema svom rodu i porodici.

Chapter 3

¹ Ovo je potomstvo Aronovo i Mojsijevo iz vremena kad je Jahve Mojsiju govorio na Sinajskom brdu. ² Ovo su bila imena Aronovih sinova: prvorođenac Nadab, zatim Abihu, Eleazar i Itamar. ³ To su imena Aronovih sinova, svećenika pomazanih, za svećenništvo posvećenih. ⁴ Ali Nadab i Abihu umriješe pred Jahvom kad su u Sinajskoj pustinji pred njim prinosili neposvećenu vatru. Kako nisu imali sinova, to su Eleazar i Itamar služili kao svećenici u nazočnosti svoga oca Arona. ⁵ Jahve reče Mojsiju: ⁶ "Dozovi pleme Levijevo neka stane pred svećenika Arona. Neka mu poslužuju; ⁷ neka vrše njegovu dužnost i dužnost sve zajednice pred Šatorom sastanka, služeci Prebivalištu. ⁸ Neka se brinu za sav namještaj u Šatoru sastanka, za dužnost sinova izraelovih, i obavljaju službu u Prebivalištu. ⁹ Podaj levite Aronu i njegovim sinovima. Neka mu ih Izraelci potpuno daruju. ¹⁰ Arona i njegove sinove postavi da vrše svoju svećeničku službu. A svjetovnjak koji bi se tome približio neka se pogubi." ¹¹ Jahve reče Mojsiju: ¹² "Ja, evo, uzimam Levijevce između Izraelaca namjesto svih prvorođenaca - onih koji otvaraju materinju utrobu kod Izraelaca. Moji su, dakle, Levijevci! ¹³ Meni, naime, pripada svaki prvorođenac. Onoga dana kad sam pobio sve prvence u zemlji egipatskoj, sebi sam posvetio sve prvorođence u Izraelu - i od ljudi i od stoke. Oni su moji. Ja sam Jahve." ¹⁴ Jahve reče Mojsiju u Sinajskoj pustinji: ¹⁵ "Popiši Levijevce po njihovim porodicama i rodovima; popiši sve muškarce od jednoga mjeseca i više." ¹⁶ Na zapovijed Jahvinu Mojsije ih popisa, kako mu je bilo naređeno. ¹⁷ Ovo su poimenice bili sinovi Levijevi: Geršon, Kehat i Merari. ¹⁸ A ovo su imena Geršonovih sinova po njihovim rodovima: Libni i Šimi. ¹⁹ A sinovi su Kehatovi po svojim rodovima: Amram, Jishar, Hebron i Uziel. ²⁰ Sinovi su Merarijevi po svojim rodovima: Mahli i Muši. To su Levijevi rodovi po svojim porodicama. ²¹ Od Geršona lozu vuče rod Libnijev i rod Šimijev. To su rodovi Geršonovaca. ²² Njih je u popisu svih muškaraca od jednoga mjeseca naviše ubilježeno sedam tisuća i pet stotina. ²³ Rodovi Geršonovaca taborovali su za Prebivalištem prema zapadu. ²⁴ Glava porodice Geršonovaca bijaše Eljasaf, sin Laelov. ²⁵ Geršonovci su se u Šatoru sastanka brinuli za Prebivalište, za Šator i njegov krov, za zavjese na ulazu u Šator sastanka; ²⁶ onda za dvorišne zavjese, za zavjesu na ulazu u dvorište što je oko Prebivališta i žrtvenika, za njihova užeta i za sve što spada na tu službu. ²⁷ Od Kehata potječe rod Amramov, rod Jisharov, rod Hebronov i rod Uzielov. To su rodovi Kehatovaca. ²⁸ Kad se popisaše svi muškarci od jednoga mjeseca naviše, bilo ih je osam tisuća i šest stotina. Oni su se brinuli za Svetište. ²⁹ Rodovi Kehatovaca taborovali su s južne strane Prebivališta. ³⁰ Glava rodova u domu Kehatovu bijaše Elisafan, sin Uzielov. ³¹ Oni su se brinuli za Kovčeg, stol, svijećnjak, žrtvenik i sveti pribor kojim su se služili i, konačno, za zavjesu i za sve što joj pripada. ³² Vrhovni poglavar levita bio je Eleazar, sin svećenika Arona. On je vršio nadzor nad onima koji su se brinuli za Svetište. ³³ Od Merarija potječe rod Mahlijev i rod Mušijev. To su Merarijevi rodovi. ³⁴ Njih je u popisu svih muškaraca od jednoga mjeseca i više ubilježeno šest tisuća i dvije stotine. ³⁵ Glava rodova u domu Merarijevu bijaše Suriel, sin Abihajilov. Oni su taborovali sa sjeverne strane Prebivališta. ³⁶ Merarijevci su se brinuli za trenice Prebivališta, za njegove prijeènice, za stupce i njihova podnožja, za sav njegov pribor i za sve što spada na njegovu službu. ³⁷ Povrh toga, za stupove uokolo predvorja, njihova podnožja, koèiæe i užeta. ³⁸ Pred Prebivalištem prema istoku,

pred Šatorom sastanka s istoène strane, utaborivali se Mojsije, Aron i njihovi sinovi, kojima je u ime Izraelaca bila povjerena služba u Svetištu. Svjetovnjak koji bi se približio imao se pogubiti. ³⁹Svih popisanih Levijevaca od jednoga mjeseca naviše, koje je na Jahvinu zapovijed po njihovim rodovima popisao Mojsije i Aron, bijaše dvadeset i dvije tisuæe. ⁴⁰Jahve rekne Mojsiju: "Popiši sve muške prvorodence izraelske od jednoga mjeseca naviše te naèini popis njihovih imena. ⁴¹I levite dodijeli meni - ja sam Jahve - namjesto svih prvorodenaca izraelskih, a stoku levitsku namjesto sve prvenèadi stoke izraelske." ⁴²Tako Mojsije popiše sve prvorodence izraelske, kako mu je Jahve naredio. ⁴³Svih muških prvorodenaca od jednoga mjeseca naviše bijaše u popisu imena dvadeset i dvije tisuæe i dvije stotine sedamdeset i tri. ⁴⁴Tada Jahve reèe Mojsiju: ⁴⁵"Uzmi levite namjesto svih prvorodenaca izraelskih, a stoku levitsku namjesto stoke njihove; leviti neka budu moji. Ja sam Jahve. ⁴⁶A za otkupninu dvjesto sedamdeset i triju izraelskih prvorodenaca što ih je više nego levita, ⁴⁷uzmi pet šekela po glavi, uzmi ih prema hramskom šekelu: dvadeset gera - jedan šekel. ⁴⁸Onda podaj taj novac Aronu i njegovim sinovima za otkupninu onih kojih je odviše." ⁴⁹Tako Mojsije primi taj novac kao otkupninu za prvorodence koji su nadilazili broj onih koje su leviti otkupili. ⁵⁰Od izraelskih je prvorodenaca primio u srebru tisuæu trista šezdeset i pet šekela hramske mjere. ⁵¹Po nalogu Jahvinu Mojsije predade novac te otkupnine Aronu i njegovim sinovima, kako je Jahve Mojsiju naredio.

Chapter 4

¹ Jahve reèe Mojsiju i Aronu: ²"Izdvojite između sinova Levijevih glavare Kehatovih sinova po rodovima i porodicama njihovim: ³od trideset godina naviše, sve do pedeset godina - sve koji mogu uæi u red da vrše službe u Šatoru sastanka. ⁴A služba je Kehatovih sinova u Šatoru sastanka: briga za svetinje nad svetinjama. ⁵Kad se tabor diže na put, neka uðu Aron i njegovi sinovi te skinu zaštitnu zavjesu i njom pokriju Kovèeg svjedoèanstva. ⁶Neka onda na nj stave pokrivalo od fine kože, a po njemu neka razastru platno, potpuno ljubièasto. Potom neka Kovèegu namjeste motke. ⁷Po stolu prinošenja neka prostru ljubièasto platno. Onda neka na nj stave zdjele, žlice, krèage i vrèeve za ljevanice. Kruh neprekidnog prinošenja neka također bude na njemu. ⁸To neka prekriju tamnocrvenim platnom, a preko njega neka prebace pokrivalo od fine kože. Potom neka stolu namjeste motke. ⁹Neka zatim uzmu ljubièasto platno i pokriju svijeænjak za svjetlo i njegove svjetiljke, njegove usekaèe, njegove lugare i sve posude za ulje kojima se ono poslužuje. ¹⁰Neka ga stave sa svim njegovim priborom na pokrivalo od fine kože pa polože na nosiljku. ¹¹Po zlatnom žrtveniku neka razastru ljubièasto platno i prekriju ga pokrivalom od fine kože. Potom neka mu namjeste motke. ¹²Neka sad uzmu sav pribor što se upotrebljava za službu u Svetištu pa ga stave na ljubièasto platno i onda prekriju pokrivaèem od fine kože. Zatim neka sve to polože na nosiljku. ¹³Neka pometu pepeo sa žrtvenika i po njemu razastru crveno platno. ¹⁴Na nj neka postave sav pribor što se upotrebljava za službu: kadionike, viljuške, lopatice i zdjele - sve posuðe za žrtvenik.

Po njemu onda neka razastru pokrivalo od fine kože. Zatim neka namjeste motke. ¹⁵Pošto Aron i njegovi sinovi završe pokrivanje Svetišta i svega svetog posuđa, u času kad imadne tabor krenuti na put, neka dođu potomci Kehatovi da to ponesu. No svetih se predmeta ne smiju doticati da ne poginu. To je dužnost Kehatovih potomaka u Šatoru sastanka. ¹⁶A Eleazar, sin svećenika Arona, neka se brine za ulje svijećnjaka, za mirisni kad, za trajnu prinosnicu i za ulje pomazanja; neka se brine za sve Prebivalište, za sve što je u njemu - za Svetište i njegovo posuđe." ¹⁷Jahve reče Mojsiju i Aronu: ¹⁸"Ne dopustite da nestane pleme rodova Kehatovih između levita. ¹⁹Ovako postupajte s njima, da žive i ne izginu primivši se najvećim svetinjama: neka dođu Aron i njegovi sinovi da postave svakoga od njih na njegovu službu i uz njegovu dužnost. ²⁰Oni neka ne ulaze ni da začas pogledaju Svetište da ne bi poginuli." ²¹Jahve reče Mojsiju: ²²"Popiši i Geršonove sinove po njihovim porodicama i njihovim rodovima, od trideset godina naviše, sve do pedesete godine; ²³popiši ih sve koji mogu ići u red da vrše službu u Šatoru sastanka. ²⁴A ovo je služba rodova Geršonovaca pri radu i prenošenju: ²⁵neka nose zavjese Prebivališta, Šator sastanka s njegovim krovom, pokrivalo od fine kože što je povrh njega, i zavjesu na ulazu u Šator sastanka; ²⁶onda, dvorišne zavjese, zavjesu s vrata na ulazu u predvorje što opkoljuje Prebivalište i žrtvenik, konopce i sav pribor za njihovu službu; što god treba oko tih stvari raditi, neka učine. ²⁷Neka Geršonovci obavljaju sve svoje dužnosti - sve što imaju nositi i sve što imaju raditi - po nalogu Arona i njegovih sinova. Njihovoj brizi povjerite sve što treba da nose. ²⁸To je služba rodova Geršonovaca u Šatoru sastanka. Njihova služba neka bude pod vodstvom Itamara, sina svećenika Arona." ²⁹"Sinove Merarijeve popiši po rodovima i porodicama njihovim. ³⁰Popiši ih od trideset godina naviše, sve do pedeset godina, koji mogu ići u red da vrše službu u Šatoru sastanka. ³¹Za sve njihove službe u Šatoru sastanka dužnost im je da nose trenice za Prebivalište, njegove priječnice, njegove stupce i njegova podnožja; ³²stupce što okružuju predvorje, njihova podnožja, njihove košice, njihove konopce, sa svim priborom za njihovu službu. Poimenično popišite predmete što su im povjereni da ih nose. ³³To je služba rodova Merarijevaca u svemu što imaju činiti u Šatoru sastanka pod vodstvom Itamara, sina svećenika Arona." ³⁴Mojsije, Aron i glavari zajednice popisali su Kehatove sinove po njihovim rodovima i porodicama - ³⁵sve koji mogu ići u red da vrše službu u Šatoru sastanka, od trideset godina naviše, sve do pedeset godina. ³⁶I popisanih po njihovim rodovima bijaše dvije tisuće sedam stotina i pedeset. ³⁷To je popis rodova Kehatovaca, svih koji su služili u Šatoru sastanka, a koje popisa Mojsije i Aron na zapovijed što je Jahve dade Mojsiju. ³⁸Popisanih sinova Geršonovih po njihovim rodovima i porodicama, ³⁹od trideset godina naviše, sve do pedeset godina, svih koji mogu ići u red da vrše službu u Šatoru sastanka - ⁴⁰popisanih, dakle, po njihovim rodovima i porodicama bijaše dvije tisuće šest stotina i pedeset. ⁴¹To je popis rodova Geršonovaca, svih koji su služili u Šatoru sastanka, a koje popisa Mojsije i Aron na Jahvinu zapovijed. ⁴²Popis rodova Merarijevih sinova po njihovim rodovima i porodicama, ⁴³od trideset godina naviše, sve do pedeset godina, svih koji mogu ići u red da vrše službu u Šatoru sastanka - ⁴⁴popisanih, dakle, po njihovim rodovima bijaše tri tisuće dvjesta. ⁴⁵To je popis Merarijevaca što su ga sastavili Mojsije i Aron na zapovijed koju je Jahve dao Mojsiju. ⁴⁶Svih, dakle, popisanih levita koje su

popisali Mojsije, Aron i glavari izraelski po njihovim rodovima i porodicama, od trideset godina naviše do pedeset godina - ⁴⁷svih koji su ušli u službu posluživanja i službu prenošenja u Šatoru sastanka - ⁴⁸bilo je osam tisuća pet stotina i osamdeset. ⁴⁹Na zapovijed koju je Jahve dao Mojsiju svakoga su unijeli u popis prema onom u čemu je služio i što je prenosio. Popisali su ih kako je Jahve zapovjedio Mojsiju.

Chapter 5

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Naredi Izraelcima da iz tabora odstrane svakoga gubavca, svakoga koji imadne izljev i svakoga koji se onečisti mrtvim tijelom. ³Odstranite i muške i ženske! Izvan tabora ih istjerajte da ne onečiste svoje tabore u kojima ja boravim među njima." ⁴Izraelci tako učine: istjeraju ih iz tabora. Kako je Jahve rekao Mojsiju, tako Izraelci učine. ⁵Jahve reče Mojsiju: ⁶"Kaži Izraelcima: Kad koji čovjek ili žena počinu bilo kakav grijeh na štetu čovjeka ogriješivši se protiv Jahve, i osjeti se krivim, ⁷neka prizna počinjeni grijeh, nadoknadi štetu što bolje može te još doda tome petinu i dadne onome kome je nanio nepravdu. ⁸Ako čovjek ne bi imao bližeg rođaka kome bi se nadoknada mogla uručiti, dužna nadoknada pripada Jahvi za svećenika, ne računajući u to pomirbenoga ovna kojim će svećenik izvršiti nad krivcem obred pomirenja. ⁹I svaka podizanica od svih posvećenih stvari što ih Izraelci svećeniku donose njemu pripada. ¹⁰Svakome idu stvari koje je posvetio; i neka svećeniku bude ono što njemu tko dadne." ¹¹Jahve reče Mojsiju: ¹²"Govori Izraelcima i reci im: Ako nekome žena pođe stranputicom te mu se iznevjeri ¹³i netko s njom legne, ali to ostane sakriveno očima njezina muža i žena ostane neotkrivena iako se oskvrnula te protiv nje ne bude svjedoka budući da u činu nije bila uhvaćena - ¹⁴i sad muža obuzme duh ljubomore i on postane ljubomorani na svoju ženu koja se oskvrnula; ili ako ga spopadne duh ljubomore te postane ljubomorani na svoju ženu a da se ona nije oskvrnula - ¹⁵neka taj muž dovede svoju ženu svećeniku. Neka za nju donese prinos: desetinu efe ječmenog brašna. Neka po njemu ne polijeva ulja niti na nj stavlja tamjana, jer to je prinosnica za ljubomoru, spomen-prinosnica da podsjeti na grijeh. ¹⁶Neka svećenik povede tu ženu i postavi je pred Jahvu. ¹⁷Sad neka svećenik uzme posvećene vode u kakvu zemljanu posudu i, uzevši prašine što je na podu Prebivališta, neka je svećenik ubaci u vodu. ¹⁸Pošto je svećenik postavio ženu pred Jahvu, neka joj otkrije glavu a na njezine ruke stavi spomen-prinosnicu, to jest žitnu prinosnicu za ljubomoru, s svećenik neka drži u ruci vodu gorèine i prokletstva. ¹⁹Zatim neka svećenik ženu zakune. Neka joj reče: 'Ako nikad čovjek s tobom nije ležao te ako nisi išla stranputicom i oskvrnula se dok si bila pod vlašću svoga muža, budi pošteđena od ove vode gorèine i prokletstva! ²⁰Ali ako si išla stranputicom dok si bila pod vlašću svoga muža te se oskvrnula; ako je koji čovjek osim tvoga muža legao s tobom ...'
²¹Ovdje neka svećenik zakune ženu ovom kletvom: neka joj rekne: Jahve te postavio za prokletstvo i kletvu među tvojim narodom, učinio da ti uvene rodница i da ti se utroba nadme! ²²Neka ova voda prokletstva zađe u tvoju utrobu! Trbuh ti se od nje naduo, a rodница uvenula! - A žena neka poprati:

Amen! Amen! ²³Potom neka ta prokletstva sveæenik napiše na list pa ih ispere u vodu gorèine. ²⁴Onda neka ženu napoji vodom gorèine i prokletstva, da bi se voda gorèine po njoj razišla i napunila je gorkošæu. ²⁵Neka sveæenik onda uzme iz ženine ruke prinosnicu za ljubomoru, prinese je pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu te je donese na žrtvenik. ²⁶Zagrabivši od prinosnice punu pregršt kao spomen-žrtvu, neka to sažeže u kad na žrtveniku. Napokon, neka ženu napoji vodom. ²⁷Pošto je napoji vodom, bude li oskvrnuta iznevjerivši se svome mužu, voda prokletstva uæi æe u nju i napunit æe je gorèinom; njezina æe se utroba naduti a rodnica uvenuti - ta æe žena postati prokletstvom u svome narodu. ²⁸A ako žena ne bude oskvrnuta nego nevina, neæe joj biti ništa i imat æe djece. ²⁹To je obred u sluèaju ljubomore, kad žena pođe stranputicom i oskvrne se dok je pod vlašæu svoga muža; ³⁰ili kad kojega èovjeka obuzme duh ljubomore te postane ljubomorana na svoju ženu. Neka, dakle, postavi svoju ženu pred Jahvu, a sveæenik neka nad njom izvrši sav ovaj obred. ³¹Neka je muž slobodan od krivnje, a žena neka snosi svoju krivnju."

Chapter 6

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Govori Izraelcima i reci im: 'Ako tko, bilo èovjek ili žena, položi nazirejski zavjet te se posveti Jahvi, ³neka se suzdržava od vina i svakoga opojnog piæa. Neka ne pije ni ukiseljena vina niti ukiseljena opojnog piæa; a niti kakva soka od groždãa neka ne pije; neka ne jede groždãa, ni svježa ni suha. ⁴Sve vrijeme svoga nazireata ne smije jesti ništa što rađa lozov trs - od zelena groždãa do komine.' ⁵Sve dok traje njegov nazirejski zavjet, neka britva ne prelazi preko njegove glave; dok se ne navrší vrijeme što ga je Jahvi zavjetovao, neka bude posveæen i pusti kose da mu slobodno rastu na glavi. ⁶Za sve vrijeme svoga zavjeta Jahvi neka se ne primièe nikakvu mrtvacu. ⁷Neka se ne oneišæuje ni zbog svoga oca, ni zbog svoje majke, svoga brata ili svoje sestre ako bi umrli, jer na svojoj glavi nosi posveæenje svoga Boga. ⁸Sve vrijeme svoga nazireata on je posveæen Jahvi. ⁹Umre li tko nenadanom smræu pokraj njega, oneèistivši tako njegovu posveæenu glavu, neka na dan svoga oèišæenja obrije svoju glavu - neka je obrije sedmoga dana. ¹⁰A osmoga dana neka donese sveæeniku, na ulazu u Šator sastanka, dvije grlice ili dva golubiæa. ¹¹Neka sveæenik prinese jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu, zatim neka nad njim izvrši obred pomirenja zbog ljage kojom se okaljao uz mrtvacu. Toga dana neka posveti svoju glavu; ¹²neka zavjetuje Jahvi dane svoga nazireata; neka donese jednogodišnjeg janjca kao žrtvu naknadnicu. Prijašnje vrijeme neka se ne raèuna, jer je njegov nazireat bio oskvrnjen. ¹³Ovo je obred za nazirejca: na dan kad se navrší vrijeme njegova nazireata, neka ga dovedu na ulaz Šatora sastanka. ¹⁴Kao svoj prinos neka Jahvi donese: jednogodišnjeg janjca bez mane za žrtvu paljenicu; jednogodišnje žensko janje, bez mane, za žrtvu okajnicu; jednoga ovna, bez mane, za žrtvu prièesnicu; ¹⁵nadalje, košaru neukvasanih pogaèa od najboljeg brašna, u ulju zamiješenih i neukvasanih kolaèa, namazanih uljem, s njihovim prinosnicama i ljevanicama. ¹⁶Sveæenik, pošto to donese pred Jahvu, neka prinese njegovu okajnicu i paljenicu. ¹⁷Zatim neka prinese ovna Jahvi

kao žrtvu prièesnicu zajedno s košarom neukvasanih pogaèa. I njegovu prinosnicu i njegovu ljevanicu neka prinese sveæenik. ¹⁸Na ulazu u Šator sastanka neka nazirejac obrije svoju posveæenu glavu i, uzevši uvojke sa svoje posveæene glave, neka ih stavi na vatru što gori pred žrtvom prièesnicom. ¹⁹Zatim neka sveæenik uzme kuhano pleæe ovna, jednu neukvasanu pogaèu iz košare i jedan neukvasani kolaè i stavi to na ruke nazirejcu pošto ovaj obrije svoje posveæene kose. ²⁰Neka to sveæenik prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. To je svetinja što pripada sveæeniku, osim grudi prikaznice i stegna podizanice. Poslije toga nazirejac može piti vina." ²¹Ovo je obred nazirejca, ne raèunajuæi ono što bi još mogla prinijeti njegova ruka. Ako je povrh svoga nazireata obeæao kakav dar, neka povrh obreda svoga nazireata uèini kako je zavjetovao. ²²Jahve reèe Mojsiju: ²³"Reci Aronu i njegovim sinovima: 'Ovako blagoslivljajte Izraelce govoreæi im: ²⁴Neka te blagoslovi Jahve i neka te èuva! ²⁵Neka te Jahve licem svojim obasja, milostiv ti bude! ²⁶Neka pogled svoj Jahve svrati na te i mir ti donese!' Tako neka stavljaju moje ime nad sinove Izraelove, i ja æu ih blagoslivljati."

Chapter 7

¹ U onaj dan kad Mojsije završi podizanje Prebivališta i kad ga pomaza i posveti sa svim njegovim posuðem, a tako i žrtvenik sa svim njegovim priborom, ²pristupe glavari izraelski, starješine njihovih pradjedovskih domova, to jest knezovi plemenski koji su vodili popisivanje, ³i dovedu svoje prinose pred Jahvu: šestora teretna kola i dvanaest volova - jedna kola za dvojicu glavara i vola za svakoga pojedinoga. Dovedu ih pred Prebivalište. ⁴Tada Jahve progovori Mojsiju: ⁵"Primi to od njih za upotrebu pri službi u Šatoru sastanka; onda to podaj svakome levitu prema njegovoj službi." ⁶Mojsije uze kola i volove pa ih dade levitima. ⁷Dvoja kola i èetiri vola dade Geršonovcima prema njihovoj službi, ⁸a èetvera kola i osam volova dade Merarijevcima prema njihovoj službi pod vodstvom Itamara, sina sveæenika Arona. ⁹Kehatovcima nije dao ništa, jer je njihova zadaæa bila nositi posveæene predmete na ramenima. ¹⁰Tada glavari prinesu prinos za posvetu žrtvenika na dan njegova pomazanja. Dok su glavari prinosili svoje prinose pred žrtvenik, ¹¹Jahve progovori Mojsiju: "Svakoga dana neka po jedan glavlar donese svoj prinos za posvetu žrtvenika!" ¹²Prvoga dana donese svoj prinos Nahšon, sin Aminadabov, od plemena Judina. ¹³Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; jedno i drugo bijaše napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu. ¹⁴Onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ¹⁵jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ¹⁶jedan jarac za žrtvu okajnicu, ¹⁷a za žrtvu prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Nahšona, Aminadabova sina. ¹⁸Drugoga dana donese svoj prinos Netanel, sin Suarov, glavlar Jisakarovaca. ¹⁹Za svoj prinos donio je: jednu srebrnu zdjelu tešku sto trideset šekela, jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje puno najboljeg brašna, zamiješena u

ulju, za prinosnicu; ²⁰onda jednu zlatnu posudicu od deset šekela punu tamjana; ²¹jednog junca, jednoga ovna, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ²²jednog jarca za okajnicu, ²³a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Netanela, Suarova sina. ²⁴Treæega dana donese svoj prinos glavar Zebulunovaca, Eliab, sin Helonov. ²⁵Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje puno najboljeg brašna, zamiješena u ulju, za prinosnicu; ²⁶jedna zlatna posudica puna tamjana; ²⁷jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ²⁸jedan jarac za okajnicu, ²⁹a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Eliaba, Helonova sina. ³⁰Èetvrtog dana donese svoj prinos glavar Rubenovaca, Elisur, sin Šedeurov. ³¹Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela, jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje puno najboljeg brašna, zamiješena u ulju, za prinosnicu; ³²onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ³³jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ³⁴jedan jarac za okajnicu, ³⁵a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Elisura, Šedeurova sina. ³⁶Petoga dana donese svoj prinos glavar Šimunovaca, Šelumiel, sin Surišadajev. ³⁷Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela, jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ³⁸onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ³⁹jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁴⁰jedan jarac za okajnicu, ⁴¹a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Šelumiel, Surišadajeva sina. ⁴²Šestoga dana donese svoj prinos glavar Gadovaca, Elijasaf, sin Deuelov. ⁴³Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela, jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ⁴⁴onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁴⁵jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁴⁶jedan jarac za okajnicu, ⁴⁷a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Elijasafa, Deuelova sina. ⁴⁸Sedmoga dana donese svoj prinos glavar Efrajimovaca, Elišama, sin Amihudov. ⁴⁹Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje puno najboljeg brašna, zamiješena u ulju, za prinosnicu; ⁵⁰onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁵¹jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu, ⁵²jedan jarac za okajnicu, ⁵³a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Elišama, Amihudova sina. ⁵⁴Osmoga dana donese svoj prinos glavar Manašeovaca, Gamliel, sin Pedahsurov. ⁵⁵Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ⁵⁶onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁵⁷jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁵⁸jedan jarac za okajnicu, ⁵⁹a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Gamliela, Pedahsurova sina. ⁶⁰Devetoga

dana donese svoj prinos glavar Benjaminovaca, Abidan, sin Gidonijev. ⁶¹Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ⁶²onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana, ⁶³jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁶⁴jedan jarac za okajnicu, ⁶⁵a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Abidana, Gidonijeva sina. ⁶⁶Desetoga dana donese svoj prinos glavar Danovaca, Ahiezer, sin Amišadajev. ⁶⁷Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prikaznicu; ⁶⁸onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁶⁹jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁷⁰jedan jarac za okajnicu, ⁷¹a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Ahiezera, Amišadajeva sina. ⁷²Jedanaestoga dana donese svoj prinos glavar Ašerovaca, Pagiela, sin Okranov. ⁷³Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ⁷⁴onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁷⁵jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁷⁶jedan jarac za okajnicu, ⁷⁷a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Pagiela, Okranova sina. ⁷⁸Dvanaestoga dana donese svoj prinos glavar Naftalijevaca, Ahira, sin Enanov. ⁷⁹Njegov je prinos bio: jedna srebrna zdjela teška sto trideset šekela i jedan srebrni kotliæ od sedamdeset šekela, prema hramskom šekelu; oboje napunjeno najboljim brašnom, zamiješenim u ulju, za prinosnicu; ⁸⁰onda jedna zlatna posudica od deset šekela puna tamjana; ⁸¹jedan junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu; ⁸²jedan jarac za okajnicu, ⁸³a za prièesnicu: dva vola, pet ovnova, pet kozliæa i pet jednogodišnjih janjaca. To je bio prinos Ahire, Enanova sina. ⁸⁴To su bili prinosi glavara izraelskih za posvetu žrtvenika na dan kad bijaše pomazan: dvanaest srebrnih zdjela, dvanaest srebrnih kotliæa i dvanaest zlatnih posudica. ⁸⁵Svaka srebrna zdjela težila je sto trideset šekela; svaki kotliæ sedamdeset šekela. Svega srebra u posuðu bilo je dvije tisuæe i èetiri stotine hramskih šekela. ⁸⁶Zlatnih posudica punih tamjana bilo je dvanaest, svaka posudica težila je deset hramskih šekela. Sve zlato u posudicama težilo je sto dvadeset šekela. ⁸⁷Sve stoke za paljenicu: dvanaest junaca, dvanaest ovnova, dvanaest jednogodišnjih janjaca s njihovim prinosima. Za okajnicu dvanaest jaraca. ⁸⁸Sve stoke za prièesnicu: dvadeset i èetiri vola, šezdeset ovnova, šezdeset kozliæa i šezdeset janjaca od godine dana. To je bio prinos za posvetu žrtvenika pošto bijaše pomazan. ⁸⁹Kad bi Mojsije ulazio u Šator sastanka da razgovara s Njim, slušao bi glas kako mu govori ozgo s Pomirilišta što je bilo na Kovèegu svjedoèanstva, meðu dva kerubina. Tada bi mu govorio.

Chapter 8

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Govori Aronu i reci mu: 'Kad budeš palio svjetionice, neka sedam svjetionica svijetli na prednjoj strani svijećnjaka.'" ³Aron i učini tako: smjesti svjetionice na prednju stranu svijećnjaka, kako je Jahve Mojsiju naredio. ⁴Svijećnjak bijaše skovan od zlata; skovan od svoga podnožja do svoje čaške. Svijećnjak je bio napravljen prema uzorku što ga je Jahve pokazao Mojsiju. ⁵Jahve reče Mojsiju: ⁶"Uzmi levite između Izraelaca i očisti ih! ⁷Ovako s njima postupi da ih očistiš: poškropi ih vodom za okajavanje; a oni neka se obriju po svemu svome tijelu, neka operu svoju odjeću i bit će čisti. ⁸Neka zatim uzmu jednog junca i prinosnicu od najboljeg brašna, zamiješana u ulju. A ti uzmi drugog junca za okajnicu. ⁹Dovedi onda levite pred Šator sastanka i skupi svu izraelsku zajednicu. ¹⁰Kad dovedeš levite pred Jahvu, neka Izraelci stave na njih svoje ruke. ¹¹Neka zatim Aron prinese levite, kao prikaznicu pred Jahvom, u ime Izraelaca. Tako će njihov posao biti da služe Jahvi. ¹²Neka potom leviti stave svoje ruke juncima na glave; onda jednoga prinesi kao okajnicu, a drugoga kao paljenicu Jahvi, da se izvrši obred pomirenja nad levitima. ¹³Stavivši levite pred Arona i njegove sinove, prikaži ih Jahvi žrtvom prikaznicom. ¹⁴Odvoji tako levite između Izraelaca da budu moji. ¹⁵Poslije toga, pošto ih očistiš i prineseš žrtvom prikaznicom, neka leviti uđu u službu Šatora sastanka. ¹⁶Jer oni su između Izraelaca meni potpuno darovani; njih sam sebi uzeo namjesto svih koji otvaraju majčinu utrobu, svih izraelskih prvorođenaca. ¹⁷Svako, naime, prvorođenec među Izraelcima, kako čedo tako i živinac, moje je; sebi sam ih posvetio onoga dana kad sam pobio svu prvorođenčad u zemlji egipatskoj. ¹⁸Tako sam uzeo levite namjesto svih izraelskih prvorođenaca. ¹⁹I predao sam levite između Izraelaca kao dar Aronu i njegovim sinovima da mjesto Izraelaca obavljaju službu u Šatoru sastanka; da nad njima obavljaju obred pomirenja, tako da kakva nedaća ne bi pogodila Izraelce što bi se približili Svetištu." ²⁰Mojsije, Aron i sva izraelska zajednica učine tako s levitima; kako je Jahve naredio Mojsiju za levite, tako im Izraelci i učine. ²¹Leviti se očiste i operu svoju odjeću; onda ih Aron prinese pred Jahvu žrtvom prikaznicom. Aron nad njima obavi obred pomirenja da ih očisti. ²²Poslije toga uđu leviti u službu u Šator sastanka, u nazočnosti Arona i njegovih sinova. Kako je Jahve naredio Mojsiju za levite, tako su s njima i uradili. ²³Jahve reče Mojsiju: ²⁴"I ovo se tiče levita: od dvadeset i pet godina naviše neka leviti po redu preuzimaju službu u Šatoru sastanka. ²⁵A kad kome bude pedeset godina, neka istupi iz službe i neka više ne služi. ²⁶Ali može pomagati svojoj braći u vršenju njihovih dužnosti u Šatoru sastanka, no sam ne mora vršiti službe. Tako postupi prema levitima za njihove dužnosti!"

Chapter 9

¹ Prvoga mjeseca druge godine nakon izlaska iz zemlje egipatske Jahve reče Mojsiju u Sinajskoj pustinji: ²"Neka Izraelci slave Pashu u njezino vrijeme. ³Slavite je u njezino vrijeme, u suton, četrnaestoga dana ovoga mjeseca; slavite je prema svim njezinim propisima i običajima." ⁴Tako Mojsije reče Izraelcima da slave Pashu. ⁵I oni su je slavili u Sinajskoj pustinji, u suton, prvoga

mjeseca, èetnaestoga dana u mjesecu. Kako je god Jahve Mojsiju naredio, tako su Izraelci i uèinili. ⁶A bijaše ljudi oneèišæenih mrtvacem; ti nisu mogli slaviti Pashu onoga dana. Doðu tako pred Mojsija i Arona istoga dana ⁷pa reknu: "Mrtvacem smo se oneèistili; ipak, zašto bi nam bilo uskraæeno prinositi Jahvi žrtvu u njezino vrijeme usred Izraelovih sinova?" ⁸Mojsije im reèe: "Strpite se da èujem što æe Jahve za vas odrediti." ⁹I Jahve reèe Mojsiju: ¹⁰"Ovako kaži Izraelcima: 'Kad se tko između vas ili vaših potomaka oneèisti mrtvacem ili je na daleku putu, neka ipak slavi Pashu Jahvi. ¹¹Neka je slave u suton èetnaestog dana drugoga mjeseca. Neka je blaguju s neukvasanim kruhom i gorkim zeljem; ¹²neka ništa od nje ne ostavljaju za ujutro; neka ni jedne kosti na njoj ne lome. Neka je slave prema propisima Pashe. ¹³Onaj koji je èist a ne bude na putovanju pa ipak propusti proslaviti Pashu, neka se iskorijeni iz svoga naroda. Buduæi da nije prinio Jahvi žrtve u njezino vrijeme, takav neka snosi svoju krivnju. ¹⁴Ako s vama boravi stranac i Pashu prinosi Jahvi, neka je prinosi prema propisima i obièajima njezinim. Neka bude jedan zakon za vas, bio to stranac ili domorodac.'" ¹⁵Na dan kad je podignuto Prebivalište oblak preкри Prebivalište, Šator svjedoèanstva. Od veèeri do jutra stajao je u obliku ognja nad Prebivalištem. ¹⁶Tako ga je oblak neprestano zaklanjao, a noæu bijaše poput ognja. ¹⁷Kad bi se god oblak digao sa Šatora, Izraelci bi poslije toga krenuli. A gdje bi oblak stao, tu bi se i Izraelci utaborili. ¹⁸Na zapovijed Jahvinu Izraelci su kretali na put i na Jahvinu se zapovijed utaborivali. Sve vrijeme što bi oblak stajao nad Prebivalištem oni su taborovali. ¹⁹Ako bi oblak dugo stajao nad Prebivalištem, Izraelci su slušali Jahvin nalog i ne bi polazili na put. ²⁰Ali ako bi se dogodilo da oblak ostane nad Prebivalištem malo vremena, oni bi se na Jahvinu zapovijed utaborili i na Jahvinu zapovijed opet krenuli na put. ²¹Ako bi se oblak digao pošto se zadržao od veèeri do jutra, oni bi tada ujutro krenuli na put. Danju ili noæu, kad bi se oblak digao, oni bi krenuli na put. ²²Dva dana ili mjesec ili godinu - dok bi oblak ostajao nad Prebivalištem - Izraelci su taborovali, ne kreæuæi na put, a èim bi se digao, oni bi krenuli. ²³Po zapovijedi Jahvinoj stajahu u taboru i po zapovijedi Jahvinoj kretahu na put. Držali su se Jahvina naloga, kako Jahve bijaše zapovjedio Mojsiju.

Chapter 10

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Napravi sebi dvije trube; napravi ih od kovana srebra. Neka ti služe za sazivanje zajednice i za pokretanje tabora. ³Kad se u njih zaturbi, neka se sva zajednica skupi k tebi na ulazu u Šator sastanka. ⁴Ako li se zaturbi u jednu, neka se k tebi skupe glavari izraelski, tisuænici. ⁵Kad popratite trubljenje bojnim poklikom, neka krenu logori utaboreni na istoènoj strani. ⁶Kad popratite trubljenje bojnim poklikom po drugi put, neka krenu logori utaboreni s južne strane: neka se trubljenje poprati bojnim poklikom da oni krenu. ⁷Trubite i da skupite zajednicu, ali bez bojnog poklika. ⁸Neka u trube trube sveænici, sinovi Aronovi. Neka vam to bude trajnom uredbom za vaše naraštaje. ⁹Kad u svojoj zemlji poðete u rat na neprijatelja koji vas pritisne, zaorite na trube s bojnim poklikom, i Jahve, Bog vaš, sjetit æe se vas i bit æete izbavljeni od svojih

neprijatelja. ¹⁰Na dan svoje svečanosti, svojih blagdana ili svojih mjesečevih mlađaka, dok prinosite svoje paljenice i prièesnice, trubite u trube. Neka to za vas bude spomen pred Bogom vašim. Ja sam Jahve, Bog vaš." ¹¹Druge godine drugoga mjeseca dvadesetog dana u mjesecu diže se oblak iznad Prebivališta svjedoèanstva. ¹²Tada se Izraelci zapute iz Sinajske pustinje na svoja putovanja. Oblak se zaustavi u pustinji Paranu. ¹³Tako na Jahvinu zapovijed danu Mojsiju krenuše prvi put. ¹⁴Prva je krenula zastava tabora Judinih sinova u svojim èetama. Nad njihovom vojskom bijaše Nahšon, sin Aminadabov; ¹⁵nad vojskom plemena Jisakarovaca stajaše Netanel, sin Suarov, ¹⁶a nad vojskom plemena Zebulunovaca bijaše Eliab, sin Helonov. ¹⁷Zatim, pošto je rastavljeno Prebivalište, krenuše Geršonovci i Merarijevci noseæi Prebivalište. ¹⁸Potom krenu zastava tabora Rubenova u svojim èetama. Nad njihovom vojskom bijaše Elisur, sin Šedeurov; ¹⁹nad vojskom plemena Šimunovaca stajao je Šelumiel, sin Surišadajev; ²⁰nad vojskom plemena Gadovaca bio je Elijasaf, sin Deuelov. ²¹Potom krenuše Kehatovci noseæi posveæene predmete. Tako je Prebivalište bilo podignuto prije njihova dolaska. ²²Onda krenu zastava tabora Efrajimovaca u svojim èetama. Nad njihovom vojskom bijaše Elišama, sin Amihudov, ²³nad vojskom plemena Manaševaca stajaše Gamliel, sin Pedahsurov; ²⁴nad vojskom plemena Benjaminovaca bijaše Abidan, sin Gidonijev. ²⁵A kao zalazna straža za sve tabore krenu, u svojim èetama, zastava tabora Danovaca. Nad njihovom je vojskom stajao Ahiezer, sin Amišadajev. ²⁶Nad vojskom plemena Ašerovaca bio je Pagiël, sin Okranov; ²⁷a nad vojskom plemena Naftalijevaca bio je Ahira, sin Enanov. ²⁸Takav je bio red putovanja Izraelaca svrstanih u svoje èete. Tako su putovali. ²⁹Mojsije reèe Hobabu, sinu Midjanca Reuela, Mojsijeva tasta: "Zaputili smo se u kraj o kojemu je Jahve rekao: 'Dat æu vam ga!' Pođi s nama i dobro æemo ti èiniti, jer je Jahve obeæao sreæu Izraelu." ³⁰"Ne idem", odgovori mu, "nego se vraæam u svoju zemlju; k svojim se vraæam." ³¹"Molim te, ne ostavljaj nas!" - reèe. "Buduaèi da znaš gdje nam se treba u pustinji utaboriti, valjat æeš nam kao oèi. ³²Ako s nama pođeš, dobroèinstva koja nam Jahve bude udijelio s tobom æemo dijeliti." ³³Od Jahvina brda putovali su tri dana hoda. Kovèeg Jahvina saveza išao je pred njima ta tri dana hoda da im potraži mjesto odmora. ³⁴Danju je opet Jahvin oblak bio nad njima, kako bi se iz tabora zaputili. ³⁵Kad bi Kovèeg polazio, Mojsije bi rekao: "Ustani, Jahve! Neprijatelji tvoji neka se rasprše! Koji tebe mrze nek' bježe pred tobom!" ³⁶A kad bi se zaustavljao, popratio bi: "Vrati se, o Jahve! Izraelu ti si tisuæe bezbrojne!"

Chapter 11

¹ I stade narod zlobno mrmljati u Jahvine uši. Kad to èu Jahve, planu gnjevom. Jahvin oganj izbi meðu njima i spali jedan kraj tabora. ²Narod zavapi Mojsiju, a Mojsije se pomoli Jahvi i oganj se utiša. ³Ono se mjesto prozva Tabera, jer je Jahvin oganj ondje zaplamtio na njih. ⁴Svjetinu koja se oko njih skupila obuzme pohlepa za jelom. Izraelci se opet upuste u jadikovanje govoreæi: "Tko æe nas nasititi mesom? ⁵Sjeæamo se kako smo u Egiptu jeli badava ribe, krastavaca, dinje, prÓase,

luka i èešnjaka. ⁶Sad nam život vene; nema nièega, osim mÓane, pred našim oèima." ⁷MÓana je bila kao zrno korijandera i nalik na bdelij. ⁸Narod išao naokolo, skupljao je, a onda tro kamenom na kamenoj ploèi ili stÓupao u stÓupi. Kuhao ju je u loncu i od nje pravio kolaèe. Okus joj bijaše kao okus kolaèa zgotovljena u ulju. ⁹Kad bi se noæu spuštala rosa po taborištu, s njome bi se spustila i mÓana. ¹⁰Mojsije je slušao kako jadikuje narod u svojim obiteljima, svatko na ulazu u svoj šator. Gnjev Jahvin žestoko planu i Mojsije se ražalosti. ¹¹"Zašto zlostavljaš slugu svoga?" - upravi Mojsije rijeè Jahvi. "Zašto nisam stekao milost u tvojim oèima kad si na me uprtio teret svega ovog naroda? ¹²Zar je od mene potekao sav ovaj narod? Zar sam ga ja rodio, kad veliš: 'Nosi ga u svome krilu, kao što dojlja nosi dojenèe, u zemlju što sam je pod zakletvom obeæao njihovim oèevima!' ¹³Odakle meni meso da ga dam svemu ovom puku koji plaèe oko mene govoreæi: 'Daj nam mesa da jedemo!' ¹⁴Ja sam ne mogu nositi sav ovaj narod. Preteško je to za me. ¹⁵Ako æeš ovako sa mnom postupati, radije me ubij, ako sam stekao milost u tvojim oèima, da više ne gledam svoga jada." ¹⁶Onda Jahve reèe Mojsiju: "Skupi mi sedamdeset muževa između starješina izraelskih za koje znaš da su starješine narodu i njegovi nadglednici. Dovedi ih u Šator sastanka pa neka ondje zauzmu svoja mjesta s tobom. ¹⁷Ja æu siæi i ondje s tobom govoriti; uzet æu nešto duha koji je na tebi i stavit æu ga na njih. Tako æe s tobom nositi teret naroda da ga ne nosiš sam. ¹⁸Nadalje, kaži narodu: Za sutra se posvetite i jest æete mesa, jer ste mrmljali u uši Jahvi govoreæi: 'Tko æe nas nasititi mesa? U Egiptu nam je bilo dobro.' Jahve æe vam, dakle, dati mesa da jedete. ¹⁹Neæete ga jesti samo jedan dan, ni dva dana, ni pet dana, ni deset dana, ni dvadeset dana, ²⁰nego cio mjesec, sve dok vam ne izbije na nosnice i ne ogadi vam se, jer ste odbacili Jahvu koji je među vama mrmljajuæi pred njim rijeèima: 'Zašto smo uopæe odlazili iz Egipta!'" ²¹"Naroda u kojemu se nalazim", odgovori Mojsije, "ima šest stotina tisuæa pješaka, a ti kažeš: 'Mesa æu im dati da jedu mjesec dana.' ²²Može li im se naklati sitne i krupne stoke da im dostane? Mogu li im se sve ribe iz mora zgrnuti da im bude dosta?" ²³Jahve reèe Mojsiju: "Zar je ruka Jahvina tako kratka? Sad æeš vidjeti hoæe li se obistiniti moja rijeè ili neæe." ²⁴Mojsije izađe i kaza narodu Jahvine rijeèi. Onda skupi sedamdeset muževa između narodnih starješina i smjesti ih oko Šatora. ²⁵Jahve siđe u oblaku i poèe s njim govoriti. Zatim uze od duha koji bijaše na njemu i stavi na onu sedamdeseticu starješina. Kad duh poèinu na njima, poèeše prorokovati, ali to više nikad ne uèiniše. ²⁶Dvojica ostadoše u taboru. Jednome je bilo ime Eldad, a drugome Medad. Duh je i na njima poèinuo - bili su i oni među upisanima, premda nisu došli u tabor - te poèeše u taboru prorokovati. ²⁷Neki mladiæ otrèa te javi Mojsiju: "Eldad i Medad", reèe, "prorokuju u taboru!" ²⁸Jošua, sin Nunov, koji je posluživao Mojsija od svoje mladosti, prozbori i reèe: "Mojsije, gospodaru moj, ušutkaj ih!" ²⁹Mojsije mu odgovori: "Zar si zavidan zbog mene! Oh, kad bi sav narod Jahvin postao prorok! Kad bi Jahve na njih izlio svoga duha!" ³⁰Potom se Mojsije i starješine izraelske vrate u tabor. ³¹Tada Jahve zapovjedi te zapuhnu vjetar i nanese prepelice od mora i sasu ih na tabor, na dan hoda i s ove i s one strane tabora, na dva lakta iznad zemlje. ³²Narod je ustao te je toga cijeloga dana, svu noæ i cio sutrašnji dan skupljao prepelice. Onaj tko ih je skupio najmanje imao je deset homera. ³³Zatim ih razastriješe oko tabora. Meso još bijaše među njihovim zubima

- još ga nisu prožvakali - kadli planu Jahvin gnjev protiv naroda: Jahve udari narod strašnim pomorom. ³⁴Ono se mjesto prozva Kibrot Hataava, jer su ondje pokopali one koji se bijahu polakomili. ³⁵Iz Kibrot Hataave narod se zaputi u Haserot. I utabori se u Haserotu.

Chapter 12

¹ A Mirjam i Aron uzeše rogoriti protiv Mojsija zbog žene Kušanke kojom se oženio; jer bijaše uzeo za ženu jednu Kušanku. ²"Zar je samo Mojsiju govorio Jahve?" - rekoše mu. "Zar i nama nije govorio?" Jahve to èu. ³Mojsije je bio veoma skroman èovjek, najskromniji èovjek na zemlji. ⁴I odmah reèe Jahve Mojsiju, Aronu i Mirjami: "Vas se troje pojavite u Šatoru sastanka." Njih se troje pojavi. ⁵U stupu oblaka siđe Jahve te stade na ulazu u Šator. Zovnu Arona i Mirjamu. Kad njih dvoje istupi naprijed, ⁶reèe Jahve: "Saslušajte rijeèi moje: Nađe li se među vama prorok, u viđenju njemu ja se javljam, u snu njemu progovaram. ⁷Ali nije tako sa slugom mojim Mojsijem. Od svih u kuæi mojoj najvjerniji je on. ⁸Iz usta u usta njemu ja govorim, oèevidnošæu, a ne zagonetkama, i lik Jahvin on smije gledati. Kako se onda niste bojali govoriti protiv sluge moga Mojsija?" ⁹Uskipjevši gnjevom na njih, Jahve ode. ¹⁰Èim se od šatora oblak udaljio, gle! Mirjam ogubavi, kao snijegom posuta. Aron se okrenu prema Mirjami, a to guba na njoj. ¹¹Tada rekne Aron Mojsiju: "Gospodaru moj, ne svaljuj na nas kazne za grijeh koji smo u ludosti poèinili i kojega smo krivci. ¹²Ne daj da ona ostane kao mrtvo dijete kojemu je veæ na izlasku iz majèine utrobe meso napol uništeno!" ¹³Tada zavapi Mojsije Jahvi: "Bože, molim te, ozdravi je!" ¹⁴"Da joj je otac njezin pljunuo u lice", reèe Jahve Mojsiju, "zar se ne bi morala stidjeti sedam dana? Neka i ona bude odvojena izvan tabora sedam dana, pa neka se poslije opet pripusti." ¹⁵Tako je Mirjam bila odvojena izvan tabora sedam dana. Narod nije na put polazio dok Mirjam nije opet bila pripuštena. ¹⁶Poslije toga narod krenu iz Haserota i utabori se u pustinji Paranu.

Chapter 13

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Pošalji ljude, po jednoga èovjeka iz pojedinog pradjedovskog plemena, da izvide kanaansku zemlju, koju dajem Izraelcima. Pošaljite sve njihove glavare!" ³Na Jahvinu zapovijed Mojsije ih posla iz pustinje Parana. Svi ti ljudi bijahu glavari Izraelaca. ⁴A ovo su njihova imena: Šamua, sin Zakurov, od plemena Rubenova; ⁵Šafat, sin Horijev, od plemena Šimunova; ⁶Kaleb, sin Jefuneov, od plemena Judina; ⁷Jigal, sin Josipov, od plemena Jisakarova; ⁸Hošea, sin Nunov, od plemena Efrajimova; ⁹Palti, sin Rafuov, od plemena Benjaminova; ¹⁰Gadiel, sin Sodijev, od plemena Zebulunova; ¹¹Gadi, sin Susijev, od plemena Josipova, od plemena Manašeova; ¹²Amiel, sin Gemalijev, od plemena Danova; ¹³Setur, sin Mikaelov, od plemena Ašerova; ¹⁴Nahbi,

sin Vofsijev, od plemena Naftalijeva; ¹⁵Geuel, sin Makijev, od plemena Gadova. ¹⁶To su imena ljudi koje je Mojsije poslao da izvide zemlju. A Hošeu, sina Nunova, Mojsije prozva Jošuum. ¹⁷Posla ih Mojsije da izvide kanaansku zemlju pa im reèe: "Idite gore u Negeb, onda se popnite na brdo. ¹⁸Razgledajte zemlju kakva je. Je li narod koji u njoj živi jak ili slab, malobrojan ili mnogobrojan? ¹⁹Kakva je zemlja u kojoj živi: dobra ili rđava? Kakvi su gradovi u kojima borave: otvoreni ili utvrđeni? ²⁰Kakvo je tlo: plodno ili mršavo? Ima li po njemu drveæa ili nema? Odvažni budite i ponesite plodova te zemlje." Bilo je upravo vrijeme ranog groždã. ²¹Odu oni gore da izvide zemlju od pustinje Sina do Rehoba, koji je na ulazu u Hamat. ²²Popnu se u Negeb i dođu do Hebrona, gdje su se nalazili Ahiman, Šešaj i Talmaj, Anakovi potomci. - Hebron je osnovan sedam godina prije nego Soan u Egiptu. - ²³Kada stigoše u Dolinu Eškol, odrezaše ondje lozu s grozdom i ponesoše ga, udvoje, na motki; ponesoše i mogranja i smokava. ²⁴Ono se mjesto prozva Dolina Eškol zbog grozda koji su ondje Izraelci odrezali. ²⁵Nakon èetrdeset dana vrate se iz zemlje koju su izviđali. ²⁶Odu k Mojsiju i Aronu i svoj izraelskoj zajednici u Kadeš, u Paranskoj pustinji. Podnesu njima i svoj zajednici izvještaj, a onda im pokažu plodove zemlje. ²⁷Izvijeste ga oni: "Išli smo u zemlju u koju si nas poslao. Zaista njome teèe med i mlijeko. Evo njezinih plodova. ²⁸Ali je jak narod koji u onoj zemlji živi, gradovi su utvrđeni i vrlo veliki. A vidjesmo ondje i potomke Anakove. ²⁹Amaleèani borave u negepskom kraju: Hetiti, Jebusejci i Amorejci žive u brdu; a Kanaanci se nalaze uz more i duž Jordana." ³⁰Kaleb ušutka narod oko Mojsija i progovori: "Krenimo ne oklijevajuæi i zauzmimo je, jer je možemo nadvladati!" ³¹Ali ljudi što su s njim išli odvratiliše: "Ne možemo iæi na onaj narod jer je jaèi od nas." ³²I poènu ozloglašivati Izraelcima zemlju koju su izviđali: "Zemlja kroz koju smo prošli da je izvidimo zemlja je što proždire svoje stanovništvo. Sav narod što ga u njoj vidjesmo ljudi su krupna stasa. ³³Vidjesmo ondje i divove - Anakovo potomstvo od divova. Èinilo nam se da smo prema njima kao skakavci. Takvi bijasmo i njima."

Chapter 14

¹ Tada zagraja sva zajednica i poèe vikati. I te noæi narod plakaše. ²Svi su Izraelci mrmrljali protiv Mojsija i Arona. Sva im je zajednica govorila: "Kamo sreæe da smo pomrli u zemlji egipatskoj! Ili da smo pomrli u ovoj pustinji! ³Zašto nas Jahve vodi u tu zemlju da padnemo od maèa a žene naše i djeca da postanu roblje! Zar nam ne bi bilo bolje da se vratimo u Egipat!" ⁴Jedan je drugome govorio: "Postavimo sebi vođu i vratimo se u Egipat!" ⁵Mojsije i Aron padoše nièice pred svom okupljenom izraelskom zajednicom. ⁶A Jošua, sin Nunov, i Kaleb, sin Jefuneov, koji bijahu među onima što su izviđali zemlju, razderaše svoju odjeæu. ⁷Zatim rekoše svoj zajednici izraelskoj: "Zemlja kroz koju smo prošli da je istražimo izvanredno je dobra. ⁸Ako nam Jahve bude dobrotiv, u tu æe nas zemlju dovesti i dat æe nam je. To je zemlja u kojoj teèe med i mlijeko. ⁹Samo, nemojte se buniti protiv Jahve! Ne bojte se naroda one zemlje: tÓa on je zalogaj za nas. Oni su bez zaštite, a s nama je Jahve! Ne bojte ih se!"

¹⁰I dok je sva zajednica veæ mislila da ih kamenuje, pokazala se Slava Jahvina u Šatoru sastanka svima sinovima Izraelovim. ¹¹Tada reèe Mojsiju: "Dokle æe me taj narod prezirati? Dokle mi neæe vjerovati unatoèe svim znamenjima što sam ih meðu njima izvodio?" ¹²Udarit æu ih pomorom i istrijebiti, a od tebe æu uèiniti narod veæi i moæniji od njega." ¹³Onda Mojsije reèe Jahvi: "Egipæani su shvatili da si ti, svojom moæi, izveo ovaj narod između njih." ¹⁴Oni su to kazali žiteljima one zemlje. Veæ su saznali da si ti, Jahve, usred ovog naroda, kojemu se oèituješ licem u lice, i da ti, Jahve, u oblaku stojiš nad njima; da obdan u stupu od oblaka, a obnoæ u stupu od ognja ideš pred njima. ¹⁵Zato, ako pobiješ ovaj narod kao jednoga èovjeka, narodi koji su èuli glas o tebi reæi æe: ¹⁶'Jahve je bio nemoæan da dovede ovaj narod u zemlju koju mu je pod zakletvom obeæao, i zato ih je poubijao u pustinji.' ¹⁷Zato neka se snaga moga Gospodina uzvisi, kako si najavio rekavši: ¹⁸'Jahve je spor na srdžbu, a bogat milosrðem; podnosi opaèinu i prijestup, ali krivca ne ostavlja nekažnjena, nego opaèinu otaca kažnjava na djeci do treæega i èetvrtog koljena.' ¹⁹Oprosti krivnju ovome narodu po velièini svoga milosrða, kao što si vodio ovaj narod od Egipta dovede." ²⁰"Opraštam po rijeèi tvojoj", reèe Jahve. ²¹"Ali ipak, tako ja živ bio i slave se Jahvine napunila sva zemlja, ²²ni jedan od ljudi koji su vidjeli slavu moju i znamenja što sam ih izveo u Egiptu i u pustinji, pa me ipak iskušavali veæ deset puta ne hoteæi poslušati moj glas, ²³neæe vidjeti zemlje što sam je pod zakletvom obeæao njihovim ocima; nitko od onih koji me preziru neæe je vidjeti. ²⁴A slugu svoga Kaleba, jer je u njemu drukèiji duh i jer mi bijaše poslušan, njega æu ja dovesti u zemlju u koju je išao i njegovi æe je potomci zaposjesti! Neka Amaleèani i Kanaanci samo ostanu u dolini. ²⁵Sutra se vratite i krenite u pustinju put Crvenog mora." ²⁶Još reèe Jahve Mojsiju i Aronu: ²⁷"Dokle æe ta opaka zajednica mrmljati protiv mene? Èuo sam tužbe što ih Izraelci na me dižu. ²⁸Kaži im: Tako ja živ bio, objavljuje Jahve, kako ste na moje uši govorili, tako æu vam i uèiniti. ²⁹U ovoj pustinji popadat æe vaša mrtva tijela: svih vas koji ste ubilježeni u bilo koji vaš popis od dvadeset godina pa naprijed, koji ste rogoBORILI protiv mene. ³⁰Neæete uæi u zemlju na koju sam svoju ruku digao da vas u njoj nastanim, osim Kaleba, sina Jefuneova, i Jošue, sina Nunova. ³¹A vašu djecu, o kojoj kažete da bi postala roblje, njih æu uvesti da nastane zemlja što ste je vi prezreli. ³²A vi? Neka vam tjelesa popadaju u ovoj pustinji! ³³Vaši sinovi neka lutaju pustinjom èetrdeset godina, neka trpe zbog vaše nevjere dok vam ne ispropadaju tjelesa u ovoj pustinji. ³⁴Prema broju dana u koje ste istraživali zemlju - dana èetrdeset, za svaki dan jednu godinu - ispaštajte svoje opaèine èetrdeset godina. Iskusite što znaèi mene napustiti. ³⁵Ja, Jahve, to kažem: tako æu postupiti s ovom opakom zajednicom što se sjatila protiv mene. U ovoj istoj pustinji neka završi! Tu neka izgine." ³⁶A oni ljudi koje Mojsije bijaše poslao da istraže zemlju i koji su nakon povratka potakli svu zajednicu da rogoBORI protiv njega ozloglašujuæi zemlju; ³⁷oni, dakle, ljudi koji su zlobno ozloglasili zemlju bijahu pomoreni pred Jahvom. ³⁸Od onih ljudi koji su išli da istraže zemlju ostadoše na životu jedino Jošua, sin Nunov, i Kaleb, sin Jefuneov. ³⁹Kad je Mojsije prenio te rijeèi svim Izraelcima, narod se uvelike ražalosti. ⁴⁰I uranivši ujutro poènu se uspinjati na vrh brda govoreæi. "Evo uzlazimo na mjesto o kojem je govorio Jahve jer smo zgriješili." ⁴¹A Mojsije rekne: "Zašto kršite zapovijed Jahvinu? Neæete uspjeti. ⁴²Ne penjite se, da vas ne potuku vaši neprijatelji, jer

Jahve nije među vama. ⁴³Ta ondje se pred vama nalaze Amaleèani i Kanaanci te æete od maèa pasti jer ste se odvratili od Jahve i jer Jahve neæe biti s vama." ⁴⁴Ali se oni prkosno penjahu prema vrhu brda, iako se ni Kovèeg saveza Jahvina ni Mojsije nisu micali iz tabora. ⁴⁵Amaleèani i Kanaanci koji su živjeli na onome brdu spuste se, udare po njima i rasprše ih sve do Horne.

Chapter 15

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Govori Izraelcima i reci im: 'Kad uđete u zemlju gdje æete boraviti i koju vam ja dajem, ³pa budete prinosisi Jahvi paljenu žrtvu, paljenicu ili klanicu, zavjetnicu ili dragovoljnu žrtvu, ili žrtvu prigodom svojih svetkovina - praveæi tako od krupne ili sitne stoke ugodan miris Jahvi - ⁴neka prinositelj prinese svoj dar Jahvi: prinosnicu od desetine efe najboljeg brašna, zamiješena u èetvrtini hina ulja. ⁵Uz paljenicu ili uz klanicu prinesi èevrtinu hina vina za ljevanicu na svako janje. ⁶Povrh ovna prinesi kao prinosnicu dvije desetine efe najboljeg brašna, zamiješena u jednoj treæini hina ulja; ⁷i vina za ljevanicu prinesi treæinu hina na ugodan miris Jahvi. ⁸Ako Jahvi prinosiš junca kao paljenicu ili kao klanicu da izvršiš zavjet ili kao prièesnicu, ⁹neka se onda uz junca prinesu tri desetine efe najboljeg brašna, zamiješena u pola hina ulja, ¹⁰a za ljevanicu prinesi pola hina vina kao paljenu žrtvu na ugodan miris Jahvi. ¹¹Neka se tako postupi uza svakoga vola i uza svakoga ovna, uza svaku glavu sitne stoke, ovce ili koze: ¹²koliko ih god prinesete, za svako pojedino tako uèinite, veæ prema njihovu broju. ¹³Svaki domorodac neka postupava ovako kad prinosi žrtvu paljenu na ugodan miris Jahvi. ¹⁴I ako koji stranac koji živi među vama, ili æe biti među vašim potomcima, htjedne prinijeti žrtvu paljenu na ugodan miris Jahvi, neka radi kako i vi radite. ¹⁵Neka je jedan zakon i za vas i za stranca koji s vama boravi. To je trajan zakon za vaše naraštaje: pred Jahvom, kako je s vama, tako neka bude i sa strancem. ¹⁶Jedan zakon i jedno pravo neka vrijedi za vas i za stranca koji s vama boravi.'" ¹⁷Jahve reèe Mojsiju: ¹⁸"Govori Izraelcima i reci im: 'Kad dođete u zemlju u koju vas vodim ¹⁹i budete jeli kruh te zemlje, prinesite podizanicu Jahvi. ²⁰Kao prvinu iz svojih naæava prinesite jedan kolaè kao podizanicu; prinesite ga kao i podizanicu s gumna. ²¹Od prvine svojih naæava davajte Jahvi podizanicu od naraštaja do naraštaja.'" ²²"Ako nehotice pogriješite te ne budete obdržavali koju od zapovijedi što ih je Jahve objavio po Mojsiju - ²³sve što vam je Jahve zapovjedio po Mojsiju, odonda kad vam je izdao zapovijedi pa dalje od koljena do koljena - ²⁴onda: ako je to poèinjeno nepažnjom zajednice, neka sva zajednica prinese jednoga junca kao paljenicu na ugodan miris Jahvi s propisanom prikaznicom i ljevanicom i jednoga jarca kao okajnicu. ²⁵Neka sveæenik obavi obred pomirenja nad svom izraelskom zajednicom, pa æe im biti oprošteno. Bila je samo nepažnja, a oni su prinijeli svoj dar - paljenu žrtvu Jahvi - i okajnicu pred Jahvom za svoju nepažnju. ²⁶Bit æe oprošteno svoj izraelskoj zajednici, a tako i strancu koji među njima boravi, jer se sav narod iz nepažnje ogriješio. ²⁷Pogriješi li iz nepažnje pojedinac, neka prinese jedno žensko kozle od godine dana kao okajnicu. ²⁸Neka sveæenik obavi obred pomirenja pred Jahvom nad osobom koja je nehotice pogriješila od

nepažnje. Kad nad njom obavi obred pomirenja, bit æe joj oprošteno. ²⁹Kada tko pogriješi nepažnjom, neka vam jedan zakon vrijedi i za domoroca i za stranca koji boravi među vama. ³⁰Ali onaj koji nešto uèini naumice, bio on domorodac ili stranac, taj na Jahvu huli. Takav neka se istrijebi između svoga naroda ³¹jer je prezreo Jahvinu rijeè i prekršio njegovu zapovijed. Neka se takav iskorijeni. Neka njegova krivnja padne na nj!" ³²Kad su Izraelci bili u pustinji, naðu èovjeka kako kupi drva u subotnji dan. ³³I oni koji su ga našli da kupi drva dovedu ga Mojsiju i Aronu i svoj zajednici. ³⁴Stave ga pod stražu, jer još nije bilo određeno što treba s njim uèiniti. ³⁵"Toga èovjeka treba pogubiti!" - reèe Jahve Mojsiju. "Neka ga kamenjem zaspe izvan tabora sva zajednica." ³⁶Sva ga zajednica izvede izvan tabora i zasu ga kamenjem te on poginu, kako je Jahve zapovjedio Mojsiju. ³⁷Reèe Jahve Mojsiju: ³⁸"Govori Izraelcima i reci im: neka od naraštaja do naraštaja prave rese na skutovima svojih haljina, a za resu svakoga skuta neka privezuju ljubièastu vrpцу. ³⁹Imat æete rese zato da vas pogled na njih sjeæa svih Jahvinih zapovijedi. Vršite ih, a ne zanosite se svojim srcem i svojim oèima, što vas tako lako zavode na bludnost. ⁴⁰Tako æete se sjeæati svih mojih zapovijedi, vršit æete ih i bit æete posveæeni svome Bogu. ⁴¹Ja sam Jahve, Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bogom. Ja, Jahve, Bog vaš."

Chapter 16

¹ Korah, sin Jisharov, sin Kehatov, sin Levijev, pa Datan i Abiram, sinovi Eliabovi, i On, sin Peletov - potomci Rubenovi - ²ustanu protiv Mojsija zajedno sa dvjesta pedeset Izraelaca, glavara zajednice, uglednih na skupštini i ljudi na glasu. ³Oni se sjate oko Mojsija i Arona govoreæi im: "Vi prelazite mjeru! Sva je zajednica, svi njezini èlanovi, posveæena i među njima je Jahve. Zašto se onda uzvisujete iznad zajednice Jahvine!" ⁴Kad to èu Mojsije, pade nièice. ⁵Zatim reèe Korahu i svoj njegovoj družini: "Sutra æe Jahve pokazati tko je njegov i tko je posveæen, kome dopušta da mu se približi. Koga sebi izabere, k sebi æe ga i pustiti. ⁶Uèinite ovo: uzmite kadionike, Korah i sva njegova družina; ⁷sutra stavite u njih vatre i metnite odozgo tamjana pred Jahvom. Koga Jahve odabere, taj neka bude posveæen. Vi prelazite mjeru, Levijevci!" ⁸Potom Mojsije reèe Korahu: "Poslušajte, Levijevci! ⁹Zar vam je malo što vas je Bog Izraelov izdvojio iz Izraelove zajednice da vas približi k sebi te da vršite službu u Jahvinu prebivalištu i da stojite pred zajednicom služeæi joj? ¹⁰Promaknuo je tebe i s tobom svu tvoju braæu Levijevce, a vi još tražite i sveæeništvo!" ¹¹Ti i sva tvoja družina, dakle, sjatili ste se protiv Jahve; jer što je Aron da protiv njega rogorbite?" ¹²Zatim posla Mojsije po Datana i Abirama, sinove Eliabove, ali oni odgovore: "Neæemo doæi!" ¹³Zar je malo što si nas odveo iz zemlje kojom teèe med i mlijeko da nas pobiješ u ovoj pustinji, pa hoæeš da nasilno zagospodariš nad nama? ¹⁴Nisi nas uveo u zemlju kojom teèe med i mlijeko i nisi nam dao u posjed njive i vinograde! Misliš li iskopati oèi ovim ljudima? Neæemo doæi!" ¹⁵Mojsije se vrlo razljuti i reèe Jahvi: "Ne obaziri se na njihovu prinost! Ni jednoga njihova magarca nisam prisvojio niti sam ijednoga od njih ošteti." ¹⁶Zatim Mojsije reèe Korahu: "Ti i sva

tvoja družina stupite sutra pred Jahvu; ti, i oni, i Aron. ¹⁷Neka svaki uzme svoj kadionik, stavi u nj tamjana i neka svaki donese svoj kadionik pred Jahvu - dvjesta i pedeset kadionika. A i ti i Aron donesite svaki svoj kadionik." ¹⁸Svaki uzme svoj kadionik, stavi u nj vatre, onda odozgo metne tamjana i stane s Mojsijem i Aronom kod ulaza u Šator sastanka. ¹⁹Kad, naprama njima, sabra Korah svu zajednicu na ulazu u Šator sastanka, onda se svoj zajednici pokaza slava Jahvina. ²⁰I reče Jahve Mojsiju i Aronu: ²¹"Odvojite se od te zajednice da je odmah satrem!" ²²Oni popadoše nièice i povikaše: "Bože! Bože životnog duha u svakome tijelu! Zar æeš se razgnjeviti na svu zajednicu kad je samo jedan sagriješio!" ²³Onda Jahve reče Mojsiju: ²⁴"Reci toj zajednici: 'Uklonite se iz okolice prebivališta Koraha, Datana i Abirama!'" ²⁵Mojsije ustade i pođe k Datanu i Abiramu. Za njim krenuše izraelske starješine. ²⁶Zatim ovako progovori zajednici: "Odstupite od šatora tih opakih ljudi! Ne dotièite se nièega što je njihovo, da ne budete uništeni zbog svih njihovih grijeha." ²⁷Tako se oni udalje iz okolice prebivališta Korahova, Datanova i Abiramova. Uto izađu Datan i Abiram te stanu na ulazu svojih šatora sa svojim ženama, svojim sinovima i svojom nejaèadi. ²⁸"Po ovom æete vidjeti", reče Mojsije, "da me Jahve poslao da vršim sva ova djela, a da ih ne èinim sam od sebe: ²⁹ako ovi ljudi umru kao što umru i svi ljudi; ako ih pohodi sudbina kakva pohodi sve ljude, onda me Jahve nije poslao. ³⁰Ali ako Jahve uèini neèuveno: ako zemlja rastvori svoje ralje i proguta ih sa svim što je njihovo te živi siðu u Šeol, onda znajte da su ovi ljudi prezreli Jahvu." ³¹A kad on završi sve te rijeèi, tlo se pod njima raspukne; ³²zemlja rastvori svoje ralje i proguta ih s njihovim domovima, sa svim Korahovim ljudima i svim njihovim imanjem. ³³Živi siðu u Šeol, oni i sve njihovo. Onda se nad njima zemlja zatvori i oni išèeznu iz zbora. ³⁴Na njihov vrisak svi Izraelci što su stajali oko njih pobjegoše govoreæi: "Da i nas zemlja ne proguta!" ³⁵Ali sukne oganj od Jahve te proždre dvjesta i pedeset ljudi koji su prinosili tamjan.

Chapter 17

¹ Jahve reče Mojsiju: ²"Kaži Eleazaru, sinu sveæenika Arona, da ukloni kadionike - jer su posveæeni - iz toga zgarišta, a neposveæenu vatru iz njih neka razaspe podalje. ³Kadionici onih koji su sagriješili i grijehom život pokopali neka se prekuju u ploèice za oblaganje žrtvenika. Doneseni su, naime, pred Jahvu, pa su posveæeni. Neka budu opomenom Izraelcima!" ⁴Tako sveæenik Eleazar uze kadionike od tuèa što su ih prinosili oni koji izgorješe; prekovaše ih u ploèice za oblaganje žrtvenika. ⁵One su opomena Izraelcima da se nitko nepozvan - nitko tko nije od Aronova potomstva - ne smije približiti da pali tamjan pred Jahvom, kako mu se ne bi dogodilo kao Korahu i njegovoj družini, prema onom što je kazao Jahve po Mojsiju. ⁶Sutradan je sva zajednica rogoborila protiv Mojsija i Arona. "Pobili ste Jahvin narod!" - govorili su. ⁷Dok se zajednica skupljala protiv Mojsija i Arona, oni se okrenuše prema Šatoru sastanka, i gle! oblak ga prekri i slava se Jahvina pokazala. ⁸Tada Mojsije i Aron odoše pred Šator sastanka. ⁹I Jahve reče Mojsiju: ¹⁰"Udaljite se od te zajednice; u tili æu je èas uništiti!" Oni padoše nièice. ¹¹Zatim Mojsije

reèe Aronu: "Uzmi kadionik, stavi u nj vatre sa žrtvenika, metni tamjana, a onda se žuri do zajednice da obaviš nad njom obred pomirenja. Gnjev je Jahvin veæ izbio i zlo je poèelo!" ¹²Aron uze što mu je Mojsije rekao te otrèa usred zbora, a kad tamo: pomor meðu narodom veæ poèeo. Stavi tamjana te obavi obred pomirenja nad narodom. ¹³Zatim stade između mrtvih i živih i zlo se ustavi. ¹⁴Bilo ih je mrtvih od toga zla èetrnaest tisuæa i sedam stotina, osim onih koji su poginuli zbog Koraha. ¹⁵Aron se vrati k Mojsiju na ulaz u Šator sastanka: pomor se ustavi. ¹⁶Jahve reèe Mojsiju: ¹⁷"Razloži Izraelcima te od njih uzmi po jedan štap za svaki predjedovski dom; uzmi od svih njihovih starješina za njihove pradjedovske domove dvanaest štapova. Ime svakoga napiši na njegovu štapu. ¹⁸A kako ima po jedan štap za svakoga starješinu pradjedovskih domova, Aronovo ime napiši na Levijevu štapu. ¹⁹Onda ih pohrani u Šator sastanka pred Svjedoèanstvo; ondje gdje se s tobom sastajem. ²⁰Štap onoga èovjeka koga izaberem propupat æe. Tako æu maknuti od sebe rogeborenje Izraelaca kojim prigovaraju vama." ²¹Mojsije tako kaza Izraelcima. Sve njihove starješine dade mu štap, po jedan štap za svakoga starješinu - dakle, dvanaest štapova za njihove pradjedovske domove. Među njihovim štapovima bio je i štap Aronov. ²²Mojsije pohrani štapove pred Jahvu u Šatoru svjedoèanstva. ²³Kad sutradan Mojsije uèe u Šator svjedoèanstva, gle: štap Arona iz doma Levijeva propupao! Potjerala mladica, procvjetao cvijet i sazreli bademi. ²⁴Tada iznese Mojsije ispred Jahve sve štapove sinovima Izraelovim. Oni ih razgledaše, a onda svatko uze svoj štap. ²⁵Jahve reèe Mojsiju: "Opet stavi Aronov štap pred Svjedoèanstvo, neka se èuva za znak buntovnim sinovima. Dokonèaj tako njihovo rogeborenje protiv mene da ne izginu." ²⁶I uèini Mojsije: kako mu je Jahve zapovjedio, tako uèini. ²⁷"Izgibosmo!" - rekoše Izraelci Mojsiju. "Propadosmo! Svi odreda propadosmo!" ²⁸Tko god prièe Jahvinu prebivalištu, umire ... Zar æemo svi izginuti?"

Chapter 18

¹ Tada Jahve reèe Aronu: "Ti, tvoji sinovi i tvoj pradjedovski dom s tobom bit æete odgovorni za grijeh u Svetištu; ti i tvoji sinovi s tobom bit æete odgovorni za grijeh svoga sveæeništva. ²Pridruži k sebi i svoju braæu od Levijeva plemena - tvoga pradjedovskog doma - neka ti se prikljuèe da ti poslužuju, tebi i tvojim sinovima s tobom, pred Šatorom svjedoèanstva. ³Neka stoje na službu tebi i svemu Šatoru, ali neka se ne približuju pokuæstvu u Svetištu niti žrtveniku, da ne poginu i oni i vi. ⁴Neka su, dakle, tebi pridruženi i neka preuzmu brigu za Šator sastanka, svaku službu oko Šatora. I neka se ni jedan svjetovnjak ne približuje vama, ⁵a vi vršite službu u Svetištu i službu oko žrtvenika da se više ne izlijeva gnjev na Izraelce. ⁶Uzeh, evo, vašu braæu levite između Izraelaca vama za dar; kao darovani pripadaju Jahvi da obavljaju službu oko Šatora sastanka. ⁷Ti i tvoji sinovi s tobom preuzmite sveæenièke poslove oko svega što spada na žrtvenik i iza zavjese. Službu koju dajem na dar vašem sveæeništvu vi obavljajte. A svjetovnjak koji se primakne neka se pogubi." ⁸Još reèe Jahve Aronu: "Tebi, evo, povjeravam brigu o onom što se meni prinosi. Sve što Izraelci posveæuju dodjeljujem tebi i tvojim sinovima kao baštinu trajnim zakonom. ⁹Ovo neka pripadne

tebi od svetinja nad svetinjama: od paljenih žrtava svi njihovi darovi, za sve njihove prinosnice, za sve njihove okajnice i za sve njihove naknadnice što ih budu meni uzvraæali; ta vrlo sveta stvar neka pripadne tebi i tvojim sinovima! ¹⁰Blagujte ih kao najveæe svetinje! Svaki muškarac može ih jesti. Neka ti budu svete! ¹¹I ovo neka bude za te: ono što se uzima od izraelskih prinosa da se prinese kao prikaznica - trajnim zakonom predajem tebi, tvojim sinovima i tvojim kæerima s tobom. Svatko tko u tvome domu bude èist može od toga jesti. ¹²Najbolje od novoga ulja i najbolje od novoga vina i žita - prvine koje se prinose Jahvi - predajem tebi. ¹³Prvi rodovi svega u njihovoj zemlji što ih budu donosili Jahvi neka budu tvoji. Tko je god èist u tvome domu može ih jesti. ¹⁴Sve što u Izraelu bude odreðeno za 'herem' neka je tvoje. ¹⁵Svako prvoroðenèe svih biaæa - kako ljudi tako i životinja - što se prinose Jahvi neka bude tvoje. Samo pusti da se otkupi prvenac od ljudi i prvenèe od neèiste stoke. ¹⁶Kad budu stari mjesec dana, pusti da ih otkupljuju. A njihovu otkupnu cijenu odredi: pet srebrnih šekela, prema hramskom šekelu, a to je dvadeset gera. ¹⁷Ali prvenèe kravlje, prvenèe ovèje i prvenèe kozje neka se ne otkupljuje. Oni su svetinja. Krv njihovu izlij na žrtvenik, a pretilinu njihovu sažeži u kad kao žrtvu spaljenu na ugodan miris Jahvi. ¹⁸Njihovo meso neka pripadne tebi; kao i grudi žrtve prikaznice i desno pleæe. ¹⁹Sve posveæene prinose što ih Izraelci podižu Jahvi predajem trajnim zakonom tebi, tvojim sinovima i tvojim kæerima s tobom. To je savez osoljen, trajan pred Jahvom, tebi i tvome potomstvu s tobom." ²⁰"Nemoj imati baštine u zemlji njihovoj", reèe Jahve Aronu, "niti sebi stjeèi posjeda meðu njima! Ja sam tvoj dio i tvoja baština meðu Izraelcima." ²¹"Levijevim sinovima, evo, predajem u baštinu sve desetine u Izraelu za njihovu službu - za službu što je obavljaju u Šatoru sastanka. ²²A Izraelci neka se više ne primieù Šatoru sastanka, da ne navuku na se grijeh i ne poginu. ²³Neka samo leviti obavljaju službu u Šatoru sastanka; i neka oni budu odgovorni za svoj grijeh. Trajna je to odredba za vaše naraštaje; meðu Izraelcima neka nemaju posjeda, ²⁴jer ja im predajem u posjed desetine što ih Izraelci prinose na dar Jahvi. Stoga sam za njih rekao: neka oni nemaju posjeda meðu Izraelcima." ²⁵Jahve reèe Mojsiju: ²⁶"Levitima govori i reci im: 'Kad od Izraelaca primete desetinu, koju ja od njih dajem vama u baštinu, od toga onda vi prinesite podizanicu Jahvi: desetinu od desetine. ²⁷Prinos æe vam biti zaraèunan kao da je prinos s gumna i Óotoka iz badnja. ²⁸Tako isto prinosite podizanicu Jahvi i od svih svojih desetina što ih primete od Izraelaca. Od toga davajte podizanicu Jahvinu sveæeniku Aronu. ²⁹Od svih darova koje budete primali podižite podizanicu Jahvi; od svega ono najbolje - onaj dio koji treba posveæivati.' ³⁰Još im reci: 'Pošto od toga prinesete najbolji dio, neka se to levitima uraèuna kao prihod s gumna i prihod iz badnja. ³¹Na svakome ga mjestu možete jesti, i vi i vaši ukuæani, jer to vam je nagrada za vašu službu u Šatoru sastanka. ³²Pošto prinesete njegov najbolji dio, neæete navuæi na se grijeha; svetinja Izraelaca neæete oskvrnjivati te neæete ginuti.'"

Chapter 19

¹ Jahve reče Mojsiju i Aronu: ²"Ovo je zakonska odredba što ju je Jahve naredio: Reci Izraelcima neka ti dovedu crvenu junicu, zdravu, na kojoj nema mane i na koju još nije stavljan jaram. ³A vi je predajte svećeniku Eleazaru. Neka se zatim izvede izvan tabora i zakolje pred njim. ⁴Svećenik Eleazar neka uzme njezine krvi na svoj prst pa njome poškropi sedam puta prema proćelju Šatora sastanka. ⁵Neka se onda junica spali na njegove oèi; neka joj se spale: koža, meso, krv i neèist. ⁶Potom neka svećenik uzme cedrovine, izopa i crvenoga prediva pa ih baci usred vatre gdje se krava spaljuje. ⁷Neka svećenik opere svoju odjeæu, a svoje tijelo u vodi okupa. Poslije toga neka se svećenik vrati u tabor, ali neka je neèist do veèeri. ⁸I onaj koji ju je spaljivao neka svoju odjeæu opere i okupa svoje tijelo u vodi te bude neèist do veèeri. ⁹A jedan èist èovjek neka pokupi pepeo od junice pa ga pohrani izvan tabora na èisto mjesto da se èuva izraelskoj zajednici za vodu oèišæenja. To je žrtva okajnica. ¹⁰I onaj koji skupi pepeo od junice neka opere svoju odjeæu i bude neèist do veèeri. Neka to bude trajan zakon i za Izraelce i za stranca koji među njima boravi." ¹¹"Tko se dotakne mrtva ljudskog tijela neka je neèist sedam dana. ¹²Takav neka se opere tom vodom treæega dana i sedmoga dana pa æe biti èist. Ako se ne opere treæega dana i sedmoga dana, neæe biti èist. ¹³Tko se dotakne mrtvaca, tijela preminula èovjeka, a ne opere se, oskvrnjuje Jahvino prebivalište. Takav neka se iskorijeni iz Izraela. Buduæi da vodom za oèišæenje nije bio poliven, neèist je; njegova je neèistoæa još na njemu." ¹⁴"Ovo je zakon kad koji èovjek umre u šatoru; tko god uðe u šator i tko god bude u šatoru neka je neèist sedam dana. ¹⁵Svaka otvorena posuda koja ne bude zatvorena poklopcem neka je neèista. ¹⁶A na otvorenu polju tko se god dotakne poginuloga od maèa, ili mrtvaca, ili ljudskih kostiju, ili groba neka je neèist sedam dana. ¹⁷Neka se za onoga koji se oneèistio uzme pepela od životinje spaljene za okajnicu i na nj, u kakvu sudu, nalije žive vode. ¹⁸Onda neka èist èovjek uzme izopa, zamoèi ga u vodu te poškropi po šatoru, po svemu posuðu, po ljudima koji su tu bili, po onome koji se dotakao kostiju, ili ubijenoga, ili preminuloga, ili groba. ¹⁹Neka èisti èovjek škropi neèistoga treæega i sedmoga dana. Tako æe ga na sedmi dan oèistiti. Taj onda neka opere svoju odjeæu, okupa se u vodi i neka je naveèer èist. ²⁰A bude li tko neèist pa se ne oèisti, neka se iskorijeni iz zajednice, jer je oskvrnuo Jahvino svetište; vodom za oèišæenje nije bio poliven; neèist je! ²¹Neka im i ovo bude trajnim zakonom: i onaj koji je škropio vodom za oèišæenje neka opere svoju odjeæu; i onaj koji je dirnuo vodu za oèišæenje neka je neèist do veèeri. ²²Èega se god neèisti dotakne neka je neèisto; a osoba koja se njega dotakne neka je neèista do veèeri."

Chapter 20

¹ Potom stigoše Izraelci, sva zajednica, u pustinju Sin u prvome mjesecu. Narod se nastani u Kadešu. Ondje umrije Mirjam i ondje je sahraniše. ²Nije bilo vode za zajednicu. Stoga se udruže protiv Mojsija i protiv Arona. ³Narod se poèe svaðati s Mojsijem i govoriti: "Da smo bar izginuli kad su nam i braæa poginula pred Jahvom! ⁴Zašto ste doveli Jahvinu zajednicu u ovu pustinju da

ovdje pomremo i mi i naša stoka? ⁵Zašto ste nas izveli iz Egipta da nas dovedete u ovo nesretno mjesto; mjesto u kojem nema ni žita, ni smokava, ni loze, ni mogranja? Nema ni vode da pijemo." ⁶Mojsije i Aron odu ispred zajednice do ulaza u Šator sastanka i padnu nièice. Tada im se pokazala slava Jahvina. ⁷I Jahve reèe Mojsiju: ⁸"Uzmi štap pa ti i tvoj brat Aron skupite zajednicu. Onda, na njihove oèi, progovorite peæini da ustupi svoje vode. Iz peæine im izvedi vodu te napoj zajednicu i njezino blago." ⁹Mojsije uzme štap ispred Jahve kako mu je naredio. ¹⁰Zatim Mojsije i Aron skupe zbor pred peæinu pa im Mojsije rekne: "Èujte, buntovnici! Hoæemo li vam iz ove peæine izvesti vodu?" ¹¹Zatim Mojsije podigne ruku i dvaput udari štapom o peæinu: voda provali u obilju, pa su mogli piti i zajednica i njezino blago. ¹²Potom æe Jahve Mojsiju i Aronu: "Buduaei da se niste pouzdavali u me i niste me svetim oèitovali u oèima sinova Izraelovih, neæete uvesti ovaj zbor u zemlju koju im dajem." ¹³To su Meripske vode, kraj njih su se Izraelci prepirali s Jahvom, a on se pokazao svetim. ¹⁴Iz Kadeša pošalje Mojsije glasnike: "Kralju Edoma. Ovako veli tvoj brat Izrael: 'Ti znaš sve jade koji su nas snašli. ¹⁵Naši se preci spustiše u Egipat. U Egiptu smo proboravili mnogo vremena. Egipæani su s nama i s našim precima loše postupali. ¹⁶Stoga smo vapili Jahvi, i on èu naš glas i posla anđela koji nas izbavi iz Egipta. Evo nas sad u Kadešu, gradu uz rub tvoga područja. ¹⁷Pusti nas da proðemo kroz tvoju zemlju. Neæemo iaei preko polja ni vinograda niti æemo piti vodu iz bunara; iaei æemo Kraljevskim putem, ne skreæuæi ni desno ni lijevo, dok ne proðemo tvoje područje." ¹⁸Edom mu odgovori: "Ne prolazi preko moje zemlje, jer eto me s maèem preda te!" ¹⁹"Iaei æemo utrenikom", rekoše Izraelci, "a budemo li pili tvoje vode, mi i naša stada, za to æemo ti platiti. Ništa više, samo da proðemo pješice." ²⁰"Ne prolazi!" - odgovori. I Edom mu izađe u susret s mnogo ljudi i s velikom silom. ²¹Tako Edom nije dopustio Izraelu da proðe kroz njegovo područje i Izrael se okrenu od njega. ²²Zaputivši se od Kadeša, stigoše Izraelci, sva zajednica, k brdu Horu. ²³Kod brda Hora, uz meðu edomsku, reèe Jahve Mojsiju i Aronu: ²⁴"Neka se Aron pridruži svojim precima! Neæe uæi u zemlju koju dajem Izraelcima, jer ste se oprli mojoj zapovijedi kod Meripskih voda. ²⁵Uzmi Arona i njegova sina Eleazara, pa ih izvedi na brdo Hor. ²⁶I svuci Aronu njegove haljine pa ih obuci njegovu sinu Eleazaru. Aron æe se pridružiti precima, umrijet æe ondje." ²⁷Mojsije uèini kako naredi Jahve. Pred svom zajednicom popeše se na brdo Hor. ²⁸Mojsije svuèe s Arona njegove haljine te ih obuèe njegovu sinu Eleazaru. Ondje navrh brda umrije Aron. Zatim se Mojsije i Eleazar spustiše s brda. ²⁹Sva zajednica vidje da je Aron preminuo i sav dom Izraelov oplakivaše Arona trideset dana.

Chapter 21

¹ Kralj Arada, Kanaanac koji je živio u Negebu, èu da Izrael dolazi Atarimskim putem, pa navali na Izraela i neke njegove zarobi. ²Tada se Izrael ovako zavjetova Jahvi: "Ako u moje ruke izruèiš ovaj narod, potpuno æu uništiti njegove gradove." ³Jahve usliša glas Izraela i predade mu Kanaance. A Izrael njih i njihove gradove 'heremom' uništi. Stoga se ono mjesto prozva Horma. ⁴Od brda

Hora zapute se prema Crvenom moru da zaobiđu zemlju edomsku. Narod putem postane nestrpljiv. ⁵I počne govoriti i protiv Boga i protiv Mojsija: "Zašto nas izvedoste iz Egipta da pomremo u ovoj pustinji? Nema kruha, nema vode, a to bijedno jelo već se ogadilo dušama našim." ⁶Onda Jahve pošalje na narod ljute zmije; ujedale ih one, tako te pomrije mnogo naroda u Izraelu. ⁷Dođe narod k Mojsiju pa reče: "Sagriješili samo kad smo govorili protiv Jahve i protiv tebe. Pomoli se Jahvi da ukloni zmije od nas!" Mojsije se pomoli za narod, ⁸i Jahve reče Mojsiju: "Napravi otrovnicu i stavi je na stup: tko god bude ujedan, ostat će na životu ako je pogleda." ⁹Mojsije napravi zmiju od mjedi i postavi je na stup. Kad bi koga ujela ljutica, pogledao bi u mjedenu zmiju i ozdravio. ¹⁰Pođu Izraelci i utabore se u Obotu. ¹¹Potom se zapute iz Obota i utabore se kraj Ije-Abarima, u pustinji što je nasuprot Moabu, sa strane sunčeva izlaska. ¹²Odande otputuju te se utabore u dolini Zaredu. ¹³Odande krenu i utabore se s onu stranu Arnona, koji je u pustinji a izvire u području Amorejaca. Jer je Arnon granica moapska između Moabaca i Amorejaca. ¹⁴Zato se veli u "Knjizi Jahvinih vojni": "Vaheb kod Sufe i doline arnonske ¹⁵i padine doline što se nagine prema mjestu Aru i naslanja se na granicu moapsku ..." ¹⁶Odande odoše u Beer. To je bunar o kojem je Jahve rekao Mojsiju: "Skupi narod da im dam vode!" ¹⁷Tada Izrael zapjeva ovu pjesmu: "Proključaj, studenice! A vi ga uznosite: ¹⁸knezovi ga iskopali, prvaci narodni izdubli žezlom, štapom svojim." Iz pustinje odu u Matanu, ¹⁹iz Matane u Nahaliel, a iz Nahaliela u Bamot; ²⁰iz Bamota u dolinu što se stere u moapskom polju, prema vrhuncu Pisce, s koje se pruža vidik na pustaru. ²¹Sad Izrael posla glasnike Sihonu, amorejskome kralju, s porukom: ²²"Pusti da prođem preko tvoje zemlje. Nećemo zalaziti u polja i u vinograde, niti ćemo piti vode iz bunara. Ići ćemo Kraljevskim putem dok ne prođemo tvoje područje." ²³Ali Sihon ne dopusti Izraelu da prođe njegovim područjem, nego skupi sav svoj narod te izađe u pustinju da presretne Izraelce. Stigavši do Jahze, zavojuje na Izraela. ²⁴Ali ga Izrael potuče oštrim mačem i osvoji njegovu zemlju od Arnona do Jaboka, do Amonaca, jer je Az ležao na granici Amonaca. ²⁵Izrael zauzme sve one gradove i Izrael se nastani u svim onim gradovima Amorejaca; u Hešbonu i svim njegovim naseljima. ²⁶Kako je Hešbon bio glavni grad Sihona, amorejskog kralja, koji je ratovao protiv prijašnjega moapskoga kralja te osvojio svu njegovu zemlju do Arnona, ²⁷kažu zato pjesnici: "Hrabro, o Hešbone, dobro sazdana, èvrsto posađeni grade Sihonov! ²⁸Iz Hešbona oganj suknu, plamen iz grada Sihonova, sažga Ar moapski, proždrije visove arnonske. ²⁹Teško tebi, Moabe! Propao si, narode Kemošev! Od sinova bjegunce učini, a od kćeri svojih ropkinje Sihonu, kralju amorejskom. ³⁰Pobili smo ih; propao je Hešbon do Dibona: sve smo razorili do Nofaha, što je blizu Medebe ..." ³¹Tako se Izrael nastani u zemlji Amorejaca. ³²Mojsije se uputi da izvidi Jazer. Potom zauzmu njegova naselja a rastjeraju Amorejce koji bijahu ondje. ³³Okrenu se onda i pođu prema Bašanu. A bašanski kralj Og presrete ih sa svim svojim narodom da zapodjene boj kod Edreja. ³⁴Ali Jahve reče Mojsiju: "Ne boj ga se! Predao sam u tvoje ruke njega, sav njegov narod i njegovu zemlju. Postupi s njim kako si postupio s amorejskim kraljem Sihonom koji je boravio u Hešbonu." ³⁵I potukoše ga, i sinove njegove, i sav njegov narod, tako da nitko ne učeo. Potom zaposjedoše njegovu zemlju.

Chapter 22

¹ Poslije toga Izraelci otputuju i utabore se na Moapskim poljanama, s onu stranu Jordana, nasuprot Jerihonu. ²Balak, sin Soporov, vidje sve što Izrael uèini Amorejcima. ³Moab se uvelike poboja toga naroda jer je bio brojan. Moaba obuze strah od Izraelaca. ⁴Zato reèe Moab midjanskim starješinama: "Sad æe ova rulja oko nas sve popasti kao što vol popase travu po polju." Balak, sin Soporov, bijaše moapski kralj u ono vrijeme. ⁵On pošalje glasnike Bileamu, sinu Beorovu, u Petoru, koji se nalazi na Rijeci, u zemlji Amonaca. Pozove ga rekavši: "Evo je došao neki narod iz Egipta; evo je prekrpio lice zemlje i naselio se uza me. ⁶Zato dođi i prokuni mi ovaj narod jer je jaèi od mene. Tako æu ga moæi svladati i istjerati iz zemlje. A znam da je blagoslovljen onaj koga blagosloviš, a proklet onaj koga prokuneš." ⁷Starješine moapske i starješine midjanske krenu s nagradom za vraæanje u svojim rukama. Stignu Bileamu i prenesu mu Balakovu poruku. ⁸On im rekne: "Prenoæite ovdje te æu vam odgovoriti prema onome što mi Jahve kaæe." Tako moapski knezovi ostanu kod Bileama. ⁹Bog dođe Bileamu i upita: "Tko su ti ljudi s tobom?" Bileam odgovori Bogu: ¹⁰"Poslao ih k meni Balak, sin Soporov, moapski kralj, s porukom: ¹¹"Evo je neki narod došao iz Egipta i prekrpio lice zemlje. Dođi da ga prokuneš. Tako æu ga moæi svladati i protjerati." ¹²Ali Bog reèe Bileamu: "Nemoj iæi s njima! Nemoj proklinjati onaj narod jer je blagoslovljen." ¹³Ujutro Bileam ustane te æe Balakovim knezovima: "Odlazite u svoju zemlju jer mi ne da Jahve da poðem s vama." ¹⁴Moapski se knezovi dignu, odu Balaku pa mu reknu: "Bileam nije htio poæi s nama." ¹⁵Balak opet pošalje knezove, brojnije i uglednije od prvih. ¹⁶Oni doðu Bileamu i reknu mu: "Ovako je poruèio Balak, sin Soporov: 'Ne skanjuj se nego dođi k meni. ¹⁷Bogato æu te nagraditi i uèinit æu sve što mi kaæeš. Dođi, molim te, i prokuni mi ovaj narod!'" ¹⁸Ali Bileam odgovori Balakovim slugama: "Da mi Balak dadne svoju kuæu punu srebra i zlata, ne bih mogao prestupiti zapovijedi Jahve, Boga svoga, da uèinim išta, bilo veliko bilo malo. ¹⁹Ali provedite ovdje i vi noæ da doznam što æe mi Jahve još kazati." ²⁰Noæu Bog dođe Bileamu pa mu rekne: "Ako su ti ljudi došli da te pozovu, ustani, poði s njima! Ali da èiniš samo što ti ja rekнем!" ²¹Ustane Bileam ujutro, osamari svoju magaricu i ode s moapskim knezovima. ²²No Boæja srdæba usplamtje što je on pošao. Zato anðeo Jahvin stade na put da ga sprijeèi. On je jahao na svojoj magarici, a pratila ga njegova dva momka. ²³Kad magarica opazi anðela Jahvina kako stoji na putu s isukanim maèem u ruci, skrene sa staze i pođe preko polja. Bileam poèe tuæi magaricu da je vrati na put. ²⁴Anðeo Jahvin tada stade na uskom prolazu, meðu vinogradima, a bijaše ograda i s ove i s one strane. ²⁵Magarica, spazivši Jahvina anðela, stisne se uza zid i o zid pritisne Bileamovu nogu. On je opet poèe tuæi. ²⁶Anðeo Jahvin pođe naprijed te stade na usko mjesto gdje nije bilo prostora da se provuèe ni desno ni lijevo. ²⁷Kad je magarica ugledala Jahvina anðela, legne pod Bileamom. Bileam pobjesni i poèe tuæi magaricu štapom. ²⁸Tada Jahve otvori usta magarici te ona progovori Bileamu: "Što sam ti uèinila da si me tukao tri puta?" ²⁹Bileam odgovori magarici: "Što sa mnom zbijaš šalu! Da mi je maè u ruci, sad bih te ubio!" ³⁰A magarica uzvratila Bileamu: "Zar ja nisam tvoja magarica na kojoj si jahao svega svoga vijeka do danas? Jesam li ti obièavala ovako?" - "Nisi!" -

odgovori on. ³¹Tada Jahve otvori oèi Bileamu i on opazi anđela Jahvina kako stoji na putu s golim maèem u ruci. Pognu on glavu i pade nièice. ³²Onda æe mu anđeo Jahvin: "Zašto si tukao svoju magaricu veæ tri puta? TÓa ja sam istupio da te sprijeèim, jer te put meni naoèigled vodi u propast. ³³Magarica me opazila i preda mnom se uklonila sva tri puta. Da mi se nije uklanjala, veæ bih te ubio, a nju ostavio na životu." ³⁴Onda æe Bileam anđelu Jahvinu: "Sagriješio sam! Nisam znao da ti preda mnom stojiš na putu. Ali sad, ako je zlo u tvojim oèima, ja æu se vratiti." ³⁵Ali anđeo Jahvin odvrati Bileamu: "Idi s tim ljudima, ali samo ono govori što ti ja kažem." Tako Bileam ode s Balakovim knezovima. ³⁶Kad je Balak èuo da Bileam dolazi, iziđe mu u susret do grada Moaba što se nalazi na granici Arnona, na kraju podruèja. ³⁷"Zar nisam uporno po te slao i pozivao te? Zašto mi nisi došao?" reèe Balak Bileamu. "Zar te zaista ne mogu bogato nagraditi?" ³⁸"Evo sam ti došao", reèe Bileam Balaku. "Ali hoæu li ti moæi sada što kazati? Samo što mi Bog stavi na jezik, to æu govoriti." ³⁹Pođe zatim Bileam s Balakom i dođoše u Kirjat Husot. ⁴⁰Žrtvova Balak i krupne i sitne stoke te od toga pruži Bileamu i knezovima koji su ga pratili. ⁴¹Sutradan uze Balak Bileama i odvede ga gore na Bamot-Baal, odakle mogaše vidjeti krajnji dio naroda.

Chapter 23

¹ I Bileam reèe Balaku: "Ovdje mi naèini sedam žrtvenika; ovdje mi pripravi sedam junaca i sedam ovnova." ²Balak uèini kako je Bileam rekao. A onda Balak i Bileam prinesu po jednoga junca i ovna na svakome žrtveniku. ³Potom æe Bileam Balaku: "Ti stoj kod svoje paljenice, a ja idem ne bih li se sreo s Jahvom, pa što mi oèituje, kazat æu ti." I ode na osamljeno mjesto. ⁴I Bog srete Bileama, koji mu reèe: "Sedam sam žrtvenika podigao i prinio na svakome po jednoga junca i ovna." ⁵A Jahve stavi rijeèi u usta Bileamu te mu zapovjedi: "Vrati se Balaku i ovako govori." ⁶Bileam se vrati k njemu, a on stajaše uza svoju paljenicu i s njim svi knezovi moapski. ⁷Tada on poèe svoju pjesmu i reèe: "Iz Arama dovede me Balak, kralj Moaba, iz strana istoènih: 'Doði, prokuni mi Jakova, doði, gromom udri Izraela!' ⁸Kako mogu proklinjati koga Bog ne proklinje? Kako gromom udarati koga Jahve ne udara? ⁹Jer s vrha hridi ja ga gledam, s visoka ga motrim brijega. Gle naroda koji odvojeno živi, meðu narode on se ne broji. ¹⁰Prah Jakovljevi tko æe prebrojiti; pijesak Izraela tko æe izmjeriti! O, da mi je umrijeti smræu pravednika! O, da svršetak moj bude kao njegov!" ¹¹"Što mi to uradi!" - reèe Balak Bileamu. "Dovedoh te da prokuneš moje neprijatelje, a kad tamo, ti ih blagoslovom obasu!" ¹²On odgovori: "Zar mi nije dužnost kazati što mi Jahve stavlja u usta?" ¹³"Hajde sa mnom na drugo mjesto, odakle ga možeš svega vidjeti" zamoli ga Balak. "Odavde mu vidiš samo jedan kraj, a ne vidiš ga svega. Odande mi ga prokuni!" ¹⁴Povede ga zatim na Sede Sofim, na vrh Pisge. Tu sagradi sedam žrtvenika i na svakom žrtveniku prinesu po jednoga junca i ovna. ¹⁵Bileam tada rekne Balaku: "Stoj ovdje kraj svoje paljenice, a ja odoh onamo na susret Bogu." ¹⁶Jahve sretne Bileama; stavi rijeèi u njegova usta te mu zapovjedi: "Vrati se k Balaku i tako govori!" ¹⁷I vrati se on Balaku, koji stajaše uza svoju paljenicu i s njim

moapski knezovi. Balak ga zapita: "Što je Jahve rekao?" ¹⁸Tada Bileam zapoèe svoju pjesmu i reèe: "Ustani, Balaèe, i poslušaj! Uhom me poslušni, sine Siporov! ¹⁹Bog nije èovjek da bi slagao, nije sin Adama da bi se kajao. Zar on kada rekne, a ne uèini, zar obeæa, pa ne ispuni? ²⁰Gle, primih od Boga da blagoslovim, blagoslovit æu i povuæ' neæu blagoslova. ²¹U Jakovu nesreæe ne nazreh, nit' nevolje vidjeh u Izraelu. Jahve, Bog njegov, s njime je, poklik kralju u njemu odzvanja. ²²Iz Egipta Bog ga je izveo, on je njemu k'o rozi bivola. ²³Gatanja nema protiv Jakova nit' protiv Izraela vraèanja. I kada budu rekli Jakovu i Izraelu: 'Što radi Bog?' ²⁴gle, ustat æe narod k'o lavica, diæi æe se poput lava: leæi neæe dok plijen ne proguta, dok ne popije krv pobijenih." ²⁵Zatim Balak reèe Bileamu: "Nemoj ga ni kletvom kleti, ali ni blagoslovom blagoslivljati." ²⁶Bileam odvrati Balaku. "Zar ti nisam rekao: sve što Jahve kaæe, to æu èiniti." ²⁷Potom Balak reèe Bileamu: "Hajde! Odvest æu te na drugo mjesto. Možda æe Bogu biti pravo da mi ga odande prokuneš." ²⁸I odvede Balak Bileama na vrh Peora, odakle se pruæa vidik na pustaru. ²⁹"Sagradi mi ovdje sedam ærtvenika", reèe Bileam Balaku. "Nadalje, pripremi mi ovdje sedam junaca i sedam ovnova." ³⁰Balak uèini kako je Bileam rekao i prinese po jednoga junca i ovna na svakome ærtveniku.

Chapter 24

¹ Kad opazi Bileam da je Jahvi drago što on blagoslivlja Izraela, ne htjede više ni iæi kao prije u potragu za znamenjima, nego se licem okrenu prema pustari. ²Bileam podiæe oèi i vidje Izraela utaborena po njegovim plemenima. Na nj siðe Duh Boæji ³i on poèe svoju pjesmu te reèe: "Proroèanstvo Bileama, sina Beorova, proroèanstvo èovjeka pronicava pogleda, ⁴proroèanstvo onoga koji rijeèi Boæje sluša, koji vidi viðenja Svesilnoga, koji pada i oèi mu se otvaraju. ⁵Kako su lijepi ti šatori, Jakove, i stanovi tvoji, Izraele! ⁶Kao dolovi što se steru, kao vrtovi uz obalu rijeke, kao aloje što ih Jahve posadi, kao cedri pokraj voda! ⁷Iz potomstva junak mu izlazi, nad mnogim on vlada narodima. Kralj æe njegov nadvisit' Agaga, uzdiæe se kraljevstvo njegovo. ⁸Iz Egipta Bog ga izveo, on je njemu k'o rozi bivola. On proædire narode dušmanske, on njihove kosti drobi. ⁹Skupio se, polegao poput lava, poput lavice: tko ga podiæi smije? Blagoslovljen bio tko te blagoslivlje, proklet da je tko tebe proklinje!" ¹⁰I usplamtje srdæbom Balak na Bileama i udari rukom o ruku. "Pozvao sam te da prokuneš moje neprijatelje", reèe Balak Bileamu, "a kad tamo, ti ih blagoslovi evo triput! ¹¹Nosi se odmah u svoj kraj. Bio sam rekao: dostojno æu te poèastiti! A eto, Jahve te liši èasti." ¹²Nato Bileam odgovori Balaku: "Zar nisam rekao i tvojim glasnicima koje si k meni poslao: ¹³'Da mi Balak dadne svoju kuæu punu srebra i zlata, ne bih mogao prestupiti zapovijed Jahvinu i po svojoj volji èiniti bilo dobro, bilo zlo; ono što kaæe Jahve, to æu i ja reæi.'" ¹⁴A sada, kad, evo, odlazim k svome narodu, hajde da ti objavim što æe ovaj narod uèiniti tvome narodu u buduænosti!" ¹⁵I poèe svoju pjesmu i reèe: "Proroèanstvo Bileama, sina Beorova, proroèanstvo èovjeka pronicava pogleda, ¹⁶proroèanstvo onoga koji rijeèi Boæje sluša, koji poznaje

mudrost Svevišnjega, koji vidi viđenja Svesilnoga, koji pada i oèi mu se otvaraju. ¹⁷Vidim ga, ali ne sada: motrim ga, al' ne iz blizine: od Jakova zvijezda izlazi, od Izraela žezlo se diže. On Moabu razbija bokove i svu djecu Šetovu zatire! ¹⁸Edom æe njegovim postati posjedom, a Seir zemljom osvojenom. Razvija snagu svoju Izrael, ¹⁹Jakov vlada nad neprijateljima i uništava preživjele iz Ira." ²⁰Bileam se zagleda u Amaleka te poèe svoju pjesmu i reèe: "Amalek je prvenac meðu narodima, ali vjeèna propast njegov je svršetak." ²¹Onda se zagleda u Kenijce te poèe svoju pjesmu i reèe: "Tvrd je stan tvoj, Kajine, na timoru ti gnijezdo savijeno! ²²Al' gnijezdo pripada Beoru; dokle æeš Ašuru robovati?" ²³Opet poèe svoju pjesmu i reèe: "Narodi pomorski sabiru se sa sjevera, ²⁴a brodovlje od strane Kitima. Podjarmljuju Ašur, podjarmljuju Heber, pa i njega æe propast stiæi vjeèita." ²⁵Potom ustade Bileam te se uputi natrag u svoj kraj. A i Balak ode svojim putem.

Chapter 25

¹ Dok je Izrael boravio u Šitimu, narod se upusti u blud s Moapkama. ²One pozivahu narod na žrtvovanje svojim bogovima, a narod sudjelovaoše u njihovim gozbama i klanjaše se njihovim bogovima. ³Tako se Izrael osramoti s Baalom peorskim. I Jahve planu gnjevom na Izraela. ⁴"Pokupi sve narodne glavare", reèe Jahve Mojsiju. "Objesi ih Jahvi usred bijela dana da se Jahvin gnjev odvрати od Izraela." ⁵Onda Mojsije rekne izraelskim sucima: "Neka svatko pobije one svoje ljude koji su se osramotili s Baalom peorskim." ⁶Baš tada neki Izraelac dođe i dovede k svojoj braæi jednu Midjanku naoèigled Mojsija i naoèigled sve izraelske zajednice koja zaplaka na ulazu u Šator sastanka. ⁷Kad to opazi Pinhas, sin Eleazara, sina sveæenika Arona, ustade ispred zajednice: uze koplje u ruku ⁸i pođe za Izraelcem u odaje i probode ih oboje, Izraelca i ženu; nju kroza slabine. Tako pomor Izraelaca prestade. ⁹A onih koji su od pomora pomrli bilo je dvadeset i èetiri tisuæe. ¹⁰Jahve reèe Mojsiju: ¹¹"Pinhas, sin Eleazara, sina sveæenika Arona, odvratio je moj gnjev od Izraelaca, obuzet meðu njima mojim revnovanjem. Zato u svome revnovanju nisam istrijebio izraelskoga naroda. ¹²Kaži mu dakle: 'S njime, evo, sklapam savez mira. ¹³Neka to bude za nj i njegove potomke poslije njega savez vjeènoga sveæeništva, jer je revnovao za svoga Boga i izvršio pomirenje za izraelski narod.'" ¹⁴Ime Izraelcu koji je bio ubijen - onome što je ubijen s Midjankom - bijaše Zimri. Bio je sin Salua, glavara jedne od Šimunovih porodica. ¹⁵A ime ubijene žene Midjanke bijaše Kozbi. Bila je kæi Surova. Sur je bio glavar jednog plemena, jedne porodice u Midjanu. ¹⁶Jahve reèe Mojsiju: ¹⁷"Navali na Midjance i potuci ih, ¹⁸jer su i oni navaljivali na vas svojim lukavštinama kad su lukavo radili protiv vas u sluèaju Peora i svoje sestre Kozbi, kæeri glavara midjanskoga, koja je zaglavila u vrijeme pomora nastalog zbog Peora."

Chapter 26

¹ Poslije toga zla Jahve reče Mojsiju i Eleazaru, sinu svećenika Arona: ²"Obavite popis sve zajednice sinova Izraelovih, po njihovim porodicama, popišite sve, od dvadeset godina pa naviše, koji su u Izraelu sposobni za borbu." ³Mojsije, dakle, i svećenik Eleazar popišu ih na Moapskim poljanama, uz Jordan blizu Jerihona, ⁴sve od dvadeset godina pa naviše, kako je Jahve naredio Mojsiju i Izraelcima. Sinovi Izraelovi koji su izašli iz zemlje egipatske bili su: ⁵Izraelov prvorođenac Ruben. Sinovi Rubenovi: od Henoka rod Henokovaca; od Palua rod Paluovaca; ⁶od Hesrona rod Hesronovaca i od Karmija rod Karmijevaca. ⁷To su rodovi Rubenovaca. Njih je bilo četrdeset i tri tisuće sedam stotina i trideset. ⁸Paluov sin bijaše Eliab, ⁹a sinovi Eliabovi: Nemuel, Datan i Abiram. Taj Datan i Abiram bijahu ugledni članovi zajednice koji se podigoše protiv Mojsija i Arona u buni Korahovoj, kad se pobuniše protiv Jahve. ¹⁰Nato je zemlja rastvorila svoje ralje i progutala ih zajedno s Korahom, kad je smrt pograbila tu skupinu i oganj proždri dvjesta i pedeset ljudi. Tako su postali opomenom. ¹¹No sinovi Korahovi ne izginuše. ¹²Sinovi Šimunovi po svojim rodovima: od Nemuela rod Nemuelovaca; od Jamina rod Jaminovaca; od Jakina rod Jakinovaca; ¹³od Zeraha rod Zerahovaca i od Šaula rod Šaulovaca. ¹⁴To su rodovi Šimunovaca, njih dvadeset i dvije tisuće i dvjesta. ¹⁵Sinovi Gadovi po svojim rodovima: od Sefona rod Sefonovaca; od Hagija rod Hagijevaca; od Šunija rod Šunijevaca; ¹⁶od Ozniya rod Oznijevaca; od Erija rod Erijevaca; ¹⁷od Aroda roda Arodovaca i od Arelija rod Arelijevaca. ¹⁸To su rodovi Gadovih potomaka. Njih je upisano četrdeset tisuća i pet stotina. ¹⁹Judini sinovi: Er i Onan. I Er i Onan umriješe u zemlji kanaanskoj. ²⁰Sinovi Judini po svojim rodovima bijahu: od Šele rod Šelinaca; od Peresa rod Peresovaca i od Zeraha rod Zerahovaca. ²¹Peresovi su sinovi opet bili: od Hesrona rod Hesronovaca i od Hamula rod Hamulovaca. ²²To su Judini rodovi. Njih je upisano sedamdeset i šest tisuća i petsto. ²³Sinovi Jisakarovi, prema svojim rodovima: od Tole rod Tolinaca; od Puve rod Puvinaca; ²⁴od Jašuba rod Jašubovaca i od Šimrona rod Šimronovaca. ²⁵To su Jisakarovi rodovi. Njih je upisano šezdeset i četiri tisuće i trista. ²⁶Sinovi Zebulunovi, po svojim rodovima: od Serea rod Serehovaca; od Elona rod Elonovaca i od Jahleela rod Jahleelovaca. ²⁷To su rodovi Zebulunovaca. Njih je upisano šezdeset tisuća i pet stotina. ²⁸Sinovi Josipovi, po svojim rodovima: Manaše i Efrajim. ²⁹Sinovi Manašeovi: od Makira rod Makirovaca. Makiru se rodio Gilead. Od Gileada rod Gileadovaca. ³⁰Ovo su bili sinovi Gileadovi: od Jezera rod Jezerovaca; od Heleka rod Helekovaca; ³¹od Asriela rod Asrielovaca; od Šekema rod Šekemovaca; ³²od Šemide rod Šemidinaca i od Hefera rod Heferovaca. ³³Heferov sin Selofhad nije imao sinova, nego kćeri. Imena Selofhadovih kćeri bila su: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsu. ³⁴To su Manašeovi rodovi. Njih je upisano pedeset i dvije tisuće i sedam stotina. ³⁵Ovo su opet sinovi Efrajimovi, po svojim rodovima: od Šutelaha rod Šutelahovaca; od Bekera rod Bekerovaca i od Tahana rod Tahanovaca. ³⁶Ovo su sinovi Šutelahovi: od Erana rod Eranovaca. ³⁷To su rodovi Efrajimovih sinova. Njih je upisano trideset i dvije tisuće i pet stotina. To su sinovi Josipovi, po svojim rodovima. ³⁸Sinovi Benjaminovi, po svojim rodovima: od Bele rod Belinaca; od Ašbela rod Ašbelovaca; od Ahirama rod Ahiramovaca; ³⁹od Šefufama rod Šefufamovaca i od Hufama rod Hufamovaca. ⁴⁰Belini sinovi bili su: Ard i Naaman. I tako, od Arda rod Ardovaca, a od Naamana rod Naamanovaca. ⁴¹To su sinovi

Benjaminovi, po svojim rodovima. Njih je upisano èetrdeset i pet tisuæa i šest stotina. ⁴²Ovo su sinovi Danovi, po svojim rodovima: od Šuhama rod Šuhamovaca. To su sinovi Danovi, prema svojim rodovima. ⁴³Od svih rodova Šuhamovaca bilo je upisano šezdeset i èetiri tisuæe i èetiri stotine. ⁴⁴Sinovi Ašerovi, po svojim rodovima: od Jimne rod Jimninaca; od Jišvija rod Jišvijevaca i od Berije rod Berijevaca. ⁴⁵Od sinova Berijinih: od Hebera rod Heberovaca i od Malkiela rod Malkielovaca. ⁴⁶Ašerovoj kæeri bilo je ime Serah. ⁴⁷To su rodovi Ašerovih sinova. Njih je upisano pedeset i tri tisuæe i èetiri stotine. ⁴⁸Sinovi Naftalijevi, po svojim rodovima: od Jahseela rod Jahseelovaca; od Gunija rod Gunijevaca; ⁴⁹od Jesera rod Jeserovaca i od Šilema rod Šilemovaca. ⁵⁰To su rodovi Naftalijevaca. Po njihovim rodovima upisano ih je èetrdeset i pet tisuæa i èetiri stotine. ⁵¹Bilo je, dakle, upisanih Izraelaca šest stotina i jedna tisuæa i sedam stotina i trideset. ⁵²Jahve reèe Mojsiju: ⁵³"Tima neka se razdijeli zemlja u baštinu prema broju osoba. ⁵⁴Veæem broju poveæaj njegovu baštinu, a manjem smanji njegovu baštinu; neka se svakomu dadne njegova baština prema broju upisanih. ⁵⁵Ali zemlja neka se podijeli kockom: neka se primi u baštinu prema djedovskim plemenskim imenima. ⁵⁶Baština se ima podijeliti kockom svakom plemenu prema njegovoj velièini." ⁵⁷Ovo je popis Levijevaca, po njihovim rodovima: od Geršona rod Geršonovaca; od Kehata rod Kehatovaca i od Merarija rod Merarijevaca. ⁵⁸Ovo su rodovi Levijevaca: rod Libnijevaca, rod Hebronovaca, rod Mahlijevaca, rod Mušijevaca i rod Korahovaca. Kehatu se rodio Amram. ⁵⁹Amramovoj ženi bijaše ime Jokebeda. Bila je kæi Levijeva, koja se Leviju rodila u Egiptu. Ona je Amramu rodila: Arona, Mojsija i njihovu sestru Mirjam. ⁶⁰Aronu se rodili: Nadab, Abihu, Eleazar i Itamar. ⁶¹Nadab i Abihu poginuli su kad su prinostili neposveæenu vatru pred Jahvom. ⁶²Svih je popisanih muškaraca od jednog mjeseca pa naviše bilo dvadeset i tri tisuæe. Oni nisu bili popisani s Izraelcima i nije im bila dodijeljena baština meðu Izraelcima. ⁶³To su, dakle, oni koje je popisao Mojsije i sveæenik Eleazar; oni su obavili ovaj popis Izraelaca uz Jordan, na Moapskim poljanama nasuprot Jerihonu. ⁶⁴Meðu njima nije bilo ni jednoga od onih koje su popisali Mojsije i sveæenik Aron kad su popisivali Izraelce u Sinajskoj pustinji. ⁶⁵Jer Jahve bijaše za njih rekao: "Neka pomru u pustinji i neka nitko od njih ne ostane, osim Kaleba, sina Jefuneova, i Jošue, sina Nunova!"

Chapter 27

¹ Tada pristupiše kæeri Selofhada, sina Heferova, sina Gileadova, sina Makirova, sina Manašeova iz roda Josipova sina Manašea. A imena kæeri bila su: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsa. ²One stanu pred Mojsija, pred sveæenika Eleazara, pred glavare i svu zajednicu na ulazu u Šator sastanka pa reknu: ³"Naš je otac umro u pustinji. Nije pripadao družini što se pobunila protiv Jahve - Korahovoj družini - nego je umro od svoga vlastitoga grijeha. Sinova nije imao. ⁴Zašto bi se odstranilo ime našega oca iz njegova roda? Buduæi da nije imao sina, daj nama posjed meðu braæom našega oca!" ⁵Mojsije iznese njihov sluèaj pred Jahvu. ⁶A Jahve reèe Mojsiju: ⁷"Selofhadove

kæeri pravo kažu. Treba svakako da im dadneš posjed koji æe biti njihova baština meðu braæom njihova oca. Prenesi na njih baštinu njihova oca. ⁸Nadalje, reci Izraelcima: 'Kad koji èovjek umre a ne imadne sina, prenesite njegovu baštinu na njegovu kæer. ⁹Ne imadne li ni kæeri, predajte baštinu njegovoj braæi. ¹⁰Ako ne imadne ni braæe, njegovu baštinu podajte braæi njegova oca. ¹¹Ako mu otac ne imadne braæe, baštinu njegovu podajte najbližem roðaku njegova roda: neka je on uzme u posjed.' Neka to bude zakonska odredba Izraelcima, kako je Jahve naredio Mojsiju." ¹²Jahve reèe Mojsiju: "Popni se na ovo brdo Abarim i razgledaj zemlju koju dajem Izraelcima. ¹³A kad budeš razgledao, pridružit æeš se svojim precima i ti, kako se pridružio i tvoj brat Aron. ¹⁴Jer ste se u pobuni zajednice u pustinji Sin usprotivili mojim ustima umjesto da vodom oèitujete moju svetost pred njihovim oèima." (To su Meripske vode kod Kadeša u Sinskoj pustinji.) ¹⁵A Jahvi Mojsije progovori ovako: ¹⁶"Neka Jahve, Bog duhova u svakom tijelu, postavi èovjeka nad ovom zajednicom ¹⁷koji æe pred njom izlaziti; koji æe pred njom stupati; koji æe je izvoditi i uvoditi tako da Jahvina zajednica ne bude kao stado što nema pastira." ¹⁸"Uzmi Jošuu, sina Nunova!" - reèe Jahve Mojsiju. "To je èovjek u kome ima duha. Na nj položi ruku svoju! ¹⁹Onda ga odvedi pred sveæenika Eleazara i pred svu zajednicu te mu na njihove oèi daj naredbe! ²⁰Predaj mu dio svoje vlasti da ga sluša sva zajednica sinova Izraelovih. ²¹Neka pristupa k sveæeniku Eleazaru, koji æe za nj tražiti odluke Urima pred Jahvom. Na njegovu zapovijed neka izlaze i na njegovu zapovijed neka ulaze, oni i svi Izraelci s njim - sva zajednica." ²²Mojsije uèini kako mu je Jahve naredio: uzme Jošuu te ga postavi pred sveæenika Eleazara i pred svu zajednicu. ²³Položi zatim na nj svoje ruke i dade mu svoje naredbe, kako je Jahve zapovjedio preko Mojsija.

Chapter 28

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Naredi Izraelcima i reci im: 'Toèno u odreðeno vrijeme prinosite mi moje prinose, moju hranu - žrtve paljene meni na ugodan miris.' ³Reci im: Ovo su žrtve paljene koje æete prinostiti Jahvi: Svaki dan dva jednogodišnja janjca bez mane kao trajnu paljenicu. ⁴Jedno janje prinosite jutrom, a drugo janje prinosite u suton. ⁵A za prinosnicu desetinu efe najboljeg brašna, zamiješena u èetvrtini hina èistoga ulja. ⁶Trajna je to paljenica koja je veæ bila prinesena na Sinajskom brdu - žrtva spaljena na ugodan miris Jahvi. ⁷Njezina ljevanica neka se sastoji od èetvrtine hina za svako janje. Ljevanica vina neka se Jahvi izlijeva u Svetištu. ⁸Drugo janje prinosite u suton. Prinosi ga kao i jutarnju prinosnicu i njezinu ljevanicu: kao žrtvu spaljenu Jahvi na ugodan miris." ⁹"Na subotnji dan: dva jednogodišnja janjeta bez mane i dvije desetine efe najboljeg brašna, zamiješena s uljem, za prinosnicu, s njezinom ljevanicom. ¹⁰Neka se subotnja paljenica svake subote dodaje trajnoj paljenici i njezinoj ljevanici." ¹¹"Na poèetku vaših mjeseci prinosite Jahvi za paljenicu: dva junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. ¹²Za pojedinog junca kao prinosnicu: tri desetine najboljeg brašna zamiješena s uljem; za svakog ovna kao prinosnicu: dvije desetine efe najboljeg brašna zamiješena s uljem. ¹³Za svako janje jednu desetinu

eфе najboljeg brašna zamiješana s uljem kao prinosnicu. To je paljenica spaljena na ugodan miris Jahvi. ¹⁴Njihove ljevanice neka budu: na junca polovica hina vina; na ovna trećina hina; na janje četvrtina hina. To neka bude mjesečna paljenica na mlađak svakog mjeseca u godini. ¹⁵Povrh trajne paljenice neka se Jahvi prinosi jedan jarac kao okajnica s njezinom ljevanicom."

¹⁶"Prvoga mjeseca, četrnaestoga dana u mjesecu, Jahvina je Pasha, ¹⁷a petnaestoga dana toga mjeseca jest blagdan. Neke se sedam dana jedu beskvasni hljebovi. ¹⁸Prvog dana neka bude sveti saziv. Nikakva težačkog posla nemojte raditi. ¹⁹Prinesite Jahvi žrtvu paljenu, žrtvu paljenicu: dva junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca. Neke vam budu bez mane. ²⁰Njihova prinosnica, od najboljeg brašna zamiješana s uljem, neka bude: tri desetine efe na junca, dvije desetine efe na ovna, ²¹a na svakoga od onih sedam janjaca neka bude jedna desetina efe. ²²Neke bude jedan jarac kao okajnica, da se nad vama izvrši obred pomirenja. ²³Ovo prinosite povrh jutarnje paljenice, koje se prinosi kao trajna paljenica. ²⁴Tako činite svaki dan za sedam dana; to je hrana, žrtva paljena na ugodan miris Jahvi. To neka se prinosi povrh trajne paljenice i njezine ljevanice. ²⁵Sedmoga dana neka vam bude sveti savez. Nikakva težačkog posla nemojte raditi!"

²⁶"I na Dan prvina - na svoj Blagdan sedmica - kad budete Jahvi prinosili prinosnicu, imajte sveti saziv: nikakva težačkog posla nemojte raditi. ²⁷Za paljenicu na ugodan miris Jahvi prinesite dva junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca. ²⁸Njihova prinosnica, od najboljeg brašna zamiješana s uljem, neka bude: na pojedinog junca tri desetine efe, na pojedinoga ovna dvije desetine efe, ²⁹a jedna desetina efe na svakoga od onih sedam janjaca. ³⁰Neke bude i jedan jarac kao okajnica, da se nad vama izvrši obred pomirenja. ³¹Prinosite ih povrh trajne paljenice i njezine prinosnice, a neke vam budu bez mane one i njihove ljevanice."

Chapter 29

¹"U sedmome mjesecu, na prvi dan mjeseca, imajte sveti saziv. Nikakva težačkog posla nemojte raditi. Neke vam to bude Dan sazivanja. ²Za paljenicu na ugodan miris Jahvi prinesite: jednoga junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. ³Njihova prinosnica, od najboljeg brašna zamiješana s uljem, neka bude: tri desetine efe na junca, dvije desetine efe na ovna ⁴i jedna desetina efe na svakoga od onih sedam janjaca. ⁵Neke bude jedan jarac kao okajnica, da se nad vama izvrši obred pomirenja. ⁶Neke to bude povrh paljenice o mlađaku mjesecu i njezine prinosnice, povrh trajne paljenice i njezine prinosnice i povrh njihovih propisanih ljevanica, žrtva spaljena na ugodan miris Jahvi." ⁷"A desetoga dana toga sedmog mjeseca imajte sveti saziv. Postite i nemojte raditi nikakva posla. ⁸Prinesite paljenicu Jahvi na ugodan miris: jednoga junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca. Neke su vam bez mane. ⁹Njihova prinosnica, od najboljeg brašna zamiješana s uljem, neka bude: tri desetine efe na junca, dvije desetine na jednoga ovna ¹⁰i jedna desetina efe na svakoga od onih sedam janjaca. ¹¹Jedan jarac neka se prinese kao okajnica. To je povrh okajnice na Dan pomirenja, povrh trajne paljenice i njezine prinosnice i njihovih ljevanica."

¹²"Na petnaesti dan sedmoga mjeseca imajte sveti saziv. Nikakva težaèkog posla nemojte raditi. Sedam dana svetkujte sveèanost Jahvi. ¹³A za paljenicu, spaljenu na ugodan miris Jahvi, prinesite: trinaest junaca, dva ovna i èetnaest jednogodišnjih janjaca. Neka su bez mane. ¹⁴Njihova prinosnica, od najboljeg brašna zamiješena s uljem, neka bude: tri desetine efe na svakoga od trinaest junaca, dvije desetine efe na svakoga od dvaju ovnova ¹⁵i jedna desetina efe na svako pojedino od èetnaestero janjadi. Neka se nadoda jedan jarac kao okajnica. ¹⁶To neka bude povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ¹⁷Drugog dana: dvanaest junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ¹⁸Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ¹⁹Prinesite jednoga jarca kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezinih ljevanica. ²⁰Treæeg dana: jedanaest junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ²¹Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ²²Prinesite jednoga jarca kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ²³Èetvrtog dana: deset junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ²⁴Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ²⁵Jednog jarca prinesite kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ²⁶Petog dana: devet junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ²⁷Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ²⁸Prinesite jednog jarca kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ²⁹Šestog dana: osam junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ³⁰Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ³¹Jednoga jarca prinesite kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezinih ljevanica. ³²Sedmog dana: sedam junaca, dva ovna, èetnaest jednogodišnjih janjaca bez mane. ³³Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ³⁴Jednog jarca prinesite kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ³⁵Osmog dana imajte sveèani zbor. Nikakva težaèkog posla nemojte raditi. ³⁶A za paljenicu, spaljenu na ugodan miris Jahvi, prinesite: jednog junca, jednoga ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. ³⁷Njihovu prinosnicu i njihove ljevanice prinesite propisno prema broju junaca, ovnova i janjaca. ³⁸Jednog jarca prinesite kao okajnicu povrh trajne paljenice, njezine prinosnice i njezine ljevanice. ³⁹Na svoje odreðene blagdane prinesite to Jahvi osim svojih zavjetnica i svojih dragovoljnih žrtava, svojih paljenica, prinosnica, ljevanica i svojih prièesnica."

Chapter 30

¹ Sve kako mu je Jahve naredio Mojsije kaza Izraelcima. ²Zatim reèe Mojsije glavarima plemena Izraelovih: "Ovo je Jahve naredio. ³Ako koji èovjek uèini zavjet ili se uz zakletvu obveže da æe se neèega odreæi, neka ne krši svoje rijeèi; neka izvrši sve što iz njegovih usta izađe! ⁴Ako koja

žena uèini Jahvi zavjet ili se obveže da æe se neèega odreæi dok je još mlada, u oèevu domu, ⁵a otac joj sazna za zavjet i obeæanje kojim se obvezala pa joj ništa ne rekne, tada su valjani svi njezini zavjeti i valjano je svako obeæanje kojim se obvezala. ⁶Ali ako joj se otac usprotivi kad sazna, nikakav njezin zavjet ni njezino obeæanje kojim se vezala ne vrijedi. Jahve æe joj oprostiti jer joj se otac usprotivio. ⁷Ako se uda dok je pod svojim zavjetima ili pod obeæanjem koje je nepromišljeno izišlo iz njezinih usta, ⁸pa njezin muž sazna i pošto je saznao ništa joj ne rekne, tada vrijede njezini zavjeti i vrijede obeæanja kojima se obvezala. ⁹No ako se njezin muž usprotivi kad o tom sazna, ukida se time njezin zavjet i obeæanje što je nepromišljeno izišlo iz njezinih usta. I Jahve æe joj oprostiti. ¹⁰A zavjet udovice ili žene otpuštene i sve obveze koje je na se preuzela vrijede za nju. ¹¹Ako se zavjetuje ili se obveže zakletvom na obeæanje dok je u kuæi svoga muža, ¹²pa njezin muž sazna i ništa joj ne rekne, ne usprotivi joj se, svaki je njezin zavjet valjan i valjano je svako obeæanje kojim se obvezala. ¹³Ali ako ih njezin muž proglašni ništetnim kad o njima sazna, tada ništa što je izišlo iz njezinih usta, njezini zavjeti ili preuzete obveze neæe vrijediti. Muž ih je njezin poništio, i Jahve æe joj oprostiti. ¹⁴Svaki zavjet i svaku zakletvu koja obvezuje ženu na neko mrtvenje njezin muž može uzdržati na snazi ili poništiti. ¹⁵Ako joj muž od dana do dana ništa ne rekne, time potvrđuje sve njezine zavjete i sva njezina obeæanja kojima se obvezala; on ih je uèinio valjanima ako ništa nije rekao kad je o njima èuo. ¹⁶Ali ako ih poništi kasnije, pošto je o njima veæ èuo, neka snosi njezinu krivnju." ¹⁷To su uredbe koje je Jahve Mojsiju izdao za muža i njegovu ženu i za oca i njegovu kæer, koja, još mlada, živi u kuæi oèevoj.

Chapter 31

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Iskali osvetu Izraelaca na Midjancima, a poslije toga pridružit æeš se svojim precima." ³A Mojsije reèe narodu: "Opremite ljude između sebe za pohod na Midjance, ⁴da na Midjancima izvrše Jahvinu osvetu. Na vojnu opremite po jednu tisuæu od svakoga izraelskog plemena!" ⁵I tako su iz izraelskih porodica - tisuæu po plemenu - za vojnu skupili dvanaest tisuæa. ⁶Posla ih Mojsije - tisuæu po plemenu - na vojnu zajedno s Pinhasom, sinom sveæenika Eleazara. On je nosio posveæene stvari i trube. ⁷Oni zavojuju na Midjance, kako je Jahve naredio Mojsiju, i pobiju sve muškarce. ⁸Među ostalima pobili su i midjanske kraljeve: Evija, Rekema, Sura, Hura i Rebu - pet midjanskih kraljeva. Maèem pogube i Bileama, Beorova sina. ⁹Odvedu tada Izraelci u ropstvo midjanske žene s njihovom djecom i svu njihovu stoku, krupnu i sitnu, i zaplijene sve njihovo blago. ¹⁰Ognjem spale sve gradove njihove u kojima se živjeli i sva njihova naselja, ¹¹a sve njihovo uzmu za plijen i pljaèku, i ljude i životinje. ¹²Onda u tabor na Moapskim poljanama uz Jordan, nasuprot Jerihonu, dovedu Mojsiju, sveæeniku Eleazaru i svoj izraelskoj zajednici zarobljenike, plijen i pljaèku. ¹³Mojsije, sveæenik Eleazar i svi glavari zajednice izađu im u susret izvan tabora. ¹⁴Mojsije se razljuti na zapovjednike vojske, tisuæenike i satnike, koji se bijahu vratili s toga bojnog pohoda. ¹⁵Reèe im: "Što! Na životu ste ostavili sve ženskinje! ¹⁶A baš su žene, po

nagovoru Bileamovu, zavele Izraelce da u Peorovu sluèaju istupe protiv Jahve. Tako dođe pomor na Jahvinu zajednicu. ¹⁷Stoga svu mušku djecu pobijte! A ubijte i svaku ženu koja je poznala muškarca! ¹⁸A sve mlade djevojke koje nisu poznale muškarca ostavite na životu za se. ¹⁹Vi pak proboravite izvan tabora sedam dana; svi vi koji ste koga ubili i koji ste se ubijenoga dotakli. Èistite se i vi i vaši zarobljenici treæega i sedmoga dana; ²⁰oèistite svu odjeæu, sve mješine, sve od kostrijeti napravljeno i sve drvene predmete." ²¹Zatim sveæenik Eleazar progovori borcima koji su se vratili iz boja: "Ovo je odredba koju je izdao Jahve Mojsiju: ²²Zlato, srebro, bakar, gvoždè, mjed i olovo - ²³sve što podnosi vatru - provucite kroz vatru i bit æe oèišæeno.' Ipak, neka se oèisti i vodom oèišæenja. A sve što ne podnosi vatru provucite kroz vodu. ²⁴Sedmoga dana operite svoju odjeæu i bit æete èisti. Poslije toga možete se vratiti u tabor." ²⁵Jahve reèe Mojsiju: ²⁶"Ti, sveæenik Eleazar i obiteljske starješine zajednice napravite popis ratnoga plijena, ljudstva i stoke, ²⁷a onda ratni plijen podijeli napola: na borce koji su išli u borbu i na svu ostalu zajednicu. ²⁸Od boraca koji su išli u borbu ustavi ujam za Jahvu: jednu glavu od svakih pet stotina, bilo ljudi, bilo krupnog blaga, magaradi ili sitne stoke. ²⁹Uzmi to od njihove polovice i podaj sveæeniku Eleazaru kao podizanicu za Jahvu. ³⁰A od polovice što zapadne druge Izraelce uzmi po glavu od pedeset, bilo ljudi, bilo krupnog blaga, magaradi ili sitne stoke - od svih životinja - pa ih podaj levitima koji vode brigu o Jahvinu prebivalištu." ³¹Mojsije i sveæenik Eleazar uèine kako je Jahve naredio Mojsiju. ³²Ratnoga je plijena bilo, osim pljaèke što su vojnici napljaèkali: šest stotina sedamdeset i pet tisuæa grla sitne stoke, ³³sedamdeset i dvije tisuæe grla krupne stoke, ³⁴šezdeset i jedna tisuæa magaradi, ³⁵a ljudskih duša - žena koje nisu poznale muškarca - bijaše u svemu trideset i dvije tisuæe. ³⁶Prema tome, polovica što je dodijeljena onima koji su išli u borbu bila je: tri stotine trideset i sedam tisuæa i pet stotina grla sitne stoke; ³⁷ujam za Jahvu od sitne stoke šest stotina sedamdeset i pet grla; ³⁸krupne je stoke bilo trideset i šest tisuæa grla, a njihov ujam za Jahvu sedamdeset i dva grla; ³⁹magaradi je bilo trideset tisuæa i pet stotina, a njihov ujam za Jahvu šezdeset i jedno. ⁴⁰Ljudskih je duša bilo šesnaest tisuæa, a njihov ujam za Jahvu trideset i dvije osobe. ⁴¹Ujam predade Mojsije sveæeniku Eleazaru za podizanicu Jahvi, kako je Jahve naredio Mojsiju. ⁴²A od polovice koja je zapala druge Izraelce i koju Mojsije odijeli od one što je pripala ljudima koji su se borili - ⁴³dakle, polovica što je pripala zajednici iznosila je: trista trideset i sedam tisuæa i pet stotina grla sitne stoke, ⁴⁴a krupne stoke trideset i šest tisuæa grla; ⁴⁵magaradi trideset tisuæa i pet stotina, ⁴⁶a ljudskih duša šesnaest tisuæa. ⁴⁷Tako, od polovice što je pripala Izraelcima Mojsije ostavi po jedno od pedeset, i od ljudstva i od stoke, te ih predade levitima koji su se brinuli o Jahvinu prebivalištu, kako je Jahve naredio Mojsiju. ⁴⁸Onda pristupiše k Mojsiju vojnièki zapovjednici, tisuænici i satnici, ⁴⁹i rekoše mu: "Tvoje sluge prebrojile su borce što bijahu pod našim zapovjedništvom i od nas nitko nije izgubljen. ⁵⁰Uz to smo donijeli svoje darove Jahvi: narukvica, orukvica, prstenja, naušnica i ogrlica - na kakvu je tko zlatninu veæ naišao - da se nad nama obavi obred pomirenja pred Jahvom." ⁵¹Mojsije i sveæenik Eleazar prime od njih to zlato, to jest sve te izrađene predmete. ⁵²Bilo je svega zlata što su kao svoju podizanicu Jahvi donijeli tisuænici i satnici: šesnaest tisuæa sedam stotina i pedeset šekela. ⁵³Svaki je vojnik za se zadržao

svoj plijen. ⁵⁴Tako Mojsije i svećenik Eleazar uzmu zlato od tisućenika i satnika te ga donesu u Šator sastanka na spomen Izraelcima pred Jahvom.

Chapter 32

¹ Rubenovci i Gadovci imaćahu mnogo, vrlo mnogo blaga. Opaze, međutim, da je zemlja jazerska i zemlja gileadska pogodna za stočarstvo. ²Zato Gadovci i Rubenovci dođu k Mojsiju, svećeniku Eleazaru i glavarima zajednice pa reku: ³"Atarot, Dibon, Jazer, Nimra, Hešbon, Eleale, Sebam, Nebo i Beon - ⁴kraj što ga Jahve osvoji pred izraelskom zajednicom - kraj je pogodan za stočarstvo; a sluge tvoje bave se stočarstvom. ⁵Ako smo stekli blagonaklonost u tvojim oćima", nastave, "neka se ovaj kraj dade u posjed tvojim slugama. Ne šalji nas preko Jordana!" ⁶Mojsije odgovori Gadovcima i Rubenovcima: "Zar da vaša braća idu u rat, a vi da ostanete ovdje? ⁷Zašto odvraćate srca Izraelaca da ne prijeđu u zemlju koju im je Jahve predao? ⁸Tako su učinili i vaši oćevi kad sam ih poslao iz Kadeš Barnee da izvide zemlju. ⁹Popeli su se do Eškola i razgledali zemlju, ali su onda ubili srčanost u Izraelcima da ne odu u zemlju koju im je Jahve dao. ¹⁰Onog dana Jahve planu gnjevom. Zakle se i reće: ¹¹"Ljudi što su izišli iz Egipta, kojima je dvadeset ili više godina, jer me nisu vjerno slijedili, nikad neće vidjeti zemlju što sam je pod zakletvom obećao Abrahamu, Izaku i Jakovu!" ¹²Jahvu su jedino vjerno slijedili Kenižanin Kaleb, sin Jefuneov, i sin Nunov Jošua. ¹³Jahve je gnjevom planuo na Izraelce pa ih je pustinjom povlaćio četrdeset godina, sve dok ne pomrije sav naraštaj što je u oćima Jahvinim zlo postupio. ¹⁴A sad vi - grešni naraštaj - ustajete namjesto svojih oćeva da još povećate srdžbu Jahvinu na Izraela. ¹⁵Ako se od njega odvratite, on će još produžiti vaš boravak u pustinji; tako ćete upropastiti sav taj narod." ¹⁶Onda se oni primaknu k njemu i reku: "Mi bismo ovdje podigli torove za svoje blago i gradove za svoju nejaćad, ¹⁷a sami ćemo pograbiti oružje i poći na ćelu Izraelaca dok ih ne dovedemo na njihovo mjesto. Naša nejaćad neka ostane - zbog stanovništva ove zemlje - u utvrćenim gradovima. ¹⁸Mi se svojim kućama nećemo vraćati sve dok svaki Izraelac ne zaposjedne svoju baštinu. ¹⁹S njima nećemo dijeliti svoje posjede s onu stranu Jordana niti dalje, jer će nas zapasti naša baština s ovu stranu, na istok od Jordana." ²⁰Mojsije im reće: "Ako tako uradite, ako poćete pred Jahvom u boj; ²¹ako vi svi naoružani prijećete Jordan pred Jahvom dok on ne rastjera ispred sebe svoje neprijatelje: ²²tada, kad zemlja bude pokorena Jahvi, vi ćete se moći vratiti. Tako ćete biti osloboćeni odgovornosti prema Jahvi i prema Izraelu, a ova će zemlja postati pred Jahvom vaše vlasništvo. ²³Ali ako tako ne uradite, sagriješit ćete protiv Jahve i znajte da će vas stići kazna za vaš grijeh. ²⁴Sazidajte, dakle, gradove za svoju nejaćad i torove za svoju stoku, ali izvršite što ste obećali." ²⁵Gadovci i Rubenovci odgovore Mojsiju: "Tvoje će sluge učiniti kako gospodar naš nalaže. ²⁶Naša nejaćad, naše žene, naša stoka i sve naše blago neka ostanu ondje u gileadskim gradovima, ²⁷a tvoje sluge, svi koji su za boj sposobni, poći će pred Jahvom u boj, kako naš gospodar nalaže." ²⁸Tada za njih Mojsije izda nalog svećeniku Eleazaru, Nunovu sinu Jošui i glavarima obitelji

izraelskih plemena. ²⁹I reče im Mojsije: "Ako Gadovci i Rubenovci, svi oni koji nose oružje, s vama prijeđu Jordan da se bore pred Jahvom i zemlja bude pokorena vama, onda im dajte gileadsku zemlju u vlasništvo. ³⁰Ali ako ne prijeđu naoružani s vama, neka dobiju baštinu među vama u zemlji kanaanskoj." ³¹Nato odgovore Gadovci i Rubenovci: "Što je god Jahve rekao tvojim slugama, to ćemo učiniti. ³²Mi ćemo naoružani prijeći pred Jahvom u zemlju kanaansku, ali neka nam bude posjed naše baštine s ove strane Jordana." ³³I tako njima - Gadovcima, Rubencima i polovici plemena Manašea, sina Josipova - dadne kraljevstvo amorejskoga kralja Sihona i kraljevstvo bašanskoga kralja Oga, zemlju s gradovima u njihovim granicama, gradove okolne zemlje. ³⁴Gadovci sagrade: Dibon, Atarot i Aroer, ³⁵Atrot Šofan, Jazer, Jogbohu, ³⁶Bet Nimru i Bet Haran, utvrđene gradove i torove za stada. ³⁷Rubenovci sagrade: Hešbon, Eleale, Kirjatajim, ³⁸Nebo, Baal Meon - nazivi su izmijenjeni - i Šibmu. Oni prozovu svojim imenima gradove koje su oni podigli. ³⁹Sinovi Makira, sina Manašeova, odu u Gilead, osvoje ga i protjeraju Amorejce koji bijahu ondje. ⁴⁰Mojsije preda Gilead Manašeovu sinu Makiru, i on se u njemu nastani. ⁴¹A Manašeov sin Jair ode te zauzme njihova sela pa ih prozva "Jairova sela". ⁴²Potom ode Nobah i zauzme Kenat i njegova područja te ga nazove svojim imenom "Nobah".

Chapter 33

¹ Ovo su postaje Izraelaca što ih prijeđoše kad iziđoše iz zemlje egipatske u svojim četama pod vodstvom Mojsijevim i Aronovim. ²Na zapovijed Jahvinu Mojsije je bilježio polazne točke njihova putovanja. Ovo su njihove postaje prema njihovim polaznim točkama. ³Iz Ramsesa krenuše u prvome mjesecu. Bio je petnaesti dan prvoga mjeseca - sutradan poslije Pashe - kad se Izraelci zaputiše uzdignutih pesnica i naočigled sviju Egipćana, ⁴dok su Egipćani pokopavali one koje je Jahve između njih pobio, to jest sve prvorođence, i tako nad njihovim božanstvima izvršio pravdu. ⁵Krenu dakle Izraelci iz Ramsesa i utabore se u Sukotu. ⁶Zatim odu iz Sukota i utabore se u Etamu, baš na rubu pustinje. ⁷Pođu iz Etama, a onda okrenu prema Pi Hahirotu, koji se nalazi nasuprot Baal Sefona. Tabore postave pred Migdolom. ⁸Krenu od Pi Hahirota i prijeđu posred mora u pustinju. Išli su tri dana pustinjom Etanom, a onda se utabore u Mari. ⁹Zatim odu iz Mare i stignu u Elim. U Elimu je bilo dvanaest izvor-voda i sedamdeset palma. Tu su se utaborili. ¹⁰Potom krenu iz Elima te se utabore uz Crveno more. ¹¹A otišavši od Crvenog mora, utabore se u pustinji Sinu. ¹²Potom odu iz pustinje Sina i postave tabore u Dofki. ¹³Otišavši iz Dofke, utabore se u Alušu. ¹⁴Krenu iz Aluša i utabore se u Refidimu. Tu narod nije imao vode da pije. ¹⁵Odu iz Refidima te se utabore u Sinajskoj pustinji. ¹⁶Krenu iz Sinajske pustinje te se utabore u Kibrot Hataavi. ¹⁷Odu iz Kibrot Hataave te se utabore u Haserotu. ¹⁸Onda odu iz Haserota i utabore se u Ritmi. ¹⁹Krenu iz Ritme i utabore se u Rimon Peresu. ²⁰Odu iz Rimon Peresa i utabore se u Libni. ²¹Iz Libne odu i utabore se u Risi. ²²Odu iz Rise te se utabore u Kehelati. ²³Odu iz Kehelate i utabore se na brdu Šeferu. ²⁴Odu s brda Šefera i utabore se u Haradi. ²⁵Odu iz Harade i utabore se u Makhelotu.

²⁶Odu iz Makhelota te se utabore u Tahatu. ²⁷Odu iz Tahata i utabore se u Tarahu. ²⁸Iz Taraha odu i utabore se u Mitki. ²⁹Odu iz Mitke i utabore se u Hašmoni. ³⁰Iz Hašmone odu i utabore se u Moserotu. ³¹Odu iz Moserota i utabore se u Bene Jaakanu. ³²Odu iz Bene Jaakana i utabore se u Hor Gidgadu. ³³Odu iz Hor Gidgada i utabore se u Jotbati. ³⁴Odu iz Jotbate i utabore se u Abroni. ³⁵Iz Abrone odu i utabore se u Esion Geberu. ³⁶Iz Esion Gebera odu i utabore se u pustinji Sinu, to jest u Kadešu. ³⁷Iz Kadeša krenu te se utabore na brdu Horu, na granici zemlje edomske. ³⁸Na zapovijed Jahvinu sveæenik se Aron pope na brdo Hor i tu umre na prvi dan petoga mjeseca, u èetrdesetoj godini nakon izlaska Izraelaca iz egipatske zemlje. ³⁹Aronu je bilo stotinu dvadeset i tri godine kad je preminuo na brdu Horu. ⁴⁰Aradski kralj, Kanaanac, koji je živio u kanaanskom kraju Negebu, èuo je o dolasku Izraelaca. ⁴¹S brda Hora odu te se utabore u Salmoni. ⁴²Odu iz Salmone i utabore se u Punonu. ⁴³Odu iz Punona i utabore se u Obotu. ⁴⁴Odu iz Obota i utabore se na moapskom podruèju u Ije-Abarimu. ⁴⁵Odu iz Ije-Abarima i utabore se u Dibon Gadu. ⁴⁶Iz Dibon Gada odu i utabore se u Almon Diblatajimu. ⁴⁷Iz Almon Diblatajima odu i utabore se na Abarimskim bregovima, pred Nebom. ⁴⁸Odu s Abarimskih bregova i utabore se na Moapskim poljanama, uz Jordan, nasuprot Jerihonu; ⁴⁹taborovali su uz Jordan od Bet Haješimota sve do Abel Hašitima na Moapskim poljanama. ⁵⁰Na Moapskim poljanama uz Jordan, nasuprot Jerihonu, Jahve reèe Mojsiju: ⁵¹"Ovako reci Izraelcima: 'Kad prijeðete preko Jordana u zemlju kanaansku, ⁵²potjerajte ispred sebe sve stanovnike te zemlje, uništite sve njihove slike; uništite sve njihove salivene kumire i sve njihove uzvišice porušite. ⁵³Onda zaposjednite zemlju i u njoj se nastanite, jer sam vam je predao da je zaposjednete. ⁵⁴Zemlju razdijelite kockom meðu svoje rodove. Brojnijem poveæajte dio, a manjem smanjite. Gdje god kocka padne, bilo za koga, neka je to njegovo, a prema otaèkim plemenima dijelite im baštinu. ⁵⁵Ako stanovnike zemlje ispred sebe ne potjerate, onda æe oni koje od njih na životu ostavite biti trnje u vašim oèima i bodljike u vašim bokovima; dosaðivat æe vam u zemlji u kojoj budete živjeli ⁵⁶i postupit æe s vama kako sam mislio postupiti s njima.'"

Chapter 34

¹ Jahve reèe Mojsiju: ²"Izdaj Izraelcima naredbu i reci im: 'Kad uðete u kanaansku zemlju, ta æe vam zemlja pripasti u baštinu, zemlja kanaanska sa svojim granicama. ³Južna strana protezat æe vam se od pustinje Sina uz Edom. Južna æe vam granica poèeti s kraja Slanog mora na istoènoj strani. ⁴Onda æe vam granica skrenuti na jug, prema Akrabimskoj strmini, i nastaviti se preko Sina. Doprijet æe na jugu do Kadeš Barnee; zatim æe izaæi prema Hasar Adaru i nastaviti se do Asmone. ⁵Od Asmone granica æe skrenuti prema Egipatskom potoku i izaæi æe na more. ⁶Zapadna granica bit æe vam Veliko more; neka vam je to granica prema zapadu. ⁷A ovo æe vam biti sjeverna granica: od Velikog mora povucite crtu na brdo Hor; ⁸s brda Hora onda potegnite crtu do ulaza u Hamat; završetak granice bit æe Sedada. ⁹Onda æe se granica protegnuti do Zifrona i završiti u Hasar Enanu. To æe vam biti sjeverna granica. ¹⁰Za svoju istoènu granicu povucite crtu od Hasar

Enana do Šefama. ¹¹Granica æ se spuštati od Šefama do Rible, istoèno od Ajina. Odande æ se granica spustiti i doprijeti do istoène obale Kineretskog jezera. ¹²Iza toga spustit æ se granica niz Jordan da završi u Slanome moru. To æ biti vaša zemlja sa svojim granicama naokolo." ¹³Tada Mojsije naredi Izraelcima: "To je zemlja koju æete kockom dobiti u baštinu, a za koju je zapovjedio Jahve da je dobije devet plemena i polovica jednog plemena. ¹⁴Jer pleme Rubenovaca prema svojim porodicama, zatim pleme Gadovaca prema svojim porodicama veæ primiše svoju baštinu, kao što je svoju baštinu primila i polovica plemena Manašeova. ¹⁵Ta dva plemena i pol primila su svoje baštine s one strane Jordana, nasuprot Jerihonu, s istoène strane." ¹⁶Jahve reèe Mojsiju: ¹⁷"Ovo su imena ljudi koji æ vam zemlju podijeliti: sveæenik Eleazar i Nunov sin Jošua; ¹⁸i od svakoga plemena uzmi po jednoga glavara za razdiobu zemlje. ¹⁹Ovo su imena tih ljudi: Kaleb, sin Jefuneov; od plemena Judina; ²⁰Šemuel, sin Amihudov, od plemena Šimunova; ²¹Elidad, sin Kislonov, od plemena Benjaminova; ²²knez Buki, sin Joglijev, od plemena Danovaca. ²³Od sinova Josipovih: knez Haniel, sin Efodov, od plemena Manašeovaca; ²⁴knez Kemuel, sin Šiftanov, od plemena Efrajimovaca; ²⁵knez Elisafan, sin Parnakov, od plemena Zebulunovaca; ²⁶knez Paltiel, sin Azanov, od plemena Jisakarovaca; ²⁷knez Ahihud, sin Šelomijev, od plemena Ašerovaca; ²⁸knez Pedahel, sin Amihudov, od plemena Naftalijevaca." ²⁹To su oni kojima je Jahve naložio da Izraelcima izdijele baštinu u zemlji kanaanskoj.

Chapter 35

¹ Reèe Jahve Mojsiju na Moapskim poljanama kod Jordana, nasuprot Jerihonu: ²"Naredi Izraelcima da ustupe levitima od baštine koju posjeduju gradove gdje æ stanovati i pašnjake oko gradova. To dajte levitima. ³Neka gradovi budu njima za stanovanje, a okolni pašnjaci neka budu za njihova goveda, njihovo blago i sve njihove životinje. ⁴Pašnjaci uz gradove koje ustupite levitima neka zahvate od gradskih zidina van do tisuæu lakata naokolo. ⁵Izmjerite od grada van dvije tisuæe lakata s istoène strane, dvije tisuæe lakata s južne strane, dvije tisuæe lakata sa zapadne strane i sa sjeverne strane dvije tisuæe lakata, tako da grad bude u sredini. To neka im budu gradski pašnjaci. ⁶Od gradova koje budete dali levitima šest æ ih biti gradovi-utoèišta, koje æete ustupiti da ubojica može tamo pobjeæi. Ovima dodajte još èetrdeset i dva grada. ⁷Tako æ svih gradova koje ustupite levitima biti èetrdeset i osam gradova s njihovim pašnjacima. ⁸A gradove koje budete izdvajali od vlasništva Izraelaca, od onih koji ih imaju mnogo uzmite više, a manje od onih koji imaju malo. Neka svatko ustupi gradove levitima prema omjeru baštine koju bude primio." ⁹Nadalje reèe Jahve Mojsiju: ¹⁰"Govori Izraelcima i reci im: 'Kad prijeðete preko Jordana u zemlju kanaansku, ¹¹oznaèite sebi gradove koji æ vam služiiti kao gradovi-utoèišta, kamo može pobjeæi ubojica koji nehotice koga ubije. ¹²Ti gradovi neka vam budu utoèište od osvetnika, tako da ubojica ne moradne poginuti dok ne stane na sud pred zajednicu. ¹³Od gradova koje ustupite bit æ vam šest gradova za utoèište. ¹⁴Dodijelite tri grada s onu stranu Jordana, a tri grada u zemlji kanaanskoj. Neka to budu

gradovi-utoèišta. ¹⁵Tih šest gradova neka budu za utoèište kako Izraelcima tako i strancu i došljaku koji među njima borave, kamo može pobjeæi tko god ubije koga nehotice. ¹⁶Ali ako tko udari koga gvozdenim predmetom te ga usmrti, to je onda ubojica. Ubojica mora glavom platiti. ¹⁷Udari li ga iz ruke kamenom od kojega èovjek može poginuti i zbilja pogine, to je opet ubojica. Ubojica mora glavom platiti. ¹⁸Ili ako ga udari iz ruke kakvim drvenim predmetom od kojega može umrijeti i zbilja umre, i to je ubojica. Ubojica mora glavom platiti. ¹⁹Krvni osvetnik mora sam ubojicu usmrtiti. Kad ga sretne, neka ga ubije. ²⁰Nadalje, ako tko koga gurne iz mržnje ili na nj nešto baci namjerno te ga usmrti, ²¹ili ga udari rukom iz zlobe te udareni umre, napadaè mora zaglaviti - on je ubojica. Krvni osvetnik neka ubojicu ubije èim ga sretne. ²²No gurne li ga sluèajno, ne iz neprijateljstva, ili nešto na nj baci, ali ne iz zasjede, ²³ili iz nepažnje na njega obori kakav kamen od kojega èovjek može poginuti te ga usmrti, a nije mu bio neprijatelj niti mu je zlo želio - ²⁴tada neka zajednica prosudi između ubojice i krvnog osvetnika prema ovim pravilima: ²⁵Zajednica mora izbaviti ubojicu iz ruku krvnog osvetnika; onda neka ga zajednica vrati u grad-utoèište kamo je pobjegao; tu neka on ostane do smrti velikoga sveæenika koji je bio pomazan svetim uljem. ²⁶Ali ako ubojica ikad izađe izvan granice utoèišta kamo je pobjegao, ²⁷pa na nj nabasa krvni osvetnik izvan granica njegova grada-utoèišta te krvni osvetnik ubije ubojicu, to mu se ne raèuna u krvoproliæe, ²⁸jer ubojica mora ostati u gradu-utoèištu do smrti velikoga sveæenika. A poslije smrti velikoga sveæenika može se vratiti na svoj posjed. ²⁹Neka vam takvi budu sudbeni postupci od naraštaja do naraštaja svuda gdje budete boravili. ³⁰Za svako ubojstvo èovjeka kazna smrti nad ubojicom može se izvršiti na dokaz svjedoka. Nitko se ne može smræu kazniti na dokaz samo jednog svjedoka. ³¹Ne smijete primati otkupnine za život ubojice koji je zaslužio smrt: on mora umrijeti. ³²Niti smijete primati otkupnine od bilo koga koji, pošto je pobjegao u svoj grad-utoèište, hoæe da se vrati i da živi na svome tlu prije smrti velikoga sveæenika. ³³Nemojte oskvrnjivati zemlje u kojoj živite. A krvoproliæem zemlja se oskvrnjuje. Za zemlju na kojoj je krv prolivena pomirenje se ne može pribaviti, osim krvlju onoga koji ju je prolio. ³⁴Ne smije se obešæašivati zemlja u kojoj živite i usred koje ja boravam, jer ja, Jahve, prebivam među sinovima Izraelovim."

Chapter 36

¹ Tada pristupe obiteljski glavari od roda sinova Gileada, sina Makirova, sina Manašeova, jednoga roda Josipovih sinova, te pred Mojsijem i starješinama, glavarima obitelji, ²reknu: "Jahve je naredio našem gospodaru da kockom dade ovu zemlju u baštinu Izraelcima; nadalje, našem je gospodaru naredio Jahve da baštinu našega brata Selofhada dade njegovim kæerima. ³Ali ako se one udaju za koga iz drugog izraelskoga plemena, onda æ njihova baština biti otrgnuta od naše djedovske baštine i biti prikljuèena baštini plemena kojemu one pripadnu. Tako æ se okrnjiti baština koja kockom pripadne nama. ⁴A kada nastupi jubilej Izraelcima, baština æ se tih žena dodati baštini plemena kojemu pripadnu. Tako æ njihova baština biti oduzeta od baštine našega

pradjedovskog plemena." ⁵I po zapovijedi Jahvinoj Mojsije naredi Izraelcima: "Pleme Josipovih sinova pravo govori. ⁶Ovo naređuje Jahve za Selofhadove kæeri: Neka se one udaju za onoga koji im se uèini dobar, samo neka se udaju u rod svoga oèinskoga plemena. ⁷Baština Izraelaca ne smije se prenositi iz jednoga plemena u drugo; i svaki Izraelac mora ostati privezan uz pradjedovsku baštinu svoga plemena. ⁸Zato se svaka djevojka koja steèe baštinu u izraelskim plemenima mora udati za nekoga u plemenu kojemu pripada rod joj oèev, tako da bi svaki Izraelac saèuvao baštinu svoga oca. ⁹Tako se baština neæe prenositi iz jednoga plemena u drugo, nego æe svako izraelsko pleme prianjati uza svoju baštinu." ¹⁰Kako je Jahve Mojsiju naredio, tako su i uèinile kæeri Selofhadove: ¹¹Mahla, Tirsa, Hogla, Milka i Noa, kæeri Selofhadove, udaše se za sinove svojih strièeva. ¹²Kako su se udale u rod potomstva Manašea, Josipova sina, njihova je baština ostala u plemenu kojemu pripadaše rod im oèev. ¹³To su zapovijedi i zakoni koje je Jahve preko Mojsija izdao Izraelcima na Moapskim poljanama uz Jordan, nasuprot Jerihonu.

Deuteronomy

Chapter 1

¹ Ovo su rijeèi što ih je Mojsije upravio svemu Izraelu s onu stranu Jordana - u pustinji, u Arabi nasuprot Sufu, između Parana i Tofela, Labana, Hazerota i Di Zahaba - ²od Horeba do Kadeš Barnee, Seirskom gorom, jedanaest dana hoda. ³Bilo je to godine èetrdesete, prvog dana mjeseca jedanaestoga, kad Mojsije reèe Izraelcima sve što mu je Jahve za njih naređivao. ⁴Pošto je porazio amorejskoga kralja Sihona, koji je živio u Hešbonu, i bašanskoga kralja Oga, koji je živio u Aštarotu i Edreju, ⁵dakle s onu stranu Jordana, u zemlji moapskoj, poèe Mojsije razlagati ovaj Zakon. Govoraše on: ⁶"Jahve, Bog naš, reèe nam na Horebu: 'Dosta ste boravili na ovome brdu. ⁷Krenite na put! Idite u gorski kraj Amorejaca i svih njihovih susjeda, u Arabu, u Gorje, u Šefelu i u Negeb, na morsku obalu, u zemlju kanaansku i u Libanon, sve do Velike rijeke, rijeke Eufrata. ⁸Eto, pred vas stavljam ovu zemlju. Idite, dakle, i zauzmite zemlju za koju se Jahve zakle ocima vašim, Abrahamu, Izaku i Jakovu, da æe je dati njima i njihovu potomstvu poslije njih.' ⁹Tada sam vam rekao: 'Ne mogu vas voditi sam. ¹⁰Jahve, Bog vaš, toliko vas je razmnožio da vas danas ima kao zvijezda na nebu. ¹¹Neka vas Jahve, Bog vaših otaca, umnoži još tisuæu puta! Neka vas blagoslivlja kako vam je obeæao! ¹²Ali kako bih ja sam mogao nositi vaš teret, vaše breme i vaše sporove? ¹³Izaberite stoga iz svojih plemena ljude pametne, iskusne i ugledne da vam ih postavim za poglavare.' ¹⁴Vi ste mi odgovorili: 'Dobro je što predlažeš.' ¹⁵Zato sam uzeo prvake iz vaših plemena, ljude pametne i ugledne, te ih postavio za poglavare: tisuænike, stotnike, pedesetnike, desetnike i vaše plemenske nadglednike. ¹⁶U to isto vrijeme naložio sam i vašim sucima: 'Saslušajte svoju braæu; sudite pravedno između èovjeka i njegova brata ili pridošlice. ¹⁷U suđenju nemojte

biti pristrani; saslušavajte maloga kao i velikoga. Ne bojte se nikoga! TÓa sud je Božji! Ako vam koji sluèaj bude pretežak, iznesite ga meni, da ga ja razvidim.' ¹⁸Tako sam vam onda naložio sve što vam je èiniti. ¹⁹Krenusmo iz Horeba i, na putu u gorske krajeve Amorejaca, kako nam je naredio Jahve, Bog naš, prijeđosmo svu onu veliku i strašnu pustinju koju ste vidjeli. Stigosmo u Kadeš Barneu. ²⁰Tada vam rekoh: 'Došli ste u gorski kraj Amorejaca, koji nam Jahve, Bog naš, daje. ²¹Eto, Jahve, Bog tvoj, stavio je preda te tu zemlju. Ustaj! Zaposjedni je, kako ti je rekao Jahve, Bog otaca tvojih. Ne boj se! Ne strahuj!' ²²Svi ste onda došli k meni i rekli: 'Pošaljimo pred sobom ljude da izvide zemlju i jave nam o putu kojim æemo iæi i o gradovima u koje æemo doæi.' ²³Svidje mi se što rekoste. Zato uzeh dvanaest ljudi između vas, po jednoga iz svakog plemena. ²⁴Krenuli su na pogorje, stigli do Eškolske doline te izvidjeli kraj. ²⁵I nabraše plodova one zemlje, donesoše ih k nama i javiše: 'Zemlja koju nam daje Jahve, Bog naš, dobra je.' ²⁶Ali vi niste htjeli onamo; pobunili ste se protiv naredbe Jahve, Boga svoga. ²⁷Rogoborili ste u svojim šatorima i govorili: 'U svojoj mržnji na nas Jahve nas je izveo iz zemlje egipatske da nas preda u ruke Amorejaca, kako bi nas posve uništili. ²⁸Kamo da idemo? Naša su braæa ubila u nama srèanost kad rekoše: Narod je i veæi i jaèi nego mi; gradovi su veliki, i zidine im sežu do nebesa. A vidjeli smo ondje i Anakovce.' ²⁹'Ne bojte se!' - rekoh vam. - 'Ne plašite ih se! ³⁰Jahve, Bog vaš, koji ide pred vama, borit æe se za vas kako je to uèinio na vaše oèi u Egiptu.' ³¹A vidio si, uostalom, i u pustinji, gdje te Jahve, Bog tvoj, cijeloga puta što ste ga prevalili dok ste stigli do ovoga mjesta, nosio kao što èovjek nosi svoga sinèiæa. ³²Ali, unatoè tome, vi niste imali pouzdanja u Jahvu, Boga svoga, ³³u onoga koji je na putu išao pred vama da vam potraži mjesto za taborovanje - u ognju obnoæ da vam osvijetli put kojim æete iæi, a obdan u oblaku. ³⁴Jahve èu graju vašu i zakle se u svojoj srdžbi: ³⁵'Ni jedan jedini od ovih ljudi, od ovoga opakog naraštaja, neæe vidjeti ove dobre zemlje za koju sam se zakleo da æu je dati vašim ocima. ³⁶Izuzimam Kaleba, sina Jefuneova. On æe je vidjeti; njemu i njegovim potomcima dat æu zemlju kojom je išao, jer je vjerno slijedio Jahvu.' ³⁷Zbog vas se Jahve i na mene razljutio te mi rekao: 'Ni ti onamo neæeš uæi. ³⁸Uæi æe onamo Jošua, sin Nunov, koji te služi. Njega ti osokoli, jer æe on uvesti Izraela u posjed. ³⁹A i vaši mališani, o kojima rekoste da æe postati roblje, sinovi vaši koji još ne znaju razlikovati dobro i zlo, oni æe u nju uæi; njima æu je u posjed dati. ⁴⁰A vi se okrenite i zaputite u pustinju, prema Crvenome moru!' ⁴¹Vi ste mi tada odgovorili rijeèima: 'Sagriješili smo protiv Jahve. Poæi æemo gore i boriti se kako nam je Jahve, Bog naš, zapovjedio.' Svaki od vas dohvati svoje oružje i nepromišljeno pođe gore u brda. ⁴²Onda mi Jahve reèe: 'Kaži im: Ne idite gore i ne stupajte u borbu da vas ne poraze vaši neprijatelji jer ja nisam među vama.' ⁴³Tako sam vam i govorio, ali niste poslušali. Oprli ste se zapovijedi Jahvinoj i, puni drskosti, krenuli u brda. ⁴⁴Ali Amorejci, koji žive u onome gorju, udariše na vas, pognaše vas, za vama se natisnuše kao pèele te su vas tukli od Seira do Horme. ⁴⁵Vrativši se, plakali ste pred Jahvom, ali Jahve nije slušao vašega jauka niti je okrenuo svoga uha k vama. ⁴⁶U Kadešu vam valjade ostati dugo vremena, onoliko koliko ste veæ ostali.

Chapter 2

¹ Onda se okrenusmo i pođosmo u pustinju prema Crvenome moru, kako mi je Jahve naredio. Dugo smo se vrtjeli oko gore Seira. ²I reèe mi Jahve: ³'Dosta ste se vrtjeli oko ovoga brda. Okrenite prema sjeveru!' ⁴I narodu naloži ovako: 'Sad æete proæi preko podruèja svoje braæe, potomaka Ezavovih, koji žive u Seiru. Oni se vas boje, ali vi dobro pripazite; ⁵s njima ne zameæite boja jer vam neæu dati ni stope njihove zemlje: goru Seir predao sam Ezavu u vlasništvo. ⁶Hranu od njih kupujte za novac da imate što jesti; i vodu za piæe kupujte od njih za novac.' ⁷Ta Jahve te, Bog tvoj, blagoslovio u svim djelima tvojih ruku; on je bdio nad tvojim putovanjem onom velikom pustinjom; ovih èetrdeset godina Jahve, Bog tvoj, bijaše s tobom i ništa ti nije nedostajalo. ⁸Tako smo svoju braæu, potomke Ezavove što žive u Seiru, zaobišli putem što vodi u Arabu, Elat i Esjon Geber, a onda udarismo prema Moapskoj pustinji. ⁹Tada mi zapovjedi Jahve: 'Nemoj uznemirivati Moapce niti s njima zameæi boja, jer ništa od njihove zemlje neæu dati u tvoje vlasništvo: Lotovim sinovima predao sam Ar u posjed.' ¹⁰Prije su ondje živjeli Emijci. Bio je to moæan narod i brojna; krupna stasa kao i Anakovci. ¹¹Poput Anakovaca, i njih smatraju Refaimcima, ali ih Moapci nazivaju Emijcima. ¹²Isto su tako u Seiru živjeli prije Horijci, ali su ih Ezavovi potomci izvlstili, istrijebili ih i naselili se na njihovo, kako je, uostalom, uèinio Izrael sa zemljom - baštinom svojom - koju mu je Jahve predao. ¹³'A sada ustanite i prijeđite preko potoka Zereda!' I prijeđosmo potok Zered. ¹⁴Vrijeme što smo išli od Kadeš Barnee pa dok smo prešli preko potoka Zereda iznosilo je trideset i osam godina - sve dok nije izumro iz tabora sav onaj naraštaj ljudi sposobnih za borbu, kako im se Jahve i zakleo. ¹⁵I zbilja! Ruka Jahvina bila je protiv njih: istrebljivala ih je isred tabora dok ih nije nestalo. ¹⁶I tako, kad je smrt istrijebila iz naroda sve ljude sposobne za borbu, ¹⁷reèe mi Jahve: ¹⁸'Danas prelaziš moapsku zemlju Ar. ¹⁹A onda æeš se približiti Amoncima. Nemoj ih uznemirivati niti s njima zameæi boja. Ništa, naime, od zemlje Amonaca neæu ustupiti tebi u vlasništvo jer sam je veæ predao u posjed Lotovim potomcima.' ²⁰I nju smatraju refaimskom zemljom. U njoj su prije živjeli Refaimci, koje Amonci zovu Zamzumijcima. ²¹Bio je to narod moæan i brojna; krupna stasa kao i Anakovci. No Jahve ih uništi pred Amoncima - koji ih izvlastiše i naseliše se na njihovo, ²²kako je, uostalom, uèinio i potomcima Ezavovim, koji su nastanjeni u Seiru, kad je pred njima uništio Horijce, koje su oni otjerali s posjeda i do danas žive na njihovim mjestima. ²³I Avijce, koji su živjeli po zaseocima sve do Gaze, istrijebiše Kaftorci koji su došli iz Kaftora te se naseliše na njihovo mjesto. ²⁴Ustajte! Na put krenite i prijeđite preko potoka Arnona. U ruke ti, eto, predajem Amorejca Sihona, kralja hešbonskoga, i njegovu zemlju. Poèni s osvajanjem; izazovi ga na boj! ²⁵Od danas poèinjem ugoniti strah i trepet pred tobom u narode koji su pod svim nebesima, tako da æe strepiti i tresti se pred tobom kad god èuju glas o tebi.' ²⁶Tada sam iz pustinje Kedmot uputio glasnike kralju hešbonskom Sihonu s miroljubivim rijeèima: ²⁷'Pusti da proðem preko tvoje zemlje. Samo æu proæi putem, ne skreæuæi ni desno ni lijevo. ²⁸Hranu mi prodavaj za novac da mogu jesti; i vodu za piæe davaj mi za novac. Pusti me samo da pješice proðem, ²⁹da prijeðem preko Jordana u zemlju koju nam daje Jahve, Bog naš - kao što su mi dopustili potomci

Ezavovi, nastanjeni u Seiru, i Moapci, što žive u Aru.' ³⁰Ali hešbonski kralj Sihon ne htjede nas pustiti preko svoga; jer Jahve, Bog tvoj, duh mu zaslijepi a srce otvrdnu, da ga preda u tvoje šake, gdje je i danas. ³¹Tada mi reče Jahve: 'Eto sam počeo da ti izručujem Sihona i njegovu zemlju. Poèni osvajanje da mu zemljom zagospodariš.' ³²Kod Jahasa presrete nas Sihon. ³³Navali on i sav njegov narod. Ali Jahve, Bog naš, predade nam ga, tako da potukosmo njega, njegove sinove i sav njegov narod. ³⁴Tada osvojismo sve njegove gradove i prokletstvom udarismo sve gradove s ljudima, ženama i djecom, ništa ne štedeæi, ³⁵izuzev stoke, koju uzemosmo kao plijen, skupa s plijenom iz gradova što smo ih osvojili. ³⁶Od Aroera, koji se nalazi na obali potoka Arnona, i od grada koji je u njegovoj dolini pa do Gileada nije bilo grada koji bi nam odolio: sve nam ih je Jahve, Bog naš, predao. ³⁷Jedino se nisi primicao zemlji Amonaca, kraju uz potok Jabok, i gradovima u pogorju, kako je Jahve, Bog naš, odredio.

Chapter 3

¹ Tada se okrenusmo i pođosmo prema Bašanu. Presrete nas bašanski kralj Og sa svim svojim narodom i nametnu nam boj kod Edreja. ²Tada mi Jahve reče: 'Ne boj ga se! TÓa u tvoje sam ruke predao njega, sav njegov narod i njegovu zemlju. Uèini s njim kako si uèinio sa Sihonom, kraljem amorejskim, koji je živio u Hešbonu.' ³Tako je Jahve, Bog naš, u ruke naše predao i bašanskoga kralja Oga sa svim njegovim narodom. Tukli smo ga tako da mu nitko na životu nije ostao. ⁴Osvajili smo tada sve njegove gradove. Nije bilo grada koji im nismo oteli - šezdeset gradova, zapravo svu argopsku krajinu, Ogovo kraljevstvo u Bašanu. ⁵Svi su oni gradovi bili utvrđeni visokim zidinama, vratima i prijevornicama. Uz njih je bilo veoma mnogo otvorenih zaselaka. ⁶Udarismo ih prokletstvom - kako smo uèinili i sa Sihonom, kraljem hešbonskim - zatvrši svaki grad, ljude, žene i djecu. ⁷A svu stoku i plijen po tim gradovima zadržasmo za se. ⁸Tako smo u ono vrijeme iz ruku dvaju amorejskih kraljeva uzeli zemlju što se nalazi s onu stranu Jordana, od potoka Arnona do brda Hermona (⁹Sidonci zovu Hermon Sirjon, a Amorejci ga zovu Senir): ¹⁰sve gradove po Visoravni, sav Gilead i sav Bašan, sve do Salke i Edreja - gradove Ogova kraljevstva u Bašanu. (¹¹Bašanski kralj Og jedini je od preostalih Refaimovaca. Krevet njegov, odar od željeza, još se nalazi u Rabi, gradu sinova Amonovih: deset je lakata - obiènih lakata - dug, a èetiri lakta širok.) ¹²To je, dakle, bila zemlja koju smo zauzeli u ono vrijeme, počev od Aroera, koji je na potoku Arnonu. Polovicu gileadskog pogorja s njegovim gradovima dao sam Rubenovcima i Gadovcima. ¹³Ostatak Gileada i sav Bašan, Ogovo kraljevstvo, dodijelio sam polovini Manašeova plemena. (Sva argopska krajina i sav Bašan zove se zemlja refaimska. ¹⁴Manašev sin Jair zauzeo je svu argopsku krajinu do međe Gešurovaca i Maakinovaca. On ta mjesta bašanska nazva svojim imenom, pa se još i danas zovu Jairova Sela.) ¹⁵Makiru sam dodijelio Gilead. ¹⁶Rubenovcima i Gadovcima dao sam od Gileada do potoka Arnona - sredina potoka jest međa - i do potoka Jaboka, amonske granice. ¹⁷A granicom su služile Araba i Jordan od Kinereta do mora uz Arabu - Slanog mora - na

podnožju obronaka Pisce prema istoku. ¹⁸U ono vam vrijeme naredih: 'Jahve, Bog vaš, daje vam ovu zemlju u posjed. Svi vi koji ste od boja pođite naoružani pred svojom braćom Izraelcima. ¹⁹Jedino žene vaše, djeca vaša i stoka vaša - znam da imate mnogo stoke - neka ostanu u vašim gradovima što vam ih dodijelih ²⁰dokle Jahve ne dadne miran boravak i vašoj braći kao i vama; tako da i oni zauzmu zemlju što im je Jahve, Bog vaš, daje s onu stranu Jordana. Istom onda neka se svaki od vas vrati na posjed što sam vam ga dodijelio.' ²¹U ono sam vrijeme naredio Jošui: 'Svojim si očima vidio što je sve Jahve, Bog vaš, učinio onoj dvojici kraljeva. Tako će Jahve učiniti sa svim kraljevstvima preko kojih budeš prelazio. ²²Ne bojte se njih! TÓa Jahve, Bog vaš, bori se za vas.' ²³Tada zamolih milost u Jahve: ²⁴Gospodine moj, Jahve! Ti si počeo pokazivati svome sluzi svoju veličajnost i svoju moć. TÓa koji bog, na nebu ili na zemlji, može izvesti takva djela i čudesa kao što su tvoja! ²⁵Dopusti mi da odem onamo i pogledam onu blaženu zemlju preko Jordana, onaj krasni gorski kraj i Libanon!' ²⁶Ali je Jahve, zbog vas, bio na me ljut, pa me nije uslišao. 'Dosta', reče mi Jahve, 'ne govori mi više o tom!' ²⁷Popni se na vrhunac Pisce i upri oči svoje na zapad, sjever, jug i istok. Razmotri dobro očima svojim, jer preko Jordana nećеш prijeći. ²⁸Uputi Jošuu, osokoli ga i ohrabri! On neka ide na čelu ovoga naroda; neka ih on uvede u posjed zemlje koju vidiš.' ²⁹Tako smo ostali u toj dolini kraj Bet Peora."

Chapter 4

¹ "A sada, Izraele, poslušaj zakone i uredbe kojima vas učim da biste ih vršili i tako poživjeli te unišli i zaposjeli zemlju koju vam daje Jahve, Bog otaca vaših. ²Niti što nadodajite onome što vam zapovijedam niti što od toga oduzimljite; vršite zapovijedi Jahve, Boga svoga, što vam ih dajem. ³Vidjeli ste svojim očima što je Jahve učinio s Baal Peorom: jer Jahve, Bog tvoj, iskorijenio je iz tvoje sredine svakoga koji je slijedio Baal Peora. ⁴A svi vi koji se čvrsto držite Jahve, Boga svoga, živi ste i danas. ⁵Ja sam vas, eto, poučio o zakonima i uredbama, kako mi je Jahve, Bog moj, naredio da ih vršite u zemlji u koju idete da je zaposjednete. ⁶Držite ih i vršite: to će u očima naroda biti vaša mudrost i vaša razboritost. Kad oni čuju za sve ove zakone, reći će: 'Samo je jedan narod mudar i pametan, a to je ovaj veliki narod.' ⁷Jer koji je to narod tako velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Jahve, Bog naš, nama kad god ga zazovemo? ⁸Koji je to narod tako velik da bi imao zakone i uredbe pravedne kao što je sav ovaj Zakon koji vam ja danas iznosim? ⁹Zato pazi i dobro se čuvaj da ne zaboraviš događaje što si ih svojim očima vidio; neka ti ne iščeznu iz srca ni jednoga dana tvoga života; naprotiv, pouči o njima svoje sinove i sinove svojih sinova. ¹⁰Onog dana kad si stajao na Horebu pred Jahvom, Bogom svojim, Jahve mi je rekao: 'Skupi mi narod! Hoću da čuju moje riječi, da me se nauče bojati sve vrijeme što budu živjeli na zemlji te da o njima pouče i svoju djecu.' ¹¹Vi ste se onda primakli i stali pod brdo. S usplamtjeloga brda plamen je sukljao do sred neba zamračena tmastim oblakom. ¹²Isred ognja Jahve je govorio vama; čuli ste zvuk riječi, ali lika niste nazreli - ništa osim glasa. ¹³Objavio vam je svoj Savez i naložio

vam da ga vršite - Deset zapovijedi, što ih ispisa na dvije kamene ploče. ¹⁴A meni je Jahve naredio da vas poučim o zakonima i uredbama što æete ih vršiti u zemlji u koju odlazite da je zaposjednete. ¹⁵Pazite dobro! Onoga dana kad vam je Jahve, Bog vaš, govorio isred ognja na Horebu, niste vidjeli nikakva lika, ¹⁶da se ne biste pokvarili te da ne biste pravili sebi kakva klesana lika, kipa muškoga ili ženskoga oblièja, ¹⁷ni oblièja kakve životinje što je na zemlji, ni oblièja kakve ptice što pod nebom lijeta, ¹⁸ni oblièja bilo èega što po zemlji gmiže, ni oblièja kakve ribe što je u vodi pod zemljom ¹⁹i da se ne bi, kad digneš svoje oèi prema nebu te vidiš sunce, mjesec i zvijezde - svu nebesku vojsku - dao zavesti da im se klanjaš i da im iskazuješ štovanje. Njih je Jahve, Bog tvoj, dao svim narodima, svugdje pod nebom. ²⁰A vas je uzeo Jahve i izveo vas iz Egipta - iz one peæi ražarene - da postanete narod njegove baštine, to što ste danas. ²¹Ali se zbog vas Jahve na me razljutio i zakleo da ja neæu prijeæi preko Jordana i uniæi u blaženu zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu. ²²Tako, ja æu umrijeti u ovoj zemlji; ja preko Jordana neæu prijeæi. A vi æete prijeæi i zaposjesti onu krasnu zemlju. ²³Zato pazite da ne zaboravljate Saveza što ga je Jahve, Bog vaš, sklopio s vama te sebi ne pravite klesanih likova bilo èega što je Jahve, Bog tvoj, zabranio. ²⁴Jer Jahve, Bog tvoj, oganj je što proždire; on je Bog ljubomoran. ²⁵Kad budete izrodili djecu i unuèad i budete dulje u onoj zemlji proboravili, a pokvarite se praveæi sebi bilo kakve klesane likove i èineæi zlo u oèima Jahve, Boga svojega, tako da ga na srdžbu izazovete, ²⁶znajte - uzimam za svjedoke protiv vas nebesa i zemlju - da æe vas brzo nestati sa zemlje u koju idete preko Jordana da je zaposjednete: neæete dugo u njoj živjeti nego æete biti iskorijenjeni. ²⁷Jahve æe vas raspršiti po narodima i ostat æe vas samo malen broj meðu narodima meðu koje vas Jahve odvede. ²⁸Ondje æete se klanjati bogovima što su ih ljudske ruke naèinile od drveta i kamena, bogovima koji ne mogu ni vidjeti ni èuti, ni jesti ni mirisati. ²⁹Ondje æeš tražiti Jahvu, Boga svoga. I naæi æeš ga ako ga budeš tražio svim srcem svojim i svom dušom svojom. ³⁰U nevolji tvojoj snaæi æe te sve to, ali u posljednje vrijeme ti æeš se obratiti Jahvi, Bogu svomu, i poslušati njegov glas. ³¹TÓa Jahve, Bog tvoj, Bog je milosrdan; neæe te on zapustiti ni upropastiti niti æe zaboraviti Saveza što ga je pod zakletvom sklopio s ocima tvojim. ³²Ispitaj samo prijašnja vremena što su protekla prije tebe, sve otkad je Bog stvorio èovjeka na zemlji: je li ikad, s jednoga kraja nebesa do drugoga, bilo ovako velièanstvena dogaðaja? Je li se što takvo èulo? ³³Je li ikad koji narod èuo glas Boga gdje govori isred ognja kao što si ti èuo i na životu ostao? ³⁴Ili, pokuša li koji bog da ode i uzme sebi jedan narod isred drugog naroda kušnjama, znakovima, èudesima i ratom, jakom rukom i ispruženom mišicom, uza silne strahote, kao što je sve to, na vaše oèi, uèinio za vas Jahve, Bog vaš, u Egiptu? ³⁵Tebi je to pokazano da znaš da je Jahve pravi Bog i da nema drugoga uz njega. ³⁶S neba ti se oglasio svojim glasom da te pouèi; dopustio ti je da vidiš njegov veliki oganj na zemlji; i isred ognja èuo si njegove rijeèi. ³⁷Zbog toga što je ljubio oèeve tvoje, izabrao je poslije njih njihovo potomstvo; on, glavom, izveo te iz Egipta svojom silnom moæi; ³⁸ispred tebe rastjerao je narode, i brojnije i jaèe od tebe, da te dovede u njihovu zemlju i preda je tebi u baštinu, kao što je i danas. ³⁹Danas, dakle, spoznaj i zasadi u svoje srce: Jahve je Bog gore na nebu i ovdje na zemlji - drugoga nema. ⁴⁰Drži njegove zakone i njegove zapovijedi koje ti dajem danas da dobro bude tebi i tvojoj

djeci poslije tebe; da dugo poživiš na zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje zauvijek." ⁴¹Tada Mojsije izabra tri grada preko Jordana, na istočnoj strani, ⁴²kamo æ se moæi skloniti ubojica koji nehotice ubije svoga bližnjega a da prije nije imao mržnje prema njemu: da bi, bježeæi u koji od ovih gradova, mogao spasiti svoj život. ⁴³To su: Bezer u pustinji, u zemlji Mišoru, za Rubenovce; Ramot u Gileadu za Gadovce, i Golan u Bašanu za Manaševce. ⁴⁴Ovo je Zakon što ga je Mojsije postavio pred Izraelce; ⁴⁵ovo su upute, zakoni i uredbe što ih je Mojsije dao Izraelcima kad su izišli iz Egipta, ⁴⁶s one strane Jordana, u dolini nasuprot Bet Peoru, u zemlji amorejskoga kralja Sihona, koji je živio u Hešbonu i koga su potukli Mojsije i Izraelci pošto iziđoše iz Egipta. ⁴⁷Njegovu su zemlju zauzeli i zemlju bašanskoga kralja Oga, dvaju amorejskih kraljeva koji su živjeli preko Jordana na istoku, ⁴⁸od Aroera, koji se nalazi na obali potoka Arnona, do brda Sirjona, to jest Hermona, ⁴⁹i svu Arabu preko Jordana, s istoka do mora u Arabi, pod obroncima Pisge.

Chapter 5

¹ Mojsije sazva sav Izrael te im reče: "Èuj, Izraele, naredbe i zapovijedi što ih danas izrièem u tvoje uši! Nauèite ih, držite i vršite. ²Jahve, Bog naš, sklopio je s nama Savez na Horebu. ³Nije Jahve sklopio taj Savez s našim oèevima, nego baš s nama svima koji smo danas ovdje živi. ⁴Licem je u lice Jahve govorio s vama na brdu isred ognja. ⁵Ja sam u ono vrijeme stajao između Jahve i vas da vam objavim Jahvine rijeèi, jer se vi, u strahu od ognja, niste htjeli peti na brdo. Rekao je: ⁶Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuæe ropstva. ⁷Nemoj imati drugih bogova uz mene! ⁸Ne pravi sebi lika ni oblièja bilo èega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. ⁹Ne klanjaj im se niti im služi. Jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran. Kažnjavam grijeh otaca - onih koji me mrze - na djeci do treæeg i èetvrtog koljena, ¹⁰a iskazujem milosrðe tisuæama koji me ljube i vrše moje zapovijedi. ¹¹Ne uzimaj uzalud imena Jahve, Boga svoga, jer Jahve ne oprašta onome koji uzalud izgovara ime njegovo. ¹²Dan subotnji obdržavaj i svetkuj, kako ti je naredio Jahve, Bog tvoj. ¹³Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao. ¹⁴A sedmoga je dana subota, poèinak posveæen Jahvi, Bogu tvome. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kæi tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni vol tvoj, ni magarac tvoj, niti ikakvo živinèe tvoje, niti došljak koji je unutar tvojih vrata; tako da mogne otpoèinuti i sluga tvoj, i sluškinja tvoja kao i ti. ¹⁵Sjeti se da si i ti bio rob u zemlji egipatskoj i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj, rukom jakom i ispruženom mišicom. Zato ti je zapovjedio Jahve, Bog tvoj, da držiš dan subotnji. ¹⁶Poštuj oca svoga i majku svoju, kako ti je Jahve, Bog tvoj, zapovjedio, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje. ¹⁷Ne ubij! ¹⁸Ne uèini preljuba! ¹⁹Ne ukradi! ²⁰Ne svjedoèi lažno na bližnjega svoga! ²¹Ne poželi žene bližnjega svoga! Ne poželi kuæe bližnjega svoga, ni njive njegove, ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je bližnjega tvoga.'

²²Te je rijeèi na brdu, isred ognja, oblaka i guste tmine, jakim glasom upravio Jahve svemu vašem zboru. Ništa nije dodavao nego ih je ispisao na dvije kamene ploèe te ih predao meni. ²³A onda, kad èuste glas iz tmine, dok je brdo plamtjelo u ognju, k meni pristupiše svi vaši plemenski glavari i vaše starješine ²⁴pa rekoše: 'Jahve, Bog naš, oèitovao nam je, eto, svoju slavu i svoju velièajnost; èuli smo njegov glas isred ognja; danas smo vidjeli da èovjek može ostati na životu iako mu Bog govori. ²⁵A sad, zašto da umremo? Ovaj bi nas veliki oganj mogao proždrijeti; budemo li dalje slušali glas Jahve, Boga svoga, mogli bismo umrijeti. ²⁶Jer, koji je smrtnik ikad slušao glas Boga živoga kako govori isred ognja - kao mi - i ostao na životu? ²⁷Ti se primakni i slušaj sve što æe ti reæi Jahve, Bog naš. A onda ti nama kaži sve što tebi Jahve, Bog naš, rekne, i mi æemo to poslušati i izvršiti.' ²⁸Jahve je èuo vaše rijeèi kad ste mi govorili pa mi reèe: 'Èuo sam rijeèi što ih je taj narod tebi upravio. Sve što su rekli dobro je. ²⁹Kad bi samo njihova srca bila takva da me se uvijek boje i drže sve moje zapovijedi, da tako vazda budu sretni, oni i njihovo potomstvo! ³⁰Hajde, reci im: Vratite se u svoje šatore! ³¹A ti ostani ovdje kod mene; kazat æu ti sve zapovijedi, zakone i uredbe kojima æeš ih pouèiti i koje æe oni vršiti u zemlji što im je dajem u posjed.' ³²Pazite, dakle, da radite kako vam je Jahve, Bog vaš, naložio! Ne skreæite ni desno ni lijevo. ³³Slijedite potpuno put koji vam je Jahve, Bog vaš, oznaèio, da tako uzmognete živjeti, imati sreæu i dug život u zemlji koju æete zaposjesti.

Chapter 6

¹Ovo su zapovijedi, zakoni i uredbe koje mi Jahve, Bog vaš, zapovjedi da vas u njima pouèim, kako biste ih vršili u zemlji u koju odlazite da je zaposjednete; ²da se svega svog vijeka bojiš Jahve, Boga svoga, ti, sin tvoj i sin tvoga sina, vršeæi sve zakone njegove i sve zapovijedi njegove što ti ih danas propisujem, pa da imaš dug život. ³Slušaj, Izraele, drži ih i vrši da ti dobro bude i da se razmnožiš u zemlji kojom teèe med i mlijeko, kao što ti je obeæao Jahve, Bog otaca tvojih. ⁴Èuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! ⁵Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom! ⁶Rijeèi ove što ti ih danas naređujem neka ti se urežu u srce. ⁷Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kuæi i kad ideš putem; kad liježeš i kad ustaješ. ⁸Priveži ih na svoju ruku za znak i neka ti budu kao zapis među oèima! ⁹Ispiši ih na dovratnicima kuæe svoje i na vratima svojim! ¹⁰A kad te Jahve, Bog tvoj, dovede u zemlju za koju se zakleo tvojim ocima, Abrahamu, Izaku i Jakovu, da æe je tebi dati - u velike i lijepe gradove kojih nisi zidao; ¹¹u kuæe pune svakog dobra kojih nisi punio; na iskopane èatrnje kojih nisi kopao; u vinograde i maslinike kojih nisi sadio - i sit se najedeš: ¹²pazi da ne zaboraviš Jahvu koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuæe ropstva. ¹³Boj se Jahve, Boga svoga; njemu iskazuj štovanje; njegovim imenom polaži prisegu. ¹⁴Ne idite za drugim bogovima između bogova drugih naroda što su oko vas. ¹⁵Jer je Jahve, Bog tvoj, što stoji u sredini tvojoj, ljubomoran Bog; gnjev bi Jahve, Boga tvoga, usplamtio protiv tebe i istrijebio te sa zemlje. ¹⁶Ne iskušavajte Jahvu, Boga

svoga, kao što ste ga iskušavali kod Mase. ¹⁷To èno vršite zapovijedi Jahve, Boga svoga, upute njegove i zakone njegove koje je izdao. ¹⁸Èini što je pravo i dobro u oèima Jahve da ti dobro bude i da se domogneš dobre zemlje za koju se Jahve zakleo tvojim ocima ¹⁹da æe iz nje protjerati sve tvoje neprijatelje ispred tebe; tako je obeæao Jahve. ²⁰A kad te sutra zapita tvoj sin: što su te upute, zakoni i uredbe što ih je Jahve, Bog naš, vama propisao - ²¹kaži svome sinu: 'Bili smo faraonovi robovi u Egiptu, ali nas je Jahve izveo iz Egipta jakom rukom. ²²Na naše je oèi Jahve uèinio velike i strašne znakove i èudesu protiv Egipta, protiv faraona i protiv svega doma njegova, ²³a nas je odande izveo da nas dovede i dade nam zemlju koju je zakletvom obeæao ocima našim. ²⁴I naredio nam je Jahve da sve ove naredbe vršimo u strahopoštovanju prema Jahvi, Bogu svome, da bismo uvijek bili sretni i da živimo kao što je to danas.' ²⁵Naša æe, dakle, pravednost biti: držati i vršiti sve ove zapovijedi pred Jahvom, Bogom našim, kako nam je naredio.

Chapter 7

¹ Kad te Jahve, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju ideš da je zaposjedneš i kad ispred tebe otjera mnoge narode: Hetite, Girgašane, Amorejce, Kanaance, Perizane, Hivijce i Jebusejce - sedam naroda brojnijih i jaèih od tebe - ²te kad ih Jahve, Bog tvoj, preda tebi i ti ih poraziš, udari ih prokletstvom; nemoj sklapati s njima saveza niti im iskazuj milosti. ³Ne sklapaj ženidbe s njima, ne udavaj svoje kæeri za njihova sina niti ženi svoga sina njihovom kæeri; ⁴jer bi ona odvrtila od mene sina tvoga; drugim bi bogovima on služio; Jahve bi se razgnjevio protiv vas i brzo bi te istrijebio. ⁵Nego ovako uèinite prema njima: porušite njihove žrtvenike, porazbijajte njihove stupove, njihove ašere poèupajte a njihove kumire spalite. ⁶TÓa ti si narod posveæen Jahvi, Bogu svome; tebe je Jahve, Bog tvoj, izabrao da meðu svim narodima koji su na zemlji budeš njegov predragi vlastiti narod. ⁷Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda - vi ste zapravo najmanji - ⁸nego zato što vas Jahve ljubi i drži zakletvu kojom se zakleo vašim ocima. Stoga vas je Jahve izveo jakom rukom i oslobodio vas iz kuæe ropstva, ispod vlasti faraona, kralja egipatskoga. ⁹Zato znaj da je Jahve, Bog tvoj, pravi Bog, Bog vjeran, koji drži svoj Savez i milost svoju iskazuje do tisuæu koljena onima koji ga ljube i drže njegove zapovijedi. ¹⁰A onima koji ga mrze uzvraæa izravno njima samima; uništava bez odgaðanja onoga koji ga mrzi: uzvraæa izravno njemu samomu. ¹¹Stoga drži zapovijedi, zakone i uredbe koje ti danas nalažem da ih vršiš. ¹²A za nagradu - budeš li slušao ove naloge, držao ih te izvršavao - Jahve, Bog tvoj, držat æe ti Savez svoj i milost za koje se zakleo tvojim ocima. ¹³Ljubit æe te, blagoslivljati i razmnažati; blagoslivljat æe plod utrobe tvoje i rod zemlje tvoje: žito tvoje, vino tvoje, ulje tvoje, mlad krava tvojih i prirast stoke tvoje u zemlji za koju se zakleo ocima tvojim da æe je tebi dati. ¹⁴Bit æeš blagoslovljen nad sve narode; neæe u tebe biti ni neplodna ni neplodne, ni meðu tvojom èeljadi ni meðu stokom tvojom. ¹⁵Jahve æe od tebe maknuti svaku bolest; neæe na te pustiti ni jedno od strašnih zala egipatskih za koja znaš nego æe njima pritiskati one koji te mrze. ¹⁶Uništavaj

sve narode koje ti Jahve, Bog tvoj, bude predavao. Neka ih ne sažaljuje oko tvoje. Nemoj se klanjati njihovim kumirima, jer bi ti to bilo zamkom. ¹⁷Možda æeš u svome srcu reæi: 'Oni su narodi brojniji od mene, kako æu ih onda protjerati?' ¹⁸Ne boj ih se! Sjeti se što je Jahve, Bog tvoj, uèinio faraonu i svemu Egiptu! ¹⁹Pomisli na velike kušnje što si ih vidio na svoje oèi; na one znakove i èudesu pa na jaku ruku i ispruženu mišicu kojima te Jahve, Bog tvoj, izveo. Tako æe Jahve, Bog tvoj, uèiniti sa svim narodima kojih se plašiš. ²⁰Povrh toga, meðu njih æe Jahve, Bog tvoj, slati stršljene dok ne izginu koji bi preostali i sakrili se pred tobom. ²¹Ne strepi, dakle, pred njima! TÓa Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, Bog silan i strahovit. ²²Malo æe pomalo Jahve, Bog tvoj, ispred tebe uništiti one narode; i neæeš ih moæi ujedanput sve istrijebiti da se zvijeri ne bi protiv tebe razmnožile. ²³Ali Jahve, Bog tvoj, tebi æe ih predati i meðu njih unositi stravu dok ne budu uništeni. ²⁴I njihove æe kraljeve predati u tvoje ruke da zatreš ime njihovo pod nebom. Nijedan se neæe održati pred tobom dok ih ne uništiš. ²⁵Likove njihovih kumira spali! Ne hlepi za srebrom i zlatom što je na njima; ne uzimlji ga da ne budeš njime zaveden; jer bi to bilo gadno Jahvi, Bogu tvome. ²⁶Ne unosi gnusobe u svoju kuæu da ne budeš udaren prokletstvom kao i ona; duboko je prezri i grozi se od nje jer je prokleta.

Chapter 8

¹ Držite i vršite sve zapovijedi koje vam danas nareðujem da biste živjeli i razmnožili se i da biste ušli i zapsjeli zemlju koju je Jahve pod zakletvom obeæao ocima vašim. ²Sjeæaj se svega puta kojim te Jahve, Bog tvoj, vodio po pustinji ovih èetrdeset godina da te ponizi, iskuša i dozna što ti je u srcu: hoæeš li držati zapovijedi njegove ili neæeš. ³Ponižavao te i glaðu morio, a onda te hranio manom - za koju nisi znao ni ti ni tvoji oci - da ti pokaže kako èovjek ne živi samo o kruhu nego da èovjek živi o svemu što izlazi iz usta Jahvinih. ⁴Tvoja se odjeæa na tebi nije izderala niti su ti noge oticale ovih èetrdeset godina. ⁵Priznaj onda u svome srcu da te Jahve, Bog tvoj, odgaja i popravlja, kao što èovjek odgaja sina svoga. ⁶I drži zapovijedi Jahve, Boga svoga, hodeæi putovima njegovim i bojeæi se njega! ⁷TÓa Jahve, Bog tvoj, vodi te u dobru zemlju: zemlju potoka i vrela, dubinskih voda što izvire u dolinama i bregovima; ⁸zemlju pšenice i jeèma, loze, smokava i šipaka, zemlju meda i maslina; ⁹zemlju u kojoj neæeš sirotinjski jesti kruha i gdje ti ništa neæe nedostajati; zemlju gdje kamenje ima željeza i gdje æeš iz njezinih brdina vaditi mjed. ¹⁰Do sita æeš jesti i blagoslivljati Jahvu, Boga svoga, zbog dobre zemlje koju ti je dao. ¹¹Èuvaj se da ne zaboraviš Jahvu, Boga svoga, zanemarujuæi njegove zapovijedi, njegove uredbe i njegove zakone koje ti danas dajem. ¹²I pošto se najedeš do sitosti, posagradiš lijepe kuæe i u njima se nastaniš; ¹³kad ti se krupna i sitna stoka namnoži; kad se nakupiš srebra i zlata i kada sve tvoje uznapreduje, ¹⁴nemoj da se uznese srce tvoje i da zaboraviš Jahvu, Boga svoga, koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuæe ropstva; ¹⁵koji te proveo kroz onu veliku i strašnu pustinju, kroz zemlju plamenih zmija i štipavaca, suhim i bezvodnim krajem; koji ti je izveo vodu iz stijene tvrde kao kremen; ¹⁶koji te

u pustinji hranio manom, nepoznatom tvojim ocima, da te ponizi i da te iskuša te da na kraju budeš sretan. ¹⁷Ne reci tada u svome srcu: svojom sam moæi i snagom svojih ruku sebi namakao ovo bogatstvo. ¹⁸Sjeti se Jahve, Boga svoga! TÓa on ti je dao snagu da stjeèeš bogatstvo da tako ispuni - kao što je danas - svoj Savez za koji se zakleo tvojim ocima. ¹⁹Ako li zaboraviš Jahvu, Boga svoga, i poðeš za drugim bogovima te njima budeš iskazivao štovanje, njima se klanjao, kunem vam se danas da æete zacijelo izginuti; ²⁰poput naroda koje æe Jahve pogubiti pred vama, tako æe i vas nestati jer niste poslušali glasa Jahve, Boga svoga.

Chapter 9

¹Slušaj, Izraele! Danas prelaziš preko Jordana da sebi podvrgneš narode i veæe i brojnije nego što si ti; velike gradove, s utvrdama do nebesa; ²narod velik i gorostasani poput Anakovaca, koje veæ poznaješ i o kojima si slušao: 'Tko da odoli Anakovcima?' ³Znaj dakle danas da Jahve, Bog tvoj, ide pred tobom. On je vatra što proždire; on æe ih oboriti, tebi ih podvrgnuti. A ti æeš ih onda rastjerati i ubrzo pobiti, kako ti je Jahve i rekao. ⁴Pošto ih otjera ispred tebe Jahve, Bog tvoj, nemoj reæi u srcu svome: 'Jahve me uveo da zaposjednem ovu zemlju zbog moje pravednosti.' Naprotiv, zbog opaèina onih naroda Jahve ih tjera ispred tebe. ⁵Ne ideš ti da zaposjedneš njihovu zemlju zbog svoje pravednosti i èestitosti svoga srca, nego zato što Jahve, Bog tvoj, zbog opaèine onih naroda tjera njih ispred tebe da tako održi rijeè kojom se zakleo tvojim ocima: Abrahamu, Izaku i Jakovu. ⁶Znaj, dakle, da ti Jahve, Bog tvoj, ne daje ovu dobru zemlju u posjed zbog tvoje pravednosti, jer si ti narod tvrde šije!

⁷Sjeæaj se i ne zaboravljaj kako si u pustinji ljutio Jahvu, Boga svoga. Od dana kad ste izašli iz zemlje egipatske do dolaska na ovo mjesto, Jahvi ste se opirali. ⁸Na Horebu ste rasrdili Jahvu i Jahve je na vas tako planuo da vas je htio uništiti. ⁹Popeo sam se na brdo da primim kamene ploèe, ploèe Saveza što ga s vama sklopi Jahve. Na brdu sam ostao èetrdeset dana i èetrdeset noæi: niti sam jeo kruha niti pio vode. ¹⁰I dade mi Jahve dvije kamene ploèe, ispisane prstom Božjim, na kojima bijahu sve rijeèi što vam ih je Jahve isred ognja na brdu rekao na dan zbora. ¹¹Kad je prošlo èetrdeset dana i èetrdeset noæi, Jahve mi dade dvije kamene ploèe - ploèe Saveza. ¹²I reèe mi Jahve: 'Ustaj! Žurno siði odavde, jer se pokvario narod tvoj koji si izveo iz Egipta. Brzo su zašli s puta koji sam im oznaèio: veæ su sebi napravili livenog kumira.' ¹³Još mi reèe Jahve: 'Promatrao sam taj narod. Zbilja je to narod tvrde šije! ¹⁴Pusti me da ih uništim i njihovo ime izbrišem pod nebesima, a od tebe da uèinim narod i jaèi i brojniji nego što je ovaj!' ¹⁵Okrenuh se i siðoh niz brdo, a brdo svejednako plantjelo u ognju. Dvije ploèe Saveza bijahu mi u rukama. ¹⁶Pogledah: zbilja ste sagriješili protiv Jahve, Boga svoga. Salili ste sebi tele od kovine. Tako ste brzo zašli s puta što vam ga Jahve bijaše oznaèio. ¹⁷Pograbih dvije ploèe te ih bacih od sebe objema rukama - razbih ploèe pred vašim oèima. ¹⁸Onda se nièice bacih pred Jahvu. Èetrdeset dana i èetrdeset noæi - kao i prije - niti sam jeo kruha niti pio vode zbog svih grijeha koje ste poèinili radeæi zlo u

oèima Jahve i srdeæi ga. ¹⁹Jer se bojah srdžbe i gnjeva kojim je Jahve usplamtio na vas da vas zatre. Ali me i tada Jahve usliša. ²⁰I na Arona se Jahve silno rasrdio, htio ga uništiti. Tada se zauzeh i za Arona. ²¹Vaš grijeh, tele što bijaste naèinili, uzeh i sažegoh ga u vatri. U prah ga satrh i prah mu bacih u potok što teèe s brda. ²²Kod Tabere, kod Mase i Kibrot Hataave srdili ste Jahvu. ²³Kad vas je Jahve slao od Kadeš Barnee govoreæi: 'Idite gore i uzmite zemlju koju sam vam dao', pobunili ste se protiv rijeèi Jahve, Boga svoga; u nj se niste pouzdavali niti ste slušali njegov glas. ²⁴Nepokorni bijaste Jahvi otkad vas poznajem. ²⁵Zato sam pao nièice i ležao pred Jahvom èetrdeset dana i èetrdeset noæi, jer Jahve bijaše rekao da æe vas uništiti. ²⁶Jahvu sam molio i rekao: 'Gospodine moj, Jahve! Ne uništavaj naroda svoga, baštine svoje koju si izbavio u svojoj velièajnosti i svojom moænom rukom izveo iz Egipta. ²⁷Sjeti se slugu svojih: Abrahama, Izaka i Jakova, a ne obaziri se na tvrdokornost ovoga naroda, na njegovu opaèinu, na grijeh njegov, ²⁸da se ne rekne u zemlji iz koje si nas izbavio: Jahve ih nije mogao uvesti u zemlju koju im je obeæao, ili ih je mrzio pa ih je zato odveo da ih pomori u pustinji. ²⁹A oni su tvoj narod, tvoja baština, oni koje si izveo svojom velikom moæi i ispruženom mišicom.'

Chapter 10

¹ U to vrijeme Jahve mi reèe: 'Iskleši dvije kamene ploèe kao i prijašnje pa se popni k meni na brdo; a napravi i drveni kovèeg. ²Na ploèe æu napisati rijeèi koje su bile na prvim ploèama što si ih razbio. A onda ih položi u kovèeg.' ³Naèinih kovèeg od bagremovine, isklesah dvije kamene ploèe kao što bijahu prve, pa se, s dvjema ploèama u ruci, popeh na brdo. ⁴I napisa na te ploèe, kao i prije, Deset rijeèi koje vam je Jahve rekao na brdu, isred ognja, na dan zбора. Onda ih Jahve dade meni. ⁵Okrenuh se i siđoh s brda. Položih ploèe u kovèeg koji bijah napravio. I stadoše ondje, kako mi je Jahve naredio. ⁶Od Beerota sinova Jaakanovih odoše Izraelci u Moseru. Ondje umrije Aron i ondje bi pokopan. Sveæenikom mjesto njega postade njegov sin Eleazar. ⁷Odande odoše u Gudgodu; iz Gudgode u Jotbatu, u kraj bogat potocima. ⁸U to vrijeme odvoji Jahve pleme Levijevo da nosi Kovèeg saveza Jahvina; da pred Jahvom stoji u njegovoj službi te da u njegovo ime blagoslivlja, kako radi i danas. ⁹Stoga Levi nema udjela ni baštine sa svojom braæom: Jahve je njegova baština, kako mu je Jahve, Bog tvoj, i rekao. ¹⁰Na brdu sam ostao, kao i prvi put, èetrdeset dana i èetrdeset noæi. I usliša me Jahve i taj put; nije htio da te uništi, ¹¹nego mi Jahve reèe: 'Ustaj! Idi pred ovim narodom da uđu i zaposjednu zemlju za koju sam se zakleo njihovim ocima da æu im je dati.' ¹²Dakle, Izraele, što od tebe traži Jahve, Bog tvoj? Samo to da se bojiš Jahve, Boga svoga; da po svim putovima njegovim hodiš; da ga ljubiš i služiš Jahvi, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom; ¹³da držiš Jahvine zapovijedi i njegove zakone što ti ih danas za tvoje dobro dajem. ¹⁴Evo, Jahvi, Bogu tvome, pripada nebo i nebo nad nebesima, zemlja i sve što je na njoj. ¹⁵Ali Jahvi samo vaši oci omilješe i poslije njih izabrao je vas, potomke njihove, između svih naroda, kako je i danas. ¹⁶Srce svoje obrežite; šiju više ne ukruæujte! ¹⁷Jer Jahve, Bog vaš,

Bog je nad bogovima, Gospodar nad gospodarima, Bog velik, jak i strašan, koji nije pristran i ne da se podmititi; ¹⁸daje pravdu siroti i udovici; ljubi pridošlicu, daje mu hranu i odjeću. ¹⁹Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj. ²⁰Boj se Jahve, Boga svojeg; njemu služi; uza nj se priljubi; njegovim imenom priseži. ²¹On je tvoja slava, Bog tvoj, koji je radi tebe učinio velika i čudesna djela što su ih vidjele tvoje oči. ²²Tvojih otaca, kad su se spustili u Egipat, bješe samo sedamdeset, a sad je Jahve, Bog tvoj, učinio te vas ima kao zvijezda na nebu.

Chapter 11

¹ Ljubi, dakle, Jahvu, Boga svoga, i vrši u sve dane njegove naredbe, njegove zakone, uredbe i zapovijedi. ²Vi, a ne vaši sinovi, koji nisu ni upoznali ni vidjeli pouke Jahve, Boga vašega, danas ste se osvjedočili o njegovoj veličajnosti, o njegovoj moćnoj ruci, ispruženoj mišici, ³o znamenjima njegovima i o djelima što ih učini usred Egipta na faraonu, kralju egipatskom, i na svoj zemlji njegovoj; ⁴što je učinio egipatskoj vojsci, njihovim konjima i kolima; kako ih je preplavio vodama Crvenog mora kad su vas progonili i kako ih je zatro do današnjeg dana; ⁵što je za vas radio u pustinji dok ne stigoste do ovoga mjesta; ⁶što je učinio s Datanom i Abiramom, sinovima Eliaba, Rubenova potomka, kad zemlja rastvori ralje svoje te ih proguta sred svega Izraela, njih i njihove obitelji, njihove šatore i sve što imahu. ⁷Vaše su oči vidjele sva ta velika djela što ih je Jahve učinio. ⁸Zato držite sve zapovijedi što vam ih danas naređujem da budete jaki te uzmete u posjed zemlju u koju idete da je osvojite; ⁹napokon, da dugo živite u zemlji za koju se zakleo Jahve ocima vašim da će je dati njima i njihovu potomstvu - zemlju kojom teče med i mlijeko. ¹⁰Jer zemlja u koju ideš da je zaposjedneš nije kao zemlja egipatska iz koje ste izašli, gdje si, posijavši sjeme, morao svoj usjev svojom nogom natapati kao što se natapa povrtanjak. ¹¹Zemlja u koju idete da je zaposjednete zemlja je bregova i dolova i natapa je dažd nebeski; ¹²zemlja nad kojom Jahve, Bog tvoj, bdi; na kojoj oči Jahve, Boga tvoga, uvijek poživaju, od početka do svršetka godine. ¹³Zato, ako doista poslušate zapovijedi koje vam danas izdajem i budete ljubili Jahvu, Boga svoga, i služili mu svim srcem svojim i svom dušom svojom, ¹⁴davat će vašoj zemlji kišu u pravo vrijeme: u jesen i u proljeće, i moći će sabirati svoje žito, svoje vino i svoje ulje; ¹⁵travu će davati po tvome polju tvome blagu. Tako će jesti i biti sit. ¹⁶Pazite da se vaše srce ne zavede, da ne počete stranputicom, da drugim bogovima ne iskazujete štovanje i da im se ne klanjate. ¹⁷Jer tada bi na vas Jahve usplamtio gnjevom: nebesa bi zatvorio; kiše ne bi bilo; zemlja ne bi davala roda i vas bi brzo nestalo s te dobre zemlje koju vam Jahve daje. ¹⁸Utisnite ove moje riječi u svoje srce i svoju dušu; kao znak ih privežite na svoju ruku; neka vam budu kao zapis među očima! ¹⁹Poučite u njima svoje sinove; izgovarajte ih kad sjedite u svojoj kući i kad idete putem; kad liježete i kad ustajete. ²⁰Ispišite ih na dovratnike svoje kuće i na svoja vrata ²¹da vaši dani i dani vaših sinova u zemlji za koju se Jahve zakleo vašim ocima da će im je dati - budu brojni kao dani nebesa nad zemljom. ²²Ako budete vjerno držali sve ove zapovijedi koje vam naređujem, vršili ih i ljubili Jahvu, Boga

svoga, hodili svim njegovim putovima i òvrsto se priljubili uz njega, ²³Jahve æe ispred vas protjerati sve te narode i vi æete s posjeda odagnati narode brojnije i jaæe od sebe. ²⁴Svako mjesto na koje stupi vaša noga bit æe vaše; od pustinje i Libanona, od Rijeke, rijeke Eufrata, do Zapadnog mora sterat æe se vaše podruèje. ²⁵Nitko se neæe održati pred vama; strah i trepet raširit æe Jahve, Bog vaš, po svoj zemlji u koju stupite, kako vam je rekao. ²⁶Gledajte! Nudim vam danas blagoslov i prokletstvo: ²⁷blagoslov, budete li slušali zapovijedi Jahve, Boga svoga, koje vam danas dajem; ²⁸a prokletstvo, ne budete li slušali zapovijedi Jahve, Boga svoga, nego saðete s puta koji vam danas odreðujem te poðete za drugim bogovima kojih niste poznavali. ²⁹Kada te Jahve, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju ideš da je zaposjedneš, tada nad gorom Gerizimom izreci blagoslov, a prokletstvo nad gorom Ebalom. ³⁰Te se gore izdižu, kako znate, s onu stranu Jordana, za putom prema zapadu, u zemlji Kanaanaca, koji žive u Arabi, nasuprot Gilgalu, uz Hrast More. ³¹Eto æete prijeæi preko Jordana da zaposjednete zemlju koju vam daje Jahve, Bog vaš. Zaposjednite je i nastanite se u njoj. ³²Ali držite i vršite sve zakone i uredbe koje vam danas izlažem.

Chapter 12

¹ Ovo su zakoni i uredbe što vam ih valja držati i vršiti u zemlji koju vam Jahve, Bog otaca vaših, daje u posjed za sve dane što budete živjeli na zemlji. ²Sravnite sa zemljom sva mjesta na kojima su narodi koje æete protjerati iskazivali štovanje svojim bogovima, nalazila se ona na visokim brdima, na humovima ili pod kakvim zelenim drvetom. ³Porušite njihove žrtvenike, porazbijajte njihove stupove, spalite im ašere; smrvite kipove njihovih bogova, zatrite im imena s onih mjesta. ⁴Jahvi, Bogu svome, nemojte onako iskazivati štovanje. ⁵Jahvu, Boga svoga, tražite jedino na mjestu koje je on odabrao, sred svih vaših plemena, da ondje stavi svoje ime i da ondje prebiva; ⁶onamo donosite svoje paljenice i svoje klanice, svoje desetine i darove svojih ruku, svoje zavjetne i dragovoljne prinose i prvine od svoga krupnoga i sitnoga blaga. ⁷Blagujte ondje, vi i vaše obitelji, u nazoènosti Jahve, Boga svoga; veselite se svime što su vaše ruke namaknule i što vam je Jahve, Bog vaš, blagoslovom udijelio. ⁸Nemojte raditi èak ni kako radimo ovdje danas - svatko što se njemu èini dobro - ⁹jer još niste stigli u Poèivalište, u baštinu koju ti daje Jahve, Bog tvoj. ¹⁰Ali kad prijeðete preko Jordana i nastanite se u zemlji koju vam Jahve, Bog vaš, daje u baštinu, kad vas smiri od svih neprijatelja koji budu oko vas te budete živjeli bez straha, ¹¹onda æete donositi sve što vam nareðujem: svoje paljenice, svoje klanice, svoje desetine, darove svojih ruku i sve svoje izabrane zavjetnice koje budete zavjetovali Jahvi - na mjesto koje Jahve, Bog vaš, odabere da ondje nastani svoje ime. ¹²Veselite se tada pred Jahvom, Bogom svojim, vi, vaši sinovi i kaeri, vaše sluge i sluškinje i levit koji bude u vašim gradovima, jer on nema s vama udjela ni baštine. ¹³Pazi da ne prinosiš svojih žrtava paljenica na bilo kojem mjestu što ga zamijetiš, ¹⁴nego samo na mjestu što ga odabere Jahve, u jednome od tvojih plemena. Tu prinosi svoje paljenice i tu obavlja sve što ti nareðujem. ¹⁵Ali svaki put kad ti srce zaželi, možeš zaklati i jesti mesa u svim

svojim gradovima, prema blagoslovu koji ti Jahve, Bog tvoj, bude davao. I neèist i èist može ga jesti, kao da je od srne ili jelena. ¹⁶Ali krvi nemojte blagovati; istoèite je na zemlju kao vodu. ¹⁷Po svojim gradovima nemojte jesti desetine svoga žita, svoga vina, svoga ulja ni prvine svoga krupnog ili sitnog blaga; niti išta od svojih zavjetovanih i od svojih dragovoljnih prinosa, ni od prinosa svojih ruku, ¹⁸nego æeš to blagovati pred Jahvom, Bogom svojim, u mjestu koje Jahve, Bog tvoj, odabere, ti, tvoj sin, tvoja kæi, tvoj sluga, tvoja sluškinja i levit koji bude u tvojim gradovima. Proveseli se u nazoènosti Jahve, Boga svoga, svime što ti ruka namakne. ¹⁹Pazi da nikad ne zaboraviš levita dok si na svojoj zemlji. ²⁰Kad ti Jahve, Bog tvoj, proširi tvoje podruèje, kao što ti je rekao, i ti rekneš: 'Ja bih jeo mesa' - jer želiš jesti mesa - možeš ga jesti koliko ti duša želi. ²¹Bude li mjesto koje Jahve, Bog tvoj, odabere da u njemu svoje ime smjesti daleko od tebe, onda možeš zaklati bilo što od svoje krupne ili sitne stoke što ti je Jahve dadne - kako sam ti veæ naredio - te jesti u bilo kojem svome gradu koliko ti duša želi. ²²Jedi ga ipak onako kako se jede srna ili jelen: neka ga jedu zajedno èisti i neèisti. ²³Samo, pazi da ne jedeš krvi! Ta krv je život. Ne smiješ jesti život s mesom. ²⁴Ne blaguj je; istoèi je na zemlju kao vodu. ²⁵Ne smiješ je jesti, da bude dobro i tebi i tvojim sinovima poslije tebe kad èiniš što je pravo u oèima Jahvinim. ²⁶Ali svoje posveæene prinose i svoje zavjetne prinose uzmi i nosi na mjesto koje Jahve odabere. ²⁷Tu prinesi svoje paljenice, meso i krv, na žrtveniku Jahve, Boga svoga. Ali krv od svojih klanica istoèi na žrtvenik Jahve, Boga svoga, a meso pojedij. ²⁸Drži i vrši sve ove naredbe što ti ih propisujem, da bude dobro zauvijek tebi i tvojim sinovima poslije tebe kad èiniš što je dobro i pravedno u oèima Jahve, Boga svoga. ²⁹A kad Jahve, Bog tvoj, istrijebi narode na koje ideš da ih otjeraš s posjeda ispred sebe i kad ih otjeraš te se u njihovoj zemlji nastaniš, ³⁰èuvaj se da ne padneš u zamku; ne poði za njima pošto budu uništeni ispred tebe. Ne istražuj o njihovim bogovima i ne govori: 'Kako su oni narodi štovali svoje bogove, tako æu i ja.' ³¹Nemoj onako postupati prema Jahvi, Bogu svome. TÓa Jahvi je zazorno i mrsko sve što su oni èinili svojim bogovima. Èak su svoje sinove i kæeri spaljivali u èast svojim bogovima.

Chapter 13

¹ Sve što vam naređujem držite; tomu ništa ne domeæi i ništa ne oduzimaj. ² Ako se u tvojoj sredini pojavi kakav prorok ili èovjek sa snoviđenjima pa ti iznese kakvo znamenje ili èudo; ³ i to se znamenje ili èudo o kojem ti je govorio ispuni i onda ti on rekne: 'Pođimo sad za drugim bogovima kojih dosad ne poznaješ i njima iskazujmo štovanje', ⁴ nemoj slušati rijeèi toga proroka ni sne toga sanjaèa: tÓa to vas iskušava Jahve, Bog vaš; hoæe da dozna ljubite li zbilja Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim i svom dušom svojom. ⁵ Idite samo za Jahvom, Bogom svojim; njega se bojte; njegove zapovijedi vršite; njegov glas slušajte; njemu štovanje iskazujte; uz njega se priljubite. ⁶ A onaj prorok ili sanjaè neka se pogubi jer je poticao na otpad od Jahve, Boga vašega, koji vas je izveo iz zemlje egipatske i otkupio vas iz kuæe ropstva. Onaj te htio zavesti s puta kojim ti je Jahve,

Bog tvoj, naredio da ideš. Tako treba da iskorijeniš zlo iz svoje sredine. ⁷Kad bi te brat tvoj, sin majke tvoje, ili sin tvoj vlastiti, kao i tvoja, žena u tvom naručju ili prijatelj tvoj koji ti je kao i život, potajno zavodio govoreći: 'Hajde da iskazujemo štovanje drugim bogovima', kojih ne poznaješ ni ti niti su ih poznavali tvoji oci, ⁸bogovima onih naroda što oko vas budu, bilo tebi blizu bilo od tebe daleko, od jednoga kraja zemlje do drugoga - ⁹nemoj pristati niti ga slušaj! Neka ga tvoje oko ne sažaljuje; ne šteti ga i ne sakrivaj ga ¹⁰nego ga ubij! Neka se najprije tvoja ruka digne na nj da ga usmrtiš, a onda ruka svega naroda. ¹¹Zaspi ga kamenjem dok ne umre, jer je kušao da te odvrti od Jahve, Boga tvoga, koji te izvede iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva. ¹²Sav će se Izrael, kad to čuje, napuniti strahom te više neće počinjati takva zla u tvojoj sredini. ¹³Ako u kojem tvome gradu što ti ga Jahve, Bog tvoj, dadne da se u njemu nastaniš, čuješ gdje govore: ¹⁴Pojavile se ništarije iz tvoje sredine i zavedoše žitelje svoga grada kazujući: Hajde da služimo drugim bogovima! - kojih vi inače ne poznajete - ¹⁵tada dobro istraži, raspitaj se i temeljito izvidi. Bude li istina i doista se ta grozota učinila u tvojoj sredini, ¹⁶onda posijeci oštrim mačem stanovništvo toga grada, izvrši nad njim kletu uništenje i nad svime što bude u njemu. ¹⁷Snesi onda sav plijen nasred trga te spali grad sa svim plijenom kao paljenicu Jahvi, Bogu svome. Neka zauvijek ostane ruševina i neka se više nikada ne sazida. ¹⁸Od onoga što je bilo prokletstvom udareno neka ništa ne prione za tvoju ruku, da Jahve odustane od žestine svoga gnjeva; da ti iskaže milosrđe, smiluje ti se i razmnoži te, kako se zakleo tvojim ocima ¹⁹ako ti budeš slušao glas Jahve, Boga svoga, držeći sve njegove zapovijedi koje ti danas naređujem i vršeći što je pravo u očima Jahve, Boga tvoga.

Chapter 14

¹ Vi ste sinovi Jahve, Boga svoga. Nemojte na sebi praviti ureza ni podstriga na čelu za pokojnikom. ²Tó ti si narod posvećen Jahvi, Bogu svome; Jahve je odabrao tebe između svih naroda na zemlji da budeš njegov narod, njegova draga svojina. ³Ništa odvratno nemojte jesti. ⁴Ovo su životinje koje možete jesti: vol, ovca, koza, ⁵jelen, srna, srndac, kozorog, antilopa, bivol i divokoza; ⁶možete jesti svaku životinju koja ima razdvojene papke - nadvoje posve razdvojene - i koja preživa. ⁷Samo od preživača ili od životinja s razdvojenim čaporcima ne možete jesti ove: devu, arnebeta i svisca. Te, naime, iako preživaju, nemaju razdvojenih papaka; neka su za vas nečiste. ⁸A svinja, premda ima papke razdvojene, ne preživa: neka je za vas nečista. Njezina mesa nemojte jesti niti se njezina strva doticati. ⁹A od svega što u vodi živi ovo možete jesti: što god ima ljuske i peraje, možete jesti. ¹⁰A što nema ljusaka i peraja, ne smijete jesti. To neka je za vas nečisto. ¹¹Svaku čistu pticu možete jesti. ¹²Ali ovih ne smijete jesti: orla strvinara i jastreba, ¹³tetrijeba, sokola bilo koje vrste; ¹⁴gavrana bilo koje vrste; ¹⁵noja, kopca, galeba ni kraguja bilo koje vrste; ¹⁶sove, jevine i labuda; ¹⁷pelikana, bijelog strvinara i gnjurca; ¹⁸rode, čaplje bilo koje vrste; pupavca i šišmiša. ¹⁹Svi krilati kukci neka su za vas nečisti - ne smijete ih jesti. ²⁰Sve krilato čisto možete jesti. ²¹Ne smijete jesti ništa što crkne. Daj to pridošlici koji boravi u tvojim gradovima

neka jede ili pak prodaj tuđincu. Jer ti si narod posvećen Jahvi, Bogu svome. Ne kuhaj kozleta u mlijeku njegove majke! ²²Odvajaj desetinu dohotka svake godine od svega što tvoj usjev u polju donese. ²³A onda blaguj desetine svoga žita, svoga vina, svoga ulja i prvine svoje krupne i sitne stoke u nazočnosti Jahve, Boga svoga, na mjestu koje on odabere da svoje ime ondje nastani; da se tako naučiš zauvijek bojati se Jahve, Boga svoga. ²⁴Bude li ti put predug te ne mogneš donijeti desetine - jer je mjesto što ga Jahve odabere da u njemu nastani svoje ime previše daleko od tebe - tada, kad te Jahve, Bog tvoj, blagoslovi, ²⁵prodaj to za novac, uzmi novac u ruku pa idi u mjesto što ga odabere Jahve, Bog tvoj. ²⁶Ondje za novac kupi što želiš: govee, sitno živine, vino ili opojno piće - što god ti duša zaželi. Ondje u nazočnosti Jahve, Boga svoga, blaguj i veseli se ti i tvoji ukućani. ²⁷Ne zanemaruju levita koji bude u tvojim gradovima, jer on nema udjela ni baštine s tobom. ²⁸Na kraju svake treće godine iznesi svu desetinu svoga prihoda od te godine i položi je na svoja vrata. ²⁹Pa neka dođe levit - jer nema udjela ni baštine s tobom - došljak, sirota i udovica koji budu živjeli u tvom gradu i neka jedu i neka se nasite. Tako će te blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svim poslovima što ih tvoja ruka poduzme.

Chapter 15

¹ Na završetku sedme godine opraštaj dugove. ²Ovako neka bude opraštanje: neka svatko oprostí dužniku svoje potraživanje; neka ne utjeruje duga od svoga bližnjega ni od svoga brata kad se jednom proglasi Jahvino otpuštanje dugova. ³Možeš tražiti od tuđina, ali ono što se tvoga nađe kod tvoga brata treba da otpustiš, ⁴da ne bude siromaha kod tebe. TÓa Jahve će te obilno blagoslivljati u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu da je zaposjedneš, ⁵samo ako budeš dobro slušao glas Jahve, Boga svoga, držeci i vršeci sve ove zapovijedi što ti ih danas naređujem. ⁶Jahve, Bog tvoj, blagoslivljat će te kako ti je obećao te ćeš moći zajmove davati mnogim narodima, a sam ih nećeš morati uzimati; i nad mnogim ćeš narodima vladati, dok oni nad tobom neće gospodariti. ⁷Nađe li se kod tebe kakav siromah, netko od tvoje braće u kojem god gradu u zemlji što ti je Jahve, Bog tvoj, dadne, ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu, ⁸nego mu širom rastvori svoju ruku i spremno mu daj što mu nedostaje. ⁹Ėuvaj se da ti se u srcu ne porodi opaka misao te rekneš: 'Sedma se godina, godina otpuštanja dugova, već približuje' - i da prijekim okom pogledaš svoga siromašnog brata i ništa mu ne dadneš. On bi zazvao Jahvu protiv tebe i grijeh bi bio na tebi. ¹⁰Daj mu rado, a ne da ti srce bude zlovoljno kad mu daješ, jer će te zbog toga blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svakom poslu tvome i u svakom pothvatu ruku tvojih. ¹¹Kako siromaha nikad neće nestati iz zemlje, zapovijedam ti: širom otvaraj svoju ruku svome bratu, svome siromahu i potrebitu u zemlji svojoj. ¹²Ako se tebi proda brat tvoj - Hebrejac ili Hebrejka - neka ti služi šest godina, a sedme ga godine otpusti od sebe slobodna. ¹³Kad ga slobodna od sebe otpustiš, ne šalji ga praznih ruku. ¹⁴Daruj ga ěime između stoke svoje, s gumna svoga i iz badnja svoga; ěime te već Jahve, Bog tvoj, blagoslovio, od toga i njemu daj.

¹⁵Sjæaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj i kako te Jahve, Bog tvoj, otkupio. Zato ti ovo zapovijedam danas. ¹⁶Ali ako ti on kaže: 'Neæu da odlazim od tebe', jer voli tebe i dom tvoj i jer mu je kod tebe bilo dobro - ¹⁷uzmi tada šilo i probuši mu uho na vratima, i neka ti bude robom zauvijek! Tako isto uèini i sa svojom sluškinjom. ¹⁸Kad ga budeš otpuštao od sebe slobodna, neka ti ne bude teško, jer je zavrijedio dvostruku najamnièku plaæu za šest godina što ti je služio. Zato æ te Jahve, Bog tvoj, blagosloviti u svemu što budeš radio. ¹⁹Sve muške prvine što ih omladi tvoja krupna i sitna stoka posveti Jahvi, Bogu svome! Stoga vola prvenca nemoj uprezati niti striæi prvenca od svoje sitne stoke. ²⁰Blaguj ga ti i tvoj dom svake godine u nazoènosti Jahve, Boga svoga, u mjestu što ga odabere Jahve. ²¹Ali ako bi imali kakvu manu, ako bi bili hromi ili slijepi ili imali kakvu god ružnu manu, nemoj ih žrtvovati Jahvi, Bogu svomu! ²²Pojedi ih u svojoj kuæi. I neèist i èist mogu ih jesti, kao srnu i jelena. ²³Jedino krvi njihove ne smiješ jesti! Istoèi je na zemlju kao vodu.

Chapter 16

¹ Drži mjesec Abib i slavi Pashu u èast Jahvi, Bogu svome, jer te Jahve, Bog tvoj, u mjesecu Abibu izveo noæu iz Egipta. ²Kao pashu u èast Jahvi, Bogu svome, žrtvuj ovce i goveda u mjestu koje Jahve odabere da u njemu nastani ime svoje. ³Ništa ukvasano nemoj s njome jesti; nego sedam dana jedi beskvasan kruh - kruh nevoljnièki - buduæi da si u žurbi izišao iz zemlje egipatske: da se svega svog vijeka sjæaš dana kad si izišao iz zemlje egipatske. ⁴Neka se sedam dana u tebe ne vidi kvasac na svemu tvome podruèju i ništa od mesa žrtve što je zakolješ naveèer prvoga dana ne smije ostati preko noæi do jutra. ⁵Nije ti dopušteno žrtvovati pashu u bilo kojem gradu što ti ga dadne Jahve, Bog tvoj, ⁶nego u mjestu koje odabere Jahve, Bog tvoj, da ondje nastani ime svoje; samo tu žrtvuj pashu u predveèerje, o zalasku sunca, jer u to si vrijeme izišao iz Egipta. ⁷Skuhaj je i pojedi na mjestu koje odabere Jahve, Bog tvoj. Ujutro se onda okreni i zaputi svojim šatorima. ⁸Šest dana jedi beskvasan kruh, a sedmoga dana neka bude sveèani zbor u èast Jahvi, Bogu tvome. Posla nikakva ne radi! ⁹Nabroj sedam tjedana; a tih sedam tjedana uzmi brojiti kad srp poène žeti klasje. ¹⁰Tada drži Blagdan sedmica u èast Jahvi, Bogu svome, prinoseæi dragovoljni prinos iz svoje ruke, kako te veæ Jahve, Bog tvoj, bude blagoslovio. ¹¹I proveseli se tada u nazoènosti Jahve, Boga svoga - na mjestu što ga Jahve, Bog tvoj, odabere da ondje nastani ime svoje - ti, sin tvoj i kæi tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, levit koji bude u tvome gradu, došljak, sirota i udovica što budu kod tebe. ¹²Sjæaj se da si i sam bio rob u Egiptu. Zato drži i vrši ove uredbe. ¹³Blagdan sjenica slavi sedam dana pošto pokupiš plodove sa svoga gumna i iz svoga badnja. ¹⁴Proveseli se na svoj blagdan ti, sin tvoj, kæi tvoja, sluga tvoj, sluškinja tvoja, levit i došljak, sirota i udovica što se nađe u tvome gradu. ¹⁵Svetkuj u èast Jahvi, Bogu svome, sedam dana na mjestu koje odabere Jahve, jer æ te Jahve, Bog tvoj, blagoslovom obasipati u svim tvojim žetvama, u svakom poslu ruku tvojih, da budeš potpuno veseo. ¹⁶Tripot u godini neka se pokažu svi tvoji muškarci pred

Jahvom, Bogom tvojim, na mjestu koje on odabere: na Blagdan beskvasnog kruha, na Blagdan sedmica i na Blagdan sjenica. Ali neka nitko ne dođe pred Jahvu praznih ruku, ¹⁷nego neka svatko prinese što može, prema blagoslovu koji ti je udijelio Jahve, Bog tvoj. ¹⁸U svakom gradu koji ti dade Jahve, Bog tvoj, postavi suce i nadglednike za svoja plemena da narodom pravedno upravljaju. ¹⁹Ne iskrivljaj pravde; ne budi pristran; ne primaj mita, jer mito zasljepljuje oèi mudrih, a ugrožava stvar pravednih. ²⁰Teži za samom pravdom, da dugo živiš i zaposjedneš zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje. ²¹Ne postavljalj ašere ni od kakva drveta oko žrtvenika Jahve, Boga svoga, koji podigneš; ²²i ne podiži stupova, jer su na zazor Jahvi, Bogu tvome.

Chapter 17

¹ Ne žrtvuj Jahvi, Bogu svome, ni vola ni ovna koji bi na sebi imao manu ili kakvo zlo, jer bi to bilo ružno pred Jahvom, Bogom tvojim. ²Ako se u tvojoj sredini - u bilo kojem tvojem gradu što ti ga dade Jahve, Bog tvoj - nađe èovjek ili žena da uèini što je zlo u oèima Jahve, Boga tvoga, i krši njegov Savez: ³otišavši da iskazuje štovanje drugim bogovima te se pokloni njima, suncu, mjesecu ili bilo èemu od nebeske vojske, a što sam ja zabranio, ⁴i tebi se to javi i ti to èuješ, onda pomno istraži; i bude li istina i doista se ta grozota uèinila u Izraelu, ⁵onda toga èovjeka ili tu ženu koji uèiniše takvu opaèinu izvedi na gradska vrata te ih kamenuj da poginu. ⁶Na smrt osuđeni neka se pogubi na iskaz dvojice ili trojice svjedoka. Na rijeè jednoga svjedoka ne smije se pogubiti. ⁷Neka najprije svjedoci dignu ruku na nj da ga smaknu, a poslije toga neka je digne sav narod. Tako æeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. ⁸Bude li ti preteško što god rasuditi: ubojstvo, sukob o pravima, kakvu ozljedu ili svađu u tvome gradu, tada ustani i poði u mjesto što ga odabere Jahve, Bog tvoj. ⁹Obrati se sveæenicima, levitima i sucu koji bude za ono vrijeme. Njih pitaj, oni æe ti rasuditi. ¹⁰I uèini onako kako ti budu kazali u mjestu koje Jahve odabere. Pazi: sve uèini kako te upute. ¹¹Uradi prema uputi koju ti dadnu i prema presudi koju donesu. Od presude koju ti kažu ne odstupaj ni desno ni lijevo. ¹²Ako bi se tko drsko odupro i ne bi poslušao ni sveæenika koji ondje stoji da služi Jahvi, Bogu tvome, ni suca, neka se taj èovjek pogubi. Tako æeš iskorijeniti zlo iz Izraela, ¹³a sav æe se narod, kad sazna, bojati i više se neæe drsko odupirati. ¹⁴Kad stigneš u zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje; kad je zaposjedneš i u njoj se nastaniš, pa onda kažeš: 'Želim da nad sobom postavim kralja, kako ga imaju svi drugi narodi oko mene' - ¹⁵tada æeš onoga koga Jahve, Bog tvoj, odabere, sebi postaviti za kralja. Nekoga od svoje braæe postavi sebi za kralja, a ne smiješ postavljati nad sobom tuđina koji ti nije brat. ¹⁶Samo neka ne drži mnogo konja i ne šalje naroda u Egipat da poveæa broj konja. Jer vam je Jahve rekao: 'Ovim se putem nikada više ne vraæajte!' ¹⁷I neka nema mnogo žena da mu srce ne pođe stranputicom; i neka sebi ne gomila srebra ni zlata! ¹⁸A kad sjedne na kraljevsko prijestolje, neka sebi na svitak prepíše ovaj Zakon od sveæenika Levijevaca. ¹⁹Neka ga drži uza se; neka ga èita sve vrijeme svoga života da nauèi bojati se Jahve, Boga svoga, držati sve rijeèi ovoga Zakona i vršiti ove odredbe; ²⁰da se svojim srcem ne uzdigne iznad svoje braæe

i da ne skrene od ove zapovijedi ni desno ni lijevo, kako bi dugo kraljevao, on i sinovi njegovi, u Izraelu.

Chapter 18

¹ Sveæenici Levijevci - sve pleme Levijevo - neka nemaju udjela ni baštine s Izraelom; neka žive od žrtava paljenih Jahvi i od njegove baštine. ²Neka, dakle, nemaju baštine među svojom braæom: Jahve je njihova baština, kako im je i rekao. ³Ovo neka bude sveæenièka pristojba od naroda - od onih koji žrtve prinose, bilo to goveèe ili što od sitne stoke: sveæeniku treba dati pleæe, vilice i želudac. ⁴Davaj mu i prvine od svoga žita, od svoga vina, od svoga ulja i prvine od vune svojih ovaca, ⁵jer je njega odabrao Jahve, Bog tvoj, od svih tvojih plemena; njega i njegove sinove, da zauvijek stoje pred Jahvom, Bogom tvojim, te da obavljaju službu i blagoslivljaju u ime Jahve. ⁶Ako bi koji levit što boravi u nekom tvome gradu, bilo gdje u Izraelu, svom dušom zaželio da dođe u mjesto što ga Jahve odabere, ⁷može tu službovati u ime Jahve, Boga svoga, kao i druga njegova braæa Levijevci koji stoje ondje pred Jahvom. ⁸Neka jede jednak dio kao i drugi, bez obzira na prodanu oèevinu. ⁹Kad uđeš u zemlju koju ti daje Jahve, Bog tvoj, nemoj se priuèavati na odvratne èine onih naroda. ¹⁰Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svoga sina ili svoju kær; tko bi se bavio gatanjem, èaranjem, vraèanjem i èarobnjaštvom; ¹¹nitko tko bi bajao, zazivao duhove i duše predaka ili se obraæao na pokojnike. ¹²Jer tko god takvo što èini gadi se Jahvi; zbog takvih odvratnosti njih i goni ispred tebe Jahve, Bog tvoj. ¹³Budi posve vjeran Jahvi, Bogu svome. ¹⁴Narodi koje æeš naskoro otjerati s posjeda slušaju vraèare i gatare, ali tebi to Jahve, Bog tvoj, ne dopušta. ¹⁵Proroka kao što sam ja, iz tvoje sredine, od tvoje braæe, podignut æe ti Jahve, Bog tvoj: njega slušajte! ¹⁶Posve onako kako si i tražio od Jahve, Boga svoga, na Horebu, na dan zbora, kada si govorio: 'Neæu više da slušam glas Jahve, Boga svoga, niti želim više gledati taj silni oganj da ne poginem!' ¹⁷Nato mi reèe Jahve: 'Pravo su rekli. ¹⁸Podignut æu im proroka između njihove braæe, kao što si ti. Staviti æu svoje rijeèi u njegova usta da im kaže sve što mu zapovjedim. ¹⁹A ne bude li tko poslušao mojih rijeèi što ih prorok bude govorio u moje ime, taj æe odgovarati preda mnom. ²⁰A prorok koji bi se usuđivao govoriti što u moje ime što ja ne budem zapovjedio da govori i koji bi govorio u ime drugih bogova, takav prorok neka se pogubi.' ²¹Možda æeš reæi u svome srcu: 'Kako æemo raspoznati rijeè koju Jahve nije izrekao?' ²²Kad prorok govori u ime Jahve pa to ne bude i rijeè se ne ispuni, onda je to rijeè koje Jahve nije kazao. U drskosti je taj prorok govorio. Nemoj od njega strahovati.

Chapter 19

¹ Kad Jahve, Bog tvoj, istrijebi narode èiju zemlju tebi daje te kad ih istjeraš i nastaniš se u njihovim gradovima i domovima, ²u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, odvoji tri grada. ³Naèini put onamo, a onda podruèje zemlje koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu podijeli natroje, tako da svaki ubojica može onamo uteæi. ⁴Ovo je sluèaj u kojemu ubojica može onamo pobjeæi i spasiti svoj život: kad tko ubije svoga bližnjega nehotice, a da ga prije nije mrzio; ⁵primjerice, kad ode sa svojim bližnjim u šumu da sijeèe drva, zamahne sjekirom u ruci da obori drvo, gvoždèe odleti s držalice i pogodi njegova druga te on pogine: takav ubojica neka uteèe u jedan od tih gradova i spasit æe život. ⁶Inaèe bi krvni osvetnik, progoneæi u svom bijesu ubojicu - kad bi put bio predug - mogao gonjenoga stiæi i pogubiti ga, iako taj nije zaslužio smrt buduæi da ubijenoga nije otprije mrzio. ⁷Stoga ti nalažem: tri grada odvoji! ⁸A kad Jahve, Bog tvoj, proširi tvoje podruèje, kao što se zakleo ocima tvojim, i dadne ti svu zemlju koju je obeæao tvojim ocima, ⁹budeš li držao i vršio sve ove zapovijedi što ti ih danas nalažem i ljubio Jahvu, Boga svoga, te hodio njegovim putovima sve vrijeme - onda ovim gradovima dodaj još tri grada: ¹⁰tako se neæe prolijevati nedužna krv u tvojoj zemlji koju ti Jahve daje u baštinu i neæeš se krvlju okaljati. ¹¹Ali ako tko mrzi svoga bližnjega i vreba ga, skoèi na nj i ubije ga, a zatim pobjegne u jedan od tih gradova, ¹²onda neka starješine onoga grada izvedu ubojicu i predaju ga u ruke krvnom osvetniku da ga pogubi. ¹³Neka ga oko tvoje ne sažaljuje! Tako æeš u Izraelu iskorijeniti prolijevanje nedužne krvi i bit æeš sretan. ¹⁴Nemoj pomicati susjedova međaša kojim su stari razmeđali tvoj posjed što æeš ga naslijediti u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu. ¹⁵Neka ne ustaje jedan jedini svjedok protiv èovjeka ni za koju krivnju i ni za kakav zloèin. Kakav god bio prekršaj, neka presuda poèiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka. ¹⁶Ako kakav krivi svjedok ustane protiv koga optužujuæi ga za pobunu, ¹⁷onda obojica koja se parbe neka stupe pred Jahvu, pred sveæenika i suce koji budu vršili službu u to vrijeme. ¹⁸Neka suci provedu temeljitu istragu. Bude li se pokazalo da je svjedok lažan i da je lažno svjedoèio protiv svoga brata, ¹⁹uèinite mu onako kako je on kanio svome bratu. Iskorijeni zlo iz svoje sredine! ²⁰Drugi æe, kad o tome èuju, pobožati se te više neæe èiniti takva zla u tvojoj sredini. ²¹Neka ti se oko ne sažaljuje! Život za život; oko za oko; zub za zub; ruka za ruku; noga za nogu.

Chapter 20

¹ Ako pođeš u rat na svoje neprijatelje te vidiš konje, kola i narod brojniji od sebe, ne boj ih se! TÓa s tobom je Jahve, Bog tvoj, koji te izveo iz zemlje egipatske. ²Prije boja neka sveæenik istupi i govori narodu. ³Neka im kaže: 'Èuj, Izraele! Danas polazite u boj na neprijatelje svoje. Neka vam srca ne klonu! Ne plašite se! Ne bojte se! Ne dršæite pred njima! ⁴TÓa Jahve, Bog vaš, ide s vama da se bori za vas protiv vaših neprijatelja i da vas spasi.' ⁵Potom neka narodu progovore nadglednici: 'Ima li koga da je sagradio novu kuæu a nije se u nju uselio? Neka se vrati kuæi svojoj da ne pogine u boju pa da se tko drugi u nju ne useli. ⁶Ima li koga da je zasadio vinograd a još ga nije brao?

Neka se vrati domu svome da u boju ne pogine te da mu drugi roda ne obere. ⁷Ima li koga da se zaruèio a nije se oženio? Neka se vrati domu svome da u boju ne pogine te da mu tko drugi zaruènice ne odvede.' ⁸Neka nadglednici nastave te narodu kažu: 'Tko se boji i kome srce trne, neka se vrati domu svome da ne trne srce njegovoj braæi kao njemu.' ⁹Kad nadglednici završe govor narodu, neka vojni zapovjednici stanu na èelo naroda. ¹⁰Kada dođeš pod koji grad da na nj navališ, najprije mu ponudi mir. ¹¹Ako ti odgovori mirom i otvori ti vrata svoja, sav narod što se nađe u njemu podvrgni tlaki neka za te radi. ¹²Ali ako odbije tvoj mir i zarati s tobom, opsjedni ga. ¹³Kad ti ga Jahve, Bog tvoj, preda u ruke, sve njegove muškarce pobij oštrim maèem! ¹⁴A žene, djecu, stoku, sve što bude u gradu - sav plijen - uzmi sebi i uživaj plijen od svojih neprijatelja što ti ga daje Jahve, Bog tvoj. ¹⁵Tako èini sa svim gradovima koji budu vrlo daleko od tebe, koji ne budu gradovi ovih naroda odavde. ¹⁶U gradovima onih naroda koje ti Jahve, Bog tvoj, preda u baštinu ništa ne ostavljaj na životu ¹⁷nego ih udari 'heremom' - kletim uništenjem: Hetite i Amorejce, Kanaance i Perizane, Hivijce i Jebusejce, kako ti je Jahve, Bog tvoj, naredio, ¹⁸tako da vas ne nauèe èiniti sve one odvratnosti što ih èine svojim bogovima te da ne sagriješite protiv Jahve, Boga svoga. ¹⁹Kad navališ na kakav grad pa ga moradneš dugo opsjedati da ga osvojiš, nemoj uništavati njegovih stabala zasijecajuæi u njih sjekirom. Možeš im jesti plod, a nemoj ih sjeæi. Jer poljska stabla nisu ljudi da bi ispred tebe mogla bježati u utvrdu. ²⁰Jedino stabla za koja znaš da nisu voæke možeš ništiti; njih možeš sjeæi i od njih praviti naprave za opsadu grada koji je u ratu protiv tebe dok ne padne.

Chapter 21

¹ Ako se u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje da je zaposjedneš nađe tko ubijen gdje u polju leži - a ne zna se tko ga je ubio - ²onda neka odu tvoje starješine i suci te izmjere udaljenost od ubijenoga do okolnih gradova. ³Tako æe ustanoviti koji je grad najbliže ubijenom. Starješine toga grada neka tada uzmu junicu što još nije radila: što još pod jarmom nije vukla. ⁴Neka zatim starješine onoga grada stjeraju junicu u kakav nepresušni potok, na mjesto koje se ne obrađuje i ne zasijava, i ondje, na potoku, neka junicu zakolju. ⁵Zatim neka dođu sveæenici, potomci Levijevi. Jer njih je odabrao Jahve, Bog tvoj, da mu služe i da u ime Jahvino blagoslivljaju; na njihovu se rijeè rješava svaki spor i svako nasilje. ⁶Zatim sve starješine iz onoga grada koji bude najbliži ubijenome neka operu ruke u potoku nad zaklanom junicom. ⁷Potom neka izjave: 'Naše ruke nisu prolile ove krvi niti smo svojim oèima išta vidjeli. ⁸Zakrili, Jahve, svoj narod Izrael koji si oslobodio; ne dopusti da se proljeva nedužna krv u tvome izraelskom narodu!' Tako æe biti zaštiæeni od krvi. ⁹A ti æeš ukloniti proljevanje nedužne krvi iz svoje sredine ako uèiniš što je pravo u Jahvinim oèima. ¹⁰Kad odeš u rat na svoje neprijatelje pa ih Jahve, Bog tvoj, preda u ruke tvoje te ih zarobiš, ¹¹ako među zarobljenicima opaziš lijepu ženu i u nju se zagledaš, možeš je uzeti za ženu. ¹²Dovedi je svojoj kuæi pa neka obrije glavu, obreže nokte ¹³i odbaci haljine u kojima je zarobljena. Neka provede mjesec dana u tvome domu oplakujuæi svoga oca i svoju majku. Poslije toga možeš joj pristupiti

kao muž i neka ti postane ženom. ¹⁴Ako ti poslije ne bi bila po volji, pusti je kuda joj drago. Za novac je ne smiješ prodati niti s njom postupiti kao s ropkinjom jer ti je bila žena. ¹⁵Ako koji èovjek imadne dvije žene: jednu koja mu je draga, a drugu koja mu je mrska, te mu i draga i mrska rode sinove, ali prvorođenac bude od one koja mu je mrska, ¹⁶onda, kad dođe dan da podijeli svoju imovinu među svoje sinove, ne smije postupiti prema prvorođencu od drage na štetu sina od mrske, koji je prvenac, ¹⁷nego mora za prvorođenca priznati sina od mrske i njemu dati dvostruk dio od svega što ima. Jer on je prvina njegove snage - njemu pripada pravo prvorodstva. ¹⁸Ako tko imadne opaka i nepokorna sina koji neæe da sluša ni oca ni majke - pa ni onda pošto ga kazne - ¹⁹neka ga njegov otac i njegova mati odvedu starješinama svoga grada, na vrata svoga mjesta, ²⁰i neka kažu gradskim starješinama: 'Ovaj naš sin opak je i nepokoran; neæe da nas sluša; ništarija je i pijanica.' ²¹Potom neka ga svi ljudi, njegovi sugrađani, kamenjem zasiplju dok ne pogine. Tako æeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine: sav æe Izrael to èuti i bojat æe se. ²²Ako tko uèini grijeh koji zaslužuje smrt te bude pogubljen vješanjem o stablo, ²³njegovo mrtvo tijelo neka ne ostane na stablu preko noæi nego ga pokopaj istoga dana, jer je obješeni prokletstvo Božje. Tako neæeš okaljati svoje zemlje, koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu.

Chapter 22

¹ Kad vidiš kako luta vol ili ovca tvoga brata, nemoj proæi mimo njih nego ih otjeraj svome bratu. ²Ako ti brat nije blizu ili ga ne znaš, kuæi ih svojoj dotjeraj pa neka ostanu kod tebe dokle brat tvoj ne dođe po njih. Tada mu ih vrati. ³Tako èini s njegovim magarcem, s njegovim ogrtaèem i sa svime što brat tvoj izgubi, a ti nađeš. Nije ti dopušteno prolaziti mimo njegovo. ⁴Kad opaziš kako se magarac tvoga brata ili njegov vol svalio na putu, ne kloni se nego mu pomoz da ih podigne. ⁵Žena ne smije na se stavljati muške odjeæe, a muškarac se ne smije oblaèiti u ženske haljine. Tko bi to èinio bio bi odvratani Jahvi, Bogu svome. ⁶Ako putem naiđeš na ptieje gnijezdo sa ptieima ili s jajima, na stablu ili na zemlji, a majka bude ležala sa ptieima ili na jajima, nemoj uzimati majke sa ptieima: ⁷pusti majku na slobodu, a ptiee uzmi. Tako æeš imati sreæu i dug život. ⁸Kad gradiš novu kuæu, na krovu naèini ogradu da svoju kuæu, kad bi tko s nje pao, ne okaljaš krvlju. ⁹Po svome vinogradu nemoj sijati drugog usjeva da ne bi bila posveæena èitava ljetina: i plod sjemena i rod vinograda. ¹⁰Ne upreži u plug vola i magarca zajedno. ¹¹Ne oblaèi se u tkaninu otkanu od vune i lana zajedno. ¹²Na èetiri roglja ogrtaèa kojim se zaogræeš napravi rese. ¹³Ako koji èovjek uzme ženu i uđe k njoj, ali je potom zamrzi, ¹⁴pripiše joj ružnoæe i ozloglasi je govoreæi: 'Oženih se njome, ali kad joj priđoh, ne nađoh u nje znakova djevièanstva' - ¹⁵neka tada djevojèin otac i majka uzmu dokaz djevojèina djevièanstva te ga iznesu pred gradske starješine na vrata. ¹⁶Potom neka progovori starješinama djevojèin otac: 'Ovome sam èovjeku dao svoju kæer za ženu, ali mu je omrzla. ¹⁷Stoga joj pripisuje svašta ružno i tvrdi: nisam u tvoje kæeri našao znakove djevièanstva. Ali evo djevièanskih znakova moje kæeri!' I neka razastru plahtu pred gradskim

starješinama. ¹⁸Neka tada starješine onoga grada uzmu muža pa ga kazne; ¹⁹neka ga, zato što je pronio ružan glas o jednoj izraelskoj djevici, udare globom od stotinu srebrnika pa ih dadnu ocu mlade žene. I neka mu ona i dalje bude ženom da je ne može pustiti dok je živ. ²⁰Ali ako optužba - da se na mladoj ženi nije našlo djevičanstvo - bude istinita, ²¹neka djevojku izvedu na kućna vrata njezina oca pa neka je ljudi njezina grada kamenjem zasiplju dok ne umre, jer je počinila besramnost u Izraelu odajuæi se bludu u oðevu domu. Tako æeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. ²²Ako se koji òovjek zateèe gdje leži sa ženom udatom za drugoga, neka oboje - i òovjek koji je ležao sa ženom i sama žena - budu smaknuti. Tako æeš iskorijeniti zlo iz Izraela. ²³Ako mladu djevicu zaruèenu za nekoga u gradu sretne drugi òovjek i s njom legne, ²⁴oboje ih dovedite vratima toga grada pa ih kamenjem zasipljite dok ne umru: djevojku što nije zvala u pomoæ u gradu, a òovjeka što je oskrnuo ženu bližnjega svoga. Tako æeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. ²⁵Ako òovjek u polju naiðe na zaruèenu djevojku i silom legne s njom, onda neka se pogubi samo taj što je s njom legao; ²⁶a djevojci nemoj ništa: nema na njoj krivnje kojom bi zasluživala smrt. Jer to je kao da navali tko na bližnjega svoga i ubije ga. ²⁷On ju je zatekao u polju; i premda je zaruèena djevojka zapomagala, nije bilo nikoga da joj priskoèi u pomoæ. ²⁸Ako òovjek naiðe na mladu djevicu koja nije zaruèena te je pograbi i s njom legne, pa budu uhvaæeni na djelu, ²⁹tada òovjek koji je s njom ležao neka djevojèinu ocu dade pedeset srebrnika. A buduæi da ju je oskrnuo, neka je uzme za ženu da je ne može pustiti dok je živ.

Chapter 23

¹Neka se nitko ne ženi ženom oca svoga i neka ne odgræe oèeva pokrivaèa. ²Neka se u Jahvinu zajednicu ne prima onaj komu je stuèena mošnjica ili odrezano udo. ³Ni mješanac neka se ne prima u Jahvinu zajednicu; neka se njegovi ne primaju u zajednicu Jahvinu ni do desetog koljena. ⁴Neka ne ulazi u Jahvinu zajednicu ni Amonac ni Moabac; nitko od njihovih, èak ni u deseto koljeno, ne smije nikad u zajednicu Jahvinu. ⁵A sve zato što nisu izašli pred vas s kruhom i vodom kad bijaste na putu izišavši iz Egipta; i što su za novce najmili sina Beorova, Bileama iz Petora u Aram Naharajimu, da te prokune. ⁶Ali Jahve, Bog tvoj, ne htjede uslišati Bileama nego ti Jahve, Bog tvoj, prometnu prokletstvo u blagoslov jer te ljubi Jahve, Bog tvoj. ⁷Nikad ne promièi njihovo blagostanje i njihovo dobro u sve dane svoje do vijeka. ⁸Nemoj prezirati Edomca, jer je on brat tvoj. Ne preziri ni Egipæanina, jer si bio došljak u zemlji njegovoj. ⁹Njihovi potomci u treæem naraštaju mogu se primiti u Jahvinu zajednicu. ¹⁰Kad poðeš s taborom na svoje neprijatelje, èuvaj se od svakoga zla. ¹¹Ako je meðu tvojima tko postao neèist zbog noænog izljeva, neka iziðe iz tabora i neka se ne vraæa u nj. ¹²A predveèer neka se u vodi opere te u smiraje može opet u tabor. ¹³Imaj izvan tabora mjesto gdje æeš iæi napolje. ¹⁴Sa svojom opremom nosi i lopaticu: njome æeš, kad ideš napolje, iskopati rupu i poslije zatrpati svoju neèist. ¹⁵TÓa Jahve, Bog tvoj, ide posred tvoga tabora da te štiti i da ti predaje neprijatelje. Stoga i tvoj tabor treba da bude svet: neka Jahve

ne zapazi u tebe ništa nedolično, da se ne bi odvratio od tebe. ¹⁶Ne smiješ gospodaru izručivati roba koji je od svoga gospodara utekao k tebi. ¹⁷Neka boravi s tobom u tvojoj sredini, u mjestu što ga odabere u jednome od tvojih gradova gdje mu se sviđi. Nemoj s njime loše postupati. ¹⁸Neka ne bude svetišne bludnice među izraelskim kćerima i neka ne bude svetišnog bludnika među izraelskim sinovima! ¹⁹Ne donosi u Dom Jahve, Boga svoga, ni za kakav zavjet bludničine plaće ni pasjeg novca, jer je oboje odvratno Jahvi, Bogu tvome. ²⁰Ne traži kamata od svoga brata, niti kamata za novac, niti kamata na jestvine, niti kamata na bilo što gdje se obično traže. ²¹Od tuđinca možeš tražiti kamate, ali ih od svoga brata nemoj tražiti, da ti Jahve, Bog tvoj, udijeli blagoslov u svakom pothvatu tvoje ruke u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš. ²²Kad zavjetuješ kakav zavjet Jahvi, Bogu svome, ne oklijevaj da ga ispuniš. Zacijelo će ga Jahve, Bog tvoj, od tebe tražiti; i bio bi ti grijeh. ²³Ako se ne zavjetuješ, neće ti biti grijeh. ²⁴Ali ispuni ono što prijeđe preko tvojih usana, zavjet koji si svojim ustima slobodno učinio Jahvi, Bogu svome. ²⁵Ako uđeš u vinograd svoga susjeda, slobodno ti je zobati grožđa do mile volje, ali u svoj sud ne smiješ stavljati. ²⁶Ako uđeš u žito svoga susjeda, možeš kidati klasove rukom, ali ne smiješ prinositi srpa susjedovu žitu.

Chapter 24

¹ Kada tko uzme ženu i s njome postupi kao muž, a potom na njoj otkrije što ružno te ona više ne nalazi milosti u njegovim očima i on joj napiše otpusno pismo, uruči joj ga i potjera je iz svoje kuće, ²a ona izađe iz njegove kuće, ode i pođe za drugoga ³pa omrzne i tome drugomu te joj i on napiše otpusno pismo, uruči joj ga i otjera je iz svoje kuće - ili pak umre taj koji ju je drugi uzeo - ⁴tada je, pošto se tako oskvrnula, ne može opet uzeti za ženu onaj prvi muž koji je bijaše otpustio. Bilo bi to odvratno pred Jahvom; ne smiješ uvaljivati u grijeh zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu. ⁵Kad se tko netom oženi, neka ne ide u vojsku; neka mu se ne dodjeljuje nikakva služba, nego, oslobođen, neka ostane kod kuće godinu dana da razveseljuje ženu koju je doveo. ⁶Neka se ne uzima u zalog žrvanj, ni gornji ni donji: tÓa time bi se u zalog uzimao sam život. ⁷Ako se nađe tko da otme koga između svoje braće Izraelaca te postupi s njim kao s robom ili ga proda, taj otmičar neka se smakne! Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. ⁸Javi li se guba, pazi da brižno držiš i vršiš sve što vas pouče levitski svećenici. Držite i vršite što njima naredim. ⁹Sječaj se što je Jahve, Bog tvoj, učinio Mirjami na putu kad ste izišli iz Egipta. ¹⁰Kada bližnjemu svome daješ bilo kakav zajam, nemoj ulaziti u njegovu kuću da mu uzmeš zalog. ¹¹Stoj vani, a čovjek komu si dao zajam neka ti iznese zalog van. ¹²A ako on bude siromah, nemoj lijegati s njegovim zalogom; ¹³o zalasku sunca moraš mu vratiti zalog da on mogne spavati u svome ogrtaču i tebe blagoslivljati. To će ti biti dobro djelo pred Jahvom, Bogom tvojim. ¹⁴Nemoj zakidati jadnoga i bijednog najamnika, bio on tvoj sunarodnjak ili došljak iz kojega grada u tvojoj zemlji. ¹⁵Svaki dan daj mu zaradu prije nego sunce zađe, jer je siromah i za njom uzdiše. Tako neće na te vapiti Jahvi i nećeš sagriješiti. ¹⁶Neka se očevi ne osuđuju na smrt zbog sinova ni sinovi zbog očeva; neka svatko za

svoj grijeh gine. ¹⁷Ne izvræi pravice došljaku ni siroti i ne uzimaj u zalog haljine udovici. ¹⁸Sjeæaj se da si bio rob u Egiptu i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj; zato ti nalažem da ovu zapovijed vršiš. ¹⁹Kad žanješ žito na svojoj njivi pa zaboraviš koji snop na njivi, ne vraæaj se po nj; neka ostane došljaku, siroti i udovici da te Jahve, Bog tvoj, blagoslovi u svakom pothvatu ruku tvojih. ²⁰Kad jednom omlatiš svoje masline, više iza sebe ne pretražuj; neka to ostane došljaku, siroti i udovici. ²¹Kad obereš svoj vinograd, ne paljetkuj iza sebe; neka to bude za došljaka, sirotu i udovicu. ²²Sjeæaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj; zato ti naređujem da ovu zapovijed vršiš.

Chapter 25

¹ Kad nastane svađa među ljudima i dođu na sud da im se sudi, neka se dade pravo onome koji je prav, a krivac neka se osudi. ²Ako krivac zasluži da bude išiban, neka mu sudac naredi da legne i tu pred njim neka mu odbroje onoliko udaraca koliko odgovara njegovoj krivnji. ³Do èetrdeset udaraca može mu se dati, ali ne više, da modrica ne bi bila prevelika te se ne bi ponizio tvoj brat pred tobom kad bi mu udarali više udaraca. ⁴Ne zavezuj usta volu kad vrše. ⁵Kad braæa stanuju zajedno pa jedan od njih umre a da nije imao sina, žena pokojnoga neka se ne preudaje izvan kuæe, nego neka k njoj pristupi njezin djever i uzme je sebi za ženu te izvrši djeversku dužnost. ⁶A prvi sin koga ona rodi neka ostane na ime njegova pokojnoga brata da njegovo ime ne izumre u Izraelu. ⁷Ako, međutim, onaj èovjek ne želi da se oženi svojom snahom, onda njegova snaha neka dođe na vrata pred starješine i kaže: 'Neæe djever moj da saèuva ime bratu svome u Izraelu; neæe da mi uèini djeversku dužnost.' ⁸Neka ga pozovu starješine njegova grada i pitaju. Bude li uporan i kaže: 'Ne želim se njom ženiti', ⁹neka njegova snaha k njemu pristupi na oèi starješine pa mu skine s noge sandalu, pljune mu u lice i kaže ove rijeçi: 'Ovako se radi èovjeku koji neæe da podigne doma svome bratu!' ¹⁰Taj neka se prozove u Izraelu 'Dom bosoga'. ¹¹Ako se dvojica potuku, pa žena jednoga pođe da izbavi svoga muža iz šaka onoga koji ga tuèe i pruži ona svoju ruku i onoga uhvati za sram, ¹²odsijeci joj ruku i neka je ne sažaljuje oko tvoje. ¹³U torbi nemoj nositi dvojak uteg, veæi i manji. ¹⁴U svojoj kuæi opet nemoj držati dvojaku efu: veæu i manju. ¹⁵Neka ti je uteg potpun i toèan i neka ti je efa potpuna i toèna, da dugo živiš na zemlji koju ti daje Jahve, Bog tvoj. ¹⁶TÓa Jahvi je, Bogu tvome, odvratan tko to èini, tko god èini nepravdu. ¹⁷Sjeæaj se onoga što ti je uèinio Amalek dok ste bili na putu pošto ste izišli iz Egipta; ¹⁸kako te doèeka na putu i pobi u tvom zaleđu sve nemoæne kad si bio umoran i iscrpljen jer se nije Boga bojao. ¹⁹I zato kad te Jahve, Bog tvoj, smiri od svih tvojih neprijatelja naokolo u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!

Chapter 26

¹ Kad stigneš u zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, kad je zaposjedneš i u njoj se nastaniš, ²uzmi nešto prvina od svakoga ploda što ga budeš dobivao od zemlje koju ti Jahve, Bog tvoj, daje: stavi ih u košaru, otiđi u mjesto što ga Jahve, Bog tvoj, odabere da u njemu nastani svoje ime. ³Stupi k svećeniku koji bude tada vršio službu i reci: 'Priznajem danas pred Jahvom, Bogom svojim, da sam stigao u zemlju za koju se Jahve zakleo našim ocima da æe je nama dati.' ⁴Zatim æe svećenik uzeti iz tvoje ruke košaru i položiti je pred žrtvenik Jahve, Boga tvoga. ⁵Ti onda nastavi i reci pred Jahvom, Bogom svojim: 'Moj je otac bio aramejski lutalac koji je sa malo èeljadi sišao u Egipat da se skloni. Ali je ondje postao velikim, brojnim i moænim narodom. ⁶Egipæani su s nama postupali loše; tlaèili su nas i nametnuli nam teško ropstvo. ⁷Vapili smo Jahvi, Bogu otaca svojih. Jahve je èuo vapaj naš; vidje naš jad, našu nevolju i našu muku. ⁸Iz Egipta nas izvede Jahve moænom rukom i ispruženom mišicom, velikom strahotom, znakovima i èudesima. ⁹I dovede nas na ovo mjesto i dade nam ovu zemlju, zemlju kojom teèe med i mlijeko. ¹⁰I sad, evo, donosim prvine plodova sa tla što si mi ga, Jahve, dao.' Stavi ih pred Jahvu, Boga svoga, i pred Jahvom, Bogom svojim, duboko se nakloni. ¹¹A onda zajedno s levitom i došljakom koji bude kod tebe uživaj sva dobra kojima je Jahve, Bog tvoj, obasuo tebe i dom tvoj. ¹²A kad treæe godine - godine desetine - završiš odjeljivanje sve desetine od svoga prihoda i dadeš levitu, došljaku, siroti i udovici po tvojim gradovima da jedu do sitosti, ¹³tada pred Jahvom, Bogom svojim, izjavi: 'Iz kuæe sam uklonio ono što je bilo posveæeno. Dao sam još i levitu, došljaku, siroti i udovici, prema svim tvojim zapovijedima koje si mi izdao. Ni jedne tvoje zapovijedi nisam prekršio ni zaboravio. ¹⁴Od toga nisam ništa jeo u žalosti; od toga nisam ništa žrtvovao u neèistoæi, niti sam od toga što dao mrtvacu; slušao sam glas Jahve, Boga svoga; u svemu sam uèinio kako si mi naredio. ¹⁵Pogledaj s nebesa, iz svoga svetog prebivališta, i blagoslovi narod svoj izraelski i zemlju koju si nam dao, zemlju kojom teèe med i mlijeko - kako si se zakleo ocima našim.' ¹⁶Jahve, Bog tvoj, naređuje ti danas da vršiš ove zakone i uredbe. Drži ih, dakle, i vrši svim srcem svojim i svom dušom svojom. ¹⁷Danas si ugovorio s Jahvom da æe ti on biti Bog, a ti da æeš iæi njegovim putovima, držati njegove zakone, njegove zapovijedi i njegove uredbe i slušati njegov glas. ¹⁸Danas je Jahve ugovorio s tobom da æeš ti biti njegov narod, njegova predraga svojina, kako ti je obeæao, i da æeš držati sve njegove zapovijedi. ¹⁹On æe te uzvisiti èašæu, imenom i slavom nad sve narode koje je stvorio; i ti æeš biti narod posveæen Jahvi, Bogu svome, kako ti je rekao."

Chapter 27

¹ Potom Mojsije i starješine izraelske nalože narodu: "Vršite sve zapovijedi što vam ih danas naređujem. ²Onog dana kad prijeđete preko Jordana u zemlju što ti je daje Jahve, Bog tvoj, podigni sebi veliko kamenje; kreòm ga okreèi ³i na njemu ispiši sve rijeçi ovoga Zakona u trenutku kad budeš ulazio u zemlju što ti je daje Jahve, Bog tvoj, u zemlju kojom teèe med i mlijeko, kako ti je rekao Jahve, Bog otaca tvojih. ⁴Kada, dakle, prijeđeš preko Jordana, onda to kamenje, kako ti

danas zapovijedam, podigni na brdu Ebalu i okreèi ga kreòm. ⁵Ondje sagradi i žrtvenik Jahvi, Bogu svome - žrtvenik od kamenja na koje nisi spuštao gvoždã. ⁶Žrtvenik Jahvi, Bogu svome, sagradi od neklesana kamena. Na njemu prinosi paljenice Jahvi, Bogu svome. ⁷Prinosi i prièesnice i ondje ih blaguj, radujuæi se pred Jahvom, Bogom svojim. ⁸Ispiši na tom kamenju sve rijeèi ovoga Zakona: ureži ih dobro." ⁹Zatim Mojsije i levitski sveæenici rekoše svemu Izraelu: "Pozor, Izraele, i slušaj! Danas si postao narodom Jahve, Boga svoga. ¹⁰Zato slušaj glas Jahve, Boga svoga, i vrši zapovijedi njegove i zakone njegove koje ti danas naređujem." ¹¹Onoga dana naredi Mojsije narodu: ¹²"Kad prijeđete preko Jordana, neka ova plemena: Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Josip i Benjamin stanu na brdu Gerizimu da blagoslivljaju narod. ¹³A ova neka stanu na brdu Ebalu da proklinju: Ruben, Gad, Ašer, Zebulun, Dan i Naftali. ¹⁴Neka onda Levijevci preuzmu rijeè i jakim glasom reknu svim Izraelcima: ¹⁵'Proklet bio tko naèini kumira, klesana ili livena - zazor Jahvi, djelo rukotvorca, sve ako ga stavi i na potajno mjesto.' - I sav narod neka odgovori: 'Amen!' ¹⁶'Proklet bio koji vrijeđa oca svoga i majku svoju!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ¹⁷'Proklet bio koji pomakne međaš susjedov!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ¹⁸'Proklet bio koji slijepca zavede na stranputicu!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ¹⁹'Proklet bio koji krnji prava došljaka, sirote i udovice!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²⁰'Proklet bio koji legne sa ženom oca svoga, jer je razgrnuo pokrivaè oca svoga!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²¹'Proklet bio koji legne s bilo kakvom životinjom!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²²'Proklet bio koji legne sa svojom sestrom, bila ona kæi njegova oca ili kæi njegove majke.' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²³'Proklet bio koji legne s punicom svojom!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²⁴'Proklet bio koji ubije blišnjega svoga iz potaje!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²⁵'Proklet bio koji primi mito da smrt donese nevinome!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!' ²⁶'Proklet bio koji ne bude držao rijeèi ovoga Zakona i vršio ih!' - I sav narod neka reèe: 'Amen!'

Chapter 28

¹ Ako zbilja poslušãš glas Jahve, Boga svoga, držeæi i vršeæi sve njegove zapovijedi što ti ih danas naređujem, Jahve, Bog tvoj, uzvisit æe te nad sve narode na zemlji. ²Svi ovi blagoslovi siæi æe na te i stiæi æe te ako budeš slušão glas Jahve, Boga svoga. ³Blagoslovljen æeš biti u gradu, blagoslovljen u polju. ⁴Blagoslovljen æe biti plod utrobe tvoje, rod zemlje tvoje, plod blaga tvoga: mlad krava tvojih i prirast stada tvoga. ⁵Blagoslovljen æe biti tvoj koš i naæve tvoje. ⁶Blagoslovljen æeš biti kad ulaziš, blagoslovljen kad izlaziš. ⁷Neprijatelje tvoje koji se dignu protiv tebe Jahve æe položiti preda te potuèene; jednim æe putem izaæi na te, a na sedam putova razbježat æe se ispred tebe. ⁸Jahve æe narediti da blagoslov bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom pothvatu ruke tvoje i blagoslivljat æe te u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje. ⁹Jahve æe od tebe uèiniti narod sebi posveæen, kako ti se zakleo, ako budeš držao zapovijedi Jahve, Boga svoga, i hodio

njegovim putovima. ¹⁰Svi narodi zemlje vidjet æe da je nada te zazvano ime Jahvino te æe strahovati od tebe. ¹¹Jahve æe te obasuti obilnim dobrima: porodom utrobe tvoje, priraštajem blaga tvoga i rodnom s tla tvoga u zemlji za koju se Jahve zakleo ocima tvojim da æe ti je dati. ¹²Jahve æe ti otvoriti svoju bogatu riznicu - nebo - da daje kišu tvojoj zemlji u pravo vrijeme i blagoslovi svaki pothvat ruku tvojih. Mnogim æeš narodima u zajam davati, a sam neæeš uzimati u zajam. ¹³Jahve æe te držati na proèelju, a ne u zaèelju; uvijek æeš biti na vrhu, nikad na dnu, ako budeš slušao zapovijedi Jahve, Boga svoga, što ti ih danas naređujem da ih držiš i vršiš. ¹⁴Ni od jedne rijeèi što vam je danas nalažem nemoj odstupati ni desno ni lijevo iduæi za drugim bogovima i iskazujuæi im štovanje. ¹⁵Ali ako ne budeš slušao glasa Jahve, Boga svoga, ne držeæi i ne vršeæi svih njegovih zapovijedi i svih njegovih zakona što ti ih danas naređujem, sva æe ova prokletstva doæi na te i stiaæi æe te: ¹⁶Proklet æeš biti u gradu, proklet u polju. ¹⁷Proklet æe biti koš tvoj i naæve tvoje. ¹⁸Proklet æe biti plod utrobe tvoje i rod zemlje tvoje, mlad krava tvojih i priraštaj stada tvoga. ¹⁹Proklet æeš biti kad ulaziš, proklet kad izlaziš. ²⁰Jahve æe na te puštati prokletstvo, zabunu i kletvu u svemu na što pružiš ruku svoju da uradiš, sve dok ne budeš satrt i brzo ne propadneš zbog zloæe svojih djela kojima si me napustio. ²¹Kugu æe Jahve za te privezati dok te ne nestane sa zemlje u koju ideš da je zaposjedneš. ²²Jahve æe te udariti sušicom, groznicom, upalom, žegom i sušom, medljikom i snijeti; to æe te goniti dok te ne nestane. ²³Nebesa nad tvojom glavom postat æe mjedena, a tlo pod tvojim nogama postat æe gvozdeno. ²⁴Kišu tvoje zemlje Jahve æe pretvarati u pijesak i prašinu da na te pada s nebesa dok te ne uništi. ²⁵Jahve æe od tebe uèiniti pobijeđenoga pred tvojim neprijateljima; jednim æeš putem prema njima izlaziti, a na sedam putova bježat æeš ispred njih. Strašilo æeš postati za sva zemaljska kraljevstva. ²⁶I mrtvo tijelo tvoje postat æe hranom svim pticama nebeskim i svoj zvjeradi zemaljskoj. Nikoga neæe biti da ih plaši. ²⁷Jahve æe te udarati egipatskim prištevima, èirevima, krastama i svrabom, od kojih se neæeš moæi izlijeèiti. ²⁸Jahve æe te udarati bjesnilom, sljepoæom i ludilom; ²⁹u po bijela dana tumarat æeš kao što tumara slijepac po mraku; neæeš imati uspjeha u svojim pothvatima; sve vrijeme svoje bit æeš izrabljivan i pljaèkan, a neæe biti nikoga da te spasi. ³⁰Sa ženom æeš se zaruèivati, ali æe je drugi posjedovati. Kuæu æeš graditi, ali u njoj neæeš stanovati. Vinograd æeš zasađivati, ali ga neæeš brati. ³¹Tvoga æe vola na tvoje oèi zaklati, ali ti od njega neæeš jesti; tvoga æe magarca ispred tebe otimati, ali ti ga neæe vraæati; stado æe tvoje neprijatelju tvome predavati, a neæe biti nikoga da ti pritekne u pomoæ. ³²Sinovi tvoji i kæeri tvoje bit æe predavani drugome narodu. Oèi æe tvoje svaki dan kapati gledajuæi za njima, ali ruka tvoja neæe moæi ništa. ³³Narod koji i ne poznaješ jest æe plod sa zemlje tvoje i svu muku tvoju, dok æeš ti sve vrijeme svoje biti izrabljivan i gažen. ³⁴Ludovat æeš od prizora što æe ih oèi tvoje gledati. ³⁵Jahve æe te udarati ljutim prištevima po koljenima i po stegnima - od stopala nogu tvojih do tjemena na glavi tvojoj - od kojih se neæeš moæi izlijeèiti. ³⁶Jahve æe odvesti i tebe i tvoga kralja, koga budeš postavio nad sobom, meðu narod nepoznat i tebi i tvojim ocima te æeš ondje iskazivati štovanje drugim bogovima, drvenim i kamenim. ³⁷Bit æeš na zgražanje, porugu i ruglo svim narodima meðu koje te Jahve odvede. ³⁸Mnogo æeš sjemena bacati u polje, ali æeš malo žeti jer æe ti urod skakavci ogolijevati. ³⁹Vinograde æeš saditi i

obrađivati, ali vina neæeš piti niti æeš što brati jer æ ih crv izjedati. ⁴⁰Imat æeš masline po svemu svome podruèju, ali se uljem neæeš mazati jer æ ti masline opadati. ⁴¹Sinove æeš i kæeri rađati, ali tvoji neæe biti jer æ u sužanjstvo odlaziti. ⁴²Sva tvoja stabla i rod sa zemlje tvoje postat æe plijenom kukaca. ⁴³Došljak koji bude u sredini tvojoj uzdizat æe se nada te, a ti æeš padati sve niže i niže. ⁴⁴On æe uzaimati tebi, a ne ti njemu; on æe biti glava, a ti rep. ⁴⁵Sva æe te ova prokletstva snalaziti, progoniti i doseæi dok te ne unište, jer nisi slušao glasa Jahve, Boga svoga, ni držao zapovijedi njegovih i zakona njegovih koje ti je dao. ⁴⁶Ona æe služiti za èudesni znak na tebi i tvome potomstvu zauvijek. ⁴⁷Buduæi da nisi htio služiti Jahvi, Bogu svome, vesela i radosna srca zbog obilja svega, ⁴⁸služit æeš neprijatelju svome, koga æe Jahve poslati na te, u gladu i žeđi, golotinji i oskudici svakoj. Na tvoju æe šiju navaljivati jaram od gvožđa dok te ne satre. ⁴⁹Jahve æe iz daljine, s kraja zemlje, dovesti na te narod koji æe sletjeti kao orao. Bit æe to narod kojemu jezika neæeš razumjeti; ⁵⁰narod bezdušan, koji neæe pokazivati obzira prema starima ni smilovanja prema mladima. ⁵¹On æe ti jesti mlado od tvoga blaga i rod tvoje njive dok te ne uništi; neæe ti ostavljati ni žita, ni vina, ni ulja, ni mlado od krave, ni priraštaj od stada, sve dok te ne upropasti. ⁵²Opsjedat æe te u svim tvojim gradovima širom zemlje tvoje dok ne obori visoke i utvrđene bedeme u koje si polagao nadu svoju; opsjednut æe te u svim gradovima tvojim širom zemlje tvoje koju ti dadne Jahve, Bog tvoj. ⁵³U tjeskobi i jadu, kojima æe te neprijatelj tvoj pritisnuti, jest æeš plod utrobe svoje - meso sinova svojih i kæeri svojih koje ti dadne Jahve, Bog tvoj. ⁵⁴Èovjek najnježniji i najmekši u tebe zlobnim æe okom gledati na vlastitog brata, ženu u svome naruèju i djecu svoju što mu preostanu, ⁵⁵ne hoteæi ni s jednim od njih dijeliti mesa sinova svojih koje bude jeo, jer zbog tjeskobe i jada, kojima æe te neprijatelj tvoj pritiskati po svim gradovima tvojim, drugo mu neæe preostajati. ⁵⁶I žena najnježnija i najmekša što bude u tebe - toliko nježna i tankoæutna da se ne usuđuje spustiti stopala na zemlju - zlobnim æe okom gledati na muža u svome naruèju, i na sina svoga, i na kæer svoju, ⁵⁷i na posteljicu svoju što joj iziđe između nogu, i na djecu što ih ima roditi, jer æ ih potajno jesti, oskudna u svemu, zbog nevolje i jada kojim æe te neprijatelj tvoj pritisnuti po svim gradovima tvojim. ⁵⁸Ako ne budeš držao i vršio rijeçi ovoga Zakona što su napisane u ovoj knjizi, ne poštujuæi ovo slavno i strašno Ime - Jahvu, Boga svoga - ⁵⁹Jahve æe tebe i tvoje potomstvo teško ošinuti velikim i dugotrajnim bièevima, pogubnim i dugim bolestima. ⁶⁰Pustit æe na te sva zla egipatska kojih si se plašio, i ona æe se prilijepiti za te. ⁶¹A i svaku drugu bolest i biè, koji nije naveden u knjizi ovoga Zakona, Jahve æe na te puštati dok te ne uništi. ⁶²Ostat æe vas samo malo, vas što brojni bijaste kao zvijezde nebeske, a sve zato što nisi slušao glasa Jahve, Boga svoga. ⁶³Kako se Jahve nad vama radovao usreæujuæi vas i množeæi, tako æe se Jahve radovati nad vama rušeæi vas i uništavajuæi da se iskorijenite sa zemlje u koju idete da je zaposjednete. ⁶⁴Jahve æe vas razbacati po svim narodima, s kraja na kraj zemlje; ondje æeš iskazivati štovanje drugim bogovima: drvenim i kamenim - koji su bili nepoznati i tebi i tvojim ocima. ⁶⁵Ali među tim narodima neæeš imati mira; ni tvome stopalu neæe biti poèivališta, nego æe ti ondje Jahve dati srce uznemireno, oèi utonule, dušu tjeskobnu. ⁶⁶Život tvoj visjet æe o niti; bojat æeš se i danju i noæu i neæeš biti siguran za život svoj. ⁶⁷U strahu koji æe ti stezati srce i od prizora što

æ ga oèi tvoje gledati, jutrom æš govoriti: 'Oh, da je veæ veèer!' a naveèer æš govoriti: 'Oh, da je veæ jutro!' ⁶⁸U Egipat æ te na galijama natrag odvesti Jahve putem za koji sam ti rekao da ga više ne smiješ vidjeti. Ondje æete se vi sami prodavati svojim neprijateljima za robove i ropkinje, ali neæe biti kupca." ⁶⁹To su rijeèi Saveza što ga propisa Jahve Mojsiju da ga sklopi s Izraelcima u zemlji moapskoj, povrh Saveza što ga je s njima sklopio na Horebu.

Chapter 29

¹ Mojsije sazva sav Izrael pa im reèe: "Vidjeli ste na rođene oèi sve što je Jahve uèinio u zemlji egipatskoj faraonu, svim službenicima njegovim i svoj zemlji njegovoj: ²velike kušnje što su ih vidjele tvoje oèi, silne znakove i èudesi! ³Ali vam ne dade Jahve do danas razuma da shvatite, oèiju da vidite ni ušiju da èujete. ⁴Vodio sam vas pustinjom èetrdeset godina; odjeæa se na vama nije izderala niti su se sandale na vašim nogama raskidale. ⁵Kruha niste jeli; vina ni druga opojnog piæa niste pili, da biste znali da sam ja Jahve, Bog vaš. ⁶Kad stigoste na novo mjesto, Sihon, kralj hešbonski, i Og, kralj bašanski, iziđoše pred nas u boj, ali smo ih potukli. ⁷Zauzeli smo njihovu zemlju te je predali u baštinu Rubenovcima, Gadovcima i polovini plemena Manašeova. ⁸Držite i vršite rijeèi ovog Saveza da uspijevate u svemu što poduzmete. ⁹Danas stojite svi pred Jahvom, Bogom svojim: vaši plemenski glavari, vaše starješine i vaši nadglednici, svi muževi Izraela, ¹⁰djeca vaša, žene vaše i došljak koji je u tvome taboru - od onoga koji ti sijeèe drva do onoga koji ti nosi vodu - ¹¹da stupite u Savez s Jahvom, Bogom svojim, u Savez zakletvom potvrđen, što ga Jahve, Bog tvoj, danas s tobom sklapa ¹²da danas od tebe uèini svoj narod i da ti on bude Bog, kako ti je rekao i kako se zakleo tvojim ocima: Abrahamu, Izaku i Jakovu. ¹³I ne sklapam danas ovaj Savez sa zakletvom samo s vama ¹⁴nego i sa svakim koji danas stoji ovdje s nama pred Jahvom, Bogom našim, i sa svakim koji danas nije ovdje s nama. ¹⁵Sami znate kako smo boravili u zemlji egipatskoj i kako smo prošli posred naroda kroz koje ste morali proæi. ¹⁶Vidjeli ste njihove rugobe, njihove kumire od drveta i kamena, srebra i zlata što ih imaju. ¹⁷Neka ne bude meðu vama èovjeka ni žene, roda ni plemena kojemu bi se srce danas odvratilo od Jahve, Boga našega, pa da ide iskazivati štovanje bogovima onih naroda. Neka ne bude meðu vama korijena koji raða otrovom i pelinom. ¹⁸Neka se nitko, èuvši rijeèi ovog prokletstva, ne nada blagoslovu kazujuæi u svome srcu: 'Bit æ mi dobro ako poživim i po prohtjevima srca svoga. Nek' povodanj utaži žeð!' ¹⁹Takvome neæe Jahve nikad oprostiti, nego æ se gnjev i ljubomornost Jahvina izliti na tog èovjeka, tako da æ se sve prokletstvo zapisano u ovoj knjizi na nj oboriti te æ Jahve izbrisati ime njegovo pod nebom. ²⁰Prema svim prokletstvima ovog Saveza, zapisanima u knjizi ovoga Zakona, Jahve æ ga odstraniti, na njegovu propast, od svih plemena izraelskih. ²¹Kasniji naraštaj, sinovi vaši poslije vas, i stranci koji doðu iz daleke zemlje, kad vide zla ove zemlje i bolesti što æ ih Jahve pustiti na nju, reæi æe: ²²'Sva je zemlja njegova samo sumpor i sol; niti se što sije niti što klija; nikakva travka na njoj ne raste; jednaka je srušenoj Sodomu i Gomori, Admi i Sebojimu, što ih

Jahve sruši u svojoj ljutini i gnjevu.' ²³I svi æ narodi pitati: 'Zašto uèini Jahve ovako ovoj zemlji? Kakva je morala biti žestina toga silnoga gnjeva?' ²⁴Onda æ im se reæi: 'Jer su ostavili Savez što ga je Jahve, Bog otaca njihovih, bio sklopio s njima kad ih je izveo iz zemlje egipatske; ²⁵i jer su otišli da iskazuju štovanje drugim bogovima i njima se klanjali, bogovima kojih nisu poznavali i kojih im on nije odredio. ²⁶Zato se Jahvin gnjev izlio na ovu zemlju i palo na nju sve prokletstvo zapisano u ovoj knjizi. ²⁷Jahve ih je išèupao iz njihove zemlje u ljutini, srdžbi i velikom gnjevu te ih bacio u drugu zemlju. Tako je i danas.' ²⁸Što je sakriveno, pripada Jahvi, Bogu našem, a objava nama i sinovima našim zauvijek da vršimo sve rijeèi ovoga Zakona.

Chapter 30

¹ Kad te sve ove rijeèi, blagoslov i prokletstvo što ih danas preda te stavih, snaðu i ti ih uzmeš k srcu meðu svim narodima meðu koje te Jahve, Bog tvoj, bude protjerao ²i obratiš se k Jahvi, Bogu svome, i poslušaj - i ti i tvoji sinovi - glas njegov iz svega srca svoga i iz sve duše svoje u svemu što sam ti danas naredio, ³tada æ Jahve, Bog tvoj, vratiti tvoje izgnanike; smilovat æ se tebi i opet æete sabrati izmeðu svih naroda meðu koje te bude rastjerao Jahve, Bog tvoj. ⁴Ako bi se koji izgnanik tvoj nalazio i na kraju svijeta, i odande æ te sabrati Jahve, Bog tvoj - odande æ te uzeti. ⁵Jahve, Bog tvoj, dovest æ te u zemlju koju su posjedovali oci tvoji da je ti zaposjedneš; uèinit æ te sretnijim i brojnijim od oèeva tvojih. ⁶Jahve, Bog tvoj, obrezat æ tvoje srce, srce tvoga potomstva, tako da ljubiš Jahvu, Boga svoga, iz svega srca svoga i iz sve duše svoje i da živiš. ⁷Jahve, Bog tvoj, svalit æ sva ova prokletstva na neprijatelje tvoje, na mrzitelje tvoje koji su te progonili. ⁸A ti æeš ponovo slušati glas Jahvin i vršiti sve njegove zapovijedi koje ti danas dajem. ⁹Jahve, Bog tvoj, obilno æ te nagrađivati u svakom pothvatu ruku tvojih, u plodu utrobe tvoje, u plodu stoke tvoje i u urodu tvoga plodnog tla; jer Jahve æ se opet radovati nad tvojim dobrom, kao što se radovao nad dobrom otaca tvojih, ¹⁰kad poslušaj glas Jahve, Boga svoga, držeæi njegove zapovijedi i njegove naredbe zapisane u knjizi ovoga Zakona, to jest kada se obratiš Jahvi, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom. ¹¹Ova zapovijed što ti je danas dajem nije za te preteška niti je od tebe predaleko. ¹²Nije na nebesima da bi rekao: 'Tko æ se za nas popeti na nebesa, skinuti nam je te nam je objaviti da je vršimo?' ¹³Nije ni preko mora da bi mogao reæi: 'Tko æ preko mora za nas poæi, donijeti nam je te nam je objaviti da je vršimo?' ¹⁴Jer, Rijeè je posve blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu da je vršiš. ¹⁵Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreæu, smrt i nesreæu. ¹⁶Ako poslušaj zapovijedi Jahve, Boga svoga, koje ti danas dajem - ako ih poslušaj ljubeæi Jahvu, Boga svoga, hodeæi njegovim putovima, vršeæi njegove zapovijedi, njegove zakone i njegove uredbe, živjet æeš i razmnožit æ te Jahve, Bog tvoj, i blagoslovit æ te u zemlji u koju ulaziš da je zaposjedneš. ¹⁷Ali ako se srce tvoje odvrati i ne poslušaj, nego zastraniš i budeš se klanjao drugim bogovima i njima iskazivao štovanje, ¹⁸ja vam danas izjavljujem da æete zaista propasti; neæete dugo živjeti na zemlji u koju æete, prešavši Jordan, uæi da je zaposjednete.

¹⁹Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ²⁰Ijubeæi Jahvu, Boga svoga, slušajuæi njegov glas, prijanjajuæi uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo. TÓa on je život tvoj, tvoj dugi vijek, da bi mirno mogao boraviti na zemlji za koju se Jahve zakle ocima tvojim Abrahamu, Izaku i Jakovu da æe im je dati."

Chapter 31

¹ Mojsije dođe da upravi ove rijeçi svemu Izraelu: ²"Meni je danas sto dvadeset godina", - reèe im. "Ne mogu više izlaziti i ulaziti. A Jahve mi je rekao: 'Neæeš prijeæi ovog Jordana!' ³Sam Jahve, Bog tvoj, pred tobom æe prijeæi; on æe pred tobom potuæi one narode da ih otjerate s posjeda. Jošua æe pred tobom iæi, kako je Jahve rekao. ⁴Jahve æe postupiti s njima kako je postupio sa Sihonom i Ogom, amorejskim kraljevima, i njihovom zemljom kad ih uništi. ⁵Pred vas æe ih Jahve položiti, a vi æete s njima postupati prema svim naredbama koje sam vam dao. ⁶Ohrabrite se i budite odlučni! Ne bojte se i nemojte prÓedati pred njima. TÓa sam Jahve, Bog tvoj, ide s tobom; neæe te zapustiti niti æe te ostaviti." ⁷Tada Mojsije zovnu Jošuu pa mu reèe pred svim Izraelom: "Ohrabri se i budi odlučan! Jer ti æeš iæi s ovim narodom u zemlju za koju se Jahve zakle ocima njihovim da æe im je dati; ti æeš im je predavati u baštinu. ⁸Sam Jahve ide pred tobom; on æe s tobom biti; neæe te zapustiti niti æe te ostaviti. Ne boj se i ne dršæi!" ⁹Mojsije napisa ovaj Zakon i predade ga sveæenicima, sinovima Levijevim, koji su nosili Kovèeg saveza Jahvina, i svim izraelskim starješinama. ¹⁰Mojsije im naredi: "Svake sedme godine - godine oprosne - na Blagdan sjenica, ¹¹kad dođe sav Izrael da vidi lice Jahve, Boga tvoga, na mjestu koje on odabere, proèitaj ovaj Zakon u nazoènosti svega Izraela. ¹²Saberu narod - ljude, žene, djecu i došljaka što bude u tvojim gradovima - da èuju i da nauèe bojati se Jahve, Boga vašega, pa da drže i vrše sve rijeçi ovog Zakona. ¹³Sinovi njihovi, koji to još ne znaju, èu æe i nauèiti æe bojati se Jahve, Boga vašega, sve vrijeme dok budete živjeli na zemlji što æete je, prešavši Jordan, zaposjesti." ¹⁴Jahve reèe Mojsiju: "Evo se bliži vrijeme tvoje smrti. Zovni Jošuu i nađite se u Šatoru sastanka da mu dam zapovijedi." Mojsije i Jošua dođu u Šator sastanka. ¹⁵U Šatoru pokaže se Jahve u stupu od oblaka. Stup od oblaka stajao je na ulazu u Šator. ¹⁶Jahve reèe Mojsiju: "Evo æeš naskoro poèinuti sa svojim ocima. A narod æe se ovaj diaæi da èini blud iduæi za tuđim bogovima one zemlje u koju æe naskoro uæi; mene æe napustiti i prekršiti æe moj Savez što ga s njim sklopili. ¹⁷I onda æe se izliti moj gnjev na nj. Ostavit æu ih tada i sakriti od njih svoje lice da budu proždirani. Snaæi æe ih mnoga zla i nevolje i onda æe reæi: 'Zar me ne snalaze ove nevolje zbog toga što Bog moj nije u mojoj sredini?' ¹⁸A ja æu sasvim sakriti svoje lice u taj dan, zbog svega zla što ga budu èinili okreæuæi se drugim bogovima. ¹⁹Pišite sada sebi ovu pjesmu. Neka je nauèe Izraelci! Stavi je u njihova usta da mi ova pjesma bude svjedokom protiv Izraelaca. ²⁰Kad ih dovedem u zemlju kojom teèe med i mlijeko i za koju se zakleh ocima njihovim i kad se najedu, nasite i ugoje, okrenut æe se oni drugim bogovima i njima æe iskazivati štovanje; mene æe prezreti i prekršiti moj Savez.

²¹A kad ih snađu mnoge nesreće i nevolje, ova pjesma, jer je njihovo potomstvo neće nikada zaboraviti, pružit će svjedočanstvo protiv njih. Jer znam ja njihove osnove i što već danas snuju, prije nego sam ih i doveo u zemlju koju im pod zakletvom obećah." ²²Toga dana napisa Mojsije ovu pjesmu i nauči Izraelce pjesmi. ²³Nunovu sinu Jošui naloži: "Ohrabri se i budi odlučan! Jer ti ćeš uvesti Izraelce u zemlju za koju sam im se zakleo. I ja ću biti s tobom." ²⁴Kad Mojsije napisa riječi ovoga Zakona u knjigu, ²⁵tada naredi Levijevcima, koji su nosili Kovčeg saveza Jahvina: ²⁶"Uzmite knjigu ovoga Zakona i položite je uz Kovčeg saveza Jahvina. Neka ondje bude svjedokom protiv tebe! ²⁷TÓa znam ja tvoju buntovnost i tvoju tvrdnu šiju. Evo i danas, dok još s vama živim, bunite se protiv Jahve. A kako li nećete kad ja umrem! ²⁸Saberite k meni sve starješine svojih plemena i svoje nadglednike da na njihove uši kažem ove riječi te da protiv njih uzmem za svjedoke nebo i zemlju. ²⁹Jer znam ja da ćete se nakon moje smrti izopačiti i skrenuti s puta koji sam vam odredio; nesreća će vas snaći u budućim vremenima kad budete činili što je Jahvi nemilo i gnjevili ga djelima ruku svojih." ³⁰A onda, na uši sve zajednice izraelske, Mojsije izgovori do kraja riječi ove pjesme:

Chapter 32

¹ "Slušajte, nebesa, sad ću govoriti; òuj, zemljo, riječi usta mojih! ²Nek' mi nauk daždi poput kiše, kao rosa riječ nek' moja pada, kao kišica po mladoj zeleni, kao pljusak po travi velikoj! ³Jer, Jahvino ću ime uznositi, a vi Boga našeg veličajte! ⁴On je Stijena, djelo mu je savršeno, jer pravi su svi njegovi putovi. Bog je on vjeran i bez zloće, pravedan je on i pravičan. ⁵Oni mu se iznevjeriše - nisu mu sinovi, već nakaze sinovske, porod izopačen i prepreden. ⁶Tako li uzvraćaš Jahvi, narode glupi i bezumni! Nije li on Otac tvoj, Stvoritelj, koji te sazdao, po kom postojiš? ⁷Spomeni se dana pradavnih, promotri godine od naraštaja do naraštaja. Oca svoga pitaj, i poučit će te, pitaj starije, pa će ti kazati. ⁸Kad je Višnji baštinu dijelio narodima, kad je razmještao sinove èovječje, odredi im međe po broju Božjih sinova: ⁹tad Jahvu njegov narod zapade, Jakov bi njegova baština. ¹⁰U zemlji stepskoj on ga je našao, u pustinjskoj jezivoj pustoši. Obujmio ga, gajio ga i èuvao k'o zjenu oka svoga. ¹¹Poput orla što bdi nad gnijezdom, nad svojim orlićima lebdeti, tako on krila širi, uzima ga, pa ga na svojim nosi perima. ¹²Jahve sam njega je vodio, tuđeg boga s njim ne bijaše. ¹³Povede ga po visočjima zemlje, nahrani ga plodovima poljskim, dade mu meda iz pećine i ulja iz tvrde stijene; ¹⁴kravljeg masla i ovčjeg mlijeka s pretilinom jaganjaca, ovnova bašanskih i jaraca, sa salom žitnih bubrega, i napoji ga pjenušavom krvlju grožđa. ¹⁵Jeo je Jakov i nasitio se, ugojio se Ješurun pa se uzritao. Udebljao si se, utovio, usalio. Odbacio je Boga koji ga stvori i prezreo Stijenu svog spasenja. ¹⁶Tuđim bozima učiniše ga ljubomornim, razjariše ga gnusobama. ¹⁷Žrtvovahu zlodusima koji Bog nisu, bogovima kojih ne poznavahu prije, došljacima koji stigoše nedavno i koje oci njihovi ne štovahu. ¹⁸Odnemaruješ Stijenu što te na svijet dade, ne sjećaš se više Boga koji te rodi! ¹⁹Vidje to Jahve i u gnjevu svojem odbaci sinove svoje i kaeri. ²⁰Lice ću

im svoje sakriti, reèe, i vidjet æu što æe biti od njih. Jer izopaèeno je to koljeno, sinovi u kojima vjernosti nema. ²¹Ništavnim me bogom na ljubomor potakoše, razdražiše me ništavilima svojim, i ja æu njih ljubomornim uèinit', pukom ništavnim, razdražit æu ih glupim nekim narodom! ²²Da, moga gnjeva požar je usplamtio i gorjet æe do dubina šeolskih; proždrijet æe zemlju i sve što ona raða, sažeæi joj brda do temelja. ²³Nevolje na njih æu svaliti, na njih æu svoje istrošiti strijele. ²⁴Od gladi æe umirati, ognjica i pošast njih æe trovati. Poslat æu na njih zub zvjerinji i otrov zmija što prahom gmižu. ²⁵Vani æe maè zatirati djecu, a strava æe vladati unutra. Ginut æe jednako momak i djevojka, dojenèe i starac sjedokos. ²⁶Rekoh: U prah æu ih smrviti, zbrisati im spomen izmed ljudi. ²⁷Ali se bojah ruga dušmanskoga: mogli bi im prevarit' se protivnici, pa da kažu: 'Pobjeda je naša, nije to Jahvina izvela ruka.' ²⁸Jer narod je to neupuæen, oštroumlja u njih nema. ²⁹Da su mudri, veæ bi se i dosjetili, razabrali što ih oèekuje. ³⁰Kako da jedan tisuæu u bijeg nagna, i deset tisuæa da dvojica gone, da ih Stijena njina nije prodala, da ih Jahve nije izruèio? ³¹Al' stijena im nije poput naše Stijene; osuðeni su naši neprijatelji. ³²Jer trs je njihov od sodomskog trsa i od vinograda gomorskih; grožðe im je grožðe otrovno, grozdovi im grozdovi gorèine; ³³njihovo je vino otrov zmijski, žestok jed otrovnice ljute. ³⁴Al' nije li on u mene poput dragulja, zapeæaæen u mojim riznicama? ³⁵Moja je odmazda i nagrada u vrijeme kad im noga posrne. Jer blizu je dan njihove propasti, udes njihov brzo im se bliži! ³⁶(Pravdu æe Jahve dati svome puku, sažalit se nad slugama svojim.) Vidjet æe da im gine snaga, da je i robu i slobodnu kraj. ³⁷Tad æe reæi: 'Ta gdje su bozi njihovi, gdje stijena kojom se zaklanjahu? ³⁸Oni što su jeli salo njihovih klanica i pili vino njihovih ljevanica?' Neka se dignu i neka vam pomognu, nek' vam budu zaklonište! ³⁹Vidite sada da ja, ja jesam, i da drugog Boga pored mene nema! Ja usmræujem i oživljujem; ja udaram i iscjeljujem (i nitko se iz ruke moje ne izbavlja). ⁴⁰Da, svoju ruku ja dižem prema nebu i kažem: Ne bio ja živ vjeèito ⁴¹ako naoštrivši maè svoj blistavi ne uzmem sud u svoje ruke da svojim odmazdim dušmanima, da naplatim onima koji mene mrze. ⁴²Strijele svoje opojit æu krvlju i maè moj najest æe se mesa, krvi ubijenih i zarobljenih, glava dušmanskih vrhovnika. ⁴³Klièite, o nebesa, s njime, obožavajte ga, sinovi Božji! Klièite, puci, s njegovim narodom, uznosite snagu njegovu, poslanici Jahvini. Jer æe krv slugu svojih osvetiti, istom mjerom vratit' dušmanima, naplatit æe od onih koji njega mrze, oèistit' od grijeha zemlju svog naroda." ⁴⁴Dođe Mojsije s Jošuum, sinom Nunovim, te izgovori u uši naroda rijeèi ove pjesme. ⁴⁵Kad Mojsije izgovori sve ove rijeèi svemu Izraelu, ⁴⁶reèe im: "U srca svoja usadite sve rijeèi koje danas uzimam za svjedoka protiv vas; naredite sinovima svojim da ih drže vršeæi sve rijeèi ovoga Zakona. ⁴⁷TÓa nije to za vas prazna rijeè jer ona je vaš život. Zbog ove rijeèi živjet æete dugo na zemlji koju æete, prešavši Jordan, zaposjesti." ⁴⁸Toga istog dana Jahve reèe Mojsiju: ⁴⁹"Popni se na goru Nebo u Abarskom gorju - ono je u moapskoj zemlji nasuprot Jerihonu - pa pogledaj zemlju kanaansku što æu je dati u posjed Izraelcima. ⁵⁰Onda umri na gori na koju se uspneš i pridruži se svojim precima kao što je i tvoj brat Aron, koji je umro na brdu Horu, bio pridružen svojim. ⁵¹A to zato što ste mi se iznevjerili sred Izraelaca kod Meriba Kadeša, kod voda u pustinji Sinu: niste oèitovali moju svetost meðu

Izraelcima. ⁵²Zato æeš samo izdaleka vidjeti onu zemlju, ali u nju neæeš uæi - u zemlju koju dajem Izraelcima."

Chapter 33

¹ Ovo je blagoslov kojim Mojsije - òovjek Božji - blagoslovi Izraelce pred svoju smrt. ²Reèe on: "Dođe Jahve sa Sinaja, sa Seira im se pokaza i s gore Parana zasja. Zbog njih dođe od kadeških zborova, sa svoga juga sve do Obronaka. ³Ipak ti ljubiš narode, svi sveti njihovi u tvojoj su ruci. Pred tvojim su ležali nogama, išli tobom predvođeni." ⁴(Mojsije nam je odredio zakon.) "Zbor Jakovljev njegovom posta baštinom; ⁵i bje kralj u Ješurunu kad se sakupiše glavari narodni, kad se sjediniše plemena Jakovljeva. ⁶Nek' živi Ruben i nikad nek' ne izumre, nek' živi šaèica njegovih! ⁷Evo što reèe za Judu: Uslišaj, Jahve, glas Judin i privedi ga k njegovu narodu. Nek mu ruke njegovo brane pravo, pomoz mu protiv dušmana njegovih. ⁸O Leviju reèe: Daj Leviju tvoje Urime i tvoje Tumime òovjeku milosti svoje, koga si u Masi iskušao, s kojim si se preo kod voda meripskih. ⁹O ocu svome i majci reèe on: Nisam ih vidio! Braæ svoje ne poznaje, na svoju se djecu ne osvrae, jer tvoju rijeè on je vršio i tvojega se držao Saveza. ¹⁰On uèi Jakova tvojim odredbama i Izraela tvojemu Zakonu. On podiže kad k tvojim nosnicama i paljenicu na žrtvenik ti stavlja. ¹¹O Jahve, snagu mu blagoslovi, milostivo primi djelo ruku njegovih. Slomi bedra njegovih neprijatelja; mrzitelji njegovi nek' više ne ustanu. ¹²O Benjaminu reèe: Jahvin je on ljubimac i u miru svagda poèiva. Višnji ga štiti svih njegovih dana, između njegovih prebiva bregova. ¹³O Josipu reèe: Zemlju mu je Jahve blagoslovio; njegovo je najbolje od onog što daje rosa nebeska i što se u bezdanima dolje krije! ¹⁴Najbolje od onog što daruje sunce i što mlađak novi nosi, ¹⁵prvine s drevnih planina i najbolje s vjeènih brežuljaka, ¹⁶ponajbolji rod zemlje i svega što je na njoj i milost Onog što prebiva u grmu. Nek' sve to dođe na glavu Josipovu, na tjeme posveæenog između sve braæ! ¹⁷K'o prvenac bika on je velièanstven, rozi su mu rogovi bivolji, njima on nabada narode sve do krajeva zemaljskih. Takva su mnoštva Efrajimova, takve su tisuæ Manašeove. ¹⁸O Zebulun reèe: Bio sretan, Zebulune, u pohodima, i ti, Jisakare, u šatorima svojim! ¹⁹Na brdu gdje dolaze zazivati narodi za uspjeh prinose oni prave žrtve jer sišu obilje mora i blago skriveno u pijesku. ²⁰O Gadu reèe: Nek' je blagoslovljen tko Gada raširi! Poput lavice on poèiva razderavši mišicu i glavu. ²¹Prvine je tad sebi dodijelio jer vidje da mu je saèuvan dio glavarev. Na èelu svega naroda on je došao, pravdu Jahvinu izvršivši i odluke njegove s Izraelom. ²²O Danu reèe: Dan je lavia što skae iz Bašana. ²³O Naftaliju reèe: Naftali, milostima nasiæen, Jahvinim ispunjen blagoslovom: more i jug njegovo su vlasništvo. ²⁴O Ašeru reèe: Blagoslovljen bio Ašer među sinovima! Nek' miljenik bude među braæom svojom, i nek' noge svoje u ulje umae! ²⁵Nek' ti zasuni budu od gvožđa i mjedi i nek' ti mir traje koliko i život! ²⁶Nitko nije kao Bog Ješurunov: po nebesima u pomoæ ti jezdi i po oblacima u svom velièanstvu! ²⁷Bog vjeèni tvoje je utoèište, a na zemlji drevna njegova mišica pred tobom goni neprijatelja; on dovikuje: 'Uništi!' ²⁸U sigurnosti prebiva Izrael,

a Jakovljevi je izvor na osami u zemlji žita i vina, gdje nebesa rosom dažde. ²⁹Blago tebi, Izraele! Koji narod k'o tebe Jahve spasava? On štiti te tvoj što te brani i mače tvoj slavodobitni, dušmani ti se ulaguju, al' ti nećeš im gaziti' po leđima."

Chapter 34

¹ Poslije toga ode Mojsije s Moapskih poljana na brdo Nebo, na vrhunac Pisge nasuprot Jerihonu, gdje mu Jahve pokaza svu zemlju: Gilead do Dana, ²sav Naftali, kraj Efrajimov i Manašev, svu Judinu krajinu do Zapadnog mora; ³zatim Negeb, područje doline Jerihona - grada palmi - do Soara. ⁴Potom mu reče Jahve: "Ovo je zemlja za koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu da će je dati tvome potomstvu. Dopustio sam da je pogledaš svojim očima, ali ti onamo nećeš prijeći." ⁵I Mojsije, sluga Jahvin, umrije ondje u zemlji moapskoj po Jahvinoj zapovijedi. ⁶I ukopa ga on u dolini u zemlji nasuprot Bet Peoru. Do dana današnjega nitko nije doznao za njegov grob. ⁷Mojsiju bijaše sto dvadeset godina kad umrije. Oko mu nije oslabilo niti mu je snaga popustila. ⁸Izraelci oplakivahu Mojsija na Moapskim poljanama trideset dana. Potom prođoše i dani oplakivanja - tugovanja za Mojsijem. ⁹A Jošua, sin Nunov, bio je ispunjen duhom mudrosti jer Mojsije bijaše na nj položio svoje ruke. Njega su Izraelci slušali i činili kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹⁰Ne pojavi se više prorok u Izraelu ravan Mojsiju - njega je Jahve poznao licem u lice! - ¹¹po svim onim znakovima i čudesima u zemlji egipatskoj za koja ga je Jahve slao da ih učini na faraonu, na svim službenicima njegovim i na svojoj zemlji njegovoj, ¹²po onoj moćnoj ruci njegovoj i po svim onim velikim zastrašnim djelima koja učini na oči svega Izraela.

Joshua

Chapter 1

¹ Poslije smrti Mojsija, sluga Jahvina, reče Jahve Jošui, sinu Nunovu, pomoćniku Mojsijevu: ²"Moj je sluga Mojsije umro; zato sada ustani, prijeđi preko toga Jordana, ti i sav taj narod, u zemlju koju dajem sinovima Izraelovim. ³Svako mjesto na koje stupi vaša noga dajem vam, kao što obećah Mojsiju. ⁴Od pustinje i od Libanona pa do Velike rijeke, rijeke Eufrata, i sve do Velikog mora na sunčanom zapadu - sve će to biti vaše područje. ⁵Nitko neće odoljeti pred tobom u sve dane tvog života; ja ću biti s tobom, kao što sam bio s Mojsijem, i nikada te neće napustiti niti ću te ostaviti. ⁶Budi odvažan i hrabar jer neće ti uvesti narod ovaj da primi u baštinu zemlju za koju se zakleoh očima njihovim da ću im je dati. ⁷Samo budi odvažan i hrabar da sve učiniš vjerno prema naredbama koje ti je dao Mojsije, sluga moj. Ne skreće od toga ni desno ni lijevo da bi ti bilo sretno sve što

poduzmeš. ⁸Neka knjiga Zakona bude na ustima tvojim: razmišljaj o njoj danju i noću, kako bi vjerno držao sve što je u njoj napisano: samo ćeš tada biti sretan i uspjet ćeš u pothvatima. Nisam li ti zapovjedio: ⁹odvaži se i budi hrabar? Ne boj se i ne strahuj, jer kuda god pođeš, s tobom je Jahve, Bog tvoj." ¹⁰Tada zapovijedi Jošua glavarima narodnim: ¹¹"Prođite kroz tabor i proglasite puku ovu zapovijed: 'Spremite sebi brašnenice jer ćete za tri dana prijeći preko Jordana da biste primili u posjed zemlju koju vam Jahve, Bog vaš, daje u baštinu.'" ¹²Zatim reče Jošua plemenu Rubenovu i Gadovu i polovini plemena Manašeova: ¹³"Sjetite se onoga što vam je zapovjedio Mojsije, sluga Jahvin, kada vam je rekao: 'Jahve, Bog vaš, hoće da poèinete i daje vam ovu zemlju. ¹⁴Vaše žene, djeca i stada mogu ostati u zemlji koju vam je dao Mojsije s onu stranu Jordana. Vi pak ratnici, za boj spremni, morate naoružani poći pred svojom braćom da im pomognete, ¹⁵sve dok Jahve ne dade da poèinu i vaša braća, kao i vi, i dok ne zaposjednu zemlju koju im daje Jahve, Bog vaš. Tada se možete vratiti u zemlju koja vam pripada i koju vam je dao Jahvin sluga Mojsije, na drugoj strani Jordana, prema istoku sunca.'" ¹⁶Oni odgovore Jošui: "Sve što nam zapovjediš, uèinit ćemo, i kuda nas god pošalješ, poći ćemo. ¹⁷Kao što smo slušali Mojsija, tako ćemo se pokoravati i tebi. Samo neka Jahve, Bog tvoj, bude s tobom kao što bijaše s Mojsijem! ¹⁸Tko se god usprotivi tvome glasu i ne poslušat tvojih riječi u svemu što mu zapovjediš neka bude pogubljen. Samo ti budi odvažan i hrabar!"

Chapter 2

¹ Jošua, sin Nunov, posla potajno iz Šitima dvojicu uhoda s nalogom: "Idite, izvidite područje, osobito Jerihon." Oni odu i stignu u kuću bludnice koja se zvala Rahaba i ondje prenoće. ²To bude javljeno kralju jerihonskom: "Evo, stigoše noćas ovamo neki ljudi od sinova Izraelovih da izvide zemlju." ³Tada kralj jerihonski poruči Rahabi: "Izvedi ljude koji su došli k tebi, koji su ušli u tvoj dom, jer su došli uhoditi svu zemlju." ⁴Ali žena uze ona dva èovjeka, sakri ih i reče: "Istina, ti su ljudi došli k meni, ali ja nisam znala odakle su. ⁵Kada se u sumrak zatvarahu gradska vrata, oni odoše i ja ne znam kamo su krenuli. Požurite za njima jer ih još možete stići." ⁶A ona ih bijaše izvela na krov i sakrila pod netrvjeni lan što ga je ondje razastrla. ⁷I požure se ljudi u potjeru za njima, prema Jordanu, sve do prijelaza preko rijeke; a kad je potjera izišla, zatvore se za njima gradska vrata. ⁸Dok još oni gore ne bijahu zaspali, popne se Rahaba k njima na krov ⁹i reče im: "Znam da vam je Jahve dao ovu zemlju, jer nas je sve uhvatio strah od vas i prezaju od vas svi žitelji ovoga kraja. ¹⁰Jer èusmo kako je Jahve isušio vodu Crvenoga mora pred vama kada ste izašli iz Egipta, i ono što ste uèinili dvojici kraljeva amorejskih s druge strane Jordana, Sihonu i Ogu, koje pogubiste. ¹¹Kad smo èuli sve to, zastalo nam srce i nitko da smogne snage da vam se suprotstavi jer Jahve, Bog vaš - on je Bog gore na nebesima i dolje na zemlji. ¹²Zakunite mi se, dakle, Jahvom da ćete i vi uèiniti milost domu oca moga, kao što i ja uèinim milost vama, i dajte mi pouzdan znak ¹³da ćete ostaviti na životu moga oca i moju majku, braću moju i sestre moje i

sve njihovo i da æete nas izbaviti od smrti." ¹⁴Odgovoriše joj ljudi: "Životom svojim jamèimo za vas, samo ako nas ne izdate. Kad nam Jahve dade zemlju, iskazat æemo ti milost i vjernost." ¹⁵Rahaba ih zatim spusti po konopu kroz prozor jer joj je kuæa bila uz bedem i ona je do bedema stanovala. ¹⁶Još im reèe: "Pođite prema gori da vas potjera ne nađe i krijte se ondje tri dana dok se progonitelji ne vrate, a onda idite svojim putem." ¹⁷Ljudi joj odgovore: "Evo, ovako æemo ti ispuniti zakletvu kojom si nas zaklela: ¹⁸kad uđemo u zemlju, posluži se ovim znakom: priveži ovu crvenu vrpцу za prozor kroz koji nas spuštaš i sakupi kod sebe, u kuæi, svoga oca, i svoju majku, i svoju braæu, i svu svoju rodbinu. ¹⁹Tko god od vas stupi van preko praga tvoje kuæe, krv njegova na glavu njegovu: nije krivnja na nama - sam je krivac svojoj smrti; a tko ostane s tobom u kuæi, krv njegova neka padne na glave naše - mi æemo biti krivci ako ga se tko rukom dotakne. ²⁰Ako pak izdaš ovu našu stvar, slobodni smo od zakletve kojom si nas zaklela." ²¹A ona odgovori: "Neka bude kako rekoste!" Tada ih pusti i oni odoše, a ona zaveza na prozor crvenu vrpцу. ²²Oni odoše i dođoše u goru i ondje ostadoše tri dana dok se ne vrati potjera; tražila ih je potjera na svim putovima, ali ih nije nigdje našla. ²³Tada se vrate i one dvije uhode: siđu s gore, prijeđu preko rijeke i dođu k Jošui, sinu Nunovu, te ga izvijeste o svemu što im se dogodilo. ²⁴I rekoše Jošui: "Jahve nam je svu tu krajinu predao u ruke; sve je njezine stanovnike uhvatio strah pred nama."

Chapter 3

¹Urani Jošua i sa svim sinovima Izraelovim krene od Šitima. I stignu do Jordana pa ondje prije prelaza prenoæe. ²Poslije tri dana prođu starješine kroz tabor i zapovjede puku: ³"Èim ugledate Kovèeg saveza Jahve, Boga vašega, i sveæenike levite koji ga nose, krenite svi sa svoga mjesta i pođite za njim. ⁴Tako æete znati put kojim vam je ia, jer tim putem još nikada niste išli. Ali između vas i Kovèega neka bude razmak do dvije tisuæe lakata. I da mu se niste približili." ⁵A Jošua zapovjedi narodu: "Posvetite se za sutra, jer æe sutra Jahve uèiniti èudesu među vama." ⁶A sveæenicima Jošua zapovjedi: "Dignite Kovèeg saveza i nosite ga pred narodom." I digoše Kovèeg saveza i poniješe ga pred narodom. ⁷Jahve reèe Jošui: "Danas te poèinjem uzvisivati pred oèima svega Izraela, neka znaju da sam s tobom kao što bijah s Mojsijem. ⁸Ti pak zapovjedi sveæenicima koji nose Kovèeg saveza: 'Kada stignete do voda jordanskih, u Jordanu se samom zaustavite.'" ⁹Tada reèe Jošua Izraelcima: "Priđite i èujte rijeèi Jahve, Boga svojega." ¹⁰I reèe Jošua: "Po ovomu æete spoznati da je među vama Bog živi: on æe goniti ispred vas Kanaance, Hetite, Hivijce, Perizane, Girgašane, Amorejce i Jebusejce. ¹¹Evo, Kovèeg saveza Gospodara sve zemlje proæi æe pred vama preko Jordana. ¹²Izaberite odmah dvanaest ljudi iz plemena Izraelovih, po jednoga iz svakoga plemena. ¹³Èim stopala sveæenika koji nose Kovèeg Jahve, Gospodara sve zemlje, stupe u Jordan, razdijelit æe se voda Jordana, i ona što teèe odozgo ustavit æe se kao nasip.'" ¹⁴Kad je narod krenuo iz svojih šatora da prijeđe preko Jordana, ponesu sveæenici Kovèeg saveza pred njim. ¹⁵A kad su nosaèi Kovèega stigli do Jordana i kada su sveæenici koji su nosili Kovèeg zagazili u vodu na obali

- a bilo je vrijeme žetve kad se Jordan prelijeva preko svojih obala - ¹⁶voda što je tekla odozgo daleko se, poput nasipa, ustavila kod grada Adame, koji se nalazi kraj Sartana; a voda što je otjecala dolje u Arapsko ili Slano more sasvim je otekla i narod je prelazio prema Jerihonu. ¹⁷Sveæenici koji su nosili Kovèeg saveza Jahvina stajahu na suhu usred Jordana i prelažaše Izrael po suhu sve dok sav narod ne prijeđe preko rijeke.

Chapter 4

¹ Pošto je sav narod prešao preko Jordana, reèe Jahve Jošui: ²"Izaberite iz naroda dvanaest ljudi, od svakoga plemena po jednoga, ³i zapovjedite im: 'Dignite odavde, iz sredine Jordana - s mjesta gdje stoje noge sveæenika - dvanaest kamenova koje æete ponijeti sa sobom i položiti na mjestu gdje budete noæas prenoæili.'" ⁴Tada pozva Jošua dvanaest ljudi koje je bio izabrao između sinova Izraelovih, iz svakoga plemena po jednoga èovjeka, ⁵i reèe im: "Idite pred Kovèeg Jahve, Boga svoga, u sredinu Jordana, i neka svaki donese na svojim ramenima po jedan kamen prema broju plemena Izraelovih. ⁶To æe biti na spomen među vama. Kad vas jednoga dana budu pitala vaša djeca: 'Što vam znaèe ovi kamenovi?' ⁷reæi æete im: 'Voda se Jordana razdijelila pred Kovèegom saveza Jahvina kad je prelazio preko Jordana.' I ovo æe kamenje biti vjeèni spomen sinovima Izraelovim." ⁸Izraelci uèine kako im je zapovjedio Jošua, uzmu dvanaest kamenova iz sredine Jordana, prema broju plemena Izraelovih, kako je Jahve naredio Jošui: prenesu ih do svoga noæišta i polože ondje. ⁹Zatim Jošua postavi usred Jordana dvanaest kamenova na mjesta gdje su stajale noge sveæenika koji su nosili Kovèeg saveza. Ondje stoje i danas. ¹⁰Sveæenici koji su nosili Kovèeg saveza stajali su usred Jordana, sve dok se nije izvršilo sve što je Jahve zapovjedio Jošui da narod izvrši, sasvim onako kao što Mojsije bijaše naredio Jošui. A narod je žurno prelazio. ¹¹Pošto je sav narod prešao, prijeđu i sveæenici s Kovèegom saveza Jahvina i krenu pred narodom. ¹²Tada sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manašeova u bojnoj opremi stanu na èelo sinova Izraelovih, kao što im bijaše zapovjedio Mojsije. ¹³Oko èetrdeset tisuæa naoružanih ljudi prešlo je pred Jahvom da se bori na Jerihonskim poljanama. ¹⁴Toga dana uzvisi Jahve Jošuu pred svim Izraelom i svi ga se bojahu, kao nekoæ Mojsija, u sve dane njegova života. ¹⁵Jahve reèe Jošui: ¹⁶"Zapovjedi sveæenicima koji nose Kovèeg saveza neka izađu iz Jordana." ¹⁷Tada Jošua zapovjedi sveæenicima: "Izađite iz Jordana!" ¹⁸A èim su sveæenici koji su nosili Kovèeg saveza Jahvina izašli isred Jordana i stali nogama na suho, vrate se vode Jordana na svoje mjesto i poteku kao i prije preko svojih obala. ¹⁹Narod je izašao iz Jordana desetog dana prvoga mjeseca. Tada se utaborio u Gilgalu, istoèno od Jerihona. ²⁰A onih dvanaest kamenova što su ih uzeli sa sobom iz Jordana, Jošua postavi u Gilgalu. ²¹Tada reèe Izraelcima: "Ako potomci vaši upitaju jednoga dana svoje oèeve: 'Što znaèi ovo kamenje?' - ²²vi ih pouèite ovako: 'Izrael je ovdje po suhu prešao preko Jordana ²³jer je Jahve, Bog vaš, osušio pred vama vodu Jordana dok ne prijeđoste, kao što je uèinio Jahve, Bog vaš, s Morem crvenim kad ga je osušio pred nama dok ne prijeđosmo. ²⁴A sve to, da

bi znali svi narodi zemlje koliko je moæna ruka Jahvina, i vi sami da se svagda bojite Jahve, Boga svoga."

Chapter 5

¹ Pošto su èuli svi kraljevi amorejski na zapadnoj strani Jordana i svi kraljevi kanaanski koji bijahu uz more da je Jahve osušio Jordan pred Izraelcima dok ne prijeđoše, zastade im srce i nestade im junaštva pred Izraelcima. ²U to vrijeme Jahve reèe Jošui: "Naèini sebi kamene noževe i ponovo obreži Izraelce." ³Jošua naèini sebi kamene noževe i obreza Izraelce na brežuljku Aralotu. ⁴A evo zašto ih je Jošua obrezao: sve ljudstvo što je izišlo iz Egipta, sve što mogaše nositi oružje, pomrlo je na putu kroz pustinju. ⁵Svi oni bijahu obrezani, ali nije bio obrezan nitko koji se rodio na putu kroz pustinju, poslije izlaska iz Egipta, ⁶jer su èetrdeset godina Izraelci lutali pustinjom dok ne pomriješe svi za oružje sposobni koji bijahu izišli iz Egipta; nisu slušali glasa Jahvina te im se Jahve zakleo da njihove oèi neæe vidjeti zemlju koju je obeæao njihovim ocima - zemlju u kojoj teèe mlijeko i med. ⁷Na njihovo je mjesto podigao sinove njihove i njih je Jošua obrezao: nisu bili obrezani jer se na putu nije obrezivalo. ⁸Kad je bio obrezan sav narod, poèivali su u taboru sve dok nisu ozdravili. ⁹Tada reèe Jahve Jošui: "Danas skidoh s vas sramotu egipatsku." I prozva se ono mjesto Gilgal sve do naših dana. ¹⁰Izraelci se, dakle, utaboriše u Gilgalu i ondje na Jerihonskim poljanama proslaviše Pashu uveèer èetrnaestoga dana u mjesecu. ¹¹A sutradan poslije Pashe, upravo toga dana, blagovali su od uroda one zemlje: beskvasna kruha i pržena zrnja. ¹²I mÓana je prestala padati èim su poèeli jesti plodove zemlje. Tako Izraelci nisu više imali mane, nego su se te godine hranili plodovima zemlje kanaanske. ¹³Kad se Jošua približio gradu Jerihonu, podiže oèi i ugleda èovjeka kako pred njim stoji s isukanim maèem u ruci. Jošua mu pristupi i upita ga: "Jesi li ti s nama ili s našim neprijateljima?" ¹⁴A on odgovori: "Ne, ja sam vođa vojske Jahvine i upravo sam došao ..." Tada Jošua pade nièice, pokloni mu se i reèe: "Što zapovijedaš Gospodaru, služi svome?" ¹⁵A vođa vojske Jahvine odgovori Jošui: "Skinu obuæu s nogu svojih, jer je sveto mjesto na kojem stojiš." I Jošua uèini tako.

Chapter 6

¹ A Jerihon stajaše silno utvrđen i zatvoren pred sinovima Izraelovim. Nitko nije izlazio niti je tko ulazio. ²Tada Jahve reèe Jošui: "Evo, predajem ti u ruke Jerihon i kralja njegova s ratnicima. ³Svi vi ratnici obiđite oko grada jedanput na dan. Tako èinite šest dana. ⁴A sedam sveæenika neka nose pred Kovèegom sedam truba od ovnujskih rogova. Sedmoga dana obiđite sedam puta oko grada, a sveæenici neka trube u trublje. ⁵Pa kad otežuæi zatrube u rog ovnujski, neka sav narod, èim èuje glas trube, podigne silnu bojnu viku. I srušit æe se gradski bedemi, a narod neka tada ulazi

svaki odande gdje se nađe." ⁶Jošua, sin Nunov, pozva k sebi svećenike i reče im: "Uzmite Kovèeg saveza, a sedam svećenika neka ponese sedam truba od rogova ovnujskih pred Kovèegom Jahvinim." ⁷A narodu reče: "Pođite i obiđite oko grada, a ratnici neka idu pred Kovèegom Jahvinim." ⁸I bi kako je Jošua zapovjedio narodu. Pođe sedam svećenika noseći trube od rogova ovnujskih: trubili su u rogove, a Kovèeg Jahvin iđашe za njima. ⁹Ratnici pođoše pred svećenicima koji su trubili u trube, a zalaznica krenu za Kovèegom. Stupali su tako dok se glas truba razlijegao. ¹⁰A narodu bijaše zapovjedio Jošua govoreći: "Ne vièite i ne dajte glasa od sebe i nijedna rijeè neka se ne èuje iz vaših usta dok vam ne kažem: 'Vièite!' Tada neka odjekne bojna vika." ¹¹I naredi da Kovèeg Jahvin obiđe jednom oko grada pa da se vrate u tabor i ondje prenoæe. ¹²Sutradan urani Jošua, a svećenici ponesu Kovèeg saveza. ¹³A sedam svećenika koji su nosili sedam truba od rogova ovnujskih pođu pred Kovèegom Jahvinim. Idući trubili su u trube, ratnici iđahu pred njima, a zalaznica pak za Kovèegom Jahvinim dok su trube odjekivale. ¹⁴Tako i drugog dana obiđu jednom oko grada pa se vrate natrag u tabor. Tako su èinili šest dana. ¹⁵A sedmoga dana zorom ustanu i obiđu oko grada istim onakvim redom sedam puta. Samo su toga dana obišli oko grada sedam puta. ¹⁶Za sedmog obilaska snažno zatrube svećenici u rogove, a Jošua reče narodu: "Klièite bojne poklike jer vam je Jahve predao grad! ¹⁷Grad neka bude 'herem' Jahvi - uklet i predan uništenju sa svime što je u njemu. Samo bludnica Rahaba da ostane živa i svi koji budu s njom u kući, jer je ona sakrila uhode koje smo poslali. ¹⁸A èuvajte se svega ukletog u gradu da i sami ne budete prokleti što ste uzeli ukleto, jer biste time navukli prokletstvo na tabor i unesrećili ga. ¹⁹Zato sve srebro i zlato, sve bakreno i željezno posuđe neka bude posvećeno Jahvi i pohranjeno u riznicu." ²⁰Tada povika narod i odjeknuše trube. Kada se zaori glas truba i bojni povici naroda, padoše bedemi i narod prodrije u grad, svatko odande gdje se našao, i osvojiše ga. ²¹I tada izvršiše kletvu ništeći oštricom maèa sve što bijaše u gradu: muško i žensko, staro i mlado, volove, ovce i magarad. ²²A onoj dvojici što su uhodili zemlju reče Jošua: "Idite u kuću one bludnice pa izvedite ženu sa svima njezinima, kako joj se zakleste." ²³I mladi ljudi, uhode, odoše te izvedoše Rahabu, njezina oca i njezinu majku, braću i svu rodbinu. Izvedoše sve njezine i smjestiše ih izvan izraelskog tabora. ²⁴Spališe grad i sve što bijaše u njemu: uzeše samo srebro, zlato, tuèano i željezno posuđe i staviše u riznicu Doma Jahvina. ²⁵Ali bludnicu Rahabu, svu njenu obitelj i sve njihovo poštedi Jošua. Ona ostade među Izraelcima sve do danas, jer je sakrila glasnike koje je poslao Jošua da uhode Jerihon. ²⁶Tada izreče Jošua ovu kletvu: "Proklet bio pred licem Jahve èovjek koji pokuša da ponovo gradi Jerihon: gradio mu temelje na svom prvencu, podizao mu vrata na svome mezimcu!" ²⁷Jahve je bio s Jošuom te se pronio glas o njemu po svoj zemlji.

Chapter 7

¹ Ali se sinovi Izraelovi teško ogriješiše o "herem", jer je Akan, sin Karmija, sina Zabdijeva, sina Zerahova, od plemena Judina, uzeo od ukletih stvari, i Jahve se razgnjevi na sinove Izraelove.

²Jošua pak posla ljude iz Jerihona u Aj, koji leži istoèno od Betela, i reèe im: "Uziðite onamo, izvidite kraj!" Ljudi odoše te izvidješe Aj. ³Vrativši se k Jošui, rekoše mu: "Ne treba da onamo uzlazi sav narod; dvije do tri tisuæe ljudi neka idu da osvoje Aj. Ne muèi onamo sav narod, jer je ondje malo svijeta." ⁴Poðe onamo oko tri tisuæe ljudi od svega naroda, ali su morali pobjeæi pred onima iz Aja. ⁵Ajani pobiše oko trideset i šest ljudi i tjerali su ih ispred svojih vrata do Šebarima: pobili su ih na strmini. Klonu tada srce narodu kao da mu je voda u žilama. ⁶Razdrije Jošua haljine svoje i baci se nièice pred Kovèegom Jahvinim, i ostade tako do veèeri, on i starješine u Izraelu, posuvši glave pepelom. ⁷Tada reèe Jošua: "Jao, Gospode Jahve, zašto si preveo ovaj narod preko Jordana? Da nas predaš u ruke Amorejaca da nas pobiju? Kamo sreæe da smo stali s onu stranu Jordana! ⁸Oprosti, Gospode! Što drugo da reèem kad je Izrael okrenuo leða pred svojim neprijateljima? ⁹Ako to èuju Kanaanci i ostali žitelji zemlje, udružiti æe se protiv nas da zbrišu ime naše sa zemlje. Što æeš, dakle, uèiniti za veliko ime svoje?" ¹⁰A Jahve odgovori Jošui: "Ustani! Zašto si pao nièice? ¹¹Izrael je sagriješio: prekršili su Savez kojim sam ih vezao. Zaista, uzeše ukleto, porobiše, posakrivaše i prisvojiše. ¹²I zato Izraelci ne mogu izdržati pred svojim neprijateljima, okreæu leða pred protivnicima jer su postali ukleti. Ja ne mogu više biti s vama ako iz svoje sredine ne maknete proklete. ¹³Ustani! Sazovi narod na posveæenje i reci mu: Posvetite se za sutra, jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Kletva je u tebi, Izraele; i neæeš izdržati pred svojim neprijateljima sve dok ne odstranite kletvu iz svoje sredine.' ¹⁴Zato sutra zorom pristupite pleme za plemenom; iz plemena koje odredi Jahve priæi æe rod za rod, a onda iz roda koji oznaèi Jahve pristupit æe obitelj po obitelj, a iz obitelji koju oznaèi Jahve pristupit æe èovjek za èovjekom. ¹⁵I tko se tada naðe s ukletom stvari, neka se spali on i sve što mu pripada, jer je prekršio Savez Jahvin i osramotio Izraela." ¹⁶Urani Jošua ujutro i pozva Izraela po plemenima; pristupiše i otkri se pleme Judino. ¹⁷Potom pristupi rod za rod iz plemena Judina i pronaðe se rod Zerahov. Pristupiše obitelji roda Zerahova, domaæin jedan za drugim, i pronaðoše obitelj Zabdijevu. ¹⁸Naposljetku naredi Jošua da pristupi obitelj Zabdijeva, muškarac jedan za drugim, i pronašao se Akan, sin Karmija, sina Zabdijeva, sina Zerahova, od plemena Judina. ¹⁹Tada reèe Jošua Akanu: "Sine moj, daj slavu Jahvi, Bogu Izraelovu, i priznaj mu što si uèinio; objasni što si uèinio i nemoj mi ništa tajiti." ²⁰Akan reèe Jošui: "Zaista, ja sagriješih Jahvi, Bogu Izraelovu, i evo što sam uèinio: ²¹vidjeh u plijenu lijep šinearski plašt, dvije stotine srebrnjaka i zlatnu šipku vrijednu pedeset srebrnjaka, pa se polakomih i uzeh sebi. Eno je sve zakopano usred moga šatora, a srebro je odozdo." ²²Tada uputi Jošua poslanike, koji otrèaše u šator. I gle, sve bijaše zakopano u šatoru, a odozdo srebro. ²³Uzmu sve iz šatora i donesu Jošui i starješinama Izraelovim i prostriješe sve pred Jahvu. ²⁴Tada uze Jošua Akana, sina Zerahova, i srebro, plašt i zlatnu šipku, i sve sinove i kæeri njegove, volove njegove i magarad, i ovce, šator njegov i sve što bijaše njegovo te ga izvede u dolinu Akor. Pratio ih sav Izrael. ²⁵Reèe Jošua: "Kako si ti nas unesreæio, tako danas tebe unesreæio Jahve!" I kamenova ga sav Izrael. ²⁶Potom navališe na njega gomilu kamenja, koje stoji do danas. Tako se Jahve ublaži od svoga žestoka gnjeva. Zbog toga se dogaðaja prozva ono mjesto dolina Akor i tako se zove do danas.

Chapter 8

¹ Tada reèe Jahve Jošui: "Ne boj se i ne strahuj! Uzmi sa sobom sve ratnike, ustani i navali na Aj. Gle, predajem ti u ruke ajškoga kralja, njegov narod, grad i zemlju njegovu. ²Uèini s Ajem i s njegovim kraljem kao što si uèinio s Jerihonom i njegovim kraljem; ali vam je slobodno da prigrabite plijen iz njega i njegovu stoku. Postavi gradu zasjedu s leða." ³Spremi se Jošua da navali na Aj i svi ratnici s njime. Izabrao je trideset tisuæa junaka i poslao ih noæu; ⁴dade im zapovijed: "Pazite! Poæi æete u zasjedu gradu s leða, ali da ne budete predaleko od grada i budite svi spremni. ⁵A ja i sav narod koji me prati primaknut æemo se gradu; i kada ljudi iz Aja izaðu pred nas, mi æemo kao i prije pobjeæi ispred njih. ⁶Oni æe onda navaliti za nama dok ih ne odvedemo od grada jer æe misliti: 'Bježe ispred nas kao i prije.' ⁷Tada provalite iz zasjede i zauzmite grad: Jahve, Bog vaš, predat æe vam ga u ruke. ⁸Kad jednom osvojite grad, spalite ga ognjem. Uèinite to po Jahvinoj zapovijedi. Pazite, to vam zapovjedih." ⁹Jošua ih poslao i oni odoše u zasjedu te se smjestiše između Betela i Aja, gradu sa zapada. A Jošua provede noæ meðu narodom. ¹⁰Uranivši, Jošua ujutro prebroja narod i pođe sa starješinama Izraelovim pred narodom na Aj. ¹¹Svi ratnici krenu s njim i kad se primaknu gradu, utabore se Aju sa sjevera, tako da je između njih i mjesta bila ravnica. ¹²Jošua uze oko pet tisuæa ljudi i namjesti zasjedu između Betela i Aja, gradu sa zapadne strane. ¹³A narod se smjesti u tabor, koji je bio na sjeveru grada, dok je njegova zalaznica bila na zapadu grada. Jošua opet provede noæ usred naroda. ¹⁴Kad je sve to vidio ajški kralj, požuri se te izađe on i sav njegov narod niz obronak prema Arabi u boj protiv Izraela. A nisu ni slutili da je iza grada namještena zasjeda. ¹⁵Tada Jošua i sav Izrael nagnu bježati kao da su ih pobijedili. I bježali su putem prema pustinji. ¹⁶Ajani nato pozvaše sve iz grada i dadoše se za njima u potjeru te, goneæi Jošuu, odvoje se od grada. ¹⁷I ne ostade nitko u Aju i Betelu da nije pošao za Izraelcima. Ostavili su grad otvoren i gonili Izraelce. ¹⁸Tada reèe Jahve Jošui: "Zamahni kopljem što ti je u ruci prema Aju: predajem ti ga u ruke." I podiže Jošua koplje što mu bješe u ruci i zamahnu prema gradu. ¹⁹I tek što je podigao ruku, dignu se ljudi iz zasjede i potrèe prema gradu, osvoje ga i umah ga ognjem zapale. ²⁰Kada se oni iz Aja obazreše, imadoše što vidjeti: dim se dizao iz grada prema nebu. I nitko od njih nije imao kuda uteæi ni tamo ni amo. Tada se narod koji je bježao prema pustinji okrenuo prema progoniteljima. ²¹Vidjevši Jošua i sav Izrael da je zasjeda zauzela grad i da se diže dim iz grada, vrata se i udare na ljude iz Aja. ²²Njihovi su im izašli u susret iz grada, i tako se oni iz Aja nađoše posred Izraelaca, opkoljeni i s jedne i s druge strane: biše pobijeni tako te ni jedan ne ostade živ niti uteèe. ²³A kralja Aja uhvatiše živa i dovedoše ga Jošui. ²⁴Kad su Izraelci pobili sve stanovnike Aja na otvorenu polju i u pustinji, kuda su ih gonili, i kada svi padoše od maèa, vratiše se Izraelci u Aj i sasjekoše maèem sve što bješe u njemu. ²⁵Bilo je dvanaest tisuæa onih koji su izginuli toga dana, ljudi i žena - sav Aj. ²⁶Jošua nije spuštao ruke kojom bijaše zamahnuo kopljem sve dok nisu poubijani svi stanovnici Aja. ²⁷Samo stoku i plijen iz onoga grada razdijele meðu sobom Izraelci, kao što je Jahve zapovjedio Jošui. ²⁸Jošua spali Aj i uèini ga za sve vijeke ruševinom, pustim mjestom do danas. ²⁹Kralja ajškoga objesi o drvo do veèeri. O zapadu sunèanom

zapovjedi Jošua te skinuše truplo s drveta, baciše ga pred gradska vrata i nabacaše na nj veliku gomilu kamenja, koja stoji i danas. ³⁰Tada podiže Jošua žrtvenik Jahvi, Bogu Izraelovu, na gori Ebalu, ³¹kao što je zapovjedio Mojsije, sluga Jahvin, svim sinovima Izraelovim i kako je napisano u Mojsijevoj knjizi Zakona: žrtvenik od grubog kamena, neklesanog željezom. Na njemu bi prinesena Jahvi žrtva paljenica i prièesnica. ³²Tu na kamenju Jošua prepíše Zakon Mojsijev koji bješe napisan za sinove Izraelove. ³³I sav Izrael i njegove starješine, glavari narodni i suci, došljaci i domaæi, stanu s obje strane Kovèega prema sveæenicima i levitima koji su nosili Kovèeg saveza Jahvina - polovina prema gori Gerizimu, a polovina prema gori Ebalu - da bi se blagoslovio puk Izraelov prema obredu koji zapovjedi Mojsije. ³⁴Tada proèita Jošua svaku rijeè Zakona, blagoslov i prokletstvo, sve kako je napisano u knjizi Zakona. ³⁵Nije Jošua propustio nijedne Mojsijeve naredbe, nego ih je sve proèitao pred saborom svih Izraelaca, pred ženama, djecom i došljacima koji su išli s njima.

Chapter 9

¹ O tim su događajima èuli svi kraljevi s onu stranu Jordana - u Gorju, u Šefeli i duž èitave obale Velikoga mora sve do Libanona: Hetiti, Amorejci, Kanaanci, Perizani, Hivijci, Jebusejci - ²pa se svi udružiše da složno udare protiv Jošue i Izraela. ³A stanovnici Gibeona, pouèeni onim što Jošua uèini Jerihonu i Aju, ⁴dosjete se lukavstvu. Uzmu hiniti da su putnici: bace na svoje magarce stare vreæe i vinske mješine, poderane i zakrpane. ⁵Obuli su na noge rabljenu i pokrpanu obuæu i vrgli na se staru odjeæu. Sav kruh što su ga ponijeli na put bijaše suh i razdrobljen. ⁶Stigoše Jošui u gilgalski tabor i rekoše njemu i ljudima Izraelcima: "Dolazimo iz daleke zemlje, sklopite savez s nama." ⁷Ali ljudi Izraelci kažu tim Hivijcima: "Tko zna ne živite li možda među nama? Kako æemo, dakle, sklopiti savez s vama?" ⁸A oni odgovore Jošui: "Tvoje smo sluge!" Jošua ih upita: "Tko ste i odakle dolazite?" ⁹Odgovore: "Daleka je zemlja iz koje dolaze tvoje sluge u ime Jahve, Boga tvojega: èuli smo za slavu njegovu i za sve što je uèinio u Egiptu ¹⁰i za ono što je uèinio dvojici kraljeva amorejskih koji su vladali s onu stranu Jordana - Sihonu, kralju hešbonskom, i Ogu, kralju bašanskom u Aštarotu. ¹¹Tada nam rekoše naše starješine i svi u našoj zemlji: 'Opskrbite se hranom za put, pođite im u susret i recite im: Vaše smo sluge, sklopite dakle savez s nama.' ¹²Evo našega kruha: vruæ smo ponijeli na put od kuæa svojih kada smo krenuli k vama, a sada je, evo, suh i razdrobljen. ¹³A ovo su vinski mjehovi: nove smo ih nalili, pa su se, evo, veæ poderali; i haljine naše i obuæa veæ su trošni od dalekog puta." ¹⁴I povjerovaše im ljudi po putnoj opskrbi, ne pitajuæi Jahvu što æe im reæi. ¹⁵Jošua uglavi s njima mir i sklopi savez s njima da æe ih poštediti. I glavari se na to zakunu. ¹⁶A poslije tri dana, pošto su sklopili s njima savez, saznalo se da su im susjedi i da žive usred Izraela. ¹⁷Tada krenu Izraelci iz tabora i stignu u njihove gradove, a to su bili Gibeon, Kefira, Beerot i Kirjat Jearim. ¹⁸Ali ih nisu napali sinovi Izraelovi, jer su im se glavari zajednice zakleli Jahvom, Bogom Izraelovim. Ali sva zajednica poèe rogorbiti protiv

glavara. ¹⁹Tada svi glavari rekoše zajednici: "Mi smo im se zakleli Jahvom, Bogom Izraelovim, i zato ih ne smijemo dirati. ²⁰Evo što æemo: pustimo ih da žive, kako nas ne bi stigla srdžba zbog zakletve kojom smo se zakleli." ²¹Još dometnuše glavari: "Neka žive i neka budu drvosjeèe i vodonoše svoj zajednici." Sva zajednica prihvati što rekoše glavari. ²²Jošua pozva Gibeonce i reèe im: "Zašto nas prevariste govoreæi: 'Vrlo smo daleko od vas', kad eto živite usred nas? ²³Zato æe sada na vama biti kletva i nikada neæe nestati meðu vama ropstva: bit æete drvosjeèe i vodonoše za Dom Boga moga." ²⁴Oni odgovore Jošui: "Sa svih strana dolazili su glasovi nama, slugama tvojim, kako je Jahve, Bog tvoj, odredio Mojsiju, sluzi svomu, da æe vam dati svu zemlju i da æe istrijebiti ispred vas sve stanovnike ove zemlje; silno smo se uplašili od vas za svoje živote i zato smo uèinili ovo. ²⁵I sada smo, evo, u tvojim rukama: uèini s nama što misliš da je dobro i pravo." ²⁶A on im je uèinio ovako: izbavio ih iz ruku sinova Izraelovih te ih nisu pobili. ²⁷I od toga dana naredi im Jošua da sijeku drva i nose vodu, sve do danas, za zajednicu i za žrtvenik Jahvin na mjestu koje se god izabere.

Chapter 10

¹ A kad èu jeruzalemski kralj Adoni-Sedek da je Jošua zauzeo Aj i da ga je izruèio "heremu", kletom uništenju, kao što je uèinio s Jerihonom i njegovim kraljem, i da su stanovnici Gibeona uèinili mir s Izraelom i ukljuèili se meðu njih, ²vrlo se uplaši, jer je Gibeon bio znaèajan kao kakav kraljevski grad, veæi od Aja, a svi žitelji njegovi bijahu ratnici. ³Zato jeruzalemski kralj Adoni-Sedek poruèi Hohamu, kralju hebronskom, PIRAMU, kralju jarmutskom, Jafiji, kralju lakiškom, i Debiru, kralju eglonskom: ⁴"Dođite k meni i pomozite mi da udarimo na Gibeon, jer je uèinio mir s Jošuum i Izraelcima!" ⁵Udruži se tada pet kraljeva amorejskih: kralj jeruzalemski, kralj hebronski, kralj jarmutski, kralj lakiški i kralj eglonski; krenu oni i sva njihova vojska, opsjednu grad Gibeon i poènu ga napadati. ⁶Tada Gibeonci poruèiše Jošui u tabor u Gilgalu: "Ne napuštaj svojih slugu, nego se požuri k nama da nas izbaviš i da nam pomogneš, jer su se protiv nas udružili svi amorejski kraljevi koji žive u Gorju." ⁷I pođe Jošua iz Gilgala, a s njim i svi ratnici, sve vrsni junaci. ⁸A Jahve reèe Jošui: "Ne boj se! Ja sam ih predao u tvoje ruke i nijedan od njih neæe se održati pred tobom." ⁹I udari na njih Jošua iznenadno, pošto je svu noæ išao od Gilgala. ¹⁰I smete ih Jahve pred Izraelcima, koji ih teško poraziše kod Gibeona i potjeraše prema strmini kojom se uzlazi u Bet-Horon. Tukli su ih sve do Azeke i do Makede. ¹¹A dok su bježali pred Izraelom uz bethoronsku strminu, bacao je Jahve s neba na njih tuèu kamenja sve do Azeke te su ginuli. I poginulo ih je više od tuèe kamene nego što su ih pobili sinovi Izraelovi svojim maèevima. ¹²Onoga dana kada Jahve predade Amorejce sinovima Izraelovim, obrati se Jošua Jahvi i povièe pred Izraelcima: "Stani, sunce, iznad Gibeona, i mjesec, iznad dola Ajalona!" ¹³I stade sunce i zaustavi se mjesec sve dok se nije narod osvetio neprijateljima svojim. Ne piše li to u knjizi Pravednika? I stade sunce nasred neba i nije se nagnulo k zapadu gotovo cio dan. ¹⁴Nije bilo takva dana ni prije ni poslije da bi se

Jahve odazvao glasu èovjeèjem. Tako je Jahve vojevao za Izraela. ¹⁵Potom se vrati Jošua i sav Izrael s njim u tabor gilgalski.

¹⁶A onih pet kraljeva uteèe i sakri se u peæinu kod Makede. ¹⁷Javiše Jošui: "Otkriveno je pet kraljeva sakrivenih u peæini kod Makede." ¹⁸A Jošua reèe: "Navalite veliko kamenje peæini na otvor i postavite ljude pred nju da je èuvaju. ¹⁹A vi se drugi ne zadržavajte, nego tjerajte svoje neprijatelje i tucite ih s leða; ne dajte im da uðu u svoje gradove, jer ih Jahve, Bog vaš, predade u vaše ruke." ²⁰A kad Jošua i sinovi Izraelovi okonèaše bitku teškim pokoljem - utekla im je samo nekolicina preživjelih u tvrde gradove - ²¹vrati se narod zdrav i èitav k Jošui u tabor u Makedi. I nitko više ni da pisne protiv sinova Izraelovih. ²²Tada reèe Jošua: "Otvorite ulaz u peæinu i odande mi izvedite onih pet kraljeva." ²³I uèine tako, izvedu k njemu iz peæine onih pet kraljeva: kralja jeruzalemskoga, kralja hebronskoga, kralja jarmutskoga, kralja lakiškog i kralja eglonskog. ²⁴A kad ih izvedoše, pozva Jošua sve Izraelce i reèe vojskovoðama koji su ga pratili: "Priðite i stanite svojim nogama na vratove ovih kraljeva." Oni pristupe i stanu im svojim nogama na vratove. ²⁵Reèe Jošua: "Ne bojte se i ne plašite se! Hrabri budite i odlueñi, jer æe tako Jahve uèiniti sa svim vašim neprijateljima s kojima se budete borili." ²⁶Potom Jošua naredi da ih pogube i objese na pet stabala; i visjeli su ondje do veèeri. ²⁷A o zalasku sunèanom zapovjedi Jošua te ih skidoše s drveæa i baciše u istu onu peæinu u koju se bijahu sklonili te na otvor navališe golemo kamenje, koje je i danas ondje. ²⁸Istoga dana zauze Jošua Makedu: udari na grad oštricom maèa i pogubi kralja njegova i sve živo u gradu izruèi "heremu", kletom uništenju, ne puštajuæi da itko utekne. I uèini s kraljem makedskim kao što je uèinio s kraljem jerihonskim. ²⁹Ode zatim Jošua i sav Izrael iz Makede u Libnu i udari na nju. ³⁰I nju Jahve i njena kralja predade u ruke Izraelu, koji oštricom maèa pobi sve živo u njoj; ne poštediti nikoga, a s kraljem Libne uèini što i s kraljem jerihonskim. ³¹Potom ode Jošua i svi Izraelci iz Libne u Lakiš, opsjede ga i napade. ³²Jahve predade Lakiš u ruke Izraela, koji ga osvoji sutradan: pobiše oštricom maèa sve živo u njemu, onako kao što su uèinili s Libnom. ³³Tada ustade Horam, kralj Gezera, da pomogne Lakišu, ali Jošua porazi njega i njegov narod tako te nitko ne preživje. ³⁴Jošua krenu zatim sa svim Izraelcima od Lakiša na Eglon. Opsjedoše grad i napadoše ga. ³⁵Osvojiše ga još istoga dana i pobiše sve oštricom maèa. Sve živo izruèiše kletom uništenju, kako su uèinili s Lakišem. ³⁶Onda Jošua sa svim Izraelom krenu od Eglona na Hebron i napade ga. ³⁷Osvojiše ga i pobiše sve oštricom maèa, kralja i stanovništvo u svim mjestima koja mu pripadaju, ne poštediti nikoga. Uèini s njime kao s Eglonom. Grad sa svim svojim stanovništvom bi izruèen kletom uništenju. ³⁸Napokon krenu Jošua i sav Izrael s njim na Debir i napadoše ga. ³⁹Osvojiše ga i razoriše; kralja njegova i žitelje okolnih mjesta pobiše oštricom maèa. Kletom uništenju izruèiše sve njegovo stanovništvo. Ne poštediti nikoga. I uèini Jošua s Debirom i njegovim kraljem kao što je uèinio s Hebronom i njegovim kraljem, s Libnom i njezinim kraljem. ⁴⁰Tako je Jošua zauzeo sav onaj kraj: Gorje i Negeb, Šefelu i Visoèje - i sve njihove kraljeve. Ne ostavi preživjelih, veæ izruèi kletom uništenju sve što je disalo, kako je zapovjedio Jahve, Bog Izraelov. ⁴¹I pobi ih Jošua sve od Kadeš Barnee do Gaze i sav kraj

Gošen do Gibeona. ⁴²Sve tamošnje kraljeve i zemlje njihove zauze Jošua ujedanput, jer se za Izraela borio Jahve, Bog Izraelov. ⁴³Naposlijetku se Jošua i sav Izrael vratiše u tabor u Gilgalu.

Chapter 11

¹ Kad je sve to čuo Jabin, kralj od Hasora, obavijesti Jobaba, kralja od Madona, i kralja od Šimrona, i kralja od Akšafa, ²i kraljeve na sjeveru, u Gorju, i u Arabi južno od Kinereta, i u Šefeli, i na uzvišicama Dora prema moru; ³Kanaance na istoku i zapadu, Amorejce, Hetite, Perizane i Jebusejce u planinama, Hivijce pod Hermonom u zemlji Misp. ⁴Svi oni izađu sa svim svojim četama, s mnoštvom što ga bijaše kao pijeska na obali morskoj i s mnogim konjima i kolima. ⁵Udruže se, dakle, svi ti kraljevi i utabore se zajedno na vodama Meroma da se bore protiv Izraela. ⁶Tada Jahve reče Jošui: "Ne boj se njih, jer æu sutra u ovo doba učiniti te æ svi biti pobijeni pred Izraelom; konje njihove osakati, a bojna im kola ognjem spali." ⁷Jošua povede na njih sve svoje ratnike, iznenada ih napade na vodama Meroma i udari na njih. ⁸I Jahve ih dade u ruke Izraelcima te ih oni pobiše i protjeraše sve do Velikog Sidona i do Misrefot Majima i do ravnice Mispe na istoku; i poraziše ih tako te nitko ne preživje. ⁹Jošua učini kako mu je Jahve zapovjedio: konje im osakati, a kola im ognjem spali. ¹⁰U to se vrijeme vrati Jošua i zauze Hasor, a njegova kralja pogubi mačem. Hasor je nekada bio glavni grad svima tim kraljevstvima. ¹¹Pobili su sve ostricom mača, izvršujući "herem", kletvu. Ne ostade ništa živo, a Hasor spališe ognjem. ¹²Sve gradove onih kraljeva pokori Jošua i pobi kraljeve ostricom mača, izvršujući "herem", kletvu, kao što je bio zapovjedio Mojsije, sluga Jahvin. ¹³Od ostalih gradova koji se dizahu na svojim brežuljcima Izraelci nisu spalili ni jednoga, osim Hasora, koji spali Jošua. ¹⁴Sav plijen iz tih gradova i stoku razdijeliše sinovi Izraelovi među sobom, a sve ljude pobiše ostricom mača, istrijebiše ih i ni žive duše ne ostade. ¹⁵Sve što Jahve bijaše zapovjedio svome sluzi Mojsiju, zapovjedio je Mojsije Jošui, a Jošua sve izvršio, ne izostavivši ništa od svega što Jahve bijaše zapovjedio Mojsiju. ¹⁶Tako je Jošua zauzeo svu zemlju: Gorje, sav Negeb i svu zemlju Gošen, Šefelu, Arabu, Izraelsko gorje i njegove brežuljke, ¹⁷od gore Halaka, koja se diže prema Seiru, pa do Baal Gada, u ravnici libanonskoj pod gorom Hermonom; zarobio je sve njihove kraljeve, pobio ih i pogubio. ¹⁸Dugo je vremena ratovao Jošua s tim kraljevima. ¹⁹Nije bilo ni jednoga grada koji je sklopio mir s sinovima Izraelovim, osim Hivijaca, koji su živjeli u Gibeonu: sve ih zauzeše ratom. ²⁰Jahve im bijaše otvrdnuo srca te su izašli u boj protiv Izraela i pali pod "herem", kletvu bez smilovanja, da budu istrijebljeni, kako je to Jahve bio zapovjedio Mojsiju. ²¹U ono vrijeme dođe Jošua i istrijebi Anakovce iz Gorja, iz Hebrona, iz Debira, iz Anaba, iz svega gorja Judina i iz svega gorja Izraelova: predade ih "heremu", uništenju, njih i sve njihove gradove. ²²Tako ne ostade nijedan Anakovac u svojoj zemlji sinova Izraelovih, osim u Gazi, u Gatu i Ašdodu. ²³Jošua zauze svu zemlju, kao što je Jahve bio rekao Mojsiju, i dade je u baštinu Izraelu podijelivši je po plemenima. I konačno zemlja počinu od rata.

Chapter 12

¹ Ovo su zemaljski kraljevi što su ih pobijedili Izraelci i osvojili njihovu zemlju s onu stranu Jordana k istoku, od potoka Arnona do gore Hermona, sa svom Arabom na istoku: ²Sihon, kralj amorejski, koji je stolovao u Hešbonu; njegovo se kraljevstvo protezalo od Aroera, koji leži na rubu doline potoka Arnona, sredinom doline i polovinom Gileada pa do potoka Jaboka, gdje je granièilo s Amoncima; ³i na istoku mu bila Araba do Keneretskog mora s jedne strane i sve do Arabskog ili Slanog mora prema Bet Haješimotu; i dalje na jugu do obronaka Pisge. ⁴Međašio s njime Og, kralj bašanski, jedan od posljednjih Refaimaca; stolovao je u Aštarotu i Edreju. ⁵A vladao je gorom Hermonom i Salkom, èitavim Bašanom sve do gešurske i maakadske međe te drugom polovinom Gileada sve do granice Sihona, kralja hešbonskoga. ⁶Mojsije, sluga Jahvin, i sinovi Izraelovi sve su ih pobili i predao je Mojsije, sluga Jahvin, tu zemlju u posjed plemenu Rubenovu i Gadovu plemenu te polovini plemena Manašeova. ⁷A ovo su zemaljski kraljevi što su ih pobijedili Jošua i sinovi Izraelovi s ovu stranu Jordana k zapadu, od Baal Gada u libanonskoj ravnici pa do gore Halaka, koja se diže prema Seiru, a tu je zemlju Jošua dao u baštinu plemenima Izraelovim prema njihovim dijelovima, ⁸u Gorju, u Šefeli, u Arabi i po obroncima, u Pustinji te u Negebu: zemlju hetitsku, amorejsku i kanaansku, perižansku, hivijsku i jebusejsku: ⁹jerihonski kralj, jedan; kralj Aja kod Betela, jedan; ¹⁰jeruzalemski kralj, jedan; hebronski kralj, jedan; ¹¹jarmutski kralj, jedan; lakiški kralj, jedan; ¹²eglonski kralj, jedan; gezerski kralj, jedan; ¹³debirski kralj, jedan; gederski kralj, jedan; ¹⁴hormski kralj, jedan; aradski kralj, jedan; ¹⁵kralj Libne, jedan; adulamski kralj, jedan; ¹⁶makedski kralj, jedan; betelski kralj, jedan; ¹⁷kralj Tapuaha, jedan; heferski kralj, jedan; ¹⁸afeèki kralj, jedan; šaronski kralj, jedan; ¹⁹madonski kralj, jedan; hasorski kralj, jedan; ²⁰šimron-meronski kralj, jedan; ahšafski kralj, jedan; ²¹tanaaèki kralj, jedan; megidski kralj, jedan; ²²kedeški kralj, jedan; kralj Jokneama na Karmelu, jedan; ²³dorski kralj u pokrajini dorskoj, jedan; gojski kralj u Gilgalu, jedan; ²⁴tirški kralj, jedan. U svemu trideset i jedan kralj.

Chapter 13

¹ Kad je Jošua ostario i odmakao u svojim godinama, reèe mu Jahve: "Veæ si star i vremešan, a ostalo je mnogo zemlje da se osvoji. ²Evo podruèja što još preostaju: sve pokrajine filistejske i sva zemlja gešurska; ³od Šihora, što je pred Egiptom, sve do granice Ekrona na sjeveru, a raèuna se kao podruèje Kanaanaca; pet kneževina filistejskih: Gaza, Ašdod, Aškelon, Git i Ekron; zatim Avijci ⁴na jugu. Sva zemlja kanaanska od Are koja pripada Sidoncima, pa do Afeka i do međe amorejske; ⁵onda zemlja Giblijaca i sav Libanon prema istoku, od Baal Gada u podnožju gore Hermona do Lebo Hamata. ⁶Sve stanovnike gorja, od Libanona do Misrefota na zapadu - sve Sidonce otjerat æu ispred sinova Izraelovih. Samo razdijeli Izraelu zemlju u baštinu, kao što sam ti zapovjedio. ⁷Razdijeli, dakle, tu zemlju u baštinu među devet plemena i polovinu plemena

Manašeova." ⁸Druga polovina plemena Manašeova, a s njome pleme Rubenovo i Gadovo, primiše svoju baštinu koju im je predao Mojsije preko Jordana, na istoku. Mojsije, sluga Jahvin, dodijelio im je ovako: ⁹od Aroera, koji se nalazi uz obalu potoka Arnona, i od grada usred doline, svu visoravan od Medebe do Dibona; ¹⁰sve gradove Sihona, kralja amorejskoga, koji je vladao u Hešbonu, sve do međe sinova Amonovih; ¹¹i Gilead, i krajinu gešursku i maakansku sa svom gorom Hermonom, i sav Bašan do Salke; ¹²a u Bašanu sve kraljevstvo Oga, koji je vladao u Aštarotu i Edreju i bio posljednji potomak Refaima. Mojsije ih je pobijedio i protjerao. ¹³Ali sinovi Izraelovi nisu protjerali Gešurce i Maakance, pa tako ostadoše Gešurci i Maakanci usred Izraela sve do današnjega dana. ¹⁴Samo plemenu Levijevu ne dade baštine: Jahve, Bog Izraelov, njegova je baština, kao što je rekao. ¹⁵Mojsije dade plemenu sinova Rubenovih dijelove po njihovim porodicama. ¹⁶Primili su zemlju od Aroera, koji leži uz obalu potoka Arnona, i od grada koji je u sredini doline i svu visoravan kod Medebe; ¹⁷Hešbon sa svim njegovim gradovima koji leže na visoravni: Dibon, Bamot Baal, Bet Baal Meon; ¹⁸Jahas, Kedemot, Mefaat; ¹⁹Kirjatajim, Sibmu i Seret Hašahar na gori iznad doline; ²⁰Bet Peor, Ašdot Hapisgu, Bet Haješimot; ²¹sve gradove na visoravni i sve kraljevstvo Sihona, amorejskog kralja, koji je vladao u Hešbonu. Mojsije ga je pobijedio kao i knezove midjanske: Avija, Rekema, Sura, Hura, Reba, podanike Sihonove, koji su živjeli u toj zemlji; ²²i vraća Bileama, sina Beorova, ubili su sinovi Izraelovi oštricom mača s ostalim žrtvama. ²³Međa sinova Rubenovih bijaše Jordan. To je bila baština sinova Rubenovih po njihovim porodicama: gradovi i sela njihova. ²⁴Onda dade Mojsije plemenu Gadovu, sinovima Gadovim, dijelove po porodicama njihovim. ²⁵Primili su u posjed: Jazer i sve gradove gileadske, polovinu zemlje sinova Amonovih sve do Aroera, nasuprot Rabi, ²⁶i od Hešbona do Ramat Hamispe i Betonima, i od Mahanajima do pokrajine Lo-Debar; ²⁷a u dolini: Bet Haram, Bet Nimru, Sukot i Safon, to jest ostatak kraljevstva Sihona, kralja hešbonskoga; Jordan s obalom sve do kraja Kineretskoga mora, na istočnoj strani Jordana. ²⁸To je baština sinova Gadovih, po njihovim porodicama, gradovi i sela njihova. ²⁹Mojsije je dao dio polovini plemena Manašeova po njegovim porodicama. ³⁰Dobili su u posjed zemlju od Mahanajima, sav Bašan, sve kraljevstvo Oga, kralja bašanskoga, i sva Sela Jairova što su u Bašanu - šezdeset gradova. ³¹A polovina Gileada, Aštarot i Edrej, gradovi kraljevstva Ogova u Bašanu, pripali su sinovima Makira, sina Manašeova, i to polovini sinova Makirovih po njihovim porodicama. ³²Tako je Mojsije bio podijelio baštine na Moapskim poljanama, s druge strane Jordana, istočno od Jerihona. ³³Levijevu plemenu ne dade Mojsije baštine: Jahve, Bog Izraelov, njihova je baština, kao što im je sam rekao.

Chapter 14

¹ Ovo je što su dobili u baštinu sinovi Izraelovi u zemlji kanaanskoj - što su im razdijelili u baštinu svećenik Eleazar i Jošua, sin Nunov, i glavari porodica izraelskih plemena. ²Ždrijebom su razdijelili baštinu, kao što je Jahve odredio preko Mojsija, među devet plemena i polovinu

desetoga plemena. ³Mojsije je odredio baštinu dvama plemenima i polovini desetog plemena s onu stranu Jordana, a levitima nije dao baštine među njima. ⁴Jer bijahu dva plemena sinova Josipovih: Manašeovo i Efrajimovo. A levitima nisu dali dijela u zemlji nego gradove za prebivanje i pašnjake za njihovu stoku i za blago njihovo. ⁵Kako je Jahve zapovjedio Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraelovi pri diobi zemlje. ⁶Sinovi Judini pristupe k Jošui u Gilgalu, a Kaleb, sin Jefuneov, Kenižanin, reče mu: "Ti znaš što je Jahve rekao Mojsiju, òovjeku Božjem, za mene i za tebe u Kadeš Barnei. ⁷Bilo mi je èetrdeset godina kad me posla Mojsije, sluga Jahvin, iz Kadeš Barnee da uhodim zemlju. I donio sam mu izvješæe kako sam najbolje znao. ⁸Braæa koja su pošla sa mnom uplašila su srce naroda, ali sam ja vršio volju Jahve, Boga svojega. ⁹I onoga se dana zakle Mojsije: 'Zemlja kojom je stupala noga tvoja pripast æe tebi i sinovima tvojim u vjeènu baštinu, jer si vršio volju Jahve, Boga mojega.' ¹⁰I vidiš, Jahve me saèuvao u životu, kao što je rekao. Veæ je prošlo èetrdeset i pet godina kako je Jahve to obeæao Mojsiju, dok je Izrael još išao pustinjom; sada mi je osamdeset i pet godina, ¹¹ali sam još i danas snažan kao što sam bio onoga dana kad me Mojsije poslao kao uhodu. Kao nekoæ, i sada je moja snaga u meni, za borbu, da odem i da se vratim. ¹²Daj mi sada ovo gorje, koje mi je Jahve obeæao onoga dana. Sam si èuo onoga dana. Ondje su Anakovci, a i gradovi su im veliki i tvrdi. Ako je Jahve sa mnom, protjerat æu ih, kako je to obeæao Jahve." ¹³Tada ga Jošua blagoslovi i dade Kaleb, sinu Jefuneovu, Hebron u baštinu. ¹⁴Hebron je pripao u baštinu Kaleb, sinu Jefuneovu, Kenižaninu, sve do danas, jer je Kaleb vršio volju Jahve, Boga Izraelova. ¹⁵Hebron se prije zvao Kirjat Arba; a Arba bijaše velik òovjek među Anakovcima. I poèinu zemlja od rata.

Chapter 15

¹ Dio što je pripao plemenu sinova Judinih, po njihovim porodicama, bijaše prema granici edomskoj, na jug do Sinske pustinje, na krajnjem jugu. ²A južna im meða išla od kraja Slanoga mora od zaljeva što je na jugu; ³izlazila je onda južno od Akrabimskog uspona, pružala se preko Sina i uzlazila južno od Kadeš Barnee, prelazila Hesron, penjala se k Adari i odatle okretala prema Karkai, ⁴potom prelazila Asmon i dopirala do Potoka egipatskog i najposlije izbijala na more. To vam je južna meða. ⁵Na istoku je meða bila: Slano more do ušæa Jordana. Sjeverna je meða poèinjala od Slanog mora kod ušæa Jordana. ⁶Odatle je meða uzlazila u Bet-Hoglu, tekla sjeverno uz Bet-Arabu, išla gore na Kamen Bohana, sina Rubenova. ⁷Meða se zatim dizala od Akorske doline prema Debiru, okretala na sjever prema Gelilotu, koji leži naprama Adumimskom usponu, južno od Potoka; dalje je meða prolazila prema vodama En-Šemeša te izlazila kod En-Rogela. ⁸Odatle se preko doline Ben-Hinom s juga dizala k Jebusejskom obronku, to jest k Jeruzalemu. Potom se uspinjala na vrh gore koja prema zapadu gleda na dolinu Hinon i leži na sjevernom kraju doline Refaima. ⁹S vrha te gore zavijala je meða na izvor Neftoah te izlazila prema gradovima u gori Efronu da zatim okrene k Baali, to jest Kirjat Jearimu. ¹⁰Od Baale meða je okretala na zapad

prema gori Seiru i onda, prolazeæi sjeverno od gore Jearima, to jest Kesalona, spuštala se u Bet-Šemeš te išla k Timni. ¹¹Dalje je meða tekla k sjevernom obronku Ekrona, okretala prema Šikronu, prelazila visove Baale, pružala se do Jabneela da konaèno izbije na more. ¹²Zapadna je meða Veliko more s obalom. To su bile zemlje sinova Judinih, unaokolo, po porodicama njihovim. ¹³Kaleb, sin Jefuneov, primi dio meðu sinovima Judinim, kako je Jahve naredio Jošui. Dao mu je Kirjat Arbu, glavni grad sinova Anakovih - Hebron. ¹⁴Kaleb protjera odatle tri sina Anakova: Šešaja, Ahimana i Talmaja, potomke Anakove. ¹⁵Odatle krenu na stanovnike Debira, koji se nekoæ zvao Kirjat Sefer. ¹⁶Tada reèe Kaleb: "Tko pokori i zauzme Kirjat Sefer, dat æu mu svoju kæer Aksu za ženu." ¹⁷Zauze ga Otniel, sin Kenaza, brata Kalebova; i dade mu Kaleb svoju kæer Aksu za ženu. ¹⁸Kad je prišla mužu, on je nagovori da u svoga oca zatraži polje. Ona siðe s magarca, a Kaleb je upita: "Šta hoæeš?" ¹⁹Ona odgovori: "Daj mi blagoslov! Kad si mi dao kraj u Negebu, daj mi i koji izvor vode." I on joj dade Gornje i Donje izvore. ²⁰To je bila baština plemena sinova Judinih po porodicama njihovim. ²¹Meðašni su gradovi plemena sinova Judinih, duž edomske meðe prema jugu, bili: Kabseel, Eder, Jagur; ²²Kina, Dimona, Adada; ²³Kedeš, Hasor Jitnan; ²⁴Zif, Telem, Bealot; ²⁵Novi Hasor, Kirjat Hesron (to jest Hasor); ²⁶Amam, Šema, Molada; ²⁷Hasar Gada, Hešmon, Bet-Pelet; ²⁸Hasar Šual, Beer Šeba s pripadnim podruèjima; ²⁹Baala, Ijim, Esem; ³⁰Eltolad, Kesil, Horma; ³¹Siklag, Madmana, Sansana; ³²Lebaot, Šelhim, En Rimon: svega dvadeset i devet gradova s njihovim selima. ³³U Dolini: Eštaol, Sora, Ašna; ³⁴Zanoah, En Ganim, Tapuah, Haenam; ³⁵Jarmut, Adulam, Soko, Azeka; ³⁶Šaarajim, Aditajim, Hagedera i Gederotajim: èetrnaest gradova s njihovim selima. ³⁷Senan, Hadaša, Migdal-Gad; ³⁸Dilean, Hamispe, Jokteel; ³⁹Lakiš, Boskat, Eglon; ⁴⁰Kabon, Lahmas, Kitliš; ⁴¹Gederot, Bet-Dagon, Naama, Makeda: šesnaest gradova s njihovim selima. ⁴²Libna, Eter, Ašan; ⁴³Jiftah, Ašna, Nesib; ⁴⁴Keila, Akzib i Mareša: devet gradova s njihovim selima. ⁴⁵Ekron s naseljima i selima njegovim; ⁴⁶od Ekrona pa do Mora, sve što se nalazi pokraj Ašdoda, s njihovim selima; ⁴⁷Ašdod s naseljima i selima njegovim, Gaza s naseljima i selima njegovim do Egipatskog potoka i Velikog mora, koje je meða. ⁴⁸A u Gori: Šamir, Jatir, Soko; ⁴⁹Dana, Kirjat Sefer (to je Debir); ⁵⁰Anab, Eštemoa, Anim; ⁵¹Gošen, Holon, Gilo: jedanaest gradova s njihovim selima. ⁵²Arab, Duma, Ešean; ⁵³Janum, Bet-Tapuah, Afeka, ⁵⁴Humta, Kirjat Arba (to jest Hebron), Sior: devet gradova s njihovim selima. ⁵⁵Maon, Karmel, Zif, Juta; ⁵⁶Jizreel, Jokdeam, Zanoah; ⁵⁷Hakajin, Gibeaa, Timna: deset gradova s njihovim selima. ⁵⁸Halhul, Bet-Sur, Gedor; ⁵⁹Maarat, Bet-Anot, Eltekon: šest gradova s njihovim selima. Tekoa, Efrata (to jest Betlehem), Peor, Etan, Kulon, Tatam, Sores, Karem, Galim, Beter, Manah: jedanaest gradova s njihovim selima. ⁶⁰Kirjat Baal (to jest Kirjat Jearim) i Haraba: dva grada s njihovim selima. ⁶¹U pustinji: Bet Haaraba, Midin, Sekaka; ⁶²Hanibšan, Slani grad i En-Gedi: šest gradova s njihovim selima. ⁶³A Jebusejce koji su živjeli u Jeruzalemu nisu mogli protjerati sinovi Judini. Tako su ostali sa sinovima Judinim u Jeruzalemu sve do danas.

Chapter 16

¹ Sinovima Josipovim pripao je ždrijebom posjed: od Jordana kod Jerihona, od Jerihonskih voda na istok, pa pustinjom k Betelskoj gori; ²od Betel-Luza međa se nastavljala područjem Arkijaca do Atarota. ³Potom se spuštala na zapad do jafletske međe, sve do Donjeg Bet-Horona i do Gezera, odakle je izlazila na more. ⁴To je bila baština Josipovih sinova: Manašea i Efrajima. ⁵Područje sinova Efrajimovih po njihovim porodicama bilo je ovo: međa baštine njihove prema istoku išla je od Atrot Adara pa do Gornjega Bet-Horona. ⁶Odatle se pružala do mora ... (išla na) Mikmetat na sjeveru i zavijala dalje na istok prema Taanat Šilu i prolazila s istočne strane do Janoaha. ⁷Od Janoaha spuštala se u Atarot i Naarat i onda, dotičući se Jerihona, udarala na Jordan. ⁸Od Tapuaha išla je ta međa prema zapadu do potoka Kane te izbijala na more. To je bila baština plemena sinova Efrajimovih po njihovim porodicama. ⁹A Efrajimovi su sinovi imali sve te gradove s njihovim selima i još odvojene gradove usred baštine sinova Manašeovih. ¹⁰Ali nisu uspjeli otjerati Kanaanaca koji su živjeli u Gezeru. Tako su Kanaanci ostali među sinovima Efrajimovim do danas, ali im bijaše nametnuta tlaka.

Chapter 17

¹ Ždrijebom je dopao i dio plemenu Manašeovu, jer je Manaše bio prvenac Josipov. Makiru, prvencu Manašeovu, ocu Gileadovu - bijaše on ratnik bez premca - pripade Gilead i Bašan. ²Dobili su svoj dio i ostali sinovi Manašeovi po svojim porodicama: sinovi Abiezerovi, sinovi Helekovi, sinovi Asrielovi; sinovi Šekemovi, sinovi Heferovi i sinovi Šemidini. To su muški potomci Manašea, sina Josipova, po svojim porodicama. ³A Selofhad, sin Hefera, sina Gileada, sina Makira, sina Manašeova, nije imao sinova nego samo kćeri. Evo im imena: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsa. ⁴One dođoše pred svećenika Eleazara i pred Jošuu, sina Nunova, i pred glavare govoreći: "Jahve je zapovjedio Mojsiju da se i nama dade baština među našom braćom." I dadoše im po Jahvinoj zapovijedi baštinu među braćom njihova oca. ⁵Tako je dopalo Manašeu deset dijelova, povrh gileadske i bašanske zemlje, koje su s onu stranu Jordana. ⁶Kćeri Manašeove dobiše baštinu među njegovim sinovima, a zemlja gileadska pripala je drugim sinovima Manašeovim. ⁷Međa je Manašeova išla od Ašera do Mikmetata, koji leži nasuprot Šekemu, a zatim zavijala desno prema Jašibu na izvoru Tapuahu. ⁸Pokrajina Tapuah pripadaše Manašeu, ali sam Tapuah na međi Manašeovoj pripadaše sinovima Efrajimovim. ⁹Međa je silazila do potoka Kane. Južno od potoka bili su i ovi gradovi što su Efrajimovim sinovima pripadali između Manašeovih gradova; a zemlja se Manašeova nalazila na sjeveru i izbijala na more. ¹⁰Područje s juga pripadalo je Efrajimu, na sjeveru Manašeu, a more im bi međa; na sjeveru su graničili s Ašerom, a s Jisakarom na istoku. ¹¹Manašeu pripadahu u Jisakaru i Ašeru: Bet-Šean sa svojim selima, Jibleam sa svojim selima, stanovnici Dora sa svojim selima, stanovnici En-Dora sa svojim selima, stanovnici Taanaka sa

svojim selima, stanovnici Megida sa svojim selima; dakle: tri područja. ¹²Ali Manaševci sinovi nisu mogli osvojiti te gradove i zato su Kanaanci ostali u tom kraju. ¹³Ali kad su ojačali sinovi Izraelovi, nametnuše Kanaancima tlaku, ali ih nisu uspjeli protjerati. ¹⁴Obrate se tada Josipovi sinovi Jošui i upitaju: "Zašto si nam dao u baštinu prema jednom ždrijebu, samo jedan dio, kad smo mnogobrojni i Jahve nas dosad blagoslivljao?" ¹⁵Jošua im odgovori: "Kad ste narod mnogobrojan, pođite u šumu i krèite ondje sebi zemlje u periškoj i refaimskoj krajini, ako vam je pretijesna gora Efrajimova." ¹⁶A sinovi Josipovi rekoše: "Gora nam ova neæe biti dosta, a svi Kanaanci koji žive u ravnici imaju željezna kola, oni što su u Bet-Šeanu i selima njegovim i oni koji su u dolini jizreelskoj." ¹⁷Tada odgovori Jošua domu Josipovu, i Efrajimu i Manašeu: "Vi ste brojan narod i imate silnu snagu. Zato neæeš dobiti samo jedan ždrijeb: ¹⁸neka gora bude tvoja. Ako je šumovita, iskrèi je pa æe obronci biti posjed doma tvoga. Istjerat æeš sigurno Kanaance ako i imaju željezna kola, ako i jesu jaki."

Chapter 18

¹ Sabrala se zajednica sinova Izraelovih u Šilo, i ondje razapeše Šator sastanka. Sva im se zemlja pokorila. ²Ali ostade među sinovima Izraelovim još sedam plemena koja nisu primila svoje baštine. ³Tada im reèe Jošua: "Dokle æete oklijevati da pođete i zaposjednete zemlju koju vam je dao Jahve, Bog vaših otaca? ⁴Izaberite po tri èovjeka iz svakoga plemena, a ja æu ih poslati da popišu svu zemlju za diobu. Kad se vrate k meni, ⁵razdijelit æu zemlju na sedam dijelova. Neka Juda ostane na svome području na jugu, a Josipov dom neka ostane u svome kraju na sjeveru. ⁶A vi raspišite zemlju na sedam dijelova i donesite mi amo da bacim ždrijeb za vas ovdje pred Jahvom, Bogom našim. ⁷Leviti neæe imati dijela među vama jer je sveæeništvo Jahvino njihova baština; a Gad, Ruben i polovina plemena Manaševci primili su svoju baštinu na istoènoj strani Jordana - onu koju im je dao Mojsije, sluga Jahvin." ⁸Spreme se ti ljudi na put, a Jošua zapovjedi onima koji su pošli popisati zemlju: "Idite i obiđite svu zemlju i opišite je, pa se onda vratite k meni da bacim ždrijeb ovdje pred Jahvom u Šilu." ⁹Odoše oni ljudi, prođoše zemljom i u knjigu popisaše sve gradove u sedam dijelova, pa se vratiše k Jošui u tabor u Šilu. ¹⁰A Jošua baci za njih ždrijeb u Šilu pred Jahvom i ondje razdijeli Jošua zemlju sinovima Izraelovim po njihovim dijelovima plemenskim. ¹¹I pade ždrijeb na pleme sinova Benjaminovih po njihovim porodicama: utvrdi se da je njihov dio između dijela sinova Judinih i sinova Josipovih. ¹²Sjeverna im se međa protezala od Jordana te išla uza sjeverni obronak Jerihona, uspinjala se sa zapada na goru i završavala se u pustinji Bet-Avenu. ¹³Odatle je išla k Luzu, k južnom obronku Luza, to jest Betela; spuštala se zatim u Atrot-Adar, kraj brda koje je južno od Donjeg Bet-Horona. ¹⁴Međa se dalje savijala i okretala sa zapada prema jugu, od gore koja se diže nasuprot Bet-Horonu s juga, i svršavala se kod Kirjat Baala, danas Kirjat Jearima, grada sinova Judinih. To je zapadna strana. ¹⁵Južna se strana poèinjala od granice Kirjat Jearima, pa se pružala na zapad k vrelu Neftoahu; ¹⁶potom se spuštala međa do

kraja gore koja je prema dolini Ben-Hinomu, na sjeveru refaimske nizine, silazila zatim u dolinu Hinom uz Jebusejski obronak i dosegla do izvora Rogela. ¹⁷Zatim se savijala od sjevera te izlazila na En-Šemeš i doticala Gelilot, koji se diže prema Adumimskom usponu, i silazila na Kamen Bohana, sina Rubenova. ¹⁸Prolazila je zatim obronkom sa sjeverne strane prema Bet-Haarabi i silazila do Arabe. ¹⁹Dalje je tekla međa uz obronak Bet-Hogle prema sjeveru i svršavala se na sjevernom Jeziku Slanog mora, do južnog kraja Jordana. To je južna međa. ²⁰Jordan je pak bio međa s istočne strane. To je baština sinova Benjaminovih, s njihovim međama unaokolo po porodicama njihovim. ²¹Gradovi plemena sinova Benjaminovih po porodicama njihovim jesu: Jerihon, Bet-Hogla, Emek Kesis; ²²Bet-Haaraba, Samarajim, Betel; ²³Avim, Para, Ofra; ²⁴Kefar Haamona, Ofni i Gaba: dvanaest gradova s njihovim selima. ²⁵Gibeon, Rama, Beerot; ²⁶Mispe, Kefira i Mosa; ²⁷Rekem, Jirpeel, Tarala; ²⁸Sela Haelef, Jebus (to je Jeruzalem), Gibat i Kirjat: èetnaest gradova s njihovim selima. To je baština sinova Benjaminovih po porodicama njihovim.

Chapter 19

¹ Drugi ždrijeb izađe za Šimuna, za pleme sinova Šimunovih po porodicama njihovim: njihova je baština bila usred sinova Judinih. ²Dodijeljena im je kao baština: Beer Šeba, Šeba, Molada; ³Hasar Šual, Bala, Esem; ⁴Eltolad, Betul, Horma, ⁵Siklag, Bet-Hamarkabot, Hasar Susa, ⁶Bet-Lebaot i Šaruhen: trinaest gradova i njihova sela. ⁷Ajin, Rimon, Eter i Ašan: èetiri grada s njihovim selima. ⁸I sva naselja što su oko tih gradova, do Baalat Beera, Ramat Negeba. To je baština plemena sinova Šimunovih po porodicama njihovim. ⁹Baština je sinova Šimunovih bila od dijela sinova Judinih, jer dio dodijeljen sinovima Judinim bijaše za njih prevelik. Zato su sinovi Šimunovi dobili svoju baštinu usred njihova područja. ¹⁰Treæi ždrijeb izađe za sinove Zebulunove po porodicama njihovim: njihovo je područje sezalo do Sarida, ¹¹odakle im se međa na zapadu penjala do Marale, doticala Dabešet i dopirala do potoka koji je nasuprot Jokneamu. ¹²Od Sarida je međa okretala prema istoku, sve do međe Kislot Tabora, odakle je izlazila do Dabrata i uspinjala se do Jafije. ¹³A odatle je išla opet prema istoku, na Git Hefer i na Ita Kasin, izlazila na Rimon i vraæala se do Nee. ¹⁴Onda je okretala sa sjevera oko Hanatona i završavala se u dolini Jiftah-Elu. ¹⁵Pa Katat, Nahalal, Šimron, Jidalu i Betlehem: dvanaest gradova s njihovim selima. ¹⁶To je bila baština sinova Zebulunovih po porodicama njihovim: ti gradovi s njihovim selima. ¹⁷Èetvrti je ždrijeb izašao za Jisakara, za sinove Jisakarove po njihovim porodicama. ¹⁸A posjed im je bio: Jizreel, Hakesulot, Šunem; ¹⁹Hafarajim, Šion, Anaharat; ²⁰Harabit, Kišjon, Ebes; ²¹Remet i En-Ganim, En-Hada i Bet-Pases. ²²Potom međa dotièe Tabor, Šahasimu i Bet-Šemeš i izlazi na Jordan: šesnaest gradova s njihovim selima. ²³To je baština plemena sinova Jisakarovih po porodicama njihovim: ti gradovi s njihovim selima. ²⁴Peti ždrijeb iziđe za pleme sinova Ašerovih po njihovim porodicama. ²⁵Njihova je zemlja bila: Helkat, Hali, Beten, Akšaf, ²⁶Alamelek, Amad, Mišal. Na zapadu je međa doticala Karmel i Šihor Libnat. ²⁷Zatim je okretala prema sunèanom

istoku do Bet-Dagona i doticala se Zebuluna i doline Jiftahela sa sjevera; protezala se dalje Bet-Haemekom i Neielom i dosezala slijeva Kabul, ²⁸pa Abdon, Rehob, Hamon i Kanu sve do Velikog Sidona. ²⁹Međa je tada zavijala prema Rami i do tvrdoga grada Tira te je okretala prema Hosi i izlazila na more. Obuhvaćala je Mehaleb, Akzib, ³⁰Ako, Afek i Rehob: dvadeset i dva grada s njihovim selima. ³¹To je baština plemena sinova Ašerovih po porodicama njihovim: ti gradovi i njihova sela. ³²Šesti ždrijeb izađe za sinove Naftalijeve po njihovim porodicama. ³³Njihova međa ide od Helefa i od Hrasta u Saanimu, od Adami Hanekeba i Jabneela do Lakuma i izbija na Jordan. ³⁴Potom međa okreće na zapad k Aznot Taboru i pruža se odande prema Hukoku; na jugu se dotiče Zebuluna, na zapadu Ašera, na istoku Jordana. ³⁵Utvršeni gradovi bijahu Hasidim, Ser, Hamat, Rakat, Kineret; ³⁶Adama, Rama, Hasor, ³⁷Kedeš, Edrej, En-Hasor; ³⁸Jiron, Migdal-El, Horem, Bet-Anat, Bet-Šemeš: devetnaest gradova s njihovim selima. ³⁹To je baština plemena Naftalijevih sinova po porodicama njihovim: ti gradovi i njihova sela. ⁴⁰Izađe sedmi ždrijeb za pleme sinova Danovih po porodicama njihovim. ⁴¹Područje baštine njihove bilo je: Sora, Eštaol, Ir Šemeš, ⁴²Šaalabin, Ajalon, Jitla, ⁴³Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴Elteke, Gibeton, Baalat, ⁴⁵Jehud, Bene-Berak, Gat-Rimon, ⁴⁶Me-Hajarkon i Harakon s područjem prema Jafi. ⁴⁷Ali područje sinova Danovih bilo je za njih pretijesno; zato udare Danovi sinovi na Lešem, osvoje ga i sve pobiju oštricom mača; zaposjednu grad, nastane se u njemu i Lešem prozovu Dan, po imenu Dana, oca svoga. ⁴⁸To je baština plemena sinova Danovih po porodicama njihovim: ti im gradovi i sela njihova. ⁴⁹Kada završe diobu zemlje ždrijebom i utvrde njezine međe, dadu Izraelci Jošui, sinu Nunovu, baštinu u svojoj sredini. ⁵⁰Po zapovijedi Jahvinoj dali su mu grad koji je sebi želio: Timnat-Serah u Efrajimovoj gori; on utvrdi taj grad i nastani se u njemu. ⁵¹To su baštine koje su svećenik Eleazar i Jošua, sin Nunov, i glavari izraelskih plemena podijelili ždrijebom među plemena izraelska u Šilu, pred Jahvom, na vratima Šatora sastanka. Tako je završena razdioba zemlje.

Chapter 20

¹ Jahve reče Jošui: ²"Kaži sinovima Izraelovim i reci im: 'Određite sebi gradove-utočišta za koje sam vam govorio preko Mojsija, ³da bi onamo mogao pobjeći ubojica koji nehotice ubije koga i da vam budu utočišta od krvnoga osvetnika. ⁴Ako ubojica utekne u koji od tih gradova, neka stane pred gradska vrata i neka starješinama toga grada iznese svoju stvar. Oni neka ga prime u svoj grad i odrede mu mjesto gdje će prebivati među njima. ⁵Ako ga krvni osvetnik progoni, ne smiju izručiti ubojicu u njegove ruke: tóa nehotice je ubio svoga bližnjega, a ne iz mržnje. ⁶Ubojica neka ostane u tom gradu sve dok ne stupi pred sud zajednice ili do smrti velikoga svećenika koji bude u ono vrijeme. Tada neka se ubojica vrati i neka ode u svoj grad i svome domu - u grad iz kojega je utekao.'" ⁷I posvete Kedeš u Galileji, u Naftalijevoj gori; Šekem u Efrajimovoj gori; Kirjat-Arbu, to jest Hebron, u Judinoj gori. ⁸S druge strane Jordana, istočno od Jerihona, odrede Beser u pustinji, u ravnici plemena Rubenova, i Ramot u Gileadu od plemena Gadova, i Golan u

Bašanu od plemena Manašeova. ⁹To su bili gradovi određeni svim Izraelcima i došljacima koji borave među njima: ovamo je mogao uteći svaki koji nehotice drugoga ubije, a da sam ne pogine od osvetničke ruke dok ne izađe na sud, pred zajednicu.

Chapter 21

¹ Pođoše tada glavari levitskih obitelji k svećeniku Eleazaru i Jošui, sinu Nunovu, i plemenskim glavarima Izraela. ²I rekoše im u Šilu, u zemlji kanaanskoj: "Jahve je zapovjedio preko Mojsija da nam se dadu gradovi gdje ćemo živjeti i pašnjaci oko njih za našu stoku." ³Izraelci dadoše levitima od svoje baštine, po zapovijedi Jahvinoj, ove gradove s njihovim pašnjacima. ⁴Iziđe, dakle, ždrijeb za porodice Kehatove: levitima, potomcima svećenika Arona, pripade trinaest gradova od plemena Judina, Šimunova i Benjaminova; ⁵ostalim sinovima Kehatovim pripalo je ždrijebom po porodicama deset gradova od plemena Efrajimova i Danova i od polovine plemena Manašeova. ⁶Sinovi Geršonovi dobiše po porodicama trinaest gradova od plemena Jisakarova, Ašerova i Naftalijeva i od polovine plemena Manašeova u Bašanu. ⁷Merarijevim sinovima po njihovim porodicama pripalo je dvanaest gradova od plemena Rubenova, Gadova i Zebulunova. ⁸Tako Izraelci ždrijebom dodijeliše levitima te gradove s pašnjacima, kako bijaše zapovjedio Jahve preko Mojsija. ⁹Od plemena sinova Judinih i od plemena sinova Šimunovih dodijeljeni su bili ovi gradovi koji se poimence navode: ¹⁰sinovima Aronovim u levitskim porodicama Kehatovim, jer je prvi ždrijeb bio za njih, ¹¹pripade Kirjat-Arba, glavni grad Anakovaca, to jest Hebron, u Judinoj gori, s pašnjacima unaokolo. ¹²Ali polja oko toga grada sa selima unaokolo bila su veće dana u baštinu Kalebua, sinu Jefuneovu. ¹³Sinovima svećenika Arona pripade grad-utočište Hebron s pašnjacima i Libna s pašnjacima; ¹⁴Jatir s pašnjacima, Eštemoa s pašnjacima, ¹⁵Holon s pašnjacima, Debir s pašnjacima, ¹⁶Ašan s pašnjacima, Juta s pašnjacima, Bet-Šemeš s pašnjacima. Dakle, devet gradova od ona dva plemena. ¹⁷Od plemena Benjaminova: Gibeon s pašnjacima, Geba s pašnjacima, ¹⁸Anatot s pašnjacima, Almon s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ¹⁹Tako su svećenici, sinovi Aronovi, dobili svega trinaest gradova s njihovim pašnjacima. ²⁰Ostalim levitima u porodicama sinova Kehatovih ždrijebom su pripali gradovi plemena Efrajimova. ²¹Dali su im grad-utočište Šekem s pašnjacima njegovim na Efrajimovoj gori, zatim Gezer s pašnjacima, ²²Kibsajim s pašnjacima, Bet-Horon s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ²³Od plemena Danova dobili su: Elteku s pašnjacima i Gibeton s pašnjacima, ²⁴Ajalon s pašnjacima i Gat-Rimon s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ²⁵Od polovine plemena Manašeova: Tanak s pašnjacima i Jibleam s pašnjacima. Dakle, dva grada. ²⁶U svemu: deset su gradova s pašnjacima dobile porodice ostalih sinova Kehatovih. ²⁷Geršonovim sinovima, porodicama levitskim, dadoše od polovine plemena Manašeova grad-utočište Golan u Bašanu i Aštarot s njihovim pašnjacima. Dakle, dva grada. ²⁸Od plemena Jisakarova: Kišon s pašnjacima, Dabrat s pašnjacima, ²⁹Jarmut s pašnjacima i En-Ganim s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ³⁰Od plemena Ašerova: Mišal s pašnjacima, Abdon s pašnjacima, ³¹Helkat s pašnjacima

i Rehob s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ³²Od plemena Naftalijeva: grad-utočište Kedeš u Galileji s pašnjacima, Hamot Dor s pašnjacima i Kartan s pašnjacima. Dakle, tri grada. ³³Svega Geršonovih gradova po porodicama njihovim bijaše trinaest gradova s pašnjacima. ³⁴Porodicama sinova Merarijevih, preostalim levitima, dali su od plemena Zebulunova: Jokneam s pašnjacima, Kartu s pašnjacima, ³⁵Rimon s pašnjacima, Nahalal s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ³⁶S onu stranu Jordana od plemena Rubenova dadoše im grad-utočište Beser s pašnjacima na pustinjskoj visoravni, Jahas s pašnjacima, ³⁷Kedemot s pašnjacima, Mefaat s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ³⁸Od plemena Gadova: grad-utočište Ramot u Gileadu s pašnjacima, Mahanajim s pašnjacima, ³⁹Hešbon s pašnjacima, Jazer s pašnjacima. Dakle, četiri grada. ⁴⁰U svemu bijaše dodijeljeno ždrijebom porodicama sinova Merarijevih, preostalim levitima, dvanaest gradova. ⁴¹Tako usred baštine sinova Izraelovih bijaše četrdeset i osam levitskih gradova s pašnjacima. ⁴²Svaki je taj grad imao pašnjake unaokolo. Tako je bilo sa svima spomenutim gradovima. ⁴³Tako je Jahve predao Izraelcima svu zemlju za koju se zakleo da će je dati ocima njihovim. Primili su je u posjed i nastanili se u njoj. ⁴⁴I dade im Jahve da otpočinu u miru na svim međama, kako se bijaše zakleo njihovim ocima. Nitko im od njihovih neprijatelja ne bijaše kadar odoljeti. Sve im je njihove neprijatelje predao Jahve u ruke. ⁴⁵Od svih obećanja što ih je Jahve dao domu Izraelovu nijedno ne osta neispunjeno. Sve se ispunilo.

Chapter 22

¹ Tada sazove Jošua sinove Rubenove i Gadove i polovinu plemena Manašeova ²i reče im: "Izvršili ste sve što vam je Mojsije, sluga Jahvin, zapovjedio i poslušali ste me u svemu što sam vam zapovjedio. ³Niste ostavili svoje braće unatoč dugom vojevanju do današnjega dana i vršili ste vjerno zapovijedi Jahve, Boga svojega. ⁴Sada je Jahve, Bog vaš, dao mir braći vašoj, kako im bijaše obećao. Vratite se sada u svoje šatore, u zemlju koju vam je dao Mojsije, sluga Jahvin, u baštinu s onu stranu Jordana. ⁵Samo pazite da vršite zapovijedi i Zakon što vam ga dade Mojsije, sluga Jahvin: da ljubite Jahvu, Boga svojega, da uvijek idete putovima njegovim, da čuvate zapovijedi njegove, da se držite uz njega i da mu služite svim srcem i svom dušom." ⁶I blagoslovi ih Jošua i otpusti, a oni se zatim vrate u svoje šatore. ⁷Mojsije bijaše jednoj polovini plemena Manašeova dao baštinu u Bašanu; a drugoj polovini dade je Jošua usred njihove braće zapadno od Jordana. Otpuštajući ih u njihove šatore, Jošua ih blagoslovi. ⁸I reče im: "Vratite se u svoje šatore s velikim blagom i s mnogom stokom, sa srebrom, zlatom, tučem, željezom i haljinama u izobilju i podijelite plijen od neprijatelja svojih s braćom svojom." ⁹Vratiše se sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manašeova; odoše od sinova Izraelovih iz Šila u zemlji kanaanskoj da krenu u zemlju gileadsku, na svoju baštinu koju su zaposjeli, kako im je zapovjedio Jahve preko Mojsija. ¹⁰Kad su stigli do jordanškog područja u zemlji kanaanskoj, podigoše sinovi Rubenovi, sinovi Gadovi i polovina plemena Manašeova žrtvenik na Jordanu, žrtvenik velik, izdaleka se vidio. ¹¹Āuli

Izraelci gdje se govori: "Evo, sinovi Rubenovi, sinovi Gadovi i polovina plemena Manašeova podigoše žrtvenik prema zemlji kanaanskoj, kod Jordana, na izraelskoj strani." ¹²Na to se skupi sva zajednica sinova Izraelovih u Šilu da pođu u boj na njih. ¹³Izraelci sinovima Rubenovim, sinovima Gadovim i polovini plemena Manašeova u gileadsku zemlju poslaše Pinhasa, sina svećenika Eleazara, ¹⁴i s njime deset knezova, po jednoga rodovskog glavara od svakoga plemena Izraelova, a svaki je od njih bio glavar obitelji među tisućama porodica Izraelovih. ¹⁵I kad oni dođoše k sinovima Rubenovim, sinovima Gadovim i polovini plemena Manašeova u zemlju gileadsku, rekoše im: ¹⁶"Evo što veli sva zajednica Jahvina: 'Što znači nevjera koju činite protiv Jahve, Boga Izraelova? Zašto se odvrđete danas od Jahve i, podigavši žrtvenik, zašto se bunite protiv Jahve?' ¹⁷Zar vam nije dosta zločina iz Peora, od kojega se nismo očistili do dana današnjega i zbog kojega je došao pomor na zajednicu Jahvinu? ¹⁸Ako se danas odvrćete od Jahve i bunite se danas protiv njega, neće li se sutra izliti njegov gnjev na svu zajednicu Izraelovu? ¹⁹Ili vam je možda zemlja vaše baštine nečista? Onda prijdite u zemlju baštine Jahvine, u kojoj je Jahvino Prebivalište, i prebivajte među nama. Ali se ne bunite protiv Jahve i ne bunite se protiv nas dižući sebi žrtvenik mimo žrtvenik Jahve, Boga našega. ²⁰Nije li se Akan, Zerahov sin, sam ogriješio o 'herem' te se oborila srdžba na svu zajednicu Izraelovu? Zar nije umro zbog krivice svoje?" ²¹Tada odgovoriše sinovi Rubenovi, sinovi Gadovi i polovina plemena Manašeova govoreći plemenskim glavarima Izraelovim: ²²"Bog, Bog Jahve, Bog nad bogovima, Jahve zna i neka zna Izrael: ako je to bila pobuna ili nevjernost prema Jahvi, neka nam uskrati svoju pomoć danas; ²³ako smo podigli žrtvenik da se odvrđemo od Jahve i da prinosimo žrtve paljenice, prinosnice i žrtve prièesnice, neka nam onda sudi Jahve! ²⁴Učinismo to od brige i skrbi i rekosmo: 'Jednoga će dana sinovi vaši reći našima: Što vam je zajedničko s Jahvom, Bogom Izraelovim?' ²⁵Zar nije, sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi, postavio Jahve između vas i nas među našu - Jordan? Vi nemate dijela s Jahvom.' I tako bi sinovi vaši mogli učiniti da se sinovi naši odvrte te ne štuju Jahvu. ²⁶Zato smo rekli: 'Podignimo žrtvenik, ali ne za žrtve paljenice niti za klanice, ²⁷nego da bude svjedočanstvo između nas i vas, među potomcima našim, da želimo služiti Jahvi paljenicama, klanicama i prièesnicama. Tako da ne mognu jednom vaši sinovi reći našima: Nemate dijela s Jahvom.' ²⁸Ako bi kada tako rekli nama i potomcima našim, mogli bismo odgovoriti: 'Pogledajte slog žrtvenika Jahvina što su ga podigli oci naši ne za žrtve paljenice ni klanice, nego za svjedočanstvo između nas i vas.' ²⁹Nije nam ni na kraj pameti pomisao da se bunimo protiv Jahve i da se odvrćemo od njega dižući žrtvenik za žrtve paljenice, prinosnice i klanice, mimo žrtvenik Jahve, Boga našega, koji je pred njegovim Prebivalištem!"

³⁰Kad svećenik Pinhas, knezovi zbora i glavari izraelskih plemena koji su bili s njim čuše riječi koje im rekoše sinovi Gadovi, sinovi Rubenovi i sinovi Manašeovi, umiriše se. ³¹Tada svećenik Pinhas, sin Eleazarov, odgovori sinovima Rubenovim, sinovima Gadovim i sinovima Manašeovim: "Spoznali smo sada da je Jahve među nama, jer mu se niste iznevjerili: tako ste sačuvali sinove Izraelove od kazne Jahvine." ³²Svećenik Pinhas, sin Eleazarov, i knezovi odoše od sinova Rubenovih i sinova Gadovih i vratiše se iz zemlje gileadske u kanaansku k sinovima Izraelovim i

kazaše im odgovor. ³³Izraelovim sinovima bijaše drag taj odgovor: hvalili su Boga i odustali su od nauma da udare na njih i da opustoše zemlju u kojoj su živjeli sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi. ³⁴Sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi nazvali su žrtvenik "Ed" - "Svjedoèanstvo", jer rekoše: "To je svjedoèanstvo meðu nama: Jahve je Bog."

Chapter 23

¹ Proteklo je mnogo dana kako je Jahve dao Izraelu da otpoèine od svih neprijatelja unaokolo. I Jošua bijaše ostario, zašao u godine. ²Dozva zato Jošua sve Izraelce, starješine, glavare, suce i upravitelje njihove i reèe im: "Ostario sam i odmakao u godinama. ³Vi ste bili svjedoci svega što je Jahve, Bog vaš, pred vašim oèima uèinio svim narodima radi vas: Jahve, Bog vaš, borio se za vas. ⁴Vidite, razdijelio sam ždrijebom u baštinu vašim plemenima sve narode koji su ostali i sve one narode koje sam istrijebio od Jordana do Velikog mora na zapadu. ⁵Jahve, Bog vaš, sam æ ih goniti ispred vas i otjerat æ ih ispred vas i zaposjest æete njihovu zemlju, kao što vam je obeæao Jahve, Bog vaš. ⁶Budite, dakle, postojani i sve èvršæi u tome da èuvate i vršite sve što je napisano u Knjizi zakona Mojsijeva i da ne odstupite od toga ni desno ni lijevo. ⁷Ne miješajte se s tim narodima koji ostadoše meðu vama; i ne spominjite imena njihovih bogova niti se kunite njima; nemojte im služiti i ne klanjajte se njima. ⁸Nego se držite Jahve, Boga svoga, kako ste èinili do danas. ⁹Jahve je protjerao ispred vas velike i moæne narode i nitko se nije do danas mogao održati pred vama. ¹⁰Jedan je od vas tjerao pred sobom tisuæu, jer se Jahve, Bog vaš, borio za vas, kao što vam je obeæao. ¹¹Brižno pazite da ljubite Jahvu, Boga svojega, jer se radi o vašem životu. ¹²Jer ako se odmetnete i prionete uz ostatak onih naroda koji preostaše meðu vama i s njima se povežete tazbinom i pomiješate se s njima i oni s vama, ¹³znajte dobro da æ Jahve, Bog vaš, prestati goniti te narode ispred vas; oni æ vam postati zamka i mreža, bit æ biè bokovima vašim i trnje oèima vašim, sve dok se ne iselite iz ove dobre zemlje koju vam daje Jahve, Bog vaš. ¹⁴Evo, ja kreæem danas na put kojim je svima poæi. Spoznajte i priznajte svim srcem svojim i svom dušom svojom: ni jedno od svih obeæanja koja vam je dao Jahve, Bog vaš, nije ostalo neispunjeno. ¹⁵I kao što vam se ispunilo svako obeæanje što vam ga je dao Jahve, Bog vaš, tako æ Jahve ispuniti i svaku prijetnju dok vas ne izbriše s lica ove dobre zemlje koju vam je dao Jahve, Bog vaš. ¹⁶Ako prekršite Savez koji je Jahve, Bog vaš, sklopio s vama; ako budete služili drugim bogovima i klanjali se njima, buknut æ gnjev Jahvin na vas i nestat æ vas ubrzo iz dobre zemlje koju vam je Jahve dao."

Chapter 24

¹ Jošua potom sabra sva plemena Izraelova u Šekem; i sazva starješine Izraelove, glavare, suce i upravitelje njihove i oni stadoše pred Bogom. ²Tada reče Jošua svemu narodu: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Nekoæ su oci vaši, Terah, otac Abrahamov i Nahorov, živjeli s onu stranu Rijeke i služili drugim bogovima. ³Ali sam ja uzeo oca vašega Abrahama s one strane Rijeke i proveo ga kroza svu zemlju kanaansku, umnožio mu potomstvo i dao mu Izaka. ⁴Izaku dadoh Jakova i Ezava. Ezavu sam dao goru Seir u posjed. Jakov i sinovi njegovi otišli su u Egipat. ⁵Tada sam poslao Mojsija i Arona i udario sam Egipat kaznama koje sam uèinio u njemu i tada sam vas izveo. ⁶Izveo sam oce vaše iz Egipta i stigli su na more; Egipæani su progonili vaše oce bojnim kolima i konjanicima sve do Mora crvenoga. ⁷Zavapili su tada Jahvi i on je razvukao gustu maglu između njih i Egipæana i naveo ih u more koje ih je prekrilo. Vidjeli ste svojim oèima što sam uèinio Egipæanima; zatim ste ostali dugo vremena u pustinji. ⁸Nato sam vas uveo u zemlju Amorejaca, koji žive s onu stranu Jordana. Zaratiše s vama i ja ih dadoh u vaše ruke; uzeli ste u baštinu zemlju njihovu jer sam ih ja ispred vas uništio. ⁹Tada se digao moapski kralj Balak, sin Siporov, da ratuje s Izraelom i on pozva Bileama, sina Beorova, da vas prokune. ¹⁰Ali ja ne htjedoh poslušati Bileama: morade vas on i blagosloviti, i spasih vas iz njegove ruke. ¹¹Onda ste prešli preko Jordana i došli u Jerihon, ali su glavari Jerihona povelili rat protiv vas - kao i Amorejci, Perizani, Kanaanci, Hetiti, Girgašani, Hivijci i Jebusejci - ali sam ih ja predao u vaše ruke. ¹²Pred vama sam poslao stršljene koji su ispred vas tjerali dva kralja amorejska: nemaš što zahvaliti svome maèu ni svome luku. ¹³Dao sam vam zemlju za koju se niste trudili i gradove koje niste gradili i u njima se nastaniste; i vinograde vam dadoh i maslinike koje niste sadili, a danas vas hrane.' ¹⁴I zato se sada bojte Jahve i služite mu savršeno i vjerno! Uklonite bogove kojima su služili oci vaši s onu stranu Rijeke i u Egiptu i služite Jahvi! ¹⁵Međutim, ako vam se ne sviđa služiti Jahvi, onda danas izaberite kome æete služiti: možda bogovima kojima su služili vaši oci s onu stranu Rijeke ili bogovima Amorejaca u èijoj zemlji sada prebivate. Ja i moj dom služiti æemo Jahvi." ¹⁶Narod odgovori: "Daleko neka je od nas da ostavimo Jahvu a služimo drugim bogovima. ¹⁷Jahve, Bog naš, izveo je nas i naše oce iz Egipta, iz doma robovanja, i on je pred našim oèima uèinio velika èudesna i èuvao nas cijelim putem kojim smo išli i među svim narodima kroz koje smo prolazili. ¹⁸Još više: Jahve je ispred nas protjerao sve narode i Amorejce, koji su živjeli u ovoj zemlji. I mi æemo služiti Jahvi jer je on Bog naš." ¹⁹Tada reče Jošua narodu: "Vi ne možete služiti Jahvi, jer je on Bog sveti, Bog ljubomorni, koji ne može podnijeti vaših prijestupa ni vaših grijeha. ²⁰Ako ostavite Jahvu da biste služili tuđim bogovima, okrenut æe se protiv vas i uništiti æe vas, pošto vam je bio dobro èinio." ²¹A narod odgovori Jošui: "Ne, mi æemo služiti Jahvi!" ²²Na to æe Jošua narodu: "Sami ste protiv sebe svjedoci da ste izabrali Jahvu da mu služite." Odgovoriše mu: "Svjedoci smo." ²³"Maknite, dakle, tuđe bogove koji su među vama i priklonite svoja srca Jahvi, Bogu Izraelovu." ²⁴Odgovori narod Jošui: "Služiti æemo Jahvi, Bogu svojemu, i glas æemo njegov slušati." ²⁵Tako sklopi Jošua toga dana Savez s narodom i utvrdi mu uredbu i zakon. Bilo je to u Šekemu. ²⁶Jošua upisa te rijeèi u Knjigu zakona Božjega. Zatim uze velik kamen i stavi ga ondje pod hrast koji bijaše u svetištu Jahvinu. ²⁷Zatim reče Jošua svemu narodu: "Gle, ovaj kamen neka nam bude svjedokom jer je èuo

rijeći što ih je govorio Jahve; on æ biti svjedok da ne zatajite Boga svoga." ²⁸Tada Jošua otpusti narod, svakoga na njegovu baštinu. ²⁹Poslije ovih događaja umrije Jošua, sin Nunov, sluga Jahvin, u dobi od sto deset godina. ³⁰Sahraniše ga u kraju što ga je baštiniu u Timnat Serahu, u Efrajimovoj gori, sjeverno od gore Gaaša. ³¹Izrael je služio Jahvi svega vijeka Jošuina i svega vijeka starješina koje su Jošuu nadživjele i vidjele sva djela što ih je Jahve uèinio Izraelu. ³²Kosti Josipove, koje su sinovi Izraelovi sa sobom donijeli iz Egipta, pokopali su u Šekemu, na zemljištu koje Jakov bijaše kupio od sinova Hamora, oca Šekemova, za stotinu srebrnjaka i koje je pripalo u baštinu sinova Josipovih. ³³Umrije i Eleazar, sin Aronov, i pokopaše ga u Gibej, koja je pripadala njegovu sinu Pinhasu a nalazila se u Efrajimovoj gori.

Judges

Chapter 1

¹ Poslije smrti Jošuine upitaše Izraelci Jahvu: "Tko æ od nas prvi poæi na Kanaance da se protiv njih bori?" ²A Jahve odgovori: "Neka Juda prvi pođe; u njegove ruke stavljam zemlju." ³Tada Juda reèe svome bratu Šimunu: "Poði sa mnom u zemlju koja mi je dosuđena u baštinu; borit æemo se protiv Kanaanaca, a potom æu se ja uza te boriti na tvojoj zemlji." I Šimun ode s njim. ⁴Ode Juda i Jahve im predade u ruke Kanaance i Perizane te pobiše u Bezeku deset tisuæa ljudi. ⁵U Bezeku zatekoše Adoni-Sedeka, udariše na nj i poraziše Kanaance i Perizane. ⁶Kad je Adoni-Sedek nagnuo u bijeg, gonili su ga, uhvatili ga i odsjekli mu palce na rukama i nogama. ⁷Tada reèe Adoni-Sedek: "Sedamdeset kraljeva odsjeèenih palaca na rukama i na nogama kupilo je mrvice pod mojim stolom. Kako sam èinio, tako mi Bog vraæa." Odveli su ga u Jeruzalem i ondje je umro. ⁸Zatim Judini sinovi udariše na Jeruzalem, osvojiše ga, posjekoše maèem žitelje i spališe grad. ⁹Poslije toga krenuše Judini sinovi da se bore protiv Kanaanaca koji su živjeli u Gorju, Negebu i u Šefeli. ¹⁰Onda Juda ode na Kanaance koji su živjeli u Hebronu - Hebronu bijaše nekoæ ime Kirjat Arba - i ondje potuèe Šešaja, Ahimana i Talmaja. ¹¹Odatle krenu na stanovnike Debira, koji se nekoæ zvao Kirjat Sefer. ¹²Tada reèe Kaleb: "Tko pokori i zauzme Kirjat Sefer, dat æu mu svoju kæer Aksu za ženu." ¹³Zauze ga Otniel, sin Kenaza, mlaðeg brata Kalebova, i Kaleb mu dade svoju kæer Aksu za ženu. ¹⁴Kad je prišla mužu, on je nagovori da u svoga oca ište polje. Siðe ona s magarca, a Kaleb je upita: "Što hoæeš?" ¹⁵Ona mu odgovori: "Daj mi blagoslov! Kad si mi dao kraj u Negebu, daj mi onda i koji izvor vode." I Kaleb joj dade Gornje i Donje izvore. ¹⁶Sinovi Hobaba Kenijca, tasta Mojsijeva, odoše iz Palmova grada s Judinim sinovima u Judinu pustinju, koja je u Negebu, na jugu od Arada. Tu se nastaniše meðu Amaleèanima. ¹⁷Potom ode Juda s bratom Šimunom i pobiše Kanaance koji su živjeli u Sefatu i grad izruèiše "heremu", prokletstvu. Zbog toga se grad prozva Horma. ¹⁸Ali Juda nije uspio zauzeti Gaze s njenim podruèjem, ni

Aškelona s njegovim područjem, ni Ekrona s njegovim područjem. ¹⁹Jahve bijaše s njim te on osvoji gorje, ali ne mogaše potjerati onih u nizini jer imahu željezna kola. ²⁰Kao što bijaše odredio Mojsije, dadoše Hebron Kalebu, koji iz njega otjera tri sina Anakova. ²¹A Benjaminovi sinovi ne uspješe otjerati Jebusejaca koji su živjeli u Jeruzalemu i tako Jebusejci ostadoše u Jeruzalemu s Benjaminovim sinovima do dana današnjega. ²²Krenu i pleme Josipovo na Betel i Jahve bijaše s njima. ²³I pleme Josipovo uze izviđati Betel. Grad se nekoæ zvao Luz. ²⁴Uhode opaziše èovjeka gdje izlazi iz grada i rekoše mu: "Pokaži nam kuda se može u grad, pa æemo ti biti milostivi." ²⁵On im pokaza kuda mogu u grad. I sve u gradu isjekoše maèem, a onoga èovjeka sa svom njegovom obitelji pustiše da ode. ²⁶Èovjek je otišao u zemlju Hetita i ondje sagradio grad i prozvao ga Luz. Tako se zove još i danas.

²⁷Manaše nije osvojio Bet-Šeana i njegovih sela ni Tanaka i njegovih sela. Nije potjerao ni stanovnika iz Dora i njegovih sela, ni stanovnika Jibleama i njegovih sela, ni stanovnika Megida i njegovih sela. Tako su Kanaanci ostali i živjeli u toj zemlji. ²⁸Kad je Izrael ojaèao, nametnuo je Kanaancima tlaku, ali ih nije mogao otjerati. ²⁹Ni Efrajim nije otjerao Kanaanaca koji su živjeli u Gezeru, tako te su Kanaanci tu živjeli meðu njima. ³⁰Zebulun nije otjerao stanovnika Kitrona ni stanovnika Nahalola. Tako su Kanaanci ostali usred Zebulunovih sinova, ali im bijaše nametnuta tlaka. ³¹Ni Ašer nije otjerao stanovnika Akona, ni stanovnika Sidona, ni onih iz Mahalaba, Akziba, Helbe, Afika i Rehoba. ³²Ašerovci su ostali tako meðu Kanaancima, stanovnicima te zemlje, jer ih nisu otjerali. ³³Naftali nije otjerao stanovnika Bet-Šemeša i Bet-Anata, nego je živio meðu Kanaancima koji su nastavali tu zemlju, ali je stanovnicima Bet-Šemeša i Bet-Anata nametnuta tlaka. ³⁴Amorejci su potisnuli Danove sinove u goru i nisu ih puštali da siðu u ravnicu. ³⁵Amorejci su se zadržali u Har-Heresu, Ajalonu i Šaalbimu, ali kad je ruka Josipova doma ojaèala, bila im je nametnuta tlaka. ³⁶Područje Edomaca pruža se od Akrabimskog uspona do Stijene pa naviše.

Chapter 2

¹ Anđeo Jahvin dođe iz Gilgala u Bokim i reèe: "Izveo sam vas iz Egipta i doveo vas u zemlju koju sam vam obeæao zaklevši se ocima vašim. Rekao sam: 'Neæu raskinuti Saveza svog s vama do vijeka. ²A vi ne sklapajte saveza sa stanovnicima ove zemlje; nego rušite njihove žrtvenike!' Ali vi niste poslušali moga glasa. Što ste uèinili? ³Zato vam kažem: neæu ih odagnati pred vama. Nego, oni æe vas tlaèiti i bogovi njihovi bit æe vam zamkom." ⁴Kad Anđeo Jahvin izreèe te rijeçi svim Izraelcima, narod zakuka i zaplaka. ⁵I tako prozvaše ono mjesto Bokim i ondje prinesoše žrtve Jahvi. ⁶Tada Jošua otpusti narod i raziðoše se Izraelci svaki na svoju baštinu da zaposjednu zemlju. ⁷Narod je služio Jahvi svega vijeka Jošuina i svega vijeka starješina koje su nadživjele Jošuu i vidjele sva velika djela što ih je Jahve uèinio Izraelu. ⁸Jošua, sin Nunov, sluga Jahvin, umrije u dobi od sto deset godina. ⁹Sahraniše ga u kraju što ga je baštiniu u Timnat Heresu, u

Efrajimovoj gori, sjeverno od planine Gaaša. ¹⁰A kada se sav onaj naraštaj pridružio svojim ocima, naslijedi ga drugi naraštaj koji nije mario za Jahvu ni za djela što ih je uèinio Izraelu.

¹¹Tada su sinovi Izraelovi poèeli èiniti ono što Jahvi nije po volji i služili su baalima. ¹²Ostaviše Jahvu, Boga otaca svojih, koji ih je izveo iz zemlje egipatske, i pođoše za drugim bogovima između bogova okolnih naroda. Klanjahu im se, razgnjeviše Jahvu. ¹³Otpali su od Jahve da bi služili Baalu i Aštarti. ¹⁴Zato Jahve izli gnjev svoj na Izraela: prepusti ih pljaèkašima da ih plijene, izruèi ih neprijateljima uokolo, tako te se ne mogoše oduprijeti. ¹⁵Što bi god poèeli, ruka se Jahvina okretala protiv njih na njihovu nesreæu, kao što im je Jahve rekao i kao što im se zakleo. I tako zapadoše u veliku nevolju. ¹⁶Tada im Jahve stade podizati suce da ih izbavljaju iz ruku onih koji su ih pljaèkali. ¹⁷Ali oni ni svojih sudaca nisu slušali, nego se iznevjeriše s drugim bogovima te im se klanjahu. Brzo su zašli s puta kojim su išli oci njihovi slušajuæi Jahvine zapovijedi; oni nisu èinili tako. ¹⁸Kada im je podizao suce, Jahve bijaše sa svakim sucem te ih izbavljao iz ruku njihovih neprijatelja za svega vijeka suèeva, jer se sažalilo Jahvi koliko su uzdisali pod jarmom onih koji su ih ugnjetavali. ¹⁹A kada bi sudac umro, oni bi opet zapadali u veæu pokvarenost nego njihovi oci. Išli su za drugim bogovima, služili im i klanjali im se, ne odustajuæi od svojih opakih djela i postupaka. ²⁰Tada Jahve planu gnjevom na Izraela i reèe: "Kad je taj narod pogazio Savez kojim sam obvezao njihove oèeve i nije poslušao glasa moga, ²¹ni ja odsad neæu pred njim potjerati ni jednoga između naroda što ih je Jošua po svojoj smrti ostavio", ²²da bi njima stavio na kušnju Izraela: hoæe li se ili neæe držati Jahvinih putova kao što ih se držahu oci njihovi. ²³Zato Jahve bijaše ostavio te narode i nije ih odmah izagnao ni predao Jošui u ruke.

Chapter 3

¹ Ovo su narodi koje je Jahve pustio da ostanu kako bi njima iskušavao sinove Izraelove, sve one koji ne iskusiše ratova kanaanskih. ²Bijaše to samo na korist pokoljenjima sinova Izraelovih da nauèe vještinu ratovanja - barem oni koji nisu iskusili prijašnjih ratova: ³ostade pet knezova filistejskih i svi Kanaanci, Sidonci i Hivijci koji su živjeli na gori Libanonu od gore Baal-Hermona do ulaza u Hamat. ⁴Oni su poslužili da se iskuša Izrael: da bi se vidjelo hoæe li se držati zapovijedi što ih je Jahve preko Mojsija dao njihovim ocima. ⁵Tako su Izraelci prebivali usred Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca; ⁶ženili se njihovim kæerima i davali svoje kæeri njihovim sinovima i služili njihovim bogovima. ⁷I èinili su Izraelci ono što Jahvi nije bilo po volji. Zaboravili su Jahvu, svoga Boga, da bi služili baalima i ašartama. ⁸Tada Jahve planu gnjevom na Izraela i dade ih u ruke Kušanu Rišatajimu, kralju edomskom; i služiše Kušanu Rišatajimu osam godina. ⁹Tad Izraelci zavapiše Jahvi i Jahve im podiže izbavitelja, Otniela, sina Kenaza, mlaðega brata Kalebova, da ih oslobodi. ¹⁰Duh Jahvin siðe na nj i on posta sucem Izraelu. I povede Izraela u boj. Jahve mu preda u ruke Kušana Rišatajima, kralja edomskog, i on pobijedi Kušana Rišatajima. ¹¹Zemlja je otad bila u miru èetrdeset godina. Poslije smrti Otniela, sina

Kenazova, ¹²Izraelci su počeli opet èiniti što je zlo u oèima Jahvinim. Zato Jahve dade Eglonu, kralju moapskom, moæ nad Izraelom, jer su èinili što je zlo pred Jahvom. ¹³Eglon se ujedini sa sinovima Amonovim i Amalekovim, pođe na Izraela, potuèe ga i osvoji Palmov grad. ¹⁴Izraelci su služili moapskom kralju Eglonu osamnaest godina. ¹⁵Tada Izraelci zavapiše Jahvi i Jahve im podiže izbavitelja - Ehuda, sina Gere iz Benjaminova plemena, èovjeka koji bijaše ljevak. I poslaše ga Izraelci da im odnese danak Eglonu, kralju moapskom. ¹⁶A Ehud naèini sebi bodež sa dvije oštrice, lakat dug, i pripasa ga pod haljine uz desno bedro. ¹⁷I odnese danak Eglonu, kralju moapskom. Eglon bijaše vrlo debeo. ¹⁸Predavši danak, Ehud ode s ljudima koji bijahu donijeli danak. ¹⁹Ali kada je došao do idola u blizini Gilgala, vrati se i reèe: "Imam ti, kralju, reæi jednu tajnu!" Kralj mu odvrati: "Tiho!" I svi koji su uza nj bili izaðu. ²⁰Ehud uđe. Kralj je sjedio u hladovitoj gornjoj sobi; bio je sam. Ehud mu reèe: "Imam, kralju, za tebe rijeè od Boga!" On odmah usta s prijestolja. ²¹Tad Ehud lijevom rukom trgnu bodež s desnog bedra i satjera mu ga u trbuh. ²²Za oštricom uđe sav držak i salo se sklopi za oštricom, jer Ehud nije mogao izvuæi oštricu iz trbuha. Neèist je izlazila odande. ²³Ehud je otišao kroz trijem; za sobom je zatvorio vrata gornje sobe i zakljuèao ih. ²⁴Kada je on otišao, vrate se sluge da pogledaju. Kako vrata gornje sobe bijahu zakljuèana, rekoše: "Bit æe da je otišao na stranu, u klijet do hladovite sobe." ²⁵Èekali su ga dugo, u nedoumici, jer on nije otvarao vrata gornje sobe. Naposljetku uzeše kljuè i otvoriše: gospodar im ležao na tlu, mrtav. ²⁶Dok su oni èekali, Ehud je pobjegao, prošao veæ idole i sklonio se u Seiru. ²⁷Èim dođe u zemlju Izraelovu, zasvira u rog na Efrajimovoj gori; i siðoše Izraelci s njim s gore, a on im stajaše na èelu. ²⁸I reèe im: "Poðite za mnom! Jahve vam je u ruke predao Moapce, vaše neprijatelje." Oni krenuše za njim, zatvoriše Moapcima put preko gazova Jordana i ne dadoše nikome prijeko. ²⁹Pobili su u to vrijeme oko deset tisuæa Moabaca, sve kršnih i hrabrih ljudi, i nijedan im nije umakao. ³⁰Toga su dana Moapci potpali pod ruku Izraelovu i zemlja bijaše mirna osamdeset godina. ³¹Poslije njega bijaše Šamgar, sin Anatov. On je pobio šest stotina Filistejaca ostanom volujskim. Tako je i on spasio Izraela.

Chapter 4

¹ Poslije smrti Ehudove Izraelci su opet stali èiniti što Jahvi nije po volji ²i Jahve ih predade u ruke Jabinu, kanaanskom kralju koji je vladao u Hasoru. Vojskovoða vojsci njegovoj bijaše Sisera, koji je živio u Harošetu Poganskom. ³Tad Izraelci zavapiše Jahvi. Jer Jabin imaše devet stotina željeznih bojnih kola i teško je tlaèio Izraelce dvadeset godina. ⁴U to vrijeme Izraelu je sudila proroèica Debora, žena Lapidotova. ⁵Živjela je pod Deborinom palmom između Rame i Betela u Efrajimovoj gori i k njoj su dolazili Izraelci da presuðuje u njihovim sporovima. ⁶Ona dozva Baraka, sina Abinoamova, iz Naftalijeva Kedeša i reèe mu: "Evo što ti Jahve, Bog Izraelov, zapovijeda: 'Idi, kreni na goru Tabor i uzmi sa sobom deset tisuæa ljudi između Naftalijevih i Zebulunovih sinova. ⁷Ja æu k tebi na Kišonski potok privuæi Siseru, vojskovoðu Jabinove vojske,

s njegovim bojnim kolima i svim ratnicima te æu ga predati u tvoje ruke." ⁸Barak joj odgovori: "Ako ti pođeš sa mnom, iæi æu; ako li ne pođeš sa mnom, ne idem." ⁹"Idem s tobom", reèe mu ona, "ali na putu kojim æeš poæi slava neæe tebi pripasti jer æe Jahve ženi predati u ruke Siseru." Tada Debora ustane i pođe s Barakom u Kedeš. ¹⁰Onamo je Barak pozvao Zebuluna i Naftalija. Deset tisuæa ljudi pođe za njim, a išla je s njim i Debora. ¹¹Heber Kenijac bijaše se odvojio od Kajina, jednoga od sinova Hababa, tasta Mojsijeve; razapeo je svoj šator kod Hrasta u Saananimu, nedaleko od Kedeša. ¹²Javiše Siseri da je Barak, sin Abinoamov, izašao na goru Tabor. ¹³Nato Sisera sabra sva svoja kola, devet stotina željeznih kola, i sve ljude koje je doveo od Harošeta Poganskog do Kišonskog potoka. ¹⁴Debora reèe Baraku: "Ustani, evo dana kada æe Jahve predati Siseru u tvoje ruke! Sam Jahve ide pred tobom!" I Barak siđe s gore Tabora sa deset tisuæa ljudi za sobom. ¹⁵Jahve zastraši Siseru, sva njegova kola i èitavu njegovu vojsku, koja naže u bijeg pred maèem Barakovim. Sisera siđe sa svojih kola i pobježe pješice. ¹⁶Barak je gonio kola i vojsku sve do Harošeta Poganskog. Sva je Siserina vojska pala od oštrog maèa i nijedan èovjek nije umakao. ¹⁷Sisera je dotle bježao pješice prema šatoru Jaele, žene Hebera Kenijca, jer između Jabina, kralja hasorskog, i kuæe Hebera Kenijca bijaše mir. ¹⁸Jaela iziđe Siseri u susret i reèe mu: "Zaustavi se, gospodar, svrati se k meni. Ne boj se nièega!" On svrati k njoj pod šator, a ona ga pokri pokrivaèem. ¹⁹On joj reèe: "Daj mi malo vode jer sam žedan." Ona otvori mijeh s mlijekom, napoji ga i opet ga pokri. ²⁰"Stani na ulazu u šator", reèe joj on, "pa ako tko naiđe i zapita te: 'Ima li tu koga?' ti odgovori: 'Nema!'" ²¹A Jaela, žena Heberova, uze šatorski klin i èekiaæ u ruke, tiho mu se približi i zabi mu klin kroza sljepooèice tako da se zario u zemlju. On od iscrpljenosti bijaše tvrdo zaspao i tako umrije. ²²I gle, dođe Barak progoneæi Siseru. Jaela iziđe preda nj i reèe mu: "Dođi da ti pokažem èovjeka koga tražiš." On uđe k njoj, i gle - Sisera ležaše mrtav, s klinom u sljepooèici. ²³Tako je Bog u onaj dan ponizio Jabina, kralja kanaanskog, pred Izraelcima. ²⁴Ruka Izraelaca postajaše sve teža Jabinu, kralju kanaanskom, dok ga nije napokon zatrla.

Chapter 5

¹ Toga dana Debora i Barak, sin Abinoamov, zapjevaše ovu pjesmu: ²Ratoborno rasuše kose borci izraelski i dragovoljno krenu narod: blagoslivljajte Jahvu! ³Èujte, o kraljevi! Poslušajte, knezovi! Jahvi ja pjesmu pjevam, Jahvu, Boga Izraelova, ja slavim. ⁴Sa Seira kad si silazio, Jahve, pobjednièki kad si kroèio iz polja edomskih, sva se zemlja tresla, lila se nebesa, oblaci curkom daždjeli. ⁵Brda se tresla pred tobom, o Jahve, Jahve, Bože Izraelov! ⁶U dane Šamgara, sina Anatova, u dane Jaele opustješe putovi; i oni koji su putovali, obilažahu naokolo. ⁷Pusta bijahu sela izraelska dok ne ustadoh ja, Debora, dok ne ustadoh kao majka Izraelu. ⁸Tuđe bogove sebi izabraše, i zato im rat stade pred vrata. Za pet gradova ne bi nijednog štita! Nijednog kralja za èetrdeset tisuæa u Izraelu! ⁹Srce moje kuca za vođe izraelske, za narod što dragovoljno u boj kreæe! Blagoslivljajte Jahvu! ¹⁰Vi koji na bijelim jašete magaricama, na sagovima sjedeæi, i vi koji hodite putovima,

pjevajte, ¹¹uz povike razdraganih pastira kod pojila. Neka se slave dobročinstva Jahvina i vladavina njegova Izraelom! I narod Jahvin siđe na vrata. ¹²Probudi se, Deboro, ustani! Ustani, pjesmu zapjevaj! Hrabro! Ustani, Baraèe, vodi u roblje porobljivaèe svoje, sine Abinoamov! ¹³Tad siđe na vrata Izrael, narod Jahvin pohrli junaèki. ¹⁴Iz Efrajima potekoše u dolinu, za njima stiže među èete tvoje Benjamin. Iz Makira stupaju glavari, iz Zebuluna oni što nose štap zapovjednièki. ¹⁵Knezovi Jisakarovi s Deborom bjehu, a Naftali pođe s Barakom, pohrli da ga stigne u dolini. Kod Rubenovih potoka dugo se savjetuju. ¹⁶Zašto si ostao u torovima da slušaš sred stada svirku frule? Kod Rubenovih potoka dugo se savjetuju. ¹⁷Gilead osta s onu stranu Jordana. A zašto je Dan na stranim lađama? Zašto na obali mora Ašer sjedi, mirno prebiva u svojim zaljevima? ¹⁸Zebulun je narod što prkosi smrti s Naftalijem, na visoravnima. ¹⁹Došli su kraljevi, boj zametnuli, boj bili kraljevi kanaanski, u Tanaku, na vodi megidskoj, al' ni mrve srebra ne dobiše. ²⁰Sa nebeskih staza vojevahu, vojevahu zvijezde prot' Siseri. ²¹Sve otplavi potok Kišon, potok Kišon pradavni. Gazi èvrsto, moja dušo! ²²Topot silan odjekuje: jure borci na konjima! ²³"Proklinjite Meroz," Anđeo æe Jahvin, "proklinjite žitelje njegove što Jahvi nisu u pomoæ pritekli, u pomoæ Jahvi s junacima." ²⁴Blagoslovljena među ženama bila Jaela, žena Hebera Kenijca, među ženama šatora nek' je slavljena! ²⁵On vode zaiska, mlijeka mu ona dade, u zdjelu dragocjenu nali mu povlake. ²⁶Rukom lijevom za klinom segnu, a desnom za èekiaem kovaèkim. Udari Siseru, glavu mu razmrška, probode mu, razbi sljepooèicu. ²⁷Do nogu pade joj, sruši se, leže, do nogu pade joj, sruši se; i gdje pade, mrtav osta. ²⁸Kroz prozor motri Siserina mati, kroz prozor motri, na rešetku jÓada: "Dugo mu se kola ne vraæaju: što im je zapreg tako spor?" ²⁹Najmudrija zbori joj dvorkinja, sebi samoj ona odgovara: ³⁰"Plijen su našli pa ga dijele: po djevojku na ratnika, po djevojku i po dvije, halju-dvije za Siseru, vezen rubac za moj vrat!" ³¹Tako neka ginu, Jahve, svi neprijatelji tvoji! A oni koji te ljube nek budu kao sunce kada se diže u svojem sjaju! I zemlja bijaše mirna èetrdeset godina.

Chapter 6

¹ Opet su Izraelci èinili što je zlo u Jahvinim oèima; i Jahve ih predade u ruke Midjancima za sedam godina. ²Teška bijaše ruka Midjanaca nad Izraelom. Da bi izmakli Midjancima, Izraelci se sklanjahu u gorske pukotine, spilje i skrovišta. ³I kada bi Izraelci posijali, dolazili bi na njih Midjanci i Amaleèani i sinovi Istoka. ⁴Utaborivši se na njihovoj zemlji, uništavali bi rod zemlje sve do Gaze. Ne ostavljahu Izraelu ništa da se prehrani, ni ovce ni koze, ni vola ni magarca, ⁵jer dolazahu sa svojim stadima i svojim šatorima u takvu mnoštvu kao skakavci; ne bijaše broja njima ni njihovim devama; preplavili bi zemlju, opustošili je. ⁶Tako su Midjanci bacili Izraela u veliku bijedu te Izraelci zavapiše Jahvi. ⁷Kad su Izraelci zavapili Jahvi zbog Midjanaca, ⁸Jahve posla Izraelcima proroka koji im reèe: "Ovako kaže Jahve, Bog Izraelov: 'Ja sam vas izveo iz Egipta, izbavio vas iz kuæe ropstva. ⁹Ja sam vas oslobodio od ruke Egipæana i od ruke svih vaših tlaèitelja. Protjerao

sam ih pred vama, dao vam njihovu zemlju ¹⁰i rekao vam: Ja sam Jahve, Bog vaš. Ne štujte bogova Amorejaca u kojih zemlji živite. Ali vi ne poslušaste moga glasa." ¹¹Anđeo Jahvin dođe i sjede pod hrast kod Ofre koji pripadaše Joašu Abiezerovu. Njegov sin Gideon vrhao je pšenicu na tijesku da bi je saèuvao od Midjanaca. ¹²I ukaza mu se Anđeo Jahvin i reèe mu: "Jahve s tobom, hrabri junaèe!" ¹³Gideon mu odgovori: "Oh, gospodaru, ako je Jahve s nama, zašto nas sve ovo snađe? Gdje su sva ona èudesna njegova o kojima nam pripovijedahu oci naši govoreæi: 'Nije li nas Jahve iz Egipta izveo?' A sada nas je Jahve ostavio, predao nas u ruke Midjancima." ¹⁴Jahve se tad okrenu prema njemu i reèe mu: "Idi s tom snagom u sebi i izbavit æeš Izraela iz ruke Midjanaca. Ne šaljem li te ja?" ¹⁵"Ali, gospodaru", odgovori mu Gideon, "kako æu izbaviti Izraela? Moj je rod najmanji u Manašeovu plemenu, a ja sam posljednji u kuæi svoga oca." ¹⁶Jahve mu reèe: "Ja æu biti s tobom te æeš pobijediti Midjance kao jednoga." ¹⁷Gideon mu reèe: "Ako sam našao milost u tvojim oèima, daj mi znak da ti govoriš sa mnom." ¹⁸Nemoj otiaèi odavde dok se ne vratim s darom i stavim ga preda te." A on odgovori: "Ostat æu dok se ne vratiš." ¹⁹Gideon ode, zgotovi jare i od efe brašna naèini beskvasne hljebove, stavi meso u košaricu i juhu u lonac pa donese sve to pod hrast. ²⁰Anđeo Jahvin reèe mu: "Uzmi meso i beskvasne hljebove, stavi ih na tu stijenu, a juhu proljij." On uèini tako. ²¹Anđeo Jahvin tad uze štap što ga je držao i vrhom dotaknu meso i beskvasne hljebove. Oganj planu iz stijene, spali meso i beskvasne hljebove. Anđeo Jahvin nato išèeze pred njegovim oèima. ²²Tad Gideon vidje da je to bio Anđeo Jahvin i reèe: "Jao, Jahve, Gospode! Anđela Jahvina vidjeh licem u lice!" ²³Jahve mu odgovori: "Mir s tobom! Ne boj se, neæeš umrijeti!" ²⁴Gideon podiže na tome mjestu žrtvenik Jahvi i nazva ga "Jahve-Mir". Žrtvenik još i danas stoji u Ofri Abiezerovoj. ²⁵Iste noæi Jahve reèe Gideonu: "U svojega oca uzmi utovljena junca, junca od sedam godina, i razori Baalov žrtvenik i posijeci gaj pokraj njega. ²⁶Potom podigni žrtvenik Jahvi, Bogu svome, na vrhu te gorske stijene i dobro ga uredi. Uzmi junca i prinesi paljenicu na drvima Ašere što ih u gaju nasijeèeš." ²⁷Tada Gideon uze deset ljudi između svojih slugu i uèini kako mu je zapovjedio Jahve. Ali kako se bojao svoje obitelji i građana, uèini to noæu. ²⁸Kad su građani sutradan poranili, a to razoren Baalov žrtvenik i gaj posjeèen pored njega, a junac žrtvovan kao paljenica na novom oltaru. ²⁹I pitahu jedni druge: "Tko je to uèinio?" Ispitaše, istražiše pa rekoše: "Gideon, Joašev sin, uèini to." ³⁰Tada građani rekoše Joašu: "Izvedi sina da umre jer je razorio Baalov žrtvenik i posjekao gaj pored njega." ³¹Joaš odgovori svima koji stajahu oko njega: "Zar æete vi braniti Baala? Zar æete ga vi spasavati? Tko brani Baala, bit æe pogubljen prije sutrašnjeg dana. Ako je on bog, neka se sam brani od Gideona što mu je razorio žrtvenik." ³²Toga dana prozvali su Gideona Jerubaal jer se govorilo: "Neka sam Baal s njim obraèuna što mu je srušio žrtvenik." ³³Svi Midjanci, Amaleèani i sinovi Istoka bijahu se sakupili i, prešavši Jordan, utaborili se u Jizreelskoj ravnici. ³⁴Duh Jahvin obuze Gideona i on zasvira u rog, a Abiezerov rod stade iza njega. ³⁵Posla on glasnike po svem plemenu Manašeovu te i oni stadoše iza njega. Posla glasnike i u pleme Ašerovo, Zebulunovo i Naftalijevo te im i oni krenuše u susret. ³⁶Gideon reèe Bogu: "Ako zaista hoæeš osloboditi Izraela mojom rukom, kao što si obeæao, ³⁷evo æu metnuti ovèje runo na gumno: ako bude rose samo na runu, a zemlja ostane suha, tada æu znati da æeš mojom

rukom izbaviti Izraela, kao što si obećao." ³⁸I bi tako. Gideon urani sutradan te iscijedi rosu iz runa - punu zdjelu vode. ³⁹Opet Gideon reče Bogu: "Ne razgnjevi se na me što ti progovaram još jednom. Dopusti mi da još ovaj put pokušam s runom: neka samo runo bude suho, a neka po svoj zemlji bude rosa!" ⁴⁰I Bog one noći učini tako: samo je runo ostalo suho, a po svoj zemlji pala rosa.

Chapter 7

¹ Urani Jerubaal, to jest Gideon, i sav narod bijaše s njim i utabori se kod En-Haroda; a tabor Midjanaca nalazio se na sjeveru od njegovog, podno brijega More, u dolini. ²Tada Jahve reče Gideonu: "Previše je naroda s tobom a da bih predao Midjance u njegove ruke. Izrael bi se mogao pohvaliti i reći: 'Vlastita me ruka izbavila.'" ³Zato oglasi da narod čuje: "Tko se boji i strahuje, neka se vrati." Gideon ih iskuša. Dvadeset i dvije tisuće ljudi iz naroda vrati se, a ostade ih deset tisuća. ⁴Jahve reče Gideonu: "Još je previše naroda. Povedi ih na vodu i ondje će ih iskušati. Za koga ti kažem: 'Neka ide s tobom', taj će s tobom ići. A za koga ti kažem: 'Neka ne ide s tobom', taj neće ići." ⁵Gideon povede narod na vodu i Jahve mu reče: "Koji bude laptao vodu jezikom kao što lapće pas, stavi ga na stranu. Koji klekne da pije, odvoji ga na drugu stranu." ⁶Onih koji su laptali vodu jezikom - prinoseći vodu rukom k ustima - bijaše tri stotine, a sav je ostali narod kleknuo da pije. ⁷Tad Jahve reče Gideonu: "Sa one tri stotine ljudi koji su laptali vodu ja ću vas izbaviti i predat ću Midjance u vaše ruke. Svi drugi neka se vrate svaki svojoj kući." ⁸Gideon tad naloži narodu da mu preda opskrbu i rogove, a onda otpusti Izraelce da ide svaki svome šatoru; zadržava samo one tri stotine. A midjanski se tabor prostirao niže njega u dolini. ⁹One noći reče mu Jahve: "Ustani, navali na tabor, jer ti ga predajem u ruke. ¹⁰Ako se bojiš napasti, siđi najprije u tabor s Purom, momkom svojim; ¹¹slušaj što govore; ohrabrit ćeš se i napast ćeš na tabor." On siđe sa svojim momkom Purom do prvih taborskih straža. ¹²Midjanci, Amalećani i svi sinovi Istoka pali po dolini, brojni kao skakavci; njihovim devama ne bijaše broja, kao pijesku na obali mora. ¹³Kad je Gideon došao, a to jedan baš pripovijedaše svome drugu što je sanjao: "Usnuo sam kako se pogađa ječmenog kruha kotrlja u midjanski tabor: dokotrlja se do jednog šatora i pogodi, a šator pade, prevrnu se." ¹⁴A drug mu odgovori: "Nije to drugo nego mać Gideona, Joaševa sina, Izraelca. Bog mu je predao u ruke Midjance i sav tabor." ¹⁵Kada je Gideon čuo kako je onaj pripovjedio san i kako ga je drugi protumačio, baci se ničice, vrati se onda u tabor Izraelov i povika: "Ustajte, jer vam je Jahve predao u ruke tabor midjanski!" ¹⁶Gideon tad podijeli svoje tri stotine ljudi u tri čete. Svakome čovjeku dade u ruke rog, prazan vrè i luè u vrèu: ¹⁷"Gledajte mene", reče im, "i èinite što i ja! Kada dođem na rub tabora, èinite što budem i ja èinio!" ¹⁸Kad zatrubim u rog ja i svi koji su sa mnom, tada i vi zasvirajte u rog oko sveg tabora i vièite: 'Za Jahvu i Gideona!'" ¹⁹Gideon i stotina ljudi što ga je pratila dođoše na rub tabora pri početku ponoćne straže; tek što su postavili straže, oni zatrubišu u rogove i razbišu vrèeve koje su imali u ruci. ²⁰Tako tri èete zasviraše u

rogove i razbiše vrèeve; lijevom rukom držahu luèi, a desnom rogove da trube i udariše vikati: "Za Jahvu i Gideona!" ²¹I svaki stajaše nepomièno na svome mjestu uokrug tabora. Tada se probudi sav tabor i Midjanci vièuæi nagoše u bijeg. ²²Dok su one tri stotine trubile u rogove, uèini Jahve te oni u taboru okrenuše maè jedan na drugoga. I sva se vojska razbježa do Bet-Hašita, prema Sartanu, do Abel-Meholske obale kod Tabata. ²³A Izraelci iz plemena Naftalijeva, Ašerova i iz svega plemena Manašeova sabraše se i pognaše Midjance. ²⁴Gideon posla glasnike po svoj Efrajimovoj gori da govore: "Siđite pred Midjance i zauzmite prije njih sve gazove do Bet-Bara i Jordana." Svi se ljudi od plemena Efrajimova odazvaše i zauzeše gazove voda do Bet-Bara i Jordana. ²⁵I uhvatiše dva midjanska kneza, Oreba i Zeeba; Oreba ubiše na Orebovoj stijeni, a Zeeba kod Zeebova tijeska. Progonili su Midjance i donijeli Gideonu preko Jordana glavu Orebovu i Zeebovu.

Chapter 8

¹ Tada Efrajimovi ljudi rekoše Gideonu: "Kako si postupio prema nama: nisi nas pozvao kada si pošao u boj protiv Midjanaca?" I žestoko mu prigovoriše. ²On im odgovori: "Pa što sam ja uèinio kad se usporedim s vama? Nije li Efrajimovo pabirèenje bolje od Abiezerove berbe? ³U vaše je ruke Jahve predao knezove midjanske, Oreba i Zeeba. Može li se usporediti moje djelo s onim što ste vi uèinili?" Na te rijeèi utiša se njihova srdžba prema njemu.

⁴Kad je Gideon došao do Jordana, priječe ga, ali i on i tri stotine ljudi s njim bijahu iznemogli i gladni. ⁵Stoga reèe ljudima iz Sukota: "Dajte kruha ljudima koji idu za mnom, iznemogli su. Ja gonim Zebaha i Salmunu, kraljeve midjanske." ⁶Ali mu sukotski glavari odgovoriše: "Zar je Zebahova i Salmunina šaka veæ u tvojoj ruci da dademo kruha tvojoj vojsci?" ⁷Gideon im reèe: "Dobro! Kad mi Jahve preda u ruke Zebaha i Salmunu, iskidat æu vam meso trnjem i draèem pustinjskim." ⁸Odatle ode u Penuel i zatraži isto od Penuelaca, a oni mu odgovore kao što su mu odgovorili i Sukoæani. ⁹On zaprijeti i Penuelcima: "Kad se vratim kao pobjednik, poružit æu ovu kulu." ¹⁰Zebah i Salmuna bijahu u Karkoru i vojska njihova s njima, oko petnaest tisuæa ljudi, što ih god osta od vojske sinova Istoka; sto dvadeset tisuæa ratnika bijaše palo. ¹¹Gideon pođe putem kojim prolaze oni što žive pod šatorima, istoèno od Nobaha i Jogbohe, te potuèe vojsku kad stajaše bezbrižna. ¹²Zebah i Salmuna pobjegoše. On ih pogna i uhvati dva kralja midjanska, Zebaha i Salmunu. A vojsku im svu uništi. ¹³Poslije bitke Gideon, sin Joašev, vrati se preko Hareške uzvisine. ¹⁴I uhvati nekog momka iz Sukota te ga uze ispitivati; a on mu popisa imena sukotskih knezova i starješina, sedamdeset i sedam ljudi. ¹⁵Potom Gideon ode Sukoæanima i reèe: "Evo Zebaha i Salmune zbog kojih ste mi se rugali govoreæi: 'Je li Zebahova i Salmunina šaka veæ u tvojoj ruci pa da dademo kruha tvojim iznemoglim ljudima?'" ¹⁶I uhvati starješine gradske, nabra pustinjskog trnja i draèa da ih oæute leđa Sukoæana. ¹⁷Poruši Penuelsku kulu i pobi građane. ¹⁸Onda reèe Zebahu i Salmuni: "Kakvi bijahu ljudi koje pobiste na Taboru?" "Bili su nalik na te", odgovoriše. "Svaki bijaše kao kraljev sin." ¹⁹"To su bila moja braæa, sinovi moje matere", reèe Gideon. "Tako

mi Jahve, da ste ih ostavili na životu, ne bih vas ubio." ²⁰Potom zapovjedi svom prvencu Jeteru: "Ustani, pogubi ih!" Ali dječak ne izvuče mača: bojao se, bijaše još mlad. ²¹Tada rekoše Zebah i Salmuna: "Ustani ti i navali na nas, jer kakav je òvjek, onakva mu i snaga." I ustavši, Gideon pogubi Zebaha i Salmunu i uze mjeseèiæe što su visjeli o vratu njihovih deva. ²²Izraelci rekoše Gideonu: "Vladaj nad nama, ti, sin tvoj i unuk tvoj, jer si nas ti izbavio iz ruku Midjanaca." ²³Ali im Gideon odgovori: "Ne, neæu ja vladati nad vama, a ni moj sin; Jahve æe biti vaš vladar." ²⁴Još im reèe Gideon: "Jedno samo od vas tražim: da mi svaki dade prsten od svog plijena." Pobijeðeni su nosili zlatne prstenove jer bijahu Jišmaelci. ²⁵"Vrlo rado", odgovore oni. On nato razastrije svoj plašt, a svaki od njih baci od svog plijena po prsten. ²⁶Težina zlatnih prestenova što ih je zaiskao iznosila je tisuæu i sedam stotina zlatnih šekela, osim mjeseèiæa, naušnica i skrletnih haljina koje su nosili midjanski kraljevi i osim lanèiæa što bijahu oko vrata njihovih deva. ²⁷Gideon naèini od toga efod i postavi ga u svome gradu Ofri. I sav Izrael udari za njim u nevjeru i bijaše to zamka Gideonu i njegovu domu. ²⁸Tako su Midjanci bili poniženi pred Izraelcima. Više ne dizahu glave i zemlja bi mirna èetrdeset godina, koliko još potraja vijek Gideonov. ²⁹Jerubaal, sin Joašev, otišao je i živio u svojoj kuæi. ³⁰Gideon je imao sedamdeset sinova koji su potekli od njega jer je imao mnogo žena. ³¹Njegova inoèa koja je živjela u Šekemu rodi mu sina komu nadjenu ime Abimelek. ³²Gideon, sin Joašev, umrije u dubokoj starosti; sahraniše ga u grobu njegova oca Joaša u Abiezerovoj Ofri. ³³Po Gideonovoj smrti Izraelci okrenuše u preljub s baalima te postaviše sebi za boga Baal-Berita. ³⁴Izraelci se nisu više sjeæali Jahve, svoga Boga, koji ih je izbavio iz ruku svih njihovih neprijatelja unaokolo. ³⁵I nisu iskazivali zahvalnost domu Jerubaala Gideona za dobro što ga je uèinio Izraelu.

Chapter 9

¹ Abimelek, sin Jerubaalov, otiðe u Šekem k braæi svoje matere i reèe njima i svemu rodu kuæe svoje majke: ²"Upitajte sve šekemske graðane: što vam je bolje - da nad vama vlada sedamdeset ljudi, svi sinovi Jerubaalovi, ili jedan òvjek? Sjetite se da sam ja od vašeg mesa i vaših kostiju!" ³To braæa njegove matere preneseše ostalim šekemskim graðanima i njihovo se srce prikloni Abimeleku jer govorahu: "Naš je brat!" ⁴I dadeše mu sedamdeset šekela srebra iz hrama Baal-Beritova; time Abimelek unajmi klatež i pustolove koji poðoše za njim. ⁵Onda doðe u kuæu svoga oca u Ofri i pobi svoju braæu, sinove Jerubaalove, sedamdeset ljudi, na jednom kamenu. Izmakao mu je samo Jotam, najmlaði sin Jerubaalov jer se bijaše sakrio. ⁶Tada se skupiše svi šekemski graðani i sav Bet-Milo te postaviše Abimeleka za kralja kod hrasta koji stoji u Šekemu. ⁷Kada su to dojavili Jotamu, ode on, stade na vrh gore Gerizima i povika im na sav glas: "Èujte me, uglednici šekemski, tako vas èuo Bog! ⁸Jednom se zaputila stabla da pomažu kralja koji æe vladati nad njima. Pa rekoše maslini: 'Budi nam kraljem!' ⁹Odgovori im maslina: 'Zar da se svog ulja odreknem što je na èast bozima i ljudima da bih vladala nad drugim drveæem?' ¹⁰Tad rekoše

stabla smokvi: 'Dođi, budi nam kraljem!' ¹¹Odgovori im smokva: 'Zar da se odrekнем slatkoæe i krasnoga ploda svoga da bih vladala nad drugim drveæem?' ¹²Tad rekoše stabla lozi: 'Dođi, budi nam kraljem!' ¹³Odgovori im loza: 'Zar da se odrekнем vina što veseli bogove i ljude da bih vladala nad drugim drveæem?' ¹⁴Sva stabla rekoše tad glogu: 'Dođi, budi nam kraljem!' ¹⁵A glog odgovori stablima: 'Ako me doista hoæete pomazati za kralja, u sjenu se moju sklonite. Ako neæete, iz gloga æe oganj planuti i saæeæi cedrove libanonske!' ¹⁶Sada, jeste li vjerno i èestito uèinili kad ste izabrali Abimeleka za kralja? Jeste li se dobro ponijeli prema Jerubaalu i njegovoj kuæi? Jeste li mu uzvratili za djela što ih za vas uèini? ¹⁷Moj se otac za vas borio izloživši svoj život te vas izbavio iz ruku Midjanaca, ¹⁸a vi danas ustaste protiv kuæe mog oca, pobiste njegove sinove, sedamdeset ljudi na istom kamenu, i nad graðanima Šekema uèiniste kraljem Abimeleka, sina njegove robinje, zato što je vaš brat! ¹⁹Ako ste vjerno i pošteno danas radili prema Jerubaalu i prema njegovoj kuæi, radujte se s Abimelekom, a on neka se raduje s vama! ²⁰Ako niste, neka oganj iziðe iz Abimeleka i saæeæe graðane Šekema i Bet-Mila i neka iziðe oganj iz graðana Šekema i Bet-Mila i saæeæe Abimeleka!" ²¹Onda Jotam pobjeæe, skloni se i doðe u Beer, i ondje ostade, jer se bojava svoga brata Abimeleka. ²²Abimelek je vladao nad Izraelom tri godine. ²³Tada Bog posla duh razdora meðu Abimeleka i šekemske graðane i šekemski se graðani pobuniše protiv Abimeleka. ²⁴Bijaše to zato da bi se osvetio zloèin poèinjen nad sedamdeset Jerubaalovih sinova i da bi njihova krv pala na njihova brata Abimeleka, koji ih ubi, i na graðane Šekema, koji mu pomogoše da ubije braæu. ²⁵Hoteæi mu napakostiti, šekemski su graðani postavili zasjede po vrhovima planina i pljaèkali svakoga tko bi prošao mimo njih onim putem. Javiše to Abimeleku. ²⁶Gaal, sin Ebedov, doðe sa svojom braæom i nastani se u Šekemu; a šekemski se graðani pouzdaše u njega. ²⁷Otišavši u polje, trgali su u svojim vinogradima groæe i gazili ga, a onda udarili u veselje; ušli su u hram svoga boga, jeli su, pili i proklinjali Abimeleka. ²⁸A Gaal, Ebedov sin, povika: "Tko je Abimelek da mu sluæimo? Zar ne bi trebalo da Jerubaalov sin i Zebul, njegov namjesnik, sluæe ljude Hamora, Šekemova oca? Zašto da mi njemu sluæimo?" ²⁹O, kad bih imao ovaj narod u svojoj ruci, protjerao bih Abimeleka i rekao mu: 'Pojaèaj svoju vojsku i iziði u boj!'" ³⁰A kad Zebul, gradski naèelnik, doznade što je govorio Gaal, sin Ebedov, razgnjevi se. ³¹Posla glasnike Abimeleku u Arumu i poruèi mu: "Evo, Gaal, sin Ebedov, došao u Šekem sa svojom braæom i bune graðane protiv tebe. ³²Zato ustani noæu, ti i narod što je s tobom, i stani u zasjedu u polju. ³³A ujutro, kad ograne sunce, digni se i udari na grad. Kada Gaal i njegovi ljudi iziðu preda te, ti uèini s njima što ti prilike posavjetuju." ³⁴Abimelek usta noæu sa svim svojim ljudima i stade u zasjedu oko Šekema u èetiri èete. ³⁵Kada je Gaal, sin Ebedov, izišao pred gradska vrata i zaustavio se, Abimelek i njegovi ljudi ustaše iz zasjede. ³⁶Gaal ugleda ljude i reèe Zebulu: "Eno silaze ljudi s gorskih vrhova." "Od sjena gorskih vrhova", odgovori mu Zebul, "èine ti se ljudi." ³⁷Opet progovori Gaal: "Eno silaze ljudi s visa zvana Zemljin pupak, a èeta jedna dolazi putem od Èarobnjaèkog hrasta." ³⁸Tad mu reèe Zebul: "Gdje ti je sada jezik? Pa ti si govorio: 'Tko je Abimelek da mu sluæimo?' Nisu li ondje ljudi koje si prezirao? Iziði sada i pobij se s Abimelekom." ³⁹I Gaal iziðe na èelu šekemskih graðana i pobi se s Abimelekom. ⁴⁰Abimelek potjera Gaala i on pobjeæe pred njim; i mnogi njegovi ljudi

padoše mrtvi prije nego što su i došli do vrata. ⁴¹Abimelek se tada vrati u Arumu, a Zebul potjera Gaala i njegovu braću i nije im više dao da ostanu u Šekemu.

⁴²Sutradan je narod izišao u polje i javiše to Abimeleku. ⁴³On uze svoju vojsku, podijeli je u tri èete i stade u zasjedu u polju. Kad bi vidio gdje ljudi izlaze iz grada, nasrnuo bi na njih i pobio ih. ⁴⁴Dok je Abimelek sa svojom èetom udarao kod gradskih vrata, druge se dvije èete baciše na one koji bijahu u polju i tako ih pobiše. ⁴⁵Èitav je dan Abimelek opsjedao grad. Zauzevši ga, poubija sve stanovništvo, razori grad i posu sol po njemu. ⁴⁶Kad su to èuli gospodari Migdal Šekema, uđoše svi u tvrdi prostor hrama El-Berita. ⁴⁷Kada je Abimelek doznao da su se svi građani Migdal Šekema ondje sakupili, ⁴⁸popne se na Salmonsku goru sa svom vojskom svojom. Uzevši u ruke sjekiru, odsjeèe granu od drveta, podiže je i metnu sebi na rame. A ljudima zapovjedi: "Što vidjeste da sam ja uèinio, uèinite brzo i vi." ⁴⁹I svi ljudi odsjekoše sebi po granu, a onda krenuše za Abimelekom, nabacaše granje na utvrdu i zapališe ga nad onima koji su se ondje nalazili. Tako izgiboše svi žitelji Migdal Šekema, oko tisuæu ljudi i žena. ⁵⁰Potom Abimelek krenu na Tebes, opsjede ga i osvoji. ⁵¹Bijaše ondje usred grada kula kamo su se sklonili svi ljudi i žene i svi uglednici gradski. Zatvorivši za sobom vrata, popeše se kuli na krov. ⁵²Abimelek dođe do kule i napade je. Dok je prilazio vratima kule da je zapali, ⁵³neka žena baci mu žrvanj na glavu i razbi mu lubanju. ⁵⁴On brzo pozva svoga momka koji mu je nosio oružje i reèe mu: "Trgni maè i ubij me da se ne govori o meni: "Žena ga je ubila." Njegov ga momak probode te on umrije. ⁵⁵Kad su Izraelci vidjeli da je Abimelek mrtav, svi se vratiše svojim kuæama. ⁵⁶Tako je Bog svalio na Abimeleka zlo koje je on uèinio svome ocu pobivši sedamdesetero svoje braæe. ⁵⁷I sve zlo Šekemaca Bog svali na njihove glave i tako ih stiže kletva Jotama, sina Jerubaalova.

Chapter 10

¹ Poslije Abimeleka ustao je Tola, sin Pue, sina Dodova, da izbavi Izraela. On bijaše iz Jisakarova plemena, a živio je u Šamiru, u Efrajimovoj gori. ²Bio je sudac Izraelu dvadeset i tri godine, a kad je umro, pokopali su ga u Šamiru. ³Poslije njega ustao je Jair Gileaðanin, koji je bio sudac Izraelu dvadeset i dvije godine. ⁴Imao je trideset sinova koji su jahali na tridesetero magaradi i imali trideset gradova što se do dana današnjega zovu Sela Jairova, a nalaze se u gileadskoj zemlji. ⁵Kad umrije Jair, pokopaše ga u Kamonu. ⁶Izraelci su opet stali èiniti ono što Jahvi nije po volji. Služili su baalima i aštartama, aramejskim bogovima i sidonskim bogovima, bogovima Moabaca, bogovima Amonaca i bogovima Filistejaca. A Jahvu su napustili i nisu mu više služili. ⁷Tad planu Jahve gnjevom i predade ih u ruke Filistejcima i Amoncima. ⁸Oni su od tada osamnaest godina satirali i tlaèili Izraelce - sve Izraelce koji življahu s onu stranu Jordana, u zemlji amorejskoj, koja je u Gileadu. ⁹Potom su Amonci prešli Jordan da zavojšte i na Judu, Benjamina i na Efrajima te se Izrael nađe u velikoj nevolji. ¹⁰Tada zavapiše Izraelci Jahvi govoreæi: "Griješili smo prema tebi jer smo ostavili Jahvu, svoga Boga, da bismo služili baalima." ¹¹A Jahve odgovori Izraelcima:

"Nisu li vas tlaèili Egipæani i Amorejci, Amonci i Filistejci, ¹²Sidonci, Amaleèani i Midjanci? Ali kad ste zavapili prema meni, nisam li vas izbavio iz njihovih ruku? ¹³Ali vi ostaviste mene i uzeste služiti drugim bogovima. Zbog toga vas neæu više izbavljati. ¹⁴Idite i vapite za pomoæ onim bogovima koje ste izabrali! Neka vas oni izbave iz vaše nevolje!" ¹⁵Izraelci odgovoriše Jahvi: "Sagriješili smo! Èini s nama što ti drago, samo nas danas izbavi!" ¹⁶I odstraniše tuðe bogove i poèeše opet služiti Jahvi. A Jahve više ne mogaše trpjeti da Izraelci pate. ¹⁷Kada su se Amonci sabrali i utaborili u Gileadu, skupiše se i Izraelci i utaboriše se u Mispi. ¹⁸Tada narod i knezovi gileadski rekoše jedni drugima: "Koji èovjek povede boj protiv Amonaca, neka bude poglavar svima koji žive u Gileadu."

Chapter 11

¹ Gileaðanin Jiftah bijaše hrabar ratnik. Rodila ga bludnica, a otac mu bijaše Gilead. ²Ali je Gileadu i njegova žena rodila sinove, pa kada su sinovi te žene odrasli, otjeraše Jiftaha govoreæi mu: "Neæeš dobiti baštine od našeg oca jer si sin strane žene." ³Jiftah zato pobježe od svoje braæe i naseli se u zemlji Tobu. Ondje se oko njega okupila hrpa beskuænika koji su s njim pljaèkali. ⁴Poslije nekog vremena Amonci zavojštiše na Izraela. ⁵Kada su Amonci napali Izraela, krenuše gileadske starješine da trže Jiftaha u zemlji Tobu. ⁶"Hodi", rekoše mu, "budi nam vojvoda da ratujemo protiv Amonaca." ⁷Ali Jiftah odgovori gileadskim starješinama: "Niste li me vi mrzili i otjerali iz kuæe moga oca? Zašto sada dolazite k meni kada ste u nevolji?" ⁸Gileadske starješine rekoše Jiftahu: "Zato smo sada došli tebi: poði s nama, povedi rat protiv Amonaca i bit æeš poglavar nama i svima u Gileadu." ⁹Jiftah upita gileadske starješine: "Ako me odvedete natrag da ratujem protiv Amonaca te ako ih Jahve meni preda, hoæu li biti vaš poglavar?" ¹⁰"Jahve neka bude svjedokom meðu nama", odgovore Jiftahu gradske starješine. "Jao nama ako ne uèinimo kako si rekao!" ¹¹I Jiftah ode sa starješinama Gileada. Narod ga postavi sebi za poglavara i vojvodu; a Jiftah je ponovio sve svoje uvjete pred Jahvom u Mispi. ¹²Jiftah poslao onda poslanike kralju Amonaca s porukom: "Što ima između tebe i mene da si došao ratovati protiv moje zemlje?" ¹³Kralj Amonaca odgovori Jiftahovim poslanicima: "U vrijeme kada je izlazio iz Egipta, Izrael ja zaposjeo moju zemlju od Arnona do Jaboka i Jordana. Zato mi je sada dragovoljno vrati!" ¹⁴Jiftah nanovo pošalje glasnike kralju Amonaca ¹⁵i poruèi mu: "Ovako govori Jiftah: Nije Izrael zaposjeo ni moapsku ni amonsku zemlju, ¹⁶nego je, izišavši iz Egipta, Izrael prešao pustinjom do Crvenog mora i došao u Kadeš. ¹⁷Tada je poslao Izrael poslanike edomskom kralju s molbom: 'Htio bih proæi kroz tvoju zemlju!' Ali ga edomski kralj ne posluša. Poslao ih je i moapskom kralju, ali ni on ne htjede, te Izrael ostade u Kadešu. ¹⁸Onda je preko pustinje zaobišao edomsku i moapsku zemlju i došao na istok od moapske zemlje. Narod se utaborio s one strane Arnona ne prelazeæi granice Moaba, jer Arnon bijaše moapska meða. ¹⁹Izrael poslao zatim poslanike Sihonu, amorejskom kralju, koji je vladao u Hešbonu, i poruèi mu: 'Pusti nas da proðemo kroz tvoju zemlju do mjesta

koje nam je određeno.' ²⁰Ali Sihon ne dopusti Izraelu da prođe preko njegova područja, nego skupi svu svoju vojsku koja bijaše utaborena u Jahasu i zametnu boj s Izraelom. ²¹Jahve, Bog Izraelov, predade Sihona i svu njegovu vojsku u ruke Izraelu, koji ih porazi, te Izrael zaposjede svu zemlju Amorejaca koji nastavahu to područje. ²²Zaposjeo je tako svu zemlju Amorejaca od Arnona do Jaboka i od pustinje do Jordana. ²³I sada kad je Jahve, Bog Izraelov, protjerao Amorejce pred svojim narodom Izraelom, ti bi nas htio odagnati? ²⁴Zar ne posjeduješ sve što je tvoj bog Kemoš bio oteo starim posjednicima? Tako i sve ono što je Jahve, naš Bog, oteo starim posjednicima, mi sada posjedujemo! ²⁵Po čemu si ti bolji od moapskog kralja Balaka, sina Siporova? Je li se i on sporio s Izraelom? Je li on ratovao protiv njega? ²⁶Kada se Izrael nastanio u Hešbonu i u njegovim selima, u Aroeru i u njegovim selima, a tako i po svim gradovima na obali Jordana - evo, već tri stotine godina - zašto ih tada niste oteli? ²⁷Nisam ja tebi skrivio nego ti meni činiš krivo ratujući protiv mene. Neka Jahve, Sudac, danas presudi između sinova Izraelovih i sinova Amonovih." ²⁸Ali kralj Amonaca ne poslušaj riječi što mu ih je poručio Jiftah. ²⁹Duh Jahvin siđe na Jiftaha te on pođe kroz Gileadovo i Manašeovo pleme, prođe kroz gileadsku Mispu, a od gileadske Misp dođe iza Amonaca. ³⁰I Jiftah se zavjetova Jahvi: "Ako mi predaš u ruke Amonce, ³¹tko prvi iziđe na vrata moje kuće u susret meni kada se budem vraćao kao pobjednik iz boja s Amoncima bit će Jahvin i njega ću prinijeti kao paljenicu." ³²Jiftah krenu protiv Amonaca da ih napadne i Jahve ih izruči u njegove ruke. ³³I porazi ih Jiftah od Aroera do blizu Minita - u dvadeset gradova - i sve do Abel Keramima. Bijaše to njihov veliki poraz; i Amonci bijahu poniženi pred Izraelom. ³⁴Kada se Jiftah vratio kući u Mispu, gle, iziđe mu u susret kći plešući uza zvuke bubnjeva. Bijaše mu ona jedinica, osim nje nije imao ni sina ni kćeri. ³⁵Ugledavši je, razdrije svoje haljine i zakuka: "Jao, kćeri moja, u veliku me tugu bacaš! Zar mi baš ti moraš donijeti nesreću! Zavjetovah se Jahvi i ne mogu zavjeta poreći." ³⁶Ona mu odgovori: "Oče moj, ako si učinio zavjet Jahvi, učini sa mnom kako si se zavjetovao, jer ti je Jahve dao da se osvetiš Amoncima, svojim neprijateljima." ³⁷Onda zamoli svog oca: "Ispuni mi ovu molbu: pusti me da budem slobodna dva mjeseca; lutaj ću po gorama sa svojim drugama i oplakivati svoje djevičanstvo." ³⁸"Idi", reče joj on i pusti je na dva mjeseca. Ona ode sa svojim drugama i oplakivaše na gorama svoje djevičanstvo. ³⁹Kada su prošla dva mjeseca, ona se vrati ocu i on izvrši na njoj zavjet što ga bijaše učinio. I nikada nije upoznala čovjeka. Otada je potekao običaj u Izraelu ⁴⁰da svake godine odlaze Izraelove kćeri i oplakuju kćer Jiftaha Gileađanina četiri dana na godinu.

Chapter 12

¹ Uto se skupiše ljudi od Efrajimova plemena, prijeđoše Jordan put Safona i rekoše Jiftahu. "Zašto si išao u boj protiv Amonaca a nas nisi pozvao da idemo s tobom? Spalit ćemo ti kuću i tebe!" ²Jiftah im odgovori: "Imali smo veliku parbu, ja i moj narod, i Amonci su nas teško tlačili. Pozvao sam vas u pomoć, ali me niste izbavili iz njihovih ruku. ³Videći da mi nitko ne pritiže

u pomoæ, stavih svoj život na kocku, odoh sam na Amonce, i Jahve mi ih predade u ruke. Zašto ste, dakle, pošli danas da ratujete protiv mene?" ⁴Tada skupi Jiftah sve Gileađane i udari na Efrajima. Gileađani potukoše Efrajima, jer su ovi govorili: "Vi ste, Gileađani, Efrajimovi bjegunci koji ste živjeli usred Efrajima i Manašea." ⁵Zatim Gileađani presjekoše Efrajimu jordanske gazove, i kada bi koji bjegunac Efrajimov rekao: "Pustite me da prijeđem", Gileađani bi ga pitali: "Jesi li Efrajimovac?" A kada bi on odgovorio: "Nisam", ⁶oni bi mu kazali: "Hajde reci: Šibolet!" On bi rekao: "Sibolet" jer nije mogao dobro izgovoriti. Oni bi ga tada uhvatili i pogubili na jordanskim pliaecima. Tako je poginulo èetrdeset i dvije tisuæe ljudi iz Efrajimova plemena. ⁷Jiftah je sudio Izraelu šest godina. A kada je Gileađanin Jiftah umro, pokopaše ga u njegovu gradu, u Gileadu. ⁸Poslije njega sudac u Izraelu bijaše Ibsan iz Betlehema. ⁹On je imao trideset sinova i trideset kaeri, koje je poudao iz kuæe, a trideset je snaha doveo izvana svojim sinovima. On je sudio Izraelu sedam godina. ¹⁰Zatim umrije Ibsan i pokopaše ga u Betlehemu. ¹¹Poslije njega sudac u Izraelu bijaše Elon Zebulunac. On je sudio Izraelu deset godina. ¹²Zatim umrije Zebulunac Elon i pokopaše ga u Ajalonu u zemlji Zebulunovoj. ¹³Poslije njega sudac u Izraelu bijaše Abdon, sin Hilela iz Pireatona. ¹⁴On je imao èetrdeset sinova i trideset unuka koji su jahali na sedamdesetero magaradi. On je sudio Izraelu osam godina. ¹⁵Zatim umrije Abdon, sin Hilela iz Pireatona, i pokopaše ga u Pireatonu u Efrajimovoj gori, u zemlji Šaalimu.

Chapter 13

¹ Izraelci su opet okrenuli da èine ono što Jahvi nije po volji i Jahve ih predade u ruke Filistejcima za èerdeset godina. ²A bijaše neki èovjek iz Sore, od Danova plemena, po imenu Manoah. Žena mu bila nerotkinja i nije imala djece. ³Toj se ženi ukaza Anđeo Jahvin i reèe joj: "Ti si neplodna i nisi rađala. ⁴Ali se odsad pazi: da ne piješ ni vina ni žestoka piaæa i da ne jedeš ništa neèisto. ⁵Jer, zatrudnjet æeš, evo, i rodit æeš sina. I neka mu britva ne prijeđe po glavi, jer æe od majèine utrobe dijete biti Bogu posveæeno - bit æe nazirej Božji i on æe poèeti izbavljati Izraela iz ruke Filistejaca." ⁶Žena ode i kaza mužu: "Božji èovjek došao k meni, lice mu kao u Božjeg anđela, puno dostojanstva. Nisam ga upitala odakle je došao, niti mi on kaza svog imena. ⁷Ali mi je rekao: 'Ti æeš zaèeti i roditi sina. Ne pij odsad ni vina ni žestoka piaæa i ne jedi ništa neèisto jer æe ti dijete biti nazirej Božji od majèine utrobe do smrti.'" ⁸Tada se Manoah pomoli Jahvi i reèe: "Molim te, Gospode, neka Božji èovjek koga si jednom poslao dođe još jednom k nama i pouèi nas što æemo èiniti s djetetom kad se rodi!" ⁹Jahve usliši Manoaha i Anđeo Jahvin dođe opet k ženi dok je sjedila u polju. Manoah, muž njezin, ne bijaše kraj nje. ¹⁰Žena brzo otrèa da obavijesti muža i reèe mu: "Gle, ukazao mi se èovjek koji mi je došao onog dana." ¹¹Manoah ustade, pođe za ženom i kada dođe k èovjeku, upita ga: "Jesi li ti onaj što je govorio s ovom ženom?" A on odgovori: "Jesam." ¹²"Kada se ispuni ono što si rekao", opet æe Manoah, "po kojim propisima i kako treba postupati s djetetom?" ¹³Anđeo Jahvin odgovori Manoahu: "Neka se žena èuva svega što sam joj zabranio.

¹⁴Neka ne uživa ništa što dolazi od vinove loze, neka ne pije ni vina ni žestoka piæa, neka ne jede ništa neèisto i neka se drži svega što sam joj zapovjedio." ¹⁵Tada reèe Manoah Anðelu Jahvinu: "Rado bismo te ustavili i pogostili jaretom." ¹⁶Anðeo Jahvin nato æe Manoahu: "Sve da me i ustaviš, ja ne bih jeo tvoga jela; nego ako želiš žrtvovati paljenicu, prinesi je Jahvi." Manoah, ne znajuæi da je to Anðeo Jahvin, ¹⁷reèe tada Anðelu Jahvinu: "Kako ti je ime, da te možemo èastiti kada se ispuni što si obeæao." ¹⁸Anðeo Jahvin odgovori mu: "Zašto pitaš za moje ime? Ono je tajanstveno." ¹⁹Manoah nato uze jare i prinos te ga na stijeni kao paljenicu žrtvova Jahvi koji èini tajanstvene stvari. ²⁰Kada se poèe dizati plamen sa žrtvenika k nebu, podiže se Anðeo Jahvin u tome plamenu. Kad to vidješe Manoah i njegova žena, padoše nièice. ²¹Anðeo Jahvin nije se više ukazivao Manoahu i njegovoj ženi. Manoah tada shvati da je to Anðeo Jahvin. ²²"Zacijelo æemo umrijeti", reèe ženi, "jer smo vidjeli Boga." ²³"Da nas je htio usmrtiti", odgovori mu žena, "ne bi iz naše ruke primio paljenice ni prinosa i ne bi nam dao da sve to vidimo niti da takvo što èujemo." ²⁴Žena rodi sina i nadjenu mu ime Samson. Dijete odraste i Jahve ga blagoslovi. ²⁵I Jahvin duh bijaše s njim u Danovu taboru, između Sore i Eštaola.

Chapter 14

¹ I siđe Samson u Timnu i ugleda ondje djevojku među filistejskim kæerima. ²Vrativši se, povjeri to ocu i majci: "Opazio sam u Timni", reèe on, "djevojku među filistejskim kæerima: oženite me njome." ³Otac i mati rekoše: "Zar nema djevojaka među kæerima tvoga plemena i u svemu našem narodu da moraš uzeti ženu između neobrezanih Filistejaca?" Ali Samson odgovori ocu: "Oženi me njome jer mi ona omilje." ⁴Otac mu i majka nisu znali da je to od Jahve, koji je tražio zadjevicu s Filistejcima jer Filistejci u ono doba vladahu Izraelom. ⁵Samson siđe tako u Timnu i kad dođe do timnjanskih vinograda, gle - odjednom preda nj iskoèi mladi lav rièuæi. ⁶Duh Jahvin zahvati Samsona, i on goloruk raskida lava kao što se raskida jare; ali ne reèe ni ocu ni majci što je uèinio. ⁷Došavši, razgovori se s djevojkom i ona mu omilje. ⁸Poslije nekog vremena, kada se vratio da je odvede, Samson skrenu da vidi mrtvog lava, a to u mrtvom lavu roj pèela i med. ⁹On uze meda u ruke i jeo ga je iduæi putem. Kada se vratio k ocu i majci, dade ga i njima te i oni jedoše; ali im ne reèe da ga je uzeo iz mrtvog lava. ¹⁰Zatim ode ženi i ondje prirediše gozbu Samsonu; trajala je sedam dana, jer tako obièavahu mladi ljudi. ¹¹Ali kako ga se bojahu, izabraše trideset svadbenih drugova da budu uza nj. ¹²Tad im reèe Samson: "Hajde da vam zadam zagonetku. Ako je odgonetnete za sedam svadbenih dana, dat æu vam trideset truba finog platna i trideset sveèanih haljina. ¹³Ali ako je ne mognete odgonetnuti, vi æete meni dati trideset truba platna i trideset sveèanih haljina." "Zadaj nam zagonetku", odgovore mu oni, "mi te slušamo." ¹⁴A on im reèe: "Od onog koji jede izišlo je jelo, od jakoga izišlo je slatko." Ali za tri dana nisu mogli odgonetnuti zagonetke. ¹⁵Èetvrtoga dana rekoše Samsonovoj ženi: "Izvuci od muža na prijeparu rješenje zagonetke, ili æemo spaliti i tebe i oèev ti dom! Zar ste nas ovamo pozvali da nas oplijenite?"

¹⁶Tada žena, uplakana, obisnu Samsonu oko vrata govoreæi: "Ti mene samo mrziš i ne ljubiš me. Zadao si zagonetku sinovima moga naroda, a meni je nisi objasnio." On joj odgovori: "Nisam je objasnio ni ocu ni majci, a tebi da je kaæem?" ¹⁷Ona mu plakaše oko vrata sedam dana, koliko je trajala gozba. Sedmoga dana on joj kaza odgonetku: toliko je na nj navaljivala. I ona je odade sinovima svoga naroda. ¹⁸Sedmoga dana, prije nego je zašlo sunce, ljudi iz toga grada rekoše Samsonu: "Što ima slaðe od meda i što ima jaèe od lava?" A on im odgovori: "Da niste s mojom junicom orali, ne biste zagonetke pogodili." ¹⁹Tada duh Jahvin doðe na njega, te on siðe u Aškelon i ondje pobi trideset ljudi, uze im odjeæu i dade sveèane haljine onima koji su odgonetnuli zagonetku, a onda se sav gnjevan vrati oèevoj kuæi. ²⁰A Samsonovu ženu dadoše drugu koji mu bijaše svadbeni pratilac.

Chapter 15

¹ Poslije nekog vremena, o æetvi pšenice, Samson doðe da pohodi svoju ženu, donijevši joj kozle i reèe: "æelim uæi k svojoj æeni u loænicu." Ali mu tast ne dopusti. ²"Mislio sam," reèe mu on, "da si je zamrzio, pa sam je dao tvome drugu. Ali zar njezina mlaða sestra nije ljepša od nje? Uzmi je namjesto one!" ³Samson mu odgovori: "Ovaj put neæu biti krivac Filistejcima kad im uèinim zlo." ⁴I ode Samson, ulovi tri stotine lisica, uze luèi i, okrenuvši rep prema repu, stavi jednu luè meðu dva repa. ⁵Tad zapali luèi, pusti lisice u filistejska polja i popali im snopove, i nepokošeno æito, i vinograde, i maslinike. ⁶Filistejci zapitaše: "Tko je to uèinio?" Odgovoriše im: "Samson, Timnjaninov zet, zato što mu tast oduze æenu i dade je njegovu drugu." Tad Filistejci odoše i spališe onu æenu i njenu obitelj. ⁷"Kad ste to uèinili", reèe im Samson, "neæu mirovati dok vam se ne osvetim." ⁸I sve ih izudara uzduæ i poprijeko i æestoko ih porazi. Poslije toga ode u spilju Etamske stijene i ondje se nastani. ⁹Tad Filistejci krenuše, utaboriše se u Judi i raširiše do Lehija. ¹⁰"Zašto ste pošli na nas?" - upitaše ih Judejci. A oni im odgovoriše: "Pošli smo da sveæemo Samsona i da mu uèinimo kako je on uèinio nama." ¹¹Tri tisuæe Judejaca odoše tada k spilji Etamske stijene i rekoše Samsonu: "Zar ne znaš da Filistejci nama gospodare? Zašto si nam onda to uèinio?" On im odgovori: "Kako oni meni, tako ja njima!" A oni mu rekoše: ¹²"Doðosmo da te sveæemo i predamo u ruke Filistejaca." "Zakunite mi se", reèe im, "da me neæete ubiti." ¹³"Ne", odgovoriše mu, "mi æemo te samo svezati i predati u njihove ruke, ali te zacijelo ne æelimo pogubiti." Onda ga svezaše sa dva nova uæeta i odvedoše iz spilje. ¹⁴Kad ga dovedoše u Lehi i kad Filistejci, vièuæi od radosti, pojuriše na nj, duh Jahvin zahvati ga i uæeta na njegovim rukama postadoše kao laneni konci, spaljeni ognjem, i spadoše mu s ruku. ¹⁵Spazivši još sirovu magareæu èeljjust, pruæi on ruku, uze onu èeljjust i pobi njome tisuæu ljudi. ¹⁶Tad reèe Samson: "Magareæom èeljjusti gomile prebih, Magareæom èeljjusti tisuæu pobih." ¹⁷Rekavši to, baci èeljjust iz ruke. Zato odonda ono mjesto zovu Ramat Lehi. ¹⁸Kako bijaše jako oæednio, zavapi Jahvi govoreæi: "Ti si izvoæjstio ovu veliku pobjedu rukama svoga sluge, a zar sada moram umrijeti od æeði i pasti u ruke neobrezanima?"

¹⁹Tad Jahve rasijeèe udubinu što je kod Lehija i voda poteèe iz nje. Samson se napi i vrati mu se snaga, oživje mu duh. Zato su onom izvoru dali ime En Hakore, a postoji još i danas u Lehiju.

²⁰Samson bijaše sudac u Izraelu za vrijeme filistejske vladavine dvadeset godina.

Chapter 16

¹ Odatle ode Samson u Gazu; ondje vidje neku bludnicu i uđe k njoj. ²Žiteljima Gaze javiše: "Samson je došao ovamo!" Opkoliše ga i vrebahu ga svu noæ na gradskim vratima. Svu noæ bijahu mirni. "Prièekajmo do zore", mišljahu, "pa æemo ga ubiti." ³Ali je Samson ležao samo do ponoæi, a o ponoæi ustade, dohvati gradska vrata s oba dovratnika, išèupa ih zajedno s prijevornicom, metnu ih na ramena i odnese na vrh gore koja je nasuprot Hebronu i položi ih ondje. ⁴Poslije toga zamilova on neku ženu iz doline Soreka po imenu Delilu. ⁵Filistejski knezovi dođoše k njoj i rekoše joj: "Zavedi ga i doznaj gdje stoji njegova velika snaga, kako bismo ga mogli svladati pa da ga svežemo i uèinimo nemoænim. A dat æe ti svaki od nas po tisuæu i sto srebrnih šekela." ⁶Delila upita Samsona: "Kaži mi gdje stoji tvoja velika snaga i èime bi se mogao svezati i svladati." ⁷Samson joj odgovori: "Da me svežu sa sedam svježih još neosušenih žila od luka, onemoæao bih i postao kao obièan èovjek." ⁸Filistejski knezovi donesu Delili sedam svježih još neosušenih žila i ona ga veza njima. ⁹Kod nje u sobi bijaše zasjeda i ona viknu: "Samsone, eto Filistejaca na te!" On pokida žile kao što se prekine kuèina kad se primakne ognju. I tako ne doznadoše za tajnu njegove snage. ¹⁰Tad reèe Delila Samsonu: "Prevario si me i slagao mi. Ali mi sada kaži èime bi te trebalo vezati." ¹¹On joj odgovori: "Da me dobro svežu novim još neupotrijebljenim užetima, onemoæao bih i postao kao obièan èovjek." ¹²Tada Delila uze nova užeta, sveza ga njima i viknu mu: "Samsone, eto Filistejaca na te!" Kod nje u sobi bijaše zasjeda, ali on prekide užeta na rukama kao da su konci. ¹³Tada Delila reèe Samsonu: "Varaš me svejednako i lažeš mi. Kaži mi napokon èime bi te trebalo vezati." On joj odgovori: "Da otkaš sedam pramenova moje kose na tkalaèkom stanu i da ih zaglaviš klinom, onemoæao bih i postao kao obièan èovjek." ¹⁴Ona ga uspava i otka sedam pramenova njegove kose na tkalaèkom stanu, zabi klin i viknu mu: "Eto Filistejaca na te, Samsone!" On se probudi i istrgne i klin i tkalaèki stan. I nije otkrila tajnu njegove snage. ¹⁵Delila mu reèe: "Kako možeš reæi da me ljubiš kad tvoje srce nije sa mnom? Triput si me veæ prevario i nisi mi kazao gdje je tvoja velika snaga." ¹⁶Kako mu je svakog dana dodijavala molbama i muèila ga, njemu veæ dozlogrdje. ¹⁷I otvori joj cijelo svoje srce: "Nikada britva nije prešla po mojoj glavi jer sam od majèine utrobe nazirej Božji. Da me obriju, sva bi me snaga ostavila, onemoæao bih i postao bih kao obièan èovjek." ¹⁸Delila tad shvati da joj je otvorio cijelo svoje srce; pozva filistejske knezove i reèe im: "Dođite sada jer mi je otvorio cijelo svoje srce." I filistejski knezovi dođoše k njoj i donesoše sa sobom novac. ¹⁹Uspavavši Samsona na svojim koljenima, ona dozva èovjeka te mu obrija s glave sedam pramenova kose. Tako on poèe slabiti i ostavi ga snaga. ²⁰Kad ona povika: "Samsone, eto Filistejaca na te!" on se probudi i pomisli: "Izvuæi æu se kao i uvijek i

oslobodit æu se." Ali nije znao da se Jahve od njega okrenuo. ²¹Filistejci ga uhvatiše, iskopaše mu oèi i odvedoše ga u Gazu. Okovaše ga dvostrukim mjedenim lancem te je okretao mlin u tamnici. ²²Ali kosa gdje mu je obrijaše poène opet rasti. ²³A knezovi se filistejski skupiše da prinesu veliku žrtvu svome bogu Dagonu i da se provesele. Govorahu oni: "Bog naš predade nam u ruke Samsona, našeg neprijatelja." ²⁴A narod, vidjevši ga, uze hvaliti svoga boga i klicati u njegovu èast govoreæi: "Bog naš predade nam u ruke Samsona, našeg neprijatelja, koji nam je zemlju pustošio i tolike naše usmrtio." ²⁵Kad im se srce razigralo, povikaše: "Dovedite Samsona da nas zabavlja!" I dovedoše iz tamnice Samsona i on igraše pred njima; a onda ga postaviše meðu stupove. ²⁶Samson tada reèe dječaku koji ga je vodio za ruku: "Vodi me i pomози mi da opipam stupove na kojima poèiva zdanje da se naslonim na njih." ²⁷A kuæa bijaše puna ljudi i žena. Bijahu tu i svi filistejski knezovi, a na krovu tri tisuæe ljudi koji su gledali kako Samson igra. ²⁸Samson zavapi Jahvi: "Gospodine Jahve, spomeni me se i samo mi još sada podaj snagu da se Filistejcima odjednom osvetim za oba oka." ²⁹I Samson napipa dva srednja stupa na kojima poèivaše zdanje, oprije se o njih, desnom o jedan, a lijevom o drugi, ³⁰i viknu: "Neka poginem s Filistejcima!" Nato uprije iz sve snage i sruši zdanje na knezove i na sav narod koji se ondje nalazio. Više ih ubi umiruæi nego što ih pobi za života. ³¹Poslije dođoše njegova braæa i sva kuæa njegova oca, uzeše ga i odnesoše i pokopaše ga između Sore i Eštaola, u grobu Manoaha, oca njegova. On je sudio Izraelu dvadeset godina.

Chapter 17

¹ Bijaše u Efrajimovoj gori èovjek po imenu Mikajehu. ²On reèe majci: "Tisuæu i sto srebrnih šekela što su ti ukradeni i zbog kojih si izustila kletvu - uši su je moje èule - taj je novac kod mene, ja sam ga uzeo." Mati mu odgovori: "Jahve te blagoslovio, sine moj!" ³I Mikajehu vrati joj tisuæu i sto srebrnih šekela. A mati mu njegova reèe: "Te sam novce posvetila Jahvi iz svoje ruke za tebe, sine moj, da se izdjela za to rezan ili ljeven idol. I evo, za to ih dajem." ⁴Majka uze dvije stotine srebrnih šekela i dade ih zlataru. On naèini od njih rezani i ljeveni idol koji postaviše u Mikajehuovoj novoj kuæi. ⁵On mu sagradi svetište, zatim naèini efod i terafe te posveti jednoga od svojih sinova da mu bude sveæenik. ⁶U to vrijeme u Izraelu nije bilo kralja i svatko je radio po miloj volji. ⁷Bijaše neki mladiæ iz Betlehema u Judi, iz Judina plemena; bio je levit i boravio je ondje kao došljak. ⁸Taj èovjek ode iz grada Betlehema u Judi da se nastani na kakvu prikladnu mjestu kao došljak. Putujuæi, dođe u Efrajimovu goru do Mikine kuæe. ⁹Mika ga upita: "Odakle dolaziš?" "Ja sam levit iz Judina Betlehema", odgovori mu on, "i putujem da se negdje nastanim." ¹⁰"Ostani kod mene", reèe mu Mika, "i budi mi ocem i sveæenikom, a ja æu ti davati deset srebrnih šekela na godinu, haljine i hranu." I levit uđe. ¹¹Levit je pristao da ostane u njega, i mladiæ mu bijaše kao jedan od sinova. ¹²Mika posveti levita za sveæenika; mladiæ je postao njegovim sveæenikom i živio je u Mikinoj kuæi. ¹³"Sad znam", reèe Mika, "da æe mi Jahve uèiniti dobro kad imam levita za sveæenika."

Chapter 18

¹ U ono vrijeme ne bijaše kralja u Izraelu. Tada je Danovo pleme tražilo zemljište gdje da se naseli, jer mu do toga dana nije dopalo zemljište među Izraelovim plemenima. ²Zato poslaše Danovci petoricu ljudi iz svoga plemena, ljude osobito hrabre iz Sore i Eštaola, da izvide i upoznaju zemlju. I rekoše im: "Idite, istražite zemlju." I oni dođoše u Efrajimovu goru, do Mikine kuæe, i ondje zanoæiše. ³Kako bijahu blizu Mikine kuæe, poznaše glas mladog levita; svratiše se onamo te ga upitaše: "Tko te doveo ovamo? Što tu radiš? I što æeš tu?" ⁴A on im odgovori: "Mika je uèinio sa mnom tako i tako. On me najmio, a ja mu služim kao sveæenik." ⁵"Upitaj Boga", kazaše mu, "da znamo hoæe li nam uspjeti put koji smo poduzeli." ⁶"Idite u miru", odgovori im sveæenik, "put na koji ste pošli po volji je Jahvi." ⁷Tada odoše ona petorica i stigoše u Lajiš. I vidješe da narod koji prebiva u njemu živi bez straha - po obièaju Sidonaca - bezbrižno i mirno; imaju svega što rodi zemlja, daleko su od Sidonaca i nemaju nikakvih odnosa s Aramejcima. ⁸Kad se vratiše svojoj braæi u Sori i Eštaolu, braæa ih upitaše: "Što ste doznali?" ⁹Oni odgovoriše: "Na noge! Navalimo na njih! Zemlja koju smo vidjeli vrlo je dobra. O vi, lijenèine! Ne oklijevajte navaliti da osvojite tu zemlju. ¹⁰Kada dođete, naæi æete ondje bezbrižan narod. Zemlja je prostrana. Bog je predao u vaše ruke mjesto koje ne oskudijeva ni u èemu što rodi zemlja!" ¹¹Tako je odande krenulo šest stotina naoružanih ljudi iz Danova plemena iz Sore i Eštaola. ¹²Krenuli su i utaborili se u Kirjat Jearimu u Judi. Zato se to mjesto naziva do današnjeg dana Danovim taborom, a nalazi se na zapadu od Kirjat Jearima. ¹³Odatle se zaputiše u Efrajimovu goru i dođoše do Mikine kuæe. ¹⁴A ona petorica što bijahu išla izviđati zemlju rekoše svojoj braæi: "Znate li da u ovim kuæama imaju efod, terafe i ljeveni idol? Sada pazite što æete raditi." ¹⁵Skrenuvši, oni uđoše u kuæu mladog levita, u Mikinu kuæu, i pozdraviše ga. ¹⁶I dok je šest stotina naoružanih ljudi od Danovih sinova stajalo pred vratima, ¹⁷ona petorica što su išla izviđati zemlju uđoše, uzeše efod, terafe i ljeveni idol, a sveæenik stajaše na pragu pokraj šest stotina naoružanih ljudi. ¹⁸Kad su ušli u Mikinu kuæu i uzeli efod, terafe, rezani i ljeveni idol, sveæenik im reèe: "Što to radite?" ¹⁹"Šuti", odgovoriše mu. "Stavi ruku na usta i hajde s nama. Bit æeš nam otac i sveæenik. Zar ti je bolje biti sveæenikom u kuæi jednog èovjeka nego da budeš sveæenikom jednog plemena i roda u Izraelu?" ²⁰Sveæenik se obradova; uze on efod, terafe i rezani i ljeveni idol te ode s ljudima. ²¹Vrativši se na put kojim su krenuli, odoše pustivši naprijed žene i djecu, stoku i dragocjenosti. ²²Bijahu veæ daleko od Mikine kuæe, kad gle - ljudi što življahu u susjednim kuæama, blizu Mikine, uzbunili se i krenuli u potjeru za Danovcima. ²³Kada poèeše vikati za Danovim sinovima, oni se obazreše i rekoše Miki: "Što ti je? Što ste se skupili?" ²⁴On odgovori: "Uzeli ste moga boga koga sam sebi naèinio i sveæenika te odlazite. A što ostaje meni? I još mi kažete: 'Što ti je?'" ²⁵Danovci mu odgovore: "Da te više nismo èuli! Jer bi gnjevni ljudi mogli udariti na vas te bi upropastio sebe i svoju kuæu!" ²⁶Danovci odoše dalje, a Mika, videæi da su jaèi od njega, okrenu se i vrati kuæi. ²⁷I tako, uzevši boga što ga je naèinio Mika i sveæenika koga je najmio da mu služi, Danovci navališe na Lajiš, na mirne i spokojne ljude, te ih posjekoše oštrim maèem i spališe grad. ²⁸Nikoga ne bijaše da pomogne

Lajišanima, jer bijahu daleko od Sidona i ne imahu nikakvih odnosa s Aramejcima, a osim toga grad bijaše u dolini koja se pruža prema Bet-Rehobu. Potom su opet sagradili grad i nastanili se u njemu. ²⁹I nazvaše ga Dan, po imenu svoga pretka Dana, koji se rodio Izraelu. A prije se grad zvao Lajiš. ³⁰I Danovci namjestiše sebi rezani i ljeveni idol. A Jonatan, sin Geršona, sina Mojsijeva, a zatim njegovi sinovi, bijahu svećenici Danova plemena do dana kada je narod bio odveden u izgnanstvo. ³¹I stajaše im onaj rezani i ljeveni idol što ga je Mika načinio, i ostade ondje za sve vrijeme dokle Dom Božji bijaše u Šilu.

Chapter 19

¹ U ono vrijeme kad u Izraelu još ne bijaše kralja, živio neki čovjek, levit, kao došljak na kraju Efrajimove gore. Uzeo on za inoću ženu iz Judina Betlehema. ²Rasrdivši se jednom, njegova ga inoća ostavi i vrati se u oćevu kuću u Judin Betlehem i bila je ondje neko vrijeme, kakva četiri mjeseca. ³Njen muž ode k njoj da je urazumi i dovede natrag; imao je sa sobom slugu i dva magarca. Dok je prilazio kući oca mlade žene, opazi ga tast i veselo mu iziđe u susret. ⁴Tast, otac mlade žene, zadrži ga tri dana kod sebe te su jeli, pili i noćivali. ⁵Četvrtoga dana uraniše; levit se spremio da ide, kad otac mlade žene reče zetu: "Okrijepi se zalogajem kruha, pa onda idite." ⁶I tako sjedoše te su obojica jela i pila, a onda otac mlade žene reče čovjeku: "Hajde, ostani još noćas i provedi se!" ⁷A kad čovjek ustade da pođe, tast uze navaljivati na njega te on još jednom ondje prenoći. ⁸Petoga dana levit urani da krene, ali mu otac mlade žene reče: "Okrijepi se najprije!" Tako su proveli vrijeme jedući zajedno dok se nije nagnuo dan. ⁹Muš ustade da ide, s inoćom i slugom, kad mu tast, otac mlade žene, reče: "Evo se dan nagnuo k večeru. Prenoći još ovdje i provedi se, pa sutra uranite na put i vratite se svom šatoru." ¹⁰Ali čovjek ne htjede prenoćiti nego ustade i krenu. Tako je došao do pred Jebus, to jest Jeruzalem. S njim su bila dva osamarena magarca, inoća i sluga. ¹¹Kad su bili blizu Jeruzalema, dan se već jako nagnuo, pa sluga reče svome gospodaru: "Hajde da se svratimo u taj jebusejski grad da tu prenoćimo." ¹²Ali mu gospodar odgovori: "Nećemo se svraćati u grad tuđinaca koji nisu Izraelci, nego ćemo ići do Gibe." ¹³Još reče sluzi: "Hajde, požurimo se da stignemo u koje od tih mjesta gdje ćemo prenoćiti, u Gibeu ili Ramu." ¹⁴I prodoše, nastavljujući put. Kad su stigli pred Benjaminovu Gibeu, sunce je zapadalo. ¹⁵Oni skrenuše onamo da prenoće u Gibeu. Ušavši, levit sjede na gradskom trgu, ali ne bijaše nikoga da ih primi u kuću da prenoće. ¹⁶I dođe neki starac koji se predvečer vraćao s posla u polju. Bijaše to čovjek iz Efrajimove gore; življavaše u Gibeu kao došljak, a svi žitelji toga mjesta bijahu Benjaminovci. ¹⁷Podigavši oči, ugleda putnika na gradskom trgu: "Odakle dolaziš i kamo ćeš?" - upita ga starac. ¹⁸A on mu odgovori: "Idemo od Judina Betlehema, na kraj Efrajimove gore. Ja sam odande. Išao sam u Judin Betlehem i vraćam se kući, ali nema nikoga da me primi k sebi u kuću. ¹⁹Imam i slame i krme za svoje magarce, a i kruha i vina za sebe, za svoju ženu i za momka koji prati mene, tvoga slugu. Imamo svega dosta." ²⁰"Mir s tobom i dobro mi došao", odgovori

starac. "Moja je briga što ti je potrebno, samo nemoj noæiti na trgu." ²¹I uvede ga u svoju kuæu i baci krme magarcima. Putnici su oprali noge, a onda jeli i pili. ²²Dok su se oni krijepili, gle, neki graðani, opaki ljudi, okruæiše kuæu i, lupajuæi svom snagom o vrata, rekoše starcu, gospodaru kuæe: "Izvedi toga èovjeka što je ušao u tvoju kuæu da ga se namilujemo." ²³Tad iziðe domaæin iz kuæe i reèe im: "Ne, braæo moja, ne èinite zla. Taj je èovjek ušao u moju kuæu, zato ne èinite bezakonja. ²⁴Evo, moja je kaèi djevica, prepustit æu vam je. Èinite od nje što vam drago, ali ovom èovjeku ne èinite bezakonja." ²⁵Ljudi ga ne htjedoše poslušati. Tad onaj èovjek uze inoèu te im je izvede. Oni su je silovali i zlostavljali svu noæ do jutra, a kad je zora zabijeljela, pustiše je. ²⁶Pred zoru žena doðe i pade na ulaz kuæe onog èovjeka gdje je bio njen gospodar i leæala je ondje dok se nije razdanilo. ²⁷Njen je gospodar ujutro ustao, otvorio kuæna vrata te izišao da nastavi put, kad spazi ženu, svoju inoèu, kako leæi na kuænim vratima s rukama na pragu. ²⁸"Ustani, idemo!" - reèe joj. Ali ne bijaše odgovora. Onda je uze, natovari na magarca i krenu na put da se vrati kuæi. ²⁹Kada je došao kuæi, træe noæ i uze mrtvo tijelo inoèino, rasijeèe ga, ud po ud, na dvanaest dijelova te ih razasla u sve krajeve Izraela. ³⁰I tko god vidje reèe: "Ovakvo što se nije dogodilo od dana kada su Izraelci izašli iz Egipta do današnjeg dana. Valja o tome promisliti, vijeæati i govoriti."

Chapter 20

¹ Tada iziðe sav Izrael i sabra se sva zajednica kao jedan èovjek, od Dana do Beer Šebe i do gileadske zemlje, kod Jahve u Mispi. ²Glavari svega naroda, svih Izraelovih plemena, doðoše na zbor Boæjeg naroda, èetiri stotine tisuæa pješaka viènih maèu. ³A Benjaminovci doznaše da su Izraelovi sinovi uzišli u Mispu. Sinovi Izraelovi zapitaše tada: "Kaæite nam kako se dogodio zloèin!" ⁴Levit, muæ ubijene žene, uze rijeè: "Došao sam s inoèom u Benjaminovu Gibeu da prenoæim. ⁵A graðani Gibee ustadoše na mene i noæu opkoliše kuæu u kojoj sam bio; mene su htjeli ubiti, a moju su inoèu silovali tako da je umrla. ⁶Zato sam uzeo mrtvu inoèu, rasjekao je u komade i razaslao je u sve krajeve Izraelove baštine, jer su poèinili sramotno djelo u Izraelu. ⁷Izraelci, evo vas svih ovdje. Posavjetujte se i ovdje stvorite odluku." ⁸Sav narod ustade kao jedan èovjek govoreæi: "Neka se nitko od nas ne vraæa svome šatoru, neka nitko ne ide svojoj kuæi! ⁹Nego da sada ovo uèinimo Gibei: bacit æemo ædrijeb; ¹⁰i uzet æemo iz svih Izraelovih plemena po deset ljudi od stotine, po stotinu od tisuæe i po tisuæu od deset tisuæa: oni æe nositi hranu vojsci, onima koji æe krenuti da kazne Benjaminovu Gibeu za sramotu što ju je poèinila u Izraelu." ¹¹I sabraše se svi Izraelci protiv onoga grada, udruæeni kao jedan èovjek. ¹²Tada Izraelova plemena razaslaše poslanike po svemu Benjaminovu plemenu s porukom: "Kakav se to zloèin dogodio meðu vama? ¹³Sada izruèite one opake ljude što su u Gibei da ih smaknemo te iskorijenimo zlo iz Izraela!" Ali Benjaminovci ne htjedoše poslušati svoje braæe Izraelaca. ¹⁴Benjaminovci se skupiše u Gibeu iz svojih gradova da se pobiju s Izraelcima. ¹⁵A Benjaminovaca koji su došli iz raznih gradova nabrojiše toga dana dvadeset i šest tisuæa ljudi viènih maèu, bez stanovnika Gibee. ¹⁶Od svega

toga naroda bijaše sedam stotina vrsnih ljudi, koji su bili ljevaci, i svaki je taj gađao kamenom iz pračke navlas točno, ne promašujući cilja. ¹⁷A bijaše Izraelaca, osim sinova Benjaminovih, četiri stotine tisuća, sve ljudi vičnih maču i sve samih ratnika. ¹⁸I sinovi Izraelovi, ustavši, pođoše u Betel da se posavjetuju s Bogom: "Tko će od nas prvi u boj protiv Benjaminovaca?" - zapitaše Izraelci. A Jahve odgovori: "Neka Juda pođe prvi." ¹⁹Izjutra krenuše Izraelci te se utaboriše pred Gibeom. ²⁰Krenuvši u boj protiv Benjaminovaca, svrstaše se u bojni red pred Gibeom. ²¹A Benjaminovci iziđoše iz Gibee i pobiše toga dana Izraelu dvadeset i dvije tisuće ljudi, koji ostadoše na onome polju. ²²Izraelci odoše i plakahu pred Jahvom sve do večeri, a onda upitaše Jahvu govoreći: "Moramo li opet ići u boj protiv sinova svoga brata Benjamina?" A Jahve im odgovori: "Pođite na njega!" ²³Tada se vojska Izraelovih sinova ohrabri i nanovo svrsta u bojni red na istome mjestu gdje se svrstala prvog dana. ²⁴Drugoga se dana Izraelci približiše Benjaminovcima, ²⁵ali toga drugog dana Benjamin iziđe iz Gibee pred njih i pobi Izraelcima još osamnaest tisuća ljudi, koji ostadoše na onome polju - sve sami poizbor ratnici, vični maču. ²⁶Tada svi Izraelci i sav narod odoše u Betel te plakahu i stajahu ondje pred Jahvom; cio su dan postili do večeri, prinosili paljenice i žrtve pomirnice pred Jahvom. ²⁷I tad opet Izraelci upitaše Jahvu, jer se u ono vrijeme Kovčeg saveza Božjega nalazio na tome mjestu, ²⁸i Pinhas, sin Aronova sina Eleazara, posluživaše ga. Oni upitaše: "Moramo li opet ići u boj protiv sinova našega brata Benjamina?" A Jahve im odgovori: "Pođite, jer ću ih sutra predati u vaše ruke." ²⁹Tad Izrael postavi čete u zasjedu oko Gibee. ³⁰Trećega dana pođoše Izraelci protiv Benjaminovaca i svrstaše se u bojne redove pred Gibeom, kao i prije. ³¹Benjaminovci iziđoše na njih, a oni ih odmamiše daleko od grada. Kao i prije, ubijahu Benjaminovci neke po putovima, od kojih jedan ide u Betel, a drugi u Gibeu; ubiše tako oko trideset Izraelaca. ³²I govorahu Benjaminovci: "Evo ih tućemo kao i prvi put." A Izraelci rekoše: "Bježimo dok ih ne odmamimo na otvorene putove, daleko od grada!" ³³Tada se glavnina Izraelove vojske pomakne sa svoga položaja i svrsta se u bojni red kod Baal Tamara, a zasjeda Izraelova iziđe iz svog skrovišta zapadno od Gibee. ³⁴Deset tisuća vrsnih ljudi izabranih iz sveg Izraela sleže se prema Gibei. Boj bijaše žestok. Benjaminovci nisu ni slutili da će ih zadesiti zlo. ³⁵I Jahve potuče Benjamina pred Izraelom toga dana te Izraelci pobiše Benjaminu dvadeset i pet tisuća i sto ljudi vičnih maču. ³⁶Benjaminovci vidješe da su pobijeđeni. Ljudi Izraelci bijahu se povukli sa svojih bojnih položaja pred Benjaminom uzdajući se u zasjedu što su je postavili oko Gibee. ³⁷A oni koji bijahu u zasjedi navališe brže na Gibeu i, ušavši u nju, posjekoše ostrim mačem sve stanovništvo. ³⁸Izraelovi se ljudi bijahu dogovorili s onima u zasjedi da ovi podignu iz grada stup dima kao znak: ³⁹tada bi se Izraelovi ljudi povukli iz boja. Benjamin počeo ubijati Izraelce i posiječe im tridesetak ljudi. "Doista, padaju pred nama kao u prijašnjem boju." ⁴⁰A kada se znak, stup dima, počeo dizati iz grada, obazre se Benjamin i vidje kako se plamen iz svega grada diže prema nebu. ⁴¹Tada se Izraelovi ljudi okrenuše, a Benjaminovce obuze užas jer vidješe da ih je zadesilo zlo. ⁴²I pobjegoše ispred Izraelaca prema pustinji, ali im ratnici bijahu za petama, a oni što su dolazili iz grada ubijahu ih s leđa. ⁴³Tako su opkolili Benjamina i, goneći ga bez predaha, uništiše ga pred Gibeom na istočnoj strani. ⁴⁴I palo je Benjaminu osamnaest tisuća ljudi, sve samih vrsnih junaka. ⁴⁵Preživjeli

se okrenuše i pobjegoše u pustinju prema Rimonskoj stijeni. Sijekuæi po cestama, Izraelci pobiše još pet tisuæa ljudi; a onda pognaše Benjamina do Gideoma i pobiše još dvije tisuæe ljudi. ⁴⁶Toga dana palo je Benjaminovaca dvadeset tisuæa ljudi viènih maèu, sve samih vrsnih junaka. ⁴⁷Šest stotina ljudi pobjeglo je u pustinju prema Rimonskoj stijeni. ⁴⁸Izraelovi se ljudi vratiše potom Benjaminovcima, posjekoše oštrim maèem muškarce u gradovima, stoku i što se god našlo; i sve gradove na koje su naišli u Benjaminu popališe ognjem.

Chapter 21

¹ Izraelovi se ljudi bijahu ovako zakleli u Mispi: "Nitko od nas neæe dati svoju kæer za ženu Benjaminovu sinu." ²I ode narod u Betel i ostade ondje pred Bogom do veèeri, narièuæi i jecajuæi. ³Govorili su: "Zašto se, o Jahve, Bože Izraelov, ova nesreæa morala dogoditi da Izraelu danas nestane jednog plemena?" ⁴Sutradan uraniše ljudi i sagradiše ondje žrtvenik; prinesoše paljenice i žrtve zahvalnice. ⁵Tad zapitaše Izraelci: "Ima li koga meðu svim plemenima Izraelovim da nije došao na zbor Jahvi?" Jer su se sveèano zakleli da æe pogubiti onoga tko ne dođe u Mispu k Jahvi. ⁶Izraelcima se sada sažalilo na brata Benjamina te rekoše: "Danas je otkinuto jedno pleme od Izraela. ⁷Kako æemo dati žene onima koji su preostali kad se zaklesmo Jahvom da im neæemo dati svojih kæeri za žene?"

⁸Zato zapitaše: "Ima li koga meðu Izraelovim plemenima da nije došao k Jahvi u Mispu?" I pronađe se da nije došao u tabor, na zbor, nitko od žitelja Jabeša u Gileadu. ⁹Jer kada se narod prebrojio, ondje ne bijaše nikoga od žitelja Jabeša u Gileadu. ¹⁰Zato zajednica posla onamo dvanaest tisuæa hrabrih ljudi i zapovjedi im: "Idite i posijecite oštrim maèem stanovnike Jabeša u Gileadu, zajedno sa ženama i djecom. ¹¹Evo što æete uèiniti: izruèit æete prokletstvu sve muškarce i sve žene što su dijelile postelju sa èovjekom, ali æete saèuvati život djevicama." Tako i uèiniše. ¹²I našli su meðu stanovnicima Jabeša u Gileadu èetiri stotine mladih djevojaka koje nisu dijelile postelje s èovjekom i doveli su ih u tabor u Šilu, koji je u Kanaanu. ¹³Sva zajednica posla tada poslanike Benjaminovcima koji bijahu na Rimonskoj stijeni: objaviše im mir. ¹⁴Tako se oporavi Benjamin. Dadoše im one meðu ženama iz Jabeša u Gileadu koje su ostavili na životu, ali ih ne bijaše dovoljno za sve. ¹⁵Narodu se sažalio Benjamin što je Jahve naèinio prazninu meðu Izraelovim plemenima. ¹⁶"Kako æemo naæi žene onima što su ostali", rekoše starješine zbora, "kad su Benjaminu istrijebljene žene?" ¹⁷Rekoše još: "Kako saèuvati ostatak Benjaminu da se ne zatre jedno pleme iz Izraela?" ¹⁸A ne možemo im dati svoje kæeri za žene." Jer se bijahu zakleli rekavši: "Proklet bio onaj koji daje ženu Benjaminu!" ¹⁹"Ali", rekoše, "svake se godine slavi u Šilu Jahvina svetkovina." Grad se nalazi na sjeveru od Betela, istoèno od ceste koja vodi iz Betela u Šekem i južno od Lebone. ²⁰I zato svjetovaše Benjaminovce: "Idite u zasjedu po vinogradima. ²¹Pazite, pa kada djevojke iz Šila iziðu da plešu u kolu, vi iskoèite iz vinograda, otmite svaki sebi ženu između šilskih kæeri pa otiðite u Benjaminovu zemlju. ²²A kad njihovi oèevi ili njihova braæa

dođu da se prituže na vas, mi æemo im reæi: 'Oprostite im što je svaki uzeo po ženu kao u ratu; vi im ih niste dali, pa je tako krivnja na vama.'" ²³Benjaminovci uèiniše tako i od djevojaka koje oteše uzeše onoliki broj žena koliko bijaše njih. Onda odoše svaki na svoju baštinu, sagradiše opet gradove i naseliše se u njima. ²⁴Izraelci se tada razidoše, svaki u svoje pleme i u svoj rod, i svaki se odande vrati na svoju baštinu. ²⁵U to vrijeme ne bijaše kralja u Izraelu i svatko je živio kako mu se èinilo da je pravo.

Ruth

Chapter 1

¹ U ono vrijeme kada su vladali suci nastala glad u zemlji, pa iz Betlehema Judina jedan èovjek ode sa svojom ženom i sa svoja dva sina da se naseli na Moapskim poljanama. ²Taj se èovjek zvao Elimelek, žena mu Noemi, a dva njegova sina: Mahlon i Kiljon; svi bijahu Efraæani iz Betlehema Judina. Stigoše na Moapske poljane i tu se nastaniše. ³Tada Elimelek, Noemin muž, umrije, i ona osta sama sa svoja dva sina. ⁴Oni se oženiše Moapkama; jedna se zvala Orpa, a druga Ruta. I tu proboraviše deset godina. ⁵Onda umriješe i Mahlon i Kiljon, i tako Noemi osta i bez svoja dva sina i bez svoga muža. ⁶Tada se ona diže sa svojim snahama da ode s Moapskih poljana jer je èula na Moapskim poljanama da je Jahve pohodio narod svoj i dao mu kruha. ⁷Ode, dakle, ona iz mjesta gdje je živjela, a s njome i njezine snahe; krenuše na put da se vrate u zemlju Judinu. ⁸Noemi tada reèe svojim dvjema snahama: "Vratite se svaka domu majke svoje! Neka vam Jahve bude milostiv kao što vi bijaste pokojnicima i meni. ⁹Neka vam Jahve udijeli da obje naðete mir, svaka u domu svoga muža!" I poljubi ih, a one briznuše u plaè. ¹⁰I rekoše joj: "Ne! Mi æemo s tobom, tvome narodu." ¹¹Ali im reèe Noemi: "Vratite se natrag, kæeri moje! Zašto biste išle sa mnom? Zar æu još imati sinova u utrobi svojoj da vam budu muževi?" ¹²Vratite se natrag, kæeri moje, idite samo! Odviše sam stara, nisam za udaju. Pa i kad bih rekla: 'Imam nade da se udam još noæas i da rodim sinove' - ¹³zar biste mogle èekati da odrastu i zar biste radi njih ostale neudate? Ne, kæeri moje, tuga bi moja bila veæa od vaše, jer se ruka Jahvina digla na me." ¹⁴One i opet zaplakaše i zajecaše. Orpa poljubi svoju svekrvu i vrati se, a Ruta ostade s njom. ¹⁵Noemi joj reèe: "Eto vidiš, jetrva se tvoja vratila narodu svome i bogu svome: vrati se i ti za jetrvom svojom!" ¹⁶A Ruta joj odgovori: "Nemoj me tjerati da te ostavim i da odem od tebe: jer kamo ti ideš, idem i ja i gdje se ti nastaniš, nastanit æu se i ja; tvoj narod moj je narod i tvoj Bog moj je Bog. ¹⁷Gdje ti umreš, umrijet æu i ja, gdje tebe pokopaju, pokopat æe i mene. Neka mi Jahve uzvratu svakim zlom i nevoljom ako me što drugo, osim smrti, rastavi od tebe." ¹⁸Videæi gdje je tvrdo naumila da ide s njom, prestade je odvraæati. ¹⁹Tako su zajedno išle dok ne doðoše u Betlehem. A kad doðoše u Betlehem, sav se grad uzbudi zbog njih. "Ma je li ovo Noemi?" - pitahu žene. ²⁰A ona im odgovaraše: "Ne zovite

me više Noemi nego me zovite Mara; jer me Šadaj gorèinom ispunio! ²¹Odavde sam otišla punih ruku, a sad me Jahve vraæa bez igdje ièega. Zašto me zovete Noemi kad Jahve posvjedoèi protiv mene i Svemoguæi me u tugu zavi?" ²²Tako se vrati Noemi s Rutom Moapkom, snahom svojom, s Moapskih poljana. Stigle su u Betlehem baš kad je poèela žetva jeèma.

Chapter 2

¹Noemi imaše roðaka po mužu, èovjeka vrlo imuæna, iz porodice Elimelekove: zvao se Boaz. ²Tada Ruta Moapka reèe Noemi: "Htjela bih iæi u polje pabirèiti klasje za onim u koga naðem milost." Ona joj odgovori: "Hajde, kæeri moja!" ³I ode, dođe u polje te poèe pabirèiti za žeteocima. A sreæa je dovede u polje koje pripadaše Boazu, iz roda Elimelekova. ⁴I gle, dođe Boaz iz Betlehema. "Jahve bio s vama!" - pozdravi on žeteoce. A oni mu odgovoriše: "Jahve te blagoslovio!" ⁵Boaz æe nato momku koji je nadzirao žeteoce: "Èija je ona mlada žena?" ⁶A momak koji bijaše nad žeteocima odgovori: "Ono je mlada Moapka što je došla prateæi Noemi s Moapskih poljana. ⁷Pitala je: 'Smijem li pabirèiti i kupiti klasje između snopova za žeteocima?' I došla je, eto, i ostala od ranog jutra sve dosad; i samo je malo ušla u kuæu." ⁸Onda Boaz reèe Ruti: "Èuj me, kæeri moja, ne idi pabirèiti u drugoga nego se drži mojih njiva i mojih poslenika. ⁹Pazi na kojoj njivi oni žanju, pa idi za njima. A naredio sam momcima da te nitko ne dira. Kad ožedniš, idi k posudama i pij što moje sluge zahitaju." ¹⁰Ona tada pade nièice, pokloni se do zemlje i reèe: "Èime sam stekla toliku milost u oèima tvojim da mi posveæuješ pažnju kad sam tuðinka?" ¹¹Boaz joj odgovori: "Èuo sam što si sve uèinila za svoju svekrvu poslije smrti svoga muža; kako si ostavila oca svoga, majku svoju i zavièaj svoj te došla u narod kojega do juèer ili prekjueer nisi poznavala. ¹²Neka ti Jahve plati sve što si uèinila i neka ti udijeli pravu nagradu Jahve, Bog Izraelov, kad si došla da se pod krila njegova skloniš!" ¹³Ona preuze: "Kad bih mogla uvijek nalaziti milost u tvojim oèima, gospodaru, jer si me utješio i milostivo progovorio sluškinji svojoj, ako i nisam kao jedna od tvojih sluškinja." ¹⁴Kad bijaše vrijeme ruèku, Boaz joj reèe: "Hodi ovamo, jedi ovog kruha i umoèi svoj zalogaj u ocat!" Ona sjede pokraj žetelaca, a on stavi pred nju prženih zrna. Jela je i nasitila se i još joj preteèe. ¹⁵Kad je ustala da pabirèi dalje, Boaz zapovjedi svojim slugama: "I među snopljem neka ona pabirèi, a vi joj nemojte zanovijetati. ¹⁶Nego navlaš ispuštajte klasove iz svojih rukoveti i ostavljajte joj neka kÓupi i nemojte je koriti!" ¹⁷I tako je pabirèila sve do veèeri, pa onda ovrše ono što je napabirèila: bijaše otprilike jedna efa jeèma. ¹⁸Uze ona svoje i dođe u grad, a svekrva vidje koliko je napabirèila. Tada Ruta izvadi i dade joj što joj bijaše preteklo pošto se nasitila. ¹⁹Svekrva je upita: "Gdje si pabirèila danas? Gdje si radila? Neka je blagoslovljen onaj koji je pogledao na te!" Onda ona pripovjedi svekrvi kod koga je radila i reèe: "Èovjek u koga sam danas radila zove se Boaz." ²⁰Tada æe Noemi svojoj snasi: "Neka Jahve blagoslovi onoga koji ne uskraæuje dobrote svoje ni živima ni mrtvima!" I dometnu Noemi: "Taj je èovjek naš rod; jedan od naših skrbnika." ²¹Ruta Moapka pripovjedi dalje: "Još mi reèe: 'Drži se mojih poslenika dokle ne požanju

sve moje!"²²Noemi nato reèe Ruti, snasi svojoj: "Dobro je, kæeri moja, idi za njegovim poslenicima da ti ne bude neprilike na kojoj drugoj njivi."²³I tako se držala poslenika Boazovih i pabirèila dokle ne požeše i jeèam i pšenicu. I živjela je kod svekrve svoje.

Chapter 3

¹ Onda æe joj Noemi, svekrva njezina: "Kæeri moja, da ti potražim mirno mjesto gdje bi mogla biti sretna?"²Vidiš, Boaz, s èijim si se poslenicima našla, naš je rođak. Evo, on æe noæas vijati jeèam na gumnu.³Umij se ti i namaži, lijepo se odjeni pa idi na gumno. Ne daj da te prepozna prije nego što se najede i napije.⁴Kad bude lijegao, dobro pazi gdje æe leæi; pa kad legne, otiði onamo, podigni mu pokrivaè s nogu i lezi ondje! Tada æe ti on reæi što ti je èiniti."⁵Ona joj odgovori: "Uèinit æu sve kako mi kažeš."⁶I siđe na gumno i uèini sve kako joj je svekrva naredila.⁷A Boaz, pošto je jeo i pio i tako se odobrovoljio, ode i leže kraj stoga. Onda ona priđe polako, otkri mu noge i leže.⁸Kad bijaše oko ponoæi, trže se èovjek i obrnu se, i gle: žena leži do njegovih nogu.⁹"Tko si?" - upita on, a ona odgovori: "Ja sam Ruta, sluškinja tvoja. Raširi skut svoje haljine na sluškinju svoju jer si mi skrbnik."¹⁰"Blagoslovio te Jahve, kæeri moja!" - doèeka on. "Ovaj drugi tvoj èin milosti još je vredniji od prvoga, jer se nisi trudila da slijediš mlade poslenike, bili oni bogati ili siromašni."¹¹I zato se, kæeri moja, sada ne plaši: uèinit æu ti sve što zatražiš, jer sva vrata moga naroda znaju da si èestita žena.¹²Jest, uistinu sam ti skrbnik; ali postoji još bliži od mene.¹³Ostani noæas; ako te sutra ujutro on kao skrbnik htjedne uzeti, dobro, neka te uzme; a ne htjedne li, uzet æu te ja, tako mi Jahve! Spavaj do jutra."¹⁴I spavaše ona do njegovih nogu do jutra. On ustade prije nego što mogaše èovjek èovjeka razaznati jer mišljaše: "Ne treba da znaju da je žena bila na gumnu."¹⁵I kaza joj: "Daj ogrtaè što je na tebi i drži ga dobro." Ona ga pridrža, a on joj nasu šest mjerica jeèma i naprti joj. I ode ona u grad.¹⁶Kad je stigla, upita je svekrva: "Što je s tobom, kæeri moja?" A ona joj pripovjedi sve što je uèinio za nju.¹⁷I nadoveza: "Ovih šest mjerica jeèma dade mi kazujuæi: 'Ne smiješ se vratiti svekrvi praznih ruku.'"¹⁸Nato æe joj Noemi: "Budi mirna, kæeri moja, dok ne vidiš što æe biti: jer neæe on imati spokoja dok sve još danas ne dokrajèi."

Chapter 4

¹ Boaz potom iziđe na gradska vrata i sjede ondje. I gle, naiđe onaj skrbnik o kome je govorio. I dozva ga Boaz: "Ej, hodi ovamo i sjedni!" Onaj dođe i sjede.²Onda Boaz uze deset ljudi između starješina gradskih i reèe: "Posjedajte ovdje!" I posjedaše.³Zatim reèe skrbniku: "Noemi, koja se vratila s Moapskih polja, htjela bi prodati ono zemlje našega brata Elimeleka."⁴Zato sam odlueio da se s tobom razgovorim i predložim ti: otkupi njivu pred ovima koji sjede ovdje i pred starješinama

moga naroda. Ako je kaniš otkupiti, onda otkupi; ako ne kaniš, kaži mi da znam. Jer prije tebe nema nitko pravo na otkup; ja sam na redu tek iza tebe." A onaj reče: "Hoæu, otkupit æu je." ⁵Onda kaza Boaz: "Kad uzmeš zemlju iz ruke Noemi, treba da uzmeš i Rutu Moapku, pokojnikovu ženu, da se pokojniku saèuva ime na baštini." ⁶Ali skrbnik reče: "E, onda ne mogu biti otkupnik, da ne raspem svoje baštine. Otkupi ti po svome skrbnièkom pravu jer ja ne mogu." ⁷A bijaše od starine obièaj u Izraelu: da se èemu potkrijepi valjanost otkupa ili zamjene, èovjek bi izuo sandalu i dao je drugome. To bijaše svjedoèanstvo u Izraelu. ⁸Tako dakle i onaj skrbnik reče Boazu: "Otkupi ti!" te izu sandalu i dade mu je. ⁹Tada Boaz kaza starješinama i svemu narodu: "Vi ste danas svjedoci da ja otkupljujem iz ruke Noemine sve ono što je bilo Elimelekovo, sve što je bilo Kiljonovo i Mahlonovo. ¹⁰Uz to uzimam za ženu Rutu Moapku, ženu Mahlonovu, da bi se saèuvalo ime pokojnikovo na baštini i da se ime njegovo ne bi zatrla meðu braæom njegovom i nestalo s vrata zavièaja njegova. Vi ste danas tome svjedoci." ¹¹Sav narod koji se nalazio na vratima gradskim i starješine rekoše: "Svjedoci smo! Dao Jahve da žena koja ulazi u dom tvoj bude kao Rahela i Lea, koje su obje podigle kuæu Izraelovu! Obogati se u Efrati, a prodièi u Betlehemu!" ¹²Neka tvoja kuæa, po potomstvu koje æe ti dati Jahve od ove mlade žene, bude kao kuæa Peresa, koga Judi rodi Tamara!" ¹³Tako Boaz uze Rutu i ona posta žena njegova. Uđe on k njoj i Jahve joj dade te ona zatrudnje i rodi sina. ¹⁴Onda žene rekoše Noemi: "Blagoslovljen bio Jahve koji ti danas nije uskratio skrbnika! I prodièio njegovo ime u Izraelu!" ¹⁵On æe biti tvoja utjeha i potpora starosti tvojoj; jer ga rodi snaha tvoja koja te ljubi i koja ti vrijedi više od sedam sinova." ¹⁶Noemi uze dječaka, metnu ga sebi na krilo i bi mu odgojiteljicom. ¹⁷Susjede mu nadjenuše ime govoreæi: "Noemi se rodio sin!" I prozvaše ga Obed; on je otac Jišaja, oca Davidova. ¹⁸A ovo je rodoslovlje Peresovo: Peres imade sina Hesrona, ¹⁹Hesron Rama, Ram Aminadaba, ²⁰Aminadab Nahšona, Nahšon Salmona, Salmon Boaza, Boaz Obeda, ²¹Obed Jišaja, a Jišaj Davida.

1 Samuel

Chapter 1

¹ Bio jedan èovjek iz Ramatajima, Sufovac iz Efrajimove gore, po imenu Elkana, sin Jerohama, sina Elihua, sina Tohua, sina Sufova, Efrajimpljanin. ²Imao je dvije žene: ime jednoj bijaše Ana, a drugoj bijaše ime Penina. Penina je imala djece, a Ana ih nije imala. ³Taj je èovjek svake godine uzlazio iz svoga grada da se pokloni i prinese žrtvu Jahvi Sebaotu u Šilu. Ondje su bila dva sina Elijeva, Hofni i Pinhas, kao sveæenici Jahvini. ⁴Jednoga dana Elkana prinese žrtvu. On je obièeno svojoj ženi Penini i svim njezinim sinovima i kærima davao više žrtvenih dijelova, ⁵a Ani je davao samo jedan dio, premda je više ljubio Anu, ali Jahve joj ne bijaše dao od srca poroda. ⁶Uz to joj je suparnica njezina zanovijetala da je ponizi što joj Jahve ne bijaše dao od srca poroda. ⁷Tako je

bivalo svake godine kad god bi polazili u Dom Jahvin: Penina je zanovijetala Ani. Ana je stoga plakala i nije htjela jesti. ⁸Tada joj reče Elkana, njezin muž: "Zašto plačeš, Ana? I zašto ne jedeš? Zašto ti je srce rastuženo? Nisam li ti ja vredniji nego deset sinova?" ⁹Ali Ana ustade, pošto su jeli i pili u sobi, i stupi pred Jahvu - a svećenik Eli sjeđaše na stolici na pragu svetišta Jahvina. ¹⁰I ojačena u duši pomoli se Ana Jahvi, plačući gorko. ¹¹I zavjetova se ovako: "Jahve Sebaote! Ako pogledaš na nevolju službenice svoje i opomeneš se mene i ne zaboraviš službenice svoje te dadeš službenici svojoj muško ěedo, ja æu ga darovati Jahvi za sve dane njegova života i britva neæe prijæi preko glave njegove." ¹²Tako se ona dugo molila pred Jahvom, a Eli je motrio usta njezina. ¹³Ana govoraše u srcu; samo se usne njezine micahu, a glas joj se nije èuo. Zato Eli pomisli da je pijana. ¹⁴I reče joj Eli: "Dokle æeš biti pijana? Otrijezni se od vina što je u tebi!" ¹⁵Ali Ana odgovori i reče: "Nisam pijana, gospodaru, nego sam velika nesretnica. Nisam pila ni vina ni opojna piæa nego izlijevam dušu svoju pred Jahvom. ¹⁶Ne sudi službenicu svoju kao ženu nevaljalu, jer sam od preteške tuge i žalosti tako dugo molila." ¹⁷Tada joj Eli odgovori ovako: "Pođi u miru! A Bog Izraelov neka ti ispuni molitvu kojom si ga molila." ¹⁸A ona reče: "Neka službenica tvoja nađe milost u oèima tvojim!" I žena ode svojim putem: jela je i lice joj nije više bilo tužno kao i prije. ¹⁹Sutradan uraniše i pokloniše se Jahvi, a onda se vratiše i dođoše svojoj kuæi u Ramu. Elkana pozna Anu, ženu svoju, a Jahve je se opomenu. ²⁰Ana zatrudnje i, kad bi vrijeme, rodi sina koga nazva imenom Samuel, "jer sam ga", reče, "izmolila od Jahve". ²¹Poslije godine dana uziđe njezin muž Elkana sa svim domom svojim da prinese Jahvi godišnju žrtvu i da izvrši zavjet. ²²Ali Ana ne pođe s njim jer reče svome mužu: "Neæu poæi dok se dijete ne odbije od prsiju, a onda æu ga odvesti da se pokaže pred Jahvom i da ostane ondje zauvijek." ²³I odgovori joj Elkana, njezin muž: "Èini kako misliš da je dobro; ostani dok ga ne odbiješ od prsiju; samo neka ti Jahve ispuni tvoju želju!" I žena osta kod kuæe dojeæi sina svoga dok ga nije odbila od prsiju. ²⁴Èim ga je odbila od prsiju, povede ga sa sobom uzevši uz to trogodišnjeg junca, efu brašna i mijeh vina; i uvede ga u Dom Jahvin u Šilu. A dječak je bio još vrlo mlad. ²⁵Tada zaklaše junca, a majka dječakova pristupi k Eliju. ²⁶I reče Ana: "Dopusti, gospodaru! Tako ti života tvoga, gospodaru, ja sam ona žena koja je stajala ovdje kraj tebe moleæi se Jahvi. ²⁷Molila sam za ovo dijete, i Jahve mi je uslišio prošnju kojom sam ga prosila. ²⁸Zato i ja njega ustupam Jahvi za sve dane njegova života: ta isprošen je od Jahve." I pokloniše se ondje Jahvi.

Chapter 2

¹ Nato se Ana pomoli ovako: "Klièe srce moje u Jahvi, raste snaga moja po Bogu mom. Šire mi se usta na dušmane moje, jer se radujem pomoæi tvojoj. ²Nitko nije svet kao što je Jahve (jer nema nikoga osim tebe), i nema hridi kao što Bog je naš. ³Ne govorite mnogo hvastavih rijeèi, neka ne izlazi drskost iz usta vaših, jer Jahve je sveznajuæi Bog, pravo on prosuđuje djela. ⁴Lomi se luk junacima, nemoæni se snagom opasuju. ⁵Nekoæ siti sad se za kruh muèe, nekoæ gladni ne

gladuju više. Nerotkinja rađa sedam puta, majka brojne djece svježinu izgubi. ⁶Jahve daje smrt i život, ruši u Šeol i odande diže. ⁷Jahve èini uboga i bogata, obara èovjeka i uzvisuje. ⁸Diže slabiaea iz prašine, iz bunjišta izvlaèi uboga, da ih posadi s knezovima i da im odredi poèasna mjesta. Jer Jahvini su stupovi zemlje, na njih je stavio ovaj svijet. ⁹Korake èuva svojih vjernika, zlikovce stiže propast u mraku (svojom snagom èovjek ne stjeèe pobjede). ¹⁰Koji se protive Jahvi, padaju, Svevišnji grmi s nebesa. Jahve sudi međama zemlje, daje silu svojem kralju, uzdiže snagu pomazanika svoga." ¹¹Potom se Ana vrati u Ramu, a dječak ostade da služi Jahvi pod okom sveæenika Elija. ¹²A Elijevi sinovi bijahu nevaljali ljudi jer nisu marili za Jahvu ¹³ni za prava sveæenika nasuprot narodu: kad bi tko prinosiso žrtvu, došao bi sluga sveæenikov, dok se meso još kuhalo, s trorogom vilicom u ruci ¹⁴i zabadao njom u kotliæ ili u lonac, u tavu ili u zdjelu, i što god bi se nabolo na vilicu, uzimao je sveæenik sebi. Tako su èinili svim Izraelcima što su dolazili onamo, u Šilo. ¹⁵Tako i prije nego bi se spalilo salo, došao bi sluga sveæenikov i rekao èovjeku koji je prinosiso žrtvu: "Daj mi mesa da ispeèem sveæeniku! On neæe od tebe kuhana mesa nego samo sirovo." ¹⁶Ako bi mu èovjek tada rekao: "Neka se najprije spali salo, a onda uzmi što ti duša želi", on bi odgovorio: "Ne, nego daj odmah! Ako ne daš, uzet æu silom." ¹⁷Grieh je mladiaa bio vrlo velik pred Jahvom, jer su ljudi prezirali žrtvu koja se prinosila Jahvi. ¹⁸A Samuel služaše pred Jahvom, još dijete u opleæku lanenom. ¹⁹Mati bi mu njegova napravila dolamicu i donosila mu je svake godine kad bi dolazila s mužem svojim da prinese godišnju žrtvu. ²⁰A Eli bi blagoslovio Elkanu i njegovu ženu govoreæi: "Neka ti Jahve dade poroda od te žene na uzdarje za dar što ga je dala Jahvi." Nato bi se vraæali svojoj kuæi. ²¹Jahve pohodi Anu i ona zatrudnje i rodi još tri sina i dvije kaeri. A mladi je Samuel rastao pred Jahvom. ²²Eli je bio veæ vrlo star, ali je ipak èuo sve što su njegovi sinovi èinili svemu Izraelu. ²³I on im reèe: "Zašto radite takvo što da o tome moram slušati od svega ovog naroda? ²⁴Nemojte tako, sinovi moji! Nisu dobri glasovi što ih èujem ... Sablažnjujete narod Jahvin. ²⁵Ako èovjek zgriješi èovjeku, Bog æe prosuditi. Ali ako èovjek zgriješi Jahvi, tko æe se zauzeti za njega?" Ali sinovi ne poslušашe glasa oca svojega, jer je Jahve odlueio da ih pogubi. ²⁶A mladi je Samuel sve više rastao u dobi i mudrosti i pred Jahvom i pred ljudima. ²⁷Uto dođe jedan Božji èovjek k Eliju i reèe mu: "Ovako govori Jahve: 'Nisam li se jasno objavio domu oca tvojega kad su bili u Egiptu, robovi u kuæi faraonovoj?' ²⁸Odabrao sam ih između svih plemena Izraelovih da mi budu sveæenici, da se uspinju na moj žrtvenik, da prinose žrtve paljenice i da nose opleæak preda mnom: i dao sam domu oca tvojega sve paljene žrtve sinova Izraelovih. ²⁹Zašto gledaš zavidnim okom žrtvu i prinosiso što sam ih odredio za svoj Dom? I zašto paziš sinove svoje više nego mene, toveæi ih najboljim dijelovima svih žrtvenih prinosa naroda moga Izraela? ³⁰Zato sam - rijeè je Jahve, Boga Izraelova - rekao doduše da æe dom tvoj i dom oca tvojega stupati preda mnom dovijeka, ali sada - rijeè je Jahvina - neka je to daleko od mene! Jer ja èastim one koji mene èaste, a koji mene preziru, bit æe osramoæeni. ³¹Gle, dolaze dani kad æu odsjeæi mišicu tvoju i mišicu doma oca tvojega, tako da više neæe biti starca u tvom domu. ³²Ti æeš kivnim okom gledati na sve dobro kojim æu obasuti Izraela, i nikada više neæe biti starca u tvom domu. ³³Zadržat æu ipak nekoga od tvojih kod oltara svoga, samo zato da mu sahnju oèi i vene duša njegova, ali sve

mnoštvo doma tvoga poginut æe od ljudskoga maèa. ³⁴Znak æe ti biti ono što æe stiæi oba tvoja sina, Hofnija i Pinhasa: obojica æe poginuti istoga dana. ³⁵Ja æu sebi podiæi vjerna sveæenika koji æe raditi po mom srcu i po mojoj želji i njemu æu sazdati trajan dom, i on æe svagda stupati pred pomazanikom mojim. ³⁶A koji god ostane od tvoga doma, dolazit æe da mu se pokloni i da izmoli srebrn novèiæ ili hljeb kruha i kazat æe: 'Molim te, primi me u kakvu god službu sveæenièku, da imam zalogaj kruha.'

Chapter 3

¹ Mladi je Samuel služio Jahvi pod nadzorom Elijevim; u ono vrijeme Jahve je izrijetka govorio ljudima, a viðenja nisu bila èesta. ²No jednoga je dana Eli ležao u svojoj sobi - oèi su njegove poèele slabiti te više nije mogao vidjeti - ³sviæanjak Božji još ne bijaše ugašen i Samuel je spavao u svetištu Jahvinu, ondje gdje je bio Kovèeg Božji. ⁴I Jahve zovnu: "Samuele! Samuele!" A on odgovori: "Evo me!" ⁵I otrèa k Eliju i reèe: "Evo me! Ti si me zvao!" A Eli reèe: "Ja te nisam zvao. Vрати se i spavaj!" I on ode i leže. ⁶I Jahve opet zovnu: "Samuele! Samuele!" Samuel usta, ode k Eliju i reèe: "Evo me! Ti si me zvao!" A Eli odgovori: "Ja te nisam zvao, sine! Vрати se i spavaj!" ⁷Samuel još nije poznao Jahve i još mu nikada ne bijaše objavljena rijeè Jahvina. ⁸I Jahve zovnu Samuela po treæi put. On usta, ode k Eliju i reèe: "Evo me! Ti si me zvao!" Sada Eli razumje da je Jahve zvao djeèaka. ⁹Zato reèe Samuelu: "Idi i lezi; a ako te zovne, ti reci: 'Govori, sluga tvoj sluša.'" I Samuel ode i leže na svoje mjesto. ¹⁰I doðe Jahve i stade i zovnu kao prije: "Samuele! Samuele!" A Samuel odgovori: "Govori, sluga tvoj sluša." ¹¹Tada Jahve reèe Samuelu: "Evo, uèinit æu nešto u Izraelu da æe oba uha zujati svakome koji èuje. ¹²U onaj æu dan ispuniti na Eliju sve što sam rekao za kuæu njegovu, od poèetka do kraja. ¹³Ti æeš mu objaviti da osuðujem kuæu njegovu dovijeka; on je znao da njegovi sinovi hule na Boga, a nije ih obuzdao. ¹⁴Zato - kunem se domu Elijevu - neæe oprati krivicu Elijeva doma nikakve žrtve ni prinosi dovijeka." ¹⁵Samuel je spavao do jutra, a onda otvori vrata Doma Jahvina. Samuel se bojao kazati viðenje Eliju. ¹⁶Ali Eli zovnu Samuela govoreæi: "Samuele, sine!" A on odgovori: "Evo me!" ¹⁷I on upita: "Kakva je rijeè koju ti reèe? Nemoj mi zatajiti ništa! Tako ti Bog uèinio zlo i dodao ti drugo ako mi zatajiš nešto od onoga što ti je kazao." ¹⁸Nato mu Samuel pripovjedi sve i ništa ne zataji od njega. A Eli reèe: "On je Jahve, neka èini što je dobro u oèima njegovim!" ¹⁹Samuel je rastao, a Jahve je bio s njim i nije pustio da ijedna od njegovih rijeèi padne na zemlju. ²⁰Sav Izrael, od Dana do Beer Šebe, spozna da je Samuel postavljen za proroka Jahvina. ²¹Jahve se i dalje javljao u Šilu, jer se objavljivao Samuelu, [4:1] i rijeè se Samuelova obraæala svemu Izraelu. (Eli je bio vrlo star, a njegovi su sinovi ustrajali u svome opakom postupku pred Jahvom.)

Chapter 4

¹ U ono vrijeme skupiše Filistejci vojsku protiv Izraela. Izraelci iziđoše pred njih da se pobiju i utaboriše se kod Eben Haezera, dok su Filistejci udarili tabor kod Afeka. ²Filistejci se svrstaše u bojni red protiv Izraela i nastala žestoka bitka. Izrael podleže Filistejcima: oko četiri tisuće ljudi pogibe na bojištu, na otvorenu polju. ³Kad se narod vratio u tabor, rekoše starješine Izraelove: "Zašto je Jahve dopustio da nas Filistejci danas pobijede? Pođimo u Šilo po Kovèeg saveza Jahvina neka dođe u našu sredinu i spasi nas iz ruku naših neprijatelja." ⁴Narod posla ljude u Šilo i donesoše odande Kovèeg saveza Jahve nad vojskama, koji stoluje nad kerubinima; oba sina Elijeva, Hofni i Pinhas, dođoše kao pratioci Kovèega. ⁵Kad je Kovèeg Jahvin stigao u tabor, sav Izrael podiže gromki poklik, od kojega odjeknu zemlja. ⁶Filistejci èuše taj gromki poklik i zapitaše: "Što znaèi taj gromki poklik u taboru Hebreja?" I shvatiše da je Kovèeg Jahvin stigao u njihov tabor. ⁷Tada Filistejce obuze strah jer su govorili: "Bog je došao u tabor!" I povikaše: "Jao nama! Tako nije bilo dosad. ⁸Jao nama! Tko æe nas izbaviti iz ruke toga silnog Boga? To je onaj koji je udario Egipat svakojakim nevoljama. ⁹Ohrabrite se i budite junaci, Filistejci, da ne postanete robovi Hebrejima kao što su oni bili robovi vama; budite junaci i borite se!" ¹⁰Tada Filistejci zametnuše bitku, Izraelci biše potuèeni i pobjegoše svaki u svoj šator. Poraz je bio silan, jer je trideset tisuća pješaka poginulo na izraelskoj strani. ¹¹I Kovèeg Božji bi otet, i oba sina Elijeva poginuše, Hofni i Pinhas. ¹²Jedan Benjaminovac otrèa iz bojnih redova i stiže u Šilo još istoga dana, razderanih haljina i glave posute prašinom. ¹³Kad je stigao, Eli je sjedio na svojoj stolici, pokraj vrata, pazeæi na cestu, jer mu je srce strepilo za Kovèeg Božji. Taj dakle èovjek dođe da gradu donese glas, i nastala silna vika po svem gradu. ¹⁴Kad je Eli èuo viku, upita: "Kakva je to velika vika?" Èovjek se požuri i dođe da obavijesti Elija. - ¹⁵A Eliju bijaše devedeset i osam godina, oèi mu bijahu ukoèene te ništa više nije vidio. - ¹⁶Èovjek reèe Eliju: "Dolazim s bojišta, danas sam utekao iz boja." Tada starac zapita: "Što se dogodilo, sine?" ¹⁷Glasnik odgovori: "Izrael je pobjegao pred Filistejcima, bio je to težak poraz za narod i još su oba tvoja sina poginula i Kovèeg je Božji otet!" ¹⁸Kad je spomenuo Kovèeg Božji, pade Eli sa stolice naznak kraj vrata, slomi vrat i umrije, jer je bio star èovjek i težak. Bio je sudac u Izraelu èetrdeset godina. ¹⁹Njegova snaha, žena Pinhasova, bijaše trudna i pred porodom. Kad je èula vijest da je otet Kovèeg Božji i da je umro njezin svekar i poginuo njezin muž, savila se i rodila jer su je najednom uhvatili trudovi. ²⁰Kako je bila na samrti, rekoše joj žene koje stajahu oko nje: "Budi bez brige jer si rodila sina!" Ali ona ne odgovori niti obrati misli na to. ²¹Djetetu nadjenu ime Ikabod govoreæi: "Otišla je slava od Izraela." Time je mislila na oteti Kovèeg Božji i na svoga svekra i svoga muža. ²²Zato reèe: "Otišla je slava od Izraela" jer je otet Kovèeg Božji.

Chapter 5

¹ Kad su Filistejci osvojili Kovèeg Božji, preneseše ga iz Eben Haezera u Ašdod. ²Nato Filistejci uzeše Kovèeg Božji, uneseše ga u hram Dagonov i smjestiše pokraj Dagona. ³Sutradan ujutro, kad su žitelji Ašdoda došli u hram Dagonov, gle, Dagon ležase nièice na zemlji pred Kovèegom Jahvinim. Oni digoše Dagona i metnuše ga natrag na njegovo mjesto. ⁴Ali kad su ujutro uranili, gle, Dagon opet ležase nièice na zemlji pred Kovèegom Jahvinim; glava Dagona i obje njegove ruke ležahu odsjeèene na pragu: na mjestu je stajao samo Dagonov trup. ⁵Zato Dagonovi sveæenici i svi koji ulaze u Dagonov hram ne staju nogom na prag Dagonov u Ašdodu sve do današnjeg dana. ⁶Tada ruka Jahvina teško pritisnu žitelje Ašdoda i natjera ih u silan strah: udari ih èirevima, Ašdod i njegovo područje. ⁷Kad su ljudi u Ašdodu vidjeli što se dogodilo, rekoše: "Kovèeg Boga Izraelova ne smije ostati kod nas jer se ruka njegova isprijeèila protiv nas i protiv našega boga Dagona." ⁸Oni sazvaše i okupiše sve knezove filistejske k sebi i rekoše: "Što da radimo s Kovèegom Boga Izraelova?" A oni odgovoriše: "U Gat neka se prenese Kovèeg Boga Izraelova." I preneseše Kovèeg Boga Izraelova onamo. ⁹Ali kad su ga prenijeli, ruka se Jahvina spusti na grad i nastala silna strava: udari građane, od najmanjega do najveæega, tako da im se pojaviše èirevi. ¹⁰Oni tada poslaše Kovèeg Božji u Ekron. Ali kad je Kovèeg Božji stigao u Ekron, povikaše Ekronjani: "Donesoše Kovèeg Boga Izraelova k meni da pomori mene i sav moj narod!" ¹¹Zato sazvaše i okupiše sve knezove filistejske i rekoše: "Pošaljite natrag Kovèeg Boga Izraelova, neka se vrati na svoje mjesto da ne pomori mene i moj narod!" Jer vladaše smrtna strava u svemu gradu, toliko ondje bijaše pritisnula ruka Božja. ¹²Ljudi koji nisu pomrli bili su udareni èirevima i bolni se vapaj grada dizao do neba.

Chapter 6

¹ Kovèeg Jahvin bijaše sedam mjeseci u zemlji Filistejaca. ²Tada Filistejci sazvaše sveæenike i vraèe i zapitaše ih: "Što da radimo s Kovèegom Jahvinim? Pouèite nas kako da ga pošaljemo natrag na njegovo mjesto." ³Oni odgovoriše: "Ako hoæete vratiti Kovèeg Boga Izraelova, ne šaljite ga natrag prazna nego uza nj pošaljite i naknadnicu. Tada æete se izlijeèiti i znat æete zašto se njegova ruka nije okrenula od vas." ⁴Oni zapitaše: "Kakvu naknadnicu treba da mu pošaljemo?" Oni odgovoriše: "Prema broju filistejskih knezova, pet zlatnih èireva i pet zlatnih štakora, jer je ista nevolja na vama i na vašim knezovima. ⁵Naèinite, dakle, likove svojih èireva i likove svojih štakora, koji vam zatiru zemlju, i dajte slavu Bogu Izraelovu. Možda æe dignuti ruku svoju od vas, od vaših bogova i od vaše zemlje. ⁶Zašto hoæete da vam srce otvrdne kao što je bilo otvrdnulo Egipæanima i faraonu? Kad ih je Bog pritisnuo, nisu li ih onda pustili da odu? ⁷Pripremite sada jedna nova kola i uzmite dvije krave dojilice koje još nisu nosile jarma: upregnite krave u kola, a njihovu telad odvedite natrag u staju. ⁸Tada æete uzeti Kovèeg Jahvin i staviti ga na kola. Zlatne predmete koje mu prinosite kao žrtvu naknadnicu stavit æete u kovèežiaè kraj njega i tako neka poðe. ⁹Zatim gledajte: ako krene prema svome kraju, put Bet Šemeša, onda je sigurno da nam je

on zadao ovo veliko zlo; ako li ne krene tako, znat æemo da nas nije udarila njegova ruka, nego da nam se to dogodilo sluæajno." ¹⁰Ljudi uèiniše tako: uzeše dvije krave dojilice i upregošè ih u kola, a njihovu telad zadržaše u staji. ¹¹Kovèeg Jahvin staviše na kola i kovèežiæ sa zlatnim štakorima i s likovima svojih èireva. ¹²Krave udariše ravno cestom prema Bet Šemešu i jednako su išle istim putem, mukale su iduæi, a nisu skretale ni desno ni lijevo. Filistejski knezovi pratili su ih do granice Bet Šemeša. ¹³Stanovnici Bet Šemeša upravo su bili zabavljeni žetvom pšenice u dolini. Digavši oèi, ugledaše Kovèeg i potrèaše mu s veseljem u susret. ¹⁴Kad su kola stigla na polje Jošue iz Bet Šemeša, zaustaviše se. Ondje bijaše velik kamen. Tada iscijepaše drvo od kola i prinesošè krave kao žrtvu paljenicu Jahvi. ¹⁵Leviti bijahu skinuli Kovèeg Jahvin i kovèežiæ što je bio kraj njega i u kojem su bili zlatni predmeti i sve bijahu stavili na onaj veliki kamen. Stanovnici Bet Šemeša prinosili su toga dana žrtve paljenice i klali žrtve klanice Jahvi. ¹⁶Kad je to vidjelo pet filistejskih knezova, vratiše se u Ekron isti dan. ¹⁷A ovo je pet zlatnih èireva što su ih Filistejci poslali kao žrtvu naknadnicu Jahvi: za Ašdod jedan, za Gazu jedan, za Aškelon jedan, za Gat jedan, za Ekron jedan. ¹⁸A zlatnih je štakora bilo toliko koliko svih gradova filistejskih, u svih pet kneževina, od utvrđenih gradova do otvorenih sela. Svjedok je veliki kamen na koji su položili Kovèeg Jahvin i koji još i danas stoji na polju Jošue iz Bet Šemeša. ¹⁹Sinovi Jekonijini nisu se radovali sa stanovnicima Bet Šemeša kad su vidjeli Kovèeg Jahvin. Zato je Jahve pobio sedamdeset ljudi meðu njima. Narod je tugovao zbog toga što ga je Jahve tako teško iskušao. ²⁰Tada ljudi u Bet Šemešu rekoše: "Tko bi mogao opstati pred Jahvom, ovim Svetim Bogom? Kome æe otiaæi sada od nas?" ²¹I poslaše poslanike stanovnicima Kirjat Jearima i poruèiše im: "Filistejci su vratili Kovèeg Jahvin. Dođite i odnesite ga sebi."

Chapter 7

¹ Tada dođošè ljudi iz Kirjat Jearima i odnesošè Kovèeg Jahvin sebi. Unesoše ga u kuæu Abinadabovu, na uzvišici, i posvetiše njegova sina Eleazara da èuva Kovèeg Jahvin. ²Od dana kad je Kovèeg bio postavljen u Kirjat Jearimu, prođe mnogo vremena - dvadeset godina - i sav je dom Izraelov uzdisao za Jahvom. ³Tada Samuel progovori svemu domu Izraelovu ovako: "Ako se od svega srca svoga vraæate Jahvi, uklonite iz svoje sredine tuđe bogove, baale i aštarte, i upravite srce svoje Jahvi i njemu jedinome služite. Tada æe vas on izbaviti iz ruke Filistejaca." ⁴Sinovi Izraelovi ukloniše nato baale i aštarte i služahu jedinome Jahvi. ⁵Samuel tada zapovjedi: "Skupite sve sinove Izraelove u Mispu da se pomolim Jahvi za vas." ⁶Oni se dakle skupiše u Mispi; ondje su grabili vodu i izlijevali je pred Jahvom. I postili su onaj dan i priznavali: "Sagriješili smo Jahvi!" I Samuel je sudio sinovima Izraelovim u Mispi. ⁷Kad su Filistejci èuli da su se sinovi Izraelovi skupili u Mispi, krenu filistejski knezovi da napadnu na Izraela. Kad to vidješe sinovi Izraelovi, uplašiše se Filistejaca. ⁸I zamoliše sinovi Izraelovi Samuela: "Ne prestaj vapiti za nas Jahvi, Bogu našem, da nas izbavi iz ruke Filistejaca." ⁹Samuel uze jedno janje sisanèe i prinese ga Jahvi kao

žrtvu paljenicu i glasno se pomoli Jahvi za Izraela, i Jahve ga usliša. ¹⁰Dok je Samuel prinosio žrtvu paljenicu, Filistejci su došli da udare na Izraela, ali Jahve toga dana zagrmi silnom grmljavinom na Filistejce i tako ih prestraši i smete da su podlegli Izraelu. ¹¹Ratnici izraelski iziđoše iz Mispe i potjeraše Filistejce, tukuæi ih sve do ispod Bet Kara. ¹²A Samuel uze jedan kamen i postavi ga između Mispe i Ješane i nazva ga imenom Eben Haezer govoreæi: "Dovde nam je Jahve pomogao." ¹³Tako su Filistejci bili poniženi i nikada više ne navališe na zemlju Izraelovu, a ruka je Jahvina pritiskivala Filistejce svega vijeka Samuelova. ¹⁴I gradove koje Filistejci bijahu zauzeli od Izraela vratiše se njemu, od Ekrona do Gata, i Izrael oslobodi njihovo područje iz ruke filistejske. I bio je mir između Izraela i Amorejaca. ¹⁵Samuel je bio sudac u Izraelu svega svoga vijeka. ¹⁶Svake je godine obilazio Betel, Gilgal i Mispu i u svim je tim mjestima sudio Izraelu. ¹⁷Zatim se vraæao u Ramu, jer je ondje imao svoju kuæu i ondje je sudio Izraelu. Ondje je podigao i žrtvenik Jahvi.

Chapter 8

¹ Kad je Samuel ostario, postavio je svoje sinove za suce u Izraelu. ²Njegov prvorođenac zvao se Joel, a drugi sin Abija; oni su bili suci u Beer Šebi. ³Ali sinovi nisu išli stopama oèevim: gledali su na svoj dobitak, primali mito i izvrtali pravicu. ⁴Tada se skupiše sve starješine izraelske i dođoše k Samuelu u Ramu. ⁵I rekoše mu: "Eto, ti si ostario, a tvoji sinovi ne idu tvojim stopama. Postavi nam, dakle, kralja da nam vlada, kao što je to kod svih naroda." ⁶Ali Samuelu nije bilo drago što su rekli: "Daj nam kralja da nam vlada!" Zato se Samuel pomoli Jahvi. ⁷A Jahve reèe Samuelu: "Poslušaj glas naroda u svemu što od tebe traži, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene, ne želeæi da ja kraljujem nad njima. ⁸Sve što su èinili meni od onoga dana kad sam ih izveo iz Egipta pa do današnjega dana - ostavili su mene i služili tuđim bogovima - tako oni èine i tebi. ⁹Sada, dakle, poslušaj njihov zahtjev, ali ih sveèano opomeni i pouèi o pravima kralja koji æe vladati nad njima." ¹⁰Samuel ponovi sve Jahvine rijeèi narodu koji je od njega tražio kralja. ¹¹I reèe: "Ovo æe biti pravo kralja koji æe kraljevati nad vama: uzimat æe vaše sinove da mu služe kod bojnih kola i kod konja i oni æe trèati pred njegovim bojnim kolima. ¹²Postavljat æe ih za tisuænike i pedesetnike; orat æe oni njegovu zemlju, žeti njegovu žetvu, izrađivati mu bojno oružje i opremu za njegova bojna kola. ¹³Uzimat æe kralj vaše kæeri da mu priređuju mirisne pomasti, da mu kuhaju i peku. ¹⁴Uzimat æe najbolja vaša polja, vaše vinograde i vaše maslinike i poklanjat æe ih svojim dvoranima. ¹⁵Uzimat æe desetinu od vaših usjeva i vaših vinograda i davat æe je svojim dvoranima i svojim službenicima. ¹⁶Uzimat æe vaše slugu i vaše sluškinje, vaše najljepše volove i magarce i upotrebljavat æe ih za svoj posao. ¹⁷Uzimat æe desetinu od vaše sitne stoke, a vi sami postat æete mu robovi. ¹⁸I kad jednoga dana budete vapili za pomoæ zbog kralja koga ste sami izabrali, Jahve vas neæe uslišati u onaj dan!" ¹⁹Narod nije htio poslušati Samuelova glasa nego reèe: "Ne! Hoæemo da kralj vlada nad nama! ²⁰Tako æemo i mi biti kao svi narodi: sudit æe nam naš kralj, bit æe nam vođa i vodit æe naše ratove." ²¹Kad je Samuel èuo što narod govori, kaza sve Jahvi. ²²A Jahve

reèe Samuelu: "Poslušaj njihovu želju i postavi im kralja!" Tada Samuel reèe Izraelcima: "Vratite se svaki u svoj grad!"

Chapter 9

¹ Živio u ono vrijeme jedan èovjek u Benjaminovu plemenu po imenu Kiš, sin Abiela, sina Serora, sina Bekorata, sina Afijahova; bio je iz plemena Benjaminova, èovjek imuæan. ²Imao je sina po imenu Šaula, koji je bio mlad i lijep. Među sinovima Izraelovim nije bilo ljepšega èovjeka od njega: za glavu bijaše viši od svega naroda. ³Uto se Kišu, Šaulovu ocu, izgubilo nekoliko magarica, pa Kiš reèe svome sinu Šaulu: "Uzmi sa sobom jednoga momka pa ustani i idi tražiti magarice!" ⁴I prođoše oni Efrajimovu goru i prođoše zemlju Šališu, ali ne nađoše ništa; prođoše zemlju Šaalim, ali magarica ne bijaše ondje; prođoše i zemlju Benjaminovu, ali ne nađoše ništa. ⁵Kad su došli u zemlju Suf, reèe Šaul momku koji ga je pratio: "Hajde, vratimo se da se ne bi otac okanio magarica i zabrinuo se za nas!" ⁶A on mu odgovori: "Eno, u onom ondje gradu živi èovjek Božji; to je vrlo ugledan èovjek: što god rekne, sve se zacijelo ispunja. Pođimo, dakle, k njemu, možda æe nas uputiti u ono zbog èega smo pošli na put." ⁷A Šaul reèe svome momku: "Ako zaista pođemo onamo, što æemo ponijeti èovjeku? Kruha je nestalo u našim torbama, nemamo dara da poneseo èovjeku Božjem. Što mu možemo dati?" ⁸A momak opet progovori i reèe Šaulu: "Gle, imam u ruci èetvrt šekela srebra: dat æu ga Božjem èovjeku da nas uputi kamo bismo išli." ⁹Nekoæ se u Izraelu, kad bi išli pitati Boga za savjet, govorilo: "Hajde, pođimo k vidiocu!" Jer koga danas zovu prorokom nekoæ se zvao vidjelac. - ¹⁰Šaul odvrati svome momku: "Dobro veliš. Hajdemo!" I krenuše u grad gdje je živio èovjek Božji. ¹¹Kad su se penjali usponom prema gradu, sretoše djevojke koje su izašle da zahvate vode. I zapitaše ih: "Je li gore vidjelac?" - ¹²One im odgovore ovako: "Jest, vidjelac je pred vama. Upravo je stigao u grad, jer danas narod ima žrtvu na uzvišici. ¹³Èim uđete u grad, naæi æete ga još prije nego što se popne na uzvišicu da sudjeluje na žrtvenoj gozbi. Narod neæe jesti dok on ne dođe, jer on mora blagosloviti žrtvu, a onda æe tek uzvanici jesti. Zato idite odmah gore, jer æete ga sada još naæi." ¹⁴Oni otiđoše gore u grad. Kad su ulazili na vrata, Samuel ih susrete polazeæi na uzvišicu. ¹⁵A dan prije nego što je Šaul došao bijaše Jahve objavio Samuelu: ¹⁶"Sutra u ovo doba poslat æu k tebi èovjeka iz Benjaminove zemlje. Ti æeš ga pomazati za kneza nad mojim narodom Izraelom. On æe izbaviti moj narod iz ruke filistejske. Vidio sam nevolju svoga naroda i njegov je vapaj dopro do mene." ¹⁷A kad je Samuel ugledao Šaula, Jahve mu progovori: "Evo ti èovjeka za koga ti rekoh: "Taj æe vladati nad mojim narodom."" ¹⁸Šaul pristupi Samuelu na vratima i reèe: "Daj mi kaži gdje je vidioèeva kuæa." ¹⁹A Samuel odgovori Šaulu: "Ja sam vidjelac. Pođi preda mnom na uzvišicu, danas æete sa mnom jesti. Sutra æu te ujutro otpustiti i sve æu ti kazati što ti je na srcu. ²⁰A za magarice koje su ti se izgubile prije tri dana ne uznemiruj se jer su se našle. Uostalom, kome pripada sve što je najdragocjenije u Izraelu? Zar ne tebi i svemu domu tvoga oca?" ²¹A Šaul odgovori ovako: "Nisam li ja od Benjaminova plemena,

najmanjega plemena Izraelova? A moj rod nije li najneznatniji između svih rodova Benjaminova plemena? Zašto mi, dakle, govoriš takve riječi?" ²²Samuel uze Šaula i njegova momka, odvede ih u sobu i dade im mjesto u proćelju među uzvanicima, kojih je bilo tridesetak. ²³Zatim Samuel reče kuharu: "Donesi dio koji ti dadoh i za koji ti rekoh da ga staviš na stranu." ²⁴Kuhar uze but, donese ga i stavi pred Šaula, a Samuel mu reče: "Evo, pred tobom je ono što je sačuvano za tebe. Jedi, jer to ti je sačuvano baš za ovu zgodu." Tako je u onaj dan Šaul jeo sa Samuelom. ²⁵Potom odande siđoše u grad. Ondje prostriješe Šaulu na krovu. ²⁶I on leže na poćinak. Āim je svanula zora, Samuel zovnu Šaula (na krovu) govoreći: "Ustani da te otpustim!" Kad je Šaul ustao, izađoše obojica, on i Samuel. ²⁷Kad su došli na kraj grada, reče Samuel Šaulu: "Kaži momku neka pođe naprijed pred nama! A ti stani sada da ti objavim riječ Božju."

Chapter 10

¹Tada Samuel uze uljanicu s uljem te je izli na glavu Šaulu; zatim ga poljubi i reče: "Ovim te Jahve pomazao za kneza nad svojim narodom Izraelom. Ti ćeš vladati nad narodom Jahvinim i izbavit ćeš ga iz ruke njegovih neprijatelja unaokolo. I evo ti znaka da te Jahve pomazao za kneza nad svojom baštinom. ²Kad odeš sada od mene, naći ćeš dva ćovjeka kod Rahelina groba, na granici zemlje Benjaminove, u Selsahu. Oni će ti reći: 'Našle su se magarice koje si pošao tražiti; i gle, tvoj je otac zaboravio na magarice, a zabrinut je za vas i govori: Što da učinim za svoga sina?' ³A kad odeš odande dalje i dođeš do Taborskog Hrasta, srest ćeš ondje tri ćovjeka koja će ići gore k Bogu u Betel. Jedan će nositi tri jareta, drugi tri okrugla kruha, a treći mijeh vina. ⁴Oni će te pozdraviti i dat će ti dva kruha, a ti ih primi iz njihove ruke. ⁵Poslije toga doći ćeš u Gibeu Božju (gdje se nalazi filistejski stup). Kad uđeš u grad, namjerit ćeš se na povorku proroka koji će silaziti s uzvišice, a pred njima harfe, bubnjevi, frule i citre; oni će biti u proroćkom zanosu. ⁶Tada će na te sići duh Jahvin te ćeš pasti u proroćki zanos s njima i promijenit ćeš se u drugog ćovjeka. ⁷A kad ti se ispune ti znakovi, onda ěini kako ti se prilika pruži jer je Bog s tobom. ⁸Zatim ćeš sići preda mnom u Gilgal i ja ću sići k tebi da prinesem žrtve paljenice i žrtve prićesnice. Sedam dana ěekaj dok ne dođem k tebi i ne poućim te što ćeš ěiniti." ⁹Āim je Šaul okrenuo leđa da ode od Samuela, Bog mu promijeni srce i svi se oni znakovi ispuniše u onaj dan. ¹⁰Kad su, naime, došli u Gibeu, gle, dođe mu u susret povorka proroka i duh Božji siće na njega te on pade u proroćki zanos usred njih. ¹¹I kad su ga svi koji ga poznavahu otprije vidjeli gdje prorokuje s prorocima, poćeše govoriti jedan drugome: "Što se to dogodilo sa sinom Kiševim? Zar je Šaul među prorocima?" ¹²A jedan od njih odvrat i reče: "A tko je njihov otac?" Otuda je nastala poslovice: "Zar je i Šaul među prorocima?" ¹³Kad je prošao njegov zanos, Šaul se vrati kući. ¹⁴A Šaulov stric upita njega i njegova momka: "Kamo ste išli?" A Šaul odgovori: "Da tražimo magarice; a kad smo vidjeli da ih nema, otišli smo k Samuelu." ¹⁵A njegov ga stric zamoli: "Pripovijedaj mi što vam je rekao Samuel." ¹⁶A Šaul odgovori svome stricu: "Rekao nam je da su se našle magarice." Ali mu ništa

ne reče o kraljevskoj èasti koju mu je prorekao Samuel. ¹⁷Poslije toga Samuel sazva narod pred Jahvu u Mispu ¹⁸i reče sinovima Izraelovim: "Ovako govori Jahve: 'Ja sam izveo Izraela iz Egipta i izbavio sam vas iz egipatske ruke i iz ruke svih kraljevstava koja su vas tlaèila. ¹⁹A vi ste danas odbacili svoga Boga, onoga koji vas je izbavljao od svih vaših zala i svih vaših nevolja i rekli ste mu: 'Ne, nego postavi kralja nad nama!' Zato sada stanite pred Jahvom po svojim plemenima i rodovima.'" ²⁰Potom Samuel privede sva plemena Izraelova i ždrijeb pade na pleme Benjaminovo. ²¹Zatim privede pleme Benjaminovo po rodovima i ždrijeb pade na Matrijev rod; a kad privede Matrijev rod, èovjeka po èovjeka, ždrijeb pade na Šaula, sina Kiševa; ali kad ga potražiše, na nađoše ga. ²²Tada još jednom upitaše Jahvu: "Je li taj èovjek došao ovamo?" A Jahve odgovori: "Eno ga, sakrio se za tovarom." ²³Otrèaše i dovedoše ga odande; a kad je stao usred naroda, bijaše glavom i ramenima viši od sviju. ²⁴Tada Samuel reče svemu narodu: "Vidite li koga je izabrao Jahve? Nema mu ravna u svemu narodu." I sav narod uze klicati i vikati: "Živio kralj!" ²⁵Nato Samuel objavi narodu kraljevsko pravo i zapisa ga u knjigu koju položi pred Jahvu. Najposlije Samuel otpusti sav narod da ide svaki svojoj kuæi. ²⁶Šaul se također vrati kuæi u Gibeu, a s njim pođoše junaci kojima je Bog taknuo srce. ²⁷Ali neke ništarije rekoše: "Kako æe nas taj spasiti?" I prezreše ga i ne donesoše mu nikakva dara.

Chapter 11

¹ Otrpriklike poslije mjesec dana dođe Amonac Nahaš i utabori se kod Jabeša Gileadskog. Svi Jabešani poruèiše Nahašu: "Sklopi savez s nama pa æemo ti se pokoriti." ²Ali im Amonac Nahaš odgovori: "Ovako æu sklopiti savez s vama: svakome æu od vas iskopati desno oko, i tako æu uèiniti sramotu svemu Izraelu." ³A jabeške mu starješine rekoše: "Ostavi nam sedam dana da pošaljemo glasnike u sve krajeve Izraelove, pa ako se ne nađe nitko da nas izbavi, predat æemo se tebi." ⁴I dođoše poslanici u Šaulovu Gibeu te izložiše sve narodu da èuje. Tada sav narod zaplaka iza glasa. ⁵A gle, Šaul je upravo išao za govedima iz polja pa upita: "Što je ljudima te plaèu?" I pripovjediše mu što su rekli Jabešani. ⁶Kad je Šaul èuo te rijeèi, duh Jahvin siđe na njega i silan gnjev uskipje u njemu. ⁷I uze on dva vola, isijeèe ih i komade razasla po poslanicima u sve krajeve Izraelove i poruèi: "Tko ne pođe za Šaulom, ovako æe biti s njegovim govedima." I strah Božji obuze ljude te pođoše kao jedan èovjek. ⁸Šaul ih izbroji u Bezeku: i bijaše sinova Izraelovih tri stotine tisuæa, a Judinih ljudi trideset tisuæa. ⁹Zatim reče poslanicima koji bijahu došli: "Ovako recite Jabešanima u Gileadu: sutra, kad sunce pripeèe, stiæi æe vam pomoæ." Kad su se poslanici vratili, javiše sve to Jabešanima i oni se obradovaše. ¹⁰I poruèiše Nahašu: "Sutra æemo izaæi k vama, pa uèinite s nama što vam bude drago." ¹¹Sutradan Šaul razdijeli narod u tri èete, koje provališe u tabor o jutarnjoj straži i tukoše Amonce do najveæe dnevne žege; a što preživje, rasprša se da ni dvojica ne ostaše zajedno. ¹²Tada narod reče Samuelu: "Tko je onaj što je govorio: 'Zar æe Šaul kraljevati nad nama?' Dajte te ljude da ih pogubimo!" ¹³Ali Šaul odgovori: "Neka se ne

pogubi u ovaj dan nitko, jer je danas Jahve izvojevao pobjedu u Izraelu." ¹⁴Tada Samuel reèe narodu: "Hajdemo u Gilgal da ondje potvrdimo kraljevstvo." ¹⁵I sav narod krenu u Gilgal i ondje postaviše Šaula za kralja pred Jahvom, u Gilgalu. Ondje žrtvovaše pred Jahvom žrtve prièesnice i ondje je Šaul sa svim Izraelcima slavio slavlje.

Chapter 12

¹ Tada Samuel reèe svemu Izraelu: "Evo, ispunio sam vašu želju u svemu što ste od mene tražili i postavih kralja nad vama. ²I od sada æe kralj iæi pred vama. A ja sam ostario i osijedio i moji sinovi eto su meðu vama. Ja sam išao pred vama od svoje mladosti pa do današnjega dana. ³Evo me! Posvjedoèite protiv mene pred Jahvom i pred njegovim pomazanikom: kome sam oteo vola i kome sam oteo magarca? Koga sam prevario? Koga sam tlaèio? Od koga sam primio mito da bih zažmirio na jedno oko? Ja æu vam sve natrag vratiti." ⁴A oni odgovoriše: "Nisi nas prevario, nisi nas tlaèio, nisi ni od koga primio ništa." ⁵Još im reèe: "Svjedok je Jahve protiv vas i svjedok je njegov pomazanik u ovaj dan da niste našli ništa u mojoj ruci." A oni odgovoriše: "Tako je!" ⁶Tada Samuel reèe narodu: "Jest, svjedok je Jahve koji je postavio Mojsija i Arona i koji je izveo vaše oce iz Egipta. ⁷Stanite sada ovamo da probesjedim s vama pred Jahvom i da vas podsjetim na sva velika djela koja je uèinio Jahve vama i vašim ocima. ⁸Kad je Jakov došao u Egipat, Egipæani su ih pritisljali, a vaši su oci vapili Jahvi za pomoæ. I Jahve posla Mojsija i Arona, koji izvedoše oce vaše iz Egipta i naseliše ih na ovome mjestu. ⁹Ali oni zaboraviše Jahvu, Boga svoga, i on ih predade u ruke Siseri, vojvodi hasorske vojske, i u ruke Filistejaca, i u ruke moapskome kralju, koji su vojevali na njih. ¹⁰I opet su vapili Jahvi za pomoæ govoreæi: 'Zgriješili smo jer smo ostavili Jahvu i uzeli služiti baalima i aštartama; izbavi nas sada iz ruku naših neprijatelja pa æemo ti služiti!' ¹¹I Jahve posla Jerubaala i Baraka, Jiftaha i Samuela te vas izbavi iz ruku vaših neprijatelja unaokolo, tako da ste mogli živjeti bez straha. ¹²Ali kad vidjeste Nahaša, kralja amonskoga, kako ide na vas, rekoste mi: 'Ne, nego kralj neka vlada nad nama!' Pa ipak je vaš kralj Jahve, vaš Bog! ¹³I eto vam sada kralja koga ste izabrali! Eto, Jahve je postavio kralja nad vama. ¹⁴Ako se budete bojali Jahve i njemu budete služili, ako budete slušali njegov glas i ne budete se protivili njegovim zapovijedima, slijedit æete Jahvu, Boga svoga, vi i kralj koji kraljuje nad vama. ¹⁵Ako li ne budete slušali Jahvina glasa, ako se budete protivili njegovim zapovijedima, tada æe se ruka Jahvina spustiti na vas i na vašega kralja da vas uništi. ¹⁶Sada još jednom pristupite i vidite veliki znak koji æe Jahve uèiniti pred vašim oèima. ¹⁷Nije li sada pšenièna žetva? Ali ja æu zazvati Jahvu i on æe poslati gromove i kišu. I jasno æete razabrati kako je veliko zlo koje ste uèinili pred Jahvom tražeæi sebi kralja." ¹⁸Tada Samuel zazva Jahvu i Jahve posla gromove i kišu u onaj dan i sav se narod vrlo poboja Jahve i Samuela. ¹⁹I sav narod reèe Samuelu: "Moli se Jahvi, svome Bogu, za svoje sluge da ne pomremo, jer smo svim svojim grijesima dodali zlo tražeæi sebi kralja." ²⁰Ali Samuel reèe narodu: "Ne bojte se! Vi ste, doduše, uèinili sve ovo zlo, ali sada ne ostavljajte više Jahvu, nego služite

Jahvi svim svojim srcem. ²¹Ne priklanjajte se više ništavim idolima koji vam ništa ne koriste, ništa vam ne pomažu jer su samo ništavila. ²²A Jahve neæe odbaciti svoga naroda, radi velikog imena svoga, jer se Jahve udostojao da vas uèini svojim narodom. ²³A od mene neka je daleko da zgriješim Jahvi prestajuæi moliti za vas i upuæivati vas na dobar i pošten put. ²⁴Samo se bojte Jahve i njemu iskreno služite svim svojim srcem; jer, pogledajte kako se velikim oèitovao meðu vama. ²⁵Ako li budete èinili zlo, propast æete vi i vaš kralj."

Chapter 13

¹Šaulu je bilo ... godina kad je postao kralj, a kraljevao je ... i dvije godine nad Izraelom. ²Šaul izabra sebi tri tisuæe Izraelaca: dvije tisuæe od njih bijahu sa Šaulom u Mikmasu i u Betelskoj gori, a jedna tisuæa bijaše s Jonatanom u Benjaminovoj Gebi. Ostali je narod Šaul otpustio svakoga u njegov šator. ³Jonatan sruši filistejski stup koji je stajao u Gibe i Filistejci saznaše da su se Hebreji pobunili. Šaul zapovjedi te zatrubiše u rog po svoj zemlji ⁴i sav Izrael doznade novost: "Šaul je srušio filistejski stup, Izrael se omrazio Filistejcima!" I narod se poèe skupljati oko Šaula u Gilgalu. ⁵A Filistejci se skupiše da vojuju na Izraela: tri tisuæe bojnih kola, šest tisuæa konja, a mnoštvo naroda kao pijeska na morskoj obali. I utaboriše se kod Mikmasa, istoèeno od Bet Avena. ⁶Kad su Izraelci vidjeli da su u nevolji i da je narod pritisnut od neprijatelja, posakrivaše se u peæine, jame, kamenjake, jarke i èatrnje. ⁷Neki su prešli i preko gazova Jordana u zemlju Gadovu i Gileadovu. Šaul je još bio u Gilgalu, a sav je narod oko njega drhtao od straha. ⁸On prièeka sedam dana kako mu je odredio Samuel; ali kad Samuel nije došao u Gilgal, narod se stade razilaziti od Šaula. ⁹Tada reèe Šaul: "Donesite mi žrtvu paljenicu i žrtve prièesnice!" I prinese žrtvu paljenicu. ¹⁰I upravo je završavao žrtvu paljenicu, kad eto Samuela; Šaul mu iziđe u susret da ga pozdravi. ¹¹Samuel ga upita: "Što si uèinio?" A Šaul odgovori: "Kad sam vidio da se narod razilazi od mene, a ti da ne dolaziš do određenoga dana, a Filistejci se skupili u Mikmasu, ¹²pomislio sam: sad æe udariti Filistejci na me u Gilgalu, a ja neæu stiaei molitvom ublažiti Jahvu! Zato se odvažih i prinesoh žrtvu paljenicu." ¹³Samuel tada reèe Šaulu: "Ludo si radio! Da si održao zapovijed koju ti je dao Jahve, tvoj Bog, Jahve bi uèvrstio tvoje kraljevstvo nad Izraelom do vijeka. ¹⁴A sada se tvoje kraljevstvo neæe trajno održati: Jahve je potražio sebi èovjeka po svom srcu i odredio ga za kneza nad svojim narodom, jer ti nisi održao što ti je Jahve zapovjedio." ¹⁵Nato Samuel ustade i ode iz Gilgala svojim putem. Što je naroda ostalo, pođe za Šaulom u susret ratnicima. Kad su došli iz Gilgala u Gebu Benjaminovu, Šaul pobroji narod koji je ostao uza nj i bijaše ga oko šest stotina ljudi. ¹⁶Šaul i sin mu Jonatan s ljudima što bijahu s njima zaposjeli su Benjaminovu Gebu, a Filistejci se utaborili u Mikmasu. ¹⁷Tada iz filistejskog tabora izađe èeta pljaèkaša u tri odjela: jedan odio udari prema Ofri u zemlju šualsku; ¹⁸drugi odio krenu prema Bet Horonu, a treæi odio udari prema Gebi koja se uz Dolinu hijena diže nad pustinjom. ¹⁹A po svoj zemlji Izraelovoj nije bilo kovaèa, jer su Filistejci rekli: "Treba sve uèiniti da Hebreji ne bi pravili sebi maèeva i kopalja." ²⁰Zato su svi

Izraelci išli k Filistejcima ako je tko htio da prekuje svoj raonik ili motiku, svoju sjekiru ili ostan za volove. ²¹A cijena je bila dvije trećine šekela za raonike i motike, jedna trećina za oštrenje sjekire i za nasađivanje ostana. ²²Tako se dogodilo da na dan bitke kod Mikmasa nitko od svega naroda koji bijaše sa Šaulom i Jonatanom nije imao ni mača ni koplja u ruci; samo ih imahu Šaul i njegov sin Jonatan. ²³A dotle jedna straža filistejska bijaše izišla prema klanu kod Mikmasa.

Chapter 14

¹ Jednoga dana Šaulov sin Jonatan reče svome momku štitonoši: "Hajde da prijeđemo do filistejske straže koja je ondje prijeko." Svome ocu nije ništa o tom javio. ²Šaul je sjedio na međi Gebe, pod šipkom koji je stajao kraj gumna; a bilo je s njim oko šest stotina ljudi. ³A Ahija, sin Ahituba, brata Ikaboda, sina Pinhasa, sina Elija, svećenika Jahvina u Šilu, nosio je u to vrijeme oplećak. Narod nije primijetio da je Jonatan otišao. ⁴U sredini klanca kuda je Jonatan htio prijeći da dođe do filistejske straže bila je litica s jedne strane i litica s druge strane. Jedna se zvala Boses, a druga Sene. ⁵Prva je litica stajala na sjeveru nasuprot Mikmasu, a druga na jugu nasuprot Gebi. ⁶Jonatan reče svome štitonoši: "Hajde da prijeđemo do straže onih neobrezanika. Možda će Jahve učiniti nešto za nas, jer ništa ne prijeći Jahvu da udijeli pobjedu - bilo mnogo ljudi ili malo." ⁷A štitonoša mu odgovori: "Èini sve na što te srce tvoje potiče. Ja ću s tobom, moje je srce kao tvoje srce." ⁸Jonatan mu reče: "Evo, prijeći ćemo k tim ljudima i pokazat ćemo im se." ⁹Ako nam reknu ovako: 'Ne mićite se dok ne dođemo do vas', tada ćemo se ustaviti na mjestu i nećemo se uspinjati k njima. ¹⁰Ako li nam reknu ovako: 'Uspnite se k nama', tada ćemo se uspeti, jer ih je Jahve predao nama u ruke. To će nam biti znak." ¹¹Kad su se obojica pokazala filistejskoj straži, rekoše Filistejci: "Gle, Hebreji su počeli izlaziti iz rupa u koje su se skrili." ¹²I stražari doviknuše Jonatanu i njegovu štitonoši: "Uspnite se k nama da vas nešto naučimo!" A Jonatan reče svome štitonoši: "Penji se za mnom, jer ih je Jahve predao u ruke Izraelove." ¹³Jonatan se počeo penjati pomažući se rukama i nogama, a za njim njegov štitonoša. Filistejci su padali pred Jonatanom, a njegov ih je štitonoša ubijao za njim. ¹⁴U tome prvom pokolju što ga učiniše Jonatan i njegov štitonoša pade dvadesetak ljudi na otprilike pola jutra izoranog polja. ¹⁵Tada se proširi strah po taboru i po polju, a i stražare i èetu pljačkaša obuze strava; i zemlja zadrhta i bijaše to silan strah Božji. ¹⁶A Šaulovi stražari u Benjaminovoj Gebi opaziše da se mnoštvo u taboru uskomešalo na sve strane. ¹⁷I Šaul reče ljudima koji su bili s njim: "Prozovite ljude i vidite tko je otišao od nas." A kad prozvaše, gle, ne bijaše Jonatana i njegova štitonoše! ¹⁸Tada Šaul reče Ahiji: "Primakni oplećak! Posavjetuj se s Jahvom!" On je, naime, tada nosio oplećak pred sinovima Izraelovim. ¹⁹Ali dok je Šaul govorio sa svećenikom, bivala je buka u filistejskom taboru sve veća, pa Šaul reče svećeniku: "Povuci ruku!" ²⁰Nato Šaul i sav narod što je bio s njim krenuše zajedno na mjesto boja, i gle, ondje bijahu isukali mačeve jedni na druge i velika pomutnja vladaše među njima. ²¹A oni Hebreji koji su već podavno bili u službi Filistejaca i sada pošli s njima na vojsku, odmetnuše se od njih i pristadoše uz Izraelce

koji bijahu sa Šaulom i Jonatanom. ²²I svi Izraelci koji se bijahu sakrili u Efrajimovoj gori, èuvši da Filistejci bježe, nagruše za njima u boj. ²³Tako je Jahve udijelio pobjedu Izraelu u onaj dan, a boj se raširio sve do preko Bet Horona. ²⁴Izraelci su onog dana bili vrlo izmoreni, jer je Šaul izrekao nad narodom ovu zakletvu: "Proklet bio èovjek koji okusi hrane prije veèeri, prije nego što se osvetim svojim neprijateljima!" Tako sav narod ne okusi hrane toga dana. ²⁵Ali je ondje bilo medenoga saæa na površini zemlje. ²⁶Kad je narod došao onamo, vidje gdje teèe med, ali nitko ne prinese ruke k ustima, jer se narod bojao zakletve. ²⁷Samo Jonatan, koji nije èuo kad je njegov otac zakleo narod, primaèe vrh štapa koji mu bijaše u ruci i zamoèi ga u medeno saæe, zatim prinese ruku k ustima; i odmah mu se zasvijetliše oèi. ²⁸Tada jedan iz naroda progovori i reèe mu: "Tvoj je otac zakleo narod govoreæi: 'Proklet bio onaj koji okusi hrane danas!'" ²⁹A Jonatan odgovori: "Moj otac svaljuje nesreæu na zemlju. Gledajte kako su mi se zasvijetlile oèi jer sam okusio malo toga meda. ³⁰Što bi tek bilo da je narod slobodno jeo od plijena koji je zadobio od neprijatelja? Ne bi li filistejski poraz bio još veæi?" ³¹Onoga dana potukoše Filistejce od Mikmasa sve do Ajalona, a narod je bio na kraju svojih snaga. ³²Tada se narod baci na plijen, nahvata sitne stoke, goveda i teladi i poèe ih klati na goljoj zemlji i jesti meso s krvlju. ³³I javiše to Šaulu govoreæi: "Gle, narod griješi Jahvi jeduæi meso s krvlju!" A on reèe: "Iznevjeriste se! Dovaljajte mi ovamo velik kamen!" ³⁴Zatim reèe: "Zaðite meðu narod i recite svima neka svaki dovede k meni svoga vola ili ovcu; ovdje æete ih klati i jesti, a neæete griješiti Jahvi jeduæi meso s krvlju." Tako sav narod još iste noæi dovede što je tko imao i to su ondje klali. ³⁵A Šaul podiže žrtvenik Jahvi; bijaše to prvi žrtvenik koji je podigao Jahvi.

³⁶Nato reèe Šaul: "Pođimo još noæas u potjeru za Filistejcima i plijenimo ih dok ne svane jutro! Neæemo im ostaviti nijednoga èovjeka!" A narod mu odgovori: "Èini sve što misliš da je dobro!" Ali sveæenik reèe: "Pristupimo ovdje k Bogu!" ³⁷I Šaul upita Boga: "Moram li poæi u potjeru za Filistejcima? Hoæeš li ih predati u ruke Izraelu?" Ali mu ne odgovori u onaj dan. ³⁸Zato Šaul reèe: "Pristupite ovamo, svi narodni glavari! Ispitajte i vidite u èemu je bio današnji prestupak. ³⁹Jer, živoga mi Jahve, koji daje pobjedu Izraelu, ako se nađe krivnja ma i na mome sinu Jonatanu, mora umrijeti!" Ali nitko se iz naroda ne usudi odgovoriti Šaulu. ⁴⁰Šaul onda reèe svemu Izraelu: "Vi stanite na jednu stranu, a ja i moj sin Jonatan stat æemo na drugu stranu." A narod odgovori Šaulu: "Èini ono što misliš da je dobro!" ⁴¹Tada se Šaul pomoli: "Jahve, Bože Izraelov, zašto nisi danas odgovorio svome sluzi? Ako je krivnja na meni ili na mome sinu Jonatanu, Jahve, Bože Izraelov, daj Urim; ako li je krivnja na tvom narodu Izraelu, daj Tumim." I ždrijeb pade na Šaula i Jonatana, a narod izađe slobodan. ⁴²Šaul nastavi: "Bacite ždrijeb između mene i moga sina Jonatana!" I ždrijeb pade na Jonatana. ⁴³Tada Šaul reèe Jonatanu: "Priznaj mi što si uèinio!" Jonatan odgovori: "Ja sam samo okusio malo meda vrškom štapa koji mi bijaše u ruci. Evo me, spreman sam umrijeti!" ⁴⁴Šaul odgovori: "Tako mi Bog uèinio zlo i dodao mi drugo ako doista ne umreš, Jonatane!" ⁴⁵Ali narod reèe Šaulu: "Zar da umre Jonatan, koji je izvojevao ovu veliku pobjedu u Izraelu? Ne smije to biti! Živoga nam Jahve, nijedna vlas neæe pasti s njegove glave na zemlju jer je on s Bogom izvršio ovo djelo danas!" Tako ga narod izbavi te Jonatan ne pogibe. ⁴⁶Šaul odusta od potjere za

Filistejcima, a Filistejci se vratiše u svoj kraj. ⁴⁷Kad je Šaul uèvrstio svoju kraljevsku vlast nad Izraelom, okrenu ratovati protiv svih svojih neprijatelja unaokolo: protiv Moaba, protiv Amonaca, protiv Edoma, protiv Bet Rehoba, protiv kralja Sobe i protiv Filistejaca; kuda god bi se okrenuo, svuda bi pobjeđivao. ⁴⁸Dao je mnogo dokaza svoje hrabrosti, potukao je Amaleèane i izbavio Izraela iz ruku onih koji su ga pljaèkali. ⁴⁹Šaulovi sinovi bijahu Jonatan, Išjo i Malki-Šua, a od njegovih dviju kæeri starija se zvala Meraba, a mlaða Mikala. ⁵⁰Šaulova se žena zvala Ahinoama, a bila je kæi Ahimaasova. Vojvoda njegove vojske zvao se Abner, a bio je sin Nera, Šaulova strica. ⁵¹Jer Kiš, Šaulov otac, i Ner, Abnerov otac, bijahu sinovi Abielovi. ⁵²Žestok se rat vodio protiv Filistejaca svega Šaulova vijeka. Koga bi god hrabra ili bojovna èovjeka Šaul vidio, svakoga bi uzimao u svoju službu.

Chapter 15

¹ Jednom Samuel reèe Šaulu: "Mene je Jahve poslao da te pomažem za kralja nad njegovim narodom Izraelom. Poslušaj, dakle, rijeèi Jahvine. ²Ovako govori Jahve nad vojskama: 'Odluèio sam osvetiti ono što je Amalek uèinio Izraelu zatvarajuæi mu put kad je izlazio iz Egipta. ³Sada idi i udari na Amaleka, izvrši "herem", kletu uništenje, na njemu i na svemu što posjeduje; ne štedi ga, pobij muškarce i žene, djecu i dojenèad, goveda i ovce, deve i magarce!'" ⁴Šaul sazva narod te ih izbroji u Telamu: bijaše ih dvije stotine tisuæa pješaka (i deset tisuæa Judejaca). ⁵Šaul dođe do amaleèkoga grada i postavi zasjedu u dolini potoka. ⁶Potom Šaul poruèi Kenijcima: "Otiđite i odvojite se od Amaleèana da vas ne bih istrijebio zajedno s njima, jer ste bili skloni svim Izraelcima kad su izlazili iz Egipta." I Kenijci se odvojiše od Amaleèana. ⁷Šaul potuèe Amaleèane od Havile pa sve do Šura, koji leži pred Egiptom. ⁸I živa uhvati Agaga, amaleèkog kralja, a sav narod zatre oštricom maèa, izvršujuæi "herem", kletu uništenje. ⁹Ali Šaul i narod poštedješe Agaga i najbolje ovce i najbolja goveda, ugojenu stoku i jaganjce i sve što je bilo dobro. Na svemu tome ne htjedoše izvršiti "herem"; nego što je god od stoke bilo bez cijene i vrijednosti, na tom izvršiše "herem". ¹⁰Zato dođe rijeè Jahvina Samuelu ovako: ¹¹"Kajem se što sam Šaula postavio za kralja: okrenuo se od mene i nije izvršio mojih zapovijedi." Samuel se ražalosti i svu je noæ vapijao Jahvi. ¹²U rano jutro krenu Samuel da potraži Šaula. I javiše Samuelu ovako: "Šaul je otišao u Karmel, i gle, podigao je ondje sebi spomenik; zatim je otišao dalje i sišao u Gilgal." ¹³Kad je Samuel došao k Šaulu, reèe mu Šaul: "Blagoslovljen da si od Jahve! Izvršio sam Jahvinu zapovijed." ¹⁴Ali Samuel upita: "Kakvo je to ovèje blejanje što dopire do mojih ušiju i mukanje goveda koje èujem?" ¹⁵A Šaul odgovori: "Dognali su ih od Amaleèana, jer je narod poštedio najbolje ovce i najbolja goveda da ih žrtvuje Jahvi, tvome Bogu. Na svemu drugome izvršili smo 'herem'." ¹⁶A Samuel reèe Šaulu: "Stani da ti kažem što mi je noæas objavio Jahve." A on reèe: "Govori!" ¹⁷Tada æe Samuel: "Koliko god si malen sam u svojim oèima, ipak si postao glavat Izraelovih plemena. Jahve te pomazao za kralja nad Izraelom. ¹⁸Jahve te poslao na vojni pohod i zapovjedio ti: 'Idi, izvrši 'herem' na tim

grešnicima, na Amaleèanima, vojuy na njih do istrebljenja.' ¹⁹Zašto nisi poslušao rijeèi Jahvine? Zašto si se bacio na plijen i uèinio ono što je zlo u Jahvinim oèima?" ²⁰Šaul odgovori Samuelu: "Ja sam poslušao rijeè Jahvinu: poduzeo sam pohod kamo me poslao, doveo sam Agaga, amaleèkoga kralja, i izvršio 'herem' na Amaleèanima. ²¹Ali je narod od plijena uzeo ovaca i goveda, i to najbolje na èemu se imao izvršiti 'herem', da žrtvuje Jahvi, tvome Bogu, u Gilgalu." ²²A Samuel odvrati: "Jesu li Jahvi milije paljenice i klanice nego poslušnost njegovu glasu? Znaj, poslušnost je vrednija od najbolje žrtve, pokornost je bolja od ovnujske pretiline. ²³Nepokornost je kao grijeh èaranja, samovolja je kao zloèin s idolima. Ti si odbacio rijeè Jahvinu, zato je Jahve odbacio tebe da ne budeš više kralj!" ²⁴Tada Šaul odvrati Samuelu: "Zgriješio sam što sam prekršio Jahvinu zapovijed i tvoje naredbe. Bojao sam se naroda i popustio njegovu zahtjevu. ²⁵A sada mi oprostí moj grijeh i vrati se sa mnom da se poklonim Jahvi." ²⁶Ali Samuel odgovori Šaulu: "Neæu se vratiti s tobom: ti si odbacio Jahvinu rijeè, zato je Jahve odbacio tebe da ne budeš više kralj nad Izraelom." ²⁷Kad se Samuel okrenuo da ode, Šaul èvrsto uhvati skut njegova plašta, ali se skut otkide. ²⁸Tada mu reèe Samuel: "Danas ti je Jahve otkinuo kraljevstvo nad Izraelom i dao ga tvome susjedu, koji je bolji od tebe." - ²⁹Ipak, Slava Izraelova ne laže i ne kaje se, jer nije èovjek da bi se kajao. - ³⁰Šaul reèe: "Sagriješio sam; ali mi sada uèini èast pred starješinama moga naroda i pred Izraelom i vrati se sa mnom da se poklonim Jahvi, tvome Bogu." ³¹I Samuel se vrati sa Šaulom i Šaul se pokloni Jahvi. ³²Potom zapovjedi Samuel: "Dovedite k meni Agaga, amaleèkoga kralja!" I Agag dođe k njemu opiruæi se i reèe: "Zaista, smrt je gorka!" ³³Samuel mu odvrati: "Kao što je tvoj maè mnogim ženama oteo djecu, tako æe meðu ženama tvoja majka ostati bez djeteta!" I Samuel posijeèe Agaga pred Jahvom u Gilgalu. ³⁴Potom Samuel ode u Ramu, a Šaul se vrati svojoj kuæi u Šaulovu Gibeu. ³⁵I Samuel nije više vidio Šaula do svoga smrtnog dana. Samuel je tugovao zbog Šaula, ali se Jahve pokajao što je Šaula postavio za kralja nad Izraelom.

Chapter 16

¹ Jahve reèe Samuelu: "Dokle æeš tugovati zbog Šaula, kad sam ga ja odbacio da ne kraljuje više nad Izraelom? Napuni uljem svoj rog i poði na put! Ja te šaljem Betlehemcu Jišaju, jer sam između njegovih sinova izabrao sebi kralja." ²A Samuel reèe: "Kako bih mogao iæi onamo? Šaul æe to èuti i ubit æe me!" Ali mu Jahve odgovori: "Uzmi sa sobom junicu pa reci: 'Došao sam da žrtvujem Jahvi!' ³I pozovi Jišaja na žrtvu, a ja æu te sam pouèiti što æeš èiniti: pomazat æeš onoga koga ti kažem." ⁴Samuel uèini kako mu je zapovjedio Jahve. Kad je došao u Betlehem, gradske mu starješine dršæuæi dođu u susret i zapitaju: "Znaèi li tvoj dolazak dobro?" ⁵Samuel odgovori: "Da, dobro! Došao sam da žrtvujem Jahvi. Oèistite se i dođite sa mnom na žrtvu!" Potom oèisti Jišaja i njegove sinove i pozva ih na žrtvu. ⁶Kad su došli i kad je Samuel vidio Eliaba, reèe u sebi: "Jamaèno, evo pred Jahvom stoji njegov pomazanik!" ⁷Ali Jahve reèe Samuelu: "Ne gledaj na njegovu vanjštinu ni na njegov visoki stas, jer sam ga odbacio. Bog ne gleda kao što gleda èovjek:

čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu." ⁸Zatim Jišaj dozva Abinadaba i dovede ga pred Samuela. A on reče: "Ni ovoga Jahve nije izabrao." ⁹Tada Jišaj dovede Šamu, ali Samuel reče: "Ni ovoga Jahve nije izabrao." ¹⁰Tako Jišaj dovede sedam svojih sinova pred Samuela, ali Samuel reče Jišaju: "Jahve nije izabrao nijednoga od ovih." ¹¹Potom zapita Jišaja: "Jesu li to svi tvoji sinovi?" A on odgovori: "Ostao je još najmlađi, on je na paši, za stadom." Tada Samuel reče Jišaju: "Pošalji po njega, jer neæemo sjedati za stol dok on ne dođe." ¹²Jišaj posla po njega: bio je to rumen momak, lijepih oèiju i krasna stasa. I Jahve reče Samuelu: "Ustani, pomaži ga: taj je!" ¹³Samuel uze rog s uljem i pomaza ga usred njegove braæe. Duh Jahvin obuze Davida od onoga dana. A Samuel krenu na put i ode u Ramu. ¹⁴Duh Jahvin bijaše odstupio od Šaula, a jedan zao duh, od Jahve, stao ga je salijetati. ¹⁵Tada rekoše Šaulu sluge njegove: "Evo, zao duh Božji salijeæe te. ¹⁶Zato neka naš gospodar zapovjedi, pa æe sluge tvoje potražiti čovjeka koji zna udarati u harfu: kad te napadne zao duh Božji, neka onaj udara u harfu pa æe ti biti bolje." ¹⁷Šaul reče svojim slugama: "Nađite mi čovjeka koji umije vješto udarati u harfu i dovedite ga k meni!" ¹⁸Jedan od njegovih slugu odgovori i reče: "Ja sam vidio jednog sina Betlehemca Jišaja: on umije udarati u harfu, hrabar je junak i čovjek ratnik, vješt je govornik, krasna je stasa i Jahve je s njim." ¹⁹Tada Šaul posla glasnike k Jišaju i poruèi mu: "Pošalji mi svoga sina Davida (koji je kod stada)!" ²⁰A Jišaj uze pet hljebova, mijeh vina i jedno jare i posla Šaulu po svome sinu Davidu. ²¹Tako David dođe k Šaulu i stupi u njegovu službu. I Šaul ga veoma zavolje i David posta njegov štitonoša. ²²Potom Šaul posla k Jišaju i poruèi mu: "Neka David ostane kod mene u službi, jer je stekao moju naklonost." ²³I kad god bi Božji duh napao Šaula, David bi uzeo harfu i svirao; tada bi Šaulu odlanulo i bilo bi mu bolje, a zao bi duh odlazio od njega.

Chapter 17

¹Filistejci skupiše svoje èete za rat i sastaše se kod Soka u Judeji. Tabor udariše između Soka i Azeke kod Efes Damima. ²A Šaul i Izraelci skupiše se i utaboriše u Terebintskoj dolini, i svrstaše se za boj protiv Filistejaca. ³Filistejci su stajali na gori s jedne strane, Izraelci na gori s druge strane, a dolina bila među njima. ⁴Iz filistejskih redova izađe jedan izazivaè. Zvao se Golijat, a bio je iz Gata. Visok bijaše šest lakata i jedan pedalj. ⁵Na glavi je imao mjedenu kacigu, obuèen je bio u ljuskav oklop, a oklop mu težak pet tisuæa mjedenedih šekela. ⁶Na nogama je imao mjedene nogavice, a na ramenima mjedenu sulicu. ⁷Kopljaèa njegova koplja bila je kao tkalaèko vratilo, a šiljak koplja težak šest stotina željeznih šekela. Pred njim je stupao štitonoša. ⁸On se postavi pred izraelske bojne redove i dovikne im: "Što ste izašli da se svrstate za bitku? Nisam li ja Filistejac, a vi Šaulove sluge? Izaberite između sebe jednoga čovjeka pa neka siđe k meni! ⁹Ako pobijedi u borbi sa mnom i pogubi me, mi æemo biti vaše sluge. Ako li ja pobijedim njega i pogubim ga, onda æete vi biti naše sluge i nama æete robovati." ¹⁰Još je Filistejac rekao: "Ja sam danas izazvao Izraelove bojne redove. Dajte mi čovjeka da se ogledamo u dvoboju!" ¹¹Kad je Šaul i sav Izrael èuo što je rekao

Filistejac, obuze ih strah i drhat. ¹²David je bio sin nekoga Efraæanina iz Betlehema u Judeji; taj se zvao Jišaj, a imao je osam sinova. Taj je èovjek u Šaulovo vrijeme bio star i odmakao u godinama. ¹³Tri najstarija Jišajeva sina bijahu otišla u rat za Šaulom; a ta trojica njegovih sinova koji bijahu otišli u rat zvahu se: najstariji Eliab, drugi Abinadab, a treæi Šama. ¹⁴David bijaše najmlaði. A tri najstarija bijahu otišla za Šaulom. - ¹⁵David je odlazio k Šaulu i vraæao se iz njegove službe da pase stada svoga oca u Betlehemu. ¹⁶A Filistejac izlazio svakoga jutra i veèeri i postavljao se tako èetrdeset dana. - ¹⁷A Jišaj reèe svome sinu Davidu: "Uzmi za svoju braæu ovu efu prženoga žita i ovih deset hljebova i odnesi brže svojoj braæi u tabor. ¹⁸A ovih deset sireva odnesi njihovu tisuæniku. Propitaj se za zdravlje svoje braæe i donesi od njih znak da si izvršio nalog! ¹⁹Oni su sa Šaulom i svim Izraelom u Terebintskoj dolini: vojuju protiv Filistejaca." ²⁰David ustade u rano jutro, ostavi stado jednom èuvaru, spremi se i ode kako mu bijaše zapovjedio Jišaj. U tabor je stigao kad je vojska izlazila u bojni red i dizala bojni poklik. ²¹Izraelci i Filistejci svrstaše se u bojni red jedni prema drugima. ²²David ostavi svoje stvari èuvaru opreme pa otrèa u bojni red. Došavši, zapita svoju braæu za zdravlje. ²³Dok je s njima govorio, gle, onaj izazivaè (zvao se Golijat, Filistejac iz Gata) iziðe iz filistejskih bojnih redova i ponovi iste rijeèi kao prije. I David ih je èuo. ²⁴A èim su Izraelci ugledali toga èovjeka, pobjegoše svi daleko od njega i strah ih uhvati. ²⁵Neki Izraelac reèe: "Jeste li vidjeli onoga èovjeka što je izišao? A izišao je da izaziva Izraela. Tko njega pogubi, kralj æe mu dati silno blago i dat æe mu svoju kaer i oslobodit æe od poreza njegov oèinski dom u Izraelu." ²⁶Tada David zapita ljude koji stajahu oko njega: "Što æe to dobiti èovjek koji ubije toga Filistejca i skine sramotu s Izraela? I tko je taj neobrezani Filistejac da izaziva bojne redove živoga Boga?" ²⁷A narod mu odgovori istim rijeèima kao prije: "Eto to æe dobiti èovjek koji ga pogubi." ²⁸A kad je Eliab, njegov najstariji brat, èuo kako se razgovara s ljudima, usplamtje gnjevom na Davida pa mu reèe: "A što si ti došao ovamo? Kome si ostavio ono malo ovaca u pustinji? Znam ja tvoju drskost i zlobu tvoga srca: došao si da vidiš bitku!" ²⁹A David odgovori: "A što sam uèinio? Zar se ne smije ni rijeè reæi?" ³⁰Tada se okrene od njega k drugome i zapita istim rijeèima kao prije. Narod mu odgovori isto kao prvi put. ³¹Kad su ljudi èuli što je govorio David, jave to Šaulu, a on ga pozva preda se. ³²David reèe Šaulu: "Neka nikome ne klone srce zbog onoga èovjeka! Tvoj æe sluga izaæi i borit æe se s tim Filistejcem." ³³Ali Šaul odvrati Davidu: "Ne možeš ti izaæi na toga Filistejca da se boriš s njim jer si ti još dijete, a on ratnik od svoje mladosti." ³⁴Ali David odgovori Šaulu: "Tvoj je sluga èuvao ovce svome ocu, pa kad bi došao lav ili medvjed te uhvatio ovcu iz stada, ³⁵ja bih potrèao za njim, udario ga i istrkao mu ovcu iz ralja. A ako bi se on digao na me, uhvatio bih ga za grivu i udario ga dok ga ne bih ubio. ³⁶I lava je i medvjeda tvoj sluga ubio, pa æe i taj neobrezani Filistejac proæi kao jedan od njih jer je izazvao bojne èete Boga živoga." ³⁷David još dometne: "Jahve koji me izbavio iz lavlje pandže i medvjede šape izbavit æe me i iz ruku toga Filistejca." Tada Šaul reèe Davidu: "Idi i Jahve neka bude s tobom!" ³⁸Šaul obuèe Davida u svoju ratnu odoru, na glavu mu ustaèe mjedenu kacigu i stavi mu oklop. ³⁹Pripasa Davidu svoj maè preko odore, ali David uzalud pokuša hodati, jer ne bijaše navikao, pa reèe Šaulu: "Ne mogu hodati u tome jer nisam navikao." Zato sve skinu sa sebe. ⁴⁰David uze

svoj štap u ruku, izabra u potoku pet glatkih kamenova i metnu ih u svoju pastirsku torbu, koja mu je služila kao torba za pračku, te s pračkom u ruci pođe prema Filistejcu. ⁴¹A Filistejac se sve bliže primicao Davidu, dok je njegov štitonoša stupao pred njim. ⁴²A kad Filistejac pogleda i vidje Davida, prezre ga s njegove mladosti - bijaše David mladić, rumen, lijepa lica. ⁴³Zato Filistejac reče Davidu: "Zar sam ja pseto te ideš na me sa štapovima?" I uze proklinjati Davida svojim bogovima. ⁴⁴Zatim Filistejac reče Davidu: "Dođi k meni da dam tvoje meso pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim!" ⁴⁵A David odgovori Filistejcu: "Ti ideš na me mačem, kopljem i sulicom, a ja idem na te u ime Jahve Sebaota, Boga Izraelovih četa koje si ti izazvao. ⁴⁶Danas će te Jahve predati u moju ruku, ja ću te ubiti, skinut ću tvoju glavu i još ću danas tvoje mrtvo tijelo i mrtva tjelesa filistejske vojske dati pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. Sva će zemlja znati da ima Bog u Izraelu. ⁴⁷I sav će ovaj zbor znati da Jahve ne daje pobjedu mačem ni kopljem, jer je Jahve gospodar bitke i on vas predaje u naše ruke." ⁴⁸Kad se Filistejac približio i pošao prema Davidu, izađe David iz bojnih redova i krenu pred Filistejca. ⁴⁹David segnu rukom u torbu, izvadi iz nje kamen i hitnu ga iz pračke. I pogodi Filistejca u čelo; kamen mu se zabi u čelo i on pade ničice na zemlju. ⁵⁰Tako je David pračkom i kamenom nadjačao Filistejca: udario je Filistejca i ubio ga, a nije imao mača u ruci. ⁵¹Zato David potra i stade na Filistejca, zgrabi njegov mač, izvuče ga iz korica i pogubi Filistejca odsjekavši mu glavu. Kad Filistejci vidješe kako pogibe njihov junak, nagnuše u bijeg. ⁵²Tada ustadoše Izraelci i Judejci, digoše bojnu viknu i potjeraše Filistejce do opkopa oko Gata i do gradskih vrata Ekrona; filistejski mrtvaci pokriše put od Šaarajima sve do Gata i do Ekrona. ⁵³Nato se Izraelci vratiše iz te žestoke potjere za Filistejcima i opljačkane njihov tabor. ⁵⁴A David uze Filistejčevu glavu i odnese je u Jeruzalem, a oružje njegovo položi u svoj šator. ⁵⁵Kad je Šaul vidio Davida gdje izlazi pred Filistejca, upitao je svoga vojvodu Abnera: "Ejti je sin taj mladić, Abnere?" A Abner je odgovorio: "Tako mi tvoga života, kralju, ne znam!" ⁵⁶A kralj mu reče: "Raspitaj se ejti je sin taj mladić!" ⁵⁷A kad se David vratio pošto je pogubio Filistejca, uze ga Abner i dovede ga pred Šaula, a u ruci David još držaše Filistejčevu glavu. ⁵⁸Šaul ga upita: "Ejti si ti sin, momče?" A David odgovori: "Sin sam tvoga sluge Betlehemca Jišaja."

Chapter 18

¹ Kad je David završio razgovor sa Šaulom, Jonatanova se duša prikloni Davidovoj duši i Jonatan ga zavolje kao samoga sebe. ²Šaul zadrža Davida onoga istog dana kod sebe i nije mu dao da se vrati kući svoga oca. ³I Jonatan sklopi savez s Davidom jer ga je ljubio kao samoga sebe. ⁴I skide Jonatan plašt koji je imao na sebi i dade ga Davidu; tako i svoju odoru, čak i svoj mač, svoj luk i svoj pojas. ⁵Na svim svojim pohodima, kamo ga je god slao Šaul, David bijaše sretne ruke i Šaul ga postavi na čelo svojim ratnicima; omilje on svemu narodu, pa i Šaulovim dvoranima. ⁶Za njihova povratka, kad se David vraćao ubivši Filistejca, izađoše žene iz svih gradova Izraelovih u susret kralju Šaulu veselo kličući, pjevajući i plešući uza zvuke bubnjeva i cimbala. ⁷Žene su

plešuæi pjevale: "Pobi Šaul svoje tisuæe, David na desetke tisuæa." ⁸Šaul se vrlo raŕestio, nije mu bila draga ta pjesma. Zato reèe: "Davidu su dale desetke tisuæa, a meni samo tisuæe! Još mu samo treba kraljevstvo!" ⁹I od toga dana Šaul poprijeko gledaše Davida. ¹⁰Sutradan zao duh Boŕži napade Šaula, tako da je bjesnio po kuæi. David je rukom udarao u harfu kao drugih dana, a Šaul je u ruci imao koplje. ¹¹I Šaul baci koplje govoreæi u sebi: "Sad æu pribiti Davida uza zid!" Ali mu se David izmaèe dva puta. ¹²Šaul se poèe bojati Davida, jer je Jahve bio s njim a od Šaula je odstupio. ¹³Zato ga Šaul ukloni iz svoje blizine i postavi ga za tisuænika: on je izlazio i vraæao se na èelu naroda. ¹⁴David je imao uspjeha na svim svojim putovima jer Jahve bijaše s njim. ¹⁵Kad je Šaul vidio da David ima mnogo uspjeha, obuze ga strah od njega. ¹⁶Ali svemu Izraelu i Judi omilje David jer ih je on vodio na svim njihovim putovima. ¹⁷Šaul reèe Davidu: "Evo svoju najstariju kæer Merabu dat æu ti za ženu, samo mi budi hrabar i vodi Jahvine bojeve!" Mišljaše Šaul: "Neæu da padne od moje ruke, nego filistejska ruka neka se digne na njega!" ¹⁸A David odgovori: "Tko sam ja i što znaèi moj ŕivot, što li kuæa oca mojega u Izraelu da budem kraljev zet?" ¹⁹I kad dođe vrijeme da Šaulova kæi Meraba pođe za Davida, dadoše je za ženu Adrielu iz Mehole. ²⁰Ali je Davida ljubila Šaulova kæi Mikala; kad su to javili Šaulu, bilo mu je pravo. ²¹Reèe on u sebi: "Dat æu mu je, ali æe mu ona biti zamka i ruka filistejska diæi æe se na njega." (Šaul je po drugi put rekao Davidu: "Danas æeš mi biti zet.") ²²Tada Šaul zapovjedi svojim slugama ovako: "Razgovarajte se s Davidom tajno i recite mu: 'Gle, omilio si kralju i svi te njegovi dvorani vole; zato budi kraljev zet.'" ²³I Šaulove sluge ponoviše te rijeèi Davidu, ali im David odgovori: "Zar je u vašim oèima malenkost postati kraljev zet? Ja sam samo siromah i mali èovjek!" ²⁴Šaulove sluge dojaviše to Šaulu govoreæi: "Evo rijeèi što ih je rekao David." ²⁵A Šaul odgovori: "Ovako recite Davidu: 'Kralj ne traŕi nikakva ŕenidbenog dara nego samo sto filistejskih obrezaka da se osveti kraljevim neprijateljima.'" Šaul mišljaše da æe tako Davida gurnuti u ruke Filistejcima. ²⁶Šaulove sluge dojaviše te rijeèi Davidu, a njemu bijaše po volji da postane kraljev zet. Još prije nego što je isteklo vrijeme, ²⁷spremi se David i krenu sa svojim ljudima te ubi Filistejcima dvije stotine ljudi; i donese njihove obreske i predade ih kralju na broj da bi postao njegov zet. Tada mu Šaul dade svoju kæer Mikalu za ženu. ²⁸Šaul je jasno vidio da je Jahve s Davidom i da ga ljubi sav dom Izraelov. ²⁹I Šaul se još veæma poboja Davida i posta neprijatelj Davidu zauvijek. ³⁰A filistejski su knezovi izlazili u boj, ali koliko su god puta izlazili, David je imao više uspjeha nego svi Šaulovi dvorani; i tako ime njegovo posta vrlo slavno.

Chapter 19

¹ Šaul razloŕi svome sinu Jonatanu i svim svojim dvoranima svoju namjeru da ubije Davida. Ali Jonatan, Šaulov sin, vrlo je volio Davida. ²I Jonatan to javi Davidu ovako: "Moj otac Šaul kani te ubiti. Budi, dakle, na oprezu sutra ujutro, ostani u skrovištu i pritaji se. ³A ja æu izaæi i stajat æu pokraj svoga oca u polju gdje ti budeš i govorit æu za tebe sa svojim ocem. Kad saznam kako

je, javit æu ti." ⁴Jonatan pohvali Davida svome ocu Šaulu i reèe mu ovako: "Neka se kralj ne ogriješi o svoga slugu Davida jer se on nije ništa ogriješio o tebe; naprotiv, ono što je radio bilo je od velike koristi za tebe. ⁵On je stavio život svoj na kocku, ubio je Filistejca i Jahve je pribavio veliku pobjedu svemu Izraelu: vidio si i radovao se. Zašto bi se, dakle, ogriješio o nevinu krv ubijajuæi Davida bez razloga?" ⁶Šaul posluša Jonatanove rijeçi i zakle se: "Živoga mi Jahve, David neæe umrijeti!" ⁷Tada Jonatan dozva Davida i kaza mu sve te rijeçi. Zatim Jonatan dovede Davida k Šaulu i David opet dobi službu koju je imao prije. ⁸Kad je rat i opet buknuo, iziđe David na bojište da se bori s Filistejcima; i porazi ih tako da su pobjegli pred njim. ⁹Tada zao duh Jahvin obuze Šaula: kad je sjedio u svojoj kuæi, s kopljem u ruci, a David rukom udarao u harfu, ¹⁰Šaul pokuša da svojim kopljem pribode Davida uza zid, ali on izmakne Šaulovu udarcu te se koplje zabode u zid. David pobježe i spasi se. ¹¹Iste noæi Šaul posla glasnike da nadziru Davidovu kuæu jer je htio da ubije Davida u rano jutro. Ali Davidova žena Mikala javi to Davidu govoreæi: "Ako noæas ne umakneš na sigurno mjesto, sutra æeš biti mrtav!" ¹²Tada Mikala spusti Davida kroz prozor. On ode i spasi se bijegom. ¹³A Mikala uze idol, položi ga u postelju, stavi mu oko glave kozju dlaku i pokri ga pokrivaæem. ¹⁴Kad je Šaul poslao glasnike da uhvate Davida, ona im reèe: "Bolestan je." ¹⁵Ali Šaul vrati glasnike natrag da vide Davida i zapovjedi im: "Donesite ga k meni u postelji da ga ubijem!" ¹⁶A kad su glasnici ušli, gle: u postelji bješe idol, s kozjom dlakom oko glave! ¹⁷Tada Šaul reèe Mikali: "Zašto si me tako prevarila i pustila moga neprijatelja da pobjegne i da se spasi?" A Mikala odgovori Šaulu: "On mi je rekao: 'Pusti me da odem, ili æu te ubiti!'" ¹⁸Tako je David pobjegao i spasio se. I ode on k Samuelu u Ramu i javi mu sve što mu je uèinio Šaul. Potom odoše on i Samuel i nastaniše se u Najotu. ¹⁹A Šaulu javiše ovako: "Eno Davida u Najotu u Rami." ²⁰Tada Šaul posla glasnike da uhvate Davida. Kad su oni vidjeli zbor proroka u proroèkom zanosu, a Samuela im na ðelu, obuze Božji duh i Šaulove glasnike te i oni padoše u proroèki zanos. ²¹Kad su to javili Šaulu, on posla druge glasnike, ali i oni padoše u proroèki zanos. Potom Šaul posla i treæe glasnike, ali i oni padoše u proroèki zanos. ²²Tada Šaul krenu sam u Ramu i kad dođe do velikog bunara kod Sekua, zapita: "Gdje su Samuel i David?" I odgovoriše mu: "Eno ih u Najotu u Rami." ²³On odmah pođe prema Najotu u Rami. Ali i njega obuze duh Božji te je išao u proroèkom zanosu sve dok nije došao u Najot u Rami. ²⁴Tu i on svuèe svoje haljine jer i njega obuze zanos pred Samuelom; zatim je legao gol i ostao tako cio onaj dan i svu noæ. Tako je nastala uzreèica: "Zar je i Šaul meðu prorocima?"

Chapter 20

¹ David pobježe iz Najota u Rami i dođe k Jonatanu te mu reèe: "Što sam uèinio? Kakva je bila moja krivica i što sam zgriješio tvome ocu da traži moj život?" ²A on mu odgovori: "Daleko od tebe ta misao! Ti neæeš poginuti. Eto, moj otac ne poduzima ništa, bilo veliko ili ne bilo, a da to meni ne otkrije. Zašto bi, dakle, moj otac krio od mene upravo to? Neæe to biti!" ³Ali se David

zakle i reèe: "Tvoj otac dobro zna da sam ja stekao tvoju naklonost, pa misli: 'Ne treba da Jonatan išta zna o tome, da ne bude žalostan.' Ali živoga mi Jahve i života mi tvoga, ima samo jedan korak između mene i smrti." ⁴Tada Jonatan upita Davida: "Što želiš da učinim za tebe?" ⁵A David odgovori Jonatanu: "Evo, sutra je mladi mjesec i ja bih morao jesti s kraljem za stolom; ali me ti pusti da odem, da se sakrijem u polju do večera. ⁶Ako tvoj otac opazi da me nema, reći ćeš mu ovako: 'David me uporno molio da ga pustim da skokne u svoj grad Betlehem, jer se ondje slavi godišnja žrtva za svu njegovu obitelj.' ⁷Ako on rekne: 'Dobro!', tvoj je sluga spašen. Ako li plane gnjevom, znaj da je evrsto naumio da me pogubi. ⁸Iskaži, dakle, milost svome sluzi kad si slugu svoga uveo sa sobom u savez Jahvin. Ali ako ima kakva krivica na meni, ubij me sam; zašto bi me vodio k svome ocu?" ⁹A Jonatan mu odgovori: "Daleko od tebe ta misao! Kad bih ja pouzdano znao da je moj otac evrsto naumio da na tebe svali nesreću, zar ti ja ne bih dojavio?" ¹⁰David upita Jonatana: "A tko će mi javiti ako ti tvoj otac odgovori što zlo?" ¹¹Jonatan odgovori Davidu: "Hodi, izađimo u polje!" I izađu obojica u polje. ¹²Tada Jonatan reèe Davidu: "Jahve, Bog Izraelov, neka mi bude svjedok! Ja ću iskušati svoga oca sutra u ovo doba. Ako bude dobro po Davida, a ja ne pošaljem k tebi da te obavijestim, ¹³neka Jahve učini to zlo Jonatanu i neka mu doda drugo zlo! Ako li mome ocu bude drago da ti učini zlo, javit ću ti i pustit ću te da odeš u miru; i Jahve neka bude s tobom kao što je bio s mojim ocem! ¹⁴Ako ja još budem živ, moći ćeš mi iskazati milosrđe Jahvino; ako li umrem, ¹⁵ne uskrati svoje dobrote mome domu dovijeka! Kad Jahve redom iskorijeni Davidove neprijatelje s lica zemlje, ¹⁶neka ime Jonatanovo ne išezne s domom Šaulovim, inače će Jahve tražiti o tome račun od Davida." ¹⁷Tada se Jonatan još jednom zakune Davidu ljubavlju svojom, jer ga je ljubio svom ljubavlju duše svoje. ¹⁸Potom reèe Jonatan Davidu: "Sutra je mladi mjesec i opazit će se da te nema, jer će tvoje mjesto biti prazno. ¹⁹Prekosutra će se još očitije vidjeti da te nema, a ti dođi na mjesto gdje si se bio sakrio u dan onoga događaja i sjedni kraj onoga humka što ga znaš. ²⁰A ja ću prekosutra izmetati strijele na onu stranu kao da gađam onamo. ²¹A onda ću poslati momka i reći mu: 'Idi! Nađi strijelu!' Ako onda doviknem momku: 'Pazi, strijela je ovamo bliže od tebe, donesi je!' - ti onda dođi, jer je za tebe dobro i nema nikakve opasnosti, tako mi Jahve živoga! ²²Ako li doviknem momku: 'Pazi, strijela je onamo dalje od tebe!' - ti onda otiđi, jer te Jahve šalje odavde. ²³A za ovaj dogovor što smo ga ugovorili ja i ti neka je Jahve svjedok između mene i tebe dovijeka!" ²⁴Potom se David sakri u polju. Kad je došao mlađak, kralj je sjeo za stol da jede. ²⁵Kralj sjede na svoje obično mjesto, na mjesto uza zid, Jonatan se smjesti sućelice njemu, Abner sjede kraj Šaula, a Davidovo mjesto osta prazno. ²⁶Ali Šaul ne reèe ništa onaj dan jer mišljaše: "Dogodilo mu se štogod, bit će da nije èist." ²⁷Sutradan iza mladog mjeseca, drugi dan u mjesecu, opet Davidovo mjesto osta prazno, i Šaul upita svoga sina Jonatana: "Zašto Jišajev sin nije došao na objed ni jučer ni danas?" ²⁸A Jonatan odgovori Šaulu: "David me uporno molio da ga pustim da ide u Betlehem. ²⁹Rekao mi je: 'Pusti me da idem jer slavimo obiteljsku žrtvu u mom gradu i moja su me braća pozvala da dođem. Ako sam, dakle, stekao tvoju naklonost, daj mi dopust da pohodim svoju braću.' Eto, zato ga nema kod kraljeva stola." ³⁰Tada Šaul planu gnjevom na Jonatana i reèe mu: "Izrode i propalico! Misliš da ne znam da si u savezu s Jišajevim

sinom, na sramotu svoju i na sramotu majèinu krilu! ³¹Jer dokle god bude živ na zemlji Jišajev sin, neæeš biti siguran ni ti ni tvoje kraljevstvo. Zato sad pošalji po njega i dovedi ga k meni jer je osuđen na smrt." ³²A Jonatan odvrati svome ocu Šaulu i reèe mu: "Zašto on mora umrijeti? Što je uèinio?" ³³Tada Šaul izmetnu koplje na sina da ga probode. Jonatan vidje da je njegov otac odlueio da ubije Davida. ³⁴Jonatan ustade od stola sav jarostan i nije jeo ništa toga drugog dana u mjesecu jer se zabrinuo za Davida što ga je njegov otac pogrdio. ³⁵Sutradan ujutro izađe Jonatan u polje prema dogovoru s Davidom; s njim je išao mlad momak. ³⁶I on reèe svome momku: "Ti æeš otrèati i naæi strijele koje æu sada izmetnuti." I momak otrèa, a Jonatan odape strijelu tako da je preletjela preko njega. ³⁷Kad je momak došao do mjesta gdje je bila strijela koju je izbacio Jonatan, viknu Jonatan za momkom: "Nije li strijela onamo dalje od tebe?" ³⁸Još Jonatan viknu za momkom: "Brže! Požuri se! Ne stoji!" Jonatanov momak diže strijelu i donese je svome gospodaru. ³⁹Momak nije ništa opazio, samo su Jonatan i David znali o èemu se radi. ⁴⁰Nato Jonatan preda oružje momku i reèe mu: "Idi i odnesi to u grad!" ⁴¹Kad je momak otišao, David iziđe iza humka, pade nièice na zemlju i pokloni se tri puta. Potom se izljubiše i plakahu zajedno dok se nisu isplakali. ⁴²Zatim Jonatan reèe Davidu: "Idi u miru! Što smo se obojica zakleli Jahvinim imenom, neka Jahve bude svjedok između mene i tebe, između moga potomstva i tvoga potomstva dovijeka!"

Chapter 21

¹ Nato David usta i ode, a Jonatan se vrati u grad. ²David dođe u Nob k sveæeniku Ahimeleku. Ovaj dršæuæi pođe u susret Davidu i upita ga: "Zašto si sam i nema nikoga s tobom?" ³A David odgovori sveæeniku Ahimeleku: "Kralj mi je dao nalog i rekao mi: 'Nitko neka ništa ne dozna zašto te šaljem i što sam ti zapovjedio!' A momke sam poslao da me doèekaju na tom i tom mjestu. ⁴A sada, ako imaš pri ruci pet hljebova, daj mi ih, ili što god se nađe!" ⁵A sveæenik odgovori Davidu: "Nemam pri ruci obiènoga kruha nego samo svetoga kruha; ali samo ako su se tvoji momci uzdržali od žena." ⁶David odgovori sveæeniku ovako: "Sasvim pouzdano! Žene su nam bile uskraæene, kao uvijek kad izlazimo na vojni pohod, i tijela su u momaka èista. Iako je ovo obièan put, uistinu su danas èisti tijelom." ⁷Tada mu sveæenik dade svetoga kruha, jer nije bilo drugoga kruha ondje osim žrtvenoga, onoga koji se uklanjao ispred Jahve da se zamijeni toplim kruhom u dan kad se uzima. ⁸Ondje je istoga dana bio jedan od Šaulovih slugu, zadržao se pred Jahvom; zvao se Doeg Edomac, a bio je nadglednik Šaulovih pastira. ⁹David upita Ahimeleka: "A nemaš li ovdje pri ruci kakvo koplje ili maè? Nisam uzeo sa sobom ni svoga maèa ni svoga oružja, jer je kraljev nalog bio hitan." ¹⁰A sveæenik mu odgovori: "Ovdje je maè Filistejca Golijata, onoga koga si ubio u Terebintskoj dolini; zamotan je u plašt i položen iza opleæka; ako ga hoæeš uzeti, uzmi ga samo, jer drugoga osim njega nema ovdje." A David odvrati: "Takva više nema, daj mi ga!" ¹¹Potom David ustade i pobježe onaj dan daleko od Šaula i dođe Akišu, kralju Gata. ¹²A dvorani Akiševi rekoše svome kralju: "Nije li to David, kralj zemlje? To je onaj o kome su plešuæi pjevali: 'Pobi

Šaul svoje tisuæe, David na desetke tisuæa." ¹³David se zamisli o tim rijeèima i silno se uplaši gatskoga kralja Akiša. ¹⁴Tada se David poèe pretvarati pred njima kao da je umobolan i vladati se kao luðak u njihovim rukama: bubnjao je po vratima i puštao da mu teèe slina niz bradu. ¹⁵Tada Akiš reèe svojim dvoranima: "Vidite dobro da je èovjek lud! Zašto ga dovodite k meni? ¹⁶Zar nemam dosta budala te mi dovodite ovoga da mi dosaðuje svojim ludilom? Zar æe taj uæi u moju kuæu?"

Chapter 22

¹ David ode odande i skloni se u spilju Adulam. A kad su to èula njegova braæa i sva njegova obitelj, doðuše onamo da mu se prikljuèe. ²Osim toga skupiše se oko njega svi koji bijahu u nevolji, svi zaduženi, svi nezadovoljni, i on im posta voðom. A bijaše ih oko njega do èetiri stotine ljudi. ³Odande ode David u Mispu u zemlji moapskoj i reèe kralju moapskome: "Dopusti da se moj otac i moja mati sklonu kod vas dok ne vidim što æe Bog uèiniti sa mnom." ⁴I ostavi ih kod kralja moapskoga i oni ostadoše kod njega sve dok David bijaše u skrovištu. ⁵Ali prorok Gad reèe Davidu: "Nemoj ostati u svome skrovištu, nego idi i zaði u zemlju Judinu." I David ode i zađe u Heretsku šumu. ⁶Šaul doznade da se pojavio David s ljudima koji bijahu s njim. Šaul je upravo bio u Gibe; sjedio je pod tamariskom na uzvišici, s kopljem u ruci, a oko njega stajali svi njegovi dvorani. ⁷I reèe Šaul svojim dvoranima koji stajahu oko njega: "Poslušajte me, sinovi Benjaminovi! Hoæe li vam i Jišajev sin svima darovati njive i vinograde? Hoæe li vas sve postaviti za tisuæenike i stotnike? ⁸A zašto ste se onda svi urotili protiv mene? Nema nikoga da mi dojavu kad moj sin sklapa savez s Jišajevim sinom, nema nikoga meðu vama da me požali i da mi otkrije kako je moj sin podjario moga slugu na me, kao što se dogaða danas." ⁹Tada progovori Doeg Edomac, koji je stajao meðu Šaulovim dvoranima, i reèe: "Ja sam vidio Jišajeva sina kad je došao u Nob k Ahimeleku, Ahitubovu sinu. ¹⁰Ovaj je zatražio za njega savjet od Jahve i dao mu hrane i predao mu maè Filistejca Golijata." ¹¹Šaul nato zapovjedi da pozovu sveæenika Ahimeleka, Ahitubova sina, i svu njegovu obitelj, sveæenike u Nobu. I doðuše svi pred kralja. ¹²Tada reèe Šaul: "Èuj me, Ahitubov sine!" A on odgovori: "Evo me, gospodaru!" ¹³A Šaul ga upita: "Zašto ste se urotili protiv mene, ti i Jišajev sin? Ti si mu dao kruha i maè i tražio si za njega savjet od Boga da se digne protiv mene kao neprijatelj, kao što se danas dogaða." ¹⁴Ahimelek odgovori kralju: "A tko je meðu svim tvojim slugama ravan Davidu, tako vjeran, uz to kraljev zet, glavar tvoje tjelesne straže, èovjek koji je poštovan u tvojoj kuæi? ¹⁵Zar sam danas prvi put tražio za njega savjet od Boga? Daleko od mene svaka druga misao! Neka kralj ništa ne okrivljuje svoga slugu i sve njegove obitelji, jer sluga njegov nije znao od svega toga ništa!" ¹⁶Ali kralj odvrati: "Ti æeš umrijeti, Ahimeleèe, ti i sva tvoja obitelj!" ¹⁷I kralj zapovjedi glasonošama koji stajahu oko njega: "Pristupite i pogubite sveæenike Jahvine jer su i oni pomogli Davidu: znali su da je na bijegu, a nisu mi to dojavili." Ali kraljevi stražari ne htjedoše diæi ruke na Jahvine sveæenike da ih smaknu. ¹⁸Tada kralj zapovjedi Doegu:

"Pristupi ti i smakni sveæenike!" Doeg Edomac pristupi i smaknu sveæenike: on pogubi u onaj dan osamdeset i pet ljudi koji su nosili laneni opleæak. ¹⁹I Nob, sveæenièki grad, pohara oštricom maèa, pobivši muškarce i žene, djecu i dojenèad, goveda, magarce i ovce. ²⁰Izbavio se samo jedan sin Ahimeleka, Ahitubova sina, po imenu Ebjatar i pobjegao k Davidu. ²¹Ebjatar javi Davidu da je Šaul poklao Jahvine sveæenike. ²²A David odvrati Ebjataru: "Ja sam veæ onoga dana kad ondje bijaše Doeg Edomac znao da æ on zacijelo javiti to Šaulu! Ja sam kriv za živote tvoga oèinskog doma. ²³Ostani kod mene, ne boj se: tko bude tražio tvoj život, tražit æ moj. Kod mene æš biti dobro èuvan."

Chapter 23

¹ Javiše onda Davidu: "Filistejci opsjedaju Keilu i pljaèkaju gumna." ²David tada upita Jahvu: "Treba li da idem na Filistejce i hoæu li ih potuæi?" A Jahve odgovori Davidu: "Idi, potuæi æš Filistejce i oslobodit æš Keilu." ³Ali rekoše Davidu ljudi njegovi: "Gle, mi smo veæ ovdje, u Judi, u neprestanom strahu; što æ tek biti ako odemo u Keilu protiv filistejskih èeta!" ⁴Zato David još jednom upita Jahvu, a Jahve mu odgovori ovako: "Ustani i siði u Keilu jer æu predati Filistejce u tvoje ruke!" ⁵David onda krenu sa svojim ljudima u Keilu, udari na Filistejce, otjera njihovu stoku i zada im težak poraz. Tako je David oslobodio graðane Keile. - ⁶Kad je ono Ebjatar, Ahimelekov sin, pobjegao k Davidu, on je došao u Keilu noseæi u ruci opleæak. ⁷Kad su Šaulu javili da je David ušao u Keilu, reèe Šaul: "Bog ga je predao u moje ruke jer se sam uhvatio u zamku kad je ušao u grad s vratima i prijevornicama." ⁸I Šaul sazva sav narod na oružje da ide na Keilu i da opkoli Davida i njegove ljude. ⁹Kad je David doznao da mu Šaul snuje zlo, reèe sveæeniku Ebjataru: "Donesi opleæak!" ¹⁰Nato se David pomoli: "Jahve, Bože Izraelov, tvoj je sluga èuo da Šaul sprema navalu na Keilu da razori grad zbog mene. ¹¹Hoæe li Šaul doæi kao što je tvoj sluga èuo? Jahve, Bože Izraelov, odgovori svome sluzi!" A Jahve odgovori: "Doæi æ!" ¹²David opet upita: "Hoæe li me prvaci Keile predati, mene i moje ljude, u Šaulove ruke?" A Jahve odgovori: "Predat æ vas!" ¹³Tada David ustade sa svojim ljudima, bijaše ih oko šest stotina; iziðoše iz Keile te lutahu kojekuda. A kad su Šaulu javili da je David utekao iz Keile, odusta od vojnog pohoda. ¹⁴David se skloni u pustinju u gorska skloništa; nastani se na gori u pustinji Zifu. Šaul ga je neprestano tražio, ali ga Bog ne predade u njegove ruke. ¹⁵David se bojao što je Šaul izišao na vojnu da napadne na njegov život. Zato je David ostao u pustinji Zifu, u Horši. ¹⁶Tada Šaulov sin Jonatan krenu na put i doðe k Davidu u Horšu i ohrabri ga u ime Božje. ¹⁷Reèe mu: "Ne boj se, jer te neæe stiæi ruka moga oca Šaula. Ti æš kraljevati nad Izraelom, a ja æu biti drugi do tebe; i moj otac Šaul zna to dobro." ¹⁸I sklopiše njih dvojica savez pred Jahvom. David osta u Horši, a Jonatan ode svojoj kuæi. ¹⁹Jednoga dana doðoše Zifejci k Šaulu u Gibeu i javiše mu: "David se krije kod nas u gorskim skloništima u Horši, na brdu Hakili, što je južno od Ješimona. ²⁰Sada, kralju, kad god zaželiš siæi, siði, a naše je da ga predamo u ruke kralju." ²¹A Šaul odgovori: "Blagoslovio vas Jahve što ste me

požalili! ²²Idite, dakle, raspitajte se još i dobro razvidite mjesto kamo ga donesu njegovi hitri koraci; rekli su mi da je vrlo lukav. ²³Zato pretražite sve rupe u koje se zavlauèi, pa se vratite k meni kad budete pouzdano znali. Tada æu ja poæi s vama, pa ako bude gdje u zemlji, iæi æu za njegovim tragom po svim Judinim rodovima." ²⁴Tada krenuše na put i odoše u Zif, pred Šaulom. David je sa svojim ljudima bio u pustinji Maonu u Arabi, južno od Ješimona. ²⁵Potom i Šaul pođe sa svojim ljudima da traži Davida. Kad su to javili Davidu, siđe on u klanac koji leži u pustinji Maonu. Šaul to doznade i krenu u potjeru za Davidom u pustinju Maon. ²⁶Šaul je sa svojim ljudima išao jednom stranom planine, a David sa svojim ljudima drugom stranom planine. David se silno žurio da umakne Šaulu. Kad je Šaul sa svojim ljudima htio prijeæi na drugu stranu da opkoli Davida i njegove ljude i da ih pohvata, ²⁷dođe glasnik Šaulu s porukom: "Doði brže, Filistejci provališe u zemlju!" ²⁸Tada Šaul odusta od potjere za Davidom i okrenu se protiv Filistejaca. Zato se prozvalo ono mjesto "Klanac razlaza".

Chapter 24

¹ David se odande uspe i nastani u engadskim gorskim skloništima. ²Kad se Šaul vratio iz potjere za Filistejcima, javiše mu ovo: "David je u Engadskoj pustinji!" ³Tada Šaul uze tri tisuæe odabranih ljudi iz svega Izraela i pođe da traži Davida i njegove ljude na istok od Litica divokoza. ⁴Iduæi dođe k ovèjim torovima pokraj puta; ondje bijaše peæina i Šaul uče da èuène; a David je sa svojim ljudima sjedio u dnu peæine. ⁵I rekoše Davidu ljudi njegovi: "Evo dana za koji ti je rekao Jahve: 'Ja æu predati tvoga neprijatelja u tvoje ruke, postupaj s njim kako ti se mili!'" A David ustade i neprimjetno odsijeèe skut od Šaulova plašta. ⁶Ali poslije zapeèe Davida savjest što je odsjekao skut od Šaulova plašta, ⁷pa reèe svojim ljudima: "Oèuvao me Jahve da takvo što uèinim svome gospodararu, da dignem ruku na njega, jer je pomazanik Jahvin." ⁸I David oštrim rijeèima ukori svoje ljude i ne dopusti im da ustanu na Šaula. A Šaul izađe iz peæine i pođe svojim putem. ⁹Zatim ustade David, iziđe iz peæine i vikne za Šaulom: "Gospodaru kralju!" A kad se Šaul obazre, David se baci nièice na zemlju i pokloni mu se. ¹⁰Tada David reèe Šaulu: "Zašto slušaš ljude koji ti govore da David snuje tebi propast? ¹¹Gle, upravo u ovaj dan tvoje su oèi mogle vidjeti da te Jahve predao danas u moje ruke u ovoj peæini. Rekoše mi da te ubijem, ali te pošteditelj i rekoh: 'Neæu diæi svoje ruke na svoga gospodara, jer je Jahvin pomazanik.' ¹²O, moj oèe, pogledaj i vidi skut od svoga plašta u mojoj ruci: odsjekao sam skut od tvoga plašta, a tebe nisam ubio; spoznaj i vidi da u mojoj ruci nema ni zlobe ni opaèine. Ja nisam zgriješio protiv tebe, a ti vrebaš na moj život da mi ga uzmeš! ¹³Jahve neka sudi između mene i tebe, Jahve neka me osveti na tebi, ali se moja ruka neæe diæi na tebe. ¹⁴Kako kaže stara poslovice: od nepravednika dolazi nepravda, i zato se moja ruka neæe diæi protiv tebe. ¹⁵Za kim je izišao izraelski kralj? Za kim ideš u potjeru? Za mrtvim psom, za obiènom buhom! ¹⁶Jahve neka bude sudac, on neka sudi između mene i tebe, neka ispita i brani moju stvar i neka mi pribavi pravdu: neka me izbavi iz tvoje ruke!" ¹⁷Kad je

David izgovorio te riječi Šaulu, odvrati Šaul: "Je li to tvoj glas, sine Davide?" I Šaul glasno zaplaka. ¹⁸Zatim reče Davidu: "Pravedniji si od mene jer ti si meni učinio dobro, a ja sam tebi učinio zlo. ¹⁹A danas si okrunio svoju dobrotu prema meni, jer me Jahve predao u tvoje ruke, a ti me nisi ubio. ²⁰Kad se čovjek namjere na svoga neprijatelja, pušta li ga da ide mirno svojim putem? Neka ti Jahve naplati za ono dobro što si mi danas učinio! ²¹Sada pouzdano znam da ćeš zacijelo biti kralj i da će se kraljevstvo nad Izraelom trajno održati u tvojoj ruci. ²²Zato mi se sada zakuni Jahvom da nećeš zatrti moga potomstva poslije mene i da nećeš izbrisati moga imena iz moga očinskoga doma!" ²³David se zakle Šaulu, Šaul ode svojoj kući, a David se sa svojim ljudima vrati u gorska skloništa.

Chapter 25

¹ Uto umrije Samuel. Sav se Izrael skupi i oplaka ga naričući za njim; i pokopaše ga u njegovu zavičaju u Rami. A David usta i siđe u pustinju Paran. ²U Maonu živio čovjek koji je imao svoje gospodarstvo u Karmelu; bio je to vrlo bogat čovjek, imao je tri tisuće ovaca i tisuću koza. Upravo je tada strigao svoje ovce u Karmelu. ³Taj se čovjek zvao Nabal, a njegova žena Abigajila. Žena je bila mudra i vrlo lijepa, a čovjek surov i opak: bio je Kalebovac. ⁴David je u pustinji čuo da Nabal striže svoje ovce. ⁵Stoga posla deset momaka naloživši im: "Idite gore u Karmel, otiđite k Nabal i pozdravite ga u moje ime. ⁶I recite ovako mome bratu: 'Mir tebi, mir tvome domu, mir svemu što imaš! ⁷Sada, čujem, strižeš ovce. A tvoji su pastiri bili kod nas, nismo ih dirali, ništa im nije nestalo dokle god su bili u Karmelu. ⁸Pitaj svoje slugu i kazat će ti. Zato neka ovi momci nađu milost pred tobom, jer smo došli u svečan dan. Podaj svojim slugama i svome sinu Davidu što ti se nađe pri ruci.'" ⁹Dođoše momci Davidovi i ponoviše Nabal u Davidovo ime sve ove riječi, a onda pričekao. ¹⁰Ali Nabal odgovori Davidovim slugama ovako: "Tko je David, tko je Jišajev sin? Danas ima mnogo slugu koji su pobjegli od svojih gospodara. ¹¹Zar da uzmem svoj kruh, svoju vodu, svoju stoku koju sam poklao za svoje strigače pa da to poklonim ljudima o kojima ne znam ni odakle su?" ¹²Davidovi se momci okrenuše i vratiše se svojim putem. Kad su se vratili, javiše sve ove riječi Davidu. ¹³A David reče svojim ljudima: "Pripašite svaki svoj mač!" I pripasaše svaki svoj mač, i David pripasa svoj, i oko četiri stotine ljudi krenu za Davidom, dok ih dvije stotine osta kod tovara. ¹⁴A ženi Nabalovoj, Abigajili, javio jedan od Nabalovih slugu ovo: "Eto, David je poslao iz pustinje glasnike da pozdrave našega gospodara, a on ih potjerao. ¹⁵A ti su ljudi bili vrlo dobri prema nama: nisu nas dirali, ništa nismo izgubili dokle god smo bili u njihovoj blizini kad smo bili u polju. ¹⁶No i danju bili su nam kao bedem u sve vrijeme dok smo bili s njima pasući stada. ¹⁷Razmisli sada i vidi što ćeš učiniti, jer je gotova pogibija našem gospodaru i svemu njegovu domu; a on je opak čovjek komu se ne može ništa kazati." ¹⁸Abigajila brzo uze dvije stotine hljebova, dva mijeha vina, pet zgotovljenih ovaca, pet mjera pržena žita, sto grozdova suhoga grožđa, dvije stotine smokovih kolača i sve to natovari na magarce. ¹⁹I zapovjedi svojim slugama:

"Idite preda mnom, a ja æu za vama." Svome mužu Nabalu nije kazala ništa. ²⁰Dok je, jašuæi na magarcu, silazila iza gorskog zavoja, David je sa svojim ljudima silazio nasuprot njoj, tako da se ona susrela s njima. ²¹A David je upravo mislio: "Uzalud sam, dakle, zaštiæivao u pustinji sve što je taj èovjek imao i ništa mu nije nestalo od svega što je posjedovao! Sada mi vraæa zlo za dobro!" ²²Neka Bog uèini Davidu ovo zlo i neka mu doda drugo ako Nabalu do zore od svega što ima ostavim i ono što mokri uza zid!" ²³Kad je Abigajila ugledala Davida, brzo sjaha s magarca i pade pred Davida nièice, poklonivši se do zemlje. ²⁴Bacivši mu se tako pred noge, reèe: "Gospodaru, neka na mene padne krivica! Dopusti da službenica tvoja progovori tvojim ušima i udostoj se poslušati rijeði službenice svoje!" ²⁵Neka moj gospodar ne gleda na toga opakog èovjeka, na Nabala, jer on s pravom nosi svoje ime: zove se Luda i ludost je s njim. A ja, službenica tvoja, nisam vidjela momaka koje je poslao moj gospodar. ²⁶Zato sada, gospodaru, živoga mi Jahve, i tako živ bio ti, i tako ti Jahve koji te oèuvao da ne svališ na se krvnu krivicu i da ne pribaviš sebi pravdu svojom rukom: neka proðu kao Nabal tvoji neprijatelji i oni koji snuju zlo mome gospodaru!" ²⁷A ovaj dar, što ga evo tvoja službenica nosi svome gospodaru, neka se dade momcima koji idu za mojim gospodarom na njegovim putovima. ²⁸Oprosti službenici svojoj njezinu krivnju! Zacijelo æe Jahve osnovati trajan dom mome gospodaru, jer moj gospodar bje Jahvine bojeve i za svega tvoga života neæe se naæi zlo na tebi. ²⁹Ako se tko digne da te progoni i da ti radi o glavi, neka život moga gospodara bude pohranjen u škrinji života kod Jahve, tvoga Boga, a život tvojih neprijatelja neka on baci kao iz praæke. ³⁰I kad Jahve uèini mome gospodaru svako dobro koje ti je obeæao i kad te odredi da budeš knezom nad Izraelom, ³¹onda neka ne bude na smutnju ni na grižnju savjesti mome gospodaru da je ni za što prolio krv i da je sebi pribavio pravdu svojoj rukom. I kad Jahve uèini dobro mome gospodaru, sjeti se tada službenice svoje!" ³²David odgovori Abigajili: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji te danas poslao meni u susret!" ³³Neka je blagoslovljena tvoja mudrost i blagoslovljena bila ti što si me danas zadržala da ne svalim na se krvnu krivicu i da ne pribavim sebi pravdu svojom rukom. ³⁴Ali, tako mi živog Jahve, Boga Izraelova, koji nije dopustio da ti uèinim zlo: da mi nisi tako brzo izišla u susret, zaista ne bi Nabalu do jutra ostalo ni ono što uza zid mokri!" ³⁵Nato David primi iz njezine ruke što mu bijaše donijela i reèe joj: "Vrati se s mirom svojoj kuæi. Gle, uslišao sam tvoj glas i obazreo se na tebe." ³⁶Kad se Abigajila vratila k Nabalu, on je upravo imao gozbu u kuæi, pravu kraljevsku gozbu: Nabal bijaše veseo i sasvim pijan; zato mu ona ne reèe ništa dok nije svanulo jutro. ³⁷A ujutro, kad se Nabal otriježnio, pripovjedi mu njegova žena sve što se dogodilo, a njemu obamrije srce u grudima i on osta kao da se skamenio. ³⁸A desetak dana poslije toga Jahve udari Nabala te umrije. ³⁹Kad David èu da je umro Nabal, reèe: "Neka je blagoslovljen Jahve, koji mi je ispravio nepravdu što mi je uèini Nabal; i Jahve je oèuvao svoga slugu da ne uèini zla, a svalio je Nabalovu zloæu na njegovu glavu!" Potom David posla poruku Abigajili da æe je uzeti za ženu. ⁴⁰Davidove sluge dođoše k Abigajili u Karmel i rekoše joj: "David nas je poslao k tebi da te uzme sebi za ženu." ⁴¹A ona ustade, pokloni se do zemlje i reèe: "Evo službenice tvoje koja je spremna da bude robinja i da pere noge slugama svoga gospodara!" ⁴²Potom Abigajila brzo ustade i zajaha na magarca, a za njom pođe pet njezinih

dvorkinja. Tako je otišla za Davidovim poslanicima i postala njegovom ženom. ⁴³I Ahinoamom iz Jizreela bijaše se oženio David i obje mu bjehu žene. ⁴⁴Jer Šaul bijaše svoju kćer Mikalu, Davidovu ženu, dao Paltiju, sinu Lajiša iz Galima.

Chapter 26

¹ Ljudi iz Zifa dođoše Šaulu i javiše mu: "David se krije na Hakilskom brdu, nasuprot Ješimonu." ²Šaul tada krenu na put i siđe u pustinju Zif, a s njim tri tisuće izabranih Izraelaca, da traži Davida u pustinji Zifu. ³Šaul se utabori podno Hakilskog brda, koje je nasuprot Ješimonu, kraj puta. David, koji je boravio u pustinji, opazi da je Šaul došao onamo da ga progoni. ⁴Zato David posla uhode i sazna da je Šaul zaista došao. ⁵David se podiže i dođe do mjesta gdje se Šaul bio utaborio. Tu David ugleda mjesto gdje su spavali Šaul i Abner, sin Nerov, njegov vojvoda: Šaul je spavao usred tabora, a vojska ležala u krugu oko njega. ⁶David se obrati Hetitu Ahimeleku i Abišaju, sinu Sarvijinu a bratu Joabovu, i reče im: "Tko će sa mnom u tabor sve do Šaula?" A Abišaj odgovori: "Ja ću s tobom." ⁷I tako David i Abišaj dopriješe noću do vojske: i gle, Šaul ležaše i spavaše u taboru, a koplje mu kod uzglavlja zabodeno u zemlju. Abner i vojnici ležahu oko njega. ⁸Tada Abišaj reče Davidu: "Danas ti je Bog predao tvoga neprijatelja u tvoje ruke; zato sada dopusti da ga njegovim vlastitim kopljem pribodem za zemlju, jednim jedinim udarcem, drugoga mi neće trebati." ⁹Ali David odgovori Abišaju: "Nemoj ga ubijati! Jer tko će dignuti ruku svoju na Jahvina pomazanika i ostati nekažnjen?" ¹⁰Još nastavi David: "Živoga mi Jahve, i udarit će ga Jahve, bilo da će mu doći njegov dan da umre, bilo da će otići u boj i poginuti. ¹¹Ne dao mi Jahve da dignem ruku na pomazanika Jahvina! Nego uzmi sada koplje što mu je kod uzglavlja i vrè za vodu, pa hajdemo!" ¹²I uze David koplje i vrè za vodu što su bili kod Šaulova uzglavlja i oni odoše: nitko nije ništa vidio ni opazio, nitko se nije probudio, nego su svi spavali jer bijaše na njih pao dubok san od Jahve. ¹³David prijeđe na drugu stranu i stade na vrh gore u nekoj daljini, tako da je među njima bio velik prostor. ¹⁴Tada viknu vojsci i Abneru, Nerovu sinu, ovako: "Zar se nećete odazvati, Abnere?" A Abner se odazva i upita: "Tko si ti što uznemiruješ kralja?" ¹⁵A David odgovori Abneru: "Nisi li ti junak? I tko ti je ravan u Izraelu? Pa zašto onda nisi èuvao kralja, svoga gospodara? Jedan je od ratnika sišao do vas da ubije kralja, tvoga gospodara. ¹⁶Nije lijepo to što si uèinio. Tako mi živog Jahve, zaslužili ste smrt što niste èuvali svoga gospodara, pomazanika Jahvina. Pogledaj sada gdje je kraljevo koplje i gdje je vrè za vodu što mu bijaše do uzglavlja!" ¹⁷Tada Šaul poznade Davidov glas i upita: "Je li to tvoj glas, sine Davide?" A David odgovori: "Jest, kralju gospodaru!" ¹⁸I nastavi: "Zašto moj gospodar progoni svoga slugu? Što sam uèinio? Kakva je krivica u mojoj ruci? ¹⁹Zato neka se sada moj gospodar i kralj udostoji poslušati riječi svoga sluge: ako te Jahve diže protiv mene, neka se prinosnicom ublaži; ako li to èine sinovi ljudski, neka su prokleti pred Jahvom jer su me izagnali, tako da ne mogu imati udjela u baštini Jahvinoj, kao da su mi govorili: 'Idi, služi tuđim bogovima!' ²⁰Zato neka ne padne moja krv na zemlju daleko

od Jahvina lica. Jer kralj je Izraelov izišao u lov na moj život, kao kad tko goni jarebicu po planini."
²¹Tada Šaul reče: "Zgriješio sam! Vрати mi se, sine Davide, neæu ti više èiniti zla, kad je danas moj život u oèima tvojim bio tako drag. Jest, ludo sam radio i teško sam pogriješio!" ²²A David odgovori: "Evo kraljeva koplja, neka dođe jedan od momaka i neka ga uzme!" ²³A Jahve æe vratiti svakome po njegovoj pravdi i po njegovoj vjernosti: danas te Jahve bijaše predao u moje ruke, ali nisam htio diæi ruke svoje na pomazanika Jahvina. ²⁴I gle, kako je danas tvoj život bio drag u mojim oèima, tako neka moj život bude drag u Jahvinim oèima! I neka me Jahve izbavi iz svake nevolje!" ²⁵A Šaul doviknu Davidu: "Budi mi blagoslovljen, sine Davide! Zacijelo æeš izvršiti svoje djelo i uspjjet æeš!" Potom David ode svojim putem, a Šaul se vrati svojoj kuæi.

Chapter 27

¹ David reèe u sebi: "Ipak æu jednoga dana poginuti od Šaulove ruke. Zato nema ništa bolje za me nego da se spasim u zemlju Filistejaca. Tada æe Šaul odustati da me dalje traži po svim krajevima Izraelovim i izbavit æu se iz njegove ruke." ²David se dakle podiže i prijeđe, sa šest stotina ljudi koje je imao, k Akišu, sinu Maokovu, kralju Gata. ³David se nastani kod Akiša u Gatu, on i njegovi ljudi, svaki sa svojom obitelji, a David sa svoje dvije žene, Ahinoamom Jizreelkom i Abigajilom, Nabalovom ženom iz Karmela. ⁴Kad je Šaul doznao da je David pobjegao u Gat, nije ga više progonio. ⁵David reèe Akišu: "Ako sam našao milost u tvojim oèima, neka mi dadu mjesto u jednom gradu u zemlji da se nastanim u njemu. Zašto da tvoj sluga stanuje kod tebe u kraljevskom gradu?" ⁶Akiš mu još istoga dana dade Siklag. Stoga Siklag pripada do današnjega dana kraljevima Jude. ⁷I osta David u filistejskoj zemlji godinu dana i èetiri mjeseca. ⁸David je sa svojim ljudima izlazio da pljaèka Gešurce, Girzijce i Amaleèane, jer su to bili stanovnici zemlje od Telama preko Šura sve do egipatske zemlje. ⁹David je pustošio zemlju ne ostavljajuæi na životu ni èovjeka ni žene, otimao je ovce i goveda, magarce, deve i haljine i vraæao se da sve to donese Akišu. ¹⁰Akiš bi ga pitao: "Gdje ste danas pljaèkali?" A David bi odgovorio da su pljaèkali u Negebu Judinu ili u Negebu Jerahmeelskom ili u Negebu Kenijskom. ¹¹David nije ostavljao na životu ni èovjeka ni žene da ih dovede u Gat jer mišljaše: "Mogli bi nas optužiti i reæi: "Tako je David radio." Takav je imao obièaj za sve vrijeme dok je boravio u filistejskoj zemlji. ¹²Akiš je vjerovao Davidu i govorio u sebi: "Baš se omrazio svome narodu, Izraelu! Zato æe mi biti sluga do vijeka!"

Chapter 28

¹ U ono vrijeme Filistejci skupiše svoje èete za rat protiv Izraela. I Akiš reèe Davidu: "Znaj da æeš iæi sa mnom na vojsku, ti i tvoji ljudi!" ²A David odgovori Akišu: "Dobro! Sad æeš vidjeti što æe uèiniti tvoj sluga!" A Akiš odvrati Davidu: "Dobro! Zato æu te postaviti da budeš mojim

èuvarom zauvijek." ³Samuel bijaše umro, a sav ga Izrael bijaše oplakao narièuæi za njim. Ukopali su ga u njegovu gradu Rami. A Šaul bijaše istjerao iz zemlje sve zazivaèe duhova i vraèeve. ⁴Dok su se Filistejci skupljali te došli i utaborili se kod Šunema, Šaul skupi sve Izraelce te se utabori na Gilboi. ⁵Kad Šaul ugleda filistejski tabor, uplaši se i srce mu snažno zadrhta. ⁶Šaul upita za savjet Jahvu, ali mu Jahve ne dade odgovora - ni u snima, ni po Urimu, ni preko proroka. ⁷Zato Šaul reèe svojim slugama: "Potražite mi ženu koja zaziva duhove da odem k njoj i upitam je." A sluge mu odgovoriše: "Evo, u En Doru ima žena koja zaziva duhove." ⁸Tada se Šaul preruši, obuèe druge haljine i oputi se sa dva èovjeka. I dođe noæu k onoj ženi i reèe joj: "Daj mi vraèaj pomoæu duha i dozovi mi onoga koga ti rekнем." ⁹A žena mu odgovori: "Ta ti znaš što je uèinio Šaul i kako je istrijebio iz zemlje zazivaèe duhova i vraèeve. Zašto postavljaš zamke mome životu da me pogubiš?" ¹⁰A Šaul joj se zakle Jahvom govoreæi: "Tako mi živog Jahve, neæeš biti ništa kriva za ovo!" ¹¹Tada žena zapita: "Koga da ti dozovem?" A on odgovori: "Dozovi mi Samuela!" ¹²Kad žena ugleda Samuela, povika iza glasa, a onda reèe Šaulu: "Zašto si me prevario? Ta ti si Šaul!" ¹³A kralj joj odvrati: "Ne boj se! Nego što vidiš?" A žena odgovori Šaulu: "Vidim nešto božansko što se diže iz zemlje." ¹⁴Šaul je upita: "Kakva je oblièja?" A ona odgovori: "Izlazi starac, ogrnut plaštem." Tada Šaul spozna da je to Samuel, pa pade licem do zemlje i pokloni se. ¹⁵Samuel upita Šaula: "Zašto si pomutio moj mir dozivajuæi me gore?" A Šaul odgovori: "U velikoj sam nevolji jer su Filistejci zavojštili na me, a Bog se okrenuo od mene i ne odgovara mi više ni preko proroka ni u snima. Zato sam dozvao tebe da me pouèiš što da èinim." ¹⁶A Samuel odvrati: "Zašto mene pitaš kad se Jahve odvratio od tebe i postao ti neprijateljem?" ¹⁷Jahve ti je uèinio kako ti je kazao preko mene: istrkao je kraljevstvo iz tvoje ruke i dao ga tvome suparniku, Davidu, ¹⁸jer nisi poslušao rijeèi Jahvinih i jer nisi izvršio njegova žestokog gnjeva na Amaleku: stoga ti je Jahve danas ovako uèinio. ¹⁹Jahve æe predati, zajedno s tobom, i Izraela u filistejske ruke. Sutra æeš sa svojim sinovima biti sa mnom, a i tabor izraelski Jahve æe predati u filistejske ruke." ²⁰Šaul se užasnu i pade na zemlju kako je dug. Spopade ga silan strah od Samuelovih rijeèi. I ponestade mu snage, jer nije ništa jeo cijeli dan i cijelu noæ. ²¹Kad ona žena dođe k Šaulu i opazi kako je sav zaplašen, reèe mu: "Gle, tvoja je službenica poslušala tvoju rijeè, stavila sam svoj život na kocku i poslušala tvoje zapovijedi koje si mi naložio. ²²Zato sada poslušaj i ti rijeèi službenice svoje: dopusti da ti pružim zalogaj kruha; jedi da ti se vrati snaga te uzmogneš poæi svojim putem." ²³Ali on ne htjede nego reèe: "Neæu jesti!" Ali kad ga zaokupiše njegove sluge, zajedno sa ženom, poslušala ih, ustade sa zemlje i sjede na postelju. ²⁴Žena je imala kod kuæe tele u tovu. Brzo ga zakla, zatim uze brašna, umijesi ga i napeèe beskvasnoga kruha. ²⁵Potom stavi sve pred Šaula i njegove ljude. Pošto su jeli, ustadoše i još iste noæi krenuše natrag.

Chapter 29

¹ Filistejci skupiše sve svoje èete u Afeku, a Izraelci se utaboriše kod izvora u Jizreelu. ²Filistejski su knezovi prolazili sa svojim stotinama i tisuæama, a David i njegovi ljudi išli su sasvim na kraju s Akišem. ³Filistejski knezovi zapitaše: "Što hoæe ti Hebreji ovdje?" A Akiš odgovori filistejskim knezovima: "Pa ovo je David, sluga izraelskoga kralja Šaula! Veæ je godinu-dvije kod mene, ali nisam našao na njemu ništa sumnjivo od onoga dana kad je prebjegao k meni pa do današnjega dana." ⁴Ali filistejski knezovi planuše na njega i rekoše mu: "Pošalji toga èovjeka natrag, neka se vrati na mjesto koje si mu oznaèio. Neka ne ide s nama u boj, da se ne okrene protiv nas u boju! Èime bi se on opet umilio svome gospodaru ako ne glavama ovih naših ljudi?" ⁵To je onaj isti David o kome se pjevalo igrajuæi: 'Pobi Šaul svoje tisuæe, David na desetke tisuæa!'" ⁶Tada Akiš dozva Davida i reèe mu: "Živoga mi Jahve, ti si pošten i meni bi drago bilo da me pratiš u pokretima moje vojske, jer nisam našao nikakva zla na tebi od onoga dana kad si došao k meni pa do današnjega dana. Ali nisi drag u oèima knezova. ⁷Zato se sada vrati i otiði s mirom kuæi da ne ozlovoljiš filistejske knezove!" ⁸David odvrati Akišu: "Ta što sam uèinio i što si zamjerio svome sluzi od onoga dana kad sam stupio u tvoju službu pa do današnjega dana da ne mogu iæi da se bijem s neprijateljima svoga gospodara kralja?" ⁹A Akiš odgovori Davidu: "Ti znaš da si mi drag kao Božji anđeo, ali su filistejski knezovi rekli: 'Neka ne ide s nama u boj!' ¹⁰Zato ustanite rano ujutro, ti i sluge tvoga gospodara koji su došli s tobom, i otiđite na mjesto koje sam vam oznaèio. I nemoj gajiti u svom srcu nikakve mržnje jer si mi mio. Ustat æete, dakle, u rano jutro, èim svane, i otiæi æete!" ¹¹Tako David sa svojim ljudima ustade rano i krenu odmah ujutro i vrati se u filistejsku zemlju, a Filistejci odoše u Jizreel.

Chapter 30

¹ Kad je David sa svojim ljudima treæi dan stigao u Siklag, a to Amaleèani bijahu navalili na Negeb i na Siklag; opljaèkali su Siklag i ognjem ga spalili. ²Zarobili su žene i sve koji su bili ondje, malo i veliko. Nisu ubili nikoga, nego su samo odveli roblje i otišli svojim putem. ³Kad je, dakle, David sa svojim ljudima došao u grad, vidješe da je grad spaljen, a njihove žene, njihovi sinovi i njihove kæeri odvedeni u ropstvo. ⁴Tada David i ljudi koji bijahu s njim podigoše glas i plakahu dok im nije ponestalo snage za plaè. ⁵I obje Davidove žene bijahu odvedene u ropstvo - Ahinoama Jizreelka i Abigajila, Nabalova žena iz Karmela. ⁶David se našao u velikoj nevolji jer su ljudi poèeli govoriti da æe ga kamenovati, buduæi da su svi bili ogorèeni, svaki zbog svojih sinova i zbog svojih kæeri. Ali se David ohrabri u Jahvi, svome Bogu. ⁷David reèe sveæeniku Ebjataru, Ahimelekovu sinu: "Donesi mi ovamo opleæak!" I Ebjatar donese Davidu opleæak. ⁸Tada David upita Jahvu za savjet govoreæi: "Hoæu li u potjeru za onim razbojnicima i hoæu li ih stiæi?" A on mu odgovori: "Idi u potjeru jer æeš ih zacijelo stiæi i zarobljenike æeš izbaviti." ⁹I pođe David sa šest stotina ljudi koji bijahu s njim i dođoše do potoka Besora. ¹⁰Odavde David sa èetiri stotine ljudi nastavi potjeru, a ostadoše dvije stotine ljudi što bijahu tako umorni da nisu mogli prijeæi

preko potoka Besora. ¹¹U polju naiđoše na nekog Egipæanina. Dovedoše ga k Davidu, dadoše mu kruha da jede i vode da pije. ¹²Dadoše mu grudu smokava i dva grozda suhoga grožđa. Kad je to pojeo, vratio mu se život, jer tri dana i tri noæi ne bijaše ništa jeo i ništa pio. ¹³Tada ga David upita: "Èiji si ti i odakle si?" A on odgovori: "Ja sam Egipæanin, sluga jednog Amaleèanina. Moj me gospodar ostavio jer sam se razbolio prije tri dana. ¹⁴Bili smo provalili u Negeb Keretski i Negeb Judejski, i u Negeb Kalebov, a Siklag smo zapalili ognjem." ¹⁵David ga upita: "Hoæeš li me odvesti k toj razbojnièkoj druþbi?" A on odgovori: "Zakuni mi se Bogom da me neæeš pogubiti i da me neæeš predati u ruke mome gospodaru, pa æu te odvesti k njima!" ¹⁶On ga, dakle, odvede, i gle, oni se bijahu razasuli po svem onom kraju, jeduæi, pijuæi i slaveæi slavlje zbog svega velikog plijena što su ga oteli iz zemlje filistejske i iz zemlje Judine. ¹⁷I David ih poèe biti i tukao ih je od zore do mraka, izvršujuæi na njima "herem", kletu uništenje. Nitko od njih nije izmakao, osim èetiri stotine momaka, koji zajahaše na deve i pobjegoše. ¹⁸Tako je David izbavio sve što su bili oteli Amaleèani; i obje svoje žene izbavi David. ¹⁹I ništa im nije nestalo, od najmanjih stvari do najveæih, od plijena sve do sinova i kæeri, sve što im bijaše oteto: sve je vratio David. ²⁰Tada uzeše sve ovce i goveda, dotjeraše ih pred njega vièuæi: "Ovo je plijen Davidov!" ²¹Kad je David došao k onim dvjema stotinama ljudi koji bijahu sustali te ne mogahu iæi za Davidom i koje on bijaše ostavio kod potoka Besora, iziđoše oni u susret Davidu i èeti njegovoj: približivši se Davidu i èeti, pozdraviše ih. ²²Tada progovoriše svi zlobnici i ništarije između ljudi koji su išli s Davidom i rekoše: "Buduæi da nisu išli s nama, ne dajmo im ništa od plijena koji smo izbavili, nego samo svakome njegovu ženu i njegovu djecu, neka ih povedu sa sobom i neka idu!" ²³Ali David reèe: "Ne èinite tako, braæo moja, poslije onoga što nam je dao Jahve: on nas je èuvao i predao nam u ruke razbojnièku druþbu koja bijaše izišla protiv nas. ²⁴Ta tko æe vas poslušati u tome? Jer kakav je dio onome koji ide u boj, takav je dio onome koji ostaje kod tovara. Jednak dio neka imaju svi." ²⁵Tako ostade od onoga dana unapredak. David to uèini uredbom i zakonom u Izraelu sve do današnjeg dana. ²⁶Kad je David došao u Siklag, posla dio plijena starješinama Jude, po pojedinim njihovim gradovima, s porukom: "Evo za vas dar od plijena Jahvinih neprijatelja!" ²⁷Onima u Betulu, onima u Rami u Negebu i onima u Jatiru; ²⁸onima u Aroeru, onima u Sifmotu i onima u Eštemoi; ²⁹onima u Karmelu, onima u jerahmeelskim gradovima i onima u kenijskim gradovima; ³⁰onima u Hormi, onima u Bor Ašanu i onima u Eteru; ³¹onima u Hebronu i u svim onima mjestima u koja je dolazio David sa svojim ljudima.

Chapter 31

¹ Filistejci su zavojštili na Izraelce, a Izraelci su pobjegli pred njima i padali pobijeni po gori Gilboi. ²Filistejci stisnuše Šaula i njegove sinove i pogubiše Šaulove sinove Jonatana, Abinadaba i Malki-Šuu. ³Boj je postao žešæi oko Šaula. Izenadiše ga strijelci s lukovima i on pade teško ranjen od strijelaca. ⁴Šaul tada reèe svome štitonoši: "Izvuci svoj maè i probodi me da ne doðu ti

neobrezanici i ne narugaju mi se." Ali se njegov štitonoša prestravi i ne htjede toga učiniti. Zato Šaul uze mač i baci se na nj. ⁵Kad je štitonoša vidio da je Šaul umro, baci se i on na svoj mač i umrije s njim. ⁶Tako onoga dana pogiboše zajedno Šaul, njegova tri sina, njegov štitonoša i svi njegovi ljudi. ⁷Kad Izraelci koji bijahu na drugoj strani doline i na drugoj strani Jordana vidješe da su sinovi Izraelovi pobjegli i da je poginuo Šaul sa sinovima, ostaviše svoje gradove te se razbježaše. Filistejci dođoše i nastaniše se u njima. ⁸Kad su sutradan došli Filistejci da oplijene pobijedene, nađoše Šaula i njegova tri sina gdje leže na gori Gilboi. ⁹Oni mu odsjekoše glavu i skidoše s njega oružje, koje poslaše po svoj filistejskoj zemlji naokolo, javljajući veselu vijest svojim idolima i narodu. ¹⁰Potom oružje metnuše u Aštartin hram, a Šaulovo mrtvo tijelo pribiše na zid grada Bet Šana. ¹¹Ali kad oni u Jabešu Gileadskom čuše što su Filistejci učinili od Šaula, ¹²ustadoše svi hrabri ljudi i, pošto su hodili svu noć, uzeše Šaulovo mrtvo tijelo i tjelesa njegovih sinova sa zida grada Bet Šana pa ih donesoše u Jabeš i ondje spališe. ¹³Potom uzeše njihove kosti i ukopaše ih pod tamarisom u Jabešu i postiše sedam dana.

2 Samuel

Chapter 1

¹ Poslije Šaulove smrti David se vratio kući pobijedivši Amalećane. Dva je dana proveo u Siklagu. ²Trećega dana dođe neki čovjek iz Šaulova tabora, razdrtih haljina i prahom posute glave. Došavši k Davidu, baci se na zemlju i pokloni mu se. ³David ga upita: "Odakle dolaziš?" A on mu odgovori: "Umakao sam iz izraelskog tabora." ⁴A David ga upita: "Što se dogodilo? Pripovijedaj mi!" On odvrati: "Narod je pobjegao iz boja, a mnogo je ljudi i poginulo. Mrtvi su i Šaul i njegov sin Jonatan." ⁵Nato David upita mladoga glasonošu: "Kako znaš da je poginuo Šaul i njegov sin Jonatan?" ⁶A mladi glasonoša odgovori: "Slučajno sam došao na goru Gilbou i vidio Šaula kako se upro u svoje koplje, a bojna kola i konjanici natisnuli se za njim. ⁷Šaul, obazrevši se, ugleda mene pa me zovnu, a ja mu se odazvah: 'Evo me!' ⁸I upita me on: 'Tko si ti?' A ja mu odgovorih: 'Amalećanin sam.' ⁹Tada mi on reče: 'Dođi ovamo k meni pa me ubij, jer me obuzeo smrtni grè, a duša je još sva u meni!' ¹⁰Pristupih k njemu i zadadoh mu smrtni udarac, jer sam znao da neće preživjeti nakon pada. Zatim uzeh kraljevski znak koji mu bijaše na glavi i narukvicu koju imaše na ruci i, evo, donesoh to svome gospodaru." ¹¹Tada David zgrabi svoje haljine i razdrije ih, a tako i svi ljudi koji bijahu s njim. ¹²I naricali su, plakali i postili do večera za Šaulom i za njegovim sinom Jonatanom, za Jahvinim narodom i za domom Izraelovim što izginuše od mača. ¹³Potom David upita mladoga glasonošu: "Odakle si ti?" A on odgovori: "Ja sam sin jednoga došljaka, Amalećanina." ¹⁴Tada mu reče David: "Kako se nisi bojao dati ruku da ubiješ pomazanika Jahvina?" ¹⁵I dozva David jednoga od momaka i zapovjedi mu: "Dođi ovamo i smakni ga!" Udari ga momak

i on umrije. ¹⁶A David mu još doviknu: "Tvoja krv na tvoju glavu! Tvoja su usta posvjedoèila protiv tebe kad si rekao: 'Ja sam ubio pomazanika Jahvina.'"

¹⁷Tada David zapjeva ovu tužaljku za Šaulom i za njegovim sinom Jonatanom. ¹⁸Zapisana je u Knjizi Pravednikovoj da je uèe sinovi Judini. David reèe: ¹⁹"Oh, kako ti slava pade, Izraele, izginuše div-junaci na tvom visu! ²⁰O porazu vi u Gatu ne prièajte, aškelonskim ulicama ne glasite, da se kaeri ne vesele filistejske, mlade žene da ne klièu nevjernièke. ²¹O Gilbojske gore klete, rosa na vas ne padala nit vas kiša s neba prala! Vaša polja ne vraæala rod za sjeme, jer kod vas je osramoæen štit junaka! Štit Šaulov nije bio uljem mazan, ²²nego krvlju ranjenika, mašæu palih! Luk Jonate nikad nije promašio, maè Šaulov nikad bezuspješan bio! ²³Šaul i Jonata, ljupki, ponositi, ni živi se ne rastaše, ni u smrti! Od orlova bjehu brži, od lavova snagom jaèi! ²⁴Za Šaulom sad plaèite, Izraelke, jer je u kras i u grimiz vas odijevo! Uz to zlatan nakit on je na ruho vam prièvršæivo. ²⁵Usred boja poginuše div-junaci! Smrt me tvoja, Jonatane, ožalosti! ²⁶Žao mi je tebe, brate, Jonatane! Kako li mi drag bijaše ti veoma! Ljubav tvoja bješe meni još od ženske èudesnija. ²⁷Oh, kako su izginuli div-junaci, i oružje bojno kako skršeno je!"

Chapter 2

¹ Poslije toga David upita Jahvu ovako: "Treba li da poðem u koji Judin grad?" A Jahve mu odgovori: "Poði!" David opet upita: "Kamo da poðem?" A odgovor bješe: "U Hebron!" ²Tako David ode onamo, a s njim i njegove dvije žene, Ahinoama iz Jizreela i Abigajila, Nabalova žena iz Karmela. ³I ljudi koji bijahu s Davidom odoše s njim, svaki sa svojom obitelji, i nastaniše se u gradiæima Hebrona. ⁴Tada doðoše ljudi iz Jude i pomazaše ondje Davida za kralja nad domom Judinim. Tada javiše Davidu da su ljudi iz Jabeša u Gileadu pokopali Šaula. ⁵Nato David posla glasnike k Jabešanima u Gileadu i poruèi im: "Budite blagoslovljeni od Jahve što ste izvršili to djelo ljubavi prema svome gospodaru Šaulu i što ste ga pokopali! ⁶Zato neka vam Jahve iskaže svoju ljubav i dobrotu, a i ja æu vam uèiniti dobro zato što ste tako radili. ⁷A sada se ohrabrite i budite junaci, jer je Šaul, vaš gospodar, poginuo, a mene je Judin dom pomazao za svoga kralja."

⁸Ali Abner, sin Nerov, vojvoda Šaulove vojske, bijaše uzeo Šaulova sina Išbaala i doveo ga prijeko u Mahanajim. ⁹Ondje ga je postavio za kralja nad Gileadom, nad Ašeranima, nad Jizreelom, Efrajimom, Benjaminom i nad svim Izraelom. ¹⁰Išbaalu, sinu Šaulovu, bijaše èetrdeset godina kad je postao kraljem nad Izraelom, a kraljevao je dvije godine. Samo je Judin dom pristao uz Davida. ¹¹A David je kraljevao u Hebronu nad Judinim domom sedam godina i šest mjeseci.

¹²Potom iziðe Abner, Nerov sin, s ljudima Šaulova sina Išbaala iz Mahanajima prema Gibeonu. ¹³Ali i Joab, Sarvijin sin, iziðe s Davidovim ljudima iz Hebrona i srete se s njima kod Gibeonskog jezera. Tu se zaustaviše, ovi s jedne strane jezera, a oni s druge strane. ¹⁴Tada Abner reèe Joabu: "Neka ustanu mladiæi i neka se bore pred nama!" A Joab odgovori: "Neka ustanu!" ¹⁵I ustadoše, pa ih izbrojiše: dvanaest od Benjamina za Išbaala, Šaulova sina, i dvanaest od Davidovih ljudi. ¹⁶I

svaki dohvati svoga protivnika za glavu i zabode mu maè u bok, tako da su svi popadali zajedno. Zato se to mjesto prozvalo Polje bokova, a leži kod Gibeona. ¹⁷Potom se zametnu onoga dana vrlo žestoka bitka i Davidove èete razbiše Abnera i Izraelce. ¹⁸A bijahu ondje tri Sarvijina sina: Joab, Abišaj i Asahel; a Asahel bijaše brz u trku kao gazela u polju. ¹⁹I jurnu Asahel u potjeru za Abnerom; u stopu je slijedio Abnera ne skreæuæi ni desno ni lijevo. ²⁰Abner se obazre i upita: "Jesi li to ti, Asahele?" A on odgovori: "Jesam." ²¹A Abner mu reèe: "Okreni se nadesno ili nalijevo pa zgrabi jednoga od tih mladiæa i uzmi njegovu odoru!" Ali Asahel nije htio da skrene od njega. ²²Abner opet reèe Asahelu: "Ukloni se od mene! Zašto da te sastavim sa zemljom? Kako bih onda još smio doæi na oèi tvome bratu Joabu?" ²³Ali on nikako nije htio da se ukloni. Zato ga Abner udari stražnjim krajem koplja u trbuh tako da mu je koplje izašlo kroz leða van: on ondje pade i umrije na mjestu. I ustavljao se tko god je došao na ono mjesto gdje je pao i umro Asahel. ²⁴Ali Joab i Abišaj nastaviše da gone Abnera, a kad je sunce zašlo, stigoše do brežuljka Ame, koji leži istoèno od doline, na putu prema Gebi. ²⁵Dotle se Benjaminovi sinovi skupiše za Abnerom, sastaviše èetu i stadoše na vrh brežuljka Ame. ²⁶Tada Abner viknu Joabu: "Zar æe nas dovijeka proždirati maè? Ne znaš li da æe to svršiti nesreæom? Kad æeš napokon kazati svojim ljudima da se okane gonjenja svoje braæe?" ²⁷A Joab odvrati: "Tako mi živog Jahve, da ti nisi progovorio, tek bi se sutra ujutro ovi ljudi okanili gonjenja svoje braæe." ²⁸Nato Joab zatrubi u rog i sva vojska stade: prestadoše goniti Izraela i ne nastaviše boja. ²⁹Abner i njegovi ljudi išli su kroz Arabu cijelu onu noæ; onda prijeđoše preko Jordana, nastaviše put cijelo jutro i stigoše napokon u Mahanajim. ³⁰Kad je Joab odustao od potjere za Abnerom i skupio svu vojsku, vidješe da između Davidovih ljudi nema devetnaestorice, i uz to Asahela. ³¹A Davidovi su ljudi od Benjaminovih sinova, Abnerovih vojnika, pobili tri stotine i šezdeset ljudi. ³²Asahela ponesoše i pokopaše u grobu njegova oca u Betlehemu. A Joab i njegovi ljudi išli su svu noæ i veæ se bijaše zadanilo kad stigoše u Hebron.

Chapter 3

¹ Rat između Šaulove kuæe i Davidove kuæe potrajao je još dugo vremena, ali je David sve više jaèao, a Šaulova kuæa postajala sve slabija. ²Davidu se rodiše sinovi u Hebronu. Prvenac mu je bio Amnon, od Ahinoame Jizreelke; ³drugi mu je bio Kileab, od Abigajile, žene Nabalove iz Karmela; treæi Abšalom, sin Maake, kaeri gešurskoga kralja Tolmaja; ⁴èetvrti Adonija, sin Hagitin; peti Šefatja, sim Abitalin; ⁵šesti Jitream, od Egle, Davidove žene. Ti se Davidu rodiše u Hebronu. ⁶Dok je trajao rat između Šaulove kuæe i Davidove kuæe, Abner je malo-pomalo prisvajao svu vlast u Šaulovoj kuæi. ⁷A u kuæi bijaše Šaulova inoèa po imenu Rispa, kaeri Ajina: nju Abner uze sebi. A Išbaal upita Abnera: "Zašto si se približio inoèi moga oca?" ⁸Na te Išbaalove rijeèi Abner se razgnjevi i reèe: "Zar sam ja pasja glava u Judi? Do danas sam samo dobro èinio domu tvoga oca Šaula, njegovoj braæi i njegovim prijateljima; nisam dopustio da padneš u Davidove ruke, a ti me danas prekoraš zbog obiène žene! ⁹Neka Abneru Bog uèini ovo zlo i neka mu doda drugo

ako ne izvršim kako se Jahve zakleo Davidu: ¹⁰da æe oduzeti kraljevstvo Šaulovoj kuæi i da æe utvrditi Davidov prijesto nad Izraelom i nad Judom od Dana pa do Beer Šebe!" ¹¹Išbaal se ne usudi odgovoriti ni rijeði Abneru jer ga se bojaše. ¹²Nato Abner posla glasnike k Davidu i poruèi mu: "Èija je zemlja?" Htio je reæi: "Uèini savez sa mnom i moja æe ti ruka pomoæi da okupiš oko sebe svega Izraela." ¹³David odgovori Abneru: "Dobro! Uèinit æu savez s tobom! Ali samo jedno tražim od tebe: ne smiješ mi doæi na oèi ako ne dovedeš sa sobom Mikalu, Šaulovu kæer, kad dođeš da vidiš moje lice." ¹⁴Ujedno posla David glasnike i k Išbaalu, Šaulovu sinu, s porukom: "Vrati mi moju ženu Mikalu, koju sam stekao stotinom filistejskih obrezaka." ¹⁵Išbaal posla po nju i uze je od njezina muža Paltielu, Lajiševa sina. ¹⁶A njezin muž pođe s njom i pratio ju je plaèuæi sve do Bahurima. Tada mu Abner reèe: "Hajde, vrati se sada kuæi!" I on se vratio. ¹⁷Abner je veæ bio razgovarao s Izraelovim starješinama i rekao im: "Veæ odavna želite Davida za svoga kralja. ¹⁸Uèinite to sada, jer je Jahve rekao o Davidu ovo: 'Rukom svoga sluge Davida izbavit æu svoj narod Izraela iz ruke filistejske i iz ruku svih njegovih neprijatelja.'" ¹⁹Tako je Abner govorio i Benjaminovim sinovima, a onda je otišao u Hebron da javi Davidu sve što se svidjelo Izraelu i domu Benjaminovu. ²⁰Kad je Abner došao k Davidu u Hebron, i s njim dvadeset ljudi, David priredi gozbu Abneru i ljudima koji bijahu s njim. ²¹Tada Abner reèe Davidu: "Hajdemo! Ja æu skupiti svega Izraela oko gospodara moga kralja: oni æe sklopiti s tobom savez i ti æeš kraljevati nad svim što budeš želio." David otpusti Abnera, koji ode u miru. ²²I gle, Davidovi se ljudi s Joabom upravo vraæali sa èetovanja, noseæi sa sobom bogat plijen, a Abner nije više bio kod Davida u Hebronu, jer ga David bijaše otpustio te je on otišao u miru. ²³Kad stiže Joab i sva vojska što je išla s njim, javiše Joabu da je Abner, Nerov sin, bio došao kralju i da ga je kralj otpustio da ode u miru. ²⁴Tada Joab dođe kralju i reèe mu: "Što si uèinio? Abner je došao k tebi, zašto si ga otpustio da ode u miru?" ²⁵Zar ne znaš Abnera, Nerova sina? Došao je da te prevari, da dozna tvoje korake, da dozna sve što èiniš!" ²⁶Potom izađe Joab od Davida i posla glasnike za Abnerom, koji ga vratiše, od studenca Sire, a David nije znao ništa o tome. ²⁷Kad se Abner vratio u Hebron, odvede ga Joab u stranu iza vrata, kao da želi s njim nesmetano govoriti, i ondje ga smrtno rani u slabine da se osveti za krv svoga brata Asahela. ²⁸Kad je David to poslije èuo, reèe: "Ja i moje kraljevstvo nevini smo pred Jahvom dovijeka za krv Abnera, sina Nerova. ²⁹Neka padne na Joabovu glavu i na sav njegov oèinski dom! Nikad ne ponestalo u Joabovu domu ljudi bolesnih od gnojenja ili od gube, ljudi koji se laæaju vretena ili padaju od maèa, ljudi koji nemaju kruha!" - ³⁰Joab i njegov brat Abišaj ubili su Abnera jer je on pogubio njihova brata Asahela u boju kod Gibeona. - ³¹Nato David reèe Joabu i svoj vojsci koja je bila s njim: "Razderite svoje haljine, obucite kostrijet i narièite za Abnerom!" I kralj David pođe za nosilima. ³²Kad su ukopali Abnera u Hebronu, udari kralj u glasan plaè na grobu Abnerovu, a plakao je i sav narod. ³³Tada kralj ispjeva ovu tužaljku za Abnerom: "Zar morade umrijeti Abner kako umire luda? ³⁴Ruke tvoje ne bijahu vezane, noge tvoje ne bijahu okovane. Pao si kao što se pada od zlikovaca!" Tada sav narod još ljuæe zaplaka za njim. ³⁵Nato pristupi sav narod nutkajuæi Davida da jede dok je još dana, ali se David zakle ovako: "Neka mi Bog uèini ovo zlo i neka mi doda drugo zlo ako okusim kruha ili što drugo prije

zalaska sunca!" ³⁶Sav je narod to èuo, i bilo mu je po volji, kao što je narod i sve drugo odobravao što god je kralj èinio. ³⁷Toga dana sav narod i sav Izrael spozna da kralj nije kriv u umorstvu Abnera, sina Nerova. ³⁸Nato kralj reèe svojim dvoranima: "Ne znate li da je danas pao knez i velik èovjek u Izraelu? ³⁹Ali ja sam sada još slab, iako sam pomazani kralj, a ovi ljudi, Sarvijini sinovi, jaèi su od mene. Neka Jahve plati zloèincu po njegovoj zloèi!"

Chapter 4

¹ Kad je Šaulov sin Išbaal èuo da je poginuo Abner u Hebronu, klonuše mu ruke i sav se Izrael zaprepasti. ²A Šaulov sin Išbaal imaše dvojicu vođa svojih èeta; jedan se zvao Baana, a drugi Rekab; bili su sinovi Rimona Beeroæanina iz Benjaminova plemena, jer se Beerot pribraja k Benjaminu. ³A Beeroæani bijahu pobjegli u Gitajim, gdje su ostali kao došljaci do današnjeg dana. ⁴Šaulov sin Jonatan imao je sina hroma na obje noge. Njemu je bilo pet godina kad je iz Jizreela došao glas o Šaulovoj i Jonatanovoj pogibiji. Njegova ga dadilja uze i pobježe, ali u brzini bijega dijete pade i osta hromo. Ime mu bijaše Meribaal. ⁵Sinovi Rimona Beeroæanina, Rekab i Baana, digoše se i dođoše za najveæe dnevne vruæine Išbaalu do kuæe, a on upravo spavaše podnevni poèinak. ⁶A vratarica, èisteæi pšenicu, bijaše zadrijemala te je spavala. Rekab i njegov brat Baana prošuljaše se kraj nje. ⁷Kad su ušli u kuæu, on je ležao na postelji u svojoj spavaonici. Oni ga ubiše, odsjekoše mu glavu i uzeše je i cijelu su onu noæ išli putem kroz Arabu. ⁸Glavu Išbaalovu donesoše Davidu u Hebron i rekoše kralju: "Evo glave Išbaala, sina Šaulova, tvoga neprijatelja koji ti je radio o glavi. Jahve je danas krvavo osvetio moga gospodara i kralja na Šaulu i njegovu rodu." ⁹Ali David odvrati Rekabu i njegovu bratu Baani, sinovima Rimona iz Beerota, i reèe im: "Tako mi živog Jahve koje me izbavio iz svake nevolje! ¹⁰Onaj koji mi je javio da je poginuo Šaul mislio je da mi javlja radosnu vijest, a ja sam ga uhvatio i pogubio u Siklagu da mu platim za njegovu dobru vijest! ¹¹Što æu tek uèiniti sa zlikovcima koji su ubili poštena èovjeka u njegovoj kuæi, na njegovoj postelji! Zar da ne tražim od vas raèun za njegovu krv i da vas ne istrijebim sa zemlje?" ¹²Nato David zapovjedi vojnicima te ih pogubiše. Potom im odsjekoše ruke i noge i objesiše ih kod jezera u Hebronu. Išbaalovu glavu uzeše i pokopaše u Abnerovu grobu u Hebronu.

Chapter 5

¹ Tada se sabraše sva izraelska plemena k Davidu u Hebron i rekoše: "Evo, mi smo od tvoje kosti i od tvoga mesa. ²Još prije, dok je još Šaul bio kralj nad nama, ti si upravljao svim pokretima Izraela, a Jahve ti je rekao: 'Ti æeš pasti moj izraelski narod i ti æeš biti knez nad Izraelom!'" ³Tako dođoše sve izraelske starješine kralju u Hebron, a kralj David sklopi s njima savez u Hebronu pred Jahvom; i pomazaše Davida za kralja nad Izraelom. ⁴Trideset je godina bilo Davidu kad je postao

kralj, a kraljevaio je èetrdeset godina. ⁵U Hebronu je kraljevaio nad Judom sedam godina i šest mjeseci, a u Jeruzalemu kraljevaše trideset i tri godine nad svim Izraelom i nad Judom. ⁶David krene s ljudima na Jeruzalem protiv Jebusejaca, koji su živjeli u onoj zemlji. Ali oni poruèiše Davidu: "Neæeš uæi ovamo! Slijepci æe te i kljasti odbiti!" (To je imalo znaèiti: David neæe uæi ovamo.) ⁷Ipak David osvoji Sionsku tvrðavu, to jest Davidov grad. ⁸Onoga dana reèe David: "Tko god pobije Jebusejce i popne se kroz prorov ..." A kljaste i slijepce mrzi David iz sve duše. (Stoga se kaže: Slijepci i kljasti neka ne ulaze u Hram.) ⁹David se nastani u tvrðavi i prozva je Davidov grad. Tada David podiže zid unaokolo od Mila pa unutra. ¹⁰David je postajao sve silniji, jer Jahve, Bog nad vojskama, bijaše s njim. ¹¹Tirski kralj Hiram posla k Davidu izaslanstvo i cedrova drveta, tesara i zidara, koji sagradiše dvor Davidu. ¹²Tada David spozna da ga je Jahve potvrdio za kralja nad Izraelom i da je vrlo uzvisio njegovo kraljevstvo radi svojega izraelskog naroda. ¹³Po dolasku iz Hebrona David uze još inoèa i žena iz Jeruzalema; i rodi se Davidu još sinova i kaeri. ¹⁴Evo imena djece koja mu se rodiše u Jeruzalemu: Šamua, Šobab, Natan, Salomon, ¹⁵Jibhar, Elišua, Nefeg, Jafija, ¹⁶Elišama, Beeljada i Elifelet. ¹⁷Kad su Filistejci èuli da su Davida pomazali za kralja nad Izraelom, iziðoše svi da se doèepaju Davida. Èuvši to, David siðe u svoj zaklon. ¹⁸Filistejci doðoše i raširiše se po Refaimskoj dolini. ¹⁹Tada David upita Jahvu: "Mogu li napasti Filistejce? Hoæeš li ih predati meni u ruke?" Jahve odgovori Davidu: "Napadni! Predat æu Filistejce tebi u ruke!" ²⁰Tada David doðe u Baal Perasim i ondje ih pobi. David reèe: "Jahve je preda mnom prodro meðu moje neprijatelje kao što voda prodire." Stoga se ono mjesto prozvalo Baal Perasim. ²¹Ostavili su ondje svoje bogove; a David i njegovi ljudi odnesoše ih. ²²Filistejci opet doðoše i raširiše se po Refaimskoj dolini. ²³David opet upita Jahvu, a on mu odgovori: "Ne idi pred njih, nego im zaði za leða i navali na njih s protivne strane Bekaima. ²⁴Kad zaèuješ topot koraka po bekaimskim vrhovima, onda se požuri, jer æe tada Jahve iæi pred tobom da pobije filistejsku vojsku." ²⁵David uèini kako mu je zapovjedio Jahve i pobi Filistejce od Gibeona sve do ulaza u Gezer.

Chapter 6

¹Jednoga dana David opet skupi svu izabranu momèad u Izraelu, trideset tisuæa ljudi. ²Zatim David i sva vojska što je bila s njim krenu na put i odoše u Baalu Judinu da odande donesu Kovèeg Božji, što nosi ime Jahve Sebaota koji stoluje nad kerubinima. ³Kovèeg Božji metnuše na nova kola, iznijevši ga iz kuæe Abinadabove, koja je stajala na brežuljku. Uza i Ahjo, Abinadabovi sinovi, pratili su kola. ⁴Uza je stupao kraj Kovèega Božjeg, a Ahjo išao pred njim. ⁵David i sav dom Izraelov igrahu pred Jahvom iz sve snage pjevajuæi uza zvuke citara, harfa, bubnjeva, udaraljki i cimbala. ⁶Kad su došli do Nakonova gumna, posegnu Uza rukom za Kovèegom Božjim da ga pridrži jer ga volovi umalo ne prevrnuše. ⁷Ali se Jahve razgnjevio na Uzu: Bog ga na mjestu udari za taj prijestup, tako da je umro ondje, kraj Kovèega Božjega. ⁸Davidu bijaše žao što je Jahve onako udario Uzu, i on prozva ono mjesto Peres Uza, kako se zove i dan-danas. ⁹Toga se dana

David uplaši Jahve i reče u sebi: "Kako bi mogao doći k meni Kovèeg Jahvin?" ¹⁰Zato David ne htjede dovesti Kovèeg Jahvin k sebi, u Davidov grad, nego ga otpremi u kuæu Obed-Edoma iz Gata. ¹¹I ostade Jahvin Kovèeg u kuæi Obed-Edomovoj u Gatu tri mjeseca i Jahve blagoslovi Obed-Edoma i svu njegovu obitelj. ¹²Kad su kralju javili da je Jahve blagoslovio Obed-Edomovu obitelj i sav njegov posjed zbog Kovèega Božjeg, ode David i ponese Kovèeg Božji iz Obed-Edomove kuæe gore u Davidov grad s velikim veseljem. ¹³Tek što su nosioci Kovèega Božjeg pokroèili šest koraka, David žrtvova vola i tovna ovna. ¹⁴David je igrao iz sve snage pred Jahvom, a bio je ogrnut samo lanenim opleækom. ¹⁵Tako su David i sav Izraelov dom nosili gore Kovèeg Jahvin klièuæi i trubeæi u rog. ¹⁶A kad je Kovèeg Jahvin ulazio u Davidov grad, Šaulova je kæi Mikala gledala kroz prozor i vidjela kralja Davida kako skaèe i vrti se pred Jahvom i prezre ga ona u svome srcu. ¹⁷Tada unesoše Kovèeg Jahvin i postaviše ga usred šatora koji mu bijaše razapeo David. Onda David prinese pred Jahvom paljenice i prièesnice. ¹⁸Pošto je prinio paljenice i prièesnice, David blagoslovi narod imenom Jahve Sebaota. ¹⁹Potom razdijeli meðu sav narod, meðu sve mnoštvo Izraelovo, ljudima i ženama, svakome po jedan kruh, komad mesa i kolaè od suhoga grožða. Zatim se raziđe sav narod, svaki svojoj kuæi. ²⁰Kad se David vratio kuæi da blagoslovi svoju obitelj, Šaulova kæi Mikala iziđe u susret Davidu i reče mu: "Kako se èasno danas ponio Izraelov kralj kad se otkrio pred oèima sluškinja slugu svojih kao što se otkriva prost èovjek!" ²¹Ali David odgovori Mikali: "Pred Jahvom ja igram! Tako mi živoga Jahve, koji me izabrao mjesto tvog oca i mjesto svega njegova doma da me postavi za kneza nad Izraelom, narodom Jahvinim: pred Jahvom æu igrati! ²²I još æu se dublje poniziti. Bit æu neznatan u tvojim oèima, ali pred sluškinjama o kojima govoriš, pred njima æu biti u èasti." ²³A Mikala, Šaulova kæi, ne imade poroda do dana svoje smrti.

Chapter 7

¹ Kad se David nastanio u svojem dvoru i kad mu je Jahve pribavio mir od svih njegovih neprijatelja unaokolo, ²reče kralj proroku Natanu: "Pogledaj! Ja, evo, stojim u dvoru od cedrovine, a Kovèeg Božji stoji pod šatorom." ³A Natan odgovori kralju: "Idi i èini sve što ti je na srcu jer je Jahve s tobom." ⁴Ali još iste noæi dođe Natanu ova Jahvina rijeè: ⁵"Idi i reci mome sluzi Davidu: Ovako govori Jahve: 'Zar æeš mi ti sagraditi kuæu da u njoj prebivam?' ⁶Nisam nikad prebivao u kuæi otkako sam izveo iz Egipta sinove Izraelove pa do današnjega dana, nego sam bio lutalac pod šatorom i u prebivalištu. ⁷Dok sam hodio sa svim Izraelovim sinovima, jesam li ijednu rijeè rekao nekomu od Izraelovih sudaca kojima sam zapovjedio da budu pastiri mojem narodu izraelskom i kazao: 'Zašto mi ne sagradite kuæu od cedrovine?' ⁸Zato sad ovo reci mome sluzi Davidu: Ovako govori Jahve nad vojskama: Ja sam te doveo s pašnjaka, od ovaca i koza, da budeš knez nad mojim izraelskim narodom. ⁹Bio sam s tobom kuda si god išao, iskorijenio sam sve tvoje neprijatelje pred tobom. Ja æu ti pribaviti veliko ime, kao što je velikaško ime na zemlji. ¹⁰Odredit æu prebivalište

svojem izraelskom narodu, posadit æu ga da živi na svojem mjestu i da ne luta više naokolo, niti da ga zlikovci muèe kao prije, ¹¹onda kad sam odredio suce nad svojim izraelskim narodom. Ja æu mu pribaviti mir od svih njegovih neprijatelja. Jahve æe te uèiniti velikim. Jahve æe ti podiæi dom. ¹²I kad se ispune tvoji dani i ti poèineš kod svojih otaca, podiæi æu tvoga potomka nakon tebe, koji æe se roditi od tvoga tijela, i utvrdit æu njegovo kraljevstvo. ¹³On æe sagraditi dom imenu mojem, a ja æu utvrditi njegovo prijestolje zauvijek. ¹⁴Ja æu njemu biti otac, a on æe meni biti sin: ako uèini što zlo, kaznit æu ga ljudskom šibom i udarcima kako ih zadaju sinovi ljudski. ¹⁵Ali svoje naklonosti neæu odvratiti od njega, kao što sam je odvratio od Šaula koga sam uklonio ispred tebe. ¹⁶Tvoja æe kuæa i tvoje kraljevstvo trajati do vijeka preda mnom, tvoje æe prijestolje èvrsto stajati zasvagda." ¹⁷Natan prenese Davidu sve te rijeèi i cijelo viðenje. ¹⁸Nato kralj David uðe u šator i stade pred Jahvom i pomoli se: "Tko sam ja, Gospode Jahve, i što je moj dom te si me doveo dovdje? ¹⁹Pa i to je još premalo u tvojim oèima, Gospode Jahve, te daješ svoja obeæanja kuæi svoga sluge za daleku budućnost i gledaš na me kao na ugledna èovjeka! ²⁰Ali što bi ti David još mogao kazati, kad ti sam poznaješ svoga slugu, Gospode Jahve! ²¹Radi svoje rijeèi i po svome srcu uèinio si sve ovo veliko djelo, obznanivši ove velièajnosti. ²²Zato si velik, Gospode Jahve; nema takvoga kakav si ti i nema Boga osim tebe, po svemu što smo ušima svojim èuli. ²³Postoji li ijedan narod na zemlji kao tvoj izraelski narod radi kojega je Bog išao da ga izbavi sebi za narod da tako steèeš sebi ime velikim i strašnim èudesima, izgoneæi krivobožaèka plemena pred svojim narodom koji si otkupio iz Egipta? ²⁴Tako si uèinio svoj izraelski narod svojim narodom zauvijek, a ti si mu, Jahve, postao Bogom. ²⁵Zato sada, Gospode Jahve, ispuni zauvijek obeæanje koje si dao svome sluzi i njegovu domu i uèini kako si obrekao. ²⁶Neka se velièa tvoje ime zauvijek i neka se govori: Jahve nad vojskama jest Bog Izraelov, a dom sluge tvoga Davida neka stoji èvrsto pred tobom. ²⁷Jer si ti, Jahve nad vojskama, Bože Izraelov, objavio svome sluzi ovo: 'Ja æu ti podiæi dom.' Zato je tvoj sluga smogao hrabrosti da ti se pomoli ovom molitvom. ²⁸Uistinu, Gospode Jahve, ti si Bog, tvoje su rijeèi istinite i ti daješ ovo lijepo obeæanje svome sluzi. ²⁹Udostoj se sada blagosloviti dom svoga sluge da ostane do vijeka pred tobom. Jer kad ti, Gospode Jahve, obrekneš i blagosloviš, kuæa tvoga sluge bit æe blagoslovljena zasvagda."

Chapter 8

¹ Poslije toga David porazi Filistejce i pokori ih te ote Gat s njegovim selima iz filistejskih ruku. ²Porazi i Moapce i izmjeri ih uzicom polegavši ih po zemlji: dvije uzice odmjeri onih koje treba pogubiti, a jednu punu uzicu onih koje treba ostaviti na životu. Tako Moapci postadoše Davidovi podanici koji su mu donosili danak. ³David je porazio i Hadadezera, Rehobova sina, sopskoga kralja, kad je izišao da proširi svoju vlast do Rijeke. ⁴David zarobi od njega tisuæu i sedam stotina konjanika i dvadeset tisuæa pješaka; ispresijecao je petne žile svim konjima od bojnih kola; ostavio ih je samo stotinu. ⁵Damašèanski su Aramejci došli u pomoæ Hadadezeru, sopskome kralju, ali je

David pobio među Aramejcima dvadeset i dvije tisuæe ljudi. ⁶Postavio je namjesnike u Damašèanskom Aramu. Tako Aramejci postadoše Davidovi podanici i moradoše mu plaæati danak. Jahve je davao pobjedu Davidu kuda je god išao. ⁷David zaplijeni zlatne štitove što ih imahu Hadadezerove sluge i donese ih u Jeruzalem. ⁸Iz Tebaha i iz Berotaja, Hadadezerovih gradova, donese kralj David silni tuè. ⁹Kad je èuo hamatski kralj Tou da je David porazio svu Hadadezerovu vojsku, ¹⁰poslao je svoga sina Hadorama kralju Davidu da ga pozdravi i da mu èestita što je vojevao protiv Hadadezera i porazio ga, jer je Hadadezer bio u ratu s Touom; Hadoram donese srebrnih, zlatnih i tuèanih predmeta. ¹¹I njih kralj David posveti Jahvi sa srebrom i zlatom što ga bijaše uzeo od svih naroda koje je pokorio: ¹²od Aramaca, Moabaca, Amonaca, Filistejaca i od Amaleèana te od plijena Hadadezera, Rehobova sina, kralja Sobe. ¹³David steèe novu slavu kad je na povratku porazio Edomce, u Slanoj dolini, osamnaest tisuæa njih. ¹⁴I postavi upravitelje u Edomu, i svi Edomci postadoše podanici Davidovi. I kuda je god David išao, Jahve mu davaše pobjedu. ¹⁵David kraljevaše nad svim Izraelom, èineæi pravo i pravicu svemu svome narodu. ¹⁶Joab, sin Sarvijin, zapovijedaše vojskom, a Jošafat, sin Ahiludov, bijaše ljetopisac. ¹⁷Sadok, sin Ahitubov, i Ebjatar, sin Ahimelekov, bijahu sveæenici; Seraja bijaše državni pisar; ¹⁸Benaja, sin Jojadin, zapovijedaše Kereæanima i Peleæanima; Davidovi sinovi bijahu namjesnici.

Chapter 9

¹ Jednoga dana upita David: "Ima li još koji preživjeli od Šaulove kuæe da mu uèinim milost zbog Jonatana?" ²A bijaše u Šaulovoj kuæi sluga po imenu Siba: njega dozvaše pred Davida i kralj ga zapita: "Jesi li ti Siba?" A on odgovori: "Jesam, tvoj sluga!" ³A kralj nastavi: "Zar nema više nikoga od Šaulove kuæe da mu iskažem milost kao što je Božja milost?" A Siba odgovori kralju: "Ima još Jonatanov sin koji je hrom na obje noge." ⁴Kralj ga upita: "Gdje je on?" A Siba odgovori kralju: "Eno ga u kuæi Makira, sina Amielova, u Lo Debaru." ⁵Tada kralj David posla po njega u kuæu Makira, sina Amielova, iz Lo Debara. ⁶Kad je Meribaal, sin Jonatana, sina Šaulova, došao k Davidu, pade nièice i pokloni se. A David reèe: "Meribaale!" On odgovori: "Evo tvoga sluge!" ⁷A David mu reèe: "Ne boj se jer ti želim iskazati milost zbog tvoga oca Jonatana. Vratit æu ti sva polja tvoga djeda Šaula, a ti æeš svagda jesti kruh za mojim stolom." ⁸Meribaal se pokloni i reèe: "Što je tvoj sluga te iskazuješ milost mrtvome psu kao što sam ja?" ⁹Potom kralj dozva Sibua, Šaulova slugu, i reèe mu: "Sve što je pripadalo Šaulu i njegovoj kuæi, sve to dajem sinu tvoga gospodara. ¹⁰Ti æeš mu sa svojim sinovima i sa svojim slugama obraðivati zemlju, od nje æeš skupljati žetvu da obitelj tvoga gospodara ima kruha; a Meribaal, sin tvoga gospodara, jest æe svagda za mojim stolom." A Siba imaše petnaest sinova i dvadeset slugu. ¹¹Siba odgovori kralju: "Tvoj æe sluga uèiniti sve što je moj gospodar i kralj zapovjedio svome sluzi." Meribaal je, dakle, jeo za Davidovim stolom kao jedan između kraljevih sinova. ¹²Meribaal je imao maloga sina po

imenu Mika. A svi koji su živjeli u Sibinoj kući bijahu u službi Meribaala. ¹³A Meribaal je boravio u Jeruzalemu, jer je uvijek jeo za kraljevim stolom. Bio je hrom na obje noge.

Chapter 10

¹ Poslije toga umrije Nahaš, kralj Amonaca, a zakralji se njegov sin Hanun mjesto njega. ²A David reče u sebi: "Želio bih iskazati ljubav Nahaševu sinu Hanunu, kao što je njegov otac iskazao meni." Zato David posla svoje sluge da mu izraze suæut zbog njegova oca. Ali kad su Davidove sluge došle u zemlju Amonaca, ³rekoše knezovi Amonaca svome gospodaru Hanunu: "Zar misliš da je David poslao ljude da ti izraze suæut zato što bi htio iskazati èast tvome ocu? Nije li možda zato David poslao svoje ljude k tebi da razvide grad da bi doznao njegovu obranu i potom ga oborio?" ⁴Tada Hanun pograbi Davidove sluge, obrija im pola brade i skрати im haljine dopola, sve do zadnjice, i posla ih natrag. ⁵Kad su to javili Davidu, posla on èovjeka pred njih, jer su ti ljudi bili teško osramoæeni, i poruèi im: "Ostanite u Jerihonu dok vam ne naraste brada, pa se onda vratite!" ⁶Tada Amonci uvidješe da su se omrazili s Davidom; zato Amonci poslaše glasnike da za plaæu unajme Aramejce iz Bet Rehoba i Aramejce iz Sobe, dvadeset tisuæa pješaka, zatim kralja Maake, tisuæu ljudi, i ljude iz Toba, dvanaest tisuæa vojnika. ⁷Kad je David to èuo, posla Joaba s vojskom i izabranim junacima. ⁸Amonci iziðoše i svrstaše se u bojni red pred gradskim vratima, dok su Aramejci iz Sobe i iz Rehoba i ljudi iz Toba i iz Maake stajali zasebno na polju. ⁹Vidjevši postavljene bojne redove prema sebi sprijeda i straga, probra Joab najvrsnije meðu Izraelcima i svrsta ih prema Aramejcima. ¹⁰Ostalu vojsku predade bratu Abišaju da je svrsta prema Amoncima. ¹¹I reèe mu: "Ako Aramejci budu jaèi od mene, onda ti meni priskoèi u pomoæ; ako Amonci budu jaèi od tebe, ja æu tebi pohrliti u pomoæ. ¹²Budi hrabar i junaèki se držiimo radi naroda i radi gradova svoga Boga; a Jahve neka uèini što je dobro u njegovim oèima." ¹³Tada se Joab i vojska koja je bila s njim poèeše primicati da udare na Aramejce, ali oni pobjegoše pred njima. ¹⁴Kad su Amonci vidjeli da su Aramejci pobjegli, umakoše i oni ispred Abišaja i povukoše se u grad. Tada Joab odustane od rata protiv Amonaca i vrati se u Jeruzalem. ¹⁵Kad su Aramejci vidjeli gdje su ih Izraelci razbili, sabraše ponovo svoje èete. ¹⁶Hadadezer posla glasnike i sabra Aramejce što su s one strane rijeke. Ovi doðoše u Helam pod vodstvom Šobaka, vojvode Hadadezerove vojske. ¹⁷Pošto su to javili Davidu, on skupi sve Izraelce i, prešavši preko Jordana, dođe u Helam. Aramejci se svrstaše protiv Davida i zametnuše s njime boj. ¹⁸Ali Aramejci udariše u bijeg ispred Izraelaca i David im pobi sedam stotina konja od bojnih kola i èetrdeset tisuæa pješaka; pogubi i njihova vojvodu Šobaka te je ondje umro. ¹⁹A kad svi kraljevi, Hadadezerovi vazali, vidješe da ih je razbio Izrael, sklopiše mir s Izraelom i poèeše mu služiti. A Aramejci se više nisu usuđivali pomagati Amoncima.

Chapter 11

¹ U početku slijedeće godine, u doba kad kraljevi izlaze u rat, posla David Joaba i s njim svoje ljude i svega Izraela: oni pobiše Amonce i podsjedoše Rabu. A David osta u Jeruzalemu. ²A jednoga dana predveče usta David sa svoje postelje i prošeta se po krovu svoje palače. Opazi s krova ženu gdje se kupala. Ta žena bijaše izvanredno lijepa. ³David se propita za tu ženu i rekoše mu: "Pa to je Bat-Šeba, kći Eliamova i žena Urije Hetita!" ⁴Nato David posla glasnika da je dovedu k njemu. Kad je došla, leže on s njom, upravo kad se bila oèistila od svoje neèistoće. Zatim se ona vrati svojoj kući. ⁵Žena zatrudnje te poruèi Davidu: "Trudna sam!" ⁶Tada David posla poruku Joabu: "Pošalji k meni Uriju Hetita!" I Joab posla Uriju k Davidu. ⁷Kad je Urija došao k njemu, zapita ga David kako je Joab, kako je vojska i kako napreduje rat. ⁸Potom David reèe Uriji: "Siði u svoju kuću i operi svoje noge!" Urija iziđe iz kraljeva dvora, a za njim ponesoše dar s kraljeva stola. ⁹Ali Urija osta da spava pred vratima kraljeva dvora sa stražarima svoga gospodara i ne ode svojoj kući. ¹⁰Javiše to Davidu govoreći: "Urija nije otišao svojoj kući!" Tada David upita Uriju: "Zar nisi došao s puta? Zašto ne ideš svojoj kući?" ¹¹A Urija odgovori Davidu: "Kovèeg, Izrael i Juda borave pod šatorima, moj gospodar Joab i straža moga gospodara borave na otvorenu polju, a ja da uđem u svoju kuću da jedem i da pijem i da spavam sa svojom ženom? Živoga mi Jahve, i tako mi tvoga života, zaista neću uèiniti nešto takvo!" ¹²Tada David reèe Uriji: "Ostani još danas ovdje, a sutra æu te otpustiti." Tako Urija osta u Jeruzalemu onaj dan. ¹³Sutradan David pozva Uriju da jede i da pije pred njim i on ga opi. A uveèer Urija iziđe i leže na svoju postelju sa stražama svoga gospodara, ali svojoj kući nije otišao. ¹⁴Ujutro David napisao pismo Joabu i poslao ga po Uriju. ¹⁵A u tom pismu pisao je ovako: "Postavite Uriju naprijed, gdje je najžešći boj, pa uzmaknite iza njega: neka bude pogođen i neka pogine!" ¹⁶Zato Joab, opsjedajući grad, postavi Uriju na mjesto gdje je znao da stoje najhrabriji ratnici. ¹⁷Kad su onda građani provalili van i pobili se s Joabom, pade nekoliko od njegove vojske, od Davidovih ljudi, a pogibe i Urija Hetit. ¹⁸Potom Joab poslao èovjeka i javi Davidu sve što se dogodilo u boju. ¹⁹I zapovjedi glasniku ovako: "Kad pripovjediš kralju sve što se dogodilo u boju, ²⁰možda æe se kralj razljutiti pa ti kazati: 'Zašto ste se primakli tako blizu gradu da navalite? Zar niste znali da se obièno između strijele sa zida?' ²¹Tko je ubio Abimeleka, sina Jerubaalova? Nije li jedna žena bacila na njega mlinski kamen, ozgo sa zida, te je poginuo u Tebesu? Zašto ste se primakli tako blizu zidu?' Ako ti tako kaže, a ti mu reci: 'Poginuo je i tvoj sluga Urija Hetit.'" ²²Glasnik krenu na put, dođe k Davidu i pripovjedi mu sve što mu je naložio Joab. A David planu gnjevom na Joaba i reèe glasniku: "Zašto ste se primakli tako blizu zidu? Tko je ubio Abimeleka, sina Jerubaalova? Nije li jedna žena bacila na njega mlinski kamen, ozgo sa zida, te je poginuo u Tebesu? Zašto ste se primakli tako blizu zidu?" ²³Glasnik odgovori Davidu: "Ti su ljudi silovito udarali na nas i izašli su protiv nas na otvoreno polje. Mi smo ih potisnuli natrag do gradskih vrata, ²⁴ali su strijelci sa zida stali izmetati strijele na tvoje ljude te ih je poginulo nekoliko između kraljevih slugu; tako je poginuo i tvoj sluga Urija Hetit." ²⁵Tada David reèe glasniku: "Ovako reci Joabu: 'Nemoj to uzimati toliko k srcu, jer maè proždire sad ovoga, sad

onoga. Udaraj još jače na grad i obori ga! Tako ćeš mu vratiti srećnost!" ²⁶Kad je Urijina žena čula da je poginuo njezin muž Urija, žalila je za svojim mužem. ²⁷A kad je prošlo vrijeme žalosti, posla David po nju i uze je u svoj dvor, i ona mu postala ženom. I rodi mu sina. Ali djelo koje učinila David bijaše zlo u očima Jahvinim.

Chapter 12

¹ Jahve posla proroka Natana k Davidu. On uđe k njemu i reče mu: "U nekom gradu živjela dva čovjeka, jedan bogat, a drugi siromašan. ²Bogati imao je ovaca i goveda u obilju. ³A siromah nemaše ništa, osim jedne jedine ovčice koju bijaše kupio. Hranio ju je i ona je rasla kraj njega i s njegovom djecom; jela je od njegova zalogaja, pila iz njegove čaše; spavala je na njegovu krilu: bila mu je kao kći. ⁴I dođe putnik k bogatom čovjeku, a njemu bilo žao uzeti od svojih ovaca ili goveda da zgotovi gostu koji mu je došao. On ukrade ovčicu siromaha i zgotovi je za svog pohodnika." ⁵Tada David planu žestokim gnjevom na toga čovjeka i reče Natanu: "Tako mi živog Jahve, smrt je zaslužio čovjek koji je to učinio! ⁶Četverostruko će naknaditi ovcu zato što je učinio to djelo i što nije znao milosrdi!" ⁷Tada Natan reče Davidu: "Ti si taj čovjek! Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Ja sam te pomazao za kralja nad Izraelom, ja sam te izbavio iz Šaulove ruke. ⁸Predao sam ti kuću tvoga gospodara, položio sam žene tvoga gospodara na tvoje krilo, dao sam ti dom Izraelov i dom Judin; a ako to nije dosta, dodat ću ti još ovo ili ono. ⁹Zašto si prezreo Jahvu i učinio ono što je zlo u njegovim očima? Ubio si maćem Uriju Hetita, a njegovu si ženu uzeo za svoju ženu. Jest, njega si ubio maćem Amonaca. ¹⁰Zato se neće nikada više okrenuti mać od tvoga doma, jer si me prezreo i jer si uzeo ženu Urije Hetita da ti bude žena.' ¹¹Ovako govori Jahve: 'Evo ja ću podići na te zlo iz tvoga doma. Uzet ću tvoje žene ispred tvojih očiju i dat ću ih tvome bližnjemu, koji će spavati s tvojim ženama na vidiku ovome suncu. ¹²Ti si doduše radio tajno, ali ja ću ovu prijetnju izvršiti pred svim Izraelom i pred ovim suncem!'" ¹³Tada David reče Natanu: "Sagriješio sam protiv Jahve!" A Natan odvrati Davidu: "Jahve ti oprašta tvoj grijeh: nećeš umrijeti. ¹⁴Ali jer si tim djelom prezreo Jahvu, neminovno će umrijeti dijete koje ti se rodilo!" ¹⁵Potom Natan ode svojoj kući.

A Jahve udari dijete koje je Urijina žena rodila Davidu i ono se teško razbolje. ¹⁶David se molitvom obrati Bogu za dijete: postio je, vraćao se kući i ležao preko noći na goljoj zemlji, pokriven vrećom. ¹⁷A starješine njegova doma stajahu oko njega da ga podignu sa zemlje, ali on ne htjede i ne okusi s njima nikakva jela. ¹⁸A sedmi dan umrije dijete. Davidovi dvorani ne usudiše se javiti mu da je dijete umrlo. Jer mišljahu: "Dok je dijete bilo živo, govorili smo mu, a on nas nije htio slušati. A kako ćemo mu kazati da je dijete umrlo? Učinit će zlo!" ¹⁹A David opazi da njegovi dvorani šapću među sobom i on shvati da je dijete umrlo. I upita David svoje dvorane: "Je li dijete umrlo?" A oni odgovoriše: "Umrlo je." ²⁰Tada David usta sa zemlje, okupa se, pomaza se i preobue se u druge haljine. Zatim uđe u Dom Jahvin i pokloni se. Vrativši se potom svojoj kući,

zatraži da mu dadu jela; i jeo je. ²¹A njegovi dvorani upitaše ga: "Što to radiš? Dok je dijete bilo živo, postio si i plakao; a sada, kad je dijete umrlo, ustaješ i jedeš!" ²²A on odgovori: "Dok je dijete bilo živo, postio sam i plakao jer sam mislio: 'Tko zna? Jahve æe se možda smilovati na me i dijete æe ostati živo!' ²³A sada, kad je umrlo, èemu da postim? Mogu li ga vratiti? Ja æu otiæi k njemu, ali se ono neæe vratiti k meni!" ²⁴Potom David utješi svoju ženu Bat-Šebu. Doðe k njoj i leže s njom. Ona zatrudnje i rodi sina komu nadjenu ime Salomon. Jahve ga zamilova ²⁵i objavi to po proroku Natanu. Ovaj ga nazva imenom Jedidja, po rijeçi Jahvinoj. ²⁶Joab navali na Rabu sinova Amonovih i osvoji kraljevski grad. ²⁷Tada Joab posla glasnika k Davidu s porukom: "Ja sam navalio na Rabu i osvojio grad uz vodu. ²⁸Sada ti saberi ostalu vojsku, opkoli grad i osvoji ga, da ne bih ja osvojio grada i dao mu svoje ime." ²⁹I skupi David svu vojsku, krenu na Rabu, navali na grad i zauze ga. ³⁰Ondje skinu s Malkomove glave krunu, koja bijaše teška jedan zlatni talenat; u njoj je bio dragi kamen, koji posta ures na Davidovoj glavi. I vrlo bogat plijen odnese iz grada. ³¹A narod koji bijaše u njemu izvede i stavi ga da radi kod pila, željeznim pijucima i željeznim sjekirama i upotrijebi ga za rad u ciglanama. I tako je isto èinio svim gradovima sinova Amonovih. Potom se David sa svom vojskom vrati u Jeruzalem.

Chapter 13

¹ A potom se dogodi ovo: Davidov sin Abšalom imao je lijepu sestru po imenu Tamaru i u nju se zaljubio Davidov sin Amnon. ²Amnon se toliko muèio da se gotovo razbolio radi svoje sestre Tamare: jer ona bijaše djevica, pa Amnon nije vidio mogućnosti da joj uèini bilo što. ³Ali imaše Amnon prijatelja po imenu Jonadaba, sina Davidova brata Šimeja; a Jonadab bijaše vrlo domišljat. ⁴I upita on Amnona: "Odakle to, kraljev sine, da si svako jutro mlitav? Ne bi li mi kazao?" A Amnon mu odgovori: "Zaljubljen sam u Tamaru, sestru svoga brata Abšaloma." ⁵A Jonadab mu reèe: "Lezi u postelju i prièini se bolestan, pa kad doðe tvoj otac da te pohodi, ti mu reci: 'Dopusti da doðe moja sestra Tamara da mi dade jesti; ako ona pred mojim oèima zgotovi jelo da to vidim, onda æu iz njezine ruke jesti.'" ⁶Amnon, dakle, leže i prièini se bolestan. Kad je došao kralj da ga pohodi, reèe Amnon kralju: "Dopusti da doðe moja sestra Tamara da pred mojim oèima zgotovi koji kolaè i ja æu se okrijepiti iz njezine ruke." ⁷Tada David poruèi Tamari u palaðu: "Idi u kuæu svoga brata Amnona i priredi mu jelo!" ⁸Tamara ode u kuæu svoga brata Amnona. A on ležaše. Uze ona brašna, umijesi ga, naèini kolaèe pred njegovim oèima te ih ispeèe. ⁹Potom uze tavu i istrese je preda nj, ali Amnon ne htjede jesti nego reèe: "Otpremite sve odavde!" I svi iziðoše od njega. ¹⁰Tada Amnon reèe Tamari: "Donesi mi jelo u spavaonicu da se okrijepim iz tvoje ruke!" I Tamara uze kolaèe koje bijaše zgotovila i donese ih svome bratu Amnonu u spavaonicu. ¹¹A kad mu je pružila da jede, on je uhvati rukom i reèe joj: "Doði, sestro moja, lezi sa mnom!" ¹²A ona mu reèe: "Nemoj, brate moj! Ne sramoti me jer se tako ne radi u Izraelu. Ne èini takve sramote! ¹³Kuda bih ja sa svojom sramotom? A i ti bi bio kao bestidnik u Izraelu! Nego govori s kraljem: on me neæe uskratiti

tebi!" ¹⁴Ali je on ne htjede poslušati, nego je svlada i leže s njom. ¹⁵Nato je odmah zamrzi silnom mržnjom te je mržnja kojom ju je zamrzio bila veæa od ljubavi kojom ju je prije ljubio. I reèe joj Amnon: "Ustani! Odlazi!" ¹⁶A ona mu odvrati: "Ne, brate moj! Ako me sad otjeraš, bit æe to veæe zlo od onoga koje si mi uèinio!" Ali je on ne htjede slušati, ¹⁷nego dozva momka koji ga je služio i zapovjedi mu: "Otjeraj ovu od mene, izbaci je i zakljuèaj vrata za njom!" ¹⁸(A ona je imala na sebi haljinu s dugim rukavima, jer su se nekoæ u takve haljine oblaèile kraljeve kæeri dok su bile djevojke.) Sluga je izvede van i zakljuèa vrata za njom. ¹⁹Tada Tamara uze prašine i posu se njom po glavi, razdrije haljinu s dugim rukavima koju je imala na sebi, stavi ruku na glavu i ode vièuæi glasno dok je išla. ²⁰A njezin je brat Abšalom upita: "Je li možda tvoj brat Amnon bio s tobom? Ali sada, sestro moja, šuti: brat ti je! Ne uzimaj to k srcu!" Tako je Tamara ostala osamljena u kuæi svoga brata Abšaloma. ²¹Kad je kralj David èuo sve što se dogodilo, vrlo se razgnjevi, ali ne htjede žalostiti svoga sina Amnona, koga je ljubio jer mu bijaše prvorođenac. ²²A Abšalom ne reèe Amnonu ni rijeði, ni zle ni dobre, jer je Abšalom zamrzio Amnona što mu osramoti sestru Tamaru. ²³A poslije dvije godine imao je Abšalom striženje ovaca u Baal Hasoru kod Efrajima; i Abšalom pozva svu kraljevu obitelj. ²⁴Abšalom dođe kralju i reèe mu: "Evo, tvoj sluga ima striženje ovaca, pa neka se kralj i njegovi dvorani udostojèe doæi svome sluzi." ²⁵Ali kralj odgovori Abšalomu: "Ne, sine, neæemo doæi svi, da ti ne budemo na teret." Abšalom ustraja, ali kralj ne htjede iæi, nego ga blagoslovi i otpusti. ²⁶Ali Abšalom nastavi: "Ako ti neæeš, dopusti da bar moj brat Amnon pođe s nama." A kralj ga upita: "Zašto da ide s tobom?" ²⁷Ali je Abšalom i dalje navaljivao te David naposljetku pusti s njim Amnona i sve kraljeve sinove. Abšalom priredi kraljevsku gozbu ²⁸i zapovjedi svojim slugama ovako: "Pazite! Kad se Amnonu razveseli srce od vina i ja vam viknem: 'Ubijte Amnona!' tada ga pogubite! Ne bojte se, jer vam tako zapovijedam! Ohrabrite se i pokažite se junaci!" ²⁹I Abšalomove sluge uèiniše s Amnonom kako im zapovjedi Abšalom. Tada skoèiše svi kraljevi sinovi, pojahaše svaki svoju mazgu i pobjegoše. ³⁰Dok su oni još bili na putu, dođe ovakva vijest Davidu: "Abšalom je pobio sve kraljeve sinove, nije ostao od njih ni jedan jedini." ³¹Kralj ustade, razdrije svoje haljine i baci se na zemlju; i svi njegovi dvorani koji stajahu oko njega razdriješe svoje haljine. ³²Ali Jonadab, sin Davidova brata Šimeja, progovori ovako: "Neka ne govori moj gospodar da su pobili sve mladiaæe, kraljeve sinove, jer je poginuo samo Amnon: na Abšalomovu licu mogla se predviðati nesreæa od onoga dana kad je Amnon osramotio njegovu sestru Tamaru. ³³Zato neka sada moj gospodar i kralj ne misli u srcu da su svi kraljevi sinovi poginuli. Poginuo je samo Amnon, ³⁴a Abšalom je pobjegao." A momak koji bijaše na straži podiže oèi i ugleda mnoštvo naroda gdje silazi cestom od Horonajima. Stražar dođe i javi kralju: "Vidio sam ljude gdje silaze cestom od Horonajima po gorskom obronku." ³⁵Tada Jonadab reèe kralju: "Evo stigoše kraljevi sinovi! Dogodilo se kako je rekao tvoj sluga." ³⁶Tek što je to izrekao, a to kraljevi sinovi uðoše i zaplakaše u sav glas; a i kralj i svi njegovi dvorani plakahu. ³⁷Abšalom pak bijaše pobjegao i otišao k Talmaju, sinu Amihudovu, gešurskom kralju. A David tugovaše za svojim sinom bez prestanka. ³⁸A pošto je Abšalom pobjegao i otišao u Gešur, ostao je ondje tri godine. ³⁹Kralj David prestao se srditi na Abšaloma jer se utješio zbog smrti Amnonove.

Chapter 14

¹ A Joab, sin Sarvijin, opazi da se kraljevo srce okreće k Abšalomu. ²Zato Joab pošalje u Tekou po jednu pametnu ženu i reče joj: "Uèini se kao da si u žalosti za mrtvim, obuci žalobne haljine, nemoj se mazati uljem, nego budi kao žena koja je već dugo vremena u žalosti za mrtvim. ³Otiæi æeš kralju i govorit æeš mu ovako." I Joab je nauèi što æe govoriti. ⁴Žena iz Tekoe ode kralju, pade nièice na zemlju i pokloni se, zatim reèe: "Pomozi, kralju!" ⁵Kralj je upita: "Što ti je?" A ona odgovori: "Ah, ja sam udovica. Muž mi je umro, ⁶a tvoja je službenica imala dva sina. Oni se posvadiše u polju, a nije bilo nikoga da ih razdvoji te je jedan od njih udario svoga brata i ubio ga. ⁷I sad se podiže sav rod na tvoju službenicu i reèe: 'Predaj nam toga što je ubio svoga brata: mi æemo ga pogubiti za život njegova brata koga je ubio, a time æemo zatrti i baštinika.' Tako hoæe da ugase žeravicu koja mi je ostala, da ne ostave mome mužu ni imena ni potomstva na zemlji." ⁸A kralj reèe ženi: "Idi svojoj kuæi, ja æu odrediti što treba za te." ⁹A žena iz Tekoe reèe kralju: "Gospodaru kralju! Neka na me i na moj oèinski dom padne krivica; kralj i njegovo prijestolje nedužni su u tome!" ¹⁰A kralj nastavi: "Onoga koji ti se zaprijetio dovedi k meni! Taj te neæe više dirnuti!" ¹¹A ona reèe: "Neka se kralj udostoji spomenuti ime Jahve, svoga Boga, da krvni osvjetnik neæe umnožiti zator i da neæe pogubiti moga sina!" A on obeæa: "Tako mi živog Jahve, nijedna vlas neæe pasti s glave tvome sinu!" ¹²A žena nastavi: "Dopusti da tvoja službenica kaže jednu rijeè svome gospodaru kralju." A on odvrati: "Govori!" ¹³A žena reèe: "Dakle, zašto je kralj - jer se izrièuæi ovakvu presudu sam priznao krivim - donio protiv naroda Božjega odluku da ne pušta kuæi onoga koga je prognao? ¹⁴Mi smo svi osuđeni na smrt, slièni smo vodi koja se prolje na zemlju i više se ne može skupiti, i Bog ne podiže mrtvacu: neka, dakle, kralj misli na to da prognanik ne ostane izagnan daleko od njega. ¹⁵A razlog zašto sam došla da iznesem pred svoga gospodara kralja ovu stvar bio je taj što su me zaplašili ljudi, pa je mislila tvoja službenica: moram govoriti s kraljem, možda æe kralj uèiniti ono što mu njegova službenica kaže. ¹⁶Jer æe kralj poslušati svoju službenicu i izbaviti je iz ruku èovjeka koji hoæe da me istrijebi zajedno s mojim sinom iz Božje baštine. ¹⁷Zato je tvoja službenica pomislila: neka mi rijeè moga gospodara i kralja bude na umirenje. Jer moj je gospodar i kralj kao Božji anđeo koji sluša dobro i zlo. Jahve, tvoj Bog, neka bude s tobom!" ¹⁸Tada progovori kralj i reèe ženi: "Nemoj mi sada zatajiti ono što æu te pitati!" A žena odgovori: "Neka govori moj gospodar kralj!" ¹⁹Tada kralj upita: "Nisu li Joabovi prsti s tobom u svemu tome?" A žena odgovori: "Tako bio živ, gospodaru kralju, zaista se ne može ni desno ni lijevo od svega što je kazao moj gospodar i kralj! Jest, tvoj mi je sluga Joab zapovjedio, on je nauèio tvoju službenicu sve ove rijeèi. ²⁰Tvoj je sluga Joab to uèinio da bi svemu dao drugo lice, ali je moj gospodar mudar kao Božji anđeo, on zna sve što se zbiva na zemlji." ²¹Tada se kralj okrenu Joabu i reèe mu: "Dobro, uèinit æu to. Idi i dovedi natrag mladiæa Abšaloma!" ²²A Joab pade licem na zemlju, pokloni se i zahvali kralju; zatim reèe Joab: "Danas vidi tvoj sluga da je našao milost u tvojim oèima, gospodaru kralju, kad je kralj ispunio molbu svoga sluge." ²³Potom se diže Joab, ode u Gešur i dovede Abšaloma natrag u Jeruzalem. ²⁴Ali kralj reèe: "Neka ide u svoju kuæu,

a meni neka ne dolazi na oèi!" I Abšalom se povuèe u svoju kuæu i ne dođe kralju na oèi. ²⁵U svemu Izraelu ne bijaše èovjeka tako lijepa kao Abšalom komu bi se mogle izreæi tolike pohvale: od pete do glave nije bilo na njemu mane. ²⁶A kad bi šišao kosu - a šišao ju je na koncu svake godine, jer mu je bila preteška pa ju je morao šišati - mjerio bi svoju kosu: bila bi teška dvije stotine šekela, po kraljevskoj mjeri. ²⁷Abšalomu se rodiše tri sina i jedna kæi po imenu Tamara; bila je to vrlo lijepa žena. ²⁸Abšalom provede dvije godine u Jeruzalemu a da nije došao kralju na oèi. ²⁹Tada Abšalom pozva Joaba k sebi da bi ga poslao kralju, ali Joab ne htjede doæi k njemu; i posla drugi put po njega, ali on opet ne htjede doæi. ³⁰Tada Abšalom zapovjedi slugama: "Znate Joabovo polje koje je pokraj mojega i na kojem raste jeèam: idite i zapalite ga!" I Abšalomove sluge zapališe ono polje. ³¹Tada se diže Joab, dođe k Abšalomu u kuæu i upita ga: "Zašto su tvoje sluge zapalile moje polje?" ³²A Abšalom odgovori Joabu: "Ja sam poslao k tebi i poruèio ti: 'Doði ovamo, želio bih te poslati kralju s ovom porukom: Zašto sam se vratio iz Gešura?' Bolje bi bilo za mene da sam još ondje. Zato sad hoæu da doðem kralju na oèi, pa ako ima na meni kakva krivica, neka me pogubi!" ³³Joab ode kralju i javi mu te rijeèi. Zatim kralj pozva Abšaloma. Dođe on pred kralja, pokloni mu se i pade nièice pred kralja. I kralj poljubi Abšaloma.

Chapter 15

¹ Poslije toga nabavi Abšalom sebi kola i konje i pedeset ljudi koji su trèali pred njim. ²Abšalom je u rano jutro stajao kraj puta koji vodi do gradskih vrata; i tko god je imao kakvu parnicu te išao kralju na sud, Abšalom bi ga dozvao k sebi i pitao: "Iz kojega si grada?" A kad bi ovaj odgovorio: "Tvoj je sluga iz toga i toga Izraelova plemena", ³tada bi mu Abšalom rekao: "Vidiš, tvoja je stvar dobra i pravedna, ali neæeš naæi nikoga koji bi te saslušao kod kralja." ⁴Abšalom bi nastavljao: "Ah, kad bi mene postavili za suca u zemlji! Svaki bi koji ima kakvu parnicu ili sud dolazio k meni i ja bih mu pribavio pravo!" ⁵A kad bi mu se tko približio da mu se pokloni, on bi pružio ruku, privukao ga k sebi i poljubio. ⁶Tako je èinio Abšalom svim Izraelcima koji su dolazili na sud kralju. Time je Abšalom predobivao srca Izraelaca za sebe. ⁷Kad su prošle èetiri godine, Abšalom reèe kralju: "Dopusti da odem u Hebron i da izvršim zavjet kojim sam se zavjetovao Jahvi. ⁸Jer kad bijah u Gešuru u Aramu, tvoj se sluga zavjetovao ovako: 'Ako me Jahve dovede natrag u Jeruzalem, iskazat æu èast Jahvi u Hebronu.'" ⁹A kralj mu odgovori: "Idi u miru!" I on krenu na put i ode u Hebron. ¹⁰Abšalom razasla tajne glasnike po svim Izraelovim plemenima i poruèi im: "Kad èujete zvuk roga, tada recite: Abšalom je postao kralj u Hebronu." ¹¹A ode s Abšalomom dvije stotine ljudi iz Jeruzalema; bijahu to uzvanici koji su bezazleno pošli ne znajuæi što se sprema. ¹²Abšalom posla i po Gilonjanina Ahitofela, Davidova savjetnika, iz njegova grada Gilona, da pribiva prinošenju ųrtava. Urota je bila jaka, a mnoštvo Abšalomovih pristaša sve je više raslo. ¹³Tada stiže Davidu glasnik te mu javi: "Srce Izraelaca priklonilo se Abšalomu." ¹⁴Tada David reèe svim svojim dvoranima koji bijahu s njim u Jeruzalemu: "Ustanite! Bjeųimo! Inaèe neæemo uteæi od Abšaloma.

Pohitite brzo, da on ne bude brži i ne stigne nas, da ne obori na nas zlo i ne pobije grada oštricom maèa!" ¹⁵A kraljevi dvorani odgovoriše kralju: "Što god odluèi naš gospodar kralj, evo tvojih slugu!" ¹⁶I kralj iziđe pješice sa svim svojim dvorom; ipak ostavi kralj deset inoèa da èuvaju palaèu. ¹⁷I kralj ode pješice sa svim narodom i zaustavi se kod posljednje kuæe. ¹⁸Svi njegovi dvorani stajahu uza nj. Tada svi Kereæani, svi Peleæani, Itaj i svi Giæani koji bijahu došli s njim iz Gata, šest stotina ljudi, prođoše pred kraljem. ¹⁹Kralj upita Itaja Giæanina: "Zašto i ti ideš s nama? Vрати se i ostani kod kralja! Ti si stranac, prognan iz svoje zemlje. ²⁰Juèer si došao, a danas da te vodim da se potucaš s nama kad ja idem kamo me sreæa nanese. Vрати se i odvedi svoju braèu natrag sa sobom, a Jahve neka ti iskaže ljubav i vjernost!" ²¹Ali Itaj odgovori kralju ovako: "Živoga mi Jahve i tako mi živ bio moj gospodar kralj: gdje god bude moj gospodar kralj, bilo na smrt ili na život, ondje æe biti i tvoj sluga!" ²²Tada David reèe Itaju: "Hajde, proði!" I Itaj iz Gata prođe sa svim svojim ljudima i sa svom svojom pratnjom. ²³Svi plakahu iza glasa. Kralj je stajao na potoku Kidronu i sav je narod prolazio pred njim prema pustinji. ²⁴Bijaše ondje i Sadok i s njim svi leviti koji su nosili Kovèeg Božji. I oni spustiše Kovèeg Božji kraj Ebjataru dok sav narod nije izišao iz grada. ²⁵Tada kralj reèe Sadoku: "Ondesi Kovèeg Božji natrag u grad. Ako naðem milost u Jahve, on æe me dovesti natrag i dopustiti mi da opet vidim njega i njegovo prebivalište. ²⁶A ako rekne ovako: 'Nisi mi po volji!' - onda evo me, neka èini sa mnom što je dobro u njegovim oèima!" ²⁷Još kralj reèe sveæeniku Sadoku: "Hajde, ti i Ebjatar vratite se u miru u grad, i vaša dva sina s vama, tvoj sin Ahimaas i Ebjatarov sin Jonatan. ²⁸Evo, ja æu se zadržati na ravninama pustinje dok ne dođe od vas glas da me obavijesti." ²⁹Nato Sadok i Ebjatar odnesoše Kovèeg Božji natrag u Jeruzalem i ostadoše ondje. ³⁰David se uspinjao na Maslinsku goru, sve plaèuæi, pokrivene glave i bos, i sav narod koji ga je pratio iðaðe pokrivene glave i plaèuæi. ³¹Tada javiše Davidu da je i Ahitofel meðu urotnicima s Abšalomom. A David zavapi: "Obezumi Ahitofelove savjete, Jahve!" ³²Kad je David došao na vrh gore, ondje gdje se klanja Bogu, dođe mu u susret Hušaj Arèanin, prijatelj Davidov, razdrte haljine i glave posute prahom. ³³David mu reèe: "Ako pođeš sa mnom, bit æeš mi na teret. ³⁴Ali ako se vratiš u grad i kažeš Abšalomu: 'Bit æu tvoj sluga, gospodaru kralju; prije sam služio tvome ocu, a sada æu služiti tebi', moæi æeš tada okretati Ahitofelove savjete u moju korist. ³⁵S tobom æe biti i sveæenici Sadok i Ebjatar. Sve što èuješ iz palaèe, javi sveæenicima Sadoku i Ebjataru. ³⁶S njima su ondje i dva njihova sina, Ahimaas Sadokov i Jonatan Ebjatarov: po njima mi javljajte sve što èujete." ³⁷Tako se Hušaj, prijatelj Davidov, vrati u grad upravo u èasu kad je Abšalom ulazio u Jeruzalem.

Chapter 16

¹ Kad je David prešao malo preko vrha, dođe mu u susret Siba, sluga Meribaalov, sa dva osamarena magarca koja su nosila dvije stotine kruhova, sto grozdova suhog grožða, sto voænjaèa i mijeh vina. ²Kralj upita Sib: "Što æeš s tim?" A Siba odgovori: "Magarci æe poslužiti kraljevoj

obitelji za jahanje, kruh i voæe momcima za jelo, a vino za piæe onima koji se umore u pustinji." ³Kralj dalje upita: "A gdje je sin tvoga gospodara?" A Siba odgovori kralju: "Eno, ostao je u Jeruzalemu jer je mislio: 'Danas æe mi dom Izraelov vratiti kraljevstvo moga oca.'" ⁴Tada kralj reèe Sibi: "Sve što posjeduje Meribaal neka je tvoje." A Siba odgovori: "Bacam se nièice pred tobom. O, da bih i dalje bio dostojan milosti u tvojim oèima, kralju gospodaru!" ⁵Kad je kralj David došao do Bahurima, izaðe odande èovjek od roda Šaulova. Zvao se Šimej, a bio je sin Gerin. Dok je izlazio, neprestano je proklinjao. ⁶Bacao je kamenje na Davida i na sve dvorane kralja Davida, premda je sva vojska sa svim junacima okruživala kralja s desne i lijeve strane. ⁷A Šimej je ovako govorio proklinjuæi: "Odlazi, odlazi, krvnièe, ništarijo!" ⁸Jahve je okrenuo na tebe svu krv Šaulova doma, kojemu si ti oduzeo kraljevstvo. Ujedno je Jahve predao kraljevstvo u ruke tvome sinu Abšalomu. Evo, sad si zapao u nevolju jer si krvnik." ⁹Tada Sarvijin sin Abišaj zapita kralja: "Zar da ovaj uginuli pas proklinje moga gospodara kralja? Dopusti da odem prijeko i da mu skinem glavu!" ¹⁰Ali kralj odgovori: "Što hoæete od mene, Sarvijini sinovi? Ako on proklinje te ako mu je Jahve zapovjedio: 'Proklinji Davida!' - tko ga smije pitati: 'Zašto èiniš tako?'" ¹¹Nato David reèe Abišaju i svim svojim dvoranima: "Eto, moj sin koji je izašao od moga tijela radi mi o glavi, a kamoli neæe sada ovaj Benjaminovac! Pustite ga neka proklinje ako mu je Jahve to zapovjedio. ¹²Možda æe Jahve pogledati na moju nevolju te mi vratiti dobro za njegovu današnju psovku." ¹³Zatim David sa svojim ljudima nastavi put, a Šimej iðaše gorskom stranom usporedno s njim, neprestano psujuæi, bacajuæi kamenje i dižuæi prašinu. ¹⁴Kralj i sav narod koji ga je pratio stigoše umorni i ondje odahnuše. ¹⁵Abšalom je meðutim sa svim narodom izraelskim ušao u Jeruzalem; i Ahitofel bijaše s njim. ¹⁶A kad je Hušaj Arèanin, Davidov prijatelj, došao k Abšalomu, reèe Hušaj Abšalomu: "Živio kralj! Živio kralj!" ¹⁷A Abšalom upita Hušaja: "Je li to tvoja vjernost prema tvome prijatelju? Zašto nisi otišao sa svojim prijateljem?" ¹⁸A Hušaj odgovori Abšalomu: "Ne, nego koga je izabrao Jahve i ovaj narod i svi Izraelci, njegov æu biti i s njim æu ostati. ¹⁹A drugo: kome æu služiti? Zar ne njegovu sinu? Kako sam služio tvojemu ocu, tako æu služiti tebi." ²⁰Potom se Abšalom obrati Ahitofelu: "Savjetuj sada: što da èinimo?" ²¹Ahitofel odgovori Abšalomu: "Uði k inoèama svoga oca, koje je ostavio da èuvaju palaèu: tada æe sav Izrael èuti da si u zavadi sa svojim ocem, pa æe se ohrabriti svi oni koji su pristali uz tebe." ²²Tada razapeše za Abšaloma šator na krovu i Abšalom uđe k inoèama svoga oca na oèi svemu Izraelu. ²³A savjet što bi ga dao Ahitofel u ono vrijeme vrijedio je kao odgovor Božji; toliko je vrijedio svaki Ahitofelov savjet i kod Davida i kod Abšaloma.

Chapter 17

¹ Nato Ahitofel reèe Abšalomu: "Dopusti da izaberem dvanaest tisuæa ljudi pa da se dignem i poðem u potjeru za Davidom još noæas. ²Navalit æu na njega kad bude umoran i bez snage; plašit æu ga i razbježat æe se sav narod koji je s njim. Onda æu ubiti samoga kralja. ³A sav æu narod

dovesti natrag k tebi, kao što se mlada vraća svome mužu: ti radiš o glavi samo jednome čovjeku, a sav će narod onda biti miran." ⁴Svidje se to Abšalomu i svim starješinama Izraelovim. ⁵Ali Abšalom reče: "Pozovimo još Hušaja Arèanina da čujemo što će nam on kazati!" ⁶Kad je Hušaj došao k Abšalomu, reče mu Abšalom: "Ahitofel je svjetovao ovako. Hoćemo li učiniti kako je on predložio? Ako ne, govori ti!" ⁷A Hušaj odgovori Abšalomu: "Ovaj put savjet Ahitofelov nije dobar." ⁸I nastavi Hušaj: "Ti znaš da su tvoj otac i njegovi ljudi junaci i da su ljuti kao medvjedica kojoj su oteli njezine medvjediće. Tvoj je otac ratnik, neće on dopustiti da narod počiva preko noći. ⁹On se sada krije u kakvoj jami ili na kakvu drugom mjestu. Pa ako odmah u početku koji od naših padne, proširit će se glas o porazu u vojsci koja je pristala uz Abšaloma. ¹⁰Tada će i najhrabriji, u koga je srce kao u lava, izgubiti srčanost. Jer sav Izrael zna da je tvoj otac junak i da su hrabri oni koji ga prate. ¹¹Zato ja svjetujem ovo: neka se sav Izrael, od Dana do Beer Šebe, okupi oko tebe, da ga bude kao pijeska na obali morskoj, a ti sam da stupaš u njihovoj sredini. ¹²Tada ćemo navaliti na njega gdje se god bude nalazio, oborit ćemo se na nj kao što rosa pada na zemlju i nećemo ostaviti živa ni njega niti ikogega od njegovih ljudi. ¹³Ako li se povuče u koji grad, sav će izraelski narod donijeti užeta pod onaj grad pa ćemo ga povlačiti do potoka, sve dok više ni kameniće ne bude od njega." ¹⁴Tada Abšalom i svi Izraelci rekoše: "Bolji je savjet Hušaja Arèanina nego savjet Ahitofelov." Jer Jahve bijaše odlučio da se osujeti izvrsna Ahitofelova osnova, kako bi navukao nesreću na Abšaloma. ¹⁵Potom Hušaj javi svećenicima Sadoku i Ebjataru: "Ahitofel je tako i tako savjetovao Abšaloma i starješine izraelske, a ja sam savjetovao tako i tako. ¹⁶Zato sad brzo javite to Davidu i poručite mu: 'Nemoj noćas noćiti na ravnicama pustinje, nego brzo prijeđi na drugu stranu da ne bude uništen kralj i sva vojska koja je s njim.'" ¹⁷Jonatan i Ahimaas zadržavali se kod Rogelskog izvora; jedna je sluškinja dolazila i donosila im vijesti, a oni su odlazili da to jave kralju Davidu, jer se nisu smjeli odati ulazeći u grad. ¹⁸Ali ih opazi neki momak te javi Abšalomu. Nato obojica žurno odoše i dođoše u kuću nekoga čovjeka u Bahurimu. U njegovu dvorištu bijaše studenac i oni se spustiše u nj. ¹⁹A žena uze i razastrije pokrivač preko otvora studencu i posu po njem stućenoga zrnja, tako da se ništa nije moglo opaziti. ²⁰Abšalomove slugе dođoše k toj ženi u kuću i upitaše: "Gdje su Ahimaas i Jonatan?" A žena im odgovori: "Otišli su dalje prema vodi." Potom su ih još tražili, ali ih ne nađoše pa se vratiše u Jeruzalem. ²¹A kad su oni otišli, ona dvojica iziđoše iz studenca i odoše da donesu vijesti kralju Davidu. I rekoše mu: "Ustajte i prijeđite brže preko vode, jer je tako i tako savjetovao protiv vas Ahitofel." ²²Tada se David i sav narod što bijaše s njim diže i prijeđe preko Jordana; u zoru nije više bilo nijednoga koji nije prešao preko Jordana. ²³Kad je Ahitofel vidio da se nije izvršio njegov savjet, osamari svoga magarca, krenu na put i ode svojoj kući u svoj grad. Ondje se pobrinu za svoju kuću, zatim se objesi i umrije. Pokopaše ga u grobu njegova oca.

²⁴David je već bio došao u Mahanajim kad je Abšalom prešao preko Jordana sa svim Izraelcima koji bijahu s njim. ²⁵Abšalom bijaše postavio Amasu za zapovjednika nad vojskom namjesto Joaba. A Amasa je bio sin nekoga čovjeka po imenu Jitre, Jišmaelovca, koji je ušao k Abigajili, kćeri Jišajevoj i sestri Sarvije, Joabove majke. ²⁶Izrael i Abšalom udariše tabor u zemlji gileadskoj.

²⁷Kad je David došao u Mahanajim, tada Šobi, sin Nahašev iz Rabe Amonske, pa Makir, sin Amielov iz Lo Debara, i Barzilaj, Gileađanin iz Rogelima, ²⁸donesoše postelja, pokrivaèa, èaša i zemljanog suđa, uz to pšenice, jeèma, brašna, pržena žita, boba, leæe, ²⁹meda, kiseloga mlijeka i sira kravljeg i ovèjeg i ponudiše Davida i narod što bijaše s njim da jedu. Jer mišljahu: "Ljudi su u pustinji trpjeli glad, umor i žeđu."

Chapter 18

¹Potom David pobroji narod što bijaše s njim i postavi nad njima tisuæenike i stotnike. ²Zatim podijeli vojsku na tri skupine: jednu treæinu predade Joabu, drugu treæinu Abišaju, sinu Sarvijinu, bratu Joabovu, a treæu treæinu Itaju iz Gata. Tada David reèe narodu: "I ja æu s vama u rat." ³Ali se narod usprotivi: "Ne smiješ ti iæi. Jer ako mi i pobjegnemo, neæe nitko na to obraæati pažnju, ili ako nas i pola izgine, neæe se na to obraæati pažnja; ali ti sam vrijediš kao nas deset tisuæa. Osim toga, bolje je da budeš pripravan da nam iz grada pomogneš." ⁴A kralj im odgovori: "Uèinit æu sve što vam se èini dobro." I kralj stade kod vrata dok je vojska izlazila po stotinama i tisuæama. ⁵A Joabu, Abišaju i Itaju dade zapovijed: "Èuvajte mi mladiæa Abšaloma!" I sav je narod èuo da je kralj tako zapovjedio svim vojvodama za Abšaloma. ⁶Tako vojska iziđe za boj spremna pred Izraela i bitka se zametnu u Efrajimovoj šumi. ⁷Izraelsku vojsku potukoše Davidovi ljudi; i velik poraz bijaše u onaj dan: dvadeset tisuæa mrtvih. ⁸Boj se proširio po svemu onom kraju i više je ljudi onoga dana progutala šuma nego maè. ⁹Abšalom sluèajno zapade u ruke Davidovim ljudima. Abšalom je jahao na mazgi, a mazga naiđe pod grane velika hrasta, tako te je Abšalomu glava zapela o grane i on osta viseæi između neba i zemlje, dok je mazga ispod njega otišla dalje. ¹⁰Vidje to neki èovjek i javi Joabu govoreæi: "Upravo sam vidio Abšaloma gdje visi o jednom hrastu." ¹¹A Joab odvrati èovjeku koji mu je to javio: "Kad si ga vidio, zašto ga na mjestu nisi sastavio sa zemljom? Moja bi onda bila dužnost da ti dam deset srebrnih šekela i jedan pojas!" ¹²Ali èovjek odgovori Joabu: "I kad bi mi na dlan izbrojio tisuæu srebrnih šekela, ne bih digao ruku na kraljeva sina! Èuli smo na svoje uši kako je kralj zapovjedio tebi, Abišaju i Itaju govoreæi: 'Èuvajte mi mladiæa Abšaloma!'" ¹³Da sam podmuklo napao na njega izlažuæi opasnosti svoj život - jer kralju ništa ne ostaje skriveno - onda bi se ti držao po strani." ¹⁴A Joab odvrati: "Neæu ja ovdje dangubiti s tobom!" I uze tri sulice u ruke i zabode ih u srce Abšalomu, koji je bio još živ viseæi o hrastu. ¹⁵Nato priđe deset momaka, štitonoša Joabovih, i dotukoše Abšaloma i usmrtiše. ¹⁶Tada Joab zapovjedi da zatrube u rog, i vojska prestade progoniti Izraela jer je Joab zaustavio vojsku. ¹⁷Potom uzeše Abšaloma, baciše ga u duboku jamu usred šume i navaljaše na nj veliku gomilu kamenja. Izraelci pak pobjegoše svaki svome šatoru. ¹⁸Abšalom bijaše još za života postavio sebi spomenik u Kraljevoj dolini jer mišljaše: "Nemam sina koji bi saèuvao spomen mome imenu." I nazvao je taj spomenik po svome imenu te se još i danas zove "Abšalomov spomenik". ¹⁹Ahimaas, Sadokov sin, reèe Joabu: "Idem javiti kralju veselu vijest da mu je Jahve pribavio pravdu izbavivši ga iz

ruku njegovih neprijatelja." ²⁰Ali mu Joab reèe: "Ne možeš danas biti glasnik vesele vijesti, nego æeš to biti koji drugi dan; danas ne možeš javiti dobru vijest jer je poginuo kraljev sin." ²¹Zatim Joab zapovjedi Etiopljaninu: "Idi javi kralju što si vidio!" Etiopljanin se pokloni Joabu i otrèa. ²²A Sadokov sim Ahimaas opet zamoli Joaba: "Dogodilo se što mu drago, dopusti da otrèim i ja za Etiopljaninom." A Joab upita: "Zašto bi trèao, sine moj, kad ti ta vesela vijest neæe pribaviti nagrade?" ²³A on ponovi: "Dogodilo se što mu drago, trèat æu!" A Joab mu odvrati: "Trèi!" I Ahimaas otrèa putem kroz ravnicu i preteèe Etiopljanina. ²⁴David je upravo sjedio meðu dvojim gradskim vratima, a stražar se bio uspeo na krov iznad vrata. Podigavši oèi, stražar ugleda èovjeka kako trèi sam. ²⁵Stražar povika i javi kralju, a kralj mu reèe: "Ako je sam, nosi dobar glas na ustima." Èovjek je dolazio sve bliže. ²⁶Uto stražar ugleda drugoga èovjeka gdje trèi. I povika stražar koji je bio nad vratima: "Evo još jednoga èovjeka koji trèi sam!" A kralj odvrati: "I taj nosi dobar glas." ²⁷Stražar nastavi: "Prepoznajem trk prvoga èovjeka: trèi kao Sadokov sin Ahimaas." A kralj odvrati: "To je dobar èovjek, dolazi s dobrim glasom." ²⁸Ahimaas se približi kralju i pozdravi ga: "Zdravo!" Baci se licem na zemlju pred kraljem i nastavi: "Blagoslovljen Jahve, tvoj Bog, koji je napustio ljude što su digli ruku na moga gospodara i kralja!" ²⁹A kralj upita: "Je li spašen mladiæ Abšalom?" A Ahimaas odgovori: "Vidio sam veliku vrevu kad je kraljev sluga Joab slao tvoga slugu, ali ne znam što je bilo." ³⁰Kralj mu reèe: "Odstupi i stani tamo!" On odstupi i stade. ³¹Uto stiže Etiopljanin i progovori: "Neka moj gospodar kralj primi veselu vijest. Jahve ti je danas pribavio pravdu izbavivši te iz ruku svih onih koji su ustali na tebe." ³²A kralj upita Etiopljanina: "Je li spašen mladiæ Abšalom?" A Etiopljanin odgovori: "Neka neprijatelji moga gospodara i kralja i svi koji se dižu na tebe u zloj namjeri - proðu kao taj mladiæ!"

Chapter 19

¹ Kralj zadrhta, pope se u gornju odaju nad vratima i zaplaka; jecajuæi govoraše ovako: "Sine Abšalome, sine moj! Sine moj Abšalome! Oh, da sam ja umro mjesto tebe! Abšalome, sine moj, sine moj!" ²I javiše Joabu: "Eno kralj plaèe i tuguje za Abšalomom." ³Tako se pobjeda u onaj dan pretvorila u žalost za svu vojsku, jer je vojska èula u onaj dan da kralj tuguje za svojim sinom. ⁴I toga se dana vojskom kradom vrati u grad, kao što se kradom šulja vojska koja se osramotila bježeæi iz boja. ⁵A kralj je pokrio svoje lice i vapio iza glasa: "Sine moj Abšalome! Abšalome, sine moj! Sine moj!" ⁶Tada Joab dođe kralju u kuæu i reèe mu: "Postiđuješ danas lice svih svojih slugu koji su danas spasili život tebi, život tvojim sinovima i tvojim kæerima, život tvojim ženama i život inoèama tvojim, ⁷jer iskazuješ ljubav onima koji te mrze, a mržnju onima koji te ljube. Danas si pokazao da ti ništa nije ni do vojvoda ni do vojnika, jer vidim sada da bi ti sasvim pravo bilo kad bi Abšalom bio živ, a mi svi da smo danas poginuli. ⁸Zato sada ustani, iziði i prijazno progovori svojim vojnicima; jer, kunem ti se Jahvom, ako ne iziđeš, nijedan èovjek neæe ostati noæas s tobom, i to æe ti biti veæa nesreæa od svih koje su te snašle od tvoje mladosti pa do sada." ⁹Kralj ustade

i sjede na vrata. Javiše to svemu narodu govoreæi: "Eno kralj sjedi na vratima." I sav narod dođe pred kralja. A Izraelci bijahu pobjegli svaki u svoj šator. ¹⁰I sav se narod po svim Izraelovim plemenima prepirao govoreæi: "Kralj nas je izbavio iz ruku naših neprijatelja, on nas je izbavio iz ruku filistejskih, a sada je morao pobjeæi iz zemlje ispred Abšaloma. ¹¹A Abšalom koga smo pomazali za kralja poginuo je u boju. Zašto se, dakle, kolebate dovesti kralja natrag?" ¹²Te rijeçi svega Izraela dopru do kralja u njegovu kuæu. Zato kralj David poruèi sveæenicima Sadoku i Ebjataru: "Recite starješinama judejskim ovako: 'Zašto da vi budete posljednji koji æe kralja dovesti u njegovu kuæu?' ¹³Vi ste moja braæa, vi ste od moga mesa i od mojih kosti. Zašto biste, dakle, bili posljednji koji æe dovesti kralja natrag?' ¹⁴Recite i Amasi: 'Nisi li ti od mojih kosti i od moga mesa? Neka mi Bog uèini zlo i neka mi doda drugo ako mi ne budeš zauvijek vojvoda nad mojom vojskom namjesto Joaba!'" ¹⁵Tada se složiše svi ljudi Judina roda kao jedan èovjek i poruèiše kralju: "Vrati se sa svim svojim ljudima!" ¹⁶I tako se kralj vrati i dođe do Jordana, a Judejci bijahu stigli do Gilgala dolazeæi u susret kralju da prate kralja na prijelazu preko Jordana. ¹⁷Tada je pohitio i Šimej, sin Gerin, Benjaminovac iz Bahurima, i sišao s Judejcima u susret kralju Davidu. ¹⁸Imao je sa sobom tisuæu ljudi od Benjaminova plemena. I Siba, sluga Šaulova doma, sa petnaest svojih sinova i dvadeset svojih slugu, dođe do Jordana pred kralja. ¹⁹Dovezli su splav da prevezu kraljevu èeljad i da uèine sve što bi mu bilo drago. A Gerin sin Šimej baci se pred noge kralju kad je kralj htio prijeæi preko Jordana; ²⁰i reèe kralju: "Neka mi moj gospodar ne upiše u grijeh! Ne opominji se zla što ti ga je uèinio tvoj sluga u onaj dan kad je moj gospodar i kralj izlazio iz Jeruzalema. Neka to kralj ne uzima k srcu! ²¹Tvoj sluga uviða da je sagriješio; zato sam, evo, došao danas prvi iz svega Josipova doma da siðem u susret svome gospodaru i kralju." ²²Ali Sarvijin sin Abišaj progovori i reèe: "Zar Šimej ne zasluðuje smrt što je proklinjao pomazanika Jahvina?" ²³A David odgovori: "Što ja imam s vama, Sarvijini sinovi, te me danas uvodite u napast? Zar bi danas mogao tko biti pogubljen u Izraelu? TÓa sada znam da sam danas opet kralj nad Izraelom." ²⁴Tada kralj reèe Šimeju: "Neæeš poginuti!" I kralj mu se zakle. ²⁵I Šaulov sin Meribaal sišao je u susret kralju. On nije njegovao ni svojih nogu ni svojih ruku, nije ureðivao svoje brade, nije prao svojih haljina od onoga dana kad je otišao kralj pa sve do dana kad se opet vratio u miru. ²⁶Kad je iz Jeruzalema došao u susret kralju, upita ga kralj: "Zašto nisi pošao sa mnom, Meribaale?" ²⁷A on odgovori: "Kralju gospodaru! Moj me sluga prevario. Tvoj mu je sluga rekao: 'Osamari mi magaricu da je uzjašem i poðem s kraljem!' Jer tvoj je sluga hrom. ²⁸On je oklevetao tvoga slugu pred mojim gospodarom i kraljem. Ali moj je gospodar i kralj kao Božji anđeo: zato èini što je dobro u tvojim oèima. ²⁹Jer sav moj oèinski dom nije bio drugo zaslužio nego smrt od moga gospodara kralja, a ti si ipak primio svoga slugu meðu one koji jedu za tvojim stolom. Pa kako još imam pravo tužiti se kralju?" ³⁰A kralj mu odgovori: "Èemu da još duljiš svoj govor? Odreðujem: ti i Siba podijelite njive!" ³¹Meribaal reèe kralju: "Neka uzme i sve, kad se moj gospodar kralj sretno vratio u svoj dom!" ³²I Barzilaj Gileaðanin dođe iz Rogelima i nastavi s kraljem da ga isprati preko Jordana. ³³Barzilaj bijaše vrlo star, bilo mu je osamdeset godina. Pribavljao je kralju opskrbu dok je boravio u Mahanajimu jer bijaše vrlo imuæan èovjek. ³⁴Kralj reèe Barzilaju: "Poði sa mnom, ja æu te u

tvojim starim danima uzdržavati kod sebe u Jeruzalemu." ³⁵A Barzilaj odgovori kralju: "A koliko mi još godina života ostaje da idem s kraljem u Jeruzalem?" ³⁶Sada mi je osamdeset godina; mogu li još razlikovati što je dobro a što zlo? Može li tvom sluzi još goditi što jede i pije? Mogu li još slušati glas pjevača i pjevačica? Zašto bi tvoj sluga bio još na teret mome gospodaru kralju?" ³⁷Tvoj sluga još samo prijeđe preko Jordana s kraljem, ali zašto bi mi kralj dao takvu nagradu?" ³⁸Dopusti svome sluzi da se vrati, da umrem u svom gradu kod groba svoga oca i svoje majke. Ali evo tvoga sluga Kimhama, neka ide dalje s mojim gospodarom kraljem, pa njemu učini što je dobro u tvjim očima!" ³⁹Kralj odgovori: "Neka onda Kimham ide sa mnom dalje, a ja ću mu učiniti što bude tebi drago i što god me zamoliš sve ću mu učiniti za tebe." ⁴⁰Kad je sav narod prešao preko Jordana, prijeđe i kralj, poljubi Barzilaja i blagoslovi ga, potom se ovaj vrati u svoje mjesto. ⁴¹Kralj nastavi put u Gilgal, a Kimham iđase s njim. Kralja je pratio sav narod Judin i polovina naroda Izraelova. ⁴²Uto svi Izraelci dođu pred kralja i upitaju ga: "Zašto te naša braća Judejci ukradoše i zašto prevedoše preko Jordana našega kralja i njegov dom i sve Davidove ljude s njim?" ⁴³A Juda odgovori Izraelu: "Kralj je meni rod. Zašto si se ražestio zbog toga? Jesam li jeo na kraljev račun? Ili sam si što prigrabio?" ⁴⁴Tada Izrael odgovori Judi ovako: "Ja imam deset udjela na kralja i prema tebi ja sam prvorođenac. Zašto si me, dakle, prezreo? Nije li moja riječ bila prva kad je trebalo natrag dovesti mog kralja?" Ali govor Judin bijaše tvrdi od govora Izraelova.

Chapter 20

¹ Ondje se slučajno našao opak čovjek po imenu Šeba, Bikrijevi sin, Benjaminovac. On zadrubi u rog i viknu: "Mi nemamo udjela na Davidu ni baštine na Jišajevu sinu! Svaki svome šatoru, Izraele!" ²Tako svi Izraelci ostaviše Davida i pođoše za Bikrijevim sinom Šebom; a Judejci prionuše uza svoga kralja i otpratiše ga od Jordana do Jeruzalema. ³Kad se David vratio u svoju palaču u Jeruzalem, uze deset inoča koje je bio ostavio da čuvaju palaču i stavi ih da budu čuvane. Brinuo im se za uzdržavanje, ali nije više išao k njima. Tako su one živjele zatvorene do svoje smrti, kao udovice živoga muža. ⁴Potom kralj zapovjedi Amasi: "Sazovi mi Judejce do tri dana, a i ti da budeš ovdje!" ⁵Amasa ode da sazove Judejce, ali se zadržao preko vremena koje mu bijaše odredio kralj. ⁶Tada David reče Abišaju: "Sad će nam Bikrijevi sin Šeba biti opasniji nego Abšalom. Zato uzmi ljude svoga gospodara i pođi za njim u potjeru da se ne domogne tvrdih gradova i ne izmakne nam iz oči!" ⁷Za Abišajem krenu na put Joab, Kereani, Peleani i svi junaci; oni iziđu iz Jeruzalema u potjeru za Bikrijevim sinom Šebom. ⁸Kad su bili kod velikoga kamena što je kod Gibeona, dođe Amasa prema njima. Joab imao je na sebi ratnu haljinu, a preko nje imao je pripasan mač uz bedro, u koricama; ali mu se mač iskliznu i pade. ⁹Joab pozdravi Amasu: "Jesi li mi dobro, brate?" I desnom rukom uhvati za bradu Amasu da ga poljubi. ¹⁰Amasa se nije obazirao na mač koji bijaše Joabu u ruci, i on ga udari njim u truh i prosu mu utrobu na zemlju. Nije morao ponoviti udarac i Amasa umrije. Joab sa svojim bratom Abišajem nastavi potjeru za Bikrijevim sinom Šebom. ¹¹Jedan od

Joabovih momaka osta na straži kod Amase i tu je vikao: "Kome je mio Joab i tko je za Davida neka slijedi Joaba!" ¹²A Amasa ležao u krvi nasred puta. Videæi onaj èovjek gdje se ustavlja sav narod, odvuèe Amasu s puta u polje i baci preko njega kabanicu jer je vidio gdje se zaustavlja svatko tko naiðe blizu njega. ¹³Kad je Amasa bio uklonjen s puta, svi ljudi poðoše za Joabom da gone Bikrijeva sina Šebu. ¹⁴Šeba je prošao kroza sva izraelska plemena sve do Abel Bet Maake i svi Bikrani s njim. Skupiše se oni i poðoše za njim. ¹⁵Joab doðe i opsjede ga u Abel Bet Maaki. Dade nasuti nasip oko grada. Sva vojska koja bijaše s Joabom navali potkopavati zid da ga obori. ¹⁶Tada se jedna mudra žena uspe na zid i povika iz grada: "Èujte! Èujte! Recite Joabu: 'Priði ovamo, da govorim s tobom!'" ¹⁷Kad je prišao, upita žena: "Jesi li ti Joab?" On odgovori: "Jesam." A ona æe: "Poslušaj rijeè sluškinje svoje!" On odgovori: "Slušam." ¹⁸Žena nastavi: "Nekoæ se govorilo ovako: 'Treba pitati u Abelu i u Danu' ¹⁹je li svršeno s onim što su utvrdili vjernici u Izraelu.' Ti bi htio uništiti jedan grad, i to jedan od matiènih gradova u Izraelu. Zašto zatireš baštinu Jahvinu?" ²⁰Joab odgovori ovako: "Daleko, daleko bilo to od mene! Ne želim ni zatirati ni razarati. ²¹Ne radi se o tome, nego je jedan èovjek iz Efrajimove gore, po imenu Šeba, Bikrijevi sin, podigao ruku na kralja, na Davida. Predajte samo njega, pa æu otiæi od grada!" Žena odgovori Joabu: "Dobro. Odmah æe ti njegovu glavu baciti preko zida!" ²²Žena se vrati u grad i progovori svemu narodu kako joj je govorila njezina mudrost. I odsjekoše glavu Bikrijevu sinu Šebi i baciše je Joabu. A on zapovjedi da zatrupe u rog te se razidoše od grada, svaki u svoj kraj. A Joab se vrati kralju u Jeruzalem. ²³Joab je bio zapovjednik nad svom vojskom. Jojadin sin Benaja bio je zapovjednik nad Kereæanima i Peleæanima. ²⁴Adoram je bio nadglednik nad radovima. Ahiludov sin Jošafat bio je peèatnik. ²⁵Seraja je bio državni pisar. Sadok i Ebjatar bijahu sveæenici. ²⁶Uz to je Jairanin Ira bio zamjenik Davidov.

Chapter 21

¹ U dane Davidove vladaše jednom glad tri godine uzastopce. David se obrati Jahvi, a Jahve mu odgovori: "Na Šaulu i njegovu domu leži krvna krivnja jer je pogubio Gibeonce." ²Tada kralj sazva Gibeonce da ih pita. Ti Gibeonci nisu pripadali Izraelcima, nego su bili ostatak Amorejaca, kojima se Izraelci bijahu zakleli zakletvom, ali je Šaul tražio da ih uništi u svojoj revnosti za Izraelce i Judejce. ³David, dakle, upita Gibeonce: "Što da vam uèinim i èime da vam dadem zadovoljštinu da biste blagosloville baštinu Jahvinu?" ⁴Gibeonci odgovoriše: "Ne tražimo mi ni srebra ni zlata od Šaula i njegova doma, niti nam je stalo da se pogubi koji èovjek u Izraelu." David æe im nato: "Što reknete uèinit æu za vas." ⁵A oni odgovoriše kralju: "Èovjek koji nas je zatirao i koji je smišljao da nas uništi, da nas ne bude nigdje u svemu izraelskom podruèju, ⁶od njegovih potomaka neka nam se preda sedam ljudi da ih objesimo pred Jahvom u Gibeonu na gori Jahvinoj." Kralj odvrati: "Dat æu vam ih." ⁷Kralj poštedje Meribaala, sina Šaulova sina Jonatana, zbog zakletve pred Jahvom koja ih je vezala, Davida i Jonatana, sina Šaulova. ⁸Tako kralj uze oba sina Risper, Ajine kæeri,

koje je rodila Šaulu, Armonija i Meribaala, i svih pet sinova Merabe, Šaulove kæeri, koje je rodila Adrielu, sinu Barzilajevu, iz Mehole. ⁹Njih dade u ruke Gibeoncima, a oni ih objesiše na gori pred Jahvom. Tako sva sedmorica poginuše zajedno, pogubljeni prvih dana žetve, na početu jeëmene žetve. ¹⁰Rispa, Ajina kæi, uze kostrijet i prostrije je za sebe na stijeni od početka jeëmene žetve sve dok nije kiša s neba pala na mrtva tijela, i tako nije dala nebeskim pticama da se spuštaju na njih danju ni poljskim zvijerima noæu. ¹¹Kad su Davidu javili što je uèinila Ajina kæi Rispa, Šaulova inoèa, ¹²ode David i uze Šaulove kosti i kosti njegova sina Jonatana od stanovnika Jabeša Gileadskog, koji ih bijahu potajno odnijeli s trga u Bet Šanu, gdje su ih objesili Filistejci u onaj dan kad su Filistejci porazili Šaula na Gilboi. ¹³David prenese odande Šaulove kosti i kosti njegova sina Jonatana pa ih združi s kostima pogubljenih. ¹⁴I ukopaše Šaulove kosti i kosti njegova sina Jonatana s kostima pogubljenih u zemlji Benjaminovoj, u Seli, u grobu Šaulova oca Kiša. Pošto izvršiše sve što je kralj zapovjedio, Bog se smilova zemlji. ¹⁵Jednom opet nasta rat između Filistejaca i Izraelaca. David ode u boj sa svojim ljudima te su se borili s Filistejcima tako da se David umorio. ¹⁶Išibenob, jedan od Rafinih potomaka, èije je koplje bilo teško tri stotine mjedenih šekela i koji o pripasu imaše nov maè, hvastao se tada da æe ubiti Davida. ¹⁷Ali Davidu priskoèi u pomoæ Sarvijin sin Abišaj; udari on Filistejca te ga ubi. Tada se Davidovi ljudi zakleše rekavši Davidu: "Neæeš više iæi s nama u boj, da ne ugasiš svjetiljke Izraelove!" ¹⁸Poslije toga opet izbi rat s Filistejcima u Gobu; tada je Hušanin Sibkaj pogubio Sipaja, jednoga od Rafinih potomaka. ¹⁹Uz to nasta rat s Filistejcima u Gobu; tada je Jairov sin Elhanan iz Betlehema pogubio Golijata Gitejca, koji je imao kopljaèu kao tkalaèko vratilo. ²⁰Potom opet izbi rat u Gatu, gdje je bio neki èovjek visoka rasta: imaše taj na svakoj ruci i nozi po šest prstiju, dakle dvadeset i èetiri; i on bijaše potomak Rafin. ²¹Kad je poèeo ružiti Izraela, ubi ga Jonatan, sin Davidova brata Šimeja. ²²Ta èetvorica bijahu potomci istoga Rafe iz Gata, a poginuše od ruke Davidove i od ruku njegovih slugu.

Chapter 22

¹ David upravi Jahvi rijeèi ove pjesme u dan kad ga je Jahve izbavio iz ruku svih njegovih neprijatelja i iz ruke Šaulove. ²Pjevao je: "Jahve, hridino moja, utvrdo moja, spase moj; ³Bože moj, peæino moja kojoj se utjeèem, štite moj, spasenje moje, tvrðavo moja! Ti me izbavljaš od nasilja. ⁴Zazvat æu Jahvu hvale predostojna i od dušmana bit æu izbavljen. ⁵Valovi smrti okružiše mene, prestraviše me bujice pogubne, ⁶Užad Podzemlja sputiše me, smrtonosne zamke padoše na me: ⁷u nevolji zazvah Jahvu i Bogu svome zavapih. Iz svog Doma zov mi zaèu, i vapaj moj mu do ušiju doprije. ⁸I zemlja se potrese i uzdrhta, uzdrmaše se temelji nebesa, pokrenuše se, jer On gnjevom planu. ⁹Iz nosnica mu dim se diže, iz usta mu oganj liznu, ugljevlje živo od njega plamsa. ¹⁰On nagnu nebesa i siðe, pod nogama oblaci mu mraèni. ¹¹Na keruba stade i poletje; na krilima vjetra zaplovi. ¹²Ogrnu se mrakom kao koprenom, prekri se tamnim vodama i oblacima tmastim, ¹³od bljeska pred licem njegovim užga se ugljevlje plameno. ¹⁴Jahve s neba zagrmje, Svevišnjega

glas se ori. ¹⁵Odape strijele i dušmane rasu, izbaci munje i na zemlju ih obori. ¹⁶Morska dna se pokazaše, i temelji svijeta postaše goli od strašne prijetnje Jahvine, od olujna daha gnjeva njegovog. ¹⁷On pruži s neba ruku i mene prihvati, iz silnih voda on me izbavi. ¹⁸Od protivnika moćnog mene oslobodi, od dušmana mojih jačih od mene. ¹⁹Navališe na me u dan zlosretni, ali me Jahve zaštiti, ²⁰na polje prostrano izvede me, spasi me jer sam mu mio. ²¹Po pravednosti mojoj Jahve mi uzvрати, po čistoći ruku mojih on me nagradi, ²²jer ćuvah putove Jahvine, od Boga se svoga ne udaljih. ²³Odredbe njegove sve su mi pred očima, zapovijedi njegove nisam odbacio, ²⁴do srži odan njemu sam bio, ćuvam se grijeha svakoga. ²⁵Jahve mi po pravdi mojoj vrati, čistoću ruku mojih vidje. ²⁶S prijateljem ti si prijatelj, pošteni poštenjem uzvraćaš. ²⁷S ćovjekom ćestim ti si ćist, a lukavca izigravaš, ²⁸jer narodu poniženu spasenje donosiš a ponižavaš oči ohole. ²⁹Jahve, ti moju svjetiljku užiješ, Bože, tminu moju obasjavaš: ³⁰s tobom udaram na čete dušmanske, s Bogom svojim preskaćem zidine. ³¹Savršeni su puti Gospodnji, i rijeć je Jahvina ognjem kušana. on je štiti svima, samo on, koji se k njemu utjeću. ³²Jer tko je Bog osim Jahve? Tko li je hridina osim Boga našega? ³³Taj Bog me snagom opasuje, stene mi put besprijekoran. ³⁴Noge mi dade brze ko u košute i postavi me na visine sigurne, ³⁵ruke mi za borbu uvježba i mišice da luk mjedeni napinju. ³⁶Daješ mi štiti svoj koji spasava, tvoja me brižljivost uzvisi. ³⁷Pouzdanje daješ mom koraku, i noge mi više ne posrću. ³⁸Pognah svoje dušmane i dostigoh, i ne vratih se dok ih ne uništih. ³⁹Obaram ih, ne mogu se dići, padaju, pod nogama mi leže. ⁴⁰Ti me opasa snagom za borbu, a protivnike moje meni podloži. ⁴¹Ti dušmane moje u bijeg natjera, i rasprših one koji su me mrzili. ⁴²Vapiju u pomoć, nikog da pomogne, vapiju Jahvi - ne odaziva se. ⁴³Smrvih ih kao prah na vjetru, zgazih ih ko blato na putu. ⁴⁴Ti me šizbavai od bune u mom narodu, postavi me glavarem pogana, puk koji ne poznavah služi mi. ⁴⁵Svaki moj šapat pokorno on sluša. Sinovi tuđinci meni laskaju, ⁴⁶sinovi tuđinski gube srćanost izlaze dršću iz svojih utvrda. ⁴⁷Živio Jahve! Blagoslovljena hridina moja! Neka se uzvisi Bog, spasenje moje! ⁴⁸Bog koji mi daje osvetu i narode meni pokorava. ⁴⁹Od dušmana me mojih izbavljaš i nad protivnike me moje izdižeš, ti mene od ćovjeka silnika spasavaš. ⁵⁰Zato te slavim, Jahve, među pucima i psalam pjevam tvome Imenu: ⁵¹umnožio si pobjede kralju svojemu, pomazaniku svome milost si iskazao, Davidu i potomstvu njegovu navijeke."

Chapter 23

¹ Ovo su posljednje Davidove rijeći: "Rijeć Davida, sina Jišajeva, rijeć ćovjeka koji je bio visoko uzdignut, pomazanika Boga Jakovljeva, pjevaća pjesama Izraelovih: ²Jahvin duh govori po meni, njegova je rijeć na mom jeziku. ³Reć mi Jakovljevi Bog, reć mi Izraelova hrid: Tko vlada ljudima pravedno, i tko vlada u strahu Božjemu, ⁴taj je kao jutarnja svjetlost kad ograde sunce, jutro bez oblaka, na kojem se svjetluca zemaljska trava poslije kiše. ⁵Da, moja kuća stoji ćvrsto pred Bogom: on je ućinio vjećan Savez sa mnom, u svemu dobro uređen i utvrđen. Da, on

æe dati da napreduje sve moje spasenje i svaka moja želja. ⁶Belijalovi ljudi svi su kao trnje u pustinji, jer ih nitko ne hvata rukom. ⁷Nitko ih se ne dotiče, osim gvoždem i kopljaèom, i potpuno se spaljuju u ognju." ⁸Ovo su imena Davidovih junaka: Išbaal, Hakmonac, prvak među trojicom; on je zavitlao svojim kopljem protiv osam stotina i pobio ih najedanput. ⁹Za njim dolazi Eleazar, sin Dodonov, Ahoašanin, jedan od trojice junaka; on je bio s Davidom kod Pas Damina kad su se ondje skupili Filistejci za boj, a Izraelci se povukli pred njima. ¹⁰Ali se on èvrsto držao i udarao Filistejce dok mu se ruka nije ukoèila i ostala kao prirasla uz maè. Jahve je dao veliku pobjedu u onaj dan, pa se vojska vratila za Eleazarom, ali samo da pokupi plijen. ¹¹Za njim dolazi Šama, sin Elin, Hararac; kad su se Filistejci skupili u Lehiju, bijaše polje puno leæe, a vojska je bila pobjegla ispred Filistejaca. ¹²Tada je on stao usred polja i obranio ga i potukao Filistejce. Tako je Jahve dao veliku pobjedu. ¹³Trojica između tridesetorice jednom su krenula na put i o poèetku žetve došla k Davidu u Adulamsku peæinu kad jedna filistejska èeta bijaše utaborena u Refaimskoj dolini. ¹⁴David je tada bio u svojoj kuli, a filistejska je posada bila tada u Betlehemu. ¹⁵David uzdahnu: "O, kad bi me tko napojio vodom iz betlehenskoga studenca što je kod vrata?" ¹⁶Tada ta tri junaka prodriješè kroz filistejski tabor i, zahvativši vode iz betlehenskog studenca što je kod vrata, donesoše je i dadoše Davidu. Ali je David ne htjede piti, nego je proli kao ljevanicu Jahvi ¹⁷govoreæi: "Ne dao mi Jahve da to uèinim! Zar da pijem krv ovih ljudi? TÓa izlažuæi život pogibli, donijeli su vode!" I nije htio piti. To su, eto, uèinila ta tri junaka. ¹⁸Abišaj, Joabov brat a sin Sarvijin, bio je vojvoda nad tridesetoricom. On je zavitlao kopljem na tri stotine, pobio ih i proslavio se među tridesetoricom. ¹⁹On se odlikovao među tridesetoricom i postao njihov glavar, ali nije dostigao trojice. ²⁰Joadin sin Benaja, junak iz Kabseela, bogat junaèkim djelima, ubio je dva sina Ariela iz Moaba; on je jednoga snježnog dana sišao i ubio lava usred jame. ²¹Ubio je i nekog Egipæanina, èovjeka golema stasa. Egipæanin je imao koplje u ruci, a on izišao preda nj sa štapom: istrjavši Egipæaninu koplje iz ruke, ubi ga njegovim kopljem. ²²To je uèinio Joadin sin Benaja i proslavio se među tridesetoricom junaka. ²³Bio je najznamenitiji među tridesetoricom, ali one prve trojice nije dostigao; David ga postavi za zapovjednika svoje tjelesne straže. ²⁴Asahel, brat Joabov, bio je među tridesetoricom. Zatim: Elhanan, sin Dodonov, iz Betlehema; ²⁵Šama iz Haroda; Elika iz Haroda; ²⁶Heles iz Peleta; Ira, sin Ikešev, iz Tekoe; ²⁷Abiezer iz Anatota; Sibekaj iz Huše; ²⁸Salmon iz Ahoaha; Mahraj iz Netofe; ²⁹Heled, sin Baanin, iz Netofe; Itaj, sin Ribajev, iz Gibeje sinova Benjaminovih; ³⁰Benaja iz Pireatona; Hidaj od Gaaških potoka; ³¹Abibaal iz Bet Haarabe; Azmavet iz Bahurima; ³²Eljahba iz Šaalbona; Jašen, sin Jonatanov; ³³Šama iz Harara; Ahiam, sin Šararov, iz Arara; ³⁴Elifelet, sin Ahasbajev, iz Bet Maake; Eliam, sin Ahitofelov, iz Gilona; ³⁵Hesraj iz Karmela; Paaraj iz Araba; ³⁶Jigeal, sin Natanov, iz Sobe; Bani iz Gada; ³⁷Selek Amonac; Nahraj iz Beerota, štitonoša Sarvijina sina Joaba; ³⁸Ira iz Jatira; Gareb iz Jatira; ³⁹Urija Hetit. Svega trideset i sedam.

Chapter 24

¹ Još je jednom srdžba Jahvina planula na Izraelce te potakla Davida protiv njih govoreći: "Idi, izbroj Izraelce i Judejce!" ² I kralj zapovjedi Joabu i vojvodama koji bijahu s njim: "Obiđite sva Izraelova plemena od Dana do Beer Šebe i popišite narod da znam koliko ima naroda." ³ Joab odgovori kralju: "Neka Jahve, tvoj Bog, dade svome narodu još sto puta ovoliko koliko ga je sada i neka to još vidi svojim očima moj gospodar kralj, ali zašto moj gospodar kralj ima takvu želju?" ⁴ Ali kraljeva riječ bijaše jača od Joabove i od riječi vojvoda njegove vojske. Tako Joab i vojvode odoše ispred kralja da popišu izraelski narod. ⁵ Prijeđoše oni preko Jordana i počeše kod Aroera i kod grada što leži usred doline i krenuše odande prema Gaditima i prema Jazeru. ⁶ Potom dođoše u Gilead i u zemlju Hetita, u Kadeš; zatim stigoše u Dan, a iz Dana skrenuše prema Sidonu. ⁷ Zatim dođoše do tvrđave Tira i u sve gradove Hivijaca i Kanaanaca i završiše svoj put u Negebu Judinu, u Beer Šebi. ⁸ Prošavši svu zemlju, vratiše se poslije devet mjeseci i dvadeset dana u Jeruzalem. ⁹ Joab dade kralju popis naroda: Izraelaca bijaše osam stotina tisuća ratnika višnih mačeva, a Judejaca pet stotina tisuća ljudi. ¹⁰ Poslije toga Davida zapeče savjest što je dao brojiti narod pa reče Jahvi: "Veoma sam sagriješio što sam to učinio! Ali, Jahve, oprosti tu krivicu sluzi svome, jer sam vrlo ludo radio." ¹¹ Kad je David ujutro ustao, već je Jahvina riječ bila došla proroku Gadu, Davidovu vidiocu: ¹² "Idi i kaži Davidu: Ovako govori Jahve: 'Troje stavljam preda te, izaberi jedno od toga da ti učinim!'" ¹³ Gad tako dođe Davidu i javi mu ovo: "Hoćeš li da dođu tri gladne godine na tvoju zemlju, ili da tri mjeseca bježiš pred svojim neprijateljem koji će te goniti, ili da bude tri dana kuga u tvojoj zemlji? Sada promisli i gledaj što da odgovorim onome koji me poslao!" ¹⁴ David odgovori Gadu: "Na velikoj sam mucu! Ali neka padnemo u ruke Jahvine, jer je veliko njegovo milosrđe, a u ljudske ruke neka ne zapadnem!" ¹⁵ David, dakle, izabra kugu. Bilo je upravo vrijeme pšenične žetve. Jahve pusti kugu na Izraela od jutra pa do određenoga vremena; i pomor udari na narod i pomrije sedamdeset tisuća ljudi od Dana do Beer Šebe. ¹⁶ Kad je anđeo pružio svoju ruku na Jeruzalem da ga uništi, sažali se Jahvi zbog toga zla, pa reče anđelu koji je ubijao narod: "Dosta je sada! Povuci svoju ruku!" A Jahvin je anđeo bio upravo kod gumna Araune Jebusejca. ¹⁷ Kad David vidje anđela koji je ubijao narod, zavapi Jahvi: "Evo, ja sam sagriješio, ja sam učinio zlo! A oni, ovce, što su skrivili? Neka tvoja ruka padne na mene i na moju obitelj!" ¹⁸ Istoga dana dođe Gad k Davidu i reče mu: "Idi i podigni Jahvi žrtvenik na gumnu Araune Jebusejca!" ¹⁹ I ode David po Gadovoj riječi, kako mu je zapovjedio Jahve. ²⁰ Kad Arauna pogleda, opazi kralja i njegove dvorane gdje idu prema njemu. Arauna iziđe i pokloni se kralju licem do zemlje. ²¹ Arauna upita: "Zašto je moj gospodar kralj došao svome sluzi?" A David odgovori: "Da kupi od tebe ovo gumno, da sagradi žrtvenik Jahvi, kako bi prestao pomor u narodu." ²² Arauna reče Davidu: "Neka ga uzme moj gospodar kralj i neka žrtvuje ono što je u njegovim očima dobro! Evo goveda za paljenicu, mlatilice, i volujske opreme za drvo!" ²³ Sve to sluga moga gospodara kralja poklanja kralju!" Još reče Arauna kralju: "Jahve, Bog tvoj, neka ti bude milostiv!" ²⁴ Ali kralj odgovori Arauni: "Ne, nego hoću da kupim od tebe i da platim; neću prinostiti Jahvi, svome Bogu, paljenica koje su mi poklonjene." I

tako David kupi ono gumno i goveda za pedeset srebrnih šekela. ²⁵Ondje David sagradi žrtvenik Jahvi i prinese paljenice i prièesnice. Tada se Jahve smilova zemlji i presta pomor u Izraelu.

1 Kings

Chapter 1

¹ Kralj David bijaše ostario i odmakao u godinama; premda su ga pokrivali mnogim pokrivaèima, nije se mogao ugrijati. ²Tada mu rekoše njegove sluge: "Trebalo bi potražiti za gospodara mladu djevojku koja bi dvorila kralja i služila mu: kad bude spavala na njegovu krilu, to æe ugrijati kralja gospodara." ³Potražiše, dakle, lijepu djevojku po svoj zemlji izraelskoj; i nađoše Abišagu Šunamku te je dovedoše kralju. ⁴Djevojka je bila izvanredno lijepa; nje govala je kralja i služila mu, ali je on ne upozna. ⁵Uto se Adonija, sin Hagitin, pooholi i pomisli: "Ja æu biti kralj!" Zato nabavi sebi kola i konjanika i pedeset ljudi koji su išli pred njim. ⁶Njegov ga otac za svoga života nikad nije ukorio niti ga kad upitao: "Zašto tako èiniš?" Bio je, osim toga, stasit i lijep, a mati ga rodila poslije Abšaloma. ⁷On se dogovarao s Joabom, sinom Sarvijinim, i sa sveæenikom Ebjatarom, pa se obojica prikljuèiše Adoniji. ⁸Ali sveæenik Sadok i Jojadin sin Benaja, prorok Natan, Šimej i Rei i junaci Davidovi ne pristadoše uz Adoniju. ⁹Jednom nakla Adonija ovaca, volova i tovljene teladi za žrtvu kod Zoheledskog kamena, blizu izvora Rogela, te pozva svu svoju braæu, sinove kraljeve, i sve Judejce u kraljevoj službi; ¹⁰ali ne pozva proroka Natana, ni Benaje, ni ostalih junaka, a ni svoga brata Salomona. ¹¹Tada reèe Natan Bat-Šebi, majci Salomonovoj: "Zar nisi èula da je Adonija, sin Hagitin, postao kraljem, a da David, naš gospodar, o tome i ne zna?" ¹²Doði da te savjetujem kako bi mogla spasiti život svoj i svoga sina Salomona. ¹³Hajde, otiði kralju Davidu i reci mu: 'Zar se nisi ti, gospodaru moj kralju, zakleo svojoj službenici govoreæi: Tvoj sin Salomon kraljevat æe poslije mene, i on æe sjediti na mome prijestolju! Kako sada Adonija posta kraljem?' ¹⁴I dok ti budeš ondje i razgovorala se s kraljem, doæi æu ja za tobom i potvrditi tvoje rijeèi." ¹⁵Bat-Šeba ode kralju u odaje - a on je bio vrlo star i Abišaga Šunamka služila mu. ¹⁶Pokloni mu se Bat-Šeba i pade nièice pred kraljem, a kralj upita: "Što želiš?" ¹⁷Ona mu odgovori: "Gospodaru, ti si se zakleo službenici svojoj Jahvom, Bogom svojim: 'Tvoj sin Salomon kraljevat æe poslije mene, on æe sjesti na moje prijestolje.'" ¹⁸A sada je, evo, Adonija postao kraljem, a ti, kralju, gospodaru moj, ništa o tome i ne znaš! ¹⁹Naklao je on mnogo volova, tovljene teladi i ovaca za žrtvu i pozvao je sve sinove kraljeve, sveæenika Ebjatara i vojskovoðu Joaba, ali slugu tvoga Salomona nije pozvao. ²⁰U tebe su sada, gospodaru moj i kralju, uprte oèi svega Izraela da mu ti objaviš tko æe te naslijediti na tvome prijestolju, kralju, gospodaru moj. ²¹Inaèe, èim poèine kralj, gospodar moj, kraj svojih otaca, ja i moj sin Salomon bit æemo krivci." ²²Dok je ona još govorila s kraljem, dođe prorok Natan. ²³Javiše kralju: "Ovdje je prorok Natan." On uđe kralju i pade nièice pred njim. ²⁴Natan

reèe: "Gospodaru moj i kralju, jesi li ti odredio: 'Adonija æe kraljevati poslije mene i sjedit æe na mome prijestolju?' ²⁵Jer evo danas je sišao i naklao volova, ugojene teladi i ovaca za žrtvu i pozvao je sve sinove kraljeve, vojskovođe i sveæenika Ebjatara; eno ih gdje jedu i piju s njim i klièu: 'Živio kralj Adonija!' ²⁶Ali mene, tvoga slugu, sveæenika Sadoka, a ni Benaju, sina Jojadina, ni tvoga slugu Salomona nije pozvao. ²⁷Zar se to dogodilo s voljom gospodara moga kralja, a da nisi obavijestio svoga vjernog sluge tko æe biti nasljednik na prijestolju gospodara moga kralja?"

²⁸Tada progovori David i reèe: "Pozovite mi Bat-Šebu!" Ona dođe kralju i stupi preda nj. ²⁹Kralj se tada zakle: "Tako mi Jahve živoga koji me izbavio iz svih nevolja! ³⁰Danas æu ti ispuniti kako sam ti se zakleo Jahvom, Bogom Izraelovim: tvoj æe sin Salomon kraljevati poslije mene, on æe sjediti na mome prijestolju!" ³¹Nato se nakloni Bat-Šeba licem do zemlje, pokloni se pred kraljem i reèe: "Neka vjeèno živi gospodar moj kralj David!" ³²A kralj David reèe: "Pozovite mi sveæenika Sadoka, proroka Natana i Benaju, sina Jojadina." I dođoše oni pred kralja, ³³a on im reèe: "Uzmite sluge svoga gospodara sa sobom, posadite moga sina Salomona na moju mazgu i odvedite ga do Gihona. ³⁴Ondje neka ga sveæenik Sadok i prorok Natan pomažu za kralja nad Izraelom. Zatrubite tada i obznanite: 'Živio kralj Salomon!' ³⁵Zatim se uspnite amo s njim i neka uđe i sjedne na moje prijestolje i neka kraljuje mjesto mene, jer moja je volja: on neka bude glava nad Izraelom i nad Judom." ³⁶Benaja, sin Jojadin, reèe kralju: "Amen - tako neka bude! To je i rijeè Jahve, Gospodara kraljeva! ³⁷Kao što je Jahve bio s mojim gospodarem kraljem, tako neka bude i sa Salomonom! Neka uzvisi prijestolje njegovo još više nego prijestolje kralja Davida, gospodara moga!" ³⁸Sveæenik Sadok, prorok Natan, Jojadin sin Benaja, Kereæani i Peleæani siđoše i posadiše Salomona na kraljevu mazgu i odvedoše ga na Gihon. ³⁹Sveæenik Sadok donese iz Šatora rog s uljem i pomaza Salomona. Tada odjeknuše trube i sav narod povika: "Živio kralj Salomon!" ⁴⁰I sav narod pođe za njim gore i sviraše puk u svirale i klicaše tako da se sva zemlja tresla. ⁴¹Èuo to Adonija i svi njegovi uzvanici. Baš su bili pri kraju gozbe. I Joab je èuo trube pa upita: "Èemu ta buka u gradu?" ⁴²Dok je on još govorio, stiže Jonatan, sin sveæenika Ebjatara, i Adonija mu reèe: "Ti si valjan èovjek, zacijelo nosiš dobru vijest!" ⁴³Jonatan odgovori: "Jest, naš gospodar, kralj David, uèinio je Salomona kraljem! ⁴⁴Kralj je poslao s njim sveæenika Sadoka, proroka Natana i Jojadina sina Benaju, i Kereæane i Peleæane. Oni ga posadiše na kraljevu mazgu, ⁴⁵i sveæenik Sadok i prorok Natan pomazaše ga na Gihonu za kralja. Zatim su sišli radosno klièuæi, i sav je grad uzavreo; to je buka koju ste èuli. ⁴⁶Još više: Salomon je veæ sjeo na kraljevsko prijestolje ⁴⁷i došle su sluge kraljeve èestitati našem gospodaru kralju Davidu govoreæi: 'Neka Bog tvoj proslavi ime Salomonovo više od imena tvoga i prijestolje njegovo uzvisi više od tvoga.' Kralj se tada poklonio na svojoj postelji ⁴⁸i ovako rekao: 'Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji mi daje danas da mogu vidjeti svojim oèima jednoga od mojih kako sjedi na mome prijestolju.'" ⁴⁹Svi uzvanici Adonijini, uplašeni, ustadoše od stola i raziđoše se svaki svojim putem. ⁵⁰Adonija pak, u strahu od Salomona, usta i ode te se uhvati za rogove žrtvenika. ⁵¹Javiše Salomonu: "Gle, Adonija se uplašio kralja Salomona i eno se drži za rogove žrtvenika govoreæi: 'Neka mi se danas kralj Salomon zakune da neæe sluge svoga maèem pogubiti.'" ⁵²Salomon reèe nato: "Ako se pokaže

poštenim èovjekom, neæe mu ni vlas s glave pasti na zemlju; a naðe li se u zlu, poginut æe." ⁵³Tada zapovjedi Salomon da ga odmaknu od ðrtvenika; on doðe i pade nièice pred Salomonom, koji mu reèe: "Poði svome domu!"

Chapter 2

¹ Kad su se dani Davidovi pribliþavali svome svršetku, zapovjedi David svome sinu Salomonu: ²"Sada polazim na put sviju smrtnika. Ti budi hrabar i pokaþi se èovjekom! ³Sluþaj naredbe Jahve, Boga svoga, idi njegovim stazama, drþi se njegovih zakona, zapovijedi, naredaba i njegovih pouka, kako je napisano u Zakonu Mojsijevu, da bi uspio u svemu što poduzmeþ i svagdje kamo se okreneþ; ⁴da bi Jahve ispunio svoje obeæanje koje mi je dao: 'Ako sinovi tvoji budu pazili na svome putu, vjerno hodeæi preda mnom, svim srcem svojim i svom duþom svojom, uvijek æe jedan od njih sjediti na prijestolju Izraelovu.' ⁵I sam znaþ što mi je uèinio Joab, sin Sarvijin, kako je uèinio obojici vojskovoða Izraelovih: Abneru, sinu Nerovu, i Amasi, sinu Jeterovu, kad ih je ubio i time prolio krv u miru kao u ratu te omastio krvlju pojas oko bokova svojih i obuæu na nogama svojim. ⁶Ti postupi po svom razboru i ne daj da mu sijeda kosa mirno poèine u Podzemlju. ⁷A sinovima Barzilaja Gileaðanina vrati ljubav: neka budu meðu onima koji jedu za tvojim stolom jer su mi pomogli kad sam bjeþao pred tvojim bratom Abþalomom. ⁸Pred sobom imaþ Ðimeja, sina Gerina, Benjaminovca iz Bahurima, koji me uþasnim kletvama proklinjao onoga dana kad sam bjeþao u Mahanajim. Ali mi je on siþao u susret na Jordan i zakleh mu se Jahvom: 'Neæu te pogubiti maèem.' ⁹Ali mu ti toga ne opraþtaj, jer si èovjek razborit, i veæ æeþ znati kako treba da postupiþ te mu sijedu kosu s krvlju u Podzemlje spremiþ." ¹⁰I potom poèinu David kraj otaca svojih i bi pokopan u Davidovu gradu. ¹¹David je kraljevaio nad Izraelom èetrdeset godina: u Hebronu je kraljevaio sedam godina, u Jeruzalemu je kraljevaio trideset i tri godine. ¹²Salomon sjede na prijestolje Davida, svoga oca, i njegova se vlast veoma uèvrsti. ¹³Ali Adonija, sin Hagitin, doðe Bat-Þebi, majci Salomonovoj, i pade nièice pred njom. Ona ga upita: "Je li miroljubiv tvoj dolazak?" On odgovori: "Jest, miroljubiv je." ¹⁴I nastavi: "Imam ti neþto reæi." Ona reèe: "Govori." ¹⁵Tada æe on: "Znaþ i sama da je kraljevstvo pripadalo meni i da je sav Izrael oèekivao da æu ja biti kralj. Ali mi je kraljevstvo izmaklo i pripalo je mome bratu, jer mu ga je Jahve namijenio. ¹⁶Ja te sada samo jedno molim: nemoj me odbiti." Ona reèe: "Govori." ¹⁷A on nastavi: "Reci, molim te, kralju Salomonu - jer tebe neæe odbiti - neka mi dade za þenu Abiþagu Ðunamku!" ¹⁸A Bat-Þeba odgovori: "Dobro, govorit æu kralju o tebi." ¹⁹Kada dakle uðe Bat-Þeba kralju Salomonu da govori o Adoniji, ustade kralj i poðe joj u susret, pokloni se pred njom, zatim sjede na svoje prijestolje i zapovjedi te namjestiþe sjedalicu za kraljicu majku, i ona mu sjede s desne strane. ²⁰Tada mu reèe: "Neþto bih zaiskala od tebe, nemoj me odbiti." Kralj joj odgovori: "Traþi, majko, jer te neæu odbiti." ²¹Ona nastavi: "Neka se dade Abiþaga Ðunamka tvome bratu Adoniji za þenu." ²²Kralj Salomon odgovori i reèe svojoj majci: "Zaþto traþiþ Abiþagu Ðunamku za Adoniju? Traþi odmah i kraljevstvo za njega!"

Jer on je moj stariji brat, a uz njega je svećenik Ebjatar i Joab, sin Sarvijin!" ²³Tada se kralj Salomon zakle Jahvom: "Neka mi Bog učini ovo zlo i neka mi doda drugo ako Adonija nije to izrekao danas po cijenu svoga života!" ²⁴Živoga mi Jahve, koji me potvrdio i posadio na prijestolje oca moga Davida i koji mi je dao dom kako je obećao: još danas će Adonija umrijeti." ²⁵I kralj Salomon posla Benaju, sina Jojadina, koji ga udari te Adonija umrije. ²⁶Svećeniku Ebjataru kralj zatim naredi: "Idi u Anatot na svoj posjed. Zaslužio si smrt, ali te neću pogubiti danas jer si nosio Jahvin Kovčeg pred ocem mojim Davidom i podijelio si sve patnje s mojim ocem." ²⁷I Salomon isključiti Ebjataru iz svećenstva Jahvina da tako ispuni Jahvinu riječ koju je izrekao protiv doma Elijeva u Šilu. ²⁸Kada je glas stigao Joabu - Joab bijaše pristao uz Adoniju, premda se nije priključio Abšalomu - on uđe u Šator Jahvin i uhvati se za rogove žrtvenika. ²⁹I dojavije kralju Salomonu: "Joab je pobjegao u Šator Jahvin, eno ga pokraj žrtvenika." Tada Salomon poruči Joabu: "Što se držiš žrtvenika?" Joab odgovori: "Uplašio sam se tebe i pobjegao sam pred Jahvu." Tada Salomon naredi Benaji, sinu Jojadinu: "Idi i ubij ga!" ³⁰Benaja ode u Šator Jahvin i reče Joabu: "Po naredbi kraljevoj: iziđi!" On odgovori: "Neću, želim ovdje umrijeti!" Benaja javi kralju: "Eto što mi je rekao Joab i što mi je odgovorio." ³¹Kralj mu reče: "Učini kako je rekao: ubij ga, zatim pokopaj. Tako ćeš danas skinuti s mene i doma oca moga nevinu krv koju je Joab prolio." ³²Jahve će učiniti da krv njegova padne na njegovu glavu, jer je ubio dva čovjeka pravednika i bolja od sebe; ubio ih je mačem bez znanja moga oca Davida: Abnera, sina Nerova, vođu vojske Izraelove, i Amasu, sina Jeterova, vojvodu judejskoga. ³³Neka njihova krv padne na glavu Joaba i njegova potomstva do vijeka, a Davidu, njegovu potomstvu, vladalačkoj kući i prijestolju neka od Jahve bude trajan mir." ³⁴I ode Benaja, sin Jojadin, obori se na Joaba i usmrta ga. Pokopali su Joaba u njegovu domu u pustinji. ³⁵Mjesto njega postavi kralj na čelo vojske Benaju, sina Jojadina, a na mjesto Ebjataru postavi svećenika Sadoka. ³⁶Salomon pozva Šimeja i reče mu: "Sagradi sebi kuću u Jeruzalemu: tu stanuj, i nikamo odatle ne izlazi." ³⁷Onoga dana kad iziđeš i prijeđeš potok Kidron, znaj dobro da ćeš umrijeti. Krv tvoja na glavu tvoju." ³⁸Šimej odgovori kralju: "Dobro. Kako moj gospodar kralj kaže, tako će učiniti sluga tvoj." I Šimej dugo življavaše u Jeruzalemu. ³⁹Ali poslije tri godine dogodi se te Šimeju pobjegoše dvojica slugu k Akišu, sinu Maakinu, kralju gatskom. I dojavije Šimeju: "Eno ti slugu u Gat." ⁴⁰Tada usta Šimej, osedla magarca i ode u Gat, k Akišu, da traži svoje slugu. I vratio se Šimej i doveo svoje slugu iz Gata. ⁴¹I javiše Salomonu: "Šimej otišao iz Jeruzalema u Gat i vratio se." ⁴²Kralj pozva Šimeja i reče mu: "Nisam li ti se zakleo Jahvom i strogo te opomenuo: 'Onoga dana kad budeš izišao i pošao bilo kamo, znaj dobro da ćeš umrijeti!' A ti si mi tada odgovorio: 'Dobra je riječ koju sam čuo.'" ⁴³Zašto nisi održao zakletvu Jahvinu i zapovijed koju sam ti dao?" ⁴⁴Još reče kralj Šimeju: "Ti znaš sve zlo koje si učinio mome ocu Davidu. Tvoje je srce toga svjesno. Jahve neka učini da se tvoja zloća obori na tvoju glavu." ⁴⁵A blagoslovljen je kralj Salomon, i prijestolje će Davidovo biti čvrsto pred Jahvom do vijeka." ⁴⁶I zapovjedi kralj Benaji, sinu Jojadinu, te on iziđe i udari Šimeja i tako Šimej umrije. Tako se učvrstilo kraljevstvo u ruci Salomonovoj.

Chapter 3

¹ Salomon se sprijatelji s faraonom, kraljem egipatskim: oženi se kærju faraonovom i uvede je u Davidov grad dokle ne dovrši gradnju svoga dvora, Hrama Jahvina i zidova oko Jeruzalema. ²Narod je pak prinosiso žrtve na uzvišicama, jer još nije bio sagrađen do toga vremena dom imenu Jahvinu. ³A Salomon je ljubio Jahvu: ravnao se prema naredbama svoga oca Davida, samo je prinosiso klanice i kađenice na uzvišicama. ⁴Kralj ode u Gibeon da prinese žrtvu, jer ondje bijaše najveæa uzvišica. Salomon prinese tisuæu paljenica na tom žrtveniku. ⁵U Gibeonu se Jahve javi Salomonu noæu u snu. Bog reèe: "Traži što da ti dadem." ⁶Salomon odgovori: "Veoma si naklon bio svome sluzi Davidu, mome ocu, jer je hodio pred tobom u vjernosti, pravednosti i poštenju srca svoga; i saèuvao si mu tu veliku milost i dao si da jedan od njegovih sinova sjedi na njegovu prijestolju. ⁷Sada, o Jahve, Bože moj, ti si uèinio kraljem slugu svoga na mjesto moga oca Davida, a ja sam još sasvim mlad te još ne znam vladati. ⁸Tvoj je sluga usred naroda koji si izabrao; naroda brojnog, koji se ne da izbrojiti ni popisati. ⁹Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zla, jer tko bi mogao upravljati tvojim narodom koji je tako velik!" ¹⁰Bijaše milo Jahvi što je Salomon to zamolio. ¹¹Zato mu Jahve reèe: "Jer si to tražio, a nisi iskao ni duga života, ni bogatstva, ni smrti svojih neprijatelja, nego pronicavost u prosuđivanju pravice, ¹²evo æu uèiniti po rijeèima tvojim: dajem ti srce mudro i razumno, kakvo nije imao nitko prije tebe niti æe ga imati itko poslije tebe, ¹³ali ti dajem i što nisi tražio: bogatstvo i slavu kakve nema nitko meðu kraljevima. ¹⁴I ako budeš stupao mojim putovima i budeš se držao mojih zakona i zapovijedi, kao što je èinio tvoj otac David, umnožit æu tvoje dane." ¹⁵Salomon se probudi, i gle: bijaše to san. On se vrati u Jeruzalem i stade pred Kovèeg saveza Jahvina; prinese paljenice i žrtve prièesnice i priredi gozbu svim slugama svojim. ¹⁶Tada doðoše dvije bludnice kralju i stadoše preda nj. ¹⁷I reèe jedna žena: "Dopusti, gospodaru moj! Ja i ova žena u istoj kuæi živimo i ja sam rodila kraj nje u kuæi. ¹⁸A treæega dana poslije moga poroðaja rodi i ova žena. Bile smo zajedno i nikoga stranog s nama; samo nas dvije u kuæi. ¹⁹Jedne noæi umrije sin ove žene jer bijaše legla na njega. ²⁰I ustade ona usred noæi, uze moga sina o boku mojem, dok je tvoja sluškinja spavala, i stavi ga sebi u naruèje, a svoga mrtvog sina stavi kraj mene. ²¹A kad ujutro ustadoh da podojim svoga sina, gle: on mrtav! I kad sam pažljivije pogledala, razabrah: nije to moj sin koga sam ja rodila!" ²²Tada reèe druga žena: "Ne, nije tako. Moj je sin onaj živi, a tvoj je onaj koji je mrtav!" A prva joj odvrati: "Nije istina! Tvoj je sin onaj koji je mrtav, a moj je onaj koji živi!" I tako se prepirahu pred kraljem. ²³A kralj onda progovori: "Ova kaže: 'Ovaj živi moj je sin, a onaj mrtvi tvoj'; druga pak kaže: 'Nije, nego je tvoj sin mrtav, a moj je onaj živi.'" ²⁴Donesite mi maè!" naredi kralj. I donesoše maè pred kralja, ²⁵a on reèe: "Rasijecite živo dijete nadvoje i dajte polovinu jednoj, a polovinu drugoj." ²⁶Tada ženu, majku živog djeteta, zabolje srce za sinom i povika ona kralju: "Ah, gospodaru! Neka se njoj dade dijete, samo ga nemojte ubijati!" A ona druga govoraše: "Neka ne bude ni meni ni tebi: rasijecite ga!" ²⁷Onda progovori kralj i reèe: "Dajte dijete prvoj,

nipošto ga ne ubijajte! Ona mu je majka." ²⁸Sav je Izrael èuo presudu koju je izrekao kralj i poštovali su kralja, jer su vidjeli da je u njemu božanska mudrost u izricanju pravde.

Chapter 4

¹ Kralj Salomon bio je kralj nad svim Izraelom, ²a evo njegovih odliènika: Azarja, sin Sadokov, sveæenik; ³Elihoref i Ahija, sinovi Šišini, bilježnici; Jošafat, sin Ahiludov, savjetnik; ⁴Benaja, sin Jojadin, vojskovođa; Sadok i Ebjatar, sveæenici. ⁵Azarja, sin Natanov, bio je nad namjesnicima; Zabud, sin Natanov, prijatelj kraljev; ⁶Ahišar, upravitelj dvora; Eliab, sin Joabov, zapovjednik vojske; Adoram, sin Abdin, nadstojnik za tlaku. ⁷Salomon je imao po svem Izraelu dvanaest namjesnika koji su opskrbljivali kralja i njegov dom; za svakoga je dolazio red da po jedan mjesec u godini podmiruje to uzdržavanje. ⁸Evo njihovih imena: ...sin Hurov, u gori Efrajimovoj; ⁹...sin Dekerov, u Makasu, Šaalbimu, Bet Šemešu, Elonu do Bet Hanana; ¹⁰...sin Heseov, u Arubotu; pod njim bijaše Soho i sav kraj heferski; ¹¹...sin Abinadabov, nad svim okružjem dorskim; žena mu je bila Tafata, kæi Salomonova; ¹²Baana, sin Ahiludov, u Tanaku i Megidu i u svem Bet Šeanu, koji je pokraj Saretana niže Jizreela, od Bet Šeana do Abel Mekole, i preko Jokmeama. ¹³...sin Geberov, u Ramotu Gileadskom; njegova su bila Sela Jaira, sina Manašeova, koja su u Gileadu; imao je i područje Argob koje leži u Bašanu, šezdeset tvrdih gradova, opasanih zidovima i prijevornicama od tuèa; ¹⁴Ahinabad, sin Idov, u Mahanajimu; ¹⁵Ahimaas u Naftaliju; i on se oženio jednom Salomonovom kæeri - Bosmatom. ¹⁶Baana, sin Hušajev, u Ašeru i na visoravnima; ¹⁷Jošafat, sin Paruahov, u Jisakaru; ¹⁸Šimej, sin Elin, u Benjaminu; ¹⁹Geber, sin Urijin, u zemlji Gileadu, zemlji Sihona, kralja amorejskoga, i Oga, kralja bašanskoga. Povrh toga bio je još jedan namjesnik u zemlji. ²⁰Juda i Izrael bili su mnogobrojni, bijaše ih kao pijeska na obali morskoj. Jeli su i pili i bili sretni.

Chapter 5

¹ Salomon je proširio svoju vlast nad svim kraljevstvima od Rijeke sve do zemlje filistejske i do međe egipatske. Ona su donosila svoj danak i služila Salomonu sve dane njegova života. ²Svakoga je dana trebalo Salomonu za hranu: trideset kora finoga brašna i šezdeset kora obiènog brašna, ³deset ugojenih volova, dvadeset volova s paše, stotinu ovaca, osim jelena, srna, divokoza i ugojene peradi. ⁴Jer on je vladao nad svime onkraj Rijeke - od Tafse do Gaze, nad svim kraljevima s onu stranu Eufrata - i imao je mir po svim granicama naokolo. ⁵Juda i sav Izrael živjeli su bez straha, svaki pod svojom lozom i pod svojom smokvom, od Dana sve do Beer Šebe, svega vijeka Salomonova. ⁶Salomon je imao èetrdeset tisuæa konja za vuèu i dvanaest tisuæa za jahanje. ⁷Ti su se namjesnici brinuli o opskrbi kralja Salomona i sviju koji su imali dijela za kraljevim stolom,

svaki po mjesec dana; i nisu dopuštali da ièega ponestane. ⁸I jeèam i slamu za konje i tegleæu marvu donosili su na mjesto gdje se zadržavao, svaki kako bi ga zapalo. ⁹Jahve je dao Salomonu mudrost i izuzetnu razboritost i srce široko kao pijesak na obali morskoj. ¹⁰Mudrost je Salomonova bila veæa od mudrosti svih sinova Istoka i od sve mudrosti Egipta. ¹¹Bio je mudriji od svih ljudi, od Etana Ezrahanina, od Hemana, Kalkola i Darde, sinova Maholovih; njegovo se ime pronosilo meðu svim narodima unaokolo. ¹²Izrekao je tri tisuæe mudrih izreka, a njegovih je pjesama bilo tisuæu i pet. ¹³Zborio je o drveæu: od cedra što je na Libanonu pa do izopa što klija na zidu; raspravljao je o životinjama, o pticama, o gmazovima i o ribama. ¹⁴Dolazili su od sviju naroda da èuju mudrost Salomonovu, od svih zemaljskih kraljeva koji su èuli glas o njegovoj mudrosti. ¹⁵Tirski kralj Hiram posla svoje sluge Salomonu, jer bijaše èuo da su ga pomazali za kralja na mjesto njegova oca, a Hiram je svagda bio prijatelj Davidov. ¹⁶Tada Salomon poruèi Hiram: ¹⁷"Ti znaš dobro da moj otac David nije mogao sagraditi Doma imenu Jahve, svoga Boga, zbog ratova kojima su ga okružili neprijatelji sa svih strana, sve dok ih Jahve nije položio pod stopala nogu njegovih. ¹⁸Sada mi je Jahve, Bog moj, dao mir posvuda unaokolo: nemam neprijatelja ni zlih udesa. ¹⁹Namjeravam, dakle, sagraditi Dom imenu Jahve, Boga svoga, kako je Jahve rekao mome ocu Davidu: 'Tvoj sin koga æu mjesto tebe postaviti na tvoje prijestolje, on æe sagraditi Dom mome Imenu.' ²⁰Stoga sada zapovjedi da mi nasijeku cedrova na Libanonu; moje æe sluge biti sa slugama tvojim, i ja æu platiti nadnicu tvojim slugama prema svemu kako mi odrediš. Ti znaš dobro da u nas nema ljudi koji umiju sjeæi drva kao Sidonci." ²¹Kada je Hiram primio Salomonovu poruku, veoma se obradova i reèe: "Neka je blagoslovljen danas Jahve koji je dao mudra sina Davidu, koji upravlja ovim velikim narodom." ²²I Hiram javi Salomonu: "Primio sam tvoju poruku. Ispunit æu u svemu tvoju želju glede drva cedrova i drva èempresova. ²³Moje æe ih sluge dopremiti s Libanona na more, složit æu ih u splavi i pustiti ih morem do mjesta koje æeš mi oznaèiti; ondje æu ih razložiti i ti æeš ih uzeti. Ti æeš pak ispuniti moju želju i dati hranu mojoj èeljadi." ²⁴Hiram je davao Salomonu drva cedrova i èempresova koliko je htio, ²⁵a Salomon je davao Hiram dvadeset tisuæa kora pšenice za hranu ljudstvu, i dvadeset tisuæa kora ulja od tiještenih maslina. Toliko je Salomon davao Hiram godinu za godinom. ²⁶Jahve je dao mudrost Salomonu, kako mu bijaše obeæao; između Hirama i Salomona vladao je mir te oni sklopiše savez. ²⁷Tada diže kralj Salomon kuluèare iz svega Izraela; kuluèara je bilo u svemu trideset tisuæa ljudi. ²⁸Slao ih je naizmjenice na Libanon, svakog mjeseca deset tisuæa ljudi: bili su mjesec dana na Libanonu, a dva mjeseca kod kuæe. Adoniram je bio nad svim kuluèarima. ²⁹Salomon je imao i sedamdeset tisuæa nosaèa tereta, osamdeset tisuæa kamenorezaca u gori, ³⁰ne raèunajuæi glavara službenièkih koji su upravljali poslovima; njih je bilo tri tisuæe i tri stotine, a upravljali su narodom zaposlenim na radovima. ³¹Kralj je zapovjedio da lome gromade biranog kamena i da ih klešu za temelje Hrama. ³²Graditelji Salomonovi i Hiramovi, i oni iz Gibela, tesali su i pripremali drvo i klesali za gradnju Hrama.

Chapter 6

¹ Èetiri stotine i osamdesete godine poslije izlaska Izraelaca iz zemlje egipatske, èetvrte godine kraljevanja svoga nad Izraelom, mjeseca Ziva - to je drugi mjesec - poèeo je Salomon graditi Dom Jahvin. ²Hram što ga je kralj Salomon gradio Jahvi bio je dug šezdeset lakata, širok dvadeset, a visok dvadeset i pet lakata. ³Trijem pred Hekalom Hrama bio je dvadeset lakata dug, prema širini Hrama, a deset lakata širok, prema dužini Hrama. ⁴Na Hramu je napravio prozore zatvorene rešetkama. ⁵Uza zid Hrama oko Hekala i Debira sagradio je prigradnju na katove, sve unaokolo. ⁶Donji kat bio je pet lakata širok, srednji šest, a treæi sedam lakata, jer je zasjeke rasporedio s vanjske strane naokolo Hrama da ih ne bi morao ugrađivati u hramske zidove. ⁷Hram je građen od kamena koji je veæ u kamenolomu bio oklesan, tako da se za gradnje nije èuo ni èekiaæ ni dljeto, ni ikakvo željezno oruđe. ⁸Ulaz u donji kat bio je s desne strane Hrama, a zavojnim se stubama uspinjalo na srednji kat i sa srednjega na treæi. ⁹Sagradio je tako Hram i dovršio ga; i pokrio ga cedrovim gredama i daskama. ¹⁰I sagradi još prigradnju oko cijeloga Hrama; bila je pet lakata visoka, a vezana s Hramom cedrovim gredama. ¹¹I rijeè Jahvina stiže Salomonu: ¹²"To je Dom što ga gradiš ... Ako budeš hodio prema naredbama mojim, ako budeš vršio naredbe moje i držao se mojih zapovijedi, tada æu ispuniti tebi obeæanje što sam ga dao tvome ocu Davidu: ¹³prebivat æu meðu sinovima Izraelovim i neæu ostaviti naroda svoga Izraela." ¹⁴I tako Salomon sazida Hram i dovrši ga.

¹⁵I obloži iznutra zidove Hrama cedrovim daskama - od poda do stropa obloži ih drvetom iznutra - a daskama èempresovim obloži pod Hrama. ¹⁶I naèini pregradu od dvadeset lakata, od cedrovih dasaka, s poda pod strop, i odijeli taj dio Hrama za Debir, za Svetinju nad svetinjama. ¹⁷A Hekal - Svetište, dio Hrama ispred Debira - imaše èetrdeset lakata. ¹⁸A po cedrovini unutar Hrama bijahu urezani ukrasi - pleteri od pupoljaka i cvijeæa; sve je bilo od cedrovine i nigdje se nije vidio kamen. ¹⁹Debir je uredio unutra u Hramu da onamo smjesti Kovèeg saveza Jahvina. ²⁰Debir bijaše dvadeset lakata dug, dvadeset lakata širok i dvadeset lakata visok, a obložio ga je èistim zlatom. Napravio je i Žrtvenik od cedrovine, ²¹pred Debirom, i obložio ga èistim zlatom. ²²I sav je Hram obložio zlatom, sav Hram i sav oltar koji je pred Debirom obložio je zlatom. ²³U Debiru naèini dva kerubina od maslinova drveta. Bili su visoki deset lakata. ²⁴Jedno je krilo u kerubina bilo pet lakata i drugo je krilo u kerubina bilo pet lakata; deset je lakata bilo od jednoga kraja krila do drugoga. ²⁵I drugi je kerubin bio od deset lakata: jednaka mjera i jednak oblik obaju kerubina. ²⁶Visina jednog kerubina bila je deset lakata, tako i drugoga. ²⁷Smjestio je kerubine usred nutarnje prostorije; širili su svoja krila, tako da je krilo jednoga ticalo jedan zid, a krilo drugoga ticalo drugi zid; u sredini prostorije krila im se doticahu. ²⁸I kerubine je obložio zlatom. ²⁹Po svim zidovima Hrama unaokolo, iznutra i izvana, urezao je likove kerubina, palma i rastvorenih cvjetova, ³⁰zlatom je pokrio i pod Hramu iznutra i izvana. ³¹A za ulaz u Debir naèini dvokrilna vrata od maslinova drveta; dovraci s pragom bijahu na pet uglova. ³²Oba krila na vratima od maslinova drveta ukrasi likovima kerubina, palma i rastvorenih cvjetova, i sve ih obloži zlatom; listiaima zlata oblijepi kerubine i palme. ³³Tako i

za ulaz u Hekal naèini vrata od maslinova drveta, sa èetverokutnim dovracima. ³⁴Oba krila na vratima bijahu od èempresova drveta i oba se otvarahu na jednu i na drugu stranu. ³⁵Urezao je na njima kerubine, palme i rastvorene cvjetove i obložio zlatom sve što bijaše urezano. ³⁶Potom je sagradio unutrašnje predvorje od tri reda klesanog kamena i jednoga reda tesanih greda cedrovih. ³⁷Temelji su Hramu Jahvinu bili položeni èetvrte godine, mjeseca Ziva; ³⁸a jedanaeste godine, mjeseca Bula - to je osmi mjesec - Hram je dovršen sa svim dijelovima i sa svim što mu pripada. Salomon ga sagradi za sedam godina.

Chapter 7

¹ Salomon je sagradio i svoj dvor; u trinaest ga je godina potpuno dovršio. ²Sagradio je dvor od libanonske šume: stotinu lakata dug, pedeset širok i trideset lakata visok, na èetiri reda cedrovih stupova, a na stupovima bijahu cedrove grede. ³Bio je pokriven cedrovinom iznad soba koje su poèivale na stupovima. Ovih je bilo èetrdeset i pet: petnaest u svakom redu. ⁴Bila su tri reda prozora: po tri su prozora gledala jedan prema drugome. ⁵Sva vrata s dovratnicima bila su èetverokutna i po tri su prozora stajala jedan prema drugome. ⁶Naèinio je trijem od stupova, pedeset lakata dug i trideset širok. ⁷Zatim je sagradio prijestolni trijem gdje je sudio; i sudaèki trijem, obložen cedrovinom od poda do stropa. ⁸Njegovo prebivalište, u drugom dvorištu i unutar predvorja, bilo je istoga oblika. Sagradio je i kuæu, nalik na onaj trijem, faraonovoj kæeri, kojom se bijaše oženio. ⁹Sve su te graðevine bile od biranog kamena, sjeèena po mjeri, a klesana iznutra i izvana, od temelja sve do drvenih spojnica, a vani sve do velikog predvorja. ¹⁰Temelji su im bili od birana, velikog kamena: od deset i od osam lakata, ¹¹a nadgradnja od birana, po mjeri klesana kamena i od cedrovine. ¹²A tri su reda klesanog kamena i red cedrovih greda okruživali veliko predvorje, a tako i unutrašnje predvorje Doma Jahvina. ¹³Salomon posla po Hirama iz Tira. ¹⁴Bio je to sin udovice iz plemena Naftalijeva, ali mu otac bijaše iz Tira, kovaè tuèa. Bio je pun vještine, umijeæa i znanja da svašta izraðuje od tuèa. Doðe on kralju Salomonu i sav mu posao izradi. ¹⁵Salio je dva stupa od tuèa; jedan je stup bio visok osamnaest lakata, a koncem mjeren unaokolo imao je dvanaest lakata, isto tako i drugi. ¹⁶I naèini dvije glavice od tuèa da se stave povrh stupova; jedna je glavica bila visoka pet lakata i druga je bila pet lakata visoka. ¹⁷Naèini dva opleta u obliku pletera i lanèaste žice da pokriju glavice na vrhu stupova; sedam za jednu glavicu i sedam za drugu. ¹⁸Onda izradi mogranje: bili su u dva reda oko svake mreže. ¹⁹Glavice na vrhu stupova pred trijemom imale su oblik ljiljana, od èetiri lakta. ²⁰Stajale su na oba stupa kod izboèine što je bila prema lanèancu. Dvije stotine mogranja bilo je oko prve glavice i dvije stotine oko druge. ²¹Podiže stupove pred trijemom Hekala; jedan postavi na desnu stranu i nazva ga Jahin; postavi drugi stup na lijevu stranu i dade mu ime Boaz. ²²Na samom vrhu stupova postavi izraðene ljiljane. I tako dovrši stupove. ²³Tada od rastaljene kovine izli more koje je od ruba do ruba mjerilo deset lakata; bilo je okruglo naokolo, pet lakata visoko, a u opsegu, mjereno vrpcom, imalo je trideset lakata. ²⁴Pod rubom mu

bijahu uresi kao cvjetne èaške koje su ga optakale sasvim: po deset na lakat optakale su more unaokolo; cvjetne su èaške bile u dva reda i salivene s njim. ²⁵Poèivalo je na dvanaest volova: tri su gledala na sjever, tri na zapad, tri na jug, a tri na istok; more je stajalo na njima i svi su stražnjim dijelom bili okrenuti unutra. ²⁶Bilo je debelo pedalj, rub mu kao rub u èaše, kao cvijet, a moglo je primiti tri tisuæe bata. ²⁷Naèinio je deset tuèanih podnožja; svako je podnožje bilo èetiri lakta dugo, èetiri lakta široko, a tri lakta visoko. ²⁸Podnožja su bila ovako izrađena: imala su okvire, a okviri su stajali meðu preponama. ²⁹Na okvirima meðu preponama bili su lavovi, volovi i kerubini; a na samim preponama, kako iznad lavova i volova tako i pod njima, bijahu ukrasi poput vijenaca. ³⁰Svako je podnožje imalo èetiri tuèana toèka i osovine od tuèa; èetiri su njihove noge imale držaèe; pod umivaonikom bijahu držaèi sliveni s ukrasima. ³¹Gore, gdje su se držaèi sastavljali, bio je otvor podnožja; imao je lakat i pol; otvor je bio okrugao, u obliku ukrasne posude, a na njemu su bili uklesani i ukrasi; ali prepone bijahu èetvrtaste, a ne okrugle. ³²Èetiri su toèka bila pod preponom. Osovine im izlazile na podnožju; svaki toèak bijaše visok lakat i pol. ³³Toèkovi su bili slièni toèkovima obiènih kola: njihove osovine, naplaci, paoci i glavèine - sve bijaše liveno. ³⁴Bila su èetiri držaèa na èetiri ugla svakog podnožja; podnožje i držaèi saèinjavahu jednu cjelinu. ³⁵Pri vrhu podnožja bio je sve unaokolo krug visok pol lakta; povrh podnožja bili su klinovi; prepone su s njima saèinjavale cjelinu. ³⁶Po oplošjima klinova i prepona urezao je kerube, lavove i palme, veæ prema velièini praznog oplošja i vijenaca naokolo. ³⁷Tako naèini deset podnožja: jednako salivenih, jednake velièine i oblika. ³⁸I naèini deset umivaonika od tuèa. Svaki je umivaonik sadržavao èetrdeset bata, a svaki je umivaonik bio od èetiri lakta; na svako od deset podnožja došao je po jedan umivaonik. ³⁹Postavi pet podnožja na desnoj strani Hrama, a pet na lijevoj strani Hrama; a more stavi s desne strane Hrama, prema jugoistoku. ⁴⁰Hiram naèini lonce, lopate i kotliæe. Dovrši on sav posao što ga je obavljao kralju Salomonu za Dom Jahvin: ⁴¹dva stupa, okrugle glavice što su bile navrh stupova; dva opleta da pokriju dvije glavice što bijahu navrh stupova; ⁴²èetiri stotine mogranja za oba opleta; dva reda mogranja za svaki oplet da prekriju dvije glavice navrh stupova; ⁴³deset podnožja i deset umivaonika na podnožjima; ⁴⁴jedno more i dvanaest volova pod njim; ⁴⁵lonce, lopate i kotliæe. Svi ti predmeti koje je Hiram naèinio kralju Salomonu za Dom Jahvin bili su od sjajnog tuèa. ⁴⁶Kralj je zapovjedio da sve to lijevaju u kalupima od gline, u Jordanskoj dolini, između Sukota i Sartana. ⁴⁷Na koncu je Salomon odredio da rasporede sve te predmete, a bijaše ih toliko da se nije mogla obraèunati težina tuèa. ⁴⁸Salomon naèini sve predmete koji su bili u Domu Jahvinu: zlatni žrtvenik i zlatni stol na kojemu su stajali prineseni hljebovi; ⁴⁹pet svijeænjaka s desne i pet s lijeve strane pred Debirom, od èistoga zlata; cvjetove, svjetiljke, usekaèe od zlata; ⁵⁰vrèeve, noževe, kotliæe, plitice i kadionice od èistoga zlata; stožere za vrata nutarnje dvorane - to je Svetinja nad svetinjama - i za vrata Hekala - to jest Hrama - sve od zlata. ⁵¹Tako bi priveden kraju sav posao što ga Salomon obavi za Dom Jahvin. Salomon unese sve svete darove oca svoga Davida - srebro, zlato i posuđe - i stavi ih u riznicu Doma Jahvina.

Chapter 8

¹ Tada Salomon sazva u Jeruzalem sve starješine Izraelove, sve knezove plemenske i glavare obitelji da se prenese Kovèeg saveza Jahvina iz grada, Davidova grada, to jest sa Siona. ²Svi se ljudi Izraelovi sabraše pred kraljem Salomonom na blagdan u mjesecu Etanimu (to je sedmi mjesec). ³I kad su došle Izraelove starješine, sveæenici ponesoše Kovèeg ⁴i Šator sastanka sa svim posveæenim priborom što bješe u Šatoru. Prenosili su ih sveæenici i leviti. ⁵Kralj Salomon i sva zajednica Izraelova koja se sabrala oko njega žrtvovali su pred Kovèegom toliko ovaca i goveda da se ne mogahu prebrojiti ni procijeniti. ⁶Sveæenici donesoše Kovèeg saveza Jahvina na njegovo mjesto, u Debir Doma, to jest u Svetinju nad svetinjama, pod krila kerubina. ⁷Kerubini su, naime, imali raširena krila nad mjestom gdje stajaše Kovèeg i zaklanjahu odozgo Kovèeg i njegove motke. ⁸[8a] Motke su bile tako dugaèke da su im se krajevi vidjeli iz Svetišta nasuprot Debiru, ali se nisu vidjele izvana. ⁹U Kovèegu nije bilo ništa, osim dviju kamenih ploèa koje metnu Mojsije na Horebu, gdje Jahve sklopi Savez s Izraelcima pošto iziðoše iz Egipta. [8b] Ondje su ostale do danas. ¹⁰A kad su sveæenici izašli iz Svetišta, oblak ispuni Dom Jahvin, ¹¹i sveæenici ne mogoše od oblaka nastaviti službe: slava Jahvina ispuni Dom Božji! ¹²Tada reèe Salomon: "Jahve odluèi prebivati u tmastu oblaku, ¹³a ja ti sagradih uzvišen Dom da u njemu prebivaš zauvijek." ¹⁴I, okrenuvši se, kralj blagoslovi sav izraelski zbor, a sav je izraelski zbor stajao. ¹⁵Reèe on: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji je svojom rukom ispunio obeæanje što ga na svoja usta dade ocu mome Davidu, rekavši: ¹⁶'Od dana kad izvedoh svoj narod iz zemlje egipatske, nisam izabrao grada ni iz kojega Izraelova plemena da se u njemu sagradi Dom gdje bi prebivalo moje Ime, nego sam izabrao Davida da on zapovijeda mojim narodom Izraelom.' ¹⁷Otac mi David naumi podiæi Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ¹⁸ali mu Jahve reèe: 'Naumio si podiæi Dom mojem Imenu, i dobro uèini, ¹⁹ali neæeš ti podiæi toga Doma, nego sin tvoj koji izaðe iz tvoga krila, on æe podiæi Dom mojem Imenu.' ²⁰Jahve ispuni obeæanje svoje: naslijedio sam svoga oca Davida i sjeo na prijestolje Izraelovo, kako obeæa Jahve, i podigao Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ²¹i odredio sam da ondje bude mjesto Kovèegu u kojem je Savez što ga Jahve sklopi s našim ocima kad ih je izveo iz zemlje egipatske." ²²Tada Salomon stupi, u nazoènosti svega zbora Izraelova, pred žrtvenik Jahvin, raširi ruke prema nebu ²³i reèe: "Jahve, Bože Izraelov! Nijedan ti bog nije slièan ni na nebesima ni dolje na zemlji, tebi koji držiš Savez i ljubav svojim slugama što kroèe pred tobom sa svim svojim srcem. ²⁴Sluzi svome Davidu, mome ocu, ti si ispunio što si mu obeæao. Što si obeæao na svoja usta, ispunio si svojom rukom upravo danas. ²⁵Sada, Jahve, Bože Izraelov, ispuni svome sluzi, ocu mome Davidu, što si obeæao kad si rekao: 'Neæe ti preda mnom nestati nasljednika koji bi sjedio na izraelskom prijestolju, samo ako tvoji sinovi budu èuvali svoje putove hodeæi po mojem zakonu kako si ti hodio preda mnom.' ²⁶Sada, dakle, Jahve, Bože Izraelov, neka se ispuni tvoje obeæanje koje si dao svome sluzi Davidu, mome ocu! ²⁷Ali zar æe Bog doista boraviti s ljudima na zemlji? TÓa nebesa ni nebesa nad nebesima ne mogu ga obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam ga sagradio! ²⁸Pomno poèuj molitvu i vapaj svoga sluge, Jahve, Bože moj, te usliši vapaj i molitvu

što je tvoj sluga tebi upućuje! ²⁹Neka tvoje oči obdan i obnoæ budu otvorene nad ovim Domom, nad ovim mjestom za koje reèe: 'Tu æe biti moje Ime.' Usliši molitvu koju æe sluga tvoj izmoliti na ovome mjestu. ³⁰I usliši molitvu sluge svoga i naroda svojega izraelskog koju bude upravljao prema ovome mjestu. Usliši s mjesta gdje prebivaš, s nebesa; usliši i oprosti. ³¹Ako tko zgriješi protiv bližnjega i naredi mu se da se zakune, a zakletva dođe pred tvoj žrtvenik u ovom Domu, ³²tada je ti èuj u nebu i postupaj i sudi svojim slugama, osudi krivca okreæuæi njegova djela na njegovu glavu, a nevinu oslobodi postupajuæi s njime po nevinosti njegovoj. ³³Ako narod tvoj bude potuèen od neprijatelja jer se ogriješio o tebe, ali se ipak k tebi obrati i proslavi Ime tvoje i u ovom se Domu pomoli, ³⁴onda ti èuj to s neba, oprosti grijeh svome narodu izraelskom i dovedi ga natrag u zemlju koju si dao njihovim oèevima. ³⁵Kad se zatvori nebo i ne padne kiša jer su se ogriješili o tebe, pa ti se pomole na ovome mjestu i proslave Ime tvoje i obrate se od svojega grijeha kad ih ti poniziš, ³⁶tada ti èuj na nebu i oprosti grijeh svojim slugama i svojem izraelskom narodu, pokazujuæi im valjan put kojim æe iæi, i pusti kišu na zemlju koju si svojem narodu dao u baštinu. ³⁷Kad u zemlji zavlada glad, kuga, snijet i rða i kad navale skakavci, gusjenice, kad neprijatelj ovoga naroda pritisne koja od njegovih vrata, ili kad bude kakva druga nevolja ili bolestina, ³⁸ako koji èovjek, ili sav tvoj narod, Izrael, osjeti tjeskobu svoga srca pa upravi molitvu ili prošnju te raširi ruke prema ovom Hramu, ³⁹ti èuj s neba, s mjesta gdje prebivaš, i oprosti i postupi; vrati svakome èovjeku prema putu njegovu, jer ti poznaješ srce njegovo - ti jedini poznaješ srce sviju - ⁴⁰da te se uvijek boje sve dane dokle žive na zemlji što je ti dade našim oèevima. ⁴¹Pa i tuđinca, koji nije od tvojega naroda izraelskog, nego je stigao iz daleke zemlje radi Imena tvoga ⁴²jer je èuo za veliko Ime tvoje, za tvoju snažnu ruku i za tvoju mišicu podignutu - ako dođe i pomoli se u ovom Hramu, ⁴³usliši ga s neba gdje prebivaš, usliši sve vapaje njegove da bi upoznali svi zemaljski narodi Ime tvoje i bojali se tebe kao narod tvoj Izrael i da znaju da je tvoje Ime zazvano nad ovaj Dom koji sam sagradio. ⁴⁴Ako narod tvoj krene na neprijatelja putem kojim ga ti uputiš i pomoli se Jahvi, okrenut k ovom gradu što si ga izabrao i prema Domu koji sam podigao tvojem Imenu, ⁴⁵usliši mu s neba molitvu i prošnju i uèini mu pravdu. ⁴⁶Kad ti sagriješe, jer nema èovjeka koji ne griješi, a ti ih, rasrdiv se na njih, predaš neprijateljima da ih zarobe i odvedu kao roblje u daleku ili blizu zemlju, ⁴⁷pa ako se pokaju srcem u zemlji u koju budu dovedeni te se obrate i poènu te moliti za milost u zemlji svojih osvajaèa govoreæi: 'Zgriješili smo, bili smo zli i naopaki', ⁴⁸i tako se obrate k tebi svim srcem i svom dušom u zemlji svoga ropstva u koju budu dovedeni kao roblje, i pomole se okrenuti k zemlji što je ti dade njihovim oèevima, i prema gradu koji si izabrao, i prema Domu što sam ga podigao tvom Imenu, ⁴⁹usliši s neba, gdje prebivaš, njihovu molbu i njihove prošnje, ⁵⁰uèini im pravdu i oprosti svome narodu što je zgriješio protiv tebe, oprosti sve uvrede koje ti je nanio, uèini da mu se smiluju osvajaèi i da budu milostivi prema njemu, ⁵¹jer su oni tvoj narod i baština tvoja, njih si izveo iz Egipta, iz užarenog kotla. ⁵²Neka oči tvoje budu otvorene na prošnju tvoga sluge i na prošnju naroda tvoga Izraela da èuješ sve njihove molbe što æe ih tebi uputiti. ⁵³Jer ti si ih odvojio od svih naroda na zemlji sebi za baštinu, kako si objavio po svome sluzi Mojsiju, kada si izveo oce naše iz Egipta, o Gospode, Jahve!" ⁵⁴Pošto je Salomon

dovršio svu ovu molitvu i prošnju pred Jahvom, diže se s mjesta gdje je klečao, raširenih ruku prema nebu, pred žrtvenikom Jahvinim, ⁵⁵pa istupi te blagoslovi sav zbor Izraelov govoreći jakim glasom: ⁵⁶"Blagoslovljen Jahve, koji je narodu svome Izraelu dao mir u svemu kako je obećao; nije propalo nijedno od njegovih lijepih obećanja koja je dao sluzi svome Mojsiju. ⁵⁷Neka Jahve, Bog naš, bude s nama kao što je bio s ocima našim i neka nas ne napusti i ne odbaci. ⁵⁸Neka prikloni naša srca k sebi da bismo hodili svim njegovim putovima i držali njegove zapovijedi, zakone i uredbе koje je dao ocima našim. ⁵⁹Bile ove moje riječi, koje sam smjerno iznio pred Jahvu, danju i noću nazočnu pred Jahvom, Bogom našim, eda bi dan za danom činio pravdu sluzi svomu i pravicu narodu svome Izraelu, ⁶⁰ne bi li tako svi narodi zemlje spoznali da je Jahve jedini Bog i da nema drugoga. ⁶¹A vaše srce neka bude potpuno odano Jahvi, Bogu našem, držeći se njegovih zakona i obdržavajući njegove zapovijedi kao danas!" ⁶²Kralj i sav Izrael s njim prinesu žrtvu Jahvi. ⁶³Kao žrtvu prièesnicu, koju je prikazao Jahvi, Salomon prinese dvadeset i dvije tisuće volova i stotinu i dvadeset tisuća ovaca; time kralj i svi Izraelci posvete Dom Jahvin. ⁶⁴Toga dana posveti kralj središte predvorja, koje je ispred Doma Jahvina, jer ondje je prinio paljenice, prinosnice i pretiline prièesnica, jer je tuèani žrtvenik pred Jahvom bio premalen da primi paljenice, prinosnice, pretiline prièesnica. ⁶⁵Tu je sveèanost u ono vrijeme Salomon slavio sedam dana, sa svim Izraelcima, zborom velikim od Ulaza u Hamat do Potoka Egipatskog, pred Jahvom, Bogom našim. ⁶⁶Zatim je osmoga dana otpustio ljude; oni su blagosivljali kralja i odlazili svojim kućama, veseli i zadovoljna srca zbog svega dobra što ga je Jahve učinio svome sluzi Davidu i narodu svome Izraelu.

Chapter 9

¹ Kad je Salomon dovršio gradnju Doma Jahvina, kraljevskog dvora i svega što je namislio graditi, ²javi se Jahve i drugi put Salomonu, kao što mu se bio javio u Gibeonu. ³Jahve mu reèe: "Uslišio sam molitvu i prošnju koju si mi uputio. Posvetio sam ovaj Dom, koji si sagradio da u njemu prebiva Ime moje do vijeka; moje æe oèi i srce biti ovdje svagda. ⁴A ti, ako budeš hodio preda mnom kako je hodio tvoj otac David, u nevinosti srca i pravednosti, postupao u svemu kako sam ti zapovjedio i ako budeš držao moje zakone i moje naredbe, ⁵ja æu uèvrstiti zauvijek tvoje kraljevsko prijestolje nad Izraelom, kako sam obećao tvome ocu Davidu kad sam rekao: 'Nikada ti neæe nestati nasljednika na prijestolju Izraelovu.' ⁶Ali ako me ostavite, vi i vaši sinovi, ako ne budete držali mojih zapovijedi i zakona koje sam vam dao, ako se okrenete bogovima i budete im služili i klanjali im se, ⁷tada æu istrijebiti Izraela iz zemlje koju sam mu dao; ovaj æu Dom, koji sam posvetio svome Imenu, odbaciti od sebe, i Izrael æe biti poruga i podsmijeh svim narodima. ⁸Ovaj je Dom uzvišen, ali svi koji budu uza nj prolazili bit æe zaprepasèeni; zviždat æe i govoriti: 'Zašto je Jahve tako učinio s ovom zemljom i s ovim Domom?' ⁹A reæi æe im se: 'Jer su ostavili Jahvu, Boga svoga, koji je izveo oce njihove iz Egipta, a priklonili se drugim bogovima, èastili ih i služili im, zato je Jahve pustio na njih sva ova zla.'" ¹⁰Poslije dvadeset godina, za kojih je Salomon

sagradio obje zgrade, Dom Jahvin i kraljevski dvor, ¹¹a Hiram, kralj Tira, dobavljaio mu drvo cedrovo i èempresovo i zlata koliko je god želio, dade tada kralj Salomon Hiramu dvadeset gradova u zemlji galilejskoj. ¹²Hiram izađe iz Tira da vidi gradove koje mu je Salomon darovao, ali mu se nisu svidjeli. ¹³I reèe: "Kakvi su to gradovi što si mi ih dao, brate?" I od tada ih zovu "zemlja Kabul" do današnjega dana. ¹⁴A Hiram bijaše poslao kralju stotinu i dvadeset zlatnih talenata. ¹⁵Ovako je bilo s rabotom koju je kralj Salomon digao da sagradi Dom Jahvin, svoj dvor, Milo i zidove Jeruzalema, Hasor, Megido i Gezer. ¹⁶Faraon, kralj Egipta, krenu u vojni pohod, osvoji Gezer, popali i poubija Kanaance koji su ondje živjeli, zatim dade grad u miraz svojoj kaeri, ženi Salomonovoj, ¹⁷a Salomon obnovi Gezer, Bet Horon Donji, ¹⁸Baalat, Tamar u pustinji u zemlji, ¹⁹sve gradove-skladišta koje je Salomon imao, gradove za bojna kola i gradove za konjicu, i sve što je Salomon želio sagraditi u Jeruzalemu, na Libanonu i u svim zemljama koje su mu bile podložne. ²⁰Svim preostalim Amorejcima, Hetitima, Perizanima, Hivijcima i Jebusejcima, koji nisu bili Izraelci, ²¹sinovima njihovim koji ostadoše iza njih u zemlji i koje Izraelci nisu zatrli, Salomon nametnu tešku tlaku do današnjega dana. ²²Sinove Izraelove nije Salomon pretvarao u robove, nego su mu oni bili vojnici, dvorani, vojskovođe, tridesetnici, zapovjednici njegovih bojnih kola i konjice. ²³A evo nadzornika koji su upravljali Salomonovim radovima: njih pet stotina i pedeset koji su zapovijedali puku zaposlenu na radovima. ²⁴Èim je faraonova kaeri ušla iz Davidova grada u kuæu koju joj Salomon bijaše sagradio, tada on podiže Milo. ²⁵Salomon je tri puta u godini priniosio paljenice i prièesnice na žrtveniku koji je podigao Jahvi i palio je kad pred Jahvom. Tako je dovršio Hram. ²⁶Kralj Salomon je sagradio brodovlje u Esjon-Geberu, koji je kralj Elata, na obali Crvenoga mora, u zemlji edomskoj. ²⁷Hiram je poslao na tim lađama svoje sluge, mornare koji su poznavali more, sa slugama Salomonovim. ²⁸Oni otploviše u Ofir, uzeše odande èetiri stotine i dvadeset talenata zlata i donesoše ih kralju Salomonu.

Chapter 10

¹ Glas koji je u Jahvinu Imenu stekao Salomon dopro je do kraljice od Sabe; zato ona dođe da Salomona iskuša zagonetkama. ²Došla je u Jeruzalem s golemom pratnjom, s devama koje su nosile mirise, nebrojeno zlato i drago kamenje. Došavši k Salomonu, porazgovori se s njim o svemu što joj bijaše na srcu. ³Salomon joj odgovori na sva pitanja; nije mu bilo skriveno ništa da joj ne bi umio objasniti. ⁴Kad kraljica od Sabe vidje mudrost Salomonovu, dvor koji bijaše sagradio, ⁵jela na njegovu stolu, odaje njegove i dvorane, otmjenost njegove posluge i njihova odijela, njegove peharnike i paljenice koje je prinio u Domu Jahvinu, zastade joj dah. ⁶Tada reèe kralju: "Istina je bila što sam u svojoj zemlji èula o tebi i o tvojoj mudrosti. ⁷Ali nisam htjela vjerovati što se pripovijeda dokle god nisam došla i vidjela na svoje oèi; i doista, ni pola mi nije bilo reèeno: ti nadvisuješ u mudrosti i blagostanju slavu o kojoj sam èula. ⁸Blago tvojim ženama, blago ovim tvojim slugama koji su neprestano pred tobom i slušaju tvoju mudrost! ⁹Neka je blagoslovljen

Jahve, Bog tvoj, komu si tako omililo da te postavio na prijestolje Izraelaca; zato što Jahve uvijek ljubi Izraela, postavio te kraljem da činiš pravo i pravicu." ¹⁰Dade tada kralju stotinu i dvadeset zlatnih talenata, mnogo miomirisa i dragulja. Nikad više nije bilo takvih miomirisa kakve je kraljica od Sabe dala kralju Salomonu. ¹¹Pa i Hiramovo brodovlje, koje je donosilo zlato iz Ofira, dovezlo je odande mnogo sandalovine i dragulja. ¹²Kralj je od sandalovine napravio ograde za Dom Jahvin i za kraljevski dvor, i citre i harfe za pjevače; nikada se više nije dovezlo toliko sandalova drveta niti se vidjelo do danas. ¹³Kralj Salomon dade kraljici od Sabe što je god zaželjela i zatražila, a povrh toga kraljevski je obdari. Potom ona krenu i sa slugama vrati se u svoju zemlju. ¹⁴Zlato što je dolazilo Salomonu svake godine bilo je teško šest stotina šezdeset i šest zlatnih talenata, ¹⁵osim onoga što je dolazilo od trgovaca i prodavača-potukača i od svih arapskih kraljeva i upravitelja zemaljskih. ¹⁶Kralj Salomon načini tri stotine velikih štitova od kovanog zlata; za svaki je štit upotrijebio šest stotina zlatnih šekela; ¹⁷i načini trista štitova od kovanog zlata; za svaki je štit utrošio tri zlatne mine. Pohranio je sve u kuću zvanu Libanonska šuma. ¹⁸Kralj je još napravio veliko prijestolje od bjelokosti i obložio ga čistim zlatom. ¹⁹Prijestolje je imalo šest stepenica, straga je na njemu bila teleća glava, a s obje strane sjedala bile su ručice, a kraj ručica stajala dva lava. ²⁰Dvanaest je lavova stajalo s obje strane onih šest stepenica. Takvo što nije bilo izrađeno ni u jednom kraljevstvu. ²¹Sve posude iz kojih je pio kralj Salomon bijahu zlatne, i sve posuđe u kući zvanj Libanonska šuma bijaše od suhoga zlata; ništa nije bilo od srebra, jer se ono smatralo bezvrijednim u Salomonovo vrijeme. ²²Kralj je imao taršiško brodovlje na moru zajedno s Hiramovim brodovljem, i svake treće godine dolazilo je taršiško brodovlje donoseći zlato, srebro i slonovu kost, majmune i paune. ²³Tako je kralj Salomon natkrilio sve zemaljske kraljeve bogatstvom i mudrošću. ²⁴Sav je svijet želio vidjeti Salomona i čuti mudrost koju mu je Bog ulio u srce. ²⁵Svatko mu je donosio dar: srebro i zlatno posuđe, haljine, oružje, miomirise, konje i mazge, iz godine u godinu.

²⁶Uz to je Salomon sakupio bojnih kola i konjanika; imao je tisuću i četiri stotine bojnih kola i dvanaest tisuća konja i rasporedio ih je po gradovima bojnih kola i kod kralja u Jeruzalemu. ²⁷Salomon je učinio da u Jeruzalemu bude srebra kao kamenja, a cedrova kao divljih smokava što rastu u Šefeli. ²⁸Salomon je uvezio konje iz Musrija i Koe: kraljevi nabavljajući uvezili su ih iz Koe za određenu svotu. ²⁹Kola se dovozila iz Egipta po šest stotina srebrnih šekela; a konj se plaćao po stotinu i pedeset. Tako ih preko nabavljajući dobivahu svi kraljevi hetitski i aramejski.

Chapter 11

¹ Kralj je Salomon - uz kćer faraonovu - volio mnoge žene tuđinke: Moapke, Amonke, Edomke, Sidonke i Hetitkinje, ²od svih naroda za koje je Jahve rekao Izraelcima: "Nećete odlaziti k njima i oni neće dolaziti k vama; oni će zacijelo okrenuti vaša srca svojim bogovima." Njima se priklonio Salomon svojom ljubavlju. ³Imao je sedam stotina kneževskih žena i tri stotine inoča. Njegove su

žene zavodile njegovo srce. ⁴I kada je Salomon ostario, njegove su mu žene okrenule srce prema drugim bogovima, i srce njegovo nije više potpuno pripadalo Jahvi kao što je pripadalo srce njegova oca Davida. ⁵Salomon je išao za Aštartom, boginjom Sidonaca, i Milkomom, sramotom Amonaca. ⁶Einio je ono što ne bijaše pravo u oèima Jahvinim i nije se sasvim pokoravao Jahvi kao što se pokoravao njegov otac David. ⁷Tako sagradi Salomon uzvišicu Kemošu, sramoti Moaba, na gori istoèeno od Jeruzalema, i Milkomu, sramoti Amonaca. ⁸To uèini za sve svoje žene tuđinke, koje su prinobile kad i žrtve svojim bogovima. ⁹Jahve se razgnjevi na Salomona jer je okrenuo srce svoje od Jahve, Boga Izraelova, koji mu se bio dvaput javio ¹⁰i koji mu je baš tada zabranio štovati druge bogove, ali on nije održao te zapovijedi. ¹¹Tada Jahve reèe Salomonu: "Kada je tako s tobom te ne držiš moga Saveza i naredaba koje sam ti dao, ja æu sigurno oduzeti od tebe kraljevstvo i dat æu ga jednom od tvojih slugu. ¹²Ali neæu to uèiniti za tvoga života, zbog oca tvajega Davida; uzet æu ga iz ruke tvoga sina. ¹³Ipak neæu od njega uzeti svega kraljevstva: ostavit æu jedno pleme tvome sinu, zbog sluge mojega Davida, zbog Jeruzalema koji izabrah." ¹⁴Tada diže Jahve protivnika Salomonu: Edomca Hadada, iz kraljevske kuæe Edomaca. ¹⁵Jer kada je David tukao Edomce i kad je Joab, vojskovođa, otišao da pokopa ubijene i dao pogubiti sve muškarce u Edomu - ¹⁶Joab i sav Izrael ostadoše ondje šest mjeseci dok nisu istrijebili sve muškarce u Edomu - ¹⁷Hadad je utekao u Egipat s Edomcima koji bijahu u službi njegova oca. Hadad je bio tada mladi dječak. ¹⁸Otišli su iz Midjana i stigli u Paran. Povelj su sa sobom ljude iz Parana i otišli u Egipat pred faraona, kralja Egipta, koji mu dade kuæu, odredi mu hranu i dodijeli zemlje. ¹⁹Hadad je stekao veliku milost u faraona, koji mu dade sestru svoje žene, sestru velike kneginje Tafnese. ²⁰Sestra Tafnesina rodi mu sina Genubata, koga Tafnesa odgoji u kraljevskoj palaèi, i Genubat je ostao u palaèi meðu faraonovom djecom. ²¹Kada je Hadad doznao u Egiptu da je David poèinuo kod svojih otaca i da je vojskovođa Joab umro, reèe faraonu: "Dopusti mi da odem u svoju zemlju!" ²²Faraon mu reèe: "Što ti nedostaje u mene te želiš poæi u svoju zemlju?" A on mu odgovori: "Ništa, ali me pusti da odem!" [25b] To je bilo zlo što ga je uèinio Hadad: mrzio je Izraela i vladao je Edomom. ²³Bog je protiv Salomona podigao protivnika mu Rezona, sina Elijadova, koji je pobjegao od svoga gospodara Hadadezera, kralja sopskoga; ²⁴Rezon je skupio ljude oko sebe i postao im èetovođa kada ih David ubijaše. Rezon zauze Damask, ondje se nastani i zavlada Damaskom. ²⁵[25a] On je bio protivnik Izraelov za života Salomonova. ²⁶Jeroboam bijaše sin Efraæanina Nebata, iz Sareda, a majka mu bijaše udovica imenom Serva. On je bio u službi Salomonovoj i podigao je ruku protiv kralja. ²⁷Evo razloga njegove pobune. Salomon je gradió Milo da zatrpa kosinu u gradu Davida, oca svoga. ²⁸Taj Jeroboam bijaše valjan èovjek; Salomon opazi kako se mladi èovjek prihvaæa posla i postavi ga nad svom rabotom kuæe Josipove. ²⁹Tada se dogodi te Jeroboam ode iz Jeruzalema, i na putu ga susrete prorok Ahija iz Šila, ogrnut novim plaštem; bijahu sami njih dvojica u polju. ³⁰Ahija uze novi plašt koji je imao na sebi i razdrije ga na dvanaest komada. ³¹I reèe Jeroboamu: "Uzmi sebi deset komada, jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Evo æu istrgnuti kraljevstvo iz ruke Salomonove i dat æu tebi deset plemena. ³²On æe imati jedno pleme, zbog sluge mojega Davida i Jeruzalema, grada koji sam izabrao izmeðu svih plemena Izraelovih. ³³To

je zato što me ostavio i poklonio se Aštarti, boginji Sidonaca, Kemošu, bogu moapskom, i Milkomu, bogu Amonaca, i ne hodi više mojim putovima; ne èini što je pravo u mojim oèima, niti izvršava moje zakone i naredbe kao što je èinio njegov otac David. ³⁴Ali mu neæu iz ruke uzeti sve kraljevstvo, jer sam ga postavio knezom za sveg njegova života, zbog sluge svoga Davida, koga sam izabrao i koji je držao moje zapovijedi i moje zakone. ³⁵Ali æu uzeti kraljevstvo iz ruke njegova sina i tebi æu ga dati, to jest deset plemena. ³⁶A njegovu æu sinu ostaviti jedno pleme da moj sluga David ima uvijek svjetiljku preda mnom u Jeruzalemu, gradu koji sam izabrao sebi da u njemu stoluje Ime moje. ³⁷Tebe æu uzeti da kraljuješ nad svim što budeš želio i da budeš kralj nad Izraelom. ³⁸Ako budeš poslušao sve što ti zapovjedim i stupao budeš putovima mojim te èinio što je pravedno u oèima mojim držæei moje zakone i zapovijedi moje, kako je to èinio moj sluga David, tada æu ja biti s tobom i sagradit æu ti trajan dom, kao što sam sagradio Davidu, i dat æu ti Izraela. ³⁹Ponizit æu potomke Davidove; ali ne zauvijek." ⁴⁰Salomon je zato tražio da ubije Jeroboama, ali on pobježe u Egipat k Šišaku i ostade u Egiptu do smrti Salomonove. ⁴¹Ostala povijest Salomonova, sve što je uèinio i njegova mudrost, zar nije zapisana u knjizi Povijesti Salomonove? ⁴²A kraljevaše Salomon u Jeruzalemu nad svim Izraelom èetrdeset godina. ⁴³Onda poèinu Salomon kod otaca svojih i bi sahranjen u Davidovu gradu, a njegov sin Roboam zakralji se namjesto njega.

Chapter 12

¹ Roboam ode u Šekem, jer su u Šekem došli svi Izraelci da ga zakralje. ²Èim to èu Nebatov sin Jeroboam - koji još bijaše u Egiptu, kamo je pobjegao pred kraljem Salomonom - vrati se iz Egipta, jer ³bijahu poslali po nj i dozvali ga. Kad dođoše Jeroboam i sav zbor Izraelov, rekoše Roboamu: ⁴"Tvoj nam je otac nametnuo teški jaram. Ti nam sada olakšaj tešku službu svoga oca, teški jaram koji metnu na nas, pa æemo ti služiti!" ⁵A on im odgovori: "Za tri dana dođite opet k meni." I narod ode. ⁶Tada se kralj Roboam posavjetova sa starcima koji su služili njegovu ocu Salomonu dok je bio živ i upita ih: "Što savjetujete da odgovorim ovome narodu?" ⁷Oni mu odgovoriše: "Ako danas udovoljiš tim ljudima, budeš im blagonaklon i odgovoriš im lijepim rijeèima, oni æe ti uvijek ostati sluge." ⁸Ali on odbaci savjet što mu ga dadoše starci i posavjetova se s mladiæima koji su odrasli s njim i bili mu u službi. ⁹Upita ih: "Što savjetujete da odgovorim ovome narodu koji mi reèe: 'Olakšaj jaram što nam ga nametnu tvoj otac?'" ¹⁰Mladiæi koji bijahu s njime odrasli odgovoriše mu: "Narodu koji ti reèe: 'Tvoj nam je otac nametnuo jaram, a ti nam ga olakšaj', uzvрати ovako: 'Moj je mali prst deblji od bedara moga oca!' ¹¹Eto, moj vam je otac nametnuo teški jaram, a ja æu još otežati vaš jaram; moj vas je otac šibao bièevima, a ja æu vas šibati bièevima sa željeznim štipavcima." ¹²A treæi dan dođe sav narod k Roboamu, kako im bijaše zapovjedio kralj rekavši im: "Vratite se k meni treæega dana." ¹³Kralj im oštro odgovori, odbacivši savjet koji mu dadoše stariji. ¹⁴I reèe im po savjetu mladih: "Moj je otac otežao vaš jaram, a ja æu još dodati na nj; moj vas je otac šibao bièevima, a ja æu vas šibati bièevima sa željeznim štipavcima."

¹⁵Kralj dakle ne htjede poslušati naroda, jer tako uprilièi Jahve da se ispuni rijeè što je preko Ahije iz Šila kaza Nebatovu sinu Jeroboamu. ¹⁶Kad Izraelci vidješe gdje se kralj oglušio, odgovori mu narod: "Kakav dio mi imamo s Davidom? Mi nemamo baštine s Jišajevim sinom. U šatore, Izraele! A sad se, Davide, brini za svoj dom!" I sav Izrael ode pod svoje šatore. ¹⁷Roboam zavlada samo nad Izraelovim sinovima koji su živjeli po judejskim gradovima. ¹⁸Potom kralj Roboam posla Adorama, nadstojnika za tlaku, ali ga Izraelci kamenovaše i on umrije; a kralj se Roboam brže-bolje pope na kola i pobježe u Jeruzalem. ¹⁹Tako se Izrael odijelio od doma Davidova sve do danas. ²⁰Kada su Izraelci doznali da se vratio Jeroboam, pozvaše ga u zajednicu i postaviše ga kraljem nad svim Izraelom. Uz kuæu Davidovu nije pristajao nitko, osim samoga plemena Judina. ²¹Došavši u Jeruzalem, Roboam skupi sav dom Judin i pleme Benjaminovo, sto i osamdeset tisuæa vrsnih ratnika, da udare na dom Izraelov i da vrate kraljevstvo Roboamu, sinu Salomonovu. ²²Ali dođe Jahvina rijeè Božjem èovjeku Šemaji: ²³"Kaži Salomonovu sinu Roboamu, judejskom kralju, i svem domu Judinu i Benjaminovu i ostalom narodu: ²⁴Ovako veli Jahve: 'Ne idite se tuæi s braæom, djecom Izraelovom! Neka se svatko vrati svojoj kuæi, jer je ovo poteklo od mene.'" I oni poslušaaše rijeè Jahvinu i vratiše se kako im reèe Jahve. ²⁵Jeroboam utvrdi Šekem u Efrajimovoj gori i ondje se nastani. Poslije izađe odatle i utvrdi Penuel. ²⁶Jeroboam reèe u svom srcu: "Sad bi se kraljevstvo moglo vratiti domu Davidovu. ²⁷Ako ovaj narod bude nastavio uzlaziti u Dom Jahvin u Jeruzalemu da prinosi žrtve, srce æe se naroda vratiti svome gospodaru, Roboamu, kralju judejskome, i mene æe ubiti." ²⁸Pošto se kralj posavjetovao, naèini dva zlatna teleta i reèe narodu: "Dosta ste uzlazili u Jeruzalem! Evo, Izraele, tvoga boga koji te izveo iz zemlje egipatske." ²⁹Zatim postavi jedno tele u Betelu, a drugo smjesti u Dan. ³⁰To je bila prigoda za grijeh: narod je odlazio jednome u Betel i drugome u Dan. ³¹I podiže Jeroboam hram na uzvišicama i postavi iz puka sveæenike koji nisu bili sinovi Levijevi. ³²Zatim je Jeroboam uveo blagdan u osmom mjesecu, petnaestoga dana tog mjeseca, kao što je blagdan koji se slavi u Judeji, i uzađe k žrtveniku. Tako je uèinio u Betelu, žrtvujuæi teocima koje je naèinio. U Betelu je postavio i sveæenike uzvišica što ih bijaše podigao. ³³I uzađe k žrtveniku koji je naèinio, petnaestoga dana osmog mjeseca, mjeseca koji je sam izabrao; i ustanovi blagdan za Izraelce i uzađe k žrtveniku da prinese kad.

Chapter 13

¹ A neki èovjek Božji dođe na rijeè Jahvinu iz Judeje u Betel kada Jeroboam stajaše pred žrtvenikom da prinese kad. ²I po Jahvinoj zapovijedi povika onaj prema žrtveniku: "Žrtvenièe, žrtvenièe! Ovako veli Jahve: 'Evo æe se roditi u kuæi Davidovoj sin po imenu Jošija. On æe na tebi žrtvovati sveæenike uzvišica, te koji na tebi prinose kad, i on æe na tebi spaliti ljudske kosti!'" ³U isto im vrijeme dade znak: "Ovo je znak da je Jahve govorio: gle, žrtvenik æe se raspuknuti i prosut æe se pepeo što je na njemu." ⁴Kada je kralj èuo što je èovjek Božji rekao protiv žrtvenika u Betelu, pruži ruku odande od žrtvenika i reèe: "Uхватite ga!" Ali se osušila ruka koju je ispružio

prema èovjeku i nije je mogao vratiti k sebi. ⁵Žrtvenik se raspuknuo i pepeo se prosuo sa žrtvenika, prema znaku što ga je dao èovjek Božji po naredbi Jahvinoj. ⁶Kralj progovori i reèe èovjeku Božjem: "Umilostivi Jahvu, Boga svoga, da bih mogao vratiti ruku k sebi." Božji èovjek umilostivi Jahvu i ruka se kraljeva vrati k njemu i bila je kao prije. ⁷Kralj onda reèe èovjeku Božjem: "Hodi sa mnom kuæi da se okrijepiš. I dat æu ti dar." ⁸Ali èovjek Božji odgovori kralju: "Da mi dadeš polovinu svoje kuæe, ne bih pošao s tobom. Ni jeo ni pio ne bih na ovom mjestu, ⁹jer mi je ovako zapovjedbno rijeèju Jahvinom: 'Ne jedi kruha i ne pij vode, niti se vraæaj istim putem kojim si došao.'" ¹⁰I otišao je drugim putem, nije se vraæao putem kojim je došao u Betel. ¹¹A u Betelu živio star prorok. Došli njemu njegovi sinovi te mu pripovjedili sve što je onoga dana uèinio èovjek Božji u Betelu; i rijeèi što ih je onaj kazao kralju pripovjediše sinovi ocu. ¹²A on ih upita: "Kojim je putem otišao?" Sinovi pokazaše put kojim je otišao èovjek Božji što bijaše došao iz Judeje. ¹³Prorok æe nato sinovima: "Osamarite mi magarca!" I osamariše mu magarca, a on uzjaha. ¹⁴Krenuo je za èovjekom Božjim i našao ga gdje sjedi pod hrastom; i upita ga: "Jesi li ti èovjek Božji koji je došao iz Judeje?" A on mu odgovori: "Jesam." ¹⁵Prorok mu reèe: "Hodi sa mnom mome domu da što god pojedeš." ¹⁶Ali on odgovori: "Ne smijem se vratiti s tobom, niti smijem jesti kruha ni piti vode na ovome mjestu, ¹⁷jer mi je Jahvinom rijeèju naredbno ovo: 'Ne jedi ondje kruha, ne pij vode, niti se vraæaj putem kojim si onamo pošao.'" ¹⁸Nato æe mu onaj: "I ja sam prorok kao i ti, i anđeo mi je rijeèju Jahvinom rekao: 'Povedi ga sa sobom kuæi da jede kruha i pije vode.'" Slagao mu je. ¹⁹Božji èovjek vrati se s njim, u njegovoj je kuæi jeo kruha i pio vode. ²⁰Dok su sjedili za stolom, dođe rijeè Jahvina proroku koji ga je natrag doveo ²¹i povika on èovjeku Božjem koji je došao iz Judeje: "Ovako veli Jahve: zato što nisi poslušao zapovijedi Jahvine i nisi držao naredbe koju ti je dao Jahve, Bog tvoj, ²²nego si se vratio, jeo kruha i pio vode na mjestu gdje sam ti rekao da ne jedeš kruha i ne piješ vode, zato tijelo tvoje neæe leæi u grob otaca tvojih." ²³Pošto se onaj koga bijaše doveo najeo kruha i napio vode, osedla mu magarca. ²⁴I ode onaj. A na putu ga zaskoèi lav i usmrti ga. I tako je mrtvo tijelo ležalo ispruženo na putu, magarac stajao kraj njega, a i lav stajaše kraj tijela. ²⁵Ljudi prolazeæi vidješe mrtvo tijelo ispruženo na putu i lava gdje stoji kraj njega; i odoše i javiše to u gradu gdje je živio stari prorok. ²⁶Kad je to èuo prorok koji bijaše onoga vratio s puta, reèe: "To je èovjek Božji koji se usprotivio rijeèi Jahvinoj! I Jahve ga je predao lavu, koji ga je napao i ubio, prema rijeèi koju je Jahve rekao." ²⁷I reèe svojim sinovima: "Osamarite mi magarca!" I oni mu ga osamariše. ²⁸Ode on i nađe mrtvo tijelo baèeno na putu i magarca i lava gdje stoje pokraj tijela: lav nije požderao tijelo niti je rastrgao magarca. ²⁹Tada prorok podiže mrtvo tijelo èovjeka Božjeg i prebaci ga na magarca; i vrati se u grad gdje je živio da mrtvoga ožali i pokopa. ³⁰Položio je mrtvo tijelo u svoju grobnicu i jecao je nad njim: "Jao, brate moj!" ³¹A kad ga je pokopao, reèe svojim sinovima: "Poslije moje smrti sahranite me u istu grobnicu gdje je pokopan èovjek Božji; stavite moje kosti kraj njegovih. ³²Jer æe se sigurno ispuniti rijeè koju je po zapovijedi Jahvinoj objavio protiv žrtvenika u Betelu i protiv svih svetišta na uzvišicama u gradovima Samarije." ³³Ni poslije ovoga događaja ne obrati se Jeroboam za svoga zlog puta, nego je i dalje priproste ljude postavljao za sveæenike na uzvišicama: tko je želio, davao

mu je darove da postane svećenik uzvišica. ³⁴Takvim je postupkom padala u grijeh kuća Jeroboamova, rušila se i nestajala s lica zemlje.

Chapter 14

¹ U ono se vrijeme razbolje Abija, sin Jeroboamov, ²i Jeroboam reče svojoj ženi: "Ustani i preobuci se da te ne bi prepoznali da si žena Jeroboamova; i idi u Šilo. Ondje je prorok Ahija: onaj koji mi je prorokovao da ću biti kraljem ovoga naroda. ³I ponesi deset hljebova, kolača i posudu meda i otiđi k njemu! On će ti reći što će biti s dječakom." ⁴I uèini tako žena Jeroboamova: ustade, ode u Šilo i uđe u kuću Ahijinu. A on nije više vidio, oslabile mu oči od duboke starosti. ⁵Ali mu je Jahve rekao: "Evo dolazi žena Jeroboamova da od tebe traži savjeta za svoga sina jer je bolestan; a ti ćeš joj reći tako i tako. Kad bude ulazila, pretvarat će se kao da je druga." ⁶Kad Ahija èu šum njenih koraka na vratima, reče joj: "Uđi, ženo Jeroboamova! Što se pretvaraš da si druga, kad imam tešku vijest za tebe? ⁷Idi, reci Jeroboamu: 'Ovako kaže Jahve, Bog Izraelov: Podigao sam te isred naroda i uèinio sam te knezom nad mojim narodom Izraelom, ⁸istrgnuo sam kraljevstvo iz kuće Davidove i dao ga tebi. Ali ti nisi bio kao moj sluga David, koji je držao moje zapovijedi i koji me slijedio svim srcem svojim i èinio samo ono što je pravedno u mojim očima. ⁹Ti si radio kudikamo gore od svojih prethodnika, otišao si i naèinio sebi druge bogove, salio si im likove da me dražiš, mene si bacio za leđa. ¹⁰Zato, evo, puštam zlo na kuću Jeroboamovu, istrijebit ću iz obitelji Jeroboamove sve što mokri uza zid, robove i slobodnjake u Izraelu; ja ću netragom pomesti kuću Jeroboamovu kao što se mete neèist, da ga ništa ne ostane. ¹¹One koji iz Jeroboamove obitelji umru u gradu, proždrijet će psi, a one koji umru u polju, pojest će ptice nebeske.' - Eto tako je Jahve rekao. ¹²A ti ustani i pođi svome domu: tek što nogama stupiš u grad, dječak će umrijeti. ¹³Sav će ga Izrael oplakati i pokopat će ga. On će biti jedini iz obitelji Jeroboamove položen u grob, jer se jedino na njemu našlo nešto što se u kući Jeroboamovoj svidjelo Jahvi, Bogu Izraelovu. ¹⁴Jahve će sebi postaviti kralja nad Izraelom i taj će istrijebiti kuću Jeroboamovu. Evo dana! Što? Èak i trenutka! ¹⁵Jahve će udariti Izraela te će se njihati kao trska u vodi. Išèupat će Izraela iz ove dobre zemlje koju je dao njihovim ocima i rasijat će ih s onu stranu Rijeke, jer su naèinili sebi ašere koje srde Jahvu. ¹⁶Odbacit će Izraela kao smeće, zbog grijeha što ih je uèinio Jeroboam i na koje je navodio Izraela." ¹⁷Žena Jeroboamova ustade i ode. Stigla je u Tirsu, a kad je prelazila kućni prag, dječak bijaše mrtav. ¹⁸Pokopali su ga i sav ga je Izrael oplakao prema riječi koju je Jahve rekao po sluzi svome proroku Ahiji. ¹⁹Ostala povijest Jeroboamova, kako je ratovao i kraljevao, to je zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih. ²⁰Jeroboamovo kraljevanje trajalo je dvadeset i dvije godine, zatim je Jeroboam poèinuo kraj otaca svojih, a sin mu Nadab zakraljio se mjesto njega. ²¹Roboam, sin Salomonov, bio je kralj Judejaca; bijaše mu èetrdeset i jedna godina kad je postao kraljem, a sedamnaest je godina kraljevao u Jeruzalemu, u gradu koji Jahve izabra između svih izraelskih plemena da ondje postavi svoje Ime. Majka mu se zvala Naama, a bila je

Amonka. ²²I Juda uèini zlo u oèima Jahvinim. Grijesima koje su poèinili razjarili su ga više od svega što su uèinili njihovi oci. ²³Jer su i oni podigli uzvišice, stupove i ašere na svakom brežuljku i pod svakim zelenim drvetom. ²⁴Bilo je èak posveæenih bludnica u zemlji. Oponašao je sve grozote naroda što ih je Jahve otjerao ispred sinova Izraelovih. ²⁵Pete godine Roboamova kraljevanja egipatski kralj Šišak navali na Jeruzalem. ²⁶Opljaèka sve blago iz Doma Jahvina i riznicu kraljevskog dvora; sve je uzeo; uze i sve zlatne štitove što ih bijaše napravio Salomon. ²⁷Namjesto njih kralj Roboam napravi tuèane štitove i povjeri ih zapovjednicima straže koja je èuvala vrata kraljevskog dvora. ²⁸Kad je god kralj išao u Jahvin Dom, stražari su ih uzimali, a poslije ih vraæali u stražaru. ²⁹Ostala povijest Roboamova, sve što je uèinio, zar nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ³⁰Za sve vrijeme bio je rat između Roboama i Jeroboama. ³¹Roboam je poèinuo sa svojim ocima i bi sahranjen sa svojim ocima u Davidovu gradu. Majka mu se zvala Naama, a bila je Amonka. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Abijam.

Chapter 15

¹ Osamnaeste godine kraljevanja Jeroboama, sina Nebatova, zakraljio se Abijam u Judeji. ²Tri je godine kraljevao u Jeruzalemu; njegova se majka zvala Maaka, a bila je kæi Abšalomova. ³On je hodio u svim grijesima što ih je njegov otac èinio prije njega, i njegovo srce nije bilo potpuno odano Jahvi, Bogu svome, kao srce njegova praoca Davida. ⁴Ipak, zbog Davida, dao mu je Jahve, Bog njegov, svjetiljku u Jeruzalemu, podigavši sinove njegove poslije njega i saèuvavši Jeruzalem. ⁵Jer je David èinio sve što je pravo u oèima Jahvinim i za svega svoga života nije odstupio ni od èega što mu je zapovjedio, osim onog što je uèinio Uriji Hetitu. ⁶# ⁷Ostala povijest Abijamova, sve što je uèinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? A bijaše rat između Abijama i Jeroboama. ⁸Potom je Abijam poèinuo sa svojim ocima. Sahraniše ga u Davidovu gradu; na njegovo se mjesto zakralji sin mu Asa. ⁹Dvadesete godine Jeroboamova kraljevanja nad Izraelom postade Asa kraljem Judeje. ¹⁰Kraljevao je èetrdeset i jednu godinu u Jeruzalemu; njegova se baka zvala Maaka, a bila je kæi Abšalomova. ¹¹Asa je èinio što je pravo u oèima Jahvinim, kao i njegov praotac David. ¹²Protjerao je iz zemlje posveæene bludnice i uklonio sve idole koje njegovi oci bijahu naèinili. ¹³Sam je uklonio svoju baku s dostojanstva velike kneginje, jer bijaše naèinila gada Ašeri. Asa je sasjekao njezina gada i spalio ga u potoku Kidronu. ¹⁴Ali uzvišice nisu bile uklonjene; ipak je Asino srce bilo privrženo Jahvi svega njegova života. ¹⁵Unio je u Dom Jahvin posveæene darove svoga oca i svoje: srebro, zlato i posuðe. ¹⁶Bio je rat između Ase i Baše, kralja izraelskoga, u sve njihove dane. ¹⁷Izraelski kralj Baša navali na Judeju i stade utvrðivati Ramu da sprijeèi svako kretanje judejskom kralju Asi. ¹⁸Asa tada uze srebra i zlata koje je preostalo u riznicama Doma Jahvina i u riznicama kraljevskog dvora i dade ga svojim slugama te ih posla Ben-Hadadu, sinu Tabrimonovu, sinu Hezjonovu, aramejskom kralju, koji je stolovao u Damasku, i poruèi mu: ¹⁹"Neka bude savez između mene i tebe, između moga i tvoga oca; evo, šaljem ti na dar srebra i

zlata: hajde, raskini savez s izraelskim kraljem Bašom da bi otišao od mene." ²⁰Ben-Hadad poslušao kralja Asu i poslao svoje vojskovođe na izraelske gradove te oni pokoriše Ijon, Dan, Abel Bet-Maaku, sav Kineret i svu zemlju Naftali. ²¹A kada to Baša dozna, prešta utvrđivati Ramu i vrati se u Tirsu. ²²Kralj Asa sazva sve Judejce, bez izuzetka, i oni odnesoše kamenje i drvo kojima je Baša utvrđivao Ramu, i kralj Asa utvrdi time Gebu Benjaminovu i Mispu. ²³Ostala povijest Asina, sve njegove pobjede i sve što je učinio i gradovi koje je utvrdio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? A u starosti bolovao je od nogu. ²⁴Asa je počinuo sa svojim ocima i sahranjen je sa svojim ocima u gradu Davida, svoga praoca. Njegov sin Jošafat zakralji se mjesto njega. ²⁵Nadab, sin Jeroboamov, postade kraljem Izraela druge godine Asina kraljevanja Judejom i vladao je dvije godine Izraelom. ²⁶Činio je zlo u očima Jahvinim. Hodio je putem svoga oca i oponašao njegov grijeh na koji je navodio Izraela. ²⁷Baša, sin Ahijin, iz kuće Jisakarove, uroti se protiv njega i ubi ga u Gibetonu, koji pripada Filistejcima i koji su opsjedali Nadab i sav Izrael. ²⁸Baša ga ubi treće godine Asina kraljevanja Judejom i zavlada mjesto njega. ²⁹Kad je postao kraljem, pobi svu kuću Jeroboamovu i ne poštedi nikoga od Jeroboamovih dokle sve ne istrijebi po riječi koju je Jahve rekao preko sluge svoga Ahije iz Šila. ³⁰Zbog grijeha što ih je učinio i na koje je naveo Izraela i zbog gnjeva kojim je raspalio Jahvu, Boga Izraelova. ³¹Ostala povijest Nadabova, i sve što je učinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ³²Između Ase i Izraelova kralja Baše vladao je rat u sve njihove dane. ³³Treće godine Asina kraljevanja Judejom postade Baša, sin Ahijin, kraljem nad svim Izraelom u Tirsi i vladao je dvadeset i četiri godine. ³⁴Činio je zlo u očima Jahvinim i hodio je putem Jeroboama i njegovih grijeha kojima je zavodio Izraelce.

Chapter 16

¹Tada bi upućena riječ Jahvina Jehuu, sinu Hananijevu, protiv Baše: ²"Iz praha sam te podigao i postavio knezom nad mojim narodom Izraelom, ali si ti krenuo Jeroboamovim putem i navodiš narod moj Izrael na grijehe te me razjaruješ njihovim grijesima; ³zato ću netragom pomesti Bašu i kuću njegovu: učinit ću s tvojom kućom kao i s kućom Jeroboama, sina Nebatova. ⁴Tko iz obitelji Bašine umre u gradu, pojest će ga psi, a tko im umre u polju, pojest će ga ptice nebeske." ⁵Ostala povijest Bašina, što je učinio, njegova djela, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ⁶Baša je počinuo sa svojim ocima i sahranjen je u Tirsi. Sin njegov Ela zakraljio se mjesto njega. ⁷Ali riječ Jahvina po Jehuu proroku, sinu Hananijevu, nije bila upravljena protiv Baše i njegove kuće samo zbog toga što je činio zlo u očima Jahve i ljutio ga djelima svojih ruku te bio kao i kuća Jeroboamova nego i zbog toga što je i nju istrijebio. ⁸Dvadeset i šeste godine kraljevanja Ase u Judeji postade Ela, sin Bašin, kraljem Izraela u Tirsi; vladao je svega dvije godine. ⁹Njegov dvoranin Zimri, zapovjednik polovine bojnih kola, uroti se protiv njega. Kad je bio u Tirsi, opio se u kući Arse, upravitelja dvora u Tirsi. ¹⁰Tada provali Zimri, udari na njega i ubi ga, dvadeset i sedme godine Asina kraljevanja Judejom, te zavlada mjesto njega. ¹¹Čim je zavladao i sjeo na

prijestolje, poubija svu obitelj Bašinu; nije mu poštedio ni što uza zid mokri, ni njegovih rođaka ni prijatelja. ¹²Tako Zimri iskorijeni svu kuću Bašinu po riječi koju je Jahve rekao protiv Baše preko sluge svoga proroka Jehua, ¹³zbog sviju grijeha što su ih činili Baša i sin mu Ela i tako zavodili Izraela, srdeći Jahvu, Boga Izraelova, svojim krivim bogovima. ¹⁴Ostala povijest Elina, sve što je učinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ¹⁵Dvadeset i sedme godine Asina kraljevanja Judejom postade Zimri kraljem u Tirsi i vladao je sedam dana. Narod je tada opsjedao Gibeton, koji je pripadao Filistejcima. ¹⁶Kad je utaboreni narod čuo da se Zimri pobunio i ubio kralja, sav Izrael istoga dana u taboru proglasi kraljem nad Izraelom zapovjednika vojske Omrija. ¹⁷Zatim Omri i sav Izrael s njime odoše od Gibetona i opsjedoše Tirsu. ¹⁸Kad je Zimri vidio da će grad biti osvojen, uđe u utvrdu kraljevskoga dvora, zapali nad sobom kraljevski dvor i tako pogibe. ¹⁹To je bilo zbog grijeha koje je počinio radeći što je zlo u očima Jahvinim i hodeći putem Jeroboama i njegovih grijeha kojima je zavodio Izraela. ²⁰Ostala povijest Zimrijeva i njegova urota koju je skovao, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²¹Tada se Izraelov narod razdijelio: polovica se odlučila za Tibnija, sina Ginatova, da ga učini kraljem, a druga polovica za Omrija. ²²Ali pristaše Omrijeve nadjačaše pristaše Tibnija, sina Ginatova, pa kad Tibni umrije, postade Omri kraljem. ²³Trideset i prve godine Asina kraljevanja Judejom postade Omri kraljem Izraela za dvanaest godina. U Tirsi je kraljevaio šest godina. ²⁴Tada kupi od Šemera za dva talenta srebra brdo Samariju; sagradi grad koji po imenu Šemera, vlasnika brijega, nazva Samarija. ²⁵Ali je Omri činio zlo u očima Jahvinim i bio je gori od svojih prethodnika. ²⁶U svemu je slijedio Jeroboama, sina Nebatova, i njegove grijehe kojima je zavodio Izraela i srdio Jahvu, Boga Izraelova, svojim lažnim bogovima. ²⁷Ostala povijest Omrijeva, sve što je učinio, njegovi pothvati koje je izveo, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²⁸Omri počinu sa svojim ocima i sahranjen je u Samariji. Njegov sin Ahab postade kraljem mjesto njega. ²⁹Ahab, sin Omrijeva, postade izraelskim kraljem u trideset i osmoj godini Asina kraljevanja Judejom i vladao je dvadeset i dvije godine nad Izraelom u Samariji. ³⁰Ahab, sin Omrijeva, činio je u očima Jahvinim više zla od svih svojih prethodnika. ³¹I malo mu bijaše što je hodio u grijesima Jeroboama, sina Nebatova, nego se još oženi Izebelom, kćerju Etbaala, kralja sidonskog, i počeo služiti Baalu i klanjati mu se; ³²Baalu podiže žrtvenik u Baalovu hramu što ga bijaše sagradio u Samariji. ³³Ahab je podigao i Ašeru i učinio druga zlodjela i razljutio Jahvu, Boga Izraelova, više od svih kraljeva izraelskih koji bijahu prije njega. ³⁴Za njegova je vremena Hiel iz Betela sagradio Jerihon; uz žrtvu svoga prvorođenca Abirama podigao je temelje, a uz žrtvu svoga mezimca Seguba postavio je gradska vrata, po riječi koju je Jahve rekao po svome sluzi Jošui, sinu Nunovu.

Chapter 17

¹ Ilija Tišbijac, iz Tišbe Gileadske, reče Ahabu: "Živoga mi Jahve, Boga Izraelova, komu služim, neće ovih godina biti ni rose ni kiše, osim na moju zapovijed." ²Upućena mu je riječ Jahvina

ovako: ³"Idi odavde i kreni na istok i sakrij se na potoku Keritu, koji je nasuprot Jordanu. ⁴Pit æeš iz potoka, a gavranima sam zapovjedio da te ondje hrane." ⁵Ode on i uèini po rijeèi Jahvinoj i nastani se na potoku Keritu, nasuprot Jordanu. ⁶Gavrani su mu jutrom donosili kruha, a veèerom mesa; iz potoka je pio. ⁷Ali poslije nekog vremena presuši potok, jer nije bilo kiše u svoj zemlji. ⁸Tada Iliji dođe rijeè Jahvina: ⁹"Ustani, idi u Sarfatu Sidonsku i ondje ostani. Evo, ondje sam zapovjedio jednoj udovici da te hrani." ¹⁰Ustade on i krenu u Sarfatu. Kada je stigao do gradskih vrata, neka je udovica onuda skupljala drva; on joj se obrati i reèe: "Donesi mi malo vode u vrèu da pijem!" ¹¹Kad je pošla da donese, on viknu za njom i reèe joj: "Donesi mi i malo kruha u ruci!" ¹²Ona odgovori: "Živoga mi Jahve, tvoga Boga, ja nemam peèena kruha, nemam do pregršti brašna u æupu i malo ulja u vrèu. I evo kupim drva, pa æu otiaèi i ono pripremiti sebi i svome sinu da pojedemo i da umremo." ¹³Ali joj Ilija reèe: "Ništa se ne boj. Idi i uradi kako si rekla; samo najprije umijesi meni kolaèiaè, pa mi donesi; a onda zgotovi za sebe i za svoga sina. ¹⁴Jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'U æupu neæe brašna nestati ni vrè se s uljem neæe isprazniti sve dokle Jahve ne pusti da kiša padne na zemlju.'" ¹⁵Ode ona i uèini kako je rekao Ilija; i za mnoge dane imadoše jela, ona, on i njen sin. ¹⁶Brašno se iz æupa nije potrošilo i u vrèu nije nestalo ulja, po rijeèi koju je Jahve rekao preko svoga sluge Ilije. ¹⁷Poslije ovih događaja razbolio se sin domaèièin i bolest se njegova jako pogoršala, tako te u njemu nije ostalo daha. ¹⁸Tada ona reèe Iliji: "Što ja imam s tobom, èovjeèe Božji? Zar si došao k meni da me podsjetiš na moj grijeh i da mi usmrtiš sina!" ¹⁹On joj reèe: "Daj mi svoga sina!" Tada ga uze iz njezina naruèja, odnese ga u gornju sobu gdje je stanovao i položi ga na svoju postelju. ²⁰Tada zavapi Jahvi i reèe: "Jahve, Bože moj, zar zaista želiš udovicu koja me ugostila uvaliti u tugu umorivši joj sina?" ²¹Zatim se tri puta pružio nad djeèakom zazivajuæi Jahvu: "Jahve, Bože, uèini da se u ovo dijete vrati duša njegova!" ²²Jahve je uslišio molbu Ilijinu, u dijete se vratila duša i ono oživje. ²³Ilija ga uze, siđe iz gornje sobe u kuæu i dade ga njegovoj materi; i reèe Ilija: "Evo, tvoj sin živi!" ²⁴Žena mu reèe: "Sada znam da si ti èovjek Božji i da je rijeè Jahvina u tvojim ustima istinita!"

Chapter 18

¹ Prošlo je mnogo vremena i rijeè Jahvina bi upravljena treæe godine Iliji: "Idi, pokaži se Ahabu, jer želim pustiti kišu na lice zemlje." ²I ode Ilija da se pokaže Ahabu. Kako je glad u Samariji bivala teža, ³pozva Ahab dvorskog upravitelja Obadiju. Taj se Obadija veoma bojao Jahve; ⁴jer kad je Izebela poubijala proroke Jahvine, on je uzeo stotinu proroka i sakrio ih po pedeset u jednu spilju, gdje ih je hranio kruhom i pojiio vodom. ⁵I reèe Ahab Obadiji: "Hajde, obiaèi æemo svu zemlju, sve izvore i sve potoke, možda æemo naæi trave da saèuvamo u životu konje i mazge i da nam ne propadne stoka." ⁶Podijelili su zemlju koju æe pretražiti: Ahab je sam otišao jednim putem, a Obadija je pošao sam drugim putem. ⁷I kad je Obadija bio na putu, eto mu u susret Ilije; poznavši ga, pade nièice i reèe: "Jesi li to ti, gospodaru Ilija!" ⁸On mu odgovori: "Ja sam! Idi i reci svome

gospodaru: 'Evo Ilije!'" ⁹Odgovori mu Obadija: "Što sam sagriješio te slugu svojega predaješ u ruke Ahabu da me ubije?" ¹⁰Živoga mi Jahve, tvoga Boga, nema naroda ili kraljevstva kamo moj gospodar nije slao da te traže. I kad su mu rekli: 'Nema ga!' zakleo je kraljevstvo i narod što te nisu našli. ¹¹I sada mi naređuješ: 'Idi, reci svome gospodaru: Evo Ilije!' ¹²Ali kad ja odem od tebe, Duh Jahvin odnijet æe te ne znam kamo, a ja æu doæi i obavijestiti Ahaba. Pa kad te ne naðe, ubit æe me! A tvoj se sluga boji Jahve od mladosti svoje! ¹³Zar nije poznato mome gospodaru što sam uèinio kad je ono Izebela poubijala proroke Jahvine? Sakrio sam stotinu proroka, po pedeset u jednu spilju, i kruhom ih uzdržavao i vodom. ¹⁴I sada ti naređuješ: 'Idi, reci svome gospodaru: Evo Ilije!' Pa on æe me ubiti!" ¹⁵Ilija mu odgovori: "Živoga mi Jahve Sebaota, komu služim, još æu mu se danas pokazati." ¹⁶Obadija poðe u susret Ahabu i donese mu vijest, a Ahab poðe u susret Iliji. ¹⁷Kad Ahab ugleda Iliju, reèe mu: "Jesi li ti onaj koji upropašæuješ Izraela?" ¹⁸Ilija odgovori: "Ne upropašæujem ja Izraela, nego ti i tvoja obitelj, jer ste ostavili Jahvu, a ti si sljedbenik Baala. ¹⁹Sada sakupi sav Izrael preda me na gori Karmelu i èetiri stotine pedeset proroka Baalovih koji jedu za stolom Izebelinim." ²⁰Ahab pozva sve sinove Izraelove i sakupi proroke na gori Karmelu. ²¹Ilija pristupi svemu narodu i reèe: "Dokle æete hramati na obje strane? Ako je Jahve Bog, slijedite ga; ako je Baal, slijedite njega." A narod mu nije ništa odgovorio. ²²Ilija nastavi: "Ja sam još jedini ostao kao prorok Jahvin, a Baalovih je proroka èetiri stotine i pedeset. ²³Dajte nam dva junca. Neka oni izaberu sebi jednoga, neka ga sasijeku i stave na drva, ali neka ne podmeæu ognja. Ja æu spremiti drugoga junca i neæu podmetati ognja. ²⁴Vi zazovite ime svoga boga, a ja æu zazvati ime Jahvino: bog koji odgovori ognjem pravi je Bog." Sav narod odgovori: "Dobro!" ²⁵Potom reèe Ilija prorocima Baalovim: "Izaberite sebi jednoga junca i poènite, jer vas je mnogo više. Zazovite ime svoga boga, ali ne stavljajte ognja." ²⁶Oni uzeše junca koji je njima pripao i pripremiše ga. Zazivali su ime Baalovo od jutra do podne govoreæi: "O Baale, usliši nas!" Ali nije bilo ni glasa, ni odgovora. I skakahu i prigibahu koljena pred žrtvenikom koji su naèinili. ²⁷U podne im se Ilija naruga i reèe: "Glasnije vièite, jer on je bog; zauzet je, ili ima posla, ili je na putu; možda spava, pa ga treba probuditi!" ²⁸A oni okrenuše vikati još glasnije i parati se noževima i sulicama, kako je u njih obièaj, sve dok ih nije oblila krv. ²⁹Kad je prošlo podne, pali su u bunilo i bjesnjeli sve dok nije bilo vrijeme da se prinese žrtva; ali nije bilo nikakva glasa ni odgovora niti znaka da ih tkogod sluša. ³⁰Tada Ilija reèe svemu narodu: "Priðite k meni!" I sav mu narod pristupi. On popravi žrtvenik Jahvin koji bijaše srušen. ³¹Ilija uze dvanaest kamenova prema broju plemena sinova Jakova, kome je Bog rekao: "Izrael æe biti ime tvoje!" ³²I sagradi od toga kamenja žrtvenik Imenu Jahvinu i iskopa jarak oko žrtvenika, širok da bi se mogle posijati dvije mjere pšenice. ³³Složi drva, rasijeèe junca i stavi ga na drva. ³⁴Tada reèe: "Napunite vodom èetiri vrèa i izlijte na paljenicu i na drva!" Uèiniše tako. Zapovjedi im: "Ponovite", i oni ponoviše. Tada reèe: "Uèinite i treæi put." Oni tako i treæi put. ³⁵Voda je tekla oko žrtvenika i jarak se ispunio vodom. ³⁶Kad bijaše vrijeme da se prinese žrtva, pristupi prorok Ilija i reèe: "Jahve, Bože Abrahamov, Izakov i Izraelov, objavi danas da si ti Bog u Izraelu, da sam ja sluga tvoj i da sam po zapovijedi tvojoj uèinio sve ovo. ³⁷Usliši me, Jahve; usliši me, da bi sav ovaj narod znao da si ti, Jahve, Bog i da æeš ti obratiti njihova srca."

³⁸I oganj Jahvin pade i proguta paljenicu i drva, kamenje i prašinu, čak i vodu u jarku isušila. ³⁹Sav narod se uplašila, ljudi padoše ničice i rekoše: "Jahve je Bog! Jahve je Bog!" ⁴⁰Ilija im reče: "Pohvatajte proroke Baalove da nijedan od njih ne utekne!" I oni ih pohvataše. Ilija ih odvede do potoka Kišona i ondje ih pobi. ⁴¹Ilija reče Ahabu: "Idi gore, jedi i pij, jer ću jem šumor kiše." ⁴²Dok je Ahab otišao gore da jede i pije, Ilija se popeo na vrh Karmela, prignuo se zemlji i sakrio lice među koljena. ⁴³Rekao je zatim svome momku: "Idi gore i pogledaj prema moru." On ode gore, pogleda i reče: "Ništa nema ondje!" Ilija odgovori: "Vrati se sedam puta." ⁴⁴Ali sedmoga puta reče momak: "Eno se oblak, malen kao dlan ćovjeđi, diže od mora." Tada reče Ilija: "Idi, kaži Ahabu: 'Upregni i silazi da te kiša ne uhvati.'" ⁴⁵Odjednom se nebo zamračila od oblaka i vihora i pade jaka kiša. Ahab se pope na kola i odveze u Jizreel. ⁴⁶Ruka je Jahvina bila nad Ilijom te on, opasavši se, otrčala pred Ahabom sve do u blizinu Jizreela.

Chapter 19

¹ Ahab ispričala Izebela sve što je Ilija učinio i kako je maćem poubijao sve proroke. ²Tada Izebela poslala Iliji glasnika s porukom: "Neka mi bogovi učine sva zla i neka nadodadu, ako sutra u ovo doba ne učinim s tvojim životom kao što si ti učinio sa životom svakoga od njih!" ³On se uplašila, ustade i ode da bi spasio život. Došao je u Beer Šebu, koja je u Judeji, i otpustio ondje svoga momka. ⁴A sam ode dan hoda u pustinju; sjede ondje pod smreku, zaželje umrijeti i reče: "Već mi je svega dosta, Jahve! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih." ⁵Zatim leže i zaspala. Ali gle, anđeo ga taknu i reče mu: "Ustani i jedi." ⁶On pogleda, kad gle - kraj njegova uzglavlja na kamenu pećen kruh i vreć vode. Jeo je i pio, pa opet legao. ⁷Ali se anđeo Jahvin javila i drugi put, dotačala ga i reče: "Ustani i jedi, jer je pred tobom dalek put!" ⁸Ustao je, jeo i pio. Okrijepljen tom hranom, išao je četrdeset dana i četrdeset noćila sve do Božje gore Horeba. ⁹Ondje je ušao u neku spilju i prenoćio u njoj. I gle, eto k njemu riječila Jahvine: "Što ćeš ti ovdje, Ilija?" ¹⁰On odgovori: "Revnovao sam gorljivo za Jahvu, Boga nad vojskama, jer su sinovi Izraelovi napustila tvoj Savez, srušila tvoje žrtvenike i pobila maćem tvoje proroke. Ostao sam sam, a oni traže da i meni uzmu život." ¹¹Glas mu reče: "Iziđi i stani u gori pred Jahvom. Evo Jahve upravo prolazi." Pred Jahvom je bio silan vihor, tako snažan da je drobio brda i lomio hridi, ali Jahve nije bio u olujnom vihoru; poslije olujnog vihora bio je potres, ali Jahve nije bio u potresu; ¹²a poslije potresa bio je oganj, ali Jahve nije bio u ognju; poslije ognja šapat laganog i blagog lahora. ¹³Kad je to čuo Ilija, zakri lice plaštem, iziđe i stade na ulazu u pećinu. Tada mu progovori glas i reče: "Što ćeš ovdje, Ilija?" ¹⁴On odgovori: "Revnovao sam veoma gorljivo za Jahvu nad vojskama, jer su sinovi Izraelovi napustila tvoj Savez, srušila tvoje žrtvenike i maćem poubijala tvoje proroke. Ostadoh sam, a oni traže da i meni oduzmu život." ¹⁵Jahve mu reče: "Idi, vrati se istim putem u damašćansku pustinju. Kad dođeš, pomaži ondje Hazaela za kralja aramskog. ¹⁶Pomaži Jehuu, sina Nimsijeva, za kralja izraelskoga i pomaži Elizeja, sina Šafatova, iz Abel Mehole, za proroka namjesto sebe. ¹⁷Koji

utekne od maèa Hazaelova, njega æe pogubiti Jehu; a tko utekne od Jehuova maèa, njega æe pogubiti Elizej. ¹⁸Ali æu ostaviti u Izraelu sedam tisuæa, sve koljena koja se nisu savila pred Baalom i sva usta koja ga nisu cjelivala." ¹⁹Ode on i na povratku naiðe na Elizeja, sina Šafatova, gdje ore: pred njim dvanaest jarmova, sam bijaše kod dvanaestoga. Ilija proðe kraj njega i baci na nj svoj plašt. ²⁰On ostavi volove, potrèa za Ilijom i reèe: "Dopusti mi da zagrlim svoga oca i majku, pa æu poæi za tobom." Ilija mu odgovori: "Idi, vrati se, jer što sam ti uèinio?" ²¹On ga ostavi, uze jaram volova i Źrtvova ih. Volujskim jarmom skuha meso i dade ga ljudima da jedu. Zatim ustade i poðe za Ilijom da ga posluŹuje.

Chapter 20

¹ Ben-Hadad, kralj Arama, skupi svu vojsku svoju - s njim bijahu trideset i dva kralja, s konjima i bojnim kolima - i ode opsjedati Samariju i udari na nju. ²Posla u grad glasnike izraelskom kralju Ahabu ³i reèe mu: "Ovako veli Ben-Hadad: 'Tvoje srebro i tvoje zlato moje je, a Źene tvoje i djeca ostaju tebi.'" ⁴Izraelski kralj ovako mu odgovori: "Na tvoju zapovijed, gospodaru kralju! Tvoj sam ja sa svime što mi pripada." ⁵Ali se glasnici vratiše i rekoše: "Ovako kaŹe Ben-Hadad i poruèuje ti: 'Daj mi svoje srebro i zlato, svoje Źene i djecu.' ⁶Budi siguran da æu sutra u ovo doba poslati svoje sluge i oni æe pretraŹiti tvoju kuæu i kuæe tvojih sluga i stavit æe svoju ruku na sve što im se sviði i to æe odnijeti.'" ⁷Izraelski kralj sazva sve starješine zemaljske i reèe: "Promislite i pogledajte! Ovaj nam sprema zlo! TraŹi od mene moje Źene i djecu, premda mu nisam odbio svoje srebro i zlato." ⁸Starješine mu i sav narod odgovoriše: "Nemoj posluŹati! Nemoj pristati!" ⁹Tada on ovako odgovori Ben-Hadadovim poslanicima: "Recite gospodaru kralju: 'Sve što si prvi put traŹio od svoga sluga, ja æu uèiniti, ali ovo drugo ne mogu.'" I poslanici odoše i odnesoše odgovor. ¹⁰Tada mu Ben-Hadad poruèi: "Neka mi bogovi uèine zlo i neka pridaju još toliko, ako bude dosta praha Samarije da svi oni koji me slijede dobiju po pregrŹt!" ¹¹Ali mu kralj izraelski odgovori: "KaŹe se: 'Neka se ne hvali koji se opasuje kao onaj koji se raspasuje!'" ¹²A kad je Ben-Hadad to èuo - upravo je pio s kraljevima pod Źatorima - zapovjedi svojim slugama: "Na svoja mjesta!" I oni zauzeše svoje poloŹaje protiv grada. ¹³Tada potraŹi jedan prorok Ahaba, kralja Izraela, i reèe: "Ovako veli Jahve: 'Jesi li vidio ono silno mnoŹtvo? Ja æu ti ga danas evo predati u ruke i ti æeš spoznati da sam ja Jahve.'" ¹⁴Ahab reèe: "Po kome?" On odgovori: "Ovako veli Jahve: po momcima pokrajinskih namjesnika." Ahab upita: "Tko æe poèeti boj?" On odgovori: "Ti!" ¹⁵Ahab izvrŹi smotru momaka pokrajinskih upravitelja. Bijaše ih dvije stotine trideset i dva. Poslije njih izvrŹio je smotru sve vojske svih Izraelaca. Bijaše ih sedam tisuæa. ¹⁶Oni iziðoše u podne, dok je Ben-Hadad pio u Źatorima sa trideset i dva kralja koji mu bijahu saveznici. ¹⁷Momci pokrajinskih upravitelja iziðoše prvi. Obavijestiše Ben-Hadada: "IziŹli su ljudi iz Samarije." ¹⁸On reèe: "Ako su iziŹli radi mira, pohvatajte ih Źive; ako su iziŹli u boj, opet ih uhvatite Źive!" ¹⁹Ali kad su oni - momci pokrajinskih upravitelja - iziŹli iz grada, za njima je slijedila ostala vojska ²⁰i svaki je udario na

svog protivnika. Aramejci su bježali, a Izraelci ih progonili. Ben-Hadad, aramejski kralj, spasio se na konju zajedno s nekim konjanicima. ²¹Tada je izišao izraelski kralj; zarobio je konje i kola i nanio Aramejcima težak poraz. ²²Tada pristupi prorok izraelskom kralju i reče mu: "Hajdemo! Ohrabri se i razmisli dobro što ti je èiniti, jer æe dogodine aramejski kralj napasti na te." ²³Sluge su savjetovale aramejskog kralja: Njihov bog je bog gora, i zato su bili jaèi od nas. Ali ako se pobijemo s njima u ravnici, sigurno æemo mi biti jaèi od njih. ²⁴Uèinimo dakle ovako: makni ove kraljeve i postavi na njihovo mjesto upravitelje. ²⁵Zatim skupi sebi veliku vojsku kolika je bila ona koju si izgubio, toliko konja i toliko kola. Tada æemo se pobiti s njima u ravnici, i sigurno æemo ih nadvladati." On ih posluša i uèini tako. ²⁶Na poèetku godine Ben-Hadad podiže Aramejce i pođe na Afek da vojuje s Izraelom. ²⁷Izraelci se podigoše i krenuše protiv njih. I utaboriše se Izraelci pred njima kao dva mala stada koza, dok su Aramejci prekrili zemlju. ²⁸Tada pristupi Božji èovjek izraelskom kralju i reče: "Ovako veli Jahve: 'Zato što Aramejci kažu za Jahvu da je Bog bregova i da nije Bog ravnica, ja æu predati u tvoje ruke ovo silno mnoštvo da spoznate da sam ja Jahve.'" ²⁹Sedam dana bijahu utaboreni jedni suèelice drugima. Sedmoga dana zametnu se boj i Izraelci poubijaše Aramejce, stotinu tisuæa pješaka u jedan jedini dan. ³⁰Ostatak pobježe u Afek, u grad, ali se sruši zidina na dvadeset i sedam tisuæa ljudi koji su ostali. Pobjegao je i Ben-Hadad. U gradu je prelazio iz jednog skrovišta u drugo. ³¹Njegove su mu sluge rekle: "Gle! Mi smo èuli da su izraelski kraljevi milosrdni. Stavimo kostrijet oko bokova svojih i konope oko svojih glava, pa izađimo pred kralja izraelskog: možda æe ti poštediti život." ³²I svezaše kostrijeti oko bokova svojih i konopce oko svojih glava. Otišli su pred izraelskog kralja i rekli: "Tvoj sluga Ben-Hadad kaže: 'Ostavi me na životu!'" On odgovori: "Je li još živ? On je moj brat." ³³Ljudi su to uzeli kao dobar znak i požurili se da ga uhvate za rijeè govoreæi: "Ben-Hadad tvoj je brat." Ahab odgovori: "Idite! Dovedite ga!" Ben-Hadad dođe i on ga uze na kola. ³⁴Ben-Hadad reče mu tada: "Vratit æu ti gradove koje je moj otac uzeo tvome ocu; stajat æe ti na raspolaganju èetvrti u Damasku, kao što ih je postavio moj otac u Samariji. Pod ovim me uvjetom otpusti." Ahab sklopi s njime savez i otpusti ga. ³⁵Neki od proroèkih sinova reče po Jahvinoj zapovijedi svome drugu: "Udari me!" Ali èovjek ne htjede da ga tuèe. ³⁶Tada mu onaj reče: "Buduæi da nisi slušao glasa Jahvina, evo, kad odeš od mene, lav æe te razderati." Tek što se udaljio od njega, naiđe na lava koji ga razdera. ³⁷Prorok nađe drugoga èovjeka i reče: "Udari me!" Èovjek ga izudara i izrani. ³⁸Prorok ode, postavi se kralju na put, a preko oèiju navuèe povez da ga ne prepoznaju. ³⁹Kad je kralj prolazio, on povika: "Tvoj je sluga bio izišao u boj, kadli iz bojnih redova jedan istupi i dovede mi nekog èovjeka govoreæi: 'Èuvaj ovoga èovjeka! Ako nestane, tvoj æe život biti za njegov život, ili æeš platiti srebrni talenat.'" ⁴⁰I dok je tvoj sluga radio ovdje-ondje, njega je nestalo." Tada mu reče kralj Izraela: "Eto ti presude! Sam si je izrekao!" ⁴¹Nato onaj odmah ukloni povez s oèiju i kralj izraelski vidje da je to jedan od proroka. ⁴²A on reče kralju: "Ovako veli Jahve: 'Buduæi da si pustio da ti iz ruke utekne èovjek koga sam udario prokletstvom, tvoj æe život biti za njegov život, tvoj narod za njegov narod.'" ⁴³I kralj izraelski ode svojoj kuæi, mrk i srdit, i uđe u Samariju.

Chapter 21

¹ Nakon tih događaja dogodilo se ovo: Nabot Jizreelac imao vinograd kraj palače Ahaba, kralja samarijskog, ²i Ahab ovako reče Nabotu: "Ustupi mi svoj vinograd da mi bude za povrtnjak jer je blizu moje kuće. Ja ću ti dati za nj bolji vinograd, ili, ako to želiš, dat ću ti novca koliko vrijedi." ³Ali Nabot reče Ahabu: "Jahve me sačuvao od toga da ti ustupim baštinu svojih otaca!" ⁴Ahab se vrati kući mrk i ljutit zbog riječi koju mu je Nabot Jizreelac rekao: "Ne dam ti baštine svojih otaca." Legao je na postelju i okrenuo lice i nije htio okusiti hrane. ⁵Dođe mu njegova žena Izebela i reče: "Zašto si zlovoljan i ne mariš za hranu?" ⁶On joj odgovori: "Govorio sam Nabotu Jizreelcu i rekao mu: 'Ustupi mi svoj vinograd za novac, ili, ako ti je draže, dat ću ti drugi vinograd za taj.' Ali mi je on rekao: 'Ne dam ti svoga vinograda.'" ⁷Tada mu žena Izebela reče: "Jesi li ti onaj koji kraljuje nad Izraelom! Ustani i jedi i budi dobre volje. Ja ću ti pribaviti vinograd Nabota Jizreelca." ⁸I napisala ona pisma u ime Ahabovo i zapečatila ih kraljevskim pečatom. Pisma je poslala starješinama i glavarima Nabotovim sugrađanima. ⁹U tim je pismima napisala: "Proglasite post i postavite Nabota na čelo naroda. ¹⁰Postavite prema njemu dva nitkova koji će ga optužiti: 'Proklinjao si Boga i kralja!' Tada ga izvedite i kamenujte ga da pogine." ¹¹I učiniše ljudi Nabotova grada, starješine i glavari, kako im je Izebela zapovjedila i kako je pisalo u pismima koja im je uputila. ¹²Proglasiše post i Nabota postaviše na čelo naroda. ¹³Tada dođoše dva nitkova, sjedoše mu nasuprot i optužiše Nabota pred narodom: "Nabot je proklinjao Boga i kralja." I tako izvedoše Nabota izvan grada, zasuše ga kamenjem i on pogibe. ¹⁴Zatim poručiše Izebeli: "Nabot je kamenovan i umro je." ¹⁵Pošto je Izebela čula da je Nabot kamenovan i da je umro, reče Ahabu: "Ustani i zaposjedni vinograd što ti ga Nabot Jizreelac ne htjede ustupiti za novac. Nabot više nije živ, on je mrtav." ¹⁶Kada je Ahab doznao da je Nabot mrtav, ustade i siđe u vinograd Nabota Jizreelca da ga zaposjedne. ¹⁷Tada bi upućena riječ Jahvina Iliji Tišbijcu: ¹⁸"Ustani i siđi u Samariju, u susret Ahabu, kralju izraelskom. Eno ga u vinogradu Nabotovu u koji je sišao da ga zaposjedne. ¹⁹Reci mu: 'Ovako veli Jahve: Umorio si, oteo si! Zato ovako veli Jahve: Na mjestu gdje su psi lizali Nabotovu krv, lizat će psi i tvoju.'" ²⁰Ahab reče Iliji: "Nađe li me, neprijatelju moj?" Ilija odgovori: "Nađoh te, jer si se prodao da činiš što je zlo u očima Jahvinim. ²¹Evo, tek što nisam navukao na te nesreću. Pomest ću tvoje potomstvo, istrijebiti Ahabu sve što mokri uza zid, robove i slobodnjake u Izraelu. ²²Učinić ću s tvojom kućom kao s kućom Jeroboama, sina Nebatova, i s kućom Baše, sina Ahijina, jer si me rasrdio i naveo Izraela na grijeh. ²³I nad Izebelom reče Jahve: psi će poždrijeti Izebelu na Jizreelskom polju. ²⁴Tko od obitelji Ahabove umre u gradu, psi će ga izjesti, a tko umre u polju, pojest će ga ptice nebeske." ²⁵Doista, nitko se nije prodao tako kao Ahab da čini što je zlo u očima Jahvinim, jer ga je zavodila njegova žena Izebela. ²⁶Činio je vrlo odvratna djela: išao je za idolima baš kao što su činili Amorejci, koje je Jahve protjerao ispred Izraelaca. ²⁷Kad je Ahab čuo te riječi, razdrije svoje haljine i stavi kostrijet na tijelo; i postio je, u kostrijeti je spavao i naokolo išao tiho jecajući. ²⁸Tada dođe riječ Jahvina Iliji Tišbijcu: ²⁹"Jesi li vidio kako

se Ahab preda mnom ponizio? Buduæi da se tako ponizio preda mnom, neæu zla pustiti za njegova života; u vrijeme njegova sina pustit æu zlo na kuæu njegovu."

Chapter 22

¹ Tri je godine vladao mir; nije bilo rata između Aramejaca i Izraela. ²Treæe godine Jošafat, kralj judejski, posjeti kralja izraelskoga. ³Kralj Izraela reèe svojim dvoranima: "Znate li da je Ramot Gilead naš? A mi ne poduzimamo ništa da ga otmemo iz ruke aramejskog kralja." ⁴Zatim reèe Jošafatu: "Hoæeš li poæi sa mnom na Ramot Gilead?" Jošafat odgovori kralju izraelskom: "Ja sam kao i ti, moj narod kao i tvoj, moji konji što i tvoji." ⁵Tada Jošafat reèe kralju izraelskom: "De posavjetuj se najprije s Jahvom." ⁶Tada kralj izraelski sakupi oko èetiri stotine proroka i upita ih: "Mogu li zavojštiti na Ramot Gilead ili da se okanim toga?" Oni odgovoriše: "Idi, jer æe ga Jahve predati kralju u ruke." ⁷Ali Jošafat upita: "Ima li ovdje još koji prorok Jahvin da i njega upitamo?" ⁸Kralj izraelski odgovori Jošafatu: "Ima još jedan èovjek preko koga bismo mogli upitati Jahvu, ali ga ne podnosim jer mi ne prorokuje ništa dobro nego samo zlo; to je Mihej, sin Jimlin." A Jošafat reèe: "Neka kralj ne govori tako!" ⁹Tada kralj izraelski dozva jednoga dvoranina i reèe mu: "Brže dovedi Jimlina sina Miheja." ¹⁰Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat sjedili su svaki na svome prijestolju, u sveèanim haljinama pred Samarijskim vratima, a proroci proricali pred njima. ¹¹Kanaanin sin Sidkija napravi sebi željezne rogove i reèe: "Ovako govori Jahve: 'Njima æeš nabosti sve Aramejce dok ih ne uništiš.'" ¹²Tako su i svi drugi proroci proricali govoreæi: "Idi na Ramot Gilead i uspjete æeš: Jahve æe ga predati kralju u ruke." ¹³Glasnik koji bijaše otišao da zove Miheja reèe mu: "Eno, svi proroci složno proriðu dobro kralju. Govori i ti kao jedan od njih i proreci mu uspjeh!" ¹⁴Ali Mihej odvrati: "Živoga mi Jahve, govorit æu ono što mi Jahve kaæe!" ¹⁵Kad doæe pred kralja, upita ga kralj: "Miheju, da poðem u rat na Ramot Gilead ili da se okanim toga?" On odgovori: "Poði! Uspjete æeš: Jahve æe ga dati u ruke kraljeve." ¹⁶Ali mu kralj reèe: "Koliko æu te puta zaklinjati da mi kaæeš samo istinu u Jahvino ime?" ¹⁷Tada Mihej odgovori: "Sav Izrael vidim rasut po gorama kao stado bez pastira. I Jahve veli: 'Nemaju više gospodara, neka se u miru kuæi vrate.'" ¹⁸Tada izraelski kralj reèe Jošafatu: "Nisam li ti rekao da mi neæe proreæi dobro nego zlo!" ¹⁹A Mihej reèe: "Zato èuj rijeè Jahvinu: vidio sam Jahvu gdje sjedi na svome prijestolju, a sva mu vojska nebeska stajaše zdesna i slijeva." ²⁰Jahve upita: "Tko æe zavesti Ahaba da otiðe i padne u Ramot Gileadu?" Jedan reèe ovo, drugi ono. ²¹Tada uðe jedan duh i stade pred Jahvu. 'Ja æu ga', reèe, 'zavesti.' Jahve ga upita: 'Kako?' ²²On odgovori: 'Izaæi æu i bit æu lažljiv duh u ustima svih njegovih proroka.' Jahve reèe: 'Ti æeš ga zavesti. I uspjete æeš. Idi i uèini tako!' ²³Tako je, evo, Jahve stavio lažljiva duha u usta svih ovih tvojih proroka, ali ti Jahve navješæuje zlo." ²⁴Tada pristupi Kanaanin sin Sidkija i udari Miheja po obrazu pitajuæi: "Zar je Jahvin duh napustio mene da bi s tobom govorio?" ²⁵Mihej odgovori: "Vidjet æeš onoga dana kad budeš bjeæao iz sobe u sobu da se sakriješ." ²⁶Tada izraelski kralj naredi: "Uhvati Miheja i odvedi ga gradskom

zapovjedniku Amonu i kraljeviæu Joašu. ²⁷Reci im: Ovako veli kralj: 'Bacite ovoga u tamnicu i držite ga na suhu kruhu i vodi dok se sretno ne vratim.'" ²⁸Mihej reèe: "Ako se doista sretno vratiš, onda Jahve nije govorio iz mene." I nadoda: "Èujte, svi puci!" ²⁹Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat krenuše na Ramot Gilead. ³⁰Izraelski kralj reèe Jošafatu: "Ja æu se preobuæi i onda uæi u boj, ali ti ostani u svojoj odjeæi!" Izraelski se kralj preobuèe i pođe u boj. ³¹Aramejski kralj naredi zapovjednicima bojnih kola: "Ne napadajte ni na maloga ni na velikoga, nego jedino na izraelskog kralja!" ³²Kad zapovjednici bojnih kola ugledaše Jošafata, rekoše: "To je kralj izraelski!" I krenuše u boj prema njemu. A Jošafat povika. ³³A kad zapovjednici bojnih kola vidješe da to nije izraelski kralj, okrenuše se od njega. ³⁴Jedan nasumce odape luk i ustrijeli izraelskog kralja između nabora pojasa i oklopa. Kralj reèe vozaèu: "Okreni, izvedi me iz boja jer mi nije dobro." ³⁵Boj je onoga dana bio sve žešæi, ali se kralj držao uspravno na bojnim kolima prema Aramejcima. A naveèer umrije. Krv se iz rane izlila u kola. ³⁶O zalasku sunèevu odjeknu glas taborom: "Svaki u svoj grad i svaki u svoju zemlju! ³⁷Kralj je poginuo!" Otišli su u Samariju i pokopali kralja u Samariji. ³⁸Njegova su kola oprali u samarijskom ribnjaku, psi su lizali njegovu krv i bludnice se ondje kupale, po rijeèi koju je rekao Jahve. ³⁹Ostala povijest Ahabova, sve što je uèinio, o kuæi od bjelokosti, o svim gradovima koje je sagradio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ⁴⁰Ahab je poèinuo sa svojim ocima, a njegov sin Ahazja zakralji se mjesto njega. ⁴¹Jošafat, sin Asin, postade kraljem Judeje èetvrte godine kraljevanja Ahaba, kralja izraelskoga. ⁴²Jošafatu bijaše trideset i pet godina kad se zakraljio; kraljevao je dvadeset i pet godina u Jeruzalemu; mati mu se zvala Azuba, a bila je kæi Šilhijeva. ⁴³Išao je sasvim putem oca Ase, ne skreæuæi s njega, nego èineæi što je pravo u oèima Jahvinim. ⁴⁴Samo, uzvišice nisu bile uklonjene, narod je još prinosio klanice i kaðenice na uzvišicama. ⁴⁵Jošafat je bio u miru s izraelskim kraljem. ⁴⁶Ostala povijest Jošafatova, pothvati koje je izveo i kako je vojevao, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ⁴⁷Istrijebio je iz zemlje preostale bludnice, koje su se održale iz vremena njegova oca Ase. ⁴⁸Nije bilo kralja u Edomu, nego je vladao namjesnik. ⁴⁹Kralj Jošafat sagradi taršiško brodovlje da ide u Ofir po zlato, ali nije otišlo jer se brodovlje razbilo kod Esjon Gebera. ⁵⁰Tada Ahazja, sin Ahabov, reèe Jošafatu: "Neka moje sluge pođu s tvojim slugama na laðama." Ali Jošafat to ne prihvati. ⁵¹Jošafat poèinu sa svojim ocima i sahranjen bi u gradu Davida, svoga praoca. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Joram. ⁵²Ahazja, sin Ahabov, postade kraljem Izraela u Samariji sedamnaeste godine Jošafatova kraljevanja Judejom i kraljevao je dvije godine nad Izraelom. ⁵³On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim i hodio je putem svoga oca i putem svoje majke i putem Jeroboama, sina Nebatova, koji je navodio Izraela na grijeh. ⁵⁴Služio je Baalu i klanjao se pred njim. Srdio je Jahvu, Boga Izraelova, sasvim onako kako je èinio njegov otac.

2 Kings

Chapter 1

¹ Poslije smrti Ahabove pobuni se Moab protiv Izraela. ² Kako Ahazja bijaše pao preko prozorske rešetke svoje gornje odaje u Samariji i ozlijedio se, poslao glasnike kojima reče: "Idite, pitajte Baal Zebuba, boga ekronskog, hoæu li ozdraviti od ove bolesti." ³ Ali je Anđeo Jahvin rekao Iliji Tišbijcu: "Ustani! Idi u susret glasniciima samarijanskoga kralja i reci im: 'Zar nema Boga u Izraelu te se idete savjetovati s Baal Zebubom, bogom ekronskim?' ⁴ I zato veli Jahve ovako: 'Neæeš siæi s postelje u koju si se popeo; sigurno æeš umrijeti.'" I ode Ilija. ⁵ Glasnici se vratiše k Ahazji, a on im reče: "Kako to da ste se veæ vratili?" ⁶ Oni mu odgovoriše: "Sreo nas neki èovjek i rekao nam: 'Idite, vratite se pred kralja koji vas je poslao i recite mu: Ovako veli Jahve: Zar nema Boga u Izraelu te si poslao po savjet k Baal Zebubu, bogu ekronskom? Zato neæeš siæi s postelje na koju si se popeo, nego æeš umrijeti.'" ⁷ On ih upita: "Kakav bijaše na oèi taj èovjek koji vas je sreò i rekao vam te rijeçi?" ⁸ A oni mu odgovoriše: "Bio je to èovjek u kožuhu i s kožnim pojasom oko bedara." On reče: "To je Ilija Tišbijac!" ⁹ Tada mu poslao pedesetnika s njegovom pedesetoricom i ode taj k njemu i, našavši ga gdje sjedi na vrhu brijega, reče mu: "Èovjeèe Božji! Kralj je naredio: Siði!" ¹⁰ Ilija odgovori i reče pedesetniku: "Ako sam èovjek Božji, neka oganj siđe s neba i neka te proguta, tebe i tvoju pedeseticu." I oganj se spusti s neba i proguta ga, njega i njegovu pedeseticu. ¹¹ Kralj mu poslao drugoga pedesetnika i njegovu pedeseticu; a taj, kad dođe, reče mu: "Èovjeèe Božji! Kralj je ovo zapovjedio: Brže siði!" ¹² Ilija odgovori i reče mu: "Ako sam èovjek Božji, neka siđe oganj s neba i proguta tebe i tvoju pedeseticu." I spusti se oganj s neba i proguta ga, njega i njegovu pedeseticu. ¹³ Kralj poslao opet treæega pedesetnika i njegovu pedeseticu. Treæi pedesetnik dođe, prignu koljena pred Ilijom i zamoli ga ovako: "Èovjeèe Božji! Neka bude dragocjen u tvojim oèima moj život i život ovih pedeset tvojih slugu!" ¹⁴ Oganj se spustio s neba i progutao je oba pedesetnika s njihovom pedesetoricom; ali sada neka barem moj život bude dragocjen u tvojim oèima!" ¹⁵ Anđeo Jahvin reče Iliji: "Siði s njim, ne boj se!" On ustade i siđe s njim pred kralja ¹⁶ i reče mu: "Ovako veli Jahve: zato što si slao glasnike Baal Zebubu, bogu ekronskom, po savjet, neæeš siæi s postelje na koju si se popeo, nego æeš umrijeti." ¹⁷ I umrije po rijeçi Jahvinoj koju je objavio Ilija. A Joram, njegov brat, zakralji se mjesto njega druge godine Jorama, sina Jošafata, judejskoga kralja, jer ovaj nije imao sinova. ¹⁸ Ostala povijest Ahazje, sve što je uèinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih?

Chapter 2

¹ Evo što se dogodilo kad je Jahve uznio Iliju na nebo u vihoru: Ilija i Elizej pošli iz Gilgala. ² I reče Ilija Elizeju: "Ostani ovdje jer me Jahve šalje do Betela." Elizej odgovori: "Života mi Jahvina i tvoga: ja te neæu ostaviti!" I siđoše do Betela. ³ A proroèki sinovi koji su boravili u Betelu iziđoše Elizeju u susret i rekoše mu: "Znaš li da æe danas Jahve uzeti tvoga gospodara iznad tvoje glave?"

On reèe: "I ja to znam; tiho!" ⁴Ilija mu reèe: "Elizeju! Ostani ipak ovdje jer me Jahve šalje do Jerihona." Ali on odgovori: "Života mi Jahvina i tvoga: ja te neæu ostaviti!" I uðoše u Jerihon. ⁵Proroèki sinovi koji su živjeli u Jerihonu priðoše Elizeju i rekoše mu: "Znaš li da æe danas Jahve uzeti tvoga gospodara iznad tvoje glave?" On reèe: "I ja to znam; tiho!" ⁶Ilija mu reèe: "Ostani ipak ovdje jer me Jahve šalje do Jordana." Ali on odgovori: "Života mi Jahvina i tvoga: ja te neæu ostaviti!" I tako poðoše obojica. ⁷I pedeset proroèkih sinova poðe i zaustavi se podalje, dok su se njih dvojica zadržala na obali Jordana. ⁸Tada Ilija uze svoj ogrtaè, smota ga i udari njime po vodi, a voda se razdijeli na dvije strane. I obojica prijeðoše po suhu. ⁹A kad prijeðoše, Ilija æe Elizeju: "Traži što da ti još uèinim prije nego što budem uznesen ispred tebe!" A Elizej odgovori: "Neka mi u dio padne obilje tvoga duha!" ¹⁰Ilija odgovori: "Mnogo tražiš: ako me budeš vidio kad budem uznesen ispred tebe, bit æe ti tako; ako pak ne budeš vidio, neæe ti biti." ¹¹I dok su tako išli i razgovarali, gle: ognjena kola i ognjeni konji stadoše meðu njih i Ilija u vihoru uziðe na nebo. ¹²Elizej je gledao i vikao: "Oèe moj, oèe moj! Kola Izraelova i konjanici njegovi!" I više ga nije vidio. Uze tada svoje haljine i razdera ih nadvoje. ¹³I podiže Ilijin plašt, koji bijaše pao s njega, te se vrati i zaustavi se na obali Jordana. ¹⁴Uze onda Ilijin plašt i udari po vodi govoreæi: "Gdje je Jahve, Bog Ilijin?" I kad udari po vodi, ona se razdijeli na dvije strane i Elizej prijeðe. ¹⁵Proroèki su sinovi to sa strane vidjeli pa rekoše: "Duh je Ilijin poèinuo na Elizeju!" I krenuše mu u susret, baciše se pred njim na zemlju ¹⁶i rekoše mu: "Evo ovdje s tvojim slugama pedeset junaka. Dopusti im da idu tražiti tvoga gospodara; moðda ga je Duh Jahvin uzdigao i bacio na koju goru ili u kakvu dolinu." On im odgovori: "Ne šaljite nikoga." ¹⁷Ali kako su oni svejednako navaljivali, reèe im: "Pošaljite!" I poslaše pedeseticu; tražili su ga tri dana, ali ga nisu našli. ¹⁸Vratiše se Elizeju, koji je ostao u Jerihonu, i on im reèe: "Nisam li vam rekao: 'Nemojte iæi!'" ¹⁹Ljudi iz grada rekoše Elizeju: "Lijepo je u gradu, kako to moøe vidjeti i naš gospodar, ali je voda loša i zemlja neplodna." ²⁰On reèe: "Donesite mi novu zdjelu i metnite soli u nju!" I oni mu je donesoše. ²¹On tada ode na izvor, baci u nj soli i reèe: "Ovako govori Jahve: 'Ozdravljam ovu vodu. Neæe od nje više biti ni smrti ni neplodnosti.'" ²²I voda postade zdrava i takva je do današnjeg dana, po rijeçi koju je izrekao Elizej. ²³Odatle je uzašao u Betel. Dok je išao putem, djeèaci bijahu izišli iz grada i rugahu mu se govoreæi: "Hodi, æelo! Hodi, æelo!" ²⁴On se obazre, pogleda ih i prokle ih u ime Jahvino. I odmah iziðoše dva medvjeda iz šume i rastrgaše èetrdeset i dvoje djece. ²⁵Odatle ode on na goru Karmel, a odande se vrati u Samariju.

Chapter 3

¹ Joram, sin Ahabov, zakralji se nad Izraelom u Samariji osamnaeste godine Jošafatova kraljevanja u Judeji. I vladao je dvanaest godina. ²Èinio je što je zlo u oèima Jahvinim, ali ne kao njegov otac i mati, jer je uklonio Baalov stup što ga bijaše podigao njegov otac. ³Ali je prianjao uz grijeh kojim je Jeroboam, sin Nebatov, zavodio Izraela; i nije odstupao od njega.

⁴Meša, kralj moapski, bio je stoèar i slao je izraelskom kralju u danak stotinu tisuæa janjaca i vunu od stotine tisuæa ovnova. ⁵Ali kad je umro Ahab, pobuni se kralj moapski protiv izraelskog kralja. ⁶U to je baš vrijeme kralj Joram izašao iz Samarije i izvršio smotru svih Izraelaca. ⁷Zatim je poruèio judejskom kralju Jošafatu: "Moapski se kralj pobunio protiv mene. Hoæeš li sa mnom u rat protiv Moabaca?" Judejski kralj odgovori: "Hoæu! Ja kao ti, moj narod kao tvoj narod, moji konji kao i tvoji konji." ⁸I doda: "Kojim æemo putem?" A drugi mu odgovori: "Kroz Edomsku pustinju." ⁹I tako krenu izraelski kralj s judejskim kraljem i s kraljem edomskim. Sedam su dana lutali, a nije bilo vode èetama ni stoci koja je išla za njima. ¹⁰Tada povika kralj izraelski: "Jao, Jahve je pozvao ova tri kralja da ih preda u ruke Moapcima!" ¹¹Ali Jošafat reèe: "Nema li tu proroka Jahvina da se preko njega posavjetujemo s Jahvom?" Tada odgovori jedan između slugu izraelskoga kralja: "Ovdje je Elizej, sin Šafatov, koji je lijevao vodu na Ilijine ruke." ¹²Jošafat reèe: "U njega je rijeè Božja." I kralj izraelski, kralj judejski i kralj edomski odoše Elizeju. ¹³A Elizej reèe kralju izraelskom: "Što ja imam s tobom? Potraži proroke svoga oca i proroke svoje majke!" Izraelski kralj odgovori mu: "Ne! Jer Jahve je pozvao ova tri kralja da ih preda u ruke Moapcima." ¹⁴Elizej uzvрати: "Tako mi živoga Jahve Sebaota, komu slušim, kad ne bih gledao na judejskog kralja Jošafata, ne bih ti obraæao pažnje niti bih te pogledao." ¹⁵Sada mi dovedite sviraèa." I dok je glazbenik svirao, siðe ruka Jahvina nada nj. ¹⁶I on reèe: "Ovako veli Jahve: 'Iskopajte u ovoj dolini mnogo jama. ¹⁷Jer ovako veli Jahve: neæete osjetiti vjetra niti æete vidjeti dažda, a ova æe se dolina napuniti vodom. I pit æete vi, vaš marva i vaša stoka.' ¹⁸Ali to još nije ništa u oèima Jahve: on æe predati Moab u vaše ruke. ¹⁹Vi æete zauzeti sve utvrðene gradove, posjeæi sve plodno drveæe, zatrpati sve izvore i opustošiti najbolja polja: kamenjem æete ih zasijati." ²⁰I doista, ujutro, u vrijeme kad se prinosi žrtva, doðe voda od Edoma i preplavi svu okolinu. ²¹Kad su Moapci èuli da su kraljevi došli s njima ratovati, pozvaše sve koji bijahu sposobni za oružje i postaviše ih na granicu. ²²Kad su ujutro ustali i kad je sunce granulo nad onom vodom, Moapcima se sa strane voda uèini crvenom kao krv. ²³I rekoše: "To je krv! Zacijelo su se kraljevi meðusobno pobili i jedan drugoga pogubili. A sada: na plijen, Moapci!" ²⁴Ali kad su stigli do izraelskog tabora, digoše se Izraelci i potukoše Moapce, tako te ovi pobjegoše pred njima. A Izraelci pojuriše da dotuku Moapce. ²⁵Razorili su im gradove, bacali svaki po kamen na najbolje njive da ih zaspu, zatrpali izvore i posjekli sve plodno drveæe. Konaèno, ostao je samo grad Kir Harešet; praæari su ga opkolili i tukli ga. ²⁶Kada je moapski kralj vidio da neæe izdržati bitku, uze sa sobom sedam stotina ljudi naoružanih maèevima, pokuša se probiti i doæi do kralja edomskog, ali ne uspje. ²⁷Tada uze svoga sina prvenca, koji ga imaše naslijediti, i prinese ga kao paljenicu na zidu. To se tako silno zgadilo Izraelcima te odoše od njih i vratiše se u svoju zemlju.

Chapter 4

¹ Žena jednoga od proročkih sinova zamoli Elizeja ovako: "Tvoj sluga, moj muž, umro je; a znaš da se tvoj sluga bojao Jahve. Sada je došao vjerovnik da mi uzme oba sina i uèini ih svojim robovima." ²Elizej joj reèe: "Što ti mogu uèiniti! Reci mi što imaš u kuæi?" Ona odgovori: "Tvoja sluškinja nema ništa u kuæi, osim vrèa ulja." ³Tada joj reèe: "Idi i posudi od svih svojih susjeda praznih sudova, ali neka ih ne bude premalo!" ⁴Zatim se vrati kuæi, zatvori vrata za sobom i za svojim sinovima i nalijevaj ulje u sve te sudove i pune stavlja na stranu." ⁵I ode ona od njega, zatvori vrata za sobom i za svojim sinovima. Oni su joj dodavali sudove, a ona ih punila. ⁶I kad se sudovi napuniše, reèe ona svome sinu: "Dodaj mi još jedan sud!" Ali joj on odgovori: "Nema više sudova." I ulje stade. ⁷Ona ode i kaza èovjeku Božjem, a on joj reèe: "Idi, prodaj ulje i podmiri svoj dug, a od ostatka živjet æeš ti i tvoji sinovi!" ⁸Jednoga je dana Elizej prolazio kroza Šunam. A živjela ondje ugledna žena i ona ga pozva k stolu. Odonda, kad god prolazaše onuda, uvratio bi se k njoj na jelo. ⁹Ona reèe svome mužu: "Evo, znam i vidim da je svet onaj èovjek Božji što prolazi ovuda." ¹⁰Naèinimo mu sobicu na krovu, stavimo mu ondje postelju, stol, stolicu i svjetiljku: kad dođe k nama, povuæi æe se onamo." ¹¹Jednoga dana dođe on onamo, povuèe se u gornju sobu i poèinu ondje. ¹²Reèe zatim svome momku Gehaziju: "Pozovi tu Šunamku!" On je pozva te ona stade preda nj. ¹³I još mu reèe: "Kaži joj: 'Lijepo se brineš za nas. Što možemo uèiniti za te? Treba li reæi rijeè za te kralju ili vojskovoði?'" Ali ona odgovori: "Ja živim usred svoga naroda." ¹⁴On nastavi: "Dakle, što da uèinimo za nju?" Gehazi odgovori: "Eto, nema sina, a muž joj je vremešan." ¹⁵A on reèe: "Pozovi je!" Pozva je, a ona stade kod ulaza. ¹⁶"Dogodine u ovo doba", reèe joj, "zagrlit æeš sina u naruèju." A ona reèe: "Ne, gospodaru moj, ne varaj službenice svoje!" ¹⁷Ali je žena doista zatrudnjela i rodila je sina druge godine u ono doba, kako joj je rekao Elizej. ¹⁸Dječak je rastao. Jednoga dana ode ocu kod žetelaca. ¹⁹I potuži se ocu: "Jao, glava, glava moja!" A otac zapovjedi jednom momku da ga odnese majci. ²⁰On ga uze i odvede ga njegovoj majci. Na njenim je koljenima ostao do podne i onda umrije. ²¹Ona tada ode gore i položi ga u postelju Božjega èovjeka. Izišla je zatim i zaključala vrata. ²²Potom je pozvala svoga muža i rekla: "Pošalji mi jednoga od momaka i jednu magaricu; otrèat æu do èovjeka Božjeg i vratit æu se." ²³On je upita: "Zašto da danas pođeš k njemu? Nije ni mlađak niti je subota." Ali ona odgovori: "Ostaj u miru!" ²⁴Pošto joj je momak osamario magaricu, ona æe mu: "Povedi i pođi! Ne zadržavaj me na putu, osim ako ti naredim." ²⁵Ode ona i dođe k èovjeku Božjem, na goru Karmel. Kada je èovjek Božji ugleda izdaleka, reèe svome momku Gehaziju: "Evo one Šunamke." ²⁶Otrèi pred nju i pitaj je: 'Kako si? Je li ti muž dobro? Je li ti dijete zdravo?'" Ona odgovori: "Zdravi smo." ²⁷Kada je stigla do èovjeka Božjega na gori, objuži mu noge. Gehazi pristupi da je odmakne, ali mu èovjek Božji reèe: "Pusti je jer joj je duša ojađena. Jahve mi krije, nije mi ništa objavio." ²⁸A ona reèe: "Zar sam ja tražila sina od svoga gospodara? Nisam li ti govorila da me ne zavaravaš?" ²⁹On tada reèe Gehaziju: "Opaši se, uzmi u ruku moj štap pa idi! Ako koga susretneš, ne pozdravljaj ga; ako te tko pozdravi, ne odzdravljaj mu. Moj štap položi na dječaka." ³⁰Ali dječakova majka reèe: "Života mi Jahvina i tvoga, neæu te ostaviti!" On tada ustade i pođe za njom. ³¹Gehazi je otišao prije njih i položio štap na dječaka, ali ne bješe ni glasa ni odziva. Vratio se on pred Elizeja i javi mu: "Dječak

se nije probudio." ³²Elizej uđe u kuæu i nađe dječaka gdje mrtav leži na njegovoj postelji. ³³Ušavši, zatvori vrata za sobom i pomoli se Jahvi. ³⁴Zatim se pope na postelju, leže na dječaka, položi svoja usta na njegova usta, svoje oèi na njegove oèi, svoje ruke na njegove ruke; disao je nad njim te se ugrijalo tijelo dječakovo. ³⁵Potom ustade i prošeta se po kuæi tamo-amo, zatim se opet pope i disaše nad njim. A dječak tada kihnu sedam puta i otvori oèi. ³⁶I zovnu Elizej Gehazija i reèe: "Pozovi tu Šunamku." On je pozva. Kad je stigla preda nj, reèe joj: "Uzmi svoga sina." ³⁷Ona, ušavši, pade mu pred noge i pokloni se do zemlje. Zatim uze svoga sina te iziđe. ³⁸Elizej se vrati u Gilgal, a bijaše glad u zemlji. I kad su proroki sinovi sjedili pred njim, reèe svome momku: "Stavi veliki lonac na vatru i skuhaj jelo sinovima prorokim." ³⁹Jedan od njih ode u polje da nabere zelja, ali nađe divlju povijušu i nabra s nje punu haljinu gorkih plodova. Vрати se i nareza ih u lonac, jer nije znao kakvi su. ⁴⁰Usuše ljudima da jedu. Ali kad su poèeli jesti, povikaše: "Èovjeèe Božji! Smrt je u loncu!" I nisu mogli jesti. ⁴¹Tada æe Elizej: "Donesite brašna!" I baci ga u lonac i reèe: "Uspite ljudima neka jedu!" I ništa više nije bilo štetno u loncu. ⁴²Neki èovjek došao iz Baal Šališe i donio èovjeku Božjem kruh od prvina, dvadeset jeèmenih hljebova i kaše u torbi. A on zapovjedi: "Daj ljudima neka jedu!" ⁴³Ali njegov momak odgovori: "Kako to mogu postaviti pred stotinu ljudi?" On odgovori: "Podaj ljudima i neka jedu, jer ovako veli Jahve: 'Jest æe i preostat æe.'" ⁴⁴I postavi on pred njih. I jedoše i još preosta, prema rijeèi Jahvinoj.

Chapter 5

¹ Naaman, vojskovođa aramskoga kralja, bijaše ugledan èovjek i poštovan pred svojim gospodarom, jer je po njemu Jahve dao pobjedu Aramejcima. Ali taj vrsni ratnik bješe gubav. ²Jednom su Aramejci otišli u pljaèku i na području izraelskom zarobili mladu djevojku, koja je zatim služila ženi Naamanovoj. ³Ona reèe svojoj gospodarici: "Ah, kad bi se samo moj gospodar obratio proroku koji je u Samariji! On bi ga zacijelo oslobodio gube!" ⁴Naaman ode i obavijesti svoga gospodara: "Tako je i tako rekla djevojka koja je došla iz zemlje izraelske." ⁵Aramejski kralj odgovori: "Idi onamo! Ja æu poslati pismo kralju izraelskom." Naaman ode; ponio je deset talenata srebra; šest tisuæa zlatnih šekela i deset sveèanih haljina. ⁶I predade kralju izraelskom pismo što kazivaše: "Uz pismo koje ti stiže, šaljem ti, evo, svoga slugu Naamana da ga izlijeèiš od gube." ⁷Kad je izraelski kralj proèitao pismo, razdera haljine na sebi i reèe: "Zar sam ja Bog da mogu usmræivati i oživljavati te ga ovaj šalje k meni da ga izlijeèim od njegove gube? Gledajte samo kako traži povoda da me napadne!" ⁸A kad je Elizej saznao da je kralj izraelski razderao na sebi odjeæu, poruèi kralju: "Zašto si razderao haljine svoje? Neka onaj samo dođe k meni i neka se uvjeri da ima prorok u Izraelu." ⁹I tako Naaman stiže sa svojim konjima i kolima i stade pred vratima Elizejeve kuæe. ¹⁰A Elizej poruèi dolazniku: "Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu i tijelo æe ti opet biti èisto." ¹¹Naaman se naljuti i pođe govoreæi: "Gle, ja mišljah, iziæi æe preda me, zazvat æe ime Jahve, Boga svoga, stavit æe ruku na bolesno mjesto i odnijeti mi gubu." ¹²Nisu li

rijeke u Damasku, Abana i Parpar, bolje od svih voda izraelskih? Ne bih li se mogao u njima okupati da postanem èist?" Okrenu se i ode odande ljutit. ¹³Ali mu pristupiše sluge njegove i rekoše: "Oèe moj, da ti je prorok odredio i teže, zar ne bi uèinio? A nekmoli kad ti je rekao: 'Okupaj se, i bit æeš èist.'" ¹⁴I tako siđe, opra se sedam puta u Jordanu, prema rijeèi èovjeka Božjega; i tijelo mu posta opet kao u malog djeteta - oèistio se! ¹⁵Vrati se on Elizeju sa svom svojom pratnjom, uèe, stade preda nj i reèe mu: "Evo, sad znam da nema Boga na svoj zemlji, osim u Izraelu. Zato te molim, primi dar od svoga sluge." ¹⁶Ali on odgovori: "Tako mi živog Jahve, komu služim, ne primam." Naaman navaljivaše da primi, ali on ne htjede. ¹⁷Tada Naaman reèe: "Dobro, kad neæeš. Ali barem dopusti da meni, tvome sluzi, dadu ove zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge. Jer sluga tvoj neæe više prinositi pomirnica ni klanica drugim bogovima nego samo Jahvi. ¹⁸A Jahve neka oprostí ovo sluzi tvome: kad moj gospodar pođe u hram Rimonov da se ondje pokloni, pa se nasloni na svoju ruku, onda bih se i ja poklonio u hramu Rimonovu. Neka Jahve oprostí taj èin sluzi tvome." ¹⁹A on mu reèe: "Idi s mirom." I udalji se Naaman i prijeđe dio puta. ²⁰Gehazi, momak Elizeja, Božjega èovjeka, pomisli: "Moj je gospodar poštedio Naamana, toga Aramejca, i nije primio ništa od onoga što mu je ponudio. Tako mi živog Jahve, potrèat æu ja za njim i uzet æu što god od njega." ²¹I Gehazi pohitje za Naamanom. Kada ga je Naaman vidio da za njim trèi, skoèi mu sa svojih kola u susret i upita ga: "Je li sve dobro?" ²²On odgovori: "Dobro je. Moj gospodar šalje me da ti kažem: upravo su stigla dva mladiæa iz Efrajimove gore, dvojica od proroèkih sinova. Daj za njih, molim te, talenat srebra i dvoje haljine." ²³Naaman reèe: "Uzmi, molim te, dva telenta!" I navaljivaše da uzme. I zaveza dva talenta srebra u dvije kese, i dvoje haljine, i predade ih dvojici svojih momaka da ih nose pred njim. ²⁴Kad je Gehazi stigao do Ofela, uze ih iz njihovih ruku i pohrani ih u kuæi. Zatim otpusti ljude i oni odoše. ²⁵Kad je došao, stao je pred svoga gospodara. Elizej ga upita "Odakle, Gehazi?" On odgovori: "Tvoj sluga nije nikamo odlazio." ²⁶Ali Elizej reèe: "Nije li Duh moj bio s tobom kad je netko sišao sa svojih kola te izišao preda te? Sad si primio srebro, pa možeš kupiti maslinike, vinograde, sitno i krupno blago, sluge i sluškinje. ²⁷Ali æe se guba Naamanova prilijepiti za te i za tvoje potomstvo zauvijek." I Gehazi se udalji od njega, bijel od gube kao od snijega.

Chapter 6

¹ Proroèki sinovi rekoše Elizeju: "Gle, tijesan nam je prostor u tebe. ²Nego da odemo do Jordana, pa da svaki ondje uzmemo po brvno i naèinimo sebi ondje prebivalište." On odgovori: "Idite." ³Jedan od njih reèe mu: "Udostoj se poæi sa svojim slugama." On odgovori: "Hoæu." ⁴I pođe s njima. Kad su stigli do Jordana, uzeše sjeæi drva. ⁵A dok je jedan od njih tesao gredu, pade mu sjekira u vodu i on povika: "Jao, gospodaru! I još je bila posuđena!" ⁶A èovjek Božji upita ga: "Gdje je pala?" Onaj mu pokaza mjesto. Tada on odsijeèe komad drveta, baci ga na ono mjesto i uèini da sjekira ispliva. ⁷I reèe: "Izvadi je!" I èovjek pruži ruku te je uze.

⁸Aramejski kralj bio u ratu s Izraelom. Posavjetovao se sa svojim èasnicima i rekao: "Podignite šatore na tom mjestu." ⁹Ali Elizej poruèi izraelskom kralju: "Èuvaj se onoga mjesta jer su se Aramejci ondje utaborili." ¹⁰I kralj izraelski upozori ljude na mjesto za koje mu je rekao èovjek Božji. On je upozoravao i kralj se èuvao; a bilo je to više puta. ¹¹Srce aramejskog kralja uznemiri se zbog toga, pa on pozva svoje èasnike te ih upita: "Neæete li mi reæi tko od naših drži s kraljem Izraelovim?" ¹²Jedan od èasnika odgovori: "Ne, gospodaru kralju; Elizej, prorok Izraelov, otkriva izraelskom kralju rijeèi koje kazuješ u svojoj spavaonici." ¹³On reèe: "Idite i pogledajte gdje je, pa æu veæ poslati da ga uhvate." I javiše mu: "Eno ga u Dotanu." ¹⁴Tada kralj posla onamo konje, kola i jake èete. Oni stigoše noæu i opkoliše grad. ¹⁵Ujutro, ustavši, èovjek Božji iziđe, a to oko grada stoji vojska s konjima i kolima! Njegov mu momak reèe: "Ah, gospodaru moj, što nam je èiniti?" ¹⁶A on odgovori: "Ne boj se jer ih ima više s nama nego s njima." ¹⁷I Elizej se pomoli ovako: "Jahve, otvori mu oèi da vidi!" I Jahve otvori oèi momku i on vidje: gora oko Elizeja sva prekrivena ognjenim konjima i kolima! ¹⁸Kad su Aramejci sišli prema njemu, Elizej se ovako pomoli Jahvi: "Udari sljepoæom ove ljude!" I na rijeè Elizejevu udari ih sljepoæom. ¹⁹Elizej im reèe: "Nije ovo put i nije ovo grad. Pođite za mnom, ja æu vas odvesti èovjeku koga tražite." Ali ih odvede u Samariju. ²⁰Kad su ulazili u Samariju, Elizej reèe: "Jahve, otvori ovima oèi da progledaju." Jahve im otvori oèi i oni vidješe da su usred Samarije! ²¹Kad ih vidje kralj Izraela, reèe Elizeju: "Treba li ih poubijati, oèe moj?" ²²A on odgovori: "Nemoj ih ubiti. Zar æeš ubiti one koje nisi zarobio svojim lukom i maèem? Ponudi im kruha i vode; neka jedu i piju i neka se vrate svome gospodaru." ²³Kralj im priredi veliku gozbu. Pošto su jeli i pili, otpusti ih. I vratiše se svome gospodaru. I tako aramejski pljaèkaši nisu više zalazili na izraelsko tlo. ²⁴Dogodi se poslije toga te aramejski kralj Ben-Hadad skupi svu svoju vojsku i uzađe i opkoli Samariju. ²⁵I nastala velika glad u Samariji, a opsada potraja toliko da je magareæa glava stajala osamdeset šekela srebra, a èetvrt kaba golubinjine neèisti pet šekela srebra. ²⁶Kada je kralj prolazio po zidinama, neka mu žena vikne: "Pomozi, gospodaru kralju!" ²⁷On odgovori: "Neka ti pomogne Jahve! Kako æu ti ja pomoæi? Neèm s gumna ili iz tijeska?" ²⁸Još joj kralj reèe: "Što ti je?" Ona odgovori: "Ova mi je žena rekla: 'Daj svoga sina da ga pojedemo danas, a sutra æemo pojesti moga!' ²⁹Skuhale smo moga sina i pojele ga. A sutradan rekoh joj: 'Daj svoga sina da ga pojedemo.' Ali je ona sakrila svoga sina." ³⁰Kada je kralj èuo rijeèi te žene, razdrije na sebi haljine. I kad je išao po zidinama, narod vidje da mu je na tijelu kostrijet. ³¹I reèe tada kralj: "Neka mi Bog uèini ovo zlo i doda drugo ako glava Elizeja, sina Šafatova, ostane danas na njegovim ramenima!" ³²Elizej sjedio u svojoj kuæi i starješine sjedile s njim. Kralj je ispred sebe poslao glasnika, ali Elizej reèe starješinama, prije nego što je glasnik stigao do njega: "Vidite li da je onaj krvnièki sin naredio da mi skinu glavu? Pazite: kada glasnik stigne, zatvorite vrata i odbijte ga od vrata. Ne èuje li se topot koraka njegova gospodara za njim?" ³³Dok im je još govorio, kralj stupi preda nj i reèe mu: "Ova je nevolja, gle, od Jahve! Što da još oèekujem od Jahve?"

Chapter 7

¹ Elizej reče tada: "Ej riječ Jahvinu! Ovako veli Jahve: 'Sutra će u ovo doba na vratima Samarije biti mjera finoga brašna za šekel, a dvije mjere ječmenog brašna za šekel.'" ² Dvorjanik, o čiju se ruku kralj oslanjao, odgovori čovjeku Božjemu: "I kad bi Jahve načinio okna na nebu, bi li to moglo biti?" A Elizej odgovori: "Vidjet ćeš svojim očima, ali nećeš jesti." ³ A pred gradskim vratima bijahu četiri gubavca; rekoše oni jedan drugome: "Zašto stojimo ovdje i očekujemo smrt? ⁴ Ako odlučimo ući u grad, glad je u gradu te ćemo ondje umrijeti; ako ostanemo ovdje, opet ćemo umrijeti. Hajde! Pobjegnimo i prijeđimo u aramejski tabor: ako nas ostave na životu, živjet ćemo; ako nas ubiju, pa dobro: umrijet ćemo!" ⁵ U sumračje, ustavši, krenuše odande u aramejski tabor. Stigoše do ruba tabora, i gle - ondje nikoga! ⁶ Jer je Jahve učinio te se u taboru aramejskom čula buka kola i konja, buka goleme vojske. I govorili su među sobom: "Eto, kralj Izraela najmio je protiv nas kraljeve hetitske i kraljeve egipatske da krenu protiv nas." ⁷ Digli su se i pobjegli u sumraku: ostavili su svoje šatore, konje i magarce, sav tabor kakav bijaše. Pobjegli su da iznesu živu glavu. ⁸ Kad su gubavci, dakle, došli do ruba tabora, uvukoše se u jedan šator. Pošto su se najeli i napili, uzeše odande srebro, zlato i haljine pa odoše da ih sakriju. Vratili se onda pa uđoše u drugi šator: uzeše plijen iz njega te odoše i sakriše ga. ⁹ Rekoše tada jedan drugome: "Ne smijemo tako raditi. Današnji je dan pun dobrih vijesti, a mi šutimo. Ako dočekamo jutro, bit ćemo krivi. Zato pođimo! Javimo dvoru novost." ¹⁰ I vratili se, pozvaše gradsku stražu i javiše: "Otišli smo u tabor aramejski, a ondje nigdje čovjeka ni ljudskoga glasa; samo konji privezani i magarci, a šatori ostavljeni kakvi jesu." ¹¹ Stražari viknuše i dojavili u unutrašnjost dvora. ¹² Kralj ustade noću i reče svojim časnicima: "Ja ću vam objasniti što su nam učinili Aramejci. Kako znaju da smo gladni, izišli su iz tabora i sakrili se u polju, misleći: veće će oni izići iz grada, a mi ćemo ih živu pohvatati i ući u grad." ¹³ A jedan između njegovih časnika odgovori: "Neka se uzme ipak pet od preostalih konja. S njima će biti kao sa svim mnoštvom Izraelovim koje je ovdje preostalo. Pošaljimo ih pa ćemo vidjeti." ¹⁴ I uzeše dva konja kolska i kralj posla ljude za aramejskim taborom govoreći: "Idite, izvidite!" ¹⁵ Išli su za njima do Jordana; put bijaše sav prekriven haljinama i stvarima koje su Aramejci pobacali u bijegu. Glasnici se vratili i obavijestili kralja. ¹⁶ I narod iziđe i uze pljačkati aramejski tabor: i bijaše mjera finoga brašna za šekel, a dvije mjere ječmenoga za jedan šekel, prema riječi Jahvinoj. ¹⁷ Kralj je postavio na gradska vrata onoga dvorjanika o čiju se ruku oslanjao; a narod ga izgazi na vratima i on umrije, prema riječi što ju je rekao Božji čovjek kad mu kralj bijaše došao. ¹⁸ Dogodilo se kako je čovjek Božji rekao kralju: "Sutra u ovo doba na vratima Samarije bit će dvije mjere ječmenoga brašna za šekel i mjera finoga brašna za šekel." ¹⁹ Dvorjanik je odgovorio Elizeju: "Pa da Jahve načini i okna na nebu, bi li moglo biti što kažeš?" Elizej mu je odgovorio: "Vidjet ćeš svojim očima, ali nećeš jesti." ²⁰ I doista, tako mu se dogodilo: izgazio ga narod na vratima te on umrije.

Chapter 8

¹ Elizej bijaše savjetovao ženi kojoj je oživio sina: "Ustani, pođi sa svojom obitelji i skloni se kao tuđinka bilo kamo, jer je Jahve pustio glad; veæ je došla u zemlju za sedam godina." ²Žena usta i uèini kako joj je rekao èovjek Božji: otišla je, ona i njena obitelj, i ostala sedam godina u zemlji filistejskoj. ³Na kraju sedme godine žena se vrati iz zemlje filistejske i ode kralju da zatraži svoju kuæu i njivu. ⁴Upravo je kralj razgovarao s Gehazijem, momkom Božjega èovjeka. Govorio mu je: "Pripovijedaj mi o svim velikim djelima koja je Elizej uèinio." ⁵I kad je pripovijedao kralju o uskrisenju djeteta, eto žene kojoj je Elizej oživio sina; ona se obrati kralju radi svoje kuæe i njive. A Gezahi reèe: "Gospodaru kralju, evo one žene i evo njena sina koga je Elizej oživio." ⁶Kralj upita ženu i ona mu sve pripovjedi. Tada joj kralj dade jednoga slugu, komu naredi: "Neka joj se vrati sve što je njeno i svi prihodi od njive od dana kada je ostavila zemlju do danas!" ⁷Elizej dođe u Damask. Ben-Hadad, kralj aramejski, bijaše obolio. Odmah mu javiše: "Božji èovjek došao ovamo." ⁸Tada reèe kralj Hazaelu: "Uzmi sa sobom dar pa idi pred Božjeg èovjeka. I preko njega se posavjetuj s Jahvom da bi saznao hoæu li se izlijeèiti od ove bolesti." ⁹Hazael ode pred Elizeja i donese mu u dar što bijaše od ponajboljeg u Damasku, sve to natovareno na èetrdeset deva. Dođe on i stade preda nj i reèe: "Tvoj sin Ben-Hadad, kralj aramejski, šalje me k tebi i pita hoæe li ozdraviti od one bolesti." ¹⁰Elizej mu odgovori: "Idi i reci mu: 'Ozdravit æeš, dakako!' Ali mi je Jahve pokazao da æe umrijeti." ¹¹I èovjek Božji uprije pogled preda se, smeten, i zaplaka. ¹²Hazael reèe: "Zašto plaèeš, moj gospodaru?" Elizej odgovori: "Zato što znam sva zla koja æeš ti uèiniti Izraelcima: spalit æeš im utvrde, maèem æeš poubijati njihove ratnike, njihovu æeš djecu satirati, a trudne žene parati." ¹³Hazael reèe: "Ali što je tvoj sluga? Zar je pas da uèini tako strašne stvari?" Elizej odgovori: "U jednoj Jahvinoj objavi vidio sam tebe kao kralja aramejskog." ¹⁴Hazael ode od Elizeja i vrati se svome gospodaru, koji ga upita: "Što ti je rekao Elizej?" On odgovori: "Rekao mi je da æeš ozdraviti." ¹⁵Ali sutradan uze pokrivaè, namoèi ga u vodi i pokri kralja preko lica te on umrije. A na njegovo mjesto zakralji se Hazael. ¹⁶Pete godine kraljevanja Jorama, sina Ahabova, u Izraelu, postade judejskim kraljem Joram, sin Jošafatov. ¹⁷Bile su mu trideset i dvije godine kad se zakraljio, a kraljevao je osam godina u Jeruzalemu. ¹⁸Živio je poput izraelskih kraljeva, kao i dom Ahabov, jer mu je kæi Ahabova bila žena; radio je što je zlo u Jahvinim oèima. ¹⁹Ipak Jahve ne htjede razoriti Judeje zbog sluge svoga Davida, zato što mu obeæa da æe dati svjetiljku njemu i njegovim sinovima zauvijek. ²⁰U njegovo se vrijeme Edomci odmetnuše ispod judejske vlasti i postaviše sebi kralja. ²¹Joram ode u Seir i s njim sva bojna kola. Diže se noæu i pobi Edomce koji su bili opkolili njega i zapovjednike bojnih kola. Narod pobježe u svoje šatore. ²²Ipak su se Edomci oslobodili ispod judejske vlasti sve do danas. U isto se doba odmetnu i Libna. ²³Ostala povijest Jorama, sve što je uèinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ²⁴Joram poèinu kraj svojih otaca i bi pokopan k svojim ocima u Davidovu gradu. Njegov sin Ahazja zakralji se na mjesto njega. ²⁵Dvanaeste godine Jorama, sina Ahabova, kralja Izraela, postade judejskim kraljem Ahazja, sin Joramov. ²⁶Ahazji bijahu dvadeset i dvije godine kad se zakraljio, a kraljevao je godinu

dana u Jeruzalemu. Mati mu se zvala Atalija, a bila je kći izraelskog kralja Omrija. ²⁷I on je hodio putem obitelji Ahabove i èinio je zlo u oèima Jahvinim, kao i obitelj Ahabova, jer je s njom bio u rodu. ²⁸On je pošao s Joramom, sinom Ahabovim, u Ramot Gilead u boj protiv Hazaela, aramskog kralja. ²⁹Kralj Joram vratio se u Jizreel da se lijeèi od rana što mu ih zadadoše u Rami kad se borio s aramejskim kraljem Hazaelom. Joramov sin Ahazja, judejski kralj, sišao je u Jizreel da posjeti Ahabova sina Jorama jer se Joram razbolio.

Chapter 9

¹ Prorok Elizej pozva jednoga od proroèkih sinova i reèe mu: "Opaši se, uzmi sa sobom ovu posudu s uljem pa idi u Ramot Gilead. ²Kad onamo stigneš, potraži Jehua, sina Jošafatova, sina Nimšijeva. Kad ga nađeš, izvedi ga između njegovih drugova i uvedi ga u pokrajnju sobu. ³I uzmi posudu s uljem, izlij mu je na glavu i reci: 'Ovako veli Jahve: Pomazao sam te za kralja izraelskoga.' Zatim otvori vrata i bježi, ne oklijevaj." ⁴Tada mladi prorok ode u Ramot Gilead. ⁵Kad je stigao, zapovjednici vojske upravo su sjedili na okupu. On reèe: "Imam ti rijeè reæi, zapovjednièe!" Jehu upita: "Komu od nas?" On odgovori: "Tebi, zapovjednièe!" ⁶Jehu tada ustade i uèe u kuæu. Mladi mu èovjek izli ulje na glavu i reèe mu: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Pomazao sam te za kralja nad Jahvinim narodom, nad Izraelom. ⁷Ti æeš pobiti obitelj Ahaba, gospodara tvoga, a ja æu osvetiti krv svojih slugu proroka i krv sviju službenika Jahvinih na Izebeli ⁸i na svoj obitelji Ahabovoj. Iskorijenit æu Ahabu sve što mokri uza zid, robove i slobodnjake u Izraelu. ⁹Uèinit æu s domom Ahabovim kao s domom Jeroboama, sina Nebatova, i kao s domom Baše, sina Ahijina. ¹⁰A Izebelu æe proždrijeti psi na polju jizreelskom i nitko je neæe pokopati.'" - Zatim otvori vrata i pobježe. ¹¹Jehu izièe k èasnicima svoga gospodara. Oni ga upitaše: "Je li sve u miru? Zašto je ta budala dolazila k tebi?" On im odgovori: "Znate èovjeka i besjedu njegovu." ¹²Oni rekoše: "Ne znamo! Kazuj nam!" On im reèe: "Govorio mi je tako i tako i rekao mi: 'Ovako veli Jahve: Pomazao sam te za kralja nad Izraelom.'" ¹³Odmah oni uzeše svoje ogrtaèe i prostriješe ih pred njim po stepenicama, zatrubiše u rogove i povikaše: "Jehu je kralj!" ¹⁴Tako Jehu, sin Jošafata, sina Nimšijeva, skova urotu protiv Jorama - Joram je tada branio Ramot Gilead sa svim Izraelcima protiv Hazaela, aramejskog kralja. ¹⁵Ali se kralj Joram vratio u Jizreel da lijeèi rane koje su mu zadali Aramejci u boju s Hazaelom, aramejskim kraljem. - I reèe Jehu: "Ako vam je po volji, neka nitko ne utekne iz grada da odnese vijest u Jizreel." ¹⁶Jehu se tada pope na kola i ode prema Jizreelu, jer je Joram ondje bolovao, i Ahazja, kralj judejski, došao ga posjetiti. ¹⁷Stražar koji je stajao na kuli u Jizreelu, videæi da dolazi Jehuova èeta, javi: "Vidim nekakvu èetu." Joram naredi: "Uzmi konjanika i pošalji ga pred njih da upita: je li sve s mirom." ¹⁸Ode konjanik preda nj i reèe: "Ovako veli kralj: je li sve s mirom?" - Jehu odgovori: "Što te briga je li s mirom! Hajde za mnom." Stražar javi: "Glasnik je stigao do njih, ali se ne vraæa." ¹⁹Kralj posla drugoga konjanika. Taj doèe k njima i upita: "Ovako veli kralj: je li sve s mirom?" - Jehu mu odgovori: "Što te briga je li s mirom! Hajde za mnom."

²⁰Stražar opet javi: "Došao je do njih, ali se ne vraća. A vožnja je kao vožnja Jehua, sina Nimšijeve: vozi kao mahnit!" ²¹Joram reče: "Preži!" I upregōše u njegova kola. Joram, kralj Izraela, i judejski kralj Ahazja iziđoše, svaki u svojim kolima, u susret Jehuu. Susretoše ga u polju Nabota Jizreelca. ²²Kad Joram ugleda Jehua, upita ga: "Je li sve u miru, Jehu?" Ovaj odgovori: "Kakvu miru dok traju bludništva tvoje majke Izebele i njena mnoga èaranja!" ²³Joram okrenu i udari u bijeg govoreæi Ahazji: "Izdaja, Ahazja!" ²⁴Jehu se lati luka, ustrijeli Jorama meðu pleæa: strijela mu prođe posred srca te se on sruši u kola. ²⁵Jehu reče svome dvorjaniku Bidkaru: "Digni ga i baci na njivu Nabota Jizreelca. Sjeti se: kad smo ja i ti jahali za njegovim ocem Ahabom, kako Jahve izreče protiv njega: ²⁶'Kunem se: kako sinoæ vidjeh krv Nabotovu i krv njegovih sinova,' rijeè je Jahvina, 'tako æu ti vratiti isto na ovome polju,' rijeè je Jahvina. Digni ga, dakle, i baci ga na to polje, prema rijeçi Jahvinoj." ²⁷Kada je to vidio judejski kralj Ahazja, pobježe prema Bet Haganu, ali ga je Jehu gonio i naredio: "Ubijte i njega!" Ranili su ga u kolima na brdu Guru, koje se nalazi kod Jibleama. Ali je umakao u Megido i ondje umrije. ²⁸Njegove su ga sluge u kolima prenijele u Jeruzalem i sahranile ga u grobnici kraj njegovih otaca, u Davidovu gradu. ²⁹Jedanaeste godine kraljevanja Jorama, sina Ahabova, Ahazja postade kralj nad Judejom. ³⁰A Jehu bijaše ušao u Jizreel. Kad je to èula Izebela, namaza oèi, uresi glavu i pogleda s prozora. ³¹I kad je Jehu ulazio na vrata, ona reče: "Kako je, Zimri, ubojico svoga gospodara?" ³²Jehu okrenu lice prema prozoru i reče: "Tko je sa mnom, tko?" I dva-tri dvoranina pogledaše prema njemu. ³³On reče: "Bacite je dolje." I oni je baciše. Njena je krv poprskala zidove i konje, koji je pogaziše. ³⁴Ušao je on, jeo i pio, a zatim naredio: "Pogledajte onu prokletnicu i sahranite je, jer je bila kraljevska kæi." ³⁵I odoše da je sahrane, ali ne nađoše ništa od nje, osim lubanje, nogu i ruku. ³⁶Vratiše se i javiše, a Jehu reče: "To je rijeè koju je Jahve objavio preko svoga sluge Ilije Tišbijca: 'U polju jizreelskom psi æe proždrijeti Izebelino tijelo.' ³⁷Izebelino truplo bit æe kao gnoj u polju, da se neæe moæi kazati: Ovo je Izebela.'"

Chapter 10

¹ U Samariji bijaše sedamdeset Ahabovih sinova. Jehu napisa pismo i posla ga u Samariju zapovjednicima grada, starješinama i skrbnicima Ahabove djece. Kazivaše u njemu: ²"Sada, kad vam stigne ovo pismo - vi, u kojih su sinovi vašeg gospodara, koji imate kola i konje, tvrde gradove i oružje - ³pogledajte koji je između sinova vašeg gospodara najbolji i najdostojniji, pa ga postavite na prijestolje njegova oca i borite se za dom svoga gospodara." ⁴Ali se oni veoma uplašiše i rekoše: "Eto, dva mu kralja nisu mogla odoljeti, kako æemo mu mi odoljeti?" ⁵Upravitelj dvora, zapovjednik grada, starješine i skrbnici poruèiše ovo Jehuu: "Mi smo tvoje sluge, èinit æemo sve što nam budeš naredio; kraljem proglašavati neæemo nikoga. Èini što misliš da je dobro." ⁶Jehu im napisa drugo pismo i u njemu reče: "Ako ste za mene i želite me slušati, uzmite glave ljudi, sinova svoga gospodara, i potražite me sutra u ovo doba u Jizreelu." Sedamdeset je naime kraljevih sinova bilo kod uglednih građana koji su ih odgajali. ⁷I kad im je stiglo ovo pismo, uzeli su kraljeve sinove i

pobili ih svih sedamdeset. Njihove su glave metnuli u košare i poslali su ih njemu u Jizreel. ⁸Glasnik dođe i javi mu: "Donijeli su glave kraljevih sinova." On reče: "Stavite ih do sutra kod ulaznih vrata, u dvije hrpe." ⁹Ujutro iziđe, stade i reče svomu narodu: "Vi ste pravedni! Ja sam se urotio protiv svoga gospodara i ja sam ga ubio, ali tko pobi sve ove?" ¹⁰Znajte, dakle, da nije izostala nijedna riječ koju reče Jahve o obitelji Ahabovoj; nego je Jahve izvršio sve što je rekao preko sluge svoga Ilije." ¹¹I Jehu pobi sve koji su u Jizreelu ostali iz kuće Ahabove, sve velikaše njegove, pouzdanike i svećenike njegove. Nije poštedio nikoga. ¹²Potom usta Jehu i pođe u Samariju. Kad je bio na cesti kod Bet Ekeda pastirskoga, ¹³nađe braću judejskog kralja Ahazje te ih upita: "Tko ste?" Oni mu odgovoriše: "Mi smo braća Ahazjina, a silazimo da pozdravimo sinove kraljeve i sinove kraljičine." ¹⁴Tada zapovjedi: "Pohvatajte ih žive!" I žive ih pohvataše i pobiše ih na studencu kod Bet Ekeda, njih četrdeset i dvojicu. Nije ostavio ni jednoga od njih. ¹⁵Otišavši odatle, nađe Jonadaba, sina Rekabova, koji mu je dolazio u susret. On ga pozdravi i reče mu: "Je li tvoje srce iskreno prema mome, kao što je moje prema tvome srcu?" Jonadab odgovori: "Jest." - "Ako je tako, daj mi ruku." Jonadab mu pruži ruku i Jehu ga posadi kraj sebe na kola. ¹⁶I reče mu: "Hodi sa mnom, divit ćeš se mojoj revnosti za Jahvu." I odvede ga na svojim kolima. ¹⁷Ušao je u Samariju i poubijao sve preživjele iz obitelji Ahabove u Samariji. Sve ih je iskorijenio po riječi koju Jahve bijaše rekao Iliji.

¹⁸Jehu je sakupio sav narod i rekao mu: "Ahab je malo poštivao Baala; Jehu će ga više poštivati. ¹⁹Sada mi pozovite sve proroke Baalove, sve njegove sluge i sve njegove svećenike, neka ni jedan ne izostane, jer će žrtvovati veliku žrtvu Baalu. Tko izostane, izgubit će život." Jehu je radio lukavo, da bi uništio Baalove vjernike. ²⁰Jehu reče: "Sazovite svećani zbor Baalu." I sazvaše ga. ²¹Jehu je nato poslao glasnike po svem Izraelu i došli su svi Baalovi vjernici: nije bilo ni jednoga da bi izostao. Skupili su se u Baalov hram, koji se ispunio od jednoga zida do drugoga. ²²Jehu reče čuvaru haljina: "Iznesi haljine svim Baalovim vjernicima." I iznese im haljine. ²³Jehu uđe u hram Baalov s Jonadabom, sinom Rekabovim, i reče Baalovim vjernicima: "Provjerite dobro da nema ovdje među vama Jahvina sluge nego samih Baalovih vjernika." ²⁴I pođe žrtvovati klanice i paljenice. Ali je Jehu postavio vani osamdeset svojih ljudi i rekao im: "Ako koji od vas pusti da utekne i jedan od ovih ljudi što ih predajem u vaše ruke, svojim će životom platiti njegov život." ²⁵Kad je Jehu završio prinos paljenice, naredi tjelesnoj straži i dvoranima: "Uđite, pobijte ih! Nitko neka ne iziđe!" Tjelesna straža i dvorani uđoše, pobiše ih oštricom mača i prodriješe sve do svetišta Baalova hrama. ²⁶Iznesoše Baalov lik iz hrama i spališe ga. ²⁷Raskopaše žrtvenik Baalov, srušiše i hram Baalov i pretvoriše ga u jame za nečist, koje su ostale do danas. ²⁸Tako je Jehu istrijebio Baala iz Izraela. ²⁹Ali se Jehu nije okrenuo od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, kojima je zavodio Izraela, od zlatnih telaca u Betelu i Danu. ³⁰Jahve je rekao Jehuu: "Zato što si dobro izvršio ono što mi je po volji i što si učinio sve što sam nosio u srcu protiv kuće Ahabove, tvoji će sinovi sve do četvrtoga koljena sjediti na prijestolju Izraelovu." ³¹Ali Jehu nije vjerno i svim srcem svojim slijedio zakon Jahve, Boga Izraelova. Nije se odvratio od grijeha kojima je Jeroboam zavodio Izraela. ³²U ono je vrijeme Jahve počeo krnjiti zemlju izraelsku, i Hazael se tukao s Izraelcima na

svom području, ³³od Jordana prema sunèevu izlasku, u svoj zemlji Gileadu, u zemlji Gadovoj, Rubenovoj i Manašeovoj, sve od Aroera na obali Arnona, do Gileada i Bašana. ³⁴Ostala povijest Jehuova, sve što je uèinio, sva njegova djela, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ³⁵Poèinuo je kraj svojih otaca i pokopaše ga u Samariji. Joahaz, sin njegov, zakralji se mjesto njega. ³⁶Jehu je vladao u Samariji nad Izraelom dvadeset i osam godina.

Chapter 11

¹ Zato Ahazjina mati Atalija, vidjevši gdje joj sin poginu, ustade i posmica sav kraljevski rod. ²Ali Jošeba, kæi kralja Jorama i sestra Ahazjina, uze Ahazjina sina Joaša; ukravši ga između kraljevih sinova koje su ubijali, metnu ga s dojiljom u ložnicu. Tako ga je sakrila od Atalije te nije pogubljen. ³Bio je sakriven u Domu Jahvinu šest godina, sve dok je zemljom vladala Atalija. ⁴Sedme godine Jojada posla po satnike Karijaca i tjelesnu stražu i pozva ih k sebi u Dom Jahvin. Sklopi s njima savez, zakle ih i pokaza im kraljeva sina. ⁵I reèe im: "Evo što valja da uèinite: treæina vas koji subotom ulazite u službu neka èuva stražu kod kraljevskoga dvora. ⁶Druga treæina, ona kod Surskih vrata, i treæa treæina, ona kod stražnjih stražarskih vrata, neka èuvaju stražu kod ulaza u dvor; ⁷a ostala dva vaša odreda, svi koji subotom izlaze iz službe, neka èuvaju stražu u Domu Jahvinu kod kralja. ⁸Tako æete okružiti kralja, svaki s oružjem u ruci. I tko god pokuša proæi kroz vaše redove, neka bude pogubljen. Budite uz kralja kamo god pođe ili izađe." ⁹Satnici su uèinili sve kako im je naredio sveæenik Jojada. Svaki je od njih uzeo svoje ljude koji subotom ulaze u službu s onima koji subotom izlaze. I svi su došli sveæeniku Jojadi. ¹⁰Sveæenik dade satnicima koplja i štitove kralja Davida što su bili u Domu Jahvinu. ¹¹Stražari se svrstaše, s oružjem u ruci, od južne do sjeverne strane Doma i prema žrtveniku i Domu oko kralja unaokolo. ¹²Tada Jojada izvede sina kraljeva, stavi mu krunu i dade mu Svjedoèanstvo te ga pomaza za kralja. Pljeskali su i vikali: "Živio kralj!" ¹³Kad Atalija èu viku naroda, dođe k narodu u Dom Jahvin. ¹⁴Pogleda bolje, kad gle, kralj, po obièaju, stoji na svojem mjestu, a pred kraljem zapovjednici i sviraèi; sav puk klikæe od radosti i trubi u trube. Tad Atalija razdrije haljine i povika: "Izdaja! Izdaja!" ¹⁵Sveæenik Jojada naredi satnicima i vojnim zapovjednicima: "Izvedite je kroz redove i tko krene za njom pogubite ga maèem." Još je sveæenik dodao: "Nemojte je smaknuti u Domu Jahvinu." ¹⁶Staviše ruke na nju; a kad je kroz Konjska vrata stigla do kraljevskog dvora, ondje je pogubiše. ¹⁷Tada Jojada sklopi savez između Jahve, kralja i naroda da narod bude narod Jahvin. ¹⁸Potom sav narod ode u Baalov hram i razoriše ga, porušiše žrtvenike i polomiše likove; a Baalova sveæenika Matana ubiše pred žrtvenicima. A sveæenik opet postavi straže kod Doma Jahvina. ¹⁹Zatim uze satnike Karijaca, stražu i sav narod. Oni izvedoše kralja iz Doma Jahvina i uvedoše ga u dvor kroz Vrata stražarska. I Joaš sjede na kraljevsko prijestolje. ²⁰Sav se puk veselio i grad se smirio kad su Ataliju ubili maèem u kraljevskom dvoru.

Chapter 12

¹ Joašu je bilo sedam godina kad se zakraljio. ² Sedme godine Jehuova kraljevanja Joaš je postao kraljem i kraljevao je èetrdeset godina u Jeruzalemu. Majka mu se zvala Sibja i bila je iz Beer Šebe. ³ Joaš je èinio što je pravo u oèima Jahve svega svog vijeka jer ga je pouèavao sveæenik Jojada. ⁴ Ali uzvišica nisu srušili i narod je svejednako prinosiso žrtve i kad na uzvišicama. ⁵ Joaš reèe sveæenicima: "Sav novac od posveæenih darova što se donosi u Dom Jahvin, novac koji je nekome nametnut procjenom i novac što ga tko od svoje volje donose u Dom Jahvin ⁶ neka sveæenici uzimaju svaki od svoga znanca i oni neka tim poprave Dom gdje god se nađe koje ošteæenje." ⁷ Ali u dvadeset i treæoj godini kraljevanja Joaševa sveæenici nisu još popravili Doma. ⁸ Tada kralj Joaš pozva sveæenika Jojadu i druge sveæenike i reèe im: "Zašto ne popravljate Dom? Odsad ne smijete više sebi uzimati novac od svojih znanaca nego ga morate dati za popravak Doma." ⁹ Sveæenici pristadoše da ne uzimaju novac od naroda, ali ni Doma da ne popravljaju. ¹⁰ Tada sveæenik Jojada uze kovèeg, proreza rupu na zaklopcu i stavi ga uza žrtvenik, zdesna od ulaza u Dom Jahvin. Sveæenici, èuvari praga, stavljali su u nj sav novac sabran u Domu Jahvinu. ¹¹ Kad bi se vidjelo da u kovèegu ima mnogo novaca, došao bi kraljev tajnik s velikim sveæenikom te bi prebrojili i zavezali novac koji se nalazio u Domu Jahvinu. ¹² Prebrojeni novac uruèivao se upraviteljima poslova oko popravka Doma Jahvina, a oni su isplaèivali drvodjeljama i graditeljima koji su radili u Domu Jahvinu ¹³ i zidarima i klesaèima kamena, i za nabavu drveta i tesanog kamena odreðena za popravak Doma Jahvina, ukratko: za troškove oko popravka Doma. ¹⁴ Ali u Domu Jahvinu nisu se pravile srebrne èaše, ni noževi, ni plitice, ni trube, niti bilo kakav predmet od zlata ili srebra za novac koji je darovan, ¹⁵ nego su ga davali radnicima koje su najmili za popravak Jahvina Doma. ¹⁶ Nije se tražio obraèun od ljudi kojima su predavali novac da ga daju radnicima, jer su oni radili savjesno. ¹⁷ Novac naknadnice i okajnice nije se unosio u Dom Jahvin, nego je pripao sveæenicima. ¹⁸ Tada Hazael, aramejski kralj, pođe u rat protiv Gata i osvoji ga. Zatim odluèi poæi protiv Jeruzalema. ¹⁹ Joaš, judejski kralj, uze sve posveæene darove koje su posvetili judejski kraljevi, njegovi oci: Jošafat, Joram i Ahazja, sve što je sam prikazao i sve zlato koje se našlo u riznicima Doma Jahvina i kraljevskog dvora. Sve to posla Hazaelu, aramejskom kralju, i tako se ovaj udalji od Jeruzalema. ²⁰ Ostala povijest Joaševa i sve što je uèinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ²¹ Njegovi èasnici ustadoše i skovaše zavjeru; ubiše Joaša u Bet Milu kad je u nj silazio. ²² Njegovi èasnici Jozakar, sin Šimatov, i Jozabad, sin Šomerov, zadaše mu smrtni udarac. Pokopali su ga kraj njegovih otaca u Davidovu gradu, a njegov sin Amasja zakralji se mjesto njega.

Chapter 13

¹ Dvadeset i treæ godine kraljevanja judejskog kralja Joaša, sina Ahazjina, postade Joahaz, sin Jehuov, izraelskim kraljem u Samariji. Kraljevao je sedamnaest godina. ²On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim i poveo se za grijesima Jeroboama, sina Nebatova, koji je zavodio Izraela. Od njih nije odstupao. ³Tada Jahve uskipje gnjevom na Izraela i predade ga u ruke aramejskog kralja Hazaela i u ruke Ben-Hadada, sina Hazaelova, za sve ono vrijeme. ⁴Ali je Joahaz ublažio lice Jahvino i Jahve ga je uslišio, jer je vidio nevolju koju je aramejski kralj nanosio Izraelu. ⁵Jahve je dao Izraelu izbavitelja koji ga je izbavio od ruke aramejske te su Izraelci živjeli u svojim šatorima kao i prije. ⁶Ali nisu odstupali od grijeha kojim Jeroboam bijaše zaveo Izraela: ustrajali su u njemu, pa i ašere ostadoše u Samariji. ⁷Jahve je ostavio Joahazu samo pedeset konjanika kao vojsku, deset bojnih kola i deset tisuæa pješaka; kralj aramejski bijaše ih uništio i zgazio ih kao prah u vršidbi. ⁸Ostala povijest Joahazova, sve što je uèinio i poduzimao, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ⁹Joahaz je poèinuo sa svojim ocima i bi pokopan u Samariji, a njegov sin Joaš zakralji se mjesto njega. ¹⁰Trideset i sedme godine kraljevanja judejskoga kralja Joaša postade Joaš, sin Joahazov, izraelskim kraljem u Samariji; kraljevao je šesnaest godina. ¹¹Èinio je što je zlo u oèima Jahvinim. Nije odstupao od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je zaveo Izraela. Za njim se poveo. ¹²Ostala povijest Joaševa, sve što je uèinio, junaštva njegova, kako je ratovao s Amasjom, judejskim kraljem, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ¹³Joaš je poèinuo sa svojim ocima, a Jeroboam se popeo na njegovo prijestolje. Joaša pokopaše u Samariji uz izraelske kraljeve. ¹⁴Kad se Elizej razbolio od bolesti od koje mu valjade umrijeti, dođe mu izraelski kralj Joaš, rasplaka se nad njim i reèe mu: "Oèe moj, oèe moj! Kola Izraelova i konjanici njegovi!" ¹⁵Elizej mu reèe: "Uzmi luk i strijele." I on dohvati luk i strijele. ¹⁶Elizej æe tada kralju: "Nategni luk!" I on ga nateže. Elizej stavi ruke na ruke kraljeve, ¹⁷zatim reèe: "Otvori prozor prema istoku." I on ga otvori, a nato æe Elizej: "Odapni!" I on odape, a Elizej reèe: "Pobjedonosna strijela Jahvina! Pobjednièka strijela nad Aramejcima! Do nogu æeš potuæi Aramejce kod Afeka." ¹⁸I nastavi: "Uzmi strijele!" On ih uze. Elizej tada reèe kralju: "Udri o zemlju!" On udari tri puta i stade. ¹⁹Tada se rasrdi na njega Božji èovjek i reèe: "Pet ili šest puta trebalo je da udariš! Tada bi potpuno potukao Aramejce; ovako æeš ih pobijediti samo tri puta." ²⁰Elizej zatim umrije i pokopaše ga. A pljaèkaške èete Moabaca napadale zemlju svake godine. ²¹Dogodilo se te su neki, sahranjujuæi èovjeka, opazili razbojнике: baciše mrtvaca u grob Elizejev i odoše. Mrtvac, dotakavši se Elizejevih kostiju, oživje i stade na noge. ²²Aramejski kralj Hazael ugnjetavaše Izraelce svega vijeka Joahazova. ²³Ali im se Jahve smilova i ražali se nad njima. Pogleda na njih zbog svoga Saveza koji je sklopio s Abrahamom, Izakom i Jakovom. Nije ih htio uništiti i nije ih odbacio daleko od svoga lica do danas. ²⁴Hazael, aramejski kralj, umrije, a njegov sin Ben-Hadad zavlada namjesto njega. ²⁵Tada Joaš, sin Joahazov, opet uze iz ruke Ben-Hadada, sina Hazaelova, gradove koje Hazael u ratu bijaše oteo njegovu ocu Joahazu. Joaš ga je tri puta potukao i vratio gradove Izraelove.

Chapter 14

¹ Druge godine kraljevanja Joaša, sina Joahazova, nad Izraelom, postade judejskim kraljem Amasja, sin Joašev. ² Bilo mu je dvadeset i pet godina kad se zakraljio, a kraljevao je dvadeset i devet godina u Jeruzalemu. Mati mu se zvala Joadana i bila je iz Jeruzalema. ³ Ćinio je što je pravo u Jahvinim oćima, ali ne sasvim kao praotac njegov David. U svemu je slijedio Joaša, svoga oca. ⁴ Ali uzvišica nije razrušio i narod je svejednako prinosiso ųrtve i kad na uzvišicama. ⁵ Kad je ućvrstio kraljevstvo, smakao je one ćasnike koji su mu ubili oca. ⁶ Ali nije pogubio sinova onih ubojica, prema onome što je napisano u knjizi Zakona Mojsijeva, gdje Jahve zapovijeda: "Neka se oćevi ne pogubljuju za sinove ni sinovi za oćeve, nego svatko neka gine za svoj grijeh." ⁷ On je potukao Edomce u Slanoj dolini, deset tisuća njih, i u bitki je zauzeo Selu; dao joj je ime Jokteel, koje nosi do današnjega dana. ⁸ Tada Amasja posla glasnike izraelskom kralju Joašu, sinu Jehuova sina Joahaza, i porući mu: "Dođi da se ogledamo!" ⁹ A izraelski kralj Joaš odvrati judejskom kralju Amasji: "Libanonski je trn jedanput poslao glasnike k libanonskom cedru: 'Daj kćer mome sinu za ųenu', ali su divlje zvijeri libanonske prošle i trn izgazile. ¹⁰ Potukao si Edomce, pa ti se srce uzobijestilo i traųiš slavu! Radije ostani kod kuće. Zašto izazivaš zlo i hoćeš da propadneš ti i svi Judejci s tobom?" ¹¹ Ali Amasja ne poslušao. Izađe izraelski kralj Joaš te se ogledaše u boju on i judejski kralj Amasja u Bet Šemešu u Judeji. ¹² Izraelci poraziše Judejce i oni pobjegoše svaki pod svoj šator. ¹³ Izraelski kralj Joaš uhvati u Bet Šemešu judejskoga kralja Amasju, sina Joaševa, sina Ahazjina, i odvede ga u Jeruzalem. Tada sruši jeruzalemski zid od Efrajimovih vrata do Ugaonih vrata, u duųini od ćetiri stotine lakata. ¹⁴ Uzevši sve zlato, srebro i posuće što se nalazilo u Domu Jahvinu i u riznici kraljevskog dvora, povrh toga i taoce, vrati se u Samariju. ¹⁵ Ostala povijest Joaševa, sve što je ćinio i poduzimao i kako je ratovao s Amasjom, judejskim kraljem, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa izraelskih kraljeva? ¹⁶ Joaš je poćinuo sa svojim ocima i pokopan je u Samariji uz kraljeve izraelske. Sin njegov Jeroboam zakralji se mjesto njega. ¹⁷ Amasja, sin Joašev, judejski kralj, ųivio je još petnaest godina poslije smrti izraelskog kralja Joaša, sina Joahazova. ¹⁸ A ostala povijest Amasjina zar nije zapisana u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ¹⁹ Protiv njega je skovana urota u Jeruzalemu. Iako je on pobjegao u Lakiš, poslaše za njim u Lakiš ljude koji ga ondje ubiše. ²⁰ Odande su ga prenijeli na konjima i sahranili u Jeruzalemu kraj njegovih otaca, u Davidovu gradu. ²¹ Tada sav judejski narod uze Azahju, komu bijaše šesnaest godina, i zakralji ga namjesto njegova oca Amasje. ²² On opet sagradi Elat povrativši ga Judeji, pošto je kralj poćinuo kod svojih otaca. ²³ Petnaeste godine kraljevanja judejskog kralja Amasje, sina Joaševa, postade izraelskim kraljem u Samariji Jeroboam, sin Joašev. On je kraljevao ćetrdeset i jednu godinu. ²⁴ Ćinio je što je zlo u oćima Jahvinim, nije se ostavio nijednoga grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je zaveo Izraela. ²⁵ On je dobio natrag izraelsko podruće od Ulaza u Hamat do Mrtvoga mora, prema rijeći koju je Jahve, Bog Izraelov, rekao preko sluge svoga Jone, sina Amitajeva, proroka iz Gat Hahefera. ²⁶ Jer je Jahve vidio ljutu nevolju Izraelovu da više nema ni slobodnih ni robova i nikoga da pomogne Izraelu. ²⁷ Ali Jahve nije odlućiio izbrisati ispod neba ime

Izraelovo: spasio ga je rukom Jeroboama, sina Joaševa. ²⁸Ostala povijest Jeroboama, sve što je učinio i sve što je poduzimao, kako je ratovao i kako je vratio Damask Judi i Izraelu, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²⁹Jeroboam je počinuo sa svojim ocima. Pokopali su ga u Samariji uz kraljeve izraelske, a njegov sin Zaharija zakralji se mjesto njega.

Chapter 15

¹ Dvadeset i sedme godine kraljevanja Jeroboama, kralja izraelskog, postade judejskim kraljem Azarja, sin Amasjin. ² Bilo mu je šesnaest godina kad se zakraljio, a kraljevao je pedeset i dvije godine u Jeruzalemu. Mati mu se zvala Jekolija, a bila je iz Jeruzalema. ³ Ćinio je što je pravo u Jahvinim oćima, sasvim kao i njegov otac Amasja. ⁴ Samo uzvišica nije srušio i narod je svejednako prinosiso ųrtve i kad na uzvišicama. ⁵ Ali Jahve udari kralja i ostade on gubav do smrti. Stanovao je u odvojenoj kući. Kraljev sin Jotam bio upravitelj dvora i sudio je puku zemlje. ⁶ Ostala povijest Azarjina i sve što je učinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ⁷ Azarja je poćinuo i sahraniše ga kraj njegovih otaca u Davidovu gradu. A na njegovo se mjesto zakralji sin mu Jotam. ⁸ Trideset i osme godine Azarjina kraljevanja u Judeji postade izraelskim kraljem u Samariji za šest mjeseci Zaharija, sin Jeroboamov. ⁹ On je ćinio što je zlo u oćima Jahvinim, kao što su ćinili njegovi oci; nije odstupao od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je na grijeh naveo Izraela. ¹⁰ Šalum, sin Jabešov, uroti se protiv njega; udario ga je i usmrtio u Jibleamu te se zakraljio mjesto njega. ¹¹ Ostala povijest Zaharijina zapisana je u knjizi Ljetopisa izraelskih kraljeva. ¹² Ispunila se rijeć koju je Jahve rekao Jehuu: "Tvoji ć sinovi sjediti na prijestolju Izraela sve do ćetvrtog koljena." I tako je bilo. ¹³ Šalum, sin Jabešov, postade kraljem trideset i devete godine kraljevanja Uzije, judejskog kralja, i kraljevao je mjesec dana u Samariji. ¹⁴ Menahem, sin Gadijev, ode iz Tirse, uće u Samariju te udari Šalumova, sina Jabešova, usmrti ga i zakralji se mjesto njega. ¹⁵ Ostala povijest Šalumova i urota koju je skovao, sve je zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih. ¹⁶ Tada je Menahem razorio Tifnah i sve što je u njem bilo i njegovo podrućje od Tirse jer mu nisu otvorili vrata. Razorio ga je i rasporio sve trudnice u njemu. ¹⁷ Trideset i devete godine kraljevanja Azarje u Judeji postade Menahem, sin Gadijev, kraljem Izraela. Kraljevao je deset godina u Samariji. ¹⁸ Ćinio je što je zlo u oćima Jahvinim; nije odstupao od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je zaveo Izraela. U njegovo vrijeme ¹⁹ Pul, kralj Asirije, osvoji zemlju. Menahem dade Pulu tisuću talenata srebra da mu pomogne ućvrstiti kraljevsku vlast u njegovim rukama. ²⁰ Menahem ubra taj novac od Izraela, od svih imućnih ljudi, da bi ga mogao dati asirskom kralju. Po osobi je bilo pedeset šekela srebra. Tako se asirski kralj vratio i nije ondje ostao u zemlji. ²¹ Ostala povijest Menahema i sve što je učinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²² Menahem je poćinuo sa svojim ocima, a sin njegov Pekahja zakralji se na njegovo mjesto. ²³ Pedesete godine kraljevanja judejskog kralja Azarje postade kraljem izraelskim u Samariji Pekahja, sin Menahemov. Kraljevao je dvije godine. ²⁴ On je ćinio što je zlo u oćima Jahvinim;

nije odstupao od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je zaveo Izraela. ²⁵Njegov dvoranin Pekah, sin Remalijin, uroti se protiv njega i ubi ga u Samariji, u kuli kraljevskog dvora, s Argobom i Arjeom. Imao je sa sobom pedeset ljudi iz Gileada. Ubio je kralja i zakraljio se mjesto njega. ²⁶Ostala povijest Pekahje i sve što je uèinio, sve je to zapisano u knjizi Ljetopisa izraelskih kraljeva. ²⁷Pedeset i druge godine kraljevanja Azarje, judejskoga kralja, postade kraljem u Samariji Pekah, sin Remalijin. Kraljevao je dvadeset godina. ²⁸On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim; nije odstupao od grijeha Jeroboama, sina Nebatova, koji je zaveo Izraela. ²⁹U vrijeme izraelskog kralja Pekaha došao je asirski kralj Tiglat Pileser i zauzeo Ijon, Abel Bet Maaku, Janoah, Kedeš, Hasor, Gilead, Galileju i svu zemlju Naftalijevu. I odveo je stanovništvo u Asiriju. ³⁰Hošea, sin Elin, uroti se protiv Pekaha, sina Remalijina, ubi ga i zakralji mjesto njega dvadesete godine Jotama, sina Uzijina. ³¹Ostala povijest Pekahova, sve što je uèinio, sve je to zapisano u knjizi Ljetopisa izraelskih kraljeva. ³²Druge godine kraljevanja Pekaha, sina Remalijina, nad Izraelom, postade judejskim kraljem Jotam, sin Uzijin. ³³Bilo mu je dvadeset i pet godina kad se zakraljio, a kraljevao je šesnaest godina u Jeruzalemu. Materi mu bješe ime Jeruša, Sadokova kæi. ³⁴Èinio je što je pravo u Jahvinim oèima, sasvim kao i otac mu Uzija. ³⁵Ali ni on nije srušio uzvišica; narod je svejednako prinosiso žrtve i kad na uzvišicama. On je sagradio Gornja vrata na Domu Jahvinu. ³⁶Ostala povijest Jotama i sve što je uèinio, zar to nije sve zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ³⁷U njegove je dane Jahve poèeo slati protiv Judeje aramejskog kralja Resina i Pekaha, sina Remalijina. ³⁸Tada Jotam poèinu kod otaca i sahraniše ga u gradu njegova praoca Davida. A na njegovo se mjesto zakralji sin mu Ahaz.

Chapter 16

¹ Sedamnaeste godine vladanja Pekaha, sina Remalijina, postade judejskim kraljem Ahaz, sin Jotamov. ²Ahazu je bilo dvadeset godina kad se zakraljio, a kraljevao je šesnaest godina u Jeruzalemu, ali nije èinio što je pravo u oèima Jahve, Boga njegova, kao što je èinio predak mu David. ³Živio je poput izraelskih kraljeva i sam je proveo svoga sina kroz oganj po gnusnom obièaju naroda što ih je Jahve protjerao pred Izraelovim sinovima. ⁴Prinosio je žrtve i kad po uzvišicama i brežuljcima i pod svakim zelenim drvetom. ⁵Tada aramejski kralj Resin i Pekah, sin Remalijin, kralj Izraela, pođoše u rat protiv Jeruzalema. Opsjedoše ga, ali ga ne mogoše osvojiti. ⁶U to vrijeme aramejski kralj Resin vrati Elat Edomcima; protjerao je Judejce iz Elata; ušli su Edomci u njega i ondje su ostali do danas. - ⁷Tada Ahaz uputi poslanike asirskom kralju Tiglat-Pileseru da mu kažu: "Ja sam tvoj sluga i sin tvoj! Dođi i izbavi me iz ruku aramejskog kralja i kralja Izraela, koji su se digli protiv mene." ⁸Ahaz je uzeo srebro i zlato što se nalazilo u Domu Jahvinu i u riznicama kraljevskog dvora i sve je poslao na dar asirskom kralju. ⁹I poslušao ga asirski kralj: otišao je na Damask i osvojio ga. Stanovništvo je odveo u sužanjstvo u Kir, a Resina je pogubio. ¹⁰Kralj Ahaz otišao je u Damask u susret asirskom kralju Tiglat-Pileseru. I vidio je

žrtvenik koji bijaše u Damasku. Tada kralj Ahaz posla svećeniku Uriji mjere žrtvenika, njegov nacrt i sve pojedinosti njegove građe. ¹¹Svećenik Urija sagradi žrtvenik; sve je upute što ih je kralj Ahaz uputio iz Damaska izvršio svećenik Urija prije nego što se kralj Ahaz vratio iz Damaska. ¹²Pošto je kralj Ahaz stigao iz Damaska, vidio je žrtvenik, prišao mu i popeo se na nj. ¹³Spalio je na žrtveniku svoju paljenicu i svoju prinosnicu, izlio svoju ljevanicu i krvlju prièesnica poškropio žrtvenik. ¹⁴A mjedeni žrtvenik, koji bijaše pred Jahvom, maknuo je ispred Hrama, gdje je bio između novoga žrtvenika i Doma Jahvina. I postavio ga je pokraj novoga žrtvenika sa sjevera. ¹⁵Kralj Ahaz zapovjedio je svećeniku Uriji: "Na velikom æeš žrtveniku spaljivati jutarnju paljenicu i veèernju prinosnicu, kraljevu paljenicu i njegovu prinosnicu, i paljenice, prinosnice i ljevanice svega naroda. Po njemu æeš izljevati svu krv paljenica i klanica. A o žrtveniku od mjedi još æu razmisliti." ¹⁶Svećenik Urija uèini sve što mu je naredio kralj Ahaz. ¹⁷Kralj Ahaz skinuo je okvire s podnožja; s njih je skinuo i umivaonike. A mjedeno more skinuo je s volova koji su stajali pod njim i stavio ga na kameni pod. ¹⁸Pred asirskim je kraljem uklonio iz Jahvina Doma Subotnji hodnik koji bijahu sagradili i vanjski kraljevski prilaz. ¹⁹Ostala povijest Ahazova i sve što je uèinio, zar to nije sve zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ²⁰Ahaz je poèinuo sa svojim ocima i sahranjen je u Davidovu gradu. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Ezekija.

Chapter 17

¹ Dvanaeste godine kraljevanja Ahaza u Judeji, postao je Hošea, sin Elin, izraelskim kraljem u Samariji. Kraljevao je devet godina. ²On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim, ali ne kao izraelski kraljevi, njegovi prethodnici. ³Asirski kralj Salmanasar pošao je protiv Hošee, koji mu se pokorio i plaæao mu danak. ⁴Ali je asirski kralj otkrio da mu Hošea sprema zavjeru: još je Hošea poslao poslanike egipatskom kralju Sou i nije platio danaka asirskom kralju kao svake godine. Tada ga asirski kralj baci u tamnicu. ⁵Asirski kralj osvoji svu zemlju i krenu opsjedati Samariju. Opsjedao ju je tri godine. ⁶Devete godine Hošeine vladavine zauze asirski kralj Samariju i odvede Izraelce u sužanjstvo u Asiriju. Naselio ih je u Helahu, i na Haboru, rijeci u Gozanu, i u gradovima medijskim.

⁷I tako se dogodilo zato što su Izraelci sagriješili protiv Jahve, Boga svoga, koji ih je izveo iz zemlje egipatske, ispod vlasti faraona, kralja egipatskog. Štovali su druge bogove, ⁸slijedili obièaje naroda što ih je Jahve protjerao pred sinovima Izraelovim, živjeli po obièajima što su ih uveli kraljevi Izraelovi. ⁹Izraelci i njihovi kraljevi potajno su èinili neprikladna djela protiv Jahve, Boga svoga. Podigli su uzvišice u svim svojim naseljima: od stražarskih kula pa do utvrđenih gradova. ¹⁰Podizali su stupove i ašere na svakom humku i pod svakim zelenim drvetom. ¹¹Ondje su, na svim uzvišicama, palili kad po obièaju naroda što ih je Jahve protjerao ispred njih i èinili su zla djela te izazivali gnjev Jahvin. ¹²Služili su idolima, premda im Jahve bijaše rekao: "Ne èinite toga!" ¹³A Jahve opominjaše Izraelce i Judejce preko svih svojih proroka i sviju vidjelaca: "Obratite se od zlog puta svoga", govorio je, "i pokoravajte se naredbama i zapovijedima mojim prema Zakonu

koji sam naložio ocima vašim i prema svemu što sam vam objavio preko slugu svojih - proroka."
¹⁴Ali oni nisu poslušali nego su ostali tvrdovrati kao i njihovi oci, koji nisu vjerovali u Jahvu, Boga svoga. ¹⁵Prezreli su njegove zakone i Savez koji je sklopio s njihovim ocima i opomene njegove koje im je upućivao. Težili su za ispraznošću, pa su i sami postali isprazni slijedeći narode oko sebe, premda im je Jahve zapovjedio da ne čine kao oni. ¹⁶Odbacili su sve zapovijedi Jahve, Boga svoga, i načinili su sebi salivene idole, dva teleta. Podigli su ašere, klanjali se svoj vojsci nebeskoj i služili Baalu. ¹⁷Provodili su svoje sinove i kćeri kroz oganj, odavali se vraćanju i gatanju, čineći tako zlo u očima Jahvinim i razjarujući ga. ¹⁸Tada se Jahve razgnjevi na Izraela i odbaci ga ispred svoga lica. Ostalo je samo pleme Judino. ¹⁹Ali ni pleme Judino nije držalo zapovijedi Jahve, Boga svoga, i slijedilo je običaje kojih su se držali Izraelci. ²⁰I Jahve odbaci sav rod Izraela, ponizi ga i predade ga pljačkašima, dok ih konačno ne odbaci daleko od svoga lica. ²¹On je, konačno, otrgnuo Izraelce od kuće Davidove, a Izrael je proglasio kraljem Jeroboama, sina Nebatova. Jeroboam je odvratio Izraela od Jahve i naveo ih na veliku grehotu. ²²Izraelci su slijedili svaki grijeh koji je Jeroboam počinio i od njega se nisu odvraćali, ²³dok konačno Jahve nije odbacio Izraela ispred svoga lica, kako to bijaše objavio po svojim slugama, prorocima. Odveo je Izraelce iz njihove zemlje u sužanjstvo u Asiriju, gdje su do današnjega dana. ²⁴Asirski je kralj doveo ljude iz Babilona, iz Kute, iz Ave, Hamata i iz Sefarvajima, i naselio ih u gradovima Samarije mjesto Izraelaca. Oni su zaposjeli Samariju i nastanili se u gradovima njezinim. ²⁵U vrijeme naseljavanja u zemlju nisu štivali Jahve i on je poslao protiv njih lavove da ih rastrgaju. ²⁶Zato su rekli asirskom kralju: "Narodi koje si preselio da ih nastaniš u gradovima Samarije ne znaju kako valja štovati Boga ove zemlje i on je na njih poslao lavove, koji ih usmrćuju, jer ti narodi ne poznaju bogoštovlja ove zemlje." ²⁷Tada je asirski kralj izdao ovu zapovijed: "Neka ide onamo jedan od svećenika koje sam odande doveo u sužanjstvo; neka ide, neka se ondje nastani i pouči ih u štovanju Boga one zemlje." ²⁸Tako ode jedan od svećenika koji su bili odvedeni iz Samarije i nastani se u Betelu. On ih je poučio kako treba štovati Jahvu. ²⁹Svaki je narod imao likove svojih bogova i postavili su ih u hramove na uzvišicama koje su podigli Samarijanci, svaki narod u svojim gradovima u kojima življaše. ³⁰Babilonci načiniše Sukot Benota, Kušani Nergala, Hamačani Ašimu; ³¹Avijci načiniše Nibhaza i Tartaka, a Sefarvajimci spaljivahu svoju djecu na ognju u čast Adrameleka i Anameleka, sefarvajimskih bogova. ³²Oni su štivali i Jahvu i postavili su neke između sebe za svećenike uzvišica koji su im prinostili žrtve u hramovima uzvišica. ³³Štivali su Jahvu i služili su svojim bogovima po običaju onih naroda između kojih su ih preselili. ³⁴Oni se još i danas drže starih običaja. Ne štiju Jahve i ne usklađuju svojih pravila i običaja sa Zakonom i zapovijedima što ih je Jahve naredio djeci Jakova komu je nadjenulo ime Izrael. ³⁵Jahve bijaše s njima sklopio Savez i zapovjedio im: "Ne štujte tuđih bogova niti im se klanjajte. Nemojte ih štovati niti im žrtava prinostiti. ³⁶Samo je Jahve onaj koji vas je velikom snagom svoje ispružene ruke izveo iz zemlje egipatske; njega štujte, njemu se klanjajte i njemu žrtve prinosite. ³⁷Držite se pravila i običaja, zakona i naredaba koje vam je propisao da ih vjerno ispunjavate uvijek i ne štujte tuđih bogova. ³⁸Nemojte zaboraviti Saveza koji sam sklopio s vama i nemojte štovati drugih bogova, ³⁹samo Jahvu, Boga

svoga, poštujujte i on æ vas izbaviti iz ruke svih vaših neprijatelja." ⁴⁰Ali oni nisu poslušali, nego su se i dalje držali svoga starog obièaja. ⁴¹Tako su ti narodi štovali Jahvu, a služili su i svojim idolima. Njihovi sinovi i sinovi njihovih sinova èine do dana današnjega onako kako su èinili njihovi oci.

Chapter 18

¹ Treæe godine kraljevanja Hošee, sina Elina, u Izraelu, postao je judejskim kraljem Ezekija, sin Ahazov. ²Bilo mu je dvadeset i pet godina kad se zakraljio. Kraljevao je dvadeset i devet godina u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Abija, Zaharijina kæi. ³Èinio je što je pravo u oèima Jahvinim, sasvim kao njegov otac David. ⁴On je uklonio uzvišice, srušio je stupove, sasjekao je ašere i razbio zmiiju od mjedi koju bijaše naèinio Mojsije. Izraelci su joj sve do tada prinosili žrtve. Zvali su je Nehuštan. ⁵Pouzdao se u Jahvu, Boga Izraelova. Ni prije njega ni poslije njega ne bijaše mu ravna meðu kraljevima judejskim. ⁶Prionuo je uz Jahvu i nikada se nije okrenuo od njega. Držao je sve zapovijedi što ih je Jahve dao preko Mojsija. ⁷I Jahve bijaše s njim, pomagaše ga u svim njegovim pothvatima. Pobunio se protiv asirskog kralja i nije mu više bio podložan. ⁸On je potukao Filistejce do Gaze, opustošio njihovo područje od stražarskih kula sve do utvrđenih gradova. ⁹Èetvrte godine vladavine Ezekijine, a to je bila sedma godina kraljevanja izraelskog kralja Hošee, sina Elina, napade asirski kralj Salmanasar Samariju i opsjede je. ¹⁰Osvojio ju je nakon tri godine. Šeste godine Ezekijine vladavine, a devete godine izraelskog kralja Hošee, pala je Samarija. ¹¹Asirski je kralj odveo Izraelce u sužanjstvo u Asiriju i naselio ih u Halahu, na Haboru, rijeci gozanskoj, i u medijskim gradovima. ¹²Bijaše to stoga što nisu poslušali glas Jahve, Boga svoga, i što su prekršili njegov Savez i sve što im je naredio Mojsije, sluga Jahvin. Nisu ništa slušali niti vršili. ¹³Èetnaeste godine Ezekijina kraljevanja asirski kralj Sanherib napade utvrđene judejske gradove i osvoji ih. ¹⁴Tada judejski kralj Ezekija poruèi asirskom kralju u Lakiš: "Pogriješio sam! Obustavi svoje napade na me. Snosit æu sve što mi nametneš." Asirski kralj zatraži od Ezekije, judejskog kralja, tri stotine talenata srebra i trideset talenata zlata. ¹⁵I dade Ezekija sve srebro što se našlo u Domu Jahvinu i u riznicama kraljevskog dvora. ¹⁶U to je vrijeme Ezekija obio vrata i vratnice na Svetištu Jahvinu što ih bijaše pozlatio on sam, judejski kralj Ezekija, i posla to asirskom kralju. ¹⁷Asirski je kralj poslao iz Lakiša u Jeruzalem kralju Ezekiji vrhovnog zapovjednika vojske, velikog dvoranina i peharnika s jakom vojskom. Krenuše oni, a kad su stigli u Jeruzalem, stadoše kod vodovoda Gornjeg ribnjaka, na putu u Valjarevo polje. ¹⁸Oni pozvaše kralja. Pred njim je izašao upravitelj dvora Elijakim, sin Hilkiin, pisar Šebna i savjetnik Joah, sin Asafov. ¹⁹Veliki peharnik reèe im: "Kažite Ezekiji: 'Ovako veli veliki kralj, kralj asirski: kakvo je to pouzdanje u koje se uzdaš?' ²⁰Misliš li da su prazne rijeèi veæ savjet i snaga za rat? U koga se uzdaš da si se pobunio protiv mene?' ²¹Eto, oslanjaš se na Egipat, na slomljenu trsku koja probada i prodire dlan onomu tko se na nju nasloni. Takav je faraon, kralj egipatski, svima koji se uzdaju u njega.' ²²Možda

æete mi odgovoriti: 'Uzdamo se u Jahvu, Boga svojega.' Ali nije li njemu Ezekija uklonio uzvišice i žrtvenike i zapovjedio Judejcima i Jeruzalemu: 'Samo se pred ovim žrtvenikom u Jeruzalemu klanjajte.' ²³Hajde, okladi se s mojim gospodarom, asirskim kraljem: dat æu ti dvije tisuæe konja ako mogneš naæi jahaèe za njih! ²⁴Kako æeš onda odoljeti jednome jedinom od najmanjih slugu moga gospodara? Ali se ti uzdaš u Egipat da æe ti dati kola i konjanika. ²⁵Naposljetku, zar sam ja mimo volju Jahvinu krenuo protiv ovoga mjesta da ga razorim? Sam mi je Jahve rekao: 'Idi na tu zemlju i razori je!'" ²⁶Elijakim, Šebna i Joah rekoše velikom peharniku: "Molimo te, govori svojim slugama aramejski, jer mi razumijemo; ne govori s nama judejski da èuje narod koji je na zidinama!" ²⁷Ali im veliki peharnik odgovori: "Zar me moj gospodar poslao da ovo kažem tvome gospodaru i tebi, a ne upravo onim ljudima koji sjede na zidinama, osuđeni da s vama jedu svoju neèist i piju svoju mokraæu?" ²⁸Tada se veliki peharnik uspravi i u sav glas povika na judejskom ove rijeçi: "Èujte rijeè velikoga kralja, kralja asirskog! ²⁹Ovako veli kralj: 'Neka vas Ezekija ne zavarava, jer vas ne može izbaviti iz moje ruke. ³⁰Neka vas Ezekija ne hrabri pouzdanjem u Jahvu govoreæi: Jahve æe nas sigurno izbaviti, ovaj grad neæe pasti u ruke kralju asirskom.' ³¹Ne slušajte Ezekije, jer ovako veli asirski kralj: 'Sklopite mir sa mnom, predajte mi se, pa neka svaki od vas jede plodove iz svoga vinograda i sa svoje smokve i neka pije vode iz svojega studenca ³²dok ne doðem i ne odvedem vas u zemlju kao što je vaša, u zemlju pšenice i mošta, u zemlju kruha i vinograda, u zemlju ulja i meda da biste živjeli i da ne pomrete. Ne dajte da vas Ezekija zaludi govoreæi vam: Jahve æe vas izbaviti.' ³³Jesu li bogovi drugih naroda izbavili svoje zemlje iz ruku asirskoga kralja? ³⁴Gdje su bogovi hamatski i arpadski, gdje su bogovi sefarvajimski, henski i ivski, gdje su bogovi samarijski da izbave Samariju iz ruke moje? ³⁵Koji su meðu svim bogovima tih zemalja izbavili svoju zemlju iz moje ruke da bi Jahve izbavio Jeruzalem iz ruke moje?" ³⁶Šutjeli su i ni rijeçi mu nisu odgovorili, jer kralj bijaše zapovjedio: "Ne odgovarajte mu!" ³⁷Upravitelj dvora Elijakim, sin Hilkiin, pisar Šebna i savjetnik Joah, sin Asafov, doðoše k Ezekiji, razdrijevši haljine, i saopæiše mu rijeçi velikoga peharnika

Chapter 19

¹ Èuvši to, kralj Ezekija razdrije svoje haljine, obuèe kostrijet i ode u Dom Jahvin. ²Zatim posla Elijakima, upravitelja dvora, pisara Šebnu i sveæenièke starješine, odjevene u kostrijet, k proroku Izaiji, sinu Amosovu. ³Oni mu rekoše: "Ovako veli Ezekija: 'Ovo je dan nevolje, kazne i rugla. Prispješe djeca do roðenja, a nema snage da se rode. ⁴Možda je Jahve, Bog tvoj, èuo što je rekao veliki peharnik koga je asirski kralj, gospodar njegov, poslao da se izruguje Bogu živome i možda æe Jahve, Bog tvoj, kazniti rijeçi koje je èuo! Pomoli se pobožno za Ostatak koji je još preostao.'" ⁵Kad su sluge kralja Ezekije stigle k Izaiji, ⁶on im reèe: "Kažite svome gospodaru: 'Ovako veli Jahve: Ne boj se rijeçi koje si èuo kada su na me hulile sluge kralja asirskoga. ⁷Udahnut æu u njega duh i kad èuje jednu vijest, vratit æe se u svoju zemlju. I uèinit æu da u svojoj zemlji pogine od

maèa." ⁸Veliki peharnik vrati se i nađe asirskoga kralja gdje opsjeda Libnu, jer bijaše èuo da je kralj otišao iz Lakiša. ⁹Doèuo je, naime, vijest o Tirhaku, kralju etiopskome: "Evo, izašao je da se bori protiv tebe." Tada Sanherib ponovo uputi poslanike da kažu Ezekiji: ¹⁰"Ovako recite judejskom kralju Ezekiji: 'Neka te ne vara tvoj Bog, u koga se uzdaš, govoreæi ti: Jeruzalem neæe pasti u ruke asirskog kralja! ¹¹Ti znaš što su asirski kraljevi uèinili svim zemljama izruèivši ih prokletstvu! A ti, ti li æeš se spasiti? ¹²Jesu li bogovi spasili narode što su ih uništiti moji oci: Gozance, Harane, Resefce i Edence, u Tel Basaru? ¹³Gdje je kralj hamatski, kralj arpadski, kralj Sefarvajima, Hene i Ive?'" ¹⁴Ezekija primi pismo iz ruke poslanikove i proèita ga. Zatim uđe u Dom Jahvin i razvi ga ondje pred Jahvom. ¹⁵I pomoli se Ezekija Jahvi ovako: "Jahve, Bože Izraelov, koji stoluješ nad kerubima, ti si Bog jedini nad svim zemaljskim kraljevstvima, ti si stvorio nebo i zemlju. ¹⁶Prikloni uho, Jahve, i poèuj, otvori oèi, Jahve, i vidi! Sanheribove èujder rijeèi koje poruèi da izrugava Boga živoga. ¹⁷Istina je, o Jahve, asirski su kraljevi zatrli narode i zemlje njihove; ¹⁸pobacali im u oganj bogove; jer ne bijahu bogovi to, veæ djela ruku ljudskih, od drveta i kamena; zato ih i uništiše. ¹⁹Ali sada, Jahve, Bože naš, izbavi nas iz ruke njegove da spoznaju sva kraljevstva zemlje da si ti, Jahve, Bog jedini." ²⁰Tada Izaija, sin Amosov, poruèi Ezekiji: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Uslišah molitvu koju mi uputi zbog Sanheriba, kralja asirskog.' ²¹Evo rijeèi što je Jahve objavi protiv njega: Prezire te, ruga ti se djevica, kæi sionska; za tobom maše glavom kæi jeruzalemska. ²²Koga si grdio, hulio? Na koga si glasno vikao, ohol pogled dizao? Na Sveca Izraelova! ²³Po slugama si svojim vrijeðao Gospoda. Govorio si: s mnoštvom kola ja popeh se na vrh gora, na najviše vrhunce Libanona. Posjekoh mu cedre najviše i èemprese ponajljepše. Dosegoh mu vrh najviši i vrt njegov šumoviti. ²⁴Kopao sam i pio sam vode tuđe; stopalima tad isuših sve rijeke egipatske. ²⁵Èuješ li dobro? Odavna to sam snovao, od iskona smišljao, sada to ostvarujem: na tebi je da prometneš gradove tvrde u razvaline. ²⁶Stanovnici njihovi, nemoæni, prepadnuti i smeteni, bjehu kao trava u polju, kao mlado zelenilo, kao trava vrh krovova opaljena vjetrom istoènim. ²⁷Znam kad se dižeš i kad sjedaš, kad izlaziš i kad se vraæaš. ²⁸Jer bjesnio si na me i jer obijest tvoja do ušiju mi dođe, prsten æu ti provuæ' kroz nozdrve, uzde stavit' u žvale, vratit' æu te putem kojim si i došao! ²⁹A znak nek' ti bude ovo: Ove æe se godine jesti što se samo okrÄunÄi, dogodine što samo uzraste, a treæe godine sijte i žanjite, sadite vinograde, jedite im rod. ³⁰Preživjeli iz kuæe Judine žilje æe pustit' u dubinu, plodom rodit' u visinu. ³¹Jer æe iz Jeruzalema iziæi Ostatak, Saèuvani s gore Siona. Sve æe to uèinit' ljubomora Jahvina! ³²Zato ovo govori Jahve o kralju asirskom: 'U ovaj grad on uæi neæe, ovamo strijele svoje neæe izmetati, k njemu neæe ni štit okrenuti, niti oko njega nasipe kopati. ³³Vratit' æe se putem kojim je i došao, u grad ovaj neæe uæi' - Jahvina je rijeè. ³⁴Grad æu ovaj štitit, spasiti ga, sebe radi i rad sluge svoga Davida." ³⁵Te iste noæi iziðe Anðeo Jahvin i pobi u asirskom taboru stotinu osamdeset i pet tisuæa ljudi. Ujutro kad je valjalo ustati, gle, bijahu ondje sve sami mrtvaci. ³⁶Sanherib podiže tabor i ode. Vratio se u Ninivu. ³⁷Jednoga dana, dok se klanjao u hramu svoga boga Nisroka, njegovi ga sinovi Adramelek i Sareser ubiše maèem i pobjegoše u zemlju araratsku. Na njegovo se mjesto zakralji sin mu Asar-Hadon.

Chapter 20

¹ U ono se vrijeme Ezekija razbolje nasmrtno. Prorok Izaija, sin Amosov, dođe mu i reče: "Ovako veli Jahve: 'Uredi kuću svoju jer nećeš umrijeti; nećeš ozdraviti.'" ² Ezekija se okrenu zidu i ovako se pomoli Jahvi: ³ "Ah, Jahve! Sjeti se milostivo da sam pred tobom hodio vjerno i poštena srca i da sam èinio što je dobro u tvojim oèima." I Ezekija briznu u gorak plaè. ⁴ Izaija još ne bijaše izišao iz središnjeg predvorja kad mu je stigla rijeè Jahvina: ⁵ "Vrati se i reci Ezekiji, glavaru moga naroda. Ovako veli Jahve, Bog tvoga oca Davida: 'Uslišao sam tvoju molitvu, vidio sam tvoje suze. Izlijeèit æu te; za tri dana uziaèi æeš u Dom Jahvin.' ⁶ Dodat æu tvome vijeku još petnaest godina. Izbavit æu tebe i ovaj grad iz ruku asirskoga kralja; zakrilit æu ovaj grad radi sebe i sluge svoga Davida.'" ⁷ Izaija naloži: "Uzmite oblog od smokava, privijte mu ga na èir i on æe ozdraviti." ⁸ Ezekija upita Izaiju: "Po kojem æu znaku prepoznati da æe me Jahve izlijeèiti i da æu za tri dana uziaèi u Dom Jahvin?" ⁹ Izaija odgovori: "Evo ti znaka od Jahve da æe uèiniti što je rekao: hoæeš li da se sjena pomakne za deset stupnjeva naprijed ili da se vrati za deset stupnjeva?" ¹⁰ Ezekija odgovori: "Lako je sjeni pomaknuti se deset stupnjeva naprijed! Ne! Neka se sjena vrati natrag za deset stupnjeva!" ¹¹ Prorok Izaija zazva Jahvu i on uèini da se sjena vrati za deset stupnjeva. Sišla je za deset posljednjih stupnjeva na Ahazovu sunèaniku. ¹² U to vrijeme posla babilonski kralj Merodak-Baladan, sin Baladanov, pisma s darom Ezekiji, jer bijaše èuo da se razbolio i ozdravio. ¹³ Ezekija se obradova tome i pokaza poslanicima svoju riznicu - srebro, zlato, miomirise, mirisavo ulje - svoju oružanu i sve što je bilo u skladištima. Nije bilo nièega u njegovu dvoru i svemu njegovu gospodarstvu što im Ezekija nije pokazao. ¹⁴ Tada prorok Izaija dođe kralju Ezekiji i upita ga: "Što su rekli ti ljudi i odakle su došli k tebi?" Ezekija odgovori: "Došli su iz daleke zemlje, iz Babilona." ¹⁵ Izaija upita dalje: "Što su vidjeli u tvom dvoru?" Ezekija odgovori: "Vidjeli su sve što je u mojem dvoru; nema u mojim skladištima nièega što im nisam pokazao." ¹⁶ Tada Izaija reèe Ezekiji: "Èuj rijeè Jahvinu: ¹⁷ Evo dolaze dani kada æe sve što je u tvom dvoru, sve što su tvoji oci nakupili do danas, biti odneseno u Babilon. Ništa neæe ostati, ' kaže Jahve. ¹⁸ A od sinova što poteku od tebe, što ti se rode, neke æe uzeti da budu uškopljeni dvorani u palaèi babilonskoga kralja." ¹⁹ Ezekija odgovori Izaiji: "Povoljna je rijeè koju ti je Jahve objavio." A mislio je: "Zašto ne? Ako bude mira i sigurnosti za moga života!" ²⁰ Ostala povijest Ezekijina, svi njegovi pothvati i kako je sagradio ribnjak i prorov da dovede vodu u grad, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ²¹ Ezekija je poèinuo sa svojim ocima, a njegov sin Manaše zakralji se mjesto njega.

Chapter 21

¹ Manaše je bilo dvanaest godina kad se zakraljio. Pedeset i pet godina kraljevaò je u Jeruzalemu. Njegova se majka zvala Hefsi-Bah. ² Èinio je što je zlo u Jahvinim oèima, povodeæi se za gnusobama naroda što ih je Jahve protjerao pred Izraelovim sinovima. ³ Obnovio je uzvišice

što ih bijaše oborio otac mu Ezekija, podigao je žrtvenik Baalu, naèinio ašere kako bijaše uèinio izraelski kralj Ahab; i stao se klanjati svoj vojsci nebeskoj i služiti joj. ⁴Podigao je žrtvenike i u Domu Jahvinu, za koji bijaše rekao Jahve: "U Jeruzalemu æe prebivati moje Ime zauvijek." ⁵Sagradio je žrtvenike svoj nebeskoj vojsci u oba predvorja Doma Jahvina. ⁶I sinove je svoje proveo kroz oganj. Vraèao je, gatao, stvorio bajaèe i opsjenare, uèinio je premnogo zla u oèima Jahve i razjarivao ga. ⁷Dao je naèiniti lik Ašere i posadio ga u Domu, za koji Jahve bijaše rekao Davidu i njegovu sinu Salomonu: "U ovom Domu i u Jeruzalemu, koji sam izabrao meðu svim izraelskim plemenima, postaviti æu svoje Ime zauvijek. ⁸Neæu više dati da noga Izraelaca uzmakne iz zemlje koju sam dao u baštinu njihovim oèevima, samo ako budu držali i provodili u djelo sve što sam im zapovjedio: Zakon što im ga je objavio moj sluga Mojsije." ⁹Ali oni nisu poslušali, Manaše ih je zaveo te su radili još gore nego narodi što ih je Jahve iskorijenio pred Izraelovim sinovima. ¹⁰Tada je Jahve ovako govorio preko slugu svojih proroka: ¹¹"Zato što je judejski kralj Manaše èinio te gnusobe, zato što je uèinio više zla nego što su prije njega radili Amorejci i što je zaveo Judejce svojim idolima, ¹²ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Evo, uèinit æu da dođe nevolja na Jeruzalem i Judeju, takva da æe zazujati oba uha onima koji o njoj èuju. ¹³Nategnut æu nad Jeruzalemom isto uže kao nad Samarijom, isto mjerilo kao nad kuæom Ahabovom; zbrisat æu Jeruzalem kao što se briše zdjela pa se tad izvrne. ¹⁴Odbacit æu ostatke svoje baštine, predat æu ih u ruke njihovih neprijatelja; služiti æe za plijen i grabež svim svojim neprijateljima ¹⁵jer su èinili što je zlo u mojim oèima jer su izazivali moj gnjev od dana kada su njihovi oci izišli iz Egipta pa sve do danas.'" ¹⁶I mnogo je nedužne krvi prolio Manaše, tako da se njome napunio Jeruzalem od jednoga kraja do drugoga, da se i ne spominje njegov grijeh kojim je zaveo Judu da èini što je zlo u oèima Jahvinim. ¹⁷Ostala povijest Manašeova, njegova djela i grijesi koje je poèinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ¹⁸Manaše je poèinuo kraj svojih otaca i sahranjen je u vrtu svojeg dvora, u vrtu Uzinu. Sin mu Amon zakralji se mjesto njega. ¹⁹Amonu bijahu dvadeset i dvije godine kad je zavladao, a kraljevaio je dvije godine u Jeruzalemu. Njegova se majka zvala Mešulemet, kæi Harusova, i bila je iz Jotbe. ²⁰On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim, kao što je èinio njegov otac Manaše. ²¹U svemu je slijedio put svoga oca, služio je idolima kojima je služio i njegov otac i klanjao im se. ²²On je ostavio Jahvu, Boga svojih praotaca, i nije hodio putem Jahvinim. ²³Amonovi se èasnici urotiše protiv njega i ubiše kralja u dvoru. ²⁴Ali je prosti puk pobio sve one koji se bijahu urotili protiv kralja Amona i na njegovo mjesto zakraljio sina mu Jošiju. ²⁵Ostala povijest Amonova i sve što je èinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ²⁶Pokopali su ga u grobnicu njegova oca, u vrtu Uzinu, a njegov sin Jošija zakralji se mjesto njega.

Chapter 22

¹ Jošiji je bilo osam godina kad se zakraljio. Kraljevaio je trideset i jednu godinu u Jeruzalemu. Mati mu se zvala Jedida, kæi Adajina, i bila je iz Boskata. ²Èinio je što je pravo u Jahvinim oèima.

U svemu je hodio putem svoga oca Davida, ne skreæuæi ni desno ni lijevo. ³Osamnaeste godine svoga kraljevanja Jošija posla svoga tajnika Šafana, sina Asalijahina, sina Mešulamova, u Dom Jahvin i reèe mu: ⁴"Idi velikom sveæeniku Hilkiji da ti pripremi novac koji je odnesen u Dom Jahvin i koji su èuvari praga sakupili od naroda. ⁵Neka ga uruèi poslovoðama postavljenim u Domu Jahvinu, a oni neka isplate radnike koji popravljaju Dom Jahvin, ⁶drvodjelje, graditelje i zidare, i da se kupuje drvo i kamenje klesano što je potrebno za popravak Doma. ⁷Ali neka se ne traži od njih raèun za uruèeni novac jer oni rade pošteno." ⁸Veliki sveæenik Hilkija reèe tajniku Šafanu: "Našao sam Knjigu Zakona u Domu Jahvinu." I Hilkija dade knjigu Šafanu, koji ju je proèitao. ⁹Tajnik Šafan dođe kralju te ga izvijesti: "Tvoje sluge", reèe on, "pokupile su novac koji se našao u Domu i predale su ga poslovoðama postavljenim u Domu Jahvinu." ¹⁰Tada tajnik Šafan obavijesti kralja: "Sveæenik Hilkija dade mi jednu knjigu." I Šafan je poèe èitati pred kraljem. ¹¹Èuvši rijeèi Knjige Zakona, kralj razdrije haljine svoje. ¹²I naredi sveæeniku Hilkiji, Šafanovu sinu Ahikamu, Mikinu sinu Akboru, tajniku Šafanu i kraljevu sluzi Asaji: ¹³"Idite i upitajte Jahvu o meni, i o narodu, i o svoj Judeji zbog ove knjige što je naðena, jer je velika Jahvina jarost što se izlila na nas zato što naši oèevi nisu slušali rijeèi ove knjige, nisu vršili što nam je u njoj napisano." ¹⁴Sveæenik Hilkija, Ahikam, Akbor, Šafan i Asaja odoše proroèici Huldi, ženi Šaluma, sina Tikvina, sina Harkasova, èuvara odjeæe; ona je živjela u Jeruzalemu, u novom gradu. Kad joj to kazaše, ¹⁵ona im reèe: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Kažite èovjeku koji vas je poslao k meni: ¹⁶Ovako veli Jahve: Evo, dovest æu nesreæu na ovaj grad i na njegove stanovnike, izvršit æu sve što kaže knjiga koju je proèitao judejski kralj. ¹⁷Jer su me ostavili i prinose žrtve tuđim bogovima da bi me ljutili svim djelima ruku svojih, planut æe jarost moja na to mjesto i neæe se ugasiti.' ¹⁸A judejskom kralju, koji vas je poslao po Jahvin savjet, recite ovo: 'Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: Rijeèi si èuo. ¹⁹Ali kako ti je omekšalo srce i jer si se ponizio pred Jahvom èuvši što sam objavio tome gradu i njegovim stanovnicima, koje æe pogoditi pustošenje i prokletstvo, i jer si razdro haljine svoje i plakao preda mnom, zato sam te uslišio' - rijeè je Jahvina. ²⁰Evo, sjedinit æu te s ocima tvojim i s mirom æeš leæi u grob da ne vidiš svojim oèima svu nesreæu koju æu svaliti na ovo mjesto.'" Oni odnesoše taj odgovor kralju.

Chapter 23

¹ Tada kralj posla da se saberu kod njega sve judejske i jeruzalemske starješine. ²Kralj potom uzađe u Dom Jahvin s Judejcima, Jeruzalemcima, sveæenicima i prorocima i sa svim narodom, od najmanjega do najveæega. I proèita im sve rijeèi Knjige Saveza koja je naðena u Domu Jahvinu. ³Kralj, stojeæi na svome mjestu, obnovi pred Jahvom Savez da æe slijediti Jahvu i držati se njegovih zapovijedi, pouka i uredaba svim srcem i svom dušom da bi ispunio sve stavke toga Saveza zapisane u ovoj knjizi. Sav je narod stupio u Savez. ⁴Kralj je zapovjedio velikom sveæeniku Hilkiji, sveæenicima drugog reda i èuvarima hramskog praga da iz Svetišta Jahvina iznesu sve bogoslužne

predmete što bijahu naèinjeni za Baala, za Ašeru i za svu nebesku vojsku. Odredio je da sve to spale izvan Jeruzalema u poljima kidronskim, a pepeo je odnio u Betel. ⁵Uklonio je lažne sveæenike koje su judejski kraljevi postavili da pale kad na uzvišicama, u gradovima judejskim i u okolici Jeruzalema; i one koji su palili kad Baalu, suncu, mjesecu, zvijezdama i svoj vojsci nebeskoj. ⁶Izvan Jeruzalema iznio je iz Doma Jahvina, u dolinu kidronsku, Ašeru i spalio ju je u dolini kidronskoj, satro u prah, a prah bacio na groblje sinova puèkih. ⁷Razorio je stanove posveæenih bludnica koji su bili u Domu Jahvinu i u kojima su žene tkale haljine Ašeri. ⁸Iz svih judejskih gradova doveo je sveæenike i oskvrnuo je uzvišice gdje su ti sveæenici prinosili kad, od Gebe do Beer Šebe. Zatim je srušio uzvišice pred vratima, one koje su bile na ulazu vrata Jošue, upravitelja grada, nalijevo kad se prilazi gradskim vratima. ⁹Isto tako sveæenici uzvišica nisu mogli uzlaziti žrtveniku Jahvinu u Jeruzalemu, ali su jeli kruhove bez kvasa među svojom braæom. ¹⁰Oskvrnio je Tofet u dolini Ben Hinom, kako nitko ne bi svoga sina ili kærku provodio kroz oganj u èast Moleku. ¹¹Razagnao je konje koje su judejski kraljevi prinijeli suncu na ulazu u Dom Jahvin, kraj sobe dvoranina Netan Meleka, koja se nalazila u blizini, i spalio je u ognju sunèana kola. ¹²Žrtvenike na krovu koje bijahu sagradili judejski kraljevi i one koje je sagradio Manaše u oba predvorja Hrama Jahvina, kralj je srušio, uklonio ih odatle i bacio njihov prah u dolinu kidronsku. ¹³Uzvišice koje su bile suèelice Jeruzalemu, na južnom dijelu Maslinske gore, i koje je izraelski kralj Salomon bio sagradio Aštarti, sramoti sidonskoj, Kemošu, sramoti moapskoj, i Milkomu, nakazi amonskoj - sve ih je kralj oskvrnio. ¹⁴Razbio je stupove, iskorijenio ašere i njihova je mjesta ispunio ljudskim kostima. ¹⁵Isto tako i žrtvenik u Betelu, uzvišicu koju je sagradio Jeroboam, sin Nebatov, koji je naveo Izraela na grijeh, kralj je srušio, oborio žrtvenik i tu uzvišicu, satro kamenje u prah, spalio ašere. ¹⁶A kad se Jošija okrenuo i vidio grobove koji bijahu ondje na gori, poslao da se sakupe kosti iz onih grobova i spali ih na žrtveniku. Tako ga je oskvrnuo, izvršavajuæi rijeè Jahvinu, koju je objavio èovjek Božji (dok je Jeroboam bio na žrtveniku za vrijeme sveèanosti). Okrenuvši se, Jošija baci oèi na grob èovjeka Božjeg koji je objavio sve to ¹⁷i upita: "Kakav je ono spomenik što ga vidim?" Ljudi iz grada odgovoriše mu: "To je grob èovjeka Božjeg koji je došao iz Judeje i koji je preokao sve ovo što si ti uèinio s betelskim žrtvenikom." ¹⁸"Pustite ga na miru", reèe kralj, "i neka nitko ne dira njegove kosti." Tako su ostale njegove kosti netaknute s kostima proroka koji je došao iz Samarije. ¹⁹Jošija je jednako razorio sve hramove uzvišica koje su izraelski kraljevi sagradili po gradovima Samarije da bi srdili Jahvu i uèinio je s njima kao što je uèinio u Betelu. ²⁰Sve sveæenike uzvišica poklao je na žrtvenicima; na njima je spalio i ljudske kosti. Potom se vratio u Jeruzalem. ²¹Kralj naredi svemu narodu: "Svetkujte Pashu u èast Jahve, Boga svoga, po obièaju koji je zapisan u ovoj Knjizi Saveza." ²²Takva se Pasha nije svetkovala od vremena sudaca koji su sudili Izraelu i za sve vrijeme kraljeva izraelskih i judejskih. ²³Samo je osamnaeste godine kraljevanja Jošijina svetkovana takva Pasha u èast Jahve, u Jeruzalemu. ²⁴Osim toga, sve bajaèe i sve vraèare, sve kuæne bogove i idole i sve sramote koje se mogu vidjeti u zemlji judejskoj i Jeruzalemu - sve je to Jošija uklonio da izvrši rijeèi Zakona, zapisane u knjizi koju je našao Hilcija, sveæenik Doma Jahvina. ²⁵Nije bilo prije njega takva kralja koji se obratio Jahvi svim srcem

svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom, u svemu vjeran Zakonu Mojsijevu, a ni poslije njega nije mu bilo ravna. ²⁶Ipak Jahve nije odustao od plamena svoga velikoga gnjeva kojim je uskipio protiv Judejaca zbog svih izazova kojima ga je Manaše ljutio. ²⁷Jahve je odlučio: "Maknut æu Judejce ispred sebe kao što sam maknuo Izraela; odbacit æu ovaj grad koji sam izabrao, Jeruzalem, i Dom o kojem rekoh: "Tu æe biti Ime moje." ²⁸Ostala povijest Jošijina i sve što je uèinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ²⁹U njegovu je vrijeme faraon Neko, egipatski kralj, krenuo protiv asirskoga kralja na rijeci Eufratu. Kralj Jošija pošao je preda nj, ali ga on ubi u Megidu, pri prvom susretu. ³⁰Sluge njegove prenesoše mu tijelo kolima iz Megida, odvezoše ga u Jeruzalem i sahraniše u njegovoj grobnici. Sav narod zemlje primi Joahaza, sina Jošijina; pomazaše ga i proglašiše kraljem namjesto njegova oca. ³¹Joahazu bijahu dvadeset i tri godine kad se zakraljio. Kraljevao je tri mjeseca u Jeruzalemu. Njegova se majka zvala Hamitah, kæi Jeremije, i bila je iz Libne. ³²On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim, sve kao što su èinili oci njegovi. ³³Faraon Neko bacio ga je u okove u Ribli, na području Hamata, da ne vlada u Jeruzalemu i udario je na zemlju danak od stotinu talenata srebra i deset talenata zlata. ³⁴Faraon Neko postavio je za kralja Elijakima, sina Jošijina, na mjesto njegova oca Jošije. I ime mu je promijenio u Jojakim. A Joahaza je uzeo i odveo u Egipat te on umrije ondje. ³⁵Jojakim je dao faraonu srebro i zlato, ali je nametnuo zemlji porez da bi smogao svotu koju je faraon zahtijevao. Svakome je nametnuo prema njegovu stanju, uzimao srebro i zlato koje je morao davati faraonu Neku. ³⁶Jojakimu je bilo dvadeset i pet godina kad je postao kraljem i kraljevao je jedanaest godina u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Zebida, kæi Pedajina, i bila je iz Rume. ³⁷On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim, sve kao što su èinili i oci njegovi.

Chapter 24

¹ U njegovo je vrijeme došao Nabukodonozor, kralj babilonski, i Jojakim mu je bio podložan tri godine, zatim se ponovno pobunio protiv njega. ²Ovaj pak posla protiv njega kaldejske pljaèkaške èete, aramejske, moapske i amonske, sve ih posla protiv Judeje da je opustoše, potvrđujuæi rijeè koju je Jahve bio objavio po slugama svojim prorocima. ³To se dogodilo Judeji prema prijetnji Jahvinoj da æe je istrijebiti ispred svoga lica zbog grijeha Manašeovih: zbog svega što je Manaše uèinio ⁴i zbog nedužne krvi koju je prolio, natopio Jeruzalem krvlju nedužnom. Jahve nije htio oprostiti. ⁵Ostala povijest Jojakimova i sve što je uèinio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa judejskih kraljeva? ⁶Jojakim je poèinuo kraj svojih otaca, a njegov sin Jojakin zavlada mjesto njega. ⁷Egipatski kralj nije više izlazio iz zemlje, jer je babilonski kralj osvojio od Egipatskog potoka do rijeke Eufrata sve što je pripadalo egipatskom kralju. ⁸Jojakinu je bilo osamnaest godina kad se zakraljio i kraljevao je tri mjeseca u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Nehušta, kæi Elnatana, i bila je iz Jeruzalema. ⁹On je èinio što je zlo u oèima Jahvinim, sve kao što je èinio i njegov otac. ¹⁰U ono vrijeme krenu ljudstvo babilonskog kralja Nabukodonozora protiv Jeruzalema i grad je

bio opkoljen. ¹¹Dođe i babilonski kralj Nabukodonozor da napadne grad, dok ga je njegovo ljudstvo opsjedalo. ¹²Tada je judejski kralj Jojakin izišao pred babilonskoga kralja: on, njegova majka, njegove sluge, njegove vojskovođe i dvorani, a babilonski kralj zarobi ga - osme godine svoga kraljevanja. ¹³On je odnio sve iz riznice Doma Jahvina i iz riznica kraljevskog dvora i razbio je sve zlatne predmete koje je Salomon, kralj Izraela, načinio za Svetište Jahvino. Tako se ispunila riječ Jahvina. ¹⁴Odveo je u progonstvo sav Jeruzalem, sve vojskovođe i sve vrsne ratnike, oko deset tisuća prognanika, sa svim kovačima i bravarima. Jedino je preostao najsiromašniji narod zemlje. ¹⁵Odveo je Jojakina u Babilon; tako isto i kraljevu majku i sve žene kraljeve, njegove dvorane, plemenitaše zemlje, sve ih je odveo iz Jeruzalema u progonstvo u Babilon. ¹⁶Sve sposobne ljude, njih sedam tisuća na broju; kovače i bravare, tisuću na broju; sve ljude sposobne za boj, sve ih je kralj babilonski odveo u Babilon, u sužanjstvo. ¹⁷Babilonski je kralj postavio za kralja mjesto Jojakina njegova strica Mataniju, ali mu je promijenio ime u Sidkija. ¹⁸Sidkiji je bila dvadeset i jedna godina kad se zakraljio, a kraljevao je jedanaest godina u Jeruzalemu. Materi mu bijaše ime Hamitala, kao Jeremije, i bila je iz Libne. ¹⁹Činio je što je zlo u očima Jahvinim, sve kao što je činio Jojakin. ²⁰To je zadesilo Jeruzalem i Judu zbog gnjeva Jahvina; Jahve ih napokon i odbaci ispred lica svoga. Sidkija se pobuni protiv babilonskog kralja.

Chapter 25

¹ Devete godine njegova kraljevanja, desetoga dana desetoga mjeseca, krenu sam babilonski kralj Nabukodonozor sa svom svojom vojskom na Jeruzalem. Utabori se pred gradom i opasa ga opkopom. ²Grad osta opkoljen do jedanaeste godine Sidkijina kraljevanja. ³Devetoga dana četvrtoga mjeseca, kad je u gradu zavladao takva glad da priprosti puk nije imao ni kruha, ⁴neprijatelj provali u grad. Tada kralj i svi ratnici pobješu kroz vrata između dva zida nad Kraljevim vrtom - Kaldejci bijahu opkolili grad - i krenuše putem prema Arabi. ⁵Kaldejske čete nagnuše u potjeru za kraljem i sustigoše ga na Jerihonskim poljanama, a sva se njegova vojska razbježala. ⁶Kaldejci uhvatiše kralja i odvedoše ga u Riblu pred kralja babilonskog, koji mu izreče presudu. ⁷Sidkijine sinove pokla pred njegovim očima, Sidkiji iskopa oči, okova ga verigama i odvede u Babilon.

⁸Sedmoga dana petoga mjeseca - devetnaeste godine kraljevanja Nabukodonozora, kralja babilonskog - uđe u Jeruzalem Nebuzaradan, zapovjednik kraljeve tjelesne straže i časnik babilonskog kralja. ⁹On zapali Dom Jahvin, kraljevski dvor i sve kuće u Jeruzalemu. ¹⁰Kaldejske čete, pod zapovjednikom kraljevske tjelesne straže, razoriše zidine koje su okruživale Jeruzalem. ¹¹Nebuzaradan, zapovjednik kraljeve tjelesne straže, odvede u sužanjstvo ostatak naroda koji bijaše ostao u gradu, a tako i prebjegle babilonskom kralju i ostalu svjetinu. ¹²Neke od malih ljudi ostavi zapovjednik u zemlji kao vinogradare i ratare. ¹³Kaldejci razbiše tučane stupove u Domu Jahvinu, podnožja i mjedeno more koji su bili u Domu Jahvinu i tuč odnijeh u Babilon. ¹⁴Uzeše i lonce, lopate, noževe, posudice i uopće sav tučani pribor koji se upotrebljavao za bogoslužja.

¹⁵Zapovjednik uze i kadionice i škropionice, uopæ sve što bijaše od zlata i srebra, ¹⁶dva stupa, jedno more i podnožja, što je Salomon dao izraditi za Dom Jahvin. Nije moguæe procijeniti koliko je tuæa bilo u svim tim predmetima. ¹⁷Prvi stup bijaše visok osamnaest lakata, imao je glavicu od tuæa, visoku pet lakata; obvijaše je oplet i mogranji, sve od tuæa. Takav je bio i drugi stup. ¹⁸Zapovjednik straže odveo je sveæenièkog poglavara Seraju, drugog sveæenika, Sefaniju, i tri èuvara praga. ¹⁹Iz grada je odveo jednog dvoranina, vojnièkog zapovjednika, pet ljudi iz kraljeve pratnje koji se zatekoše u gradu, pisara zapovjednika vojske koji je novaèio puk i šezdeset puèana koji se takoðer zatekoše u gradu. ²⁰Zapovjednik kraljevske tjelesne straže Nebuzaradan odvede ih pred kralja babilonskoga u Riblu. ²¹I kralj babilonski zapovjedi da ih pogube u Ribli, u zemlji hamatskoj. Tako su judejski narod odveli s njegove rodne grude. ²²Narodu što je ostao u zemlji judejskoj i što ga je ostavio babilonski kralj Nabukodonozor - postavio je ovaj za upravitelja Gedaliju, sina Ahikamova, unuka Šafanova. ²³Svi vojni zapovjednici i njihovi ljudi saznaše da je babilonski kralj postavio zemlji za namjesnika Gedaliju i doðoše pred njega u Mispu: Netanijin sin Jišmael; Kareahov sin Johanan; sin Tanhumeta iz Netofe, Seraja; Maakatijev sin Jaazanija - oni i svi njihovi ljudi. ²⁴Gedalija se zakle njima i njihovim ljudima i reèe: "Ne bojte se služiti Kaldejcima; ostanite u zemlji, budite podložni babilonskom kralju i bit æe vam dobro." ²⁵Ali sedmoga mjeseca Jišmael, sin Netanijin, unuk Elišamin, koji bijaše kraljevskog roda, i još deset ljudi s njim ubiše Gedaliju te on umrije kao i svi Judejci i Kaldejci koji bijahu s njim u Mispi. ²⁶Tada sav narod, od maloga do velikog, i svi zapovjednici èeta ustadoše i odoše u Egipat jer se bojahu Kaldejaca. ²⁷Trideset i sedme godine otkako je zaslužnjen judejski kralj Jojakin, dvadeset i sedmog dana dvanaestoga mjeseca, babilonski kralj Evil Merodak u prvoj godini svoje vladavine pomilova judejskog kralja Jojakina i pusti ga iz tamnice. ²⁸Ljubezno je s njime razgovarao i stolicu mu postavio više nego ostalim kraljevima koji bijahu s njim u Babilonu. ²⁹Jojakin je odložio svoje tamnièke haljine i jeo s kraljem za istim stolom svega svoga vijeka. ³⁰Do kraja njegova života babilonski mu je kralj trajno, iz dana u dan, davao uzdržavanje.

1 Chronicles

Chapter 1

¹ Adam, Šet, Enoš, ²Kenan, Mahalalel, Jared, ³Henok, Metušalah, Lamek, ⁴Noa, Šem, Ham i Jafet. ⁵Sinovi Jafetovi: Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal, Mešek i Tiras. ⁶Gomerovi sinovi: Aškenaz, Rifat i Togarma. ⁷Javanovi sinovi: Eliša, Taršiš, Kitijci i Dodanci. ⁸Hamovi sinovi: Kuš, Misrajim, Put i Kanaan. ⁹Kuševi sinovi: Seba, Havila, Sabta, Rama i Sabteka; Ramini sinovi: Šeba i Dedan. ¹⁰Kušu se rodi Nimrod, koji bijaše prvi vlastodržac na zemlji. ¹¹Od Misrajima potekli su Ludijci, Anamijci, Lehabijci, Neftuhijci, ¹²Patrušani i Kasluhijci, od kojih su potekli Filistejci

i Kaftorci. ¹³Kanaan rodi Sidona, svog prvenca, i Heta, ¹⁴i Jebusejce, Amorejce, Girgašane, ¹⁵Hivijce, Arkijce, Sinijce, ¹⁶Arvadijce, Semarijce i Hamatijce. ¹⁷Šemovi sinovi: Elam, Ašur, Arpakšad, Lud i Aram. Aramovi sinovi: Us, Hul, Geter i Mešek. ¹⁸Arpakšadu se rodi Šelah, Šelahu se rodi Eber. ¹⁹Eberu se rodiše dva sina: jednom bješe ime Peleg, jer se za njegova doba razdijelila zemlja. Njegovu je bratu bilo ime Joktan. ²⁰Od Joktana se rodiše Almodad, Šelef, Hasarmavet, Jerah, ²¹Hadoram, Uzal, Dikla, ²²Obal, Abimael, Šeba, ²³Ofir, Havila i Jobab. Svi su to sinovi Joktanovi. ²⁴Šem, Arpakšad, Šalah, ²⁵Eber, Peleg, Rau, ²⁶Serug, Nahor, Tarah, ²⁷Abram, to jest Abraham. ²⁸Abrahamovi sinovi: Izak i Jišmael. ²⁹Ovo je njihovo rodoslovlje: Jišmaelov prvenac Nebajot, zatim Kedar, Adbeel, Mibsam, ³⁰Mišma, Duma, Masa, Hadad, Tema, ³¹Jetur, Nafiš i Kedma. To su Jišmaelovi sinovi. ³²Sinovi Ketur, Abrahamove inoèe: ona rodi Zimrana, Jokšana, Medana, Midjana, Jišbaka i Šuaha. Sinovi Jokšanovi jesu: Šeba i Dedan. ³³Midjanovi su sinovi bili: Efa, Efer, Henok, Abida i Eldaa. Svi su oni bili Keturini sinovi. ³⁴Abrahamu se rodi Izak; Izakovi su sinovi bili: Ezav i Izrael. ³⁵Ezavovi su sinovi bili: Elifaz, Reuel, Jeuš, Jalam i Korah. ³⁶Elifazovi su sinovi bili: Teman, Omar, Sefi, Gatan, Kenaz, Timna i Amalek. ³⁷Reuelovi su sinovi bili: Nahat, Zerah, Šama i Miza. ³⁸Seirovi su sinovi bili: Lotan, Šobal, Sibeon, Ana, Dišon, Eser i Dišan. ³⁹Lotanovi su sinovi bili: Hori i Homam; Lotanova je sestra bila Timna. ⁴⁰Šobalovi su sinovi bili: Alvan, Manahat, Ebal, Šefi i Onam. Sibeonovi su sinovi bili: Aja i Ana. ⁴¹Anin je sin bio Dišon, a Dišonovi su sinovi bili: Hamram, Ešban, Jitran i Keran. ⁴²Eserovi su sinovi bili: Bilhan, Zaavan i Jaakan. Dišonovi su sinovi bili Us i Aran. ⁴³Evo kraljeva koji su kraljevali u zemlji edomskoj prije nego je zavladao kralj sinova Izraelovih: Bela, sin Beorov; gradu mu je bilo ime Dinhaba. ⁴⁴Kad je umro Bela, na njegovo se mjesto zakraljio Jobab, sin Zareha iz Bosre. ⁴⁵Kad je umro Jobab, zakraljio se na njegovo mjesto Hušam iz temanske zemlje. ⁴⁶Kad je umro Hušam, zakraljio se na njegovo mjesto Bedadov sin Hadad, koji je potukao Midjance na Moapskom polju; gradu mu je bilo ime Avit. ⁴⁷Kad je umro Hadad, zakraljio se na njegovo mjesto Samla iz Masreke. ⁴⁸Kad je umro Samla, zakraljio se na njegovo mjesto Šaul iz Rehobota na Rijeci. ⁴⁹Kad umrije Šaul, zavlada Baal Hanan, Akborov sin. ⁵⁰Kad je umro Baal Hanan, zavladao je Hadad; gradu mu je bilo ime Pai. Žena mu se zvala Mehetabela. Bila je kći Matredova iz Me Zahaba. ⁵¹Kad je umro Hadad, nastali su knezovi u Edomu: knez Timna, knez Alva, knez Jetet, ⁵²knez Oholibama, knez Ela, knez Pinon, ⁵³knez Kenaz, knez Teman, knez Mibsar, ⁵⁴knez Magdiel i knez Iram. To su bili knezovi edomski.

Chapter 2

¹ Evo Izraelovih sinova: Ruben, Šimun, Levi, Juda, Jisakar i Zebulun, ²Dan, Josip i Benjamin, Naftali, Gad i Ašer. ³Judini sinovi: Er, Onan i Šela. Ta mu je tri rodila Kanaanka, Šuina kći. Ali Er, Judin prvenac, bijaše nevaljao u Jahvinim oèima i Jahve ga pogubi. ⁴Njegova nevjesta Tamara

rodi mu Peresa i Zeraha. U svemu je bilo pet Judinih sinova. ⁵Peresovi su sinovi bili: Hesron i Hamul. ⁶Zerahovi su sinovi bili: Zimri, Etan, Heman, Kalkol i Dara; u svemu pet. ⁷Karmijevi su sinovi bili: Akar, koji je nanio zlo Izraelu prekršivši kletvu. ⁸A sinovi Etanovi: Azarja. ⁹Hesronovi sinovi koji mu se rodiše bijahu: Jerahmeel, Ram i Kelubaj. ¹⁰Ram rodi Aminadaba, a Aminadab rodi Nahšona, kneza Judinih sinova. ¹¹Nahšon rodi Salmu, Salma rodi Boaza. ¹²Boaz rodi Obeda, Obed rodi Jišaja. ¹³Jišaj rodi prvenca Eliaba, drugog Abinadaba, trećeg Šimu, ¹⁴četvrtog Netanela, petog Radaja, ¹⁵šestog Osema, sedmoga Davida. ¹⁶Sestre im: Sarviju i Abigajilu. Sarvijini su sinovi bili: Abišaj, Joab, Asahel, trojica. ¹⁷Abigajila je rodila Amasu, Amasin je otac bio Jišmaelac Jeter. ¹⁸Hesronov sin Kaleb imao je sa ženom Azubom i s Jeriotom sinove, a sinovi su mu bili: Ješer, Šobab i Ardon. ¹⁹Kad je umrla Azuba, uze Kaleb za ženu Efratu i ona mu rodi Hura. ²⁰Hur rodi Urija, a Uri rodi Besalelu. ²¹Potom Hesron uze kćer Makira, oca Gileadova; uzeo ju je za ženu kad mu je bilo šezdeset godina i ona mu rodi Seguba. ²²Segub rodi Jaira, koji je imao dvadeset i tri grada u gileadskoj zemlji. ²³Ali su Gešurci i Aramejci osvojili od njih Jairova Sela, Kenat sa selima, šezdeset gradova. To su sve osvojili sinovi Makira, oca Gileadova. ²⁴Kad je umro Hesron u Kaleb Efrati, Hesronova žena Abija rodi mu Ašhura, oca Tekoina. ²⁵Sinovi Jerahmeela, Hesronova prvenca, bili su: prvenac Ram, pa Buna, Oren, Osem i Ahija. ²⁶Jerahmeel je imao i drugu ženu, zvala se Atara, koja je bila Onamova majka. ²⁷Sinovi Rama, Jerahmeelova prvenca, bili su Maas, Jamin i Eker. ²⁸Onamovi su sinovi bili: Šamaj i Jada; Šamajevi sinovi: Nadab i Abišur. ²⁹Abišurova se žena zvala Abihajla, koja mu rodi Ahbana i Molida. ³⁰Nadabovi su sinovi bili: Seled i Afajim, ali je Seled umro bez djece. ³¹Sinovi su Afajimovi bili: Jiši; Jišijevi sinovi: Šešan; Šešanov sin Ahlaj. ³²Sinovi Jade, brata Šamajeva, bili su: Jeter i Jonatan; ali je Jeter umro bez djece. ³³Jonatanovi su sinovi bili: Pelet i Zaza. To su bili Jerahmeelovi sinovi. ³⁴Šešan nije imao sinova, nego kćeri; ali je Šešan imao slugu Egipćanina po imenu Jarhu. ³⁵Zato je Šešan dao kćer sluzi Jarhi za ženu i ona mu rodi Ataja. ³⁶Ataj rodi Natana, Natan rodi Zabada. ³⁷Zabad rodi Eflala, Eflal rodi Obeda; ³⁸Obed rodi Jehua, Jehu rodi Azarju, ³⁹Azarja rodi Helesa, Heles rodi Elasu; ⁴⁰Elasa rodi Sismaja, Sismaj rodi Šaluma, ⁴¹Šalum rodi Jekamju, Jekamja rodi Elišamu. ⁴²Sinovi Kaleba, Jerahmeelova brata, bili su: njegov prvenac Meša, otac Zifov; sinovi oca Mareše bili su: Hebron. ⁴³Hebronovi sinovi Korah, Tapuah, Rekem i Šema. ⁴⁴Šema rodi Rahama, oca Jorkoamova, a Rekem rodi Šamaja. ⁴⁵Šamajev je sin bio Maon, a Maon je bio otac Bet-Sarov. ⁴⁶Efa, Kalebova inoèa, rodila je Harana, Mosu i Gazeza; Haran je rodio Gazeza. ⁴⁷Johdajevi su sinovi bili: Regem, Jotam, Gešan, Felet, Efa i Šaaf. ⁴⁸Maaka, Kalebova inoèa, rodila je Šebera i Tirhanu. ⁴⁹Rodila je Šaafa, oca Madmanina, Ševu, oca Makbenina, i oca Gibina; a Kalebova je kći bila Aksa. ⁵⁰To su bili sinovi Kalebovi. A sinovi Hura, Efratina prvenca: Šobal, otac Kirjat Jearimov, ⁵¹Salma, otac Betlehemov, i Haref, otac Bet-Gaderov. ⁵²A sinovi Šobala, oca Kirjat Jearimova: Reaja, polovica Manahaèana. ⁵³Kirjatjearimske su porodice bile: Jitrani, Puèani, Šumaèani i Mišrani; od njih su potekli Soraèani i Eštaoljani. ⁵⁴Salmini su sinovi: Betlehem, Netofaèani, Atrot, Bet Joab i polovina

Manahaæana, Saraæani. ⁵⁵Književnièke obitelji koje su živjele u Jabesu bile su: Tiraæani, Simeaæani, Sukaæani. To su Kinejci koji su potekli od Hamata, oca Rekabova doma.

Chapter 3

¹Ovo su Davidovi sinovi koji mu se rodiše u Hebronu: prvenac Amnon od Jizreelke Ahinoame, drugi Daniel od Karmelke Abigajle, ²treæi Abšalom, sin Maake, kæeri Talmaja, gešurskoga kralja, èetvrti Adonija, sin Hagitin, ³peti Šefatja od Abitale, šesti Jitream od njegove žene Egle. ⁴Šest mu se sinova rodilo u Hebronu, gdje je kraljevao sedam godina i šest mjeseci; a trideset je i tri godine kraljevao u Jeruzalemu. ⁵Ovi mu se sinovi rodiše u Jeruzalemu: Šimeja, Šobab, Natan i Salomon; èetiri od Bat-Šebe, kæeri Amielove. ⁶Jibhar, Elišama, Elifalet, ⁷Nogah, Nefeg, Jafija, ⁸Elišama, Elijada, Elifelet: devet. ⁹Sve Davidovi sinovi osim inoèkih sinova i njihove sestre Tamare. ¹⁰Salomonov je sin bio Roboam, njegov sin Abija, njegov sin Asa, njegov sin Jošafat, ¹¹njegov sin Joram, njegov sin Ahazja, njegov sin Joaš, ¹²njegov sin Amasja, njegov sin Azarja, njegov sin Jotam, ¹³njegov sin Ahaz, njegov sin Ezekija, njegov sin Manaše, ¹⁴njegov sin Amon, njegov sin Jošija. ¹⁵Jošijini su sinovi bili: prvenac Johanan, drugi Jojakim, treæi Sidkija, èetvrti Šalum. ¹⁶Jojakimovi su sinovi bili: Jekonija, njegov sin, i Sidkija, njegov sin. ¹⁷Sinovi sužnja Jekonje bili su Šealtiel, njegov sin, ¹⁸Malkiram, Pedaja, Šenasar, Jekamja, Jošama i Neadja. ¹⁹Pedajini su sinovi bili: Zerubabel i Šimej; Zerubabelovi sinovi: Mešulam i Hananija, i sestra im Šelomita. ²⁰Hašuba, Ohel, Berekja, Hasadja i Jušab-Hesed, njih petorica. ²¹Hananijini su sinovi bili: Pelatja i Jišaja, Refajini sinovi, Arnanov sin, Obadjin sin, Šekanijin sin. ²²Šekanijini su sinovi bili: Šemaja, a Šemajini su sinovi bili: Hatuš, Jigal, Barijah, Nearja i Šafat, šestorica. ²³Nearjini su sinovi bili Elijoenaj, Ezekija i Azrikam, trojica. ²⁴Elijoenajevi su sinovi bili Hodavja, Elijašib, Felaja, Akub, Johanan, Delaja i Anani, sedmorica.

Chapter 4

¹Judini su sinovi bili: Peres, Hesron, Karmi, Hur i Šobal. ²Šobalov sin Reaja rodi Jahata, a Jahat rodi Ahumaja i Lahada. To su soratski rodovi. ³Ovo su sinovi od oca Etama: Jizreel, Jišma i Jidbaš, a njihovoj je sestri bilo ime Haslelponija. ⁴Fenuel je bio otac Gedoru, a Ezer je bio Hušin otac. To su bili sinovi Hura, prvenca Efrate, oca Betlehema. ⁵A otac Tekoe Ašhur imao je dvije žene, Helu i Naaru. ⁶Naara mu je rodila Ahuzama, Hefera, Temnance i Ahaštarce. To su Naarini sinovi. ⁷Helini su sinovi bili: Seret, Sohar i Etnan. ⁸Kos rodi Anuba i Hasobebu i porodice Harumova sina Aharhela. ⁹Jabes je bio izvršniji među braæom i mati mu je nadjela ime Jabes govoreæi: "Rodila sam ga s bolom." ¹⁰Jabes je prizvao Izraelova Boga govoreæi: "Ako me odista

blagoslivljaš, raširi moje područje, neka bude tvoja ruka uz me i sačuvaj me od zla, tako da se ne mučim!" Ispuni mu Bog za što ga je molio. ¹¹Šuhin brat Kelub rodi Mehira; on je bio Eštonov otac. ¹²Od Eštona poteče Bet Rafa, Paseah i Tehina, otac Ir Nahaša. To su Rekini ljudi. ¹³A Kenazovi su sinovi bili: Otniel i Seraja. Otnielovi sinovi: Hatat i Meonotaj. ¹⁴Meonotaj rodi Ofru; Šeraja rodi Joaba, oca onih što žive u Dolini rukotvoraca, jer bijahu rukotvorci. ¹⁵Sinovi Jefuneova sina Kaleba bili su: Ir, Ela i Naam; Elin je sin bio Kenaz. ¹⁶Jehalelelovi su sinovi bili Zif, Zifa, Tirja i Asrael. ¹⁷Ezrini sinovi: Jeter, Mered, Efer i Jalon; Jeter rodi Mirjamu, Šamaja i Jišboha, Eštemoina oca. ¹⁸Njegova žena Judejka rodila je Jereda, Gedorova oca, Hebera, Sokova oca, i Jekutiela, Zanoahova oca. To su bili sinovi Bitje, faraonove kæeri koju je za ženu uzeo Mered. ¹⁹Sinovi Hodijine žene, sestre Nahama, Keilina oca, bili su: Šimun, otac Jomama Garmijca, i Eštemoa Maakaæanin. ²⁰Šimunovi su sinovi bili: Amnon, Rina, Ben-Hanan i Tilon. Išijevi sinovi: Zohet i Ben-Zohet. ²¹Sinovi Judina sina Šele bili su: Er, Lekin otac, Lada, Marešin otac, i obitelji platnarske kuæe u Bet Ašbeji; ²²Jokim i ljudi iz Kozebe Joaš i Saraf, koji su vladali nad Moabom i vratili se u Betlehem. Ali su to stari događaji. ²³To su bili lonèari koji su živjeli u Netajimu i u Gederu kod kralja i bili su ondje zaposleni u njega. ²⁴Šimunovi su sinovi bili Nemuel, Jamin, Jarib, Zerah i Šaul. ²⁵Njegov je sin bio Šalum, a njegov je sin Mibsam, njegov sin Mišma. ²⁶Mišmini su sinovi bili: Hamuel, sin mu, i njegov sin Zakur i njegov sin Šimej. ²⁷Šimej je imao šesnaest sinova i šest kæeri; njegova braæa nisu imala mnogo sinova, i sve njihove porodice nije bilo tako mnogo kao Judinih sinova. ²⁸Živjeli su u Beer Šebi, Moladi i Hasar Šualu, ²⁹u Bilhi, u Esemu, u Toladu, ³⁰u Betuelu, u Hormi, u Siklagu, ³¹u Bet Markabotu, u Hasar Susimu, u Bet Biriju i u Šaarajimu. To su bili njihovi gradovi do Davidova kraljevanja. ³²A njihova su naselja bila: Etam i Ajin, Rimon, Token i Ašan, pet gradova. ³³I sva njihova naselja što su bila oko tih gradova do Baala. To su bili njihovi stanovi i njihovi plemenski popisi. ³⁴Mešobad, Jamlek i Amasjin sin Joša, ³⁵Joel i Jehu, sin Jošibje, sina Serajina, sina Asielova, ³⁶Elijoenaj, Jaakoba, Ješohaja, Asaja, Adiel, Jesimiel i Benaja, ³⁷Ziza, sin Šifija, sina Alonova, sina Jedajeva, sina Šimrijeva, sina Šemajina. ³⁸Ti su imenovani bili starješine svojim rodovima i njihove su se porodice veoma umnožile. ³⁹Zato su otišli do mjesta kako se ide u Gedor do istoène strane doline da traže pašu stoci. ⁴⁰Našli su obilat i dobru pašu i prostranu, sigurnu i mirnu zemlju. Buduæi da su ondje prije živjeli Hamovi potomci, ⁴¹Šimunovci, poimence popisani, navališe za vremena judejskoga kralja Ezekije te razbiše njihove šatore i njihove zaklone koji se nađoše ondje. Baciše na njih kletvu, koja traje do današnjega dana, i nastaniše se na njihovo mjesto jer su ondje bili pašnjaci za njihovu stoku. ⁴²Onda su neki među onima što su pripadali Šimunovim sinovima, njih pet stotina, izbili na planinu Seir, na èelu s Felatjom, Nearjom, Refajom i Uzielom, Išijevim sinovima. ⁴³Oni pobiše ostatak koji se spasio između Amaleèana i naseliše se ondje do današnjega dana.

Chapter 5

¹ Sinovi Izraelova prvenca Rubena. On je doista bio prvenac; ali kad je oskvrnuo oèevu postelju, njegovo je pravo prvorodstva bilo dano sinovima Izraelova sina Josipa, ali im nije bilo upisano u rodovnik, ²jer je Juda nadvladao meðu braæom, a od njega se rodio knez. Ipak je pravo prvorodstva pripalo Josipu. ³Sinovi Izraelova prvenca Rubena bili su Henok, Falu, Hesron i Karmi. ⁴Joelovi sinovi: njegov sin Šemaja, njegov sin Gog, njegov sin Šimej, ⁵njegov sin Mika, njegov sin Reaja, njegov sin Baal, ⁶njegov sin Beera, koga je odveo u sužanjstvo asirski kralj Tiglat Pileser; on je bio poglavar Rubenova plemena. ⁷Njegovoj braæi, po obiteljima, kad su se zapisali u plemenski rodovnik po naraštajima, bio je poglavar Jeiel, Zaharija, ⁸Bela, sin Azazov, sin Šemin, sin Joelov. On je živio u Aroeru i do Neba i Baal Meona. ⁹Prema istoku njegova se zemlja prostirala do ulaza u pustinju, od rijeke Eufrata, jer mu se stoka umnožila u gileadskoj zemlji. ¹⁰Za Šaulovih vremena vojevali su s Hagrijcima koji su izginuli od njihove ruke; tako su se naselili u njihove šatore po svemu istoènom području od Gileada. ¹¹Gadovi su sinovi živjeli blizu njih u bašanskoj zemlji do Salke. ¹²Poglavar je bio Joel, a drugi Šafan, pa Janaj i Šafat u Bašanu. ¹³Njihova su braæa po svojim rodovima bila: Mihael, Mešulam, Šeba, Joraj, Jakan, Zija, Eber, sedmorica. ¹⁴To su bili sinovi Abihajila, sina Hurija, sina Jaroaha, sina Gileada, sina Mihaela, sina Ješišaja, sina Jahdona, sina Buza. ¹⁵Ahi, sin Abdiela, Gunijeva sina, bio je poglavar njihova roda. ¹⁶Živjeli su u Gileadu i u njihovim zaseocima te po svim šaronskim pašnjacima do njihovih krajeva. ¹⁷Svi su bili zapisani u plemenski rodovnik za vremena judejskoga kralja Jotama i za vremena izraelskoga kralja Jeroboama. ¹⁸Rubenovih i Gadovih sinova, i polovine Manaševa plemena, hrabrih junaka koji su nosili štit i maè te zapinjali luk i bili vješti boju, bijaše èetrdeset tisuæa sedam stotina i šezdeset vojnika. ¹⁹Ratovali su protiv Hagrijaca, Iturejaca, Nafišejaca i Nodabejaca. ²⁰U boju su zavapili k Bogu i on ih je uslišao jer su se pouzdali u nj: potpomognuti su protiv neprijatelja te su im predani u ruke Hagrijci sa svim njihovim saveznicima. ²¹Zaplijenili su njihovu stoku - pedeset tisuæa deva, dvije stotine i pedeset tisuæa ovaca i koza i dvije tisuæe magaraca - i odveli u ropstvo sto tisuæa ljudi. ²²Pobijenih je mnogo palo, jer je taj boj bio od Boga; onda se naseliše na njihovo mjesto do sužanjstva. ²³Sinovi polovine Manaševa plemena nastanili su se u toj zemlji od Bašana do Baal Hermona i Šenira i do Hermonske gore. I bijahu se umnožili. ²⁴Ovo su bili poglavari njihovih rodova: Efer, Jiši, Eliel, Azriel, Jeremija, Hodavja i Jahdiel, hrabri junaci i ugledni muževi: poglavari u svojim rodovima. ²⁵Ali kad su se iznevjerili Bogu svojih otaca i odali se preljubu s bogovima naroda one zemlje koje je Bog iskorijenio pred njima, ²⁶probudio je Izraelov Bog neprijateljstvo asirskoga kralja Pula i neprijateljstvo asirskoga kralja Tiglat Pilesera. Oni su odveli u sužanjstvo Rubenovo i Gadovo pleme i polovinu Manaševa plemena. Dovedi su ih u Helah, Habor i Haru i na Gozansku rijeku do današnjega dana. ²⁷Levijski su sinovi bili Geršom, Kehat i Merari. ²⁸Kehatovi sinovi: Amram, Jishar, Hebron i Uziel. ²⁹Amramovi sinovi: Aron, Mojsije i Mirjama. Aronovi sinovi: Nabad i Abihu, Eleazar i Itamar. ³⁰Eleazar rodi Pinhasa, Pinhas rodi Abišuu; ³¹Abišua rodi Bukija, Buki rodi Uziju; ³²Uzija rodi Zerahju; Zerahja rodi Merajota. ³³Merajot rodi Amarju; Amarja rodi Ahituba; ³⁴Ahitub rodi Sadoka; Sadok rodi Ahimaasa; ³⁵Ahimaas rodi Azarju, Azarja rodi Johanana; ³⁶Johanana rodi Azarju, koji je bio sveæenik u Hramu što ga je sagradio

Salomon u Jeruzalemu. ³⁷Azarja rodi Amarju; Amarja rodi Ahituba; ³⁸Ahitub rodi Sadoka, Sadok rodi Šaluma; ³⁹Šalum rodi Hilkiju, Hilkija rodi Azarju; ⁴⁰Azarja rodi Seraju; Seraja rodi Josadaka. ⁴¹Josadak je otišao kad je Jahve odveo u sužanjstvo Judu i Jeruzalem Nabukodonozorovom rukom.

Chapter 6

¹ Levijevi su sinovi bili Geršom, Kehat i Merari. ²Evo imena Geršomovih sinova: Libni i Šimej. ³Kehatovi su sinovi bili: Amram, Jishar, Hebron i Uziel. ⁴Merarijevi sinovi: Mahli i Muši. Ovo su rodovi Levijevaca po svojim ocima. ⁵Od Geršoma: sin mu Libni, njegov sin Jahat, njegov sin Zima, ⁶njegov sin Joah, njegov sin Ido, njegov sin Zerah, njegov sin Jeatraj. ⁷Kehatovi sinovi: sin mu Aminadab, njegov sin Korah, njegov sin Asir, ⁸njegov sin Elkana, njegov sin Ebjasaf, njegov sin Asir; ⁹njegov sin Tahat, njegov sin Uriel, njegov sin Uzija, njegov sin Šaul. ¹⁰Elkanini sinovi: Amasaj i Ahimot; ¹¹njegov sin Elkana, njegov sin Sufaj, njegov sin Nahat; ¹²njegov sin Eliab, njegov sin Jeroham, njegov sin Elkana. Elkanini sinovi: ¹³Samuel, njegov prvenac, drugi Abija. ¹⁴Merarijevi sinovi: Mahli, njegov sin Libni, njegov sin Šimej, njegov sin Uza, ¹⁵njegov sin Šima, njegov sin Hagija, njegov sin Asaja. ¹⁶Ovo su oni koje je postavio David da se brinu za pjevanje u Domu Jahvinu kad je Kovèeg ondje našao svoje poèivalište; ¹⁷oni koji su služili pred Prebivalištem, Šatorom sastanka, pjevajuæi, dok nije Salomon sagradio Dom Jahvin u Jeruzalemu i koji su obavljali službu po propisanom redosljedu. ¹⁸Evo onih što su obavljali službu i njihovih sinova: od Kehatovih sinova: pjevaè Heman, sin Joela, sina Samuela, ¹⁹sina Elkane, sina Jerohama, sina Eliela, sina Toaha, ²⁰sina Sifa, sina Elkane, sina Mahata, sina Amasaja, ²¹sina Elkane, sina Joela, sina Azarje, sina Sefanije, ²²sina Tahata, sina Asira, sina Abjasafa, sina Koraha, ²³sina Jishara, sina Kehata, sina Levija, sina Izraelova. ²⁴Brat mu Asaf stajao je s desne strane; Asaf je bio sin Berekje, sina Šime, ²⁵sina Mihaela, sina Baaseja, sina Malkije, ²⁶sina Etnija, sina Zeraha, sina Adaje, ²⁷sina Etana, sina Zime, sina Šimeja, ²⁸sina Jahata, sina Geršoma, sina Levijeva. ²⁹Merarijevi sinovi, njihova braæa, stajala su mu s lijeve strane: Etan, sin Kušija, sina Abdija, sina Maluka, ³⁰sina Hašabje, sina Amasje, sina Hilkije, ³¹sina Amsija, sina Banija, sina Šomera, ³²sina Mahlija, sina Mušija, sina Merarija, sina Levijeva. ³³Njihova braæa leviti bili su postavljeni za svu službu u svetom Prebivalištu, u Domu Božjem. ³⁴Aron i njegovi sinovi prinosisi su kad na žrtveniku za paljenice i na kadionom žrtveniku, obavljajuæi sav posao u Svetinji nad svetinjama i izvršujuæi obred pomirenja nad Izraelom, prema svemu što je zapovjedio Božji sluga Mojsije. ³⁵Ovo su Aronovi sinovi: sin mu Eleazar, njegov sin Pinhas, njegov sin Abišua, ³⁶njegov sin Buki, njegov sin Uzi, njegov sin Zerahja, ³⁷njegov sin Merajot, njegov sin Amarja, njegov sin Ahitub, ³⁸njegov sin Sadok, njegov sin Ahimaas. ³⁹Ovo su im boravišta po naseljima u njihovu području: Aronovim sinovima od Kehatove obitelji - jer na njih je pao ždrijeb - ⁴⁰dali su Hebron u judejskoj zemlji s pašnjacima oko njega. ⁴¹Gradsko polje i njegova sela dali su Jefuneovu sinu Kalebu. ⁴²Dali su,

dakle, Aronovim sinovima gradove-utoèišta Hebron i Libnu s pašnjacima, Jatir i Eštemou s pašnjacima, ⁴³Hilez s pašnjacima, Debir s pašnjacima, ⁴⁴Ašan s pašnjacima i Bet Šemeš s pašnjacima. ⁴⁵Od Benjaminova plemena: Gebu s pašnjacima, Alemet s pašnjacima i Anatot s pašnjacima; dakle trinaest gradova po njihovim rodovima. ⁴⁶Ostalim Kehatovim sinovima prema plemenskim rodovima pripalo je ždrijebom deset gradova od polovine Manašeova plemena. ⁴⁷Geršomovim sinovima po njihovim rodovima pripalo je od Jisakarova plemena, od Ašerova plemena, od Naftalijeva plemena i od Manašeova plemena u Bašanu trinaest gradova. ⁴⁸Merarijevim sinovima po njihovim rodovima pripalo je ždrijebom od Rubenova plemena, od Gadova plemena i od Zebulunova plemena dvanaest gradova. ⁴⁹Tako su Izraelovi sinovi dali levitima te gradove s pašnjacima. ⁵⁰Dali su ždrijebom od plemena Judinih sinova, od plemena Šimunovih sinova i od plemena Benjaminovih sinova te gradove koje su spomenuli poimence. ⁵¹Onima koji su bili od rodova Kehatovih sinova te dobili ždrijebom gradove od Efrajimova plemena ⁵²dali su kao gradove-utoèišta Šekem s pašnjacima u Efrajimovoj gori i Gezer s pašnjacima, ⁵³Jokmeam s pašnjacima, Bet Horon s pašnjacima, ⁵⁴Ajalon s pašnjacima i Gat-Rimon s pašnjacima. ⁵⁵Od polovine Manašeova plemena dali su rodovima ostalih Kehatovih sinova: Aner s pašnjacima i Bileam s pašnjacima. ⁵⁶Geršomovim sinovima dali su od rodova polovine Manašeova plemena Golan u Bašanu s pašnjacima i Aštarot s pašnjacima. ⁵⁷Od Jisakarova plemena Kedeš s pašnjacima, Dobrat s pašnjacima, ⁵⁸Ramot s pašnjacima i Anem s pašnjacima. ⁵⁹Od Ašerova plemena Mašal s pašnjacima, Abdon s pašnjacima, ⁶⁰Hukok s pašnjacima i Rehob s pašnjacima. ⁶¹Od Naftalijeva plemena Kedeš u Galileji s pašnjacima, Hamon s pašnjacima i Kirjatajim s pašnjacima. ⁶²Ostalim Merarijevim sinovima dali su od Zebulunova plemena Rimon s pašnjacima i Tabor s pašnjacima. ⁶³S onu stranu Jordana, prema Jerihonu, na istoènoj strani Jordana, dali su im od Rubenova plemena Beser u pustinji s pašnjacima, Jahsu s pašnjacima, ⁶⁴Kedemot s pašnjacima i Mefaat s pašnjacima. ⁶⁵Od Gadova plemena Ramot u Gileadu s pašnjacima, Mahanajim s pašnjacima, ⁶⁶Hešbon s pašnjacima i Jazer s pašnjacima.

Chapter 7

¹ Jisakarovi su sinovi bili Tola i Fua, Jašub i Šimron, njih èetvorica. ²Tolini sinovi: Uzi, Refaja, Jeriel, Jahmaj, Jibsam i Samuel, glavari obitelji od Tole, hrabri junaci svrstani po srodstvu; bilo ih je na broju za Davidova vremena dvadeset i dvije tisuæe i šest stotina. ³Uzijeve sinovi: Jizrahja; Jizrahjini sinovi: Mihael, Obadja, Joel i Jišija, u svemu pet glavara. ⁴S njima je po obiteljima srodnih bilo u vojnim èetama za rat trideset i šest tisuæa ljudi, jer su imali mnogo žena i sinova. ⁵Njihove braæe po svim Jisakarovim rodovima, hrabrih junaka, bilo je svega osamdeset i sedam tisuæa i svi su bili popisani u plemenskim rodovnicima. ⁶Benjaminovi sinovi: Bela, Beker i Jediael, njih trojica. ⁷Belini sinovi: Esbon, Uzi, Uziel, Jerimot i Iri, pet obiteljskih glavara, hrabrih junaka; u plemenskom popisu bilo je zapisanih dvadeset dvije tisuæe i trideset èetiri. ⁸Bekerovi sinovi:

Zimra, Joaš, Eliezer, Elijoenaj, Omri, Jerimot, Abija, Anatot i Alamet, svi Bekerovi sinovi. ⁹U plemenskom popisu po koljenima, po obiteljskim glavarima, hrabrih junaka, bilo je zapisano dvadeset tisuæa i dvije stotine. ¹⁰Jediaelovi sinovi: Bilhan, Bilhanovi sinovi: Jeuš, Benjamin, Ahud, Kenaana, Zetan, Taršiš i Ahišahar. ¹¹Svih Jediaelovih sinova po obiteljskim glavarima, hrabrih junaka, bilo je sedamnaest tisuæa i dvije stotine, sve za rat sposobnih. ¹²Šupim i Hupim. Sinovi Irovi: Hušim; njegov sin Aher. ¹³Naftalijevi sinovi: Jahasiel, Guni, Jeser i Šalum. Bilhini sinovi. ¹⁴Manašeovi sinovi: Asriel, koga je rodila Manašeova inoèa Aramejka; ona je rodila i Makira, Gileadova oca. ¹⁵Makir je oženio Hupima i Šupima; sestra mu se zvala Maaka; ime drugome bilo je Selofhad, a Selofhad je imao kæeri. ¹⁶Makirova žena Maaka rodila je sina, komu je nadjela ime Pereš. Bratu mu je dala ime Šareš, a njegovi su sinovi bili Ulam i Rakem. ¹⁷Ulamovi sinovi: Bedan. To su sinovi Gileada, sina Makira, Manašeova sina. ¹⁸Njegova sestra Hamoleketa rodila je Išhoda, Abiezera i Mahlu. ¹⁹Šemidini su sinovi bili: Ahjan, Šekem, Likhi i Aniam. ²⁰Efrajimovi sinovi: Šutelah, njegov sin Bered, njegov sin Tahat, njegov sin Elada, njegov sin Tahat, ²¹njegov sin Zabad, njegov sin Šutelah, Ezer i Elad. Njih su ubili gatski građani, rođeni u zemlji, jer su sišli da im otmu stoku. ²²Zato je njihov otac Efrajim tugovao dugo vremena, a braæa su mu odlazila da ga tješe. ²³Onda je ušao k svojoj ženi i ona je zatrudnjela i rodila sina, a on mu nadjenu ime Berija, jer se nesreæa dogodila u njegovoj kuæi. ²⁴Kæi mu je bila Šeera, koja je sagradila Donji i Gornji Bet Horon i Uzen Šeeru. ²⁵Sin mu je bio Refah i Rešef, njegov sin Telah, njegov sin Tahan, ²⁶njegov sin Ladan, njegov sin Amihud, njegov sin Elišama, ²⁷njegov sin Nun, njegov sin Jošua. ²⁸Njihov posjed i njihova naselja bili su Betel i njegova sela, s istoka Naaran, sa zapada Gazer i njegova sela, Šekem i njegova sela do Gaze s njezinim selima. ²⁹U rukama Manašeovih sinova bio je Bet Šean sa svojim selima, Tanak sa svojim selima, Megido sa svojim selima, Dor sa svojim selima. U njima su živjeli sinovi Izraelova sina Josipa. ³⁰Ašerovi su sinovi bili: Jimna, Jišva, Jišvi i Berija, i njihova sestra Seraha. ³¹Berijini sinovi: Heber i Malkiel; on je bio Birzajitov otac. ³²Heber postade otac Jafletu, Šomeru, Hotamu i njihovoj sestri Šui. ³³Jafletovi su sinovi bili: Pasak, Bimhal i Ašvat; to su bili Jafletovi sinovi. ³⁴A sinovi njegova brata Šomera: Rohga, Huba i Aram. ³⁵Sinovi njegova brata Helema: Sofah, Jimna, Šeleš i Amal. ³⁶Sofahovi sinovi: Suah, Harnefer, Šual, Beri, Jimra, ³⁷Beser, Hod, Šama, Šilša, Jitran i Bera. ³⁸Jeterovi sinovi: Jefune, Fispa i Ara. ³⁹Ulini sinovi: Arah, Haniel i Risja. ⁴⁰Svi su oni bili Ašerovi sinovi, obiteljski glavari, probrani hrabri junaci, glavari među knezovima; kad su bili popisani, bilo ih je dvadeset i šest tisuæa ljudi u bojnim èetama.

Chapter 8

¹ Benjamin rodi prvenca Belu, drugog Ašbela, treæeg Ahraba, ²èetvrtog Nohu i petog Rafu. ³Belini su sinovi bili: Adar, Gera, Ehudov otac, ⁴Abišua, Naaman, Ahoah, ⁵Gera, Šefufan i Huram. ⁶Oni su bili Ehudovi sinovi i bili su obiteljski glavari onima koji su živjeli u Gebi, odakle su ih odveli u sužanjstvo u Manahat; ⁷Naaman, Ahija i Gera; on ih je vodio u sužanjstvo i rodio Uzu i

Ahihuda. ⁸Šaharajim, pošto je otpustio žene Hušimu i Baru, dobio je sinove u Moapskom polju: ⁹sa svojom ženom Hodešom imao je sinove Jobaba, Sibju, Mešu, Malkama, ¹⁰Jeusa, Sakju i Mirmu; to su bili njegovi sinovi, obiteljski glavari. ¹¹S Hušimom je rodio Abituba i Elpaala. ¹²Elpaalovi su sinovi bili: Eber, Mišam i Šamed; on je sagradio Ono i Lod s njihovim selima. ¹³Zatim Berija i Šema. Oni su bili obiteljski glavari onima koji su živjeli u Ajalonu i istjerali su gatske stanovnike. ¹⁴Njegov brat: Šešak. Jeremot, ¹⁵Zabadja, Arad i Eder, ¹⁶Mihael, Jišpa i Joha bili su Berijini sinovi. ¹⁷Zeadja, Mešulam, Hizki, Haber, ¹⁸Jišmeraj, Jizlia i Jobab bili su Elpaalovi sinovi. ¹⁹Jakim, Zikri, Zabdi, ²⁰Eljoenaj, Siltaj, Eliel, ²¹Adaja, Beraja i Šimrat bili su Šimijevi sinovi. ²²Jišpan, Eber, Eliel, ²³Abdon, Zikri, Hanan, ²⁴Hananija, Elam, Antotija, ²⁵Jifdeja, Fenuel bili su Šešakovi sinovi. ²⁶Šamšeraj, Šeharja, Atalija, ²⁷Jaarešja, Elija i Zikri bili su Jerohamovi sinovi. ²⁸To su bili glavari obitelji svrstanih po koljenima. Živjeli su u Jeruzalemu. ²⁹U Gibeonu su živjeli: praotac Gibeon, čija se žena zvala Maaka. ³⁰Njegov je sin prvenac bio Abdon, pa Sur, Kiš, Baal, Nadab, ³¹Gedor, Ahjo, Zaker, ³²i Miklot, koji je rodio Šimu; pa su i oni živjeli kod svoje braće u Jeruzalemu, sa svojom braćom. ³³Ner rodi Kiša, a Kiš rodi Šaula, Šaul rodi Jonatana, Malki-Šua, Abinadaba, Ešbaala, ³⁴Jonatanov je sin bio Merib Baal; Merib Baal rodi Miku. ³⁵Mikini su sinovi bili: Piton, Melek, Tarea i Ahaz. ³⁶Ahaz rodi Joadu; Joadu rodi Alemeta, Azmaveta i Zimrija; Zimri rodi Mosu. ³⁷Mosa rodi Biniju, čiji je sin bio Rafa, a njegov sin Elasa, njegov sin Asel. ³⁸Asel je imao šest sinova, kojima su imena: Azrikam, njegov prvenac, Bokru, Jišmael, Šearja, Obadja i Hanan; svi su oni bili Aselovi sinovi. ³⁹Sinovi njegova brata Ešeka bili su: Ulam, prvenac mu, drugi Jehuš, treći Elifelet. ⁴⁰Ulamovi su sinovi bili hrabri junaci koji su zapinjali luk i imali mnogo sinova i unuka, sto pedeset. Svi su oni bili od Benjaminovih sinova.

Chapter 9

¹ Svi su Izraelci bili upisani u plemenskim rodovnicima, a zapisani su i u Knjizi izraelskih kraljeva. A Judejci su zbog nevjere bili odvedeni u sužanjstvo u Babilon. ²Prvi su stanovnici na svojem posjedu i u svojim gradovima bili Izraelci, svećenici, leviti i netinci. ³U Jeruzalemu su živjeli ljudi od Judinih sinova, od Benjaminovih sinova, od Efrajimovih i Manaševih sinova, i to: ⁴Utaj, sin Amihuda, sina Omrija, sina Imrija, sina Banija, od sinova Judina sina Peresa. ⁵Od Šilonaca: Asaja, prvenac, sa svojim sinovima. ⁶Od Zarehovah sinova: Jeuel i njegova braća, šest stotina i devedeset. ⁷Od Benjaminovih sinova Salu, sin Mešulama, sina Hodavje, Hasenuina sina; ⁸Ibneja, Jerohamov sin, i Ela, sin Uzije, Mokrijeva sina, i Mešulam, sin Šefatje, sina Reuela, Ibnijina sina. ⁹Imali su po svojim rodovima devet stotina pedeset i šestero braće. Svi su oni bili glavari, svaki svoga roda. ¹⁰Od svećenika: Jedaja, Jojarib i Jakin, ¹¹Azarja, sin Hilkije, sina Mešulama, sina Sadoka, sina Merajota, Ahitubova sina, predstojnik Doma Božjeg. ¹²Adaja, sin Jerohama, sina Pašhura, Malkijina sina, Masaj, sin Adiela, sina Jahzere, sina Mešulama, sina Mešilemita,

Imerova sina. ¹³Njihove braæe, glava obitelji, boraca što su obavljali službu u Domu Božjem, bilo je tisuæu sedam stotina i šezdeset. ¹⁴Od levita Šemaja, sin Hašuba, sin Azrikama, Hašabjina sina, između Merarijevih sinova; ¹⁵Bakbakar, Hereš, Galal i Matanija, sin Mike, sina Zikrija, Asafova sina; ¹⁶Obadja, sin Šemaje, sina Galala, Jedutunova sina, i Berekja, sin Ase, Elkanina sina, koji je živio u Netofatskim selima. ¹⁷Vratari: Šalum, Akub, Talmon i Ahiman, i njihova braæa; Šalum je bio poglavar, ¹⁸i dosad je bio na kraljevskim vratima prema istoku. Oni su bili vratari po èetama levita. ¹⁹Šalum, sin Korea, sina Abjasafa, Korahova sina, sa svojom braæom Korahovcima iz njihove obitelji, bili su odgovorni za bogoslužje; oni su èuvali pragove Šatora, dok su njihovi oci èuvali ulaz u Jahvin tabor. ²⁰Eleazarov sin Pinhas bio je predstojnik nad njima nekada (Jahve bio s njim!). ²¹Mešelemjin sin Zaharija bio je vratar na vratima Šatora sastanka. ²²Svih izabranih vrataru pragova bilo je dvjesta i dvanaest. Bili su upisani u rodovnike u svojim selima. Postavili su ih u službu David i vidjelac Samuel zbog njihove vjernosti. ²³Oni i njihovi sinovi èuvali su stražu na vratima Doma Jahvina, Doma Šatora. ²⁴Vratari su stajali na èetiri strane: na istoku, na zapadu, na sjeveru i na jugu. ²⁵Njihova braæa po selima dolazila su od vremena do vremena da im se pridruže po sedam dana. ²⁶Samo su èetiri vratarska predstojnika bila neprestano u službi. Bili su leviti, postavljeni nad sobama i nad riznicama Božjega Doma. ²⁷Noæivali su oko Božjega Doma jer im je bila dužnost da stražare i da otključavaju svako jutro. ²⁸Neki su od njih bili odgovorni za bogoslužno posuðe. Prebrojavali su ga kad bi ga unosili i kad bi ga iznosili. ²⁹Neki su se od njih brinuli za pokuæstvo, sve posveæene stvari, fino brašno, vino, ulje, tamjan i miomirise; ³⁰a neki od sveæenièkih sinova miješali su pomast od miomirisa. ³¹Matitja, jedan od levita, prvenac Šaluma Korahovca, brinuo se za stvari koje se peku na tavi. ³²Neki od Kehatovaca, njihove braæe, bili su odgovorni za kruhove što se postavljaju svake subote. ³³Oni su bili i pjevaèi, glavari levitskih obitelji. Kad su bili slobodni, živjeli su u hramskih sobama, jer su dan i noæ bili na dužnosti. ³⁴To su bili glavari levitskih obitelji prema svom srodstvu. Ti su poglavari živjeli u Jeruzalemu. ³⁵U Gibeonu su živjeli: Gibeonov otac Jeiel, èijoj je ženi bilo ime Maaka. ³⁶Sin mu je prvenac bio Abdon, pa Sur, Kiš, Baal, Ner, Nadab, ³⁷Gedor, Ahjo, Zaharija i Miklot. ³⁸Miklot rodi Šimeama. I oni su živjeli u Jeruzalemu, naprama svojoj braæi. ³⁹Ner rodi Kiša; a Kiš rodi Šaula; Šaul rodi Jonatana, Malki-Šuu, Abinadaba i Ešbaala. ⁴⁰Jonatanov je sin bio Merib Baal. Merib Baal rodi Miku. ⁴¹Mikini su sinovi bili: Piton, Melek, Tahrea i Ahaz. ⁴²Ahaz rodi Jaru; Jara rodi Alemeta, Azmaveta i Zimrija; Zimri rodi Mosu. ⁴³Mosa rodi Binu; njegov je sin bio Rafaja, njegov sin Elasa, njegov sin Asel. ⁴⁴Asel je imao šest sinova, kojima su imena: Azrikam, Bokru, Jišmael, Šearja, Obadja i Hanan; to su Aselovi sinovi.

Chapter 10

¹ Filistejci su zavojštili na Izraelce. Izraelci su pobjegli pred njima i padali pobijeni po gori Gilboi. ²Filistejci stisnuše Šaula i njegove sinove i pogubiše Šaulove sinove Jonatana, Abinadaba i Malki-Šuu. ³Boj je postao žešæi oko Šaula. Iznenadiše ga strijelci s lukovima i on pade ranjen od strijelaca. ⁴Tada Šaul reèe svome štitonoši: "Izvuci svoj maè i probodi me da ne doðu ti neobrezanci i ne narugaju mi se." Ali se njegov štitonoša prestravi i ne htjede toga uèiniti. Zato Šaul uze maè i baci se na nj. ⁵Kad je štitonoša vidio da je Šaul umro, baci se i on na svoj maè i umrije s njim. ⁶Tako onog dana pogiboše zajedno Šaul, njegova tri sina i sav njegov dom. ⁷Kad su svi Izraelci koji su bili u dolini vidjeli da su sinovi Izraelovi pobjegli i da je poginuo Šaul sa sinovima, ostavili su svoje gradove i razbježali se. Filistejci doðuše i nastaniše se u njima. ⁸Kad su sutradan došli Filistejci da oplijene pobijene, našli su Šaula s njegovim sinovima gdje leže mrtvi na gori Gilboi. ⁹Svukavši ga, uzeše mu glavu i oružje te poslaše po filistejskoj zemlji unaokolo javljajuæi veselu vijest svojim idolima i narodu. ¹⁰Potom su oružje metnuli u hram svoga boga, a lubanju mu izložili u Dagonovu hramu. ¹¹Kad su èuli svi Jabeš-Gileaðani što su Filistejci uèinili od Šaula, ¹²ustali su svi hrabri ljudi i uzeli Šaulovo mrtvo tijelo i tjelesa njegovih sinova i, donijevši ih u Jabeš, pokopali su njihove kosti pod tamarisom u Jabešu; i postiše sedam dana. ¹³Tako je poginuo Šaul za svoju nevjeru kojom se iznevjerio Jahvi: nije držao Jahvine zapovijedi i povrh toga je pitao za savjet bajaèicu, ¹⁴a nije pitao Jahvu; zato ga je ubio i prenio kraljevstvo na Jišajeva sina Davida.

Chapter 11

¹ Tada se sabraše svi Izraelci k Davidu u Hebron i rekoše: "Evo, mi smo od tvoje kosti i tvog mesa. ²Još prije, dok je Šaul bio kralj, ti si upravljao svim pokretima Izraela; Jahve, tvoj Bog, rekao ti je: "Ti æeš pasti moj izraelski narod i ti æeš biti knez nad mojim narodom Izraelom." ³Tako doðuše sve izraelske starješine kralju u Hebron, a kralj David s njima sklopi savez u Hebronu pred Jahvom i pomazaše Davida za kralja nad Izraelom, kako bijaše Jahve rekao Samuelu. ⁴Onda je otišao David sa svim Izraelom na Jeruzalem, a to je Jebus, jer su ondje bili Jebusejci i živjeli su u onoj zemlji. ⁵Ali su Jebusejci poruèili Davidu: "Neæeš uæi ovamo!" Ipak David osvoji Sionsku tvrðavu, to jest Davidov grad. ⁶Jer je David rekao: "Tko prvi porazi Jebusejce, bit æe vrhovni vojvoda i knez." Prvi se popeo Sarvijin sin Joab i postao vojvoda. ⁷Tada se David nastanio u toj tvrðavi; zato su je prozvali Davidovim gradom. ⁸Sazidao je tada grad unaokolo, od Milona do ograde, a Joab je obnovio ostali dio grada. ⁹David je postajao sve silniji, jer je Jahve nad vojskama bio s njim. ¹⁰Evo vojvoda Davidovim junacima koji su junaèki radili uza nj za njegovo kraljevstvo sa svim Izraelom da ga po Jahvinoj rijeèi zakralje nad Izraelom. ¹¹Evo popisa Davidovih junaka: Hakmonijev sin Jašobam, glavari nad trideseticom; on je mahnuo svojim kopljem na tri stotine i pobio ih odjednom. ¹²Za njim Dodonov sin Eleazar, Ahošanin, jedan između tri junaka. ¹³On je bio s Davidom u Pas Damimu, kad su se Filistejci skupili na boj, a ondje je bilo polje puno jeèma;

kad je narod počeo bježati ispred Filistejaca, ¹⁴oni su stali usred toga polja i obranili ga pobivši Filistejce. Tako im Jahve dade veliku pobjedu. ¹⁵Trojica su između tridesetorice jednom sišla do hridi k Davidu u Adulamsku pećinu kad su filistejske čete stajale u taboru u Refaimskoj dolini. ¹⁶David je tada bio u svojoj kuli, a filistejska je posada tada bila u Betlehemu. ¹⁷David uzdahnu: "O kad bi me tko napojio vodom iz betlehemskoga studenca što je kod vrata!" ¹⁸Tada ta trojica prodriješe kroz filistejski tabor i, zahvativši vode iz betlehemskoga studenca što je kod vrata, donesoše je i dadoše Davidu. Ali je David ne htjede piti nego je proli kao ljevanicu Jahvi ¹⁹govoreći: "Ne dao mi moj Bog da to učinim! Zar da pijem krv ovih ljudi? TÓa izlažući život pogibli donijeli su vode." I nije htio piti. To su, eto, učinila ta tri junaka. ²⁰Abišaj, Joabov brat, bio je vojvoda nad tridesetoricom; on je vitlao kopljem na tri stotine, pobio ih i proslavio se među tridesetoricom. ²¹Bio je među trojicom ugledniji od druge dvojice i bio im vojvoda, ali prve trojice nije dostigao. ²²Jojadin sin Benaja, junak iz Kabseela, bogat junačkim djelima, ubio je dva sina Ariela iz Moaba; on je jednoga snježnog dana sišao i ubio lava usred jame. ²³Ubio je i nekog Egipćanina, čovjeka od pet lakata. Egipćanin je imao u ruci koplje kao tkalačko vratilo, a on je izišao preda nj sa štapom i, istrjavši Egipćaninu koplje iz ruke, ubio ga njegovim kopljem. ²⁴To je učinio Jojadin sin Benaja i proslavio se imenom među ona tri junaka. ²⁵Bio je najznamenitiji među tridesetoricom, ali one prve trojice nije dostigao. David ga postavi za zapovjednika svoje tjelesne straže. ²⁶Hrabri su junaci bili: Joabov brat Asahel, Dodonov sin Elhanan iz Betlehema, ²⁷Haroranin Šamot, Pelonjanin Heles; ²⁸Akešov sin Ira, Tekoanin, Abiezer Anatoćanin; ²⁹Sibkaj Hušćanin, Ilaj Ahošanin; ³⁰Mahraj Netofćanin, Baanin sin Heled, Netofćanin; ³¹Ribajev sin Itaj iz Gibeata sinova Benjaminovih, Benaja Piratonjanin; ³²Huraj iz Gaaških potoka, Abiel Arbaćanin; ³³Azmavet Bahurimljanin, Eljahba Šaalbonjanin. ³⁴Sinovi Hašema Gizonjanina: Sagejin sin Jonatan, Hararanin; ³⁵Sakarov sin Ahiam, Hararanin, Urov sin Elipal; ³⁶Hefer Mekeranin, Ahija Pelonjanin; ³⁷Hesro Karmelac, Ezbajev sin Naaraj; ³⁸Natanov brat Joel, Hagrijev sin Mibhar; ³⁹Amonac Selek, Beroćanin Nahraj, štitonoša Sarvijina sina Joaba; ⁴⁰Ira Jitrin, Gareb Jitrin; ⁴¹Urija Hetit, Ahlajev sin Zabad; ⁴²Šizin sin Adina, Rubenovac, vojvoda Rubenova plemena, i s njime tridesetorica. ⁴³Maakin sin Hanan i Jošafat Mitnjanin. ⁴⁴Uzija Aštarćanin, Šama i Jeiel, sinovi Aroerca Hotama; ⁴⁵Šimrijev sin Jediael i njegov brat Joha Tišanin. ⁴⁶Mahavac Eliel i Elnaamovi sinovi Jeribaj i Jošavja i Moabac Jitma; ⁴⁷Eliel i Obed i Mesobajanin Jaasiel.

Chapter 12

¹ Evo onih što dođoše k Davidu u Siklag dok se još uklanjao od Kiševa sina Šaula i bili su mu među junacima pomagači u boju; ²umjeli su rukovati lukom i desnicom i ljevicom i znali se služiti kamenjem i strijelama. Između Šaulove braće, Benjaminovaca: ³vojvoda Ahiezer i Joaš, sinovi Gibeanca Šemaje, pa Jeziel i Pelet, Azmavetovi sinovi, i Beraka i Jehu Anatoćanin; ⁴Gibeonac Išmaja, junak među tridesetoricom i nad tridesetoricom, ⁵Jeremija, Jahaziel, Johanan i Jozabad

Gederoæanin; ⁶Eluzaj, Jerimot, Bealja, Šemarja i Šefatja Harufejac; ⁷Elkana, Jišija, Azarel, Joezer i Jašobam Korhinjani, ⁸Joel i Zebadja, sinovi Jerohama Gedorca. ⁹Neki su Gadovci prešli k Davidu u tvrđavu u pustinju, hrabri junaci, ratnici vješti boju, naoružani štitom i kopljem; lica im bijahu kao lavovska, a brzi bijahu kao gazele po gorama: ¹⁰vojvoda Ezer, drugi Obadja, treæi Eliab; ¹¹četvrti Mišmana, peti Jeremija, ¹²šesti Ataj, sedmi Eliel; ¹³osmi Johanan, deveti Elzabad, ¹⁴deseti Jeremija, jedanaesti Makbanaj. ¹⁵To su bile od Gadovih sinova vojne starješine, najmanji nad stotinom, a najveæi nad tisuæom. ¹⁶To su oni koji su prvoga mjeseca prešli preko Jordana kad se razlio preko svih svojih obala i koji su rastjerali sve stanovnike iz dubokih dolina na istok i na zapad. ¹⁷Došli su i od Benjaminovih i Judinih sinova k Davidu u tvrđavu. ¹⁸David je izašao pred njih i, progovorivši, rekao im: "Ako dolazite s mirom k meni da mi pomognete, moje æe se srce ujediniti s vama; ako li ste došli da me izdate mojim neprijateljima, neka Bog naših otaca vidi i neka osudi, jer nema nepravde na mojim rukama!" ¹⁹Tada duh obuze Amasaja, vojvodu nad trideseticom, i on reèe: "Tebi, Davide! S tobom, sine Jišajev, mir! Mir s tobom, mir s onim tko ti pomaže, jer tvoj pomoænik jest tvoj Bog!" Tako ih je David primio i postavio ih meðu vojvode nad èetama. ²⁰Od Manašeovih su sinova neki prešli k Davidu kad je išao s Filistejcima na Šaula u boj, ali im nije pomogao, jer su ga filistejski knezovi, dobro promislivši, otpustili govoreæi: "Mogao bi prijeæi k svome gospodaru Šaulu, a to bi nas stajalo glava." ²¹Kad se, dakle, vraæao u Siklag, prešli su k njemu od Manašeova plemena: Adna, Jozabad, Jedael, Mihael, Jozabad, Elihu i Siltaj, glavari tisuænici u Manašeovu plemenu. ²²Oni su pomagali Davidu protiv razbojnièkih èeta jer su svi bili hrabri junaci te su postali zapovjednici u njegovoj vojsci. ²³Iz dana u dan odista su dolazili k Davidu da mu pomažu, sve dok njegov tabor ne postade divovski, kao Božji tabor. ²⁴Evo broja ljudi naoružanih za rat koji su došli k Davidu u Hebron da Šaulovo kraljevstvo prenesu na nj po Jahvinoj zapovijedi: ²⁵Judinih sinova, koji su nosili štit i koplje, šest tisuæa i osam stotina naoružanih za rat. ²⁶Od Šimunovih sinova, hrabrih junaka za rat, sedam tisuæa i sto. ²⁷Od Levijevih sinova èetiri tisuæe i šest stotina. ²⁸Tako i Jojada, poglavar Aronovim potomcima, i s njim tri tisuæe i sedam stotina; ²⁹i mladi Sadok, hrabar junak, i od njegova roda dvadeset i dva kneza. ³⁰A od Benjaminovih sinova, Šaulove braæe, tri tisuæe, jer ih je dotad najveæi dio još ostao vjeran Šaulovoj kuæi. ³¹Efrajimovih sinova dvadeset tisuæa i osam stotina, sve hrabrih junaka, ljudi na glasu u svojim porodicama. ³²Od polovine Manašeova plemena osamnaest tisuæa, poimence spomenutih, da doðu da zakralje Davida. ³³Od Jisakarovih sinova, koji su umjeli proniknuti svoje vrijeme i spoznati što treba da uèini Izrael; njihovih poglavara dvije stotine. Sva su im njihova braæa bila podložna. ³⁴Od Zebulunovih sinova, sposobnih za rat i naoružanih za boj svakojakim bojnim oružjem, pedeset tisuæa, koji su se odvažna srca vrstali u bojne redove. ³⁵Od Naftalijeva plemena tisuæu knezova i s njima trideset i sedam tisuæa ljudi sa štitovima i kopljima; ³⁶od Danova plemena dvadeset i osam tisuæa i šest stotina naoružanih za boj, ³⁷a od Ašerova plemena èetrdeset tisuæa sposobnih za vojsku i za boj opremljenih. ³⁸Od onih s onu stranu Jordana, od Rubenova, od Gadova i od polovine Manašeova plemena, sto i dvadeset tisuæa ljudi sa svakojakim ratnim oružjem. ³⁹Svi ti vojnici, svrstani u bojne redove, dođoše poštena srca u Hebron da zakralje Davida

nad svim Izraelom; i svi su ostali Izraelci bili jednodušni da Davida postave za kralja. ⁴⁰Proveli su s Davidom tri dana, jeduæi i pijuæi. Braæa sve spremiše za njih. ⁴¹Njihovi su najbliži susjedi, sve do Jisakara, Zebuluna i Naftalija, donosili hranu na magarcima, devama i mazgama, a na volovima jela: brašna, smokvenih kolaèa, suha groždà, vina, ulja, krupne i sitne stoke izobila, jer je bilo veselje u Izraelu.

Chapter 13

¹ David je vijeæao s tisuæenicima, stotnicima i sa svim voðama. ²I reèe on svemu zboru Izraelovu: "Ako vam je pravo te ako je naš Bog Jahve odluèio tako, poslat æemo glasnike k svojoj ostaloj braæi u svim izraelskim zemljama, a tako i sveæenicima s njima i levitima po gradovima pašnjaka njihovih, da se ujedine s nama. ³Prenijet æemo k sebi Kovèeg svoga Boga, jer ga nismo doista tražili za Šaulovih dana." ⁴Sav zbor odluèi da se tako uèini, jer je to bilo pravo u oèima svega naroda. ⁵Tako je David sabrao sav narod Izraelov od Egipatskoga Šihora pa do Ulaza u Hamat da donesu Kovèeg Božji iz Kirjat Jearima. ⁶Pošao je David sa svim Izraelom u Baalu, u Kirjat Jearim, koji je u Judi, da odande ponesu Kovèeg Božji nazvan imenom Jahve, koji stoluje nad kerubinima. ⁷Povezli su Kovèeg Božji na novim kolima iz Abinadabove kuæe; a Uza i Ahjo upravljali su kolima. ⁸David i sav Izrael igrali su pred Bogom iz sve snage pjevajuæi uza zvuke citara, harfa, bubnjeva, cimbalu i truba. ⁹Kad su došli do Kidonova gumna, posegnu Uza rukom da pridrži Kovèeg jer ga volovi umalo ne prevrnuše. ¹⁰Ali se Jahve razgnjevio na Uzu i udario ga zato što je pružio ruku prema Kovèegu. Umro je ondje pred Bogom. ¹¹Davidu bijaše žao što je Jahve onako udario Uzu i on prozva ono mjesto Peres Uza, kako se zove i dan-danas. ¹²Toga se dana David uplaši Boga i reèe: "Kako æu donijeti k sebi Kovèeg Božji?" ¹³Nije dao svratiti Kovèega k sebi u Davidov grad nego ga skloni u kuæu Obed-Edoma Gitejca. ¹⁴I ostade Kovèeg Božji kod Obed-Edomove obitelji, u njegovoj kuæi, tri mjeseca. Jahve stoga blagoslovi Obed-Edomovu kuæu i sve što je imao.

Chapter 14

¹ Tirski kralj Hiram posla k Davidu izaslanstvo i cedrovih drva, zidara i tesara da mu grade dvor. ²Tada David spozna da ga je Jahve potvrdio za kralja nad Izraelom i da je uzvisio njegovo kraljevstvo radi svojega izraelskog naroda. ³David je uzeo još žena u Jeruzalemu i imao još sinova i kæeri. ⁴Evo imena djece koja mu se rodiše u Jeruzalemu: Šamua, Šobab, Natan, Salomon, ⁵Jibhar, Elišua, Elpalet, ⁶Nogah, Nefeg, Jafija, ⁷Elišama, Beeljada i Elifelet. ⁸Kad su Filistejci èuli da su Davida pomazali za kralja nad svim Izraelom, iziðoše svi da se doèepaju Davida. David, èuvši to, iziðe pred njih. ⁹Filistejci doðoše i raširiše se po Refaimskoj dolini. ¹⁰Tada David upita Boga: "Mogu li napasti Filistejce? Hoæeš li ih predati meni u ruke?" Jahve mu odgovori: "Napadni, jer

æu ih predati tebi u ruke!" ¹¹Tada krenuše u Baal Perasim i David ih ondje pobi. David reèe: "Bog je prodro meðu moje neprijatelje mojom rukom, kao što voda prodire." Stoga se ono mjesto prozvalo Baal Perasim. ¹²Ostavili su ondje svoje bogove; a David zapovjedi da ih spale. ¹³Opet se Filistejci raširiše po onoj dolini. ¹⁴David opet upita Boga, a Bog mu odgovori: "Ne idi za njima nego ih opkoli i navali na njih s protivne strane Bekaima. ¹⁵Pa kad zaèuješ topot koraka po bekaimskim vrhovima, onda izaði u boj, jer æe tada iæi Bog pred tobom da pobije filistejsku vojsku." ¹⁶David uèini kako mu je zapovjedio Bog; i pobili su filistejsku vojsku od Gibeona do Gezera. ¹⁷Davidovo se ime proèulo po svim zemljama, a Jahve uli strah od njega svim narodima.

Chapter 15

¹ Onda je David sazidao dvore u Davidovu gradu, pripremio mjesto za Kovèeg Božji i razapeo mu Šator. ²Potom je rekao David: "Ne smije nositi Kovèeg Božji nitko osim levita, jer je njih izabrao Jahve da nose Kovèeg Jahvin i da mu služe dovijeka." ³David je sakupio sav Izrael u Jeruzalem da prenesu Kovèeg Jahvin gore na njegovo mjesto koje mu bijaše pripremio. ⁴Skupio je David i Aronove sinove i levite. ⁵Od Kehatovih sinova: kneza Uriela i sto dvadeset njegove braæe; ⁶od Merarijevih sinova: kneza Asaju i dvjesta dvadeset njegove braæe; ⁷od Geršomovih sinova: kneza Joela i sto trideset njegove braæe. ⁸Od Elisafanovih sinova: kneza Šemaju i dvjesta njegove braæe. ⁹Od Hebronovih sinova: kneza Eliela i osamdeset njegove braæe; ¹⁰od Uzielovih sinova: kneza Aminadaba i sto dvanaest njegove braæe. ¹¹Tada David pozva sveæenike Sadoka i Ebjatara i levite Uriela, Asaju, Joela, Šemaju, Eliela i Aminadaba, ¹²pa im reèe: "Vi ste glavari levitskih porodica; posvetite sebe i svoju braæu da prenesete gore Kovèeg Jahve, Izraelova Boga, na mjesto koje sam mu pripremio. ¹³Jer nas je pobio Jahve, Bog naš, zato što prvi put vi niste bili nazoèni i što ga nismo tražili onako kako je trebalo." ¹⁴Posvetiše se tada sveæenici i leviti da prenesu gore Kovèeg Jahve, Izraelova Boga. ¹⁵Levitski su sinovi ponijeli Božji Kovèeg, na svojim ramenima, o motkama, kako je zapovjedio Mojsije po Jahvinoj rijeçi. ¹⁶Tada David reèe levitskim knezovima da između svoje braæe postave pjevaèe s glazbalima, s harfama, citrama i cimbali da se èuje i da gromko odjekuje radosno pjevanje. ¹⁷Leviti su postavili Joelova sina Hemana, a od njegove braæe Berekjina sina Asafa, i od njihove braæe, Merarijevih sinova, Kušajina sina Etana. ¹⁸S njima njihovu braæu drugoga reda: Zahariju, sina Jaazielova, Šemiramota, Jehiela, Unija, Eliaba, Benaju, Maaseju, Matitju, Eliflehua, Mikneju, Obed Edoma i Jeiela, vratare. ¹⁹A pjevaèi, Heman, Asaf i Etan gromko su udarali u mjedene cimbale. ²⁰A Zaharija, Uziel, Šemiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Maaseja i Benaja u harfe s visokim zvucima; ²¹a Matitja, Eliflehu, Mikneja, Obed Edom, Jeiel i Azazja u citre, u osminskoj pratnji. ²²Kenanja, knez onih levita koji su nosili Kovèeg, upravljao je prenošenjem jer je bio vješt u tome. ²³Berekja i Elkana bili su vratari kod Kovèega. ²⁴Šebanija, Jošafat, Netanel, Amasaj, Zaharija, Benaja i Eliezer, sveæenici, trubili su u trube pred Božjim Kovèegom; Obed Edom i Jehija bili su vratari kod Kovèega. ²⁵Tako je David s izraelskim

starješinama i tisuaenicima radosno išao prenoseæi gore Kovèeg saveza Jahvina iz Obed-Edomove kuæe. ²⁶Kad je Bog pomogao levitima koji su nosili Kovèeg saveza Jahvina, žrtvovali su sedam junaca i sedam ovnova. ²⁷David bijaše ogrnut plaštem od tanka platna, a tako i svi leviti što su nosili Kovèeg, kao i pjevaèi i Kenanija koji je upravljao pjevaèima. David je imao na sebi lanen opleæak. ²⁸Tako je sav Izrael prenosio gore Kovèeg saveza Jahvina, radosno klièuæi uz jeku rogova, truba i cimbalu, igrajuæi uza zvuke harfe i citre. ²⁹Kad je Kovèeg saveza Jahvina ulazio u Davidov grad, Šaulova kæi Mikala, gledajuæi s prozora, vidje kralja Davida kako skaèe i igra i prezre ga ona u svom srcu.

Chapter 16

¹ Tada unesoše Kovèeg Božji i postaviše ga usred šatora koji mu bijaše razapeo David. Onda su prinijeli paljenice i prièesnice pred Bogom. ²Pošto je prinio paljenice i prièesnice, David blagoslovi narod Jahvinim imenom. ³Onda razdijeli svim Izraelcima, ljudima i ženama, svakome po jedan okrugao kruh, komad mesa i kolaè od suhoga grožđa. ⁴Onda je postavio pred Jahvinim Kovèegom službenike meðu levitima da uznose, slave i hvale Jahvu, Boga Izraelova, i to: ⁵poglavara Asafa, a drugoga za njim Zahariju, zatim Jeiela, Šemiramota, Jehiela, Matitju, Eliaba, Benaju, Obed Edoma i Jeiela s harfama i citrama; Asaf je udarao u cimbale. ⁶Sveæenici Benaja i Jahaziel bili su bez prijekida s trubama pred Kovèegom saveza Jahvina. ⁷Toga dana povjeri David prvi put Asafu i njegovoj braæi da slave Jahvu ovom pohvalnicom: ⁸"Hvalite Jahvu, prizivajte mu ime; navješæujte meðu narodima djela njegova! ⁹Pjevajte mu, svirajte mu, propovijedajte sva njegova èudes! ¹⁰Dièite se svetim imenom njegovim, neka se raduje srce onih što traže Jahvu! ¹¹Tražite Jahvu i njegovu snagu, tražite svagda njegovo lice! ¹²Sjetite se èudesa koja uèini, njegovih èuda i sudova usta njegovih. ¹³Izraelov rod njegov je sluga, sinovi Jakovljevi njegovi izabranici. ¹⁴On je Jahve, Bog naš; po svoj su zemlji njegovi sudovi! ¹⁵Sjeæajte se uvijek njegova Saveza, Rijeèi koju objavi tisuaèi naraštaja; ¹⁶Saveza koji sklopi s Abrahamom i njegove zakletve Izaku. ¹⁷Ustanovi je kao zakon Jakovu, Izraelu vjeèni Savez. ¹⁸Govoreæi 'Tebi æu dati kanaansku zemlju kao dio u baštinu vašu, ¹⁹kad vas još bješe malo na broju, vrlo malo, i kad bjesto pridošlice u njoj.' ²⁰Išli su od naroda do naroda, iz jednoga kraljevstva k drugom narodu. ²¹Ne dopusti nikom da ih tlaèi, kažnjavaše zbog njih kraljeve: ²²'Ne dirajte u moje pomazanike, ne èinite zla mojim prorocima!' ²³Pjevaj Jahvi, sva zemljo, Navješæujte iz dana u dan spasenje njegovo! ²⁴Kazujte poganima njegovu slavu, svim narodima èudesa njegova. ²⁵Velik je Jahve, hvale predostojan, strašniji od svih bogova. ²⁶Ništavni su svi bozi naroda. Jahve stvori nebesa. ²⁷Slava je i velièanstvo pred njim, sila i radost u Svetištu njegovu. ²⁸Dajte Jahvi, narodna plemena, dajte Jahvi slavu i silu! ²⁹Dajte Jahvi slavu imena njegova, nosite prinose i dolazite pred njegovo lice! Poklonite se Jahvi u sjaju svetosti njegove! ³⁰Strepi pred njim, zemljo sva! Uèvrstio je svemir da se ne poljulja. ³¹Neka se vesele nebesa i neka klikæe zemlja; neka se govori meðu poganima: 'Jahve kraljuje!' ³²Neka huèi more

i što je u njemu; nek' se raduje polje i što je na njemu! ³³Neka klikæe šumsko drveæe pred Jahvom, jer dolazi da sudi zemlji. ³⁴Slavite Jahvu jer je dobar, jer je vjeèna ljubav njegova. ³⁵I recite: 'Spasi nas, o Bože, Spasitelju naš, i saberi nas i izbavi nas od bezbožnih naroda, da slavimo tvoje sveto ime, da se ponosimo tvojom slavom. ³⁶Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, od vijeka do vijeka!' Sav narod neka kaže: 'Amen! Aleluja!'" ³⁷I ondje pred Kovèegom saveza Jahvina ostaviše Asafa i njegovu braæu da služe pred Kovèegom bez prestanka, koliko treba iz dana u dan; ³⁸i Obed-Edoma s njegovom braæom, njih šezdeset i osam, i Obed-Edoma, Jedutunova sina, i Hosu, da budu vratari; ³⁹a sveæenika Sadoka s njegovom braæom sveæenicima pred Jahvinim Prebivalištem na uzvišici u Gibeonu ⁴⁰da prinose paljenice Jahvi na žrtveniku za paljenice bez prestanka, jutrom i veèerom, i da vrše sve što je napisano u Zakonu koji je Jahve odredio Izraelu; ⁴¹s njima Hemana i Jedutuna i ostale izabrane, koji su bili poimence spomenuti, da slave Jahvu, "jer je vjeèna njegova ljubav"; ⁴²i to Hemana i Jedutuna da trube u trube i udaraju u cimbale i druga glazbala Bogu na èast; a Jedutunove sinove da budu vratari. ⁴³Tada se razišao sav narod, svatko svojoj kuæi; a David se vratio da blagoslovi svoj dvor.

Chapter 17

¹ Kad se David nastanio u dvoru, rekao je proroku Natanu: "Pogledaj! Ja, evo, stojim u dvoru od cedrovine, a Kovèeg saveza Jahvina pod zavjesama!" ²Natan odgovori Davidu: "Što ti je god na srcu, èini, jer je Bog s tobom." ³Ali još iste noæi dođe Natanu ova Božja rijeè: ⁴"Idi i reci mome sluzi Davidu: 'Ovako govori Jahve: Ti mi neæeš sagraditi kuæe da prebivam u njoj. ⁵Nisam nikad prebivao u kuæi otkako sam izveo Izraela iz Egipta pa do današnjega dana, nego sam išao od šatora do šatora i od prebivališta do prebivališta. ⁶Dok sam hodio sa svim Izraelom, jesam li ijednu rijeè rekao nekom od Izraelovih sudaca, kojima sam zapovjedio da budu pastiri mojem narodu, i kazao: Zašto mi ne sagradite kuæu od cedrovine?' ⁷Zato sad ovo reci mome sluzi Davidu: 'Ovako govori Jahve nad vojskama: Ja sam te doveo s pašnjaka, od ovaca i koza, da budeš knez nad mojim izraelskim narodom. ⁸Bio sam s tobom kuda si god išao, iskorijenio sam sve tvoje neprijatelje pred tobom. Ja æu ti pribaviti veliko ime, kao što je velikaško ime na zemlji. ⁹Odredit æu prebivalište svome izraelskom narodu i posadit æu ga da živi na svojem mjestu i da ne luta više naokolo niti da ga zlikovci muèe kao prije, ¹⁰onda kad sam odredio suce nad svojim izraelskim narodom. Pokorit æu sve tvoje neprijatelje i uèinit æu te velikim. Jahve æe ti podiæi dom. ¹¹Jer kad se ispune tvoji životni dani i dođe vrijeme da poèineš kod otaca, podiæi æu tvoga potomka nakon tebe, koji æe biti između tvojih sinova, i utvrdit æu njegovo kraljevstvo. ¹²On æe mi sagraditi dom, a ja æu utvrditi njegovo prijestolje zauvijek. ¹³Ja æu njemu biti otac, a on æe meni biti sin: svoje naklonosti neæu odvratiti od njega, kao što sam je odvratio od tvoga prethodnika. ¹⁴Utvrdit æu ga u svojem domu i u svom kraljevstvu zauvijek, i prijestolje æe mu èvrsto stajati zasluga.'" ¹⁵Natan prenese Davidu sve te rijeçi i cijelo viđenje. ¹⁶Tada kralj David dođe i stade pred Jahvu i reèe: "Tko sam

ja, o Bože Jahve, i što je moj dom te si me doveo dovd? ¹⁷Pa i to je bilo premalo u tvojim oèima, o Bože, nego si dao obeæanja domu svoga sluge i za daleku buduænost i pogledao si na me kako se gleda na ugledna èovjeka, o Bože Jahve! ¹⁸Pa što da ti još David govori o slavi tvoga sluge; tÓa ti poznaješ svoga slugu! ¹⁹Jahve, radi svoga sluge i po svome srcu uèinio si sve ovo veliko djelo, obznanivši ove velièajnosti. ²⁰Jahve, nema takvoga kakav si ti, niti ima Boga osim tebe, po svemu što smo ušima svojim èuli. ²¹Postoji li ijedan narod na zemlji kao tvoj izraelski narod, radi kojega je Bog išao da ga izbavi sebi za narod, da tako steèeš sebi ime velikim i strašnim èudesima, izgoneæi krivobožaèka plemena pred svojim narodom koji si otkupio iz Egipta? ²²Tako si uèinio svoj izraelski narod svojim narodom zauvijek, a ti si mu, Jahve, postao Bogom. ²³Zato sada, Jahve, neka bude èvrsta dovijeka rijeè koju si dao svome sluzi i njegovu domu i uèini kako si obrekao. ²⁴Neka bude èvrsta, da se velièa tvoje ime zauvijek i da se govori: Jahve nad vojskama, Izraelov Bog, jest Bog nad Izraelom, a dom tvoga sluge Davida neka stoji èvrsto pred tobom. ²⁵Jer si ti, moj Bože, javio uhu svoga sluge da æeš mu podiæi dom, zato je tvoj sluga smogao hrabrosti da se pomoli pred tobom. ²⁶Uistinu, Jahve, ti si Bog i ti si ovo lijepo obeæanje dao svome sluzi. ²⁷Zato se sada udostoj blagosloviti dom svoga sluge da ostane dovijeka pred tobom, jer kad ti, Jahve, blagosloviš, bit æe blagoslovljen zsvagda."

Chapter 18

¹ Poslije toga David porazi Filistejce i pokori ih te ote Gat s njegovim selima iz filistejskih ruku. ²Porazio je i Moapce i oni postadoše Davidovi podanici koji su mu donosili danak. ³David je porazio i Hadadezera, sopskoga kralja u Hamatu, kad je izišao da utvrdi svoju vlast do rijeke Eufrata. ⁴David zarobi od njega tisuæu bojnih kola, sedam tisuæa konjanika i dvadeset tisuæa pješaka; ispresijecao je petne žile svim konjima od bojnih kola, ostavio ih je samo stotinu. ⁵Damašèanski su Aramejci bili došli u pomoæ Hadadezeru, sopskome kralju, ali je David pobio meðu Aramejcima dvadeset i dvije tisuæe ljudi. ⁶Postavio je namjesnike u Damašèanskom Aramu. Tako Aramejci postadoše Davidovi podanici i moradoše mu plaæati danak. Jahve je davao pobjedu Davidu kuda je god išao. ⁷David zaplijeni zlatne štitove što ih imahu Hadadezerove sluge i donese ih u Jeruzalem. ⁸I iz Hadadezerovih gradova Tibhata i Kuna odnio je silni tuè od kojega je Salomon naèinio mjedeno more, stupove i tuèano posuðe. ⁹Kad je èuo hamatski kralj Tou da je David porazio svu vojsku Hadadezera, sopskoga kralja, ¹⁰posla svoga sina Hadorama kralju Davidu da ga pozdravi i da mu èestita što je vojevao protiv Hadadezera i porazio ga, jer je Tou bio u ratu s Hadadezerom; i da mu odnese svakojakih zlatnih, srebrnih i tuèanih predmeta. ¹¹I njih je kralj David posvetio Jahvi sa srebrom i zlatom što ga bijaše uzeo od svih naroda, od Edomaca, Moabaca, Amonaca, Filistejaca i Amaleèana. ¹²Sarvijin sin Abišaj pobio je osamnaest tisuæa Edomaca u Slanoj dolini. ¹³David je postavio namjesnike po Edomu. Tako su svi Edomci postali Davidove sluge. I kuda je god David išao, Jahve mu davaše pobjedu. ¹⁴David kraljevaše nad svim Izraelom èineæi pravo i pravicu svemu

svome narodu. ¹⁵Sarvijin je sin Joab bio zapovjednik vojske; Ahiludov sin Jošafat bijaše tajni savjetnik. ¹⁶Ahitubov sin Sadok i Ahimelekov sin Ebjatar bili su svećenici, Šavša pisar. ¹⁷Jojadin sin Benaja bio je nad Kerećanima i Pelećanima, a Davidovi su sinovi bili prvi do kralja.

Chapter 19

¹ Poslije toga umrije Nahaš, kralj Amonaca, i zakralji mu se sin na njegovo mjesto. ²David reče u sebi: "Iskazat æu ljubav Nahaševu sinu Hanunu jer je i njegov otac iskazao milost meni." David uputi poslanike da mu izraze suæut zbog smrti njegova oca. Kad su Davidove sluge došle u zemlju Amonaca k Hanunu da mu izraze suæut, ³rekoše knezovi Amonaca Hanunu: "Zar misliš da je David poslao ljude da ti izraze suæut zato što bi htio iskazati èast tvome ocu? Nisu li zato došle njegove sluge k tebi da razvide, istraže i uhode zemlju?" ⁴Tada Hanun pograbi Davidove sluge i obrija ih, podreza im haljine dopola, do zadnjice, i posla ih natrag! ⁵Kad su to javili Davidu, posla on èovjeka pred njih, jer su bili vrlo osramoæeni, i poruèi im: "Ostanite u Jerihonu dok vam ne naraste brada pa se onda vratite." ⁶Kad su Amonovi sinovi vidjeli da su se omrazili s Davidom, poslao je Hanun s Amonovim sinovima tisuæu srebrnih talenata da za plaæu najme bojnih kola i konjanika iz Aram Naharajima, iz Aram Maake i iz Soba. ⁷Najmili su za plaæu trideset i dvije tisuæe bojnih kola, i kralja Maake s njegovim narodom te su oni došli i utaborili se pred Medebom. Amonovi su se sinovi skupili iz svojih gradova i došli u boj. ⁸Kad je to èuo David, poslao je Joaba sa svom svojom junaèkom vojskom. ⁹Amonovi sinovi iziðoše i svrstaše se u bojni red pred gradskim vratima; a kraljevi koji su došli stajali su zasebno na polju. ¹⁰Vidjevši postavljene bojne redove prema sebi, sprijeda i straga, Joab probra najvrsnije meðu Izraelcima i svrsta ih prema Aramejcima. ¹¹Ostalu vojsku predade bratu Abišaju da je svrsta prema Amoncima. ¹²I reèe mu: "Ako Aramejci budu jaèi od mene, onda ti meni priskoèi u pomoæ; ako li Amonci budu jaèi od tebe, ja æu tebi pohrliti u pomoæ. ¹³Budi hrabar i junaèki se držimo radi naroda i radi gradova svoga Boga; a Jahve neka uèini što je dobro u njegovim oèima." ¹⁴Tada se Joab i vojska koja je bila s njim poèeše primicati da udare na Aramejce, ali oni pobjegoše pred njima. ¹⁵Kad su Amonci vidjeli da su Aramejci pobjegli, umakoše i oni ispred njegova brata Abišaja i povukoše se u grad. Tada se Joab vrati u Jeruzalem. ¹⁶A Aramejci, vidjevši gdje su ih potukli Izraelci, uputili su poslanike i doveli Aramejce što su s onu stranu Rijeke, na èelu sa Šofakom, vojvodom Hadadezerove vojske. ¹⁷Pošto su to javili Davidu, on skupi sve Izraelce i, prešavši preko Jordana, primaèe se Aramejcima i svrsta se prema njima; kad se David svrstao prema Aramejcima u bojni red, oni zametnuše s njime boj. ¹⁸Ali Aramejci udariše u bijeg ispred Izraelaca i David im pobi sedam tisuæa konja od bojnih kola i èetrdeset tisuæa pješaka; pogubio je i vojvodu Šofaka. ¹⁹Kad Hadadezerove sluge vidješe da ih je razbio Izrael, sklopiše mir s Davidom i poèeše mu služiti. A Aramejci se više nisu usuðivali pomagati Amoncima.

Chapter 20

¹ Slijedeće godine, u doba kad kraljevi izlaze u rat, izvede Joab vojsku i počeo pustošiti zemlju amonsku. Došavši, opsjeo je Rabu; David bijaše ostao u Jeruzalemu. Joab je osvojio Rabu i razorio je. ²Tada je David uzeo njihovu kralju s glave krunu i vidio da je teška jedan zlatni talenat, a na njoj je bilo drago kamenje. Stavili su je na glavu Davidu, koji je iz grada odnio vrlo velik plijen. ³Narod koji bijaše u gradu izvede van i stavi ga da radi pilama, gvođenim pijucima i sjekirama. Tako je David učinio svim gradovima Amonovih sinova. Potom se vratio sa svim narodom u Jeruzalem. ⁴Poslije toga opet izbi rat s Filistejcima u Gezeru; tada je Hušanin Sibkaj pogubio Sipaja, koji je bio od Refaimovih potomaka; i bili su pokoreni. ⁵Uz to je nastao i rat s Filistejcima, u kojem je Jairov sin Elhanan pogubio Lahmija, brata Golijata Gitejca, koji je imao kopljaču kao tkalaču vratilo. ⁶Potom opet izbi rat u Gat, gdje je bio neki čovjek visoka rasta: imao je taj na svakoj ruci i nozi po šest prstiju, dakle dvadeset i četiri; i on bijaše Rafin potomak. ⁷Kad je počeo ružiti Izraela, ubi ga Jonatan, sin Davidova brata Šimeja. ⁸To su bili Rafini potomci u Gat koji su izginuli od Davidove ruke i od ruke njegovih slugu.

Chapter 21

¹ Tada Satan ustade na Izraela i potaće Davida da izbroji Izraelce. ²Kralj reče Joabu i narodnim knezovima: "Idite, izbrojte Izraelce od Beer Šebe pa do Dana, onda se vratite i kažite mi koliko ih je na broju." ³Joab reče: "Neka Jahve dade svome narodu još sto puta ovoliko koliko ga je sada! Nisu li, moj gospodaru kralju, svi oni sluge moje gospodaru? Zašto traži to moj gospodar? Zašto da bude na krivicu Izraelu?" ⁴Ali kraljeva riječ bijaše jača od Joabove. Tako je Joab otišao i počeo obilaziti sav Izrael, a onda se, najposlije, vrati u Jeruzalem. ⁵Joab dade Davidu popis naroda; Izraelaca bijaše milijun i sto tisuća ljudi višnih mača, a Judejaca četiri stotine i sedamdeset tisuća višnih mača. ⁶Ali nije pobrojio među njima ni Levijeva ni Benjaminova plemena, jer je Joabu bila odvratna kraljeva zapovijed. ⁷Bilo je to mrsko i u Božjim očima, pa Bog udari Izraela. ⁸David reče Bogu: "Veoma sam sagriješio što sam to učinio. Ali oprostite krivicu svome sluzi jer sam vrlo ludo radio!" ⁹Jahve reče Davidovu vidiocu Gadu: ¹⁰"Idi i kaži Davidu: 'Ovako veli Jahve: Troje stavljam preda te; izaberi sebi jedno od toga da ti učinim!'" ¹¹Došavši k Davidu, Gad mu reče: "Ovako veli Jahve: 'Biraj sebi ¹²ili glad za tri godine, ili da tri mjeseca bježiš pred neprijateljima i mač tvojih neprijatelja da te stiže, ili da tri dana Jahvin mač i kuga bude na zemlji i Jahvin anđeo da ubija po svim izraelskim krajevima.' Sada promisli i gledaj što da odgovorim onome koji me poslao!" ¹³David reče Gadu: "Na velikoj sam mucu! Ah, neka padnem u Jahvine ruke, jer je veliko njegovo milosrđe, a u ljudske ruke da ne zapadnem!" ¹⁴Tako je Jahve poslao kugu na Izraela te pomrije sedamdeset tisuća Izraelaca. ¹⁵Bog je poslao anđela na Jeruzalem da ga istrebljuje; a kad je počeo istrebljivati, pogledao je Jahve i sažalilo mu se zbog zla, pa je rekao anđelu zatorniku:

"Dosta je sada, spusti ruku!" Jahvin je anđeo stajao kraj gumna Jebusejca Ornana. ¹⁶David, podigavši oèi, vidje Jahvina anđela kako stoji između zemlje i neba držeæi u ruci isukan maè koji je podigao na Jeruzalem, i on pade nièice sa starješinama obuèenim u kostrijet. ¹⁷David reèe Bogu: "Nisam li ja zapovjedio da se izbroji narod? Ja sam, dakle, onaj koji sam sagriješio i grdno zlo naèinio, a što uèiniše te ovce? Jahve, Bože moj, neka tvoja ruka dođe na me i na moju obitelj, a ne na taj narod da ga pomori!" ¹⁸Tada Jahvin anđeo reèe Gadu da kaže Davidu neka uziđe i neka podigne žrtvenik Jahvi na gumnu Jebusejca Ornana. ¹⁹David je otišao po rijeèi koju mu je Gad rekao u Jahvino ime. ²⁰A Ornan, okrenuvši se, opazi anđela, a njegova se èetiri sina sakriše. Ornan je vrhao pšenicu. ²¹Uto dođe David do Ornana, a on, pogledavši i opazivši Davida, dođe s gumna i pokloni se Davidu licem do zemlje. ²²Tada David reèe Ornanu: "Daj mi to gumno da sagradim na njemu žrtvenik Jahvi; za potpunu cijenu daj mi ga da bi prestao pomor u narodu!" ²³Ornan odgovori Davidu: "Neka ga uzme i neka èini moj gospodar kralj što je dobro u njegovim oèima; evo, dajem ti goveda za paljenice, i mlatilice za drva, i pšenicu za prinosnicu; sve ti to poklanjam." ²⁴Kralj David reèe Ornanu: "Ne, nego hoæu da kupim u tebe i da platim, jer neæu da prinosim Jahvi što je tvoje, da prinosim paljenice koje su mi poklonjene." ²⁵I David dade Ornanu za ono mjesto šest stotina zlatnih šekela na mjeru. ²⁶Tada sagradi ondje žrtvenik Jahvi i prinese paljenice i prièesnice; a kad je prizvao Jahvu, on ga usliša spustivši ogranj s neba na žrtvenik za paljenice. ²⁷Jahve zapovjedi anđelu da vrati maè u korice. ²⁸U ono vrijeme, vidjevši da ga je Jahve uslišio na gumnu Jebusejca Ornana, David poèe prinositi žrtve ondje. ²⁹Jahvino prebivalište, koje je napravio Mojsije u pustinji, i žrtvenik za paljenice bio je u to vrijeme na uzvisini u Gibeonu. ³⁰David nije mogao iæi k njemu da traži Boga jer ga je bio spopao strah od maèa Jahvina anđela.

Chapter 22

¹Zato David reèe: "Ovo je Dom Jahve i ovo je žrtvenik za paljenice Izraelu!" ²David zapovjedi da se skupe stranci koji su bili u izraelskoj zemlji i odredi klesare da propisno klešu kamenje za gradnju Doma Božjeg. ³David je pripremio mnogo željeza za èavle na vratnim krilima i za kvaèice; i bez mjere mnogo tuèa. ⁴Mnogo cedrovine, jer su Sidonci i Tirci dovozili mnogo cedrovih drva Davidu. ⁵Jer David mišljaše: "Moj je sin Salomon mlad i nježan, a Dom koji treba graditi Jahvi mora biti velièanstven, na slavu i èast po svim zemljama. Hajde da mu sve pripravim." I David je pripremio mnogo toga prije svoje smrti. ⁶Potom dozva sina Salomona i zapovjedi mu da sagradi Dom Jahvi, Bogu Izraelovu. ⁷Još David reèe Salomonu: "Sine! Bio sam nakanio u srcu da sagradim Dom imenu Jahve, svoga Boga. ⁸Ali mi je došla Jahvina rijeè: 'Mnogo si krvi prolio i velike si ratove vodio; neæeš ti graditi Doma mome imenu jer si mnogo krvi prolio na zemlju preda mnom. ⁹Gle, rodit æe ti se sin; on æe biti miroljubac i dat æu mu mir od svih njegovih neprijatelja odasvud unaokolo; ime æe mu biti Salomon. Mir i pokoj dat æu Izraelu za njegova vremena. ¹⁰On æe sagraditi Dom mome imenu, on æe mi biti sin, a ja æu njemu biti otac i utvrdit æu njegovo kraljevsko

prijestolje nad Izraelom zauvijek.' ¹¹Sada, moj sine, neka bude Jahve s tobom da izvršiš i sagradiš Dom Jahve, svoga Boga, kao što je rekao za te. ¹²Samo neka ti Jahve poda razum i mudrost kad te postavi nad Izraelom zato da se držiš Zakona Jahve, svoga Boga! ¹³Bit ćeš sretan budeš li brižno vršio uredbe i zakone koje je Jahve preko Mojsija dao Izraelu. Budi junak i hrabar, ne boj se i ne plaši se! ¹⁴Ja sam, evo, svojim trudom pripravio za Dom Jahvin sto tisuća zlatnih talenata i milijun srebrnih talenata, a tuća i željeza bez mjere, jer ga je tako mnogo. Pripravio sam i drva i kamenja, a i ti dodaj nešto k tomu. ¹⁵Imaš mnogo valjanih radnika, klesara, zidara, tesara i svakovrsnih vještaka u svakom umijeću; ¹⁶zlatu, srebru, tuću i željezu nema mjere; idi, dakle, i gradi, i neka Jahve bude s tobom!" ¹⁷Tada David zapovjedi svim izraelskim knezovima da pomažu njegovu sinu Salomonu: ¹⁸"Nije li s vama Jahve, Bog vaš, koji vam je dao mir odasvud unaokolo jer je predao u moje ruke stanovnike ove zemlje i zemlja je pokorena pred Jahvom i pred njegovim narodom. ¹⁹Sada, dakle, pregnite svojim srcem i svojom dušom da tražite Jahvu, svoga Boga; idite i gradite Svetište Boga Jahvi, unesite Kovčeg saveza Jahvina i Božje sveto posuđe u Dom koji će se sagraditi Jahvinu imenu!"

Chapter 23

¹ Ostarjevši i nauživši se dana, postavi David svoga sina Salomona kraljem nad Izraelom. ²Potom skupi sve izraelske knezove, svećenike i levite. ³On izbroji levite od trideset godina naviše, i bilo ih je po muškim glavama trideset i osam tisuća. ⁴Između njih bilo je dvadeset i četiri tisuće onih koji su upravljali poslom oko Jahvina Doma, a šest tisuća nadzornika i sudaca, ⁵četiri tisuće vrataru i četiri tisuće onih koji su hvalili Jahvu uz glazbala što ih je napravio za hvalu. ⁶David ih razdijeli na redove po Levijevim sinovima: Geršonu, Kehatu i Merariju. ⁷Od Geršonova su koljena bili: Ladan i Šimej. ⁸Ladanovi sinovi: poglavari Jehiel, Zetam i Joel, njih trojica. ⁹Šimejevi sinovi: Šelomit, Haziel i Haram, njih trojica; to su poglavari Ladanovih obitelji. ¹⁰Šimejevi sinovi: Jahat, Zina, Jeuš i Berija. Ta su četvorica Šimejevi sinovi. ¹¹Jahat je bio poglavar, a drugi Ziza; a Jeuš i Berija nisu imali mnogo djece, zato su se brojili u jednu obitelj, u jedan razred. ¹²Kehatovi sinovi: Amram, Jishar, Hebron i Uziel, četvorica. ¹³Amramovi sinovi: Aron i Mojsije. Aron je bio određen da posvećuje Svetinju nad svetinjama; on i njegovi sinovi do vijeka da kade pred Jahvom, da mu služe i da blagoslivljaju u njegovu ime do vijeka. ¹⁴Mojsije je bio Božji čovjek. Njegovi se sinovi broje u Levijevo pleme. ¹⁵Mojsijevi su sinovi Geršom i Eliezer. ¹⁶Geršomovi sinovi: poglavar Šebuel. ¹⁷Eliezerovi su sinovi bili: poglavar Rehabja. Eliezer nije imao drugih sinova, nego su se Rehabjini sinovi vrlo namnožili. ¹⁸Jisharovi sinovi: poglavar Šelomit. ¹⁹Hebronovi sinovi: poglavar Jerija, drugi Amarja, treći Jahaziel, četvrti Jekamam. ²⁰Uzielovi sinovi: poglavar Mika, drugi Ješija. ²¹Merarijevi sinovi: Mahli i Muši. Mahlijevi sinovi: Eleazar i Kiš. ²²Eleazar je umro nemajući sinova, nego samo kćeri, koje su sebi uzeli za žene njihovi rođaci, Kiševi sinovi. ²³Mušijevi sinovi: Mahli, Eder i Jerimot, trojica. ²⁴To su bili Levijevi sinovi po obiteljima, poglavari

porodica, koji su bili popisani poimence; oni su radili posao za službu Jahvina Doma u dobi od dvadeset godina naviše. ²⁵David je rekao: "Jahve, Izraelov Bog, dao je mir svojem narodu i živjet æe u Jeruzalemu zauvijek. ²⁶Zato ni leviti neæe više nositi Prebivališta ni svakovrsnog pribora za njegovu službu." ²⁷Po posljednjim Davidovim riječima, bili su izbrojeni Levijeve sinovi od dvadeset godina naviše. ²⁸Bili su određeni da budu kraj Aronovih sinova u službi u Jahvinu Domu, u predvorjima i u dvoranama, da èiste sve svete stvari, da rade u službi oko Jahvina Doma, ²⁹oko prinesenih hljebova, oko sitnog brašna za prinos, oko beskvasnih kolaèa pripremljenih na tavi i u ulju zamiješenih i oko mjera za sadržaj i dužinu; ³⁰da pristupaju svakoga jutra, da slave i hvale Jahvu; tako i veèerom. ³¹A kad se god prinose paljenice Jahvi, subotom, za mlađaka i na blagdane, da dolaze prema svom broju, po svom redu, svagdje pred Jahvu. ³²I da vrše što treba vršiti u Šatoru sastanka, službu u Svetištu i službu za svoju braæu, Aronove sinove, u službi oko Jahvina Doma.

Chapter 24

¹ Aronovi su sinovi imali svoje redove. Sinovi Aronovi bili su: Nadab, Abihu, Eleazar i Itamar. ²Ali su Nadab i Abihu umrli prije oca i nisu imali djece; zato su sveæenièku službu vršili Eleazar i Itamar. ³David je razdijelio na redove njih i Sadoka, od Eleazarovih sinova, i Ahimeleka, od Itamarovih sinova, po njihovu redu u njihovoj službi. ⁴Ali se u Eleazarovih sinova našlo više muških poglavara nego u Itamarovih sinova, pa kad ih podijeliše, od Eleazarovih je sinova bilo šesnaest porodiènih poglavara, a od Itamarovih sinova samo osam porodiènih poglavara. ⁵Zato su ih razdijelili ždrebovima, jedne i druge, jer su posveæeni knezovi i Božji knezovi bili i od Eleazarovih sinova i od Itamarovih sinova. ⁶Popisao ih je Netanelov sin Šemaja, pisar od Levijeva plemena, pred kraljem, knezovima, sveæenikom Sadokom, Ebjatarovim sinom Ahimelekom, pred poglavarima porodica među sveæenicima i levitima, uzevši po jednu porodicu za Eleazara, a po jednu opet za Itamara. ⁷Prvi je ždrijeb pao na Jojariba, drugi na Jedaju, ⁸treæi na Harima, èetvrti na Seorima, ⁹peti na Malkiju, šesti na Mijamina, ¹⁰sedmi na Hakosa, osmi na Abiju, ¹¹deveti na Ješuu, deseti na Šekaniju, ¹²jedanaesti na Elijašiba, dvanaesti na Jakima, ¹³trinaesti na Hupu, èetrnaesti na Ješebaba, ¹⁴petnaesti na Bilgu, šesnaesti na Imera, ¹⁵sedamnaesti na Hezira, osamnaesti na Hapisesa, ¹⁶devetnaesti na Petahju, dvadeseti na Ezekiela, ¹⁷dvadeset i prvi na Jakina, dvadeset i drugi na Gamula, ¹⁸dvadeset i treæi na Delaju, dvadeset i èetvrti na Maazju. ¹⁹To je njihov red u službi kojim treba da idu u Jahvin Dom, po svom pravilu, primljenu od oca im Arona, kako mu je zapovjedio Jahve, Bog Izraelov. ²⁰Od ostalih Levijevih sinova bio je od Amramovih sinova Šubael; od Šubaelovih sinova Jehdeja; ²¹od Rehabje, od Rehabjinih sinova poglavar Jišija; ²²od Jisharovaca Šelomot; od Šelomotovih sinova Jahat. ²³Od Jerijinih sinova: drugi Amarja, treæi Jahaziel, èetvrti Jekaman. ²⁴Od sinova Uzielovih Mika; od Mikinih sinova Šamir; ²⁵Mikin brat Jišija; od Jišijinih sinova Zaharija; ²⁶Merarijevi sinovi: Mahli i Muši; sinovi Jaazije, njegova sina. ²⁷Merarijevi sinovi po Jaaziji, njegovu sinu: Šoham, Zakur i Ibri; ²⁸po Mahliju Eleazar, koji nije imao djece; ²⁹po

Kišu, Kišovi sinovi, Jerahmeel. ³⁰Mušijevi sinovi: Mahli, Eder i Jerimot. To su bili levitski sinovi po svojim porodicama. ³¹I oni su bacali ždrebove kao njihovi rođaci, Aronovi sinovi, pred kraljem Davidom, Sadokom, Ahimelekom i porodiènim poglavarima meðu sveæenicima i levitima, i to jednako glavar obitelji kao i njegov najmlaði brat.

Chapter 25

¹ David je s vojnièkim zapovjednicima izabrao za službu Asafove, Hemanove i Jedutunove sinove koji æe zanosno pjevati hvalu uz citre, harfe i cimbale; izmeðu njih su bili izbrojeni ljudi za posao u svojoj službi: ²od Asafovih sinova: Zakur, Josip, Netanija i Asarela; Asafovi sinovi pod upravom Asafa, koji je zanosno pjevao hvalu po kraljevoj uredbi. ³Od Jedutuna: Jedutunovih šest sinova: Gedalija, Sori, Ješaja, Šimej, Hašabja i Matitja pod upravom svog oca Jedutuna koji je zanosno pjevao hvalu uz citru slaveæi i hvaleæi Jahvu. ⁴Od Heman: Hemanovi sinovi: Bukija, Matanija, Uziel, Šebuel, Jerimot, Hananija, Hanani, Eliata, Gidalti, Romamti-Ezer, Jošbekaša, Maloti, Hotir, Mahaziot. ⁵Svi su oni bili sinovi kraljeva vidioca Heman koji je objavljivao Božje stvari da uzvisi njegovu moæ; a Bog je dao Hemanu èetrnaest sinova i tri kæeri. ⁶Svi su oni pod vodstvom svoga oca Asafa te Jedutuna i Heman pjevali u Jahvinu Domu uz cimbale, harfe i citre za službu u Božjem Domu, po kraljevoj uredbi. ⁷Bilo ih je, s njihovom braæom, uvježbanih u pjevanju Jahvinih pjesama, dvjesta osamdeset i osam, sve samih vještaka. ⁸Bacili su ždrebove za svoju službenu dužnost, najmanji isto kao i najveæi, uèitelj kao i uèenik. ⁹Prvi je ždrijež pao na Asafovca Josipa, drugi na Gedaliju s njegovom braæom i sinovima, njih dvanaest, ¹⁰treæi na Zakura s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹¹èetvrti na Jisrija s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹²peti na Netaniju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹³šesti na Bukiju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest, ¹⁴sedmi na Isarelu s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹⁵osmi na Ješaja s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹⁶deveti na Mataniju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹⁷deseti na Šimeja s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹⁸jedanaesti na Azarela s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ¹⁹dvanaesti na Hašabju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁰trinaesti na Šubaela s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²¹èetrnaesti na Matitju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²²petnaesti na Jeremota s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²³šesnaesti na Hananiju s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁴sedamnaesti na Jošbekaša s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁵osamnaesti na Hananija s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁶devetnaesti na Malotija s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁷dvadeseti na Elijatu s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁸dvadeset i prvi na Hotira s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ²⁹dvadeset i drugi na Gidaltija s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ³⁰dvadeset i treæi na Mahaziota s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest; ³¹dvadeset i èetvrti na Romamti-Ezera s njegovim sinovima i braæom, njih dvanaest.

Chapter 26

¹ Vratarski su redovi bili: od Korahovaca: Korahov sin Mešelemja između Asafovih sinova; ²a Mešelemjini sinovi: prvenac Zaharija, drugi Jediael, treći Zebadja, četvrti Jatniel; ³peti Elam, šesti Johanan, sedmi Elijoenaj. ⁴Sinovi Obed-Edomovi: prvenac Šemaja, drugi Jozabad, treći Joah, četvrti Sakar, a peti Netanel, ⁵šesti Amiel, sedmi Jisakar, osmi Peuletaj, jer ga je blagoslovio Bog, ⁶a njegovu su se sinu Šemaji rodili sinovi koji su bili poglavari u porodici jer bijahu hrabri junaci. ⁷Šemajini su sinovi bili: Otni, Rafael, Obed, Elzabad sa svojom braćom, vrsnim ljudima, Elihu i Semakja. ⁸Svi su oni bili od Obed-Edomovih sinova, oni i njihovi sinovi i njihova braća, vrsni ljudi, sposobni za službu; bilo ih je šezdeset i dva od Obed-Edoma. ⁹Mešelemjinih sinova i braće, vrsnih ljudi, bilo je osamnaest. ¹⁰Hosini sinovi od Merarijevih sinova: poglavar Šimri, iako nije bio prvenac, njegov ga je otac postavio za poglavara; ¹¹drugi Hilkija, treći Tebalija, četvrti Zaharija; Hosinih svih sinova i braće bilo je trinaest. ¹²Ovo su vratarski redovi. Glavari ovih junaka bili su, kao i njihova braća, čuvari u službi Jahvina Doma. ¹³Bacali su ždrebove, najmanji kao i najveći, po obiteljima za svaka pojedina vrata. ¹⁴Ždrijeb na istok pao je Šelemji; njegov sin Zaharija bio je mudar savjetnik. Kad su bacili ždrebove, dopao mu je ždrijeb na sjever, ¹⁵Obed-Edomu na jug; a njegovim sinovima na spremište; ¹⁶Šufimu i Hosi na zapad Šaleketskim vratima, na putu koji vodi k usponu; straža je bila do straže. ¹⁷S istoka šest levita, sa sjevera četiri na dan, s juga četiri na dan; a kod spremišta po dva. ¹⁸Na hramskoj prigradnji, sa zapada, četiri na usponu, dva kod prigradnje. ¹⁹To su vratarski redovi među Korahovim i Merarijevim sinovima. ²⁰Leviti, njihova braća, bili su: Ahija nad blagom Božjega Doma i nad blagom posvećenih stvari. ²¹Ladanovi sinovi, Geršonovci po Ladanu, poglavari obitelji Ladana Geršonovca, bili su Jehielovci. ²²Jehielovci Zetam i brat mu Joel bili su nadstojnici nad blagom Jahvina Doma. ²³Od Amramovaca, Jisharovaca, Hebronovaca i Uzielovaca bili su: ²⁴Šebuel, sin Mojsijeva sina Geršoma, nadstojnik nad blagom. ²⁵Njegova braća po Eliezeru: Rehabja, sin mu, njegov sin Izaija, njegov sin Joram, njegov sin Zikri, njegov sin Šelomit. ²⁶Taj je Šelomit sa svojom braćom bio odgovoran za sve blago od posvećenih stvari koje je posvetio kralj David s porodičnim poglavarima, s tisućnicima, stotnicima i vojnim zapovjednicima. ²⁷Posvetili su dio ratnog plijena da se bolje ojača Jahvin Dom. ²⁸Što je god bio posvetio vidjelac Samuel, Kišev sin Šaul, Nerov sin Abner i Sarvijin sin Joab, sve posvećeno, bilo je pod nadzorom Šelomita i njegove braće. ²⁹Jisharovci Kenanija i njegovi sinovi bili su nad svjetovnim poslovima kao nadzornici i suci u Izraelu. ³⁰Hebronovci Hašabja i njegova braća, tisuću i sedam stotina vrsnih ljudi, upravljali su Izraelom s ovu stranu Jordana na zapadu u svakom Jahvinu poslu i u kraljevskoj službi. ³¹Poglavar Hebronovaca bio je Jerija. Četrdesete godine Davidova kraljevanja potražili su obiteljska rodoslovlja Hebronovaca i našlo se među njima vrsnih ljudi u Gileadskom Jazeru. ³²Njegove braće, vrsnih ljudi, bilo je dvije tisuće i sedam stotina porodičnih poglavara; kralj David postavio ih je nad Rubenovim i Gadovim plemenom i nad polovinom Manašeova plemena za sve Božje poslove i za kraljevske poslove.

Chapter 27

¹ Izraelovi sinovi po svome broju. Poglavari porodica, tisuænici, stotnici i nadzornici sluþili su kralju u svakom poslu. U redovima su dolazili i odlazili od mjeseca do mjeseca, u svim godišnjim mjesecima; svaki je red imao dvadeset i ðetiri tisuæ ljudi. ²Nad prvim je redom, prvoga mjeseca, bio Zabdielov sin Jaþobam. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ ljudi. ³Pripadao je Peresovim sinovima i bio zapovjednik svih vojvoda u vojsci prvoga mjeseca. ⁴Nad redom drugoga mjeseca bio je Ahoþanin Dodaj, a predstojnik u njegovu redu bio je Mikelot. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ ljudi. ⁵Vojvoda treæ vojske, treæega mjeseca, bio je sin sveæenika Jojade, poglavar Benaja. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ⁶Taj je Benaja bio junak meðu tridesetoricom i nad tridesetoricom i u njegovu je redu bio sin mu Amizabad. ⁷Ëetvrti, ðetvrtoga mjeseca, bio je Joabov brat Asahel, a za njim sin mu Zebadja. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ⁸Peti, petoga mjeseca, bio je vojvoda Jizrahanin Œamhut. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ⁹Œesti, Œestoga mjeseca, bio je Ikeþov sin Ira, Tekoanac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹⁰Sedmi, sedmoga mjeseca, bio je Pelonjanin Heles od Efrajimovih sinova. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹¹Osmi, osmoga mjeseca, bio je Huþaæanin Sibkaj, Zarhijevac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹²Deveti, devetoga mjeseca, bio je Anatoæanin Abiezer, Benjaminovac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹³Deseti, desetoga mjeseca, bio je Netofaæanin Mahraj, Zarhijevac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹⁴Jedanaesti, jedanaestoga mjeseca, bio je Piratonjanin Benaja, Efrajimovac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹⁵Dvanaesti, dvanaestoga mjeseca, bio je Netofaæanin Heldaj, Otnielovac. U svom je redu imao dvadeset i ðetiri tisuæ. ¹⁶Nad Izraelovim plemenima bili su knezovi: nad Rubenovim Zikrijevi sin knez Eliezer; nad Œimunovim Maakin sin Œefatja; ¹⁷nad Levijevim Kemuelov sin Haþabja; nad Aronovim Sadok; ¹⁸nad Judinim Elihu od Davidove braæe; nad Jisakarovim Mihaelov sin Omri; ¹⁹nad Zebulunovim Obadjin sin Jiþmaja; nad Naftalijevim Azrielov sin Jerimot. ²⁰Nad Efrajimovim sinovima Azazjin sin Hoþea; nad polovinom Manaþeova plemena Pedajin sin Joel, ²¹nad drugom polovinom Manaþeova plemena u Gileadu Zaharijin sin Jido; nad Benjaminom Abnerov sin Jaasiel; ²²nad Danom Jerohamov sin Azarel. To su bili knezovi izraelskih plemena. ²³Ali David nije dao izbrojiti onih kojima bijaþe dvadeset godina i manje, jer Jahve bijaþe rekao da æe umnoþiti Izraelce kao nebeske zvijezde. ²⁴Sarvijin je sin Joab poþeo vrþiti popis, ali ga nije dovrþio. Stoga je Srdþba doþla na Izrael i zato taj broj nije bio primljen u brojèani izvjeþtaj Ljetopisa kralja Davida. ²⁵Nadstojnik nad kraljevim blagom bio je Adielov sin Azmavet, a nadstojnik za blago u zemlji, u gradovima, selima i tvrðavama, bio je Uzijin sin Jonatan. ²⁶Nadstojnik nad poljskim radnicima koji su obraðivali zemlju bio je Kelubov sin Ezri. ²⁷Nadstojnik nad vinogradarima Ramaæanin Œimej. Nadstojnik nad vinogradrskim klijetima bio je Œifmejac Zabdi. ²⁸Nadstojnik nad maslinama i dudovima þto su po Œefeli bio je Gederac Hanan; nadstojnik nad skladiþtima ulja Joaþ. ²⁹Nadstojnik nad govedima þto su pasla u Œaronu bio je Œaronac Œitraj. Nadstojnik nad krupnom stokom u dolinama bio je Edlajev sin Œafat. ³⁰Nadstojnik nad devama

Jišmaelac Obil. Nadstojnik nad magaricama Meronoæanin Jehdeja. ³¹Nadstojnik nad ovcama i kozama Hagrijac Jaziz. Svi su oni bili nadstojnici nad imanjem kralja Davida. ³²Savjetnik je bio Davidov stric Jonatan, mudar èovjek; bio je i književnik; a Hakmonijev sin Jehiel bio je s kraljevim sinovima. ³³Ahitofel je bio kraljev savjetnik, Arkijac Hušaj kraljev prijatelj. ³⁴Ahitofela su naslijedili Benajin sin Jojada i Ebjatar, kraljev je vojvoda bio Joab.

Chapter 28

¹ David sakupi u Jeruzalem sve izraelske knezove, plemenske knezove i poglavare od redova koji su služili kralja, tisuænike, stotnike i nadstojnike nad svim imanjem i blagom kraljevim i blagom njegovih sinova, zajedno s dvoranima i junacima i svim hrabrim vojnicima. ²Ustavši na noge, kralj David reèe: "Èujte me, moja braæo i moj narode! Ja sam bio namislio u svom srcu da sagradim dom gdje bi poèivao Kovèeg saveza Jahvina i da bude podnožje nogama našega Boga te sam pripravo što treba za gradnju. ³Ali mi je Bog rekao: 'Neæeš ti sagraditi Doma mome imenu jer si ratnik i prolijevao si krv.' ⁴Jahve, Izraelov Bog, izabrao je mene od sveg moga roda da budem kralj nad Izraelom zauvijek; jer je Judu izabrao za kneza, a iz Judina doma dom moga oca; između sinova moga oca bilo mu je drago da mene postavi kraljem nad svim Izraelom. ⁵Tako je između mojih sinova, jer mi je mnogo sinova dao Jahve, izabrao moga sina Salomona da sjedi na prijestolju Jahvina kraljevstva nad Izraelom. ⁶I rekao mi je: 'Tvoj sin Salomon sagradit æe meni Dom i moja predvorja; jer sam njega izabrao sebi za sina i ja æu mu biti otac. ⁷Utvrdit æu njegovo kraljevstvo zauvijek ako bude postojano vršio moje zapovijedi i moje zakone kao danas.' ⁸Sada, dakle, pred oèima sveg Izraela, Jahvina zbora, i pred svojim Bogom, koji nas sluša, velim: držite i tražite sve zapovijedi Jahve, svoga Boga, da biste zadržali u posjedu ovu dobru zemlju i ostavili je u baštinu svojim sinovima nakon sebe dovijeka. ⁹A ti, sine moj Salomone, poznaj Boga, svoga oca, i služi mu èitavim srcem i spremnom dušom, jer Jahve ispituje sva srca i zna sve misli i namjere; ako ga budeš tražio, dat æe ti se da ga nađeš; ako li ga ostaviš, odbacit æe te zauvijek. ¹⁰Uvidi sada da te Jahve izabrao da gradiš Dom za Svetište, budi junak i radi!" ¹¹Tada David predade sinu Salomonu uzorak trijema, njegovih kuæa, riznica, gornjih soba, æelija i doma Pomirilišta; ¹²uzorak svega što bijaše smislio u duhu za predvorja Jahvina Doma, za sve sobe unaokolo, za riznicu Doma Božjega, za riznicu posveæenih stvari, ¹³za sveæenièke i levitske redove, za svaki posao u službi oko Doma Jahvina: ¹⁴zlatu u šipkama, zlatu potrebno za sve zlatno posuđe ove ili one službe; srebro u šipkama potrebno za sve srebrno posuđe, za sve posuđe ove ili one službe; ¹⁵šipke za zlatne svijeænjake sa zlatnim svjetiljkama, prema težini svakoga svijeænjaka i njegovih svjetiljaka, i za srebrne svijeænjake prema težini svakoga svijeænjaka i njegovih svjetiljaka i prema namjeni svakog svijeænjaka; ¹⁶zlatu u šipkama za stolove na kojima æe stajati prineseni hljebovi, za svaki stol; srebro za srebrne stolove, ¹⁷za viljuške i kotliæe, za èaše od èista zlata, za zlatne pehare, zlatu u šipkama za svaki pehar; za srebrne pehare, srebro u šipkama za svaki pehar, ¹⁸za kadioni žrtvenik žeženoga zlata u

šipkama; za uzorak od kola sa zlatnim kerubinima koji æe raširenim krilima zaklanjati Jahvin Kovèeg. ¹⁹Sve to u skladu s onim što Jahve napisa vlastitom rukom da bi razjasnio cijelo djelo za koje on pribavi uzorak. ²⁰Tada David reèe svome sinu Salomonu: "Budi junak, hrabar, i radi! Ne boj se i ne plaši se, jer æe Jahve, Bog, moj Bog, biti s tobom! Neæe te napustiti niti te ostaviti dok ne svršiš sav posao za službu oko Jahvina Doma. ²¹Evo sveæenièkih i levitskih redova za svaku službu u Božjem Domu; imaš uza se za svaki posao svakovrsnih ljudi, spremnih i vještih svakoj službi, knezovi i sav narod pod tvojim su zapovjedništvom."

Chapter 29

¹ Kralj David reèe svemu zboru: "Bog je izabrao moga sina Salomona, mlado i nježno momèe, a ovo je velik posao, jer neæe biti za èovjeka dvor nego za Boga Jahvu. ²Pripremio sam, koliko sam mogao, za Dom svoga Boga zlata za zlatne stvari i srebra za srebrne, tuèa za tuèane, željeza za željezne, drva za drvene; oniksova kamenja i dragulja za ukivanje, dragulja za ukras i šarenih dragulja, svakojakoga dragog kamenja i izobila mramora. ³Iz ljubavi prema Bogu dajem još i svoga zlata i srebra za Dom svoga Boga, osim svega što sam pripremio za sveti Dom. ⁴Tri tisuæe zlatnih talenata ofirskoga zlata i sedam tisuæa talenata èistoga srebra da se oblože zidovi prostorija. ⁵Zlato za zlatne stvari, a srebro za srebrne i za svako djelo umjetnièkih ruku. Bi li danas još tko htio dragovoljno što priložiti svojom rukom Jahvi?" ⁶Tada su dragovoljno priložili knezovi obitelji i knezovi izraelskih plemena, tisuænici, stotnici i nadstojnici nad kraljevskim poslovima. ⁷Dali su za službu u Božjem Domu zlata pet tisuæa talenata i deset tisuæa zlatnih darika, srebra deset tisuæa talenata, tuèa osamnaest tisuæa talenata, željeza sto tisuæa talenata. ⁸U koga se god našlo dragulja, svi su darivali u riznicu Jahvina Doma na ruke Jehiela Geršonovca. ⁹Narod se veselio što su dragovoljno prilagali, jer su prilagali iskrena srca Jahvi; i kralj David radovao se od srca. ¹⁰Potom David blagoslovi Jahvu pred svim zborom. I reèe David: "Blagoslovljen da si, Jahve, Bože našeg oca Izraela, od vijeka do vijeka! ¹¹Tvoja je, Jahve, velièina, sila, slava, sjaj i velièanstvo, jer je tvoje sve što je na nebu i na zemlji; tvoje je, Jahve, kraljevstvo i ti si uzvišen povrh svega, Poglavar svega! ¹²Od tebe je bogatstvo i slava, ti vladaš nad svim, u tvojoj je ruci sila i moæ, u tvojoj je vlasti da uèiniš velikim i jakim sve. ¹³I slavimo te, Bože naš, i hvalimo tvoje dièno ime. ¹⁴Tko sam ja i što je moj narod da bismo imali snage ovoliko prinijeti tebi dragovoljno? Od tebe je sve, i iz tvojih ruku primivši, dali smo tebi! ¹⁵Pridošlice smo pred tobom, naseljenici kao svi naši oèevi; naši dani na zemlji prolaze kao sjena i nema nade. ¹⁶Jahve, Bože naš, sve ovo mnogo blago koje smo pripravili za gradnju Doma tebi, tvome svetom imenu, iz tvoje je ruke i sve je tvoje! ¹⁷Ali znam, o Bože moj, da ti iskušavaš srca i da ljubiš iskrenost; ja sam iskrena srca dragovoljno prinio sve ovo i s radošæu sam gledao tvoj narod koji je ovdje kako ti dragovoljno prinosi. ¹⁸Jahve, Bože naših otaca Abrahama, Izaka i Jakova, saèuvaj dovijeka u srcu svoga naroda tu misao i namjeru i upravi njegovo srce k sebi! ¹⁹A mome sinu Salomonu daj pošteno srce da bi se držao tvojih

zapovijedi, tvojih odredaba i tvojih uredaba, da bi vršio sve i da bi sagradio dvor za koji sam sve spremio!"

²⁰Tada David reče svemu zboru: "Blagoslovite sada Jahvu, svoga Boga!" I sav je zbor blagoslovio Jahvu, Boga svojih otaca, i, pavši ničice, poklonio se Jahvi i kralju. ²¹Žrtvovali su Jahvi klanice i prinijeli Jahvi paljenice sutradan: tisuću junaca, tisuću ovnova, tisuću jaganjaca s njihovim ljevanicama, mnogo drugih žrtava za sav Izrael. ²²Jeli su i pili pred Jahvom onoga dana vrlo se radujući. Zakraljili su po drugi put Davidova sina Salomona i pomazali ga po Jahvinoj volji za kneza, a Sadoka za svećenika. ²³Tako je Salomon sjeo na Jahvino prijestolje da kraljuje namjesto svoga oca Davida. Bio je sretan i slušao ga je sav Izrael. ²⁴Svi su knezovi i junaci i svi sinovi kralja Davida pružili ruku kralju Salomonu i svečano mu obećali pokornost. ²⁵Jahve je vrlo uzvisio Salomona pred očima sveg Izraela i dao njegovu kraljevstvu veličanstvo kakvo nijedan kralj prije njega nije imao u Izraelu. ²⁶Tako je Jišajev sin David kraljevaio nad svim Izraelom. ²⁷Nad Izraelom je kraljevaio četrdeset godina; u Hebronu je kraljevaio sedam godina, u Jeruzalemu je kraljevaio trideset i tri godine. ²⁸Umro je u lijepoj starosti, nauživši se života, bogatstva i slave. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Salomon. ²⁹Djela kralja Davida, od prvog do posljednjeg, zapisana su u povijesti vidioca Samuela, u povijesti proroka Natana i u povijesti vidioca Gada, ³⁰sa svim njegovim kraljevanjem, njegovim junaštvom i događajima što prijeđoše preko njega i Izraela i svih drugih kraljevstava zemaljskih.

2 Chronicles

Chapter 1

¹ Salomon, sin Davidov, bio se učvrstio na prijestolju. Jahve, Bog njegov, bijaše s njim i uzvisi ga veoma. ²Salomon se tada obrati svem Izraelu, tisućnicima, satnicima, sucima, svim knezovima izraelskim, glavama obitelji, ³te se on i s njim sav Zbor popeše na uzvišicu koja bješe u Gibeonu, jer je ondje bio Šator sastanka što ga u pustinji podiže Mojsije, sluga Božji. ⁴David bijaše prenio Kovčeg Božji iz Kirjat Jearima do mjesta koje je sam pripravio za nj; jer je bio podigao Šator u Jeruzalemu. ⁵Tužani žrtvenik što ga napravi Besalel, sin Hurova sina Urija, bijaše ondje pred Prebivalištem Jahvinim, kamo dođoše Salomon i zbor da mu se obrate. ⁶Ondje se Salomon pred Jahvom pope na tužani žrtvenik, koji bješe tik do Šatora sastanka, i prinese na njemu tisuću paljenica. ⁷Iste se noći Bog ukaza Salomonu i reče mu: "Traži što da ti dadem." ⁸Salomon odgovori: "Veoma si naklon bio mome ocu Davidu i zakraljio si mene na njegovo mjesto. ⁹Bože Jahve, neka se ispuni sada obećanje što si ga dao mome ocu Davidu, jer si me zakraljio nad narodom kojega ima mnogo kao zemaljske prašine. ¹⁰Daj mi sada mudrost i znanje da uzmognem upravljati ovim narodom, jer tko će upravljati tolikim narodom kao što je ovaj tvoj!" ¹¹Bog reče Salomonu: "Budući da ti

je to u srcu, a nisi iskao ni bogatstva, ni blaga, ni slave, ni smrti neprijatelja i jer nisi tražio duga života nego mudrosti i znanja kako bi upravljao mojim narodom nad kojim te zakraljih, ¹²dajem ti mudrost i znanje. Ali ti dajem i bogatstva, blaga i slave kakve nije imao nijedan kralj što bješe prije tebe i kakve neæe imati ni oni koji dođu poslije tebe." ¹³Salomon s uzvišice u Gibeonu ode u Jeruzalem, podalje od Šatora sastanka, i kraljevaše nad Izraelom. ¹⁴Sakupi bojnih kola i konjanika: imao je tisuæu èetiri stotine kola i dvanaest tisuæa konjanika i razmjesti ih po gradovima gdje mu bijahu kola i kod sebe u Jeruzalemu. ¹⁵Salomon uèini da srebra i zlata bude u Jeruzalemu izobila kao kamenja, a cedrova mnogo kao dudova u Šefeli. ¹⁶Konji Salomonovi bili su uvezeni iz Musrija i Koe; kraljevski dvorani kupovahu ih u Koi za srebro. ¹⁷Dovozila su se i prodavala jedna bojna kola iz Egipta po šest stotina srebrnih šekela, a konji po sto i pedeset; to bješe isto tako za sve hetitske i aramejske kraljeve koji su ih uvozili preko njih. ¹⁸Salomon naumi sagraditi Dom - jedan Imenu Jahvinu, a drugi sebi za kraljevski dvorac.

Chapter 2

¹ Odbroji sedamdeset tisuæa nosaèa, osamdeset tisuæa kamenolomaca u gori i tri tisuæe i šest stotina poslovoða. ²Tada posla ovu poruku Hiram, tirskomu kralju: "Kao što si mome ocu Davidu slao cedrovine da gradi dvor gdje æe živjeti, tako uèini i meni. ³Kanim podiæi Dom Imenu Jahve, svojega Boga, i posvetiti mu ga da se diže pred njim miomirisni kad, da se uvijek postavljaju kruhovi, da se prinose paljenice jutrom i veèerom, subotom, na dane mlaðaka i na blagdane Jahve, Boga našega; i tako da zauvijek ostane u Izraelu. ⁴Dom koji gradim bit æe velik, jer je naš Bog najveæi meðu svim bozima. ⁵TÓa tko bi imao dovoljno snage da njemu sazda Dom kad ga ni nebesa, ni nebesa nad nebesima ne mogu obuhvatiti? I tko sam ja da mu zidam Dom, osim zato da mu se kad diže pred lice? ⁶Pošalji mi èovjeka vièna obradi zlata, srebra, tuèa, željeza, grimiza, karmezina i ljubièastog baršuna, i vièna umjetnosti rezbarstva: radit æe s rukotvorcima kod mene u Judi i u Jeruzalemu, s onima što mi ih ostavi moj otac David. ⁷Pošalji mi iz Libanona cedrovine, èempresovine i sandalovine, jer znam da tvoje sluge umiju sjeæi libanonska stabla. Moje æe sluge raditi s tvojima. ⁸Morat æe mi pripremiti mnogo drva, jer æe kuæa što je mislim graditi biti velika i velièanstvena. ⁹Drvosjeèama što æe obarati stabla dajem dvadeset tisuæa kora pšenice, dvadeset tisuæa kora jeèma, dvadeset tisuæa bata vina i dvadeset tisuæa bata ulja za izdržavanje tvojih slugu." ¹⁰Hiram, tirski kralj, odgovori pismom što ga posla Salomonu: "Zato što voli svoj narod, Jahve te zakraljio nad njim." ¹¹Dometnu još i ovo: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji je stvorio nebesa i zemlju. On je kralju Davidu dao mudra, pametna i umna sina koji æe jedan dom graditi Jahvi, a drugi sebi da iz njega kraljuje. ¹²Stoga ti šaljem èovjeka mudra, vješta i razumna, Hurama Abija, ¹³sina jedne Danovke i oca Tirca. Umije obraðivati zlato, srebro, tuè, željezo, kamen, drvo, grimiz, ljubièasti baršun, bÓez i karmezin, umije rezbariti svakovrsne rezbarije i zamisliti svako djelo koje mu se povjeri. On æe raditi s tvojim umjetnicima i umjetnicima moga

gospodara Davida, tvoga oca. ¹⁴Neka, dakle, sada moj gospodar svojim slugama pošalje pšenice, ječma, ulja i vina kako je obećao. ¹⁵A mi ćemo nasjeći stabala s Libanona koliko ti god treba i dovest ćemo ti ih na splavima morem u Jafu, a ti ih prevezi gore u Jeruzalem." ¹⁶Salomon pobroji sve strance koji se zatekoše u Izraelovoj zemlji poslije popisa što ga bijaše proveo njegov otac David i naše ih sto pedeset tri tisuće i šest stotina. ¹⁷Od njih odredi sedamdeset tisuća nosača, osamdeset tisuća tesara u planini, tri tisuće i šest stotina ljudi da upravljaju radom naroda.

Chapter 3

¹ Salomon tada počeo graditi Dom Jahvi u Jeruzalemu, na Morijskoj gori, ondje gdje je njegov otac David imao viđenje. To je mjesto koje je pripremio David, gumno Jebusejca Ornana. ²Salomon otpočeo gradnju drugoga mjeseca četvrte godine svojega vladanja. ³Ovo su temelji koje je Salomon postavio za gradnju Doma Božjega: šezdeset lakata u duljinu - po staroj mjeri lakta - a u širinu dvadeset lakata. ⁴Trijem, koji je bio pred Domom, imao je, po širini ovoga potonjega, u dužinu dvadeset lakata, a visok je bio sto i dvadeset lakata. Obložio ga je iznutra čistim zlatom. ⁵Veliku je dvoranu obložio ćempresovinom, koju je prekrio čistim zlatom i postavio palme i cvjetne vijence. ⁶Optočeo je potom Dvoranu blistavim draguljima; zlato je bilo zlato parvajimsko. ⁷Prekrpio je njime Dvoranu: grede, pragove, zidove i vratna krila te izrezao kerubine po zidovima. ⁸Potom sazda dvoranu Svetinje nad svetinjama. Bila je, prema hramskoj širini, dvadeset lakata duga i dvadeset lakata široka i obložio je sa šest stotina talenata suhog zlata. ⁹Za čavle je dao na mjeru pedeset zlatnih šekela. I gornje je odaje obložio zlatom. ¹⁰U dvorani Svetinje nad svetinjama napravi dva kerubina, liveno djelo. I njih obložio zlatom. ¹¹Krila kerubina bila su dvadeset lakata duga: jedno krilo od pet lakata dodirivao hramski zid, a drugo od pet lakata doticao krilo drugoga kerubina. ¹²Tako je i krilo drugoga kerubina, od pet lakata, dodirivalo hramski zid, a drugo mu se krilo, od pet lakata, spajalo s krilom drugoga kerubina. ¹³Raširena, krila kerubina imala su dvadeset lakata. Stajali su kerubini uspravno, lic-a okrenutih Dvorani. ¹⁴Napravi zastor od ljubičastog baršuna, od grimiza, karmezina i bube te na njemu izveze kerubine. ¹⁵Pred Dvoranom napravi dva stupa dugačka trideset i pet lakata, a glavice im na vrhu pet lakata. ¹⁶U Debiru on splete vijence te ih postavi navrh stupova i napravi sto mogranja koje postavi među vijence. ¹⁷Postavi stupove pred Hekal, jedan zdesna, drugi slijeva, te nazva Jakin onaj zdesna, a Boaz onaj slijeva.

Chapter 4

¹ Napravi tučani žrtvenik dugačak dvadeset lakata, širok dvadeset i visok deset. ²Tada od rastaljene kovine izli more koje je od ruba do ruba mjerilo deset lakata; bilo je okruglo uokolo, pet lakata visoko, a u opsegu, mjereno vrpcom, imalo je trideset lakata. ³Pod njim bijahu likovi volovski

što ga opasivahu uokrug. Po deset ih je bilo na jednom laktu te okruživahu more uokolo; dva je reda bilo tih volova, salivenih s morem. ⁴More je poèivalo na dvanaest volova; tri su gledala na sjever, tri na zapad, tri na jug, tri na istok: more je stajalo na njima i svi su stražnjim dijelom bili okrenuti unutra. ⁵Bilo je debelo pedalj, rub mu kao rub u èaše, kao cvijet, a moglo je primiti tri tisuæe bata. ⁶Napravi deset umivaonika i postavi ih pet zdesna, pet slijeva da se u njima pere; u njima su prali što je trebalo za paljenice; more je bilo namijenjeno sveæenicima da se umivaju u njemu. ⁷Napravi deset zlatnih svijeænjaka prema propisu i stavi ih u Hekal, pet s desne strane, pet s lijeve. ⁸Onda napravi deset stolova i postavi ih u Hekalu, pet zdesna, a pet slijeva. Napravi stotinu zlatnih kotliæa. ⁹Onda naèini trijem sveæenièki veliko dvorište s vratima koja prevuèe tuèem. ¹⁰More stavi s desne strane prema jugoistoku. ¹¹Huram naèini lonce, lopate i kotliæe. Dovrši sav posao što ga je obavljao kralju Salomonu za Dom Božji: ¹²dva stupa; dvije glavice što su bile navrh stupova; dva opleta da prekriju dvije glavice što bijahu navrh stupova; ¹³èetiri stotine mogranja za oba opleta; dva reda mogranja za svaki oplet da prekriju dvije glavice navrh stupova; ¹⁴deset podnožja i deset umivaonika na podnožjima; ¹⁵jedno more i dvanaest volova pod njim; ¹⁶lonce, lopate, viljuške i sav pribor za njih napravi od tuèa Huram Abi kralju Salomonu za Dom Jahvin. ¹⁷Kralj odredi da ih saliju u Jordanskoj ravnici, kod gaza Adame, između Sukota i Serede. ¹⁸Salomon napravi tako mnogo tih predmeta da se nije mogla izmjeriti težina tuèa. ¹⁹Onda napravi sve predmete namijenjene Domu Božjemu: zlatni žrtvenik i stolove na kojima bjehu prineseni kruhovi, ²⁰zlatne svijeænjake sa svjetiljkama od èistoga zlata što su se, po propisu, trebale paliti pred Debirom; ²¹cvjetove, svjetiljke i usekaèe od zlata; bilo je to èisto zlato; ²²nožice, kotliæe, mašice i kadionice od èistoga zlata; ulaz u Dom, nutarnja vrata - Svetinje nad svetinjama - i vrata Doma - Hekala - bila su zlatna.

Chapter 5

¹ Tako bi priveden kraju posao što ga Salomon obavi za Dom Jahvin. Salomon unese sve svete darove oca svoga Davida - srebro, zlato i sve posuđe - i stavi ih u riznicu Božjega Doma. ²Tada Salomon sazva u Jeruzalem sve Izraelove starješine, knezove plemenske i glavare obiteljske, da se prenese Kovèeg saveza Jahvina iz Davidova grada, to jest sa Siona. ³Svi se ljudi Izraelovi sabraše pred kraljem na blagdan što je u sedmom mjesecu. ⁴Kad se sastadoše sve Izraelove starješine, leviti ponesoše Kovèeg ⁵i Šator sastanka sa svim posveæenim priborom što bješe u Šatoru; sveæenici ih i leviti prenesoše. ⁶Potom kralj Salomon i sva izraelska zajednica što se sabra k njemu žrtvovaše pred Kovèegom toliko ovaca i goveda da se ne mogahu ni prebrojiti ni procijeniti. ⁷Sveæenici donesoše Kovèeg saveza Jahvina na njegovo mjesto, u Debir Doma, to jest u Svetinju nad svetinjama, pod krila kerubinãa. ⁸Kerubini su imali raširena krila nad mjestom gdje stajaše Kovèeg i zaklanjahu Kovèeg i njegove motke. ⁹Motke su bile tako dugaèke da su im se krajevi vidjeli iz Svetišta nasuprot Debiru, ali se nisu vidjele izvana i ondje stoje do dana današnjega. ¹⁰U Kovèegu nije bilo ništa,

osim dviju ploča koje metnu Mojsije na Horebu, gdje Jahve sklopi Savez s Izraelcima pošto iziđoše iz Egipta. ¹¹Svi svećenici izađoše iz Svetišta, jer su se svi nazoèni svećenici posvetili bez obzira na redove. ¹²Svi levitski pjevaèi, Asaf, Heman, Jedutun sa sinovima i braæom, stajahu obuèeni u bÓez, s cimbalima, harfama i citrama, istoèeno od žrtvenika, a s njima sto i dvadeset svećenika koji su trubili u trube. ¹³I dok su trubili i pjevali složno kao jedan i jednoglasno hvalili i slavili Jahvu, podižuæi glas uz trube, cimbele i druga glazbala, hvaleæi Jahvu "jer je dobar i jer je vjeèna njegova ljubav", oblak ispuni Dom Jahvin. ¹⁴Svećenici ne mogoše od oblaka nastaviti službe: slava Jahvina ispuni Božji dom!

Chapter 6

¹ Tada reèe Salomon: "Jahve odluèi prebivati u tmastu oblaku, ²a ja ti sagradih uzvišen Dom da u njemu prebivaš zauvijek." ³I, okrenuvši se, kralj blagoslovi sav izraelski zbor, a sav je izraelski zbor stajao. ⁴Reèe on: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji svojom rukom ispuni obeæanje što ga na svoja usta dade ocu mome Davidu, rekavši: ⁵'Od dana kad izvedoh svoj narod iz egipatske zemlje nisam izabrao grada ni iz kojeg Izraelova plemena da se u njemu sagradi Dom gdje bi prebivalo moje Ime, niti sam izabrao ikoga da vlada nad mojim narodom izraelskim. ⁶Ali sam izabrao Jeruzalem da u njemu obitava moje Ime i odabrao Davida da zapovijeda mojem narodu izraelskom.' ⁷Otac mi David naumi podiæi Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ⁸ali mu Jahve reèe: 'Naumio si podiæi Dom Imenu mojem, i dobro uèini, ⁹ali neæeš ti podiæi toga Doma, nego tvoj sin koji izađe iz tvoga krila; on æe podiæi Dom Imenu mojem.' ¹⁰Jahve ispuni obeæanje svoje: naslijedio sam oca Davida i sjeo na prijestolje Izraelovo, kako obeæa Jahve, podigao Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ¹¹i namjestio Kovèeg u kojem je Savez što ga Jahve sklopi sa sinovima Izraelovim." ¹²Tada Salomon stupi, u nazoènosti svega zbora Izraelova, pred žrtvenik Jahvin i raširi ruke. ¹³Salomon je, naime, bio napravio tuèano podnožje, dugo pet lakata i široko pet lakata, a visoko tri lakta, i stavio ga nasred predvorja; stavši na nj, kleknuo je pred svim zborom Izraelovim i, raširivši ruke k nebu, ¹⁴rekao: "Jahve, Bože Izraelov! Nijedan ti bog nije slièan ni na nebesima ni na zemlji, tebi koji držiš Savez i ljubav svojim slugama što kroèe pred tobom sa svim svojim srcem. ¹⁵Sluzi svome Davidu, mojem ocu, ispunio si što si mu obeæao. Što si obeæao na svoja usta, ispunio si svojom rukom upravo danas. ¹⁶Jahve, Bože Izraelov, sada ispuni svome sluzi, ocu mome Davidu, što si mu obeæao kad si rekao: 'Neæ ti preda mnom nestati nasljednika koji bi sjedio na izraelskom prijestolju, samo ako tvoji sinovi budu èuvali svoje putove hodeæi po mojem zakonu kako si ti hodio preda mnom.' ¹⁷Jahve, Bože Izraelov, neka se sada dakle ispuni obeæanje koje si dao svome sluzi Davidu! ¹⁸Ali zar æe Bog doista boraviti s ljudima na zemlji? TÓa nebesa ni nebesa nad nebesima ne mogu ga obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam ga sagradio! ¹⁹Pomno poèuj molitvu i vapaj svoga sluge, Jahve, Bože moj, te usliši prošnju i molitvu što je tvoj sluga k tebi upuæuje! ²⁰Neka tvoje oèi obdan i obnoæ budu otvorene nad ovim Domom, nad ovim mjestom

za koje reèe da æeš u nj smjestiti svoje Ime. Usliši molitvu koju æe sluga tvoj izmoliti na ovome mjestu. ²¹I usliši molitvu sluge svoga i naroda svojega izraelskog koju bude upravljao prema ovome mjestu. Usliši s mjesta gdje prebivaš, s nebesa, usliši i oprosti! ²²Ako tko zgriješi protiv blišnjega i bude mu naređeno da se zakune i zakletva dođe pred tvoj žrtvenik u ovom Domu, ²³ti je èuj s neba, postupaj i sudi svojim slugama, osudi krivca okreæuæi njegova nedjela na njegovu glavu, a nevina oslobodi postupajuæi s njime po nevinosti njegovoj. ²⁴Ako narod tvoj poraze neprijatelji jer se ogriješio o tebe, ali se ipak k tebi obrati i proslavi Ime tvoje i u ovom se Domu pomoli i zavapije k tebi, ²⁵onda ti èuj to s neba, oprosti grijehе svojem narodu izraelskom i dovedi ga natrag u zemlju koju si dao njima i njihovim oèevima. ²⁶Ako se zatvori nebo i ne padne kiša jer su se ogriješili o tebe, pa ti se pomole na ovom mjestu i proslave Ime tvoje i obrate se od svojega grijeha kad ih ti poniziš, ²⁷tada èuj s neba i oprosti grijeh svojim slugama i svojem izraelskom narodu, pokazujuæi mu valjan put kojim æe iæi, i pusti kišu na zemlju koju si narodu svojem dao u baštinu. ²⁸Kad u zemlji zavlada glad, kuga, snijet i rða, kad navale skakavci i gusjenice, kad neprijatelj ovoga naroda pritisne koja od njegovih vrata ili kad udari kakva druga nevolja ili boleština, ²⁹poèuj svaku molitvu, svaki vapaj od kojega god èovjeka ili od cijeloga tvoga naroda izraelskog; ako svaki osjeti bol u srcu i raširi ruke k ovom Domu, ³⁰usliši im molitvu i vapaj njihov u nebu gdje boraviš i oprosti i daj svakomu po njegovim putovima, jer ti poznaješ srce njegovo; jer ti jedini prozireš srca ljudi ³¹da te se boje iduæi tvojim putovima dokle god žive na zemlji što je ti dade našim oèevima. ³²Pa i tuđinca, koji nije od tvogega naroda izraelskog, nego je stigao iz daleke zemlje radi velièine tvoga Imena i radi tvoje snažne ruke i podignute mišice, ako dođe i pomoli se u ovom Domu, ³³usliši s neba, gdje prebivaš, usliši sve vapaje njegove da bi svi zemaljski narodi upoznali Ime tvoje i bojali te se kao narod tvoj izraelski i da znaju da je tvoje Ime prizvano nad ovaj Dom koji sam sagradio. ³⁴Kad narod tvoj krene na neprijatelja putem kojim ga ti uputiš i pomoli se tebi, okrenut gradu što si ga izabrao i prema Domu koji sam podigao tvome Imenu, ³⁵usliši mu s neba molitvu i prošnju i uèini mu pravdu. ³⁶Kad ti sagriješe, jer nema èovjeka koji ne griješi, a ti ih, rasrdi se na njih, predaš neprijateljima da ih zarobe i odvedu kao roblje u daleku ili blizu zemlju, ³⁷pa ako se pokaju srcem u zemlji u koju budu dovedeni te se obrate i poènu te moliti za milost u zemlji svojih osvajaèa govoreæi: 'Zgriješili smo' ³⁸i tako se obrate tebi svim srcem i svom dušom u zemlji svoga ropstva u koju budu dovedeni kao roblje, i pomole se okrenuti k zemlji što je ti dade njihovim oèevima i prema gradu koji si odabrao i prema Domu što sam ga podigao tvom Imenu, ³⁹usliši s neba, gdje prebivaš, njihovu molbu i njihove prošnje, uèini im pravdu i oprosti svome narodu što ti je zgriješio. ⁴⁰Sada, Bože moj, neka tvoje oèi budu otvorene i tvoje uši pažljive na molitve na ovom mjestu! ⁴¹Pa sada ustani, o Bože Jahve, poði k svojem poèivalištu, ti i Kovèeg tvoje snage; neka se obuku u spasenje tvoji sveæenici, o Bože Jahve, i vjerni tvoji neka se raduju u sreæi! ⁴²Bože Jahve, ne odvрати lica od svog pomazanika, spomeni se milostÄi što ih dade sluzi svome Davidu!"

Chapter 7

¹ Kad Salomon dovrši molitvu, spusti se oganj s neba i spali paljenicu i klanice i slava Jahvina ispuni Dom. ²Sveæenici ne mogoše uæi, jer slava Jahvina bješe ispunila Dom Jahvin. ³Svi sinovi Izraelovi, videæi gdje se oganj sa slavom Jahvinom spustio na Dom, padoše nièice k zemlji do kamenog poda; pokloniv se, poèeše slaviti Jahvu "jer je dobar i jer je vjeèna njegova ljubav". ⁴Potom kralj i èitav narod stadoše žrtvovati žrtve pred Jahvom. ⁵Kralj Salomon prinese za žrtvu dvadeset i dvije tisuæe goveda, sto i dvadeset tisuæa ovaca; i tako posvetiše Dom Jahvin i kralj i sav narod. ⁶Dok su sveæenici stajali na dužnostima, leviti su na glazbalima za Jahvine pjesme, što ih uèini kralj David, slavili Jahvu "jer je vjeèna njegova ljubav". Time je David preko njihovih ruku hvalio Jahvu. Pred njima su sveæenici trubili u trube, dok su Izraelci stajali. ⁷Salomon je posvetio i sredinu predvorja koje je pred Jahvinim Domom, jer je ondje prinio paljenice i pretilinu od prièesnica, jer na tuèani žrtvenik koji bijaše napravio Salomon nisu mogle stati paljenice ni prinosi ni pretilina. ⁸U to je doba Salomon svetkovao blagdan sedam dana i sav Izrael s njime, vrlo velik zbor, od Ulaza u Hamat pa do Egipatskoga potoka. ⁹A osmoga su dana svetkovali sveèani zbor, jer su posvetu žrtveniku svetkovali sedam dana i blagdan sedam dana. ¹⁰Dvadeset treæega dana sedmoga mjeseca posla ljude k njihovim šatorima i odoše vesela i zadovoljna srca zbog dobra koje je Jahve uèinio Davidu i Salomonu i svem narodu izraelskom. ¹¹Tako je Salomon dovršio Dom Jahvin i kraljevski dvor i izveo sve što god bješe zasnovano da izvrši u Domu Jahvinu i u svojem dvoru. ¹²Potom se Jahve ukaza Salomonu noæu i reèe mu: "Uslišao sam tvoju molitvu i izabrao to mjesto da mi bude Dom žrtve. ¹³Ako zatvorim nebo da ne bude dažda, ili zapovjedim skakavcima da popasu zemlju, ili pustim kugu na svoj narod, ¹⁴i ponizi se moj narod na koji je prizvano Ime moje i pomoli se i potraži lice moje i okani se zlih putova, ja æu ga tada uslišati s neba i oprostiti mu grijeh i izlijeèiti æu mu zemlju. ¹⁵Moje æe oèi biti otvorene i moje uši pažljive na molitvu s ovoga mjesta. ¹⁶Sada sam, dakle, izabrao i posvetio ovaj Dom da ovdje bude Ime moje zauvijek i ovdje æe sve dane biti moje oèi i moje srce. ¹⁷A ti, budeš li išao preda mnom kako ti je išao otac David, vršeæi sve što sam ti zapovjedio i držeæi se mojih uredaba i zakona, ¹⁸uzdržat æu tvoje kraljevsko prijestolje kako sam obeæao tvome ocu Davidu govoreæi: 'Neæe ti ponestati nasljednika koji bi vladao u Izraelu.' ¹⁹Ali ako me ostavite i napustite uredbe i zapovijedi koje sam vam dao te otiðete i poènete služiti tuđim bogovima i klanjati im se, ²⁰istjerat æu Izraelce iz svoje zemlje koju sam im dao i odbacit æu od sebe ovaj Dom koji sam posvetio svojem Imenu i uèinit æu od njega prièu i sramotu meðu svim narodima. ²¹Tko god proðe mimo ovaj Dom koji bijaše preslavan zaprepastit æe se od užasa i pitati: 'Zašto je Jahve tako uèinio s ovom zemljom i s ovim Domom?' ²²I odgovorit æe mu se: 'Ostavili su Jahvu, Boga svojih otaca, koji ih je izveo iz Egipta, i okrenuli se tuđinskim bogovima, i klanjali im se, i služili im, i zato je Jahve pustio na njih sve ovo zlo.'"

Chapter 8

¹ A kad je prošlo dvadeset godina, za koliko je vremena Salomon podigao Jahvin Dom i svoj dvor, ² posagradio je Salomon gradove, koje je dao Salomonu Hiram, i naselio ondje Izraelove sinove. ³ Potom otiđe Salomon na Sopski Hamat i osvoji ga. ⁴ Sagradi Tadmor u pustinji i svakojaka mjesta za skladišta u Hamatu. ⁵ Sagradi i Gornji Bet Horon i Donji Bet Horon, tvrde gradove sa zidovima, vratima i prijevornicama; ⁶ i Baalat, i sve gradove u kojima je imao skladišta, sve gradove za bojna kola i gradove za konjanike i što je god Salomon zaželio da gradi u Jeruzalemu i na Libanonu i po svoj zemlji svojega kraljevstva. ⁷ Svim preostalim Hetitima, Amorejcima, Perizanima, Hivijcima i Jebusejcima, koji nisu bili Izraelci, ⁸ sinovima njihovim koji ostadoše iza njih u zemlji i koje Izraelci nisu zatrli - Salomon nametnu tlaku do današnjega dana. ⁹ Sinove Izraelove nije Salomon pretvarao u robove za posao, nego su bili vojnici, zapovjednici njegovih štitonoša i zapovjednici bojnih kola i konjice. ¹⁰ Bili su poglavari nad upravnicima, kojih je kralj Salomon imao dvjesta i pedeset, i upravljali su narodom. ¹¹ Salomon preseli i faraonovu kær iz Davidova grada u kuæu koju joj bijaše sagradio, jer je mislio: "Neæe moja žena živjeti u dvoru izraelskoga kralja Davida, jer je svet otkako je u nj došao Kovèeg Jahvin." ¹² Tada Salomon poèe prinostiti paljenice Jahvi na Jahvinu žrtveniku što ga bijaše sagradio pred trijemom, ¹³ i to koliko je trebalo iz dana u dan da prinese po Mojsijevoj zapovijedi, u subote, i na mlađake, i na blagdane tri puta u godini, na Blagdan beskvasnih kruhova, i na Blagdan sedmica, i na Blagdan sjenica. ¹⁴ Postavio je, po uredbi oca Davida, sveæenièke redove po njihovoj službi i levitske po njihovim dužnostima da pjevaju hvale i da služe pred sveæenicima, koliko treba iz dana u dan, i vratore po njihovim redovima na svakim vratima, jer je takva bila zapovijed Božjega èovjeka Davida. ¹⁵ Nisu odstupili od kraljeve zapovijedi za sveæenike i levite ni u èemu, ni za riznice. ¹⁶ Tako se svršio sav Salomonov posao od dana kad je bio zasnovan Dom Jahvin pa dokle ga god nije dovršio. Tako bijaše dovršen Dom Jahvin. ¹⁷ Tada je Salomon otišao u Esjon-Geber i u Elat na morskoj obali u zemlji edomskoj. ¹⁸ A Hiram mu je poslao po slugama lađe i mornare viène moru te su otišli sa Salomonovim slugama u Ofir; uzeše odande èetiri stotine i pedeset talenata zlata i donesoše ih kralju Salomonu.

Chapter 9

¹ Uto kraljica od Sabe èu glas o Salomonu; hoteæi iskušati Salomona zagonetkama, dođe u Jeruzalem s mnogobrojnom pratnjom i s devama koje su nosile miomirise, mnogo zlata i dragulja. Došavši k Salomonu, porazgovori se s njim o svemu što joj bijaše na srcu. ² Salomon joj odgovori na sva pitanja; nije bilo Salomonu sakriveno ništa da joj ne bi umio objasniti. ³ Kad kraljica od Sabe vidje njegovu mudrost, dvor koji bijaše sagradio, ⁴ jela na njegovu stolu, odaje njegove i dvorane, otmjenost njegove posluge i njihova odijela, i njegove peharnike i njihova odijela, i njegove paljenice koje je prinostio u Jahvinu domu, zastade joj dah. ⁵ Tada reèe kralju: "Istina je bila što

sam u svojoj zemlji èula o tebi i o tvojoj mudrosti. ⁶Ali nisam htjela vjerovati što se pripovijeda dokle god nisam došla i vidjela na svoje oèi; i doista, ni pola mi nije bilo reèeno o tvojoj velikoj mudrosti; nadvisio si glas koji sam slušala. ⁷Blago tvojim ljudima i tvojim slugama koji stoje pred tobom i slušaju tvoju mudrost! ⁸Neka je blagoslovljen Jahve, tvoj Bog, komu si tako omililo da te postavio na svoje prijestolje da kraljuješ umjesto Jahve, svojega Boga, jer Bog tvoj ljubi Izraela da bi ga održao dovijeka; i zato je postavio tebe za kralja da èiniš pravo i pravicu." ⁹Dala je tada kralju sto i dvadeset zlatnih talenata i mnogo miomirisa i dragulja. Nikad više nije bilo takvih miomirisa kakve je kraljica od Sabe dala kralju Salomonu. ¹⁰Hiramove sluge, koje su sa Salomonovim slugama donosile zlata iz Ofira, dovezle su takoðer sandalovine i dragulja. ¹¹Kralj je napravio i citre i harfe za pjevaèe: nikad se prije nisu vidjele takve stvari u zemlji judejskoj. ¹²Kralj Salomon dade kraljici od Sabe što je zaželjela i zatražila, izuzev ono što je sama donijela kralju. Potom ona krenu i sa slugama ode u svoju zemlju. ¹³Zlato što je dolazilo Salomonu svake godine bilo je teško šest stotina šezdeset i šest zlatnih talenata, ¹⁴osim onoga što je dolazilo od trgovaca i putujuæih prodavaèa. I svi su arapski kraljevi i zemaljski upravitelji Salomonu donosili zlato i srebro. ¹⁵Kralj Salomon naèini dvjesto štitova od kovanoga zlata; za svaki je štit upotrijebio šest stotina šekela kovanoga zlata; ¹⁶i naèini trista štitiaèa od kovanoga zlata; za svaki je štitiaè utrošio trista zlatnih šekela. Kralj ih je pohranio u kuæu zvanu Libanonska šuma. ¹⁷Kralj je napravio i veliko prijestolje od bjelokosti i obložio ga èistim zlatom. ¹⁸Prijestolje je imalo šest stepenica i zlatno podnožje sastavljeno s prijestoljem, i ruèice s obiju strana prijestolja, a kraj ruèica stajala dva lava. ¹⁹Dvanaest je lavova stajalo s obiju strana onih šest stepenica. Takvo što nije bilo izraðeno ni u jednom kraljevstvu. ²⁰Sve posude iz kojih je pio kralj Salomon bijahu zlatne i sve posuðe u kuæi zvanj Libanonska šuma bijaše od suhoga zlata; srebro se smatralo bezvrijednim u Salomonovo vrijeme. ²¹Kraljeve su laðe išle u Taršiš s Hiramovim slugama; svake treæe godine vraæale su se i dolazile taršiške laðe donoseæi zlato i srebro, slonovu kost, majmune i paune. ²²Tako je kralj Salomon natkrilio sve zemaljske kraljeve bogatstvom i mudrošæu. ²³Svi su zemaljski kraljevi željeli vidjeti Salomona i èuti mudrost koju mu je Bog ulio u srce. ²⁴Svatko mu je donosio dar, srebrno i zlatno posuðe, haljine, oružje i miomirise, konje i mazge, iz godine u godinu. ²⁵Salomon je imao èetiri tisuæe konjskih jasala i bojnih kola i dvanaest tisuæa konjanika, koje je rasporedio po gradovima bojnih kola i kod kralja u Jeruzalemu. ²⁶Vladao je nad svim kraljevima od Rijeke do zemlje filistejske i do egipatske meðe. ²⁷Kralj je uèinio da u Jeruzalemu bude srebra kao kamenja, a cedrova kao divljih smokava što rastu u Judejskoj nizini. ²⁸Salomon je uvezio konje iz Musrija i iz svih zemalja. ²⁹Ostala djela Salomonova, od prvih do posljednjih, zapisana su u povijesti proroka Natana, u proroèkoj knjizi Šilonjanina Ahije i u proroèkoj besjedi vidioca Adona o Nebatovu sinu Jeroboamu. ³⁰Salomon je vladao u Jeruzalemu nad svim Izraelom èetrdeset godina. ³¹Potom je poèinuo kod otaca i sahranili su ga u gradu oca mu Davida, a na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Roboam.

Chapter 10

¹ Tada Roboam ode u Šekem, jer su u Šekem došli svi Izraelci da ga zakralje. ² Èim to èu Nebatov sin Jeroboam - koji je bio u Egiptu kamo bijaše pobjegao pred kraljem Salomonom - vrati se iz Egipta, ³ jer bijahu poslali po nj i dozvali ga. Kad dođoše Jeroboam i sav zbor Izraelov, rekoše Roboamu: ⁴ "Tvoj nam je otac nametnuo težak jaram, ti nam sada olakšaj tešku službu svoga oca i teški jaram koji metnu na nas, pa æemo ti služiti." ⁵ On im odgovori: "Za tri dana dođite opet k meni." I narod ode. ⁶ Tada se kralj Roboam posavjetova sa starcima koji su služili njegovu ocu Salomonu dok je bio živ i upita ih: "Što savjetujete da odgovorim ovome narodu?" ⁷ A oni mu odgovoriše: "Ako udovoljiš tim ljudima, budeš im blagonaklon i odgovoriš im lijepim rijeèima, oni æe ti uvijek biti sluge." ⁸ Ali on odbaci savjet što mu ga dadoše starci i posavjetova se s mladima koji su odrasli s njim i bili mu u službi. ⁹ Upita ih: "Što savjetujete da odgovorim ovomu narodu koji mi reèe: 'Olakšaj jaram što nam ga nametnu tvoj otac!'" ¹⁰ Odgovoriše mu mladi koji bijahu s njim odrasli: "Narodu koji ti je rekao 'Tvoj nam je otac nametnuo jaram, a ti nam ga olakšaj', odvrati ovako: 'Moj je mali prst deblji od bedara moga oca!' ¹¹ Dakle, moj vam je otac nametnuo težak jaram, a ja æu još otežati vaš jaram; moj vas je otac šibao bièevima, a ja æu vas šibati bièevima sa željeznim štipavcima." ¹² Treæega dana dođe Jeroboam i sav narod k Roboamu, jer im kralj bijaše naredio: "Vratite se k meni treæega dana." ¹³ Kralj im oštro odgovori; odbacivši savjet starijih, ¹⁴ odvrati po savjetu mladih: "Moj je otac otežao vaš jaram, a ja æu još dometnuti na nj; moj vas je otac šibao bièevima, a ja æu vas šibati bièevima sa željeznim štipavcima." ¹⁵ Kralj, dakle, ne htjede poslušati naroda, jer tako uprilièi Bog da se ispuni rijeè što je preko Šilonjanina Ahije kaza Nabatovu sinu Jeroboamu. ¹⁶ Kad Izraelci vidješe gdje se kralj oglušio, odgovori mu narod: "Kakav dio mi imamo s Davidom? Mi nemamo baštine s Jišajevim sinom! U šatore, Izraele! Sad se, Davide, brini za svoj dom!" I sav Izrael ode pod svoje šatore. ¹⁷ Roboam zavlada samo nad Izraelovim sinovima koji su živjeli po judejskim gradovima. ¹⁸ Potom kralj Roboam posla Adorama, nadstojnika za tlaku, ali ga Izraelci kamenovaše i on umrije; a kralj se Roboam brže-bolje pope na kola te pobježe u Jeruzalem. ¹⁹ Tako se Izrael odijelio od doma Davidova sve do danas.

Chapter 11

¹ Došavši u Jeruzalem, skupi sav dom Judin i Benjaminov, sto i osamdeset tisuæa vrsnih ratnika, da udare na Izraela i da Roboamu vrata kraljevstvo. ² Ali dođe Jahvina rijeè Božjem èovjeku Šemaji: ³ "Kaži Salomonovu sinu Roboamu, judejskomu kralju, i svim Izraelcima u Judinu i Benjaminovu plemenu: ⁴ Ovako veli Jahve: 'Ne idite se tuæi s braæom! Neka se svatko vrati svojoj kuæi, jer je ovo poteklo od mene.'" I oni poslušашe rijeè Jahvinu, vratiše se i ne udariše na Jeroboama. ⁵ Roboam, stolujuæi u Jeruzalemu, poèe dizati tvrde gradove po Judeji. ⁶ Tako je sagradio Betlehem, Etam, Tekou, ⁷ Bet Sur, Sokon, Adulam, ⁸ Gat, Maresu, Zif, ⁹ Adorajim, Lakiš, Azeku, ¹⁰ Soru, Ajalon i

Hebron, tvrde gradove u Judinu i Benjaminovu plemenu. ¹¹Utvrdivši gradove, postavi im zapovjednike i dovuèe zalihe hrane, ulja i vina; ¹²u svaki pojedini grad stavi štitova i kopalja i utvrdi ih vrlo jako. Tako je on imao Judino i Benjaminovo pleme. ¹³Sveæenici i leviti, koji su bili po svem Izraelu, pristupiše k njemu iz svih krajeva. ¹⁴Leviti ostaviše pašnjake i posjed te otiðoše u Judeju i Jeruzalem, jer ih je bio odbacio Jeroboam i njegovi sinovi da ne obavljaju sveæenièku službu Jahvi, ¹⁵a postavio je sveæenike za uzvišice, za jarce i za telad koju je napravio. ¹⁶Za njima su iz svih izraelskih plemena dolazili u Jeruzalem da žrtvuju Jahvi, Bogu svojih otaca, oni koji su srcem tražili Jahvu, Boga Izraelova. ¹⁷Tako su utvrdili judejsko kraljevstvo i osokolili Salomonova sina Roboama za tri godine, jer su tri godine živjeli poput Davida i Salomona. ¹⁸Roboam je sebi uzeo za ženu Mahalatu, kæer Davidova sina Jerimota, i Abihajilu, kæer Jišajeva sina Eliaba, ¹⁹koja mu rodi sinove: Jeuša, Šemarju i Zahama. ²⁰A poslije nje oženio se Abšalomovom kæerju Maakom, koja mu rodi Abiju, Etaju, Zizu i Šelomita. ²¹Roboam je ljubio Abšalomovu kæer Maaku više od svih svojih žena i inoèa, iako je uzeo osamnaest žena i šezdeset inoèa i rodio dvadeset i osam sinova i šezdeset kæeri. ²²I Roboam postavi Maakina sina Abiju za poglavara i kneza nad njegovom braæom, jer ga je naumio postaviti za kralja. ²³I, mudro radeæi, razmjesti sinove po svim judejskim i Benjaminovim krajevima, po svim tvrdim gradovima, davši im hrane izobila i poženivši ih sa mnogo žena.

Chapter 12

¹ Kad je Roboam utvrdio kraljevstvo i ojaèao, napustio je Jahvin zakon i on i sav Izrael s njim. ²Ali pete godine Roboamova kraljevanja navali egipatski kralj Šišak na Jeruzalem, koji se bijaše iznevjerio Jahvi. ³Došao je sa tisuæu i dvjesta bojnih kola i sa šezdeset tisuæa konjanika, a narodu koji je došao s njim iz Egipta - Libijcima, Sukijcima i Etiopljanima - nije bilo broja. ⁴Osvojivši tvrde judejske gradove, dopro je do Jeruzalema. ⁵Tada doðe prorok Šemaja k Roboamu i judejskim knezovima, koji se bijahu skupili u Jeruzalemu bjeæeæi od Šišaka, i reèe im: "Ovako veli Jahve: 'Vi ste ostavili mene, pa i ja ostavljam vas u ruke Šišaku.'" ⁶Tada se poniziše izraelski knezovi i kralj i rekoše: "Pravedan je Jahve!" ⁷Kad ih Jahve vidje gdje se poniziše, doðe njegova rijeè Šemaji: "Ponizili su se; neæu ih uništiti, nego æu im uskoro dati spasenje te se moja srdžba neæe oboriti na Jeruzalem preko Šišaka. ⁸Bit æe mu sluge, da vide što znaèi služiti meni, a što zemaljskim kraljevstvima." ⁹Tako egipatski kralj Šišak navali na Jeruzalem, opljaèka blago iz Doma Jahvina i riznicu kraljeva dvora; sve je uzeo; uze i zlatne štitove što ih bijaše napravio Salomon. ¹⁰Namjesto njih kralj Roboam napravi tuèane štitove i povjeri ih zapovjednicima straže koja je èuvala vrata kraljevskoga dvora. ¹¹Kad je god kralj išao u Dom Jahvin, stražari su ih uzimali, a poslije ih vraæali u stražaru. ¹²Kad se, dakle, ponizio, odvratilo se od njega Jahvin gnjev te ga nije sasvim uništio, jer i u Judeji bijaše dobra. ¹³Potom se kralj Roboam utvrdi u Jeruzalemu i stade kraljevati. Roboamu je bila èetrdeset i jedna godina kad se zakraljio, a sedamnaest je godina kraljevao u Jeruzalemu, u

gradu koji Jahve izabra između svih izraelskih plemena da ondje postavi Ime svoje. Majka mu se zvala Naama, a bila je Amonka. ¹⁴Èinio je zlo, jer nije pregnuo srcem da traži Jahvu. ¹⁵Roboamova prva i posljednja djela - i ratovi koji su se neprestano vodili između Roboama i Jeroboama - zapisani su u povijesti proroka Šemaje i u plemenskom popisu vidioca Adona. ¹⁶Potom Roboam poèinu sa svojim ocima i bi sahranjen u Davidovu gradu; na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Abija.

Chapter 13

¹ Osamnaeste godine Jeroboamova kraljevanja zakralji se Abija nad Judejom. ²Tri je godine kraljevao u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Mikaja, Urielova kœi iz Gabe. Tada izbi rat između Abije i Jeroboama. ³Abija je izašao u boj s hrabrim ratnicima, sa èetiri stotine tisuœa izabranih junaka; Jeroboam je svrstao u bojni red protiv njega osam stotina tisuœa ljudi, sve biranih junaka. ⁴Abija je stao na vrh Semarajimske gore u Efrajimovu gorju i rekao: "Èujte me, Jeroboame i sav Izraele! ⁵Ne znate li da je Jahve, Bog Izraelov, predao Davidu kraljevstvo nad Izraelom zauvijek, njemu i njegovim sinovima, osoljenim savezom? ⁶Ali se podigao Nebatov sin Jeroboam, sluga Davidova sina Salomona, i pobunio se protiv gospodara. ⁷Skupili su se oko njega ljudi praznovi i nevaljalci i stali prkositi Salomonovu sinu Roboamu, koji je bio mlad i strašljiva srca te se nije umio hrabro braniti od njih. ⁸Pa sada mislite da se možete oprijeti Jahvinu kraljevstvu što je u ruci Davidovih sinova jer vas je veliko mnoštvo i imate kod sebe zlatnu telad koju vam je napravio Jeroboam da vam budu bogovi. ⁹Otjerali ste Jahvine sveæenike, Aronove sinove i levite, i postavili sebi sveæenike kao drugi zemaljski narodi. Tko je god došao s juncem i sa sedam ovnova, postao je sveæenik vašim ništavim bogovima. ¹⁰Nama je Bog Jahve, nismo ga ostavili, a sveæenici koji služe Jahvi jesu Aronovi sinovi i leviti u svojem poslu. ¹¹Pale Jahvi na kad paljenice svakoga jutra i svake veèeri s mirisnim kadom, postavljaju kruhove na èist stol i upaljuju svake veèeri zlatan svijeænjak sa svijeæama; jer mi držimo naredbu Jahve, svojega Boga, a vi ste ga ostavili. ¹²Zato je, evo, nama na ðelu Bog i njegovi sveæenici s glasnim trubama da gromko trube protiv vas. Izraelovi sinovi, ne udarajte na Jahvu, Boga svojih otaca, jer neæete imati sreæe!" ¹³Ali Jeroboam zavede zasjedu da im dođe za leđa; tako su Judejcima bili jedni sprijeda, a zasjeda straga. ¹⁴Kad se Judejci obazreše, a ono, gle, boj im bješe sprijeda i otraga. Tada zavapiše k Jahvi, a sveæenici stadoše trubiti u trube. ¹⁵Uto Judejci snažno povikaše, a kad su poèeli vikati, Bog razbi Jeroboama i sav Izrael pred Abijom i Judejcima. ¹⁶Izraelovi sinovi pobjegoše pred Judejcima i Bog ih predade njima u ruke. ¹⁷Abija je s narodom uèinio velik pokolj među njima te je od Izraela palo pobijenih pet stotina tisuœa izabranih ljudi. ¹⁸Tako su sinovi Izraelovi bili poniženi u to vrijeme, a Judini su sinovi ojaèali, jer su se oslonili na Jahvu, Boga svojih otaca. ¹⁹Abija je potjerao Jeroboama i osvojio od njega gradove Betel sa selima, Ješanu sa selima i Efron sa selima. ²⁰Jeroboam se više nije oporavio za Abijina života; Jahve ga je udario tako da je umro. ²¹Abija se utvrdio i uzeo sebi èetrnaest žena te je rodio dvadeset i dva sina i šesnaest kœeri. ²²A ostali Abijini doživljaji i njegovi

pothvati i besjede zapisani su u tumačenju proroka Adona. ²³Potom Abija počinu kraj svojih otaca. Sahraniše ga u Davidovu gradu; na njegovo se mjesto zakralji sin mu Asa. Za njegovih je dana zemlja bila mirna deset godina.

Chapter 14

¹ Asa je èinio što je dobro i pravo u oèima Jahve, njegova Boga. ²Uklonio je tuđinske žrtvenike i uzvišice, polomio stupove i razbio ašere. ³Naredio je Judejcima da traže Jahvu, Boga svojih otaca, da se drže zakona i zapovijedi. ⁴Uklonio je iz svih judejskih gradova uzvišice i sunèane stupove, a kraljevstvo je bilo mirno za njegova vremena. ⁵Sagradio je tvrde gradove u Judeji, jer je zemlja bila mirna. Nitko se nije zaratio na nj onih godina, jer mu je Jahve dao mir. ⁶Zato je Asa rekao Judejcima: "Da pogradimo ove gradove i da ih opašemo zidom i kulama, vratima i prijevornicama; još je zemlja pred nama naša, jer smo tražili Jahvu, svoga Boga; tražili smo ga, i on nam je dao mir odasvud uokolo!" Tako su gradili i bili sretni. ⁷Asa je imao vojske trista tisuæa ljudi između Judejaca koji su nosili štit i koplje, a od Benjaminova plemena dvjesta i osamdeset tisuæa koji su nosili štit i zapinjali luk. Svi su bili hrabri junaci. ⁸Izašao je na njih Etiopljanin Zerah sa tisuæu tisuæa vojnika i tri stotine bojnih kola i došao do Mareše. ⁹Asa je izašao preda nj; svrstali su se u bojni red u Sefatskoj dolini kod Mareše. ¹⁰Asa zavapi k Jahvi, Bogu svome: "O Jahve, tebi je ništa pomoæi silnome ili nejakome! Pomozi nam, o Jahve, Bože naš, jer se na te oslanjamo i u tvoje smo ime izišli na ovo mnoštvo! Jahve, ti si Bog naš, ne daj snažnu èovjeku protiv sebe!" ¹¹Jahve razbi Etiopljane pred Asom i pred Judejcima te Etiopljani pobjegoše. ¹²Asa ih je s narodom koji bijaše s njim potjerao sve do Gerara. Etiopljani su popadali, tako da nijedan nije ostao živ jer ih je satro Jahve i njegove èete; i one su odnijele vrlo velik plijen. ¹³Osvojile su sve gradove oko Gerara jer je Jahvin strah došao na njih; oplijenile su sve te gradove, jer je u njima bilo mnogo plijena. ¹⁴Poharale su i šatore za stoku i zaplijenile mnoštvo sitne stoke i deva; a onda su se vratile u Jeruzalem.

Chapter 15

¹ Tada duh Božji dođe na Odedova sina Azarju. ²On je izišao pred Asu i rekao mu: "Èujte me, Asa i sve Judino i Benjaminovo pleme! Jahve je s vama jer ste vi s njime; i ako ga budete tražili, naæi æete ga; ako li ga ostavite, i on æe ostaviti vas. ³Dugo su Izraelci bili bez pravoga Boga i bez sveæenika-uèitelja i bez Zakona. ⁴Kad su se u nevolji obratili Jahvi, Bogu Izraelovu, i stali ga tražiti, našli su ga. ⁵U ona vremena nitko nije mogao na miru ni izlaziti ni dolaziti, jer su veliki nemiri vladali među svim zemaljskim stanovnicima. ⁶Udarao je narod na narod, grad na grad, jer ih je Jahve smeo svakojakom nevoljom. ⁷Ali vi budite hrabri i neka vam ne klonu ruke, jer ima

nagrada za vaša djela." ⁸Èuvši te rijeèi i proroèku besjedu proroka Odeda, Asa se ohrabri i ukloni idolske gadove iz cijele Judine i Benjaminove zemlje i iz gradova koje je bio osvojio u Efrajimovoj gori. Obnovio je i Jahvin žrtvenik koji je bio pred Jahvinim trijemom. ⁹Onda je skupio sve Judino i Benjaminovo pleme i došljake koji su bili kod njih od Efrajimova, Manašeova i Šimunova plemena, jer ih je mnogo prebjeglo k njemu od Izraelaca kad su vidjeli da je s njim Jahve, njegov Bog. ¹⁰I skupili su se u Jeruzalemu treæega mjeseca petnaeste godine Asina kraljevanja. ¹¹Onoga su dana prinijeli Jahvi žrtve od plijena koji su dognali, sedam stotina goveda i sedam tisuæa sitne stoke. ¹²Zavjetovaše se da æe tražiti Jahvu, Boga svojih otaca, svim srcem i svom dušom. ¹³A tko god ne bi tražio Jahvu, Izraelova Boga, da se pogubi, bio malen ili velik, èovjek ili žena. ¹⁴Zakleli su se Jahvi iza glasa i uz gromki poklik, uz trube i rogove. ¹⁵Svi su se Judejci radovali zbog te zakletve jer su se iz svega srca zakleli i od sve su ga svoje volje tražili i našli ga. Jahve im je dao mir odasvud uokolo. ¹⁶I svoju mater Maaku ukloni kralj Asa s vlasti jer je bila naèinila gada Ašeri. Asa je sasjekao njezina gada, satri ga i spalio u potoku Kidronu. ¹⁷Ali uzvišice nisu bile uklonjene iz Izraela. Ipak je Asino srce bilo privrženo Jahvi svega njegova života. ¹⁸Unio je u Dom Božji posveæene darove svoga oca i svoje: srebro i zlato i posuðe. ¹⁹Nije bilo rata sve do trideset i pete godine Asina kraljevanja.

Chapter 16

¹Trideset i šeste godine Asina kraljevanja navali izraelski kralj Baša na Judeju i stade utvrđivati Ramu da sprijeèi svako kretanje judejskom kralju Asi. ²Asa tada uze srebra i zlata iz riznice Doma Jahvina i kraljevskoga dvora i posla aramejskome kralju Ben-Hadadu, koji je stolovao u Damasku, i poruèi mu: ³"Neka bude savez između mene i tebe i između moga i tvoga oca; evo, šaljem ti na dar srebra i zlata, hajde, raskini savez s izraelskim kraljem Bašom da bi otišao od mene." ⁴Ben-Hadad posluša kralja Asu i posla svoje vojskovoðe na izraelske gradove te oni pokoriše Ijon, Dan, Abel Majinu i sve Naftalijeve gradove-skladišta. ⁵A kada to Baša dozna, presta utvrđivati Ramu i obustavi posao. ⁶Tada kralj Asa sazva sve Judejce i oni odnesoše kamenje i drvo kojima je Baša utvrđivao Ramu, pa time utvrdiše Gebu i Mispu. ⁷U to vrijeme doðe vidjelac Hanani k judejskom kralju Asi i reèe mu: "Buduæi da si se oslonio na aramejskoga kralja, a nisi se oslonio na Jahvu, Boga svoga, vojska aramejskoga kralja izmakla ti je iz ruke. ⁸Nisu li Etiopljani i Libijci imali silne èete sa vrlo mnogo bojnih kola i konjanika? Pa kad si se oslonio na Jahvu, predao ti ih je u ruke. ⁹Jer Jahve svojim oèima gleda po svoj zemlji da bi se ohrabрили oni kojima je srce iskreno prema njemu. Ludo si u tome radio, zato æe se od sada dizati ratovi na te." ¹⁰Tada se Asa razgnjevi na vidioca i baci ga u tamnicu, jer se razjario na nj. U to je vrijeme Asa potlaèio i neke iz naroda. ¹¹I eto, Asina djela, od prvoga do posljednjeg, zapisana su u Knjizi o judejskim i izraelskim kraljevima. ¹²Razbolio se trideset i devete godine kraljevanja, od nogu, te mu se bolest veoma pogoršala, ali ni u bolesti nije tražio Jahvu nego lijeènike. ¹³Tako Asa poèinu sa svojim ocima i

umrije èetrdeset i prve godine svoga kraljevanja. ¹⁴Sahranili su ga u grobnici koju bijaše iskopao sebi u Davidovu gradu i položili ga na odar što ga bijaše napunio miomirisima i mastima, zgotovljenima mastilaèkom vještinom, i spalili mu ih vrlo mnogo.

Chapter 17

¹ Onda se na njegovo mjesto zakralji sin mu Jošafat; on pokaza svoju silu protiv Izraela. ²Razmjestio je vojsku po svim utvrđenim judejskim gradovima i postavio namjesnike po judejskoj zemlji i po Efrajimovim gradovima, koje bijaše zauzeo otac mu Asa. ³Jahve je bio s Jošafatom jer je hodio pravim putovima svoga oca Davida i nije tražio baala. ⁴Tražio je Boga svojih otaca i hodio po njegovim zapovijedima, ne èineæi kao Izraelovi sinovi. ⁵Zato je Jahve utvrdio kraljevstvo u njegovoj ruci, pa su svi Judejci davali Jošafatu danak, tako da je stekao veliko bogatstvo i slavu. ⁶Njegovo se srce hrabrilo na Jahvinim putovima, pa je uklonio još i uzvišice i ašere iz Judeje. ⁷Treæe godine kraljevanja posla knezove Ben-Hajila, Obadju, Zahariju, Netanela i Miheja da uèe po judejskim gradovima. ⁸I s njima levite: Šemaju, Netaniju, Zebadju, Asahela, Šemiramota, Jonatana, Adoniju, Tobiju i Tob Adoniju; a s njima sveæenike Elišamu i Jorama. ⁹Pouèevali su po Judeji noseæi sa sobom Knjigu Zakona Jahvina i obilazili sve judejske gradove uèeæi narod. ¹⁰Jahvin je strah spopao sva zemaljska kraljevstva oko Judeje, tako da nisu smjela zaratiti na Jošafata. ¹¹Sami su mu neki Filistejci donosili darove i novèani danak, a Arapi mu dogonili sitnu stoku: po sedam tisuæa i sedam stotina ovnova te sedam tisuæa i sedam stotina jaraca. ¹²Tako je Jošafat sve više napredovao dok ne postade vrlo velik. Sazidao je u Judeji kule i gradove-skladišta. ¹³Imao je mnogo zaliha u judejskim gradovima, a hrabrih junaka u Jeruzalemu. ¹⁴Evo njihova popisa po obiteljima: od Judina plemena tisuænici: vojvoda Adna i s njim trista tisuæa hrabrih junaka; ¹⁵do njega vojvoda Johanan i s njim dvjesta i osamdeset tisuæa; ¹⁶za njim Zikrijevi sin Amasja, koji se spremno stavio u Jahvinu službu, a s njim dvjesta tisuæa hrabrih junaka. ¹⁷Od Benjaminova plemena: hrabri junak Eliada i s njim dvjesta tisuæa ljudi naoružanih lukom i štitom; ¹⁸za njim Jehozabad i s njim sto i osamdeset tisuæa pripravnih za boj. ¹⁹To su oni koji su služili kralju, ne brojeæi one što ih je kralj namjestio u tvrdim gradovima po svoj Judeji.

Chapter 18

¹ Jošafat je stekao veliko bogatstvo i slavu te se sprijateljio s Ahabom. ²Poslije nekoliko godina došao je k Ahabu u Samariju. Ahab nakla mnogo sitne stoke i goveda njemu i ljudima što su bili s njim i nagovaraše ga da pođe na Ramot Gilead. ³Izraelski kralj Ahab upita judejskoga kralja Jošafata: "Hoæeš li poæi sa mnom na Ramot Gilead?" On odgovori: "Ja sam kao i ti, moj je narod kao i tvoj; s tobom æemo u rat." ⁴Jošafat još reèe kralju izraelskom: "De, posavjetuj se prije s

Jahvom!" ⁵Tada kralj izraelski sakupi proroke, njih četiri stotine, i upita ih: "Hoæemo li zavojštiti na Ramot Gilead ili da se okanim toga?" Oni odgovoriše: "Idi, jer æe ga Bog predati kralju u ruke." ⁶Ali Jošafat upita: "Ima li ovdje još koji prorok Jahvin da i njega upitamo?" ⁷Kralj izraelski odgovori Jošafatu: "Ima još jedan èovjek preko koga bismo mogli upitati Jahvu, ali ga mrzim jer mi ne prorièe dobra nego uvijek samo zlo; to je Mihej, sin Jimlin." Jošafat reèe: "Neka kralj ne govori tako!" ⁸Tada kralj izraelski dozva jednoga dvoranina i reèe mu: "Brže dovedi Jimlina sina Miheja!" ⁹Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat sjedili su svaki na svojem prijestolju, u sveèanim haljinama, na gumnu pred Samarijskim vratima, a proroci proricali pred njima. ¹⁰Kanaanin sin Sidkija napravi sebi željezne rogove i reèe: "Ovako veli Jahve: njima æeš bosti Aramejce dokle ih god ne zatreš." ¹¹Tako su i svi drugi proroci proricali govoreæi: "Idi na Ramot Gilead, uspjet æeš: Jahve æe ga predati kralju u ruke." ¹²Glasnik koji bijaše otišao da zove Miheja reèe mu: "Evo, svi proroci složno prorièu dobro kralju. Govori i ti kao jedan od njih i proreci uspjeh!" ¹³Ali Mihej odvrati: "Živoga mi Jahve, govorit æu ono što mi Bog kaæe!" ¹⁴Kad doæe pred kralja, upita ga kralj: "Miheju, da poðem u rat na Ramot Gilead ili da se okanim toga?" On odgovori: "Idite i uspjet æete, jer æe vam se predati u ruke!" ¹⁵Na to mu kralj reèe: "Koliko æu te puta zaklinjati da mi kaæeš samo istinu u Jahvino ime?" ¹⁶Tada Mihej odgovori: "Sav Izrael vidim rasut po gorama kao stado bez pastira. I Jahve veli: 'Nemaju više gospodara, neka se u miru kuæi vrate!'" ¹⁷Tada izraelski kralj reèe Jošafatu: "Nisam li ti rekao da mi neæe proreæi dobro nego zlo?" ¹⁸A Mihej reèe: "Zato èujte rijeè Jahvinu. Vidio sam Jahvu gdje sjedi na prijestolju, a sva mu vojska nebeska stajaše zdesna i slijeva. ¹⁹Jahve upita: 'Tko æe zavesti izraelskoga kralja Ahaba da otiðe i padne u Ramot Gileadu?' Jedan reèe ovo, drugi ono. ²⁰Tada uðe jedan duh, stade pred Jahvu i reèe: 'Ja æu ga zavesti!' Jahve ga upita: 'Kako?' ²¹On odvrati: 'Izaæi æu i bit æu laŹljiv duh u ustima svih njegovih proroka.' Jahve mu reèe: 'Ti æeš ga zavesti. I uspjet æeš. Idi i uèini tako!' ²²Tako je, evo, Jahve stavio laŹljiva duha u usta tvojim prorocima; ali ti Jahve navješæuje zlo." ²³Tada pristupi Kanaanin sin Sidkija i udari Miheja po obrazu pitajuæi: "Zar je Jahvin duh mene napustio da bi govorio s tobom?" ²⁴Mihej odvrati: "Vidjet æeš onoga dana kad budeš bjeŹao iz sobe u sobu da se sakriješ." ²⁵Tada izraelski kralj naredi: "Uхватite Miheja i odvedite ga gradskom zapovjedniku Amonu i kraljeviæu Joašu. ²⁶Recite im: 'Ovako veli kralj: Bacite ovoga u tamnicu i drŹite ga na suhu kruhu i vodi dok se sretno ne vratim.'" ²⁷Mihej reèe: "Ako se doista sretno vratiš, onda nije Jahve govorio iz mene!" i nadoda: "Èujte, svi puci!" ²⁸Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat krenuše na Ramot Gilead. ²⁹Izraelski kralj reèe Jošafatu: "Ja æu se preobuæi i onda uæi u boj, a ti ostani u svojoj odjeæi!" Preobuèe se tada izraelski kralj i oni krenuše u boj. ³⁰Aramejski kralj naredi zapovjednicima bojnih kola: "Ne udarajte ni na maloga ni na velikoga nego jedino na izraelskoga kralja!" ³¹Kad zapovjednici bojnih kola ugledaše Jošafata, rekoše: "To je izraelski kralj!" I krenuše na nj da udare. Ali Jošafat povika za pomoæ te mu Jahve pomoæe i odvrati ih od njega. ³²Kad zapovjednici bojnih kola vidješe da to nije izraelski kralj, okrenuše se od njega. ³³Jedan nasumce odape i ustrijeli izraelskoga kralja izmeðu nabora na pojasu i oklopa. Kralj reèe vozaèu: "Potegni uzdu i izvedi me iz boja jer sam ranjen." ³⁴Boj je

onoga dana bio sve žešæi, ali se izraelski kralj držao uspravno na bojnim kolima prema Aramejcima sve do veèeri. Umro je o zalasku sunca.

Chapter 19

¹ Kad se judejski kralj Jošafat sretno vrati kuæi u Jeruzalem, ²iziđe preda nj Hananijev sin vidjelac Jehu i reèe kralju Jošafatu: "Zar da pomažeš bezbožniku i da ljubiš Jahvine mrzitelje? Zato i udara na te srdžba Jahvina. ³Ipak se našlo nešto dobro u tebe: uklonio si ašere iz zemlje i pregnuo svim srcem da tražiš Jahvu!" ⁴Od tada je Jošafat živio u Jeruzalemu, opet zalazio među narod od Beer Šebe do Efrajimske gore i obraæao ga Jahvi, Bogu njegovih otaca. ⁵Postavi suce u zemlji u svim tvrdim judejskim gradovima, u svakome gradu. ⁶I reèe im: "Gledajte što radite, jer ne sudite u ime èovjeka nego u ime Jahve. On je s vama dok sudite. ⁷Sada, dakle, neka bude Jahvin strah nad vama; pazite i savjesno radite, jer u Jahve, Boga našega, nema nepravde ni osobne pristranosti, niti on prima mita." ⁸Jošafat postavi levite, sveæenike i poglavare izraelskih obitelji u Jeruzalemu da izrièu Jahvine sudove i da presuđuju u sporovima. Oni su živjeli u Jeruzalemu ⁹i on im dade naputke: "Radite u Jahvinu strahu vjerno i iskrena srca. ¹⁰Kakav god spor iziđe pred vas od vaše braæe što žive u gradovima: bilo da su posrijedi krvna osveta, Zakon, zapovijedi, uredbe ili obièaji, valja sve da im rastumaèite, kako ne bi sagriješili Jahvi i kako se njegova srdžba ne bi oborila na vas i na vašu braæu. Tako radite pa neæete sagriješiti. ¹¹I evo, sveæenièki æe poglavar Amarja biti nad vama u svim Jahvinim poslovima, a Jišmaelov sin Zebadja, nadstojnik Judina doma, u svim kraljevskim poslovima. Leviti æe vam služiti kao pisari. Budite jaki, i na posao! Jahve æe biti s onim tko je dobar."

Chapter 20

¹ Poslije toga Moabovi i Amonovi sinovi, a s njima i neki od Meunjana, zaratiše na Jošafata. ²Ali Jošafat dobi ovu vijest: "Dolazi na te veliko mnoštvo s one strane mora, iz Edoma; i eno ga u Haseson Tamaru, to jest u En Gediju." ³Jošafat se uplaši i stade tražiti Jahvu te oglasi post po svoj Judeji. ⁴Skupili se Judejci da traže Jahvu: dolazili iz svih judejskih gradova da ga traže. ⁵Tada Jošafat ustade u judejskom zboru u Jeruzalemu, u Domu Jahvinu, pred novim predvorjem ⁶i reèe: "Jahve, Bože otaca naših, ti si Bog na nebu i vladlaš nad svim krivobožaèkim kraljevstvima. U tvojoj je ruci takva sila i jakost da se nitko ne može održati pred tobom. ⁷Ti si, o Bože naš, istjerao stanovnike ove zemlje pred svojim izraelskim narodom i dao je zasvagda potomstvu svoga prijatelja Abrahama; ⁸i nastanili su se u njoj i sagradili u njoj Svetište tvojem Imenu govoreæi: ⁹'Kad navali na nas kakvo zlo, osvetni maè ili kuga, ili glad, te kad stanemo pred ovim Domom i pred tobom, jer je tvoje Ime u ovom Domu, i zavapimo k tebi iz svoje nevolje, usliši nas i spasi.' ¹⁰Sada, evo,

Amonovi i Moabovi sinovi, i oni iz Seirske gore, preko kojih nisi dao Izraelu da prođe kad je dolazio iz zemlje egipatske, nego ih je obišao i nije ih zatro - ¹¹sada, dakle, oni nama uzvraćaju zlom, došavši da nas otjeraju s baštine koju si nam ti dao. ¹²O Bože naš, zar im nećeš suditi? Jer u nas nema sile prema tome velikom mnoštvu koje dolazi na nas niti mi znamo što da radimo, nego su nam oči uprte u te." ¹³Svi su Judejci stajali pred Jahvom, s malom djecom, sa ženama i sinovima. ¹⁴Tada siđe Jahvin duh usred zbora na Jahaziela, sina Zaharije, sina Benaje, sina Jeiela, sina Matanijina - levita od Asafovih sinova. ¹⁵On reče: "Pozorno slušajte, svi Judejci, Jeruzalemc i ti, kralju Jošafate! Ovako vam govori Jahve: 'Ne bojte se i ne plašite se toga velikog mnoštva, jer ovo nije vaš rat, nego Božji. ¹⁶Sutra siđite na njih; oni će se penjati uz Hasiški uspon, a vi ćete ih sresti nakraj doline prema Jeruelskoj pustinji. ¹⁷Ne treba da se bijete; postavite se, stojte pa gledajte kako će vam pomoći Jahve. Oj Judo i Jeruzaleme, ne bojte se i ne plašite se; sutra iziđite pred njih, i Jahve će biti s vama!'" ¹⁸Tada Jošafat pade ničice na zemlju i svi Judejci i Jeruzalemc i padoše pred Jahvom da mu se poklone. ¹⁹Potom leviti od Kehatovih sinova i od Korahovih sinova ustadoše i počеше hvaliti na sav glas Jahvu, Boga Izraelova. ²⁰Uranivši ujutro, krenuše prema pustinji Tekoi; kad su izlazili, stade Jošafat i reče: "Eujte me, oj Judejci i Jeruzalemc i, pouzdajte se u Jahvu svoga Boga i održat ćete se; pouzdajte se u njegove proroke i budite sretni!" ²¹Potom se posavjetova s narodom i postavi Jahvine pjevače i hvalitelje koji će u svetom ruhu ići pred naoružanim četama i pjevati: "Slavite Jahvu jer je vječna ljubav njegova!" ²²Kad počеше klicati i pjevati pjesmu pohvalnicu, Jahve podiže zasjedu na Amonce, Moapce i na one iz Seirske gore koji su došli na Judu te biše razbijeni. ²³Jer su Amonovi sinovi i Moapci ustali na one iz Seirske gore da ih zatre i unište; a kad su svršili s onima iz Seira, stadoše udarati jedan na drugoga te se poklaše. ²⁴Kad Judejci dođoše do stražare prema pustinji i obazreše se na mnoštvo, a ono gle, mrtva tjelesa leže po zemlji; nitko se nije spasio. ²⁵Tada dođe Jošafat s narodom da pokupi plijen i našoše ga mnogo: svakoga blaga, odjeće i dragocjenih predmeta; naplijenili su toliko da više nisu mogli nositi; tri su dana pljačkali plijen jer ga je bilo mnogo. ²⁶Četvrti se dan sakupiše u Dolini blagoslova: ondje su hvalili Jahvu, pa se zato ono mjesto prozvalo Emek Beraka, Dolina blagoslova, do danas. ²⁷Potom se okrenuše svi Judejci i Jeruzalemc i, s Jošafatom na čelu, da se vrte u Jeruzalem u veselju, jer ih je Jahve razveselio nad njihovim neprijateljima. ²⁸Došli su u Jeruzalem s harfama, citrama i trubama u Dom Jahvin. ²⁹A strah Božji ušao je u sva zemaljska kraljevstva kad su čula da je Jahve zavojštio na Izraelove neprijatelje. ³⁰Tako je počinulo Jošafatovo kraljevstvo, jer mu je Bog dao mir odasvud uokolo. ³¹Jošafat je kraljevao nad Judejcima. Bilo mu je trideset i pet godina kad se zakraljio; kraljevao je dvadeset i pet godina u Jeruzalemu; mati mu se zvala Azuba, a bila je kći Šilhijeva. ³²Išao je putem oca Ase ne skrećući s njega nego čineći što je pravo u Jahvinim očima. ³³Samo, uzvišice nisu bile uklonjene, jer narod još nije bio upravio svoje srce Bogu otaca. ³⁴Ostala Jošafatova djela, od prvih do posljednjih, zapisana su u povijesti Hananijeva sina Jehua i uvrštena su u Knjigu o izraelskim kraljevima. ³⁵Poslije toga udružio se judejski kralj Jošafat s izraelskim kraljem Ahazjom, koji je bezbožno radio. ³⁶Udružio se s njim zato da naprave lađe i da odu u Taršiš; napravili su lađe u Esjon Geberu. ³⁷Dodavahuov sin Eliezer iz Mareše prorekao je protiv Jošafata:

"Buduæi da si se udružio s Ahazjom, Jahve æ razoriti tvoja djela." Lađe su se razbile i nisu mogle otploviti u Taršiš.

Chapter 21

¹ Jošafat poèinu kraj svojih otaca i bi sahranjen uz njih u Davidovu gradu. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Joram. ²Joram je imao šestoricu braæe, Jošafatovih sinova: Azarju, Jehiela, Zahariju, Azarju, Mihaela i Šefatju. Svi su oni bili sinovi izraelskog kralja Jošafata. ³Otac im je dao mnoge darove u srebru, zlatu i dragocjenostima, s utvrđenim gradovima u Judi; kraljevstvo je dao Joram jer je bio prvenac. ⁴Stupivši na oèevo prijestolje i utvrdiv se, Joram pobi svu braæu maèem, pa i neke izraelske knezove. ⁵Joram su bile trideset i dvije godine kad se zakraljio, a kraljevaio je osam godina u Jeruzalemu. ⁶Živio je poput izraelskih kraljeva, kao i dom Ahabov, jer mu je kæi Ahabova bila žena; radio je što je zlo u Jahvinim oèima. ⁷Ipak Jahve ne htjede razoriti kuæe Davidu zbog Saveza što ga sklopi s njim i zato što mu obeæa da æ dati svjetiljku njemu i njegovim sinovima zauvijek. ⁸U njegovo se vrijeme Edomci odmetnuše ispod judejske vlasti i postaviše sebi kralja. ⁹Zato Joram pođe sa svojim vojskovođama i sa svim bojnim kolima. Diže se noæu i pobi Edomce koji bijahu opkolili njega i zapovjednike bojnih kola. ¹⁰Ipak su se Edomci oslobodili ispod judejske vlasti sve do danas. U isto se doba odmetnu i Libna da ne bude pod njegovom vlašæu, jer je on ostavio Jahvu, Boga svojih otaca. ¹¹Još je i uzvišice napravio po judejskim gorama, naveo na blud Jeruzalemce i zaveo Judejce. ¹²Tada mu od proroka Ilije stiže pismo: "Ovako veli Jahve, Bog tvoga oca Davida: 'Kako nisi išao putovima oca Jošafata, ni putovima judejskoga kralja Ase, ¹³nego si išao putovima izraelskih kraljeva i naveo na blud Judejce i Jeruzalemce, kao što je uèinio dom Ahabov, a uz to si poubijao vlastitu braæu, svoju obitelj, koji bjehu bolji od tebe: ¹⁴evo, Jahve æ svaliti veliku nesreæu na tvoj narod, na tvoje sinove, tvoje žene, na sve tvoje imanje. ¹⁵Oboljet æeš od mnogih bolesti: od bolesti u crijevima, tako da æ ti crijeva izaæi od bolesti koja æ trajati dane i dane.'" ¹⁶Jahve podiže na Jorama srdžbu Filistejaca i Arapa koji žive kraj Etiopljana. ¹⁷Oni napadoše Judeju i osvojiše je, porobiše sve blago što se našlo u kraljevu dvoru, pa i njegove sinove i njegove žene, tako da nije ostao nitko, osim najmlaðega sina, Joahaza. ¹⁸Poslije svega toga udari ga Jahve neizljeèivom crijevnom bolešæu. ¹⁹Ona je trajala dane i dane, a kad su se navršile dvije godine, izašla su mu crijeva s bolešæu te je umro u strašnim mukama. Narod mu nije priredio mirisna paljenja, kao što je palio njegovim ocima. ²⁰Bile su mu trideset i dvije godine kad se zakraljio, a osam je godina kraljevaio u Jeruzalemu. Preminuo je, a nitko nije požalio za njim; i sahraniše ga u Davidovu gradu, ali ne u kraljevskoj grobnici.

Chapter 22

¹ Jeruzalemcı zakraljiše na njegovo mjesto najmlađeg mu sina, Ahazju, jer sve starije bijaše poubijala èeta koja je s Arapima navalila na tabor; tako se zakraljio Ahazja, sin judejskoga kralja Jorama. ²Bile su mu èetrdeset i dvije godine kad se zakraljio. Kraljevaó je jednu godinu u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Atalija, Omrijeva kæi. ³I on je išao putovima doma Ahabova, jer ga mati zlo svjetovaše. ⁴Èinio je što je zlo u Jahvinim oèima, kao dom Ahabov, jer mu baš oni bijahu savjetnici poslije oèeve smrti, na njegovu propast. ⁵Po njihovu je savjetu pošao s Joramom, sinom izraelskoga kralja Ahaba, u boj na aramejskoga kralja Hazaela u Ramot Gilead. Ali su Aramejci porazili Jorama. ⁶On se vratio da se lijeèi u Jizreelu od rana što mu ih zadadoše u Rami kad se borio s aramejskim kraljem Hazaelom. Joramov sin Ahazja, judejski kralj, sišao je u Jizreel da posjeti Ahabova sina Jorama jer se Joram razbolio. ⁷Ali Bog uèini da taj posjet Joramu bude na propast Ahazji. Došavši, izišao je s Joramom na Nimšijeva sina Jehua, koga je Jahve pomazao da iskorijeni Ahabovu kuæu. ⁸Dok je izvršavao osvetu nad Ahabovom kuæom, Jehu zateèe judejske knezove i sinove Ahazjine braæe koji su posluživali Ahazju i pobi ih, ⁹a onda krenu u potragu za Ahazjom. Uхватili su ga dok se krio u Samariji, doveli ga k Jehuu, koji ga smaknu. Ukopali su ga, jer su rekli: "Sin je onoga Jošafata koji je tražio Jahvu svim srcem." Tako ne ostade nitko od Ahazjine kuæe koji bi imao snage da bude kralj. ¹⁰Zato Ahazjina mati Atalija, vidjevši gdje joj sin poginu, ustade i posmica sav kraljevski rod Judina plemena. ¹¹Ali kraljeva kæi Jošeba uze Ahazjina sina Joaša; ukravši ga između kraljevih sinova koje su ubijali, metnu ga s dojiljom u ložnicu. Tako ga je Jošeba, kæi kralja Jorama, žena sveæenika Jojade, sakrila od Atalije, jer je bila Ahazjina sestra, te nije bio pogubljen. ¹²Bio je sakriven s njima u Domu Božjem šest godina, sve dok je zemljom vladala Atalija.

Chapter 23

¹ Sedme se godine Jojada ojunaèi i poèe tražiti satnike: Jerohamova sina Azarju, Johananova sina Jišmaela, Obedova sina Azarju, Adajina sina Maaseju, Zikrijeva sina Elišafata, i sklopi s njima savez. ²Poèeše obilaziti po Judeji i skupiše levite iz svih judejskih gradova i obiteljske glavare u Izraelu te dođoše u Jeruzalem. ³Sav zbor sklopi savez s kraljem u Domu Božjem. Jojada im reèe: "Gle, kraljev æe sin kraljevati kao što je obeæao Jahve za Davidove sinove. ⁴Evo što valja da uèinite: treæina vas koji subotom ulazite u službu, i sveæenici i leviti, neka budu vratari na pragovima; ⁵treæina neka bude u kraljevskom dvoru, treæina na Jesodskim vratima, sav narod u predvorjima Doma Jahvina. ⁶Nitko neka ne ulazi u Dom Jahvin, osim sveæenika i levita koji poslužuju; oni neka ulaze jer su posveæeni. Sav narod neka se drži Jahvine naredbe. ⁷Leviti neka okruže kralja, svaki s oružjem u ruci, i tko god pokuša uæi u Dom neka bude pogubljen. Budite uz kralja kamo god pođe ili izađe." ⁸Leviti i sav judejski narod uèinili su sve onako kako je naredio sveæenik Jojada. Svaki je uzeo svoje ljude koji subotom ulaze u službu s onima koji subotom izlaze. Jer sveæenik Jojada nije otpustio redova. ⁹Sveæenik Jojada dade satnicima koplja, štitove i oklope

kralja Davida što su bili u Božjemu Domu. ¹⁰Postavio je sav narod, svakoga s kopljem u ruci, od južne do sjeverne strane Doma, prema žrtveniku i prema Domu oko kralja unaokolo. ¹¹Tada izvedoše kraljeva sina, staviše mu krunu na glavu, dadoše mu Svjedoèanstvo i pomazaše ga za kralja. Tada Jojada i njegovi sinovi povikaše: "Živio kralj!" ¹²Kad Atalija èu viku naroda koji se skupio i hvalio kralja, dođe k narodu u Jahvin Dom. ¹³Pogleda bolje, kad gle, kralj stoji na svojem mjestu na ulazu, a pred kraljem zapovjednici i sviraèi; sav puk klièe od radosti i trubi u trube, pjevaèi pjevaju uz glazbala i predvode hvalospjeve. Tad Atalija razdrije haljine i povika: "Izdaja, izdaja!" ¹⁴Sveæenik Jojada naredi satnicima i vojnim zapovjednicima: "Izvedite je kroz redove napolje i tko krene za njom pogubite ga maèem!" Još je sveæenik dodao: "Nemojte je smaknuti u Jahvinu Domu!" ¹⁵Staviše ruke na nju i kad je kroz Konjska vrata stigla do kraljevskoga dvora, ondje je pogubiše. ¹⁶Tada Jojada sklopi savez između Jahve, naroda i kralja da narod bude Jahvin. ¹⁷Potom sav narod otiđe u Baalov hram, razori ga skupa sa žrtvenicima i polomi likove; Baalova sveæenika Matana ubiše pred žrtvenicima. ¹⁸Zatim Jojada postavi straže kod Jahvina Doma pod nadzorom sveæenika i levita, koje David bijaše porazdijelio za službu u Jahvinu Domu da bi Jahvi prinosili paljenice, kao što je pisano u Mojsijevu Zakonu, s veseljem i s pjesmama, kako uredi David. ¹⁹Postavio je i vratare na vratima Jahvina Doma da ne bi ulazio èovjek neèist od bilo èega. ²⁰Uzevši satnike, odlièenike i uglednike u narodu i sav puk, izveo je kralja iz Jahvina Doma, a onda su ušli kroz gornja vrata u kraljevski dvor i posadili kralja na kraljevsko prijestolje. ²¹Sav se puk veselio, a grad se umirio, jer su Ataliju ubili maèem.

Chapter 24

¹ Joašu je bilo sedam godina kad se zakraljio, a kraljevaò je èetrdeset godina u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Sibja iz Beer Šebe. ²Joaš je èinio što je pravo u Jahvinim oèima dok je bio živ sveæenik Jojada. ³Jojada ga je oženio dvjema ženama i on je s njima imao sinova i kaeri. ⁴Poslije toga nakanio je u srcu obnoviti Jahvin Dom. ⁵Skupivši sveæenike i levite, reèe im: "Zaðite po judejskim gradovima i kupite od svih Izraelaca novaca da se obnovi Dom vašega Boga, od godine do godine, a vi pohitite s tim poslom." Ali se levitima nije htjelo. ⁶Zato kralj pozva poglavara Jojadu i reèe mu: "Zašto ne tražiš od levita da donose iz Judeje i iz Jeruzalema porez koji je odredio Jahvin sluga Mojsije i Izraelov zbor za Šator svjedoèanstva?" ⁷Atalija i njeni sinovi bijahu poharali Božji Dom, i sve stvari što su bile posveæene Jahvinu Domu upotrijebili su za baale." ⁸Potom kralj zapovjedi da se napravi kovèeg i stavi izvana na vrata Jahvina Doma. ⁹Oglasiše po Judi i Jeruzalemu da se donosi Jahvi porez što ga bijaše odredio Božji sluga Mojsije Izraelu u pustinji. ¹⁰Obradovaše se svi knezovi i sav narod i poèeše donositi i bacati u kovèeg dok se nije napunio. ¹¹Leviti bi donosili kovèeg kraljevskom nadgledništvu, i kad bi se vidjelo da ima mnogo novaca, dolazio je kraljev tajnik i povjerenik sveæenièkog poglavara te bi ispraznili kovèeg. Onda su ga opet odnosili i stavljali na njegovo mjesto. Tako su èinili svaki dan i sabrali mnogo novca. ¹²Onda su ga kralj i

Jojada davali poslovođama nad poslom oko Jahvina Doma, a oni su za plaæu unajmljivali klesare i drvodjelce da se obnovi Jahvin Dom, pa kovaæe i mjedare da se popravi Jahvin Dom. ¹³Poslovoðe su poslovale i popravljanje je napredovalo pod njihovom upravom; vratili su Božji Dom u red i obnovili ga. ¹⁴A kad su sve svršili, donijeli su pred kralja i Jojadu novce što su ostali; od toga su napravili posuðe za Jahvin Dom, posuðe za posluživanje, za paljenje, plitice i druge zlatne i srebrne predmete. Paljenice su se prinosile u Jahvinu Domu bez prestanka dok je god živio Jojada. ¹⁵Onda je Jojada, ostarjevši i nasitivši se života, umro u sto i tridesetoj godini. ¹⁶Sahranili su ga u Davidovu gradu kod kraljeva, jer je èinio dobro u Izraelu i prema Bogu i njegovu Domu. ¹⁷Poslije Jojadine smrti došli su Judini knezovi i poklonili se kralju. Tada ih kralj poèe slušati. ¹⁸Judejci bijahu ostavili Jahvu, Boga otaca, i stali služiti ašerama i likovima; došla je Božja srdžba na Judejce i na Jeruzalem za tu krivicu. ¹⁹Slao im je Bog proroke da ih obrate k Jahvi, oni su ih opominjali, ali oni nisu htjeli slušati. ²⁰Tada Božji duh napuni Jojadina sina, sveæenika Zahariju, koji, stavši poviše naroda, reèe: "Ovako veli Bog: "Zašto kršite Jahvine zapovijedi? Zašto neæete da budete sretni? Kako ste vi ostavili Jahvu, i on æe vas ostaviti."" ²¹Ali su se oni pobunili protiv njega i zasuli ga kamenjem po kraljevoj zapovijedi u predvorju Jahvina Doma. ²²Ni kralj Joaš ne sjeti se ljubavi koju mu uèini otac Jojada, nego mu ubi sina; a on je umiruæi rekao: "Jahve neka vidi i osveti!" ²³Kad je prošla godina dana, diže se na nj aramejska vojska i, navalivši na Judu i Jeruzalem, pobi sve knezove u narodu i posla sav plijen kralju u Damask. ²⁴Iako je aramejska vojska bila malena po ljudstvu, ipak joj je Jahve predao u ruke vrlo brojnu vojsku, jer ostaviše Jahvu, Boga svojih otaca. Tako su se Aramejci na Joašu osvetili. ²⁵Kad su otišli od njega, ostaviv ga u teškim bolestima, pobuniše se protiv njega njegovi èasnici jer bijaše ubio sina sveæenika Jojade, pa i oni njega ubiše na postelji te je poginuo; sahranili su ga u Davidovu gradu, ali ga nisu ukopali u kraljevskoj grobnici. ²⁶Evo onih što se urotiše protiv njega: Zabad, sin Amonke Šimeate, i Jozabad, sin Moapke Šimrite. ²⁷A o njegovim sinovima i o velikim proroštvima protiv njega, o obnavljanju Doma Božjega, sve je zapisano u tumaèenju Knjige o kraljevima. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Amasja.

Chapter 25

¹ Amasji je bilo dvadeset i pet godina kad se zakraljio; kraljevao je dvadeset i devet godina u Jeruzalemu. Mati mu se zvala Joadana i bila je iz Jeruzalema. ²Èinio je što je pravo u Jahvinim oèima, ali ne svim srcem. ³Kad je uèvrstio kraljevstvo, pogubio je èasnike koji su ubili kralja, njegova oca. ⁴Ali im sinova nije pogubio, prema onome što je napisano u knjizi Zakona Mojsijeva, gdje Jahve zapovijeda: "Neka se oèevi ne pogubljuju za sinove, ni sinovi za oèeve, nego svatko neka gine za svoj grijeh." ⁵Potom Amasja skupi Judejce i svega Judu i Benjamina, razvrsta ih prema obiteljima, tisuænicima i satnicima. Pošto popisa od dvadeset godina naviše, naðe trista tisuæa izabranih momaka za vojsku, viènih koplju i štitu. ⁶Meðu Izraelcima najmi sto tisuæa hrabrih junaka za sto srebrnih talenata. ⁷Ali k njemu doðe èovjek Božji i reèe: "Kralju, neka ne ide s tobom

izraelska vojska, jer Jahve nije s Izraelcima ni s Efrajimovim sinovima, ⁸nego idi ti sam, ponesi se junački u boju; inače će te oboriti Bog pred neprijateljem, jer Bog može pomoći i oboriti." ⁹Tada Amasja upita èovjeka Božjeg: "A što će biti od sto talenata koje sam dao izraelskim èetama?" Božji èovjek odgovori: "Jahve ima da ti dade više od toga." ¹⁰Tada Amasja odvoji èete koje mu bijahu došle od Efrajima, da se vrate u svoje mjesto. Ali se vojnici razgnjeviše na Judejce i vratiše se u svoje mjesto plamteći od srdžbe. ¹¹A Amasja, ohrabriv se, povede narod, ode u Slanu dolinu i pobi deset tisuća seirskih sinova. ¹²Judini su sinovi zarobili deset tisuća živih, odveli ih na vrh hridi te ih pobacali, tako da se svi razmrskale. ¹³Èeta koju je Amasja poslao natrag da ne ide s njima u boj harala je po judejskim gradovima od Samarije pa do Bet Horona i pobila u njima tri tisuće ljudi i naplijenila silan plijen. ¹⁴Poslije toga, kad se Amasja vratio razbivši Edomce, donio je bogove seirskih sinova, postavio ih sebi za bogove i poèeo im se klanjati i kaditi im. ¹⁵Tada se Jahve razgnjevi na Amasju i posla k njemu proroka koji ga upita: "Zašto tražiš bogove toga naroda koji nisu izbavili svoga naroda iz tvoje ruke?" ¹⁶Dok je on to govorio, kralj ga upita: "Jesi li postavljen kralju za savjetnika? Prestani! Zašto da te pogube?" Tada prorok ušutje, ali nadoda: "Znam da te Bog odluèio uništiti kad to èiniš a ne slušaš mojega savjeta." ¹⁷Tada judejski kralj Amasja smisli i poruèi izraelskom kralju Joašu, sinu Jehuova sina Joahaza: "Dođi da se ogledamo!" ¹⁸A izraelski kralj Joaš odvrati judejskom kralju Amasji: "Libanonski je trn jedanput poslao glasnike k libanonskom cedru i poruèio: 'Daj kàer mome sinu za ženu', ali su divlje zvijeri libanonske prošle i trn izgazile. ¹⁹Potukao si Edomce, pa ti se srce uzobijestilo i tražiš slavu. Radije ostani kod kuće. Zašto izazivaš zlo i hoćeš da padneš i ti i svi Judejci s tobom?" ²⁰Ali Amasja ne poslušà, jer tako bijaše odredio Bog, da ih preda u ruke Joašu zato što su pristali uz edomske bogove. ²¹Izađe izraelski kralj Joaš te se ogledaše u boju on i judejski kralj Amasja u Bet Šemešu u Judeji. ²²Izraelci poraziše Judejce i oni pobjegoše pod svoj šator. ²³Izraelski kralj Joaš uhvati u Bet Šemešu judejskog kralja Amasju, sina Joaševa, sina Joahazova, i odvede ga u Jeruzalem; onda sruši jeruzalemski zid od Efrajimovih vrata do Ugaonih vrata, u dužini od èetiri stotine lakata. ²⁴Uzevši sve zlato, srebro i posuđe što se nalazilo u Domu Božjem kod Obed Edoma i u riznici kraljevskog dvora, povrh toga i taoce, vrati se u Samariju. ²⁵Judejski je kralj Amasja, Joašev sin, živio još petnaest godina poslije smrti izraelskoga kralja Joaša, Joahazova sina. ²⁶Ostala Amasjina djela, od prvih do posljednjih, zapisana su u Knjizi o judejskim i izraelskim kraljevima. ²⁷Otkako je Amasja ostavio Jahvu, kovala se protiv njega urota u Jeruzalemu. Iako je pobjegao u Lakiš, poslaše za njim u Lakiš ljude koji ga ondje ubiše. ²⁸Odande su ga prenijeli na konjima i sahranili kraj njegovih otaca u Judinu gradu.

Chapter 26

¹ Tada sav judejski narod uze Uziju, komu bijaše šesnaest godina, i zakraljiše ga namjesto njegova oca Amasje. ²On je opet sagradio Elat vrativši ga Judeji, pošto je kralj poèinuo kod svojih otaca. ³Uziji bijaše šesnaest godina kad se zakraljio, a kraljevaò je pedeset i dvije godine u

Jeruzalemu. Mati mu se zvala Jekolija, a bila je iz Jeruzalema. ⁴Ėinio je što je pravo u Jahvinim oĕima, sasvim kao i njegov otac Amasja. ⁵Tražio je Boga za života Zaharije, koji ga je uĕio Boŕjem strahu; dokle je god tražio Jahvu, davao mu je Bog sreæu. ⁶On je izišao i zavojštio na Filistejce, srušio zid Gata, zid Jabne i zid Ašdoda; sagradio je mjesta po Ašdodu i Filisteji. ⁷Bog mu je pomogao protiv Filistejaca i protiv Arapa, koji su ŕivjeli u Gur Baalu, i protiv Meunjana. ⁸Amonci su davali danak Uziji, a njegov se glas pronio do Egipta, jer se bijaše vrlo osilio. ⁹Uzija je sagradio kule u Jeruzalemu kod Ugaonih vrata, kod Dolinskih vrata i na uglu te ih utvrdio. ¹⁰Sagradio je i u pustinji kule i iskopao mnogo studenaca, jer je imao mnogo stoke i u Őefeli i po Ravnici, ratara i vinogradara u gorama i vrtovima, jer je volio poljodjelstvo. ¹¹Uzija je imao vojsku vještu boju koja je išla u rat u ĕetama po broju kako ih je izbrojio tajnik Jeiel i nadzornik Maasja pod upravom Hananije, jednoga od kraljevih knezova. ¹²Svega je na broj bilo, obiteljskih glavara, hrabrih junaka, dvije tisuæe i šest stotina. ¹³Pod njihovom je upravom bilo silne vojske trista sedam tisuæa i pet stotina boju viĕnih ratnika da pomaŕu kralju protiv neprijatelja. ¹⁴Uzija je pripremio svoj vojsci Őtitove, koplja, kacige, oklope, lukove i kamenje za praæke. ¹⁵Napravio je u Jeruzalemu vješto smišljene bojne sprave, iznašašæe nekoga graditelja, da stoje na kulama i na kruništima, da bacaju strijele i veliko kamenje; pronio mu se glas nadaleko jer je uŕivao ĕudesnu pomoæ sve dok se nije osilio. ¹⁶Ali kad se osilio, uzobijestilo mu se srce dotle da se pokvario te se iznevjerio Jahvi, svome Bogu, jer je ušao u Jahvin Hekal i poĕeo prinositi kad na kadionom ŕtveniku. ¹⁷Ali je za njim ušao sveæenik Azarja i s njim osamdeset Jahvinih sveæenika, ĕestitih ljudi. ¹⁸Oni ustadoše na kralja Uziju govoreæi: "Nije tvoje, Uzijo, da kadiš Jahvi, nego je to duŕnost sveæenika, Aronovih sinova, koji su posveæeni da kade. Izlazi iz Svetišta! Iznevjerio si se. I ne sluŕi ti na ĕast pred Bogom Jahvom!" ¹⁹Tada se Uzija rasrdi drŕeæi u ruci kadionicu da kadi; kad se rasrdio na sveæenike, izbi mu guba na ĕelu pred sveæenicima u Domu Jahvinu kraj kadionog ŕtvenika. ²⁰Kad ga sveæeniĕki poglavar Azarja i svi sveæenici izbliŕega pogledaše, a ono, gle, izbila mu guba na ĕelu; brŕe ga otjeraše odande, a i on sam pohitje da iziĕe jer ga Jahve bijaše udario. ²¹Kralj Uzija ostade gubav do smrti i stanovaše u odvojenoj kuæi, jer bijaše odstranjen od Doma Jahvina; njegov je sin Jotam bio upravitelj kraljevskoga dvora i sudio je puku zemlje. ²²Ostala Uzijina djela, od prvih do posljednjih, opisao je Amosov sin, prorok Izaija. ²³Uzija je poĕinuo i sahranili su ga kraj njegovih otaca na polju kod kraljevske grobnice, rekavši: "Gubav je." Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Jotam.

Chapter 27

¹ Jotamu je bilo dvadeset i pet godina kad se zakraljio, a kraljevaio je ŕesnaest godina u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Jeruša, Sadokova kæi. ²Ėinio je što je pravo u Jahvinim oĕima, sasvim kao otac mu Uzija; samo što nije ušao u Jahvin Hekal. Narod je i dalje bio pokvaren. ³Sagradio je Gornja vrata Doma Jahvina; i na Ofelskom zidu mnogo je gradio. ⁴Podigao je i gradove

po Judejskoj gori, a u šumama dvorove i kule. ⁵Vojevao je s kraljem Amonovih sinova i pobijedio ih. Amonovi su mu sinovi dali one godine sto srebrnih talenata i deset tisuća kora pšenice i deset tisuća kora ječma. Toliko su mu Amonovi sinovi priložili i druge i treće godine. ⁶Tako se Jotam utvrdio, jer je uredio svoj život pred Jahvom, svojim Bogom. ⁷Ostala su Jotamova djela i svi njegovi ratovi i putovi zapisani u Knjizi o izraelskim i judejskim kraljevima. ⁸Bilo mu je dvadeset i pet godina kad se zakraljio. Kraljevao je šesnaest godina u Jeruzalemu. ⁹Tada Jotam poèinu kod otaca i sahraniše ga u Davidovu gradu. Na njegovo se mjesto zakralji sin mu Ahaz.

Chapter 28

¹ Ahazu je bilo dvadeset godina kad se zakraljio, a kraljevao je šesnaest godina u Jeruzalemu, ali nije èinio što je pravo u Jahvinim oèima kao što je èinio njegov otac David. ²Živio je poput izraelskih kraljeva, pa je i likove salio baalima. ³Sam je prinosiso kad u dolini Hinomova sina i proveo vlastite sinove kroz oganj, po gnusnom obièaju krivobožàèkih naroda što ih je Jahve protjerao pred Izraelovim sinovima. ⁴Prinosio je žrtve i kadio po uzvišicama i brežuljcima i pod svakim zelenim drvetom. ⁵Zato ga Jahve, njegov Bog, predade u ruke aramejskom kralju te ga on potuèe, zarobi mu veliko mnoštvo ljudi i odvede ih u Damask. Još je bio predan u ruke izraelskom kralju koji ga je hametice porazio. ⁶Remalijin je sin Pekah pobio među Judejcima sto dvadeset tisuća hrabrih junaka u jedan dan, jer su bili ostavili Jahvu, Boga svojih otaca. ⁷A junak od Efrajimova plemena Zikri pogubio je kraljeva sina Maaseju i dvorskoga upravitelja Azrikama i Elkanu, drugoga do kralja. ⁸Izraelovi su sinovi zarobili od svoje braće dvjesta tisuća žena, sinova i kaeri, a zadobili su i silan plijen od njih i odnijeli ga u Samariju. ⁹Ondje bijaše Jahvin prorok po imenu Oded; izašao on pred vojsku što je išla u Samariju i rekao: "Gle, Jahve, Bog vaših otaca, razjario se na Judejce i zato ih je predao u vaše ruke te ste ih gnjevno pobili da je do neba doprlo. ¹⁰A sada još mislite podjarmiti Judejce i Jeruzalemce da vam budu robovi i robinje; a ipak, niste li i vi puni krivice prema Jahvi, svome Bogu? ¹¹Zato me poslušajte sada i vratite to roblje što ga zarobiste od svoje braće, jer æe se izliti na vas Jahvin gnjev." ¹²Tada ustadoše neki između glavara Efrajimovih sinova, i to Johananov sin Azarja, Mešilemotov sin Berekja i Šalumov sin Ezekija, Hadlajev sin Amasa, na one što su se vraæali s vojske. ¹³Pa im rekoše: "Nemojte dovoditi ovamo toga roblja, jer, uz krivicu koja je na nama pred Jahvom, vi mislite još dometnuti na naše grijehe i na našu krivicu, kao da nije dosta velika naša krivica i jarosni gnjev na Izraelu." ¹⁴Tada ostaviše ratnici roblje i plijen pred knezovima i svim zborom. ¹⁵Onda su poimence prozvani ljudi ustali, osokolili robove, obukli sve gole u odjeæu iz plijena; a kad su ih obukli, obuli, nahranili, napojili i namazali, povelu su na magarcima sve iznemogle i odveli ih u palmov grad Jerihon do njihove braće, a potom se vratili u Samariju. ¹⁶U to je doba kralj Ahaz zamolio asirske kraljeve da mu pomognu. ¹⁷Edomci bijahu opet navalili i porazili Judejce te ih odveli u roblje. ¹⁸Filistejci se raširili po gradovima Judejske Šefele i Negeba i, zauzevši Bet-Šemeš, Ajalon, Gederot i Soko sa selima, Timnu sa selima

i Gimzo sa selima, nastanili se ondje. ¹⁹Jahve je počeo ponižavati Judejce zbog judejskoga kralja Ahaza, jer je Ahaz razuzdao Judejce i teško se iznevjerio Jahvi. ²⁰Došao je na nj asirski kralj Tiglat-Pileser i pritijesnio ga umjesto da ga utvrdi. ²¹Ahaz bijaše opljačkao Jahvin Dom, kraljevski dvor i knezove, i sve to dao asirskom kralju, ali mu ništa nije pomoglo. ²²Dok je bio u nevolji, postao je još nevjerniji Jahvi; takav je bio kralj Ahaz. ²³Počeo je žrtvovati damašèanskim bogovima koji su ga porazili, misleæi: "Kad bogovi aramejskih kraljeva njima pomažu, žrtvovat æu im da bi i meni pomagali." Ali su oni bili na propast njemu i svem Izraelu. ²⁴Ahaz je pokupio posuðe iz Božjega Doma, slupao ga, zatvorio vrata Jahvina Doma i podigao žrtvenike po svim uglovima u Jeruzalemu. ²⁵I u svakom je pojedinom judejskom gradu podigao uzvišice da kadi tuðim bogovima, dražeæi Jahvu, Boga otaca. ²⁶Ostala su njegova djela i svi njegovi putovi, od prvih do posljednjih, zapisani u Knjizi o judejskim i izraelskim kraljevima. ²⁷Onda je Ahaz počenuo kod otaca. Sahranili su ga u Gradu, u Jeruzalemu, ali ga nisu unijeli u grobnicu judejskih kraljeva. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Ezekija.

Chapter 29

¹ Ezekiji je bilo dvadeset i pet godina kad se zakraljio. Kraljevaó je dvadeset i devet godina u Jeruzalemu. Materi mu je bilo ime Abija, kæi Zaharijina. ²Èinio je što je pravo u oèima Jahvinim, sasvim kao i njegov otac David. ³Prve godine prvoga mjeseca svojega kraljevanja otvorio je vrata Doma Jahvina i popravio ih. ⁴Onda je pozvao sveæenike i levite i, sabravši ih na istoèni trg, ⁵rekao: "Èujte me, leviti! Sada se posvetite i posvetite Dom Jahve, Boga svojih otaca, i uklonite neèist iz Svetinje. ⁶Naši su se oci iznevjerili i radili što je zlo u oèima Jahve, našega Boga. Ostavili su ga i odvratili lice od Jahvina Prebivališta, okrenuvši mu leða. ⁷Zatvorili su trijemaska vrata i potrnuli svjetiljke; nisu kadili kadom niti su prinosili paljenice u Svetištu Izraelova Boga. ⁸Zato se Jahve rasrdio na Judejce i na Jeruzalem te je dopustio da budu zlostavljeni i da budu na užas i ruglo, kako vidite svojim oèima. ⁹I oèevi su nam, eto, pali od maèa, a sinovi, kæeri i žene zato su nam u ropstvu. ¹⁰Sad sam, dakle, namislio u svom srcu sklopiti Savez s Jahvom, Izraelovim Bogom, da bi se odvratio od nas njegov jarosni gnjev. ¹¹Moja djeco, sad se nemojte lijeniti, jer vas je izabrao Jahve da stojite pred njim, da mu služite i da mu budete službenici i da mu kadite." ¹²Tada ustadoše leviti: Amasajev sin Mahat i Azarjin sin Joel od Kehatovih sinova; od Merarijevih sinova: Abdijev sin Kiš i Jehalelelov sin Azarja; od Geršonovaca: Zimin sin Joah i Joahov sin Eden; ¹³od Elisafanovih sinova: Šimri i Jeiel; od Asafovih sinova: Zaharija i Matanija; ¹⁴od Hemanovih sinova: Jehiel i Šimej; od Jedutunovih sinova: Šemaja i Uziel. ¹⁵Oni skupiše braæu, posvetiše se i doðoše kako je bio zapovjedio kralj po Jahvinim rijeèima da oèiste Jahvin Dom. ¹⁶Sveæenici uðoše u Jahvin Dom da ga oèiste. Poèeli su svu neèist što su je našli u Jahvinu Hekalu iznositi u predvorje Jahvina Doma; leviti su je primali iznoseæi je napolje na potok Kidron. ¹⁷Počeli su posveæivati prvoga dana prvoga mjeseca, a osmoga su dana istoga mjeseca ušli u Jahvin trijem; posveæivali su Jahvin Dom osam

dana; šesnaestoga su dana prvoga mjeseca završili. ¹⁸Onda su ušli kralju Ezekiji i rekli: "Oèistili smo sav Jahvin Dom: žrtvenik za paljenice sa svim njegovim priborom, stol za prinesene kruhove sa svim njegovim priborom, ¹⁹a sve posuđe koje bijaše zabacio kralj Ahaz za svojega kraljevanja i nevjere opet smo obnovili i posvetili; eno ga pred Jahvinim žrtvenikom." ²⁰Tada kralj Ezekija porani, skupi gradske knezove i ode u Jahvin Dom. ²¹Dovedoše sedam mladih junaca, sedam ovnova, sedam jaganjaca, sedam jaraca za okajnicu, za kraljevstvo i za Svetište i za Judu; on zapovjedi Aronovim sinovima sveæenicima da ih prinesu za paljenicu na Jahvinu žrtveniku. ²²Zaklavši goveda, sveæenici uzeše krv i poškropiše žrtvenik; zaklaše ovnove i krvlju poškropiše žrtvenik, zaklaše jaganjce i krvlju poškropiše žrtvenik. ²³Dovedoše jarce za okajnicu pred kralja i pred zbor te metnuše ruke na njih. ²⁴Onda ih zaklaše sveæenici i prinesoše kao okajnicu njihovu krv na žrtveniku da izvrše obred pomirenja za sav Izrael, jer kralj bijaše zapovjedio da se prinese paljenica i okajnica za sav Izrael. ²⁵Postavio je u Jahvinu Domu levite s cimbalima, harfama i citrama, kako bijaše zapovjedio David, kraljev vidjelac Gad i prorok Natan, jer je od Jahve dolazila zapovijed po njegovim prorocima. ²⁶Tako su leviti stajali s Davidovim glazbalima, a sveæenici s trubama. ²⁷Tada Ezekija zapovjedi da prinesu paljenice na žrtveniku. Kad se stala prinostiti paljenica, počela je Jahvina pjesma uz trube i uz glazbala izraelskoga kralja Davida. ²⁸Sav se zbor klanjao, pjevaèi pjevali, a trubaèi trubili, i to sve dok se nije svršila paljenica. ²⁹Kad se svršilo prinošenje paljenice, kralj i svi koji bijahu s njim pobožno padoše na koljena i pokloniše se. ³⁰Onda su kralj i knezovi zapovjedili levitima da hvale Jahvu rijeèima Davida i vidioca Asafa; oni su počeli hvaliti s najveæim veseljem i, pavši nièice, poklonili se. ³¹Tada Ezekija progovori: "Sada ste posvetili ruke Jahvi; pristupite i donesite klanice i zahvalnice u Dom Jahvin." Sav je zbor donio klanice i zahvalnice. Tko je god bio spremna srca, prinio je paljenice. ³²Paljenica što ih je donio zbor bijaše na broj: sedamdeset goveda, sto ovnova, dvjesta jaganjaca, sve za paljenice Jahvi. ³³Ostalih posveæenih darova bilo je šest stotina goveda i tri tisuæe grla sitne stoke. ³⁴Ali je sveæenika bilo premalo, tako da nisu mogli oderati svih paljenica; zato su im pomagala braæa leviti, dok se nije svršio posao i dok se nisu posvetili drugi sveæenici, jer su leviti bili gorljiviji srcem da se posvete nego sveæenici. ³⁵Bilo je i mnogo paljenica s pretilinom od prièesnica i s ljevanicama na paljenice. Tako se opet obnovila služba u Jahvinu Domu. ³⁶I Ezekija se veselio, i sav narod s njime, što je Bog spremio narodu, jer se sve to iznenada dogodilo.

Chapter 30

¹ Potom Ezekija poruèi svim Izraelcima i Judejcima pa napisa i pisma Efrajimovu i Manašeovu plemenu da doðu u Jahvin Dom u Jeruzalem da proslave Pashu Jahvi, Izraelovu Bogu. ²Kralj, vijeæajuæi s knezovima i sa svim zborom u Jeruzalemu, odluèi da slave Pashu drugoga mjeseca. ³Toga nisu mogli uèiniti u pravo vrijeme jer nije bilo dosta posveæenih sveæenika, i narod se ne bijaše skupio u Jeruzalemu. ⁴I to je bilo prÓavo u kraljevim oèima i u oèima svega zbora, ⁵pa su

odredili da se oglasi po svem Izraelu od Beer Šebe pa do Dana da dođu i proslave Pashu Jahvi, Izraelovu Bogu, u Jeruzalemu, jer je premnogi nisu svetkovali kako je propisano. ⁶Tako su otišli glasnici s pismima od kralja i njegovih knezova po svem Izraelu i Judi te su govorili po kraljevoj zapovijedi: "Izraelovi sinovi, obratite se Jahvi, Abrahamovu, Izakovu i Izraelovu Bogu, pa æe se i on obratiti k Ostatku koji vam je ostao od ruku asirskih kraljeva. ⁷I nemojte biti kao vaši oèevi i vaša braæa, koji su se iznevjerili Jahvi, Bogu svojih otaca, te ih je predao propasti, kako i sami vidite. ⁸Nemojte, dakle, biti tvrdovrati kao vaši oèevi: pružite ruku Jahvi i dođite u njegovu Svetinju koju je posvetio zauvijek i služite Jahvi, svome Bogu, pa æe odvratiti od vas svoj žestoki gnjev. ⁹Ako se obratite Jahvi, vaša æe braæa i vaši sinovi naæi milost u onih koji su ih zarobili pa æe se vratiti u ovu zemlju; jer je Jahve, vaš Bog, milostiv i milosrdan i neæe odvratiti lica od vas ako se vi obratite njemu." ¹⁰I tako su glasnici krenuli od grada do grada po Efrajimovoj i Manašeovoj zemlji pa do Zebuluna, a ljudi im se podsmijavali i rugali. ¹¹Ipak su se neki od Ašerova, od Manašeova i od Zebulunova plemena ponizili i došli u Jeruzalem. ¹²Na Judejce je pak sišla Božja ruka i prožela ih jednodušnošæu da èine što bijaše zapovjedio kralj i knezovi po Jahvinoj rijeði. ¹³Skupilo se u Jeruzalemu mnogo naroda da slave Blagdan beskvasnih kruhova, drugoga mjeseca; zbor je bio vrlo velik. ¹⁴Tada su ustali i uklonili žrtvenike što su bili u Jeruzalemu, uklonili sve kadionike i bacili ih u potok Kidron. ¹⁵Onda su stali klati Pashu èetrnaestoga dana drugoga mjeseca, a sveæenici i leviti postidjeli se i, posvetiv se, poèeli unositi paljenice u Jahvin Dom. ¹⁶Stali su na svoje mjesto po pravilu, po Zakonu Mojsija, èovjeka Božjeg; sveæenici su škropili krvlju primajuæi je iz ruku levita. ¹⁷Kako ih bijaše mnogo u zboru koji se nisu posvetili, leviti su klali pashalne jaganjce za sve koji nisu bili èisti, da bi ih posvetili Jahvi. ¹⁸Najveæi se dio naroda, mnogi od Efrajimova i Manašeova, Jisakarova i Zebulunova plemena, nije oèistio te je jeo Pashu nepropisno. Ali se za njih pomolio Ezekija govoreæi: "Blagi Jahve neka oèisti od grijeha svakoga ¹⁹tko je upravio srce da traži Boga Jahvu, Boga svojih otaca, ako i nije èist kako dolikuje Svetištu!" ²⁰Jahve je uslišio Ezekiju i oprostio narodu. ²¹Tako su Izraelovi sinovi koji su se zatekli u Jeruzalemu svetkovali Blagdan beskvasnih kruhova sedam dana s velikim veseljem, a leviti i sveæenici hvalili Jahvu iz dana u dan uz glazbala za Jahvinu slavu. ²²Ezekija je hrabrio levite koji su pokazivali divnu privrženost Jahvi. Jeli su sveèanu žrtvu sedam dana, žrtvujuæi žrtve prièesnice i slaveæi Jahvu, Boga svojih otaca. ²³Potom je sav zbor vijeæajuæi odlueio da svetkuje još sedam dana; svetkovali su još sedam dana s veseljem. ²⁴Judejski kralj Ezekija darovao je zboru tisuæu mladih junaca i sedam tisuæa grla sitne stoke; a knezovi darivali zboru tisuæu mladih junaca i deset tisuæa grla sitne stoke; tada se posvetilo mnogo sveæenika. ²⁵Tako se provešelio sav judejski zbor, i sveæenici i leviti, i sav zbor što je bio došao iz Izraela, i došljaci koji bijahu došli iz zemlje izraelske, i stanovnici u Judeji. ²⁶Bilo je veliko veselje u Jeruzalemu, jer od vremena Davidova sina Salomona, izraelskoga kralja, nije bilo tako u Jeruzalemu. ²⁷Onda su ustali sveæenici i leviti te blagoslovlili narod: njihov je glas bio uslišan, a njihova je molitva doprla do Božjega svetog Prebivališta na nebu.

Chapter 31

¹ Kad se sve to svršilo, svi Izraelovi sinovi koji su se našli ondje zađoše po judejskim gradovima te su razbijali stupove, sjekli ašere i obarali uzvišice i žrtvenike po svem Judinu, Benjaminovu, Efrajimovu i Manašeovu plemenu dokle god nisu završili. Onda se svi Izraelovi sinovi vratiše svaki na svoj posjed, u svoje gradove. ²Ezekija je opet uredio sveæeničke i levitske redove po njihovim redovima, svakoga prema njegovoj službi, sveæenike i levite, za paljenice i za prièesnice, da služe, slave i hvale Boga na vratima Jahvina tabora. ³Odredio je kraljevski doprinos od svoga imanja za paljenice, za paljenice jutarnje i veèernje i za paljenice što se prinose subotom, za mlađaka i na blagdane, kako je napisano u Zakonu Jahvinu. ⁴Zapovjedio je narodu, jeruzalemskim stanovnicima, da daju dio sveæenicima i levitima da se utvrde u Zakonu Jahvinu. ⁵Kad se to razglasilo, poèeli su Izraelovi sinovi donositi najboljega žita, novog vina, ulja i meda i svakojaka poljskog priroda i donosili su obilne desetine od svega. ⁶Izraelovi i Judini sinovi, koji su živjeli u judejskim gradovima, također su donosili desetinu od goveda i sitne stoke i desetinu od svetih stvari posveæenih Jahvi, njihovu Bogu; donosili su i davali sve hrpu na hrpu. ⁷Treæega su mjeseca poèeli slagati u hrpe, a sedmoga su mjeseca završili. ⁸Onda je došao Ezekija s knezovima i, ugledavši hrpe, blagosloviše Jahvu i njegov izraelski narod. ⁹Potom se Ezekija propitao kod sveæenika i levita za hrpe. ¹⁰Odgovarajuæi, sveæenički poglavar Azarja, od Sadokova doma, reèe: "Otkako su poèeli donositi ove prinose u Dom Jahvin, jedemo i siti smo, a mnogo i pretjeèe, jer je Jahve blagoslovio svoj narod te je preteklo ovo mnoštvo." ¹¹Tada Ezekija zapovjedi da se uredi sobe u Jahvinu Domu; kad su ih spremili, ¹²poèeli su onamo unositi prinose, desetine i svetinje; nad tim je bio predstojnik levit Konanija i brat mu Šimej, drugi do njega. ¹³A Jehiel, Azazja, Nahat, Asahel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Jismakja, Mahat i Benaja biše postavljeni kao nadglednici uz Konaniju i brata mu Šimeja, po nalogu kralja Ezekije i Azarje, predstojnika u Božjem Domu. ¹⁴Kore, sin levita Jimne, vratar Istoènih vrata, bio je nad dragovoljnim Božjim prinosima da bi prinosio Jahvine podizanice i svetinje nad svetinjama. ¹⁵Pod njim su bili Eden, Minjamin, Ješua, Šemaja, Amarja i Šekanija po sveæenièkim gradovima da savjesno dijele svojoj braæi po njihovim redovima, kako velikome tako i malome - ¹⁶osim muškaraca starijih od trideset godina popisanih u rodovnicima - svima koji su dolazili u Dom Jahvin na svoj svakidašnji posao da obave obredne dužnosti po svojim redovima. ¹⁷U rodovnike su bili popisani sveæenici po obiteljima i leviti od dvadeset godina naviše po svojim službama, po svojim redovima. ¹⁸U rodovnike bijahu popisana sva njihova djeca, njihove žene, njihovi sinovi i njihove kaeri, za svekoliki zbor, jer su se iskreno posvetili svetinjama. ¹⁹Aronovi sinovi, sveæenici na poljskim pašnjacima svojih gradova, u svakom pojedinom gradu, bijahu poimence određeni da daju dio svakome muškarcu među sveæenicima. Sve su rodovnike sastavili leviti. ²⁰Ezekija je uradio tako po svoj Judeji èineæi što je dobro, pravo i vjerno pred Jahvom, svojim Bogom. ²¹U svakom poslu koji je poèeo za službu Božjega Doma, i u zakonu i u zapovijedi tražeæi Boga, trudio se svim svojim srcem i uspijevao.

Chapter 32

¹ Poslije tih događaja i dokaza vjernosti dođe asirski kralj Sanherib i, ušavši u Judeju, opkoli tvrde gradove misleći ih osvojiti. ²Ezekija, vidjevši gdje je došao Sanherib i kako snuje da zavojsiti na Jeruzalem, ³posavjetova se s knezovima i s junacima da zaèepi vodene izvore koji bijahu izvan grada. Oni mu podupriješe osnovu. ⁴Sabralo se mnogo naroda te su zaèepili sva vrela i potok koji teèe posred zemlje; govorahu: "Zašto da asirski kraljevi nađu toliko vode kad dođu!" ⁵Ezekija se osokolio, obnovio sav oboreni zid i podigao kule na njemu; izvana je sagradio drugi zid i utvrdio Milon u Davidovu gradu; napravio je mnogo kopalja i štitova, ⁶zatim postavio vojvode nad narodom i, pozvavši ih k sebi na trg kraj gradskih vrata, ohrabri ih ovim riječima: ⁷"Budite hrabri i junaci; ne bojte se i ne plašite se asirskoga kralja, ni svega mnoštva što je s njim, jer je s nama moćniji nego s njim: ⁸s njim je tjelesna mišica, a s nama je Jahve, Bog naš, da nam pomaže i da bije naše bojeve." Narod se uzda u riječi judejskoga kralja Ezekije. ⁹Poslije toga asirski je kralj Sanherib, dok bijaše kod Lakiša sa svom bojnom silom, poslao sluge u Jeruzalem k judejskome kralju Ezekiji i k svim Judejcima koji bijahu u Jeruzalemu i poručio im: ¹⁰"Ovako veli asirski kralj Sanherib: 'U što se uzdate stojeći opsjednuti u Jeruzalemu? ¹¹Ne zavodi li vas Ezekija da vas preda smrti od gladi i žeđi kad govori: Jahve, Bog naš, izbavit će nas iz ruke asirskoga kralja? ¹²Nije li taj Ezekija uklonio njegove uzvišice i njegove žrtvenike; i zapovjedio Judejcima i Jeruzalemcima govoreći: Pred jednim se žrtvenikom klanjajte i na njemu kadite! ¹³Zar ne znate što sam učinio ja i moji preci od svih zemaljskih naroda? Zar su bogovi zemaljskih naroda mogli izbaviti svoje zemlje iz moje ruke? ¹⁴Koji je među svim bogovima onih naroda što su ih sasvim uništili moji preci mogao izbaviti narod iz moje ruke, da bi mogao vaš Bog izbaviti vas iz moje ruke?' ¹⁵Zato nemojte da vas sada Ezekija vara i da vas tako zavodi i ne vjerujte mu! Jer nijedan bog nikojega naroda ili kraljevstva nije mogao izbaviti svoga naroda iz moje ruke, ni iz ruke mojih predaka, a kamoli će vaš Bog izbaviti vas iz moje ruke!" ¹⁶Još su više njegove sluge napadale Boga Jahvu i njegova slugu Ezekiju. ¹⁷Napisao je i pismo ručepi Jahvu, Izraelova Boga: "Kao što bogovi zemaljskih naroda nisu izbacili svojih naroda iz moje ruke, tako neće ni Ezekijin Bog izbaviti svojega naroda iz moje ruke." ¹⁸I vikahu iza glasa, na judejskom jeziku, jeruzalemskom narodu koji bijaše na zidu da ga uplaše i prepadnu kako bi osvojili grad. ¹⁹Govorili su o jeruzalemskom Bogu kao o bogovima zemaljskih naroda, bogovima koji su djelo èovjeèjih ruku. ²⁰Stoga se pomoli kralj Ezekija i prorok Izaija, Amosov sin, i zazvaše nebo u pomoć. ²¹Tada Jahve posla anđela koji uništi sve hrabre junake, zapovjednike i vojvode u vojsci asirskoga kralja, tako da se vratio posramljen u svoju zemlju. A kad je ušao u hram svoga boga, sasjekli su ga ondje mačem neki koji su se rodili iz njegova krila. ²²Tako je Jahve spasio Ezekiju i jeruzalemske stanovnike od ruke asirskoga kralja Sanheriba i iz ruku neprijatelja, te im dao mir odasvud uokolo. ²³Mnogi su donosili darove Jahvi u Jeruzalem i dragocjenosti judejskome kralju Ezekiji. Poslije toga Ezekija se uzvisio u očima svih naroda. ²⁴U to se vrijeme Ezekija razbolio nasmrt, ali se pomolio Jahvi, koji mu je progovorio i učinio èudo. ²⁵Ali se Ezekija nije odužio dobroinstvu koje mu je iskazano, nego se uzoholio; stoga je došla

srđžba na nj, na Judu i na Jeruzalem. ²⁶Ezekija se ponizio zato što mu se bilo uzoholilo srce, i on i Jeruzalemci, pa tako nije došla na njih Jahvina srđžba za Ezekijina života. ²⁷Ezekija je stekao vrlo veliko bogatstvo i slavu; napravio je riznice za srebro i zlato, za drago kamenje, za miomirise, za štitove i za svakojake dragocjene posude; ²⁸skladište za prirod od žita, od novog vina i ulja, staje za svakojaku stoku, torove za stada. ²⁹Podigao je i gradove, imao je mnogo blaga, sitne stoke i goveda, jer mu je Bog dao vrlo veliko imanje. ³⁰Isti je Ezekija zaèepio gornji izvor Gihonske vode i svrnuo je pravo na zapadnu stranu Davidova grada. Ezekija je bio sretan u svakom poslu. ³¹Samo kad su došli poslanici babilonskih knezova, poslani k njemu da se propitaju za èudo koje se dogodilo u zemlji, ostavio ga je Bog da bi ga iskušao i da bi se doznalo sve što mu je u srcu. ³²Ostala Ezekijina djela, njegova pobožnost, zapisani su u proroèkom viđenju proroka Izaije, Amosova sina, i u Knjizi o judejskim i izraelskim kraljevima. ³³Ezekija je poèinuo kod svojih otaca. Sahranili su ga na usponu kako se ide ka grobovima Davidovih sinova. Po smrti su mu odali poèast svi Judejci i Jeruzalemci. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Manaše.

Chapter 33

¹ Manašeu je bilo dvanaest godina kad se zakraljio. Pedeset i pet godina kraljevao je u Jeruzalemu. ²Èinio je što je zlo u Jahvinim oèima, povodeæi se za gnusobama naroda što ih je Jahve protjerao pred sinovima Izraelovim. ³Obnovio je uzvišice što ih bijaše oborio otac mu Ezekija, podigao je žrtvenike Baalu, naèinio ašere i stao se klanjati svoj nebeskoj vojsci i služiti joj. ⁴Podigao je žrtvenike i u Domu Jahvinu, za koji bijaše rekao Jahve: "U Jeruzalemu æe prebivati Ime moje zauvijek." ⁵Sagradio je žrtvenike svoj nebeskoj vojsci u oba predvorja Doma Jahvina. ⁶I sinove je svoje proveo kroz oganj u dolini Hinomova sina. Vraèao je, gatao, èarao, stvorio bajaèe i opsjenare i uopæe uèinio premnogo zla u Jahvinim oèima razjarujuæi ga. ⁷Naèinio je idolski lik i posadio ga u Domu Božjem, za koji Bog bijaše rekao Davidu i njegovu sinu Salomonu: "U ovom Domu i u Jeruzalemu, koji sam izabrao meðu svim izraelskim plemenima, postaviti æu Ime moje zauvijek. ⁸Neæu više dati da noga Izraelaca uzmakne iz zemlje koju sam dao u baštinu vašim oèevima, samo ako budu držali i provodili u djelo sve što sam im zapovjedio: sav Zakon, uredbe i obièaje dane preko Mojsija." ⁹Ali je Manaše zaveo Judejce i Jeruzalemce te su radili još gore nego narodi što ih je Jahve iskorijenio pred sinovima Izraelovim. ¹⁰Jahve je opominjao Manašea i njegov narod, ali oni nisu poslušali. ¹¹Stoga je Jahve doveo na njih vojskovođe asirskoga kralja. Uhvativši Manašea kukama, svezali su ga u dvoje mjedene verige i odveli u Babilon. ¹²Kad se našao u nevolji, poèeo se moliti za milost Jahvi, svome Bogu, ponizivši se veoma pred Bogom otaca. ¹³Molio se i Bog mu se smilovao te usliša njegovu prošnju i vrati ga u Jeruzalem u kraljevstvo. Manaše tada spozna da je Jahve Bog. ¹⁴Poslije toga sagradio je vanjski zid Davidovu gradu zapadno od Gihona, od doline pa do Ribljih vrata, i opasao zidom Ofel, izvevši ga vrlo visoko. Postavio je bojne vojvode u svim tvrdim gradovima u Judi. ¹⁵Osim toga, uklonio je iz Jahvina Doma tuđinske bogove, onaj

idolski lik i sve žrtvenike što ih bijaše posagradió na gori Jahvina Doma i u Jeruzalemu i sve ih baci izvan grada. ¹⁶Zatim opet podiže Jahvin žrtvenik i žrtvova na njemu žrtve prièesnice i zahvalnice. Zapovjedi i Judejcima da služe Jahvi, Bogu Izraelovu. ¹⁷Ipak je narod još žrtvovao po uzvišicama, ali samo Jahvi, svojem Bogu. ¹⁸Ostala Manašeova djela i njegova molitva Bogu, rijeèi koje su mu govorili vidioi u ime Jahve, Izraelova Boga, zapisane su u Povijesti izraelskih kraljeva. ¹⁹Njegova molitva i kako je bio uslišan, svi njegovi grijesi i njegova nevjera te mjesta na kojima je pogradió uzvišice, podigao ašere i idole prije nego što se ponizio - sve je to zapisano u povijesti Hozajevoj. ²⁰Tada Manaše poèinu kraj svojih otaca. Sahranili su ga u dvoru. Na njegovo se mjesto zakraljio sim mu Amon. ²¹Dvadeset su i dvije godine bile Amonu kad se zakraljio, a kraljevaó je dvije godine u Jeruzalemu. ²²Èinio je što je zlo u Jahvinim oèima, kao i otac mu Manaše, jer je svim idolima koje bijaše naèinio njegov otac Manaše on prinosió žrtve i služio im. ²³Ali se nije ponizio pred Jahvom kako se ponizio otac mu Manaše, nego je još i umnožio svoju krivicu. ²⁴Tada se protiv njega urotiše njegove sluge i ubiše ga u dvoru. ²⁵Ali je prosti puk pobio sve one koji se bijahu urotili protiv kralja Amona i na njegovo mjesto zakraljio sina mu Jošiju.

Chapter 34

¹Jošiji je bilo osam godina kad se zakraljio. Kraljevaó je trideset i jednu godinu u Jeruzalemu. ²Èinio je što je pravo u Jahvinim oèima. U svemu je hodió putovima oca Davida, ne skreæuæi ni desno ni lijevo. ³Osme godine kraljevanja, dok još bijaše djeèak, poèeo je tražiti Boga oca Davida, a dvanaeste je godine stao èistiti Judeju i Jeruzalem od uzvišica, ašera, od rezanih i livenih likova. ⁴Pred njim su oborili žrtvenike Baalu, polomio je sunèane stupove koji bijahu na njima; izlomio je i satro ašere i rezane i livene likove, prosuo ih po grobovima onih što su im prinosili žrtve. ⁵Sveæenièke je kosti spalio na njihovim žrtvenicima i tako oèistio Judeju i Jeruzalem. ⁶Isto je uèinio i po gradovima Manašeova, Efrajimova i Šimunova plemena, pa do Naftalijeva, po njihovim opustošenim mjestima unaokolo. ⁷Oborio je žrtvenike i ašere, raskovao i satro rezane likove i isjekao sve sunèane stupove po svoj zemlji izraelskoj, a onda se vratio u Jeruzalem. ⁸Osamnaeste godine kraljevanja, oèistivši zemlju i Dom, poslao Asalijahina sina Šafana, gradskoga upravitelja Maaseju, Johazova sina Joaha, tajnika, da poprave Dom Jahve, njegova Boga. ⁹Oni su došli k velikom sveæeniku Hilkiji i predali mu novce donesene u Božji Dom, koje bijahu sabrali leviti, èuvari hramskog praga, iz ruke Manašeovih i Efrajimovih sinova i od svega Izraelova Ostatka, od svega Judina i Benjaminova plemena, od jeruzalemskih stanovnika. ¹⁰Dali su to na ruku poslovoðama, postavljenim nad Domom Jahvinim, a oni su izdavali poslenicima koji su radili u Domu Jahvinu, popravljajuæi što je bilo trošno i obnavljajuæi Hram. ¹¹Dali su drvodjeljama i graditeljima da kupuju tesanac i drvo za grede i da se pobrvnaju kuæe koje bijahu porušili judejski kraljevi. ¹²Ti su ljudi savjesno obavljali posao; nad njima su bili postavljeni Jahat i Obadja, leviti od Merarijevih sinova, i Zaharija i Mešulam od Kehatovih sinova da upravljaju radom. Svi su leviti

bili vièni glazbalima. ¹³Jedni su bili nad bremenošama i nadstojnicima svih poslenika u svakoj službi, a drugi su od levita bili pisari, nadzornici i vratari. ¹⁴Kad su iznosili novce donesene u Jahvin Dom, našao je sveæenik Hilkija Knjigu Zakona Jahvina, danu preko Mojsija. ¹⁵I, progovorivši, Hilkija reèe tajniku Šafanu: "Našao sam Knjigu Zakona u Domu Jahvinu." Hilkija dade knjigu Šafanu. ¹⁶Šafan odnese knjigu kralju i izvjesti ga: "Tvoje sluge rade sve što im se povjerilo. ¹⁷Izasuvši novce što su se našli u Domu Jahvinu, dadoše ih na ruku poslovođama i poslenicima." ¹⁸Tada tajnik Šafan javi kralju: "Sveæenik Hilkija dade mi jednu knjigu." I Šafan je poèe èitati pred kraljem. ¹⁹Èuvši rijeèi Zakona, kralj razdrije haljine svoje. ²⁰I naredi Hilkiji, Šafanovu sinu Ahikamu, Mikinu sinu Abdonu, tajniku Šafanu i kraljevu sluzi Asaji: ²¹"Idite i upitajte Jahvu o meni i Ostatku Izraela i Judeje zbog ove knjige što je nađena, jer je velika Jahvina jarost što se izlila na nas zato što naši oèevi nisu èuvali Jahvine rijeèi, nisu vršili što je pisano u knjizi." ²²Hilkija s kraljevim ljudima ode proroèici Huldi, ženi Šaluma, Tokhatova sina, sina Hasre, èuvara odjeæe; ona je živjela u Jeruzalemu, u novom gradu. Kad joj to kazaše, ²³ona im reèe: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Kažite èovjeku koji vas je poslao k meni: ²⁴Ovako veli Jahve: Evo, dovest æu nesreæu na ovaj grad i na njegove stanovnike, izvršit æu sve kletve napisane u knjizi što je proèitaše pred judejskim kraljem. ²⁵Jer su me ostavili i kadili tuđim bogovima da bi me ljutili svim djelima ruku svojih, planut æe jarost moja na to mjesto i neæe se ugasiti. ²⁶A judejskome kralju, koji vas je poslao po Jahvin savjet, recite ovo: Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: Rijeèi si èuo. ²⁷Ali kako ti je omekšalo srce i jer si se ponizio pred Bogom èuvši što sam objavio tome gradu i njegovim stanovnicima, i ponizivši se preda mnom, razdro si haljine i plakao, zato sam te uslišio - rijeè je Jahvina! ²⁸Evo, sjedinit æu te s ocima tvojim i s mirom æeš leæi u grob da ne vidiš svu nesreæu koju æu svaliti na ovo mjesto i njegove stanovnike.'" Oni odnesoše taj odgovor kralju. ²⁹Tada posla kralj da se saberu sve judejske i jeruzalemske starješine. ³⁰Kralj se potom pope u Dom Jahvin, sa svim Judejcima, Jeruzalemcima, sveæenicima, levitima i sa svim narodom, od najveæega do najmanjeg. I proèita im sve rijeèi Knjige Saveza što je nađena u Domu Jahvinu. ³¹Kralj, stojeæi na svome mjestu, obnovi pred Jahvom Savez da æe slijediti Jahvu, držati se njegovih zapovijedi, pouka i uredaba svim srcem i svom dušom da bi izvršio sve stavke toga Saveza što su napisane u knjizi. ³²I sve koji su se našli u Jeruzalemu i Benjaminovu plemenu pozva da pristupe; i Jeruzalemci prionuše uza Savez Boga, Boga svojih otaca. ³³Tada Jošija ukloni sve gnusobe iz svih izraelskih krajeva i uèini te svi koji su se našli u Izraelu poèeše služiti Jahvi, svojem Bogu. Za svega njegova života nisu odstupili od Jahve, Boga svojih otaca.

Chapter 35

¹ Potom je Jošija svetkovao Pashu Jahvi u Jeruzalemu: klalo se pashalno jagnje èetnaestoga dana prvoga mjeseca. ²Postavio je sveæenike na njihove službe, osokolivši ih na službu u Jahvinu Domu. ³Zatim je rekao levitima koji su pouèavali sve Izraelce i bili posveæeni Jahvi: "Metnite

sveti Kovèeg u Dom koji je sagradio Davidov sin Salomon, izraelski kralj; ne smijete ga više nositi na ramenima; sada služite Jahvi, svojem Bogu, i njegovu izraelskom narodu! ⁴I pripravite se po otaèkim domovima, po redovima, kako je napisao izraelski kralj David i propisao sin mu Salomon. ⁵Stojte u Svetinji po redovima otaèkih domova svoje braæe, obiènoga puka, i po redu levitskoga otaèkog doma. ⁶I tako koljite pashalno janje te se posvetite i pripravite svoju braæu da svetkuju kako je zapovjedio Jahve preko Mojsija." ⁷Jošija je darovao obiènom puku od sitne stoke jaganjaca i jariæa, sve za Pashu, svima koji su se našli ondje, na broj trideset tisuæa, i tri tisuæe goveda, sve to s kraljeva imanja. ⁸Njegovi su knezovi dragovoljno darovali narodu, sveæenicima i levitima, i to: Hilkija, Zaharija i Jehiel, predstojnici u Božjem Domu, dali su sveæenicima za Pashu dvije tisuæe i šest stotina jaganjaca i jariæa i tri stotine goveda. ⁹A Konanija, Šemaja i Netanel, njegova braæa Hašabja, Jehiel i Jozabad, levitski knezovi, darovali su levitima za Pashu pet tisuæa grla sitne stoke i pet stotina goveda. ¹⁰A kad je bila uređena služba, stali su sveæenici na svoje mjesto i leviti u svojim redovima po kraljevoj zapovijedi. ¹¹Klali su Pashu, a sveæenici su škropili krvlju, dok su leviti odirali kožu. ¹²Onda su pripravili paljenice da ih dadu obiènom puku po redovima otaèkih domova da ih prinese Jahvi, kako je napisano u Mojsijevoj knjizi. Tako su uèinili i s govedima. ¹³Pekli su Pashu na ognju po obièaju, a ostale su posveæene stvari kuhali u loncima, kotlovima i zdjelama i brzo ih raznosili svemu obiènom puku. ¹⁴Poslije su pripremali Pashu sebi i sveæenicima, jer su sveæenici, Aronovi sinovi, bili zaposleni prinošenjem paljenica i pretiline do noæi; zato su leviti pripremali sebi i sveæenicima, Aronovim sinovima. ¹⁵A pjevaèi, Asafovi sinovi, stajali su na svojem mjestu, kako je bio zapovjedio David, Asaf, Heman i kraljev vidjelac Jedutun. Vratari su stajali na svakim vratima; oni se nisu micali od službe, nego su im njihova braæa leviti pripremljali sve. ¹⁶Tako je bila uređena sva Jahvina služba onoga dana da se proslavi Pasha i da se prinesu paljenice na Jahvinu žrtveniku po zapovijedi kralja Jošije. ¹⁷Tako su Izraelovi sinovi, koji su se našli ondje, u to doba sedam dana slavili Pashu i Blagdan beskvasnih kruhova. ¹⁸Pasha kao ova u Izraelu nije se slavila od vremena proroka Samuela niti je ijedan od izraelskih kraljeva slavio Pashu kao što ju je slavio Jošija - sa sveæenicima, levitima i sa svim Judejcima i Izraelcima, koliko ih se god našlo, i s Jeruzalemcima. ¹⁹Ta se Pasha svetkovala osamnaeste godine Jošijina kraljevanja. ²⁰Poslije svega toga, kad je Jošija uredio Dom, došao je egipatski kralj Neko da se bije kod Karkemiša na Eufratu, a Jošija je izišao preda nj. ²¹Kralj Neko poslao je Jošiji glasnike i poruèio: "Što ja imam s tobom, judejski kralju? Ne idem ja danas na tebe, nego na dom s kojim sam u ratu, i Bog mi je zapovjedio da se požurim. Okani se Boga koji je sa mnom da te ne upropastim!" ²²Ali Jošija nije odvratio lica od njega, nego se ojunuèio da se bije s njim; ne poslušavši Nekovih rijeèi iz Božjih usta, došao je da se bije na Megidskom polju. ²³Strijelci ustrijeliše kralja Jošiju, a on reèe slugama: "Izvedite me jer sam teško ranjen." ²⁴Sluge ga skinuše s bojnih kola i metnuše u druga kola koja je imao, pa ga odvezoše u Jeruzalem; ondje je umro i bio sahranjen u grobnici otaca. Sva Judeja s Jeruzalemom plakala je za Jošijom. ²⁵I Jeremija je protužio za Jošijom. I svi pjevaèi i pjevaèice spominju u tužbalicama Jošiju do danas; uveli su ih u obièaj u Izraelu, i eno su zapisane u Tužbalicama. ²⁶Ostala Jošijina djela i njegova pobožnost, vršeni onako kako

piše u Jahvinu Zakonu, ²⁷svi njegovi pothvati, od prvih do posljednjih, zapisani su u Knjizi o izraelskim i judejskim kraljevima.

Chapter 36

¹Tada priprosti puk uze Jošijina sina Joahaza i zakralji ga u Jeruzalemu namjesto njegova oca. ²Dvadeset i tri godine bile su Joahazu kad se zakraljio. Kraljevaio je tri mjeseca u Jeruzalemu. ³Svrgao ga je egipatski kralj u Jeruzalemu i udario na zemlju danak od sto srebrnih talenata i jedan zlatni talenat. ⁴Egipatski kralj postavi za kralja nad Judejom i nad Jeruzalemom njegova brata Elijakima, promijenivši mu ime na Jojakim; njegova je brata Joahaza uzeo Neko i odveo u Egipat. ⁵Dvadeset je i pet godina bilo Jojakimu kad se zakraljio. Kraljevaio je jedanaest godina u Jeruzalemu; èinio je što je zlo u oèima Jahve, njegova Boga. ⁶Na nj je zaratio babilonski kralj Nabukodonozor i, svezavši ga u dvoje mjedene verige, odveo ga u Babilon. ⁷Dio posuða iz Jahvina Doma odnio je Nabukodonozor u Babilon i metnuo ga u svoj dvorac u Babilonu. ⁸Ostala Jojakimova djela i gnusobe koje je èinio i što se na njemu našlo, sve je zapisano u Knjizi o izraelskim i judejskim kraljevima. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Jojakin. ⁹Osam je godina bilo Jojakinu kad se zakraljio, a kraljevaio je tri mjeseca i deset dana u Jeruzalemu; èinio je što je zlo u Jahvinim oèima. ¹⁰O godišnjoj je mijeni poslao kralj Nabukodonozor te su ga odveli u Babilon s dragocjenostima iz Jahvina Doma, a nad Judom i nad Jeruzalemom zakraljio je njegova roðaka Sidkiju. ¹¹Dvadeset je i jedna godina bila Sidkiji kad se zakraljio, a kraljevaio je jedanaest godina u Jeruzalemu. ¹²Èinio je što je zlo u oèima Jahve, njegova Boga; nije se ponizio pred prorokom Jeremijom, koji mu je govorio iz Jahvinih usta, ¹³nego se još i pobunio protiv kralja Nabukodonozora, koji ga bijaše zakleo Bogom; ostao je tvrdoglav i uporan u srcu da se ne obrati Jahvi, Bogu Izraelovu. ¹⁴Pa i svi su sveæenièki poglavari i narod gomilali nevjeru na nevjeru slijedeæi gnusna djela krivobožaèkih naroda, oskvrnjujuæi Dom Jahvin, posveæen u Jeruzalemu. ¹⁵Jahve, Bog njihovih otaca, slao je k njima zarana svoje glasnike, slao ih svejednako, jer mu bijaše žao svojega naroda i svojega Prebivališta. ¹⁶Ali su se oni rugali Božjim glasnicima, preziruæi njegove rijeèi i podsmjehujuæi se njegovim prorocima, dok se nije podigla Jahvina jarost na njegov narod te više nije bilo lijeka. ¹⁷Doveo je na njih kaldejskoga kralja, koji okrenu pod maè njihove mladiae u domu njihova Svetišta, ne štedeæi ni mladiae ni djevojke, ni starca ni nemoæna. Sve mu je predao u ruke. ¹⁸Sve posuðe Božjega Doma, veliko i malo, blago Jahvina Doma i kraljevo blago, blago njegovih knezova, sve je odnio u Babilon. ¹⁹Spalili su Božji Dom, oborili jeruzalemski zid i sve su njegove dragocjenosti uništili. ²⁰One što izbjegoše maèu odvede Nabukodonozor u Babilon u sužanjstvo. Postali su robovi njemu i njegovim sinovima, dokle nije nastalo perzijsko kraljevstvo. ²¹Da bi se ispunila rijeè koju Jahve reèe na Jeremijina usta: "Dokle se zemlja ne oduži svojim subotama, poèivat æe za sve vrijeme u pustoši dok se ne ispuni sedamdeset godina." ²²Ali prve godine perzijskoga kralja Kira, da bi se ispunila rijeè Jahvina objavljena na Jeremijina usta, podiže Jahve

duh perzijskoga kralja Kira te on oglasi po svemu svojem kraljevstvu usmeno i pismeno: ²³"Ovako veli perzijski kralj Kir: 'Sva zemaljska kraljevstva dade mi Jahve, Bog nebeski. On mi naloži da mu sagradim Dom u Jeruzalemu, u Judeji. Tko je god među vama od svega njegova naroda, Bog njegov bio s njim, pa neka ide onamo!'"

Ezra

Chapter 1

¹ Prve godine perzijskoga kralja Kira, da bi se ispunila riječ Jahvina objavljena na Jeremijina usta, nadahnu Jahve perzijskoga kralja Kira te on objavi po svemu svojem kraljevstvu, usmeno i pismeno: ²"Ovako veli perzijski kralj Kir: 'Sva zemaljska kraljevstva dade mi Jahve, Bog nebeski. On mi naloži da mu sagradim Dom u Jeruzalemu, u Judeji. ³Tko je god među vama od svega njegova naroda, Bog njegov bio s njim! Neka ide u Jeruzalem u Judeji i neka gradi Dom Jahvi, Bogu Izraelovu, Bogu koji stoluje u Jeruzalemu. ⁴I gdje god se još zadržao ostatak toga naroda, neka ga stanovništvo mjesta u kojima boravi podupre srebrom i zlatom, imanjem i stokom i dragovoljnim prinosima za Dom Božji u Jeruzalemu.'" ⁵Tada ustadoše glavari obitelji Jude i Benjamina, svećenici i leviti, i svi kojima je Bog potaknuo duh i krenuše graditi Dom Jahvin u Jeruzalemu. ⁶I svi su im susjedi pomagali: srebrom, zlatom, darovima u naravi, stokom, dragocjenostima mnogim, osim svega što su dragovoljno prilagali. ⁷Kralj Kir iznese posuđe Jahvina Doma koje Nabukodonozor bijaše odnio iz Jeruzalema i stavio u hram svoga boga. ⁸Kir, kralj perzijski, uruči ga Mitredatu, rizničaru, koji ga izbroji judejskom knezu Šešbasaru. ⁹Evo njegova popisa. Zlatnih zdjela: trideset; srebrnih zdjela: tisuću i dvadeset devet; ¹⁰zlatnih čaša: trideset; srebrnih čaša: četiri stotine i deset; ostalog posuđa: tisuću. ¹¹Svega zlatnog i srebrnog posuđa: pet tisuća i četiri stotine. Sve je to odnio Šešbasar kada se sužnji vraćahu iz Babilona u Jeruzalem.

Chapter 2

¹ Ovo su ljudi one pokrajine koji su se vratili iz sužanjstva u Babilonu, kamo ih bijaše odveo babilonski kralj Nabukodonozor. Vratili su se u Jeruzalem i Judeju, svaki u svoj grad. ²Stigli su oni i s njima Zerubabel, Ješua, Nehemija, Seraja, Reelaja, Nahamani, Mordokaj, Bilšan, Mispar, Bigvaj, Rehum i Baana. Evo popisa ljudi od naroda Izraelova: ³sinovi Paroševi: dvije tisuće stotinu sedamdeset i dva; ⁴sinovi Šefatjini: tri stotine sedamdeset i dva; ⁵Arahovi sinovi: sedam stotina sedamdeset i pet; ⁶sinovi Pahat-Moabovi, to jest sinovi Ješui i Joabovi sinovi: dvije tisuće osam stotina i dvanaest; ⁷Elamovi sinovi: tisuću dvije stotine pedeset i četiri; ⁸sinovi Zatuovi: devet

stotina èetrdeset i pet; ⁹Zakajevi sinovi: sedam stotina i šezdeset; ¹⁰Banijevi sinovi: šest stotina èetrdeset i dva; ¹¹Bebajevi sinovi: šest stotina dvadeset i tri; ¹²sinovi Azgadovi: tisuæu dvije stotine dvadeset i dva; ¹³Adonikamovi sinovi: šest stotina šezdeset i šest; ¹⁴sinovi Bigvajevi: dvije tisuæe pedeset i šest; ¹⁵Adinovi sinovi: èetiri stotine pedeset i èetiri; ¹⁶sinovi Aterovi, od Ezekije: devedeset i osam; ¹⁷Besajevi sinovi: tri stotine dvadeset i tri; ¹⁸sinovi Jorini: stotinu i dvanaest; ¹⁹Hašumovi sinovi: dvije stotine dvadeset i tri; ²⁰sinovi Gibarovi: devedeset i pet; ²¹ljudi iz Betlehema: stotinu dvadeset i tri; ²²ljudi iz Netofe: pedeset i šest; ²³ljudi iz Anatota: stotinu dvadeset i osam; ²⁴ljudi iz Bet Azmaveta: èetrdeset i dva; ²⁵ljudi iz Kirjat Jearima, Kefire i Beerota: sedam stotina èetrdeset i tri; ²⁶ljudi iz Rame i Gebe: šest stotina dvadeset i jedan; ²⁷ljudi iz Mikmasa: stotinu dvadeset i dva; ²⁸ljudi iz Betela i Aja: dvije stotine dvadeset i tri; ²⁹nebonski sinovi: pedeset i dva; ³⁰sinovi Magbiša: stotinu pedeset i šest; ³¹sinovi jednoga drugog Elama: tisuæu dvije stotine pedeset i èetiri; ³²Harimovi sinovi: tri stotine i dvadeset; ³³sinovi Loda, Hadida i Onona: sedam stotina dvadeset i pet; ³⁴sinovi Jerihona: tri stotine èetrdeset i pet; ³⁵sinovi Senajini: tri tisuæe šest stotina trideset. ³⁶Sveæenici: Jedajini sinovi, to jest iz kuæe Ješuiine: devet stotina sedamdeset i tri; ³⁷sinovi Imerovi: tisuæu pedeset i dva; ³⁸Pašhurovi sinovi: tisuæu dvije stotine èetrdeset i sedam; ³⁹sinovi Harimovi: tisuæu i sedamnaest. ⁴⁰Leviti: sinovi Ješuiini i Kadmielovi od Hodavjinovaca: sedamdeset i èetiri. ⁴¹Pjevaèi: sinovi Asafovi: stotinu dvadeset i osam. ⁴²Vratari: sinovi Šalumovi, sinovi Aterovi, sinovi Talmonovi, sinovi Akubovi, sinovi Hatitini i sinovi Šobajevi: u svemu stotinu trideset i devet. ⁴³Netinci - sluge hramske: Sihini sinovi, sinovi Hasufini, sinovi Tabaotovi, ⁴⁴Kerosovi sinovi, Siahini sinovi, Fadonovi sinovi, ⁴⁵sinovi Lebanovi, sinovi Hagabini, sinovi Akubovi, ⁴⁶Hagabovi sinovi, Šamlajevi sinovi, Hananovi sinovi, ⁴⁷sinovi Gidelovi, sinovi Gaharovi, sinovi Reajini, ⁴⁸Resinovi sinovi, Nekodini sinovi, Gazamovi sinovi, ⁴⁹sinovi Uzini, sinovi Faseahini, sinovi Besajevi, ⁵⁰Asnanini sinovi, Meunimovi sinovi, Nefusimovi sinovi, ⁵¹sinovi Bakbukovi, sinovi Hakufini, sinovi Harhurovi, ⁵²Baslutovi sinovi, Mehidini sinovi, Haršini sinovi, ⁵³sinovi Barkosovi, sinovi Sistrini, sinovi Tamahovi, ⁵⁴Nesiahovi sinovi, Hatifini sinovi. ⁵⁵Sinovi slugu Salomonovih: sinovi Sotajevi, sinovi Hasoferetovi, sinovi Farudini, ⁵⁶Jalini sinovi, Darkonovi sinovi, Gidelovi sinovi, ⁵⁷sinovi Šefatjini, sinovi Hatilovi, sinovi Pokeret-Hasebajimovi, sinovi Amijevi. ⁵⁸Svega netinaca i sinova slugu Salomonovih: tri stotine dvadeset i dva. ⁵⁹Oni koji su pošli iz Tel Melaha, Tel Harše, Keruba, Adana, Imera, a nisu mogli dokazati da li je njihov dom i njihovo sjeme izraelskog podrijetla: ⁶⁰sinovi Dalajini, sinovi Tobijini, sinovi Nekodini - njih šest stotina pedeset i dva. ⁶¹A od sveæenièkih sinova: Hobajini sinovi, Hakosovi sinovi, sinovi Barzilaja - onoga koji je uzeo za ženu jednu kæer Barzilaja Gileađanina te se prozvao tim imenom. ⁶²Oni su tražili svoje rodoslovne popise, ali ih nisu našli. Bili su izluèeni iz sveæeništva. ⁶³I namjesnik im zabrani jesti od svetinja sve dok se ne pojavi sveæenik za Urim i Tumim. ⁶⁴Sav je zbor brojio èetrdeset i dvije tisuæe tri stotine i šezdeset duša, ⁶⁵ne raèunajuæi njihove sluge i sluškinje, kojih bijaše sedam tisuæa tri stotine i sedam. Bijaše i dvije stotine pjevaèa i pjevaèica. ⁶⁶Njihovih je konja bilo sedam stotina trideset i šest, njihovih mazga dvije stotine èetrdeset i pet, ⁶⁷deva je bilo

četiri stotine trideset i pet, a njihovih magaraca ukupno šest tisuća sedam stotina i dvadeset. ⁶⁸Stanovit broj obiteljskih glavara kad su stigli u Dom Jahvin, koji je u Jeruzalemu, dragovoljno su priložili darove za Dom Božji da bi se podigao na svome mjestu. ⁶⁹Dali su prema svojim mogućnostima u riznicu šezdeset tisuća drahmi zlata, pet tisuća mina srebra i stotinu svećeničkih haljina. ⁷⁰Svećenici, leviti i dio naroda nastaniše se u Jeruzalemu; a vratari, pjevači, netinci i svi ostali Izraelci u svojim gradovima.

Chapter 3

¹ Kad je došao sedmi mjesec - sinovi su Izraelovi bili već u svojim gradovima - sabrao se sav narod kao jedan čovjek u Jeruzalemu. ²Tada Ješua, sin Josadakov, sa svojom braćom svećenicima, i Zerubabel, sin Šealtielov, sa svojom braćom, počehše graditi žrtvenik Bogu Izraelovu da bi prinosili paljenice, kako je pisano u Zakonu Mojsija, čovjeka Božjeg. ³I podigoše žrtvenik na starome mjestu - iako su bili u strahu od naroda u zemlji - i prinosili su paljenice Jahvi, paljenice jutarnje i večernje; ⁴i slavili su Blagdan sjenica, kako je pisano: prinosili su svakodnevno broj paljenica propisan za svaki dan. ⁵Osim toga prinosili su svakidašnje paljenice, zatim žrtve određene za mlađak i za sve blagdane Jahvine i za sve one koji su htjeli dragovoljno žrtvovati Jahvi. ⁶Od prvoga dana u sedmom mjesecu počeli su prinositi Jahvi žrtve paljenice, premda još nisu bili položeni temelji svetišta Jahvina. ⁷I dadoše novac kamenarima i drvodjelcima; Sidoncima i Tircima poslaše hranu i piće i ulje da dovezu drva cedrova s Libanona do Jafe po dopuštenju perzijskoga kralja Kira. ⁸A druge godine poslije njihova dolaska k Domu Božjemu u Jeruzalemu, drugoga mjeseca kako su Zerubabel, sin Šealtielov, i Ješua, sin Josadakov, s ostalom svojom braćom svećenicima, levitima i sa svim narodom koji se iz ropstva vratio u Jeruzalem počeli graditi, postavili su levite od dvadeset godina naviše da upravljaju poslovima oko Doma Jahvina. ⁹Ješua, njegovi sinovi i braća njegova Kadmiel, Binuj i Hodavja bijahu postavljeni da kao jedan upravljaju poslenicima na gradnji Doma Božjega. ¹⁰Kad su zidari bili postavili temelje Svetišta Jahvina, postavili su se svećenici u svećanim odjećama, s trubama, a tako i leviti, sinovi Asafovi, s cimbalama da slave Jahvu prema odredbama Davida, kralja Izraelova. ¹¹I pjevahu Jahvi hvalu i slavu: "Jer je dobar, jer je vječna njegova ljubav prema Izraelu." I sav je narod klicao hvaleći Jahvu, jer je Dom Jahvin bio postavljen na svoje temelje. ¹²Zaista, mnogi svećenici, mnogi leviti i glavari obiteljski i starješine, koji su svojim očima vidjeli temelje prijašnjega Hrama, plakahu iza glasa, a mnogi opet snažno klicahu od radosti. ¹³I tako nitko nije mogao razlikovati radosno klicanje od plača u narodu; jer je narod glasno klicao i vika se čula vrlo daleko.

Chapter 4

¹ Ali kada su èuli Judini i Benjaminovi neprijatelji da povratnici iz sužanjstva grade svetište Jahvi, Bogu Izraelovu, ²potražiše Zerubabela, Ješuu i glavare obiteljske i rekoše im: "Mi želimo s vama graditi, jer, kao i vi, tražimo Boga vašega i njemu prinosimo žrtve od vremena Esar Hadona, asirskoga kralja, koji nas je ovamo doveo." ³Zerubabel, Ješua i glavari izraelskih obitelji odgovoriše im: "Nije na vama da s nama gradite Dom našem Bogu: gradit æemo mi sami Jahvi, Bogu Izraelovu, kako nam je naredio Kir, kralj perzijski." ⁴Tada je narod one zemlje plašio ljude Judeje i smetao im u gradnji. ⁵Podmitili su savjetnike da im ometaju naum: tako je bilo za vrijeme perzijskoga kralja Kira sve do perzijskoga kralja Darija. Samarijanske smetnje za Kserksove i Artakserksove vladavine ⁶Za Kserksova kraljevanja, na poèetku njegove vladavine, sastaviše tužbu protiv stanovnika Judeje i Jeruzalema. ⁷I za vremena Artakserksova pisali su Bišlam, Mitredat, Tabel i ostali njihovi drugovi protiv Jeruzalema perzijskom kralju Artakserksu. Podnesak je bio pisan aramejskim pismom i jezikom. ⁸Zatim su upravitelj Rehum i tajnik Šimšaj napisali kralju Artakserksu slijedeæe pismo protiv Jeruzalema - ⁹upravitelj Rehum, tajnik Šimšaj i ostali drugovi njihovi: perzijski suci, poslanici, èinovnici; Arkevajci, Babilonci, Suzanci - to jest Elamci - ¹⁰i ostali narodi koje je veliki i slavni Asurbanipal bio odveo u sužanjstvo i naselio ih u gradove Samarije i druge krajeve s onu stranu Rijeke. ¹¹Evo prijepisa pisma koje su mu poslali: "Kralju Artakserksu, tvoje sluge, ljudi s onu stranu Rijeke. Sada, dakle, ¹²neka zna kralj da su Judejci stigli k nama od tebe; došavši u Jeruzalem, žele ponovo sagraditi odmetnièki i opaki grad; podižu zidine, a temelje su veæ postavili. ¹³Neka zna kralj: ako ovaj grad bude sagraðen i zidovi podignuti, neæ se više plaæati porez, ni danak, ni carina, i ovaj æe grad biti na štetu kraljevske riznice. ¹⁴Buduæi da jedemo dvorsku sol, ne èini nam se doliènim gledati ovu sramotu nanesenu kralju. Zato, dakle, obavještavamo kralja: ¹⁵neka se poduzmu istraživanja u ljetopisima tvojih oèeva: u tim æeš ljetopisima naèi i utvrditi da je ovaj grad odmetnièki grad, nesretan za kraljeve i pokrajine i da su se u njemu od davnine dizale bune. Zato je ovaj grad bio razoren. ¹⁶Obavješæujemo kralja da neæ biti više tvoje podruèje preko Rijeke ako ovaj grad bude ponovo sagraðen i zidovi podignuti!" ¹⁷Kralj je poslao ovaj odgovor: "Rehumu, upravitelju, Šimšaju, tajniku, i ostalim drugovima njihovim koji borave u Samariji i drugdje, s onu stranu Rijeke - mir! Evo, ¹⁸podnesak koji ste mi poslali bio je preda mnom prièitan u njegovu prijevodu. ¹⁹Po mojoj su naredbi poduzeli istraživanja i utvrdili da se taj grad dizao od davnine protiv kraljeva i da su u njemu bivali ustanci i bune. ²⁰I moæni su kraljevi kraljevali u Jeruzalemu, koji su gospodarili svime s onu stranu Rijeke: njima se plaæao danak, porez i carina. ²¹Zapovjedite, dakle, da se prekine pothvat onih ljudi: taj se grad neæe zidati dok ja o tome ne odluèim. ²²Èuvajte se svakog propusta u postupku, da ne bi zlo poraslo na štetu kraljeva." ²³Pošto je prijepis otpisa kralja Artakserksa proèitan pred Rehumom, upraviteljem, Šimšajem, tajnikom, i pred njihovim drugovima, oni brzo odoše u Jeruzalem k Judejcima te im oružanom snagom zabraniše radove. ²⁴Tako su obustavljeni poslovi oko gradnje Doma Božjega u Jeruzalemu. Bili su prekinuti sve do druge godine kraljevanja Darija, perzijskoga kralja.

Chapter 5

¹ Tada su proroci Hagaj i Zaharija, sin Adonov, počeli prorokovati Judejcima u Judeji i Jeruzalemu, u ime Boga Izraelova, koji je bio nad njima; ²na to ustadoše Zerubabel, sin Šealtielov, i Ješua, sin Josadakov, i počeoše zidati Dom Božji u Jeruzalemu: proroci su Božji bili s ljudima i bodrili ih. ³U to vrijeme dođoše k njima Tatnaj, satrap s onu stranu Rijeke, Šetar Boznaj i drugovi njihovi poslanici i upitaše ih: "Tko vam je dopustio da gradite ovaj hram i da podižete ove zidove?" ⁴Kako se zovu ljudi koji su sagradili ovu zgradu?" ⁵Ali je oko Božje bdjelo nad starješinama judejskim, te im nisu zabranili da rade dok obavijest nije otišla Dariju i stigao o tom pismeni odgovor. ⁶Ovo je prijepis pisma koje su kralju Dariju poslali Tatnaj, satrap s one strane Rijeke, Šetar Boznaj i njihovi drugovi poslanici s one strane Eufrata. ⁷Oni su mu uputili izvješće ovog sadržaja: "Kralju Dariju svaki mir!" ⁸Neka znade kralj da smo došli u pokrajinu Judeju k Domu Boga velikoga: grade ga od krupnog kamenja, drvetom oblažu zidove; posao se brižljivo izvodi i napreduje u njihovim rukama. ⁹Zapitali smo njihove starješine i rekli smo im: "Tko vam je dopustio da gradite ovaj hram i da podignete njegove zidove?" ¹⁰Pitali smo ih i za njihova imena da bismo ti javili. Tako smo i zapisali imena onih koji zapovijedaju ljudstvu. ¹¹A oni nam ovako odgovoriše: 'Mi smo sluge Boga neba i zemlje; gradimo Hram koji je bio sagrađen prije mnogo godina i koji je bio sagradio i podigao veliki kralj Izraela. ¹²Ali kad su naši oci rasrdili Boga neba, on ih je predao u ruke Nabukodonozora Kaldejca, babilonskog kralja, koji je razorio ovaj Hram i odveo narod u sužanjstvo u Babilon. ¹³Ali prve godine Kira, kralja babilonskog, zapovjedio je kralj Kir da se ponovo sazida ovaj Dom Božji. ¹⁴Još i zlatno i srebrno posuđe Doma Božjega, koje Nabukodonozor bijaše odnio iz svetišta u Jeruzalemu i prenio ga u svetište babilonsko, uzeo je kralj Kir iz svetišta u Babilonu i predao èovjeku po imenu Šešbasaru, koga je postavio upraviteljem, ¹⁵i rekao mu je: 'Uzmi ovo posuđe, pođi i metni ga u svetište jeruzalemsko, i neka se Dom Božji zida na svome starom mjestu.' ¹⁶Taj je Šešbasar došao, dakle, i postavio temelje Doma Božjega u Jeruzalemu. I od tada pa do danas gradi se, i još nije dovršen.' ¹⁷Sada, dakle, ako kralj želi, neka se istraži u pismohrani kraljevoj u Babilonu je li zaista kralj Kir izdao zapovijed da se sagradi Dom Božji u Jeruzalemu. A kraljeva odluka o tome neka nam se saopæi."

Chapter 6

¹ Tada, po naredbi kralja Darija, uzeše tražiti u Babilonu, u spremištu gdje je bila pismohrana, ²i nađoše u Ekbatani, tvrđavi u medijskoj pokrajini, svitak s ovom poveljom: "Na spomen. ³Prve godine kraljevanja Kira proglasio je kralj Kir: Dom Božji u Jeruzalemu. Dom neka se sagradi kao mjesto gdje æe se prinostiti žrtve i gdje æe se donositi prinosi za paljenje. Neka bude visok šezdeset lakata i širok šezdeset lakata. ⁴Tri reda neka budu od velikog kamenja, a jedan od drveta. Trošak æe se podmiriti iz kraljevskog dvora. ⁵Povrh toga, posuđe zlatno i srebrno iz Doma Božjeg koje

Nabukodonozor bijaše uzeo iz svetišta u Jeruzalemu i prenio u Babilon neka se vrati i bude na svome mjestu u svetištu jeruzalemskom i neka se postavi u Domu Božjem." ⁶"Sada, dakle, Tatnaju, satrape s onu stranu Rijeke, Šetar Boznaju i drugovi vaši poslanici s onu stranu Rijeke, udaljite se odatle! ⁷Pustite neka taj Dom Božji grade upravitelji i starješine židovske. Dom Božji treba sagraditi na njegovu prvotnom mjestu. ⁸Evo mojih naredaba o vašem držanju prema starješinama judejskim kako bi se ponovo sagradio taj Dom Božji: od kraljevskog blaga - to jest od danka s onu stranu Rijeke - neka se plaća onim ljudima brižljivo, bez prijekida, ⁹i što im bude trebalo za žrtve paljenice Bogu neba: junaca, ovnova i jaganjaca, i pšenice, soli, vina i ulja, neka im se redovito daje svakoga dana, prema uputama svećenika u Jeruzalemu. ¹⁰Neka prinose žrtve na ugodan miris Bogu neba, neka mole za život kralja i njegovih sinova. ¹¹Naređujem osim toga: tko god prekrši ovu naredbu, neka mu se izvadi greda iz kuće pa neka na njoj bude pogubljen, a kuća da mu zato postane bunište. ¹²I Bog, koji je ondje nastanio svoje Ime, neka obori svakog kralja i narod koji bi se drznuo da prekrši moju naredbu i sruši Dom Božji u Jeruzalemu! Ja, Darije, izdao sam ovu zapovijed. Neka se točno vrši!" ¹³Tada Tatnaj, satrap s onu stranu Rijeke, Šetar Boznaj i njihovi drugovi učinise onako kako je zapovjedio kralj Darije. ¹⁴A židovske su starješine nastavile uspješno graditi po nadahnuću proroka Hagaja i Zaharije, sina Adonova. Dovršili su gradnju po naredbi Boga Izraelova i po naredbi Kira i Darija i Artakserksa, kralja perzijskoga. ¹⁵Hram je završen dvadeset i tri dana mjeseca Adara. Bilo je to šeste godine vladavine kralja Darija. ¹⁶Izraelci - svećenici, leviti i ostatak povratnika iz sužanjstva - radosno posvetiše taj Dom Božji. ¹⁷Žrtvovaše za posvećenje Doma Božjega stotinu junaca, dvije stotine ovnova, četiri stotine janjaca i, kao žrtvu za grijehe svega Izraela, dvanaest jaraca - prema broju plemena Izraelovih. ¹⁸Zatim postaviše svećenike po njihovim redovima i levite po njihovim razredima za službu Domu Božjem u Jeruzalemu, kako je propisano u knjizi Mojsijevoj. ¹⁹Povratnici iz sužanjstva slavili su Pashu četrnaestog dana prvoga mjeseca. ²⁰Svi su se leviti, kao jedan čovjek, očistili: svi su bili čisti; žrtvovali su pashu za sve povratnike iz ropstva, za svoju braću svećenike i za sebe. ²¹Blagovali su pashu Izraelci koji su se vratili iz ropstva i svi oni koji su im se, prekinuvši s nečistoćom naroda zemlje, pridružili da traže Jahvu, Boga Izraelova. ²²I svetkovahu radosno Blagdan beskvasnih hljebova sedam dana: jer ih je Jahve ispunio radošću i obratio prema njima srce asirskog kralja da ojača njihove ruke u radovima oko Doma Boga, Boga Izraelova.

Chapter 7

¹ Poslije tih događaja, za kraljevanja Artakserksa, kralja perzijskoga, Ezra - sin Seraje, sina Azarje, sina Hilkije, ²sina Šaluma, sina Sadoka, sina Ahituba, ³sina Amarje, sina Azarje, sina Merajota, ⁴sina Zerahje, sina Uzije, sina Bukija, ⁵sina Abišue, sina Pinhasa, sina Eleazara, sina vrhovnog svećenika Arona - ⁶taj Ezra vrati se iz Babilona. Bio je književnik vješt Mojsijevu Zakonu, koji je dao Jahve, Bog Izraelov. Kako je ruka Jahve, Boga njegova, bila nad njim, kralj

mu je dao sve što je tražio. ⁷Stanovit broj Izraelaca, svećenika, levita, pjevača, vratara i sluga krenuše u Jeruzalem sedme godine kralja Artakserksa. ⁸A Ezra je došao u Jeruzalem petoga mjeseca: bilo je to sedme godine kraljeve. ⁹Pošao je iz Babilona prvoga dana prvoga mjeseca, a stigao je u Jeruzalem prvoga dana petoga mjeseca: nad njim je bila blaga ruka Boga njegova! ¹⁰Jer je Ezra nastojao svim srcem proniknuti Zakon Jahvin, vršiti ga i poučavati Izraela u zakonima i običajima. ¹¹Evo prijepisa isprave koju je kralj Artakserkso dao svećeniku Ezri, književniku vještu naredbama i zakonima što ih je Jahve dao Izraelu: ¹²"Artakserkso, kralj kraljeva, svećeniku Ezri, pisaru Zakona Boga nebeskoga, potpuni mir. ¹³Evo mojih zapovijedi: Tko god u mome kraljevstvu od naroda izraelskog, njegovih svećenika ili od njegovih levita želi poći u Jeruzalem, može ići s tobom. ¹⁴Osim toga, šalje te kralj i njegovih sedam savjetnika da pregledaš Judeju i Jeruzalem prema Zakonu Boga tvoga, koji ti je u ruci, ¹⁵i da odneseš srebro i zlato koje kralj i njegovih sedam savjetnika dragovoljno prinose Bogu Izraelovu, koji prebiva u Jeruzalemu, ¹⁶i sve srebro i zlato koje skupiš po svoj pokrajini babilonskoj s dragovoljnim prinosima koje narod i svećenici prinesu za Dom svoga Boga u Jeruzalemu. ¹⁷I pobrini se da tim novcem kupiš junaca, ovnova i jaganjaca, a tako i darova i naljeva koji uz to idu: to prinesi na žrtvenik Doma Boga vašega u Jeruzalemu. ¹⁸Sa srebrom i zlatom što preostane učinite ti i tvoja braća kako vam se bude najviše svidjelo, vršeći volju Boga vašega. ¹⁹Posuđe koje si primio za službu Domu Boga tvoga ostavi pred Bogom tvojim, u Jeruzalemu. ²⁰I što bi još trebalo za Dom Boga tvoga i što bi trebalo nabaviti primit ćeš iz kraljevskih riznica. ²¹Ja, kralj Artakserkso, još zapovijedam svim različitarima s one strane Rijeke: sve što od vas zatraži svećenik Ezra, pisar Zakona Boga nebeskoga, podajte odmah najtočnije, ²²do stotinu talenata srebra, stotinu kora pšenice, do stotinu bata vina, do stotinu bata ulja, a soli po želji. ²³Sve što naredi Bog nebeski, neka se odmah izvrši u svoj gorljivosti za Dom Boga nebeskog, da gnjev njegov ne dođe na kraljevstvo kraljevo i na djecu njegovu. ²⁴I još vam javljamo da se ne smije udariti danak, ni porez, ni carina ni na jednoga od svećenika, levita, pjevača, netinaca i drugih službenika toga Doma Božjega. ²⁵A ti, Ezra, po mudrosti Boga svoga koju imaš u rukama, postavi činovnike i suce koji će suditi svemu narodu s onu stranu Rijeke, to jest svima koji poznaju Zakon Boga tvoga. Tko ne zna, vi ga poučite. ²⁶Tko ne bude držao Zakona Boga tvoga - koji je i kraljev zakon - neka se oštro osudi: na smrt, na progonstvo, na novčanu globu ili na tamnicu."

²⁷"Blagoslovljen neka je Jahve, Bog otaca naših, koji je nadahnuo srce kraljevo da proslavi Dom Jahvin u Jeruzalemu ²⁸i koji je okrenuo prema meni naklonost kralja, njegovih savjetnika i svih najmoćnijih kraljevskih činovnika. A ja se osmjelih jer ruka Jahve, Boga mojega, bijaše nada mnom i sabrah glavare Izraela da pođu sa mnom."

Chapter 8

¹ Evo glavara obitelji s rodoslovljem koji su sa mnom pošli iz Babilona za vladavine kralja Artakserksa: ²Od Pinhasovih sinova: Geršom; od Itamarovih sinova: Daniel; od Davidovih sinova:

Hatuš, ³Šekanjini sinovi; od sinova Paroševih: Zaharija i s njim upisanih muškaraca stotinu i pedeset; ⁴od Pahat-Moabovih sinova: Elijoenaj, sin Zerahjin, i s njim dvije stotine muškaraca; ⁵od Zatuovih sinova: Šekanja, sin Jahazielov, i s njim tri stotine muškaraca; ⁶od sinova Adinovih: Ebed, sin Jonatanov, i s njim pedeset muškaraca; ⁷od Elamovih sinova: Izaija, sin Atalijin, i s njim sedamdeset muškaraca; ⁸od Šefatjinih sinova: Zebadja, sin Mihaelov, i s njim osamdeset muškaraca; ⁹od Joabovih sinova: Obadja, sin Jehielov, i s njim dvije stotine i osamnaest muškaraca; ¹⁰od sinova Banijevih: Šelomit, sin Josifjin, i s njim stotinu i šezdeset muškaraca; ¹¹od Bebajevih sinova: Zaharija, sin Bebajev, i s njim dvadeset i osam muškaraca; ¹²od Azgadovih sinova: Johanan, sin Hakatanov, i s njim stotinu i deset muškaraca; ¹³od posljednjih Adonikamovih sinova poimence: Elifelet, Jeiel i Šemaja, i s njima šezdeset muškaraca; ¹⁴i od sinova Bigvajevih: Utaj, sin Zabudov, i s njim sedamdeset muškaraca. ¹⁵Sabrao sam ih kod rijeke koja teče prema Ahavi. Utaborili smo se za tri dana ondje. Pregledao sam svjetovnjake i svećenike, ali nisam ondje našao ni jednog levita. ¹⁶Tada sam poslao glavare Eliezera, Ariela, Šemaju, Elnatana, Jariba, Elnatana, Natana, Zahariju, Mešulama i učitelje Jojariba i Elnatana ¹⁷i uputio sam ih Idonu, poglavaru mjesta Kasifje. Stavio sam u njihova usta riječi koje će reći Idonu i njegovoj braći koja su se nalazila u mjestu Kasifji da nam pribave sluge za Dom Boga našega. ¹⁸Milostiva ruka Boga našega bijaše nad nama i oni nam dovedoše razumna čovjeka između sinova Mahlija, sina Levijeva, sina Izraelova: Šerebju s njegovim sinovima i braćom - njih osamnaest. ¹⁹Još Hašabju i s njim njegova brata Izaiju, sina Merarijeva, i njihove sinove: njih dvadeset. ²⁰A od poslužitelja koje su David i glavari postavili levitima da im služe: dvije stotine i dvadeset poslužitelja. Svi su bili poimence zabilježeni. ²¹Ja sam ondje, kraj rijeke Ahave, proglasio post: da bismo se ponizili pred Bogom svojim i od njega izmolili sretan put sebi, svojoj djeci i svemu blagu svojem. ²²Jer bih se stidio moliti od kralja vojske i konjanika da nas štite putem od neprijatelja; izjavili smo, naprotiv, kralju: "Ruka je Boga našega ispružena da blagoslovi sve one koji ga traže; njegova snaga i gnjev njegov nad onima su koji ga ostavljaju." ²³I tako smo postili i molili Boga svoga na ovu nakanu, i on nas usliša. ²⁴Izabrao sam dvanaest glavara svećenika, Šerebju i Hašabju, i s njima deseticu njihove braće; ²⁵izmjerih im srebro, zlato i posuđe, darove koje su kralj, njegovi savjetnici, velikaši i svi Izraelci darovali za Dom Boga našega. ²⁶Izmjerih i stavih u njihove ruke šest stotina i pedeset talenata srebra, stotinu srebrnih posuda od po dva talenta, stotinu talenata zlata, ²⁷dvadeset zlatnih čaša od tisuću darika i dva vrèa od dobre pozlaćene mjedi, skupocjene kao zlato. ²⁸I rekoh im: "Vi ste Jahvi posvećeni; ovo je posuđe posvećeno, ovo srebro i zlato dragovoljno je darovano Jahvi, Bogu otaca vaših. ²⁹Pazite i čuvajte ovo sve dok ne izmjerite pred glavarima svećenikim i pred levitima i glavarima obitelji Izraelovih u Jeruzalemu, u dvoranama Doma Jahvina." ³⁰Svećenici i leviti primiše, dakle, izmjereno srebro, zlato i posuđe da ga odnesu u Jeruzalem, u Dom Boga našega. ³¹Dvanaestog dana prvoga mjeseca krenusmo od rijeke Ahave da pođemo u Jeruzalem: ruka Boga našega bijaše nad nama; on nas je na putu štitio od napada neprijatelja i od pljačkaša. ³²Stigli smo u Jeruzalem i ondje smo se tri dana odmarali. ³³Četvrtoga dana izmjereno je srebro, zlato i posuđe u Domu Boga našega i predano je u ruke Merimotu, sinu Urijinu, s kojim je bio Eleazar, sin Pinhasov; a

pred njima bijahu leviti: Jozabad, sin Ješuin, i Noadja, sin Binujev. ³⁴Sve je bilo na broju i težini. Zabilježena je tada sveukupna težina. U to vrijeme ³⁵oni koji su se vratili iz sužanjstva, povratnici, priniješe žrtvu paljenicu Bogu Izraelovu: dvanaest junaca za sav Izrael, devedeset i šest ovnova, sedamdeset i sedam janjaca, dvanaest jaraca za grijeh - sve to kao paljenicu Jahvi. ³⁶Zatim predaše kraljeve naredbe kraljevskim satrapima i upraviteljima s one strane Rijeke i oni pomogoše narod i Dom Božji.

Chapter 9

¹ Pošto je sve to uređeno, dođoše mi glavari govoreći: "Izraelski narod, svećenici i leviti nisu se odvojili od naroda zemlje, okorjelih u njihovim gnusobama: nisu se odijelili od Kanaanaca, Hetita, Perizana, Jebusejaca, Amonaca, Moabaca, Egipćana i Amorejaca, ²nego su za sebe i za sinove svoje uzimali za žene njihove kćeri: sveti rod pomiješao se s narodima zemlje; glavari i savjetnici prvi su počinili tu nevjernost." ³Na tu vijest razderah svoju odjeću i svoj ogrtač, èupao sam kosu i bradu svoju i sjedoh utučen. ⁴Svi koji su strahovali od riječi Božje sakupili se oko mene zbog nevjernosti onih povratnika. A ja sam sveudilj sjedio utučen, sve do većernje žrtve. ⁵A o većernjoj žrtvi trgnuh se iz svoga jada i, razderane odjeće i ogrtača, padoh na koljena, raširih ruke prema Jahvi, Bogu svome, ⁶i rekoh: "Bože moj! Stid me i bojim se podići svoje lice k tebi, Bože moj! Jer su se umnožila zlodjela naša preko glave i grijesi su se naši nagomilali do neba. ⁷Od vremena otaca svojih pa do danas u krivnji smo velikoj i zbog zlodjela svojih bijasmo predani u ruke zemaljskih kraljeva: mi, kraljevi naši i svećenici naši - pod mač, u sužanjstvo, u plijen i na sramotu, kao što je to i danas. ⁸Ali sada, za kratko vrijeme, učinio nam je Jahve, Bog naš, milost i ostavi nam Ostatak i dade nam utočište u svome svetom mjestu: tako nam je Bog naš prosvijetlio oči i dao nam malo života u robovanju našem. ⁹Jer mi smo robovi, ali nas u ropstvu našem nije nikada ostavio Bog naš: nego nam dade te našosmo milost u perzijskih kraljeva, dade nam snage da podignemo Dom Boga našega i da obnovimo njegove ruševine i pribavi nam utočište u Judeji i Jeruzalemu. ¹⁰Ali sada, što možemo reći, Bože moj, kad smo poslije svega toga odnemarili zapovijedi tvoje ¹¹koje si zapovjedio preko svojih slugu proroka ovim riječima: 'Zemlja u koju ulazite da je zaposjednete nečista je zemlja od nečistoće naroda zemlje, od gnusoba njihovih kojima su se napunili od jednoga kraja do drugoga. ¹²Stoga ne dajite kćeri svojih za njihove sinove i ne uzimajte njihovih kćeri za svoje sinove, ne želite nikakav njihov mir i sreću njihovu, da biste postali snažni i jeli najbolje plodove zemlje i ostavili je zauvijek u nasljedstvo sinovima svojim.' ¹³I poslije svega što nas je stiglo zbog zlih djela naših i zbog naše velike krivice, dobro je, o Bože naš, što si naša zlodjela smatrao manjima nego što je zloća njihova i što si nam ostavio ovaj Ostatak! ¹⁴Zar možemo i dalje kršiti naredbe tvoje i vezivati se s ovim gnusnim narodima? Ne bi li se ti razgnjevio i satio nas da ni Ostatka ni ikoga spašena više ne bi bilo? ¹⁵Jahve, Bože Izraelov, po

pravednosti tvojoj mi ostadosmo Ostatak, kao što smo danas: evo nas pred tobom s grijehom svojim! Zaista ne bismo zbog njega smjeli stajati pred tobom!"

Chapter 10

¹ Dok je Ezra molio i priznavao grijehe, plaèuæi i ležeæi pred Domom Božjim, skupilo se oko njega mnoštvo Izraelaca, ljudi, žena i djece: i taj je narod gorko plakao. ²Tada Šekanija, sin Jehielov, jedan od sinova Elamovih, uzimajuæi rijeè reèe Ezri: "Mi smo izdali Boga svoga ženeæi se tuđinkama iz naroda zemlje. Ali još ima nade Izraelu. ³Obnovimo sada Savez s Bogom svojim: obeæajmo da æemo, prema savjetu moga gospodara i onih koji osjeæaju strahopoèitanje prema zapovijedi Boga našega, otpustiti svoje žene tuđinke i djecu koju su rodile. Uèinimo dakle po Zakonu! ⁴Ustani, jer to je tvoja dužnost, a mi æemo biti uza te. Budi hrabar i na djelo!" ⁵Tada ustade Ezra i zakle glavare sveæenièke, i levite, i sve Izraelce da æe uèiniti kako im bijaše rekao. I zakleše se. ⁶Ezra se udalji ispred Doma Božjega i uđe u dvoranu Johanana, sina Elijašibova. Ondje provede noæ i nije jeo ni kruha niti je pio vode jer tugovaše zbog nevjernosti povratnika. ⁷Zatim je objavljeno u Judeji i Jeruzalemu svima povratnicima da se skupe u Jeruzalemu: ⁸a tko ne bude došao u Jeruzalem za tri dana, toga æe pozvati glavari i starješine, bit æe mu zaplijenjeno imanje i iskljuèit æe ga iz zbora povratnika. ⁹Svi su se ljudi od Jude i Benjamina sakupili tako za tri dana u Jeruzalemu. Bilo je to devetoga mjeseca, dvadesetoga dana u mjesecu. Sav se narod smjestio na trgu pred Domom Božjim, dršæuæi zbog svega toga i zbog jake kiše. ¹⁰Tada, ustavši, sveæenik Ezra reèe im: "Vi ste se iznevjerili kad ste se oženili tuđinkama. Tako ste poveæali grijeh Izraelov! ¹¹Ali podajte sada hvalu Jahvi, Bogu otaca svojih, i izvršite volju njegovu te se rastavite od naroda zemlje i od žena tuđinki." ¹²Sav je zbor odgovorio snažnim glasom: "Jest, dužnost nam je uèiniti po tvome savjetu! ¹³Ali naroda ima mnogo i dažd nahodi: vani se ne može stajati. Osim toga, nije to posao od dan-dva, jer nas je mnogo koji smo u tome sagriješili. ¹⁴Mogu nas na zajednièkom zboru zastupati naši glavari: svi koji su po našim gradovima oženjeni tuđinkama mogu doæi u određeno vrijeme u pratnji starješina i sudaca svakoga grada, sve dok ne budemo odvratili gnjev Boga svojega zbog ovoga." ¹⁵Samo Jonatan, sin Asahelov, i Jahzija, sin Tikvin, bijahu se usprotivili; a podupirahu ih Mešulam i levit Šabetaj. ¹⁶Povratnici uèiniše tako: rastaše se. Sveæenik Ezra izabra za pomoænike glavare obitelji, prema njihovim domovima, i svi su bili poimence određeni. Poèeli su zasjedati prvoga dana desetoga mjeseca da bi sve ispitali. ¹⁷I prvoga dana prvoga mjeseca završiše sa svima koji se bijahu oženili tuđinkama. ¹⁸Među pripadnicima sveæenstva evo koji bijahu oženjeni tuđinkama: između sinova Ješue, sina Josadakova, i među njegovom braæom: Maaseja, Eliezer, Jarib i Gedalija; ¹⁹oni dadoše svoju ruku da æe otpustiti svoje žene i da æe za svoj grijeh prinijeti ovna kao naknadnicu. ²⁰Od sinova Imerovih: Hanani i Zebadja; ²¹od Harimovih sinova: Maaseja, Ilija, Šemaja, Jehiel i Uzija; ²²od Pašhurovih sinova: Elijoenaj, Maaseja, Jišmael, Netanel, Jozabad i Elasa. ²³Od levita: Jozabad, Šimej, Kelaja - nazvan Kelita - Petahja,

Juda i Eliezer. ²⁴Od pjevača: Elijašib i Zakur. Od vratara: Šalum, Telem i Uri. ²⁵A između Izraelaca: od sinova Paroševih: Ramja, Jizija, Malkija, Mijamin, Eleazar, Malkija i Benaja; ²⁶od sinova Elamovih: Matanija, Zaharija, Jehiel, Abdi, Jeremot i Ilija; ²⁷od sinova Zatuovih: Elijoenaj, Elijašib, Matanija, Jeremot, Zabad i Aziza; ²⁸od sinova Bebajevih: Johanan, Hananija, Zabaj i Atlaj; ²⁹od Banijevih sinova: Mešulam, Maluk, Adaja, Jašub, Šeal i Ramot; ³⁰od Pahat-Moabovih sinova: Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Matanija, Besalel, Binuj i Manaše; ³¹od sinova Harimovih: Eliezer, Jišija, Malkija, Šemaja, Šimun, ³²Benjamin, Maluk, Semarja; ³³od sinova Hašumovih: Matnaj, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremaj, Manaše, Šimej; ³⁴od sinova Banijevih: Maadaj, Amram, Joel, ³⁵Benaja, Bedja, Kelu, ³⁶Vanija, Meremot, Elijašib, ³⁷Matanija, Matnaj i Jaasaj; ³⁸od sinova Binujevih: Šimej, ³⁹Šelemja, Natan i Adaja; ⁴⁰od Zakajevih sinova: Šašaj, Šaraj, ⁴¹Azareel, Šelemja, Šemarja, ⁴²Šalum, Amarja, Josip; ⁴³od Nebovih sinova: Jeiel, Matitja, Zabad, Zebina, Jadaj, Joel, Benaja. ⁴⁴Svi su ovi bili oženjeni tuđinkama, ali su ih otpustili, žene i djecu.

Nehemiah

Chapter 1

¹ Povijest Nehemije, sina Hakalijina. Mjeseca Kisleva, dvadesete godine, kad sam bio u Susi, ²dođe Hanani, jedan od mojih brać, s nekim ljudima iz Judeje. Ja ih zapitah o Židovima - o Ostatku što se spasio od sužanjstva i o Jeruzalemu. ³Oni mi odgovoriše: "Ostatak, oni koji su nakon sužanjstva ostali u zemlji, u velikoj su nevolji i sramoti. Jeruzalemski je zid sav razoren, a vrata mu ognjem spaljena." ⁴Kad sam čuo te vijesti, sjedoh i zaplakah. Tugovao sam više dana, postio i molio se pred Bogom nebeskim. ⁵I rekoh: "O, Jahve, Bože nebeski, veliki i strašni Bože koji čuvaš Savez i naklonost onima koji te ljube i drže zapovijedi tvoje! ⁶Neka uho tvoje bude pažljivo i oči tvoje otvorene da čuješ molitvu sluge svoga. Molim ti se sada, danju i noću, za sinove Izraelove, sluge tvoje, i ispovijedam grijehe sinova Izraelovih koje smo učinili protiv tebe; sagriješili smo i ja i kuća oca mojega! ⁷Veoma smo zlo učinili prema tebi, ne držači naredaba tvojih, zakona i običaja koje si ti naredio po Mojsiju, sluzi svome. ⁸Ali se opomeni riječi koje si povjerio Mojsiju, sluzi svome: 'Ako budete nevjerni, ja ću vas rasuti među narode; ⁹ali ako se obratite meni i budete poštovali moje naredbe i držali ih, budu li neki od vas prognani i nakraj neba, ja ću vas sakupiti i odvesti na mjesto koje sam izabrao da ondje prebiva moje Ime.' ¹⁰A, eto, oni su tvoje sluge i tvoj narod, koji si izbavio svojom velikom moći i snažnom rukom svojom. ¹¹Ah, Gospode, neka uho tvoje bude pažljivo na molitvu sluge tvoga, na molitvu slugu tvojih, koji su spremni bojati se tvoga Imena. Smjerno te molim, udijeli danas sreću sluzi svome i učini da nađe milost pred ovim čovjekom." A ja bijah tada peharnik kraljev.

Chapter 2

¹ Mjeseca Nisana, dvadesete godine kraljevanja Artakserksova, stajalo je vino pred kraljem. Uzeh ga i ponudih kralju. Nikada pred njim nisam bio tužan. ²Tada mi kralj reče: "Što ti je tužno lice? Nisi li možda bolestan? Nije drugo nego je tuga u tvome srcu!" Ja se veoma uplaših ³i rekoh kralju: "Neka uvijek živi kralj! Kako mi lice ne bi bilo tužno kad je grad gdje su grobovi mojih otaca razoren, a vrata mu ognjem spaljena?" ⁴Kralj me upita: "Što, dakle, želiš?" Zazvah Boga nebeskoga ⁵i odgovorih kralju: "Ako je kralju po volji i ako ti je mio sluga tvoj, pusti me da odem u Judeju, u grad grobova mojih otaca, da ga obnovim." ⁶Kralj me upita pred kraljicom, koja je sjedila kraj njega: "Koliko bi trajao tvoj put? Kada ćeš se vratiti?" Pošto sam utvrdio vrijeme koje je odgovaralo kralju, pusti me da odem. ⁷Još rekoh kralju: "Ako je kralju po volji, mogao bih ponijeti pisma upraviteljima s onu stranu Rijeke da me propuste do Judeje; ⁸i pismo Asafu, nadgledniku kraljeve šume, da mi dadne drva za gradnju vrata na tvrđi Hrama, za gradski bedem i za kuću u kojoj ću se nastaniti." I dade mi kralj, jer dobrotivna ruka Boga moga bijaše nada mnom. ⁹I dođoh tako k upraviteljima s onu stranu Rijeke i dadoh im kraljeva pisma. A kralj posla sa mnom časnike i konjanike. ¹⁰Kad to ču Sanbalat, Horonac, i sluga Tobija, Amonac, bi im vrlo mrsko što je došao čovjek da se zauzme za dobro Izraelaca. ¹¹Stigavši u Jeruzalem, ostadoh ondje tri dana. ¹²Zatim ustah noću, u pratnji nekoliko ljudi, nikomu ne povjerivši što mi je Bog moj nadahnuo da učinem za Jeruzalem; a nisam imao druge životinje osim kljusea na kojem sam jahao. ¹³Iziđoh, dakle, noću na Dolinska vrata i uputih se Zmajevskom izvoru, a zatim prema Smetlišnim vratima: razgledao sam jeruzalemski zid gdje je bio razoren i vrata koja su bila spaljena. ¹⁴Nastavio sam put prema Izvorskim vratima i Kraljevskom ribnjaku, ali nisam našao prolaza za životinju na kojoj sam jahao. ¹⁵Uspeo sam se zato noću uz Potok, i dalje razgledajući zid, i ponovo sam ušao na Dolinska vrata. Tako sam se vratio, ¹⁶a da savjetnici nisu primijetili kamo sam otišao i što sam učinio. Sve do sada nisam ništa rekao Židovima: ni svećenicima, ni velikašima, ni savjetnicima, ni drugima nadstojnicima. ¹⁷Tada im rekoh: "Vidite u kakvoj smo nevolji: Jeruzalem je u ruševinama, a vrata mu spaljena. Hajte, sagradimo jeruzalemski zid da više ne budemo izloženi ruglu." ¹⁸I objasnih im kako je dobrotivna ruka Boga moga bila nada mnom, a saopćih im i riječi koje mi kralj bijaše rekao. "Ustanimo", povikaše oni, "i gradimo!" I ukrijepiše im se ruke na dobro djelo. ¹⁹Na te vijesti počeoše nam se rugati Sanbalat, Horonac, i sluga Tobija, Amonac, i Gešem, Arapin. Prezirno su nam govorili: "Što radite ovdje? Hoćete li se pobuniti protiv kralja?" ²⁰Ali im ja odgovorih ovim riječima: "Nebeski će nam Bog dati da uspijemo. Mi, sluge njegove, ustasmo da gradimo. A vi nemate ni dijela, ni prava, ni spomena u Jeruzalemu."

Chapter 3

¹ Tada usta veliki svećenik Elijašib sa svojom braćom svećenicima te sagradiše Oveja vrata. Posvetiše ih, postaviše im krila i nastaviše graditi sve do kule Meaha i do Hananelove kule. ² Kraj njih su gradili Jerihonci, a do njih je gradio Zakur, sin Imrijevi. ³ Sinovi Hasnaini gradili su Riblja vrata, stavili dovratke, utvrdili krila, stožere i prijevornice. ⁴ Kraj njih je popravljao Merimot, sin Urije, sina Hakosova; a do njega je popravljao Mešulam, sin Berekje, sina Mešezabelova; a do njega je popravljao Sadok, sin Baanin. ⁵ Kraj njih su popravljali Tekoanci, ali su njihovi plemenitaši odbili da prignu šiju na službu svojim gospodarima. ⁶ Stara vrata popravljali su Jojada, sin Paseahov, i Mešulam, sin Besodjin. Oni su stavili dovratke, uèvrstili krila, stožere i prijevornice. ⁷ A kraj njih obnavljahu Melatja Gibeonjanin, Jadon Meronoæanin i ljudi iz Gibeona i Mispe, podložnici upravitelja s onu stranu Rijeke. ⁸ A do njih je popravljao Uziel, Harhajin sin, zlatar, a do njega je popravljao Hananija, jedan od pomastara: oni su utvrdili Jeruzalem sve do Širokog zida. ⁹ Do njih je popravljao Refaja, sin Hurov, glavar polovice jeruzalemskog okruga. ¹⁰ A do njega je popravljao Jedaja, sin Harumafov, pred svojom kućom; a do njega je popravljao Hatuš, sin Hašabnejin. ¹¹ Malkija, sin Harimov, i Hašub, sin Pahat-Moabov, popravljali su dio sve do Peæne kule. ¹² A do njih je popravljao Šalum, sin Halohešov, glavar polovice okruga, on i njegovi sinovi. ¹³ Dolinska vrata popravljao je Hanum i stanovnici Zanoaha: sagradili su ih, uèvrstili krila, stožere i prijevornice i postavili tisuæu lakata zida do Smetlišnih vrata. ¹⁴ Smetlišna vrata popravljao je Malkija, sin Rekabov, glavar bethakeremskog okruga, sa svojim sinovima: uèvrstili su krila, stožere i prijevornice. ¹⁵ Izvorska vrata popravljao je Šalum, sin Kol-Hozeov, glavar nad mispanskim okrugom: sagradio ih je, pokrio ih, utvrdio vratna krila, stožere i prijevornice. On je popravio i zid kod ribnjaka Šiloaha, koji se proteže od Kraljevskog vrta do stepenica što silaze iz Davidova grada. ¹⁶ Za njim je popravljao Nehemija, sin Azbukov, glavar nad polovicom betsurskog okruga, sve do nasuprot Davidovim grobnicama i do umjetnog ribnjaka i Vojarne. ¹⁷ Za njim su popravljali leviti: Rehum, sin Banijev; a do njega je popravljao Hašabja, glavar nad polovicom keilskog okruga, za svoje područje. ¹⁸ Do njih su popravljala njihova braća: Bavaj, sin Henadadov, glavar nad polovicom keilskog kotara; ¹⁹ a do njega Ezer, sin Ješuin, glavar Mispe, popravljao je drugi dio, suèelice usponu prema Oružarnici na uglu. ²⁰ Za njim je popravljao Baruk, sin Zabajev, i popravio je drugi dio, od ugla do kuænih vrata velikog svećenika Elijašiba. ²¹ Za njim je popravljao Meremot, sin Urije, sina Hakosova, drugi dio: od Elijašibova kuænog ulaza do kraja Elijašibove kuæe. ²² Za njima su radili na popravcima svećenici koji su živjeli u Okružju. ²³ Za njima su pak popravljali Benjamin i Hašub suèelice svojim kuæama. Za njima je popravljao Azarja, sin Ananijina sina Maaseje, nasuprot svojoj kuæi. ²⁴ Za njima je popravljao Binuj, sin Henadadov, drugi dio - od Azarjine kuæe do ugla, do zidnog kruništa. ²⁵ Palal, sin Uzajev, popravljao je nasuprot uglu i kuli koja se uzdiže iznad Gornje kraljevske palaæe, a nalazi se prema dvorištu Tamnice. Za njim je Pedaja, sin Parošev, popravljao ²⁶ sve do Vodenih vrata, u smjeru istoka, i sve do pred Uzdignutu kulu. ²⁷ Za njima su popravljali Tekoanci drugi dio nasuprot velikoj Uzdignutoj kuli, sve do Ofelskog zida. ²⁸ Od Konjskih vrata popravljali su svećenici, svaki nasuprot svojoj kuæi. ²⁹ Za njima je Sadok, sin Imerov, popravljao nasuprot svojoj kuæi. Za njim je popravljao Šemaja, sin Šekanijin, èuvar Istoènih vrata. ³⁰ Za njim

su Hananija, sin Šelemjin, i Hanun, šesti sin Salafov, popravljali drugi dio. Za njima je popravljao Mešulam, sin Berekjin, nasuprot svome stanu. ³¹Za njim je Malkija, zlatar, popravljao sve do prebivališta netinaca i trgovaca, nasuprot Nadglednièkim vratima do Gornje dvorane na zidnom kruništu. ³²A zlatari su i trgovci popravljali između Gornje dvorane na zidnom kruništu do Ovèjih vrata. ³³Kad je Sanbalat èuo da gradimo zid, razljutio se. Bio je veoma srdit, ismijavao je Židove ³⁴i vikao je pred svojom braæom i samarijanskom vojskom: "Što poduzimaju ovi jadni Židovi? Kane li možda popraviti, žrtvovati i završiti sve u jedan dan? Zar æe iz hrpe praha dozvati u život spaljeno kamenje?" ³⁵Tobija, Amonac, koji je bio uz njega, reèe: "Neka samo grade! Ali popne li se lisica, srušit æe im kamene zidove." ³⁶Èuj, o Bože naš, kako nas preziru! Navrni njihove poruge na njihovu glavu. Predaj ih kao plijen u zemlju ropstva. ³⁷Ne pokrivaj njihova bezakonja i grijeh njihov neka ne bude izbrisan pred licem tvojim jer su se rugali graditeljima. ³⁸Tako smo gradili zid, koji je uskoro bio završen do pola visine. Narod je imao oduševljenja za rad.

Chapter 4

¹ Kad su Sanbalat, Tobija, Arapi, Amonci i Ašdoðani èuli da napreduje popravljanje jeruzalemskih zidova - jer su se poèele zatvarati pukotine - veoma se ražestiše. ²Zakleše se svi zajedno da æe napasti Jeruzalem i da æe nas smesti. ³Mi smo tada zazvali Boga našega i postavljali smo dnevnu i noænu stražu da bismo zaštitili grad. ⁴A Židovi govorahu: "Snage su nosaèima klonule, a ruševina je mnogo: neæemo nikada stiæi sagraditi zida!" ⁵A naši neprijatelji rekoše: "Uvuæi æemo se među njih prije nego što doznaju i opaze nas: tada æemo ih poubijati i tako osujetiti pothvat!" ⁶A kad bi došli Židovi koji žive kraj njih, po deset bi nas puta upozoravali: "Idu protiv vas iz svih mjesta u kojima stanuju!" ⁷Postavili smo se u nizinama, iza zida i na goletima; rasporedio sam narod po rodovima, s maèevima, kopljima i lukovima. ⁸Kad sam vidio kako se boje, ustao sam i objavio velikašima, odliènicima i ostalom narodu ovo: "Ne bojte se ovih ljudi! Mislite na Gospoda, velikoga i strašnoga, i borite se za svoju braæu, za sinove i kæeri svoje, za žene i kuæe svoje!" ⁹Kad su naši neprijatelji èuli da smo obaviješteni i da je Bog osujetio njihovu osnovu, mogli smo se vratiti k zidu, svaki svome poslu. ¹⁰Ali je od toga dana samo polovica mojih momaka obavljala posao, a ostali su držali koplja, štitove, lukove i oklope, a glavari stajali iza doma Judina, ¹¹koji je gradio zid. I nosaèi tereta držali su oružje: jednom je rukom svaki radio svoj posao, a u drugoj mu bilo oružje. ¹²Svaki je od graditelja, dok je radio, nosio maè pripasan uz bok. Trubaè je stajao kraj mene. ¹³Rekao sam velikašima, odliènicima i ostalom narodu: "Posao je velik i zamašan, a mi se rasuli po zidu, daleko jedni od drugih: ¹⁴skupite se oko nas na mjesto gdje èujete glas trube, a Bog naš borit æe se za nas." ¹⁵Tako smo obavljali posao od rane zore do prvih zvijezda. Polovica je bila naoružana kopljima. ¹⁶U to sam vrijeme još rekao narodu: "Svaki sa svojim slugom neka noæi u Jeruzalemu: po redu æemo noæu stražariti, a danju raditi." ¹⁷Ni ja, ni moja braæa, ni

moji momci, ni stražari koji su me pratili nismo skidali svojih haljina, svatko je držao pri ruci svoje oružje.

Chapter 5

¹ Velika se vika digla među ljudima i ženama protiv njihove braæe Židova. ² Jedni su govorili: "Zalažemo svoje sinove i kæeri da bismo mogli nabaviti pšenice te jesti i živjeti." ³ Drugi su govorili: "Zalažemo svoja polja, vinograde svoje i kuæe svoje da bismo mogli nabaviti pšenice za vrijeme gladi." ⁴ Drugi su opet govorili: "Moramo uzaimati novac na polja svoja i vinograde da bismo mogli isplatiti kraljeve namete." ⁵ Tijelo je naše kao tijelo braæe naše, sinovi su naši kao i njihovi, a mi moramo predavati u ropstvo svoje sinove i kæeri; među našim kæerima neke su veæ robinje! A mi ne možemo ništa jer polja naša i vinograde drže drugi." ⁶ Razljutio sam se veoma kad sam èuo njihovu viku i te rijeèi. ⁷ Pošto sam u sebi promislio, prekorio sam velikaše i odliènike rijeèima: "Vi nameæete teret svojoj braæi!" I sazvaò sam protiv njih velik zbor. ⁸ I rekao sam: "Mi smo, koliko smo mogli, otkupili svoju židovsku braæu koja bijahu prodana poganima. A sada vi prodajete svoju braæu da bismo ih otkupili!" Svi su šutjeli i nitko nije odgovorio. ⁹ Nastavio sam: "Nije dobro to što èinite. Ne treba li da hodite u strahu Boga našega da se tako uklonimo ruglu neprijateljskih naroda?" ¹⁰ I ja, i moja braæa, i moji momci davali smo im novaca i žita. Ali smo im dug oprostili. ¹¹ Vratite im i vi još danas njihova polja, vinograde, maslinike i kuæe njihove i oprostite im postotak u novcu, u žitu, u vinu, u ulju, što ste im ga nametnuli." ¹² A oni odgovoriše: "Vratit æemo; neæemo od njih ništa tražiti. Uèinit æemo kako si rekao." Tada pozvah sveæenike i naredih neka se zakunu da æe uèiniti kako su obeæali. ¹³ Zatim istresoh skute svoje odjeæe govoreæi: "Neka Bog ovako istrese iz vlastite kuæe i imanja svakog èovjeka koji se ne bude držao ovog obeæanja! Tako bio istresen i ispražnjen!" A sav zbor odgovori "Amen!" hvaleæi Jahvu. I narod je uèinio prema ovom dogovoru. ¹⁴ I od dana kad mi je kralj naredio da budem upravitelj u zemlji Judinoj, od dvadesete do trideset i druge godine kraljevanja Artakserksa, za dvanaest godina ja i moja braæa nismo nikada jeli upraviteljskog kruha. ¹⁵ Ali prijašnji upravitelji, moji prethodnici, ugnjetavahu narod: svakoga su dana od njega uzimali èetrdeset šekela srebra za kruh; i njihove su sluge ugnjetavale narod. A ja nisam nikada tako èinio, zbog straha Božjega. ¹⁶ Èak sam se jednako držao posla oko zida i nisam kupio ni jedne njive! Svi su moji momci bili ondje okupljeni na poslu. ¹⁷ Za mojim su stolom jeli Židovi i odliènici, njih stotinu i pedeset na broju, osim onih koji su k nama dolazili iz okolnih naroda. ¹⁸ Svakoga se dana o mom trošku pripremalo jedno goveèe, šest biranih ovaca i peradi; svakih deset dana donosilo se obilje vina za sve. A opet nisam nikada tražio upraviteljskog poreza na kruh, jer je narod veæ bio teško optereæen. ¹⁹ Spomeni se, Bože moj, za moje dobro svega što sam uèinio ovome narodu!

Chapter 6

¹ Kad su Sanbalat, Tobija, Gešem Arapin i ostali naši neprijatelji doèuli da sam obnovio zid i da nije u njemu ostalo pukotine - do toga vremena nisam zapravo bio namjestio krila na vratima - ²poruèiše mi Sanbalat i Gešem: "Doði da se sastanemo u Kefiri, u Dolini ononskoj." Ali su mi oni zlo mislili. ³Zato sam im poslao glasnike s ovim odgovorom: "Zauzet sam velikim poslom i ne mogu siæi: posao bi zastao kad bih ga ostavio da doðem k vama!" ⁴Èetiri su mi puta slali isti poziv i ja sam im odvræao isti odgovor. ⁵Tada, peti put, s istom nakanom, posla mi Sanbalat svoga slugu s otvorenim pismom. ⁶U njemu je pisalo: "Èuje se u narodima - a Gašmu potvrðuje - da se ti i Źidovi spremate na bunu; zato da i gradiš zid i da Źeliš postati njihovim kraljem, kako vele. ⁷I da si postavio proroke da proglase tvoj uspjeh u Jeruzalemu i da kažu: Judeja ima kralja! Sada æe ti glasovi stiæi kralju do ušiju: zato doði da se posavjetujemo." ⁸Ali sam mu ja odgovorio: "Ništa nije tako kao što tvrdiš; sve je to samo izmišljotina tvoga srca." ⁹Jer su nas oni htjeli uplašiti govoreæi: "Klonut æe im ruke od posla i neæe ga završiti nikada." A ja sam, naprotiv, ukrijepio ruke svoje! ¹⁰Pošao sam Šemaji, sinu Delaje, sina Mehetabelova, koji se bijaše zatvorio u svojoj kuæi. On mi objavi: "Naðimo se u Domu Božjemu, usred Hekala, i zatvorimo vrata Hekala jer æe doæi da te ubiju. Jest, još noæas doæi æe da te ubiju!" ¹¹A ja odgovorih: "Zar da bježi èovjek kao što sam ja? Koji èovjek, meni slièan, može uæi u Hekal i ostati živ? Ne, ja ne idem." ¹²I tada razabrah: nije ga poslao Bog, nego mi je objavio proroštvo, jer su ga Tobija i Sanbalat podmitili, ¹³da bih, uplašen, uèinio onako te sagriješio. To bi im poslužilo da me ozloglase i da mi se rugaju! ¹⁴Sjeti se, Bože moj, Tobije i Sanbalata prema ovim njihovim djelima, a i proroèice Noadje i ostalih proroka što me htjedoše uplašiti. ¹⁵Zid je završen dvadeset i petog Elula, za pedeset i dva dana. ¹⁶A kad su èuli svi naši neprijatelji i vidjeli svi pogani oko nas, bilo je to èudo u oèima njihovim, jer su shvatili da je Bog naš uèinio to djelo. ¹⁷A onih dana mnogi su Źidovski velikaši èesto slali svoja pisma Tobiji i mnoga su primali od Tobije. ¹⁸Jer u Judeji bijahu mnogi s njime zakletvom povezani: tÓa bio je u rodu sa Šekanijom, sinom Arahovim, i sinom njegovim Johananom, koji je uzeo za ženu kæer Mešulama, sina Berekjina. ¹⁹I velièali su preda mnom njegova djela, a njemu prenosili moje rijeèi. Zato je Tobija i slao pisma da me uplaši.

Chapter 7

¹ A kad je zid bio sagraðen i kad sam namjestio vratna krila, postavljeni su èuvari na vratima i pjevaèi i leviti. ²Upravu sam Jeruzalema povjerio Hananiju, svome bratu, i Hananiji, zapovjedniku tvrðave, jer je ovaj bio èovjek povjerenja i bojao se Boga kao malo tko. ³Rekao sam im: "Jeruzalemska vrata neka se ne otvaraju dok sunce ne ogrije; a dok ono bude još visoko, neka ih zatvore i prebace prijevornice. Treba postaviti straže uzete između Źitelja jeruzalemskih: svakoga na njegovo mjesto, svakoga nasuprot njegovoj kuæi. ⁴Grad je bio prostran i velik, ali je u njemu

bilo malo stanovnika jer nije bilo sagrađenih kuća. ⁵A Bog me moj nadahnuo te sam skupio velikaše, odlièenike i narod da se unesu u rodovnike. Tada sam našao rodovnik onih koji su se prije vratili. U njemu nađoh zapisano: ⁶Evo ljudi iz pokrajine koji su došli iz sužanjstva u koje ih bijaše odveo Nabukodonozor, babilonski kralj. Vratili su se u Jeruzalem i Judeju, svaki u svoj grad. ⁷Došli su sa Zerubabelom, Ješ uom, Nehemijom, Azarjom, Raamjom, Nahamanijem, Mordokajem, Bilšanom, Misperetom, Bigvajem, Nehumom, Baanom. Broj ljudi naroda Izraelova: ⁸Paroševih sinova: dvije tisuæe stotinu sedamdeset i dva; ⁹sinova Šefatjinih: tri stotine sedamdeset i dva; ¹⁰Arahovih sinova: šest stotina pedeset i dva! ¹¹Pahat-Moabovih sinova, to jest Ješ uinih i Joabovih sinova: dvije tisuæe osam stotina i osamnaest; ¹²sinova Elamovih: tisuæu dvjesta pedeset i èetiri; ¹³Zatuovih sinova: osam stotina èetrdeset i pet; ¹⁴sinova Zakajevih: sedam stotina i šezdeset; ¹⁵Binujevih sinova: šest stotina èetrdeset i osam; ¹⁶sinova Bebajevih: šest stotina dvadeset i osam; ¹⁷Azgodovih sinova: dvije tisuæe tri stotine dvadeset i dva; ¹⁸sinova Adonikamovih: šest stotina šezdeset i sedam; ¹⁹Bigvajevih sinova: dvije tisuæe šezdeset i sedam; ²⁰sinova Adinovih: šest stotina pedeset i pet; ²¹Aterovih sinova, to jest od Ezekije: devedeset i osam; ²²sinova Hašumovih: trista dvadeset i osam; ²³Besajevih sinova: trista dvadeset i èetiri; ²⁴sinova Harifovih: stotinu i dvanaest; ²⁵Gibeonovih sinova: devedeset i pet; ²⁶ljudi iz Betlehema i Netofe: stotinu osamdeset i osam; ²⁷ljudi iz Anatota: stotinu dvadeset i osam; ²⁸ljudi iz Bet Azmaveta: èetrdeset i dva; ²⁹ljudi iz Kirjat Jearima, Kefire i Beerota: sedam stotina èetrdeset i tri; ³⁰ljudi iz Rame i Gabe: šest stotina dvadeset i jedan; ³¹ljudi iz Mikmasa: stotinu dvadeset i dva; ³²ljudi iz Betela i Aja: stotinu dvadeset i tri; ³³ljudi iz Neba: pedeset i dva; ³⁴sinova drugoga Elama: tisuæu dvjesta pedeset i èetiri; ³⁵Harimovih sinova: trista dvadeset; ³⁶ljudi iz Jerihona: trista èetrdeset i pet; ³⁷ljudi iz Loda, Hadida i Onona: sedam stotina dvadeset i jedan; ³⁸sinova Senajinih: tri tisuæe devet stotina i trideset. ³⁹Sveæenika: sinova Jedajinih, to jest iz kuæe Ješ uine: devet stotina sedamdeset i tri; ⁴⁰Imerovih sinova: tisuæu pedeset i dva; ⁴¹sinova Fašhurovih: tisuæu dvjesta èetrdeset i sedam; ⁴²Harimovih sinova: tisuæu i sedamnaest. ⁴³Levita: Ješ uinih sinova, to jest Kadmielovih i Hodvinih: sedamdeset i èetiri. ⁴⁴Pjevaèa: Asafovih sinova: stotinu èetrdeset i osam. ⁴⁵Vratara: sinova Šalumovih, sinova Aterovih, sinova Talmonovih, sinova Akubovih, Hatitinih sinova, sinova Šobajevih: stotinu trideset i osam. ⁴⁶Netinaca: sinova Sihinih, sinova Hasufinih, sinova Tabaotovih, ⁴⁷sinova Kerosovih, sinova Sijajevih, sinova Fadonovih, ⁴⁸sinova Lebaninih, sinova Hagabinih, sinova Šalmajevih, ⁴⁹sinova Hananovih, sinova Gidelovih, sinova Gaharovih, ⁵⁰sinova Reajinih, sinova Resinovih, sinova Nekodinih, ⁵¹sinova Gazamovih, sinova Uzinih, sinova Fasealovih, ⁵²sinova Besajevih, sinova Merinimovih, sinova Nefišesimovih, ⁵³sinova Bakbukovih, sinova Hakufinih, sinova Harhurovih, ⁵⁴sinova Baslitovih, sinova Mehidinih, sinova Haršinih, ⁵⁵sinova Barkošovih, sinova Sisrinih, sinova Tamahovih, ⁵⁶sinova Nasijahovih, sinova Hatifinih. ⁵⁷Sinova Salomonovih slugu: sinova Sotajevih, sinova Soferetovih, sinova Feridinih, ⁵⁸sinova Jaalinih, sinova Darkonovih, sinova Gidelovih, ⁵⁹sinova Šefatjinih, sinova Hatilovih, sinova Pokeret-Sebajinih, sinova Amonovih. ⁶⁰Svega netinaca i sinova Salomonovih slugu tri stotine devedeset i dva. ⁶¹Slijedeæi ljudi koji su došli iz Tel Melaha, Tel Harše, Keruba, Adona i Imera nisu mogli dokazati da su njihove obitelji

i njihov rod izraelskog podrijetla: ⁶²sinovi Delajini, sinovi Tobijini, sinovi Nekodini: šest stotina èetrdeset i dva. ⁶³A od sveæenika: sinovi Hobajini, sinovi Hakosovi, sinovi Barzilaja - onoga koji se oženio jednom od kæeri Barzilaja Gileaðanina te uzeo njegovo ime. ⁶⁴Ovi su ljudi tražili svoj zapis u rodovnicima, ali ga nisu mogli naæi: bili su iskljuèeni iz sveæeništva ⁶⁵i namjesnik im zabrani blagovati od svetinja sve dok se ne pojavi sveæenik za Urim i Tumin. ⁶⁶Ukupno je na zboru bilo èetrdeset i dvije tisuæe tri stotine i šezdeset osoba, ⁶⁷ne raèunajuæi njihove sluge i sluškinje, kojih bijaše sedam tisuæa tri stotine trideset i sedam. Bilo je i dvije stotine èetrdeset i pet pjevaèa i pjevaèica, ⁶⁸èetiri stotine trideset i pet deva i šest tisuæa sedam stotina i dvadeset magaraca. ⁶⁹Pojedini glavari obitelji dadoše priloge za gradnju. Namjesnik je položio u riznicu tisuæu drahmi zlata, pedeset vrèeva, trideset sveæenièkih haljina. ⁷⁰Neki su od glavara obitelji dali u poslovnu riznicu dvadeset tisuæa drahmi zlata i dvije tisuæe dvije stotine mina srebra. ⁷¹A darova ostalog puka bilo je do dvadeset tisuæa drahmi zlata, dvije tisuæe mina srebra i šezdeset i sedam sveæenièkih haljina. ⁷²Sveæenici, leviti, vratari, pjevaèi, netinci i sav Izrael naseliše se svaki u svoj grad. A kada se približio sedmi mjesec, veæ su sinovi Izraelovi bili u svojim gradovima.

Chapter 8

¹ Tada se skupi sav narod kao jedan òovjek na trg koji je pred Vodenim vratima. Rekoše književniku Ezri da donese knjigu Mojsijeva zakona što ga je Jahve dao Izraelu. ²I prvoga dana sedmoga mjeseca sveæenik Ezra donese Zakon pred zbor ljudi, žena i sviju koji su bili sposobni da ga razumiju. ³Na trgu koji je pred Vodenim vratima poèeo je èitati knjigu, od ranoga jutra do podneva, pred ljudima, ženama i pred onima koji su bili zreli. Sav je narod pozorno slušao knjigu Zakona. ⁴Književnik Ezra stajaše na drvenu besjedištu koje su podigli za tu zgodu. Kraj njega stajahu: s desne strane Matitja, Šema, Anaja, Urija, Hilkija i Maaseja, a s lijeve strane Pedaja, Mišael, Malkija, Hašum, Hašbadana, Zaharija i Mešulam. ⁵Ezra je otvorio knjigu naoèigled svemu narodu - jer je bio poviše od svega naroda - a kad ju je otvorio, sav narod ustade. ⁶Tada Ezra blagoslovi Jahvu, Boga velikoga, a sav narod, podignutih ruku, odgovori: "Amen! Amen!" Zatim su kleknuli i poklonili se pred Jahvom, licem do zemlje. ⁷A leviti Ješua, Bani, Šerebja, Jamin, Akub, Šabtaj, Hodija, Maaseja, Kelita, Azarja, Jozabad, Hanan i Pelaja objašnjavahu Zakon narodu, a narod stajaše na svome mjestu. ⁸I èitahu iz knjige Božjeg zakona po odlomcima i razlagahu smisao da narod može razumjeti što se èita. ⁹Potom namjesnik Nehemija, i sveæenik i književnik Ezra, i leviti koji pouèavahu narod rekoše svemu narodu: "Ovo je dan posveæen Jahvi, Bogu vašemu! Ne tugujte, ne plaèite!" Jer sav narod plakaše slušajuæi rijeèi Zakona. ¹⁰I još im reèe Nehemija: "Poðite i jedite masna jela, i pijte slatko, i pošaljite dio onima koji nemaju ništa pripremljeno, jer ovo je dan posveæen našem Gospodu. Ne žalostite se: radost Jahvina vaša je jakost." ¹¹I leviti umirivahu sav narod govoreæi: "Umirite se: ovaj je dan svet. Ne tugujte!" ¹²I ode sav narod da jede i pije, i da šalje obroke, i da slavi veliko slavlje: jer su shvatili rijeèi koje su

im objavljene. ¹³Drugog dana skupiše se glavari obitelji svega naroda, svećenici i leviti oko književnika Ezre da prouče riječi Zakona. ¹⁴I nađoše napisano u Zakonu što ga je Jahve naredio preko sluge Mojsija: "Sinovi Izraelovi neka borave pod sjenicama za svečanosti u sedmom mjesecu." ¹⁵Āim su ěuli, proglasiše u svim svojim gradovima i u Jeruzalemu: "Idite u goru i donesite granja maslinova i granja divlje masline, mirtovih i palmovih grana i granja ostaloga lisnatog drveća da naěinimo sjenice, kako je propisano." ¹⁶I ode narod i donese granja i naěiniše sjenice, svaki na svom krovu i svojim dvorištima, u predvorjima Doma Božjega, na trgu kod Vodenih vrata i na onom kod Efrajimovih vrata. ¹⁷Sav zbor onih koji su se vratili iz sužanjstva naěini sjenice i boravili su u njima - Izraelci nisu toga ěinili od vremena Jošue, sina Nunova, sve do toga dana. I bila je veoma velika radost. ¹⁸Ezra je ěitao knjigu Zakona Božjeg svakog dana, od prvoga do posljednjega. Sedam se dana svetkovao blagdan, a osmoga je dana bio sveěani zbor, kako je propisano.

Chapter 9

¹ Dvadeset i ěetvrtoga dana toga mjeseca skupiše se Izraelci na post, u pokorniěkim vrećama i posuti prašinom. ²Rod se Izraelov odvojio od svih tuāinaca: pristupili su i ispovijedali svoje grijehe i bezakonja svojih otaca. ³Stajali su, svatko na svome mjestu, i ěitali knjigu Zakona Jahve, Boga svoga, ěetvrtinu dana; za druge su ěetvrtine ispovijedali svoje grijehe i klanjali se Jahvi, Bogu svome. ⁴A Ješua, Bani, Kadmiel, Šebanija, Buni, Šerebja, Bani i Kenani, popevši se na poviše mjesto za levite, vapili su snažnim glasom Jahvi, Bogu svome. ⁵I govorahu leviti Ješua, Kadmiel, Bani, Hašabneja, Šerebja, Hodija, Šebanija i Petahja: "Ustanite, blagoslivljajte Jahvu, Boga našega! Blagoslovljen da si, Jahve, Bože naš, odvijeka do vijeka! I neka je blagoslovljeno tvoje Ime slavno, iznad svakog blagoslova i hvale uzvišeno. ⁶Ti si, Jahve, Jedini! Ti si stvorio nebo, i nebesa nad nebesima, i vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i što je u njima. Ti sve to oživljavaš, i vojske se nebeske tebi klanjaju. ⁷Ti si, Jahve, Bog, koji si Abrama izabrao, iz Ura kaldejskoga njega izveo i dao mu ime Abraham. ⁸Vjerno si srce njegovo pred sobom našao i Savez s njim sklopio da ěeš mu dati zemlju kanaansku, i hetitsku i amorejsku, i perižansku, jebusejsku i girgašansku, njemu i potomstvu njegovu. I svoja si obećanja ispunio, jer si pravedan. ⁹Nevolju si otaca naših u Egiptu vidio, i vapaj si njihov ěuo kraj Mora crvenoga. ¹⁰Znacima si se i ěudesima oborio na faraona i na sve sluge njegove, i na sav narod zemlje njegove; jer znao si kolika je bila protiv njih drskost njihova. Sebi si ime stekao koje do danas traje. ¹¹More si pred njima razdvojio: prešli su usred mora po suhu. U dubine si utopio progonitelje njihove kao kamen meāu vode silovite. ¹²Stupom oblaka danju si ih vodio, a noću si stupom ognjenim svijetlio im po putu kojim su hodili. ¹³Na goru si Sinajsku sišao i s neba im govorio; i dao si im pravedne naredbe, ěvrste zakone, zapovijedi izvrsne i uredbe. ¹⁴Ti si im objavio svoju svetu subotu, zapovijedi, naredbe i Zakon si im propisao po glasu sluge svoga Mojsija. ¹⁵S neba si ih hranio kruhom za njihove gladi, za njihovu si žeā iz stijene vodu izveo. Ti si im zapovjedio da poāu zaposjesti zemlju za koju si se zakleo da

æeš im dati. ¹⁶Ali se oni i oci naši uzjoguniše, vratove ukrutiše i zapovijedi tvojih nisu slušali. ¹⁷Poslušnost su odbili, zaboravili èudesa što si ih za njih uèinio; ukrutili su vratove, a u glavu uvtjeli da u ropstvo se svoje vrate, u Egipat. Ali ti si Bog praštanja, milosrdan i blag, na gnjev si spor, a u milosrðu velik: i nisi ih ostavio! ¹⁸Èak su naèinili tele saliveno, 'To bog je tvoj', rekoše, 'koji te izveo iz Egipta!' I teško su hulili, ¹⁹a ti u beskrajnom milosrðu nisi ih napuštao u pustinji: stup se oblaka nije pred njima skrivao, danju ih je putem vodio, a stup je plameni noæu pred njima svijetlio putem kojim su hodili. ²⁰Dao si im svoga Duha dobrog da ih nauèiš mudrosti, mÓane svoje nisi uskratio njihovim ustima, i u žeði si im vode pružio. ²¹Èetrdeset godina krijepio si ih u pustinji: ništa im nije nedostajalo: niti im se odijelo deralo, niti su im noge oticale. ²²I dao si im kraljevstva i narode i razdijelio ih granicama: zaposjeli su zemlju Sihona, kralja hešbonskoga, i zemlju Oga, kralja bašanskoga. ²³I sinove si im umnožio kao zvijezde nebeske, i u zemlju si ih doveo za koju si rekao njihovim ocima da æe uæi u nju i zaposjesti je. ²⁴Sinovi su ušli i pokorili zemlju, a ti si pred njima svladao stanovnike zemlje, Kanaance, i predao si u ruke njihove kraljeve i narode zemlje da rade s njima što ih je volja; ²⁵osvojili su gradove tvrde i zemlju plodnu i naslijedili kuæe pune svakog dobra, isklesane zdence, vinograde, maslinike i mnogo plodnog drveæa: jeli su, sitili se i debljali i užívali u velikoj dobroti tvojoj. ²⁶Ali su se bunili i odvrgli tebe, i Zakon su tvoj bacili za leða, ubijali su proroke, koji su ih obraæali da se tebi vrate, i grdno su hulili. ²⁷U ruke si ih tada predao osvajaèima, koji su ih tlaèili. A u vrijeme muke svoje tebi su vapili i ti si ih s neba uslišio i u velikoj dobroti svojoj slao si im izbavitelje, koji su ih iz ruku tlaèitelja njihovih izbavljali. ²⁸Ali èim bi se smirili, opet su pred tobom zlo èinili, a ti si ih puštao u ruke neprijatelja njihovih, koji su ih muèili. I opet su k tebi vapili i ti si ih s neba uslišio: u milosrðu svojem mnogo si ih puta izbavio. ²⁹Ti si ih opominjao da se vrate tvome Zakonu: ali se oni uzjoguniše, nepokorni tvojim zapovijedima; griješili su protiv naredaba tvojih, a èovjek živi kad ih obdržava. Leða su izvlaèili, šije ukræivali i nisu slušali. ³⁰Mnogo si godina bio strpljiv s njima i svojim si ih Duhom opominjao po službi svojih proroka; no nisu slušali. Tada si ih predao u ruke naroda zemaljskih. ³¹U velikom milosrðu svojem ti ih nisi uništio, ni ostavio ih nisi, jer si ti Bog milostiv i pun samilosti. ³²A sada, o Bože naš, veliki Bože, jaki i strašni, koji èuvaš Savez i dobrohotnost, neka ne bude pred licem tvojim neznatna sva ova nevolja koja je snašla nas, kraljeve naše i knezove, sveæenike i proroke naše, oèeve naše i sav narod tvoj od vremena asirskih kraljeva pa do danas. ³³Ti si pravedan u svemu što nas je snašlo, jer si ti pokazao vjernost, a mi zloæu svoju. ³⁴Kraljevi naši i knezovi, sveæenici i oci naši nisu vršili Zakona tvoga, nisu osluškivali naredaba tvojih i opomena koje si im davao. ³⁵Premda su bili u svom kraljevstvu, u velikim dobrima koja si im èinio, u prostranoj i plodnoj zemlji koju si im dao, oni ti nisu služili i od svojih zlih djela nisu se odvraæali. ³⁶Mi smo danas, evo, robovi i u zemlji koju si bio dao ocima našim da užívaju njene plodove i njena dobra, evo u njoj mi robujemo. ³⁷Njeni obilni prihodi idu kraljevima koje si nam postavio zbog grijeha naših, i gospodare oni po volji svojoj tjelesima našim i stokom našom. Ah, u velikoj smo nevolji!

Chapter 10

¹ I zbog svega toga obvezujemo se pismeno na vjernost." Na zapečaćenoj ispravi stajala su imena naših knezova, levita i svećenika ... ²Na zapečaćenoj ispravi su bili: namjesnik Nehemija, sin Hakalijin, i Sidkija, ³Seraja, Azarja, Jeremija, ⁴Pašhur, Amarja, Malkija, ⁵Hatuš, Šebanija, Maluk, ⁶Harim, Meremot, Obadja, ⁷Daniel, Gineton, Baruk, ⁸Mešulam, Abija, Mijamin, ⁹Maazja, Bilgaj, Šemaja - to su svećenici. ¹⁰Zatim leviti: Ješua, sin Azanijin, Binuj, od sinova Henadadovih - Kadmiel, ¹¹i braća njihova: Šekanija, Hodija, Kelita, Pelaja, Hanan, ¹²Mika, Rehob, Hašabja, ¹³Zakur, Šerebja, Šebanija, ¹⁴Hodija, Bani, Beninu. ¹⁵Glavari naroda: Paroš, Pahat Moab, Elam, Zatu, Bani, ¹⁶Buni, Azgad, Bebaj, ¹⁷Adonija, Bigvaj, Adin, ¹⁸Ater, Ezekija, Azur, ¹⁹Hodija, Hašum, Besaj, ²⁰Harif, Anatot, Nebaj, ²¹Magpijaš, Mešulam, Hazir, ²²Mešezabel, Sadok, Jadua, ²³Pelatja, Hanan, Anaja, ²⁴Hošea, Hananija, Hašub, ²⁵Haloheš, Pilha, Šobek, ²⁶Rehum, Hašabna, Maaseja, ²⁷Ahija, Hanan, Anan, ²⁸Maluk, Harim, Baana. ²⁹... ali i ostali narod, svećenici, leviti - vratari, pjevači, netinci - i svi koji su se prema Zakonu Božjem odvojili od zemaljskih naroda, a i njihove žene, sinovi i kćeri, svi koji su bili sposobni da razumiju, ³⁰priključili su se svojoj braći i glavarima te su se obvezali prisegom i zakletvom da će stupati prema Zakonu Božjem, koji je dan po rukama Mojsija, sluge Božjega, i da će držati i vršiti sve zapovijedi Jahve, Boga našega, njegove naredbe i zakone. ³¹I osobito: da nećemo davati svojih kćeri narodima zemaljskim i njihovih kćeri nećemo uzimati svojim sinovima. ³²I ako narodi zemlje donesu na prodaju robu ili kakvo god žito u dan subotnji, mi ništa nećemo od njih kupovati u subotu ni u drugi posvećeni dan. Svake sedme godine ostavljat ćemo zemlju da počine i otpuštati dugove svake ruke. ³³Uzeli smo kao obavezu: da ćemo svake godine davati trećinu šekela za bogoslužje u Domu Boga svojega: ³⁴za postavljeni kruh, za trajne prinosnice i za svagdanje paljenice, za žrtve subotnje, mladog mjeseca, blagdanske i za okajnice, da se pomiri Izrael; i za svaku službu u Domu Boga našega. ³⁵Mi svećenici, leviti i narod bacili smo ždrijeb za prinos drva koja treba da određenog dana svake godine prema svojim obiteljima donosimo u Dom Boga našega za vatru na žrtveniku Jahve, Boga našega, kako je zapisano u Zakonu; ³⁶da ćemo svake godine donositi u Dom Jahvin prvine od plodova zemlje i prve plodove svakoga drveta ³⁷i prvorođene sinove i prvine svoje stoke, kako je to pisano u Zakonu - prvine od krupne i sitne stoke neka se odnose u Dom Boga našega, jer su određene svećenicima koji služe u Domu Boga našega. ³⁸Povrh toga prvine svojih naćava, plodova svakog drveta, novoga vina i ulja nosit ćemo svećenicima u sobe Doma Boga našega; a desetinu od svoje zemlje levitima, jer leviti uzimaju desetinu u svim mjestima gdje radimo. ³⁹Svećenik, sin Aronov, neka prati levite kad skupljaju desetinu. Leviti neka donose desetinu desetine u Dom Boga našega, u sobe riznice, ⁴⁰jer su onamo dužni, Izraelci i leviti donositi prinos od žita, vina i ulja. Ondje se nalaze posude svetišta, svećenici u službi, vratari i pjevači. Nećemo više zanemarivati Doma Boga svojega.

Chapter 11

¹ Tada se nastaniše knezovi narodni u Jeruzalemu. Ostali je narod bacao ždrijeb da od svakih deset ljudi izađe jedan koji æ stanovati u svetom gradu Jeruzalemu, dok æ ostalih devet ostati u drugim gradovima. ²I narod je blagoslovio sve ljude koji su dragovoljno htjeli živjeti u Jeruzalemu. ³A evo glavara pokrajinskih koji su se nastanili u Jeruzalemu i po gradovima Judeje. Izrael, sveæenici, leviti, netinci i sinovi Salomonovih slugu nastanili su se u svojim gradovima, svaki na svome posjedu. ⁴U Jeruzalemu se nastaniše sinovi Judini i sinovi Benjaminovi. Od sinova Judinih: Ataja, sin Uzije, sina Zaharijina, sina Amarjina, sina Šefatjina, sina Mahalalelova, od sinova Faresovih; ⁵Maaseja, sin Baruha, sina Kol-Hozea, sina Hazaje, sina Adaje, sina Jojariba, sina Zaharije, sina Šelina. ⁶Svega je bilo Faresovih sinova u Jeruzalemu èetiri stotine šezdeset i osam ljudi sposobnih za boj. ⁷Evo Benjaminovih sinova: Salu, sin Mešulama, sina Joedova, sina Pedajina, sina Kolajina, sina Maasejina, sina Itielova, sina Ješajina, ⁸i braæa njegova: sposobnih za boj devet stotina dvadeset i osam. ⁹Joel, sin Zikrijevi, bio je njihov zapovjednik, i Juda, sin Hasenuin, drugi upravitelj grada. ¹⁰Od sveæenika: Jedaja, Jojarib, Jakin, ¹¹Seraja, sin Hilkije, sina Mešulama, sina Sadoka, sina Merajota, sina Ahituba, predstojnik Doma Božjega, i ¹²njihova braæa koja su vršila službu u Domu: osam stotina dvadeset i dvojica; i Adaja, sin Jerohama, sina Pelalije, sina Amsija, sina Zaharije, sina Pašhura, sina Malkijina, ¹³i njegova braæa, glavari obitelji: dvjesta èetrdeset i dvojica; i Amasaj, sin Azarela, sina Ahzaja, sina Mešilemota, sina Imerova, ¹⁴i njihove braæe, sposobnih za boj: stotinu dvadeset i osam. Zapovjednik nad njima bio je Zabdiel, sin Hagedolimov. ¹⁵Od levita: Šemaja, sin Hašuba, sina Azrikama, sina Hašabje, sina Bunijeva; ¹⁶i Šabtaj i Jozabad, od glavara levitskih, za nadzor vanjskih poslova Doma Božjega; ¹⁷i Matanija, sin Miheja, sina Zabdijeva, sina Asafova, koji je ravnao psalmima, poèinjao zahvale i molitve; i Bakbukja, drugi među svojom braæom; i Abda, sin Šamue, sina Galala, sina Jedutunova. ¹⁸Svega je levita bilo u Svetom gradu: dvjesta osamdeset i èetiri. ¹⁹A vratari: Akub, Talmon i njihova braæa koja su èuvala stražu na vratima: stotinu sedamdeset i dva. ²⁰A ostali Izraelci, sveæenici i leviti, nastaniše se u svim gradovima Judeje, svaki na svojoj baštini i po naseljima u njihovim poljima. ²¹Netinci su stanovali u Ofelu; Siha i Gišpa bijahu na èelu netinaca. ²²Predstojnik je levitima u Jeruzalemu bio Uzi, sin Banija, sina Hašabje, sina Matanije, sina Mihejina. On je bio od sinova Asafovih, koji su bili pjevaèi za službu Doma Božjega. ²³Jer je za njih bila kraljeva zapovijed i uredba za svakodnevnu službu. ²⁴Petahja, sin Mešezabelov, od sinova Zeraha, sina Judina, bio je kraljev povjerenik za sve poslove s narodom. ²⁵Od sinova Judinih nastanili su se u Kirjat Haarbi i njezinim zaseocima, u Dibonu i njegovim zaseocima, u Jekabseelu i njegovim naseljima, ²⁶u Jesui, u Moladi, u Bet Peletu, ²⁷u Hasar Šualu, u Beer Šebi i u njenim zaseocima, ²⁸u Siklagu, u Mekoni i njenim zaseocima, ²⁹u En Rimonu, u Sori, u Jarmutu, ³⁰Zanoahu, Adulamu i njihovim naseljima; u Lakišu i njegovim poljima, u Azeki i njenim zaseocima: tako su se naselili od Beer Šebe sve do Hinomske doline. ³¹Benjaminovi sinovi življahu u Gebi, Mikmasu, Aju i Betelu i u njihovim zaseocima, ³²u Anatotu,

Nobu, Ananiji, ³³Hasoru, Rami, Gitajimu, ³⁴Hadidu, Seboimu, u Nebalatu, ³⁵Lodu, Ononu i u Dolini rukotvoraca. ³⁶Skupine levita nalazile su se u Judi i Benjaminu.

Chapter 12

¹ Ovo su sveæenici i leviti koji su došli sa Zerubabelom, sinom Šealtielovim, i Ješuum: Seraja, Jeremija, Ezra, ²Amarja, Maluk, Hatuš, ³Šekanja, Rehum, Meremot, ⁴Ido, Gineton, Abija, ⁵Mijamin, Maadja, Bilga, ⁶Šemaja, Jojarib, Jedaja, ⁷Salu, Amok, Hilkija i Jedaja. To su bili glavari sveæenièki i njihova braæa za Ješua vremena. ⁸A leviti: Ješua, Binuj, Kadmiel, Šerebja, Juda i Matanija - ovaj potonji i njegova braæa ravnali su hvalospjevima. ⁹Bakbukja i Uni i braæa njihova izmjenjivali su se s njima u službi. ¹⁰Ješua rodi Jojakima; Jojakim rodi Elijašiba, a Elijašib Jojadu; ¹¹Jojada rodi Jonatana, a Jonatan rodi Jaduu.

¹²U Jojakimovo vrijeme glavari sveæenièkih obitelji bijahu: Serajine obitelji Meraja; Jeremijine Hananja; ¹³Ezrine Mešulam; Amarjine Johanana; ¹⁴Malukove Jonatan; Šebanijine Josip; ¹⁵Harimove Adna; Meremotove Helkaj; ¹⁶Idove Zaharija; Ginetonove Mešulam; ¹⁷Abijine Zikri; Minjaminove ...; obitelji Moadjine Piltaj; ¹⁸Bilgine Šamua; Šemajine Jonatan; ¹⁹Jojaribove Matenaj; Jedajine Uzi; ²⁰Saluove Kelaj; Amokove Eber; ²¹Hilkijine Hašabja; Jedajine Netanel. ²²U vrijeme Elijašiba, Jojade, Johanana i Jadue bili su popisani glavari levitskih obitelji i sveæenici sve do kraljevanja Darija Perzijanca. ²³Sinovi Levijevi: glavari obitelji bili su zabilježeni u Knjizi ljetopisa, do vremena Johanana, sina Elijašibova. ²⁴Glavari levitski bili su: Hašabja, Šerebja, Ješua, Binuj, Kadmiel, a njihova braæa, koja su stajala prema njima da pjevaju naizmjenično pohvale i zahvalnice prema uredbama Davida, Božjeg èovjeka, ²⁵bijahu: Matanija, Bakbukja i Obadja. A Mešulam, Talmon i Akub, vratari, èuvali su stražu kod skladišta blizu vrata. ²⁶Ti su živjeli u vrijeme Jojakima, sina Ješue, sina Josadakova, i u vrijeme upravitelja Nehemije i književnika sveæenika Ezre. ²⁷Kad je bila posveta jeruzalemskoga zida, potražili su levite svugdje gdje su stanovali da ih dovedu u Jeruzalem te proslave posvetu radošæu, zahvalnicama i pjesmom uz cimbale, harfe i citre. ²⁸I skupiše se pjevaèi, sinovi Levijevi, iz kraja oko Jeruzalema, iz netofatskih sela, ²⁹iz Bet Hagilgala, iz Gebe i polja Azmaveta: jer su pjevaèi sebi sagradili sela oko Jeruzalema. ³⁰Sveæenici i leviti oèistili su sebe, a zatim su oèistili narod, vrata i zid. ³¹Tada sam izveo judejske knezove na zid i sastavio dva velika zbora. Prvi je išao desno niza zid, prema Smetlišnim vratima; ³²za njima su išli Hošaja i polovina judejskih knezova - ³³Azarja, Ezra i Mešulam, ³⁴Juda, Benjamin, Šemaja i Jeremija, ³⁵a od sveæenièkih sinova s trublja: Zaharija, sin Jonatana, sina Šemaje, sina Matanije, sina Mikaje, sina Zakura, sina Asafa, ³⁶s braæom njihovom Šemajom, Azarelom, Milalajem, Gilalajem, Maajem, Netanelom, Judom, Hananijem, s glazbalima Davida, Božjega èovjeka. A Ezra, književnik, išao je pred njima. ³⁷Kod Izvorskih vrata popeli su se njima nasuprot kraj stepenica Davidova grada, zidnim usponom od Davidove palaèe sve do Vodenih vrata na istoku. ³⁸Drugi zbor, a za njim ja i polovica narodnih knezova, išao je nalijevo zidom i Peakom kulom sve do

Tržnog zida, ³⁹pa onda iznad Efrajimovih vrata, Starih vrata, Ribljih vrata, Hananelove kule, kule Meaha, sve do Ovèjih vrata. Zaustavili su se kod Zatvorskih vrata. ⁴⁰Potom su oba zbora zauzela mjesto u Domu Božjem. Tako i ja i sa mnom polovica odliènika, ⁴¹sveæenici Elijakim, Maaseja, Minjamin, Mikaja, Elijoenaj, Zaharija, Hananija s trubama, ⁴²zatim Maaseja, Šemaja, Eleazar, Uzi, Johanan, Malkija, Elam i Ezer. Pjevaèi su pjevali pod ravnanjem Jizrahjinim. ⁴³Toga su dana prinesene velike žrtve, ljudi su dali oduška radosti, jer ih je Bog ispunio velikom radošæu, veselile se i žene i djeca. I radost Jeruzalema èula se nadaleko. ⁴⁴U to su vrijeme postavljeni ljudi da nadziru spremišta prinosa, prvina, desetina i da s polja uz gradove sabiru dijelove koje Zakon dodjeljuje sveæenicima i levitima. Jer su se Judejci radovali sveæenicima i levitima koji su bili u službi. ⁴⁵Oni su vršili službu Bogu svome i službu oèišæenja - kao i pjevaèi i vratari - prema odredbi Davida i njegova sina Salomona. ⁴⁶Jer od Davidovih i Asafovih dana, od davnine, postoje pjevaèki glavari i pjesme pohvalne i zahvalnice Bogu. ⁴⁷Zato je sav Izrael u vrijeme Zerubabela i u Nehemijino vrijeme dan za danom davao dijelove odreðene za pjevaèe i vratare. Davali su levitima posveæene darove, a leviti su davali sinovima Aronovim.

Chapter 13

¹ U ono vrijeme èitala se narodu knjiga Mojsijeva i ondje se našlo zapisano da Amonac i Moabac ne smiju nikada uæi u zbor Božji, ²jer nisu sinovima Izraelovima izašli u susret s kruhom i vodom, nego su èak najmili protiv njih Bileama da ih prokune, ali je naš Bog obratio kletvu u blagoslov. ³Kad su èuli Zakon, iskljuèili su iz Izraela sve strance. ⁴A prije toga sveæenik Elijašib, postavljen nad sobama Doma Boga našega, bijaše svom roðaku Tobiji ⁵uredio prostranu sobu gdje su se prije ostavljali prinosi, tamjan, posuðe, desetine žita, vina i ulja, odreðene za levite, pjevaèe i vratare, i doprinosi za sveæenike. ⁶U to vrijeme nisam bio u Jeruzalemu, jer sam trideset i druge godine babilonskog kralja Artakserksa otišao kralju; ali poslije nekog vremena izmolio sam u kralja ⁷da se mogu vratiti u Jeruzalem. Tada doznadoh za zlo djelo što ga uèini Elijašib uredivši Tobiji sobu u predvorjima Doma Božjega. ⁸To me veoma rasrdilo: izbacih iz sobe sav namještaj Tobijina stana ⁹i naredih da se sobe oèiste, zatim unesoh onamo posuðe Doma Božjega, prinose i tamjan. ¹⁰Doznadoh i to da levitima nisu davali njihovih dijelova i da su se i leviti i pjevaèi, odreðeni za službu, razbježali svaki u svoje polje. ¹¹I prekoriah odliènike i rekoh: "Zašto je zapušten Dom Božji?" Zatim skupih levite i pjevaèe i vratih ih k njihovim službama. ¹²Tada je sva Judeja donosila u spremišta desetinu žita, vina i ulja. ¹³Nad spremištima postavio sam sveæenika Šelemju, književnika Sadoka i levita Pedaju, a uz njih Hanana, sina Zakura, sina Matanijina. Njih su smatrali pouzdanima; njihova je dužnost bila da dijele svojoj braæi. ¹⁴Zato, sjeti se mene, Bože moj: ne prezri mojih pobožnih djela koja uèinih za Dom Boga svoga i za službu u njemu. ¹⁵U ono sam vrijeme vidio u Judeji ljude koji gaze u tiješcima u dan subotnji; drugi su nosili snopove žita, tovarili na magarce vino, grožðe, smokve i svakojake terete da ih u dan subotnji unesu u Jeruzalem. I

prekorih ljude što u taj dan prodaju živež. ¹⁶A Tirci koji su živjeli u Jeruzalemu donosili su onamo ribu i svakovrsnu robu da je prodaju Židovima u subotu. ¹⁷Prekorih judejske velikaše i rekoš im: "Kakvo to zlo djelo èinite i sknavite dan subotnji?" ¹⁸Nisu li tako èinili i vaši oci te je Bog naš doveo svu ovu nesreæu na nas i na ovaj grad? A zar vi želite umnažati gnjev protiv Izraela sknaveæi subotu?" ¹⁹I zapovjedih još da uoèi subote, kad se mrak spusti na jeruzalemska vrata, zatvore njihova krila i rekoš neka se ne otvaraju do iza subote! Postavio sam nekoliko svojih momaka na vrata da se ne unosi nikakav tovar u dan subotnji. ²⁰Jednom su ili dvaput trgovci i prodavaèi svakovrsne robe proveli noæ izvan Jeruzalema, ²¹ali sam ih upozorio i rekao im: "Zašto provodite noæ pod zidom? Ako to ponovite, dignut æu na vas ruku!" Od toga vremena nisu više dolazili u subotu. ²²Zapovjedio sam levitima da se oèiste i da doðu èuvati vrata, kako bi se svetkovao dan subotnji. I za ovo se spomeni mene, Bože moj, i smiluj mi se po svome velikom milosrðu! ²³Onih sam dana vidio i Židove koji se bijahu oženili Ašdoðankama, Amonkama i Moapkama. ²⁴Polovica njihovih sinova govorila je ašdodski ili jezikom ovoga ili onoga naroda: više nisu znali govoriti židovski. ²⁵Korio sam ih i proklinjao, neke sam i tukao, èupao im kose i zaklinjao ih Bogom: "Ne dajite svojih kæeri njihovim sinovima i ne uzimajte žene od njihovih kæeri za svoje sinove, a ni za sebe! ²⁶Nije li u tome sagriješio Salomon, kralj Izraelov? Meðu mnogim narodima nije bilo kralja njemu ravna. Bio je drag Bogu svome i Gospod ga je postavio kraljem nad svim Izraelom. Ali su i njega tuðinke navele na grijeh! ²⁷Treba li slušati kako i vi èinite veliko zlo i postajete nevjerni Bogu našem ženeæi se tuðinkama?" ²⁸Jedan od sinova Jojade, sina velikog sveæenika Elijašiba, bijaše zet Horonjaninu Sanbalatu. Njega sam otjerao od sebe. ²⁹Spomeni se, Bože moj, ovih ljudi, jer su oskvrnuli sveæeništvo i zavjet sveæenièki i levitski. ³⁰Tako sam ih oèistio od svega tuðega i opet uspostavio službe sveæenika i levita dodijelivši svakome njegov posao. ³¹Uredio sam i da se nose drva u odreðene dane i prvine. Sjeti me se, Bože moj, za moje dobro!

Esther

Chapter

¹ ¹Druge godine kraljevanja Ahasvera Velikoga, na prvi dan Nisana, Mordokaj, sin Jaira, sina Šimejeva, sina Kišova, iz Benjaminova plemena, usni san. ²Mordokaj je bio Židov koji je živio u gradu Suzi, ugledan èovjek, èinovnik na kraljevu dvoru; ³bio je jedan od onih zarobljenika što ih je Nabukodonozor, babilonski kralj, protjerao iz Jeruzalema zajedno s Jekonijom, judejskim kraljem. ⁴Ovo je njegov san. Evo: krikovi i buka, grmljavina i potres; pometenost na zemlji. ⁵Zatim: dva golema zmaja, oba spremna za borbu, brekæu snažno. ⁶Na to brektanje svaki se narod pripremi za vojnu kako bi se borio protiv naroda pravednih. ⁷Bio je dan mraka i tame, jada i peèali, èemera i velike pometenosti na zemlji. ⁸Sav narod pravednih, smuæen od straha pred vlastitim nesreæama,

spremi se na propast i zavapi k Bogu. ⁹Od toga njihova vapaja neki malen izvor poraste u golemu rijeku, obilatu vodom. ¹⁰Ogranu svjetlo i sunce te se poniženi uzvisiše i proždriješe moæne. ¹¹Mordokaj, koji je usnio taj san i nazrijevao što Bog kani uèiniti, pošto se probudi, zadrža to u srcu trudeæi se do noæi da svakoj pojedinosti dokuèi znaenje. i Tarom, dvojicom kraljevih eunuha koja su èuvala dvor. ¹³Slušao je njihove razgovore. I proniknuv jednom njihove osnove, otkri da su se spremali podiæi ruke na kralja Ahasvera, pa ih prokaza kralju. ¹⁴A kralj podvrgnu ispitivanju oba eunuha, koji, pošto su priznali, bijahu usmræeni. ¹⁵Kralj odredi da se zapišu ti događaji da bi se saèuvao spomen na njih, a opisa ih i Mordokaj. ¹⁶Kralj zbog toga imenova Mordokaja dostojanstvenikom u kraljevskoj palaèi i obdari ga poklonima. ¹⁷Ali Haman Hamdatin, Agaðanin, koji bijaše u èasti kod kralja, nastojaše da naudi Mordokaju i njegovu narodu zbog dvaju kraljevih eunuha.

Chapter 1

¹ Bilo je u vrijeme Ahasvera, onoga Ahasvera koji je vladao nad sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije. ²U to vrijeme, dok je kralj Ahasver sjedio na prijestolju svoga kraljevstva u tvrðavi grada Suze, ³treæe godine svoga kraljevanja, priredi on gozbu za sve svoje knezove i sluþbenike. Našli su se tako pred njim zapovjednici perzijske i medijske vojske, odliènici i pokrajinski upravitelji. ⁴Punih sto i osamdeset dana pokazivaše on bogatstvo i slavu kraljevstva svoga i velièanstveni sjaj velièine svoje. ⁵Kad je prošlo to vrijeme, priredi kralj u vrtnom trijemu svoje palaèe sedmodnevnu gozbu za sav narod koji se nalazio u tvrðavi grada Suze, od najvišega pa do najnižega. ⁶Zavjese od najfinijeg lana, vune, ljubieasta skrleta bile su prièvršæene vrpcama od beza i crvena grimiza o srebrne prstenove na stupovima od bijela mramora. Na podu od zelenog i bijelog mramora, sedefa i skupocjenog kamenja, nalazile se postelje od srebra i zlata. ⁷Za piæe su sluþili zlatni pehari, sve jedan drugaèiji od drugoga, a vina je bilo kraljevski obilno, kako i dolikuje kraljevskoj moæi. ⁸Pilo se po nekom pravilu, ali ne prisilno, jer je kralj bio naredio svim nadzirateljima svoga dvora da sa svakim postupaju prema njegovoj želji. ⁹I kraljica Vašti priredi gozbu za žene u kraljevskoj palaèi kralja Ahasvera. ¹⁰Sedmoga dana, kad srce kraljevo bijaše veselo od vina, naredi Mehumanu, Bizeti, Harboni, Bigti, Abagti, Zetaru i Karkasu, sedmorici eunuha koji su mu sluþili, ¹¹da dovedu preda nj kraljicu Vašti s kraljevskom krunom, da bi pokazao narodu i knezovima ljepotu njezinu. Ona je uistinu bila privlaèna. ¹²Ali se kraljica Vašti ne htjede odazvati kraljevu pozivu što joj ga prenesoše dvorani. Kralj se tada veoma razbjesni i njegova se srdžba rasplamsa. ¹³Onda zapita mudrace koji poznaju vremena. Jer svaki se kraljev posao tako prouèavao meðu onima koji su poznavali zakone i pravo. ¹⁴Najbliži su mu bili Karsena, Šetar, Admata, Taršiš, Mares, Marsena i Memukan, sedam knezova Perzije i Medije. Oni su smjeli gledati kraljevo lice i zauzimali su najistaknutija mjesta u kraljevstvu. ¹⁵Upita ih: "Što treba prema zakonu poduzeti protiv kraljice Vašti, koja se nije pokorila zapovijedi kralja Ahasvera koju su joj saopæili

dvorani?" ¹⁶Memukan tada odgovori pred kraljem i knezovima: "Kraljica je Vašti skrivila ne samo kralju nego i svim poglavarima i svem narodu koji prebiva u svim pokrajinama kralja Ahasvera. ¹⁷Jer æ za držanje kraljièino doznati sve žene pa æ prezirati svoje muževe govoreæi: 'Kralj je Ahasver naredio da dovedu preda nj kraljicu Vašti, ali ona ne htjede doæi.' ¹⁸I žene æ knezova perzijskih i medijskih, pošto doznaju za kraljièino ponašanje, još danas pripovijedati svim poglavarima kraljevim, pa æ biti prkosa i prezira u izobilju. ¹⁹Stoga, svidi li se kralju, neka se objavi kraljevska naredba i umetne među zakone Perzije i Medije, tako da se više ne može opozvati, da se Vašti ne smije više pojaviti pred kraljem Ahasverom, a kralj neka preda kraljevsku èast drugoj ženi, boljoj od nje. ²⁰Kad se ta naredba koju æ kralj uèiniti proèuje po svem kraljevstvu, koje je zaista veliko, sve æ žene iskazivati poštovanje svojim muževima, od najvišega pa do najnižega." ²¹Rijeè se svidje i kralju i njegovim knezovima. Stoga on uèini kako mu je savjetovao Memukan. ²²Uputi pisma u sve kraljevske pokrajine, svakoj pokrajini pismom kojim se ona služila, a svakom narodu njegovim jezikom, da svaki muž bude gospodar u svojoj kuæi.

Chapter 2

¹ Poslije tih događaja, kako mu se utiša gnjev, kralj Ahasver sjeti se Vaštije, onoga što je ona uèinila i što je bilo odlučeno protiv nje. ²Rekoše tada momci što služahu kralja: "Neka se potraže za kralja mlade djevojke, djevice lijepa izgleda. ³Kralj neka odredi u svim pokrajinama svojega kraljevstva povjerenike da mu sakupe sve djevice pristala izgleda u tvrđavi grada Suze, u haremu, pod upravom Hegeja, kraljeva eunuha, èuvara žena. On æ se pobrinuti za njihovu njegu. ⁴Ona djevojka koja se najviše svidi oèima kraljevim neka kraljuje umjesto Vaštije." Bijaše to po volji kralju, i on tako uradi. ⁵U tvrđavi grada Suze bio je neki Židov koji se zvao Mordokaj, sin Jaira, sina Šimeja, sina Kišova, iz plemena Benjaminova. ⁶On je bio protjeran iz Jeruzalema među prognanicima koje je babilonski kralj Nabukodonozor odveo zajedno s judejskim kraljem Jekonijom. ⁷On je odgajao Hadasu, to jest Esteru, kærku strica svoga, jer ona ne imađaše ni oca ni majke. Djevojka je bila pristala i lijepa izgleda. Poslije smrti njezina oca i njezine majke Mordokaj je uze k sebi kao kærku. ⁸Kako se zaèu za kraljevu rijeè i njegovu naredbu, mnogo se djevojaka sabra u tvrđavi grada Suze pod Hegejevim nadzorom. Tako dovedoše i Esteru u kraljevu palaèu, pod nadzor Hegeja, èuvara žena. ⁹Djevojka se svidje njegovim oèima, steèe ona njegovu naklonost i on se pobrinu za njezino uljepšavanje i uzdržavanje. Uz to joj dade sedam najvrednijih ropkinja kraljevskog dvora i premjesti je, skupa s djevojkama, u najudobnije prostorije harema. ¹⁰Estera ne spomenu ni naroda ni obitelji kojoj je pripadala, jer joj Mordokaj bijaše zabranio da to uèini. ¹¹Svakoga je dana Mordokaj šetao pred dvorištem harema da bi doznao kako se Estera osjeæa i kako se prema njoj odnose. ¹²Svaka je djevojka morala uæi kralju kad je na nju, prema uredbi za žene, došao red, to jest nakon dvanaest mjeseci. Jer tada se završavalo razdoblje njihova uljepšavanja: šest mjeseci uljem iz mirne, a šest mjeseci balzamom i ostalim pomastima za žensku njegu. ¹³Pa

kad bi djevojka ulazila kralju, bilo joj je dopušteno da sa sobom iz harema u kraljevsku palaèu ponese sve što bi zatražila. ¹⁴Ona bi ulazila uveèer, a ujutro bi se vraæala u drugi harem, pod nadzorom Šaašgaza, kraljeva eunuha, èuvara prilježnica. Više se ne bi vraæala kralju, osim ako bi je posebno zaželio i dozvaò je k sebi poimence. ¹⁵Kada dođe red na Esteru, kærku Abihajla, koji je bio stric Mordokaja koji ju je bio pokæerio, da uđe kralju, ona ne zatraži ništa osim onoga što joj bijaše rekao Hegej, kraljev eunuh, èuvar žena. Ipak je pobuđivala udivljenje svih koji su je gledali. ¹⁶Esteru, dakle, uvedoše kralju Ahasveru, u njegovu kraljevsku palaèu, u desetom mjesecu, mjesecu Tebetu, sedme godine njegova vladanja. ¹⁷Kralj zavolje Esteru više od svih drugih žena; više nego sve ostale djevice ona mu omilje i predobi ona njegovu naklonost. I položi on na njezinu glavu kraljevsku krunu, pa mjesto Vaštije ona posta kraljicom. ¹⁸Nakon toga priredi kralj u èast Estere veliku gozbu za svoje knezove i službenike; svim pokrajinama odredi odmor i razda darove kraljevski darežljivo. ¹⁹Kad su drugi put djevojke bile sakupljene, Mordokaj sjedaše na vratima kraljevim. ²⁰Estera ne oda ni naroda ni obitelji iz koje je potjecala, kao što joj Mordokaj bijaše naredio. Estera se i dalje držala svih Mordokajevih uputa kao kad se nalazila pod njegovim skrbništvom. ²¹U ono vrijeme kad je Mordokaj sjedio na vratima kraljevim, Bigtan i Tereš, dva kraljeva dvoranina, èuvari praga, planuše gnjevom i poèeše snovati da podignu ruku na kralja Ahasvera. ²²Za tu njihovu namjeru sazna Mordokaj. On je dojavio kraljici Esteri, a Estera je u Mordokajevo ime saopæi kralju. ²³Sve se izvidje i otkri se zavjera, pa obojica budu obješena o stup. To se pred kraljem zapisa u knjizi Ljetopisa.

Chapter 3

¹ Poslije tih događaja kralj Ahasver promaknu Hamana, Hamdatina sina, Agađanina: uzvisi ga i njegovo prijestolje postavi iznad svih ostalih dostojanstvenika koji su bili s njim. ²Svi službenici kraljevi koji su se nalazili na kraljevim vratima prigibali bi koljena i padali nièice pred Hamanom, jer je tako zapovjedio kralj. Ali Mordokaj ne bi prignuo koljeno niti bi pao nièice. ³Službenici kraljevi koji su se nalazili na vratima kraljevim rekoše Mordokaju: "Zašto prestupaš kraljevu zapovijed?" ⁴Iako su mu oni to ponavljali svaki dan, on ih ne posluša. Onda oni to dojavije Hamanu, da vide vrijedi li Mordokajevo opravdanje. Jer im bijaše rekao da je Židov. ⁵Kad Haman utvrdi da Mordokaj niti prigiba koljeno niti pada nièice pred njim, jako se razljuti. ⁶A kad dozna kojemu narodu pripada, uèini mu se premalo podiæi ruke na samog Mordokaja nego naumi s njim pobiti i sve Židove koji su živjeli u svem kraljevstvu Ahasverovu. ⁷U prvom mjesecu, to jest u mjesecu Nisanu, dvanaeste godine Ahasverova kraljevanja u nazoènosti Hamana baciše "Pur", to jest ždrijeb, da utvrde dan i mjesec. Ždrijeb pade na trinaesti dan dvanaestoga mjeseca, to jest na mjeseca Adara. ⁸I Haman kaza kralju Ahasveru: "U svim pokrajinama tvoga kraljevstva ima jedan narod razasut među drugim narodima i od njih odvojen. Njegovi su zakoni drugaèiji od zakona u svih ostalih naroda. Oni se ne drže kraljevskih odredaba. Kralj ih zato ne smije pustiti na miru. ⁹Ako je kralju

po volji, neka se raspiše da se oni zatre; a ja æu izbrojiti deset tisuæa srebrnih talenata na ruke povjerenika da ih pohrane u kraljevsku riznicu." ¹⁰Nakon toga kralj skinu peèatni prsten s ruke i preda ga Hamanu, sinu Hamdatinu, Agaðaninu, neprijatelju Źidova, ¹¹i kaza mu: "Neka ti bude novac i narod, pa uèini s njim što bude dobro u tvojim oèima." ¹²Trinaestoga dana prvoga mjeseca bijahu sazvani kraljevi pisari, pa o onome što je naložio Haman sastaviše pisma i upraviše ih kraljevskim namjesnicima, upraviteljima što stajahu na èelu pojedinih pokrajina, knezovima svakoga pojedinog naroda, svakoj pokrajini njezinim pismom i svakom narodu njegovim jezikom. Pisma su napisana u kraljevo ime i na njima je udaren kraljev peèat. ¹³Po skoroteèama razaslane su svim kraljevim pokrajinama poslanice da se svi Źidovi, od djeèaka do staraca, djeca i žene unište, pobiju, zatre, a njihova dobra da se zaplijene u jednom jedinom danu, i to trinaestog dana dvanaestog mjeseca, mjeseca Adara. [13a] Ovo je prijepis poslanice: "Veliki kralj Ahasver upraviteljima sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije i njima podložnim mjesnim glavarima ovako piše: [13b] Buduæi da imam vlast nad mnogim narodima i gospodstvo nad svim svijetom, odluèih, ne zanesen ohološæu moæi nego u želji da uvijek blago i èovjeèeno vladam, dati podanicima spokojan život i pružiti kraljevstvu blagostanje i slobodu kretanja po njemu te uèvrstiti mir za kojim svi ljudi žude. [13c] Pošto sam zapitao savjetnike kako bi se moglo to ostvariti, Haman, koji se meðu nama izdvaja razboritošæu i koji se istièe prokušanom odanošæu i ustrajnom vjernošæu i zauzima drugo mjesto u kraljevstvu, [13d] pokazao je da se meðu ostale narode svijeta zavukao jedan neprijateljski narod, svojim zakonima protivan svim pucima, narod koji vjeèno prezire kraljeve odluke tako te se ne može uèvrstiti zajednièko carstvo kojim inaèe besprijekorno upravljamo. [13e] Ustanovili smo dakle da je samo taj narod neprekidno u sukobu sa svim ljudima, da se istièe naèinom života što odstupa od zakona, da zbog neslaganja s našim naumima poèinja najgora nedjela tako te se kraljevstvo ne može uèvrstiti. [13f] Stoga naređujemo da se, zajedno sa ženama i djecom, neprijateljskim maèevima bez ikakva sažaljenja i milosrða potpuno iskorijene oni koji vam budu naznaèeni u pismima Hamana, upravitelja javnih poslova i našega drugog oca, i to èetrnaestoga dana dvanaestoga mjeseca, Adara, tekuæe godine. [13g] Tako æe se, pošto nekadašnji i današnji neprijatelji u jednom danu budu silovito strovaljeni u Podzemlje, ubuduæe za sva vremena naši poslovi moæi odvijati postojano i nesmetano." ¹⁴Sadržaj ove naredbe, koja je imala postati zakonom u svakoj pokrajini, bio je objavljen svim narodima da bi bili spremni za taj dan. ¹⁵Skoroteèe žurno potekoše s kraljevskom naredbom. Zakon bi objavljen i u tvrðavi Suze, pa dok su kralj i Haman sjedili i èastili se, grad je Suza bio uznemiren.

Chapter 4

¹ Mordokaj doznade za sve što se dogodilo: razdera na sebi haljine, navuèe kostrijet, posu se pepelom i prođe posred grada kukajuæi glasno i gorko. ²Dođe samo do kraljevih vrata, jer s onom kostrijeti na sebi ne mogaše kroz njih proæi. ³U svakoj je pokrajini, svuda gdje se doznala kraljeva rijeè i njegov proglas, meðu Źidovima zavladała žalost: postili su, plakali i jadikovali. Mnogima

od njih kostrijet i pepeo posta ležaj. ⁴Esterine djevojke i njezini eunusi dođoše da je o tome obavijeste. Kraljica se veoma uznemiri. Posla Mordokaju haljine da bi ih obukao a skinuo sa sebe kostrijet, ali on to odbi. ⁵Nato Estera pozva Hataka, jednog od kraljevih eunuha koji joj je bio određen za službu, pa ga posla k Mordokaju da dozna od njega što se dogodilo i zbog čega je takav. ⁶Hatak ode do Mordokaja na gradski trg, pred vrata kraljeva. ⁷Mordokaj mu pripovjedi što mu se dogodilo i podrobno ga obavijesti o novcu koji je Haman obećao položiti u kraljevu riznicu da bi mogao uništiti Židove. ⁸Dade mu i prijepis naredbe o njihovom zatoru, koja je objavljena u Suzi, da je pokaže Esteri te da joj javi i naloži neka ide kralju: neka ga moli za milost i posreduje kod njega za svoj narod. [8a] "Sjeti se dana siromaštva svoga kad sam te hranio rukom svojom, jer se Haman, drugi čovjek kraljevstva, dogovorio s kraljem da nas usmrti. [8b] Zazivaj Boga, govori kralju za nas i oslobodi nas od smrti." ⁹Hatak se vrati i donese Esteri Mordokajevu poruku. ¹⁰Estera odvrati Hataku i naredi mu da saopći Mordokaju: ¹¹"Svi službenici kraljevi i narod kraljevih pokrajina znaju kako svakoga onoga, bio on muškarac ili žena, koji nepozvan uđe kralju u unutrašnje predvorje čeka jedan jedini zakon: smrtna kazna, osim ako kralj ne pruži takvome svoje zlatno žezlo i poštedi mu život. A ja već trideset dana nisam bila pozvana kralju." ¹²Mordokaju bjehu saopćene Esterine riječi, ¹³pa on poruči Esteri: "Nemoj misliti da ćeš se zato što se nalaziš u kraljevoj palači spasiti jedina od svih Židova: ¹⁴jer budeš li u ovoj prilici šutjela, doći će Židovima pomoć i spas s druge strane, a ti ćeš s kućom svoga oca propasti. Tko zna nisi li se baš i popela do kraljevske časti zbog časa kao što je ovaj?" ¹⁵Estera i opet poruči Mordokaju: ¹⁶"Hajde, sakupi sve Židove koji se nalaze u Suzi. Postite za me: tri dana i tri noći ne jedite niti pijte. I ja ću tako postiti sa svojim djevojkama. Tako pripremljena ući ću kralju i unatoč zakonu, pa treba li da poginem, poginut ću." ¹⁷Mordokaj se onda povuče i učini što mu je naredila Estera. se Gospodu i kaza: [17b] "Gospode, Gospode, kralju koji vladaš nad svime, sve je u tvojoj vlasti i nema toga koji bi se mogao suprotstaviti tvojoj volji da spasiš Izraela! [17c] Ti si stvorio nebo i zemlju i sve što je divljenja vrijedno pod nebom. Gospodar si svega i nema toga koji se može tebi oprijeti, Gospodine! [17d] Tebi je sve poznato; ti znaš, Gospodine: nisam pao ničice pred bahatog Hamana, ali ne iz drskosti, ni iz oholosti, ni iz častoljublja. Ti znaš da bih za spas Izraela bio voljan i tabane njegove cjelivati. [17e] To sam učinio zato da ne metnem čast koja se iskazuje čovjeku iznad one koja se iskazuje Bogu. Neću pasti ničice ni pred kim, nego samo pred tobom, moj Gospodine, i to ne činim iz oholosti. [17f] Sada, Gospodine, Bože, kralju, Bože Abrahamov, poštedi narod svoj, jer gledaju samo kako bi nas istrijebili: žele uništiti ono što je od početka bila tvoja baština. [17g] Nemoj zanemariti posjed svoj koji si oslobodio iz egipatske zemlje! [17h] Poslušaj molitvu moju, budi milostiv nasljedstvu svome i u veselje prometni plać naš, da bismo, ostavši živi, mogli hvalospjevima slaviti ime tvoje i nemoj dopustiti da iščeznu usta onih koji te hvale, o Gospode!" [17i] I sav je Izrael vapio svom snagom svojom, jer je smrt bila pred očima njihovim. [17k] I kraljica se Estera, obuzeta smrtnom tjeskobom, uteče Gospodinu; pošto svuče sa sebe sjajne haljine, navuče odjeću tjeskobe i žalosti, te umjesto skupocjenim mirisima posu glavu pepelom i prahom. I ponizi veoma tijelo svoje postom, a svako mjesto na kojem se u znak veselja znala ukrašavati posu uvojcima svoje kose, pomoli se Bogu Izraelovu i kaza: [17l] "Gospodine moj, kralju naš, ti si jedini! Dođi u pomoć meni koja sam sama,

kojoj nema druge pomoæi do tebe, jer opasnost je moja u ruci mojoj. [17m] Ja sam od svoga djetinjstva slušala u obiteljskom rodu da si ti, Gospode, izabrao Izraela meðu svim drugim narodima: naše oæeve meðu svim njihovim precima u svoju trajnu baštinu i da si za njih uèinio sve što si im obeæao. [17n] Ali smo sad sagriješili pred tobom i ti si nas predao u ruke neprijatelja naših jer smo iskazivali poèast bogovima njihovim. Pravedan si, Gospodine! [17o] I sad oni, nezadovoljni veæ gorèinom sužanjstva našega, staviše ruke svoje u ruke kumira svojih da æe poništiti odredbu usta tvojih, uništiti baštinu tvoju, zaèepiti usta onima koji te hvale i utrnuti slavu doma tvoga i žrtvenika tvoga, [17p] a otvoriti usta naroda da hvale njihove isprazne kumire i dive se jednom kralju od mesa. [17q] Nemoj predati, Gospode, žezlo svoje onima koji ne postoje. Neka se ne smiju propasti našoj, nego okreni naum njihov na njihove glave i primjerno kazni onoga koji je poèeo bjesniti protiv nas. [17r] Sjeti se, Gospode! Objavi se u vrijeme naših jada i ohrabri me, o kralju bogova i vladaru svakoga gospodstva! [17s] Metni u moja usta primjerenu rijeè pred lavom, a njegovo srce zadahni mržnjom na neprijatelja našega; da zatre njega i njegove sumišljenike. [17t] A nas oslobodi rukom svojom i doði u pomoæ meni koja sam sama i nemam nego tebe, o Gospode! [17u] Sve ti je poznato pa znaš da mrzim slavu opakih i da mi je odvratna postelja neobrezanih i svakoga tuðinca. [17v] Znaš tjeskobu moju, jer ja se gnušam nad znamenjem moga visoèanstva koje se nalazi na glavi mojoj. U dane kad se s njime pojavim grstim se nad njim kao nad dronjkom mjeseènog pranja i ne nosim ga onih dana koji pripadaju samo meni. [17w] Sluškinja tvoja nije nikada jela sa stola Hamanova, nisam nikada poèastila kraljevsku gozbu, niti sam pila vino ljevanica. [17x] I od dana uzdignuæa svoga do danas sluškinja tvoja nije se poveselila osim u tebi, Gospode, Bože Abrahamov. [17y] Bože, nadasve moæni, uslišaj glas beznadnih i izbavi nas iz ruku opakih, a oslobodi i mene od moga straha!"

Chapter 5

¹ Treæega dana, pošto presta moliti, svuèe molitvene haljine i zaodjenu se slavom svojom. [1a] Tako èarobna zazva Boga Svevida i Spasitelja. Onda uze dvije sluškinje. Na jednu se gotovo nježno naslanjala, a druga ju je slijedila i pridržavala njezinu odjeæu. [1b] Blistala je od vrhunske ljepote, lice joj bijaše veselo, kao rastvoreno ljubavi, a srce sapeto od straha. [1c] Kroza sva je vrata ušla pred kralja. On je sjedio na svom kraljevskom prijestolju, zaognut svim ukrasom velièanstva svoga, sav u zlatu i dragom kamenju, ulijeavao je veliko strahopoštovanje. [1d] Podigavši svoje lice, sjajem ozaren, pogleda krajnje ljutit. Kraljici pozli. Od slabosti problijedje i klonu na glavu sluškinje što je pred njom išla. [1e] Tada Bog sklonu kraljevu dušu na blagost. Zabrinut, kralj skoèi sa svoga prijestolja i uze je u naruèje dok ne dođe k sebi. Hrabrio ju je utješnim rijeèima i upitao: [1f] "Što je, Estero? Ja sam tvoj brat! Ne boj se, neæeš umrijeti - naša je uredba za obiène ljude. Priði!" ²I podigavši zlatno žezlo, postavi ga na vrat Esteri, zagrlji je i reèe: "Govori mi!" [2a] Ona mu reèe: "Spazih te, gospodaru, kao anđela Božjega, pa mi se uznemiri srce od straha pred sjajem tvojim. Jer si, gospodaru, divan i lice ti je puno dražesti." [2b] Dok je još govorila, klonu od iznemoglosti.

Kralj se uznemiri, a sva ju je posluga njegova hrabrila. ³Kralj joj reèe: "Što je tebi, kraljice Estero? Što želiš? Bila to i polovica kraljevstva, dobit æeš je!" ⁴Estera odgovori: "Neka kralj, ako mu je drago, dođe s Hamanom na gozbu koju sam danas priredila." ⁵Kralj odvrati: "Obavijestite odmah Hamana da bi se izvršila Esterina želja." Kralj dakle dođe s Hamanom na gozbu koju je Estera priredila. ⁶Dok su pili vino, kralj kaza Esteri: "Što god zatražiš, dobit æeš. Što god zaželiš, bila to i polovica kraljevstva, bit æe ti!" ⁷Estera odgovori: "Molba mi je i želja, ⁸ako sam našla milost u oèima kraljevim i ako se kralju sviđi dati mi što molim i uèiniti što želim, da kralj ponovo dođe s Hamanom na gozbu koju æu sutra pripremiti za njih i tad æu postupiti po rijeèi kraljevoj." ⁹Toga dana Haman iziđe sretan i zadovoljna srca, ali se rasrdi jako na Mordokaja kad vidje da na vratima kraljevim nije ustao ni maknuo se pred njim. ¹⁰Haman se ipak svlada. Ode kuæi i posla po svoje prijatelje i po ženu Zarešu. ¹¹Pripovijedao im je o sjaju svoga bogatstva, o mnoštvu svojih sinova i o svemu onome èime ga je kralj uzveličao i èime ga je uzdignuo nad sve svoje knezove i službenike. ¹²Haman još dometnu: "I kraljica Estera nije uz kralja pozvala nikoga osim mene na gozbu koju je priredila. I sutra sam samo ja uz kralja njezin uzvanik." ¹³Ali me sve to ne može uèiniti sretnim dokle god gledam Židova Mordokaja kako sjedi na vratima kraljevim." ¹⁴Reèe mu Zareša, žena njegova, i svi prijatelji njegovi: "Podigni vješala visoka pedeset lakata. Sutra ujutro zatraži od kralja neka na njih objese Mordokaja. Poslije toga idi sretan s kraljem na gozbu." Savjet se Hamanu uèini dobar, pa on naredi da se podignu vješala.

Chapter 6

¹Te noæi kralj ne mogaše usnuti. Zato naredi da mu donesu i èitaju knjigu znamenitih događaja, Ljetopise. ²Tu se nađe zapisano kako je Mordokaj pokazao Bigtanu i Tereša, dva dvoranina kraljeva, èuvare praga, koji su se spremali da podignu ruke na kralja Ahasvera. ³Kralj upita: "Kakva je èast i kakvo je odlikovanje zapalo Mordokaja za sve to?" Kraljeve slugе, dvorani koji ga slušahu, odgovoriše: "Ništa nije uèinjeno za nj." ⁴Kralj onda zapita: "Tko je u predvorju?" A to u vanjsko predvorje kraljevske palaèe bijaše stigao Haman da traži od kralja neka objese Mordokaja na vješalima koja su veæ bila podignuta za nj. ⁵Službenici kraljevi odgovoriše: "Eno se u predvorju nalazi Haman." "Neka uđe!" - naredi kralj. ⁶Kako Haman uđe, kralj ga upita: "Što treba uèiniti èovjeku koga kralj hoæe da poèasti?" Haman reèe u sebi: "Koga ako ne mene kralj želi poèastiti?" ⁷Zato odgovori kralju: "Za èovjeka koga kralj želi poèastiti ⁸treba donijeti kraljevske haljine koje kralj sam oblaèi i dovesti konja kojega kralj jaše i položiti mu na glavu kraljevsku krunu. ⁹Haljine i konja neka kralj preda jednome od najuglednijih kneževa kraljevih da bi taj obukao onoga koga kralj želi poèastiti i na konju ga odveo na gradski trg uzvikujuæi pred njim: "Tako biva onome koga kralj hoæe da poèasti!" ¹⁰Kralj nato naredi Hamanu: "Uzmi odmah haljine i konja, kako si rekao, pa uèini tako Mordokaju Židovu koji sjedi na kraljevim vratima i ne propusti ništa od onoga što si rekao!" ¹¹Haman uze haljine i konja: obuèe u haljine Mordokaja i provede ga na konju po trgu

grada vièuæi pred njim: "Tako biva onome koga kralj hoæe da poèasti!" ¹²Malo zatim Mordokaj se vrati k vratima kraljevim, a Haman, tužan i zastrte glave, ode žurno kuæi ¹³te isprièa Zareši, ženi svojoj, i svima prijateljima svojim što se dogodilo. Njegovi mu savjetnici i žena Zareša rekoše: "Ako Mordokaj, pred kojim si poèeo posrtati, pripada židovskom rodu, neæeš ga nadjaèati, nego æe te on zacijelo oboriti." ¹⁴Još su o tom razgovarali, kad eto kraljevih dvorana. Došli su tražiti Hamana da ga žurno odvedu na gozbu koju je priredila Estera.

Chapter 7

¹ Kralj i Haman dođoše na gozbu kraljici Esteri. ²I toga drugoga dana, dok se pilo vino, reèe kralj Esteri: "Koja ti je molba, kraljice Estero? Bit æe ti udovoljena! Koja je tvoja želja? Ako je i pola kraljevstva, bit æe ti!" ³Kraljica Estera odgovori: "Ako sam, kralju, našla milost u tvojim oèima i ako ti je s voljom, neka mi se u ime molbe pokloni život, a u ime želje moj narod!" ⁴Jer smo ja i narod moj predani za zator, klanje, uništenje. Da smo predani u roblje, šutjela bih jer nevolja ne bi bila štetna po kralja." ⁵Ali kralj Ahasver upade kraljici Esteri u rijeè pa je upita: "Tko je taj? Gdje je taj koji je namislio takvo što uèiniti?" Estera tada odgovori: "Progonitelj i neprijatelj jest Haman, ovaj zlikovac!" ⁶Haman se zaprepasti pred kraljem i kraljicom. ⁷Kralj, gnjevan, ostavi vino te ode u vrt palaèe. Haman osta uz kraljicu da je moli za svoj život, jer je uvidio da je njegova nesreæa pred kraljem gotova. ⁸Kralj se vrati iz vrta u dvoranu gdje se pilo vino. Dotle Haman bijaše pao na poèivaljku na kojoj se nalazila Estera. "Pokušavaš još i nasilje nad kraljicom, i to u mome vlastitom domu?" - povika kralj. Tek što su te rijeèi izletjele iz kraljevih usta, pokriše lice Hamanu. ⁹Tada kaza Harbona, jedan od dvorana koji su stajali u službi kraljevoj: "Eno i vješala što ih je Haman pripremio za Mordokaja koji je govorio u korist kraljevu. Nalaze se kraj Hamanove kuæe i visoka su pedeset lakata." Kralj zapovjedi: "Objesite ga na njih!" ¹⁰Hamana objesiše na vješala koja bijaše pripremio Mordokaju, i kraljeva se srdžba utiša.

Chapter 8

¹ Onoga istog dana kralj Ahasver preda kraljici Esteri kuæu Hamana, progonitelja Židova, a Mordokaj je stupio pred kraljevo lice, jer je Estera objasnila kralju što joj je on. ²Kralj skinu peèatni prsten, koji je veæ bio oduzeo Hamanu, i dade ga Mordokaju, a Estera postavi Mordokaja nad Hamanovom kuæom. ³Estera tada ponovo progovori kralju. Baci mu se pred noge; rasplaka se i najvrueæe ga zamoli da osujeti zlo Hamana Agađanina i naum opaki što ga bijaše zasnovao protiv Židova. ⁴Kralj pruži prema Esteri zlatno žezlo. Estera se diže, stade pred kraljem ⁵i reèe: "Ako je kralju po volji, ako sam našla milost pred licem njegovim, ako je kralju pravo te ako sam mila u njegovim oèima, neka pismeno opozove sve što napisala Haman, sin Hamdatin, Agađanin, u opakoj

nakani da se pobiju Židovi koji se nalaze u svim pokrajinama kraljevstva. ⁶TÓa kako bih ja mogla gledati nesreæu koja bi pogodila moj narod? Kako bih mogla gledati zator roda svoga?" ⁷Kralj Ahasver odgovori kraljici Esteri i Mordokaju Židovu: "Eto, poklonio sam Esteri kuæu Hamanovu, a njega sam dao objesiti jer je bio digao svoju ruku na Židove, ⁸a vi u ime kraljevo napišite o Židovima što vam se sviða i zapeèatite kraljevim prstenom. Jer neopoziv je proglas koji je u kraljevo ime napisan te kraljevim peèatom zapeèaæn." ⁹Tada, dvadeset i treæeg dana treæega mjeseca, to jest mjeseca Sivana, budu sazvani pisari kraljevi i prema svemu što bijaše naredio Mordokaj napisa se Židovima, namjesnicima, upravljaèima i knezovima pokrajina od Indije do Etiopije, a bijaše sto dvadeset i sedam pokrajina, svakoj pokrajini njezinim pismom, svakom narodu njegovim jezikom, pa i Židovima njihovim pismom i njihovim jezikom. ¹⁰On napisa pisma u ime kralja Ahasvera i zapeèati ih kraljevim prstenom pa ih razasla po skoroteèama koji su jahali na konjima, pastusima iz kraljevske ergele. ¹¹Kralj je dopustio Židovima po svim gradovima da se mogu sastajati, braniti svoj život te uništiti, ubiti i zatrti svaku vojsku narodnu ili pokrajinsku koja bi ih napala, ne štedeæi ni djecu ni žene, a slobodno im je oplijeniti njihova dobra; ¹²sve istoga dana u svim pokrajinama kraljevstva Ahasverova: trinaestog dana dvanaestoga mjeseca, to jest mjeseca Adara. namjesnicima u sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije, upravljaèima pokrajina i svima svojim vjernim podanicima, pozdrav! [12c] Mnogi, koliko su više obasuti èastima, poradi velike dobrodušnosti svojih dobroèinitelja, toliko se više znaju uzobijestiti zbog toga. Pa ne samo da nastoje nanijeti zlo našim podanicima nego, nesposobni da obuzdaju bahatost, namještaju zamku i samim svojim dobroèiniteljima. [12d] Oni ne samo da iskorjenjuju osjeæaj harnosti nego, zaneseni nadutošæu onih koji ne znaju za dobro, umišljaju da æe umaknuti Bogu koji sve vidi i pravdi koja mrzi zlo. [12e] Èesto i mnogi od onih koji su na vlasti, kad upravu državnih poslova povjere prijateljima, pod njihovim utjecajem postanu sukrivci nevine krvi i zapletu se u nepopravljive nevolje: [12f] smicalice, licemjerje i pokvarenosti izigraju èestitu bronamjernost upravljaèa. [12g] To se može vidjeti ne toliko iz starijih povijesti koje su do nas doprle: istražite samo kolike je zloèine pred našim oèima poèinila opakost nedostojnih vladara. [12h] Zato æemo se ubuduæe truditi da svim ljudima damo mirno i spokojno kraljevstvo. [12i] Uvest æemo promjene, a što nam se na uvid podastre prosuðivat æemo s najdobrohotnijom susretljivošæu. [12k] Tako smo Hamana, sina Hamdatina, Makedonca, koji je doista stran krvi Perzijanaca i jako daleko od naše naklonosti, primili kao gosta, [12l] a on se toliko okoristio dobrohotnošæu koju gajimo prema svakom narodu da je bio nazvan našim ocem i bio poštovan od svih jer je zauzimao drugo mjesto, najbliže kraljevskom prijestolju. [12m] Ali ne znajuæi obuzdati svoju oholost, smisli kako bi nas lišio kraljevstva i života, [12n] tražeæi da mnogovrsnim spletkama uništi Mordokaja, našeg spasitelja i trajnog dobroèinitelja, i našu neporoènu družicu kraljevstva, Esteru, sa svim njihovim narodom. [12o] Mislio je da æe nas tako osamljene zaskoèiti i prenijeti vlast Perzijanaca u ruke Makedonaca. [12p] Ali smo mi utvrdili da Židovi koje je taj zlikovac naumio zatrti ne samo da nisu zlotvori nego su, upravljani najpravednijim zakonima, [12q] sinovi Najvišega, Najveæega, živoga Boga koji èuva nama, kao i našim djedovima, carstvo u najboljem redu. [12r] Uèinit æete, dakle, dobro ne budete li se poslužili pismima koja je uputio Haman, Hamdatov sin, jer je on, tvorac toga zloèina, veæ

obješen sa svom obitelji pred vratima Suze: Bog, koji vlada nad svime, smjesta mu je dosudio zasluženu kaznu. [12s] Izloživši na svakom mjestu prijepis ove naredbe, pustite da se Židovi služe slobodno svojim zakonima. Pomognite im da uzmognu s uspjehom odbiti od sebe one koji bi ih napali u èasu nevolje trinaestoga dana dvanaestoga mjeseca, mjeseca Adara, jer je baš to dan [12t] u koji je Bog, gospodar svega, izabranom narodu donio radost mjesto uništenja. [12u] Zato i vi među svojim spomen-blagdanima svetkujte u svoj sveèanosti ovaj osobiti dan da bi sada i ubuduæe bio vama i Perzijancima dobre volje na spas, a našim neprijateljima spomen na propast. [12v] Svaki grad ili uopæe pokrajina koja se ovoga ne bude pridržavala bit æe nesmiljeno kopljem i ognjem uništena: postat æe ne samo ljudima nepristupaèna nego i zvijerima i pticama zauvijek mrska."¹³Prijepis pisma, koje je imalo postati zakonom u svakoj pokrajini, bijaše objavljen među svim narodima, kako bi Židovi toga dana bili spremni osvetiti se svojim neprijateljima. ¹⁴Skoroteèe, konjanici na kraljevskim pastusima, krenuše odmah i pojuriše, po kraljevoj zapovijedi. Naredba je bila objavljena i u tvrðavi Suzi. ¹⁵Mordokaj izaðe od kralja odjeven u grimiznu i lanenu kraljevsku haljinu, s velikom zlatnom krunom i s ogrtaèem od fine tkanine i crvena skrleta. Grad je Suza klicao i veselio se. ¹⁶Bio je to za Židove dan svjetla, veselja, kliktanja i slavlja. ¹⁷U svakoj pokrajini, u svakom gradu i mjestu do kojega je dopro kraljev ukaz i zakon, zavlada među Židovima veselje, radost, gozba i blagdan, i mnogi među pucima zemlje postadoše Židovi jer ih je spopao strah od Židova.

Chapter 9

¹ Trinaestoga dana dvanaestog mjeseca, mjeseca Adara, kad je morala biti izvršena odredba kraljevog ukaza, istoga dana u koji su se neprijatelji Židova nadali zavladatai nad njima dogodi se obrnuto: Židovi zavladaše nad neprijateljima svojim. ²Židovi se sakupiše po svojim gradovima u svim pokrajinama kralja Ahasvera da udare na one koji su tražili njihovu propast. I nitko se nije usuđivao da im pruži otpor, jer je sve narode spopao strah od Židova. ³Svi su knezovi pokrajina i namjesnici, upravljaèi i èinovnici kraljevi štitili Židove jer ih je obuzeo strah od Mordokaja. ⁴Jer je Mordokaj postao velik na kraljevskom dvoru, i po svim pokrajinama širio se glas da Mordokaj postaje sve moæniji. ⁵Židovi, dakle, udariše maèem po svim svojim neprijateljima, sasjekoše ih i zatrše; sa svojim mrziteljima postupiše kako im se htjelo. ⁶Samo u tvrðavi Suzi smakoše i zatrše Židovi pet stotina ljudi; ⁷pogubiše Paršandatu, Dalfona, Aspatu, ⁸Poratu, Adaliju, Aridatu, ⁹Parmaštu, Arisaja, Aridaja, Jezatu ¹⁰i deset sinova Hamana, sina Hamdatina, progonitelja Židova. Ali se ne pojagmiše za plijenom. ¹¹Toga istog dana, doznavši za broj ubijenih u tvrðavi Suzi, ¹²kralj reèe kraljici Esteri: "U tvrðavi Suzi Židovi su smaknuli i uništili pet stotina ljudi i deset Hamanovih sinova. Što su tek onda izveli u ostalim pokrajinama kraljevim? Koja je sada molba tvoja? Bit æe uslišana! Koja je tvoja želja? Bit æe ispunjena!" ¹³"Ako je kralju po volji," reèe Estera, "neka se Židovima koji žive u Suzi dopusti još sutra primijeniti isti zakon kao i danas i neka

se objesi deset Hamanovih sinova." ¹⁴Kralj naredi da se tako učini: zakon bi u Suzi proglašen i deset Hamanovih sinova obješeno. ¹⁵Tako se Židovi Suze sakupiše i četrnaestoga dana mjeseca Adara pa pobiše u Suzi još tri stotine ljudi. Ali se ni tada ne pojagmiše za plijenom. ¹⁶Ostali Židovi, oni koji su živjeli u kraljevskim pokrajinama, sakupiše se da brane svoje živote i mir od neprijatelja: pobiše sedamdeset i pet tisuća dušmana. Ali se ni tada ne pojagmiše za plijenom. Bio je trinaesti dan mjeseca Adara. ¹⁷Četrnaestoga dana Židovi su mirovali: to bijaše dan gozbe i veselja. ¹⁸Židovi u Suzi koji su se sakupili trinaestoga i četrnaestoga dana mirovahu petnaestoga dana; to je bio dan njihova veselja i gozbi. ¹⁹Zbog toga Židovi pripoljci, oni koji žive po neutvrđenim selima, blagdanski svetkuju četrnaesti dan mjeseca Adara veseleći se i gozbujući i među sobom izmjenjujući darove. [19a] A koji žive u gradovima slave i petnaesti dan Adara u razdraganosti i u veselju, izmjenjujući među sobom darove. ²⁰Mordokaj opisa te događaje i upravi pisma Židovima svih blizih i dalekih pokrajina kralja Ahasvera. ²¹Naložio im je da četrnaesti i petnaesti dan mjeseca Adara svake godine slave ²²kao dane u kojima su Židovi postigli spokoj od svojih neprijatelja i kao mjesec koji je bio pretvorio u radost njihovu tugu a u blagdan njihovo žalovanje. Neka ih slave gozbom i veseljem, izmjenjujući među sobom darove i dijeleći poklone ubogima. ²³Židovi prihvatise da drže ono što su već sami od sebe počeli slaviti i o čemu im je pisao Mordokaj: ²⁴"Haman, sin Hamdatin, Agađanin, progonitelj svih Židova, kako je bio naumio sve ih uništiti, baci 'Pur', to jest ždrijeb, za njihovo smaknuće i zator; ²⁵ali kad je za njegovu zamisao doznao kralj, on pismeno naredi: 'Neka se na njegovu glavu obori opaki naum što ga bijaše zasnovao protiv Židova i neka bude obješen, on i sinovi njegovi.'" ²⁶Zbog toga su ti dani nazvani Purim, prema riječi Pur. Zato prema svem sadržaju toga pisma i prema onome što su vidjeli i što im bijaše preneseno ²⁷Židovi se neopozivo obvezaše i prihvatise za se, za svoje potomke i za sve one koji se s njima budu udružili da će svake godine slaviti ta dva dana prema tom propisu i u to vrijeme. ²⁸Te dane valja slaviti i njih se sjećati od pokoljenja do pokoljenja u svakoj obitelji, pokrajini i gradu; ti dani Purima ne smiju iščeznuti ispred Židova, ni spomen na njih biti izbrisan iz njihova roda. ²⁹Kraljica Estera, kći Abihailova, i Židov Mordokaj pisali su to što snažnije da tako još jednom potkrijepe pismo o Purimu. ³⁰Pisma su poslali svim Židovima u sto dvadeset i sedam pokrajina Ahasverova kraljevstva s porukom mira i vjernosti; ³¹da obdržavaju te dane Purima u njihovo određeno vrijeme, kako su to odredili Židov Mordokaj i kraljica Estera, i da drže post i molitve, onako kako su to oni obvezali sebe i svoje potomke. ³²Tako Esterina naredba ozakoni ove propise Purima i to bi zapisano u knjigu.

Chapter 10

¹ Kralj Ahasver udari danak na zemlju i na otoke morske. ²Sva djela njegove moći i hrabrosti, a tako i izvještaj o uzdignuću Mordokaja koga je kralj uzvisio, zapisani su u Ljetopisima kraljeva Medije i Perzije: ³kako je Židov Mordokaj bio prvi iza kralja Ahasvera, velik u očima Židova, voljen od mnoštva svoje subraće kao pobornik blagostanja svoga naroda i glasnik mira za svoj

rod. [3a] Mordokaj uskliknu: "Božje je to djelo! [3b] Sjeæam se, evo, sna koji sam o tom usnio - ništa nije ostalo neispunjeno: [3c] malen izvor koji posta rijeka, svjetlo, sunce i voda u izobilju. Rijeka je Estera kojom se kralj oženio i uèinio je kraljicom. [3d] Dva zmaja, to smo ja i Haman. [3e] Narodi, to su svi oni koji su se udružili da bi zatrli ime židovsko. [3f] Moj narod, to je Izrael - oni koji podigoše svoj glas k Bogu i biše spašeni. DÓa, Gospod spasi svoj narod! Gospod nas oslobodi svih onih zala! Bog izvede znakove i èudesu kakvih nema meðu poganima! [3g] Zato on baca dva ždrijeba: jedan za Božji puk, drugi za sve ostale narode. [3h] I oba ova ždrijeba izaðoše u èas, vrijeme i dan koji je dosudio Bog za sve narode. [3i] Sjetio se Bog naroda svoga i dosudio pravdu baštini svojoj. [3k] I bit æe im - narodu njegovu Izraelu - ovi dani mjeseca Adara, to jest èetrnaesti i petnaesti, dani okupljanja, radosti i veselja pred Bogom za pokoljenja do vijeka." [3l] Èetvrte godine kraljevanja Ptolemejeva i Kleopatrina, Dositej, koji se kazao kao sveæenik i levit, i njegov sin Ptolemej doniješe ovo pismo o Purimu, tvrdeæi da je vjerodostojno i da ga je preveo Lizimah, sin Ptolemejev, iz Jeruzalema.

Job

Chapter 1

¹ Bijaše nekoæ u zemlji Usu èovjek po imenu Job. Bio je to èovjek neporoèan i pravedan: bojao se Boga i klonio zla. ² Rodilo mu se sedam sinova i tri kæeri. ³ Imao je sedam tisuæa ovaca, tri tisuæe deva, pet stotina jarmova goveda, pet stotina magarica i veoma mnogo služinèadi. Èovjek taj bijaše najugledniji meðu svim istoènjacima. ⁴ Sinovi su njegovi obièavali naizmjenice prireðivati gozbe kod jednoga od njih, svaki u svoj dan, te su pozivali svoje tri sestre da jedu i piju s njima. ⁵ A kad bi se izredali s gozbama, Job bi ih pozvao na oèišæenje. Uranio bi izjutra i prinio paljenice za svakog od njih; mislio je: "Tko zna nisu li mi sinovi griješili i u srcu Boga hulili!" Tako je Job svagda èinio. ⁶ Jednoga dana doðu sinovi Božji da stanu pred Jahvu, a meðu njima pristupi i Satan. ⁷ Jahve tad upita Satana: "Odakle dolaziš?" - "Evo proðoh zemljom i obiðoh je", odgovori on. ⁸ Nato æe Jahve: "Nisi li zapazio slugu moga Joba? Njemu na zemlji nema ravna. Èovjek je to neporoèan i pravedan, boji se Boga i kloni zla!" ⁹ A Satan odgovori Jahvi: "Zar se Job uzalud Boga boji?" ¹⁰ "Zar nisi ogradio njega, kuæu mu i sav posjed njegov? Blagoslovio si djelo njegovih ruku, stoka mu se namnožila po zemlji. ¹¹ Ali pruži jednom ruku i dirni mu u dobra: u lice æe te prokleti!" ¹² "Neka ti bude! - reèe Jahve Satanu. - Sa svime što ima radi što ti drago; samo ruku svoju na nj ne diži." I Satan ode ispred lica Jahvina. ¹³ Jednoga dana, dok su Jobovi sinovi i kæeri jeli i pili vino u kuæi najstarijeg brata, ¹⁴ dođe glasnik k Jobu i reèe: "Tvoji su volovi orali a magarice pokraj njih pasle, ¹⁵ kad iznenada Sabejci navališe na njih i oteše ih, pobivši momke oštrim maèem. Jedini ja utekoh da ti ovo javim." ¹⁶ Dok je on još to govorio, dođe drugi i reèe: "Oganj Božji udari s neba, spali tvoje ovce i pastire te ih proždrije. Jedini ja utekoh da ti javim." ¹⁷ Dok je još govorio, dođe

treæi i reèe: "Kaldejci navališe sa tri èete na tvoje deve i oteše ih, pobivši momke oštrim maèem. Jedini ja utekoh da ti javim." ¹⁸Dok je ovaj još govorio, dođe èetvrti i reèe: "Tvoji su sinovi i kæeri jeli i pili vino u kuæi najstarijeg brata. ¹⁹I gle, vjetar se silan diže iz pustinje, udari na sva èetiri ugla kuæe, obori je na djecu te ona zaglaviše. Jedini ja utekoh da ti javim." ²⁰Tad ustade Job, razdrije haljinu na sebi, obrija glavu pa nièice pade na zemlju, pokloni se ²¹i reèe: "Go iziđoh iz krila majèina, go æu se onamo i vratiti. Jahve dao, Jahve oduzeo! Blagoslovljeno ime Jahvino!" ²²Uza sve to, nije sagriješio Job niti je kakvu ludost protiv Boga izustio.

Chapter 2

¹ Jednoga dana dođu opet sinovi Božji da stanu pred Jahvu, a među njima pristupi i Satan. ²Jahve tad upita Satana: "Odakle dolaziš?" - "Evo prođoh zemljom i obiđoh je", odgovori on. ³Nato æe Jahve: "Nisi li zapazio slugu moga Joba? Njemu na zemlji nema ravna. Èovjek je to neporoèan i pravedan: boji se Boga i kloni zla! On je još postojan u neporoènosti, pa si me uzalud izazvao da ga upropastim." ⁴A Satan odvrati: "Koža za kožu! Sve što èovjek ima dat æe za život. ⁵Ali pruži ruku, dotakni se kosti njegove i mesa: u lice æe te prokleti!" ⁶"Neka ti bude! - reèe Jahve Satanu. - U tvojoj je ruci; život mu samo saèuvaj!" ⁷I Satan ode ispred lica Jahvina. On udari Joba zlim prištem od tabana do tjemena. ⁸Job uze crijep da se struže njime i sjede u pepeo. ⁹Tada mu njegova žena reèe: "Zar si još postojan u neporoènosti? Prokuni Boga i umri!" ¹⁰Job joj odgovori: "Brbljaš kao luđakinja! Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo?" U svemu tome Job nije sagriješio svojim usnama. ¹¹U to èuše tri Jobova prijatelja za sve nevolje koje ga zadesiše; svaki se zaputi iz svoga kraja - Elifaz iz Temana, Bildad iz Šuaha, Sofar iz Naama - i odluèiše da odu zajedno ožaliti ga i utješiti. ¹²A kad su izdaleka upravili oèi na njega, nisu ga prepoznali. Tad udariše u plaè; svaki razdrije svoju haljinu i prosu prah po glavi. ¹³Potom sjedoše kraj njega na zemlju i ostadoše tako sedam dana i sedam noæi. Nijedan mu ne progovori ni rijeèi, jer vidješe da je velika njegova bol.

Chapter 3

¹ Napokon otvori Job usta i prokle dan svoj; ²poèe svoju besjedu i reèe: ³"O, ne bilo dana kad sam se rodio i noæi što javi: 'Zaèeo se djeèak!' ⁴U crnu tminu dan taj nek se prometne! S visina se njega Bog ne spominjao, svjetlost sunèeva ne svijetlila mu više! ⁵Mrak i sjena smrtna o nj se otimali, posvema ga tmina gusta prekrila, pomrèine dnevne stravom ga morile! ⁶O, da bi ga tama svega presvojila, nek' se ne dodaje danima godine, nek' ne ulazi u brojenje mjeseci! ⁷A noæ ona bila žalosna dovijeka, ne èulo se u njoj radosno klicanje! ⁸Prokleli je oni štono dan proklinju i Levijatana probudit' su kadri! ⁹Pomrèale zvijezde njezina svanuæa, zaludu se ona vidjelu nadala,

i zorinih vjeđa ne gledala nigda! ¹⁰Što mi od utrobe ne zatvori vrata da sakrije muku od mojih oèiju! ¹¹Što nisam mrtav od krila materina, što ne izdahnuh izlazeæ' iz utrobe? ¹²Èemu su me dva koljena prihvatila i dojke dvije da me nejaka podoje? ¹³U miru bih vjeènom poèivao sada, spavao bih, pokoj svoj bih uživao ¹⁴s kraljevima i savjetnicima zemlje koji su sebi pogradili grobnice, ¹⁵ili s knezovima, zlatom bogatima, što su kuæ svoje srebrom napunili. ¹⁶Ne bih bio - k'o nedonošèe zakopano, k'o novorođenèe što svjetla ne vidje. ¹⁷Zlikovci se više ne objieste ondje, iznemogli tamo nalaze poèinka. ¹⁸Sužnjeve na miru tamo ostavljaju: ne slušaju više poviku stražara. ¹⁹Malen ondje leži zajedno s velikim, rob je slobodan od gospodara svoga. ²⁰Èemu darovati svjetlo nesretniku i život ljudima zagorèene duše ²¹koji smrt ištu, a ona ne dolazi, i kao za blagom za njome kopaju? ²²Grobnom bi se humku oni radovali, klicali od sreæe kad bi grob svoj našli. ²³Što æe to èovjeku kom je put sakriven, koga je Bog sa svih strana zaprijeèio? ²⁴Zato videæ' hranu, uzdahnuti moram, k'o voda se moji razlijevaju krici. ²⁵Obistinjuje se moje strahovanje, snalazi me, evo, èega god se bojah. ²⁶Pokoj ni mira meni više nema, u mukama mojim nikad mi poèinka."

Chapter 4

¹Tad prozbori Elifaz Temanac i reèe: ²"Možeš li podnijeti da ti progovorim? Ali tko se može uzdržat' od rijeèi! ³Eto, mnoge ljude ti si pouèio, okrijepio si iznemogle mišice; ⁴rijeèju svojom klonule si pridizao, ojaèavao si koljena klecava. ⁵A kad tebe stiže, klonuo si duhom, na tebe kad pade, èitav si se smeo! ⁶Zar pobožnost tvoja nadu ti ne daje, neporoènost tvoja životu ufanje? ⁷TÓa sjeti se: nevin - propade li kada? Kada su zatrti bili pravednici? ⁸Iz iskustva zborim: nesreæom tko ore i nevolju sije, nju æe i požeti. ⁹Od daha Božjega oni pogibaju, na gnjevni mu disaj nestaju sa zemlje. ¹⁰Rika lavlja, urlik leopardov krše se k'o zubi u laviæa. ¹¹Lav ugiba jer mu nesta plijena, rasuli se mladi lavièini. ¹²Tajna rijeè se meni objavila, šapat njen je uho moje èulo. ¹³Noæu, kada snovi duh obuzmu i san dubok kad na ljude pada, ¹⁴strah i trepet mene su svladali, kosti moje žestoko se stresle. ¹⁵Dah mi neki preko lica prođe, digoše se dlake na mom tijelu. ¹⁶Stajao je netko - lica mu ne poznah - ali likom bješe pred oèima mojim. Posvuda tišina; uto zaèuh šapat: ¹⁷Zar je smrtnik koji pred Bogom pravedan? Zar je èovjek èist pred svojim Stvoriteljem? ¹⁸Ni slugama svojim više ne vjeruje, i anđele svoje za grijeh okrivljuje - ¹⁹kako ne bi onda goste stanova glinenih kojima je temelj u prahu zemaljskom. Gle, kao moljce njih sveudilj satiru: ²⁰od jutra do mraka u prah pretvore, nestaju zasvagda - nitko i ne vidi. ²¹Išèupan je kolèiæ njihova šatora, pogibaju skoro, mudrost ne spoznavši.'

Chapter 5

¹ Ded zazivlji! Zar æe ti se tko odazvat'? Kojem li se svecu misliš sad obratit'? ²Doista, budalu njegov bijes ubija, luđaka æe sasvim skonèat ljubomora. ³Bezumnika vidjeh kako korijen pušta, al' prokletstvo skoro na kuæu mu pade. ⁴Njegovi su sinci daleko od spasa, njih nezaštiæene na Vratima tlaèe. ⁵Ljetinu njihovu pojedošè gladni, sam Bog ju je njima oteo iz usta, a žedni hlepe za njihovim dobrima. ⁶Ne, opaèina ne izbija iz zemlje, nit' nevolja iz tla može niæi sama, ⁷nego èovjek rađa muku i nevolju kao što let orlov teži u visinu. ⁸Al' ja bih se ipak Bogu utekao i pred njime stvar bih svoju razložio. ⁹Nedokuèiva on djela silna stvori, èudesa koja se izbrojit' ne mogu. ¹⁰On kišom rosi po svem licu zemljinu i vodu šalje da nam polja natapa. ¹¹Da bi ponižene visoko digao, da bi ojađene sreæom obdario, ¹²redom ruši ono što lukavci smisle, što god zapoèeli, on im izjalovi. ¹³On hvata mudre u njihovu lukavstvu, naume spletkara obraæa u ništa. ¹⁴Posred bijela dana zapadnu u tamu, pipaju u podne kao usred noæi. ¹⁵On iz njihovih ralja izbavlja jadnika, iz silnièkih ruku diže siromaha. ¹⁶Tako se pokaže nada nevoljniku, i nepravda mora zatvoriti usta. ¹⁷Da, blago èovjeku koga Bog odbaci! Stoga ti ne prezri karanje Svesilnog! ¹⁸On ranjava, ali i ranu povija, udara i svojom zacjeljuje rukom. ¹⁹Iz šest æe nevolja tebe izbaviti, ni u sedmoj zlo te dotaknuti neæe. ²⁰U gladi, od smrti on æe te spasiti, a u ratu, oštru æe te otet maèu. ²¹Bièu zla jezika uklonit æe tebe, ispred otimaèa bez straha æeš biti. ²²Suši i studeni ti æeš se smijati i od divljih zvijeri strahovati neæeš. ²³Sklopit' ti æeš savez s kamenjem na njivi, zvjerad divlja s tobom u miru æe biti. ²⁴U šatoru svome mir æeš uživati, dom svoj kad pohodiš netaknut æe stajat. ²⁵Koljeno æeš svoje gledat' gdje se množi i potomstvo gdje ti kao trava raste. ²⁶U grob ti æeš leæi kada budeš zreo, kao što se žito snosi kad dozori. ²⁷Sve motrisimo ovo: istina je živa! zato sve za dobro svoje ti poslušaj."

Chapter 6

¹ A Job progovori i reèe: ²"O, kad bi se jad moj izmjeriti mog'o, a nevolje moje stavit' na tezulju! ³Teže one jesu od sveg pijeska morskog, i stoga mi rijeði zastraniti znaju. ⁴Strijele Svesilnoga u mojem su mesu, ljuti otrov njihov ispija mi dušu, Božje se strahote oborile na me. ⁵TÓa, kraj svježe trave njaèe li magarac, muèe li goveèe kraj punih jasala? ⁶Zar hranu bljutavu jedemo bez soli? Zar kakove slasti ima u bjelancu? ⁷Al' ono što mi se gadilo dotaæi, to mi je sada sva hrana u bolesti. ⁸O, da bi se molba moja uslišala, da mi Bog ispuni ono èem se nadam! ⁹O, kada bi me Bog uništiti htio, kada bi mahnuo rukom da me satire! ¹⁰Za mene bi prava utjeha to bila, klicati bih mog'o u mukama teškim što se ne protivljah odluci Svetoga. ¹¹Zar snage imam da mogu èekati? Radi kakve svrhe da ja duže živim? ¹²Zar je snaga moja k'o snaga kamena, zar je tijelo moje od mjedi liveno? ¹³Na što se u sebi osloniti mogu? Zar mi svaka pomoæ nije uskraæena? ¹⁴Tko odbija milost bližnjemu svojemu, prezreo je strah od Boga Svesilnoga. ¹⁵Kao potok me iznevjeriše braæa, kao bujice zimske svoje korito. ¹⁶Od leda mutne vode im se nadimlju, 'bujaju od snijega što se topit'

stao; ¹⁷al u doba sušno naskoro presahnu, od žege ishlape tada iz korita. ¹⁸Karavane zbog njih skreæu sa putova, u pustinju zađu i u njoj se gube. ¹⁹Karavane temske oèima ih traže, putnici iz Šebe nadaju se njima. ²⁰A kad do njih dođu, nađu se u èudu, jer su se u nadi svojoj prevarili. ²¹U ovom ste èasu i vi meni takvi: vidjeste strahotu pa se preplašiste. ²²Rekoh li vam možda: 'Darujte mi što god, poklonite nešto od svojega blaga; ²³iz šake dušmanske izbavite mene, oslobodite me silnikova jarma?' ²⁴Vi me pouèite, pa æu ušutjeti, u èem je moj prijestup, pokažite meni. ²⁵O, kako su snažne besjede iskrene! Al' kamo to vaši smjeraju prijekori? ²⁶Mislite li možda prekorigi rijeèi? TÓa u vjetar ide govor oèajnikov! ²⁷Nad sirotom kocku zar biste bacali i sa prijateljem trgovali svojim? ²⁸U oèi me sada dobro pogledajte, paz'te neæu li vam slagati u lice. ²⁹Povucite rijeè! Kakve li nepravde! Povucite rijeè, neporoèan ja sam! ³⁰Zar pakosti ima na usnama mojim? Zar nesreæu svaku okusio nisam?

Chapter 7

¹Nije l' vojska život èovjekov na zemlji? Ne provodi l' dane poput najamnika? ²Kao što trudan rob za hladom žudi, poput nadnièara štono plaæu èeka, ³mjeseci jada tako me zapadoše i noæi su muène meni dosuðene. ⁴Liježuæ' mislim svagda: 'Kada æu ustati?' A dižuæ se: 'Kada veèer doèekati!' I tako se kinjim sve dok se ne smrkne. ⁵PÓut moju crvi i blato odjenuše, koža na meni puca i rašèinja se. ⁶Dani moji brže od èunka proðoše, promakoše hitro bez ikakve nade. ⁷Spomeni se: život moj je samo lahor i oèi mi neæe više vidjet' sreæe! ⁸Prijateljsko oko neæe me gledati; pogled svoj u mene upro si te sahnem. ⁹Kao što se oblak gubi i raspline, tko u Šeol siðe, više ne izlazi. ¹⁰Domu svome natrag ne vraæa se nikad, njegovo ga mjesto više ne poznaje. ¹¹Ustima ja svojim stoga branit' neæu, u tjeskobi duha govorit æu sada, u gorèini duše ja æu zajecati. ¹²Zar sam more ili neman morska, pa si stražu nada mnom stavio? ¹³Kažem li: 'Na logu æu se smirit', ležaj æe mi olakšati muke', ¹⁴snovima me prestravljuješ tada, prepadaš me viðenjima muènim. ¹⁵Kamo sreæe da mi se zadavit'! Smrt mi je od patnja mojih draža. ¹⁶Ja ginem i vjeèno živjet neæu; pusti me, tek dah su dani moji! ¹⁷Što je èovjek da ga toliko ti cijeniš, da je srcu tvojem tako prirastao ¹⁸i svakoga jutro da njega pohodiš i svakoga trena da ga iskušavaš? ¹⁹Kada æeš svoj pogled skinuti sa mene i dati mi barem pljuvaèku progutat'? ²⁰Ako sam zgriješio, što uèinih tebi, o ti koji pomno nadzireš èovjeka? Zašto si k'o metu mene ti uzeo, zbog èega sam tebi na teret postao? ²¹Zar prijestupa moga ne možeš podnijeti i ne možeš prijeæi preko krivnje moje? Jer, malo æe proæi i u prah æu leæi, ti æeš me tražiti, al' me biti neæe."

Chapter 8

¹ Bildan iz Šuaha progovori tad i reče: ²"Dokad æš jošte govoriti tako, dokle æ ti rijeè kao vihor biti? ³TÓa zar može Bog pravo pogaziti, može li pravdu izvrnut' Svesilni? ⁴Ako mu djeca tvoja sagriješiše, preda ih zato bezakonju njinu. ⁵Al' ako Boga potražiš iskreno i od Svesilnog milost ti izmoliš; ⁶ako li budeš èist i neporoèan, odsad æ svagda on nad tobom bdjeti i obnovit æ kuæu pravedniku. ⁷Bit æ malena tvoja sreæa prošla prema buduæoj što te oèekuje. ⁸No pitaj samo prošle naraštaje, na mudrost preða njihovih pripazi. ⁹Od juèer mi smo i ništa ne znamo, poput sjene su na zemlji nam dani. ¹⁰Oni æ te pouèit' i reæi ti, iz srca æ svog izvuæi besjede: ¹¹'Izvan moèvare zar æ rogoz niæi? Zar æ bez vode trstika narasti?' ¹²Zeleni se sva, al' i nekošena usahne prije svake druge trave. ¹³To je kob svakog tko Boga zaboravi; tako propada nada bezbožnika: ¹⁴'Nit je tanana njegovo uzdanje, a ufanje mu kuæa paukova. ¹⁵Nasloni li se, ona mu se ljulja, prihvati li se, ona mu se ruši. ¹⁶Zeleni se i sav na suncu buja, vrt su mu cio mladice prerasle. ¹⁷Svojim korijenjem krš je isprepleo te život crpe iz živa kamena. ¹⁸A kad ga s mjesta njegova istrgnu, ono ga nijeèe: 'Nikada te ne vidjeh!' ¹⁹I evo gdje na putu sada trune dok drugo bilje veæ nièe iz zemlje. ²⁰Ne, Bog neæe odbacit' neporoène, niti æ rukom poduprijet' opake. ²¹Smijeh æ ti opet ispuniti usta, s usana æ odjeknuti klicanje. ²²Dušmane æ ti odjenut' sramota i šatora æ nestat' zlikovaèkog.'"

Chapter 9

¹ Job progovori i reče: ²"Zaista, dobro ja znadem da je tako: kako da pred Bogom èovjek ima pravo? ³Ako bi se tkogod htio prÓeti s njime, odvratio mu ne bi ni jednom od tisuæu. ⁴Srcem on je mudar, a snagom svesilan, i tko bi se njemu nekažnjeno opro? ⁵On brda premješta, a ona to ne znaju, u jarosti svojoj on ih preokreæe. ⁶Pokreæe on zemlju sa njezina mjesta, iz temelja njene potresa stupove. ⁷Kad zaprijeti suncu, ono se ne raða, on peèatom svojim i zvijezde peèati. ⁸Jedini on je nebesa razapeo i puèinom morskom samo on hodao. ⁹Stvorio je Medvjede i Oriona, Vlašiae i zvijezða na južnome nebu. ¹⁰Tvorac on je djela silnih, nepojmljivih èudesu koja se izbrojit' ne mogu. ¹¹Ide pored mene, a ja ga ne vidim; evo, on prolazi - ja ga ne opažam. ¹²Ugrabi li što, tko æ mu to prijeèit, i tko ga pitat smije: 'Što si uèinio?' ¹³Bog silni srdžbu svoju ne opoziva: pred njim ponièu saveznici Rahaba. ¹⁴Pa kako onda da njemu odgovorim, koju rijeè da protiv njega izaberem? ¹⁵I da sam u pravu, odvratio ne bih, u suca svojega milost bih molio. ¹⁶A kad bi se na zov moj i odazvao, vjerovao ne bih da on glas moj sluša. ¹⁷Jer, za dlaku jednu on mene satire, bez razloga moje rane umnožava. ¹⁸Ni èasa jednoga predahnut' mi ne da, nego mene svakom gorèinom napaja! ¹⁹Ako je na snagu - tÓa on je najjaèi! Ako je na pravdu - tko æ njega na sud? ²⁰Da sam i prav, usta bi me osudila, da sam i nevin, zlim bi me proglasila. ²¹A jesam li nevin? Ni sam ne znam više, moj je život meni sasvim omrzao! ²²Jer, to je svejedno; i zato ja kažem: nevinu i grešnika on dokonèava. ²³I biè smrtni kad bi odjednom ubijo ... ali on se ruga nevolji nevinih. ²⁴U zemlji

predanoj u šake zlikovaca, on oèi sucima njezinim zastire. Ako on to nije, tko je drugi onda? ²⁵Od skoroteèe su brži moji dani, bježe daleko, nigdje dobra ne videæ.' ²⁶K'o èamci od rogoza hitro promieù, k'o orao na plijen kada se zaleti. ²⁷Kažem li: zaboravit æu jadikovku, razvedrit æu lice i veseo biti, ²⁸od mojih me muka groza obuzima, jer znadem da me ti ne držiš nevinim. ²⁹Ako li sam grešan, tÓa èemu onda da zalud muèim sebe. ³⁰Kad bih i sniježnicom sebe ja isprao, kad bih i lugom ruke svoje umio, ³¹u veæu bi me neèist opet gurnuo, i moje bi me se gnušale haljine! ³²Nije èovjek k'o ja da se s njime pravdam i na sud da idem s njim se parnièiti. ³³Niti kakva suca ima meðu nama da ruke svoje stavi na nas dvojicu, ³⁴da šibu njegovu od mene odmakne, da užas njegov mene više ne plaši! ³⁵Govorit æu ipak bez ikakva straha, jer ja nisam takav u svojim oèima!

Chapter 10

¹ Kad mi je duši život omrznuo, nek' mi tužaljka poteèe slobodno, zborit æu u gorèini duše svoje. ²Reæu æu Bogu: Nemoj me osudit! Kaži mi zašto se na me obaraš. ³TÓa što od toga imaš da me tlaèiš, da djelo ruku svojih zabacuješ, da pomažeš namjerama opakih? ⁴Jesu li u tebe oèi tjelesne? Zar ti vidiš kao što èovjek vidi? ⁵Zar su ti dani k'o dani smrtnika a kao ljudski vijek tvoje godine? ⁶Zbog èega krivnju moju istražuješ i grijehe moje hoæeš razotkriti, ⁷kad znadeš dobro da sam nedužan, da ruci tvojoj izmaknut ne mogu? ⁸Tvoje me ruke sazdaše, stvoriše, zašto da me sada opet rašèiniš! ⁹Sjeti se, k'o glinu si me sazdao i u prah æeš me ponovo vratiti. ¹⁰Nisi li mene k'o mlijeko ulio i uèinio da se k'o sir zgrušam? ¹¹Kožom si me i mesom odjenuo, kostima si me spleo i žilama. ¹²S milošæu si mi život darovao, brižljivo si nad mojim bdio dahom. ¹³Al' u svom srcu ovo si sakrio, znam da je tvoja to bila namjera: ¹⁴da paziš budno hoæu li zgriješiti i da mi grijeh ne prođe nekažnjeno. ¹⁵Ako sam grešan, onda teško meni, ako li sam prav, glavu ne smijem diai - shrvan sramotom, nesreæom napojen! ¹⁶Ispravim li se, k'o lav me nagoniš, snagu svoju okušavaš na meni, ¹⁷optužbe nove na mene podižeš, jarošæu veæom na mene usplamtiš i sa svježim se èetama obaraš. ¹⁸Iz utrobe što si me izvukao? O, što ne umriješ: vidjeli me ne bi, ¹⁹bio bih k'o da me ni bilo nije, iz utrobe u grob bi me stavili. ²⁰Mog su života dani tako kratki! Pusti me da se još malo veselim ²¹prije nego æu na put bez povratka, u zemlju tame, zemlju sjene smrtne, ²²u zemlju tmine guste i meteža, gdje je svjetlost slièna noæi najcrnjoj."

Chapter 11

¹ Sofar iz Naama progovori tad i reèe: ²"Zar na rijeèi mnoge da se ne odvrati? Zar æe se brbljavac još i opravdati? ³Zar æe tvoje trice ušutkati ljude, zar æe ruganje ostat' neizrugano? ⁴Rekao si: 'Nauk moj je neporoèan, u oèima tvojim èist sam i bez ljage.' ⁵Ali kada bi Bog htio

progovorit' i otvorit usta da ti odgovori ⁶kada bi ti tajne mudrosti otkrio koje um nijedan ne može doumit', znao bi da ti za grijehе račun ište. ⁷Možeš li dubine Božje proniknuti, dokuèiti savršenstvo Svesilnoga? ⁸Od neba je više: što još da uèiniš? Od Šeola dublje: što još da mudruješ? ⁹Duže je od zemlje - šire je od mora! ¹⁰Ako se povuèe, ako te pograbi, ako na sud preda, tko æe mu braniti? ¹¹Jer on u èovjeku prozire prijevaru, vidi opaèinu ako i ne gleda. ¹²Èovjek se bezuman obraæa k pameti i divlji magarac uzdi se pokori. ¹³Ako li srce svoje ti uspraviš i ruke svoje pružiš prema njemu, ¹⁴ako li zloæu iz ruku odbaciš i u šatoru svom ne daš zlu stana, ¹⁵èisto æeš èelo moæi tad podiaèi, èvrst æeš biti i bojati se neæeš. ¹⁶Svojih se kušnja neæeš sjeæat' više kao ni vode koja je protekla. ¹⁷Jasnije æe tvoj život sjat' no podne, tmina æe se obratit' u svanuæe. ¹⁸U uzdanju svom živjet æeš sigurno i zaštiæen poèivat æeš u miru. ¹⁹Kad legneš, nitko te buniti neæe; mnogi æe tvoju tražiti naklonost. ²⁰A zlikovcima ugasnut æe oèi, neæe im više biti utoèišta: izdahnut', bit æe jedina im nada."

Chapter 12

¹ Job progovori i reèe: ²"Uistinu, vi ste cvijet naroda, sa vama æe izumrijeti mudrost. ³Al' i ja znam k'o i vi misliti, ni u èemu od vas gori nisam: tko za stvari takve ne bi znao? ⁴Prijateljima sam svojim ja na podsmijeh što zazivam Boga da mi odgovori! Na podsmijeh ja sam - pravednik neporoèan! ⁵Prezirat' je nesretnika - sretni misle, udariti treba onog što posræe! ⁶Dotle su na miru šatori pljaèekaša, izazivaèi Boga žive bezbrižno kao da Boga u šaci svojoj drže! ⁷Ali pitaj zvijeri, i pouèit æe te; ptice nebeske pitaj, i razjasnit æe ti. ⁸Gušteri zemlje to æe ti protumaèit', ribe u moru ispriповjedit æe ti. ⁹Od stvorenja sviju, koje ne bi znalo da je sve to Božja ruka uèinila?! ¹⁰U ruci mu leži život svakog biæa i dah životvorni svakog ljudskog tijela. ¹¹Zar uhom mi ne sudimo besjedu k'o što kušamo nepcem okus jela? ¹²Sjedine mudrost donose èovjeku, a s vijekom dugim umnost mu dolazi. ¹³Ali u Njemu mudrost je i snaga, u Njemu savjet je i sva razumnost. ¹⁴Što razgradi, sagradit neæe nitko, kog zatvori, nitko ne oslobaða. ¹⁵Ustavi li vodu, suša nastaje; pusti li je, svu zemlju ispremetne. ¹⁶Jer u njemu je snaga i sva mudrost, njegov je prevareni i varalica. ¹⁷On savjetnike lišava razbora, suce pametne udara bezumljem. ¹⁸On otpasuje pojas kraljevima i užetom im vezuje bokove. ¹⁹On bosonoge tjera sveæenike i moguænike sa vlasti obara. ²⁰On diže rijeè iz usta rjeèitima i starcima pravo rasuðivanje. ²¹On sasiplje prezir po plemiaèima i junacima bedra raspasuje. ²²On dubinama razotkriva tmine i sjenu smrtnu na svjetlo izvodi. ²³On diže narod pa ga uništava, umnoži ga a potom iskorijeni. ²⁴On zaluðuje vladare naroda te po bespuæu lutaju pustinjskom ²⁵i pipaju u tmuni bez svjetlosti glavinjajuæi poput pijanaca.

Chapter 13

¹ Oèima svojim sve to ja vidjeh, ušima svojim èuh i razumjeh. ²Sve što vi znate znadem to i ja, ni u èemu od vas gori nisam. ³Zato, zborit' moram sa Svesilnim, pred Bogom svoj razlog izložiti. ⁴Jer, kovaèi laži vi ste pravi, i svi ste vi zaludni lijeènici! ⁵Kada biste bar znali šutjeti, mudrost biste svoju pokazali! ⁶Dokaze mi ipak poslušajte, razlog mojih usana poèujte. ⁷Zar zbog Boga govorite laži, zar zbog njega rijeèi te prijevarne? ⁸Zar biste pristrano branit' htjeli Boga, zar biste mu htjeli biti odvjetnici? ⁹Zar bi dobro bilo da vas on ispita? Zar biste ga obmanuli k'o èovjeka? ¹⁰Kaznom preteškom on bi vas pokarao poradi potajne vaše pristranosti. ¹¹Zar vas velièanstvo njegovo ne plaši i zar vas od njega užas ne spopada? ¹²Razlozi su vam od pepela izreke, obrana je vaša obrana od blata. ¹³Umuknite sada! Dajte da govorim, pa neka me poslije snađe što mu drago. ¹⁴Zar da meso svoje sam kidam zubima? Da svojom rukom život upropašæujem? ¹⁵On me ubit' može: nade druge nemam veæ da pred njim svoje držanje opravdam. ¹⁶I to je veæ zalog mojega spasenja, jer bezbožnik preda nj ne može stupiti. ¹⁷Pažljivo mi rijeèi poslušajte, nek' vam prodre u uši besjeda. ¹⁸Gle: ja sam pripremio parnicu, jer u svoje sam pravo uvjeren. ¹⁹Tko se sa mnom hoæe parnièiti? - Umuknut æu potom te izdahnut'. ²⁰Dvije mi molbe samo ne uskrati da se od tvog lica ne sakrivam: ²¹digni s mene tešku svoju ruku i užasom svojim ne straši me. ²²Tada me pitaj, a ja æu odgovarat'; ili ja da pitam, ti da odgovaraš. ²³Koliko poèinih prijestupa i grijeha? Prekršaj mi moj pokaži i krivicu. ²⁴Zašto lice svoje kriješ sad od mene, zašto u meni vidiš neprijatelja? ²⁵Zašto strahom muèiš list vjetrom progonjen, zašto se na suhu obaraš slamèicu? ²⁶O ti, koji mi gorke pišeš presude i teretiš mene grijesima mladosti, ²⁷koji si mi noge u klade sapeo i koji bdiš nad svakim mojim korakom i tragove stopa mojih ispituješ! ²⁸Život mi se k'o trulo drvo raspada, k'o haljina što je moljci izjedaju!

Chapter 14

¹ Èovjek koga je žena rodila kratka je vijeka i pun nevolja. ²K'o cvijet je nikao i vene veæ, poput sjene bježi ne zastajuæ'. ³Na takva, zar, ti oèi otvaraš i preda se na sud ga izvodiš? ⁴Tko æe èisto izvuæ' iz neèista? Nitko! ⁵Pa kad su njegovi dani odbrojani, kad mu broj mjeseci o tebi ovisi, kad mu granicu stavljaš neprijelaznu, ⁶skini s njega pogled da poèinut' može, poput najamnika da svoj dan uživa. ⁷TÓa ni drvu nije nada sva propala, posjeèeno, ono opet prozeleni i mladice nove iz njega izbiju. ⁸Ako mu korijen i ostari u zemlji, ako mu se panj i sasuši u prahu, ⁹æutjevši vodu, ono æe propupat' i pustiti grane kao stablo novo. ¹⁰Al' kad èovjek umre, ostaje pokošen, kad smrtnik izdahne, gdje li je on tada? ¹¹Može sva voda iz mora ispariti i presahnut' rijeke, isušit' posvema', ¹²al' èovjek kad legne, ne ustaje više, dok nebesa bude, neæe se podiæi, od sna se svojega probuditi neæe. ¹³O, kad bi me htio skriti u Šeolu, zakloniti me dok srdžba ti ne mine, dÓati mi rok kad æeš

me se spomenuti, ¹⁴- jer, kad umre èovjek, zar uskrsnut' može? - èekao bih te sve dane vojske svoje dok ne bi došao da mi smjenu dadeš. ¹⁵Zvao bi me, a ja bih se odazvao: zaželio si se djela svojih ruku. ¹⁶A sad nad svakim mojim vrebāš korakom, nijednog mi grijeha neæeš oprostiti, ¹⁷u vreæi si prijestup moj zapeèatio i krivicu moju svu si zapisao. ¹⁸Vaj! K'o što se jednom uruši planina, k'o što se hridina s mjesta svog odvali, ¹⁹k'o što voda kamen s vremenom istroši, a pljusak bujicom zemlju svu sapere, tako uništavaš nadu u èovjeku. ²⁰Oborio si ga - on ode za svagda, nagrðena lica, otjeran, odbaèen. ²¹Djecu mu poštuju - o tom ništa ne zna; ako su prezrena - o tom ne razmišlja. ²²On jedino pati zbog svojega tijela, on jedino tuži zbog svojeg života."

Chapter 15

¹ Elifaz Temanac progovori tad i reèe: ²"Zar šupljom naukom odgovara mudrac i vjetrom istoènim trbuh napuhuje? ³Zar on sebe brani rijeèima ispraznim, besjedama koje nièem ne koriste? ⁴Još više ti èiniš: ništiš strah od Boga, pred njegovim licem pribranost ukidaš. ⁵Tvoje rijeèi krivicu tvoju odaju, poslužio si se jezikom lukavih, ⁶vlastita te usta osuđuju, ne ja, protiv tebe same ti usne svjedoèe. ⁷Zar si prvi èovjek koji se rodio? Zar si na svijet prije bregova došao? ⁸Zar si tajne Božje ti prisluškiavao i mudrost èitavu za se prisvojio? ⁹Što ti znadeš, a da i mi ne znamo, što ti razumiješ, a da to ne shvaæamo? ¹⁰Ima meðu nama i sijedih i starih kojima je više ljeta no tvom ocu. ¹¹Zar su ti utjehe Božje premalene i blage rijeèi upuæene tebi? ¹²Što te srce tvoje tako slijepo goni i što tako divlje prevræeš oèima ¹³kad proti Bogu jarost svoju okreæeš, a iz usta takve rijeèi ti izlaze! ¹⁴Što je èovjek da bi èist mogao biti? Zar je itko rođen od žene pravedan? ¹⁵Gle, ni u svece se On ne pouzdava, oku njegovu ni nebesa èista nisu, ¹⁶a kamoli to biæe gadno i buntovno, èovjek što k'o vodu pije opaèinu! ¹⁷Mene sad poslušaj, pouèit' te hoæu, što god sam vidjeh, isprièat' ti želim, ¹⁸i ono što nauèavahu mudraci ne tajeæ' što su primili od preða ¹⁹kojima je zemlja ova bila dana kamo tuđin nije nikada stupio. ²⁰Zlikovac se muèi cijelog svoga vijeka, nasilniku veæ su ljeta odbrojena. ²¹Krik strave svagda mu u ušima jeèi, dok miruje, na njegov baca se razbojnik. ²²Ne nada se da æe izbjeæi tminama i znade dobro da je maèu namijenjen, ²³strvinaru da je kao plijen obeæan. On znade da mu se dan propasti bliži. ²⁴Nemir i tjeskoba na njegov navaljuju, k'o kralj spreman na boj na nj se obaraju. ²⁵On je protiv Boga podizao ruku, usuđivao se prkosit' Svesilnom ²⁶Ohola je èela na njega srljao, iza štita debela dobro zaklonjen. ²⁷Lice mu bijaše obloženo salom a bokovi pretilinom otežali. ²⁸Razrušene je zaposjeo gradove i kuæišta nastanio napuštenu. Srušit æe se ono što za sebe sazda; ²⁹cvasti mu neæe, veæ rasuti se blago, sjena mu se neæe po zemlji širiti. ³⁰On se tami više izmaknuti neæe, opržit æe oganj njegove mladice, u dahu plamenih usta nestat æe ga. ³¹U taštinu svoju neka se ne uzda, jer æe mu ispraznost biti svom nagradom. ³²Prije vremena æe svenut' mu mladice, grane mu se nikad neæe zazelenjet'. ³³Kao loza, grozd æe stresat' svoj nezreo,

poput masline pobacit æ cvatove. ³⁴Da, bezbožnièko je jalovo koljeno, i vatra proždire šator podmitljivca. ³⁵Koji zlom zanesu, rađaju nesreæu i prijeveru nose u utrobi svojoj."

Chapter 16

¹ Job progovori i reèe: ²"Koliko se takvih naslušah besjeda, kako ste mi svi vi muèni tješioçi! ³Ima li kraja tim rijeèima ispraznim? Što te goni da mi tako odgovaraš? ⁴I ja bih mogao k'o vi govoriti da vam je duša na mjestu duše moje; i ja bih vas mog'o zasuti rijeèima i nad sudbom vašom tako kimat' glavom; ⁵i ja bih mogao ustima vas hrabrit', i ne bih žalio trud svojih usana. ⁶Al' ako govorim, patnja se ne blaži, ako li zašutim, zar æ me minuti? ⁷Zlopakost me sada shrvala posvema, èitava se rulja oborila na me. ⁸Ustao je proti meni da svjedoèi i u lice mi se baca klevetama. ⁹Jarošæu me svojom razdire i goni, škrguæuæ' zubima obara se na me. Moji protivnici sijeku me oèima, ¹⁰prijeteæi, na mene usta razvaljuju, po obrazima me sramotno æuškaju, u èoporu svi tad navaljuju na me. ¹¹Da, zloæudnicima Bog me predao, u ruke opakih on me izruèio. ¹²Mirno življah dok On ne zadrma mnome, za šiju me šèepa da bi me slomio. ¹³Uze me za biljeg i strijelama osu, nemilosrdno mi bubrege probode i mojom žuèi zemlju žednu natopi. ¹⁴Na tijelu mi ranu do rane otvara, kao bijesan ratnik nasræ na mene. ¹⁵Tijelo sam golo u kostrijet zašio, zario sam èelo svoje u prašinu. ¹⁶Zapalilo mi se sve lice od suza, sjena tamna preko vjeđa mi je pala. ¹⁷A nema nasilja na rukama mojim, molitva je moja bila uvijek èista. ¹⁸O zemljo, krvi moje nemoj sakriti i kriku mom ne daj nigdje da poèine. ¹⁹Odsad na nebu imam ja svjedoka, u visini gore moj stoji branitelj. ²⁰Moja vika moj je odvjetnik kod Boga dok se ispred njega suze moje liju: ²¹O, da me obrani u parbi mojoj s Bogom ko što smrtnik brani svojega bližnjega. ²²No životu mom su odbrojena ljeta, na put bez povratka meni je krenuti.

Chapter 17

¹ Daha mi nestaje, gasnu moji dani i za mene veæ se skupljaju grobari. ²Rugaèi su evo mene dohvatili, od uvreda oka sklopiti ne mogu. ³Stoga me zaštiti i budi mi jamcem kad mi nitko u dlan neæe da udari. ⁴Jer, srca si njina lišio razuma i dopustiti im neæeš da opstanu. ⁵K'o taj što imanje dijeli drugovima, a djeci njegovoj dotle oèi gasnu, ⁶narodima svim sam na ruglo postao, onaj kom u lice svatko pljunut' može. ⁷Od tuge vid mi se muti u oèima, poput sjene moji udovi postaju. ⁸Zaèudit æ se zbog toga pravednici, na bezbožnika æ planuti èestiti; ⁹neporoèni æ na svom ustrajat' putu, èovjek èistih ruku ojaèat æ još više. ¹⁰Hajde, svi vi, neæete li opet poèet', tÓa među vama ja mudra ne nalazim! ¹¹Minuli su dani, propale zamisli, želje srca moga izjalovile se. ¹²U noæi najcrnjoj, dan se približava; blizu je veæ svjetlo što tminu izgoni.' ¹³A meni je nada otiaçi u

Šeol i prostrijeti sebi ležaj u mrklini. ¹⁴Dovikujem grobu: 'Oèe moj rođeni!' a crve pozdravljam: 'Mati moja, sestro!' ¹⁵Ali gdje za mene ima jošte nade? Sreæu moju tko æe ikada vidjeti? ¹⁶Hoæe li u Šeol ona sa mnom siæi da u prahu zajedno otpoèinemo?"

Chapter 18

¹ Bildad iz Šuaha progovori tad i reèe: ²"Kada kaniš obuzdat' svoje besjede? Opameti se sad da razgovaramo! ³Zašto nas držiš za stoku nerazumnu, zar smo životinje u tvojim oèima? ⁴O ti, koji se od jarosti razdireš, hoæeš li da zemlja zbog tebe opusti da iz svoga mjesta iskoèe peæine? ⁵Al' ugasit æe se svjetlost opakoga, i neæe mu sjati plamen na ognjištu. ⁶Potamnjet æe svjetlo u njegovu šatoru i nad njime æe se utrnut' svjetiljka. ⁷Krepki mu koraci postaju sputani, o vlastite on se spotièe namjere. ⁸Jer njegove noge vode ga u zamku, i evo ga gdje veæ koraèa po mreži. ⁹Tanka mu je zamka nogu uhvatila, i evo, užeta èvrsto ga pritežu. ¹⁰Njega vreba omèa skrivena na zemlji, njega èeka klopka putem kojim hodi. ¹¹Odasvuda strahovi ga prepadaju, ustopice sveudilj ga proganjaju. ¹²Glad je požderala svu snagu njegovu, nesreæa je uvijek o njegovu boku. ¹³Boleština kobna kožu mu razjeda, prvenac mu smrti nagriza udove. ¹⁴Njega izvlaèe iz šatora njegova da bi ga odveli vladaru strahota. ¹⁵U njegovu stanu tuđinac stanuje, po njegovu domu prosipaju sumpor. ¹⁶Odozdo se suši njegovo korijenje, a odozgo grane sve mu redom sahnju. ¹⁷Spomen æe se njegov zatrti na zemlji, njegovo se ime s lica zemlje briše. ¹⁸Iz svjetlosti njega u tminu tjeraju, izagnat' ga hoæe iz kruga zemaljskog. ¹⁹U rodu mu nema roda ni poroda, nit' preživjela na njegovu ognjištu. ²⁰Sudba je njegova Zapad osupnula, i èitav je Istok obuzela strepnja. ²¹Evo, takav usud snalazi zlikovca i dom onog koji ne priznaje Boga."

Chapter 19

¹ Job progovori i reèe: ²"TÓa dokle æete muèit' dušu moju, dokle æete me rijeèima satirat'? ³Veæ deseti put pogrdiste mene i stid vas nije što me zlostavljate. ⁴Pa ako sam zastranio doista, na meni moja zabluda ostaje. ⁵Mislite li da ste me nadjaèali i krivnju moju da ste dokazali? ⁶Znajte: Bog je to mene pritisnuo i svojom me je on stegnuo mrežom. ⁷Vièem: 'Nasilje!' - nema odgovora; vapijem - ali za me pravde nema. ⁸Sa svih strana put mi je zagradio, sve staze moje u tminu zavio. ⁹Slavu je moju sa mene skinuo, sa moje glave strgnuo je krunu. ¹⁰Podsijeca me odasvud te nestajem; k'o drvo, nadu mi je išèupao. ¹¹Raspalio se gnjev njegov na mene i svojim me drži neprijateljem. ¹²U bojnom redu pristižu mu èete, putove proti meni nasipaju, odasvud moj opkoljavaju šator. ¹³Od mene su se udaljila braæa, otuđili se moji poznanici. ¹⁴Nestade bližnjih mojih i znanaca, gosti doma mog zaboraviše me. ¹⁵Sluškinjama sam svojim kao stranac, neznanac sam u njihovim oèima.

¹⁶Slugu zovnem, a on ne odgovara i za milost ga moram zaklinjati. ¹⁷Mojoj je ženi dah moj omrznuo, gadim se djeci vlastite utrobe. ¹⁸I deranima na prezir tek služim, ako se dignem, rugaju se meni. ¹⁹Pouzdanicima sam svojim mrzak, protiv mene su oni koje ljubljah. ²⁰Kosti mi se za kožu prilijepiše, osta mi jedva koža oko zuba. ²¹Smilujte mi se, prijatelji moji, jer Božja me je ruka udarila. ²²Zašto da me k'o Bog sam progonite, zar se niste moga nasitili mesa? ²³O, kad bi se riječi moje zapisale i kad bi se u mjed tvrdu urezale; ²⁴kad bi se željeznim dlijetom i olovom u spomen vječan u stijenu uklesale! ²⁵Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi i posljednji æe on nad zemljom ustati. ²⁶A kad se probudim, k sebi æe me diæi: iz svoje æu puti tad vidjeti Boga. ²⁷Njega ja æu kao svojega gledati, i oèima mojim neæe biti stranac: za njime srce mi èezne u grudima. ²⁸Kad kažete: 'Kako æemo ga goniti? Koji æemo razlog protiv njega naæi?', ²⁹maèa tad se bojte: grijehu maè je kazna. Saznat æete tada da imade suda!"

Chapter 20

¹Sofar iz Naamata progovori tad i reèe: ²"Misli me tjeraju da ti odgovorim, i zato u meni vri to uzbuđenje ³dok slušam ukore koji me sramote, al' odgovor mudar um æe moj veæ naæi. ⁴Zar tebi nije od davnine poznato, otkad je èovjek na zemlju stavljen bio, ⁵da je kratka vijeka radost opakoga, da kao tren proðe sreæa bezbožnièka. ⁶Pa ako stasom i do neba naraste, ako mu se glava dotakne oblaka, ⁷poput utvare on zauvijek nestaje; koji ga vidješe kažu: 'Gdje je sad on?' ⁸Kao san bez traga on se rasplinjuje, nestaje ga kao priviðenja noænog. ⁹Nijedno ga oko više gledat neæe, niti æe ga mjesto njegovo vidjeti ¹⁰Njegovu æe djecu gonit' siromasi: rukama æe svojim vraæati oteto. ¹¹Kosti su njegove bujale mladošæu; gle, zajedno s njome pokošen je sada. ¹²Zlo bijaše slatko njegovim ustima te ga je pod svojim jezikom skrivao; ¹³sladio se pazeæ' da ga ne proguta i pod nepcem svojim zadržavao ga. ¹⁴Ali hrana ta mu trune u utrobi, otrovom zmijskim u crijevima postaje. ¹⁵Blago progutano mora izbljuvati. Bog æe ga istjerat' njemu iz utrobe. ¹⁶Iz zmijske glave otrov je sisao: sada umire od jezika gujina. ¹⁷Potoke ulja on gledat' više neæe, ni vidjet' gdje rijekom med i mlijeko teku. ¹⁸Vratit æe dobitak ne okusivši ga, neæe užitvat' u plodu trgovine. ¹⁹Jer je sirotinju gnjeo i tlaèio, otimao kuæe koje ne sazida, ²⁰jer ne bješe kraja požudi njegovoj, njegova ga blaga neæe izbaviti. ²¹Jer mu proždrljivost ništa ne poštedi, ni sreæa njegova dugo trajat neæe. ²²Sred izobilja u škripcu æe se naæi, svom æe snagom na nj se oboriti bijeda. ²³I dok hranom bude trbuh svoj punio, Bog æe na nj pustiti jarost svoga gnjeva, sasut' dažd strelica na meso njegovo. ²⁴Ako i izmakne gvozdenom oružju, luk æe mjedeni njega prostrijeliti. ²⁵Strijelu bi izvuk'o, al' mu probi leða, a šiljak blistavi viri mu iz žuèi. Kamo god krenuo, strepnje ga vrebaju, ²⁶na njega tmine sve tajom oèekuju. Vatra ga ništi, ni od kog zapaljena, i proždire sve pod njegovim šatorom. ²⁷Gle, nebo krivicu njegovu otkriva i èitava zemlja na njega se diže. ²⁸Njegovu æe kuæu

raznijeti poplava, otplaviti je u dan Božje jarosti. ²⁹Takvu sudbinu Bog priprema zlikovcu i takvu baštinu on mu dosuđuje."

Chapter 21

¹ Job progovori i reče: ²"Slušajte, slušajte dobro što æu reæi, utjehu mi takvu barem udijelite. ³Otrpite da rijeè jednu ja izreèem, kad završim, tad se rugajte slobodno. ⁴Zar protiv èovjeka dižem ja optužbu? Kako da strpljenje onda ne izgubim? ⁵Pogledajte na me: užas æe vas spopast', rukom æete svoja zakloniti usta; ⁶pomislim li na to, prestravim se i sam i èitavim svojim tad protrnem tijelom. ⁷Zašto na životu ostaju zlikovci i, što su stariji, moæniji bivaju? ⁸Potomstvo njihovo s njima napreduje a izdanci im se množe pred oèima. ⁹Strah nikakav kuæe njihove ne mori i šiba ih Božja ostavlja na miru. ¹⁰Njihovi bikovi plode pouzdano, krave im se tele i ne jalove se. ¹¹K'o jagnjad djeca im slobodno skakuæu, veselo igraju njihovi sinovi. ¹²Oni pjevaju uz harfe i bubnjeve i vesele se uz zvukove svirale. ¹³Dane svoje završavaju u sreæi, u Podzemlje oni silaze spokojno. ¹⁴A govorili su Bogu: 'Ostavi nas, ne želimo znati za tvoje putove! ¹⁵TÓa tko je Svesilni da njemu služimo i kakva nam korist da ga zazivamo?' ¹⁶Zar svoju sreæu u ruci ne imahu, makar do Njega ne drže ništa oni? ¹⁷Zar se luè opakog kada ugasila? Zar se na njega oborila nesreæa? Zar mu u gnjevu svom On skroji sudbinu? ¹⁸Zar je kao slama na vjetru postao, kao pljeva koju vior svud raznosi? ¹⁹Hoæe l' ga kaznit' Bog u njegovoj djeci? Ne, njega nek' kazni da sam to osjeti! ²⁰Vlastitim oèima nek' rasap svoj vidi, neka se napije srdžbe Svesilnoga! ²¹TÓa što poslije smrti on za dom svoj mari kad æe se presjeæ' niz njegovih mjeseci? ²²Ali tko æe Boga uèiti mudrosti, njega koji sudi najvišim biæima? ²³Jedan umire u punom blagostanju, bez briga ikakvih, u potpunom miru, ²⁴bokova od pretiline otežalih i kostiju soène moždine prepunih. ²⁵A drugi umire s gorèinom u duši, nikad nikakve ne okusivši sreæe. ²⁶Obojica leže zajedno u prahu, crvi ih jednako prekrivaju oba. ²⁷O, znam dobro kakve vaše su namjere, kakve zlosti protiv mene vi snujete. ²⁸Jer pitate: 'Gdje je kuæa plemiæeva, šator u kojem stanovahu opaki?' ²⁹Niste li na cesti putnike pitali, zar njihovo svjedoèanstvo ne primete: ³⁰'Opaki je u dan nesreæe pošteðen i u dan Božje jarosti veseo je.' ³¹Al' na postupcima tko æe mu predbacit' i tko æe mu vratit' što je poèinio? ³²A kad ga na kraju na groblje odnesu, na grobni mu humak postavljaju stražu. ³³Lake su mu grude zemlje u dolini dok za njime ide èitavo puèanstvo. ³⁴O, kako su vaše utjehe isprazne! Kakva su prijevara vaši odgovori!"

Chapter 22

¹ Elifaz Temanac progovori tad i reče: ²"Zar Bogu koristan može biti čovjek? Tko je mudar, sebi samom koristi. ³Zar je Svesilnom milost što si pravedan i zar mu je dobit što si neporočan? ⁴Ili te zbog tvoje pobožnosti kara i zato se hoće s tobom parniti? ⁵Nije li to zbog zloće tvoje prevelike i zbog bezakonja kojim broja nema? ⁶Od braće si brao nizašto zaloge i s golih si ljudi svlačio haljine; ⁷ti nisi žednoga vodom napojio, uskraćivao si kruh izgladnjelima; ⁸otimao si od siromaha zemlju da bi na njoj svog nastanio ljubimca; ⁹puštao si praznih ruku udovice i siročadi si satirao ruku. ¹⁰Eto zašto tebe mreže sad sapinju, zašto te strahovi muče iznenadni. ¹¹Svjetlost ti mrak posta i ništa ne vidiš, vode su duboke tebe potopile. ¹²Zar Bog nije u visini nebeskoj i zar zvijezdama tjeme on ne vidi? ¹³Ali ti kažeš: 'Što Bog može znati? Kroz oblak tmasti zar što razabire? ¹⁴Oblaci pogled njegov zaklanjaju, i rubom kruga on hoda nebeskog.' ¹⁵Tko kaniš li se drevnog držat' puta kojim su išli ljudi nepravedni? ¹⁶Prije vremena nestadoše oni, bujica im je temelje raznijela. ¹⁷Zborahu Bogu: 'Nas se ti ostavi! Što nam Svesilni učiniti može?' ¹⁸A on im je dom punio dobrima makar do njega ne držahu ništa. ¹⁹Videć im propast, klikću pravednici, neporočni se njima izruguju: ²⁰'Gle, propadoše protivnici naši, što od njih osta, vatra im proždrije!' ²¹S Bogom ti se prijatelji i pomiri, i vraćena će ti opet biti sreća. ²²Ded prihvati Zakon iz njegovih usta, u srce svoje riječ njegovu usadi. ²³Ako se raskajan vratiš Svesilnome i nepravdu iz svog šatora odstraniš, ²⁴tad ćeš odbaciti zlato u prašinu i ofirsko blago u šljunak potočni. ²⁵Svesilni će postat' tvoje suho zlato, on će biti tvoje gomile srebrene. ²⁶Da, Svesilni bit će tvoje radovanje, i lice ćeš k Bogu dizati slobodno. ²⁷Molit ćeš mu se, i uslišat će tebe, ispunit ćeš što si mu zavjetovao. ²⁸Što god poduzeo, sve će ti uspjeti, i putove će ti obasjavat' svjetlost. ²⁹Jer, on ponizuje ponos oholima, dok u pomoć smjernim očima pritječe. ³⁰Iz nevolje on izbavlja nevinoga; i tebe će spasit' tvoje čiste ruke."

Chapter 23

¹ Job progovori i reče: ²"Zar mi je i danas tužaljka buntovna? Teška mu ruka iz mene vapaj budi: ³o, kada bih znao kako ću ga naći, do njegova kako doprijeti prijestolja, ⁴pred njim parnicu bih svoju razložio, iz mojih bi usta navrla dokazi. ⁵Rad bih znati što bi meni odvratio i razumjeti riječ što bi je rekao! ⁶Zar mu treba snage velike za raspru? Ne, dosta bi bilo da me on sasluša. ⁷U protivniku bi vidio pravedna, i parnica moja tad bi pobijedila. ⁸Na istok krenem li, naći ga ne mogu; pođem li na zapad, ne razabirem ga. ⁹Ištem na sjeveru, al' ga ne opažam; nevidljiv je ako se k jugu okrenem. ¹⁰Pa ipak, on dobro zna put kojim kroćim! Neka me kuša: čist k'o zlato ću izići! ¹¹Noga mi se stopa njegovih držala, putem sam njegovim išao ne skrećuć; ¹²slušao sam nalog njegovih usana, pohranih mu riječi u grudima svojim. ¹³Al' htjedne li štogod, tko će ga odvratit'? Što zaželi dušom, to će ispuniti. ¹⁴Izvršit će što je dosudio meni, kao i sve drugo što je odlučio! ¹⁵Zbog toga pred njime sav ustravljen ja sam, i što više mislim, jače strah me hvata. ¹⁶U

komade Bog mi je srce smrvio, užasom me svega prožeo Svesilni, ¹⁷premda nisam ni u tminama propao, ni u mraku što je lice moje zastro.

Chapter 24

¹ Zašto Svesilni ne promatra vremena, a dane njegove ne vide mu vjernici? ²Bezbožnici pomièu granice, otimaju stado i pasu ga. ³Sirotama odvođe magarca, udovi u zalog vola dižu. ⁴Siromahe tjeraju sa puta; skrivaju se ubogari zemlje. ⁵K'o magarci divlji u pustinji zarana idu da plijen ugrabe: pustinja im hrani mališane. ⁶Po tuđem polju oni pabirèe, paljetkuju vinograd opakog. ⁷Goli noæe, nemaju haljine, ni pokrivaèa protiv studeni. ⁸Oni kisnu na planinskom pljusku; bez skloništa uz hrid se zbijaju. ⁹Otkidaju od sise sirotu, ubogom u zalog dijete grabe. ¹⁰Goli hode, nemaju haljina; izgladnjeli, tuđe snoplje nose. ¹¹Oni mlina za ulje nemaju; ožednjeli, gaze u kacama. ¹²Samrtnici hropæu iz gradova, ranjenici u pomoæ zazivlju. Al' na sve to Bog se oglašuje. ¹³Ima onih koji mrze svjetlost: ne priznaju njezinih putova niti se staza drže njezinih. ¹⁴Za mraka se diže ubojica, kolje ubogog i siromaha. U gluhoj se noæi lopov skiæe [16a] i u tmini provaljuje kuæe. ¹⁵Sumrak žudi oko preljubnika: 'Nitko me vidjet neæe', kaže on i zastire velom svoje lice. ¹⁶[16b]Za vidjela oni se skrivaju, oni neæe da za svjetlost znaju. ¹⁷Zora im je kao sjena smrtna: kad zarudi, silan strah ih hvata. ¹⁸Prije nego svane, on veæ hitro bježi kloneæi se puta preko vinograda. Njegova su dobra prokleta u zemlji. ¹⁹K'o što vruæina i žega snijeg upija, tako i Podzemlje proždire grešnike. ²⁰Zaboravilo ga krilo što ga rodi, ime se njegovo više ne spominje: poput stabla zgromljena je opaèina. ²¹Ženu nerotkinju on je zlostavljao, udovici nije uèinio dobra. ²²Al' Onaj što snažno hvata nasilnike, ustaje, a njima sva se nada gasi. ²³Dade mu sigurnost, i on se pouzda; okom je njegove nadzirao staze. ²⁴Dignu se za kratko, a onda nestanu, ruše se i kao svi drugi istrunu, posjeèeni kao glave klasovima." ²⁵Nije li tako? Tko æe me u laž utjerat'? Tko moje rijeði poništiti može?"

Chapter 25

¹ Bildad iz Šuaha progovori tad i reèe: ²"Gospodstvo i strah u njegovoj su ruci i on stvara mir u svojim visinama. ³Zar se njemu èete izbrojiti mogu i svjetlo njegovo nad kim ne izlazi? ⁴Pa kako da èovjek prav bude pred Bogom i od žene rođen kako da èist bude? ⁵Eto, i mjesec pred njime sjaj svoj gubi, njegovim oèima zvijezde nisu èiste. ⁶Što reæi onda o èovjeku, tom crvu, o sinu èovjekovu, crviæu jadnom?"

Chapter 26

¹ Job progovori i reče: ²"Kako dobro znadeš pomoći nemoćnom i mišicu iznemoglu poduprijeti!
³Kako dobar savjet daješ neukome; baš si preveliku mudrost pokazao. ⁴Kome li si ove uputio riječi
i koji duh je iz tebe govorio?" ⁵Pred Bogom mrtvi pod zemljom dolje strepe, vode morske dršću
i nemani njine. ⁶Pred njegovim okom otkriven zja Šeol i bezdan smrti nema vela na sebi. ⁷On
povrh praznine Sjever razapinje, on drži zemlju o ništa obješenu. ⁸On zatvara vodu u svoje oblake,
a oblaci se pod njome ne prodiru. ⁹On zastire puno lice mjesečevu razastirući svoj oblak preko
njega. ¹⁰On je na vodi označio kružnicu gdje prestaje svjetlost i tmine počinju. ¹¹Svodu se nebeskom
potresu stupovi i premru od straha kada on zaprijeti. ¹²Svojom je snagom on ukrotio more i neman
Rahaba smrvio mudročću. ¹³Nebesa je svojim razbistrio dahom, a ruka mu je brzu zmiju probola.
¹⁴Sve to samo djela je djela njegovih, od kojih tek slabu jeku mi čujemo. Ali tko će shvatit' grom
njegove moći?"

Chapter 27

¹ Job nastavi svoju besjedu i reče: ²"Živoga mi Boga što mi pravdu krati i Svesilnog koji dušu
mi zagorèa: ³sve dok duha moga bude još u meni, dok mi dah Božji u nosnicama bude, ⁴usne moje
neće izustiti zloću niti će laž kakva doći na moj jezik. ⁵Daleko od mene da vam dadem pravo,
nedužnost svoju do zadnjeg daha branim. ⁶Pravde svoje ja se držim, ne puštam je; zbog mojih me
dana srce korit' neće. ⁷Neka mi dušmana kob opakog snađe, a mog protivnika udes bezbožnikov!
⁸Èemu se nadati može kad vapije i kada uzdiže k Bogu dušu svoju? ⁹Hoće li èuti Bog njegove
krikove kada se na njega obori nevolja? ¹⁰Zar će se radovat' on u Svesilnome, zar će Boga svakog
èasa zazivati? ¹¹Ali Božju ruku ja ću vam pokazat' i neću vam sakrit namjere Svesilnog. ¹²Eto,
sve ste sami mogli to vidjeti, što se onda u ispraznosti gubite?" ¹³"Ovu sudbu Bog dosuđuje opakom,
ovo baštini silnik od Svemogućeg. ¹⁴Ima li sinova mnogo, maè ih èeka, a porod mu neće imat'
dosta kruha. ¹⁵Smrt će sahranit' preživjele njegove i udovice ih oplakivat neće. ¹⁶Ako i srebra
k'o praha nagomila, ako i nakupi haljina k'o blata, ¹⁷nek' ih skuplja, odjenut će ih pravednik, ljudi
će nedužni podijeliti srebro. ¹⁸Od pauèine je kuću sagradio, kolibicu kakvu sebi diže èuvar:
¹⁹bogat je legao, al' po posljednji put; kad oèi otvori, nièeg više nema. ²⁰Usred bijela dana strava
ga spopada, noću ga oluja zgrabi i odnese. ²¹Istoèni ga vjetar dignè i odvuèe, daleko ga baca od
njegova mjesta. ²²Bez milosti njime vitla on posvuda, dok mu ovaj kuša umaći iz ruke. ²³Rukama
plješću nad njegovom propašću i zvižde na njega kamo god došao.

Chapter 28

¹ "Da, srebro ima svoja nalazišta, a zlato mjesta gdje se proèišæava. ²Ruda željezna iz zemlje se vadi, a iz rudaèe rastaljene bakar. ³Ljudi tami postavljaju granice i kopaju do najveæih dubina za kamenom u mraku zakopanim. ⁴Èeljad iz tuðine rovove dube do kojih ljudska ne dopire noga, visi njišuæ' se, daleko od ljudi. ⁵Krilo zemlje iz kojeg kruh nam nièe kao od vatre sve je razrovano. ⁶Stijene njene safira su skrovišta, prašina zlatna krije se u njima. ⁷Tih putova ne znaju grabljivice, jastrebovo ih oko ne opaža. ⁸Zvijeri divlje njima nisu kroèile niti je kada lav njima prošao. ⁹Ali na kamen diže èovjek ruku te iz korijena prevraæa planine. ¹⁰U kamenu prokopava prolaze, oko mu sve dragocjeno opaža. ¹¹Žilama vode on tok zaustavlja; stvari skrivene nosi na vidjelo. ¹²Ali otkuda nam Mudrost dolazi? Na kojemu mjestu Razum prebiva? ¹³Èovjek njezina ne poznaje puta, u zemlji živih nisu je otkrili. ¹⁴Bezdan govori: 'U meni je nema!' a more: 'Ne nalazi se kod mene!' ¹⁵Zlatom se èestim kupiti ne može, ni cijenu njenu srebrom odmjeriti; ¹⁶ne mjeri se ona zlatom ofirskim, ni oniksom skupim pa ni safirom. ¹⁷Sa zlatom, staklom ne poreðuje se, nit' se daje za sud od suha zlata. ¹⁸Èemu spominjat' prozirac, koralje, bolje je steæi Mudrost no biserje. ¹⁹Što je prema njoj topaz etiopski? Ni èestim zlatom ne procjenjuje se. ²⁰Ali otkuda nam Mudrost dolazi? Na kojemu mjestu Razum prebiva? ²¹Sakrivena je oèima svih živih; ona izmièe pticama nebeskim. ²²Propast paklena i Smrt izjavljuju: 'Za slavu njenu mi smo samo èuli.' ²³Jedino je Bog put njen proniknuo, on jedini znade gdje se nalazi. ²⁴Jer pogledom granice zemlje hvata i opaža sve pod svodom nebeskim. ²⁵Kad htjede vjetru odredit težinu i mjerilom svu vodu izmjeriti, ²⁶kad je zakone daždu nametnuo i oblacima gromovnim putove, ²⁷tad ju je vidio te izmjerio, uèvrstio i do dna ispitao. ²⁸A potom je rekao èovjeku: Strah Gospodnji - eto što je mudrost; 'Zla se kloni' - to ti je razumnost."

Chapter 29

¹ Job nastavi svoju besjedu i reèe: ²"O, da mi je prošle proživjet' mjesece, dane one kad je Bog nada mnom bdio, ³kad mi je nad glavom njegov sjao žižak a kroz mrak me svjetlo njegovo vodilo, ⁴kao u dane mojih zrelih jeseni kad s mojim stanom Bog prijateljevaše, ⁵kada uz mene još bijaše Svesilni i moji me okruživahu djeèaci, ⁶kada mi se noge u mlijeku kupahu, a potokom ulja kljuèaše mi kamen! ⁷Kada sam na vrata gradska izlazio i svoju stolicu postavljao na trg, ⁸vidjevši me, sklanjali bi se mladiei, starci bi ustavši stojeæi ostali. ⁹Razgovor bi prekidali uglednici i usta bi svoja rukom zatvarali. ¹⁰Glavarima glas bi sasvim utihnuo, za nepce bi im se zalijepio jezik. ¹¹Tko god me slušao, blaženim me zvao, hvalilo me oko kad bi me vidjelo. ¹²Jer, izbjavljah bijednog kada je kukao i sirotu ostavljenju bez pomoæi. ¹³Na meni bješe blagoslov izgubljenih, srcu udovice ja veselje vraæah. ¹⁴Pravdom se ja kao haljinom odjenuh, nepristranost bje mi plaštem i povezom.

¹⁵Bjeh oèi slijepcu i bjeh noge bogalju, ¹⁶otac ubogima, zastupnik strancima. ¹⁷Kršio sam zube èovjeku opaku, plijen sam èupao iz njegovih èeljusti. ¹⁸Govorah: 'U svom æu izdahnuti gnijezdu, k'o palma, bezbrojne proživješi dane.' ¹⁹Korijenje se moje sve do vode pruža, na granama mojim odmara se rosa. ²⁰Pomlađivat æ se svagda slava moja i luk æ mi se obnavljati u ruci.' ²¹Slušali su željno što æu im kazati i šutjeli da od mene savjet èuju. ²²Na rijeèi mi ne bi ništa dometali i besjede su mi daždile po njima. ²³Za mnogim žudjeli su oni k'o za kišom, otvarali usta k'o za pljuskom ljetnim. ²⁴Osmijeh moj bijaše njima ohrabrenje; pazili su na vedrinu moga lica. ²⁵Njima ja sam izabirao putove, kao poglavar ja sam ih predvodio, kao kralj među svojim kad je èetama kao onaj koji tješi ojađene.

Chapter 30

¹"A sada, gle, podruguju se mnome ljudi po ljetima mlaði od mene kojih oce ne bih bio metnuo ni s ovèarskim psima stada svojega. ²Ta što æ mi jakost ruku njihovih kad im muževna ponestane snaga ispijena glađu i oskudicom. ³Glodali su u pustinji korijenje i èestar opustjelih ruševina. ⁴Lobodu su i s grmlja lišæe brali, kao kruh jeli korijenje žukino. ⁵Od društva ljudskog oni su prognani, za njima vièu k'o za lopovima. ⁶Živjeli su po strašnim jarugama, po spiljama i u raspuklinama. ⁷Urlik im se iz šikarja dizao; po trnjacima ležahu stisnuti. ⁸Sinovi bezvrijednih, soj bezimenih, bièevima su iz zemlje prognani. ⁹Rugalicom sam postao takvima i njima sada služim kao prièa! ¹⁰Gnušaju me se i bježe od mene, ne ustežu se pljunut' mi u lice. ¹¹I jer On luk mi slomi i satrije me, iz usta svojih izbaciše uzdu. ¹²S desne moje strane rulja ustaje, noge moje u bijeg oni tjeraju, put propasti prema meni nasiplju. ¹³Stazu mi ruše da bi me satri, napadaju i ne brani im nitko, ¹⁴prolomom oni širokim naviru i kotrljaju se poput oluje. ¹⁵Strahote sve se okreæu na mene, mojeg ugleda kao vjetra nesta, poput oblaka išèeznu spasenje. ¹⁶Duša se moja rasipa u meni, dani nevolje na me se srušili. ¹⁷Noæu probada bolest kosti moje, ne poèivaju boli što me glođu. ¹⁸Muka mi je i halju nagrдила i stegla me k'o ovratnik odjeæe. ¹⁹U blato me je oborila dolje, gle, postao sam k'o prah i pepeo. ²⁰K Tebi vièem, al' Ti ne odgovaraš; pred Tobom stojim, al' Ti i ne mariš. ²¹Prema meni postao si okrutan; rukom preteškom na me se obaraš. ²²U vihor me dižeš, nosiš me njime, u vrtlogu me olujnom kovitlaš. ²³Da, znadem da si me smrti predao, saborištu zajednièkom svih živih. ²⁴Al' ne pruža li ruku utopljenik, ne vièe li kad padne u nevolju? ²⁵Ne zaplakah li nad nevoljnicima, ne sažalje mi duša siromaha? ²⁶Sreæi se nadah, a dođe nesreæa; svjetlost èekah, a gle, zavi me tama. ²⁷Utroba vri u meni bez prestanka, svaki dan nove patnje mi donosi. ²⁸Smrknut idem, al' nitko me ne tješi; ustajem u zboru - da bih kriknuo. ²⁹Sa šakalima sam se zbratimio i nojevima postao sam drugom. ³⁰Na meni sva je koža pocrnjela, i kosti mi je sažgala ognjica. ³¹Tužaljka mi je ugodila harfu, svirala mi glas narikaèa ima.

Chapter 31

¹ Sa svojim oèima savez sam sklopio da pogledat neæu nijednu djevicu. ²A što mi je Bog odozgo dosudio, kakva mi je baština od Svesilnoga? ³TÓa nije li nesreæa za opakoga, a nevolja za one koji zlo èine? ⁴Ne pronieè li on sve moje putove, ne prebraja li on sve moje korake? ⁵Zar sam ikad u društvu laži hodio, zar mi je noga k prijeveri hitjela? ⁶Nek' me na ispravnoj mjeri Bog izmjeri pa æe uvidjeti neporoènost moju! ⁷Ako mi je korak s puta kad zašao, ako mi se srce za okom povelu, ako mi je ljaga ruke okaljala, ⁸neka drugi jede što sam posijao, neka sve moje iskorijene izdanke! ⁹Ako mi zavede srce žena neka, ako za vratima svog bližnjeg kad vrebah, ¹⁰neka moja žena drugom mlin okreæe, neka s drugim svoju podijeli postelju! ¹¹Djelo bestidno time bih poèinio, zloèin kojem pravda treba da presudi, ¹²užego vatru što žeže do Propasti i što bi svu moju sažgala ljetinu. ¹³Ako kada prezreh pravo sluge svoga il' služavke, sa mnom kad su se parbili, ¹⁴što æu uèiniti kada Bog ustane? Što æu odvratit' kad raèun zatraži? ¹⁵Zar nas oba on ne stvori u utrobi i jednako sazda u krilu majèinu? ¹⁶Ogluših li se na molbe siromaha ili rasplakah oèi udovièine? ¹⁷Jesam li kada sam svoj jeo zalogaj a da ga nisam sa sirotom dijelio? ¹⁸TÓa od mladosti k'o otac sam mu bio, vodio sam ga od krila materina! ¹⁹Zar sam beskuæenika vidio bez odjeæe ili siromaha kog bez pokrivaèa ²⁰a da mu bedra ne blagosloviše mene kad se runom mojih ovaca ogrija? ²¹Ako sam ruku na nevina podigao znajuæ' da mi je na vratima branitelj, ²²nek' se rame moje od pleæa odvali i neka mi ruka od lakta otpadne! ²³Jer strahote Božje na mene bi pale, njegovu ne bih odolio velièanstvu. ²⁴Zar sam u zlato pouzdanje stavio i rekao zlatu: 'Sigurnosti moja!' ²⁵Zar sam se veliku blagu radovao, bogatstvima koja su mi stekle ruke? ²⁶Zar se, gledajuæi sunce kako blista i kako mjesec sjajni nebom putuje, ²⁷moje srce dalo potajno zavesti da bih rukom njima poljubac poslao? ²⁸Grijev bi to bio što za sudom vapije, jer Boga višnjega bih se odrekao. ²⁹Zar se obradovah nevolji dušmana i likovah kad ga je zlo zadesilo, ³⁰ja koji ne dadoh griješiti jeziku, proklinjuæi ga i želeæi da umre? ³¹Ne govorahu li ljudi mog šatora: 'TÓa koga nije on mesom nasitio?' ³²Nikad nije stranac vani noæivao, putniku sam svoja otvarao vrata. ³³Zar sam grijehe svoje ljudima tajio, zar sam u grudima skrivao krivicu ³⁴jer sam se plašio govorkanja mnoštva i strahovao od prezira plemenskog te sam muèao ne prelazeæ' svoga praga? ³⁵O, kad bi koga bilo da mene sasluša! Posljednju sam svoju rijeè ja izrekao: na Svesilnom je sad da mi odgovori! Nek' mi optužnicu napiše protivnik, ³⁶i ja æu je nosit' na svome ramenu, èelo æu njome k'o krunom uredit'. ³⁷Dat æu mu raèun o svojim koracima i poput kneza pred njega æu stupiti." ³⁸Ako je na me zemlja moja vikala, ako su s njom brazde njezine plakale; ³⁹ako sam plodove jeo ne plativši i ako sam joj ojadio ratare, ⁴⁰[40a] neka mjesto žita po njoj nièe korov, a mjesto jeèma nek' posvud kukolj raste! [40b] Konac rijeèi Jobovih.

Chapter 32

¹ Ona tri èovjeka prestadoše Jobu odgovarati, jer je on sebe smatrao nevinim. ²Nato se rasrdi Elihu, sin Barakeelov, iz Buza, od plemena Ramova: planu gnjevom na Joba zato što je sebe držao pravednim pred Bogom; ³a planu gnjevom i na tri njegovu prijatelja jer nisu više našli ništa što bi odgovorili te su tako Boga osudili. ⁴Dok su oni govorili s Jobom, Elihu je šutio, jer su oni bili stariji od njega. ⁵Ali kad vidje da ona tri èovjeka nisu više imala odgovora u ustima, planu od srdžbe. ⁶I progovorivši, Elihu, sin Barakeelov, iz Buza, reèe: "Po godinama svojim još mlad sam ja, a u duboku vi ste ušli starost; bojažljivo se zato ja ustezah znanje svoje pokazati pred vama. ⁷Mišljah u sebi: 'Govorit æe starost, mnoge godine pokazat æe mudrost.' ⁸Uistinu, dah neki u ljudima, duh Svesilnog mudrim èini èovjeka. ⁹Dob poodmakla ne daje mudrosti a niti starost pravednosti uèi. ¹⁰Zato vas molim, poslušajte mene da vam i ja znanje svoje izložim. ¹¹S pažnjom sam vaše besjede pratio i razloge sam vaše saslušao dok ste tražili što æete kazati. ¹²Na vama moja sva bijaše pažnja, al' ne bi nikog da Joba pobije ni da mu od vas tko rijeèe opovrgne. ¹³Nemojte reæi: 'Na mudrost smo naišli! Bog æe ga pobit jer èovjek ne može.' ¹⁴Nije meni on besjedu upravio: odvratio mu neæu vašim rijeèima. ¹⁵Poraženi, otpovrgnut ne mogu, rijeèi zapeše u grlu njihovu. ¹⁶Èekao sam! Al', gle, oni ne zборе. Umukoše, ni rijeèe više da kažu! ¹⁷Na meni je da progovorim sada, znanje æu svoje i ja izložiti. ¹⁸Rijeèi mnoge u meni naviru dok iznutra moj duh mene nagoni. ¹⁹Gle, nutrina mi je k'o mošt zatvoren, k'o nova æe se raspuæi mješina. ²⁰Da mi odlane, govorit æu stoga, otvorit æu usne i odvratio' vama. ²¹Nijednoj strani priklonit se neæu niti laskat ja namjeravam kome. ²²Laskati ja ne umijem nikako, jer smjesta bi me Tvorac moj smaknuo.

Chapter 33

¹ Èuj dakle, Jobe, što æu ti kazati, prikloni uho mojim besjedama. ²Evo, usta sam svoja otvorio, a jezik rijeèi pod nepcem mi stvara. ³Iskreno æe ti zborit' srce moje, usne æe èistu izreæi istinu. ⁴TÓa i mene je duh Božji stvorio, dah Svesilnoga oživio mene. ⁵Ako uzmogneš, ti me opovrgni; spremi se da se suprotstaviš meni! ⁶Gle, kao i ti, i ja sam pred Bogom, kao i ti, od gline bjeh naèinjen; ⁷zato ja strahom tebe motrit' neæu, ruka te moja neæe pritisnuti. ⁸Dakle, na moje uši rekao si - posve sam jasno tvoje èuo rijeèi: ⁹Nedužan sam i bez ikakva grijeha; prav sam i nema krivice na meni. ¹⁰Al' On izlike protiv mene traži i za svojeg me drži dušmanina. ¹¹Noge je moje u klade metnuo, nad svakim mojim on pazi korakom.' ¹²Ovdje, kažem ti, u pravu ti nisi, jer s Bogom èovjek mjerit' se ne može. ¹³Pa zašto s njime zameæeš prepirku što ti na svaku rijeèe ne odgovara? ¹⁴Bog zbori nama jednom i dva puta, al' èovjek na to pažnju ne obraæa. ¹⁵U snovima, u viđenjima noænim, kada san dubok ovlada ljudima i na ležaju dok tvrdo snivaju, ¹⁶tad on govori na uho èovjeku i utvarama plaši ga jezivim ¹⁷da ga od djela njegovih odvrati, da u èovjeku obori

oholost, ¹⁸da dušu njegovu spasi od jame i život mu od puta u Podzemlje. ¹⁹Bolešæu on ga kara na ležaju kad mu se kosti tresu bez prestanka, ²⁰kad se kruh gadi njegovu životu i ponajbolje jelo duši njegovoj; ²¹kada mu tijelo gine naoëigled i vide mu se kosti ogoljele, ²²kad mu se duša približava jami a život njegov boravištu mrtvih. ²³Ako se uza nj nađe tad anđeo, posrednik jedan između tisuæu, da èovjeka na dužnost opomene, ²⁴pa se sažali nad njim i pomoli: 'Izbavi ga da u jamu ne ide; za život njegov nađoh otkupninu! ²⁵Neka mu tijelo procvate mladošæu, nek' se vrati u dane mladenaèke!' ²⁶Vapije k Bogu i Bog ga usliša: radosno On ga pogleda u lice; vrati èovjeku pravednost njegovu. ²⁷Tada èovjek pred ljudima zapjeva: 'Griješio sam i pravo izvrtao, ali mi Bog zlom nije uzvratilo. ²⁸On mi je dušu spasio od jame i život mi se veseli svjetlosti.' ²⁹Gle, sve to Bog je spreman uèiniti do dva i do tri puta za èovjeka: ³⁰da dušu njegovu spasi od jame i da mu život svjetlošæu obasja. ³¹Pazi dÓe, Jobe, dobro me poslušaj; šuti, jer nisam sve još izrekao. ³²Ako rijeçi još imaš, odvrati mi, zbori - rado bih opravdao tebe. ³³Ako li nemaš, poslušaj me samo: pazi, rad bih te pouèit' mudrosti."

Chapter 34

¹ Elihu nastavi svoju besjedu i reèe: ²"I vi, mudraci, èujte što æu reæi, vi, ljudi umni, poslušajte mene, ³jer uši nam prosuđuju besjede isto kao što nepce hranu kuša. ⁴Zajedno ispitajmo što je pravo i razmislimo skupa što je dobro. ⁵Job je utvrdio: 'Ja sam pravedan, ali Bog meni pravdu uskraæuje. ⁶U pravu sam, a lašcem prave mene, nasmrt prostrijeljen, a bez krivnje svoje!' ⁷Zar gdje èovjeka ima poput Joba koji porugu pije kao vodu, ⁸sa zlikovcima koji skupa hodi i s opakima isti dijeli put? ⁹On tvrdi: 'Kakva korist je èovjeku od tog što Bogu ugoditi želi?' ¹⁰Stoga me èujte, vi ljudi pametni! Od Boga zlo je veoma daleko i nepravdnost od Svemoguæega, ¹¹te on èovjeku plaæa po djelima, daje svakom po njegovu vladanju. ¹²Odista, Bog zla nikada ne èini, niti Svesilni kad izvræe pravo. ¹³TÓa tko je njemu povjerio zemlju i vasioni svijet tko je stvorio? ¹⁴Kad bi on dah svoj u se povukao, kad bi èitav svoj duh k sebi vratio, ¹⁵sva biæa bi odjednom izdahnula i u prah bi se pretvorio èovjek. ¹⁶Ako razuma imaš, slušaj ovo, prikloni uho glasu rijeçi mojih. ¹⁷Može li vladat' koji mrzi pravo? Najpravednijeg hoæeš li osudit'? - ¹⁸Onog koji kaže kralju: 'Nitkove!' a odlièniku govori: 'Zlikovèe!' ¹⁹Koji nije spram knezovima pristran i jednak mu je ubog i moguænik, jer oni su djelo ruku njegovih? ²⁰Zaglave za tren, usred gluhe noæi: komešaju se narodi, prolaze; ni od èije ruke moæni padaju. ²¹Jer, on nadzire pute èovjekove, pazi nad svakim njegovim korakom. ²²Nema toga mraka niti crne tmine gdje bi se mogli zlikovci sakriti. ²³Bog nikome unaprijed ne kaže kada æe na sud pred njega stupiti. ²⁴Bez saslušanja on satire jake i stavlja druge na njihovo mjesto. ²⁵TÓa odveæ dobro poznaje im djela! Sred noæi on ih obara i gazi. ²⁶Æuškom ih bije zbog zloæe njihove na mjestu gdje ih svi vidjeti mogu. ²⁷Jer prestadoše za njime hoditi, zanemariše putove njegove ²⁸goneæ uboge da vape do njega i potlaèene da k njemu leleèu. ²⁹Al' miruje li,

tko da njega gane? Zastre li lice, tko ga vidjet' može? ³⁰Nad pucima bdi k'o i nad èovjekom da ne zavlada tko narod zavodi. ³¹Kada bezbožnik Bogu svome kaže: 'Zavedošè me, više griješit neæu. ³²Ne uviđam li, ti me sad pouèi, i ako sam kad nepravdu èinio, ubuduæe ja èiniti je neæu!' ³³Misliš da Bog mora njega kazniti, dok ti zamisli njegove prezireš? Al' kada ti odluèuješ, a ne ja, mudrost nam svoju istresi dÓe sada! ³⁴Svi ljudi umni sa mnom æe se složit' i svatko razuman koji èuje mene: ³⁵Nepromišljeno Job je govorio, u rijeèima mu neima mudrosti. ³⁶Stoga, nek' se Job dokraja iskuša, jer odgovara poput zlikovaca; ³⁷a svom grijehu još pobunu domeæe, među nama on plješæe dlanovima i hule svoje na Boga gomila."

Chapter 35

¹ Elihu nastavi svoju besjedu i reèe: ²"Zar ti misliš da pravo svoje braniš, da pravednost pred Bogom dokazuješ, ³kada mu kažeš: 'Što ti je to važno, i ako griješim, što ti èinim time?' ⁴Na sve to ja æu odgovorit' tebi i prijateljima tvojim ujedno. ⁵Po nebu se obazri i promatraj! Gledaj oblake: od tebe su viši! ⁶Ako griješiš, što si mu uradio, prijestupom svojim što si mu zadao? ⁷Ako si prav, što si dodao njemu i što iz ruke tvoje on dobiva? ⁸Opakost tvoja tebi sliène pogađa i pravda tvoja èovjeku koristi. ⁹Ali kad ispod teškog stenju jarma, kad vapiju na nasilje moænika, ¹⁰nitko ne kaže: 'Gdje je Bog, moj tvorac, koji noæ pjesmom veselom ispunja, ¹¹umnijim nas od zvijeri zemskih èini i mudrijima od ptica nebeskih?' ¹²Tad vapiju, al' on ne odgovara poradi oholosti zlikovaca. ¹³Ali kako je isprazno tvrditi da Bog njihove ne èuje vapaje, da pogled na njih ne svraæa Svesilni! ¹⁴A kamoli tek kada ti govoriš: 'On ne vidi mene, parnica moja pred njime stoji, a ja na nj još èekam.' ¹⁵Ili: 'Njegova srdžba ne kažnjava, nimalo on za prijestupe ne mari.' ¹⁶Isprazno tada otvara Job usta i besjede gomila nerazumne."

Chapter 36

¹ Elihu nastavi i reèe: ²"Strpi se malo, pa æu te pouèit', jer još nisam sve rekao za Boga. ³Izdaleka æu svoje iznijet' znanje da Stvoritelja svojega opravdam. ⁴Zaista, za laž ne znaju mi rijeèi, uza te je èovjek znanjem savršen. ⁵Gle, Bog je silan, ali ne prezire, silan je snagom razuma svojega. ⁶Opakome on živjeti ne daje, nevoljnicima pravicu pribavlja. ⁷S pravednika on oèiju ne skida, na prijestolje ih diže uz kraljeve da bi dovijeka bili uzvišeni. ⁸Ako su negvam' oni okovani i užetima nevolje sputani, ⁹djela njihova on im napominje, kazuje im grijeh njine oholosti. ¹⁰Tad im otvara uho k opomeni i poziva ih da se zla okane. ¹¹Poslušaju li te mu se pokore, dani im završavaju u sreæi, u užicima godine njihove. ¹²Ne slušaju li, od koplja umiru, zaglave, sami ne znajuæi kako. ¹³A srca opaka mržnju njeguju, ne ištu pomoæ kad ih on okuje; ¹⁴u cvatu svoga

dječeaštva umiru i venu poput hramskih milosnika. ¹⁵Nevoljnog on bijedom njegovom spasava i u nesreæi otvara mu oèi: ¹⁶izbavit æ te iz ždrijela tjeskobe k prostranstvima bezgraniènim izvesti, k prepunu stolu mesa pretiloga. ¹⁷Ako sudio nisi opakima, ako si pravo krnjio siroti, ¹⁸nek' te obilje odsad ne zavede i nek' te dar prebogat ne iskvari. ¹⁹Nek' ti je gavan k'o èovjek bez zlata, a èovjek jake ruke poput slaba. ²⁰Ne goni one koji su ti tuđi da rodbinu na njino mjesto staviš. ²¹Pazi se da u nepravdu ne skreneš, jer zbog nje snađe tebe iskušenje. ²²Gle, uzvišen je Bog u svojoj snazi! Zar uèitelja ima poput njega? ²³Tko je njemu put njegov odredio? Tko æ mu reæi: 'Radio si krivo'? ²⁴Spomeni se velièati mu djelo što ga pjesmama ljudi opjevaše. ²⁵S udivljenjem svijet èitav ga promatra, divi se èovjek, pa ma izdaleka. ²⁶Veæi je Bog no što pojmit' možemo, nedokuèiv je broj ljeta njegovih! ²⁷U visini on skuplja kapi vode te dažd u paru i maglu pretvara. ²⁸Pljuskovi tada pljušte iz oblaka, po mnoštvu ljudskom dažde obilato. ²⁹Tko li æ shvatit' širenje oblaka, tutnjavu strašnu njegovih šatora? ³⁰Gle, on nad sobom razastire svjetlost i dno morsko on vodama pokriva. ³¹Pomoæu njih on podiže narode, u izobilju hranom ih dariva. ³²On munju drži objema rukama i kazuje joj kamo æ zgoditi. ³³Glasom gromovnim sebe navješæuje, stiže s gnjevom da zgromi opaèinu.

Chapter 37

¹ Da, od toga i moje srce drhti i s mjesta svoga iskoèiti hoæe. ²Èujte, èujte gromor glasa njegova, tutnjavu što mu iz usta izlazi. ³Gle, munja lijeæe preko cijelog neba - i sijejne bljesak s kraja na kraj zemlje - ⁴iza nje silan jedan glas se ori: to On gromori glasom velièajnim. Munje mu lete, nitko ih ne prijeèi, tek što mu je glas jednom odjeknuo. ⁵Da, Bog gromori glasom velièajnim, djela velebna, neshvatljiva stvara. ⁶Kad snijegu kaže: 'Zasniježi po zemlji!' i pljuskovima: 'Zapljuštite silno!' ⁷svakom èovjeku zapeèati ruke da svi njegovo upoznaju djelo. ⁸U brlog se tad zvijeri sve uvuku i na svojem se šæuæure ležaju. ⁹S južne se strane podiže oluja, a studen vjetri sjeverni donose. ¹⁰Veæ led od daha Božjega nastaje i vodena se kruti površina. ¹¹I opet vodom puni on oblake, i sijevat' stanu oblaci munjama; ¹²kruže posvuda po volji njegovoj, što im naloži, to æ izvršiti na licu cijelog kruga zemaljskoga. ¹³Šalje ih - ili da kazni narode, ili da ih milosrðem obdari. ¹⁴Poslušaj ovo, Jobe, umiri se i promotri djela Božja èudesna. ¹⁵Znaš li kako Bog njima zapovijeda, kako munju iz oblaka svog pušta? ¹⁶Znaš li o èem vise gore oblaci? Èudesna to su znanja savršenog. ¹⁷Kako ti gore od žege haljine u južnom vjetru kad zemlja obamre? ¹⁸Zar si nebesa s njim ti razapeo, èvrsta poput ogledala livenog? ¹⁹DÓe naputi me što da mu kažemo: zbog tmine se ne snalazimo više. ²⁰Zar æeš mu reæi: 'Hoæu govoriti'? Ili na propast vlastitu pristati? ²¹Tko, dakle, može u svjetlost gledati na nebesima što se sja blistavo kada oblake rastjeraju vjetri? ²²Sa sjevera k'o zlato je bljesnulo: velièanstvom strašnim Bog se odjenu! ²³Da, Svesilnog doseæi ne možemo, neizmjeran

je u moæi i sudu, velik u pravdi, nikog on ne tlaèi. ²⁴Zato ljudi svi neka ga se boje! Na mudrost oholu on i ne gleda!"

Chapter 38

¹ Nato Jahve odgovori Jobu iz oluje i reèe: ²"Tko je taj koji rijeèima bezumnim zamraèuje božanski promisao? ³Bokove svoje opaši k'o junak: ja æu te pitat', a ti me pouèi. ⁴Gdje si bio kad zemlju utemeljih? Kazuj, ako ti je znanje sigurno. ⁵Znaš li tko joj je mjere odredio i nad njom uže mjernièko napeo? ⁶Na èemu joj poèivaju temelji? Tko joj postavi kamen ugaoni ⁷dok su klicale zvijezde jutarnje i Božji uzvikivali dvorjani? ⁸Tko li zatvori more vratnicama kad je navrlo iz krila majèina; ⁹kad ga oblakom k'o haljom odjenuh i k'o pelenam' ovih maglom gustom; ¹⁰kad sam njegovu odredio meðu, vrata stavio sa prijevornicama? ¹¹Dotle, ne dalje, rekao sam njemu, tu nek' se lomi ponos tvog valovlja! ¹²Zar si ikad zapovjedio jutru, zar si kazao zori mjesto njeno, ¹³da poduhvati zemlju za rubove i da iz nje sve bezbožnike strese; ¹⁴da je pretvori u glinu peèatnu i oboji je k'o kakvu haljinu. ¹⁵Ona uzima svjetlost zlikovcima i pesnicu im lomi uzdignutu. ¹⁶Zar si ti prodro do izvora morskih, po dnu bezdana zar si kad hodio? ¹⁷Zar su ti vrata smrti pokazali; vidje li dveri kraja mrtvih sjena? ¹⁸Zar si prostranstvo zemlje uoèio? Govori, ako ti je znano sve to. ¹⁹Koji putovi u dom svjetla vode, na kojem mjestu prebivaju tmine, ²⁰da ih odvedeš u njine krajeve, da im put k stanu njihovu pokažeš? ²¹Ti znadeš to, tÓa davno ti se rodi, tvojih dana broj veoma je velik! ²²Zar si stigao do riznica snijega i zar si tuèe spremišta vidio ²³što ih prièuvah za dane nevolje, za vrijeme boja krvava i rata? ²⁴Kojim li se putem dijeli munja kada iskre po svoj zemlji prosipa? ²⁵Tko li je jaz iskopao povodnju, tko prokrèio pute grmljavini ²⁶da bi daždjelo na kraj nenastanjen, na pustinju gdje žive duše nema, ²⁷da bi neplodnu napojio pustoš, da bi u stepi trava izniknula? ²⁸Ima li kiša svoga roditelja? Tko je taj koji kapi rose raða? ²⁹Iz èijeg li mraz izlazi krila, tko slanu stvara što s nebesa pada? ³⁰Kako èvrsnu vode poput kamena i led se hvata površja bezdana? ³¹Možeš li lancem vezati Vlašiæe i razdriješiti spone Orionu, ³²u pravo vrijeme izvesti Danicu, vodit' Medvjeda s njegovim mladima? ³³Zar poznaješ ti zakone nebeske pa da njima moæ na zemlji dodijeliš? ³⁴Zar doviknuti možeš oblacima pa da pljuskovi tebe poslušaju? ³⁵Zar na zapovijed tvoju munje lijeæu i tebi zar se odazivlju: 'Evo nas'? ³⁶Tko je mudrost darovao ibisu, tko li je pamet ulio u pijetla? ³⁷Tko to mudro prebrojava oblake i tko nebeske izlijeva mjehove ³⁸dok se zemlja u tijesto ne zgusne i dok se grude njezine ne slijepe? ³⁹Zar æeš ti plijen uloviti lavici ili æeš glad utažit' laviæima ⁴⁰na leglu svojem dok gladni èekaju i vrebaju na žrtvu iz zaklona? ⁴¹Tko hranu gavranovima pribavlja kad Bogu ptiæi njegovi cijuèu i naokolo oblijeæu bez hrane?

Chapter 39

¹ Znaš li kako se legu divokoze? Vidje li kako se mlade košute? ² Izbroji li koliko nose mjeseci, znaš li u koje doba se omlade? ³ Sagnuvši se, polegu lanad svoju i breme usred pustinje odlažu, ⁴ a kad im porod ojaèa, poraste, ostave ga i ne vraæaju mu se. ⁵ Tko daje divljem magarcu slobodu i tko to oglav skinu njemu s glave? ⁶ U zavièaj mu dadoh ja pustinju i polja slana da ondje žive. ⁷ Buci gradova on se podruguje i ne sluša gonièevih povika. ⁸ Luta brdima, svojim pašnjacima, u potrazi za zeleni svakakvom. ⁹ Možeš li slugom uèinit' bivola, zadržat' ga noæ jednu za jaslama? ¹⁰ Možeš li njega za brazdu prikovat' da ralo vuèe po docima tvojim? ¹¹ Možeš li se osloniti na njega jer je njegova snaga prevelika i prepustit' mu težak svoj posao? ¹² Misliš li tebi da æe se vratiti i na gumno ti dotjerati žito? ¹³ Krilima svojim noj trepæe radosno, iako krila oskudnih i perja. ¹⁴ On svoja jaja na zemlji ostavlja, povjerava ih pijesku da ih grije, ¹⁵ ne mareæ' što ih zgazit' može noga ili nekakva divlja zvijer zgnjeèiti. ¹⁶ S nojiaima k'o s tuđima postupa; što mu je trud zaludu, on ne mari. ¹⁷ Jer Bog je njega lišio pameti, nije mu dao nikakva razbora. ¹⁸ Ali kada na let krila raširi, tada se ruga konju i konjaniku. ¹⁹ Zar si ti konja obdario snagom zar si mu ti vrat grivom ukrasio? ²⁰ Zar ti èiniš da skaèe k'o skakavac, da u strah svakog nagoni hrzanjem? ²¹ Kopitom zemlju veselo raskapa, neustrašivo srlja na oružje. ²² Strahu se ruga, nièeg se ne boji, ni pred maèem uzmaknuti neæe. ²³ Na sapima mu zvekeæe tobolac, koplje sijeva i ubojna sulica. ²⁴ Bijesan i nestrpljiv guta prostore; kad rog zasvira, tko æe ga zadržat': ²⁵ na svaki zvuk roga on zarže: Ha! Izdaleka on ljuti boj veæ njuši, viku bojnu i pokliè vojskovoða. ²⁶ Zar po promislu tvojem lijeæe soko i prema jugu krila svoja širi? ²⁷ Zar se na nalog tvoj diže orao i vrh timora gnijezdo sebi vije? ²⁸ Na litici on stanuje i noæAi, na grebenima vrleti visokih. ²⁹ Odatle na plijen netremice vreba, oèi njegove vide nadaleko. ³⁰ Krvlju se hrane njegovi orliæi; gdje je ubijenih, tamo je i on."

Chapter 40

¹ I Jahve se obrati Jobu i reèe mu: ² "Zar æe se s Jakim preti još kudilac? Tužitelj Božji nek' sam odgovori!" ³ A Job odgovori Jahvi i reèe: ⁴ "Odveæ sam malen: što da odgovorim? Rukom æu svoja zatisnuti usta. ⁵ Rijeè rekoh - neæu više zapoèeti; rekoh dvije - al' neæu nastaviti." ⁶ Nato Jahve odgovori Jobu iz oluje i reèe: ⁷ "Bokove svoje opaši k'o junak, ja æu te pitat', a ti me pouèi. ⁸ Zar bi i moj sud pogaziti htio, okrivio me da sebe opravdaš? ⁹ Zar ti mišica snagu Božju ima, zar glasom grmjet' možeš poput njega? ¹⁰ Ogrni se sjajem i velièanstvom, dostojanstvom se odjeni i slavom. ¹¹ Plani dÓe bijesom ognja jarnoga, pogledom jednim snizi oholnika. ¹² Ponositoga pogledaj, slomi ga, na mjestu satri svakoga zlikovca. ¹³ U zemlju sve njih zajedno zakopaj, u mraènu ih pozatvaraj tamnicu. ¹⁴ Tada æu i ja tebi odat' hvalu što si se svojom desnicom spasio. ¹⁵ A sada, dÓe promotri Behemota! Travom se hrani poput goveèeta, ¹⁶ u bedrima je, gle, snaga njegova, a

krepkost mu u mišiću trbušnom. ¹⁷Poput cedra rep podignut ukruti, sva su mu stegna ispreplele žile. ¹⁸Mjedene cijevi kosti su njegove, zglobovi mu od željeza kvrge. ¹⁹Prvenac on je Božjega stvaranja; mađem ga je naoružao tvorac. ²⁰Gore mu danak u hrani donose i sve zvijerje što po njima se igra. ²¹Pod lotosom on zavaljen poèiva, guštik moèvarni i glib kriju ga. ²²Sjenu mu pravi lotosovo lišæe, pod vrbama on hladuje potoènim. ²³Nabuja li rijeka, on ne strahuje: nimalo njega ne bi zabrinulo da mu u žvale i sav Jordan jurne. ²⁴Tko bi za oèi uhvatio njega i tko bi mu nos sulicom probio? ²⁵Zar loviš Levijatana udicom? Zar æeš mu jezik zažvalit' užeom? ²⁶Zar mu nozdrve trskom probost' možeš ili mu kukom probiti vilicu? ²⁷Hoæe li te on preklinjat' za milost, hoæe li s tobom blago govoriti? ²⁸I zar æe s tobom savez on sklopiti da sveg života tebi sluga bude? ²⁹Hoæeš li se s njim k'o s pticom poigrat' i vezat' ga da kæeri razveseliš? ³⁰Hoæe li se za nj cjenkati ribari, među sobom podijelit' ga trgovci? ³¹Možeš li kopljem njemu kožu izbost ili glavu mu probiti ostima? ³²Podigni de ruku svoju na njega: za boj se spremi - bit æe ti posljednji!

Chapter 41

¹ Zalud je nadu u njega gojiti, na pogled njegov èovjek veæ pogiba. ²Junaka nema da njega razdraži, tko æe mu se u lice suprotstaviti? ³Tko se sukobi s njim i živ ostade? Pod nebesima tog èovjeka nema! ⁴Prešutjet neæu njegove udove, ni silnu snagu, ni ljepotu stasa. ⁵Tko mu smije razodjenut' odjeæu, tko li kroz dvostruk prodrijeti mu oklop? ⁶Tko æe mu ralje rastvorit' dvokrilne kad strah vlada oko zubi njegovih? ⁷Hrbat mu je od ljuskavih štitova, zapeèaæenih peèatom kamenim. ⁸Jedni uz druge tako se sljubiše da među njima dah ne bi prošao. ⁹Tako su èvrsto slijepljeni zajedno: priljubljeni, razdvojiti se ne mogu. ¹⁰Kad kihne, svjetlost iz njega zapršti, poput zorinih vjeđa oèi su mu. ¹¹Zublje plamsaju iz njegovih ralja, iskre ognjene iz njih se prosiplju. ¹²Iz nozdrva mu sukljaju dimovi kao iz kotla što kipi na vatri. ¹³Dah bi njegov zapalio ugljevlje, jer mu iz ralja plamenovi suèu. ¹⁴U šiji leži sva snaga njegova, a ispred njega užas se prostire. ¹⁵Kad se ispravi, zastrepe valovi i prema morskoj uzmièu puèini. ¹⁶Poput peæine srce mu je tvrdo, poput mlinskoga kamena otporno. ¹⁷Pregibi tusta mesa srasli su mu, èvrsti su kao da su saliveni. ¹⁸Zgodi li ga maè, od njega se odbije, tako i koplje, sulica i strijela. ¹⁹Poput slame je za njega željezo, mjed je k'o drvo iscrvotoèeno. ²⁰On ne uzmièe od strelice s luka, stijenje iz praæke na nj k'o pljeva pada. ²¹K'o slamèica je toljaga za njega, koplju se smije kad zazviždi nad njim. ²²Crepovlje oštro ima na truhu i blato njime ore k'o drljaèom. ²³Pod njim vrtlog sav k'o lonac uskipi, uspjeni more k'o pomast u kotlu. ²⁴Za sobom svijetlu ostavlja on brazdu, regbi, bijelo runo bezdan prekriva. ²⁵Ništa slièno na zemlji ne postoji i niti je tko tako neustrašiv. ²⁶I na najviše on s visoka gleda, kralj je svakome, i najponosnijim."

Chapter 42

¹ A Job ovako odgovori Jahvi: ²"Ja znadem, moæ je tvoja bezgranièna: što god naumiš, to izvesti možeš. ³Tko je taj koji rijeèima bezumnim zamraèuje božanski promisao? Govorah stoga, ali ne razumjeh, o èudesima meni neshvatljivim. ⁴O, poslušaj me, pusti me da zborim: ja æu te pitat', a ti me pouèi. ⁵Po èuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oèi moje vidješe. ⁶Sve rijeèi svoje zato ja porieèm i kajem se u prahu i pepelu." ⁷Kada Jahve izgovori Jobu ove rijeèi, reèe on Elifazu Temancu: "Ti i tvoja dva prijatelja raspalili ste gnjev moj jer niste o meni onako pravo govorili kao moj sluga Job. ⁸Zato uzmite sada sedam junaca i sedam ovnova i poðite k mome sluzi Jobu, pa prinesite za sebe paljenicu, a sluga moj Job molit æe se za vas. Imat æu obzira prema njemu i neæu vam uèiniti ništa nažao zato što niste o meni onako pravo govorili kao moj sluga Job." ⁹Tada odoše Elifaz iz Temana, Bildad iz Šuaha i Sofar iz Naamata i uèiniše kako im je Jahve zapovjedio. I Jahve se obazre na Joba. ¹⁰I Jahve vrati Joba u prijašnje stanje jer se založio za svoje prijatelje, pa mu još udvostruèi ono što je posjedovao. ¹¹Tad se vratiše Jobu sva njegova braæa, i sve njegove sestre, i svi prijašnji znanci te su jeli s njim kruh u njegovoj kuæi, žaleæi ga i tješeæi zbog svih nevolja što ih Jahve bijaše na nj poslao. Svaki mu darova po jedan srebrnik i po jedan zlatan prsten. ¹²Jahve blagoslovi novo Jobovo stanje još više negoli prijašnje. Blago mu je brojilo èetrnaest tisuæa ovaca, šest tisuæa deva, tisuæu jarmova volova i tisuæu magarica. ¹³Imao je sedam sinova i tri kæeri. ¹⁴Prvoj nadjenu ime Jemima, drugoj Kasija, a treæoj Keren-Hapuk. ¹⁵U svem onom kraju ne bijaše žena tako lijepih kao Jobove kæeri. I otac im dade jednaku baštinu kao i njihovoj braæi. ¹⁶Poslije toga Job doživje dob od sto èetrdeset godina i vidje djecu svoju i djecu svoje djece do èetvrtog koljena. Potom umrije Job, star, nauživši se života.

Psalms

Chapter 1

¹ Blago èovjeku koji ne slijedi savjeta opakih, ne staje na putu grešnièkom i ne sjeda u zbor podrugljivaca, ²veæ užíva u Zakonu Jahvinu, o Zakonu njegovu misli dan i noæ. ³On je k'o stablo zasaðeno pokraj voda tekuæica što u svoje vrijeme plod donosi; lišæe mu nikad ne vene, sve što radi dobrim urodi. ⁴Nisu takvi opaki, ne, nisu takvi! Oni su k'o pljeva što je vjetar raznosi. ⁵Stoga se opaki neæe održati na sudu, ni grešnici u zajednici pravednih. ⁶Jer Jahve zna put pravednih, a propast æe put opakih.

Chapter 2

¹ Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju? ²Ustaju kraljevi zemaljski, knezovi se rotæe protiv Jahve i Pomazanika njegova: ³"Skršimo okove njihove i jaram njihov zbacimo!" ⁴Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje. ⁵Tad im veli u svom gnjevu, žestinom ih on zbunjuje: ⁶"TÓa ja kralja svog postavih nad Sionom, svojom svetom gorom." ⁷Obznanjujem odluku Jahvinu: Gospodin mi reèe: "Ti si sin moj, danas te rodih. ⁸Zatraži samo, i dat æu ti puke u baštinu, i u posjed krajeve zemaljske. ⁹Vladat æeš njima palicom gvozdеноm i razbit ih kao sud lonèarski." ¹⁰Opametite se sada, vi kraljevi, Urazumite se, suci zemaljski. ¹¹Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu, ¹²da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utjeèu!

Chapter 3

¹ Psalam. Davidov. Kad je David bježao pred sinom Abšalomom. ²Jahve, koliko je tlaèitelja mojih, koliki se podižu na me! ³Mnogi su što o meni zbore: "Nema mu spasenja u Bogu!" ⁴Ti si ipak štit moj, Jahve; slavo moja, ti mi glavu podižeš. ⁵Iza sveg glasa Jahvi zavapih, i on me usliša sa svete gore svoje. ⁶Sad mogu leæ' i usnuti, i onda ustati' jer me Jahve drži. ⁷Ne bojim se tisuæa ljudi što me opsjedaju dušmanski. ⁸Ustani, o Jahve! Spasi me, o Bože moj! Ti udaraš po obrazu sve neprijatelje moje, opakima zube razbijaš. ⁹U Jahve je spasenje: na tvom narodu tvoj je blagoslov!

Chapter 4

¹ Zborovoði. Uz žièana glazbala. Psalam. Davidov. ²Kad zazovem, usliši me, Bože, pravdo moja, ti što me u tjeskobi izbavĀi: smiluj mi se, usliši moju molitvu! ³Sinovi ÷ovjeèji, dokle æe vam srca ostati tvrda? Zašto ispraznost ljubite, opsjenu slijedite? ⁴Znajte: Jahve ÷udesno uzvisuje prijatelja svoga; Gospodin æe me uslišiti kad ga zazovem. ⁵Promislite u srcima i ne griješite, dršæite na svojim ležajima i zanijemite. ⁶Prinesite žrtve pravedne, u Jahvu se uzdajte! ⁷Mnogi govore: "Tko æe nam pokazati sreæu?" Obasjaj nas, Jahve, svjetlom svoga lica! ⁸Više si u srce moje ulio radosti nego kad obilno rode pšenica i vino. ⁹Èim legnem, odmah u miru i usnem, jer mi samo ti, o Jahve, daješ miran poèinak.

Chapter 5

¹ Zborovođi. Uz frule. Psalam. Davidov. ²Èuj, o Jahve, rijeèi moje, jecaje moje razaberi!
³Osvrni se na glas mog prizivanja, o Kralju moj i Bože moj, jer tebe vruæe zazivam! ⁴Jahve, zorom
glas mi veæ èuješ, zorom ti veæ lijem molitve u nadi èekajuæ'. ⁵Jer ti nisi Bog kom je nepravda
mila: zlobniku nema boravka s tobom, ⁶opaki ne mogu opstati pred tvojim pogledom. Mrziš sve
što èine bezakonje ⁷i uništavaš lažljivce. Varalica i krvopija Jahvi se gadi. ⁸Po velikoj dobroti
tvojoj uniæi æu u Dom tvoj; past æu nièice pred svetim Domom tvojim, Jahve, prepun poštovanja.
⁹U svojoj me pravdi vodi poradi mojih dušmana, svoj put mi poravnaj pred oèima. ¹⁰U njihovim
ustima iskrenosti nema, srce im je puno zloæe; grlo im je grob otvoren, a jezikom laskaju. ¹¹Kazni
ih, o Bože! Nek' propadnu oni i osnove njine, otjeraj ih zbog mnogih nedjela njihovih; tÓa oni se
digoše na tebe. ¹²Nek' se raduju svi što se utjeðu tebi, neka klièu sve dovijeka! Štiti ih i nek se
vesele u tebi koji ljube ime tvoje, ¹³jer pravednika, Jahve, ti blagoslivljaš, dobrotom ga svojom
k'o štitom zaklanjaš.

Chapter 6

¹ Zborovođi. Uz žièano glazbalo. U oktavi. Psalam. Davidov. ²Jahve, nemoj me karati u srdžbi
svojoj, ne kažnjavaj me u svojoj jarosti! ³Smiluj mi se, Jahve, jer sam iznemog'o, Jahve, ozdravi
me jer dršæu kosti moje. ⁴Duboko mi je duša potresena, a ti, o Jahve - dokle æeš? ⁵Vrati se, Jahve,
dušu mi izbavi, spasi me rad svoje dobrote: ⁶jer meðu mrtvima tko te se sjeæa, u Podzemlju tko ti
hvale pjeva? ⁷Iznemogoh od pusta jecanja, u noæi postelju plaèem zalijevam, suzama ležaj natapam.
⁸Od žalosti oko mi gasne i slabi, jer su mnogi neprijatelji moji. ⁹Odstupite od mene, svi opaki, jer
je Jahve plaè moj èuo. ¹⁰Èuo je Jahve molbu moju, Jahve je primio moju molitvu. ¹¹Neka se
postide i užasno zbune svi moji dušmani, i puni srama neka smjesta odstupe.

Chapter 7

¹ Tužaljka. Davidova. Ispjeva je Jahvi zbog Kuša Benjaminovca. ²O Jahve, Bože moj, tebi se
utjeèem, od svih progonitelja spasi me, oslobodi, ³da mi dušu ne zgrabe kao lav što razdire, a nema
tko da izbavi. ⁴Jahve, Bože moj, ako to uèinih, ako je nepravda na rukama mojim, ⁵ako zlom
uzvratih prijatelju, ili oplijenih nepravedna tužiteljja: ⁶neka mi dušmanin progoni dušu i zgrabi je,
neka mi život u zemlju satre i jetru u prašinu baci. ⁷Ustani, Jahve, u svom gnjevju, digni se na bijes
tlaèitelja mojih. Probudi se! Sud mi sazovi! ⁸Neka te okruži skupština narodna, nad njom sjedni
visoko! ⁹O Jahve, dosudi mi pravo po pravosti mojoj i po nevinosti koja je u meni. ¹⁰Dokrajèi
bezakonje zlotvora, pravedna podigni, pravedni Bože koji pronièeš srca i bubrege. ¹¹Meni je štit
Bog koji spasava èestita srca. ¹²Bog je pravedan sudac, on povazdan prijeti: ¹³ako se ne obrate,

maè æe naoštriti, luk æe svoj zapet' i pravo smjerit'. ¹⁴Spremit æe za njih smrtonosno oružje, strijele æe svoje užariti. ¹⁵Eto, zlotvor zaèe nepravdu, otrudnje pakošæu i podlost rodi. ¹⁶Iskopa jamu i prodube; sam u jamu svoju pade! ¹⁷Pakost æe njegova pasti njemu na glavu, njemu na tjeme okrenut se nasilje njegovo. ¹⁸A ja æu hvaliti Jahvu zbog pravde njegove i pjevat æu imenu Jahve višnjega.

Chapter 8

¹ Zborovoði. Po napjevu "Tijesci". Psalam. Davidov. ²Jahve, Gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuješ! ³U ustima djece i dojenčadi hvalu si spremio protiv neprijatelja, da postidiš mrzitelja, zlotvora. ⁴Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih uèvrsti - ⁵pa što je èovjek da ga se spominješ, sin èovjeèji te ga pohodiš? ⁶Ti ga uèini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. ⁷Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži: ⁸ovce i svakolika goveda, i zvijeri poljske k tome, ⁹ptice nebeske i ribe morske, i što god prolazi stazama morskim. ¹⁰Jahve, Gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji!

Chapter 9

¹ Zborovoði. Po napjevu "Umri za sina". Psalam. Davidov. \$ALEF ²Slavim te, Jahve, svim srcem svojim, ispovijedam sva èudesna djela tvoja. ³Radujem se i klièem tebi, pjevam imenu tvome, Svevišnji! \$BET ⁴Dušmani moji natrag krenuše, padoše i pred licem tvojim pogiboše. ⁵Jer ti se zauze za moje pravo i parbu moju, ti sjede na prijesto - sudac pravedan: \$GIMEL ⁶ti pokara pogane, pogubi bezbošca, ime im izbrisa dovijeka. ⁷Dušmani klonuše, smrvljeni zauvijek, ti im gradove razori - nesta im spomena. \$HE ⁸Ali Jahve dovijeka stoluje, postavi prijesto svoj da sudi: ⁹sam po pravdi sudi krug zemaljski, izreèe pucima osudu pravednu. \$VAU ¹⁰Jahve je tvrðava tlaèenom, tvrðava spasa u danima tjeskobe. ¹¹Nek' se uzdaju u te koji znaju ime tvoje, jer ne ostavljaš onih što ljube tebe, o Jahve. \$ZAJIN ¹²Pjevajte Jahvi koji prebiva na Sionu, razglašujte meðu pucima djela njegova, ¹³jer ih se spomenu kao osvjetnik krvi i siromaškog jauka ne zaboravi. \$HET ¹⁴Smiluj mi se, Jahve: pogledaj nevolju u koju me vrgoše neprijatelji moji, od vrata smrti izbavi me ¹⁵da naviještam sve hvale tvoje na vratima kæeri Sionske, da radostan klièem zbog spasenja tvoga. \$TET ¹⁶Pogani padoše u jamu koju sami iskopaše, zamka koju potajno staviše uhvati nogu njihovu. ¹⁷Jahve se iskaza i sud održa; grešnik se spleo u djela svoja. \$JOD ¹⁸Nek' grešnici odu u Podzemlje, svi pogani što zaboraviše Boga. \$KAF ¹⁹Jer siromah neæe pasti u zaborav zauvijek, ufanje ubogih neæe biti zaludu dovijeka. ²⁰Ustani, Jahve, da se ne osili èovjek, nek' pogani budu osuðeni pred tobom! ²¹Strah im, o Jahve, utjeraj, nek' spoznaju pogani da su smrtnici!

Chapter 10

¹ \$LAMED Zašto, Jahve, stojiš daleko, zašto se skrivaš u dane tjeskobe? ²Obijesni bezbožnik jadnika goni, u zamke ga hvata koje mu postavi. ³Bezbožnik se pohlepom hvali, \$NUN lakomac psuje i Jahvu prezire. ⁴Bezbožnik zbori u objesti svojoj: "Ne, istrage nema! TÓa ni Boga nema!" I u tome sva mu je misao. ⁵Puti su mu svagda uspješni, na sudove tvoje on i ne misli, sve protivnike svoje prezire. ⁶U srcu veli: "Neæu posrnuti! Ni u kojem koljenu neæu biti nesretan." \$PE ⁷Usta mu puna kletve, lukavstva i prijevare, pod jezikom njegovim muka i nesreæa. ⁸U zasjedi èuèi pokraj ograda, potajno ubija nevina, \$AJIN oèima siromaha vreba. ⁹U zaklonu sjedi k'o lav u peæini, vreba da opljaèka jadnika i da ga povuèe u mrežu. ¹⁰Pritajen èuèi na zemlji, od nasilja mu siromasi padaju. ¹¹U srcu svome veli: "ZÓaboravi Gospod, odvrati lice i nikoga ne vidi!" \$KOF ¹²Ustani, Gospode Bože, podigni ruku, ne zaboravi siromaha. ¹³Zašto da bezbožnik prezire Boga, zašto da kaže u srcu: "Neæe kazniti!" \$REŠ ¹⁴Jer ti vidiš, gledaš jad i nevolju, u ruci je mjeriš. Siromah se tebi predaje, ubogu ti si pomoæ! \$ŠIN ¹⁵Pakosnu grešniku satri mišicu, kazni mu pakost da je više ne bude! ¹⁶Jahve je kralj u vijeke vjekova, iz zemlje njegove nestat æe pogana. \$TAU ¹⁷Poèuj, o Jahve, èežnju siromašnih, okrijepi im srce, uho prikloni: ¹⁸da zaštitiš pravo ubogih i tlaèenih, da straha više ne zadaje èovjek zemljanÄi.

Chapter 11

¹ Zborovoði. Psalam. Davidov. Jahvi se utjeèem! Zašto dakle govorite duši mojoj: "Odleti u goru kao ptica! ²Gle, bezbožnici veæ luk napeše, za tetivu strijelu zapeše da iz potaje ustrijele pravednika. ³Kad su temelji uzljuljani, što da uèini pravednik?" ⁴Jahve je u svom svetom Hramu, na nebeskom sjedi prijestolju. Oèi njegove motre, vjeðama pronièe sinove ljudske. ⁵Jahve pronièe pravedna i nepravedna, iz dna duše mrzi silnika. ⁶Na grešnike æe izlit' žeravu i sumpor, vjetar ognjeni bit æe dio njine sudbine. ⁷Pravedan je Jahve i pravednost ljubi, èestiti æe gledat' lice njegovo.

Chapter 12

¹ Zborovoði. U oktavi. Psalam. Davidov. ²U pomoæ, Jahve, jer nestaje pobožnih, vjernosti nema više meðu ljudima! ³Svatko laže svome bližnjemu, govori usnama lažljivim i srcem dvoaliènim. ⁴Istrijebi, Jahve, sve usne lažljive i jezik hvastavi; ⁵one što zbore: "Jezik je naša snaga, naše su usne za nas: tko nam što može?" ⁶"Zbog nevolje tlaèenih i jauka ubogih sada æu ustati - govori Jahve - spasenje donijet' onom tko ga želi." ⁷Rijeèi su Jahvine rijeèi iskrene, srebro prokušano, od

zemlje odvojeno, sedam puta oèišæeno. ⁸O Jahve, ti æeš bdjeti nad nama, od naraštaja ovog èuvat' nas svagda, ⁹pa nek' se okolo vrzu zlotvori, nek' se izdižu ljudi najgori.

Chapter 13

¹ Zborovoði. Psalam. Davidov. ²TÓa dokle, Jahve, dokle æeš me zaboravljati? Dokle æeš skrivati lice od mene? ³Dokle æu nositi bol u duši; tugu u srcu obdan i obnoæ? Dokle æe se dušmanin dizat' na me? ⁴Pogledaj, usliši, Jahve, Bože moj! Prosvijetli mi oèi da ne zaspim nasmrta, ⁵nek' ne kaže dušmanin: "Nadjaèah njega!" Nek' ne klièu protivnici ako posrnem! ⁶Ja se u tvoju dobrotu uzdam, nek' mi se srce raduje spasenju tvome! Pjevat æu Jahvi koji mi uèini dobro, pjevat æu imenu Jahve Svevišnjeg!

Chapter 14

¹ Zborovoði. Davidov. Bezumnik reèe u srcu: "Nema Boga." Pokvareni rade gadosti; nitko da èini dobro. ²Jahve s nebesa gleda na sinove ljudske da vidi ima li tko razuman Boga da traži. ³No, svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: nitko da èini dobro - nikoga nema. ⁴Neæe li se urazumiti svi što bezakonje èine, koji proždiru narod moj kao da jedu kruha? Ne zazivlju ime Jahvino: ⁵jednom æe drhtati od straha, jer je Bog s rodnom pravdom. ⁶Želite razbiti nakane ubogog: Jahve je utoèište njegovo. ⁷O neka dođe sa Siona spas Izraelu! Kad Jahve promijeni udes naroda svoga, klicat æe Jakov, radovat se Izrael.

Chapter 15

¹ Psalam. Davidov. Jahve, tko smije prebivati u šatoru tvome, tko li stanovati na svetoj gori tvojoj? ²Onaj samo tko živi èestito, koji èini pravicu, i istinu iz srca zbori, ³i ne kleveæe jezikom; koji bližnjem zla ne nanosi i ne sramoti susjeda svoga; ⁴koji zlikovca prezire, a poštuje one što se Jahve boje; ⁵koji se zaklinje prijatelju, a ne krši prisege, i ne daje novca na lihvu, i ne prima mita protiv nedužna. Tko tako èini, pokolebat' se neæe dovijeka.

Chapter 16

¹ Miktam. Davidov. Èuvaj me, Bože, jer se tebi utjeèem. ²Jahvi rekoh: "Ti si moj gospodar, nema mi blaženstva bez tebe!" ³Za svetima što su u zemlji sav plamtim od èežnje! ⁴Gomilaju patnje moje koji slijede bogove tuđe. Ja im ljevanica nalijevat' neæu, ime im spominjat' neæu usnama. ⁵Jahve mi je baština i kalež: Ti u ruci držiš moju sudbinu. ⁶Na divnu zemlju padoše mi konopi, vrlo mi je mila moja baština. ⁷Blagoslivljam Jahvu koji me svjetuje te me i noæu srce opominje. ⁸Jahve mi je svagda pred oèima; jer mi je zdesna, neæu posrnuti. ⁹Stog' mi se raduje srce i klièe duša, i tijelo mi spokojno poèiva. ¹⁰Jer mi neæeš ostavit' dušu u Podzemlju ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda. ¹¹Pokazat æeš mi stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vjeèno.

Chapter 17

¹ Molitva. Davidova. Poèuj, Jahve pravedni, i vapaj mi poslušaj, usliši molitvu iz usta iskrenih! ²Od tebe nek' mi dođe presuda, tvoje oèi vide što je pravo. ³Istraži mi srce, pohodi noæu, ognjem me iskušaj, al' u meni neæeš naæ' bezakonja. Ne zgriješiše usta moja ⁴kao što griješe ljudi: po rijeèima usta tvojih èuvah putove Zakona. ⁵Korak mi èvrsto prionu za tvoje staze, ne zasta mi noga na putima tvojim. ⁶Zazivam te, Bože, ti æeš me uslišit': prikloni mi uho i èuj rijeèi moje. ⁷Proslavi na meni dobrotu svoju, ti koji od dušmana izbavljaš one što se utjeèu desnici tvojoj. ⁸Èuvaj me k'o zjenicu oka, sakrij me u sjenu krila svojih ⁹od zlotvora što na me nasræu. Dušmani me bijesni opkoljuju, ¹⁰bešæutno srce zatvaraju i ustima zборе naduto, ¹¹Koraci njini sad me okružuju, smjeraju da me na zemlju obore; ¹²slièni lavu dok se, zinuv, na plijen obara i laviaæu što vreba u potaji. ¹³Ustani, Jahve, presretni ga i obori, od grešnika mi život maèem spasi, ¹⁴a rukom od ljudi, Gospodine: od ljudi kojih je dio ovaj život, kojima želudac puniš dobrima; kojih su sinovi siti, a djeci daju što im pretekne. ¹⁵A ja æu u pravdi gledati lice tvoje, i jednom kad se probudim, sit æu ga se nagledati.

Chapter 18

¹ Uèitelju zbora. Od Jahvina sluge Davida koji Jahvi ispjeva ovu pjesmu u onaj dan kad ga Jahve oslobodi iz ruku neprijatelja ²Ljubim te, Jahve, kreposti moja! ³Jahve, hridino moja, utvrdo moja spase moj; Bože moj, peæino moja kojoj se utjeèem, štite moj, snago spasenja moga, tvrðavo moja! ⁴Zazvat æu Jahvu, hvale predostojna, i od dušmana bit æu izbavljen. ⁵Valovi smrti okružiše mene, prestraviše me bujice pogubne. ⁶Užad Podzemlja sputiše me, smrtonosne zamke padoše na me: ⁷u nevolji zazvah Jahvu i Bogu svome zavapih. Iz svog Hrama zov mi zaèu, i vapaj moj mu do ušiju doprije. ⁸I zemlja se potrese i uzdrhta, uzdrmaše se temelji gora, pokrenuše se, jer On

gnjevom planu. ⁹Iz nosnica mu dim se diže, iz usta mu oganj liznu, ugljevlje živo od njega plamsa. ¹⁰On nagnu nebesa i siđe, pod nogama oblaci mu mraèni. ¹¹Na keruba stade i poletje; na krilima vjetra zaplovi. ¹²Ogrnu se mrakom kao koprenom, prekri se tamnim vodama i oblacima tmastim, ¹³od blijeska pred licem njegovim užga se ugljevlje plameno. ¹⁴Jahve s neba zagrmje, Svevišnjega glas se ori. ¹⁵Odape strijele i dušmane rasu, izbaci munje i na zemlju ih obori. ¹⁶Morska se dna pokazase, i temelji svijeta postase goli od strašne prijetnje Jahvine, od olujna daha gnjeva njegova. ¹⁷On pruži s neba ruku i mene prihvati, iz silnih voda on me izbavi. ¹⁸Od protivnika moænog mene oslobodi, od dušmana mojih jaèih od mene. ¹⁹Navališe na me u dan zlosretni, ali me Jahve zaštiti, ²⁰na polje prostrano izvede me, spasi me jer sam mu mio. ²¹Po pravednosti mojoj Jahve mi uzvрати, po èistoæi ruku mojih on me nagradi, ²²jer èuvah putove Jahvine, od Boga se svoga ne udaljih. ²³Odredbe njegove sve su mi pred oèima, zapovijedi njegove nisam odbacio, ²⁴do srži odan njemu sam bio, èuvam se grijeha svakoga. ²⁵Jahve mi po pravdi mojoj vrati, èistoæu ruku mojih vidje. ²⁶S prijateljem ti si prijatelj, poštenu poštenjem uzvraæaš. ²⁷S èovjekom èistim ti si èist, a lukavca izigravaš, ²⁸jer narodu poniženu spasenje donosiš, a ponižavaš oèi ohole. ²⁹Jahve, ti moju svjetiljku užižeš, Bože, tminu moju obasjavaš: ³⁰s tobom udaram na èete dušmanske, s Bogom svojim preskaèem zidine. ³¹Savršeni su puti Gospodnji, i rijeè je Božja ognjem kušana. On, samo on, štit je svima koji se k njemu utjeèu. ³²Jer tko je Bog osim Jahve? Tko li je hridina osim Boga našega? ³³Taj Bog me snagom opasuje, stene mi put besprijekoran, ³⁴noge mi dade brze k'o u košute i postavi me na visine èvrste, ³⁵ruke mi za borbu uvježba i mišice da luk mjedeni napinju. ³⁶Daješ mi štit svoj koji spasava, tvoja me desnica drži, tvoja me brižljivost uzvisi. ³⁷Pouzdanje daješ mom koraku, i noge mi više ne posræu. ³⁸Pognah svoje dušmane i dostigoh, i ne vratih se dok ih ne uništih. ³⁹Obaram ih, ne mogu se diæi, padaju, pod nogama mi leže. ⁴⁰Ti me opasa snagom za borbu, a protivnike moje meni podloži. ⁴¹Ti dušmane moje u bijeg natjera, i rasprših one koji su me mrzili. ⁴²Vapiju u pomoæ - nikog da pomogne; vapiju Jahvi - ne odaziva se. ⁴³Smrvih ih kao prah na vjetru, zgazih ih k'o blato na putu. ⁴⁴Ti me izbavi od bune u mom narodu, postavi me glavarem pogana, puk koji ne poznavah služi mi. ⁴⁵Svaki moj šapat pokorno on sluša, sinovi tuđinci meni laskaju; ⁴⁶sinovi tuđinski gube srèanost, izlaze dršæuæ' iz svojih utvrda. ⁴⁷Živio Jahve! Blagoslovljena hridina moja! Neka se uzvisi Bog, spasenje moje! ⁴⁸Bog koji mi daje osvetu i narode meni pokorava. ⁴⁹Od dušmana me mojih izbavljaš i nad protivnike me moje izdižeš, ti mene od èovjeka silnika spasavaš. ⁵⁰Zato te slavim, Jahve, meðu pucima i psalam pjevam tvome Imenu: ⁵¹umnožio si pobjede kralju svojemu, pomazaniku svome milost si iskazao, Davidu i potomstvu njegovu navijeke.

Chapter 19

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ² Nebesa slavu Božju kazuju, naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih. ³ Dan danu to objavljuje, a noæ noæi glas predaje. ⁴ Nije to rijeè, a ni govor nije, nije ni glas što se može èuti, ⁵ al' po zemlji razliježe se jeka, rijeèi sve do nakraj svijeta sežu. Ondje suncu razape šator, ⁶ te ono k'o ženik iz ložnice ide, k'o div klièe kad prelijeæe stazu. ⁷ Izlazi ono od nebeskog kraja, i put mu se opet s krajem spaja, ne skriva se ništa žaru njegovu. ⁸ Savršen je Zakon Jahvin - dušu krijepi; pouzdano je Svjedoèanstvo Jahvino - neuka uèi; ⁹ prÓava je naredba Jahvina - srce sladi; èista je zapovijed Jahvina - oèi prosvjetljuje; ¹⁰ neokaljan strah Jahvin - ostaje svagda; istiniti sudovi Jahvini - svi jednako pravedni, ¹¹ dragocjeniji od zlata, od zlata èistoga, slaði od meda, meda samotoka. ¹² Sluga tvoj pomno na njih pazi, vrlo brižno on ih èuva. ¹³ Ali tko propuste svoje da zapazi? Od potajnih grijeha oèisti me! ¹⁴ Od oholosti èuvaj slugu svoga da mnome ne zavlada. Tad æu biti neokaljan, èist od grijeha velikoga. ¹⁵ Moje ti rijeèi omiljele i razmišljanje srca moga pred licem tvojim. Jahve, hridi moja, otkupitelju moj!

Chapter 20

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ² Uslišio te Jahve u dan nevolje, štitilo te ime Boga Jakovljeva! ³ Poslao ti pomoæ iz Svetišta, branio te sa Siona! ⁴ Spomenuo se svih ti prinosnica, bila mu mila paljenica tvoja! ⁵ Udijelio ti što ti srce želi, ispunio sve namisli tvoje! ⁶ Radovali se tvojoj pobjedi, u ime Boga svoga dizali stjegove! Ispunio Jahve svaku molbu tvoju! ⁷ Znam evo: Jahve æe pobjedu dati svom pomazaniku, uslišit ga iz svetih nebesa snagom pobjedne desnice svoje. ⁸ Jedni se hvale kolima bojnim, drugi konjima, mi imenom Jahve, Boga našega! ⁹ Oni posræu i padaju, mi se držimo i stojimo. ¹⁰ Jahve, daruj pobjedu kralju, usliši nas u dan kad te zazovemo!

Chapter 21

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ² Jahve, zbog tvoje se moæi kralj veseli, zbog pomoæi tvoje radosno klièe. ³ Ti mu ispuni želju srca, ne odbi molitve usana njegovih. ⁴ Ti ga predusrete blagoslovima sretnim, na glavu mu krunu stavi od suhoga zlata. ⁵ Za život te molio, i ti mu dade premnoge dane - za vijeke vjekova. ⁶ Pomoæu tvojom slava je njegova velika, uresio si ga velièanstvom i sjajem. ⁷ Ti ga uèini blagoslovom za vjekove, veseliš ga radošæu lica svojega. ⁸ Doista, kralj se uzda u Jahvu i po dobroti Svevišnjega neæe se pokolebati. ⁹ Tvoja ruka nek' pronaðe sve dušmane tvoje, desnica tvoja neka stigne one koji te mrze! ¹⁰ Nek' budu kao u peæi ognjenoj kad se ukaže lice tvoje! Nek' ih Jahve gnjevom uništi, neka ih proguta oganj! ¹¹ Njihovo potomstvo satri sa zemlje i rod im iz sinova ljudskih. ¹² Ako li stanu zlo kovati protiv tebe, ako spremaju

spletke, neæe uspjeti. ¹³Ti æeš ih natjerati u bijeg, svoj luk æeš usmjeriti na njih. ¹⁴Ustani, Jahve, u sili svojoj! Daj nam da pjesmama slavimo snagu tvoju!

Chapter 22

¹Zborovoði. Po napjevu "Košuta u zoru". Psalam. Davidov. ²Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? Daleko si od ridanja moga. ³Bože moj, viðem danju, al'ne odvraæaš; noæu vapijem i nema mi poèinka. ⁴A ipak, ti u Svetištu prebivaš, Nado Izraelova! ⁵U tebe se oèevi naši uzdaše, uzdaše se, i ti ih izbavi; ⁶k tebi su vikali i spasavali se, u tebe se uzdali, i postidjeli se nisu. ⁷A ja, crv sam, a ne èovjek, ruglo ljudi i naroda prezir. ⁸Koji me vode, podruguju se meni, razvlaèe usne, mašu glavom: ⁹"U Jahvu se on uzda, neka ga sad izbavi, neka ga spasi ako mu omilje!" ¹⁰Iz krila majèina ti si me izveo, mir mi dao na grudima majke. ¹¹Tebi sam predan iz materine utrobe, od krila majèina ti si Bog moj. ¹²Ne udaljuj se od mene, blizu je nevolja, a nikog nema da mi pomogne. ¹³Opkoliše me junci mnogobrojni, bašanski bikovi okružiše mene. ¹⁴Ždrijela svoja razvaljuju na me k'o lav koji plijen kida i rièe. ¹⁵Kao voda razlih se, sve mi se kosti rasuše; srce mi posta poput voska, topi se u grudima mojim. ¹⁶Grlo je moje kao crijep suho, i moj se jezik uz nepce slijepi: u prah smrtni bacio si mene. ¹⁷Opkolio me èopor pasa, rulje me zloèinaèke okružile. Probodoše mi ruke i noge, ¹⁸sve kosti svoje prebrojiti mogu, a oni me gledaju i zure na me. ¹⁹Haljine moje dijele meðu sobom i kocku bacaju za odjeæu moju. ²⁰Ali ti, o Jahve, daleko mi ne budi; snago moja, pohiti mi u pomoæ! ²¹Dušu moju istrгни maèu, iz šapa pasjih život moj. ²²Spasi me iz ralja lavljih i jadnu mi dušu od rogova bivoljih! ²³A sada, braæi æu svojoj naviještat' ime tvoje, hvalit æu te usred zbora. ²⁴"Koji se bojite Jahve, hvalite njega! Svi od roda Jakovljeva, slavite njega! Svi potomci Izraelovi, njega se bojte! ²⁵Jer nije prezreo ni zaboravio muku jadnika, i nije sakrio lice svoje od njega; kad ga je zazvao, on ga je èuo." ²⁶Zato æu te hvaliti u zboru veliku, pred vjericima tvojim izvršit' zavjete. ²⁷Siromasi æe jesti i nasitit æe se, hvalit æe Jahvu koji traže njega: nek' živi srce vaše dovijeka! ²⁸Spomenut æe se i Jahvi se vratit' svi krajevi zemlje; pred njim æe nšicÆe pasti sve obitelji pogana. ²⁹Jer Jahvino je kraljevstvo, on je vladar pucima. ³⁰Njemu æe se jedinom klanjati svi koji snivaju u zemlji, pred njim se sagnuti svi koji u prah silaze. I moja æe duša za njega živjeti, ³¹njemu æe služiti potomstvo moje. O Gospodu æe se pripovijedat' ³²slijedeæem koljenu, o njegovoj pravdi naviještati narodu buduæem: "Ovo uèini Jahve!"

Chapter 23

¹Psalam. Davidov. Jahve je pastir moj: ni u èem ja ne oskudijevam; ²na poljanama zelenim on mi daje odmora. Na vrutke me tihane vodi ³i krijepi dušu moju. Stazama pravim on me upravlja

radi imena svojega. ⁴Pa da mi je i dolinom smrti proæi, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni. ⁵Trpezu preda mnom prostireš na oèi dušmanima mojim. Uljem mi glavu mažeš, èaša se moja prelijeva. ⁶Dobrota i milost pratit æe mene sve dane života moga. U Jahvinu æu domu prebivati kroz dane mnoge.

Chapter 24

¹ Psalam. Davidov. Jahvina je zemlja i sve na njoj, svijet i svi koji na njemu žive. ²On ga na morima utemelji i na rijekama uèvrsti. ³Tko æe uziaæi na Goru Jahvinu, tko æe stajati na svetom mjestu njegovu? ⁴Onaj u koga su ruke èiste i srce nedužno: duša mu se ne predaje ispraznosti, i ne kune se varavo. ⁵On blagoslov prima od Jahve i nagradu od Boga, Spasitelja svoga. ⁶Takav je naraštaj onih koji traže njega, koji traže lice Boga Jakovljeva. ⁷"Podignite, vrata, nadvratnike svoje, dižite se, dveri vjeène, da uniđe Kralj slave!" ⁸"Tko je taj Kralj slave?" "Jahve silan i junaèan, Jahve silan u boju!" ⁹"Podignite, vrata, nadvratnike svoje dižite se, dveri vjeène, da uniđe Kralj slave!" ¹⁰"Tko je taj Kralj slave?" "Jahve nad Vojskama - on je Kralj slave!"

Chapter 25

¹ Davidov. \$ALEF K tebi, Jahve, uzdižem dušu svoju, \$BET ²u tebe se uzdam, Bože moj: ne daj da se postidim, da se ne vesele nada mnom dušmani! \$GIMEL ³Koji se u tebe uzdaju, postidjet se neæe: postidjet æe se koji se lako iznevjere. \$DALET ⁴Pokaži mi, Jahve, svoje putove, nauèi me svojim stazama! \$HE ⁵Istinom me svojom vodi i pouèi me, jer ti si Bog, moj Spasitelj: \$VAU u tebe se pouzdajem svagda. \$ZAJIN ⁶Spomeni se, Jahve, svoje nježnosti i ljubavi svoje do vijeka. \$HET ⁷Ne spominji se grijeha moje mladosti ni prijestupa, spomeni me se po svojoj ljubavi - radi dobrote svoje, o Jahve! \$TET ⁸Jahve je sama dobrota i pravednost: grešnike on na put privodi. \$JOD ⁹On ponizne u pravdi vodi i uèi malene putu svome. \$KAF ¹⁰Sve su staze Jahvine istina i ljubav za onog koji èuva Savez njegov i propise. \$LAMED ¹¹Jahve, radi svojeg imena grijeh moj mi oprost, jer je velik. \$MEM ¹²Ima li koga da se boji Jahve? On æe ga pouèiti kojim æe putem krenuti. \$NUN ¹³Duša æe mu u sreæi poèivati, a potomci æe njegovi zaposjesti zemlju. \$SAMEK ¹⁴Prisan je Jahve s onima koji ga se boje i Savez svoj objavljuje njima. \$AJIN ¹⁵K Jahvi su svagda oèi moje upravljene, jer mi nogu izvlaèi iz zamke. \$PE ¹⁶Pogledaj na me i smiluj se meni, jer osamljen sam i nevoljan. \$SADE ¹⁷Odagnaj tjeskobe srca moga, iz bojazni mojih izbavi me! ¹⁸Vidi nevolju moju i muku i oprost, sve grijeha moje! \$REŠ ¹⁹Pogledaj dušmane moje: kako ih je mnogo i kakvom me mržnjom žestokom mrze. \$ŠIN ²⁰Èuvaj dušu moju, izbavi me: neæu se

postidjeti, jer se tebi utekoh. \$TAU ²¹Neduznost i èestitost nek' me štite, jer u tebe se uzdam, o Jahve. ²²Izbavi, Bože, Izraela iz sviju tjeskoba njegovih.

Chapter 26

¹ Davidov. Dosudi mi pravo, Jahve, jer hodih u neduznosti, i uzdajuæ' se u Jahvu ja se ne pokolebah. ²Ispitaj me, Jahve, iskušaj me, istraži mi bubrege i srce. ³Jer tvoja je dobrota pred oèima mojim, u istini tvojoj ja hodim. ⁴S ljudima opakim ja ne sjedim i ne svraæam podlima. ⁵Mrsko mi je društvo zlotvora, i s bezbošcima sjesti ne želim. ⁶U neduznosti ruke svoje perem i obilazim žrtvenik tvoj, Jahve, ⁷da tvoju hvalu javno razglasim i pripovijedam sva divna djela tvoja. ⁸O Jahve, ljubim dom u kojem prebivaš i mjesto gdje slava tvoja stoluje. ⁹Ne pogubi mi dušu s grešnicima ni život moj s krvolocima; ¹⁰na rukama je njihovim zloèin, a desnica im puna mita. ¹¹A ja u neduznosti svojoj hodim: izbavi me, milostiv mi budi. ¹²Noga mi stoji na pravu putu: u zborovima blagoslivljat æu Jahvu.

Chapter 27

¹ Davidov. Jahve mi je svjetlost i spasenje: koga da se bojim? Jahve je štit života moga: pred kime da strepim? ²Kad navale na me zlotvori da mi tijelo žderu, protivnici moji i dušmani, oni posraæu i padaju. ³Nek' se vojska protiv mene utabori, srce se moje ne boji; nek' i rat plane protiv mene, i tada pun sam pouzdanja. ⁴Za jedno molim Jahvu, samo to ja tražim: da živim u Domu Jahvinu sve dane života svoga, da uživam milinu Jahvinu i Dom njegov gledam. ⁵U sjenici svojoj on me zaklanja u dan kobni; skriva me u skrovištu Šatora svoga, na hridinu on me uzdiže. ⁶I sada izdižem glavu iznad dušmana oko sebe. U njegovu æu Šatoru prinositi žrtve radosne, Jahvi æu pjevat' i klicati. ⁷Slušaj, o Jahve, glas moga vapaja, milostiv mi budi, usliši me! ⁸Moje mi srce govori: "Traži lice njegovo!" Da, lice tvoje, o Jahve, ja tražim. ⁹Ne skrivaj lica svoga od mene. Ne odbij u gnjevu slugu svoga! Ti, Pomoæi moja, nemoj me odbaciti! I ne ostavi me, Bože, Spasitelju moj! ¹⁰Ako me otac i mati ostave, Jahve æe me primiti. ¹¹Nauèi me, Jahve, putu svojem, ravnom me stazom povedi poradi protivnika mojih. ¹²Bijesu dušmana mojih ne predaj me, jer ustadoše na mene svjedoci lažni koji dašæu nasiljem. ¹³Vjerujem da æu uživati dobra Jahvina u zemlji živih. ¹⁴U Jahvu se uzdaj, ojunæi se, èvrsto nek' bude srce tvoje: u Jahvu se uzdaj!

Chapter 28

¹ Davidov. K tebi, o Jahve, vapijem, hridino moja, ne oglušī se na me: da neuslišan ne postanem kao oni koji u grob silaze. ²Èuj moje zazivanje dok tebi vapijem, dok ruke uzdižem svetomu Hramu tvojem. ³Ne uzmi me s bezbožnicima i s onima koji èine bezakonje, koji govore slatko s bližnjima a u srcu im je pakost. ⁴Daj im po djelima njihovim i po zloæi njihovih nedjela! Po djelu ruku njihovih plati im, uzvрати im po njihovoj zasluži! ⁵Jer ne mare za èine Jahvine ni za djelo ruku njegovih: nek' ih obori i više ne podigne! ⁶Blagoslovljen Jahve što usliša zazivanje moje! Jahve mi je zaklon, on štit je moj. ⁷U njega se srce moje pouzdalo i pomoæ mi dođe; zato mi klièe srce i pjesmom njega slavim. ⁸Jahve je jakost narodu svome, tvrđava spasa svom pomazaniku. ⁹Spasi narod svoj i blagoslovi svoju baštinu, pasi ih i nosi ih dovijeka!

Chapter 29

¹ Psalam. Davidov. Prinesite Jahvi, o sinovi Božji, prinesite Jahvi slavu i moæ! ²Prinesite Jahvi slavu njegova imena, poklonite se Jahvi u svetištu njegovu! ³Èuj! Jahve nad vodama, Jahve nad vodama silnim! ⁴Èuj! Jahve u sili, Jahve u velièanstvu! ⁵Èuj! Jahve lomi cedre, Jahve lomi cedre libanske, ⁶i Liban skakuæe poput teleta, a Sirion kao mlado bivolèe! ⁷Èuj! Jahve sipa munje, Jahve sipa munje ognjene! ⁸Èuj! Jahve potresa pustinjom, Jahve potresa pustinjom kadeškom! ⁹Èuj! Od straha se mladÄe košute, prerano se mladÄe košute šumske. [3b] Èuj! Bog velièanstveni zagrmje, [9a] a u Hramu njegovu svi kliknuše: Slava! ¹⁰Jahve nad valima stoluje, stoluje Jahve - kralj dovijeka! ¹¹Jahve narodu svom daje jakost, Jahve narod svoj mirom blagoslivlje.

Chapter 30

¹ Psalam. Pjesma za posveæenje Doma. Davidov. ²Velièam te, Jahve, jer si me izbavio i nisi dao da se raduju nada mnom dušmani. ³Jahve, Bože moj, zazvah te, i ti si me ozdravio; ⁴Jahve, izveo si mi dušu iz Podzemlja, na rubu groba ti si me oživio. ⁵Pjevajte Jahvi, vjernici njegovi, zahvaljujte svetom imenu njegovu! ⁶Jer samo za tren traje srdžba njegova, a èitav život dobrota njegova. Veèer donese suze, a jutro klicanje. ⁷U svojoj sreæi rekoh: "Neæu se pokolebati nikada!" ⁸Dobrotom si me, o Jahve, na goru nade postavio, ali èim lice sakriješ, sav se uplašim. ⁹Tada, Jahve, zavapih k tebi i zazvah milosrðe Boga svojega: ¹⁰"Kakva je korist od krvi moje, kakva korist da u grob siðem? Zar æe te prašina slaviti, zar æe naviještati vjernost tvoju?" ¹¹Slušaj, o Jahve, i smiluj se meni; Jahve, budi mi na pomoæ! ¹²Okrenuo si moj plaè u igranje, skinuo kostrijet s mene i opasao me radošæu. ¹³Zato ti pjeva duša moja i neæe zamuknuti: Jahve, Bože moj, dovijeka æu te hvaliti!

Chapter 31

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ²Tebi se, Jahve, utjeèem, o, da se ne postidim nikada: u svojoj me pravdi izbavi! ³Prikloni k meni uho svoje, pohiti da me oslobodiš! Budi mi hrid zaštite, tvrđava spasenja. ⁴Jer ti si hrid moja, tvđava moja, radi svoga imena vodi me i ravnaj. ⁵Izvuci me iz mreže koju mi zapeše, jer ti si moje utoèište. ⁶U tvoje ruke duh svoj predajem: otkupi me, Jahve, Bože vjerni. ⁷Ti mrziš one koji štiju ništavne kumire, a ja se u Jahvu uzdam. ⁸Radosno æu klicat' tvojoj milosti, jer si na moju bijedu pogledao, pomogao u tjeskobi duši mojoj. ⁹Nisi me predao u ruke dušmana, noge si mi na prostran put izveo. ¹⁰Smiluj mi se, Jahve, jer sam u tjeskobi, od jada slabi mi oko, duša i tijelo. ¹¹Život mi se troši u gorèini, ljeta moja u jecanju. U mucu mi se iscrpila snaga i kosti su moje klonule. ¹²Dušmanima svojim postao sam ruglo, susjedima podsmijeh, a znancima strašilo; koji me vide vani, bježe od mene. ¹³Nestalo me k'o mrtvaca iz sjeæanja ljudi, postadoh k'o razbijena posuda. ¹⁴Èujem šaputanje mnogih, užas odasvud: sastaju se protiv mene i smišljaju kako da mi život oduzmu. ¹⁵A ja se, Jahve, u tebe uzdam; govorim: Ti si Bog moj! ¹⁶U tvojoj je ruci sudbina moja: istrгни me iz ruke dušmana i onih koji me progone! ¹⁷Rasvijetli lice nad slugom svojim, po svojoj me dobroti spasi. ¹⁸Jahve, ne bilo me stid što tebe zazvah! Neka se postide zlotvori, nek' u Podzemlju zamuknu. ¹⁹Nek' zanijeme usne lažljive koje protiv pravednika govore drsko, oholo i prezirno. ²⁰O, kako je velika, Jahve, tvoja dobrot, koju èuvaš za one koji te se boje, koju iskazuješ onima što se tebi utjeèu naoèigled sinovima èovjeèjim. ²¹Zaklanjaš ih štitom lica svoga od zavjera ljudskih; u šatoru svom ih skrivaš od jezika svadljivih. ²²Blagoslovljen Jahve jer me obasu èudesnom dobrotom u gradu tvrdom. ²³U tjeskobi svojoj veæ mišljah: "Odbaèen sam od pogleda tvoga." Ali ti si èuo glas mog zaziva dok sam tebi vapio. ²⁴Ljubite Jahvu, svi sveti njegovi: èuva Jahve svoje vjernike, a po zasluži vraæa onima koji postupaju oholo. ²⁵Budite hrabri i jaka srca, svi koji se u Jahvu uzdate!

Chapter 32

¹ Davidov. Pouèna pjesma. Blažen onaj kome je grijeh otpušten, kome je zloèin pokriven! ²Blago èovjeku kome Jahve ne ubraja krivnju i u èijemu duhu nema prijevare! ³Prešutjet' sam htio, al' kosti mi klonuše od neprestana jecanja. ⁴Danju i noæu ruka me tvoja tištala, snaga mi se trošila k'o za ljetnih žega. ⁵Tad grijeh svoj tebi priznah i krivnju svoju više ne skrivah. Rekoh: "Priznat æu Jahvi prijestup svoj", i ti si mi krivnju grijeha oprostio. ⁶Zato nek' ti se moli pobožnik svaki u èasu nevolje. Kad bujice silne navale, njega neæe stiaèi. ⁷Utoèište ti si moje, od tjeskobe ti æeš me saèuvat', odjenut' me radošæu spasenja. ⁸Uèit æu te, put ti kazat' kojim ti je iaèi, svjetovat æu te, oko æe moje bdjeti nad tobom. ⁹Ne budite kao konj ili mazga bez razuma: divljinu im krotiš

vođicama i uzdom, inaèe im se ne primièi! ¹⁰Bezbožnika taru mnoge nevolje, a tko se uzda u Jahvu, njega okružuje milost. ¹¹Radujte se Jahvi i klièite, pravedni, klièite svi koji ste srca èestita!

Chapter 33

¹ Pravednici, Jahvi klièite! Hvaliti ga pristoji se èestitima. ²Slavite Jahvu na harfi, na liri od deset žica velièajte njega! ³Pjesmu novu zapjevajte njemu i glazbala skladna popratite poklicima. ⁴Jer prÓava je rijeè Jahvina i vjernost su sva djela njegova. ⁵On ljubi pravdu i pravo: puna je zemlja dobrote Jahvine. ⁶Jahvinom su rijeèju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova. ⁷Vodu morsku on sabire kao u mješinu i bezdane stavlja u spremišta. ⁸Zemlja sva neka pred Jahvom strepi, neka ga se boje svi stanovnici svijeta! ⁹Jer on reèe - i sve postade, naredi - i sve se stvori. ¹⁰Jahve razbija nakane pucima, mrsi namjere narodima. ¹¹Naum Jahvin dovijeka ostaje i misli srca njegova od koljena do koljena. ¹²Blago narodu kojemu je Jahve Bog, Narodu koji on odabra sebi za baštinu! ¹³Gospodin motri s nebesa i gleda sve sinove èovjeèje. ¹⁴Iz svoga prebivališta motri sve stanovnike zemaljske: ¹⁵on je svima srca stvorio i pazi na sva djela njihova. ¹⁶Ne spasava kralja vojska mnogobrojna, ne spasava velika sila junaka. ¹⁷Isprazno se od konja nadati spasenju, jaèina njegova ne izbavlja. ¹⁸Oko je Jahvino nad onima koji ga se boje, nad onima koji se uzdaju u milost njegovu: ¹⁹da im od smrti život spasi, da ih hrani u danima gladi. ²⁰Naša se duša Jahvi nada, on je pomoæ i zaštita naša. ²¹Srce nam se u njemu raduje, u njegovo sveto ime mi se uzdamo. ²²Neka dobrota tvoja, o Jahve, bude nad nama, kao što se mi u tebe uzdamo!

Chapter 34

¹ Davidov. Kada se David pravio ludim pred Abimelekom, a on \$ALEF ²Blagoslivljat æu Jahvu u svako doba, njegova æe mi hvala biti svagda na ustima! \$BET ³Nek' se Jahvom duša moja hvali: nek' èuju ponizni i nek' se raduju! \$GIMEL ⁴Velièajte sa mnom Jahvu, uzvisujmo ime njegovo zajedno! \$DALET ⁵Tražio sam Jahvu, i on me usliša, izbavi me od straha svakoga. \$HE ⁶U njega gledajte i razveselite se, da se ne postide lica vaša. \$ZAJIN ⁷Eto, jadnik vapi, a Jahve ga èuje, izbavlja ga iz svih tjeskoba. \$HET ⁸Anđeo Jahvin tabor podiže oko njegovih štovalaca da ih spasi. \$TET ⁹Kušajte i vidite kako dobar je Jahve: blago èovjeku koji se njemu utjeèe! \$JOD ¹⁰Bojte se Jahve, vi sveti njegovi: ne trpe oskudice koji ga se boje. \$KAF ¹¹Osiromašije moguænici i gladuju, a koji traže Jahvu ne trpe oskudice. \$LAMED ¹²Dođite, djeco, i poslušajte me, uèit æu vas strahu Gospodnjem. \$MEM ¹³O èovjeèe, ljubiš li život? Źeliš li dane mnoge uživati dobra? \$NUN ¹⁴Jezik svoj oda zla suspreži i usne od rijeèi prijevernih! \$SAMEK ¹⁵Zla se kloni, a èini dobro, traži mir i za njim idi! \$PE ¹⁶Oèi Jahvine gledaju pravedne, uši mu slušaju vapaje njihove.

\$AJIN ¹⁷Lice se Jahvino okreæe protiv zloèinaca da im spomen zatre na zemlji. \$SADE ¹⁸Pravednici zazivaju, i Jahve ih èuje, izbavlja ih iz svih tjeskoba. \$KOF ¹⁹Blizu je Jahve onima koji su skršena srca, a klonule duše spasava. \$REŠ ²⁰Mnoge nevolje ima pravednik, ali ga Jahve od svih izbavlja. \$ŠIN ²¹On èuva sve kosti njegove: ni jedna mu se neæe slomiti. \$TAU ²²Opakost bezbošca ubija, platit æe koji mrze pravednika. ²³Jahve izbavlja duše slugu svojih, i neæe platiti tko god se njemu utjeèe.

Chapter 35

¹ Davidov. Optuži, Jahve, tužitelje moje i napadni one koji mene napadaju! ²Stavi oklop, uzmi štit svoj i ustani meni u pomoæ! ³Zavitlaj kopljem i presretni progonitelje moje, reci mojoj duši: "Ja sam tvoje spasenje." ⁴Nek' se smetu i postide koji život moj traže, nek' uzmaknu i nek' se posrame koji mi propast snuju! ⁵Nek' budu k'o pljeva na vjetru kad ih Anđeo Jahvin potjera! ⁶Mraèni i skliski bili im putovi kad ih Anđeo Jahvin bude gonio! ⁷Bez razloga napeše mi mrežu, bez razloga grob duši mojoj iskopaše. ⁸Propast æe ih stiaei iznenada, u mrežu koju napeše sami æe se uhvatiti, past æe u jamu što je iskopaše! ⁹A moja æe duše klicati u Jahvi, radovat æe se u spasenju njegovu. ¹⁰Sve æe kosti moje govoriti: Tko je, Jahve, poput tebe koji ubogog spasavaš od silnika, jadnika i siromaha od pljaèkaša? ¹¹Ustadoše svjedoci opaki: pitaju me za ono što ne znam. ¹²Vraæaju mi zlo za dobro, duša moja zapada u osamu. ¹³U bolesti njihovoj nosio sam kostrijet, dušu svoju postom morio, i molitva mi se u krilo vraæala. ¹⁴Kao za prijateljem, za bratom - obilažah tužan; od žalosti se pogurih kao onaj što za majkom žali. ¹⁵A sada kad posrnuh ja, oni se raduju, skupiše se protiv mene da udare iznenada, i bez prestanka oni me razdiru. ¹⁶Ruglom na ruglo iskušavaju me i zubima škripaju na mene. ¹⁷O Jahve, dokle æeš gledati? Istrgni mi dušu nasrtajima njihovim, otmi lavovima jedino dobro moje! ¹⁸Zahvalit æu ti u velikom zboru, slaviti æu te među pukom brojnim. ¹⁹Nek' se ne raduju nada mnom dušmani nepravedni, nek' ne namiguju oèima oni koji me nizašto mrze! ²⁰Jer oni ne misle o miru, veæ spletke snuju protiv mirnih u zemlji. ²¹Razvaljuju svoja usta na me i govore: "Ha, ha, vidjesmo oèima svojim!" ²²Ti sve vidiš, o Jahve! Nemoj šutjeti! Gospode, od mene se ne udaljuj! ²³Preni se, ustani da me obraniš, Bože moj, Gospode, vodi parnicu moju! ²⁴Po svojoj me pravdi sudi, Jahve, Bože moj, nek' se ne raduju nada mnom! ²⁵Nek' ne misle u srcu: "Ispunila nam se želja!" Nek' ne reknu: "Progutali smo ga!" ²⁶Nek' se postide i posrame svi zajedno koji se nesreæi mojoj raduju! Nek' se odjenu stidom i sramotom oni koji se podižu na me! ²⁷Nek' radosno klièu kojima je pravo moje na srcu i nek' svagda govore: "Velik je Jahve! Milo mu je spasenje sluge njegova!" ²⁸A moj æe jezik kazivati pravdu tvoju i hvalu tebi navijeke.

Chapter 36

¹ Zborovođi. Od sluge Jahvina Davida. ²Grešan je naum u srcu zlotvora, straha Božjega nema on pred oèima. ³Sam sebi on laska suviše, grijeha svog ne vidi i ne mrzi. ⁴Rijeèi usta njegovih prijevara su i zlodjelo, za razumnost i dobro on više ne mari. ⁵Bezakonje smišlja na postelji svojoj, na opaku ostaje putu, od zla ne odustaje. ⁶Do neba je, Jahve, dobrotu tvoja, do oblaka vjernost tvoja. ⁷Pravednost je tvoja k'o Božji vrhunci, a sudovi tvoji k'o duboko more: ljude i stoku ti, Jahve, spasavaš. ⁸Kako li je dragocjena, Bože, dobrotu tvoja, pod sjenu krila tvojih ljudi se sklanjaju; ⁹site se pretilinom Doma tvojega, potocima svojih slasti ti ih napajaš. ¹⁰U tebi je izvor životni, tvojom svjetlošæu mi svjetlost vidimo. ¹¹Zakrili dobrotom sve koji te štiju i pravednošæu svojom sve koji su srca èestita. ¹²Neka me ne zgazi noga ohola, i ruka grešnika neka me ne goni. ¹³Gle, padoše koji èine bezakonje: oboreni su da više ne ustanu.

Chapter 37

¹ Davidov. \$ALEF Nemoj se žestiti na opake, zavidjet nemoj pakosnicima: ²kao trava brzo se osuše, k'o mlada zelen brzo uvenu. \$BET ³U Jahvu se uzdaj i èini dobro, da smiješ stanovati u zemlji i živjeti u miru. ⁴Sva radost tvoja neka bude Jahve: on æe ispuniti želje tvoga srca! \$GIMEL ⁵Prepušti Jahvi putove svoje, u njega se uzdaj i on æe sve voditi. ⁶Pravda æe tvoja zasjati k'o svjetlost i tvoje pravo k'o sunce podnevno. \$DALET ⁷Smiri se pred Jahvom i njemu se nadaj, ne žesti se na onog koji ima sreæe, na èovjeka koji spletke kuje. \$HE ⁸Stišaj svoj gnjev i ostavi se srdžbe, ne žesti se da zlo ne uèiniš. ⁹Jer æe biti satrti zlikovci, a koji se u Jahvu uzdaju, baštinit æe zemlju. \$VAU ¹⁰Još malo i nestat æe bezbožnika: mjesto æeš njegovo tražiti, a njega više nema. ¹¹Zemlju æe posjedovati krotki, obilje mira oni æe uživati. \$ZAJIN ¹²Bezbožnik smišlja zlo pravedniku i zubima škrguæe na njega. ¹³A Gospod se njemu smije jer vidi da dan njegov dolazi. \$HET ¹⁴Maè potežu bezbošci i zapinju lukove da obore jadnika i siromaha, da pokolju one koji hode pravim putem. ¹⁵Maèem æe vlastito srce probiti, slomit æe se njihovi lukovi. \$TET ¹⁶Bolje je i malo u pravednika no golemo blago u zlotvora: ¹⁷jer æe se ruke zlotvora slomiti, a Jahve je oslon pravedniku. \$JOD ¹⁸Jahve se brine za život èestitih, dovijeka æe trajati baština njihova. ¹⁹Neæe se postidjeti u vrijeme nevolje, bit æe siti u danima gladi. \$KAF ²⁰A bezbožnici æe propasti, dušmani Jahvini povenut æe k'o ures livada, poput dima se rasplnuti. \$LAMED ²¹Bezbožnik zaima, ali ne vraæa, pravednik se sažaljeva i daje. ²²Oni koje Jahve blagoslovi baštinit æe zemlju, a koje prokune bit æe zatrti. \$MEM ²³Jahve vodi i uèvršæuje korake èovjeku i mio mu je put njegov. ²⁴Ako i posrne, ne pada jer ga Jahve drži za ruku. \$NUN ²⁵Mlad bijah i ostarjeh, al' ne vidjeh pravednika napuštena ili da mu djeca kruha prose. ²⁶Uvijek je milosrdan i u zajam daje, na njegovu je potomstvu blagoslov. \$SAMEK ²⁷Zla se kloni i èini dobro, i ostat æeš dovijeka. ²⁸Jer

Jahve ljubi pravdu i pobožnika svojih ne ostavlja. \$AJIN Zauvijek æe biti zatrti zlikovci, istrijebit æe se potomstvo bezbožnika. ²⁹Zemlju æe posjedovati pravednici i živjet æe na njoj do vijeka. \$PE ³⁰Pravednikova usta mudrost kazuju, a jezik njegov govori pravo. ³¹Zakon mu je Božji u srcu, ne kolebaju se koraci njegovi. \$SADE ³²Bezbožnik vreba pravednoga i smišlja da ga usmrti. ³³Jahve ga neæe ostaviti u njegovoj vlasti i neæe dopustiti da ga na sudu osude. \$KOF ³⁴U Jahvu se uzdaj i drži se puta njegova: on æe te uzvisiti i baštiniti æeš zemlju; radostan æeš gledati propast bezbožnih. \$REŠ ³⁵Vidjeh obijesna zlotvora gdje se k'o cedar krošnjat širi. ³⁶Prođoh, i gle - nema ga više; potražih ga i ne nađoh. \$ŠIN ³⁷Promatraj èestita i gledaj neporoèna: mirotvorac ima potomstvo. ³⁸A grešnici bit æe svi iskorijenjeni, istrijebit æe se zlikovaèko sjeme. \$TAU ³⁹Od Jahve dolazi spas pravednicima, on im je zaklon u vrijeme nevolje. ⁴⁰Jahve im pomaže, on ih izbavlja: on æe ih izbaviti od zlotvora i spasiti, jer u njemu traže okrilje.

Chapter 38

¹ Psalam. Davidov. Za spomen. ²Jahve, u srdžbi svojoj nemoj ne karati, i nemoj me kazniti u svojemu gnjevu. ³Strijele se tvoje u me zabodoše, ruka me tvoja teško pritisnu: ⁴na tijelu mi ništa zdravo nema zbog gnjeva tvog, od grijeha mojih mira mi nema kostima. ⁵Zloæe moje glavu su mi nadišle, kao preteško breme tište me. ⁶Rane moje zaudaraju i gnjiju zbog bezumnosti moje. ⁷Pogurih se sav i zgrèih, povazdan lutam žalostan. ⁸Moji bokovi puni su ognjice, na tijelu mi ništa zdravo nema. ⁹Iscrpljen sam i satrven posve, stenjem od jecanja srca svojega. ¹⁰O Gospode, sve su mi želje pred tobom, i vapaji moji nisu ti skriveni. ¹¹Srce mi udara silno, snaga me ostavlja i svjetlost vida oèinjeg gasi se. ¹²Prijatelji i drugovi od rana mojih uzmaoše, i moji najbliži stoje daleko. ¹³Namještaju mi zamke oni koji mi život vrebaju, koji mi žele nesreæu, propašæu mi prijete i uvijek smišljaju prijevare. ¹⁴A ja sam kao gluh i ništa ne òujem i, kao nijem, usta ne otvaram. ¹⁵Postadoh k'o èovjek koji ne òuje i koji u ustima nema odgovora. ¹⁶Jer u tebe se, o Jahve, uzdam, ti æeš me uslišati, Jahve, Bože moj! ¹⁷Rekoh: "Nek' se ne raduju nada mnom; kad mi noga posrne, nek' se ne uzdižu nada mnom!" ¹⁸Jer umalo ne propadoh, i moja je bol svagda preda mnom. ¹⁹Bezakonje svoje ja priznajem i pun sam žalosti zbog grijeha svojega. ²⁰A koji su bez razloga protiv mene, moæni su, i mnogi su koji me mrze nepravedno. ²¹Za dobro zlom mi uzvraæaju, protive mi se što tražim dobro. ²²O Jahve, ne ostavljaj me! Bože moj, ne udaljuj se od mene! ²³Požuri se meni u pomoæ, Gospode, spase moj!

Chapter 39

¹ Zborovođi. Jedutunu. Psalam. Davidov. ²Odlučio sam: "Āuvat æu put svoj da ne zgriješim jezikom; usta æu svoja zauzdati dokle god preda mnom bude bezbožnik." ³Zamukoh, zanijemjeh, glasa ne puštah, ali uzalud - bol mi postade goræa. ⁴U meni srce je gorjelo, na samu pomisao buknuo bi oganj; tad progovorih svojim jezikom: ⁵"Objavi mi, Jahve, moj svršetak i kolika je mjera mojih dana, da znam kako sam ništavan. ⁶Evo, pedljam si mi dane izmjerio, život moj je kao ništa pred tobom: tek dašak je svaki òovjek. ⁷Poput sjene òovjek prolazi tek dašak je sve bogatstvo njegovo: zgræe, a ne zna tko æe ga pokupiti." ⁸A sada, òemu da se nadam, Gospode? Sva je nada moja u tebi! ⁹Izbavi me svih mojih bezakonja, ne daj da ruglo budem luđaku! ¹⁰Šutim i usta ne otvaram, jer tako si ti uèinio. ¹¹Biè svoj otkloni od mene, jer izdišem pod težinom ruke tvoje. ¹²Ti kaznama popravljáš òovjeka i sve mu najdraže kao moljac rastaèeš: tek dašak je svaki òovjek. ¹³Āuj, o Jahve, molitvu moju, vapaje mi poslušaj, na suze se moje ne ogluš! Jer u tebe ja sam došljak, pridošlica kao svi oci moji. ¹⁴Odvrti pogled od mene, da odahnem prije nego odem i više ne budem!

Chapter 40

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ²Uzdah se u Jahvu uzdanjem silnim, i on se k meni prignu i usliša vapaj moj. ³Izvuèe me iz jame propasti, iz blata kalnoga; noge mi stavi na hridinu, korake moje ukrijepi. ⁴U usta mi stavi pjesmu novu, slavopoj Bogu našemu. Vidjet æe mnogi i strah æe ih obuzeti: uzdanje æe svoje staviti u Jahvu. ⁵Blago òovjeku koji se u Jahvu uzda, koji ne ide za štovateljima lažnih bogova, za onima koji se predaju prijeveri. ⁶Āudesna mnoga tvoriš, o Jahve, Bože moj, i namisli èudesne - ravna ti nema! Kazivat' ih i objavljevati želim, al' odveæ ih je da bi se nabrojiti mogli. ⁷Nisu ti mile ni žrtve ni prinosi, nego si mi uši otvorio: paljenice ni okajnice ne tražiš. ⁸Tada rekoh: "Evo dolazim! U svitku knjige piše za mene: ⁹Milje mi je, Bože moj, vršit volju tvoju, Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim." ¹⁰Tvoju æu pravdu naviještat' u velikom zboru, i usta svojih zatvoriti neæu, o Jahve, sve ti je znano. ¹¹Tvoju pravdu neæu kriti u srcu, kazivat æu vjernost tvoju i tvoj spas. Tajit neæu dobrote tvoje, ni tvoje vjernosti velikoj skupštini. ¹²A ti, o Jahve, milosrða mi svog ne krati, dobrota tvoja i vjernost neka me svagda òuvaju. ¹³Jer me okružiše nesreæe nebrojene, krivice me moje sustigoše da gledat' ne mogu: više ih je no vlasi na glavi, i srce mi je stoga klonulo. ¹⁴Bilo ti milo, o Jahve, da me izbaviš; Gospodine, u pomoæ mi pohitaj! ¹⁵Neka se postide i smetu svi koji mi o glavi rade. Nek' uzmaknu i neka se posrame koji se nesreæi mojoj raduju! ¹⁶Neka se skamene u sramoti svojoj koji zlurado na me grohoæu! ¹⁷Neka klièu i nek' se vesele u tebi svi koji te traže! Neka govore svagda: "Velik je Jahve!" svi koji spasenje tvoje ljube. ¹⁸Bijedan sam ja i nevoljan, al' Jahve se brine za me. Ti si pomoæ moja i moj spasitelj; o Bože moj, ne kasni!

Chapter 41

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ²Blago onome koji misli na uboga i slaba: u dan nevolje Jahve æ ga spasiti! ³Jahve æ ga štititi i živa saèuvati, sreæu mu dati na zemlji i neæ ga predati na volju dušmanima. ⁴Jahve æ ga ukrijepiti na postelji boli, bolest mu okrenuti u snagu. ⁵Zavapih: "Jahve, smiluj mi se, iscijeli mi dušu jer tebi sagriješih!" ⁶Neprijatelji zlo govore o meni: "Kad æ umrijeti i kad æ mu nestati imena?" ⁷I dođe li tko da me posjeti, himbeno govori, u srcu pakosti skuplja i vani opada. ⁸Mrzitelji moji svi složno šapuæu o meni; zlo mi dosuđuju: ⁹"Pogubna se pošast na nj oborila." Ili: "Tko jednom leže, više ne ustaje." ¹⁰Pa i prijatelj moj u koga se uzdah, koji blagovaše kruh moj, petu na me podiže. ¹¹A ti, Jahve, smiluj se meni i podigni me da im mogu uzvratiti. ¹²Po tome æ znati da sam mio tebi: što se dušmanin moj neæ veseliti nada mnom. ¹³A mene æeš zdrava uzdržati i pred svoje me lice staviti dovijeka. ¹⁴Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, od vijeka do vijeka! Tako neka bude! Amen!

Chapter 42

¹ Zborovođi. Pouèna pjesma. Sinova Korahovih. ²Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja èezne, Bože, za tobom. ³Žedna mi je duša Boga, Boga živoga: o, kada æ doæi i lice Božje gledati? ⁴Suze su kruh moj danju i noæu, dok me svednevice pitaju: "Gdje ti je Bog tvoj?" ⁵Duša moja gine kada se spomenem kako koraèah u mnoštvu predvodeæ' ih k Domu Božjem uz radosno klicanje i hvalopojke u povorci sveèanoj. ⁶Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet æ ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog! ⁷Tuguje duša u meni, stoga se tebe spominjem iz zemlje Jordana i Hermona, s brda Misara. ⁸Bezdan doziva bezdan bukom slapova tvojih: sve vode tvoje i vali preko mene prijeđoše. ⁹Nek' mi danju Jahve naklonost udijeli, a noæu pjesmom æ hvalit' Boga života svog. ¹⁰Reæi æ Bogu: "Hridino moja, zašto me zaboravljaš? Zašto obilazim žalostan, pritisnut dušmanima?" ¹¹Kosti mi se lome od poruge neprijatelja dok me svednevice pitaju: "Gdje ti je Bog tvoj?" ¹²Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet æ ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!

Chapter 43

¹ Dosudi mi pravo, Bože, i povedi parbu moju protiv èeljadi bezbožne, izbavi me od èovjeka zlobna i opaka! ²Jer ti si, Bože, zaklon moj: zašto me odbacuješ? Zašto obilazim žalostan, pritisnut dušmanima? ³Pošlji svjetlost svoju i vjernost: nek' me vode, nek' me dovedu na tvoju svetu goru, u šatore tvoje! ⁴I pristupit æ Božjem žrtveniku, Bogu, radosti svojoj. Harfom æ slaviti tebe,

Bože, o Bože moj! ⁵Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet æu ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!

Chapter 44

¹ Zborovoði. Sinova Korahovih. Pouèna pjesma. ²Bože, ušima svojim slušasmo, oèevi nam pripovijedahu naši, o djelu koje si izveo u danima njihovim - u danima davnim. ³Rukom si svojom izagnao pogane, a njih posadio, iskorijenio narode, a njih raširio. ⁴Maèem svojim oni zemlju ne zauzeše niti im mišica njihova donese pobjedu, veæ desnica tvoja i tvoja mišica i lice tvoje milosno jer si ih ljubio. ⁵Ti, o moj Kralju i Bože moj, ti si dao pobjede Jakovu. ⁶Po tebi dušmane svoje odbismo, u tvome imenu zgazismo one koji se na nas digoše. ⁷U svoj se luk nisam pouzdavao, nit' me maè moj spasavao. ⁸Nego ti, ti si nas spasio od dušmana, ti si postidio one koji nas mrze. ⁹Dièili smo se Bogom u svako doba i tvoje ime slavili svagda. ¹⁰A sad si nas odbacio i posramio nas i više ne izlaziš, Bože, sa èetama našim. ¹¹Pustio si da pred dušmanima uzmaknemo, i opljaèkaše nas mrzitelji naši. ¹²Dao si nas k'o ovce na klanje i rasuo nas meðu neznabošce. ¹³U bescjenje si puk svoj prodao i obogatio se nisi prodajom. ¹⁴Uèinio si nas ruglom susjedima našim, na podsmijeh i igraèku onima oko nas. ¹⁵Na porugu smo neznabošcima, narodi kimaju glavom nad nama. ¹⁶Svagda mi je sramota moja pred oèima i stid mi lice pokriva ¹⁷zbog pogrdne graje podrugljivaca, zbog osvetljiva dušmanina. ¹⁸Sve nas to snađe iako te nismo zaboravili niti povrijedili Saveza tvoga, ¹⁹niti nam se srce odmetnulo od tebe, niti nam je noga s tvoje skrenula staze, ²⁰kad si nas smrvio u boravištu šakalskom i smrtnim nas zavio mrakom. ²¹Da smo i zaboravili ime Boga našega, da smo ruke k tuðem bogu podigli: ²²zar Bog toga ne bi saznao? TÓa on poznaje tajne srdaca! ²³Ali zbog tebe ubijaju nas dan za danom, i mi smo im k'o ovce za klanje. ²⁴Preni se! Što spavaš, Gospode? Probudi se! Ne odbacuj nas dovijeka! ²⁵Zašto lice svoje sakrivaš, zaboravljaš bijedu i nevolju našu? ²⁶Jer duša nam se u prah raspala, trbuh nam se uza zemlju priljepio. ²⁷Ustani, u pomoæ nam priteci, izbavi nas radi ljubavi svoje!

Chapter 45

¹ Zborovoði. Po napjevu "Ljiljani". Sinova Korahovih. Pouèna pjesma. Svadbena pjesma. ²Iz srca mi naviru rijeèi divne: pjesmu svoju ja kralju pjevam, jezik mi je k'o pisaljka hitra pisara. ³Lijep si, najljepši od ljudskih sinova, po usnama ti se milina prosula, stoga te Bog blagoslovio dovijeka. ⁴Pripaši maè uz bedra, junaèe, ogrni se sjajem i velièanstvom! ⁵Zajaši i kreni za istinu, za vjernost i pravdu, zapni luk i desnicu svoju proslavi! ⁶Oštre su strelice tvoje, narodi padaju pred tobom i kraljeve dušmane ostavlja hrabrost. ⁷Prijestolje je tvoje, Bože, u vijeke vjekova, i pravedno

žezlo - žezlo je tvog kraljevstva! ⁸Ti ljubiš pravednost, a mrziš bezakonje, stoga Jahve, Bog tvoj, tebe pomaza uljem radosti kao nikog od tvojih drugova. ⁹Smirnom, alojem i kasijom mirišu ti haljine, iz dvorova bjelokosnih harfe te vesele. ¹⁰Kraljevske ti kæeri idu u susret, zdesna ti je kraljica u zlatu ofirskom. ¹¹"Slušaj, kæeri, pogledaj, prisluhni: zaboravi svoj narod i dom oca svog! ¹²Zaželi li kralj ljepotu tvoju, smjerno se pokloni njemu jer je on gospodar tvoj. ¹³Narod tirske dolazi s darovima, naklonost tvoju traže prvaci naroda." ¹⁴Sva lijepa koraèa kæi kraljeva u haljinama zlatom vezenim. ¹⁵U haljini od veza šarena kralju je dovode, pratnja su joj djevice, druge njezine. ¹⁶S veseljem ih vode i s klicanjem u kraljeve dvore ulaze. ¹⁷Oce tvoje naslijedit æe tvoji sinovi, postaviti æe ih knezovima na svoj zemlji. ¹⁸Iz koljena u koljeno naviještati æe ime tvoje, hvaliti æe te narodi u vijeke vjekova.

Chapter 46

¹ Zborovoði. Sinova Korahovih. Po napjevu "Djevice". Pjesma. ²Bog nam je zaklon i utvrda, pomoænik spreman u nevolji. ³Stoga, ne bojmo se kad se ljulja zemlja, kad se bregovi ruše u more. ⁴Nek' buèe i bjesne valovi morski, nek' bregovi dršæu od žestine njihove: s nama je Jahve nad Vojskama, naša je utvrda Bog Jakovljevi! ⁵Rijeka i rukavci njezini vesele Grad Božji, presveti šator Višnjega. ⁶Bog je sred njega, poljuljat se neæe, od rane zore Bog mu pomaže. ⁷Ma bješnjeli puci, rušila se carstva, kad glas njegov zagrmi, zemlja se rastopi: ⁸s nama je Jahve nad Vojskama, naša je utvrda Bog Jakovljevi! ⁹Dođite, gledajte djela Jahvina, strahote koje on na zemlji uèini. ¹⁰Do nakraj zemlje on ratove prekida, lukove krši i lomi koplja, štitove ognjem sažiže. ¹¹Prestanite i znajte da sam ja Bog, uzvišen nad pucima, nad svom zemljom uzvišen! ¹²S nama je Jahve nad Vojskama, naša je utvrda Bog Jakovljevi!

Chapter 47

¹ Zborovoði. Sinova Korahovih. Psalam. ²Narodi svi, plješæite rukama, klièite Bogu glasom radosnim. ³Jer Jahve je to - svevišnji, strašan, kralj velik nad zemljom svom. ⁴Narode je nama podložio, pogane stavio pod noge naše, ⁵baštinu nam odabrao - ponos Jakova, svoga ljubimca. ⁶Uzlazi Bog uz klicanje, Jahve uza zvuke trublje. ⁷Pjevajte Bogu, pjevajte, pjevajte kralju našem, pjevajte! ⁸Jer on je kralj nad zemljom svom, pjevajte Bogu, pjevaèi vrsni! ⁹Bog kraljuje nad narodima, stoluje Bog na svetom prijestolju. ¹⁰Prvaci se pribiru poganski k narodu Boga Abrahamova. Božji su svi vlastodršci zemlje, nad svima on je uzvišen.

Chapter 48

¹ Pjesma. Psalam. Sinova Korahovih. ²Velik je Jahve, hvale predostojan u gradu Boga našega. ³Sveto brdo njegovo, brijeg veličanstven, radost je zemlji svoj. Gora Sion, na krajnjem sjeveru, grad je Kralja velikog. ⁴Bog u kulama njegovim jakom se pokaza utvrdom. ⁵Jer gle, složiše se kraljevi, navališe zajedno. ⁶Èim vidješe, zapanjiše se i zbunjeni u bijeg nagnuše. ⁷Ondje ih trepet obuze kao muka porodilje, ⁸kao kad vjetar istoèni razbija brodove taršiške. ⁹Što smo èuli, sada vidimo: grad Jahve nad Vojskama, grad Boga našega - Bog ga utvrdi dovijeka. ¹⁰Spominjemo se, Bože, tvoje dobrote usred Hrama tvoga. ¹¹Kao ime tvoje, Bože, tako i slava tvoja do nakraj zemlje doseže. Puna je pravde desnica tvoja; neka se raduje brdo sionsko! ¹²Neka klièu gradovi Judini zbog tvojih sudova! ¹³Obiđite Sion i prođite njime, prebrojite kule njegove! ¹⁴Pogledajte dobro bedeme njegove, promotrite mu potanko dvorove: da biste kazivali buduæem koljenu: ¹⁵"Takav je Bog, Bog naš zasnagda i dovijeka! On neka nas vodi!"

Chapter 49

¹ Zborovoði. Sinova Korahovih. Psalam. ²Poslušajte ovo, svi narodi, èujte, svi stanovnici zemlje, ³vi, djeco puka, i vi, odliènici, bogati i siromašni zajedno! ⁴Moja æ usta zboriti mudrost, i moje srce misli razumne. ⁵K pouènoj izreci priklonit æ uho, uz harfu æ izložit' svoju zagonetku. ⁶Što da se bojim u danima nesreæe kad me opkoli zloba izdajica ⁷koji se u blago svoje uzdaju i silnim se hvale bogatstvom? ⁸TÓa nitko sebe ne može otkupit' ni za se dati Bogu otkupninu: ⁹životu je cijena previsoka, i nikada je neæe platiti ¹⁰tko želi živjeti dovijeka i ne vidjeti jamu grobnu. ¹¹Jer, i mudri umiru, pogiba i luđak i bezumnik: bogatstvo svoje ostavlja drugima. ¹²Grobovi im kuæe zasnagda, stanovi njihovi od koljena do koljena, sve ako se zemlje nazivale imenima njihovim. ¹³Èovjek koji nerazumno živi slièan je stoci koja ugiba. ¹⁴Takav je put onih koji se ludo uzdaju, to je konac onih koji uživaju u sreæi: ¹⁵Poput stada redaju se u Podzemlju, smrt im je pastir, a dobri njima vladaju. Njihova æ lika brzo nestati, Podzemlje æ im biti postojbina. ¹⁶A moju æ dušu Bog ugrabiti Podzemlju iz pandža i milostivo me primiti. ¹⁷Ne boj se ako se tko obogati i ako se poveæa blago doma njegova: ¹⁸kad umre, ništa neæe ponijeti sa sobom, i blago njegovo neæe s njime siai. ¹⁹Ako se u životu držao sretnim - "Govorit æ se da ti je dobro bilo!" - ²⁰i on æ doæi u skup otaca svojih, gdje svjetlosti više vidjeti neæe. ²¹Èovjek koji nerazumno živi slièan je stoci koja ugiba.

Chapter 50

¹ Psalam. Asafov. Bog nad bogovima, Jahve, govori i zove zemlju od izlaza sunèeva do zalaza.
²Sa Siona predivnog Bog zablista: ³Bog naš dolazi i ne šuti. Pred njim ide oganj što proždire, oko njega silna bjesni oluja. ⁴On zove nebesa odozgo i zemlju da sudi narodu svojemu: ⁵"Saberite mi sve pobožnike koji žrtvom Savez sa mnom sklopiše!" ⁶Nebesa objavljuju pravednost njegovu: on je Bog sudac! ⁷"Slušaj, narode moj, ja æu govoriti, o Izraele, svjedoèit æu protiv tebe: ja, Bog - Bog tvoj! ⁸Ne korim te zbog žrtava tvojih - paljenice su tvoje svagda preda mnom. ⁹Neæu od doma tvog' uzet junca, ni jaraca iz tvojih torova: ¹⁰tÓa moje su sve životinje šumske, tisuæe zvjeradi u gorama mojim. ¹¹Znam sve ptice nebeske, moje je sve što se mièe u poljima. ¹²Kad bih ogladnio, ne bih ti rekao, jer moja je zemlja i sve što je ispunja. ¹³Zar da ja jedem meso bikova ili da pijem krv jaraca? ¹⁴Prinesi Bogu žrtvu zahvalnu, ispuni Višnjemu zavjete svoje! ¹⁵I zazovi me u dan tjeskobe: oslobodit æu te, a ti æeš me slaviti." ¹⁶A grešniku Bog progovara: "Što tumaèiš naredbe moje, što meæeš u usta Savez moj? ¹⁷Ti, komu stega ne prija, te rijeèi moje iza leða bacaš? ¹⁸Kad tata vidiš, s njime se bratimiš i družiš se s preljubicima. ¹⁹Svoja si usta predao pakosti, a jezik ti plete prijevare. ²⁰U društvu na brata govoriš i kaljaš sina matere svoje. ²¹Sve si to èinio, a ja da šitim? Zar misliš da sam ja tebi slièan? Pokarat æu te i stavit æu ti sve to pred oèi." ²²Shvatite ovo svi vi koji Boga zaboraviste, da vas ne pograbim i nitko vas spasiti neæe. ²³Pravo me štuje onaj koji prinosi žrtvu zahvalnu: i onomu koji hodi stazama pravim - njemu æu pokazati spasenje svoje.

Chapter 51

¹ Zborovoði. Psalam. Davidov. ² Kad je k Davidu došao prorok Natan poslije njegova grijeha
³Smiluj mi se, Bože, po milosrðu svome, po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje! ⁴Operi me svega od moje krivice, od grijeha me mojeg oèisti! ⁵Bezakonje svoje priznajem, grijeh je moj svagda preda mnom. ⁶Tebi, samom tebi ja sam zgriješio i uèinio što je zlo pred tobom: pravedan æeš biti kad progovoriš, bez prijekora kada presudiš. ⁷Evo, grešan sam veæ rođen, u grijehu me zaèe majka moja. ⁸Evo, ti ljubiš srce iskreno, u dubini duše uèiš me mudrosti. ⁹Poškropi me izopom da se oèistim, operi me, i bit æu bjelji od snijega! ¹⁰Objavi mi radost i veselje, nek' se obraduju kosti satrvene! ¹¹Odvрати lice od grijeha mojih, izbriši svu moju krivicu! ¹²Èisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni! ¹³Ne odbaci me od lica svojega i svoga svetog duha ne uzmi od mene! ¹⁴Vrati mi radost svoga spasenja i uèvrsti me duhom spremnim! ¹⁵Uèit æu bezakonike tvojim stazama, i grešnici tebi æe se obraæati. ¹⁶Oslobodi me od krvi prolivene, Bože, Bože spasitelju moj! Nek' mi jezik klièe pravednosti tvojoj! ¹⁷Otvori, Gospodine, usne moje, i usta æe moja naviještati hvalu tvoju. ¹⁸Žrtve ti se ne mile, kad bih dao paljenicu, ti je ne bi primio. ¹⁹Žrtva Bogu duh je raskajan, srce raskajano, ponizno, Bože, neæeš prezreti. ²⁰U svojoj dobroti milostiv budi Sionu i opet sagradi jeruzalemske zidine! ²¹Tada æe ti biti mile žrtve pravedne i tad æe se prinosit' teoci na žrtveniku tvojemu.

Chapter 52

¹ Zborovođi. Pouèna pjesma. Davidova. ² Kad je Edomac Doeg Šaulu javio: "David je ušao u kuæu Abimelekovu. ³Što se to hvališ pakošæu, silnièe nesmiljeni? ⁴Neprestano snuješ o propasti, jezik ti je britva nabrušena, spletkaru! ⁵Zlo voliš više nego dobro, i laž više nego pravednost! ⁶Mili su ti pogubni govori, lažljivi jezièe! ⁷Bog æe te zato satrti, zauvijek te ukloniti; išèupat æe te iz tvog šatora, iskorijeniti iz zemlje živih. ⁸Pravednici æe gledati s užasom i njemu se smijati: ⁹"Gle èovjeka koji ne uze Boga za svoju zaštitu, veæ se uzdao u veliko bogatstvo i osilio u svojim zloèinima!" ¹⁰A ja, k'o zelena maslina u Domu Božjem, uzdam se u Božju dobrotu dovijeka. ¹¹Hvalit æu te svagda što si to uèinio i slavit æu tvoje ime, jer je dobrostivo, pred licem tvojih pobožnika.

Chapter 53

¹ Zborovođi. Prema napjevu "Bolest". Pouèna pjesma. Davidova. ²Bezumnik reèe u srcu: "Nema Boga!" Pokvareni rade gadosti; nitko da èini dobro. ³Bog s nebesa gleda na sinove ljudske da vidi ima li tko razuman Boga da traži. ⁴No svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: nitko da èini dobro - nikoga nema. ⁵Neæ li se urazumiti svi što èine bezakonje, koji proždiru narod moj kao da jedu kruh? Boga oni ne zazivlju: ⁶od straha æe drhtat' gdje straha i nema jer Bog æe rasuti kosti onih koji tebe opsjedaju, bit æe posramljeni jer æe ih Bog odbaciti. ⁷O, neka dođe sa Siona spas Izraelu! Kad Bog promijeni udes naroda svoga, klicat æe Jakov, radovat' se Izrael.

Chapter 54

¹ Zborovođi. Uza žièana glazbala. Pouèna pjesma. Davidova. ² Kad su Zifijci došli k Šaulu govoreæi: "David se kod nas ³Spasi me, Bože, svojim imenom i jakošæu svojom izbori mi pravdu! ⁴Poslušaj, Bože, moju molitvu i usliši rijeèi usta mojih! ⁵Oholice ustadoše na me i moj život traže silnici: na Boga se ne osvræu. ⁶Evo, Bog mi pomaže, Gospodin krijepi život moj. ⁷Okreni nesreæu na dušmane moje, zatri ih u vjernosti svojoj. ⁸Od srca rado æu ti žrtvovati, slavit æu ti ime, Jahve, jer je dobrostivo, ⁹jer ti me izbavi iz svake nevolje, i oko moje vidje postidjene moje dušmane.

Chapter 55

¹ Zborovođi. Uza žièana glazbala. Pouèna pjesma. Davidova. ²Poèuj mi, Bože, molitvu, ne krij se molbi mojoj: ³obazri se na me i usliši me! Muèim se u svojoj tjeskobi, ⁴zbuni me vika dušmanska i tlaèenje grešnièko. Navališe na me nesreæom, bijesno me progone. ⁵Srce mi je ustreptalo i strah me samrtni spopade. ⁶Užas me i trepet hvata, groza me obuze. ⁷Zavapih: "O, da su mi krila golubinja, odletio bih da otpoèinem! ⁸Daleko, daleko bih letio, u pustinji se nastanio; ⁹brzo bih si potražio sklonište od bijesne oluje i vihora." ¹⁰Smeti ih, Gospode, podvoji im jezike, jer nasilje i svađu vidim u gradu; ¹¹danju i noæu zidinama kruže; bezakonja su i nevolje u njemu. ¹²Usred njega zasjede, s ulica mu nepravda i podlost ne odlaze. ¹³Da me pogrdio dušmanin, bio bih podnio; da se digao na me koji me mrzi, pred njim bih se sakrio. ¹⁴Ali ti, ti si to bio, meni jednak, prijatelj moj, moj pouzdanik ¹⁵s kojim sam slatko drugovao i složno hodismo u Domu Božjemu. ¹⁶Smrt neka ih zaskoèi, živi nek' siđu u Podzemlje jer im je pakost u stanu i srcu. ¹⁷A ja æu Boga prizvati, i Jahve æe me spasiti. ¹⁸Veèerom, jutrom i o podne tužan æu jecati, i on æe èuti vapaj moj. ¹⁹Dat æe mi mira od onih koji me progone: jer mnogi su protiv mene. ²⁰Bog æe èuti i njih poniziti, Onaj koji kraljuje odvijeka, jer se ne popravljaju, Boga se ne boje. ²¹Podižu ruke na prijatelje, savez svoj oskvrnjuju. ²²Usta su im glađa od maslaca, a srce ratoborno; rijeèi blaže od ulja, a oni - isukani maèevi. ²³Povjeri Jahvi svu svoju brigu, i on æe te pokrijepiti: neæe dati da ikada posrne pravednik. ²⁴A njih ti, o Bože, strmoglavi u jamu grobnu! Krvoloci i varalice ni polovicu dana neæe doživjeti! A ja se u tebe uzdam!

Chapter 56

¹ Zborovođi. Prema napjevu "Golubica nijema u daljini". Davidov. Miktam. Kad su ga u Gatu uhitili Filistejci. ²Smiluj mi se, moj Bože, jer me dušmanin hoæe zgaziti, napadaè me moj neprestano tlaèi. ³Dušmani moji nasræu na me povazdan, mnogo ih je koji se na me obaraju. Svevišnji, ⁴kad me strah spopadne, u te æu se uzdati. ⁵Božje obeæanje slavim, u Boga ja se uzdam i neæu se bojati: što mi može uèiniti smrtnik? ⁶Od jutra do veèeri obružuju me, svi naumi njihovi meni su na zlo. ⁷Sastaju se i vrebaju, paze mi na korake, o glavi mi rade. ⁸Plati im prema bezakonju, u gnjevu, o Bože, obori pogane! ⁹Ti izbroji dane mog progonstva, sabrao si suze moje u mijehu svom. Nije li sve zapisano u knjizi tvojoj? ¹⁰Moji æe dušmani uzmaknuti èim te zazovem. Ovo sigurno znam: Bog je za mene! ¹¹Božje obeæanje slavim, ¹²u Jahvu se uzdam i neæu se bojati: što mi može uèiniti èovjek? ¹³Vežu me zavjeti koje uèinih tebi, o Bože: prinijet æu ti žrtve zahvalne ¹⁴jer si mi dušu od smrti spasio. Ti si oèuvao noge moje od pada, da pred Bogom hodim u svjetlosti živih.

Chapter 57

¹ Zborovođi. Po napjevu "Ne pogubi!" Davidov. Miktam. Kad je ispred Šaula pobjegao u peæinu. ²Smiluj mi se, Bože, o smiluj se meni jer mi se duša utjeèe tebi! U sjenu tvojih krila zaklanjam se dok pogibao ne mine. ³Vapijem Bogu višnjemu, Bogu koji mi èini dobro. ⁴Nek' pošalje s nebesa i spasi me, nek' postidi one što me progone: neka Bog pošalje dobrotu svoju i vjernost! ⁵Ležim usred lavova koji proždiru ljudske sinove. Zubi su im koplja i strijele, a jezik im maè je naoštren. ⁶Uzvisi se, Bože, nad nebesa, slava tvoja nek' je nad svom zemljom! ⁷Mrežu namjestiše stopama mojim, stisnuše dušu moju; iskopaše preda mnom jamu: sami nek' u nju padnu! ⁸Postojano je srce moje, Bože, postojano je srce moje; pjevat æu i svirati. ⁹Probudi se, dušo moja! Probudi se, harfo i citaro! Probudit æu zoru jutarnju. ¹⁰Hvalit æu te, Gospode, meðu narodima, meðu pucima pjevat æu tebi: ¹¹jer do neba je dobrota tvoja, do oblaka vjernost tvoja. ¹²Uzvisi se, Bože, nad nebesa, slava tvoja nek' je nad svom zemljom!

Chapter 58

¹ Zborovođi. Po napjevu "Ne pogubi!" Davidov. Miktam. ²Zar doista krojite pravdu, vi moæni, zar sudite pravo, sinovi ljudski? ³Ne, veæ bezakonje smišljeno èinite, po zemlji vam ruke dijele nepravde. ⁴Na krivu su putu bezbošci od krila majèina, na krivu su putu lašci od utrobe. ⁵U njima je otrov kao u zmije, kao u ljutice što uši zaèepljuje ⁶da glas èarobnjakov ne èuje ni glas bajaèa vješta bajaranju. ⁷O Bože, polomi im zube u ustima; razbij, o Jahve, èeljusti laviæima! ⁸K'o vode što hitro otjeèu neka se razliju, k'o zgažena trava neka se osuše. ⁹Nek' budu k'o puž koji se pužuæ' rastoèi, k'o pometnut plot nek' sunca ne vide. ¹⁰Prije nego vam kotlovi trnje osjete, dok je zeleno, neka ga vior odnese. ¹¹Radostan æe biti pravednik kad ugleda odmazdu, noge æe prati u krvi zlotvora. ¹²I reæi æe ljudi: "Pravednik plod svoj ima! Još ima Boga da sudi na zemlji!"

Chapter 59

¹ Zborovođi. Po napjevu "Ne pogubi!" Davidov. Miktam. Kad je Šaul opkolio kuæu da ubije Davida. ²Izbavi me od dušmana, Bože moj, zaštiti me od mojih protivnika! ³Izbavi me od bezakonika, od krvoloka spasi me! ⁴Jer evo: dušu moju vrebaju, na me ustadoše silnici. Nema na meni krivnje, o Jahve, ni grijeha: ⁵bez moje krivnje na me nasræu. Probudi se! Doði mi u pomoæ i pogledaj, ⁶Jahve, Bože nad Vojskama, Bože Izraelov! Preni se, kazni sve pogane, podlacima nemoj se smilovati! ⁷Uveèer se vraæaju, reže poput pasa i trèe po gradu. ⁸Gle, kako bljuju ustima; kletve su im na usnama i govore: "Tko nas èuje?" ⁹No, ti im se smiješ, o Jahve, i rugaš se poganima svima. ¹⁰Jakosti moja, gledat æu na te, jer ti si, Bože, zaštita moja, Bog moj, milosrðe moje. ¹¹Bog neka mi pohiti u susret, nek' me razveseli nad dušmanima mojim! ¹²Pobij ih, Bože, da mi narod

ne zavode, zbuni i obori ih jakošæu svojom, štite naš, Gospodine. ¹³Griješ je svaka riječ usta njihovih: nek se uhvate u svoju oholost, u kletve i laži što ih govore! ¹⁴Istrijebi ih u gnjevu, istrijebi da nestanu, nek' se zna da Bog vlada u Jakovu i do nakraj zemlje! ¹⁵Uvečer se vraćaju, reže poput pasa i trče po gradu. ¹⁶Nek' lutaju okolo tražeći hranu; i kad se nasite, neka zavijaju. ¹⁷A ja æu opjevati silu tvoju i klicati æu jutrom milosrđu tvome, jer mi ti postade utočište i sklonište u dan nevolje. ¹⁸Jakosti moja, tebi æu pjevati, jer ti si, Bože, zaštita moja, Bog moj, milosrđe moje.

Chapter 60

¹ Zborovođi. Po napjevu "Ljiljan svjedočanstva". Miktam. Davidov. ² Kad je David izišao protiv Aram Naharajima i protiv Aram Sobe i kad je Joab na povratku potukao dvanaest tisuća Edomaca ³Bože, ti nas ođbaci i bojne nam redove prđobi, razjari se, a sad nas opet vrati! ⁴Potrese zemlju, rasjeće je, zatvori joj usjeline jer se poljuljala. ⁵Zlu si kob na svoj narod navalio, napio nas vinom omamnim. ⁶Al' si i stijeg dao vjernicima svojim da umaknu luku dušmanskom. ⁷Da ti se ljubimci izbave, desnicom pomози, usliši nas! ⁸Bog reče u svom Svetištu: "Šekem æu razdijelit' kličući, dolinu Sukot izmjeriti. ⁹Moj je Gilead, moj Manaše, Efrajim mi kaciga, Judeja žezlo moje! ¹⁰Moab je sud iz kojeg se umivam, na Edom æu baciti obuæu, nad Filistejcem slaviti' pobjedu!" ¹¹Tko æe me dovesti do utvrđena grada, tko æe me dovesti do Edoma? ¹²Zar neæeš ti, o Bože, što nas odbaci? Zar više neæeš, Bože, s èetama našim? ¹³Pomози nam protiv dušmana, jer ljudska je pomoæ ništavna! ¹⁴S pomoæu Božjom hrabro æemo se boriti, a on æe zgaziti naše dušmane.

Chapter 61

¹ Zborovođi. Uza žičana glazbala. Davidov. ²O Bože, vapaj mi poslušaj, budi pomnjiv na molitvu moju! ³S kraja zemlje vapijem k tebi jer mi srce klonu. Dignut æeš me na liticu i pokoj mi dati, ⁴jer ti si moje sklonište, utvrda èvrsta protiv dušmana. ⁵O, da mi je stanovati uvijek u tvom šatoru, da se sklanjat' mogu pod okrilje tvoje! ⁶Jer ti, Bože, usliši molbe moje, dade mi baštinu onih što ime ti štiju. ⁷Kraljevim danima pridometni danđa, kroz koljena mnoga nek' mu ljeta traju, ⁸nek' pred Bogom uvijek vlada; dobrotu i vjernost pošalji da ga èuvaju! ⁹Ovako æu pjevat svagda tvom imenu, dan za danom vršiti' zavjete svoje.

Chapter 62

¹ Zborovođi. Po Jedutunu. Psalam. Davidov. ² Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu spasenje. ³ Samo on je moja hrid i spasenje, utvrda moja: neæu se pokolebati. ⁴ Dokle æete na bijednika nasrtati, obarat' ga svi zajedno, k'o zid ruševan il' ogradu nagnutu? ⁵ Urotiše se da me s visa mog obore, u laži uživaju; ustima blagoslivlju, a u srcu proklinju. ⁶ Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu nada moja. ⁷ Samo on je moja hrid i spasenje, utvrda moja: neæu se pokolebati. ⁸ U Boga je spasenje moje i slava; Bog mi je hridina silna, utoèište. ⁹ U nj se, narode, uzdaj u svako doba; pred njim srca izlijevajte: Bog je naše utoèište! ¹⁰ Sinovi su ljudski samo dašak, laž su djeca èovjeèja: svi da stanu na tezuju, od daha bi lakši bili. ¹¹ U grabež se ne uzdajte nit' se otetim tašto hvalite; umnoži l' se blago, nek' vam srce za nj ne prione. ¹² Bog rekao jedno, a ja dvoje èuo: ¹³ "U Boga je snaga! U tebe je, Gospode, dobrotu! Ti uzvraæaš svakom po djelima."

Chapter 63

¹ Psalam. Davidov. Dok David bijaše u Judejskoj pustinji. ² O Bože, ti si Bog moj: gorljivo tebe tražim; tebe žeđa duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, žedna, bezvodna. ³ U Svetišću sam tebe motrio gledajuæ' ti moæ i slavu. ⁴ Ljubav je tvoja bolja od života, moje æe te usne slaviti'. ⁵ Tako æu te slaviti' za života, u tvoje æu ime ruke dizati. ⁶ Duša æe mi biti kao sala i mrsa sita, hvalit æu te kliktavim ustima. ⁷ Na postelji se tebe spominjem, u bdjenjima noænim mislim na tebe. ⁸ Ti postade meni pomoæ, klièem u sjeni krila tvojih. ⁹ Duša se moja k tebi privija, desnica me tvoja drži. ¹⁰ Oni što dušu u propast guraju neka siđu u dubinu zemlje, ¹¹ nek' vlasti maèa predani budu, nek' postanu plijen šakalima. ¹² A kralj æe se radovat' u Bogu, slaviti æe se tko se kune njime, jer æe lašcima biti zaèepljena usta.

Chapter 64

¹ Zborovođi. Psalam. Davidov. ² Poslušaj, Bože, moje žalbe glas; od strašna dušmanina život mi èuvaj! ³ Štiti me od mnoštva opakih, sakrij od bjesnila zlotvora ⁴ koji bruse jezike k'o maèeve, otrovne rijeèi izbacuju kao strijele, ⁵ da iz potaje rane nedužna, da ga rane iznenada ne bojeæ' se nièega. ⁶ Spremni su na djelo pakosno, snuju kako æe kradom zamke staviti i govore: "Tko æe nas vidjeti?" ⁷ Snuju zlodjela, smišljene osnove kriju: pamet i srce èovjeèje bezdan su duboki. ⁸ No Bog ih ranjava strijelom, odjednom ih rane prekriju. ⁹ Vlastiti jezik propast im donosi, kimaju glavom oni što ih vide: ¹⁰ svi se boje, Božje djelo slave i misle o onom što on uèini. ¹¹ Pravednik se raduje u Jahvi, njemu se utjeèe, i klièu svim srcem èestiti.

Chapter 65

¹Zborovođi. Psalam. Davidov. Pjesma. ²Bože, tebi dolikuje hvalospjev sa Sionu, tebi se ispunja zavjet - ³ti molitve uslišuješ. Svaka pÓut dolazi k tebi ⁴pod teretom grijeha. Naši nas prijestupi taru, ti ih pomiruješ. ⁵Blažen kog izabra i k sebi uze: on boravi u dvorima tvojim. Daj da se nasitimo dobrima Doma tvoga i svetošæu tvoga Hrama. ⁶Èudesno nas uslišuješ u pravednosti svojoj, o Bože, spasenje naše, nado svih krajeva svijeta i mora dalekih. ⁷Uèvršæuješ bregove jakošæu svojom silom opasÄan. ⁸Krotiš huku mora, huku valova i buku naroda. ⁹Oni što žive nakraj svijeta boje se znamenja tvojih; dveri jutra i veèeri radošæu napunjaš. ¹⁰Ti pÓohodÄi zemlju i ti je nÓatopÄi, ÓobogatÄi nju veoma. Božja se rijeka vodom napuni, ti pripravi ljudima žito. Ovako pripremi zemlju: ¹¹brazde joj natopi, grude joj poravna; kišom je omekša, usjeve joj blagoslovi. ¹²Ti okruni godinu dobrotom svojom, plodnost nièe za stopama tvojim. ¹³Pustinjski pašnjaci kaplju od obilja, brežuljci se pašu radošæu. ¹⁴Njive se kite stadima, doline se pokrivaju žitom: svagdje klicanje, pjesma.

Chapter 66

¹Zborovođi. Pjesma. Psalam. ²Klièi Bogu, zemljo sva, opjevaj slavu imena njegova, podaj mu hvalu dostojnu. ³Recite Bogu: "Kako su potresna djela tvoja! Zbog velike sile tvoje dušmani ti laskaju. ⁴Sva zemlja nek' ti se klanja i nek' ti pjeva, neka pjeva tvom imenu!" ⁵Dođite i gledajte djela Božja: èuda uèini među sinovima ljudskim. ⁶On pretvori more u zemlju suhu te rijeku pregaziše. Stog' se njemu radujmo! ⁷Dovijeka vlada jakošæu svojom, oèi mu paze na narode da se ne izdignu ljudi buntovni. ⁸Blagoslivljajte, narodi, Boga našega, razglašujte hvalu njegovu! ⁹Našoj je duši darovao život i ne dade da nam posrne noga. ¹⁰Iskušavao si nas teško, Bože, iskušavao ognjem kao srebro. ¹¹Pustio si da u zamku padnemo, stisnuo lancima bokove naše. ¹²Pustio si da nam zajašu za vrat: prošli smo kroz oganj i vodu, onda si pustio da odahnemo. ¹³S paljenicama æu u Dom tvoj uæi, zavjete ispuniti pred tobom ¹⁴što ih obeæaše usne moje, što ih usta moja u tjeskobi obrekoše. ¹⁵Prinijet æu ti paljenice s kadom ovnova, žrtvovati volove i jarad. ¹⁶Dođite, poèujte, koji se Boga bojite, pripovjedite æu što uèini duši mojoj! ¹⁷Na svoja sam usta njega zvao, jezikom ga hvalio. ¹⁸Da sam u srcu na zlo mislio, ne bi uslišio Gospod. ¹⁹No Bog me uslišio: obazro se na glas molitve moje. ²⁰Blagoslovljen Bog koji mi molitvu ne odbi, naklonosti ne odvрати od mene!

Chapter 67

¹ Zborovođi. Uza žièana glazbala. Psalam. Pjesma. ²Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas, obasjao nas licem svojim, ³da bi sva zemlja upoznala putove tvoje, svi puci tvoje spasenje! ⁴Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave! ⁵Nek' se vesele i klièu narodi, jer sudiš pucima pravedno i narode vodiš na zemlji. ⁶Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave! ⁷Zemlja plodom urodila! Bog nas blagoslovio, Bog naš! ⁸Bog nas blagoslovio! Neka ga štiju svi krajevi svjetski!

Chapter 68

¹ Zborovođi. Davidov. Psalam. Pjesma. ²Bog nek' ustane! Razbježali se dušmani njegovi! Svi mrzitelji njegovi pobjegli pred njim! ³Kao što dim išèezava, i njih neka nestane! Kako se vosak topi na ognju, nek' nestane grešnika pred licem Božjim! ⁴Pravedni neka se raduju, neka klikæu pred Bogom, neka klièu od radosti. ⁵Pjevajte Bogu, slavite mu ime! Poravnajte put onome koji ide pustinjom - kojemu je ime Jahve - i klièite pred njim! ⁶Otac sirota, branitelj udovica, Bog je u svom svetom šatoru. ⁷Napuštene okuæit æe Jahve, sužnjima pružit' sretnu slobodu: buntovnici samo ostaše u sažganoj pustinji. ⁸Kad si stupao, Bože, pred narodom svojim, dok si prolazio pustinjom, ⁹tresla se zemlja, nebo se rosilo pred Bogom, Sinaj drhtao pred Bogom, Bogom Izraela. ¹⁰Blagoslovljen dažd pustio si, Bože, na baštinu svoju, okrijepio je umornu. ¹¹Stado se tvoje nastani u njoj, u dobroti, Bože, ti je spremi siromahu. ¹²Jahve rijeè zadaje, veliko je mnoštvo radosnih vjesnika: ¹³kraljevi vojska bježe te bježe, domaæice plijen dijele. ¹⁴Dok vi poèivaste meðu stadima, krila golubice zablistaše srebrom, a njeno perje žuækastim zlatom: ¹⁵ondje Svemoguæi razbijaše kraljeve, a ona poput snijega zablista na Salmonu. ¹⁶Božanska je gora gora bašanska vrletna. ¹⁷Zašto vi, gore vrletne, zavidno gledate na goru gdje se svidje Bogu prebivati? Jahve æe na njoj boraviti svagda! ¹⁸Božja su kola bezbrojna, tisuæu tisuæa: Jahve sa Sinaja u Svetište dolazi! ¹⁹Na visinu uzaðe vodeæi sužnje, na dar si ljude primio, pa i one što ne žele prebivati kod Boga. ²⁰Blagoslovljen Jahve dan za danom, nosi nas Bog, naš Spasitelj. ²¹Bog naš jest Bog koji spasava, Jahve od smrti izbavlja. ²²Zaista, Bog æe satrii glave dušmana svojih, kuštravo tjeme onog što hodi u grijesima. ²³Reèe Gospodin: "Iz Bašana æu ih dovesti, dovest æu ih iz dubine mora, ²⁴da okupaš nogu u krvi, da jezici tvojih pasa imadnu dio od dušmana." ²⁵Ulazak ti, Bože, gledaju, ulazak moga Boga i Kralja u Svetište: ²⁶srijeda pjevaèi, za njima sviraèi, u sredini djevojke s bubnjæima. ²⁷"U sveèanim zborovima slavite Boga, slavite Jahvu, sinovi Izraelovi!" ²⁸Predvodi ih najmlaði, Benjamin, koji ide pred njima, ondje su knezovi Judini sa èetama svojim, knezovi Zebulunovi i knezovi Naftalijevi. ²⁹Pokaži, Bože, silu svoju, silu kojom se, Bože, boriš za nas ³⁰iz Hrama svojega u Jeruzalemu! Nek' ti kraljevi darove donose! ³¹Ukroti neman u trsci, stado bikova s teladi naroda! Neka se prostru pred tobom sa srebrnim žezlima: rasprši narode koji se ratu vesele! ³²Nek' doðu velikani iz Egipta, Etiopija nek' pruži ruke Bogu! ³³Sva kraljevstva svijeta, pjevajte

Bogu, slavite Jahvu, ³⁴koji se vozi po nebu, po nebu iskonskom! Èuj, glasom grmi, glasom svojim silnim: ³⁵"Priznajte silu Božju!" Nad Izraelom veličanstvo njegovo, u oblacima sila njegova! ³⁶Strašan je Bog iz svojega Svetišta. Bog Izraelov daje moæ i silu narodu svojemu. Blagoslovljen Bog!

Chapter 69

¹ Zborovoði. Po napjevu "Ljiljani". Davidov. ²Spasi me, Bože: vode mi dođoše do grla! ³U duboko blato zapadoh i nemam kamo nogu staviti; u duboku tonem vodu, pokrivaju me valovi. ⁴Iznemogoh od vikanja, grlo mi je promuklo, oèi mi klonuše Boga mog èekajuæ'. ⁵Brojniji su od vlasli na glavi mojoj oni koji me mrze nizašto. Tvrði su od kostiju mojih oni što mi se nepravedno protive: zar mogu vratiti što nisam oteo? ⁶Bože, ti znadeš bezumnost moju, moji ti grijesi nisu sakriti. ⁷Nek' se ne postide zbog mene koji se u te uzdaju, Gospode, Jahve nad Vojskama! Neka se ne posrame zbog mene koji traže tebe, Bože Izraelov! ⁸Jer zbog tebe podnesoh pogrdu, i stid mi pokri lice. ⁹Tuđinac postadoh braæi i stranac djeci majke svoje. ¹⁰Jer me izjela revnost za Dom tvoj i poruge onih koji se rugaju tebi padoše na me. ¹¹Dušu sam postom muèio, okrenulo mi se u ruglo. ¹²Uzeh kostrijet za haljinu, i postah im igraèka. ¹³Koji sjede na vratima protiv mene govore, vinopije mi rugalice poju. ¹⁴No tebi se molim, Jahve, u vrijeme milosti, Bože; po velikoj dobroti svojoj ti me usliši po svojoj vjernoj pomoæi! ¹⁵Izvuci me iz blata da ne potonem, od onih koji me mrze izbavi me - iz voda dubokih. ¹⁶Nek' me ne pokriju valovi, nek' me ne proguta dubina, nek' bezdan ne zatvori usta nada mnom! ¹⁷Usliši me, Jahve, jer je dobrostiva milost tvoja, po velikom milosrðu pogledaj na me! ¹⁸Ne sakrivaj lica pred slugom svojim; jer sam u stisci, usliši me brzo! ¹⁹Približi se duši mojoj i spasi je; zbog dušmana mojih oslobodi me! ²⁰Ti mi znadeš porugu, stid i sramotu, pred tvojim su oèima svi koji me muèe. ²¹Ruganje mi slomilo srce i klonuh; èekao sam da se tko sažali nada mnom, ali ga ne bi; i da me tko utješi, ali ga ne nađoh. ²²U jelo mi žuèi umiješaše, u mojoj me žeði octom napojiše. ²³Nek' im stol bude zamka, a žrtvene gozbe stupica! ²⁴Nek' im potamne oèi da ne vide, nek' im bokovi zasnagda oslabe! ²⁵Izlij na njih ljutinu, žar tvoga gnjeva nek' ih zahvati! ²⁶Njihova kuæa nek' opusti, u njihovu šatoru nek' nitko ne stanuje! ²⁷Jer su progonili koga ti pokara, bol poveæaše onomu koga ti rani. ²⁸Na njihovu krivnju krivnju još dodaj, ne opravdali se pred tobom! ²⁹Nek' budu izbrisani iz knjige živih, među pravednike neka se ne broje! ³⁰A ja sam jadnik i bolnik - nek' me štiti tvoja pomoæ, o Bože! ³¹Božje æu ime hvaliti popijevkom, hvalit æu ga zahvalnicom. ³²Bit æe to milije Jahvi no bik žrtveni, milije nego junac s papcima i rozima. ³³Gledajte, ubogi, i radujte se, nek' vam oživi srce, svima koji Boga tražite. ³⁴Jer siromahe Jahve èuje, on ne prezire sužanja svojih. ³⁵Neka ga hvale nebesa i zemlja, mora i sve što se u njima mièe. ³⁶Jer Bog æe spasiti Sion - on æe sagradit' gradove Judine - tu æe oni

stanovat', imati baštinu. ³⁷Baštinit æ ga potomci slugu njegovih; prebivat æ u njemu oni što ljube ime Božje.

Chapter 70

¹ Zborovođi. Davidov. Za spomen. ²O Bože, spasi me, Jahve, u pomoæ mi pohitaj! ³Nek' se postide i smetu svi koji mi o glavi rade! Nek' odstupe i nek' se posrame koji se nesreæi mojoj raduju! ⁴Nek' uzmaknu u sramoti svojoj koji zlorado na me grohoæu! ⁵Neka kliðu i nek' se vesele u tebi svi koji tebe traže! Neka govore svagda: "Velik je Bog!" svi koji spasenje tvoje ljube! ⁶A bijedan sam ja i nevoljan, o Bože, u pomoæ mi pohitaj! Ti si pomoæ moja i spasitelj; Jahve, ne kasni!

Chapter 71

¹ Tebi si, Jahve, utjeèem, ne daj da se ikada postidim! ²U pravdi me svojoj spasi i izbavi, prikloni uho k meni i spasi me! ³Budi mi hrid utoèišta i èvrsta utvrda spasenja: jer ti si stijena i utvrda moja. ⁴Bože moj, istrгни me iz ruke zlotvora, iz šake silnika i tlaèitelja: ⁵jer ti si, o Gospode, ufanje moje, Jahve, uzdanje od moje mladosti! ⁶Na te se oslanjam od utrobe; ti si mi zaštitnik od majèina krila: u te se svagda uzdam. ⁷Mnogima postadoh èudo, jer ti si mi bio silna pomoæ. ⁸Usta mi bijahu puna tvoje hvale, slaviše te svaki dan! ⁹Ne zabaci me u starosti: kad mi malakšu sile, ne zapusti me! ¹⁰Jer govore o meni moji dušmani, i koji me vrebaju složno se svjetuju: ¹¹"Bog ga je napustio; progonite ga i uhvatite jer nema tko da ga spasi!" ¹²O Bože, ne stoj daleko od mene, Bože moj, pohitaj mi u pomoæ! ¹³Neka se postide i propadnu koji traže moj život; nek' se sramotom i stidom pokriju koji mi žele nesreæu! ¹⁴A ja æu se uvijek uzdati, iz dana u dan hvaleæ' te sve više. ¹⁵Ustima æu naviještati pravednost tvoju, povazdan pomoæ tvoju: jer im ne znam broja. ¹⁶Kazivat æu silu Jahvinu, Gospode, slaviti æu samo tvoju pravednost. ¹⁷Bože, ti mi bijaše uèitelj od mladosti moje, i sve do sada naviještam èudesu tvoju. ¹⁸Ni u starosti, kad posijedim, Bože, ne zapusti me, da kazujem mišicu tvoju naraštaju novom i svima buduæima silu tvoju, ¹⁹i pravednost tvoju, Bože, koja seže do neba, kojom uèini velika djela. Bože, tko je kao ti! ²⁰Trpljenja mnoga i velika bacio si na me: ali ti æeš me opet oživiti i opet me podiæi iz dubine zemlje. ²¹Poveæaj dostojanstvo moje i opet me utješi: ²²A ja æu uz harfu slaviti tvoju vjernost, o Bože, svirat æu ti u citaru, Sveèe Izraelov! ²³Moje æe usne klicati pjevajuæ' tebi i moja duša koju si spasio. ²⁴I moj æe jezik svagda slaviti pravdu tvoju, jer su postidjeni i posramljeni oni što traže moju nesreæu.

Chapter 72

¹ Salomonov. Bože, sud svoj daj kralju i svoju pravdu sinu kraljevu. ²Nek' puku tvojem sudi pravedno, siromasima po pravici! ³Nek' bregovi narodu urode mirom, a brežuljci pravdom. ⁴Sudit æ pravo ubogim puèanima, djeci siromaha donijet æ spasenje, a tlaèitelja on æ smrviti. ⁵I živjet æ dugo kao sunce i kao mjesec u sva pokoljenja. ⁶Siæi æ kao rosa na travu, kao kiša što natapa zemlju! ⁷U danima njegovim cvjetat æ pravda i mir velik - sve dok bude mjeseca. ⁸I vladat æ od mora do mora i od Rijeke do granica svijeta. ⁹Dušmani æ njegovi preda nj kleknuti i protivnici lizati prašinu. ¹⁰Kraljevi Taršiša i otoka nosit æ dare, vladari od Arabije i Sabe danak donositi. ¹¹Klanjat æ mu se svi vladari, svi æ mu narodi služiti. ¹²On æ spasiti siromaha koji uzdiše, nevoljnika koji pomoænika nema; ¹³smilovat æ se ubogu i siromahu i spasit æ život nevoljniku: ¹⁴oslobodit æ ih nepravde i nasilja, jer je dragocjena u njegovim oèima krv njihova. ¹⁵Stog' neka živi! Neka ga daruju zlatom iz Arabije, nek' mole za njega svagda i neka ga blagoslivljaju! ¹⁶Nek' bude izobila žita u zemlji, po vrhuncima klasje neka šuši k'o Libanon! I cvjetali stanovnici gradova kao trava na livadi. ¹⁷Bilo ime njegovo blagoslovljeno dovijeka! Dok je sunca, živjelo mu ime! Njim se blagoslivljala sva plemena zemlje, svi narodi nazivali blaženima! ¹⁸Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji jedini tvori èudes! ¹⁹I blagoslovljeno slavno mu ime dovijeka! Sva se zemlja napunila slave njegove! Tako neka bude. Amen! ²⁰Time se završavaju molitve Jišajeva sina Davida.

Chapter 73

¹ Psalam. Asafov Kako je dobar Bog èestitima, Bog onima koji su èista srca! ²A meni umalo noge ne posrnuše, zamalo koraci ne okliznuše, ³jer zloèincima zavidjeh motreæi sreæu grešnika. ⁴Nikakvu patnju ne snose, pretilo je tijelo njihovo. ⁵Ne žive u mukama smrtnika, ljudske ih nevolje ne biju. ⁶Stoga je oholost ogrlica vratu njihovu, a nasilje haljina koja ih pokriva. ⁷Iz pretila srca izlazi opakost njihova, srca im se prelijevaju ispraznim tlapnjama. ⁸Podsmjehuju se i zlobno govore, nasiljem prijete odozgo. ⁹Ustima na nebo nasræu, a jezik se njihov obara na zemlju. ¹⁰Zato moj narod za njima leti i srèe obilne vode ¹¹pa veli: "Kako da dozna Bog? Spoznaje li Svevišnji?" ¹²Eto, takvi su grešnici: uvijek spokojni, bogatstvo zgræu. ¹³Jesam li, dakle, samo ja uzalud èuvao srce èisto i u nedužnosti prao ruke ¹⁴kad sam primao udarce svaki dan i kaznu jutro za jutrom? ¹⁵Da sam kazao: "Govorit æu kao i oni", izdao bih rod sinova tvojih. ¹⁶Promišljah tada da bih spoznao: al' mi se uèini muèno u oèima mojim ¹⁷sve dok ne naðoh ulaz u Božje svetinje pa prozreh kakav im je svršetak. ¹⁸Zaista, na klizavu stazu ti ih postavljaš, u propast ih obaraš. ¹⁹Kako uèas propadoše, nestaše, užas ih izjede! ²⁰Kao što èovjek prezire san kad se probudi, tako æeš, Gospode, prezreti lik im kada ustaneš. ²¹Kad mi duša bijaše ojađena, a bubrezi probodeni, ²²bezumnik bijah bez razbora, k'o živinèe pred tobom. ²³Al' æu odsad uvijek biti s tobom, jer ti prihvatit desnicu

moju: ²⁴vodit æš me po naumu svojem da me zatim uzmeš u slavu svoju. ²⁵Koga ja imam u nebu osim tebe? Kad sam s tobom, ne veselim se zemlji. ²⁶Malaksalo mi tijelo i srce: okrilje srca moga, i baštino moja, o Bože, dovijeka! ²⁷Doista, propast æ oni koji se udaljuju od tebe, istrebljuješ svakog tko ti se iznevjeri. ²⁸A meni je milina biti u Božjoj blizini, imati sklonište svoje u Jahvi. Pripovijedat æu sva tvoja djela na vratima Kæeri sionske.

Chapter 74

¹ Pouèna pjesma. Asafova. Zašto si, Bože, posve zabacio, zašto kiptiš gnjevom na ovce pašne svoje? ²Sjeti se zajednice koju si davno stekao, plÓemena koje namaèe kao svoju baštinu i brda Siona gdje si Šator svoj udario! ³Korakni k ruševinama vjeènim - sve je u Svetištu razorio neprijatelj. ⁴Protivnici tvoji vikahu posred skupštine tvoje, znakove svoje postaviše k'o pobjedne znakove. ⁵Bijahu kao oni koji mašu sjekirom po guštari, ⁶sjekirom i maljem vrata mu razbijali. ⁷Ognju predadoše Svetište tvoje, do zemlje oskvrnuše Prebivalište tvoga imena. ⁸Rekoše u srcu: "Istrijebimo ih zajedno; spalite sva svetišta Božja na zemlji!" ⁹Ne vidimo znakova svojih, proroka više nema, i nitko među nama ne zna dokle ... ¹⁰Dokle æ se još, o Bože, dušmanin rugati? Hoæ li protivnik dovijeka prezirati ime tvoje? ¹¹Zašto povlaèiš ruku, zašto u krilu sakrivaš desnicu svoju? ¹²No Bog je moj kralj od davnine, on koji posred zemlje spasava! ¹³Ti svojom silom rasjeèe more, smrska glave nakazama u vodi. ¹⁴Ti si Levijatanu glave zdrobio, dao ga za hranu nemanima morskim. ¹⁵Ti si dao da provre izvor i bujica, ti si presušio rijeke nepresušne. ¹⁶Tvoj je dan i noæ je tvoja, ti uèvrsti mjesec i sunce; ¹⁷ti sazda sve granice zemlji, ti stvori ljeto i zimu. ¹⁸Spomeni se ovoga: dušmanin ti se rugaše, Jahve, i bezumni narod pogrdi ime tvoje. ¹⁹Ne predaj jastrebu život grlice svoje, i život svojih siromaha ne zaboravi zauvijek! ²⁰Pogledaj na Savez svoj, jer svi su zakuci zemlje puni tmina i nasilja. ²¹Ne daj da jadnik otiđe postiđen: neka siromah i ubog hvale ime tvoje! ²²Ustani, Bože, zauzmi se za svoju parnicu, spomeni se pogrde koju ti bezumnik svaki dan nanosi. ²³Ne zaboravi vike neprijatelja svojih: buka buntovnika još se diže k tebi!

Chapter 75

¹ Zborovoði. Po napjevu "Ne razori!" Psalam. Asafov. Pjesma. ²Slavimo te, Bože, slavimo i zazivamo ime tvoje, pripovijedamo èudesu tvoja. ³"Kad odredim vrijeme, sudit æu po pravu. ⁴Pa neka se strese zemlja sa stanovnicima svojim, ja sam uèvrstio stupove njezine." ⁵Drznike opominjem: "Ne budite drski!" bezbožnike: "Ne budite tako rogati!" ⁶Ne dižite roga svog protiv Neba, nemojte govoriti drsko na Boga! ⁷Jer niti sa istoka niti sa zapada, niti iz pustinje niti sa bregova ... ⁸Bog je koji sudi: ovoga snizuje, onog uzvisuje! ⁹Jer je u Jahvinoj ruci pehar pun vina pjenušava, zaèinjena

mirisnim travama; iz njega on napaja, do taloga æe ga iskapiti i ispiti svi zlotvori svijeta. ¹⁰A ja æu klicati dovijeka, pjevat æu Bogu Jakovljevu. ¹¹Rogove æu polomiti bezbožniku, a pravednik æe podiæi glavu.

Chapter 76

¹Zborovoði. Uza žièana glazbala. Psalam. Asafov. Pjesma. ²Na glasu je Bog u Judeji, u Izraelu veliko je ime njegovo! ³U Šalemu je Šator njegov, na Sionu boravište. ⁴Tu polomi strijele lukovima, štitove, maèeve, sve oružje. ⁵Blistav si od svjetla, velièanstveniji od bregova drevnih. ⁶Opljaèkani su oni koji bijahu jaki srcem, i san svoj snivaju - klonuše ruke svim hrabrima. ⁷Od prijetnje tvoje, Bože Jakovljev, skameniše se kola i konji. ⁸Strašan si ti, i tko da opstane kraj žestine gnjeva tvogega. ⁹S neba reèe presudu - od straha zemlja zadrhta i zanijemje ¹⁰kad se diže Bog da sudi, da spasi uboge na zemlji. ¹¹Jer æe te i bijes Edoma slaviti, i preživjeli iz Hamata štovat æe te. ¹²Zavjetujte i izvršite zavjete Jahvi, Bogu svojemu, svi oko njega neka donose darove Strašnome ¹³koji obuzdava oholost knezova, koji je strašan kraljevima zemlje.

Chapter 77

¹Zborovoði. Po Jedutunu. Asafov. Psalam. ²Glasom svojim Bogu vapijem, glas mi se Bogu diže i on me èuje. ³U dan nevolje tražim Gospodina, noæu mi se ruka neumorno pruža k njemu, ne može se utješit' duša moja. ⁴Spominjem se Boga i uzdišem; kad razmišljam, daha mi nestane. ⁵Vjeðe moje držiš, potresen sam, ne mogu govoriti. ⁶Mislim na drevne dane i sjeæam se davnih godina; ⁷razmišljam noæu u srcu, mislim, i duh moj ispituje: ⁸"Hoæe li Gospodin odbaciti zauvijek i hoæe li ikad još biti milostiv? ⁹Je li njegova dobrotu minula zauvijek, njegovo obeæanje propalo za sva pokoljenja? ¹⁰Zar Bog je zaboravio da se smiluje, ili je gnjevan zatvorio smilovanje svoje?" ¹¹I govorim: "Ovo je bol moja: promijenila se desnica Višnjega." ¹²Spominjem se djela Jahvinih, sjeæam se tvojih pradavnih èudesu. ¹³Promatram sva djela tvoja, razmatram ono što si uèinio. ¹⁴Svet je tvoj put, o Bože: koji je bog tako velik kao Bog naš? ¹⁵Ti si Bog koji èudesu stvaraš, na pucima si pokazao silu svoju. ¹⁶Mišicom si izbavio narod svoj, sinove Jakovljeve i Josipove. ¹⁷Vode te ugledaše, Bože, ugledaše te vode i ustuknuše, bezdani se uzburkaše. ¹⁸Oblaci prosuše vode, oblaci zatutnjiše gromom i tvoje strijele poletješe. ¹⁹Grmljavina tvoja u vihoru zaori, munje rasvijetliše krug zemaljski, zemlja se zatrese i zadrhta. ²⁰Kroz more put se otvori tebi i tvoja staza kroz vode goleme, a tragova tvojih nitko ne vidje. ²¹Ti si svoj narod vodio kao stado rukama Mojsija i Arona.

Chapter 78

¹ Pouèna pjesma. Asafova. Poslušaj, narode moj, moju nauku, prikloni uho rijeèima usta mojih!
²Otvorit æu svoja usta na pouku, iznijet æu tajne iz vremena davnih. ³Ono što èusmo i saznasmo, što nam kazivahu oci, ⁴neæemo kriti djeci njihovoj, predat æemo buduæem koljenu: slavu Jahvinu i silu njegovu i djela èudesna što ih uèini. ⁵Svjedoèanstvo podiže on u Jakovu, Zakon postavi u Izraelu, da ono što naredi ocima našim oni djeci svojoj objave, ⁶da sazna buduæi naraštaj, i sinovi koji æe se roditi da djeci svojoj kazuju ⁷da u Boga ufanje svoje stave i ne zaborave djela Božjih, veæ da vrše zapovijedi njegove, ⁸kako ne bi bili, kao oci njihovi, naraštaj buntovan, prkosan - naraštaj srcem nestalan i duhom Bogu nevjeran. ⁹Sinovi Efrajimovi, ratnici s lukom, u dan bitke okrenuše leða. ¹⁰Saveza s Bogom ne održaše i ne htjedoše hoditi po Zakonu njegovu. ¹¹Zaboraviše na djela njegova, na èudesna koja im pokaza. ¹²Pred njihovim ocima èinio je znakove u Egiptu, u Soanskom polju. ¹³On more razdijeli i njih prevede, vode kao nasip uzdiže. ¹⁴Danju ih vodio oblakom, a svu noæ ognjem blistavim. ¹⁵U pustinji hrid prolomi i napoji ih obilno kao iz bezdana. ¹⁶Iz stijene izbi potoke te izvede vode k'o velike rijeke. ¹⁷A oni jednako griješiše, prkosiše Višnjem u pustinji. ¹⁸Boga su kušali u srcima svojim ištua' jela svojoj pohlepnosti. ¹⁹Prigovarali su Bogu i pitali: "Može li Gospod stol u pustinji prostrti? ²⁰Eno, udari u hrid, i voda poteèe i provreše potoci: a može li dati i kruha, i mesa pružiti svome narodu?" ²¹Kad to zaèu Jahve, gnjevom usplamtje: ogranj se raspali protiv Jakova, srdžba se razjari protiv Izraela, ²²jer ne vjerovaše Bogu niti se u njegovu pomoæ uzdaše. ²³Pa ozgo naredi oblaku i otvori brane nebeske, ²⁴k'o kišu prosu na njih mÓanu da jedu i nahrani ih kruhom nebeskim. ²⁵Èovjek blagovaše kruh Jakih; on im dade hrane do sitosti. ²⁶Probudi na nebu vjetar istoèni i svojom silom južnjak dovede. ²⁷Prosu na njih mesa k'o prašine i ptice krilatice k'o pijeska morskoga. ²⁸Padoše usred njihova tabora i oko šatora njihovih. ²⁹Jeli su i nasitili se, želju njihovu on im ispuni. ³⁰Još nisu svoju utažili pohlepu i jelo im još bješe u ustima, ³¹kad se srdžba Božja na njih raspali: pokosi smræu prvake njihove i mladiæe pobi Izraelove. ³²Uza sve to griješiše dalje i ne vjerovaše u èudesna djela njegova. ³³I skonèa im dane jednim dahom i njihova ljeta naglim svršetkom. ³⁴Kad ih ubijaše, tražiše ga i opet pitahu za Boga; ³⁵spominjahu se da je Bog hridina njihova i Svevišnji njihov otkupitelj. ³⁶Ali ga opet ustima svojim varahu i jezikom svojim lagahu njemu. ³⁷Njihovo srce s njime ne bijaše, nit' bijahu vjerni Savezu njegovu. ³⁸A on im milosrdno grijeh praštao i nije ih posmicao; èesto je gnjev svoj susprezao da ne plane svom jarošæu. ³⁹Spominjao se da su pÓut i dah koji odlazi i ne vraæa se više. ⁴⁰Koliko mu prkosiše u pustinji i žalostiše ga u samotnom kraju! ⁴¹Sve nanovo iskušavahu Boga i vrijeðahu Sveca Izraelova ⁴²ne spominjuæ' se ruke njegove ni dana kad ih od dušmana izbavi, ⁴³ni znakova njegovih u Egiptu, ni èudesnih djela u polju Soanskom. ⁴⁴U krv im pretvori rijeke i potoke, da ne piju. ⁴⁵Posla na njih obade da ih žderu i žabe da ih more. ⁴⁶I predade skakavcu žetvu njihovu, i plod muke njihove žderaèu. ⁴⁷Vinograde im tuèom udari, a mrazom smokvike njihove. ⁴⁸I predade grÓadu njihova goveda i munjama stada njihova. ⁴⁹Obori na njih svu žestinu gnjeva svog, jarost,

bijes i nevolju: posla na njih anđele nesreæe. ⁵⁰I put gnjevu svojem otvori: ne poštedje im život od smrti, životinje im izruèi pošasti. ⁵¹Pobi u Egiptu sve prvorodeno, prvence u šatorju Hamovu. ⁵²I povede narod svoj kao ovce i vođaše ih kao stado kroz pustinju. ⁵³Pouzdanu ih je vodio te se nisu bojali, a more je prekrilo dušmane njihove. ⁵⁴U Svetu zemlju svoju on ih odvede, na bregove što mu ih osvoji desnica. ⁵⁵Pred njima istjera pogane, konopom im podijeli baštinu, pod šatorjem njihovim naseli plemena izraelska. ⁵⁶A oni iskušavali i gnjevili Boga Višnjega i nisu držali zapovijedi njegovih. ⁵⁷Otpadoše, iznevjeriše se k'o oci njihovi, k'o luk nepouzdan oni zatajiše. ⁵⁸Na gnjev ga nagnaše svojim uzvišicama, na ljubomor navedoše kumirima svojim. ⁵⁹Bog vidje i gnjevom planu, odbaci posve Izraela. ⁶⁰I napusti boravište svoje u Šilu, šator u kojem prebivaše s ljudima. ⁶¹Pređa u ropstvo snagu svoju i svoju diku u ruke dušmanske. ⁶²Narod svoj prepusti maèu, raspali se na svoju baštinu. ⁶³Mladiæe njihove oganj proguta, ne udaše se djevice njihove. ⁶⁴Sveæenici njihovi padoše od maèa, ne zaplakaše Óudove njihove. ⁶⁵Tad se k'o oda sna trgnu Gospodin, k'o ratnik vinom savladan. ⁶⁶Udari otraga dušmane svoje, sramotu im vjeèitu zadade. ⁶⁷On odbaci šator Josipov i Efrajimovo pleme ne odabra, ⁶⁸veæ odabra pleme Judino i goru Sion koja mu omilje. ⁶⁹Sagradi Svetište k'o nebo visoko, k'o zemlju utemelji ga dovijeka. ⁷⁰Izabra Davida, slugu svojega, uze ga od torova ovèjih; ⁷¹odvede ga od ovaca dojljica da pase Jakova, narod njegov, Izraela, baštinu njegovu. ⁷²I pasao ih je srcem èestitim i brižljivim rukama vodio.

Chapter 79

¹ Psalam. Asafov. Bože, pogani, evo, provališe u baštinu tvoju, tvoj sveti Hram oskvrnuše, pretvoriše Jeruzalem u ruševine. ²Trupla tvojih slugu dadoše za hranu pticama nebeskim, meso tvojih pobožnika zvijerima zemaljskim. ³Krv im k'o vodu prolijevahu oko Jeruzalema i ne bijaše nikoga da ih pokopa. ⁴Postadosmo sramota susjedima svojim, podsmijeh i ruglo svima oko nas. ⁵Dokle još, Jahve? Zar æeš se svagda srditi? Zar æe ljubomora tvoja poput ognja gorjeti? ⁶Izlij gnjev na pogane koji te ne priznaju i na kraljevstva što ne zazivlju ime tvoje! ⁷Jer izjedoše Jakova i opustošiše boravište njegovo. ⁸Ne spominji se, protiv nas, grijeha otaca; neka nas pretekne smilovanje tvoje jer smo jadni i nevoljni. ⁹Pomozi nam, Bože, pomoæi naša, zbog slave imena svojega, oslobodi nas i otpusti nam grijeha zbog imena svoga! ¹⁰Zašto da pogani govore: "TÓa gdje je njihov Bog?" Nek' se na poganima pokaže, pred oèima našim, kako osveæuješ prolivenu krv slugu svojih! ¹¹Nek' do tebe dopru uzdasi sužanja, snagom svoje mišice poštedi predane smrti! ¹²A našim susjedima vrati sedmerostruko u krilo pogrdu koju naniješe tebi, o Jahve! ¹³A mi, tvoj puk i ovce paše tvoje, slaviti æemo te dovijeka, kazivat æemo od koljena do koljena hvalu tvoju!

Chapter 80

¹ Zborovođi. Po napjevu "Ljiljan svjedočanstva". Asafov. Psalam. ²Pastiru Izraelov, poèuj, ti što vodiš Josipa k'o stado ovaca! Ti što sjediš nad kerubima, zablistaj ³pred Efrajimom, Benjaminom, Manašiom: probudi silu svoju, priteci nam u pomoć! ⁴Bože, obnovi nas, razvedri lice svoje i spasi nas! ⁵Jahve, Bože nad Vojskama, dokle æeš plamtjeti, premda se moli narod tvoj? ⁶Dokle æeš nas hraniti kruhom suza i obilno poжити suzama? ⁷Dokle æe se oko nas svađat' susjedi i rugat' nam se naši dušmani? ⁸Bože nad Vojskama, obnovi nas, razvedri lice svoje i spasi nas! ⁹Ti prenese èokot iz Egipta, pogane istjera, a njega zasadi. ¹⁰Ti mu tlo pripravi, i on pusti korijenje i napuni zemlju. ¹¹Sjena mu prekri bregove, lozje mu k'o Božji cedrovi. ¹²Mladice svoje ispruži do mora i svoje ogranke do Rijeke. ¹³Zašto si mu srušio ogradu da ga beru svi što putem prolaze, ¹⁴da ga pustoši vepar iz šume, da ga pasu poljske zvijeri? ¹⁵Vrati se, Bože nad Vojskama, pogledaj s neba i vidi, obiđi ovaj vinograd: ¹⁶zakrili što zasadi desnica tvoja, sina kog za se odgoji! ¹⁷Oni koji ga spališe i posjekoše nek' izginu od prijetnje lica tvogega! ¹⁸Tvoja ruka nek' bude nad èovjekom desnice tvoje, nad sinom èovjeèjim kog za se odgoji! ¹⁹Neæemo se više odmetnuti od tebe; poživi nas, a mi æemo zazivati ime tvoje. ²⁰Jahve, Bože nad Vojskama, obnovi nas, razvedri lice svoje i spasi nas!

Chapter 81

¹ Zborovođi. Po napjevu "Tijesci". Asafov. ²Kliknite Bogu, našoj jakosti, klièite Bogu Jakovljevu! ³Nek' zazvuèe žice, nek' se èuje bubanj, svirajte u milozvuènu harfu s citarom! ⁴Zatrubite u rog za mlađaka, za uštapa, na svetkovinu našu! ⁵Jer to je propis Izraelu, zapovijed Boga Jakovljeva. ⁶Takav je zakon dao Josipu kad je izlazio iz zemlje Egipta. ⁷Šapat tajnovit èuh: "Oslobodih od tereta rame njegovo, ruke su mu slobodne od košare. ⁸U tjeskobi si zavapio i ja te izbavih; iz gromovna oblaka odgovorih tebi, iskušah te kod voda meripskih. ⁹Slušaj, puèe moj, i ja æu te opomenuti: o, da me poslušaj, Izraele! ¹⁰Nek' ne bude u tebe drugog boga i ne klanjaj se bogu tuđem! ¹¹Ja sam Jahve, Bog tvoj koji te izvedoh iz Egipta: otvori svoja usta da ih napunim!" ¹²"Ali moj narod ne slušaše glasa moga, Izrael me ne poslušao. ¹³Zato ga pustih okorjelom srcu njegovu: neka hodi kako mu se hoæe! ¹⁴O, kad bi me narod moj slušao, kad bi Izrael putovima mojim hodio, ¹⁵brzo bih pokorio dušmane njegove, ruku bih svoju okrenuo na protivnike njegove. ¹⁶Oni što ga sada mrze dodvarali bi mu se i njihov bi udes bio zapeèaæen zauvijek. ¹⁷A svoj narod hranio bih pšenicom najboljom i sitio ga medom iz peæine.

Chapter 82

¹ Psalam. Asafov. Bog ustaje u skupštini "bogova", usred "bogova" sud održava. ²"Dokle æete sudit' krivo, iæ' na ruku bezbožnima? ³Štitite slaba i sirotu, vratite pravicu jadniku i siromahu! ⁴Izbavite potlaæenog i ubogog: istrgnite ga iz ruku bezbožnih!" ⁵Ne shvaæaju nit' razumiju, po mraku hodaju: poljuljani su svi temelji zemlje. ⁶Rekoh doduše: "Vi ste bogovi i svi ste sinovi Višnjega! ⁷Ali æete k'o svi ljudi umrijeti, past æete kao svatko od velikih!" ⁸Ustani, Bože, i sudi zemlju, jer si s pravom gospodar svih naroda.

Chapter 83

¹ Pjesma. Psalam. Asafov. ²Ne šuti, Jahve, ne budi nijem i nemoj mirovati, Bože! ³Jer evo: dušmani tvoji buæe, i mrzitelji tvoji glave podižu. ⁴Protiv naroda se tvoga rote i svjetuju se protiv štiaænika tvojih. ⁵Govore: "Dođite, zadržimo ih da ne budu narod, nek' se ime Izrael više ne spominje!" ⁶Zaista, jednodušno se svjetuju i protiv tebe savez sklopiše: ⁷šatori edomski i Jišmaelci, Moapci i Hagrijci, ⁸Gebal i Amon i Amalek, Filisteja sa stanovnicima Tira. ⁹I Asirci se s njima udružiše, pružiše ruke potomcima Lotovim. ¹⁰Uèini njima k'o Midjancima, k'o Siseri i Jabinu na potoku Kišonu: ¹¹koji padoše blizu En-Dora i postaše gnojivo njivi. ¹²K'o Oreb i Zeb neka budu knezovi njihovi, kao Zebah i Salmuna nek' budu sve vođe njihove ¹³koji jednodušno vikahu: "Osvojimo krajeve Božje!" ¹⁴Daj, o Bože, da budu kao kovitlac, kao pljeva koju nosi vjetar. ¹⁵Kao što oganj proždire šumu, kao što plamen sažiže bregove, ¹⁶tako ih goni olujom svojom, prestravi ih svojom žestinom! ¹⁷Pokrij im lice sramotom, da traže tvoje ime, Jahve! ¹⁸Neka se stide i plaše navijek, neka se posrame i neka izginu! ¹⁹Nek' znaju: ti si komu je ime Jahve, jedini Višnji nada svom zemljom.

Chapter 84

¹ Zborovoði. Po napjevu "Tijesci". Sinova Korahovih. ²Kako su mili stanovi tvoji, Jahve nad Vojskama! ³Duša mi gine i ðezne za dvorima Jahvinim. Srce moje i moje tijelo klièu Bogu živomu. ⁴I vrabac sebi log nalazi, i lastavica gnjezdašce gdje æe položiti mlade svoje: ⁵a ja žrtvenike tvoje, Jahve nad Vojskama, Kralju moj i Bože moj! Blaženi koji prebivaju u Domu tvome slaveæ' te bez prestanka! ⁶Blažen komu je pomoæ u tebi dok se sprema na svete putove! ⁷Prolaze li suhom dolinom, u izvor je vode promiseæu i prva je kiša u blagoslov odijeva. ⁸Snaga im raste od èasa do èasa: dok ne ugledaju Boga na Sionu. ⁹Jahve, Bože nad Vojskama, ðuj molitvu moju, poslušaj, Bože Jakovljevi! ¹⁰Pogledaj, štite naš, Bože, pogledaj lice pomazanika svoga! ¹¹Zaista, jedan je

dan u dvorima tvojim bolji od tisuæu drugih. Volim biti na pragu Doma Boga svoga nego boraviti u šatorima grešnika. ¹²Jahve, Bog, sunce je i štit: on daje milost i slavu. Ne uskraæuje Jahve dobara onima koji idu u nedužnosti. ¹³Jahve nad Vojskama, blago onom tko se u te uzda.

Chapter 85

¹ Zborovoði. Sinova Korahovih. Psalam. ²Zavolje opet, Jahve, zemlju svoju, na dobro okrenu udes Jakovljevi. ³Otpusti krivnju narodu svome, pokri sve grijehæ njegove. ⁴Suspregnu svu ljutinu svoju, odusta od žestine gnjeva svoga. ⁵Obnovi nas, Bože, Spasitelju naš, i odbaci zlovolju prema nama! ⁶Zar æeš se dovijeka gnjeviti na nas, prenositi srdžbu svoju od koljena na koljeno? ⁷Zar nas neæeš opet oživiti da se narod tvoj raduje u tebi? ⁸Pokaži nam, Jahve, milosrðe svoje i daj nam svoje spasenje. ⁹Da poslušam što mi to Jahve govori: Jahve obeæava mir narodu svomu, vjernima svojim, onima koji mu se svim srcem vræte. ¹⁰Zaista, blizu je njegovo spasenje onima koji ga se boje, i slava æe njegova živjeti u zemlji našoj. ¹¹Ljubav æe se i Vjernost sastati, Pravda i Mir zagrliti. ¹²Vjernost æe nicat' iz zemlje, Pravda æe gledat' s nebesa. ¹³Jahve æe dati blagoslov i sreæu, i zemlja naša urod svoj. ¹⁴Pravda æe stupati pred njim, a Mir tragom stopa njegovih.

Chapter 86

¹ Molitva. Davidova. Prigni uho svoje, Jahve, i usliši me jer sam bijedan i ubog. ²Èuvaj dušu moju jer sam posveæen tebi; spasi slugu svoga koji se uzda u te! Ti si moj Bog; ³o Gospode, smiluj mi se jer povazan vapijem k tebi. ⁴Razveseli dušu slugæ svoga jer k tebi, Jahve, dušu uzdižem. ⁵Jer ti si, Gospode, dobar i rado praštaš, pun si ljubavi prema svima koji te zazivaju. ⁶Slušaj, Jahve, molitvu moju i pazi na glas vapajæ mog. ⁷U dan tjeskobe vapijem k tebi jer æeš me uslišati. ⁸Nema ti ravna meðu bozima, Gospode, nema djela kakvo je tvoje. ⁹Svi narodi što ih stvori doæi æe i klanjat' se tebi, o Jahve, i slavit æe ime tvoje. ¹⁰Jer ti si velik i èiniš èudesæ: ti si jedini Bog. ¹¹Uèi me, Jahve, svojemu putu da hodim vjeran tebi, usmjeri srce moje da se boji imena tvojega! ¹²Hvalit æu te, Gospode, Bože moj, svim srcem svojim, slavit æu ime tvoje dovijeka, ¹³jer tvoje ljubavi prema meni ima izobila, istrgao si moju dušu iz dubine Podzemlja. ¹⁴O Bože, oholice se digoše na me, mnoštvo silnika život mi vreba i nemaju tebe pred oèima. ¹⁵No ti si, Gospode Bože, milosrdan i blag, spor na srdžbu - sama ljubav i vjernost. ¹⁶Pogledaj na me i smiluj se meni; daj svome sluzi snage svoje i spasi sina sluškinje svoje! ¹⁷Daj mi milostivo znak naklonosti svoje, da vide moji mrzitelji i da se postide, jer si mi ti, o Jahve, pomogao, ti me utješio.

Chapter 87

¹ Sinova Korahovih. Psalam. Pjesma. Zdanje svoje na svetim gorama ²ljubi Jahve; draža su mu vrata sionska nego svi šatori Jakovljevi. ³Divote se govore o tebi, grade Božji! ⁴"Rahab i Babilon brojit æu k onima što me štiju; Filisteja i Tir i narod etiopski - i oni su rođeni ondje." ⁵O Sionu se govori: "Ovaj i onaj u njemu je rođen! Svevišnji ga utemelji!" ⁶Gospodin æe zapisati u knjigu naroda: "Ovi su rođeni ondje." ⁷I pjevat æe igrajuæi kolo: "Svi su izvori moji u tebi!"

Chapter 88

¹ Pjesma. Psalam. Sinova Korahovih. Zborovođi. Po napjevu "Bolest". Za pjevanje. Pouèna pjesma. Ezrahijca Hemana. ²Jahve, Bože moj, vapijem danju, a noæu narièem pred tobom. ³Neka dopre do tebe molitva moja, prigni uho k vapaju mome. ⁴Jer mi je duša zasiaæena patnjama, moj se život bliži Podzemlju. ⁵Broje me k onima što u grob silaze, postadoh slièan nemoæniku. ⁶Među mrtvima moj je ležaj, poput ubijenih što leže u grobu kojih se više ne spominješ, od kojih si ustegao ruku. ⁷Smjestio si me u jamu duboku, u tmine, u bezdan. ⁸Teško me pritišæe ljutnja tvoja i svim me valima svojim prekrivaš. ⁹Udaljio si od mene znance moje, Óuèini da im gnusan budem: zatvoren sam, ne mogu izaæi. ¹⁰Od nevolje oèi mi gasnu: vapijem tebi, Jahve, iz dana u dan, za tobom ruke pružam. ¹¹Zar na mrtvima èiniš èudesa? Zar æe sjene ustati i hvaliti tebe? ¹²Zar se u grobu pripovijeda o tvojoj dobroti? O vjernosti tvojoj u Propasti? ¹³Zar se u tmuni objavljuju èudesa tvoja i tvoja pravda u Zaboravu? ¹⁴Ipak ja vapijem tebi, Jahve, prije jutra molitvom te pretjeèem. ¹⁵Zašto, Jahve, odbacuješ dušu moju? Zašto sakrivaš lice od mene? ¹⁶Bijedan sam i umirem veæ od djeèaštva, klonuh noseæi tvoje strahote. ¹⁷Preko mene prijeðoše vihori tvojega gnjeva, strahote me tvoje shrvaše, ¹⁸okružuju me kao voda sveudilj, optjeðu me svi zajedno. ¹⁹Udaljio si od mene prijatelja i druga: mrak mi je znanac jedini.

Chapter 89

¹ Pouèna pjesma. Ezrahijca Etana. ²O ljubavi Jahvinoj pjevat æu do vijeka, kroza sva koljena vjernost æu tvoju naviještati. ³Ti reèe: "Zavijeke je sazdana ljubav moja!" U nebu utemelji vjernost svoju: ⁴"Savez sklopih s izabranikom svojim, zakleh se Davidu, služi svome: ⁵tvoje potomstvo održat æu do vijeka, za sva koljena sazdat æu prijestolje tvoje." ⁶Nebesa velièaju èudesa tvoja, Jahve, i tvoju vjernost u zboru svetih. ⁷TÓa tko je u oblacima ravan Jahvi, tko li je Jahvi slièan među sinovima Božjim? ⁸Bog je strahovit u zboru svetih, velik i strašan svima oko sebe. ⁹Jahve, Bože nad Vojskama, tko je kao ti? Silan si, Jahve, i vjernost te okružuje. ¹⁰Ti zapovijedaš buènome

moru, obuzdavaš silu valova njegovih; ¹¹ti sasjeèe Rahaba i zgazi, snažnom mišicom rasu dušmane svoje. ¹²Tvoja su nebesa i tvoja je zemlja, zemljin krug ti si sazdao i sve što je na njemu; ¹³sjever i jug ti si stvorio, Tabor i Hermon klièu imenu tvojemu. ¹⁴Tvoja je mišica snažna, ruka èvrsta, desnica dignuta. ¹⁵Pravda i Pravednost temelj su prijestolja tvoga, Ljubav i Istina koraèaju pred tobom. ¹⁶Blago narodu viènu svetom klicanju, on hodi u sjaju lica tvojega, Jahve, ¹⁷u tvom se imenu raduje svagda i tvojom se pravdom ponosi. ¹⁸Jer ti si ures moæi njegove, po tvojoj milosti raste snaga naša. ¹⁹Jer Jahve je štit naš, Svetac Izraelov kralj je naš. ²⁰Nekoæ si u viđenju govorio pobožnima svojim: "Junaku stavih krunu na glavu, izabranika iz naroda izdigoh; ²¹naðoh Davida, slugu svoga, svetim ga svojim uljem pomazah, ²²da ruka moja svagda ostane s njime i moja mišica da ga krijepi. ²³Neæe ga nadmudriti dušmanin, niti oboriti sin bezakonja. ²⁴Razbit æu pred njim protivnike njegove, pogubit æu mrzitelje njegove. ²⁵Vjernost moja i dobrota bit æe s njime i u mome imenu rast æe mu snaga. ²⁶Pružit æu njegovu ruku nad more, do Rijeke desnicu njegovu. ²⁷On æe me zvati: 'Oèe moj! Bože moj i hridi spasa mojega.' ²⁸A ja æu ga prvoroðencem uèiniti, najvišim meðu kraljevima svijeta. ²⁹Njemu æu saèuvati dovijeka naklonost svoju i Savez svoj vjeran. ³⁰Njegovo æu potomstvo uèiniti vjeènim i prijestolje mu kao dan nebeski. ³¹Ako li mu sinovi Zakon moj ostave i ne budu hodili po naredbama mojim, ³²ako li prestupe odredbe moje i ne budu èuvali zapovijedi mojih; ³³šibom æu kazniti nedjelo njihovo, udarcima ljutim krivicu njihovu, ³⁴ali mu naklonosti svoje oduzeti neæu niti æu prekršiti vjernosti svoje. ³⁵Neæu povrijediti Saveza svojega i neæu poreæi obeæanja svoga. ³⁶Jednom se zakleh svetošæu svojom: Davida prevariti neæu: ³⁷potomstvo æe njegovo ostati dovijeka, prijestolje njegovo preda mnom kao sunce, ³⁸ostat æe dovijeka kao mjesec, vjerni svjedok na nebu." ³⁹A sada ti ga odbi i odbaci, silno se razgnjevi na pomazanika svoga. ⁴⁰Prezre Savez sa slugom svojim i krunu njegovu do zemlje ponizi. ⁴¹Razvali sve zidine njegove, njegove utvrde u ruševine baci. ⁴²Pljaèkaju ga svi što naiðu, na ruglo je susjedima svojim. ⁴³Podiže desnicu dušmana njegovih i obradova protivnike njegove. ⁴⁴Otupi oštricu maèa njegova, u boju mu ne pomože. ⁴⁵Njegovu sjaju kraj uèini, njegovo prijestolje na zemlju obori. ⁴⁶Skratio si dane mladosti njegove, sramotom ga pokrio. ⁴⁷TÓa dokle æeš, Jahve? Zar æeš se uvijek skrivati? Hoæe li gnjev tvoj k'o oganj gorjeti? ⁴⁸Sjeti se kako je kratak život moj, kako si ljude prolazne stvorio! ⁴⁹Tko živ smrti vidjeti neæe? Tko æe od ruke Podzemlja dušu saèuvati? ⁵⁰Gdje li je, Jahve, tvoja dobrota iskonska kojom se Davidu zakle na vjernost svoju? ⁵¹Sjeti se, Jahve, sramote slugu svojih: u srcu nosim svu mržnju pogana ⁵²s kojom nasræu dušmani tvoji, Jahve, s kojom nasræu na korake pomazanika tvoga. ⁵³Blagoslovljen Jahve dovijeka! Tako neka bude. Amen!

Chapter 90

¹ Molitva. Mojsija, sluga Božjega. Jahve, ti nam bijaše okrilje od koljena do koljena. ²Prije nego se rodiše bregovi, prije nego postade kopno i krug zemaljski, od vijeka do vijeka, Bože, ti jesi! ³Smrtnike u prah vraćaš i veliš: "Vratite se, sinovi ljudski!" ⁴Jer je tisuću godina u oèima tvojim k'o juèerašnji dan koji je minuo i kao straža noæna. ⁵Razgoniš ih k'o jutarnji san, kao trava su što se zeleni: ⁶jutrom cvate i sva se zeleni, a uveèer - veæ se suši i vene. ⁷Zaista, izjeda nas tvoja srdžba i zbunjuje ljutina tvoja. ⁸Naše si grijeha stavio pred svoje oèi, naše potajne grijeha na svjetlost lica svojega. ⁹Jer svi naši dani proðoše u gnjevu tvojemu, kao uzdah dovršismo godine svoje. ¹⁰Zbroj naše dobi sedamdeset je godina, ako smo snažni, i osamdeset; a veæina od njih muka je i ništavost: jer prolaze brzo i mi letimo odavle. ¹¹Tko æe mjeriti žestinu gnjeva tvojega, tko proniknuti srdžbu tvoju? ¹²Nauèi nas dane naše brojiti, da steknemo mudro srce. ¹³Vrati se k nama, Jahve! TÓa dokle æeš? Milostiv budi slugama svojim! ¹⁴Jutrom nas nasiti smilovanjem svojim, da klièemo i da se veselimo u sve dane! ¹⁵Obraduj nas za dane kad si nas šibao, za ljeta kad smo stradali! ¹⁶Neka se na slugama tvojim pokaže djelo tvoje i tvoja slava na djeci njihovoj! ¹⁷Dobrota Jahve, Boga našega, nek' bude nad nama daj da nam uspije djelo naših ruku, djelo ruku naših nek' uspije.

Chapter 91

¹ Ti što prebivaš pod zaštitom Višnjega, što poèivaš u sjeni Svemoguæega, ²reci Jahvi: "Zaklone moj! Utvrdo moja! Bože moj u koga se uzdam!" ³Jer on æe te osloboditi od zamke ptiæarske, od kuge pogubne. ⁴Svojim æe te krilima zaštititi i pod njegova æeš se krila skloniti: Vjernost je njegova štit i obrana! ⁵Neæeš se bojati strašila noænoga ni strelice što leti danju, ⁶ni kuge što se šulja kroz tmine, ni pošasti što hara o podne. ⁷Pa nek' padaju tisuæe kraj tebe, deseci tisuæa s desne tvoje, tebi se neæe primaæi! ⁸Tek što okom pogledaš, veæ æeš vidjeti plaæu grešnika. ⁹Jer Jahve je zaklon tvoj, Višnjega odabra sebi za okrilje. ¹⁰Neæe te snaæi nesreæa, nevolja se neæe prikuèiti šatoru tvojemu. ¹¹Jer anđelima svojim zapovjedi da te èuvaju na svim putima tvojim. ¹²Na rukama æe te nositi da se ne spotakneš o kamen. ¹³Nogom æeš gaziti lava i ljuticu, zgazit æeš laviaæa i zmiju. ¹⁴Izbavit æu ga jer me ljubi, zakrilit ga jer poznaje ime moje. ¹⁵Zazvat æe me, a ja æu ga uslišiti, s njim æu biti u nevolji, spasit æu ga i proslaviti. ¹⁶Nasitit æu ga danima mnogim, pokazat' mu spasenje svoje."

Chapter 92

¹ Psalam. Pjesma. Za dan subotnji. ²Dobro je slaviti Jahvu, pjevati imenu tvome, Svevišnji; ³naviještati jutrom ljubav tvoju i noæu vjernost tvoju, ⁴uz harfu od deset žica i liru, s pjesmom uz

citaru. ⁵Obradovao si me djelima svojim, o Jahve, klièem zbog djela ruku tvojih. ⁶Kako su silna djela tvoja, o Jahve, i duboki naumi tvoji! ⁷Bezuman èovjek ne spozna je, luðak ne shvaæa. ⁸Sve ako bi bezbošci nicali k'o trava i cvali svi što zlo èine, odreðeni su za vjeènu propast; ⁹a ti, Jahve, do vijeka uzvišen ostaješ. ¹⁰Doista, dušmani tvoji, o Jahve, tvoji æe dušmani propasti; raspršit æe se svi što èine zlo. ¹¹Rog si mi digao k'o u bivola, pomazao me uljem preèistim; ¹²i oko mi s visoka gleda dušmane i uho mirno sluša o onima što na me ustaju. ¹³K'o palma cvate pravednik i raste k'o cedar libanonski. ¹⁴Zasaðeni u Domu Jahvinu, cvatu u dvorima Boga našega. ¹⁵Rod donose i u starosti, soèni i puni svježine: ¹⁶da navijeste kako je pravedan Jahve, Hrid moja, onaj na kome nema nepravde.

Chapter 93

¹ Jahve kraljuje, u sjaj zaodjeven, Jahve zaodjeven moæi i opasan. Èvrsto stoji krug zemaljski, neæe se poljuljati. ²Èvrsto je prijestolje tvoje odiskona, ti si od vjeènosti! ³Rijeke podižu, Jahve, rijeke podižu glase svoje, rijeke podižu svoj buèni huk. ⁴Jaèi od glasova voda golemih, silniji od bijesnoga mora: silan je Jahve u visinama. ⁵Tvoja su obeæanja vjere predostojna, svetost je ures Doma tvojega, Jahve, u sve dane!

Chapter 94

¹ Bože osvetnièe, Jahve, Bože osvetnièe, pokaži se. ²Ustani ti što sudiš zemlju, po zasluzi plati oholima! ³Dokle æe bezbošci, Jahve, dokle æe se bezbošci hvastati? ⁴Dokle æe brbljati, drsko govoriti, dokle æe se bezakonici hvastati? ⁵Tlaèe narod tvoj, Jahve, i baštinu tvoju pritišæu; ⁶kolju udovicu i pridošlicu, sirotama život oduzimlju ⁷i govore: "Jahve ne vidi! Ne opaža Bog Jakovljevi!" ⁸Shvatite, lude u narodu: bezumni, kad æete se urazumiti? ⁹Onaj što uho zasaði da ne èuje? Koji stvori oko da ne vidi? ¹⁰Onaj što odgaja narode da ne kazni - Onaj što ljude uèi mudrosti? ¹¹Jahve poznaje namisli ljudske: one su isprazne. ¹²Blago onom koga ti pouèavaš, Jahve, i uèiš Zakonu svojemu: ¹³da mu mir udijeliš od nesretnih dana, dok se grob kopa zlikovcu. ¹⁴Jer neæe Jahve odbaciti naroda svojega i svoje baštine neæe napustiti; ¹⁵jer æe se pravo dosuditi pravednosti i za njom æe iæi svi èestiti srcem. ¹⁶Tko æe ustati za me protiv zlotvora? Tko æe se zauzeti za me protiv zloèinaca? ¹⁷Da mi Jahve ne pomaže, brzo bih sišao u mjesto tišine. ¹⁸Èim pomislim: "Noga mi posræe", dobrota me tvoja, o Jahve, podupire. ¹⁹Kad se skupe tjeskobe u srcu mome, tvoje mi utjehe dušu vesele. ²⁰Zar je bezbožno sudište u savezu s tobom kad nevolje stvara pod izlikom zakona? ²¹Nek' samo pritišæu dušu pravednog, nek' osuðuju krv nedužnu: ²²Jahve mi je utvrda,

Bog - hrid utočišta moga. ²³Platit æ im bezakonje njihovo, njihovom æ ih zloæom istrijebiti, istrijebit æ ih Jahve, Bog naš.

Chapter 95

¹ Dođite, klièimo Jahvi, uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome! ² Pred lice mu stupimo s hvalama, klièimo mu u pjesmama! ³ Jer velik je Jahve, Bog naš, Kralj veliki nad svim bogovima. ⁴ U njegovoj su ruci zemaljske dubine, njegovi su vrhunci planina. ⁵ Njegovo je more, on ga je stvorio, i kopno koje naèiniše ruke njegove. ⁶ Dođite, prignimo koljena i padnimo nice, poklonimo se Jahvi koji nas stvorio! ⁷ Jer on je Bog naš, a mi narod paše njegove, ovce što on ih èuva. O, da danas glas mu poslušate: ⁸ "Ne budite srca tvrda kao u Meribi, kao u dan Mase u pustinji ⁹ gdje me iskušavahu oèevi vaši premda vidješe djela moja. ¹⁰ Èetrdeset ljeta jadio me naraštaj onaj, pa rekoh: 'Narod su nestalna srca i ne promièu moje putove.' ¹¹ Stog se zakleh u svom gnjevu: 'Nikad neæe uæi u moj pokoj!'"

Chapter 96

¹ Pjevajte Jahvi pjesmu novu! Pjevaj Jahvi, sva zemljo! ² Pjevajte Jahvi, hvalite ime njegovo! Navješæujte iz dana u dan spasenje njegovo, ³ kazujte poganima njegovu slavu, svim narodima èudesu njegova. ⁴ Velik je Jahve, hvale predostojan, strašniji od svih bogova! ⁵ Ništavni su svi bozi naroda. Jahve stvorio nebesa! ⁶ Slava je i velièanstvo pred njim, sila i sjaj u Svetištu njegovu. ⁷ Dajte Jahvi, narodna plemena, dajte Jahvi slavu i silu! ⁸ Dajte Jahvi slavu imena njegova! Prinosite žrtvu i uđite u dvorove njegove, ⁹ poklonite se Jahvi u sjaju svetosti njegove. Strepi pred njim, zemljo sva! ¹⁰ Nek' se govori među poganima: "Jahve kraljuje!" Svijet on uèvrsti da se ne pomakne, narodima pravedno upravlja. ¹¹ Raduj se, nebo, i klièi, zemljo! Neka huèi more i što je u njemu! ¹² Nek' se raduje polje i što je na njemu, neka klikæe šumsko drveæe ¹³ pred Jahvom, jer dolazi, jer dolazi suditi zemlji. Sudit æe svijetu u pravdi i narodima u istini svojoj.

Chapter 97

¹ Jahve kraljuje: neka klièe zemlja, nek' se vesele otoci mnogi! ² Oblak i tama ovijaju njega, pravda i pravo temelji su prijestolja njegova. ³ Oganj ide pred njim i sažiže okolo dušmane njegove. ⁴ Munje mu svijet osvjetljuju; zemlja to vidi i strepi. ⁵ Brda se tope pred Jahvom k'o vosak, pred vladarom zemlje sve. ⁶ Nebesa navješæuju pravednost njegovu, svi narodi gledaju mu slavu. ⁷ Nek'

se postide svi što likove štiju i koji se hvale kumirima. Poklonite mu se, svi bozi! ⁸Sion radostan sluša, gradovi Judini klièu zbog tvojih sudova, o Jahve! ⁹Jer ti si, o Jahve, Svevišnji - nad svom zemljom, visoko, visoko nad bozima svima. ¹⁰Jahve ljubi one koji mrze na zlo, on èuva duše pobožnika svojih, izbavlja ih iz ruku opakih. ¹¹Svjetlost sviæe pravedniku i radost èestitima u srcu. ¹²Radujte se, pravednici, u Jahvi, slavite sveto ime njegovo!

Chapter 98

¹ Psalam. Pjevajte Jahvi pjesmu novu, jer uèini djela èudesna. Pobjedu mu pribavi desnica njegova i sveta mišica njegova. ²Jahve obznani spasenje svoje, pred poganima pravednost objavi. ³Spomenu se dobrote i vjernosti prema domu Izraelovu. Svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega. ⁴Sva zemljo, poklikni Jahvi, raduj se, klièi i pjevaj! ⁵Zapjevajte Jahvi uz citaru, uz citaru i uza zvuke harfe; ⁶uz trublje i zvuke rogova: klièite Jahvi kralju! ⁷Neka huèi more i što je u njemu, krug zemaljski i stanovnici njegovi! ⁸Rijeke nek' plješæu rukama, zajedno s njima neka se brda raduju! ⁹Jer Jahve dolazi, dolazi suditi zemlji. Vladat æe krugom zemaljskim po pravdi i pucima po pravici.

Chapter 99

¹ Jahve kraljuje - nek' zadršæu narodi; sjedi nad kerubima - zemlja nek' se potrese! ²Velik je Jahve na Sionu, uzvišen nada sve narode. ³Nek' slave ime tvoje veliko i strašno: ono je sveto! ⁴Ti kralj si moæan koji ljubiš što je pravo, pravednost ti si utvrdio, pravo i pravednost vršiš u Jakovu. ⁵Uzvisujte Jahvu, Boga našega, padnite pred podnožje njegovo: ono je sveto. ⁶Mojsije i Aron meðu sveæenicima njegovim i Samuel meðu onima koji zazivaju ime njegovo: zazivahu Jahvu, i on ih usliša. ⁷Iz stupa od oblaka govoraše njima: slušahu zapovijedi njegove i odredbe što ih dade. ⁸Jahve, Bože naš, ti si ih uslišivao; Bože, milostiv si bio njima premda si kažnjavao grijehove njihove. ⁹Uzvisujte Jahvu, Boga našega, padnite pred svetu goru njegovu: jer svet je Jahve, Bog naš.

Chapter 100

¹ Psalam. Zahvalnica. Klièi Jahvi, zemljo sva! ²Služite Jahvi u veselju! Pred lice mu dođite s radosnim klicanjem! ³Znajte da je Jahve Bog: on nas stvorio, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove. ⁴Uđite s hvalama na vrata njegova, u dvore njegove s pjesmama; hvalite ga,

ime mu slavite! ⁵Jer dobar je Jahve, dovijeka je ljubav njegova, od koljena do koljena vjernost njegova.

Chapter 101

¹ Davidov. Psalam. Da zapjevam o dobroti i pravdi, tebi, Jahve, da zasviram! ²Razmatrat æu put savršenstva: kad li æeš k meni doæi? Hodit æu u nedužnosti srca u domu svojemu. ³Neæu stavljati pred oèi svoje ništa opako. Mrzim èovjeka koji èini zlo: on neæe biti uza me. ⁴Opako æe srce biti daleko od mene; o zlu neæu da znadem. ⁵Tko kleveæe bližnjeg u potaji, toga æu pogubiti. Èovjeka oholih oèiju i srca naduta ja ne podnosim. ⁶Pogled upravljam k vjernima na zemlji da sa mnom stanuju. Tko hodi putem nedužnim taj æe mi služiti. ⁷Neæe prebivati u kuæi mojoj tko spletke snuje. Tko govori laži, neæe opstati pred mojim oèima. ⁸Svaki æu dan istrebljivati sve zlikovce u zemlji; iskorijenit æu iz grada Jahvina sve koji èine bezakonje.

Chapter 102

¹ Molitva nevoljnika koji je klonuo pa svoju tugu izljujeva ²Jahve, usliši molitvu moju, i vapaj moj k tebi da dođe! ³Nemoj sakrivati lice od mene u dan moje nevolje! Prigni k meni uho svoje: kad te prizovem, brzo me usliši! ⁴Jer moji dani nestaju poput dima, a moje kosti gore kao oganj. ⁵Srce mi se suši kao pokošena trava i kruh svoj zaboravljam jesti. ⁶Od snažnih jecaja mojih kosti mi uz kožu prionuše. ⁷Slièan sam èaplji u pustinji, postah k'o æuk na pustoj razvalini. ⁸Ne nalazim sna i uzdišem k'o samotnan vrabac na krovu. ⁹Svagda me grde dušmani moji; mnome se proklinju što bjesne na me. ¹⁰Pepeo jedem poput kruha, a piæe svoje miješam sa suzama ¹¹zbog tvoje ljutine i gnjeva, jer si me digao i bacio. ¹²Moji su dani k'o oduljena sjena, a ja se, gle, sušim poput trave. ¹³A ti, o Jahve, ostaješ dovijeka i tvoje ime kroza sva koljena. ¹⁴Ustani, smiluj se Sionu: vrijeme je da mu se smiluješ - sada je èas! ¹⁵Jer milo je slugama tvojim kamenje njegovo, žale ruševine njegove. ¹⁶Tad æe se pogani bojati, Jahve, imena tvojega i svi kraljevi zemlje slave tvoje ¹⁷kad Jahve opet sazda Sion, kad se pokaže u slavi svojoj, ¹⁸kad se osvrne na prošnju ubogih i ne prezre molitve njihove. ¹⁹Nek' se zapiše ovo za buduæi naraštaj, puk što nastane neka hvali Jahvu. ²⁰Jer Jahve gleda sa svog uzvišenog svetišta, s nebesa na zemlju gleda ²¹da èuje jauke sužnjeva, da izbavi smrti predane, ²²da se na Sionu navijesti ime Jahvino i njegova hvala u Jeruzalemu ²³kad se narodi skupe i kraljevstva da služe Jahvi. ²⁴Putem je istrošio sile moje, skratio mi dane. ²⁵Rekoh: "Bože moj, nemoj me uzeti u sredini dana mojih! Kroza sva koljena traju godine tvoje. ²⁶U poèetku utemelji zemlju, i nebo je djelo ruku tvojih. ²⁷Propast æe, ti æeš ostati, sve æe ostarjeti kao odjeæa.

Mijenjaš ih poput haljine i nestaju: ²⁸ti si uvijek isti - godinama tvojim nema kraja. ²⁹Djeca æe tvojih slugu živjeti u miru i potomstvo æe njihovo trajati pred tobom.

Chapter 103

¹ Davidov. Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, i sve što je u meni, sveto ime njegovo! ²Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, i ne zaboravi dobročinstva njegova: ³on ti otpušta sve grijehе tvoje, on iscjeljuje sve slabosti tvoje; ⁴on ti od propasti ÷uva život, kruni te dobrotom i ljubavlju; ⁵život ti ispunja dobrima, k'o orlu ti se mladost obnavlja. ⁶Jahve ÷ini pravedna djela i potlaèenima vraæa pravicu, ⁷Mojsiju objavi putove svoje, sinovima Izraelovim djela svoja. ⁸Milosrdan i milostiv je Jahve, spor na srdžbu i vrlo dobrotiv. ⁹Jarostan nije za vjeèna vremena niti dovijeka plamti srdžba njegova. ¹⁰Ne postupa s nama po grijesima našim niti nam plaæa po našim krivnjama. ¹¹Jer kako je nebo visoko nad zemljom, dobrota je njegova s onima koji ga se boje. ¹²Kako je istok daleko od zapada, tako udaljuje od nas bezakonja naša. ¹³Kako se otac smiluje djeèici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje. ¹⁴Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina. ¹⁵Dani su ÷ovjekovi kao sijeno, cvate k'o cvijetak na njivi; ¹⁶jedva ga dotakne vjetar, i veæ ga nema, ne pamti ga više ni mjesto njegovo. ¹⁷Al' ljubav Jahvina vjeèna je nad onima što ga se boje i njegova pravda nad sinovima sinova, ¹⁸nad onima što njegov Savez ÷uvaju i pamte mu zapovijedi da ih izvrše. ¹⁹Jahve u nebu postavi prijestolje svoje, i kraljevska vlast svemir mu obuhvaæa. ²⁰Blagoslivljajte Jahvu, svi anđeli njegovi, vi jaki u sili, što izvršujete naredbe njegove, poslušni rijeèi njegovoj! ²¹Blagoslivljajte Jahvu, sve vojske njegove, sluge njegove koje ÷inite volju njegovu! ²²Blagoslivljajte Jahvu, sva djela njegova, na svakome mjestu vlasti njegove: blagoslivljaj Jahvu, dušo moja!

Chapter 104

¹ Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, Jahve, Bože moj, silno si velik! Odjeven velièanstvom i ljepotom, ²svjetlošæu ogrnut kao plaštem! Nebo si razapeo kao šator, ³na vodama sagradio dvorove svoje. Od oblaka praviš kola svoja, na krilima vjetrova putuješ. ⁴Vjetrove uzimaš za glasnike, a žarki oganj za slugu svojega. ⁵Zemlju si stavio na stupove njene: neæe se poljuljati u vijeke vjekova, ⁶pokrio si je vodama bezdanim k'o haljinom, iznad bregova stajahu vode; ⁷na tvoju se prijetnju povukoše, od tvoje grmljavine zadržtaše. ⁸Bregovi se digoše, doline spustiše na mjesto koje si im odredio. ⁹Odredio si granicu koju ne smiju prijeæi, da opet ne pokriju zemlju. ¹⁰Izvore svraæaš u potoke što žubore meðu brdima. ¹¹Oni poje sve živine poljske, divlji magarci žeð gase u njima. ¹²Uz njih se gnijezde ptice nebeske i pjevaju meðu granama. ¹³Ti natapaš bregove iz dvorova svojih, zemlja se nasiauje plodom tvojih ruku. ¹⁴Ti daješ te nièe trava za stoku i bilje na korist

èovjeku da izvede kruh iz zemlje ¹⁵i vino što razvedruje srce èovjeèe; da uljem lice osvježi i da kruh okrijepi srce èovjeku. ¹⁶Stabla se Jahvina napajaju hranom, cedri libanonski koje on zasadi. ¹⁷Ondje se ptice gnijezde, u èempresu dom je rodin. ¹⁸Visoki bregovi daju kozorogu a peæine jazavcu sklonište. ¹⁹Ti si stvorio mjesec da oznaèuje vremena i sunce znade kada ima zaæi. ²⁰Kad razastreš tmine i noæ se spusti, tad se šuljaju u njoj životinje šumske. ²¹Laviæi riðu za plijenom i od Boga hranu traže. ²²Kad sunce ograne, nestaju i liježu na ležaje. ²³Tad èovjek izlazi na dnevni posao i na rad do veèeri. ²⁴Kako su brojna tvoja djela, o Jahve! Sve si to mudro uèinio: puna je zemlja stvorenja tvojih. ²⁵Eno mora, velika i široka, u njemu vrve gmazovi bez broja, životinje male i velike. ²⁶Onud prolaze nemani, Levijatan kojeg stvori da se igra u njemu. ²⁷I sva ova biaæa željno èekaju da ih nahraniš na vrijeme. ²⁸Daješ li im, tada sabiru: otvaraš li ruku, nasite se dobrima. ²⁹Sakriješ li lice svoje, tad se rastuže; ako dah im oduzmeš, ugibaju i opet se u prah vraæaju. ³⁰Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš lice zemlje. ³¹Neka dovijeka traje slava Jahvina: nek' se raduje Jahve u djelima svojim! ³²On pogleda zemlju i ona se potrese, dotakne bregove, oni se zadime. ³³Pjevat æu Jahvi dokle god živim, svirat æu Bogu svome dokle god me bude. ³⁴Bilo mu milo pjevanje moje! Ja æu se radovati u Jahvi. ³⁵Nek' zloèinci sa zemlje nestanu i bezbožnika nek' više ne bude! Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja! Aleluja!

Chapter 105

¹ Hvalite Jahvu, prizivajte mu ime, navješæujte meðu narodima djela njegova! ²Pjevajte mu, svirajte mu, pripovijedajte sva njegova èudesu! ³Dièite se svetim imenom njegovim, neka se raduje srce onih što traže Jahvu! ⁴Tražite Jahvu i njegovu snagu, tražite svagda njegovo lice! ⁵Sjetite se èudesu koja uèini, njegovih èuda i sudova usta njegovih! ⁶Abrahamov rod sluga je njegov, sinovi Jakovljevi njegovi izabranici! ⁷On je Jahve, Bog naš; po svoj su zemlji njegovi sudovi! ⁸On se uvijek sjeæa svojega Saveza, rijeèi koju dade tisuæi naraštaja: ⁹Saveza koji sklopi s Abrahamom i zakletve svoje Izaku. ¹⁰Ustanovi je kao zakon Jakovu, Izraelu vjeèni Savez, ¹¹govoreæi: "Tebi æu dati kanaansku zemlju kao dio u baštinu vašu." ¹²Kad ih još bješe malo na broju, vrlo malo, i kad bjehu pridošlice u njoj, ¹³išli su od naroda do naroda, iz jednoga kraljevstva k drugom narodu, ¹⁴ali ne dopusti nikom da ih tlaèi, kažnjavaše zbog njih kraljeve: ¹⁵"Ne dirajte u moje pomazanike, ne nanosite zla mojim prorocima!" ¹⁶I on pozva glad na zemlju, sve zalihe uništi krušne. ¹⁷Pred njima èovjeka posla: Josip u ropstvo bijaše prodan. ¹⁸Sputaše uzama noge njegove, u gvoždje mu vrat staviše, ¹⁹dok se ne ispuni proroštvo njegovo, Jahvina ga rijeè potvrdi. ²⁰Kralj naredi da ga driješe, narÄodÄa poglavar oslobodi njega. ²¹Za domaæina ga stavi kuæi svojoj, za nadstojnika sveg imanja svoga, ²²da velikaše njegove po volji uèi i starce njegove mudrosti da vodi. ²³Tad Izrael u Egipat uðe, Jakov došljak bješe u Kamovoj zemlji. ²⁴Narod svoj umnoži veoma, uèini ga jaèim od dušmana. ²⁵Okrenu im srce da zamrze narod njegov, da slugama njegovim opaki budu.

²⁶Mojsija posla, slugu svoga, Arona, kog odabra. ²⁷Èinjahu meðu njima znake njegove i èudesu u Kamovoj zemlji. ²⁸Posla tmine, i smrknu se, al' prkosiše oni rijeèima njegovim. ²⁹U krv im vode prometnu i pobi ribe njihove. ³⁰Zemljom im žabe provrvješe, prodriješe i u dvore kraljevske. ³¹Reèe, i muha roj doletje i komarci u sve kraje njine. ³²Mjesto kiše grÓad im dade, ognjene munje po njihovoj zemlji. ³³Udari im lozu i smokve, polomi stabla u krajima njihovim. ³⁴Reèe, i skakavci dođoše i bezbrojne gusjenice s njima. ³⁵U zemlji im proždriješe svu bilinu, proždriješe rod njihovih njihova. ³⁶Pobi sve prvorođene u njihovoj zemlji, sve prvine snage njihove. ³⁷Izvede ih sa srebrom i zlatom; u plemenima njihovim bolesnih ne bješe. ³⁸Odlasku njihovu Egipat se obradova, jer ga od njih strah spopade. ³⁹Rasprostro je oblak kao pokrov i oganj da se obnoæ sja. ⁴⁰Zamoliše, i dovede prepelice, nebeskim ih kruhom tad nahrani. ⁴¹Hrid rascijepi, i provri voda, pustinjom poteèe kao rijeka. ⁴²Tad se sjeti svete rijeèi svoje što je zada sluzi svome Abrahamu. ⁴³Puk svoj s klicanjem izvede i s veseljem izabrane svoje. ⁴⁴I dade im zemlje poganske, trud naroda baštiniše, ⁴⁵da èuvaju naredbe njegove i zakone da mu paze. Aleluja!

Chapter 106

¹ Aleluja! Hvalite Jahvu jer je dobar, jer je vjeèna ljubav njegova! ²Tko æe izreæ' djela moæi Jahvine, tko li mu iskazat' sve pohvale? ³Blaženi što drže naredbe njegove i èine pravo u svako doba! ⁴Sjeti me se, Jahve, po dobroti prema svome puku, pohodi me spasenjem svojim ⁵da uživam sreæu izabranih tvojih, da se radujem radosti naroda tvoga, da tvojom se baštinom ponosim. ⁶Zgriješismo kao oci naši, èinismo bezakonje, bezbožno radismo. ⁷Oci naši u Egiptu, nehajni za èudesu tvoja, ne spominjahu se velike ljubavi tvoje, veæ na Svevišnjeg digoše se na Crvenom moru. ⁸Al' on ih izbavi rad' imena svoga da pokaže silu svoju. ⁹Zapovjedi Crvenome moru, i presahnu ono, provede ih izmed valŃa kao kroz pustinju. ¹⁰Iz ruku mrzitelja njih izbavi, oslobodi iz ruku dušmana. ¹¹I prekriše vode neprijatelje njine, ne ostade nijednoga od njih. ¹²Vjerovahu rijeèima njegovim i hvale mu pjevahu. ¹³Zaboraviše brzo djela njegova, ne uzdaše se u volju njegovu. ¹⁴Pohlepi se daše u pustinji, iskušavahu Boga u samoæi. ¹⁵I dade im što iskahu, al' u duše njine on groznicu posla. ¹⁶Zavidješe tada Mojsiju u taboru, Aronu, kog posveti Jahve. ¹⁷Otvori se zemlja, Datana proždrije, Abiramovo pokri mnoštvo. ¹⁸Oganj pade na sve mnoštvo njino i zlotvore plamen sažga. ¹⁹Naèiniše tele na Horebu, klanjahu se liku od zlata slivenu. ²⁰Zamijeniše Slavu svoju likom bika što proždire travu. ²¹Zaboraviše Boga, koji ih izbavi u Egiptu znamenja èineæi ²²i èudesu u Kamovoj zemlji i strahote na Crvenome moru. ²³Veæ namisli da ih satire, al' Mojsije, izabranik njegov, zauze se za njih da srdžbu mu odvрати, te ih ne uništi. ²⁴Prezreše oni zemlju željkovanu ne vjerujuæ' njegovoj rijeèi. ²⁵Mrmljahu pod šatorima svojim, ne poslušaaše glasa Jahvina. ²⁶Zakle se tada podignutom rukom: sve æe ih pokosit' u pustinji, ²⁷potomstvo njino međ' narode razbacat', njih razasut' po zemljama. ²⁸Posvetiše se Baal Peoru i jedoše žrtve bogova mrtvih. ²⁹Razjariše ga

nedjelima svojim, i on na njih pošast baci. ³⁰Al' se Pinhas diže, sud izvrši i pošasti nesta tada. ³¹U zasluge to mu uđe u sva pokoljenja dovijeka. ³²Razjariše ga opet kraj voda meripskih, i Mojsija zlo pogodi zbog njih, ³³jer mu duh veæ ogoreiše, nesmotrenu rijeè izusti. ³⁴I ne istrijebiše naroda za koje im Jahve bješe naredio. ³⁵S poganima miješahu se, nauèiše djela njina. ³⁶Štovahu likove njihove, koji im postaše zamka. ³⁷Žrtvovahu sinove svoje i svoje kæeri zlodusima. ³⁸Prolijevahu krv nevinu, krv sinova i kæeri svojih, koje žrtvovahu likovima kanaanskim. Zemlja bješe krvlju okaljana, ³⁹djelima se svojim uprljaše, uèiniše preljub svojim nedjelima. ⁴⁰Na svoj narod Jahve srdžbom planu, zgadi mu se njegova baština. ⁴¹Predade ih u ruke pogana te vladahu njima mrzitelji njini. ⁴²Muèili ih neprijatelji i tlaèili rukom svojom. ⁴³Preèesto ih izbavljaše, al' ga razjariše naumima svojim: pokošeni bjehu za bezakonja svoja. ⁴⁴On pogleda opet na nevolju njinu kad njihove molitve zaèu ⁴⁵i sjeti se svog Saveza s njima, sažali se na njih u velikom milosrđu svome. ⁴⁶Uèini da nađu milost u onih što ih bjehu zarobili. ⁴⁷Spasi nas, Jahve, Bože naš, i saberi nas od bezbožnih naroda da slavimo tvoje sveto ime, da se tvojom slavom ponosimo. ⁴⁸Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, od vijeka dovijeka! I sav narod neka kaže: "Amen! Aleluja!"

Chapter 107

¹ Hvalite Jahvu jer je dobar, jer je dovijeka ljubav njegova! ²Tako nek' reknu svi otkupljenici koje Jahve otkupi iz ruke dušmanske ³i koje skupi iz svih zemalja, s istoka i sa zapada, sa sjevera i s juga. ⁴Ľutahu pustinjom, u samoæi pustoj, puta ne nalazeæ' do naseljena grada. ⁵Gladni su bili, žeðu izmoreni, duša je klonula u njima. ⁶Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi, i on ih istrže iz svih nevolja. ⁷Pravim ih putem pÓovede da stignu ka gradu naseljenu. ⁸Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu, za èudesu njegova sinovima ljudskim! ⁹Jer gladnu dušu on nasiti, dušu izgladnjelu on napuni dobrima. ¹⁰U mraku sjeðahu i u tmuni, sputani bijedom i gvoždima, ¹¹jer su prkosili besjedama Božjim i prezreli naum Svevišnjega. ¹²Srce im stoga skrši patnjama: posrtahu, a ne bješe nikog da im pomogne. ¹³Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi i on ih istrže iz svih nevolja. ¹⁴Izvede ih iz tmina i mraka, raskide okove njihove. ¹⁵Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu, za èudesu njegova sinovima ljudskim! ¹⁶Jer razbi vrata mjedena i gvozdene polomi zasune. ¹⁷Zbog svojih bezakonja bolovahu oni, ispaštajuæ' svoje opaèine: ¹⁸svako se jelo gadilo duši njihovoj, do vrata smrti oni doðoše. ¹⁹Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi i on ih istrže iz svih nevolja. ²⁰Rijeè svoju posla da ih ozdravi i život im spasi od jame grobne. ²¹Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu, za èudesu njegova sinovima ljudskim! ²²Nek' prinose žrtve zahvalnice i klièuæi nek' djela njegova kazuju! ²³Oni koji laðama zaploviše morem da po vodama silnim trguju: ²⁴oni vidješe djela Jahvina, èudesu njegova na puèini. ²⁵On reèe i olujni se vjetar uzvitla što u visinu diže valove mora. ²⁶Do neba se dizahu, u bezdan se spuštahu, u nevolji duša im ginula. ²⁷Teturahu i posrtahu kao pijani, sva ih je mudrost izdala. ²⁸Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi i on ih istrže iz svih nevolja.

²⁹Smiri oluju u tih povjetarac, valovi morski umukoše. ³⁰Obradovaše se tišini, u željenu luku on ih povede. ³¹Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu, za èudesa njegova sinovima ljudskim! ³²Neka ga uzvisuju u narodnom zboru, neka ga hvale u vijeæu staraca! ³³On pretvori rijeke u pustinju, a izvore vodene u žednu zemlju; ³⁴plodonosnu zemlju u slanu pustaru zbog zloæe žitelja njezinih. ³⁵On obrati pustinju u jezero, a zemlju suhu u vodene izvore ³⁶i naseli ondje izgladnjele te podigoše grad gdje æe živjeti. ³⁷Zasijaše njive, posadiše vinograde što im doniješe obilnu ljetinu. ³⁸I on ih blagoslovi te se namnožiše silno i stada im se ne smanjiše. ³⁹Prorijeđeni bjehu i prezreni pod teretom patnja i nevolja. ⁴⁰Onaj što izljuje prezir na knezove pusti ih da po bespuæu pustom lutaju. ⁴¹Iz nevolje pÓodiže ubogog i obitelji k'o stada ÓumnožÄi. ⁴²Videæ' to, èestiti neka se raduju, a zloæa neka sebi usta zaèepi! ⁴³Tko je mudar nek' o svemu tom razmišlja i nek' uvidi dobrotu Jahvinu!

Chapter 108

¹ Pjesma. Psalam. Davidov. ²Moje je srce sigurno, Bože, sigurno je srce moje: pjevat æu i svirati. ³Probudi se, dušo moja! Probudi se, harfo i citaro! Probudit æu zoru jutarnju. ⁴Hvalit æu te, Jahve, meðu narodima, meðu pucima tebi æu pjevati, ⁵jer do neba je dobrota tvoja, do oblaka tvoja vjernost. ⁶Uzvisi se, Bože, nad nebesa, slava tvoja nek' je nad svom zemljom! ⁷Da ti se ljubimci izbave, desnicom pomoz, usliši nas! ⁸Bog reèe u svom Svetištu: "Šekem æu razdijelit' klièuæi, dolinu æu Sukot izmjeriti. ⁹Moj je Gilead, moj Manaše, Efrajim mi kaciga, Judeja žezlo moje! ¹⁰Moab je sud iz kojeg se umivam, na Edom æu baciti obuæu, nad Filistejcem slaviti pobjedu!" ¹¹Tko æe me dovesti do utvrðena grada, tko æe me dovesti do Edoma? ¹²Zar neæeš ti, o Bože, što nas odbaci? Zar neæeš više, Bože, sa èetama našim? ¹³Pomoz nam protiv dušmana, jer je ljudska pomoæ ništavna! ¹⁴S Božjom pomoæu hlabro æemo se boriti, Bog æe zgaziti naše dušmane.

Chapter 109

¹ Zborovoði. Psalam. Davidov. Bože, diko moja, nemoj šutjeti! ²Usta bezbožna i prijeverna na me se otvaraju, govore mi jezikom lažljivim, ³rijeèima me mržnje okružuju, bezrazložno me napadaju. ⁴Za moju me ljubav oni optužuju, a ja se samo molim. ⁵Uzvræaju mi zlo za dobro, mržnju za ljubav moju. ⁶"Digni protiv njega bezbožnika i tužitelj nek' mu stane zdesna! ⁷Kad mu se bude sudilo, nek' bude osuđen, i molitva mu se za grijeh uzela! ⁸Dani njegovi nek' budu malobrojni, njegovu službu nek' dobije drugi! ⁹Djeca njegova nek' postanu siroèad, a njegova žena udovica! ¹⁰Nek' mu djeca budu skitnice, prosjaci, nek' budu baèena iz opustjelih domova! ¹¹Nek'

mu lihvar prigrabi sav posjed, tuđinci nek' razgrabe plod muke njegove! ¹²Nitko ne imao prema njemu samilosti, nitko se ne smilovao siroèadi njegovoj! ¹³Neka mu se zatre potomstvo, u drugome koljenu neka se utrne ime njegovo! ¹⁴Spominjao se Jahve grijeha njegovih, i grijeh njegove majke nek' se ne izbriše: ¹⁵nek budu svagda Jahvi pred oèima! Neka se sa zemlje izbriše spomen njihov!" ¹⁶Jer se ne spomenu da èini milosrðe, veæ proganjaše bijedna i uboga i u smrt gonjaše èovjeka srca shrvana. ¹⁷Prokletstvo je ljubio, pa neka ga stigne; blagoslova ne htjede, daleko nek' je od njega! ¹⁸Prokletstvom nek' se odjene kao haljinom, neka kao voda uđe u njega i kao ulje u kosti njegove. ¹⁹Bilo mu haljinom kojom se pokriva, pojas kojim se svagda paše! ²⁰Tako nek' plati Jahve tužiteljima mojim koji zlo govore protiv duše moje! ²¹A ti, Jahve, Gospode, rad imena svog zauzmi se za me, spasi me jer je dobrostiva ljubav tvoja! ²²Jer bijedan sam i ubog, i srce je moje ranjeno u meni. ²³K'o sjena što se naginje ja nestajem, progone me kao skakavca. ²⁴Od posta mi koljena klecaju i tijelo moje omrša. ²⁵Ruglom sam njima postao, kimaju glavom kad me vide. ²⁶Pomozi mi, Jahve, Bože moj, po dobroti me svojoj spasi! ²⁷Nek' upoznaju da je ovo ruka tvoja i da si ti ovo uèinio, Jahve! ²⁸Oni nek' proklinju, ti blagoslivljaj; nek' se postide koji se na me podižu, a sluga tvoj nek' se raduje! ²⁹Stidom nek' se odjenu tužitelji moji i sramotom svojom nek' se k'o plaštem pokriju! ³⁰Slavit æu Jahvu iz svega grla i hvalit' ga u veliku mnoštvu ³¹jer stoji s desne siromahu da mu dušu spasi od sudaca.

Chapter 110

¹ Psalam. Davidov. Rijeè Jahvina Gospodinu mojemu: "Sjedi mi zdesna dok ne položim dušmane za podnožje tvojim nogama! ²Žezlo tvoje moæi protegnut æe Jahve sa Siona: vladaj posred svojih neprijatelja! ³Spreman je tvoj narod u svetim odorama za dan tvog junaštva: kao rosa iz krila zorina uza te su mladi ratnici." ⁴Zakleo se Jahve i neæe se pokajati: "Dovijeka ti si sveæenik po redu Melkisedekovu!" ⁵Gospodin ti je zdesna, on æe oboriti kraljeve u dan gnjeva svojega. ⁶On æe sudit' narodima: bit æe trupla na gomile, po svoj zemlji raskoljenih glava. ⁷Na putu æe se napit' iz potoka, visoko æe dignuti glavu.

Chapter 111

¹ Aleluja! \$ALEF Hvalit æu Jahvu svim srcem svojim \$BET u zboru pravednika, u zajednici njihovoj. \$GIMEL ²Silna su djela Jahvina, \$DALET nek' razmišljaju o njima svi koji ih ljube. \$HE ³Sjajno je i velièanstveno djelo njegovo, \$VAU i pravda njegova ostaje dovijeka. \$ZAJIN ⁴Èudesima svojim spomen postavi, \$HET blag je Jahve i milosrdan. \$TET ⁵Hranu dade štovateljima svojim, \$JOD dovijeka se sjeæa svoga Saveza. \$KAF ⁶Silna djela svoja objavi svom narodu,

\$LAMED u posjed im dade zemlju pogana. \$MEM ⁷Djela ruku njegovih vjernost su i pravednost, \$NUN stalne su sve naredbe njegove, \$SAMEK ⁸utvrđene za sva vremena, dovijeka, \$AJIN sazidane na istini i na pravdi. \$PE ⁹On posla spasenje svom narodu, \$SADE Savez svoj postavi zauvijek: \$KOF sveto je i èasno ime njegovo! \$REŠ ¹⁰Poèetak mudrosti strah Gospodnji! \$ŠIN Mudro èine koji ga poštuju. \$TAU Slava njegova ostaje dovijeka!

Chapter 112

¹ Aleluja! \$ALEF Blago èovjeku koji se boji Jahve \$BET i koji uživa u naredbama njegovim: \$GIMEL ²moæno æe mu biti na zemlji potomstvo, \$DALET na pravednu æe pokoljenju poèivati blagoslov. \$HE ³Blagostanje i bogatstvo bit æe u domu njegovu, \$VAU njegova pravednost ostaje dovijeka. \$ZAJIN ⁴Èestitima sviæe k'o svjetlost u tami: \$HET blag, milosrdan i pravedan Jahve. \$TET ⁵Dobro je èovjeku koji je milostiv i daje u zajam, \$JOD koji poslove svoje obavlja pravedno. \$KAF ⁶Dovijeka neæe on posrnuti: \$LAMED u vjeènome æe spomenu biti pravednik. \$MEM ⁷Žalosne se vijesti neæe bojati, \$NUN mirno je njegovo srce uzdajuæ' se u Jahvu. \$SAMEK ⁸Hrabro mu je srce, nièeg se ne boji, \$AJIN neprijatelje svoje prezire. \$PE ⁹On prosipa, daje sirotinji: \$SADE pravednost njegova ostaje dovijeka, \$KOF njegovo æe se èelo slavno uzdiæi. \$REŠ ¹⁰Ljutito æe to gledati bezbožnik, \$ŠIN škrgutat æe zubima i venuti, \$TAU propast æe želja opakih.

Chapter 113

¹ Aleluja! Hvalite, sluge Jahvine, hvalite ime Jahvino! ²Blagoslovljeno ime Jahvino sada i dovijeka! ³Od istoka sunca do zalaska hvaljeno bilo ime Jahvino! ⁴Uzvišen je Jahve nad sve narode, slava njegova nebesa nadvisuje. ⁵Tko je kao Jahve, Bog naš, koji u visinama stoluje ⁶i gleda odozgo nebo i zemlju? ⁷Podiže iz prašine uboga, iz gliba vadi siromaha ⁸da ga posadi s prvacima, s prvacima svoga naroda. ⁹Nerotkinji daje da u domu stanuje kao radosna majka djece brojne.

Chapter 114

¹ Aleluja! Kad izađe Izrael iz Egipta i kuæa Jakovljeva iz naroda barbarskog, ²Judeja mu posta svetište, a Izrael kraljevstvo njegovo. ³Vidje more i uzmaèe, a Jordan ustuknu. ⁴Bregovi skakahu poput ovnova i brežuljci poput jaganjaca. ⁵Što ti je, more, da uzmièeš? Jordane, zašto natrag

okreæeš? ⁶Bregovi, zašto skaèete poput ovnova i vi, brežuljci, poput jaganjaca? ⁷Dršæi, zemljo, pred licem Gospodnjim, pred licem Boga Jakovljeva. ⁸On hrid pretvara u slap vodeni i stijenu u izvor vode.

Chapter 115

¹ Ne nama, o Jahve, ne nama, veæ svom imenu slavu daj zbog ljubavi i vjernosti svoje. ² Zašto da govore pogani: "TÓa gdje je Bog njihov?" ³ Naš je Bog na nebesima, sve što mu se sviđi to uèini. ⁴ Idoli su njihovi srebro i zlato, ljudskih su ruku djelo. ⁵ Usta imaju, a ne govore, oèi imaju, a ne vide. ⁶ Uši imaju, a ne èuju, nosnice, a ne mirišu. ⁷ Ruke imaju, a ne hvataju, noge imaju, a ne hodaju; glas im iz grla ne izlazi. ⁸ Takvi su i oni koji ih napraviše i svi koji se u njih uzdaju. ⁹ Dome Izraelov, u Jahvu se uzdaj! - On je štit i pomoænik njihov. ¹⁰ Dome Aronov, u Jahvu se uzdaj! - On je štit i pomoænik njihov. ¹¹ Štovatelji Jahvini, u Jahvu se uzdajte! - On je štit i pomoænik njihov. ¹² Jahve æe se nas spomenut' i on æe nas blagoslovit': blagoslovit æe dom Izraelov, blagoslovit æe dom Aronov, ¹³ blagoslovit æe one koji se Jahve boje - i male i velike. ¹⁴ Umnožio vas Jahve, vas i vaše sinove! ¹⁵ Blagoslovio vas Jahve koji stvorio nebo i zemlju! ¹⁶ Nebo je nebo Jahvino, a zemlju dade sinovima èovjeèjim. ¹⁷ Ne, Jahvu mrtvi ne hvale, nitko od onih što siðu u Podzemlje. ¹⁸ Mi živi, mi Jahvu slavimo sada i do vijeka. Aleluja.

Chapter 116

¹ Ljubim Jahvu jer èuje vapaj molitve moje: ² uho svoje prignu k meni u dan u koji ga zazvah. ³ Užeta smrti sapeše me, stegoše me zamke Podzemlja, snašla me muka i tjeskoba. ⁴ Tada zazvah ime Jahvino: "O Jahve, spasi život moj!" ⁵ Dobrostitv je Jahve i pravedan, pun suæuti je Bog naš. ⁶ Jahve èuva bezazlene: u nevolji bijah, on me izbavi. ⁷ Vrati se, dušo moja, u svoj pokoj, jer Jahve je dobrotvor tvoj. ⁸ On mi život od smrti izbavi, oèi moje od suza, noge od pada. ⁹ Hodit æu pred licem Jahvinim u zemlji živih. ¹⁰ Ja vjerujem i kada kažem: "Nesretan sam veoma." ¹¹ U smetenosti svojoj rekoh: "Svaki je èovjek lažac!" ¹² Što da uzvratim Jahvi za sve što mi je uèinio? ¹³ Uzet æu èašu spasenja i zazvat æu ime Jahvino. ¹⁴ Izvršit æu Jahvi zavjete svoje pred svim pukom njegovim. ¹⁵ Dragocjena je u oèima Jahvinim smrt pobožnika njegovih. ¹⁶ Jahve, tvoj sam sluga, tvoj sluga, sin sluškinje tvoje: ti si razriješio okove moje. ¹⁷ Tebi æu prinijeti žrtve zahvalne, zazvat æu ime Jahvino. ¹⁸ Izvršit æu Jahvi zavjete svoje pred svim pukom njegovim, ¹⁹ u predvorjima Doma Jahvina, posred tebe, Jeruzaleme!

Chapter 117

¹ Aleluja! Hvalite Jahvu, svi puci, slavite ga, svi narodi! ²Silna je prema nama ljubav njegova, i vjernost Jahvina ostaje dovijeka!

Chapter 118

¹ Aleluja! Zahvaljajte Jahvi jer je dobar, jer je vjeèna ljubav njegova! ²Neka rekne dom Izraelov: "Vjeèna je ljubav njegova!" ³Neka rekne dom Aronov: "Vjeèna je ljubav njegova!" ⁴Svi koji se Jahve boje neka reknu: "Vjeèna je ljubav njegova!" ⁵Iz tjeskobe Jahvu ja zazvah: on me usliša i oslobodi. ⁶Jahve je sa mnom i ja ne strahujem: što mi tko može? ⁷Jahve je sa mnom, pomoæ moja, i zbunjene gledam dušmane. ⁸Bolje se Jahvi uteæi nego se uzdat' u èovjeka. ⁹Bolje se Jahvi uteæi nego se uzdat' u moguænike. ¹⁰Pogani me okružiše: imenom ih Jahvinim uništih. ¹¹Opkoliše me odasvud: imenom ih Jahvinim uništih. ¹²Opkoliše me poput pèela, ubod im žeže kao trnje zapaljeno: imenom ih Jahvinim uništih. ¹³Gurahu me, gurahu, da me obore, ali mi Jahve pomože. ¹⁴Jahve je moja snaga i pjesma, on mi je spasitelj. ¹⁵Èuj! Radost i spasenje odzvanja šatorima pravednika: Jahvina se proslavi desnica, ¹⁶Jahvina me uzdigne desnica, Jahvina se proslavi desnica! ¹⁷Ne, umrijeti neæu nego živjeti i kazivat æu djela Jahvina. ¹⁸Kaznom teškom kaznio me Jahve, ali me smrti ne preda. ¹⁹Otvorite mi širom vrata pravde: uæi æu, Jahvi zahvalit'! ²⁰"Ovo su vrata Jahvina, na njih ulaze pravedni!" ²¹Zahvalit æu ti što si me uslišio i moj postao spasitelj. ²²Kamen što ga odbaciše graditelji postade kamen zaglavni. ²³Jahvino je to djelo: kakvo èudo u oèima našim! ²⁴Ovo je dan što ga uèini Jahve: klièimo i radujmo se njemu! ²⁵O Jahve, spasenje nam daj! Jahve, sreæu nam daj! ²⁶Blagoslovljen koji dolazi u imenu Jahvinu! Blagoslivljamo vas iz Doma Jahvina! ²⁷Obasjao nas Bog Jahve! Složite povorku s granèicama u ruci sve do rogova žrtvenika. ²⁸Ti si Bog moj - tebi zahvaljujem: Bože moj, tebe ja uzvisujem. ²⁹Zahvaljajte Jahvi jer je dobar, jer je vjeèna ljubav njegova!

Chapter 119

¹ \$ALEF Blaženi oni kojih je put neokaljan, koji hode po Zakonu Jahvinu! ²Blaženi oni koji èuvaju propise njegove, èitavim srcem njega traže; ³koji ne èine bezakonje, veæ hode putovima njegovim. ⁴Naredbe si svoje dao da se brižno èuvaju. ⁵O, kad bi èvrsti bili putovi moji da tvoja èuvam pravila! ⁶Neæu se postidjeti tada kad budem pazio na zapovijedi tvoje. ⁷Slavit æu te u èestitosti srca kad nauèim sudove pravde tvoje. ⁸Tvoja æu pravila èuvati: ne zapusti me nikada! \$BET ⁹Kako æe mladiae èistim saèuvati put svoj? Èuvajuæi rijeèi tvoje. ¹⁰Svim srcem svojim tebe

tražim; ne daj da zastranim od zapovijedi tvojih. ¹¹U srce pohranih rijeè tvoju da protiv tebe ne sagriješim. ¹²Blagoslovljen si, o Jahve, nauèi me svojim pravilima. ¹³Usnama svojim navješæujem sudove usta tvojih. ¹⁴Putu se propisa tvojih radujem više no svemu bogatstvu. ¹⁵Razmišljat æu o naredbama tvojim i putove æu tvoje razmatrat'. ¹⁶Uživat æu u pravilima tvojim, rijeèi tvojih neæu zaboravit'. \$GIMEL ¹⁷Milostiv budi meni, služi svojem, da živim i tvoje rijeèi èuvam. ¹⁸Otvori oèi moje da gledam divote tvoga Zakona! ¹⁹Ja sam došljak na zemlji, zapovijedi svoje nemoj od mene skrivati! ²⁰Duša mi gine u svako doba žudeæi za tvojim odlukama. ²¹Oholima ti si zaprijetio: prokleti koji odstupaju od zapovijedi tvojih. ²²Uzmi s mene rug i sramotu, jer tvoje ja èuvam propise. ²³Pa nek' se sastaju knezovi i proti meni govore, tvoj sluga razmišlja o pravilima tvojim. ²⁴Jer tvoja su svjedoèanstva užitvanje moje, tvoja su pravila moji savjetnici. \$DALET ²⁵Moja duša leži u prašini: po rijeèi svojoj vrati mi život. ²⁶Kazivao sam ti svoje putove i ti si me èuo: pravilima me svojim nauèi. ²⁷Pokaži mi put odredaba svojih i o èudesima æu tvojim razmišljat'. ²⁸Suze roni duša moja od žalosti: po rijeèi svojoj ti me podigni! ²⁹Daleko me drži od puta zablude i Zakonom me svojim obdari! ³⁰Put istine ja sam odabrao, pred oèi sam stavio odluke tvoje. ³¹Uz propise tvoje ja èvrsto prijanjam, o Jahve, nemoj me postidjeti! ³²Ja kroèim putem zapovijedi tvojih jer si mi prosvijetlio srce. \$HE ³³Pokaži mi, Jahve, stazu pravila svojih i ja æu je èuvati do kraja. ³⁴Pouèi me da se tvoga držim Zakona i èuvat æu ga svim srcem. ³⁵Uputi me stazom svojih zapovijedi, jer ja u njoj uživam. ³⁶Prikloni mi srce propisima svojim, a ne k pohlepi! ³⁷Odvрати moje oèi da ne vide ništavost, život mi èuvaj na putu svojemu! ³⁸Ispuni svom služi obeæanje koje si onima dao što te se boje. ³⁹Ukloni sramotu od koje strahujem, jer divni su tvoji sudovi. ⁴⁰Evo, èeznem za naredbama tvojim: pravdom me svojom poživim. \$VAU ⁴¹Nek' milost tvoja, o Jahve, dođe na mene i spasenje tvoje po tvom obeæanju. ⁴²Odgovorit æu onima koji me ruže, jer se uzdam u rijeè tvoju. ⁴³Od mojih usta ne oduzmi rijeè istine, jer se uzdam u sudove tvoje. ⁴⁴Tvoj æu Zakon èuvati uvijek i dovijeka. ⁴⁵Hodit æu putem prostranim, jer naredbe tvoje istražujem. ⁴⁶Pred kraljevima o tvojim æu propisima govorit' i zbunit' se neæu. ⁴⁷U zapovijedima tvojim moja je naslada jer ih ljubim. ⁴⁸Prema zapovijedima tvojim ja podižem ruke i o tvojim odredbama razmišljam. \$ZAJIN ⁴⁹Spomeni se svoje rijeèi služi svojem kojom si mi dao nadu. ⁵⁰U nevolji sva mi je utjeha što mi život èuva rijeè tvoja. ⁵¹Oholice me napadaju žestoko, ali ja od tvog Zakona ne odstupam. ⁵²Sješæam se, o Jahve, davnih sudova tvojih i to me tješi. ⁵³Bijes me hvata zbog grešnika koji tvoj Zakon napuštaju. ⁵⁴Tvoje su mi naredbe pjesma u zemlji kojom putujem. ⁵⁵Noæu se spominjem, Jahve, imena tvojega i tvoj èuvam Zakon. ⁵⁶Evo što je želja moja: èuvati tvoje odredbe. \$HET ⁵⁷Dio je moj, o Jahve - rekoh - da tvoje èuvam rijeèi. ⁵⁸Svim srcem lice tvoje ganuti hoæu: smiluj mi se po svom obeæanju. ⁵⁹Promislio sam putove svoje i k tvojem sam svjedoèanstvu upravio noge. ⁶⁰Hitam i ne oklijevam da zapovijedi tvoje èuvam. ⁶¹Opletoše me užeta grešnika, ali tvoga Zakona ja ne zaboravljam. ⁶²U ponoæi ustajem da te slavim zbog pravednih tvojih odluka. ⁶³Prijatelj sam svima koji te se boje i koji tvoje èuvaju naredbe. ⁶⁴Dobrote tvoje, Jahve, puna je zemlja; nauèi me odredbama svojim. \$TET ⁶⁵Uèinio si dobro svom služi, Jahve, po rijeèi svojoj. ⁶⁶Nauèi me razumu i znanju,

jer u zapovijedi tvoje vjerujem. ⁶⁷Prije nego bježi ponižen, lutao sam, ali sada tvoju ÷uvam rijeè. ⁶⁸Ti si tako dobar i dobrostiv: nauèi me pravilima svojim. ⁶⁹Oholi na me prijekare smišljaju, ali se ja svim srcem držim naredaba tvojih. ⁷⁰Srce im je poput sala bešæutno, a ja uživam u tvom Zakonu. ⁷¹Dobro mi je što sam ponižen da bih tvoja nauèio pravila. ⁷²Draži mi je zakon usta tvojih no tisuæe zlatnika i srebrnika. \$JOD ⁷³Tvoje me ruke stvoriše i oblikovaše; prosvijetli me da nauèim zapovijedi tvoje. ⁷⁴Štovatelji tvoji videæ' me vesele se, jer se u rijeè tvoju ja pouzdah. ⁷⁵Znadem, o Jahve, da su ti sudovi pravedni i da si me s pravom ponizio. ⁷⁶Tvoja ljubav nek' mi bude tješiteljicom po obeæanju koje si dao sluzi svom. ⁷⁷Nek' dođe na me milosrðe tvoje da poživim, jer Zakon tvoj moja je naslada. ⁷⁸Nek' se smetu oholi, jer me tlaèe nizašto, a ja æu o naredbama tvojim razmišljat'. ⁷⁹Nek' mi se priklone štovatelji tvoji i koji znaju tvoje zapovijedi. ⁸⁰Nek' mi srce savršeno bude u tvojim pravilima da ne budem postidjen. \$KAF ⁸¹Duša moja gine za tvojim spasenjem rijeè tvoju željno ÷ekam. ⁸²Oèi mi ÷eznu za tvojom besjedom: kad æeš mi donijeti utjehu? ⁸³Kao mijeh u dimu postadoh, ali pravila tvojih ne zaboravih. ⁸⁴Koliko dana ima sluga tvoj? Kad æeš suditi progonitelje moje? ⁸⁵Oholnici mi jame iskopaše: oni ne rade po Zakonu tvojemu. ⁸⁶Sve zapovijedi tvoje istina su sama: nekriva me gone, pomoz mi. ⁸⁷Umalo me smrviše u zemlji, ali naredaba tvojih ja ne ostavljam. ⁸⁸Po svojoj me milosti poživim i ÷uvat æu svjedoèanstvo tvojih usta. \$LAMED ⁸⁹Dovijeka, o Jahve, rijeè tvoja ostaje, stalna poput nebesa. ⁹⁰od koljena do koljena tvoja je vjernost; uèvrstio si zemlju i ona stoji. ⁹¹Po tvojim zakonima stoje zauvijek jer sve tebi služi. ⁹²Da nije tvoj Zakon užitak moje, propao bih u nevolji svojoj. ⁹³Naredaba tvojih neæu zaboravit' dovijeka, jer po njima ti me oživljavaš. ⁹⁴Tvoj sam, Gospodine: spasi me, jer tvoje ja išteš naredbe. ⁹⁵Bezbožni vrebaju da me upropaste, ali ja na tvoje pazim propise. ⁹⁶Svakom savršenstvu vidim granicu, a zapovijed tvoja nema granica. \$MEM ⁹⁷O, kako ljubim Zakon tvoj, po cio dan o njemu razmišljam. ⁹⁸Tvoja me zapovijed mudrijim uèini od dušmana mojih jer ona je sa mnom vjeèito. ⁹⁹Umniji sam od svih svojih uèitelja jer razmišljam o svjedoèanstvima tvojim. ¹⁰⁰Razumniji sam i od staraca jer tvoje ÷uvam naredbe. ¹⁰¹Zla puta klone mi se noge da rijeè tvoju saèuvam. ¹⁰²Od tvojih sudova ne odstupam, jer ti si me pouèio. ¹⁰³Kako su slatke nepcu mom rijeèi tvoje, od meda su slađe ustima mojim. ¹⁰⁴Po tvojim naredbama postajem razuman, stoga mrzim sve putove lažne. \$NUN ¹⁰⁵Tvoja rijeè nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi. ¹⁰⁶Kunem se i ÷vrsto odluèujem, i rijeè æu održati: pravedne æu tvoje slijedit' odluke. ¹⁰⁷U nevolji sam velikoj, Jahve, po rijeèi me svojoj poživim. ¹⁰⁸Prinose usta mojih primi, Jahve, uèi me sudovima svojim. ¹⁰⁹Život mi je u pogibelji neprestanoj, ali tvog Zakona ja ne zaboravljam. ¹¹⁰Grešnici mi postaviše zamku, ali ne skreæem od tvojih naredaba. ¹¹¹Svjedoèanstva tvoja vjeèna su mi baština, ona su radost mome srcu. ¹¹²Prignuh srce da vrši naredbe tvoje uvijek i do kraja. \$SAMEK ¹¹³Ja mrzim one koji su dvostruka srca, a ljubim Zakon tvoj. ¹¹⁴Ti si moj štit i moj zaklon, u tvoju se rijeè ja uzdam. ¹¹⁵Odstupite od mene, zlikovci: držat æu zapovijedi Boga svoga. ¹¹⁶Podrži me po svom obeæanju i živjet æu; nemoj da se u svojoj nadi postidim. ¹¹⁷Pomoz mi i spasit æu se, na tvoja æu pravila svagda paziti. ¹¹⁸Ti prezireš one koji odstupaju od pravila tvojih jer je lažna misao njihova.

¹¹⁹K'o hrđu zlotvore zemlje uklanjaš, zato ljubim tvoje propise. ¹²⁰Moje tijelo dršæe od straha pred tobom, sudova tvojih ja se bojim. \$AJIN ¹²¹Èinim što je pravo i pravedno, ne predaj me tlaèiteljima mojim. ¹²²Založi se za slugu svojega da me ne satru oholice! ¹²³Moje oèi ginu od èežnje za spasenjem tvojim, za tvojom rijeèi pravednom. ¹²⁴Uèini sluzi svom po svojoj dobroti i nauèi me pravilima svojim. ¹²⁵Ja sam sluga tvoj: prosvijetli me da upoznam tvoje propise. ¹²⁶Èas je, o Jahve, da se javiš: oskvrnuše Zakon tvoj. ¹²⁷Stoga ljubim zapovijedi tvoje više no zlato, zlato žeženo. ¹²⁸Zato hodim po odredbama tvojim, mrski su mi svi lažni putovi. \$PE ¹²⁹Divna su tvoja svjedoèanstva, stoga ih èuva duša moja. ¹³⁰Objava rijeèi tvojih prosvjetljuje, bezazlene urazumljuje. ¹³¹Otvaram usta svoja zadahtan u žudnji jer èeznem za zapovijedima tvojim. ¹³²Obrati se k meni i milostiv mi budi kao onima koji ljube ime tvoje. ¹³³Korake mi upravljaj po svom obeæanju da nikakva opaèina ne ovlada mnome. ¹³⁴Izbavi me od nasilja ljudskog, i naredbe tvoje ja æu èuvati. ¹³⁵Licem svojim obasjaj slugu svog i nauèi me pravilima svojim! ¹³⁶Potoci suza potekoše mi iz oèiju jer se Zakon tvoj ne èuva. \$SADE ¹³⁷Pravedan si, Jahve, i pravi su sudovi tvoji. ¹³⁸Dao si Zakon pravedan i vjeran veoma. ¹³⁹Revnost me moja izjeda jer moji tlaèitelji zaboravljaju rijeèi tvoje. ¹⁴⁰Tvoje su rijeèi prokušane veoma, zato ih tvoj sluga ljubi. ¹⁴¹Malen sam i prezren, ali naredaba tvojih ne zaboravljam. ¹⁴²Pravda je tvoja pravda vjeèita i Zakon tvoj sama istina. ¹⁴³Tjeskoba me i nevolja snađe, al' tvoje su zapovijedi uživanje moje. ¹⁴⁴Vjeèna je pravda tvog svjedoèanstva, prosvijetli me i živjet æu. \$KOF ¹⁴⁵Iz svega srca vapijem, Jahve, usliši me: tvoja æu pravila èuvati. ¹⁴⁶K tebi vapijem, spasi me, tvog æu se držat' svjedoèanstva. ¹⁴⁷Pretjeèem zoru i molim za pomoæ, u tvoje se rijeèi uzdam. ¹⁴⁸Oèi moje straže noæne pretjeèu da razmišljam o besjedi tvojoj. ¹⁴⁹Po svojoj dobroti, Jahve, glas mi poslušaj, i po svojoj odluci poživi me. ¹⁵⁰Primièu se koji me podlo progone, daleko su oni od Zakona tvog. ¹⁵¹A ti si blizu, Jahve, i vjerne su sve zapovijedi tvoje. ¹⁵²Odavno znam za tvoje propise da si ih sazdao zasvagda. \$REŠ ¹⁵³Pogledaj na nevolju moju, izbavi me, jer Zakona tvog ne zaboravih. ¹⁵⁴Parnicu moju brani, po svom obeæanju poživi me! ¹⁵⁵Daleko je spasenje od grešnika jer za pravila tvoja ne mare. ¹⁵⁶Veliko je, o Jahve, tvoje smilovanje: po odlukama svojim poživi me. ¹⁵⁷Mnogi me progone i tlaèe, od tvojih svjedoèanstava ja ne odstupam. ¹⁵⁸Otpadnike vidjeh i zgadiše mi se jer tvojih rijeèi ne èuvaju. ¹⁵⁹Gle, naredbe tvoje ljubim, o Jahve: po dobroti svojoj poživi me. ¹⁶⁰Srž je rijeèi tvoje istina, vjeèan je sud pravde tvoje. \$ŠIN ¹⁶¹Moguænici me progone nizašto, al' samo pred tvojim rijeèima srce mi dršæe. ¹⁶²Radujem se besjedama tvojim kao onaj koji se domogao velika plijena. ¹⁶³Mrzim na laž, grsti mi se ona, a ljubim tvoj Zakon. ¹⁶⁴Sedam puta na dan tebe hvalim zbog pravednih sudova tvojih. ¹⁶⁵Koji tvoj Zakon ljube, velik mir uživaju, ni o što se oni ne spotièu. ¹⁶⁶Pomoæ tvoju èekam, o Jahve, tvoje zapovijedi izvršavam. ¹⁶⁷Moja duša èuva propise tvoje i ljubi ih veoma. ¹⁶⁸Èuvam tvoje naredbe i svjedoèanstvo tvoje, jer svi su putovi moji pred tobom. \$TAU ¹⁶⁹Vapaj moj, Jahve, nek' do tebe dopre, po svojoj me rijeèi prosvijetli. ¹⁷⁰Nek' molitva moja dođe pred lice tvoje, po svojoj me rijeèi izbavi. ¹⁷¹Usne moje nek' zapjevaju pohvalnu pjesmu jer si me nauèio pravilima svojim. ¹⁷²Nek' mi pjeva jezik o rijeèi tvojoj, jer zapovijedi su tvoje sve pravedne.

¹⁷³Nek' mi ruka tvoja na pomoæ bude jer odabrah tvoje naredbe. ¹⁷⁴Jahve, za tvojim spasenjem èeznem, uživam u tvom Zakonu. ¹⁷⁵Nek' živi duša moja i neka te hvali, a tvoji sudovi nek' mi na pomoæ budu! ¹⁷⁶K'o ovca izgubljena ja zalutah: o, potraži slugu svojega jer zapovijedi tvoje ja ne zaboravim.

Chapter 120

¹ Hodoèasnièka pjesma Kad bijah u nevolji, Jahvi zavapim i on me usliša. ²Jahve, izbavi dušu moju od usana prijevernih, od zlobna jezika! ³Kojim zlom da te prokunem, zlobni jezièe? ⁴Strelicama oštrim iz ratnièke ruke i ugljevljem žarkim. ⁵Jao meni što mi je boraviti u Mešku i stanovati u šatorima kedarskim! ⁶Predugo mi duša mora živjeti s mrziteljima mira. ⁷Kada o miru govorim, oni sile na rat.

Chapter 121

¹ Hodoèasnièka pjesma. K brdima oèi svoje uzdižem: odakle æe mi doæi pomoæ? ²Pomoæ je moja od Jahve koji stvori nebo i zemlju. ³Tvojoj nozi on posrnuti ne da i neæe zadrijemati on, èuvar tvoj. ⁴Ne, ne drijema i ne spava on, èuvar Izraelov. ⁵Jahve je èuvar tvoj, Jahve je zasjen tvoj s desne tvoje! ⁶Neæe ti sunce nauditi danju ni mjesec noæu. ⁷Èuvao te Jahve od zla svakoga, èuvao dušu tvoju! ⁸Èuvao Jahve tvoj izlazak i povratak odsada do vijeka.

Chapter 122

¹ Hodoèasnièka pjesma. Davidova. Obradovah se kad mi rekoše: "Hajdemo u Dom Jahvin!" ²Eto, noge nam veæ stoje na vratima tvojim, Jeruzaleme. ³Jeruzaleme, grade èvrsto sazdana i kao u jedno saliveni! ⁴Onamo uzlaze plemena, plemena Jahvina, po Zakonu Izraelovu, da slave ime Jahvino. ⁵Ondje stoje sudaèke stolice, stolice doma Davidova. ⁶Molite za mir Jeruzalemov! Blago onima koji tebe ljube! ⁷Neka bude mir u zidinama tvojim i pokoj u tvojim palaèama! ⁸Radi braæe i prijatelja svojih klicat æu: "Mir tebi!" ⁹Radi Doma Jahve, Boga našega, za sreæu tvoju ja æu moliti.

Chapter 123

¹ Hodoèasnièka pjesma. Oèi svoje uzdižem k tebi koji u nebesima prebivaš. ²Evo, kao što su uprte oèi slugu u ruke gospodara i oèi sluškinje u ruke gospodarice tako su oèi naše uprte u Jahvu, Boga našega, dok nam se ne smiluje. ³Smiluj nam se, Jahve, smiluj se nama jer se do grla nasitismo prezira. ⁴Presita nam je duša podsmijeha obijesnih, poruga oholih.

Chapter 124

¹ Hodoèasnièka pjesma. Davidova. Da nije Jahve za nas bio - neka slobodno rekne Izrael - ²da nije Jahve za nas bio: kad se ljudi digoše proti nama, ³žive bi nas progutali. Kad je uskipio bijes njihov na nas, ⁴voda bi nas podavila; bujica bi nas odnijela, ⁵vode pobješnjele sve nas potopile. ⁶Blagoslovljen Jahve koji nas ne daje za plijen zubima njihovim! ⁷Duša je naša poput ptice umakla iz zamke lovaca: raskinula se zamka, a mi umakosmo! ⁸Pomoæ je naša u imenu Jahve koji stvori nebo i zemlju.

Chapter 125

¹ Hodoèasnièka pjesma. Tko se uzda u Jahvu, on je kao brdo Sion: ne pomièe se, ostaje dovijeka. ²Bregovi okružuju Jeruzalem: Jahve okružuje narod svoj odsada i dovijeka. ³I neæe vladati žezlo bezbožnièko nad udesom pravednih, da ne bi pravedni ruke za bezakonjem pružili. ⁴Uèini, Jahve, dobro dobrima i èestitima u srcu. ⁵A koji na krive skreæu putove nek' ih istrijebi Jahve sa zloèincima! Mir nad Izraelom!

Chapter 126

¹ Hodoèasnièka pjesma. Kad Jahve vraæaše sužnjeve sionske, bilo nam je k'o da snivamo. ²Usta nam bjehu puna smijeha, a jezik klicanja. Među poganima tad se govorilo: "Velika im djela Jahve uèini!" ³Velika nam djela uèini Jahve: opet smo radosni! ⁴Vrati, o Jahve, sužnjeve naše k'o potoke negepske! ⁵Oni koji siju u suzama, žanju u pjesmi. ⁶Išli su plaèuæi noseæi sjeme sjetveno: vraæat æe se s pjesmom, noseæi snoplje svoje.

Chapter 127

¹ Hodoèasnièka pjesma. Salomonova. Ako Jahve kuæu ne gradi, uzalud se muèe graditelji. Ako Jahve grad ne èuva, uzalud stražar bdi. ²Uzalud vam je ustati prije zore i dugo u noæ sjediti, vi što jedete kruh muke: miljenicima svojim u snu on daje. ³Evo: sinovi su Jahvin dar, plod utrobe njegova je nagrada. ⁴Strelica u ruci ratnika - to su sinovi mladosti. ⁵Blago èovjeku koji njima napuni tobolac, neæe se postidjeti kad se prÓeo bude s dušmanom na vratima.

Chapter 128

¹ Hodoèasnièka pjesma. Blago svakome koji se Jahve boji, koji njegovim hodi stazama! ²Plod ruku svojih ti æeš uživati, blago tebi, dobro æe ti biti. ³Žena æe ti biti kao plodna loza u odajama tvoje kuæe; sinovi tvoji k'o mladice masline oko stola tvojega. ⁴Eto, tako æe biti blagoslovljen èovjek koji se Jahve boji! ⁵Blagoslovio te Jahve sa Siona, uživao sreæu Jeruzalema sve dane života svog! ⁶Vidio djecu svojih sinova, mir nad Izraelom!

Chapter 129

¹ Hodoèasnièka pjesma. "Mnogo su me od mladosti tlaèili" - neka rekne sad Izrael! ²"Mnogo su me od mladosti tlaèili, ali me ne svladaše. ³Po leđima su mojim oraèi orali, duge brazde povlaèili. ⁴Al' Jahve pravedni isijeèe užeta zlikovcima!" ⁵Nek' se postide i uzmaknu svi koji mrze Sion! ⁶Nek' budu k'o trava na krovu što povene prije nego je poèupaju. ⁷Žetelac njome ne napuni ruku ni naruèje onaj koji veže snopove. ⁸A prolaznici nek' ne reknu: "Blagoslov Jahvin nad vama! Blagoslivljamo vas imenom Jahvinim!"

Chapter 130

¹ Hodoèasnièka pjesma. Iz dubine, Jahve, vapijem tebi: ²Gospodine, èuj glas moj! Neka pazi uho tvoje na glas moga vapaja! ³Ako se, Jahve, grijeha budeš spominjao, Gospodine, tko æe opstati? ⁴Al' u tebe je praštanje, da bi te se bojali. ⁵U Jahvu ja se uzdam, duša se moja u njegovu uzda rijeè. ⁶Duša moja èeka Gospodina više no zoru straža noæna; više no zoru straža noæna ⁷nek' Izrael èeka Jahvu. Jer je u Jahve milosrðe i obilno je u njega otkupljenje; ⁸on æe otkupiti Izraela od svih grijeha njegovih.

Chapter 131

¹ Hodoèasnièka pjesma. Davidova. O Jahve, ne gordi se moje srce niti se oèi uznose. Ne idem za stvarima velikim ni za èudima što su iznad mene. ²Ne, ja sam se smirio i upokojio dušu svoju; kao dojenèe na grudima majke, kao dojenèe duša je moja u meni. ³U Jahvu se, Izraele, uzdaj odsada dovijeka.

Chapter 132

¹ Hodoèasnièka pjesma. ²Spomeni se, o Jahve, Davida i sve revnosti njegove: kako se Jahvi zakleo, zavjetovao Snazi Jakovljevoj: ³"Neæu uæi u šator doma svog nit' uzaæi na ležaj svoje postelje, ⁴neæu pustit' snu na oèi nit' poèinka dati vjeðama, ⁵dok Jahvi mjesto ne naðem, boravište Snazi Jakovljevoj." ⁶Eto, èusmo za nj u Efrati, naðosmo ga u Poljima jaarskim. ⁷Uðimo u stan njegov, pred noge mu padnimo! ⁸"Ustani, o Jahve, poði k svom poèivalištu, ti i Kovèeg sile tvoje! ⁹Sveæenici tvoji nek' se obuku u pravednost, pobožnici tvoji nek' radosno klièu! ¹⁰Poradi Davida, sluge svojega, ne odvрати lica od svog pomazanika!" ¹¹Jahve se zakle Davidu zakletvom tvrdom od koje neæe odustati: "Potomka tvoje utrobe posadit æu na prijestolje tvoje. ¹²Budu li ti sinovi Savez moj èuvali i naredbe kojima ih uèim, i sinovi æe njihini dovijeka sjedit' na tvom prijestolju." ¹³Jer Jahve odabra Sion, njega zaželje sebi za sjedište. ¹⁴"Ovo mi je poèivalište vjeèno, boravit æu ovdje jer tako poželjeh. ¹⁵Žitak æu njegov blagosloviti, siromahe nahraniti kruhom. ¹⁶Sveæenike njegove u spas æu odjenuti, sveti æe njegovi kliktati radosno. ¹⁷Uèinit æu da ondje za Davida rog izraste, pripravit æu svjetiljku za svog pomazanika. ¹⁸U sram æu mu obuæi dušmane, a na njemu æe blistat' vijenac moj."

Chapter 133

¹ Hodoèasnièka pjesma. Davidova. Gle, kako je dobro i kako je milo kao braæa zajedno živjeti: ²kao na glavi ulje dragocjeno što slazi na bradu, bradu Aronovu, što slazi na skute haljina njegovih; ³kao rosa s Hermona što slazi na brdo Sion. Ondje Jahve daje svoj blagoslov i život dovijeka.

Chapter 134

¹ Hodočasnička pjesma. Sad, blagoslivljajte Jahvu, sve sluge Jahvine što stojite u Domu Jahvinu, u noćnim satima! ²Dižite svoje ruke prema Svetišću i Jahvu blagoslivljajte! ³"Blagoslovio te sa Siona Jahve koji stvorio nebo i zemlju!"

Chapter 135

¹ Aleluja! Hvalite ime Jahvino, hvalite, sluge Jahvine ²koji u Domu Jahvinu stojite u predvorjima Doma Boga našega! ³Hvalite Jahvu jer dobar je Jahve, pjevajte imenu njegovu jer je ljupko! ⁴Jer Jahve sebi odabra Jakova, Izraela za dragu svojinu. ⁵Znadem da je velik Jahve, da je nad bozima svim gospodar. ⁶Što god se Jahvi sviđi, to èini na nebu i na zemlji, na moru i u bezdanima. ⁷Oblake diže s kraja zemlje; stvara kiši munje, vjetar izvodi iz skrovišta njegovih. ⁸On Egiptu pobi prvorodence, ljude i stoku podjednako. ⁹On uèini znamenja i èudesa usred tebe, Egipte, protiv Faraona i svih slugu njegovih. ¹⁰On pobi narode mnoge i pogubi kraljeve moæne: ¹¹Sihona, kralja amorejskog, i Oga, kralja bašanskog, i sva kraljevstva kanaanska. ¹²I dade njihovu zemlju u baštinu, u baštinu Izraelu, narodu svom. ¹³Ime tvoje, o Jahve, ostaje dovijeka i spomen na te, o Jahve, od koljena do koljena. ¹⁴Jer Jahve štiti narod svoj, slugama svojim on je milostiv. ¹⁵Kumiri poganski, srebro i zlato, ljudskih su ruku djelo: ¹⁶usta imaju, a ne govore; oèi imaju, a ne vide; ¹⁷uši imaju, a ne èuju; i nema daha u ustima njihovim. ¹⁸Takvi su i oni koji ih napraviše i svi koji se u njih uzdaju. ¹⁹Dome Izraelov, Jahvu blagoslivljaj! Dome Aronov, Jahvu blagoslivljaj! ²⁰Dome Levijev, Jahvu blagoslivljaj! Štovatelji Jahvini, Jahvu blagoslivljajte! ²¹Blagoslovljen sa Siona Jahve koji prebiva u Jeruzalemu!

Chapter 136

¹ Aleluja! Hvalite Jahvu jer je dobar: vjeèna je ljubav njegova! ²Hvalite Boga nad bogovima: vjeèna je ljubav njegova! ³Hvalite Gospodara nad gospodarima: vjeèna je ljubav njegova! ⁴Jedini on uèini èuda velika: vjeèna je ljubav njegova! ⁵Mudro sazda on nebesa: vjeèna je ljubav njegova! ⁶On utvrdi zemlju nad vodama: vjeèna je ljubav njegova! ⁷On naèini svjetlila velika: vjeèna je ljubav njegova! ⁸Sunce da vlada danom: vjeèna je ljubav njegova! ⁹Mjesec i zvijezde da vladaju noæu: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁰On pobi prvorodence Egiptu: vjeèna je ljubav njegova! ¹¹Izvede Izraela iz njega: vjeèna je ljubav njegova! ¹²Mišicom jakom, rukom ispruženom: vjeèna je ljubav njegova! ¹³On Crveno more razdvoji: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁴Provede Izraela posred voda: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁵I vrgnu Faraona i vojsku mu u Crveno more: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁶On narod svoj vođaše pustinjom: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁷On udari kraljeve velike: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁸I pogubi kraljeve moæne: vjeèna je ljubav njegova! ¹⁹Sihona, kralja amorejskog:

vjeèna je ljubav njegova! ²⁰Oga, kralja bašanskog: vjeèna je ljubav njegova! ²¹I njihovu zemlju dade u baštinu: vjeèna je ljubav njegova! ²²U baštinu Izraelu, sluzi svome: vjeèna je ljubav njegova! ²³On se spomenu nas u poniženju našem: vjeèna je ljubav njegova! ²⁴Od dušmana nas naših oslobodi: vjeèna je ljubav njegova! ²⁵On daje hrane svakom tijelu: vjeèna je ljubav njegova! ²⁶Hvalite Boga nebeskog: vjeèna je ljubav njegova!

Chapter 137

¹ Na obali rijeka babilonskih sjeđasmo i plakasmo spominjuæi se Siona; ²o vrbe naokolo harfe svoje bijasmo povješali. ³I tada naši tamnièari zaiskaše od nas da pjevamo, porobljivaèi naši zaiskaše da se veselimo: "Pjevajte nam pjesmu sionsku!" ⁴Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo u zemlji tuđinskoj! ⁵Nek' se osuši desnica moja, Jeruzaleme, ako tebe zaboravim! ⁶Nek' mi se jezik za nepce prilijepi ako spomen tvoj smetnem ja ikada, ako ne stavim Jeruzalem vrh svake radosti svoje! ⁷Ne zaboravi, Jahve, sinovima Edoma kako su u dan kobni Jeruzalemov vikali oni: "Rušite! Srušite ga do temelja!" ⁸Kæeri babilonska, pustošiteljice, blažen koji ti vrati milo za drago za sva zla što si nam ih nanijela! ⁹Blažen koji zgrabi i smrska o stijenu tvoju dojenèad!

Chapter 138

¹ Davidov. Zahvaljujem ti, Jahve, iz svega srca jer si èuo rijeèi mojih usta. Pred licem anđela pjevam tebi, ²bacam se nice prema svetom Hramu tvojemu. Zahvaljujem imenu tvojem za tvoju dobrotu i vjernost, jer si nada sve uzvelièao obeæanje svoje. ³Kad sam te zazvao, uslišio si me, dušu si moju pokrijepio. ⁴Nek' ti zahvaljuju, Jahve, svi kraljevi zemlje kad èuju rijeèi usta tvojih, ⁵nek' pjevaju putove Jahvine: "Zaista, velika je slava Jahvina!" ⁶Zaista, uzvišen je Jahve, ali gleda na ponizna, a oholicu izdaleka poznaje. ⁷Kroz nevolje kad budem kroèio, život mi èuvaj, pruži ruku proti gnjevu mojih dušmana; nek' me tvoja spasi desnica! ⁸Jahve, što ja poèeh, ti dovrši! Jahve, vjeèna je ljubav tvoja: djelo ruku svojih ne zapusti!

Chapter 139

¹ Zborovoði. Davidov. Jahve, pronièeš me svega i poznaješ, ²ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti veæ misli moje poznaješ. ³Hodam li ili ležim, sve ti vidiš, znani su ti svi moji putovi. ⁴Rijeè mi još nije na jezik došla, a ti, Jahve, sve veæ znadeš. ⁵S leđa i s lica ti me obuhvaæaš, na mene si ruku svoju stavio. ⁶Znanje to odveæ mi je èudesno, previsoko da bih ga dokuèio. ⁷Kamo

da idem od duha tvog i kamo da od tvog lica pobjegnem? ⁸Ako se na nebo popnem, ondje si, ako u Podzemlje legnem, i ondje si. ⁹Uzmem li krila zorina pa se naselim moru na kraj ¹⁰i ondje bi me ruka tvoja vodila, desnica bi me tvoja držala. ¹¹Reknem li: "Nek' me barem tmine zakriju i nek' me noæ umjesto svjetla okruži!" - ¹²ni tmina tebi neæe biti tamna: noæ sjaji kao dan i tama kao svjetlost. ¹³Jer ti si moje stvorio bubrege, satkao me u krilu majèinu. ¹⁴Hvala ti što sam stvoren tako èudesno, što su djela tvoja predivna. Dušu moju do dna si poznavao, ¹⁵kosti moje ne bjehu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje. ¹⁶Oèi tvoje veæ tada gledahu djela moja, sve veæ bješe zapisano u knjizi tvojoj: dani su mi određeni dok još ne bješe ni jednoga. ¹⁷Kako su mi, Bože, naumi tvoji nedokuèivi, kako li je neprocjenjiv zbroj njihov. ¹⁸Da ih brojim? Više ih je nego pijeska! Dođem li im do kraja, ti mi preostaješ! ¹⁹De, istrijebi, Bože, zlotvora, krvoloci nek' odstupe od mene! ²⁰Jer podmuklo se bune protiv tebe, uzalud se dižu tvoji dušmani. ²¹Jahve, zar da ne mrzim tvoje mrzitelje? Zar da mi se ne gade protivnici tvoji? ²²Mržnjom dubokom ja ih mrzim i držim ih svojim neprijateljima. ²³Pronikni me svega, Bože, srce mi upoznaj, iskušaj me i upoznaj misli moje: ²⁴pogledaj, ne idem li putem pogubnim i povedi me putem vjeènim!

Chapter 140

¹ Zborovoði. Psalam. Davidov. ²Izbavi me, Jahve, od èovjeka zlobna, zaštiti me od èovjeka nasilna: ³od onih koji pakosti u srcu smišljaju i èitav dan zaèinju kavge. ⁴Kao zmije bruse jezike svoje, pod usnama im je otrov ljutièin. ⁵Spasi me, Jahve, od ruku zlotvora, èuvaj me od èovjeka nasilna koji hoæe da mi noga posrne. ⁶Oholice mi potajno nastavljaju zamku, ušetima mrežu pletu, kraj puta klopke mi stavljaju. ⁷Zavapih Jahvi: "Ti si Bog moj! Poslušaj, o Jahve, krik mojih molitava! ⁸Jahve, Gospode moj, spasitelju silni moj, u dan boja zakloni mi glavu!" ⁹Ne daj da se ispune želje zlotvora, ne daj da svoje on izvrši namjere! ¹⁰Nek' glavu ne podignu oni koji me opkoliše, nek' na njih padne zloba njihovih usana! ¹¹Nek' daždi po njima ugljevlje ognjeno, nek' se strovale u jamu da više ne ustanu! ¹²Opadaè se neæe održat' na zemlji, silnika æe odjednom zgrabiti nesreæa. ¹³Znam da æe Jahve dati pravo ubogu i pravicu siromasima. ¹⁴Zaista, pravedni æe tvoje ime slaviti, pred tvojim æe licem boraviti èestiti.

Chapter 141

¹ Psalam. Davidov. Prizivljem te, Jahve, k meni pohitaj! Slušaj glas moj kojim tebi vapijem! ²Nek' mi se uzdigne molitva kao kad pred lice tvoje, podizanje mojih ruku nek' bude k'o prinos veèernji! ³Na usta mi, Jahve, stražu postavi i stražare na vrata usana mojih! ⁴Ne daj da mi se srce zlu prikloni, da bezbožno poèinim djela opaka; i u društvu zlotvora da ne blagujem poslastica

njihovih! ⁵Nek' me samo udari pravednik, ljubav je što me kara, al' ulje grešnièko neæe mi glavu pomazat'; zloæi njihovoj oprijet æu se uvijek svojom molitvom. ⁶Kad strovale niz hridinu suce njihove, razumjet æe kako blage bjehu rijeði moje. ⁷Kao kad oraè ore i para zemlju, tako æe im se na rubu Podzemlja kosti rasuti. ⁸U te su, Jahve, uprte oèi moje, k tebi se utjeèem, ne daj da mi duša propadne! ⁹Èuvaj me od stupice koju postaviše meni, od zamki zloèinaca! ¹⁰Nek' u vlastite zamke upadnu zlotvori, a ja neka im umaknem!

Chapter 142

¹ Pouèna pjesma. Davidova. Kad bijaše u spilji. Molitva. ²Iz svega glasa vapijem Jahvi, iz svega glasa Jahvu zaklinjem. ³Pred njim svoju izlijevam tužaljku, tjeskobu svoju pred njim razastirem. ⁴Ako duh moj i klone u meni, ti put moj poznaješ. Na putu kojim prolazim potajnu mi zamku staviše. ⁵Obazrem li se nadesno i pogledam: nitko ne zna za mene. Nemam kamo pobjeæi, nitko za život moj ne mari. ⁶K tebi, Jahve, vapijem; govorim: ti si mi utoèište, ti si dio moj u zemlji živih. ⁷Poslušaj moje vapaje jer sam veoma nevoljan. Izbavi me od gonitelja mojih jer od mene oni su moæniji. ⁸Izvedi iz tamnice dušu moju da zahvaljujem imenu tvojemu. Oko mene æe se okupiti pravednici zbog dobra što si ga iskazao meni.

Chapter 143

¹ Psalam. Davidov. Jahve, slušaj moju molitvu, u vjernosti svojoj prikloni uho mojim vapajima, u pravednosti me svojoj usliši! ²Ne idi na sud sa slugom svojim, jer nitko živ nije pravedan pred tobom! ³Dušanin mi dušu progoni, o zemlju pritisnu život moj; u tmine me baci da stanujem kao oni koji su davno umrli. ⁴Duh moj veæ zamire u meni, srce mi trne u grudima. ⁵Spominjem se dana minulih, mislim o svim djelima tvojim, o djelima ruku tvojih razmišljam. ⁶Ruke svoje za tobom pružam, duša moja k'o suha zemlja za tobom žeða. ⁷Usliši me brzo, o Jahve, dah moj veæ je na izmaku! Lica svojeg preda mnom ne skrivaj, da ne postanem kao oni koji u grob silaze! ⁸Objavi mi jutrom dobrotu svoju jer se uzdam u tebe. Put mi kaži kojim æu krenuti jer k tebi dušu uzdižem. ⁹Izbavi me, Jahve, od mojih dušmana, tebi ja se utjeèem. ¹⁰Nauèi me da vršim volju tvoju jer ti si Bog moj. Duh tvoj dobri nek' me po ravnu putu vodi! ¹¹Zbog imena svog, Jahve, poživi me, zbog svoje pravednosti dušu mi izvedi iz tjeskobe! ¹²Po svojoj dobroti satri moje dušmane, uništi sve moje tlaèitelje, jer ja sam sluga tvoj!

Chapter 144

¹ Davidov. Blagoslovljen Jahve, hridina moja: ruke mi uèi boju a prste ratu. ²On je ljubav moja i tvrðava moja, zaštita moja, izbavitelj moj, štit moj za koji se sklanjam; on mi narode stavlja pod noge! ³Što je èovjek, o Jahve, da ga poznaješ, što li èedo ljudsko da ga se spominješ? ⁴Poput daška je èovjek, dani njegovi kao sjena nestaju. ⁵Jahve, nagni svoja nebesa i siði, takni bregove: i zadimit æe se! ⁶Sijevni munjom i rasprši dušmane, odapni strijele i rasprši ih! ⁷Ruku pruži iz visina, istrgni me i spasi iz voda beskrajnih, iz šaka sinova tuðinskih: ⁸laži govore usta njihova, a desnica krivo priseže. ⁹Pjevat æu ti, Bože, pjesmu novu, na harfi od deset žica svirat æu. ¹⁰Ti daješ pobjedu kraljevima, koji si spasio Davida, slugu svojega. Od pogubna maèa ¹¹spasi mene, oslobodi me iz ruke tuðinske; laži govore usta njihova, a desnica krivo priseže. ¹²Daj da nam sinovi budu kao biljke što rastu od mladosti svoje; a kæeri naše kao stupovi ugaoni, krasne poput hramskog stupovlja; ¹³da nam žitnice budu pune svakog obilja, s plodovima svakojakim u izobilju; ¹⁴ovce naše plodile se na tisuæe, plodile se beskrajno na našim poljima; stoka naša neka bude toвна! U zidinama nam ne bilo proboja ni ropstva ni plaèa na ulicama našim! ¹⁵Blago narodu kojem je tako, blago narodu kojem je Jahve Bog!

Chapter 145

¹ Hvalospjev. Davidov. \$ALEF Slaviti æu te, o Bože, kralju moj, ime æu tvoje blagoslivljat' uvijek i do vijeka. \$BET ²Svaki æu dan tebe slaviti, ime æu tvoje hvaliti uvijek i do vijeka. \$GIMEL ³Velik je Jahve i svake hvale dostojan, nedokuèiva je velièina njegova! \$DALET ⁴Naraštaj naraštaju kazuje djela tvoja i silu tvoju naviješta. \$HE ⁵Govore o blistavoj slavi tvoga velièanstva i èudesu tvoja objavljuju. \$VAU ⁶Kazuju strahovitu silu djela tvojih, velièinu tvoju pripovijedaju. \$ZAJIN ⁷Razglašuju spomen velike dobrote tvoje i pravednosti tvojoj klièu. \$HET ⁸Milostiv je Jahve i milosrdan, spor na srdžbu, bogat dobrotom. \$TET ⁹Gospodin je dobar svima, milosrdan svim djelima svojim. \$JOD ¹⁰Nek' te slave, Jahve, sva djela tvoja i tvoji sveti nek' te blagoslivlju! \$KAF ¹¹Neka kazuju slavu tvoga kraljevstva, neka o sili tvojoj govore \$LAMED ¹²da objave ljudskoj djeci silu tvoju i slavu divnoga kraljevstva tvoga. \$MEM ¹³Kraljevstvo tvoje kraljevstvo je vjeèno, tvoja vladavina za sva pokoljenja. \$NUN Vjeran je Jahve u svim rijeèima svojim i svet u svim svojim djelima. \$SAMEK ¹⁴Jahve podupire sve koji posræu i pognute on uspravlja. \$AJIN ¹⁵Oèi sviju u tebe su uprte, ti im hranu daješ u pravo vrijeme. \$PE ¹⁶Ti otvaraš ruku svoju, do mile volje sitiš sve živo. \$SADE ¹⁷Pravedan si, Jahve, na svim putovima svojim i svet u svim svojim djelima. \$KOF ¹⁸Blizu je Jahve svima koji ga prizivlju, svima koji ga zazivaju iskreno. \$REŠ ¹⁹On ispunja želje štovatelja svojih, sluša njihove vapaje i spasava ih. \$ŠIN ²⁰Jahve štiti one koji njega ljube, a zlotvore sve æe zatrti. \$TAU ²¹Nek' usta moja kazuju hvalu Jahvinu i svako tijelo nek' slavi sveto ime njegovo - uvijek i do vijeka.

Chapter 146

¹ Aleluja! Hvali, dušo moja, Jahvu! ²Hvalit æu Jahvu sveg života svojeg. Dok me bude, Bogu svom æu pjevati. ³Ne uzdajte se u knezove, u èovjeka od kog nema spasenja! ⁴Iziðe li duh iz njega, u zemlju svoju on se vraæa i propadaju sve misli njegove. ⁵Blago onom kome je pomoænik Bog Jakovljevi, kome je ufanje u Jahvi, Bogu njegovu, ⁶koji stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njima; koji ostaje vjeran dovijeka, ⁷potlaèenima vraæa pravicu, a gladnima kruh daje. Jahve oslobaða sužnje, ⁸Jahve slijepcima oèi otvara. Jahve uspravlja prignute, Jahve ljubi pravedne. ⁹Jahve štiti tuðince, sirote i udovice podupire, a grešnicima mrsi putove. ¹⁰Jahve æe kraljevati dovijeka, tvoj Bog, Sione, od koljena do koljena. Aleluja!

Chapter 147

¹ Aleluja! Hvalite Jahvu jer je dobar, pjevajte Bogu našem jer je sladak; svake hvale on je dostojan! ²Jahve gradi Jeruzalem, sabire raspršene Izraelce. ³On lijeèi one koji su srca skršena i povija rane njihove. ⁴On odreðuje broj zvijezda, svaku njezinim imenom naziva. ⁵Velik je naš Gospodin i svesilan, nema mjere mudrosti njegovoj. ⁶Jahve pridiže ponizne, zlotvore do zemlje snizuje. ⁷Pjevajte Jahvi pjesmu zahvalnu, svirajte na citari Bogu našem! ⁸Oblacima on prekriva nebesa i zemlji kišu sprema; daje da po bregovima raste trava i bilje na službu èovjeku. ⁹On stoci hranu daje i mladim gavranima kada grakæu. ¹⁰Za konjsku snagu on ne mari nit' mu se mile bedra èovjeèja. ¹¹Mili su Jahvi oni koji se njega boje, koji se uzdaju u dobrotu njegovu. ¹²Slavi Jahvu, Jeruzaleme, hvali Boga svoga, Sione! ¹³On uèvrsti zasune vrata tvojih, blagoslovi u tebi tvoje sinove. ¹⁴On daje mir granicama tvojim, pšenicom te hrani najboljom. ¹⁵Besjedu svoju šalje na zemlju, brzo trèi rijeè njegovu. ¹⁶Kao vunu snijeg razbacuje, prosipa mraz poput pepela. ¹⁷On sipa grÓad kao zalogaje, voda mrzne od njegove studeni. ¹⁸Rijeè svoju pošalje i vode se tope; dunu vjetrom i vode otjeèu. ¹⁹Rijeè svoju on objavi Jakovu, odluke svoje i zakone Izraelu. ²⁰Ne uèini tako nijednom narodu: nijednom naredbe svoje ne objavi! Aleluja!

Chapter 148

¹ Aleluja! Hvalite Jahvu s nebesa, hvalite ga u visinama! ²Hvalite ga, svi anđeli njegovi, hvalite ga, sve vojske njegove! ³Hvalite ga, sunce i mjesec, hvalite ga, sve zvijezde svjetlosne! ⁴Hvalite ga, nebesa nebeska, i vode nad svodom nebeskim! ⁵Neka hvale ime Jahvino jer on zapovjedi i postadoše. ⁶Postavi ih zauvijek i dovijeka po zakonu koji neæe proæi. ⁷Hvalite Jahvu sa zemlje, nemani morske i svi bezdani! ⁸Ognju i grÓade, sniježe i maglo, olujni vjetre, što rijeè njegovu

izvršavaš! ⁹Gore i svi brežuljci, plodonosna stabla i svi cedrovi! ¹⁰Zvijeri i sve životinje, gmizavci i ptice krilate! ¹¹Zemaljski kraljevi i svi narodi, knezovi i suci zemaljski! ¹²Mladiæi i djevojke, starci s djecom zajedno: ¹³'nek' svi hvale ime Jahvino, jer jedino je njegovo ime uzvišeno! Njegovo velièanstvo zemlju i nebo nadvisuje, ¹⁴on podiže snagu svom narodu, on proslavlja svete svoje, sinove Izraelove - narod njemu blizak. Aleluja!

Chapter 149

¹ Aleluja! Pjevajte Jahvi pjesmu novu i u zboru svetih hvalu njegovu! ²Nek' se raduje Izrael Stvoritelju svojem! Kralju svom neka klikæu sinovi Siona! ³Neka u kolu hvale ime njegovo, bubnjem i citarom neka ga slave! ⁴Jer Jahve ljubi narod svoj, spasenjem ovjenèava ponizne! ⁵Neka se sveti raduju u slavi, neka klièu s ležaja svojih! ⁶Nek' im pohvale Božje budu na ustima, maèevi dvosjekli u rukama ⁷da nad pucima izvrše odmazdu i kaznu nad narodima; ⁸da im kraljeve bace u lance, a odliènike u okove gvozdene; ⁹da na njima izvrše sud davno napisan - nek' bude na èast svim svetima njegovim! Aleluja!

Chapter 150

¹ Aleluja! ²Hvalite Boga u Svetištu njegovu, slavite ga u velièanstvu svoda nebeskog! ³Hvalite ga zbog silnih djela njegovih, slavite ga zbog beskrajne velièine njegove! ⁴Hvalite ga zvucima roga, slavite ga harfom i citarom! ⁵Hvalite ga igrom i bubnjem, slavite ga glazbalima zvonkim i frulom! Hvalite ga cimbalima zvuènim, slavite ga cimbalima gromkim! Sve što god diše Jahvu neka slavi! Aleluja!

Proverbs

Chapter 1

¹ Mudre izreke Salomona, sina Davidova, kralja izraelskog: ²da se spozna mudrost i pouka, da se shvate razumne rijeèi; ³da se primi umna pouka, pravda i pravica i nepristranost; ⁴da se dade pamet neiskusnima, mladiæu znanje i umijeæe; ⁵kad mudar èuje, da umnoži znanje, a razuman steèe mudrije misli; ⁶da razumije izreke i prispodobe, rijeèi mudraca i njihove zagonetke. ⁷Strah je Gospodnji poèetak spoznaje, ali ljudi preziru mudrost i pouku. ⁸Poslušaj, sine moj, pouku oca svoga i ne odbacuj naputka svoje majke! ⁹Jer æe ti biti ljupki vijenac na glavi i ogrlica oko tvoga

vrata. ¹⁰Sine moj, ako te grešnici mame, ne pristaj; ¹¹ako bi rekli: "Hodi s nama, da vrebamo krv, čekamo u zasjedi nevinu ni za što; ¹²da ih progutamo žive kao carstvo smrti i cijele kao one koji silaze u grob; ¹³naplijenit ćemo svakojaka blaga, napuniti svoje kuće plijenom; ¹⁴bacat ćemo s nama svoj ždrijeb, svi ćemo zajedno imati jednu kesu." ¹⁵Sine moj, ne idi s njima na put, makni nogu od njihove staze. ¹⁶Jer na zlo trče svojim nogama i hite prolijevati krv. ¹⁷Jer uzalud je razapinjati mrežu pred očima svima pticama. ¹⁸A oni vrebaju vlastitu krv, postavljaju zasjedu svom životu. ¹⁹Takva je sudba svih lakomih na ružan dobitak: on ih života stane. ²⁰Mudrost glasno uzvikuje na ulici, na trgovima diže svoj glas; ²¹propovijeda po bučnim uglovima, na otvorenim gradskim vratima govori svoje riječi: ²²"Dokle ćete, vi glupi, ljubiti glupost i dokle će podsmjehačima biti milo podsmijevanje, i dokle će bezumnici mrziti znanje? ²³Poslušajte moju opomenu! Gle, svoj duh pred vas izlijevam, hoću vas poučiti svojim riječima. ²⁴Koliko sam vas zvala, a vi ste odbijali; pružala sam ruku, ali je nitko ne opazi. ²⁵Nego ste odbacili svaki moj savjet i niste poslušali moje opomene; ²⁶zato ću se i ja smijati vašoj propasti, rugat ću se kad vas obuzme tjeskoba: ²⁷kad navali na vas strah kao nevrijeme i zgrabi vas propast kao vihor, kad navali na vas nevolja i muka. ²⁸Tada će me zvati, ali se ja neću odazvati; tražit će me, ali me neće naći. ²⁹Jer su mrzili spoznaju i nisu izabrali Gospodnjeg straha ³⁰nit su poslušali moj savjet, nego su prezreli svaku moju opomenu. ³¹Zato će jesti plod svojeg vladanja i nasititi se vlastitih savjeta. ³²Jer glupe će ubiti njihovo odbijanje, a nemar će upropastiti bezumne. ³³A tko sluša mene, bezbrižan ostaje i spokojno živi bez straha od zla."

Chapter 2

¹ Sine moj, ako primiš moje riječi i pohraniš u sebi moje zapovijedi, ²i uhom svojim osluhneš mudrost i obratiš svoje srce razboru; ³jest, ako prizoveš razum i zavapiš za razborom; ⁴ako ga potražiš kao srebro i tragaš za njim kao za skrivenim blagom - ⁵tada ćeš shvatiti strah Gospodnji i naći ćeš Božje znanje. ⁶Jer Jahve daje mudrost, iz njegovih usta dolazi znanje i razboritost. ⁷On pravednicima pruža svoju pomoć, štiti je onih koji hode u bezazlenosti. ⁸Jer on štiti staze pravde i čuva pute svojih pobožnika. ⁹Tada ćeš shvatiti pravdu, pravicu, pravednost i sve staze dobra, ¹⁰jer će mudrost ući u tvoje srce i spoznaja će obradovati tvoju dušu. ¹¹Oprez će paziti na te i razboritost će te čuvati: ¹²da te izbavi od zla puta, od varava čovjeka, ¹³od onih koji ostavljaju staze poštenja te idu mračnim putovima; ¹⁴koji se vesele čineći zlo i likuju u opačinama zloće; ¹⁵kojih su staze krive i koji su opaki na svojim putovima; ¹⁶da te izbavi od preljubnice i od tuđinke koja laska riječima; ¹⁷koja ostavlja prijatelja svoje mladosti i zaboravlja zavjet svoga Boga ¹⁸jer joj kuća tone u smrt i njezini putovi vode mrtvima. ¹⁹Tko god zalazi k njoj ne vraća se nikad i ne nalazi više putove života. ²⁰Zato idi putem čestitih i drži se staza pravedničkih! ²¹Jer samo će

pravedni nastavati zemlju i bezazleni æe ostati na njoj. ²²A opake æe zbrisati sa zemlje i bogohulnike išèupati iz nje.

Chapter 3

¹ Sine moj, ne zaboravljaj moje pouke, i tvoje srce neka èuva moje zapovijedi, ²jer æe ti produljiti dane i životne godine i podariti spokojstvo. ³Neka te ne ostavljaju dobrota i vjernost, objesi ih sebi oko vrata, upiši ih na ploèu srca svoga. ⁴Tako æeš steæi ugled i uspjeti pred Božjim i ljudskim oèima. ⁵Uzdaj se u Jahvu svim srcem i ne oslanjaj se na vlastiti razbor. ⁶Misli na nj na svim svojim putovima i on æe ispraviti tvoje staze. ⁷Ne umišljaj da si mudar: boj se Jahve i kloni se zla. ⁸To æe biti lijek tvome tijelu i okrepa tvojim kostima. ⁹Èasti Jahvu svojim blagom i prvinama svega svojeg prirasta. ¹⁰I tvoje æe žitnice biti prepune i tvoje æe se kace prelijevati novim vinom. ¹¹Sine moj, ne odbacuj Jahvine opomene i nemoj da ti omrzne njegov ukor. ¹²Jer koga Jahve ljubi onoga i kori, kao otac sina koga voli. ¹³Blago èovjeku koji je stekao mudrost i èovjeku koji je zadobio razboritost. ¹⁴Jer bolje je steæi nju nego steæi srebro, i veæi je dobitak ona i od zlata. ¹⁵Skupocjenija je od bisera, i što je god tvojih dragocjenosti, s njome se porediti ne mogu; ¹⁶dug joj je život u desnoj ruci, a u lijevoj bogatstvo i èast. ¹⁷Njezini su putovi putovi miline i sve su njene staze pune spokoja. ¹⁸Životno je drvo onima koji se nje drže i sretan je onaj tko je zadrži. ¹⁹Jahve je mudrošæu utemeljio zemlju i umom utvrdio nebesa; ²⁰njegovim su se znanjem otvorili bezdani i oblaci osuli rosom. ²¹Sine moj, ne gubi to iz oèiju, saèuvaj razbor i oprez. ²²I bit æe život tvojoj duši i ures vratu tvome. ²³Bez straha æeš tada kroèiti svojim putem i noga ti se neæe spoticati. ²⁴Kad legneš, neæeš se plašiti, i kad zaspiš, slatko æeš snivati. ²⁵Ne boj se nenadne strahote ni nagle propasti kad stigne bezbožnike. ²⁶Jer æe ti Jahve biti uzdanje i èuvat æe nogu tvoju od zamke. ²⁷Ne uskrati dobroèinstva potrebitim kad god to možeš uèiniti. ²⁸Ne reci svome blišnjemu: "Idi i dođi opet, sutra æu ti dati", kad možeš veæ sada. ²⁹Ne kuj zla svome blišnjemu dok on bez straha kod tebe boravi. ³⁰Ne pravdaj se ni s kim bez razloga ako ti nije uèinio nikakva zla. ³¹Nemoj zavidjeti nasilniku niti slijediti njegove pute, ³²jer su Jahvi mrski pokvarenjaci, a prislan je s pravednima. ³³Jahvino je prokletstvo na domu bezbožnika, a blagoslov u stanu pravednika. ³⁴S podsmjevaèima on se podsmijeva, a poniznima dariva milost. ³⁵Mudri æe baštiniti èast, a bezumnici snositi sramotu.

Chapter 4

¹ Slušajte, djeco, pouku oèevu i pazite kako biste spoznali mudrost, ²jer dobar vam nauk dajem: ne prezrite moga naputka. ³I ja sam bio sin u svoga oca i nježan jedinac u svoje matere; ⁴i mene

je on uèio i govorio mi: "Zadrži moje rijeèi u svojem srcu, poštuj moje zapovijedi i živjet æeš. ⁵Steci mudrost, steci razbor, ne smeæi ih s uma i ne odstupi od rijeèi mojih usta. ⁶Ne ostavljaj je i èuvat æe te; ljubi je i obranit æe te. ⁷Poèetak je mudrosti: steci sebi mudrost i svim svojim imanjem steci razboritost. ⁸Velièaj je i uzvisit æe te; donijet æe ti èast kad je prigrliš. ⁹Stavit æe ti ljupki vijenac na glavu, i obdarit æe te krasnom krunom." ¹⁰Poslušaj, sine moj, primi moje rijeèi i umnožit æe se godine tvojeg života. ¹¹Pouèih te putu mudrosti, navratih te na prave staze; ¹²neæe ti se zapletati koraci kad staneš hoditi; potrèiš li, neæeš posrnuti. ¹³Èvrsto se drži pouke, ne puštaj je, èuvaj je, jer ona ti je život. ¹⁴Ne idi stazom opakih i ne stupaj putem zlikovaca. ¹⁵Ostavi ga, ne hodi njime; kloni ga se i zaobiði ga. ¹⁶Jer oni ne spavaju ako ne uèine zla, i san im ne dolazi ako koga ne obore. ¹⁷Jer jedu kruh opaèine i piju vino nasilja. ¹⁸A pravednièka je staza kao svjetlost svanuæa, koja je sve jasnija do potpunog dana. ¹⁹A put je opakih kao mrkli mrak: ne znaju o što æe se spotaknuti. ²⁰Sine moj, pazi na moje rijeèi, prigni uho svoje mojim besjedama. ²¹Ne gubi ih nikad iz oèiju, pohrani ih usred srca svoga. ²²Jer su život onima koji ih nalaze i ozdravljenje svemu tijelu njihovu. ²³A svrh svega, èuvaj svoje srce, jer iz njega izvire život. ²⁴Drži daleko od sebe lažna usta i udalji od sebe usne prijevarne. ²⁵Nek' tvoje oèi gledaju u lice i neka ti je pogled uvijek prav. ²⁶Pazi na stazu kojom kroèiš i neka ti svi putovi budu pouzdani. ²⁷Ne skreæi ni desno ni lijevo, drži svoj korak daleko oda zla.

Chapter 5

¹ Sine moj, èuj moju mudrost, prigni uho mojoj razboritosti ²da saèuvaš oprez, da ti usne zadrže znanje. ³Jer s usana žene preljubnice kaplje med i nepce joj je glaðe od ulja, ⁴ali je ona naposljetku gorka kao pelin, oštra kao dvosjekli maè. ⁵Njene noge silaze k smrti, a koraci vode u Podzemlje. ⁶Ona ne pazi na put života, ne mari što su joj staze kolebljive. ⁷Zato me sada poslušaj, sine, i ne odstupaj od rijeèi mojih usta. ⁸Neka je put tvoj daleko od nje i ne približuj se vratima njezine kuæe, ⁹da drugima ne bi dao svoju slavu i okrutnima svoje godine; ¹⁰da se ne bi tuðinci nasitili tvoga dobra i da tvoja zaslužba ne ode u tuðu kuæu; ¹¹da ne ridaš na koncu kad ti nestane tijela i puti ¹²i da ne kažeš: "Oh, kako sam mrzio pouku i kako mi je srce preziralo ukor! ¹³I ne slušah glasa svojih uèitelja, niti priklonih uho onima što me pouèavahu. ¹⁴I umalo ne zapadoh u svako zlo, usred zbora i zajednice!" ¹⁵Pij vodu iz svoje nakapnice i onu što teèe iz tvoga studenca. ¹⁶Moraju li se tvoji izvori razlijevati i tvoji potoci teæi ulicama? ¹⁷Nego neka oni budu samo tvoji, a ne i tuðinaca koji su uza te. ¹⁸Neka je blagoslovljen izvor tvoj i raduj se sa ženom svoje mladosti: ¹⁹neka ti je kao mila košuta i ljupka gazela, neka te grudi njene opajaju u svako doba, njezina ljubav zatravljuje bez prestanka! ²⁰TÓa zašto bi se, sine moj, zanosio preljubnicom i grlio tuðinki njedra? ²¹Jer pred Jahvinim su oèima èovjekovi putovi i on motri sve njegove staze. ²²Opakoga æe uhvatiti

njegova zloæa i sapet æe ga užad njegovih grijeha. ²³Umrijet æe jer nema pouke, propast æe zbog svoje goleme gluposti.

Chapter 6

¹ Sine moj, kad jamèiš bližnjemu svojem i daš svoju ruku drugome, ²vezao si se vlastitim usnama, uhvatio se rijeèima svojih usta; ³uèini onda ovo, sine moj: oslobodi se! Jer si dopao u ruke bližnjemu svojem; idi, baci se preda nj i salijeæi bližnjega svoga. ⁴Ne daj sna svojim oèima ni drijema svojim vjeðama; ⁵otmi se kao gazela iz mreže i kao ptica iz ruku ptièaru. ⁶Idi k mravu, lijenèino, promatraj njegove pute i budi mudar: ⁷on nema voðe, nadzornika, ni nadstojnika, ⁸ljeti se sebi brine za hranu i prikuplja jelo u doba žetve. ⁹A ti, dokle æeš, lijenèino, spavati? Kad æeš se diæi oda sna svoga? ¹⁰Još malo odspavaj, još malo odrijemaj, još malo podvij ruke za poèinak ¹¹i doæi æe tvoje siromaštvo kao skitaè i tvoja oskudica kao oružanik. ¹²Nevaljalac i opak èovjek hodi s lažljivim ustima; ¹³namiguje oèima, lupka nogama, pokazuje prstima; ¹⁴prijevare su mu u srcu, snuje zlo u svako doba, zameæe svaðe. ¹⁵Zato æe mu iznenada doæi propast, i uèas æe se slomiti i neæe mu biti lijeka. ¹⁶Šest je stvari koje Gospod mrzi, a sedam ih je gnusoba njegovu biau: ¹⁷ohole oèi, lažljiv jezik, ruke koje proljevaju krv nevinu, ¹⁸srce koje smišlja grešne misli, noge koje hitaju na zlo, ¹⁹lažan svjedok koji širi laži, i èovjek koji zameæe svaðe meðu braæom. ²⁰Sine moj, èuvaj zapovijedi oca svoga i ne odbacuj nauka matere svoje. ²¹Priveži ih sebi na srce zauvijek, ovij ih oko svoga grla; ²²da te vode kada hodiš, da te èuvaju kada spavaš i da te razgovaraju kad se probudiš. ²³Jer je zapovijed svjetiljka, pouka je svjetlost, opomene stege put su života; ²⁴da te èuvaju od zle žene, od laskava jezika tuðinke. ²⁵Ne poželi u svom srcu njezine ljepote i ne daj da te osvoji trepavicama svojim, ²⁶jer bludnici dostaje i komad kruha, dok preljubnica lovi dragocjeni život. ²⁷Može li tko nositi oganj u njedrima a da mu se odjeæa ne upali? ²⁸Može li tko hoditi po živom ugljenvu a svojih nogu da ne ožeže? ²⁹Tako biva onomu tko ide k ženi svoga bližnjega: neæe ostati bez kazne tko god se nje dotakne. ³⁰Ne sramote li lupeža sve ako je krao da gladan utoli glad: ³¹uhvaæen, on sedmerostruko vraæa i plaæa svim imanjem kuæe svoje. ³²Nerazuman je, dakle, tko se upušta s preljubnicom; dušu svoju gubi koji tako èini. ³³Bruke i sramote dopada i rug mu se nikad ne briše. ³⁴Jer bijesna je ljubomornost u muža: on ne zna za milost u osvetni dan; ³⁵ne pristaje ni na kakav otkup i ne prima ma kolike mu darove dao.

Chapter 7

¹ Èuvaj, sine, rijeèi moje i pohrani moje zapovijedi kod sebe. ²Èuvaj moje zapovijedi, i bit æeš živ, i nauk moj kao zjenicu oka svoga. ³Priveži ih sebi na prste, upiši ih na ploèi srca svoga; ⁴reci

mudrosti: "Moja si sestra" i razboritost nazovi "sestrienom", ⁵da te òuva od žene preljubnice, od tuđinke koja laskavo govori. ⁶Kad bijah jednom na prozoru svoje kuæe i gledah van kroz rešetku, ⁷vidjeh među lakovjernima, opazih među momcima nerazumna mladiæa: ⁸prolazio je ulicom kraj njezina ugla i koracao putem k njezinoj kuæi ⁹u sumraku između dana i veèeri kad se hvata noæna tmina; ¹⁰i gle, susrete ga žena, bludno odjevena i s prijeverom u srcu. ¹¹Jogunasta bijaše i razuzdana, noge joj se nisu mogle u kuæi zadržati; ¹²bila je èas na ulici, èas na trgovima i vrebala kod svakog ugla; ¹³i uhvati ga i poljubi i reèe mu bezobrazna lica: ¹⁴"Bila sam dužna žrtvu prièesnicu, i danas izvrših svoj zavjet; ¹⁵zato sam ti izašla u susret, da te tražim, i nađoh te. ¹⁶Svoju sam postelju nastrla sagovima, vezenim pokrivaèima misirskim; ¹⁷svoj sam krevet namirisala smirnom, alojem i cimetom. ¹⁸Hajde da se opijamo nasladom do jutra i da se radujemo užicima ljubavi. ¹⁹Jer muža mi nema kod kuæe: otišao je na dalek put; ²⁰uzeo je sa sobom novèani tobolac; a vratit æe se kuæi tek o uštapu." ²¹Tako ga zavede svojim viènim nagovorom, odvuèe ga svojim glatkim usnama. ²²I ludo on pođe za njom, kao što vol ide na klaonicu i kao što jelen zapleten u mrežu èeka ²³dok mu strijela ne probije jetra, i kao ptica što ulijeæe u zamku, i ne znajuæi da æe ga to života stajati. ²⁴Zato me, sine moj, poslušaj i èuj rijeèi mojih usta. ²⁵Nek' ti srce ne zastranjuje na njezine putove i ne lutaj po njezinim stazama. ²⁶Jer je mnoge smrtno ranila i oborila, i mnogo je onih što ih je pobila. ²⁷U Podzemlje vode putovi kroz njenu kuæu, dolje u odaje smrti.

Chapter 8

¹ Ne propovijeda li mudrost i ne diže li razboritost svoj glas? ²Navrh brda, uza cestu, na raskršæima stoji, ³kod izlaza iz grada, kraj ulaznih vrata, ona glasno vièe: ⁴"Vama, o ljudi, propovijedam i upravljam svoj glas sinovima ljudskim. ⁵Shvatite mudrost, vi neiskusni, a vi nerazumni, urazumite srce. ⁶Slušajte, jer æu zboriti o važnim stvarima, i moje æe usne otkriti što je pravo. ⁷Jer moje nepce zbori istinu i zloæa je mojim usnama mrska. ⁸Sve su rijeèi mojih usta praviène, u njima nema ništa ni krivo ni prijetvorno. ⁹Sve su one jasne razboritomu i pravedne onomu tko je stekao spoznaju. ¹⁰Primajte radije moju pouku no srebro i znanje požudnije od zlata. ¹¹Jer mudrost je vrednija od biserja i nikakve se dragocjenosti ne mogu porediti s njom. ¹²Ja, mudrost, boravim s razboritošæu i posjedujem znanje umna djelovanja. ¹³Strah Gospodnji mržnja je na zlo. Oholost, samodostatnost, put zloæe i usta puna laži - to ja mrzim. ¹⁴Moji su savjet i razboritost, ja sam razbor i moja je jakost. ¹⁵Po meni kraljevi kraljuju i velikaši dijele pravdu. ¹⁶Po meni knezuju knezovi i odliènici i svi suci zemaljski. ¹⁷Ja ljubim one koji ljube mene i nalaze me koji me traže. ¹⁸U mene je bogatstvo i slava, postojano dobro i pravednost. ¹⁹Moj je plod bolji od èista i žežena zlata i moj je prihod bolji od èistoga srebra. ²⁰Ja kroèim putem pravde, sred praviènih staza, ²¹da dadem dobra onima koji me ljube i napunim njihove riznice. ²²Jahve me stvorio kao poèelo svoga djela, kao najraniji od svojih èina, u pradoba; ²³oblikovana sam još od vjeènosti,

odiskona, prije nastanka zemlje. ²⁴Rodih se kad još nije bilo pradubina, dok nije bilo izvora obilnih voda. ²⁵Rodih se prije nego su utemeljene gore, prije brežuljaka. ²⁶Kad još ne bijaše načinio zemlje, ni poljana, ni početka zemaljskom prahu; ²⁷kad je stvarao nebesa, bila sam nazoena, kad je povlaèio krug na licu bezdana. ²⁸Kad je u visini utvrđivao oblake i kad je odredio snagu izvoru pradubina; ²⁹kad je postavljao moru njegove granice da mu se vode ne preliju preko obala, kad je polagao temelje zemlji, ³⁰bila sam kraj njega, kao graditeljica, bila u radosti, iz dana u dan, igrajuæi pred njim sve vrijeme: ³¹igrala sam po tlu njegove zemlje, i moja su radost djeca èovjekova. ³²Tako, djeco, poslušajte me, blago onima koji èuvaju moje putove. ³³Poslušajte pouku - da steèete mudrost i nemojte je odbaciti. ³⁴Blago èovjeku koji me sluša i bdi na mojim vratima svaki dan i koji èuva dovratnike moje. ³⁵Jer tko nalazi mene, nalazi život i stjeèe milost od Jahve. ³⁶A ako se ogriješi o mene, udi svojoj duši: svi koji mene mrze ljube smrt."

Chapter 9

¹ Mudrost je sazidala sebi kuæu, i otesala sedam stupova. ²Poklala je svoje klanice, pomiješala svoje vino i postavila svoj stol. ³Poslala je svoje djevojke da objave svrh gradskih visina: ⁴"Tko je neiskus, neka se svrati ovamo!" A nerazumnima govori: ⁵"Hodite, jedite od mogega kruha i pijte vina koje sam pomiješala. ⁶Ostavite ludost, da biste živjeli, i hodite putem razboritosti." ⁷Tko pouèava podrugljivca, prima pogrdu, i tko prekora opakoga, prima ljagu. ⁸Ne kori podsmjevaèa, da te ne zamrzi; kori mudra, da te zavoli. ⁹Pouèi mudroga, i bit æe još mudriji; uputi pravednoga, i uveæat æe se njegovo znanje. ¹⁰Gospodnji strah početak je mudrosti, a razboritost je spoznaja Presvetog. ¹¹"Po meni ti se umnožavaju dani i množe ti se godine života. ¹²Ako si mudar, sebi si mudar; budeš li podsmjevaè, sam æeš snositi." ¹³Gospođa ludost puna je strasti, prosta je i ne zna ništa. ¹⁴I sjedi na vratima svoje kuæe na stolici, u gradskim visinama, ¹⁵te poziva one koji prolaze putem, koji ravno idu svojim stazama: ¹⁶"Tko je neiskus, neka se svrati ovamo!" I nerazumnomu govori: ¹⁷"Kradena je voda slatka i ugodno je potajno jesti kruh." ¹⁸A on ne zna da su Sjene ondje, da uzvanici njezini poèivaju u Podzemlju.

Chapter 10

¹ Mudar sin veseli oca, a lud je sin žalost majci svojoj. ²Ne koristi krivo steèeno blago, dok pravednost izbavlja od smrti. ³Ne dopušta Jahve da gladije duša pravednika, ali odbija pohlepu opakih. ⁴Lijena ruka osiromašuje èovjeka, a marljiva ga obogaæuje. ⁵Tko sabira ljeti, razuman je sin, a tko hrèe o žetvi, navlaèi sramotu. ⁶Blagoslovi su nad glavom pravedniku, a usta opakih kriju nasilje. ⁷Pravednikov je spomen blagoslovljen, a opakom se ime proklinje. ⁸Tko je mudra srca,

prima zapovijedi, dok brbljava luda propada. ⁹Tko nedužno živi, hodi bez straha, a tko ide krivim putovima, poznat æe se. ¹⁰Tko žmirka okom, zadaje tugu, a tko ludo zbori, propada. ¹¹Pravednikova su usta izvor života, a opakomu usta kriju nasilje. ¹²Mržnja izaziva svađu, a ljubav pokriva sve pogreške. ¹³Na usnama razumnoga nalazi se mudrost, a batina je za leđa nerazumna èovjeka. ¹⁴Mudri kriju znanje, a luđakova su usta blizu propasti. ¹⁵Blago je bogatomu tvrdi grad, a ubogima je propast njihovo siromaštvo. ¹⁶Pravednik prirađuje za život, a opaki prirađuje za grijeh. ¹⁷Tko se naputka drži, na putu je života, a zabluduje tko se na ukor ne osvræe. ¹⁸Lažljive usne kriju mržnju, a tko klevetu širi, bezuman je! ¹⁹Obilje rijeèi ne biva bez grijeha, a tko zauzdava svoj jezik, razuman je. ²⁰Pravednikov je jezik odabrano srebro, a razum opakoga malo vrijedi. ²¹Pravednikove su usne hrana mnogima, a luđaci umiru s ludosti svoje. ²²Gospodnji blagoslov obogaæuje i ne prati ga nikakva muka. ²³Bezumniku je radost uèiniti sramotno djelo, a razumnu èovjeku biti mudar. ²⁴Èega se opaki boji, ono æe ga stiaei, a pravednièka se želja ispunjava. ²⁵Kad oluja prohuja, opakoga nestane, a pravednik ima temelj vjeèni. ²⁶Kakav je ocat zubima i dim oèima, takav je ljenivac onima koji ga šalju. ²⁷Strah Gospodnji umnaža dane, a opakima se prekraæuju godine. ²⁸Pravednièko je ufanje puno radosti, a opakima je nada uprazno. ²⁹Gospodnji je put okrilje bezazlenu, a propast onima koji èine zlo. ³⁰Pravednik se neæe nikad pokolebati, a opakih æe nestati s lica zemlje. ³¹Pravednikova usta rađaju mudrošæu, a opak jezik èupa se s korijenom. ³²Pravednikove usne znaju što je milo, dok usta opakih poznaju zloæu.

Chapter 11

¹Lažna je mjera mrska Jahvi, a puna mjera mila mu je. ²S ohološæu dolazi sramota, a u smjernih je mudrost. ³Pravednike vodi nevinost njihova, a bezbožnike upropašæuje njihova opaèina. ⁴Ne pomaže bogatstvo u dan Božje srdžbe, a pravednost izbavlja od smrti. ⁵Nedužnomu pravda njegova put utire, a zao propada od svoje zloæe. ⁶Poštene izbavlja pravda njihova, a bezbožnici se hvataju u svoju lakomost. ⁷Kad zao èovjek umre, nada propada i ufanje u imetak ruši se. ⁸Pravednik se od tjeskobe izbavlja, a opaki dolazi na mjesto njegovo. ⁹Bezbožnik ustima ubija svoga bližnjega, a pravednici se izbavljaju znanjem. ¹⁰Sa sreæe pravednièke grad se raduje i klikuje zbog propasti opakoga. ¹¹Blagoslovom pravednika grad se diže, a ustima opakih razara se. ¹²Nerazumnik prezire svoga bližnjega, dok èovjek uman šuti. ¹³Tko s klevetom hodi, otkriva tajnu, a èovjek pouzdana duha èuva se. ¹⁴Gdje vodstva nema, narod propada, jer spasenje je u mnogim savjetnicima. ¹⁵Veoma zlo prolazi tko jamèi za drugoga, a bez straha je tko mrzi na jamstvo. ¹⁶Ljupka žena stjeèe slavu, a krepki muževi bogatstvo. ¹⁷Dobrostiv èovjek sam sebi dobro èini, a okrutnik muèi vlastito tijelo. ¹⁸Opak èovjek pribavlja isprazan dobitak, a tko sije pravdu, ima sigurnu nagradu. ¹⁹Tko je èvrst u pravednosti, ide u život, a tko za zlom trèi, na smrt mu je. ²⁰Mrski su Jahvi srcem opaki, a mili su mu životom savršeni. ²¹Zaista, zao èovjek neæe proæi bez kazne, a rod æe se pravednièki

izbaviti. ²²Zlatan je kolut na rilu svinjskom: žena lijepa, a bez razuma. ²³Pravednièka je želja samo na sreæu, a nada je opakih prolazna. ²⁴Tko dijeli obilato, sve više ima, a tko škrtari, sve je siromašniji. ²⁵Podašna duša nalazi okrepu, i tko napaja druge, sam æe se napojiti. ²⁶Tko ne da žita, kune ga narod, a blagoslov je nad glavom onoga koji ga prodaje. ²⁷Tko traži dobro, nalazi milost, a tko za zlom ide, ono æe ga snaæi. ²⁸Tko se uzda u bogatstvo, propada, a pravednici uspjevaju kao zeleno lišæe. ²⁹Tko vlastitu kuæu zapusti, vjetar žanje, a luđak je sluga mudromu. ³⁰Plod je pravednikov drvo života, i mudrac je tko predobiva žive duše. ³¹Ako se pravedniku plaæa na zemlji, još æe se više opakomu i grešniku.

Chapter 12

¹ Tko ljubi pouku, ljubi znanje, a tko mrzi ukor, lud je. ²Dobar dobiva milost od Jahve, a podmukao osudu. ³Zloæom se èovjek ne utvrđuje, a korijen se pravedniku ne pomiæe. ⁴Kreposna je žena vijenac mužu svojemu, a sramotna mu je kao gnjilež u kostima. ⁵Pravednièke su misli praviène, spletke opakih prijevarne. ⁶Rijeèi opakih pogubne su zamke, a pravedne izbavljaju usta njihova. ⁷Opaki se ruše i nema ih više, a kuæa pravednika ostaje. ⁸Èovjek se hvali po oštrini svoga razuma, a prezire se tko je opak srcem. ⁹Bolje je biti malen i imati samo jednog slugu nego se hvastati a nemati ni kruha. ¹⁰Pravednik pazi i na život svog živinèeta, dok je opakomu srce okrutno. ¹¹Tko obrađuje svoju zemlju, sit je kruha, a tko trèi za ništavilom, nerazuman je. ¹²Èežnja je opakoga mreža od zala, a korijen pravednika daje ploda. ¹³Opakomu je zamka grijeh njegovih usana, a pravednik se izbavlja od tjeskobe. ¹⁴Od ploda svojih usta nasitit æe se svatko obilno, a ono što je rukama uèinio vratit æe mu se. ¹⁵Luđaku se èini pravim njegov put, a mudar èovjek sluša savjete. ¹⁶Luđak odmah odaje svoj bijes, a pametan pokriva sramotu. ¹⁷Tko govori istinu, otkriva što je pravo, a lažljiv svjedok prijevaru. ¹⁸Nesmotren govori kao da maèem probada, a jezik je mudrih iscjeljenje. ¹⁹Istinita usta traju dovijeka, a lažljiv jezik samo za èas. ²⁰Prijevara je u srcu onih koji snuju zlo, a veselje u onih koji dijele miroljubive savjete. ²¹Pravednika ne stiže nikakva nevolja, a opaki u zlu grcaju. ²²Mrske su Jahvi usne lažljive, a mili su mu koji zbore istinu. ²³Promišljen èovjek prikriva svoje znanje, a srce bezumnièko razglašuje svoju ludost. ²⁴Marljiva ruka vlada, a nemar vodi u podložnost. ²⁵Briga u srcu pritiskuje èovjeka, a blaga rijeè veseli ga. ²⁶Pravednik vodi svojeg prijatelja, a opake zavodi njihov put. ²⁷Nemaran ne ulovi svoje lovine, a marljivost je èovjeku blago dragocjeno. ²⁸Na stazi pravice stoji život i na njezinu putu nema smrti.

Chapter 13

¹ Mudar sin sluša naputak oèev, a podsmjevaè ne sluša ukora. ² Od ploda usta svojih užiiva èovjek sreæu, a srce je nevjernika puno nasilja. ³ Tko èuva usta svoja, èuva život svoj, a tko nesmotreno zbori, o glavu mu je. ⁴ Uzaludna je žudnja lijenèine, a ispunit æ se želja marljivih. ⁵ Pravednik mrzi na lažljivu rijeè, a opaki goji mržnju i sramotu. ⁶ Pravda èuva pobožna, a opake grijeh obara. ⁷ Netko se gradi bogatim, a ništa nema, netko se gradi siromašnim, a ima veliko bogatstvo. ⁸ Otkup života bogatstvo je èovjeku; a siromah ne sluša opomene. ⁹ Svjetlost pravednièka blistavo sja, a svjetiljka opakih gasi se. ¹⁰ Oholost raða samo svaðu, a mudrost je u onih koji primaju savjet. ¹¹ Naglo steèeno bogatstvo išèezava, a tko sabire pomalo, biva bogat. ¹² Predugo oèekivanje ubija srce, a ispunjena želja drvo je života. ¹³ Tko rijeè prezire, taj propada, a tko poštiva zapovijedi, plaæu dobiva. ¹⁴ Pouka mudraèeva izvor je životni, ona izbavlja od zamke smrti. ¹⁵ Uvid u dobro pribavlja milost, a put bezbožnika hrapav je. ¹⁶ Svatko pametan djeluje promišljeno, a bezumnik se hvališe svojom ludošæu. ¹⁷ Zao glasnik zapada u zlo, a vjeran poslanik donosi spasenje. ¹⁸ Siromaštvo i sramota onomu tko odbija pouku, a tko ukor prima, doæi æ do èasti. ¹⁹ Slatka je duši ispunjena želja, a bezumnicima je mrsko kloniti se oda zla. ²⁰ Druži se s mudrima, i postat æeš mudar, a tko se drži bezumnika, postaje opak. ²¹ Grešnika progoni zlo, a dobro je nagrada pravednima. ²² Valjan èovjek ostavlja baštinu unucima, a bogatstvo se grešnikovo èuva pravedniku. ²³ Izobilje je hrane na krèevini siromaškoj, a ima i tko propada s nepravde. ²⁴ Tko štedi šibu, mrzi na sina svog, a tko ga ljubi, na vrijeme ga opominje. ²⁵ Pravednik ima jela do sitosti, a trbuh opakih poznaje oskudicu.

Chapter 14

¹ Ženska mudrost sagradi kuæu, a ludost je rukama razgraðuje. ² Tko živi s poštenjem, boji se Jahve, a tko ide stranputicom, prezire ga. ³ U luðakovim je ustima šiba za oholost njegovu, a mudre štite vlastite usne. ⁴ Gdje nema volova, prazne su jaslje, a obilna je žetva od snage bikove. ⁵ Istinit svjedok ne laže, a krivi svjedok širi laž. ⁶ Podsmjevaè traži mudrost i ne nalazi je, a razumni lako dolazi do znanja. ⁷ Idi od èovjeka bezumna jer neæeš upoznati usne što zbore znanje. ⁸ Mudrost je pametna èovjeka u tom što pazi na svoj put, a bezumnièka ludost prijevara je. ⁹ Luðacima je grijeh šala, a milost je Božja s poštenima. ¹⁰ Srce poznaje svoj jad, i veselje njegovo ne može dijeliti nitko drugi. ¹¹ Dom opakih propast æe, a šator æe pravednika procvasti. ¹² Neki se put uèini èovjeku prav, a na koncu vodi k smrti. ¹³ I u smijehu srce osjeæa bol, a poslije veselja dolazi tuga. ¹⁴ Otpadnik se siti svojim prestupcima, a dobar èovjek svojim radom. ¹⁵ Glupan vjeruje svakoj rijeèi, a pametan pazi na korak svoj. ¹⁶ Mudar se boji i oda zla se uklanja, a bezuman se raspaljuje i bez straha je. ¹⁷ Nagao èovjek èini ludosti, a razborit ih podnosi. ¹⁸ Glupaci baštine ludost, a mudre ovjenèava znanje. ¹⁹ Zli padaju nièice pred dobrima i opaki pred vratima pravednikovim. ²⁰ I svom prijatelju mrzak je siromah, a bogataš ima mnogo ljubitelja. ²¹ Griješi tko prezire bližnjega svoga, a blago

onomu tko je milostiv ubogima. ²²Koji snuju zlo, ne hode li stranputicom, a zar nisu dobrota i vjernost s onima koji snuju dobro? ²³U svakom trudu ima probitka, a pusto brbljanje samo je na siromaštvo. ²⁴Mudrima je vijenac bogatstvo njihovo, a bezumnima kruna - njihova ludost. ²⁵Istinit svjedok izbavlja duše, a tko laži širi, taj je varalica. ²⁶U strahu je Gospodnjem veliko pouzdanje i njegovim je sinovima utočište. ²⁷Strah Gospodnji izvor je života: on izbavlja od zamke smrti. ²⁸Mnoštvo je naroda ponos kralju, a bez puka knez propada. ²⁹Tko se teško srđi, velike je razboritosti, a nabusit duhom pokazuje ludost. ³⁰Mirno je srce život tijelu, a ljubomor je gnjilež u kostima. ³¹Tko tlači siromaha huli na stvoritelja, a časti ga tko je milostiv ubogomu. ³²Opaki propada zbog vlastite pakosti, a pravednik i u samoj smrti nalazi utočište. ³³U razumnu srcu mudrost poeiva, a što je u bezumnome, to se i pokaže. ³⁴Pravednost uzvisuje narod, a grijeh je sramota pucima. ³⁵Kralju je mio razborit sluga, a na sramotna se srđi.

Chapter 15

¹ Blag odgovor ublažava jarost, a riječ osorna uvećava srdžbu. ² Jezik mudrih ljudi proslavlja znanje, a usta bezumnih prosipaju ludost. ³ Oči su Jahvine na svakome mjestu i budno motre i zle i dobre. ⁴ Blaga je besjeda drvo života, a pakosna je rana duhu. ⁵ Luđak prezire pouku oca svog, a tko ukor prima, pametno čini. ⁶ U pravednikovoj je kući mnogo blaga, a opaki zarađuje propast svoju. ⁷ Usne mudrih siju znanje, a srce je bezumnika nepostojano. ⁸ Žrtva opakog mrska je Jahvi, a mila mu je molitva pravednika. ⁹ Put opakih Jahvi je mrzak, a mio mu je onaj koji ide za pravicom. ¹⁰ Oštra kazna čeka onog tko ostavlja pravi put, a umrijet će tko mrzi ukor. ¹¹ I Šeol i Abaddon stoje pred Jahvom, a nekmoli srca sinova ljudskih. ¹² Podsmjevač ne ljubi onog tko ga kori: on se ne druži s mudrima. ¹³ Veselo srce razvedrava lice, a bol u srcu tjeskoba je duhu. ¹⁴ Razumno srce traži znanje, a bezumni čeka se usta bave ludošću. ¹⁵ Svi su dani bijednikovi zli, a komu je srce sretno, na gozbi je bez prestanka. ¹⁶ Bolje je malo sa strahom Gospodnjim nego veliko blago i s njime nemir. ¹⁷ Bolji je obrok povrća gdje je ljubav nego od utovljena vola gdje je mržnja. ¹⁸ Gnjevljiv čovjek zameće svađu, a ustrpljiv utišava raspru. ¹⁹ Put je ljeniv čovjek kao glogov trnjak, a utrta je staza pravednika. ²⁰ Mudar sin veseli oca, a bezumnik prezire majku svoju. ²¹ Ludost je veselje nerazumnomu, a razuman čovjek pravo hodi. ²² Ne uspijevaju nakane kad nema vijećanja, a ostvaruju se gdje je mnogo savjetnika. ²³ Čovjek se veseli odgovoru usta svojih, i riječ u pravo vrijeme - kako je ljupka! ²⁴ Razumnu čovjeku put života ide gore, da izmakne carstvu smrti koje je dolje. ²⁵ Jahve ruši kuću oholima, a postavlja među udovici. ²⁶ Mрске su Jahvi zle misli, a dobrotive riječi mile su mu. ²⁷ Tko se grabežu oda, razara svoj dom, a tko mrzi mito, živjet će. ²⁸ Pravednikovo srce smišlja odgovor, a opakomu usta govore zlobom. ²⁹ Daleko je Jahve od opakih, a uslišava molitvu pravednih. ³⁰ Bistar pogled razveseli srce i radosna vijest oživi kosti. ³¹ Uho koje posluša spasonosan ukor prebiva među mudracima. ³² Tko odbaci pouku, prezire vlastitu dušu,

a tko posluša ukor, stječe razboritost. ³³Strah je Gospodnji škola mudrosti, jer pred slavom ide poniznost.

Chapter 16

¹ Èovjek snuje u srcu, a od Jahve je što æe jezik odgovoriti. ²Èovjeku se svi njegovi putovi èine èisti, a Jahve ispituje duhove. ³Prepusti Jahvi svoja djela, i tvoje æe se namisli ostvariti. ⁴Jahve je sve stvorio u svoju svrhu, pa i opakoga za dan zli. ⁵Mrzak je Jahvi svatko ohola duha: takav zaista ne ostaje bez kazne. ⁶Ljubavlju se i vjernošæu pomiruje krivnja, i strahom se Gospodnjim uklanja zlo. ⁷Kad su Jahvi mili putovi èovjeèji, i neprijatelje njegove miri s njim. ⁸Bolje je malo s pravednošæu nego veliki dohoci s nepravdom. ⁹Srce èovjeèje smišlja svoj put, ali Jahve upravlja korake njegove. ¹⁰Proroèanstvo je na usnama kraljevim: u osudi se njegova usta neæe ogriješiti. ¹¹Mjere i tezulje pripadaju Jahvi; njegovo su djelo i svi utezi. ¹²Mrsko je kraljevima poèiniti opaèinu, jer se pravdom utvrðuje prijestolje. ¹³Mile su kraljevima usne pravedne i oni ljube onog koji govori pravo. ¹⁴Jarost je kraljeva vjesnik smrti ali je mudar èovjek ublaži. ¹⁵U kraljevu je vedru licu život, i njegova je milost kao oblak s kišom proljetnom. ¹⁶Probitaènije je steæi mudrost nego zlato, i stjecati razbor dragocjenije je nego srebro. ¹⁷Životni je put pravednih: kloniti se zla, i tko pazi na svoj put, èuva život svoj. ¹⁸Pred slomom ide oholost i pred padom uznositost. ¹⁹Bolje je biti krotak s poniznima nego dijeliti plijen s oholima. ²⁰Tko pazi na rijeè, nalazi sreæu, i tko se uzda u Jahvu, blago njemu. ²¹Mudar srcem naziva se razumnim i prijazne usne uveæavaju znanje. ²²Izvor je životni razum onima koji ga imaju, a ludima je kazna njihova ludost. ²³Mudraèev duh urazumljuje usta njegova, na usnama mu znanje umnožava. ²⁴Saæe meda rijeèi su ljupke, slatke duši i lijek kostima. ²⁵Neki se put èini èovjeku prav, a na kraju vodi k smrti. ²⁶Radnikova glad radi za nj; jer ga tjeraju usta njegova. ²⁷Bezoènik pripravlja samo zlo i na usnama mu je oganj plameni. ²⁸Himben èovjek zameæe svaðu i klevetnik razdor meðu prijatelje. ²⁹Nasilnik zavodi bližnjega svoga i navodi ga na rðav put. ³⁰Tko oèima namiguje, himbu smišlja, a tko usne stišæe, veæ je smislio pakost. ³¹Sijede su kose prekrasna kruna, nalaze se na putu pravednosti. ³²Tko se teško srdi, bolji je od junaka, i tko nad sobom vlada, bolji je od osvojitelja grada. ³³U krilo plašta baca se kocka, ali je od Jahve svaka odluka.

Chapter 17

¹ Bolji je zalogaj suha kruha s mirom nego sa svaðom kuæa puna žrtvene peèenke. ²Razuman sluga vlada nad sinom sramotnim i s braæom æe dijeliti baštinu. ³Taljika je za srebro i peæ za zlato, a srca iskušava Jahve sam. ⁴Zloèinac rado sluša usne prijearne, i lažac spremno prisluškuje

pogubnu jeziku. ⁵Tko se ruga siromahu, podruguje se Stvoritelju njegovu, i tko se veseli nesreći, ne ostaje bez kazne. ⁶Unuci su vijenac starcima, a sinovima ures oci njihovi. ⁷Ne dolikuje budali uzvišena besjeda, a još manje odlièniku usne lažljive. ⁸Dar je èarobni kamen u oèima onoga koji ga daje: kamo se god okrene, uspijeva. ⁹Tko prikriva prijestup, traži ljubav, a tko glasinu širi, razgoni prijatelje. ¹⁰Razumna se ukor jaèe doima nego bezumna stotina udaraca. ¹¹Opak èovjek ide samo za zlom, ali se okrutan glasnik šalje na nj. ¹²Bolje je nabasati na medvjedicu kojoj ugrabiše mlade nego na bezumnika u njegovoj ludosti. ¹³Tko dobro zlom uzvraæa neæe ukloniti nesreæu od doma svojeg. ¹⁴Zametnuti svaðu isto je kao pustiti poplavu: stoga prije nego svaða izbije, udalji se! ¹⁵Tko opravdava krivoga i tko osuðuje pravoga, obojica su mrski Jahvi. ¹⁶Èemu novac u ruci bezumnomu? Da njime mudrost kupi, kad nema razbora! ¹⁷Prijatelj ljubi u svako vrijeme, a u nevolji i bratom postaje. ¹⁸Nerazuman èovjek daje ruku i jamèi pred svojim bližnjim. ¹⁹Griješ ljubi tko ljubi svaðu, i tko visoko diže svoja vrata, traži propast. ²⁰Opak srcem ne nalazi sreæe, i komu je jezik zao, zapada u nesreæu. ²¹Tko rodi bezumna, na tugu mu je; a nije veseo ni otac budale. ²²Veselo je srce izvrstan lijek, a neveseo duh suši kosti. ²³Opaki prima dar iz njedara da bi iskrivio putove pravici. ²⁴Razuman ima mudrost pred sobom, a bezumniku su oèi na kraj zemlje. ²⁵Briga je ocu bezuman sin i žalost roditeljki svojoj. ²⁶Ne valja kašnjavati pravednika, a nije pravo ni tuæi odliènike. ²⁷Tko usteže svoje rijeèi, razumije mudrost, i razuman je èovjek mirna duha. ²⁸I luðak se smatra mudrim kada šuti i razumnim kad susteže svoje usne.

Chapter 18

¹Vlastitoj požudi popušta onaj tko zastranjuje, i svaða se usprkos svakom razboru. ²Bezumnomu nije mio razum; stalo mu je dati srcu oduška. ³Kad dolazi opaèina, dolazi i prezir i bruka sa sramotom. ⁴Duboke su vode rijeèi iz usta neèijih, izvor mudrosti bujica što se razlijeva. ⁵Ne valja se obazirati na opaku osobu, da se pravedniku nanese nepravda na sudu. ⁶Bezumnikove se usne upuštaju u svaðu i njegova usta izazivlju udarce. ⁷Bezumnomu su propast vlastita usta i usne su mu zamka životu. ⁸Klevetnikove su rijeèi kao poslastice: spuštaju se u dno utrobe. ⁹Tko je nemaran u svom poslu, brat je onomu koji rasipa. ¹⁰Tvrda je kula ime Jahvino: njemu se pravednik utjeèe i nalazi utoèišta. ¹¹Bogatstvo je bogatašu njegova tvrðava i kao visok zid u mašti njegovoj. ¹²Pred slomom se oholi srce èovjeèje, a pred slavom ide poniznost. ¹³Tko odgovara prije nego što sasluša, na ludost mu je i sramotu. ¹⁴Kad je èovjek bolestan, njegov ga duh podiže, a ubijen duh tko æe podiæi? ¹⁵Razumno srce stjeèe znanje i uho mudrih traži znanje. ¹⁶Dar èovjeku otvara put i vodi ga pred velikaše. ¹⁷Prvi je pravedan u svojoj parnici, a kad dođe njegov protivnik, opovrgne ga. ¹⁸Ždrijeb poravna svaðe, pa i meðu moæenicima odlueuje. ¹⁹Uvrijeðen brat jaèi je od tvrda grada i svaðe su kao prijevornice na tvrðavi. ²⁰Svatko siti trbuh plodom usta svojih, nasieuje se rodom usana svojih. ²¹Smrt i život u vlasti su jeziku, a tko ga miluje, jede od ploda njegova. ²²Tko je

našao ženu, našao je sreću i stekao milost od Jahve. ²³Ponizno moleći govori siromah, a grubo odgovara bogataš. ²⁴Ima prijatelja koji vode u propast, a ima i prijatelja privrženijih od brata.

Chapter 19

¹ Bolji je siromah koji živi u nedužnosti nego èovjek opakih usana i k tomu bezuman. ²Revnost bez razboritosti nije dobra, i tko brzo hoda, spotièe se. ³Ludost èovjeku kvari život, a srce mu se ljuti na Jahvu! ⁴Bogatstvo pribavlja mnoge prijatelje, a siromaha i njegov prijatelj ostavlja. ⁵Lažljiv svjekok ne ostaje bez kazne, i tko širi laži, neæe uteæi. ⁶Mnogi laskaju licu odliènikovu i svatko je prijatelj èovjeku darežljivu. ⁷Na siromaha mrze sva braæa njegova, još više se udaljuju od njega prijatelji njegovi: on hlepi za dobrim rijeèima, ali ih ne nalazi! ⁸Tko stjeèe razboritost, ljubi sebe, a tko èuva razum, nalazi sreću. ⁹Lažljiv svjedok ne ostaje bez kazne, i tko širi laži, propada. ¹⁰Ne dolikuje bezumnomu živjeti raskošno, a još manje služi vlast nad knezovima. ¹¹Um èovjeka usteže od srdžbe, a èast mu je oprostiti krivicu. ¹²Kraljev je gnjev kao rika lavlja, a njegova milost kao rosa bilju. ¹³Nesreæa je ocu svojem bezuman sin, i neprestano prokišnjavanje svaðe su ženine. ¹⁴Kuæa se i bogatstvo baštine od otaca, a od Jahve je žena razumna. ¹⁵Lijenost navlaèi èovjeku dubok san i nemarna duša gladuje. ¹⁶Tko se drži zapovijedi, èuva život svoj, a tko ne pazi putove svoje, umire. ¹⁷Jahvi pozajma tko je siromahu milostiv, i on æe mu platiti dobroèinstvo. ¹⁸Kažnjavaj sina svoga dok ima nade, ali ne idi za tim da ga ubiješ. ¹⁹Tko je jarostan, plaæa globu, i kad ga štediš, samo uveæavaš njegov gnjev. ²⁰Slušaj savjet i primaj pouku, kako bi naposljetku postao mudar. ²¹Mnogo je namisli u srcu èovjeèjem, ali što Jahve naumi, to i bude. ²²Dražest je èovjekova u dobroti njegovoj, i bolji je siromah od lažljivca. ²³Strah Gospodnji daje život, i tko se njime ispuni, zlo ga ne pohodi. ²⁴Lijenèina umaèe ruku u zdjelu, ali je ustima svojim ne prinosi. ²⁵Udari podsmjehivaèa, i lud se opameti; ukori razumnog, i shvatit æe znanje. ²⁶Sin je sramotan i pokvaren tko zlostavlja oca i odgoni majku. ²⁷Prestani, sine moj, slušati naputke koji odvođe od rijeèi spoznaje! ²⁸Nevaljao se svjedok podruguje pravdi i usta opakih gutaju nepravdu. ²⁹Pripravljene su kazne podsmjevaèima i udarci za leða bezumnika.

Chapter 20

¹ Vino je podsmjevaè, žestoko piæe bukaè, i tko se njima odaje neæe steæi mudrosti. ²Kraljev je gnjev kao rika lavlja: tko ga izaziva, griješi protiv sebe samog. ³Èast je èovjeku ustegnuti se od raspre, a tko je bezuman poèinje svaðu. ⁴Lijenèina u jesen ne ore: u doba žetve on traži, i ništa nema. ⁵Savjet je u srcu èovjeèjem voda duboka i razuman æe je èovjek iscrpsti. ⁶Mnogi se naziva dobrim èovjekom, ali tko æe naæi vjerna èovjeka? ⁷Pravednik hodi u bezazlenosti svojoj: blago

sinovima njegovim poslije njega! ⁸Kralj koji sjedi na stolici sudaèkoj istražuje svako zlo svojim oèima. ⁹Tko može reæi: "Oèistih srce svoje, oprah se od grijeha svoga?" ¹⁰Dvojaki utezi i dvojaka mjera mrski su Jahvi podjednako. ¹¹I dijete se poznaje po onome što èini, je li èisto i pravedno djelo njegovo. ¹²I uho koje èuje i oko koje vidi, oboje je Jahve naèinio. ¹³Ne ljubi sna, da ne osiromašiš; otvori oèi svoje i nasitit æeš se kruha. ¹⁴"Loše, loše", govori kupac, a kad ode, hvali se dobrom kupovinom. ¹⁵Ima zlata i mnogih bisera, ali su mudre usne najdragocjeniji nakit. ¹⁶Uzmi haljinu onomu tko je jamèio za drugoga; oplijeni njega umjesto tuðinca. ¹⁷Sladak je èovjeku kruh prijevare, ali mu se usta poslije napune pijeskom. ¹⁸Naumi se provode savjetom: zato dobro razmisli pa vodi boj! ¹⁹Tko okolo kleveæe, otkriva tajne: zato se ne miješaj s onim komu su usne uvijek otvorene. ²⁰Tko kune oca svoga i majku svoju svjetiljka mu se gasi usred tmine. ²¹Od poèetka brzo steèeno imanje na koncu nije blagoslovljeno. ²²Nemoj govoriti: "Osvetit æu se za zlo"; èekaj Jahvu, i on æe te spasiti. ²³Mrski su Jahvi dvojaki utezi, i kriva mjera ne valja. ²⁴Od Jahve su koraci èovjeèji, i kako da èovjek razumije svoj put? ²⁵Zamka je èovjeku nesmotreno reæi: "Ovo je sveto", a poslije promišljati što je zavjetovao. ²⁶Mudar kralj umije izluèiti opake i stavlja ih pod toèkove. ²⁷Svjetiljka je Gospodnja duh èovjeèji: ona istražuje sve do dna utrobe. ²⁸Dobrota i vjernost èuvaju kralja, jer dobrotom utvrðuje prijestol svoj. ²⁹Ljepota je mladicaima njihova snaga, a starcima je ures sijeda kosa. ³⁰Krvave masnice oèiste zlo i udarci proèiste odaje utrobe.

Chapter 21

¹ Kraljevo je srce u ruci Jahve kao voda tekuæica; vodi ga kuda god hoæe. ²Svaki je put èovjeku pravedan u vlastitim oèima, a Jahve ispituje srca. ³Da se vrši pravda i èini pravo, draže je Jahvi nego žrtva. ⁴Ponosite oèi i oholo srce i svjetiljka opakih - to je grijeh. ⁵Namisli marljivoga samo su na korist, a nagloga samo na siromaštvo. ⁶Blago steèeno jezikom lažljivim nestalna je ispraznost onih koji traže smrt. ⁷Opake æe odnijeti nasilje njihovo jer ne žele èiniti pravice. ⁸Zapleten je put zloèinca, a pravo je djelo èista èovjeka. ⁹Bolje je živjeti pod rubom krova nego u zajednièkoj kuæi sa ženom svadljivom. ¹⁰Duša opakoga želi zlo: u njega nema samilosti ni za blišnjega. ¹¹Kad se podsmjevaè kazni, neiskusani postaje mudar, a mudri iz pouke crpe znanje. ¹²Na kuæu opakoga pazi Svepravedni i opake strovaljuje u nesreæu. ¹³Tko zatvori uho svoje pred vikom siromaha, i sam æe vikati, ali ga neæe nitko uslišati. ¹⁴Potajan dar utišava srdžbu, a poklon ispod ruke i žestoku jarost. ¹⁵Sud pravièan radost je pravedniku a užas zloèincima. ¹⁶Èovjek koji skreæe s puta razbora poèivat æe u zboru mrtvaèkom. ¹⁷Tko ljubi veselje, postaje siromah, i tko ljubi vino i mirisno ulje, ne obogati se. ¹⁸Opak èovjek otkup je za pravednika, i bezbožnik stupa na mjesto pravednog. ¹⁹Bolje je živjeti u pustinji nego sa ženom svadljivom i gnjevljivom. ²⁰Krasno je blago i ulje u stanu mudroga, a bezuman ih èovjek rasipa. ²¹Tko teži za pravdom i dobrohotnošæu, nalazi život i èast. ²²Mudrac nadvladava i grad pun ratnika i krši silu u koju su se uzdali. ²³Tko èuva usta i

jezik svoj, èuva sebe od nevolje. ²⁴Drzovitom i oholici ime je "podsmjevaè"; on sve radi s prekomjernom drskošæu. ²⁵Lijenèinu ubija želja njegova jer mu ruke bježe od posla. ²⁶Opak po cio dan živo želi, a pravednik daje i ne škrtari. ²⁷Mrska je žrtva opakih, osobito kad se požudno prinosi. ²⁸Lažljiv svjedok propada, a èovjek koji sluša, opet æe govoriti. ²⁹Opaki pokazuju drsko lice, a poštenjak uèvršæuje put svoj. ³⁰Nema mudrosti i nema razuma i nema savjeta protiv Jahve. ³¹Konj se oprema za dan boja, ali Jahve daje pobjedu.

Chapter 22

¹ Dobro je ime bolje od velika bogatstva, i bolja je naklonost od srebra i zlata. ²Bogataš se i siromah sreæu: obojicu ih Jahve stvori. ³Pametnan èovjek vidi zlo i skriva se, a glupaci idu bezbrižno i trpe kaznu. ⁴Nagrada je poniznosti strah Gospodnji, bogatstvo, èast i život. ⁵Trnje i zamke su na putu varalici: tko èuva život svoj, daleko je od oboga. ⁶Upuæuj dijete prema njegovu putu, pa kad i ostari, neæe odstupiti od njega. ⁷Bogataš vlada nad siromasima, a dužnik je sluga vjerovniku. ⁸Tko sije nepravdu, žanje nesreæu, i šiba njegova gnjeva udarit æe njega samog. ⁹Milostivo se oko blagoslivlje, jer daje od svog kruha siromahu. ¹⁰Otjeraj podsmjevaèa i prestat æe svađe i nestat æe nesloga i pogrda. ¹¹Jahve ljubi èisto srce, i tko je ljubeznih usana, kralj mu je prijatelj. ¹²Pogled Jahvin èuva znanje, Jahve pomuæuje rijeèi bezbožnika. ¹³Lijenèina veli: "Lav je vani, nasred trga poginuo bih." ¹⁴Duboka jama usta su preljubnice, i na koga se Jahve srdi, pada onamo. ¹⁵Ludost prijanja uza srce djetinje: šiba pouke otklanja je od njega. ¹⁶Tko tlaèi siromaha, taj mu koristi; tko daje bogatašu, samo mu šteti. ¹⁷Rijeèi mudraca: Prigni uho svoje i èuj rijeèi moje i upravi svoje srce mojem znanju, ¹⁸jer milina je ako ih èuvaš u nutрини svojoj, i kad ti budu sve spremne na usnama tvojim. ¹⁹Da bi uzdanje tvoje bilo u Jahvi, upuæujem danas i tebe. ²⁰Napisah ti trideset što savjeta što pouka ²¹da te pouèim rijeèima istine, da uzmogneš pouzdanim rijeèima odgovoriti onomu tko te zapita. ²²Nemoj pljaèkati siromaha zato što je siromah i ne gazi ubogoga na sudu. ²³Jer æe Jahve parbiti parbu njihovu i otet æe život onima koji ga njima otimlju. ²⁴Ne druži se sa srditim i ne idi s èovjekom jedljivim ²⁵da se ne bi privikao na staze njegove i namjestio zamku duši svojoj. ²⁶Ne budi meðu onima koji daju ruku, koji jamèe za dugove: ²⁷ako nemaš èime nadoknaditi, zašto da ti oduzmu i postelju ispod tebe? ²⁸Ne pomièi prastare međe koju su postavili oci tvoji. ²⁹Jesi li vidio èovjeka vièna poslu svom: takav ima pristup kraljevima i ne služi prostacima.

Chapter 23

¹ Kad sjedneš blagovati s moænikom, dobro pazi što je pred tobom; ²stavljaš nož sebi pod grlo ako si proždrljivac; ³ne poželi slastica njegovih jer su jelo prijevarno. ⁴Ne trudi se stjecati bogatstvo;

okani se takve misli; ⁵usmjeriš li oèi prema njemu, njega veæ nema jer naèini sebi krila kao orao i odleti u nebo. ⁶Ne jedi jela zavidnikova, ne èezni za slasticama njegovim, ⁷jer on je onakav kako u sebi misli: "Jedi i pij", veli ti, ali mu srce nije s tobom. ⁸Zalogaj koji si pojeo izbljuvat æeš, uzalud æeš prosut' svoje ljupke rijeèi. ⁹Pred bezumnikom nemoj govoriti jer prezire tvoje umne rijeèi. ¹⁰Ne pomièi prastare meðe i ne prodiri u polje siroèadi, ¹¹jer je moæan njihov osvjetnik: branit æe njihovo pravo protiv tebe. ¹²Obrati pouci srce svoje i uho svoje rijeèima mudrim. ¹³Ne uskraæuj djetetu opomene, jer, udariš li ga šibom, neæe umrijeti: ¹⁴biješ ga šibom, ali mu dušu iz Podzemlja izbavljaš. ¹⁵Sine moj, kad ti je mudro srce, i ja se od srca veselim; ¹⁶i klièe sva nutrina moja kad ti usne govore što je pravo. ¹⁷Neka ti srce ne zavidi grešnicima, nego neka ti uvijek bude u strahu Gospodnjem, ¹⁸jer imat æeš buduaenost i tvoja nada neæe propasti. ¹⁹Slušaj, sine moj, i mudar budi i ravnim putem vodi srce svoje. ²⁰Ne druži se s vinopijama ni sa žderaèima mesa, ²¹jer pijanica i izjelica osiromaše i pospanac se oblaèi u krpe. ²²Slušaj svoga oca, svoga roditelja, i ne prezri majku kad ostari. ²³Pribavi istinu i ne prodaji je, steci mudrost, pouku i razbor. ²⁴Radovat æe se otac pravednikov, i roditelj æe se mudroga veseliti. ²⁵Neka se veseli otac tvoj i majka tvoja, i neka se raduje roditeljka tvoja. ²⁶Daj mi, sine moj, srce svoje, i neka oèi tvoje raduju putovi moji. ²⁷Jer bludnica je jama duboka i tuđinka tijesan zdenac. ²⁸Ona i vreba u zasjedi kao lupež i uveæava broj bezbožnika meðu ljudima. ²⁹Komu: ah? komu: jao? komu: svaðe? komu: uzdasi? komu: rane nizašto? komu: zamuæene oèi? ³⁰Onima što kasno sjede kod vina, koji su došli kušati vino zaèinjeno. ³¹Ne gledaj na vino kad rujno iskri, kad se u èaši svjetlucavo prelijeva: pije se tako glatko, ³²a na kraju ujeda kao zmija i žaca kao guja ljutica. ³³Oèi æe ti gledati tlapnje i srce govoriti ludosti. ³⁴I bit æe ti kao da ležiš na puèini morskoj ili kao da ležiš navrh jarbola. ³⁵"Izbiše me, ali me ne zabolje; istukoše me, ali ne osjetih; kad se otriježnim, još æu tražiti."

Chapter 24

¹Ne zavidi opakim ljudima niti želi da budeš s njima. ²Jer im srce smišlja nasilje i usne govore o nedjelu. ³Mudrošæu se zida kuæa i razborom utvrðuje, ⁴i po znanju se pune klijeti svakim blagom dragocjenim i ljupkim. ⁵Bolji je mudar od jakoga i èovjek razuman od silne ljudine. ⁶Jer s promišljanjem se ide u boj i pobjeda je u mnoštvu savjetnika. ⁷Previsoka je bezumnomu mudrost: zato na sudu ne otvara usta svojih! ⁸Tko smišlja zlo zove se uèitelj podmukli. ⁹Ludost samo grijeh snuje, i podrugljivac je mrzak ljudima. ¹⁰Kloneš li u dan bijede, bijedna je tvoja snaga. ¹¹Izbavi one koje vode u smrt; i spasavaj one koji posræuæi idu na stratište. ¹²Ako kažeš: "Nismo za to znali", ne razumije li onaj koji ispituje srca? I ne znade li onaj koji ti èuva dušu? I ne plaæa li on svakomu po njegovim djelima? ¹³Jedi med, sine moj, jer je dobar, i saæe je slatko nepcu tvome. ¹⁴Takva je, znaj, i mudrost tvojoj duši: ako je naðeš, našao si buduaenost i nada tvoja neæe propasti. ¹⁵Ne postavljaj, opaki, zasjede stanu pravednikovu, ne èini nasilja boravištu njegovu; ¹⁶jer padne

li pravednik i sedam puta, on ustaje, a opaki propadaju u nesreæi. ¹⁷Ne veseli se kad padne neprijatelj tvoj i ne klièi srcem kada on posræe, ¹⁸da ne bi vidio Jahve i za zlo uzeo i obratio srdžbu svoju od njega. ¹⁹Nemoj se srditi zbog zloèinaca, nemoj zavidjeti opakima, ²⁰jer zao èovjek nema buduænosti, svjetiljka opakih gasi se. ²¹Boj se Jahve, sine moj, i kralja: i ne buni se ni protiv jednoga ni protiv drugoga. ²²Jer iznenada provaljuje nesreæa njihova i tko zna kad æe doæi propast njihova. ²³I ovo je od mudraca: Ne valja biti pristran na sudu. ²⁴Tko opakomu veli: "Pravedan si", proklinju ga narodi i kunu puci; ²⁵a oni koji ga ukore nalaze zadovoljstvo, i na njih dolazi blagoslov sreæe. ²⁶U usta ljubi tko odgovara pošteno. ²⁷Svrši svoj posao vani i uredi svoje polje, potom i kuæu svoju zidaj. ²⁸Ne svjedoèi lažno na bližnjega svoga: zar æeš varati usnama svojim? ²⁹Ne reci: "Kako je on meni uèinio, tako æu i ja njemu; platit æu tom èovjeku po djelu njegovu!" ³⁰Prolazio sam mimo polje nekog lijenèine i mimo vinograd nekog luðaka, ³¹i gle, sve bijaše zaraslo u koprive, i sve pokrio èkalj, i kamena ograda porušena. ³²Vidjeh to i pohranih u srcu, promotrih i uzeh pouku: ³³"Još malo odspavaj, još malo odrijemaj, još malo podvij ruke za poèinak, ³⁴i doæi æe tvoje siromaštvo kao skitaè i oskudica kao oružanik!"

Chapter 25

¹I ovo su mudre izreke Salomonove; sabrali ih ljudi Ezekije, kralja judejskog. ²Slava je Božja sakrivati stvar, a slava kraljevska istraživati je. ³Neistražljivo je nebo u visinu, zemlja u dubinu i srce kraljevsko. ⁴Ukloni trosku od srebra, i uspjeh æe posao zlataru. ⁵Ukloni opakoga ispred kralja, i utvrdit æe se pravicom prijestol njegov. ⁶Ne velièaj se pred kraljem i ne sjedaj na mjesto velikaško, ⁷jer je bolje da ti se kaže: "Popni se gore" nego da te ponize pred odliènikom. ⁸Što su ti oèi vidjele ne iznosi prebrzo na raspru; jer što æeš uèiniti na koncu kad te opovrgne bližnji tvoj? ⁹Kad si u parbi s bližnjim svojim, ne otkrivaj tuđe tajne, ¹⁰da te ne izgrdi tko èuje i da ti se kleveta ne vrati. ¹¹Rijeèi kazane u pravo vrijeme zlatne su jabuke u srebrnim posudama. ¹²Mudrac koji kori uhu je poslušnu zlatan prsten i ogrlica od tanka zlata. ¹³Vjeran je glasnik onomu tko ga šalje kao ledena studen u doba žetve: on krijepi dušu svoga gospodara. ¹⁴Tko se dièi lažljivim darom, on je kao oblak i vjetar bez kiše. ¹⁵Strpljivošæu se ublažava sudac, mek jezik i kosti lomi. ¹⁶Kad naiđeš na med, jedi umjereno, kako se ne bi prejeo i pojedeno izbljuvao. ¹⁷Rijetko zalazi u kuæu bližnjega svoga, da te se ne zasiti i ne zamrzi na te. ¹⁸Èovjek koji svjedoèi lažno na bližnjega svoga on je kao bojni malj i maè i oštra strijela. ¹⁹Uzdanje u bezbožnika na dan nevolje - krnjav je zub i noga klecava. ²⁰Kao onaj koji skida haljinu u zimski dan ili ocat lije na ranu, takav je onaj tko pjeva pjesmu turobnu srcu. ²¹Ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga kruhom, i ako je žedan, napoji ga vodom. ²²Jer mu zgræeš ugljevlje na glavu i Jahve æe ti platiti. ²³Sjeverni vjetar donosi dažd, a himben jezik srdito lice. ²⁴Bolje je stanovati pod rubom krova nego u zajednièkoj kuæi sa ženom svadljivom. ²⁵Kao studena voda žednu grlu, takva je dobra vijest iz zemlje daleke. ²⁶Kao zatrpan

izvor i vrelo zamuæeno, takav je pravednik koji kleca pred opakim. ²⁷Jesti mnogo meda nije dobro niti tražiti pretjerane èasti. ²⁸Grad razvaljen i bez zidova - takav je èovjek koji nema vlasti nad sobom.

Chapter 26

¹ Kao snijeg ljeti ili kiša o žetvi, tako pristaju poèasti bezumnomu. ²Kao vrabac kad prhne i lastavica kad odleti, tako se i bezrazložna kletva ne ispunja. ³Biè konju, uzda magarcu, a šiba leđima bezumnika. ⁴Ne odgovaraj bezumniku po njegovoj ludosti, da mu i sam ne postaneš jednak. ⁵Odgovori bezumniku po ludosti njegovoj, da se ne bi uèinio sam sebi mudar. ⁶Odsijeca noge sebi i gorèinu pije tko po bezumnom poruke šalje. ⁷Klecava bedra u hromoga - mudra je izreka u ustima bezumnièkim. ⁸Kamen za praæku vezuje tko bezumnom iskazuje èast. ⁹Trnovita grana u ruci pijanice: mudra izreka u ustima bezumnika. ¹⁰Strijelac koji ranjava sve prolaznike: takav je onaj tko unajmljuje bezumnika. ¹¹Bezumnik se vraæa svojoj ludosti kao što se pas vraæa na svoju bljuvotinu. ¹²Vidiš li èovjeka koji se sam sebi mudrim èini? Znaj, i od bezumnika ima više nade nego od njega! ¹³Lijenèina veli: "Zvijer je na putu, i lav je na ulicama." ¹⁴Kao što se vrata okreæu na stožerima svojim, tako i lijenèina na postelji svojoj. ¹⁵Lijenèina umaèe ruku u zdjelu, ali je ne može prinijeti ustima. ¹⁶Lijenèina se èini sebi mudrijim od sedmorice koji umno odgovaraju. ¹⁷Psa za uši hvata tko se, u prolazu, umiješa u raspru koja ga se ne tièe. ¹⁸Kao bjesomuènik koji baca zublje, strelice i sije smrt, ¹⁹takav je èovjek koji vara blišnjega svoga i veli: "Samo se našalih." ²⁰Kad nestane drva, oganj se gasi, i kad više nema klevetnika, prestaje svaða. ²¹Ugljen je za žeravnicu i drvo za oganj, a svadljivac da raspaljuje svaðu. ²²Klevetnikove su rijeèi kao slastice: spuštaju se u dno utrobe. ²³Srebrna gleða preko zemljana suða: laskave usne i opako srce. ²⁴Mrzitelj hini usnama svojim, a u sebi nosi prijevaru; ²⁵ne vjeruj mu kad ljupkim glasom govori, jer u srcu mu je sedam grdila; ²⁶ako himbom skriva mržnju, njegova æe se opaèina otkriti na zboru. ²⁷Tko jamu kopa, sam u nju pada, i tko kamen valja, na njega se prevaljuje. ²⁸Lažljiv jezik mrzi svoje žrtve, laskava usta propast spremaju.

Chapter 27

¹ Ne hvali se danom sutrašnjim jer ne znaš što danas može donijeti. ²Neka te hvali drugi, a ne tvoja usta, tuđinac, a ne tvoje usne. ³Težak je kamen i pijesak je težak, ali je od obojega teži bezumnikov bijes. ⁴Jarost je okrutna i srdžba žestoka a tko æe odoljeti ljubomoru? ⁵Bolji je javni ukor nego lažna ljubav. ⁶Èestiti su udarci prijateljevi, a lažni poljupci neprijateljevi. ⁷Sito grlo prezire i med samotok, a gladnu je i sve gorko - slatko. ⁸Kao ptica daleko od gnijezda svog, takav

je èovjek daleko od svojeg zavièaja. ⁹Kao što ulje i kad vesele srce, tako i slatkoæa prijateljstva tješi dušu. ¹⁰Ne ostavljaj prijatelja svoga ni prijatelja oèeva i ne dolazi u kuæu bratovu kad si u nesreæi; bolji je susjed blizu nego brat daleko. ¹¹Budi mudar, sine moj, i obraduj mi srce da mogu odgovoriti onome koji me grdi. ¹²Pametan èovjek opazi zlo i skriva se, a glupaci idu bezbrižno i trpe kaznu. ¹³Uzmi haljinu onomu tko je jamèio za drugoga i oplijeni ga mjesto tuðinca. ¹⁴Tko pozdravlja svoga prijatelja naglas, a rano ujutro, prima mu se blagoslov za kletvu. ¹⁵Streha što prokišnja za žestoke kiše i svadljiva žena - jedno su te isto. ¹⁶Tko nju zaustavlja, zaustavlja vjetar i desnicom hvata ulje. ¹⁷Željezo se željezom oštiri i èovjek oštiri jedan drugoga. ¹⁸Tko èuva smokvu, jede od njena ploda, i tko èuva svoga gospodara, poštiva se. ¹⁹Kao što se u vodi razlièito odražava lice od lica, tako i u srcu èovjek od èovjeka. ²⁰Carstvo Smrti i Propast ne mogu se zasititi, tako ni oèi èovjeèe. ²¹Taljika je za srebro i peæ za zlato, a èovjek se poznaje po ustima koja ga hvale. ²²Da bezumnika stuèeš tuèkom u stupi, ne bi ga ostavila ludost njegovu. ²³Brižno pazi na stoku svoju i srcem se brini o stadima, ²⁴jer blago ne traje dovijeka; i baštini li se kruna od koljena do koljena? ²⁵Kad trava nikne i zelen se pokaže i bilje se kupi planinsko, ²⁶tad su ti janjci za odijelo i jarci za kupovinu polja; ²⁷tad imaš izobilje kozjega mlijeka sebi za jelo, i za hranu kuæi svojoj i za prehranu sluškinjama svojim.

Chapter 28

¹ Opaki bježe i kad ih nitko ne progoni, a pravednici su neustrašivi kao mladi lav. ²Kad se u zemlji griješi, mnogi su joj knezovi, a s èovjekom razumnim i umnim uprava je postojana. ³Èovjek opak koji tlaèi ubogoga - kiša je razorna poslije koje kruha nema. ⁴Koji zapuštaju Zakon, velièaju opake, a koji se drže Zakona, protive im se. ⁵Zli ljudi ne razumiju pravice, a koji traže Jahvu, razumiju sve. ⁶Bolji je siromah koji živi bezazleno nego bogataš koji kroèi krivim putem. ⁷Tko se drži Zakona, razuman je sin, a tko se druži s izbjeglicama, sramoti oca svoga. ⁸Tko umnožava bogatstvo svoje lihvom i pridom, skuplja ga onomu tko je milostiv ubogima. ⁹Tko uklanja uho svoje da ne sluša Zakona, i molitva je njegova mrska. ¹⁰Tko zavodi poštene na put zao, past æe u jamu svoju, a poštene æe baštiniti sreæu. ¹¹Bogat se èovjek èini sebi mudrim, ali æe ga razuman siromah raskrinkati. ¹²Velika je slava kad se raduju pravednici, a kad se dižu opaki, ljudi se kriju. ¹³Tko skriva svoje grijehe, nema sreæe, a tko ih ispovijeda i odrièe ih se, milost nalazi. ¹⁴Blago èovjeku uvijek bojaznu, jer èovjek okorjela srca zapada u nesreæu. ¹⁵Lav koji rièe i gladan medvjed: takav je opak vladalac siromašnu narodu. ¹⁶Nerazuman knez èini mnoga nasilja, a koji mrzi lakomost, dugo živi. ¹⁷Onaj koga tišti krvna krivica, do groba bježi: ne zaustavljajte ga. ¹⁸Spasava se tko živi pravedno, tko se koleba između dva puta, propada na jednom od njih. ¹⁹Tko obraðuje svoju zemlju, nasitit æe se kruha, a tko trèi za tlapnjama, nasitit æe se siromaštva. ²⁰Èestit èovjek stjeèe blagoslov, a tko hrli za bogatstvom, ne ostaje bez kazne. ²¹Ne valja biti pristran na sudu, jer

i za zalogaj kruha èovjek èini zlo. ²²Pohlepnik hrli za bogatstvom, a ne zna da æe ga stiæi oskudica. ²³Tko kori èovjeka, nalazi poslije veæu milost nego onaj koji laska jezikom. ²⁴Tko pljaèka oca svoga i majku svoju i veli: "Nije grijeh", drug je razbojniku. ²⁵Lakomac zameæe svaðu, a tko se uzda u Jahvu, uspjete æe. ²⁶Bezuman je tko se uzda u svoje srce, a spasava se tko živi mudro. ²⁷Tko daje siromahu, ne trpi oskudicu; a tko odvraæa oèi svoje, bit æe proklet. ²⁸Kad se dižu opaki, ljudi se kriju, a kad propadaju, tad se množe pravednici.

Chapter 29

¹ Èovjek koji, po opomeni, ostaje tvrdoglav, u tren æe se slomiti, i neæe mu biti spasa. ²Narod se veseli kad se množe pravednici, a puk uzdiše kad zavlada opaki. ³Èovjek koji ljubi mudrost, veseli oca svoga, a koji se druži s bludnicama, rasipa imetak. ⁴Kralj pravicom održava državu, a ruši je èovjek koji nameæe daæe. ⁵Èovjek koji laska bližnjemu svome razapinje mrežu stopama njegovim. ⁶U grijehu je zamka zlu èovjeku, a pravednik likuje i veseli se. ⁷Pravednik razumije pravo malenih, a opaki ne shvaæa spoznaju. ⁸Podsmjevaèi uzbunjuju grad, a mudri stišavaju srdžbu. ⁹Kad se mudrac parbi s bezumnikom, il' se srdio, il' se smijao, svejednako mira nema. ¹⁰Krvopije mrze poštenoga, a pravednici mu se za život brinu. ¹¹Bezumnik izlijeva sav svoj gnjev, a mudrac susteže svoju srdžbu. ¹²Ako vladalac posluša rijeè lažljivu, sve mu sluge postaju opake. ¹³Siromah se i gulikoža susreæu: Jahve obojici prosvjetljuje oèi. ¹⁴Kralj koji sudi siromasima po istini ima prijesto èvrst dovijeka. ¹⁵Šiba i ukor podaruju mudrost, a razuzdan mladiae sramoti majku svoju. ¹⁶Kad se množe opaki, množi se i grijeh, ali pravednici promatraju propast njihovu. ¹⁷Ukori sina svoga, i zadovoljit æe te i dati radost duši tvojoj. ¹⁸Kad objave nema, narod se razuzda, a blago onome tko se drži Zakona! ¹⁹Samim se rijeèima sluga ne popravlja, jer se ne pokorava iako umom shvaæa. ²⁰Jesi li vidio èovjeka brza na rijeèima? I bezumnik ima više nade nego on. ²¹Tko mazi slugu svoga od djetinjstva bit æe mu poslije neposlušan. ²²Gnjevljiv èovjek zameæe svaðu, a naprasit èovjek poèini mnoge grijehe. ²³Oholost ponizuje èovjeka, a ponizan duhom postiže èasti. ²⁴Tko s lupežom plijen dijeli, mrzi sebe samog: èuje proklinjanje i ništa ne otkriva. ²⁵Strah èovjeku postavlja zamku, a tko se uzda u Jahvu, nalazi okrilje. ²⁶Mnogi traže milost vladaoèevu, ali Jahve dijeli pravdu svakome. ²⁷Nepravednik je mrzak pravednicima, a pravednik je mrzak opakima.

Chapter 30

¹ Rijeèi Agura, sina Jakeova, iz Mase; proroèanstvo njegovo za Itiela, za Itiela i Ukala. ²Da, preglup sam da bih bio èovjek i nemam razbora èovjeèjeg. ³Ne stekoh mudrosti i ne poznajem znanosti svetih! ⁴Tko uzaðe na nebo i siðe? Tko uhvati vjetar u šake svoje? Tko sabra vode u plašt

svoj? Tko postavi krajeve zemaljske? Kako se zove i kako mu se zove sin? Znaš li? ⁵Svaka je Božja riječ prokušana, štit onima koji se u nj uzdaju. ⁶Ne dodaj ništa njegovim riječima, da te ne prekori i ne smatra lažljivim. ⁷Za dvoje te molim, ne uskrati mi, dok ne umrem: ⁸udalji od mene licemjernu i lažnu riječ; ne daj mi siromaštva ni bogatstva: hrani me kruhom mojim dostatnim; ⁹inače bih, presitivši se, zatajio tebe i rekao: "Tko je Jahve?" Ili bih, osiromašivši, krao i oskvrnio ime Boga svojega. ¹⁰Ne klevetaj slugu gospodaru njegovu, jer bi te mogao kleti i ti morao okajati. ¹¹Ima izrod koji kune oca svoga i ne blagoslivlje majke svoje! ¹²Izrod koji za se misli da je čist, a od kala svojeg nije opran! ¹³Izrod uznositih očiju koji visoko diže svoje trepavice! ¹⁴Izrod komu su zubi mačevi i očnjaci noževi da proždiru nesretnike na zemlji i siromahe među ljudima! ¹⁵Pijavica ima dvije kćeri: "Daj! Daj!" Postoje tri stvari nezasitne i četiri koje ne kažu: "Dosta!" ¹⁶Carstvo smrti, jalova utroba, zemlja nikad gasna vode i vatra koja nikad ne kaže: "Dosta!" ¹⁷Oko koje se ruga ocu i odriče posluš majci isključvat će potočni gavrani i izjesti mladi orlovi. ¹⁸Troje mi je nedokučivo, a četvrto ne razumijem: ¹⁹put orlov po nebu, put zmijin po stijeni, put lađin posred mora i put muškarčev djevojci. ²⁰Takav je put preljubnice: najede se, obriše usta i veli: "Nisam sagriješila." ²¹Od troga se zemlja ljulja, a četvrtoga ne može podnijeti: ²²od roba kad postane kralj i kad se prostak kruha nasiti, ²³od puštenice kad se uda i sluškinje kad istisne svoju gospodaricu. ²⁴Četvero je maleno na zemlji, ali mudrije od mudraca: ²⁵mravi, nejaki stvorovi, koji sebi ljeti spremaju hranu; ²⁶jazavci, stvorovi bez moći, što u stijeni grade sebi stan; ²⁷skakavci, koji nemaju kralja, a svi idu u poretku; ²⁸gušter, što se rukama hvata, a prodire u kraljevske palače. ²⁹Troje ima lijep korak, a četvero lijepo hodi: ³⁰lav, junak među zvijerima, koji ni pred kim ne uzmiče; ³¹pijetao što se odvažno šeta među kokošima; jarac koji vodi stado; i kralj sa svojom vojskom. ³²Ako si ludovao oholiti se ili to svjesno činio, stavi ruku na usta. ³³Kad se mlijeko metne, izlazi maslac; kad se nos pritisne, poteče krv; kad se srdžba potisne, dobiva se spor.

Chapter 31

¹ Riječ Lemuela, kralja Mase, kojima ga je učila majka njegova. ²Ne, sine moj! Ne, sine srca mog! Ne, sine zavjeta mojih! ³Ne daj snage svoje ženama ni putova svojih zatiračima kraljeva. ⁴Nije za kraljeve, Lemuele, ne pristaje kraljevima vino piti, ni glavarima piće opojno, ⁵da u piću ne zaborave zakona i prevrnu pravo nevoljnicima. ⁶Dajte žestoko piće onomu koji će propasti i vino čovjeku komu je gorčina u duši: ⁷on će piti i zaboraviti svoju bijedu i neće se više sjećati svoje nevolje. ⁸Otvoraj usta svoja za nijemoga i za pravo sviju nesretnika što propadaju. ⁹Otvoraj usta svoja, sudi pravedno i pribavi pravo siromahu i nevoljniku. ¹⁰Tko će naći ženu vrsnu? Više vrijedi ona nego biserje. ¹¹Muževljevo se srce uzda u nju i blagom neće oskudijevati. ¹²Ona mu čini dobro, a ne zlo, u sve dane vijeka svojeg. ¹³Pribavlja vunu i lan i vješto radi rukama marnim. ¹⁴Ona je kao lađa trgovačka: izdaleka donosi kruh svoj. ¹⁵Još za noći ona ustaje, hrani svoje

ukuæane i odreðuje posao sluškinjama svojim. ¹⁶Opazi li polje, kupi ga; plodom svojih ruku sadi vinograd. ¹⁷Opasuje snagom bedra svoja i živo mièe rukama. ¹⁸Vidi kako joj posao napreduje: noæu joj se ne gasi svjetiljka. ¹⁹Rukama se maša preslice i prstima drži vreteno. ²⁰Siromahu dlan svoj otvara, ruke pruža nevoljnicima. ²¹Ne boji se snijega za svoje ukuæane, jer sva èeljad ima po dvoje haljine. ²²Sama sebi šije pokrivaèe, odijeva se lanom i purpustom. ²³Muž joj je slavan na Vratima, gdje sjedi sa starješinama zemaljskim. ²⁴Platno тка i prodaje ga i pojase daje trgovcu. ²⁵Odjevena je snagom i dostojanstvom, pa se smije danu buduæem. ²⁶Svoja usta mudro otvara i pobožan joj je nauk na jeziku. ²⁷Na vladanje pazi ukuæana i ne jede kruha besposlice. ²⁸Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju, i muž njezin hvali je: ²⁹"Mnoge su žene bile vrsne, ali ti ih sve nadmašuješ." ³⁰Lažna je ljupkost, tašta je ljepota: žena sa strahom Gospodnjim zasluđuje hvalu. ³¹Plod joj dajte ruku njezinih i neka je na Vratima hvale djela njezina!

Ecclesiastes

Chapter 1

¹ Misli Propovjednika, Davidova sina, kralja u Jeruzalemu. ²Ispraznost nad ispraznošæu, veli Propovjednik, ispraznost nad ispraznošæu, sve je ispraznost! ³Kakva je korist èovjeku od svega truda njegova kojim se trudi pod suncem? ⁴Jedan naraštaj odlazi, drugi dolazi, a zemlja uvijek ostaje. ⁵Sunce izlazi, sunce zalazi i onda hiti svojem mjestu odakle izlazi. ⁶Vjetar puše na jug i okreæe se na sjever, kovitla sad ovamo sad onamo i vraæa se u novom vrtlogu. ⁷Sve rijeke teku u more i more se ne prepunja; odakle teku rijeke, onamo se vraæaju da ponovo poènu svoj tok. ⁸Sve je muèno. Nitko ne može reæi da se oèi nisu do sita nagledale i uši dovoljno naslušale. ⁹Što je bilo, opet æe biti, i što se èinilo, opet æe se èiniti, i nema ništa novo pod suncem. ¹⁰Ima li išta o èemu bi se moglo reæi: "Gle, ovo je novo!" Sve je veæ davno prije nas postojalo. ¹¹Samo, od prošlosti ne ostade ni spomena, kao što ni u buduænosti neæe biti sjeæanja na ono što æe poslije doæi. ¹²Ja, Propovjednik, bijah kralj nad Izraelom u Jeruzalemu. ¹³I trudih se da mudrošæu istražim i dokuèim sve što biva pod nebom; o, kako muènu zadaæu zadade Bog sinovima ljudskim. ¹⁴Vidjeh sve što se èini pod suncem: kakve li ispraznosti i puste tlapnje! ¹⁵Što je krivo, ne može se ispraviti; èega nema, izbrojiti se ne može. ¹⁶Rekoh onda sam sebi: "Gle, stekao sam veæu mudrost nego bilo tko od mojih prethodnika u Jeruzalemu. Duh moj sabrao je golemu mudrost i znanje." ¹⁷Mudrost pomnljivo prouèih, a tako i glupost i ludost, ali sam spoznao da je to pusta tlapnja. ¹⁸Mnogo mudrosti - mnogo jada; što više znanja, to više boli.

Chapter 2

¹ Tad rekoh u srcu svom: "Daj da okušam užitak i vidim što naslada pruža" - ali gle: i to je ispraznost! ²O smijehu rekoh: "Ludost je"; o užitku: "Èemu valja?" ³Odluèih tijelo krijepiti vinom, a srce posvetiti mudrosti; poželjeh prigrliti i ludost, kako bih spoznao usreæava li ljude ono što pod nebesima èine za izbrojenih dana svojega života. ⁴Uèinih velika djela: sazidah sebi palaèe, zasadih vinograde; ⁵uredih perivoje i voænjake, nasadih u njima voæke svakojake. ⁶Naèinih jezera da plodna sadišta natapam. ⁷Nakupovah robova i robinja, imadoh i sluge domaæe, a tako i stada krupne i sitne stoke više no itko prije mene u Jeruzalemu. ⁸Nagomilah srebro i zlato i blago kraljeva i pokrajina, nabavih pjevaèe i pjevaèice i svakoga raskošja ljudskog, sve škrinju na škrinji. ⁹I postadoh tako velik, veæi no bilo tko prije mene u Jeruzalemu; a nije me ni mudrost moja ostavila. ¹⁰I što god su mi oèi poželjele, nisam im uskratio, niti branih srcu svojemu kakva veselja, veæ se srce moje veselilo svakom trudu mojem, i takva bi nagrada svakom mojem naporu. ¹¹A onda razmotrih sva svoja djela, sve napore što uložih da do njih doðem - i gle, sve je to opet ispraznost i pusta tlapnja! I ništa nema valjano pod suncem. ¹²Okrenuh zatim misao svoju mudrosti, gluposti i ludosti. Što, na priliku, èini kraljev nasljednik? Ono što je veæ uèinjeno. ¹³I spoznadoh da je bolja mudrost od ludosti, kao što je svjetlost bolja od tame. ¹⁴Mudracu su oèi u glavi, a bezumnik luta u tami. Ali takoðer znam da obojicu stiže ista kob. ¹⁵Zato rekoh u sebi: "Kakva je sudbina luðaku, takva je i meni. Èemu onda žudjeti za mudrošæu?" I rekoh u srcu: "I to je ispraznost!" ¹⁶Jer trajna spomena nema ni mudru ni bezumniku: obojicu æe poslije nekog vremena prekriti zaborav! I, jao, mudrac mora umrijeti kao i bezumnik. ¹⁷Omrznuh život, jer mi se uèini muènim sve što se zbiva pod suncem: sve je ispraznost i pusta tlapnja. ¹⁸Zamrzih sve za što sam se pod suncem trudio i što sad ostavljam svome nasljedniku. ¹⁹Tko zna hoæe li on biti mudar ili lud? Pa ipak on æe biti gospodar sve moje muke u koju uložih sav svoj napor i mudrost pod suncem. I to je ispraznost. ²⁰I stao sam srcem oèajavati zbog velikog napora kojim sam se trudio pod suncem. ²¹Jer èovjek se trudi mudro i umješno i uspješno, pa sve to mora ostaviti u baštinu drugomu koji se oko toga nije uopæe trudio. I to je ispraznost i velika nevolja. ²²Jer što on dobiva za sav svoj napor i trud koji je pod suncem podnio? ²³Jer svi su njegovi dani doista mukotrpnji, poslovi mu puni brige; èak ni noæu ne miruje srce njegovo. I to je ispraznost. ²⁴Nema èovjeku druge sreæe veæ jesti i piti i biti zadovoljan svojim poslom. I to je, vidim, dar Božje ruke. ²⁵Jer tko bi mogao jesti, tko li nezadovoljan biti, osim po njemu. ²⁶Mudrost, spoznaju, radost on daruje onom tko mu je po volji, a grešniku nameæe zadaæu da sabira i skuplja za onoga tko je po volji Bogu. I to je ispraznost i pusta tlapnja.

Chapter 3

¹ Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme. ²Vrijeme rađanja i vrijeme umiranja; vrijeme sađenja i vrijeme èupanja posađenog. ³Vrijeme ubijanja i vrijeme lijeèenja; vrijeme rušenja i vrijeme građenja. ⁴Vrijeme plaèa i vrijeme smijeha; vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja. ⁵Vrijeme bacanja kamenja i vrijeme sabiranja kamenja; vrijeme grljenja i vrijeme kad se ostavlja grljenje. ⁶Vrijeme traženja i vrijeme gubljenja; vrijeme èuvanja i vrijeme odbacivanja. ⁷Vrijeme deranja i vrijeme ššijenja; vrijeme šutnje i vrijeme govorenja. ⁸Vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje; vrijeme rata i vrijeme mira. ⁹Koja je poslaniku korist od njegovih napora? ¹⁰Razmišljam o muènoj zadaæi što je Bog zadade sinovima ljudskim. ¹¹Sve što on èini prikladno je u svoje vrijeme; ali iako je dopustio èovjeku uvid u vjekove, èovjek ne može dokuèiti djela koja Boga èini od poèetka do kraja. ¹²Znam da nije druge sreæe èovjeku osim da se veseli i èini dobro za svojega života. ¹³I kad èovjek jede i pije i uživa u svojem radu, i to je Božji dar. ¹⁴I znam da sve što Bog èini, èini za stalno. Tome se ništa dodati ne može niti mu se može oduzeti; a Bog èini tako da ga se boje. ¹⁵Što biva, veæ bijaše, i što æe biti, veæ je bilo; a Bog obnavlja što je prohujalo. ¹⁶Još vidim kako pod suncem umjesto pravice vlada nepravda i umjesto pravednika zloèinac. ¹⁷Zato rekoh u sebi: "Bog æe suditi i pravedniku i zloèincu, jer ovdje ima vrijeme za svaku namjeru i èin." ¹⁸Još rekoh u sebi: "Ljudi se ponašaju tako da Bog može pokazati kakvi su uistinu, da su jedni drugima poput zvijeri." ¹⁹Jer zaista, kob ljudi i zvijeri jedna je te ista. Kako ginu oni, tako ginu i one; i dišu jednakim dahom, i èovjek nièim ne nadmašuje zvijer, jer sve je ispraznost. ²⁰I jedni i drugi odlaze na isto mjesto; svi su postali od praha i u prah se vraæaju. ²¹Tko zna da li dah ljudski uzlazi gore, a dah zvijeri silazi dolje k zemlji? ²²Uviđam da èovjeku druge sreæe nema osim radosti u svome djelu, jer to je ljudska sudbina. A tko æe ga dovesti do toga da dozna što æe biti poslije njega?

Chapter 4

¹ Opet stadoh promatrati sva nasilja koja se èine pod suncem, i gle, suze potlaèenih, i nikog nema da ih utre; i nasilje iz tlaèiteljske ruke, a zaštitnika niotkuda. ²Zato sretnima smatram mrtve koji su veæ pomrli; sretniji su od živih što još žive. ³A od obojih je sretniji onaj koji još nije postao, koji nije vidio zlih djela što se èine pod suncem. ⁴Nadalje iskusih da svaki napor i svaki uspjeh pribavlja èovjeku zavist njegova bližnjeg. I to je ispraznost i pusta tlapnja. ⁵Bezumnik prekriži ruke i izjeda sebe. ⁶Bolja je puna šaka u miru nego obje pregršti muèna rada i puste tlapnje. ⁷I još jednu opazih ispraznost pod suncem: ⁸Èovjek potpun samac - bez sina, bez brata, i opet nema kraja njegovu trudu; oèi mu se ne mogu nasititi blaga; a ne misli: za koga se muèim i uskraæujem dobro sebi? I to je ispraznost i zla briga. ⁹Bolje je dvojici nego jednome, jer imaju bolju plaæu za svoj trud. ¹⁰Padne li jedan, drugi æe ga podiæi; a teško jednomu! Ako padne, nema nikoga da ga podigne. ¹¹Pa ako se i spava udvoje, toplije je; a kako æe se samac zagrijati? ¹²I ako tko udari na jednoga, dvojica æe mu se oprijeti; i trostruko se uže ne kida brzo. ¹³Bolji je mladiæ siromašan a mudar

nego kralj star a lud, koji više ne zna za savjet. ¹⁴Jer mladiæ može iziæi iz tamnice i postati kraljem, iako se rodio kao prosjak u svom kraljevstvu. ¹⁵Opazih kako svi koji žive i hode pod suncem pristaju uz mladiæa, uz nastupnika koji ga naslijedi. ¹⁶On stupa na èelo bezbrojnih podanika i kasniji se naraštaji ne mogahu zbog njega radovati. I to je zacijelo ispraznost i pusta tlapnja. ¹⁷Kad odlaziš u Božji dom, pazi na korake svoje. Priđi da mogneš èuti - žrtva je valjanija nego prinos luđaka, jer oni i ne znaju da èine zlo.

Chapter 5

¹ Ne nagli ustima svojim i ne žuri se s rijeèima pred Bogom, jer je Bog na nebu, a ti si na zemlji; zato štedi svoje rijeèi. ²San dolazi od mnogih briga, a lud govor od mnoštva rijeèi. ³Kad zavjetuješ što god Bogu, odmah to izvrši, jer njemu nisu mili bezumnici. Zato ispuni svaki svoj zavjet. ⁴Bolje je ne zavjetovati, nego zavjetovati a ne izvršiti zavjeta. ⁵Ne daj ustima svojim da te navode na grijeh i ne reci kasnije pred anđelom da je bilo nehotice. Zašto pružati Bogu priliku da se srđi na rijeè tvoju i uništi djelo tvojih ruku? ⁶Koliko sanja, toliko i ispraznosti; mnogo rijeèi - isprazna tlapnja. Zato boj se Boga. ⁷Ako vidiš gdje tlaèe siromaha i gaze pravo i pravicu u zemlji, ne èudi se tomu, jer nad visokim straži viši, a nad njim najviši. ⁸Korist zemlje je nada sve; i kralj ovisi o zemljištu. ⁹Tko novce ljubi, nikad ih dosta nema; tko bogatstvo ljubi, nikad mu dosta probitka. I to je ispraznost. ¹⁰Gdje je mnogo bogatstva, mnogo je i gotovana, pa kakva je korist od toga gospodaru, osim što ga oèima gleda? ¹¹Sladak je dan radiši, jeo malo ili mnogo, dok bogatstvo ne da bogatašu zaspati. ¹²I vidjeh teško zlo pod suncem: skupljeno blago što je na propast svojemu vlasniku. ¹³Jer zlom nezgodom propadne takvo bogatstvo te sinu što mu se rodi ne ostane ništa. ¹⁴Gol je izašao iz utrobe majke svoje i tako æe gol i otiaæi kakav je i došao; ništa nema od svega svojeg truda da ponese. ¹⁵I to je teško zlo što tako odlazi kako je i došao; pa kakva mu je korist što se u vjetar muèio. ¹⁶Sve svoje dane živi u tami, nevolji, brizi, bolesti i srdžbi. ¹⁷Ovo, stoga, zakljuèujem: prava je sreæa èovjeku jesti i piti i biti zadovoljan sa svim svojim trudom kojim se muèi pod suncem za kratka vijeka koji mu je dao Bog, jer takva mu je sudbina dosuđena. ¹⁸Pa ako je èovjeku Bog dao bogatstvo i imanje da ih uživa i bude zadovoljan svojim djelom - i to je dar od Boga. ¹⁹Jer tada barem ne misli mnogo na dane svog života, kad mu Bog daje da mu se srce veseli.

Chapter 6

¹ I vidjeh: ima još jedno zlo pod suncem i teško tišti ljude. ²Nekomu Bog udijeli bogatstvo i blago i poèasti te ima sve što mu duša poželi, ali mu ne udijeli da to i uživa, nego uživa tuđinac. To je ispraznost i grdna nevolja. ³I velim: bolje je nedonošèe od onoga koji bi rodio stotinu djece i živio mnogo godina, a sam se ne bi naužio dobra niti bi imao pogreba; ⁴jer je nedonošèe uzalud

došlo i u tamu otišlo i ime mu je tamom pokriveno; ⁵sunca èak ne vidje niti spozna - a spokojnije je od onoga. ⁶Pa kad bi takav živio i dvije tisuæe godina, a svojeg dobra ne bi uživao, zar ne odlaze obojica jednako na isto mjesto? ⁷Èovjek se trudi samo da bi jeo, a želudac njegov nikad da se nasiti. ⁸Jer po èemu je mudrac bolji od luðaka i što reæi o siromahu koji se umije držati pred ljudima? ⁹Bolje je oèima vidjeti nego duhom lutati. I to je ispraznost i pusta tlapnja. ¹⁰Što je veæ bilo, ime ima; i zna se što je èovjek; i on se ne može parbiti s jaèim od sebe. ¹¹Što više rijeèi, to veæa ispraznost svega, i koja je od toga korist èovjeku? ¹²Tko zna što je dobro èovjeku u životu njegovu, za ono malo dana koje tako isprazno živi, koji mu prolaze kao sjena? Tko æe kazati èovjeku što æe biti poslije njega pod suncem?

Chapter 7

¹ Bolji je dobar glas nego skupocjeno ulje, i smrtni dan nego dan roðenja. ² Bolje je iæi u kuæu gdje je žalost nego u kuæu gdje je gozba, jer ondje je kraj svakoga èovjeka, i tko je živ, nek' primi k srcu! ³ Bolji je jad nego smijeh, jer pod žalosnim licem srce je radosno. ⁴ Srce je mudrih ljudi u kuæi žalosti, a srce bezumnih u kuæi veselja. ⁵ Bolje je poslušati ukor mudra èovjeka negoli slušati hvalospjev luðaka. ⁶ Jer kao prasak trnja ispod kotla, takav je smijeh luðaka, i to je ispraznost. ⁷ Jer smijeh od mudraca èini luðaka i veselje kvari srce. ⁸ Bolji je svršetak stvari nego njezin poèetak i bolja je strpljivost od oholosti. ⁹ Ne nagli u srdžbu, jer srdžba poèiva u srcu luðaka. ¹⁰ Ne pitaj zašto su negdašnja vremena bila bolja od ovih, jer to nije mudro pitanje. ¹¹ Mudrost je dragocjena baština i probitak onima na koje sunce sja. ¹² Jer kao što je novac zaštita, tako je i mudrost; a prednost je mudrosti u tome što izbavlja onoga tko je ima. ¹³ Pogledaj djela Božja; tko može ispraviti što je on iskrivio? ¹⁴ U sretan dan uživaj sreæu, a u zao dan razmišljaj: Bog je stvorio jedno kao i drugo - da èovjek ne otkrije ništa od svoje buduænosti. ¹⁵ Svašta vidjeh u svojem ništavnom životu: pravednik propada unatoè svojoj pravednosti, a bezbožnik i dalje živi unatoè svojoj bezbožnosti. ¹⁶ Ne budi prepravedan i ne budi premudar; zašto da se uništavaš? ¹⁷ Ne budi preopak i ne budi lud; zašto bi umro prije vremena? ¹⁸ Dobro je da držiš jedno, ali ni drugo ne puštaj iz ruke, jer tko se boji Boga, izbavlja se od svega. ¹⁹ Mudrost mudraca veæu moæ daje gradu nego deset moguænika. ²⁰ Na zemlji nema pravednika koji, èineæi dobro, ne bi nikad sagriješio. ²¹ I još jedno: nemoj se obazirati na govorkanje; èut æeš možda da te sluga tvoj proklinjao; ²² a zna tvoje srce kako si i ti èesto druge proklinjao. ²³ Sve sam to mudrošæu iskušao. Mislio sam da sam mudar, ali mi je mudrost bila nedokuèiva. ²⁴ Ono što jest, daleko je i duboko, tako duboko - tko da i pronaðe? ²⁵ I još jednom pokušah istražiti i shvatiti mudrost i smisao, da spoznam opaèinu kao ludost, a ludost kao bezumlje. ²⁶ Otkrih da ima nešto gorèe od smrti - žena, ona je zamka, srce joj je mreža, a ruke okovi; tko je Bogu drag, izmièe joj, a grešnik je njezin sužanj. ²⁷ Eto, to sam sve u svemu otkrio, veli Propovjednik. ²⁸ I još sam tražio, ali bez uspjeha. Naðoh èovjeka - jednog od tisuæu, a žene ne

nađoh među svima nijedne. ²⁹Otkrih ovo: Bog stvori èovjeka jednostavnim, a on sruje nebrojene spletke.

Chapter 8

¹Tko je kao mudrac? Tko još umije tumaèiti stvari? Mudrost èovjeku razvedruje lice i mijenja njegov namršteni lik. ²Zato velim: slušaj kraljevu zapovijed zbog Božje zakletve. ³Ne nagli da je prekršiš: ne budi tvrdoglav kad razlog nije dobar, jer on èini kako mu odgovara. ⁴Jer kraljeva je rijeè najjaèa, i tko ga smije pitati: "Što èiniš?" ⁵Tko se drži zapovijedi, ne poznaje nevolju, i mudrac zna za vrijeme i sud. ⁶Jer postoji vrijeme i sud za sve, i èovjeka veoma tereti nedjelo njegovo ⁷jer on ne zna što æe biti; a tko mu može kazati kad æe što biti? ⁸Vjetar nitko ne može svladati, niti gospodariti nad danom smrtnim, niti ima odgode u ratu; niti opaèina izbavlja onoga koji je èini. ⁹Sve ovo vidjeh pazeæi na sve što se èini pod suncem, kad èovjek vlada nad èovjekom na njegovu nesreæu. ¹⁰Dalje vidjeh kako opake nose na groblje, i ljudi iz svetog mjesta izlaze da ih slave zbog toga što su tako èinili. I to je ispraznost. ¹¹Kad nema brze osude za zlo djelo, ljudsko je srce sklono èiniti zlo. ¹²I grešnik koji èini zlo i sto puta, dugo živi. Ja ipak znam da æe biti sretni oni koji se boje Boga jer ga se boje. ¹³Ali opak èovjek neæe biti sretan i neæe produljivati svoje dane ni kao sjena jer se ne boji Boga. ¹⁴Ali je na zemlji ispraznost te pravednike stiže sudbina opakih, a opake sudbina pravednika. Velim: i to je ispraznost. ¹⁵Zato slavim veselje, jer nema èovjeku sreæe pod suncem nego u jelu, pilu i nasladi. I to neka ga prati u njegovoj mucu za života koji mu Bog daje pod suncem. ¹⁶Poslije svih napora da dokuèim mudrost, pokušah spoznati što se radi na zemlji. Uistinu, èovjek ne nalazi spokojstva ni danju ni noæu. ¹⁷Promatram cjelokupno djelo Božje: i odista - nitko ne može dokuèiti ono što se zbiva pod suncem. Jer ma koliko se èovjek trudio da otkrije, nikad ne može otkriti. Pa ni mudrac to ne može otkriti, iako misli da zna.

Chapter 9

¹Razmišljah o svemu tome i shvatih kako su i pravednici i mudraci, sa djelima svojim, u Božjoj ruci; i èovjek ne razumije ni ljubavi ni mržnje, i njemu su obje ispraznost. ²Svima je ista kob, pravednomu kao i opakom, èistomu i neèistomu, onomu koji žrtvuje kao i onomu koji ne žrtvuje; jednako dobru kao i grešniku, onomu koji se zaklinje kao i onomu koji se boji zakletve. ³Najgore je od svega što biva pod suncem ovo: ista je kob svima, ljudsko je srce puno zla, ludost je u srcima ljudi dok žive, a potom se pridružuju mrtvima. ⁴Jer onaj tko je među živima, ima nade: i živ pas više vrijedi nego mrtav lav. ⁵Živi barem znaju da æe umrijeti, a mrtvi ne znaju ništa niti imaju više nagrade, jer se zaboravlja i spomen na njih. ⁶Davno je nestalo i njihove ljubavi, i mržnje, i zavisti, i više nemaju udjela ni u èem što biva pod suncem. ⁷Zato s radošæu jedi svoj kruh i vesela srca pij

svoje vino, jer se Bogu veæ prije svidjelo tvoje djelo. ⁸U svako doba nosi haljine bijele i ulja nek' ne ponestane na tvojoj glavi. ⁹Uživaj život sa ženom koju ljubiš u sve dane svojega ispraznog vijeka koji ti Bog daje pod suncem, jer to je tvoj udio u životu i u trudu kojim se trudiš pod suncem. ¹⁰I što god nakaniš uèiniti, uèini dok možeš, jer nema ni djela, ni umovanja, ni spoznaje, ni mudrosti u Podzemlju u koje ideš. ¹¹Osim toga, vidjeh pod suncem: ne dobivaju trku hitri, ni boj hrabri; nema kruha za mudraca, ni bogatstva za razumne, ni milosti za uèene, jer vrijeme i kob sve ih dostiže. ¹²Èovjek ne zna svoga èasa: kao ribe ulovljene u podmukloj mreži, i kao ptice u zamku uhvaæene, tako se hvataju sinovi ljudski u vrijeme nevolje koja ih iznenada spopada. ¹³Još vidjeh pod suncem i ovu "mudrost" koja mi se uèini velikom: ¹⁴Bi jedan malen grad i u njem malo ljudi, a na nj udari velik kralj, opkoli ga i podiže oko njega velike opsadne tornjeve. ¹⁵Ali se u njemu nađe èovjek siromah mudar koji spasi grad svojom mudrošæu, a poslije se nitko nije sjeæao toga èovjeka. ¹⁶Ipak ja velim: bolja je mudrost nego jakost, ali se ne cijeni mudrost siromaha i ne slušaju njegove rijeèi. ¹⁷Blage se rijeèi mudraca bolje èuju nego vika zapovjednika nad luđacima. ¹⁸Mudrost više vrijedi nego bojno oružje, ali jedan jedini grešnik pokvari mnogo dobra.

Chapter 10

¹Uginula muha usmrdi mirisno ulje, a i malo ludosti jaèe je od mudrosti i èasti. ²Mudrac kroèi pravim putem, a luđak krivim. ³Dovoljno je da luđak pođe putem: kako razbora nema, svakomu pokazuje da je lud. ⁴Ako se na te digne vladaoèev gnjev, ne ostavljaj svoga mjesta, jer blagost spreèava velike grijeh. ⁵Ima zlo što ga vidjeh pod suncem kao prestupak koji dolazi od vladaoca: ⁶ludost se podiže na najviša mjesta, a veliki zauzimaju niske položaje. ⁷Vidjeh sluge na konjima, a knezove gdje idu pješice kao sluge. ⁸Tko jamu kopa, u nju pada; i tko ruši zid, ujeda ga zmija. ⁹Tko lomi kamenje, ono ga ranjava; tko cijepa drva, može nastradati. ¹⁰Kad zatupi željezo i oštrica mu nije nabrušena, tada treba više snage; a nagrada mudrosti je uspjeh. ¹¹Ako zmija ujede prije èaranja, ništa onda opèaratelj ne koristi. ¹²Pune su miline rijeèi iz usta mudraca, a bezumnika upropašæuju njegove usne. ¹³On poèinje svoje besjede ludošæu i svršava ih potpunim bezumljem. ¹⁴Luđak previše govori: èovjek ne poznaje budućnost, i tko mu može kazati što æe poslije njega biti? ¹⁵Luđake mori njihov trud; tko ne zna puta, ne može u grad. ¹⁶Jao tebi, zemljo, kad ti je kralj premlad i knezovi se veæ ujutro goste. ¹⁷Blago tebi, zemljo, kad ti je kralj plemenit i knezovi ti u svoje vrijeme blaguju da se okrijepe, a ne da se opiju. ¹⁸S lijenosti se ugiblju grede, zbog nebrige prokišnjava kuæa. ¹⁹Ali su gozbe radi zabave i vino uveseljava život, a novci pribavljaju sve. ²⁰Ni u svojoj misli ne kuni kralja, ni u svojoj ložnici ne kuni bogataša, jer æe ptice odnijeti glas i kleveta lako okrilati.

Chapter 11

¹ Baci kruh svoj na vodu i naæi æeš ga poslije mnogo vremena. ² Podijeli sedmorici ili osmorici, jer ne znaš kakvo æe zlo zadesiti zemlju. ³ Kad se oblaci napune kišom, prosiplju je na zemlju, a padne li drvo na jug ili na sjever, svejedno: gdje padne, ondje i ostaje. ⁴ Tko pazi na vjetar, ne sije, i tko gleda na oblake, ne žanje. ⁵ Kao što ne znaš koji je put vjetru ni kako postaju kosti u utrobi trudne žene, tako ne znaš ni djela Boga koji sve tvori. ⁶ Ujutro sij svoje sjeme, a naveèer nek' ti ruka ne poèiva. Jer ne znaš da li æe biti bolje ovo ili ono, ili æe oboje biti jednako dobro. ⁷ Ljupka je svjetlost i ugodno je oèima vidjeti sunce. ⁸ Ali ako èovjek živi i mnogo godina, neka se uvijek veseli, a neka se sjeti da æe tamnih dana biti mnogo. Ispraznost je sve što æe doæi. ⁹ Zato se raduj, mladiaæu, za svoje mladosti, i veseli se u danima svoga mladenaštva; idi putovima svoga srca i slijedi želje svojih oèiju; ali znaj da æe ti za sve to suditi Bog. ¹⁰ Ukloni dakle jad iz svoga srca i udalji bol od svojega tijela. Ali je isprazna i mladost i doba tamnih kosa.

Chapter 12

¹ I sjeæaj se svoga Stvoritelja u danima svoje mladosti prije nego doðu zli dani i prispiju godine kad æeš reæi: "Ne mile mi se." ² Prije nego potamni sunce i svjetlost, mjesec i zvijezde, i vrate se oblaci iza kiše. ³ U dan kad zadržte èuvari kuæe i pognu se junaci, i dosađuju se mlinarice jer ih je premalo, i potamne oni koji gledaju kroz prozore; ⁴ kad se zatvore ulièna vrata, oslabi šum mlina, kad utihne pjev ptice i zamru zvuci pjesme. ⁵ Kad je put uzbrdo muka i svaki izlazak prijatnija; a badem je u cvatu, i skakavac ne skaèe više, i koprov plot puca, jer èovjek ide u svoj vjeèni dom! A narikaèe veæ se kreæu ulicama. ⁶ Prije nego se prekine srebrna vrpca i zlatna se svjetiljka razbije i razlupa se vrè na izvoru i slomi toèak na bunaru; ⁷ i vrati se prah u zemlju kao što je iz nje i došao, a duh se vrati Bogu koji ga je dao. ⁸ Ispraznost nad ispraznostima, veli Propovjednik, sve je ispraznost. ⁹ A osim toga što je sam Propovjednik bio mudar, on je i narod uèio mudrosti te je odmjerio, ispitaio i sastavio mnogo mudrih izreka. ¹⁰ Ujedno se Propovjednik trudio pronaæi prikladne rijeèi i izravno izraziti istinu. ¹¹ Besjede su mudrih ljudi kao ostani i kao pobodeni kolci: pastir se njima služi na dobro svojega stada. ¹² I na kraju, sine moj, znaj da je neizmjereno mnogo truda potrebno da se napiše knjiga i da mnogo uèenje umara tijelo. ¹³ Èujmo svemu završnu rijeè: "Boj se Boga, izvršuj njegove zapovijedi, jer - to je sav èovjek." ¹⁴ Jer sva æe skrivena djela, bila dobra ili zla, Bog izvesti na sud.

Song of Solomon

Chapter 1

¹ Salomonova Pjesma nad pjesmama ²Poljubi me poljupcem usta svojih, ljubav je tvoja slađa od vina. ³Miris najboljih mirodija, ulje razlito ime je tvoje, zato te ljube djevojke. ⁴Povuci me za sobom, bježimo! Kralj me uveo u odaje svoje. Igrat æemo se i radovati zbog tebe, slaviti æemo ljubav tvoju više nego vino. Pravo je da te ljube. ⁵Crna sam ali lijepa, kæeri jeruzalemske, kao šatori kedarski, kao zavjese Salomonove. ⁶Ne gledajte što sam garava, to me sunce opalilo. Sinovi majke moje rasrdili se na mene, postavili me da òuvam vinograde; a svog vinograda, koji je u meni, nisam òuvala. ⁷Reci mi, ti koga ljubi duša moja, gdje paseš, gdje se u podne odmaraš, da ne lutam, tražeæi te, oko stada tvojih drugova. ⁸Ako ne znaš, o najljepša meðu ženama, izaði i slijedi tragove stada i pasi kozliæe svoje oko pastirskih koliba. ⁹Usporedio bih te s konjima pod kolima faraonovim, o prijateljice moja. ¹⁰Lijepi su obrazi tvoji meðu naušnicama, vrat tvoj pod ogrlicama. ¹¹Uèinit æemo za tebe zlatne naušnice s privjescima srebrnim. ¹²- Dok se kralj odmara na svojim dušecima, (tada) nard moj miriše. ¹³Dragi mi je moj struèak smirne što mi meðu grudima poèiva. ¹⁴Dragi mi je moj grozd ciprov u vinogradima engedskim. ¹⁵- Gle, kako si lijepa, prijateljice moja, gle, kako si lijepa, imaš oèi kao golubica. ¹⁶- Gle, kako si lijep, dragi moj, gle, kako si mio. Zelenilo je postelja naša. ¹⁷- Grede kuæa naših cedri su, a natkrovlje òempresi.

Chapter 2

¹ - Ja sam cvijet šaronski, ljiljan u dolu. ²- Što je ljiljan meðu trnjem, to je prijateljica moja meðu djevojkama. ³- Što je jabuka meðu šumskim stablima, to je dragi moj meðu mladiaëima; bila sam željna hlada njezina i sjedoh, plodovi njeni slatki su grlu mome. ⁴Uveo me u odaje vina i pokrio me zastavom ljubavi. ⁵Okrijepite me kolaèima, osvježite jabukama, jer sam bolna od ljubavi. ⁶Njegova mi je lijeva ruka pod glavom, a desnom me grli. ⁷- Kæeri jeruzalemske, zaklinjem vas srnama i košutama poljskim, ne budite, ne budite ljubav moju dok sama ne bude htjela! ⁸Glas dragoga moga! Evo ga, dolazi, prelijeæe brda, preskakuje brežuljke. ⁹Dragi je moj kao srna, on je kao jelenèe. Evo ga za našim zidom, gleda kroz prozore, zaviruje kroz rešetke. ¹⁰Dragi moj podiže glas i govori mi: "Ustani, dragano moja, ljepoto moja, i doði, ¹¹jer evo, zima je veæ minula, kiša je prošla i nestala. ¹²Cvijeæe se po zemlji ukazuje, vrijeme pjevanja dođe i glas se grlièin òuje u našem kraju. ¹³Smokva je izbacila prve plodove, vinograd, u cvatu, miriše. Ustani, dragano moja, ljepoto moja i doði. ¹⁴Golubice moja, u spiljama kamenim, u skrovištima vrletnim, daj da ti vidim lice i da ti òujem glas, jer glas je tvoj ugodan i lice je tvoje krasno." ¹⁵Pohvatajte lisice, male lisice što ošteæuju vinograde, naše vinograde u cvatu. ¹⁶Dragi moj pripada meni, a ja njemu, on pase meðu ljiljanima. ¹⁷Prije nego dan izdahne i sjene se spuste, vrati se, dragi moj: budi lagan kao srna, kao lane na gori Beteru.

Chapter 3

¹ Po ležaju svome, u noæima, tražila sam onoga koga ljubi duša moja, tražila sam ga, ali ga nisam našla. ²Ustat æu dakle i optrèati grad, po ulicama i trgovima tražit æu onoga koga ljubi duša moja: tražila sam ga, ali ga nisam našla. ³Sretoše me èuvari koji grad obilaze: "Vidjeste li onoga koga ljubi duša moja?" ⁴Tek što pođoh od njih, nađoh onoga koga ljubi duša moja. Uхватила sam ga i neæu ga pustiti, dok ga ne uvedem u kuæu majke svoje, u ložnicu roditeljke svoje. ⁵Zaklinjem vas, kæeri jeruzalemske, srnama i košutama poljskim, ne budite, ne budite ljubav moju dok sama ne bude htjela! ⁶Što se to diže iz pustinje kao stup dima iz kada smirne i tamjana i svih prašaka mirodijskih? ⁷Gle, to je nosiljka Salomonova, oko nje šezdeset kršnih momaka između najkršnijih u Izraelu. ⁸Svi su vièni maèevima, za rat su izvježbani, svakome je sablja o boku zbog opasnosti noænih. ⁹Sebi je prijestolje naèinio kralj Salomon od drveta libanskoga. ¹⁰Stupove je napravio od srebra, naslon od zlata, sjedište od grimiza, unutra je sve ukrašeno ljubavlju kæeri jeruzalemskih. ¹¹Izađite, kæeri sionske, i vidite kralja Salomona pod dijademom kojim ga mati ovjenèala na dan svadbe njegove, na dan radosti njegova srca.

Chapter 4

¹ Kako si lijepa, prijateljice moja, kako si lijepa! Imaš oèi kao golubica (kad gledaš) ispod koprene. Kosa ti je kao stado koza što izađoše na brdo Gilead. ²Zubi su ti kao stado ovaca ostrizenih kad s kupanja dolaze: idu dvije i dvije kao blizanke i nijedna nije osamljena. ³Usne su tvoje kao trake od grimiza i rijeèi su tvoje dražesne, kao kriške mogranja tvoji su obrazi pod koprenom tvojom. ⁴Vrat ti je kao kula Davidova, za obranu sagrađena: tisuæu štitova visi na njoj, sve oklopi junaèki. ⁵Tvoje su dvije dojke kao dva laneta, blizanca košutina, što pasu među ljljanima. ⁶Prije nego dan izdahne i sjene se spuste, poæi æu na brdo smirne, na brežuljak tamjana. ⁷Sva si lijepa, prijateljice moja, i nema mane na tebi. ⁸Pođi sa mnom s Libana, nevjesto, pođi sa mnom s Libana. Siđi s vrha Amane, s vrha Senira i Hermona, iz lavljih spilja, s planina leopardskih. ⁹Srce si mi ranila, sestro moja, nevjesto, srce si mi ranila jednim pogledom svojim, jednim samim biserom kolajne svoje. ¹⁰Kako je slatka ljubav tvoja, sestro moja, nevjesto! Slađa je ljubav tvoja od vina, a miris ulja tvojih ugodniji od svih mirisa. ¹¹S usana tvojih, nevjesto, saæe kapa, pod jezikom ti je med i mlijeko, a miris je haljina tvojih kao miris libanski. ¹²Ti si vrt zatvoren, sestro moja, nevjesto, vrt zatvoren i zdenac zapeèaæen. ¹³Mladice su tvoje vrt mogranja pun biranih plodova: ¹⁴nard i šafran, mirisna trska i cimet, sa svim stabljikama tamjanovim, smirna i aloj s najboljim mirisima. ¹⁵Zdenac je u mom vrtu, izvor žive vode koja teèe s Libana. ¹⁶Ustani, sjevernjaèe, duni, južni vjetre, duni nad vrtom mojim, neka poteku njegovi mirisi. Neka dragi moj dođe u vrt svoj, neka jede najbolje plodove u njemu.

Chapter 5

¹ Došao sam u vrt svoj, o sestro moja, nevjesto, berem smirnu svoju i balzam svoj, jedem med svoj i saæe svoje, pijem vino svoje i mlijeko svoje. Jeditæ, prijatelji, pijte i opijte se, mili moji! ²Ja spavam, ali srce moje bdi. Odjednom glas! Dragi moj mi pokuca: "Otvori mi, sestro moja, prijateljice moja, golubice moja, savršena moja, glava mi je puna rose a kosa noænih kapi." ³"Svukla sam odjeæu svoju, kako da je odjenem? Noge sam oprala, kako da ih okaljaj?" ⁴Dragi moj promoli ruku kroz otvor, a sva mi utroba uzdrhta. ⁵Ustadoh da otvorim dragome svome, a iz ruke mi prokapa smirna i poteæe niz prste na ruèku zavora. ⁶Otvorih dragome svome, ali on se veæ bijaše udaljio i nestao. Ostala sam bez daha kad je otišao. Tražila sam ga, ali ga nisam našla, zvala sam, ali nije se odazvao. ⁷Sretoše me èuvari koji grad obilaze, tukli su me, ranili i plašt mi uzeli èuvari zidina. ⁸Zaklinjem vas, kæeri jeruzalemske, ako naðete dragoga moga, što æete mu reæi? Da sam bolna od ljubavi. ⁹Što je tvoj dragi bolji od drugih, o najljepša meðu ženama, što je tvoj dragi bolji od drugih te nas toliko zaklinješ? ¹⁰Dragi je moj bijel i rumen, istièe se meðu tisuæama. ¹¹Glava je njegova kao zlato, zlato èisto, uvojci kao palmove mladice, crne poput gavrana. ¹²Oèi su njegove kao golubi nad vodom potoènom; zubi mu kao mlijekom umiveni, u okvir poredani. ¹³Obrazi su njegovi kao lijehe mirisnog bilja, kao cvijeæe ugodno, usne su mu ljiljani iz kojih smirna teæe. ¹⁴Ruke su mu zlatno prstenje puno dragulja, prsa su njegova kao èista bjelokost pokrta safirima. ¹⁵Noge su mu stupovi od mramora na zlatnom podnožju. Stas mu je kao Liban, vitak poput cedra. ¹⁶Govor mu je sladak i sav je od ljupkosti. Takav je dragi moj, takav je prijatelj moj, o kæeri jeruzalemske.

Chapter 6

¹ Kamo je otišao dragi tvoj, o najljepša meðu ženama? Kuda je zamakao dragi tvoj, da ga tražimo s tobom? ²Dragi je moj sišao u svoj vrt k lijehama mirisnog bilja da pase po vrtovima i da bere ljiljane. ³Ja pripadam dragome svome, dragi moj pripada meni, on pase meðu ljiljanima. ⁴Lijepa si, prijateljice moja, kao Tirsa, krasna si kao Jeruzalem, strašna kao vojska pod zastavama. ⁵Odvрати oèi svoje od mene jer me zbunjuju. Kosa je tvoja kao stado koza koje silaze s Gileada. ⁶Zubi su ti kao stado ovaca ostriženih kada s kupanja dolaze: idu dvije i dvije kao blizanke i nijedna nije osamljena. ⁷Kao kriške mogranja tvoji su obrazi pod koprenom tvojom. ⁸Ima šezdeset kraljica, osamdeset inoèa, a djevojaka ni broja se ne zna. ⁹Ali je samo jedna golubica moja, savršena moja, jedina u majke, izabrana u roditeljke svoje. Vidjele su je djevojke i nazvale je blaženom, a kraljice i inoèe hvale su joj izrekle. ¹⁰Tko je ova koja dolazi kao što zora sviæe, lijepa kao mjesec, sjajna kao sunce, strašna kao vojska pod zastavama? ¹¹Siðoh kroz nasade oraha da vidim mladice u dolinama, da pogledam pupaju li vinogradi, cvatu li mogranji. ¹²Ne znam kako, tek želja moja pope me na kola naroda mog kneževskog.

Chapter 7

¹ Vрати se, Sulamko, vrati se, vrati se da te gledamo! Što æete vidjeti na Sulamki koja pleše u dva zbora? ²Kako su krasni koraci tvoji u sandalama, kæeri kneževska! Pregibi su bokova tvojih kao grivne stvorene rukom umjetnika. ³Pupak ti je kao okrugla òaša koja nikad nije bez piæa. Trbuh ti je kao stog pšenice ograđen ljiljanima. ⁴Dvije su dojke tvoje dva laneta, blizanca košutina. ⁵Vrat je tvoj kao kula bjelokosna. Oèi su tvoje kao ribnjaci u Hešbonu kod vrata batrabimskih. Nos ti je kao kula libanska što gleda prema Damasku. ⁶Glava je tvoja kao brdo Karmel, a kosa na glavi kao purpur i kralj se zapleo u njene pletenice. ⁷Kako si lijepa i kako si ljupka, o najdraža, među milinama! ⁸Stas je tvoj kao palma, grudi su tvoje grozdovi. ⁹Rekoh: popet æu se na palmu da dohvatim vrške njezine, a grudi æe tvoje biti kao grozdovi na lozi, miris daha tvoga kao jabuke. ¹⁰Usta su tvoja kao najbolje vino. Koje odlazi ravno dragome mome kao što teèe na usnama usnulih. ¹¹Ja pripadam dragome svome i on je željan mene. ¹²Doði, dragi moj, iæi æemo u polja, noæivat æemo u selima. ¹³Jutrom æemo iæi u vinograde da vidimo pupa li loza, zameæe li se grožde, jesu li procvali mogranji. Tamo æu ti dati ljubav svoju. ¹⁴Mandragore šire miris, u našim kuæama ima svakog voæa, novoga i starog, za te sam ga èuvala, o najdraži moj!

Chapter 8

¹ O, da si mi brat, da si sisao prsa majke moje, našla bih te vani, poljubila bih te i nitko me zato ne bi prezirao. ²Povela bih te i uvela u kuæu majke svoje koja me odgojila, pojila bih te najboljim vinom i sokom od mogranja. ³Njegova mi je lijeva ruka pod glavom, a desnom me grli. ⁴Zaklinjem vas, kæeri jeruzalemske, ne budite, ne budite ljubav mojuš dok sama ne bude htjela! ⁵Tko je ta što dolazi iz pustinje, naslonjena na dragoga svoga? Probudio sam te pod jabukom gdje te mati rodila, gdje te na svijet dala roditeljka tvoja. ⁶Stavi me kao znak na srce, kao peèat na ruku svoju, jer ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob. Źar je njezin Źar vatre i plamena Jahvina. ⁷Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav niti je rijeke potopiti. Da netko daje za ljubav sve što u kuæi ima, taj bi navukao prezir na sebe. ⁸Imamo malu sestru koja još nema grudi, što æemo èiniti sa svojom sestrom kad bude rijeè o njoj? ⁹Ako bude poput zida, sagradit æemo na njemu krunište od srebra; ako bude poput vrata, utvrdit æemo ih cedrovim daskama. ¹⁰Ja sam zid i grudi su moje kule: tako postadoh u oèima njegovim kao ona što nađe smirenje. ¹¹Salomon ima vinograd u Baal Hamonu, dao ga je èuvarima i svaki mora donijeti za urod tisuæu srebrnjaka. ¹²Moj vinograd je preda mnom: tebi, Salomone, tisuæa, a dvjesta onima što èuvaju plodove. ¹³O ti, koja boraviš u vrtovima, drugovi slušaju glas tvoj, daj da ga i ja èujem! ¹⁴Pohitaj, mili moj, budi kao srna i kao jelenèe na gorama mirisnim!

Isaiah

Chapter 1

¹ Viđenje Izaije, sina Amosova, koje je imao o Judeji i Jeruzalemu u dane Uzije, Jotama, Ahaza i Ezekije, kraljeva judejskih. ² Ćujte, nebesa, poslušaj, zemljo, jer Jahve govori: "Sinove sam ti odgojio, podigao, al' se oni od mene odvrgoše. ³ Vo poznaje svog vlasnika, a magarac jasle gospodareve - Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije." ⁴ Jao, grešna li naroda, puka u zlu ogrezla, roda zlikovaèkog, pokvarenih sinova! Jahvu ostaviše, prezreše Sveca Izraelova, njemu su okrenuli leđa. ⁵ TÓa gdje da vas još udarim, odmetnici tvrdokorni? Sva je glava bolna, srce iznemoglo; ⁶ od pete do glave nidje zdrava mjesta, veæ ozljede, modrice, otvorene rane, ni oèišæene, ni povijene, ni uljem ublažene. ⁷ Zemlja vam opustje, gradove oganj popali, njive vam na oèi haraju tuđinci - pustoš k'o kad propade Sodoma. ⁸ Kæi sionska ostade kao koliba u vinogradu, kao pojata u polju krastavaca, kao grad opsjednut. ⁹ Da nam Jahve nad Vojskama ne ostavi Ostatak, bili bismo k'o Sodoma, Gomori slièni. ¹⁰ Ćujte rijeè Jahvinu, glavari sodomski, poslušaj zakon Boga našega, narode gomorski! ¹¹ "Što æe mi mnoštvo žrtava vaših?" - govori Jahve. - "Sit sam ovnujskih paljenica i pretiline gojne teladi. I krv mi se ogadi bikova, janjaca i jaradi. ¹² Kad mi lice vidjet' dolazite, tko od vas ište da gazite mojim predvorjima? ¹³ Prestanite mi nositi ništavne prinose, kad mi omrznu. Mlađaka, subote i sazive - ne podnosim zborovanja i opaèine. ¹⁴ Mlađake i svetkovine vaše iz sve duše mrzim - teški su mi, podnijet' ih ne mogu! ¹⁵ Kad na molitvu ruke širite, je od vas oèi odvraæam. Molitve samo množite, ja vas ne slušam. Ruke su vam u krvi ogrezle, ¹⁶ operite se, oèistite. Uklonite mi s oèiju djela opaka, prestanite zlo èiniti! ¹⁷ Uèite se dobrim djelima: pravdi težite, ugnjetenom pritecite u pomoæ, siroti pomozite do pravde, za udovu se zauzmite." ¹⁸ "Hajde, dakle, da se pravdamo," govori Jahve. "Budu l' vam grijesi kao grimiz, pobijeljet æe poput snijega; kao purpur budu li crveni, postat æe kao vuna. ¹⁹ Htjednete l' me poslušati, uživat æete plodove zemaljske. ²⁰ U buntovništvu ako ustrajete, proždrijet æe vas maè." Tako usta Jahvina govorahu. ²¹ Kako li posta bludnicom tvrđa vjerna? Bješe puna praviènosti, pravda u njoj stolovala, a sad - ubojice. ²² Srebro ti se u trosku obratilo, vino ti se razvodnjelo. ²³ Knezovi se tvoji odmetnuli, s tatima se pobratili. Svi za mitom hlepe, za darovima lete. Siroti pravdu uskraæuju, udovièka parnica ne stiže k njima. ²⁴ Stog ovako govori Jahve, Gospod nad Vojskama, Junak Izraelov: "Ah, kad se iskalim na protivnicima i osvetim dušmanima! ²⁵ Kada na te ruku pružim, da lužinom tvoju trosku oèistim, da iz tebe uklonim olovo! ²⁶ Da ti opet postavim suce kao negda, savjetnike kao u poèetku, pa da te zovu Gradom pravednim, Tvrđom vjernosti." ²⁷ Sud pravedni otkupit æe Sion, a pravda obraæenike njegove. ²⁸ Otpadnici i grešnici skršit æe se zajedno, a oni što Jahvu napuštaju poginut æe. ²⁹ Da, stidjet æete se zbog hrastova što ih sad obožavate i crvenjet æete zbog gajeva u kojima sad uživete. ³⁰ Jer, bit æete poput hrasta osušena lišæa i poput gaja u kojem vode nema. ³¹ Junak æe biti kuèina, a iskra djelo njegovo, zajedno æe izgorjeti, a nikoga da ugasi.

Chapter 2

¹ Viđenje Izaije, sina Amosova, o Judeji i Jeruzalemu: ²Dogodit æ se na kraju dana: Gora Doma Jahvina bit æ postavljena vrh svih gora, uzvišena iznad svih bregova. K njoj æ se stjecati svi narodi, ³nagrnut æ mnoga plemena i reæi: "Hajde, uziđimo na Goru Jahvinu, pođimo u Dom Boga Jakovljeva! On æ nas nauèiti svojim putovima, hodit æmo stazama njegovim. Jer æ iz Siona Zakon doæi, iz Jeruzalema rijeè Jahvina." ⁴On æ biti sudac narodima, mnogim æ sudit' plemenima, koji æ maèeve prekovati u plugove, a koplja u srpove. Neæe više narod dizat' maèa protiv naroda nit' se više uèit' ratovanju. ⁵Hajde, dome Jakovljev, u Jahvinoj hodimo svjetlosti! ⁶Da, ti si svoj odbacio narod, dom Jakovljev, jer je pun vraèeva s istoka i gatara kao Filistejci, bratime se s tuđincima. ⁷Zemlja mu je puna srebra i zlata i blagu mu kraja nema; zemlja mu je puna konja, kolima mu broja nema. ⁸Zemlja mu je prepuna kumira i oni se klanjaju pred djelom ruku svojih, pred onim što njihovi naèiniše prsti. ⁹Smrtnik æ se poviti, èovjek sniziti; ne praštaj im. ¹⁰Uđi meðu peæine, skrij se u prašinu, pred užasom Jahvinim, pred sjajem velièanstva njegova, kad ustane da potrese zemlju. ¹¹Ohol pogled bit æ skršen i bahatost ljudska ponižena. Jahve æ se uzvisiti, on jedini - u dan onaj. ¹²Da, bit æ to dan Jahve nad Vojskama, protiv svih oholih i bahatih, protiv sviju što se uzvisiše, da ih obori; ¹³protiv svih cedrova libanonskih i svih hrastova bašanskih; ¹⁴protiv svih gora uznositih i svih bregova uzdignutih; ¹⁵protiv svake visoke tvrde i svih tvrdih zidina; ¹⁶protiv sveg brodovlja taršiškog i svih brodova raskošnih. ¹⁷Oholost ljudska skršit æ se i bahatost ljudska poniziti. Jahve æ se uzvisiti, on jedini - u dan onaj, ¹⁸i kumiri æ netragom nestati. ¹⁹Uđite u rupe meðu peæinama i u spilje zemaljske pred užasom Jahvinim, pred sjajem velièanstva njegova, kad ustane da potrese zemlju. ²⁰U dan onaj: bacit æ svaki svoje srebro i zlatne kumire koje sebi naèini da im se klanja, ²¹kad uteèe u šupljine peæina i u raspukline stijena pred užasom Jahvinim, pred sjajem velièanstva njegova, kad ustane da potrese zemlju. ²²Èuvajte se, dakle, èovjeka koji ima samo jedan dah u nosnicama: jer što vrijedi?

Chapter 3

¹ Gle, Gospod, Jahve nad Vojskama, oduzima Jeruzalemu i Judeji svaku potporu, pomoæ u kruhu i pomoæ u vodi, ²junaka i ratnika, suca i proroka, vraèa i starješinu, pedesetnika i odliènika, ³savjetnika i mudra gatara i onoga što se bavi èaranjem. ⁴"A za glavare postavljam im djecu, dajem deranima da njima vladaju." ⁵Ljudi se glože jedan s drugim i svaki s bližnjim svojim; dijete nasræe na starca, prostak na odliènika ⁶te svatko brata hvata u oèinskoj kuæi: "Ti imaš plašt, budi nam glavarem, uzmi u ruke ovo rasulo!" ⁷A on æ se, u dan onaj, braniti: "Neæu da budem vidar, nema u mene ni kruha ni plašta: ne stavljajte me narodu za glavara." ⁸Jeruzalem se ruši i pada Judeja, jer im se jezik i djela Jahvi protive te prkose pogledu Slave njegove. ⁹Lice njihovo protiv njih svjedoèi, razmeæu se grijehom poput Sodome i ne kriju ga, jao njima, sami sebi propast spremaju.

¹⁰Kažite: "Blago pravedniku, hranit æ se plodom djela svojih! ¹¹Jao opakome, zlo æ mu biti, na nj æ pasti djela ruku njegovih." ¹²Deran tlaèi narod moj i žene njime vladaju. O narode moj, vladaoci te tvoji zavode i raskapaju put kojim hodiš. ¹³Ustade Jahve da se popravda s narodom svojim, ¹⁴Jahve dolazi na sud sa starješinama i glavarima svog naroda: "Vinograd ste moj opustošili, u vašim je kuæama što oteste siromahu. ¹⁵S kojim pravom narod moj tlaèite i gazite lice siromaha?" - rijeè je Jahve, Gospoda nad Vojskama. ¹⁶I reèe Jahve: "Što se to ohole kæeri sionske te ispružena vrata hode, okolo okom namiguju, koracima sitnim koracaju, grivnama na nozi zveckaju? ¹⁷Oæelavit æ Gospod tjeme kæeri sionskih, obnažit æ Jahve golotinju njihovu." ¹⁸U onaj æ dan Gospod strgnuti sve èime se ona ponosi: ukosnice i mjeseèiæe, ¹⁹naušnice, narukvice i koprene, ²⁰poveze, lanèiæe, pojaseve, boèice s miomirisima i privjese, ²¹prstenje i nosne prstenove, ²²skupocjene haljine i plašteve, prijevjese i torbice, ²³zrcala i košuljice, povezaèe i rupce. ²⁴Mjesto miomirisa, smrad; mjesto pojasa, konopac; mjesto kovrèa, tjeme obrijano; mjesto gizdave halje, kostrijet; mjesto ljepote, žig. ²⁵Muževi tvoji od maèa æ pasti, junaci tvoji u kreševu. ²⁶Vrata æ tvoja kukat' i tugovati, na zemlji æš sjedit' napuštena.

Chapter 4

¹I sedam æ se žena jagmiti za jednoga èovjeka - u dan onaj: "Svoj æemo kruh jesti," reæi æe, "i u halje se svoje oblaèiti, daj nam samo da tvoje nosimo ime, skini sa nas svu sramotu našu." ²U onaj æ dan izdanak Jahvin biti na diku i na slavu, a plod zemlje na ponos i ures spašenima u Izraelu. ³Koji ostanu na Sionu i prežive u Jeruzalemu, zvat æ se "sveti" i bit æe upisani da u Jeruzalemu žive. ⁴Kad Gospod spere ljagu kæeri sionskih i obriše s Jeruzalema krv prolivenu dahom suda i dahom što spaljuje, ⁵sazdat æ Jahve nad svom Gorom sionskom i nad svima što ondje budu zborovali oblak s dimom danju, a noæu sjaj ognja žarkoga. Jer, vrh svega Slava æ biti zaklon ⁶i sjenica da zasjenjuje danju od pripeke, štit i utoèište od pljuska i oluje.

Chapter 5

¹Zapjevat æu svojemu dragome, pjesmu svog ljubljenog njegovu vinogradu. Moj je dragi imao vinograd na brežuljku rodnome. ²Okopa ga, iskrèi kamenje, posadi ga lozom plemenitom. Posred njega kulu on podiže i u nj tijesak metnu. Nadaše se da æ uroditi groždem, a on izrodi vinjagu. ³Sad, žitelji jeruzalemski i ljudi Judejci, presudite izmeđ' mene i vinograda mojega. ⁴Što još mogoh uèiniti za svoj vinograd a da nisam uèinio? Nadah se da æ uroditi groždem, zašto vinjagu izrodi? ⁵No sad æu vam reæi što æu uèiniti od svog vinograda: plot æu mu soriti da ga opustoše, zidinu razvaliti da ga izgaze. ⁶U pustoš æu ga obratiti, ni obrezana ni okopana, nek' u draè i trnje sav zaraste; zabraniti æu oblacima da dažde nad njime. ⁷Vinograd Jahve nad Vojskama dom je Izraelov;

izabrani nasad njegov ljudi Judejci. Nadao se pravdi, a eto nepravde, nadao se pravičnosti, a eto vapaja. ⁸Jao vama koji kuæu kuæi primiæete i polje s poljem sastavljate, dok sve mjesto ne zauzmete te postanete jedini u zemlji. ⁹Na uši moje reèe Jahve nad Vojskama: "Doista, mnoge æe kuæe opustjeti, velike i lijepe, bit æe bez æitelja. ¹⁰Deset rali vinograda dat æe samo baèvicu, mjera sjemena dat æe samo mjericu." ¹¹Jao onima što veæ jutrom na uranku æestokim se piæem zalijevaju i kasno noæu sjede vinom raspaljeni. ¹²Na gozbama im harfe i citare, bubnjevi i frule uz vino, a za djelo Jahvino ne mare, ne gledaju djelo ruku njegovih. ¹³Stoga æe u ropstvo narod moj odvesti, jer nema razumnosti, odliènici njegovi od gladi æe umirati, puk njegov od æeði æe gorjeti. ¹⁴Da, Podzemlje æe razvaliti ædrijelo, razjapit æe ralje neizmjerne da se u njih strmoglave odliènici mu i mnoštvo sa svom grajom i veseljem! ¹⁵Smrtnik æe nikom poniknuti, ponizit' se èovjek, oborit æe se pogled silnih. ¹⁶Jahve nad Vojskama uzvisit æe se sudom, i Bog æe sveti otkrit' svetost svoju. ¹⁷Jaganjci æe pasti kao na pašnjacima, a jarci æe brstiti po ruševinama bogataškim. ¹⁸Jao onima koji na se krivnju vuku volovskom uæadi i grijeh kolskim konopcem - ¹⁹onima što govore: "Neka pohiti, neka poteèe s djelom svojim da bismo ga vidjeli, neka se pribliæi i završi naum Sveca Izraelova da bismo znali!" ²⁰Jao onima koji zlo dobrom nazivaju, a dobro zlom, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu, koji gorko slatkim èine, a slatko gorkim! ²¹Jao onima koji su mudri u svojim oèima i pametni sami pred sobom! ²²Jao onima koji su jaki u vinu i junaci u miješanju jakih piæa; ²³onima koji za mito brane krivca, a pravedniku uskraæuju pravdu! ²⁴Zato, kao što plameni jezici proædiru slamu i kao što nestaje suha trava u plamenu, tako æe korijen njihov istrunuti, poput praha razletjet' se pupoljak njihov, jer odbaciše Zakon Jahve nad Vojskama i prezreše rijeè Sveca Izraelova. ²⁵Zato se raspali gnjev Jahvin protiv njegova naroda, i on diæe ruku na nj i udari ga te se potresoše gore: trupla njihova leæe k'o smeæe po ulicama, ali gnjev se njegov još ne smiri, ruka mu je sveðer podignuta. ²⁶On podiæe stijeg ratni narodu dalekom, zazviædi mu na kraj zemlje, i gle: brzo, spremno hita. ²⁷U njemu nema trudna ni sustala, ni dremljiva niti snena, oko boka pojas ne otpasuje, na obuæi ne driješi remena. ²⁸Strijeje su mu dobro zašiljene, lukovi mu svi zapeti, kremen su kopita konja njegovih, vihor su toèkovi bojnih mu kola. ²⁹Rika mu je k'o u lava i rièe k'o lavovi mladi, reæi, grabi plijen i odnosi, a nikoga da mu ga istrgne. ³⁰U dan onaj reæat æe na njega k'o što more buèi. Pogledaš li zemlju - sve tmina, tjeskoba, svjetlost proguta tmina oblaèna.

Chapter 6

¹ One godine kad umrije kralj Uzija, vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. ²Iznad njega stajahu serafi; svaki je imao po šest krila: dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. ³I klicahu jedan drugome: "Svet! Svet! Svet Jahve nad Vojskama! Puna je sva zemlja Slave njegove!" ⁴Od gromka glasa onih koji klicahu stresošèe se dovraci na pragovima, a Dom se napuni dimom. ⁵Rekoh: "Jao meni,

propadoh, jer èovjek sam neèistih usana, u narodu neèistih usana prebivam, a oèi mi vidješe Kralja, Jahvu nad Vojskama!" ⁶Jedan od serafa doletje k meni: u ruci mu žerava koju uze kliještima sa žrtvenika; ⁷dotaèe se njome mojih usta i reèe: "Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten." ⁸Tad èuh glas Gospodnji: "Koga da pošaljem? I tko æe nam poæi?" Ja rekoh: "Evo me, mene pošalji!" ⁹On odgovori: "Idi i reci tom narodu: 'Slušajte dobro, al' neæete razumjeti, gledajte dobro, al' neæete spoznati.'" ¹⁰Otežaj salom srce tom narodu, oglušì mu uši, zaslijepi oèi, da oèima ne vidi, da ušima ne èuje i srcem da ne razumije kako bi se obratio i ozdravio." ¹¹Ja rekoh: "Dokle, o Gospode?" On mi odgovori: "Dok gradovi ne opuste i ne ostanu bez žitelja, dok kuæe ne budu bez ikoga živa, i zemlja ne postane pustoš, ¹²dok Jahve daleko ne protjera ljude. Haranje veliko pogodit æe zemlju, ¹³i ostane li u njoj još desetina, i ona æe biti zatrta poput duba kad ga do panja posijeku. Panj æe njihov biti sveto sjeme."

Chapter 7

¹ U dane judejskoga kralja Ahaza, sina Jotamova, sina Uzijina, aramski kralj Rason i izraelski kralj Pekah, sin Remalijin, zavojštiše na Jeruzalem, ali ga ne mogoše zauzeti. ²Tada dojaviše domu Davidovu: "Aramci se utaborili u Efrajimu." Na tu vijest uzdrhta srce kraljevo i srce svega naroda, kao što u šumi drveæe ustrepti od vjetra. ³I Jahve reèe Izaiji: "Iziði pred Ahaza, ti i sin tvoj Šear Jašub, do nakraj vodovoda gornjeg ribnjaka na putu u Valjarevo polje. ⁴Reci mu: 'Pazi, smiri se, ne boj se, i nek' ti ne premire srce od ovih dvaju ugaraka zadimljenih, od raspaljenog bijesa Rasona aramskog i sina Remalijina, ⁵jer Aram, Efrajim i sin Remalijin smisliše tvoju propast.'" ⁶Poðimo, rekoše, na Judeju, uplašimo je i osvojimo da u njoj zakraljimo sina Tabelova. ⁷Ovako govori Jahve Gospod: "To se neæe zbiti: toga biti neæe! ⁸[8a] Damask je glava Aramcima, a Damasku je glava Rason; ⁹Samarija je glava Efrajimcima, a Samariji glava je Remalija. [8b]Još šezdeset i pet godina, i Efrajim, razoren, neæe više biti narod. [9b] Ako se na me ne oslonite, održat' se neæete!"

¹⁰Jahve opet progovori Ahazu i reèe mu: ¹¹"Zaišti od Jahve, Boga svoga, jedan znak za sebe iz dubine Podzemlja ili gore iz visina." ¹²Ali Ahaz odgovori: "Ne, neæu iskatì i neæu iskušavati Jahvu." ¹³Tada reèe Izaija: "Èujte, dome Davidov. Zar vam je malo dodijavati ljudima, pa i Bogu mom dodijavate! ¹⁴Zato, sam æe vam Gospodin dati znak: Evo, zaèet æe djevica i roditi sina i nadjenut æe mu ime Emanuel! ¹⁵Vrhujem i medom on æe se hraniti dok ne nauèi odbacivat' zlo i birati dobro. ¹⁶Jer prije nego djeèak nauèi odbacivat' zlo i birati dobro, opustjet æe zemlja, zbog koje strepiš, od dvaju kraljeva. ¹⁷Protiv tebe i protiv tvog naroda i protiv kuæe oca tvojega dovest æe Jahve dane kakvih ne bijaše otkad se Efrajim odvoji od Jude - kralja asirskoga. ¹⁸U dan onaj zazviždât æe Jahve muhama na ušæu egipatskih rijeka i pèelama u zemlji asirskoj ¹⁹da doðu i popadaju po strmim dolovima, po rasjelinama stijena, po svim trnjacima i svim pojilištima. ²⁰U dan onaj Gospod æe obrijati britvom najmljenom s onu stranu Eufrata - kraljem asirskim - kosu s glave, dlake s nogu i bradu s obraza. ²¹U dan onaj svatko æe hraniti po kravu i dvije ovce ²²i od

obilja mlijeka koje æe mu dati hranit æe se vrhnjem; vrhnjem i medom hranit æe se koji god u zemlji preostanu. ²³U dan onaj gdje god bijaše tisuæu èokota, vrijednih tisuæu srebrnika, izrast æe draè i trnje. ²⁴Onamo æe polaziti sa strijelom i lukom, jer sva æe zemlja u draè i trnje zarasti. ²⁵A po svim gorama gdje se motikom kopalo nitko više neæe iæei, straæei se trnja i draèa: onuda æe goveda pasti i gaziti ovce."

Chapter 8

¹ Reèe Jahve: "Uzmi veliku ploèu i napiši na njoj ljudskim pismom: Maher Šalal Haš Baz - Brz grabež - hitar plijen." ²Potom uzeh vjerne svjedoke, sveæenika Uriju i Zahariju, sina Berekjina. ³Približih se proroèici te ona zaèe i rodi sina. Jahve mi reèe: "Nazovi ga Maher Šalal Haš Baz, ⁴jer prije no što dijete poène tepati 'tata' i 'mama', nosit æe se pred kralja asirskog sve bogatstvo Damaska i plijen Samarije." ⁵I opet mi reèe Jahve: ⁶"Jer narod ovaj odbacuje mirne tekuæice Šiloaha, a dršæe pred Rasonom i pred sinom Remalijinim, ⁷navest æe Gospod na vas vodu Eufrata, silnu i veliku - kralja asirskog i svu slavu njegovu - i ona æe iziæi iz rukava svoga, preleti se preko svih obala; ⁸provalit æe u Judeju, razlit' se i poplaviti je, popeti se do grla njezina; i krila æe svoja raširiti preko cijele tvoje zemlje, o Emanuele." ⁹Udružite se samo, narodi, al' bit æete smrvljeni! Poslušajte, vi kraljevi daleki, pašite se, bit æete smrvljeni, pašite se, bit æete smrvljeni! ¹⁰Kujte naum - bit æe uništen, dogovarajte se samo, bit æe uzalud, jer s nama je Bog! ¹¹Jer, ovako mi reèe Jahve, kad me rukom uhvatio i opomenuo da ne idem putem kojim narod ovaj ide: ¹²"Ne zovite urotom sve što narod ovaj urotom zove; ne bojte se èega se on boji i nemajte straha. ¹³Jahve nad Vojskama - on jedini nek' vam svet bude; jedino se njega bojte, strah od njega nek' vas prožme. ¹⁴On æe vam biti zamka i kamen spoticanja i stijena posrtanja za obje kuæe Izraelove, zamka i mreža svim Jeruzalemcima. ¹⁵Mnogi æe od njih posrnuti, pasti, razbiti se, zaplesti se, uhvatiti." ¹⁶Pohrani ovo svjedoèanstvo, zapeèati ovu objavu meðu uèenicima svojim: ¹⁷Èekat æu Jahvu koji je lice svoje sakrio od doma Jakovljeva - u njega ja se uzdam. ¹⁸Evo, ja i djeca koju mi Jahve dade Izraelu smo znak i znamenje od Jahve nad Vojskama što prebiva na Gori sionskoj. ¹⁹Reknu li vam: "Duhove pitajte i vraèe koji šapæu i mrmljaju" - dakako, narod mora pitati svoje "bogove" i za žive u mrtvih se raspitivati! - ²⁰Uza Zakon! Uza svjedoèanstvo! Tko ne rekne tako, zoru neæe doèekati. ²¹Lutat æe zemljom potlaèen i gladan, izgladnjela bijes æe ga spopasti, proklinjat æe svoga kralja i svog Boga. Okrene l' se k nebu, ²²pogleda l' po zemlji, gle, svuda samo mrak i strava, svuda tmina tjeskobna. Ali æe se tama raspršiti, ²³jer više neæe biti mraka gdje je sad tjeskoba. ²⁴U prvo vrijeme on obscijeni zemlju Zebulunovu i zemlju Naftalijevu, al' u vrijeme posljednje on æe proslaviti Put uz more, s one strane Jordana - Galileju pogansku.

Chapter 9

¹ Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja. ²Ti si radost umnožio, uveæao veselje, i oni se pred tobom raduju kao što se ljudi raduju žetvi, k'o što klièu kad se dijeli plijen. ³Teški jaram njegov, preèku što mu pleæa pritiskaše, šibu njegova gonièa slomi kao u dan midjanski. ⁴Da, sva bojna obuæa, svaki plašt krvlju natopljen izgorjet æe i bit æe ognju hrana. ⁵Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na pleæima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vjeèni, Knez mironosni. ⁶Nadaleko vlast æe mu se sterat' i miru neæe biti kraja nad prijestoljem Davidovim, nad kraljevstvom njegovim: uèvrstit æe ga i utvrdit u pravu i pravednosti. Od sada i do vijeka uèinit æe to privržená ljubav Jahve nad Vojskama. ⁷Gospod posla rijeè protiv Jakova i ona pade na Izraela. ⁸Sazna je sav narod njegov, Efrajim i stanovnici Samarije koji govorahu naduta i ohola srca: ⁹"Opeke nam popadaše, gradit æemo od tesanika; sasjekoše nam divlje smokve, cedre æemo posaditi." ¹⁰Al' Jahve podiže na brdo Sion njegove protivnike i podbada neprijatelje njegove: ¹¹Aram s istoka, Filistejce sa zapada, da svim ustima proždiru Izraela. Na sve to gnjev se njegov neæe smiriti, ruka æe mu ostat' ispružena. ¹²Ali se narod nije obratio onom koji ga je bšio, ne tražiše Jahvu nad Vojskama. ¹³Zato Jahve odsijeèe Izraelu glavu i rep, palmu i rogoz u jednom danu. ¹⁴Starješina i odliènik - to je glava; prorok, uèitelj laži - to je rep. ¹⁵Oni što vode narod taj - zavode ga, a koji se vodit' daju - propali su. ¹⁶Stog' mu Gospod neæe poštedjet' mladíæa, sirotama njegovim i udovicama smilovat' se neæe. Sav je taj narod bezbožan i zao, na sva usta bezumno govori. Na sve to gnjev se njegov neæe smiriti, ruka æe mu ostat' ispružena. ¹⁷Da, bezbožnost se k'o oganj razmahala, draè i trnje proždire, pa upali šumsku guštaru, stupovi se dima podižu. ¹⁸Plamti zemlja od gnjeva Jahvina, narod ognju hrana postaje. Nitko ni brata svog ne štedi, [19b] svatko jede meso svog susjeda. ¹⁹[19a] Proždire zdesna, i opet je gladan; guta slijeva, i opet sit nije: ²⁰Manaše Efrajima, Efrajim Manašea, obojica zajedno Judu. Na sve to gnjev se njegov neæe smiriti, ruka æe mu ostat' ispružena.

Chapter 10

¹ Jao onima koji izdaju odredbe nepravedne, koji ispisuju propise tlaèiteljske; ²koji uskraæuju pravdu ubogima i otimlju pravo sirotinji mog naroda, da oplijene udovice, da opljaèkaju sirote! ³Što æete èiniti u dan kazne kad izdaleka propast dođe? Kom æete se za pomoæ uteæi, gdje ostaviti blago svoje ⁴da se ne morate meðu roblje pognuti, pasti meðu poklanima? Na sve to gnjev se njegov neæe smiriti, ruka æe mu ostat' ispružena. ⁵Jao Asiru, šibi gnjeva mojega, prutu kojim srdžba moja zamahuje! ⁶Na puk ga poslah nevjeran, na narod što me razjari, da ga oplijeni i opljaèka, da ga izgazi k'o blato na ulici. ⁷Ali on nije tako mislio i u srcu nije tako sudio, veæ u srcu zasnova zator, istrebljenje mnogih naroda. ⁸Govoraše: "Nisu li svi knezovi moji kraljevi? ⁹Nije li Kalno kao Karkemiš? Nije li Hamat kao Arpad, Samarija kao Damask? ¹⁰Kao što mi ruka dosegnu

kraljevstva kumira, bogatija kipovima od Jeruzalema i Samarije, ¹¹kao što uèinih sa Samarijom i kumirima njenim, neæu li uèiniti s Jeruzalemom i s likovima njegovim?" ¹²I kad dovrši Gospod sve djelo svoje na gori Sionu i u Jeruzalemu, kaznit æe plod ohola srca kralja asirskog i drskost njegovih ponositih oèiju. ¹³Jer reèe: "Uèinih snagom svoje ruke i mudrošæu svojom, jer sam uman; uklonih meðe narodima i blaga njihova opljaèkah, kao junak oborih one što sjede na prijestoljima. ¹⁴Ruka moja kao gnijezda zgrabi bogatstva naroda. Kao što se kÓupe ostavljena jaja, zemlju svu sam pokupio i nikog ne bi krilima da zalepeæe, kljun otvori, zapijuèe." ¹⁵Zar se hvali sjekira povrh onog koji njome sijeèe? Hoæ li se oholit' pila povrh onog koji njome pili? K'o da šiba maše onim koji je podiže, il' štap diže onog koji drvo nije; ¹⁶Jahve nad Vojskama poslat æe stoga gojaznima njegovim skonèanje, slavu æe mu ognjem potpaliti, kao što se vatra potpiruje. ¹⁷Svjetlost Izraelova bit æe poput ognja, Svetac njegov kao plamen koji æe zapalit' i proždrijeti draè njegov i trnje njegovo u jednome danu. ¹⁸I krasotu njegovih šuma i voænjaka uništiti æe od srèike do kore, ona æe biti k'o bolesnik što se trne; ¹⁹ostatak stabala šumskih bit æe lako izbrojiti - dijete æe ih lako popisati. ²⁰U onaj dan: Ostatak Izraelov i preživjeli iz kuæe Jakovljeve neæe se više oslanjati na onoga koji ih bije, veæ æe se iskreno oslanjati na Jahvu, Sveca Izraelova. ²¹Ostatak æe se vratiti, ostatak Jakovljevi Bogu jakome. ²²Zaista, o Izraele, sve da naroda tvojeja ima kao pijeska u moru, samo æe se Ostatak njegov vratiti. Odreðeno je uništenje, pravda se prelila, ²³Jahve, Gospod nad Vojskama, poharat æe, kako odredi, svu zemlju. ²⁴Zato ovako govori Jahve nad Vojskama: "O narode moj što prebivaš na Sionu, ne boj se Asira kad te šibom tuèe, kad štap diže na tebe. ²⁵Jer, još malo, vrlo malo, i gnjev moj æe prestati, moja æe ih jarost uništiti." ²⁶Na nj æe Jahve nad Vojskama bièem zamahnuti, kao kad udari Midjan na stijeni Orebu, i štap æe diæi nad more k'o na putu egipatskom. ²⁷U onaj dan: s leða æe ti breme pasti i jaram njegov s vrata æe ti nestat'. ²⁸Ide on od Rimona, dolazi na Ajat, prelazi Migron, u Mikmasu breme odlaže. ²⁹Prelaze klance, u Gebi im je noæište; Rama dršæe, Gibeja Šaulova bježi. ³⁰Vièi iza glasa, Bat Galime! Slušaj ga, Lajšo! Odgovori mu, Anatote! ³¹Madmena pobježe, utekoše stanovnici gebimski. ³²Još danas zaustavit æe se u Nobu, rukom prijeti gori Kæeri sionske, Brijegu jeruzalemskom. ³³Gle, Jahve, Gospod nad Vojskama, kreše grane silom strahovitom: najviši su vršci posjeèeni, ponajviši sniženi. ³⁴Pod sjekirom pada šumska guštara, sa slavom svojom pada Libanon.

Chapter 11

¹ Isklijat æe mladica iz panja Jišajeva, izdanak æe izbit' iz njegova korijena. ²Na njemu æe duh Jahvin poèivat', duh mudrosti i umnosti, duh savjeta i jakosti, duh znanja i straha Gospodnjeg. ³Prodahnut æe ga strah Gospodnji: neæe suditi po viðenju, presuðivati po èuvenju, ⁴veæ po pravdi æe suditi' ubogima i sud prav izricat' bijednima na zemlji. Šibom rijeèi svoje ošinut æe silnika, a dahom iz usta ubit' bezbožnika. ⁵On æe pravdom opasati bedra, a vjernošæu bokove. ⁶Vuk æe prebivati s jagnjetom, ris ležati s kozliæem, tele i laviæe zajedno æe pasti, a djetešce njih æe vodit'.

⁷Krava i medvjedica zajedno æe pasti, a mladunèad njihova skupa æe ležati, lav æe jesti slamu k'o govedo. ⁸Nad rupom gujinom igrat æe se dojenèe, sisanèe æe ruku zavlàèiti u leglo zmijinjje. ⁹Zlo se više neæe èiniti, neæe se pustošiti na svoj svetoj gori mojoj: zemlja æe se ispuniti spoznajom Jahvinom kao što se vodom pune mora. ¹⁰U dan onaj: Jišajev izdanak, dignut kao stijeg narodima, puci æe željno tražiti. I prebivalište njegovo bit æe slavno. ¹¹U dan onaj: Jahve æe drugi put ruku pružiti da otkupi Ostatak svoga naroda, one što ostanu iz Asira i iz Egipta, iz Patrosa, Kuša i Elama, iz Šineara, Hamata i s morskih otoka. ¹²Podignut æe stijeg narodima, sabrat æe Izraelu prognanike i skupiti Judi raspršene sa sva èetiri kraja zemlje. ¹³Ljubomor æe nestat' Efrajimov, bit æe istrijebljeni dušmani Judini; Efrajim neæe više zavidjeti Judi, a Juda neæe biti neprijatelj Efrajimu. ¹⁴Filistejcima na zapadu za vrat æe sjesti, zajedno æe plijeniti sinove Istoka; ruku æe svoju pružit' na Edom i Moab, bit æe im pokorni sinovi Amonovi. ¹⁵Jahve æe isušit' zaljev mora egipatskog, zamahnut æe rukom protiv Eufrata; snagom daha razbit æe ga na sedam potoka da se u obuæi može prelaziti: ¹⁶i bit æe cesta Ostatku njegova naroda, koji preživio bude iz Asira, kao što bijaše Izraelcima kad iziđoše iz zemlje egipatske.

Chapter 12

¹ Reæi æeš u dan onaj: Hvalim te, Jahve, razgnjevi se ti na mene, ali se odvratio gnjev tvoj i ti me utješi! ²Evo, Bog je spasenje moje, uzdam se, ne bojim se više, jer je Jahve snaga moja i pjesma, on je moje spasenje. ³I s radošæu æete crpsti vodu iz izvora spasenja. ⁴Reæi æete u dan onaj: Hvalite Jahvu prizivajte ime njegovo! Objavite narodima djela njegova, razglašujte uzvišenost imena njegova! ⁵Pjevajte Jahvi, jer stvorio divote, neka je to znano po svoj zemlji! ⁶Klièite i radujte se, stanovnici Siona, jer je velik meðu vama Svetac Izraelov!

Chapter 13

¹ Proroštvo o Babilonu koje vidje Izaija, sin Amosov. ²Na goletnu brdu dignite zastavu, vièite im iz sveg grla. Mašite rukom neka dođu na vrata kneževska. ³Zapovijed dadoh svetim svojim ratnicima, gnjevu svom pozvah svoje junake koji slave veličanstvo moje. ⁴Èuj! Žagor na gorama kao od silna naroda. Èuj! Buka kraljevstava, sakupljenih naroda. To Jahve nad Vojskama za boj vojsku pregleda. ⁵Iz daleka kraja, s granica neba dolaze oni - Jahve i oruđa gnjeva njegova - da svu zemlju poharaju. ⁶Kukajte, jer je blizu Jahvin dan, k'o pohara dolazi od Svemoænog. ⁷I sve ruke stog' malakšu ... Svako ljudsko srce klone, ⁸strava ih je obrvala, trudovi boli veæ ih spopadaju i grèe se k'o roditelja. U prepasti jedan drugog motre, lica su im poput plamena. ⁹Dolazi nesmiljeni Jahvin dan - gnjev i jarost - da u pustoš zemlju prometne, da istrijebi iz nje grešnike. ¹⁰Jer nebeske zvijezde a ni Štapci neæe više sjati svjetlošæu, pomrèat æe sunce ishodeæi i mjesec neæe više

svijetliti. ¹¹Kaznit æu svijet za zloæu, bezbožnike za bezakonje, dokrajèit æu ponos oholih, poniziti nadutost silnika. ¹²Rjeði æe biti èovjek neg' žeženo zlato, rjeði samrtnik od zlata ofirskog. ¹³Nebesa æu potresti, maknut æe se zemlja s mjesta od srdžbe Jahve nad Vojskama u dan kad se izlije gnjev njegov. ¹⁴I tada, kao gazela preplašena, kao ovce koje nitko ne prikuplja, svatko æe se vratit' svom narodu, svatko æe u zemlju svoju pobjeæi. ¹⁵Koga stignu, probost æe ga: koga uhvate, maèem æe sasjeæi; ¹⁶pred oèima smrskat æe im dojenèad, opljaèkati kuæe, silovati žene. ¹⁷Gle, podižem na njih Medijce što ne cijene srebra i preziru zlato. ¹⁸Svi æe mladiæi biti pokošeni, sve djevojke zatrte. Na plod utrobe neæe se smilovati, nad djecom im se oko neæe sažaliti. ¹⁹Babilon, ures kraljevstava, ures i ponos kaldejski, bit æe k'o Sodoma i Gomora kad ih Bog zatrije. ²⁰Nikad se više neæe naseliti, od koljena do koljena ostat æe nenapuèen. Arapin ondje neæe dizati šatora, nit' æe pastiri ondje poèivati. ²¹Poèivat æe ondje zvijeri pustinjske, sove æe im napuniti kuæe, nojevi æe ondje stanovati, jarci plesati. ²²Hijene æe zavijati iz njegovih palaèa, a èagljji iz raskošnih dvorova... Vrijeme se njegovo bliži, dani mu se neæe produžiti.

Chapter 14

¹ Da, smilovat æe se Jahve Jakovu i opet izabrati Izraela, dati mu da poèine u svojoj zemlji. Pridružit æe im se došljak i prikljuèiti se domu Jakovljevu. ²Sami æe narodi po njih doæi i odvesti ih u njihov kraj, a njih æe Dom Izraelov baštiniti u Jahvinoj zemlji kao sluge i sluškinje. I zarobit æe one koji njih bijahu zarobili i gospodovat æe nad svojim tlaèiteljima. ³U dan kad ti Jahve dade da poèineš od svojih stradanja, nemira i teškog robovanja kojima te pritisnuše, ⁴zapjevat æeš ovu rugalicu kralju babilonskom: Kako nestade silnika? Kako nestade tlaèenja? ⁵Jahve slomi štap zlikovaèki i žezlo vladarsko ⁶što je bijesno bšilo narode udarcima bez kraja i konca, što je gnjevno vladalo narodima progoneæ' ih nemilice. ⁷Poèiva, miruje sva zemlja klièuæi od radosti. ⁸Nad tobom se raduju èempresi i cedri libanonski: "Otkako si pao, ne dolaze nas više sjeæi!" ⁹Zbog tebe se uzbudi Podzemlje da te doèeka kada dođeš. U tvoju èast ono buði sjene, sve zemaljske moguænike, ono diže s prijestolja sve kraljeve naroda. ¹⁰Svi ti oni progovaraju: "I ti si skršen k'o i mi, nama si slièan postao. ¹¹Oholost se tvoja sruši u Podzemlje i buka tvojih harfa; pod tobom je ležaj od truleži, a crvi tvoj su pokrivaè. ¹²Kako pade sa nebesa, Svjetlonošo, sine Zorin? Kako li si oboren na zemlju, ti, vladaru naroda? ¹³U svom si srcu govorio: 'Uspet æu se na nebesa, povrh zvijezda Božjih prijesto æu sebi diæi. Na zornoj æu stolovati gori na krajnom sjeveru. ¹⁴Uzaæi æu u visine oblaène, bit æu jednak Višnjemu.' ¹⁵A sruši se u Podzemlje, u dubine provalije!" ¹⁶Koji te vide, motre te i o tebi razmišljaju: "Je li to èovjek koji je zemljom tresao i drmao kraljevstvima, ¹⁷koji je u pustinju svijet obraæao i sa zemljom sravnjivao gradove, koji sužnjeva svojih nikad nije kuæi otpuštao?" ¹⁸Kraljevi naroda svi u èasti poèivaju, svaki u svojoj grobnici. ¹⁹A ti si iz groba izbaèen kao smeæe odvratno, pokriven poklanima, maèem probodenima, koji su na ploèe grobne pobacani k'o strvina zgažena! ²⁰Neæeš se združiti s njima u grobu, jer si zemlju svoju uništio i narod svoj poklao. I

nikad se više neæe spominjati pleme zlikovaèko. ²¹Spremite pokolj djeci za bezakonje otaca njihovih, da se više ne dignu da osvajaju zemlju i da ne pokriju lice svijeta! ²²Ustat æu na njih - rijeè je Jahve nad Vojskama - i zatrt æu Babilonu ime i ostatak, rod i porod - rijeè je Jahvina. ²³Dat æu ga u posjed ježevima i moèvarama. Pomest æu ga metlom zatornom - rijeè je Jahve nad Vojskama. ²⁴Zakleo se Jahve nad Vojskama: "Što zamislih, zbit æe se, što naumih, izvršit æe se! ²⁵Skršit æu Asur u svojoj zemlji, zgazit æu ga na svojim gorama. Jaram njegov s njih æe spasti, spast æe im s pleæa breme njegovo." ²⁶Takva je odluka stvorena protiv èitave zemlje; takva je ruka pružena protiv svih naroda! ²⁷A kad Jahve nad Vojskama odluèi, tko da se usprotivi? Kada ruku ispruži, tko da je odvрати? ²⁸One godine kad je umro kralj Ahaz, bi objavljeno ovo proroštvo: ²⁹Ne raduj se, sva Filistejo, što se slomi štap koji te udarao, jer æe iz korijena zmijinjeg izaæi ljutica što æe izleæi zmaja krilatoga. ³⁰Ubogi æe pasti na mojim pašnjacima i u pouzdanju poèivati siromasi; glaðu æu pomoriti rod tvoj i pobiti što od tebe ostane. ³¹Kukajte, vrata! Zapomaži, grade! Strepi, sva Filistejo! Jer sa sjevera dim dolazi i èete njegove ne napušta nitko! ³²Što æe se tad odgovoriti glasnicima naroda? "Jahve zasnova Sion, i u njem su zaštiæeni siromasi njegova naroda."

Chapter 15

¹ Proroštvo o Moabu. Obnoæ opustošen, šaptom pade Ar Moab! Obnoæ opustošen, šaptom pade Kir Moab! ²Uspinju se u hram dibonski, na uzvišice da plaèu; nad Nebom i nad Medebom Moab narièe! Sve su glave ostrižene, a sve brade obrijane; ³na ulicama oblaèe vreæe, na njegovim krovovima leleèu! Na njegovim trgovima svi narièu i suze prolijevaju. ⁴Jauèu Hešbon i Eleala, do Jahasa jauk se èuje. Zato dršæu bokovi Moabu, strepi duša njegova; ⁵srce Moabovo jeca, bjegunci mu idu do Soara. Da, uz brdo Luhit uspinju se plaèuæi; putem horonajimskim razliježe se jauk nad propašæu. ⁶Da! Vode nimrimske postadoše pustinja: trava usahla, bilja nestalo, zelenila više nema. ⁷Zato steèevinu koju stekoše i ono što prištedješe nose preko Potoka vrba. ⁸Da! Jauk se razliježe po kraju moapskom: kukanje mu do Eglajima, kukanje mu do Beer Elima. ⁹Da! Vode dimonske krvi su pune, i još jednu nesreæu dodajem Dimonu: jednog lava na moapske bjegunce i na preživjele u zemlji.

Chapter 16

¹ Šaljite jaganjce vladaru zemlje, od Stijene prema pustinji do gore Kæeri sionske. ²Kao razbjegle ptice, kao raspršeno gnijezdo bit æe kæeri moapske na arnonskim gazovima. ³Daj nam savjet, stvori odluku! Sred podneva sjenu svoju kao noæ razastri. Sakrij izagnane, ne izdaj bjegunca. ⁴Daj da kod tebe borave prognanici moapski, budi im okriljem pred pustošnikom. Kad se skonèa tlaèitelj, kad nestane pustošnika, kad ugnjetaè išèezne iz zemlje, ⁵uèvrstit æe se prijesto u blagosti

i na njemu æ vjerno stolovati, u šatoru Davidovu, sudac koji pravo ište i pravdu èini. ⁶Èuli smo za nadutost Moaba, nadutost preveliku, za ponos, oholost i uznositost; isprazno je njegovo hvastanje. ⁷Zato kuka Moab, nad Moabom svi jauèu, za kolaèima grožđanim iz Kir Heresa jauèu posve slomljeni. ⁸Jer uvenuše nasadi hešbonski, trsje sibmansko, i lišæe su mu pomlatili gospodari naroda. Sezaše do Jazera, zamicaše u pustinju; izdanci mu dosezahu sve do mora. ⁹Zato plaèem za trsjem sibmanskim kao što plaèe Jazer, suzama te ja zalijevam, Hešbone i Elealo! Nad plodovima tvojim, nad jematvom, krik se zaèu; ¹⁰nestade iz voænjacka veselja i radosti. U vinogradima ne pocikuje se, ne klièe se od radosti; ne mastÄi se vino u kaci, zamuknu podvikivanje. ¹¹Zato utroba moja za Moabom poput harfe dršæe, a grudi mi za Kir Herešom. ¹²Zaludu se pokazuje Moab, umara se na uzvišicama dolazeæi u svetište da se moli: ništa postiæi neæe. ¹³Ovo je rijeè koju nekoæ reèe Jahve protiv Moaba. ¹⁴A sada govori Jahve ovako: "Za tri godine, godine najamnièke, slava æ Moabova, sa svim velikim mnoštvom njegovim, potamnjeti, a što od nje ostane, bit æ maleno, slabo i nemoæno."

Chapter 17

¹ Proroštvo o Damasku. Gle, prestat æ Damask biti gradom i postat æ hrpom ruševina; ²njegovi gradiæi, do vijek napušteni, bit æ pašnjak stadima; ležat æ u njima i nitko ih neæe tjerati. ³Izgubit æ Efrajim utvrde, a Damask kraljevstvo; ostatku Arama zbit æ se što i slavi sinova Izraelovih - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁴U onaj dan smanjit æ se slava Jakovljeva, spast æ salo tijela njegova. ⁵Bit æ k'o kad žetelac žito hvata, a ruka mu žanje klasje, kao kad se pabirèe klasovi u refajimskoj dolini - ⁶ostat æ samo pabirci; ili kao kad se otesa maslina: dvije-tri uljike sasvim na vrhu, èetiri ili pet na granama drveta - rijeè je Jahve, Boga Izraelova. ⁷U onaj dan èovjek æ pogledati na svog Stvoritelja i upraviti oèi k Svecu Izraelovu. ⁸Neæe više gledati žrtvenika, djela svojih ruku, neæe više gledati onoga što njegovi prsti stvoriše: ašere i sunèane stupove. ⁹U onaj æ dan gradovi tvoji biti napušteni, kao što bjehu napušteni hivijski i amorejski kad ih ostaviše pred Izraelcima, i opustjet æ, ¹⁰jer si zaboravio Boga svog spasenja i nisi se spomenuo Stijene svoje snage. Stog' i sadiš ljupke biljke i strane presađuješ mladice; ¹¹u dan kad ih posadiš, one izrastu, a ujutro procvatu tvoje sadnice, al' propada žetva u dan nevolje, u dan boli neizljeèive. ¹²Jao, buka naroda mnogobrojnih; buèe kao što buèi more; šum naroda koji šume k'o što šumore silne vode. ¹³Šume narodi kao što silne vode šumore, al' kad On im zaprijeti, bježe daleko, po gorama razvijani kao pljeva na vjetru, k'o prašina u vihoru. ¹⁴Naveèer eto straha; prije svanuæa više ga nema: to je sudba onih koji nas plijene i kob onih što nas pljaèkaju.

Chapter 18

¹ Jao zemlji krilatih kukaca s one strane rijeka kuških, ²tebi koja šalješ morem glasnike i vodom u èamcima rogozrim. Idite, brze skoroteèe, k narodu stasitu, tamnoputu, k narodu kog se boje odvajkada, narodu žilavu, zavojevaèu, èija je zemlja rijekama izbrazdana. ³Svi stanovnici kruga zemaljskoga, i vi, žitelji zemlje, kad se zastava na brdu digne, gledajte; kad rog zatrubi, slušajte. ⁴Jer ovako mi govori Jahve: "Mirno æu gledati s mjesta svojega, k'o prozirna žega podnevna, k'o rosan oblak za vruæine žetvene. ⁵Prije berbe, kad loza ocvate i cvijet u grozdove dozri, nožima æe posjeæi mladice, povezati, ukloniti grane. ⁶Svi æe biti ostavljeni grabljivicama gorskim i zvijerima zemaljskim. Grabljivice æe na njima ljetovati, zvijeri zemaljske zimovati." ⁷U ono æe vrijeme narod stasit i tamnoputan, narod kojega se boje odvajkada, narod žilav i zavojevaèki, èija je zemlja izbrazdana rijekama, donositi darove Jahvi nad Vojskama, k mjestu imena Jahve nad Vojskama - na goru Sion.

Chapter 19

¹ Proroštvo o Egiptu. Gle, Jahve sjedi na brzu oblaku, u Egipat dolazi. Dršæu pred njim idoli egipatski, u njedrima premire srce Egipæana. ²Podbost æu Egipæane protiv Egipæana, i brat æe se s bratom svojim boriti, drug s drugom, grad s gradom, a kraljevstvo s kraljevstvom. ³Egiptu se pamet muti, ja spreèavam njegove naume; oni traže idole i vraèe, opsjenare i gatare. ⁴Egipæane ja predajem u ruke gospodaru okrutnu, kralj silovit njima æe vladati - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁵Nestat æe vode iz mora, presahnut æe i presušiti Rijeka, ⁶zaudarat æe prokopi, spast æe rukavci Rijeke egipatske i presušiti. Uvenut æe trska i sita, ⁷sva zelen pokraj Nila; usahnut æe na Nilu svi usjevi, propast æe, raspršit' se, išèeznuti. ⁸Tužit æe ribari, kukat æe svi što u Nil udicu bacaju; jadikovat æe oni što u vodi mrežu razapinju. ⁹Postidjet æe se lanari, grebenari i tkaèi bijela tkanja. ¹⁰Snuždit æe se tkalci, rastužiti radnici. ¹¹Pravi su luðaci knezovi soanski, mudri savjetnici faraonovi glupo svjetuju; kako se usuđujete reæi faraonu: "Uèenik sam mudraca, uèenik drevnih kraljeva?" ¹²TÓa gdje su tvoji mudraci? Nek' ti dojava i obznane što je Jahve nad Vojskama nakanio s Egiptom. ¹³Ludi su knezovi taniški, prevareni knezovi memfiški, oni zavode Egipat, glavare njegovih plemena. ¹⁴U njih je ulio Jahve duh vrtoglavi te zavode Egipat u svakom mu èinu da tetura k'o pijanac kada bljuje. ¹⁵U Egiptu više ne može uspjeti ništa od onog što èine glava i rep, palma i sita. ¹⁶U onaj æe dan Egipæani postati kao žene, drhtat æe i strepiti od zamaha ruke Jahve nad Vojskama kojom æe zamahnuti na njih. ¹⁷Zemlja æe Judina biti na užas Egiptu; kad god je se sjeti, strah æe ga obuzeti zbog onoga što je Jahve nad Vojskama protiv njega naumio. ¹⁸U onaj æe se dan u zemlji egipatskoj pet gradova što govore kanaanskim jezikom zakleti Jahvi nad Vojskama; jedan æe se od njih zvati Ir Hahres. ¹⁹U onaj æe dan biti žrtvenik Jahvin usred zemlje egipatske i stup posveæen Jahvi blizu granice njegove. ²⁰To æe Jahvi nad Vojskama biti znak i svjedoèanstvo u egipatskoj zemlji. Kad zazovu Jahvu protiv tlaèitelja, on æe im poslati spasitelja i voðu da ih izbavi. ²¹I objavit æe se Jahve Egipæanima, i u onaj æe dan Egipæani spoznati Jahvu; služit æe mu žrtvama i prinosima,

zavjetovat æ se i izvršavati zavjete. ²²Jahve æ teško udariti Egipæane, ali æ ih iscijeliti; obratit æ se oni Jahvi i on æ ih uslišiti i iscijeliti. ²³U onaj æ dan iæi cesta od Egipta do Asirije. Asirci æ dolaziti u Egipat, a Egipæani u Asiriju. Egipat i Asirija služit æ Jahvi. ²⁴U onaj æ dan Izrael, treæi s Egiptom i Asirijom, biti blagoslovljen usred zemlje. ²⁵Jahve nad Vojskama blagoslovit æ ga: "Nek' je blagoslovljen", reæi æ, "moj narod egipatski, djelo mojih ruku Asirija i baština moja Izrael."

Chapter 20

¹ U godini kad je vrhovni vojskovođa, koga bijaše poslao Sargon, kralj asirski, došao u Ašdod, napao ga i zauzeo, ² u to vrijeme reèe Jahve po Izaiji, sinu Amosovu: "Hajde, skini kostrijet s bokova i obuæu izuj s nogu." On to uèini te iðaše gol i bos. ³Tada reèe Jahve: "Kao što je sluga moj Izaija tri godine išao gol i bos kao znak i znamenje Egiptu i Kušu, ⁴ tako æ kralj asirski odvesti sužnje iz Egipta i izgnanike iz Kuša, mlade i stare, gole i bose, otkrivenih zadnjica, sramote Egipta. ⁵ Zbunit æ se tad i posramiti zbog Kuša, svoje uzdanice, i Egipta, svojega ponosa. ⁶ I reæi æ u onaj dan stanovnici ovog primorja: 'Eto, to je uzdanica naša kojoj se utjecasmo da nam pomogne i spasi nas od kralja asirskoga. A kako da se mi spasimo?'"

Chapter 21

¹ Proroštvo primorskoj pustinji. Kao što vihori, hujeæi nad Negebom, dolaze iz pustinje, kraja strahotna ² - otkri mi se u strašnom viđenju - tako pljaèkaš pljaèka, pustošnik pustoši. "Navali, Elame, opsjedni, Medijo! Dokrajèit æu sve jauke." ³ Zato bedra moja probadaju grèevi; bolovi me spopadaju k'o trudovi porodilju; od smuæenosti ogluših, od straha obnevidjeh. ⁴ Srce mi dršæe, groza me obuze, sumrak za kojim èeznuh postade mi užas. ⁵ Postavljaju stol, prostiru stolnjak, jede se i pije ... Ustajte, knezovi, mažite štit! ⁶ Jer Gospod mi ovako reèe: "Idi, postavi stražara! Što vidi, nek' javi. ⁷ Vidi li konjanike, jahaèe udvojene, jahaèe na magarcima, jahaèe na devama, neka dobro pazi s pažnjom napetom!" ⁸ A stražar viknu: "Povazdan, Gospodaru, stojim na stražarnici, èitavu noæ na straži prostojim." ⁹ I gle, dolaze konjanici, jahaèi udvojeni. Oni mi viknuše, oni rekoše: "Pade, pade Babilon! Svi kipovi njegovih bogova o zemlju se razbiše." ¹⁰ Omlaæeno žito, èedo gumna moga, što èuh od Jahve nad Vojskama, Boga Izraelova, objavih vam! ¹¹ Proroštvo o Edomu. Vièu mi iz Seira: "Stražaru, koje je doba noæi? Stražaru, koje je doba noæi?" ¹² Stražar odgovori: "Dolazi jutro, a zatim opet noæ. Hoæete li pitati, pitajte, vratite se, dođite!" ¹³ Proroštvo o Arapima. U šikarama pustinjskim poèivate, dedanske karavane. ¹⁴ Vodu iznesite pred žedne, stanovnici zemlje temske, iziđite s kruhom pred bjegunca. ¹⁵ Pred maèevima bježe oni, pred maèem trgnutim, pred

lukom zapetim, pred bojem žestokim. ¹⁶Da, ovako mi reče Gospod: "Još jedna godina, godina nadničarska, i nestat će sve slave Kedrove. ¹⁷A od mnogobrojnih strijelaca među hrabrim sinovima Kedrovim malo će ih ostati." Tako je govorio Jahve, Bog Izraelov.

Chapter 22

¹ Proroštvo o Dolini viđenja: Što ti je da uzlaziš sav na krovove, ²grade pun vreve, grade buèni, grade razigrani? Pobijeni tvoji ne padoše od maèa, nit' u boju poginuše mrtvi tvoji; ³glavari svi ti zajedno pobjegoše, u ropstvo padoše luka ne napevši. Zasužnjeni su svi tvoji knezovi, zalud umakoše daleko. ⁴Zato velim: "Ostavite me, zaplakat æu gorko; nemojte me tješiti zbog uništenja naroda moga." ⁵Jer ovo je dan pometnje i rasula od Jahve, Gospoda nad Vojskama. U Dolini viđenja zid se ruši, vapaj za pomoæ diže se u goru. ⁶Elam tobolac uzima, Aram konja jaše, a Kir štit otkriva. ⁷Krasne doline tvoje pune su bojnih kola, konjanici stižu pred vrata. ⁸Tako pada Judi zaštita. U onaj dan svrnuo si pogled na oružje u Šumskoj kuæi. ⁹Vidjeste da u gradu Davidovu ima mnogo pukotina. Sabraste vodu iz Donjega ribnjaka. ¹⁰Prebrojiste kuæe jeruzalemske, porušiste kuæe da zid uèvrstite. ¹¹Izmeðu dva zida naèiniste spremište za vodu iz starog ribnjaka. Ali se ne obazreste na Tvorca, nit' vidjeste onog što davno sve smisli. ¹²Gospod, Jahve nad Vojskama, pozivaše vas u dan onaj da plaèete i tugujete, da obrijete glave i pripašete kostrijet. ¹³A gle: radost i veselje, ubijaju goveda i kolju ovce; jedu meso i piju vino: "Jedimo i pijmo, jer sutra nam je mrijeti." ¹⁴Ali Jahve nad Vojskama objavi mi: "Dok ne umrete, grijeh taj neæe vam se oprostiti", reče Jahve, Gospod nad Vojskama. ¹⁵Ovako govori Jahve, Gospod nad Vojskama: "Hajde, idi k onom dvorjaninu, k Šibni, nadstojniku dvora, ¹⁶koji kleše sebi grob na uzvisini i u stijeni sebi prebivalište usijeca: 'Što tu posjeduješ i koga tu imaš da sebi klešeš grobnicu?' ¹⁷Gle, Jahve æe te baciti daleko udarcem jednim jedinim, snažno æe te uhvatiti, ¹⁸smotat æe te u klupko, kao loptu te baciti po zemlji širokoj! Ondje ti æeš umrijeti, s kolima što ti bijahu na slavu, ti, sramoto dvoru svoga gospodara!" ¹⁹Lišit æu te tvoje službe, otjerat te sa tvog mjesta; ²⁰i pozvat æu svoga slugu Elijakima, sina Hilkišina. ²¹Obuæi æu mu tvoju haljinu, tvojim æu ga pojasom opasat', tvoju æu mu vlast predati u ruke te æe biti otac žiteljima jeruzalemskim i kuæi Judinoj. ²²Metnut æu mu na pleæa kljuè od kuæe Davidove: kad otvori, nitko neæe zatvoriti, kad zatvori, nitko neæe otvoriti. ²³Kao klin zabit æu ga na tvrdu mjestu; i postat æe prijesto slave domu oca svojega. ²⁴O njega æe se vješati sva slava njegova doma oèinskog, izdanci i potomstvo, sve malo posuðe, od zdjelica do æupova. ²⁵U onaj dan - rijeè je Jahve nad Vojskama - izvuæi æe se klin zabijen na tvrdu mjestu, slomit æe se i pasti. I sav teret što je visio na njemu razbit æe se, jer je Jahve govorio.

Chapter 23

¹ Proroštvo o Tiru. Kukajte, lađe taršiške, jer vaša je tvrđa razorena! Javljeno im je dok se iz kitimske vraæahu zemlje. ²Umuknite, stanovnici primorja, trgovci sidonski, kojih su glasnici brodili morem po vodi velikoj. ³Sjetva Nila, žetva Rijeke, bijaše njegovo bogatstvo. On bijaše sajmište narodima. ⁴Stidi se, Sidone, jer more govori: "Ne hvataju me trudovi niti raðam, ne odgajam momaka nit' podižem djevojaka." ⁵Uzdrhtat æ Egipæani kad o Tiru vijest èuju. ⁶Otplovite u Taršiš, kukajte, stanovnici primorja. ⁷Je li to vaš grad veseli što postoji od davnih davnina i noge ga daleko nosile da se ondje naseli? ⁸Tko li je to odluèio protiv Tira okrunjenog, kojeg trgovci bijahu knezovi a prekupci odliènici zemlje? ⁹Jahve nad Vojskama odluèi tako da osramoti ponosnu slavu, da ponizi sve odliènike zemlje. ¹⁰Obraðuj zemlju, kæeri taršiška, tvoje luke više nema! ¹¹Ruku svoju Gospod diže na more i kraljevstvima zadrma. Zapovjedi Jahve da se razore tvrðave kanaanske. ¹²Rekao je: "Neæeš više klikovati, okaljana djevice, kæeri sidonska!" Ustani i idi u Kitim; ni ondje neæeš imati mira. ¹³Evo zemlje kitimske ... podižu se kule opsadne, razaraju utvrde, sve je ruševina. ¹⁴Kukajte, brodovi taršiški, razorena je vaša tvrðava! ¹⁵Dogodit æ se, u onaj dan, da æ Tir biti zaboravljen sedamdeset godina, kao dani jednoga kralja. A poslije sedamdeset godina Tiru æ biti kao bludnici iz pjesme: ¹⁶"Uzmi citaru i skiæi se gradom, bludnice zaboravljena! Sviraj lijepo, pjevaj mnogo, da te se spomenu!" ¹⁷Poslije sedamdeset godina pohodit æ Jahve Tir. I grad æ opet dobivati svoju plaæu bludnièku. Podavat æ se bludu sa svim kraljevstvima svijeta na licu zemlje. ¹⁸Ali æ njegova dobit i plaæa biti posveæena Jahvi; neæe se zgrtati ni èuvati, nego æ njegova dobit biti za one koji prebivaju pred Jahvom da imaju hrane do sita i doliènu odjeæu.

Chapter 24

¹ Gle, Jahve razvaljuje zemlju, razara je, nakazi joj lice, raspršuje stanovnike njene. ²Sveæenik æ biti k'o i narod, gospodar k'o i sluga, gospodarica k'o i sluškinja, prodavaè k'o i kupac, zajmodavac k'o i zajmoprimac, vjerovnik k'o i dužnik. ³Opustošena æ biti zemlja, opljaèkana sasvim, jer je Jahve odluèio. ⁴Zemlja tuži, vene, svijet gine, gasne, nebo sa zemljom propada. ⁵Oskvrnjena je zemlja pod žiteljima svojim, jer prestupiše Zakon, pogaziše odredbu, Savez vjeèni razvrgoše. ⁶Zato prokletstvo proždire zemlju, okajavaju stanovnici njeni. Zato su sažgani žitelji zemljini i malo je ljudi preostalo. ⁷Vino tuguje, loza vene, uzdišu svi što bijahu srca vesela. ⁸Prestalo je veselje uz bubnje, zamrla je graja razigrana; umukla je glazba citara. ⁹Ne pije se više vino uz pjesmu, ogrknu piæe silovito. ¹⁰Razoren je grad ništavila, zatvoren ulaz svim kuæama. ¹¹Jauk po ulicama zbog vina, nesta svakog veselja, radost je iz zemlje prognana. ¹²Tek pustoš ostade u gradu, u trijeske smrskana su vrata. ¹³Jer tako se zbiva na zemlji, meðu narodima, kao kad se oberu masline il' paljetkuje grožðe nakon berbe. ¹⁴Oni glas podižu, klièu od radosti; uznose s mora velièajnost Jahvinu. ¹⁵I na istoku ime Jahve slave oni, na otocima mora ime Jahve, Boga Izraelova. ¹⁶S kraja zemlje èujemo pjesme: "Slava Pravedniku!" Ali ja kažem: "Propadoh! Propadoh! Jao meni! Vjerolomci se iznevjeriše, nevjerom se, vjerolomci, iznevjeriše." ¹⁷Strava, jama, zamka tebi, žitelju

zemlje: ¹⁸tko pred glasom strave uteèe u jamu æe upasti; tko se iz jame izvuèe zamka æe ga uhvatit'. Da, otvorit æe se ustave u visini i zatresti zemlji temelji. ¹⁹Zemlja æe se grozno razbiti, zemlja æe se strašno raspuæi, zemlja æe se silno uzdrmati, ²⁰zemlja æe zateturati poput pijanca, zanjihat se poput kolibe; toliko æe joj otežati bezakonje njeno da æe pasti i neæe više ustati. ²¹I dogodit æe se u onaj dan: Jahve æe kazniti u visini Vojsku nebesku, a na zemlji sve kraljeve zemaljske; ²²bit æe sakupljeni i zaslužnjeni u jami, zatvoreni u tamnicu i nakon mnogih dana kažnjeni. ²³Pocrvenjet æe mjesec, postidjet se sunce, jer æe kraljevati Jahve nad Vojskama na gori Sionu i u Jeruzalemu i Slava æe mu sjati pred starješinama.

Chapter 25

¹ Jahve, ti si Bog moj, uznosim te, tvoje ime slavim, jer si proveo èudesan naum, smišljen od davnine, istinit i vjeran, ²jer grad si pretvorio u hrpu kamenja, a mjesto utvrðeno u ruševine. Tvrða neprijateljska više nije grad, do vijeka se više obnoviti neæe. ³Zato te slavi narod snažan, grad moænih plemena tebe se boji; ⁴jer ti si utoèište nevoljnom, utoèište ubogom u nevolji; ti si skrovište od pljuska i od žege zaklon, jer æud je silnièka kao pljusak zimski; ⁵kao žege nad zemljom sušnom ti gušiš graju neprijatelja; kao žege sjenom oblaka prekinu se silniku pjesma pobjednièka. ⁶I Jahve nad Vojskama spremi æe svim narodima na ovoj gori gozbu od pretiline, gozbu od izvrsna vina, od pretiline soène, od vina staložena. ⁷Na ovoj gori on æe raskinuti zastor što zastiraše sve narode, pokrivaè koji sva plemena pokrivaše ⁸i uništiti æe smrt zasvagda. I suzu æe sa svakog lica Jahve, Gospod, otrti - sramotu æe svog naroda na svoj zemlji skinuti: tako Jahve reèe. ⁹I reæi æe se u onaj dan: "Gle, ovo je Bog naš, u njega se uzdasmo, on nas je spasio; ovo je Jahve u koga se uzdasmo! Klièimo i veselimo se spasenju njegovu, ¹⁰jer ruka Jahvina na ovoj gori poèiva!" Moab je izgažen na svome mjestu kao što se gazi slama na buništu; ¹¹ondje on razmahuje rukama kao što ih razmahuje plivaè kada pliva. Ali Jahve obara njegovu ponositost i propinjanja ruku njegovih. ¹²Visoku tvrðu tvojih zidina on razvaljuje, na zemlju baca, u prah ruši.

Chapter 26

¹ U onaj dan pjevat æu ovu pjesmu u zemlji Judinoj: "Tvrđ grad mi imamo: za obranu nam On podiže zidove i predziđa. ²Otvorite vrata! Nek' uðe narod pravedni koji èuva vjernost, ³èiji je znaèaj èvrst, koji èuva mir jer se u te uzda. ⁴Uzdajte se u Jahvu do vijeka, jer Jahve je Stijena vjeèna; ⁵on obara one koji obitavahu visoko, razvaljuje tvrðu visoku, ruši u prah, sravnjuje sa zemljom, ⁶te je gaze noge, noge ubogih i koraci nevoljnih." ⁷Put je pravednikov prav, ti ravniš stazu pravednom. ⁸Da, na stazi tvojih sudova željno te, Jahve, èekamo; ime tvoje i spomen tvoj duša

nam žudi. ⁹Dušom svojom žudim tebe noæu i duhom svojim u sebi te tražim. Jer kad se na zemlji pojave tvoji sudovi, uèe se pravdi stanovnici kruga zemaljskoga. ¹⁰Ako se pomiluje opaki, on se ne uèi pravednosti. U zemlji pravednosti on èini bezakonje i ne obazire se na velièanstvo Jahvino. ¹¹Jahve, ruka je tvoja podignuta, a oni je ne vide. Nek' vide i postide se, nek' ih proguta revnost za narod, nek' ih proždre oganj pripravljen dušmanima tvojim. ¹²Jahve, ti mir nama daješ, jer ti si tvorac svih djela naših. ¹³Jahve, Bože naš, gospodarili su nama osim tebe drugi gospodari, ali tebe jedinog, ime tvoje, èastimo. ¹⁴Mrtvi neæe oživjeti, sjene neæe uskrsnuti, jer ti si ih kaznio i uništio i zatro svaki spomen na njih! ¹⁵Umnožio si narod, Jahve, umnožio si narod, proslavio se, proširio sve granice zemlje! ¹⁶Jahve, tražili su te u nevolji; izlijevali tihu molitvu, kad ih je stigla tvoja kazna. ¹⁷Kao što se trudna žena pred porođajem grèi i vièe u bolovima, takvi smo, Jahve, pred tobom. ¹⁸Zatrudnjeli smo, u mukama smo kao da rađamo, nismo donijeli duha spasenja zemlji nit' se rodiše stanovnici svijeta. ¹⁹Tvoji æe mrtvi oživjeti, uskrsnut æe tijela. Probudite se i klièite, stanovnici praha! Jer rosa je tvoja - rosa svjetlosti, i zemlja æe sjene na svijet dati. ²⁰Hajde, narode moj, uđi u sobe i vrata za sobom zatvori. Sakrij se èaskom dok jarost ne prođe. ²¹Jer, gle, iziæi æe Jahve iz svog prebivališta da stanovnike zemljine kazni što se o njegov' ogriješiše. Izbacit æe zemlja svu krv što je na njoj prolivena i neæe više kriti onih koji su na njoj poklani.

Chapter 27

¹ U onaj dan kaznit æe Jahve maðem ljutim, velikim i jakim Levijatana, zmiju hitru, Levijatana, zmiju vijugavu, i ubit æe zmaja morskoga. ² U onaj dan pjevajte mu, vinogradu vinorodnom: ³ Ja, Jahve, njega èuvam, svaki èas ga zalijevam, i da ga tko ne ošteti, danju i noæu stražim. ⁴ Nema gnjeva u meni! Nek' se trnje i draè samo pojavi, protiv njega ustat æu u boj, svega æu ga sažgati! ⁵ Ili u moje nek' dođe okrilje, neka sklopi mir sa mnom, mir neka sklopi sa mnom! ⁶ Dolaze dani kad æe se ukorijeniti Jakov, razgranit' se i procvasti Izrael, i sav svijet plodovima napuniti. ⁷ Je li ga udario kako udari one koji njega udarahu? Je li ga ubio kako ubi one koji njega ubiše? ⁸ Za kaznu ga potjera, izagna, odnese ga silnim dahom svojim u dan istoènjaka. ⁹ Tako æe se okajati bezakonje Jakovljevo; a ovo je sve plod oproštenja grijeha njegova. Neka se smrve svi kamenovi žrtvenika kao što se u prah drobi kreèno kamenje! Nek' se više ne dižu ašere i sunèani stupovi! ¹⁰ Jer opustje tvrdi grad, naselje je poharano, napušteno kao pustinja. Telad ondje pase - leži ondje, grmlje brsti. ¹¹ Kad mu se osuše grane, lome ih, dolaze žene i oganj pale. Jer to je narod nerazuman, zato ga neæe žaliti Stvoritelj, Tvorac mu se neæe smilovati. ¹² Jahve æe u dan onaj klasje vrijeæi od Eufrata do Potoka egipatskog, i bit æete pobrani jedan po jedan, djeco Izraelova. ¹³ U onaj dan zatrubit æe velika trublja, i doæi æe izgubljeni u zemlji asirskoj, i koji bijahu izgnani u zemlju egipatsku, i poklonit æe se Jahvi na Svetoj gori, u Jeruzalemu.

Chapter 28

¹ Teško gizdavu vijencu pijanica Efrajimovih, uvelu cvijetu blistava mu nakita - onima što uvrh plodnog dola leže vinom opijeni! ²Evo, od Gospoda jaki i moæni, kao pljusak s tuèom, kao vior razorni, prolom oblaka i povodanj, i svom ih snagom na zemlju baca. ³Bit æe izgažen nogama gizdav vijenac pijanica Efrajimovih ⁴i uveo cvijet blistava mu nakita uvrh plodnih dolina; bit æe kao rana smokva prije ljeta: èim je tko spazi, odmah je ubere. ⁵U onaj dan Jahve nad Vojskama postat æe kruna slave i sjajan vijenac Ostatku svoga naroda - ⁶duh pravde onome koji sjedi na stolici sudaèkoj i srèanost onome koji odbija napad na vrata. ⁷Oni posræu od vina, teturaju od žestoka piæa: sveæenici i proroci od žestoka piæa posræu; omami ih vino; teturaju od žestoka piæa, posræu u viđenjima, ljuljaju se sudeæi. ⁸Svi su stolovi puni gnusnih bljuvotina, nigdje èista mjesta nema! ⁹"Koga on to uèi mudrosti, koga on upuæuje u objavu? Zar djecu odviknutu od mlijeka odbijenu od prsiju? ¹⁰Sav la-sav, sav la-sav, kav la-kav, kav la-kav, zeer šam, zeer šam." ¹¹Da, mucavim usnama i na stranom jeziku govorit æe se ovom narodu. ¹²On im reèe: "Evo poèinka, dajte umornom da otpoèine! Evo odmora!" Ali ne htjedoše poslušati. ¹³Zato æe im Jahve ovako govoriti: "Sav la-sav, sav la-sav, kav la-kav, kav la-kav, zeer šam, zeer šam", da hodeæi padnu nauznak, da se razbiju, zapletu i uhvate. ¹⁴Stoga èujte rijeè Jahvinu, vi podsmjevaèi, vi što vladate narodom ovim koji je u Jeruzalemu. ¹⁵Vi velite: "Sklopismo savez sa smræu i s Podzemljem uèinismo sporazum. Kad prođe biè razorni, ne, neæe nas dohvatiti, jer od laži naèinismo sebi sklonište i od obmane skrovište." ¹⁶Stog ovako govori Jahve Gospod: "Evo, postavljam na Sion kamen odabrani, dragocjen kamen ugaoni, temeljac. Onaj koji u nj vjeruje neæe propasti. ¹⁷I uzet æe pravo za mjeru, a pravdu za tezulju." I tuèa æe vam zastrti sklonište od laži, a voda otplaviti skrovište; ¹⁸propast æe savez vaš sa smræu, vaš sporazum s Podzemljem održat' se neæe. Kada biè razorni prođe, satrt æe vas; ¹⁹kad god prođe, dohvatit æe vas; prolazit æe svako jutro, danju i noæu. Samo æe vas strah uputit u objavu. ²⁰Prekratka æe bit' postelja da se èovjek pruži, preuzak pokrivaè da se umota. ²¹Da, kao na gori Perasimu, Jahve æe ustati, kao u Dolini gibeonskoj, on æe se razjariti, da izvrši djelo svoje, djelo èudnovato, da ispuni naum svoj, naum tajnoviti. ²²Podsmijevanja se okanite, da vas jaèe okovi ne stegnu; jer èuh da je od Gospoda, Jahve nad Vojskama, zemlji ovoj dosuðeno uništenje. ²³Poslušajte i èujte glas moj, prisluhnite pomno moju besjedu. ²⁴Ore li oraè svakog dana, brazdi, brana njivu svoju? ²⁵A kad joj poravna površinu, ne sije li grahor, ne sipa li kumin? Pšenicu gdje treba, proso i jeèam, i napokon raž po rubovima? ²⁶Bog ga njegov upuæuje, on ga uèi djelu pravom. ²⁷Ne mlati se grahor cijepom, neæeš toèkom po kuminu, veæ se grahor štapom mlati, a kumin se prutom lupa. ²⁸A da li se žito tare? Ne, neæeš ga dovijeka mlatiti: po njem æeš pognat kolski toèak i konje, ali ga zdrobiti neæeš. ²⁹I to dolazi od Jahve nad Vojskama, savjetom divnog, mudrošæu velikog.

Chapter 29

¹ Teško Arielu! Arielu, gradu što ga opkoli David! Nek' se niže godina na godinu, nek' se izredaju blagdani, ²pa æu pritisnuti Ariel i nastat æe jauk i lelek. Za mene æeš biti Ariel, ³opkolit æu te kao David, rovovima okružiti, suprot tebi nasipe æu diæi. ⁴Oboren govorit æeš sa zemlje, iz praha mucat' rijeèju prigušenom, glas æe ti se iz zemlje dizat' kao pokojnikov, iz praha æeš šaptati besjedu. ⁵Kao sitna prašina bit æe mnoštvo tvojih dušmana, kao pljeva razvijana - rulja silnika: i odjednom, u tren oka: ⁶pohodit æe te Jahve nad Vojskama grmljavinom, tutnjem, bukom velikom, vihorom, olujom i plamenim ognjem što proždire. ⁷Bit æe k'o san, utvara noæna: mnoštvo svih naroda što vojuje s Arielom i svih onih koji zavojštiše na nj i na utvrde njegove i koji ga odasvud pritijesniše. ⁸Bit æe kao kad gladan sanja da jede, a probudi se prazna želuca; i kao kad žedan sanja da pije, pa se, iznemogao, suha grla probudi. Tako æe se dogoditi mnoštvu naroda koji vojuju protiv Gore sionske. ⁹Stanite, skamenite se od èuda, oslijepite i obnevidite! Pijani su, ali ne od vina, posræu, ali ne od silna piæa. ¹⁰Jahve je izlio na vas duh obamrlosti, zatvorio je oèi vaše - proroke, zastro glave vaše - vidioce. ¹¹Zato æe vam svako viđenje biti kao rijeèi u zapeèaæenoj knjizi: dade li se kome tko zna èitati govoreæi: "De, èitaj to!" - on æe odgovoriti: "Ne mogu jer je zapeèaæena." ¹²A dade li se kome tko ne zna èitati govoreæi: "Èitaj to!" - on æe odvratiti: "Ne znam èitati." ¹³Jahve reèe: "Jer mi narod ovaj samo ustima pristupa i samo me usnama èasti, a srce mu je daleko od mene i njegovo štovanje nauèena ljudska uredba, ¹⁴zato æu, evo, i dalje èudno postupati s ovim narodom - èudno i preèudno: i propast æe mudrost njegovih mudraca, pomraèit se umnost njegovih umnika." ¹⁵Teško onima koji se od Jahve kriju da bi svoje sakrili namjere i koji u mraku djeluju i zbore: "Tko nas vidi i tko nas pozna?" ¹⁶Kolike li naopakosti vaše! Cijeni li se glina kao lonèar, pa da djelo rekne svome tvorcu: "NIje me on naèinio"? Ili lonac da rekne lonèaru: "On ne razumije ništa"? ¹⁷Neæe li se naskoro Libanon u voænjak pretvoriti, a voænjak izroditi u šumu? ¹⁸I èut æe u onaj dan gluhi rijeèi knjige; oslobođene mraka i tmine, oèi æe slijepih vidjeti. ¹⁹A siromasi æe se opet radovati u Jahvi, najbjedniji æe klicat' Svecu Izraelovu, ²⁰jer neæe više biti silnika, nestat æe podsmjevaèa, istrijebit æe se svi koji zlo snuju: ²¹oni koji rijeèju druge okrivljuju, oni koji na vratima sucu postavljaju zamku i nizašto obaraju pravednika. ²²Zato ovako govori Jahve, Bog kuæe Jakovljeve, koji otkupi Abrahama: "Neæe se odsad više stidjeti Jakov i više mu neæe lice blijedjeti, ²³jer kad vidi usred sebe djelo mojih ruku, svetit æe ime moje." Svetit æe Sveca Jakovljeva, bojat æe se Boga Izraelova. ²⁴Zabludjeli duhom urazumit æe se, a oni što mrmljaju primit æe pouku.

Chapter 30

¹ Teško sinovima odmetnièkim! - rijeè je Jahvina. Oni provode osnove koje nisu moje, sklapaju saveze koji nisu po mom duhu i grijeh na grijeh gomilaju. ²Zaputiše se u Egipat, ne pitajuæi usta

moja, da se uteku faraonovu zaklonu i da se zašтите u sjeni Egipta. ³Zaklon faraonov bit æe na sramotu, i na ruglo zaštita u sjeni Egipta. ⁴Eno mu knezova veæ u Soanu, podanici stigoše u Hanes: ⁵svi æe se oni razoèarati u narodu beskorisnom, neæe im biti na pomoæ ni na korist, veæ na sramotu i porugu. ⁶Proroštvo o negepskim životinjama. Kroza zemlju nevolje i bijede, lavice i lava koji rièu, ljutice i zmaja krilatog, nose oni blago na leđima magaraca i bogatstvo na grbi deva, nose ga narodu beskorisnom. ⁷Jer prazna je i ništavna pomoæ Egipta, zato ga i zovemo: Rahab - danguba. ⁸Ded napiši na ploèu i zapiši u knjigu da vremenima buduæim svjedoèanstvo ostane. ⁹Ovo je narod odmetnièki, sinovi lažljivi, sinovi koji neæe da slušaju Zakon Jahvin. ¹⁰Vidovitima oni govore: "Okanite se viđenja!" a vidiocima: "Ne prorokujte istinu! Govorite nam što je ugodno, opsjene nam prorokujte! ¹¹Skrenite s puta, zastranite sa staze, uklonite nam s oèiju Sveca Izraelova!" ¹²Stog' ovako zbori Svetac Izraelov: "Jer rijeè ovu odbacujete, a uzdate se u opaèinu i prijevaru i na njih se oslanjate, ¹³grijeħ æe vam taj biti poput pukotine, visoko na zidu izboèene, koja prijete rušenjem. ¹⁴Da se sruši k'o što se glinen sud razbije, slupan nemilice, te mu se među krhotinama ne nađe ni rbine, žerave da uzmeš s ognjišta il' zagrabiš vode iz studenca." ¹⁵Jer ovako govori Jahve Gospod, Svetac Izraelov: "Mir i obraæenje - spas vam je, u smirenu uzdanju snaga je vaša. Ali vi ne htjedoste. ¹⁶Rekoste: 'Ne! Pobjeæi æemo na konjima!' - i zato, bježat æete! 'Na brzim æemo konjima jahati!' - i zato, bit æe brži vaši neprijatelji!" ¹⁷Pobjeæi æe vas tisuæa kad jedan zaprijeti, zaprijete li petorica, u bijeg æete nagnut' dok vas ne preostane k'o kopljaèa na vrhu gore il' na brijegu zastava. ¹⁸Al' Jahve èeka èas da vam se smiluje, i stog izglaèda da vam milost iskaže, jer Jahve je Bog pravedan - blago svima koji njega èekaju. ¹⁹Da, puèe sionski koji živiš u Jeruzalemu, više ne plaèi! Èim zaèuje vapaj tvoj, odmah æe ti se smilovati; èim te èuje, uslišit æe te. ²⁰Hranit æe vas Gospod kruhom tjeskobe, poжити vodom nevolje, al' se više neæe kriti tvoj Uèitelj - oèi æe ti gledati Uèitelja tvoga. ²¹I uši æe tvoje èuti rijeè gdje iza tebe govori: "To je put, njime idite", bilo da vam je krenuti nadesno ili nalijevo. ²²Smatrat æeš neèistima svoje srebrne kumire i pozlatu svojih kipova; odbacit æeš ih kao neèist i reæi im: "Napolje!" ²³A on æe dati kišu tvojem sjemenu što ga posiješ u zemlju, i kruħ kojim zemlja urodi bit æe obilat i hranjiv. Stoka æe tvoja pasti u onaj dan po prostranim pašnjacima. ²⁴Volovi i magarci što obrađuju zemlju jest æe osoljenu krmu, ovijanu lopatom i vijaèom. ²⁵I na svakoj gori i na svakome povišenom brijegu bit æe potoka i rjeèica - u dan silnoga pokolja kad se kule budu rušile. ²⁶Tada æe svjetlost mjeseèeva biti kao svjetlost sunèana, a svjetlost æe sunèana postati sedam puta jaèa, kao svjetlost sedam dana - u dan kad Jahve iscijeli prijelom svojemu narodu, izlijeèi rane svojih udaraca. ²⁷Gle, ime Jahve izdaleka dolazi, gnjev njegov gori, dim je neizdrživ. Usne su mu pune jarosti, jezik mu oganj što proždire. ²⁸Dah mu je kao potok nabujali što do grla seže. On dolazi da prosije narode rešetom zatornim, da stavi uzde zavodljive u èeljusti naroda. ²⁹Tad æe vam pjesma biti kao u noæima blagdanskim, kad su srca vesela kao u onoga koji uza zvuke frule hodoèasti na Goru Jahvinu, k Stijeni Izraelovoj. ³⁰Jahve æe zagrmjet glasom velièajnim i pokazat ruku svoju što udara u jarosnu gnjevu, sred ognja zatornog, iz olujna pljuska i krupæe kamene. ³¹Od glasa Jahvina prepast æe se Asur, šibom ošinit. ³²I kad god ga udari šiba kaznena, kojom æe ga Jahve išibati, nek' se oglase bubnjevi i citare - u sav jek boja on

s njima ratuje! ³³Odavna je pripravljen Tofet za Moleka - lomaèa visoka, široka, mnogo ognja, mnogo drvlja. Dah gnjeva Jahvina, kao potok sumporni, njega æe spaliti.

Chapter 31

¹ Teško onima što slaze u Egipat po pomoæ i nadu u konje polažu te se uzdaju u mnoga kola i u mnoštvo konjanika, ne gledajuæ' s uzdanjem u Sveca Izraelova i od Jahve savjeta ne tražeæ'. ²Al' i on je mudar i navalit æe zlo, i neæe poreæ' svojih prijjetnja; on æe ustat' na dom zlikovaèki i na pomoæ zloèinaèku. ³Egipæanin je èovjek, a ne Bog; konji su mu meso, a ne duh; kada Jahve rukom mahne, posrnut æe pomagaè i past æe onaj komu pomaže - svi æe zajedno propasti. ⁴Da, ovako mi reèe Jahve: Kao što lav ili laviaè nad plijenom reži, pa i kad se strèi na njega mnoštvo pastira, on se ne prepada vike njihove, nit' za njihovu graju mari - tako æe Jahve nad Vojskama siai da vojuje za goru Sion, za visinu njezinu. ⁵Kao ptice što lepršaju krilima, Jahve nad Vojskama zaklanjat æe Jeruzalem, zaklanjat' ga, izbaviti, poštedjet' ga i spasiti. ⁶Vratite se onome od kog otpadoste tako duboko, sinovi Izraelovi. ⁷Da, u onaj æe dan svatko prezreti svoje kumire srebrne i zlatne što ih rukama sebi za grijeh naèiniste. ⁸Asur neæe pasti od maèa ljudskoga: proždrijet æe ga maè, ali ne èovjeèji. Od maèa æe bježat', al' æe mu satnici pod tlaku pasti. ⁹Užasnut, ostavit æe svoju hridinu, prestravljeni, knezovi od svoje æe bježat' zastave - rijeè je Jahve, èiji je oganj na Sionu i èija je peæ u Jeruzalemu.

Chapter 32

¹ Evo po pravdi kralj kraljuje, po pravici vladaju knezovi: ²svaki je kao zavjetrina, utoèište od nevremena, kao u sušnoj zemlji potoci, kao sjena u žednoj pustari. ³Oèi vidovitih neæe više biti slijepe, uši onih što èuju slušat æe pozorno; ⁴srce nerazumnih shvaæat æe mudrost, mucavci æe govorit' okretno i razgovijetno; ⁵pokvarenjaka neæe više zvati plemenitim, varalicu neæe više držat' odliènikom. ⁶Jer, pokvarenjak govori ludosti i srce mu bezakonje snuje, da poèini zlodjela, da o Jahvi oholo govori; da gladnoga ostavi prazna želuca, da žednome napitak uskrati. ⁷U varalice pakosno je oružje; on spletke samo kuje, da lažima upropasti uboge, pa i kad nevoljnik pravo dokazuje. ⁸U plemenita nakane su plemenite i plemenito on djeluje. ⁹Ustajte, žene nehajne, slušajte moj glas; kæeri lakoumne, èujte mi besjedu. ¹⁰Za godinu i nekoliko dana drhtat æete, lakoumnice, jer jematve neæe biti, plodovi se neæe brati. ¹¹Dršæite, nehajnice, strepite, lakoumnice, svucite se, obnažite, oko bedara kostrijet opašite! ¹²Bijte se u prsa zbog ljupkih polja, plodnih vinograda; ¹³zbog njiva naroda mojega što rađaju trnjem i draèem; zbog svih kuæa veselih, grada razigranog. ¹⁴Jer, napuštena bit æe palaèa, opustjet æe buèni grad; Ofel i kula postat æe brlog dovijeka - bit æe radost divljim magarcima, paša stadima, ¹⁵dok se na nas ne izlije duh iz visina. Tad æe pustinja

postat' voænjak, a voænjak se u šumu pretvorit'. ¹⁶U pustinji æ se nastaniti pravo, i pravda æ prebivati u voænjaku. ¹⁷Mir æ biti djelo pravde, a plod pravdnosti - trajan pokoj i uzdanje. ¹⁸Narod æ moj prebivati u nastambama pouzdanim, u bezbrižnim poèivalištima. ¹⁹A šuma æ biti oborena, grad æ biti snižen. ²⁰Blago vama: sijat æete kraj svih voda, puštajuæi vola i magarca da slobodno idu!

Chapter 33

¹ Teško tebi koji nepustošen pustošiš, koji pljaèkaš nepljaèkan, kad prestaneš, tebe æ opustošiti, opljaèkat' te kad prestaneš pljaèkati. ²Jahve, smiluj nam se, u te se uzdamo! Budi mišica naša svako jutro, naš spas u doba nevolje. ³Od silna tutnja pobjegoše narodi, ti ustade, raspršise se puci ⁴i plijen se skuplja kao što se kupe šaške, na nj æ navaliti kao jato skakavaca. ⁵Uzvišen je Jahve jer u visini stoluje, on puni Sion pravom i pravednošæu. ⁶Pouzdan je tvoj vijek: mudrost i znanje spasonosno su blago - a strah Gospodnji njegovo bogatstvo. ⁷Gle, stanovništvo Arielovo kuka po ulicama, glasnici mironosni plaèu gorko. ⁸Opustješe ceste, s putova nesta putnika; raskidaju se savezi, preziru se svjedoci, ni prema kome nema obzira. ⁹Gine zemlja u žalosti, u stidu vene Libanon. Šaron je kao stepa, Bašan i Karmel ogolješe. ¹⁰"Sada æu ustati", veli Jahve, "sada æu se diæi, sada uzvisiti. ¹¹Zaèeste sijeno, rodit æete slamu; dah moj proždrijet æ vas kao oganj. ¹²Narodi æ biti sažgani u vapno, kao posjeèeno trnje što gori u vatri. ¹³Ëujte, vi koji ste daleko, što sam uèinio, a vi koji ste blizu poznajte mi snagu!" ¹⁴Na Sionu strepe grešnici, trepet spopada bezbožnika: "Tko æ od nas opstati pred ognjem zatornim, tko æ od nas opstati pred žarom vjeènim?" ¹⁵Onaj koji hodi u pravdi i pravo govori, koji prezire dobit od prinude, koji otresa ruku da ne primi mito, koji zatiskuje uši da ne èuje o krvoproliæu, koji zatvara oèi da ne vidi zlo: ¹⁶on æ prebivati u visinama, tvrðe na stijenama bit æ mu utoèište, imat æ dosta kruha i vode æ mu svagda dotjecati. ¹⁷Oèi æ ti gledati kralja u njegovoj ljepoti, promatrat æ zemlju nepreglednu. ¹⁸Srce æ ti u strahu misliti: Gdje li je onaj što je brojio, gdje li onaj što je mjerio, gdje li onaj što je prebrajao mladiæe? ¹⁹Neæeš više vidjeti divljega naroda, naroda nerazumljiva i neshvatljiva govora, jezika strana što ga nitko ne razumije. ²⁰Pogledaj na Sion, grad blagdana naših: oèi æ ti Jeruzalem vidjeti, prebivalište zaštiæeno, šator što se ne prenosi, kojem se kolèiæi nikad ne vade, nit' mu se ijedno uže otkida. ²¹Ondje nam je Jahve silni, umjesto rijeka i širokih rukavaca: neæe onud proæi nijedna laða s veslima niti æ koji bojni brod projedriti. ²²Jer Jahve je sudac naš, Jahve naš vojvoda, Jahve je kralj naš - on æ nas spasiti. ²³Užad ti je popustila, ne može držati jarbola ni razviti stijega, pa se dijeli golemo blago oteto - kljasti æ se naplijeniti plijena! ²⁴I nijedan graðanin neæe reæi: "Bolestan sam!" Narodu što živi ondje krivnja æ se oprostiti.

Chapter 34

¹ Pristupite, puci, da èujete, pomno slušajte, narodi; èuj, zemljo, i sve što te ispunja, kruže zemaljski i sve što raste po tebi! ² Jer razgnjevi se Jahve na sve narode, razjari se na svu vojsku njihovou. Izruèi ih uništenju, pokolju ih predade. ³ Leže njihovi pobijeni, smrad se diže od trupla mnogih, krv gorama proteèe, ⁴ raspade se sva vojska nebeska. Nebesa se sviše kao knjiga i pada sva njihova vojska k'o što lozov list otpada, k'o što se trusi lišæe smokovo. ⁵ Jer na nebu je opijeni maè moj: gle, na Edom on se obara da kazni narod što ga prokleh. ⁶ Maè Jahvin krvlju je opijen, omašæen pretilinom, krvlju janjeæom i jareæom, pretilinom bubrega ovnujskih. Jer Jahvi se u Bosri žrtva prinosi, veliko klanje u zemlji edomskoj. ⁷ S njima æe biti poklani bivoli i junad s bikovima. Zemlja æe se njihovom napojiti krvlju, i prašina njihova omastit' pretilinom, ⁸ jer Jahvi je ovo dan odmazde, godina naplate da Sion osveti. ⁹ Potoci se njegovi obræu u smolu, prašina njegova u sumpor, i zemlja æe mu postat smola goreæa. ¹⁰ Ni noæu ni danju ugazit' se neæe, dim æe joj se dizati dovijeka, iz koljena u koljeno pusta æe ostati, za vjekove vjekova nitko neæe prolaziti njome. ¹¹ Zaposjest æe je jež i èaplja, sova i gavran prebivat æe u njoj. Rastegnuto æe nad njom uže pustoši i visak praznine. ¹² Ondje æe se nastaniti jarci, neæe biti više plemiæa njezinih, ondje se više neæe proglašavat' kraljevi, svi æe joj knezovi biti uništeni. ¹³ Niæi æe trnje u njenim dvorcima, u tvrđavama kopriva i strièak, ona æe biti jazbina èagljima, ležaj nojevima. ¹⁴ Ondje æe se sretat divlje maèke s hijenama, jarci æe dozivati jedan drugoga; ondje æe se odmarati Lilit našav poèivalište. ¹⁵ Ondje æe se gnijezditi guja, odlagati jaja, ležat' na njima, u sjeni ih tvojoj izleæi; onamo æe slijetati jastrebovi jedan za drugim. ¹⁶ Istražujte u knjizi Jahvinoj i èitajte, nijedno od tog ne izosta, jer usta njegova tako narediše i duh njegov njih sakupi. ¹⁷ Jer on im je ždrijeb bacio i ruka im njegova uže tom zemlju odmjeri: dovijeka æe je oni posjedovati, od koljena do koljena nju æe obitavati.

Chapter 35

¹ Nek' se uzraduje pustinja, zemlja sasušena, neka klièe stepa, nek' ljiljan procvjeta. ² Nek' bujno cvatom cvate, da, neka od veselja klièe i nek' se raduje. Dana joj je slava Libanona, divota Karmela i Šarona; oni æe vidjeti slavu Jahvinu, divotu Boga našega. ³ Ukrijepite ruke klonule, uèvrstite koljena klecava! ⁴ Recite preplašenim srcima: "Budite jaki, ne bojte se! Evo Boga vašega, odmazda dolazi, Božja naplata, on sam hita da nas spasi!" ⁵ Sljepaèke æe oèi progledati, uši æe se gluhih otvoriti, ⁶ tad æe hromi skakati k'o jelen, njemakov æe jezik klicati. Jer æe u pustinji provreti voda, i u stepi potoci, ⁷ sažgana æe zemlja postat' jezero, a tlo žedno - izvori. U brlozima gdje ležahu èagljji izrast æe rogoz i trska. ⁸ Bit æe ondje èista cesta, a zvat æe se Sveti put: nitko neèist njime neæe proæi, bezumnici njime neæe lutati. ⁹ Ondje neæe više biti IÓava, nit' æe onud zvijer prolaziti,

veæ æe hodit' samo otkupljeni, ¹⁰vraæati se otkupljenici Jahvini. Doæi æe u Sion klièuæ' od radosti, s veseljem vjeènim na èelima; pratit æe ih radost i veselje, pobjeæi æe bol i jauci.

Chapter 36

¹ Èetnaeste godine Ezekijina kraljevanja asirski kralj Sanherib napade sve utvrðene judejske gradove i osvoji ih. ²Tada pošalje asirski kralj iz Lakiša u Jeruzalem kralju Ezekiji velikoga peharnika s jakom vojskom. On stade kod vodovoda Gornjeg ribnjaka, na putu u Valjarevo polje. ³K njemu iziðe upravitelj dvora Elijakim, sin Hilkijin, pisar Šebna i savjetnik Joah, sin Asafov. ⁴Veliki im peharnik reèe: "Kažite Ezekiji: Ovako govori veliki kralj, kralj asirski: 'Kakvo je to uzdanje u koje se uzdaš?' ⁵Misliš li da su prazne rijeèi veæ i savjet i snaga za rat? U koga se uzdaš da si se pobunio protiv mene?' ⁶Eto, oslanjaš se na Egipat, na slomljenu trsku koja prodire i probada dlan onomu tko se na nju nasloni. Takav je faraon, kralj egipatski, svima koji se uzdaju u njega.' ⁷Možda æete mi odgovoriti: 'Uzdamo se u Jahvu, Boga svojega.' Ali nije li njemu Ezekija uklonio uzvišice i žrtvenike i zapovjedio Judejcima i Jeruzalemu: 'Samo se pred ovim žrtvenikom klanjajte!' ⁸Hajde, okladi se s mojim gospodarom, kraljem asirskim: dat æu ti dvije tisuæe konja ako mogneš naæi jahaæe za njih. ⁹Kako æeš onda odoljeti jednome jedinom od najmanjih slugu moga gospodara? Ali ti se uzdaš u Egipat da æe ti dati kola i konjanike! ¹⁰Naposljetku, zar sam ja mimo volju Jahvinu krenuo protiv ove zemlje da je razorim? Sam mi je Jahve rekao: 'Idi na tu zemlju i razori je!'" ¹¹Elijakim, Šebna i Joah rekoše velikom peharniku: "Molimo te, govori svojim slugama aramejski, jer mi razumijemo; ne govori s nama judejski da èuje narod koji je na zidinama." ¹²Ali im veliki peharnik odgovori: "Zar me moj gospodar poslao da ovo kažem tvojem gospodaru i tebi, a ne upravo onim ljudima koji sjede na zidinama, osuðeni da s vama jedu svoju neèist i piju svoju mokraæu?" ¹³Tada se veliki peharnik uspravi i u sav glas povika na judejskom ove rijeèi: "Èujte rijeè velikoga kralja, kralja asirskoga! ¹⁴Ovako veli kralj: 'Neka vas Ezekija ne zavarava, jer vas ne može izbaviti iz moje ruke. ¹⁵Neka vas Ezekija ne hrabri pouzdanjem u Jahvu govoreæi: Jahve æe nas sigurno izbaviti: ovaj grad neæe pasti u ruke kralju asirskom. ¹⁶Ne slušajte Ezekije, jer ovako veli asirski kralj: Sklopite mir sa mnom, predajte mi se, pa neka svaki od vas jede plodove iz svoga vinograda i sa svoje smokve i neka pije vode iz svojega studenca ¹⁷dok ne doðem i ne odvedem vas u zemlju kao što je vaša, u zemlju pšenice i mošta, u zemlju kruha i vinograda. ¹⁸Ne dajte da vas Ezekija zaludi govoreæi vam: Jahve æe vas izbaviti. Jesu li bogovi drugih naroda izbavili svoje zemlje iz ruku asirskoga kralja? ¹⁹Gdje su bogovi hamatski i arpadski, gdje su bogovi sefarvajimski, gdje su bogovi samarijski da izbave Samariju iz moje ruke? ²⁰Koji su meðu svim bogovima tih zemalja izbavili svoju zemlju iz moje ruke, da bi Jahve izbavio Jeruzalem iz ruke moje?'" ²¹Šutjeli su i ni rijeèi mu nisu odgovorili, jer kralj bijaše zapovjedio: "Ne odgovarajte mu!" ²²Upravitelj dvora Elijakim, sin Hilkijin, pisar Šebna i savjetnik Joah, sin Asafov, doðoše k Ezekiji, razdrijevši haljine, i saopæiše mu rijeèi velikoga peharnika.

Chapter 37

¹ Èuvši to, kralj Ezekija razdrije svoje haljine, obuèe kostrijet i ode u Dom Jahvin. ²Zatim posla Elijakima, upravitelja dvora, kraljevskog pisara Šebnu i sveæenièke starješine, odjevene u kostrijet, k proroku Izaiji, sinu Amosovu. ³Oni mu rekoše: "Ovako veli Ezekija: 'Ovo je dan nevolje, kazne i rugla: prispješe djeca do poroðaja, a nema snage da se rode. ⁴Možda je Jahve, Bog tvoj, èuo rijeèi velikog peharnika koga je kralj asirski, gospodar njegov, poslao da se izruguje Bogu živome, i možda æe Jahve, Bog tvoj, kazniti rijeèi koje je èuo! Pomoli se pobožno za Ostatak koji je još preostao!'" ⁵Kad su sluge kralja Ezekije stigle k Izaiji, ⁶on im reèe: "Kažite svome gospodaru: 'Ovako veli Jahve: Ne boj se rijeèi koje si èuo kada su na me hulile sluge kralja asirskoga. ⁷Udahnut æu u njega duh, i kad èuje jednu vijest, vratit æe se u svoju zemlju. I uèinit æu da u svojoj zemlji pogine od maèa.'" ⁸Veliki peharnik vrati se i naðe asirskoga kralja gdje opsjeda Libnu, jer bijaše èuo da je kralj otišao iz Lakiša. ⁹Doèuo je, naime, da je Tirhaka, etiopski kralj, zavojštio na njega. Tada Sanherib ponovo uputi poslanike da kažu Ezekiji: ¹⁰"Ovako recite judejskom kralju Ezekiji: 'Neka te ne vara tvoj Bog, u koga se uzdaš, govoreæi ti: Jeruzalem neæe pasti u ruke asirskog kralja. ¹¹Ti znaš što su kraljevi asirski uèinili svim zemljama izruèivši ih prokletstvu! A ti, ti li æeš se spasiti? ¹²Jesu li bogovi spasili narode koje su uništali moji oci: Gozance, Harance, Resefce i Edence, u Tel Basaru? ¹³Gdje je kralj hamatski, kralj arpadski, kralj Sefarvajima, Hene i Ive?'" ¹⁴Ezekija primi pismo iz ruke poslanikove i proèita ga. Zatim uðe u Dom Jahvin i razvi ga ondje pred Jahvom. ¹⁵I pomoli se Ezekija Jahvi ovako: ¹⁶"Jahve nad Vojskama, Bože Izraelov, koji stoluješ nad kerubima, ti si Bog jedini nad svim kraljevstvima na zemlji, ti si stvorio nebo i zemlju. ¹⁷Prikloni uho, Jahve, i poèuj! Otvori oèi, Jahve, i vidi! Sanheribove èujder rijeèi koje poruèi da izrugua Boga živoga. ¹⁸Istina je, o Jahve, asirski su kraljevi zatrli sve narode i zemlje njihove; ¹⁹pobacali im u oganj bogove, jer ne bijahu bogovi to, veæ djela ruku ljudskih, od drva i kamena; zato ih i uništiše. ²⁰Ali sada, Jahve, Bože naš, izbavi nas iz ruke njegove, da spoznaju sva kraljevstva zemlje da si ti, Jahve, Bog jedini!" ²¹Tad Izaija, sin Amosov, poruèi Ezekiji: "Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Uslišah molitvu koju mi uputi zbog Sanheriba, kralja asirskoga.' ²²Evo rijeèi što je Jahve objavi protiv njega: Prezire te, ruga ti se, djevica, Kæi sionska; za tobom maše glavom kæi jeruzalemska. ²³Koga si grdio, hulio? Na koga si glasno vikao, ohol pogled dizao? Na Sveca Izraelova! ²⁴Po slugama si svojim vrijeðao Gospoda. Govorio si: s mnoštvom kola ja popeh se na vrh gorÄa, na najviše vrhunce Libanona. Posjekoh mu ja cedre najviše i ðemprese ponajljepše. Dosegoh mu vrh najviši, i vrt njegov šumoviti. ²⁵Kopao sam i pio sam vode tuðe; stopalima tad isuših sve rijeke egipatske. ²⁶Èuješ li dobro? Odavna to sam snovao, odiskona smišljao, sada to ostvarujem: na tebi je da prometneš gradove tvrde u razvaline; ²⁷stanovnici njini, nemoæni, prepadnuti i smeteni, bjehu kao trava u polju kao mlado zelenilo, kao trava vrh krovova opaljena vjetrom istoènim. ²⁸Znam kad se dižeš i kad sjedaš, kad izlaziš i kad se vraæaš. ²⁹Jer bjesnio si na me i jer objijest tvoja do ušiju mi doðe, prsten æu ti provuæi kroz nozdrve, uzde stavit' u žvale, vratit æu te putem kojim si došao! ³⁰A znak nek' ti bude ovo: ove æe se godine jesti što se samo

okrÄunÄi, dogodne što samo uzraste, a treæe godine sijte i žanjite, sadite vinograde, jedite im rod.
³¹Preživjeli iz kuæe Judine, žilje æe pustit' u dubinu, plodom rodit' u visinu. ³²Jer æe iz Jeruzalema izaæi Ostatak. Saèuvani s gore Siona. Sve æe to uèinit' ljubomora Jahve nad Vojskama. ³³Zato ovo govori Jahve o kralju asirskom: U ovaj grad on uæi neæe, ovamo strijele svoje neæe izmetati, k njemu neæe ni štit okrenuti, niti oko njega nasipe kopati. ³⁴Vratit æe se putem kojim je i došao, u grad ovaj neæe uæi - rijeè je Jahvina. ³⁵Grad æu ovaj štitit, zakriliti ga, sebe radi i rad sluge svoga Davida." ³⁶Tad iziðe Anðeo Jahvin i pobi u asirskom taboru sto osamdeset i pet tisuæa ljudi. Ujutru, kad je valjalo ustati, gle, bijahu ondje sve sami mrtvaci. ³⁷Sanherib podiže tabor i ode. Vratio se u Ninivu. ³⁸Jednoga dana, dok se klanjao u hramu svoga boga Nimroka, njegovi ga sinovi Adramelek i Sareser ubiše maðem i pobjegoše u zemlju araratsku. Na njegovo se mjesto zakralji sin mu Asar-Hadon.

Chapter 38

¹ U ono se vrijeme Ezekija razbolje nasmrt. Prorok Izaija, sin Amosov, doðe mu i reèe: "Ovako veli Jahve: 'Uredi kuæu svoju, jer æeš umrijeti, neæeš ozdraviti.'" ²Ezekija se okrenu zidu i ovako se pomoli Jahvi: ³"Ah, Jahve, sjeti se da sam pred tobom hodio vjerno i poštena srca i uèinio što je dobro u tvojim oèima." I Ezekija briznu u gorak plaè. ⁴Tada doðe rijeè Jahvina Izaiji: ⁵"Idi i reci Ezekiji: Ovako kaže Jahve, Bog oca tvoga Davida: 'Uslišao sam tvoju molitvu, vidio tvoje suze. Izlijeèit æu te; za tri dana uziaæi æeš u Dom Jahvin. Dodat æu tvome vijeku petnaest godina. ⁶Izbavit æu tebe i ovaj grad iz ruku asirskoga kralja. Jest, zakrilit æu ovaj grad!'" ⁷Izaija odgovori: "Evo ti znaka od Jahve da æe uèiniti što je rekao: ⁸sjenu koja je sišla po stupnjevima Ahazova sunèanika vratit æu za deset stupnjeva natrag." I vrati se sunce deset stupnjeva natrag po stupnjevima po kojima bijaše veæ sišlo. ⁹Pjesan Ezekije, kralja judejskoga, kada se razbolio pa ozdravio od svoje bolesti: ¹⁰"Govorio sam: U podne dana svojih ja moram otiaæi. Na vratima Podzemlja mjesto mi je dano za ostatak mojih ljeta. ¹¹Govorio sam: Vidjet više neæu Jahve na zemlji živih, vidjet više neæu nikoga od stanovnika ovog svijeta. ¹²Stan je moj razvrgnut, baèen daleko, kao šator pastirski; poput tkalca moj si život namotao da bi me otkinuo od osnove. Od jutra do noæi skonèat æeš me, ¹³vièem sve do jutra; kao što lav mrska kosti moje, od jutra do noæi skonèat æeš me. ¹⁴Poput laste ja pijueem, zapomažem kao golubica, uzgor mi se okreæu oèi, zauzmi se, jamèi za me. ¹⁵Kako æu mu govoriti i što æu mu reæi? TÓa on je koji djeluje. Slavit æu te sva ljeta svoja, premda s gorèinom u duši. ¹⁶Gospodine, za tebe živjet æe srce moje i živjet æe moj duh. Ti æeš me izlijeèiti i vratiti mi život, ¹⁷bolest æe mi se pretvorit' u zdravlje. Ti si spasio dušu moju od jame uništenja, za leða si bacio sve moje grijeh. ¹⁸Jer Podzemlje ne slavi te, ne hvali te Smrt; oni koji padnu u rupu u tvoju se vjernost više ne uzdaju. ¹⁹Živi, živi, jedino on te slavi kao ja danas. Otac nauèava sinovima tvoju vjernost. ²⁰U pomoæ mi, Jahve priteci, i mi æemo pjevati uz harfe sve dane svojega života pred Hramom Jahvinim." ²¹Izaija naloži: "Donesite oblog od smokava,

privijte mu ga na èir i on æe ozdraviti." ²²Ezekija upita: "Po kojem æu znaku prepoznati da æu uziæi u Dom Jahvin?"

Chapter 39

¹ U to vrijeme posla babilonski kralj Merodak Baladan, sin Baladanov, pisma s darom Ezekiji, jer bijaše èuo da se razbolio i ozdravio. ²Ezekija se obradova tome i pokaza poslanicima svoju riznicu - srebro, zlato, miomirise i mirisavo ulje - svoju oružanu i sve što je bilo u skladištima. Nije bilo nièega u njegovu dvoru i u svemu njegovu gospodarstvu što im Ezekija nije pokazao. ³Tada prorok Izaija dođe kralju Ezekiji i upita ga: "Što su rekli ti ljudi i odakle su došli k tebi?" Ezekija odgovori: "Došli su iz daleke zemlje, iz Babilona." ⁴Izaija upita dalje: "Što su vidjeli u tvom dvoru?" Ezekija odgovori: "Vidjeli su sve što je u mojem dvoru; nema u mojim skladištima nièega što im nisam pokazao." ⁵Tad Izaija reèe Ezekiji: "Èuj rijeè Jahve nad Vojskama: ⁶Evo dolaze dani kada æe sve što je u tvom dvoru, sve što su tvoji oci nakupili do danas, biti odneseno u Babilon. Ništa neæe ostati," kaže Jahve. ⁷A od sinova koji poteku od tebe, koji ti se rode, neke æe uzeti da budu uškopljeni dvorani babilonskoga kralja." ⁸Ezekija odgovori Izaiji: "Povoljna je rijeè koju ti je Jahve objavio." A mislio je: "Bit æe barem mira i sigurnosti za moga života."

Chapter 40

¹ "Tješite, tješite moj narod, govori Bog vaš. ²Govorite srcu Jeruzalema, vièite mu da mu se ropstvo okonèa, da mu je krivnja okajana, jer iz Jahvine ruke primi dvostruko za sve grijehe svoje." ³Glas vièe: "Pripravite Jahvi put kroz pustinju. Poravnajte u stepi stazu Bogu našem." ⁴Nek' se povisi svaka dolina, nek' se spusti svaka gora i brežuljak. Što je neravno, nek' se poravna, strmine nek' postanu ravni. ⁵Otkrit æe se tada Slava Jahvina i svako æe je tijelo vidjeti, jer Jahvina su usta govorila." ⁶Glas nalaže: "Vièi!" Odgovorih: "Što da vièem?" - "Svako je tijelo k'o trava, k'o cvijet poljski sva mu dražest. ⁷Sahne trava, vene cvijet, kad dah Jahvin preko njih prođe. Doista, narod je trava. ⁸Sahne trava, vene cvijet, ali rijeè Boga našeg ostaje dovijeka." ⁹Na visoku se uspni goru, glasnièe radosne vijesti, Sione! Podigni snažno svoj glas, glasnièe radosne vijesti, Jeruzaleme! Podigni ga, ne boj se, reci judejskim gradovima: "Evo Boga vašega!" ¹⁰Gle, Gospod Jahve dolazi u moæi, mišicom svojom vlada! Evo s njim naplata njegova, a ispred njega njegova nagrada. ¹¹Kao pastir pase stado svoje, u ruke uzima jaganjce, nosi ih u svome naruèju i brižljivo njeguje dojilice. ¹²Tko je šakom izmjerio more i nebesa premjerio pedljem? Tko je mjericom izmjerio zemlju i planine na mjerila, a tezuljom bregove? ¹³Tko je pokrenuo duh Jahvin, koji ga je uputio savjetnik? ¹⁴S kim se on posvjetova, tko je njemu mudrost ulio, nauèio ga putovima pravde? Tko li ga je nauèio znanju, pokazao mu put k umnosti? ¹⁵Gle, narodi su kao kap iz vjedra, vrijede kao prah na

tezulji. Otoci, gle, lebde poput truna! ¹⁶Libanon je malen za lomaèu, a zvijeri njegovih nema dosta za paljenicu. ¹⁷Svi narodi k'o ništa su pred njim, ništavilo su njemu i praznina. ¹⁸S kime æete prisposodbit' Boga? I s kakvim ga likom usporedit'? ¹⁹Ljevaè lijeva idol, zlatar ga pozlaæuje i lijeva od srebra lanèiaæe. ²⁰Siromah za prinos bira drvo koje ne trune; i vješta traži umjetnika. da mu naèini kip nepomièan. ²¹Zar ne znate? Zar niste èuli? Nije li vam odiskona otkriveno? Zar niste shvatili tko zasnova zemlju? ²²On stoluje vrh kruga zemaljskoga kom su stanovnici poput skakavaca. Kao zastor nebesa je razastro, kao šator za stan razapeo. ²³On obraæa u ništa knezove, uništava suce zemaljske. ²⁴Tek što su zasaðeni, tek što su posijani, tek što im stabljika u zemlju korijen pruži, on puhne na njih i oni posahnu, vihor ih k'o pljevu raznese. ²⁵"S kime æete mene prisposodbit', tko mi je ravan?" - kaæe Svetac. ²⁶Podignite oèi i gledajte: tko je to stvorio? Onaj koji na broj izvodi vojsku njihovu i koji ih sve zove po imenu. ²⁷Zašto kaæeš, Jakove, i ti, Izraele, govoriš: "Moj put sakriven je Jahvi, Bogu mom izmièe moja pravica?" ²⁸Zar ne znaš? Zar nisi èuo? Jahve je Bog vjeèni, krajeva zemaljskih stvoritelj. On se ne umara, ne sustaje, i um je njegov neizmjerljiv. ²⁹Umornome snagu vraæa, jaèa nemoænoga. ³⁰Mladiæi se more i malakšu, iznemogli, momci posraæu. ³¹Al' onima što se u Jahvu uzdaju snaga se obnavlja, krila im rastu kao orlovima, trèe i ne sustaju, hode i ne more se.

Chapter 41

¹ Umuknite preda mnom, otoci, nek' novu snagu narodi priberu. Nek' se primaknu i progovore; zajedno pristupimo k sudu. ²"Tko je podigao s Istoka onog kog ukorak prati Pobjeda? Tko mu izruèuje narode i kraljeve podlaæe? Prah su pod maèem njegovim, k'o pljevu ih njegov luk raspršuje. ³Goni ih, napreduje pouzdano, noge mu se ceste ne dotièu. ⁴Tko je to uèinio i izvršio? Onaj koji odiskona zove naraštaje, ja, Jahve, koji sam prvi i bit æu ovaj isti s posljednjima!" ⁵Otoci gledaju i strah ih obuzima, dršæu krajevi zemaljski, oni se bliæe i veæ su tu. ⁶Svatko pomaæe svome drugu i bratu svom zbori: "Hrabro!" ⁷Ljevaè bodri zlatara, onaj koji gladi èekiaæem bodri onog koji kuje na nakovnju. On govori o spajanju: "Dobro je", i èavlma kip uèvršæuje da se ne pomièe. ⁸Ti, Izraele, slugo moja, Jakove, kog sam izabrao, potomèe Abrahama, mojega ljubimca! ⁹Ti koga uzeh s krajeva zemlje i pozvah s rubova njenih, ti kome rekoh: "Ti si sluga moj, izabrao sam te i nisam te odbacio." ¹⁰Ne boj se jer ja sam s tobom; ne obaziri se plaho jer ja sam Bog tvoj. Ja te krijepim i pomaæem ti, podupirem te pobjednièkom desnicom. ¹¹Gle, postidjet æe se i smesti svi koji su na tebe bjesnjeli, bit æe uništeni i propast æe oni što se s tobom parbiše! ¹²Tražit æeš svoje protivnike, ali ih neæeš naæi. Bit æe uništeni, svedeni na ništa oni koji protiv tebe vojuju. ¹³Jer ja, Jahve, Bog tvoj, krijepim desnicu tvoju i kaæem ti: "Ne boj se, ja ti pomaæem." ¹⁴Ne boj se, Jakove, crviaæu, Izraele, lièinko, ja sam pomoæ tvoja - rijeðe je Jahvina - Svetac Izraelov tvoj je otkupitelj. ¹⁵Gle, èinim te mlatilom oštrim, novim, dvostrukih zubaca; mlatit æeš i satirati brda, u prah æeš pretvoriti bregove. ¹⁶Vijat æeš ih, vjetar æe ih odnijeti, vihor æe ih raspršiti. A ti æeš klikatati u Jahvi, dièit

æeš se Svecem Izraelovim. ¹⁷Ubogi i bijedni vodu traže, a nje nema! Jezik im se osuši od žeđi. Ja, Jahve, njih æu uslišiti, ja, Bog Izraelov, ostavit' ih neæu. ¹⁸U goleti bregova otvorit æu rijeke i posred dolova izvore. Pustinju æu pretvoriti u moèvaru, a u vrela sušnu zemlju. ¹⁹Posadit æu u pustinji cedar, bagrem, mirtu i maslinu. Stepu æu pošumiti èempresom, brijestom i šimšiom zajedno. ²⁰Nek' svi vide i nek' znaju, nek' promisle i nek' shvate: ruka Jahvina to uèini, Svetac Izraelov stvori sve. ²¹"Iznesite svoj spor, kaže Jahve, predoèite dokaze, kaže kralj Jakovljevi. ²²Nek' pristupe i nek' nam objave ono što æe se zbiti. TÓa što su nam otkrili o onom što bijaše, što se ispunilo, da o tom mislimo? Il' objavite što æe biti, da doznamo ono što dolazi. ²³Otkrijte nam što æe se poslije zbiti, i poznat æemo da ste bogovi. Uèinite nešto, dobro ili zlo, da se zaèudimo i prepadnemo zajedno. ²⁴Ali vi niste ništa i djela su vam ništavna, gnusan je koji vas izabere." ²⁵Podigoh ga sa sjevera da dođe, zazvah ga po imenu s istoka. Kao blato gazio je namjesnike, kao što po glini lonèar gazi. ²⁶Tko je to odiskona objavio da bismo znali, unaprijed prorekao da bismo rekli: istina je? Ali nikog nema tko bi objavio, niti koga da bi navijestio, niti koga da èuje rijeèi vaše. ²⁷Ja prvi rekoh Sionu: "Gle, evo ih"; prvi Jeruzalemu poslah glasnika vijesti radosne. ²⁸Gledao sam, ali ne bješe nikoga, ni jednoga od njih da savjet dade, da ih pitam i da odgovore. ²⁹Svi zajedno ništa su, ništavna su djela njihova, vjetar i ispraznost njihovi kipovi.

Chapter 42

¹Evo Sluge mojega koga podupirem, mog izabranika, miljenika duše moje. Na njega sam svoga duha izlio da donosi pravo narodima. ²On ne vièe, on ne diže glasa, niti se èuti može po ulicama. ³On ne lomi napuknutu trsku niti gasi stijenj što tinja. Vjerno on donosi pravdu, ⁴ne sustaje i ne malakše dok na zemlji ne uspostavi pravo. Otoci žude za njegovim naukom. ⁵Ovako govori Jahve, Bog, koji stvori i razastrije nebesa, koji rasprostrije zemlju i njeno raslinje, koji dade dah narodima na njoj i dah biæima što njome hode. ⁶Ja, Jahve, u pravdi te pozvah, èvrsto te za ruku uzeh; oblikovah te i postavih te za Savez narodu i svjetlost pucima, ⁷da otvoriš oèi slijepima, da izvedeš sužnje iz zatvora, iz tamnice one što žive u tami. ⁸Ja, Jahve mi je ime, svoje slave drugom ne dam, niti èasti svoje kipovima. ⁹Što prije prorekoh, evo, zbi se, i nove događaje ja naviještam, i prije negoli se pokažu, vama ih objavljujem. ¹⁰Pjevajte Jahvi pjesmu novu, i s kraja zemlje hvalu njegovu, neka ga slavi more sa svim što je u njem, otoci i njihovi žitelji! ¹¹Nek' digne glas pustinja i njeni gradovi, nek' odjeknu naselja gdje žive Kedarci! Nek' podvikuju stanovnici Stijene, neka klièu s gorskih vrhova! ¹²Nek' daju èast Jahvi i hvalu mu naviještaju po otocima! ¹³Kao junak izlazi Jahve, kao ratnik žar svoj podjaruje. Uz bojni poklik i viku ratnu ide junaèki na svog neprijatelja. ¹⁴"Šutjeh dugo, gluh se èinjah, svladavah se; sad vièem kao žena kada rađa, dašæem i uzdišem. ¹⁵Isušit æu brda i bregove, sparušiti svu zelen po njima, rijeke æu u stepe pretvoriti i moèvare isušiti. ¹⁶Vodit æu slijepce po cestama, uputit' ih putovima. Pred njima æu tamu u svjetlost obratit', a neravno tlo u ravno. To æu uèiniti i neæu propustiti. ¹⁷Uzmaknut æe u golemu stidu koji se uzdaju u kipove,

koji ljevenim likovima govore: 'Vi ste naši bogovi.'" ¹⁸Āujte, gluhi! Progledajte, slijepi, da vidite! ¹⁹Tko je slijep ako ne moj sluga, tko je gluh kao glasnik koga šaljem? Tko je slijep kao prijatelj, tko je gluh kao sluga Jahvin? ²⁰Mnogo si vidio, ali nisi mario, uši ti bjehu otvorene, ali nisi ěuo! ²¹Jahvi se svidjelo zbog njegove pravednosti da uzvelia i proslavi Zakon svoj. ²²A narod je ovaj opljaĕkan i oplijenjen, mladiĕi mu stavljeni u klade, vrgnuti u zatvore. Plijene ih, a nikoga da ih izbavi; robe ih, a nitko da kaŕe: "Vrati!" ²³Tko od vas mari za to? Tko pazi i sluša unapredak? ²⁴Tko je pljaĕkašu izruĕio Jakova i otimaĕima Izraela? Nije li Jahve, protiv koga smo grijekali, ĕijim putima ne htjedosmo hoditi, ĕiji Zakon nismo sluekali? ²⁵Zato izli na Izraela ŕarki gnjev svoj i strahote ratne: plamen ga okruŕi odasvud, al' on ni to nije shvatio; saŕeŕe ga, al' on ni to k srcu ne uze.

Chapter 43

¹Sada ovako govori Jahve, koji te stvorio, Jakove, koji te sazdao, Izraele: "Ne boj se, jer ja sam te otkupio; imenom sam te zazvao: ti si moj! ²Kad preko vode prelaziš, s tobom sam; ili preko rijeke, neĕe te preplaviti. Poĕeš li kroz vatru, neĕeš izgorjeti, plamen te opaliti neĕe. ³Jer ja sam Jahve, Bog tvoj, Svetac Izraelov, tvoj spasitelj. Za otkupninu tvoju dajem Egipat, mjesto tebe dajem Kuš i Šebu. ⁴Jer dragocjen si u mojim oĕima, vrijedan si i ja te ljubim. Stog i dajem ljude za tebe i narode za ŕivot tvoj. ⁵Ne boj se jer ja sam s tobom. S istoka ĕu ti dovest' potomstvo i sabrat ĕu te sa zapada. ⁶Reĕi ĕu sjeveru: 'Daj mi ga!' a jugu 'Ne zadrŕavaj ga!' Sinove mi dovedi izdaleka i kaeri moje s kraja zemlje, ⁷sve koji se mojim zovu imenom i koje sam na svoju slavu stvorio, koje sam sazdao i naĕinio." ⁸Izvedi narod slijep, premda oĕi ima, i gluh, premda uši ima. ⁹Neka se saberu sva plemena i neka se skupe narodi. Tko je od njih to prorekao i davno navijestio? Nek' dovedu svjedoke da se opravdaju, neka se ĕuje da se moŕe reĕi: "Istina je!" ¹⁰Jer vi ste mi svjedoci, rijeĕ je Jahvina, i moje sluge koje sam izabrao, da biste znali i vjerovali i uvidjeli da sam to ja. Prije mene nijedan bog nije bio naĕinjen i neĕe poslije mene biti. ¹¹Ja, ja sam Jahve, osim mene nema spasitelja. ¹²Ja sam prorekao, spasio i navijestio, i nema meĕu vama tuĕinca! Vi ste mi svjedoci, rijeĕ je Jahvina, a ja sam Bog ¹³od vjeĕnosti - ja jesam! I nitko iz ruke moje ne izbavlja; ŕto uĕinim, tko izmijeniti moŕe? ¹⁴Ovako govori Jahve, otkupitelj vaŕ, Svetac Izraelov: "Radi vas poslah protiv Babilona, oborit ĕu prijevornice zatvorima i Kaldejci ĕe udarit u kukanje. ¹⁵Ja sam Jahve, Svetac vaŕ, stvoritelj Izraelov, kralj vaŕ!" ¹⁶Ovako govori Jahve, koji put po moru naĕini i stazu po vodama silnim; ¹⁷koji izvede bojna kola i konje, vojsku i junake, i oni padoŕe da viŕe ne ustanu, zgasnuŕe, kao stijenj se utruŕe. ¹⁸Ne spominjite se onog ŕto se zbilo, nit' mislite na ono ŕto je proŕlo. ¹⁹Evo, ĕinim neŕto novo; veĕ nastaje. Zar ne opaŕate? Da, put ĕu napraviti u pustinji, a staze u pustoŕi. ²⁰Slavit ĕe me divlje zvijeri, ĕaglji i nojevi, jer vodu ĕu stvorit' u pustinji, rijeke u stepi, da napojim svoj narod, izabranika svoga. ²¹I narod koji sam sebi sazdao moju ĕe kazivati hvalu! ²²Ali me ti, Jakove, nisi zazvao, niti si se zamorio oko mene, Izraele! ²³Nisi mi prinosis ovce za paljenicu, nisi

me èastio žrtvama. A ja te silio nisam na prinose, nisam ti dodijavao ištuaei kada. ²⁴Nisi mi kupovao za novac trsku, nisi me sitio salom svojih žrtava; nego si me grijesima svojim muèio, bezakonjem svojim dosađivao mi. ²⁵A ja, ja radi sebe opaèine tvoje brišem i grijeha se tvojih ne spominjem. ²⁶Podsjeti me, zajedno se sporimo, govori ti da se opravdaš. ²⁷Prvi je otac tvoj sagriješio, posrednici tvoji od mene se odmetnuli, ²⁸knezovi su tvoji oskvrnuli Svetište. Tad izruèih Jakova prokletstvu, i poruzi Izraela.

Chapter 44

¹ Sad èuj, Jakove, slugo moj, Izraele, kog sam izabrao. ²Ovako kaže Jahve, koji te stvorio, koji te od utrobe sazdao i pomaže ti: "Ne boj se, Jakove, slugo moja, Ješurune, kog sam izabrao. ³Jer na žednu æu zemlju vodu izliti i po tlu sušnome potoke. Izlit æu duh svoj na tvoje potomstvo i blagoslov na tvoja pokoljenja. ⁴Rast æe kao trava pokraj izvora, kao vrbe uz vode tekuæice. ⁵Jedan æe reæi: 'Ja sam Jahvin', drugi æe se zvati imenom Jakovljevim. Treæi æe sebi na ruci napisati: 'Jahvin' i nazvat æe se imenom Izraelovim." ⁶Ovako govori kralj Izraelov i otkupitelj njegov, Jahve nad Vojskama: "Ja sam prvi i ja sam posljednji: osim mene Boga nema. ⁷Tko je kao ja? Nek' ustane i govori, nek' navijesti i nek' mi razloži! Tko je od vjeènosti otkrio što se zbilo? Nek' nam navijesti što æe još doæi! ⁸Ne plašite se, ne bojte se: nisam li vam to odavna navijestio i otkrio? Vi ste mi svjedoci: ima li Boga osim mene? Ima li Stijene? Ja ne znam!" ⁹Tko god pravi kipove, ništavan je, i dragocjenosti njegove ne koriste nièemu. Svjedoci njihovi ništa ne vide i ništa ne znaju, da im budu na sramotu. ¹⁰Tko pravi boga i lijeva kip da od toga korist ne oèekuje? ¹¹Gle, svi æe štovatelji likova biti osramoæeni, izrađivaèi njihovi više od bilo koga. Nek' se saberu svi i pojave: prepast æe se i postidjeti odjednom. ¹²Kovaè ga izrađuje na živu ugljeglju, èekiæem ga oblikuje, snažnom ga rukom obrađuje. Gladan je i iznemogao; ne pije vode, iscrpljuje se. ¹³Drvodjelja uzima mjeru, pisaljkom lik ocрта, ostruže ga dlijetom, šestarom ga zaokruži i izdjelja ga po uzoru na lik ljudski, kao lijepo ljudsko oblièje, da stoji u hramu. ¹⁴Bijaše sebi nasjekao cedre, uzeo èempres ili hrast koje je za se njegovao meðu šumskim drveæem; ili je posadio bor koji raste od kiše. ¹⁵Èovjeku su dobra za vatru; uzima ih da se ogrije; pali ih da ispeèe kruh. Ali od njih djelja i boga pred kojim pada nièice, pravi kip i klanja mu se. ¹⁶Polovinom od toga naloži, dakle, oganj, peèe meso na žeravi, jede peèenku i siti se: grije se i govori: "Ah, grijem se i uživam uz vatru." ¹⁷Ali od onoga što preostane pravi sebi boga, svog kumira, pada pred njim nièice i klanja mu se i moli: "Spasi me, jer si ti moj bog." ¹⁸Ne znaju oni i ne razumiju: zaslijepljene su im oèi pa ne vide, i srce pa ne shvaæaju. ¹⁹Takav ne razmišlja, nema u njega znanja ni razbora da sebi kaže: "Polovinom od ovoga naložio sam oganj, na žeravici ispekao kruh, ispržio meso koje sam pojeo, pa zar æu od ostatka naèiniti gnusobu? Zar æu se komadu drveta klanjati?" ²⁰On voli pepeo, zavodi ga prevareno srce. Neæe spasti svog života i nikad neæe reæi: "Nije li varka ovo u mojoj desnici?" ²¹Sjeti se toga, Jakove, i ti, Izraele, jer si sluga moj! Ja sam te stvorio i sluga si mi, Izraele, neæu te zaboraviti!

²²Kao maglu rastjerao sam tvoje opaèine i grijehе tvoje poput oblaka. Meni se obrati jer ja sam te otkupio. ²³Klièite, nebesa, jer je Jahve uèinio! Orite se, dubine zemljine! Odjekujte radošæu, planine, i vi, šume, sa svim svojim drveæem! Jer Jahve je otkupio Jakova, proslavio se u Izraelu! ²⁴Ovako govori Jahve, otkupitelj tvoj i tvorac tvoj od utrobe: "Ja sam Jahve koji sam sve stvorio, koji sam nebesa sam razapeo i uèvrstio zemlju bez pomoæi ièije. ²⁵Ja osujeæujem znamenja vraèa, i èarobnjake u luðake promeæem; silim mudrace da ustuknu i mudrost im obraæam u bezumlje, ²⁶ali potvrðujem rijeè sluge svojega, ispunjam naum svojih glasnika. Ja govorim Jeruzalemu: 'Naseli se!' I gradovima judejskim: 'Sagradite se!' Iz razvalina ja ih podižem. ²⁷Ja govorim moru: 'Presahni! Presušujem ti rijeke.' ²⁸Ja govorim Kiru: 'Pastiru moj!' I on æe sve želje moje ispuniti govoreæi Jeruzalemu: 'Sagradi se!' i Hramu: 'Utemelji se!'"

Chapter 45

¹ Ovako govori Jahve o Kiru, pomazaniku svome: "Primih ga za desnicu da pred njim oborim narode i raspašem bokove kraljevima, da rastvorim pred njim vratnice, da mu nijedna vrata ne budu zatvorena. ²Ja æu hoditi pred tobom da poravnam uzvisine, da razbijem mjedene vratnice, da slomim željezne prijevornice. ³Dajem ti tajna blaga i skrivena bogatstva, da bi spoznao da sam ja Jahve koji te zovem po imenu, Bog Izraelov. ⁴Radi sluge svog Jakova i Izraela, svog izabranika, po imenu ja te pozvah, imenovah te premda me znao nisi. ⁵Ja sam Jahve i nema drugoga; osim mene Boga nema. Iako me ne poznaš, naoružah te: ⁶'nek' se znade od istoka do zapada da izvan mene sve je ništavilo." Ja sam Jahve i nema drugoga; ⁷ja tvorim svjetlost i stvaram tamu. Ja stvaram sreæu i dovodim nesreæu, ja, Jahve, èinim sve to. ⁸Rosite, nebesa, odozgo, i oblaci, daždite pravednošæu. Neka se rastvori zemlja da procvjeta spasenje, da proklija izbavljenje! Ja, Jahve, stvaram sve. ⁹Ja onome tko raspravlja s tvorcem svojim, a sud je meðu glinenim sudovima! Kaže li glina lonèaru: "Što radiš?" ili djelo njegovo: "Kljast si!" ¹⁰Ja onom koji kaže ocu: "Što si rodio?" Ili ženi: "Što si na svijet dala?" ¹¹Ovako govori Jahve, Svetac Izraelov, njegov tvorac: "Zar je vaše da me o mojoj djeci pitate i da mi nad djelom ruku mojih zapovijedate? ¹²Ja sam naèinio zemlju i èovjeka na njoj stvorio; svojim sam rukama razapeo nebesa i zapovijedam svim vojskama njihovim. ¹³Ja sam ga podigao da pobijedi i poravnao sam mu sve putove. On æe obnoviti moj Grad i sužnje moje vratiti bez otkupnine i naknade." Tako kaže Jahve nad Vojskama. ¹⁴Ovako govori Jahve: "Ratari Egipta i trgovci Kuša, i Sebejci, ljudi rasta visoka, prijeæi æe tebi i tvoji æe biti; za tobom æe iæi okovani, tebi æe se klanjati i molit æe ti se: 'Jedino je kod tebe Bog, nema drugoga; ništavni su bogovi.'" ¹⁵Doista ti si Bog skriveni, Bog Izraelov, Spasitelj. ¹⁶Postidjet æe se i poniknut æe svi zajedno, otiaæi æe u ruglu oni koji prave kipove. ¹⁷A Jahve æe vjeènim spasenjem spasit' Izraela. Neæete se postidjeti i neæete poniknuti dovijeka. ¹⁸Da, ovako govori Jahve, nebesa Stvoritelj - on je Bog - koji je oblikovao i sazdao zemlju, koji ju je uèvrstio i nije je stvorio pustu, veæ ju je uoblièio za obitavanje: "Ja sam Jahve i nema drugoga. ¹⁹Nisam govorio u tajnosti, u zakutku mraène zemlje.

Nisam rekao potomstvu Jakovljevu: 'Tražite me u pustoši.' Ja, Jahve, govorim pravo i naviještam èestito." ²⁰"Saberite se i dođite, pristupite zajedno, svi preživjeli od naroda! Neznalice puke oni su što nose kip izrađen od drveta i mole boga koji ih spasit' ne može. ²¹Objavite, iznesite svoje dokaze, svjetujte se zajedno: tko je to od davnine navijestio i od tada prorekao? Nisam li ja, Jahve? Nema drugoga boga do mene; Boga pravednog i Spasitelja osim mene nema. ²²Obratite se k meni da se spasite, svi krajevi zemlje, jer ja sam Bog i nema drugoga! ²³Sobom se samim kunem, iz mojih usta izlazi istina, rijeè neopoziva, da æe se preda mnom prignuti svako koljeno, mnome æe se svaki jezik zaklinjati ²⁴govoreæi: 'Jedino je u Jahvi pobjeda i snaga!'" K njemu æe doæi, postišeni, svi što na nj su bjesnjeli. ²⁵U Jahvi æe pobijediti i proslavit se sve potomstvo Izraelovo!

Chapter 46

¹ Pade Bel! Sruši se Nebo! Prte svoje kipove na životinje i stoku, nose ih kao breme, teret što zamara. ²Padaju, ruše se svi zajedno, ne mogu spasiti one što ih nose, nego i sami u ropstvo odlaze. ³"Slušajte me, kuæo Jakovljeva, i svi koji ostadoste od kuæe Izraelove! Ja sam vas ponio tek što se rodiste, i nosio vas od krila materina. ⁴Do starosti vaše ja æu ostat' isti, do vaših sjedina podupirat æu vas. To sam èinio; nosit æu vas i dalje, pomagati vas, izbavljati. ⁵S kime biste me usporedili i izjednaèili, s kime prispodobili: komu da sam slièan? ⁶Vade zlato iz kese i tezuljom mjere srebro, pa naimlju zlatara da od njegov boga naèini te pred njim padaju nièice i klanjaju se. ⁷Dižu ga na rame i nose ga, onda ga stavljaju na njegovo mjesto; on stoji i ne mièe se s njega. Prizivaju li ga, on ne odgovara i nikog ne spasava od nevolje njegove. ⁸Sjetite se toga i budite ljudi, uzmite to k srcu, otpadnici, ⁹sjetite se prošlosti pradavne: ja sam Bog i nema drugoga; Bog, nitko mi slièan nije! ¹⁰Onaj sam koji od poèetka svršetak otkriva i unaprijed javlja što još se nije zbilo! Ja kažem: Odluka æe se moja ispuniti, izvršit æu sve što mi je po volji. ¹¹S istoka zovem grabljivicu, iz daleke zemlje zovem èovjeka svog nauma. Rekao sam - ispunit æu, naumio sam - izvršit æu. ¹²Slušajte me, vi koji gubite srèanost i koji ste daleko od pobjede. ¹³Primièem svoju pobjedu, nije više daleko, spasenje moje zakasnit neæe. Na Sion æu spas staviti, u Izraela svoju slavu."

Chapter 47

¹ Spusti se, sjedni u prašinu, djevice, kæeri babilonska! Sjedni na zemlju, bez prijestolja, kæeri kaldejska! Jer, neæe te više zvati nježnom i tankoæutnom. ²Uzmi mlin i melji brašno! Skini prijevjes, podigni skut, razgali bedra, prijeði preko rijeke! ³Nek' se golotinja tvoja otkrije, nek' se sramota tvoja pokaže! Ja æu se osvetiti, odvraæat' me nitko neæe. ⁴Otkupitelj naš, ime mu je Jahve nad Vojskama, Svetac Izraelov, kaže: ⁵"Sjedi šutke, u mrak se povuci, kæeri kaldejska. Jer, neæe te

više zvati vladaricom kraljevstava. ⁶Razgnjevih se na svoj narod, oskvrnuh svoju baštinu. Tebi ih u ruke izruèih, a ti im ne iskaza milosti. Na starce si stavljala jaram svoj preteški. ⁷Govorila si: 'Dovijeka gospodaricom æu ostati.' Nikad nisi to k srcu uzela ni pomislila kako æe se završiti. ⁸A sad poslušaj, razvratnice, koja sjediš bezbrižno i u srcu svom govoriš: 'Ja, i nitko drugi! Nikad neæu obudovjeti, neæu djece izgubiti!' ⁹Stiæi æe te oboje, za tren, u isti dan! Izgubit æeš djecu, obudovjet æeš! Punom æe te mjerom snaæi oboje, pokraj svega tvojeg vraðanja i množine tvojih zaklinjanja! ¹⁰U zloæu si se svoju uzdala, govorila si: 'Nitko me ne vidi!' Mudrost tvoja i znanje zavedoše te. U svom si srcu govorila: 'Ja i nitko drugi!' ¹¹Zlo æe te snaæi - neæeš ga presresti; oborit æe se na te nesreæa - neæeš je odvratiti; doæi æe na te propast iznenada - neæeš je predvidjeti. ¹²Ustraj, dakle, u svojim zaklinjanjima i u tolikim svojim èaranjima, oko kojih si se trudila od mladosti. Možda æe ti biti od koristi? Možda æeš s njima strah utjerati? ¹³Izmoriše te mnogi tvoji savjetnici! Nek' ustanu samo da te spase oni koji premjeravaju nebesa, koji promatraju zvijezde i koji svakog mjeseca prorieu ono što æe te snaæi. ¹⁴Gle, oni æe biti poput pljeve, oganj æe ih sažeæi. Ni sami sebe neæe izbaviti iz zagrljaja plamenoga. Neæe ostat' ni žerave da se tko ogrije, ni ognjišta da uza nj posjedne! ¹⁵Takvi æe ti biti vraèi tvoji, oko kojih si se trudila od mladosti! Poæi æe svaki svojim putem, i nikog neæe biti da te spasi."

Chapter 48

¹ Èujte ovo, kuæo Jakovljeva, vi koji se zovete imenom Izraelovim i koji ste izišli iz voda Judinih! Vi koji se Jahvinim imenom kunete i slavite Boga Izraelova, ali ne u istini i pravdi. ²Jer vi se nazivate po Svetome gradu i oslanjate se na Boga Izraelova, Jahve nad Vojskama njemu je ime. ³Dogoðaje prošle odavna sam navijestio, iz mojih su izišli usta i ja sam ih objavio, uèinih brzo, i zbi se. ⁴Jer znao sam da si tvrdokoran, da ti je šija žila gvozdена i èelo da ti je mjedeno. ⁵Zato sam ti veæ onda navijestio, javio ti prije nego što se zbililo, da ne bi rekao: "Moj kip uèini to, rezani moj lik i ljeveni kip zapovjediše tako!" ⁶Èuo si i vidio sve to; zar ne priznaješ? A sada navijestit æu ti nešto novo, otajno, što još ne znaš; ⁷ovog je trena stvoreno, a ne odavna, o tome dosad nisi ništa èuo, da ne bi rekao: "Znao sam." ⁸Nisi o tome èuo ni znao, niti se uho tvoje prije otvorilo, jer znadoh da æeš se iznevjeriti i da te od utrobe majèine zovu otpadnikom. ⁹Radi imena svoga odgaðah svoj gnjev, radi èasti svoje susprezah se da te ne uništım. ¹⁰Gle, proèistio sam te poput srebra, iskušao te u talioniku nevolje. ¹¹Sebe radi èinih tako, sebe radi! TÓa zar da se ime moje obešèasti? Slave svoje drugome ne dam! ¹²Èuj me, Jakove, Izraele, koga sam pozvao: Ja jesam, ja sam prvi, ja sam i posljednji. ¹³Ruka moja zemlju utemelji, desnica mi razape nebesa. Pozovem ih samo, i odmah dolaze. ¹⁴Saberite se svi i èujte: tko je od njih to prorekao? "Onaj koga Jahve ljubi ispunit æe volju moju nad Babilonom i nad potomstvom kaldejskim." ¹⁵Ja rekoh i pozvah ga, vodih ga i pomogoh u naumu. ¹⁶Pristupite k meni i poèujte ovo: "Od poèetka nisam vam govorio tajno, i kad se zbivalo, bijah ondje." - "A sada me Gospod Jahve šalje s duhom svojim."

¹⁷Ovako govori Jahve, otkupitelj tvoj, Svetac Izraelov: "Ja, Jahve, Bog tvoj, tvom dobru te uèim, vodim te putem kojim ti je iæi. ¹⁸O, da si pazio na zapovijedi moje, kao rijeka sreæa bi tvoja bila, a pravda tvoja kao morski valovi! ¹⁹Potomstva bi tvogeg bilo kao pijeska, a poroda utrobe tvoje kao njegovih zrnaca! Nikad ti se ime ne bi zatrla niti izbrisalo preda mnom!" ²⁰Izaðite iz Babilona, bježite iz Kaldeje! Glasno klièuæi, kazujte, objavljujte, do nakraj zemlje razglasite! Govorite: "Jahve je otkupio slugu svoga Jakova! ²¹Nisu žeðali dok ih je kroz pustinju vodio; iz stijene je za njih vodu izbio, rascijepio je peæinu i potekla je voda." ²²"Nema mira opakima," kaæe Jahve.

Chapter 49

¹Èujte me, otoci, slušajte pomno, narodi daleki! Jahve me pozvao od krila materina, od utrobe majke moje spomenuo se moga imena. ²Od usta mojih britak maè je naèinio, sakrio me u sjeni ruke svoje, od mene je oštru naèinio strijelu, sakrio me u svome tobolcu. ³Rekao mi: "Ti si Sluga moj, Izraele, u kom æu se proslaviti!" ⁴A ja rekoh: "Zaludu sam se muèio, nizašto naprezao snagu." Ipak, kod Jahve je moje pravo, kod mog Boga nagrada je moja. A sad govori Jahve, koji me od utrobe Slugom svojim naèini, da mu vratim natrag Jakova, da se sabere Izrael. ⁵Proslavih se u oèima Jahvinim, Bog moj bijaše mi snaga. ⁶I reèe mi: "Premalo je da mi budeš Sluga, da podigneš plemena Jakovljeva i vratiš Ostatak Izraelov, nego æu te postaviti za svjetlost narodima, da spas moj do nakraj zemlje doneseš." ⁷Ovako govori Jahve, otkupitelj Izraelov, Svetac njegov, onome kog preziru i odbacuju narodi, sluzi silnièkome: "Kad vide, diæi æe se kraljevi, bacit æe se nièice knezovi, zbog Jahve, koji je vjernost svoju pokazao, Sveca Izraelova, koji te izabrao." ⁸Ovako govori Jahve: "U vrijeme milosti ja æu te uslišiti, u dan spasa ja æu ti pomoæi. Sazdao sam te i postavio za Savez narodu, da zemlju podignem, da nanovo razdijelim baštinu opustošenu, ⁹da kaæeš zasuznjenima: 'Iziðite!' a onima koji su u tami: 'Doðite na svjetlo!' Oni æe pasti uzduæ svih putova, i paša æe im biti po svim goletima. ¹⁰Neæe više gladovat' i žeðati, neæe ih muèiti æega ni sunce, jer vodit æe ih onaj koji im se smiluje, dovest æe ih k izvorima vode. ¹¹Sve gore svoje obratit æe u putove, i ceste æe se moje povisiti." ¹²Gle, jedni dolaze izdaleka, drugi sa sjevera i sa zapada, a neki iz zemlje sinimske. ¹³Klièite, nebesa, veseli se, zemljo, podvikujte, planine, od veselja; jer Jahve tješi narod svoj, on je milosrdan nevoljnima. ¹⁴Sion reèe: "Jahve me ostavi, Gospod me zaboravi." ¹⁵"Moæe li æena zaboravit' svoje dojenèe, ne imat' suæuti za èedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neæu. ¹⁶Gle, u dlanove sam te svoje urezao, zidovi tvoji svagda su mi pred oèima. ¹⁷Obnovitelji tvoji hitaju, rušioçi tvoji i pustošitelji odlaze od tebe. ¹⁸Obazri se oko sebe i pogledaj: sabiru se svi i dolaze k tebi. æivota mi moga" - rijeè je Jahvina - "svima æeš se njima zaodjenuti k'o nakitom, i njima æeš se k'o nevjestu ukrasiti! ¹⁹Jest, tvoje ruševine, tvoje razvaline i tvoja zemlja poharana pretijesna æe biti æiteljima tvom kad se udalje oni što te zatirahu. ²⁰Opet æe na tvoje uši reæi sinovi kojih si bila lišena: 'Pretijesno mi je mjesto ovo, makni se da se mogu smjestiti.' ²¹I ti æeš se u srcu svom zapitati: 'Tko mi rodi sve

ove? Bijah bez djece, neplodna, prognana i odbačena, pa tko ih podiže? Bijah, eto, sama ostala, a oni gdje su bili?" ²²Ovako govori Gospod Jahve: "Evo, dajem rukom znak narodima i zastavu svoju dižem plemenima. Vratit æ ti u naružju sinove, nosit æ ti kæeri na pleæima. ²³Kraljevi æ biti tvoji skrbnici, a kneginje im tvoje dojkinje. Klanjat æ ti se licem do zemlje i prah æ lizat s tvojih nogu. I znat æeš da sam ja Jahve: koji se u me uzdaju, neæe se posramiti." ²⁴Može li se otet plijen junaku? Može li sužanj pobjeæ pobjedniku? ²⁵Da, ovako govori Jahve: "Bit æ oduzet sužanj junaku, pobjeæi æ plijen pobjedniku! S onima koji se s tobom spore ja æu se sporiti, tvoju djecu ja æu izbaviti; ²⁶laèiteljima æu tvojim dati njihovo meso za jelo i svojom krvlju opit æ se kao moštom. I znat æ svako tijelo da sam ja Jahve, Spasitelj tvoj, i da je tvoj okupitelj Silni Jakovljevi."

Chapter 50

¹ Ovako govori Jahve: "Gdje je otpusno pismo vaše matere kojim sam je otpustio? Ili tko je od mojih vjervnika taj komu sam vas prodao? Zbog bezakonja ste svojih prodani, zbog nevjere je mati vaša otpuštena. ²Zašto ne nađoh nikoga kad sam došao? Zašto se ne odazva nitko kad sam zazvao? Zar mi je ruka prekratka da izbavi, ili u meni snage nema da oslobodim? Gle, prijetnjom svojom isušujem more, u pustinje rijeke pretvaram; njihove se ribe raspadaju jer vode nema i od žeđi ugibaju. ³Nebesa oblaèim u tminu i kostrijet im dajem za pokrivaè!" ⁴Gospod Jahve daje mi jezik vješt da znam rijeèju krijepiti umorne. Svako jutro on mi uho budi da ga slušam kao uèenici. ⁵Gospod Jahve uši mi otvori: ne protivih se niti uzmicah. ⁶Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu èupahu, i lica svojeg ne zaklonih od uvreda ni od pljuvanja. ⁷Gospod mi Jahve pomaže, zato se neæu smesti. Zato uèinih svoj obraz k'o kremen i znam da se neæu postidjeti. ⁸Blizu je onaj koji mi pravo daje. Tko æ se pravdati sa mnom? Iziđimo zajedno! Tko je protivnik moj u parnici? Nek' mi se približi! ⁹Gle, Gospod mi Jahve pomaže, tko æ me osuditi? Svi æ se oni k'o haljina izlizati, moljac æ ih razjesti. ¹⁰"Tko god se od vas Jahve boji, nek' poslušaj glas Sluge njegovog! Tko u tmuni hodi, bez traèka svjetlosti, nek' se uzda u ime Jahvino, nek' se na Boga svog osloni. ¹¹Ali svi vi oganj palite, raspirujete žeravicu. Idite u plamenove ognja svojega i u žeravu koju raspiriste. Tako æ vam moja uèiniti ruka: ležat æete u mukama.

Chapter 51

¹ Èujte me, vi koji za pravdom težite, koji Jahvu tražite; pogledajte stijenu iz koje ste isjeèeni i jamu duboku iz koje ste izvađeni. ²Pogledajte oca svoga Abrahama i Saru koja vas porodi! Jest, sam bijaše kad sam ga pozvao, al' sam ga blagoslovio i umnožio." ³Jest, Jahvi se sažalio Sion, sažalile mu se njegove razvaline. Pustaru æ njegovu uèiniti poput Edena, a stepu poput Vrta Jahvina. Klicanje i radost njim æ odjekivat', i zahvalnice i glas hvalospjeva. ⁴"Pomno me slušaj,

puèe moj, poèujte me, narodi! Jer od mene Zakon dolazi i moje pravo za svjetlo narodima. ⁵Brzo æe stiæi pravda moja, moje æe spasenje doæi kao svjetlost. Moja æe mišica suditi narodima. Mene oèekuju otoci i u moju se mišicu uzdaju. ⁶K nebu oèi podignite, na zemlju dolje pogledajte. K'o dim æe se rasplinit' nebesa, zemlja æe se k'o haljina istrošit', kao komarci nestat æe joj žitelji. Ali æe spasenje moje trajati dovijeka, i pravdi mojoj neæe biti kraja. ⁷Poslušajte me, vi koji poznajete pravo, narode kojima je moj Zakon u srcu. Ne bojte se poruge ljudske, ne plašite se uvreda! ⁸Jer moljac æe ih razjesti kao haljinu, crv æe ih rastoèiti kao vunu. Ali æe pravda moja trajati dovijeka i spas moj od koljena do koljena." ⁹Probudi se! Probudi se! Opaši se snagom, mišice Jahvina! Probudi se, kao u dane davne, za drevnih naraštaja. Nisi li ti rasjekla Rahaba i probola Zmaja? ¹⁰Nisi li ti isušila more, vodu velikog bezdana, i od dubine morske put naèinila da njime prolaze otkupljeni? ¹¹Vratit æe se oni što ih je oslobodio Jahve i s radosnim kricima doæi æe na Sion. Vjeèna æe sreæa biti nad glavama, pratit æe ih klicanje i radost, nestat æe tuge i jecaja. ¹²Ja, ja sam tješitelj vaš. Tko si ti da se bojiš smrtna èovjeka i sina èovjeèjeg, koji je kao trava? ¹³Zaboravio si Jahvu, svoga Stvoritelja, koji razastrije nebesa i koji zemlju utemelji; sveudilj strepiš, svaki dan, od tlaèiteljeve jarosti. Kao da je pregnuo da te uništi. Ali gdje je sad jarost tlaèiteljeva? ¹⁴Doskora æe biti slobodan sužanj, neæe umrijeti u jami, niti æe mu kruha nedostajati. ¹⁵Jer, ja sam Jahve, Bog tvoj, koji burkam more da mu valovi buèe, ime mi je Jahve nad Vojskama. ¹⁶Svoje sam ti rijeèi stavio u usta, u sjenu svoje ruke sakrio sam te kad sam razastro nebesa, utemeljio zemlju i rekao Sionu: "Ti si narod moj!" ¹⁷Probudi se, probudi se, ustani, Jeruzaleme! Ti koji si pio iz ruke Jahvine èašu gnjeva njegovog. Ispio si pehar opojni, do dna ga iskapio. ¹⁸Od svih sinova koje je rodio ne bješe nikog da ga vodi; od svih sinova koje je podigao ne bješe nikog da ga pridrži. ¹⁹Ovo te dvoje pogodilo - tko da te požali? - pohara i rasap, glad i maè - tko da te utješi? ²⁰Sinovi ti leže obamrli po uglovima svih ulica, kao antilopa u mreži, puni gnjeva Jahvina, prijetnje Boga tvogoga. ²¹Zato èuj ovo, bijednièe, pijan, ali ne od vina. ²²Ovako govori Jahve, Gospod tvoj, tvoj Bog, branitelj tvoga naroda: "Iz ruke ti, evo, uzimam èašu opojnu, pehar gnjeva svojega: neæeš ga više piti. ²³Stavit æu je u ruke tvojim tlaèiteljima, onima koji su ti govorili: 'Prigni se da prijeðemo!' I ti si im leða kao tlo podmetao, kao put za prolaznike.

Chapter 52

¹ Probudi se! Probudi se! Odjeni se snagom, Sione! Odjeni se najsjajnijim haljinama, Jeruzaleme, grade sveti, jer više neæe k tebi ulaziti neobrezani i neèisti. ²Otresi prah sa sebe, ustani, izgnani Jeruzaleme! Skini okov sa svog vrata, izgnana kaeri sionska." ³Jest, ovako govori Jahve: "Bili ste prodani nizašto i bit æete otkupljeni bez novaca." ⁴Jest, ovako govori Gospod Jahve: "Moj je narod sišao nekoæ u Egipat da se ondje nastani kao stranac, potom ga Asirci nizašto potlaèiše. ⁵Ali sada, èemu sam ja ovdje - rijeè je Jahvina - kad je moj narod bio bez razloga porobljen, a gospodari njegovi likuju - rijeè je Jahvina - i bez prestanka se danomice ime moje huli. ⁶Zato æe narod moj

poznati moje ime i shvatit æ u onaj dan da sam ja koji govorim: 'Evo me!'" ⁷Kako su ljupke po gorama noge glasonošèe radosti koji oglašava mir, nosi sreæu, i spasenje naviješta govoreæ Sionu: "Bog tvoj kraljuje!" ⁸Ëuj, stražari ti glas podižu, zajedno svi klièu od radosti, jer na svoje oèi vide gdje se na Sion vraæa Jahve. ⁹Radujte se, klièite, razvaline jeruzalemske, jer je Jahve utješio narod svoj i otkupio Jeruzalem. ¹⁰Ogolio je Jahve svetu svoju mišicu pred oèima svih naroda, da svi krajevi zemaljski vide spasenje Boga našega. ¹¹Odlazite, odlazite, iziđite odatle, ne dotièite ništa neèisto! Iziđite iz njegove sredine! Oèistite se, vi koji nosite posude Jahvine! ¹²Jer neæete iziæi u hitnji, niti æete iæi bježeæi, jer æe vam prethodnica biti Jahve, a zalaznica Bog Izraelov! ¹³Gle, uspjët æe Sluga moj, podignut æe se, uzvisit' i proslaviti! ¹⁴Kao što se mnogi užasnuše vidjevši ga - tako mu je lice bilo neljudski iznakaženo te oblièjem više nije nalièio na èovjeka - ¹⁵tako æe on mnoge zadiviti narode i kraljevi æe pred njim usta stisnuti videæ' ono o èemu im nitko nije govorio, shvaæajuæ' ono o èemu nikad èuli nisu:

Chapter 53

¹ "Tko da povjeruje u ono što nam je objavljeno, kome se otkri ruka Jahvina?" ²Izrastao je pred njim poput izdanka, poput korijena iz zemlje sasušene. Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja da bismo se u nj zagledali, ni ljupkosti da bi nam se svidio. ³Prezren bješe, odbaèen od ljudi, èovjek boli, vièan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bješe, odvrnut. ⁴A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. ⁵Za naše grijehèe probodoše njega, za opaèine naše njega satriješe. Na njega pade kazna - radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše. ⁶Poput ovaca svi smo lutali i svaki svojim putem je hodio. A Jahve je svalio na nj bezakonje nas sviju. ⁷Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svojih. K'o jagnje na klanje odvedoše ga; k'o ovca, nijema pred onima što je strižu, nije otvorio usta svojih. ⁸Silom ga se i sudom riješiše; tko se brine za njegovu sudbinu? Da, iz zemlje živih ukloniše njega, za grijehèe naroda njegova nasmrt ga izbiše. ⁹Ukop mu odrediše meðu zloèincima, a grob njegov bi s bogatima, premda nije poèinio nepravde nit' su mu usta laži izustila. ¹⁰Al' se Jahvi svidje da ga pritisne bolima. Źrtvuje li život svoj za naknadnicu, vidjet æe potomstvo, produžit' sebi dane i Jahvina æe se volja po njemu ispuniti. ¹¹Zbog patnje duše svoje vidjet æe svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom. Sluga moj pravedni opravdat æe mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti. ¹²Zato æu mu mnoštvo dati u baštinu i s moguènicima plijen æe dijeliti, jer sam se ponudio na smrt i meðu zlikovce bio ubrojen, da grijehèe mnogih ponese na sebi i da se zauzme za zloèince.

Chapter 54

¹ Klièi, nerotkinjo, koja nisi rađala; podvikuj od radosti, ti što ne znaš za trudove! Jer osamljena više djece ima negoli udata, kaže Jahve. ²Raširi prostor svog šatora, razastri, ne šteti platna svog prebivališta, produži mu užeta, kolèiaè uèvrsti! ³Jer proširit æš se desno i lijevo. Tvoje æ potomstvo zavladať narodima i napuèit æ opustjele gradove. ⁴Ne boj se, neæš se postidjeti; na srami se, neæš se crvenjeti. Zaboravit æš sramotu svoje mladosti i više se neæš spominjati rugla udovištva svoga. ⁵Jer suprug ti je tvoj Stvoritelj, ime mu je Jahve nad Vojskama; tvoj je Otkupitelj Svetac Izraelov, Bog zemlje svekolike on se zove. ⁶Jest, k'o ženu ostavljenu, u duši uciviljenu, Jahve te pozvao. Zar se smije otpustiti žena svoje mladosti, pita Bog tvoj. ⁷"Za kratak trenutak ostavih tebe, al' u suæuti velikoj opet æu te prigrliti. ⁸U provali srdžbe sakrih naèas od tebe lice svoje, al' u ljubavi vjeènoj smilovah se tebi," govori Jahve, tvoj Otkupitelj. ⁹"Bit æ mi k'o za Noinih dana, kad se zakleh da vode Noine neæe više preplaviti zemlju; tako se zaklinjem da se više neæu na tebe srditi nit' æu ti prijetiti. ¹⁰Nek' se pokrenu planine i potresu brijezi, al' se ljubav moja neæe odmaè' od tebe, nit' æ se pokolebati moj Savez mira," kaže Jahve koji ti se smilovao. ¹¹"O nevoljnice, viorom vitlana, neutješna, gle, postaviti æu na smaragd tvoje kamenje i na safir tvoje temelje. ¹²Od rubina diæi æu ti kruništa, vrata tvoja od prozirca, ograde ti od dragulja. ¹³Svi æ ti sinovi Jahvini biti uèenici, i velika æ biti sreæa djece tvoje. ¹⁴Na pravdi æš biti zasnovana. Odbaci tjeskobu, nemaš se èega bojati, odbaci strah jer ti se neæe primaæi. ¹⁵Ako li te napadnu, neæe doæi od mene; tko se na te digne, zbog tebe æe pasti. ¹⁶Gle, ja sam stvorio kovaèa koji raspaljuje žeravu i vadi iz nje oružje da ga kuje. Ali stvorih i zatornika da uništava. ¹⁷Neæe uspjeti oružje protiv tebe skovano. Dokazat æš da je zao svaki jezik što na te udari na sudu. To je baština slugu Jahvinih, to im je pobjeda od mene" - rijeè je Jahvina.

Chapter 55

¹ "O svi vi koji ste žedni, dođite na vodu; ako novaca i nemate, dođite. Bez novaca i bez naplate kupite vina i mlijeka! ²Zašto da trošite novac na ono što kruh nije i nadnicu svoju na ono što ne siti? Mene poslušajte, i dobro æete jesti i soèna æete uživati jela. ³Priklonite uho i k meni dođite, poslušajte, i duša æe vam živjeti. Sklopiti æu s vama Savez vjeèan, Savez milosti Davidu obeæanih." ⁴Evo, uèinili te svjedokom pucima, knezom i zapovjednikom narodima. ⁵Evo, pozvat æš narod koji ne poznaješ, i narod koji te ne zna dohrliti æe k tebi radi Jahve, Boga tvojega, i Sveca Izraelova, jer on te proslavio. ⁶Tražite Jahvu dok se može naèi, zovite ga dok je blizu! ⁷Nek' bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje. Nek' se vrati Gospodu, koji æe mu se smilovati, k Bogu našem jer je velikodušan u praštanju. ⁸Jer misli vaše nisu moje misli i puti moji nisu vaši puti," rijeè je Jahvina. ⁹"Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli." ¹⁰"Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaèu i kruha za jelo, ¹¹tako se rijeè koja iz mojih usta izlazi ne vraæa k meni bez ploda, nego èini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog èega je poslah." ¹²Da, s radošæu æete otiaèi

i u miru æete biti vođeni. Gore æe i brda klicati od radosti pred vama i sva æe stabla u polju pljeskati.
¹³Umjesto trnja rast æe èempresi, umjesto koprive mirta æe nicati. I bit æe to Jahvi na slavu, kao znak vjeèan, neprolazan.

Chapter 56

¹ Ovako govori Jahve: "Držite se prava i èinite pravdu, jer æe uskoro doæi moj spas i objaviti se moja pravednost." ²Blago èovjeku koji èini tako i sinu èovjeèjem što se toga pridržava: koji poštuje subotu da je ne oskvrni i koji ruke svoje èuva od svakoga zla djela. ³Neka sin tuđinèev koji je prionuo uz Jahvu ne govori: "Jamaèno æe me Jahve odvojiti od svojega naroda." Neka uškopljenik ne govori: "Ja sam, evo, tek suho drvo." ⁴Jer ovako govori Jahve: "S uškopljenicima koji obdržavaju subotu, koji izabiru što je meni drago i ostanu postojani u Savezu mome - ⁵podiaèi æu u kuæi svojoj i među svojim zidovima spomenik i ime, bolje nego sinovima i kæerima, dat æu im vjeèno ime koje neæe biti iskorijenjeno. ⁶A sinove tuđinske koji pristadoše uz Jahvu da mu služe i da ljube ime Jahvino i da mu budu službenici, koji poštuju subotu i ne oskvrnjuju je i postojani su u Savezu mome, ⁷njih æu dovesti na svoju svetu goru i razveseliti u svojem Domu molitve. Njihove žrtve paljenice i klanice bit æe ugodne na mojem žrtveniku, jer æe se Dom moj zvati Dom molitve za sve narode." ⁸Rijeè je Gospoda Jahve koji sabire raspršene Izraelce: "Sabrat æu ih još povrh onih koji su veæ sabrani." ⁹Sve zvijeri poljske, dođite jesti, i sve vi, zvijeri šumske! ¹⁰Svi su mu stražari slijepi, i ništa ne shvaæaju. Svi su oni psi nijemi, ne mogu lajati. Sanjaju i drijemlju, najmilije im spavati. ¹¹Psi su to proždrljivi, nezasitni; pastiri su to bez razbora: svaki svojim putem okreæe, svaki za dobitkom svojim. ¹²"Dođite, donijet æu vina; napit æemo se piaæa žestoka, i sutra æe biti kao danas, izobilje veliko, preveliko!"

Chapter 57

¹ Pravednik gine, i nitko ne mari. Uklanjaju ljude pobožne, i nitko ne shvaæa. Da, zbog zla uklonjen je pravednik ²da bi ušao u mir. Tko god je pravim putem hodio poèiva na svom ležaju. ³Pristupite sad, sinovi vraèarini, leglo preljubnièko i bludnièko! ⁴S kim se podrugujete, na koga razvaljujete usta i komu jezik plazite? Niste li vi porod grešan i leglo lažljivo? ⁵Vi koji se raspaljujete među hrašæem, pod svakim zelenim drvetom, žrtvujuæi djecu u dolinama i u rasjelinama stijena! ⁶Dio je tvoj među oblucima potoènim, oni, oni su baština tvoja. Njima izljujevaš ljevanicu, njima prinosiš darove! Zar da se time ja utješim? ⁷Na gori visokoj, uzdignutoj, svoj si ležaj postavila i popela se onamo da prinosiš žrtvu klanicu. ⁸Za vrata i do vratke metnula si spomen svoj; daleko od mene svoj ležaj raskrivaš, penješ se na nj i širiš ga. Pogađala si se s onima s kojima si voljela lijegati, sve si više bludnièila s njima gledajuæ' im mušku snagu. ⁹S uljem za Molekom trèiš, s

pomastima mnogim, nadaleko posla glasnike svoje, strovali ih u Podzemlje. ¹⁰Iscrpljena si od tolikih lutanja, al' nisi rekla: "Beznadno je!" Snagu si svoju nanovo našla te nisi sustala. ¹¹Koga si se uplašila i pobojala da si se iznevjerila, da se više nisi mene spominjala, niti si me k srcu uzimala? Šutio sam, zatvarao oèi, zato me se nisi bojala. ¹²Ali æu objavit' o tvojoj pravdi i djela ti tvoja neæe koristiti. ¹³Kad uzmeš vikati, nek' te izbave kipovi koje si skupila, sve æe ih vjetar raznijeti, vihor æe ih otpuhnuti. A tko se u me uzda, baštinit æe zemlju i zaposjest æe svetu goru moju. ¹⁴Govorit æe se: Naspite, naspite, poravnajte put! Uklonite zapreke s puta mog naroda! ¹⁵Jer ovako govori Višnji i Uzvišeni, koji vjeèno stoluje i ime mu je Sveti: "U prebivalištu visokom i svetom stolujem, ali ja sam i s potlaèenim i poniženim, da oživim duh smjernih, da oživim srca skrušenih. ¹⁶Jer neæu se prepirati dovijeka ni vjeèno se ljutiti: preda mnom bi podlegao duh i duše što sam ih stvorio. ¹⁷Zbog grijeha lakomosti njegove razgnjevih se, udarih ga i sakrih se rasrđen. Ali on okrenu za srcem svojim ¹⁸i vidjeh putove njegove. Izlijeèit æu ga, voditi i utješit' one što s njime tuguju - ¹⁹stavit æu hvalu na usne njihove. Mir, mir onom tko je daleko i tko je blizu," govori Jahve, "ja æu te izlijeèiti." ²⁰Al' opaki su poput mora uzburkanog koje se ne može smiriti, valovi mu mulj i blato izmeæu. ²¹"Nema mira grešnicima!" govori Bog moj.

Chapter 58

¹ Vièi iz sveg grla, ne suspeži se! Glas svoj poput roga podigni. Objavi mom narodu njegove zloèine, domu Jakovljevu grijeha njegove. ²Dan za danom oni mene traže i žele znati moje putove, kao narod koji vrši pravdu i ne zaboravlja pravo Boga svoga. Od mene ištu pravedne sudove i žude da im se Bog približi: ³"Zašto postimo ako ti ne vidiš, zašto se trapimo ako ti ne znaš?" Gle, u dan kad postite poslove nalazite i na posao gonite radnike svoje. ⁴Gle, vi postite da se prepirete i svađate i da pesnicom bijete siromahe. Ne postite više kao danas, i èut æe vam se glas u visini! ⁵Zar je meni takav post po volji u dan kad se èovjek trapi? Spuštati kao rogoz glavu k zemlji, sterati poda se kostrijet i pepeo, hoæeš li to zvati postom i danom ugodnim Jahvi? ⁶Ovo je post koji mi je po volji, rijeè je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravedne, razvezivat' spone jarmene, puštati na slobodu potlaèene, slomiti sve jarmove; ⁷podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskuæenike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi. ⁸Tad æe sinut' poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje æe tvoje brzo procvasti. Pred tobom æe iæi tvoja pravda, a Slava Jahvina bit æe ti zalaznicom. ⁹Vikneš li, Jahve æe ti odgovorit, kad zavapiš, reæi æe: "Evo me!" Ukloniš li iz svoje sredine jaram, ispružen prst i besjedu bezbožnu, ¹⁰dadeš li kruha gladnome, nasitiš li potlaèenog, tvoja æe svjetlost zasjati u tmuni i tama æe tvoja kao podne postati, ¹¹Jahve æe te vodit' bez prestanka, sitit æe te u sušnim krajevima. On æe krijepit' kosti tvoje i bit æeš kao vrt zaljeven, kao studenac kojem voda nikad ne presuši. ¹²I ti æeš gradit' na starim razvalinama, diæi æeš temelje buduæih koljena. Zvat æe te popravljaèem pukotina i obnoviteljem cesta do naselja. ¹³Zadržiš li nogu da ne pogaziš subotu i u sveti dan ne obavljaš poslove; nazoveš li subotu milinom

a èasnim dan Jahvi posveæen; èastiš li ga odustajuæ' od puta, bavljenja poslom i pregovaranja -
¹⁴tad æeš u Jahvi svoju milinu naæi, i ja æu te provesti po zemaljskim visovima, dat æu ti da uživaš
 u baštini oca tvog Jakova, jer Jahvina su usta govorila.

Chapter 59

¹ Ne, nije ruka Jahvina prekratka da spasi, niti mu je uho otvrdlo da ne bi èuo, ²nego su opaèine
 vaše jaz otvorile između vas i Boga vašega. Vaši su grijesi lice njegovo zastrli, i on vas više ne
 sluša. ³Jer ruke su vaše u krvi ogrezle, a vaši prsti u zloèinima. Usne vam izgovaraju laž, a jezik
 podlost mrmlja. ⁴Nitko s pravom tužbu ne podiže, niti koga sude po istini. U ništavilo se uzdaju,
 laž kazuju, zaèinju zloæu, a rađaju bezakonje. ⁵Legu jaja gujina, tkaju mrežu paukovu; pojede li
 tko njihovo jaje, umire, razbije li ga, iz njega ljutica izlazi. ⁶Njihovim tkanjem nemoguæe se
 odjenuti, ne možeš se pokriti njihovom rukotvorinom. Rukotvorine su njihove djela zloèinaèka,
 rukama svojim èine nasilje. ⁷Noge njihove u zlo hitaju i brze su da krv nevinu proliju. Misli su im
 misli zloèinaèke, pustoš i propast na njinim su putima. ⁸Put mira oni ne poznaju, na stazama
 njihovim nema pravice. Iskrivili su svoje putove, tko njima kreæe mira ne poznaje. ⁹'Stog' se pravo
 od nas udaljilo, zato pravda ne dopire do nas. Nadasmo se svjetlosti, a ono tama; i vidjelu, a ono u
 tmimi hodimo. ¹⁰Pipamo kao slijepci duž zida, tapkamo kao bez oèiju. Spotièemo se u podne k'o
 u sumraku, sasvim zdravi, kao da smo mrtvi. ¹¹Svi mumljamo kao medvjedi i guèemo tužno kao
 golubovi. Oèekivamo Sud, a njega nema, i spasenje - od nas je daleko. ¹²Jer mnogo je naših
 opaèina pred tobom i grijesi naši protiv nas svjedoèe. Doista, prijestupi su naši pred nama, mi
 znademo svoju krivicu; ¹³pobunili smo se i zanijekali Jahvu, odmetnuli se od Boga svojega, govorili
 podlo, odmetnièki, mrmljali u srcu rijeèi lažljive. ¹⁴Tako je potisnuto pravo, i pravda mora stajati
 daleko. Jer na trgu posrnu istina i poštenju nema više pristupa. ¹⁵Vjernosti je ponestalo, a tko
 izbjegava zlo, bude opljaèkan. Jahve vidje, i ne bi mu milo što nema pravice. ¹⁶Vidje da nema
 èovjeka, zaèudi se što nema posrednika. Tad mu pomože njegova mišica i njegova ga pravda
 poduprije. ¹⁷Pravednost je obukao k'o oklop, stavio na glavu kacigu spasenja. Osvetom se odjenuo
 k'o haljom, ogrnu se revnošæu kao plaštem. ¹⁸Vratit æe svakome po njegovim djelima: gnjev
 svojim protivnicima, odmazdu dušmanima. ¹⁹Sa zapada vidjet æe ime Jahvino i Slavu njegovu s
 istoka sunèanog. Jer doæi æe kao uska rijeka koju goni dah Jahvin. ²⁰Ali doæi æe Otkupitelj Sionu,
 i onima od sinova Jakovljevih koji se obrate od svog otpadništva, rijeè je Jahvina. ²¹"A ovo je moj
 Savez s njima," govori Jahve. "Duh moj koji je na tebi i rijeèi moje koje stavih u tvoja usta neæe
 iziæi iz usta tvojih ni usta tvojega potomstva, ni iz usta potomstva tvojih potomaka, od sada pa
 do vijeka," veli Jahve.

Chapter 60

¹ Ustani, zasini, jer svjetlost tvoja dolazi, nad tobom blista Slava Jahvina. ² A zemlju, evo, tmina pokriva, i mrklina narode! A tebe obasjava Jahve, i Slava se njegova javlja nad tobom. ³ K tvojoj svjetlosti koraèaju narodi, i kraljevi k istoku tvoga sjaja. ⁴ Podigni oèi, obazri se: svi se sabiru, k tebi dolaze. Sinovi tvoji dolaze izdaleka, kæeri ti nose u naruèju. ⁵ Gledat æeš tad i sjati radošæu, igrat æe srce i širit' se, jer k tebi æe poteæi bogatstvo mora, blago naroda k tebi æe pritjecati. ⁶ Mnoštvo deva prekrit æe te, jednogrbe deve iz Midjana i Efe. Svi æe iz Šebe doæi donoseæi zlato i tamjan i hvale Jahvi pjevajuæi. ⁷ Sva stada kedarska u tebi æe se sabrati, ovnovi nebajotski bit æe ti na službu. Penjat æe se k'o ugodna žrtva na moj žrtvenik, proslavit æu Dom Slave svoje! ⁸ Tko su oni što lebde poput oblaka, k'o golubovi prema golubinjacima svojim? ⁹ Da, to se zbog mene sabiru brodovi, lađe su taršiške pred njima da izdaleka dovezu tvoje sinove, a s njima srebro njihovo i zlato, zbog imena Jahve, Boga tvogega, zbog Sveca Izraelova koji te proslavi. ¹⁰ Zidine æe tvoje obnoviti stranci i kraljevi njihovi služit æe ti. U svojoj srdžbi ja sam te udario, al' u svojoj naklonosti opet ti se smilovah. ¹¹ Vrata æe tvoja biti otvorena svagda, ni danju ni noæu neæe se zatvarati, da propuste k tebi bogatstva naroda s kraljevima koji ih vode. ¹² Jer propast æe narod i kraljevstvo koje ti ne bude htjelo služiti, i ti æe se narodi sasvim zatrti. ¹³ K tebi æe doæi slava Libanona, èempresi, jele i brijestovi skupa, da ukrase prostor mojega Svetišta, podnožje æe moje proslaviti! ¹⁴ K tebi æe, sagnuti, dolaziti sinovi tvojih tlaèitelja, pred noge ti padat' koji te prezirahu. Nazivat æe te Gradom Jahvinim, Sionom Sveca Izraelova. ¹⁵ Zato što si bio ostavljen, omražen, izbjegavan, uèinit æu te vjeènim ponosom, radošæu od koljena do koljena. ¹⁶ Ti æeš sisati mlijeko naroda, sisat æeš grudi kraljeva. I znat æeš da sam ja, Jahve, Spasitelj tvoj, Silni Jakovljevi, tvoj Otkupitelj. ¹⁷ Mjesto mjedi, donijet æu zlato; mjesto željeza, donijet æu srebro; mjesto drva, mjed; mjesto kamena, željezo. Za glavara tvoga postavit æu Mir, Pravdu za vladara. ¹⁸ Više se neæe slušat' o nasilju u tvojoj zemlji ni o pustošenju i razaranju na tvomem podruèju. Zidine æeš svoje nazivati Spasom, Slavom svoja vrata. ¹⁹ Neæe ti više sunce biti svjetlost danju nit' æe ti svijetlit' mjeseèina, nego æe Jahve biti tvoje vjeèno svjetlo i tvoj æe Bog biti tvoj sjaj. ²⁰ Sunce tvoje neæe više zalaziti nit' æe ti mjesec pomrèati, jer æe Jahve biti tvoje vjeèno svjetlo, i okonèat æe se dani tvoje žalosti. ²¹ Svi u tvom narodu bit æe pravednici i posjedovat æe zemlju dovijeka, mog nasada izdanci, mojih ruku djelo, da bih se u njima proslavio. ²² Od najmanjega postat æe tisuæa, od nezatnoga moæan narod. Ja, Jahve, govorio sam; u pravo æu vrijeme izvršiti.

Chapter 61

¹ Duh Jahve Gospoda na meni je, jer me Jahve pomaza, posla me da radosnu vijest donesem ubogima, da iscijelim srca slomljena; da zarobljenima navijestim slobodu i oslobođenje sužnjevima; ² da navijestim godinu milosti Jahvine i dan odmazde Boga našega; da razveselim ožalošæene na

Sionu ³i da im dadem vijenac mjesto pepela, ulje radosti mjesto ruha žalosti, pjesmu zahvalnicu mjesto duha oèajna. I zvat æ ih Hrastovima pravde, Nasadom Jahvinim - na slavu njegovu. ⁴Oni æ nanovo diæi drevne razvaline, sazdati opet mjesta poharana, ruševine prošlih pokoljenja. ⁵Tuđinci æ doæi da vam stada pasu, stranci æ vam biti ratari i vinogradari. ⁶A vas æ zvat "Sveæenici Jahvini", nazivat æ vas "Službenici Boga našega". Uživat æete bogatstva naroda, blagom se njihovim dièiti. ⁷Dvostruka bijaše njihova sramota - rug i prezir bijahu im baština - zato æ u zemlji svojoj baštinit' dvostruko, njihova æ biti radost vjeèita. ⁸Jer ja, Jahve, ljubim pravdu, a mrzim grabež nepravedni. Vjerno æu ih nagraditi i sklopiti s njima Savez vjeèni. ⁹Slavno æ im biti sjeme meðu pucima i potomstvo meðu narodima. Tko god ih vidi, prepoznat æ da su sjeme što ga Jahve blagoslovi. ¹⁰Radošæu silnom u Jahvi se radujem, duša moja klièe u Bogu mojemu, jer me odjenu haljinom spasenja, zaogrnu plaštem pravednosti, kao ženik kad sebi vijenac stavi il' nevjestu kad se uresi nakitom. ¹¹Kao što zemlja tjera svoje klice, kao što u vrtu nièe sjemenje, uèinit æ Gospod da iznikne pravda i hvala pred svim narodima.

Chapter 62

¹ Sionu za ljubav neæu šutjeti, Jeruzalema radi neæu mirovati dok pravda njegova ne zasine k'o svjetlost, dok njegovo spasenje ne plane k'o zublja. ²I puci æ vidjet' tvoju pravednost, i tvoju slavu svi kraljevi; prozvat æ te novim imenom što æ ga odrediti usta Jahvina. ³U Jahvinoj æeš ruci biti kruna divna i kraljevski vijenac na dlanu Boga svog. ⁴Neæ te više zvat Ostavljenom ni zemlju tvoju Opustošenom, nego æ te zvat Moja milina, a zemlju tvoju Udata, jer ti si milje Jahvino i zemlja æ tvoja imat' supruga. ⁵Kao što se mladiæ ženi djevicom, tvoj æ se graditelj tobom oženiti; i kao što se ženik raduje nevjesti, tvoj æ se Bog tebi radovati. ⁶Na zidine tvoje, Jeruzaleme, stražare sam postavio: ni danju ni noæu ne smiju zašutjeti. O, vi koji podsjeæate Jahvu, vama nema poèinka! ⁷I ne dajte mu mira dok ne obnovi Jeruzalem, dok ga opet slavom na zemlji ne uèini. ⁸Zakle se Gospod desnicom i mišicom svojom snažnom: "Neæu više dati žita tvoga za hranu neprijateljima. Neæu više tuđinci piti tvoga vina o kojem si teško radio. ⁹Neka ga jedu oni koji su ga želi i neka hvale Jahvu, neka ga piju oni što su ga trgali u predvorju mojega Svetišta!" ¹⁰Prođite, prođite kroz vrata, poravnajte put narodu! Nasipajte, nasipajte cestu, uklonite s nje kamenje. Podignite stijeg narodima! ¹¹Evo, Jahve oglašuje do nakraj zemlje: "Recite kæeri sionskoj: Evo, dolazi tvoj spasitelj. Evo, s njim naplata njegova i njegova nagrada ispred njega! ¹²Oni æ se zvat 'Sveti narod', 'Otkupljenici Jahvini'. A tebe æ zvat 'Traženi' - 'Grad neostavljeni'."

Chapter 63

¹ Tko je taj što dolazi iz Edoma, iz Bosre, u haljinama crvenim? Tko je taj što veličanstveno odjenut pun snage korača? - Ja sam to koji naučavam pravdu, velik kad spasavam! ²- Zašto je crvena tvoja haljina i odijelo kao u onog koji gazi u kaci? ³- U kaci sam sam gazio, od narodÄa nikog ne bijaše. U gnjevu ih svom izgazih i zgnjeèih u svojoj jarosti. Krv mi njihova poprska haljine, iskaljah svu odjeæu svoju. ⁴Jer dan osvete bijaše mi u srcu, došla je godina mojeg otkupljenja. ⁵Ogledah se, al' ne bješe pomoænika! Zaèudih se, al' ne bješe potpore. Tada mi je moja mišica pomogla i moja me srdžba poduprla. ⁶U gnjevu svom satrijeh narode, u bijesu sve ih izgazih i zemlju polih krvlju njihovom! ⁷Slavit æu ljubav Jahvinu, slavna djela njegova - za sve što nam Jahve uèini, za veliku dobrotu domu Izraelovu što nam je iskaza u svojoj samilosti, u obilju svoje ljubavi. ⁸Reèe: "Dosta, oni su narod moj, sinovi koji se neæe iznevjeriti!" I on im posta Spasiteljem u svim njihovim tjeskobama. ⁹Nije slao poslanika ni anđela nego ih je sam spasio. U svojoj ljubavi i samilosti sam ih je otkupio, podigao ih i nosio u sve dane od davnine. ¹⁰Ali se oni odmetnuše, ožalostiše sveti Duh njegov. Zato im je postao neprijatelj i sam je na njih zavojštio. ¹¹Spomenuše se tad davnih dana i sluge njegova Mojsija: "Gdje li je onaj koji izvuèe iz vode pastira stada svojega? Gdje je onaj koji udahnu u njega Duh svoj sveti?" ¹²Koji je Mojsijevu desnicu vodio veličanstveno svojom mišicom, koji vodu pred njima razdvoji i steèe sebi ime vjeèno; ¹³koji ih provede dnom bezdana kao konja po pustinji i nisu se spoticali? ¹⁴Poput stoke što silazi u dolinu, Duh Jahvin vodio ih poèivalištu. Tako si ti vodio narod svoj i slavno ime sebi stekao. ¹⁵Pogledaj s nebesa i vidi iz prebivališta svoga svetog i slavnog. Gdje li je ljubomora tvoja i snaga? Zar se susteglo ganuæe tvog srca i samilost tvoja prema meni? Ah, suæuti nam svoje ne ustegni, ¹⁶jer Otac si naš! Abraham nas ne poznaje i ne spominje nas se Izrael; Jahve, ti si naš Otac, Otkupitelj naš - ime ti je oduvijek. ¹⁷Zašto, o Jahve, zašto nas puštaš da lutamo daleko od tvojih putova, zašto si dao da nam srce otvrdne da se tebe više ne bojimo? Vрати se, radi slugu svojih i radi plemenÄa što su tvoja baština! ¹⁸Zašto bezbožnici gaze tvoje Svetište, a neprijatelji naši blate tvoju svetinju? ¹⁹Odavna postadosmo kao oni kojima više ne vladaš i koji tvoje ime više ne nose. O, da razdreš nebesa i siðeš, da ime svoje objaviš neprijateljima: pred licem tvojim tresla bi se brda, pred tobom bi drhtali narodi,

Chapter 64

¹ kao kad oganj suho granje zapali i vatra vodu zakuha! ²Èineæ' djela strahotna, neoèekivana, silazio si i brda su se tresla pred tobom! ³Odvijeka se èulo nije, uho nijedno nije slušalo, oko nijedno nije vidjelo, da bi koji bog, osim tebe, takvo što èinio onima koji se uzdaju u njega. ⁴Pomažeš onima što pravdu èine radosno i tebe se spominju na putima tvojim; razgnjevismo te, griješismo, od tebe se odmetnusmo. ⁵Tako svi postasmo neèisti, a sva pravda naša k'o haljine okaljane. Svi mi k'o lišæe otpadosmo i opaèine naše k'o vjetar nas odnose. ⁶Nikog nema da tvoje ime prizove, da se probudi i osloni o tebe. Jer lice si svoje od nas sakrio i predao nas u ruke zloèinima našim.

⁷Pa ipak, naš si otac, o Jahve: mi smo glina, a ti si naš lončar - svi smo mi djelo ruku tvojih. ⁸Ne srdi se, Jahve, odveæ žestoko, ne spominji se bez prestanka naše krivice. De pogledaj - tÓa svi smo mi narod tvoj! ⁹Opustješe sveti gradovi tvoji, Sion pustinja posta, i pustoš Jeruzalem. ¹⁰Dom, svetinja naša i ponos naš, u kom te oci naši slavljahu, ognjem izgori i sve su nam dragocjenosti opljačkane. ¹¹Zar æeš se na sve to, Jahve, sustezati, zar æeš šutjet' i ponižavati nas odveæ žestoko?

Chapter 65

¹Potražiše me koji ne pitahu za me, nađoše me koji me ne tražahu; rekoše: "Evo me! Evo me!" narodu koji ne prizivaše ime moje. ²Svagda sam pružao ruku narodu odmetničkom, koji hodi putem zlim, za mislima svojim, ³narodu koji me bez prestanka u lice srdi: žrtvuju po vrtovima, kad prinose na opekama, ⁴na grobovima stanuju i noæe na skrovitim mjestima, jedu svinjetinu, meæu u zdjele jela neèista. ⁵I još govore: "Ukloni se! Ne prilazi mi da te ne posvetim." Oni su mi dim u nosu, oganj što gori povazan. ⁶Evo, sve je napisano preda mnom: neæu ušutjet' dok im ne platim, dok im ne platim u njedra, ⁷za bezakonja vaša i vaših otaca, sva zajedno - govori Jahve. Koji su prinosili kad na gorama i pogrđivali me na brežuljcima - izmjerit æu im u krilo plaæu za djela prijašnja. ⁸Ovako govori Jahve: "Kao što o soku u grozdu vele: 'Ne uništavajte ga, u njemu je blagoslov!' tako æu uèiniti i ja radi slugu svojih, neæu sve uništiti. ⁹Izvest æu iz Jakova potomstvo, a iz Jude baštinika gora svojih; baštinit æe ih odabranici moji, i moje æe se sluge ondje naseliti. ¹⁰Šaron æe postati pašnjak ovčama, a nizina akorska poèivalište govedima - narodu mojem koji mene traži. ¹¹A vi koji ste Jahvu ostavili, koji ste zaboravili Svetu goru moju, koji pripremate stol Gadu, koji Meniju naljev lijevate, ¹²za maè sam vas odredio - past æete nièice da vas kolju. Jer zvao sam vas, a vi se niste odazvali, govorio sam, a vi niste slušali, nego ste èinili što je zlo u oèima mojim, izabirali ste što mi nije po volji." ¹³Stog ovako Jahve Gospod govori: "Evo, sluge æe moje jesti, a vi æete gladovati. Evo, sluge æe moje piti, a vi æete žeđati. Evo, sluge æe se moje veseliti, a vi æete se stidjeti. ¹⁴Evo, sluge æe se moje radovati od sreæe u srcu, a vi æete vikati od boli u srcu i kukati duše slomljene! ¹⁵Ime æete svoje ostaviti za kletvu mojim izabranicima: 'Tako te ubio Jahve!' A sluge svoje on æe zvati drugim imenom. ¹⁶Tko se u zemlji bude blagoslivljao, nek' se blagoslivlje Bogom vjernim. I tko se u zemlji bude kleo, nek' se kune Bogom vjernim. Jer prijašnje æe nevolje biti zaboravljene, od oèiju mojih bit æe sakrivene. ¹⁷Jer, evo, ja stvaram nova nebesa i novu zemlju. Prijašnje se više neæe spominjati niti æe vam na um dolaziti. ¹⁸Veselite se i dovijeka klièite zbog onoga što ja stvaram; jer, evo, od Jeruzalema stvaram klicanje, od naroda njegova radost. ¹⁹I klicat æu nad Jeruzalemom, radovat' se nad svojim narodom. U njemu više neæe èuti ni plaèa ni vapaja. ²⁰U njemu više neæe biti novorođenèeta koje živi malo dana ni starca koji ne bi godina svojih navršio: najmlaði æe umrijet' kao stogodišnjak, a tko ne doživi stotinu godina prokletim æe se smatrati. ²¹Gradit æe kuæe i stanovat' u njima, saditi vinograde i uživati rod njihov. ²²Neæe se više graditi da drugi stanuju ni saditi da drugi uživa: vijek naroda moga bit æe k'o vijek

drveta, izabranici moji dugo æe uživati plodove ruku svojih. ²³Neæe se zalud muèiti i neæe raðati za smrt preranu, jer æe oni s potomcima svojim biti rod blagoslovljenika Jahvinih. ²⁴Prije nego me zazovu, ja æu im se odazvat'; još æe govoriti, a ja æu ih veæ uslišiti. ²⁵Vuk i jagnje zajedno æe pasti, lav æe jesti slamu k'o govedo; al' æe se zmija prahom hraniti. Nitko neæe èiniti zla ni štete na svoj Svetoj gori mojoj" - govori Jahve.

Chapter 66

¹ Ovako govori Jahve: "Nebesa su moje prijestolje, a zemlja podnožje nogama! Kakvu kuæu da mi sagradite i gdje da bude mjesto mog prebivališta? ²TÓa sve je moja ruka naèinila i sve je moje" - rijeè je Jahvina. "Ali na koga svoj pogled svraæam? Na siromaha i èovjeka duha ponizna koji od moje rijeèi dršæe. ³Ima ih koji kolju bika, ali i ljude ubijaju; žrtvuju ovcu, ali i psu vrat lome. Netko prinosi žrtvu, ali i krv svinjsku; prinose kad, ali èaste i kipove. Kao što oni izabraše svoje putove i duši im se mile gnusobe njihove, ⁴tako æu i ja izabrati za njih nevolje nesmiljene, pustit æu na njih ono èega se plaše. Jer zvaó sam, a nitko se ne odazva, govorio sam, a nitko ne posluša, nego su èinili što je zlo u oèima mojim, izabrali ono što mi nije po volji." ⁵Poslušajte rijeè Jahvinu, vi koji od njegove rijeèi dršæete. "Govore braæa vaša koja na vas mrze i odbacuju vas radi moga imena: 'Neka se proslavi Jahve, pa da radost vašu vidimo.' Ali oni æe biti postiðeni." ⁶Èuj! Buka iz grada, glas iz Hrama! Glas je to Jahve koji uzvraæa svojim neprijateljima. ⁷Prije neg' bolove oæutje, eto je rodila. Prije neg' trudove osjeti, porodi djeèaka. ⁸Tko je takvo što èuo, tko je takvo što vidio? Može li se zemlja u jednom danu napuèiti? Može li se narod odjednom roditi? A tek što je osjetila trudove, Sionka rodi sinove! ⁹"Zar bih ja otvorio krilo materino a da ono ne rodi?" - govori Jahve. "Zar bih ja, koji dajem raðanje, zatvorio maternicu?" - kaže Bog tvoj. ¹⁰Veselite se s Jeruzalemom, klièite zbog njega svi koji ga ljubite! Radujte se, radujte s njime svi koji ste nad njim tugovali! ¹¹Nadojite se i nasitite na dojkama utjehe njegove da se nasišete i nasladite na grudima krepèine njegove. ¹²Jer ovako govori Jahve: "Evo, mir æu na njih kao rijeku svratiti i kao potok nabujali bogatstvo naroda. Dojenèad æu njegovu na rukama nositi i milovati na koljenima. ¹³Kao što mati tješi sina, tako æu i ja vas utješiti - utješit æete se u Jeruzalemu." ¹⁴Kad to vidite, srce æe vam se radovati i procvast æe vam kosti k'o mlada trava. Oèitovat æe se ruka Jahvina na njegovim slugama i gnjev nad neprijateljima njegovim. ¹⁵Jer, evo, dolazi Jahve s ognjem - bojna su mu kola poput vihora - da u jarosti gnjev svoj iskali i prijetnje svoje u ognju žarkome. ¹⁶Da, sudit æe Jahve ognjem i maèem svakom smrtniku: pobijenih Jahvinih mnoštvo æe biti. ¹⁷Oni koji se posveæuju i èiste u vrtovima iza onog jednog u sredini, koji jedu svinjetinu, neèisto i miševe - svi æe zajedno izginuti, rijeè je Jahvina. ¹⁸Ja dobro poznajem njihova djela i namjere njihove. "Dolazim da saberem sve puke i jezike, i oni æe doæi i vidjeti moju Slavu! ¹⁹Postavit æu im znak i poslat æu preživjele od njih k narodima u Taršiš, Put, Lud, Mošek, Roš, Tubal i Javan - k dalekim otocima koji nisu èuli glasa o meni ni vidjeli moje Slave - i oni æe

naviještati Slavu moju narodima. ²⁰I dovest æe svu vašu braæu između svih naroda kao prinos Jahvi - na konjima, na bojnim kolima, nosilima, na mazgama i jednogrbim devama - na Svetu goru svoju u Jeruzalemu" - govori Jahve - "kao što sinovi Izraelovi prinose prinos u èistim posudama u Domu Jahvinu. ²¹I uzet æu sebi između njih sveæenike, levite" - govori Jahve. ²²"Jer, kao što æe nova nebesa i zemlja nova, koju æu stvoriti, trajati preda mnom" - rijeè je Jahvina - "tako æe vam ime i potomstvo trajati. ²³Od mlaðaka do mlaðaka, od subote do subote, dolazit æe svi ljudi da se poklone pred licem mojim" - govori Jahve. ²⁴Izlazeæi, gledat æu trupla ljudi koji se od mene odmetnuše: crv njihov neæe umrijeti i njihov se oganj neæe ugasiti - bit æe na gadost svim ljudima.

Jeremiah

Chapter 1

¹ Rijeèi Jeremije, sina Hilkišina, sveæenika iz Anatota, u zemlji Benjaminovoj. ²Njemu dođe rijeè Jahvina, u dane Jošije, sina Amonova, kralja Judina, trinaeste godine vladanja njegova: ³zatim u dane Jojakima, sina Jošijina, kralja Judina, do svršetka jedanaeste godine Sidkije, sina Jošijina, kralja Judeje sve do Jeruzalema, u petom mjesecu izgnanstva. ⁴Dođe mi rijeè Jahvina: ⁵"Prije nego što te oblikovah u majèinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majèina izaðe, ja te posvetih, za proroka svim narodima postavih te." ⁶A ja rekoh: "Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam." ⁷A Jahve mi odvrati: "Ne govori: 'Dijete sam!' Veæ idi k onima kojima te šaljem i reci sve ono što æu ti narediti. ⁸Ne boj ih se: jer ja sam s tobom da te izbavim," rijeè je Jahvina. ⁹I tada Jahve pruži ruku, dotaæe se usta mojih i reèe: "Evo, u usta tvoja stavljam rijeèi svoje. ¹⁰Gle: postavljam te danas nad narode i kraljevstva, da istrebljuješ i rušiš, da zatireš i ništiš, da gradiš i sadiš." ¹¹I dođe mi rijeè Jahvina: "Što vidiš, Jeremija?" A ja æu: "Vidim granu bademovu." ¹²Tada mi Jahve reèe: "Dobro vidiš, jer ja bdim nad rijeèima svojim da ih ispunim!" ¹³I dođe mi rijeè Jahvina: "Što vidiš?" A ja æu: "Vidim uzavrio lonac, a otvor mu gleda na sjever." ¹⁴I Jahve mi reèe: "Sa sjevera buknu æe zlo protiv svih stanovnika ove zemlje. ¹⁵Jer evo, ja æu sazvati sva sjeverna kraljevstva" - rijeè je Jahvina. "I ona æe doæi: svako æe od njih staviti svoje prijestolje pred ulaz vrata Jeruzalema, protiv svih zidina njegovih, i protiv svih gradova judejskih. ¹⁶I sudit æu im za sve opaèine njihove; zato što me ostaviše, zato što kadiše drugim bogovima i klanjahu se djelima ruku svojih. ¹⁷Ti bedra svoja sad opaši, ustaj, pa æeš im govoriti sve što æu tebi zapovjediti. Ne dršæi pred njima, da ne bih morao uèiniti da uzdršæeš pred njima. ¹⁸Danas te, evo, postavljam kao grad utvrðeni, kao stup željezni, k'o zidinu bronèanu protiv sve zemlje: protiv kraljeva i knezova judejskih, sveæenika i naroda ove zemlje. ¹⁹I borit æe se s tobom, al' te neæe nadvladati, jer ja sam s tobom da te izbavim," rijeè je Jahvina.

Chapter 2

¹ I dođe mi riječ Jahvina: ²"Idi i viđi u uši Jeruzalemu: Ovako govori Jahve: Spominjem se mladosti tvoje privržene, ljubavi tvoje vjereničke: ti pođe za mnom u pustinju, po zemlji gdje se ne sije. ³Izrael bijaše Jahvi svetinja, prvina plodova njegovih; tko god od njih jeđашe, bijaše kažnjen; zlo ga snađe" - riječ je Jahvina. ⁴"Eđajte riječ Jahvinu, dome Jakovljevi, i svi rodovi doma Izraelova. ⁵Ovako govori Jahve: 'Kakvu nepravdu nađoše oci vaši na meni te se udaljiše od mene? Za ispraznošću pođoše, te sami isprazni postadoše. ⁶Ne pitahu: Gdje je Jahve koji nas izvede iz zemlje egipatske te nas vođашe kroz pustinju, po zemlji pustoј, jedva prohodnoj, po zemlji suhoј i mrađenoј, po zemlji koјom nitko ne prolazi, nit' se tko nastanjuje?' ⁷U zemlju vinograda i maslinika ja vas dovedoh, da se hranite plodom i dobrotom njezinom. Ali tek što uđoste, zemlju moju oskvrnuste i baštinu moju u gnusobu pretvoriste. ⁸Svećenici ne govorahu: 'Gdje je Jahve?' Tumađi Zakona mene ne upoznaše, pastiri otpadoše od mene, a proroci prorokovahu u ime Baalovo i iđahu za onima što im pomođi ne mogoše. ⁹Zato ću još parnicu voditi s vama - riječ je Jahvina - i parbit ću se sa sinovima sinova vaših. ¹⁰Pođite, dakle, na otoke kitimske, da vidite, ili u Kedar pošljite izvidnice te dobro promislite i provjerite je li se igda što sliđeno zbilо. ¹¹Je li koji narod mijenjao bogove - oni ćak i nisu bogovi! A narod moj Slavu svoju zamijeni za one što ne pomađu! ¹²Zapanjite se nad tim, nebеса, zgranite se i zaprepastite," riječ je Jahvina. ¹³"Jer dva zla narod moj uđini: ostavi mene, Izvor vode žive, te iskopa sebi kladence, kladence ispucane što vode držati ne mogu. ¹⁴Je li Izrael rob il' sluga u kući rođen? Zašto plijenom posta? ¹⁵Lavovi su na nj rikali, podizali glas svoj. U pustoš pretvoriše zemlju njegovu, gradove popališe, nema im žitelja. ¹⁶Ćak i oni iz Memfisa i Tafnisa brijahu ti tjeme. ¹⁷Nisi li to sam sebi uđinio otpavši od Jahve, Boga svojega? ¹⁸A sad, zašto krećeš u Egipat da piješ vode iz Nila? Zašto krećeš u Asiriju da piješ vode iz Rijeke? ¹⁹Opađina te tvoja kažnjаva, otpadništvo te tvoje osuđuje. Shvati i vidi kako je teško i gorko što ostavi Jahvu, Boga svojega, što više nema straha mog u tebi" - riječ je Gospoda Jahve nad Vojskama. ²⁰"Da, odavna ti slomi jaram svoj, raskide veze što te vezahu i ređe: 'Neću da robujem.' Pa ipak, na svakom povišem humu, pod svakim drvetom zelenim liјegao si k'o bludnica. ²¹A ja te zasadih kao lozu izabranu, k'o sadnicu plemenitu. Kako li mi se samo prometnu u jalov izrod, u lozu divlju! ²²Da se i luđinom opereš, napravljenom od mnogo pepela, ostat će mrlja bezakonja tvoga preda mnom" - riječ je Jahve Gospoda. ²³"Kako samo mođeš ređi: 'Nisam se uprljala, za baalima nisam trđala.' Pogledaj tragove svoje u Dolini, upoznaj što si uđinila. Deva brza što krstari stazama svojim, ²⁴magarica divlja navikla na pustinju, u pohoti svoјoj pođudno dašće, tko da je ukroti u vrijeme gonjenja? Tko god je trađi, neće se umoriti, nađi će je u mjesecu njezinu. ²⁵Eđvaj se da ti noga ne obosi, grlo se ne osuđi. A ti kađeš: 'Ne, uzalud je! Jer volim strance, i za njima ću iđi.' ²⁶Kao što se lupež zastidi kad ga uhvate, tako će se zastidjeti sinovi - dom Izraelov, oni, kraljevi, knezovi, svećenici i proroci njihovi ²⁷koјi govore drvetu: 'Ti si otac moj!' a kamenu: 'Ti si me rodio!' jer mi leđa okreću, a ne lice, ali u nevolji svoјoj zapomađu: 'Ustani, spasi nas!' ²⁸Gdje su bogovi što ih ti sam nađini? Nek' ustanu ako te mogu spasiti u nevolji tvoјoj! Jer imaš, o Judejo, bogova koliko

i gradova! Koliko Jeruzalem ima ulica, toliko Baal ima žrtvenika. ²⁹Zašto hoæete da se sa mnom parbite? Svi se od mene odmetnuste" - rijeè je Jahvina. ³⁰"Zaludu sam udarao sinove vaše: vi iz toga ne uzeste pouke: maèevi vaši rastrgaše vaše proroke kao lav zatornik. ³¹Kakva li ste roda? Èujte rijeè Jahvinu: Zar bijah pustinja Izraelu, il' zemlja mraèna? Zašto moj narod govori: 'Slobodu hoæemo, neæemo više k tebi!' ³²Zaboravlja li djevica svoj nakit il' nevjesta pojas svoj? A narod moj mene zaboravi, bezbroj je tomu veæ dana. ³³O, kako li dobro znaš svoj put kad tragaš za ljubavlju! Zato si i na zlo putove svoje navikla. ³⁴Èak su i ruke tvoje omašæene krvlju siromaha nevinih: nisi ih zatekla kako provaljuju vrata tvoja. Da, za sve njih ti æeš odgovarati. ³⁵A govoriš: 'Nevina sam, gnjev se njegov odvratilo od mene.' Evo me da ti sudim jer govoriš: 'Nisam zgriješila.' ³⁶Kako si jedna u zabludjelosti svojoj! I Egipæani æe te posramiti kao što te posramiše Asirci. ³⁷I odavde æeš morati otiaèi s rukama nad glavom svojom, jer Jahve odbaci one u koje se uzdaš; ti neæeš biti sretna s njima."

Chapter 3

¹ "Ako muž otpusti ženu svoju i ona ide od njega te se uda za drugoga, ima li još pravo da se vrati njemu? Nije li ta žena sasvim oskvrnuta? A ti si bludnièila s mnogim milosnicima, pa da se meni vratiš?" - rijeè je Jahvina. ²Podigni oèi na goleti i pogledaj: gdje te to nisu oskvrnuli? Na putovima si ih doèekivala kao Arapin u pustinji. Ti si oskvrnula zemlju bludom i opaèinom svojom, ³zato i kiše prestadoše i kasni daždjevi ne padoše. Èelo ti je kao u bludnice: ni zacrvenjela se nisi. ⁴Ne dovikuješ li mi sada: 'Oèe moj, ti si prijatelj mladosti moje! ⁵Hoæ li zauvijek plamtjeti, vjeèno tinjati gnjev tvoj?' Tako govoriš, a èiniš i dalje zla koliko god možeš." ⁶Jahve mi reèe u dane kralja Jošije: "Vidje li što uèini odmetnica Izrael? Ona odlazi na svaku visoku goru i pod svako zeleno stablo i ondje se podaje bludu. ⁷A ja mišljah: 'Poslije svega što uèini vratit æe se k meni.' Ali se ona ne vraæa. I to vidje sestra njena, nevjernica Judeja. ⁸A vidje i kako otpustih odmetnicu Izraela zbog svih preljuba i dadoh joj knjigu otpusnu. Ali sestra joj, nevjernica Judeja, nimalo se ne poboja, pa i ona okrenu u blud. ⁹I svojim lakoumnim bludom obešæasti zemlju; èinila je preljub s kamenjem i drvljem. ¹⁰I nakon svega toga nije se vratila k meni nevjernica sestra njezina, Judeja, svim srcem svojim, veæ samo prijetrovno" - rijeè je Jahvina. ¹¹I reèe mi Jahve: "Odmetnica Izrael pravednija je od Judeje nevjernice. ¹²Idi i vièi prema Sjeveru ove rijeèi. Reci: Vрати se, odmetnice, Izrael, rijeè je Jahvina. Ne gnjevi se više lice moje na vas, jer sam milostiv - rijeè je Jahvina - neæu se gnjeviti dovijeka. ¹³Samo priznaj svoju krivnju da si se odvrgla od Jahve, Boga svojega, i odlutala k tuðincima, pod svako drvo zeleno i nisi slušala glasa mojega - rijeè je Jahvina. ¹⁴Vratite se, sinovi odmetnici - rijeè je Jahvina - jer ja sam vaš Gospodar. Uzet æu vas, po jednoga iz svakoga grada, po dvojicu od svakoga roda, da vas odvedem na Sion. ¹⁵I dat æu vam pastire po srcu svojem koji æe vas pasti razumno i mudro. ¹⁶A kad se u one dane namnožite i narodite u zemlji - rijeè je Jahvina - više se neæe govoriti: 'Kovèeg Jahvina Saveza' i nitko neæe na nj misliti, nitko ga se neæe sjeæati

ni za njim èeznuti, niti ga ponovo graditi. ¹⁷U to æ se vrijeme Jeruzalem zvati 'Prijestolje Gospodnje'; i svi æ se narodi u njemu sabrati u ime Jahvino, i nijedan se više neæe tvrdoglavo povoditi za pokvarenim srcem svojim. ¹⁸U one dane slagat æ se dom Judin s domom Izraelovim; i zajedno æ krenuti iz Zemlje sjeverne u zemlju koju ocima vašim dadoh u baštinu." ¹⁹A ja rekoh: "Kako da te ubrojim među sinove i dam ti zemlju slasti, baštinu, najljepši biser među narodima! Pomislih: Ti æeš me zvati 'Oèe moj!' i neæeš se više odvratiti od mene." ²⁰"Ali kao što se žena iznevjeri mužu svome, tako se i vi iznevjeriste meni, dome Izraelov" - rijeè je Jahvina. ²¹Èuj! Po goletima plaè se èuje, zapomaganje djece Izraelove, jer skrenuše s puta svojega. Jahvu, Boga svoga, zaboraviše. ²²- Vratite se, sinovi, što se odvratiste, izlijeèit æu odmetništva vaša! - Evo nas, dolazimo k tebi, jer ti si Jahve, Bog naš! ²³Doista, prijevorni su visovi, graja po brdima. Odista, u Jahvi, Bogu našem, spasenje je Izraelovo! ²⁴Baal je proždru trud naših otaca još od mladosti naše: ovce njihove i goveda, njihove kæeri i sinove. ²⁵Lezimo u sramotu svoju, nek' nas pokrije ruglo naše! Jer Jahvi, Bogu svome, sagriješismo mi i oci naši, od mladosti svoje do dana današnjeg, i ne slušamo glasa Jahve, Boga svojega.

Chapter 4

¹ "Ako se, Izraele, želiš vratiti - rijeè je Jahvina - k meni se vrati; ukloniš li grozote svoje, više ne moraš bježati od mene. ²Ako se zakuneš: 'Živoga mi Jahve!' istinito, pravo i pravedno, narodi æ se blagoslivljati u tebi i tobom se dièiti." ³Jer ovako govori Jahve Judejcima i Jeruzalemcima: "Prokrèite sebi prljuše, ne sijte po trnjacima. ⁴Obrežite se Jahvi, skinite obrezak sa srca svojega, Judejci i Jeruzalemcima, jer æ bijes moj buknuti kao vatra i gorjet æe, a nikog da ugasi, zbog zlodjela i opaèina što ih poèiniste. ⁵Objavite u Judeji, razglasite u Jeruzalemu! Trubite u rog širom zemlje, vièite punim glasom i recite: 'Svi na okup! Zavucimo se u gradove svoje utvrðene!' ⁶Dižite znak prema Sionu! Bježite! Nemojte zastajati! Jer dovim nesreæu sa Sjevera, veliku propast. ⁷Lav se podiže iz èestara svoga, zatornik naroda izađe iz svog mjesta, krenu da zemlju tvoju opustoši: gradove æ tvoje razoriti, nestat æ im žitelja. ⁸Zato se u kostrijet ogrnite, kukajte, narièite, jer rasplamtjela jarost Jahvina nas nije mimoišla. ⁹U dan onaj - rijeè je Jahvina - klonut æe srce kralju i knezovima. Sveæenici æ se zapanjiti, proroci umuknuti. ¹⁰I reæi æe: 'Ah, Jahve, Gospodine, zaista nas teško prevari kad reèe: 'Uživat æete mir' a sad nam je maè pod grlom.' ¹¹U to æ se vrijeme reæi narodu ovom i Jeruzalemu: Vruæ vjetar s pustinjaških sipina puše prema kæeri naroda moga; ali ne da hladi i da proèisti! ¹²Doæi æe mi vjetar pun prijjetnje, i ja æu im tada izreæi sud! ¹³Gle: diže se k'o oblaèine, kola mu slièna vihoru, konji brži od orlova. Jao nama! Propadosmo! ¹⁴Operi opaèinu sa srca svoga, Jeruzaleme, da bi se spasio. Dokle æ se u grudima tvojim misli zloèinaèke gniježditi? ¹⁵Jer glas naviješta od Dana, s gore Efrajimove najavljuje nesreæu. ¹⁶Opomenite, razglasite po Judeji, obznanite Jeruzalemu: neprijatelji dolaze iz daleke zemlje i poklike izvikuju protiv gradova judejskih; ¹⁷poput èuvara poljskih okružuju Jeruzalem, jer se

odmetnu od mene" - rijeè je Jahvina. ¹⁸Put tvoj i djela tvoja to ti uèiniše. To je tvoja nesreæa! Kako je gorka, kako li pogaða u srce! ¹⁹Utrobo moja! Utrobo moja, bolujem, srce mi se razdire! Dršæe mi duša! Ne mogu šutjeti, jer èujem glas roga, poklike bojne. ²⁰Javljaju slom za slomom, sva je zemlja poharana, moji su šatori iznenada opustošeni, u tren oka sva skloništa moja uništena. ²¹Dokle æu gledati bojne znakove, slušati pozive roga? ²²Da, bezuman je moj narod, ne poznaju me, djeca su oni nerazumna, ništa ne shvaæaju, mudri su tek za zlodjela, al' èiniti dobro ne umiju. ²³Gledam zemlju: pusta je, evo, i prazna, nebesa: svjetlost im išèezla. ²⁴Gledam brda: gle, tresu se, a svi se humci uzdrмали. ²⁵Gledam: evo èovjeka nema, ptice nebeske sve su odletjele. ²⁶Gledam: plodno polje, evo, opustje, sve gradove razori Jahve žestinom gnjeva svoga. ²⁷Da, ovako govori Jahve: "Sva æe zemlja biti poharana, ja æu joj zadati posljednji udarac. ²⁸Na to æe se zemlja u crno zaviti, a nebesa, gore, potamnjeti. Jer rekoh, i neæu se raskajati, odluèih i neæu odustati. ²⁹Pred vikom 'Konjanici i strijelci!' sva se zemlja u bijeg dade: bježe u šipražje, penju se na hridi: svi su gradovi napušteni: nigdje više žive duše. ³⁰A ti, opustošena, što æeš uèiniti? Da se i grimizom zaodjeneš, nakitom zlatnim ukrasiš i oèi lièilom izraniš, uzalud se uljepšavaš! Ljubavnici tvoji tebe preziru: traže glavu tvoju. ³¹Da, jauk kao u bolesnice èujem, vrisak kao u one što prvi put raða; èuj, to kæi sionska jeca i pruža ruke: 'Jao meni! Duša mi zamire pod udarcima ubojica!'

Chapter 5

¹ Prođite ulicama jeruzalemskim, pogledajte dobro i raspitajte se, tražite po njegovim trgovima, pa ako nađete ijednoga èovjeka koji èini pravo i traži istinu, oprostite æu ovom gradu" - rijeè je Jahvina. ²Pa kad i govore: "Živoga mi Jahve!" doista se krivo zaklinju. ³Jahve, nisu li oèi tvoje upravljene k istini? Biješ ih, ali njih ne boli; zatireš ih, al' oni odbijaju pouku tvoju. Èelo im je tvrðe od litice, odbijaju da se obrate. ⁴Rekoh: "Samo siromasi tako ludo postupaju, jer ne znaju puta Jahvina ni pravo Boga svojega. ⁵Poæi æu, dakle, velikima i njima æu govoriti, jer oni poznaju put Jahvin i pravo Boga svojega." Ali oni svi složno razbiše jaram i sve veze pokidaše. ⁶I zato ih šumski lav napada, vuk pustinjski razdire, leopardi vrebaju gradove njihove, tko god iziđe iz njih bit æe rastrgan. Jer su grijesi njihovi mnogobrojni, mnogostruki otpadi njihovi. ⁷"Zašto da ti oprostim? Sinovi me tvoji napustiše, zaklinju se lažnim bogovima. Ja ih nasitih, oni preljub uèiniše, u bludnièinu kuæu nagrnuše. ⁸Oni su k'o ugojeni, sileni konji: ržu za ženom bližnjega svoga. ⁹Pa da to ne kaznim - rijeè je Jahvina - narodu takvu da se ne osvetim? ¹⁰Popnite se na zidove! Razarajte! Uništite, ali ne posvema! Išèupajte sve èokote jer nisu Jahvini. ¹¹Da, podlo me izdadoše dom Izraelov i dom Judin" - rijeè je Jahvina. ¹²Zanijekaše Jahvu, rekoše: "Nema ga! Zlo nas neæe snaæi, neæemo iskusiti ni gladi ni maèa! ¹³[13a] A proroci su poput vjetra, govornika nema među njima!" ¹⁴Zato ovako govori Jahve, Bog nad Vojskama: "Zato što su tako govorili, [13b] evo što æe im se zbiti: U oganj æu pretvoriti svoje rijeèi u tvojim ustima, a narod ovaj u drvo da ga oganj proždre. ¹⁵Evo, dovest æu na vas narod izdaleka, dome Izraelov - rijeè je Jahvina. Narod nepobjediv, narod

drevan, narod kojega jezik neæeš znati, ni razumjeti što govori. ¹⁶Tobolac mu je razjapljen grob. Svi su oni po izboru junaci. ¹⁷On æe proždrijet' tvoju žetvu, tvoj kruh, sinove i kæeri tvoje, ovce i goveda tvoja, grožđe i smokve tvoje, razorit æe ti gradove tvrde u koje se sada uzdaš." ¹⁸"Ali ni tada - rijeè je Jahvina - neæu te posve uništiti. ¹⁹A kad budu pitali: 'Zašto nam Jahve, Bog naš, uèini sve ovo?' ti æeš im odgovoriti: 'Jer ste mene ostavili da biste služili tuđim bogovima u svojoj zemlji, služit æete tuđincu u zemlji koja nije vaša!'" ²⁰"Objavite ovo domu Jakovljevu i obznanite po Judeji: ²¹Èujte, dakle, ovo, narode ludi i nerazumni: oèi imaju, a ne vide, uši imaju, a ne èuju! ²²Zar se mene neæete bojati - rijeè je Jahvina - zar neæete drhtati preda mnom koji sam stavio pijesak moru za granicu, za vjeènu meðu koje nikad neæe prijeæi: ono se biba, al' je nemoæno, valovi mu huèe, ali prijeæi neæe. ²³No, u naroda ovog srce je prkosno, nepokorno; oni se udaljiše - to je snaga njihova! ²⁴Ne rekoše u srcu svome: 'Bojmo se Jahve, Boga svojega, koji nam u pravi èas šalje dažd rani i kišu kasnu i koji nam èuva tjedne odreðene za žetvu.' ²⁵Vaša bezakonja narušiše ovo, vaši vam grijesi uništiše blagostanje. ²⁶Da, u mome narodu ima zlikovaca: kao ptièari vrebaju iz zasjede, postavljaju zamke, hvataju ljude. ²⁷Kao što je krletka puna ptica, tako su njihove kuæe pune grabeža; postadoše tako veliki i bogati, ²⁸tusti i ugojeni. Da, prevršila se mjera zla, ne brane prava, prava sirote ne sreæu, ne mare za pravo sirotinje. ²⁹Pa da to ne kaznim - rijeè je Jahvina - narodu takvu da se ne osvetim? ³⁰Strahote i grozote zbivaju se u ovoj zemlji: ³¹proroci laž prorièu, a sveæenici pouèavaju na svoju ruku. A mojem narodu to omilje! Al' što æete raditi na kraju?

Chapter 6

¹ Bježite, sinovi Benjaminovi, isred Jeruzalema! U Tekoi zatrubite u rog, na Bet Hakeremu podignite bojni stijeg! Jer sa Sjevera se nadvija nesreæa, propast velika. ²Može li se Kæi sionska usporedit' s nježnom tratinom? ³K njoj dolaze pastiri sa stadima. Svud oko nje razapeše šatore, svaki pase na dijelu svome. ⁴S njome zametnite sveti boj! Na noge! Navalimo usred dana! Jao nama, jer se dan naginje k zapadu, a veèernje sjene duljaju! ⁵Na noge! Navalimo usred noæi, razrušimo dvore njene!" ⁶Jer ovako zbori Jahve nad Vojskama: "Oborite stabla njena, podignite nasip oko Jeruzalema, to je grad laži, u njemu je sve samo tlaèenje. ⁷Kao što iz studenca izvire voda, tako iz njega opaèina izvire. U njemu se èuje samo nasilje i pustošenje, preda mnom su svagda bolesti i rane. ⁸Popravi se, Jeruzaleme, da mi se duša od tebe ne odvрати, da te ne pretvorim u pustoš, u zemlju nenastanjenu." ⁹Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Paljetkuj, paljetkuj kao lozu Ostatak Izraelov! Poput beraèa pruži ruke meðu èokote!" ¹⁰Komu treba da govorim, koga da opomenem da me saslušaju? Gle, uho im je neobrezano stog ne mogu èuti. Gle, rijeè Jahvina postade im porugom, nije im mila. ¹¹Prepun sam gnjeva Jahvina, ne mogu više izdržati! - Izlij ga, dakle, po djeci na ulici i na skupove mladiæa. Sve æe ih obuzeti: muža i ženu, starca i èovjeka zrele dobi. ¹²Njihove æe kuæe pripasti drugima, a tako i polja i žene im. "Da, ispružit æu ruku svoju - govori Jahve - na stanovnike ove zemlje, ¹³jer od najmanjega do najveæeg svi gramze za plijenom, od

proroka do sveæenika svi su varalice. ¹⁴I olako lijeèe ranu naroda moga, vièuæi: 'Mir! Mir!' Ali mira nema. ¹⁵Nek' se postide što gnusobu poèiniše, no oni više ne znaju što je stid, ne umiju se više crvenjeti. I zato æe popadati s onima što padaju, srušit æe se kad stanem kažnjavati" - govori Jahve. ¹⁶Ovako govori Jahve: "Stanite na negdašnje putove, raspitajte se za iskonske staze: Koji put vodi k dobru? Njime pođite i naæi æete spokoj dušama svojim! Al' oni rekoše: 'Ne idemo!' ¹⁷I postavih im stražare: 'Pazite na glas roga!' Al' oni rekoše: 'Neæemo paziti!' ¹⁸Zato èujte, narodi, i vi pastiri stada njihovih! ¹⁹Èuj, zemljo! Gle, dovodim zlo na ovaj narod, plod njihove pobune, jer oni ne slušahu rijeèi moje, Zakon moj odbaciše. ²⁰Što æe mi tamjan koji dolazi iz Šebe i trska mirisna iz zemlje daleke? Vaše mi paljenice nisu drage, nisu mi po volji klanice vaše." ²¹Zato ovako govori Jahve: "Evo postavljam narodu ovome prepreke o koje æe se spotaæi, oci i djeca zajedno, poginut æe susjed zajedno s prijateljem." ²²Ovako govori Jahve: "Evo dolazi narod iz zemlje sjeverne, puk velik diže se s krajeva zemlje: ²³u ruci im luk i koplje, okrutni su, nemilosrdni; graja im buèi kao more, jašu na konjima, kao jedan za boj spremni protiv tebe, Kæeri sionska. ²⁴Kad saznasmo novost, ruke nam klonuše, strava nas obuze, bol kao porodilju. ²⁵Ne izlazite u polja, ne idite na putove, jer maèevi dušmanski prijete, užas sve uokolo. ²⁶Kæeri mog naroda, kostrijet pripaši, pospi se pepelom, narièi k'o za jedincem tužaljku pregorku. Jer æe doæi nenadano na nas pustošnik. ²⁷Postavih te za ispitivaèa naroda mojega da spoznaš i ispitaš putove njegove. ²⁸Svi su oni odmetnici najgori, okolo kleveæu i mjed i željezo, svi su pokvareni. ²⁹Mijeh sopæe da bi vatra proždrla olovo, zalud se lijevaè trudi da ga rastopi: šljaka se ne da izluèiti." ³⁰"Srebro odbaèeno", tako ih zovu, jer ih Jahve odbaci!

Chapter 7

¹ Ovo je rijeè što dođe Jeremiji od Gospodina: ²"Stani pred vrata Doma Jahvina, objavi ondje ovu rijeè. Reci: Èujte rijeè Jahvinu, svi Judejci koji ulazite na ova vrata da se poklonite Jahvi. ³Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Popravite svoje putove i djela svoja, pa æu boraviti s vama na ovome mjestu. ⁴Ne uzdajte se u lažne rijeèi: 'Svetište Jahvino! Svetište Jahvino! Svetište Jahvino!' ⁵Ali ako zaista popravite svoje putove i djela svoja i ako zaista budete èinili što je pravo, svatko prema bližnjemu svome, ⁶ako ne budete tlaèili stranca, sirote i udovice i ne budete prolijevali krvi nedužne na ovome mjestu, ako ne budete trèali za tuđim bogovima na svoju nesreæu - ⁷boravit æu s vama na ovome mjestu, u zemlji koju sam dao vašim ocima zauvijek. ⁸Ali se vi uzdate u lažne i beskorisne rijeèi! ⁹Zar da kradete, ubijate, èinite preljub, krivo se zaklinjete, palite tamjan Baalu i trèite za tuđim bogovima kojih ne poznajete, ¹⁰a onda da dolazite i stojite preda mnom u Domu ovome koji nosi moje ime i govorite: 'Spašeni smo!' i da nakon toga opet èinite nedjela i opaèine? ¹¹Zar je Dom ovaj, koji se zove mojim imenom, u vašim oèima peæina razbojnièka? Ali ja dobro vidim" - rijeè je Jahvina. ¹²"Pođite, dakle, na moje mjesto koje je u Šilu, gdje nekoæ nastanih ime svoje, i pogledajte što od njega uèinih zbog opaèina naroda svoga

izraelskoga. ¹³Kako èinite sva ona ista nedjela - rijeè je Jahvina - i premda vas neumorno opominjem, vi ne slušate, a kad vas zovem, vi se ne odazivate: ¹⁴od ovoga Doma što se zove mojim imenom, u koje se vi uzdate, i od ovoga mjesta što ga dadoh vama i ocima vašim uèinit æu isto što sam uèinio i od Šila. ¹⁵Odbacit æu vas od lica svojega kao što odbacih svu braæu vašu, sve potomstvo Efrajimovo." ¹⁶"A ti ne moli milosti za narod ovaj, ne diži glasa za njih i ne moli, ne navaljui na me jer te neæu uslišiti. ¹⁷Ne vidiš li što èine po gradovima judejskim i po ulicama jeruzalemskim? ¹⁸Djeca kupe drva, oci pale vatru, žene mijese tijesto da ispeku kolaèe 'kraljici neba' i lijevaju ljevanice tuđim bogovima da me pogrde. ¹⁹Zar mene tim pogrđuju - rijeè je Jahvina - a ne sebe na svoju sramotu?" ²⁰I stoga ovako govori Jahve Gospod: "Evo, gnjev svoj i jarost svoju izlit æu na ovo mjesto, na ljude i na stoku, na poljsko drveæe i na plodove zemlje, rasplamtjet æe se i neæe se ugasiti." ²¹Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "Paljenicama dometnite još i klanice, i jedite meso. ²²Ja ništa ne rekoh ocima vašim o paljenicama i klanicama, niti im što o tom zapovjedih kad ih izvedoh iz zemlje egipatske. ²³Ovo im ja zapovjedih: 'Slušajte glas moj, pa æu ja biti vaš Bog, a vi æete biti moj narod. Idite putem kojim vam zapovjedih, da vam dobro bude.' ²⁴A oni ne poslušasæe, uho svoje ne prignuše, veæ pođoše po savjetu i okorjelosti zloga srca svojega; okrenuše mi leđa, a ne lice. ²⁵Od dana kad oci vaši iziđoše iz zemlje egipatske pa do dana današnjeg slao sam vam tolike sluge svoje, proroke, iz dana u dan, neumorno. ²⁶Ali me oni nisu slušali, uho svoje nisu prignuli, nego otvrdnuše, gori od otaca svojih. ²⁷Možeš im sve to reæi, ali te neæe poslušati; zovi ih, neæe ti se odazvati. ²⁸Zato im reci: 'Ovo je narod koji ne sluša glasa Jahve, Boga svojega, i ne prima opomenÄe. Nestade istine, nestade je iz usta njihovih.'" ²⁹Ostriži svoju dugu kosu, baci je. Po goletima protuži tužaljkom, jer Jahve odbaci i odvrgnu rod na koji se razgnjevio. ³⁰"Da, sinovi Judini èine što je zlo u oèima mojim" - rijeè je Jahvina. "Postaviše grozote u Dom koji se mojim zove imenom, da ga oskvrnu; ³¹podigoše uzvišice tofetske u Dolini Ben Hinomu i spaljuju vatrom svoje sinove i kæeri - što im ja nikad ne zapovjedih niti mi to ikada na um pade. ³²Stoga evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad se više neæe reæi Tofet ni Dolina Ben Hinom, nego Dolina klanja. U Tofetu æe se pokapati mrtvi, jer drugdje neæe biti mjesta. ³³A mrtva tijela ovoga naroda bit æe hrana pticama nebeskim i zvjeradi zemaljskoj, i nitko se neæe naæi da ih poplaš i otjera. ³⁴Uklonit æu iz gradova judejskih i s ulica jeruzalemskih radost i veselje: jer æe se zemlja ta pretvoriti u pustinju."

Chapter 8

¹ "U ono vrijeme - rijeè je Jahvina - povadit æe iz grobova kosti kraljeva judejskih, kosti knezova njezinih, kosti sveæenika, kosti proroka i kosti žitelja jeruzalemskih. ²I razasut æe ih prema suncu, prema mjesecu i prema svoj vojsci nebeskoj, koje ljubljahu, kojima služahu, koje slijeđahu, koje za savjet pitahu i kojima se klanjahu. I neæe ih pokupiti i sahraniti; ostat æe kao gnoj po zemlji. ³Tada æe svima onima što preostanu od tih zlih plemena, po svim mjestima kuda ih rasprših, smrt

biti milija od života" - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁴"Reci im: Ovako govori Jahve: 'Padne li tko, neæe li opet ustati, zaluta li, neæe li se opet vratiti?' ⁵Zašto onda taj narod luta uporno i neprekidno? Èvrsto se drže laži, neæe da se obrate. ⁶Pazio sam i osluškiavao: Ne govore kako valja. Nitko se ne kaje zbog pakosti svoje, i ne govori 'Što uèinih?' Svatko je skrenuo trku svoju kao konj kad u boj nagne. ⁷Èak i roda pod nebom zna svoje vrijeme, grlica, lastavica i ždral drže se vremena kad se moraju vratiti. A moj narod ne poznaje suda Jahvina. ⁸Kako možete tvrditi: 'Mi smo mudri, u nas je Zakon Jahvin!' Zaista, u laž ga je pretvorila lažljiva pisaljka pisara! ⁹Mudraci æe biti osramoæeni, prestravljeni i uhvaæeni u zamku. Gle, oni prezreše rijeè Jahvinu! A njihova mudrost - što im koristi? ¹⁰Zato æu žene njihove dati strancima, a vaša polja osvajaèima. Jer od najmanjeg do najveæega svi gramze za plijenom, od proroka do sveæenika svi su varalice. ¹¹I olako lijeèe ranu naroda mojega vièuæi: 'Mir! Mir!' Ali mira nema. ¹²Neka se postide što gnusobu poèiniše, no oni više ne znaju što je stid, ne umiju se više crvenjeti. Zato æe popadati s onima što padaju, srušit æe se kad stanem kašnjavati" - govori Jahve. ¹³"Htjedoh u berbu k njima - rijeè je Jahvina - a ono ni grozda na trsu, ni smokve na smokvi; èak je i lišæe uvelo. Zato ih predah onima što prolaze kraj njih. ¹⁴Zašto još èekamo? Na okup! Zavucimo se u tvrde gradove da ondje izginemo, jer nas Jahve, Bog naš, zatire, napaja nas vodom otrovanom, jer zgriješismo protiv Jahve. ¹⁵Nadasmo se miru, ali dobra nema, èekasmo vrijeme ozdravljenja, al' evo užasa! ¹⁶Iz Dana dopire njištanje konja njegovih, od rzanja njegovih pastuha dršæe zemlja sva. Dolaze da proždru zemlju i što je napunja, grad i žitelje u njemu.' ¹⁷I gle, puštam na vas otrovnice protiv kojih nema èarolija; ujedat æe vas - rijeè je Jahvina - ¹⁸lijeka biti neæe." Bol me spopada, srce mi iznemoglo. ¹⁹Evo zapomažu kaeri naroda moga iz zemlje daleke: "Zar Jahve nije više na Sionu? Kralj njegov? Zašto me razjariše svojim kipovima, ništavilima tuđinskim? ²⁰Žetva prođe, minu ljeto, a mi nismo spašeni!" ²¹Satrvan sam što je kaeri naroda mojega satrvana, žalostan sam, stravom obuzet. ²²Zar u Gileadu nema balzama? Nema li ondje lijeènika? TÓa zašto ne dolazi ozdravljenje kaeri naroda mojega? ²³O, tko bi glavu moju pretvorio u vrelo, a oèi moje u vrutak suza, danju i noæu da plaèem nad poginulima kaeri svoje, naroda svojega!

Chapter 9

¹ "Da imam u pustinji obitavalište, ostavio bih narod svoj i daleko od njih otišao. Jer svi su oni preljubnici, rulja izdajnièka. ²Kao luk napinju jezik, laž, a ne istina, prevladava na zemlji. Iz zla u zlo srljaju, mene ne poznaju" - rijeè je Jahvina! ³"Nek se svatko èuva prijatelja, a brat bratu neka ne vjeruje, jer brat svaki nasljeduje Jakova, a svaki prijatelj raznosi klevete. ⁴Jedan drugoga varaju, istine ne govore, privikoše jezik da govori laži; izopaèeni, ne mogu se više ⁵vratiti. Nasilje na nasilje! Prijevara za prijevarom! Neæe da spoznaju mene" - rijeè je Jahvina. ⁶Stog ovako govori Jahve nad Vojskama: "Evo, pretopit æu ih i ispitati, tÓa kako da i postupaju prema kaeri naroda moga? ⁷Jezik im je strijela ubojita, na ustima rijeè prijevarna. 'Mir s tobom', pozdravljaju blišnjega,

ali mu u srcu zamku spremaju. ⁸Pa da ih zbog toga ne kaznim - rijeè je Jahvina - narodu takvu da se ne osvetim?" ⁹"Zaplaèite, tugujte nad brdima, nad ispašama pustinjskim narièite! Jer izgorješe, nitko ne prolazi, glas stada više se ne èuje. Od ptice nebeske do stoke sve pobježe, svega nestade. ¹⁰Od Jeruzalema uèinit æu gomilu kamenja, brlog èagaljski, gradove judejske pretvorit æu u pustoš gdje nitko ne stanuje." ¹¹Tko je mudar da bi to razumio, kome su usta Jahvina govorila da objavi zašto zemlja izgorje kao pustinja i nitko njome više ne prolazi? ¹²I reèe Jahve: "Jer ostaviše Zakon moj koji im dadoh i jer ne slušahu glasa mojega, niti ga slijeđahu, ¹³nego slijeđahu okorjelo srce svoje i baale kojima ih oci njihovi nauèiše, ¹⁴ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: Evo, nahranit æu narod ovaj pelinom i napojiti ga vodom zatrovanom. ¹⁵I raspršit æu ih meðu narode kojih ne poznavahu oni ni oci njihovi. A za njima æu poslati maè da ih zatre." Ovako govori Jahve nad Vojskama: ¹⁶"Pazite! Pozovite narikaèe! Neka doðu! Pošaljite po najvještije! Neka doðu! ¹⁷Neka pohite da zapjevaju tužbalicu nad nama! Da suze poteku iz oèiju naših, da voda poteèe s trepavica naših! ¹⁸Sa Siona dopire tužbalica: 'O, kako smo upropašteni, osramoæeni veoma! Jer moramo zemlju ostaviti i stanove svoje napustiti.'" ¹⁹I zato, o žene, èujte rijeè Jahvinu, i neka uho vaše primi rijeè iz usta njegovih. Uèite kæeri svoje jadati, jedna drugu naricati: ²⁰"Smrt se ušulja kroz prozore naše, uèe u dvore naše, djecu pokosi nasred ulice, mladiæe nasred trgova. ²¹I mrtva tjelesa leže kao gnoj po oranicama, kao snoplje za žeteocem, a nikoga da ih skupi." ²²Ovako govori Jahve: "Mudri neka se ne hvale mudrošæu, ni junak neka se ne hvali hrabrošæu, ni bogati neka se ne hvali bogatstvom. ²³A tko se hvaliti hoæe, neka se hvali time što ima mudrost da mene spozna. Jer ja sam Jahve koji tvori dobrotu, pravo i pravdu na zemlji, jer to mi je milo" - rijeè je Jahvina. ²⁴"Evo, bliže se dani" - rijeè je Jahvina - "kaznit æu sve koji su obrezani na tijelu: ²⁵Egipat, Judeju, Edom, sinove Amonove i Moab i sve one što briju zaliske i prebivaju u pustinji. Jer svi su ti narodi neobrezani i sav dom Izraelov neobrezana je srca!"

Chapter 10

¹ Slušajte rijeè koju vam govori Jahve, dome Izraelov. ²Ovako govori Jahve: "Ne privikavajte se putu bezbožnom i ne dršæite pred znacima nebeskim, jer pred njima dršæu samo bezbošci. ³Jer su strašila tih naroda puka ništavnost, samo drvo posjeèeno u šumi, djelo ruku tesarovih, ⁴ukrašeno srebrom i zlatom, prièvršæeno èavlma i èekiaima da se ne klima. ⁵Nalik su na ptièja strašila u vrtu: ne znaju govoriti. Treba ih nositi, jer ne umiju hodati. Njih se ne bojte, jer ne mogu zla èiniti, ali ni dobra uèiniti ne mogu." ⁶Nitko nije kao ti, Jahve, ti si velik i silno je ime tvoje. ⁷Tko da se tebe ne boji, kralju naroda? Zaista, tebi to pripada, jer meðu svim mudracima naroda i u svim njihovim kraljevstvima tebi nema ravna! ⁸Èime vatru lože, to ih zaluðuje! Zakon im isprazan - obièno drvo, ⁹tankolisto srebro dovezeno iz Taršiša, zlato iz Ofira, rad kipara i rukotvorina zlatara, sva djela umješna, ogrnuta ljubièastim i crvenim grimizom. ¹⁰A Jahve je pravi Bog. Živi je on Bog i Kralj vjeèni. Od njegova gnjeva zemlja se tresse. Narodi ne mogu podnijeti jarosti njegove. ¹¹Evo

što æete o kipovima reæi: "Bogovi koji nisu stvorili neba ni zemlje moraju nestati s lica zemlje i ispod neba." ¹²On stvori zemlju snagom svojom, mudrošæu svojom uspostavi krug zemaljski i umom svojim razape nebesa. ¹³Kad mu glas zaori, huèe vode na nebesima, oblake diže s kraja zemlje; stvara kiši munje, vjetar izvodi iz skrovišta njegovih. ¹⁴Svakom èovjeku pamet stane, svaki se zlatar zastidi svoga kipa, jer svi su mu kipovi samo varka, nema u njima duha! ¹⁵Isprazni su oni, smiješne tvorevine, propast æe u dan kazne. ¹⁶Jakovljevi dio' nije kao oni: jer je on sve stvorio, Izrael pleme je baštine njegove, Jahve nad Vojskama ime je njegovo." ¹⁷Skupi prnje svoje sa zemlje, ti koja stanuješ u utvrđi! ¹⁸Jer ovako govori Gospod: "Gle, ovaj put daleko æu odbaciti stanovnike ove zemlje, pritijesniti ih da me nađu." ¹⁹"Jao meni zbog ozljede moje, rana je moja neiscjeljiva." A ja rekoh: "Ipak, bolest je moja, nosit æu je! ²⁰Šator je moj obÄaljen, sva užeta pokidana. Djeca me ostaviše: nema ih. Nema ga tko bi opet razapeo šator moj i podigao krila šatorska." ²¹Da, pastiri pamet izgubiše: ne tražiše Jahve. Zato ih sreæa ne prati i sva se stada raspršiše. ²²Èujte vijest! Primièe se, evo, buka strašna iz zemlje sjeverne, da gradove judejske pretvori u pustinju, u brlog èagalja. ²³Znam, Jahve, da put èovjeka nije u njegovoj vlasti, da èovjek koji hodi ne može upravljati korake svoje! ²⁴Kazni me, Jahve, ali po pravici, ne u gnjevu, da nas ne zatreš. ²⁵Izlij gnjev na narode koji te ne priznaju i na plemena koja ne zazivlju imena tvoga! Jer oni su proždrlji Jakova, izjeli ga, opustošili naselje njegovo.

Chapter 11

¹ Rijeè koju je Jahve uputio Jeremiji: ²"Govori Judejcima i Jeruzalemcima. ³Reci im: Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: 'Proklet bio èovjek koji ne posluša rijeèi Saveza ovoga, ⁴rijeèi koje sam zapovjedio ocima vašim kad sam ih izveo iz zemlje egipatske, iz one peæi ražarene, govoreæi: Poslušajte glas moj i èinite sve što vam zapovjedim: tada æete biti narod moj, a ja vaš Bog, ⁵da bih ispunio zakletvu kojom sam se zakleo ocima vašim da æu im dati zemlju u kojoj teèe mlijeko i med - kao što je danas.'" A ja odgovorih i rekoh: "Tako je, Jahve." ⁶I dalje mi reèe Jahve: "Objavi rijeèi ove po gradovima judejskim i po ulicama jeruzalemskim: 'Poslušajte rijeèi Saveza ovoga, te ih izvršavajte. ⁷Jer sam ozbiljno opominjao oèeve vaše kad sam ih izvodio iz zemlje egipatske i do danas ih neumorno opominjem: Poslušajte glas moj! ⁸Ali oni ne slušahu i ne prignuše uha svojega, nego se povedoše za okorjelošæu zloga srca svoga. Zato dopustih da se na njima ispune sve rijeèi Saveza ovoga za koji im zapovjedih da ga se pridržavaju, ali ga se oni ne pridržavahu.'" ⁹I reèe mi Jahve: "Zavjera je meðu Judejcima i Jeruzalemcima. ¹⁰Vratiše se bezakonjima svojih otaca koji se oglušiše na moje rijeèi, pa trèahu za tuđim bogovima da im služe. Dom Izraelov i dom Judin prekršiše Savez moj koji sam sklopio s ocima njihovim." ¹¹Zato ovako govori Jahve: "Evo, dovest æu na njih zlo kojemu neæe umaæi; vapit æe k meni, ali ih ja neæu slušati. ¹²Onda neka gradovi judejski i žitelji jeruzalemski vapiju k bogovima kojima kade, ali im oni neæe pomoæi u vrijeme nevolje! ¹³Jer imaš, o Judejo, bogova koliko i gradova! I koliko ima ulica u Jeruzalemu,

toliko žrtvenika podigoste da kadite Baalu. ¹⁴Ti, dakle, ne moli milosti za taj narod, ne diži glasa za njih i ne moli, jer ih neæu uslišiti kad me zazovu u nevolji svojoj." ¹⁵Što li æe draga moja u Domu mome? Kuje zle osnove. Hoæe li pretilina i meso posveæeno ukloniti zlo od tebe? Mogu li te stoga proglasiti èistom? ¹⁶"Zelena maslina lijepa uzrasta", tako te Jahve nazva. A sada uz prasak veliki plamenom sažiže njeno lišæe; spaljene su grane njene. ¹⁷Jahve nad Vojskama, koji te bijaše posadio, nesreæu ti namijeni zbog zloèina što ga uèini dom Izraelov i dom Judin kadeæi Baalu da bi mene razgnjevili. ¹⁸Jahve mi objavi te znam! Tada mi ti, Jahve, razotkri njihove spletke. ¹⁹A ja bijah kao jagnje krotko što ga vode na klanje i ne slutih da protiv mene snuju pakosne naume. "Uništimo drvo još snažno, iskorijenimo ga iz zemlje živih, da mu se ime nikad više ne spominje!" ²⁰Ali ti, Jahve nad Vojskama, koji pravedno sudiš, koji ispituješ srca i bubrege, daj da vidim kako se njima osveæuješ, jer tebi povjerih parnicu svoju. ²¹Zato Jahve nad Vojskama govori protiv ljudi u Anatotu koji mi rade o glavi i govore: "Ne prorokuj više u ime Jahvino, da ne pogineš od ruke naše!" ²²Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Evo, ja æu ih kazniti. Njihovi æe mladiæi od maèa poginuti, sinovi i kæeri pomrijet æe od gladi. ²³Ni ostatka neæe ostati kad donesem nesreæu ljudima u Anatotu u godini kazne njihove."

Chapter 12

¹Prepravedan si, Jahve, da bih se mogao s tobom parbiti. Samo bih jedno s tobom raspravio: Zašto je put zlikovaca uspješan? Zašto podmuklice uživaju mir? ²Ti si ih posadio, i oni se ukorijeniše, rastu i plod donose. Al' si bliz samo ustima njihovim, a daleko im od srca. ³No ti, Jahve, mene poznaješ i vidiš; ispitaš srce moje, ono je s tobom. Odvedi ih kao jagnjad na klanje, saèuvaj ih za dan pokolja. ⁴Dokle æe zemlja tugovati, dokle æe trava na svem polju sahnuti? Zbog opaèine njezinih stanovnika ugiba stoka i ptice! Jer govore: Bog ne vidi naših putova. ⁵Ako s pješacima trèeæi sustaješ, kako æeš se s konjima utrkivati? Kad ni u mirnoj zemlji nemaš uzdanja, kako æeš onda kroz guštare jordanske? ⁶Jer su i braæa tvoja i obitelj tvoja licemjerni prema tebi! I oni te iza leða ocrnjuju na sva usta. Ne vjeruj im kad ti zbore umilno.

⁷Ostavih dom svoj, napustih baštinu svoju; miljenicu srca svoga dadoh u ruke dušmana njenih. ⁸Baština moja postade za me kao lav u šumi. Zarikao je na me, zato ga zamrzih. ⁹Zar je baština moja šarena ptica oko koje odasvud druge slijeæu? Hajde, skupite se, sve divlje zvijeri, dođite žderati. ¹⁰Mnogi pastiri opustošiše moj vinograd, zgaziše nasljedstvo moje; dragu mi baštinu pretvoriše u golu pustinju, ¹¹pretvoriše u pustoš, žalosna je pustoš preda mnom. Sva je zemlja pusta jer nikog u srce ne dira. ¹²Preko svih goleti pustinjskih nagruše pustošnici. Jer u Jahve je maè što proždire: s jednog kraja zemlje do drugog nema mira nijednome tijelu. ¹³Sijahu pšenicu, a požeše trnje: iscrpli se bez koristi. Stide se uroda svoga sve zbog jarosti Jahvine. ¹⁴Ovako govori Jahve: "Sve zle susjede svoje, koji su dirnuli u baštinu što sam je dao narodu svome Izraelu, ja æu išèupati iz zemlje njihove. Ali dom Judin išèupat æu isred njih. ¹⁵A kad ih išèupam, ponovo æu

im se smilovati i povesti natrag, svakoga na baštinu i zemlju njegovu. ¹⁶Pa ako doista nauèe putove naroda mojega i stanu se zaklinjati imenom mojim - 'Živoga mi Jahve' - kao što su uèili moj narod da se zaklinje Baalom, tada æe se opet nastaniti usred naroda moga. ¹⁷Ako pak ne poslušaju, onda æu takav narod potpuno išèupati i zatrti" - rijeè je Jahvina.

Chapter 13

¹ Ovako mi govori Jahve: "Idi i kupi sebi lanen pojas i opaši bokove. Ali ga u vodu ne umaèi." ²I kupih pojas po rijeèi Jahvinoj i opasah bokove. ³I dođe mi drugi put rijeè Jahvina: ⁴"Uzmi pojas što si ga kupio i njime se opasao, digni se, idi do rijeke Eufrata i sakrij ga ondje u pukotinu peæine." ⁵I odoh i sakrih ga kraj Eufrata, kako mi Jahve zapovjedi. Poslije mnogo dana reèe mi Jahve: ⁶"Ustaj, idi na Eufrat pa izvuci odande pojas za koji ti zapovjedih da ga ondje sakriješ." ⁷Oдох на Eufrat, izvukoh i uzeh pojas s mjesta gdje ga bijah sakrio, i gle: pojas istrunuo, ne bijaše više nizašto. ⁸Tada mi dođe rijeè Jahvina: ⁸Reci kralju i kraljici-majci: "Sjednite duboko dolje, jer vijenac slave pade s vaših glava. ⁹Ovako govori Jahve: Tako æu uništiti silnu oholost Judeje i Jeruzalema. ¹⁰Narod taj opaki koji ne sluša mojih rijeèi, nego slijedi okorjelo srce svoje i trèi za drugim bogovima da im služi i da im se klanja, postat æe kao tvoj pojas koji nije više nizašto. ¹¹Jer kao što pojas prijanja uz bedra èovjekova, tako sam htio da sav dom Izraelov i sav dom Judin prijanja uza me - rijeè je Jahvina - da budu moj narod, moj dobar glas, moj ponos, moja slava i èast. Ali nisu poslušali!" ¹²Reci tom narodu: "Svaki se vrè puni vinom." A oni æe ti prigovoriti: "Zar možda ne znamo da se svaki vrè puni vinom?" ¹³Reci im tada: "Ovako govori Jahve: evo, napunit æu pijanošæu sve stanovnike ove zemlje, kraljeve što sjede na prijestolju Davidovu, i sveæenike, i proroke, i sve Jeruzalemce. ¹⁴I porazbijat æu ih jednog o drugoga, oèeve zajedno sa sinovima - rijeè je Jahvina. Uništiti æu ih bez samilosti, bez milosrða i bez smilovanja." ¹⁵Poslušajte, dobro èujte, okanite se oholosti: Jahve sad govori! ¹⁶Dajte slavu Jahvi, Bogu svojemu, prije nego što se smrkne, prije nego što se noge vaše spotaknu po planinama mraènim. Vi se nadate svjetlosti, a on æe je u mrak pretvoriti, prometnuti u crnu tamu! ¹⁷Ako ovo ne poslušate, potajno æe mi duša plakati zbog oholosti vaše, suze æe roniti, oko æe mi suze prolijevati, jer Jahvino stado u izgnanstvo odlazi. ¹⁹Gradovi Negeba zatvoreni su, i nikoga nema da ih otvori. Sva je Judeja izgnana, sasvim izgnana!" ²⁰Podigni oèi, Jeruzaleme, i pogledaj one što nadiru sa Sjevera. Gdje je stado tebi povjereno, slavne ovce tvoje? ²¹Što æeš reæi kada ti se nametnu kao gospodari tvoji oni koje si sam nauèio da te kao ljubavnici vode. Neæe li te bolovi spopasti kao porodilju? ²²Možda æeš se tad upitati: "Zašto me to snašlo?" Zbog mnoštva bezakonja tvojih otkriše ti skute, nasilje nad tobom uèiniše. ²³Može li Etiopljanin promijeniti kožu svoju? Ili leopard krzno svoje? "A vi, možete li èiniti dobro, navikli da zlo èinite? ²⁴Zato æu vas raspršiti k'o pljevu koju raznosi pustinjski vjetar. ²⁵To je sudba tvoja i dio tebi odmjeren - rijeè je Jahvina - jer si mene zaboravio i u laž se uzdao. ²⁶Sam æu ti halju do lica podiæi da se tvoja golotinja vidi. ²⁷Sve preljube tvoje, tvoje vriskanje i bestidno tvoje bludnièenje, na

humcima, u poljima, vidio sam tvoje grozote. Jao tebi, Jeruzaleme! Još se ne očisti i dokle će to još trajati ...?"

Chapter 14

¹ Riječ Jahvina Jeremiji o velikoj suši: ² Judeja je tugom obrvana i ginu njeni gradovi, sumorno leže na zemlji, krik Jeruzalema do neba se vije. ³ Odličnici šalju sluge po vodu: dolaze do studenaca, ali vode ne nalaze, vraćaju se praznih vrèeva, postiđeni, posramljeni, pokriše glavu svoju. ⁴ Zemlja je sva ispucala jer kiše nema. Ratari se postidješe, pokriše glave. ⁵ Pa i košuta u polju ostavlja mlado jer trave nema. ⁶ Divlji magarci, stoje na goletima, dašću kao èagalj, oèi im malaksale jer nema zelenila. ⁷ Bezakonja naša protiv nas svjedoèe, smiluj se, o Jahve, rad' imena svoga! Jer otpadosmo od tebe, tebi sagriješismo, ⁸ o nado Izraelova, spasitelju njegov u danima nevolje! Zašto si kao stranac u ovoj zemlji, kao putnik što se uvrati da prenoèi? ⁹ Zašto si kao prestravljen èovjek, kao junak koji ne može pomoèi? TÓa ti si meðu nama, o Jahve, mi se tvojim zovemo imenom - nemoj nas ostaviti! ¹⁰ Ovako govori Jahve o narodu ovome: Jest, oni vole tumarati i ne štete svojih nogu, i zato ih Jahve ne voli. I sada se spominje bezakonja njihova i kažnjava grijeh njihove. ¹¹ I reèe mi Jahve: "Ne traži milosti za ovaj narod. ¹² Ako će i postiti, neću uslišiti njihovih vapaja. Ako će i prinijeti paljenicu i prinos, neću mi omiljeti. Jer maèem, glađu i kugom ja ću ih zatrti." ¹³ Tada rekoh: "Ah, Jahve Gospode! Eno, proroci im govore: 'Nećete vidjeti maèa, niti će vam biti gladi, nego ću vam dati postojan mir na ovome mjestu.'" ¹⁴ A Jahve mi reèe: "Laž prorokuju ti proroci u moje ime; niti ih poslah niti im nalog kakav dadoh - ja im i nisam govorio. Oni vam prorokuju lažna viđenja, isprazna gatanja i snove srca svoga." ¹⁵ Zato ovako govori Jahve: "Proroci ti što u moje ime prorokuju, a ja ih nisam poslao, te govore da neću biti ni maèa ni gladi u zemlji ovoj, sami će od maèa i gladi poginuti. ¹⁶ A narod ovaj kojemu prorokuju ležat će po ulicama jeruzalemskim, pokošen maèem i glađu, i neću biti èovjeka da ga pokopa - njih, žene njihove, sinove i kæeri njihove. Tako ću na njih izliti zloću njihovu." ¹⁷ A ti im reci ovako: Nek' oèi moje suze rone danju i noću, i neka ne prestanu, jer je strašno slomljena djevica, kæi naroda moga, ranom neobièno ljutom. ¹⁸ Poðem li u polje, evo maèem pobijenih! Vratim li se u grad, evo od gladi iznemoglih! Èak i proroci i sveæenici lutaju po zemlji i ništa ne znaju. ¹⁹ TÓa zar si Judeju sasvim odbacio? Zar ti duši omrznu Sion? Zašto nas tako biješ te nam više nema lijeka? Nadasmo se miru, ali dobra nema, èekasmo vrijeme ozdravljenja, al' evo užasa! ²⁰ O Jahve, bezbožnost svoju priznajemo, bezakonje otaca svojih; doista, tebi sagriješismo! ²¹ Ne odbaci nas, rad' imena svoga, ne sramoti prijesto Slave svoje, spomeni se i nemoj razvræi Saveza svog s nama! ²² Zar ispraznost bezbožnika dažda daje? Ili zar nebesa sama kiše? Zar ne daješ ti to, Jahve, Bože naš? Zato se u te uzdamo, jer ti sve to èiniš.

Chapter 15

¹ I reče mi Jahve: "Kad bi i Mojsije i Samuel stali pred lice moje, ne bi mi se duša obratila narodu tome. Otjeraj ih ispred lice mojega, neka idu od mene!" ²Ako te upitaju: 'Kamo da idemo?' odgovori im: 'Ovako govori Jahve: Tko je za smrt, u smrt! Tko je za mač, pod mač! Tko je za glad, u glad! Tko je za izgnanstvo, u izgnanstvo!' ³Poslat æu na njih četiri nevolje - riječ je Jahvina: mač da ih ubija, pse da ih rastrgaju, ptice nebeske i zvjerad da ih žderu i zatiru. ⁴I uèinit æu ih užasom svim kraljevstvima zemaljskim, i to zbog Manašea, sina Ezekijina, kralja judejskoga - za sva zla što ih poèini u Jeruzalemu." ⁵"Tko da se smiluje tebi, Jeruzaleme, tko da te požali? Tko li æe se svratit' da te zapita kako ti je? ⁶Ti me odbaci - riječ je Jahvina - i leđa mi okrenu. I zato na te digoh ruku zatornicu. Dojadi mi da ti uvijek praštam! ⁷Zato æu ih izvijati vijaèom na vratima zemlje ove. Narod svoj æu lišit' djece i istrijebit' ga, jer se ne obraæaju sa svojih putova. ⁸Bit æe u njih više udovica negoli pijeska morskoga. Na majke mladih ratnika dovest æu zatornika, usred podneva, i pustit æu na njih iznenada užas i strahotu. ⁹Onesvijestila se roditeljka sedmero djece, dušu ispustila. Sunce joj zađe još za dana: postiđena, osramoæena je. A što od njih ostane, pod mač æu vræi pred njihovim dušmanima" - riječ je Jahvina. ¹⁰Jao meni, majko, što si me rodila, da svađam se i prepirem sa svom zemljom. Nikom ne uzajmih, ni od koga zajma ne uzeh, a ipak svi me proklinju. ¹¹Uistinu, o Jahve, nisam li ti služio za njihovo dobro, nisam li tražio milost u tebe za neprijatelja svoga, u doba nevolje, u danima tjeskobe njegove? Ti to dobro znaš! ¹²Može l' se željezo slomiti, željezo sa Sjevera i mjed? ¹³Tvoje bogatstvo i blago tvoje pljaèki æu predati. Tako æeš platiti za sva bezakonja svoja po svoj zemlji. ¹⁴Uèinit æu te robljem neprijatelja u zemlji koju ne poznaješ, jer gnjev moj planu ognjem koji æe vas sažgati, koji æe protiv vas buknuti. ¹⁵Jahve, spomeni me se i pohodi me i kazni progonitelje moje. Ne daj da propadnem zbog sporosti srdžbe tvoje! Spomeni se da tebe radi podnosim sramotu. ¹⁶Kad mi dođoše riječi tvoje, ja sam ih gutao: riječi tvoje ushitiše i obradovaše srce moje. Jer sam se tvojim zvao imenom, o Jahve, Bože nad Vojskama. ¹⁷Nikad sjedio nisam u društvu veseljaka da se razveselim. Pod težinom ruke tvoje samotan živim, jer ti me jarošæu prože. ¹⁸Zašto je bol moja bez prebola? Zašto je rana moja neiscjeljiva i nikako da zaraste? Ah! Hoæeš li meni biti kao potok nestalan, vodama nepouzdan? ¹⁹Zato ovako govori Jahve: "Ako se vratiš, pustit æu te da mi opet služiš; ako odvojiš dragocjeno od bezvrijedna, bit æeš usta moja. Oni æe se okrenuti k tebi, al' ti se zato ne smiješ okrenuti k njima! ²⁰Uèinit æu od tebe za ovaj narod zid od mjedi, neosvojiv. Borit æe se protiv tebe, al' te neæe nadvladati, jer ja sam s tobom, da te spasim i izbavim" - riječ je Jahvina. ²¹"Izbavit æu te iz ruku zlikovaca i otkupiti te iz ruku silnika."

Chapter 16

¹ I dođe mi riječ Jahvina i reče: ²"Ne uzimaj sebi žene; i nemaj ni sinova ni kćeri na ovome mjestu. ³Jer ovako govori Jahve o kćerima i sinovima koji će se roditi na ovome mjestu i o majkama koje će ih rađati i o očevima koji će ih imati u ovoj zemlji: ⁴Oni će umrijeti smrću prebolnom, nitko ih neće oplakivati, niti će ih sahraniti. Pretvorit će se u gnoj za oranice, izginut će od mača i gladi, a njihova će trupa biti hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim." ⁵Da, ovako govori Jahve: "Ne smiješ ući u kuću žalosti, ne idi naricati niti ih sažaljevati. Jer ja sam tom narodu uskratio mir svoj - riječ je Jahvina - ljubav i samilost. ⁶Pomrijet će veliko i malo u ovoj zemlji i nitko ih neće pokopati. Nitko neće naricati nad njima, niti će zbog njih praviti ureza, niti kose šišati. ⁷Za onog u žalosti neće kruh lomiti, da ga utješe zbog pokojnika, niti će mu tko pružiti pehar utjehe zbog smrti njegova oca ili majke njegove. ⁸Ne ulazi u kuću slavija da s njima sjediš i gostiš se." ⁹Jer ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "Evo, uèinit æu da s ovog mjesta i pred vašim očima i u ovim danima išèeznu poklici radosti i veselja i glasovi zaruènika i zaruènice. ¹⁰A kad objaviš tom narodu sve ove riječi, pa te upitaju: 'Zašto nam Jahve zaprijeti svom ovom golemom nesrećom; u èemu je zloèinstvo naše i u èemu su grijesi naši što ih poèinismo protiv Jahve, Boga našega?' - ¹¹onda im odgovori: 'U tom što me ostaviše oci vaši - riječ je Jahvina - i trèaše za tuđim bogovima da im služe i da im se klanjaju, a mene ostaviše i Zakona se moga ne držeše. ¹²A vi još gore uèiniste nego oci vaši, jer evo, svaki se povodi za okorjelošću zloga srca svoga, a mene ne sluša. ¹³Zato æu vas istjerati iz ove zemlje u zemlju koja vam je neznana, kao što bijaše i ocima vašim. Ondje æete služiti tuđim bogovima danju i noću: jer neću vam se više smilovati!'" ¹⁴"Zato, evo, dolaze dani - riječ je Jahvina - kad se više neće govoriti: 'Živoga mi Jahve koji sinove Izraelove izvede iz Egipta', ¹⁵nego: 'Živoga mi Jahve koji sinove Izraelove izvede iz zemlje sjeverne i iz svih zemalja kamo ih bijaše prognao.' Vratit æu ih u zemlju njihovu koju dadoh ocima njihovim. ¹⁶Evo, poslat æu mnoga ribara - riječ je Jahvina - koji će ih uloviti. A zatim æu dovesti mnoge lovce koji će ih goniti sa svih gora, i sa svih brežuljaka, i iz svih peæinskih rasjeklina. ¹⁷Jer moje oči prate sve njihove putove: neće mi izmaći, niti se bezakonje njihovo može sakriti od oèiju mojih. ¹⁸Dvostruko æu naplatiti njihovo bezakonje i grijehe njihove, jer su truplima svojih grozota oskvrnuli moju zemlju i moju baštinu ispunili gnusobama." ¹⁹Jahve, snago moja i moja utvrdo, utoèište moje u danima nevolje! K tebi æe doći narodi s krajeva zemlje. I govorit æe: Samu nam laž oci namriješe, Ništavost i Nemoæ. ²⁰TÓa stvara li èovjek sam sebi bogove, to nikako nisu bogovi. ²¹Uèinit æu, evo, da osjete, da ovaj put zaista oæute moju ruku i snagu moju, i znat æe da mi je ime Jahve.

Chapter 17

¹ Judin grijeh upisan je željeznom pisljkom, urezan dijamantnim vrškom u ploèicu njihova srca i u rogove njihovih žrtvenika, ²kao spomen sinovima njihovim na žrtvenike njihove i ašere njihove oko zelenog drveća na visokim brežuljcima, ³na brdima i usred polja. Tvoje bogatstvo i

sve blago tvoje pljaèki æu predati. Tako æeš platiti za grijeh svoj po svoj zemlji. ⁴Morat æeš pustiti baštinu koju sam tebi poklonio. Uèinit æu te robljem neprijatelja u zemlji koju ne poznaješ. Jer gnjev moj planu ognjem koji æe vjeèno gorjeti. ⁵Ovako govori Jahve: "Proklet èovjek koji se uzdaje u èovjeka, i slabo tijelo smatra svojom mišicom, i èije se srce od Jahve odvraæa. ⁶Jer on je kao draè u pustinji: ne osjeæa kad je sreæa na domaku, tavori dane u usahloj pustinji, u zemlji slanoj, nenastanjenoj. ⁷Blagoslovljen èovjek koji se uzdaje u Jahvu i kome je Jahve uzdanje. ⁸Nalik je na stablo zasaðeno uz vodu što korijenje pušta k potoku: ne mora se nièeg bojati kad doðe žega, na njemu uvijek zelenilo ostaje. U sušnoj godini brigu ne brine, ne prestaje donositi plod. ⁹Podmuklije od svega je srce. Jedva popravljivo, tko da ga pronikne? ¹⁰Ja, Jahve, istražujem srca i ispitujem bubrege, da bih dao svakom po njegovu vladanju, prema plodu ruku njegovih. ¹¹Prepelica što leži na jajima a ne leže jest onaj što nepravdom stjeèe bogatstvo: usred dana svojih ostavit' ga mora i na kraju ostaje IÓuda. ¹²Slavan prijestol dignut od davnina, to je naše sveto mjesto. ¹³O Jahve, nado Izraela, svi koji te ostave postidjet æe se, koji se odmetnu od tebe bit æe u prah upisani, jer ostaviše Izvor žive vode. ¹⁴Iscijeli me, Jahve, i bit æu zdrav, spasi me, i bit æu spašen, jer ti si pjesma moja. ¹⁵Evo ih što mi govore: Gdje je rijeè Jahvina? Neka se ispuni! ¹⁶Ta ja se nisam vrzao oko tebe za njihovu nesreæu niti sam želio kobni Dan! - ti to znaš, sve što je izlazilo iz usta mojih pred tobom je. ¹⁷Ne budi mi na užas, ti, utoèište moje, u Dan nesretni. ¹⁸Progonitelji moji nek' se postide, ne ja, njih smeti, ne mene. Na njih dovedi Dan nesretni, zatri ih dvogubim zatorom! ¹⁹Ovako mi reèe Jahve: "Idi i stani na vrata Sinova naroda na koja ulaze i izlaze kraljevi judejski i na sva vrata jeruzalemska. ²⁰Reci im: Èujte rijeè Jahvinu, vi, kraljevi judejski i svi Judejci i Jeruzalemci koji prolazite kroz ova vrata. ²¹Ovako govori Jahve: 'Èuvajte se ako vam je život mio i ne nosite tereta u dan subotnji, i ne unosite ga na vrata jeruzalemska. ²²I ne nosite bremena iz kuæe u dan subotnji, i nikakva posla ne radite, nego svetkujte dan subotnji, kao što sam zapovjedio vašim ocima. ²³Oni me ne poslušasæe i ne prikloniše uha svojega, nego tvrdovrato ne poslušasæe i ne prihvatishæe nauka. ²⁴A vi, ako me poslušate - rijeè je Jahvina - i ako ne budete nosili bremena na vrata ovoga grada, nego budete svetkovali dan subotnji, ne radeæi nikakva posla, ²⁵tada æe na vrata ovoga grada ulaziti kraljevi koji sjede na prijestolju Davidovu, koji se voze kolima i jašu na konjima, oni i njihovi èasnici, Judejci i Jeruzalemci, i ovaj æe grad ostati dovijeka. ²⁶I dolazit æe iz gradova judejskih, iz okolice Jeruzalema, iz zemlje Benjaminove i iz Šefele, iz Gorja i iz Negeba, da prinesu paljenice, klanice, prinosnice i kad i da prinesu žrtvu zahvalnicu u Domu Jahvinu. ²⁷Ali ako me ne poslušate te ne budete svetkovali dan subotnji, i ako budete nosili bremena ulazeæi na vrata jeruzalemska u dan subotnji, tada æu potpaliti oganj na vratima njegovim: i plamen æe proždrijeti dvore jeruzalemske, i neæe se ugasiti."

Chapter 18

¹ Ovo je riječ koju Jahve uputi Jeremiji: ²"Ustani i siđi u kuću lončarovu - ondje će ti objaviti svoje riječi." ³Siđoh, dakle, u kuću lončarovu, upravo je radio na lončarskom kolu. ⁴I kako bi se koji sud što bi ga načinio od ilovača u ruci lončarovoj pokvario, on bi opet od nje pravio drugi - već kako se lončaru svidjelo da napravi. ⁵I dođe mi riječ Jahvina: ⁶"Ne mogu li i ja s vama igrati kao ovaj lončar, dome Izraelov? - riječ je Jahvina. Evo, kao ilovača u ruci lončarovoj, i vi ste u mojoj ruci, dome Izraelov. ⁷Objavim li jednom kojem narodu ili kojem kraljevstvu da će ga iskorijeniti, uništiti i razoriti, ⁸i taj se narod, protiv kojeg sam govorio, obrati od opasnosti i zloće, tada će se ja pokajati za zlo koje mu bijah namijenio. ⁹Objavim li kojem narodu, ili kojem kraljevstvu, da će ga izgraditi i posaditi, ¹⁰a on stane igrati što je zlo u mojim očima, ne slušajući glasa mogega, pokajat će se za dobro koje sam im obećao. ¹¹Zato sada reci Judejcima i Jeruzalemcima: 'Ovako govori Jahve: Evo, spremam vam zlo i snujem protiv vas osnove. Vratite se, dakle, svaki sa svoga zlog puta i popravite svoje putove i svoja djela.' ¹²Ali oni vele: 'Uzalud! Mi ćemo radije provoditi svoje osnove i igrati svaki po okornosti zlog srca svojega.'" ¹³Ovako govori Jahve: "Propitajte se po narodima: je li itko takvo što čuo? Toliku grozotu učini djevica Izraelova. ¹⁴Nestaje li s gorske vrleti snijeg libanonski? Mogu li presušiti vode daleke što studene teku? ¹⁵A narod moj mene zaboravi! Kad prinose ništavnosti, posrnuše na putovima svojim, na stazama drevnim, i hode stazama i putem neprohodnim. ¹⁶I tako su zemlju u pustoš obratili, na vječnu porugu, da se nad njom zgraža svaki prolaznik glavom mašući. ¹⁷Razvitlat će ih pred neprijateljem, kao istočnjak; leđa, a ne lice, ja ću im pokazati u dan njine propasti." ¹⁸I rekoše: "Hajdemo da se urotimo protiv Jeremije, jer svećeniku ne može nestati Zakona, ni mudrome savjeta, ni proroku besjede. Hajde, udarimo ga njegovim jezikom i pazimo budno na svaku riječ njegovu." ¹⁹Poslušaj me, o Jahve, i čuj što govore moji protivnici. ²⁰Tada zar se dobro uzvraćam zlim? A oni mi jamu kopaju! Sjeti se kako stajah pred licem tvojim da u tebe milost tražim za njih, da odvratim od njih jarost tvoju. ²¹Zato im djecu izruči gladi, maću ih predaj! Neka im žene ostanu jalove i udovice, neka im kuga pobije muževe, a mladići neka od maću u boju poginu. ²²Neka se prolomi vapaj iz kuća njihovih kad iznenada na njih dovedeš čete pljačkaša. Jer oni iskopaše jamu da me uhvate, nogama mojim u potaji zamke namjestiše. ²³Ti, o Jahve, znadeš sav njihov naum ubilački protiv mene. Ne oprostí im bezakonja njihova, ne izbriši im grijeha pred sobom. Neka padnu pred licem tvojim, obračunaj s njima u dan gnjeva svoga!

Chapter 19

¹ Ovako mi reče Jahve: "Idi i kupi vrću glineni. Povedi sa sobom nekoliko starješina narodnih i svećenika. ²Pođi u Dolinu Ben Hinom, na ulazu Vrata lončarskih. Ondje proglasi riječi koje će ti kazati. ³Reci im: Čujte riječ Jahvinu, kraljevi judejski i stanovnici jeruzalemski. Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Evo dovodim nesreću na ovo mjesto te će svima koji to čuju u ušima zazujati. ⁴Zato što su me ostavili i otuđili ovo mjesto prinoseći kad tuđim bogovima kojih

ne poznavahu oci njihovi ni kraljevi judejski; i zato što su mjesto ovo natopili krvlju nevinih; ⁵i zato što pogradiše uzvišice Baalove da mu spaljuju sinove kao žrtve, a to im ja nikada ne naredih niti zapovjedih, niti mi je takvo što na um palo. ⁶Stoga, evo, dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad se ovo mjesto neæe više zvati Tofet ni Dolina Ben Hinom nego Dolina klanja. ⁷Izjalovit æu na ovom mjestu naum Judeje i Jeruzalema i uèiniti da svi poginu od neprijateljskog maèa, od ruku onih što im rade o glavi. A trupla æu njihova dati za hranu pticama nebeskim i zvijerima poljskim. ⁸A grad æu ovaj uèiniti ruglom i užasom: svaki koji proðe mimo nj zgrozit æe se i zviždati zbog svih nesreæa njegovih. ⁹I dat æu im da jedu meso sinova i kæeri svojih. Da, svaki æe jesti meso bližnjega svoga zbog preteške nevolje kojom æe ih pritisnuti njihovi neprijatelji što im rade o glavi.' ¹⁰Razbij vrè pred oèima svojih pratilaca ¹¹i reci im: Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Tako æu razbiti ovaj narod i ovaj grad, kao što se razbija sud lonèarski, te se više ne da popraviti. U Tofetu æe se ukapati, jer inaèe neæe biti mjesta za ukapanje. ¹²Tako æu postupiti s ovim mjestom - rijeè je Jahvina - i sa stanovnicima njegovim. I uèinit æu grad ovaj sliènim Tofetu. ¹³I sve kuæe jeruzalemske i kuæe kraljeva judejskih bit æe oneišæene kao mjesto Tofet: sve kuæe kojima se na krovovima kad prinosi svoj vojsci nebeskoj i lijevaju ljevanice tuðim bogovima.'" ¹⁴Kad se Jeremija vratio iz Tofeta, kamo ga Jahve bijaše poslao da prorokuje, stade u predvorju Doma Jahvina te uze govoriti svemu narodu: ¹⁵"Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Evo, dovest æu na ovaj grad i na sve njegove gradiæe sve zlo kojim sam im prijetio, jer ukrutiše vratove svoje ne slušajuæi rijeèi mojih.'" "

Chapter 20

¹ A sveæenik Pašhur, sin Imerov, vrhovni nadzornik Doma Jahvina, èu kako Jeremija prorokuje te rijeèi. ²I Pašhur dade Jeremiju batinati i baci ga u klade što se nalaze kod gornjih vrata Benjaminovih, a u Domu su Jahvinu. ³A kad sutradan Pašhur pusti Jeremiju iz klada, reèe mu Jeremija: "Jahve te više ne zove Pašhur veæ 'Užas odasvud'. ⁴Jer ovako govori Jahve: 'Evo, predajem te užasu, tebe i sve prijatelje tvoje, i poginut æe od maèa neprijatelja svojih, svojim æeš oèima vidjeti. I svu Judeju dat æu u ruke kralju babilonskom. On æe ih odvesti u izgnanstvo u Babilon i maèem pobiti. ⁵I sve bogatstvo ovoga grada, sav njegov trudom steèeni imetak i sve dragocjenosti te sve blago kraljeva judejskih predat æu u ruke neprijateljima. Oni æe sve opljaèkati, ugrabiti i u Babilon odnijeti.' ⁶A ti æeš se, Pašhure, sa svim svojim ukuæanima seliti u Babilon. Da, u Babilon æeš doæi i ondje umrijeti i biti pokopan, ti i svi tvoji prijatelji kojima si laži prorokovao." ⁷Ti me zavede, o Jahve, i dadoh se zavesti, nadjaèao si me i svladao me. A sada sam svima na podsmijeh iz dana u dan, svatko me ismijava. ⁸Jer kad god progovorim, moram vikati, naviještati moram: "Nasilje! Propast!" Doista, rijeè mi Jahvina postade na ruglo i podsmijeh povazdan. ⁹I rekoh u sebi: neæu više na nj misliti niti æu govoriti u njegovo ime. Al' tad mi u srcu bi kao rasplamtjeli oganj, zapretan u kostima mojim: uzalud se trudih da izdržim, ne mogoh više. ¹⁰Èuh klevete

mnogih: "Užas odasvud! Prijavite! Mi æemo ga prijaviti." Svi koji mi bijahu prijatelji èekahu moj pad. "Možda ga zavedemo, pa æemo njim ovladati i njemu se osvetiti!" ¹¹Sa mnom je Jahve kao snažan junak! Zato æe progonitelji moji posmrnuti i neæe nadvladati, postidjet æe se veoma zbog poraza, zbog nezaboravne vjeène sramote. ¹²O Jahve nad Vojskama, koji pronieèeš pravednika i vidiš mu bubrege i srce, daj da vidim kako im se osveæuješ, jer tebi povjerih parnicu svoju. ¹³Pjevajte Jahvi, hvalite Jahvu, jer on izbavi dušu sirote iz ruku zlikovaca. ¹⁴Proklet bio dan kad se rodih, dan kad me rodi majka moja ne bio blagoslovljen! ¹⁵Proklet bio èovjek koji ocu mom dojavu: "Rodio ti se sin, muškiæ!" i time mi oca obradova. ¹⁶Tom èovjeku bilo kao gradovima što ih Jahve nemilice razvali; veæ u cik zore èuo zapomaganje i poklike bojne u podne, ¹⁷jer me ne pogubi u majèinoj utrobi da bi majka bila moj grob, da bi joj utroba dovijeka ostala trudna! ¹⁸O, zašto izađoh iz majèina krila? Da vidim jad i nevolju i u sramoti da dokonèam dane!

Chapter 21

¹ Rijeè koju Jahve uputi Jeremiji kad kralj Sidkija posla k njemu Pašhura, sina Malkijina, i sveæenika Sefaniju, sina Maasejina, s porukom: ²"Hajde, upitaj Jahvu za nas, jer je Nabukodonozor, kralj babilonski, zavojštio na nas; možda æe Jahve opet uèiniti s nama èudo, pa æe se neprijatelj povuæi pred nama." ³Jeremija im reèe: "Ovako recite Sidkiji: ⁴Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Povuæi æu oružje koje je u vašim rukama, kojim se borite protiv kralja babilonskoga i Kaldejaca što vas napadaju izvan zidina, i skupiti ga usred ovoga grada. ⁵I sam æu se boriti protiv vas ispruženom rukom i snažnom mišicom, u srdžbi i gnjevu i velikoj jarosti. ⁶I strašnom kugom udarit æu stanovnike ovoga grada, ljude i životinje, i pomrijet æe. ⁷Poslije toga æu - rijeè je Jahvina - Sidkiju, kralja judejskoga, i njegove sluge i narod, i sve one koji preostadoše u tom gradu nakon pošasti, maèa i gladi, predati u ruke Nabukodonozora, kralja babilonskoga, u ruke njihovih neprijatelja i u ruke onih koji im rade o glavi; on æe ih sasjeæi oštricom maèa bez samilosti, bez milosrða i bez smilovanja.' ⁸A ovom narodu reci: 'Ovako govori Jahve: Evo stavljam pred vas put života i put smrti. ⁹Tko ostane u ovom gradu, poginut æe od maèa, gladi i kuge. A tko izađe, te se preda Kaldejcima koji vas opsjedaju, spasit æe život - život æe mu ostati kao plijen. ¹⁰Jer, okrenuh lice svoje ovomu gradu na zlo, a ne na dobro - rijeè je Jahvina - i bit æe izruèen u ruke kralja babilonskoga, i on æe ga vatrom spaliti.'" ¹¹Kraljevskom domu Judeje. Èujte rijeè Jahvinu, ¹²dome Davidov! Ovako govori Jahve: "Svako jutro sudite pravedno, izbavite potlaèene iz ruku tlaèitelja, ili æe moj gnjev planut' poput vatre, raspalit' se neugasivo zbog vaših opaèina. ¹³Evo me protiv tebe koji stanuješ na Peæini dolinskoj - rijeè je Jahvina - protiv vas koji kažete: 'Tko može na nas navaliti, tko u naše nastambe prodrijeti?' ¹⁴Al' ja æu vam platiti prema plodu djela vaših - rijeè je Jahvina. - Oganj æu podmetnuti šumi njegovoj i proždrijet æe sve oko nje!"

Chapter 22

¹ Ovako govori Jahve: "Siđi u palaèu kralja judejskoga i objavi ondje ovu rijeè. ²Reci: Slušaj rijeè Jahvinu, kralju judejski, koji sjediš na prijestolju Davidovu, ti i tvoje sluge i tvoj narod koji ulaze na ova vrata. ³Ovako govori Jahve: 'Èinite pravo i pravicu, izbavite potlaèene iz ruku tlaèitelja! Ne èinite krivo strancu, siroti, udovici, ne tlaèite ih i ne prolijevajte krvi nedužne na ovome mjestu. ⁴Jer budete li se istinski vladali po rijeèi ovoj, na vrata ovog dvora ulazit æe kraljevi što sjede na prijestolju Davidovu, voze se na kolima i jašu na konjima - oni, njihove sluge i njihov narod. ⁵Ako pak ne poslušate ovih rijeèi, zaklinjem se sobom - rijeè je Jahvina - da æu taj dvor pretvoriti u ruševinu!'" ⁶Jer ovako govori Jahve o dvoru kralja judejskoga: "Ti si za me Gilead, vrh libanonski. Ali, uistinu, pretvorit æu te u pustinju, u grad nenastanjen. ⁷Spremit æu protiv tebe zatiraèe, svakoga s oružjem njegovim, nek' posijeku izabrane ti cedrove i u vatru ih pobacaju." ⁸Mnoštvo æe naroda prolaziti mimo taj grad i pitat æe jedan drugoga: "Zašto je Jahve tako postupio s ovim velikim gradom?" ⁹Odgovorit æe im: "Jer su ostavili Savez Jahve, Boga svoga, klanjali se drugim bogovima i služili im." ¹⁰Ne oplakujte mrtvoga, ne jadikujte za njim. Radije plaèite za onim koji odlazi, jer se nikad više neæe vratiti ni rodne grude vidjeti. ¹¹Jer ovako govori Jahve o Šalumu, sinu Jošijinu, kralju judejskomu, koji kraljevaše mjesto oca svoga i morade otiæi iz ovoga mjesta: "Nikad se više neæe vratiti, ¹²nego æe umrijeti u mjestu kamo ga izagnaše, a ovu zemlju nikad više neæe vidjeti." ¹³Jao onom koji kuæu gradi nepravedno i gornje odaje diže bez prava; koji bližnjega tjera na tlaku i plaæu mu ne isplaæuje; ¹⁴koji kaže: "Sagradit æu sebi kuæu prostranu i prozraène gornje odaje!" koji probija prozore, oblaže ih cedrovinom crveno obojenom. ¹⁵Jesi li zato kralj što se cedrom razmeæeš? Nije li ti i otac jeo i pio, ali je èinio pravo i pravicu i zato mu bješe dobro. ¹⁶Branio je pravo siromaha i jadnika, i zato mu bješe dobro. Zar ne znaèi to mene poznavati? - rijeè je Jahvina. ¹⁷Ali tvoje oèi i srce idu samo za dobitkom, da krv nevinu prolijevaš, da nasilje èiniš i krivdu. ¹⁸Zato ovako govori Jahve o Jojakimu, sinu Jošijinu, kralju judejskom: "Za njim neæe naricati: 'Jao, brate moj! Jao, sestro moja!' Za njim neæe naricati: 'Jao, gospodaru! Jao, veličanstvo!' ¹⁹Pokopat æe ga k'o magarca, izvuæi ga i baciti izvan vrata Jeruzalema." ²⁰"Popni se na Libanon i vièi, po Bašanu nek' se ori glas, s Abarima buèi, jer svi su tvoji prijatelji slomljeni! ²¹Lijepo sam te svjetovao u danima mirnim, al' ti mi reèe: 'Neæu slušati!' Tako se vladaš od mladosti: ne slušaš glasa mojega. ²²Sve æe tvoje pastire vjetar popasti, a ljubavnici æe tvoji u izgnanstvo. Tada æeš se stidjet' i sramiti zbog sve pakosti svoje. ²³Ti što prebivaš na Libanonu, ti što se gnijezdiš po cedrovima, kako li æeš stenjati kad bolovi te spopadnu, trudovi porodilje. ²⁴Života mi moga - rijeè je Jahvina - kad bi Konija, sin Jojakimov, kralj judejski, bio peèatnjak na mojoj desnici, ja bih ga strgao s prsta. ²⁵Dat æu te u ruke onima koji ti rade o glavi, u ruke onima pred kojima dršæeš, u ruke Nabukodonozora, kralja babilonskog, i u ruke Kaldejaca. ²⁶I bacit æu tebe i majku koja te rodila u drugu zemlju gdje se niste rodili; tamo æete umrijeti. ²⁷Ali u zemlju u koju èeznu da se vrate neæe se vratiti!" ²⁸TÓa zar je taj èovjek Konija sud prezren, razbijen? Il' posuda što nikom se ne sviða? Zašto bjehu protjerani on i potomstvo, prognani u zemlju koja im je posve neznana? ²⁹Zemljo,

zemljo, zemljo, poslušaj riječ Jahvinu. ³⁰Ovako govori Jahve: "Upišite za ovoga čovjeka: 'Bez djece. Život mu se nije posrećio. Nitko od potomstva njegova neće sjesti na prijesto Davidov ni vladati Judejom.'"

Chapter 23

¹ "Jao pastirima koji upropašavaju i raspršuju ovce paše moje" - riječ je Jahvina. ²Stoga ovako govori Jahve, Bog Izraelov, protiv pastira koji pasu narod moj: "Vi ste raspršili ovce moje, rastjerali ih, niste se brinuli za njih. Zato æ se ja sada pobrinuti za vas zbog zlodjela vaših - riječ je Jahvina. ³I sam æ skupiti ostatak svojih ovaca iz svih zemalja kamo sam ih raspršio i vratiti ih na ispaše njihove: bit æ plodne i množit æ se. ⁴I podići æ im pastire da ih pasu te se ničega više neće bojati ni plašiti, niti æ se gubiti" - riječ je Jahvina. ⁵"Evo dolaze dani - riječ je Jahvina - podići æ Davidu izdanak pravedni. On æ vladati kao kralj i biti mudar i èinit æ pravo i pravicu u zemlji. ⁶U njegove æ dane Judeja biti spašena i Izrael æ živjeti spokojno. I evo imena kojim æ ga nazivati: 'Jahve, Pravda naša.' ⁷Zato, evo, dolaze dani - riječ je Jahvina - kad se više neće govoriti: 'Živoga mi Jahve koji sinove Izraelove izvede iz zemlje egipatske', ⁸nego: 'Živoga mi Jahve koji potomstvo doma Izraelova izvede i dovede iz zemlje sjeverne i iz svih zemalja kamo ih bijaše prognao, tako da obitavaju u zemlji svojoj.'" ⁹Prorocima. Srce je u meni skrhanu, dršæu mi kosti, slièan sam pijancu, èovjeku kojim vino ovlada, pred licem Jahvinim i njegovim svetim rijeèima: ¹⁰"Jer zemlja je puna preljubnika; zbog tih se ljudi zemlja u crno zavila, a ispaše u pustinji sagorješe. Njihova je trka zloba, a moæ im je nepravda. ¹¹Da, i prorok i sveæenik zlikovci su, èak i u Domu svome naðoh im pakost" - riječ je Jahvina. ¹²Stog' æ im se puti prometnuti u tlo klizavo: u mraku æ posrtati i padati. Jer ja æu na njih svaliti nesreæu u godine kazne njihove" - riječ je Jahvina. ¹³"I u proroka Samarije vidjeh mnoge ludosti: prorokuju u Baalovo ime i zavode narod moj izraelski. ¹⁴Ali u proroka jeruzalemskih vidjeh strahote: preljub, prijeverne putove, jaèaju ruke zloèincima, te se nitko od zloèina svojih ne obraæa. Svi su mi oni kao Sodoma, a žitelji kao Gomora!" ¹⁵I zato Jahve nad Vojskama ovako govori o prorocima: "Evo, nahranit æ ih pelinom i napojiti vodom zatrovanom, jer od proroka jeruzalemskih potjeèe pokvara u svoj zemlji." ¹⁶Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Ne slušajte rijeèi proroka: oni vas obmanjuju, objavljuju viðenja srca svoga, a ne što dolazi iz usta Jahvinih; ¹⁷govore onima što preziru riječ Jahvinu: 'Bit æ s vama mir!' a onima što slijede glas svog srca okorjelog: 'Nikakvo vas zlo neće snaæi!'" ¹⁸TÓa tko bijaše na vijeæanju Jahvinu, tko je vidio, tko slušao riječ njegovu? Tko ju je shvatio te je može objaviti? ¹⁹Gle, nevjere Jahvino: jarost provaljuje, razmahuje se vihor silan i svaljuje na glave bezbožnièke. ²⁰Jahvin se gnjev neće stišati, dok on ne izvrši i ne ispuni naume srca svojega. U dane posljednje jasno æete to razumjeti. ²¹"Ne poslah ti proroka, a ipak trèe! Ne govorih im, a ipak prorokuju! ²²Jest, da bijahu na mom vijeæanju, moje bi rijeèi narodu mom obznanili, i kušali ih svrnuti sa zla puta njihova i od zlodjela njihovih! ²³TÓa, zar sam ja Bog samo iz blizine - riječ je Jahvina - zar iz daljine nisam

više Bog? ²⁴Može li se tko skriti u skrovištima da ga ja ne vidim? - rijeè je Jahvina. Ne ispunjam li ja nebo i zemlju? - rijeè je Jahvina. ²⁵Èuo sam što govore proroci koji prorokuju laži u ime moje i tvrde: 'Usnio sam! Usnio sam!' ²⁶Dokle æe meðu prorocima biti onih koji prorokuju laž i objavljuju prijevaru srca svojega? ²⁷Misle da æe svojim snima što ih jedan drugom pripovijedaju postiaei da narod moj zaboravi ime moje, kao što veæ oci njihovi zaboraviše ime moje uz Baala! ²⁸Prorok koji je usnio san neka samo pripovijeda svoj san, a u koga je rijeè moja, neka po istini objavljuje rijeè moju!" "Što je zajednièko slami i žitu? - rijeè je Jahvina. ²⁹Nije li rijeè moja poput vatre - rijeè je Jahvina - i nije li slièna malju što razbija peæinu? ³⁰Evo me stoga protiv proroka - rijeè je Jahvina - koji jedan drugome krađu moje rijeèi. ³¹Evo me protiv proroka - rijeè je Jahvina - koji mlata jezikom i proroštva kuju. ³²Evo me protiv proroka - rijeè je Jahvina - koji prorokuju izmišljene snove i pripovijedajuæi ih zavode narod moj izmišljotinama svojim i lažima. A ja ih nisam poslao, niti sam im što zapovjedio, niti su narodu ovome od kakve koristi - rijeè je Jahvina. ³³A ako te ovaj narod, ili prorok, ili sveæenik, zapita: 'Što je breme Jahvino?' odgovori im: 'Vi ste breme Jahvino i ja vas odbacujem' - rijeè je Jahvina. ³⁴A reèe li koji prorok ili sveæenik, ili tko iz naroda: 'Breme Jahvino', kaznit æu toga èovjeka i dom njegov. ³⁵Ovako morate govoriti svaki svome bližnjemu i svaki svome bratu: 'Što je Jahve odgovorio?' ili 'Što je Jahve rekao?' ³⁶Ali 'Breme Jahvino' da više niste spomenuli, jer je breme svakome rijeè njegov." Jer vi iskrivljujete rijeèi Boga živoga, Jahve nad Vojskama, našega Boga! ³⁷Ovako reci proroku: "Što ti je Jahve odgovorio?" ili "Što je Jahve rekao?" ³⁸Ali ako kažete "Breme Jahvino", ovako govori Jahve: "Zato što se služite rijeèju 'Breme Jahvino', premda sam vam poruèio da je ne izgovarate, ³⁹ja æu visoko podiaei i odbaciti od lica svojega vas i vaš grad što ga dadoh vama i ocima vašim! ⁴⁰I svalit æu na vas vjeènu sramotu i vjeènu porugu koja se neæe zaboraviti."

Chapter 24

¹ Jahve mi pokaza, i gle: dvije kotarice smokava stajahu pred Domom Jahvinim, pošto Nabukodonozor, kralj babilonski, odvede iz Jeruzalema i izagna u Babilon Jekoniju, sina Jojakimova, kralja judejskoga, zajedno s knezovima judejskim, kovaèima i bravarima. ²U jednoj kotarici bijahu izvrsne smokve, kakve veæ jesu rane smokve; a u drugoj bijahu pokvarene smokve, tako rðave da se ne mogahu jesti. ³I Jahve me upita: "Jeremija, što vidiš?" A ja odgovorih: "Smokve! Dobre su vrlo dobre, a loše su vrlo loše - tako loše da nisu za jelo." ³Od trinaeste godine Jošije, sina Amonova, kralja judejskoga, sve do dana današnjeg, ove dvadeset i tri godine, dolazila mi je rijeè Jahvina i ja sam vam jednako govorio, ali me niste slušali. ⁴I dođe mi rijeè Jahvina: ⁴I Jahve je svejednako slao k vama sve sluge svoje, proroke, ali vi niste slušali i niste prignuli uši svoje da èujete. ⁵Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Kao na ove dobre smokve, tako æu milostivo pogledati na sužnje judejske koje sam s ovoga mjesta prognao u zemlju kaldejsku. ⁵I govorahu vam: "Vratite se svaki sa zla puta svojega i od zlih djela svojih i ostanite u zemlji koju Jahve dade vama i ocima vašim za

sva vremena; ⁶I milostivo æu svrnuti oèi na njih i vratiti ih u ovu zemlju. Ponovo æu ih podiæi i neæu ih više uništiti; opet æu ih posaditi i neæu ih više išèupati. ⁶i ne idite za tuðim bogovima da im sluþite i da im se klanjate; i ne gnjevite me djelima ruku svojih, pa vam neæu ništa naþao uèiniti.

⁷I dat æu im srce da me poznaju da sam ja Jahve, da budu narod moj, a ja Bog njihov, jer æe se oni svim srcem svojim opet k meni obratiti. ⁷Ali me niste poslušali - rijeè je Jahvina - nego me razgnjeviste djelima ruku svojih, na svoju nesreæu!" ⁸Ali kao s lošim smokvama koje su tako loše da nisu za jelo - da, rijeè je Jahvina - tako æu postupiti i sa Sidkijom, kraljem judejskim, s njegovim knezovima i sa svim Jeruzalemcima što preostadoše u ovoj zemlji i s onima što se u Egiptu nastaniše.

⁸Zato ovako govori Jahve nad Vojskama: "Jer niste poslušali mojih rijeèi, ⁹Uèinit æu da budu na užas svim kraljevstvima zemaljskim, na sramotu i porugu, na ruglo i kletvu posvuda kamo ih protjeram. ⁹evo, ja æu poslati i podignuti sve narode sa sjevera - rijeè je Jahvina - i slugu svoga Nabukodonozora, kralja babilonskoga, i dovest æu ih na ovu zemlju i na njene stanovnike i na sve okolne narode; izruèit æu ih kletom uništenju i uèinit æu ih užasom i ruglom, vjeènim razvalinama.

¹⁰I poslat æu na njih maè, glad i kugu dok se ne istrijebe sa zemlje koju dadoh njima i ocima njihovim." ²⁵Rijeè upuæena Jeremiji o svem narodu judejskom, èetvrte godine Jojakima, sina kralja judejskog - to je prve godine Nabukodonozora, kralja babilonskog. ²⁶Prorok ¹⁰I ugušit æu meðu njima svaki glas radosti i veselja, klicanje zaruènika i zaruènice i klopot þrvnja i svjetlost svjetiljke. ¹¹Sva æe se zemlja pretvoriti u pustoš i pustinju i svi æe narodi sluþiti kralju babilonskom sedamdeset godina. ¹²Ali kad se navršì sedamdeset godina, kaznit æu kralja babilonskog i narod onaj - rijeè je Jahvina - za bezakonje njihovo i zemlju kaldejsku i pretvorit æu ih u vjeène razvaline.

¹³Dovest æu na tu zemlju sve što sam protiv nje rekao - sve je to napisano u ovoj knjizi, što prorokova Jeremija za sve narode." ¹⁴"I oni æe sluþiti mnogim narodima i velikim kraljevima i platit æu im po njihovim èinima i po djelima ruku njihovih." ¹⁵Ovako mi reèe Jahve, Bog Izraelov: "Uzmi ovaj pehar vina iz moje ruke i napoji njime sve narode kojima æu te poslati. ¹⁶Neka piju dok ne zateturaju i dok se ne izbezume zbog maèa što æu ga meðu njih poslati." ¹⁷I uzeh pehar iz ruke Jahvine i napojih njime sve narode kojima me Jahve bijaše poslao: ¹⁸Jeruzalem i gradove judejske s njihovim kraljevima i knezovima, neka budu razvalina, pustoš, ruglo i prokletstvo, kao što su i danas; ¹⁹faraona, kralja egipatskoga, s njegovim slugama i knezovima i narodom njegovim ²⁰i svu onu mješavinu naroda: sve kraljeve zemlje Usa, sve kraljeve zemlje filistejske, Aškelon, Gazu, Ekron i ono što ostade od Ašdoda; ²¹Edom, Moab i sinove Amonove; ²²sve kraljeve Tira, sve kraljeve Sidona, kraljeve otoka onkraj mora; ²³Dedan, Temu, Buz i sve one ostriženih zalizaka, ²⁴sve kraljeve Arabije, sve kraljeve mješavine naroda koji obitavaju u pustinji; ²⁵sve kraljeve Zimrija, sve kraljeve Elama i sve kraljeve Medije; ²⁶sve kraljeve Sjevera, blize i daleke, jednog za drugim, i sva kraljevstva na licu zemlje. A kralj Šešak pit æe poslije njih. ²⁷I reci im: "Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Pijte! Opijte se! Bljujte! Padnite da se više ne dignete od maèa koji æu pustiti meðu vas.' ²⁸Ako ne bi htjeli uzeti pehar iz tvoje ruke da piju, reci im: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Morate piti! ²⁹Jer, evo, ja sam poèeo kaþnjavati grad koji se zove mojim imenom. A vi zar da proðete bez kazne? Ne, neæete ostati nekaþnjani, jer æu sam dozvati maè da

udari na sve stanovnike zemlje' - rijeè je Jahve nad Vojskama. ³⁰Ti im, dakle, prorokuj sve rijeèi ove i reci im: 'Jahve reèe sa visine, iz svetoga stana grmi glasom, rièe iza glasa protiv pašnjaka svoga, podvikuje kao oni što groždje gaze. Do svih stanovnika zemlje ³¹dopire bojni klik - do nakraj svijeta - jer Jahve se parbi s narodima, izlazi na sud sa svakim tijelom, bezbožnike æe maèu izruèiti - rijeè je Jahvina. ³²Ovako govori Jahve nad Vojskama: Evo, nesreæa veæ zahvaæa narod za narodom; nevrjeme strašno veæ se prolama s krajeva zemlje.'" ³³U onaj dan bit æe pobijenih Jahvinih s jednoga kraja svijeta do drugoga. Za njima nitko neæe naricati, niti æe ih tko pokupiti i sahraniti; ostat æe kao gnoj po zemlji. ³⁴Kukajte, pastiri, i vièite, valjajte se po prašini, vodièi stada, jer vam se ispuniše dani za klanje, popadat æete ko ovnovi izabrani. ³⁵Više nema utoèišta pastirima, niti spasa vodièima stada. ³⁶Èuj, kako vapiju pastiri, kako kukaju vodièi stada, jer Jahve pustoši pašnjak njihov, ³⁷mirna su pasišta poharana od jarosna gnjeva Jahvina. ³⁸Lav ostavlja guštaru jer æe zemlja njihova opustjeti od maèa pustošnièkog, od jarosnog gnjeva Jahvina.

Chapter 26

¹ U poèetku kraljevanja Jojakima, sina Jošijina, kralja Judina, dođe mi rijeè Jahvina. ²Ovako govori Jahve: "Stani u predvorju Doma Jahvina i svim gradovima judejskim koji dolaze da se poklone u Domu Jahvinu naviještaj sve rijeèi koje sam ti zapovjedio da im kažeš. I ne izostavi ni jedne jedine. ³Možda æe poslušati i vratiti se svaki sa zla puta svoga, pa æu se pokajati za zlo koje naumih uèiniti zbog zlodjela njihovih. ⁴Reci im: 'Ovako govori Jahve: Ako me ne poslušate da hodite po Zakonu što ga stavih pred vas, ⁵slušajuæi rijeèi slugu mojih proroka koje vam neumorno šaljem, premda ih do sada niste slušali, ⁶postupit æu s ovim Domom kao sa Šilom i uèinit æu da ovaj grad bude prokletstvo za sve narode na zemlji.'" ⁷I sveæenici i proroci i sav narod slušahu Jeremiju kako naviješta te rijeèi u Domu Jahvinu. ⁸A kad Jeremija izreèe sve ono što mu je Gospod zapovjedio da naviješta svemu narodu, zgrabiše ga sveæenici i proroci govoreæi: "Platit æeš glavom! ⁹Zašto si u ime Jahvino prorokovao: 'Postupit æu s ovim Domom kao sa Šilom i ovaj æe grad biti opustošen te nitko više u njemu neæe stanovati?'" I sav se narod skupi na Jeremiju u Domu Jahvinu. ¹⁰Èuvši to, starješine judejske dođoše iz kraljevskog dvora u Dom Jahvin i sjedoše pred Nova vrata Doma Jahvina. ¹¹Tada sveæenici i proroci rekoše starješinama i svemu narodu: "Ovaj je èovjek zaslužio smrt jer je prorokovao protiv ovoga grada, kao što ste èuli na svoje uši." ¹²Tada Jeremija reèe starješinama i svemu narodu: "Jahve me posla da prorokujem protiv ovoga Doma i ovoga grada sve ono što ste èuli. ¹³Popravite, dakle, putove svoje i djela svoja i slušajte glas Jahve, Boga svoga: i pokajat æe se za zlo kojim vam se zaprijetio. ¹⁴Ja sam, evo, u vašim rukama. Uèinite sa mnom što vam se èini dobro i pravo. ¹⁵Ali dobro znajte: ako me pogubite, krv nedužnu navalit æete na sebe, na ovaj grad i na njegove stanovnike. Jer, zaista, Jahve me posla k vama da u vaše uši govorim sve ove rijeèi." ¹⁶Tada rekoše starješine i sav narod sveæenicima i prorocima: "Ovaj èovjek nipošto ne zasluuje smrt, jer nam je govorio u ime Jahve, Boga našega." ¹⁷Nato ustadoše

i neki od najuglednijih u zemlji te rekoše svemu mnoštvu naroda što se ondje okupilo: ¹⁸"Mihej Morešæanin prorokovaše u dane Ezekije, kralja judejskog, i govoraše svemu narodu judejskom: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Sion æe biti polje preorano, Jeruzalem ruševina, a Goru Doma ovog šuma æe prekriti.' ¹⁹Je li ga zato pogubio Ezekija, kralj judejski, i sva Judeja? Nisu li se pobojali Jahve i nastojali da Jahvu umilostive, te se Jahve pokaja za zlo kojim im se bijaše zaprijetio? A mi, zar da na duše svoje navalimo tako velik zloèin?" ²⁰Bijaše ondje još neki koji prorokovaše u ime Jahvino, Urija, sin Šemajin, rodom iz Kirjat Jearima. I on prorokovaše protiv ovoga grada i zemlje ove kao i Jeremija. ²¹A kad je kralj Jojakim sa svim ratnicima i zapovjednicima èuo te rijeèi, tražio je da ga smakne. Èuvši to, Urija se prestraši i pobježe u Egipat. ²²Ali kralj Jojakim posla u Egipat Elnatana, sina Akborova, s nekoliko ljudi; ²³dovedoše oni Uriju iz Egipta i odvedoše ga kralju Jojakimu, koji ga maèem pogubi, a truplo njegovo baci na groblje prostoga puka. ²⁴Ali Ahikam, sin Šafanov, zaštiti Jeremiju te ga ne predaše u ruke narodu da ga pogube.

Chapter 27

¹ U poèetku kraljevanja Sidkije, sina Jošije, kralja judejskoga, uputi Jahve Jeremiji ovu rijeè. ²Ovako mi reèe Jahve: "Naèini sebi užad i jaram i stavi ga sebi na vrat. ³Zatim poruèi kralju edomskom, kralju moapskom, kralju amonskom, kralju tirkom i kralju sidonskom, po njihovim izaslanicima koji su došli u Jeruzalem kralju judejskom Sidkiji. ⁴Naredi im da poruèe svojim gospodarima: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov! Ovako poruèite svojim gospodarima: ⁵Ja sam snagom svojom svesilnom i rukom ispruženom stvorio zemlju, ljude i životinje na zemlji. I ja to dajem kome hoæu. ⁶Sada, dakle, sve te zemlje dajem u ruke Nabukodonozoru, kralju babilonskom, sluzi svojem; dajem mu i poljsko zvijerje da mu služi. ⁷I svi æe narodi služiti njemu i njegovu sinu, i sinu njegova sina, dok i njegovoj zemlji ne kucne èas te i njega ne upokore moæni narodi i veliki kraljevi. ⁸Ako koji narod, ili kraljevstvo, ne htjedne služiti Nabukodonozora, kralja babilonskoga, ne hoteæ' se upregnuti u jaram kralja babilonskog, taj æu narod kazniti maèem, glaðu i kugom - rijeè je Jahvina - dok ga sasvim ne zatrem rukom njegovom. ⁹Ne slušajte, dakle, svojih proroka, gatalaca, sanjara, zvjezdara svojih i èarobnjaka koji vam govore: 'Ne, vi neæete služiti kralju babilonskom!' ¹⁰Jer vam oni laž prorokuju samo da vas udalje iz vaše zemlje, da vas otjeram pa da propadnete. ¹¹Ali narod koji se upregne u jaram kralja babilonskoga da mu služi ostavit æu na miru u zemlji njegovoj - rijeè je Jahvina - da je obraðuje i u njoj živi.'" ¹²Sve sam to rekao Sidkiji, kralju judejskom, govoreæi: "Upregnite se u jaram kralja babilonskoga i pokorite se njemu i narodu njegovu da ostanete živi. ¹³Zašto da poginete, ti i narod tvoj, od maèa, gladi i kuge, kao što se Jahve zaprijetio narodu koji se ne podvrgne kralju babilonskom? ¹⁴Ne slušajte, dakle, rijeèi onih proroka koji vam govore: 'Vi neæete služiti kralju babilonskom.' Oni vam laž prorokuju. ¹⁵Jer nisam ih ja poslao da vam prorokuju - rijeè je Jahvina - nego vam oni laž prorokuju u moje ime, da vas otjeram iz vaše zemlje, pa da propadnete - vi i

proroci koji vam prorokuju." ¹⁶I sveæenicima i svemu ovom narodu rekao sam: "Ovako govori Jahve: 'Ne slušajte rijeèi svojih proroka koji vam ovako prorokuju: Evo, posuðe Doma Jahvina bit æ uskoro vraæeno iz Babilona.' Oni vam laži prorokuju. ¹⁷Ne slušajte ih! Pokorite se kralju babilonskom da ostanete živi! Zašto da ovaj grad postane ruševina? ¹⁸Ako su oni zaista proroci, te ako je u njima rijeè Jahvina, neka mole Jahvu nad Vojskama da i posuðe što još ostade u Domu Jahvinu i u dvoru kraljeva judejskih i u Jeruzalemu ne dospije u Babilon! ¹⁹Jer ovako govori Jahve o stupovima, moru, podnožjima i o preostalom posuðu što još ostade u ovome gradu - ²⁰što još Nabukodonozor, kralj babilonski, ne uze sa sobom onda kad odvede u izgnanstvo iz Jeruzalema u Babilon Jekoniju, sina Jojakimova, kralja judejskoga, i sve odliènike judejske i jeruzalemske. ²¹Da, ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov, o posuðu koje preostade u Domu Jahvinu, u dvoru kralja judejskog, i u Jeruzalemu: ²²U Babilon æ ih odnijeti i ondje æ ostati sve do dana kad ja odem po njih - rijeè je Jahvina. I ja æu sve to donijeti i postaviti na ovo mjesto!'"

Chapter 28

¹ Iste godine, u poèetku kraljevanja Sidkije, kralja judejskoga, èetvrte godine, petog mjeseca, Hananija, sin Azurov, prorok rodod iz Gibeona, reèe mi u Domu Jahvinu pred svim sveæenicima i svim narodom: ²"Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Skršit æu jaram kralja babilonskoga. ³Do dvije godine vratit æu na ovo mjesto sve posuðe Doma Jahvina koje je Nabukodonozor, kralj babilonski, odavde uzeo i odnio u Babilon. ⁴A tako i Jekoniju, sina Jojakimova, kralja judejskoga, i sve izgnanike judejske, koji dospješe u Babilon, takodër æu vratiti na ovo mjesto - rijeè je Jahvina - jer æu skršiti jaram kralja babilonskoga.'" ⁵Tada prorok Jeremija odgovori proroku Hananiji pred sveæenicima i pred svim narodom koji bijahu u Domu Jahvinu. ⁶Reèe prorok Jeremija: "Amen! Uèinio Jahve tako! Ispunio Jahve rijeèi koje si prorokovao i vratio ovamo sve posuðe iz Doma Jahvina i sve izgnanike iz Babilona. ⁷Ali èujder i ovu rijeè koju æu kazati na tvoje uši i na uši svega naroda. ⁸Proroci koji su bili prije mene i tebe, odiskona prorokovahu mnogim moænim zemljama i velikim kraljevstvima rat, glad, kugu. ⁹Ali o proroku koji prorièe mir možeš istom kad se ispuni njegova proroèka rijeè znati da ga je zaista Jahve poslao." ¹⁰Tada prorok Hananija skide jaram s vrata proroka Jeremije i skrši ga. ¹¹I reèe Hananija pred svim narodom: "Ovako govori Jahve: 'Evo, ovako æu - za dvije godine - skršiti jaram Nabukodonozora, kralja babilonskoga, s vrata svih naroda!'" Tada prorok Jeremija ode svojim putem. ¹²A kad prorok Hananija skrši jaram s vrata proroka Jeremije, dođe rijeè Jahvina Jeremiji: ¹³"Idi i ovako reci Hananiji: 'Ovako govori Jahve: Ti si skršio drveni jaram, ali æu ja mjesto njega naèiniti željezni.' ¹⁴Jer ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Željezni æu jaram staviti oko vrata svih ovih naroda da ih podvrgnem Nabukodonozoru, kralju babilonskom, i služit æe mu, jer ja sam njemu podložio èak i poljsku zvjerad!'" ¹⁵I prorok Jeremija reèe proroku Hananiji: "Èuj me dobro, Hananija! Tebe nije poslao Jahve, a ti si u narodu pobudio varave nade. ¹⁶Zato ovako govori Jahve:

'Gle, brišem te s lica zemlje! Umrijet æeš još ove godine, jer si propovijedao pobunu protiv Jahve!'"
¹⁷I umrije prorok Hananija te godine u sedmom mjesecu.

Chapter 29

¹ Evo, ovo su rijeçi poslanice koju prorok Jeremija iz Jeruzalema posla Ostatku izgnanstva - starješinama, sveæenicima i prorocima i svemu preostalom narodu što ga Nabukodonozor iz Jeruzalema bijaše odveo u Babilon, ²pošto kralj Jekonija i kraljica-majka, dvorjanici, odliènici judejski i jeruzalemski, kovaèi i bravari ostaviše Jeruzalem. ³Poslanica je poslana po Elasi, sinu Šafanovu, i Gemarji, sinu Hilkijinu, koje Sidkija, kralj judejski, posla u Babilon Nabukodonozoru, kralju babilonskom. Evo sadržaja: ⁴"Ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov: 'Svima izgnanicima koje odvedoh iz Jeruzalema u Babilon! ⁵Gradite kuæe i nastanite se, sadite vrtove i uživajte urod njihov! ⁶Ženite se i raðajte sinove i kæeri! Ženite svoje sinove i udajte svoje kæeri da i oni raðaju sinove i kæeri! Množite se da se ne smanjite! ⁷Ištite mir zemlji u koju vas izagnah, molite se za nju Jahvi, jer na njezinu miru poèiva i vaš mir!' ⁸Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Ne dajte da vas obmanjuju vaši proroci koji su meðu vama, vaši gataoci! Ne povodite se za snovima koje oni sanjaju! ⁹Jer oni vam laž prorokuju u moje ime, a ja ih nisam poslao' - rijeç je Jahvina." ¹⁰Jer ovako govori Jahve: 'Istom kad se Babilonu ispuni onih sedamdeset godina, ja æu vas pohoditi te vam ispuniti dobro obeæanje da æu vas vratiti na ovo mjesto. ¹¹Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam - rijeç je Jahvina - naume mira, a ne nesreæe: da vam dadnem buduænost i nadu. ¹²Tada æete me zazivati, dolaziti k meni, moliti mi se i ja æu vas uslišati. ¹³Tražite æete me i naæi me jer æete me tražiti svim srcem svojim. ¹⁴I pustite æu da me naðete - rijeç je Jahvina. Izmijenite æu udes vaš i sabratite vas iz svih naroda i sa svih mjesta kamo vas odagnah - rijeç je Jahvina. I vratite æu vas na mjesto odakle vas u izgnanstvo odvedoh. ¹⁵Istina, vi velite: 'Jahve nam podiže proroke u Babilonu.' ¹⁶Ovako govori Jahve kralju koji sjedi na prijestolju Davidovu, i svemu narodu koji živi u ovome gradu - braæi vašoj što ne moradoše s vama u izgnanstvo. ¹⁷Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Evo šaljem na njih maè, glad i kugu; uèinit æu da budu kao pokvarene smokve, tako loše da nisu za jelo. ¹⁸I gonite æu ih maèem, glaðu i kugom i uèinit æu ih užasom svim kraljevstvima zemaljskim, prokletstvom, strahotom, ruglom i sramotom svim narodima kamo ih otjeram. ¹⁹Jer ne poslušate rijeçi mojih - rijeç je Jahvina - premda sam im svejednako slao sluge svoje proroke, ali ih oni ne poslušate - rijeç je Jahvina. ²⁰Ali vi, izgnanici, koje poslah iz Jeruzalema u Babilon, poslušajte svi rijeç Jahvinu!" ²¹Ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov, o Ahabu, sinu Kolajinu, i o Sidkiji, sinu Maasejinu, koji vam laž prorokuje u moje ime: "Evo, predajem ih u ruke Nabukodonozora, kralja babilonskoga, da ih pogubi vama na oèi. ²²I njima æe se kao kletvom proklinjati svi izgnanici koji su u Babilonu: 'Neka Jahve uèini s tobom kao sa Sidkijom i Ahabom koje kralj babilonski ispeèe na vatri ²³jer u Izraelu poèiniše

sramotu èineæi preljub sa ženama svojih bližnjih i govoreæi u moje ime lažne rijeèi koje im ja nisam zapovjedio. Ja to znam, i svjedok sam tome' - rijeè je Jahvina!"

²⁴- ²⁵A Šemaji æeš Nehelamcu poruèiti: "Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: Ti si u svoje ime poslao pisma svemu narodu koji je u Jeruzalemu, i sveæeniku Sefaniji, sinu Maasejinu, i svim ostalim sveæenicima: ²⁶Jahve te postavi sveæenikom namjesto sveæenika Jojade da paziš u Domu Jahvinu na svakog luðaka koji se gradi prorokom i da ga baciš u klade, sa željezom oko vrata. ²⁷Zašto, dakle, nisi sprijeèio Jeremiju iz Anatota, koji se meðu vama gradi prorokom? ²⁸TÓa on nam je poslao poruku u Babilon: Dugo æe još trajati: Gradite kuæe i nastanite se! Sadite vrtove i uživajte urod njihov!" ²⁹Sveæenik Sefanija proèita pismo proroku Jeremiji. ³⁰Tada doðe rijeè Jahvina Jeremiji: ³¹"Pošalji svim izgnanicima ovu vijest: 'Ovako govori Jahve o Šemaji Nehelamcu: Jer vam Šemaja prorokuje te vam budi varave nade, premda ga ja nisam poslao, ³²ovako govori Jahve: Kaznit æu Šemaju Nehelamca, njega i potomstvo njegovo: nitko mu neæe preostati usred ovoga naroda da doživi sreæu koju spremam narodu svojemu - rijeè je Jahvina - jer je propovijedao pobunu protiv Jahve."

Chapter 30

¹ Rijeè koju Jahve upravi Jeremiji: ²Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Upiši u knjigu sve ove rijeèi koje ti govorim. ³Jer evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - i promijenit æu udes naroda svoga Izraela i Judeje" - govori Jahve - "i vratit æu ih u zemlju koju u baštinu dadoh ocima njihovim." ⁴Evo rijeèi što ih Jahve reèe o Izraelu i o Judeji: ⁵Ovako govori Jahve: "Èujem krik užasa: strava je to, a ne mir. ⁶Hajde, propitajte se i pogledajte: je li ikad muškarac rodio? A svi se muškarci za bedra hvataju kao porodilje! Zašto su sva lica izoblièena i probljedjela? ⁷Jao, jer velik je dan ovaj, slièna mu nÓe bÄi! Vrijeme je nevolje za Jakova, al' æe se izbaviti iz nje. ⁸Onoga dana - rijeè je Jahve nad Vojskama - slomit æu jaram na njihovu vratu i lance æu njihove raskinuti. Više neæe služiti tuðinu, ⁹veæ æe služiti Jahvi, Bogu svojemu, i Davidu, kralju svome, koga æu im podiæi. ¹⁰Ne boj se, Jakove, slugo moja - rijeè je Jahvina - ne plaši se, Izraele! Jer evo, spasit æu te izdaleka i potomstvo tvoje iz zemlje izgnanstva. Jakov æe se opet smiriti, spokojno æe živjeti i nitko ga neæe plašiti - rijeè je Jahvina - ¹¹jer ja sam s tobom da te izbavim. Zatrt æu narode meðu koje te prognah, a tebe neæu sasvim uništiti; al' æu te kazniti po pravici, ne smijem te pustit' nekažnjena." ¹²Uistinu, ovako govori Jahve: "Neiscjeljiva je rana tvoja, neprebolan polom tvoj. ¹³Nema lijeka rani tvojoj i nikako da zaraste. ¹⁴Zaboraviše te svi ljubavnici, više za te i ne pitaju! Jer po tebi ja udarih k'o što udara neprijatelj, kaznom krutom za bezakonje i za mnoge grijehe tvoje. ¹⁵Zašto kukaš zbog rane svoje? Zar je neizljeèiva tvoja bol? Zbog mnoštva bezakonja i grijeha silnih tvojih to ti uèinih. ¹⁶Al' i oni što te žderu bit æe prožderani, u ropstvo æe svi dušmani tvoji; pljaèkaši tvoji bit æe opljaèkani, i koji te plijeniše bit æe oplijenjeni. ¹⁷[17b] Zvahu te 'Protjeranom' i 'Sionkom za koju nitko ne pita'. [17a] Al' ja æu te iscijeliti, rane ti zalijeèiti" - rijeè je Jahvina. ¹⁸Ovako govori

Jahve: "Evo, izmijenit æu udes šatora Jakovljevih, smilovat æu se na stanove njegove: na razvalinama njegovim bit æe opet grad sazidan, i dvori æe stajati na starome mjestu. ¹⁹Iz njih æe se èuti hvalospjev, i glasovi radosni. Umnožit æu ih i više im se neæe smanjiti broj, ugled æu im dati i više ih neæe prezirati. ²⁰Sinovi njihovi bit æe mi kao nekoæ, zajednica njina preda mnoom æe èvrsto stajati, a kaznit æu sve njihove ugnjetaèe. ²¹Glavar njihov iz njih æe niknuti, vladar njihov isred njih æe izaæi. Pustit æu ga k sebi da mi se približi - jer tko da se usudi sam preda me!" - rijeè je Jahvina. ²²"I vi æete biti moj narod, a ja vaš Bog. ²³Gle, nevrjeme Jahvino, jarost provaljuje, razmahuje se vihor silan, i svaljuje na glave bezbožnièke. ²⁴Jahvin se gnjev neæe stišati dok on ne izvrši i ne ispuni naume srca svojega. U dane posljednje jasno æete to razumjeti.

Chapter 31

¹ "U ono vrijeme - rijeè je Jahvina - bit æu Bog svim plemenima Izraelovim i oni æe biti narod moj." ²Ovako govori Jahve: "Naðe milost u pustinji narod koji uteèe maèu: Izrael ide u svoje prebivalište. ³Iz daljine mu se Jahve ukaza: Ljubavlju vjeènom ljubim te, zato ti saèuvah milost. ⁴Opet æu te sazdati, i bit æeš sazdana, djevice Izraelova. Opet æeš se resit' bubnjaèima, u veselo kolo hvatati. ⁵Opet æeš saditi vinograde na brdima Samarije: koji nasade posade, oni æe i trgati. ⁶Jer dolazi dan te æe stražari vikati na brdu efrajmskom: 'Na noge! Na Sion se popnimo, k Jahvi, Bogu svojemu!'" ⁷Jer ovako govori Jahve: "Klièite od radosti Jakovu, pozdravite burno prvaka naroda! Neka se ori vaš glas! Objavite slavopojkom: Jahve spasi narod svoj, Ostatak Izraelov! ⁸Evo, ja ih vodim iz zemlje sjeverne, skupljam ih s krajeva zemlje: s njima su slijepi i hromi, trudnice i roditelje: vraæa se velika zajednica. ⁹Evo, u suzama poðoše, utješene sad ih vraæam! Vodit æu ih kraj potoènih voda, putem ravnim kojim neæe posrnuti, jer ja sam otac Izraelu, Efrajim je moj prvenac." ¹⁰Èujte, o narodi, rijeè Jahvinu, objavite je širom dalekih otoka: "Onaj što rasprši Izraela, opet ga sabire i èuva ga k'o pastir stado svoje!" ¹¹Jer Jahve oslobodi Jakova, izbavi ga iz ruku jaèeg od njega. ¹²I oni æe, radosno klièuæi, na vis sionski da se naužiju dobara Jahvinih: žita, ulja, mladog vina, jagnjadi i teladi, duša æe im biti kao vrt navodnjen, nikad više neæe ginuti. ¹³Djevojke æe se veselit' u kolu, mlado i staro zajedno, jer æu im tugu u radost pretvoriti, utješit æu ih i razveselit' nakon žalosti. ¹⁴Pretilinom æu im okrijepiti sveæenstvo i narod svoj nasititi dobrima" - rijeè je Jahvina. ¹⁵Ovako govori Jahve: "Èuj! U Rami se kukanje èuje i gorak plaè: Rahela oplakuje sinove svoje, i neæe da se utješi za djecom, jer njih više nema." ¹⁶Ovako govori Jahve: "Prestani kukati, otari suze u oèima! Patnje æe tvoje biti nagraðene: oni æe se vratiti iz zemlje neprijateljske. ¹⁷Ima nade za tvoje potomstvo - rijeè je Jahvina - sinovi tvoji vratit æe se u svoj kraj. ¹⁸Dobro èujem Efrajimov jecaj: 'Ti me pokara, i ja se popravih kao june još neukroæeno. Obrati me, da se obratim, jer ti si, Jahve, Bog moj. ¹⁹Odvratih se od tebe, ali se pokajah, uvijek, i sad se u slabine tuèem. Stidim se i crvenim, jer nosim sramotu mladosti svoje!'" ²⁰"Zar mi je Efrajim sin toliko drag, dijete najmilije? Jer koliko god mu prijetim, bez prestanka živo na njega mislim i

srce mi dršæ za njega od nježne samilosti" - rijeè je Jahvina. ²¹"Postavi putokaze, podigni stupove! Sjeti se ceste, puta kojim si prošla. I vrati se, djevice Izraelova, vrati se u gradove svoje! ²²Dokle æeš još oklijevati, kæeri odmetnice? Jer Jahve stvori nešto novo na zemlji: Źena æe okružiti Muža." ²³Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "U zemlji Judinoj, kad promijenim njezinu sudbinu, u njezinim æe se gradovima ovako govoriti: 'Blagoslovio te Jahve, prebivalište Pravednosti, Goro sveta!'" ²⁴"I u njoj æe se opet nastaniti Judeja sa svim svojim gradovima, ratari i oni što idu za stadima, ²⁵jer ja æu okrijepiti dušu iscrpljenu, obilno nahraniti dušu klonulu. ²⁶Kao ono: 'Èim se probudih, pogledah: sladak li bijaše sanak moj!'" ²⁷"Evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad æu u domu Izraelovu i u domu Judinu posijati sjeme èovjeèje i sjeme životinjsko. ²⁸I kao što sam nekoæ bdio da ih išèupam, razvalim, istrijebim, zatrem i nesreæu na njih svalim, tako æu sada brižno bdjeti da ih podignem i posadim. ²⁹U one dane neæe se više govoriti: 'Oci jedoše kiselo grožðe, a sinovima zubi trnu.' ³⁰Nego æe svatko umrijeti zbog vlastite krivice. I onomu koji bude jeo kiselo grožðe zubi æe trnuti." ³¹"Evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad æu s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez. ³²Ne Savez kakav sam sklopio s ocima njihovim u dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske, Savez što ga oni razvrgoše premda sam ja gospodar njihov - rijeè je Jahvina. ³³Nego, ovo je Savez što æu ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana - rijeè je Jahvina: Zakon æu svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit æu Bog njihov, a oni narod moj. ³⁴I neæe više uèiti drug druga ni brat brata govoreæi: 'Spoznajte Jahvu!' nego æe me svi poznavati, i malo i veliko - rijeè je Jahvina - jer æu oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neæu više spominjati." ³⁵Ovako govori Jahve, koji daje da sunce sjaje danju, a mjesec i zvijezde da svijetle noæu, koji burka more da mu valovi buèe - ime mu je Jahve nad Vojskama: ³⁶"Ako se ikad ti zakoni poremete preda mnom - rijeè je Jahvina - onda æe i potomstvo Izraelovo prestati da bude narod pred licem mojim zauvijek! ³⁷Ako se mogu izmjeriti nebesa gore, i dolje istražiti temelji zemlje, onda æu i ja odbaciti potomstvo Izraelovo zbog svega što poèiniše" - rijeè je Jahvina. ³⁸"Evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - kada æe grad Jahvin biti opet sazidan, od Kule Hananelove do Vrata ugaonih. ³⁹I još æe se dalje protegnuti mjernièko uže, pravo do brežuljka Gareba, a onda okrenuti prema Goi. ⁴⁰I sva dolina trupla i pepela, i sva polja do potoka Kidrona, do ugla Konjskih vrata na istoku, bit æe svetinja Jahvina. I neæe više biti razaranja ni prokletstva."

Chapter 32

¹ Rijeè koju Jahve uputi Jeremiji desete godine Sidkije, kralja judejskoga, to jest osamnaeste godine Nabukodonozorove. ²U to vrijeme vojska kralja babilonskoga opsjedaše Jeruzalem, a prorok Jeremija bijaše zatvoren u tamnièkom dvorištu u dvoru judejskoga kralja. ³Sidkija, kralj judejski, bijaše ga ondje zatvorio, prigovoriv mu: "Zašto si prorokovao: 'Ovako govori Jahve: Gle, grad æu ovaj predati u ruke kralju babilonskom da ga osvoji; ⁴a Sidkija, kralj judejski, neæe umaæi sili

kaldejskoj, nego æe biti predan u ruke kralja babilonskoga - usta u usta s njim æe govoriti, oèi u oèi njega vidjeti. ⁵Sidkiju æe odvesti u Babilon i ondje æe ostati dok ga ne pohodim - rijeè je Jahvina! I ako se budete borili protiv Kaldejaca, neæete uspjeti!" ⁶Tada reèe Jeremija: "Doðe mi rijeè Jahvina: ⁷Uskoro æe doæi k tebi Hanamel, sin tvoga strica Šaluma, da ti kaæe: Kupi njivu moju u Anatotu; ti imaš rodbinsko pravo da je kupiš!" ⁸Kako je Jahve navijestio, k meni doðe moj strièeviaè Hanamel u tamnièko dvorište i reèe mi: 'De kupi moju njivu u Anatotu, jer ti imaš pravo na posjed i rodbinsko pravo da je kupiš! Kupi je!' I tada spoznah da to bijaše rijeè Jahvina. ⁹Kupih, dakle, tu njivu od strièeviaèa Hanamela iz Anatota te mu izmjerih u novcu sedamnaest šekela srebra. ¹⁰Napišem ugovor, udarim peèat, pozovem svjedoke i izmjerim novac na tezulji. ¹¹Zatim uzmem kupovni ugovor, zapeèaæen prema propisu i uredbama, ¹²predam kupovni ugovor Baruhu, sinu Mahsejeva sina Nerije. Nazoèni su bili: moj strièeviaè Hanamel, svjedoci što su potpisali kupovni ugovor i svi Judejci koji su se našli u tamnièkom dvorištu. ¹³Tada pred njima zapovjedim Baruhu: ¹⁴Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: Uzmi ove isprave, ovaj kupovni ugovor, zapeèaæeni i otvoreni, i stavi ih u glinenu posudu da se zadugo saèuvaju. ¹⁵Jer ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: Još æe se u ovoj zemlji kupovati i kuæe, i njive, i vinogradi!" ¹⁶Pošto kupovni ugovor predadoh Nerijinu sinu Baruhu, pomolih se Jahvi: ¹⁷"O, Jahve, Gospode! Ti stvori nebo i zemlju snagom velikom, rukom uzdignutom! Ništa tebi nije nemoguæe! ¹⁸Tisuæama iskazuješ milost, a krivnju otaca osveæuješ na djeci, potomcima njihovim. Boæe veliki i moæni, kome je ime Jahve nad Vojskama! ¹⁹Velik si u svojim naumima, silan u svojim djelima! Oèi tvoje bde nad svim putovima ljudskim da naplatiš svakome prema putu njegovu i prema plodu djela njegovih! ²⁰Ti koji si èinio znamenja i èudesu u zemlji egipatskoj i u Izraelu, i meðu svim ljudima sve do danas, ²¹ti si izveo svoj narod izraelski iz zemlje egipatske znamenjima i èudesima, rukom moænom i mišicom podignutom, strahotama velikim. ²²Zatim im dade svu ovu zemlju koju si zakletvom obeæao ocima njihovim, zemlju u kojoj teèe med i mlijeko. ²³I oni je zaposjedoše; ali nisu slušali glasa tvojega niti su hodili putem Zakona tvojega. Ništa ne uèiniše od onog što im ti naredi; zato si dozvao na njih sve ove nevolje. ²⁴Gle, nasipi se veæ primakoše gradu, i bit æe osvojen, i grad æe pasti u ruke Kaldejcima koji na nj navaljuju maèem, glaðu i kugom. Èime si prijetio, evo dolazi. I sam vidiš. ²⁵A ti mi, Jahve Gospode moj, reèe: 'Kupi novcem njivu i pozovi svjedoke', a grad je veæ predan u ruke Kaldejcima!" ²⁶Tada mi doðe rijeè Jahvina: ²⁷"Gle, ja sam Jahve, Bog svakoga tijela! Meni ništa nije nemoguæe! ²⁸Zato - veli Jahve - grad ovaj predajem u ruke Kaldejaca i u ruke kralja babilonskoga, koji æe ga zauzeti. ²⁹Uæi æe u nj Kaldejci koji se bore protiv ovoga grada, ognjem æe ga uništiti i spaliti ga zajedno s kuæama kojima su na krovovima Baalu palili tamjan i lijevali ljevanice tuðim bogovima, mene gnjeveæi. ³⁰Jer sinovi Izraelovi i sinovi Judini od mladosti èine samo zlo pred mojim oèima. Doista, sinovi Izraelovi bez prestanka me gnjeve djelima ruku svojih - rijeè je Jahvina. ³¹Grad ovaj, doista, samo mi je na gnjev i srdæbu otkako je sagraðen pa do dana današnjega te ga moram ukloniti ispred lica svojega ³²zbog svega bezakonja što ga sinovi Izraelovi i sinovi Judini poèiniše, gnjeveæi me - oni i kraljevi njihovi, knezovi i sveæenici i proroci, Judejci i Jeruzalemcii. ³³Okretahu mi leða, a ne lice svoje, iako se neumorno

trudih da ih pouèim, ali me ne slušaše niti nauk moj primiše. ³⁴Postaviše grozote u Dom koji se mojim zove imenom da ga oskvrnu. ³⁵Baalu podigoše uzvišice u Dolini Ben Hinomu, i sinove i kæeri svoje Moleku kroz oganj provodiše - što im ja nikad ne zapovjedih; ni na um mi ne pade da bi èinili takve gadosti niti da bih Judu pustio u takav grijeh." ³⁶Ipak, ovako govori Jahve, Bog Izraelov, o tom gradu za koji vi velite da æe od maèa, gladi i kuge pasti u ruke kralju babilonskom: ³⁷"Evo, ja æu ih sabrati iz svih zemalja u koje ih prognah - u gnjevu i jarosti svojoj - i vratit æu ih na ovo mjesto da ovdje spokojno žive. ³⁸I oni æe biti narod moj, a ja, ja æu biti Bog njihov. ³⁹I dat æu im srce jedno i put jedan, da bi me se bojali u sve dane, na sreæu svoju i djece svoje. ⁴⁰I sklopit æu s njima Savez vjeèan, nikad se više neæu odvratiti od njih i uvijek æu im èiniti dobro; usadit æu im u srce svoj strah, da se nikad više ne odmetnu od mene. ⁴¹I radovat æu se èineæi im dobro; i èvrsto æu ih zasaditi u ovoj zemlji, svim srcem svojim, svom dušom svojom." ⁴²Jer ovako govori Jahve: "Kao što sam na ovaj narod doveo svu ovu strašnu nesreæu, tako æu na njih dovesti svu sreæu koju im obrekoh. ⁴³Da, opet æe se kupovati njive u ovoj zemlji o kojoj vi velite: 'Ova je pustinja, bez èovjeka i živinèeta, predana na milost i nemilost Kaldejcima!' ⁴⁴Njive æe se za novac kupovati, pisat æe se i peèatiti kupovni ugovori, pozivat æe se svjedoci u zemlji Benjaminovoj i u okolici Jeruzalema. U gradovima Judinim i u gradovima Gorja, Šefele, Negeba, jer æu promijeniti udes njihov" - rijeè je Jahvina.

Chapter 33

¹ Dok je Jeremija bio još zatvoren u tamnièkom dvorištu, i drugi mu put dođe rijeè Jahvina: ²"Ovako govori Jahve, koji stvori zemlju, oblikova je i uèvrsti - ime mu je Jahve! ³Zazovi me, i odazvat æu ti se i objavit æu ti velike i nedokuèive tajne o kojima ništa ne znaš. ⁴Jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov, o kuæama ovoga grada i o dvorima kraljeva judejskih, porušenim zbog nasipa i maèa, ⁵i o onima što zameæu borbu s Kaldejcima da napune svoje kuæe tjelesima ljudi koje pobih u srdžbi i jarosti svojoj, i odvratih lice svoje od ovoga grada zbog njihove opakosti. ⁶Evo, ja æu zalijeèiti njihovu ranu, ja æu ih iscijeliti i ozdraviti i pružiti im obilje istinskoga mira. ⁷Promijenit æu udes zemlje Judine i Jeruzalema i podiaæi æu ih da budu kao nekoæ. ⁸Oèistit æu ih od svakoga grijeha kojim sagriješiše protiv mene i oprostit æu im sve krivice koje mi skriviše odmetnuv se od mene. ⁹I Jeruzalem æe mi biti na radost, na hvalu i èast pred svim narodima svijeta: kad èuju za sve dobro kojim æu ih nadijeliti, divit æe se i èuditi svoj onoj sreæi i miru što æu im ja dati." ¹⁰Ovako govori Jahve: "Na ovome mjestu o kojemu vi velite: 'To je pustinja bez èovjeka i bez živinèeta' - u gradovima judejskim i po opustošenim ulicama jeruzalemskim opet æe se oriti ¹¹poklici radosti, poklici zaruènika i zaruènice, poklici onih koji æe u Domu Jahvinu prinostiti žrtve zahvalnice pjevajuæi: 'Hvalite Jahvu nad Vojskama, jer je dobar Jahve - vjeèna je ljubav njegova!' Jer ja æu obnoviti zemlju da bude kao nekoæ" - rijeè je Jahvina. ¹²Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Na ovome mjestu koje je sada pusto, bez èovjeka i bez živinèeta, i u svim gradovima

opet æe biti pašnjaci za pastire što odmaraju stada svoja. ¹³U gradovima Gorja, i u gradovima Šefele, i u gradovima Negeba, u kraju Benjaminovu, u okolici Jeruzalema i u gradovima Judinim opet æe prolaziti ovce ispod ruke pastira koji æe ih brojiti" - rijeè je Jahvina. ¹⁴"Evo, dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad æu ispuniti dobro obeæanje što ga dadoh domu Izraelovu i domu Judinu: ¹⁵U one dane i u vrijeme ono podiæi æu Davidu izdanak pravedni; on æe zemljom vladati po pravu i pravici. ¹⁶U one dane Judeja æe biti spašena, Jeruzalem æe živjeti spokojno. A grad æe se zvati: 'Jahve, Pravda naša.' ¹⁷Jer ovako govori Jahve: "Nikada Davidu neæe nestati potomka koji æe sjediti na prijestolju doma Izraelova. ¹⁸I nikada neæe levitima i sveæenicima nestati potomaka koji æe služiti preda mnogom i prinostiti paljenice, kaditi prinosnice i prikazivati klanice u sve dane." ¹⁹I dođe rijeè Jahvina Jeremiji: ²⁰Ovako govori Jahve: "Ako možete razvræi savez moj s danom i savez moj s noæi, tako da ni dana ni noæi više ne bude u pravo vrijeme, ²¹moæi æe se raskinuti i Savez moj sa slugom mojim Davidom te više neæe imati sina koji bi kraljevaò na prijestolju njegovu i s levitima i sveæenicima koji mi služe. ²²Kao što se vojska nebeska ne može izbrojiti ni izmjeriti pijesak morski, tako æu umnožiti potomstvo sluge svojega Davida i levite i sveæenike koji mi služe." ²³I dođe rijeè Jahvina Jeremiji: ²⁴"Nisi li opazio što ovi ljudi govore: 'Jahve je odbacio obadva plemena koja je bio sebi izabrao?' I s prezirom porieù narod moj kao da mi više nije narod." ²⁵Ovako govori Jahve: "Da ne sklopih saveza svojega s danom i noæi i da ne postavih zakone nebu i zemlji, ²⁶mogao bih odbaciti potomstvo Jakova i Davida, sluge svojega, da više ne uzimam potomka njihova za vladara nad potomstvom Abrahamovim, Izakovim i Jakovljevim, kad promijenim udes njihov i kad im se smilujem."

Chapter 34

¹ Rijeè koju Jahve uputi Jeremiji kad Nabukodonozor, kralj babilonski, i sva njegova vojska, i sva kraljevstva pod njegovom vlašæu, i svi narodi navališe na Jeruzalem i na sve gradove njegove. ²Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Idi i govori sa Sidkijom, kraljem judejskim, i reci mu: Ovako govori Jahve: 'Evo, predajem ovaj grad u ruke kralja babilonskoga da ga on ognjem spali. ³Ni ti neæeš ruci njegovoj umaæi. Da, bit æeš uhvaæen i predat æe te u njegove ruke; oèi u oèi gledat æeš kralja babilonskoga, usta u usta on æe s tobom govoriti i bit æeš odveden u Babilon.' ⁴Ali èuj rijeè Jahvinu, Sidkija, kralju judejski! Ovo ti poruèuje Jahve: 'Neæeš od maèa poginuti, ⁵umrijet æeš u miru! I kao što su tvoje oèeve i kraljeve tvoje prethodnike okadili, i tebe æe okaditi i naricat æe za tobom: 'Jao Gospodaru!' Ja ti to govorim' - rijeè je Jahvina. ⁶I prorok Jeremija poruèi sve ove rijeèi Sidkiji, kralju judejskom u Jeruzalemu, ⁷dok je vojska kralja babilonskoga navaljivala na Jeruzalem i na preostale gradove Judine - na Lakiš i Azeku, jer još samo oni preostadoše od judejskih utvrđenih gradova. ⁸Rijeè koju Jahve uputi Jeremiji, pošto je kralj Sidkija sa svekolikim narodom jeruzalemskim sklopio savez da im proglasi slobodu, ⁹da svaki pusti na slobodu svoga roba Hebreja i svoju robinju Hebrejku te da više ni u koga ne bude Hebrej, brat njegov, kao rob.

¹⁰I svi odliènici i sav narod koji uðoše u ovaj savez pristadoše te svaki pusti na slobodu roba svoga i svoju ropkinju da im više ne robuju. Pristadoše, dakle, i pustiše ih. ¹¹A potom se okrenuše i uzeše opet svoje robove i ropkinje koje bijahu oslobodili pa ih prisiliše da im opet robuju. ¹²Tada Jahve uputi rijeè Jeremiji govoreæi: ¹³Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Ja sam sklopio Savez s ocima vašim u dan kada ih izvedoh iz Egipta, iz zemlje ropstva, govoreæi: ¹⁴Nakon sedam godina neka svaki od vas pusti na slobodu brata svoga Hebreja koji mu se prodao i šest godina kao rob služio.' Ali me vaši oci ne poslušашe i ne htjedoše me èuti. ¹⁵A vi se bijaste obratili i uèinili što je pravo u oèima mojim, proglasivši slobodu za svakoga bližnjega svoga i preda mnogom ste sklopili savez u Domu koji se zove mojim imenom. ¹⁶A zatim se okrenuste i oskvrnuste ime moje, jer je svaki od vas opet uveo svoga roba i ropkinju koje ste veæ bili oslobodili, i ponovo ste ih prisilili da vam robuju." ¹⁷Zato ovako govori Jahve: "Vi me ne poslušaste da proglasite slobodu subratu svojemu i bližnjemu. I zato, evo, i ja proglašavam protiv vas slobodu - rijeè je Jahvina - maèu, kugi i gladi, i uèinit æu vas strašilom svim kraljevstvima zemlje. ¹⁸A s ljudima koji razvrgoše Savez moj i ne ispuniše saveza obeæana pred mojim licem postupit æu kao s teletom što ga nadvoje rasjekoše te između tih pola proðoše. ¹⁹Knezove Judeje i Jeruzalema, dvorjane, sveæenike i sav narod zemlje što proðoše između pola teleæih ²⁰predat æu u ruke dušmana koji im rade o glavi, a njihova trupla bit æe hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. ²¹Sidkiju, kralja judejskoga, i njegove knezove predat æu u ruke dušmana koji im rade o glavi i u ruke vojske kralja babilonskoga, koja se od vas bila povukla. ²²Evo, ja æu im zapovjediti - rijeè je Jahvina - i vratit æu ih na ovaj grad, i navalit æe na nj, osvojiti ga i ognjem spaliti. A gradove judejske obratit æu u pustinju nenastanjenu."

Chapter 35

¹ Jahve uputi rijeè Jeremiji u dane Jojakima, sina Jošijina, kralja judejskoga: ²"Idi u zajednicu Rekabovaca, govori s njima i dovedi ih u Dom Jahvin, u jednu od dvorana, i daj im vina." ³Tada dovedoh Jaazaniju, sina Habasinijina sina Jeremije, njegovu braæu i sve sinove njegove i sav dom Rekabovaca ⁴i dovedoh ih u Dom Jahvin, u dvoranu èovjeka Božjega Ben Johanana, sina Jigdalijina, koja je kraj dvorane kneževske, a nad dvoranom vratara Maaseje, sina Šalumova. ⁵Zatim stavih pred sinove doma Rekabova krèage pune vina i èaše te im rekoh: "Pijte vina!" ⁶Ali oni odgovoriše: "Ne pijemo vina, jer nam je otac naš Jonadab, sin Rekabov, zapovjedio: 'Ne smijete nikada piti vina, ni vi ni sinovi vaši. ⁷Niti smijete graditi kuæÄa, niti sijati sjemena ni saditi vinogradÄa, niti ih posjedovati, nego provodite sav život pod šatorima, da dugo živite u zemlji gdje kao stranci boravite.' ⁸I mi poslušasmo glas oca Jonadaba, sina Rekabova, u svem što nam je zapovjedio: da nikad vina ne pijemo, ni mi ni žene naše, niti sinovi naši, ni kæeri naše, ⁹da ne gradimo kuæa, ni da posjedujemo vinograda ni polja zasijanih, ¹⁰da stanujemo pod šatorima i držimo se poslušno svega što nam zapovjedi naš otac Jonadab. ¹¹Samo kada je Nabukodonozor, kralj babilonski, krenuo protiv ove zemlje, rekosmo: 'Hajdemo, pođimo u Jeruzalem da izbjegnemo vojsku kaldejsku i

vojsku aramejsku! I tako sada živimo u Jeruzalemu." ¹²Tada dođe riječ Jahvina Jeremiji: ¹³Ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov: "Idi i objavi Judejcima i Jeruzalemcima: 'Zar nećete primiti nauka moga i poslušati riječi moje?' - riječ je Jahvina. - ¹⁴Ispunjuju se riječi Jonadaba, sina Rekabova, koji je sinovima svojim zabranio da piju vina, i do dana današnjega nitko ga nije pio, jer oni slušaju riječ svoga oca. A ja sam vam jednako govorio, ali me niste slušali. ¹⁵I slao sam bez prestanka k vama sluge svoje, proroke, da vam propovijedaju: 'Vratite se svaki sa svoga opakog puta, popravite djela svoja i ne tržite za tuđim bogovima da im služite, pa ćete ostati u zemlji koju dadoh vama i ocima vašim'; ali ne prikloniste uha svojega i ne poslušaste me. ¹⁶Sinovi Jonadaba, sina Rekabova, držahu se zapovijedi koju im dade otac njihov. Ali mene ovaj narod ne sluša.' ¹⁷Zato govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Evo, navući ću na sve Jeruzalemce sve one nevolje kojima sam im zaprijetio, jer sam im govorio, a oni me ne slušahu, dozivao ih, ali se oni ne odazivahu.'" ¹⁸Zajednici Rekabovaca Jeremija reče: "Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Jer ste slušali zapovijedi svoga oca Jonadaba i držali se svih naredaba i činili sve što vam je on zapovjedio, ¹⁹zato - ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov - Jonadabu, sinu Rekabovu, nikad neće ponestati potomka koji će stajati pred licem mojim u sve dane.'" "

Chapter 36

¹ Āetvrte godine Jojakima, sina Jošijina, kralja judejskoga, uputi Jahve Jeremiji ovu riječ: ²"Uzmi svitak i zapiši na nj sve riječi koje ti kazah o Jeruzalemu, Judeji i svim narodima, od dana kad ti počeh govoriti, od dana Jošijinih do dana današnjega. ³Možda će Āuti dom Judin o svim nesrećama što sam ih naumio oboriti na njih te će se vratiti svaki sa svoga zlog puta, a ja ću im oprostiti krivicu i grijeh njihov." ⁴Tada Jeremija dozva Baruha, sina Nerijina, i Baruh napisao na svitak, po kazivanju Jeremijinu, sve riječi koje mu Jahve bijaše objavio. ⁵Tada Jeremija naredi Baruhu: "Meni nije slobodno te ne mogu početi u Dom Jahvin. ⁶Idi ti te na dan posta u Domu Jahvinu Āitaj narodu riječi Jahvine iz svitka što si ga po mojem kazivanju napisao. ProĀitaj ih i svim Judejcima koji su došli iz svojih gradova. ⁷Možda će se vapaji njihovi vinuti k Jahvi i možda će se obratiti svatko sa zloga puta svojega; jer je velik bijes i srdžba kojima Jahve prijeti ovom narodu." ⁸I Baruh, sin Nerijin, učini sve kako mu prorok Jeremija bijaše zapovjedio da proĀita riječi Jahvine u Domu Jahvinu. ⁹U petoj godini Jojakima, sina Jošijina, kralja judejskoga, mjeseca devetoga, pozvaše na post pred Jahvu sav narod jeruzalemski i sav narod što mogaše stići iz gradova judejskih u Jeruzalem. ¹⁰Baruh svemu narodu proĀita riječi Jeremije iz svitka u Domu Jahvinu, u dvorani Gemarje, sina pisara Šafana, u gornjem predvorju pred Novim vratima Jahvina Doma. ¹¹A kad Mikaj, sin Šfanova sina Gemarje, Āu iz knjige sve Jahvine riječi, ¹²siĀe u kraljevski dvor u sobu pisarovu, gdje upravo sjedahu svi dostojanstvenici: pisar Elišama, Delaja, sin Šemajin, Elnatan, sin Akborov, Gemarja, sin Šfanov, Sidkija, sin Hananijin, i svi drugi dostojanstvenici. ¹³Mikaj im kaza sve riječi što ih bijaše Āuo kad ih je Baruh narodu Āitao iz knjige. ¹⁴Tada dostojanstvenici poslaše Jehudija, sina

Netanijina, i Šelemju, sina Kušijeva, Baruhu da mu kažu: "Uzmi u ruke svitak iz kojega si èitao narodu i doði!" Tada Baruh, sin Nerijin, uze svitak u ruke i dođe k njima. ¹⁵Oni mi rekoše: "Hajde, sjedi i proèitaj nam!" I Baruh im proèita. ¹⁶Kad èuše sve one rijeèi, uplašeno se pogledaše i rekoše Baruhu: "Moramo sve to kazati kralju." ¹⁷I upitaše Baruha: "Hajde, objasni nam kako ti napisa sve te rijeèi." ¹⁸Baruh æe njima: "Jeremija mi je sve te rijeèi u pero kazivao, a ja sam ih crnilom u knjigu zapisao." ¹⁹Tada dostojanstvenici rekoše Baruhu: "Idi i sakrijte se, ti i Jeremija; nitko da ne zna gdje ste." ²⁰I, pohranivši svitak u dvorani pisara Elišame, pođoše kralju u dvorsko predvorje i sve mu ispriповjediše. ²¹Kralj posla Jehudija da donese svitak: on ga donese iz sobe pisara Elišame i proèita ga kralju i dostojanstvenicima koji stajahu oko njega. ²²Kralj je sjedio u zimskim odajama - bijaše to u devetom mjesecu - a pred njim stajaše ražarena žeravnica. ²³I kako bi Jehudi proèitao tri-èetiri stupca, kralj bi ih rezao pisarskim perorezom i bacao u vatru na žeravnice sve dok cio svitak ne bi uništen u vatri žeravnice. ²⁴Ni kralj ni njegove sluge ne prestrašiše se niti razderaše haljina kad èuše te rijeèi, ²⁵pa ipak Elnatan, Delaja i Gemarja moljahu kralja da ne spali svitak, ali on ih ne posluša. ²⁶Tada kralj zapovjedi kraljeviæu Jerahmeelu i Seraji, sinu Azrielovu, i Šelemji, sinu Abdeelovu, da uhvate pisara Baruha i proroka Jeremiju. Ali ih Jahve bijaše sakrio. ²⁷Pošto je dakle kralj spalio svitak s rijeèima što ih Baruh bijaše zapisao po Jeremijinu kazivanju, dođe rijeè Jahvina Jeremiji: ²⁸"Uzmi drugi svitak i upiši u nj sve one rijeèi što bijahu na prvom svitku koji je Jojakim, kralj judejski, spalio. ²⁹A protiv Jojakima, kralja judejskoga, ovako reci: Ovako govori Jahve: Spalio si svitak govoreæi: 'Zašto si u njemu napisao da æe doæi kralj babilonski koji æe opustošiti zemlju ovu i istrijebiti i ljude i stoku?' ³⁰Zato ovako govori Jahve protiv Jojakima, kralja judejskoga: 'On neæe imati potomka da sjedne na prijestolje Davidovo, a njegovo mrtvo tijelo bit æe baèeno na pripeku danju i noæni mraz. ³¹Kaznit æu njega, i potomstvo njegovo, i sluge njegove zbog njihova bezakonja, i svalit æu na Jeruzalemce i na Judejce sve zlo kojim sam im prijetio, a nisu me slušali." ³²Tada Jeremija uze drugi svitak, dade ga pisaru Baruhu, sinu Nerijinu, i on po kazivanju Jeremijinu upisa sve rijeèi knjige koju je Jojakim, kralj judejski, na žeravnici spalio. I k njima je dopisano još mnogo onakvih rijeèi.

Chapter 37

¹ Nakon Konije, sina Jojakimova, zakralji se Sidkija, sin Jošijin. Nabukodonozor, kralj babilonski, postavi ga za kralja u zemlji judejskoj. ²Ali ni on ni sluge njegove ni narod zemlje ne slušahu rijeèi što ih je Jahve govorio na usta proroka Jeremije. ³Kralj Sidkija posla Jehukala, sina Šelemjina, i sveæenika Sefaniju, sina Maasejina, k proroku Jeremiji s porukom: "Daj, pomoli se za nas Jahvi, Bogu našemu!" ⁴Jeremija u ono vrijeme još zalažao među narod i još ga ne bijahu bacili u tamnicu. ⁵A vojska je faraonova nadirala iz Egipta: èuvši to, Kaldejci, koji opsjedahu Jeruzalem, udaljiše se od grada. ⁶Tada se javi rijeè Jahvina proroku Jeremiji: ⁷Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Kralju judejskomu, koji vas posla k meni da me pitate, ovako recite: 'Evo, vojska faraonova, koja vam

priteèe u pomoæ, vratit æ se u svoju zemlju Egipat. ⁸Kaldejci æ opet napasti ovaj grad, osvojiti ga i spaliti.' ⁹Ovako govori Jahve: 'Ne zanosite se mišlju: 'Kaldejci æ otiaei od nas', jer oni neæe otiaei! ¹⁰Pa i da razbijete svu vojsku kaldejsku koja se bori s vama, tako da bi od nje ostali samo ranjenici, oni bi, svaki iz svoga šatora, opet poustajali da požarom unište ovaj grad.'" ¹¹Kad je vojska kaldejska zbog vojske faraonove morala prekinuti opsadu Jeruzalema, ¹²i Jeremija htjede otiaei iz Jeruzalema da ode u zemlju Benjaminovu te ondje od rođaka dobije dio. ¹³Ali kad stiže do Benjaminovih vrata, ondje bijaše zapovjednik straže Jirijaj, sin Hananijina sina Šelemje. On zaustavi proroka Jeremiju povikavši: "Ti hoæeš prebjeæi Kaldejcima!" Jeremija odgovori: ¹⁴"Nije istina, ne želim prebjeæi Kaldejcima!" Ali i ne slušajuæi Jeremiju, Jirijaj ga uhvati i odvede dostojanstvenicima. ¹⁵Dostojanstvenici se razljutiše na Jeremiju te ga istukoše i zatvoriše u kuæu pisara Jonatana, koju bijahu pretvorili u tamnicu. ¹⁶Tako Jeremija dospje u nadsvođen podrum. Ondje Jeremija ostade mnogo vremena. ¹⁷Tada kralj Sidkija posla po njega. I nasamo, u dvoru, kralj ga upita: "Ima li rijeèi od Jahve?" A na to æ Jeremija: "Dakako!" I dometne: "Bit æeš predan u ruke kralja babilonskoga!" ¹⁸Onda Jeremija kaza kralju Sidkiji: "Što skrivih tebi, tvojim slugama i ovom narodu te me baciste u tamnicu? ¹⁹Gdje su sada vaši proroci koji vam prorekoše: 'Kralj babilonski neæe udariti na vas ni na ovu zemlju?' ²⁰A sada, hajde, èuj mene, gospodaru moj i kralju, usliši molbu moju! Nemoj da me opet vrgnu u kuæu pisara Jonatana, da ondje ne umrem!" ²¹Tada kralj Sidkija naredi i Jeremiju odvedoše u tamnièko dvorište te mu davahu svaki dan pogaèu kruha iz Pekarske ulice, sve dok nije ponestalo kruha u gradu. I tako Jeremija ostade u tamnièkom dvorištu.

Chapter 38

¹ Šefatja, sin Matanov, i Gedalija, sin Pašurov, i Jukal, sin Šelemjin, i Pašhur, sin Malkijin, èuše tada za rijeèi što ih Jeremija kaza svemu narodu: ²"Ovako govori Jahve: 'Tko ostane u ovome gradu, poginut æe od maèa, gladi i kuge. A tko izaðe pred Kaldejce, spasit æe život - život æe mu ostati kao plijen, ostat æe živ.' ³Jer ovako govori Jahve: 'Ovaj æe grad odista pasti u ruke vojsci kralja babilonskoga i ona æe ga zauzeti!'" ⁴Tada dostojanstvenici rekoše kralju: "Ovoga èovjeka valja ubiti: on zaista obeshrabruje ratnike koji su još ostali u gradu i sav narod kad takve rijeèi pred njima govori. Pa taj èovjek ne traži dobrobit ovoga naroda, nego njegovu propast." ⁵A kralj Sidkija odgovori: "Eto, on je u vašim rukama, jer kralj ionako više nema nikakve vlasti nad vama." ⁶Tada pograbiše Jeremiju i baciše ga u èatrnju kraljeviae Malkije, što je bila u tamnièkom dvorištu, i oni ga spustiše na ušetima. Ali u èatrnji ne bijaše vode, veæ samo glib, tako da Jeremija propade u glib. ⁷Ali Kušit Ebed-Melek, dvorjanin koji bijaše u kraljevskom dvoru, doðu da su Jeremiju bacili u èatrnju dok je kralj upravo sjedio kod Benjaminovih vrata. ⁸Tada Ebed-Melek izaðe iz kraljevskog dvora te ovako reèe kralju: ⁹"Gospodaru, kralju moj, zlo èine ovi ljudi kad tako postupaju s prorokom Jeremijom: bacili su ga u èatrnju, gdje æe od gladi umrijeti, jer nema kruha u gradu." ¹⁰Nato kralj zapovjedi Kušitu Ebed-Meleku: "Povedi trojicu ljudi te izvuci proroka Jeremiju iz èatrnje dok nije

umro." ¹¹I Ebed-Melek povede ljude, uđe u kraljevski dvor, pod riznicu: uze ondje nešto iznošenih i poderanih dronjaka te ih na užetu spusti Jeremiji u èatrnju. ¹²Kušit Ebed-Melek reèe Jeremiji: "Podmetni iznošene i poderane dronjke pod pazuha i pod užad." Jeremija uèini tako. ¹³Tada na ušetima izvukoše Jeremiju iz èatrnje. Otada Jeremija ostade u tamnièkom dvorištu. ¹⁴Kralj Sidkija posla po proroka Jeremiju te ga pozva da dođe k njemu na treæi ulaz što vodi u Dom Jahvin. Kralj reèe Jeremiji: "Htio bih te nešto upitati, nemoj mi ni rijeèi zatajiti!" ¹⁵Jeremija odgovori Sidkiji: "Ako ti kaŒem, neæeš li me pogubiti? Ako te pak posvjetujem, neæeš me poslušati!" ¹⁶Tada se kralj Sidkija u tajnosti zakle Jeremiji ovim rijeèima: "Œivoga mi Jahve, koji nam daje ovaj Œivot, neæu te pogubiti i neæu te predati onima što ti rade o glavi." ¹⁷Jeremija, dakle, reèe Sidkiji: "Ovako govori Jahve, Bog nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Ako izađeš pred vojskovođe kralja babilonskoga, spasit æeš glavu i ovaj grad neæe biti uništen požarom; Œivjet æete ti i tvoj dom. ¹⁸Ako pak ne izađeš pred vojskovođe kralja babilonskoga, ovaj æe grad pasti u ruke Kaldejaca i oni æe ga spaliti, a ti se neæeš spasiti iz ruku njihovih.'" ¹⁹A kralj Sidkija odgovori Jeremiji: "Bojim se Judejaca koji su prebjegli Kaldecima: mogli bi mene predati njima da mi se izruguju." ²⁰Jeremija odvrati: "Oni to neæe uèiniti. Poslušaj glas Jahvin prema kojem sam ti govorio, bit æe ti dobro i spasit æeš Œivot svoj. ²¹Ali ako ne htjedneš iz grada, evo rijeèi koju mi Jahve objavi: ²²'Gle, sve Œene koje su još ostale u dvoru kralja judejskoga bit æe odvedene k vojskovođama kralja babilonskoga i govorit æe: Zaveli te, svladali te vjerni prijatelji tvoji! Kad ti noge u kal propadaju, oni te napuštaju!' ²³Da, sve æe Œene tvoje i djecu tvoju odvesti Kaldecima, a ni ti sam neæeš umaæi rukama njihovim: dospjet æeš u ruke kralju babilonskom, a grad æe ovaj biti spaljen." ²⁴Sidkija reèe Jeremiji: "Nitko Œiv ne smije o tome što saznati, inaèe æeš umrijeti. ²⁵Ako, dakle, dostojanstvenici doznaju da sam s tobom razgovarao te dođu k tebi i kaŒu: 'TÓa oèituj nam što kralj kaza tebi, a ti njemu; ne krij ništa pred nama, inaèe æemo te ubiti', ²⁶odgovori im: 'Molio sam kralja da me više ne vrati u kuæu Jonatanovu, da ondje ne umrem!'" ²⁷I doista, dođoše dostojanstvenici k Jeremiji te ga ispitivahu. Ali im on odgovori upravo onako kako mu kralj bijaše naredio. Tada ga se okaniše, jer se ništa nije proèulo o onom razgovoru. ²⁸Jeremiju, dakle, ostaviše u tamnièkom dvorištu sve do dana kad neprijatelj zauze Jeruzalem. Kad Jeruzalem zauzeše, on bijaše ondje.

Chapter 39

¹ Devete godine kralja Sidkije, kralja judejskoga, desetoga mjeseca, Nabukodonozor, kralj babilonski, krenu sa svom vojskom na Jeruzalem te ga opsjede. ²Jedanaeste godine kralja Sidkije, èetvrtoga mjeseca, dana devetoga u mjesecu, provališe u grad. ³Uđoše sve vojskovođe kralja babilonskoga te se smjestiše kod Srednjih vrata: Nergal Sar-Eser, knez Sin-Magira, vrhovni zapovjednik, Nebušasban, visoki dostojanstvenik, i sve druge vojskovođe kralja babilonskoga. ⁴Kad ih vidješe Sidkija, kralj judejski, i svi ratnici njegovi, dadoše se u bijeg na vrata između dva zida, noæu iziđoše iz grada prema Kraljevu vrtu i krenuše k dolini Arabi. ⁵Ali ih èete kaldejske

gonjahu i sustigoše Sidkiju u Poljanama jerihonskim. Uhvatiše ga, odvedoše u Riblu, u zemlju hamatsku, pred Nabukodonozora, kralja babilonskoga, koji mu izreče sud. ⁶I kralj babilonski dade u Ribli pred oèima kralja Sidkije zaklati djecu njegovu. A dade kralj babilonski pogubiti i sve odliènike judejske. ⁷Sidkiji iskopa oèi, stavi ga u okove da ga odvede u Babilon. ⁸Kaldejci zapališe kraljev dvor i kuæe naroda i porušiše bedeme jeruzalemske. ⁹Ostatak puèanstva koje još ostade u gradu, izbjeglice što su mu se predale i sav ostali narod, izagna u Babilon Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže. ¹⁰A od siromašnoga puka koji nije ništa posjedovao, Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, ostavi neke u zemlji judejskoj i porazdijeli im vinograde i polja. ¹¹O Jeremiji Nabukodonozor, kralj babilonski, zapovjedi Nebuzaradanu, zapovjedniku tjelesne straže: ¹²"Uzmi ga i oko tvoje neka bdi nad njim. Ne èini mu nikakva zla, nego postupaj s njime kako on bude želio." ¹³Tada Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, Nebušazdan, visoki dostojanstvenik, Nergal Sar-Eser, vrhovni zapovjednik, i sve vojskovoðe kralja babilonskoga ¹⁴poslaše ljude da izvedu Jeremiju iz tamnièkoga dvorišta i pustiše ga na slobodu. I tako on osta meðu narodom. ¹⁵Dok je Jeremija bio zatvoren u tamnièkom dvorištu, dođe mu rijeè Jahvina: ¹⁶"Idi i reci Kušitu Ebed-Meleku: Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Evo, uèinit æu da se ispune moje rijeçi protiv ovoga grada, na nesreæu, ne na spas njegov. I kad se u onaj dan na tvoje oèi obistine, ¹⁷ja æu te u onaj dan spasiti - rijeè je Jahvina - i neæeš biti predan u ruke ljudima pred kojima dršæeš, ¹⁸jer ja æu te pouzdano spasiti te neæeš od maèa poginuti, nego æeš dobiti život kao plijen, jer si se u me pouzdao' - rijeè je Jahvina."

Chapter 40

¹ Ovo je rijeè koju Jahve uputi Jeremiji pošto ga Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, bijaše pustio iz Rame. Odvojio ga je kad je veæ, u lance okovan, bio meðu svim jeruzalemskim i judejskim izgnanicima koje voðahu u Babilon. ²Odvojivši ga, dakle, zapovjednik tjelesne straže reèe mu: "Jahve, Bog tvoj, zaprijetio je nesreæom ovome mjestu. ³Izvršio je i uèinio kako bijaše zaprijetio, jer ste griješili protiv Jahve i niste slušali glasa njegovoga. Zato vas je i snašlo ovo zlo. ⁴Evo, sada drijeeš okove s ruku tvojih. Ako ti je po volji da ideš sa mnom u Babilon, poði sa mnom i oko æe moje bdjeti nad tobom. Ako ti nije volja iæi sa mnom u Babilon, ti ostani. Gle, sva je zemlja pred tobom: možeš iæi kamo ti oko želi i gdje æe ti biti dobro. ⁵Ako, dakle, hoæeš ostati, možeš poæi Gedaliji, sinu Šafanova sina Ahikama, koga je kralj babilonski postavio nad gradovima judejskim, i ostati kod njega usred naroda, ili pak možeš iæi kamo ti drago." Zatim mu zapovjednik tjelesne straže dade hrane i k tomu dar te ga otpusti. ⁶Tada se Jeremija otputi u Mispu, Gedaliji, sinu Ahikamovu, te osta kod njega meðu narodom koji je ostao u zemlji. ⁷Svi vojni zapovjednici i njihovi ljudi uokolo saznaše da je kralj babilonski postavio zemlji za namjesnika Ahikamova sina Gedaliju te mu povjerio muževe, žene i djecu i siromahe koji još ne bijahu odvedeni u babilonsko sužanjstvo. ⁸I doðoše pred Gedaliju u Mispu: Netanijin sin Jišmael, Kareahov sin Johanan;

Tanhumetov sin Seraja, Zatim sinovi Efaja Netofljanina, Makatijev sin Jaazanija - oni i njihovi ljudi. ⁹Gedalija, sin Šafanova sina Ahikama, zakle se njima i njihovim ljudima i reče: "Ne bojte se služiti Kaldejcima, ostanite u zemlji, budite odani babilonskom kralju i bit će vam dobro." ¹⁰A ja æu, evo, ostati u Mispi na službu Kaldejcima koji dolaze k nama. Vi pak potrgajte grožđe, poberite voæe i masline, pohranite u sudove i ostanite u gradovima što ih zaposjedoste." ¹¹I svi Judejci što se zatekoše u Moabu, kod sinova Amonovih, i u Edomu, po svim zemljama, saznadoše da je kralj babilonski ostavio ostatak u Judeji i da je postavio nad njim Gedaliju, sina Šafanova sina Ahikama. ¹²I onda se vratiše svi Judejci iz svih mjesta kamo ih bijahu raspršili, vratiše se u zemlju judejsku Gedaliji u Mispu te nabraše veoma mnogo grožđa i drugoga voæa. ¹³A Johanan, sin Kareahov, i svi vojni zapovjednici pođoše Gedaliji u Mispu ¹⁴te mu rekoše: "A znaš li ti da je amonski kralj Baalis poslao Jišmaela, sina Netanijina, da te ubije?" Ali im Gedalija, sin Ahikamov, ne povjerova. ¹⁵Tada reče Johanan, sin Kareahov, potajno Gedaliji u Mispi: "Idem da ubijem Jišmaela, sina Netanijina, tako da nitko neæe doznati. Zašto da on tebe ubije i da se opet rasprše svi Judejci što se oko tebe skupiše? I zašto da propadne ostatak Judejaca?" ¹⁶Ali Gedalija, sin Ahikamov, uzvрати Johananu, sinu Kareahovu: "Nemoj toga raditi! Jer je laž što govoriš o Jišmaelu."

Chapter 41

¹ Ali u sedmom mjesecu dođe Jišmael, sin Elišamina sina Netanije, roda kraljevskoga, sa deset ljudi i potraži Gedaliju, sina Ahikamova, u Mispi. I dok su se ondje, u Mispi, zajedno gostili, ²diže se Jišmael, sin Netanijin, sa svojom deseticom i mačem smakoše Gedaliju, sina Ahikamova. I tako ubi èovjeka koga kralj babilonski bijaše postavio nad zemljom. ³A i sve Judejce koji bijahu s njim u Mispi, i Kaldejce, vojnike što se tu nađoše - Jišmael dade pogubiti. ⁴Sutradan, pošto Gedalija bi ubijen, dok još nitko nije znao što se zbilo, ⁵dođoše ljudi iz Šekema, Šila i Samarije, njih osamdeset, obrijane brade, poderanih haljina i s urezima po tijelu, noseæi u rukama prinose i tamjan da ih prinesu u Domu Jahvinu. ⁶Jišmael, sin Netanijin, iziđe im iz Mispe u susret, dok su oni, plaèuæi, išli svojim putem. Kad ih stiže, reče im: "Dođite Gedaliji, sinu Ahikamovu!" ⁷A kad stigoše usred grada, Jišmael, sin Netanijin, i njegovi ljudi poklaše ih i baciše u èatrnju. ⁸A među njima bijaše deset ljudi koji rekoše Jišmaelu: "Nemoj nas ubiti, jer imamo u poljima zakopanih zaliha pšenice, jeëma, ulja i meda." On tada odusta i ne ubi ih s braæom njihovom. ⁹A èatrnja u koju je Jišmael pobacao sva tjelesa pobijenih ljudi, velika èatrnja, bijaše ona ista koju je kralj Asa naèinio protiv Baše, kralja izraelskoga. I sad ju je Jišmael, sin Netanijin, napunio pobijenim ljudima. ¹⁰Tada Jišmael odvede ostatak naroda iz Mispe, zajedno s kæerima kraljevim koje je Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, povjerio Gedaliji, sinu Ahikamovu: u cik zore krenu Jišmael, sin Netanijin, i zaputi se da prijeđe u zemlju Amonovih sinova. ¹¹Ali kad Johanan, sin Kareahov, i svi vojni zapovjednici koji bijahu s njim saznadoše za sva zlodjela što ih Jišmael, sin Netanijin, bijaše poèinio, ¹²uzeše sve svoje vojnike te krenuše u boj na Jišmaela, sina Netanijina. Nađoše ga uz

veliku vodu u Gibeonu. ¹³Èim oni ljudi što bijahu kod Jišmaela ugledaše Johanana, sina Kareahova, i sve vojne zapovjednike koji bijahu s njime, obradovaše se, ¹⁴i sav narod što ga je Jišmael odveo iz Mispe okrenu se i potrèa Johananu, sinu Kareahovu. ¹⁵Ali Jišmael, sin Netanijin, sa osam ljudi, pobježe od Johanana i ode k sinovima Amonovim. ¹⁶Tada Johanana, sin Kareahov, i svi vojni zapovjednici koji bijahu s njim uzeše sav preostali narod što ga Jišmael, sin Netanijin, pošto ubi Gedaliju, sina Ahikamova, bijaše doveo iz Mispe: muškarce, žene i djecu i dvorjane koje dovede iz Gibeona. ¹⁷Krenuše, a kod Svrtišta Kimhama, koje je kraj Betlehema, oni se odmarahu da bi mogli nastaviti put i stiaèi u Egipat, ¹⁸što dalje od Kaldejaca, kojih se bojahu: jer je Jišmael, sin Netanijin, ubio Gedaliju, sina Ahikamova, koga kralj babilonski bijaše postavio za namjesnika u zemlji.

Chapter 42

¹ Nato svi vojni zapovjednici, osobito Johanana, sin Kareahov, i Azarja, sin Hošajin, i sav narod, malo i veliko, pristupiše ²i rekoše proroku Jeremiji: "Pomno poèuj molbu našu! Zagovaraj nas pred Jahvom, Bogom svojim, za sav ovaj ostatak, jer nas, kako i sam vidiš, ostade još samo malo od velikoga broja koliko nas je nekoæ bilo. ³Neka nam Jahve, Bog tvoj, objavi kuda da krenemo i što valja da èinimo." ⁴Prorok im Jeremija odgovori: "Pristajem. Pomolit æu se, kao što rekoste, Jahvi, Bogu vašemu, i javit æu vam sve što on odgovori, ni rijeèi vam neæu zatajiti." ⁵Oni pak rekoše Jeremiji: "Neka Jahve bude istinit i vjerodostojan svjedok protiv nas ako ne postupimo sasvim po rijeèima koje æe nam Jahve, Bog tvoj, po tebi objavit. ⁶Bio povoljan ili nepovoljan glas Jahve, Boga našega, komu te šaljemo, mi æemo ga slušati da nam dobro bude što poslušasmo glas Jahve, Boga svojega." ⁷Poslije deset dana dođe rijeè Jahvina Jeremiji. ⁸Tada on pozva Johanana, sina Kareahova, sve vojne zapovjednike koji bijahu s njim i sav narod, malo i veliko, ⁹te im reèe: "Ovako govori Jahve, Bog Izraelov, kojemu ste me poslali da izlijem preda nj molbu vašu: ¹⁰Ako budete mirno živjeli u zemlji ovoj, podiaèi æu vas i neæu vas više razoriti; posadit æu vas, a ne iskorijeniti. Jer se kajem za zlo koje sam vam nanio. ¹¹Ne bojte se kralja babilonskoga od koga strahujete. Ne bojte ga se - rijeè je Jahvina - jer ja sam s vama da vas spasim i izbavim iz ruku njegovih. ¹²I ja æu vam pribaviti milost da vam se smiluje i pusti vas da u zemlji svojoj živite.' ¹³Ako pak kažete: 'Neæemo ostati u ovoj zemlji', ne pokoravajuæi se glasu Jahve, Boga svoga, ¹⁴ako kažete: 'Ne, u Egipat idemo, rata više da ne vidimo, glasa bojnog roga više da ne èujemo, da ne moramo biti više gladni kruha; da, onamo idemo', ¹⁵onda èujte rijeè Jahvinu, vi koji ste Ostatak Judeje: Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Ako ste odluèili krenuti u Egipat da ondje živite, ¹⁶maè kojega se plašite u zemlji æe vas egipatskoj dostiaèi; glad od koje strahujete, u Egiptu æe vam biti za petama: i ondje æete umrijeti! ¹⁷I svi oni koji odluèe da odu u Egipat i da se ondje nasele, poginut æe od maèa, gladi i kuge: nitko živ neæe umaèi nesreæi koju æu na njih svaliti.' ¹⁸Jer ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: 'Kao što se srdžba moja i bijes moj

oboriše na Jeruzalemce, tako æe se gnjev moj izliti i na vas ako pođete u Egipat: postat æete prokletstvo, užas, kletva i poruga, a ovoga mjesta nikad više neæete ugledati.' ¹⁹Vama, koji ste Ostatak Judeje, Jahve poruèuje da ne idete u Egipat. Dobro znajte da sam danas bio svjedok protiv vas. ²⁰Jer sami sebe obmanjujete. TÓa vi ste me poslali k Jahvi, Bogu svome rekavši: 'Zagovaraj nas pred Jahvom, Bogom našim, i saopæi nam sve što ti on objavi, i mi æemo to uèiniti.' ²¹A danas sam vam objavio, ali vi ne slušate više glasa Jahve, Boga svojega, koji me k vama posla. ²²Znajte, dakle, dobro: od maèa, gladi i kuge poginut æete na mjestu kamo hoæete da odete da se ondje naselite."

Chapter 43

¹ Kad je Jeremija svemu narodu kazao sve rijeèi Jahve, Boga njihova, sve one rijeèi radi kojih ga je Jahve, Bog njihov, k njima poslao, ²Azarja, sin Hošajin, i Johanan, sin Kareahov, i svi oni drski ljudi odgovoriše Jeremiji: "Laži nam govoriš. Nije te poslao Jahve da nam govoriš: 'Ne idite u Egipat da se ondje nastanite', ³nego Baruh, sin Nerijin, podgovori te da nas predaš u ruke Kaldejcima koji æe nas pogubiti ili odvesti u sužanjstvo babilonsko!" ⁴I Johanan, sin Kareahov, i svi zapovjednici i sav narod ne poslušашe glasa Jahvina da ostanu u zemlji judejskoj. ⁵Nego Johanan, sin Kareahov, i vojni zapovjednici povedoše sav ostatak Judin, one što se vratiše iz zemalja kamo bijahu izagnani, da se nastane u zemlji judejskoj: ⁶muževe, žene i djecu i sve kraljevske kæeri i sve ljude koje je Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, ostavio kod Gedalije, sina Šafanova sina Ahikama, pa i proroka Jeremiju, i Baruha, sina Nerijina, ⁷te se oni iseliše u Egipat, jer ne slušahu glasa Jahvina. I tako dođoše u Tafnis. ⁸U Tafnisu dođe rijeè Jahvina Jeremiji: ⁹"Uzmi u ruke velikoga kamenja i ugradi ga, pred svim Judejcima, meljtom u ploènik što je pred ulazom u faraonov dvor. ¹⁰I reci im: Ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov: 'Evo šaljem po slugu svojega Nabukodonozora, kralja babilonskoga. On æe postaviti prijestolje na ovo kamenje što sam ga ugradio i nad njim æe razapeti svoju nebnicu. ¹¹Da, doæi æe i udarit æe na zemlju egipatsku: Tko je za smrt, u smrt! Tko za izgnanstvo, u izgnanstvo! Tko za maè, pod maè! ¹²On æe vatrom sažeæi hramove bogova egipatskih, spalit æe i izagnati bogove, oèistit æe zemlju egipatsku kao što pastir svoj plašt otrijebe od buha. I onda æe, nesmetan, odavde otiaæi. ¹³Porazbijat æe spomenike hrama Sunca koji je u Heliopolu, a hramove bogova egipatskih ognjem æe spaliti.'"

Chapter 44

¹ Rijeè koja se javi Jeremiji za sve Judejce što življahu u zemlji egipatskoj, što življahu u Migdolu, u Tafnisu, u Memfisu i u zemlji Patrosu. ²Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "I sami vidjeste svu nesreæu koju sam svalio na Jeruzalem i na sve gradove judejske: evo

danas su to gomile ruševina, a u njima nitko više ne živi, ³zbog nedjela njihovih što ih učiniše da bi mene vrijeđali, polazeći drugim bogovima kojih nisu poznavali ni oni, ni vi, ni oci vaši, da im kade i da im služe. ⁴A ja sam vam jednako slao svoje sluge proroke da vam kažu: 'Ne činite tih gnusoba koje su mi ogavne!' ⁵Ali me oni nisu slušali, niti su uho svoje priklonili da se okane zloće svoje i prestanu kaditi tuđim bogovima. ⁶Zato se izli gnjev moj i srdžba moja i rasplamtje se u gradovima judejskim i po ulicama jeruzalemskim, te se pretvoriše u pustoš i razvaline, kao što su danas. ⁷Zašto sami svaljujete na se tako golemu nesreću" - govori Jahve, Bog nad Vojskama, Bog Izraelov - "te sami do korijena istrebljujete iz Judeje sve muško i žensko, djecu i dojenčad, te vam ni ostatka ostati neće, ⁸jer me vrijeđate djelima ruku svojih, kadeći tuđim bogovima u zemlji egipatskoj, u koju ste došli prebivati, a bit ćete iskorišteni i postat ćete kletva i ruglo među svim narodima na zemlji? ⁹Jeste li zaboravili bezakonja otaca svojih, bezakonja kraljeva judejskih, bezakonja knezova svojih i žena njihovih i bezakonja svoja, bezakonja žena svojih, počinjena u zemlji judejskoj i po ulicama jeruzalemskim? ¹⁰Do dana današnjega nisu se pokajali, nisu se bojali, nisu živjeli po Zakonu mojemu ni po odredbama mojim, koje dadoh vama i ocima vašim." ¹¹Zato ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "Evo, okrećem svoje lice vama, na nesreću vašu, da zatrem svu zemlju judejsku. ¹²Odnijet ću ostatak Judeje koji je odlučio da ide u zemlju egipatsku da se ondje stani; svi će izginuti u zemlji egipatskoj, past će od mača, od gladi će pogibati, poginut će svi, malo i veliko, pomrijet će od mača i gladi, i bit će prokletstvo, užas, kletva i poruga. ¹³Kaznit ću sve koji budu u zemlji egipatskoj, kao što sam kaznio Jeruzalem: mačem, glađu i kugom. ¹⁴A od ostatka Judeje koji je došao da se stani u Egiptu, nitko neće uteći ni preživjeti da bi se mogao vratiti u zemlju judejsku za kojom im duše žeznu, da se u nju vrate i ondje nastane. Jer se nitko neće vratiti, osim izbjeglica." ¹⁵I tada svi muškarci koji su znali da im žene kade tuđim bogovima, i sve nazočne žene, u velikom mnoštvu, i sav narod što življaše u zemlji egipatskoj i u Patrosu odgovoriše Jeremiji: ¹⁶"Riječi koje si u ime Jahvino nama objavio mi ne slušamo; ¹⁷naprotiv, i dalje ćemo se držati zadane riječi: kadit ćemo nebeskoj kraljici i lijevati ljevanice, kao što smo i mi i oci naši, naši kraljevi i knezovi činili u gradovima judejskim i po ulicama jeruzalemskim: tada imadosmo kruha izobila, bijasmo sretni i ne trpjesmo nikakvih nesreća. ¹⁸Ali otkako prestadosmo kaditi nebeskoj kraljici i lijevati joj ljevanice, u svemu smo oskudijevali i od mača i gladi pogibali." ¹⁹A žene rekoše: "Kad kadimo kraljici nebeskoj i lijevamo joj ljevanice, zar joj bez znanja svojih muževa pećemo kolače u obliku lika njezina i lijevamo ljevanice?" ²⁰Tada Jeremija svemu narodu, muškarcima i ženama, i svim ljudima koji su mu tako govorili reče: ²¹"Nije li se Jahve spomenuo i nije li ga u srce dirnuo tamjan što ste ga palili po ulicama jeruzalemskim, vi i oci vaši, vaši kraljevi, knezovi i puk zemaljski? ²²Jahve više nije mogao podnositi zlodjela vaših i gnusoba koje počiniste, i zato se zemlja vaša pretvorila u pustoš i ruševine, u prokletstvo, bez stanovnika, kao što je i danas. ²³Zbog toga što ste, prinoseći tamjan, zgriješili Jahvi, što Jahvina glasa ne slušaste i Jahvina se Zakona i njegovih se naredaba i svjedočanstava ne držaste, snađe vas ova nevolja, kakva je danas." ²⁴Zatim reče Jeremija svemu narodu, osobito ženama: "Čujte riječ Jahvinu, svi Judejci koji ste u zemlji egipatskoj: ²⁵Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov:

'Vi žene, ono što vaša usta obećaju, to vaše ruke moraju i izvršiti. Rekoste: 'Mi ćemo se tvrdo držati zavjeta što ih učinismo: kaditi kraljici nebeskoj i lijevati joj ljevanice.' Držite se samo svojih zavjeta i lijevajte revno ljevanice! ²⁶Ali čujte zato riječ Jahvinu, svi vi Judejci nastanjeni u zemlji egipatskoj! Evo, zaklinjem se velikim imenom svojim,' govori Jahve. 'U svojoj zemlji egipatskoj nijedna usta judejska neće više izustiti mojega imena; nitko neće reći: 'Živoga mi Jahve!' ²⁷Evo, bdim nad njima, na nesreću, a ne na dobro njihovo: svi ljudi judejski što su u zemlji egipatskoj poginuli od mača i gladi do potpunog istrebljenja. ²⁸I bit će malo onih koji će izbjegli mač i vratiti se iz egipatske zemlje u zemlju judejsku. Onda će sav ostatak judejski, svi koji dođoše u zemlju egipatsku da ondje žive, spoznati čija riječ vrijedi, moja ili njihova. ²⁹A ovo neka vam bude znamenje - riječ je Jahvina - da ću vas kazniti na ovome mjestu, da biste znali da će se vama na nesreću ispuniti prijetnje moje protiv vas.' ³⁰Ovako govori Jahve: 'Gle, predat ću faraona Hofru, kralja egipatskoga, u ruke njegovim neprijateljima i u ruke onih koji mu rade o glavi, baš kao što sam Sidkiju, kralja Judejskoga, predao u ruke Nabukodonozora, kralja babilonskoga, neprijatelja njegova, koji mu je radio o glavi.'"

Chapter 45

¹ Riječ koju uputi Jeremija proroku Baruhu, sinu Nerijinu, dok je on te riječi iz usta Jeremijinih pisao u knjigu, četvrte godine Jojakima, sina Jošijina, kralja judejskoga: ²Ovako govori Jahve, Bog Izraelov, za tebe, Baruše: ³"Jer si rekao: 'Jao meni jer mi Jahve dodaje nevolju na nevolju. Sustadoh uzdišuću i ne mogu naći mira!' ⁴Ovako govori Jahve: 'Evo, što sam sagradio, porušit ću, što sam zasadio, iščupati ću - po svojoj zemlji! ⁵A ti tražiš za se čudesu! Ne traži toga! Jer, gle, svalit ću zlo na sve živo - riječ je Jahvina. A tebi ću kao plijen pokloniti život tvoj na svim mjestima kamo dođeš.'"

Chapter 46

¹ Riječ koju Jahve uputi proroku Jeremiji protiv naroda. ²Još o Egiptu. Protiv vojske faraona Neka, kralja egipatskoga, što bijaše kod rijeke Eufrata, u Karkemišu, i kralj Nabukodonozor ga potuče, četvrte godine Jojakima, sina Jošijina, kralja judejskoga. ³Pripremite štitove i oklope! Naprijed, u boj! ⁴Upregnite konje! Na kola, vozači! Postavite se pod kacigama! Naperite koplja! Navucite oklope! ⁵Što vidim? Zaprepašteni, uzmiču? Junaci njihovi, poraženi, u bijeg udariše glavom bez obzira! Užas odasvud - riječ je Jahvina. ⁶Ni najbrži ne umaću, ni najhrabriji ne uteću! Na sjeveru, na obali Eufrata, posrću i padaju. ⁷Tko se to diže poput Nila, čije vode šume, k'o brzaci nabujaše? ⁸To Egipat se diže poput Nila, k'o brzaci vode mu nabujaše. I govori: dići ću se, poplaviti zemlju, opustošiti gradove i pučanstvo! ⁹Konji, naprijed! Poletite, kola bojna! Navalite, ratnici!

Kušiti, Putijci, štitom zaštiæeni, i Ludijci, što lukom strijeljate! ¹⁰Ovo je dan Jahve nad Vojskama - dan osvete da se dušmanima svojim osveti: maè æ se nažderati, nasititi, glad utoliti krvlju njihovom! Jer Gospod, Jahve nad Vojskama, ima žrtveno klanje u sjevernoj zemlji uz obalu Eufrata. ¹¹Popni se na Gilead, balzama potraži, djevice, kæeri egipatska! Uzalud lijekovi mnogi: nema tebi ozdravljenja! ¹²Narodi èuše za tvoju sramotu, vapaji tvoji napuniše zemlju. Jer se junak o junaka spotièe i obojica padaju. ¹³Rijeè koju Jahve uputi proroku Jeremiji kad Nabukodonozor, kralj babilonski, dođe da udari na zemlju egipatsku. ¹⁴Navijestite Egiptu, objavite u Migdolu, obznanite u Memfisu: "Svrstaj se! Spremi se! Jer maè veæ ždere sve oko tebe! ¹⁵Što? Zar Apis pobježe? Tvoj se Bik ne oderva?" Da, Jahve ga obori! ¹⁶On uèini te mnogi posrnuše, popadaše jedan na drugoga. I gle, govore: "Na noge! Vratimo se svom narodu, rodnoj grudi svojoj, pred maèem koljaèkim!" ¹⁷Faraonu, kralju egipatskom, ime nadjenite: "Graja što pravi èas promaši." ¹⁸"Tako, života mi moga" - govori Kralj, komu je ime Jahve nad Vojskama - "ono æ doæi kao Tabor posred gora, kao Karmel iznad mora. ¹⁹Spremi izgnanièki zavežljaj, udomljena kæeri egipatska, jer Memfis æ biti u pustoš pretvoren, poharan i nenastanjen. ²⁰Egipat bijaše lijepa junica, ali ide, ide na nju obad sa Sjevera. ²¹A i plaæenici egipatski što k'o gojna telad usred nje življahu, i oni se okrenuše, u bijeg udariše, ne mogu se odhrvati jer ih stiže Dan propasti, dođe vrijeme da se kazne. ²²Slušaj! K'o da zmija sikæe, sa svom silom dolaze, sjekirama na nju navaljuju, baš k'o drvosjeèe. ²³Posjeæi æ šumu - rijeè je Jahvina - iako je neprohodna. Više ih je nego skakavaca, broja njima nema. ²⁴Osramoæena je zemlja egipatska, predana je narodu Sjevera." ²⁵Govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov: "Evo, kaznit æu Amona Tebskoga, faraona i Egipat, i sve njegove bogove, kraljeve, faraona i sve koji se u nj uzdaju. ²⁶Predat æu ih u ruke onima što im rade o glavi, u ruke Nabukodonozora, kralja babilonskoga, i u ruke slugu njegovih. A poslije æe Egipat biti opet naseljen, kao u stara vremena" - rijeè je Jahvina. ²⁷"Ne boj se, Jakove, slugo moja, ne plaši se, Izraele! Jer, evo, spasit æu te izdaleka i potomstvo tvoje iz zemlje izgnanstva. Jakov æe se opet smiriti, spokojno æe živjet' i nitko ga neæe plašiti. ²⁸Ne boj se, Jakove, slugo moja - rijeè je Jahvina - jer ja sam s tobom. Zatr æu narode meðu koje te prognah, a tebe neæu sasvim uništiti: ali æu te kaznit' po pravici, ne smijem te pustit' nekažnjena."

Chapter 47

¹ Rijeè koju Jahve uputi proroku Jeremiji o Filistejcima prije nego što faraon osvoji Gazu. ²Ovako reèe Jahve: "Evo, vode se dižu sa Sjevera i kao nabujali brzaci poplavljuju zemlju i sve što je na njoj, gradove i sve njihovo puèanstvo. I ljudi vapiju, i kukaju svi žitelji zemlje, ³uz tutanj kopita njegove ždrebad, uza štropot kola i tresku toèkova. Oci više ne mare za djecu svoju jer su im ruke klonule ⁴zbog dana što osvanu da Filistejce istrijebi, da zatre Tiru i Sidonu sve do posljednjeg pomagaèa. Jer Jahve istrebljuje Filistejce, i sav ostatak otoèja kaftorskog. ⁵Gazi æe biti obrijana glava, razoren Aškelon. A ti, Ašdode, ostaèe Anakovaca, dokle æe te tuga razdirati?"

⁶Jao, maèu Jahvin, kad li æeš se smiriti? Vрати se u korice, stani i poèini!" ⁷Ali kako da se smiri, kad Jahvina ruka njime zapovijeda: na Aškelon i na morski žal on ga isuka.

Chapter 48

¹ O Moabu. Ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "Jao brdu Nebu jer je opustošeno, postiđen je Kirjatajim i osvojen, tvrđa posramljena, razorena, ²nema više dike moapske. U Hešbonu mu propast skovaše: 'Hajde da ga istrijebimo iz naroda!' A ti, Madmene, bit æeš razoren, maè veæ ide za tobom! ³Slušaj! Jauci se èuju iz Horonajima: 'Pohara, propast strašna!' ⁴Moab je smlavljen!' èuje se vrištanje mališa njegovih. ⁵Da, uz brdo Luhit uspinju se plaèuæi. Da, niz obronke Horonajima razliježe se jauk nad propašæu. ⁶Bježite, spasavajte život, ugledajte se u pustinjku magarad! ⁷Jer si se pouzdao u svoje utvrde, bit æeš i ti osvojen. Kemoš odlazi u izgnanstvo sa sveæenicima i knezovima svojim. ⁸Pustošnik æe doæi u svaki grad, nijedan mu neæe izmaæi: Dolina æe biti poharana, Visoravan opustošena," govori Jahve! ⁹Stavite Moabu nadgrobni kamen, jer je do temelja srušen; njegovi su gradovi pustare, u njima nitko ne obitava. ¹⁰Proklet bio tko nemarno obavlja poslove Jahvine! Proklet bio tko krvlju maè svoj ne omasti! ¹¹Od mladosti svoje mir užívaše Moab, ležaše na droždini svojoj, nikad ga nisu pretakali iz baève u baèvu, nikad u izgnanstvo išao nije: zato mu okus ostade svjež, miris nepromijenjen. ¹²"Ali, evo, dolaze dani" - govori Jahve - "i ja æu mu poslati tlaèitelje koji æe ga pretakati, isprazniti njegove baève i sudove njegove porazbijati. ¹³I tada æe se Moab postidjeti zbog Kemoša, kao što se dom Izraelov postidio zbog Betela u koji se uzdao." ¹⁴Kako možete reæi: "Mi smo junaci, hrabri ratnici." ¹⁵Pustošnik Moabov navaljuje na nj; cvijet mladosti njegove u klanice silazi, rijeè je Kraljeva, Jahve nad Vojskama njemu je ime. ¹⁶Bliži se propast Moabova, nesreæa njegova hiti. ¹⁷Žalite ga, svi susjedi njegovi, i svi koji znate ime njegovo. Recite: "Kako li se slomi èvrsta palica, žezlo velièanstveno!" ¹⁸Siði sa slave svoje, sjedni u blato, žitelju, kæeri dibonska! Jer pustošnik Moaba navali na te, poruši sve utvrde tvoje. ¹⁹Stani na cestu i promatraj, o žitelju Aroera! Pitaj bjegunce i preživjele, pitaj ih: "Što se to dogodi?" ²⁰"Moab se stidi jer je slomljen. Plaèite, jecajte! Objavite na Arnonu da je Moab poharan." ²¹Sud stiže nad Visoravan i nad Holon, Jahsu i Mefaot, ²²nad Dibon, Nebo, Bet Diblatajim, ²³Kirjatajim, Bet Gamul, Bet Meon, ²⁴Kerijot, Bosru i nad sve gradove zemlje moapske, daleke i blize. ²⁵"Moabu je rog odbijen, ruka mu je slomljena." ²⁶"Opijte ga jer se htjede uzvisiti nad Jahvu: neka se Moab sada valja u bljuvotini svojoj te i on neka bude na podsmijeh. ²⁷Nije li tebi bio Izrael na podsmijeh? Jesu li ga možda zatekli u kraði te mašeš glavom kad god o njemu govoriš?" ²⁸"Ostavite gradove, živite u peæinama, stanovnici Moaba! Budite kao golubovi što se gnijezde na litici onkraj razjapljena bezdana!" ²⁹Èuli smo za nadutost Moaba, nadutost preveliku, ponos njegov, hvastanje, uznositost, za oholost srca njegova! ³⁰"Poznajem ja obijest njegovu - rijeè je Jahvina - laž njegovih rijeèi, laž djela njegovih! ³¹Zato moram jaukati nad Moabom, plakati nad svim Moapcima, jecati zbog ljudi Kir Heresa. ³²Više nego nad Jazerom, plakat æu nad tobom, o lozje sibmansko, kojem se mladice

pružahu preko mora, sezahu sve do Jazera. Na tvoje berbe i žetve pade sada pustošnik. ³³Išèeznu radost i veselje iz voænjaka i zemlje moapske. Nesta vina u kacama, mastioci više grožđa ne maste, veseli zvuci više nisu veseli." ³⁴Urlanje Hešbona i Elalea èuje se sve do Jahasa. Vièu od Soara do Horonajima i Eglat Šelišije, jer se i vode nimrimske pretvoriše u pustaru. ³⁵"U Moabu æu uèiniti - rijeè je Jahvina - da se ne uzlazi na uzvišice i kadi bogovima njegovim. ³⁶Stoga mi srce poput frule dršæe za Moabom, srce moje poput frule dršæe za ljudima Kir Heresa: jer propade steèevina koju stekoše! ³⁷Sve su glave obrijane i brade podrezane; po svim rukama urezi, oko bokova kostrijet. ³⁸Na svim krovovima Moaba i na njegovim trgovima samo zapomaganje, jer smrskah Moab kao krèag koji se nikomu ne mili" - rijeè je Jahvina. ³⁹Kako li je smrskan! Kako li sramotno Moab udari u bijeg! Moab postade ruglo i strašilo svim susjedima. ⁴⁰Jer ovako govori Jahve: "Gle, poput orla lebdi, nad Moabom širi krila. ⁴¹Gradovi su zauzeti, osvojene tvrðave. Srce moapskih junaka bit æe toga dana kao srce žene u trudovima. ⁴²Izbrisan je Moab iz naroda jer se uzvisi nad Jahvu. ⁴³Strava, jama i zamka tebi, žitelju Moaba! - rijeè je Jahvina. ⁴⁴Tko stravi umakne, u jamu æe pasti; tko se iz jame izvuèe, u zemlju æe pasti. Da, to æu svaliti na Moab u danima kazne njegove" - rijeè je Jahvina. ⁴⁵"U sjeni se hešbonskoj ustavljaju iscrpljeni bjegunci. Al' vatra izlazi iz Hešbona, plamen liže iz dvora sihonskog i proždire sljepooènice Moabu i tjeme sinova nemirnièkih. ⁴⁶Jao tebi, Moabe! Umišljen si, narode Kemošev! Jer sinove tvoje u izgnanstvo odvedoše, kæeri tvoje u progonstvo. ⁴⁷Ali æu promijeniti udes Moabov u buduænosti" - rijeè je Jahvina. Dovde suðenje Moabu.

Chapter 49

¹ O sinovima Amonovim. Ovako govori Jahve: "Izrael nema sinova, nema nasljednika? Zašto je Milkom baštinio Gad i narod se njegov nastanio u njegovim gradovima? ²Zato, evo, dolaze dani - rijeè je Jahvina - i uèinit æu da se zaore ratni krikovi u Rabi sinova Amonovih, i ona æe biti humak poharani, i naseobine njene ognjem popaljene. Tada æe Izrael opljaèkati svoje pljaèkaše" - govori Jahve. ³"Plaèi, Hešbone, jer Ar je opustošen, zapomažite kæeri rapske. Opašite kostrijet, tužbalice povedite, obilazite s urezima. Jer Milkom mora u izgnanstvo sa sveæenicima i knezovima. ⁴Što se dièiš dolinom svojom, kæeri odmetnice, koja se uzdaš u bogatstvo svoje i govoriš: 'Tko se usuðuje ustati protiv mene?' ⁵Evo, svaljujem na te stravu odasvud uokolo: bit æete raspršeni, svak' na svoju stranu, i nitko bjegunce neæe skupiti. ⁶Ali uto æu opet promijeniti udes sinova Amonovih" - rijeè je Jahvina. ⁷O Edomu. Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Zar nema više mudrosti u Temanu, zar u razumnih nesta svjšeta, zar se izvjetrila mudrost njihova? ⁸Bježite, gubite se i duboko se sakrijte, stanovnici Dedana, jer Ezavu propast nosim, vrijeme kazne njegove. ⁹Doðu li trgaèi k tebi, ni pabirka neæe ostaviti; doðu li kradljivci noæni, opljaèkat æe sve što žele. ¹⁰Jer ja sam onaj što æe Ezava pretražiti i skrovišta mu otkriti da se ne mogne sakriti. Pleme je njegovo opustošeno: nema ga više! Nitko ne kaže: ¹¹Ostavi siroèad svoju, ja æu je prehraniti i neka se udovice tvoje u

me pouzdaju!"¹² Jer ovako govori Jahve: "Gle, oni koji odista ne bi morali piti èašu moraju je iskapiti, i zar upravo ti da ostaneš nekažnjen? Ne, ti neæeš ostati nekažnjen, morat æeš èašu ispiti!"¹³ Jer samim se sobom zakleh - rijeè je Jahvina: Bosra æe postati ruglo i sramota, pustinja i prokletstvo; a svi njezini gradovi bit æe vjeène razvaline." ¹⁴Jahve mi vijest uputi, glasnik bi poslan k narodima: "Skupite se! Krenite na nj, krenite! Ustajte! U boj!" ¹⁵Jer, gle, uèinit æu te malim meðu narodima, prezrenim meðu ljudima. ¹⁶Strah te tvoj zaveo, uznositost srca tvoga, ti koji živiš u peæinama kamenim i držiš se visova planinskih te viješ gnijezdo na timoru, k'o orlovi, odande æu te strovaliti" - rijeè je Jahvina. ¹⁷"Edom æe postati pustoš; tko god njime proðe, zaprepastit æe se i zviždati zbog svih rana njegovih. ¹⁸Razorit æe ga kao Sodomu i Gomoru i susjede njihove" - govori Jahve. Èovjek ondje neæe stanovati, sin èovjeèji neæe u njem boraviti. ¹⁹"Gle, kao lav on izlazi iz guštare jordanske na pašnjake vjeèno zelene. Ali æu ga uèas otjerati i smjestiti ondje svog izabranika. Jer tko je meni ravan? I tko æe mene na raèun pozvati? I koji æe mi pastir odoljeti?" ²⁰Zato èujte što je Jahve naumio uèiniti Edomu, èujte što je nakanio protiv stanovnika Temana: i najsitniju jagnjad on æe odvuæi, i sam njihov pašnjak zgrozit æe se nad njima. ²¹Od lomljave pada njina zemlja æe se potresti, razlijegat æe se vapaj do Crvenog mora! ²²Gle, poput orla on se diže i lebdi, nad Bosrom širi krila. U dan onaj srce æe junaka edomskih biti kao srce žene u trudovima. ²³O Damasku. Smeteni su Hamat i Arpad jer zlu vijest èuše. Srce im se steže od užasa i smirit se ne može. ²⁴Obeshrabren je Damask, u bijeg udario, strah ga spopao, tjeskoba i bolovi obuzeli ga kao porodilju. ²⁵Kako? Napušten je slavni grad, grad radosti moje! ²⁶Zato æe mladiaèi njegovi popadati po trgovima, svi æe ratnici poginuti u onaj dan - rijeè je Jahve nad Vojskama. ²⁷Potpalit æu vatrom zidine Damaska: plamen æe proždrijeti dvor Ben-Hadadov." ²⁸O Kedaru i kraljevstvima hasorskim koje je potukao Nabukodonozor, kralj babilonski. Ovako govori Jahve: "Ustajte, na Kedar navalite, uništite sinove Istoka! ²⁹Nek' im se oduzmu šatori i stada, šatorska krila i sva im oprema! Neka im se deve odvedu, i nek' vièu na njih: 'Strava odasvud!' ³⁰Bježite glavom bez obzira, duboko se skrivajte, žitelji Hasora - rijeè je Jahvina. Jer Nabukodonozor, kralj babilonski, snuje naum protiv vas, navalu smišlja: ³¹Ustajte, udarite na mirni narod što živi bez straha - rijeè je Jahvina - što nema vrata ni zasuna, što u osami prebiva! ³²Deve njihove bit æe plijen, mnoštvo ovaca otimaèina! I raspršit æu ih na sve strane, one ljude obrijanih zalizaka, i dovest æu odasvud na njih nesreæu - rijeè je Jahvina. ³³Hasor æe postati brlog èagaljski i pustinja vjeèna. Èovjek ondje neæe prebivati, neæe se ondje nastaniti sin èovjeèji." ³⁴Rijeè koju Jahve uputi proroku Jeremiji o Elamu, u poèetku kraljevanja Sidkije, kralja judejskoga. ³⁵Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Lomim, evo, luk Elamov, srž snage njegove. ³⁶Èetiri æu vjetra dognati na Elam sa èetiri kraja neba i raspršit Elamce u sva èetiri vjetra, i neæe biti naroda kamo neæe stiaèi bjegunci elamski. ³⁷Utjerat æu Elamcima strah u kosti pred njihovim dušmanima. Pustit æu na njih nesreæu, oganj gnjeva svojega. Poslat æu maè za njima dok ne budu sasvim uništeni. ³⁸I postavit æu u Elamu prijesto svoj i zatrt æu ondje kralja i sve knezove" - rijeè je Jahvina. ³⁹Ali æu okrenut' udes Elama" - rijeè je Jahvina.

Chapter 50

¹ Rijeè koju Jahve reèe protiv Babilona, protiv zemlje kaldejske: ²"Objavite narodima! Razglasite, ne tajite, recite: Zauzet je Babilon! Bel je postidjen: Marduk razbijen! Posramljeni su kipovi njegovi, razmrskani njegovi likovi. ³Jer sa sjevera na nj se diže narod koji æe mu zemlju prometnuti u pustinju; nitko više neæe u njoj živjeti, i ljudi i stoka pobjeæi æe i otiaæi. ⁴U one dane i u vrijeme ono - rijeè je Jahvina - vratit æe se sinovi Izraelovi, iaæi æe plaèuæ' i tražeæi Jahvu, Boga svojega. ⁵Pitat æe za put na Sion, onamo æe pogled upravljati: 'Hodite, prionimo uz Jahvu Savezom vjeènim, nezaboravnim!' ⁶K'o izgubljene ovce bijaše narod moj, pastiri ih zavedoše te zalutaše po brdima: moradoše s brda na brežuljke, zaboraviše gdje su im torovi. ⁷Tko ih naðe, proždire ih, neprijatelji njini zborahu: 'Nismo mi krivi, jer zgriješiše Jahvi, pašnjaku pravde, Jahvi, nadi otaca svojih!' ⁸Bježite iz Babilona! Izaðite iz zemlje kaldejske! Budite poput ovnova pred stadom. ⁹Jer evo æu diaæi i dovesti na Babilon mnoštvo velikih naroda; u zemlji sjevernoj svrstat æe se protiv njega - odanle æe biti osvojen. Strijele su im k'o u sretna junaka, prazne se ne vraæaju. ¹⁰Kaldeja æe biti oplijenjena, do mile volje nju æe pljaèkati" - rijeè je Jahvina. ¹¹"Da! Radujte se samo i klikujte, vi pljaèkaši moje baštine! Poskakujte k'o june na paši! Ržite kao ždrebad! ¹²Mati vaša teško se osramoti, postidi se roditeljka vaša. Evo, posljednja je meðu narodima: pustinja, zemlja prljuša. ¹³Zbog gnjeva Jahvina bit æe bez življa, sva æe opustjeti. Tko god proðe mimo Babilon, zgrozit æe se i zviždat æe nad njegovim ranama. ¹⁴Svrstajte se protiv Babilona, opkolite ga. Strijelci, strijeljajte na nj, ne žalite strelica - Jahvi je zgriješio. ¹⁵Sa svih strana nek' zaore poklici bojni. On se predaje! Stupovi mu padaju, bedemi se ruše: to Jahvina je osveta! Osvetite se Babilonu, vratite mu milo za drago! ¹⁶Istrijebite Babilonu i sijaèa i žeteoca što srpom zamahuje u dane žetvene! Pred maèem silnièkim nek' svak' se vrati svome narodu, neka bježi zemlji svojoj." ¹⁷Izrael bijaše stado razagnano, lavovi ga raspršiše. Prvi ga kralj asirski proždrije, a onda mu Nabukodonozor, kralj babilonski, kosti polomi. ¹⁸Zato ovako govori Jahve nad Vojskama, Bog Izraelov: "Evo, kaznit æu kralja babilonskoga i zemlju njegovu, kao što kaznih kralja asirskoga. ¹⁹I vratit æu Izraela pašnjaku njegovu da pase po Karmelu, Bašanu, brdima efracimskim i u Gileadu, da se sit najede. ²⁰U one dane, u vrijeme ono - rijeè je Jahvina - tražit æe grijeh Izraelov, ali ga više neæe biti; tražit æe opaèine judejske, ali ih neæe naæi. Jer oprostih svima koje saèuvah." ²¹"Na zemlju meratajmsku! Kreni na nju i na stanovnike Pekoda, zatri ih do temelja, uništi iza njih sve - rijeè je Jahvina - izvrši sve kako ti zapovjedih!" ²²Ratna se vika èuje u zemlji, poraz strašan. ²³O, kako li je skršen, razbijen malj cijele zemlje! Kako li Babilon posta strašilo narodima! ²⁴Zamku ti metnuh, Babilone, ti se uhvati i ne vidje. Zateèn si i uhvaæen, jer se s Jahvom zarati! ²⁵Jahve otvori svoju oružnicu, izvuèe oružje gnjeva svojega, jer ima posla za Jahvu nad Vojskama u zemlji kaldejskoj. ²⁶Udarite na nju sa svih strana, otvorite žitnice njene, slažite je kao snoplje, zatrite Babilon kletim uništenjem, da od njega ne ostane ništa. ²⁷Pokoljite svu junad njegovu, u klaonicu neka siðu! Jao njima, došao je njihov dan, vrijeme kazne njihove! ²⁸Èujder glasa onih što pobjgoše, što utekoše iz zemlje babilonske da jave na Sionu osvetu Jahve, Boga našega, osvetu

Hrama njegova! ²⁹Sazovite na Babilon strijelce, sve što zapinju lukove, opkolite ga sa svih strana: nitko da ne uteèe! Platite mu po zasluži, vratite mu milo za drago, jer bi se oholio na Jahvu, Sveca Izraelova. ³⁰Zato æe mu svi mladiæi popadati po trgovima i svi æe mu ratnici u onaj dan izginuti - rijeè je Jahvina. ³¹"Evo me na te, Oholice!" - rijeè je Gospoda Jahve nad Vojskama - "došao je dan tvoj, vrijeme pohoda na te. ³²Oholica æe posrnuti, pasti, i nitko ga neæe podiæi. Oganj æu podmetnuti gradovima njegovim i proždrijet æe sve uokolo." ³³Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Potlaèeni su sinovi Izraelovi, zajedno sa sinovima Judinim. Oni što ih zarobiše, drže ih èvrsto i neæe da ih puste. ³⁴Ali, moæan je njihov Otkupitelj, ime mu Jahve nad Vojskama. On æe obraniti parnicu njihovu - zemlji mir donijeti i smesti puèanstvo Babilona." ³⁵Maè na Kaldejce - rijeè je Jahvina - na puèanstvo Babilona, na knezove i mudrace njegove! ³⁶Maè na brbljavce njegove, neka polude! Maè na njegove ratnike, neka se prestrave! ³⁷Maè na njegove konje i bojna kola i na svu gomilu posred njega: nek postanu kao žene! Maè na njihove riznice; nek ih opljaèkaju! ³⁸Maè na vode njihove, neka presahnu! Jer to je zemlja idola, zaludiše ih kipovi, strašila njihova. ³⁹Zato æe se ondje nastaniti risovi s èagljima, i nojevi æe ondje obitavat. Dovijeka æe ostat' mjesto bez žvlja, nitko ondje neæe živjeti od koljena do koljena. ⁴⁰Razorit æe ga kao što Bog razori Sodomu i Gomoru i susjede njihove - rijeè je Jahvina. Èovjek ondje neæe stanovati, sin èovjeèji neæe u njem' boraviti. ⁴¹Evo dolazi narod sa Sjevera, puk velik i mnogi kraljevi, i dižu se s krajeva zemlje. ⁴²U ruci im luk i koplje, okrutni su, nemilosrdni. Graja im buèi poput mora, jašu na konjima, kao jedan za boj spremni protiv tebe, kæeri babilonska. ⁴³Kralj babilonski èu vijest o njima: i ruke mu klonuše, muka ga spopade, bolovi ga obuzeše kao porodilju. ⁴⁴"Gle, kao lav on izlazi iz guštare jordanske na pašnjake vjeèno zelene. Al' ja æu ga uèas otjerati i smjestiti ondje svog izabranika. Jer, tko je meni ravan? I tko æe mene na raèun pozvati? I koji æe mi pastir odoljeti?" ⁴⁵Zato, èujte što je Jahve naumio da uèini Babilonu, èujte što je nakanio protiv zemlje kaldejske: i najsitniju jagnjad on æe odvuæi; i sam njihov pašnjak zgrozit æe se nad njima. ⁴⁶Na glas da je pao Babilon zemlja æe se potresti: razlijegat æe se vapaj meðu narodima.

Chapter 51

¹ Ovako govori Jahve: "Gle, ja podižem protiv Babilona i protiv puèanstva kaldejskog vjetar zatornièki. ²Poslat æu na Babilon vijaèe da ga viju i prorešetaju zemlju njegovu. Kad ga sa svih strana opkole u kobni dan, ³nek' strijelac luka ne odlaže, nek' ne skida oklopa! Ne štedite mladiæa njihovih, svu mu vojsku kletu uništite! ⁴Pobijeni æe padati po zemlji kaldejskoj, probodeni po ulicama njegovim." ⁵Ne, Izrael - Judeja - nije udovica Boga svojega, Jahve nad Vojskama, iako je zemlja njihova puna krivice protiv Sveca Izraelova. ⁶Bježite iz Babilona, nek' svak' spasi život svoj, da ne izginete s njegova bezakonja, jer ovo je vrijeme Jahvine odmazde, svakom plaæa po zasluži! ⁷Babilon bijaše pehar zlatni u ruci Jahvinoj, pehar koji opi svijet cijeli. Vinom tim se puci opiše, i zato se puci obezumiše. ⁸Iznenada pade Babilon, razmrskan: zakukajte nad njim! Potražite

balzama rani njegovoj: možda æe ozdravit! ⁹Liječili smo Babilon, al' se ne izlijeèi. Pustimo ga, vratimo se svaki u svoj kraj! Jer do neba dopire njegova osuda i diže se pod oblake. ¹⁰Jahve je iznio pravdu našu! Hajde da Sionu objavimo djelo Jahve, Boga našega. ¹¹Naoštrite strelice, napunite tobolce! Jahve potaèe duh kraljeva medijskih jer naumi zatrti Babilon, Jahvina je to osveta, osveta za Hram njegov. ¹²Razvijte stijeg, zidine babilonske! Pojaèajte straže! Postavite stražare! Razmjestite zasjede! Jer Jahve što naumi to sad izvodi, kako je rekao protiv Babilona. ¹³O, ti što prebivaš na velikim vodama i bogat blagom svakojakim! Sad ti svršetak dođe, kraj tvojoj lakomosti. ¹⁴Životom svojim zakle se Jahve nad Vojskama: "Napunit æu te ljudstvom kao skakavcima, zaorit æe protiv tebe vika bojna." ¹⁵On snagom svojom stvori zemlju, mudrošæu svojom uspostavi krug zemaljski i umom svojim razape nebesa. ¹⁶Kad mu glas zaori, huèe vode na nebesima, oblake diže s kraja zemlje: stvara kiši munje, vjetar izvodi iz skrovišta njegovih. ¹⁷Svakom èovjeku pamet stane, svaki se zlatar zastidi svoga kipa, jer svi su mu kipovi samo varka, nema u njima duha. ¹⁸Isprazni su oni, smiješne tvorevine, propast æe u dan kazne. ¹⁹Jakovljevo dio' nije kao oni: jer on je sve stvorio, Izrael pleme je baštine njegove. Jahve nad Vojskama ime je njegovo. ²⁰Ti si mi bio malj, oružje ratno. Pomlatih tobom narode, razmrskah tobom kraljevstva. ²¹Pomlatih tobom konja i konjanika, pomlatih tobom bojna kola i vozaèa. ²²Pomlatih tobom èovjeka i ženu, pomlatih tobom starca i dijete. Pomlatih tobom mladiæa i djevojku, pomlatih tobom pastira i stado. ²³Pomlatih tobom ratara i zapregu njegovu, pomlatih tobom namjesnike i upravljaèe. ²⁴Ali na vaše oèi sada plaæa Babilonu i svim Kaldejcima za sve zlo koje uèiniše Sionu - rijeè je Jahvina. ²⁵"Evo me na te, Goro zatornice - rijeè je Jahvina - zatornice svega svijeta! Zamahnut æu rukom protiv tebe, svalit æu te s litice, pretvorit æu te u goru spaljenu. ²⁶Iz tebe više neæe klesati kamen ugaoni ni kamen temeljac, bit æeš vjeèna pustinja" - rijeè je Jahvina. ²⁷Podignite stijeg u zemlji, zatrubite u rog meðu narodima! Pripremite na nj narode, sazovite na nj kraljevstva - Ararat, Mini, Aškenaz! Postavite protiv njega pozivnike, nek' nasrnu konji k'o dlakavi skakavci! ²⁸Spremite na nj narode, kraljeve medijske, vojvode i namjesnike njihove i svu zemlju kojom vladaju. ²⁹Zemlja æe se tresti, drhtati, kad se stanu uspinjati k Babilonu svi naumi Jahvini da pretvori zemlju babilonsku u pustinju nenastanjenu. ³⁰Nebojše babilonske odustaše od borbe, u utvrdama posjedaše, nesta sile njihove: postadoše kao žene. Spaljani su domovi njihovi, polomljeni zasuni na vratima. ³¹Tekliè teklièa prestiže, glasnik juri za glasnikom, da jave kralju babilonskom da mu je grad sa svih strana zauzet, ³²prijelazi zaposjednuti, tvrðave ognjem popaljene, a ratnici prestrašeni. ³³Jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: "Kæi je babilonska kao gumno u vrijeme kad se po njem gazi; još malo, i doæi æe joj vrijeme žetve." ³⁴Izjeo me, satro babilonski kralj, odgurnuo me kao prazan pladanj, k'o zmaj me on progutao, napunio trbušinu, iz mog me istjerao Edena. ³⁵"Nasilje i patnje moje na Babilon!" govore stanovnici Siona. "Krv moja na Kaldejce!" govori Jeruzalem. ³⁶Zato ovako govori Jahve: "Gle, ja æu braniti parnicu tvoju i krvavo te osvetiti. Sasušit æu more njegovo i presahnut æu izvore njegove. ³⁷Babilon æe biti hrpa ruševina, brlog èagljima, užas i ruglo, kraj nenastanjen. ³⁸Svi zajedno rièu k'o lavovi, zavijaju kao laviaèi. ³⁹Kad se ugriju, priredit æe im pijanku, napojiti ih da se provesele, da zaspe vjeènim snom, da se više ne probude - rijeè je Jahvina. ⁴⁰Odvest æu ih k'o

janjce na klanje, kao jarce i ovnovce." ⁴¹"Kako li je zauzet, kako osvojen taj ponos zemlje sve? Kako li Babilon posta strašilo narodima? ⁴²Uzdiglo se more protiv Babilona, prekrilo ga valovlje njegovce. ⁴³Gradovi mu pustoš postali, zemlja suha, pustara: èovjek u njoj ne stanuje, niti njom prolazi sin èovjeèji." ⁴⁴"Kaznit æu Bela babilonskog, iz ralja mu otet što je progutao. Neæe više k njemu hrliti narodi, srušit æe se babilonske zidine. ⁴⁵Izaði iz njega, narode moj! Nek' svaki spasi život svoj od jarosnoga gnjeva Jahvina! ⁴⁶Neka vam srce ne klone! Ne bojte se glasÅa što se zemljom šire, jedne godine ovakvi, druge onakvi, i što u zemlji vlada nasilje, te silnik za silnikom ustaje. ⁴⁷Jer evo dolaze dani kada æu kazniti kipove babilonske, i sva æe mu se zemlja postidjeti, i svi æe mu pobijeni ležat' posred grada. ⁴⁸Tada æe nad Babilonom klicati nebo i zemlja i sve što je na njima, jer æe sa sjevera navaliti na grad, zatornici njegovi - rijeè je Jahvina! ⁴⁹I Babilon mora pasti za pobijene Izraelce, kao što su za Babilon padali pobijeni po svem svijetu. ⁵⁰Vi što umakoste maèu, idite, ne ostajte ovdje. Spominjite se Jahve u zemlji dalekoj, i neka vam Jeruzalem bude na srcu: ⁵¹'Stidjeli smo se slušajuæ' sramotu, rumenilo nam prekrilo lice kad ono tuđinci nahrupiše u Svetište Doma Jahvina.' ⁵²Zato, evo, dolaze dani - rijeè je Jahvina - kad æu kazniti kipove njegove i po svoj æe mu zemlji stenjat' ranjenici. ⁵³Da se Babilon popne do neba, da se utvrdi na visu nedostupnu, na moju æe zapovijed na nj navalit' pustošnici" - rijeè je Jahvina. ⁵⁴Èujte vapaj iz Babilona, i strašan poraz iz zemlje kaldejske! ⁵⁵Jer sam Jahve pustoši Babilon, on stišava strašnu buku njegovu: buèili su vali njegovi k'o vode velike, razlijegala se huka njihova. ⁵⁶Jest, pustošnik dođe na Babilon, uhvaæeni su ratnici njegovi, lukovi im polomljeni. Zaista, Jahve je Bog osvetnik koji plaæa po zasluzi! ⁵⁷"Opojit æu mu knezove i mudrace, vojvode, namjesnike i ratnike: da zaspe vjeènim snom pa se više ne probude" - govori Kralj, ime mu je Jahve nad Vojskama. ⁵⁸Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Široke zidine babilonske bit æe do temelja razvaljene, a visoka trava njegova bit æe ognjem spaljena. Narodi se zalud trudili, puci se za oganj muèili!" ⁵⁹Evo zapovijedi što je prorok Jeremija dade Seraji, sinu Mahsejina sina Nerije, kad je Seraja krenuo u Babilon sa Sidkijom, kraljem judejskim, èetvrte godine njegova vladanja. Seraja bijaše veliki komornik. ⁶⁰Jeremija je u jednu knjigu bio zapisao svu nesreæu koja je morala doæi na Babilon - sva ona proroštva napisana protiv Babilona. ⁶¹Jeremija reèe Seraji: "Kad dođeš u Babilon, išti prigodu da obznaniš sve ove rijeèi. ⁶²I reci: 'Jahve, ti sam reèe da æeš zatrti ovo mjesto te u njemu nièega više neæe biti, ni èovjeka ni živinèeta, nego æe postati vjeèna pustinja.' ⁶³Kad proèitaš ovu knjigu, zaveži je za kamen i baci uEuftrat. ⁶⁴I reci: 'Ovako æe potonuti Babilon i neæe se više podiaèi iz nesreæe koju æu na nj svaliti.'" To su rijeèi Jeremijine.

Chapter 52

¹ Sidkiji je bila dvadeset i jedna godina kad se zakraljio, a kraljevaò je jedanaest godina u Jeruzalemu. Materi mu bijaše ime Hamitala, kaerka Jeremije, i bila je iz Libne. ²Èinio je što je zlo u oèima Jahvinim, sve kao što je èinio Jojakin. ³To je zadesilo Jeruzalem zbog gnjeva Jahvina;

Jahve ih napokon i odbaci ispred lica svoga. Sidkija se pobunio protiv babilonskog kralja. ⁴Devete godine njegova kraljevanja, desetoga dana desetoga mjeseca, krenu sam babilonski kralj Nabukodonozor sa svom svojom vojskom na Jeruzalem. Utabori se pred gradom i opasa ga opkopom. ⁵Grad osta opkoljen sve do jedanaeste godine Sidkijina kraljevanja. ⁶Devetoga dana èetvrtoga mjeseca, kad je u gradu zavladao takva glad da priprosti puk nije imao ni kruha, ⁷neprijatelj provali u grad. Tada kralj i svi ratnici pobjegoše noæu kroz vrata između dva zida nad Kraljevskim vrtom - Kaldejski bijahu opkolili grad - i krenuše putem prema Arabi. ⁸Kaldejske èete nagnuše za njim u potjeru i sustigoše Sidkiju na Jerihonskim poljanama, a sva se njegova vojska razbježala. ⁹I Kaldejski uhvatiše kralja i odvedoše ga u Riblu, u zemlji hamatskoj, pred kralja babilonskog, koji mu izreèe presudu. ¹⁰Pokla Sidkijine sinove pred njegovim oèima, pobi u Ribli sve Judine knezove; ¹¹Sidkiji iskopa oèi i okova ga verigama i odvede u Babilon, gdje ga je držao u tamnici sve do smrti njegove. ¹²Desetoga dana petoga mjeseca - devetnaeste godine kraljevanja Nabukodonozora, kralja babilonskog - uèe u Jeruzalem Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže. ¹³On zapali Dom Jahvin, kraljevski dvor i sve kuæe u Jeruzalemu, osobito kuæe uglednika; ¹⁴kaldejske èete, pod zapovjednikom tjelesne straže, razoriše zidine oko Jeruzalema. ¹⁵Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, odvede u sužanjstvo ostatak naroda koji bijaše ostao u gradu, a tako i prebjegce babilonskom kralju i ostalu svjetinu. ¹⁶Neke od malih ljudi Nebuzaradan ostavi u zemlji kao vinogradare i ratare. ¹⁷Kaldejski razbiše tuèane stupove u Domu Jahvinu, podnožja i mjedeno more u Domu Jahvinu, i tuèe odnijеше u Babilon. ¹⁸Uzeše i lonce, lopate, noževe, posudice i uopæe sav tuèani pribor koji se upotrebljavao za bogoslužja. ¹⁹Zapovjednik uze i umivaonice, kadionice, škropionice, lonce, svijeænjake, zdjele, žrtvene pehare, uopæe sve što bijaše od zlata i srebra, ²⁰dva stupa, jedno more i dvanaest tuèanih volova pod morem, podnožja što je kralj Salomon dao izraditi za Dom Jahvin. Nije moguæe procijeniti koliko je tuèa bilo u svim tim predmetima. ²¹Prvi stup bijaše visok osamnaest lakata - obuhvatiti ga je mogao konop od dvanaest lakata - bijaše èetiri prsta debeo, a šupalj. ²²Imao je glavicu od tuèa, visoku pet lakata; i obavijaše je oplet i mogranji, a sve od tuèa. Takav je bio i drugi stup. ²³A devedeset i šest šipaka slobodno je visjelo. Sve u svemu bijaše oko sto šipaka u tom opletu. ²⁴Zapovjednik je straže odveo sveæenièkog poglavara Seraju, drugog sveæenika, Sefaniju, i tri èuvara praga. ²⁵Iz grada je odveo jednog dvorjanina, vojnièkog zapovjednika, sedam ljudi iz kraljeve pratnje koji se zatekoše u gradu, pisara zapovjednika vojske koji je novaèio puk te šezdeset puèana koji se takoðer zatekoše u gradu. ²⁶Zapovjednik tjelesne straže Nebuzaradan odvede ih pred kralja babilonskog u Riblu. ²⁷I kralj babilonski zapovjedi da ih pogube u Ribli, u zemlji hamatskoj. Tako su judejski narod odveli s njegove rodne grude. ²⁸Evo broja ljudstva što ga Nabukodonozor odvede u sužanjstvo: sedme godine tri tisuæe i dvadeset tri Judejca; ²⁹osamnaeste godine Nabukodonozorove osamsto trideset i dvije osobe iz Jeruzalema; ³⁰dvadeset i treæe godine Nabukodonozorove, Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, odvede sedam stotina èetrdeset i pet Judejaca. U svemu: èetiri tisuæe i šest stotona osoba. ³¹A trideset i sedme godine otkako je zaslužjen judejski kralj Jojakin, dvadeset i petoga dana dvanaestoga mjeseca, babilonski kralj Evil Merodak u prvoj godini svoje vladavine pomilova judejskoga kralja

Jojakina i pusti ga iz tamnice. ³²Ljubezno je s njim razgovarao i stolicu mu postavio više nego drugim kraljevima koji bijahu s njim u Babilonu. ³³Jojakin je odložio svoje tamničke haljine i jeo s kraljem za istim stolom svega svoga vijeka. ³⁴Do kraja njegova života, sve do smrti, babilonski mu je kralj trajno, iz dana u dan, davao uzdržavanje.

Lamentations

Chapter 1

¹ Kako osamljena sjedi prijestolnica, nekoæ naroda puna; postade kao udovica, nekoæ velika meðu narodima. Vladarica nad pokrajinama, na tlaku sad ide. ²Noæi provodi gorko plaèuæi, suzama pokriva obraze. Nikog nema da je utješi, od svih koji su je ljubili. Svi je prijatelji iznevjeriše i postaje joj neprijatelji. ³Izagnan je Juda, u nevolji je i u progonstvu teškom. Sad živi meðu poganima, ne nalazi poèinka. Svi ga gonitelji sustižu u tjesnacima. ⁴Putovi sionski tuguju jer nitko ne dolazi na svetkovine. Sva su vrata razvaljena, sveæenici uzdišu, ucviljene su djevice njegove, a on je pun gorèine. ⁵Tlaèitelji njegovi sada gospodare, neprijatelji likuju: Jahve ga ucvili zbog grijeha njegovih premnogih. Djeca mu otišla u izgnanstvo pred tlaèiteljem. ⁶Povukla se od Kæeri sionske sva slava njezina. Knezovi joj postadoše k'o ovnovi koji paše ne nalaze; nemoæni vrludaju ispred gonièa. ⁷Jeruzalem se spominje danÅa bijede i lutanja, kad mu narod dušmanu u ruke pade a nitko mu pomoæi ne pruži. Tlaèitelji ga gledahu smijuæi se njegovoj propasti. ⁸Teško sagriješi Jeruzalem, postade kao neèistoæa ženina. Svi što ga štovahu, sada ga preziru: jer vidješe golotinju njegovu. On samo plaèe i natrag se okreæe. ⁹Skuti su mu uprljani, nije ni sanjao što ga èeka. Duboko je pao, a nikog da ga tješi. "Pogledaj, Jahve, moju nevolju: jer neprijatelj likuje." ¹⁰Neprijatelj poseže rukom za svim dragocjenostima njegovim. Gledao je gdje pogani provaljuju u njegovo Svetište, oni kojima si zabranio i pristup u svoj zbor. ¹¹Sav narod njegov jeca, tražeæi kruha; svi daju dragulje za hranu da bi ponovo živnuli. Evo, Jahve, pogledaj kako sam prezren. ¹²Svi vi što putem prolazite, pogledajte i vidite ima li boli kakva je bol kojom sam ja pogođen, kojom me Jahve udari u dan žestokog gnjeva svoga! ¹³S visine pusti oganj, utjera ga u kosti moje. Pred noge mrežu mi razape i tako me nauznak obori; ucvili me, ožalosti za sva vremena. ¹⁴Natovario me mojim grijesima, rukom ih svojom pritegnuo; na vrat mi ih navalio, snagu mi oduzeo. Predao me Gospod u ruke njihove, ne mogu se uspraviti. ¹⁵Sve junake iz moje sredine Gospod odbaci: digao je zbor protiv mene da uništi uzdanicu moju. U tjesku izgazi Gospod mene, djevicu, kæerku Judinu. ¹⁶Zato moram plakati, oèi mi suze liju, jer daleko je od mene moj tješitelj da mi duh povrati. Sinovi su moji poraženi, odveæ silan bijaše neprijatelj. ¹⁷Sion pruža ruke: nema mu tješitelja. Jahve je protiv Jakova sa svih strana pozvao tlaèitelje; i tako Jeruzalem postade meðu njima strašilo. ¹⁸Jahve, on je pravedan; jer rijeèi se njegovoj protivih. Oh, èujte, narodi svi, gledajte moju bol:

djevice moje, moji mladići, svi odoše u izgnanstvo! ¹⁹Pozvah sve ljubavnike svoje, ali me oni prevariše. Moji svećenici i starješine pogiboše u gradu tražeći hrane da bi ponovo živnuli. ²⁰Pogledaj, Jahve, u kakvoj sam tjeskobi, moja utroba strepi, srce mi se u grudima grèi jer bijah opako prkosan! Vani maè pokosi moje sinove, a unutra - smrt. ²¹Èuj kako stenjem: nema mi tješitelja! Svi neprijatelji èuju za moju nesreću i likuju što si to uèinio! Daj da dođe dan što si ga objavio, da njima bude kao meni. ²²Neka se pokaže sva njina zloæa pred licem tvojim, a onda postupaj s njima kao što si sa mnom postupio za sve grijehе moje! Jer samo uzdišem, a srce moje tuguje.

Chapter 2

¹ Kako mrakom zastrije Gospod u svom gnjevu Kæer sionsku. S neba na zemlju baci slavu Izraelovu! I ne sjeti se podnožja svoga u dan gnjeva svojega! ²Bez milosti Gospod satrije sve stanove Jakovljeve, u svom gnjevu razori tvrðave kæeri Judine; sa zemljom je sravnio i prokleo kraljevstvo i njegove knezove. ³U rasplamtjelom gnjevu svojem razbi svu snagu Izraelovu, povuèe svoju desnicu pred neprijateljem; u Jakovu raspiri plamen ognjeni koji sve uokolo proždire. ⁴Nategao je luk k'o neprijatelj, kao dušman ispružio desnicu, ubijajuæi sve što mu drago bijaše. Na šator Kæeri sionske sasu k'o ogranj gnjev svoj jarosni. ⁵K'o neprijatelj Gospod bijaše: razorio je Izraela, razorio sve dvore njegove, porušio njegove utvrde, umnožio kæeri Judinoj uzdisaje i jecaje. ⁶Kao vrtu razvali mu sjenicu, razori mjesto sastanka. Baci Jahve u zaborav svetkovine i subote na Sionu; u gnjevu svojem prezre kralja i svećenika. ⁷Svoj oltar je Gospod odbacio, zgadilo mu se Svetište njegovo. U ruke neprijatelja je predao bedeme svoje i dvorove. Buèili su u Domu Jahvinu, kao u dan blagdanji. ⁸Jahve naumi razvaliti zidove Kæeri sionske. Nape uže mjernièko, ne ustegnu ruku od rušenja. Predziðe, zidine zavi u tugu: oronuše zajedno. ⁹Vrata njina utonuše u zemlju, on im je razbio zasune; kralj i knezovi su meðu pucima, Zakona nema! Ni u prorokÄa više se ne nalaze viðenja Jahvina. ¹⁰Starješine Kæeri sionske na zemlji sjede i šute, posiplju glavu prašinom, kostrijet pripasuju. K zemlji glave obaraju djevice jeruzalemske. ¹¹Išèilješe mi oèi od suza, utroba moja ustreptala, jetra mi se na zemlju prosula zbog sloma kæeri naroda mojega, jer djeca i dojenèad umiru po trgovima Grada. ¹²Govore majkama svojim: "Gdje je žito i vino?" dok obamiru kao ranjeni po trgovima Grada, dok ispuštaju dušu svoju na grudima matera svojih. ¹³S èime da te prisposodobim? Na koga si nalik, Kæeri jeruzalemska? S kime da te usporedim, kako utješim, djevice, Kæeri sionska? Jer kao more tvoja je nesreæa neizmijerna. Tko æe te iscijeliti? ¹⁴Viðenja tvojih proroka bijahu varka i laž, oni nisu objavili krivnju tvoju da te od izgnanstva odvrata. Varali su te utvarama lažnim i zamannim. ¹⁵Nad tobom plješæu rukama svi koji putem prolaze, zvižde i vrte glavom zbog Kæeri jeruzalemske: "Je li to grad na glasu ljepotom, radost svemu svijetu?" ¹⁶Na tebe otvaraju usta svi neprijatelji tvoji, zvižde, škrguæu zubima i govore: "Proždrijesmo je! To je dan za kojim èeznusmo, doživjesmo, vidjesmo!" ¹⁷Jahve izvrši naum svoj, odræa svoju rijeè koju

naredi u davnim danima: nemilice te razorio. Neprijatelj likuje zbog tebe, tvoj protivnik rog svoj podiže. ¹⁸U sav glas vièi Gospodu, jecaj, Kæeri sionska! Neka k'o potok teku tvoje suze danju i noæu. Ne daj poèinka sebi, neka se zjenica oka tvoga ne odmori. ¹⁹Ustani, vièi noæu za svake promjene straže. K'o vodu izlij srce pred licem Gospodnjim, k njemu podiži ruke i traži milost za svoju nejaèad koja od glada obamire po uglovima ulica. ²⁰Pogledaj, Jahve, i vidi kome si to uèinio. Zar žene da jedu porod svoj, djecu što njišu u naruèju? Zar moradoše biti poklani u Svetištu Gospodnjem sveæenici i proroci? ²¹U uliènoj prašini leže djeca i starci; moje djevice i moji mladiæi od maèa padoše. Ti ih pomori u dan gnjeva svojega, ti ih pokla nemilice. ²²Ti si, kao na dan sveèani, sa svih strana sazvaò uže moje. U dan gnjeva Jahvina nitko nije preživio, nitko se nije spasio. One koje sam odnjihala i odgojila neprijatelj moj sve je istrijebio.

Chapter 3

¹ Ja sam èovjek što upozna bijedu pod šibom gnjeva njegovog. ²Mene je odveo i natjerao da hodam u tmìni i bez svjetlosti. ³I upravo mene bije i udara bez prestanka njegovog ruka. ⁴Iscijedio je moje meso, kožu moju, polomio kosti moje. ⁵Naèinio mi jaram, glavu obrubio tegobama. ⁶Pustio me da živim u tminama kao mrtvaci vjeèiti. ⁷Zazidao me, i ja ne mogu izaæi, otežao je moje okove. ⁸Kada sam vikao i zapomagao, molitvu je moju odbijao. ⁹Zazidao mi ceste tesanim kamenom, zakrèio je putove moje. ¹⁰Meni on bijaše medvjed koji vrebava, lav u zasjedi. ¹¹U bespuæa me vodio, razdirao, ostavljao me da umirem. ¹²Napinjao je luk svoj i gađao me kao metu za svoje strelice. ¹³U slabine mi sasuo strelice, sinove svoga tobolca. ¹⁴Postao sam smiješan svome narodu, rugalica svakidašnjeg. ¹⁵Gorèinom me hranio, pelinom me napajao. ¹⁶Puštao me da zube kršim kamen grizuæi, zakapao me u pepeo. ¹⁷Duši je mojoj oduzet mir i više ne znam što je sreæa! ¹⁸Rekoh: Dotrajao je život moj i nada koja mi od Jahve dolazi. ¹⁹Spomeni se bijede moje i stradanja, pelina i otrova! ²⁰Bez prestanka na to misli i sahnje duša u meni. ²¹To nosim u srcu i gojim nadu u sebi. ²²Dobrota Jahvina nije nestala, milosrðe njegovo nije presušilo. ²³Oni se obnavljaju svako jutro: tvoja je vjernost velika! ²⁴"Jahve je dio moj", veli mi duša, "i zato se u nj pouzdajem." ²⁵Dobar je Jahve onom koji se u nj pouzdaje, duši koja ga traži. ²⁶Dobro je u miru èekati spasenje Jahvino! ²⁷Dobro je èovjeku da nosi jaram za svoje mladosti. ²⁸Neka sjedi u samoæi i šuti, jer mu On to nametnu; ²⁹neka usne priljubi uz prašinu, možda još ima nade! ³⁰Neka pruži obraz onome koji ga bije, neka se zasiti porugom. ³¹Jer Gospod ne odbacuje nikoga zauvijek: ³²jer ako i rastuži, on se smiluje po svojoj velikoj ljubavi. ³³Jer samo nerado on ponižava i rascvili sinove èovjeka. ³⁴Kad se gaze nogama svi zemaljski sužnjevi, ³⁵kad se izvræe pravica èovjeku pred licem Svevišnjeg, ³⁶kad se krivica nanosi èovjeku u parnici, zar Gospod ne vidi? ³⁷Tko je rekao nešto i zbilo se? Nije li Gospod to zapovjedio? ³⁸Ne dolazi li iz usta Svevišnjega i dobro i zlo? ³⁹Na što se tuže živi ljudi? Svatko na svoj grijeh. ⁴⁰Ispitajmo, pretražimo pute svoje i vratimo se Jahvi. ⁴¹Dignimo svoje srce i ruke svoje k Bogu koji je na nebesima. ⁴²Da, mi smo se odmetali, bili nepokorni, a ti,

ti nisi praštao! ⁴³Obasrt gnjevom svojim, gonio si nas, ubijao i nisi štedio. ⁴⁴Oblakom si se obastro da molitva ne prodre do tebe. ⁴⁵Naèinio si od nas smeæe i odmet meðu narodima. ⁴⁶Razjapili usta na nas svi neprijatelji naši. ⁴⁷Užas i jama bila nam sudbina, propast i zator! ⁴⁸Potoci suza teku iz oèiju mojih zbog propasti Kæeri naroda mojega. ⁴⁹Moje oèi liju suze bez prestanka, jer prestanka nema ⁵⁰dok ne pogleda i ne vidi Jahve s nebesa. ⁵¹Moje mi oko bol zadaje zbog kæeri svih mojega grada. ⁵²Uporno me k'o pticu progone svi što me mrze, a bez razloga. ⁵³U jamu baciše moj život i zatrpashe je kamenjem. ⁵⁴Voda mi doðe preko glave, rekoh sam sebi: "Pogiboh!" ⁵⁵I tada zazvah ime tvoje, Jahve, iz najdublje jame. ⁵⁶Ti oèu moj glas: "Ne zaèepljuj uši svoje na vapaje moje." ⁵⁷Bliz meni bijaše u dan vapaja mog, govoraše: "Ne boj se!" ⁵⁸Ti si, Gospode, izborio pravdu za dušu moju, ti si život moj izbavio. ⁵⁹Ti, Jahve, vidje kako me tlaèe, dosudi mi pravdu. ⁶⁰Ti vidje svu osvetu njinu, sve podvale protiv mene. ⁶¹Èuo si, Jahve, podrugivanje njihovo, sve podvale protiv mene. ⁶²Usne protivnika mojih i misli njine protiv mene su cio dan. ⁶³Kad sjede, kad ustaju, pogledaj samo: ja sam im pjesma-rugalica. ⁶⁴Vrati im, Jahve, milo za drago, po djelu ruku njihovih. ⁶⁵Uèini da srca im otvrdnu, udari ih prokletstvom svojim. ⁶⁶Goni ih gnjevno i sve ih istrijebi pod nebesima svojim, Jahve!

Chapter 4

¹ Jao, potamnje zlato, to suho zlato! Sveto se kamenje prosu na uglovima svih ulica. ²Sinovi sionski, nekoæ cijenjani kao najèišæe zlato, ah, sada ih cijene kao sudove glinske, kao djelo ruku lonèarevih! ³Èak i šakali pružaju dojke i doje mladunèad, ali kæeri naroda moga postaše okrutne kao nojevi u pustinji. ⁴Jezik dojenèeta za nepce se lijepi od žeði. Djeca vape za kruhom, a nikog da im ga pruži. ⁵Oni što se nekoæ sladiše biranim jelima ginu po ulicama; nekoæ nošeni u grimizu, sada se valjaju po buništu. ⁶Veæi bijaše zloèin Kæeri naroda moga od grijeha Sodome, što u tren oka bi razorena, a nièija se ruka ne diže na nju. ⁷Njeni mladiæi bijahu nekoæ èišæi od snijega, bjelji od mlijeka, od koralja rumenija bijahu im tijela, lice glatko k'o safir. ⁸Sad im je obraz crnji od èaðe, ne prepoznaju se više na ulici. Koža im se lijepi za kosti, suha kao drvo. ⁹Kako su sretni oni što ih maè probode, sretniji od onih koje pomori glad; koji padaju, iscrpljeni, jer im nedostaju plodovi zemljini. ¹⁰Žene, tako nježne, kuhaše djecu svoju, njima se hraniše za propasti Kæeri naroda moga. ¹¹Jahve je utolio svoj bijes, izlio jarosnu srdžbu svoju, na Sionu raspirio požar što sažiže i same temelje njegove. ¹²Nisu vjerovali kraljevi zemaljski ni svekoliko stanovništvo zemlje da æe ugnjetaè i neprijatelj uæi na vrata jeruzalemska - ¹³zbog grijeha svojih prorokÄa, zbog bezakonja sveæenikÄa koji usred grada prolijevahu krv pravednikÄa! ¹⁴K'o slijepi teturahu ulicama, omašteni krvlju, te nitko nije smio da se takne odjeæe njihove. ¹⁵"Natrag, neèisti!" - vièu im. "Natrag! Ne dirajte!" I tada pobjegoše poganima, al' ne smjedoše ondje ostati. ¹⁶Raspršilo ih lice Jahvino, on ih više nije gledao. Ne poštuju više sveæenikÄa, ne sažaljuju staraca. ¹⁷Veæ nam oèi

išèilješe išèekujuæi pomoæ, ali uzalud; s kula naših zureæ' u daljinu oèekivasmo narod koji nas ne može spasiti. ¹⁸Vrebaju nam na korake da ne hodamo po trgovima svojim. Bliži nam se kraj, navršili nam se dani, naš konac dolazi. ¹⁹Naši gonitelji bijahu brži od orlova na nebu; u planini nas ganjahu, u pustinji doèekivahu u zasjedi. ²⁰Naš životni dah, Jahvin pomazanik, pade u njihove jame - on za koga govorasmo: "U sjeni njegovoj živjet æemo meðu narodima." ²¹Raduj se i veseli se, Kæeri edomska, ti koja živiš u zemlji Usu: doæi æe i do tebe èaša, opit æeš se i razgoliti. ²²Tvoj grijeh je iskupljen, Kæeri sionska, neæe te više u izgnanstvo voditi. Kaznit æe opaèinu tvoju, Kæeri edomska, razotkriti grijeha tvoje.

Chapter 5

¹ Spomeni se, Jahve, što nas je snašlo, pogledaj, vidi sramotu našu! ²Baština naša pade u ruke strancima, domovi naši pripadoše tuđincima. ³Siroèad smo: oca nemamo, majke su nam kao udovice. ⁴Vodu što pijemo plaæamo novcem, i za drvo valja nam platiti. ⁵Jaram nam je o vratu, gone nas, iscrpljeni smo, ne daju nam predahnuti. ⁶Pružamo ruke k Egiptu i Asiriji da se kruha nasitimo. ⁷Oci naši zgriješiše i više ih nema, a mi nosimo krivice njihove. ⁸Robovi nama zapovijedaju, a nitko da nas izbavi iz ruku njihovih. ⁹Kruh svoj donosimo izlažuæi život maèu u pustinji. ¹⁰Koža nam gori kao peæ užarena, ognjicom od plamena gladi. ¹¹Oskvrnuli su žene na Sionu i djevice u gradovima judejskim. ¹²Svojim su rukama vješali knezove, ni lica staraèka nisu poštivali. ¹³Mladiæi su nosili žrvnjeve, djeca padala pod bremenom drva. ¹⁴Starci su ostavili vrata, mladiæi više ne sviraju na lirama. ¹⁵Radosti nesta iz naših srdaca, naš ples se pretvori u tugovanje. ¹⁶Pao je vijenac s naše glave, jao nama što zgriješismo! ¹⁷Evo zašto nam srce boluje, evo zašto nam oèi se zastiru: ¹⁸zato što Gora sionska opustje i po njoj se šuljaju šakali. ¹⁹Ali ti, Jahve, ostaješ zauvijek, tvoj je prijesto od koljena do koljena. ²⁰Zašto da nas zaboraviš zauvijek, da nas ostaviš za mnoge dane? ²¹Vrati nas k sebi, Jahve, obrati æemo se, obnovi dane naše kao što nekoæ bijahu. ²²II' nas hoæeš sasvim zbaciti i na nas se beskrajno srditi?

Ezekiel

Chapter 1

¹ Godine tridesete, èetvrtoga mjeseca, petoga dana, kad bijah meðu izgnanicima na rijeci Kebaru, otvoriše se nebesa i ja ugledah božanska viđenja. ²Petoga dana istoga mjeseca - godine pete otkako odvedoše u izgnanstvo kralja Jojakima - ³rijeè Jahvina dođe Ezekielu, sinu Buzijevu, sveæeniku u zemlji kaldejskoj, na rijeci Kebaru. Spusti se na me ruka Jahvina. ⁴Pogledah, kad ono sa sjevera

udario silan vihor, velik oblak, bukteæi oganj obavijen sjajem; usred njega, usred ognja, nešto nalik na sjajnu kovinu. ⁵Usred toga nešto kao èetiri biæa, oblièjem slièna èovjeku; ⁶svako od njih sa èetiri obraza, u svakoga èetiri krila. ⁷Noge im ravne, a stopala kao u teleta; sijevahu poput glatke mjedi. ⁸Ispod krila imahu na sve èetiri strane ruke èovjeèje. I svako od njih èetvero imaše svoj obraz i svoja krila. ⁹Krila im se spajahu jedno s drugim. Iduæi, ne okretahu se: svako se naprijed kretaše. ¹⁰I u sva èetiri bijaše lice èovjeèje; u sva èetiri zdesna lice lavlje; u sva èetiri slijeva lice volujsko; i lice orlovsko u sva èetiri. ¹¹Krila im bijahu gore raskriljena. Svako imaše dva krila što se spajahu i dva krila kojim tijelo pokrivalu. ¹²I svako iðaðe samo naprijed. A iðahu onamo kamo ih je duh gonio. I ne okretahu se iduæi. ¹³A posred tih biæa vidjelo se kao neko uðareno ugljevlje, kao goruæe zublje koje se meðu njima kretahu; iz ognja sijevaše i munje bljeskahu. ¹⁴Biæa trèahu i opet se vraæahu poput munje. ¹⁵Dok ja promatrah, gle: na zemlji uza svako od èetiri biæa po jedan toèak. ¹⁶Toèkovi bijahu slièni krizolitu, sva èetiri istoga oblika; oblikom i napravom bijahu kao da je jedan toèak u drugome. ¹⁷U kretanju mogli su iæi u sva èetiri smjera a nisu se morali okretati. ¹⁸Naplatnice im bijahu visoke, a kad bolje promotrih, gle, na sve strane pune oèiju. ¹⁹Kad bi biæa krenula, krenuli bi s njima i toèkovi; kad bi se biæa sa tla podigla, i toèkovi se podizahu. ²⁰Kuda ih je duh gonio, onuda se kretahu, a zajedno se s njima i toèkovi podizali, jer duh biæa bijaše u toèkovima. ²¹Pa kad su biæa krenula, i toèkovi bi krenuli, a kad bi se ona zaustavila, ustavljali se i toèkovi; kad se ona sa tla dizahu, i toèkovi se s njima podizahu, jer duh biæa bijaše u toèkovima. ²²Nad glavama biæa bijaše nešto kao svod nebeski, nalik na sjajan prozirac, uzdignut nad njihovim glavama. ²³A pod svodom raskriljena krila, jedno prema drugome: svakome po dva krila pokrivalu tijelo. ²⁴Èuh lepet njihovih krila kao huk velikih voda, kao glas Svesilnog, kao silan vihor, kao graju u taboru. Kad bi se biæa zaustavila, spustila bi krila. ²⁵Sa svoda nad njihovim glavama èula se grmljavina. ²⁶Ispod svoda nad njihovim glavama bijaše nešto kao kamen safir, poput prijestolja: na tom kao prijestolju, gore na njemu, kao neki èovjek. ²⁷I vidjeh kao sjajnu kovinu, iznutra i uokolo kao oganj; od njegovih bokova naviše i od njegovih bokova naniže nešto poput ognja i blijeska na sve strane. ²⁸Taj blijesak na sve strane bijaše poput duge što se za kišnih dana javlja u oblaku. To bijaše nešto kao slava Jahvina. Vidjeh, padoh nièice i èuh glas koji mi govoraše.

Chapter 2

¹ I reèe mi: "Sine èovjeèji, na noge se, da s tobom govorim!" ²OI uðe u me duh, kako mi progovori, te me podiže na noge i ja èuh glas onoga koji mi govoraše. ³I reèe mi: "Sine èovjeèji, šaljem te k sinovima Izraelovim, k narodu odmetnièkom što se odvrže od mene. Oni i oci njihovi grijehili su protiv mene sve do dana današnjega. ⁴Šaljem te k sinovima tvrdokorna pogleda i okorjela srca. Reci im: Ovako govori Jahve Gospod! ⁵I poslušali oni ili ne poslušali - rod su odmetnièki - neka znaju da je prorok meðu vama. ⁶A ti, sine èovjeèji, ne boj ih se i ne plaši se rijeèi njihovih:

"Trnje te okružuje i sjediš među samim skorpionjama." Ne plaši se riječi njihovih i ne boj se nimalo njihova pogleda jer oni su rod odmetnički. ⁷Govori im moje riječi, poslušali oni ili ne poslušali, jer rod su odmetnički. ⁸A ti, sine èovjeèji, poslušaj što æu ti sada reæi: Ne budi odmetnik kao što su oni rod odmetnički! Otvori usta i progutaj što æu ti sada dati!" ⁹I pogledah, a to ruka k meni ispružena i u njoj, gle, svitak knjige. ¹⁰I razvi se knjiga preda mnom: bijaše ispisana izvana i iznutra, a u njoj napisano: "Naricanje! Jecanje! Jauk!"

Chapter 3

¹ I reèe mi: "Sine èovjeèji, progutaj što je pred tobom! Pojedi taj svitak, te idi i propovijedaj domu Izraelovu!" ²Otvorih usta, a on mi dade da progutam svitak ³i reèe: "Sine èovjeèji, nahrani trbuh i nasiti utrobu svitkom što ti ga dajem!" I pojedoh ga, i bijaše mi u ustima sladak kao med. ⁴Reèe mi: "Sine èovjeèji, idi domu Izraelovu i prenesi mu moju poruku. ⁵Ne šaljem te k narodu nepoznata jezika i nerazumljiva govora, veæ te šaljem domu Izraelovu. ⁶Ne šaljem te k mnogim narodima nepoznata jezika i nerazumljiva govora koje ti ne bi mogao razumjeti. A kad bih te k njima i poslao, oni bi te poslušali. ⁷A dom te Izraelov neæe poslušati, jer ni mene ne sluša, jer dom je Izraelov tvrde glave i okorjela srca. ⁸Evo, zato æu sada otvrdnuti tvoje lice kao što je i njihovo i glavu æu tvoju uèiniti tvrdoglavom kao što je njihova. ⁹I ne boj ih se i ne plaši, jer oni su rod odmetnički!" ¹⁰Reèe mi: "Sine èovjeèji, sve rijeçi što æu ti reæi uzmi k srcu i poslušaj ih svojim ušima. ¹¹I hajde izgnanicima, sinovima svojega naroda, i reci im: Ovako govori Jahve Gospod! - poslušali ili ne poslušali!" ¹²Uto me duh podiže i ja za sobom èuh silnu tutnjavu. Slava se Jahvina podigla sa svojega mjesta. ¹³Èuh lepet krila onih biaæa - udarahu jedno o drugo - i snažnu škripu toèkova što se s njima kretahu i zaglušnu jeku jakoga glasa. ¹⁴Tada me duh prihvati i ponese. I ja iðah ogorèen i gnjevna srca, a ruka me Jahvina èvrsto pritisla. ¹⁵Tako stigoh u Tel Abib, k izgnanicima koji življahu na rijeci Kebaru - onamo gdje se bijahu nastanili - te ostadoh među njima sedam dana kao omamljen. ¹⁶Poslije sedam dana dođe mi opet rijeè Jahvina: ¹⁷"Sine èovjeèji, postavljam te za èuvara doma Izraelova. I ti æeš rijeçi iz mojih usta slušati i opominjat æeš ih u moje ime. ¹⁸Kad bezbožniku rekнем: 'Umrijet æeš', a ti ga ne opomeneš i ne odvратиš od zla puta njegova kako bi mu život spasio, on æe umrijeti sa svojega bezakonja, ali æu ja od tebe tražiti raèun za krv njegovu. ¹⁹A kad opomeneš bezbožnika, a on se ne odvрати od bezakonja i od zla puta svojega, on æe umrijeti zbog svoje krivice, a ti æeš spasiti svoj život. ²⁰Isto tako, odvрати li se pravednik od svoje pravednosti i stane èiniti nepravdu, postaviti æu mu zamku i umrijeti æe jer ga ti ne opomenu zbog njegova grijeha; umrijeti æe, i njegova se pravedna djela više neæe spominjati, ali æu od tebe tražiti raèun za krv njegovu. ²¹Ako li ti pravednika opomeneš da ne griješi, i on zaista prestane griješiti, živjet æe jer je prihvatio opomenu, a i ti æeš spasiti život svoj." ²²Ondje me opet zahvati ruka Jahvina i on mi reèe: "Ustani i siði u dolinu da ondje s tobom govorim!" ²³Ustadoh tada i siðoh u dolinu, i gle: Slava Jahvina stajaše ondje, slièna Slavi koju vidjeh na rijeci

Kebaru te padoh nièice. ²⁴Jahvin duh uđe u me, osovi me na noge i reèe: "Idi i zatvori se u domu svojemu!" ²⁵Na te æu, evo, sine èovjeèji, staviti užad i svezati te i više neæeš izlaziti. ²⁶I jezik æu ti zalijepiti za nepce te æeš onijemjeti i neæeš ih više karati, jer su rod odmetnièki. ²⁷A kad ti ja progovorim, otvorit æu ti usta i ti æeš im reæi: Ovako govori Jahve Gospod! I tko hoæe slušati, neka sluša, a tko neæe, neka ne sluša, jer su rod odmetnièki.

Chapter 4

¹ A ti, sine èovjeèji, uzmi opeku, postavi je preda se i nacrtaj na njoj grad Jeruzalem. ²Oko njega postavi opsadu, sagradi prema njemu utvrdu, podigni nasip, iskopaj oko njega opkop, razvrstaj vojsku i porazmjesti zidodere uokolo. ³Zatim uzmi gvozdenu ploèu i postavi je kao gvozden bedem između sebe i grada te k njemu okreni lice, i bit æe opsjednut. Pritisni ga! To je znak domu Izraelovu! ⁴Zatim lezi na svoju lijevu stranu i stavi na se grijeh doma Izraelova: koliko dana budeš tako ležao, toliko æeš dana nositi njihov grijeh. ⁵Dajem ti po dan za godine grijeha njihovih: sto i devedeset dana nosit æeš grijeh doma Izraelova. ⁶A kad to završiš, èetrdeset æeš dana ležati na desnoj strani da nosiš grijeh doma Judina; dajem ti po dan za svaku godinu. ⁷Tad okreni lice prema opsjedanom Jeruzalemu, pruži golu desnicu i prorokuj protiv njega. ⁸A ja æu te užetima vezati da se ne možeš okretati s jedne strane na drugu dok ne navršiš dane svoje opsade. ⁹Uzmi pšenice, jeèma, boba, leæe, prosa i raži, stavi to u jednu posudu i pripravi od toga sebi kruh. Jest æeš ga onoliko dana koliko budeš ležao na svojoj strani: sto i devedeset dana. ¹⁰Jelo što æeš ga jesti bit æe izmjereno; dvadeset šekela na dan; a jest æeš ga u odreðeno vrijeme. ¹¹I vodu æeš piti na mjeru: šestinu hina. Pit æeš je u odreðeno vrijeme. ¹²A jest æeš pogaèu od jeèma što æeš je pred njima ispeæi na ljudskim izmetinama." ¹³I reèe: "Tako æe sinovi Izraelovi jesti svoj neèisti kruh među narodima među koje æu ih izagnati." ¹⁴Ja mu odgovorih: "Jao, Jahve Gospode, gle, moja duša nije okaljana, jer se od djetinjstva još ne okusih nièega uginulog ni rastrganog niti u moja usta ikad uđe meso neèisto." ¹⁵A on æe: "Gle, dajem ti kravlju balegu umjesto ljudskih izmetina da na njoj ispeèeš kruh!" ¹⁶Još mi reèe: "Sine èovjeèji, uništiti æu u Jeruzalemu posljednju prièuvu kruha, i jest æe kruh na mjeru i s tjeskobom, i pit æe vodu na mjeru i sa zebnjom. ¹⁷Neka im nestane kruha i vode, neka usahnu zbog bezakonja svojega i jedan za drugim neka poginu!"

Chapter 5

¹ A ti, sine èovjeèji, uzmi maè naoštren, uzmi ga kao britvu brijaèku i obrij glavu i bradu. Zatim uzmi mjerice i porazdijeli. ²Treæinu spali posred grada ognjem kad se navrše dani tvoje opsade; treæinu uzmi i sasijeci maèem oko grada; treæinu baci u vjetar - i svoj æu maè trgnuti na njih. ³Uzmi malo i zaveži u skute haljine. ⁴Od toga opet nešto uzmi, baci u vatru i spali: odatle æe se

razgorjeti vatra svemu domu Izraelovu!" ⁵Ovako govori Jahve Gospod: "Ovo je Jeruzalem! Postavih ga u središte naroda, okružih ga zemljama! ⁶Ali se on odupro mojim naredbama veæma nego pogani, zakonima mojim veæma nego zemlje koje ga okružuju." ⁷Stoga ovako govori Jahve Gospod: "Buntovniji ste od naroda koji vas okružuju, ne hodite po mojim zakonima i ne vršite ni mojih naredaba ni naredaba okolnih naroda." ⁸Zato ovako govori Jahve Gospod: "Evo i mene protiv tebe! Izvršit æu sud svoj nad tobom na oèi svih naroda. ⁹Zbog tvojih gadosti uèinit æu s tobom što još ne uèinih nikada nit æu ikad uèiniti: ¹⁰posred tebe oèevi æe jesti sinove, a sinovi oèeve; izvršit æu sud svoj nad tobom i sav ostatak tvoj predati svim vjetrovima! ¹¹Života mi moga! - rijeè je Jahve Gospoda - svakojakim grozotama i gadostima ti uistinu oskrvnu moje Svetište. I ja æu sada brijati i oko se moje neæe sažaliti i neæu se smilovati: ¹²treæina æe tvojih žitelja posred tebe od kuge skonèati i od gladi umrijeti; treæina æe oko tebe od maèa pasti; treæinu æu predati vjetrovima - i maè æu svoj trgnuti na njih! ¹³Tako æu iskaliti gnjev svoj i smirit æe se jarost moja kad im se osvetim. I kad iskalim jarost svoju nad njima, spoznat æe da sam to ja, Jahve, u ljubomori svojoj bio rekao. ¹⁴Opustošit æu te, izvrgnut æu te ruglu naroda koji te okružuju, na oèi svim prolaznicima. ¹⁵Da, bit æeš na ruglo i sramotu, opomena i užas okolnim narodima kad izvršim protiv tebe sve svoje sudove kažnjavajuæi gnjevno, jarosno. Ja, Jahve, rekoh! ¹⁶I kad na vas pustim ljute strijele gladi što zatiru, koje æu pustiti na vas da vas uništım i glaðu zatrem - uništıt æu vam i posljednju prièuvu kruha. ¹⁷A povrh gladi pustit æu na vas i divlje zvijeri koje æe ti djecu rastrgati; kuga æe te i krv preplaviti: pod maè æu te svoj okrenuti. Ja, Jahve, rekoh!"

Chapter 6

¹ Tada mi dođe rijeè Jahvina i reèe: ²"Sine èovjeèji, okreni lice prema gorama Izraelovim i prorokuj protiv njih. ³Reci: 'Gore Izraelove, èujte rijeè Jahve Gospoda! Ovako govori Jahve Gospod: Gore i brežuljci, jaruge i doline, evo, spustit æu maè na vas i oborit æu uzvišice vaše! ⁴Opustjet æe žrtvenici vaši i porušit æe se stupovi vaši, a vaše poginule pred kumire æu vam baciti. ⁵Pobacat æu trupla sinova Izraelovih pred kumire njihove i rasijat æu kosti vaše oko žrtvenika vaših! ⁶Gdje god boravili, gradovi æe vaši biti opustošeni, uzvišice poharane, žrtvenici æe vam opustjeti i biti uništeni, kumiri æe vaši biti oboreni i nestat æe ih, stupovi æe vaši biti smrvljeni, sva æe djela vaša propasti. ⁷Među vas æe padati poginuli, i znat æete da sam ja Jahve! ⁸Ali æu ipak poštedjeti neke od vas: ti æe među narodima uteæi maèu kad se raspršite po zemljama. ⁹Tada æe se preživjeli među vama spomenuti mene među narodima kamo budu odvedeni u izgnanstvo, kad im slomim srce preljubnièko što se odmetnulo od mene i kad im iskopam preljubnièke oèi što poðoše za kumirima njihovim. I tada æe sami sebi omrznuti zbog nedjela što ih poèiniše gadostima svojim. ¹⁰I spoznat æe da sam ja Jahve: nisam im zaludu govorio da æu ih udariti svim tim zlom.'" ¹¹Ovako govori Jahve Gospod: "Pljesni rukama i lupni nogama, te reci: Jao! zbog svih gadnih nedjela dom æe Izraelov pasti od maèa, gladi i kuge! ¹²Tko bude daleko, od kuge æe umrijeti; tko bude blizu,

od maèa æe pasti, i tko bude opkoljen, od gladi æe izdahnuti! Tako æu gnjev iskaliti na njima ¹³i spoznat æe da sam ja Jahve kad im poginuli budu ležali meðu kumirima oko žrtvenika na svakome povišem brežuljku, nad svim vrhovima planinskim, pod svakim stablom zelenim, pod svakim hrastom granatim, gdje se god prinosio ugodan miris kumirima njihovim. ¹⁴Ruku æu podiæi na njih i svu æu im zemlju pretvoriti u pustoš, od pustinje do Rible, posvuda gdje borave! I spoznat æe da sam ja Jahve!"

Chapter 7

¹ Opet mi dođe rijeè Jahvina i reèe: ²"Ti, sine èovjeèji, reci: Ovako govori Jahve Gospod zemlji Izraelovoj: 'Primièe se kraj: bliži se konac zemlji na sve èetiri strane svijeta! ³Sada je i tebi kraj: gnjev æu svoj na te izliti, sudit æu ti prema putovima tvojim i na te æu oboriti sve gadosti tvoje! ⁴I moje te oèi neæe požaliti, neæu ti se smilovati, nego æu te nagraditi prema putovima tvojim, tvoje æe gadosti u tebi ostati. I znat æete da sam ja Jahve.'" ⁵Ovako govori Jahve: "Jedna nesreæa, evo, dolazi! ⁶Kraj dolazi, dolazi ti kraj, evo, dolazi! ⁷Kolo ti udesa dolazi, stanovnièe zemlje! Dolazi tvoj èas, bliži se dan: strava je, a ne radost u gorama. ⁸Eto, uskoro æu na te izliti gnjev i iskalit æu na tebi srdžbu svoju! Sudit æu ti prema putovima tvojim i oborit æu na te sve gadosti tvoje. ⁹I moje te oèi neæe požaliti, neæu ti se smilovati, nego æu ti platiti prema putovima tvojim i tvoje æe gadosti u tebi ostati! I spoznat æete da sam ja Jahve koji bije. ¹⁰Evo, evo dolazi, kolo ti udesa dolazi, prut veæ cvjeta i oholost pupa, ¹¹a nasilje se podiže kao žezlo bezbožnosti! I nitko neæe ostati od njih, nitko od njihova mnoštva. Ništa od njihove buke, nema u njima vrijednosti. ¹²Ide vrijeme, bliži se dan! Tko kupuje, neka se ne raduje, a tko prodaje, neka ne tuguje, jer se gnjev izljuje na sve bogatstvo njegovo. ¹³Jer tko proda, neæe više dobiti što je prodao, i nitko neæe bezakonjem ojaèati život! ¹⁴Trube trublje i sve je spremno, ali nitko ne kreæe u boj, jer gnjev se moj izljuje na sve buèno mnoštvo. ¹⁵Vani - maè, a unutra - kuga i glad! I tko je u polju, od maèa æe poginuti, a tko u gradu, glad æe ga i kuga uništiti. ¹⁶Koji uteku, sklonit æe se u gore kao dolinski golubovi, a ja æu ih sve istrijebiti, svakoga zbog bezakonja njegova, ¹⁷i sve æe ruke klonuti, a koljena æe svima malaksati. ¹⁸U kostrijet æe se odjenuti, trepet æe ih obuzeti, sva æe lica sramota pokriti, sve æe im glave oæelavjeti! ¹⁹Srebro svoje pobacat æe na ulice, a zlato æe smatrati izmetom: u dan srdžbe Jahvine ni srebro ni zlato neæe ih izbaviti, duše im neæe moæi nasititi ni trbuha napuniti, jer se o to spotakoše na grijeh. ²⁰Uzoholiše se zbog divnoga nakita svojega; od njega napraviše kumire - grozote i gadosti svoje: zato im ga pretvorih u izmet. ²¹Dat æu ga u ruke tuđincima da oplijene, razgrabe i oskvrnu. ²²Odvratit æu od njih lice svoje: i neka se samo oskvrnjuje moja dragocjenost, neka u nju uđu provalnici i neka je oskvrnu! ²³Spremaj lance, jer je zemlja puna krvi i zloèina koji zaslužuju smrt i grad prepun nasilja! ²⁴Zato æu dovesti najgore narode da baštine njihove domove. Slomit æu oholost nasilnika, i svetišta njihova bit æe oskvrnjena. ²⁵Dolazi tjeskoba! Tražit æe mir, a mira biti neæe! ²⁶Dolazit æe nevolja za nevoljom, jedna zla vijest za

drugom! I tražit æe se viđenje u proroka; u sveæenika neæe više biti Zakona ni u starješina savjeta!
²⁷Kralj æe protužiti, a kneza æe spopasti užas i ruke æe puku zadrhtati, jer æu ih nagraditi prema putovima njihovim i suditi æu im prema sudovima njihovim. I znat æe da sam ja Jahve."

Chapter 8

¹ Godine šeste, šestoga mjeseca, petoga dana, dok sjeđah u svojoj kuæi, a preda mnom starješine judejske, spusti se na me ruka Jahvina. ²Pogledah, i gle: tu kao neki èovjek; od njegovih kao bokova naniže oganj, a od njegovih kao bokova naviše bljeskanje, nešto poput usijane kovine. ³Ispruži nešto nalik na ruku i uhvati me za kosu na glavi. Uto me duh podiže između zemlje i neba i ponese me u božanskome viđenju u Jeruzalem, na ulaz unutrašnjih vrata, što su okrenuta prema sjeveru gdje stoji kumir, ljubomora koja izaziva ljubomoru. ⁴I gle, ondje bijaše Slava Boga Izraelova, kao što je vidjeh u dolini. ⁵I reèe mi: "Sine èovjeèji, podigni oèi prema sjeveru!" I podigoh oèi prema sjeveru. I gle, kumir, ljubomora, bijaše i na sjeveru, kraj vrata žrtvenika, na strani prema ulazu. ⁶I reèe mi: "Sine èovjeèji, vidiš li što oni ovdje èine? Velike su to gnusobe što ih dom Izraelov ovdje èini, samo da me udalji iz mojega Svetišta. A vidjet æeš i gorih gnusoba!" ⁷I povede me do vrata predvorja. Pogledah, i gle: u zidu pukotina. ⁸I reèe mi: "Sine èovjeèji, probij taj zid!" Probih zid, a ono - ulaz! ⁹I reèe mi: "Uđi i pogledaj strahovite gadosti što se ovdje èine!" ¹⁰Uđoh i pogledah. I gle, svakojake slike gmazova i gnusnih životinja - sve kumiri doma Izraelova, našarani na zidu, svuda uokolo. ¹¹A pred tim kumirima sedamdesetorica ljudi od starješina doma Izraelova, i među njima i Šafanov sin Jaazanija. I svakome od njih u ruci kadionica iz koje se podiže oblak kada miomirisnoga. ¹²I reèe mi: "Sine èovjeèji, vidiš li što u toj tami rade starješine doma Izraelova, svatko u svojoj oslikanoj komori? I još govore: Jahve nas ne vidi jer je Jahve napustio zemlju!" ¹³I reèe mi još: "A vidjet æeš i gorih gnusoba što se ovdje èine!" ¹⁴I povede me do vrata Doma Jahvina što su okrenuta prema sjeveru. I gle, ondje sjeđahu žene i oplakivahu Tamuz. ¹⁵I reèe mi: "Vidiš li, sine èovjeèji? A vidjet æeš i gorih gnusoba od ovih!" ¹⁶I povede me u unutrašnje predvorje Doma Jahvina. Ondje, na ulazu u Hekal Jahvin, između trijema i žrtvenika, bijaše oko dvadeset i pet ljudi, okrenutih leđima Hekalu Jahvinu, a licem prema istoku, i ondje se prema istoku klanjahu suncu. ¹⁷I reèe mi: "Vidiš li to, sine èovjeèji? Malo li je domu Judinu svih ovih gnusoba što ih ovdje èine, nego mi još zemlju pune i nasiljem, i ponovo me izazivaju i granama pred nosom mašu?" ¹⁸Zato æu i ja sada postupiti s njima jarosno i oèi se moje više neæe sažaliti i neæu im se smilovati. I kad stanu iza glasa vikati na moje uši, neæu ih uslišiti."

Chapter 9

¹ Tada zagrmje na moje uši i reče: "Kazne grada! Priđite svaka sa svojim zatornim oružjem u ruci!" ²I gle, dođoše šestorica ljudi s gornjih vrata, što su okrenuta k sjeveru, svaki sa svojim zatornim oružjem u ruci. Među njima bijaše i jedan odjeven u lan, s pisarskim priborom za pojasom. Uđoše oni i stadoše uz tuèani žrtvenik. ³A Slava Boga Izraelova vinu se s kerubina, nad kojima lebdijaše, prema pragu Doma. I pozva èovjeka odjevena u lan, koji imaše za pojasom pisarski pribor, ⁴te mu reče: "Prođi gradom Jeruzalemom i znakom 'tau' obilježi èela sviju koji tuguju i plaèu zbog gnusoba što se u njemu èine!" ⁵A drugima reče na moje uši: "Pođite za njim gradom i ubijajte bez milosrđa. Oèi vaše neka se ne sažale i nemajte smilovanja. ⁶Pobijte starce, mladiæe, djevojke, djecu i žene; istrijebite ih sve do posljednjega. Ali na kome bude znak 'tau', njega ne dirajte. Poènite od mojega Svetišta!" I oni poèeše od starješina koji stajahu pred Domom. ⁷I reče im: "Oskvrnite Dom moj i napunite mu predvorje truplima! Krenite!" I oni iziđoše te zaredaše ubijati gradom. ⁸Dok su oni klali, ja ostadoh, bacih se nièice i zavapih: "Jao, Jahve Gospode! Zar æeš zaista uništiti sve što preostade od Izraela da iskališ svoj gnjev nad Jeruzalemom?" ⁹Reče mi: "Veoma je veliko bezakonje doma Izraelova i doma Judina; zemlja je puna krvi, a grad krcat zloèina. Govore: 'Jahve je ostavio zemlju! Ne vidi Jahve!' ¹⁰I zato se moje oèi neæe sažaliti i neæu im se smilovati: djela æu im njihova oboriti na glavu!" ¹¹I gle, èovjek odjeven u lan, koji imaše za pojasom pisarski pribor, javi vijesti: "Uèinih kako si mi zapovjedio!"

Chapter 10

¹ Pogledah, i gle: na svodu nad glavama kreubinÄa pojavi se nešto kao kamen safir, kao nekakvo prijestolje. ²I prozbori èovjeku odjevenom u lan: "Uđi među toèkove pod kerubinima, uzmi pune pregršti žeravice između kerubina i prospi je nad gradom!" - I on na moje oèi uđe među kerubine. ³A kerubini stajahu s desne strane Doma kad èovjek uđe među njih. I oblak ispuni sve unutrašnje predvorje, ⁴a Slava Jahvina vinu se s kerubinÄa prema pragu Doma. Dom se ispuni oblakom, a predvorje napuni svjetlost Slave Jahvine. ⁵Huka kerubinskih krila razliježe se do vanjskoga predvorja, kao kad zagrmji glas Svevišnjega. ⁶A kad on zapovjedi èovjeku odjevenom u lan: "Uzmi ognja između toèkova što su pod kerubinima", èovjek uđe i stade kraj toèkova. ⁷Jedan kerubin pruži ruku prema ognju što bijaše među kerubinima, uze ga i stavi u ruke èovjeku odjevenom u lan. On ga primi i iziđe. ⁸A ispod kerubinskih krila ukaza se nešto kao ruka èovjeèja. ⁹Pogledah, i gle: uz kerubine èetiri toèka, po jedan uza svakoga. A toèkovi bijahu nalik na kamen krizolit; ¹⁰sva èetiri istog oblika i kao da je jedan toèak u drugome. ¹¹U kretanju mogahu iæi u sva èetiri smjera, sve bez zakretanja. Kamo bi se glava usmjerila, onamo bi krenuli, a da se, kreæuæi se, nisu morali okretati. ¹²Cijelo tijelo u kerubinÄa - leđa, ruke, krila i sva èetiri toèka njihova - sve im bijaše posvud naokolo puno oèiju. ¹³A toèkovi, koliko sam èuo, zvalu se "Kovitlac". ¹⁴Svaki imaše po èetiri lica: lice prvoga kerubinsko, lice drugoga èovjeèje, a u treæega lice lavlje, u èetvrtoga orlovsko. ¹⁵Tada se kerubini podigoše u visine. Bijahu to ista biæa što ih vidjeh na rijeci Kebaru.

¹⁶Kad bi kerubini krenuli, krenuli bi i toèkovi uz njih, kad bi kerubini krilima mahnuli da se od zemlje podignu, toèkovi se ne bi od njih odmicali. ¹⁷Kad bi se zaustavili, i toèkovi bi stali; a kad bi se sa zemlje podigli, i toèkovi se podizahu, jer duh biæa bijaše u njima. ¹⁸Uto se Slava Jahvina vinu s praga Doma i stade nad kerubinima. ¹⁹Tada kerubini raširiše krila i podigoše se sa zemlje pred mojim oèima. A kad oni krenuše, i toèkovi za njima krenuše. I zaustaviše se nad istoènim vratima Doma Jahvina, a Slava Boga Izraelova bijaše nad njima. ²⁰Bijahu to ista biæa što ih vidjeh pred Bogom Izraelovim na rijeci Kebaru. I tako spoznah da ono bijahu kerubini. ²¹U svakoga po èetiri lica i po èetiri krila, a pod krilima nešto kao ruka èovjeèja. ²²Lica im ista kao ona što ih vidjeh na rijeci Kebaru. I svako se naprijed kretaše.

Chapter 11

¹ Tada se duh podiže i ponese me do istoènih vrata Doma Jahvina, što su okrenuta k istoku. I gle: na ulazu vrata dvadeset i pet ljudi, meðu kojima vidjeh i Jaazaniju, sina Azurova, i Pelatju, sina Benajina, knezove narodne. ²I reèe mi: "Sine èovjeèji, evo ljudi koji smišljaju opaèine i koji u ovom gradu daju zle savjete: ³Nije li èas da gradimo domove? Ovaj je grad kotao, a mi smo meso.' ⁴Zato prorokuj protiv njih, prorokuj, sine èovjeèji!" ⁵I duh Jahvin siðe nada me i kaza mi: "Reci: Ovako veli Jahve Gospod: 'Ne govoriš li tako, dome Izraelov? Ali ja poznajem misli vašega srca! ⁶Množite ubojstva u ovome gradu i njegove ulice punitè truplima.' ⁷Zato ovako govori Jahve Gospod: 'Oni koje vi probodoste i razbacaste po gradu - oni su meso, a grad je kotao. Zato æu vas ja izvesti sada iz njega. ⁸Od maèa strahujete, i maè æu na vas dovesti - rijeè je Jahve Gospoda! ⁹Izvest æu vas iz grada i predati vas u ruke tuðincima, i sud æu svoj izvršiti nad vama: ¹⁰od maèa æete pasti! Na meði Izraelovoj sudit æu vam, i tada æete znati da sam ja Jahve! ¹¹A ovaj grad više vam neæe biti kotao i vi neæete biti meso njegovo. Na meði Izraelovoj sudit æu vam, ¹²i tada æete znati da sam ja Jahve po èijim uredbama ne živjeste i èijih zakona ne izvršavaste, nego živjeste po zakonima okolnih naroda!'" ¹³Dok ja tako prorokovah, umrije Pelatja, sin Benajin. I ja padoh nièice te zavapih iz svega glasa: "Jao, Jahve Gospode, zar æeš doista uništiti sav Ostatak doma Izraelova?" ¹⁴I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁵"Sine èovjeèji, tvojoj braæi, i tvojim roðacima, i svem domu Izraelovu Jeruzalemci govore: 'Daleko ste od Jahve! Nama je ova zemlja dana u posjed!' ¹⁶Zato im reci: Ovako govori Jahve Gospod: 'Ako ih i odagnah meðu daleke narode, ako ih i rasprših po zemljama, ja æu im sam uskoro biti Svetište u zemljama u kojima se nalaze.' ¹⁷Stoga im reci: Ovako govori Jahve Gospod: 'Sabrat æu vas iz narodÄa, vratit æu vas iz zemalja u kojima ste bili raspršeni i dat æu vam opet zemlju Izraelovu! ¹⁸I kad se u nju vrate, istrijebit æe iz nje sve grozote i gadosti. ¹⁹I ja æu im dati novo srce i nov æu duh udahnuti u njih: išèupat æu iz njih njihovo kameno srce i stavit æu u njih srce od mesa, ²⁰da hode po mojim naredbama i da èuvaju i vrše sve moje zakone. I bit æe oni moj narod, a ja Bog njihov! ²¹A onima kojima srce hodi za grozotama i gadostima oborit æu na glavu njihov put' - rijeè je Jahve Gospoda." ²²Kerubini podigoše krila i toèkovi se

digoše za njima, a Slava Boga Izraelova lebdijaše nad njima. ²³Slava se Jahvina vinu iz grada i zaustavi se na gori, istoèeno od grada. ²⁴A mene duh podiže i ponese duhom Božjim k izgnanicima u zemlju kaldejsku. I išèeznu viđenje koje gledah. ²⁵I pripovjedih izgnanicima sve što mi Jahve bijaše objavio.

Chapter 12

¹ Opet mi dođe rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji! Ti boraviš u rodu odmetnièkom koji ima oèi, a ne vidi, uši ima, a ne èuje, jer su rod odmetnièki. ³Zato, sine èovjeèji, spremi izgnanièki zavežljaj i njima na oèi obdan se seli: seli se iz svojega mjesta u drugo, ne bi li uvidjeli da su rod odmetnièki. ⁴Obdan, njima na oèi, iznesi zavežljaj, zavežljaj izgnanièki, a iziði obnoæ na njihove oèi kao što se odlazi u izgnanstvo. ⁵Njima na oèi prokopaj zid i kroza nj izaði. ⁶I njima na oèi vrgni zavežljaj na ramena i po mrkloj noæi iziði. Pokrij lice da ne vidiš zemlju, jer te postavih kao znamenje domu Izraelovu!" ⁷Uèinih kako mi bijaše zapovjeðeno: obdan iznesoh zavežljaj, zavežljaj izgnanièki, a obnoæ prokopah zid rukama i njima na oèi po mrkloj noæi vrgoh zavežljaj na ramena. ⁸Ujutro mi dođe rijeè Jahvina: ⁹"Sine èovjeèji, zapita li te dom Izraelov, dom odmetnièki: 'Što to radiš?' ¹⁰ti mu reci: 'Ovako govori Jahve Gospod! Ovo je proroštvo knezu jeruzalemskom i svemu domu Izraelovu koji je u Jeruzalemu.' ¹¹Reci: 'Ja sam vam znamenje! Kako ja uradih, tako æe biti njima: svi æete se morati seliti u izgnanstvo! ¹²Knez njihov morat æe vræi zavežljaj na ramena i po mrkloj noæi izaæi. Prokopat æe zid da izaðe kroza nj i lice æe pokriti rukama da oèima ne vidi zemlje. ¹³Ja æu mu razapeti mrežu, i uhvatit æe se u moju zamku, i odvest æu ga u Babilon, u zemlju kaldejsku. Ali je on neæe ugledati i ondje æe život ostaviti. ¹⁴A sve one oko njega, pomagaèe i èete, raspršit æu u sve vjetrove i svoj maè æu trgnuti na njih. ¹⁵A kad ih raspršim meðu narode i rasijem po zemljama, znat æe da sam ja Jahve. ¹⁶Ipak, ostavit æu nekolicinu koji æe umaæi maèu, gladi i kugi, da meðu narodima kamo prispiju pripovijedaju svoje gadosti; neka se zna da sam ja Jahve.'" ¹⁷I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁸"Sine èovjeèji, jedi kruha zabrinuto i pij vode sa zebnjom i sa strepnjom! ¹⁹I reci puku zemlje: 'Ovako govori Jahve Gospod Jeruzalemcima u zemlji Izraelovoj: Zabrinuto æe jesti kruha i sa strepnjom piti vode, jer æe im zemlja opustjeti i ostat æe bez igdje ièega s bezakonja žitelja svojih. ²⁰I svi gradovi, sada napuèeni, bit æe poharani, a sva zemlja opustošena. I znat æe da sam ja Jahve!'" ²¹I dođe mi rijeè Jahvina: ²²"Sine èovjeèji, kakve su vam to prièe o zemlji Izraelovoj? Govori se: 'Gle, prolaze dani, a od proroštva ništa!' ²³Zato im reci: Ovako govori Jahve Gospod: 'Dokonèat æu te prièe i neæe se više ponavljati u Izraelu.' Reci im: 'Bliže se veæ dani i sva æe se proroštva moja ispuniti! ²⁴Jer neæe više biti u domu Izraelovu varavih viđenja, ni lažnih proroštava kojima ljude bijahu zavodili. ²⁵Jer što ja, Jahve Gospod, govorim, to æe i biti, i rijeè se neæe odgoditi! Da! Još za vaših dana, rode odmetnièki, rijeè æu izgovoriti i izvršiti.' Tako govori Jahve Gospod!" ²⁶I dođe mi rijeè Jahvina: ²⁷"Sine èovjeèji! Evo što se govori u domu Izraelovu: 'Viđenje što ga ovaj ugleda za dane je daleke! Prorokuje za daleka vremena!'

²⁸Zato im reci: Ovako govori Jahve Gospod: 'Nijedna riječ moja neće se više odgoditi! Što rekoh, rečeno je, i sve će se ispuniti!' - riječ je Jahve Gospoda."

Chapter 13

¹ I opet mi dođe riječ Jahvina: ²"Sine èovjeèji! Prorokuj protiv onih koji se grade prorocima u Izraelu! ³Reci tim prorocima koji prorokuju po svojoj glavi: 'Èujte riječ Jahvinu! Ovako govori Jahve Gospod: Jao prorocima bezumnim koji duh svoj slijede a ništa ne vide! ⁴Ti su tvoji proroci, Izraele, kao lisice usred ruševina. ⁵Vi se ne popeste na proboje i ne zidaste zida oko doma Izraelova da se održi u boju u dan Jahvin. ⁶Viđenja su njihova isprazna, i lažna su njihova proricanja. Govore 'Riječ Jahvina!' - a Jahve ih nije poslao. I još oèekuju da će im se riječi ispuniti. ⁷Zar ne vidite da su vam viđenja isprazna i da su vam lažna proricanja kad govorite 'Riječ Jahvina!' - a ja nisam govorio.' ⁸Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Zato što govorite isprazno i laž vidite, evo me protiv vas' - riječ je Jahve Gospoda! ⁹Evo, ruka moja bit će protiv proroka koji vide isprazno i laž prorièu: neće više biti u zboru mojega naroda, neće biti upisani u knjigu doma Izraelova, nikad više neće stupiti na tlo Izraelovo! I znat će da sam ja Jahve Gospod! ¹⁰Jer narod moj obmanjuju govoreći 'Mir' kad mira nema. I dok jedni hoće da se zid utvrdi, oni hoće da se samo ožbuka. ¹¹Reci onima koji hoće da se samo ožbuka: 'Past će! Udarit će silan pljusak, oborit će na nj grÓad kao kamenje, bjesnjet će olujni vihuri. ¹²Evo, zid će pasti! Neće li vas tada pitati: 'Gdje vam je sada žbuka kojom ste ga ožbukali?' ¹³Zato ovako govori Jahve Gospod: 'U svojoj jarosti razbjesnit će olujne vihore, u srdžbi će svojoj udariti silnim pljuskom da ga zatrem, u gnjevu će na nj oboriti grÓad kao kamenje. ¹⁴Obalit će zid što ga vi žbukom ožbukaste, na zemlju će ga oboriti da mu se razgole temelji. Past će zid, i vi ćete pod njim izginuti! Tada ćete znati da sam ja Jahve! ¹⁵Tako će iskaliti gnjev nad zidom i nad onima koji ga žbukom ožbukaše. A vama će reći: Nema više zida! Nema onih koji ga žbukom ožbukaše. ¹⁶Nema izraelskih proroka koji Jeruzalemu proricahu i koji mu mir vidješe kad mira ne bijaše.' Tako govori Jahve Gospod." ¹⁷"Sine èovjeèji, okreni lice protiv kæeri svojega naroda koje prorokuju po svojoj glavi! Prorokuj protiv njih: ¹⁸Ovako govori Jahve Gospod: 'Jao onima koje vezu poveze za svaèije ruke i koje prave prijevjesje za glave svake velièine da ulove duše! Mislite li uloviti sve duše mojega naroda a svoje duše saèuvati žive? ¹⁹Obešëašæujete me pred mojim narodom za šaku jeèma, za zalogaj kruha, ubijajuæi duše koje ne bi trebale da umru, a spasavajuæi one koje ne bi trebale da žive; i obmanjujete tako narod moj koji rado sluša vaše laži.' ²⁰Zato ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me protiv vaših poveza kojima lovite duše kao ptice! Rastrgat će sve to na vašim rukama i oslobodit će duše koje time hvatate kao ptice! ²¹Poderat će vaše prijevjesje i oslobodit će svoj narod da ne bude više plijen vaših ruku. I znat ćete da sam ja Jahve! ²²Jer vi lažju ražalostiste srce pravednika, koje ja ražalostiti ne htjedoh, a okrijepiste ruke bezbožnika da se ne obrati od zla puta bezbožnièkog pa da život spasi. ²³Zato nećete više vidjeti

isprazno niti æete laž proricati: ja æu osloboditi narod svoj iz vaših ruku. I znat æete da sam ja Jahve!"

Chapter 14

¹ Uto k meni dođoše neki od starješina Izraelovih i sjedoše preda me. ² I dođe mi rijeè Jahvina: ³ "Sine èovjeèji! Ti ljudi nose kumire u srcu i upiru oèi u ono što ih na grijeh potièe. Pa zar da trpim da u mene traže savjeta? ⁴ Zato im reci: Ovako govori Jahve Gospod: 'Tko god iz doma Izraelova nosi u srcu kumire i upire oèi u ono što ga na grijeh potièe, a dolazi k proroku, ja, Jahve, odgovorit æu mu prema mnoštvu njegovih kumira, ⁵ da uhvatim za srce dom Izraelov koji se zbog idola svojih odmetnu od mene.' ⁶ Zato reci domu Izraelovu: Ovako govori Jahve Gospod: 'Obratite se, odvratite se od kumira svojih! Odvratite lice od gnusoba svojih! ⁷ Jer tko se god iz doma Izraelova i od došljaka koji se nastaniše u Izraelu odmetne od mene i u srcu nosi kumire i upire oèi u ono što ga potièe na grijeh, pa unatoè tome dođe k proroku da preko njega u mene traži savjeta, njemu æu ja, Jahve, sam odgovoriti; ⁸ okrenut æu se protiv njega i uèinit æu od njega poslovièan primjer: iskorijenit æu ga iz svojega naroda! I znat æete da sam ja Jahve. ⁹ Ako li se prorok dadne zavesti i progovori, bilo bi to kao da sam ja, Jahve, zaveo toga proroka: ruku æu podiæi na njega i iskorijenit æu ga iz svojega naroda izraelskoga. ¹⁰ Obojica æe podjednako snositi grijeh svoj: grijeh prorokov jednak je grijehu onoga koji je u njega tražio savjeta. ¹¹ I tako se dom Izraelov više neæe odmetati od mene i neæe se više kaljati svojim opaèinama: on æe biti narod moj, a ja æu biti njegov Bog' - rijeè je Jahve Gospoda." ¹² I dođe mi rijeè Jahvina: ¹³ "Sine èovjeèji, zgriješi li koja zemlja protiv mene nevjerom i ja podignem ruku na nju te joj uništím i posljednju prièuvu kruha i pustím na nju glad da zatrem u njoj sve ljude i stoku; ¹⁴ preostanu li u njoj samo tri èovjeka - Noa, Daniel i Job - ti æe se svojom pravednošæu spasiti - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁵ Također, ako na tu zemlju pustím divlje zvijeri da joj djecu unište a nju pretvore u pustinju, kojom se zbog zvijeri više nitko neæe usuditi proæi; ¹⁶ preostanu li u njoj samo ta tri èovjeka, života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - oni neæe spasiti ni sinova ni kæeri nego samo sebe, a zemlja æe njihova postati prava pustinja. ¹⁷ Ili, ako ja trgnem maè na tu zemlju govoreæi: 'Maèu, proði ovom zemljom!' da istrijebím u njoj sve ljude i stoku, ¹⁸ a u njoj se naðu samo ona tri èovjeka, života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - oni neæe spasiti ni sinova ni kæeri nego samo sebe. ¹⁹ Ili, ako ja pošaljem na tu zemlju kugu te izlijem na nju gnjev i pokolj da zatrem u njoj sve ljude i stoku, ²⁰ a u njoj preostanu samo ona tri èovjeka, Noa, Daniel i Job, života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - oni neæe spasiti ni sinova ni kæeri nego samo sebe svojom pravednošæu." ²¹ Ovako govori Jahve Gospod: "Ipak, ako na Jeruzalem pustím sva svoja èetiri ljuta bièa - maè, glad, divlju zvjerad i kugu - da zatrem u njemu sve ljude i stoku, ²² u njemu æe ipak preživjeti Ostatak koji æe spasiti sinove i kæeri. I evo, oni æe doæi k vama da vidite njihovo vladanje i njihova djela i da se utješíte, jer æete upoznati: što god poduzeh protiv Jeruzalema, ne uèiníh bez razloga. ²³ Da, kad vidíte njihovo vladanje i njihova djela,

utješit æete se, jer æete upoznati da ne uèinih bez razloga što god poduzeh protiv Jeruzalema - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 15

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji! U èemu je trs loze bolji od drugih šumskih drveta? ³Služi li da se od njega štogod naèini? Djelja li se od njega klin da se o njega što objesi? ⁴Gle, baca se u oganj da izgori: kad mu oganj sažeže oba kraja i sredinu spali, može li još èemu poslužiti? ⁵Eto, ni onda kad bijaše èitav ništa se od njega ne mogaše naèiniti. Pa kako æe, dakle, èemu poslužiti kad ga plamen sažga?" ⁶Zato ovako govori Jahve Gospod: "Kao što sam trs loze, meðu drugim drvetima, bacio u oganj da izgori, tako æu postupati i s Jeruzalemcima! ⁷Upravit æu lice svoje na njih, i kada se iz jednog ognja izbave, drugi æe ih proždrijeti. I spoznat æete da sam ja Jahve kad lice svoje upravim na njih ⁸i svu im zemlju opustošim jer mi bijahu nevjerni! - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 16

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²Sine èovjeèji! Pokaži Jeruzalemu sve gadosti njegove! ³Reci: Ovako Jahve Gospod govori Jeruzalemu, nevjernici: 'Podrijetlom i rodnom iz zemlje si kanaanske, otac ti Amorejac, mati Hetitkinja. ⁴Kad si svijet ugledala, na dan rođenja tvojega pupka ti ne odrezaše niti te vodom oprawe da te oèiste; solju te ne osoliše niti te povojima poviše. ⁵Nijedno se oko na te ne sažali niti se tko smilova da ti to uèini, nego te na dan rođenja tvojega gadnu baciše napolje. ⁶A ja prođoh kraj tebe i vidjeh gdje se koprcaw u krvi. I rekoh ti dok si još u krvi bila: 'Živi!' U krvi ti tvojoj rekoh: 'Živi! ⁷Razrasti se kao izdanak u polju!' I umnožih te, i ti se razraste i velika postade, i dođe vrijeme da sazreš. Dojke ti se raspupale, kosa ti narasla, ali si još gola i naga bila. ⁸Prođoh kraj tebe i u te se zagledah: i gle, dob tvoja - dob je ljubavi! Raširih na te skute svoje i pokrih ti golotinju. Prisegoh ti i sklopah Savez s tobom - rijeè je Jahve Gospoda - i ti moja postade. ⁹Okupah te u vodi, krv saprah s tebe i uljem te pomazah. ¹⁰Obukoh te u šarene haljine, na noge ti obuh sandale od fine kože; opasah te bezom i pokrih te prijevjesom svilenim. ¹¹Uresih te nakitima: na ruke ti stavih narukvice, oko vrata ogrlice; ¹²prstenom ti nos uresih, uši naušnicama, a glavu ti ovjenèah vijencem najljepšim. ¹³I tako se sva u srebru i zlatu pojavi, u haljini od beza, svilom izvezenoj. Za hranu ti dadoh najfinije brašno, med i ulje. Bila si tako lijepa, prelijepa, za kraljicu podobna! ¹⁴Glas o ljepoti tvojoj puèe meðu narodima, jer ti bijaše tako lijepa u nakitu mojem što ga djenuh na tebe - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁵Ali te ljepota tvoja zaniijela, zbog glasa se svojega bludu podade: blud si svoj nudila obilno svakom prolazniku, njegova si bila. ¹⁶Od haljina si svojih šarene uzvišice pravila i na njima se bludu odavala ... ¹⁷I nakite uze zlatne i srebrne, kojima te ja

bijah uresio, i od njih naèini sebi muške likove da s njima bludnièiš. ¹⁸Uze šarene, vezene haljine da njima odjeneš kumire svoje i njima si prinosila moje ulje i moj kad. ¹⁹A hranu što ti je dadoh - najfinije brašno, med i ulje kojima te hranjah - pred njih si stavljala na ugodan miris. Da, tako to bijaše - rijeè je Jahve Gospoda! ²⁰Sinove si svoje i kæeri uzimala koje meni porodi i njima ih za hranu klala. Malo ti bijaše tvoga bludnièenja, ²¹pa si èak i djecu moju davala da se njima na èast kroz oganj provedu! ²²U svim tim gnusobama i bludu svojemu ne spomenu se dana mladosti svoje, kad si se gola i naga u krvi svojoj koprcala. ²³I povrh svega zla - Jao! Jao! rijeè je Jahve Gospoda - ²⁴sagradi sebi humke, posvud diže uzvišice. ²⁵Na svim raskršæima podiže uzvišice i na njima blatiš svoju ljepotu, nudiš se svakom prolazniku množæ' svoje bludnièenje. ²⁶Bludu se podade sa sinovima Egipta, snažna tijela, bludnièenje si množila da me razjariš. ²⁷Zato, evo, ruku digoh na te, smanjivši ti obrok hrane i predavši te bijesu tvojih mrziteljica, kæeri filistejskih, koje se stide sramotnoga tvojeg vladanja. ²⁸Tjerala si blud i sa sinovima Asira i nisi se zasitila; i s njima si blud tjerala, ali se nisi zasitila. ²⁹Umnožila si bludnièenje svoje i sa zemljom kanaanskom, sa zemljom kaldejskom, ali se ni onda nisi zasitila. ³⁰O, kako li slabo bijaše tvoje srce - rijeè je Jahve Gospoda - kad èinjaše ono što rade bludnice najrazvratnije. ³¹Na svim raskrscima humak sebi podiže, posvuda sagradi sebi uzvišice. Ali ne kao druge bludnice, jer si prezirala plaæu bludnièku, ³²nego kao preljubnica: mjesto muža, strance si primala. ³³Svima se bludnicama plaæa, a ti si sama ljubavnike svoje plaæala i još si ih u bludnosti svojoj darovima mamila da ti doðu odasvuda. ³⁴Ti bijaše bludnica kakvih nema: nitko za tobom nije trèao da s tobom blud provodi, nego si sama davala plaæu bludnièku, a nisu je tebi plaæali. Toliko si bila opaka! ³⁵Stoga, razvratnice, èuj rijeè Jahvinu: ³⁶Ovako govori Jahve Gospod: Jer si svlaèila svoju sramotu i u bludu golotinju otkrivala pred svima svojim ljubavnicima i gnusnim kumirima, i zbog krvi svojih sinova što si ih njima prinosila, ³⁷evo, skupit æu sve tvoje ljubavnike s kojima si se naslađivala, sve koje si voljela i koje si mrzila, skupit æu ih odasvud protiv tebe i razotkriti im tvoju golotinju, neka vide sramotu tvoju. ³⁸Sudit æu ti kao što se sudi preljubnicama i krvnicama i predati te bijesu njihovu. ³⁹Predat æu te u ruke njihove da poruše tvoje humke, da razore uzvišice tvoje. I zderat æe sa tebe haljine, oteti nakit i ostaviti te голу, sasvim nagu. ⁴⁰A zatim æe na te dovesti svjetinu da te kamenuje i da te sasijeèe maèevima. ⁴¹Kuæe æe ti ognjem spaliti i naoèigled svim ženama izvršiti pravdu nad tobom. Tako æu dokrajèiti tvoje bludnièenje, neæeš više davati plaæu bludnièku. ⁴²Iskalit æu gnjev svoj nad tobom i povuæi æu svoju ljubomoru od tebe. Smirit æu se i neæu se više gnjeviti. ⁴³I jer se ne spomenu svoje mladosti, veæ me svim tim izazivaše, oborit æu ti na glavu sve postupke tvoje - rijeè je Jahve Gospoda: neæeš više dodavati bestidnosti na sve svoje gadosti! ⁴⁴I sastavljaè poslovice narugat æe ti se poslovicom: 'Kakva mati, takva kæi.' ⁴⁵Prava si kæi svoje matere, koja ostavi muža i djecu; sestra si sestara svojih, koje ostaviše muževe svoje i djecu: Hetitkinja vam mati bijaše, otac Amorejac: ⁴⁶Samarija, sestra tvoja starija, sa svojim kæerima tebi slijeva stoji; Sodoma, tvoja mlaða sestra, sa kæerima svojim zdesna ti stoji. ⁴⁷A ti ne samo da si njihovim putem hodila i èinila njihove gadosti - to bi tebi bilo premalo - veæ bijaše od njih pokvarenija na svojim putovima. ⁴⁸Života mi mojega - rijeè je Jahve Gospoda - tvoja sestra Sodoma sa svojim kæerima ne uèini što

si ti poèinila zajedno sa kærerima svojim. ⁴⁹Evo opaèina sestre tvoje Sodome: gizdavo, u izobilju kruha i bezbrižno življaše ona i kæeri njezine, a sirotinju i bijednike ne pomagahu. ⁵⁰Uzoholiše se i gadosti pred oèima mojim èinjahu, i zato ih zatrijeh, kao što vidje! ⁵¹A sestra ti Samarija ne poèini ni polovicu grijeha tvojih, i tako ti poèini više gadosti nego one obje zajedno, opravdavši sestre svoje svojim gadostima. ⁵²Zato snosi sad sramotu grijeha kojima si sestre svoje opravdala; zbog grijeha kojima se više od njih nagrdi, one izađoše pravednije. Postidi se, dakle, i snosi sramotu svoju kojom sestre opravda. ⁵³A ja æu okrenuti udes njihov, udes Sodome i kæeri njenih, udes Samarije i kæeri njenih; i tvoj æu udes okrenuti meðu njima, ⁵⁴da snosiš sramotu svoju i da se postidiš za sve što si poèinila, njima na utjehu. ⁵⁵Sestra tvoja Sodoma i kæeri njene vratit æe se u stanje prijašnje; sestra tvoja Samarija i kæeri njene vratit æe se u stanje prijašnje; ali i ti i kæeri tvoje vratit æete se u stanje prijašnje. ⁵⁶Zar se nije spominjala sestra tvoja Sodoma dok ti bijaše ponosita, ⁵⁷prije negoli se golotinja tvoja otkrila? Budi sada za ruglo kærerima edomskim, susjedama njenim i kærerima filistejskim koje ti se sa svih strana rugaju. ⁵⁸Snosi, dakle, svoju sramotu i svoje gadosti - rijeè je Jahve Gospoda! ⁵⁹Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Postupit æu s tobom onako kako ti uèini kad pogazi zakletvu i raskinu Savez. ⁶⁰Ali æu se ja ipak spomenuti svojega Saveza s tobom što ga sklopih u dane mladosti tvoje i uspostaviti æu s tobom Savez vjeèan. ⁶¹I ti æeš se opomenuti svojih putova i postidjet æeš se kad primiš svoje sestre, stariju i mlađu, koje æu ti dati za kæeri, ali ne snagom tvog Saveza. ⁶²Sklopit æu s tobom savez svoj i znat æeš da sam ja Jahve, ⁶³da se opomeneš i da se postidiš i da od sramote više ne otvoriš usta kad ti oprostim sve što uèini! To je rijeè Jahve Gospoda.'"

Chapter 17

¹ Dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine òovjeèji, smisli zagonetku i iznesi prispodobu domu Izraelovu! Reci: ³Ovako govori Jahve Gospod: Velik orao, velikih krila, duga perja, gusta, šarena paperja, doletje na Libanon i zgrabi cedrov vrh; ⁴odlomi mu najvišu granèicu, odnese je u zemlju trgovaca i spusti je u grad prodavaèa. ⁵Onda uze izdanak iz zemlje, u plodnu ga njivu posadi, kraj obilnih voda stavi, kao vrbu usadi. ⁶Izdanak prokljija, bujan izbi èokot, onizak izraste, mladice mu k orlu segnuše, a pod njim mu žilje bješe; u bujan se razvi èokot, potjera izdanke, mladice razgrana. ⁷Bijaše i drugi orao, velik i velikih krila, gusta perja. I gle, èokot k njemu žilje pruži, k njemu upravi granèice svoje da ga natapa bolje od tla u koje bi zasađen. ⁸Na plodnoj njivi, kraj obilnih voda, bješe zasađen: mogao je tjerat' mladice, uroditi rodnom, k'o velièanstveni trs izrasti.' ⁹Reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Hoæe l' uspijevati? Neæe l' mu orao sve žilje izguliti? Neæe l' mu sve plodove potrgati? Neæe l' mu sve mladice, èim izbiju, sasušiti? Da, i bez snažne mišice, i bez mnoštva naroda, išèupat æe ga iz korijena! ¹⁰Gle, zasađen je! Hoæe l' uspijevati? Èim ga takne istoènjak, neæe l' sav usahnuti? Da, na lijevama iz kojih nièe uvenut æe.'" ¹¹Dođe mi rijeè Jahvina: ¹²"Reci domu odmetnièkome: 'Zar ne znate što ovo znaèi?' Reci im: 'Eto, dođe kralj babilonski u Jeruzalem,

zarobi mu kralja i sve knezove, odvede ih k sebi u Babilon. ¹³Odvede i izdanak iz kraljevskoga koljena, sklopi s njima savez i zakletvom se obveza, pošto odvede sve moguæenike iz zemlje, ¹⁴da æe kraljevstvo ostati neznatno i da se neæe dizati, nego æe èuvati i držati savez s njime. ¹⁵Ali se on od njega odmetnu; poslanike uputi u Egipat, tražeæi od njega konje i jaku vojsku. Hoæe li uspjeti? Može li umaæi onaj tko tako radi? Raskinu savez, pa da umakne? ¹⁶Života mi moga, rijeè je Jahve Gospoda: jer prezre zakletvu kralja koji ga na prijestolje posadi i razvrže savez s njime, u njegovoj æe zemlji umrijeti, usred Babilona! ¹⁷Svojom silnom vojskom i mnoštvom naroda faraon mu neæe pomoæi u boju kad onaj digne nasipe i sagraði kule opsadne da mu zatre mnogo ljudstvo. ¹⁸Prezreo je zakletvu, razvrgao savez. Da, iako ruku bijaše dao, sve to uèini! Ne, neæe umaæi! ¹⁹Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Života mi moga, zakletvu što je prezre i savez što ga razvrže oborit æu na glavu njegovu! ²⁰Mrežu æu nad njim razapeti i uhvatit æe se u moju zamku, pa æu ga odvesti u Babilon i ondje mu suditi zbog nevjere kojom mi se iznevjeri. ²¹Cvijet vojske njegove od maæa æe pasti, a ostatak se raspršiti u sve vjetrove. I spoznat æete da ja, Jahve, tako rekoh.' ²²Ovako govori Jahve Gospod: 'S vrha cedra velikoga, s vrška mladih grana njegovih, odlomit æu granèicu i posadit' je na gori visokoj, najvišoj. ²³Na najvišoj gori izraelskoj nju æu zasaditi: razgranat æe se ona, plodom uroditi. ²⁴I sve æe poljsko drveæe znati da ja sam Jahve koji visoko drvo ponizujem, a nisko uzvisujem; zeleno drvo sušim, a drvu suhu dajem da rodi. Ja, Jahve, rekoh i uèinit æu!'"

Chapter 18

¹ Dođe mi rijeè Jahvina: ²"Što vam je te o Izraelu ponavljate poslovicu: 'Oci jedoše kiselo grožđe, sinovima trnu zubi!' ³Života mi moga, rijeè je Jahve Gospoda: nitko od vas neæe više u Izraelu ponavljati tu poslovicu; ⁴jer, svi su životi moji, kako život oèev tako i život sinovlji. I evo, onaj koji zgriješi, taj æe umrijeti. ⁵Tko je pravedan i poštuje zakon i pravdu ⁶i ne blaguje po gorama i oèiju ne podiže kumirima doma Izraelova, ne oskvrnjuje žene blišnjega svoga i ne prilazi ženi dok je neèista; ⁷nikomu ne nanosi nasilja, vraæa što je u zalog primio i ništa ne otima; kruh svoj dijeli s gladnim, gologa odijeva, ⁸ne posuđuje uz dobit i ne uzima pridavka, ruku usteže od nedjela, po istini presuđuje, ⁹po mojim naredbama hodi i èuva moje zakone, postupajuæi po istini - taj je zaista pravedan i taj æe živjeti, rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁰Ali, rodi li on sina nasilnika, koji krv proljeva ili bratu takvo što uèini, ¹¹a ne radi kao njegov roditelj, nego blaguje po gorama, oskvrnjuje ženu blišnjega; ¹²ubogu i bijednu nanosi nasilje, otima, ne vraæa što je u zalog primio, oèi podiže kumirima èineæi gadosti; ¹³posuđuje uz dobit i uzima pridavak - ne, takav sin neæe živjeti! Uèinio je te gadosti i umrijet æe, a krv æe njegova na njega pasti. ¹⁴A rodi li on sina koji uvidi sve grijehe što ih njegov otac poèini, uvidi ih i tako više ne uèini; ¹⁵ne blaguje po gorama, oèiju ne podiže kumirima doma Izraelova, ne oskvrnjuje žene blišnjega; ¹⁶nikomu ne nanosi nasilja, ne prisvaja zaloga, ništa ne otima, kruh svoj dijeli s gladnim, gologa odijeva; ¹⁷ruku usteže od nedjela,

ne uzima dobiti ni pridavka, vrši moje zakone i hodi po mojim naredbama - ne, taj neæe umrijeti zbog grijeha oèeva, on æe živjeti. ¹⁸A njegov otac, koji je nemilice tlaèio i pljaèkao bližnjega, èineæi u narodu što ne valja, zbog svojega æe grijeha umrijeti. ¹⁹Ali vi kažete: 'Zašto da sin ne snosi oèev grijeh?' Zato što sin vrši zakon i pravdu, èuva i vrši sve moje naredbe, živjet æe. ²⁰Onaj koji zgriješi, taj æe i umrijeti. Sin neæe snositi grijeha oèeva, ni otac grijeha sinovljega. Na pravedniku æe biti pravda njegova, a na bezbožniku bezbožnost njegova. ²¹Ako se bezbožnik odvrati od svih grijeha što ih poèini, i bude èuvao sve moje naredbe i vršio zakon i pravdu, živjet æe i neæe umrijeti. ²²Sva njegova nedjela što ih poèini bit æe zaboravljena: zbog pravednosti što je èini, živjet æe. ²³Jer, zar je meni do toga da umre bezbožnik - rijeè je Jahve Gospoda - a ne da se odvrati od svojih zlih putova i da živi? ²⁴Ako li se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane èiniti nepravdu i sve gadosti koje radi bezbožnik - hoæe li živjeti? Sva pravedna djela koja bijaše èinio zaboravit æe se, a zbog svoje nevjere kojom se iznevjerio i zbog grijeha što ih poèini, umrijet æe. ²⁵A vi velite: 'Put Jahvin nije pravedan!' Èuj, dome Izraelov: Moj put da nije pravedan? Nisu li vaši putovi nepravedni? ²⁶Ako li se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane èiniti nepravdu, pa zbog toga umre, umrijet æe zbog nepravde što je poèini. ²⁷A ako se bezbožnik odvrati od svoje bezbožnosti što je bijaše èinio, pa stane vršiti moj zakon i pravdu, živjet æe i neæe umrijeti. ²⁸Jer je uvidio i odvratio se od svojih nedjela što ih bijaše poèinio, živjet æe i neæe umrijeti. ²⁹Ali dom Izraelov kaže: 'Put Gospodnji nije pravedan!' Putovi moji da nisu pravedni, dome Izraelov? Nisu li vaši putovi nepravedni? ³⁰Dome Izraelov, ja æu suditi svakome po njegovim putovima - rijeè je Jahve Gospoda. Obratite se, dakle, i povratite od svih svojih nedjela, i grijeh vam vaš neæe biti na propast! ³¹Odbacite od sebe sva nedjela koja ste èinili i naèinite sebi novo srce i nov duh! Zašto da umirete, dome Izraelov? ³²Ja ne želim smrti nikoga koji umre - rijeè je Jahve Gospoda. Obratite se, dakle, i živite!

Chapter 19

¹ A ti, sine èovjeèji, protuži tužaljkom za knezovima izraelskim. ²Reci: Što bijaše tvoja mati? Lavica meðu lavovima, ležala je meðu laviaèima, hraneæi mladunèad svoju. ³I othrani jedno mlado, koje lavom posta. Nauèiv se plijen derati, stade ljude proždirati! ⁴Narodi se protiv njega udružiše, lav upade u jamu njihovu, na lancu ga odvedoše u zemlju egipatsku. ⁵A kad mati vidje da uzalud èeka i da joj nada propade, uze drugo mlado i od njega lava uèini. ⁶'Živeæ' tako meðu lavovima, i on lavom posta. Nauèiv se plijen derati, stade ljude proždirati, ⁷utvrde im rušiti, pustošiti gradove. Uzdrhta zemlja i sve na njoj od silne rike njegove. ⁸Ali se ljudi iz okolnih mjesta protiv njega podigoše i zamke mu postavili; i lav se uhvati u jamu njihovu. ⁹Okovana u kavez ga zatvoriše, odvedoše kralju babilonskom, ondje ga u kulu zatoèiše, da mu se više ne èuje rika po gorama izraelskim. ¹⁰Mati tvoja bješe kao loza pokraj vode zasađena, rodna i granata od obilja vode! ¹¹Imala je jaku granu za palicu vladalaèku: uzdiže se nad krošnjju, naoèita visinom, mnoštvom

granèica. ¹²Al' u gnjevu bješe išèupana i na zemlju baèena. Istoènjak joj rod sasuši: polomi se i uvenu jaka grana njezina i vatra je svu proguta. ¹³U pustinju bje presaðena, u zemlju suhu, bezvodnu. ¹⁴Al' liznu oganj iz pruta njezina i spali joj grane i plodove! I nema više na njoj grane jake za palicu vladalaèku." To je, evo tužaljka, i ostat æe tužaljka.

Chapter 20

¹ Godine sedme, petoga mjeseca, desetoga dana, doðoše k meni neke od starješina izraelskih da se s Jahvom svjetuju. Posjedaše preda me. ²I doðe mi rijeè Jahvina: "Sine èovjeèji! Govori starješinama Izraelovim! ³Reci im: Ovako govori Jahve Gospod: 'Došli ste me pitati za savjet? Života mi moga, neæete me pitati!' - rijeè je Jahve Gospoda. ⁴Hoæeš li im suditi, hoæeš li suditi, sine èovjeèji? Pokaži im gadosti otaca njihovih. ⁵Reci im: Ovako govori Jahve Gospod: 'Onoga dana kad izabrah Izraela i ruku stavih na potomstvo doma Jakovljeva te im se objavih u zemlji egipatskoj, zakleh im se: Ja sam Jahve, Bog vaš! ⁶Toga im se dana rukom podignutom zakleh da æu ih izvesti iz zemlje egipatske u zemlju koju za njih izabrah, u zemlju kojom teèe med i mlijeko, od svih zemalja najljepšu. ⁷I rekoh im: Odbacite od sebe sve gadosti što vam oèi privlaèe i ne kaljajte se kumirima egipatskim jer - ja sam Jahve, Bog vaš!' ⁸Ali se oni odvrgoše od mene i ne htjedoše me poslušati: nijedan ne odbaci gadosti koje mu oèi zaniješe i ne okani se kumira egipatskih. Tad odluèih izliti gnjev svoj na njih i iskaliti srdžbu na njima u zemlji egipatskoj. ⁹Ali radi imena svojega - da se ne kalja na oèi naroda meðu kojima obitavahu i pred kojima im bijah objavio da æu ih izvesti - ¹⁰izvedoh ih iz zemlje egipatske i odvedoh ih u pustinju; ¹¹i dadoh im svoje uredbe i objavih svoje zakone, koje svatko mora vršiti da bi živio; ¹²dadoh im i svoje subote, kao znak između sebe i njih, neka znaju da sam ja Jahve koji ih posveæujem. ¹³Ali se i u pustinji dom Izraelov odmetnu od mene: nisu hodili po mojim uredbama; odbaciše moje zakone, koje svatko mora vršiti da bi živio; subote moje oskvrnjivahu. I zato odluèih u pustinji gnjev svoj na njih izliti da ih zatrem. ¹⁴Ali ni toga ne uèinih radi svojeg imena, da se ono ne kalja pred narodima kojima ih naoèigled izvedoh. ¹⁵Ali im se zakleh u pustinji da ih neæu uvesti u zemlju koju sam im bio dao, u zemlju kojom teèe med i mlijeko, od svih zemalja najljepšu, ¹⁶jer odbaciše moje zakone, i ne hodiše po mojim uredbama, i subote moje oskvrnjivahu, a srce im iðaðe za njihovim kumirima. ¹⁷Oèi se moje ipak sažališe da ih ne zatrem. I tako ih u pustinji ne uništih, ¹⁸nego rekoh sinovima njihovim u pustinji: 'Ne hodite po uredbama svojih otaca, ne èuvajte zakona njihovih i ne kaljajte se kumirima njihovim! ¹⁹Ja sam Jahve, Bog vaš! Po uredbama mojim hodite, èuvajte i vršite moje zakone ²⁰i svetkujte moje subote, neka one budu znak između mene i vas, kako bi se znalo da sam ja Jahve, Bog vaš!' ²¹Ali se i sinovi odmetnuše od mene: po mojim uredbama nisu hodili i nisu èuvali ni vršili mojih zakona, koje svatko mora vršiti da bi živio, a subote su moje oskvrnjivali. I zato odluèih gnjev svoj izliti i iskaliti srdžbu svoju na njima u pustinji. ²²Ali opet ruku svoju sustegoh radi svojeg imena, da se ono ne kalja pred narodima kojima ih naoèigled izvedoh. ²³No

zakleh se u pustinji da æu ih raspršiti među narode i rasijati po zemljama, ²⁴jer nisu vršili mojih zakona i jer prezreše moje uredbe i jer subote moje oskvrnjivahu i oèi upirahu u kumire svojih otaca. ²⁵I zato im dadoh uredbe koje ne bijahu dobre, zakone koji usmræuju: ²⁶da se oskvrnjuju svojim prinosima, provodeæi kroz oganj svoju prvoroðenèad. Htjedoh tako da ih zastrašim, neka znaju da sam ja Jahve. ²⁷Sine èovjeèji, reci domu Izraelovu: 'Ovako govori Jahve Gospod! I ovim me oci vaši još uvrijediše: nevjerom mi se iznevjeriše! ²⁸Kad ih uvedoh u zemlju koju im se zakleh dati, gdje god bi ugledali povišen brežuljak ili stablo krošnjato, prinosili bi žrtve, donosili izazovne prinose, metali mirise ugodne, nalijevali ljevanice. ²⁹Upitah ih: što li znaèi ta uzvišica na koju se penjete?' I tako osta ime 'bama', uzvišica, do dana današnjega. ³⁰Zato reci domu Izraelovu: 'Ovako govori Jahve Gospod: Ne kaljate li se i vi kao oci vaši, ne provodite li i vi blud s gadostima njihovim? ³¹Kaljate se prinoseæi im darove, provodeæi kroz oganj svoje sinove u èast svim kumirima svojim sve do dana današnjega. I da me onda za savjet pitaš, dome Izraelov! Života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - neæete me za savjet pitati! ³²I neæe se zbiti o èemu sanjate kad govorite: 'Bit æemo kao drugi narodi, kao narodi ostalih zemalja što služe drveæu i kamenju.' ³³Života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - vladat æu vama rukom krepkom i mišicom uzdignutom, u svoj žestini svoje jarosti. ³⁴Izvest æu vas iz naroda, skupiti vas iz svih zemalja u koje bijaste raspršeni rukom krepkom i mišicom uzdignutom, u svem plamu jarosti moje! ³⁵Odvest æu vas u pustinju naroda i ondje vam licem u lice suditi! ³⁶Kao što sudih ocima vašim u pustinji zemlje egipatske, i vama æu suditi - rijeè je Jahve Gospoda! ³⁷Provest æu vas ispod štapa svojega, podvræi vas brojenju: ³⁸razluèit æu između vas sve koji se pobuniše i odvrgoše od mene: izvest æu ih iz zemlje u kojoj kao došljaci borave, ali - u zemlju Izraelovu nikad uæi neæe! I znat æete da sam ja Jahve!' ³⁹A vi, dome Izraelov' - ovako govori Jahve Gospod - 'samo idite i dalje služite svaki svom kumiru! Jednom æete, kunem vas se, poslušati i neæete više kaljati moje sveto ime svojim prinosima i kumirima: ⁴⁰na Svetoj gori mojoj, na visokoj gori Izraelovoj - rijeè je Jahve Gospoda - služit æe mi sav dom Izraelov, u svojoj zemlji. Ondje æe mi oni omiljeti i ondje æu iskati vaše podizanice i prinose vaših prvina sa svim svetinjama. ⁴¹Omiljet æete mi kao miris ugodan kad vas izvedem iz narodÄa i skupim iz zemalja u kojima bjeste rasijani. I na vama æu oèitovati svetost svoju naoèigled svih naroda. ⁴²Tada æete znati da sam ja Jahve, kada vas dovedem u zemlju Izraelovu, u zemlju koju se zakleh dati oèevima vašim. ⁴³Ondje æete se spomenuti svih svojih putova i nedjela kojima se okaljaste: sami æete sebi omrznuti zbog nedjela što ih poèiniste. ⁴⁴I tada æete spoznati da sam ja Jahve kad, radi imena svojega, ne postupim s vama po zloæi vaših putova ni po vašim pokvarenim djelima, dome Izraelov! Tako govori Jahve Gospod!'"

Chapter 21

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, okreni lice k jugu i prospi besjedu prema jugu te prorokuj protiv šume u kraju negepskom. ³Reci šumi negepskoj: 'Poslušaj rijeè Jahvinu! Ovako

govori Jahve Gospod: Evo, zapalit æu usred tebe oganj i on æe proždrijeti u tebi svako drvo, zeleno i suho! Razgorjeli se oganj neæe utrnuti dok sve ne izgori od sjevera do juga. ⁴I svi æe vidjeti da sam ja, Jahve, zapalio taj oganj i neæe se ugasiti.'" ⁵Rekoh na to: "Jao, Jahve Gospode, tÓa oni æe za mene reæi: 'Evo opet prièalice s prièama!'" ⁶I dođe mi rijeè Jahvina: ⁷"Sine èovjeèji, okreni lice prema Jeruzalemu i prospi besjedu protiv njegovu Svetišta i prorokuj protiv zemlje Izraelove. ⁸Reci zemlji Izraelovoj: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me na te! Trgnut æu maè iz korica, istrijebit æu iz tebe sve - i pravedna i bezbožna! ⁹Da iz tebe istrijebim pravedna i bezbožna, trgnut æu evo maè iz korica na svako tijelo, od sjevera do juga. ¹⁰I svako æe tijelo spoznati da sam ja, Jahve, isukao maè svoj iz korica i da ga više neæu u njih vratiti! ¹¹A ti, sine èovjeèji, kukaj kao da su ti sva rebra polomljena, kukaj gorko, njima na oèi! ¹²Ako li te zapitaju: 'Što toliko kukaš?' reci im: 'Zbog vijesti koja stiže, od koje æe sva srca zamrijeti i sve ruke klonuti, svaki duh biti utuèen i svako koljeno klecati. Evo, dolazi, veæ je tu!' Tako govori Jahve Gospod." ¹³I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁴"Sine èovjeèji, prorokuj! Ovako govori Jahve Gospod. Reci: 'Maè! Maè! Naoštren i osvjetlan! ¹⁵Za klanje naoštren, osvjetlan da sijeva. ¹⁶Osvjetlan da ga ruka prihvati, maè naoštren, osvjetlan da se stavi u ruke ubojici. ¹⁷A ti, sine èovjeèji, plaèi, narièi! Jer, evo, maè je veæ na narod moj isukan, maè na izraelske knezove: svi su oni s mojim narodom maèu izruèeni! Udri se stoga u slabine!' ¹⁸Dođe kušnja, i odbaèenoga žezla više biti neæe - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁹A ti, sine èovjeèji, prorokuj i rukama plješæi. Neka se udvostruèi, neka se utrostruèi taj maè pokolja, maè pokolja golema što ih odasvud okružuje. ²⁰Da zadržæu srca, da bude žrtava nebrojenih, na svaka sam vrata postavio maè, pripravljen da k'o munja sijeva, za pokolje naoštren. ²¹Natrag! Desno! Naprijed! Lijevo! ²²I ja æu pljeskati rukama, iskaliti gnjev svoj na njima! Ja, Jahve, rekoh!" ²³I dođe mi rijeè Jahvina: ²⁴"Sine èovjeèji, zacrtaj dva puta kuda da pođe maè kralja babilonskoga. Neka oba puta izlaze iz iste zemlje! Na raskršæu puta ka gradu stavi putokaz. ²⁵Zacrtaj maèu put da dođe u Rabat Bene Amon i u Judeju, u utvrðeni Jeruzalem. ²⁶Jer kralj babilonski stoji na poèetku puta, na raspuæu dvaju putova, i pita znamenja - miješa strijele, ispituje terafime i motri jetru. ²⁷Znamenja mu u desnici kažu: na Jeruzalem; da ondje namjesti zidodere, da naredi pokolj, da podigne zidodere protiv vrata, da naspe nasip i sagradi opsadne kule. ²⁸Ali æe se njima uèiniti da je znamenje lažno, jer mu se zakleše na vjernost. Ali æe ih on tada podsjetiti na njihovo vjerolomstvo u koje se uloviše. ²⁹Zato, ovako govori Jahve Gospod: 'Jer bez prestanka podsjeæate na svoja bezakonja otkrivajuæi opaèine i pokazujuæi grijehe u svim svojim djelima - da, jer bez prestanka na njih podsjeæate, u njih æete se uloviti. ³⁰A tebi, neæasni i bezbožnièki kneže izraelski, tebi dođe dan i èas posljednjega zloèina.' ³¹Ovako govori Jahve Gospod: 'Skinu mitru s glave i odloži kraljevski vijenac! Jer sve se mijenja: tko bi dolje, bit æe uzvišen, a tko bi gore, bit æe ponižen. ³²Ruševine, ruševine, ruševine æu postaviti kakvih nije bilo, dok ne dođe onaj koji ima suditi, jer ja æu mu predati sud.' ³³Sine èovjeèji, prorokuj: Ovako govori Jahve Gospod sinovima Amonovim o njihovoj sramoti. Reci: 'Maè! Maè za pokolj isukan i naoštren da sijeèe, da kao munja sijeva, ³⁴a tebi dotle isprazno viðaju, laž pririèu - da se stavi pod vrat zlikovcima zloglasnim, kojima, eto, dođe dan i èas posljednjega zloèina! ³⁵Ali vrati maè u korice! U mjestu gdje si nastao i u zemlji gdje si se

rodio ja æu ti suditi. ³⁶Ondje æu na te gnjev svoj izliti i raspiriti protiv tebe plamen srdžbe svoje i predati te u ruke okrutnim ljudima, vještim zatornicima. ³⁷I bit æeš hrana ognju, a krv æe tvoja zemljom protjecati. I nitko te živ više neæe spominjati! Jer ja, Jahve, tako rekoh."

Chapter 22

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, hoæeš li suditi, hoæeš li suditi gradu krvnièkom? Pokaži mu sve gnusobe njegove! ³Reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Grade što u sebi krv toliku proljevaš i što svuda sebi kumire praviš da se okaljaš, kucnu èas tvoj: ⁴krvlju što je proli ti sagriješi i kumirima koje napravi ti se okalja, skrativši tako dane svoje i ubrzavši svoje godine. I zato æu te sada uèiniti sramotom meðu narodima, ruglom po svim zemljama. ⁵I koji su ti blizu i koji su ti daleko, podrugivat æe se tebi: 'O sramotno ime, grade pokvareni!' ⁶Eto, knezovi izraelski - svaki na svoju ruku - u tebi krv proljevaju. ⁷I u tebi se više ne poštuje ni otac ni majka, došljake tlaèe, siroèad i udovice u tebi zlostavljaju! ⁸Svetinje moje prezireš, subote oskvrnjuješ. ⁹U tebi su klevetnici zbog kojih se krv proljeva; u tebi se po gorama blaguje, posred tebe èine sramote. ¹⁰U tebi se raskriva sramota oèeva, u tebi siluju žene dok su neèiste. ¹¹Jedan èini gadost sa ženom susjeda svoga, drugi djelom sramotnim oskvrnjuje snahu svoju, a treæi u tebi siluje sestru, kærku oca svoga. ¹²Ima ih koji i mito primaju da krv prolju. Uzimaš ujam i pridatak, od blišnjega silom otimaš, a mene zaboravljaš - rijeè je Jahve Gospoda. ¹³Zato, evo, ja rukama plješæem nad plijenom što ga ti napljaèka i nad krvlju što se lije u tebi. ¹⁴Jer, hoæe li srce tvoje izdržati i hoæe li ruke tvoje odoljeti u dane kad ja na te ustanem? Ja, Jahve, rekoh i uèinit æu! ¹⁵Zato æu te raspršiti meðu narode, rasijat' te po zemljama, da uklonim iz tebe svu neèistoæu! ¹⁶I bit æeš opet moja baština naoèigled naroda. I znat æeš da sam ja Jahve!'" ¹⁷Dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁸"Sine èovjeèji, dom Izraelov troska mi postade: bakar, srebro, kositar, željezo i olovo u peæi - svi su oni troska! ¹⁹Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Jer mi troska postadoste, skupit æu vas, evo, u Jeruzalemu. ²⁰Kao što se skuplja srebro, bakar, željezo, olovo i kositar u peæi te se okolo oganj potpiri da se sve rastali, tako æu i ja vas skupiti u svojem gnjevu i u svojoj jarosti, složiti vas i rastaliti. ²¹Jest, skupit æu vas i potpiriti oko vas oganj svoje jarosti da se usred grada rastalite. ²²Kao što se srebro u peæi topi, tako æete se i vi u njemu rastopiti. I znat æete da ja, Jahve, gnjev svoj na vas izlijevam!'" ²³Dođe mi rijeè Jahvina: ²⁴"Sine èovjeèji, reci još: 'Ti si zemlja još neoèišæena, koju još ne opra kiša dana jarosnoga! ²⁵Knezovi njezini, poput lavova što rièu i plijen razdiru, ljude proždiru, otimlju im blago i dragocjenosti, množeæi udovice usred nje. ²⁶Sveæenici njezini ne poštuju mog Zakona i oskvrnjuju moje svetinje, ne razlikujuæi sveto od nesvetoga, ne uèeæi se luèiti neèisto od èistoga. Zanemarili su subote moje, bez èasti sam u njihovoj sredini. ²⁷Starješine njezine, poput vukova što plijen razdiru i krv proljevaju, upropašæuju ljude, lakomi na dobitak. ²⁸A proroci njezini sve to premazuju bjelilom i prekrivaju ispraznim viđenjima i lažnim proricanjima zboreæi: 'Ovako govori Jahve Gospod!' - a Jahve to ne reèe. ²⁹Imuæenici pak èine svakojaka nasilja i otimaèine,

siromaha i bijednika ugnjetavaju, a došljaka bespravno tlače. ³⁰Tražio sam među njima nekoga da podigne zidine i stane na proboje preda me u obranu zemlje, da je ne zatrem, i ne nađoh nikoga. ³¹I zato izlih na njih gnjev svoj pa ih zatrijeh ognjem svoje jarosti; putove im njihove na glavu oborih' - riječ je Jahve Gospoda."

Chapter 23

¹ Dođe mi riječ Jahvina: ²"Sine òovjeèji, bile dvije žene, kæeri jedne matere. ³I odaše se bludu u Egiptu, blud èiniše u mladosti: ondje su im grudi stiskali, djevojaèke dojke gnjeèili. ⁴Starijoj bijaše ime Ohola, a sestri joj Oholiba. Obje moje postadoše i rodiše mi sinove i kæeri. Evo im imenÄa: Samarija je Ohola, Jeruzalem Oholiba. ⁵Ohola, iako meni pripadaše, bludu se odala; uspalila se za ljubavnicima, za Asircima, susjedima svojim, ⁶u modri baršun odjevenima, sve samim vojvodama i namjesnicima, pristalim momcima, vještım konjanicima. ⁷I oda se bludu s njima, sve poizbor sinovima asirskim; i usplamtjev za njima, okalja se svım njihovım kumirima. ⁸A ne okani se ni bluda s Egipæanima, koji s njome ležahu od njezine mladosti, koji su joj djevojaèke dojke gnjeèili i na nju blud svoj izlivali. ⁹I zato je predah u ruke njenım ljubavnicima, u ruke Asircima za kojima se uspalila. ¹⁰I oni je razgoliše, zarobiše joj sinove i kæeri, a nju samu maèem pogubiše. I postade tako primjer svım ženama kako na njoj bi sud izvršen. ¹¹Vidje to sestra joj Oholiba, ali se još gore uspali i gori blud èinjaše. ¹²Za sinovima se asirskim uspaljivala, sve samim vojvodama i namjesnicima, svojim susjedima, raskošno odjevenim, vještım konjanicima, poizbor momcima. ¹³I vidjeh kako se okaljala: obje su istim putem pošle. ¹⁴Ali se ova još gore bludu odala: kad bi ugledala muškarca na zidu naslikana, likove Kaldejaca crvenilom nacrtane, ¹⁵bedara pasom opasanih, sa spuštenim povezima na glavama - sve junake, prave Babilonce, rodom iz zemlje kaldejske - ¹⁶tek što bi ugledala priliku njihovu, sva bi se za njima uspalila te im slala poslanike u zemlju kaldejsku. ¹⁷Sinovi babilonski k njoj bi dohrlili na ljubavnu postelju da je bludom kaljaju. A kad bi se s njima okaljala, zgradili bi joj se. ¹⁸Ali se razglasilo njezino bludništvo, otkrila se njena golotinja, i duša se moja od nje odvrtila, kao što se bješe odvrtila od sestre njene. ¹⁹Jer ona se još gorem bludu predala, opominjuæi se dana svoje mladosti kad se u Egiptu bludu odavala, ²⁰uspaljujuæi se za razvratnicima kojima muška snaga bijaše kao u magaraca, a izljev kao u pastuha. ²¹Tako se opet vrati sramoti svoje mladosti, kad su joj u Egiptu grudi pritiskivali, djevièanske dojke gnjeèili. ²²Zato, Oholibo, ovako govori Jahve Gospod: 'Gle, dignut æu na te tvoje ljubavnike, koji ti se duši ogadiše, i dovest æu ih odasvud na tebe: ²³Babilonce, sve Kaldejce, Pekođane, Šoance i Koance, a s njima sve sinove asirske - sve poizbor momke, vojvode i namjesnike, na glasu junake, vješte konjanike. ²⁴I doæi æe na te sa sjevera sila bojnih kola i toèkova s mnoštvoım naroda i svrstat' se odasvud protiv tebe sa štitovima, štitiaima i oklopima. Njima æu te na sud predati, i svojim æe ti sudom suditi. ²⁵Oborit æu na te svu svoju ljubomoru, neka s tobom jarosno postupe: nos i uši neka ti odsijeku, a ostatak tvoj da od maèa padne; sinove i kæeri da ti odvedu, a ostatak tvoj da

oganj proguta. ²⁶I zderat æ s tebe tvoje haljine i oteti sve tvoje nakite. ²⁷Tako æu okonèati svu tvoju sramotu i bludnièenje, sve tamo od Egipta: neæeš više k njima oèi dizati i neæeš se više spominjati Egipta!' ²⁸Jer, ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me! Predat æu te u ruke onima koji ti omrznuše, koji ti se duši ogadiše. ²⁹Neka iskale na tebi svoju mržnju, neka ti svu muku preotmu, a tebe nek' ostave голу i nagu! Neka se obnaži sva golotinja tvoje bludnosti i besramnosti, tvogjeg bludnièenja. ³⁰Sve æ te to stiæi zbog tvogjeg bludnièenja s narodima i jer si se okaljala njihovim kumirima. ³¹Putem si sestre svoje hodila: dat æu ti u ruku èašu njezinu: ³²Ovako govori Jahve Gospod: Èašu sestre svoje ispit æeš, èašu široku, duboku, i bit æeš na podsmijeh i ruglo - mnogo u nju stane! - ³³napunit æeš se pijanstva i žalosti! Èaša je to pustošenja, užasa - èaša sestre tvoje Samarije. ³⁴Pit æeš je, do dna iskapiti, zatim u komade razbiti, grudi svoje izraniti. Jer, ja tako rekoh' - rijeè je Jahve Gospoda! ³⁵Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Jer ti mene zaboravi i leða mi okrenu, snosi sada svu svoju sramotu i bestidnost!'" ³⁶I još mi reèe Jahve: "Sine èovjeèji, hoæeš li suditi Oholi i Oholibi, pokazati im njihove gadosti? ³⁷Preljub poèiniše, ruke su im okrvavljene, s kumirima svojim preljub uèiniše, djecu koju mi porodiše provedoše kroz oganj da ih proguta. ³⁸Još mi i ovo uèiniše: onoga dana obešèastiše moje Svetište i subote moje oskrvnuše. ³⁹Jer istoga dana kad djecu svoju kumirima klaše, u Svetište moje doðoše da ga obešèaste. Eto, tako uradiše usred Doma mojega. ⁴⁰Slale su èak po muškarce izdaleka, i oni bi im pohrlili èim bi glasnici k njima stigli. A ti se za njih kupala, oèi svoje mazala i nakitom se kitila. ⁴¹A potom bi sjedala na raskošnu postelju pred kojom stol prostrt bijaše na koji si stavljala moj tamjan i moje ulje. ⁴²Tu se èulo pocikivanje bezbrižnog društva zbog velikog mnoštva dovedena sa svih strana pustinje; stavljali su ženama na ruke narukvice i na glavu vijence prekrasne. ⁴³I rekoh: 'Sa ženom ogrezlom u preljubu još blud tjeraju, i sama se ona još bludu odaje!' ⁴⁴Prilaze joj kao kakvoj bludnici! Da, prilazili su k Oholi i Oholibi, pokvarenicama. ⁴⁵Zato æ im pravednici suditi kao što se sudi preljubicama i onima koji krv prolijevaju, jer - one su preljubnice, ruke su im okrvavljene. ⁴⁶Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Neka se protiv njih zbor sazove da ih izvrgnem zlostavljanju i pljaèki. ⁴⁷Zbor neka ih kamenuje i maèevima raskomada; sinove i kæeri neka im pokolje, a domove ognjem spali. ⁴⁸Tako æu iz zemlje istrijebiti sramotu, da se druge žene opomenu i ne èine djela vaših sramotnih. ⁴⁹A na vas æu oboriti svu vašu bestidnost, ispaštat æete grijehe idolopoklonstva. I znat æete da sam ja Jahve Gospod.'"

Chapter 24

¹ Godine devete, devetoga mjeseca, desetoga dana, dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, zapiši ovaj dan: upravo danas kralj babilonski zaposjede Jeruzalem. ³Pripovijedaj domu odmetnièkom prispodobu. Reci im: Ovako govori Jahve Gospod: 'Pristavi lonac, pristavi i nalij vode u nj! ⁴Baci u nj komade, sve najbolje komade mesa, but i pleæe! Napuni ga ponajboljim kostima! ⁵Uzmi najbolje od stada. Pod loncem vatru naloži. Neka dobro uzavri, neka se u njemu

skuhaju i kosti.' ⁶Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Jao gradu krvnièkom, zahrðalu loncu s kojega se hrða ne skida! A zatim komad po komad iz njega izvadi, ali za nj ne bacaj kÓockÄe! ⁷Jer krv je njegova u njemu - na golu je kamenu ostavi, po zemlji je ne razlij gdje bi je prašina mogla prekriti! ⁸Da se gnjev moj raspali, da mu odmazdim, ostavih krv njegovu na kamenu golom, da se ne pokrije.' ⁹Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Jao gradu krvnièkome, jer æu veliku lomaèu naložiti! ¹⁰Skupi drva, vatru potpali, skuhaj meso, primiješaj zaèina, nek' izgore i kosti! ¹¹A zatim ga prazna na žeravicu pristavi da mjed mu se usija i neèistoæa njegova sva se rastopi, da se uništi hrða na njemu! ¹²Grдне li muke! Ali se velika hrða ne dade s njega skinuti: i vatri odolje. ¹³Sramotan je grijeh tvoj: htjedoh te oèistiti, ali se ti ne htjede od grijeha oèistiti; i zbog toga se više neæeš oèistiti dok nad tobom ne iskalim gnjev svoj! ¹⁴Ja, Jahve, rekoh! I rijeè æu ispuniti; neæu popustiti: I neæu se smilovati niti æu se pokajati! Sudit æu te po putovima tvojim i po djelima tvojim! - rijeè je Jahve Gospoda." ¹⁵I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁶"Sine èovjeèji, evo, nenadanom smræu oduzet æu ti radost oèinju! Ne tuguj, ne plaèi i ne roni suza! ¹⁷Jecaj tiho, ali ne žali kao što se za mrtvima žali! I povij oko glave povez, a na noge obuj sandale. Ne prekrivaj brade i ne jedi žalobnièke pogaèe." ¹⁸Ujutro tako prorokovah narodu, a uveèe mi žena umrije te sutradan uradih kao što mi bijaše zapovjeðeno. ¹⁹Narod me na to zapita: "Neæeš li nam reæi što znaèi za nas to što ti radiš?" ²⁰Ja im odgovorih: "Dođe mi rijeè Jahvina: ²¹"Reci domu Izraelovu: Ovako govori Jahve Gospod: Evo, oskvrnut æu svoje Svetište, vaš ponos snažni, radost vam oèinju i èežnju duše vaše! I sinovi i kæeri koje ostaviste, od maèa æe pasti! ²²Tada æete uraditi kao što i ja uradih: neæete prekrivati brade i neæete jesti žalobnièke pogaèe! ²³Povit æete povez oko glave i obuti na noge sandale! I neæete više tugovati ni plakati, nego æete èiljeti zbog svojih nedjela i jecati jedan za drugim! ²⁴A Ezekiel æe vam biti primjer: uèinit æete sve što je i on èinio. Kad se to zbude, spoznat æete da sam ja Jahve! ²⁵A ti, sine èovjeèji, doista u dan kad im oduzmem snagu, diènu radost njihovu, radost im oèinju, slast duše njihove, sinove i kæeri njihove - ²⁶u taj æe dan k tebi stiæi bjegunac da ti to dojav! ²⁷U taj æe se dan tvoja usta otvoriti, i ti æeš tom bjeguncu progovoriti; neæeš više biti nijem. I tako æeš im biti znak. I oni æe spoznati da sam ja Jahve!"

Chapter 25

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, okreni lice k sinovima Amonovim te prorokuj protiv njih! ³Reci sinovima Amonovim: 'Poslušajte rijeè Jahve Gospoda! Ovako govori Jahve Gospod: Zato što vi klicaste 'ha, ha!' nad mojim Svetištem kad ono bijaše oskvrnuto, i nad zemljom Izraelovom kad ona bijaše opustošena, i nad domom Judinim kad odlažaše u izgnanstvo, ⁴predat æu vas, evo, u posjed sinovima Istoka da usred vas razapnu svoje šatore, udare svoja prebivališta. Oni neka jedu tvoje plodove i piju mlijeko tvoje! ⁵Od Rabe æu pašnjake za deve naèiniti, a u zemlji Amonovih sinova torove æu za ovce podiaèi. I znat æete da sam ja Jahve!' ⁶Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Zato što si pljeskao rukama i udarao nogama i svom se dušom radovao nad zemljom

Izraelovom, ⁷ja æu, evo, ruku na te podiæi i kao plijen te predati narodima! Istrijebit æu te iz narodÄa, iskorijeniti iz zemalja! Zatrijet æu te! I znat æeš da sam ja Jahve! ⁸Ovako govori Jahve Gospod: 'Zato što Moab i Seir govorahu: 'Gle, dom je Judin poput svih naroda', ⁹otkrit æu, evo, obronke moapske, da s kraja na kraj ostane bez gradova što bijahu ukras zemlje: Bet Haješimot, Baal Meon i Kirjatajim. ¹⁰Dat æu ih u posjed sinovima Istoka, neprijateljima Amonaca, da se sinovi Amonovi među narodima više ne spominju! ¹¹Tako æu izvršiti sud nad Moabom. I znat æe da sam ja Jahve!' ¹²Ovako govori Jahve Gospod: 'Zato što se Edom osveti domu Judinu i tom se osvetom teško ogriješi, ¹³ovako govori Jahve Gospod: Podiæi æu ruku na Edom, istrijebit æu iz njega ljude i životinje! Pretvorit æu ga u pustinju: od Temana do Dedana svi æe od maèa izginuti. ¹⁴Tako æu se osvetiti Edomu rukom svojega naroda izraelskog. Oni æe postupiti s Edomom prema mojem gnjevu i mojoj srdžbi. I spoznat æe moju osvetu!' - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁵Ovako govori Jahve Gospod: 'Zato što Filistejci izvršise odmazdu, krvavo se osveæujuæi s mržnjom u srcu, razarajuæi sve zbog svojeg neprijateljstva, ¹⁶ovako govori Jahve Gospod: Evo, podižem ruku na Filistejce, istrijebit æu Kereæane, uništiti æu sve što preostane na morskoj obali! ¹⁷Tako æu im se strašno osvetiti kaznama jarosnim. I kad im se osvetim, znat æe da sam ja Jahve.'"

Chapter 26

¹ Godine jedanaeste, prvoga dana u mjesecu, dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine òovjeèji, jer Tir nad Jeruzalemom klicaše: 'Ha, ha! Razbiše se ta vrata narÄodÄa, i k meni se okrenuše; obogatit æu se: on je opustošen' - ³stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me protiv tebe, Tire, diæi æu na te silne narode, kao što more valove diže! ⁴Porušit æe zidine tirske i razoriti sve kule njegove. A ja æu mu i prašinu pomesti, naèinit' od njega peæinu golu! ⁵Bit æe sušilište mreža. Jer ja rekoh! - rijeè je Jahve Gospoda. I narodima plijen æe postati. ⁶A sve kæeri njegove od maèa æe pasti u polju! Znat æe da sam ja Jahve!' ⁷Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Gle, dovest æu na Tir sa sjevera Nabukodonozora, kralja babilonskoga, kralja nad kraljevima, s konjima i bojnim kolima, s konjanicima, èetama i mnoštvom naroda! ⁸Kæeri æe tvoje u polju maèem posjeæi! Protiv tebe diæi æe kule opsadne, nasuti protiv tebe nasipe i podiæ' protiv tebe štitove. ⁹Na zidove æe tvoje upraviti zidodere i tvoje æe kule kukama oborit!' ¹⁰Od nebrojenih konja njegovih svega æe te prašina prekriti, a od štropota konjanika i toèkova i bojnih kola njihovih zadrhtat æe zidine tvoje, kad bude prolazio kroz vrata tvoja, k'o što se prolazi kroz grad osvojen. ¹¹Kopitima svojih konja zgazit æe ti sve ulice; narod tvoj maèem æe pobiti i srušiti stupovlje tvoje. ¹²Poplijenit æe bogatstvo tvoje, tvoje æe razgrabiti blago! Razorit æe tvoje zidine i kuæe tvoje divne srušiti! Kamenje, drvo, prašinu tvoju u more æe pobacati! ¹³A ja æu prekinuti jeku tvojih pjesama, i zvuk se tvojih harfa više neæe èuti! ¹⁴Pretvorit æu te u peæinu golu, postat æeš sušilište mrežÄa. Više se nikad neæeš podiæi, jer ja, Jahve, rekoh!' - to rijeè je Jahve Gospoda." ¹⁵Ovako Jahve Gospod govori Tiru: "A neæe li od trijeska pada tvojega i jecanja tvojih ranjenika, kad nastane u tebi pokolj nemili, zadrhtati

svi otoci? ¹⁶I neæe li tada svi morski knezovi siæi s prijestolja svojih, odbaciti svoje plašteve, i skinuti vezene haljine, u strah se zaodjeti, na zemlju posjedati, dršæuæi bez prestanka, užasnuti tvojim udesom? ¹⁷A zatim æe nad tobom zakukati i reæi ti: 'Kamo li propade? Kamo li s mora nestade, grade proslavljeni, što bijaše tako moæan na moru, ti i žitelji tvoji, koji strah zadavahu zemlji svoj?' ¹⁸Sada na dan pada tvojega otoci æe zadrhtati, otoci u moru prestravit æe se zbog propasti tvoje! ¹⁹Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Kad te pretvorim u pusti grad, kakvi su gradovi u kojima više nitko ne boravi, i kada na tebe dovedem bezdane da te velike vode prekriju, ²⁰spustit æu te s onima koji su sišli u grob, k narodu pradavnom, i smjestit æu te u najdublje zemljine predjele, u vjeènu samoæu, s onima što u grob siðoše, da se više ne vratiš u zemlju živih. ²¹Pretvorit æu te u užas i više te neæe biti. Tražit æe te, ali te više nikad neæe naæi!' - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 27

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"A ti sine èovjeèji, udari u tužaljku nad Tirom ³i reci Tiru što leži na ulazu u more i trguje s narodima bezbrojnih otoka: 'Ovako govori Jahve Gospod: Tire što govoraše: Ja sam laða prekrasna, izvanredne ljepote. ⁴Tvoje meðe sežu u more duboko, graditelji tvoji besprimjerno te lijepa naèiniše. ⁵Od senirskih èempresa oplate ti sagradiše, cedar libanonski uzeše, jarbole ti podigoše; ⁶od bašanskih hrastova istesaše ti vesla, od bjelokosti i šimšira s kitijimskog otoèja palubu ti naèiniše! ⁷Od vezena lana egipatskog bijahu ti jedra da ti budu zastava! A grimiz i skrlet s eliških otoka staviše ti za krovišta. ⁸Žitelji Sidona i Arvada bjehu ti veslaèi, a mudraci tvoji, Tire, bijahu ti kormilari! ⁹Starješine gebalske i vještaci popravljahu kvarove tvoje. Sve morske laðe i mornari bijahu tvoji i s tobom trgovahu! ¹⁰Perzijanci, Ludijci i Putijci u tvojoj vojsci bijahu ratnici, u tebi vješahu štitove i kacige; oni ti sjaj davahu. ¹¹Sinovi arvadski s vojnicima na bedemima tvojim uokrug èuvahu ti kule. O zidove ti uokolo štitove vješahu da uzveliaju jedinstvenu ljepotu tvoju! ¹²Zbog bogatstva tvoga golemog èak i Taršiš s tobom trgovaše, plaæajuæi srebrom i gvoždem, olovom i kositrom trg tvoj. ¹³Javan i Tubal i Mešek s tobom trgovahu: davahu ljude i suðe mjedeno za trg tvoj. ¹⁴Oni iz Bet Togarme davahu konje, trkaæe konjiæe i mazge. ¹⁵I sinovi Dedanovi s tobom trgovahu. Mnogi ti otoci bijahu podložni: plaæahu ti daæu u bjelokosti i ebanovini. ¹⁶Zbog obilja robe tvoje Edom s tobom trgovaše. Davahu ti za trg dragulje, purpur i vezivo, koralje, rubine i bez; ¹⁷i Judeja i zemlja Izraelova trgovahu s tobom: minitskim žitom, voskom, medom, uljem i balzomom trg tvoj plaæahu! ¹⁸Zbog obilja trga tvojeg, silnoga ti blaga, i Damask s tobom trgovaše za helbonsko vino i saharску vunu. ¹⁹I Dan i Javan iz Uzala za trg tvoj prekaljeno gvožðe mijenjahu, cimet i slatku trsku. ²⁰Dedan s tobom trgovaše prostirkama jahaèkim. ²¹Arapi i kedarski knezovi mijenjahu se s tobom, trg ti plaæajuæi jaganjcima, jarcima i ovnovima. ²²Trgovci iz Šebe i Rame trgovahu s tobom, za trg ti davahu najbolje dragulje i zlato. ²³Haran, Kane i Eden, trgovci Šebe, Asirije i Kišmada trgovahu s tobom. Mijenjahu za trg tvoj ²⁴skupocjene halje, purpurne i vezene plašteve, sagove šarene i užad èvrsto pletenu. ²⁵Taršiške su laðe nakrcane

prevozile robu tvoju! Bješe tako puna i teška veoma. ²⁶Na puèinu morsku, na mnoga te mora izvedoše veslaèi. Istoèni te vjetar razbi na puèini morskoj! ²⁷Tvoje blago i trg ti, rukodjela tvoja, lađari tvoji i krmilari, popravljaèi pukotina, mjenjaèi trga tvojeg, svi ratnici na tebi i sve mnoštvo posred tebe potonut æe na dno morsko na dan tvoga brodoloma! ²⁸Na vapaj ti krmilara obale æe zadržtati. ²⁹I siæi æe s lađa svojih svi veslaèi, svi lađari i svi krmilari i ostat æe na kopnu. ³⁰Za tobom æe glasno naricati i kukati gorko. Pepelom æe posut glave, i valjat se u prašini; ³¹zbog tebe æe glave obrijati, kostrijet æe pripasati, ojađene duše za tobom naricati, i kukati gorko. ³²U žalosti æe ti tužbalicu zapjevati, nad tobom æe protužiti: 'Koji grad k'o Tir ponosan bješe posred mora?' ³³Jer kad bi on blago iskrcao, mnoge bi narode njima nasitio! Obiljem bogatstva i trga mnoge bi kraljeve zemaljske usreæio. ³⁴A sada te, evo, valovi smrskaše, potonu u dubine morske! Blago tvoje i sva posada potonuše s tobom. ³⁵Svi žitelji otoèki zbog tebe se prestraviše. Kraljevi se njini naježiše, glave pokunjiše. ³⁶Trgovci narodÅa zviždahu za tobom, jer ti strašilo posta i nestade zauvijek!'"

Chapter 28

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, kaži knezu tirkome: 'Ovako govori Jahve Gospod: Tvoje se srce uzoholi, ti reèe: 'Ja sam bog! Na božjem prijestolju sjedim u srcu morskome.' Iako èovjek, a ne Bog, ti srce svoje izjednaèi s Božjim. ³Bješe, eto, od Daniela mudriji, nijedna ti tajna ne bje skrivena! ⁴Mudrošæu svojom i razborom nateèe bogatstva, riznicu napuni srebrom i zlatom! ⁵Mudar li bijaše trgovac, bogatstvo svoje namnoži! Al' ti se s bogatstva srce uzoholi.' ⁶Stog ovako govori Jahve Gospod: 'Jer svoje srce s Božjim izjednaèi, ⁷dovest æu, evo, na te tuđince najnasilnije meðu narodima. Isukat æe maèeve na mudrost ti divnu, i ljepotu æe ti okaljati, ⁸bacit æe te u jamu da umreš nasilnijom smræu od onih što umiru na puèini morskoj! ⁹Hoæeš li tada pred krvnikom reæi: 'Ja sam bog'? Èovjek si, a ne bog, u ruci svojih ubojica. ¹⁰Umrijet æeš smræu neobrezanih od ruke tuđinske! Jer ja, Jahve, rekoh to' - rijeè je Jahve Gospoda." ¹¹I dođe mi rijeè Jahvina: ¹²"Sine èovjeèji, zakukaj tužaljku nad tirkim kraljem. Reci mu: 'Ovako govori Jahve Gospod: Gle, ti bješe uzor savršenstva, pun mudrosti i èudesno lijep! ¹³U Edenu, vrtu Božjem, ti živiljaše, resio te dragulj svaki, sard, topaz i dijamant, krizolit, oniks i jaspis, safir, smaragd i zlato. Naèinjeni bjehu bubnjevi i frule, na dan ti rođenja bjehu pripravljeni. ¹⁴Postavih te kao raskriljena keruba zaštitnika: bio si na svetoj gori Božjoj, hodio si posred ognjena kamenja. ¹⁵Savršen bješe na putima svojim od dana svojega rođenja dok ti se u srcu ne zaèe opaèina. ¹⁶Obilno trgujuæi, napuni se nasiljem i sagriješi. Zato te zbacih s gore Božje, istrgeh te, kerube zaštitnièe, isred ognjenoga kamenja. ¹⁷Srce ti se uzoholi zbog ljepote tvoje, mudrost svoju odnemari zbog svojega blaga! Na zemlju te bacih i predah te zemaljskim kraljevima da te prezirno gledaju. ¹⁸Mnoštvom svog bezakonja, nepoštenim trgovanjem oskvrnu svoja svetišta! Pustih oganj posred tebe da te proždre. Pretvorih te na zemlji u pepeo na oèi onih što te motre. ¹⁹Svi koji te poznaju meðu narodima

zgroziše se nad tobom! Jer ti strašilo posta, nestade zauvijek." ²⁰I dođe mi riječ Jahvina: ²¹"Sine èovjeèji, okreni lice k Sidonu, prorokuj protiv njega. ²²Reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me protiv tebe, Sidone, proslavit æ se usred tebe! I znat æ se da sam ja Jahve kada nad njim sud izvršim i svetost svoju pokažem u njemu. ²³I poslat æu na nj kugu i krv po ulicama njegovim; i mrtvi æ posred njega padati od maèa, koji ti odasvud prijeti, i znat æ se tada da sam ja Jahve. ²⁴I više neæe biti domu Izraelovu trna što ranjava nit' žaoke što razdire meðu svima uokolo koji ga preziru! I znat æ se da sam ja Jahve!'" ²⁵Ovako govori Jahve Gospod: "A kad skupim sav dom Izraelov između naroda po kojima su razasuti, oèitovat æu u njima svoju svetost pred oèima narodÄa. I nastanit æ se u svojoj zemlji što je dadoh sluzi svome Jakovu. ²⁶I u njoj æ živjeti u miru, gradit æ domove i saditi vinograde. Živjet æ u pouzdanju dok budem izvršivao svoj sud nad svima koji ih naokolo prezirahu. I znat æ da sam ja Jahve, Bog njihov."

Chapter 29

¹ Godine desete, desetoga mjeseca, dvanaestoga dana, dođe mi riječ Jahvina: ²"Sine èovjeèji, okreni lice faraonu, kralju egipatskom, i prorokuj protiv njega i protiv sveg Egipta. ³Govori i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me protiv tebe, faraone, kralju egipatski, golemi krokodile što ležiš usred rijeka svojih. Ti reèe: 'Rijeke su moje, sebi sam ih naèinio.' ⁴I zato æu ti kuke zarit' u gubicu i sve ribe rijeka tvojih zalijepiti na krljušti tvoje. Izvuæi æu te isred rijeka tvojih sa svim ribama rijeka tvojih zalijepljenim na tvoje krljušti. ⁵Bacit æu u pustinju tebe i sve ribe iz rijeka tvojih. Na tlo æeš poljsko pasti, nitko te neæe podiæ' ni sahraniti, zvijerima zemaljskim i nebeskim pticama dat æu te za hranu! ⁶I znat æ svi stanovnici Egipta da sam ja Jahve. Jer ti bješe trska za oslonac domu Izraelovu! ⁷Kad te u ruku uhvatiše, ti se slomi i rane im otvori; a kad se na te osloniše, ti prepuèe i bedra im sva izrani.' ⁸Stog ovako govori Jahve Gospod: 'Gle, dovest æu maè svoj na te, istrijebit æu iz tebe i ljude i stoku! ⁹Sva æe zemlja egipatska pustoš biti i razvalina, i oni æe znati da sam ja Jahve!' Jer ti reèe: 'Rijeka je moja, sebi je naèinih.' ¹⁰Zato evo me na te i na rijeke tvoje da pretvorim zemlju egipatsku u pustinju i pustoš od Migdola do Sevana i do granice etiopske! ¹¹Neæe njome više prolaziti noga ljudska ni noga životinjska, ostat æ nenaseljena èetrdeset godina. ¹²Od zemlje æu egipatske naèiniti pustoš sred zemalja opustošenih, a gradovi njezini bit æ èetrdeset godina ruševine meðu razvaljenim gradovima. I raspršit æu Egipæane meðu narode i rasijat æu ih po zemljama.' ¹³Jer, ovako govori Jahve Gospod: 'Kad mine èetrdeset godina, sakupit æu opet sve Egipæane između naroda kamo bijahu raspršeni. ¹⁴Vratit æu izgnanike egipatske, vratit æu ih opet u zemlju Patros, domovinu njihovu, da osnuju ondje slabo kraljevstvo. ¹⁵Ono æe biti najmanje od svih kraljevstava, da se više nikad ne digne nad druge narode. Smanjit æu ga da više nikad ne podjarmi drugih naroda ¹⁶i da više ne bude uzdanje domu Izraelovu. Nek' mu u pamet doziva grijehe koje bijaše poèinio okreæuæi se za njima. I oni æe spoznati da sam ja Jahve.'" ¹⁷Godine dvadeset i sedme, prvoga dana prvoga mjeseca, dođe mi riječ Jahvina: ¹⁸"Sine èovjeèji, kralj

babilonski Nabukodonozor krenu s vojskom na velik pohod protiv grada Tira. I svaka glava ogolje i svako se rame odadrije. Ali ni on ni vojska mu ne imahu nikakve dobiti od toga što krenuše na Tir. ¹⁹Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Gle, predat æu Nabukodonozoru, kralju babilonskome, zemlju egipatsku. Odnijet æe joj blago, nagrabiti plijena i opljaèkati je. To æe biti plaæa vojsci njegovoj. ²⁰Za trud što na Tir krenu dat æu mu svu zemlju egipatsku, jer za me bijaše radio' - rijeèe je Jahve Gospoda. ²¹'U onaj æu dan uèiniti da izraste rog domu Izraelovu, a tebi æu usta otvoriti meðu njima. I znat æe da sam ja Jahve.'"

Chapter 30

¹ I dođe mi rijeèe Jahvina: ²"Sine èovjeèji, prorokuj i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Kukajte: 'Jao dana!' ³Jer se bliži dan, bliži se dan Jahvin! Dan oblaèan, vrijeme narodima odreðeno. ⁴I maè æe uæi u Egipat, a strah æe ophrvati Etiopiju kad mrtvi stanu padati po Egiptu i kad se razgrabi njegovo blago te kad mu temelje sve sruše. ⁵Kuš, Put i Lud, sva Arabija i Libija, i sinovi zemlje Krete s njima od maèa æe izginuti!' ⁶Ovako govori Jahve Gospod: 'Past æe koji podupiru Egipat i srozat æe se ponos njegove moæi. Od Migdola do Sevana sve æe u njemu od maèa pasti - rijeèe je Jahve Gospoda. ⁷On æe biti pustoš meðu opustošenim zemljama, a njegovi gradovi ruševine meðu razrušenim gradovima. ⁸I znat æe da sam ja Jahve kad zapalim svoj oganj u Egiptu i zatrem sve pomagaeèe njegove. ⁹U onaj æe dan glasnici od mene na laðama isploviti da zastraše bezbrižnu Etiopiju. I strah æe je ophrvati u dan egipatski. Jer, evo, bliži se!' ¹⁰Ovako govori Jahve Gospod: 'Uništiti æu mnoštvo egipatsko rukom Nabukodonozora, kralja babilonskoga! ¹¹On i njegov narod s njime - najokrutniji meðu narodima - bit æe dovedeni da zemlju zatru. I oni æe isukati maè na Egipat i svu æe mu zemlju truplima ispuniti. ¹²A ja æu isušiti rijeke i zemlju predati u ruke silnicima, opustošiti æu zemlju i što je u njoj - rukom tuðinaca. Ja, Jahve, rekoh!' ¹³Ovako govori Jahve Gospod: 'Razoriti æu kumire i ništavila istrijebiti iz Memfisa, i neæe više biti knezova u egipatskoj zemlji, a strah æu posijati u zemlji egipatskoj. ¹⁴Opustošiti æu Patros, zapaliti Soan, izvršiti sud na Tebi. ¹⁵Iskaliti æu gnjev nad Sinom, tvrðom egipatskom, istrijebiti æu mnoštvo u Tebi. ¹⁶Zapaliti æu oganj pod Egiptom: Sin æe uzdrhtati od strave, Teba æe biti osvojena, a Memfis u tjeskobi dan za danom. ¹⁷Mladiæi Heliopola i Pi-Beseta od maèa æe pasti. A oni æe biti odvedeni u ropstvo! ¹⁸Nad Tafnisom pomrèat æe dan kad ondje slomim jaram egipatski i kad se dokonèa ponos moæi u njemu! Nad njim æe se nadвити oblak, i njegove æe kæeri biti odvedene u ropstvo! ¹⁹Tako æu izvršiti sud nad Egiptom, i znat æe da sam ja Jahve.'" ²⁰Godine jedanaeste, prvoga mjeseca, sedmoga dana dođe mi rijeèe Jahvina: ²¹"Sine èovjeèji, gle, slomih mišicu faraonu, kralju egipatskom! I evo, nisu je ni povili: nisu metnuli lijekove niti su je povojima obavili da je okrijepe kako bi se opet mogla prihvatiti maèa. ²²Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me protiv faraona, kralja egipatskoga, da mu slomim obje ruke, i zdravu i slomljenu, i da mu maè izbijem iz ruke! ²³Razagnati æu Egipæane meðu narode i rasijati ih po zemljama! ²⁴Ojaèati æu ruke kralju babilonskom i maè

æu svoj staviti u njegovu ruku; a faraonu æu slomiti ruke te æe stenjati pred neprijateljem kao ranjenik. ²⁵Da, ojaèat æu ruke kralju babilonskom, a ruke æe faraonove klonuti. I znat æe se da sam ja Jahve kad metnem maè svoj u ruke kralju babilonskom i on ga zavitla nad zemljom egipatskom. ²⁶Raspršit æu Egipæane meðu narode i rasijati ih po zemljama. I znat æe da sam ja Jahve."

Chapter 31

¹Jedanaeste godine, treæega mjeseca, prvoga dana, dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, kaži faraonu, kralju egipatskom, i mnoštvu njegovu: 'Na koga nalièiš velièinom svojom? ³Usporedit æu te, evo, s cedrom libanonskim, lijepih grana, gusta lišæa i debla visoka: vrh mu do oblaka seže. ⁴Voda ga othrani i uzvisi bezdan; rijekama mu svojim nasad oblijevaše, rukave svoje slaše k svem drveæu poljskom. ⁵I zato rastom on nadvisi sve poljsko drveæe. Grane mu se namnožiše, hvoje mu se razgranaše od obilne vode što mu dotjecaše; ⁶ptice mu nebeske na granama gnijezda savijahu. Ispod hvoja njegovih legoše se divlje zvijeri. A u hladu njegovu svi veliki narodi sjeđahu. ⁷Lijep on bijaše velièinom i širinom svojih grana; do dubokih voda žilje mu sezaše! ⁸Ne bijahu mu ravni ni cedrovi u vrtu Božjem, ni èempresi se ne mogahu usporediti s granama njegovim, a platane ni kao hvoje njegove ne bijahu! Nijedno stablo u vrtu Božjem ne bješe mu po ljepoti ravno. ⁹Ukrasih ga mnoštvom grana, i zaviđaše mu sve edensko drveæe u vrtu Božjem.' ¹⁰Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Jer se s rasta uzoholio što mu vrh do oblaka sezaše i srce mu visina zanese, ¹¹predadoh ga u ruke najmoænijemu od svih naroda da uèini s njime po zloæi njegovoj, i odbacih ga. ¹²Tuđinci, najokrutniji od naroda, posjekoše ga i oboriše, grane mu padahu po gorama i svim dolinama, hvoje mu se po svim uvalama polomiše, svi se narodi zemlje od njegova hlada udaljiše, ostaviše ga! ¹³Na njegovo oboreno stablo sve ptice nebeske sletješe! Meðu njegovim se granama sve divlje zvijeri nastaniše! ¹⁴Da se rastom svojim nijedno stablo pokraj vode više ne uzvisi i da vrh svoj meðu oblake ne uzdigne! I da se nijedno stablo koje pije vode u visinu svoju ne uzdaje! Jer su svi predani smrti, baèeni u podzemne krajeve, posred sinova ljudskih, s onima što slaze u jamu!' ¹⁵Ovako govori Jahve Gospod: 'U dan kad on siđe u Podzemlje, u znak žalosti, zatvorih nad njim ponor i zaustavih rijeke njegove. I velike vode presahnuše te sav Libanon zbog njega u tugu zaogrnuh i sve se poljsko drveæe zbog njega osuši! ¹⁶Gromotom pada njegova potresoh narode kad ga strmoglavih u Podzemlje s onima što u jamu siđoše! I u podzemnom se kraju utješi sve drveæe edensko, najizabranije i najljepše u Libanonu, sve što je vodu ispijalo. ¹⁷I ono, mišica njegova, i oni meðu narodima koji u hladu njegovu sjeđahu, siđoše s njim u Podzemlje, k onima što maèem bijahu probodeni. ¹⁸Na koga, dakle, meðu drveæem edenskim, nalièiš svojom moæi, slavom i velièinom? A sad si s njima oboren u podzemni kraj i s neobrezanima ležiš meðu onima što maèem bijahu probodeni. To je faraon i sve njegovo mnoštvo' - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 32

¹ Godine dvanaeste, dvanaestoga mjeseca, prvoga dana, dođe mi riječ Jahvina: ²"Sine òovjeèji, zaplaèi nad faraonom, kraljem egipatskim, i kaži mu: 'Laviæu naroda, propao si! Ti bješe kao krokodil u vodi, buèio si u rijekama svojim, nogama si vodu mutio, valove joj podizao!' ³Ovako govori Jahve Gospod: 'Gle, razapet æu mrežu nad tobom sa skupom mnogih naroda: oni æe te u mojoj mreži izvuæi. ⁴Ostavit æe te na zemlji, tresnuti tobom o tlo. Sve ptice nebeske na te æu pustiti i zvijeri zemaljske tobom æu nahraniti! ⁵Meso æu ti razbacat' po gorama, doline æu prekriti strvinom tvojom. ⁶Istekom iz tebe zemlju æu napojiti, krvlju tvojom po gorama, i korita rijeèna njome napuniti. ⁷A kada te utrnem, nebesa æu potamniti i zvijezde na njima ugasiti! Oblakom æu sunce zastrijeti, i mjesec svjetlošæu neæe svijetliti. ⁸Sva æu svjetlila na nebu zbog tebe utrnuti i mrak æu nad zemljom razastrijeti!' - rijeè je Jahve Gospoda. ⁹Ucvilit æu srca mnogih naroda kad izgnanike tvoje odvedem u zemlje tebi nepoznate. ¹⁰Narode æe mnoge strava uhvatiti, a njihovi æe se kraljevi nad tobom užasnuti njima naoèigled. I na dan pada tvojega svatko æe za svoj život neprestano strepiti.' ¹¹Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Maè kralja babilonskoga na te æe se spustiti. ¹²Tvoje æu mnoštvo pobiti maèevima junaka, najljuæi od svih naroda opustošit æe ponos Egipta i sve mnoštvo njegovo zatrijeti. ¹³Svu æu stoku njegovu uništiti pokraj voda obilnih. Ljudska ih noga više neæe gaziti niti æe ih životinjski papak mutiti. ¹⁴Onda æu im vode opet stišati i uèinit æu da im rijeke kao ulje teku!' - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁵Kad zemlju egipatsku opustošim, kad bude opljaèkano što je na njoj, kad udarim sve žitelje njezine, znat æe da sam ja Jahve. ¹⁶Tužaljka je to koja æe se naricati. Naricat æe je kæeri naroda. Naricat æe je nad Egiptom i nad svim njegovim mnoštvom' - rijeè je Jahve Gospoda." ¹⁷Godine dvanaeste, prvoga mjeseca, petnaestoga dana, dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁸"Sine òovjeèji, narièi za egipatskim mnoštvom, gurni ga, njega i kæeri naroda slavni, u podzemni kraj, k onima što siðoše u jamu. ¹⁹Od koga si bolji? Siði i poèini s neobrezanima. ²⁰Oni æe pasti meðu one što ih maè pokosi. Ležaj æe dobiti sa svim mnoštvom. ²¹Najhrabriji junaci govorit æe mu iz srca Podzemlja: 'Ti i pomoænici tvoji siðite i poèinite s neobrezanima, maèem pokošanima!' ²²Ondje je i Asirac i sva njegova gomila oko groba njegova - svi pobijeni, maèem pokošeni. ²³Grobovi im leže na dnu jame i sva mu je gomila oko grobova njegova - svi, nekoæ užas u zemlji živih, sada pobijeni, maèem pokošeni. ²⁴Ondje Elam i sve mnoštvo njegovo oko groba njegova - svi pobijeni, maèem pokošeni, neobrezani u podzemni kraj mrtvih siðoše: nekoæ užas u zemlji živih, snose sad sramotu svoju s onima što u jamu siðoše. ²⁵Usred pobijenih ležaj smjestiše njemu i mnoštvu oko groba njegova - sve neobrezani, maèem probodeni: nekoæ užas u zemlji živih, snose sad sramotu svoju s onima što u jamu siðoše, meðu pobijene položeni. ²⁶Ondje je Mešek i Tubal i sve mnoštvo njegovo, s grobovima oko groba njegova - svi neobrezani, maèem probodeni, nekoæ užas u zemlji živih. ²⁷Ne leže s junacima davno palima, u Podzemlje siðoše s oružjem, s maèem pod glavom i sa štitom na kostima, jer bijahu užas junacima u zemlji živih. ²⁸I ti æeš ležati usred neobrezanih, maèem pokošanih. ²⁹Ondje je Edom i svi njegovi kraljevi i knezovi: unatoè svojemu junaštvu, i oni leže zajedno s onima što su maèem pokošeni, s

neobrezanima, s onima koji u jamu siđoše. ³⁰Ondje su knezovi sjevera i svi Sidonci, i oni siđoše među probodene. Unatoè užasu svojega junaštva, leže neobrezani, s maèem probodenima, snoseæi svoju sramotu s onima što u jamu siđoše. ³¹Vidjet æe ih faraon i utješit æe se zbog svog mnoštva - faraon i sva vojska njegova maèem pokošena, rijeè je Jahve Gospoda! ³²Jer je zadavao strah u zemlji živih, faraon i sve mnoštvo njegovo leže s neobrezanima, s maèem pokošenima - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 33

¹ Dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, govori sinovima naroda svojega! Reci: 'Ako ja na neku zemlju dovedem maè, a narod te zemlje uzme jednoga između sebe i postavi ga za stražara, ³a on - videæi da maè dolazi na zemlju - zaturbi u rog i opomene sav narod: ⁴ako se tada onaj koji èuje glas roga ne da opomenuti te maè dođe i pogubi ga - krv njegova past æe na glavu njegovu: ⁵jer, èuo je glas roga, ali se ne dade opomenuti - krv njegova past æe na njega. Da se dao opomenuti, spasio bi život. ⁶A opet, ako stražar - videæi da maè dolazi na zemlju - ne zaturbi u rog i ne opomene narod te maè dođe i pogubi koga od njih: taj je, doduše, poginuo zbog svoga grijeha, ali æu ja krv njegovu tražiti iz stražarove ruke.' ⁷I tebe sam, sine èovjeèji, postavio za stražara domu Izraelovu: kad èuješ rijeè iz mojih usta, opomeni ih u moje ime. ⁸Reknem li bezbožniku: 'Bezbožnièe, umrijet æeš!' - a ti ne progovoriš i ne opomeneš bezbožnika da se vrati od svojega zloga puta, bezbožnik æe umrijeti zbog svojega grijeha, ali krv njegovu tražit æu iz tvoje ruke. ⁹Ali ako bezbožnika opomeneš da se vrati od svojega zloga puta, a on se ne vrati sa svojega puta: on æe umrijeti zbog svojega grijeha, a ti si spasio život svoj. ¹⁰Sine èovjeèji, reci domu Izraelovu: Vi govorite: 'Prijestupi i grijesi naši pritišæu nas i zbog njih propadamo! I da još živimo?' ¹¹Odgovori im: 'Života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - nije meni do smrti bezbožnikove, nego da se odvrati od zloga puta svojega i da živi! Obratite se, dakle, obratite od zloga puta svojega! Zašto da umrete, dome Izraelov!' ¹²Sine èovjeèji, reci sinovima naroda svoga: 'Pravednika neæe izbaviti pravednost njegova u dan kad sagriješi niti æe bezbožnik stradati zbog svoje bezbožnosti u dan kad se od nje odvrati, kao što ni pravednik neæe moæi ostati na životu u dan kad sagriješi. ¹³Reknem li ja pravedniku: 'Živjet æeš!' a on se pouzda u svoju pravednost i stane èiniti nepravdu, zaboravit æu svu njegovu pravednost, i on æe umrijeti zbog nepravde što je poèini! ¹⁴A reknem li bezbožniku: 'Umrijet æeš!' a on se odvrati od grijeha svojega i stane raditi po zakonu i pravdi, ¹⁵vrati zalog, plati oteto i stane živjeti po zakonima života, ne èineæi bezakonja - živjet æe, neæe umrijeti! ¹⁶I svi grijesi njegovi što ih bijaše poèinio bit æe mu zaboravljeni. Radi po zakonu i pravdi, živjet æe!' ¹⁷Ali sinovi naroda tvoga govore: 'Jahvin put nije pravedan!' Njihov put nije pravedan! ¹⁸Ako se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane èiniti nepravdu, on æe stoga umrijeti. ¹⁹A ako se bezbožnik odvrati od svoje bezbožnosti i stane raditi po zakonu i pravdi, on æe zbog toga živjeti. ²⁰A vi velite: 'Jahvin put nije pravedan!' Svakome æu od vas suditi prema putovima njegovim, dome Izraelov!" ²¹Godine

dvanaeste, desetoga mjeseca, petoga dana našeg izgnanstva, dođe k meni bjegunac iz Jeruzalema i reče: "Pade grad!" ²²Ruka se Jahvina spustila na me uveče, prije dolaska toga bjegunca, i otvorila mi usta prije negoli on dođe k meni ujutro! Otvoriše mi se, dakle, usta i ja više ne bijah nijem. ²³I dođe mi riječ Jahvina: ²⁴"Sine èovjeèji, oni koji žive u ovim ruševinama zemlje Izraelove govore: 'Jedan bijaše Abraham i baštini ovu zemlju, a nas je mnogo - nama je zemlja dana u posjed!' ²⁵Stoga im reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Vi blagujete po gorama, oèi podižete kumirima svojim, krv prolijevate - i još da posjedujete ovu zemlju?' ²⁶Na svoj se maè oslanjate, èinite gadosti, oskvrnjujete ženu bližnjega - i još da posjedujete ovu zemlju?' ²⁷Ovo im reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Života mi moga, oni koji su u ruševinama od maèa æe pasti; one koji su u polju dat æu zvijerima da ih proždru; a koji su u utvdama i po peæinama od kuge æe poginuti! ²⁸Tako æu zemlju ovu razoriti i opustošiti i nestat æe zauvijek drskoga njezina ponosa. Opustjet æe gore Izraelove i nitko više neæe njima prolaziti. ²⁹I znat æe da sam ja Jahve kad zemlju njihovu razorim i opustošim zbog svih gadosti što ih poèiniše.' ³⁰A o tebi, sine èovjeèji, sinovi naroda tvoga kazuju uza zidove i na kuænim vratima i govore jedan drugom: 'Hajde da èujemo kakva je to riječ došla od Jahve!' ³¹I hrle k tebi kao na zbor narodni; i narod moj sjeda preda te i sluša tvoje rijeçi, ali ih ne izvršuje: naslađuju se njima u ustima, a srce im ide za nepravednim dobitkom. ³²I gle, ti si za njih kao slatka pjesma uz glazbu otpjevana glasom umilnim: rijeçi ti slušaju, ali ih ne izvršuju. ³³Ali kad sve ovo dođe - gle, veæ dolazi - znat æe da prorok bijaše meðu njima!"

Chapter 34

¹ I dođe mi riječ Jahvina: ²"Sine èovjeèji, prorokuj protiv Izraelovih pastira, prorokuj im i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Jao pastirima Izraelovim koji napasaju sami sebe! Ne moraju li pastiri napasati stado? ³Mlijekom se hranite, vunom odijevate, ovnove tovne koljete, a stada ne pasete. ⁴Nemoænih ne krijepite, bolesnih ne lijeèite, ranjenih ne povijate, zalutalih natrag ne dovodite, izgubljenih ne tražite, nego nasilno i okrutno njima gospodarite. ⁵I tako se ovce raspršiše nemajuæ' pastira, i raspršene postadoše plijen zvijerima. ⁶Ovce lutaju po svim gorama i visokim bregovima; po svoj su zemlji raspršene ovce moje i nitko za njih ne pita, nikoga nema da ih traži.' ⁷Zato, pastiri, èujte riječ Jahvinu: ⁸Tako mi života, riječ je Jahve Gospoda: zato što ovce moje postadoše plijen i hrana zvijerima, nemajuæ' pastira, dok pastiri moji ovaca mojih ne traže nego sami sebe pasu, a ne pasu stada mojega - ⁹zato, pastiri, èujte riječ Jahvinu: ¹⁰Ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me na pastire! Ovce svoje tražit æu iz ruku njihovih i neæu im dati da mi više stado pasu ni da sami sebe pasu: istrgnut æu ovce iz usta njihovih, neæe im više biti hrana.' ¹¹Jer ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me, sam æu potražiti ovce svoje i sam æu ih pasti! ¹²Kao što se pastir brine za ovce svoje kad se nađe uza stado raspršeno, i ja æu se pobrinuti za svoje ovce i skupit' ih iz svih mjesta u koje se raspršiše u dan oblaka i mraka. ¹³Izvest æu ih iz naroda, skupit æu ih iz zemalja i dovesti ih u zemlju njihovu da ih pasem na gorama izraelskim, po svim dolinama i travnjacima. ¹⁴Past æu

ih na izvrsnim pašama, ovèinjaci æe im biti na visokim gorama izraelskim; ondje æe poèivati u dobrim ovèinjacima i past æe na soènim pašama, po gorama izraelskim. ¹⁵Sam æu pasti ovce svoje i sam æu im dati poèinka - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁶Potražit æu izgubljenju, dovesti natrag zalutalu, povit æu ranjenu i okrijepiti nemoænu, bdjeti nad pretilom i jakom - past æu ih pravedno.' ¹⁷A vama, ovce moje, ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me da sudim između ovce i ovce, između ovnova i jaraca! ¹⁸Zar vam je malo pasti na dobroj paši te ostatak paše nogama gazite? Malo vam je piti bistru vodu te ostatak nogama mutite? ¹⁹A moje ovce moraju pasti što vi nogama izgaziste, piti što vi nogama zamutiste.' ²⁰Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Evo me da sudim između ovce pretile i mršave! ²¹Jer bokovima i pleæima, boduæi rogovima, slabe ovce guraste dok ih ne izguraste. ²²Ja æu izbaviti ovce svoje da više ne budu plijenom i sudit æu između ovce i ovce. ²³Postavit æu im jednoga pastira koji æe ih pasti, slugu svoga Davida: on æe ih sam pasti i bit æe im pastir, ²⁴a ja, Jahve, bit æu njihov Bog, i moj sluga David bit æe im knez. Ja, Jahve, rekoh! ²⁵I sklopit æu s njima Savez mira i uklonit æu iz zemlje sve divlje zvijeri, i živjet æe mirno u pustinji i spavati po šumama. ²⁶Njih i sve oko brda svojega uèinit æu blagoslovom i dat æu im na vrijeme kišu, i bit æe to kiša blagoslova. ²⁷I drveæe æe poljsko donositi plodove, a zemlja æe dati rod svoj. I oni æe mirno živjeti u svojoj zemlji i znat æe da sam ja Jahve kad slomim palice jarma njihova i kad ih izbavim iz ruku onih što ih podjarmiše. ²⁸I neæe više biti plijenom narodima, i zvijeri ih više neæe žderati, nego æe mirno živjeti i nitko ih neæe plašiti. ²⁹I uèinit æu da im probuja slavni nasad, i glad ih više neæe zatirati, u zemlji više neæe podnositi rug narodÄa. ³⁰I znat æe da sam ja, Jahve, Bog njihov, s njima i da su oni, dom Izraelov, narod moj - rijeè je Jahve Gospoda. ³¹Vi, ovce moje, vi ste stado paše moje, a ja sam Bog vaš' - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 35

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, okreni lice k Seirskoj gori i prorokuj protiv nje! ³Reci joj: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me na te, Goro seirska! Ruku æu podiæi na te i pretvoriti te u pustoš i pustinju. ⁴Gradove æu tvoje razvaliti i postat æeš pustinjom. I znat æeš da sam ja Jahve! ⁵Vjeènu si mržnju gojila i maèu predavala sinove Izraelove kad bi ih nesreæa pogodila i kad bi im kucnuo èas posljednjega grijeha. ⁶Zato, života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - krvi æu te predati i krv æe te progoniti: od krvi nisi prezala, krv æe te progoniti! ⁷Od Gore seirske uèinit æu pustoš i pustinju, istrijebit æu iz nje polaznika i povratnika. ⁸Gore njezine napunit æu truplima: po tvojim brežuljcima, po tvojim dolinama i po tvojim uvalama padat æe maèem pokošeni. ⁹Uèinit æu od tebe vjeènu pustinju, gradovi se tvoji neæe napuèiti. I znat æete da sam ja Jahve!' ¹⁰Ti reèe: 'Ova dva naroda i ove dvije zemlje bit æe moji; mi æemo ih zaposjesti, ako i jest Jahve bio ondje!' ¹¹Zato, života mi moga - rijeè je Jahve Gospoda - postupit æu s tobom prema gnjevju i ljubomori s kojom ti postupi u svojoj mržnji s njima! Upoznat æeš me po tome kako æu ti suditi! ¹²I znat æeš da sam ja, Jahve, èuo sve tvoje hule što ih izreèe na gore Izraelove govoreæi: 'Opustješe, nama

su dane za hranu!" ¹³Razmetali ste se, protiv mene govorili i gomilali protiv mene rijeèi; èuo sam ja!" ¹⁴Ovako govori Jahve Gospod: 'Na radost sve zemlje, od tebe æu uèiniti pustoš. ¹⁵Kako si se ti radovala što opustje baština doma Izraelova, tako æu uèiniti s tobom: opustjet æeš, Goro seiriska, a s tobom i sav Edom! I znat æe se da sam ja Jahve!"

Chapter 36

¹ Sine èovjeèji, prorokuj gorama Izraelovim i reci: "O gore Izraelove, èujte rijeè Jahvinu: ²Ovako govori Jahve Gospod: Neprijatelji vaši govore o vama: 'Ha! Ha! Visine vjeène postat æe naš posjed!' ³I zato prorokuj i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Sa svih vas strana pustoše i plijene da budete posjed ostalim narodima i na jezike doðoste svjetini klevetnièkoj. ⁴Zato, gore Izraelove, èujte rijeè Jahvinu! Ovako govori Jahve Gospod gorama i brežuljcima, uvalama i dolinama, opustošenim razvalinama i napuštenim gradovima koji postadoše plijen i ruglo ostalim narodima uokolo - ⁵ovako, dakle, govori Jahve Gospod: Zaista sam govorio o ognju ljubomore svoje protiv ostalih naroda, protiv sveg Edoma, koji s radošæu u srcu i s mržnjom u duši sebi prisvoji u posjed zemlju svoju da je oplijeni i opljaèka.' ⁶Zato prorokuj o zemlji Izraelovoj! Reci gorama i brežuljcima, uvalama i dolinama: 'Ovako govori Jahve Gospod! Evo, govorim u ljubomori i jarosti jer moradoste podnositi rug naroda.' ⁷Zato ovako govori Jahve Gospod: 'Evo, dižem ruku i kunem se: narodi koji su oko vas snosit æe sami svoju sramotu! ⁸A vi, gore Izraelove, razgranajte se i donesite rod narodu koji æe skoro doæi. ⁹Jer, evo me k vama! K vama se okrenuh, i gajit æu vas i zasijati! ¹⁰Razmnožit æu ljude po vama - sav dom Izraelov - gradove vam napuèiti, razvaline vaše opet podiæi! ¹¹Razmnožit æu po vama ljude i stoku, oni æe se namnožiti i naploditi - te æu vas napuèiti kao nekoæ i obasuti vas dobrima više nego prije! I znat æete da sam ja Jahve! ¹²Dovest æu k vama ljude, narod svoj, Izraela, i zaposjest æe te i bit æeš im baština i neæeš im više djecu otimati.'" ¹³Ovako govori Jahve Gospod: "A što se o tebi govori: 'Ti si zemlja koja ljude proždire i svojem narodu djecu otima' - ¹⁴ti više neæeš ljude proždirati ni narodu svome djece otimati - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁵Ne dam da više slušaš rug pogana, ne dam da više budeš na sramotu narodima: neæeš više narodu svojem djece otimati" - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁶Doðe mi rijeè Jahvina: ¹⁷"Sine èovjeèji, kad dom Izraelov još življaše u svojoj zemlji, oskvrnu je svojim nedjelima i svojim putovima. Putovi njihovi bijahu preda mnoom kao neèistoæa žene neèiste. ¹⁸I zato na njih izlih gnjev svoj zbog krvi što je proliše i zbog kumira kojima je oskvrnuše. ¹⁹Rasprših ih meðu narode i rasijah po zemljama. Sudio sam im prema putovima i nedjelima njihovim. ²⁰Ali u narodima meðu koje doðoše, meðu svim narodima u koje dospješe, oskvrnjivahu moje sveto ime, jer o njima se govorilo: 'To je Jahvin narod, a morade otiaæi iz zemlje Jahvine!' ²¹I meni se sažali moje sveto ime što ga dom Izraelov obešèasti u narodima meðu koje doðe. ²²Reci zato domu Izraelovu: 'Ovako govori Jahve Gospod: Što èinim, ne èinim radi vas, dome Izraelov, nego radi svetoga imena svojega, koje vi oskvrnuste meðu narodima u koje doðoste. ²³Ja æu posvetiti ime svoje veliko koje vi

oskvrnuste posred narodÄa u koje dođoste! I znat æe narodi da sam ja Jahve - rijeè je Jahve Gospoda - kad na vama, njima naoèigled, pokažem svetost svoju. ²⁴Tada æu vas sabrati iz svih naroda i skupiti iz svih zemalja, natrag vas dovesti u vašu zemlju. ²⁵Poškropit æu vas vodom èistom da se oèistite. Oèistit æu vas od svih vaših neèistoæa i od svih kumira vaših. ²⁶Dat æu vam novo srce, nov duh udahnut æu u vas! Izvadit æu iz tijela vašega srce kameno i dat æu vam srce od mesa. ²⁷Duh svoj udahnut æu u vas da hodite po mojim zakonima i da èuvate i vršite moje naredbe. ²⁸I nastanit æete se u zemlji koju dadoh vašim ocima, i bit æete moj narod, a ja æu biti vaš Bog. ²⁹Izbavit æu vas od svih vaših neèistoæa i dozvat æu žito i umnožiti ga, i nikad vas više neæu izvræi gladi. ³⁰Umnožit æu plod drveæa i rod njiva da ne podnosite više zbog gladi sramotu meðu narodima. ³¹I tada æete se spomenuti zlih putova i nedjela svojih, i sami æete sebe omrznuti zbog bezakonja i gadosti svojih. ³²A što èinim, znajte dobro, ne èinim radi vas - rijeè je Jahve Gospoda! Postidite se i posramite zbog putova svojih, dome Izraelov!' ³³Ovako govori Jahve Gospod: 'A kad vas oèistim od svih bezakonja vaših, napuèit æu opet vaše gradove i sagraditi razvaline; ³⁴opustjela zemlja, nekoæ pustinja naoèigled svakom prolazniku, bit æe opet obrađena. ³⁵Tada æe se reæi: 'Evo zemlje što bijaše pusta, a postade kao vrt edenski! Gle gradova što bijahu pusti, same razvaline i ruševine, a sada su utvrđeni i napuèeni!' ³⁶I narodi oko vas koji preostanu znat æe da ja, Jahve, razvaljeno opet gradim, i što bi opustošeno, opet sadim. Ja, Jahve, rekoh i uèinit æu!' ³⁷Ovako govori Jahve Gospod: Još æe ovo moliti dom Izraelov: da im ljudstvo namnožim kao stada. ³⁸Kao svetim stadima, kao stadima blagdanskih dana u Jeruzalemu, gradovi, nekoæ razvaline, napuèit æe se ljudstvom. I znat æe da sam ja Jahve."

Chapter 37

¹ I spusti se na me ruka Jahvina i Jahve me u svojem duhu izvede i postavi usred doline pune kostiju. ²Provede me kroz njih, svuda oko njih, i gle, bijaše ih u dolini veoma mnogo i bijahu sasvim suhe! ³Reèe mi: "Sine èovjeèji, mogu li ove kosti oživjeti?" Ja odgovorih: "Jahve Gospode, to samo ti znaš!" ⁴Tad mi reèe: "Prorokuj ovim kostima i reci im: 'O suhe kosti, èujte rijeè Jahvinu!' ⁵Ovako govori Jahve Gospod ovim kostima: 'Evo, duh æu svoj udahnuti u vas i oživjet æete! ⁶Žilama æu vas ispreplesti, mesom obložiti, kožom vas obaviti i duh svoj udahnuti u vas i oživjet æete - i znat æete da sam ja Jahve!'" ⁷I ja stadoh prorokovati kao što mi bješe zapovjeđeno. I dok sam prorokovao, nastade šuškanje i pomicanje i kosti se stadoše pribirati. ⁸Pogledah, i gle, po njima narasle žile i meso; kožom se presvukoše, ali duha još ne bijaše u njima. ⁹I reèe mi: "Prorokuj duhu, sine èovjeèji, prorokuj i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Od sva èetiri vjetra dođi, duše, i dahni u ova trupla da ožive!'" ¹⁰I stadoh prorokovati kao što mi zapovjedi, i duh uđe u njih i oživješe i stadoše na noge - vojska vrlo, vrlo velika. ¹¹Reèe mi: "Sine èovjeèji, te kosti - to je sav dom Izraelov. Evo, oni vele: 'Usahnuše nam kosti i propade nam nada, pogibosmo!' ¹²Zato prorokuj i reci im. 'Ovako govori Jahve Gospod: Ja æu otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova,

narode moj, i odvesti vas u zemlju Izraelovu! ¹³I znat æete da sam ja Jahve kad otvorim grobove vaše i kad vas izvedem iz vaših grobova, moj narode! ¹⁴I duh svoj udahnut æu u vas da oživite, i dovest æu vas u vašu zemlju, i znat æete da ja, Jahve govorim i èinim' - rijeè je Jahve Gospoda." ¹⁵I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁶"Sine èovjeèji, uzmi drvo i napiši na njemu: 'Juda i sinovi Izraelovi, njegovi saveznici!' Onda uzmi drugo drvo i napiši na njemu: 'Josip - drvo Efrajimovo - i sav dom Izraelov, njegov saveznik.' ¹⁷I sastavi ih u jedno drvo da budu kao jedno u tvojoj ruci! ¹⁸A kad te sinovi tvojega naroda zapitaju: 'Hoæeš li nam objasniti što to znaèi?' - ¹⁹reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo, uzet æu drvo Josipovo, što je u ruci Efrajimovoj, drvo Josipovo i Izraelovih plemena, njegovih saveznika, i sastavit æu ga s drvetom Judinim te æu od njih naèiniti jedno; oba æe biti jedno u mojoj ruci.' ²⁰Oba drveta na koja to napišeš neka ti budu u ruci, njima naoèigled. ²¹I reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo, skupit æu sinove Izraelove iz naroda u koje doðoše, skupit æu ih odasvud i odvesti ih u zemlju njihovu. ²²I naèinit æu od njih jedan narod u zemlji, u gorama Izraelovim, i bit æe im svima jedan kralj, i oni više neæe biti dva naroda i neæe više biti razdijeljeni na dva kraljevstva. ²³I neæe se više kaljati svojim kumirima, ni svojim grozotama, ni opaèinama. Izbavit æu ih od svih njihovih nevjera kojima zgriješiše i oèistit æu ih, i oni æe biti moj narod, a ja njihov Bog. ²⁴I sluga moj David bit æe im kralj i svima æe im biti jedan pastir. Živjet æe po mojim zakonima, èuvajuæi i vršeæi moje naredbe. ²⁵Boravit æe u zemlji koju dadoh sluzi svome Jakovu, u kojoj življahu oci vaši: u njoj æe stanovati oni i njihovi sinovi, i sinovi sinova njihovih dovijeka. I moj sluga David bit æe im knez dovijeka. ²⁶Sklopit æu s njima savez mira; bit æe to Savez vjeèan s njima. Utvrdit æu ih i razmnožiti i postaviti æu Svetište svoje zauvijek meðu njih. ²⁷Moj æe Šator biti meðu njima i ja æu biti Bog njihov, a oni narod moj! ²⁸I kad Svetište moje bude zauvijek meðu njima, znat æe svi narodi da sam ja Jahve, koji posveæujem Izraela.'"

Chapter 38

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Sine èovjeèji, okreni lice ka Gogu, u zemlji Magogu, velikom knezu Mešeka i Tubala, prorokuj protiv njega. ³Reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me na te, Gože, veliki kneže Mešeka i Tubala! ⁴Namamit æu te i metnut æu ti žvale u èeljosti, izvest æu tebe i svu tvoju vojsku - konje i konjanike, silno mnoštvo u potpunoj opremi - sve u oklopima i sa štitovima, sve viène maèu. ⁵S njima je i Perzija, Etiopija i Put - svi sa štitovima i pod kacigama; ⁶zatim Gomer i sve èete njegove, Bet Togarma s krajnjega sjevera i sve èete njezine - silan narod s tobom! ⁷Dobro se spremi ti i sve mnoštvo što se oko tebe skupilo i stani mu na èelo! ⁸Poslije mnogo dana dobit æeš zapovijed; poslije mnogo godina navalit æeš na zemlju, izbavljenu od maèa i skupljenu iz mojih naroda, na gore Izraelove, nekoæ zadugo puste: otkako ih izvedoh iz naroda, svi spokojno žive. ⁹Diæi æeš se, doæi kao nevrijeme, kao oblak što prekrije zemlju, ti i tvoje èete, a s vama sila naroda!' ¹⁰Ovako govori Jahve Gospod: 'U onaj æe ti se dan misli rojiti u srcu i skovat æeš zao naum. ¹¹Reæi æeš: 'Hajde da se dignem na zemlju nebranjenu, da navalim na miran narod koji

spokojno živi bez zidina i bez prijevornica i bez vrata: ¹²pa da se plijena naplijenim i pljaèke napljaèkam - da ruku stavim na razvaline opet napuèene i na narod iz narÄodÄa sakupljen, koji se bavi stadima i imanjem i živi u središtu zemlje.' ¹³Šeba, Dedan i trgovci taršiški i svi njihovi laviaï pitat æ te: 'Zar zato dolaziš plijeniti? I zar si radi pljaèke toliku gomilu skupio da odneseš srebro i zlato, da otmeš stoku i imanje i da se plijena velikoga naplijeniš?' ¹⁴Zato prorokuj, sine èovjeèji, i reci Gogu: 'Ovako govori Jahve Gospod: U onaj dan kad narod moj izraelski bude spokojno živio, ti æeš se podiaï! ¹⁵Doæi æeš iz svoga sjedišta, s krajnjega sjevera, ti i s tobom mnogo naroda, sve samih konjanika, silno mnoštvo, golema vojska. ¹⁶Navalit æeš na Izraela, narod moj, kao oblak kad pokrije zemlju. U posljednje dane dovest æu te na svoju zemlju da me narodi upoznaju, kad na tebi, Gože, njima naoèigled, pokažem svetost svoju.' ¹⁷Ovako govori Jahve Gospod: 'Nisi li ti onaj o kome sam govorio, u davne dane, preko slugu svojih, proroka Izraelovih, koji u ono vrijeme prorokovaše da æu te na njih dovesti? ¹⁸U onaj dan kad Gog navali na zemlju Izraelovu - rijeè je Jahve Gospoda - gnjev æe mi iz nosa planuti. ¹⁹U ljubomori svojoj i u ognju jarosti svoje odluèih: U onaj dan bit æe silan potres u zemlji Izraelovoj. ²⁰I trest æe se poda mnom ribe morske i ptice nebeske, poljske zvijeri i gmazovi što gmižu po zemlji i svi ljudi što žive na njoj. Planine æe se razvaliti, vrleti popadati i sve se zidine porušiti! ²¹I po svim svojim gorama pozvat æu na njega maè - rijeè je Jahve Gospoda - s maèem æe se brat na brata diaï! ²²Sudit æu mu kugom i krvlju. I spustit æu silan pljusak, i kamenje tÓuèe, oganj i sumpor na nj, na njegove èete i na mnogi narod koji bude s njime. ²³I uzveliaet æu se, posvetiti i objaviti pred svim narodima, i znat æe da sam ja Jahve.'

Chapter 39

¹ Sine èovjeèji, prorokuj protiv Goga i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo me na te, Gože, veliki kneže Meška i Tubala! ²Namamit æu te i povesti, podiaï te s krajnjega sjevera i dovesti na gore Izraelove. ³Izbit æu ti luk iz lijeve ruke i prosuti strijele iz tvoje desnice. ⁴Na gorama æeš Izraelovim pasti, ti i sve tvoje èete i narodi koji budu s tobom: pticama grabljivicama, svemu krilatom, i zvijerima dadoh te za hranu. ⁵Na otvorenom æeš polju pasti, jer ja tako reko - rijeè je Jahve Gospoda. ⁶Poslat æu oganj na Magog i na sve koji spokojno žive na otocima - i znat æe da sam ja Jahve. ⁷A svoje sveto ime objavit æu posred naroda svoga izraelskoga i neæu dati da se više oskvrnjuje moje sveto ime! I znat æe svi narodi da sam ja, Jahve, Svetac Izraelov. ⁸Evo dolazi i biva - rijeè je Jahve Gospoda! To je dan o kojem sam govorio! ⁹Iziaï æe stanovnici izraelskih gradova, naložiti vatru i spaliti oružje, štitove, štitiaèe, lukove i strelice, koplja i sulice - ložit æe njima vatru sedam godina. ¹⁰Neæe nositi drva iz polja ni sjeæi u šumama, nego æe vatru oružjem ložiti. I oplijenit æe one koji su njih plijenili, opljaèkati one koji su njih pljaèkali - rijeè je Jahve Gospoda. ¹¹U onaj æu dan dati Gogu za grob glasovito mjesto u Izraelu: dolinu Abarim, istoèno od Mora, koja zatvara put prolaznicima; ondje æe pokopati Goga i sve njegovo mnoštvo. I dolina

æ se prozvati Hamon-Gog. ¹²I ukopavat æ ih dom Izraelov, sedam mjeseci, da oèisti svu zemlju; ¹³pokapat æ ih sav narod zemlje. I bit æ im slavan dan u koji se proslavim, rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁴Izabrat æ ljude da neprestano prolaze zemljom pa da s prolaznicima pokapaju one koji preostaše po zemlji, da je tako oèiste. ¹⁵I kad koji, prolazeæi zemljom, vidi ljudske kosti, podignut æ kraj njih nadgrobnik dok ih grobari ne ukopaju u dolini Hamon-Gog. ¹⁶Hamona je ime i gradu. I tako æ oèistiti zemlju. ¹⁷Sine èovjeèji, ovako govori Jahve Gospod: Reci pticama, svemu krilatom i svemu zvijerju: skupite se i doðite! Saberite se odasvud na ðrtvu moju koju koljem za vas, na veliku gozbu po izraelskim gorama, da se najedete mesa i napijete krvi. ¹⁸Najedite se mesa od junaka i napijte se krvi zemaljskih knezova, ovnova, janjaca, jaraca, junaca, ugojene stoke bašanske! ¹⁹Najedite se do sita pretiline i napijte se krvi mojih klanica koje sam vam naklao. ²⁰Nasitite se za mojim stolom konja i konjanika, junaka i ratnika!' - rijeè je Jahve Gospoda. ²¹Tako æu se proslaviti meðu narodima, i svi æ narodi vidjeti sud koji æu izvršiti i ruku što æu je na njih podiæi. ²²Znat æ dom Izraelov da sam ja, Jahve, Bog njihov - od toga dana zauvijek. ²³I znat æ narodi da dom Izraelov bijaše odveden u ropstvo zbog svojih nedjela: iznevjerio mi se, pa sakrih lice svoje od njih i predadoh ih njihovim neprijateljima u ruke da od maèa poginu. ²⁴Postupih s njima po neèistoæi njihovoj i nedjelima te sakrih lice svoje od njih.' ²⁵Stoga ovako govori Jahve Gospod: 'Sad æu vratiti roblje Jakovljevo i pomilovati sav dom Izraelov - ljubomorani na ime svoje sveto, ²⁶oprostit æu im svu sramotu i nevjeru kojom mi se iznevjeriše dok još spokojno življahu u zemlji i nikoga ne bijaše da ih straši. ²⁷A kad ih dovedem iz naroda i skupim iz zemalja dušmanskih i na njima, naoèigled mnogih naroda, svetost svoju pokažem, ²⁸znat æ da sam ja Jahve, Bog njihov, koji ih u izgnanstvo meðu narode odvedoh i koji ih opet skupljam u njihovu zemlju, ne ostavivši ondje nijednoga od njih. ²⁹I nikada više neæu kriti lica od njih, jer æu duh svoj izliti na dom Izraelov' - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 40

¹ Godine dvadeset i pete za našega izgnanstva, poèetkom godine, prvoga mjeseca, desetoga dana, a èetnaest godina otkako pade Grad, upravo onoga dana spusti se na me ruka Jahvina. ²I odvede me u božanskom viđenju u zemlju Izraelovu te me postavi na veoma visoku goru: Na njoj, s južne strane, bijaše nešto kao sazidan grad. ³Povede me onamo, i gle: èovjek, sjajan kao mjed, stajaše na vratima, s lanenim uжетom i mjeraèkom trskom u ruci. ⁴I taj mi èovjek reèe: "Sine èovjeèji, gledaj svojim oèima i slušaj svojim ušima, popamti sve što æu ti pokazati, jer si doveden ovamo da ti pokažem. Objavi domu Izraelovu sve što ovdje vidiš." ⁵I gle, zdanje sve uokolo opasano zidom. Èovjek držaše u ruci mjeraèku trsku od šest lakata, a svaki lakat bijaše za jedan dlan duži od obiènoga lakta. On izmjeri zdanje. Širina: jedna trska, visina: jedna trska. ⁶Zatim pođe k vratima što bijahu okrenuta k istoku. Uspe se uza stepenice i izmjeri prag vrata. Širina: jedna trska. ⁷A svaka klijet jednu trsku dugaèka i jednu trsku široka. Izmeðu klijeti: pet lakata. Prag vrata sa strane

njihova trijema, iznutra, jedna trska. ⁸Izmjeri trijem vrata iznutra: bijaše osam lakata širok, ⁹a njegovi polustupovi dva lakta. Trijem vrata bijaše s nutarnje strane. ¹⁰Na svakoj strani istoènih vrata bijahu po tri klijeti. I sve tri bijahu iste mjere. Tako i polustupovi: s obje strane bijahu iste mjere. ¹¹Zatim izmjeri vrata: bijahu deset lakata široka i trinaest lakata visoka. ¹²Pred klijetima bijaše s jedne i s druge strane ograda od jednog lakta. Svaka klijet: šest lakata s jedne i šest lakata s druge strane. ¹³A zatim izmjeri vrata od stražnje strane jedne klijeti do stražnje strane nasuprotne klijeti, u širinu: bijaše dvadeset i pet lakata; otvor pred otvorom. ¹⁴Izmjeri i trijem: dvadeset lakata. Predvorje bijaše sve uokolo trijema vrata. ¹⁵Od ulaznog proèelja vrata do nasuprotne strane njihova trijema bijaše pedeset lakata. ¹⁶Na klijetima i njihovim dovracima, s unutrašnje strane sve uokolo, a tako i u trijemu, bijahu prozori s rešetkama. Takvi su prozori bili iznutra, sve naokolo, a na polustupovima palme. ¹⁷Zatim me povede u vanjsko predvorje Doma. I gle, sve oko predvorja prostorije i ploènik. Trideset prostorija na ploèniku. ¹⁸Ploènik bijaše sa svake strane vrata i odgovaraše razini vrata. To je donji ploènik. ¹⁹On izmjeri širinu predvorja od donjih vrata do unutrašnjega predvorja, s vanjske strane: sto lakata na istok i na sjever. ²⁰Sjevernim vratima vanjskoga predvorja izmjeri širinu i dužinu. ²¹I ta su imala po tri klijeti sa svake strane, a stupovi im i trijemovi istih mjera kao u prvih vrata: pedeset lakata u dužinu i dvadeset i pet lakata u širinu. ²²Prozori im, trijemovi i palme bijahu iste mjere kao na istoènim vratima, a na prilazu im sedam stepenica; trijem im bijaše s unutrašnje strane. ²³Unutrašnje predvorje imaše vrata što bijahu nasuprot sjevernim vratima; kao i istoèna. On izmjeri: između jednih i drugih vrata bijaše sto lakata. ²⁴Zatim me povede na jug, i gle: i ondje vrata. Izmjeri ondje klijeti, polustupove i trijemove: bijahu iste mjere. ²⁵Ona, kao i njihovi trijemovi, imahu sve uokolo prozore što bijahu kao i oni prvi. Dužina je i tu iznosila pedeset lakata, a širina dvadeset i pet. ²⁶K vratima je vodilo sedam stuba; trijem im je bio s unutrašnje strane, a na stupovima imahu po jednu palmu sa svake strane. ²⁷Unutrašnje predvorje imaše jedna vrata i s južne strane. On izmjeri: od tih vrata do južnih vrata - sto lakata. ²⁸Zatim me na južna vrata uvede u unutrašnje predvorje. I izmjeri južna vrata: bijahu istih mjera. ²⁹Klijeti, stupovi i trijemovi bijahu istih mjera. Vrata i njihov trijem imahu svud unaokolo prozore. Pedeset lakata bijaše tu u dužinu, dvadeset i pet lakata u širinu. ³⁰A sve uokolo trijemovi: dvadeset i pet lakata dugi, a pet lakata široki. ³¹Trijemovi su se pružili prema vanjskom predvorju. Na polustupovima njihovim palme, a stubište im je imalo osam stuba. ³²Zatim me povede k istoènim vratima unutrašnjega predvorja. I izmjeri vrata: bijahu istih mjera. ³³Klijeti im, polustupovi i trijemovi bijahu također istih mjera. Vrata i njihov trijem imahu svud naokolo prozore. U dužinu bješe pedeset lakata, u širinu dvadeset i pet. ³⁴Trijem im se pružao prema vanjskom predvorju. Na njihovim polustupovima s ove i s one strane bijahu palme. Stubište im imaše osam stuba. ³⁵Zatim me povede k sjevernim vratima. I izmjeri ih: bijahu istih mjera. ³⁶Klijeti im, polustupovi i trijemovi bijahu također istih mjera. Vrata i njihov trijem imahu svud uokolo prozore. Pedeset je lakata tu bilo u dužinu, a dvadeset i pet u širinu. ³⁷Trijem je sezao do vanjskoga predvorja. Na polustupovima s ove i one strane bijahu palme. Stubište imaše osam stuba. ³⁸Uz trijemove vrata bijaše prostor s posebnim ulazom. Ondje su se ispirale žrtve paljenice. ³⁹U trijemu vrata s jedne i

s druge strane bijahu po dva stola za klanje paljenicÄa, okajnicÄa i naknadnicÄa. ⁴⁰I s vanjske strane onomu tko ulazi na ulaz sjevernih vrata bijahu dva stola; i s druge strane, prema trijemu vrata, dva stola. ⁴¹Ëetiri stola, dakle, s jedne, a Ëetiri stola s druge strane vrata: u svemu osam stolova, na kojima se klahu Źrtve. ⁴²Osim toga, Ëetiri stola za paljenice, od klesanoga kamena. Bili su po lakat i pol Źiroki i lakat visoki. Na njima je stajao pribor za klanje Źrtava paljenica i klanica. ⁴³Stolovi bijahu sve uokolo obrubljeni Źljebiæima od jednoga dlana, zavrnutima unutra. Na stolove se stavljalo Źrtveno meso. ⁴⁴Zatim me povede u unutraŹnje predvorje. U unutraŹnjem predvorju bijahu dvije prostorije: jedna bijaŹe sa strane sjevernih vrata, okrenuta prema jugu, a druga sa strane juŹnih vrata, okrenuta prema sjeveru. ⁴⁵I on mi reèe: "Ta prostorija Źto je okrenuta na jug odreĊena je za sveæenike koji obavljaju sluŹbu u Domu. ⁴⁶A prostorija Źto je okrenuta na sjever jest za sveæenike koji obavljaju sluŹbu na Źrtveniku. To su sinovi Sadokovi, oni izmeĊu sinova Levijevih koji smiju priæi k Jahvi da mu sluŹe!" ⁴⁷On izmjeri predvorje. DuŹina: sto lakata, Źirina: sto lakata; bijaŹe Ëetverouglasto. Pred Domom stajaŹe Źrtvenik. ⁴⁸A zatim me povede k trijemu. Izmjeri polustupove trijema: bijaŹe pet lakata na jednoj i pet lakata na drugoj strani. Vrata bijahu Źiroka tri lakta s jedne i tri lakta s druge strane. ⁴⁹Trijem bijaŹe dugaèak dvadeset lakata, a Źirok dvanaest lakata. Deset je stepenica vodilo onamo. Na dovratnicima s jedne i s druge strane stajaŹe po jedan stup.

Chapter 41

¹ Zatim me povede u Hekal. Izmjeri mu polustupove: bijahu Źiroki Źest lakata s jedne i Źest lakata s druge strane. ²Vrata bijahu Źiroka deset lakata: sa svake strane po jedno krilo od pet lakata. A zatim izmjeri Hekal: bijaŹe dugaèak Ëetrdeset, a Źirok dvadeset lakata. ³Onda uĊe i izmjeri polustupove vrata: dva lakta; zatim vrata: Źest lakata; pa Źirinu vrata: sedam lakata. ⁴Izmjeri zatim unutraŹnji prostor: duŹina dvadeset lakata, Źirina ispred Hekala dvadeset lakata. I reèe mi: "To je Svetinja nad svetinjama." ⁵Potom izmjeri zid Doma: Źest lakata. Poboène prostorije bijahu Źiroke Ëetiri lakta, sve oko Doma. ⁶Poboène prostorije bijahu jedna nad drugom, bijaŹe ih trideset na tri bÓoja. U hramskom zidu bijahu, sve uokolo, zasjeci da prihvate poboène prostorije. Tako one ne bijahu ugraĊene u hramski zid. ⁷Źirina se prostorija poveæavala od boja do boja, jer su one sve uokolo, na bojeve, okruŹivale Dom, a Dom je, kako se uzlazilo, ostavljao sve Źiri prostor. S najdonjeg se boja uzlazilo na najgornji kroza srednji. ⁸Onda vidjeh sve oko Doma neku uzvisinu. Osnove poboènih prostorija: cijela trska, Źest lakata. ⁹Debljina vanjskoga zida poboènih klijeti: pet lakata. Prolaz izmeĊu poboènih prostorija Doma ¹⁰i klijeti bijaŹe, sve uokolo Doma, dvadeset lakata Źirok. ¹¹Iz poboène prostorije izlaŹahu na prolaz jedna vrata prema sjeveru i jedna prema jugu. Prolaz bijaŹe Źirok pet lakata svud uokolo. ¹²Zdanje Źto zatvaraŹe ograĊeni prostor sa zapada bijaŹe Źiroko sedamdeset lakata, a zid te graĊevine posvud uokolo bijaŹe debeo pet lakata i dugaèak devedeset lakata. ¹³On izmjeri Dom: bijaŹe dugaèak stotinu lakata. OgraĊeni prostor, zdanje mu i zidovi,

stotinu lakata dužine. ¹⁴Širina proœelja Doma s ograđenim prostorom prema istoku: sto lakata. ¹⁵On izmjeri dužinu zdanja duž ograđenog prostora što bijaše straga i hodnike s jedne i s druge strane: stotinu lakata. Unutrašnjost Hekala, trijemovi predvorja, ¹⁶pragovi, prozori s rešetkama i hodnici na sve tri strane uokolo, nasuprot pragovima, bijahu sve uokolo drvetom obloženi od zemlje do prozora. Prozori su bili zastrti. ¹⁷Od ulaza sve do unutrašnjosti Doma, a tako i izvana te po svem zidu uokolo, iznutra i izvana, ¹⁸bijahu likovi kerubina i palma. Po jedna palma između dva kerubina, a svaki kerubin imaše dva lica: ¹⁹prema palmi s jedne strane lice èovjeèje, a prema palmi s druge strane lice lavlje. Tako bijaše po svemu Domu sve uokolo: ²⁰od zemlje do ponad vrata bijahu izdjeljani kerubini i palme, a tako i po zidu Hekala. ²¹Dovratnici Hekala bijahu èetverouglasti. ²²Pred Svetištem nešto kao žrtvenik od drveta: tri lakta visok, dva lakta dugaèak i dva lakta širok. Uglovi mu, podnožje i stranice bijahu od drveta. I èovjek mi reèe: "Evo stola koji je pred licem Jahvinim!" ²³I Hekal i Svetište imahu po dvojna vrata, ²⁴a svaka vrata po dva krila što se obrtahu: dva krila u jednih i dva krila u drugih vrata. ²⁵A na vratima Hekala bijahu izdjeljani kerubini i palme, kao što bijahu izdjeljani i po zidovima. Izvana pred trijemom bijaše drvena nadstrešnica. ²⁶Prozori s rešetkama i palme bijahu s jedne i s druge strane na trijemu, u poboènim prostorijama Doma i na nadstrešnici.

Chapter 42

¹ A zatim me povede na sjever, u vanjsko predvorje, i dovede me do prostorija nasuprot ograđenom prostoru, nasuprot zdanju prema sjeveru. ²Proœelje im sa sjeverne strane bijaše dugo sto lakata, a široko pedeset lakata. ³Nasuprot vratima unutrašnjeg predvorja i nasuprot ploèniku vanjskoga predvorja bijahu hodnici jedan prema drugome na tri boja. ⁴Pred prostorijama bijaše prolaz prema unutrašnjosti - deset lakata širok i sto lakata dugaèak. Vrata im bijahu okrenuta na sjever. ⁵Gornje prostorije, jer im prostor oduzimahu hodnici, bijahu manje od donjih i srednjih. ⁶Jer bijahu na tri boja, ali ne imahu stupova kao u predvorju. Zato gornje prostorije bijahu uže od donjih i srednjih. ⁷Vanjski zid, duž klijeti, prema vanjskom predvorju, ispred klijeti, bijaše dugaèak pedeset lakata. ⁸Jer dužina klijetima vanjskoga predvorja bijaše pedeset lakata, a onima pred Hekalom sto lakata. ⁹U tih prostorija bijaše ulaz s istoka onomu tko im prilazi iz vanjskog predvorja. ¹⁰Po širini zida predvorja prema istoku, pred ograđenim prostorom i pred samim zdanjem, bijaše još prostorijÄa. ¹¹Pred njima bijaše prolaz kao ispred klijeti smještenih prema sjeveru: jednake dužine i jednake širine; i svi im izlazi, raspored i vrata bijahu jednaki. ¹²Bili su kao ulazi u klijeti što bijahu prema jugu: ulaz na poèetku svakog prolaza, nasuprot zidu zdanja, prema istoku onomu tko bi u njih ulazio. ¹³I reèe mi: "Sjeverne i južne prostorije ispred ograđenog prostora jesu prostorije Svetišta: ondje sveæenici koji prilaze Jahvi blaguju najveæe svetinje. Oni æe ovdje odlagati najveæe svetinje, prinose, okajnice i naknadnice, jer je to mjesto sveto. ¹⁴A kad sveæenici budu ulazili, neæe izlaziti iz Svetišta u vanjsko predvorje, nego æe tu ostavljati odjeæu u kojoj bijahu službu

služili, jer je sveta, i oblaèiti drugu odjeæu da bi se mogli približiti mjestu odreðenu za narod."
¹⁵Izmjerivši unutrašnjost Doma, izvede me na istoèna vrata i izmjeri sve uokolo. ¹⁶Mjeraèkom trskom izmjeri istoènu stranu: bijaše pet stotina trska, mjeraèkih trska, ¹⁷a zatim se okrenu i izmjeri sjevernu stranu: bijaše pet stotina trska, mjeraèkih trska. ¹⁸Tada se okrenu na južnu stranu i izmjeri: pet stotina trska, mjeraèkih trska. ¹⁹Potom se okrenu na zapadnu stranu i izmjeri: pet stotina trska, mjeraèkih trska. ²⁰On izmjeri zid na sve èetiri strane uokolo: bijaše pet stotina trska dugaèak i pet stotina širok. Odvajao je sveto mjesto od nesvetoga.

Chapter 43

¹Zatim me povede k vratima što gledaju na istok. ²I gle, Slava Boga Izraelova dolazi od istoka; šum joj kao šum velikih voda: i zemlja se sjala od slave njegove. ³To viðenje koje gledah bijaše kao viðenje što ga vidjeh kad doдох da uništím grad i kao viðenje koje vidjeh na rijeci Kebaru. Padoh nièice. ⁴A Slava Jahvina uđe u Dom na vrata koja gledaju na istok. ⁵Tada me duh podiže i odvede u unutrašnje predvorje. I gle: Dom bijaše pun Slave Jahvine. ⁶I èuh glas koji mi iz Doma govori, a kraj mene netko stajaše. ⁷I reèe mi: "Sine èovjeèji, ovo je mjesto mojega prijestolja, ovo je mjesto stopa mojih nogu: ovdje æu, posred sinova Izraelovih, prebivati zauvijek. Izraelov dom neæe više oskvrnjivati moje sveto ime - ni oni ni njihovi kraljevi - svojim bludništvom i truplima svojih kraljeva: ⁸stavili su svoj prag do moga, svoje dovratnike do mojih, tako da je bio samo zid između mene i njih, i oskvrnjivali su moje sveto ime gnusobama koje poèiniše. I zato ih zatrijeh u svojem gnjevu. ⁹Sada æe oni ukloniti daleko od mene svoje bludništvo i trupla svojih kraljeva, a ja æu zauvijek prebivati posred njih. ¹⁰Sine èovjeèji, pokaži domu Izraelovu ovaj Dom da se posrame sa svojih bezakonja. Neka mu izmjere razmjere. ¹¹Ako se posrame zbog svega što uèiniše, opiši im Dom i njegove razmjere, njegove izlaze i ulaze, sve njegovo oblièje, sve propise i sve zakone; upoznaj ih i nacrtaj im da vide i da èuvaju i provedu sve njegovo oblièje i sve propise o njemu. ¹²A ovo je zakon za Dom: navrh gore, sav prostor uokolo, bit æe najsvetija svetinja. ¹³Ovo su mjere žrtvenika, na laktove - a lakat je ovdje jedan lakat i pedalj: podnožje žrtvenika lakat dugo, lakat široko; obrub kojim je obrubljen uokolo - jedan pedalj. Visina žrtvenika: ¹⁴od podnožja na zemlji do donjega pojasa žrtvenika - dva lakta, a u širinu jedan lakat; od manjeg pojasa do veæega èetiri lakta, a u širinu jedan lakat. ¹⁵A samo žrtvište: èetiri lakta visoko. A sa žrtvišta dižu se uvis èetiri roga. ¹⁶Žrtvište: dvanaest lakata dugo, dvanaest lakata široko, èetvorina, na sve èetiri strane. ¹⁷A pojas: èetnaest lakata dug i èetnaest lakata širok, na èetiri strane; njegov rub uokolo pol lakta, a podnožje oko njega uokolo jedan lakat; stepenice mu gledaju na istok." ¹⁸I reèe mi: "Sine èovjeèji, ovako govori Jahve Gospod: 'Ovo su propisi žrtveni po kojima se u svoje vrijeme mora podiæi žrtvenik da se na njemu prinose paljenice i da se po njemu škropi krvlju. ¹⁹Sveæenicima levitima, potomcima Sadokovim, koji pristupaju k meni da mi služe - rijeè je Jahve Gospoda - dat æeš june za žrtvu okajnicu. ²⁰Uzet æeš njegove krvi i njome pomazati èetiri roga žrtvišta i èetiri ugla pojasa

i obrub sve uokolo da okajnicom pomiriš žrtvenik. ²¹Zatim uzmi june i spali ga na odijeljenom mjestu Doma, izvan Svetišta. ²²Sutradan prinesi jarca bez mane kao okajnicu, neka se njime okaje žrtvenik kao što je okajan junetom. ²³A kad ga okaješ, prinesi junca bez mane i ovna bez mane iz stada: ²⁴prikaži ih pred Jahvom, a sveæenici neka ih pospu solju i neka ih prinesu kao paljenicu Jahvi. ²⁵Sedam dana svaki dan prinesi jednog jarca za grijeh; i neka se prinese june i ovan iz stada, oba bez mane. ²⁶Sedam dana neka se pomiruje žrtvenik i neka se èisti i posveæuje. ²⁷Pošto se navrše ti dani, od osmoga dana unapredak neka sveæenici žrtvuju na žrtveniku vaše paljenice i prièesnice; i omiljet æete mi' - rijeè je Jahve Gospoda."

Chapter 44

¹ Potom me odvede natrag k izvanjskim vratima Svetišta, koja gledaju na istok: bijahu zatvorena. ²I reèe mi Jahve: "Ova æe vrata biti zatvorena; neka se ne otvaraju i nitko neka ne ulazi na njih, jer ja, Jahve, Bog Izraelov, kroz njih proðoh - zato neka budu zatvorena. ³Samo knez, jer je knez, smije sjesti tu i blagovati pred Jahvom; tada neka uðe kroz trijem vrata i istim putem neka izaðe." ⁴Zatim me odvede k sjevernim vratima pred Dom. Pogledah, i gle: Slava Jahvina bijaše napunila Dom Jahvin. Padoh nièice. ⁵Jahve mi reèe: "Sine èovjeèji, pomno pripazi, dobro gledaj i pažljivo poslušaj što æu ti reæi o svim uredbama Doma Jahvina i o svim njegovim zakonima. Dobro pazi tko smije uæi u Dom i tko je iz Svetišta odijeljen. ⁶Reci rodu odmetnièkom, domu Izraelovu: 'Ovako govori Jahve Gospod: Previše je veæ vaših gnusoba, dome Izraelov! ⁷Uvodili ste tuðince, neobrezana srca i neobrezana tijela, te su ušli u moje Svetište i oskrvnuli moj Dom dok ste vi prinosili moj kruh i pretilinu i krv; i tako ste raskinuli moj Savez svim tim gnusobama. ⁸Niste sami èuvali moje svetinje, nego ste njih namjestili namjesto sebe kao èuvare u mojem Svetištu.' ⁹Ovako govori Jahve Gospod: 'Nijedan tuðinac, neobrezana srca i neobrezana tijela, da više ne ulazi u moje Svetište - nijedan tuðinac koji živi meðu sinovima Izraelovim. ¹⁰A leviti koji su se udaljili od mene, kad je ono Izrael odlutao od mene za svojim kumirima, snosit æe svoje bezakonje. ¹¹Služit æe u Svetištu samo kao stražari na vratima Doma i kao posluga Domu: klat æe narodu paljenice i druge žrtve i bit æe mu na službu. ¹²Služili su im pred njihovim kumirima i tako naveli Dom Izraelov na bezakonje. Zato podigoh ruku na njih - rijeè je Jahve Gospoda - da snose svoje bezakonje. ¹³Više neæe pristupati k meni da mi služe kao sveæenici i neæe više prilaziti mojim najsvetijim svetinjama, nego æe snositi svoju sramotu i gnusobe koje poèiniše. ¹⁴Postavit æu ih da u Domu rade svaki posao i sve što treba u njemu svršiti. ¹⁵Sveæenici leviti, potomci Sadokovi, koji su mi vjerno služili u mojem Svetištu kad su ono sinovi Izraelovi odlutali od mene - oni smiju pristupati k meni da mi služe: služit æe preda mnom prinoseæi mi pretilinu i krv - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁶Oni smiju ulaziti u moje Svetište i pristupati k mojem stolu da mi služe i da vrše službu. ¹⁷Kad budu ulazili na vrata unutrašnjega predvorja, neka obuku lanene haljine: neka ne bude na njima ništa vuneno kad služe na vratima unutrašnjega predvorja i Doma. ¹⁸Na glavama neka nose lanene

kape, oko bokova gaæe lanene: neka se ne pašu nièim od ðega bi se znojili. ¹⁹Kad izlaze u vanjsko predvorje k narodu, neka svuku haljine u kojima su služili i neka ih ostave u prostorijama Svetišta, a neka obuku druge haljine, da ne posvete puk svojim haljinama. ²⁰I neka ne briju glave, a ni bujne kose neka ne puštaju, nego neka strigu kosu. ²¹I nijedan sveæenik, kad mu je poæi u unutrašnje predvorje, neka ne pije vina. ²²Neka se ne žene udovicom ili puštenicom nego samo djevojkom iz roda Izraelova ili udovicom sveæenikovom. ²³Neka mi narod uèe razlikovati sveto od nesvetoga, luèiti neèisto od èistoga. ²⁴U parnicama oni neka budu suci: neka sude po mojim zakonima; i neka èuvaju zakone i uredbe o svim mojim blagdanima i neka svetkuju moje subote. ²⁵K mrtvacu neka ne prilaze da se ne okaljaju; samo za ocem i za majkom, za sinom i kæerju, za bratom i sestrom još neudatom smiju se okaljati. ²⁶Pošto se nakon toga koji oèisti, neka mu se broji sedam dana: ²⁷a onda kad uèe u Svetište, u unutrašnje predvorje da služi u Svetištu, neka prinese žrtvu okajnicu - rijeè je Jahve Gospoda. ²⁸Njima ne pripada nikakva baština - ja sam njihova baština; i zato im ne dajte nikakva posjeda u Izraelu - ja sam posjed njihov. ²⁹Hranit æe se od žrtava prinosnica, okajnica i naknadnica, i sve zavjetovano u Izraelu njima pripada. ³⁰Najbolje od svih vaših prvina i od svih vaših prinosa koje æete prinostiti pripada sveæenicima; njima æete davati i najbolje brašno, da blagoslov poèiva na vašim domovima. ³¹Sveæenici ne smiju jesti mesa od uginulih i razderanih životinja - bilo od ptica ili stoke.

Chapter 45

¹ Kad budete zemlju ždrijebom dijelili u baštinu, prinesite kao prinos pridržan Jahvi jedan sveti dio zemlje, dugaèak dvadeset i pet tisuæa lakata, širok deset tisuæa; to neka bude sveto podruèje uzduž i poprijeko. ²Od toga neka bude za Svetište èetvorina od pet stotina lakata i èistina od deset lakata uokolo. ³Od toga podruèja izmjeri u dužinu dvadeset i pet tisuæa lakata, a u širinu deset tisuæa: tu neka bude Svetište - Svetinja nad svetinjama. ⁴Taj sveti dio zemlje pripada sveæenicima koji služe u Svetištu i koji pristupaju k Jahvi da mu služe: tu neka im bude mjesto za kuæe; i to neka je sveto mjesto koje pripada Svetištu. ⁵Dvadeset i pet tisuæa u dužinu i deset tisuæa u širinu neka bude levitima koji služe Domu: neka ondje sagrade gradove u kojima æe stanovati. ⁶Za posjed gradu dodijelite pet tisuæa lakata u širinu i dvadeset i pet tisuæa lakata u dužinu usporedo sa svetim podruèjem: to æe pripadati svemu domu Izraelovu. ⁷Knezu pripada dio s obje strane svetoga podruèja i gradskoga posjeda - duž svetoga podruèja i duž gradskoga posjeda - od zapadne strane prema zapadu i od istoène strane prema istoku, a dužina neka bude jednaka svakom tom dijelu, od zapadne do istoène granice. ⁸To neka bude njegova zemlja, posjed u Izraelu, da knezovi više ne tlaèe narod moj i da zemlju dadu domu Izraelovu po plemenima.' ⁹Ovako govori Jahve Gospod: 'Dosta je, knezovi Izraelovi! Okanite se nasilja i pljaèke i vršite zakon i pravdu; izbavite narod moj od svojih tražbina - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁰Mjerite pravom mjerom: pravom efom i pravim batom. ¹¹Efa i bat neka jednako hvataju: bat neka iznosi desetinu homera i efa desetinu homera -

neka im mjera bude prema homeru. ¹²Šekel neka bude dvadeset gera; mina neka vam bude dvadeset šekela, dvadeset i pet šekela i petnaest šekela. ¹³Ovo je prinos koji æete prinositi: šestinu efe od svakoga homera pšenice i šestinu efe od svakoga homera jeëma. ¹⁴A za ulje ova je uredba: desetina bata od svakoga kora - deset bata jedan je kor. ¹⁵Od svakoga stada od dvije stotine ovaca sa soènih izraelskih pašnjaka po jednu ovcu za žrtvu prinosnicu, paljenicu i prièesnicu - vama za pomirenje - rijeè je Jahve Gospoda. ¹⁶Sav narod zemlje duguje ovaj prinos knezu Izraelovu. ¹⁷A knez je dužan davati žrtve paljenice, prinosnice i ljevanice za svetkovine i za mlađake, za subote i blagdane doma Izraelova: on neka se postara za okajnicu, za pomirnicu, prinosnicu, paljenicu i prièesnicu za pomirenje doma Izraelova.' ¹⁸Ovako govori Jahve Gospod: 'Prvoga mjeseca, prvoga dana u mjesecu, uzmi june bez mane i okaj njime Svetište. ¹⁹Sveæenik neka uzme krvi te žrtve okajnice i neka njome pomaže dovratnike Doma i sva èetiri ugla pojasa žrtvenièkoga i dovratnike vrata unutrašnjega predvorja. ²⁰Tako neka uèini i sedmoga dana istoga mjeseca za svakoga koji je sagriješio iz slabosti i neznanja. Tako æete dovršiti pomirenje Doma. ²¹Prvoga mjeseca, èetnaestoga dana u mjesecu, svetkujte Pashu, sedmodnevni blagdan, kad se blaguju beskvasni hljebovi. ²²Toga dana neka knez za se i za sav puk zemlje prinese june za okajnicu. ²³Sedam dana blagdana neka prinosi za paljenicu Jahvi sedam junèia i sedam ovnova bez mane - svaki dan tih sedam dana - i svaki dan jarca kao okajnicu. ²⁴A kao prinosnicu neka prinese efu po svakom juncu i efu po ovnu i hin ulja na svaku efu. ²⁵Sedmoga mjeseca, petnaestoga dana u mjesecu, neka o blagdanu isto toliko prinosi sedam dana: isto toliko okajnica, paljenica, prinosnica i ulja.'

Chapter 46

¹ Ovako govori Jahve Gospod: 'Vrata unutrašnjega predvorja, koja gledaju na istok, neka budu zatvorena šest radnih dana, a neka se otvaraju u dan subotnji; i u dan mlađaka neka se otvaraju. ²Knez neka ulazi kroz njihov trijem i neka stane kod dovratnika; sveæenici æe tada prinijeti njegovu paljenicu i prièesnicu, a on æe se pokloniti na pragu vrata i izaæi. Neka se vrata ne zatvaraju do veèeri. ³Na ulazu istih vrata subotom i na mlađake klanjat æe se Jahvi puk zemlje. ⁴Paljenica koju æe knez subotom prinositi Jahvi neka bude: šest jaganjaca bez mane, ovan bez mane. ⁵A prinosnica neka bude efa po ovnu, a po jaganjcu koliko i kako tko može i hin ulja po efi. ⁶Na dan mlađaka neka se prinese june bez mane, šest jaganjaca i ovan bez mane. ⁷A za prinosnicu neka se prinese efa po junetu, efa po ovnu, a po jaganjcu koliko tko može i hin ulja po efi. ⁸Kad knez bude ulazio, neka ulazi kroz trijem vrata i istim putem neka izlazi. ⁹A kad puk zemlje o blagdanima dolazi pred Jahvu, onaj koji na sjeverna vrata uđe da se pokloni neka izađe na južna, a tko uđe na južna neka izađe na sjeverna: neka se ne vraæa na vrata na koja je ušao, nego neka izađe na suprotna. ¹⁰I knez neka bude s njima: kad oni ulaze, neka i on uđe i neka izađe kad oni izlaze. ¹¹O blagdanima i svetkovinama neka se kao prinosnica prinese efa po juncu i efa po ovnu, a po jaganjcu koliko tko može i hin ulja po efi. ¹²Kad knez želi prinijeti dobrovoljnu paljenicu ili dobrovoljnu prièesnicu

Jahvi, neka mu se otvore vrata koja gledaju na istok, pa neka prinese paljenicu i svoju prièesnicu kao na dan subotnji; potom neka iziđe, a kad iziđe, neka se zatvore vrata. ¹³Svaki dan prinijet æeš Jahvi za paljenicu janje od godine, bez mane; prinijet æeš ga svako jutro. ¹⁴A kao prinosnicu na nj prinesi svako jutro šestinu efe i treæinu hina ulja da se poškropi najfinije brašno; to neka bude svagdašnji prinos Jahvi po vjeènoj uredbi. ¹⁵Treba dakle prinijeti jagnje, prinosnicu i ulje svako jutro kao svagdašnju žrtvu paljenicu.' ¹⁶Ovako govori Jahve Gospod: 'Dadne li knez dar komu svom sinu od svoje baštine, taj æ dar pripasti njima u posjed kao baština. ¹⁷Ako li od svoje baštine dade dar komu svom sluzi, tome æ to pripadati do otpusne godine, a potom neka se vrati knezu; baština pripada samo kneževim sinovima. ¹⁸Knez ne smije prisvojiti ništa od baštine naroda, pljaèkajuæi narodni posjed. Sinovima svojim neka dade baštinu od svojega posjeda, da se ne raspe narod potjeran sa svojega posjeda.'" ¹⁹Zatim me odvede kroz ulaz kraj vrata, u sveæenièke prostorije Svetišta što gledaju na sjever. I gle: ondje, u dnu, prema zapadu, jedan prostor! ²⁰I reèe mi: "Ovo je mjesto gdje æ sveæenici kuhati žrtve naknadnice i okajnice i žrtvu pomirnicu, gdje æ peæi prinosnice da ih ne iznose u vanjsko predvorje te ne posvete naroda." ²¹Potom me izvede u vanjsko predvorje i provede kraj èetiri ugla predvorja, i gle, u svakom uglu predvorja bijaše malo predvorje. ²²Ta mala predvorja u èetiri ugla predvorja bijahu èetrdeset lakata dugaèka, trideset široka - sva èetiri istih razmjera; ²³sva èetiri zidom opasana, a pod zidom sve uokolo bijahu sagrađena ognjišta. ²⁴I reèe mi: "To su kuhinje gdje æ sluge Doma kuhati puku žrtve."

Chapter 47

¹Zatim me odvede natrag k vratima Doma. I gle: voda izvivala ispod praga Doma, prema istoku - jer proèelje Doma bijaše prema istoku - i voda otjecaše ispod desne strane Doma, južno od žrtvenika. ²Zatim me izvede na sjeverna vrata i provede me uokolo vanjskim putem k vanjskim vratima koja gledaju na istok. I gle, voda izvivala s desne strane. ³Èovjek pođe prema istoku s ušetom u ruci, izmjeri tisuæu lakata i prevede me preko vode, a voda mi sezaše do gležanja. ⁴Ondje opet izmjeri tisuæu lakata i provede me preko vode, a voda bijaše do koljena. I opet izmjeri tisuæu lakata i prevede me preko vode što bijaše do bokova. ⁵Opet izmjeri tisuæu lakata, ali ondje bijaše potok koji ne mogoh prijeæi jer je voda nabujala te je trebalo plivati: bijaše to potok koji se ne može prijeæi. ⁶I upita me: "Vidiš li, sine èovjeèji?" I odvede me natrag, na obalu potoka. ⁷I kad se vratih, gle, na obali s obje strane mnoga stabla. ⁸I reèe mi: "Ova voda teèe u istoèni kraj, spušta se u Arabu i teèe u more; a kad se u more izlije, vode mu ozdrave. ⁹I kuda god potok protjeèe, sve živo što se mièe oživi; i bit æ vrlo mnogo riba, jer kamo god dođe ova voda, sve ozdravi i oživi - kuda god protjeèe ovaj potok. ¹⁰I ribari æ ribariti duž mora: od En Gedija do En Eglajima sušit æ se mreže; i bit æ vrlo mnogo svakovrsnih riba kao u Velikom moru. ¹¹A moèvare onoga mora i njegove bare neæe ozdraviti: bit æ za sol. ¹²Duž potoka na obje strane rast æ svakovrsne voæke: lišæe im neæe otpadati i s njih neæe nestajati ploda; svakog æ mjeseca roditi novim plodom jer

im voda dotjeèe iz Svetišta. Plod æe njihov biti za jelo, a lišæe za lijek'. ¹³Ovako govori Jahve Gospod: 'Ovo su granice u kojima æete podijeliti zemlju u baštinu meðu dvanaest plemena Izraelovih - Josipu dva dijela. ¹⁴Svakom æe od vas pripasti podjednako od zemlje koju se zakleh dati vašim ocima, a vama æe pripasti u baštinu. ¹⁵Ovo su, dakle, granice zemlje: na sjeveru, od Velikoga mora put Hetlona do Ulaza u Hamat: Sedad, ¹⁶Berota, Sibrajim, između kraja damašèanskog i hamatskoga, i Haser Enon, prema granici hauranskoj. ¹⁷Granica æe se, dakle, protezati od mora do Haser Enona, kojemu je na sjeveru kraj damašèanski i hamatski - sjeverna strana. ¹⁸Istoèna strana: između Haurana i Damaska, između Gileada i zemlje izraelske, pa Jordanom kao granicom prema istoènomu moru do Tamara - istoèna strana. ¹⁹Južna strana: prema jugu od Tamara do Meripskih voda i Kadeša pa potokom prema Velikom moru - južna strana, prema jugu. ²⁰A zapadna strana: granica je Veliko more pa do nadomak Ulaza u Hamat - zapadna strana. ²¹Tu zemlju razdijelite meðu sobom po plemenima Izraelovim. ²²Razdijelit æete je ždrijebom u baštinu između sebe i između došljaka koji žive meðu vama i koji meðu vama djecu narodiše: i njih æete smatrati domorocima meðu Izraelovim sinovima, da i oni dobiju ždrijebom baštinu meðu Izraelovim sinovima. ²³Svakome tom došljaku dodijelite baštinu u plemenu u kojem živi - rijeè je Jahve Gospoda.

Chapter 48

¹ A ovo su imena plemenÄa: od krajnjega sjevera put Hetlona prema Ulazu u Hamat i Haser Enon, od damašèanskoga kraja na sjeveru duž Hamata, od istoka do zapada - dio Danov. ²Uz podruèje Danovo, od istoka do zapada - dio Ašerov. ³Uz podruèje Ašerovo, od istoka do zapada - dio Naftalijev. ⁴Uz podruèje Naftalijevo, od istoka do zapada - dio Manašeov. ⁵Uz podruèje Manašeovo, od istoka do zapada - dio Efrajimov. ⁶Uz podruèje Efrajimovo, od istoka do zapada - dio Rubenov. ⁷Uz podruèje Rubenovo, od istoka do zapada - dio Judin. ⁸Uz podruèje Judino, od istoka do zapada neka bude pridržano podruèje koje æete Jahvi prinijeti: dvadeset i pet tisuæa lakata u širinu, a u dužinu kao svaki drugi dio, od istoka do zapada. U sredini neka bude Svetište. ⁹To pridržano podruèje koje æete Jahvi prinijeti neka bude dugaèko dvadeset i pet tisuæa lakata, široko deset tisuæa. ¹⁰To sveto, prineseno podruèje za sveæenike neka bude na sjeveru dvadeset i pet tisuæa lakata; prema zapadu široko deset tisuæa, prema istoku široko deset tisuæa; prema jugu dugaèko dvadeset i pet tisuæa. U sredini neka bude Jahvino Svetište. ¹¹A posveæenim sveæenicima, potomcima Sadokovim, koji su mi vjerno služili i nisu, kao leviti, zastranili kad su ono zastranili sinovi Izraelovi: ¹²njima æe pripasti dio od toga najsvetijeg podruèja zemlje, uz podruèje levitsko. ¹³A levitima, baš kao i podruèju sveæenièkom: dvadeset i pet tisuæa lakata u dužinu i deset tisuæa lakata u širinu - ukupno dvadeset i pet tisuæa lakata u dužinu, deset tisuæa u širinu. ¹⁴Od toga se ništa ne smije prodati ni zamijeniti; ne smije se ni na koga prenijeti ta prvina zemlje, jer je Jahvi posveæena. ¹⁵Pet tisuæa lakata u širinu, što ostane od onih dvadeset i pet tisuæa, neka bude opæe podruèje: za grad, za naselje i za èistinu. Grad neka bude u sredini. ¹⁶Evo mjerÄa: sa sjevera èetiri

tisuæe i pet stotina lakata; s juga èetiri tisuæe i pet stotina; s istoka èetiri tisuæe i pet stotina; sa zapada èetiri tisuæe i pet stotina. ¹⁷A èistina oko grada: dvije stotine i pedeset lakata prema sjeveru, dvije stotine i pedeset prema jugu, dvije stotine i pedeset prema istoku, dvije stotine i pedeset prema zapadu. ¹⁸Što ostane u dužinu, duž svetoga podruèja - deset tisuæa lakata prema istoku i deset tisuæa prema zapadu, duž svetoga podruèja - to neka bude za uzdržavanje onih koji služe gradu. ¹⁹Ti koji služe gradu uzimat æe se iz svih plemena Izraelovih. ²⁰Sve, dakle, pridržano podruèje - dvadeset i pet tisuæa lakata sa dvadeset i pet tisuæa, u èetverokut - prinijet æete Jahvi: i sveto podruèje i posjed gradski. ²¹Knezu pripada što preostane: s obje strane svetoga podruèja i posjeda gradskoga - prema istoku dvadeset i pet tisuæa lakata, prema istoènoj strani, i prema zapadu dvadeset i pet tisuæa lakata, prema zapadnoj strani, usporedo s drugim podruèjima - sve je to kneževo. A u sredini je sveto podruèje i Svetište Doma. ²²Od levitskoga posjeda i od posjeda gradskoga - koje je usred kneževa - i između Judina i Benjaminova podruèja: kneževo je. ²³Ostala plemena: od istoka do zapada - dio Benjaminov. ²⁴Uz podruèje Benjaminovo, od istoka do zapada - dio Šimunov. ²⁵uz podruèje Šimunovo, od istoka do zapada - dio Jisakarov. ²⁶Uz podruèje Jisakarovo, od istoka do zapada - dio Zebulunov. ²⁷Uz podruèje Zebulunovo, od istoka do zapada - dio Gadov. ²⁸Uz podruèje Gadovo, na južnoj strani, prema jugu, ide granica od Tamara do Meripskih voda i Kadeša, pa potokom prema Velikome moru. ²⁹To je zemlja koju æete ždrijebom razdijeliti u baštinu plemenima Izraelovim, to su njihovi dijelovi - rijeè je Jahve Gospoda. ³⁰[30a] A ovo su gradska vrata ³¹[31a] koja æe se zvati po Izraelovim plemenima. [30b] Na sjevernoj strani - èetiri tisuæe i pet stotina lakata u dužinu - [31b] troja vrata: Vrata Rubenova, Vrata Judina, Vrata Levijeva. ³²Na istoènoj strani - èetiri tisuæe i pet stotina lakata u dužinu - troja vrata: Vrata Josipova, Vrata Benjaminova, Vrata Danova. ³³Na južnoj strani - èetiri tisuæe i pet stotina lakata u dužinu - troja vrata: Vrata Šimunova, Vrata Jisakarova, Vrata Zebulunova. ³⁴Sa zapadne strane - èetiri tisuæe i pet stotina lakata u dužinu - troja vrata: Vrata Gadova, Vrata Ašerova, Vrata Naftalijeva. ³⁵Sve uokolo: osamnaest tisuæa lakata. A ime æe gradu unapredak biti: 'Jahve je ovdje.'"

Daniel

Chapter 1

¹ Treæe godine kraljevanja Jojakima, kralja Judeje, dođe Nabukodonozor, kralj Babilona, na Jeruzalem te ga opsjede. ²Gospodin mu dade u ruke Jojakima, kralja judejskog, i dio predmeta iz Doma Božjega; on ih dopremi u zemlju Šinear i pohrani predmete u riznici svojih bogova. ³Kralj naredi Ašfenazu, starješini svojih dvorjanika, da dovede od Izraelaca nekoliko djeèaka kraljevskoga ili velikaškoga roda: ⁴neka budu bez nedostatka, lijepi, vrsni u svakoj mudrosti, dobro pouèeni i bistri, prikladni da stoje na kraljevu dvoru; Ašfenaz neka ih nauèi pismu i jeziku Kaldejaca. ⁵Kralj

im odredi dnevni obrok od kraljevskih jela i od vina sa svoga stola. Neka se odgajaju tri godine, a poslije toga imali bi stajati pred kraljem. ⁶Među njima bijahu Judejci: Daniel, Hananija, Mišael i Azarja. ⁷Dvorjanički starješina nadjene im imena: Daniel æe se zvati Baltazar, Hananija Šadrak, Mišael Mešak, Azarja Abed Nego. ⁸Daniel je u srcu odlučio da se neæe okaljati kraljevim jelima i vinom s njegova stola, pa zamoli dvorjaničkog starješinu da ga poštedi te se ne okalja. ⁹Bog dade Danielu te naðe dobrohotnost i smilovanje u dvorjaničkog starješine. ¹⁰Starješina reèe Danielu: "Bojim se svoga gospodara kralja; on vam je odredio jelo i pilo, pa ako vidi da su vam lica mršavija nego u drugih djeèaka vaše dobi, ja æu zbog vas biti kriv pred kraljem." ¹¹Tada reèe Daniel èuvaru koga bijaše dvorjanički starješina odredio Danielu, Hananiji, Mišaelu i Azarji: ¹²"Molim te, pokušaj sa svojim slugama deset dana: neka nam se daje povræe za jelo i voda za pilo. ¹³Vidjet æeš onda kakvi æemo biti mi a kakvi djeèaci koji jedu od kraljevih jela, pa uèini sa svojim slugama po onome što budeš vidio." ¹⁴On pristade i stavi ih na kušnju deset dana. ¹⁵A nakon deset dana oni bijahu ljepši i ugojeniji nego svi djeèaci koji jeðahu od kraljevih jela. ¹⁶Od tada èuvar dokinu njihova jela i obrok vina što su imali piti te im davaše povræa. ¹⁷Ovoj èetvorici djeèaka dade Bog znanje i razumijevanje svih knjiga i mudrosti. Daniel razumijevaše viðenja i sne. ¹⁸Pošto se navršilo vrijeme odreðeno od kralja da mu ih dovedu, dvorjanički starješina uvede ih pred Nabukodonozora. ¹⁹Kralj razgovaraše s njima i među svima ne naðe se nijedan kao Daniel, Hananija, Mišael i Azarja. I tako oni ostadoše pred kraljem. ²⁰I u svemu mudrom i umnom o èemu ih ispitivaše kralj naðe da su deset puta vrsniji od svih èarobnika i gatalaca što ih bijaše u svem njegovu kraljevstvu. ²¹Daniel ostade ondje do prve godine kralja Kira.

Chapter 2

¹Druge godine Nabukodonozorova kraljevanja usni Nabukodonozor sanje: njegov se duh zbog toga uznemiri, a san ga ostavi. ²Kralj naredi da se pozovu èarobnici i gataoci, zaklinjaèi i zvjezdari da protumaèe kralju njegove sanje. ³Doðoše dakle te stadoše pred kralja. Kralj im reèe: "Usnih jednu sanju i moj se duh uznemiri od želje da razumijem sanju." ⁴Kaldejci odgovoriše kralju (aramejski): "O kralju, živ bio do vijeka! Pripovjedi svoju sanju slugama svojim, a mi æemo ti otkriti njezino znaènje." ⁵Kralj odgovori i reèe zvjezdarima: "Moja je odluka neopoziva: ako mi ne kažete što sam snio i što san znaèi, bit æete rastrgani u komade, a vaše æe kuæe postati smetišta. ⁶No ako mi otkrijete moju sanju i njezino znaènje, dobit æete od mene darove i poklone i velike èasti. Otkrijte mi dakle što sam snio i što san znaèi." ⁷Oni opet odgovoriše: "Neka kralj rekne svoju sanju slugama svojim, a mi æemo mu otkriti njezino znaènje." ⁸A kralj: "Dobro ja znam da želite dobiti na vremenu jer znate da je moja odluka neopoziva. ⁹Ako mi ne kažete što sam snio, znaèi da me namjeravate obmanjivati varavim rijeèima i izmišljotinama dok nekako ne proðe vrijeme. Stoga, recite mi moj san, pa æu znati da li mi možete kazati i njegovo znaènje!" ¹⁰Zvjezdari odgovoriše pred kraljem: "Nema na svijetu èovjeka koji bi takvo što mogao otkriti kralju. I stoga

nijedan kralj, ma kako velik i moæan, takvo što ne traži od èarobnika, gataoca ili zvjezdara. ¹¹Što tražiš, kralju, teško je, i nema ga tko bi to mogao otkriti kralju osim bogova, koji ne borave među smrtnicima." ¹²Tada se kralj silno razgnjevi i razbjesci te naredi da se pogube svi mudraci babilonski. ¹³Pošto je objavljena naredba da se ubiju mudraci, potražiše i Daniela i njegove drugove da ih pogube. ¹⁴No Daniel se mudrim i umnim rijeèima obrati na Arjoka, zapovjednika kraljevskih straža, koji bijaše izišao da pogubi mudrace babilonske. ¹⁵On reèe Arjoku, zapovjedniku kraljevu: "Zašto je kralj izdao tako strogu naredbu?" Arjok pripovjedi Danielu, ¹⁶a Daniel otiðe kralju i zamoli da mu dade vremena te æe kralju otkriti što san znaèi. ¹⁷Daniel uðe u svoju kuæu te sve kaza Hananiji, Mišaelu i Azarji, svojim drugovima, ¹⁸da mole milosrðe u Boga Nebeskoga radi te tajne, da Daniel i njegovi drugovi ne poginu s drugim mudracima babilonskim. ¹⁹I objavi se tajna Danielu u noænom viðenju. A Daniel blagoslovi Boga Nebeskoga. ²⁰Daniel prihvati rijeèi i reèe: "Bilo ime Božje blagoslovljeno odvijeka do vijeka, njegova je mudrost i sila. ²¹On mijenja doba i vremena, ruši i postavlja kraljeve, daje mudrost mudrima a znanje pronicavima. ²²On otkriva dubine i tajne, zna što je u tminama i svjetlost prebiva u njega. ²³Tebe, o Bože otaca mojih, slavim i hvalim što si mi dao mudrost i jakost! Evo, objavio si mi ono što smo te molili, objavio si nam što kralj traži." ²⁴Daniel ode k Arjoku, kome bijaše kralj naredio da smakne mudrace babilonske. Uðe i reèe mu: "Ne ubijaj mudraca babilonskih! Odvedi me kralju, pa æu mu otkriti što san znaèi." ²⁵Arjok žurno odvede Daniela kralju i reèe: "Našao sam među izgnanicima judejskim èovjeka koji æe kralju kazati što san znaèi." ²⁶Kralj reèe Danielu (koji se zvaše Baltazar): "Jesi li kadar kazati mi san koji sam usnio i što znaèi?" ²⁷Daniel odgovori pred kraljem: "Tajnu koju istražuje kralj ne mogahu kralju otkriti mudraci, èarobnici, gataoci i zaklinjaèi; ²⁸ali ima na nebu Bog koji objavljuje tajne i on je saopæio kralju Nabukodonozoru ono što æe biti na svršetku dana. Evo tvoje sanje i onoga što ti se prividjelo na postelji: ²⁹O kralju, na tvojoj ti postelji doðoše misli o tome što æe se dogoditi kasnije, a Otkrivaatelj tajna saopæio ti je ono što æe biti. ³⁰Iako nemam mudrosti više nego ostali smrtnici, ta mi je tajna objavljena samo zato da njezino znaenje saopæim kralju i da upoznaš misli svoga srca. ³¹Ti si, o kralju, imao viðenje: gle, kip, golem kip, vrlo blistav, stajaše pred tobom, strašan za oèi. ³²Tome kipu glava bijaše od èistog zlata, prsa i ruke od srebra, trbuh i bedra od mjedi, ³³gnjati od željeza, a stopala dijelom od željeza, dijelom od gline. ³⁴Ti si promatrao: iznenada se odvali kamen a da ga ne dodirnu ruka, pa udari u kip, u stopala od željeza i gline te ih razbi. ³⁵Tada se smrvi najednom željezo i glina, mjed, srebro i zlato, i sve postade kao pljeva na gumnu ljeti i vjetar sve odnese bez traga. A kamen koji bijaše u kip udario postade veliko brdo te napuni svu zemlju. ³⁶To bijaše sanja; a njezino æemo znaenje reæi pred kraljem." ³⁷"Ti, o kralju, kralju kraljeva, komu Bog Nebeski dade kraljevstvo, silu moæ i slavu - ³⁸i u èije je ruke stavio, gdje god se našli, sinove ljudske, životinje poljske, ptice nebeske i postavio te gospodarom nad svim time - ti si glava od zlata. ³⁹Poslije tebe ustat æe drugo kraljevstvo, slabije od tvoga, pa treæe, od mjedi, koje æe gospodariti svom zemljom. ⁴⁰A èetvrto kraljevstvo bit æe tvrdo poput željeza, poput željeza koje sve satire i mrvi; kao željezo koje razbija, skršit æe i razbit sva ona kraljevstva. ⁴¹Stopala koja si vidio, dijelom glina a dijelom željezo, jesu podijeljeno kraljevstvo; imat æe nešto od èvrstoæe

željeza prema onome što si vidio željezo izmiješano s glinom. ⁴²Prsti stopala, dijelom željezo a dijelom glina: kraljevstvo æe biti dijelom èvrsto a dijelom krhko. ⁴³A što si vidio željezo izmiješano s glinom: oni æe se miješati ljudskim sjemenom, ali se neæe držati zajedno, kao što se ni željezo ne da pomiješati s glinom. ⁴⁴U vrijeme ovih kraljeva Bog Nebeski podiæi æe kraljevstvo koje neæe nikada propasti i neæe prijeæi na neki drugi narod. Ono æe razbiti i uništiti sva ona kraljevstva, a samo æe stajati do vijeka - ⁴⁵kao što si vidio da se kamen s brijega odvalio a da ga ne dodirnu ruka te smrvio željezo, mjed, glinu, srebro i zlato. Veliki je Bog saopæio kralju što se ima dogoditi. Sanja je istinita, a tumaèenje joj pouzdano." ⁴⁶Nato kralj Nabukodonozor pade nièice i pokloni se pred Danielom. Naredi da mu prinesu dar i kad. ⁴⁷I reèe kralj Danielu: "Zaista, vaš je bog Bog nad bogovima i gospodar nad kraljevima, Otkrivaatelj tajna, kad si mogao otkriti ovu tajnu." ⁴⁸Kralj uzvisi Daniela i dariva ga mnogim blistavim darovima. Postavi ga upraviteljem sve pokrajine babilonske i starješinom svih mudraca babilonskih. ⁴⁹Daniel zamoli kralja da odredi za upravitelje pokrajine babilonske Šadraka, Mešaka i Abed Nega, a Daniel ostade na kraljevu dvoru.

Chapter 3

¹ Kralj Nabukodonozor odredi da se naèini zlatni kip, visok šezdeset lakata i širok šest, i da ga postave u ravnici Duri, u pokrajini babilonskoj. ²Kralj Nabukodonozor pozva satrape, namjesnike, upravitelje, savjetnike, riznièare, suce i zakonoznance i sve namjesnike pokrajina da doðu na posvetu kipa što ga podiže kralj Nabukodonozor. ³Tada se sakupiše satrapi, namjesnici, upravitelji, savjetnici, riznièari, suci i zakonoznanci i svi namjesnici pokrajinske vlasti na posvetu kipa što ga podiže kralj Nabukodonozor. I stadoše pred kip što podiže Nabukodonozor. ⁴Glasnik proglasi: "O narodi, plemena i jezici, evo što vam se nareðuje: ⁵u èasu kad zaèujete zvuke roga, frule, citre, sambuke, psaltira, gajda i svakovrsnih drugih glazbala, bacite se na tlo i poklonite se zlatnome kipu što ga podiže kralj Nabukodonozor! ⁶Tko se ne baci na tlo i ne pokloni, bit æe smjesta baèen u peæ užarenu." ⁷Zato, èim zaèuše zvuk roga, frule, citre, sambuke, psaltira, gajda i svakovrsnih drugih glazbala, baciše se na tlo svi narodi, plemena i jezici klanjajuæi se zlatnome kipu što ga podiže kralj Nabukodonozor. ⁸Uto doðuše neki Kaldejci i optužiše Judejce. ⁹Rekoše kralju Nabukodonozoru: "O kralju, živ bio do vijeka! ¹⁰Ti si, kralju, naredio svakom èovjeku koji zaèuje zvuke roga, frule, citre, sambuke, psaltira, gajda i svakovrsnih drugih glazbala da se baci na tlo i da se pokloni zlatnome kipu; ¹¹a tko se ne baci na tlo i ne pokloni, da bude baèen u peæ užarenu. ¹²A evo, ovdje su Judejci koje si postavio za upravitelje pokrajine babilonske: Šadrak, Mešak i Abed Nego. Ti ljudi ne mare za te, o kralju; oni ne štuju tvojih bogova i nisu se poklonili zlatnome kipu što si ga podigao." ¹³Nabukodonozor, bijesan i gnjevan, pozva Šadraka, Mešaka i Abed Nega. Odmah ih dovedoše pred kralja. ¹⁴A Nabukodonozor im reèe: "Je li istina, Šadraèe, Mešaèe i Abed Nego, da vi ne štujete mojih bogova i da se ne klanjate zlatnome kipu što ga podigoh? ¹⁵Jeste li voljni, èim zaèujete zvuk roga, frule, citre, sambuke, psaltira, gajda i svakovrsnih drugih glazbala,

baciti se na tlo i pokloniti se kipu što ga naèinih? Ako li mu se ne poklonite, bit æete smjesta baèeni u peæ užarenu; i koji je taj bog koji bi vas izbavio iz ruke moje?" ¹⁶Šadrak, Mešak i Abed Nego odgovoriše kralju Nabukodonozoru: "Ne treba da ti odgovorimo na to. ¹⁷Bog naš, kome služimo, može nas izbaviti iz užarene peæi i od ruke tvoje, kralju; on æe nas i izbaviti. ¹⁸No ako toga i ne uèini, znaj, o kralju: mi neæemo služiti tvojemu bogu niti æemo se pokloniti kipu što si ga podigao." ¹⁹Na te rijeèi kralj Nabukodonozor uskipje bijesom, a lice mu se iznakazi na Šadraka, Mešaka i Abed Nega. ²⁰On naredi da se peæ ugrije sedam puta jaèe no inaèe i jakim ljudima iz svoje vojske zapovjedi da svežu Šadraka, Mešaka i Abed Nega i bace u peæ punu žarkoga ognja. ²¹Svezaše ih, dakle, i u plaštevima, obuæi i kapama baciše u zažarenu peæ. ²²Kako kraljeva zapovijed bijaše žurna a peæ preko mjere užarena, plamen ubi ljude koji su bacali Šadraka, Mešaka i Abed Nega. ²³A tri èovjeka - Šadrak, Mešak i Abed Nego - padoše svezani u zažarenu peæ. ²⁴Tada se kralj Nabukodonozor zaprepasti i brzo ustade. Zapita svoje savjetnike: "Nismo li bacili ova tri èovjeka svezana u oganj?" Oni odgovoriše: "Jesmo, kralju!" ²⁵Stavši Azarja otvori usta i pomoli se usred ognja ovako: ²⁵On reèe: "Ali ja vidim èetiri èovjeka, odriješeni šeæu po vatri i ništa im se zlo ne dogaða; èetvrti je slièan sinu Božjemu." ²⁶"Blagoslovljen i hvaljen budi, Gospode, Bože otaca naših, i neka ime tvoje bude slavljeno dovijeka! ²⁶Nabukodonozor priđe vratima užarene peæi i viknu: "Šadraèe, Mešaèe i Abed Nego, sluge Boga Višnjega, iziðite i dođite ovamo!" Tada iziðoše iz ognja Šadrak, Mešak i Abed Nego. ²⁷Pravedan si u svemu što uèini nama, sva su tvoja djela istinita, svi tvoji putovi pravi, svi tvoji sudovi istina. ²⁷Sakupiše se satrapi, starješine, upravitelji i kraljevi savjetnici da vide te ljude: oganj ne bijaše audio njihovu tijelu, kosa im na glavi neopaljena, plaštovi im neošteæeni, nikakav se zadah ognja ne bijaše uhvatio njih. ²⁸Po pravdi si presudio u svemu što si poslao na nas i na sveti grad otaca naših, Jeruzalem: zbog naših si grijeha ovako postupio s nama, u istini i pravednosti. ²⁸Nabukodonozor viknu: "Blagoslovljen bio Bog Šadrakov, Mešakov i Abed Negov, koji je poslao svog anðela i izbavio svoje sluge, one koji se uzdahu u njega te se ne pokoriše kraljevoj naredbi, veæ radije predadoše svoje tijelo ognju negoli da štuju ili se klanjaju drugome osim svome Bogu! ²⁹Zgriješili smo i poèinili bezakonje odmetnuvši se od tebe, sagriješili teško; ne slušasmo naredbe tvoje. ²⁹Nareðujem dakle: O narodi, plemena i jezici, svatko između vas tko bi pogrdio Boga Šadrakova, Mešakova i Abed Negova neka bude raskomadani, a njegova kuæa pretvorena u smetlište, jer nema boga koji bi mogao izbaviti kao ovaj." ³⁰Nismo ih èuvali i nismo vršili što nam bijaše nareðeno za naše dobro. ³⁰Tada kralj uzvisi Šadraka, Mešaka i Abed Nega na visoke položaje u pokrajini babilonskoj. ³¹Sve što si poslao na nas, sve što si nam uèinio, pravedno si uèinio. ³¹Nabukodonozor, kralj, svim plemenima, narodima i jezicima po svojoj zemlji: Obilovali mirom! ³²Kad si nas predao u ruke bezakonika, dušmana naših, najgorih odmetnika, i kralju nepravednom, najgorem na zemlji, ³²Svidjelo mi se obznaniti vam znakove i èudesne što ih na meni uèini Bog Svevišnji. ³³te danas ne smijemo otvoriti usta: sramota i ruglo pokrivaju one koji ti služe i tebi se klanjaju. ³³Znakovi njegovi kako su veliki! Èudesne njegove kako silne! Kraljevstvo njegovo - kraljevstvo vjeèno! Vlast njegova za sva pokoljenja! ³⁴O, ne zapusti nas zauvijek, zbog imena svoga, i ne razvrgni Saveza svoga, ³⁵ne uskrati nam svoje milosrðe zbog

Abrahama, miljenika svoga; zbog Izaka, sluge svojega; zbog Izraela, sveca svojega, ³⁶kojima si obećao umnožit' potomstvo kao zvijezde nebeske i kao pijesak na obali morskoj. ³⁷Gospode, postadosmo najmanji među narodima, prezreni po svoj zemlji poradi grijeha svojih. ³⁸Nemamo sada vojvode, proroka, kneza, paljenice, klanice, prinosa, kada, ni mjesta gdje da prinesemo prvence tebi ³⁹Ūi da nađemo milosrđe. No primi nas slomljene duše, duha ponizna! ⁴⁰Kao paljenice ovnova i bikova, kao tisuæe pretilih janjaca - takva nek' bude žrtva naša pred tobom danas da nas pomiri s tobom - jer se neæe postidjeti oni koji se u te uzdaju. ⁴¹Odsada æemo svim srcem slijediti tebe, tebe se bojati i tražiti lice tvoje. ⁴²Ne postidi nas, veæ postupaj s nama po blagosti svojoj, po velikoj ljubavi svojoj! ⁴³Izbavi nas, kao nekoæ, èudesima svojim, proslavi ime svoje, Gospode! ⁴⁴Neka se postide oni koji zlo èine slugama tvojim: neka se postide svoga nasilja i neka im sila skršena bude! ⁴⁵Nek' znaju da si ti jedini Bog i Gospod, slavan po svoj zemlji!" Anđeo Gospodnji u užarenoj peæi ⁴⁶Kraljeve sluge koje ih bijahu bacile u peæ neprestano poticahu oganj zemnim uljem, smolom, kuèinama i vinjagom, ⁴⁷tako te plamen lizaše èetrdeset i devet lakata iznad peæi. ⁴⁸Buknuvši, spali Kaldejce koji se nađoše oko peæi. ⁴⁹No Anđeo Gospodnji siđe u peæ k Azarji i njegovim drugovima; izagna plamen ognja iz peæi ⁵⁰te usred peæi puhaše kao rosni lahor, a oganj ih ne dodirnu niti im zadade bol ili kakvu neugodnost. Pjesma triju mladiæa ⁵¹Tada sva trojica zapjevaše u peæi jednim glasom, slaveæi i blagoslivljajuæi Boga: ⁵²"Blagoslovljen budi, Gospodine, Bože otaca naših, hvaljen i uzvisivan dovijeka! Blagoslovljeno, slavno i sveto ime tvoje, hvaljeno i uzvisivano dovijeka! ⁵³Blagoslovljen budi u Domu svete slave svoje, hvaljen i slavljen dovijeka! ⁵⁴Blagoslovljen budi na prijestolju kraljevstva svoga, hvaljen i uzvisivan dovijeka! ⁵⁵Blagoslovljen, ti što istražuješ bezdane i sjediš nad kerubima, hvaljen i uzvisivan dovijeka! ⁵⁶Blagoslovljen budi na svodu nebeskom, hvaljen i slavljen dovijeka! ⁵⁷Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁸Anđeli Gospodnji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁹Nebesa, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁰Sve vode nad nebesima, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶¹Sve sile Gospodnje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶²Sunce i mjeseèe, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶³Zvijezde nebeske, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁴Sve kiše i rose, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁵Svi vjetrovi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁶Ognju i žare, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁷Studeni i vruæino, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁸Rose i mrazovi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁹Lede i studeni, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷⁰Tuèe i snijezi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷¹Noæi i dani, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷²Svjetlo i tmino, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷³Munje i oblaci, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷⁴Zemlja neka blagoslivlje Gospoda: neka ga hvali i uzvisuje dovijeka! ⁷⁵Bregovi i brežuljci, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷⁶Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷⁷Izvori, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁷⁸Mora i rijeke,

blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁷⁹Kitovi i sve što se miče u vodama, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁰Ptice nebeske, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸¹Sve divlje i pitome životinje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸²Sinovi ljudski, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸³Izraele, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁴Sveæenici Gospodnji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁵Sluge Gospodnje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁶Dusi i duše pravednih, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁷Sveti i ponizni srcem, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! ⁸⁸Hananijo, Azarjo, Mišaele, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka! Jer on nas je spasio od Podzemlja, on nas je istrkao iz ruke smrti, on nas je izbavio iz ruku užarene, on nas je izbavio iz plamena. ⁸⁹Slavite Gospoda jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova! ⁹⁰Svi štovatelji Gospodnji, blagoslivljajte Boga nad bogovima, hvalite i zahvaljujte, jer vječna je ljubav njegova!"

Chapter 4

¹ Ja, Nabukodonozor, življah mirno u svojoj kući i sretno u svojoj palači, ²kad vidjeh sanju koja me uplašila. Utvare i viđenja što su mi se na mom ležaju vrzla po glavi uznemiriše me. ³I naredih: neka mi pozovu sve mudrace babilonske da mi kažu što sanja znači. ⁴Dođoše gataoci, èarobnici, zvjezdari i tumači znakova: ja im rekoh svoju sanju, a oni mi ne znadoše reći njezino značenje. ⁵Tada dođe preda me Daniel, koji je nazvan Baltazar prema imenu moga boga, i u komu prebiva duh Boga Svetoga. Ja mu pripovjedih svoju sanju: ⁶"Baltzare, starješino gatalaca, znam da u tebi prebiva duh Boga Svetoga i da ti nijedna tajna nije preteška: evo sanje što je imah: daj mi njezino značenje. ⁷Evo viđenja što mi se na postelji vrzlo po glavi: Pogledam, kad evo jedno stablo usred zemlje vrlo veliko. ⁸Stablo poraste, postade snažno, visina mu doseže nebo, vidjelo se s krajeva zemlje. ⁹Krošnja mu bijaše lijepa, plodovi obilni; na njemu je bilo hrane za sve, u njegovoj sjeni počivaše zvijerje poljsko, na njegovim se granama gnijezdile ptice nebeske i svako se tijelo hranilo od njega. ¹⁰Ja promatrah viđenja što su mi se na mojoj postelji vrzla po glavi kad, evo, Stražar, Svetac, silazi s neba, ¹¹silnim glasom viče: 'Posijecite stablo, okrešite mu grane, počupajte mu lišće, pobacajte plodove! Neka se životinje razbjegnu ispod njega i ptice s grana njegovih! ¹²U zemlji ostavite panj i korijenje u gvozdanim i mjedenim okovima, u travi poljskoj! Neka ga pere rosa nebeska, i travu zemaljsku neka dijeli sa zvijerjem poljskim! ¹³Neka mu se promijeni srce èovječje, srce životinjsko nek' mu se dade! Sedam vremena neka prođe nad njim! ¹⁴Tako su presudili Stražari, tako su odlučili Sveci, da sve živo upozna kako Svevišnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim: on ga daje kome hoće i postavlja nad njim najnižega od ljudi! ¹⁵Ovo je sanja što je vidjeh ja, kralj Nabukodonozor. A ti, Baltzare, reci mi njezino značenje, jer mi nijedan od mudraca moga kraljevstva to ne može reći; ti možeš, jer u tebi je duh Boga Svetoga." ¹⁶Tada se Daniel, nazvan Baltazar, naèas smete i prestraši u svojim mislima. Kralj reče: "Baltzare, ne daj

se zbuniti ovom sanjom i njezinim značenjem!" Baltazar odgovori: "Gospodaru moj, ova sanja neka bude tvojim dušmanima i njezino značenje tvojim mrziteljima!"¹⁷ Stablo koje si vidio, veliko i snažno, koje seže sve do neba i vidi se po svoj zemlji,¹⁸ krošnje lijepe i plodova obilnih na kojem bijaše hrane za sve i pod kojim počiva zvijerje poljsko, a na njegovim se granama gnijezde ptice nebeske:¹⁹ to si ti, o kralju, koji si velik i moćan, veličina ti se povećala i dosegla do neba, a tvoja vlast do krajeva zemlje.²⁰ A što je vidio kralj kako Stražar, Svetac, silazi s neba te govori: 'Posijecite stablo, raskomadajte ga, no njegov panj i korijenje ostavite u zemlji, u gvozdanim i mjedenim okovima, u travi poljskoj, neka ga pere rosa nebeska i dio neka mu bude sa zvijerjem poljskim dok ne prođe sedam vremena nad njim' -²¹ ovo je značenje, o kralju, odluka Svevišnjega što će se ispuniti na mom gospodaru kralju:²² Izagnat će te iz društva ljudi i sa životinjama ćeš poljskim boraviti; hranit ćeš se travom kao goveda, tebe će prati rosa nebeska; sedam će vremena proći nad tobom dok ne upoznaš da Svevišnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim i da ga daje kome on hoće.²³ A što se reklo 'Ostavite panj i korijenje stabla' - tvoje će se kraljevstvo obnoviti čim spoznaš da Nebesa imaju svu vlast.²⁴ Zato, kralju, neka ti bude mio moj savjet: iskupi svoje grijehe pravednim djelima i svoja bezakonja milosrdem prema siromasima, da bi ti potrajala sreća."²⁵ Sve se to dogodi kralju Nabukodonozoru.²⁶ Dvanaest mjeseci kasnije, šetajući babilonskim kraljevskim dvorom,²⁷ kralj govoraše: "Nije li to taj veliki Babilon što ga ja sagradih da mi bude kraljevskom prijestolnicom - snagom svoje moći, na slavu svoga veličanstva?"²⁸ Još bijahu te riječi u ustima njegovim kad s neba dođe glas: "Tebi se objavljuje, kralju Nabukodonozore! Kraljevstvo ti se oduzelo;²⁹ bit ćeš izagnan iz društva ljudi, sa životinjama ćeš poljskim boraviti; hranit ćeš se travom kao goveda, i sedam će vremena proći nad tobom dok ne spoznaš da Svevišnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim, i da ga on daje kome hoće."³⁰ I smjesta se riječ izvrši na Nabukodonozoru: bi izagnan iz društva ljudi, jeđao travu kao goveda, prala ga rosa nebeska; vlasi mu narastoše poput orlova perja, a njegovi nokti kao ptičje pandže.³¹ Pošto se navršio određeni dani, ja, Nabukodonozor, podigoh oči prema nebu, razum mi se vrati, tada blagoslovih Svevišnjega hvaleći i uzvisujući onoga koji živi do vijeka: njegovo je kraljevstvo - kraljevstvo vječno, njegova je vlast za sva pokoljenja.³² Stanovnici zemlje - upravo kao da ih i nema: po svojoj volji postupa on s vojskom nebeskom i sa žiteljima zemaljskim. Nitko ne može zaustaviti njegovu ruku ili mu kazati: 'Što to radiš?'³³ U isti čas razum mi se vrati, i na slavu moje kraljevske časti vrati mi se veličanstvo i sjaj; moji me savjetnici i velikaši potražiše, bih uspostavljen u kraljevsku čast i moja veličina još poraste.³⁴ Sada ja, Nabukodonozor, hvalim, uzvisujem i slavim Kralja nebeskoga, čija su sva djela istina, svi putovi pravda i koji može poniziti one koji hode u oholosti."

Chapter 5

¹ Kralj Baltazar priredi veliku gozbu tisući svojih velikaša; s njima je pio vino. ² Opijen vinom, Baltazar naredi da se donese zlatno i srebrno suđe koje njegov otac Nabukodonozor bijaše oteo iz

jeruzalemskog Svetišta, pa da iz njega pije kralj, njegovi velikaši, njegove žene i suložnice. ³Donesoše dakle zlatno i srebrno suđe oteto iz Božjega doma u Jeruzalemu i stadoše piti iz njega kralj i njegovi velikaši, njegove žene i suložnice. ⁴Pili su vino i slavili svoje bogove od zlata i srebra, mjedi i željeza, drva i kamena. ⁵Iznenada se pojaviše prsti èovjeèeje ruke koji stadoše pisati, nasuprot velikom svijeænjaku, po okreèenu zidu kraljevskog dvora, i kralj vidje dlan ruke koja pisaše. ⁶Kralj probljedje, misli ga uznemiriše, zglobovi njegovih kukova popustiše i koljena mu stadoše udarati jedno o drugo. ⁷Glasno dozva èarobnike, zvjezdare i gataoce. I reèe kralj mudracima babilonskim: "Tko proèita ovo pismo i otkrije mi njegov smisao, bit æe obuèen u grimiz, oko vrata nosit æe zlatan lanac i bit æe treæi u kraljevstvu." ⁸Pristupe svi mudraci kraljevi, ali ne mogoše proèitati pismo niti mu otkriti znaèenje. ⁹Kralj se Baltazar zbog toga silno uplaši, probljedje, a njegovi velikaši ostadoše zbunjeni. ¹⁰Kraljica, èuvši rijeèi kralja i velikaša, uèe u gozbenu dvoranu i reèe: "Kralju, živ bio dovijeka! Neka se tvoje misli ne uznemiruju i tvoje lice neka ne blijedi!" ¹¹Ima u tvome kraljevstvu èovjek u kome prebiva duh Boga Svetoga. Još za vremena tvoga oca naèe se u njemu svjetlo, razum i mudrost slièna mudrosti bogova. I zato ga kralj Nabukodonozor, otac tvoj, imenova starješinom èarobnika, gatalaca, zvjezdara i mudraca. ¹²Buduæi da se u tom Danielu - koga kralj bijaše nazvao Baltazarom - našao duh izvanredan, znanje, bistrina, vještina da tumaèi sanje, da rješava zagonetke i da razrješuje teškoæe, pozovi stoga Daniela i on æe ti kazati znaèenje." ¹³Dovedoše Daniela pred kralja, a kralj ga upita: "Jesi li ti Daniel, jedan od izgnanika judejskih koje dovede iz Judeje kralj moj otac?" ¹⁴Èujem da duh Božji prebiva na tebi i da je u tebi svjetlo, razum i mudrost izvanredna. ¹⁵Dovedoše mi mudrace i èarobnike da proèitaju ovo pismo i da mi reknu njegovo znaèenje, ali oni nisu kadri otkriti mi njegov smisao. ¹⁶A èujem da si ti kadar dati tumaèenja i da razrješuješ teškoæe. Ako si dakle kadar proèitati ovo pismo i reæi mi njegovo znaèenje, bit æeš odjeven u grimiz i nosit æeš zlatan lanac oko vrata i bit æeš treæi u kraljevstvu." ¹⁷Daniel prihvati rijeè i odgovori kralju: "Tvoji darovi neka ti ostanu, i svoje poklone daj drugima! A ja æu proèitati ovo pismo kralju i kazat æu mu njegovo znaèenje. ¹⁸O kralju, Bog je Svevišnji dao kraljevstvo, velièinu, velièanstvo i slavu Nabukodonozoru, ocu tvome. ¹⁹Zbog velièine koju mu bijaše dao drhtahu od straha pred njim narodi, plemena i jezici: on ubijaše po svojoj volji, ostavljaše na životu koga je htio, uzdizao koga je htio, ponizivao koga je htio. ²⁰No kad mu se srce uzdiglo i duh uzobijestio do drskosti, tada bi oboren sa svoga kraljevskog prijestolja i slava mu bijaše oduzeta. ²¹Bi izagnan iz ljudskog društva i srce mu posta slièno životinjskom: prebivaše s divljim magarcima; poput goveda jeèaše travu; nebeska je rosa prala njegovo tijelo, dok ne spozna da Svevišnji Bog ima vlast nad kraljevstvom ljudskim i stavlja mu na èelo onoga koga on hoæe. ²²No ti, Baltazare, sine njegov, nisi ponizio srce svoje, iako si znao sve ovo: ²³ti si se podigao protiv Gospoda Nebeskoga, dao si da ti donesu suđe iz njegova Doma i pili ste vino iz njega ti, tvoji velikaši, tvoje žene i tvoje suložnice, hvaleæi bogove od zlata i srebra, od mjedi i željeza, od drva i kamena, koji ne vide, ne èuju niti razumiju, a nisi dao slavu Bogu koji u svojoj ruci drži dah tvoj i sve tvoje putove. ²⁴I zato on posla ovu ruku koja napisao ovo pismo." ²⁵"A evo što je napisano: Mene, Mene, Tekel, Parsin. ²⁶A te rijeèi znaèe: Mene: izmjerio je Bog tvoje kraljevstvo i uèinio

mu kraj; ²⁷Tekel: bio si vagnut na tezulji i nađen si prelagan; ²⁸Parsin: razdijeljeno je tvoje kraljevstvo i predano Medijcima i Perzijancima." ²⁹Tada Baltazar naredi da Daniela obuku u grimiz, da mu oko vrata objese zlatan lanac i da ga proglase treæim u kraljevstvu. ³⁰Iste te noæi kaldejski kralj Baltazar bi ubijen.

Chapter 6

¹ A Darije Medijac preuze kraljevstvo, star veæ šezdeset i dvije godine. ²Svidjelo se Dariju da postavi nad svojim kraljevstvom stotinu i dvadeset satrapa da budu nad svim kraljevstvom. ³Njima na èelo stavi tri proèelnika - Daniel bijaše jedan od njih - kojima æe satrapi polagati raèun da se ne bi dosađivalo kralju. ⁴Daniel se toliko isticaše svojim izvanrednim duhom iznad proèelnika i satrapa te kralj mišljaše da ga postavi nad svim kraljevstvom. ⁵Tada proèelnici i satrapi stadoše tražiti povod, štogod oko državne uprave, zbog èega bi mogli optužiti Daniela; ali ne mogoše na njemu naæi ništa takvo, ništa zbog èega bi ga prekorili, jer bijaše vjeran, na njemu ni nemara ni ogrešenja. ⁶Ti ljudi rekoše tada: "Neæemo naæi nikakva povoda protiv Daniela, osim da naðemo nešto protiv njega u zakonu njegova Boga." ⁷Tada proèelnici i satrapi navališe na kralja te mu rekoše: "O kralju Darije, živ bio dovijeka! ⁸Svi proèelnici kraljevstva, predstojnici i satrapi, savjetnici i namjesnici složiše se u tome da bi trebalo da kralj izda naredbu i zabranu: svaki onaj koji bi u roku od trideset dana upravio molbu bilo na kojega boga ili èovjeka, osim na tebe, o kralju, bit æe baèen u lavsku jamu. ⁹O kralju, potvrdi tu zabranu i potpiši naredbu da bude neopoziva prema nepromjenljivom medijsko-perzijskom zakonu!" ¹⁰Nato kralj Darije potpisa pismo i zabranu. ¹¹Saznavši Daniel da je spis potpisan, otiðe u svoju kuæu. Prozori gornje sobe bijahu otvoreni prema Jeruzalemu. Tu je on tri puta na dan padao na koljena blagoslivljajuæi, moleæi i hvaleæi Boga, kako je uvijek èinio. ¹²Oni ljudi nahrupiše i naðoše Daniela gdje moli i zaziva svoga Boga. ¹³Tada odoše i pred kraljem se pozvaše na kraljevsku zabranu: "Zar ti nisi potpisao zabranu prema kojoj æe svaki onaj koji bi u vremenu od trideset dana upravio molbu na nekoga boga ili èovjeka, osim na tebe, o kralju, biti baèen u lavsku jamu?" Kralj odgovori: "Tako je odluèeno po nepromjenljivom medijsko-perzijskom zakonu." ¹⁴Tada rekoše kralju: "Daniel, onaj od izgnanika judejskih, ne mari za tebe, o kralju, ni za tvoju zabranu koju si potpisao: tri puta na dan obavlja svoju molitvu." ¹⁵Èuvši te rijeði, kralj se vrlo ražalosti i odluèi spasiti Daniela. Sve do sunèeva zalaza nastojaše da ga spasi. ¹⁶Ali oni ljudi navališe na kralja govoreæi: "Znaj, o kralju, da prema medijsko-perzijskom zakonu nijedna kraljevska zabrana ili odluka ne može biti opozvana!" ¹⁷Tada kralj naredi da dovedu Daniela i da ga bace u lavsku jamu. Kralj reèe Danielu: "Bog tvoj, kome tako postojano služiš, neka te izbavi." ¹⁸Donesoše kamen i staviše ga jami na otvor. Kralj ga zapeèati prstenom svojim i prstenom svojih velikaša, da se ništa ne mijenja za Daniela. ¹⁹Kralj se vrati u svoj dvor i provede noæ ne okusivši jela i ne dopustivši da mu dovedu suložnice. Nije mogao usnuti. ²⁰Kralj ustade u ranu zoru, kad se danilo, i poðe brzo k lavskoj jami. ²¹Kad se primaèe blizu, viknu žalosnim glasom Danielu: "Daniele,

slugo Boga živoga, je li te Bog, kome postojano služiš, mogao izbaviti od lavova?" ²²Daniel odgovori: "O kralju, živ bio do vijeka! ²³Moj je Bog poslao svog Anđela; zatvorio je ralje lavovima te mi ne nudiše, jer sam nedužan pred njim. Pa i pred tobom, o kralju, ja sam bez krivice." ²⁴Kralj se vrlo obradova i naredi da Daniela izvade iz jame. Izvadiše Daniela iz jame neozlijeđena, jer se bijaše uzdao u svoga Boga. ²⁵Kralj zapovjedi da dovedu one ljude koji bijahu optužili Daniela i da ih bace u lavsku jamu - njih, njihove žene i njihovu djecu: i prije nego dodirnuše tlo, lavovi ih zgrabiše i smrviše im kosti. ²⁶Nato kralj Darije napisa svim plemenima, narodima i jezicima što stanuju po svoj zemlji: "Obilovali mirom! ²⁷Evo naredbe koju donosim: u svemu mojem kraljevstvu neka se ljudi boje i neka dršæu pred Bogom Danielovim: On je Bog živi, on ostaje do vijeka! Njegovo kraljevstvo neæe propasti, njegovoj vlasti nema kraja! ²⁸On izbavlja i spasava, èini znake i èudesna na nebesima i na zemlji! On je spasio Daniela iz šapa lavljih!" ²⁹Daniel bijaše sretan za vladanja Darija i za vladanja Kira Perzijanca.

Chapter 7

¹ Prve godine Baltazara, kralja babilonskoga, usni Daniel san: utvare mu se na postelji vrzle glavom. Sažeto zapisa što je usnio. ²Kazivaše ovako: Noæu u viđenju pogledah, kad eno: èetiri vjetra nebeska uzbibaše veliko more. ³Èetiri goleme nemani iziđoše iz mora, svaka drukèija. Prva bijaše kao lav, a krila joj orlovska. ⁴Dok je promatrah, krila joj se išèupaše, diže se ona sa zemlje i uspravi na noge kao èovjek, i bijaše joj dano srce èovjeèje. ⁵Kad eno druga neman: gle, sasvim drukèija: kao medvjed, s jedne strane uspravljena, tri joj rebra u raljama, među zubima. I bijaše joj reèeno: "Ustani, nažderi se mesa!" ⁶Gledah dalje, i evo: treæa neman kao leopard, na leđima joj èetiri ptièja krila: imaše èetiri glave, i dana joj je moæ. ⁷Zatim, u noænim viđenjima, pogledah, kad eno: èetvrta neman, strahovita, užasna, izvanredno snažna: imaše velike gvozdene zube; ona žderaše, mrvljaše, a što preostade, gazila je nogama. Razlikovala se od prijašnjih nemani i imaše deset rogova. ⁸Promatrah joj rogove, i gle: među njima poraste jedan mali rog; i pred tim se rogom išèupaše tri prijašnja roga. I gle, na tome rogu oèi kao oèi èovjeèje i usta koja govoraše velike hule. ⁹Gledao sam: Prijestolja bjehu postavljena i Pradavni sjede. Odijelo mu bijelo poput snijega; vlasni na glavi kao èista vuna. Njegovo prijestolje kao plamenovi ognjeni i toèkovi kao žarki oganj. ¹⁰Rijeka ognjena tekla, izvirala ispred njega. Tisuæu tisuuæa služahu njemu, mirijade stajahu pred njim. Sud sjede, knjige se otvoriše. ¹¹Ja gledah tada, zbog buke velikih hula što ih govoraše rog, i dok gledah, neman bi ubijena, njezino tijelo raskomadano i predano ognju. ¹²Ostalim nemanima vlast bi oduzeta, ali im duljina života bi na jedno vrijeme i rok.

¹³Gledah u noænim viđenjima i gle, na oblacima nebeskim dolazi kao Sin èovjeèji. On se približi Pradavnome i dovedu ga k njemu. ¹⁴Njemu bi predana vlast, èast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova vlast je vjeèna i nikada neæe proæi, kraljevstvo njegovo neæe propasti. ¹⁵Meni, Danielu, smete se zbog toga sav duh, viđenja mi se vrzoše glavom, svega

me prestraviše. ¹⁶Pristupih jednome od onih koji stajahu ondje i zamolih ga da mi rekne istinu o svemu tome. On mi odgovori i kaza mi značenje: ¹⁷"One četiri goleme nemani jesu četiri kralja koji će se dići na zemlji. ¹⁸Ali će od njih kraljevstvo preuzeti Sveci Svevišnjega i oni će ga posjedovati za vijekove vjekova." ¹⁹Zaželjeh tada saznati istinu o četvrtoj nemani, onoj koja se razlikovaše od svih drugih, bila izvanredno strašna, imala gvozdene zube i mjedene pandže i koja je žderala i mrvila i nogama gazila što preostajaje; ²⁰i o deset rogova što bijahu na njezinoj glavi, i o drugom rogu koji poraste dok tri prva otpadoše - o rogu koji imaše oči i usta što govorahu velike hule i koji bijaše veći nego drugi rogovi. ²¹I gledao sam kako ovaj rog ratuje protiv Svetaca te ih nadvladava, ²²dok ne dođe Pradavni, koji dosudi pravdu Svecima Svevišnjega, i dok ne dođe vrijeme kad Sveci zaposjedoše kraljevstvo. ²³On reče: "Četvrta neman bit će četvrto kraljevstvo na zemlji, različito od svih kraljevstava. Progurat će svu zemlju, zgazit' je i smrviti. ²⁴A deset rogova: Od ovoga kraljevstva nastat će deset kraljeva, a iza njih će se podići jedan drugi različito od onih prvih - i oborit će tri kralja. ²⁵On će huliti na Svevišnjega, zatirati Svece Svevišnjega; pomišljat će da promijeni blagdan i Zakon, i Sveci će biti predani u njegove ruke na jedno vrijeme i dva vremena i polovinu vremena. ²⁶Tada će sjesti Sud, vlast mu oduzeti, razoriti, sasvim uništiti. ²⁷A kraljevstvo, vlast i veličanstvo pod svim nebesima dat će se puku Svetaca Svevišnjega. Kraljevstvo njegovo kraljevstvo je vječeno, i sve vlasti služit će mu i pokoravati se njemu." ²⁸Ovdje se završava izvještaj. Ja, Daniel, bijah vrlo potresen u svojim mislima i lice mi problijedje, ali sve ovo sačuvah u srcu svojemu.

Chapter 8

¹Treće godine kralja Baltazara ukaza se meni, Danielu, viđenje poslije onoga koje mi se ukazalo prije. ²Gledah viđenje, i dok gledah, nađoh se u Šušanu, èvrstu gradu u pokrajini Elamu; i u viđenju se vidjeh na rijeci Ulaju. ³Podigoh oči, i gle: ovan stajaje kraj rijeke. Imaše dva roga: oba roga visoka, no jedan viši nego drugi, a onaj viši narastao poslije. ⁴Gledah kako ovan bode na zapad, na sjever i jug. Nijedna mu se životinja ne mogaše oprijeti, ništa mu ne mogaše izbjeći. Èinio je što je htio, osilio se. ⁵Dok sam promatrao, gle: jarac dolazi sa zapada povrh sve zemlje, ne dodirujuçi tla; jarac imaše silan rog među očima. ⁶Približi se dvorogom ovnu kojega bijah vidio gdje stoji kraj rijeke i potrèa na njega u svoj žestini svoje snage. ⁷Vidjeh kako se približi ovnu: bijesno udari na ovna i slomi mu oba roga, a ovan nije imao snage da mu se opre; obori ga jarac na zemlju i stade ga nogama gaziti; nikoga ne bijaše da spasi ovna. ⁸Jarac osili veoma, ali kad osili, veliki se rog slomi, a na njegovu mjestu izrastoše četiri velika roga prema četiri vjetra nebeska. ⁹Iz jednoga od njih izbi malen rog, ali taj silno poraste prema jugu i istoku, prema Divoti. ¹⁰On poraste sve do Nebeske vojske, obori na zemlju neke iz Vojske i od zvijezda pa ih zgazi nogama. ¹¹Poraste sve do Zapovjednika Vojske, oduze mu svagdašnju žrtvu i razori mu njegovo Sveto mjesto. ¹²Vojska se digla na žrtvu svagdašnju zbog opaèine, na zemlju oborila istinu i uspje u svemu što èinjaše.

¹³Tada èuh gdje jedan Svetac govori, a drugi Svetac upita onoga koji govoraše: "Dokle æ trajati ovo viđenje o svagdašnjoj žrtvi i o opaèini što pustoši i gazi Svetište i Vojsku?" ¹⁴Odgovori: "Još dvije tisuæe i tri stotine veèeri i jutara; tada æ Svetište biti oèišæeno." ¹⁵Kad sam ja, Daniel, gledajuæi ovo viđenje, tražio da ga razumijem, gle, preda me stade kao neki èovjek. ¹⁶Zaèuh glas èovjeèi gdje vièe preko Ulaja: "Gabriele, objasni mu to viđenje!" ¹⁷On pođe onamo gdje stajah i kad mi se približi, strah me obuze i padoh na lice. On mi reèe: "Sine èovjeèi, razumij: jer ovo je viđenje za vrijeme posljednje." ¹⁸On još govoraše, a ja se onesvijestih, padoh na zemlju. On me dotaèe i uspravi na mom mjestu. ¹⁹I reèe: "Evo, kazat æu ti što æ doæi na kraju gnjeva, najavljeni svršetak. ²⁰Ovan što si ga vidio - njegova dva roga - to su kraljevi Medije i Perzije. ²¹Rutavi jarac jest kralj Grèke; veliki rog meðu njegovim oèima jest prvi kralj; ²²slomljeni rog i èetiri roga što izbiše na njegovu mjestu, to su èetiri kraljevstva što æ iziæi iz njegova naroda, ali neæe imati njegovu moæ. ²³I potkraj njihova kraljevanja, kad bezakonicu navršu mjeru, ustat æ kralj, drzak i lukav. ²⁴Njegova æ moæ porasti, ali ne svojom snagom; nasmiljeno æ pustošiti, uspijevat æ u svojim pothvatima, zatirat' junake i narod Svetaca. ²⁵Zbog njegove lukavosti prijevara æ uspijevati u njegovoj ruci. On æ se uznijeti u svome srcu, iz èista mira upropastit æ mnoge. Suprotstavit æ se Knezu nad knezovima, ali æ - ne rukom - biti skršen. ²⁶Viđenje o veèerima i jutrima o kojem je bilo govora istinito je; no ti ga zapeèati, jer je za daleke dane." ²⁷Tada ja, Daniel, obnemogoh i bijah bolestan više dana. Zatim ustadoh da vršim kraljevske poslove. Bijah smeten zbog viđenja, no nitko to nije dokuèio.

Chapter 9

¹Prve godine Darija, sina Artakserksova, iz roda Medijaca, koji vladaše kraljevstvom kaldejskim, ²prve dakle godine njegova kraljevanja, ja, Daniel, istraživah u Pismima broj godina koje se - prema rijeèi koju Jahve uputi proroku Jeremiji - imaju ispuniti nad ruševinama Jeruzalema: sedamdeset godina. ³Ja obratih svoje lice prema Gospodinu Bogu nastojeæi moliti se i zaklinjati u postu, kostrijeti i pepelu. ⁴Ja se moljah Jahvi, Bogu svome, priznavajuæi: "Ah, Gospodine moj, Bože veliki i strahoviti, koji èuvaš Savez i naklonost onima koji tebe ljube i èuvaju zapovijedi tvoje! ⁵Mi sagriješismo, mi bezakonje poèinismo, zlo uèinismo, odmetnusmo se i udaljismo od zapovijedi i naredaba tvojih. ⁶Nismo slušali slugu tvoje, proroke koji govorahu u tvoje ime našim kraljevima, našim knezovima, našim oèevima, svemu puku zemlje. ⁷U tebe je, Gospodine, pravednost, a u nas stid na obrazu, kao u ovaj dan, u nas Judejaca, Jeruzalemaca, svega Izraela, blizu i daleko, u svim zemljama kuda si ih rastjerao zbog nevjernosti kojom ti se iznevjeriše. ⁸Jahve, stid na obraz nama, našim kraljevima, našim knezovima, našim oèevima, jer sagriješismo protiv tebe! ⁹U Gospoda je Boga našega smilovanje i oprostjenje jer smo se odmetnuli od njega ¹⁰i nismo slušali glas Jahve, Boga našega, da slijedimo njegove zakone što nam ih dade po svojim slugama, prorocima. ¹¹Sav je Izrael prestupio Zakon tvoj, odmetnuo se ne slušajuæi tvoj glas. Zato se na nas izlila kletva i

prokletstvo, kako je zapisano u Zakonu Mojsija, sluge Božjega - jer sagriješismo protiv Njega. ¹²Izvršio je prijetnje kojima je zaprijetio nama i sucima koji su nam sudili: svalio je na nas tešku nesreću te se ne dogodi pod nebom što se dogodi u Jeruzalemu. ¹³Sva ova nesreća, kao što je zapisano u Zakonu Mojsijevu, došla je na nas, a mi nismo umilostivili lice Jahve, Boga svojega: nismo se obratili od svojih bezakonja pa da prionemo uz istinu tvoju. ¹⁴Jahve je bdio nad nesrećom, on je dovede na nas. Jer je pravedan Jahve, Bog naš, u svim djelima koja učini, a mi nismo slušali glas njegov. ¹⁵A sada, Gospode, Bože naš, koji si moćnom svojom rukom izveo narod svoj iz zemlje egipatske - i time sebi stekao ime koje traje do danas: mi sagriješismo, mi zlo učinismo. ¹⁶Gospode, po svojoj pravednosti svojoj odvrati svoj gnjev i svoju jarost od Jeruzalema, grada svojega, Svete gore svoje, jer zbog naših grijeha i zlodjela naših otaca Jeruzalem i tvoj narod ruglo su svima koji nas okružuju."

¹⁷"A sada poslušaj, o Bože naš, molitvu sluge svoga i usrdne molbe njegove. Neka tvoje lice zasja nad svetištem tvojim opustošenim - zbog tebe, Gospode! ¹⁸Prikloni uho svoje, Bože moj, i slušaj! Otvori oči te pogledaj našu pustoš i grad koji se tvojim zove imenom! Jer mi te ne molimo zbog svoje pravednosti, već zbog velikih smilovanja tvojih. ¹⁹Gospode, čuj! Gospode, oprosti! Gospode, poslušaj i čini! Ne oklijevaj - zbog sebe, Bože moj, jer se tvojim imenom zove grad tvoj i narod tvoj!" ²⁰Ja sam još govorio, moleći se i priznavajući grijeha svoje i grijeha svog naroda Izraela i usrdno zaklinjući Jahvu, svoga Boga, za Svetu goru Boga svoga. ²¹Dok sam dakle ja još govorio moleći se, onaj čovjek Gabriel, koga vidjeh na početku viđenja, doletje u brzu letu, dotače me se u vrijeme većernjeg prinosa ²²i pouče me: "Daniele, evo me: dođoh da te poučim. ²³Od početka tvoje molitve izišla je riječ, i ja dođoh da ti je navijestim. Ti si miljenik. Pazi dobro na riječ, razumij viđenje." ²⁴"Sedamdeset je sedmica određeno tvom narodu i tvom svetom gradu da se dokrajči opaćina, da se stavi pečat grijehu, da se zadovolji za bezakonje, da se uvede vječna pravednost, da se stavi pečat viđenju i prorocima, da se pomaže Sveti nad svetima. ²⁵Znaj i razumij: Od časa kad izađe riječ 'Neka se vrate i neka opet sagrađe Jeruzalem' pa do Kneza Pomazanika: sedam sedmica, a onda šezdeset i dvije sedmice, i bit će opet sagrađeni trg i opkop, i to u teško vrijeme. ²⁶A poslije šezdeset i dvije sedmice bit će Pomazanik pogubljen, ali ne za sebe. Narod jednog kneza koji će doći razorit će Grad i Svetište: svršetak im je u propasti, a do svršetka rat i određena pustošenja. ²⁷I sklopit će savez s mnogima za jednu sedmicu: a u polovici sedmice prestat će žrtva i prinos: na vrhu Hrama bit će grozota pustoši sve do svršetka, dok se određeno pustošenje ne obori na pustošnika."

Chapter 10

¹ Treće godine Kira, kralja perzijskoga, Danielu, prozvanome Baltazar, bi objavljena riječ - riječ istinita: velik rat. On je nastojao razumjeti riječ, i razumijevanje bi mu dano u viđenju. ²U te dane ja, Daniel, žalovao sam tri sedmice: ³nisam jeo tečnih jela; meso ni vino nije ulazilo u moja

usta i nisam se mazao uljem dok ne prodoše te tri sedmice. ⁴Dvadeset i četvrtoga dana prvog mjeseca bijah na obali velike rijeke Tigrisa; ⁵podigoh oči da vidim, i gle: Èovjek odjeven u lanene haljine, oko pasa mu pojas od zlata ofirskoga, ⁶tijelo mu poput krizolita, lice kao munja, oči kao baklje ognjene, ruke i noge poput mjedi ugladne, zvuk riječi njegovih kao žamor mnoštva. ⁷Jedini ja, Daniel, gledah ovo viđenje, ljudi koji bijahu sa mnom ne vidješe ga, ali ih spopade silan strah te pobjegoše da se sakriju. ⁸Ostadoh sam gledajući to veliko viđenje; onemoćah, lice mi prolijedje, iznakazi se, snaga me ostavi. ⁹Začuh glas njegovih riječi, i kad razabrah glas, onesvijestih se i padoh licem na zemlju. ¹⁰I gle: ruka me dotače i pomože mi da se uprem na koljena i na dlanove. ¹¹On mi reče: "Daniele, miljeniče, pripazi na riječi koje æu ti kazati! Ustani, jer ja sam evo k tebi poslan." To reče, a ja ustadoh dršćući. ¹²I kaza mi: "Ne boj se, Daniele, jer od prvoga dana kad si odlučio da se poniziš pred svojim Bogom da bi razumio, tvoje su riječi uslišane i ja sam došao zbog tvojih riječi. ¹³Knez kraljevstva perzijskoga protivio mi se dvadeset i jedan dan, ali Mihael, jedan od prvih Knezova, dođe mi u pomoć. Ostavih ga nasuprot Knezu perzijskome, ¹⁴a ja dođoh da ti kažem što æe zadesiti tvoj narod na svršetku dana. Jer još æe jedno viđenje biti za one dane." ¹⁵Pošto mi to reče, ja oborih pogled na zemlju, bez riječi. ¹⁶I gle: onaj, sličan sinu èovječjem dotače se mojih usana. Otvorih usta da govorim te rekoš onome koji stajao preda mnom: "Gospodaru moj, zbog ovog viđenja obuzeše me tjeskobe i onemoćah. ¹⁷I kako æe sluga Gospodina svoga govoriti s Gospodinom kad posve onemoćah i dah me ostavi?" ¹⁸Tada me se opet dotače onaj što bijaše kao èovjek te me okrijepi. ¹⁹On reče: "Ne boj se, miljeniče! Mir tebi! Budi jak! Ohrabri se!" I dok mi to govoraše, ja se ohrabrih pa rekoš: "Govori, Gospodine, jer si me ohrabrio!" ²⁰Tada æe on: "Znaš li zašto sam došao k tebi? Sad æu se vratiti da se borim protiv Kneza Perzije; a èim svršim, doæi æe Knez Grèke. ²¹Ali æu ti prije otkriti što je zapisano u Knjizi istine. Nema nikoga tko bi se sa mnom protiv njih borio, osim Mihaela, Kneza vašega,

Chapter 11

¹ moje potpore i moga okrilja. ²A sada æu ti otkriti istinu. Evo: još æe tri kralja ustati za Perziju: èetvrti æe biti bogatiji od svih ostalih, pa kad se zbog svoga bogatstva osili, sve æe podići protiv kraljevstva grèkoga. ³Ustat æe junački kralj, vladat æe silnom moæu i èiniti što ga bude volja. ⁴A èim se ustane, njegovo æe se kraljevstvo raspasti i bit æe razdijeljeno na èetiri vjetra nebeska, ali ne meðu njegove potomke; i neæe više biti tako moæno kao za njegove vladavine, jer æe njegovo kraljevstvo biti razoreno i predano drugima, a ne njima. ⁵Kralj æe Juga postati moæan; jedan æe od njegovih zapovjednika biti moæniji od njega i zavladat æe veæom moæu nego što je njegova. ⁶Nekoliko godina kasnije oni æe se udružiti, a kæi kralja Juga doæi æe kralju Sjevera da sklope ugovor. Ali ona tim neæe saèuvati snagu svoje mišice i njezino se potomstvo neæe održati: bit æe predana ona, i njezina pratnja, i njezino dijete, i njezin pomagaè u tim vremenima. ⁷No jedan æe se izdanak njezina korijena podići na njezino mjesto, navalit æe na vojsku, prodrijet æe u tvrđavu

kralja Sjevera, postupati s njima po miloj volji i pobijediti ih. ⁸Pa i njihove bogove, njihove kipove i njihovo dragocjeno suđe, srebrno i zlatno, odnijet æe kao plijen u Egipat. Nekoliko godina bit æe jaèi od kralja Sjevera, ⁹koji æe onda prodrijeti u kraljevstvo kralja Juga, odakle æe se vratiti u svoju zemlju. ¹⁰Ali æe se onda njegovi sinovi naoružati, skupit æe silnu vojsku, odlučeno æe navaliti i poput poplave proæi, zatim æe se opet zametnuti rat sve do njegove utvrde. ¹¹Tada æe se kralj Juga razgnjeviti i zavojštiti na kralja Sjevera; podiæi æe silnu vojsku i nadvladati vojsku njegovu. ¹²Mnoštvo æe biti uništeno, a on æe se zbog toga uzoholiti; pobit æe desetke tisuæa, ali se neæe održati: ¹³kralj æe Sjevera opet diæi vojsku veæu nego prije, i poslije nekoliko godina navalit æe s velikom, dobro opremljenom vojskom. ¹⁴U to vrijeme mnogi æe se podiæi protiv kralja Juga; ustat æe i nasilnici iz tvog naroda da se ispuni viđenje, ali æe propasti. ¹⁵Doæi æe kralj Sjevera: podiæi æe nasipe da zauzme jedan utvrðeni grad. Mišice Juga neæe odoljeti, pa ni izabrane èete neæe imati snage da se odupru. ¹⁶Onaj æe navaliti protiv njega i uèinit æe s njime kako mu se prohtije - nitko mu se neæe oprijeti: zaustavit æe se u Divoti, uništenje je u njegovim rukama. ¹⁷Èvrsto odlučivši da se pošto-poto domogne svega njegova kraljevstva, sklopit æe s njim ugovor dajuæi mu jednu kæer za ženu da ga upropasti, ali mu neæe uspjeti, neæe se to zbiti. ¹⁸Zatim æe se okrenuti prema otocima i mnoge æe osvojiti, ali æe jedan zapovjednik dokrajèiti tu sramotu, sramotu mu sramotom vratiti. ¹⁹Brže æe nagnuti prema utvrðama svoje zemlje, ali æe posrnuti, pasti, više ga neæe biti. ²⁰Na njegovo æe mjesto doæi jedan koji æe u diku kraljevstva poslati poreznika, ali æe u kratko vrijeme poginuti bez gnjeva i boja. ²¹Na njegovo æe se mjesto uzdiæi nitkov kome ne pripada kraljevska èast. Ali on æe iznenada doæi i spletkama se domoæi kraljevstva. ²²Pred njim æe biti preplavljene i skršene navalne snage i sam knez Saveza. ²³Unatoè sporazumu s njime, izdajnièki æe navaliti i svladati ga s malo ljudi. ²⁴Izenada æe upasti u bogate pokrajine i postupat æe kako nisu postupali njegovi oðevi ni oðevi njegovih otaca, rasipajuæi meðu svoje plijen, pljaèku i bogatstvo, smišljat æe osnove protiv tvrdih gradova, ali samo za neko vrijeme. ²⁵Pokrenut æe, s velikom vojskom, svoju snagu i hrabrost protiv kralja Juga. Kralj Juga krenut æe u rat s mnogom i moænom vojskom, ali neæe izdržati, jer æe se protiv njega skovati spletkе. ²⁶I oni koji jeðahu za njegovim stolom skršit æe ga: njegova æe vojska biti uništena i mnogi æe posjeèeni popadati. ²⁷Oba æe kralja smišljati zlo; sjedeæi za istim stolom, govorit æe laži jedan drugome: ali neæe uspjeti, jer je svršetak odložen do odreðenog vremena. ²⁸Vratit æe se on u svoju zemlju s velikim blagom; srcem protiv svetoga Saveza, uèinit æe svoje i vratiti se u svoju zemlju. ²⁹U odreðeno vrijeme opet æe krenuti protiv Juga, ali sada neæe biti kao prvi put. ³⁰Kitimski æe brodovi navaliti na njega, i on æe se uplašiti. Vratit æe se, bjesnjeti protiv svetoga Saveza i opet æe se sporazumjeti s onima koji napustiše sveti Savez. ³¹Èete æe njegove doæi i oskrvnuti svetište-tvrðu, dokinut' svagdašnju žrtvu i ondje postaviti grozotu pustoši. ³²Svojim æe spletkama navesti na otpad one koji se ogrešuju o Savez, ali ljudi koji ljube Boga ostat æe postojani i vršit æe svoje. ³³Umnici u narodu pouèavat æe mnoštvo, ali æe ih jedno vrijeme zatirati maèem i ognjem, izgnanstvom i pljaèkanjem. ³⁴Dok ih budu zatirali, samo æe im nekolicina pomagati, a mnogi æe im se pridružiti prijevarno. ³⁵Od umnika neki æe pasti, da se prokušaju, probрани, èisti do vremena

svršetka, jer još nije došlo određeno vrijeme. ³⁶Kralj æ raditi što god mu se prohtije, uznoseæi i uzdižuæi sebe iznad svih bogova: protiv Boga nad bogovima govorit æ hule i uspijevat æ dok se gnjev ne navrši - jer ono što je određeno, to æ se ispuniti. ³⁷Neæe mariti za bogove svojih otaca ni za Miljenika ženÅa niti za kojega drugog boga: samog æ sebe izdizati iznad svijju. ³⁸Mjesto njih èastit æ boga tvrðava, boga koga nisu poznavali njegovi oèevi, èastiti ga zlatom i srebrom, dragim kamenjem i drugim dragocjenostima. ³⁹Navalit æ na tvrðave gradova pomoæu stranog boga: one koji njega priznaju obasut æ poèastima i dat æ im vlast nad mnoštvom i dijelit æ im zemlju za nagradu. ⁴⁰U vrijeme svršetka kralj æ se Juga zaratiti s njime; kralj æ Sjevera navaliti na nj svojim kolima, svojim konjanicima i svojim mnogim brodovima. Provalit æ u zemlje i proæi njima poput poplave. ⁴¹Prodrijet æ u Divotu i mnogi æ pasti. Njegovim æ rukama izmaæi Edom i Moab i glavnina sinova Amonovih. ⁴²Pružit æ svoju ruku za zemljama: Egipat mu neæe izmaæi. ⁴³On æ se domoæi zlatnog i srebrnog blaga i svih dragocjenosti Egipta. Pratit æ ga Libijci i Etiopljani. ⁴⁴Ali æ ga uznemiriti vijesti s istoka i sa sjevera te æ poæi vrlo gnjevan da uništi i zatre mnoštvo. ⁴⁵Postavit æ svoje dvorske šatore između mora i Svete gore Divote. Ali æ i njemu doæi kraj, i nitko mu neæe pomoæi.

Chapter 12

¹ U ono æ vrijeme ustati Mihael, veliki knez koji štiti sinove tvog naroda. Bit æ to vrijeme tjeskobe kakve ne bijaše otkako je ljudi pa do toga vremena. U ono vrijeme tvoj æ se narod spasiti - svi koji se nađu zapisani u Knjizi. ²Tada æ se probuditi mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vjeèni život, drugi za sramotu, za vjeènu gadost. ³Umnici æ blistati kao sjajni nebeski svod, i koji su mnoge uèili pravednosti, kao zvijezde navijeke, u svu vjeènost. ⁴A ti, Daniele, drži u tajnosti ove rijeèi i zapeèati ovu knjigu do vremena svršetka! Mnogi æ tumarati, i bezakonja æ rasti." ⁵Ja, Daniel, pogledah, kad eno: druga dvojica stajahu jedan s jedne, drugi s druge strane rijeke. ⁶Jedan upita èovjeka odjevena u lanene haljine koji stajaše iznad voda rijeke: "Kada æ doæi kraj tim èudesima?" ⁷Zaèuh èovjeka odjevena u lanene haljine, koji stajaše iznad voda rijeke; on podiže k nebu desnicu i ljevicu, kunuæi se Vjeèno živim. "Nakon jednog vremena, dva vremena i pola vremena - kada dođe kraj rasulu snage svetoga naroda - sve æ se to svršiti." ⁸Ja slušah, ali ne razumjeh, pa upitah: "Gospodaru, kako æ to svršiti?" ⁹On reèe: "Idi, Daniele, ove su rijeèi tajne i zapeèaæene do vremena svršetka. ¹⁰Mnogi æ se oèistiti, ubijeliti i prokušati; a bezbožnici æ i dalje biti bezbožni; bezbožnici se neæe urazumjeti, a umnici æ razumjeti. ¹¹Od èasa kad bude dokinuta svagdašnja žrtva i postavljena grozota pustoši: tisuæu dvjesta i devedeset dana. ¹²Blago onomu koji doèeka i dosegne tisuæu trista trideset i pet dana! ¹³A ti idi i otpoèini; ustat æeš da primiš svoju baštinu na kraju dana."

Chapter 13

¹ U Babilonu življaše neki èovjek po imenu Jojakim. ² On se oženi Suzanom, kærju Hilkijinom, veoma lijepom i bogobojaznom. ³ Njezini roditelji bijahu pravednici i odgojiše svoju kær po Zakonu Mojsijevu. ⁴ Jojakim bijaše vrlo bogat: uz kuæu imaše vrt. Judejci se skupljahu kod njega jer bijaše poštovaniji od svih. ⁵ One godine izabraše za suce dva starca iz naroda. O takvima reèe Gospod: "Bezakonje izađe iz Babilona po starješinama, sucima koji su se smatrali upravljaèima naroda." ⁶ Ovi posjeæivahu kuæu Jojakimovu, i svi koji imahu kakvu parnicu obraæahu se njima. ⁷ Kad bi se narod, oko podneva, razišao, Suzana bi dolazila šetati u vrt svog muža. ⁸ Ona je dva starca svaki dan promatrahu gdje ulazi i šeta, pa je poželješe. ⁹ Izgubiše od toga razum, odvrtiše svoje oèi od Neba i zaboraviše njegove pravedne sudove. ¹⁰ Obojica njome ranjena, skrivahu jedan od drugoga svoju muku, ¹¹ jer su se stidjeli priznati svoju pohotu za njom, ¹² ali su živo nastojali da je svaki dan vide. ¹³ Jednom se rastadoše rekavši: "Hajdemo kuæi, doba je ruèku." I svaki ode na svoju stranu, ¹⁴ ali se vratiše i nađoše na istom mjestu. Ispitujuæi se za povod, priznaše pohotu za njom, i tada ugovoriše priliku kad bi mogli zateæi Suzanu samu. ¹⁵ I dok su tako vrebali zgodan dan, uđe ona jednom, kao i minulih dana, samo sa dvije djevojke: htjede se okupati u vrtu, jer bijaše vruæe. ¹⁶ Ondje ne bijaše nikoga: osim ona dva starca, koji je, skriveni, vrebahu. ¹⁷ Ona reèe djevojkama: "Donesite mi ulja i pomasti pa zakljuèajte vrtna vrata da se okupam!" ¹⁸ One uèine kako im zapovjedi: zakljuèaše vrtna vrata te iziđoše na pokrajna vrata da donesu što im je zapovjedila; ništa nisu znale o starcima, jer bijahu skriveni. ¹⁹ Èim djevojke izađoše, oni ustadoše i pritræaše k njoj. ²⁰ "Evo, rekoše, vrtna su vrata zakljuèana, nitko nas ne vidi. Mi te se poželjesmo, podaj nam se i budi naša!" ²¹ Ako li neæeš, mi æemo protiv tebe svjedoèiti da je neki mladiæ bio s tobom i da si zbog toga udaljila od sebe svoje djevojke." ²² Suzana zastenja: "Odasvud sam pritisnuta: uèinim li to, smrt me èeka; ne uèinim li, neæu vam ruci umaæi." ²³ Milije mi je da nedužna padnem u vaše ruke nego da sagriješim pred Gospodom." ²⁴ I povika iza glasa. Okrenuše vikati i oba starca na nju, ²⁵ a jedan potrèa i otvori vrtna vrata. ²⁶ Kad ukuæani èuše krikove u vrtu, dotræaše na pokrajnja vrata da vide što se dogodilo. ²⁷ Pošto starci ispriповjediše svoju pripovijest, postidješe se sluge veoma, jer se o Suzani takvo što nikad ne èu. ²⁸ Sutradan se narod sabra kod Jojakima, njezina muža. Dođoše onamo starci, puni bezbožne namjere da Suzanu usmrte. ²⁹ Rekoše skupljenu narodu: "Pošaljite po Suzanu, kær Hilkijinu, ženu Jojakimovu!" Poslaše po nju. ³⁰ Ona dođe sa svojim roditeljima, djecom i svim rođacima. ³¹ A Suzana bijaše veoma ljupka i ljepolika. ³² Kako bijaše pod koprenom, oni bezakonici narediše da skine koprenu da bi se nasitili njezine ljepote. ³³ Svi njezini plakahu, a tako i svi koji je gledahu. ³⁴ Oba starca ustadoše usred naroda i staviše joj ruke na glavu. ³⁵ Ona plaèuæi, srca zaufana u Gospoda, pogleda prema nebu. ³⁶ Starci rekoše: "Dok mi šetasmø sami po vrtu, uđe ona sa dvije djevojke, zakljuèa vrtna vrata i otpusti djevojke. ³⁷ Priđe k njoj mladiæ koji bijaše skriven i leže s njom. ³⁸ Mi bijasmo u kutu vrta; videæi to bezakonje, potrèasmo k njima. ³⁹ Vidjesmo ih zajedno, ali ne mogosmo uhvatiti mladiæa jer bijaše jaèi od nas pa otvori vrata i pobježe. ⁴⁰ Ali ovu uhvatismo i zapitasmo tko ono bijaše. ⁴¹ Ne htjede nam kazati.

Za to svjedočimo." Povjerova im zbor - tÓa oni bijahu starješine narodne, suci, i osudiše je na smrt. ⁴²Suzana povika iza glasa: "Bože vječni, ti koji poznaješ tajne, koji znaš sve prije negoli se zbude, ⁴³ti znađeš da su lažno svjedočili protiv mene. I evo umrijet' mi je, a da ne uèinih ništa od onoga što je njihova pakost izmislila protiv mene." ⁴⁴Gospod usliši njezin vapaj. ⁴⁵Dok su je vodili u smrt, probudi Bog sveti duh mladog momèiaa Daniela. ⁴⁶On povika iza glasa: "Ja sam èist od krvi njezine!" ⁴⁷Sav se narod okrenu prema njemu i zapita: "Što si to kazao?" ⁴⁸Stade posred njih i reèe: "Tako li ste ljudi, sinovi Izraelovi? Bez istrage i bez uvida u istinu osudiste kaer Izraelovu?" ⁴⁹Vratite se u sudnicu, jer lažno ovi svjedočiše protiv nje." ⁵⁰Sav se narod brzo vrati, a starješine mu rekoše: "Dođi, sjedni među nas i reci nam, jer tebi Bog dade starješinstvo!" ⁵¹Tada im reèe Daniel: "Rastavite daleko jednoga od drugoga, i ja æu ih ispitati." ⁵²Rastaviše ih, pa Daniel dozva jednoga od njih i reèe mu: "Stari zlikovèe, sada dođoše na te grijesi koje nekoæ uèini, ⁵³donoseæi nepravedne presude, osuđujuæi nedužne i oslobađajuæi krivce, dok Gospod govori: 'Nedužna i pravedna da nisi ubio.' ⁵⁴Sada, dakle, ako si ovu doista vidio, reci nam: pod kojim si ih drvetom vidio zajedno?" On odgovori: "Pod jednom trišljom." ⁵⁵Daniel reèe: "Zaista, slagao si na svoju glavu. Evo, Anđeo je Božji veæ dobio od Boga zapovijed da te rasijeèe po sredini." ⁵⁶I otpusti ovoga, a dade dovesti drugoga te mu reèe: "Sjeme Kanaanovo, a ne Judino, ljepota te zaludila, strast ti srce okrenula! ⁵⁷Ovako ste radili sa kaerima Izraelovim, a one su vam se od straha podavale. Ali se kaèi Judina ne podloži vašem bezakonju. ⁵⁸Reci mi dakle pod kojim si ih drvetom zatekao zajedno!" On odgovori: "Pod jasikom." ⁵⁹Daniel mu reèe: "Pravo si i ti lagao na svoju glavu. Anđeo Božji èeka s maèem u ruci da te rasijeèe po sredini te vas obojicu zatre." ⁶⁰Tada sav zbor stade iza glasa vikati i blagoslivljati Boga koji spasava one što se u nj uzdaju. ⁶¹I okrenuše se protiv one dvojice staraca kojima je Daniel iz njihovih usta dokazao lažno svjedočenje. ⁶²I uèiniše njima kako u svojoj pakosti oni smisliše bližnjemu: pogubiše ih prema zakonu Mojsijevu. Tako onoga dana bi spašena jedna nedužna krv. ⁶³Hilkija i njegova žena dadoše hvalu Bogu za svoju kaer Suzanu, a tako i Jojakim, muž njezin, i svi njezini rođaci, što se na njoj ne nađe ništa sramotno. ⁶⁴I od onoga dana Daniel postade velik u oèima naroda.

Chapter 14

¹ Kralj Astijag bi pridružen svojim ocima, a naslijedi ga Kir Perzijanac. ²Daniel življaše kod kralja, koji ga poštivaše više nego bilo kojega od svojih prijatelja. ³A imali su u Babilonu kumira imenom Bela i prinosili mu svaki dan po dvanaest artaba najboljeg brašna, èetrdeset ovaca i šest metreta vina. ⁴I kralj ga je štovao i svaki dan išao da mu se klanja. A Daniel se klanjaše svome Bogu. ⁵Stoga mu reèe kralj: "Zašto se ti ne klanjaš Belu?" On odgovori: "Jer ne štujem rukotvorenih kumira, nego Boga živoga, koji stvori nebo i zemlju i koji gospodari svakim tijelom!" ⁶Tada æe kralj: "Ti dakle misliš da Bel nije živi bog? Zar ne vidiš što sve pojede i popije svaki dan?" ⁷I reèe Daniel smiješeæi se: "Ne varaj se, kralju; iznutra je od gline, izvana od mjedi; nikada taj još nije

ni jeo ni pio." ⁸Kralj, bijesan, dozva Belove sveæenike te im reèe: "Ako mi ne reknete tko jede ovu hranu, umrijet æete; no ako dokažete da to Bel jede, umrijet æe Daniel što pogrdi Bela." ⁹I reèe Daniel kralju: "Neka bude po tvojoj rijeèi!" A sveæenika Belovih bijaše sedamdeset, ne brojeæi žene i djecu. ¹⁰Kralj tako uðe s Danielom u hram Belov. ¹¹Sveæenici mu Belovi rekoše: "Mi æemo iziæi, a ti, o kralju, naredi da se postave jela i donese miješano vino: zatim zakljuèaj vrata i zapeèati ih svojim prstenom; ako ujutro doðeš i ne naðeš da je Bel sve pojeo, neka umremo - mi ili Daniel, naš klevetnik." ¹²Nisu se bojali, jer bijahu naèinili pod stolom tajni ulaz kojim bi svaki dan dolazili i trošili jelo. ¹³Ali kad oni izaðoše i kralj dade postaviti jela Belu, ¹⁴Daniel naredi svojim slugama da donesu pepela i njime pospu sav hram pred oèima kraljevim. Tada iziðoše, zakljuèaše vrata, zapeèatiše ih kraljevim prstenom te otiðoše. ¹⁵Sveæenici, po obièaju, doðoše noæu sa ženama i djecom: sve izjedoše i popiše. ¹⁶Kralj sutradan urani, a tako i Daniel. ¹⁷I kralj ga zapita: "Daniele, jesu li peèati nepovrijeðeni?" - "Nepovrijeðeni su, kralju", odgovori Daniel. ¹⁸Èim se otvoriše vrata, kralj pogleda na stol i povika iza glasa: "Velik li si, Bele, i nema nikakve prijeware u tebe!" ¹⁹Daniel se nasmija; zadrža kralja da ne uðe, pa mu reèe: "Pogledaj pod, istraži èije su ovo stope!" ²⁰"Vidim stope muškaraca, žena i djece" reèe kralj. ²¹I bijesan, dade uhvatiti sveæenike, žene i djecu njihovu. Tada mu pokazaše tajna vrata na koja su ulazili i trošili ono što bijaše na stolu. ²²Kralj ih dade pogubiti, a Bela predade Danielu, koji razori njega i njegov hram. ²³A bijaše i velik zmaj koga štovahu Babilonci. ²⁴Kralj reèe Danielu: "Hoæeš reæi da je mjeden? Gle! Źivi, jede, pije: neæeš valjda kazati da ovo nije živi bog. Pokloni mu se!" ²⁵Daniel odgovori: "Ja se klanjam Gospodu Bogu svome; on je Bog živi. A ti, kralju, daj mi vlast, i ja æu ubiti ovu zmiju bez maèa i bez toljage." ²⁶I reèe kralj: "Dajem ti!" ²⁷Tada Daniel uze smole, masti i dlaka, sve to ispeèe, naèini od toga kuglice te ih baci z maju u Źdrijelo. Zmaj proguta i rasprsnu se. A Daniel reèe: "Gledajte èemu se klanjate!" ²⁸Kad to èuše Babilonci, silno se razbjesnješe i pobuniše se protiv kralja. Rekoše: "Kralj postade Źidov: Bela sruši, zmaja ubi, sveæenike pokla." ²⁹Navališe dakle kralju i rekoše: "Predaj nam Daniela, inaèe æemo ubiti tebe i tvoj dom!" ³⁰I vidje kralj da Źestoko navaljuju; prisiljen, preda im Daniela. ³¹Oni ga baciše u lavlju jamu: i ostade ondje šest dana. ³²U jami bijaše sedam lavova kojima davahu svaki dan po dva trupla i dvije ovce: tada im ne dadoše ništa da bi proŹdrli Daniela. ³³A prorok Habakuk bijaše u Judeji: upravo bijaše skuhao kašu i nadrobio kruha u posudu te pošao da odnese Źeteocima u polje. ³⁴I Anðeo Gospodnji reèe Habakuku: "Ondesi ruèak koji imaš u Babilon, Danielu u lavljoj jami!" ³⁵Habakuk odgovori: "Gospodine, Babilon ne vidjeh i za jamu ne znam!" ³⁶Anðeo ga Gospodnji uhvati za vrh glave i noseæi za kiku spusti ga u Babilonu povrh jame hitrinom svoga duha. ³⁷I povika Habakuk: "Daniele, Daniele, uzmi ruèak što ti ga šalje Bog!" ³⁸A Daniel reèe: "Spomenuo si se mene, Bože, i nisi zapustio one koji tebe ljube." ³⁹I ustade Daniel i blagova, a Anðeo Gospodnji odmah vrati Habakuka u njegovu zemlju. ⁴⁰Sedmoga dana doðe kralj da oplaèe Daniela; priðe jami, pogleda, kad ono: Daniel sjedi. ⁴¹Tada kralj povika iza glasa: "Velik si, Gospode Bože Danielov, i nema drugoga Boga osim tebe!" ⁴²I zapovjedi da Daniela izvade iz jame i da onamo bace one koji su njega htjeli upropastiti: lavovi ih uèas poŹderaše pred njegovim oèima.

Hosea

Chapter 1

¹ Rijeè Jahvina koja dođe Hošei, sinu Beerijevu, u dane Uzije, Jotama, Ahaza i Ezekije, kraljeva judejskih, u dane Jeroboama, sina Joaševa, kralja izraelskog. ²Poèetak rijeèi Jahvinih Hošei. Jahve reèe Hošei: "Idi, oženi se bludnicom i izrodi djecu bludnièku, jer se zemlja bludu odala, odmetnuvši se od Jahve!" ³I on ode, uze Gomeru, kæer Diblajimovu, koja zaèe i rodi mu sina. ⁴Jahve mu reèe: "Nadjeni mu ime Jizreel, jer još samo malo i kaznit æu pokolje jizreelske na domu Jehuovu i dokonèat æu kraljevstvo doma Izraelova. ⁵I u taj dan slomit æu luk Izraelov u Dolini jizreelskoj." ⁶I ona opet zaèe i rodi kæer. I reèe mu Jahve: "Nadjeni joj ime Nemila, jer mi odsad neæe biti mila kuæa Izraelova, od nje æu se povuæi; ⁷a omiljet æe mi kuæa Judina, spasit æu je Jahvom, Bogom njihovim, a neæu je spasiti lukom, maèem ni kopljem, ni konjima ni konjanicima." ⁸Kad odoji Nemilu, zaèe opet i rodi sina. ⁹I reèe Jahve: "Nadjeni mu ime Ne-narod-moj, jer više niste narod moj i ja vama nisam više Onaj koji jest."

Chapter 2

¹ "A djece Izraelove bit æe brojem k'o pijeska u moru što se izmjerit' ne može ni izbrojit'. Umjesto da im govore: 'Vi niste moj narod,' zvat æe ih: 'Sinovi Boga živoga.' ²Ujedinit æe se sinovi Judini i sinovi Izraelovi, postavit æe sebi jednoga glavara i otiaæi æe iz zemlje; jer velik æe biti dan jizreelski. ³Recite braæi svojoj: 'Narode moj,' sestrama svojim: 'Mila.' ⁴Podignite tužbu, podignite, protiv majke svoje, jer ona mi nije više žena, a ja joj muž više nisam. Nek' odbaci od sebe bludnièenja i preljube izmeđ' svojih dojki, ⁵da je golu ne svuèem te uèinim da bude k'o na dan rođenja; da je ne obratim u pustinju, da je u zemlju suhu ne obratim i žeđu ne umorim. ⁶Ja joj djece neæu milovati, jer djeca su to bludnièka. ⁷Da, bludu se odala mati njihova, sramotila se ona koja ih zaèe. Da, rekla je: 'Trèat æu za svojim milosnicima, za njima koji mi daju kruh moj i vodu, vunu moju i lan, ulje i piæe moje.' ⁸Stoga æu put joj trnjem zagradingi, zidom opkoliti, da ne nađe više svojih staza. ⁹I trèat æe za milosnicima, ali ih stiaæi neæe, tražit æe ih, al' ih neæe pronaæi. Tada æe reæi: 'Idem se vratiti prvome mužu, jer sretnija bijah prije nego sada.' ¹⁰I ona nije razumjela da joj ja davah i žito i mošt i ulje, da je ja obasipah srebrom i zlatom od kojega naèiniše baale. ¹¹Stoga æu uzeti natrag svoje žito u svoje vrijeme i svoj mošt u pravi èas; oduzet æu svoju vunu i svoj lan kojima je imala pokriti golotinju svoju; ¹²sad æu joj otkriti sramotu na oèi njenih milosnika, i nitko je iz moje neæe izbaviti ruke. ¹³Uèinit æu kraj svim njenim veseljima, svetkovinama, mlađacima, subutama i svim blagdanima njezinim. ¹⁴Opustošit æu joj èokote i smokve za koje je govorila: 'To je plaæa što mi je dadoše moji milosnici.' Obratit æu ih u šikarje, i životinje æe ih poljske obrstiti. ¹⁵Kaznit æu je

za dane Baalove kojima je kad palila, kitila se grivnom i kolajnom i trèala za svojim milosnicima; a mene je zaboravljala - rijeè je Jahvina. ¹⁶Stoga æu je, evo, primamiti, odvesti je u pustinju i njenu progovorit' srcu. ¹⁷I vratit æu joj ondje njene vinograde, i od Doline æu akorske uèiniti vrata nade. Ondje æe mi odgovarat' ona kao u dane svoje mladosti, kao u vrijeme kada je izišla iz Egipta. ¹⁸U onaj dan - rijeè je Jahvina - ti æeš me zvati: 'Mužu moj', a neæeš me više zvati: 'Moj Baale.' ¹⁹Uklonit æu joj iz usta imena baalska i neæe im više ime spominjati. ²⁰U onaj dan, uèinit æu za njih savez sa životinjama u polju, sa pticama nebeskim i gmazovima zemskim; luk, maè i boj istrijebit æu iz zemlje da mirno u njoj poèiva. ²¹Zaruèit æu te sebi dovijeka; zaruèit æu te u pravdi i u pravu, u nježnosti i u ljubavi; ²²zaruèit æu te sebi u vjernosti i ti æeš spoznati Jahvu. ²³U onaj dan - rijeè je Jahvina - odazvat æu se nebesima, a ona æe se zemlji odazvati; ²⁴zemlja æe se odazvati žitu, moštu i ulju, a oni æe se odazvati Jizreelu. ²⁵I posijat æu ga u zemlji, zamilovat æu Nemilu, Ne-narodu mom reæi æu: 'Ti si narod moj!' a on æe reæi: 'Bože moj!'"

Chapter 3

¹ Potom mi Jahve reèe: "Idi opet, ljubi ženu koja drugog ljubi i èini preljub, kao što Jahve ljubi djecu Izraelovu dok se oni k drugim bogovima okreæu i žude za kolaèima od groždãa." ²Ja je tad kupih za petnaest srebrnika, za homer i letek jeèma, ³i rekoh joj: "Za mnogo dana ostat æeš mi povuèena, neæeš se odavati bludu ni podavati nikojem èovjeku, a ni ja neæu k tebi prilaziti." ⁴Jer mnogo æe dana sinovi Izraelovi ostati bez kralja i bez kneza, bez žrtve i bez stupa, bez opleæka i bez kumira. ⁵Poslije toga, sinovi æe se Izraelovi vratiti; tražit æe Jahvu, Boga svoga, i Davida, svoga kralja; sa strahom æe pristupiti k Jahvi i k njegovim dobrima, na kraju dana.

Chapter 4

¹ Èujte rijeè Jahvinu, sinovi Izraelovi, jer Jahve se parbi sa stanovnicima zemlje. ²Nema više vjernosti, nema ljubavi, nema znanja Božjega u zemlji, veæ proklinjanje i laž, ubijanje i krađa, preljub i nasilje, jedna krv drugu stiže. ³Stoga tuguje zemlja i ginu svi stanovnici s poljskim zvijerima i pticama nebeskim te ugibaju i ribe u moru. ⁴Ipak neka se nitko ne parbi, neka nitko ne kori! Ali s tobom se moram parbiti, sveæenièe. ⁵Danju ti posræeš, a noæu s tobom posræe i prorok; pogubit æu mater tvoju. ⁶Moj narod gine: nema znanja; jer si ti znanje odbacio, i ja odbacujem tebe iz sveæenstva svoga; jer si Zakon svoga Boga zaboravio, i ja æu tvoje zaboraviti sinove. ⁷Što ih je više bivalo, više su protiv mene griješili, Slavu su svoju Sramotom zamijenili. ⁸Grijesima mog naroda oni se hrane, duša im hlepi za bezakonjem njegovim. ⁹I sa sveæenikom bit æe k'o i s narodom; kaznit æu ga za njegove putove i naplatit æu mu za njegova djela. ¹⁰Jest æe, ali se nasititi neæe; bludnièit æe, ali se neæe množiti, jer oni su prestali štovati Jahvu - ¹¹blud, mošt i vino

zarobiše im srce. ¹²Narod moj savjet traži od drva, palica mu njegova daje odgovore: jer duh razvratni njih zavodi te se od Boga svoga bludu odaju. ¹³Oni žrtvuju na gorskim vrhuncima i na bregovima pale kad, pod hrastom, jablanom i dubom; jer je tako lagodno pod njihovom sjenom. I zato, odaju li se vaše kœeri bludu, èine li preljub vaše nevjeste, ¹⁴neæu vam kazniti kœeri što bludnièe niti nevjeste vaše što preljub èine; jer oni sami idu nasamo s bludnicama i žrtvuju s milosnicama hramskim. Tako, bez razuma narod u propast srlja! ¹⁵Ako li se ti bludu odaješ, Izraele, neka bar Juda ne griješi! I ne idite u Gilgal, ne penjite se u Bet Aven, ne kunite se "živoga mi Jahve." ¹⁶Jer poput junice tvrdoglave Izrael tvrdoglav postade, pa kako da ga Jahve sad pase k'o janje na prostranoj livadi? ¹⁷Efrajim se udružio s kumirima: pusti ga! ¹⁸A kad završe pijanku, bluda se prihvaæaju, Sramotu vole više nego Slavu svoju. ¹⁹Vihor æe ih svojim krilima stegnuti i njihovi æe ih osramotit' žrtvenici.

Chapter 5

¹ Poslušajte ovo, sveæenici, pazi, dome Izraelov, dome kraljev, de poslušni, jer vaš je sud! Vi ste bili zamka u Mispi i mreža napeta na Taboru. ²Jamu su duboko iskopali prestupnici, ali æu ih sve kazniti. ³Poznajem ja Efrajima, Izrael mi nije sakriven: da, Efrajime, bludu si se odao, okaljao si se, Izraele. ⁴Ne daju im djela njihova da se Bogu svome vrate, jer je duh bluda među njima; oni Jahve ne poznaju. ⁵Ponos Izraelov svjedoèi protiv njega; svojom krivnjom posrnu Efrajim, posrnut æe i Juda s njim. ⁶Iæi æe s ovcama i govedima Jahvu tražiti ali ga naæi neæe - povukao se od njih! ⁷Jahvu su iznevjerili: rodili su kopilad; vjetar æe žarki proždrijeti polja njihova. ⁸Zasvirajte u rog u Gibeji, u trublju u Rami, uzbunite Bet Aven: za petama su ti, Benjamine! ⁹Opustošit æe Efrajima u dan kazne: među plemenima Izraelovim objavljujem ono što je sasvim pouzdano. ¹⁰Knezovi judejski postadoše poput onih što razmièu međe; na njih æu k'o vodu gnjev svoj izliti. ¹¹Efrajim je tlaèitelj, on pravdu gazi jer mu se svidjelo iæi za ništavilom. ¹²A ja æu biti poput moljca Efrajimu, kao gnjilež kuæi Judinoj. ¹³Tad je Efrajim svoju bolest vidio, a Juda ranu svoju; i pođe Efrajim u Asiriju, obrati se Juda velikome kralju; al' on vas neæe iscijeliti niti vam ranu vašu zalijeèiti. ¹⁴Jer k'o lav æu biti Efrajimu, kao laviæ domu Judinu; ja, ja æu razderati i otiaæi, odnijet æu i nitko neæe spasiti. ¹⁵Poæi æu, vratit æu se na svoje mjesto, dok krivnju ne priznaju i lice moje ne potraže; kad u nevolji budu, iskat æe me.

Chapter 6

¹ "Hajde, vratimo se Jahvi! On je razderao, on æe nas iscijeliti: on je udario, on æe nam poviti rane; ²poslije dva dana oživit æe nas, treæeg æe nas dana podignuti i mi æemo živjeti pred njim. ³Težimo da upoznamo Jahvu: k'o zora pouzdan mu dolazak. On æe nam doæi poput dažda jesenskog,

poput kiše proljetne što natapa zemlju." ⁴Što za tebe mogu učiniti, Efrajime? Što za tebe mogu učiniti, Judo? K'o oblak jutarnji ljubav je vaša, k'o rana rosa koje nestaje. ⁵Zato sam ih preko proroka sjekao i ubijao riječima usta svojih; al' sud će tvoj izaći k'o svjetlost. ⁶Jer ljubav mi je mila, ne žrtve, poznavanje Boga, ne paljenice. ⁷Al' oni su kod Adama prekršili Savez i ondje mene iznevjerili. ⁸Gilead je grad zlikovački, pun krvavih tragova. ⁹Družba je svečenička kao zasjeda razbojnička: ubijaju na šekemskom putu; odista, sramotu počinjaju! ¹⁰Strahotu vidjeh u domu Izraelovu; Efrajim se ondje bludu odaje i skvrni se Izrael. ¹¹I tebi sam, Judo, žetvu odredio kad okrenem udes naroda svoga.

Chapter 7

¹ Kad hoću Izraela liječiti, otkriva se bezakonje Efrajimovo i zloća Samarije; prijevarom se bave oni: tat u kuću provaljuje, a vani napadaju razbojnici. ²I u srcu svome oni ne kažu da ja pamtim svu zlopakost njihovu! Ali djela su ih njihova sad opkolila, pred licem mojim ona stoje. ³Svojom zloćom razveseljuju kralja, a knezove podlošću svojom. ⁴Svi su oni preljubnici, kao peći su ražarena koju pekar više ne potpaljuje kad zamijesi tijesto pa dok ne ukisne. ⁵U dan kralja našega knezovi obolješe od žestine vina, a on ruku pruža pijanima. ⁶U zavjeri srce im se žari poput peći; svu noć njihova jarost drijema, ujutru se razgara k'o plam ognjeni; ⁷poput peći svi se raspalili te proždiru svoje suce. Padoše svi njihovi kraljevi, a nijedan od njih zazvao me nije.

⁸Efrajim se miješa s narodima, Efrajim je pogađa što je ne prevrnuše. ⁹Tuđinci proždiru snagu njegovu, a on toga i ne zna! Sjedine mu pobijeliše glavu, a on toga i ne zna! ¹⁰Naprasitost Izraelova protiv njih samih svjedoči; i oni se ne vraćaju Jahvi, Bogu svome, i uza sve to oni ga ne traže! ¹¹Efrajim je kao golubica plaha i bez razuma; oni pozivaju Egipat, idu u Asiriju. ¹²Kamo god otišli, na njih će razapeti svoju mrežu, oborit će ih kao ptice nebeske, za njihovu ih kazniti zloću. ¹³Teško njima jer od mene odbjogoše! Propast na njih jer se pobuniše protiv mene! Otkupit' ih hoću, a oni protiv mene lažu. ¹⁴Oni me ne prizivlju iz srca kada kukaju na svojim ležajima; razdiru svoje lice zbog žita i mošta, ali protiv mene se bune. ¹⁵Dok sam im ja mišicu krijepio, oni su zlosti smišljali protiv mene! ¹⁶Okreću se prema ništavostima, oni su poput varljiva luka. Poradi razbješnjela jezika knezovi će im od mača pasti, bit će im to na ruglo u zemlji egipatskoj!

Chapter 8

¹ Trublju na usta, poput stražara na Domu Jahvinu; jer oni moj Savez prestupiše, otpadoše od moga Zakona. ²Meni viču: "Poznajemo te, Bože Izraelov." ³Ali je Izrael odbacio dobro, dušman će ga progoniti. ⁴Kraljeve su postavljali bez mene, knezove birali bez znanja moga. Od srebra svog i zlata naćiniše sebi kumire da budu uništeni. ⁵Odbacih tvoje tele, Samarijo, na njih se gnjev

moj rasplamtio. Dokle æ ostati neèisti sinovi Izraelovi? ⁶Umjetnik ga je neki naèinio, i ono Bog nije. Prometnut æ se u komadiæe tele samarijsko. ⁷Posijali su vjetar, i požet æe oluju; žito im neæe proklijati, neæe brašna dati; ako ga i dade proždrijet æe ga tuđinci.

⁸Progutan je Izrael, evo ga među narodima poput nevrijedne posude; ⁹jer otiđoše k Asircu, divljem magarcu što sam živi! Efrajim obdaruje milosnike. ¹⁰Neka ih samo obdaruje, među narode æu ih sada razasuti: i doskora æe uzdrhtati pod teretom kralja knezova. ¹¹Žrtvenike je umnožio Efrajim, za grijeh su mu oni poslužili. ¹²Da mu i tisuæu zakona svojih napišem, oni ih smatraju tuđima. ¹³Nek' žrtvuju klanice što mi ih prinose, nek' samo jedu meso! Jahvi se ne mile. Odsad æe se spominjati bezakonja njihova i njihove æe kazniti grijehe: u Egipat æe se oni vratiti. ¹⁴Izrael je zaboravio tvorca svoga i sebi dvorove sagradio; Juda je namnožio gradove tvrde. Oganj æu pustiti na gradove njegove; vatra æe mu dvorove progutati.

Chapter 9

¹Ne raduj se, Izraele, ne klièi k'o drugi narodi; bludu se oda, jer, ostavivši Boga svoga, zavolio si plaæu bludnièku po svim gumnima žitnim. ²Ni gumno ni kaca neæe ih hraniti, i mlado æe ih vino prevariti. ³Neæe više živjeti u zemlji Jahvinoj, Efrajim æe se vratiti u Egipat i neèista æe jela jesti u Asuru. ⁴Neæe više Jahvi lijevati vina, nit' æe mu prinositi žrtve svoje; kruh æe im biti kao kruh žalosti, i neèist æe biti tko ga bude jeo; jer njihov je kruh samo za njih, neæe uæi u Dom Jahvin. ⁵Što æete èiniti na dan blagdanski, na dan svetkovine Jahvine? ⁶Jer, evo gdje odoše pred pustošenjem; prihvatit æe ih Egipat, sahraniti Memfis, srebrna im blaga kopriva æe baštiniti, šatore æe njihove obrasti trnje. ⁷Dođoše dani kazne! Dođoše dani odmazde! Nek' znade Izrael! Lud je prorok, nadahnuti bunca! Zbog velikog bezakonja tvoga i silnog buntovništva. ⁸Efrajim uhodi šator prorokov, stavljaju mu zamke po svim putovima, odmazda je u kuæi Boga njegova. ⁹U duboku su pali pokvarenost kao u dane Gibeje; spomenut æe se Jahve bezakonja njihova i grijehe æe njihove kazniti. ¹⁰Kao grožđe u pustinji nađoh ja Izraela, kao rani plod na smokvi vidjeh oce vaše; oni dođoše u Baal Peor, posvetiše se sramoti i postadoše grozote kao ljubimci njihovi. ¹¹Odletje poput ptice slava Efrajimova: od rođenja, od utrobe, od zaèeæa. ¹²Ako i podignu svoje sinove, oduzet æu ih prije dobi muževne, da, teško njima kada ih ostavim! ¹³Efrajim je k'o da gledam Tir na njivi posađen, al' æe Efrajim djecu svoju voditi na klanje. ¹⁴Daj im, o Jahve! A što da im dadeš? Daj im krilo jalovo, dojke usahle. ¹⁵U Gilgalu sva je njihova zloæa, ondje sam ih zamrzio. Zbog njihovih djela opakih iz kuæe svoje æu ih izagnati, voljeti ih više neæu, svi su im knezovi odmetnici. ¹⁶Pogođen je Efrajim, korijen mu je usahnuo; roda neæe imati. Ako im se i rodi djece, ubit æu im mili plod utrobe. ¹⁷Odbacit æe ih Bog moj jer ga nisu poslušali; i potucat æe se među narodima.

Chapter 10

¹ Bujna je loza bio Izrael, rod bogat ona je nosila. I što mu je više rodilo plodova, to je više umnažao žrtvenike; što mu je bogatija zemlja bila, to je kiæenije dizao stupove. ² Srce je njihovo prijevarno, okajat æe to oni! Porušit æe im On žrtvenike, polomiti stupove njihove. ³ Kazat æe tada: "Mi kralja nemamo jer se Jahve bojali nismo. TÓa ðemu bi nam bio kralj?" ⁴ Rijeði prosiplju, lažno se kunu, sklapaju saveze; a pravo cvate k'o otrovno bilje u brazdama polja. ⁵ Za tele betavensko strepe stanovnici Samarije; da, zbog njega tuguje narod njegov, sveæenici njegovi kukaju nad njim, nad slavom njegovom jer je od njega prognana. ⁶ A njega samog odvuæi æe u Asiriju na dar velikome kralju. Efrajima stid æe spopasti, crvenjet æe se Izrael zbog svoje odluke. ⁷ Uništena je Samarija. Njen kralj tek trunak je vodi na površju. ⁸ Bit æe razorene sramne uzvišice, grijeh Izraelov; trnje æe i ðeæk rasti po žrtvenicima njihovim. Tad æe govoriti brdima: "Pokrijte nas!" i bregovima: "Padnite na nas!" ⁹ Veæma no u dane gibejske grijeshio si, Izraele! A da se i ondje zaustaviše, ne bi li ih zatekao rat kao bezakonike gibejske? ¹⁰ Kako mi se svidi, kaznit æu ih: sabrat æe se protiv njih narodi da ih za dvostruko kazne bezakonje. ¹¹ Efrajim je junica dobro nauðena koja rado vrše; šiju æu joj lijepu ujarmiti, upregnut æu Efrajima. Juda æe orati, Jakov branat'. ¹² Sijte pravednost, pošet æete ljubav; krèite zemlje nove: vrijeme je da Jahvu tražite dok ne dođe i podaždi vam pravdom. ¹³ Orali ste bezbožnost, želi bezakonje, jeli plod prijevare. Pouzdao si se u kola svoja i u mnoštvo svojih ratnika, ¹⁴ zato æe se vika bojna razlijegati tvojim gradovima i sve æe ti tvrðe biti razorene k'o što Šalman razori Bet Arbel u dan ratni, kada mater smrskaše na sinovima. ¹⁵ Evo što vam Betel uèini jer ste u zlu ogrezli: u zoru æe zavijek nestati kralja Izraelova!

Chapter 11

¹ Dok Izrael bijaše dijete, ja ga ljubljah, iz Egipta dozvah sina svoga. ² Al' što sam ih više zvao, sve su dalje od mene odlazili; baalima su žrtvovali, kadili kumirima. ³ A ja sam Efrajima hodati uèio, držeæi ga za ruke njegove; al' oni ne spoznaše da sam se za njih brinuo. ⁴ Užima za ljude privlaèio sam ih, konopcima ljubavi; bijah im k'o onaj koji u ðeljostima njihovim žvale opušta; nad njega se saginjah i davah mu jesti. ⁵ U zemlju egipatsku on æe se vratiti, Asirac æe mu kraljem biti, jer se ne htjede vratiti k meni. ⁶ Maè æe bješnjeti njegovim gradovima, uništiti prijevornice njegove, proždirat æe zbog splekata njegovih. ⁷ Narod je moj sklon otpadu; i premda ga k Višnjem dozivlju, nitko da ga podigne. ⁸ Kako da te dadem, Efrajime, kako da te predam, Izraele! Kako da te dadem kao Admu, da uèinim s tobom kao Sebojimu? Srce mi je uznemireno, uzavrela mi sva utroba: ⁹ neæu više gnjevu dati maha, neæu opet zatirati Efrajima, jer ja sam Bog, a ne ðovjek: Svetac posred tebe - neæu više gnjevan dolaziti! ¹⁰ Za Jahvom æe iæi on, k'o lav on æe rikati; a kad zarikao bude, sinovi æe mu veselo dohrliti sa zapada; ¹¹ k'o ptice æe dohrliti iz Egipta, k'o golubica iz zemlje asirske, i naselit æu ih po kuæama njihovim - rijeð je Jahvina.

Chapter 12

¹ Opkolio me lažju Efrajim i prijevarom Izraelov dom. A i Juda još je nestalan Bogu, Svecu vjernome. ²Efrajim pase vjetar, za vjetrom istoènim trèi cio dan, sve više je laži njegovih i nasilja. Savez sklapaju s Asirijom, ulje nose u Egipat. ³S Izraelom ima Jahve parnicu, kaznit æe Jakova prema postupcima, vratit æe mu po djelima njegovim. ⁴Veæ u krilu materinu brata je potisnuo, u snazi muževnoj s Bogom se borio. ⁵S Anđelom se borio i nadvladao ga, plakao je i zaklinjao ga. Našao ga je u Betelu i ondje mu je govorio. ⁶Da, Jahve, Bog nad Vojskama, Jahve je ime njegovo. ⁷Ti se dakle Bogu svojem vrati, èuvaj ljubav i pravednost i u Boga se svoga uzdaj svagda! ⁸U ruci je Kanaanu kriva tezulja, on voli zakidati. ⁹I reèe Efrajim: "Samo sam se obogatio, blago sam nagomilao." Ali ništa mu od sveg dobitka neæe ostati, jer se ogriješio bezakonjima. ¹⁰Ja sam Jahve, Bog tvoj, sve od zemlje egipatske, još æu ti dati da stanuješ pod šatorima kao u dane Sastanka; ¹¹govorit æu prorocima, umnožit æu viđenja i po prorocima prispodobom uèiti. ¹²Gilead je puko bezakonje, ispraznost sama; u Gilgali žrtvuju bikove; zato æe im oltari biti k'o hrpe kamenja u brazdama poljskim. ¹³Jakov pobježe u kraj aramski, za ženu služaše Izrael, za ženu jednu stada èuvaše. ¹⁴Al' po Proroku izvede Jahve Izraela iz Egipta, i po Proroku on ga je èuvao. ¹⁵Pregorko ga Efrajim uvrijedi: stoga æe krv njegovu na nj svaliti, platit æe mu Gospod njegov za pogrde.

Chapter 13

¹ Kad je Efrajim govorio, strah je zadavao, jer bijaše on prvak u Izraelu, al' ogriješi se Baalom i poginu. ²I sad još griješe oni od srebra praveæ' sebi kipove, kumire po svojoj mašti; svi su oni djelo rukotvorca! Tima - vele - žrtvujte, ljudi neka cjelivaju teoce! ³Zato, bit æe oni kao oblak jutarnji, kao rosa koje brzo nestaje, kao pljeva raznesena s gumna, kao dim što kroz otvor izlazi. ⁴A ja sam Jahve, Bog tvoj sve od zemlje egipatske: drugog Boga osim mene ne ljubi! Osim mene nema spasitelja. ⁵Ja te ljubljah u pustinji, u zemlji suhoj. ⁶Ja ih pasoh, i siti bijahu; nasiaenima srce se uzoholi; i tako me zaboraviše. ⁷Stoga æu im biti kao lav, kao leopard što na putu vreb; ⁸kao medvjedica kojoj ugrabiše mlade, ja æu se na njih baciti, rastrgat' im grudi do srca; k'o lav æu proždrijeti meso njihovo, zvijeri æe ih poljske rastrgati. ⁹Uništiti æu te, Izraele, i tko æe ti pomoæi? ¹⁰TÓa gdje ti je kralj da te spasi, gdje tvoji knezovi da te brane - oni za koje si govorio: "Daj mi kralja i knezove!" ¹¹U gnjevu svom kralja ti dadoh i u srdžbi ti ga uzimam. ¹²Dobro se èuva bezakonje Efrajimovo, grijeh je njegov dobro pohranjen. ¹³Dođoše na nj trudovi porodiljski, ali on je ludo èedo, ne izlazi na vrijeme iz utrobe materine! ¹⁴Ja æu ih izbaviti od vlasti Podzemlja, od smrti æu ih spasiti! Gdje je tvoja kuga, o smrti, gdje pomor tvoj, Podzemlje! Samilost se sakri od mojih oèiju! ¹⁵Tako je rodan među braæom Efrajim, ali æe doæi vjetar istoèni, vjetar Jahvin iz pustinje: isušit æe mu izvore, presahnuti studence, opljaèkat mu riznicu, blago odnijeti.

Chapter 14

¹ Ispaštat æe Samarija jer se protiv Boga svoga pobunila. Od maèa past æe oni, djecu æe njihovu smrskati, žene trudne rasporiti. ²Vrati se, Izraele, Jahvi Bogu svome, jer zbog svojeg si bezakonja posrnuo. ³Uzmite sa sobom rijeèi i Jahvi se vratite. Recite mu: "Skini sa nas bezakonje i dobrohotno primi da ti prinesemo plod svojih usana. ⁴Asirac nas neæe izbavljati i neæemo konje više jahati niti æemo djelu ruku svojih govoriti: 'Bože naš!' - jer u tebe sirota milost nalazi." ⁵Iscijelit æu ih od njihova otpada, od svega æu ih srca ljubiti; jer gnjev se moj odvratio od njih. ⁶Bit æu kao rosa Izraelu; kao ljiljan on æe cvasti, pustit æe korijen poput jablana, ⁷nadaleko pružat æe izdanke. Ljepota æe mu biti kao u masline, miris poput libanonskog. ⁸Opet æe u mojoj sjeni boraviti, uzgajat æe svoju pšenicu, vinograde gajit' što æe steæi ime vina helbonskog. ⁹Efrajime, što ti imaš još s kumirima? Ja sam ga uslišao i pogledao. Ja sam poput zelena èempresa: po meni si rodan plodovima. ¹⁰Tko je mudar neka shvati ovo, i èovjek razuman neka spozna! Jer pravi su putovi Jahvini: pravednici hode po njima, grešnici na njima posræu.

Joel

Chapter 1

¹ Rijeè Jahvina koja dođe Joelu, sinu Petuelovu. ²Èujte ovo, starci, poèujte, svi žitelji zemlje! Je li ovakvo što ikad bilo u vaše dane il' u dane vaših otaca? ³Recite ovo svojim sinovima, vaši sinovi svojim sinovima, a njihovi sinovi potonjem koljenu. ⁴Što ostavi šaška, proždrije skakavac, što ostavi skakavac, proždrije gusjenica, što ostavi gusjenica, proždrije ljupilac. ⁵Probudite se, pijanice, i plaèite! Sve vinopije, tužite za novim vinom: iz usta vam je oteto. ⁶Jer prekri moju zemlju narod moæan i bezbrojan; zubi su mu kao zubi lavlji, oènjaci mu kao u lavice. ⁷Opustoši mi lozu vinovu i polomi smokve moje; oguli ih i razbaca, grane su im pobijeljele. ⁸Plaèite k'o djevica odjevena u kostrijet za zaruènikom svojim. ⁹Nestade prinossnice i ljevanice iz Doma Jahvina. Tuže sveæenici, sluge Jahvine. ¹⁰Opustošeno polje, zemlja poharana. Poharano žito, vino propade, presahnu ulje. ¹¹Tugujte, težaci, kukajte, vinogradari, za pšenicom i za jeèmom, jer propade žetva poljska. ¹²Loza usahnu, uvenu smokva, mogram, palma i jabuka: svako se drvo poljsko sasušu. Da, nestade radosti između sinova ljudskih. ¹³Sveæenici, opašite kostrijet i tužite! Službenici žrtvenika, narièite! Dođite, prenoæite u kostrijeti, službenici Boga mojega! Jer iz Doma Boga našega nesta prinossnice i ljevanice! ¹⁴Naredite sveti post, proglasite zbor sveèani; starješine, saberite sve stanovnike zemlje u kuæu Jahve, Boga svojega. Zavapijte Jahvi: ¹⁵"Jao dana!" Jer Jahvin dan je blizu i dolazi k'o pohara od Svevišnjeg. ¹⁶Ne išèeznu li hrana pred našim oèima? Nije li nestalo radosti i sreæe iz Doma Boga našega? ¹⁷Istrunu zrnje pod grudama; puste su žitnice, porušene

spreme jer žita nesta. ¹⁸Kako li stoka uzdiše! Krda goveda podivljala lutaju jer im nema paše. Èak i stada ovaca kaznu podnose. ¹⁹Tebi, Jahve, vapijem: oganj popali pašnjake pustinjske, plamen sažga sva stabla poljska. ²⁰Èak i zvijeri èeznu za tobom, jer presušiše potoci, oganj popali pašnjake pustinjske.

Chapter 2

¹ Trubite u trubu na Sionu! Dižite uzbunu na svetoj mi gori! Neka svi stanovnici zemlje dršæu, jer dolazi Jahvin dan. Da, on je blizu. ²Dan pun mraka i tmine, dan oblaèan i crn. K'o zora po gorama se prostire narod jak i mnogobrojan, kakva ne bje nikad prije, niti æ ga igda biti do vremena najdaljih. ³Pred njim oganj proždire, za njim plamen guta. Zemlja je k'o vrt rajski pred njim, a za njim pustinja tužna. Ništa mu ne umièe. ⁴Nalik su na konje, jure poput konjanika. ⁵Buèe kao bojna kola, po gorskim vrhuncima skaèu, pucketaju k'o plamen ognjeni kad strnjiku proždire, kao vojska jaka u bojnome redu. ⁶Pred njima narodi dršæu i svako lice probljedi. ⁷Skaèu k'o junaci, k'o ratnici se na zidove penju. Svaki ide pravo naprijed, ne odstupa od svog puta. ⁸Ne tiskaju jedan drugog, veæ svak' ide svojom stazom. Padaju od strijela ne kidajuæ' redova. ⁹Na grad navaljuju, na zidine skaèu, penju se na kuæe i kroz okna ulaze poput lupeža. ¹⁰Pred njima se zemlja trese, nebo podrhtava, sunce, mjesec mrèaju, zvijezdama se trne sjaj. ¹¹I Jahve glas svoj šalje pred vojsku svoju. I odista, tabor mu je silno velik, zapovijedi njegove moæan izvršitelj. Da, velik je Jahvin dan i vrlo strašan. Tko æ ga podnijeti? ¹²"Al' i sada - rijeè je Jahvina - vratite se k meni svim srcem svojim postæ', plaèuæ' i kukajuæ'." ¹³Razderite srca, a ne halje svoje! Vratite se Jahvi, Bogu svome, jer on je nježnost sama i milosrðe, spor na ljutnju, a bogat dobrotom, on se nad zlom ražali. ¹⁴Tko zna neæe li se opet ražaliti, neæe li blagoslov ostaviti za sobom! Prinose i ljevanice Jahvi, Bogu našemu! ¹⁵Trubite u trubu na Sionu! Sveti post naredite, oglasite zbor sveèani, ¹⁶narod saberite, posvetite zbor. Saberite starce, sakupite djecu, èak i nejaè na prsima. Neka ženik iziðe iz svadbene sobe a nevjesta iz odaje. ¹⁷Izmeðu trijema i žrtvenika neka tuže sveæenici, sluge Jahvine. Neka mole: "Smiluj se, Jahve, svojem narodu! Ne prepusti baštine svoje sramoti, poruzi naroda. Zašto da se kaže meðu narodima: Gdje im je Bog?" ¹⁸Tad Jahve, ljubomorani na zemlju svoju, smilova se svom narodu. ¹⁹Odgovori Jahve svojem narodu: "Šaljem vam, evo, žita, vina i ulja da se njime nasitite. Nikad više neæu pustiti da budete na sramotu narodima. ²⁰Protjerat æu Sjevernjaka od vas daleko, odagnat ga u zemlju suhu i pustu, prethodnicu u Istoèno more, zalaznicu u Zapadno more. Diæi æ se njegov smrad, dizat æ se trulež njegova." (Jer uèini stvari velike.) ²¹O zemljo, ne boj se! Budi sretna, raduj se, jer Jahve uèini djela velika. ²²Zvijeri poljske, ne bojte se; pašnjaci u pustinji opet se zelene, voæke daju rod, smokva i loza nose izobila. ²³Sinovi sionski, radujte se, u Jahvi se veselite, svojem Bogu; jer vam daje kišu jesensku u pravoj mjeri, izli na vas kišu, jesensku i proljetnu kišu kao nekoæ. ²⁴Gumna æ biti puna žita, kace æ se prelijevati od vina i ulja. ²⁵"Nadoknadit æu vam godine koje izjedoše skakavac, gusjenica, ljupilac i šaška, silna vojska moja

što je poslao na vas." ²⁶Jest æete izobila, jest æete do sita, slavit æete ime Jahve, svojeg Boga, koji je s vama èudesno postupao. ("Moj se narod neæe postidjeti nikad više.") ²⁷"Znat æete da sam posred Izraela, da sam ja Jahve, vaš Bog, i nitko više. Moj se narod neæe postidjeti nikad više."

Chapter 3

¹ "Poslije ovoga izlit æu Duha svoga na svako tijelo, i proricat æe vaši sinovi i kæeri, vaši æe starci sanjati sne, a vaši mladiæi gledati viðenja. ²Èak æu i na sluge i sluškinje izliti Duha svojeg u dane one. ³Pokazat æu znamenja na nebu i zemlji, krv i oganj i stupove dima." ⁴Sunce æe se prometnut' u tminu a mjesec u krv, prije nego svane Jahvin dan, velik i strašan. ⁵Svi što prizivaju ime Jahvino spašeni æe biti, jer æe na brdu Sionu i u Jeruzalemu biti spasenje, kao što Jahve reèe, a meðu preživjelima oni koje Jahve pozove.

Chapter 4

¹ "Jer, gle, u one dane i u ono vrijeme, kad okrenem udes Judeji i Jeruzalemu, ²sakupit æu sve narode i povesti ih u dolinu Jošafat. Ondje æu im suditi zbog Izraela, naroda mog i moje baštine, koju rastjeraše meðu narode i razdijeliše moju zemlju meðu se. ³Baciše ždrijeb za moj narod; davali su djeèake za bludnice, djevojke prodavali za vino i pili." ⁴"I vi, Tire i Sidone, što hoæete od mene? I vi, filistejski kraljevi? Źelite li mi se osvetiti? Ako se budete svetili meni, osveta æe brzo na vaše glave. ⁵Na vas što mi oteste srebro i zlato, što odnesoste bogate mi riznice u svoje hramove, ⁶na vas koji prodavaste Grcima sinove Jude i Jeruzalema da biste ih otjerali od domovine njihove. ⁷Gle, ja ih kanim diæi s mjesta gdje god ih prodaste, i uèinit æu da vam zloèin vaš padne na glave. ⁸Prodat æu vaše sinove i kæeri sinovima Judinim, a oni æe ih prodat' Sabejcima, daleku narodu. Jer Jahve reèe!" ⁹Razglasite ovo meðu narodima! Posvetite se za rat! Dižite junake! Naprijed, navalite, svi ratnici! ¹⁰Prekujte raonike u maèeve, kosire u koplja, nek' slabiaæ kaže: "Junak sam!" ¹¹Pohitajte i doðite, svi okolni narodi, i ondje se saberite! (Jahve, onamo pošalji svoje junake!) ¹²"Budite se, narodi, stupajte u Dolinu Jošafat, jer æu ondje sjesti da sudim svim okolnim narodima. ¹³Hvatajte se srpa: ljetina je zrela. Ustanite, siðite: tijesak je pun, prelijevaju se kace, jer je velika zloæa njihova." ¹⁴Mnoštvo, mnoštvo u Dolini Odluke! Da, blizu je dan Jahvin u Dolini Odluke! ¹⁵Sunce i mjesec pomræaše, zvijezde potamnješe. ¹⁶Jahve grmi sa Siona, glas diže iz Jeruzalema; nebo se i zemlja tresu. Ali je Jahve utoèište svome narodu i zaštita sinovima Izraela. ¹⁷"Znat æete tada da sam ja Jahve vaš Bog što stoluje na Sionu, svetoj gori svojoj. Jeruzalem æe biti svetište, tuðinac više neæe kroza nj proæi." ¹⁸Kad doðe taj dan, kapat æe gore moštom, iz bregova æe brizgati mlijeko, kroza sva korita rijeèena u Judeji voda æe proteæi. Vrelo æe šiknuti iz kuæe Jahvine da natopi Dolinu sitimsku. ¹⁹Egipat æe opustjeti, Edom æe postati beživotna pustinja zbog nasilja

uèinjena sinovima Judinim, jer proliše krv nevinu u njihovoj zemlji. ²⁰Judeja æe do vijek biti naseljena i Jeruzalem u sva koljena. ²¹"Osvetit æu krv njihovu za koju se nisam još osvetio." Jahve æe diæi Dom svoj na Sionu.

Amos

Chapter 1

¹ Rijeèi Amosa, pastira iz Tekoe. Njegova viðenja o Izraelu u doba judejskoga kralja Uzije i Jeroboama, sina Joaša, izraelskoga kralja, dvije godine prije potresa. ²Veli on: "Jahve grmi sa Siona, iz Jeruzalema glas mu se ori; stoèarski pašnjaci tuže i suši se vrh Karmela." ³Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Damaska, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer su vrhli Gilead cijepom željeznim, ⁴pustit æu oganj na dom Hazaelov da sažeže Ben-Hadadove dvorce; ⁵polomit æu zasune Damaska, istrijebiti živalj Bikat Avena i žezlonošu iz Bet Edena; narod æe aramski u ropstvo u Kir," veli Jahve Gospod. ⁶Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Gaze, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer odvedoše sve u izgnanstvo i Edomu predadoše, ⁷pustit æu oganj na zidine Gaze da dvorce joj sažeže. ⁸Istrijebit æu žitelje ašdodske i žezlonošu iz Aškelona. Pružit æu ruku na Ekron da ostatak filistejski pogine," veli Jahve Gospod. ⁹Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Tira, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer predade sve izgnanike Edomu i nisu se sjetili bratskog saveza, ¹⁰pustit æu oganj na zidove Tira da sažeže njihove dvorce." ¹¹Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Edoma, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer gonjaše brata maèem prigušujuæ' samilost svoju, jer gnjev svoj potpirivaše jednako, jer poticaše bijes svoj, ¹²pustit æu oganj na Teman da sažeže dvorce u Bosri." ¹³Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Amonovih sinova, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer parahu trudnice gileadske da rašire granice svoje, ¹⁴potpalit æu oganj na zidinama Rabe da dvorce joj sažeže, s bojnomo grajom u dan rata, s burama u dan vihora, ¹⁵a kralj æe im otiaæ' u izgnanstvo, on i knezovi njegovi s njime," veli Jahve Gospod.

Chapter 2

¹ Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Moaba, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer kosti edomskoga kralja spališe u vapno, ²pustit æu oganj na Moab da dvorce kerijotske sažeže, a Moab æe umrijet u metežu, s bojnomo grajom i sa zvukom trube; ³oborit æu suca u njemu i poklati sve knezove s njime," veli Jahve Gospod. ⁴Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Judina, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer odbaciše Zakon Jahvin i njegovih se odredaba ne držahu; zavedoše ih lažni bozi za kojima iðahu oèevi njihovi, ⁵pustit æu oganj na Judu, da sažeže dvorce jeruzalemske."

⁶Ovako govori Jahve: "Za tri zloèina Izraela, za èetiri zloèina, odluka je neopoziva: jer prodavahu pravednika za srebro i nevoljnika za sandale; ⁷jer gaze po glavi siromahu i sirotinju na zlo vode; sin i otac k istoj djevojci idu da oskvrnu moje sveto ime; ⁸i na haljinama u zalog uzetima leže kraj svakoga žrtvenika; i piju vino oglobljenih u Domu Boga svojega. ⁹Ja pred njima istrijebih Amorejce visoke k'o cedar, jake poput hrašæa, ja uništih i plod na njima i korijen pod njima. ¹⁰Ja vas izvedoh iz zemlje egipatske i èetrdeset vas godina vodih po pustinji da zaposjednete zemlju amorejsku. ¹¹Ja podigoh proroke izmeđ' vaših sinova i nazirejce među vašim mladima. Nije li tako, sinovi Izraelovi? - rijeè je Jahvina. ¹²Al' vi nagnaste nazirejce da vino piju, a prorocima zapovjediste: 'Ne prorokujte!' ¹³Gle, ja vas prignjeèujem o tlo pod vama, k'o što vršalice gnjeèe klasje; ¹⁴neæe biti bijega brzu, jaka neæe uèvrstiti snaga, junak se neæe spasiti, ¹⁵strijelac se neæe održati, hitri trkaè pobjeæ' neæe, nit' æe jahaè umaæi, ¹⁶najsrèaniji æe ratnici bježat' nagi onog dana" - rijeè je Jahvina.

Chapter 3

¹Poèujte, sinovi Izraelovi, ovu rijeè koju Jahve zbori protiv vas, protiv svakoga roda što ga izvedoh iz zemlje egipatske: ²"Među svim plemenima zemaljskim samo vas poznah, zato æu vas kazniti za sve grijehæ vaše." ³Idu li dvojica zajedno da se ne dogovore? ⁴Rièe li lav u šumi ako plijena nema? Reži li laviaè u brlogu ako ništa ne ulovi? ⁵Pada l' ptica na zemlju ako na njoj zamke nema? Diže li se mreža sa zemlje ako se ništa ne uhvati? ⁶Trubi li truba po gradu da se narod ne uzbuni? Hoæe li kob pogoditi grad ako je Jahve ne pošalje? ⁷Ništa ne èini Jahve Gospod a da osnove svoje ne otkrije slugama svojim prorocima. ⁸Lav rièe: tko da se ne prestravi? Gospod Jahve govori: tko da ne prorokuje? ⁹Proglasite ovo po dvorcima asirskim i po dvorcima u zemlji egipatskoj; recite: "Skupite se na planini Samarije, pogledajte velik nered u njoj i tlaèenje posred nje." ¹⁰Jer ne znaju èiniti pravo - rijeè je Jahvina - u dvorcima gomilaju nasilje i tlaèenje. ¹¹Stog ovako govori Jahve Gospod: "Neprijatelj æe opkoliti zemlju, utvrde æe tvoje razvaliti, tvoje dvorce oplijeniti." ¹²Ovako govori Jahve: "Kao kad pastir istrigne dvije golijeni ili komadiaè uha iz lavljih ralja, tako æe se istrgnuti sinovi Izraelovi koji sjede u Samariji na rubu poèivaljke i na divanima." ¹³Èujte i posvjedoèite protiv doma Jakovljeva - rijeè je Jahve Gospoda, Boga nad Vojskama: ¹⁴"Onoga dana kad kaznim Izraela za zloèine, kaznit æu i žrtvenike betelske; žrtvenièki æe se rozi odlomiti i na tlo popadati. ¹⁵Razorit æu zimsku kuæu i ljetnu kuæu, propast æe kuæe bjelokosne. Mnogih æe kuæa nestati" - rijeè je Jahvina.

Chapter 4

¹ Poèujte ovu rijeè, krave bašanske, što boravite na samarijskoj gori, tlaèite potrebite, ugnjetavate siromahe, govorite muževima: "Donesi da pijemo!" ²Zakle se Jahve Gospod svetošæu svojom: "Dolaze vam, evo, dani kad æe vas izvlaèiti kukama, a posljednju od vas ostima. ³Kroz pukotine æete izlaziti, ne obzirua' se nikamo, i biti baèene prema Hermonu" - rijeè je Jahvina. ⁴"Idite samo u Betel i griješite, u Gilgal i množite grijehe svoje! Prinosite svakog jutra žrtve, i desetine svaki treæi dan. ⁵Palite tijesto uskislo na žrtvu zahvalnicu, oglasite žrtve dragovoljne, razglasite ih, jer to volite, sinovi Izraelovi" - rijeè je Jahve Gospoda. ⁶"Zato dadoh da vam zubi èisti ostanu u svim gradovima vašim, ostavim vas bez kruha u svim selima vašim; pa ipak se ne obratiste k meni" - rijeè je Jahvina. ⁷"Uskratih vam i kišu tri mjeseca prije žetve; pustih da kiši na jedan grad, al' ne i na drugi; jedno bi se polje nakvasilo, a drugo bi se - na koje ne pustih kiše - sasušilo. ⁸Dva-tri grada lutahu tako u treæi da piju vode, ali se ne mogoše napiti, pa ipak se ne obratiste k meni" - rijeè je Jahvina. ⁹"Udarah vas snijeæu i medljikom, sasuših vam vrtove i vinograde, proždriješe vam skakavci smokve i masline, pa ipak se ne obratiste k meni" - rijeè je Jahvina. ¹⁰"Poslah na vas kugu poput kuge egipatske; mladiae vaše poklah maèem, a konji vam bjehu k'o plijen odvedeni; napunih vam nosnice smradom iz tabora vašega, pa ipak se ne obratiste k meni" - rijeè je Jahvina. ¹¹"Obarah vas k'o što Bog obori Sodomu i Gomoru, bijaste k'o glavnja iz ognja istrgnuta, pa ipak se ne obratiste k meni" - rijeè je Jahvina. ¹²"Stog æu, Izraele, ovako s tobom postupiti, i jer æu tako s tobom postupiti, pripravi se, Izraele, da susretneš Boga svoga!" ¹³Jer, gle, on sazda planine i stvori vjetar, otkriva èovjeku misao svoju, on tvori zoru i mrak, i penje se na vrh visova zemaljskih, Jahve, Bog nad Vojskama, njegovo je ime.

Chapter 5

¹ Poèujte ovu rijeè što je iznosim protiv vas, naricaljku, dome Izraelov: ²Pade i više neæe ustati djeвица izraelska. Na tlu svojem ona leži, nikog da je digne. ³Jer ovako govori Jahve Gospod domu Izraelovu: u gradu iz kojeg izlažaše tisuæa, ostat æe stotina, iz kojeg izlažaše stotina, ostat æe ih deset. ⁴Jer ovako govori Jahve domu Izraelovu: "Tražite i živjet æete. ⁵Ne tražite Betela, ne idite u Gilgal, ne putujte u Beer Šebu, jer æe Gilgal bit odveden u izgnanstvo, a Betel æe se prometnuti u ništa. ⁶Tražite Jahvu i živjet æete, il' æe ko' oganj zahvatiti kuæu Josipovu i sažeæ' je, a u Betelu nikog da plamen ugasi." ⁷Jao onima koji pravdu pretvaraju u pelin, u prah bacaju poštenje! ⁸On napravi Vlašiae i Štapce, on obræe mrak u zoru, a dan u najglušu noæ. On saziva morske vode i valja ih preko lica zemlje. Jahve mu je ime. ⁹Nenadano šalje pustoš na tvrđavu i utvrdi propast nosi. ¹⁰Mrze èovjeka što na vratima pravdu dijeli i grde onog što zbori pošteno. ¹¹Stoga, jer gazite siromaha, dižuæi od njega porez u žitu - u kuæama što ih sazdate od tesanika nikad živjet' neæete; iz ljupkih vinograda što ih posadiste nikad neæete piti vina. ¹²Jer znam mnoge vaše zloèine, i vaše grijehe pregoleme: tlaèite pravednika i primate mito, odbijajuæ' siromaha na gradskim vratima. ¹³Mudrac šuti u ovo vrijeme, jer vremena su tako zla. ¹⁴Tražite dobro, a ne zlo, da biste živjeli, i

da Jahve, Bog nad Vojskama, odista s vama bude kao što velite da jest. ¹⁵Mrzite zlo, ljubite dobro, držite pravicu na gradskim vratima, pa æe se možda Jahve, Bog nad Vojskama, smilovat' ostatku Josipovu. ¹⁶Stog ovako govori Jahve, Bog nad Vojskama, Gospod: "Na svakom æe trgu biti kuknjava, po svim æe ulicama zapomagati: 'Jao! Jao!' Težake æe sazvat' da jauèu, narikaèe da narièu, ¹⁷bit æe jauk u svakom vinogradu, jer æu proæi posred tebe" - veli Jahve. ¹⁸"Jao vama što žudite za danom Jahvinim! Što æe vam biti dan Jahvin? Tama, a ne svjetlost. ¹⁹Bit æe vam k'o onom što uteèe lavljim raljama, a sretno ga medvjed; koji uđe u kuæu i stavi ruku na zid, a ujede ga zmija. ²⁰Neæe li dan Jahvin biti tama, a ne svjetlost? Mrklina, a ne sunèan sjaj? ²¹Mrzim i prezirem vaše blagdane i nisu mi mile vaše sveèanosti. ²²Paljenice kad mi prinosite, prinosnice mi vaše nisu mile, na prièesnice se od ugojenih telaca vaših i ne osvræem. ²³Uklonite od mene dreku svojih pjesama, neæu da slušam zvuke vaših harfa. ²⁴Pravda nek' poteèe kao voda i pravica k'o bujica silna. ²⁵Prinosiste li mi žrtve i prinos u pustinji èetrdeset godina, dome Izraelov? ²⁶Nosit æete Sikuta, svoga kralja, i Kevana, boga svoga, likove što ih sebi napraviste, ²⁷dok vas budem odvodio onkraj Damaska," govori Jahve - Bog nad Vojskama njemu je ime.

Chapter 6

¹ Jao bezbrižnima na Sionu i spokojnima na samarijskoj gori, nazvanima "prvina naroda", kojima se obraæa dom Izraelov. ²Krenite u Kalnu i vidite, idite odande u Veliki Hamat, siđite u Gat filistejski. Jeste li bolji od tih kraljevstava? Je li im podruèje veæe od vašega? ³Mislite: daleko je kobni dan, a primièete vlast nasilja. ⁴Ležeæi na bjelokosnim posteljama, na poèivaljkama izvaljeni, jedu janjad iz stada i telad iz staje; ⁵deru se uza zvuk harfe, izumljuju glazbala k'o David, ⁶piju vino iz vrèeva i mažu se najfinijim uljem, al' za slom Josipov ne mare. ⁷Stog æe prvi sad biti prognani; umuknut æe veselje raskošnika. ⁸Zakle se Gospod Jahve samim sobom - rijeè je Jahve, Boga nad Vojskama: "Gnušam se oholosti Jakovljeve i mrzim dvorce njegove, predat æu grad i sve u njemu." ⁹Ako i deset ljudi ostane u jednoj kuæi, umrijet æe. ¹⁰Rođak æe i spaljivaè prionuti da iznesu kosti iz kuæe; ako bi tko upitao onog u kutu kuæe: "Je li još tko ostao s tobom?" on æe odvratiti: "Ne! Pst! Jahvino se ime ne smije spomenuti." ¹¹Jer, gle, Jahve zapovjedi, i velika se kuæa ruši u komade, mala se kuæa ori u komadiæe. ¹²Jure li konji po litici, ore li se more volovima, da vi pretvarate pravdu u otrov a plod pravednosti u pelin? ¹³Vi se radujete Lo Dabaru kad velite: "Nismo li svojom snagom zauzeli Karnajim?" ¹⁴"Ha, evo, dome Izraelov, dižem na te - rijeè je Jahve, Boga nad Vojskama - narod što æe vas tlaèiti od Ulaza hamatskoga do Pustinjskog potoka."

Chapter 7

¹ Evo što mi pokaza Jahve Gospod: gle, sazda skakavce kad otava poèe nicati, otava nakon kraljevske kosidbe. ²Kad izjedoše sav zemaljski usjev, rekoh: "Jahve Gospode, oprost, molim te! Kako æe Jakov preživjeti onako malen?" ³I Jahve se stoga pokaja: "Neæe biti", reèe Jahve. ⁴Evo što mi pokaza Jahve Gospod: Gle, Jahve Gospod pozva oganj da kažnjava; veæ proždrije veliki Bezdani i uprav poèe gutati polje. ⁵A ja æu: "Stani, Jahve Gospode, molim te! Kako æe Jakov preživjeti onako malen?" ⁶I Jahve se stog pokaja: "Ni ovoga neæe biti", reèe Jahve Gospod. ⁷Evo što mi Jahve Gospod pokaza: gle, èovjek stoji na zidu, u ruci mu visak. ⁸"Što vidiš, Amose?" - upita me Jahve. "Visak", rekoh. Tada Gospod reèe: "Evo, izmjerit æu viskom svoj narod izraelski; neæu ga više štedjeti. ⁹Razorit æe se uzvišice Izakove, opustjeti svetišta izraelska, i s maèem æu ustati na kuæu Jeroboamovu." ¹⁰Amasja, sveæenik betelski, poruèi izraelskom kralju Jeroboamu: "Amos se urotio protiv tebe usred doma Izraelova; zemlja ne može više podnijeti njegovih rijeèi. ¹¹Jer ovako on govori: 'Jeroboam æe poginuti od maèa, a Izrael æe iz svoje zemlje u izgnanstvo.'" ¹²Amasja reèe Amosu: "Odlazi, vidioèe! Bježi u zemlju Judinu, ondje jedi kruh i ondje prorokuj!" ¹³Ali u Betelu da više nisi prorokovao, jer ovo je kraljevsko svetište, kraljevski hram." ¹⁴"Nisam bio prorok ni proroèki sin" - odgovori Amos Amasji - "bio sam stoèar i gajio sam divlje smokve: ¹⁵ali me Jahve uze od stada i Jahve mi reèe: 'Idi, prorokuj mojemu narodu Izraelu.'" ¹⁶Sada èuj rijeè Jahvinu. Ti veliš: 'Ne prorokuj protiv Izraela, ne prorièi protiv doma Izakova.' ¹⁷Zato ovako govori Jahve: 'Tvoja æe žena bludnièit' po gradu, sinovi tvoji i kæeri od maèa æe pasti, tvoja æe se zemlja uže tom razdijeliti, a ti æeš umrijeti na neèistu tlu, i Izrael æe otiaèi u izgnanstvo iz svoje zemlje."

Chapter 8

¹ Evo što mi pokaza Jahve Gospod: gle, kotarica zrela ploda: ²"Što vidiš, Amose?" - upita me. "Kotaricu zrela ploda", rekoh. Tada mi Jahve reèe: "Moj narod izraelski dozreo je za propast; neæu ga više štedjeti. ³I hramske æe pjevaèice jaukati toga dana - rijeè je Jahve Gospoda - bit æe mnoštvo trupla, svuda æe se bacati." ⁴Slušajte ovo, vi što gazite potrebnika i satirete uboge u zemlji! ⁵Kažete: "Kad li æe mlaðak proæi, da prodamo žito, i subota, da tržimo pšenicu. Smanjujuæ' efu, poveæavajuæi šekel, da varamo krivim mjerama: ⁶da kupimo siromaha za novac, potrebita za sandale, i da prodajemo otražak od žita. ⁷Zakle se Jahve Ponosom Jakovljevim: "Dovijeka neæu zaboraviti nijednoga vašeg djela." ⁸Neæe l' se od toga zemlja potresti, protužiti svi njeni stanovnici, neæe li se sva podiaèi kao Nil, spustiti kao Rijeka egipatska?"

⁹"Toga æu dana - rijeè je Jahve Gospoda - uèiniti da sunce zapadne u podne, i pomraèit æu zemlju u po bijela dana. ¹⁰Okrenut æu svetkovine vaše u kuknjavu i sve vaše pjevanje u tužaljku; obuæi æu u kostrijet svako bedro, oæelavit æu svaku glavu. Bit æe kao kad se tuži za jedincem, i što ostane, bit æe kao dan gorèine." ¹¹"Evo, dani dolaze - rijeè je Jahve Gospoda - kad æu poslati glad na zemlju, ne glad kruha ni žeð vode, veæ slušanja rijeèi Jahvine. ¹²Tumarat æe od mora do mora, od sjevera do istoka potucati se ištuæi rijeè Jahvinu, ali je neæe naæi. ¹³U onaj æe dan

obamirati od žeđi lijepe djevojke i mladiæi. ¹⁴Koji se kunu Grijehom samarijskim i zaklinju se: 'Tako živ bio bog tvoj, Dane!' i: 'Tako živ bio Ljubimac tvoj, Beer Šebo!' oni æe pasti i nikad ustati neæe."

Chapter 9

¹ Vidjeh Gospoda gdje stoji kraj žrtvenika i govori: "Udari u glavice stupova, neka se pragovi zatresu! Svima æu satrti glave, što ostane, pod maè æu udariti. Nijedan neæe uteæi, nitko se neæe spasiti. ²Zariju li se i u Podzemlje, išèupat æe ih ruka moja. Popnu li se i na nebo, odande æu ih skinuti. ³Ako se sakriju i navrh Karmela, naæi æu ih i pohvatati. Ako se od mog pogleda na dno morsko skriju, zapovjedit æu Zmaju da ih proždre. ⁴Ako i u izgnanstvo odu pred neprijateljem, naredit æu maèu da ih sasijeèe; upravit æu oèi na njih, ali na nesreæu, ne na dobro." ⁵Jahve, Gospod nad Vojskama... on dodirne zemlju i ona se potrese, svi joj stanovnici protuže; diže se sva poput Nila i spušta k'o Rijeka egipatska. ⁶On sazda sebi prijesto na nebesima, i svod svoj na zemlji osnova; on poziva morske vode i lijeva ih zemlji preko lica - Jahve mu je ime. ⁷"Sinovi Izraelovi, niste li za me kao i Kušani" - rijeè je Jahvina. "Ne izvedoh li ja Izraela iz zemlje egipatske, kao Filistejce iz Kaftora i Aramejce iz Kira?" ⁸Gle, oèi Jahve Gospoda uprte su na grešno kraljevstvo, izbrisat æe ga s lica zemlje. "Ipak neæu sasvim zatrti dom Jakovljevi" - rijeè je Jahvina. ⁹"Jer, gle, zapovijed æu dati i rastresti dom Izraelov meðu sve narode, k'o što se trese žito u rešetu, da ni zrnce na zemlju ne padne. ¹⁰Svi grešnici naroda moga od maèa æe pasti, svi koji kažu: 'Nije blizu i neæe nas stiæi nesreæa.'" ¹¹"U dan æu onaj podiæi raspalu kolibu Davidovu, zatvorit' joj pukotine, popraviti mjesta ruševna, opet je sazidati k'o u stara vremena, ¹²da osvoje ostatak Edoma i svih naroda nad kojima je zazvano ime moje" - rijeè je Jahve Gospoda, tvorca svega toga. ¹³"Evo dolaze dani - rijeè je Jahvina - kada æe oraè stizat' žeteoca, mastilac grožđa sijaèa, kad æe planine procuriti mladim vinom i svi se bregovi prelijevati njime. ¹⁴Okrenut æu sudbinu naroda moga Izraela: obnovit æe gradove srušene i živjeti u njima, saditi vinograde i vino im piti, zasaditi vrtove i jesti njihov rod. ¹⁵Posadit æu ih u zemlju njihovu i nikad se više neæe išèupati iz zemlje koju im dadoh" - veli Jahve, Bog tvoj.

Obadiah

Chapter 1

¹ Viđenje Obadijino. Ovako govori Jahve Gospod Edomu! Èuli smo vijest od Jahve, glasnik bi poslan k narodima: "Ustajte! Na nj u boj krenimo!" ²"Jer gle, uèinit æu te najmanjim meðu narodima,

prezrenim veoma. ³Uznositost srca tvoga zavela te, tebe što živiš u peæinama kamenim, u visoku stanu svojemu, i u srcu svome zboriš: "Tko li æe me na zemlju skinuti?" ⁴Da se vineš k'o orao, gnijezdo sviješ među zvijezdama, i odande skinut æu te" - rijeè je Jahvina. ⁵"Doðu li k tebi lupeži il' kradljivci noæni, kako li æeš biti oplijenjen! Neæe li te okrasti po miloj volji? Doðu li trgaèi k tebi, zar æe i pabirka ostaviti? ⁶Kako li Edom bješe pretresen, skrivena mu skrovišta pretražena! ⁷Do granica te potjeraše, svi te saveznici tvoji prevariše, nadvladaše te tvoji prijatelji! Oni što kruh tvoj jedu zamku ti staviše: 'Sasvim je bez uma!' ⁸Neæu li u dan onaj - rijeè je Jahvina - uništiti mudraca u Edomu i razum iz gore Ezavljeve? ⁹Ratnike tvoje, Temane, užas æe spopasti, i posljednji æe biti istrijebljen na gori Ezavljevoj." "Za pokolj ¹⁰i nasilje nad bratom svojim Jakovom sram æe te pokriti i nestat æeš zasnagda. ¹¹U dan onaj kad stajaše postrance, dok mu tuðinci blago odvoðiše, dok stranci ulažahu na vrata njegova i ždrijeb bacahu za Jeruzalem, ti bijaše kao jedan od njih. ¹²Ne naslaðu se bratu u dan nesreæe njegove! Ne likuj nad sinovima judejskim u dan propasti njine! Ne razvaljaj usta u dan tjeskobni! ¹³Ne provaljaj na vrata naroda moga u dan nesreæe njegove! Ne naslaðu se njegovom propašæu u dan nesreæe njegove! Ne pružaj ruke na imanje njegovo u dan nesreæe njegove! ¹⁴Ne stoj na raskršæima da pobiješ njegove bjegunce! Ne izdaj preživjelih njegovih u dan tjeskobni!" ¹⁵Jer blizu je Jahvin dan svima narodima! Dat æe ti se milo za drago, tvoja æe djela na tvoju glavu pasti. ¹⁶"Jest, kako vi piste na svetoj mi gori, pit æe svi narodi bez oduška, pit æe i iskapiti - i bit æe k'o da ih nigda bilo nije. ¹⁷Al' na gori Sionu bit æe spasenici - postat æe sveta - i dom æe Jakovljeve baštiniti svoju baštinu. ¹⁸Dom æe Jakovljeve biti oganj, dom Josipov plamen, dom Ezavljev strnjika. Potpalit æe ga i proždrijeti, i od doma Ezavljeva nitko neæe ostati" - rijeè je Jahvina. ¹⁹Žitelji negepski baštinit æe goru Ezavljevu, žitelji Šefele zemlju filistejsku; baštinit æe kraj Efrajimov i kraj samarijski, a Benjamin æe baštiniti Gilead. ²⁰A izgnana nekoæ vojska sinova Izraelovih baštinit æe Kanaan sve do Sarfate; izgnanici jeruzalemski što su u Sefaradu baštinit æe gradove negepske. ²¹Izbavitelji æe uzaæi na goru Sion da sude gori Ezavljevoj. I tada æe nastat' kraljevstvo Jahvino.

Jonah

Chapter 1

¹ Rijeè Jahvina dođe Joni, sinu Amitajevu: ²"Ustani," reèe mu, "idi u Ninivu, grad veliki, i propovijedaj u njemu, jer se zloæa njihova popela do mene." ³A Jona ustade da pobjegne u Taršiš, daleko od Jahve. Siđe u Jafu i nađe laðu što je plovila u Taršiš. Plati vozarinu i ukrca se da otplovi s njima u Taršiš, daleko od Jahve. ⁴Ali Jahve podiže na moru silan vjetar i nastade nevrijeme veliko na moru te mišljahu da æe se laða razbiti. ⁵Uplašiše se mornari; svaki zazva svoga boga, i da bi je olakšali, stadoše iz lađe bacati tovar što bijaše u njoj. Jona pak bijaše sišao na dno lađe, legao i

zaspao tvrdim snom. ⁶Zapovjednik lađe pristupi mu i reče: "Što spavaš kao zaklan? Ustaj i prizivlji Boga svojega! Možda æe nas se sjetiti Bog taj da ne poginemo." ⁷Potom rekoše jedni drugima: "Hajde da bacimo ždrijeb da vidimo od koga nam dođe ovo zlo." Baciše ždrijeb i pade ždrijeb na Jonu. ⁸Oni mu onda rekoše: "Kaži nam: zbog koga nas ovo zlo snađe, kojim se poslom baviš, odakle dolaziš, iz koje si zemlje i od kojega naroda?" ⁹On im odgovori: "Ja sam Hebrej, i štujem Jahvu, Boga nebeskoga, koji stvori more i zemlju." ¹⁰Ljudi se uplašiše veoma i rekoše mu: "Što si to uèinio!" Jer bijahu doznali da on bježi od Jahve - sam im je to pripovjedio. ¹¹Oni ga zapitaše: "Što da uèinimo s tobom da nam se more smiri?" Jer se more sve bješnje dizalo. ¹²On im odgovori: "Uzmite me i bacite u more, pa æe vam se more smiriti, jer znam da se zbog mene diglo na vas ovo veliko nevrijeme." ¹³Ljudi uzeše veslati ne bi li se primakli kopnu, jer se more sve bješnje dizalo protiv njih. ¹⁴Tad zazvaše Jahvu i rekoše: "Ah, Jahve, ne daj da poginemo zbog života ovoga èovjeka i ne svali na nas krv nevinu, jer ti si Jahve: èiniš kako ti je milo." ¹⁵I uzevši Jonu, baciše ga u more - i more presta bjesnjeti. ¹⁶Tada velik strah Jahvin obuze ljude te prinesoše žrtvu Jahvi i uèiniše zavjete.

Chapter 2

¹ Jahve zapovjedi velikoj ribi da proguta Jonu. Tri dana i tri noæi ostade Jona u ribljoj utrobi. ²Iz utrobe riblje stade Jona moliti Jahvu, Boga svojega. ³On reče: "Iz nevolje svoje zavapih Jahvi, i on me usliša; iz utrobe Podzemlja zazvah, i ti si mi èuo glas. ⁴Ti me baci moru u dubine, i voda me opteèe. Sve poplave tvoje i valovi oboriše se na me. ⁵Pomislih: odbaèen sam ispred oèiju tvojih. Al' ipak oèi upirem svetom Hramu tvojem. ⁶Vode me do grla okružiše, bezdan me opkoli. Trave mi glavu omotaše, ⁷siđoh do korijena planina. Nada mnom se zatvoriše zauvijek zasuni zemljini. Al' ti iz jame izvadi život moj, o Jahve, Bože moj. ⁸Samo što ne izdahnuh kad se spomenuh Jahve, i molitva se moja k tebi vinula, prema svetom Hramu tvojemu. ⁹Oni koji štuju isprazna ništavila milost svoju ostavljaju. ¹⁰A ja æu ti s pjesmom zahvalnicom žrtvu prinijeti. Što se zavjetovah, ispunit æu. Spasenje je od Gospoda." ¹¹Tada Jahve zapovjedi ribi i ona izbljuva Jonu na obalu.

Chapter 3

¹ Rijeè Jahvina dođe Joni drugi put: ²"Ustani," reče mu, "idi u Ninivu, grad veliki, propovijedaj u njemu što æu ti reæi." ³Jona ustade i ode u Ninivu, kako mu Jahve zapovjedi. Niniva bijaše grad velik do Boga - tri dana hoda. ⁴Jona prođe gradom dan hoda, propovijedajuæi: "Još èetrdeset dana i Niniva æe biti razorena." ⁵Ninivljani povjerovaše Bogu; oglašiše post i obukoše se u kostrijet, svi od najveæega do najmanjega. ⁶Glas doprije do kralja ninivskoga: on ustade s prijestolja, skide

plašt sa sebe, odjenu se u kostrijet i sjede u pepeo. ⁷Tada se po odredbi kralja i njegovih velikaša oglasi i objavi u Ninivi: "Ljudi i stoka, goveda i ovce da ne okuse ništa, ni da pasu, ni da vodu piju. ⁸Nego i ljudi i stoka da se pokriju kostrijeæu, da glasno Boga zazivlju i da se obrati svatko sa svojega zlog puta i nepravde koju je èinio. ⁹Tko zna, možda æe se povratiti Bog, smilovati se i odustati od ljutoga svog gnjeva da ne izginemo?" ¹⁰Bog vidje što su èinili: da se obratiše od svojega zlog puta. I sažali se Bog zbog nesreæe kojom im bijaše zaprijetio i ne uèini.

Chapter 4

¹ Joni bi veoma krivo i rasrdi se. ²I ovako se pomoli Jahvi: "Ah, Jahve, nisam li ja to slutio dok još u svojoj zemlji bijah? Zato sam htio prije pobjeæi u Taršiš; jer znao sam da si ti Bog milostiv i milosrdan, spor na gnjev i bogat milosrðem i da se nad nesreæom brzo sažališ. ³Sada, Jahve, uzmi moj život, jer mi je bolje umrijeti nego živjeti." ⁴Jahve odgovori: "Srdiš li se ti s pravom?" ⁵Jona iziðe iz grada i sjede s istoka gradu; naèini ondje kolibu i sjede pod njom u hlad da vidi što æe biti od grada. ⁶A Jahve Bog uèini da izraste bršljan nad Jonom i pruži sjenu njegovoj glavi te da ga izlijeèi od zlovolje. Jona se bršljanu veoma obradova. ⁷Ali sutradan, u osvit zore, Bog zapovjedi crvu da podgrize bršljan, i on usahnu. ⁸Kad je ogranulo sunce, posla Bog vruæ istoèni vjetar; sunce je palilo glavu Joninu te je sasvim klonuo. Poželje umrijeti i reèe: "Bolje mi je umrijeti nego živjeti." ⁹Bog upita Jonu: "Srdiš li se s pravom zbog bršljana?" On odgovori: "Da, s pravom sam ljut nasmrt." ¹⁰Jahve mu reèe: "Tebi je žao bršljana oko kojega se nisi trudio, nego je u jednu noæ nikao i u jednu noæ usahnuo. ¹¹A meni da ne bude žao Ninive, grada velikoga, u kojem ima više od sto i dvadeset tisuæa ljudi koji ne znaju razlikovati desno i lijevo, a uz to i mnogo životinja!"

Micah

Chapter 1

¹ Rijeè Jahvina, upuæena Miheju Morešeæaninu u vrijeme Jotama, Ahaza i Ezekije, kraljeva judejskih. Njegova viðenja o Samariji i o Jeruzalemu. ²Èujte, narodi, vi svi! Slušaj, zemljo, i sve što te ispunja! Gospod Jahve protiv vas æe svjedoèiti - Gospod iz svetoga Hrama svojega! ³Jer evo: Jahve izlazi iz svetoga mjesta svojega, silazi i hodi po visovima zemaljskim. ⁴Gore se rastapaju pod njegovim koracima i doline rasijedaju kao vosak pred ognjem, kao voda što se razlijeva niz obronak. ⁵Sve je to za zloèinstvo Jakovljevo i za grijehе doma Izraelova. Koje je zloèinstvo Jakovljevo? Nije li Samarija? Što su uzvišice Judine? Nije li Jeruzalem? ⁶"Uèinit æu od Samarije kamenu gomilu u polju, ledinu za vinograd. Zavaljat æu kamenje njezino u dolinu, otkrit æu joj

temelje. ⁷Razbit æ se svi njeni kipovi, sva æ joj se plaæa bludnièka ognjem spaliti, raskomadat æu sve njene idole, jer su od bludnièke plaæe nakupljeni, i opet æ postati plaæom bludnièkom." ⁸"Zato æu zakukati i zaridati, iæi æu gol i bos, zavijat æu kao šakali, urlikat æu kao nojevi. ⁹Jer njenoj rani nema lijeka, sve do Jude dopire, dotièe Vrata moga naroda, sve do Jeruzalema! ¹⁰Ne objavljujte toga u Gatu, u Akonu nemojte plakati! U Bet Leafri valjajte se u prašini! ¹¹Odlazi sramotno, stanovnice šafirska! Iz svoga grada nije izašla stanovnica saananska! Bet Haesel išèupan je iz temelja, iz svojih èvrstih osnova. ¹²Kako se može nadati sreæi stanovnica marotska? Jer nesreæa silazi od Jahve sve do vrata jeruzalemskih. ¹³Upregni brze konje u bojna kola, stanovnice lakiška! To je bio poèetak grijeha Kæeri sionske, jer su se u tebi našla zloèinstva Izraelova. ¹⁴Zato æeš dati otpusnicu Morešet Gatu, domovi æ akzipski razoèarati kraljeve izraelske. ¹⁵Još æu ti dovesti osvajaèa, stanovnice mareška, stiæi æe do Adulama slava Izraelova. ¹⁶Èupaj kosu i ostrži se za milom djecom svojom! Postani æelava kao orao lešinar, jer su izgnana daleko od tebe."

Chapter 2

¹ Teško onima koji smišljaju nedjelo i snuju zlo na posteljama svojim! Kad svane dan, oni ga izvrše, jer je sila u njihovoj ruci. ²Zažele li polja, otimaju ih, i kuæe, uzimaju ih; èine nasilje èovjeku i kuæi njegovoj, vlasniku i posjedu njegovu. ³Zato ovako govori Jahve: "Evo tome rodu smišljam zlo iz kojega neæete izvuæi vratova, niti æete hoditi ponosito, jer æe biti zlo vrijeme. ⁴U onaj æe vam se dan složiti rugalica, zapjevati tužaljka i reæi: 'Propalo je! Posve smo opustošeni, baština je naroda moga otuðena i nitko da mu je vrati, naša polja podijeljena su odmetniku.' ⁵Zato neæe biti nikoga tko bi bacio kocku za dio tvoj u zboru Jahvinu." ⁶"Ne balite!" - bale oni - "Tako se ne bali! Sramota na nas neæe pasti! ⁷Zar æe biti proklet dom Jakovljevi? Zar je Jahve izgubio strpljivost? Zar on tako postupa? Nisu li rijeèi njegove ugodne Izraelu, narodu njegovu?" ⁸Vi se sami dižete kao neprijatelji narodu mojemu. Èovjeku nezazornu vi otimate kabanicu, onome koji bez straha putuje ratne strahote dosuðujete. ⁹Vi izgonite žene moga naroda iz njihovih milih domova; djeci njihovoj zauvijek oduzimate slavu koju sam im dao: ¹⁰"Ustanite, idite! Ovo nije poèivalište! Zbog neèistoæe teško vas uže svezalo." ¹¹Kad bi mogao biti nadahnut èovjek koji izmišlja ovu opsjenu: "Prorokujem ti vino i piæe", on bi bio prorok narodu ovome. ¹²Svega æu te sabrati, Jakove, sakupit æu Ostatak Izraelov! Smjestit æu ih zajedno kao ovce u toru, kao stado na paši - neæe se bojati nikoga. ¹³Pred njima stupa rušilac: oni æe se porušiti i uæi, kroz vrata æe proæi i izaæi; pred njima æe iæi njihov kralj, Jahve æe biti na èelu.

Chapter 3

¹ Potom rekoh: "Èujte sada, glavari kuæe Jakovljeve, suci doma Izraelova! Nije li na vama da znate što je pravo? Ali vi mrzite dobro, a ljubite zlo! ²Vi ljudima derete kožu s tijela i meso s kosti njihovih. ³Oni proždiru tijelo moga naroda i deru mu kožu, lome kosti. Oni ih komadaju kao u loncu, kao meso u punom kotlu! ⁴Zato, oni æe Jahvu zazivati, a on im neæe odgovoriti. Sakrit æe, u ono vrijeme, lice od njih zbog zloèina koje su poèinili." ⁵Ovako govori Jahve protiv prorokÄa koji moj narod zavode: "Ako imaju zalogaj u zubima, proglašuju: 'Mir!' Ali protiv onoga koji im ništa ne stavlja u usta naviještaju sveti rat. ⁶Zato æete imati noæ mjesto vaših viđenja i tminu mjesto proricanja. Zaæi æe sunce tim prorocima i dan æe za njih pomrèati. ⁷Tada æe se posramiti vidovnjaci i zblaniti vraèari. Svi æe oni pokriti gubice, jer odgovora Božjeg neæe biti. ⁸Ali ja sam pun snage i duha Jahvina, pun pravde i jakosti da objavim Jakovu opaèinu njegovu, Izraelu njegov grijeh. ⁹Èujte dakle ovo, glavari kuæe Jakovljeve, suci doma Izraelova, vi kojima se pravda gadi te izvræete sve što je ispravno! ¹⁰Vi koji gradite Sion u krvi i Jeruzalem u zloèinu! ¹¹Glavari njegovi sude prema mitu, sveæenici njegovi pouèavaju radi zarade, proroci njegovi bale za novac. A na Jahvu se oni pozivaju i govore: 'Nije li Jahve u našoj sredini? Neæe na nas zlo navaliti.' ¹²Poradi vas i vaše krivnje Sion æe biti polje preorano, Jeruzalem ruševina, a Goru Doma prekrit æe šuma."

Chapter 4

¹ Dogodit æe se na kraju danÄa: Gora Doma Jahvina bit æe postavljena vrh svih gora, uzvišena iznad svih bregova. ²K njoj æe se stjecat svi narodi, nagnut æe mnoga plemena i reæi: "Hajde, uziđimo na goru Jahvinu, u Dom Boga Jakovljeva! On æe nas nauèit' svojim putovima, i hodit æemo stazama njegovim. Jer æe sa Siona Zakon izaæi, rijeè Jahvina iz Jeruzalema." ³On æe upravljati mnogim puèanstvima i bit æe sudac moænim narodima. Svoje æe maðeve prekovati u ralice, a svoja koplja u radne srpove. Narod na narod neæe maèa dizati niti æe se više za rat vježbati. ⁴Svaki æe mirno živjeti pod lozom vinovom, pod smokvom svojom, i nitko ga neæe plašiti. To rekoše usta Jahve nad Vojskama. ⁵Jer svi narodi idu, svaki u ime boga svojega, a mi, mi idemo u imenu Jahve, Boga našega, uvijek i dovijeka. ⁶"U onaj dan - rijeè je Jahvina - sabrat æu hrome, okupiti raspršene i sve kojima sam zlo uèinio. ⁷Od hromih æu Ostatak uèiniti, moæan narod od onih što su izgnani." Tada æe Jahve nad njima kraljevati na gori Sionu od sada i dovijeka. ⁸I ti Kulo stadÄa, Ofele Kæeri sionske, opet æe se tebi vratiti prijašnja vlast, kraljevstvo Kæeri jeruzalemske. ⁹Zašto sada kukaš kuknjavom? Nema li kralja u tebi? Zar su savjetnici tvoji propali da te obuzimlju bolovi kao porodilju? ¹⁰Savijaj se od boli i krièi, Kæeri sionska, kao žena koja poraða, jer æeš sada iz grada iziaæi i stanovati na polju. Do Babilona ti æeš otiaæi, ondje æeš se osloboditi, ondje æe te Jahve otkupiti iz šaka tvojih dušmana. ¹¹A sada se mnogi narodi protivu tebe sabraše. Oni govore: "Neka se obešèasti, neka se naše oèi nasite Siona!" ¹²Ali zamisli Jahvine oni ne znaju i ne razumiju namjere njegove: kao snoplje na gumnu on ih je sabrao. ¹³Ustani! Ovrši žito, Kæeri sionska, jer ti pravim gvozden rog i mjedena kopita. I satrt æeš mnoge narode; zavjetovat

æeš Jahvi blago njihovo i bogatstvo njihovo Gospodaru sve zemlje. ¹⁴Utvrđi se sada, Tvrđavo! Opkoljeni smo i opsjednuti, palicom po licu udaraju Suca Izraelova.

Chapter 5

¹ A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe æe mi izaæi onaj koji æe vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vjeènih vremena. ²Zato æe ih Jahve ostaviti dok ne rodi ona koja ima roditi. Tada æe se Ostatak njegove braæe vratiti djeci Izraelovoj. ³On æe se uspraviti, na pašu izvodit' svoje stado silom Jahvinom, velièanstvom imena Boga svojega. Oni æe u miru živjeti, jer æe on rasprostrijeti svoju vlast sve do krajeva zemaljskih. ⁴On - on je mir! Ako Asirci provale u našu zemlju, ako stupe u naše dvore, podiæi æemo na njih sedam pastira, osam narodnih knezova. ⁵Zemlju asirsku oni æe maèem opasti, zemlju Nimrodovu sabljama. I on æe nas osloboditi od Asiraca ako provale u našu zemlju, ako stupe na naše tlo. ⁶Tada æe Ostatak Jakovljevi, među brojnim narodima, biti kao rosa koja od Jahve dolazi, kao kapljice kiše na travi koja ne èeka na èovjeka niti išeèkuje sina èovjeèjeg. ⁷Tada æe Ostatak Jakovljevi, među brojnim narodima, biti kao lav među šumskim zvijerima, kao laviæe među ovèjim stadima: svaki put kad prolazi, on gazi nogama, razdire, i nitko da od njega izbavi. ⁸Tvoja ruka neka se podigne na protivnike, svi tvoji neprijatelji bit æe zatrti! ⁹"U onaj dan - rijeè je Jahvina - potamanit æu sve tvoje konje, uništiti tvoja bojna kola; ¹⁰razorit æu po tvojoj zemlji svako naselje, porušiti sve tvoje tvrde gradove. ¹¹Zatrt æu iz tvoje ruke bakanje, vraèara više neæeš imati; ¹²i zatrt æu u tebi sve kipove i stupove kamene. I ti se više neæeš klanjati pred djelom ruku svojih. ¹³Iskorijenit æu ašere iz tebe i razorit æu tvoje gradove. ¹⁴U gnjevnu, u bijesu, izvršit æu osvetu na narodima koji nisu slušali."

Chapter 6

¹ Èujte, dakle, rijeè koju govori Jahve: "Ustani! Povedi parnicu pred gorama, i neka bregovi èuju tvoj glas!" ²Slušajte, gore, parnicu Jahvinu, èujte, temelji zemaljski, jer Jahve se parbi s narodom svojim, on se parnièi s Izraelom: ³"Narode moj, što sam ti uèinio? Èime sam te zamorio? Odgovori mi. ⁴Ja sam tebe izveo iz zemlje egipatske, izbavio te iz kuæe ropstva; poslao sam pred tobom Mojsija, Arona i Mirjamu. ⁵Narode moj, sjeti se sada: Što je bio naumio Balak, kralj moapski? Što je njemu odgovorio Bileam, sin Beorov? ...od Šitima do Gilgala, da poznaš pravedna djela Jahvina." ⁶"S èime æu doæi pred Jahvu, hoæu li pasti nièice pred Bogom Svevišnjim? Hoæu li doæi preda nj sa žrtvom paljenicom, s teocima od jedne godine? ⁷Hoæu li mu biti mile tisuæe ovnova, tisuæe tisuæa potokaÄa ulja? Treba li prinijeti sina prvorođenog zbog svoga zloèina, plod svoje utrobe zbog grijeha koji sam poèinio?" ⁸"Objavljeno ti je, èovjeèe, što je dobro, što Jahve

traži od tebe: samo èiniti pravicu, milosrðe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi." ⁹Jahvin glas vièe gradu: "Slušajte, vi plemenjaci i sabore gradski! ¹⁰Zar mogu podnositi krivo steèeno blago i patvorenu efu prokletu? ¹¹Mogu li opravdati onoga koji se služi mjerom krivom, vreæom krivotvorenih utega? ¹²Bogataši vaši puni su okrutnosti, stanovnici vaši laž govore, varljiv je jezik u njihovim ustima! ¹³Zato sam te i ja poèeo udarati, tamaniti zbog grijeha tvojih. ¹⁴Jest æeš, a neæeš se nasititi, gladan æeš ostati; stavljat æeš na stranu, a ništa neæeš saèuvati; ako što i saèuvaš, ja æu maèu predati. ¹⁵Sijat æeš, ali neæeš žeti; tijestit æeš maslinu, a ulja neæe biti; gazit æeš mošt, a vina neæeš piti. ¹⁶Držiš se zakona Omrijevih i svih djela doma Ahabova, živiš po osnovama njihovim: uèinit æu od tebe pustinju, od žitelja tvojih porugu, da nosite sramotu mnogih naroda."

Chapter 7

¹ Teško meni! Postao sam kao žetelac ljeti, kao trgaè poslije jematve: nema bobice grožða da je pozobljem, nema smokve ranke za kojom žudim! ²Vjernici su išèezli iz zemlje: nijednog pravednika meðu ljudima! Svi vrebaju za krvoproliæem, svaki svome bratu mrežu postavlja. ³Njihove ruke za zlo su sposobne: glavlar traži dar, sudac sudi prema poklonu, velikaš po svome hiru odlueje. ⁴I najbolji meðu njima je kao trn, najpravedniji kao draèa živica. Iskušenje njihovo danas sa Sjevera dolazi, dolazi ura strave njihove. ⁵Ne pouzdavajte se u bližnjega, ne vjerujte u prijatelja; pred onom koja s tobom dijeli postelju pazi da usta ne otvoriš. ⁶Jer sin svoga oca zlostavlja, kærka na majku ustaje, snaha na svoju svekrvu, svakome je dušmanin njegov ukuæanin. ⁷A ja, prema Jahvi ja sam zagledan, èekam na Boga koji spasava, Bog moj mene æe uslišati. ⁸Ne raduj se mome zlu, dušmanko moja, ako sam pao, ustat æu; ako boravim u tminama, Jahve je svjetlost moja. ⁸Tko je Bog kao ti koji prašta krivnju, koji grijeh oprašta i prelazi preko prekršaja Ostatka baštine svoje, koji ne ustraje dovijeka u svome gnjevu, nego užiiva u pomilovanju? ⁹Moram podnositi srdžbu Jahvinu, jer sam protiv njega sagriješio, sve dok on ne prosudi spor moj i izrekne pravdu; izvest æe me na svjetlost, gledat æu pravednost njegovu. ¹⁰Kada ga moja dušmanka ugleda, od stida æe se pokriti ona koja mi je govorila: "Gdje je on, Jahve, tvoj Bog?" Moje æe se oèi naslaðivati kad je ugledam: ona æe biti zgažena kao blato na putu.

¹¹Dolazi dan kad æe se sazidati tvoji bedemi! Toga dana nadaleko æe se prostirati tvoje granice! ¹²Toga dana dolazit æe k tebi od zemlje asirske do Egipta, od Tira do Rijeke, od mora do mora, od gore do gore. ¹³Zemlja æe postat' pustinja zbog stanovnika svojih, zbog djela njihovih. ¹⁴Pasi svoj narod svojom palicom, stado svoje baštine, koje osamljeno živi u šikarju, usred plodnih voænjaka. Neka pase u Bašanu i Gileadu, kao u davne dane! ¹⁵Kao u dane kad si izašao iz Egipta, pokaži nam èudesu! ¹⁶Narodi æe ih vidjeti i bit æe posramljeni uza svu silu svoju; stavit æe ruku na usta i uši æe im oglušiti. ¹⁷Lizat æe prašinu kao zmija, kao gmazovi koji gmižu po zemlji. Iziæi æe dršæuæi iz svojih jazbina, prestravljeni i ustrašeni pred tobom. ¹⁹Još jednom, imaj milosti za nas!

Satri naše opaèine, baci na dno mora sve grijehèe naše! ²⁰Udijeli Jakovu vjernost svoju, dobrotu svoju Abrahamu, kako si se zakleo ocima našim od dana iskonskih.

Nahum

Chapter 1

¹ Proroèanstvo nad Ninivom. Knjiga viðenja Nahuma Elkošanina. ²Jahve je Bog ljubomoran i osvjetnik! Jahve se osveæuje, gospodar srdžbe! Jahve se osveæuje svojim protivnicima, ustrajan u gnjevu na neprijatelje. ³Jahve je spor u gnjevu, ali silan u moæi. Ne, Jahve neæe pustiti krivca nekažnjena. U vihoru i oluji put je njegov, oblaci su prašina koju podižu njegovi koraci. ⁴Prijeti moru i isušuje ga, presušuje sve rijeke. ...Bašan i Karmel uvenuti su, povenuli su pupoljci Libana! ⁵Pred njim se gore potresaju, bregovi se ljuljaju, zemlja se pod njim provaljuje, krug zemaljski i sve što na njem stanuje. ⁶Tko može izdržati pred bijesom njegovim? Tko æe odoljeti pred gnjevnom srdžbom njegovom? Jarost se njegova kao vatra izlijeva i litice se pred njim kidaju. ⁷Jahve je dobar onima koji se u njeg' uzdaju, on je okrilje u dan nevolje, poznaje one koji se njemu utjeèu ⁸kada potopne vode poplave. Uništiti æe one koji se protiv njega podižu, progoniti æe svoje dušmane u najmrkliji mrak. ⁹Što vi snujete protiv Jahve? On uništava do kraja; nevolja se neæe dva puta podiaèi. ¹⁰Kao trnovita šikara i kao pijanci na pijanki, k'o suha slama bit æe potpuno smlavljeni. ¹¹Iz tebe je potekao onaj koji snuje zlo protiv Jahve, savjetnik Belijala. ¹²Jahve ovako govori: "Neka su spremni, neka mnogobrojni, bit æe pokošeni, uništeni. Ako sam te ponizio, neæu te odsada ponižavati. ¹³A sada, razbit æu jaram koji te steže, raskidat æu tvoje okove." ¹⁴Protiv tebe Jahve nareðuje: "Neæe više biti roda tvoga imena, iz hrama tvojih bogova istrijebit æu likove rezane i livene, a od tvog groba ruglo æu uèiniti."

Chapter 2

¹ Gledajte, preko gora hrli glasnik, on naviješta: "Spasenje!" Svetkuj svoje blagdane, Judo, ispuni svoje zavjete, jer Belijal više neæe prolaziti po tebi, on je sasvim zatrt. ²Protiv tebe dolazi rušitelj. Postavi stražu na bedeme, gledaj na put, opaši bedra, saberi sve svoje snage. ³Da, Jahve æe obnoviti vinograd Jakovljevi i vinograd Izraelov. Pljaèkaši ih opljaèkali, mladice im potrli. ⁴Štitovi njegovih junaka crvene se, njegovi su ratnici u grimizu; ognjem blista èelik na njihovim bojnim kolima kad krenu u boj; konji im se propinju. ⁵Po ulicama bjesne bojna kola, lete preko trgova; na pogled su baklje goruæe; kao munje, samo sijevaju. ⁶Pozivaju se borci odabrani, bacaju se u rovove, hrle brzo na bedeme, veæ je zaklon postavljen. ⁷Vrata koja gledaju na Rijeku otvaraju

se, strava je u palaèi. ⁸Podižu, u izgnanstvo odvođe Gospodaricu, robinjice njene cvile, tuguju kao golubice, u prsa se udaraju. ⁹Niniva je nabujalo jezero, oni bježe pred vodom njezinom. "Zaustavite se, stanite!" Ali se nitko ne okreæe. ¹⁰"Grabite srebro! Grabite zlato!" Blagu kraja nema, obilje dragocjenosti! ¹¹Pljaèkanje, haranje, razaranje! Srce zamire, koljena klecaju, u bedrima drhtavica, svima su lica poblijedjela. ¹²Gdje je skrovište lavovima i log laviæima? Kad je lav izlazio, lavica je ostajala i lavovi mališani; plašio ih nitko nije. ¹³Lav je grabio za svoje laviæe, davio je za svoje lavice; svoje spilje punio je plijenom, svoja skrovišta lovinom. ¹⁴"Evo me! Tebi!" - rijeè je Jahve nad Vojskama. "Pretvorit æu u dim tvoja bojna kola, maè æe poklati tvoje laviæe. Istrijebit æu sa zemlje tvoja pljaèkanja, i neæe se više èuti povik tvojih glasnika."

Chapter 3

¹ Teško gradu krvnièkom, pun je laži, prepun grabeža, s pljaèkanjem on ne prestaje! ²Slušajte! Pucaju bièem! Slušajte! Štropot toèkova! Konji upropanj, kola poskakuju. ³Konjanici u stremenu, maèevi sjaju, koplja sijejavaju ... gomile ranjenih, snopovi mrtvih, trupla unedogled, svuda se o truplo spotièe! ⁴Eto plaæe za razvrat bludnice, ljupke ljubaznice, vješte èarobnice koja je zavodila narode svojim razvratom i plemena svojim èaranjima. ⁵"Evo me! Tebi!" - rijeè je Jahve nad Vojskama. "Na tvoje lice podignut æu skute tvoje haljine, tvoju golotinju pokazat æu narodima, tvoju sramotu kraljevstvima. ⁶Bacit æu na tebe smeæe, osramotit æu te, izložiti na stup sramote. ⁷Svaki koji te vidi, bježat æe od tebe. Reæi æe: 'Niniva! Kakva razvalina!' Tko je može požaliti? Gdje joj naæi tješitelje?" ⁸Jesi li tvrða od Tebe Amonove koja sjedi na rukavima Rijeke? Njezino predziðe bilo je more, njezini bedemi bile su vode. ⁹Njezina snaga bila je Etiopija, Egipat; nije imala granica. Narodi Puta i Libije bili su joj pomoænici. ¹⁰A i ona je otišla u progonstvo, morala je iæi u sužanjstvo; njezina nejaka djeca bila su razmrskana po svim raskršæima; za ugledne ljude njezine bacali su ždrijeb, svi njezini velikani okovani su lancima. ¹¹Tako æeš i ti biti slomljena, bit æeš svladana; tako æeš i ti morati tražiti utoèište pred dušmaninom. ¹²Tvoje utvrde sve su kao smokvino stablo s urodom mladih smokava; kad se potrese stablo, smokve padaju u usta svakome koji ih želi jesti. ¹³Gledaj svoj narod: sve je žensko u domu tvome; vrata tvoje zemlje širom se otvaraju neprijatelju; oganj je sažgao tvoje prijevornice. ¹⁴Nacrpi vode za opsadu, utvrdi svoje bedeme, gnjeèi blato, gazi ilovaèu, uzmi kalup za opeku. ¹⁵A ipak æe te oganj sažeæi i maè potamaniti. Namnoži se kao kukci, namnoži se kao skakavci; ¹⁶[16a] umnoži svoje trgovce da ih bude više nego zvijezda na nebu, ¹⁷[17a] tvoje posade neka bude kao skakavaca, a tvojih pisara kao kobilica. Borave po zidovima kad je hladan dan. Sunce grane: [16b] kukci razvijaju krilašca i lete, [17b] i odlaze tko zna kamo. ¹⁸Jao! Kako su zaspali tvoji pastiri, kralju asirski? Tvoji izabrani vojnici drijemaju, narod se tvoj raspršio po gorama, nitko ga više ne može sakupiti. ¹⁹Tvojoj rani nema lijeka! Neizljeðiva je tvoja ozljeda. Svi koji to saznaju plješæu tvojoj razvalini. Tko nije bez sanki i prestanka osjeæao na sebi tvoju okrutnost?

Habakkuk

Chapter 1

¹ Proroštvo koje vidje prorok Habakuk. ²Dokle æu, Jahve, zapomagati, a da ti ne èuješ? Vikati k tebi "Nasilje!" a da ti ne spasiš? ³Zašto mi nepravdu iznosiš pred oèi, zašto gledaš ugnjetavanje? Pljaèka je i nasilje preda mnom. Raspra je, razmirica bjesni! ⁴Zakon je izgubio snagu, a pravda se ni naèas ne pomalja. Da, zlikovac progoni pravednika, pravo je stoga izopaèeno.

⁵Obazrite se na narode, pogledajte, èudite se, zapanjite! Jer u vaše dane èinim djelo u koje ne biste vjerovali da vam ga tko isprièa. ⁶Da! Evo dižem Kaldejce, narod divlji i naprasit što nadire širom zemlje da obitavališta otme tuđa. ⁷On je strašan i jezovit, od njega samog izlazi njegovo pravo i njegov ponos. ⁸Konji su mu brži od leoparda, hitriji od vukova uveèer; jahaèi mu poskakuju, stižu izdaleka, ustremljeni k'o orlovi da plijen proždru. ⁹Svi æe doæi rad' grabeža, lica im žegu k'o istoèni vjetar, grabe roblje kao pijesak! ¹⁰Taj se narod kraljevima ruga, podsmjehuje knezovima, poigrava se svim utvrdama, nasipa zemlju i zauzima ih. ¹¹Tad se k'o vjetar okrenu i ode, zlikovac komu je snaga bog postala.

¹²Nisi li od davnih vremena, Jahve, Bože moj, Sveèe moj? Ti koji ne umireš! Ti si, Jahve podigao ovaj narod radi pravde, postavio ga, Stijeno, da kažnjava. ¹³Preèiste su tvoje oèi da bi zloæu gledale. Ti ne možeš motriti tlaèenja. Zašto gledaš vjerolomce, šutiš kad zlikovac ništi pravednijeg od sebe? ¹⁴Postupaš s ljudima k'o s morskim ribama, k'o s gmazovima što nemaju gospodara! ¹⁵On ih sve lovi na udicu, izvlaèi ih mrežom, pređom ih skuplja i tako se raduje i likuje. ¹⁶Stog žrtvuje mreži svojoj, pali tamjan svojoj preði jer mu pribavljaju zalogaj slastan, hranu pretilu. ¹⁷Valja li, dakle, da neprestano poteže maè i kolje narod nemilice?

Chapter 2

¹ Stat æu na stražu svoju, postaviti se na bedem, paziti što æe mi reæi, kako odgovorit na moje tužbe. ²Tada Jahve odgovori i reèe: "Zapiši viđenje, ureži ga na ploèice, da ga èitaè lako èita." ³Jer ovo je viđenje samo za svoje vrijeme: ispunjenju teži, ne vara; ako stiže polako, èekaj, jer odista æe doæi i neæe zakasniti! ⁴Gle: propada onaj èija duša nije pravedna, a pravednik živi od svoje vjere. ⁵Bogatstvo je odista podmuklo! Ohol je i ne može poèinuti tko ždrijelo razvaljuje k'o Podzemlje, tko je kao smrt nezasitan, tko sabire za se sve narode, tko kupi za se sva plemena! ⁶Zar mu se neæe svi podrugivati, rugalicu i zagonetku spjevat' protiv njega? Reæi æe: Jao onom tko množi što nije njegovo (a dokle æe?) i optereæuje se zalogama! ⁷Neæe li naglo ustat' vjerovnici tvoji, neæe li se probuditi ljuti tvoji tlaèitelji? Tada æeš im plijen biti! ⁸Jer si opljaèkao mnoge narode, sav ostatak naroda opljaèkat æe tebe, jer si prolio krv ljudsku, poharao zemlju, grad i sve

mu žitelje. ⁹Jao onom tko otimaèinu zgræe nepravednu kuæi svojoj, da visoko svije gnijezdo svoje i otkloni ruku zla! ¹⁰Nanese sramotu kuæi svojoj: zatiruæi mnoga plemena, griješiš protiv sebe. ¹¹Jer iz samih zidova kamen krièi, a krovna mu greda odgovara. ¹²Jao onom tko grad diže krvlju i tvrðavu zasnuje na nepravdi! ¹³Nije li to, gle, od Jahve nad Vojskama da se narodi za oganj trude, puci nizašto muèe? ¹⁴Jer æe se zemlja napuniti znanja o slavi Jahvinoj kao što vode prekrivaju more. ¹⁵Jao onom tko bližnjeg navodi na piæe, ulijeva otrov dok on pije da bi promatrao njegovu nagost! ¹⁶Ti si pijan od sramote, ne od slave! Pij samo i pokazuj kapicu. Dolazi ti pehar iz desnice Jahvine i sramota na slavu tvoju! ¹⁷Nasilje nad Libanomom tebe æe prestraviti, pokolj zvijeri, jer si ljudsku krv prolio, poharao zemlju, grad i njegove žitelje. ¹⁸Èemu koristi tesan lik da ga umjetnik teše? Èemu lijevan lik, lažno proroštvo, da se tvorca njegov u nj pouzdaje oblikujuæ' nijeme kipove? ¹⁹Jao onom tko komadu drva kaže: "Probudi se!" Kamenu nijemom: "Preni se!" On da prorokuje? Optoèen može biti i zlatom i srebrom, ali nikakva daha životnog nema u njemu. ²⁰Ali je Jahve u svojem svetom Hramu: nek' zemlja sva zašuti pred njime!

Chapter 3

¹ Molitva. Od proroka Habakuka. Na naèin tužbalice. ²Jahve, èuo sam za slavu tvoju, Jahve, tvoje mi djelo ulijeva jezu! Ponovi ga u naše vrijeme! Otkrij ga u naše vrijeme! U gnjevu se svojem smilovanja sjeti! ³Bog stiže iz Temana, a Svetac s planine Parana! Velièanstvo njegovo zastire nebesa, zemlja mu je puna slave. ⁴Sjaj mu je k'o svjetlost, zrake sijevaju iz njegovih ruku, ondje mu se krije sila. ⁵Kuga pred njim ide, groznica ga sustopice prati. ⁶On stane, i zemlja se trese, on pogleda, i dršæu narodi. Tad se raspadoše vjeène planine, bregovi stari propadoše, njegove su staze od vjeènosti. ⁷Prestrašene vidjeh kušanske šatore, èadore što dršæu u zemlji midjanskoj. ⁸Jahve, planu li tvoj gnjev na rijeke ili jarost tvoja na more te jezdiš na svojim konjima, na pobjednièkim bojnim kolima? ⁹Otkrivaš svoj luk i otrovnim ga strijelama sitiš. Bujicama rasijecaš tlo, ¹⁰planine dršæu kad te vide, navaljuje oblaka prolom, bezdan diže svoj glas. ¹¹Sunce uvis diže ruke, mjesec u obitavalištu svojem popostaje, pred blijeskom tvojih strijela, pred blistavim sjajem koplja tvoga. ¹²Jarosno po zemlji koraèað, srdito gaziš narode. ¹³Iziđe da spasiš narod svoj, da spasiš svog pomazanika; sori vrh kuæe bezbožnikove, ogoli joj temelje do stijene. ¹⁴Kopljima si izbo voðu ratnika njegovih, koji navališe da nas s radošæu satru, kao da æe potajice proždrijet' ubogoga. ¹⁵Gaziš po moru s konjima svojim, po puèini silnih voda! ¹⁶Èuo sam! Sva se moja utroba trese, podrhtavaju mi usne na taj zvuk, trulež prodire u kosti moje, noge klecaju poda mnom. Poèinut æu kada dan tjeskobni svane narodu što nas sad napada. ¹⁷Jer smokvino drvo neæe više cvasti niti æe na lozi biti ploda, maslina æe uskratiti rod, polja neæe donijeti hrane, ovaca æe nestati iz tora, u oborima neæe biti ni goveda. ¹⁸Ali ja æu se radovati u Jahvi i klikat æu u Bogu, svojem Spasitelju. ¹⁹Jahve, moj Gospod, moja je snaga, on mi daje noge poput košutinih i vodi me na visine. Zborovoði. Na žièanim glazbalima.

Zephaniah

Chapter 1

¹ Rijeè Jahvina upuæena Sefaniji, sinu Kušija, sina Gedalijina, sina Amarjina, sina Ezekijina, u vrijeme Jošije, sina Amonova, kralja judejskoga. ²"Da, sve æu zbrisati s lica zemlje" - rijeè je Jahvina! ³"Izbrisat æu ljude i zvijeri, ptice nebeske i ribe morske, uèinit æu da padnu bezbožnici, istrijebit æu ljude s lica zemlje" - rijeè je Jahvina! ⁴"Podignut æu ruku na Judu i na sve stanovnike Jeruzalema i istrijebit æu iz ovoga mjesta ostatak Baalov, ime služitelja idolskih sa sveæenicima njegovim; ⁵one koji se klanjaju na krovovima vojsci nebeskoj, one koji se klanjaju pred Jahvom a zaklinju se Milkomom; ⁶one koji su se odmetnuli od Jahve, koji ne traže Jahvu i nimalo za nj ne mare." ⁷Tišina pred Jahvom Gospodom, jer je dan Jahvin blizu! Da, Jahve je prigotovio žrtvu, posvetio je svoje uzvanike. ⁸"U dan žrtve Jahvine, kaznit æu knezove, sinove kraljeve, i sve koji se oblaèe na naèin tuđinski. ⁹Kaznit æu u taj dan sve koji preko praga poskakuju, koji Dom Gospodara svojega pune nasiljem i prijevarom." ¹⁰"U onaj dan" - rijeè je Jahvina - "vapaj æe se podiæi od Ribljih vrata, urlici iz novog dijela grada, silna lomljivina sa brežuljaka. ¹¹Kukajte, stanovnici makteški, jer je satrt sav narod kanaanski, zbrisani su svi mjeraèi srebra. ¹²I u to vrijeme pretražit æu Jeruzalem sa zubljava i pohodit æu kaznom ljude koji miruju na svojoj vinskoj droždini i u svom srcu govore: 'Jahve ne može uèiniti ni dobro ni zlo.'" ¹³Blago njihovo bit æe prepušteno pljaèki, njihove kuæe pustošenju. Oni su gradili kuæe - neæe u njima stanovati; sadili su vinograde - iz njih vina neæe piti. ¹⁴Blizu je dan Jahvin, veliki! Blizu je i žurno dolazi! Gorak je glas dana Jahvina: tada æe i junak zajaukati. ¹⁵Dan gnjeva, onaj dan! Dan tjeskobe i nevolje! Dan užasa i pustošenja! Dan pomrèine i naoblake! Dan tmina i maglušтина! ¹⁶Dan trubljavine i bojne vike na gradove utvrðene i na visoka kruništa. ¹⁷Prepustit æu ljude nevoljama i vrludat æe kao slijepci (jer su protiv Jahve sagriješili), krv æe se njihova prosuti kao prašina, njihova trupla bit æe baèena kao smeæe. ¹⁸Ni njihovo srebro ni njihovo zlato neæe ih spasiti." U dan gnjeva Jahvina oganj njegove revnosti svu æe zemlju sažeæi. Jer on æe uništiti, zatrti sve stanovnike zemlje.

Chapter 2

¹ Saberite se, skupite, narode bestidni ²prije nego budete izgnani kao pljeva koja se u dan rasprši, prije nego stigne na vas plamen i gnjev Jahvin, prije nego stigne na vas dan gnjeva Jahvina. ³Tražite Jahvu, svi skromni na zemlji, svi koji izvršavate odredbe njegove! Tražite pravdu, tražite poniznost: vi æete možda biti zaštiæeni u dan gnjeva Jahvina. ⁴Da, Gaza æe postati pustinja, Aškelon pustoš. Ašdod u puklo podne bit æe izgnan, Ekron iz temelja išèupan. ⁵Teško stanovnicima obale morske, narodu kretskome! Evo rijeèi Jahvine protivu vas: "Ja æu te poniziti, zemljo Filistejaca,

uništiti æu te, istrijebit æu sve tvoje stanovnike! ⁶I postat æeš ispaša, pasište pastirsko i ograda za stado." ⁷I taj kraj pripast æe u dio Ostatku doma Judina; tu æe oni izvoditi blago na pašu; uveèer se odmarati u kuæama aškelonskim, jer æe ih pohoditi Jahve, Bog njihov, i on æe promijeniti sudbinu njihovu. ⁸Èuo sam uvredu Moabovu i podrugivanja sinova Amonovih kad su vrijeðali moj narod i ponosili se zemljištem svojim. ⁹"Zato, života mi moga!" - rijeè je Jahve nad Vojskama, Boga Izraelova: "Moab æe postati kao Sodoma i sinovi Amonovi kao Gomora: polje obraslo koprivom, hrpa soli pustoš dovijeka. Ostatak moga naroda oplijenit æe ih, preostatak moga naroda zaposjest æe ih." ¹⁰To æe biti cijena za njihovu oholost jer su se uznosili i rugali narodu Jahve nad Vojskama. ¹¹Za njih æe Jahve biti strašan: kad uništi sve bogove zemaljske, pred njim æe se pokloniti - svaki na svojoj zemlji - svi otoci naroda. ¹²I vi, Etiopljani: "Vi æete biti probijeni mojim maèem." ¹³Zatim æe svoju ruku diæi protiv Sjevera i razrušit æe zemlju asirsku, od Ninive æe pustoš uèiniti, suhu pustoš kao pustinja. ¹⁴Usred nje æe stado ležati, zvijeri svakojake; èaplje i pelikani poèivat æe noæu na glavicama stupova, sova æe hukati na prozoru, gavran graktati na pragu. ¹⁵To li je veseli grad koji je stolovao u miru, koji je u svom srcu govorio: "Ja, i jedino ja!" Gledaj! Postade razvalina, brlog zvjerinji! Svi koji pokraj njega prolaze zvižde i mašu rukama.

Chapter 3

¹ Teško nepokornom, okaljanom, nasilnièkom gradu! ²On nikada nije èuo poziva, nikada nije prihvatio pouku; Jahvi on se nikada nije povjerio; svome Bogu nije se nikada približio. ³Njegovi su knezovi usred njega - lavovi koji rièu; njegovi su suci - vuci veðernji koji do jutra nisu kosti glodali; ⁴proroci su njegovi - razmetljivci, puki lažljivci, sveæenici njegovi skvrne Svetište, krše Zakon. ⁵Usred njega, Jahve je pravedan - on ne èini nepravde; svako jutro iznosi svoju pravicu, u praskozorje ne izostaje; ali bezbožnik srama ne poznaje. ⁶"Uništio sam narode, razorena su kruništa kula njihovih, poharao sam njihove ulice: nema više prolaznika! Razoreni su njihovi gradovi: nema ljudi, nema stanovnika! ⁷Govorio sam: "Ti æeš se mene ipak bojati, prigrlit æeš pouku; u njihovim oèima ne mogu nestati toliki moji pohodi." Ali ne! - oni su žurno pokvarili sva djela svoja. ⁸Zato mene èekajte - rijeè je Jahvina - do dana kad ustanem kao tužilac; jer ja sam odredio da se sakupe narodi, da se saberu kraljevstva, da na vas gnjev svoj izlijem, svu gorèinu svoje srdžbe: u vatri moje ljubomore bit æe sva zemlja sažgana. ⁹Dat æu narodima èiste usne, da svi mogu zazivati ime Jahvino i služiti mu jednodušno. ¹⁰S druge obale rijeka etiopskih prinosit æe mi žrtvene darove moji štovaoci. ¹¹U onaj dan neæeš se sramiti svih svojih nedjela koja si protiv mene poèinio, jer æu ukloniti iz tebe tvoje ohole hvalisavce; i neæeš se više šepiriti na Svetoj gori mojoj, ¹²jer æu pustiti da u tebi opstane samo skroman i èedan narod, i u imenu Jahvinu tražit æe okrilje ¹³Ostatak Izraelov. Oni neæe više èiniti nepravdu, neæe više govoriti laži; u njihovim ustima neæe se više naæi jezik prijevani. Moæi æe pasti i odmarati se, i nitko im neæe smetati." ¹⁴Klikæi od radosti, Kæeri sionska, vièi od veselja, Izraele! Veseli se i raduj se iz sveg srca, Kæeri jeruzalemska!

¹⁵Jahve te riješio tvoje osude, neprijatelje tvoje uklonio! Jahve, kralj Izraelov, u sredini je tvojoj! Ne boj se više zla! ¹⁶U onaj dan reæi æe se Jeruzalemu: "Ne boj se, Sione! Neka ti ne klonu ruke!" ¹⁷Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, silni spasitelj! On æe se radovati tebi pun veselja, obnovit æe ti svoju ljubav, kliktat æe nad tobom radosno ¹⁸kao u dan sveèani. Odvratio sam od tebe nevolju da na sebi više ne nosiš sramotu. ¹⁹Evo svladavam sve tvoje tlaèitelje. U ono vrijeme izbavit æu sve hrome, sabrat æu prognane, pribavit im hvalu i diku po svoj zemlji gdje ih sramota bijaše dopala. ²⁰U ono vrijeme ja æu vas dovesti, u ono vrijeme ja æu vas sabrati! Tada æu vam dati hvalu i diku meðu narodima zemlje, kad okrenem vašu sudbinu pred vašim oèima" - govori Jahve.

Haggai

Chapter 1

¹ Druge godine kralja Darija, šestoga mjeseca, prvoga dana u mjesecu, dođe rijeè Jahvina preko proroka Hagaja Zerubabelu, sinu Šealtielovu, namjesniku judejskom, i Jošui, sinu Josadakovu, velikom sveæeniku: ²"Ovako govori Jahve nad Vojskama. Narod ovaj govori: 'Nije još došlo vrijeme da se opet sazda Dom Jahvin!' ³Zato je došla rijeè Jahvina preko proroka Hagaja: ⁴A vama je vrijeme da stanujete u pokrivenim kuæama, dok je ovaj Dom razvaljen. ⁵I zato, ovako sada govori Jahve nad Vojskama: Razmotrite svoje putove! ⁶Sijete mnogo, malo dovozite; jedete, a niste siti; pijete, a napojit' se ne možete; odijevate se, a nije vam toplo. Poslenik zarađuje plaæu, a stavlja je u prodrt tobolac!" ⁷Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Razmotrite svoje putove! ⁸Idite na goru, dovezite drva i podignite opet Dom; bit æe mi to milo i proslavit æu se" - govori Jahve. ⁹"Nadaste se obilju, a gle, malo je; što dovezete kuæi, ja otpuhnem. A zašto?" - rijeè je Jahve nad Vojskama. "Zato što je Dom moj razvaljen, dok se svaki od vas brine za dom svoj. ¹⁰Stog' je nebo uskratilo rosu, a zemlja uskratila usjeve. ¹¹Ja dozvah sušu na zemlju i gore, na žito i vino, na ulje i na sve što zemlja rađa, na ljude i stoku i na svaki trudno steèen plod." ¹²A Zerubabel, sin Šealtielov, i Jošua, sin Josadakov, veliki sveæenik, i sav ostali narod poslušашe glas Jahve, Boga svojega, i rijeèi proroka Hagaja u onome radi èega ga Jahve njima posla: i narod se poboja Jahve. ¹³Tada Hagaj, glasnik Jahvin, po Jahvinu nalogu ovako reèe narodu: "Ja sam s vama" - rijeè je Jahvina. - ¹⁴Jahve probudi duh Zerubabelu, sinu Šealtielovu, namjesniku judejskom, i duh Jošui, sinu Josadakovu, velikom sveæeniku, i duh svemu ostalom narodu te oni dođoše i prionuše na posao u Domu Jahve nad Vojskama, Boga svojega. ¹⁵Bijaše to dvadeset i èetvrtoga dana šestog mjeseca.

Chapter 2

¹ Druge godine kralja Darija, sedmoga mjeseca, dvadeset i prvoga dana u mjesecu, dođe rijeè Jahvina preko proroka Hagaja: ²"Reci ovako Zerubabelu, sinu Šealtielovu, namjesniku judejskom, i Jošui, sinu Josadakovu, velikom sveæeniku, i ostalom narodu: ³"Ima li još koga među vama koji vidje ovaj Dom u njegovoj staroj slavi? A kakva ga sada vi vidite? Prema onome, nije li to k'o ništa u vašim oèima? ⁴Budi, dakle, junak, Zerubabele - rijeè je Jahvina - budi junak, Jošua, sine Josadakov, veliki sveæenièe! Budi junak, narode sve zemlje - rijeè je Jahvina. Na posao! Jer, ja sam s vama! - rijeè je Jahve nad Vojskama! ⁵Po obeæanju što ga vama dadoh kad izađoste iz Egipta, duh moj posred vas ostaje. Ne bojte se! ⁶Jer ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Zamalo, i ja æu potresti nebesa i zemlju, i more i kopno. ⁷Potrest æu sve narode da dođe blago svih naroda, i slavom æu napunit ovaj Dom' - kaže Jahve nad Vojskama. ⁸'Moje je zlato, moje je srebro' - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁹'Slava ovoga drugog Doma bit æe veæa nego prvoga' - rijeè je Jahve nad Vojskama. 'I na ovom æu mjestu dati mir' - rijeè je Jahve nad Vojskama." ¹⁰Dvadeset i èetvrtoga dana devetoga mjeseca, druge godine kralja Darija, dođe rijeè Jahvina preko proroka Hagaja: ¹¹Ovako govori Jahve nad Vojskama. "Pitaj sveæenike što kaže Zakon i reci: ¹²'Kad bi tko u skutu svoje haljine nosio posveæeno meso, ili bi se skutom dotakao kruha, jela, vina, ulja ili kakve god hrane, bi li to postalo sveto?'" Sveæenici odgovoriše: "Ne!" ¹³Hagaj dalje upita: "Kad bi netko koji se oneèistio dodirnuvši mrtvacu dotakao nešto od onoga, bi li to postalo neèisto?" Sveæenici odgovoriše: "Bilo bi neèisto." ¹⁴Onda Hagaj ovako reèe: "Takav je i ovaj puk, takav je ovaj narod preda mnom - rijeè je Jahvina - takvo je svako djelo ruku njihovih, i sve što ovdje prinose: sve je neèisto!" ¹⁵"A sada, promislite u srcu, od današnjega dana unapredak: Prije negoli se poèe stavljati kamen na kamen u Jahvinu Svetištu, ¹⁶kakvi ono bijaste? Dolažaste hrpi od dvadeset mjerica, a bješe ih samo deset! Dolažaste kaci da zahvatite pedeset mjerica, a bješe ih samo dvadeset! ¹⁷Udarao sam snijeæu, medljikom i grÓadom svako djelo vaših ruku, ali nikoga nema k meni" - rijeè je Jahvina. ¹⁸"Stoga dobro pripazite od današnjeg dana unapredak - od dvadeset i èetvrtoga dana devetoga mjeseca, kad se stao graditi Hram Jahvin, pripazite dobro ¹⁹ima li još žita u žitnici? Ni vinova loza ni smokva, ni mogranj ni maslina nisu raðali! Al' od ovog dana ja æu blagosloviti." ²⁰Dvadeset i èetvrtoga dana istoga mjeseca dođe rijeè Jahvina Hagaju drugi put: ²¹"Reci ovako Zerubabelu, namjesniku judejskom: 'Ja æu potresti nebesa i zemlju! ²²Oborit æu prijestolja kraljevstvima i uništiti æu moæ kraljevima naroda. Prevrnut æu bojna kola i one na njima, konji i konjanici njihovi bit æe oboreni, past æe od maèa brata svojega.'" ²³"Toga dana" - rijeè je Jahve nad Vojskama - "uzet æu te, Zerubabele, sine Šealtielov, slugo moja" - rijeè je Jahvina - "i staviti æu te kao peèatnjak, jer tebe izabrah" - rijeè je Jahve nad Vojskama.

Zechariah

Chapter 1

¹ Osmoga mjeseca druge godine Darijeve dođe rijeè Jahvina proroku Zahariji, sinu Berekjinu, sinu Idonovu. ²"Jahve se teško razgnjevio na oce vaše! ³Zatim im reci: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Vratite se meni, i ja æu se vratiti vama' - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁴Ne budite poput svojih otaca koje su pozivali negdašnji proroci.' Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Vratite se sa zlih putova svojih i od zlih djela. Ali oni nisu slušali ni pazili na mene' - govori Jahve. ⁵Gdje su sad oci vaši? Zar æe dovijeka živjeti proroci? ⁶Ali moje rijeèi i odredbe, koje sam naložio slugama svojim prorocima, nisu li stigle vaše oce? Oni se obratiše i priznaše: 'Jahve nad Vojskama uèinio je s nama kako bijaše namislio uèiniti prema našim putovima i našim djelima.'" ⁷Dvadeset i èetvrtog dana, jedanaestoga mjeseca, a to je mjesec Šebat, druge godine Darijeve, dođe rijeè Jahvina proroku Zahariji, sinu Berekjinu, sinu Idonovu. ⁸Imao sam noæu viđenje. Gle, na riðanu èovjek jaše meðu mirtama koje imaju duboko korijenje, a iza njega konji riði, smeði i bijeli. ⁹Upitah: "Koji su ovi, gospodaru?" Anðeo koji je sa mnom govorio reèe mi: "Ja æu ti pokazati koji su." ¹⁰Èovjek koji stajaše meðu mirtama odgovori: "Ovo su oni koje je poslao Jahve da obilaze zemlju." ¹¹Oni se obratiše anðelu Jahvinu, koji stajaše meðu mirtama, i kazaše: "Obišli smo zemlju, i gle: sva zemlja poèiva i miruje." ¹²Tada progovori anðeo Jahvin i reèe: "Jahve nad Vojskama, kada æeš se veæ jednom smilovati Jeruzalemu i gradovima judejskim na koje se veæ sedamdeset godina ljuto srdiš?" ¹³A Jahve anðelu koji je govorio sa mnom odgovori utješnim rijeèima. ¹⁴I anðeo koji je govorio sa mnom reèe mi: "Objavi ovo: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Ljubavlju ljubomornom gorim za Jeruzalem i za Sion, ¹⁵a velikim gnjevom plamtim na ohole narode, jer kad se ono malo rasrdih, oni prijeðoše mjeru.' ¹⁶Zato ovako govori Jahve: 'Vraæam se Jeruzalemu s milosrðem; opet æe u njemu sagraditi Dom moj' - rijeè je Jahve nad Vojskama - 'i opet æe se u Jeruzalemu protezati uže mjeraèko.' ¹⁷I ovo poruèi: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Moji æe se gradovi opet prelijevati obiljem, i Jahve æe utješiti Sion, izabрати Jeruzalem.'"

Chapter 2

¹ Podigoh oèi i vidjeh. I gle: èetiri roga. ²Upitah anðela koji je govorio sa mnom: "Što je ovo?" On mi odgovori: "To su rogovi koji su raznijeli Judu, Izraela i Jeruzalem." ³Onda mi Jahve pokaza èetiri kovaèa. ⁴A ja upitah: "Što su došli ovi raditi?" On mi odgovori: "Ono su rogovi koji su raznijeli Judu te se nitko više ne usuðuje diæi glavu; a ovi su došli da ih zastraše i da slome robove narodima koji podizahu rog na zemlju Judinu kako bi je raznijeli." ⁵Podigoh oèi i vidjeh. I gle: èovjek, a u ruci mu mjeraèko uže. ⁶Upitah ga: "Kamo ideš?" Odgovori mi: "Da izmjerim Jeruzalem i da vidim koliko je širok a koliko dug." ⁷I gle, anðeo koji je govorio sa mnom stajaše nepomièno, a drugi mu iziðe u susret ⁸i reèe mu: "Trèi, reci onome mladiaæu ovako: Jeruzalem æe biti kao otvoren grad radi mnoštva ljudi i stoke koji æe biti u njemu. ⁹A ja æu mu - rijeè je Jahvina - biti

ognjen zid unaokolo i Slava njegova sred njega." ¹⁰"Hej! Hej! Bježite iz zemlje sjeverne" - riječ je Jahvina - "jer u sva četiri vjetra nebeska razasuo sam vas" - riječ je Jahvina! ¹¹"Hej, Sione, koji živiš kod kæeri babilonske, spasi se!" ¹²Ovako govori Jahve nad Vojskama, èija me Slava izaslala k narodima koji su vas opljačkali: "Tko vas dira, dira mi zjenicu oka. ¹³Gle, ruku dižem na njih da plijenom budu svojim robovima." Znat æete tako da me posla Jahve nad Vojskama! ¹⁴"Klièi i raduj se, kæeri sionska, jer evo, dolazim usred tebe prebivat' - riječ je Jahvina. ¹⁵U onaj dan mnogi æe narodi uz Jahvu prionuti i bit æe narod moj, a ja æu prebivati usred tebe." Znat æeš tako da me tebi posla Jahve nad Vojskama. ¹⁶I Judeja æe biti baština Jahvina, njegov dio u Svetoj zemlji, i on æe opet izabrati Jeruzalem. ¹⁷Tiho, ljudi svi, pred Jahvom, jer, evo, on ustaje iz svetoga Prebivališta svojega!

Chapter 3

¹ Potom mi pokaza Jošuu, velikog sveæenika, koji stajaše pred anđelom Jahvinim, i Satana, koji mu stajaše zdesna da ga tuži. ²Anđeo Jahvin reče Satanu: "Suzbio te Jahve, Satane! Suzbio te Jahve koji izabra Jeruzalem! Nije li on glavnja iz ognja izvuèena?" ³A Jošua bijaše obuèen u prljave haljine dok stajaše pred anđelom Jahvinim. ⁴Anđeo se obrati onima koji pred njim stajahu i reče im: "Skinite s njega te prljave haljine!" I reče mu: "Evo, skidam s tebe tvoju krivicu i odijevam te u dragocjenu haljinu!" ⁵I nastavi: "Stavite mu èist povez oko glave!" Oni mu staviše èist povez oko glave i odjenuše ga u dragocjene haljine u nazoènosti anđelovoj. ⁶I anđeo Jahvin upozori Jošuu: ⁷"Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Ako budeš mojim putovima hodio i mojih se pridržavao naredaba, ti æeš biti upravitelj u Domu mojemu, èuvat æeš moja predvorja i dat æu ti pristup meðu one koji ondje stoje. ⁸Poslušaj, dakle, Jošua, veliki sveæenièe, ti i drugovi tvoji koji su oko tebe, jer vi ste ljudi znamenja! Evo, ja æu dovesti Izdanak, Slugu svojega, i uklonit æu opaèinu ove zemlje u jedan dan. ⁹Jer evo kamena koji stavljam pred Jošuu: na tom je kamenu sedam oèiju i u nj æu urezati natpis' - riječ je Jahve nad Vojskama. ¹⁰'U dan onaj' - riječ je Jahve nad Vojskama - 'pozivat æete jedan drugoga pod lozu i pod smokvu.'"

Chapter 4

¹ Anđeo koji je govorio sa mnom vrati se tad i probudi me kao èovjeka koji se oda sna budi. ²"Što vidiš?" - upita. Ja odgovorih: "Vidim, evo, svijeænjak, sav od zlata, s posudom za ulje vrh njega; i sedam je žižaka na svijeænjaku, sa sedam lijevaka za sedam žižaka što su na njemu. ³Dvije su masline kraj njega, jedna njemu zdesna, druga slijeva." ⁴Obratih se anđelu koji je govorio sa mnom i upitah ga: "Što je to, gospodaru?" ⁵Anđeo koji je govorio sa mnom odgovori mi: "Zar ne znaš što je to?" Ja rekoh: "Ne, gospodaru." ⁶[6a] On mi tad odgovori ovako: [6b]Evo rijeçi Jahvine

Zerubabelu: "Ne silom niti snagom, već duhom mojim!" - riječ je Jahve nad Vojskama. ⁷Što si ti, goro velika? Pred Zreubabelom postaješ ravnica! On æ izvuæi krunišni kamen uz poklike: "Hvala! Hvala za njega!" ⁸Dođe mi potom riječ Jahvina: ⁹Zerubabelove su ruke ovaj Dom utemeljile, njegove æ ga ruke završiti. I vi æete znati da me k vama poslao Jahve nad Vojskama. ¹⁰[10a] Jer, tko je prezreo dan skromnih početak? Radovat æ se kad vide olovni visak u ruci Zerubabelovoj. [10b] "Ovih sedam oèi su Jahvine što strijeljaju po svoj zemlji." ¹¹Tad progovorih i zapitah ga: "Što su one dvije masline desno i lijevo od svijetanjaka?" ¹²Progovorih opet i upitah ga: "Što su one dvije maslinove granice koje kroz dvije zlatne cijevi dolijevaju ulje?" ¹³On mi odgovori: "Zar ne znaš što je to?" Odvratih: "Ne, gospodaru!" ¹⁴On reèe: "To su dva Pomazanika koji stoje pred Gospodarem sve zemlje."

Chapter 5

¹ Podigoh opet oèi i vidjeh: leti svitak knjige. ² Anđeo me upita: "Što vidiš?" Odgovorih: "Vidim svitak knjige gdje leti: dužina joj je dvadeset lakata, a širina deset." ³ On mi tad reèe: "To je prokletstvo koje æ zahvatiti svu zemlju; odsad, svaki koji krade bit æ po njem izgnan odavde i svaki koji krivo priseže bit æ po njem odavde protjeran. ⁴ Ja æu ga izvesti - riječ je Jahve nad Vojskama - da uđe u kuæu lupežu i u kuæu onome koji se krivo kune mojim imenom te da boravi usred njegove kuæe i uništi je skupa s njenim drvljem i kamenjem." ⁵ Anđeo koji je govorio sa mnom iziđe i reèe mi: "Podigni oèi i pogledaj što se to pojavljuje." ⁶ Ja ga upitah: "Što je to?" On reèe: "To se pojavljuje efa." I nastavi: "To je opæa pokvarenost na zemlji." ⁷ I gle, podiže se olovan poklopac i jedna žena sjedi usred efe. ⁸ On reèe: "To je zloæa." I gurnu je u efu i baci joj na otvor olovni poklopac. ⁹ Podigavši oèi, vidjeh: dvije žene izlaze s vjetrom u krilima, a krila im bijahu kao krila rode; one podigoše efu između zemlje i neba. ¹⁰ Upitah tad anđela koji je govorio sa mnom: "Kamo odnose efu?" ¹¹ On mi odgovori: "Da joj sagrade hram u zemlji šinearskoj i da joj pripreme postolje na koje æ je postaviti."

Chapter 6

¹ I podigoh oèi i vidjeh: gle, četvera bojna kola izlaze između dviju gora; a gore bijahu od mjedi. ² U prvim kolima bijahu riði konji; u drugim kolima crni konji; ³ u treæim kolima bijeli konji, a u četvrtim kolima konji šareni. ⁴ Obratih se anđelu koji je govorio sa mnom i upitah ga: "Što je to, gospodaru?" ⁵ Anđeo mi odgovori ovako: "Ti kreæu u četiri vjetra nebeska pošto su stajali pred Gospodarem sve zemlje. ⁶ Riðani kreæu u zemlju istoènu; vraci u zemlju sjevernu; bijelci kreæu u zemlju zapadnu, a šarci kreæu u zemlju južnu." ⁷ Krepko oni stupaju, nestrpljivi da obiðu zemlju. On im reèe: "Idite, obiðite zemlju!" I oni krenuše obilaziti zemljom. ⁸ On me zovnu i reèe mi: "Vidi,

oni koji su krenuli u sjevernu zemlju umirit æ gnjev moj u zemlji sjevernoj." ⁹I dođe mi rijeè Jahvina: ¹⁰"Uzmi prinose od izgnanika - od Heldaja, Tobije i Jedaje - i poði danas i uði u dom Jošije, sina Sefanijina, koji je došao iz Babilona. ¹¹Uzmi srebra i zlata, naèini krunu i stavi na glavu Jošui, sinu Josadakovu, velikom sveæeniku. ¹²I reci mu: 'Ovako govori Jahve nad Vojskama: Evo èovjeka komu je ime Izdanak; ispod njega æ prokljati i on æ sazdati Svetište Jahvino. ¹³On æ sazdati Svetište Jahvino i proslaviti se. On æ sjediti i vladati na prijestolju. A do njega æ na prijestolju biti sveæenik. Sklad savršen bit æ meðu njima. ¹⁴A kruna neka ostane u Jahvinu Svetištu za spomen Heldaju, Tobiji, Jedaji i Jošiji, sinu Sefanijinu. ¹⁵I oni koji su daleko doæi æ i sazdat æ Svetište Jahvino. Znat æete tako da me Jahve nad Vojskama k vama poslao.' To æ se zbiti ako zaista poslušate glas Jahve, Boga svojega."

Chapter 7

¹ Èetvrte godine kralja Darija, èetvrtoga dana devetoga mjeseca, Kisleva, dođe rijeè Jahvina Zahariji. ²Betel je naime poslao Sar-Esera i Regem-Meleka s njihovim ljudima da mole lice Jahvino ³i da pitaju sveæenike u Domu Jahve nad Vojskama i proroke: "Hoæemo li plakati petoga mjeseca i postiti, kao što èinimo veæ tolike godine?" ⁴Tada mi dođe rijeè Jahve nad Vojskama: "Reci svemu puku zemlje i sveæenicima: ⁵Kad postite i narièete petoga i sedmoga mjeseca veæ sedamdeset godina, zar meni postite? ⁶A kad jedete i pijete, zar sebi ne jedete i pijete? ⁷Nisu li to propisi koje je Jahve objavio preko negdašnjih proroka kada Jeruzalem bijaše naseljen i miran kao i gradovi oko njega i kada bijaše napuèen Negeb i Šefela?" ⁸Rijeè Jahvina dođe Zahariji: ⁹"Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Sudite istinito i budite dobrostivi i milosrdni jedni drugima. ¹⁰Ne tlaèite udovu ni sirotu, ni došljaka ni uboga, i ne snujte u srcu pakosti jedan prema drugom.' ¹¹Ali oni ne htjedoše poslušati, veæ prkosno okrenuše leða; zatisnuše uši da ne bi èuli; ¹²otvrdnuše srcem kao kremen, da ne bi èuli Zakon i rijeèi koje im je slao Jahve nad Vojskama, svojim duhom, preko drevnih proroka. I Jahve nad Vojskama silno se tad razgnjevi. ¹³I zato, kao što je on zvao a oni ga ne slušaše, tako su sad oni zvali a ja ih nisam slušao - rijeè je Jahve nad Vojskama. ¹⁴I razmeo sam ih meðu sve narode kojih ne poznavahu, a zemlja iza njih bi opustošena, te nitko nije njome prolazio niti se vraæao. Tako su zemlju blagostanja obratili u pustoš!"

Chapter 8

¹ I dođe mi rijeè Jahvina: ²"Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Ljubavlju ljubomornom za Sion izgaram i gnjevom velikim plamtim za nj! Vraæam se u Sion, prebivati hoæu sred Jeruzalema.' ³Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Jeruzalem æ se zvati Gradom vjernosti i Gorom Jahve nad Vojskama, Gorom svetosti.' ⁴Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Starci i starice opet æ posjedati

po trgovima jeruzalemskim, svatko sa štapom u ruci zbog starosti prevelike. ⁵A gradski æ se trгови ispuniti djeèacima i djevojèicama koji æ se igrati na njegovim trgovima.' ⁶Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Ako to bude èudo u oèima Ostatka u dane one, zar æ to biti èudo i u mojim oèima' - rijeè je Jahve nad Vojskama. ⁷Ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Evo spasit æu svoj narod iz zemlje istoène i iz zemlje sunèanog zapada. ⁸Ja æu ih dovesti da se nastane usred Jeruzalema. I bit æ mi narod a ja æu im biti Bog u vjernosti i pravdi.' ⁹Ovako Govori Jahve nad Vojskama: 'Neka ojaèaju ruke vama koji ovih dana slušate rijeèi ove iz usta proroka koji prorokuje od dana kada bjehu položeni temelji Domu Jahve nad Vojskama da bi se opet sagradilo Svetište. ¹⁰Jer, prije ovih dana ne bijaše nadnice za èovjeka niti nadnice za živinèe; niti bijaše mira od neprijatelja onome koji je izlazio ni onome koji je dolazio; puštao sam ljude jedne protiv drugih. ¹¹Ali sada, neæu biti prema Ostatku ovog naroda kao minulih dana - rijeè je Jahve nad Vojskama - ¹²nego æu posijati mir: loza æ roditi groždem, zemlja æ davati usjeve, a nebo æ davati rosu svoju. Sve æu to dati Ostatku ovoga naroda. ¹³I kao što bijaste prokletstvo meðu narodima, dome Judin i dome Izraelov, tako æu vas spasiti da budete blagoslovom! Ne bojte se, nek' vam jake budu ruke!' ¹⁴Jer ovako govori Jahve nad Vojskama: 'Kao što bijah namislio unesreæiti vas kada su me razgnjevili oci vaši - govori Jahve nad Vojskama - i nisam se pokajao, ¹⁵tako, promijenivši naum, u ove dane mislim usreæiti Jeruzalem i dom Judin. Ne bojte se! ¹⁶A ovo vam je èiniti: Govorite istinu jedan drugom; sudite istinito i miroljubivo na vratima gradskim! ¹⁷Ne snujte jedan drugome zlo u srcu; ne ljubite lažnu kletvu. Jer sve to ja mrzim' - rijeè je Jahvina!" ¹⁸Dođe mi rijeè Jahve nad Vojskama: ¹⁹"Ovako govori Jahve nad Vojskama: Post èetvrtoga, post petoga, post sedmoga i post desetoga mjeseca postat æ za Dom Jahvin radost, veselje i veseli blagdani. Ali ljubite istinu i mir!" ²⁰"Ovako govori Jahve nad Vojskama: Još æ dolaziti narodi i stanovnici mnogih gradova. ²¹Stanovnici jednoga grada iæi æ u drugi govoreæi: 'Hajde da idemo moliti lice Jahvino i tražiti Jahvu nad Vojskama!' Iæi æu i ja! ²²I doæi æ mnogi puk i moæni æ narodi tražiti Jahvu nad Vojskama u Jeruzalemu i moliti lice Jahvino. ²³Ovako govori Jahve nad Vojskama! U one æ dane deset ljudi od naroda svih jezika hvatati jednog Židova za skut govoreæi: 'Idemo s vama, jer èusmo da je s vama Bog.'"

Chapter 9

¹ Proroštvo. Rijeè Jahvina. Jahve prolazi zemljom Hadraka, Damask mu je poèivalište; jer Jahvini su gradovi Arama i sva plemena Izraela. ²Hamat takoðer, koji s njim granièi, ³i Tir i Sidon, tako mudar. Tir podiže tvrde bedeme, zgrnu srebra kao prašine i zlata kao blata s ulica. ⁴Al' evo, Gospod æ ga osvojiti, survati u more moæ njegovu, a njega æ progutati oganj. ⁵Vidjet æ to Aškelon i prestrašiti se, a Gaza sva æ uzdrhtati, i Ekron, jer ga nada prevari: nestat æ kralja iz Gaze, Aškelon æ pust ostati, ⁶u Ašdodu stanovat æ kopilad! Zatrt æu ponos Filistejaca, ⁷uklonit æu im krv iz usta i gnusobu iz zuba. I oni æ pripasti Bogu našem i bit æ kao jedna obitelj u Judeji,

a Ekron æ biti kao Jebusejac. ⁸Uz Dom svoj utaborit æ se kao straža, protiv onih koji odlaze i dolaze; tlaèitelj neæe više ovud prolaziti, jer njegovu sam uvidio bijedu. ⁹Klikni iz sveg grla, Kæeri sionska! Vièi od radosti, Kæeri jeruzalemska! Tvoj kralj se evo tebi vraæa: pravièan je i pobjedonosan, ponizan jaše na magarcu, na magaretu, mladetu magarièinu. ¹⁰On æ istrijebit' kola iz Efrajima i konje iz Jeruzalema; on æ istrijebit' luk ubojni. On æ navijestit' mir narodima; vlast æ mu se proširit' od mora do mora i od Rijeke do rubova zemlje. ¹¹A i tebi, zbog krvi tvoga Saveza, vratit æu sužnje tvoje iz jama bezvodnih. ¹²Vratite se u Tvrðavu, izgnanici puni nade, još danas - ja navješæujem - dvostruko æu ti uzvratiti. ¹³Jer, Judu sam kao luk napeo, a Efrajimom luk naoružao: tvoje æu, o Sione, zavitlat' sinove - protiv sinova tvojih, o Javane - i uèinit æu te kao maè junaka. ¹⁴Nad njima tad æe se pojaviti Jahve i kao munja letjet æe mu strijela. Jahve Gospod u rog æe zatrubit', hodit æe na južnim vihorima. ¹⁵Jahve nad Vojskama zakrilit æe ih i oni æe gaziti nogama kamenje praæaka, pit æe krv kao da je vino, napojit' se kao škropilo, kao uglovi na žrtveniku. ¹⁶Jahve Bog njihov spasit æe ih u dan onaj; kao stado on æe pasti narod svoj; kao drago kamenje krune oni æe blistat' u zemlji njegovoj. ¹⁷Ah, kako li æe sretan, kako lijep biti! Od žita æe rasti mladiaèi, a od slatkog vina djevice.

Chapter 10

¹ Tražite od Jahve dažda u vrijeme proljetno! Jahve stvara munje i daje kišu; èovjeku kruh daje, a stoci travu. ²Lažno bajaju kumiri, prijevaru vide gatari, obmanu govore snovi, varljivu utjehu daju, zato kao stado blude ljudi, lutaju jer nemaju pastira. ³Moj je gnjev planuo na pastire, i ja æu kaznom pohodit jarce. Da, Jahve nad Vojskama pohodit æe stado svoje, dom Judin. I uèinit æe da budu k'o gizdav konj u boju: ⁴od njega æe poteæi kamen zaglavni, klin šatorski, od njega ubojit luk, od njega sve voðe. ⁵Bit æe zajedno kao junaci što u boju gaze kao po blatu uliènom; vojevat æe, jer Jahve je s njima, i osramotit æe one koji konje jašu. ⁶"Ojaèat æu dom Judin, spasiti dom Josipov. Opet æu ih naseliti, žao mi ih, i bit æe kao da ih nisam odbacio, jer ja sam Jahve, Bog njihov - uslišat æu ih." ⁷Efrajimci bit æe kao junaci i radostit æe im se srce kao od vina: vidjet æe sinove svoje i veseliti se, u Jahvi æe klicati srce njihovo. ⁸"Zazviždat æu im i sabrati ih, jer ja sam ih izbavio, bit æe opet brojni kao što bjehu. ⁹Rasijao sam ih meðu narode, ali æe se oni u zemljama dalekim spomenuti mene, pouèit æe svoje sinove, i oni æe se vratiti. ¹⁰Vratit æu ih iz zemlje egipatske, sabrat æu ih iz Asirije i dovest ih u zemlju gileadsku i na Libanon, i neæe biti dosta mjesta za njih." ¹¹Prijeæi æe more egipatsko, jer on æe udariti valove morske, sve dubine Nila presahnut æe. Bit æe oboren ponos Asirije, oduzeto žezlo Egiptu. ¹²U Jahvi æe biti snaga njihova, njegovim æe se oni proslavit imenom - rijeè je Jahvina.

Chapter 11

¹ Otvori vrata, Libanone, nek' ti oganj sažeže cedrove! ²Kukaj, èempresu, jer pade cedar, jer su moguænici upropašteni! Kukajte, hrastovi bašanski, jer posjeèena je šuma najgušæa. ³Èuj jauk pastira, opustošen je sjaj njihov! Èuj riku laviæa, opustošen je ponos jordanski! ⁴Ovako mi reèe Jahve: ⁵"Pasi ovce klanice! Kupci ih njihovi kolju nekažnjeno, a koji ih prodaju, govore: 'Blagoslovljen bio Jahve, obogatio sam se!' i pastiri ih njihovi ne štede. ⁶Ni ja više neæu štedjeti žitelja zemlje - rijeè je Jahve nad Vojskama - nego: predajem, evo, svakoga u ruke njegova bližnjega i u ruke kralja njegova; i oni æe pustošiti zemlju, a ja neæu izbavljati iz ruku njihovih." ⁷Stadoh pasti ovce klanice za trgovce ovcama te uzeh dva štapa: jedan nazvah Naklonost, drugi Sveza. Tako sam pasao stado. ⁸I u jednom mjesecu odbacih tri pastira. Ali mi i ovce dojadiše, omrznuh im. ⁹Tad rekoh: "Neæu vas više pasti! Koja mora uginuti, nek' uginu! Koja mora nestati, nek' nestane! A koje ostanu, neka jedna drugoj meso prožderu!" ¹⁰Tad uzeh svoj štap Naklonost i slomih ga da raskinem Savez svoj što ga bijah sklopio sa svim narodima. ¹¹I on se raskinu onog dana, i trgovci ovcama koji su to gledali doznaše da je to bila rijeè Jahvina. ¹²Rekoh im tad: "Ako vam je to dobro, dajte mi plaæu; ako nije, nemojte." Oni mi odmjeriše plaæu: trideset srebrnika. ¹³A Jahve mi reèe: "Baci u riznicu tu lijepu cijenu kojom su me procijenili!" Ja uzeh trideset srebrnika i bacih u riznicu u Domu Jahvinu. ¹⁴Onda slomih i svoj drugi štap, Svezu - da raskinem bratstvo između Jude i Izraela. ¹⁵I reèe mi Jahve: "Uzmi još opremu bezumna pastira, ¹⁶jer, evo, podiæi æu jednoga bezumnog pastira u ovoj zemlji: za izgubljene on se neæe brinuti, zalutale neæe tražiti, ranjene neæe vidati, iscrpljene neæe nositi, nego æe jesti meso od pretilih i papke im otkidati. ¹⁷Teško pastiru opakom koji stado ostavlja! Neka mu maè stigne ruku i desno oko! Nek' mu desnica sasvim usahne, oko desno sasvim potamni!"

Chapter 12

¹ Proroštvo. Besjeda Jahvina o Izraelu. Govori Jahve koji razape nebesa, utemelji zemlju i stvori dah èovjeku u grudima: ²"Evo, uèinit æu Jeruzalem èašom opojnom svim narodima uokolo - za opsade Jeruzalema. ³U onaj dan uèinit æu Jeruzalem teškim kamenom svim narodima: svi koji ga budu dizali teško æe se izraniti, a skupit æe se na nj svi narodi zemlje. ⁴U onaj dan - rijeè je Jahvina - udarit æu sve konje strahom, a njine jahaèe mahnitošæu. Ali nad domom Judinim otvorit æu oèi, a sljepilom æu udariti sve konje narodÄa. ⁵Tada æe u srcu reæi plemena Judina: 'Snaga je Jeruzalemaca u Jahvi nad Vojskama, Bogu njihovu!' ⁶U onaj dan uèinit æu da plemena Judina budu kao žeravnica užarena na drvlju, kao baklja upaljena na snoplju: i proždirat æe zdesna i slijeva sve narode uokolo. A Jeruzalem æe i dalje stajati na svome mjestu." ⁷Jahve æe najprije spasiti Judine šatore da se ponos doma Davidova i ponos Jeruzalemaca ne izdigne iznad Jude. ⁸U onaj dan Jahve æe zakriliti Jeruzalemce: najsustaliji među njima bit æe u onaj dan kao David, a dom

Davidov bit æe kao božanstvo, kao Anđeo Jahvin pred njima. ⁹"U onaj dan pregnut æu da uništım sve narode koji dođu na Jeruzalem. ¹⁰A na dom Davidov i na Jeruzalemce izlit æu duh milosni i molitveni. I gledat æe na onoga koga su proboli; naricat æe nad njim kao nad jedincem, gorko ga oplakivati kao prvenca. ¹¹U onaj dan plaè velik æe nastati u Jeruzalemu, poput plaèa hadad-rimonskog u ravnici megidonskoj. ¹²I plakat æe zemlja, svaka porodica napose, i žene njihove napose; porodica doma Davidova napose, i žene njihove napose; porodica doma Natanova napose, i žene njihove napose; ¹³porodica doma Levijeva napose, i žene njihove napose; porodica Šimejeva napose, i žene njihove napose; ¹⁴i sve ostale porodice, svaka porodica za sebe, i žene njihove napose.

Chapter 13

¹ U onaj dan otvorit æe se izvor domu Davidovu i Jeruzalemcima da se operu od grijeha i neèistoæe. ²U onaj dan - rijeè je Jahve nad Vojskama - iskorijenit æu iz zemlje imena kumirÄa da se više ne spominju; uklonit æu iz zemlje i proroke i duh neèistoæe. ³Ako netko još bude prorokovao, otac i mati koji su ga rodili reæi æe mu: 'Neæeš više živjeti, jer laž govoriš u ime Jahvino!' Otac i mati koji su ga rodili probost æe ga kada bude prorokovao. ⁴U onaj dan svaki æe se prorok stidjeti svoga viđenja; neæe se više ogrtati plaštem od kostrijeti da bi lagali, ⁵nego æe govoriti: 'Nisam ja prorok; ja sam ratar, zemlja je moje dobro od mladosti!' ⁶Ako li ga tko upita: 'Kakve su ti to rane po tijelu?' on æe odgovoriti: 'Izranjen sam kod prijateljÄa.' ⁷Probudi se, maèu, protiv mog pastira, protiv èovjeka, moga srodnika - rijeè je Jahve nad Vojskama. Udari pastira, i ovce æe se razbjeæi! Okrenut æu ruku protiv slabiaæa, ⁸i u svoj æe zemlji - rijeè je Jahvina - dvije treæine biti istrijebljene, a treæina ostavljena. ⁹Tu æu treæinu kroz oganj provesti, proèistit æu ih kao što se proèišeuje srebro, iskušat' ih kao što se srebro iskušava. I on æe zazivati ime moje, a ja æu mu se odazvati; i reæi æu: 'Moj je to narod!' a on æe reæi: 'Jahve je Bog moj!'"

Chapter 14

¹ Gle, dolazi dan Jahvin kada æe se podijeliti plijen usred tebe. ²I sabrat æu sve narode u Jeruzalem u borbu. I zaposjest æe grad, opljaèkati kuæe i silovati žene. Polovina æe grada otiaæi u izgnanstvo, ali Ostatak neæe biti istrijebljen iz grada. ³Tada æe Jahve izaæi i boriti se protiv tih naroda kako on zna ratovati u dan ratni. ⁴Noge æe mu, u dan onaj, stajati na Gori maslinskoj koja je nasuprot Jeruzalemu na istoku. I raskolit æe se Gora maslinska po srijedi, između istoka i zapada, u golemu dolinu: jedna æe se polovina pomaknuti na sjever, druga na jug. ⁵Dolina Gore moje bit æe ispunjena od Goe pa do Jasola i bit æe zakrèena kao što je bila zakrèena poslije potresa u dane Uzije, kralja judejskog. Tada æe doæi Jahve, Bog tvoj, i svi sveci s njim. ⁶U dan onaj neæe više

biti ni studeni ni leda. ⁷Bit æ to dan èudesan - znade ga Jahve - ni dan ni noæ; i u vrijeme veèeribit æ svjetlo. ⁸U onaj dan žive æ vode poteæi iz Jeruzalema, pola k moru istoènom, pola k moru zapadnom. Bit æ tako ljeti i zimi. ⁹I Jahve æ biti kralj nad svom zemljom. ¹⁰Sva æ se zemlja pretvoriti u ravnice, od Gebe do Rimona negepskog. A Jeruzalem æ se uzvisiti na svom mjestu; i bit æ nastanjen - od Vrata Benjaminovih do Prvih vrata, to jest do Vrata ugaonih, i od Kule Hananeelove do Kraljeva tijeska. ¹¹Opet æ se stanovati u njemu, i više neæe biti prokletstva; Jeruzalem æ živjeti u miru. ¹²A evo kojom æ ranom Jahve udariti sve narode koji budu zavojštili na Jeruzalem: meso æ im se raspadati dok budu na nogama; oèi æ im trunuti u dupljama, jezik gnjiti u ustima. ¹³U dan onaj nastat æ meðu njima silan metež od Jahve: jedan æ drugoga za ruku hvatati, i ruka æ se jednoga dizati na drugoga. ¹⁴I Juda æ se boriti u Jeruzalemu. Tu æ se sakupiti bogatstva svih okolnih naroda: zlato, srebro, odjeæa u velikoj množini. ¹⁵A slièna æ rana pasti na konje, mazge, deve i magarce, i na svu stoku koja se nađe u tome taboru. ¹⁶Tko preživi od svih naroda koji doðu na Jeruzalem, uzlazit æ godimice da se pokloni pred Kraljem, Jahvom nad Vojskama, i da slave Blagdan sjenica. ¹⁷Ako koje pleme zemlje ne uzađe u Jeruzalem da se pokloni pred Kraljem, Jahvom nad Vojskama, neæe biti kiše za njega. ¹⁸Ako li pleme egipatsko ne uzađe i ne dođe, stiæi æ ga isti udarac kojim æ Jahve udariti narode koji ne bi uzašli svetkovati Blagdan sjenica. ¹⁹Takva æ biti kazna Egiptu i svim narodima koji ne budu uzašli da svetkuju Blagdan sjenica. ²⁰U onaj dan stajat æ na konjskim praporcima 'Jahvi posveæen'; a u Domu Jahvinu bit æ lonci kao žrtvene èaše pred žrtvenikom; (21) i svaki æ lonac u Jeruzalemu i u Judeji biti posveæen Jahvi nad Vojskama - svi koji budu htjeli žrtvovati uzimat æ ih i kuhati u njima. I u dan onaj neæe više biti trgovaca u Domu Jahve nad Vojskama.

Malachi

Chapter 1

¹ Proroštvo. Rijeè Gospodnja Izraelu po Malahiji. ²Ljubio sam vas - govori Jahve, a vi pitate: "Po èemu si nas ljubio?" Ne bijaše li Ezav brat Jakovljevi? - rijeè je Jahvina - ³ali Jakova sam zavolio, a Ezav mi omrznu: gradove mu u pustoš pretvorih, a baštinu njegovu dadoh pustinjским šakalima. ⁴Jer, rekne li Edom: Bili smo smrvljeni, ali æemo opet podiæi ruševine!" ovako kaže Jahve nad Vojskama: Neka grade oni, a ja æu razgraditi! Zvat æ ih zemljom bezbožnièkom i narodom na koji se Jahve srdi dovijeka! ⁵Vaše æ oèi vidjeti, i reæi æete: "Velik je Jahve preko granica zemlje izraelske." ⁶Sin èasti oca, a sluga gospodara. Ali, ako sam ja otac, gdje je èast moja? Ako sam gospodar, gdje je strah od mene? To govori Jahve nad Vojskama vama, sveæenici, koji moje ime prezirete, a pitate: "Èime smo prezreli ime tvoje?" ⁷Oskvrnjen kruh na mome prinosite žrtveniku i još pitate: "Èime te oskvrnismo?" Time što kažete "Stol je Jahvin stvar nevažna!" ⁸A

kada za žrtvu slijepu stoku prinosite, zar to nije zlo? I kad prinosite hromu i bolesno, zar to nije zlo? Donesi takvo što svome namjesniku, hoæe li biti zadovoljan i dobro te primiti? - govori Jahve nad Vojskama. ⁹Sada umilostivite lice Boþje da nam se smiluje. To donose ruke vaše, hoæe li vas dobro primiti? - govori Jahve nad Vojskama. ¹⁰O kada bi tko od vas zatvorio vrata da mi zaludu ne palite ognja na žrtveniku! Niste mi mili - govori Jahve nad Vojskama - i ne primam žrtve iz ruke vaše. ¹¹Jer od istoka do zapada veliko je ime moje meðu narodima, i na svakom mjestu prinosi se kad i žrtva èista Imenu mojemu, jer veliko je Ime moje meðu narodima - govori Jahve nad Vojskama. ¹²Ali vi ga skvrnite kada govorite: "Stol je Gospodnji okaljan i hrana na njemu ni za što nije!" ¹³Kažete još: "Gle, šteta truda!" i prezirete ga - govori Jahve nad Vojskama. Kada dovodite stoku otetu, hromu i bolesnu, te je prinosite kao dar žrtveni, zar da to iz vaše ruke milostivo primim? - govori Jahve nad Vojskama. ¹⁴Proklet bio varalica koji u stadu ima ovna što mi ga je zavjetovao, a žrtvuje mi ovcu jalovicu. Jer ja sam velik kralj - govori Jahve nad Vojskama - i strašno je Ime moje meðu narodima.

Chapter 2

¹ A sad vas opominjem, sveæenici! ² Ako ne budete poslušali, ako ne budete k srcu uzeli da proslavite Ime moje - govori Jahve nad Vojskama - kletvu æu na vas svaliti i proklet æu vaš blagoslov. I veæ ga prokleh jer to niste k srcu uzeli. ³ I slomit æu vam ruku, bacit æu vam u lice izmetine, izmetine vaših svetkovina, i s njima æu vas splaviti. ⁴ Po tom æete znati: to je bila moja opomena da ostane Savez moj s Levijem - govori Jahve nad Vojskama. ⁵ A moj Savez s njim, to bijaše život i mir - ja sam mu ih dao: bijaše to strah - i on me se bojao, Imena se moga plašio. ⁶ Zakon istine bijaše u njegovim ustima i pakost mu ne kaljaše usana; u miru i praviènosti hodio je sa mnom i mnoge je od grijeha odvratio. ⁷ Da, usne sveæenikove treba da èuvaju znanje, a iz njegovih usta treba traþiti Zakon: ta on je glasnik Jahve nad Vojskama. ⁸ Ali vi ste s puta zašli, uèinili ste da se mnogi o Zakon spotièu, raskinuli ste Savez Levijev - govori Jahve nad Vojskama. ⁹ Zato uèinili ste da vas preziru i ponizuju svi narodi jer se putova mojih vi držali niste, nego ste bili pristrani primjenjujuæ Zakon. ¹⁰ Nemamo li svi jednog Oca? Nije li nas jedan Bog stvorio? Zašto smo onda jedan drugome nevjerni te skvrnimo Savez svojih otaca? ¹¹ Iznevjerio se Juda: uèinili su sramotu u Izraelu i Jeruzalemu, jer Juda je oskvrnuo Svetinju, Jahvi dragu, i ženi se kærju tuðega boþanstva. ¹² Svakog tko tako uèini, ma tko bio on, nek iskorijeni Jahve iz šatora Jakovljevih i izmeð onih koji prinosu žrtvu Jahvi nad Vojskama! ¹³ I ovo još vi èinite: zalijevate suzama Jahvin žrtvenik tužeæi i ridajuæi, jer on više neæe da se žr tvi prikloni, iz ruke mu vaše ona nije ugodna. ¹⁴ I vi pitate: "Zašto?" Zato što je Jahve bio svjedok izmeðu tebe i žene mladosti tvoje kojoj si nevjeran premda ti drugarica bijaše i žena tvoga saveza. ¹⁵ Nije li On naèinio jedno jedino biæe dahom životnim obdareno? A što to jedino biæe traži? Boþanski naraštaj! Poštuj dakle život svoj i ne budi nevjeran ženi svoje mladosti. ¹⁶ Jer ja mrzim otpuštanje žena - govori Jahve, Bog Izraelov

- i onog koji nevjerom haljine svoje kalja - govori Jahve nad Vojskama! Poštujte dakle život svoj, ne budite nevjerni! ¹⁷Dosađujete Jahvi svojim riječima, a pitate: "U čemu mu dosađujemo?" Time što govorite: "Svi koji zlo čine dobro su viđeni u očima Jahvinim i takvi su mu mili!" ili: "Gdje je Bog pravde?"

Chapter 3

¹ Evo šaljem glasnika da put preda mnogom pripravi. I dođi će iznenada u Hram svoj Gospod koga vi tražite i anđeo Saveza koga žudite. Evo ga, dolazi već - govori Jahve nad Vojskama. ²Ali tko će podnijeti dan njegova dolaska i tko će opstati kad se on pojavi? Jer on je kao oganj ljevačev i kao lužina bjeločeva. ³I zasjest će kao onaj što topi srebro i pročistačeva. Očistit će sinove Levijeve i pročistit će ih kao zlato i srebro, da prinose Jahvi žrtvu u pravедnosti. ⁴Tad će biti draga Jahvi žrtva Judina i jeruzalemska kao u drevne dane i kao prvih godina. ⁵Dođi će u k vama na sud i bit će spreman svjedok protiv vračeva i preljubnika, protiv onih koji se lažno kunu, protiv onih koji zakidaju plaću radniku, udovici i siroti, protiv onih koji gaze pravo stranaca i mene se ne boje - govori Jahve nad Vojskama. ⁶Jer ja, Jahve, ne mijenjam se, a vi se, sinovi Jakovljevi, mijenjate bez prestanka! ⁷Od vremena svojih otaca odstupate od mojih uredaba i ne čuvate ih. Vratite se meni, a ja ću se vratiti vama - govori Jahve nad Vojskama. Pitate: "Kako da se vratimo?" ⁸Smije li čovjek prikradivati Boga? A vi mene prikradujete. I pitate: "U čemu te prikradismo?" U desetini i u prinosu. ⁹Udareni ste prokletstvom jer me prikradujete vi, sav narod! ¹⁰Donesite čitavu desetinu u riznicu da u mojoj kući bude hrane. Tada me iskušajte - govori Jahve nad Vojskama - neću li vam otvoriti ustave nebeske i neću li izliti na vas punom mjerom blagoslov, ¹¹neću li zbog vas zaprijetit skakavcu da vam više ne kvari usjeva i da vam ne bude nerodna loza u polju - govori Jahve nad Vojskama. ¹²Svi će vas narodi tad držati sretnima, jer ćete biti zemlja blaženstva - govori Jahve nad Vojskama. ¹³Teške su besjede vaše protiv mene - govori Jahve. ¹⁴Vi ipak pitate: "Što smo između sebe govorili protiv tebe?" Govorili ste: "Zaludu je Bogu služiti i kakva je korist što njegove čuvamo propise i žalosni hodimo pred Jahvom nad Vojskama. ¹⁵Odsad ćemo sretnim zvati oholice: napreduju oni koji zlo čine, i premda Boga iskušavaju, izvuku se!" ¹⁶Ali kad se razgovaraju oni koji se Boga boje, Jahve pazi, sluša ih, i to se pred njim piše u knjigu spomenicu u korist onih koji se boje Jahve i štiju Ime njegovo. ¹⁷Moji će biti, moja stečevina - govori Jahve nad Vojskama. U Dan koji spremam bit će im milostiv kao što je milostiv otac sinu koji mu služi. ¹⁸I tada ćete opet razlikovati pravедnika od grešnika, onoga koji služi Bogu od onoga koji mu ne služi. ¹⁹Jer evo dan dolazi poput peći užaren; oholi i zlikovci bit će kao strnjika: dan koji se bliži spalit će ih - govori Jahve nad Vojskama - da im nečie ostati ni korijena ni grančice. ²⁰A vama koji se Imena moga bojite sunce pravde će ogranuti sa zdravljem u zrakama, i vi ćete izlaziti poskakujući kao telad na pašu. ²¹I gazit ćete bezbožnike kao prah pod nogama u dan koji spremam" - govori Jahve nad Vojskama. ²²"Spomenite se Zakona Mojsija, sluga moga, kome sam na Horebu

propisao zakone i uredbe za sav Izrael. ²³Evo, poslat æu vam proroka Iliju prije nego dođe Dan Jahvin, dan velik i strašan. ²⁴On æe obratiti srce otaca k sinovima, a srce sinova k ocima, da ne dođem i ne udarim prokletstvom zemlju."

New Testament

Matthew

Chapter 1

¹ Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. ²Abrahamu se rodi Izak. Izaku se rodi Jakov. Jakovu se rodi Juda i njegova braæa. ³Judi Tamara rodi Peresa i Zeraha. Peresu se rodi Hesron. Hesronu se rodi Ram. ⁴Ramu se rodi Aminadab. Aminadabu se rodi Nahšon. Nahšonu se rodi Salma. ⁵Salmi Rahaba rodi Boaza. Boazu Ruta rodi Obeda. Obedu se rodi Jišaj. ⁶Jišaju se rodi David kralj. Davidu bivša žena Urijina rodi Salomona. ⁷Salomonu se rodi Roboam. Roboamu se rodi Abija. Abiji se rodi Asa. ⁸Asi se rodi Jozafat. Jozafatu se rodi Joram. Joram se rodi Ahazja. ⁹Ahazji se rodi Jotam. Jotamu se rodi Ahaz. Ahazu se rodi Ezekija. ¹⁰Ezekiji se rodi Manaše. Manašeu se rodi Amon. Amonu se rodi Jošija. ¹¹Jošiji se rodi Jehonija i njegova braæa u vrijeme progonstva u Babilon. ¹²Poslije progonstva u Babilon Jehoniji se rodi Šealtiel. Šealtielu se rodi Zerubabel. ¹³Zerubabelu se rodi Abiud. Abiudu se rodi Elijakim. Elijakimu se rodi Azor. ¹⁴Azoru se rodi Sadok. Sadoku se rodi Akim. Akimu se rodi Elijud. ¹⁵Elijudu se rodi Eleazar. Eleazaru se rodi Matan. Matanu se rodi Jakov. ¹⁶Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist. ¹⁷U svemu dakle: od Abrahama do Davida èetnaest naraštaja; od Davida do progonstva u Babilon èetnaest naraštaja; poslije progonstva u Babilon do Krista èetnaest naraštaja. ¹⁸A roðenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaruèena s Josipom, prije nego se sastadoše, naðe se trudna po Duhu Svetom. ¹⁹A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. ²⁰Dok je on to snovao, gle, anðeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reèe: "Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj zaèeto, doista je od Duha Svetoga. ²¹Rodit æe sina, a ti æeš mu nadjenuti ime Isus jer æe on spasiti narod svoj od grijeha njegovih." ²²Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reèe po proroku: ²³Evo, Djeвица æe zaèeti i roditi sina i nadjenut æe mu se ime Emanuel - što znaèi: S nama Bog! ²⁴Kad se Josip probudi oda sna, uèini kako mu naredi anðeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. ²⁵I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus.

Chapter 2

¹ Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu ²raspitujuæi se: "Gdje je taj novoroðeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se doðosmo pokloniti." ³Kada to doèu kralj Herod, uznemiri se on i sav

Jeruzalem s njime. ⁴Sazva sve glavare sveæenièke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. ⁵Oni mu odgovoriše: "U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok: ⁶A ti, Betleheme, zemljo Judina! Nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim jer iz tebe æe izaæi vladalac koji æe pasti narod moj - Izraela! ⁷Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. ⁸Zatim ih posla u Betlehem: "Pođite, reèe, i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja poðem te mu se poklonim." ⁹Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak iðaðe pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. ¹⁰Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošæu veoma velikom. ¹¹Uðu u kuæu, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu nièice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. ¹²Upuæeni zatim u snu da se ne vraæaju Herodu, otiðoše drugim putem u svoju zemlju. ¹³A pošto oni otiðoše, gle, anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: "Ustani, reèe, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer æe Herod tražiti dijete da ga pogubi. ¹⁴On ustane, uzme noæu dijete i majku njegovu te krene u Egipat. ¹⁵I osta ondje do Herodova skonèanja - da se ispuni što Gospodin reèe po proroku: Iz Egipta dozvah Sina svoga. ¹⁶Vidjevši da su ga mudraci izigrali, Herod se silno rasrdi i posla poubijati sve djeèake u Betlehemu i po svoj okolici, od dvije godine naniže - prema vremenu što ga razazna od mudraca. ¹⁷Tada se ispuni što je reèeno po proroku Jeremiji: ¹⁸U Rami se glas èuje, kuknjava i plaè gorak: Rahela oplakuje sinove svoje i neæe da se utješi jer više ih nema. ¹⁹Nakon Herodova skonèanja, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu: ²⁰"Ustani, reèe, uzmi dijete i njegovu majku te poði u zemlju izraelsku jer su umrli oni koji su djetetu o glavi radili." ²¹On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku. ²²Ali saznavši da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poæi onamo pa, upuæen u snu, ode u kraj galilejski. ²³Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret - da se ispuni što je reèeno po prorocima: Zvat æe se Nazareæanin.

Chapter 3

¹ U one dane pojavi se Ivan Krstitelj propovijedajuæi u Judejskoj pustinji: ²"Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!" ³Ovo je uistinu onaj o kom proreèe Izaija prorok: Glas vièe u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! ⁴Ivan je imao odjeæu od devine dlake i kožnat pojas oko bokova; hranom mu bijahu skakavci i divlji med. ⁵Grnuo k njemu Jeruzalem, sva Judeja i sva okolica jordanska. ⁶Primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajuæi svoje grijeh. ⁷Kad ugleda mnoge farizeje i saduceje gdje mu dolaze na krštenje, reèe im: "Leglo gujinje! Tko li vas je samo upozorio da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plod dostojan obraæenja. ⁹I ne usudite se govoriti u sebi: 'Imamo oca Abrahama!' Jer, kažem vam, Bog iz ovoga kamenja može podiaæi djecu Abrahamovu. ¹⁰Veæ je sjekira položena na korijen stablima. Svako dakle stablo koje ne donosi dobroga roda, sijeèe se i u oganj baca." ¹¹"Ja vas, istina, krstim vodom

na obraæenje, ali onaj koji za mnom dolazi jaèi je od mene. Ja nisam dostojan obuæe mu nositi. On æe vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹²U ruci mu vijaèa, proèistit æe svoje gumno i skupiti žito u svoju žitnicu, a pljevu spaliti ognjem neugasivim." ¹³Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan Ivanu da ga on krsti. ¹⁴Ivan ga odvraæaše: "Ti mene treba da krstiš, a ti da k meni dolaziš?" ¹⁵Ali mu Isus odgovori: "Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu pravednost!" Tada mu popusti. ¹⁶Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode. I gle! Otvoriše se nebesa i ugleda Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na nj. ¹⁷I eto glasa s neba: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!"

Chapter 4

¹ Duh tada odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša. ²I propostivši èetrdeset dana i èetrdeset noæi, napokon ogladnje. ³Tada mu pristupi napasnik i reèe: "Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom." ⁴A on odgovori: "Pisano je: Ne živi èovjek samo o kruhu, nego o svakoj rijeçi što izlazi iz Božjih usta." ⁵Đavao ga tada povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama ⁶i reèe mu: "Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima æe svojim zapovjediti za tebe i na rukama æe te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen." ⁷Isus mu kaza: "Pisano je takoðer: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!" ⁸Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu ⁹pa mu reèe: "Sve æu ti to dati ako mi se nièice pokloniš." ¹⁰Tada mu reèe Isus: "Odlazi, Sotono! Ta pisano je: Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!" ¹¹Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli pristupili i služili mu. ¹²A èuvši da je Ivan predan, povuèe se u Galileju. ¹³Ostavi Nazaret te ode i nastani se u Kafarnaumu, uz more, na podruèju Zebulunovu i Naftalijevu ¹⁴da se ispuni što je reèeno po proroku Izaiji: ¹⁵Zemlja Zebulunova i zemlja Naftalijeva, Put uz more, s one strane Jordana, Galileja poganska - ¹⁶narod što je sjedio u tmni svjetlost vidje veliku; onima što mrkli kraj smrti obitavahu svjetlost jarka osvanu. ¹⁷Otada je Isus poèeo propovijedati: "Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!" ¹⁸Prolazeæi uz Galilejsko more, ugleda dva brata, Šimuna zvanog Petar i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more; bijahu ribari. ¹⁹I kaže im: "Hajdete za mnom, uèinit æu vas ribarima ljudi!" ²⁰Oni brzo ostave mreže i poðu za njim. ²¹Pošavši odande, ugleda druga dva brata, Jakova Zebedejeva i brata mu Ivana: u laði su sa Zebedejem, ocem svojim, krpali mreže. Pozva i njih. ²²Oni brzo ostave laðu i oca te poðu za njim. ²³I obilazio je Isus svom Galilejom nauèavajuæi po njihovim sinagogama, propovijedajuæi Evanđelje o Kraljevstvu i lijeèeæi svaku bolest i svaku nemoæ u narodu. ²⁴I glas se o njemu pronese svom Sirijom. I donosili su mu sve koji bolovahu od najrazlièitijih bolesti i patnja - opsjednute, mjeseèare, uzete - i on ih ozdravljaše. ²⁵Za njim je pohrlio silan svijet iz Galileje, Dekapola, Jeruzalema, Judeje i Transjordanije.

Chapter 5

¹ Ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu uèenici. ²On progovori i stane ih nauèavati: ³"Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko! ⁴Blago ožalošæenima: oni æe se utješiti! ⁵Blago krotkima: oni æe baštiniti zemlju! ⁶Blago gladnima i žednima pravednosti: oni æe se nasititi! ⁷Blago milosrdnima: oni æe zadobiti milosrðe! ⁸Blago èistima srcem: oni æe Boga gledati! ⁹Blago mirotvorcima: oni æe se sinovima Božjim zvati! ¹⁰Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebesko!" ¹¹"Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! ¹²Radujte se i klièite: velika je plaæa vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!" ¹³"Vi ste sol zemlje. Ali ako sol obljutavi, èime æe se ona osoliti? Nije više ni za što, nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze." ¹⁴"Vi ste svjetlost svijeta. Ne može se sakriti grad što leži na gori. ¹⁵Niti se užiže svjetiljka da se stavi pod posudu, nego na svijeænjak da svijetli svima u kuæi. ¹⁶Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima." ¹⁷"Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti. ¹⁸Zaista, kažem vam, dok ne proðe nebo i zemlja, ne, ni jedno slove, ni jedan poteziæ iz Zakona neæe proæi, dok se sve ne zbude. ¹⁹Tko dakle ukine jednu od tih, pa i najmanjih zapovijedi i tako nauèi ljude, najmanji æe biti u kraljevstvu nebeskom. A tko ih bude vršio i druge uèio, taj æe biti velik u kraljevstvu nebeskom." ²⁰"Uistinu kažem vam: ne bude li pravednost vaša veæa od pravednosti pismoznanaca i farizeja, ne, neæete uæi u kraljevstvo nebesko." ²¹"Èuli ste da je reèeno starima: Ne ubij! Tko ubije, bit æe podvrgnut sudu. ²²A ja vam kažem: Svaki koji se srdi na brata svoga, bit æe podvrgnut sudu. A tko bratu rekne 'Glupane!', bit æe podvrgnut Vijeæu. A tko reèe: 'Luðaæe!', bit æe podvrgnut ognju paklenomu." ²³"Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ²⁴ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda doði i prinesi dar." ²⁵"Nagodi se brzo s protivnikom dok si još s njim na putu, da te protivnik ne preda sucu, a sudac tamnièaru, pa da te ne bace u tamnicu. ²⁶Zaita, kažem ti, neæeš iziæi odande dok ne isplatiš do posljednjeg novèiaæa." ²⁷"Èuli ste da je reèeno: Ne èini preljuba! ²⁸A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, veæ je s njome uèinio preljub u srcu. ²⁹Ako te desno oko sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo bude baèeno u pakao. ³⁰Ako te desnica tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo ode u pakao." ³¹"Reèeno je takoðer: Tko otpusti svoju ženu, neka joj dade otpusnicu. ³²A ja vam kažem: Tko god otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - navodi je na preljub i tko se god otpuštenom oženi, èini preljub." ³³"Èuli ste još da je reèeno starima: Ne zaklinji se krivo, nego izvrši Gospodinu svoje zakletve. ³⁴A ja vam kažem: Ne kunite se nikako! Ni nebom jer je prijestolje Božje. ³⁵Ni zemljom jer je podnožje njegovim nogama. Ni Jeruzalemom jer grad je Kralja velikoga! ³⁶Ni svojom se glavom ne zaklinji jer ni jedne vlasi ne možeš uèiniti bijelom ili crnom. ³⁷Vaša rijeè neka bude: 'Da, da, - ne, ne!' Što je više od toga, od Zloga je." ³⁸"Èuli ste da je reèeno: Oko za oko, zub za zub! ³⁹A ja vam kažem: Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne

li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. ⁴⁰Onomu tko bi se htio s tobom parnièiti da bi se domogao tvoje donje haljine prepusti i gornju. ⁴¹Ako te tko prisili jednu milju, poði s njim dvije. ⁴²Tko od tebe što zaište, podaj mu! I ne okreni se od onoga koji hoæe da mu pozajmiš." ⁴³"Èuli ste da je reèeno: Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja. ⁴⁴A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone ⁴⁵da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima. ⁴⁶Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaæa? Zar to isto ne èine i carinici? ⁴⁷I ako pozdravljate samo braæu, što osobito èinite? Zar to isto ne èine i pogani?" ⁴⁸"Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!"

Chapter 6

¹ "Pazite da svoje pravednosti ne èinite pred ljudima da vas oni vide. Inaèe, nema vam plaæe u vašeg Oca koji je na nebesima. ²Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to u sinagogama i na ulicama èine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaæu. ³Ti naprotiv, kada daješ milostinju - neka ti ne zna ljevica što èini desnica, ⁴da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit æe ti!" ⁵"Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeæi u sinagogama i na raskršæima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaæu. ⁶Ti naprotiv, kad moliš, uði u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit æe ti." ⁷"Kad molite, ne blebeæite kao pogani. Misle da æe s mnoštva rijeèi biti uslišani. ⁸Ne nalikujte na njih. Ta zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete. ⁹Vi, dakle, ovako molite: 'Oèe naš, koji jesi na nebesima! Sveti se ime tvoje! ¹⁰Doði kraljevstvo tvoje! Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji! ¹¹Kruh naš svagdanji daj nam danas! ¹²I opusti nam duge naše kako i mi otpustismo dužnicima svojim! ¹³I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od Zloga!'" ¹⁴"Doista, ako vi otpustite ljudima njihove prijestupke, otpustit æe i vama Otac vaš nebeski. ¹⁵Ako li vi ne otpustite ljudima, ni Otac vaš neæe otpustiti vaših prijestupaka." ¹⁶"I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjeri. Izoblièuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaæu. ¹⁷Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice ¹⁸da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit æe ti." ¹⁹"Ne zgræite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rða nagrizaju i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu. ²⁰Zgræite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rða ne nagrizaju i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu. ²¹Doista, gdje ti je blago, ondje æe ti biti i srce." ²²"Oko je tijelu svjetiljka. Ako ti je dakle oko bistro, sve æe tijelo tvoje biti svijetlo. ²³Ako ti je pak oko nevaljalo, sve æe tijelo tvoje biti tamno. Ako je dakle svjetlost koja je u tebi - tamna, kolika æe istom tama biti?" ²⁴"Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili æe jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili æe uz jednoga prianjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu." ²⁵"Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti za život

svoj: što æete jesti, što æete piti; ni za tijelo svoje: u što æete se obuæi. Zar život nije vredniji od jela i tijelo od odijela?" ²⁶"Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vredniji od njih? ²⁷A tko od vas zabrinutošæu može svome stasu dodati jedan lakat? ²⁸I za odijelo što ste zabrinuti? Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muæe se niti predu. ²⁹A kaŕem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ³⁰Pa ako travu poljsku, koja danas jest a sutra se u peæ baca, Bog tako odijeva, neæe li još više vas, malovjerni?" ³¹"Nemojte dakle zabrinuto govoriti: 'Što æemo jesti?' ili: 'Što æemo piti?' ili: 'U što æemo se obuæi?' ³²Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. ³³Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve æe vam se ostalo dodati. ³⁴Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra æe se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegova."

Chapter 7

¹ "Ne sudite da ne budete suđeni! ²Jer sudom kojim sudite bit æete suđeni. I mjerom kojom mjerite mjerit æe vam se. ³Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opaŕaš? ⁴Ili kako možeš reæi bratu svomu: 'De da ti izvadim trun iz oka', a eto brvna u oku tvom? ⁵Licemjere, izvadi najprije brvno iz oka svoga pa æeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova!" ⁶"Ne dajte svetinje psima! Niti svoga biserja bacajte pred svinje da ga ne pogaze nogama pa se okrenu i rastrgaju vas." ⁷"Ištite i dat æe vam se! Traŕite i naæi æete! Kucajte i otvorit æe vam se! ⁸Doista, tko god ište, prima; i tko traŕi, nalazi; i onomu koji kuca otvorit æe se. ⁹Ta ima li koga među vama da bi svojemu sinu, ako ga zaište kruha, kamen dao? ¹⁰Ili ako ribu zaište, zar æe mu zmiju dati? ¹¹Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li æe više Otac vaš, koji je na nebesima, dobrima obdariti one koji ga zaištu!" ¹²"Sve, dakle, što ŕelite da ljudi vama èine, èinite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci." ¹³"Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. ¹⁴O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u ŕivot i malo ih je koji ga nalaze!" ¹⁵"Èuvajte se laŕnih proroka koji dolaze k vama u ovèjem odijelu, a iznutra su vuci grabeŕljivi. ¹⁶Po njihovim æete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja groŕde ili s bodljike smokve? ¹⁷Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim. ¹⁸Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. ¹⁹Svako stablo koje ne rađa dobrim plodom sijeæe se i u oganj baca. ²⁰Dakle: po plodovima æete ih njihovim prepoznati." ²¹"Neæe u kraljevstvo nebesko uæi svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima. ²²Mnogi æe me u onaj dan pitati: 'Gospodine, Gospodine! Nismo li mi u tvoje ime prorokovali, u tvoje ime đavle izgonili, u tvoje ime mnoga èudesa èinili?' ²³Tada æu im kazati: 'Nikad vas nisam poznavao! Nosite se od mene, vi bezakonici!'" ²⁴"Stoga, tko god sluša ove moje rijeçi i izvršava ih, bit æe kao mudar èovjek

koji sagradi kuæu na stijeni. ²⁵Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruèe se na tu kuæu, ali ona ne pada. Jer - utemeljena je na stijeni." ²⁶"Naprotiv, tko god sluša ove moje rijeèi, a ne vrši ih, bit æe kao lud èovjek koji sagradi kuæu na pijesku. ²⁷Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruèe se na tu kuæu i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika." ²⁸Kad Isus završi ove svoje besjede, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. ²⁹Ta uèio ih kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

Chapter 8

¹ Kad je Isus sišao s gore, pohrli za njim silan svijet. ²I gle, pristupi neki gubavac, pokloni mu se do zemlje i reèe: "Gospodine, ako hoæeš, možeš me oèistiti." ³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreæi: "Hoæu, oèisti se!" I odmah se oèisti od gube. ⁴Kaže mu Isus: "Pazi, nikomu ne kazuj, nego idi, pokaži se sveæeniku i prinesi dar što ga propisa Mojsije, njima za svjedoèanstvo." ⁵Kad uðe u Kafarnaum, pristupi mu satnik pa ga zamoli: ⁶"Gospodine, sluga mi leži kod kuæe uzet, u strašnim mukama." ⁷Kaže mu: "Ja æu doæi izlijeèiti ga." ⁸Odgovori satnik: "Gospodine, nisam dostojan da uðeš pod krov moj, nego samo reci rijeè i izlijeèen æe biti sluga moj. ⁹Ta i ja, premda sam èovjek pod vlašæu, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi!' - i ode, drugomu: 'Doði!' - i doðe, a služi svomu: 'Uèini to' - i uèini." ¹⁰Èuvši to, zadivi se Isus i reèe onima koji su išli za njim: "Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne naðoh tolike vjere. ¹¹A kažem vam: Mnogi æe s istoka i zapada doæi i sjesti za stol s Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom, ¹²a sinovi æe kraljevstva biti izbaèeni van u tamu. Ondje æe biti plaè i škrgut zubi." ¹³I reèe Isus satniku: "Idi, neka ti bude kako si vjerovao!" I ozdravi sluga u taj èas. ¹⁴Ušavši u kuæu Petrovu, Isus ugleda njegovu punicu koja ležaše u ognjici. ¹⁵Dotaèe joj se ruke i pusti je ognjica. Ona ustade i posluživaaše mu. ¹⁶A uveèer mu doniješe mnoge opsjednute. On izagna duhove rijeèju i sve bolesnike ozdravi - ¹⁷da se ispuni što je reèeno po Izaiji proroku: On slabosti naše uze i boli ponese. ¹⁸Kad Isus vidje mnoštvo oko sebe, zapovjedi da se prijeðe prijeko. ¹⁹I pristupi jedan pismoznac te mu reèe: "Uèitelju, za tobom æu kamo god ti pošao." ²⁰Kaže mu Isus: "Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin Èovjeèji nema gdje bi glavu naslonio." ²¹Drugi mu od uèenika reèe: "Gospodine, dopusti mi da prije odem i pokopam svoga oca." ²²Isus mu kaže: "Hajde za mnom i pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve." ²³Kad uðe u laðu, poðoše za njim njegovi uèenici. ²⁴I gle, žestok vihor nastaje na moru tako da laðu prekrivahu valovi. A on je spavao. ²⁵Oni pristupiše i probudiše ga govoreæi: "Gospodine, spasi, pogibosmo!" ²⁶Kaže im: "Što ste plašljivi, malovjerni?" Tada ustade i zaprijeti vjetrovima i moru te nastaje velika utiha. ²⁷A ljudi su u èudu pitali: "Tko je taj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?" ²⁸I kada doðe prijeko, u gadarski kraj, eto mu u susret dvaju opsjednutih: izlazili su iz grobnica, silno goropadni, te nitko nije mogao proæi onim putem. ²⁹I gle, povikaše: "Što ti imaš s nama, Sine Božji? Došao si ovamo prije vremena muèiti nas?" ³⁰A

podalje od njih paslo je veliko krdo svinja. ³¹Zlodusi ga zaklinjahu: "Ako nas istjeraš, pošalji nas u ovo krdo svinja." ³²On im reče: "Idite!" Oni iziđoše i uđoše u svinje. I gle, sve krdo jurnu niz obronak u more i podavi se u vodama. ³³A svinjari pobjegoše, odoše u grad te razglasiše sve, napose o opsjednutima. ³⁴I gle, sav grad iziđe u susret Isusu. Kad ga ugledaše, zamole ga da ode iz njihova kraja.

Chapter 9

¹ I ušavši u lađu, preplovi i dođe u svoj grad. ²Kad gle, doniješe mu uzetoga koji je ležao na nosiljci. Vidjevši njihovu vjeru, reče Isus uzetomu: "Hrabro, sinko, otpuštaju ti se grijesi!" ³A gle, neki od pismoznanaca rekoše u sebi: "Ovaj huli!" ⁴Prozrevši njihove misli, Isus reče: "Zašto snujete zlo u srcima? ⁵Ta što je lakše reći: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi'? ⁶Ali da znate: vlastan je Sin Ćovjeđi na zemlji otpuštati grijeha!" Tada reče uzetomu: "Ustani, uzmi nosiljku i pođi kući!" ⁷I on usta te ode kući. ⁸Kad mnoštvo to vidje, zaprepasti se i poda slavu Bogu koji takvu vlast daje ljudima. ⁹Odlazeći odande, ugleda Isus Ćovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim. ¹⁰Dok je Isus bio u kući za stolom, gle, mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njime i njegovim ućenicima. ¹¹Vidjevši to, farizeji stanu govoriti: "Zašto vaš ućitelj jede s carinicima i grešnicima?" ¹²A on, Ćuvši to, reče: "Ne treba zdravima lijećnika, nego bolesnima. ¹³Hajdete i proućite što znaći: Milosrđe mi je milo, a ne ųrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike." ¹⁴Tada pristupe k njemu Ivanovi ućenici govoreći: "Zašto mi i farizeji postimo, a ućenici tvoji ne poste?" ¹⁵Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi tugovati dok je s njima zarućnik? Doći æ veæ dani kad æ im se ugrabiti zarućnik, i tada æ postiti!" ¹⁶A nitko ne stavlja krpe od sirova sukna na staro odijelo, jer zakrpa vuće s odijela pa nastane još veæa rupa." ¹⁷I ne ulijeva se novo vino u stare mješine. Inaće se mješine proderu, vino prolije, a mješine propadnu. Nego, novo se vino ulijeva u nove mješine pa se oboje saćuva." ¹⁸Dok im on to govoraše, gle, pristupi neki glavlar, pokloni mu se do zemlje i reče: "Kći mi, evo, umrije, ali dođi, stavi ruku na nju, i oživjet æ." ¹⁹Isus usta te s ućenicima pođe za njim. ²⁰I gle, neka ųena koja bolovaše dvanaest godina od krvarenja priđe odostraga i dotaknu se skuta njegove haljine. ²¹Mislila je: "Dotaknem li se samo njegove haljine, spasit æu se." ²²A Isus se okrenu i vidjevši je reče: "Hrabro, kćeri, vjera te tvoja spasila." I ųena bi spašena od toga Ćasa. ²³I uđe Isus u kuću glavlarovu. Ugleda sviraće i bućno mnoštvo pa ²⁴reče: "Odstupite! Djevojka nije umrla, nego spava." Oni mu se podsmjehivahu. ²⁵A kad je svijet bio izbaćen, uđe on, primi djevojku za ruku i ona bi uskrišena. ²⁶I razglasi se to po svem onom kraju. ²⁷Kad je Isus odlazio odande, pođu za njim dva slijepca vićući: "Smiluj nam se, Sine Davidov!" ²⁸A kad uđe u kuću, pristupe mu slijepci. Isus im kaže: "Vjerujete li da mogu to ućiniti?" Kaųu mu: "Da, Gospodine!" ²⁹Tada se dotaće njihovih oćiju govoreći: "Neka vam bude po vašoj vjeri." ³⁰I otvoriše im se oći. A Isus im poprijeti: "Pazite da

nitko ne dozna!" ³¹Ali oni, izišavši, razniješe glas o njemu po svem onom kraju. ³²Tek što oni iziđoše, gle, doniješe mu njemaka opsjednuta. ³³Pošto izagna đavla, progovori njemak. Mnoštvo se ěudom ěudilo i govorilo: "Nikada se takvo što ne vidje u Izraelu!" ³⁴A farizeji govorahu: "Po poglavici đavolskome izgoni đavle." ³⁵I obilazio je Isus sve gradove i sela uĕææi po njihovim sinagogama, propovijedajuæi Evanĕelje o Kraljevstvu i lijeĕææi svaku bolest i svaku nemoæ. ³⁶Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmuĕeni i ophrvani kao ovce bez pastira. ³⁷Tada reĕe svojim uĕenicima: "Źetve je mnogo, a radnika malo. ³⁸Molite dakle gospodara Źetve da pošalje radnike u Źetvu svoju."

Chapter 10

¹ Dozva dvanaesticu svojih uĕenika i dade im vlast nad neĕistim dusima: da ih izgone i da lijeĕe svaku bolest i svaku nemoæ. ²A ovo su imena dvanaestorice apostola: prvi Ŗimun, zvani Petar, i Andrija, brat njegov; i Jakov, sin Zebedejev, i Ivan brat njegov; ³Filip i Bartolomej; Toma i Matej carinik; Jakov Alfejev i Tadej; ⁴Ŗimun Kananaj i Juda IŖkariotski, koji ga izda. ⁵Tu dvanaesticu posla Isus uputivŖi ih: "K poganima ne idite i ni u koji samarijski grad ne ulazite! ⁶Poĕite radije k izgubljenim ovcama doma Izraelova! ⁷Putom propovijedajte: 'PribliŹilo se kraljevstvo nebesko!' ⁸Bolesne lijeĕeite, mrtve uskrisujte, gubave ĕistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte! ⁹Ne stjeĕeite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ¹⁰ni putne torbe, ni dviju haljina, ni obuæe, ni Ŗtapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje." ¹¹"U koji god grad ili selo uĕete, razvidite tko je u njemu dostojan: ondje ostanite sve dok ne odete. ¹²Ulazeæi u kuæu, zaŹelite joj mir. ¹³Bude li kuæa dostojna, neka mir vaŖ siĕe na nju. Ne bude li dostojna, neka se mir vaŖ k vama vrati. ¹⁴Gdje vas ne prime i ne poslušaju rijeĕi vaŖih, iziĕite iz kuæe ili grada toga i praŖinu otresite sa svojih nogu. ¹⁵Zaista, kaŹem vam, lakŖe æe biti zemlji sodomskoj i gomorskoj na Dan sudnji negoli gradu tomu." ¹⁶"Evo, ja vas Ŗaljem kao ovce meĕu vukove. Budite dakle mudri kao zmije, a bezazleni kao golubovi! ¹⁷ĕuvajte se ljudi, jer æe vas predavati vijeæima i po svojim æe vas sinagogama biĕevati. ¹⁸Pred upravitelje i kraljeve vodit æe vas poradi mene, za svjedoĕanstvo njima i poganima. ¹⁹Kad vas predadu, ne budite zabrinuti kako ili Ŗto æete govoriti. Dat æe vam se u onaj ĕas Ŗto æete govoriti. ²⁰Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vaŖega govori u vama!" ²¹"Brat æe brata predavati na smrt i otac dijete. Djeca æe ustajati na roditelje i ubijati ih. ²²Svi æe vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svrŖetka, bit æe spaŖen." ²³"Kad vas stanu progoniti u jednom gradu, bjeŹite u drugi. Zaista, kaŹem vam, neæete obiæi gradova izraelskih prije nego Ŗto doĕe Sin ĕovjeĕji." ²⁴"Nije uĕenik nad uĕiteljem niti sluga nad gospodarom svojim. ²⁵Dosta je da uĕenik bude kao njegov uĕitelj i sluga kao njegov gospodar. Ako su domaæina Beelzebulom nazvali, koliko æe viŖe njegove ukuæane?" ²⁶"Ne bojte ih se dakle. Ta niŖta nije skriveno Ŗto se neæe otkriti ni tajno Ŗto se neæe doznati. ²⁷Ŗto vam govorim u tami, recite na

svjetlu; i što na uho èujete, propovijedajte na krovovima." ²⁸"Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu." ²⁹"Ne prodaju li se dva vrapca za novèiæ? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. ³⁰A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene. ³¹Ne bojte se dakle! Vredniji ste nego mnogo vrabaca." ³²"Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat æu se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. ³³A tko se odreèe mene pred ljudima, odreæi æu se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima." ³⁴"Ne mislite da sam došao mir donijeti na zemlju. Ne, nisam došao donijeti mir, nego maè. ³⁵Ta došao sam rastaviti èovjeka od oca njegova i kær od majke njezine i snahu od svekrve njezine; ³⁶i neprijatelji æe èovjeku biti ukuæani njegovi. ³⁷"Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kær više nego mene, nije mene dostojan. ³⁸Tko ne uzme svoga križa i ne poðe za mnom, nije mene dostojan. ³⁹Tko naðe život svoj, izgubit æe ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naæi æe ga." ⁴⁰"Tko vas prima, mene prima; a tko prima mene, prima onoga koji je mene poslao. ⁴¹Tko prima proroka jer je prorok, primit æe plaæu proroèku; tko prima pravednika jer je pravednik, primit æe plaæu pravednièku. ⁴²Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo èašom hladne vode zato što je moj uèenik, zaista, kaðem vam, neæe mu propasti plaæa."

Chapter 11

¹ Pošto Isus završi upuæivati dvanaesticu uèenika, ode odande nauèavati i propovijedati po njihovim gradovima. ²A kad Ivan u tamnici doðu za djela Kristova, posla svoje uèenike ³da ga upitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doæi ili drugoga da èekamo?" ⁴Isus im odgovori: "Poðite i javite Ivanu što ste èuli i vidjeli: ⁵Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se èiste, gluhi èuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješæuje Evanðelje. ⁶I blago onom tko se ne sablazni o mene." ⁷Kad oni odoše, poèe Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljujla? ⁸Ili što ste izišli vidjeti? Èovjeka u mekušasto odjevena? Eno, oni što se mekušasto nose po kraljevskim su dvorima. ⁹Ili što ste izišli? Vidjeti proroka? Da, kaðem vam, i više nego proroka. ¹⁰On je onaj o kome je pisano: Evo, ja šaljem glasnika svoga pred licem tvojim da pripravi put pred tobom. ¹¹Zaista, kaðem vam, između roðenih od žene ne usta veæi od Ivana Krstitelja. A ipak, i najmanji u kraljevstvu nebeskom veæi je od njega! ¹²A od dana Ivana Krstitelja do sada kraljevstvo nebesko silom se probija i siloviti ga grabe. ¹³Uistinu, svi proroci i Zakon prorokovahu do Ivana. ¹⁴Zapravo ako hoæete: on je Ilija koji ima doæi." ¹⁵"Tko ima uši, neka èuje." ¹⁶"A komu da prisposodobim ovaj naraštaj? Nalik je djeci što sjede na trgovima pa jedni drugima dovikuju: ¹⁷'Zasvirasmo vam i ne zaigraste, zakukasmo i ne zaplakaste.'" ¹⁸"Doista, doðe Ivan. Nije jeo ni pio, a govori se: 'Ðavla ima.' ¹⁹Doðe Sin Èovjeèji koji jede i pije, a govori se: 'Gle, izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' Ali opravda se Mudrost djelima svojim." ²⁰Tada stane prekoravati gradove u kojima se dogodilo najviše njegovih èudesa, a oni se ne obratiše: ²¹"Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila èudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi se veæ oni u kostrijeti

i pepelu bili obratili. ²²Ali kažem vam: Tiru i Sidonu bit æe na Dan sudnji lakše negoli vama." ²³"I ti, Kafarnaume! Zar æeš se do neba uzvisiti? Do u Podzemlje æeš se strovaliti! Doista, da su se u Sodomi zbila èudesna koja su se dogodila u tebi, ostala bi ona do danas. ²⁴Ali kažem vam: Zemlji æe sodomskoj biti na Dan sudnji lakše nego tebi." ²⁵U ono vrijeme reèe Isus: "Slavim te, Oèe, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. ²⁶Da, Oèe, tako se tebi svidjelo. ²⁷Sve je meni predao Otac moj i nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoæe objaviti." ²⁸"Dođite k meni svi koji ste izmoreni i optereæeni i ja æu vas odmoriti. ²⁹Uzmite jaram moj na sebe, uèite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naæi æete spokoj dušama svojim. ³⁰Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako."

Chapter 12

¹ U ono vrijeme prolazio je Isus subotom kroz usjeve. Uèenici su njegovi ogladnjeli te poèeli trgati klasje i jesti. ²Vidjevši to, farizeji mu rekoše: "Gle, uèenici tvoji èine što nije dopušteno èiniti subotom." ³On im reèe: "Niste li èitali što uèini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uðe u Dom Božji te pojedošè prinesene kruhove, a to ne bijaše slobodno jesti ni njemu ni njegovim pratiocima, nego samo sveæenicima? ⁵Ili zar niste èitali u Zakonu da subotom sveæenici u Hramu krše subotu, a bez krivnje su? ⁶A velim vam: veæe od Hrama jest ovdje! ⁷I kad biste razumjeli što ono znaèi: Milosrðe mi je milo, a ne žrtva, ne biste osudili ove nekrive. ⁸Ta Sin Èovjeèji gospodar je subote!" ⁹Otišavši odande, doðe u njihovu sinagogu, ¹⁰kad gle èovjeka s usahlom rukom. A oni upitaše Isusa da bi ga mogli optužiti: "Je li dopušteno subotom lijeèiti?" ¹¹On im reèe: "Tko to od vas jedinu ovcu koju ima ne bi subotom prihvatio i izvadio kad bi mu upala u jamu? ¹²A koliko je èovjek vredniji od ovce! Tako, slobodno je subotom èiniti dobro!" ¹³Tada reèe èovjeku: "Ispruži ruku!" On je ispruži, i - ruka mu zdrava kao i druga! ¹⁴A farizeji iziðošè i održaše vijeæanje protiv njega, kako da ga pogube. ¹⁵Kad Isus to dozna, ukloni se odande. Za njim je išlo mnoštvo. On ih sve ozdravi ¹⁶i poprijeti im da ga ne prokazuju - ¹⁷da se ispuni što je reèeno po Izaiji proroku: ¹⁸Evo Sluge mojega, koga sebi izabrah: mog ljubimca, miljenika duše moje! Stavit æu Duha svoga na njega: naviještati æe pravo narodima; ¹⁹preti se neæe, neæe buèiti, glas mu se neæe èuti po trgovima; ²⁰trske stuèene prelomiti neæe, stijenja što tek tinja neæe ugasiti - sve dok do pobjede ne izvede pravo. ²¹Ime njegovo nada je narodima! ²²Tada mu donesoše opsjednuta, slijepa i nijema. I ozdravi ga te njemak progovori i progleda. ²³I sve ono mnoštvo zapanjeno govoraše: "Da ovo nije Sin Davidov?" ²⁴A farizeji èuvši to rekoše: "Ne može ovaj izgoniti ðavle osim po Beelzebulu, poglavici ðavolskom." ²⁵A on, znajuæi njihove misli, reèe im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet æe i svaki grad ili kuæa u sebi razdijeljena neæe opstati. ²⁶Ako Sotona Sotonu izgoni, u sebi je razdijeljen. Kako æe dakle opstati kraljevstvo njegovo? ²⁷I ako ja po Beelzebulu izgonim ðavle, po kome ih sinovi vaši izgone? Zato æe vam

oni biti suci. ²⁸Ali ako ja po Duhu Božjem izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje." ²⁹"Ili kako bi tko mogao uæi u kuæu jakoga i oplijeniti mu pokuæstvo ako prije ne sveže jakoga? Tada æe mu kuæu oplijeniti." ³⁰"Tko nije sa mnom, protiv mene je, i tko ne sabire sa mnom, rasipa." ³¹"Zato kaŕem vam: svaki æe se grijeh i bogohulstvo oprostiti ljudima, ali rekne li tko bogohulstvo protiv Duha, neæe se oprostiti. ³²I rekne li tko rijeè protiv Sina Èovjeèjega, oprostiti æe mu se. Ali tko rekne protiv Duha Svetoga, neæe mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni u buduæem." ³³"Ili uzmite: dobro stablo i plod mu je dobar. Ili uzmite: trulo stablo i plod mu je truo. Ta po plodu se stablo poznaje. ³⁴Leglo gujinje! Kako možete govoriti dobro kad ste opaki. Ta iz obilja srca usta govore! ³⁵Dobar èovjek iz riznice dobre vadi dobro, a zao èovjek iz riznice zle vadi zlo. ³⁶A kaŕem vam: za svaku bezrazloŕnu rijeè koju ljudi reknu dat æe raèun na Dan sudnji. ³⁷Doista, tvoje æe te rijeèi opravdati i tvoje æe te rijeèi osuditi." ³⁸Jednom zapodjenuše s njime razgovor neki pismoznanci i farizeji: "Uèitelju, htjeli bismo od tebe vidjeti znak." ³⁹A on im odgovori: "Naraštaj opak i preljubnièki znak traŕi, ali mu se znak neæe dati doli znak Jone proroka. ⁴⁰Doista, kao ŕto Jona bijaše u utrobi kitovoj tri dana i tri noæi, tako æe i Sin Èovjeèji biti u srcu zemlje tri dana i tri noæi. ⁴¹Ninivljani æe ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer se oni na propovijed Joninu obratiše, a evo, ovdje je i više od Jone! ⁴²Kraljica æe Juga ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer je s krajeva zemlje došla èuti mudrost Salomonovu, a evo, ovdje je i više od Salomona!" ⁴³A kad neèisti duh iziđe iz èovjeka, luta bezvodnim mjestima traŕeæi spokoja, ali ne nalazi! ⁴⁴Tada rekne: 'Vratit æu se u kuæu odakle iziđoh.' I došavši, nađe je praznu, pometenu i uređenu. ⁴⁵Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude s onim èovjekom gore nego na poèetku. Tako æe biti i s ovim opakim naraštajem." ⁴⁶Dok on joŕ govoraše mnoŕtvu, eto majke i braæe njegove. Stajahu vani traŕeæi da s njime govore. ⁴⁷Reèe mu netko: "Evo majke tvoje i braæe tvoje, vani stoje i traŕe da s tobom govore." ⁴⁸Tomu koji mu to javi on odgovori: "Tko je majka moja, tko li braæa moja?" ⁴⁹I pruŕi ruku prema uèenicima: "Evo, reèe, majke moje i braæe moje! ⁵⁰Doista, tko god vrŕi volju Oca mojega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka."

Chapter 13

¹ Onoga dana Isus iziđe iz kuæe i sjede uz more. ²I nagrnu k njemu silan svijet te je morao uæi u lađu: sjede, a sve ono mnoŕstvo stajaše na obali. ³I zborio im je mnogo u prispodobama: "Gle, iziđe sijae sijati. ⁴I dok je sijao, nešto zrnja pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Nešto opet pade na kamenito tlo, gdje nemaše dosta zemlje, i odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶A kad sunce ogranu, izgorje i jer nemaše korijena, osuŕi se. ⁷Nešto opet pade u trnje, trnje uzraste i uguŕi ga. ⁸Nešto napokon pade na dobru zemlju i davaše plod: jedno stostruk, drugo ŕezdesetostruk, treæe tridesetostruk." ⁹"Tko ima uŕi, neka èuje!" ¹⁰I pristupe uèenici pa ga zapitaju: "Zaŕto im zboriš u prispodobama?" ¹¹On im odgovori: "Zato ŕto je vama dano znati otajstva kraljevstva

nebeskoga, a njima nije dano. ¹²Doista, onomu tko ima dat æe se i obilovat æe, a onomu tko nema oduzet æe se i ono što ima. ¹³U prisposodobama im zborim zato što gledajuæi ne vide i slušajuæi ne èuju i ne razumiju." ¹⁴"Tako se ispunja na njima proroštvo Izaijino koje govori: Slušat æete, slušati - i neæete razumjeti; gledat æete, gledati - i neæete vidjeti! ¹⁵Jer usalilo se srce naroda ovoga: uši zaèepiše, oèi zatvoriše da oèima ne vide, ušima ne èuju, srcem ne razumiju te se ne obrate pa ih izlijeèim. ¹⁶A blago vašim oèima što vide, i ušima što slušaju. ¹⁷Zaista, kaæem vam, mnogi su proroci i pravednici æeljeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i èuti što vi slušate, ali nisu èuli." ¹⁸"Vi, dakle, poslušajte prisposodobu o sijaèu. ¹⁹Svakomu koji sluša Rijeè o Kraljevstvu, a ne razumije, dolazi Zli te otima što mu je u srcu posijano. To je onaj uz put zasijan. ²⁰A zasijani na tlo kamenito - to je onaj koji èuje Rijeè i odmah je s radošæu prima, ²¹ali nema u sebi korijena, nego je nestalan: kad zbog Rijeèi nastane nevolja ili progonstvo, odmah se pokoleba. ²²Zasijani u trnje - to je onaj koji sluša Rijeè, ali briga vremenita i zavodljivost bogatstva uguše Rijeè, te ona ostane bez ploda. ²³Zasijani na dobru zemlju - to je onaj koji Rijeè sluša i razumije, pa onda, dakako, urodi i daje: jedan stostruko, jedan šezdesetostruko, a jedan tridesetostruko." ²⁴Drugu im prisposodobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad èovjek posije dobro sjeme na svojoj njivi. ²⁵Dok su njegovi ljudi spavali, doæe njegov neprijatelj, posije posred æita kukolj i ode. ²⁶Kad usjev uzraste i isklasa, tada se pokaza i kukolj. ²⁷Sluge pristupe domaæinu pa mu reku: 'Gospodaru, nisi li ti dobro sjeme posijao na svojoj njivi? Odakle onda kukolj?' ²⁸On im odgovori: 'Neprijatelj èovjek to uèini.' Nato mu sluge kaæu: 'Hoæeš li, dakle, da odemo pa da ga pokupimo?' ²⁹A on reèe: 'Ne! Da ne biste sabiruæi kukolj išèupali zajedno s njim i pšenicu. ³⁰Pustite nek oboje raste do æetve. U vrijeme æetve reæi æu æeteocima: Pokupite najprije kukolj i sveæite ga u snopove da se spali, a æito skupite u moju æitnicu.'" ³¹I drugu im prisposodobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad èovjek uze gorušièino zrno i posija ga na svojoj njivi. ³²Ono je doduše najmanje od svega sjemenja, ali kad uzraste, veæe je od svega povræa. Razvije se u stablo te dolaze ptice nebeske i gnijezde mu se po granama." ³³I drugu im kaza prisposodobu: "Kraljevstvo je nebesko kao kad æena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne." ³⁴Sve je to Isus mnoštvu zborio u prisposodobama. I ništa im nije zborio bez prisposodoba - ³⁵da se ispuni što je reèeno po proroku: Otvorit æu u prisposodobama usta svoja, iznijet æu što je sakriveno od postanka svijeta. ³⁶Tada otpusti mnoštvo i uæe u kuæu. Pristupe mu uèenici govoreæi: "Razjasni nam prisposodobu o kukolju na njivi." ³⁷On odgovori: "Sijaè dobroga sjemenja jest Sin Èovjeèji. ³⁸Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su Kraljevstva, a kukolj sinovi Zloga. ³⁹Neprijatelj koji ga posija jest ðavao. æetva je svršetak svijeta, a æeteoci anæeli. ⁴⁰Kao što se kukolj sabire i ognjem saæiæe, tako æe biti na svršetku svijeta. ⁴¹Sin æe Èovjeèji poslati svoje anæele da pokupe iz njegova kraljevstva sve zavodnike i bezakonike ⁴²i bace ih u peæ ognjenu, gdje æe biti plaè i škrkut zubi. ⁴³Tada æe pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svojega." "Tko ima uši, neka èuje!" ⁴⁴"Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: èovjek ga pronae, sakrije, sav radostan ode, prodæ sve što ima i kupi tu njivu." ⁴⁵"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad trgovac traga za lijepim biserjem: ⁴⁶pronaæe jedan dragocjeni biser, ode, rasprodæ sve što ima i kupi ga." ⁴⁷"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad mreæa baèena u

more zahvati svakovrsne ribe. ⁴⁸Kad se napuni, izvuku je na obalu, sjednu i skupe dobre u posude, a loše izbace. ⁴⁹Tako æe biti na svršetku svijeta. Iziaæi æe anđeli, odijeliti zle od pravednih ⁵⁰i baciti ih u peæ ognjenu, gdje æe biti plaè i škrgut zubi." ⁵¹"Jeste li sve ovo razumjeli?" Odgovore mu: "Jesmo." ⁵²A on æe im: "Stoga svaki pismoznanac upuæen u kraljevstvo nebesko slièan je èovjeku domaæinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro." ⁵³Kad Isus završi sve ove prispodobe, ode odande. ⁵⁴I dođe u svoj zavièaj. Nauèavaše ih u njihovoj sinagogi te zapanjeni govorahu: "Odakle ovomu ta mudrost i te èudesne sile? ⁵⁵Nije li ovo drvodjeljin sin? Nije li mu majka Marija, a braæa Jakov, i Josip, i Šimun, i Juda? ⁵⁶I sestre mu nisu li sve meðu nama? Odakle mu sve to?" ⁵⁷I sablažnjavahu se o njega. A Isus im reèe: "Nije prorok bez èasti doli u svom zavièaju i u svom domu." ⁵⁸I ne uèini ondje mnogo èudesa zbog njihove nevjere.

Chapter 14

¹ U ono vrijeme doðu Herod tetrah za Isusa ²pa reèe svojim slugama: "To je Ivan Krstitelj! On uskrсну od mrtvih i zato èudesne sile djeluju u njemu." ³Herod doista bijaše uhitio Ivana te ga svezana bacio u tamnicu zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa. ⁴Jer Ivan mu govoraše: "Ne smiješ je imati!" ⁵Htjede ga ubiti, ali se bojao naroda jer su ga smatrali prorokom. ⁶Na Herodov rođendan zaplesa kæi Herodijadina pred svima i svidje se Herodu. ⁷Zato se zakle dati joj što god zaište. ⁸A ona nagovorena od matere: "Daj mi, reèe, ovdje na pladnju glavu Ivana Krstitelja." ⁹Ražalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika zapovjedi da se dade. ¹⁰Posla odrubiti glavu Ivanu u tamnici. ¹¹I doniješe glavu njegovu na pladnju, dadoše djevojci, a ona je odnije materi. ¹²A uèenici njegovi dođu, uzmu njegovo tijelo i pokopaju ga pa odu i jave Isusu. ¹³Kad je Isus to èuo, povuèe se odande lađom na samotno mjesto, u osamu. Doðu to narod pa pohrli pješice za njim iz gradova. ¹⁴Kad on iziđe, vidje silan svijet, sažali mu se nad njim te izlijeèi njegove bolesnike. ¹⁵Uveèer mu pristupe uèenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i veæ je kasno. Otpusti dakle svijet: neka odu po selima kupiti hrane." ¹⁶A Isus im reèe: "Ne treba da idu, dajte im vi jesti." ¹⁷Oni mu kažu: "Nemamo ovdje ništa osim pet kruhova i dvije ribe." ¹⁸A on æe im: "Donesite mi ih ovamo." ¹⁹I zapovjedi da mnoštvo posjeda po travi. On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreèe blagoslov pa razlomi i dade kruhove uèenicima, a uèenici mnoštvu. ²⁰I jeli su svi i nasitili se. Od preteklih ulomaka nakupiše dvanaest punih košara. ²¹A blagovalo je oko pet tisuæa muškaraca, osim žena i djece. ²²I odmah prisili uèenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko dok on otpusti mnoštvo. ²³A pošto otpusti mnoštvo, uziđe na goru, nasamo, da se pomoli. Uveèer bijaše ondje sam. ²⁴Lađa se veæ mnogo stadija bila ostisla od kraja, šibana valovima. Bijaše protivan vjetar. ²⁵O èetvrtoj noænoj straži dođe on k njima hodeæi po moru. ²⁶A uèenici ugledavši ga kako hodi po moru, prestrašeni rekoše: "Utvara!" I od straha kriknuše. ²⁷Isus im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" ²⁸Petar prihvati i reèe: "Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi da dođem

k tebi po vodi!" ²⁹A on mu reče: "Dođi!" I Petar siđe s lađe te, hodeći po vodi, pođe k Isusu. ³⁰Ali kad spazi vjetar, poplaši se, počne tonuti te krikne: "Gospodine, spasi me!" ³¹Isus odmah pruži ruku, dohvati ga i kaže mu: "Malovjerni, zašto si posumnjao?" ³²Kad uđoše u lađu, utihnu vjetar. ³³A oni na lađi poklone mu se ničice govoreći: "Uistinu, ti si Sin Božji!" ³⁴Pošto preploviše, dođu na kraj, u Genezaret. ³⁵I ljudi ga onoga kraja prepoznaju pa razglase po svojoj okolici. I donošahu mu sve bolesnike ³⁶te ga moljahu da se samo dotaknu skuta njegove haljine. I koji bi se dotakli, ozdravili bi.

Chapter 15

¹ Tada pristupe Isusu farizeji i pismoznanci iz Jeruzalema govoreći: ²"Zašto tvoji učenici prestupaju predaju starih? Ne umivaju ruku prije jela!" ³On im odgovori: "A zašto vi prestupate zapovijed Božju radi svoje predaje?" ⁴Ta reče Bog: Poštuj oca i majku! I: Tko prokune oca ili majku, smræu neka se kazni! ⁵A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoæ koja te od mene ide neka bude sveti dar, ⁶ne treba da poštuje oca svoga ni majku svoju.' Tako dokinuste rijeè Božju radi svoje predaje. ⁷Licemjeri, dobro prorokova o vama Izaija: ⁸Narod me ovaj usnama èasti, a srce mu je daleko od mene. ⁹Uzalud me štiju nauèavajuæi nauke - uredbe ljudske." ¹⁰Tada dozove mnoštvo i reče: "Slušajte i razumijte!" ¹¹Ne oneišæuje èovjeka što ulazi u usta, nego što iz usta izlazi - to èovjeka oneišæuje." ¹²Tada pristupe k njemu uèenici i kažu mu: "Znaš li da su se farizeji sablaznili kad su èuli tu rijeè?" ¹³On im odgovori: "Svaki nasad koji ne posadi Otac moj nebeski iskorijenit æe se. ¹⁴Pustite ih! Slijepi su, voðe slijepaca! A ako slijepac slijepca vodi, obojica æe u jamu pasti." ¹⁵Petar prihvati i reče mu: "Protumaèi nam tu prispodobu!" ¹⁶A on reče: "I vi još uvijek ne razumijete?" ¹⁷Ne shvaæate li: sve što ulazi na usta, ide u trbuh te se izbacuje u zahod. ¹⁸Naprotiv, što iz usta izlazi, iz srca izvire i to oneišæuje èovjeka. ¹⁹Ta iz srca izvire opake namisli, ubojstva, preljubi, bludništva, kraðe, lažna svjedoèanstva, psovke. ²⁰To oneišæuje èovjeka; a jesti neopranih ruku ne oneišæuje èovjeka." ²¹Isus zatim ode odande i povuèe se u krajeve tirske i sidonske. ²²I gle: žena neka, Kanaanka iz onih krajeva, iziðe vièuæi: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kæi mi je teško opsjednuta!" ²³Ali on joj ne uzvрати ni rijeèi. Pristupe mu na to uèenici te ga moljahu: "Udovolji joj jer vièe za nama." ²⁴On odgovori: "Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova." ²⁵Ali ona priðe, pokloni mu se ničice i kaže: "Gospodine, pomoz mi!" ²⁶On odgovori: "Ne prilièi uzeti kruh djeci i baciti ga psiæima." ²⁷A ona æe: "Da, Gospodine! Ali psiæi jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!" ²⁸Tada joj Isus reče: "O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš." I ozdravi joj kæi toga èasa. ²⁹Otišavši odande, doðe Isus do Galilejskog mora, uziðe na goru i sjede ondje. ³⁰Tada nagrnu k njemu silan svijet s hromima, kljastima, slijepima, nijemima i mnogima drugima. Polože mu ih do nogu, a on ih izlijeèi. ³¹Gledajuæi kako su nijemi progovorili, kljasti ozdravili, hromi prohodali, slijepi

progledali, divilo se mnoštvo i slavilo Boga Izraelova. ³²A Isus dozva svoje učenike pa im reče: "Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me, a nemaju što jesti. Otpraviti ih gladne neću da ne klonu putem." ³³Kažu mu učenici: "Odakle nam u pustinji toliko kruha da nahranimo toliko mnoštvo?" ³⁴A Isus im reče: "Koliko kruhova imate?" Oni æe: "Sedam, i malo riba." ³⁵Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji, ³⁶uze sedam kruhova i ribe, zahvali, razlomi i davaše učenicima, a učenici mnoštvu. ³⁷I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka nakupiše sedam punih košara. ³⁸A blagovalo je četiri tisuæe muškaraca, osim žena i djece. ³⁹Tada otpusti mnoštvo, uđe u lađu i ode u kraj magadanski.

Chapter 16

¹ Pristupe k njemu farizeji i saduceji. Iskušavajuæi ga, zatraže da im pokaže kakav znak s neba. ²On im odgovori: "Uveèer govorite: 'Bit æe vedro, nebo se žari.' ³A ujutro: 'Danas æe nevrijeme, nebo se tamno zacrvenjelo.' Lice neba znadete rasuditi, a znakove vremena ne znate. ⁴Naraštaj opak i preljubnièki znak traži, ali mu se znak neæe dati doli znak Jonin." Tada ih ostavi i ode. ⁵Učenici dođoše prijeko, a zaboraviše ponijeti kruha. ⁶A Isus im reče: "Pazite, èuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog!" ⁷Oni zamišljeni meðu sobom govorahu: "Kruha ne ponijesmo." ⁸Zamijetio to Isus pa reče: "Što ste zamišljeni, malovjerni, da kruha nemate? ⁹Zar još ne shvaæate, ne sjeæate li se onih pet kruhova na pet tisuæa i koliko košara nakupiste? ¹⁰I onih sedam kruhova na četiri tisuæe i koliko košara nakupiste? ¹¹Kako onda ne shvaæate da vam to ne rekoah o kruhu? Nego, èuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog." ¹²Tada razumješe kako im ne reče da se èuvaju kvasca krušnoga, nego nauka farizejskog i saducejskoga. ¹³Kad Isus dođe u krajeve Cezareje Filipove, upita učenike: "Što govore ljudi, tko je Sin Èovjeèji?" ¹⁴Oni rekoše: "Jedni da je Ivan Krstitelj; drugi da je Ilija; treæi opet da je Jeremija ili koji od proroka." ¹⁵Kaže im: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" ¹⁶Šimun Petar prihvati i reče: "Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga." ¹⁷Nato Isus reče njemu: "Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima. ¹⁸A ja tebi kažem: Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit æu Crkvu svoju i vrata paklena neæe je nadvladati. ¹⁹Tebi æu dati kljuèeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svežeš na zemlji, bit æe svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit æe odriješeno na nebesima." ²⁰Tada zaprijeti učenicima neka nikomu ne reknu da je on Krist. ²¹Otada poèe Isus upuæivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara sveæenièkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treæi dan da uskrsne. ²²Petar ga uze na stranu i poèe odvræati: "Bože saèuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!" ²³Isus se okrene i reče Petru: "Nosi se od mene, sotono! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!" ²⁴Tada Isus reče svojim učenicima: "Hoæe li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ²⁵Tko hoæe život svoj spasiti, izgubit æe ga, a tko izgubi život svoj poradi mena, naæi æe ga. ²⁶Ta što æe koristiti èovjeku ako sav svijet stekne, a

životu svojemu naudi? Ili što æe òovjek dati u zamjenu za život svoj? ²⁷Doæi æe, doista, Sin Èovjeèji u slavi Oca svoga s anđelima svojim i tada æe naplatiti svakomu po djelima njegovim." ²⁸"Zaista, kaŕem vam, neki od ovdje nazoènih neæe okusiti smrti dok ne vide Sina Èovjeèjega gdje dolazi sa svojim kraljevstvom."

Chapter 17

¹ Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, ²i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. ³I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. ⁴A Petar prihvati i reèe Isusu: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoæeš, naèinit æu ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu." ⁵Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!" ⁶Èuvši glas, uèenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašiše. ⁷Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reèe: "Ustanite, ne bojte se!" ⁸Podigoše oèi, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama. ⁹Dok su silazili s gore, zapovjedi im Isus: "Nikomu ne kazujte viðenje dok Sin Èovjeèji od mrtvih ne uskrsne." ¹⁰Upitaše ga uèenici: "Što dakle pismoznanci govore da prije treba da doðe Ilija?" ¹¹On im odgovori: "Ilija æe doduše doæi i sve obnoviti. ¹²No velim vam: Ilija je veæ došao, ali ga ne upoznaše, veæ uèiniše s njim što im se prohtjelo. Tako je i Sinu Èovjeèjemu trpjeti od njih." ¹³Tada razumješe uèenici da im to reèe o Ivanu Krstitelju. ¹⁴Kada doðoše k mnoštvu, pristupi mu òovjek, padne pred njim na koljena ¹⁵i reèe: "Gospodine, smiluj se sinu mojemu jer je mjeseèar i zlo mu je. Èesto doista pada u oganj i èesto u vodu. ¹⁶Dovedoh ga tvojim uèenicima i ne mogoše ga izlijeèiti." ¹⁷A Isus odgovori: "O rode nevjerni i opaki! Dokle mi je biti s vama! Dokle li vas podnositi! Dovedite mi ga ovamo!" ¹⁸I zaprijeti Isus zloduhu te on iziðe iz njega. I ozdravi djeèak toga èasa. ¹⁹Tada uèenici pristupiše nasamo k Isusu i rekoše: "Zašto ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁰Kaŕe im: "Zbog vaše malovjernosti. Zaista, kaŕem vam, ako imadnete vjere koliko je zrno gorušièino te reknete ovoj gori: 'Premjesti se odavde onamo!', premjestit æe se i ništa vam neæe biti nemoguæe." ²¹# ²²A kad su se skupili u Galileji, reèe im Isus: "Sin Èovjeèji ima biti predan ljudima u ruke ²³i ubit æe ga, ali on æe treæi dan uskrsnuti." I oŕalostiše se silno. ²⁴Kad stigoše u Kafarnaum, pristupe Petru oni što ubiru dvodrahme pa mu rekoše: "Uèitelj vaš ne plaæa dvodrahme?" ²⁵"Plaæa", odgovori. A kad on uðe u kuæu, pretekne ga Isus: "Što ti se èini, Šimune? Kraljevi zemaljski od koga ubiru carinu ili porez? Od svojih sinova ili od tuðih?" ²⁶Kad on odgovori: "Od tuðih!", reèe mu Isus: "Sinovi su, dakle, osloboðeni. ²⁷Ali da ih ne sablaznimo, poði k moru, baci udicu i prvu ribu koja naiðe uzmi, otvori joj usta i naæi æeš stater. Uzmi ga pa im ga podaj za me i za se."

Chapter 18

¹ U onaj èas pristupe uèenici Isusu pa ga zapitaju: "Tko je, dakle, najveæi u kraljevstvu nebeskom?" ²On dozove dijete, postavi ga posred njih ³i reèe: "Zaista, kaæem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, neæete uæi u kraljevstvo nebesko. ⁴Tko god se dakle ponizi kao ovo dijete, taj je najveæi u kraljevstvu nebeskom. ⁵I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima." ⁶"Onomu, naprotiv, tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morsku." ⁷"Jao svijetu od sablazni! Neizbjeæivo dolaze sablazni, ali jao èovjeku po kom dolazi sablazan. ⁸Pa ako te ruka ili noga sablaænjava, odsijeci je i baci od sebe. Bolje ti je uæi u æivot kljastu ili hromu, nego s obje ruke ili s obje noge biti baèen u oganj vjeèni. ⁹I ako te oko sablaænjava, izvadi ga i baci od sebe. Bolje ti je jednooku u æivot uæi, nego s oba oka biti baèen u pakao ognjeni." ¹⁰"Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kaæem vam, anæeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima." ¹¹# ¹²"Što vam se èini? Ako neki èovjek imadne sto ovaca i jedna od njih zaluta, neæe li on ostaviti onih devedeset i devet u gorama i poæi u potragu za zalutalom?" ¹³Posreæi li mu se te je naæe, zaista, kaæem vam, raduje se zbog nje više nego zbog onih devedeset i devet koje nisu zalutale. ¹⁴Tako ni Otac vaæ, koji je na nebesima, neæe da propadne ni jedan od ovih malenih." ¹⁵"Pogrijeæi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo. ¹⁶Ako te posluæa, stekao si brata. Ne posluæa li te, uzmi sa sobom joæ jednoga ili dvojicu, neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka poèiva svaka tvrdnja. ¹⁷Ako ni njih ne posluæa, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne posluæa, neka ti bude kao poganin i carinik." ¹⁸"Zaista, kaæem vam, što god sveæete na zemlji, bit æe svezano na nebu; i što god odrijeæite na zemlji, bit æe odrijeæeno na nebu." ¹⁹"Nadalje, kaæem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednoduæno zaiætu što mu drago, dat æe im Otac moj, koji je na nebesima. ²⁰Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja meðu njima." ²¹Tada pristupi k njemu Petar i reèe: "Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogrijeæi o mene? Do sedam puta?" ²²Kaæe mu Isus: "Ne kaæem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam." ²³"Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluèi urediti raèune sa slugama. ²⁴Kad zapoèe obraèunavati, dovedoæe mu jednoga koji mu dugovaæe deset tisuæa talenata. ²⁵Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, æena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug. ²⁶Nato sluga padne nièice preda nj govoreæi: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve æu ti vratiti.' ²⁷Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprostio." ²⁸"A kad taj isti sluga izaæe, naiæe na jednoga svoga druga koji mu dugovaæe sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreæi: 'Vrati što si duæan!' ²⁹Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati: 'Strpljenja imaj sa mnom i vratit æu ti.' ³⁰Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga." ³¹"Kad njegovi drugovi vidjeæe što se dogodilo, silno raæaloææeni odoæe i sve to dojaviæe gospodaru. ³²Tada ga gospodar dozva i reèe mu: 'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio. ³³Nije li trebalo da se i ti smilujeæ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao?' ³⁴I gospodar ga, rasræen, preda muèiteljima dok mu ne

vрати svega duga. ³⁵Tako æe i Otac moj nebeski uèiniti s vama ako svatko od srca ne oprostí svomu bratu."

Chapter 19

¹ Kad Isus završi ove besjede, ode iz Galileje i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana. ²Za njim je išao silan svijet. Ondje ih izlijeèi. ³Pristupe mu tada farizeji pa, da ga iskušaju, kažu: "Je li dopušteno otpustiti ženu s kojega god razloga?" ⁴On odgovori: "Zar niste èitali: Stvoritelj od poèetka muško i žensko stvori ih ⁵i reèe: Stoga æe èovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit æe jedno tijelo? ⁶Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što, dakle, Bog združi, èovjek neka ne rastavlja." ⁷Kažu mu: "Zašto onda Mojsije zapovjedi dati otpusno pismo i - otpustiti?" ⁸Odgovori im: "Zbog tvrdoæe srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene, ali od poèetka ne bijaše tako. ⁹A ja vam kažem: Tko otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - pa se oženi drugom, èini preljub." ¹⁰Kažu mu uèenici: "Ako je tako između muža i žene, bolje je ne ženiti se." ¹¹A on im reèe: "Ne shvaæaju toga svi, nego samo oni kojima je dano. ¹²Doista, ima za ženidbu nesposobnih koji se takvi iz utrobe materine rodiše. Ima nesposobnih koje ljudi onesposobiše. A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati." ¹³Tada mu doniješe djeèicu da na njih stavi ruke i pomoli se. A uèenici im branili. ¹⁴Nato æe im Isus: "Pustite djeèicu i ne prijeèite im k meni jer takvih je kraljevstvo nebesko!" ¹⁵I položi ruke na njih pa krene odande. ¹⁶I gle, pristupi mu netko i reèe: "Uèitelju, koje mi je dobro èiniti da imam život vjeèni?" ¹⁷A on mu reèe: "Što me pitaš o dobrome? Jedan je samo dobar! Ali ako hoæeš u život uæi, èuvaj zapovijedi." ¹⁸Upita ga: "Koje?" A Isus reèe: Ne ubij! Ne èini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoèi lažno! ¹⁹Poštuj oca i majku! I ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga!" ²⁰Kaže mu mladiæ: "Sve sam to èuvao. Što mi još nedostaje?" ²¹Reèe mu Isus: "Hoæeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa æeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²²Na tu rijeè ode mladiæ žalostan jer imaše velik imetak. ²³A Isus reèe svojim uèenicima: "Zaista, kažem vas, teško æe bogataš u kraljevstvo nebesko. ²⁴Ponovno vam velim: Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje." ²⁵Èuvši to, uèenici se silno snebivahu govoreæi: "Tko se onda može spasiti?" ²⁶A Isus upre u njih pogled pa im reèe: "Ljudima je to nemoguæe, ali Bogu je sve moguæe." ²⁷Tada Petar prihvati pa upita: "Evo, mi sve ostavimo i pođosmo za tobom. Što æemo za to dobiti?" ²⁸Reèe im Isus: "Zaista, kažem vam, vi koji pođoste za mnom, o preporodu, kad Sin Èovjeèji sjedne na prijestolje svoje slave, i vi æete sjediti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelovih. ²⁹I tko god ostavi kuæe, ili braæu, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena mojega, stotruko æe primiti i život vjeèni baštiniti." ³⁰A mnogi prvi bit æe posljednji, i posljednji prvi."

Chapter 20

¹ "Kraljevstvo je nebesko kao kad domaæin rano ujutro izaðe najmiti radnike u svoj vinograd. ²Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. ³Izaðe i o treæoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni ⁴pa i njima reèe: 'Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat æu vam.' ⁵I oni odoše. Izaðe opet o šestoj i devetoj uri te uèini isto tako. ⁶A kad izaðe o jedanaestoj uri, naðe druge gdje stoje i reèe im: 'Zašto ovdje stojite vazdan besposleni?' ⁷Kažu mu: 'Jer nas nitko ne najmi.' Reèe im: 'Idite i vi u vinograd.'" ⁸"Uveèer kaæe gospodar vinograda svojemu upravitelju: 'Pozovi radnike i podaj im plaæu poèevši od posljednjih pa sve do prvih.' ⁹Doðu tako oni od jedanaeste ure i prime po denar. ¹⁰Pa kada doðu oni prvi, pomisle da æe primiti više, ali i oni prime po denar. ¹¹A kad primiše, poèeše mrmljati protiv domaæina: ¹²'Ovi posljednji jednu su uru radili i izjednaèio si ih s nama, koji smo podnosili svu tegobu dana i æegu.'" ¹³"Nato on odgovori jednomu od njih: 'Prijatelju, ne èinim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar?' ¹⁴Uzmi svoje pa idi. A ja hoæu i ovomu posljednjemu dati kao i tebi. ¹⁵Nije li mi slobodno èiniti sa svojim što hoæu? Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?" ¹⁶"Tako æe posljednji biti prvi, a prvi posljednji." ¹⁷Dok je Isus uzlazio u Jeruzalem, uze dvanaesticu nasamo te im putem reèe: ¹⁸"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Èovjeèji bit æe predan glavarima sveæenièkim i pismoznancima. Osudit æe ga na smrt ¹⁹i predati poganima da ga izrugaju, izbièuju i razapnu, ali on æe treæi dan uskrsnuti." ²⁰Tada mu pristupi mati sinova Zebedejevih zajedno sa sinovima, pade nièice da od njega nešto zaište. ²¹A on æe joj: "Što æeliš?" Kaæe mu: "Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi zdesna, drugi slijeva." ²²Isus odgovori: "Ne znate što ištete. Moæete li piti èašu koju æu ja piti?" Kažu mu: "Moæemo!" ²³A on im reèe: "Èašu æete moju doduše piti, ali sjesti meni zdesna ili slijeva - to nisam ja vlastan dati, to je onih kojima je pripremio moj Otac." ²⁴Kada su to èula ostala desetorica, razgnjeve se na dva brata. ²⁵Zato ih Isus dozva i reèe: "Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi dræe ih pod vlašæu. ²⁶Neæe tako biti meðu vama! Naprotiv, tko hoæe da meðu vama bude najveæi, neka vam bude posluæitelj. ²⁷I tko god hoæe da meðu vama bude prvi, neka vam bude sluga." ²⁸"Tako i Sin Èovjeèji nije došao da bude sluæen, nego da sluæi i æivot svoj daje kao otkupninu za mnoge." ²⁹Kad su izlazili iz Jerihona, poðe za njim silan svijet. ³⁰I gle, dva slijepca sjedahu kraj puta. Èuvši da Isus prolazi, povikaše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!" ³¹Mnoštvo ih ušutkivalo, ali oni još jaèe viknuše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!" ³²Isus se zaustavi, dozove ih i reèe: "Što hoæete da vam uèinim?" ³³Kažu mu: "Gospodine, da nam se otvore oèi." ³⁴Isus se ganut dotaèe njihovim oèiju i oni odmah progledaše. I poðoše za njim.

Chapter 21

¹ Kad se približiše Jeruzalemu te dođoše u Betfagu, na Maslinskoj gori, posla Isus dvojicu učenika ² govoreći: "Pođite u selo pred vama i odmah ćete naći privezanu magaricu i uz nju magare. Odriješite ih i dovedite k meni. ³ Ako vam tko što rekne, recite: 'Gospodinu trebaju', i odmah će ih pustiti." ⁴ To se dogodi da se ispuni što je rečeno po proroku: ⁵ Recite kćeri Sionskoj: Evo kralj ti tvoj dolazi, krotak, jašu na magarcu, na magaretu, mladetu magaričinu. ⁶ Učenici odu i učine kako im naredi Isus. ⁷ Dovedu magaricu i magare te stave na njih haljine i Isus uzjaha na njih. ⁸ Silan svijet prostrije svoje haljine po putu, a drugi rezahu grane sa stabala i sterahu ih po putu. ⁹ Mnoštvo pak pred njim i za njim klicaše: "Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visinama!" ¹⁰ Kad uđe u Jeruzalem, uskomešao se sav grad i govorio: "Tko je ovaj?" ¹¹ A mnoštvo odgovaraše: "To je Prorok, Isus iz Nazareta galilejskoga." ¹² Isus uđe u Hram i izagna sve koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjačima isprevrta stolove i prodavačima golubova klupe. ¹³ Kaže im: "Pisano je: Dom će se moj zvati Dom molitve, a vi od njega činite pečinu razbojničku." ¹⁴ U Hramu mu priđoše slijepi i hromi i on ih ozdravi. ¹⁵ A kad glavari svećenički i pismoznanci vidješe čudesu koja učini i djecu što viču Hramom: "Hosana Sinu Davidovu!", gnjevni ¹⁶ mu rekoše: "Čuješ li što ovi govore?" Kaže im Isus: "Da! A niste li čitali: Iz usta djece i dojenčadi sebi si pripravio hvalu?" ¹⁷ On ih ostavi, pođe iz grada u Betaniju te ondje prenoći. ¹⁸ Ujutro se vraćao u grad i ogladnje. ¹⁹ Ugleda smokvu kraj puta i priđe k njoj, ali ne nađe na njoj ništa osim lišća pa joj kaže: "Ne bilo više ploda s tebe do vijeka!" I smokva umah usahnu. ²⁰ Vidjevši to, učenici se začude: "Kako umah smokva usahnu!" ²¹ Isus im odvrati: "Zaista, kažem vam, ako budete imali vjeru i ne posumnjate, činit ćete ne samo ovo sa smokvom, nego - reknete li i ovoj gori: 'Digni se i baci u more!', bit će tako. ²² I sve što zaželite u molitvi vjerujući, primit ćete." ²³ I uđe u Hram. Dok je naučavao, pristupiše mu glavari svećenički i starješine narodne te ga upitaše: "Kojom vlašću to činiš? Tko ti dade tu vlast?" ²⁴ Isus im odgovori: "I ja ću vas jedno upitati. Ako mi na to odgovorite, ja ću vama kazati kojom vlašću ovo činim. ²⁵ Krst Ivanov odakle li bijaše? Od Neba ili od ljudi?" A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'Od Neba', odvratit će nam: 'Zašto mu, dakle, ne povjerovaste?' ²⁶ A reknemo li 'Od ljudi', strah nas je mnoštva. Ta svi Ivana smatraju prorokom." ²⁷ Zato odgovore Isusu: "Ne znamo." I on njima reče: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim." ²⁸ A što vam se čini? Čovjek neki imao dva sina. Priđe prvomu i reče: 'Sinko, hajde danas na posao u vinograd!' ²⁹ On odgovori: 'Neću!' No poslije se predomisli i ode. ³⁰ Priđe i drugomu pa mu reče isto tako. A on odgovori: 'Evo me, gospodaru!' i ne ode. ³¹ Koji od te dvojice izvrši volju očevu?" Kažu: "Onaj prvi." Nato će im Isus: "Zaista, kažem vam, carinici i bludnice pretekoše vas u kraljevstvo Božje! ³² Doista, Ivan dođe k vama putem pravednosti i vi mu ne povjerovaste, a carinici mu i bludnice povjerovaše. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu povjerujete." ³³ Drugu prisposobu čujte! Bijaše neki domaćin koji posadi vinograd, ogradi ga ogradom, iskopa u njemu tjesak i podiže kulu pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ³⁴ Kad se približilo vrijeme plodova, posla svoje slugе vinogradarima da uzmu njegov urod. ³⁵ A vinogradari pograbe njegove slugе pa jednoga istukoše, drugog ubiše, a trećega kamenovaše. ³⁶ I opet posla druge slugе, više njih nego prije, ali oni i s

njima postupiše jednako." ³⁷"Naposljetku posla k njima sina svoga misleæi: 'Poštovat æe mog sina.' ³⁸Ali kad vinogradari ugledaju sina, rekoše meðu sobom: 'Ovo je baštinik! Hajde da ga ubijemo i imat æemo baštinu njegovu!' ³⁹I pograbe ga, izbace iz vinograda i ubiju." ⁴⁰"Kada dakle dođe gospodar vinograda, što æe uèiniti s tim vinogradarima?" ⁴¹Kažu mu: "Opake æe nemilo pogubiti, a vinograd iznajmiti drugim vinogradarima što æe mu davati urod u svoje vrijeme." ⁴²Kaže im Isus: "Zar nikada niste èitali u Pismima: Kamen što ga odbaciše graditelji postade kamen zaglavni. Gospodnje je to djelo - kakvo èudo u oèima našim! ⁴³Zato æe se - kažem vam - oduzeti od vas kraljevstvo Božje i dat æe se narodu koji donosi njegove plodove! (⁴⁴I tko padne na taj kamen, smrskat æe se, a na koga on padne, satrt æe ga.)" ⁴⁵Kad su glavari sveæenièki i farizeji èuli te njegove prispodobe, razumjeli su da govori o njima. ⁴⁶I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva jer ga je smatralo prorokom.

Chapter 22

¹ Isus im ponovno prozbora u prispodobama: ²"Kraljevstvo je nebesko kao kad neki kralj pripravi svadbu sinu svomu. ³Posla sluge da pozovu uzvanike na svadbu. No oni ne htjedoše doæi. ⁴Opet posla druge sluge govoreæi: 'Recite uzvanicima: Evo, objed sam ugotovio. Junci su moji i tovljenici poklani i sve pripravljeno. Dođite na svadbu!'" ⁵"Ali oni ne mareæi odoše - jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. ⁶Ostali uhvate njegove sluge, zlostave ih i ubiju. ⁷Nato se kralj razgnjevi, posla svoju vojsku i pogubi one ubojice, a grad im spali." ⁸"Tada kaže slugama: 'Svadba je, evo, pripravljena ali uzvanici ne bijahu dostojni. ⁹Pođite stoga na raskršæa i koga god nađete, pozovite na svadbu!'" ¹⁰"Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje nađoše - i zle i dobre. I svadbena se dvorana napuni gostiju. ¹¹Kad kralj uđe pogledati goste, spazi ondje èovjeka koji ne bijaše odjeven u svadbeno ruho. ¹²Kaže mu: 'Prijetelju, kako si ovamo ušao bez svadbenoga ruha?' A on zanijemi. ¹³Tada kralj reèe poslužiteljima: 'Svežite mu ruke i noge i bacite ga van u tamu, gdje æe biti plaè i škrkut zubi.' ¹⁴Doista, mnogo je zvanih, malo izabranih." ¹⁵Tada farizeji odoše i održaše vijeæe kako da Isusa uhvate u rijeèi. ¹⁶Pošalju k njemu svoje uèenike s herodovcima da ga upitaju: "Uèitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem uèiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. ¹⁷Reci nam, dakle, što ti se èini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?" ¹⁸Znajuæi njihovu opakost, reèe Isus: "Zašto me iskušavate, licemjeri? ¹⁹Pokažite mi porezni novac!" Pružiše mu denar. ²⁰On ih upita: "Èija je ovo slika i natpis?" ²¹Odgovore: "Carev." Kaže im: "Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje." ²²Èuvši to, zadive se pa ga ostave i odu. ²³Toga dana pristupiše k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuæa, i upitaše ga: ²⁴"Uèitelju, Mojsije reèe: Umre li tko bez djece, neka se njegov brat oženi njegovom ženom te podigne porod bratu svomu. ²⁵Bijaše tako u nas sedmero braæe. Prvi se oženi i umrije bez poroda ostavivši ženu svom bratu. ²⁶Tako i drugi i treæi, sve do sedmoga. ²⁷A nakon svih umrije i žena. ²⁸Kojemu æe dakle od te sedmorice biti

žena o uskrsnuæu? Jer sva su je sedmorica imala." ²⁹Odgovori im Isus: "U zabludi ste jer ne razumijete Pisama ni sile Božje. ³⁰Ta u uskrsnuæu niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebu. ³¹A što se tiæe uskrsnuæa mrtvih, zar niste èitali što vam reèe Bog: ³²Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljevi? Nije on Bog mrtvih, nego živih!" ³³Èuvši to, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. ³⁴A kad su farizeji èuli kako ušutka saduceje, okupiše se, ³⁵a jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: ³⁶"Uèitelju, koja ja zapovijed najveæa u Zakonu?" ³⁷A on mu reèe: "Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. ³⁸To je najveæa i prva zapovijed. ³⁹Druga, ovoj slièna: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. ⁴⁰O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci." ⁴¹Kad se farizeji skupiše, upita ih Isus: ⁴²"Što mislite o Kristu? Èiji je on sin?" Kažu mu: "Davidov." ⁴³A on æe njima: "Kako ga onda David u Duhu naziva Gospodinom, kad veli: ⁴⁴Reèe Gospod Gospodinu mojemu: 'Sjedi mi zdesna dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim?' ⁴⁵Ako ga dakle David naziva Gospodinom, kako mu je sin?" ⁴⁶I nitko mu nije mogao odgovoriti ni rijeði, niti se od toga dana tko usudio upitati ga bilo što.

Chapter 23

¹Tada Isus prozbori mnoštvu i svojim uèenicima: ²"Na Mojsijevu stolicu zasjedoše pismoznanci i farizeji. ³Èinite dakle i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne èine. ⁴Vežu i ljudima na pleæa toware teška bremena, a sami ni da bi ih prstom makli. ⁵Sva svoja djela èine zato da ih ljudi vide. Doista, proširuju zapise svoje i produljuju rese. ⁶Vole proèelja na gozbama, prva sjedala u sinagogama, ⁷pozdrave na trgovima i da ih ljudi zovu 'Rabbi'. ⁸Vi pak ne dajte se zvati 'Rabbi', jer jedan je uèitelj vaš, a svi ste vi braæa. ⁹Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš - onaj na nebesima. ¹⁰I ne dajte da vas voðama zovu, jer jedan je vaš voða - Krist. ¹¹Najveæi meðu vama neka vam bude poslužitelj. ¹²Tko se god uzvisuje, bit æe ponižen, a tko se ponizuje, bit æe uzvišen." ¹³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Zakljuèavate kraljevstvo nebesko pred ljudima; sami ne ulazite, a ne date uæi ni onima koji bi htjeli." ¹⁴# ¹⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Obilazite morem i kopnom da pridobijete jednog sljedbenika. A kad ga pridobijete, promeæete ga u sina paklenoga dvaput goreg od sebe." ¹⁶"Jao vama! Slijepe voðe! Govorite: 'Zakune li se tko Hramom, nije ništa. Ali ako se zakune hramskim zlatom, veže ga zakletva.' ¹⁷Budale i slijepci! Ta što je veæe: zlato ili Hram što posveæuje zlato? ¹⁸Nadalje: 'Zakune li se tko žrtvenikom, nije ništa. Ali ako se zakune darom što je na njemu, veže ga zakletva.' ¹⁹Slijepci! Ta što je veæe: dar ili žrtvenik što dar posveæuje? ²⁰Tko se dakle zakune žrtvenikom, kune se njime i svime što je na njemu. ²¹I tko se zakune Hramom, kune se njime i Onim koji u njemu prebiva. ²²I tko se zakune nebom, kune se prijestoljem Božjim i Onim koji na njemu sjedi." ²³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Namirujete desetinu od metvice i kopra i kima, a propuštate najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrðe, vjernost. Ovo

je trebalo èiniti, a ono ne propuštati. ²⁴Slijepi vođe! Cijedite komarca, a gutate devu!" ²⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Èistite èašu i zdjelu izvana, a iznutra su pune grabeža i pohlepe. ²⁶Farizeju slijepi! Oèisti najprije nutrinu èaše da joj i vanjšina bude èista." ²⁷Jao vama pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Nalik ste na obijeljene grobove. Izvana izgledaju lijepi, a iznutra su puni mrtvaèkih kostiju i svakojake neèistoæe. ²⁸Tako i vi izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja." ²⁹"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Gradite grobnice prorocima i kitite spomenike pravednicima ³⁰te govorite: 'Da smo mi živjeli u dane otaca svojih, ne bismo bili njihovi sudionici u prolijevanju krvi proroèke.' ³¹Tako sami protiv sebe svjedoèite da ste sinovi ubojica proroka. ³²Dopunite samo mjeru otaca svojih!" ³³"Zmije! Leglo gujinje! Kako æete uteæi osudi paklenoj? ³⁴Zato evo ja šaljem vama proroke i mudrace i pismoznance. Jedne æete od njih ubiti i raspeti, druge bièevati po svojim sinagogama i progoniti od grada do grada ³⁵da tako na vas dođe sva pravedna krv, prolivena na zemlji od krvi Abela pravednoga pa do krvi Zaharije, sina Barahijina, kojega ubiste između Hrama i žrtvenika. ³⁶Zaista, kažem vam, sve æe to doæi na ovaj naraštaj!" ³⁷"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvoèka okuplja piliæe pod krila, i ne htjedoste. ³⁸Evo, napuštena vam kuæa. ³⁹Doista, kažem vam, odsada me neæete vidjeti dok ne reknete: Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!"

Chapter 24

¹ Isus iziđe iz Hrama. Putom mu pristupiše uèenici pokazujuæi mu hramsko zdanje. ²A on im reèe: "Ne vidite li sve ovo? Zaista, kažem vam, ne, neæe se ovdje ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen." ³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio, pristupiše k njemu uèenici nasamo govoreæi: "Reci nam kada æe to biti i koji æe biti znak tvojega Dolaska i svršetka svijeta?" ⁴Isus im odgovori: "Pazite da vas tko ne zavede! ⁵Mnogi æe doista doæi u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist!' I mnoge æe zavesti." ⁶"A èut æete za ratove i za glasove o ratovima. Pazite, ne uznemirujte se. Doista treba da se to dogodi, ali to još nije svršetak. ⁷Narod æe ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva; bit æe gladi i potresa po raznim mjestima. ⁸Ali sve je to samo poèetak trudova." ⁹"Tada æe vas predavati na muke i ubijati vas. I svi æe vas narodi zamrziti zbog imena moga. ¹⁰Mnogi æe se tada sablazniti, izdavati æe jedni druge i mrziti se među sobom. ¹¹Ustat æe mnogi lažni proroci i mnoge zavesti. ¹²Razmahat æe se bezakonje i ohladnjeti ljubav mnogih. ¹³Ali tko ustraje do svršetka, bit æe spašen." ¹⁴"I propovijedat æe se ovo evanđelje Kraljevstva po svem svijetu za svjedoèanstvo svim narodima. Tada æe doæi svršetak." ¹⁵"Kada dakle vidite da grozota pustoši, po proroštvu Daniela proroka, stoluje na svetome mjestu - tko èita, neka razumije: ¹⁶koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; ¹⁷tko bude na krovu, neka ne silazi uzeti što iz kuæe; ¹⁸i tko bude u polju, neka se ne okreæe natrag da uzme haljinu!" ¹⁹"A jao trudnicama i dojiljama u one dane!" ²⁰"I molite da bijeg vaš ne bude zimi ili subotom ²¹jer tada æe biti velika tjeskoba kakve

ne bijaše od početka svijeta sve do sada, a neæe je ni biti." ²²"I kad se ne bi skratili dani oni, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih skratit æe se dani oni." ²³"Ako vam tada tko rekne: 'Gle, evo Krista!' ili: 'Eno ga!' - ne povjerujte! ²⁴Ustat æe, doista, lažni kristi i lažni proroci i iznijeti znamenja velika i èudesna da, bude li moguæe, zavedu i izabrane." ²⁵"Eto, proreкао sam vam." ²⁶"Reknu li vam dakle: 'Evo, u pustinji je!', ne izlazite; 'Evo ga u ložnicama!', ne vjerujte. ²⁷Jer kao što munja izlazi od istoka i bljesne do zapada, tako æe biti i s dolaskom Sina Èovjeèjega." ²⁸"Gdje bude strvine, ondje æe se skupljati orlovi." ²⁹"A odmah nakon nevolje onih dana sunce æe pomrèati i mjesec neæe više svijetljati i zvijezde æe s neba padati i sile æe se nebeske poljuljati." ³⁰"I tada æe se pojaviti znak Sina Èovjeèjega na nebu. I tada æe proplakati sva plemena zemlje. I ugledat æe Sina Èovjeèjega gdje dolazi na oblacima nebeskim s velikom moæi i slavom. ³¹I razaslat æe anđele svoje s trubljom velikom i sabrat æe mu izabranike s èetiri vjetra, s jednoga kraja neba do drugoga." ³²"A od smokve se nauèite prisposdobi! Kad joj grana veæ omekša i lišæe potjera, znate: blizu je ljeto. ³³Tako i vi kad sve to ugledate, znajte: blizu je, na vratima!" ³⁴"Zaista, kaŕem vam, ne, neæe uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³⁵Nebo æe i zemlja uminuti, ali rijeèi moje ne, neæe uminuti." ³⁶"A o onom danu i èasu nitko ne zna, pa ni anđeli nebeski, ni Sin, nego samo Otac. ³⁷Kao u dane Noine, tako æe biti i Dolazak Sina Èovjeèjega. ³⁸Kao što su u dane one - prije potopa - jeli i pili, ženili se i udavali do dana kad Noa uđe u korablju ³⁹i ništa nisu ni slutili dok ne dođe potop i sve odnije - tako æe biti i Dolazak Sina Èovjeèjega. ⁴⁰Dvojica æe tada biti u polju: jedan æe se uzeti, drugi ostaviti. ⁴¹Dvije æe mljeti u mlinu: jedna æe se uzeti, druga ostaviti." ⁴²"Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaŕ dolazi. ⁴³A ovo znajte: kad bi domaæin znao o kojoj straŕi kradljivac dolazi, bdio bi i ne bi dopustio potkopati kuæe. ⁴⁴Zato i vi budite pripravní jer u èas kad i ne mislite Sin Èovjeèji dolazi." ⁴⁵"Tko li je onaj vjerni i razumni sluga što ga gospodar postavi nad svojim ukuæanima da im izda hranu u pravo vrijeme? ⁴⁶Blago onome služi kojega gospodar kada dođe nađe da tako radi! ⁴⁷Zaista, kaŕem vam, postavit æe ga nad svim imanjem svojim." ⁴⁸"No rekne li taj zli sluga u srcu: 'Okasnit æe gospodar moj' ⁴⁹pa stane tuæi sudrugove, jesti i piti s pijanicama, ⁵⁰doæi æe gospodar toga sluge u dan u koji mu se ne nada i u èas u koji i ne sluti; ⁵¹rasjeæi æe ga i dodijeliti mu udes među licemjerima. Ondje æe biti plaè i ŕkrgut zubi."

Chapter 25

¹ "Tada æe kraljevstvo nebesko biti kao kad deset djevice uzeše svoje svjetiljke i iziđoše u susret zaruèniku. ²Pet ih bijaše ludih, a pet mudrih. ³Lude uzeše svjetiljke, ali ne uzeše sa sobom ulja. ⁴Mudre pak zajedno sa svjetiljkama uzeše u posudama ulja." ⁵"Buduæi da je zaruènik okasnio, sve one zadrijemaše i pozaspaše. ⁶O ponoæi nastaje vika: 'Evo zaruènika! Iziđite mu u susret!' ⁷Tada ustadoše sve one djevice i urediše svoje svjetiljke. ⁸Lude tada rekoše mudrima: 'Dajte nam od svoga ulja, gase nam se svjetiljke!' ⁹Mudre im odgovore: 'Nipošto! Ne bi doteklo nama i vama.

Pođite radije k prodavaèima i kupite!" ¹⁰"Dok one odoše kupiti, dođe zaruènik: koje bijahu pripravne, uđoše s njim na svadbu i zatvore se vrata. ¹¹Poslije dođu i ostale djevice pa stanu dozivati: 'Gospodine! Gospodine! Otvori nam!' ¹²A on im odgovori: 'Zaista kaŕem vam, ne poznam vas!' ¹³Bdijte dakle jer ne znate dana ni èasa!" ¹⁴"Doista, kao kad ono èovjek, polazeæi na put, dozva sluge i dade im svoj imetak. ¹⁵Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a treæemu jedan - svakomu po njegovoj sposobnosti. ¹⁶I otputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. ¹⁷Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. ¹⁸Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov." ¹⁹"Nakon dugo vremena dođe gospodar tih slugu i zatraŕi od njih raèun. ²⁰Pristupi mu onaj ŕto je primio pet talenata i donese drugih pet govoreæi: 'Gospodaru! Pet si mi talenata predao. Evo, drugih sam pet talenata stekao!' ²¹Reèe mu gospodar: 'Valjaŕ, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim æu te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!'" ²²"Pristupi i onaj sa dva talenta te reèe: 'Gospodaru! Dva si mi talenta predao. Evo, druga sam dva talenta stekao!' ²³Reèe mu gospodar: 'Valjaŕ, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim æu te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.'" ²⁴"A pristupi i onaj koji je primio jedan talenat te reèe: 'Gospodaru! Znadoh te: èovjek si strog, ŕanjeŕ gdje nisi sijao i kupiŕ gdje nisi vijao. ²⁵Pobojah se stoga, odoh i sakrih talenat tvoj u zemlju. Evo ti tvoje!' ²⁶A gospodar mu reèe: 'Slugo zli i lijeni! Znao si da ŕanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam vijao! ²⁷Trebalo je dakle da uloŕiŕ moj novac kod novèara i ja bih po povratku izvadio svoje s dobitkom.'" ²⁸"Uzmite stoga od njega talenat i podajte onomu koji ih ima deset. ²⁹Doista, onomu koji ima joŕ æe se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet æe se i ono ŕto ima. ³⁰A beskorisnoga slugu izbacite van u tamu. Ondje æe biti plaè i ŕkrgut zubi.'" ³¹"Kad Sin Èovjeèji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest æe na prijestolje slave svoje. ³²I sabrat æe se pred njim svi narodi, a on æe ih jedne od drugih razluèiti kao ŕto pastir razluèuje ovce od jaraca. ³³Postavit æe ovce sebi zdesna, a jarce slijeva." ³⁴"Tada æe kralj reæi onima sebi zdesna: 'Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baŕtinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! ³⁵Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; oŕednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; ³⁶gol i zaogrnuŕte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni.'" ³⁷"Tada æe mu pravednici odgovoriti: 'Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te; ili ŕedna i napojismo te? ³⁸Kada te vidjesmo kao stranca i primismo; ili gola i zaogrnuŕismo te? ³⁹Kada te vidjesmo bolesna ili u tamnici i dođosmo k tebi?' ⁴⁰A kralj æe im odgovoriti: 'Zaista, kaŕem vam, ŕto god uèiniste jednomu od ove moje najmanje braæe, meni uèiniste!'" ⁴¹"Zatim æe reæi i onima slijeva: 'Odlazite od mene, prokleti, u oganj vjeèni, pripravljen ðavlu i anđelima njegovim! ⁴²Jer ogladnjeh i ne dadoste mi jesti; oŕednjeh i ne dadoste mi piti; ⁴³stranac bijah i ne primiste me; gol i ne zaogrnuŕte me; bolestan i u tamnici i ne pohodiste me!'" ⁴⁴"Tada æe mu i oni odgovoriti: 'Gospodine, a kada te to vidjesmo gladna, ili ŕedna, ili stranca, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i ne posluŕismo te?' ⁴⁵Tada æe im on odgovoriti: 'Zaista, kaŕem vam, ŕto god ne uèiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne uèiniste.'" ⁴⁶"I otiaèi æe ovi u muku vjeènu, a pravednici u ŕivot vjeèni."

Chapter 26

¹ I kad Isus završi sve te besjede, reèe svojim uèenicima: ²"Znate da je za dva dana Pasha, i Sin Èovjeèji predaje se da se razapne." ³Uto se sabraše glavari sveæenièki i starješine narodne u dvoru velikoga sveæenika imenom Kajfe ⁴i zakljuèiše Isusa na prijevaru uhvatiti i ubiti. ⁵Jer se govorilo: "Nikako ne o Blagdanu da ne nastane pobuna u narodu." ⁶Kad je Isus bio u Betaniji, u kuæi Šimuna Gubavca, ⁷pristupi mu neka žena s alabastrenom posudicom skupocjene pomasti i polije ga po glavi, dok je on bio za stolom. ⁸Vidjevši to, uèenici negodovahu: "Èemu ta rasipnost? ⁹Moglo se to skupo prodati i dati siromasima." ¹⁰Zapazio to Isus pa im reèe: "Što dodijavate ženi? Dobro djelo uèini prema meni. ¹¹Ta siromaha svagda imate uza se, a mene nemate svagda. ¹²Izlila je tu pomast na moje tijelo - za ukop mi to uèini. ¹³Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo ovo evanđelje, po svem svijetu, navješæivat æe se i ovo što ona uèini - njoj na spomen." ¹⁴Tada jedan od dvanaestorice, zvan Juda Iškariotski, pođe glavarima sveæenièkim ¹⁵i reèe: "Što æete mi dati i ja æu vam ga predati." A oni mu odmjeriše trideset srebrnjaka. ¹⁶Otada je tražio priliku da ga preda. ¹⁷Prvoga dana Beskvasnih kruhova pristupiše uèenici Isusu i upitaše: "Gdje hoæeš da ti pripravimo te blaguješ pashu?" ¹⁸On reèe: "Idite u grad tomu i tomu i recite mu: 'Uèitelj veli: Vrijeme je moje blizu, kod tebe slavim pashu sa svojim uèenicima.'" ¹⁹I uèine uèenici kako im naredi Isus i pripreve pashu. ²⁰Uveèer bijaše Isus za stolom s dvanaesticom. ²¹I dok su blagovali, reèe: "Zaista, kažem vam, jedan æe me od vas izdati." ²²Silno ožalošæeni, stanu mu jedan za drugim govoriti: "Da nisam ja, Gospodine?" ²³On odgovori: "Onaj koji umoèi sa mnom ruku u zdjelu, taj æe me izdati. ²⁴Sin Èovjeèji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao èovjeku onomu koji predaje Sina Èovjeèjega. Tomu bi èovjeku bolje bilo da se ni rodio nije." ²⁵A Juda, izdajnik, prihvati i reèe: "Da nisam ja, uèitelju?" Reèe mu: "Ti kaza." ²⁶I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreèe blagoslov pa razlomi, dade svojim uèenicima i reèe: "Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!" ²⁷I uze èašu, zahvali i dade im govoreæi: "Pijte iz nje svi! ²⁸Ovo je krv moja, krv Saveza koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha. ²⁹A kažem vam: ne, neæu od sada piti od ovog roda trsova do onoga dana kad æu ga - novoga - s vama piti u kraljevstvu Oca svojega." ³⁰Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori. ³¹Tada im reèe Isus: "Svi æete se vi još ove noæi sablazniti o mene. Ta pisano je: Udarit æe pastira i stado æe se razbjeæi. ³²Ali kad uskrsnem, iæi æu pred vama u Galileju." ³³Nato æe mu Petar: "Ako se i svi sablazne o tebe, ja se nikada neæu!" ³⁴Reèe mu Isus: "Zaista, kažem ti, još ove noæi, prije negoli se pijetao oglasi, triput æeš me zatajiti!" ³⁵Kaže mu Petar: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom, ne, neæu te zatajiti." Tako rekoše i svi uèenici. ³⁶Tada dođe Isus s njima u predio zvan Getsemani i kaže uèenicima: "Sjednite ovdje dok ja odem onamo pomoliti se." ³⁷I povede sa sobom Petra i oba sina Zebedejeva. Spopade ga žalost i tjeskoba. ³⁸Tada im reèe: "Duša mi je nasmrt žalosna. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!" ³⁹I ode malo dalje, pade nièice moleæi: "Oèe moj! Ako je moguæe, neka me mimoiðe ova èaša. Ali ne kako ja hoæu, nego kako hoæeš ti." ⁴⁰I dođe uèenicima i nađe ih pozaspale pa reèe Petru: "Tako, zar niste mogli jedan sat probdjeti sa mnom? ⁴¹Bdijte i molite da ne padnete u napast! Duh je, istina, voljan, no

tijelo je slabo." ⁴²Opet, po drugi put, ode i pomoli se: "Oèe moj! Ako nije moguæe da me èaša mine da je ne pijem, budi volja tvoja!" ⁴³I ponovno dođe i nađe ih pozaspale, oèi im se sklapale. ⁴⁴Opet ih ostavi, pođe i pomoli se po treæi put ponavljajuæi iste rijeçi. ⁴⁵Tada dođe uèenicima i reèe im: "Samo spavajte i poèivajte! Evo, približio se èas! Sin Èovjeèji predaje se u ruke grešnièke!" ⁴⁶Ustanite, hajdemo! Evo, približio se moj izdajica." ⁴⁷Dok je on još govorio, gle, dođe Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime silna svjetina s maèevima i toljagama poslana od glavarara sveæenièkih i starješina narodnih. ⁴⁸A izdajica im dao znak: "Koga poljubim, taj je, njega uhvatite!" ⁴⁹I odmah pristupi Isusu i reèe: "Zdravo, Uèitelju!" I poljubi ga. ⁵⁰A Isus mu reèe: "Prijetelju, zašto ti ovdje!" Tada pristupe, podignu ruke na Isusa i uhvate ga. ⁵¹I gle, jedan od onih koji bijahu s Isusom maši se rukom, trgnu maè, udari slugu velikoga sveæenika i odsijeèe mu uho. ⁵²Kaže mu tada Isus: "Vrati maè na njegovo mjesto jer svi koji se maèa laæaju od maèa i ginu." ⁵³Ili zar misliš da ja ne mogu zamoliti Oca svojega i eto umah uza me više od dvanaest legija anđela? ⁵⁴No kako bi se onda ispunila Pisma da tako mora biti?" ⁵⁵U taj èas reèe Isus svjetini: "Kao na razbojnika iziðoste s maèevima i toljagama da me uhvatite? Danomice sjedah u Hramu nauèavajuæi i ne uhvatiste me." ⁵⁶A sve se to dogodilo da se ispune Pisma proroèka. Tada ga svi uèenici ostave i pobjegnu. ⁵⁷Nato uhvatiše Isusa i odvedoše ga velikomu sveæeniku Kajfi, kod kojega se sabraše pismoznanci i starješine. ⁵⁸A Petar je išao za njim izdaleka do dvora velikog sveæenika; i ušavši unutra, sjedne sa stražarima da vidi svršetak. ⁵⁹A glavari sveæenièki i cijelo Vijeæe tražili su kakvo lažno svjedoèanstvo protiv Isusa da bi ga mogli pogubiti. ⁶⁰Ali ne naðoše premda pristupiše mnogi lažni svjedoci. Napokon pristupe dvojica ⁶¹i reknu: "Ovaj reèe: 'Mogu razvaliti Hram Božji i za tri ga dana sagraditi.'" ⁶²Usta nato veliki sveæenik i reèe mu: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi protiv tebe svjedoèe?" ⁶³Isus je šutio. Reèe mu veliki sveæenik: "Zaklinjem te Bogom živim: Kaži nam jesi li ti Krist, Sin Božji?" ⁶⁴Reèe mu Isus: "Ti kaza! Štoviše, kažem vam: Odsada æete gledati Sina Èovjeèjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim." ⁶⁵Nato veliki sveæenik razdrije haljine govoreæi: "Pohulio je! Što nam još trebaju svjedoci! Evo, sada ste èuli hulu! ⁶⁶Što vam se èini?" Oni odgovoriše: "Smrt zaslužuje!" ⁶⁷Tada su mu pljuvali u lice i udarali ga, a drugi ga pljuskali ⁶⁸govoreæi: "Proreci nam, Kriste, tko te udario?" ⁶⁹A Petar je sjedio vani u dvorištu. I pristupi mu jedna sluškinja govoreæi: "I ti bijaše s Isusom Galilejcem." ⁷⁰On pred svima zanijeka: "Ne znam što govoriš." ⁷¹Kad iziðe u predvorje, spazi ga druga i kaže nazoèima: "Ovaj bijaše s Isusom Nazareæaninom." ⁷²On opet zanijeka sa zakletvom: "Ne znam toga èovjeka." ⁷³Malo zatim nazoèni pristupiše Petru i rekoše: "Doista, i ti si od njih! Ta govor te tvoj izdaje!" ⁷⁴On se tada stane zaklinjati i preklinjati: "Ne znam toga èovjeka." I odmah se oglasi pijetao. ⁷⁵I spomenu se Petar rijeçi koju mu Isus reèe: "Prije nego se pijetao oglasi, triput æeš me zatajiti." I iziðe te gorko zaplaka.

Chapter 27

¹ A kad objutri, svi su glavari sveæenièki i starješine narodne održali vijeæanje protiv Isusa da ga pogube. ²I svezana ga odveli i predali upravitelju Pilatu. ³Kada Juda, njegov izdajica, vidje da je Isus osuđen, pokaja se i vrati trideset srebrnjaka glavarima sveæenièkim i starješinama ⁴govoreæi: "Sagriješih predavši krv nedužnu!" Odgovoriše: "Što se to nas tièe? To je tvoja stvar!" ⁵I bacivši srebrnjake u Hram, ode te se objesi. ⁶Glavari sveæenièki uzeše srebrnjake i rekoše: ⁷"Nije dopušteno staviti ih u hramsku riznicu jer su krvarina." Posavjetuju se i kupe za njih lonèarovu njivu za ukop stranaca. ⁸Stoga se ona njiva zove "Krvava njiva" sve do danas. ⁹Tada se ispuni što je reèeno po proroku Jeremiji: Uzeše trideset srebrnjaka - cijenu Neprocjenjivoga kojega procijeniše sinovi Izraelovi - ¹⁰i dadoše ih za njivu lonèarovu kako mi naredi Gospodin. ¹¹Dovedoše dakle Isusa pred upravitelja. Upita ga upravitelj: "Ti li si kralj židovski?" On odgovori: "Ti kažeš." ¹²I dok su ga glavari sveæenièki i starješine narodne optuživale, ništa nije odgovarao. ¹³Tada mu reèe Pilat: "Ne èuješ li što sve protiv tebe svjedoèe?" ¹⁴I ne odgovori mu ni na jednu rijeè te se upravitelj silno èudio. ¹⁵A o Blagdanu upravitelj je obièavao svjetini pustiti jednoga uznika, koga bi veæ htjeli. ¹⁶Tada upravo bijaše u njih poznati uznik zvani Baraba. ¹⁷Kad se dakle sabraše, reèe im Pilat: "Koga hoæete da vam pustim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?" ¹⁸Znao je doista da ga predadoše iz zavisti. ¹⁹Dok je sjedio na sudaèkoj stolici, poruèi nu njegova žena: "Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega." ²⁰Međutim, glavari sveæenièki i starješine nagovore svjetinu da zaište Barabu, a Isus da se pogubi. ²¹Upita ih dakle upravitelj: "Kojega od ove dvojice hoæete da vam pustim?" A oni rekoše: "Barabu!" ²²Kaže im Pilat: "Što dakle da uèinim s Isusom koji se zove Krist?" Oni æe: "Neka se razapne." ²³A on upita: "A što je zla uèinio?" Vikahu još jaèe: "Neka se razapne!" ²⁴Kad Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veæi metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreæi: "Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!" ²⁵Sav narod nato odvrati: "Krv njegova na nas i na djecu našu!" ²⁶Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbièevana, preda da se razapne. ²⁷Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu èetu. ²⁸Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. ²⁹Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajuæi pred njim koljena, izrugivahu ga: "Zdravo, kralju židovski!" ³⁰Onda pljujuæi po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi. ³¹Pošto ga izrugaše, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu. ³²Izlazeæi nađu nekoga èovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ. ³³I dođoše na mjesto zvano Golgota, to jest Lubanjsko mjesto, ³⁴dadoše mu piti vino sa žuèi pomiješano. I kad okusi, ne htjede piti. ³⁵A pošto ga razapeše, razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku. ³⁶I sjedeæi ondje, èuvahu ga. ³⁷I staviše mu ponad glave krivicu napisanu: "Ovo je Isus, kralj židovski." ³⁸Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva. ³⁹A prolaznici su ga pogrđivali mašuæi glavama: ⁴⁰"Ti koji razvaljuješ Hram i za tri ga dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siði s križa!" ⁴¹Slièno i glavari sveæenièki s pismoznancima i starješinama, rugajuæi se, govorahu: ⁴²"Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada siđe s križa pa æemo povjerovati u nj!" ⁴³Uzdao se u Boga! Neka ga sad izbavi ako mu omilje! Ta govorio je: 'Sin sam Božji!'" ⁴⁴Tako ga vrijeðahu i s njim raspeti

razbojnicima. ⁴⁵Od šeste ure nastaje tama po svojoj zemlji - do ure devete. ⁴⁶O devetoj uri povikao Isus iz glasa: "Eli, Eli, lema sabahtani?" To æe reæi: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" ⁴⁷A neki od nazoènih, èuvši to, govorahu: "Ovaj zove Iliju." ⁴⁸I odmah pritrèa jedan od njih, uze spužvu, natopi je octom, natakne je na trsku i pruži mu piti. ⁴⁹A ostali rekoše: "Pusti da vidimo hoæe li doæi Ilija da ga spasi." ⁵⁰A Isus opet povikao iz glasa i ispusti duh. ⁵¹I gle, zavjesa se hramska razdrije odozgor dodolje, nadvoje; zemlja se potrese, peæine se raspukoše, ⁵²grobovi otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše ⁵³te iziðoše iz grobova nakon njegova uskrsnuæa, uðoše u sveti grad i pokazao se mnogima. ⁵⁴A satnik i oni koji su s njime èuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašiše i rekoše: "Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj." ⁵⁵A bijahu ondje i izdaleka promatrahu mnoge žene što su iz Galileje išle za Isusom poslužujuæi mu; ⁵⁶meðu njima Marija Magdalena i Marija, Jakovljeva i Josipova majka, i majka sinova Zebedejevih. ⁵⁷Uveèer doðe neki bogat èovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji i sam bijaše uèenik Isusov. ⁵⁸On pristupi Pilatu i zaista tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi da mu se dadne. ⁵⁹Josip uze tijelo, povi ga u èisto platno ⁶⁰i položi u svoj novi grob koji bijaše isklesao u stijeni. Dokotrlja velik kamen na grobna vrata i otiðe. ⁶¹A bijahu ondje Marija Magdalena i druga Marija: sjedile su nasuprot grobu. ⁶²Sutradan, to jest dan nakon Priprave, sabraše se glavari sveæenièki i farizeji kod Pilata ⁶³te mu rekoše: "Gospodaru, sjetismo se da onaj varalica još za života kaza: 'Nakon tri dana uskrsnut æu.' ⁶⁴Zapovjedi dakle da se grob osigura sve do treæega dana da ne bi možda došli njegovi uèenici, ukrali ga pa rekli narodu: 'Uskrsnuo je od mrtvih!' I bit æe posljednja prijevara gora od prve." ⁶⁵Reèe im Pilat: "Imate stražu! Idite i osigurajte kako znate!" ⁶⁶Nato oni odu i osiguraju grob: zapeèate kamen i postavite stražu.

Chapter 28

¹Po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu, doðe Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob. ²I gle, nastade žestok potres jer anđeo Gospodnji siðe s neba, pristupi, otkotrlja kamen i sjede na nj. ³Lice mu bijaše kao munja, a odjeæa bijela kao snijeg. ⁴Od straha pred njim zadrhtaše stražari i obamriješe. ⁵A anđeo progovori ženama: "Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! ⁶Nije ovdje! Uskrsnuo kako reèe. Hajde, vidite mjesto gdje je ležao ⁷pa poðite žurno i javite njegovim uèenicima da uskrsnu od mrtvih. I evo, ide pred vama u Galileju. Ondje æete ga vidjeti. Evo, rekoh vam." ⁸One otiðoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošæu otrèaše javiti njegovim uèenicima. ⁹Kad eto im Isusa u susret! Reèe im: "Zdravo!" One polete k njemu, objume mu noge i nièice mu se poklone. ¹⁰Tada im Isus reèe: "Ne bojte se! Idite, javite mojoj braæi da poðu u Galileju! Ondje æe me vidjeti!" ¹¹Dok su one odlazile, gle, neki od straže doðoše u grad i javiše glavarima sveæenièkim sve što se dogodilo. ¹²Oni se sabraše sa starješinama na vijeæanje, uzeše mnogo novaca i dadoše vojnicima ¹³govoreæi: "Recite: 'Noæu dok smo mi spavali, doðoše njegovi uèenici

i ukradoše ga.' ¹⁴ Ako to doèuje upravitelj, mi æemo ga uvjeriti i sve uèiniti da vi budete bez brige." ¹⁵ Oni uzeše novac i uèiniše kako bijahu pouèeni. I razglasilo se to meðu Židovima - sve do danas. ¹⁶ Jedanaestorica poðoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus. ¹⁷ Kad ga ugledaše, padoše nièice preda nj. A neki posumnjaše. ¹⁸ Isus im pristupi i prozbori: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! ¹⁹ Poðite dakle i uèinite mojim uèenicima sve narode krsteæi ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga ²⁰ i uèeæi ih èuvati sve što sam vam zapovjedio!" "I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta."

Mark

Chapter 1

¹ Poèetak Evanðelja Isusa Krista Sina Božjega. ² Pisano je u Izaiji proroku: Evo šaljem glasnika svoga pred licem tvojim da ti pripravi put. ³ Glas vièe u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! ⁴ Tako se pojavi Ivan: krstio je u pustinji i propovijedao krst obraæenja na otpuštenje grijeha. ⁵ Grnula k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemci: primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajuæi svoje grijeha. ⁶ Ivan bijaše odjeven u devinu dlaku, s kožnatim pojasom oko bokova; hranio se skakavcima i divljim medom. ⁷ I propovijedao je: "Nakon mene dolazi jaèi od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obuæi. ⁸ Ja vas krstim vodom, a on æe vas krstiti Duhom Svetim." ⁹ Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. ¹⁰ I odmah, èim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, ¹¹ a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina! ¹² I odmah ga Duh nagna u pustinju. ¹³ I bijaše u pustinji èetrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu. ¹⁴ A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evanðelje Božje: ¹⁵ "Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanðelju!" ¹⁶ I prolazeæi uz Galilejsko more, ugleda Šimuna i Andriju, brata Šimunova, gdje ribare na moru; bijahu ribari. ¹⁷ I reèe im Isus: "Hajdete za mnom i uèinit æu vas ribarima ljudi!" ¹⁸ Oni odmah ostaviše mreže i poðoše za njim. ¹⁹ Pošavši malo naprijed, ugleda Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana: u laði su krpali mreže. ²⁰ Odmah pozva i njih. Oni ostave oca Zebedeja u laði s nadnièarima i otiðu za njim. ²¹ I stignu u Kafarnaum. Odmah u subotu uđe on u sinagogu i poèe nauèavati. ²² Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta uèio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci. ²³ A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao èovjek opsjednut neèistim duhom. On povika: ²⁴ "Što ti imaš s nama, Isuse Nazareæanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" ²⁵ Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziði iz njega!" ²⁶ Nato neèisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega. ²⁷ Svi se zaprepastiše te se zapitkivahu: "Što li je ovo? Nova li i snažna nauka! Pa i samim neèistim dusima zapovijeda, i pokoravaju mu se." ²⁸ I proèulo se odmah

o njemu posvuda, po svoj okolici galilejskoj. ²⁹I odmah pošto iziđoše iz sinagoge, uđe s Jakovom i Ivanom u kuću Šimunovu i Andrijinu. ³⁰A punica Šimunova ležala u ognjici. I odmah mu kažu za nju. ³¹On pristupi, prihvati je za ruku i podiže. I pusti je ognjica. I posluživaše im. ³²Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. ³³I sav je grad nagrnuo k vratima. ³⁴I on ozdravi bolesnike - a bijahu mnogi i razne im bolesti - i zloduhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali. ³⁵Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše. ³⁶Potražiše ga Šimun i njegovi drugovi. ³⁷Kad ga nađoše, rekoše mu: "Svi te traže." ³⁸Kaže im: "Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam! Ta zato sam došao." ³⁹I prođe svom Galilejom: propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio. ⁴⁰I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!" ⁴¹Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa reče mu: "Hoću, budi čist!" ⁴²I odmah nesta s njega gube i očisti se. ⁴³Isus se otrese na nj i odmah ga otpravi ⁴⁴riječima: "Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo." ⁴⁵Ali čim iziđe, stane on uvelike pripovijedati i razglašavati događaj tako da Isus više nije mogao javno ući u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolazahu k njemu odasvud.

Chapter 2

¹ I pošto nakon nekoliko dana opet uđe u Kafarnaum, prošlo se da je u kući. ²I skupiše se mnogi te više nije bilo mjesta ni pred vratima. On im navješćivaše Riječ. ³I dođu noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. ⁴Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli unijeti k njemu, otkriju krov nad mjestom gdje bijaše Isus. Načinivši otvor, spuste postelju na kojoj je uzeti ležao. ⁵Vidjevši njihovu vjeru, kaže Isus uzetome: "Sinko! Otpuštaju ti se grijesi." ⁶Sjedjeli su ondje neki pismoznanci koji počeoše mudrovati u sebi: ⁷"Što to ovaj govori? Huli! Ta tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ⁸Isus duhom odmah proniknu da tako mudruju u sebi, pa reče im: "Što to mudrujete u sebi? ⁹Ta što je lakše? Reći uzetomu: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani, uzmi svoju postelju i hodi?'" ¹⁰Ali da znate: vlastan je Sin Ćovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: ¹¹"Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući!" ¹²I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: "Takvo što nikad još ne vidjesmo!" ¹³Isus ponovno iziđe k moru. Sve je ono mnoštvo grnulo k njemu i on ih poučavaše. ¹⁴Prolazeći ugleda Levija Alfejeva gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim. ¹⁵Kada zatim Isus bijaše za stolom u njegovoj kući, nađoše se za stolom s njime i njegovim učenicima i mnogi carinici i grešnici. Bilo ih je uistinu mnogo. A slijedili su ga ¹⁶i pismoznanci farizejske sljedbe pa vidjevši da jede s grešnicima i carinicima rekoše njegovim učenicima: "Zašto jede s carinicima i grešnicima?" ¹⁷Čuvši to, Isus im reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike." ¹⁸Ivanovi su učenici i farizeji postili. I dođu neki i kažu mu:

"Zašto uèenici Ivanovi i uèenici farizejski poste, a tvoji uèenici ne poste?" ¹⁹Nato im Isus reèe: "Mogu li svatovi postiti dok je zaruènik s njima? Dokle god imaju zaruènika sa sobom, ne mogu postiti. ²⁰Doæi æe veæ dani kad æe im se ugrabiti zaruènik i tada æe postiti u onaj dan!" ²¹"Nitko ne prišiva krpe od sirova sukna na staro odijelo. Inaèe nova zakrpa vuèe sa starog odijela pa nastane još veæa rupa." ²²"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inaèe æe vino poderati mješine pa propade i vino i mješine. Nego - novo vino u nove mješine!" ²³Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Njegovi uèenici poèeše putem trgati klasje. A farizeji mu rekoše: ²⁴"Gle! Zašto èine što subotom nije dopušteno?" ²⁵Isus im odgovori: "Zar nikad niste èitali što uèini David kad ogladnje te se naðe u potrebi on i njegovi pratioci? ²⁶Kako za velikog sveæenika Ebjatara uðe u Dom Božji i pojede prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko osim sveæenika; a on dade i svojim pratiocima?" ²⁷I govoraše im: "Subota je stvorena radi èovjeka, a ne èovjek radi subote. ²⁸Tako, Sin Èovjeðji gospodar je subote!"

Chapter 3

¹ Uðe ponovno u sinagogu. Bio je ondje èovjek usahle ruke. ²A oni vrebahu hoæe li ga Isus u subotu izlijeèiti, da ga optuže. ³On kaže èovjeku usahle ruke: "Stani na sredinu!" ⁴A njima æe: "Je li subotom dopušteno èiniti dobro ili èiniti zlo, život spasiti ili pogubiti?" No oni su šutjeli. ⁵A on, ražalošæen okorjelošæu srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reèe tom èovjeku: "Ispruži ruku!" On ispruži - i ruka mu zdrava! ⁶Farizeji iziðu i dadnu se odmah s herodovcima na vijeæanje protiv njega kako da ga pogube. ⁷Isus se s uèenicima povuèe k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, ⁸iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona - silno je mnoštvo èulo što èini i nagrnulo k njemu. ⁹Stoga reèe uèenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi laðica da ga ne bi zgnjeli. ¹⁰Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogoðeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotakli. ¹¹A neèisti duhovi, èim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: "Ti si Sin Božji!" ¹²A on im se oštro prijetio da ga ne prokazuju. ¹³Uziðe na goru i pozove koje sam htjede. I doðoše k njemu. ¹⁴I ustanovi dvanaesticu da budu s njime i da ih šalje propovijedati ¹⁵s vlašæu da izgone ðavle. ¹⁶Ustanovi dakle dvanaesticu: Šimuna, kojemu nadjenu ime Petar, ¹⁷i Jakova Zebedejeva i Ivana, brata Jakovljeva, kojima nadjenu ime Boanerges, to jest Sinovi groma, ¹⁸i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova Alfejeva i Tadeja i Šimuna Kananajca ¹⁹i Judu Iškariotskoga, koji ga izda. ²⁰I doðe Isus u kuæu. Opet se skupi toliko mnoštvo da nisu mogli ni jesti. ²¹Èuvši to, doðoše njegovi da ga obuzdaju jer se govorilo: "Izvan sebe je!" ²²I pismoznanci što siðoše iz Jeruzalema govorahu: "Beelzebula ima, po poglavici ðavolskom izgoni ðavle." ²³A on ih dozva pa im u prispodobama govoraše: "Kako može Sotona Sotonu izgoniti? ²⁴Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati. ²⁵Ili: ako se kuæa u sebi razdijeli, ona ne može opstati. ²⁶Ako je dakle Sotona sam na sebe ustao i razdijelio se, ne

može opstati, nego mu je kraj. ²⁷Nitko, dakako, ne može u kuæu jakoga uæi i oplijeniti mu pokuæstvo ako prije jakoga ne sveæe. Tada æe mu kuæu oplijeniti!" ²⁸Doista, kaæem vam, sve æe se oprostiti sinovima ljudskima, koliki god bili grijesi i hule kojima pohule. ²⁹No pohuli li tko na Duha Svetoga, nema oprostjenja dovijeka; krivac je grijeha vjeènoga." ³⁰Jer govorahu: "Duha neèistoga ima." ³¹I doðu majka njegova i braæa njegova. Ostanu vani, a k njemu pošalju neka ga pozovu. ³²Oko njega je sjedjelo mnoštvo. I reknu mu: "Eno vani majke tvoje i braæe tvoje, traæe te!" ³³On im odgovori: "Tko je majka moja i braæa moja?" ³⁴I okruæi pogledom po onima što su sjedjeli oko njega u krugu i kaæe: "Evo majke moje, evo braæe moje! ³⁵Tko god vrši volju Boæju, on mi je brat i sestra i majka."

Chapter 4

¹ I poæe opet pouèavati uz more. I zgrnu se k njemu silan svijet te on uæe u laðu i sjede na moru, a sve ono mnoštvo bijaše uz more, na kopnu. ²Pouèavao ih je u prispodobama mnogoèemu. Govorio im u pouci: ³"Poslušajte! Gle, iziðe sijaè sijati. ⁴I dok je sijao, poneko zrno pade uz put, doðoše ptice i pozobaše ga. ⁵Neko opet pade na kamenito tlo gdje nemaše dosta zemlje. Odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶Ali kad ogranu sunce, izgorje; i jer nemaše korijenja, osuši se. ⁷Neko opet pade u trnje i trnje uzraste i uguši ga te ploda ne donese. ⁸Neko napokon pade u dobru zemlju i dade plod, razraste se i razmnoæi, te donese: jedno tridesetostruko, jedno æezdesetostruko, jedno stostruko." ⁹I doda: "Tko ima uši da èuje, neka èuje!" ¹⁰Kad bijaše nasamo, oni oko njega zajedno s dvanaesticom pitahu ga o prispodobama. ¹¹I govoraše im: "Vama je dano otajstvo kraljevstva Boæjega, a onima vani sve biva u prispodobama: ¹²da gledaju, gledaju - i ne vide, slušaju, slušaju - i ne razumiju, da se ne obrate pa da im se otpusti." ¹³I kaæe im: "Zar ne znate tu prispodobu? Kako æete onda razumjeti prispodobe uopæe? ¹⁴Sijaè sije Rijeè. ¹⁵Oni uz put, gdje je Rijeè posijana, jesu oni kojima, netom èuju, odmah dolazi Sotona i odnosi Rijeè u njih posijanu. ¹⁶Zasijani na tlo kamenito jesu oni koji kad èuju Rijeè, odmah je s radošæu prime, ¹⁷ali nemaju u sebi korijena, nego su nestalni: kad nastane nevolja ili progonstvo zbog Rijeèi, odmah se sablazne. ¹⁸A drugi su oni u trnje zasijani. To su oni koji poslušaju Rijeè, ¹⁹ali nadošle brige vremenite, zavodljivost bogatstva i ostale požude uguše Rijeè te ona ostane bez ploda. ²⁰A zasijani na dobru zemlju jesu oni koji èuju i prime Rijeè te urode: tridesetostruko, æezdesetostruko, stostruko. ²¹I govoraše im: "Unosi li se svjetiljka da se pod posudu stavi ili pod postelju? Zar ne da se stavi na svijeænjak? ²²Ta ništa nije zastrto, osim zato da se oèituje; i ništa skriveno, osim zato da doðe na vidjelo! ²³Ima li tko uši da èuje, neka èuje." ²⁴I govoraše im: "Pazite što slušate. Mjerom kojom mjerite mjerit æe vam se. I nadodat æe vam se. ²⁵Doista, onomu tko ima dat æe se, a onomu tko nema oduzet æe se i ono što ima." ²⁶I govoraše im: "Kraljevstvo je Boæje kao kad èovjek baci sjeme u zemlju. ²⁷Spavao on ili bdio, noæu i danju sjeme klija i raste - sam ne zna kako; ²⁸zemlja sama od sebe

donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu. ²⁹A èim plod dopusti, brže se on laæa srpa jer eto žetve." ³⁰I govoraše: "Kako da prispodobimo kraljevstvo nebesko ili u kojoj da ga prispodobi iznesemo?" ³¹Kao kad se gorušièino zrno posije u zemlju. Manje od svega sjemenja na zemlji, ³²jednoæ posijano, naraste i postane veæe od svega povræa pa potjera velike grane te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske." ³³Mnogim takvim prispodobama navješæivaše im Rijeè, kako veæ mogahu slušati. ³⁴Bez prispodobe im ne govoraše, a nasamo bi svojim uèenicima sve razjašnjavao. ³⁵Uveèer istoga dana kaže im: "Prijeđimo prijeko!" ³⁶Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako veæ bijaše u laði. A pratile su ga i druge lađe. ³⁷Najednom nasto žestoka oluja, na lađu navale valovi te su je veæ gotovo napunili. ³⁸A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: "Uèitelju! Zar ne mariš što ginemo?" ³⁹On se probudi, zaprijeti vjetru i reèe moru: "Utihni! Umukni!" I smiri se vjetar i nasto velika utiha. ⁴⁰Tada im reèe: "Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?" ⁴¹Oni se silno prestrašiše pa se zapitkivahu: "Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?"

Chapter 5

¹ Stigoše na onu stranu mora, u kraj gerazenski. ²Èim iziđe iz lađe, odmah mu iz grobnica pohiti u susret neki èovjek s neèistim duhom. ³Obitavalište je imao u grobnicama. I nitko ga više nije mogao svezati ni lancima ⁴jer je veæ èesto bio i okovima i lancima svezan, ali je raskinuo okove i iskidao lance i nitko ga nije mogao ukrotiti. ⁵Po cijele bi noæi i dane u grobnicama i po brdima vikao i bio se kamenjem. ⁶Kad izdaleka opazi Isusa, dotrèi i pokloni mu se, ⁷a onda u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Zaklinjem te Bogom, ne muèi me!" ⁸Jer Isus mu bijaše rekao: "Iziði, duše neèisti, iz ovoga èovjeka!" ⁹Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" Kaže mu: "Legija mi je ime! Ima nas mnogo!" ¹⁰I uporno zaklinjaše Isusa da ih ne istjera iz onoga kraja. ¹¹A ondje je pod brdom paslo veliko krdo svinja. ¹²Zaklinjahu ga dakle: "Pošalji nas u ove svinje da u njih uđemo!" ¹³I on im dopusti. Tada iziđoše neèisti duhovi i uđoše u svinje. I krdo od oko dvije tisuæe jurnu niz obronak u more i podavi se u moru. ¹⁴Svinjari pobjegoše i razglasiše gradom i selima. A ljudi pođoše vidjeti što se dogodilo. ¹⁵Dođu Isusu. Ugledaju opsjednutoga: sjedio je obuèen i zdrave pameti - on koji ih je imao legiju. I prestraše se. ¹⁶A oèevici im razlagahu kako je to bilo s opsjednutim i ono o svinjama. ¹⁷Tada ga stanu moliti da ode iz njihova kraja. ¹⁸Kad je ulazio u lađu, onaj što bijaše opsjednut molio ga da bude uza nj. ¹⁹No on mu ne dopusti, nego mu reèe: "Poði kuæi k svojim pa im javi što ti je uèinio Gospodin, kako ti se smilovao." ²⁰On ode i poèe razglašavati po Dekapolu što mu uèini Isus. I svi su se divili. ²¹Kad se Isus lađom ponovno prebacio prijeko, zgrnu se k njemu silan svijet. ²²Stajao je uz more. I dođe, gle, jedan od nadstojnika sinagoge, imenom Jair. Ugledavši ga, padne mu pred noge ²³pa ga usrdno moljaše: "Kæerkica mi je na umoru! Doði, stavi ruke na nju da ozdravi i ostane u životu!"

²⁴I pođe s njima. A za njim je išao silan svijet i pritiskao ga. ²⁵A neka je žena dvanaest godina болоvala od krvarenja, ²⁶mного pretrpjela od pustih lijeènika, razdala sve svoje i ništa nije koristilo; štoviše, bivalo joj je sve gore. ²⁷Èuvši za Isusa, priđe mu među mnoštvom odostraga i dotaknu se njegove haljine. ²⁸Mislila je: "Dotaknem li se samo njegovih haljina, bit æu spašena." ²⁹I odmah prestane njezino krvarenje te osjeti u tijelu da je ozdravila od zla. ³⁰Isus odmah u sebi osjeti da je iz njega izišla sila pa se okrenu usred mnoštva i reèe: "Tko se to dotaknu mojih haljina?" ³¹A uèenici mu rekoše: "Ta vidiš kako te mnoštvo odasvud pritišæe i još pitaš: 'Tko me se to dotaknu?'" ³²A on zaokruži pogledom da vidi onu koja to uèini. ³³Žena, sva u strahu i trepetu, svjesna onoga što joj se dogodilo, pristupi i baci se preda nj pa mu kaza sve po istini. ³⁴On joj reèe: "Kæeri, vjera te tvoja spasila! Poði u miru i budi zdrava od svojega zla!" ³⁵Dok je Isus još govorio, eto nadstojnikovih s porukom. "Kæi ti je umrla. Èemu dalje muèiti uèitelja?" ³⁶Isus je èuo taj razgovor, pa æe nadstojniku: "Ne boj se! Samo vjeruj!" ³⁷I ne dopusti da ga itko drugi prati osim Petra i Jakova i Ivana, brata Jakovljeva. ³⁸I dođu u kuæu nadstojnikovu. Ugleda buku i one koji plakahu i naricahu u sav glas. ³⁹Uđe i kaže im: "Što buèite i plaèete? Dijete nije umrlo, nego spava." ⁴⁰A oni mu se podsmjehivahu. No on ih sve izbaci, uzme sa sobom djetetova oca i majku i svoje pratioce pa uđe onamo gdje bijaše dijete. ⁴¹Primi dijete za ruku govoreæi: "Talita, kum!" što znaèi: "Djevojko! Zapovijedam ti, ustani!" ⁴²I djevojka odmah usta i poèe hodati. Bijaše joj dvanaest godina. I u tren ostadoše zapanjeni, u èudu veliku. ⁴³On im dobro poprijeti neka toga nitko ne dozna; i reèe da djevojci dadnu jesti.

Chapter 6

¹ I otišavši odande, dođe u svoj zavièaj. A doprate ga uèenici. ²I kada dođe subota, poèe uèiti u sinagogi. I mnogi što su ga slušali preneraženi govorahu: "Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama? ³Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljev, i Josipov, i Judin, i Šimunov? I nisu li mu sestre ovdje među nama?" I sablažnjavahu se o njega. ⁴A Isus im govoraše: "Nije prorok bez èasti doli u svom zavièaju i među rodbinom i u svom domu." ⁵I ne mogaše ondje uèiniti ni jedno èudo, osim što ozdravi nekoliko nemoænika stavivši ruke na njih. ⁶I èudio se njihovoj nevjeri. Obilazio je selima uokolo i nauèavao. ⁷Dozva dvanaestoricu te ih poèe slati dva po dva dajuæi im vlast nad neèestim dusima. ⁸I zapovjedi im da na put ne nose ništa osim štapa: ni kruha, ni torbe, ni novaca o pojasu, ⁹nego da nose samo sandale i da ne oblaèe dviju haljina. ¹⁰I govoraše im: "Kad uđete gdje u kuæu, u njoj ostanite dok ne odete odande. ¹¹Ako vas gdje ne prime te vas ne poslušaju, iziđite odande i otrešite prah ispod svojih nogu njima za svjedoèanstvo." ¹²Otišavši, propovijedali su obraæenje, ¹³izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoænike mazali uljem i oni su ozdravljali. ¹⁴Doèuo to i kralj Herod jer se razglasilo Isusovo ime te se govorilo: "Ivan Krstitelj uskrsnuo od mrtvih i zato èudesne sile djeluju u njemu." ¹⁵A drugi govorahu: "Ilija je!" Treæi opet: "Prorok, kao jedan od proroka." ¹⁶Herod pak

na to govoraše: "Uskrsnu Ivan kojemu ja odrubih glavu." ¹⁷Herod doista bijaše dao uhititi Ivana i svezati ga u tamnici zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa, kojom se bio oženio. ¹⁸Buduæi da je Ivan govorio Herodu: "Ne smiješ imati žene brata svojega!", ¹⁹Herodijada ga mrzila i htjela ga ubiti, ali nije mogla ²⁰jer se Herod bojao Ivana; znao je da je on èovjek pravedan i svet pa ga je štitio. I kad god bi ga slušao, uvelike bi se zbunio, a rado ga je slušao. ²¹I dođe zgodan dan kad Herod o svom rođendanu priredi gozbu svojim velikašima, èasnicima i prvacima galilejskim. ²²Uđe kæi Herodijadina i zaplesa. Svidje se Herodu i sustolnicima. Kralj reèe djevojci: "Zaišti od mene što god hoæeš i dat æu ti!" ²³I zakle joj se: "Što god zaišteš od mene, dat æu ti, pa bilo to i pol mojega kraljevstva." ²⁴Ona iziđe pa æe svojoj materi: "Što da zaištem?" A ona æe: "Glavu Ivana Krstitelja!" ²⁵I odmah žurno uđe kralju te zaište: "Hoæu da mi odmah dadeš na pladnju glavu Ivana Krstitelja!" ²⁶Ožalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika na htjede je odbiti. ²⁷Kralj odmah posla krvnika i naredi da donese glavu Ivanovu. On ode, odrubi mu glavu u tamnici, ²⁸donese je na pladnju i dade je djevojci, a djevojka materi. ²⁹Kad za to doèuše Ivanovi uèenici, doðu, uzmu njegovo tijelo i polože ga u grob. ³⁰Uto se apostoli skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su èinili i nauèavali. ³¹I reèe im: "Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpoèinite malo." Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. ³²Otploviše dakle laðom na samotno mjesto, u osamu. ³³No kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strèaše onamo i pretekoše ih. ³⁴Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane pouèavati u mnogoèemu. ³⁵A u kasni veæ sat pristupe mu uèenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i veæ je kasno. ³⁶Otpusti ih da odu po okolnim zaseocima i selima i kupe sebi što za jelo." ³⁷No on im odgovori: "Podajte im vi jesti." Kažu mu: "Da poðemo i kupimo za dvjesta denara kruha pa da im damo jesti?" ³⁸A on æe im: "Koliko kruhova imate? Idite i vidite!" Pošto izvidješe, kažu: "Pet, i dvije ribe." ³⁹I zapovjedi im da sve, u skupinama, posjedaju po zelenoj travi. ⁴⁰I pružiše se po sto i po pedeset na svaku lijehu. ⁴¹On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreèe blagoslov pa razlomi kruhove i davaše uèenicima da posluže ljude. Tako i dvije ribe razdijeli svima. ⁴²I jeli su svi i nasitili se. ⁴³I od ulomaka nakupiše dvanaest punih košara, a i od riba. ⁴⁴A jelo je pet tisuæa muškaraca. ⁴⁵On odmah prisili uèenike da uðu u laðu i da se prebace prijeko, prema Betsaidi, dok on otpusti mnoštvo. ⁴⁶I pošto se rasta s ljudima, otiđe u goru da se pomoli. ⁴⁷Uveèer pak laða bijaše posred mora, a on sam na kraju. ⁴⁸Vidjevši kako se muèe veslajuæi, jer im bijaše protivan vjetar, oko èetvrte noæne straže dođe k njima hodeæi po moru. I htjede ih mimoæi. ⁴⁹A oni, vidjevši kako hodi po moru, pomisliše da je utvara pa kriknuše. ⁵⁰Jer svi su ga vidjeli i prestrašili se. A on im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" ⁵¹I uziđe k njima u laðu, a vjetar utihnu. I veoma se, prekomjerno, snebivahu; ⁵²još ne shvatiše ono o kruhovima, nego im srce bijaše stvrđnuto. ⁵³Pošto doploviše na kraj, doðu u Genezaret i pristanu. ⁵⁴Kad iziðu iz lađe, ljudi ga odmah prepoznaju ⁵⁵pa oblete sav onaj kraj. I poènu donositi na nosilima bolesnike onamo gdje bi èuli da se on nalazi. ⁵⁶I kamo bi god ulazio - u sela, u gradove, u zaseoke - po trgovima bi stavljali bolesnike i molili ga da se dotaknu makar skuta njegove haljine. I koji bi ga se god dotakli, ozdravljali bi.

Chapter 7

¹ Skupe se oko njega farizeji i neki od pismoznanaca koji dođoše iz Jeruzalema. ²I opaze da neki njegovi učenici jedu kruh nečistih, to jest neopranih ruku. ³A farizeji i svi Židovi ne jedu ako prije temeljito ne operu ruke; drže se predaje starih. ⁴Niti s trga što jedu ako prije ne operu. Mnogo toga još ima što zbog predaje drže: pranje čaša, vrèeva i lonaca. ⁵Zato farizeji i pismoznanci upitaju Isusa: "Zašto tvoji učenici ne postupaju po predaji starih, nego nečistih ruku blaguju?" ⁶A on im reče: "Dobro prorokova Izaija o vama, licemjeri, kad napisao: Ovaj me narod usnama časti, a srce mu je daleko od mene. ⁷Uzalud me štujete naučavajući nauke - uredbu ljudske. ⁸Napustili ste zapovijed Božju, a držite se predaje ljudske." ⁹Još im govoraše: "Lijepo! Dokidate Božju zapovijed da biste sačuvali svoju predaju. ¹⁰Mojsije doista reče: Poštuj oca svoga i majku svoju. I: Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni. ¹¹A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude 'korban', to jest sveti dar', ¹²takvome više ne dopuštate ništa učiniti za oca ili majku. ¹³Tako dokidate riječ Božju svojom predajom, koju sami sebi predadoste. I još štošta tomu slično činite." ¹⁴Tada ponovno dozove mnoštvo i stane govoriti: "Poslušajte me svi i razumijte! ¹⁵Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi - to ga onečišćuje. ¹⁶Tko ima uši da čuje, neka čuje!" ¹⁷I kad od mnoštva uđe u kuću, upitaše ga učenici za prisposobu. ¹⁸I reče im: "Tako? Ni vi ne razumijete? Ne shvaćate li da čovjeka ne može onečistiti što u nj ulazi ¹⁹jer mu ne ulazi u srce, nego u utrobu te izlazi u zahod?" Tako on očisti sva jela. ²⁰Još dometnu: "Što iz čovjeka izlazi, to onečišćuje čovjeka. ²¹Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, ²²preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje. ²³Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka." ²⁴Odande otiđe u kraj tirske. I uđe u neku kuću. Htio je da nitko ne sazna, ali se nije mogao sakriti, ²⁵nego odmah dođe žena koje kćerka imala duha nečistoga. Ona dođe i pade mu pred noge. ²⁶A žena bijaše Grkinja, Sirofeničanka rodom. I moljaše ga da joj iz kćeri istjera zloduha. ²⁷A on joj govoraše: "Pusti da se prije nasite djeca! Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psućima." ²⁸A ona æ mu: "Da, Gospodine! Ali i psuća ispod stola jedu od mrvica dječjih." ²⁹Reče joj: "Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh." ³⁰I ode kući te nađe dijete gdje leži na postelji, a zloduh je bio izišao. ³¹Zatim se ponovno vratio iz krajeva tirske pa preko Sidona dođe Galilejskom moru, u krajeve dekapolske. ³²Donesu mu nekoga gluhog mucavca pa ga zamole da stavi na nj ruku. ³³On ga uzme nasamo od mnoštva, utisne svoje prste u njegove uši, zatim pljune i dotakne se njegova jezika. ³⁴Upravi pogled u nebo, uzdahne i kaže mu: "Effata!" - to æ reči: "Otvori se!" ³⁵I odmah mu se otvoriše uši i razdriješi spona jezika te stade govoriti razgovijetno. ³⁶A Isus im zabrani da nikome ne kazuju. No što im je on više branio, oni su to više razgllašavali ³⁷i preko svake mjere zadivljeni govorili: "Dobro je sve učinio! Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!"

Chapter 8

¹ Onih se dana opet skupio silan svijet. Budući da nisu imali što jesti, dozva Isus učenike pa im reče: ²"Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me i nemaju što jesti. ³Ako ih otpravim gladne njihovim kućama, klonut će putom. A neki su od njih došli iz daleka." ⁴Učenici mu odgovore: "Otkuda bi ih tko ovdje u pustinji mogao nahraniti kruhom?" ⁵On ih zapita: "Koliko kruhova imate?" Oni odgovore: "Sedam." ⁶Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji. I uze sedam kruhova, zahvali, razlomi i davaše svojim učenicima da posluže. I poslužiše mnoštvu. ⁷A imali su i malo ribica. Blagoslovi i njih te reče da i to posluže. ⁸I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka odnijese sedam košara. ⁹Bilo ih je oko četiri tisuće. Tada ih otpusti, ¹⁰a sam sa svojim učenicima odmah uđe u lađu i ode u kraj dalmanutski. ¹¹Tada istupiše farizeji i počеше raspravljati s njime. Iskušavajući ga, zatraže od njega znak s neba. ¹²On uzdahnu iz sve duše i reče: "Zašto ovaj naraštaj traži znak? Zaista, kažem vam, ovome se naraštaju neće dati znak." ¹³Tada ih ostavi, ponovno uđe u lađu pa otiđe prijeko. ¹⁴A zaboraviše ponijeti kruha; imali su samo jedan kruh sa sobom na lađu. ¹⁵Nato ih Isus opomenu: "Pazite, čuvajte se kvasca farizejskog i kvasca Herodova!" ¹⁶Oni, zamišljeni, među sobom govorahu: "Kruha nemamo." ¹⁷Zamijetio to Isus pa im reče: "Zašto ste zamišljeni što kruha nemate? Zar još ne shvaćate i ne razumijete? Zar vam je srce stvrdnuto?" ¹⁸Očima imate, a ne vidite; ušima imate, a ne čujete? Zar se ne sjećate?" ¹⁹Kad sam ono razlomio pet kruhova na pet tisuća, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Kažu mu: "Dvanaest." ²⁰"A kada razlomih sedam na četiri tisuće, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Odgovore: "Sedam." ²¹A on će njima: "I još ne razumijete?" ²²Dođu u Betsaidu, dovedu mu slijepca pa ga zamole da ga se dotakne. ²³On uhvati slijepca za ruku, izvede ga iz sela, pljunu mu u oči, stavi na nj ruke i zapita ga: "Vidiš li što?" ²⁴Slijepac upilji pogled i reče: "Opažam ljude; vidim nešto kao drveće ... hodaju." ²⁵Tada mu Isus opet stavi ruke na oči i slijepac progleda i ozdravi te je mogao sve jasno na daleko vidjeti. ²⁶Tada ga posla kući i reče mu: "Ne ulazi u selo." ²⁷I krenu Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove. Putem on upita učenike: "Što govore ljudi, tko sam ja?" ²⁸Oni mu rekoše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, treći opet da si neki od proroka." ²⁹On njih upita: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reče: "Ti si Pomazanik - Krist!" ³⁰I zaprijeti im da nikomu ne kazuju o njemu. ³¹I poče ih poučavati kako Sin Ćovječji treba da mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i nakon tri dana da ustane. ³²Otvoreno im to govoraše. Petar ga uze u stranu i poče odvracati. ³³A on se okrenu, pogleda svoje učenike pa zaprijeti Petru: "Nosi se od mene, sotono, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!" ³⁴Tada dozva narod i učenike pa im reče: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ³⁵Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj zaradi mene i evanđelja, spasić ga. ³⁶Ta što koristi čovjeku steći sav svijet, a životu svojemu nauditi? ³⁷Ta što da čovjek dadne u zamjenu za život svoj? ³⁸Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi u ovom preljubničkom i grešničkom naraštaju - njega će se stidjeti i Sin Ćovječji kada dođe u slavi Oca svoga zajedno sa svetim anđelima."

Chapter 9

¹ Još im govoraše: "Zaista, kažem vam, neki od ovdje nazoènih neæe okusiti smrti dok ne vide da je kraljevstvo Božje došlo u sili." ² Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana i povede ih na goru visoku, u osamu, same, i preobrazi se pred njima. ³ I haljine mu postadoše sjajne, bijele veoma - nijedan ih bjelilac na zemlji ne bi mogao tako izbijeliti. ⁴ I ukaza im se Ilija s Mojsijem te razgovarahu s Isusom. ⁵ A Petar prihvati i reèe Isusu: "Uèitelju, dobro nam je ovdje biti! Naèinimo tri sjenice: tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu." ⁶ Doista nije znao što da kaže jer bijahu prestrašeni. ⁷ I pojavi se oblak i zasjeni ih, a iz oblaka se zaèu glas: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! Slušajte ga!" ⁸ I odjednom, obazrevši se uokolo, nikoga uza se ne vidješe doli Isusa sama. ⁹ Dok su silazili s gore, naloži im da nikomu ne pripovijedaju što su vidjeli dok Sin Èovjeèji od mrtvih ne ustane. ¹⁰ Oni održaše tu rijeè, ali se među sobom pitahu što znaèi to njegovo "od mrtvih ustati" ¹¹ pa ga upitaju: "Zašto pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?" ¹² A on im reèe: "Ilija æe, doduše, prije doæi i sve obnoviti. Pa kako ipak piše o Sinu Èovjeèjem da æe mnogo pretrpjeti i biti prezren?" ¹³ Ali, velim vam: Ilija je veæ došao i oni uèiniše s njim što im se prohtjelo, kao što piše o njemu." ¹⁴ Kada dođoše k uèenicima, ugledaše oko njih silan svijet i pismoznance kako raspravljaju s njima. ¹⁵ Èim ga sve ono mnoštvo ugleda, iznenaðeno brže pohrli pozdraviti ga. ¹⁶ A on ih upita: "Što to raspravljaste s njima?" ¹⁷ Odvрати netko iz mnoštva: "Uèitelju, dovedoh k tebi svoga sina koji ima nijemoga duha. ¹⁸ Gdje ga god zgrabi, obara ga, a on pjeni, škripi zubima i koèi se. Rekoh tvojim uèenicima da ga izagnaju, ali ne mogoše." ¹⁹ On im odvrati: "O rode nevjerni! Dokle mi je biti s vama? Dokle li vas podnositi? Dovedite ga k meni!" ²⁰ I dovedoše ga k njemu. Èim zloduh ugleda Isusa, potrese djeèakom i on se, oboren na zemlju, stane valjati i pjeniti. ²¹ Isus upita njegova oca: "Koliko je vremena kako mu se to dogaða?" On reèe: "Od djetinjstva!" ²² A èesto ga znade baciti i u vatru i u vodu da ga upropasti. Nego, ako što možeš, pomози nam, imaj samilosti s nama!" ²³ Nato mu Isus reèe: "Što? Ako možeš? Sve je moguæe onomu koji vjeruje!" ²⁴ Djeèakov otac brže povika: "Vjerujem! Pomози mojoj nevjeri!" ²⁵ Vidjevši da svijet odasvud grne, Isus zaprijeti neèistomu duhu: "Nijemi i gluhi duše, ja ti zapovijedam, iziði iz njega i da nisi više u nj ušao!" ²⁶ Zloduh nato zavièe, žestoko strese djeèaka te iziðe, a on osta kao mrtav te su mnogi govorili da je umro. ²⁷ No Isus ga dohvati za ruku, podiže ga i on ustade. ²⁸ Kad Isus uðe u kuæu, upitaše ga uèenici nasamo: "Kako to da ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁹ Odgovori im: "Ovaj se rod nièim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom." ³⁰ Otišavši odande, prolazahu kroz Galileju. On ne htjede da to itko sazna. ³¹ Jer pouèavaše svoje uèenike. Govoraše im: "Sin Èovjeèji predaje se u ruke ljudima. Ubit æe ga, ali æe on, ubijen, nakon tri dana ustati." ³² No oni ne razumješe te besjede, a bojahu ga se pitati. ³³ I dođoše u Kafarnaum. I veæ u kuæi upita ih: "Što ste putem raspravljali?" ³⁴ A oni umukoše jer putem među sobom razgovarahu o tome tko je najveæi. ³⁵ On sjede i dozove dvanaestoricu te im reèe: "Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslušitelj!" ³⁶ I uzme dijete, postavi ga posred njih, zagrli ga i reèe im: ³⁷ "Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime, mene prima. A tko mene prima, ne prima mene, nego onoga koji mene posla." ³⁸ Reèe

mu Ivan: "Uèitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili jer ne ide s nama." ³⁹A Isus reèe: "Ne branite mu! Jer nitko ne može uèiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi. ⁴⁰Tko nije protiv nas, za nas je." ⁴¹"Uistinu, tko vas napoji èašom vode u ime toga što ste Kristovi, zaista, kažem vam, neæe mu propasti plaæa." ⁴²"Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude baèen u more." ⁴³"Pa ako te ruka sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je sakatu uæi u život, nego s obje ruke otiaæi u pakao, u oganj neugasivi. ⁴⁴# ⁴⁵I ako te noga sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je hromu uæi u život, nego s obje noge biti baèen u pakao. ⁴⁶# ⁴⁷I ako te oko sablažnjava, iskopaj ga. Bolje ti je jednooku uæi u kraljevstvo Božje, nego s oba oka biti baèen u pakao, ⁴⁸gdje crv njihov ne gine niti se oganj gasi. ⁴⁹Uistinu, ognjem æe svaki od njih biti posoljen. ⁵⁰Dobra je sol. Ali ako sol postane neslana, èime æete nju zaèiniti? Imajte sol u sebi, a mir meðu sobom!"

Chapter 10

¹ Krenuvši odande, dođe u judejski kraj i na onu stranu Jordana. I opet mnoštvo nagrnu k njemu, a on ih po svojem obièaju ponovno pouèavaše. ²A pristupe farizeji pa, da ga iskušaju, upitaše: "Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?" ³On im odgovori: "Što vam zapovjedi Mojsije?" ⁴Oni rekoše: "Mojsije je dopustio napisati otpusno pismo i - otpustiti." ⁵A Isus æe im: "Zbog okorjelosti srca vašega napisa vam on tu zapovijed. ⁶Od poèetka stvorenja muško i žensko stvori ih. ⁷Stoga æe èovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; ⁸i dvoje njih bit æe jedno tijelo. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. ⁹Što dakle Bog združi, èovjek neka ne rastavlja!" ¹⁰U kuæi su ga uèenici ponovno o tome ispitivali. ¹¹I reèe im: "Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, èini prema prvoj preljub. ¹²I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, èini preljub." ¹³Donosili mu djeèicu da ih se dotakne, a uèenici im branili. ¹⁴Opazivši to, Isus se ozlovolji i reèe im: "Pustite djeèicu neka dolaze k meni; ne prijeèite im jer takvih je kraljevstvo Božje! ¹⁵Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neæe uæi." ¹⁶Nato ih zagrli pa ih blagoslivljaše polažuæi na njih ruke. ¹⁷I dok je izlazio na put, dotrèi netko, klekne preda nj pa ga upita: "Uèitelju dobri, što mi je èiniti da baštinim život vjeèni?" ¹⁸Isus mu reèe: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini! ¹⁹Zapovijedi znadeš: Ne ubij! Ne èini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoèi lažno! Ne otmi! Poštuj oca svoga i majku!" ²⁰On mu odgovori: "Uèitelju, sve sam to èuvao od svoje mladosti." ²¹Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: "Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa æeš imati blago na nebu. A onda doði i idi za mnom." ²²On se na tu rijeè smrkne i ode žalostan jer imao veliki imetak. ²³Isus zaokruži pogledom pa æe svojim uèenicima: "Kako li æe teško imuænici u kraljevstvo Božje!" ²⁴Uèenici ostadoše zapanjeni tim njegovim rijeèima. Zato im Isus ponovi: "Djeco, kako je teško u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz ušice iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje." ²⁶Oni se još veæma snebivahu te æe jedan

drugome: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷Isus upre u njih pogled i reče: "Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu! Ta Bogu je sve moguće!" ²⁸Petar mu počeo govoriti: "Evo, mi sve ostavimo i pođosmo za tobom." ²⁹Reče Isus: "Zaista, kažem vam, nema ga tko ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili polja poradi mene i poradi evanđelja, ³⁰a da ne bi sada, u ovom vremenu, s progonstvima primio stotruku kuću, i braću, i sestara, i majki, i djece, i polja - i u budućem vijeku život vječni." ³¹A mnogi prvi bit će posljednji i posljednji prvi." ³²Putovali su tako uzlazeći u Jeruzalem. Isus je išao pred njima te bijahu zaprepašteni, a oni koji su išli za njima, prestrašeni. Tada Isus opet uze dvanaesticu i počeo im kazivati što će ga zadesiti: ³³"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Ęovjeđji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt, predati poganima, ³⁴izrugati i popljuvati. Izbičevat će ga, ubit će ga, ali on će nakon tri dana ustati." ³⁵I pristupe mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu: "Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo." ³⁶A on će im: "Što hoćete da vam učinim?" ³⁷Oni mu rekoše: "Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva." ³⁸A Isus im reče: "Ne znate što ištete. Možete li piti čašu koju ja pijem, ili krstiti se krstom kojim se ja krstim?" ³⁹Oni mu rekoše: "Možemo." A Isus će im: "Čašu koju ja pijem pit ćete i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni, ⁴⁰ali sjesti meni zdesna ili slijeva nisam ja vlastan dati - to je onih kojima je pripravljeno." ⁴¹Kad su to čula ostala desetica, počeo se gnjeviti na Jakova i Ivana. ⁴²Zato ih Isus dozva i reče im: "Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. ⁴³Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! ⁴⁴I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. ⁴⁵Jer ni Sin Ęovjeđji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge." ⁴⁶Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. ⁴⁷Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: "Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!" ⁴⁸Mnogi ga usutkivahu, ali on još jače vikaše: "Sine Davidov, smiluj mi se!" ⁴⁹Isus se zaustavi i reče: "Pozovite ga!" I pozovu slijepca sokoleći ga: "Ustani! Zove te!" ⁵⁰On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. ⁵¹Isus ga upita: "Što hoćeš da ti učinim?" Slijepac mu reče: "Učitelju moj, da progledam." ⁵²Isus će mu: "Idi, vjera te tvoja spasila!" I on odmah progleda i uputi se za njim.

Chapter 11

¹ Kad se približe Jeruzalemu, Betfagi i Betaniji, do Maslinske gore, pošalje dva učenika ²i kaže im: "Hajdete u selo pred vama. Ęim u nj učete, naći ćete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i vodite. ³Ako vam tko reče: 'Što to radite?' recite: 'Gospodinu treba', i odmah će ga ipak ovamo pustiti." ⁴Otiđoše i nađoše magare privezano uz vrata vani na cesti i odriješ ga. ⁵A neki od nazoćnih upitaše: "Što radite? Što drijeshite magare?" ⁶Oni im odvrata kako im reče Isus. I pustiše ih. ⁷I dovedu magare Isusu, prebace preko njega svoje haljine i on zajaha na nj.

⁸Mnogi prostriješe svoje haljine po putu, a drugi narezaše zelenih grana po poljima. ⁹I oni pred njim i oni za njim klicahu: "Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!" ¹⁰Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koji dolazi! Hosana u visinama!" ¹¹I uđe u Jeruzalem, u Hram. I sve uokolo razgleda, pa kako veæ bijaše kasno, pođe s dvanaesticom u Betaniju. ¹²Sutradan su izlazili iz Betanije, a on ogladnje. ¹³Ugleda izdaleka lisnatu smokvu i priđe ne bi li na njoj što našao. Ali došavši bliže, ne nađe ništa osim lišæa jer ne bijaše vrijeme smokvama. ¹⁴Tada reèe smokvi: "Nitko nikada više ne jeo s tebe!" Èuli su to njegovi uèenici. ¹⁵Stignu tako u Jeruzalem. On uđe u Hram i stane izgoniti one koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjaèima isprevrta stolove i prodavaèima golubova klupe. ¹⁶I ne dopusti da itko išta pronese kroz Hram. ¹⁷Uèio ih je i govorio: "Nije li pisano: Dom æe se moj zvati Dom molitve za sve narode? A vi od njega naèinili peæinu razbojnièku!" ¹⁸Kada su za to doèuli glavari sveæenièki i pismoznanci, tražili su kako da ga pogube. Uistinu, bojahu ga se jer je sav narod bio oèaran njegovim naukom. ¹⁹A kad se uveèerilo, izlazili su iz grada. ²⁰Kad su ujutro prolazili mimo one smokve, opaze da je usahla do korijena. ²¹Petar se prisjeti pa æe Isusu: "Uèitelju, pogledaj! Smokva koju si prokleo usahnu." ²²Isus im odvrati: "Imajte vjeru Božju. ²³Zaista, kaŕem vam, rekne li tko ovoj gori: 'Digni se i baci u more!' i u srcu svome ne posumnja, nego vjeruje da æe se dogoditi to što kaŕe - doista, bit æe mu! ²⁴Stoga vam kaŕem: Sve što god zamolite i zaištete, vjerujte da ste postigli i bit æe vam! ²⁵No kad ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaŕ, koji je na nebesima, otpusti vaŕe prijestupke." ²⁶# ²⁷I dođu opet u Jeruzalem. Dok je obilazio Hramom, dođu k njemu glavari sveæenièki, pismoznanci i starješine. ²⁸I govorahu mu: "Kojom vlašæu to èiniš? Ili tko ti dade tu vlast da to èiniš?" ²⁹A Isus im reèe: "Jedno æu vas upitati. Odgovorite mi, pa æu vam kazati kojom vlašæu ovo èinim. ³⁰Krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi? Odgovorite mi!" ³¹A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvrati æe 'Zašto mu dakle ne povjerovaste?' ³²Nego, da reknemo 'od ljudi!'" - Bojahu se mnoŕtva. Ta svi Ivana smatrahu doista prorokom. ³³I odgovore Isusu: "Ne znamo." A Isus æe im: "Ni ja vama neæu kazati kojom vlašæu ovo èinim."

Chapter 12

¹ I uze im zboriti u prisposobama: Èovjek vinograd posadi, ogradom ogradi, iskopa tijesak i kulu podiŕe pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ²I u svoje vrijeme posla vinogradarima slugu da od njih uzme dio uroda vinogradarskoga. ³A oni ga pograbiše, istukoše i otposlaše praznih ruku. ⁴I opet posla k njima drugog slugu: i njemu razbiše glavu i izružiše ga. ⁵Treæega takoðer posla: njega ubiše. Tako i mnoge druge: jedne istukoše, druge pobiše." ⁶"Joŕ jednoga imaše, sina ljubljenoga. Njega naposljetku posla k njima misleæi: 'Poŕtovat æe sina moga.' ⁷Ali ti vinogradari među sobom rekoše: 'Ovo je baŕtinik! Hajde da ga ubijemo i baŕtina æe biti naša.' ⁸I pograbe ga, ubiju i izbace iz vinograda." ⁹"Što li æe uèiniti gospodar vinograda? Doæi æe i pobiti te vinogradare

i dati vinograd drugima. ¹⁰Niste li èitali ovo Pismo: Kamen što ga odbaciše graditelji, postade kamen zaglavni. ¹¹Gospodnje je to djelo - kakvo èudo u oèima našim!" ¹²I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva. Razumješe da je protiv njih izrekao prispodobu pa ga ostave i odu. ¹³I pošalju k njemu neke od farizeja i herodovaca da ga uhvate u rijeèi. ¹⁴Oni doðu i kažu mu: "Uèitelju, znamo da si istinit i ne mariš tko je tko jer nisi pristran, nego po istini uèiš putu Božjemu. Je li dopušteno dati porez caru ili nije? Da damo ili da ne damo?" ¹⁵A on im reèe proziruæi njihovo licemjerje: "Što me iskušavate? Donesite mi denar da vidim!" ¹⁶Oni doniješe. I reèe im: "Èija je ovo slika i natpis?" A oni æe mu: "Carev." ¹⁷A Isus im reèe: "Caru podajte carevo, a Bogu Božje!" I divili su mu se. ¹⁸Doðu k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuæa, i upitaju ga: ¹⁹"Uèitelju, Mojsije nam napisa: Umre li èiji brat i ostavi ženu, a ne ostavi djeteta, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu. ²⁰Sedmero braæe bijaše. Prvi uze ženu i umrije ne ostavivši poroda. ²¹I drugi je uze te umrije ne ostavivši poroda. I treæi jednako tako. ²²I sedmorica ne ostaviše poroda. Najposlije i žena umrije. ²³Komu æe biti žena o uskrsnuæu, kad uskrsnu? Jer sedmorica su je imala za ženu." ²⁴Reèe im Isus: "Niste li u zabludi zbog toga što ne razumijete Pisama ni sile Božje? ²⁵Ta kad od mrtvih ustaju, niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebesima. ²⁶A što se tièe mrtvih, da ustaju, niste li èitali u knjizi Mojsijevoj ono o grmu, kako Mojsiju reèe Bog: Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakovljevi? ²⁷Nije on Bog mrtvih, nego živih. Uvelike se varate." ²⁸Tada pristupi jedan od pismoznanaca koji je slušao njihovu raspravu. Vidjevši da im je dobro odgovorio, upita ga: "Koja je zapovijed prva od sviju?" ²⁹Isus odgovori: "Prva je: Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini. ³⁰Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje!" ³¹"Druga je: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Nema druge zapovijedi veæe od tih." ³²Nato æe mu pismoznac: "Dobro, uèitelju! Po istini si kazao: On je jedini, nema drugoga osim njega. ³³Njega ljubiti iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega kao sebe samoga - više je nego sve paljenice i žrtve." ³⁴Kad Isus vidje kako je pametno odgovorio, reèe mu: "Nisi daleko od kraljevstva Božjega!" I nitko se više nije usuđivao pitati ga. ³⁵A nauèavajuæi u Hramu, uze Isus govoriti: "Kako pismoznanci kažu da je Krist sin Davidov? ³⁶A sam David reèe u Duhu Svetome: Reèe Gospod Gospodinu mojemu: 'Sjedni mi zdesna dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim!' ³⁷Sam ga David zove Gospodinom. Kako mu je onda sin?" Silan ga je svijet s užitkom slušao. ³⁸A on im u pouci svojoj govoraše: "Èuvajte se pismoznanaca, koji rado idu u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, ³⁹prva sjedala u sinagogama i proèelja na gozbama; ⁴⁰proždiru kuæe udovièke, još pod izlikom dugih molitava. Stiaæi æe ih to oštija osuda!" ⁴¹Potom sjede nasuprot riznici te promatraše kako narod baca sitniš u riznicu. Mnogi bogataši bacahu mnogo. ⁴²Dođe i neka siromašna udovica i baci dva novèiaæa, to jest jedan kvadrant. ⁴³Tada dozove svoje uèenike i reèe im: "Doista, kažem vam, ova je sirota udovica ubacila više od svih koji ubacuju u riznicu. ⁴⁴Svi su oni zapravo ubacili od svoga suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sve što je imala, sav svoj žitak."

Chapter 13

¹ Kad je izlazio iz Hrama, rekne mu jedan od njegovih učenika: "Učitelju, gledaj! Kakva li kamenja, kakvih li zdanja!" ²Isus mu odvrati: "Vidiš li ta veličanstvena zdanja? Ne, neæe se ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen." ³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio sućelice Hramu, upitaju ga nasamo Petar, Jakov, Ivan i Andrija: ⁴"Reci nam kada æe to biti i na koji se znak sve to ima svršiti?" ⁵Tada im Isus poće govoriti: "Pazite da vas tko ne zavede. ⁶Mnogi æe doæi u moje ime i govoriti: Ja sam! I mnoge æe zavesti. ⁷Kada pak òujete za ratove i za glasove o ratovima, ne uznemirujte se. Treba da se to dogodi, ali to još nije svršetak." ⁸"Narod æe ustati protiv naroda, kraljevstvo protiv kraljevstva. Bit æe potresa po raznim mjestima, bit æe gladi. To je poćetak trordova." ⁹"Vi pak pazite sami na sebe. Predavat æe vas vijećima i tući vas u sinagogama, pred upraviteljima i kraljevima stajat æete zbog mene, njima za svjedoćanstvo. ¹⁰A treba da se najprije svim narodima propovijeda evanđelje." ¹¹"Kad vas budu vodili na izrućenje, ne brinite se unaprijed što æete govoriti, nego govorite što vam bude dano u onaj ćas. Ta niste vi koji govorite, nego Duh Sveti. ¹²Predavat æe na smrt brat brata i otac sina. Djeca æe ustajati na roditelje i ubijati ih. ¹³Svi æe vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit æe spašen." ¹⁴"I kad vidite da grozota pustoši stoluje gdje joj nije mjesto - tko ćita, neka razumije - koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore! ¹⁵Tko bude na krovu, neka ne silazi i ne ulazi u kuću da iz nje što uzme. ¹⁶I tko bude u polju, neka se ne okreće natrag da uzme ogrtać!" ¹⁷"Jao trudnicama i dojiljama u one dane! ¹⁸A molite da to ne bude zimi ¹⁹jer æe onih dana biti tjeskoba kakve ne bi od poćetka stvorenja, koje stvori Bog, sve do sada, a neæe je ni biti. ²⁰I kad Gospodin ne bi skratio dane one, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih, koje on sebi izabra, skratio je on te dane." ²¹Ako vam tada tko rekne: 'Evo Krista ovdje! Eno ondje!' - ne vjerujte. ²²Ustat æe doista lažni kristi i lažni proroci i tvorit æe znamenja i ćudesa da, bude li moguće, zavedu izabrane. ²³Vi dakle budite na oprezu! Evo, prorekao sam vam sve!" ²⁴Nego, u one dane, nakon one nevolje, sunce æe pomrćati i mjesec neæe više svijetljati ²⁵a zvijezde æe s neba padati i sile æe se nebeske poljuljati. ²⁶Tada æe ugledati Sina Ćovjećjega gdje dolazi na oblacima s velikom moći i slavom. ²⁷I razaslat æe anđele i sabrati svoje izabranike s ćetiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba." ²⁸A od smokve se naućite prisposobi! Kad joj grana već omekša i lišće potjera, znate: ljeto je blizu. ²⁹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je, na vratima! ³⁰Zaista, kaćem vam, ne, neæe uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³¹Nebo æe i zemlja uminuti, ali rijeći moje ne, neæe uminuti." ³²"A o onom danu i ćasu nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac." ³³"Pazite! Bdihte jer ne znate kada je ćas. ³⁴Kao kad ono ćovjek neki polazeći na put ostavi svoju kuću, upravu povjeri slugama, svakomu svoj posao, a vrataru zapovjedi da bdihe. ³⁵Bdihte, dakle, jer ne znate kad æe se domaćin vratiti - da li uvećer ili o ponoći, da li za prvih pijetlova ili ujutro - ³⁶da vas ne bi našao pozaspale ako iznenada doće." ³⁷"Što vama kaćem, svima kaćem: Bdihte!"

Chapter 14

¹ Za dva dana bijaše Pasha i Beskvasni kruhovi. Glavari sveæenièki i pismoznanci tražili su kako da ga na prijevaru uhvate i ubiju. ²Jer se govorilo: "Nikako ne na Blagdan da ne nastane pobuna naroda." ³I kad je u Betaniji, u kuæi Šimuna Gubavca, bio za stolom, dođe neka žena s alabastrenom posudicom prave skupocjene nardove pomasti. Razbi posudicu i poli ga po glavi. ⁴A neki negodovahu te æe jedan drugomu: "Èemu to rasipanje pomasti? ⁵Mogla se pomast prodati za više od tristo denara i dati siromasima." I otresahu se na nju. ⁶A Isus reèe: "Pustite je, što joj dodijavate? Dobro djelo uèini na meni. ⁷Ta siromaha svagda imate uza se i kad god hoæete možete im dobro èiniti, a mene nemate svagda. ⁸Uèinila je što je mogla: unaprijed mi pomaza tijelo za ukop. ⁹Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo evanđelje, po svem svijetu, navješæivat æe se i ovo što ona uèini - njoj na spomen." ¹⁰A Juda Iškariotski, jedan od dvanaestorice, ode glavarima sveæenièkim da im ga preda. ¹¹Kad su oni to èuli, obradovali su se i obeæali mu dati novca. I tražio je zgodu da ga preda. ¹²Prvoga dana Beskvasnih kruhova, kad se žrtvovala pasha, upitaju uèenici Isusa: "Gdje hoæeš blagovati pashu, da odemo i pripravimo?" ¹³On pošalje dvojicu uèenika i rekne im: "Idite u grad i namjerit æete se na èovjeka koji nosi krèag vode. Pođite za njim ¹⁴pa gdje on uđe, recite domaæinu: 'Uèitelj pita: Gdje mi je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim uèenicima?' ¹⁵I on æe vam pokazati na katu veliko blagovalište, prostrto i spremljeno. Ondje nam pripravite." ¹⁶Uèenici odu, dođu u grad i nađu kako im on reèe te priprave pashu. ¹⁷A uveèer dođe on s dvanaesticom. ¹⁸I dok bijahu za stolom te blagovahu, reèe Isus: "Zaista, kažem vam, jedan æe me od vas izdati - koji sa mnom blaguje." ¹⁹Ožalošæeni, stanu mu govoriti jedan za drugim: "Da nisam ja?" ²⁰A on im reèe: "Jedan od dvanaestorice koji umaèe sa mnom u zdjelicu. ²¹Sin Èovjeèji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao èovjeku onomu koji ga predaje. Tomu bi èovjeku bolje bilo da se ni rodio nije!" ²²I dok su blagovali, on uze kruh, izreèe blagoslov pa razlomi, dade im i reèe: "Uzmite, ovo je tijelo moje." ²³I uze èašu, zahvali i dade im. I svi su iz nje pili. ²⁴A on im reèe: "Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge prolijeva. ²⁵Zaista, kažem vam, ne, neæu više piti od ovoga roda trsova do onoga dana kad æu ga - novoga - piti u kraljevstvu Božjem." ²⁶Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori. ²⁷I reèe im Isus: "Svi æete se sablazniti. Ta pisano je: Udarit æu pastira i ovce æe se razbjeæi. ²⁸Ali kad uskrsnem, iæi æu pred vama u Galileju." ²⁹Nato æe mu Petar: "Ako se i svi sablazne, ja neæu!" ³⁰A Isus mu reèe: "Zaista, kažem ti, baš ti, danas, ove noæi, prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput æeš me zatajiti." ³¹Ali on je upornije uvjeravao: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom - ne, neæu te zatajiti." A tako su svi govorili. ³²I dođu u predio imenom Getsemani. I kaže Isus svojim uèenicima: "Sjednite ovdje dok se ne pomolim." ³³I povede sa sobom Petra, Jakova i Ivana. Spopade ga užas i tjeskoba ³⁴pa im reèe: "Duša mi je nasmrt žalosna! Ostanite ovdje i bdijte!" ³⁵Ode malo dalje i rušæei se na zemlju molio je da ga, ako je moguæe, mimoiđe ovaj èas. ³⁶Govoraše: "Abba! Oèe! Tebi je sve moguæe! Otkloni èašu ovu od mene! Ali ne što ja hoæu, nego što hoæeš ti!" ³⁷I dođe, nađe ih pozaspale pa reèe Petru: "Šimune, spavaš? Jedan sat nisi mogao probdjeti? ³⁸Bdijte i molite da ne

padnete u napast. Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo." ³⁹Opet ode i pomoli se istim riječima. ⁴⁰Ponovno dođe i nađe ih pozaspale. Oči im se sklapale i nisu znali što da mu odgovore. ⁴¹Dođe i treći put i reče im: "Samo spavajte i poživajte! Gotovo je! Dođe čas! Evo, predaje se Sin Ćovječji u ruke grešničke! ⁴²Ustanite, hajdemo! Evo, izdajica se moj približio!" ⁴³Uto, dok je on još govorio, stiže Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime svjetina s mačevima i toljagama, poslana od glavara svećeničkih, pismoznana i starješina. ⁴⁴A izdajica im njegov dade znak: "Koga poljubim, taj je! Uхватite ga i oprezno odvedite!" ⁴⁵I kako dođe, odmah pristupi k njemu i reče: "Učitelju!" I poljubi ga. ⁴⁶Oni podignu na nj ruke i uhvate ga. ⁴⁷A jedan od nazočnih trgnu mač, udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu uho. ⁴⁸Isus im prozbori: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite. ⁴⁹Danomice bijah vam u Hramu, naučavah i ne uhvatiste me. No neka se ispune Pisma!" ⁵⁰I svi ga ostave i pobjegnu. ⁵¹A jedan je mladić išao za njim, ogrnut samo plahtom. I njega htjedoše uhvatiti, ⁵²no on ostavi plahtu i gol pobježe. ⁵³Zatim odvedoše Isusa velikom svećeniku. I skupe se svi glavari svećenički, starješine i pismoznanci. ⁵⁴Petar je izdaleka išao za njim do u dvor velikog svećenika. Tu je sjedio sa stražarima i grijao se uz vatru. ⁵⁵A glavari svećenički i cijelo Vijeće, da bi mogli pogubiti Isusa, tražili su protiv njega kakvo svjedočanstvo, ali nikako da ga nađu. ⁵⁶Mnogi su doduše lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva ne slagahu. ⁵⁷Ustali su neki i lažno svjedočili protiv njega: ⁵⁸"Mi smo ga čuli govoriti: 'Ja ću razvaliti ovaj rukotvoreni Hram i za tri dana sagraditi drugi, nerukotvoreni!'" ⁵⁹Ali ni u tom im svjedočanstvo ne bijaše složno. ⁶⁰Usta nato veliki svećenik na sredinu i upita Isusa: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi svjedoče protiv tebe?" ⁶¹A on je šutio i ništa mu nije odgovarao. Veliki ga svećenik ponovo upita: "Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?" ⁶²A Isus mu reče: "Ja jesam! I gledat ćete Sina Ćovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi s oblacima nebeskim." ⁶³Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: "Što nam još trebaju svjedoci?" ⁶⁴Čuli ste hulu. Što vam se čini?" Oni svi presudiše da zaslužuje smrt. ⁶⁵I neki stanu pljuvati po njemu, zastirati mu lice i udarati ga govoreći: "Proreci!" I sluge ga stadoše pljuskati. ⁶⁶I dok je Petar bio dolje u dvoru, dođe jedna sluškinja velikoga svećenika; ⁶⁷ugledavši Petra gdje se grije, upre u nj pogled i reče: "I ti bijaše s Nazarećaninom, Isusom." ⁶⁸On zanijeka: "Niti znam niti razumijem što govoriš." I iziđe van u predvorje, a pijetao se oglasi. ⁶⁹Sluškinja ga ugleda i poče opet govoriti nazočnima: "Ovaj je od njih!" ⁷⁰On opet nijekao. Domalo nazočni opet stanu govoriti Petru: "Doista, i ti si od njih! Ta Galilejac si!" ⁷¹On se tada stane kleti i preklinjati: "Ne znam čovjeka o kom govorite!" ⁷²I odmah se po drugi put oglasi pijetao. I spomenu se Petar one besjede, kako mu ono Isus reče: "Prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput ćeš me zatajiti." I briznu u plač.

Chapter 15

¹ Odmah izjutra glavari svećenički zajedno sa starješinama i pismoznancima - cijelo Vijeće - upriličili su vijećanje pa Isusa svezali, odveli i predali Pilatu. ²I upita ga Pilat: "Ti li si kralj

židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš." ³I glavari ga sveæenièki teško optuživahu. ⁴Pilat ga opet upita: "Ništa ne odgovaraš? Gle, koliko te optužuju." ⁵A Isus ništa više ne odgovori te se Pilat èudio. ⁶O Blagdanu bi im pustio uznika koga bi zaiskali. ⁷A zajedno s pobunjenicima koji u pobuni poèiniše umorstvo bijaše u okove baèen èovjek zvani Baraba. ⁸I uziðe svjetina te poèe od Pilata iskati ono što im obièavaše èiniti. ⁹A on im odgovori: "Hoæete li da vam pustim kralja židovskoga?" ¹⁰Znao je doista da ga glavari sveæenièki bijahu predali iz zavisti. ¹¹Ali glavari sveæenièki podjare svjetinu da traži neka im radije pusti Barabu. ¹²Pilat ih opet upita: "Što dakle da uèinim s ovim kojega zovete kraljem židovskim?" ¹³A oni opet povikaše: "Raspni ga!" ¹⁴Reèe im Pilat: "Ta što je zla uèinio?" Povikaše još jaèe: "Raspni ga!" ¹⁵Hoteæi ugoditi svjetini, Pilat im pusti Barabu, a Isusa izbièeva i preda da se razapne. ¹⁶Vojnici ga odvedu u unutarnjost dvora, to jest u pretorij, pa sazovu cijelu èetu ¹⁷i zaogrnu ga grimizom; spletu trnov vijenac i stave mu na glavu ¹⁸te ga stanu pozdravljati: "Zdravo, kralju židovski!" ¹⁹I udarahu ga trskom po glavi, pljuvahu po njemu i klanjahu mu se prigibajuæi koljena. ²⁰A pošto ga izrugaje, svukoše mu grimiz i obukoše mu njegove haljine. I izvedu ga da ga razapnu. ²¹I prisile nekog prolaznika koji je dolazio s polja, Šimuna Cirenca, oca Aleksandrova i Rufova, da mu ponese križ. ²²I dovuku ga na mjesto Golgotu, što znaèi Lubanjsko mjesto. ²³I nuðahu mu piti namirisana vina, ali on ne uze. ²⁴Kad ga razapeše, razdijele meðu se haljine njegove bacivši za njih kocku - što æe tko uzeti. ²⁵A bijaše treæa ura kad ga razapeše. ²⁶Bijaše napisan i natpis o njegovoj krivici: "Kralj židovski." ²⁷A zajedno s njime razapnu i dva razbojnika, jednoga njemu zdesna, drugoga slijeva. ²⁸# ²⁹Prolaznici su ga pogrðivali mašuæi glavama: "Ej, ti, koji razvaljuješ Hram i sagraðiš ga za tri dana, ³⁰spasi sam sebe, siði s križa!" ³¹Slièno i glavari sveæenièki s pismoznancima rugajuæi se govorahu jedni drugima: "Druge je spasio, sebe ne može spasiti! ³²Krist, kralj Izraelov! Neka sad siðe s križa da vidimo i povjerujemo!" Vrijeðahu ga i oni koji bijahu s njim raspeti. ³³A o šestoj uri tama nastala po svoj zemlji - sve do ure devete. ³⁴O devetoj uri povika Isus iza glasa: "Eloi, Eloi lama sabahtani?" To znaèi: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" ³⁵Neki od nazoènih èuvši to govorahu: "Gle, Iliju zove." ³⁶A jedan otrèa, natopi spužvu octom, natakne na trsku i pruži mu piti govoreæi: "Pustite da vidimo hoæe li doæi Ilija da ga skine." ³⁷A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu. ³⁸I zavjesa se hramska razdrije nadvoje, odozgor dodolje. ³⁹A kad satnik koji stajaše njemu nasuprot vidje da tako izdahnu, reèe: "Zaista, ovaj èovjek bijaše Sin Božji!" ⁴⁰Izdaleka promatrahu i neke žene: meðu njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Mlaðega i Josipa, i Saloma - ⁴¹te su ga pratile kad bijaše u Galileji i posluživale mu - i mnoge druge koje uziðoše s njim u Jeruzalem. ⁴²A uveèer, buduæi da je bila Priprava, to jest predveèerje subote, ⁴³doðe Josip iz Arimateje, ugledan vijeænik, koji takoðer isèekivaše kraljevstvo Božje: odvaži se, uèe k Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. ⁴⁴Pilat se zaèudi da je veæ umro pa dozva satnika i upita ga je li odavna umro. ⁴⁵Kad sazna od satnika, darova Josipu tijelo. ⁴⁶Josip kupi platno, skine tijelo i zavije ga u platno te položi u grob, koji bijaše izduben iz stijene. I dokotrlja kamen na grobna vrata. ⁴⁷A Marija Magdalena i Marija Josipova promatrahu kamo ga polažu.

Chapter 16

¹ Kad prođe subota, Marija Magdalena i Marija Jakovljeva i Saloma kupiše mionirisa da odu pomazati Isusa. ²I prvoga dana u tjednu, veoma rano, o izlasku sunèevu, dođu na grob. ³I razgovarahu među sobom: "Tko æe nam otkotrljati kamen s vrata grobnih?" ⁴Pogledaju, a ono kamen otkotrljan. Bijaše doista veoma velik. ⁵I ušavši u grob, ugledaju mladica zaogrnutu bijelom haljinom gdje sjedi zdesna. I preplaše se. ⁶A on æe im: "Ne plašite se! Isusa tražite, Nazareæanina, Raspetoga? Uskrsnu! Nije ovdje! Evo mjesta kamo ga položiše. ⁷Nego idite, recite njegovim uèenicima i Petru: Ide pred vama u Galileju! Ondje æete ga vidjeti, kamo vam reèe!" ⁸One iziðu i stanu bježati od groba: spopade ih strah i trepet. I nikomu ništa ne rekoše jer se bojahu. ⁹Uskrsnuvši dakle rano prvog dana u tjednu, ukaza se najprije Mariji Magdaleni iz koje bijaše istjerao sedam zloduha. ¹⁰Ona ode i dojavila njegovima, tužnima i zaplakanima. ¹¹Kad su oni èuli da je živ i da ga je ona vidjela, ne povjerovali. ¹²Nakon toga ukazao se u drugome oblièju dvojici od njih na putu dok su išli u selo. ¹³I oni odu i dojavila drugima. Ni njima ne povjerovali. ¹⁴Napokon se ukaza jedanaestorici dok bijahu za stolom. Prekora njihovu nevjeru i okorjelost srca što ne povjerovali onima koji ga vidješe uskrsnu od mrtvih. ¹⁵I reèe im: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. ¹⁶Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasi æe se, a tko ne uzvjeruje, osudi æe se. ¹⁷A ovi æe znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime æe moje izganjati zloduhe, novim æe jezicima zboriti, ¹⁸zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neæe im nauditi; na nemoæenike æe ruke polagati, i bit æe im dobro." ¹⁹I Gospodin Isus, pošto im to reèe, bude uzet na nebo i sjede zdesna Bogu. ²⁰Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Rijeè popratnim znakovima.

Luke

Chapter 1

¹ Kad veæ mnogi poduzeše sastaviti izvješæe o događajima koji se ispuniše među nama - ²kako nam to predadoše oni koji od poèetka bijahu oèevici i sluge Rijeèi - ³pošto sam sve, od poèetka, pomno ispitaò, naumih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisati ⁴da se tako osvjedoèiš o pouzdanosti svega u èemu si pouèen. ⁵U dane Heroda, kralja judejskoga, bijaše neki sveæenik imenom Zaharija iz razreda Abijina. Žena mu bijaše od kæeri Aronovih, a ime joj Elizabeta. ⁶Oboje bijahu pravedni pred Bogom: živjeli su besprijekorno po svim zapovijedima i odredbama Gospodnjim. ⁷No nisu imali djeteta jer Elizabeta bijaše nerotkinja, a oboje veæ poodmakle dobi. ⁸Dok je Zaharija jednom po redu svoga razreda obavljao sveæenièku službu pred Bogom, ⁹ždrijebom ga zapade po bogoslužnom obièaju da uđe u Svetište Gospodnje i prinese kad. ¹⁰Za vrijeme kađenice

sve je ono mnoštvo naroda vani molilo. ¹¹A njemu se ukaza anđeo Gospodnji. Stajao je s desne strane kadionoga žrtvenika. ¹²Ugledavši ga, Zaharija se prepade i strah ga spopade. ¹³No anđeo mu reče: "Ne boj se, Zaharija! Uslišana ti je molitva: žena će ti Elizabeta roditi sina. Nadjenut ćeš mu ime Ivan. ¹⁴Bit će ti radost i veselje i rođenje će njegovo mnoge obradovati. ¹⁵Bit će doista velik pred Gospodinom. Ni vina ni drugoga opojnog pića neće piti. Duha Svetoga bit će pun veće od majčine utrobe. ¹⁶Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu. ¹⁷Ići će pred njim u duhu i sili Ilijinoj da obrati srce otaca k sinovima i nepokorne k razumnosti pravednih te spremi Gospodinu narod pripravan." ¹⁸Nato Zaharija reče anđelu: "Po čemu ću ja to razaznati. Ta star sam i žena mi poodmakle dobi." ¹⁹Anđeo mu odgovori: "Ja sam Gabriel koji stojim pred Bogom. Poslan sam da govorim s tobom i da ti donesem ovu radosnu poruku. ²⁰I evo, budući da nisi povjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti u svoje vrijeme, zanijemjet ćeš i nećeš moći govoriti do dana dok se to ne zbude." ²¹Narod je iščekivao Zahariju i čudio se što se toliko zadržao u Svetišću. ²²Kad je napokon izašao, nije im mogao ništa reći pa zaključio je da je u Svetišću imao viđenje. Nastojao im se doduše izraziti znakovima, ali osta nijem. ²³Kad se navršio dani njegove službe, otiđe kući. ²⁴Nakon tih dana zatrudnje Elizabeta, njegova žena. Krila se pet mjeseci govoreći: ²⁵"Evo, to mi je učinio Gospodin u dane kad mu se svidje skinuti s mene sramotu među ljudima." ²⁶U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret ²⁷k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djeвица se zvala Marija. ²⁸Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" ²⁹Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. ³⁰No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. ³¹Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. ³²On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, ³³i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijeke i njegovu kraljevstvu neće biti kraja." ³⁴Nato će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" ³⁵Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. ³⁶A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začela sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. ³⁷Ta Bogu ništa nije nemoguća!" ³⁸Nato Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje. ³⁹Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. ⁴⁰Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. ⁴¹Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga ⁴²i povika iz svega glasa: "Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! ⁴³Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega? ⁴⁴Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. ⁴⁵Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!" ⁴⁶Tada Marija reče: "Veliča duša moja Gospodina, ⁴⁷klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju, ⁴⁸što pogleda na neznatnost službenice svoje: odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom. ⁴⁹Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo! ⁵⁰Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje. ⁵¹Iskaza snagu mišice svoje, rasprši oholice umišljene. ⁵²Silne zbaci s prijestolja, a uzvisi neznatne. ⁵³Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne. ⁵⁴Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obećava ocima našim:

⁵⁵spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka." ⁵⁶Marija osta s Elizabetom oko tri mjeseca, a onda se vrati kući. ⁵⁷Elizabeti se međutim navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. ⁵⁸Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome. ⁵⁹Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, ⁶⁰no mati se njegova usprotivi: "Nipošto, nego zvat će se Ivan!" ⁶¹Rekoše joj na to: "Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao." ⁶²Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. ⁶³On zaista ploiču i napisa "Ivan mu je ime!" Svi se začude, ⁶⁴a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljajući Boga. ⁶⁵Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. ⁶⁶I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: "Što li će biti od ovoga djeteta?" Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime. ⁶⁷A Zaharija, otac njegov, napuni se Duha Svetoga i stade prorokovati: što pohodi i otkupi narod svoj! ⁶⁹Podiže nam snagu spasenja u domu Davida, sluge svojega, ⁷⁰kao što obeća na usta svetih proroka svojih od vijeka: ⁷¹spasiti nas od neprijatelja naših i od ruke sviju koji nas mrze; ⁷²iskazati dobrotu ocima našim i sjetiti se svetog Saveza svojega, ⁷³zakletve kojom se zakle Abrahamu, ocu našem: da će nam dati ⁷⁴te mu, izbačeni iz ruku neprijatelja, služimo bez straha ⁷⁵u svetosti i pravednosti pred njim u sve dane svoje. ⁷⁶A ti, dijete, prorok ćeš se Svevišnjega zvati jer ćeš ići pred Gospodinom da mu pripraviš putove, ⁷⁷da pružiš spoznaju spasenja narodu njegovu po otpuštenju grijeha njihovih, ⁷⁸darom milosrdnog srca Boga našega po kojem će nas pohoditi Mlado sunce s visine ⁷⁹da obasja one što sjede u tmini i sjeni smrtnoj, da upravi noge naše na put mira." ⁸⁰Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Chapter 2

¹ U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. ²Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. ³Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. ⁴Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - ⁵da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna. ⁶I dok se bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. ⁷I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu. ⁸A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. ⁹Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašiše. ¹⁰No anđeo im reče: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! ¹¹Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ¹²I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama." ¹³I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći: ¹⁴"Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!" ¹⁵Čim anđeli otiđoše od njih na nebo, pastiri stanu poticati jedni druge: "Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj

koji nam obznani Gospodin." ¹⁶I pohite te pronađu Mariju, Josipa i novorođenèe gdje leži u jaslama. ¹⁷Pošto sve pogledaše, ispriповijediše što im bijaše reèeno o tom djetetu. ¹⁸A svi koji su to èuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri. ¹⁹Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu. ²⁰Pastiri se zatim vratiše slaveæi i hvaleæi Boga za sve što su èuli i vidjeli kako im je bilo reèeno. ²¹Kad se navršilo osam dana da bude obrezan, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvaao anđeo prije njegova zaèeæa. ²²Kad se zatim po Mojsijevu Zakonu navršišè dani njihova èišæenja, poniješe ga u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu - ²³kao što piše u Zakonu Gospodnjem: Svako muško prvorodenèe neka se posveti Gospodinu! - ²⁴i da prinesu žrtvu kako je reèeno u Zakonu Gospodnjem: dvije grlice ili dva golubiaæa. ²⁵Živio tada u Jeruzalemu èovjek po imenu Šimun. Taj èovjek, pravedan i bogobožazan, išèekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. ²⁶Objavio mu Duh Sveti da neæe vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. ²⁷Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji uniješe dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, ²⁸primi ga on u naruđe, blagoslovi Boga i reèe: ²⁹"Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodar, po rijeèi svojoj, u miru! ³⁰Ta vidješe oèi moje spasenje tvoje, ³¹koje si pripravo pred licem svih naroda: ³²svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga." ³³Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori. ³⁴Šimun ih blagoslovi i reèe Mariji, majci njegovoj: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuæe mnogima u Izraelu i za znak osporavan - ³⁵a i tebi æe samoj maèe probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!" ³⁶A bijaše neka proroèica Ana, kæi Penuelova, iz plemena Ašerova, žena veoma odmakla u godinama. Nakon djevojaštva živjela je s mužem sedam godina, ³⁷a sama kao udovica do osamdeset i èetvrte. Nije napuštala Hrama, nego je postovima i molitvama danju i noæu služila Bogu. ³⁸Upravo u taj èas nadođe. Hvalila je Boga i svima koji išèekivahu otkupljenje Jeruzalema pripovijedala o djetetu. ³⁹Kad obaviše sve po Zakonu Gospodnjem, vratiše se u Galileju, u svoj grad Nazaret. ⁴⁰A dijete je raslo, jaèalo i napunjalo se mudrosti i milost je Božja bila na njemu. ⁴¹Njegovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. ⁴²Kad mu bijaše dvanaest godina, uziðoše po obièaju blagdanskome. ⁴³Kad su minuli ti dani, vraæahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. ⁴⁴Uvjereni da je meðu suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti meðu rodbinom i znancima. ⁴⁵I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeæi ga. ⁴⁶Nakon tri dana naðoše ga u Hramu gdje sjedi posred uèitelja, sluša ih i pita. ⁴⁷Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošæu i odgovorima njegovim. ⁴⁸Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reèe: "Sinko, zašto si nam to uèinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili." ⁴⁹A on im reèe: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" ⁵⁰Oni ne razumješe rijeèi koju im reèe. ⁵¹I siðe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno èuvala sve ove uspomene u svom srcu. ⁵²A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.

Chapter 3

¹ Petnaeste godine vladanja cara Tiberija, dok je upravitelj Judeje bio Poncije Pilat, tetrarh Galileje Herod, a njegov brat Filip tetrarh Itureje i zemlje trahonitidske, i Lizanije tetrarh Abilene, ²za velikog svećenika Ane i Kajfe, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. ³On obiđe svu okolicu jordansku propovijedajući obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha ⁴kao što je pisano u Knjizi besjeda Izaije proroka: Glas viče u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! ⁵Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne! Što je krivudavo, neka se izravna, a hrapavi putovi neka se izglate! ⁶I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje. ⁷Govoraše dakle mnoštvu koje je dolazilo da se krsti: "Leglo gujinje! Tko vas samo upozori da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plodove dostojne obraćenja. I nemojte početi u sebi govoriti: 'Imamo oca Abrahama!' Jer, kažem vam: Bog iz ovog kamena može podići djecu Abrahamovu. ⁹Već je sjekira položena na korijen stablima: svako dakle stablo koje ne donosi dobra roda sijeće se i u oganj baca." ¹⁰Pitalo ga mnoštvo: "Što nam je dakle činiti?" ¹¹On im odgovaraše: "Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako." ¹²Dođoše krstiti se i carinici pa ga pitahu: "Učitelju, što nam je činiti?" ¹³Reče im: "Ne utjerujte više nego što vam je određeno." ¹⁴Pitahu ga i vojnici: "A nama, što je nama činiti?" I reče im: "Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom." ¹⁵Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. ¹⁶Zato im Ivan svima reče: "Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obuci. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹⁷U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim." ¹⁸I mnogim je drugim pobudama Ivan narodu navješćivao evanđelje. ¹⁹A Heroda je tetrarha Ivan prekorio zbog Herodijade, žene njegova brata i zbog svih njegovih zlodjela. ²⁰Svemu tome nadoda Herod još i ovo: zatvori Ivana u tamnicu. ²¹Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, ²²siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: "Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!" ²³Kad je Isus nastupio, bilo mu je oko trideset godina. Bijaše - kako se smatralo - sin Josipov, Elijev, ²⁴Matatov, Levijev, Malkijev, Janajev, Josipov. ²⁵Matatijin, Amosov, Naumov, Heslijev, Nagajev, ²⁶Mahatov, Matatijin, Šimijev, Josehov, Jodin, ²⁷Johanonov, Resin, Zerubabelov, Šealtielov, Nerijev, ²⁸Malkijev, Adijev, Kosamov, Elmadamov, Erov, ²⁹Jošuin, Eliezerov, Jorimov, Matatov, Levijev, ³⁰Šimunov, Judin, Josipov, Jonamov, Eljakimov, ³¹Melejin, Menin, Matatin, Natanov, Davidov, ³²Jišajev, Obedov, Boazov, Salin, Nahšonov, ³³Aminadabov, Adminov, Arnijev, Hesronov, Peresov, Judin, ³⁴Jakovljevi, Izakov, Abrahamov, Terahov, Nahorov, ³⁵Serugov, Reuov, Pelegov, Eberov, Šelahov, ³⁶Kenanov, Arpakšadov, Šemov, Noin, Lamekov, ³⁷Metušalahov, Henokov, Jeredov, Mahalalelov, Kenanov, ³⁸Enošev, Šetov, Adamov, Božji.

Chapter 4

¹ Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga èetrdeset dana vodio pustinjom, ²gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. ³A đavao mu reèe: "Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom." ⁴Isus mu odgovori: "Pisano je: Ne živi èovjek samo o kruhu." ⁵I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje ⁶i reèe mu: "Tebi æu dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoæu, dajem je. ⁷Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje." ⁸Isus mu odgovori: "Pisano je: Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i njemu jedinomu služi!" ⁹Povede ga u Jeruzalem i postavi na vrh Hrama i reèe mu: "Ako si Sin Božji, baci se odavde dolje!" ¹⁰Ta pisano je: Anđelima æe svojim zapovjediti za tebe da te èuvaju. ¹¹I: Na rukama æe te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen." ¹²Odgovori mu Isus: "Reèeno je: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!" ¹³Pošto iscrpi sve kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike. ¹⁴A Isus se u snazi Duha vrati u Galileju te glas o njemu puèe po svoj okolici. ¹⁵I slavljen od sviju, nauèavaše po njihovim sinagogama. ¹⁶I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom obièaju na dan subotni u sinagogu te ustane èitati. ¹⁷Pruže mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano: ¹⁸Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlaèene, ¹⁹proglasiti godinu milosti Gospodnje. ²⁰Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oèi sviju u sinagogi bijahu uprte u njega. ²¹On im progovori: "Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima." ²²I svi su mu povlađivali i divili se milini rijeèi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: "Nije li ovo sin Josipov?" ²³A on im reèe: "Zacijelo æete mi reæi onu prispodobu: Lijeènièe, izlijeèi sam sebe! Što smo èuli da se dogodilo u Kafarnaumu, uèini i ovdje, u svom zavièaju." ²⁴I nastavi: "Zaista, kažem vam, nijedan prorok nije dobro došao u svom zavièaju. ²⁵Uistinu, kažem vam, mnogo bijaše udovica u Izraelu u dane Ilijine kad se na tri godine i šest mjeseci zatvorilo nebo pa zavlādala velika glad po svoj zemlji. ²⁶I ni k jednoj od njih nije bio poslan Ilija doli k ženi udovici u Sarfati sidonskoj. ²⁷I mnogo bijaše gubavaca u Izraelu za proroka Elizeja. I nijedan se od njih ne oèisti doli Naaman Sirac." ²⁸Èuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom, ²⁹ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad da ga strmoglave. ³⁰No on prođe između njih i ode. ³¹I siđe u Kafarnaum, grad galilejski. I pouèavaše ih subotom ³²te bijahu zaneseni njegovim naukom jer silna bijaše rijeè njegovā. ³³A zatekao se u sinagogi èovjek s duhom neèistoga đavla. On povika u sav glas: ³⁴"Hej, što ti imaš s nama, Isuse Nazareæanine? Došao si da nas uništiš! Znam ja tko si ti: Svetac Božji." ³⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziði iz njega!" Nato đavao èovjeka obori u sredinu te iziđe iz njega ne naživ mu ništa. ³⁶I nastā opæe zaprepaštenje te se među sobom razgovarahu: "Kakve li rijeèi! S vlašæu i snagom zapovijeda neèistim dusima te izlaze!" ³⁷I glas se o njemu širio po svim okolnim mjestima. ³⁸Ustavši iz sinagoge, uđe u kuæu Šimunovu. A Šimunovu je punicu muèila velika ognjica. I zamole ga za nju. ³⁹On se nadvi nad nju, zaprijeti ognjici i ona je pusti. I odmah ustade i posluživāše im. ⁴⁰O zalazu sunca svi koji su imali bolesnike

od raznih bolesti dovedoše ih k njemu. A on bi na svakoga od njih stavljao ruke i ozdravljao ih. ⁴¹A iz mnogih su izlazili i zlodusi vièuæi: "Ti si Sin Božji!" On im se prijetio i nije im dao govoriti jer su znali da je on Krist. ⁴²Kad osvanu dan, iziđe i pođe na samotno mjesto. I mnoštvo ga tražilo. Dođoše k njemu i zadržavahu ga da ne ode od njih. ⁴³A on im reèe: "I drugim gradovima treba da navješæujem evanđelje o kraljevstvu Božjem. Jer za to sam poslan." ⁴⁴I nauèavaše po sinagogama judejskim.

Chapter 5

¹ Dok se jednom oko njega gurao narod da èuje rijeè Božju, stajaše on pokraj Genezaretskog jezera. ²Spazi dvije lađe gdje stoje uz obalu; ribari bili izašli iz njih i ispirali mreže. ³Uđe u jednu od tih lađa; bila je Šimunova pa zamoli Šimuna da malo otisne od kraja. Sjedne te iz lađe pouèavaše mnoštvo. ⁴Kada dovrši pouku, reèe Šimunu: "Izvezi na puèinu i bacite mreže za lov." ⁵Odgovori Šimun: "Uèitelju, svu smo se noæ trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju rijeè bacit æu mreže." ⁶Uèiniše tako te uhvatiše veoma mnogo riba; mreže im se gotovo razdirale. ⁷Mahnuše drugovima na drugoj lađi da im dođu pomoæi. Oni dođoše i napuniše obje lađe, umalo im ne potonuše. ⁸Vidjevši to, Šimun Petar pade do nogu Isusovih govoreæi: "Idi od mene! Grešan sam èovjek, Gospodine!" ⁹Zbog lovine riba što ih uloviše bijaše se zapanjio on i svi koji bijahu s njime, ¹⁰a tako i Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, drugovi Šimunovi. Isus reèe Šimunu: "Ne boj se! Odsada æeš loviti ljude!" ¹¹Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim. ¹²I dok bijaše u jednom gradu, gle èovjeka puna gube! Ugledavši Isusa, padne nièice i zamoli ga: "Gospodine, ako hoæeš, možeš me oèistiti." ¹³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreæi: "Hoæu, oèisti se!" I odmah nesta gube s njega. ¹⁴I zapovjedi mu: "Nikome ni rijeèi, nego otiði, pokaži se sveæeniku i prinesi za svoje oèišæenje kako propisa Mojsije, njima za svjedoèanstvo." ¹⁵Glas se o njemu sve više širio i silan svijet grnuo k njemu da ga sluša i da ozdravi od svojih bolesti. ¹⁶A on se sklanjao na samotna mjesta da moli. ¹⁷I jednog je dana on nauèavao. A sjedahu ondje farizeji i uèitelji Zakona koji bijahu došli iz svih galilejskih i judejskih sela i Jeruzalema. A sila ga je Gospodnja nukala da lijeèi. ¹⁸I gle, ljudi doniješe na nosiljci èovjeka koji bijaše uzet. Tražili su da ga unesu i stave preda nj. ¹⁹Buduæi da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. ²⁰Vidjevši njihovu vjeru reèe on: "Èovjeèe, otpušteni su ti grijesi!" ²¹Pismoznanci i farizeji poèeše mudrovati: "Tko je ovaj što huli? Tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ²²Proniknuvši njihovo mudrovanje, upita ih Isus: "Što mudrujete u sebi? ²³Što je lakše? Reæi: 'Otpušteni su ti grijesi' ili reæi: 'Ustani i hodi?' ²⁴Ali da znate: Vlastan je Sin Èovjeèji na zemlji otpuštati grijeha!" I reèe uzetomu: "Tebi zapovijedam: ustani, uzmi nosiljku i idi kuæi!" ²⁵I on odmah usta pred njima, uze na èemu ležaše i ode kuæi slaveæi Boga. ²⁶A sve obuze zanos te su slavili Boga i puni straha govorili: "Danas vidjesmo nešto neviðeno!" ²⁷Nakon toga iziđe i ugleda carinika imenom Levija gdje sjedi u carinarnici. I reèe mu: "Poði za mnom!" ²⁸On sve

ostavi, usta i pođe za njim. ²⁹I Levi mu u svojoj kući priredi veliku gozbu. A s njime bijaše za stolom veliko mnoštvo carinika i drugih. ³⁰Farizeji i pismoznanci njihovi negodovahu i govorahu njegovim uèenicima: "Zašto s carinicima i grešnicima jedete i pijete?" ³¹Isus im odgovori: "Ne treba zdravima lijeènika, nego bolesnima. ³²Nisam došao zvati pravedne, nego grešnike na obraæenje." ³³A oni mu rekoše: "Uèenici Ivanovi, a tako i farizejski, poèesto poste i obavljaju molitve, tvoji pak jedu i piju." ³⁴Reèe im Isus: "Ne možete svatove prisiliti da poste dok je zaruènik s njima. ³⁵Doæi æe veæ dani: kad im se ugrabi zaruènik, tada æe postiti, u one dane!" ³⁶A kazivao im je i prispodobu: "Nitko neæe otparati krpe s novog odijela da je stavi na staro odijelo. Inaèe æe i novo rasparati, a starom neæe pristajati krpa s novoga." ³⁷I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inaèe æe novo vino proderati mješine pa æe se i ono proliti i mješine æe propasti. ³⁸Nego, novo vino neka se ulijeva u nove mješine!" ³⁹I nitko pijuæ staro, ne zaželi novoga. Ta veli se: 'Valja staro!'"

Chapter 6

¹Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Uèenici su njegovi trgali klasje, trli ga rukama i jeli. ²A neki farizeji rekoše: "Zašto èinite što subotom nije dopušteno?" ³Odgovori im Isus: "Zar niste èitali što uèini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uđe u Dom Božji, uze, pojede i svojim pratiocima dade prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko, nego samo sveæenici?" ⁵I govoraše im: "Sin Èovjeèji gospodar je subote!" ⁶Druge subote uđe u sinagogu i stane nauèavati. Bio je ondje èovjek kome desnica bijaše usahla. ⁷Pismoznanci i farizeji vrebahu na nj da li subotom lijeèi kako bi našli u èemu da ga optuže. ⁸A on je znao njihove namjere pa reèe èovjeku s usahlom rukom: "Ustani i stani na sredinu!" On usta i stade. ⁹A Isus im reèe: "Pitam ja vas: je li subotom dopušteno èiniti dobro ili èiniti zlo? Život spasiti ili upropastiti?" ¹⁰Sve ih ošinu pogledom pa reèe èovjeku: "Ispruži ruku!" On uèini tako - i ruka mu zdrava. ¹¹A oni se, izbezumljeni, poènu dogovarati što da poduzmu protiv Isusa. ¹²Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noæ moleæi se Bogu. ¹³Kad se razdanilo, dozva k sebi uèenike te između njih izabra dvanaestoricu, koje prozva apostolima: ¹⁴Šimuna, koga prozva Petrom, i Andriju, brata njegovu, i Jakova, i Ivana, i Filipa, i Bartolomeja, ¹⁵i Mateja, i Tomu, i Jakova Alfejeva, i Šimuna zvanoga Revnitelj, ¹⁶i Judu Jakovljeva, i Judu Iškariotskoga, koji posta izdajica. ¹⁷Isus siđe s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih uèenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirskeg i sidonskog ¹⁸nagruše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I ozdravljali su oni koje su muèili neèisti dusi. ¹⁹Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala. ²⁰On podigne oèi prema uèenicima i govoraše: "Blago vama, siromasi: vaše je kraljevstvo Božje! ²¹Blago vama koji sada gladujete: vi æete se nasititi! Blago vama koji sada plaèete: vi æete se smijati! ²²Blago vama kad vas zamrže ljudi i kad vas izopæe i pogrde te izbace ime vaše kao

zločinaèko zbog Sina Èovjeèjega! ²³Radujte se u dan onaj i poskakujte: evo, plaæa vaša velika je na nebu. Ta jednako su èinili prorocima oci njihovi!" ²⁴"Ali jao vama, bogataši: imate svoju utjehu! ²⁵Jao vama koji ste sada siti: gladovat æete! Jao vama koji se sada smijete: jadikovat æete i plakati! ²⁶Jao vama kad vas svi budu hvalili! Ta tako su èinili lažnim prorocima oci njihovi." ²⁷"Nego, velim vama koji slušate: Ljubite svoje neprijatelje, dobro èinite svojim mrziteljima, ²⁸blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju." ²⁹"Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi, i onomu tko ti otima gornju haljinu ne krati ni donje. ³⁰Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj." ³¹"I kako želite da ljudi vama èine, tako èinite i vi njima." ³²"Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. ³³Jednako tako, ako dobro èinite svojim dobroèiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto èine. ³⁴Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati." ³⁵"Nego, ljubite neprijatelje svoje. Èinite dobro i pozajmljujte ne nadajuæ se odatle nièemu. I bit æe vam plaæa velika, i bit æete sinovi Svevišnjega jer je on dobrotiv i prema nezahvalnicima i prema opakima." ³⁶"Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan." ³⁷"Ne sudite i neæete biti suđeni. Ne osuđujte i neæete biti osuđeni. Praštajte i oprostite æe vam se. ³⁸Dajte i dat æe vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat æe se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama æe se zauzvat mjeriti." ³⁹A kaza im i prisposobu: "Može li slijepac slijepca voditi? Neæe li obojica u jamu upasti?" ⁴⁰Nije uèenik nad uèiteljem. Pa i tko je posve douèen, bit æe samo kao njegov uèitelj." ⁴¹"Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš?" ⁴²Kako možeš kazati bratu svomu: 'Brate, de da izvadim trun koji ti je u oku', a sam u svom oku brvna ne vidiš? Licemjere! Izvadi najprije brvno iz oka svoga pa æeš onda dobro vidjeti izvaditi trun što je u oku bratovu." ⁴³"Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom. ⁴⁴Ta svako se stablo po svom plodu poznaje. S trnja se ne beru smokve niti se s gloga grožđe trga." ⁴⁵"Dobar èovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore." ⁴⁶"Što me zovete 'Gospodine, Gospodine!', a ne èinite što zapovijedam?" ⁴⁷Tko god dolazi k meni te sluša moje rijeèi i vrši ih, pokazat æu vam kome je slièan: ⁴⁸slièan je èovjeku koji gradi kuæu pa iskopa u dubinu i postavi temelj na kamen. A kad bude poplava, nahrupi bujica na tu kuæu, ali je ne može uzdrmati jer je dobro sagrađena. ⁴⁹A koji èuje i ne izvrši, slièan je èovjeku koji sagrađi kuæu na tlu bez temelja; nahrupi na nju bujica i umah se sruši te bude od te kuæe razvalina velika."

Chapter 7

¹ Pošto dovrši sve te svoje besjede narodu, uđe u Kafarnaum. ² Nekomu satniku bijaše bolestan sluga, samo što ne izdahnu, a bijaše mu veoma drag. ³ Kad je satnik èuo za Isusa, posla k njemu starješine židovske moleæi ga da dođe i ozdravi mu slugu. ⁴ Kad oni dođoše Isusu, usrdno ga moljahu: "Dostojan je da mu to uèiniš" ⁵ jer voli naš narod, i sinagogu nam je sagrađio." ⁶ Isus se

uputi s njima. I kad bijaše veæ kuæi nadomak, posla satnik prijatelje s porukom: "Gospodine, ne muèi se. Nisam dostojan da udeš pod krov moj. ⁷Zato se i ne smatrah dostojnim doæi k tebi. Nego - reci rijeð da ozdravi sluga moj. ⁸Ta i ja, premda sam vlasti podreðen, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi' - i ode, drugomu: 'Doði' - i doðe, a služi svomu: 'Uèini to' - i uèini." ⁹Èuvši to, zadivi mu se Isus pa se okrenu mnoštvu koje je išlo za njim i reèe: "Kažem vam, ni u Izraelu na naðoh tolike vjere." ¹⁰Kad se oni koji su bili poslani vratiše kuæi, naðoše slugu zdrava. ¹¹Nakon toga uputi se Isus u grad zvani Nain. Pratili ga njegovi uèenici i silan svijet. ¹²Kad se približi gradskim vratima, gle, upravo su iznosili mrtvacu, sina jedinca u majke, majke udovice. Pratilo ju mnogo naroda iz grada. ¹³Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reèe joj: "Ne plaèi!" ¹⁴Pristupi zatim, dotaèe se nosila; nosioci stadoše, a on reèe: "Mladiæu, kažem ti, ustani!" ¹⁵I mrtvac se podiže i progovori, a on ga dade njegovoj majci. ¹⁶Sve obuze strah te slavljahu Boga govoreæi: "Prorok velik usta meðu nama! Pohodi Bog narod svoj!" ¹⁷I proširi se taj glas o njemu po svoj Judeji i po svoj okolici. ¹⁸Sve to dojaviše Ivanu njegovi uèenici. On dozva dvojicu svojih uèenika ¹⁹i posla ih Gospodinu da ga pitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doæi ili drugoga da èekamo?" ²⁰Došavši k njemu, rekoše ti ljudi: "Ivan Krstitelj posla nas k tebi da pitamo: 'Jesi li ti Onaj koji ima doæi ili drugoga da èekamo?'" ²¹Upravo u taj èas Isus je ozdravio mnoge od bolesti, muka i zlih duhova i mnoge je slijepe podario vidom. ²²Tada im odgovori: "Poðite i javite Ivanu što ste vidjeli i èuli: Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se èiste, gluhi èuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješæuje evanðelje. ²³I blago onom tko se ne sablazni o mene." ²⁴Kad Ivanovi glasnici odoše, poèe Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izašli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljujla? ²⁵Ili što ste izašli vidjeti: Èovjeka u mekušaste haljine odjevena? Eno, oni u sjajnoj odjeæi i raskošju po kraljevskim su dvorima. ²⁶Ili što ste izašli vidjeti? Proroka? Uistinu, kažem vam, i više nego proroka! ²⁷On je onaj o kome je pisano: Evo, šaljem glasnika svoga pred licem tvojim da pripravi put pred tobom. ²⁸Kažem vam: meðu rođenima od žene nitko nije veæi od Ivana. A ipak, i najmanji u kraljevstvu Božjem veæi je od njega." ²⁹Sav narod koji ga je slušao, pa i carinici, uvidješe pravednost Božju: pokristiše se Ivanovim krstom. ³⁰Naprotiv, farizeji i zakonoznanci ometoše što je Bog s njima naumio jer ne htjedoše da ih Ivan krsti. ³¹"S kime dakle da prispodobim ljude ovog naraštaja? Komu su nalik? ³²Nalik su djeci što sjede na trgu pa jedni drugima po poslovcima dovikuju: 'Zasvirasmo vam i ne zaigraste! Zakukasmo i ne zaplakaste!' ³³Doista, došao je Ivan Krstitelj. Nije kruha jeo ni vina pio, a velite: 'Ðavla ima!' ³⁴Došao je Sin Èovjeèji koji jede i pije, a govorite: 'Evo izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' ³⁵Ali opravda se Mudrost pred svom djecom svojom." ³⁶Neki farizej pozva Isusa da bi blagovao s njime. On uðe u kuæu farizejevu i priðe stolu. ³⁷Kad eto neke žene koja bijaše grešnica u gradu. Dozna da je Isus za stolom u farizejevoj kuæi pa ponese alabastrenu posudicu pomasti ³⁸i stade odostrag kod njegovih nogu. Sva zaplakana poèe mu suzama kvasiti noge: kosom ih glave svoje otirala, cjelivala i mazala pomašæu. ³⁹Kad to vidje farizej koji ga pozva, pomisli: "Kad bi ovaj bio Prorok, znao bi tko i kakva je to žena koja ga se dotièe: da je grešnica." ⁴⁰A Isus, da mu odgovori, reèe: "Šimune, imam ti nešto reæi." A on æe: "Uèitelju, reci!" A on: ⁴¹"Neki vjerovnik imao dva dužnika. Jedan mu dugovaše pet stotina denara,

drugi pedeset. ⁴²Buduæi da nisu imali odakle vratiti, otpusti obojici. Koji æe ga dakle od njih više ljubiti?" ⁴³Šimun odgovori: "Predmnijevam, onaj kojemu je više otpustio." Reèe mu Isus: "Pravo si prosudio." ⁴⁴I okrenut ženi reèe Šimunu: "Vidiš li ovu ženu? Uđoh ti u kuæu, nisi mi vodom noge polio, a ona mi suzama noge oblila i kosom ih svojom otrla. ⁴⁵Poljupca mi nisi dao, a ona, otkako uđe, ne presta mi noge cjelivati. ⁴⁶Uljem mi glave nisi pomazao, a ona mi pomašæu noge pomaza. ⁴⁷Stoga, kaŕem ti, oprošteni su joj grijesi mnogi jer ljubljaše mnogo. Komu se malo oprašta, malo ljubi." ⁴⁸A ženi reèe: "Oprošteni su ti grijesi." ⁴⁹Sustolnici poèeli nato među sobom govoriti: "Tko je ovaj da i grijeha oprašta?" ⁵⁰A on reèe ženi: "Vjera te tvoja spasila! Idi u miru!"

Chapter 8

¹Zatim zareda obilaziti gradom i selom propovijedajuæi i navješæujuæi evanđelje o kraljevstvu Boŕjemu. Bila su s njim dvanaestorica ²i neke žene koje bijahu izlijeèene od zlih duhova i bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola; ³zatim Ivana, žena Herodova upravitelja Huze; Suzana i mnoge druge. One su im posluŕivale od svojih dobara. ⁴Kad se skupio silan svijet te iz svakoga grada nagnuše k njemu, prozbori u prispodobi: ⁵"Iziđe sijaè sijati sjeme. Dok je sijao, jedno pade uz put, bi pogaŕeno i ptice ga nebeske pozobaše. ⁶Drugo pade na kamen i, tek što je izniklo, osuši se jer ne imaše vlage. ⁷Drugo opet pade među trnje i trnje ga preraste i uguši. ⁸Drugo napokon pade u dobru zemlju, nikne i urodi stostrukim plodom." Rekavši to, povika: "Tko ima uši da èuje, neka èuje!" ⁹Upitaše ga uèenici kakva bi to bila prispodoba. ¹⁰A on im reèe: "Vama je dano znati otajstva kraljevstva Boŕjega, a ostalima u prispodobama - da gledajuæi ne vide i slušajuæi ne razumiju." ¹¹A ovo je prispodoba: Sjeme je Rijeè Boŕja. ¹²Oni uz put slušatelji su. Zatim dolazi đavao i odnosi Rijeè iz srca njihova da ne bi povjerovali i spasili se. ¹³A na kamenu - to su oni koji kad èuju, s radošæu prime Rijeè, ali korijena nemaju: ti neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušnje otpadnu. ¹⁴A što pade u trnje - to su oni koji poslušaju, ali poneseni brigama, bogatstvom i nasladama života, uguše se i ne dorode roda. ¹⁵Ono pak u dobroj zemlji - to su oni koji u plemenitu i dobru srcu slušaju Rijeè, zadrŕe je i donose rod u ustrajnosti." ¹⁶"Nitko ne uŕiŕe svjetiljke da je pokrije posudom ili stavi pod postelju, nego je stavlja na svijeænjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ¹⁷Ta ništa nije tajno što se neæe oèitovati; ništa skriveno što se neæe saznati i na vidjelo doæi." ¹⁸"Pazite dakle kako slušate. Doista, onomu tko ima dat æe se, a onomu tko nema oduzet æe se i ono što misli da ima." ¹⁹A majka i braæa njegova htjedoše k njemu, ali ne mogoše do njega zbog mnoštva. ²⁰Javiše mu: "Majka tvoja i braæa tvoja stoje vani i ŕele te vidjeti." ²¹A on im odgovori: "Majka moja, braæa moja - ovi su koji rijeè Boŕju slušaju i vrše." ²²Jednoga dana uđe u lađu on i uèenici njegovi. I reèe im: "Prijeđimo na onu stranu jezera." I otisnuše se. ²³Dok su plovili, on zaspao. I spusti se oluja na jezero. Voda stane nadirati te bijahu u pogibli. ²⁴Oni pristupiše i probudiše ga govoreæi: "Uèitelju, uèitelju, propadosmo!" On se probudi, zaprijeti vjetru i valovlju; i oni se smire te nastao utiha. ²⁵A on æe im: "Gdje vam je vjera?" A oni se prestrašeni u

èedu zapitkivahu: "Tko li je ovaj da i vjetrovima zapovijeda i vodi, i pokoravaju mu se?" ²⁶Doploviše u gergezenski kraj koji je nasuprot Galileji. ²⁷Èim iziđe na kopno, eto mu iz grada u susret nekog èovjeka koji imaše zloduhe. Veæ dugo vremena nije se uopæe odijevao niti stanovao u kuæi, nego po grobnicama. ²⁸Kad opazi Isusa, zastenja, pade nièice preda nj i u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, ne muèi me!" ²⁹Jer bijaše zapovjedio neèistom duhu da iziđe iz toga èovjeka. Da, dugo ga je veæ vremena držao u vlasti i makar su ga lancima vezali i u verigama èuvali, on bi raskidao spone i zloduh bi ga odagnao u pustinju. ³⁰Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" On reèe: "Legija", jer u nj uđoše mnogi zlodusi. ³¹I zaklinjahu ga da im ne naredi vratiti se u Bezdán. ³²A ondje u gori paslo je poveliko krdo svinja. Zaklinjahu ga dakle da im dopusti uæi u njih. I on im dopusti. ³³Tada zlodusi iziđoše iz èovjeka i uđoše u svinje. Krdo jurnu niz obronak u jezero i podavi se. ³⁴Vidjevši što se dogodilo, svinjari pobjegoše i razglasiše gradom i selima. ³⁵A ljudi iziđoše vidjeti što se dogodilo. Dođoše Isusu i nađoše èovjeka iz kojega bijahu izašli zlodusi gdje do nogu Isusovih sjedi, obuèen i zdrave pameti. I prestraše se. ³⁶A oèevici im ispriповijediše kako je opsjednuti ozdravio. ³⁷I zamoli ga sve ono mnoštvo iz okolice gergezenske da ode od njih jer ih strah velik spopade. On uđe u lađu i vrati se. ³⁸A moljaše ga èovjek iz koga iziđoše zlodusi da može ostati s njim, ali ga on otpusti govoreæi: ³⁹"Vrati se kuæi i pripovijedaj što ti uèini Bog." On ode razglašujuæi po svem gradu što mu uèini Isus. ⁴⁰Na povratku Isusa doèeka mnoštvo jer su ga svi željno išèekivali. ⁴¹I gle, dođe èovjek, ime mu Jair, koji bijaše predstojnik sinagoge. Baci se Isusu pred noge i stane ga moliti da dođe u njegovu kuæu. ⁴²Imaše kæer jedinicu, otprilike od dvanaest godina, koja umiraše. Dok je onamo išao, mnoštvo ga guralo odasvud. ⁴³A neka žena koja je veæ dvanaest godina bolovala od krvarenja, sve svoje imanje potrošila na lijeènike i nitko je nije mogao izlijeèiti, ⁴⁴priđe odostrag i dotaknu se skuta njegove haljine i umah joj se zaustavi krvarenje. ⁴⁵I reèe Isus: "Tko me se to dotaknu?" Svi se branili, a Petar æe: "Uèitelju, mnoštvo te gura i pritišæe." ⁴⁶A Isus: "Netko me se dotaknuo. Osjetio sam kako snaga izlazi iz mene." ⁴⁷A žena, vidjevši da se ne može kriti, sva u strahu pristupi i baci se preda nj te pred svim narodom ispriповjedi zašto ga se dotakla i kako je umah ozdravila. ⁴⁸A on joj reèe: "Kæeri, vjera te tvoja spasila. Idi u miru!" ⁴⁹Dok je on još govorio, eto jednog od nadstojnikovih s porukom: "Umrta ti kæi, ne muèi više Uèitelja." ⁵⁰Èuo to Isus pa mu reèe: "Ne boj se! Samo vjeruj i ona æe se spasiti!" ⁵¹Uđe u kuæu, ali nikomu ne dopusti da s njim uđe osim Petra, Ivana, Jakova i djetetova oca i majke. ⁵²A svi plakahu i žalovahu za njom. A on im reèe: "Ne plaèite! Nije umrla, nego spava!" ⁵³No oni mu se podsmjehivahu znajuæi da je umrla. ⁵⁴On je uhvati za ruku i povika: "Dijete, ustani!" ⁵⁵I povrati joj se duh i umah ustade, a on naredi da joj dadu jesti. ⁵⁶Njezini se roditelji zaèudiše, a on zapovjedi da nikome ne reknu što se dogodilo.

Chapter 9

¹ Sazva dvanaestoricu i dade im moæ i vlast nad svim zlodusima i da lijeèe bolesti. ²I posla ih propovijedati kraljevstvo Božje i lijeèiti bolesnike. ³I reèe im: "Ništa ne uzimajte na put: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni srebra! I da niste imali više od dvije haljine!" ⁴U koju god kuæu uđete, ondje ostanite pa odande dalje pođite. ⁵Gdje vas ne prime, iziđite iz toga grada i stresite prašinu s nogu za svjedoèanstvo protiv njih." ⁶Oni krenuše: obilazili su po selima, navješæivali evanđelje i lijeèili posvuda. ⁷Doèuo Herod tetrah sve što se događa te se nađe u nedoumici jer su neki govorili: "Ivan uskrsnu od mrtvih"; ⁸drugi: "Pojavio se Ilija"; treæi opet: "Ustao je neki od drevnih proroka." ⁹A Herod reèe: "Ivanu ja odrubih glavu. Tko je onda ovaj o kom toliko èujem?" I tražio je priliku da ga vidi. ¹⁰Apostoli se vrate i ispriповjede što su uèinili. Isus ih povede sa sobom i povuèe se nasamo u grad zvani Betsaida. ¹¹Saznalo to mnoštvo po pođe za njim. On ih primi te im govoraše o kraljevstvu Božjem i ozdravljaše sve koji su trebali ozdravljenja. ¹²Dan bijaše na izmaku. Pristupe dakle dvanaestorica pa mu reknu: "Otpusti svijet, neka pođu po okolnim selima i zaseocima da se sklone i nađu jela jer smo ovdje u pustu kraju." ¹³A on im reèe: "Podajte im vi jesti!" Oni rekoše: "Nemamo više od pet kruhova i dvije ribe, osim da odemo kupiti hrane za sav ovaj narod." ¹⁴A bijaše oko pet tisuæa muškaraca. Nato æe on svojim uèenicima: "Posjedajte ih po skupinama, otprilike po pedeset." ¹⁵I uèine tako: sve ih posjedaju. ¹⁶A on uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi ih i razlomi pa davaše uèenicima da posluže mnoštvo. ¹⁷Jeli su i svi se nasitili. I od preteklih ulomaka nakupilo se dvanaest košara. ¹⁸Dok je jednom u osami molio, bijahu s njim samo njegovi uèenici. On ih upita: "Što govori svijet, tko sam ja?" ¹⁹Oni odgovoriše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi: da si Ilija, treæi opet: da neki od drevnih proroka usta." ²⁰A on im reèe: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reèe: "Krist - Pomazanik Božji!" ²¹A on im zaprijeti da toga nikomu ne kazuju. ²²Reèe: "Treba da Sin Èovjeèji mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari sveæenièki i pismoznanci odbace, da bude ubijen i treæi dan da uskrsne." ²³A govoraše svima: "Hoæ li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. ²⁴Tko hoæe život svoj spasiti, izgubit æe ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj æe ga spasiti. ²⁵Ta što koristi èovjeku ako sav svijet zadobije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?" ²⁶"Doista, tko se zastidi mene i mojih rijeèi, toga æe se i Sin Èovjeèji stidjeti kada dođe u slavi svojoj i Oðevoj i svetih anđela." ²⁷"A kažem vam uistinu: neki od nazoènih neæe okusiti smrti dok ne vide kraljevstva Božjega." ²⁸Jedno osam dana nakon tih besjeda povede Isus sa sobom Petra, Ivana i Jakova te uziđe na goru da se pomoli. ²⁹I dok se molio, izgled mu se lica izmijenili, a odjeæa sjajem zablista. ³⁰I gle, dva èovjeka razgovarahu s njime. Bijahu to Mojsije i Ilija. ³¹Ukazali se u slavi i razgovarali s njime o njegovu Izlasku, što se doskora imao ispuniti u Jeruzalemu. ³²No Petra i njegove drugove bijaše svladao san. Kad se probudiše, ugledaše njegovu slavu i dva èovjeka koji stajahu uza nj. ³³I dok su oni odlazili od njega, reèe Petar Isusu: "Uèitelju, dobro nam je ovdje biti. Naèinimo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji." Nije znao što govori. ³⁴Dok je on to govorio, pojavi se oblak i zasjeni ih. Ušavši u oblak, oni se prestrašiše. ³⁵A glas se zaèu iz oblaka: "Ovo je Sin moj, Izabranik! Njega slušajte!" ³⁶I upravo kad se zaèu glas, osta Isus sam. Oni su šutjeli i nikomu onih dana nisu kazivali što su vidjeli. ³⁷A kad su sutradan sišli s gore, pohiti mu u susret silan

svijet. ³⁸I gle, òovjek neki iz mnoštva povika: "Uèitelju, molim te pogledaj mi sina: jedinac mi je, ³⁹a gle, duh ga spopada te on odmah udari u krik; trza njime i on se pjenu te jedva da od njega odstupi dok ga nije posve satio. ⁴⁰Molio sam tvoje uèenike da ga izagnaju, ali ne mogoše." ⁴¹Isus odvrati: "O rode nevjerni i opaki, dokle mi je biti s vama i podnositi vas? Dovedi ovamo svoga sina!" ⁴²I dok je prilazio, obori ga zloduh i potrese. A Isus zaprijeti neèistom duhu te izlijeèi djeèaka i preda ga njegovu ocu. ⁴³Svi se zapanjiše zbog velièanstva Božjega. Dok su se svi divili svemu što je èinio, reèe on uèenicima: ⁴⁴"Uzmite k srcu ove rijeèi: Sin Èovjeèji doista ima biti predan ljudima u ruke." ⁴⁵Ali oni nerazumješe te besjede, bijaše im skrivena te ne shvatiše, a bojahu se upitati ga o tome. ⁴⁶U njima se porodi misao tko bi od njih bio najveæi. ⁴⁷Znajuæi tu misao njihova srca, uzme Isus dijete, postavi ga uza se ⁴⁸i reèe im: "Tko god primi ovo dijete u moje ime, mene prima. A tko mene prima, prima onoga koji me je poslao. Doista, tko je najmanji meðu vama svima, taj je velik!" ⁴⁹Prihvati Ivan i reèe: "Uèitelju, vidjesmo jednoga koji u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili, jer ne ide za nama." ⁵⁰Reèe mu Isus: "Ne branite! Ta tko nije protiv vas, za vas je!" ⁵¹Kad su se navršili dani da bude uznesen, krenu Isus sa svom odlueñošæu prema Jeruzalemu. ⁵²I posla glasnike pred sobom. Oni odoše i uèoše u neko samarijansko selo da mu pripreme mjesto. ⁵³No ondje ga ne primiše jer je bio na putu u Jeruzalem. ⁵⁴Kada to vidješe uèenici Jakov i Ivan, rekoše: "Gospodine, hoæeš li da kažemo neka oganj siđe s neba i uništi ih?" ⁵⁵No on se okrenu i prekori ih. ⁵⁶I odoše u drugo selo. ⁵⁷Dok su išli putom, reèe mu netko: "Za tobom æu kamo god ti pošao." ⁵⁸Reèe mu Isus: "Lisice imaju jazbine, ptice nebeske gnijezda, a Sin Èovjeèji nema gdje bi glavu naslonio." ⁵⁹Drugomu nekom reèe: "Poði za mnom!" A on æe mu: "Dopusti mi da prije odem i pokopam oca." ⁶⁰Reèe mu: "Pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve, a ti idi i navješæuj kraljevstvo Božje." ⁶¹I neki drugi reèe: "Za tobom æu, Gospodine, ali dopusti mi da se prije oprostim sa svojim ukuæanima." ⁶²Reèe mu Isus: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje."

Chapter 10

¹ Nakon toga odredi Gospodin drugih sedamdesetdvojicu uèenika i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doæi. ²Govorio im je: "Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. ³Idite! Evo, šaljem vas kao janjce meðu vukove. ⁴Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuæe. I nikoga putem ne pozdravljajte. ⁵U koju god kuæu uèete, najprije recite: 'Mir kuæi ovoj!' ⁶Bude li tko ondje prijatelj mira, poèinut æe na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit æe se na vas. ⁷U toj kuæi ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaæe svoje. Ne prelazite iz kuæe u kuæu." ⁸Kad u koji grad uèete pa vas prime, jedite što vam se ponudi ⁹i lijeèite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: 'Približilo vam se kraljevstvo Božje!' ¹⁰A kad u neki grad uèete pa vas ne prime, iziðite na

njegove ulice i recite: ¹¹I prašinu vašega grada, koja nam se nogu uhvatila, stresamo vam sa sebe! Ipak znajte ovo: Približilo se kraljevstvo Božje!" ¹²Kažem vam: Sodomcima æe u onaj dan biti lakše negoli tomu gradu." ¹³"Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila èudesas koja su se dogodila u vama, odavna bi veæ, sjedeæ u kostrijeti i pepelu, èinili pokoru. ¹⁴Ali Tiru i Sidonu bit æe na Sudu lakše negoli vama. ¹⁵I ti Kafarnaume! Zar æeš se do neba uzvisiti? Do u Podzemlje æeš se strovaliti. ¹⁶Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire onoga koji mene posla." ¹⁷Vratiše se zatim sedamdesetdvojica radosni govoreæi: "Gospodine, i zlodusi nam se pokoravaju na tvoje ime!" ¹⁸A on im reèe: "Promatrah Sotonu kako poput munje s neba pade. ¹⁹Evo, dao sam vam vlast da gazite po zmijama i štipavcima i po svoj sili neprijateljevoj i ništa vam neæe naškoditi. ²⁰Ali ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima." ²¹U taj isti èas uskliknu Isus u Duhu Svetom: "Slavim te, Oèe, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oèe! Tako se tebi svidjelo. ²²Sve mi preda Otac moj i nitko ne zna tko je Sin - doli Otac; niti tko je Otac - doli Sin i onaj kome Sin hoæe da objavi." ²³Tada se okrene uèenicima pa im nasamo reèe: "Blago oèima koje gledaju što vi gledate! ²⁴Kažem vam: mnogi su proroci i kraljevi htjeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i èuti što vi slušate, ali nisu èuli!" ²⁵I gle, neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: "Uèitelju, što mi je èiniti da život vjeèeni baštinim?" ²⁶A on mu reèe: "U Zakonu što piše? Kako èitaš?" ²⁷Odgovori mu onaj: Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!" ²⁸Reèe mu na to Isus: "Pravo si odgovorio. To èini i živjet æeš." ²⁹Ali hoteæi se opravdati, reèe on Isusu: "A tko je moj bližnji?" ³⁰Isus prihvati i reèe: "Èovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao meðu razbojnikè koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. ³¹Sluèajno je onim putem silazio neki sveæenik, vidje ga i zaobiðe. ³²A tako i levit: prolazeæi onuda, vidje ga i zaobiðe. ³³Neki Samarijanac putujuæi doðe do njega, vidje ga, sažali se ³⁴pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinèe, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. ³⁵Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostionièaru i reèe: 'Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit æu ti kad se budem vraæao.'" ³⁶"Što ti se èini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao meðu razbojnikè?" ³⁷On odgovori: "Onaj koji mu iskaza milosrðe." Nato mu reèe Isus: "Idi pa i ti èini tako!" ³⁸Dok su oni tako putovali, uðe on u jedno selo. Žena neka, imenom Marta, primi ga u kuæu. ³⁹Imala je sestru koja se zvala Marija. Ona sjede do nogu Gospodinovih i slušaše rijeè njegovu. ⁴⁰A Marta bijaše sva zauzeta posluživanjem pa pristupi i reèe: "Gospodine, zar ne mariš što me sestra samu ostavila posluživati? Reci joj dakle da mi pomogne." ⁴¹Odgovori joj Gospodin: "Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, ⁴²a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se neæe oduzeti."

Chapter 11

¹ Jednom je Isus na nekome mjestu molio. Èim presta, reèe mu jedan od uèenika: "Gospodine, nauèi nas moliti kao što je i Ivan nauèio svoje uèenike." ²On im reèe: "Kad molite, govorite: 'Oèe! Sveti se ime tvoje! Doði kraljevstvo tvoje!' ³Kruh naš svagdanji daji nam svaki dan! ⁴I otpusti nam grijehe naše: ta i mi otpuštamo svakom dužniku svojem! I ne uvedi nas u napast!" ⁵I reèe im: "Tko to od vas ima ovakva prijatelja? Pođe k njemu o ponoæi i rekne mu: 'Prijatelju, posudi mi tri kruha. ⁶Prijatelj mi se s puta svratio te nemam što staviti preda nj!' ⁷A onaj mu iznutra odgovori: 'Ne dosađuj mi! Vrata su veæ zatvorena, a djeèica sa mnom u postelji. Ne mogu ustati da ti dadnem...'⁸Kažem vam: ako i ne ustane da mu dadne zato što mu je prijatelj, ustat æe i dati mu što god treba zbog njegove bezoènosti." ⁹"I ja vama kažem: Ištite i dat æe vam se! Tražite i naæi æete! Kucajte i otvorit æe vam se! ¹⁰Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit æe se." ¹¹"A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar æe mu mjesto ribe zmiju dati? ¹²Ili kad zaište jaje, zar æe mu dati štipavca? ¹³Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li æe više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!" ¹⁴I istjerivaše đavla koji bijaše nijem. Kad iziđe đavao, progovori njemak. I mnoštvo se divilo. ¹⁵A neki od njih rekoše: "Po Beelzebulu, poglavici đavolskom, izgoni đavle!" ¹⁶A drugi su iskušavajuæi ga, tražili od njega kakav znak s neba. ¹⁷Ali on, znajuæi njihove misli, reèe im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet æe i kuæa æe na kuæu pasti. ¹⁸Ako je dakle Sotona u sebi razdijeljen, kako æe opstati kraljevstvo njegovo? Jer vi kažete da ja po Beelzebulu izgonim đavle. ¹⁹Ako dakle ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih vaši sinovi izgone? Zato æe vam oni biti suci. ²⁰Ali ako ja prstom Božjim izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje." ²¹"Dokle god jaki i naoružani èuva svoj stan, u miru je sav njegov posjed. ²²Ali ako dođe jaèi od njega, svlada ga i otme mu sve njegovo oružje u koje se uzdao, a plijen razdijeli." ²³"Tko nije sa mnom, protiv mene je. I tko sa mnom ne sabire, rasipa." ²⁴"Kad neèisti duh iziđe iz èovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeæi spokoja. Kad ga ne nađe, rekne: 'Vratit æu se u kuæu odakle iziđoh.' ²⁵Došavši, nađe je pometenu i uređenu. ²⁶Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude onomu èovjeku gore nego na poèetku." ²⁷Dok je on to govorio, povika neka žena iz mnoštva: "Blažena utroba koja te nosila i prsi koje si sisao!" ²⁸On odgovori: "Još blaženiji oni koji slušaju rijeè Božju i èuvaju je!" ²⁹Kad je nagnulo mnoštvo, poèe im Isus govoriti: "Naraštaj ovaj naraštaj je opak. Znak traži, ali mu se znak neæe dati doli znak Jonin. ³⁰Doista, kao što je Jona bio znak Ninivljanima, tako æe biti i Sin Èovjeèji ovomu naraštaju." ³¹"Kraljica æe Juga ustati na Sudu s ljudima ovog naraštaja i osuditi ih jer je s krajeva zemlje došla èuti mudrost Salomonovu, a evo ovdje i više od Salomona! ³²Ninivljani æe ustati na Sudu s ovim naraštajem i osuditi ga jer se obratiše na propovijed Joninu, a evo ovdje i više od Jone!" ³³"Nitko ne užiže svjetiljku da je stavi u zakutak ili pod posudu, nego na svijeænjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ³⁴Oko je svjetiljka tvomu tijelu. Kad ti je oko bistro, sve ti je tijelo svijetlo. A kad je ono nevaljalo, i tijelo ti je tamno. ³⁵Pazi dakle da svjetlost koja je u tebi ne bude tamna. ³⁶Ako ti dakle sve tijelo bude svijetlo, bez djeliæa tame, bit æe posve svijetlo, kao kad te svjetiljka svojim sjajem rasvjetljuje." ³⁷Dok je on govorio, pozva ga neki farizej k sebi na objed. On uđe i priđe k stolu.

³⁸Vidjevši to, farizej se zaèudi što se Isus prije objeda ne oprã. ³⁹A Gospodin mu reèe: "Da, vi farizeji èistite vanjštinu èaše u zdjele, a nutrina vam je puna grabeža i pakosti. ⁴⁰Bezumnici! Nije li onaj koji naèini vanjštinu naèinio i nutrinu. ⁴¹Nego, dajte za milostinju ono iznutra i gle - sve vam je èisto." ⁴²"Ali jao vama, farizeji! Namirujete desetinu od metvice i rutvice i svake vrste povræa, a ne marite za pravednost i ljubav Božju. Ovo je trebalo èiniti, a ono ne zanemariti." ⁴³"Jao vama farizeji! Volite prvo sjedalo u sinagogama i pozdrave na trgovima. ⁴⁴Jao vama! Vi ste kao nezamjetljivi grobovi po kojima ljudi ne znajuæi hode." ⁴⁵Nato æe neki zakonoznanac: "Uèitelju, tako govoreæi i nas vrijeðaš." ⁴⁶A on reèe: "Jao i vama, zakonoznanci! Tovarite na ljude terete nepodnosive, a sami ni da ih se jednim prstom dotaknete." ⁴⁷"Jao vama! Podižete spomenike prorocima, a vaši ih oci ubiše. ⁴⁸Zato ste svjedoci i sumišljenici djela svojih otaca: oni ih ubiše, a vi spomenike podižete! ⁴⁹Zbog toga i kaza Mudrost Božja: 'Poslat æu k njima proroke i apostole. Neke æe poubijati i prognati - ⁵⁰da se od ovog naraštaja zatraži krv svih proroka prolivena od postanka svijeta, ⁵¹od krvi Abelove do krvi Zaharije, koji je pogubljen između žrtvenika i svetišta.' Da, kažem vam, tražit æe se od ovoga naraštaja!" ⁵²"Jao vama, zakonoznanci! Uzeste kljuè znanja: sami ne uðoste, a sprijeèiste one koji htjedoše uæi." ⁵³Kad Isus izaðe odande, stadoše pismoznanci i farizeji žestoko na nj navaljivati i postavljati mu mnoga pitanja ⁵⁴vrebajuæi na nj, ne bi li što god ulovili iz njegovih usta.

Chapter 12

¹ Kad se uto skupilo mnoštvo, tisuæe i tisuæe, te su jedni druge gazili, poèe Isus govoriti najprije svojim uèenicima: "Èuvajte se kvasca farizejskoga, to jest licemjerja. ²Ništa nije skriveno što se neæe otkriti ni tajno što se neæe saznati. ³Naprotiv, sve što u tami rekoste, na svjetlu æe se èuti; i što ste po skrovištima u uho šaptali, propovijedat æe se po krovovima." ⁴"A kažem vama, prijateljima svojim: ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a nakon toga nemaju više što uèiniti. ⁵Pokazat æu vam koga vam se bojati: onoga se bojte koji pošto ubije, ima moæ baciti u pakao. Da, velim vam, njega se bojte! ⁶Ne prodaje li se pet vrapèiæa za dva novèiæa? Pa ipak ni jednoga od njih Bog ne zaboravlja. ⁷A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene. Ne bojte se! Vredniji ste nego mnogo vrabaca!" ⁸"A kažem vam: tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Èovjeèji priznat æe se njegovim pred anđelima Božjim. ⁹A tko mene zanijeèe pred ljudima, bit æe zanijekan pred anđelima Božjim." ¹⁰"I tko god rekne rijeè na Sina Èovjeèjega, oprostit æe mu se. Ali tko pohuli protiv Duha Svetoga, neæe mu se oprostiti." ¹¹"Nadalje, kad vas budu dovodili pred sinagoge i poglavarstva i vlasti, ne budite zabrinuti kako æete se ili èime braniti, što li reæi! ¹²Ta Duh Sveti pouèit æe vas u taj èas što valja reæi." ¹³Tada mu netko iz mnoštva reèe: "Uèitelju, reci mome bratu da podijeli sa mnom baštinu." ¹⁴Nato mu on reèe: "Èovjeèe, tko me postavio sucem ili djeliocem nad vama?" ¹⁵I dometnu im: "Klonite se i èuvajte svake pohlepe: koliko god netko obilovao, život mu nije u onom

što posjeduje." ¹⁶Kaza im i prispodobu: "Nekomu bogatu èovjeku obilno urodi zemlja ¹⁷pa u sebi razmišljaše: 'Što da uèinim? Nemam gdje skupiti svoju ljetinu.' ¹⁸I reèe: 'Evo što æu uèiniti! Srušit æu svoje žitnice i podignuti veæe pa æu ondje zgrnuti sve žito i dobra svoja. ¹⁹Tada æu reæi duši svojoj: dušo, evo imaš u zalihi mnogo dobara za godine mnoge. Poèivaj, jedi, pij, uživaj!' ²⁰Ali Bog mu reèe: 'Bezumnièe! Veæ noæas duša æe se tvoja zaiskati od tebe! A što si pripravio, èije æe biti?' ²¹Tako biva s onim koji sebi zgræe blago, a ne bogati se u Bogu." ²²Zatim reèe svojim uèenicima: "Zato vam kaŕem: ne budite zabrinuti za život: što æete jesti; ni za tijelo: u što æete se obuæi. ²³Ta život je vredniji od jela i tijelo od odijela. ²⁴Promotrite gavrane! Ne siju niti žanju, nemaju spremišta ni žitnice, pa ipak ih Bog hrani. Koliko li ste vi vredniji od ptica! ²⁵A tko od vas zabrinutošæu moŕe svomemu stasu dodati lakat? ²⁶Ako dakle ni ono najmanje ne moŕete, što ste onda za ostalo zabrinuti? ²⁷Promotrite ljiljane, kako niti predu niti tkaju, a kaŕem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ²⁸Pa ako travu koja je danas u polju, a sutra se u peæ baca Bog tako odijeva, koliko li æe više vas, malovjerni!" ²⁹"Zato i vi: ne traŕite što æete jesti, što piti. Ne uznemirujte se! ³⁰Ta sve to traŕe pogani ovoga svijeta. Otac vaš zna da vam je sve to potrebno. ³¹Nego, traŕite kraljevstvo njegovo, a to æe vam se nadodati!" ³²"Ne boj se, stado malo: svidjelo se Ocu vašemu dati vam Kraljevstvo." ³³"Prodajte što god imate i dajte za milostinju! Naèinite sebi kese koje ne stare, blago nepropadljivo na nebesima, kamo se kradljivac ne pribliŕava i gdje moljac ne rastaèe. ³⁴Doista, gdje vam je blago, ondje æe vam i srce biti." ³⁵"Neka vam bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene, ³⁶a vi slièni ljudima što èekaju gospodara kad se vraæa sa svadbe da mu odmah otvore èim stigne i pokuca. ³⁷Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kaŕem vam, pripasat æe se, posaditi ih za stol pa æe pristupiti i posluŕivati ih. ³⁸Pa dođe li o drugoj ili o treæoj straŕi i nađe ih tako, blago njima!" ³⁹"A ovo znajte: kad bi domaæin znao u koji èas kradljivac dolazi, ne bi dao prokopati kuæe. ⁴⁰I vi budite pripravní jer u èas kad i ne mislite Sin Èovjeèji dolazi." ⁴¹Nato æe Petar: "Gospodine, govoriš li tu prispodobu samo za nas ili i za sve?" ⁴²Reèe Gospodin: "Tko li je onaj vjerni i razumni upravitelj što æe ga gospodar postaviti nad svojom poslugom da im u pravo vrijeme daje obrok? ⁴³Blago onome sluzi kojega gospodar kada dođe, nađe da tako radi. ⁴⁴Uistinu, kaŕem vam, postavít æe ga nad svim imanjem svojim." ⁴⁵"No rekne li taj sluga u srcu: 'Okasnit æe gospodar moj' pa stane tuæi sluge i sluškinje, jesti, piti i opijati se, ⁴⁶doæi æe gospodar toga sluge u dan u koji mu se ne nada i u èas u koji i ne sluti; rasjeæi æe ga i dodijeliti mu udes među nevjernicima." ⁴⁷"I onaj sluga što je znao volju gospodara svoga, a nije bio spreman ili nije uèinio po volji njegovoj, dobit æe mnogo udaraca. ⁴⁸A onaj koji nije znao, ali je uèinio što zasluŕuje udarce, dobit æe malo udaraca. Kome je god mnogo dano, od njega æe se mnogo iskati. Kome je mnogo povjerenó, više æe se od njega iskati." ⁴⁹"Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoæu ako je veæ planuo! ⁵⁰Ali krstom mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!" ⁵¹"Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kaŕem vam, nego razdjeljenje. ⁵²Ta bit æe odsada petorica u jednoj kuæi razdijeljena: razdijelit æe se trojica protiv dvojice i dvojica protiv trojice - ⁵³otac protiv sina i sin protiv oca, mati protiv kaeri i kaeri protiv matere, svekrva protiv snahe i snahe protiv svekrve." ⁵⁴Zatim je govorio mnoštvu:

"Kad opazite da se oblak diže na zapadu, odmah kažete: 'Kiša æe!' I bude tako. ⁵⁵Kad zapuše južnjak, kažete: 'Bit æe vruæine!' I bude. ⁵⁶Licemjeri! Lice zemlje i neba umijete rasuditi, kako onda ovo vrijeme ne rasuđujete?" ⁵⁷"Zašto sami od sebe ne sudite što je pravo? ⁵⁸Kad s protivnikom ideš glavaru, na putu sve uloži da ga se oslobodiš pa te ne odvuèe k sucu. Sudac æe te predati izvršitelju, a izvršitelj baciti u tamnicu. ⁵⁹Kažem ti: neæeš iziæi odande dok ne isplatiš do posljednjega novèiæa."

Chapter 13

¹ Upravo u taj èas dođoše neki te mu javiše što se dogodilo s Galilejcima kojih je krv Pilat pomiješao s krvlju njihovih žrtava. ²Isus im odgovori: "Mislite li da ti Galilejci, jer tako postradaše, bijahu grešniji od drugih Galilejaca? ³Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi æete slièno propasti! ⁴Ili onih osamnaest na koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih, zar mislite da su oni bili veæi dužnici od svih Jeruzalemaca? ⁵Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi æete tako propasti." ⁶Nato im pripovjedi ovu prisodobu: "Imao netko smokvu zasađenu u svom vinogradu. Dođe tražeæ ploda na njoj i ne nađe ⁷pa reèe vinogradaru: 'Evo, veæ tri godine dolazim i tražim ploda na ovoj smokvi i ne nalazim. Posijeci je. Zašto da iscrpljuje zemlju?' ⁸A on mu odgovori: 'Gospodaru, ostavi je još ove godine dok je ne okopam i ne pognojim. ⁹Možda æe ubuduæe ipak uroditi. Ako li ne, posjeæi æeš je.'" ¹⁰Jedne je subote nauèavao u nekoj sinagogi. ¹¹Kad eto žene koja je osamnaest godina imala duha bolesti. Bila je zgrbljena i nikako se nije mogla uspraviti. ¹²Kad je Isus opazi, dozva je i reèe joj: "Ženo, oslobođena si svoje bolesti!" ¹³I položi na nju ruke, a ona se umah uspravi i poèe slaviti Boga. ¹⁴Nadstojnik sinagoge - ozlovoljen što je Isus u subotu izlijeèio - govoraše mnoštvu: "Šest je dana u koje treba raditi! U te dakle dane dolazite i lijeèite se, a ne u dan subotni!" ¹⁵Odgovori mu Gospodin: "Licemjeri! Ne driješi li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jasala da ga vodi na vodu? ¹⁶Nije li dakle i ovu kæer Abrahamovu, koju Sotona sveza evo osamnaest je veæ godina, trebalo odriješiti od tih spona u dan subotni?" ¹⁷Na te njegove rijeèi postidješe se svi protivnici njegovi, a sav se narod radovaše zbog svega èime se on proslavio. ¹⁸Govoraše dakle: "Èemu je slièno kraljevstvo Božje? Èemu da ga prispodobim? ¹⁹Ono je kao kad èovjek uze gorušièino zrno i baci ga u svoj vrt. Uzraste i razvi se u stablo te mu se ptice nebeske gnijezde po granama." ²⁰I opet im reèe: "Èemu da prispodobim kraljevstvo Božje? ²¹Ono je kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne." ²²Putujuæi tako u Jeruzalem, prolazio je i nauèavao gradovima i selima. ²³Reèe mu tada netko: "Gospodine, je li malo onih koji se spasavaju?" A on im reèe: ²⁴"Borite se da uđete na uska vrata jer mnogi æe, velim vam, tražiti da uđu, ali neæe moæi." ²⁵"Kada gospodar kuæe ustane i zakljuèa vrata, a vi stojeæi vani poènete kucati na vrata: 'Gospodine, otvori nam!', on æe vam odgovoriti: 'Ne znam vas odakle ste!' ²⁶Tada æete poèeti govoriti: 'Pa mi smo s tobom jeli i pili, po našim si trgovima nauèavao!' ²⁷A on æe vam reæi: 'Kažem vam: ne znam odakle ste. Odstupite od mene, svi zlotvori!'"

²⁸"Ondje æe biti plaè i škrkut zubi kad ugledate Abrahama i Izaka i Jakova i sve proroke u kraljevstvu Božjem, a sebe vani, izbaèene. ²⁹I doæi æe s istoka i zapada, sa sjevera i juga i sjesti za stol u kraljevstvu Božjem. ³⁰Evo, ima posljednjih koji æe biti prvi, ima i prvih koji æe biti posljednji." ³¹U taj èas pristupe neki farizeji i reknu mu: "Otiði, otputuj odavde jer te Herod hoæe ubiti." ³²A on æe njima: "Idite i kažite toj lisici: 'Evo, izgonim ðavle i lijeèim danas i sutra, a treæi dan dovršujem.' ³³Ali danas, sutra i prekosutra moram nastaviti put jer ne prilièi da prorok pogine izvan Jeruzalema.'" ³⁴"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh skupiti djecu tvoju kao kvoèka piliæe pod krila i ne htjedoste! ³⁵Evo, napuštena vam kuæa. A kaŕem vam, neæete me vidjeti dok ne dođe èas te reknete: "Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!"

Chapter 14

¹ Jedne subote dođe on u kuæu nekoga prvaka farizejskog na objed. A oni ga vrebahu. ²Kad evo: pred njim neki èovjek koji je imao vodenu bolest. ³Nato Isus upita zakonoznance i farizeje: "Je li dopušteno subotom lijeèiti ili nije?" ⁴A oni mukom ponikoše. On ga dotaknu, izlijeèi i otpusti. ⁵A njima reèe: "Ako komu od vas sin ili vol padne u bunar, neæe li ga brže bolje izvuæi i u dan subotni?" ⁶I ne mogoše mu na to odgovoriti. ⁷Promatrajuæi kako uzvanici biraju prva mjesta, kaza im prispodobu: ⁸"Kada te tko pozove na svadbu, ne sjedaj na prvo mjesto da ne bi moŕda bio pozvan koji èasniji od tebe, ⁹te ne dođe onaj koji je pozvao tebe i njega i ne rekne ti: 'Ustupi mjesto ovome.' Tada æeš, postiŕen, morati zauzeti posljednje mjesto. ¹⁰Nego kad budeš pozvan, idi i sjedni na posljednje mjesto pa, kada dođe onaj koji te pozvao, da ti rekne: 'Prijatelju, pomakni se naviše!' Bit æe ti to tada na èast pred svim sustolnicima, ¹¹jer - svaki koji se uzvisuje, bit æe poniŕen, a koji se ponizuje, bit æe uzvišen." ¹²A i onome koji ga pozva, kaza: "Kad priređuješ objed ili veèeru, ne pozivaj svojih prijatelja, ni braæe, ni rodbine, ni bogatih susjeda, da ne bi moŕda i oni tebe pozvali i tako ti uzvratili. ¹³Nego kad priređuješ gozbu, pozovi siromahe, sakate, hrome, slijepe. ¹⁴Blago tebi jer oni ti nemaju èime uzvratiti. Uzvratit æe ti se doista o uskrsnuæu pravednih." ¹⁵Kad je to èuo jedan od sustolnika, reèe mu: "Blago onome koji bude blagovao u kraljevstvu Božjem!" ¹⁶A on mu reèe: "Èovjek neki priredi veliku veèeru i pozva mnoge. ¹⁷I posla slugu u vrijeme veèere da rekne uzvanicima: 'Dođite! Veæ je pripravljeno!' ¹⁸A oni se odreda poèeli isprieavati. Prvi mu reèe: 'Njivu sam kupio i valja mi poæi pogledati je. Molim te, isprieaj me.' ¹⁹Drugi reèe: 'Kupio sam pet jarmova volova pa idem okušati ih. Molim te, isprieaj me.' ²⁰Treæi reèe: 'Oŕenio sam se i zato ne mogu doæi.'" ²¹"Sluga se vrati i javi to domaæinu. Tada domaæin, gnjevan, reèe sluzi: 'Iziði brzo na trgove gradske i ulice pa dovedi ovamo prosjake, sakate, slijepe i hrome.' ²²I sluga reèe: 'Gospodaru, uèinjeno je što si naredio i još ima mjesta.' ²³Reèe gospodar sluzi: 'Iziði na putove i među ograde i prisili neka uđu da mi se napuni kuæa.' ²⁴A kaŕem vam: nijedan od onih pozvanih neæe okusiti moje veèere." ²⁵S njim je zajedno putovalo silno mnoštvo.

On se okrene i reèe im: ²⁶"Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj uèenik! ²⁷I tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj uèenik!" ²⁸"Tko od vas, nakan graditi kulu, neæe prije sjesti i proraèunati troškove ima li èime dovršiti: ²⁹da ga ne bi - pošto veæ postavi temelj, a ne mogne dovršiti - poèeli ismjehevati svi koji to vide: ³⁰Ovaj èovjek poèe graditi, a ne može dovršiti!" ³¹Ili koji kralj kad polazi da se zarati s drugim kraljem, neæe prije sjesti i promisliti da li s deset tisuæa može presresti onoga koji na nj dolazi s dvadeset tisuæa? ³²Ako ne može, dok je onaj još daleko, poslat æe poslanstvo da zaište mir." ³³"Tako dakle nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj uèenik." ³⁴"Dobra je sol. Ali ako i sol obljutavi, èime æe se ona zaèiniti? ³⁵Nije prikladna ni za zemlju ni za gnojište. Van se baca. Tko ima uši da èuje, neka èuje!"

Chapter 15

¹ Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. ²Stoga farizeji i pismoznanci mrmrljahu: "Ovaj prima grešnike, i blaguje s njima." ³Nato im Isus kaza ovu prisporodu: ⁴"Tko to od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi onih devedeset i devet u pustinji te pođe za izgubljenom dok je ne nađe? ⁵A kad je nađe, stavi je na ramena sav radostan ⁶pa došavši kuæi, sazove prijatelje i susjede i rekne im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgublenu.' ⁷Kažem vam, tako æe na nebu biti veæa radost zbog jednog obraæena grešnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraæenja." ⁸"Ili koja to žena, ima li deset drahma pa izgubi jednu drahmu, ne zapali svjetiljku, pomete kuæu i brižljivo pretraži dok je ne nađe? ⁹A kad je nađe, pozove prijateljice i susjede pa æe im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh drahmu što je bijah izgubila.' ¹⁰Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božjim zbog jednog obraæena grešnika." ¹¹I nastavi: "Èovjek neki imao dva sina. ¹²Mlaði reèe ocu: 'Oèe, daj mi dio dobara koji mi pripada.' I razdijeli im imanje. ¹³Nakon nekoliko dana mlaði sin pokupi sve, otputova u daleku zemlju i ondje potratila svoja dobra živeæi razvratno." ¹⁴"Kad sve potroši, nastala ljuta glad u onoj zemlji te on poèe oskudijevati. ¹⁵Ode i pribi se kod jednoga žitelja u onoj zemlji. On ga posla na svoja polja pasti svinje. ¹⁶Želio se nasititi rogaèima što su ih jele svinje, ali mu ih nitko nije davao." ¹⁷"Došavši k sebi, reèe: 'Koliki najamnici oca moga imaju kruha napretek, a ja ovdje umirem od gladi! ¹⁸Ustat æu, poæi svomu ocu i reæi mu: 'Oèe, sagriješih protiv Neba i pred tobom! ¹⁹Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.'" ²⁰"Usta i pođe svom ocu. Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrèa, pade mu oko vrata i izljubi ga. ²¹A sin æe mu: 'Oèe! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.' ²²A otac reèe slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuæu na noge! ²³Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i provedimo ²⁴jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!' I stadoše se veseliti." ²⁵"A stariji mu sin bijaše u polju. Kad se na povratku približio kuæi, zaèu svirku i igru ²⁶pa dozva jednog slugu

da se raspita što je to. ²⁷A ovaj æe mu: 'Došao tvoj brat pa otac tvoj zakla tele ugojeno što sina zdrava doèeka.' ²⁸A on se rasrdi i ne htjede uæi. Otac tada iziðe i stane ga nagovarati. ²⁹A on æe ocu: 'Evo toliko ti godina sluþim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi ni jareta nisi dao da se s prijateljima proveselim. ³⁰A kada doðe ovaj sin tvoj koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.' ³¹Nato æe mu otac: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje - tvoje je. ³²No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oþivje, izgubljen i naðe se!'"

Chapter 16

¹ Govoraše i svojim uèenicima: "Bijaše neki bogat èovjek koji je imao upravitelja. ²Ovaj je bio optuþen pred njim kao da mu rasipa imanje. On ga pozva pa mu reèe: 'Što to èujem o tebi? Položi raèun o svom upravljanju jer više ne možeš biti upravitelj!' ³Nato upravitelj reèe u sebi: 'Što da uèinim kad mi gospodar moj oduzima upravu? Kopati? Nemam snage. Prositi? Stidim se. ⁴Znam što æu da me prime u svoje kuæe kad budem maknut s uprave.'" ⁵I pozva duþnike svoga gospodara, jednog po jednog. Upita prvoga: 'Koliko duguješ gospodaru mojemu?' On reèe: 'Sto bata ulja.' ⁶A on æe mu: 'Uzmi svoju zaduþnicu, sjedni brzo, napiši pedeset.' ⁷Zatim reèe drugomu: 'A ti, koliko ti duguješ?' On odgovori: 'Sto kora pšenice.' Kaþe mu: 'Uzmi svoju zaduþnicu i napiši osamdeset.'" ⁸I pohvali gospodar nepoštenog upravitelja što snalaþljivo postupi jer sinovi su ovoga svijeta snalaþljiviji prema svojim od sinova svjetlosti." ⁹I ja vama kaþem: napravite sebi prijatelje od nepoštena bogatstva pa kad ga nestane da vas prime u vjeène šatore." ¹⁰"Tko je vjeran u najmanjem, i u najveæem je vjeran; a tko je u najmanjem nepošten, i u najveæem je nepošten. ¹¹Ako dakle ne bijaste vjerni u nepoštenom bogatstvu, tko li æe vam istinsko povjeriti? ¹²I ako u tuðem ne bijaste vjerni, tko li æe vam vaše dati?" ¹³"Nijedan sluga ne može sluþiti dvojici gospodara. Ili æe jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili æe uz jednoga prianjati, a drugoga prezirati. Ne možete sluþiti Bogu i bogatstvu." ¹⁴Sve su to sluþali farizeji, srebroljupci, i rugali mu se. ¹⁵On im reèe: "Vi se pravite pravedni pred ljudima, ali zna Bog srca vaša. Jer što je ljudima uzvišeno, odvratnost je pred Bogom." ¹⁶"Zakon i Proroci do Ivana su, a otada se navješæuje kraljevstvo Boþje i svatko se u nj silom probija. ¹⁷Lakše æe nebo i zemlja proæi, negoli propasti i jedan poteziæ Zakona." ¹⁸"Tko god otpusti svoju ženu pa se oþeni drugom, èini preljub. I tko se god oþeni otpuštenom, èini preljub." ¹⁹"Bijaše neki bogataš. Odijevao se u grimiz i tanani lan i danomice se sjajno gostio. ²⁰A neki siromah, imenom Lazar, leþao je sav u èirevima pred njegovim vratima ²¹i priþeljkivao nasititi se onim što je padalo s bogataševa stola. Èak su i psi dolazili i lizali mu èireve." ²²"Kad umrije siromah, odnesoše ga anðeli u krilo Abrahamovo. Umrije i bogataš te bude pokopan. ²³Tada u teþkim mukama u paklu, podiþe svoje oèi te izdaleka ugleda Abrahama i u krilu mu Lazara ²⁴pa zavapi: 'Oèe Abrahamo, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoèi vršak svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se strašno muèim u ovom plamenu.' ²⁵Reèe nato Abraham: 'Sinko! Sjeti se da si za

života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se muèiš. ²⁶K tome između nas i vas zjapi provalija golema te koji bi i htjeli prijeæi odavde k vama, ne mogu, a ni odatle k nama prijelaza nema." ²⁷"Nato æe bogataš: 'Molim te onda, oèe, pošalji Lazara u kuæu oca moga. ²⁸Imam petero braæe pa neka im posvjedoèi da i oni ne doðu u ovo mjesto muka.' ²⁹Kaže Abraham: 'Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!' ³⁰A on æe: 'O ne, oèe Abrahame! Nego dođe li tko od mrtvih k njima, obratit æe se.' ³¹Reèe mu: 'Ako ne slušaju Mojsija i Proroka, neæe povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane.'"

Chapter 17

¹ I reèe svojim uèenicima: "Nije moguæe da ne doðu sablazni, no jao onome po kom dolaze; ²je li s mlinskim kamenom o vratu strovaljen u more, korisnije mu je, nego da sablazni jednoga od ovih malenih. ³Èuvajte se!" "Pogriješi li tvoj brat, prekori ga; ako se obrati, oprosti mu. ⁴Pa ako se sedam puta na dan ogriješi o tebe i sedam se puta obrati tebi govoreæi: 'Žao mi je!', oprosti mu." ⁵Apostoli zamole Gospodina: "Umnoži nam vjeru!" ⁶Gospodin im odvrati: "Da imate vjere koliko je zrno gorušièino, rekli biste ovom dudu: 'Išèupaj se s korijenom i presadi se u more!' I on bi vas poslušao." ⁷"Tko æe to od vas reæi sluzi svomu, oraðu ili pastiru, koji se vrati s polja: 'Doði brzo i sjedni za stol?' ⁸Neæe li mu naprotiv reæi: 'Pripravi što æu veèerati pa se pripaši i poslužuj mi dok jedem i pijem; potom æeš ti jesti i piti?' ⁹Zar duguje zahvalnost sluzi jer je izvršio što mu je nareðeno? ¹⁰Tako i vi: kad izvršite sve što vam je nareðeno, recite: 'Sluge smo beskorisne! Uèinismo što smo bili dužni uèiniti!'" ¹¹Dok je tako putovao u Jeruzalem, prolazio je između Samarije i Galileje. ¹²Kad je ulazio u neko selo, eto mu u susret deset gubavaca. Zaustave se podaleko ¹³i zavape: "Isuse, Uèitelju, smiluj nam se!" ¹⁴Kad ih Isus ugleda, reèe im: "Idite, pokažite se sveæenicima!" I dok su išli, oèistiše se. ¹⁵Jedan od njih vidjevši da je ozdravio, vrati se slaveæi Boga u sav glas. ¹⁶Baci se nièice k Isusovim nogama zahvaljujuæi mu. A to bijaše neki Samarijanac. ¹⁷Nato Isus primijeti: "Zar se ne oèistiše deseterica? ¹⁸A gdje su ona deveterica? Ne nađe li se nijedan koji bi se vratio i podao slavu Bogu, osim ovoga tuðinca?" ¹⁹A njemu reèe: "Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!" ²⁰Upitaju ga farizeji: "Kad æe doæi kraljevstvo Božje?" Odgovori im: "Kraljevstvo Božje ne dolazi primjetljivo. ²¹Niti æe se moæi kazati: 'Evo ga ovdje!' ili: 'Evo ga ondje!' Ta evo - kraljevstvo je Božje među vama!" ²²Zatim reèe uèenicima: "Doæi æe dani kad æete zaželjeti vidjeti i jedan dan Sina Èovjeèjega, ali ga neæete vidjeti. ²³Govorit æe vam: 'Evo ga ondje, evo ovdje!' Ne odlazite i ne pomamite se! ²⁴Jer kao što munja sijevne na jednom kraju obzorja i odblesne na drugom, tako æe biti i sa Sinom Èovjeèjim u Dan njegov. ²⁵No prije treba da on mnogo pretrpi i da ga ovaj naraštaj odbaci." ²⁶"I kao što bijaše u dane Noine, tako æe biti i u dane Sina Èovjeèjega: ²⁷jeli su, pili, ženili se i udavali do dana kad Noa uđe u korablju. I dođe potop i sve uništi. ²⁸Slièno kao što bijaše u dane Lotove: jeli su, pili, kupovali, prodavali, sadili,

gradili. ²⁹A onog dana kad Lot iziđe iz Sodome, zapljušti s neba oganj i sumpor i sve uništi. ³⁰Tako æe isto biti u dan kad se Sin Èovjeèji objavi." ³¹"U onaj dan tko bude na krovu, a stvari mu u kuæi, neka ne siđe da ih uzme. ³²I tko bude u polju, neka se ne okreæe natrag. Sjetite se žene Lotove! ³³Tko god bude nastojao život svoj saèuvati, izgubit æe ga; a tko ga izgubi, živa æe ga saèuvati." ³⁴"Kažem vam, one æe noæi biti dvojica u jednoj postelji: jedan æe se uzeti, drugi ostaviti. ³⁵Dvije æe mljeti zajedno: jedna æe se uzeti, druga ostaviti." ³⁶# ³⁷Upitaše ga na to: "Gdje to, Gospodine?" A on im reèe: "Gdje bude trupla, ondje æe se okupljati i orlovi."

Chapter 18

¹ Kaza im i prispodobu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati: ²"U nekom gradu bio sudac. Boga se nije bojao, za ljude nije mario. ³U tom gradu bijaše i neka udovica. Dolazila k njemu i molila: 'Obrani me od mog tužitelja!' ⁴No on ne htjede zadugo. Napokon reèe u sebi: 'Iako se Boga ne bojim nit za ljude marim, ipak, ⁵jer mi udovica ova dodijava, obranit æu je da vjeèno ne dolazi muèiti me.'" ⁶Nato reèe Gospodin: "Èujte što govori nepravedni sudac! ⁷Neæe li onda Bog obraniti svoje izabrane koji dan i noæ vape k njemu sve ako i odgađa stvar njihovu? ⁸Kažem vam, ustat æe žurno na njihovu obranu. Ali kad Sin Èovjeèji dođe, hoæe li naæi vjere na zemlji?" ⁹Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge potcjenjivahu, reèe zatim ovu prispodobu: ¹⁰"Dva èovjeka uziđoše u Hram pomoliti se: jedan farizej, drugi carinik. ¹¹Farizej se uspravan ovako u sebi molio: 'Bože, hvala ti što nisam kao ostali ljudi: grabežljivci, nepravednici, preljubnici ili - kao ovaj carinik.' ¹²Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.' ¹³A carinik, stojeæi izdaleka, ne usudi se ni oèiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreæi: 'Bože milostiv budi meni grešniku!' ¹⁴Kažem vam: ovaj siđe opravdan kuæi svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit æe ponižen; a koji se ponizuje, bit æe uzvišen." ¹⁵A donosili mu i dojenèad da ih se dotakne. Vidjevši to, uèenici im branili. ¹⁶A Isus ih dozva i reèe: "Pustite djeèicu neka dolaze k meni i ne prijeèite im jer takvih je kraljevstvo Božje." ¹⁷"Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neæe uæi." ¹⁸I upita ga neki uglednik: "Uèitelju dobri, što mi je èiniti da baštinim život vjeèni?" ¹⁹Reèe mu Isus: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar, doli Bog jedini. ²⁰Zapovijedi znaš: Ne èini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne svjedoèi lažno! Poštuj oca svoga i majku!" ²¹A onaj æe: "Sve sam to èuvao od mladosti." ²²Èuvši to, Isus mu reèe: "Još ti jedno preostaje: sve što imaš prodaj i razdaj siromasima pa æeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²³Kad je on to èuo, ražalosti se jer bijaše silno bogat. ²⁴Vidjevši ga, reèe Isus: "Kako li je teško imuænicima u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje." ²⁶Koji su to èuli, rekoše: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷A on æe: "Što je nemoguæe ljudima, moguæe je Bogu." ²⁸Nato reèe Petar: "Evo, mi ostavismo svoje i pođosmo za tobom." ²⁹Isus æe im: "Zaista, kažem vam, nema ga tko bi ostavio kuæu, ili ženu, ili braæu, ili

roditelje, ili djecu poradi kraljevstva Božjega, ³⁰a da ne bi primio mnogostruko veæ u ovom vremenu, i u buduæem vijeku život vjeèni." ³¹I uzevši sa sobom dvanaesticu, reèe im: "Evo uzlazimo u Jeruzalem i na Sinu Èovjeèjem ispunit æe se sve što su napisali proroci: ³²doista, bit æe predan poganima, izrugan, zlostavljan i popljuvan; ³³i pošto ga izbièuju, ubit æe ga, ali on æe treæi dan ustati." ³⁴No oni ništa od toga ne razumješe. Te im rijeèi bijahu skrivene i ne shvaæahu što bijaše reèeno. ³⁵A kad se približavao Jerihonu, neki slijepac sjedio kraj puta i prosio. ³⁶Èuvši gdje mnoštvo prolazi, raspitivao se što je to. ³⁷Rekoše mu: "Isus Nazareæanin prolazi." ³⁸Tada povika: "Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!" ³⁹Oni ga sprijeda ušutkivali, ali on je još jaèe vikao: "Sine Davidov, smiluj mi se!" ⁴⁰Isus se zaustavi i zapovjedi da ga dovedu k njemu. Kad se on približi, upita ga: ⁴¹"Što hoæeš da ti uèinim?" A on æe: "Gospodine, da progledam." ⁴²Isus æe mu: "Progledaj! Vjera te tvoja spasila." ⁴³I umah progleda i uputi se za njim slaveæi Boga. I sav narod koji to vidje dade hvalu Bogu.

Chapter 19

¹ I uèe u Jerihon. Dok je njime prolazio, ²eto èovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. ³Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. ⁴Potrèa naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proæi. ⁵Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reèe mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kuæi." ⁶On žurno siđe i primi ga sav radostan. ⁷A svi koji to vidješe stadoše mrmljati: "Èovjeku se grešniku svratio!" ⁸A Zakej usta i reèe Gospodinu: "Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u èemu prevario, vraæam èetverostruko." ⁹Reèe mu na to Isus: "Danas je došlo spasenje ovoj kuæi jer i on je sin Abrahamov!" ¹⁰Ta Sin Èovjeèji dođe potražiti i spasiti izgubljeno!" ¹¹Kako su oni to slušali, dometnu on prispodobu - zato što bijaše nadomak Jeruzalemu i oni mislili da æe se umah pojaviti kraljevstvo Božje. ¹²Reèe dakle: "Neki je ugledan èovjek imao otputovati u daleku zemlju da primi svoje kraljevstvo pa da se vrati. ¹³Dozva svojih deset slugu, dade im deset mna i reèe: 'Trgujte dok ne doðem.' ¹⁴A njegovi ga graðani mrzili te poslaše za njim poslanstvo s porukom: 'Neæemo da se ovaj zakralji nad nama.'" ¹⁵Kad je on primio kraljevstvo i vratio se, naredi da mu dozovu one sluge kojima je predao novac da sazna što su zaradili." ¹⁶Pristupi prvi i reèe: 'Gospodaru, tvoja mna donije deset mna.' ¹⁷Reèe mu: 'Valjaš, slugo dobri! U najmanjem si bio vjeran, vladaj nad deset gradova!' ¹⁸Dođe i drugi govoreæi: 'Mna je tvoja, gospodaru, donijela pet mna.' ¹⁹I tomu reèe: 'I ti budi nad pet gradova!'" ²⁰Treæi, opet dođe govoreæi: 'Gospodaru, evo ti tvoje mne. Držao sam je pohranjenu u rupcu. ²¹Bojao sam te se jer si èovjek strog: uzimaš što nisi pohranio, žanješ što nisi posijao.'" ²²Kaže mu: 'Iz tvojih te usta sudim, zli slugo! Znao si da sam èovjek strog, da uzimam što nisam pohranio i žanjem što nisam posijao?' ²³Zašto onda nisi uložio moj novac u novèarnicu? Ja bih ga po povratku podigao s dobitkom.' ²⁴Nato reèe nazoènima:

'Uzmite od njega mnu i dajte onomu koji ih ima deset.' ²⁵Rekoše mu: 'Gospodaru, ta veæ ima deset mna!' ²⁶Kažem vam: svakomu koji ima još æe se dati, a od onoga koji nema oduzet æe se i ono što ima. ²⁷A moje neprijatelje - one koji me ne htjedoše za kralja - dovedite ovamo i smaknite ih pred mojim oèima!" ²⁸Rekavši to, nastavi put uzlazeæi u Jeruzalem. ²⁹Kad se približi Betfagi i Betaniji, uz goru koja se zove Maslinska, posla dvojicu uèenika ³⁰govoreæi: "Hajdete u selo pred vama. Èim uđete u nj, naæi æete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i dovedite. ³¹Upita li vas tko: 'Zašto drijete?', ovako recite: 'Gospodinu treba.'" ³²Oni koji bijahu poslani otiđoše i nađoše kako im bijaše rekao. ³³I dok su drijeli magare, rekoše im gospodari: "Što drijete magare?" ³⁴Oni odgovore: "Gospodinu treba." ³⁵I dovedoše ga Isusu i staviše svoje haljine na magare te posjednuše Isusa. ³⁶I kuda bi on prolazio, prostirali bi po putu svoje haljine. ³⁷A kad se veæ bio približio obronku Maslinske gore, sve ono mnoštvo uèenika, puno radosti, poèe iza glasa hvaliti Boga za sva silna djela što ih vidješe: ³⁸"Blagoslovljen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Na nebu mir! Slava na visinama!" ³⁹Nato mu neki farizeji iz mnoštva rekoše: "Uèitelju, prekori svoje uèenike." ⁴⁰On odgovori: "Kažem vam, ako ovi ušute, kamenje æe vikati!" ⁴¹Kad se približi i ugleda grad, zaplaka nad njim ⁴²govoreæi: "O kad bi i ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir!" ⁴³Ali sada je sakriveno tvojim oèima. Doæi æe dani na tebe kad æe te neprijatelji tvoji opkoliti opkopom, okružiti æe te i pritjesniti odasvud. ⁴⁴Smrskati æe o zemlju tebe i djecu tvoju u tebi. I neæe ostaviti u tebi ni kamena na kamenu zbog toga što nisi upoznao èasa svoga pohoda." ⁴⁵Ušavši u Hram, stane izgoniti prodavaæe. ⁴⁶Kaže im: "Pisano je: Dom moj bit æe Dom molitve, a vi od njega naèiniste peæinu razbojnièku!" ⁴⁷I danomice nauèavaše u Hramu. A glavari su sveæenièki i pismoznanci tražili kako da ga pogube, a tako i prvaci narodni, ⁴⁸ali nikako naæi što da uèine jer je sav narod visio o njegovoj rijeèi.

Chapter 20

¹ Jednog dana dok je nauèavao narod u Hramu i naviještao evanđelje, isprijee se glavari sveæenièki i pismoznanci sa starješinama ²pa mu dobace: "Reci nam kojom vlašæu to èiniš ili tko ti daje tu vlast?" ³On odgovori: "Upitat æu i ja vas. Recite mi: ⁴krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi?" ⁵A oni smišljahu meðu sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvratit æe 'Zašto mu ne povjerovaste?' ⁶A reknemo li 'od ljudi', sav æe nas narod kamenovati. Ta uvjeren je da je Ivan prorok." ⁷I odgovore da ne znaju odakle. ⁸I Isus reèe njima: "Ni ja vama neæu kazati kojom vlašæu ovo èinim." ⁹Zatim uze narodu kazivati ovu prispodobu: "Èovjek posadi vinograd, iznajmi ga vinogradarima i otputova na dulje vrijeme." ¹⁰"Kada dođe doba, posla slugu vinogradarima da mu dadnu od uroda vinogradskoga. No vinogradari ga istukoše i otposlaše praznih ruku. ¹¹Nato on posla drugoga slugu. Ali oni i toga istukoše, izružiše i otposlaše praznih ruku. ¹²Posla i treæega. A oni i njega izraniše i izbaciše." ¹³Nato reèe gospodar vinograda: 'Što da uèinim? Poslat æu im

sina svoga ljubljenoga. Njega æe valjda poštovati.' ¹⁴Ali kada ga vinogradari ugledaju, stanu među sobom umovati: 'Ovo je baštinik. Ubijmo ga da baština bude naša.' ¹⁵Izbaciše ga iz vinograda i ubiše." "Što æe dakle uèiniti s njima gospodar vinograda? ¹⁶Doæi æe i pogubiti te vinogradare i dati vinograd drugima." Koji ga slušahu rekoše: "Bože saèuvaj!" ¹⁷A on ih ošinu pogledom i reèe: "A što ono piše: Kamen što ga odbaciše graditelji postade kamen zaglavni? ¹⁸Tko god padne na taj kamen, smrskat æe se, a na koga on padne, satrt æe ga." ¹⁹Pismoznanci i glavari sveæenièki gledahu da istog èasa stave ruke na nj, ali se pobojaše naroda. Dobro razumješe da o njima kaza tu prisposobu. ²⁰Vrebajuæi na nj, poslaše uhode koji su se pravili pravednicima da ga uhvate u rijeèi pa da ga predaju oblasti i vlasti upraviteljevoj. ²¹Upitaše ga dakle: "Uèitelju, znamo da pravo zboriš i nauèavaš te nisi pristran, nego po istini uèiš putu Božjem. ²²Je li nam dopušteno dati porez caru ili nije?" ²³Pronièuæi njihovu lukavost, reèe im: ²⁴"Pokažite mi denar." "Èiju ima sliku i natpis?" ²⁵A oni æe: "Carevu." On im reèe: "Stoga dajte caru carevo, a Bogu Božje." ²⁶I ne mogoše ga uhvatiti u rijeèi pred narodom, nego umuknuše zadivljeni njegovim odgovorom. ²⁷Pristupe mu neki od saduceja, koji nijeu uskrsnuæe. Upitaše ga: ²⁸"Uèitelju! Mojsije nam napisa: Umre li bez djece èiji brat koji imaše ženu, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu. ²⁹Bijaše tako sedmero braæe. Prvi se oženi i umrije bez djece. ³⁰Drugi uze njegovu ženu, ³¹onda treæi; i tako redom sva sedmorica pomriješe ne ostavivši djece. ³²Naposljetku umrije i žena. ³³Kojemu æe dakle od njih ta žena pripasti o uskrsnuæu? Jer sedmorica su je imala za ženu." ³⁴Reèe im Isus: "Djeca se ovog svijeta žene i udaju. ³⁵No oni koji se naðoše dostojni onog svijeta i uskrsnuæa od mrtvih niti se žene niti udaju. ³⁶Zaista, ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuæa." ³⁷A da mrtvi ustaju, naznaèi i Mojsije kad u odlomku o grmu Gospodina zove Bogom Abrahamovim, Bogom Izakovim i Bogom Jakovljevim. ³⁸A nije on Bog mrtvih, nego živih. Ta svi njemu žive!" ³⁹Neki pismoznanci primijete: "Uèitelju! Dobro si rekao!" ⁴⁰I nisu se više usuđivali upitati ga bilo što. ⁴¹A on im reèe: "Kako kažu da je Krist sin Davidov? ⁴²Ta sam David veli u Knjizi psalama: Reèe Gospod Gospodinu mojemu: 'Sjedi mi zdesna ⁴³dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim!' ⁴⁴David ga dakle naziva Gospodinom. Kako mu je onda sin?" ⁴⁵I pred svim narodom reèe svojim uèenicima: ⁴⁶"Èuvajte se pismoznanaca, koji rado hodaju u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, prva sjedala u sinagogama i proèelja na gozbama, ⁴⁷proždiru kuæe udovièke, još pod izlikom dugih molitava. Stiæi æe ih to oštrija osuda."

Chapter 21

¹ Pogleda i vidje kako bogataši bacaju u riznicu svoje darove. ²A ugleda i neku ubogu udovicu kako baca onamo dva novèiæa. ³I reèe: "Uistinu, kažem vam: ova je sirota udovica ubacila više od sviju. ⁴Svi su oni zapravo među darove ubacili od svog suviška, a ona je od svoje sirotinje

ubacila sav žitak što ga imaše." ⁵I dok su neki razgovarali o Hramu, kako ga resi divno kamenje i zavjetni darovi, reèe: ⁶"Doæi æe dani u kojima se od ovoga što motrite neæe ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen." ⁷Upitaše ga: "Uèitelju, a kada æe to biti? I na koji se znak to ima dogoditi?" ⁸A on reèe: "Pazite, ne dajte se zavesti. Mnogi æe doista doæi u moje ime i govoriti: 'Ja sam' i: 'Vrijeme se približilo!' Ne idite za njima. ⁹A kad èujete za ratove i pobune, ne prestrašite se. Doista treba da se to prije dogodi, ali to još nije odmah svršetak." ¹⁰Tada im kaza: "Narod æe ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. ¹¹I bit æe velikih potresa i po raznim mjestima gladi i pošasti; bit æe strahota i velikih znakova s neba." ¹²"No prije svega toga podignut æe na vas ruke i progoniti vas, predavati vas u sinagoge i tamnice. Vuæi æe vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega. ¹³Zadesit æe vas to radi svjedoèenja." ¹⁴"Stoga uzmite k srcu: nemojte unaprijed smišljati obranu! ¹⁵Ta ja æu vam dati usta i mudrost kojoj se neæe moæi suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik. ¹⁶A predavat æe vas èak i vaši roditelji i braæa, roðaci i prijatelji. Neke æe od vas i ubiti." ¹⁷"Svi æe vas zamrziti zbog imena mojega. ¹⁸Ali ni vlas vam s glave neæe propasti. ¹⁹Svojom æete se postojanošæu spasiti." ²⁰"Kad ugledate da vojska opkoljuje Jeruzalem, tada znajte: približilo se njegovo opustošenje. ²¹Koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; a koji u Gradu, neka ga napuste; koji pak po poljima, neka se u nj ne vraæaju ²²jer to su dani odmazde, da se ispuni sve što je pisano." ²³"Jao trudnicama i dojiljama u one dane jer bit æe jad velik na zemlji i gnjev nad ovim narodom. ²⁴Padat æe od oštrice maèa, odvodit æe ih kao roblje po svim narodima. I Jeruzalem æe gaziti pogani sve dok se ne navrše vremena pogana." ²⁵"I bit æe znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda zbog huke mora i valovlja. ²⁶Izdisat æe ljudi od straha i išèekivanja onoga što prijeti svijetu. Doista, sile æe se nebeske poljuljati. ²⁷Tada æe ugledati Sina Èovjeèjega gdje dolazi u oblaku s velikom moæi i slavom. ²⁸Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje." ²⁹I reèe im prisposobu: "Pogledajte smokvu i sva stabla. ³⁰Kad veæ propupaju, i sami vidite i znate: blizu je veæ ljeto. ³¹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je kraljevstvo Božje. ³²Zaista, kažem vam, ne, neæe uminuti naraštaj ovaj dok se sve ne zbude. ³³Nebo æe i zemlja uminuti, ali moje rijeçi ne, neæe uminuti." ³⁴"Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama te vas iznenada ne zatekne onaj Dan ³⁵jer æe kao zamka nadoæi na sve žitelje po svoj zemlji." ³⁶"Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmognete umaæi svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Èovjeèjega." ³⁷Danju je uèio u Hramu, a noæu bi izlazio i noæio na gori zvanog Maslinska. ³⁸A sav bi narod rano hrlio k njemu u Hram da ga sluša.

Chapter 22

¹ Bližio se Blagdan beskvasnih kruhova zvan Pasha. ² Glavari sveæenièki i pismoznanci tražili su kako da Isusa smaknu jer se bojahu naroda. ³ A Sotona uèe u Judu zvanog Iškariotski koji bijaše

iz broja dvanaestorice. ⁴On ode i ugovori s glavarima sveæenièkim i zapovjednicima kako da im ga preda. ⁵Oni se povesele i ugovore da æe mu dati novca. ⁶On pristade. Otada je tražio priliku da im ga preda mimo naroda. ⁷Kada dođe Dan beskvasnih kruhova, u koji je trebalo žrtvovati pashu, ⁸posla Isus Petra i Ivana i reèe: "Hajdete, pripravite nam da blagujemo pashu." ⁹Rekoše mu: "Gdje hoæeš da pripravimo?" ¹⁰On im reèe: "Evo, èim uđete u grad, namjerit æete se na èovjeka koji nosi krèag vode. Pođite za njim u kuæu u koju uniđe ¹¹i recite domaæinu te kuæe: 'Uèitelj veli: Gdje je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim uèenicima?' ¹²I on æe vam pokazati na katu veliko blagovalište prostrto: ondje pripravite." ¹³Oni odu, nađu kako im je rekao i priprave pashu. ¹⁴Kada dođe èas, sjede Isus za stol i apostoli s njim. ¹⁵I reèe im: "Svom sam dušom èeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke. ¹⁶Jer kažem vam, neæu je više blagovati dok se ona ne završi u kraljevstvu Božjem." ¹⁷I uze èašu, zahvali i reèe: "Uzmite je i razdijelite meðu sobom. ¹⁸Jer kažem vam, ne, neæu više piti od roda trsova dok kraljevstvo Božje ne dođe." ¹⁹I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreæi: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo èinite meni na spomen." ²⁰Tako i èašu, pošto veèeraše, govoreæi: "Ova èaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas prolijeva." ²¹"A evo, ruka mog izdajice sa mnom je na stolu. ²²Sin Èovjeèji, istina, ide kako je odreðeno, ali jao èovjeku onomu koji ga predaje." ²³I oni se poèeše ispitivati tko bi od njih mogao takvo što uèiniti. ²⁴Uto nastaje meðu njima prepirka tko bi od njih bio najveæi. ²⁵A on im reèe: "Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. ²⁶Vi nemojte tako! Naprotiv, najveæi meðu vama neka bude kao najmlaði; i predstojnik kao poslužitelj. ²⁷Ta tko je veæi? Koji je za stolom ili koji poslužuje? Zar ne onaj koji je za stolom? A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje." ²⁸"Da, vi ste sa mnom ustrajali u mojim kušnjama. ²⁹Ja vam stoga u baštinu predajem kraljevstvo što ga je meni predao moj Otac: ³⁰da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu momemu i sjedite na prijestoljima sudeæi dvanaest plemena Izraelovih." ³¹"Šimune, Šimune, evo Sotona zaiska da vas prorešeta kao pšenicu. ³²Ali ja sam molio za tebe da ne malakše tvoja vjera. Pa kad k sebi dođeš, uèvrsti svoju braæu." ³³Petar mu reèe: "Gospodine, s tobom sam spreman i u tamnicu i u smrt." ³⁴A Isus æe mu: "Kažem ti, Petre, neæe se danas oglasiti pijetao dok triput ne zatajiš da me poznaš." ³⁵I reèe: "Kad sam vas poslao bez kese i bez torbe i bez sandala, je li vam što nedostajalo?" Oni odgovore: "Ništa." ³⁶Nato æe im: "No sada tko ima kesu, neka je uzme! Isto tako i torbu! A koji nema, neka proda svoju haljinu i neka kupi sebi maè ³⁷jer kažem vam, ono što je napisano treba se ispuniti na meni: Meðu zlikovce bi ubrojen. Uistinu, sve što se odnosi na mene ispunja se." ³⁸Oni mu rekoše: "Gospodine, evo ovdje dva maèa!" Reèe im: "Dosta je!" ³⁹Tada iziđe te se po obièaju zaputi na Maslinsku goru. Za njim poðoše i njegovi uèenici. ⁴⁰Kada dođe onamo, reèe im: "Molite da ne padnete u napast!" ⁴¹I otrgnu se od njih koliko bi se kamenom dobacilo, pade na koljena pa se molio: ⁴²"Oèe! Ako hoæeš, otkloni ovu èašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!" ⁴³A ukaza mu se anđeo s neba koji ga ohrabri. A kad je bio u smrtnoj mucu, usrdnije se molio. ⁴⁴I bijaše znoj njegov kao kaplje krvi koje su padale na zemlju. ⁴⁵Usta od molitve, dođe uèenicima i nađe ih snene od

žalosti ⁴⁶pa im reèe: "Što spavate? Ustanite! Molite da ne padnete u napast!" ⁴⁷Dok je on još govorio, eto svjetine, a pred njom jedan od dvanaestorice, zvani Juda. On se približi Isusu da ga poljubi. ⁴⁸Isus mu reèe: "Juda, poljupcem Sina Èovjeèjeg predaješ?" ⁴⁹A oni oko njega, vidjevši što se zbiva, rekoše: "Gospodine, da udarimo maèem?" ⁵⁰I jedan od njih udari slugu velikoga sveæenika i odsijeèe mu desno uho. ⁵¹Isus odgovori: "Pustite! Dosta!" Onda se dotaèe uha i zacijeli ga. ⁵²Nato Isus reèe onima koji se digoše na nj, glavarima sveæenièkim, zapovjednicima hramskim i starješinama: "Kao na razbojnika iziðoste s maèevima i toljagama!" ⁵³Danomice bijah s vama u Hramu i ne digoste ruke na me. No ovo je vaš èas i vlast Tmina." ⁵⁴Uhvatiše ga dakle, odvedoše i uvedoše u dom velikoga sveæenika. Petar je išao za njim izdaleka. ⁵⁵A posred dvorišta naložiše vatru i posjedaše uokolo. Među njih sjedne Petar. ⁵⁶Ugleda ga neka sluškinja gdje sjedi kraj vatre, oštro ga pogleda i reèe: "I ovaj bijaše s njim!" ⁵⁷A on zanijeka: "Ne znam ga, ženo!" ⁵⁸Malo zatim opazi ga netko drugi i reèe: "I ti si od njih!" A Petar reèe: "Èovjeèe, nisam!" ⁵⁹I nakon otprilike jedne ure drugi neki navaljivaše: "Doista, i ovaj bijaše s njim! Ta Galilejac je!" ⁶⁰A Petar æe: "Èovjeèe, ne znam što govoriš!" I umah, dok je on još govorio, ogласi se pijetao. ⁶¹Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu rijeèi Gospodinove, kako mu ono reèe: "Prije nego se danas pijetao ogласi, zatajit æeš me tri puta." ⁶²I iziðe te gorko zaplaka. ⁶³A ljudi koji su Isusa èuvali udarajuæi ga poigravali se njime ⁶⁴i zastiruæi mu lice, zapitkivali ga: "Proreci tko te udario!" ⁶⁵I mnogim se drugim pogrdama nabacivali na nj. ⁶⁶A kad se razdanilo, sabra se starješinstvo narodno, glavari sveæenièki i pismoznanci te ga dovedoše pred svoje Vijeæe ⁶⁷i rekoše: "Ako si ti Krist, reci nam!" A on æe im: "Ako vam rekнем, neæete vjerovati; ⁶⁸ako vas zapitam, neæete odgovoriti. ⁶⁹No od sada æe Sin Èovjeèji sjedjeti zdesna Sile Božje." ⁷⁰Nato svi rekoše: "Ti si, dakle, Sin Božji!" On im reèe: "Vi velite! Ja jesam!" ⁷¹Nato æe oni: "Što nam još svjedoèanstvo treba? Ta sami smo èuli iz njegovih usta!"

Chapter 23

¹I ustade sva ona svjetina. Odvedoše ga Pilatu ²i stadoše ga optuživati: "Ovoga naðosmo kako zavodi naš narod i brani davati caru porez te za sebe tvrdi da je Krist, kralj." ³Pilat ga upita: "Ti li si kralj židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš!" ⁴Tada Pilat reèe glavarima sveæenièkim i svjetini: "Nikakve krivnje ne nalazim na ovom èovjeku!" ⁵No oni navaljivahu: "Buni narod nauèavajuæi po svoj Judeji, poèevši od Galileje pa dovde!" ⁶Èuvši to, Pilat propita da li je taj èovjek Galilejac. ⁷Saznavši da je iz oblasti Herodove, poslao ga Herodu, koji i sam bijaše onih dana u Jeruzalemu. ⁸A kad Herod ugleda Isusa, veoma se obradova jer ga je veæ odavna želio vidjeti zbog onoga što je o njemu slušao te se nadao od njega vidjeti koje èudo. ⁹Postavljao mu je mnoga pitanja, ali mu Isus uopæe nije odgovarao. ¹⁰A stajahu ondje i glavari sveæenièki i pismoznanci optužujuæi ga žestoko. ¹¹Herod ga zajedno sa svojom vojskom prezre i ismija: obuèe ga u bijelu haljinu i poslao

natrag Pilatu. ¹²Onoga se dana Herod i Pilat sprijateljše, jer prije bijahu neprijatelji. ¹³A Pilat dade sazvati glavare sveæenièke, vijeænike i narod ¹⁴te im reèe: "Doveli ste mi ovoga èovjeka kao da buni narod. Ja ga evo ispitah pred vama pa ne naðoh na njemu ni jedne krivice za koju ga optužujete. ¹⁵A ni Herod jer ga posla natrag nama. Evo, on nije poèinio ništa èime bi zaslužio smrt. ¹⁶Kaznit æu ga dakle i pustiti." ¹⁷# ¹⁸I povikaše svi uglas: "Smakni ovoga, a pusti nam Barabu!" ¹⁹A taj bijaše baèen u tamnicu zbog neke pobune u gradu i ubojstva. ²⁰Pilat im stoga ponovno progovori hoteæi osloboditi Isusa. ²¹Ali oni vikahu: "Raspni, raspni ga!" ²²On im treæi put reèe: "Ta što je on zla uèinio? Ne naðoh na njemu smrtne krivice. Kaznit æu ga dakle i pustiti." ²³Ali oni navaljivahu iza glasa ištuæi da se razapne. I vika im bivala sve jaèa. ²⁴Pilat presudi da im bude što ištu. ²⁵Pusti onoga koji zbog pobune i ubojstva bijaše baèen u tamnicu, koga su iskali, a Isusa preda njima na volju. ²⁶Kad ga odvedoše, uhvatiše nekog Šimuna Cirenca koji je dolazio s polja i stave na nj križ da ga nosi za Isusom. ²⁷Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale za njim. ²⁸Isus se okrenu prema njima pa im reèe: "Kæeri Jeruzalemske, ne plaèite nada mnom, nego plaèite nad sobom i nad djecom svojom. ²⁹Jer evo idu dani kad æe se govoriti: 'Blago nerotkinjama, utrobama koje ne rodiše i sisama koje ne dojiše.' ³⁰Tad æe poèeti govoriti gorama: 'Padnite na nas!' i bregovima: 'Pokrijte nas!' ³¹Jer ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li æe biti sa suhim?" ³²A vodili su i drugu dvojicu, zloèince, da ih s njime pogube. ³³I kada doðoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zloèince, jednoga zdesna, drugoga slijeva. ³⁴A Isus je govorio: "Oèe, oprostí im, ne znaju što èine!" I razdijeliše meðu se haljine njegove bacivši kocke. ³⁵Stajao je ondje narod i promatrao. A podrugivali se i glavari govoreæi: "Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!" ³⁶Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga octom ³⁷govoreæi: "Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!" ³⁸A bijaše i natpis ponad njega: "Ovo je kralj židovski." ³⁹Jedan ga je od obješenih zloèinaca pogrđivao: "Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!" ⁴⁰A drugi ovoga prekoraVaše: "Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? ⁴¹Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on - on ništa opako ne uèini." ⁴²Onda reèe: "Isuse, sjeti me se kada doðeš u kraljevstvo svoje." ⁴³A on æe mu: "Zaista ti kažem: danas æeš biti sa mnom u raju!" ⁴⁴Bijaše veæ oko šeste ure kad nastala tama po svoj zemlji - sve do ure devete, ⁴⁵jer sunce pomrèa, a hramska se zavjesa razdrije po sredini. ⁴⁶I povika Isus iza glasa: "Oèe, u ruke tvoje predajem duh svoj!" To rekavši, izdahnu. ⁴⁷Kad satnik vidje što se zbiva, stane slaviti Boga: "Zbilja, èovjek ovaj bijaše pravednik!" ⁴⁸I kad je sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor vidio što se zbiva, vraæao se bijuæi se u prsa. ⁴⁹Stajahu podalje i gledahu to svi znanci njegovi i žene koje su za njim išle iz Galileje. ⁵⁰I dođe èovjek imenom Josip, vijeænik, èovjek èestit i pravedan; ⁵¹on ne privoli njihovoj odluci i postupku. Bijaše iz Arimateje, grada judejskoga i išèekivaše kraljevstvo Božje. ⁵²Taj dakle pristupi Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. ⁵³Zatim ga skinu, povi u platno i položi u grob isklesan u koji još ne bijaše nitko položen. ⁵⁴Bijaše dan Priprave; subota je svitala. ⁵⁵A pratile to žene koje su s Isusom došle iz Galileje: motrile grob i

kako je položeno tijelo njegovo. ⁵⁶Zatim se vrate i pripreve miomirisima i pomasti. U subotu mirovahu po propisu.

Chapter 24

¹ Prvoga dana u tjednu, veoma rano, dođoše one na grob s miomirisima što ih pripraviše. ²Kamen nađoše otkotrljan od groba. ³Uđoše, ali ne nađoše tijela Gospodina Isusa. ⁴I dok su stajale zbunjene nad tim, gle, dva èovjeka u blistavoj odjeæi stadoše do njih. ⁵Zastrašene obore lica k zemlji, a oni æe im: "Što tražite Živoga među mrtvima? ⁶Nije ovdje, nego uskrsnu! Sjetite se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji: ⁷Treba da Sin Èovjeèji bude predan u ruke grešnika, i raspet, i treæi dan da ustane." ⁸I sjetiše se one rijeçi njegovih, ⁹vratiše se s groba te javiše sve to jedanaestorici i svima drugima. ¹⁰A bile su to: Marija Magdalena, Ivana i Marija Jakovljeva. I ostale zajedno s njima govorahu to apostolima, ¹¹ali njima se te rijeçi prièiniše kao tlapnja, te im ne vjerovahu. ¹²A Petar usta i potrèa na grob. Sagnuvši se, opazi samo povoje. I vrati se kuæi èudeæi se tome što se zbilo. ¹³I gle, dvojica su od njih toga istog dana putovala u selo koje se zove Emaus, udaljeno od Jeruzalema šezdeset stadija. ¹⁴Razgovarahu meðusobno o svemu što se dogodilo. ¹⁵I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. ¹⁶Ali prepoznati ga - bijaše uskraæeno njihovim oèima. ¹⁷On ih upita: "Što to putem pretresate meðu sobom?" Oni se snuždeni zaustave ¹⁸te mu jedan od njih, imenom Kleofa, odgovori: "Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu te ne znaš što se u njemu dogodilo ovih dana?" ¹⁹A on æe: "Što to?" Odgovore mu: "Pa ono s Isusom Nazareæaninom, koji bijaše prorok - silan na djelu i na rijeçi pred Bogom i svim narodom: ²⁰kako su ga glavari sveæenièki i vijeænici naši predali da bude osuđen na smrt te ga razapeli. ²¹A mi se nadasmo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela. Ali osim svega toga ovo je veæ treæi dan što se to dogodilo. ²²A zbuniše nas i žene neke od naših: u praskozorje bijahu na grobu, ²³ali nisu našle njegova tijela pa dođoše te rekoše da su im se ukazali anđeli koji su rekli da je on živ. ²⁴Odoše nato i neki naši na grob i nađoše kako žene rekoše, ali njega ne vidješe." ²⁵A on æe im: "O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili! ²⁶Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?" ²⁷Poèevši tada od Mojsija i svih proroka, protumaèi im što u svim Pismima ima o njemu. ²⁸Uto se približe selu kamo su išli, a on kao da htjede dalje. ²⁹No oni navaljivahu: "Ostani s nama jer zamalo æe veèer i dan je na izmaku!" I uniđe da ostane s njima. ³⁰Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreèe blagoslov, razlomi te im davaše. ³¹Uto im se otvore oèi te ga prepoznaše, a on im išèeznu s oèiju. ³²Tada rekoše jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" ³³U isti se èas digoše i vratiše u Jeruzalem. Nađoše okupljenu jedanaestoricu i one koji bijahu s njima. ³⁴Oni im rekoše: "Doista uskrsnu Gospodin i ukaza se Šimunu!" ³⁵Nato oni pripovjede ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha. ³⁶Dok su oni o tom razgovarali, stane Isus posred njih i reèe im:

"Mir vama!" ³⁷Oni, zbunjeni i prestrašeni, pomisliše da vide duha. ³⁸Reèe im Isus: "Zašto se prepadoste? Zašto vam sumnje obuzimaju srce? ³⁹Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam! Opipajte me i vidite jer duh tijela ni kostiju nema kao što vidite da ja imam." ⁴⁰Rekavši to, pokaza im ruke i noge. ⁴¹I dok oni od radosti još nisu vjerovali, nego se èudom èudili, on im reèe: "Imate li ovdje što za jelo?" ⁴²Oni mu pruže komad peèene ribe. ⁴³On uzme i pred njima pojede. ⁴⁴Nato im reèe: "To je ono što sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba da se ispuni sve što je u Mojsijevu Zakonu, u Prorocima i Psalmima o meni napisano." ⁴⁵Tada im otvori pamet da razumiju Pisma ⁴⁶te im reèe: "Ovako je pisano: 'Krist æe trpjeti i treæi dan ustati od mrtvih, ⁴⁷i u njegovo æe se ime propovijedati obraæenje i otpuštenje grijeha po svim narodima poèevši od Jeruzalema.' ⁴⁸Vi ste tomu svjedoci. ⁴⁹I evo, ja šaljem na vas Obeæanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obuèete u Silu odozgor." ⁵⁰Zatim ih izvede do Betanije, podiže ruke pa ih blagoslovi. ⁵¹I dok ih blagoslivljaše, rasta se od njih i uznesen bi na nebo. ⁵²Oni mu se nièice poklone pa se s velikom radosti vrate u Jeruzalem ⁵³te sve vrijeme u Hramu blagoslivljahu Boga.

John

Chapter 1

¹ U poèetku bijaše Rijeè i Rijeè bijaše u Boga i Rijeè bijaše Bog. ²Ona bijaše u poèetku u Boga. ³Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade ⁴u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; ⁵i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze. ⁶Bi èovjek poslan od Boga, ime mu Ivan. ⁷On dođe kao svjedok da posvjedoèi za Svjetlo da svi vjeruju po njemu. ⁸Ne bijaše on Svjetlo, nego - da posvjedoèi za Svjetlo. ⁹Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog èovjeka dođe na svijet; ¹⁰bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. ¹¹K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. ¹²A onima koji ga primiše podade moæ da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime, ¹³koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego - od Boga. ¹⁴I Rijeè tijelom postade i nastani se meðu nama i vidjesmo slavu njegovu - slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca - pun milosti i istine. ¹⁵Ivan svjedoèi za njega. Vièe: "To je onaj o kojem rekoh: koji za mnom dolazi, preda mnom je jer bijaše prije mene!" ¹⁶Doista, od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost. ¹⁷Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina nastala po Isusu Kristu. ¹⁸Boga nitko nikada ne vidje: Jedinorođenac - Bog - koji je u krilu Oèevu, on ga obznani. ¹⁹A evo svjedoèanstva Ivanova. Kad su Židovi iz Jeruzalema poslali k njemu sveæenike i levite da ga upitaju: "Tko si ti?", ²⁰on prizna; ne zanijeka, nego prizna: "Ja nisam Krist." ²¹Upitaše ga nato: "Što dakle? Jesi li Ilija?" Odgovori: "Nisam." "Jesi li Prorok?" Odgovori: "Ne." ²²Tada mu rekoše: "Pa tko si da dadnemo odgovor onima koji su nas poslali? Što kažeš sam o sebi?" ²³On odgovori: "Ja sam glas koji vièe u pustinji: Poravnite put Gospodnji! - kako reèe

prorok Izaija." ²⁴A neki izaslanici bijahu farizeji. ²⁵Oni prihvatiše riječ i upitaše ga: "Zašto onda krstiš kad nisi Krist, ni Ilija, ni Prorok?" ²⁶Ivan im odgovori: "Ja krstim vodom. Među vama stoji koga vi ne poznate - ²⁷onaj koji za mnom dolazi, komu ja nisam dostojan odriješiti remenje na obući." ²⁸To se dogodilo u Betaniji s onu stranu Jordana, gdje je Ivan krstio. ²⁹Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: "Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!" ³⁰To je onaj o kojem rekoh: Za mnom dolazi čovjek koji je preda mnom jer bijaše prije mene!" ³¹Ja ga nisam poznao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu." ³²I posvjedoči Ivan: "Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu. ³³Njega ja nisam poznao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.' ³⁴I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji." ³⁵Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. ³⁶Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" ³⁷Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. ³⁸Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" ³⁹Reče im: "Dođite i vidjet ćete." Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura. ⁴⁰Jedan od one dvojice, koji su čuvši Ivana pošli za Isusom, bijaše Andrija, brat Šimuna Petra. ⁴¹On najprije nađe svoga brata Šimuna te ga mu: "Našli smo Mesiju!" - što znači "Krist - Pomazanik". ⁴²Dovede ga Isusu, a Isus ga pogleda i reče: "Ti si Šimun, sin Ivanov! Zvat ćeš se Kefa!" - što znači "Petar - Stijena". ⁴³Sutradan naumi Isus poći u Galileju. Nađe Filipa i reče mu: "Pođi za mnom!" ⁴⁴Filip je bio iz Betsaide, iz grada Andrijina i Petrova. ⁴⁵Filip nađe Natanaela i javi mu: "Našli smo onoga o kome je pisao Mojsije u Zakonu i Proroci: Isusa, sina Josipova, iz Nazareta." ⁴⁶Reče mu Natanael: "Iz Nazareta da može biti što dobro?" Kaže mu Filip: "Dođi i vidi." ⁴⁷Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega: "Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijevare!" ⁴⁸Kaže mu Natanael: "Odakle me poznaješ?" Odgovori mu Isus: "Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom." ⁴⁹Nato ga mu Natanael: "Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!" ⁵⁰Odgovori mu Isus: "Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!" ⁵¹I nadoda: "Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina čovječjega."

Chapter 2

¹ Trećeg dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. ²Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. ³Kad ponesta vina, Isusu ga njegova majka: "Vina nemaju." ⁴Kaže joj Isus: "Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!" ⁵Nato ga njegova mati poslužiteljima: "Što god vam rekne, učinite!" ⁶A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. ⁷Kaže Isus poslužiteljima: "Napunite posude vodom!" I napune ih do vrha. ⁸Tada im reče: "Zagrabite sada i nosite ravnateljju stola." Oni odnesu. ⁹Kad okusi vodu što posta

vinom, a nije znao odakle je - znale su sluge koje zagrabiše vodu - ravnatelj stola pozove zaruènika ¹⁰i kaže mu: "Svaki èovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si èuvao dobro vino sve do sada." ¹¹Tako, u Kani Galilejskoj, uèini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi uèenici. ¹²Nakon toga siđe sa svojom majkom, s braæom i sa svojim uèenicima u Kafarnaum. Ondje ostadoše nekoliko dana. ¹³Blizu bijaše židovska Pasha. Stoga Isus uziđe u Jeruzalem. ¹⁴U Hramu nađe prodavaæe volova, ovaca i golubova i mjenjaæe gdje sjede. ¹⁵I naèini biè od užeta te ih sve istjera iz Hrama zajedno s ovcama i volovima. Mjenjaèima rasu novac i stolove isprevrta, ¹⁶a prodavaèima golubova reèe: "Nosite to odavde i ne èinite od kuæe Oca mogega kuæu trgovaèku." ¹⁷Prisjetiše se njegovi uèenici da je pisano: Izjeda me revnost za Dom tvoj. ¹⁸Nato se umiješaju Židovi i upitaju ga: "Koje nam znamenje možeš pokazati da to smiješ èiniti?" ¹⁹Odgovori im Isus: "Razvalite ovaj hram i ja æu ga u tri dana podiæi." ²⁰Rekoše mu nato Židovi: "Èetrdeset i šest godina gradio se ovaj Hram, a ti da æeš ga u tri dana podiæi?" ²¹No on je govorio o hramu svoga tijela. ²²Pošto uskrsnu od mrtvih, prisjetiše se njegovi uèenici da je to htio reæi te povjerovaše Pismu i besjedi koju Isus reèe. ²³Dok je boravio u Jeruzalemu o blagdanu Pashe, mnogi povjerovaše u njegovo ime promatrajuæi znamenja koja je èinio. ²⁴No sam se Isus njima nije povjeravao jer ih je sve dobro poznavao ²⁵i nije trebalo da mu tko daje svjedoèanstvo o èovjeku: ta sam je dobro znao što je u èovjeku.

Chapter 3

¹ Bijaše meðu farizejima èovjek imenom Nikodem, ugledan Židov. ²On dođe Isusu obnoæ i reèe mu: "Rabbi, znamo da si od Boga došao kao uèitelj jer nitko ne može èiniti znamenja kakva ti èiniš ako Bog nije s njime." ³Odgovori mu Isus: "Zaista, zaista, kaŕem ti: tko se ne rodi nanovo, odozgor, ne može vidjeti kraljevstva Boŕjega!" ⁴Kaŕe mu Nikodem: "Kako se èovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put uæi u utrobu majke svoje i roditi se?" ⁵Odgovori Isus: "Zaista, zaista, kaŕem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može uæi u kraljevstvo Boŕje. ⁶Što je od tijela rođeno, tijelo je; i što je od Duha rođeno, duh je. ⁷Ne èudi se što ti rekoh: 'Treba da se rodite nanovo, odozgor.' ⁸Vjetar puše gdje hoæe; èuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha." ⁹Upita ga Nikodem: "Kako se to može zbiti?" ¹⁰Odgovori mu Isus: "Ti si uèitelj u Izraelu pa to da ne razumiješ? ¹¹Zaista, zaista, kaŕem ti: govorimo što znamo, svjedoèimo za ono što vidjesmo, ali svjedoèanstva našega ne primate. ¹²Ako vam rekoh zemaljsko pa ne vjerujete, kako æete vjerovati kad vam budem govorio nebesko? ¹³Nitko nije uzašao na nebo doli onaj koji siđe s neba, Sin Èovjeèji. ¹⁴I kao što je Mojsije podigao zmiyu u pustinji tako ima biti podignut Sin Èovjeèji ¹⁵da svaki koji vjeruje u njemu ima život vjeèni. ¹⁶Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vjeèni. ¹⁷Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu,

nego da se svijet spasi po njemu. ¹⁸Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega. ¹⁹A ovo je taj sud: Svjetlost je došla na svijet, ali ljudi su više ljubili tamu nego svjetlost jer djela im bijahu zla. ²⁰Uistinu, tko god èini zlo, mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti da se ne razotkriju djela njegova; ²¹a tko èini istinu, dolazi k svjetlosti nek bude bjelodano da su djela njegova u Bogu uèinjena." ²²Poslije toga ode Isus sa svojim uèenicima u Judejsku zemlju. Tu je boravio s njima i krstio. ²³A krstio je i Ivan, u Enonu blizu Salima, jer ondje bijaše mnogo vode. Ljudi su dolazili i krstili se. ²⁴Jer Ivan još nije bio baèen u tamnicu. ²⁵Izmeðu Ivanovih uèenika i nekog Źidova nastade tako prepirka o èišæenju. ²⁶Doðoše Ivanu i rekoše mu: "Uèitelju, onaj koji s tobom bijaše s onu stranu Jordana i za kojega si ti svjedoèio - on eno krsti i svi hrle k njemu." ²⁷Ivan odgovori: "Nitko ne može sebi uzeti ništa ako mu nije dano s neba. ²⁸Vi ste mi sami svjedoci da sam rekao: 'Nisam ja Krist, nego poslan sam pred njim.' ²⁹Tko ima zaruènicu, zaruènik je. A prijatelj zaruènikov, koji stoji uza nj i sluša ga, klikæe od radosti na glas zaruènikov. Ta se moja radost upravo ispunila. ³⁰On treba da raste, a ja da se umanjujem. ³¹Tko odozgor dolazi, on je iznad sviju; tko je sa zemlje, zemaljski je i zemaljski govori. Tko dolazi s neba, on je iznad sviju: ³²što je vidio i èuo - za to svjedoèi, a svjedoèanstva njegova nitko ne prima. ³³Tko primi njegovo svjedoèanstvo, potvrðuje da je Bog istinit. ³⁴Uistinu, onaj koga Bog posla Božje rijeèi govori jer Bog Duha ne daje na mjeru. ³⁵Otac ljubi Sina i sve je predao u ruku njegovu. ³⁶Tko vjeruje u Sina, ima vjeèni život; a tko neæe da vjeruje u Sina, neæe vidjeti života; gnjev Božji ostaje na njemu."

Chapter 4

¹ Kad Gospodin dozna da su farizeji doèuli kako on, Isus, okuplja i krsti više uèenika nego Ivan - ²iako zapravo nije krstio sam Isus, nego njegovi uèenici - ³ode iz Judeje i ponovno se vrati u Galileju. ⁴Morao je proæi kroza Samariju. ⁵Doðe dakle u samarijski grad koji se zove Sihar, blizu imanja što ga Jakov dade svojem sinu Josipu. ⁶Ondje bijaše zdenac Jakovljevi. Isus je umoran od puta sjedio na zdencu. Bila je otprilike šesta ura. ⁷Doðe neka žena Samarijanka zahvatiti vode. Kaže joj Isus: "Daj mi piti!" ⁸Njegovi uèenici bijahu otišli u grad kupiti hrane. ⁹Kaže mu na to Samarijanka: "Kako ti, Źidov, išteš piti od mene, Samarijanke?" Jer Źidovi se ne druže sa Samarijancima. ¹⁰Isus joj odgovori: "Kad bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti veli: 'Daj mi piti', ti bi u njega zaiskala i on bi ti dao vode žive." ¹¹Odvрати mu žena: "Gospodine, ta nemaš ni èime bi zahvatio, a zdenac je dubok. Otkuda ti dakle voda živa? ¹²Zar si ti možda veæi od oca našeg Jakova koji nam dade ovaj zdenac i sam je iz njega pio, a i sinovi njegovi i stada njegova?" ¹³Odgovori joj Isus: "Tko god pije ove vode, opet æe ožednjati. ¹⁴A tko bude pio vode koju æu mu ja dati, ne, neæe ožednjati nikada: voda koju æu mu ja dati postat æe u njemu izvorom vode koja struji u život vjeèni." ¹⁵Kaže mu žena: "Gospodine, daj mi te vode da ne žeðam i da ne moram dolaziti ovamo zahvaæati." ¹⁶Nato joj on reèe: "Idi i zovi svoga muža pa se vrati ovamo."

¹⁷Odgovori mu žena: "Nemam muža." Kaže joj Isus: "Dobro si rekla: 'Nemam muža!' ¹⁸Pet si doista muževa imala, a ni ovaj koga sada imaš nije ti muž. To si po istini rekla." ¹⁹Kaže mu žena: "Gospodine, vidim da si prorok. ²⁰Naši su se oèevi klanjali na ovome brdu, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati." ²¹A Isus joj reèe: "Vjeruj mi, žena, dolazi èas kad se neæete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu. ²²Vi se klanjate onome što ne poznate, a mi se klanjamo onome što poznamo jer spasenje dolazi od Židova. ²³Ali dolazi èas - sada je! - kad æe se istinski klanjatelji klanjati Ocu u duhu i istini jer takve upravo klanjatelje traži Otac. ²⁴Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju." ²⁵Kaže mu žena: "Znam da ima doæi Mesija zvani Krist - Pomazanik. Kad on doðe, objavit æe nam sve." ²⁶Kaže joj Isus: "Ja sam, ja koji s tobom govorim!" ²⁷Uto doðu njegovi uèenici pa se zaèude što razgovara sa ženom. Nitko ga ipak ne zapita: "Što tražiš?" ili: "Što razgovaraš s njom?" ²⁸Žena ostavi svoj krèag pa ode u grad i reèe ljudima: ²⁹"Dođite da vidite èovjeka koji mi je kazao sve što sam poèinila. Da to nije Krist?" ³⁰Oni iziðu iz grada te se upute k njemu. ³¹Uèenici ga dotle nudili: "Uèitelju, jedi!" ³²A on im reèe: "Hraniti mi se valja jelom koje vi ne poznajete." ³³Uèenici se nato zapitkivahu: "Da mu nije tko donio jesti?" ³⁴Kaže im Isus: "Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo. ³⁵Ne govorite li vi: 'Još èetiri mjeseca i evo žetve?' Gle, kažem vam, podignite oèi svoje i pogledajte polja: veæ se bjelasaju za žetvu. ³⁶Žetelac veæ prima plaæu, sabire plod za vjeèni život da se sijaè i žetelac zajedno raduju. ³⁷Tu se obistinjuje izreka: 'Jedan sije, drugi žanje.' ³⁸Ja vas poslah žeti ono oko èega se niste trudili; drugi su se trudili, a vi ste ušli u trud njihov." ³⁹Mnogi Samarijanci iz onoga grada povjerovali su u njega zbog rijeèi žene koja je svjedoèila: "Kazao mi je sve što sam poèinila." ⁴⁰Kad su dakle Samarijanci došli k njemu, moljahu ga da ostane u njih. I ostade ondje dva dana. ⁴¹Tada ih je još mnogo više povjerovalo zbog njegove rijeèi ⁴²pa govorahu ženi: "Sada više ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo èuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta." ⁴³Nakon dva dana ode odande u Galileju. ⁴⁴Sam je Isus doduše izjavio da prorok nema èasti u svom zavièaju. ⁴⁵Kad je dakle stigao u Galileju, Galilejci ga lijepo primiše jer bijahu vidjeli što je sve uèinio u Jeruzalemu za blagdana. Jer su i oni bili uzišli na blagdan. ⁴⁶Doðe dakle ponovno u Kanu Galilejsku, gdje bijaše pretvorio vodu u vino. Ondje bijaše neki kraljevski službenik koji je imao bolesna sina u Kafarnaumu. ⁴⁷Kad je èuo da je Isus došao iz Judeje u Galileju, ode k njemu pa ga moljaše da siðe i ozdravi mu sina jer veæ samo što nije umro. ⁴⁸Nato mu Isus reèe: "Ako ne vidite znamenja i èudesa, ne vjerujete!" ⁴⁹Kaže mu kraljevski službenik: "Gospodine, siði dok mi ne umre dijete." ⁵⁰Kaže mu Isus: "Idi, sin tvoj živi!" Povjerova èovjek rijeèi koju mu reèe Isus i ode. ⁵¹Dok je on još silazio, pohite mu u susret sluge s viješæu da mu sin živi. ⁵²Upita ih dakle za uru kad mu je krenulo nabolje. Rekoše mu: "Juèer oko sedme ure pustila ga ognjica." ⁵³Tada razabra otac da je to bilo upravo onog èasa kad mu Isus reèe: "Sin tvoj živi." I povjerova on i sav dom njegov. ⁵⁴Bijaše to drugo znamenje što ga uèini Isus po povratku iz Judeje u Galileju.

Chapter 5

¹ Nakon toga bijaše židovski blagdan pa Isus uziđe u Jeruzalem. ² U Jeruzalemu se kod Ovèjih vrata nalazi kupalište koje se hebrejski zove Bethzatha, a ima pet trijemova. ³ U njima je ležalo mnoštvo bolesnika - slijepih, hromih, uzetih: èekali su da izbije voda.. ⁴ Anđeo bi Gospodnji, naime, silazio od vremena do vremena u ribnjak i pokrenuo vodu: tko bi prvi ušao pošto je voda izbila, ozdravio bi makar bolovao od bilo kakve bolesti. ⁵ Bijaše ondje neki èovjek koji je trpio od svoje bolesti trideset i osam godina. ⁶ Kad ga Isus opazi gdje leži i kada dozna da je veæ dugo u tome stanju, kaže mu: "Želiš li ozdraviti?" ⁷ Odgovori mu bolesnik: "Gospodine, nikoga nemam tko bi me uronio u kupalište kad se voda uzbiba. Dok ja stignem, drugi veæ prije mene siđe." ⁸ Kaže mu Isus: "Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!" ⁹ Èovjek odmah ozdravi, uzme svoju postelju i prohoda. Toga dana bijaše subota. ¹⁰ Židovi su stoga govorili ozdravljenomu: "Subota je! Ne smiješ nositi postelju svoju!" ¹¹ On im odvrati: "Onaj koji me ozdravi reèe mi: 'Uzmi svoju postelju i hodi!'" ¹² Upitaše ga dakle: "Tko je taj èovjek koji ti je rekao: 'Uzmi i hodi?'" ¹³ No ozdravljenik nije znao tko je taj jer je Isus nestao u mnoštvu što se ondje nalazilo. ¹⁴ Nakon toga nađe ga Isus u Hramu i reèe mu: "Eto, ozdravio si! Više ne griješi da te što gore ne snađe!" ¹⁵ Èovjek ode i javi Židovima da je Isus onaj koji ga je ozdravio. ¹⁶ Zbog toga su Židovi poèeli Isusa napadati što to radi subotom. ¹⁷ Isus im odgovori: "Otac moj sve do sada radi pa i ja radim." ¹⁸ Zbog toga su Židovi još više gledali da ga ubiju jer je ne samo kršio subotu nego i Boga nazivao Ocem svojim izjednaèujuæi sebe s Bogom. ¹⁹ Isus nato odvrati: "Zaista, zaista, kažem vam: Sin ne može sam od sebe èiniti ništa, doli što vidi da èini Otac; što on èini, to jednako i Sin èini. ²⁰ Jer Otac Ljubi Sina i pokazuje mu sve što sam èini. Pokazat æe mu i veæa djela od ovih te æete se èudom èuditi. ²¹ Uistinu, kao što Otac uskrisuje mrtve i oživljava tako i Sin oživljava koje hoæe. ²² Otac doista ne sudi nikomu: sav je sud predao Sinu ²³ da svi èaste Sina kao što èaste Oca. Tko ne èasti Sina, ne èasti ni Oca koji ga posla." ²⁴ "Zaista, zaista, kažem vam: tko sluša moju rijeè i vjeruje onomu koji me posla, ima život vjeèni i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. ²⁵ Zaista, zaista, kažem vam: dolazi èas - sada je! - kad æe mrtvi èuti glas Sina Božjega i koji èuju, živjet æe. ²⁶ Doista, kao što Otac ima život u sebi tako je i Sinu dao da ima život u sebi; ²⁷ i ovlasti ga da sudi jer je Sin Èovjeèji. ²⁸ Ne èudite se tome jer dolazi èas kad æe svi koji su u grobovima, èuti njegov glas. ²⁹ I iziæi æe: koji su dobro èinili - na uskrsnuæe života, a koji su radili zlo - na uskrsnuæe osude. ³⁰ Ja sam od sebe ne mogu uèiniti ništa: kako èujem, sudim, i sud je moj pravedan jer ne tražim svoje volje, nego volju onoga koji me posla." ³¹ "Ako ja svjedoèim sam za sebe, svjedoèanstvo moje nije istinito. ³² Drugi svjedoèi za mene i znam: istinito je svjedoèanstvo kojim on svjedoèi za mene. ³³ Vi ste poslali k Ivanu i on je posvjedoèio za istinu. ³⁴ Ja ne primam svjedoèanstva od èovjeka, veæ govorim to da se vi spasite. ³⁵ On bijaše svjetiljka što gori i svijetli, a vi se htjedoste samo za èas naslađivati njegovom svjetlosti. ³⁶ Ali ja imam svjedoèanstvo veæe od Ivanova: djela koja mi je dao izvršiti Otac, upravo ta djela koja èinim, svjedoèe za mene - da me poslao Otac. ³⁷ Pa i Otac koji me posla sam je svjedoèio za mene. Niti ste glasa njegova ikada èuli niti ste lica njegova ikada vidjeli, ³⁸ a

ni rijeè njegova ne prebiva u vama jer ne vjerujete onomu kojega on posla. ³⁹Vi istražujete Pisma jer mislite po njima imati život vjeèni. I ona svjedoèe za mene, ⁴⁰a vi ipak neæete da dođete k meni da život imate. ⁴¹Slave od ljudi ne tražim, ⁴²ali vas dobro upoznah: ljubavi Božje nemate u sebi. ⁴³Ja sam došao u ime Oca svoga i vi me ne primate. Dođe li tko drugi u svoje ime, njega æete primiti. ⁴⁴Ta kako biste vi vjerovali kad tražite slavu jedni od drugih, a slave od Boga jedinoga ne tražite! ⁴⁵Ne mislite da æu vas ja tužiti Ocu. Vaš je tužitelj Mojsije u koga se uzdate. ⁴⁶Uistinu, kad biste vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali: ta o meni je on pisao. ⁴⁷Ali ako njegovim pismima ne vjerujete, kako da mojim rijeèima vjerujete?"

Chapter 6

¹ Nakon toga ode Isus na drugu stranu Galilejskog, Tiberijadskog mora. ²Slijedilo ga silno mnoštvo jer su gledali znamenja što ih je èinio na bolesnicima. ³A Isus uziđe na goru i ondje sjeđaše sa svojim uèenicima. ⁴Bijaše blizu Pasha, židovski blagdan. ⁵Isus podigne oèi i ugleda kako silan svijet dolazi k njemu pa upita Filipa: "Gdje da kupimo kruha da ovi blaguju?" ⁶To reèe kušajuæi ga; jer znao je što æe uèiniti. ⁷Odgovori mu Filip: "Za dvjesta denara kruha ne bi bilo dosta da svaki nešto malo dobije." ⁸Kaže mu jedan od njegovih uèenika, Andrija, brat Šimuna Petra: ⁹"Ovdje je dječak koji ima pet jeèemenih kruhova i dvije ribice! Ali što je to za tolike?" ¹⁰Reèe Isus: "Neka ljudi posjedaju!" A bilo je mnogo trave na tome mjestu. Posjedaše dakle muškarci, njih oko pet tisuæa. ¹¹Isus uze kruhove, izreèe zahvalnicu pa razdijeli onima koji su posjedali. A tako i od ribica - koliko su god htjeli. ¹²A kad se nasitiše, reèe svojim uèenicima: "Skupite preostale ulomke da ništa ne propadne!" ¹³Skupili su dakle i napunili dvanaest košara ulomaka što od pet jeèemenih kruhova pretekoše onima koji su blagovali. ¹⁴Kad su ljudi vidjeli znamenje što ga Isus uèini, rekoše: "Ovo je uistinu Prorok koji ima doæi na svijet!" ¹⁵Kad Isus spozna da kane doæi, pograbiti ga i zakraljiti, povuèe se ponovno u goru, posve sam. ¹⁶Kad nastava veèer, siđoše njegovi uèenici k moru, ¹⁷uđoše u lađicu i krenuše na onu stranu mora, u Kafarnaum. Veæ se i smrklo, a Isusa još nikako k njima. ¹⁸More se uzburkalo od silnog vjetra što je zapuhao. ¹⁹Pošto su dakle isplovili oko dvadeset i pet do trideset stadija, ugledaju Isusa gdje ide po moru i približava se lađici. Prestraše se, ²⁰a on æe njima: "Ja sam! Ne bojte se!" ²¹Htjedoše ga uzeti u lađicu, kadli se lađica odmah nađe na obali kamo su se zaputili. ²²Sutradan mnoštvo, koje osta s onu stranu mora, zapazi da ondje bijaše samo jedna lađica i da Isus nije bio ušao zajedno sa svojim uèenicima u lađicu, nego da oni odoše sami. ²³Iz Tiberijade pak stigoše druge lađice blizu onog mjesta gdje jedoše kruh pošto je Gospodin izrekao zahvalnicu. ²⁴Kada dakle mnoštvo vidje da ondje nema Isusa ni njegovih uèenika, uđu u lađice i odu u Kafarnaum tražeæi Isusa. ²⁵Kad ga nađoše s onu stranu mora, rekoše mu: "Uèitelju, kad si ovamo došao?" ²⁶Isus im odgovori: "Zaista, zaista, kažem vam: tražite me, ali ne stoga što vidjeste znamenja, nego stoga što ste jeli od onih kruhova i nasitili se. ²⁷Radite, ali ne za hranu

propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vjeèni: nju æe vam dati Sin Èovjeèji jer njega Otac - Bog - opeèati." ²⁸Rekoše mu dakle: "Što nam je èiniti da bismo radili djela Božja?" ²⁹Odgovori im Isus: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao." ³⁰Rekoše mu onda: "Kakvo ti znamenje èiniš da vidimo pa da ti vjerujemo? Koje je tvoje djelo?" ³¹Oèevi naši blagovaše manu u pustinji, kao što je pisano: Nahrani ih kruhom nebeskim." ³²Reèe im Isus: "Zaista, zaista, kaŕem vam: nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego Otac moj daje vam kruh s neba, kruh istinski; ³³jer kruh je Božji Onaj koji silazi s neba i daje život svijetu." ³⁴Rekoše mu nato: "Gospodine, daj nam uvijek toga kruha." ³⁵Reèe im Isus: "Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, neæe ogladnjati; tko vjeruje u mene, neæe oŕednjati nikada. ³⁶No rekoh vam: vidjeli ste me, a opet ne vjerujete. ³⁷Svi koje mi daje Otac doæi æe k meni, i onoga tko dođe k meni neæu izbaciti; ³⁸jer siđoh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla. ³⁹A ovo je volja onoga koji me posla: da nikoga od onih koje mi je dao ne izgubim, nego da ih uskrisim u posljednji dan. ⁴⁰Da, to je volja Oca mojega da tko god vidi Sina i vjeruje u njega, ima život vjeèni i ja da ga uskrisim u posljednji dan." ⁴¹Židovi nato mrmljahu protiv njega što je rekao: "Ja sam kruh koji je sišao s neba." ⁴²Govorahu: "Nije li to Isus, sin Josipov? Ne poznajemo li mu oca i majku? Kako sada govori: 'Sišao sam s neba?'" ⁴³Isus im odvrati: "Ne mrmljajte među sobom! ⁴⁴Nitko ne može doæi k meni ako ga ne povuèe Otac koji me posla; i ja æu ga uskrisiti u posljednji dan. ⁴⁵Pisano je u Prorocima: Svi æe biti uèenici Božji. Tko god èuje od Oca i pouèi se, dolazi k meni. ⁴⁶Ne da bi tko vidio Oca, doli onaj koji je kod Boga; on je vidio Oca. ⁴⁷Zaista, zaista, kaŕem vam: tko vjeruje, ima život vjeèni. ⁴⁸Ja sam kruh života. ⁴⁹Oèevi vaši jedoše u pustinji manu i pomriješe. ⁵⁰Ovo je kruh koji silazi s neba: da tko od njega jede, ne umre. ⁵¹Ja sam kruh ŕivi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, ŕivjet æe uvijek. Kruh koji æu ja dati tijelo je moje - za život svijeta." ⁵²Židovi se nato među sobom prepirahu: "Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?" ⁵³Reèe im stoga Isus: "Zaista, zaista, kaŕem vam: ako ne jedete tijela Sina Èovjeèjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi! ⁵⁴Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vjeèni; i ja æu ga uskrisiti u posljednji dan. ⁵⁵Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piæe istinsko. ⁵⁶Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu. ⁵⁷Kao što je mene poslao ŕivi Otac i ja ŕivim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje ŕivjet æe po meni. ⁵⁸Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše oèevi i pomriješe. Tko jede ovaj kruh, ŕivjet æe uvijek." ⁵⁹To reèe Isus nauèavajuæi u sinagogi u Kafarnaumu. ⁶⁰Mnogi od njegovih uèenika èuvši to rekoše: "Tvrda je to besjeda! Tko je može slušati?" ⁶¹A Isus znajuæi sam od sebe da njegovi uèenici zbog toga mrmljaju, reèe im: "Zar vas to sablaŕnjava? ⁶²A što ako vidite Sina Èovjeèjega kako uzlazi onamo gdje je prije bio?" ⁶³"Duh je onaj koji oŕivljuje, tijelo ne koristi ništa. Rijeèi koje sam vam govorio duh su i život su." ⁶⁴"A ipak, ima ih među vama koji ne vjeruju." Jer znao je Isus od poèetka koji su oni što ne vjeruju i tko je onaj koji æe ga izdati. ⁶⁵I doda: "Zato sam vam i rekao da nitko ne može doæi k meni ako mu nije dano od Oca." ⁶⁶Otada mnogi uèenici odstupiše, više nisu išli s njime. ⁶⁷Reèe stoga Isus dvanaestorici: "Da možda i vi ne kanite otiaèi?" ⁶⁸Odgovori mu Šimun Petar: "Gospodine, kome

da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! ⁶⁹I mi vjerujemo i znamo: ti si Svetac Božji." ⁷⁰Odgovori im Isus: "Nisam li ja vas dvanaesticu izabrao? A ipak, jedan je od vas đavao." ⁷¹Govoraše to o Judi, sinu Šimuna Iškariotskoga, jednom od dvanaestorice, jer on ga je imao izdati.

Chapter 7

¹ Nakon toga Isus je obilazio po Galileji; nije htio u Judeju jer su Židovi tražili da ga ubiju. ²Bijaše blizu židovski Blagdan sjenica. ³Rekoše mu stoga njegova braća: "Otiđi odavle i pođi u Judeju da i tvoji učenici vide djela što činiš." ⁴Ta tko želi biti javno poznat, ne čini ništa u tajnosti. Ako već činiš sve to, očituj se svijetu." ⁵Jer ni braća njegova nisu vjerovala u njega. ⁶Reče im nato Isus: "Moje vrijeme još nije došlo, a za vas je vrijeme svagda pogodno. ⁷Vas svijet ne može mrziti, ali mene mrzi jer ja svjedočim protiv njega: da su mu djela opaka. ⁸Vi samo uzimate na blagdan. Ja još ne uzlazim na ovaj blagdan jer moje se vrijeme još nije ispunilo." ⁹To im reče i ostade u Galileji. ¹⁰Ali pošto njegova braća uzimaoše na blagdan, uzide i on, ne javno, nego potajno. ¹¹A Židovi su ga tražili o blagdanu pitajući: "Gdje je onaj?" ¹²I među mnoštvom o njemu se mnogo šaptalo. Jedni govorahu: "Dobar je!" Drugi pak: "Ne, nego zavodi narod." ¹³Ipak nitko nije otvoreno govorio o njemu zbog straha od Židova. ¹⁴Usred blagdana uzide Isus u Hram i stade naučavati. ¹⁵Židovi se u čudu pitahu: "Kako ovaj znađe Pisma, a nije učio?" ¹⁶Nato im Isus odvrati: "Moj nauk nije moj, nego onoga koji me posla. ¹⁷Ako tko hoće vršiti volju njegovu, prepoznat će da li je taj nauk od Boga ili ja sam od sebe govorim. ¹⁸Tko sam od sebe govori, svoju slavu traži, a tko traži slavu onoga koji ga posla, taj je istinit i nema u njemu nepravdnosti. ¹⁹Nije li vam Mojsije dao Zakon? Pa ipak nitko od vas ne vrši Zakona." "Zašto tražite da me ubijete?" ²⁰Odgovori mnoštvo: "Zloduha imaš! Tko traži da te ubije?" ²¹Uzvratu im Isus: "Jedno djelo učinih i svi se čudite. ²²Mojsije vam dade obrezanje - ne, ono i nije od Mojsija, nego od otaca - i vi u subotu obrezujete čovjeka. ²³Ako čovjek može primiti obrezanje u subotu da se ne prekrši Mojsijev zakon, zašto se ljutite na mene što sam svega čovjeka ozdravio u subotu? ²⁴Ne sudite po vanjštini, nego sudite sudom pravednim!" ²⁵Rekoše tada neki Jeruzalemci: "Nije li to onaj koga traže da ga ubiju? ²⁶A evo, posve otvoreno govori i ništa mu ne kažu. Da nisu možda i glavari doista upoznali da je on Krist? ²⁷Ali za njega znamo odakle je, a kad Krist dođe, nitko neće znati odakle je!" ²⁸Nato Isus, koji je učio u Hramu, povika: "Da! Poznajete me i znate odakle sam! A ipak ja nisam došao sam od sebe: postoji jedan istiniti koji me posla. Njega vi ne znate. ²⁹Ja ga znam jer sam od njega i on me poslao." ³⁰Židovi su otad vrebali da ga uhvate. Ipak nitko ne stavi na nj ruke jer još nije bio došao njegov čas. ³¹A mnogi iz mnoštva povjerovalaše u nj te govorahu: "Zar će Krist, kada dođe, činiti više znamenja nego što ih ovaj učinio?" ³²Došli farizeji da se to u mnoštvu o njemu šapće. Stoga glavari svećenici i farizeji poslaše stražare da ga uhvate. ³³Tada Isus reče: "Još sam malo vremena s vama i odlazim onomu koji me posla. ³⁴Tražite me i nećete me naći; gdje

sam ja, vi ne možete doći." ³⁵Rekoše nato Židovi među sobom: "Kamo to ovaj kani da ga mi neæemo naći? Da ne kani poći raseljenima među Grcima i naučavati Grke?" ³⁶Što li znaći besjeda koju reèe: "Tražit æete me i neæete me naći; gdje sam ja, vi ne možete doći?" ³⁷U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika: "Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije ³⁸koji vjeruje u mene! Kao što reèe Pismo: 'Rijeke æe žive vode poteći iz njegove utrobe!'" ³⁹To reèe o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen. ⁴⁰Kad su neki iz naroda èuli te rijeçi, govorahu: "Ovo je uistinu Prorok." ⁴¹Drugi govorahu: "Ovo je Krist." A bilo ih je i koji su pitali: "Pa zar Krist dolazi iz Galileje?" ⁴²Ne kaže li Pismo da Krist dolazi iz potomstva Davidova, i to iz Betlehema, mjesta gdje bijaše David?" ⁴³Tako je u narodu nastala podvojenost zbog njega. ⁴⁴Neki ga èak htjedoše uhvatiti, ali nitko ne stavi na nj ruke. ⁴⁵Dođoše dakle stražari glavarima sveæenièkim i farizejima, a ovi im rekoše: "Zašto ga ne dovedoste?" ⁴⁶Stražari odgovore: "Nikada nitko nije ovako govorio." ⁴⁷Nato æe im farizeji: "Zar ste se i vi dali zavesti?" ⁴⁸Je li itko od glavara ili farizeja povjerovao u njega? ⁴⁹Ali ta svjetina koja ne pozna Zakona - to je proklet!" ⁵⁰Kaže im Nikodem - onaj koji ono prije dođe k Isusu, a bijaše jedan od njih: ⁵¹"Zar naš Zakon sudi èovjeku ako ga prije ne sasluša i ne dozna što èini?" ⁵²Odgovoriše mu: "Da nisi i ti iz Galileje? Istraži pa æeš vidjeti da iz Galileje ne ustaje prorok." ⁵³I otiđoše svaki svojoj kući.

Chapter 8

¹ A Isus se uputi na Maslinsku goru. ²U zoru eto ga opet u Hramu. Sav je narod hrlio k njemu. On sjede i stade poučavati. ³Uto mu pismoznanci i farizeji dovedu neku ženu zateèenu u preljubu. Postave je u sredinu ⁴i kažu mu: "Uèitelju! Ova je žena zateèena u samom preljubu. ⁵U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?" ⁶To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti. Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. ⁷A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reèe im: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen." ⁸I ponovno se sagnuvši, nastavi pisati po zemlji. ⁹A kad oni to èuše, stadoše odlaziti jedan za drugim, poèevši od starijih. Osta Isus sam - i žena koja stajaše u sredini. ¹⁰Isus se uspravi i reèe joj: "Ženo, gdje su oni? Zar te nitko ne osudi?" ¹¹Ona reèe: "Nitko, Gospodine." Reèe joj Isus: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj grijешiti." ¹²Isus im zatim ponovno progovori: "Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neæe hoditi u tami, nego æe imati svjetlost života." ¹³Farizeji mu nato rekoše: "Ti svjedoèiš sam za sebe: svjedoèanstvo tvoje nije istinito!" ¹⁴Odgovori im Isus: "Ako ja i svjedoèim sam za sebe, svjedoèanstvo je moje istinito jer znam odakle dođoh i kamo idem. A vi ne znate ni odakle dolazim ni kamo idem. ¹⁵Vi sudite po tijelu; ja ne sudim nikoga; ¹⁶no ako i sudim, sud je moj istinit jer nisam sam, nego - ja i onaj koji me posla, Otac. ¹⁷Ta i u vašem zakonu piše da je svjedoèanstvo dvojice istinito. ¹⁸Ja svjedoèim za sebe, a svjedoèi za mene i onaj koji me

posla, Otac." ¹⁹Nato ga upitaju: "Gdje je tvoj Otac?" Odgovori Isus: "Niti mene poznajete niti Oca mojega. Kad biste poznavali mene, i Oca biste moga poznavali." ²⁰Te riječi rekao je Isus u riznici dok je naučavao u Hramu. I nitko ga ne uhvati jer još ne bijaše došao njegov čas. ²¹Reče im ponovno Isus: "Ja odlazim, a vi ćete me tražiti i u svojem ćete grijehu umrijeti. Kamo ja odlazim, vi ne možete doći." ²²Židovi se nato stanu pitati: "Da se možda ne kani ubiti kad govori: 'Kamo ja odlazim, vi ne možete doći?'" ²³A Isus nastavi: "Vi ste odozdol, ja sam odozgor. Vi ste od ovoga svijeta, a ja nisam od ovoga svijeta. ²⁴Stoga vam i rekoh: 'Umrijet ćete u grijesima svojim.' Uistinu, ako ne povjerujete da Ja jesam, umrijet ćete u grijesima svojim." ²⁵Nato mu oni rekoše: "A tko si ti?" Odvratu Isus: ²⁶"Ta što da vam s početka opet zborim? Mnogo toga imam o vama zboriti i suditi; no onaj koji me posla istinit je, i što sam čuo od njega, to ja zborim svijetu." ²⁷Ne shvatiše da im govori o Ocu. ²⁸Isus im nato reče: "Kad uzdignete Sina Čovječjega, tada ćete upoznati da Ja jesam i da sam od sebe ne činim ništa, nego da onako zborim kako me naučio Otac. ²⁹Onaj koji me posla sa mnom je i ne ostavi me sama jer ja uvijek činim što je njemu milo." ³⁰Na te njegove riječi mnogi povjerovali su u njega. ³¹Tada Isus progovori Židovima koji mu povjerovali su: "Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učeni; ³²upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi." ³³Odgovore mu: "Potomstvo smo Abrahamovo i nikome nikada nismo robovali. Kako to ti govoriš: 'Postat ćete slobodni?'" ³⁴Odgovori im Isus: "Zaista, zaista, kažem vam: tko god čini grijeh, rob je grijeha. ³⁵Rob ne ostaje u kući zauvijek, a sin ostaje zauvijek. ³⁶Ako vas dakle Sin oslobodi, zbilja ćete biti slobodni. ³⁷Znam: potomstvo ste Abrahamovo, a ipak tražite da me ubijete jer moja riječ nema mjesta u vama. ³⁸Ja govorim što vidjeh kod Oca, a vi činite što čujete od svog oca." ³⁹Odgovoriše mu: "Naš je otac Abraham". Kaže im Isus: "Da ste djeca Abrahamova, djela biste Abrahamova činili. ⁴⁰A eto, tražite da ubijete mene, mene koji sam vam govorio istinu što sam je od Boga čuo. Takvo što Abraham nije učinio! ⁴¹Vi činite djela oca svojega." Rekoše mu: "Mi se nismo rodili iz preljuba, jedan nam je Otac - Bog." ⁴²Reče im Isus: "Kad bi Bog bio vaš Otac, ljubili biste mene jer sam ja od Boga izišao i došao; nisam sam od sebe došao, nego on me posla. ⁴³Zašto moje besjede ne razumijete? Zato što niste kadri slušati moju riječ. ⁴⁴Vama je otac đavao i hoće vam se vršiti prohtjeve oca svoga. On bijaše čovjekoubojica od početka i ne stajao je u istini jer nema istine u njemu: kad govori laž, od svojega govori jer je lažac i otac laži. ⁴⁵A meni, jer istinu govorim, meni ne vjerujete. ⁴⁶Tko će mi od vas dokazati grijeh? Ako istinu govorim, zašto mi ne vjerujete? ⁴⁷Tko je od Boga, riječi Božje sluša; vi zato ne slušate jer niste od Boga." ⁴⁸Odgovoriše mu Židovi: "Ne kažemo li pravo da si ti Samarijanac i da imaš zloduha?" ⁴⁹Odgovori Isus: "Ja nemam zloduha, nego častim svoga Oca, a vi me obeščašćujete. ⁵⁰No ja ne tražim svoje slave; ima tko traži i sudi. ⁵¹Zaista, zaista, kažem vam: ako tko očuva moju riječ, neće vidjeti smrti dovijeka." ⁵²Rekoše mu Židovi: "Sada vidimo da imaš zloduha. Abraham umrije, tako i proroci, a ti kažeš: 'Ako tko čuva moju riječ, neće okusiti smrti dovijeka.' ⁵³Zar si ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? Pa i proroci pomriješ. Kime se to praviš?" ⁵⁴Odgovori Isus: "Ako ja sam sebe slavim, slava moja nije ništa. Ima koji me slavi - Otac moj, a vi velite da je on vaš Bog, ⁵⁵no ne poznajete ga, a ja ga znam. Ako vam rekнем da ga ne znam, bit ću lažac jednak vama. No

znam ga i rijeè njegovu èuvam. ⁵⁶Abraham, otac vaš, usklikta što æe vidjeti moj Dan. I vidje i obradova se." ⁵⁷Rekoše mu nato Židovi: "Ni pedeset ti još godina nije, a vidio si Abrahama?" ⁵⁸Reèe im Isus: "Zaista, zaista, kaŕem vam: prije negoli Abraham posta, Ja jesam!" ⁵⁹Nato pograbiše kamenje da bace na nj. No Isus se sakri te iziđe iz Hrama.

Chapter 9

¹ Prolazeæi ugleda èovjeka slijepa od rođenja. ²Zapitaše ga njegovi uèenici: "Uèitelju, tko li sagriješi, on ili njegovi roditelji te se slijep rodio?" ³Odgovori Isus: "Niti sagriješi on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu oèituju djela Boŕja." ⁴"Dok je dan, treba da radimo djela onoga koji me posla. Dolazi noæ, kad nitko ne moŕe raditi. ⁵Dok sam na svijetu, svjetlost sam svijeta." ⁶To rekavši, pljune na zemlju i od pljuvaèke naèini kal pa mu kalom premaza oèi. ⁷I reèe mu: "Idi, operi se u kupalištu Siloamu!" - što znaèi "Poslanik." Onaj ode, umije se pa se vrati gledajuæi. ⁸Susjedi i oni koji su ga prije viðali kao prosjaka govorili su: "Nije li to onaj koji je sjedio i prosio?" ⁹Jedni su govorili: "On je." Drugi opet: "Nije, nego mu je slièan." On je sam tvrdio: "Da, ja sam!" ¹⁰Nato ga upitaše: "Kako su ti se otvorile oèi?" ¹¹On odgovori: "Èovjek koji se zove Isus naèini kal, premaza mi oèi i reèe mi: 'Idi u Siloam i operi se.' Odoh dakle, oprah se i progledah." ¹²Rekoše mu: "Gdje je on?" Odgovori: "Ne znam." ¹³Tada odvedoše toga bivšeg slijepca farizejima. ¹⁴A toga dana kad Isus naèini kal i otvori njegove oèi, bijaše subota. ¹⁵Farizeji ga poèeše iznova ispitivati kako je progledao. On im reèe: "Stavio mi kal na oèi i ja se oprah - i evo vidim." ¹⁶Nato neki između farizeja rekoše: "Nije taj èovjek od Boga: ne pazi na subotu." Drugi su pak govorili: "A kako bi jedan grešnik mogao èiniti takva znamenja?" I nastade meðu njima podvojenost. ¹⁷Zatim ponovno upitaju slijepca: "A što ti kaŕeš o njemu? Otvorio ti je oèi!" On odgovori: "Prorok je!" ¹⁸Židovi ipak ne vjerovahu da on bijaše slijep i da je progledao dok ne dozvaše roditelje toga koji je progledao ¹⁹i upitaše ih: "Je li ovo vaš sin za kojega tvrdite da se slijep rodio? Kako sada vidi?" ²⁰Njegovi roditelji odvrata: "Znamo da je ovo naš sin i da se slijep rodio. ²¹A kako sada vidi, to mi ne znamo; i tko mu je otvorio oèi, ne znamo. Njega pitajte! Punoljetan je: neka sam o sebi govori!" ²²Rekoše tako njegovi roditelji jer su se bojali Židova. Židovi se doista veæ bijahu dogovorili da se iz sinagoge ima izopæiti svaki koji njega prizna Kristom. ²³Zbog toga rekoše njegovi roditelji: "Punoljetan je, njega pitajte!" ²⁴Pozvaše stoga po drugi put èovjeka koji bijaše slijep i rekoše mu: "Podaj slavu Bogu! Mi znamo da je taj èovjek grešnik!" ²⁵Nato im on odgovori: "Je li grešnik, ja ne znam. Jedno znam: slijep sam bio, a sada vidim." ²⁶Rekoše mu opet: "Što ti uèini? Kako ti otvori oèi?" ²⁷Odgovori im: "Veæ vam rekoh i ne poslušaste me. Što opet hoæete èuti? Da ne kanite i vi postati njegovim uèenicima?" ²⁸Nato ga oni izgrdiše i rekoše: "Ti si njegov uèenik, a mi smo uèenici Mojsijevi. ²⁹Mi znamo da je Mojsiju govorio Bog, a za ovoga ne znamo ni odakle je." ³⁰Odgovori im èovjek: "Pa to i jest èudnovato da vi ne znate odakle je, a meni je otvorio oèi. ³¹Znamo da Bog grešnike ne uslišava; nego je li

tko bogobožan i vrši li njegovu volju, toga uslišava. ³²Odvijeka se nije èulo da bi tko otvorio oèi slijepcu od rođenja. ³³Kad ovaj ne bi bio od Boga, ne bi mogao èiniti ništa". ³⁴Odgovore mu: "Sav si se u grijesima rodio, i ti nas da uèiš?" i izbaciše ga. ³⁵Doèuo Isus da su onoga izbacili pa ga nađe i reèe mu: "Ti vjeruješ u Sina Èovjeèjega?" ³⁶On odgovori: "A tko je taj, Gospodine, da vjerujem u njega?" ³⁷Reèe mu Isus: "Vidio si ga! To je onaj koji govori s tobom!" ³⁸A on reèe: "Vjerujem, Gospodine!" I baci se nièice preda nj. ³⁹Tada Isus reèe: "Radi suda dođoh na ovaj svijet: da progledaju koji ne vide, a koji vide, da oslijepe!" ⁴⁰Èuli to neki od farizeja koji su bili s njime pa ga upitaju: "Zar smo i mi slijepi?" ⁴¹Isus im odgovori: "Da ste slijepi, ne biste imali grijeha. No vi govorite: 'Vidimo' pa grijeh vaš ostaje."

Chapter 10

¹"Zaista, zaista, kažem vam: tko god u ovèinjak ne ulazi na vrata, nego negdje drugdje preskaèe, kradljivac je i razbojnik. ²A tko na vrata ulazi, pastir je ovaca. ³Tome vratar otvara i ovce slušaju njegov glas. On ovce svoje zove imenom pa ih izvodi. ⁴A kad sve svoje izvede, pred njima ide i ovce idu za njim jer poznaju njegov glas. ⁵Za tuđincem, dakako, ne idu, veæ bježe od njega jer tuđinèeva glasa ne poznaju." ⁶Isus im kaza tu poredbu, ali oni ne razumješe što im htjede time kazati. ⁷Stoga im Isus ponovno reèe: "Zaista, zaista, kažem vam: ja sam vrata ovcima. ⁸Svi koji dođoše prije mene, kradljivci su i razbojnici; ali ih ovce ne poslušashe. ⁹Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit æe se: i ulazit æe i izlaziti i pašu nalaziti. ¹⁰Kradljivac dolazi samo da ukrade, zakolje i pogubi. Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju." ¹¹"Ja sam pastir dobri. Pastir dobri život svoj polaže za ovce. ¹²Najamnik - koji nije pastir i nije vlasnik ovaca - kad vidi vuka gdje dolazi, ostavlja ovce i bježi, a vuk ih grabi i razgoni: ¹³najamnik je i nije mu do ovaca. ¹⁴Ja sam pastir dobri i poznajem svoje i mene poznaju moje, ¹⁵kao što mene poznaje Otac i ja poznajem Oca i život svoj polažem za ovce. ¹⁶Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovèinjaka. I njih treba da dovedem i glas æe moj èuti i bit æe jedno stado, jedan pastir. ¹⁷Zbog toga me i ljubi Otac što polažem život svoj da ga opet uzmem. ¹⁸Nitko mi ga ne oduzima, nego ja ga sam od sebe polažem. Vlast imam položiti ga, vlast imam opet uzeti ga. Tu zapovijed primih od Oca svoga." ¹⁹Među Židovima ponovno nastala podvojenost zbog tih rijeèi. ²⁰Mnogi su od njih govorili: "Zloduha ima pa mahnita! Što ga slušate?" ²¹Drugi su govorili: "Nisu to rijeèi opsjednuta. Zar zloduh može slijepima oèi otvoriti?" ²²Svetkovao se tada u Jeruzalemu Blagdan posveæenja. Bila je zima. ²³Isus je obilazio Hramom po trijemu Salomonovu. ²⁴Okružili ga Židovi i govorili mu: "Dokle æeš nam dušu držati u neizvjesnosti? Ako si ti Krist, reci nam otvoreno!" ²⁵Isus im odgovori: "Rekoh vam pa ne vjerujete. Djela što ih ja èinim u ime Oca svoga - ona svjedoèe za mene. ²⁶Ali vi ne vjerujete jer niste od mojih ovaca. ²⁷Ovce moje slušaju glas moj; ja ih poznajem i one idu za mnom. ²⁸Ja im dajem život vjeèni te neæe propasti nikada i nitko ih neæe ugrabiti iz moje ruke. ²⁹Otac moj,

koji mi ih dade, veæi je od svih i nitko ih ne može ugrabiti iz ruke Oðeve. ³⁰Ja i Otac jedno smo." ³¹Židovi ponovno pograbiše kamenje da ga kamenuju. ³²Isus im odgovori: "Mnoga vam dobra djela Oðeva pokazah. Za koje me od tih djela kamenujete?" ³³Odgovoriše mu Židovi: "Zbog dobra te djela ne kamenujemo, nego zbog hule: što ti - èovjek - sebe Bogom praviš." ³⁴Odgovori im Isus: "Nije li pisano u vašem Zakonu: Ja rekoh: bogovi ste! ³⁵Ako bogovima nazva one kojima je rijeè Božja upravljena - a Pismo se ne može dokinuti - ³⁶kako onda vi onome kog Otac posveti i posla na svijet možete reæi: 'Huliš!' - zbog toga što rekoh: 'Sin sam Božji!' ³⁷Ako ne èinim djela Oca svoga, nemojte mi vjerovati. ³⁸Ali ako èinim, sve ako meni i ne vjerujete, djelima vjerujte pa uvidite i upoznajte da je Otac u meni i ja u Ocu." ³⁹Nato ga ponovno nastojahu uhvatiti, ali im on izmaknu iz ruku. ⁴⁰I ode ponovno na onu stranu Jordana - na mjesto gdje je prije Ivan krstio. I osta ondje. ⁴¹A mnogi doðoše k njemu i rekoše mu: "Ivan doduše ne uèini nijednog znamenja, ali se sve obistinilo što je rekao o ovome." ⁴²Mnogi ondje povjerovali su u njega.

Chapter 11

¹ Bijaše neki bolesnik, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i sestre joj Marte. ²Marija bijaše ono pomazala Gospodina pomašæu i otrla mu noge svojom kosom. Njezin dakle brat Lazar bijaše bolestan. ³Sestre stoga poruèiše Isusu: "Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je." ⁴Èuvši to, Isus reèe: "Ta bolest nije na smrt, nego na slavu Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji." ⁵A Isus ljubljaje Martu i njezinu sestru i Lazara. ⁶Ipak, kad je èuo za njegovu bolest, ostade još dva dana u onome mjestu gdje se nalazio. ⁷Istom nakon toga reèe uèenicima: "Poðimo opet u Judeju!" ⁸Kažu mu uèenici: "Uèitelju, Židovi su sad tražili da te kamenuju, pa da opet ideš onamo?" ⁹Odgovori Isus: "Nema li dan dvanaest sati? Hodi li tko danju, ne spotièe se jer vidi svjetlost ovoga svijeta. ¹⁰Hodi li tko noæu, spotièe se jer nema svjetlosti u njemu." ¹¹To reèe, a onda im dometnu: "Lazar, prijatelj naš, spava, no idem probuditi ga." ¹²Rekoše mu nato uèenici: "Gospodine, ako spava, ozdravit æe." ¹³No Isus to reèe o njegovoj smrti, a oni pomisliše da govori o spavanju, o snu. ¹⁴Tada im Isus reèe posve otvoreno: "Lazar je umro. ¹⁵Ja se radujem što ne bijah ondje, i to poradi vas - da uzvjerujete. Nego poðimo k njemu!" ¹⁶Nato Toma zvani Blizanac reèe suuèenicima: "Hajdemo i mi da umremo s njime!" ¹⁷Kad je dakle Isus stigao, naðe da je onaj veæ èetiri dana u grobu. ¹⁸Betanija bijaše blizu Jeruzalema otprilike petnaest stadija. ¹⁹A mnogo Židova bijaše došlo tješiti Martu i Mariju zbog brata njihova. ²⁰Kad Marta doðu da Isus dolazi, poðe mu u susret dok je Marija ostala u kuæi. ²¹Marta reèe Isusu: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro. ²²Ali i sada znam: što god zaišteš od Boga, dat æe ti." ²³Kaza joj Isus: "Uskrsnut æe brat tvoj!" ²⁴A Marta mu odgovori: "Znam da æe uskrsnuti o uskrsnuæu, u posljednji dan." ²⁵Reèe joj Isus: "Ja sam uskrsnuæe i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet æe. ²⁶I tko god živi i vjeruje u mene, neæe umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo?" ²⁷Odgovori mu: "Da, Gospodine! Ja vjerujem da si

ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!" ²⁸Rekavši to ode, zovnu svoju sestru Mariju i reče joj krišom: "Učitelj je ovdje i zove te." ²⁹A ona, čim dočue, brzo ustane i pođe k njemu. ³⁰Isus još ne bijaše ušao u selo, nego je dotada bio na mjestu gdje ga je Marta susrela. ³¹Kad Židovi, koji su s Marijom bili u kući i tješili je, vidješe kako je brzo ustala i izišla, pođoše za njom; mišljahu da ide na grob plakati. ³²A kad Marija dođe onamo gdje bijaše Isus i kad ga ugleda, baci mu se k nogama govoreći: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro." ³³Kad Isus vidje kako plače ona i Židovi koji je dopratiše, potresen u duhu i uzbuđen ³⁴upita: "Kamo ste ga položili?" Odgovoriše mu: "Gospodine, dođi i pogledaj!" ³⁵I zaplaka Isus. ³⁶Nato su Židovi govorili: "Gle, kako ga je ljubio!" ³⁷A neki između njih rekoše: "Zar on, koji je slijepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?" ³⁸Isus onda, ponovno potresen, pođe grobu. Bila je to pećina, a na nju navaljen kamen. ³⁹Isus zapovjedi: "Odvalite kamen!" Kaže mu pokojnikova sestra Marta: "Gospodine, već zaudara. Ta četvrti je dan." ⁴⁰Kaže joj Isus: "Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?" ⁴¹Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče: "Oče, hvala ti što si me uslišao. ⁴²Ja sam znao da me svagda uslišavaš; no rekoh to zbog nazočnog mnoštva: da vjeruju da si me ti poslao." ⁴³Rekavši to povika iza glasa: "Lazare, izlazi!" ⁴⁴I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče: "Odrješite ga i pustite neka ide!" ⁴⁵Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovalaše u nj. ⁴⁶A neki od njih odu farizejima i pripovjede im što Isus učini. ⁴⁷Stoga glavari svećenički i farizeji sazvaše Vijeće. Govorili su: "Što da radimo? Ovaj čovjek čini mnoga znamenja. ⁴⁸Ako ga pustimo tako, svi će povjerovati u nj pa će doći Rimljani i oduzeti nam ovo mjesto i narod!" ⁴⁹A jedan od njih - Kajfa, veliki svećenik one godine - reče im: "Vi ništa ne znate. ⁵⁰I ne mislite kako je za vas bolje da jedan čovjek umre za narod, nego da sav narod propadne!" ⁵¹To ne reče sam od sebe, nego kao veliki svećenik one godine prorokova da Isus ima umrijeti za narod; ⁵²ali ne samo za narod nego i zato da raspršene sinove Božje skupi u jedno. ⁵³Toga dana dakle odlučè da ga ubiju. ⁵⁴Zbog toga se Isus više nije javno kretao među Židovima, nego je odatle otišao u kraj blizu pustinje, u grad koji se zove Efrajim. Tu se zadržavao s učenicima. ⁵⁵Bijaše blizu židovska Pasha i mnogi iz toga kraja uziđoše prije Pashe u Jeruzalem da se očiste. ⁵⁶Iskahu dakle Isusa te se stojeći u Hramu zapitkivahu: "Što vam se čini? Zar on ne kani doći na Blagdan?" ⁵⁷A glavari svećenički i farizeji izdadoše naredbu: ako tko sazna gdje je, neka dojavu da ga uhvate.

Chapter 12

¹ Šest dana prije Pashe dođe Isus u Betaniju gdje bijaše Lazar koga je Isus uskrisio od mrtvih. ²Ondje mu prirediše večeru. Marta posluživaše, a Lazar bijaše jedan od njegovih sustolnika. ³Tada Marija uzme libru prave dragocjene nardove pomasti, pomaže Isusu noge i otare ih svojom kosom. I sva se kuća napuni mirisom pomasti. ⁴Nato reče Juda Išariotski, jedan od njegovih učenika, onaj koji ga je imao izdati: ⁵"Zašto se ta pomast nije prodala za trista denara i razdala siromasima?"

⁶To ne reče zbog toga što mu bijaše stalo do siromaha, nego što bijaše kradljivac: kako je imao kesu, kradom je uzimao što se u nju stavljalo. ⁷Nato Isus odvrati: "Pusti je! Neka to izvrši za dan mog ukopa!" ⁸Jer siromahe imate uvijek uza se, a mene nemate uvijek." ⁹Silno mnoštvo Židova dozna da je Isus ondje pa se okupi, ne samo zbog Isusa, već i zato da vide Lazara kojega on bijaše uskrisio od mrtvih. ¹⁰A glavari svećenici odlučiše i Lazara ubiti ¹¹jer su zbog njega mnogi Židovi odlazili i vjerovali u Isusa. ¹²Kad je sutradan silan svijet koji dođe na Blagdan čuo da Isus dolazi u Jeruzalem, ¹³uze palmove grančice i iziđe mu u susret. Vikahu: "Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Kralj Izraelov." ¹⁴A Isus nađe magarčeta i sjede na nj kao što je pisano: ¹⁵Ne boj se, kćeri Sionska! Evo, kralj tvoj dolazi jašući na mladetu magaričinu! ¹⁶To učenicima njegovi isprva ne razumješe. Ali pošto je Isus bio proslavljen, prisjetiše se da je to bilo o njemu napisano i da mu baš to učiniše. ¹⁷Mnoštvo koje bijaše s njime kad Lazara pozva iz groba i uskrisi od mrtvih pronosilo je svjedočanstvo o tome. ¹⁸Stoga mu je i izišao u susret silan svijet: prošlo se da je on učinio to znamenje. ¹⁹Farizeji nato rekoše među sobom: "Vidite da ništa ne postizete. Eno, svijet ode za njim!" ²⁰A među onima koji su se došli klanjati na Blagdan bijahu i neki Grci. ²¹Oni pristupe Filipu iz Betsaide galilejske pa ga zamole: "Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa." ²²Filip ode i kaže to Andriji pa Andrija i Filip odu i kažu Isusu. ²³Isus im odgovori: "Došao je čas da se proslavi Sin Ćovječji. ²⁴Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod. ²⁵Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni. ²⁶Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom. I gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. Ako mi tko hoće služiti, počastit će ga moj Otac." i što da kažem? Oče, izbavi me iz ovoga časa? No, zato dođoh u ovaj čas! ²⁸Oče, proslavi ime svoje!" Uto dođe glas s neba: "Proslavio sam i opet ću proslaviti!" ²⁹Mnoštvo koje je ondje stajalo i slušalo govoraše: "Zagrmjelo je!" Drugi govoraše: "Anđeo mu je zborio." ³⁰Isus na to reče: "Ovaj glas nije bio poradi mene, nego poradi vas." ³¹Sada je sud ovomu svijetu, sada će knez ovoga svijeta biti izbačen. ³²A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi." ³³To reče da označi kakvom će smrću umrijeti. ³⁴Nato mu mnoštvo odgovori: "Mi smo iz Zakona čuli da Krist ostaje zauvijek. Kako onda ti govoriš da Sin Ćovječji treba da bude uzdignut? Tko je taj Sin Ćovječji?" ³⁵Isus im nato reče: "Još je malo vremena svjetlost među vama. Hodite dok imate svjetlost da vas ne obuzme tama. Tko hodi u tami, ne zna kamo ide. ³⁶Dok imate svjetlost, vjerujte u svjetlost da budete sinovi svjetlosti!" To Isus doreče, a onda ode i sakri se od njih. ³⁷Iako je Isus pred njima učinio tolika znamenja, oni ne povjerovali u njega, ³⁸da se ispuni riječ koju kaza prorok Izaija: Gospodine! Tko povjerova našoj poruci? Kome li se otkri ruka Gospodnja? ³⁹Stoga i ne mogahu vjerovati, jer Izaija dalje kaže: ⁴⁰Zasljepi im oči, stvrdnu srca; da očima ne vide, srcem ne razumiju te se ne obrate pa ih ozdravim. ⁴¹Reče to Izaija jer je vidio slavu njegovu te o njemu zborio. ⁴²Ipak, mnogi su i od glavara vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu to priznavali: da ne budu izopčeni iz sinagoge. ⁴³Jer više im je bilo do slave ljudske, nego do slave Božje. ⁴⁴A Isus povika: "Tko u mene vjeruje, ne vjeruje u mene, nego u onoga koji me posla; ⁴⁵i tko vidi mene, vidi onoga koji me posla. ⁴⁶Ja - Svjetlost - dođoh na svijet da nijedan koji u mene

vjeruje u tami ne ostane. ⁴⁷I sluša li tko moje riječi, a ne čuva ih, ja ga ne sudim. Ja nisam došao suditi svijetu, nego svijet spasiti. ⁴⁸Tko mene odbacuje i riječi mojih ne prima, ima svoga suca: riječ koju sam zborio - ona će mu suditi u posljednji dan. ⁴⁹Jer nisam ja zborio sam od sebe, nego onaj koji me posla - Otac - on mi dade zapovijed što da kažem, što da zborim. ⁵⁰I znam: zapovijed njegova jest život vječni. Što ja dakle zborim, tako zborim kako mi je rekao Otac."

Chapter 13

¹ Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio. ²I za večerom je davao večer bio ubacio u srce Judi Šimuna Iškariotskoga da ga izda. ³A Isus je znao da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga izišao te da k Bogu ide pa ⁴usta od večere, odloži haljine, uze ubrus i opasa se. ⁵Nalije zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan. ⁶Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: "Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?" ⁷Odgovori mu Isus: "Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije." ⁸Reče mu Petar: "Nećeš mi prati nogu nikada!" Isus mu odvrati: "Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom." ⁹Nato će mu Šimun Petar: "Gospodine, onda ne samo noge, nego i ruke i glavu!" ¹⁰Kaže mu Isus: "Tko je okupan, ne treba drugo da opere nego noge - i sav je čist! I vi ste čisti, ali ne svi!" ¹¹Jer znao je tko će ga izdati. Stoga je i rekao: "Niste svi čisti." ¹²Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: "Razumijete li što sam vam učinio?" ¹³Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! ¹⁴Ako dakle ja - Gospodin i Učitelj - vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge. ¹⁵Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih." ¹⁶Zaista, zaista, kažem vam: nije sluga večer od gospodara niti poslanik od onoga koji ga posla. ¹⁷Ako to znate, blago vama budete li tako i činili!" ¹⁸"Ne govorim o svima vama! Ja znam koje izabrah! Ali - neka se ispuni Pismo: Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže." ¹⁹"Večer vam sada kažem, prije negoli se dogodi, da kad se dogodi vjerujete da Ja jesam. ²⁰Zaista, zaista, kažem vam: Tko primi onoga kojega ja šaljem, mene prima. A tko mene primi, prima onoga koji je mene poslao." ²¹Rekavši to, potresen u duhu Isus posvjedoči: "Zaista, zaista, kažem vam: jedan će me od vas izdati!" ²²Učenici se zgledahu među sobom u nedoumici o kome to govori. ²³A jedan od njegovih učenika - onaj kojega je Isus ljubio - bijaše za stolom Isusu do krila. ²⁴Šimun Petar dade mu znak i reče: "Pitaj tko je taj o kome govori." ²⁵Ovaj se privine Isusu uz prsa i upita: "Gospodine, tko je taj?" ²⁶Isus odgovori: "Onaj je kome ja dadnem umočen zalogaj." ²⁷Tada umoči zalogaj, uze ga i dade Judi Šimuna Iškariotskoga. Nakon zalogaja uđe u nj Sotona. Nato mu Isus reče: "Što činiš, učini brzo!" ²⁸Nijedan od sustolnika nije razumio zašto mu je to rekao. ²⁹Budući da je Juda imao kesu, neki su mislili da mu je Isus rekao: "Kupi što nam treba za blagdan!" - ili neka poda nešto siromasima. ³⁰On dakle uzme zalogaj i odmah iziđe. A bijaše noć. ³¹Pošto Juda iziđe, reče Isus: "Sada je

proslavljen Sin Èovjeèji i Bog se proslavio u njemu! ³²Ako se Bog proslavio u njemu, i njega æe Bog proslaviti u sebi, i uskoro æe ga proslaviti! ³³Djeèice, još sam malo s vama. Tražit æete me, ali kao što rekoh Židovima, kažem sada i vama: kamo ja odlazim, vi ne možete doæi. ³⁴Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. ³⁵Po ovom æe svi znati da ste moji uèenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge." ³⁶Kaže mu Šimun Petar: "Gospodine, kamo to odlaziš?" Isus mu odgovori: "Kamo ja odlazim, ti zasad ne možeš poæi za mnom. No poæi æeš poslije." ³⁷Nato æe mu Petar: "Gospodine, a zašto sada ne bih mogao poæi za tobom? Život æu svoj položiti za tebe!" ³⁸Odgovori Isus: "Život æeš svoj položiti za mene? Zaista, zaista, kažem ti: Pijetao neæe zapjevati dok me triput ne zatajiš."

Chapter 14

¹ "Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! ²U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem pripravit vam mjesto'? ³Kad odem i pripravim vam mjesto, ponovno æu doæi i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja. ⁴A kamo ja odlazim, znate put." ⁵Reèe mu Toma: "Gospodine, ne znamo kamo odlaziš. Kako onda možemo put znati?" ⁶Odgovori mu Isus: "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni. ⁷Da ste upoznali mene, i Oca biste moga upoznali. Od sada ga i poznajete i vidjeli ste ga." ⁸Kaže mu Filip: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!" ⁹Nato æe mu Isus: "Filipe, toliko sam vremena s vama i još me ne poznaš?" "Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Kako ti onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'? ¹⁰Ne vjeruješ li da sam ja u Ocu i Otac u meni? Rijeèi koje vam govorim, od sebe ne govorim: Otac koji prebiva u meni èini djela svoja. ¹¹Vjerujte mi: ja sam u Ocu i Otac u meni. Ako ne inaèe, zbog samih djela vjerujte. ¹²Zaista, zaista, kažem vam: Tko vjeruje u mene, èinit æe djela koja ja èinim; da veæa æe od njih èiniti jer ja odlazim Ocu. ¹³I što god zaištete u moje ime, uèinit æu, da se proslavi Otac u Sinu. ¹⁴Ako me što zaištete u moje ime, uèinit æu." ¹⁵"Ako me ljubite, zapovijedi æete moje èuvati. ¹⁶I ja æu moliti Oca i on æe vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: ¹⁷Duha Istine, kojega svijet ne može primiti jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete jer kod vas ostaje i u vama je. ¹⁸Neæu vas ostaviti kao siroèad; doæi æu k vama. ¹⁹Još malo i svijet me više neæe vidjeti, no vi æete me vidjeti jer ja živim i vi æete živjeti. ²⁰U onaj æete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama. ²¹Tko ima moje zapovijedi i èuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega æe ljubiti Otac moj, i ja æu ljubiti njega i njemu se oèitovati." ²²Kaže mu Juda, ne Iškariotski: "Gospodine, kako to da æeš se oèitovati nama, a ne svijetu?" ²³Odgovori mu Isus: "Ako me tko ljubi, èuvat æe moju rijeè pa æe i Otac moj ljubiti njega i k njemu æemo doæi i kod njega se nastaniti. ²⁴Tko mene ne ljubi, rijeèi mojih ne èuva. A rijeè koju slušate nije moja, nego Oca koji me posla. ²⁵To sam vam govorio dok sam boravio s vama. ²⁶Branitelj - Duh Sveti, koga æe Otac poslati u moje ime, pouèavat æe vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh. ²⁷Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet

daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši. ²⁸Èuli ste, rekoħ vam: 'Odlazim i vraæam se k vama.' Kad biste me ljubili, radovali biste se što idem Ocu jer Otac je veæi od mene. ²⁹Kazao sam vam to sada, prije negoli se dogodi, da vjerujete kad se dogodi. ³⁰Neæu više s vama mnogo govoriti jer dolazi knez svijeta. Protiv mene ne može on ništa. ³¹Ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca i da tako èinim kako mi je zapovjedio Otac. Ustanite, pođimo odavde!"

Chapter 15

¹ "Ja sam istinski trs, a Otac moj - vinogradar. ²Svaku lozu na meni koja ne donosi roda on sijeèe, a svaku koja rod donosi èisti da više roda donese. ³Vi ste veæ oèišæeni po rijeèi koju sam vam zborio. ⁴Ostanite u meni i ja u vama. Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. ⁵Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete uèiniti ništa. ⁶Ako tko ne ostane u meni, izbace ga kao lozu i usahne. Takve onda skupe i bace u oganj te gore. ⁷Ako ostanete u meni i rijeèi moje ako ostanu u vama, što god hoæete, ištite i bit æe vam. ⁸Ovim se proslavlja Otac moj: da donosite mnogo roda i da budete moji uèenici. ⁹Kao što je Otac ljubio mene tako sam i ja ljubio vas; ostanite u mojoj ljubavi. ¹⁰Budete li èuvali moje zapovijedi, ostat æete u mojoj ljubavi; kao što sam i ja èuvao zapovijedi Oca svoga te ostajem u ljubavi njegovoj. ¹¹To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna. ¹²Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio! ¹³Veæe ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje. ¹⁴Vi ste prijatelji moji ako èinite što vam zapovijedam. ¹⁵Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopæih sve što sam èuo od Oca svoga. ¹⁶Ne izabraste vi mene, nego ja izabraħ vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane te vam Otac dadne što ga god zaištete u moje ime. ¹⁷Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge." ¹⁸"Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. ¹⁹Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no buduæi da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. ²⁰Sjeæajte se rijeèi koju vam rekoħ: 'Nije sluga veæi od svoga gospodara.' Ako su mene progonili, i vas æe progoniti; ako su moju rijeè èuvali, da vašu æe èuvati. ²¹A sve æe to poduzimati protiv vas poradi imena moga jer ne znaju onoga koji mene posla. ²²Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali grijeha; no sada nemaju izgovora za svoj grijeh. ²³Tko mene mrzi, mrzi i Oca mojega. ²⁴Da nisam uèinio među njima djela kojih nitko drugi ne èini, ne bi imali grijeha; a sada vidješe pa ipak zamrziše i mene i Oca mojega. ²⁵No neka se ispuni rijeè napisana u njihovu Zakonu: Mrze me nizašto. ²⁶A kada dođe Branitelj koga æu vam poslati od Oca - Duh Istine koji od Oca izlazi - on æe svjedoèiti za mene. ²⁷I vi æete svjedoèiti jer ste od poèetka sa mnom.

Chapter 16

¹ To sam vam govorio da se ne sablaznite. ² Izopæavat æe vas iz sinagoga. Štoviše, dolazi èas kad æe svaki koji vas ubije misliti da služi Bogu. ³ A to æe èiniti jer ne upoznaše ni Oca ni mene. ⁴ Govorio sam vam ovo da se, kada dođe vrijeme, sjetite da sam vam rekao." "S poèetka vam ne rekoah ovo jer bijah s vama. ⁵ A sada odlazim k onome koji me posla i nitko me od vas ne pita: 'Kamo ideš?' ⁶ Naprotiv, žalošæu se ispunilo vaše srce što vam ovo kazah. ⁷ No kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neæe doæi k vama; ako pak odem, poslat æu ga k vama. ⁸ A kad on dođe, pokazat æe svijetu što je grijeh, što li pravednost, a što osuda: ⁹ grijeh je što ne vjeruju u mene; ¹⁰ pravednost - što odlazim k Ocu i više me ne vidite; ¹¹ a osuda - što je knez ovoga svijeta osuđen. ¹² Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi. ¹³ No kada dođe on - Duh Istine - upuæivat æe vas u svu istinu; jer neæe govoriti sam od sebe, nego æe govoriti što èuje i navješæivat æe vam ono što dolazi. ¹⁴ On æe mene proslavljati jer æe od mojega uzimati i navješæivati vama. ¹⁵ Sve što ima Otac, moje je. Zbog toga vam rekoah: od mojega uzima i - navješæivat æe vama." ¹⁶ "Malo, i više me neæete vidjeti; i opet malo, pa æete me vidjeti." ¹⁷ Nato se neki od uèenika zapitkivahu: "Što je to što nam kaže: 'Malo, i neæete me vidjeti, i opet malo, pa æete me vidjeti' i 'Odlazim Ocu'?" ¹⁸ Govorahu dakle: "Što je to što kaže 'Malo'? Ne znamo što govori." ¹⁹ Isus spozna da su ga htjeli pitati pa im reèe: "Pitate se meðu sobom o tome što kazah: 'Malo, i neæete me vidjeti; i opet malo, pa æete me vidjeti'?" ²⁰ Zaista, zaista, kažem vam: vi æete plakati i jaukati, a svijet æe se veseliti. Vi æete se žalostiti, ali žalost æe se vaša okrenuti u radost. ²¹ Žena kad rađa, žalosna je jer je došao njezin èas; ali kad rodi djetesce, ne spominje se više muke od radosti što se èovjek rodio na svijet. ²² Tako dakle i vi: sad ste u žalosti, no ja æu vas opet vidjeti; i srce æe vam se radovati i radosti vaše nitko vam oteti neæe. ²³ U onaj me dan neæete ništa više pitati. Zaista, zaista, kažem vam: što god zaištete u Oca, dat æe vam u moje ime. ²⁴ Dosad niste iskali ništa u moje ime. Ištite i primit æete da radost vaša bude potpuna!" ²⁵ "To sam vam govorio u poredbama. Dolazi èas kad vam više neæu govoriti u poredbama, nego æu vam otvoreno navješæivati Oca. ²⁶ U onaj dan iskat æete u moje ime i ne velim vam da æu ja moliti Oca za vas. ²⁷ Ta sam vas Otac ljubi jer vi ste mene ljubili i vjerovali da sam ja od Boga izišao. ²⁸ Izišao sam od Oca i došao na svijet. Opet ostavljam svijet i odlazim Ocu." ²⁹ Kažu mu uèenici: "Evo, sad otvoreno zboriš i nikakvon se poredbom ne služiš. ³⁰ Sada znamo da sve znaš i ne treba da te tko pita. Stoga vjerujemo da si izišao od Boga." ³¹ Odgovori im Isus: "Sada vjerujete? ³² Evo dolazi èas i veæ je došao: raspršit æete se svaki na svoju stranu i mene ostaviti sama. No ja nisam sam jer Otac je sa mnom. ³³ To vam rekoah da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite - ja sam pobijedio svijet!"

Chapter 17

¹ To Isus doreèe, a onda podiže oèi k nebu i progovori: "Oèe, došao je èas: proslavi Sina svoga da Sin proslavi tebe ²i da vlašæu koju si mu dao nad svakim tijelom dade život vjeèni svima koje si mu dao. ³A ovo je život vjeèni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao - Isusa Krista. ⁴Ja tebe proslavih na zemlji dovršivši djelo koje si mi dao izvršiti. ⁵A sada ti, Oèe, proslavi mene kod sebe onom slavom koju imadoh kod tebe prije negoli je svijeta bilo. ⁶Objavio sam ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta. Tvoji bijahu, a ti ih meni dade i rijeè su tvoju saèuvali. ⁷Sad upoznaše da je od tebe sve što si mi dao ⁸jer rijeèi koje si mi dao njima predadoh i oni ih primiše i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao te povjerovali da si me ti poslao. ⁹Ja za njih molim; ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao jer su tvoji. ¹⁰I sve moje tvoje je, i tvoje moje, i ja se proslavih u njima. ¹¹Ja više nisam u svijetu, no oni su u svijetu, a ja idem k tebi. Oèe sveti, saèuvaj ih u svom imenu koje si mi dao: da budu jedno kao i mi. ¹²Dok sam ja bio s njima, ja sam ih èuvar u tvom imenu, njih koje si mi dao; i štitio ih, te nijedan od njih ne propade osim sina propasti, da se Pismo ispuni. ¹³A sada k tebi idem i ovo govorim u svijetu da imaju puninu moje radosti u sebi. ¹⁴Ja sam im predao tvoju rijeè, a svijet ih zamrzi jer nisu od svijeta kao što ni ja nisam od svijeta. ¹⁵Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih oèuvaš od Zloga. ¹⁶Oni nisu od svijeta kao što ni ja nisam od svijeta. ¹⁷Posveti ih u istini: tvoja je rijeè istina. ¹⁸Kao što ti mene posla u svijet tako i ja poslah njih u svijet. ¹⁹I za njih posveæujem samog sebe da i oni budu posveæeni u istini. ²⁰Ne molim samo za ove nego i za one koji æe na njihovu rijeè vjerovati u mene: ²¹da svi budu jedno kao što ti, Oèe, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao. ²²I slavu koju si ti dao meni ja dadoh njima: da budu jedno kao što smo mi jedno - ²³ja u njima i ti u meni, da tako budu savršeno jedno da svijet upozna da si me ti poslao i ljubio njih kao što si mene ljubio. ²⁴Oèe, hoæu da i oni koje si mi dao budu gdje sam ja, da i oni budu sa mnom: da gledaju moju slavu, slavu koju si mi dao jer si me ljubio prije postanka svijeta. ²⁵Oèe pravedni, svijet te nije upoznao, ja te upoznah; a i ovi upoznaše da si me ti poslao. ²⁶I njima sam oèitovao tvoje ime, i još æu oèitovati, da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima - i ja u njima."

Chapter 18

¹ To rekavši, zaputi se Isus sa svojim uèenicima na drugu stranu potoka Cedrona. Ondje bijaše vrt u koji uđe Isus i njegovi uèenici. ²A poznavate to mjesto i Juda, njegov izdajica, jer se Isus tu èesto sastajao sa svojim uèenicima. ³Juda onda uze èetu i od sveæenièkih glavara i farizeja sluge te dođe onamo sa zubljam, svjetiljkama i oružjem. ⁴Znajuæi sve što æe s njim biti, istupi Isus naprijed te ih upita: "Koga tražite?" ⁵Odgovore mu: "Isusa Nazareæanina." Reèe im Isus: "Ja sam!" A stajaše s njima i Juda, njegov izdajica. ⁶Kad im dakle reèe: "Ja sam!" - oni ustuknuše i popadaše na zemlju. ⁷Ponovno ih tada upita: "Koga tražite?" Oni odgovore: "Isusa Nazareæanina." ⁸Isus

odvrati: "Rekoh vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu" - ⁹da se ispuni riječ koju reče: "Ne izgubih ni jednoga od onih koje si mi dao." ¹⁰A Šimun Petar isueè maè koji je imao uza se pa udari slugu velikoga sveæenika i odsijeèe mu desno uho. Sluga se zvao Malho. ¹¹Nato Isus reèe Petru: "Djeni maè u korice! Èašu koju mi dade Otac zar da ne pijem?" ¹²Tada èeta, zapovjednik i židovski slugu uhvatiše Isusa te ga svezaše. ¹³Odvedoše ga najprije Ani jer on bijaše tast Kajfe, velikoga sveæenika one godine. ¹⁴Kajfa pak ono svjetova Židove: "Bolje da jedan èovjek umre za narod." ¹⁵Za Isusom su išli Šimun Petar i drugi uèenik. Taj uèenik bijaše poznat s velikim sveæenikom pa s Isusom uèe u dvorište velikoga sveæenika. ¹⁶Petar osta vani kod vrata. Tada taj drugi uèenik, znanac velikoga sveæenika, iziđe i reèe vratarici te uvede Petra. ¹⁷Nato æe sluškinja, vratarica, Petru: "Da nisi i ti od uèenika toga èovjeka?" On odvrati: "Nisam!" ¹⁸A stajahu ondje slugu i stražari, raspirivahu žeravicu jer bijaše studeno i grijahu se. S njima je stajao i Petar i grijao se. ¹⁹Veliki sveæenik zapita Isusa o njegovim uèenicima i o njegovu nauku. ²⁰Odgovori mu Isus: "Ja sam javno govorio svijetu. Uvijek sam nauèavao u sinagogi i u Hramu gdje se skupljaju svi Židovi. Ništa nisam u tajnosti govorio. ²¹Zašto mene pitaš? Pitaj one koji su slušali što sam im govorio. Oni eto znaju što sam govorio." ²²Na te njegove rijeèi jedan od nazoènih slugu pljusne Isusa govoreæi: "Tako li odgovaraš velikom sveæeniku?" ²³Odgovori mu Isus: "Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo! Ako li pravo, zašto me udaraš?" ²⁴Ana ga zatim posla svezana Kajfi, velikom sveæeniku. ²⁵Šimun Petar stajao je ondje i grijao se. Rekoše mu: "Da nisi i ti od njegovih uèenika?" On zanijeka: "Nisam!" ²⁶Nato æe jedan od slugu velikog sveæenika, roðak onoga komu je Petar bio odsjekao uho: "Nisam li te ja vidio u vrtu s njime?" ²⁷I Petar opet zanijeka, a pijetao odmah zapjeva. ²⁸Nato odvedoše Isusa od Kajfe u dvor upraviteljev. Bilo je rano jutro. I oni ne udoše da se ne okaljaju, veæ da mognu blagovati pashu. ²⁹Pilat tada iziđe pred njih i upita: "Kakvu tužbu iznosite protiv ovoga èovjeka?" ³⁰Odgovore mu: "Kad on ne bi bio zloèinac, ne bismo ga predali tebi." ³¹Reèe im nato Pilat: "Uzmite ga vi i sudite mu po svom zakonu." Odgovoriše mu Židovi: "Nama nije dopušteno nikoga pogubiti" - ³²da se ispuni rijeè Isusova kojom je oznaèio kakvom mu je smræu umrijeti. ³³Nato Pilat uèe opet u dvor, pozove Isusa i upita ga: "Ti li si židovski kralj?" ³⁴Isus odgovori: "Govoriš li ti to sam od sebe ili ti to drugi rekoše o meni?" ³⁵Pilat odvrati: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i glavari sveæenièki predadoše te meni. Što si uèinio?" ³⁶Odgovori Isus: "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moje bi se slugu borile da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije odavde." ³⁷Nato mu reèe Pilat: "Ti si dakle kralj?" Isus odgovori: "Ti kažeš: ja sam kralj. Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedoèim za istinu. Tko je god od istine, sluša moj glas." ³⁸Reèe mu Pilat: "Što je istina?" ³⁹Rekavši to, opet iziđe pred Židove i reèe im: "Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice. A u vas je obièaj da vam o Pashi nekoga pustim. Hoæete li dakle da vam pustim kralja židovskoga?" ⁴⁰Povikaše nato opet: "Ne toga, nego Barabu!" A Baraba bijaše razbojnik.

Chapter 19

¹ Tada Pilat uze i izbièeva Isusa. ² A vojnici spletoše vijenac od trnja i staviše mu ga na glavu; i zaogrnuše ga grimiznim plaštem. ³ I prilazili su mu i govorili: "Zdravo kralju židovski!" I pljuskali su ga. ⁴ A Pilat ponovno iziđe i reèe im: "Evo vam ga izvodim da znate: ne nalazim na njemu nikakve krivice." ⁵ Iziđe tada Isus s trnovim vijencem, u grimiznom plaštu. A Pilat im kaže: "Evo èovjeka!" ⁶ I kad ga ugledaše glavari sveæenièki i sluge, povikaše: "Raspni, raspni!" Kaže im Pilat: "Uzmite ga vi i raspnite jer ja ne nalazim na njemu krivice." ⁷ Odgovoriše mu Židovi: "Mi imamo Zakon i po Zakonu on mora umrijeti jer se pravio Sinom Božjim." ⁸ Kad je Pilat èuo te rijeèi, još se više prestraši ⁹ pa ponovno uđe u dvor i kaže Isusu: "Odakle si ti?" No Isus mu ne dade odgovora. ¹⁰ Tada mu Pilat reèe: "Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li da imam vlast da te pustim i da imam vlast da te razapnem?" ¹¹ Odgovori mu Isus: "Ne bi imao nada mnom nikakve vlasti da ti nije dano odozgor. Zbog toga ima veæi grijeh onaj koji me predao tebi." ¹² Od tada ga je Pilat nastojao pustiti. No Židovi vikahu: "Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru. Tko se god pravi kraljem, protivi se caru." ¹³ Èuvši te rijeèi, Pilat izvede Isusa i posadi na sudaèku stolicu na mjestu koje se zove Litostrotos - Ploènik, hebrejski Gabata - ¹⁴ a bijaše upravo priprava za Pashu, oko šeste ure - i kaže Židovima: "Evo kralja vašega!" ¹⁵ Oni na to povikaše: "Ukloni! Ukloni! Raspni ga!" Kaže im Pilat: "Zar kralja vašega da razapnem?" Odgovoriše glavari sveæenièki: "Mi nemamo kralja osim cara!" ¹⁶ Tada im ga preda da se razapne. Uzeše dakle Isusa. ¹⁷ I noseæi svoj križ, iziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota. ¹⁸ Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini. ¹⁹ A napisao Pilat i natpis te ga postavi na križ. Bilo je napisano: "Isus Nazareæanin, kralj židovski." ²⁰ Taj su natpis èitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grèki. ²¹ Nato glavari sveæenièki rekoše Pilatu: "Nemoj pisati: 'Kralj židovski', nego da je on rekao: 'Kralj sam židovski.'" ²² Pilat odgovori: "Što napisah, napisah!" ²³ Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na èetiri dijela - svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. ²⁴ Rekoše zato meðu sobom: "Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopane" - da se ispuni Pismo koje veli: Razdijeliše meðu se haljine moje, za odjeæu moju baciše kocku. I vojnici uèiniše tako. ²⁵ Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. ²⁶ Kad Isus vidje majku i kraj nje uèenika kojega je ljubio, reèe majci: "Ženo! Evo ti sina!" Zatim reèe uèeniku: "Evo ti majke!" ²⁷ I od toga èasa uze je uèenik k sebi. ²⁸ Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reèe: "Žedan sam." ²⁹ A ondje je stajala posuda puna octa. I natakaoše na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakaoše njegovim ustima. ³⁰ Èim Isus uze ocat, reèe: "Dovršeno je!" I prignuvši glavu, preda duh. ³¹ Kako bijaše Priprava, da ne bi tijela ostala na križu subotom, jer velik je dan bio one subote, Židovi zamoliše Pilata da se raspetima prebiju golijeni i da se skinu. ³² Dođoše dakle vojnici i prebiše golijeni prvomu i drugomu koji su s Isusom bili raspeti. ³³ Kada dođoše do Isusa i vidješe da je veæ umro, ne prebiše mu golijeni, ³⁴ nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah

poteèe krv i voda. ³⁵Onaj koji je vidio svjedoèi i istinito je svjedoèanstvo njegovo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete ³⁶jer se to dogodilo da se ispuni Pismo: Nijedna mu se kost neæe slomiti. ³⁷I drugo opet Pismo veli: Gledat æe onoga koga su proboli. ³⁸Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je - kriomice, u strahu od Źidova - bio uèenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skine Isusovo tijelo. ³⁹A doèe i Nikodem - koji je ono prije bio došao Isusu noæu - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. ⁴⁰Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Źidova obièaj za ukop. ⁴¹A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. ⁴²Ondje dakle zbog Źidovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

Chapter 20

¹ Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, doèe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut. ²Otrèi stoga i doèe k Šimunu Petru i drugom uèeniku, kojega je Isus ljubio, pa im reèe: "Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše." ³Uputiše se onda Petar i onaj drugi uèenik i doèošu na grob. ⁴Trèahu obojica zajedno, ali onaj drugi uèenik prestignu Petra i stiže prvi na grob. ⁵Sagne se i opazi povoje gdje leže, ali ne uèe. ⁶Uto doèe i Šimun Petar koji je išao za njim i uèe u grob. Ugleda povoje gdje leže ⁷i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz povoje, nego napose svijen na jednome mjestu. ⁸Tada uèe i onaj drugi uèenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjerova. ⁹Jer oni još ne upoznaše Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih. ¹⁰Potom se uèenici vratiše kuæi. ¹¹A Marija je stajala vani kod groba i plakala. ¹²Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo - jedan kod glave, drugi kod nogu. ¹³Kažu joj oni: "Źeno, što plaèeš?" Odgovori im: "Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše." ¹⁴Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus. ¹⁵Kaže joj Isus: "Źeno, što plaèeš? Koga tražiš?" Misleæi da je to vrtlar, reèe mu ona: "Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja æu ga uzeti." ¹⁶Kaže joj Isus: "Marijo!" Ona se okrene te æe mu hebrejski: "Rabbuni!" - što znaèi: "Uèitelju!" ¹⁷Kaže joj Isus: "Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uziđoh Ocu, nego idi mojoj braæi i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu." ¹⁸Ode dakle Marija Magdalena i navijesti uèenicima: "Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao." ¹⁹I uveèer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su uèenici u strahu od Źidova bili zatvorili vrata, doèe Isus, stane u sredinu i reèe im: "Mir vama!" ²⁰To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se uèenici vidjevši Gospodina. ²¹Isus im stoga ponovno reèe: "Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas." ²²To rekavši, dahne u njih i kaže im: "Primite Duha Svetoga. ²³Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im." ²⁴Ali Toma zvani Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bijaše s njima kad doèe Isus. ²⁵Govorili su mu dakle drugi uèenici: "Vidjeli smo Gospodina!" On im odvrati: "Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg èavala i ne stavim svoj prst u mjesto èavala, ako ne stavim svoju

ruku u njegov bok, neæu vjerovati." ²⁶I nakon osam dana bijahu njegovi uèenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reèe: "Mir vama!" ²⁷Zatim æe Tomi: "Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran nego vjeran." ²⁸Odgovori mu Toma: "Gospodin moj i Bog moj!" ²⁹Reèe mu Isus: "Buduæi da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!" ³⁰Isus je pred svojim uèenicima uèinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. ³¹A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujuæi imate život u imenu njegovu.

Chapter 21

¹ Poslije toga oèitova se Isus ponovno uèenicima na Tiberijadskome moru. Oèitova se ovako: ²Bijahu zajedno Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, zatim Zebedejevi i još druga dva njegova uèenika. ³Kaže im Šimun Petar: "Idem ribariti." Rekoše: "Idemo i mi s tobom." Izađoše i uđoše u lađu, ali te noæi ne uloviše ništa. ⁴Kad je veæ svanulo, stade Isus na kraju, ali uèenici nisu znali da je to Isus. ⁵Kaže im Isus: "Djeèice, imate li što za prismok?" Odgovoriše mu: "Nemamo." ⁶A on im reèe: "Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naæi æete." Baciše oni i više je ne mogoše izvuæi od mnoštva ribe. ⁷Tada onaj uèenik kojega je Isus ljubio kaže Petru: "Gospodin je!" Kad je Šimun Petar èuo da je to Gospodin, pripaše si gornju haljinu, jer bijaše gol, te se baci u more. ⁸Ostali uèenici dođoše s lađicom vukuæi mrežu s ribom jer ne bijahu daleko od kraja, samo kojih dvjesta lakata. ⁹Kad iziđu na kraj, ugledaju pripravljenju žeravicu i na njoj pristavljenju ribu i kruh. ¹⁰Kaže im Isus: "Donesite riba što ih sada uloviste." ¹¹Nato se Šimun Petar popne i izvuèe na kraj mrežu punu velikih riba, sto pedeset i tri. I premda ih je bilo toliko, mreža se ne raskinu. ¹²Kaže im Isus: "Hajde, doruèkujte!" I nitko se od uèenika ne usudi upitati ga: "Tko si ti?" Znali su da je Gospodin. ¹³Isus pristupi, uzme kruh i dade im, a tako i ribu. ¹⁴To se veæ treæi put oèitova Isus uèenicima pošto uskrsnu od mrtvih. ¹⁵Nakon doruèka upita Isus Šimuna Petra: "Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim." ¹⁶Kaže mu: "Pasi jaganjce moje!" Upita ga po drugi put: "Šimune Ivanov, ljubiš li me?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim!" Kaže mu: "Pasi ovce moje!" ¹⁷Upita ga treæi put: "Šimune Ivanov, voliš li me?" Ražalosti se Petar što ga upita treæi put: "Voliš li me?" pa mu odgovori: "Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim." Kaže mu Isus: "Pasi ovce moje!" ¹⁸"Zaista, zaista kažem ti: Dok si bio mlađi, sam si se opasivao i hodio kamo si htio; ali kad ostariš, raširit æeš ruke i drugi æe te opasivati i voditi kamo neæeš." ¹⁹A to mu reèe nagovješæujuæi kakvom æe smræu proslaviti Boga. Rekavši to doda: "Idi za mnom!" ²⁰Petar se okrene i opazi da ga slijedi onaj uèenik kojega je Isus ljubio i koji se za veèere bijaše privio Isusu uz prsa i upitao ga: "Gospodine, tko æe te to izdati?" ²¹Vidjevši ga, Petar kaže Isusu: "Gospodine, a što s ovim?" ²²Odgovori mu Isus: "Ako hoæu da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga? Ti idi za mnom!" ²³Stoga se pronese među braæom glas da onaj uèenik neæe umrijeti. No Isus mu

nije rekao: "Neæe umrijeti", nego: "Ako hoæu da on ostane dok ne doðem, što je tebi do toga?"²⁴Taj uèenik za ovo svjedoèi i ovo napisao. I znamo da je istinito svjedoèanstvo njegovo.²⁵A ima još mnogo toga što uèini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale.

Acts

Chapter 1

¹ Prvu sam knjigu, Teofile, sastavio o svemu što je Isus èinio i uèio ²do dana kad je uznesen pošto je dao upute apostolima koje je izabrao po Duhu Svetome. ³Njima je poslije svoje muke mnogim dokazima pokazao da je živ, èetrdeset im se dana ukazivao i govorio o kraljevstvu Božjem. ⁴I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka èekaju Obeæanje Oèevo "koje èuste od mene: ⁵Ivan je krstio vodom, a vi æete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim." ⁶Nato ga sabrani upitaše: "Gospodine, hoæeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?" ⁷On im odgovori: "Nije vaše znati vremena i zgrade koje je Otac podredio svojoj vlasti. ⁸Nego primit æete snagu Duha Svetoga koji æe siæi na vas i bit æete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje." ⁹Kada to reèe, bi uzdignut njima naoèigled i oblak ga ote njihovim oèima. ¹⁰I dok su netremice gledali kako on odlazi na nebo, gle, dva èovjeka stadoše kraj njih u bijeloj odjeæi ¹¹i rekoše im: "Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto æe tako doæi kao što ste vidjeli da odlazi na nebo." ¹²Onda se vratiše u Jeruzalem s brda zvanoga Maslinsko, koje je blizu Jeruzalema, udaljeno jedan subotni hod. ¹³I pošto uðu u grad, uspnu se u gornju sobu gdje su boravili: Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljevi - ¹⁴svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braæom njegovom. ¹⁵U one dane ustade Petar meðu braæom - a bijaše sakupljenog naroda oko sto i dvadeset duša - i reèe: ¹⁶"Braæo! Trebalo je da se ispuni Pismo što ga na usta Davidova proreèe Duh Sveti o Judi koji bijaše voða onih što uhvatiše Isusa. ¹⁷A Juda se ubrajao meðu nas i imao udio u ovoj službi. ¹⁸On, eto, steèe predio cijenom nepravednosti pa se stropošta, raspuèe po sredini i razli mu se sva utroba. ¹⁹I svim je Jeruzalemcima znano da se onaj predio njihovim jezikom zove Akeldama, to jest Predio smrti. ²⁰Pisano je doista u Knjizi psalama: Njegova kuæa nek opusti, nek ne bude stanovnika u njoj! Njegovo nadgledništvo nek dobije drugi! ²¹Jedan dakle od ovih ljudi što bijahu s nama za sve vrijeme što je meðu nama živio Gospodin Isus - ²²poèevši od krštenja Ivanova pa sve do dana kad bi uzet od nas - treba da bude svjedokom njegova uskrsnuæa. ²³I postaviše dvojicu: Josipa koji se zvao Barsaba a prozvao se Just, i Matiju. ²⁴Onda se pomoliše: "Ti, Gospodine, poznavaoèe svih srdaca, pokaži koga si od ove dvojice izabrao ²⁵da primi mjesto

ove apostolske službe kojoj se iznevjeri Juda da ode na svoje mjesto." ²⁶Onda baciše kocke i kocka pade na Matiju; tako bi pribrojen jedanaestorici apostola.

Chapter 2

¹ Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. ²I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuæu u kojoj su bili. ³I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. ⁴Svi se napuniše Duha Svetoga i počeo govoriti drugim jezicima, kako im veæ Duh davaše zboriti. ⁵A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. ⁶Pa kad nastaje ona huka, stræa se mnoštvo i smetæe jer ih je svatko èuo govoriti svojim jezikom. ⁷Svi su bili izvan sebe i divili se govoreæi: "Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci?" ⁸Pa kako to da ih svatko od nas èuje na svojem materinskom jeziku? ⁹Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, ¹⁰Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, ¹¹Židovi i sljedbenici, Kreæani i Arapi - svi ih mi èujemo gdje našim jezicima razglašuju velièanstvena djela Božja." ¹²Svi su izvan sebe zbunjeno jedan drugog pitali: "Što bi to moglo biti?" ¹³Drugi su pak, podrugujuæi se, govorili: "Slatkog su se vina ponapili!" ¹⁴A Petar zajedno s jedanaesticom ustade, podiže glas i prozbori: "Židovi i svi što boravite u Jeruzalemu, ovo znajte i rijeçi mi poslušajte: ¹⁵Nisu ovi pijani, kako vi mislite - ta istom je treæa ura dana - ¹⁶nego to je ono što je reèeno po proroku Joelu: ¹⁷"U posljednje dane, govori Bog: Izlit æu Duha svoga na svako tijelo i proricat æe vaši sinovi i kæeri, vaši æe mladiæi gledati viđenja, a starci vaši sne sanjati. ¹⁸Èak æu i na slugu i sluškinju svoje izliti Duha svojeg u dane one i proricat æe. ¹⁹Pokazat æu èudesu na nebu gore i znamenja na zemlji dolje, krv i oganj i stupove dima. ²⁰Sunce æe se prometnut u tminu, a mjesec u krv prije nego svane Dan Gospodnji velik i slavan. ²¹I tko god prizove ime Gospodnje bit æe spašen." ²²"Izraelci, èujte ove rijeçi: Isusa Nazareæanina, èovjeka kojega Bog pred vama potvrdi silnim djelima, èudesima i znamenjima koja, kao što znate, po njemu uèini meðu vama - ²³njega, predana po odluèenu naumu i promislu Božjem, po rukama bezakonika razapeste i pogubiste. ²⁴Ali Bog ga uskrisi oslobodivši ga grozote smrti jer ne bijaše moguæe da ona njime ovlada. ²⁵David doista za nj kaže: Gospodin mi je svagda pred oèima jer mi je zdesna da ne posrnem. ²⁶Stoga mi se raduje srce i klièe jezik, pa i tijelo mi spokojno poèiva. ²⁷Jer mi neæeš ostaviti dušu u Podzemlju ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda. ²⁸Pokazat æeš mi stazu života, ispuniti me radošæu lica svoga. ²⁹Braæo, dopustite da vam otvoreno kažem: praotac je David umro, pokopan je i eno mu meðu nama groba sve do današnjeg dana. ³⁰Ali kako je bio prorok i znao da mu se zakletvom zakle Bog plod utrobe njegove posaditi na prijestolje njegovo, ³¹unaprijed je vidio i navijestio uskrsnuæe Kristovo: Nije ostavljen u Podzemlju niti mu tijelo truleži ugleda. ³²Toga Isusa uskrisi Bog! Svi smo mi tomu svjedoci. ³³Desnicom dakle Božjom uzvišen, primio je od Oca Obeæanje, Duha

Svetoga, i izlio ga kako i sami gledate i slušate. ³⁴Ta David nije bio uznesen na nebasa, a veli: Reèe Gospodin Gospodinu mojemu: 'Sjedi mi zdesna' ³⁵dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim! ³⁶Pouzdana dakle neka znade sav dom Izraelov da je toga Isusa kojega vi razapeste Bog uèinio i Gospodinom i Kristom." ³⁷Kad su to èuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: "Što nam je èiniti, braæo?" ³⁸Petar æe im: "Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi i primit æete dar, Duha Svetoga. ³⁹Ta za vas je ovo obeæanje i za djecu vašu i za sve one izdaleka, koje pozove Gospodin Bog naš." ⁴⁰I mnogim je drugim rijeèima još svjedoèio i hrabrio ih: "Spasite se od naraštaja ovog opakog!" ⁴¹I oni prigriše rijeè njegovu i krstiše se te im se u onaj dan pridruži oko tri tisuæe duša. ⁴²Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama. ⁴³Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su èinili mnoga èudesa i znamenja. ⁴⁴Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajednièko. ⁴⁵Sva bi imanja i dobra prodali porazdijelili svima kako bi tko trebao. ⁴⁶Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kuæama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednièki uzimali hranu ⁴⁷hvaleæi Boga i uživajuæi naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spasenike.

Chapter 3

¹ Petar i Ivan uzlazili su u Hram na devetu molitvenu uru. ²Upravo su donosili nekog èovjeka, hroma od majèine utrobe; njega bi svaki dan postavljali kod hramskih vrata, zvanih Divna, da prosi milostinju od onih koji ulaze u Hram. ³On ugleda Petra i Ivana upravo kad zakoraèiše u Hram te zamoli milostinju. ⁴Petar ga zajedno s Ivanom prodorno pogleda i reèe: "Pogledaj u nas!" ⁵Dok ih je moleæivo motrio oèekujuæi od njih nešto dobiti, ⁶reèe mu Petar: "Srebra i zlata nema u mene, ali što imam - to ti dajem: u ime Isusa Krista Nazareæanina hodaj!" ⁷I uhvativši ga za desnu ruku, pridiže ga: umah mu omoæaše noge i gležnjevi ⁸pa skoèi, uspravi se, stane hodati te uðe s njima u Hram hodajuæi, poskakujuæi i hvaleæi Boga. ⁹Sav ga narod vidje kako hoda i hvali Boga. ¹⁰Razabraše da je to on - onaj koji je na Divnim vratima Hrama prosió milostinju - i ostadoše zapanjeni i izvan sebe zbog onoga što se s njim dogodilo. ¹¹Kako se pak on držao Petra i Ivana, sav se narod zapanjen strèa k njima u trijem zvani Salomonov. ¹²Kada to vidje Petar, obrati se narodu: "Izraelci, što se ovomu èudite? Ili što nas gledate kao da smo svojom snagom ili pobožnošæu postigli da ovaj prohoda? ¹³Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi, Bog otaca naših, proslavi slugu svoga, Isusa kojega vi predadoste i kojega se odrekoste pred Pilatom kad veæ bijaše odlueio pustiti ga. ¹⁴Vi se odrekoste Sveca i Pravednika, a izmoliste da vam se daruje ubojica. ¹⁵Zaèetnika života ubiste. Ali Bog ga uskrisi od mrtvih, èemu smo mi svjedoci." ¹⁶I po vjeri u njegovo ime, to je ime dalo snagu ovomu kojega gledate i poznate: vjera u Njega vratila je ovomu potpuno zdravlje naoèigled vas svijuu." ¹⁷I sada, braæo, znam da ste ono uradili iz neznanja kao i glavari vaši. ¹⁸Ali Bog tako ispuni što unaprijed navijesti po ustima svih proroka: da æe njegov Pomazanik trpjeti.

¹⁹Pokajte se dakle i obratite da se izbrišu grijesi vaši ²⁰pa od Gospodina dođu vremena rashlade te on pošalje vama unaprijed namijenjenog Pomazanika, Isusa." ²¹Njega treba da nebo pridrži do vremena uspostave svega što obeća Bog na usta svetih proroka svojih odvijeka." ²²"Mojsije tako reče: Proroka poput mene od vaše braće podignut će vam Gospodin, Bog vaš. Njega slušajte u svemu što vam god reče. ²³I svaka duša koja ne posluša toga proroka, neka se iskorijeni iz naroda." ²⁴"I svi Proroci koji su - od Samuela dalje - govorili, također su navijestili ove dane." ²⁵"Vi ste sinovi proroka i Saveza koji sklopi Bog s ocima vašim govoreći Abrahamu: Potomstvom će se tvojim blagoslivljati sva plemena zemlje. ²⁶Vama najprije podiže Bog Slugu svoga i posla ga blagoslivljati vas da se svatko obrati od opačina svojih."

Chapter 4

¹ Dok su oni još govorili narodu, priđu im svećenici, hramski zapovjednik i saduceji, ²ozlovoljeni što uđe narod i navješćuju - u Isusu - uskrsnuće od mrtvih; ³pograbu ih i bace u tamnicu do sutra jer već bijaše večer. ⁴Ipak mnogi od onih koji su čuli Riječ, povjerovali su te broj vjernika poraste nekako do pet tisuća. ⁵Sutradan se sastadoše u Jeruzalemu glavari, starješine i pismoznanci - ⁶i veliki svećenik Ana, i Kajfa, i Ivan, i Aleksandar, i svi od roda velikosvećeničkoga. ⁷Izvedoše apostole preda se pa ih stadoše ispitivati: "Kojom snagom ili po kojem imenu vi to učinite?" ⁸Onda Petar pun Duha Svetoga reče: "Glavari narodni i starješine! ⁹Zar mi danas odgovaramo zbog dobra djela učinjena bolesnu čovjeku? Po kome je ovaj spašen? ¹⁰Neka bude znano svima vama i svemu narodu Izraelovu: po imenu Isusa Krista Nazarećanina, kojega ste vi raspeli, a kojega Bog uskrisi od mrtvih! Po njemu ovaj stoji pred vama zdrav! ¹¹On je onaj kamen koji vi graditelji odbaciste, ali koji postade kamen zaglavni. ¹²I nema ni u kome drugom spasenja. Nema uistinu pod nebom drugoga imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti." ¹³Kad vidješe neustrašivost Petrovu i Ivanovu, a znajući da su to ljudi nepismeni i neuki, bijahu u čudu; znali su ih, da bijahu s Isusom, ali ¹⁴videći gdje s njima stoji izliječeni čovjek, nisu mogli ništa protusloviti. ¹⁵Stoga zapovjediše da izađu iz vijećnice pa stadoše raspravljati: ¹⁶"Što ćemo s tim ljudima? Ta učinili su očit znak, poznat svim Jeruzalemcima, ne možemo ga nijekati; ¹⁷ali da se još više ne razglasi u narod, zaprijetimo im da nikomu živom o tom Imenu više ne govore." ¹⁸Pozvaše ih i zapovjediše im da podnipošto ne zborne niti naučavaju u ime Isusovo. ¹⁹Ali im Petar i Ivan odgovoriše: "Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. ²⁰Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čujemo." ²¹Ali oni ne našavši kako da ih kazne, opet im zaprijete pa ih otpuste poradi naroda jer su svi slavili Boga zbog onoga što se dogodilo. ²²Jer čovjeku na kom se dogodi čudo ozdravljenja bijaše više od četrdeset godina. ²³Otpušteni, odoše svojim i javiše što im rekoše veliki svećenici i starješine. ²⁴Kad su oni to čuli, jednodušno podigoše glas k Bogu i rekoše: "Gospodine, ti si stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima! ²⁵Ti si na usta oca našega, sluge svoga Davida, po Duhu Svetom rekao: Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti

snuju? ²⁶Ustaju kraljevi zemaljski, Knezovi se rotæe protiv Gospodina i protiv Pomazanika njegova. ²⁷Rotæe se, uistinu, u ovome gradu na svetog Slugu tvoga Isusa, kog pomaza, rotæe se Herod i Poncije Pilat zajedno s narodima i pucima izraelskim ²⁸da uèine što tvoja ruka i tvoja volja predodredi da se zbude. ²⁹I evo sada, Gospodine, promotri prijetnje njihove i daj slugama svojim sa svom smjelošæu navješæivati rijeè tvoju! ³⁰Pruži ruku svoju da bude ozdravljenja, znamenja i èudesu po imenu svetoga Sluge tvoga Isusa." ³¹I pošto se pomoliše, potrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješæivati rijeè Božju smjelo. ³²U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajednièko. ³³Apostoli pak velikom silom davahu svjedoèanstvo o uskrsnuæu Gospodina Isusa i svi uživahu veliku naklonost. ³⁴Doista, nitko meðu njima nije oskudijevao jer koji bi god posjedovali zemljišta ili kuæe, prodavali bi ih i utržak donosili ³⁵i stavljali pred noge apostolima. A dijelilo se svakomu koliko je trebao. ³⁶A Josip, od apostola prozvan Barnaba, što znaèi Sin utjehe, levit, rodom Cipranin, ³⁷posjedovaše jednu njivu; proda je pa donese novac i postavi pred noge apostolima.

Chapter 5

¹ Neki pak èovjek po imenu Ananija, zajedno sa svojom ženom Safirom proda imanje ²pa u dogovoru sa ženom odvoji nešto od utrška, a samo jedan dio donese i postavi pred noge apostolima. ³Petar mu reèe: "Ananija, zašto ti Sotona ispuni srce te si slagao Duhu Svetomu i odvojio od utrška imanja? ⁴Da je ostalo neprodano, ne bi li tvoje ostalo; i jednoæ prodano, nije li u tvojoj vlasti? Zašto si se na takvo što odluèio? Nisi slagao ljudima, nego Bogu!" ⁵Kako Ananija èu te rijeèi, sruši se i izdahnu. I silan strah spopade sve koji su to èuli. ⁶Nato ustanu mladiæi, poviju ga, iznesu i pokopaju. ⁷Nakon otprilike tri sata uèe njegova žena ne znajuæi što se dogodilo. ⁸Petar joj reèe: "Reci mi, jeste li za toliko dali imanje?" Ona odgovori: "Da, za toliko." ⁹A Petar æe joj: "Što vam bi da se složiste iskušati Duha Gospodnjega? Eto na vratima nogu onih koji ti pokopaše muža! I tebe æe iznijeti!" ¹⁰Ona se umah sruši do njegovih nogu i izdahnu. Oni mladiæi uðu, naðu je mrtvu, iznesu je i pokopaju uz muža. ¹¹I silan strah spopade cijelu Crkvu i sve koji su to èuli. ¹²Po rukama se apostolskim događala mnoga znamenja i èudesu u narodu. Svi su se jednodušno okupljali u Trijemu Salomonovu. ¹³Nitko se drugi nije usuđivao pridružiti im se, ali ih je narod velièao. ¹⁴I sve se više poveæavalo mnoštvo muževa i žena što vjerovahu Gospodinu ¹⁵tako da su na trgove iznosili bolesnike i postavljali ih na ležaljka i posteljama ne bi li, kad Petar bude prolazio, bar sjena njegova osjenila kojega od njih. ¹⁶A slijegalo bi se i mnoštvo iz gradova oko Jeruzalema: donosili bi bolesnike i opsjednute od neèistih duhova, i svi bi ozdravljali. ¹⁷Onda se podiže veliki sveæenik i sve njegove pristaše - sljedba saducejska. ¹⁸Puni zavisti, pohvataju apostole i strpaju ih u javnu tamnicu. ¹⁹Ali anđeo Gospodnji noæu otvori vrata tamnice, izvede ih i reèe: ²⁰"Pođite i postojano u Hramu navješæujte narodu sve rijeèi Života ovoga." ²¹Poslušni, u praskozorje su ušli

u Hram te naučavali. Uto stiže veliki svećenik i njegove pristaše, sazovu Vijeće i sve starješinstvo sinova Izraelovih pa pošalju u zatvor da ih dovedu. ²²Kad stražari stigoše onamo, ne nađoše ih u tamnici pa se vrata i jave: ²³"Zatvor smo našli sa svom pomnjom zatvoren i čuvare na straži pred vratima, ali kad smo otvorili, nikoga unutra ne nađosmo." ²⁴Kad su hramski zapovjednik i veliki svećenici čuli te riječi, u nedoumici su se pitali što bi to moglo biti. ²⁵Nato netko pristigne i dojavljuje im: "Eno, ljudi koje baciste u tamnicu, u Hramu stoje i uče narod." ²⁶Tada zapovjednik sa stražarima ode te ih dovede - ne na silu jer se bojahu da ih narod ne kamenuje. ²⁷Dovedoše ih i privedoše pred Vijeće. Veliki ih svećenik zapita: ²⁸"Nismo li vam strogo zabranili ući u to Ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom i hoćete na nas navući krv toga čovjeka." ²⁹Petar i apostoli odvrata: "Treba se veoma pokoravati Bogu negoli ljudima! ³⁰Bog otaca naših uskrisi Isusa kojega vi smakoste objesivši ga na drvo. ³¹Njega Bog desnicom svojom uzvisi za Začetnika i Spasitelja da obraćenjem podari Izraela i oprostjenjem grijeha. ³²I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega daje Bog onima što mu se pokoravaju." ³³Nato se oni razgnjeviše i htjedoše ih ubiti. ³⁴Ali ustade u Vijeću neki farizej imenom Gamaliel, zakonoznanac, kojega je poštovao sav narod. On zapovjedi da ljude načas izvedu ³⁵pa će vijećnicima: "Izraelci, dobro promislite što ćete s tim ljudima. ³⁶Ta prije nekog vremena podiže se Teuda tvrdeći da je netko, i uza nj prista oko četiri stotine ljudi. Bi smaknut i sve mu se pristaše razbjegoše i netragom ih nesta. ³⁷Nakon toga se u dane popisa podiže Juda Galilejac i odvuče narod za sobom. I on propade i sve mu se pristaše raspršiše. ³⁸I sad evo kanite se, velim vam, tih ljudi i otpustite ih. Jer ako je taj naum ili to djelo od ljudi, propast će; ³⁹ako li je pak od Boga, nećete ga moći uništiti - da se i s Bogom u ratu ne nađete." Poslušaju ga ⁴⁰pa dozovu apostole, išibaju ih, zapovjede im da ne govore u ime Isusovo pa ih otpuste. ⁴¹Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrdne za Ime. ⁴²I svaki su dan u Hramu i po kućama neprestance učili i navješćivali Krista, Isusa.

Chapter 6

¹ U one dane, kako se broj učenika množio, Židovi grčkog jezika stadoše mrmljati protiv domaćih Židova što se u svagdanjem služenju zanemaruju njihove udovice. ²Dvanaestorica nato sazvaše mnoštvo učenika i rekoše: "Nije pravo da mi napustimo riječ Božju da bismo služili kod stolova. ³De pronađite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glasu, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti nad ovom službom, ⁴a mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi." ⁵Prijedlog se svidje svemu mnoštvu pa izabraše Stjepana, muža puna vjere i Duha Svetoga, zatim Filipa, Prohora, Nikanora, Timona, Parmenu te antiohijskog pridošlicu Nikolu. ⁶Njih postavje pred apostole, a oni pomolivši se, polože na njih ruke. ⁷I riječ je Božja rasla, uvelike se množio broj učenika u Jeruzalemu i veliko je mnoštvo svećenika prihvaćalo vjeru. ⁸Stjepan je pun milosti i snage činio velika čudesna i znamenja u narodu. ⁹Nato se digoše neki iz takozvane sinagoge

Slobodnjaka, Cirenaca, Aleksandrinaca te onih iz Cilicije i Azije pa počeo raspravljati sa Stjepanom, ¹⁰ali nisu mogli odoljeti mudrosti i Duhu kojim je govorio. ¹¹Onda podmetnuše neke ljude koji rekoše: "Euli smo ga govoriti pogrdne riječi protiv Mojsija i Boga." ¹²Podjare i narod, starješine i pismoznance pa priđu, zgrabe ga i odvuku u Vijeće. ¹³Ondje namjestiše lažne svjedoke koji rekoše: "Ovaj čovjek neprestance govori protiv svetog Mjesta i Zakona. ¹⁴Euli smo ga doista govoriti: 'Isus Nazarećanin razvalit će ovo Mjesto i izmijeniti običaje koje nam predade Mojsije.'" ¹⁵A svi koji su sjedili u Vijeću upriješe pogled u Stjepana te opaziše - lice mu kao u anđela.

Chapter 7

¹ Veliki svećenik upita: "Je li to tako?" ² Stjepan odgovori: "Braćo i oci, čujte! Bog slave ukaza se ocu našem Abrahamu dok bijaše u Mezopotamiji, prije negoli se nastani u Haranu, ³i reče mu: Iziđi iz zemlje svoje, iz zavičaja svoga, hajde u zemlju koju ću ti pokazati. ⁴On nato iziđe iz zemlje kaldejske i nastani se u Haranu. Odande ga nakon smrti oca njegova Bog preseli u ovu zemlju u kojoj vi sada boravite. ⁵U njoj mu ne dade ni stope baštine, nego obeća dati je u posjed njemu i potomstvu njegovu nakon njega, premda još nije imao djeteta. ⁶Bog isto tako reče da će potomci njegovi biti pridošlice u zemlji tuđoj, da će ih porobljavati i tlačiti četrdeset godina. ⁷Ali narod kojemu budu robovali ja ću suditi, reče Bog. A nakon toga iziđi će i iskazati mi štovanje na ovome mjestu. ⁸Dade mu i Savez obrezanja. Tako rodi Izaka i obreza ga osmi dan, Izak Jakova, Jakov dvanaest rodočasnika." ⁹"Rodočasnici pak, iz zavisti, Josipa predadoše u Egipat. Ali Bog bijaše s njim ¹⁰te ga izbavljaše iz svih nevolja, podari ga naklonošću i mudrošću pred faraonom, kraljem egipatskim koji ga postavi za upravitelja nad Egiptom i nad cijelim dvorom svojim. ¹¹Onda u cijeloj zemlji egipatskoj i kanaanskoj nastala glad i nevolja velika: oci naši ne mogahu naći hrane. ¹²Kad Jakov dođe da u Egiptu ima žita, posla onamo najprije oca naše. ¹³Drugi se put Josip očetova braću svojoj pa faraon dozna za podrijetlo Josipovo. ¹⁴Josip tada posla po Jakova, oca svoga, i svu rodbinu, sedamdeset i pet duša. ¹⁵Jakov tako siđe u Egipat. I umrije on i oci naši. ¹⁶Preneseni su u Sihem i položeni u grob koji je Abraham za srebro kupio od sinova Hamorovih u Sihemu." ¹⁷"Kako se bližilo vrijeme obećanja koje Bog obećao Abrahamu, rastao je u Egiptu narod i množio se ¹⁸dok ondje ne zavlada drugi kralj koji nije poznao Josipa. ¹⁹Lukav prema rodu našem, tlačio je on oca naše da bi djecu svoju izlagali da ne ostanu na životu. ²⁰U taj se čas rodi Mojsije. Bijaše božanski lijep. Tri je mjeseca hranjen u kući oćinskoj, ²¹a onda, kad je bio izložen, prigrlila ga kuća faraonova i oćhrani sebi za sina. ²²Tako Mojsije, odgojen u svoj mudrosti egipatskoj, bijaše silan na riječima i djelima." ²³"Kad mu bijaše četrdeset godina, ponuka ga srce da pohodi braću svoju, sinove Izraelove. ²⁴I kad vidje kako je jednomu nanesena nepravda, suprotstavi se i osveti zlostavljenoga ubivši Egipćanina. ²⁵Mislio je da će braća njegova shvatiti kako će im Bog po njegovoj ruci pružiti spasenje, ali oni ne shvatiše. ²⁶Sutradan se pojavi pred onima koji su se tukli te ih stade nagovarati da se izmire: 'Ljudi, braćo ste! Zašto zlostavljate jedan drugoga?' ²⁷Ali ga

onaj što je zlostavljao svoga bližnjega odbi riječima: Tko te postavi glavarem i sucem nad nama? ²⁸Kaniš li ubiti i mene kao što si jučer ubio onog Egipćanina? ²⁹Na te riječi pobježe Mojsije i skloni se u zemlju midjansku, gdje mu se rodiše dva sina." ³⁰"Nakon četrdeset godina ukaza mu se Anđeo u pustinji brda Sinaja u rasplamtjeloj vatri jednoga grma. ³¹Opazivši to, zadivi se Mojsije viđenju. Dok je prilazio da bolje promotri, eto glasa Gospodnjega: ³²Ja sam Bog Otaca tvojih, Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi. Sav preplašen, Mojsije se ne usudi pogledati. ³³A Gospodin æ mu: Izuj obuæu s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš, sveto je tlo. ³⁴Vidio sam, vidio nevolju naroda svoga u Egiptu i uzdisaj mu æuo pa siđoh izbaviti ga. I sad hajde! Šaljem te u Egipat!" ³⁵"Toga Mojsija - kojega su se odrekli rekavši: Tko te postavi glavarem i sucem? - toga im Bog kao glavara i otkupitelja posla po Anđelu koji mu se ukaza u grmu. ³⁶On ih izvede uèinivši æudesa i znamenja u zemlji egipatskoj, u Crvenome moru i u pustinji kroz èetrdeset godina. ³⁷To je onaj Mojsije koji reèe sinovima Izraelovim: Proroka poput mene od vaše braæe podiæi æe vam Bog. ³⁸To je onaj koji za skupa u pustinji bijaše između Anđela što mu govoraše na brdu Sinaju i otaca naših; onaj koji je primio rijeçi životne da ih nama preda. ³⁹Njemu se ne htjedoše pokoriti oci naši, nego ga odbiše i u srcima se svojim vratili u Egipat ⁴⁰rekavši Aronu: 'Napravi nam bogove koji æe iæi pred nama! Ta ne znamo što se dogodi s tim Mojsijem koji nas izvede iz zemlje egipatske.' ⁴¹Tele naèiniše u dane one, prinesoše žrtvu tom kumiru i veseljahu se djelima ruku svojih. ⁴²Bog se pak odvrati i prepusti ih da èaste vojsku nebesku, kao što piše u Knjizi proroèkoj: Prinosiste li mi žrtve i prinose èetrdeset godina u pustinji, dome Izraelov? ⁴³Poprimiste šator Molohov i zvijezdu boga Refana - likove koje napraviste da biste im se klanjali. Odvest æu vas stoga u progonstvo onkraj Babilona!" ⁴⁴"Oci naši imahu u pustinji Šator svjedoèanstva kako odredi Onaj koji reèe Mojsiju da se on naèini po praliku koji je vidio. ⁴⁵Taj su Šator preuzeli oci naši i pod Jošuoim ga unijeli u posjed s kojega Bog pred licem njihovim rastjera narode. Tako bijaše sve do dana Davida, ⁴⁶koji je našao milost pred Bogom te molio da nađe boravište Bogu Jakovljevu. ⁴⁷Istom Salomon izgradi mu Dom. ⁴⁸Ali Svevišnji u rukotvorinama ne prebiva, kao što veli prorok: ⁴⁹Nebesa su moje prijestolje, a zemlja podnožje nogama. Kakav dom da mi sagradite, govori Gospodin, i gdje da bude mjesto mog poèinka? ⁵⁰Nije li ruka moja naèinila sve to? ⁵¹Tvrdo vrati i neobrezanih srdaca i ušiju, vi se uvijek opirete Duhu Svetomu: kako oci vaši tako i vi! ⁵²Kojega od proroka nisu progonili oci vaši? I pobiše one koji su unaprijed navijestili dolazak Pravednika èiji ste vi sada izdajice i ubojice, ⁵³vi koji po anðeoskim uredbama primiste Zakon, ali ga se niste držali." ⁵⁴Kad su to èuli, uskipješe u srcima i poèeše škripati zubima na njega. ⁵⁵Ali on, pun Duha Svetoga, uprije pogled u nebo i ugleda slavu Božju i Isusa gdje stoji zdesna Bogu ⁵⁶pa reèe: "Evo vidim nebesa otvorena i Sina Èovjeèjega gdje stoji zdesna Bogu." ⁵⁷Vièuæi iza glasa, oni zatisnuše uši i navališe jednodušno na njega. ⁵⁸Izbaciše ga iz grada pa ga kamenovahu. Svjedoci odložiše haljine do nogu mladica koji se zvao Savao. ⁵⁹I dok su ga kamenovali, Stjepan je zazivao: "Gospodine Isuse, primi duh moj!" ⁶⁰Onda se baci na koljena i povika iza glasa: "Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!" Kada to reèe, usnu.

Chapter 8

¹ Savao je pristao da se Stjepan smakne. U onaj dan navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu. Svi se osim apostola raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim. ² Bogobojazni su ljudi pokopali Stjepana i održali veliko žalovanje za njim. ³ Savao je pak pustošio Crkvu: ulazio je u kuæe, odvlaèio muæeve i žene i predavao ih u tamnicu. ⁴ Oni dakle što su se raspršili obilazili su navješæujuæi Rijeè. ⁵ Filip tako siðe u grad samarijski i stade im propovijedati Krista. ⁶ Mnoštvo je jednodušno prihvaæalo što je Filip govorio slušajuæi ga i gledajuæi znamenja koja je èinio. ⁷ Doista, iz mnogih su opsjednutih izlazili neèisti duhovi vièuæi iza glasa, a ozdravljali su i mnogi uzeti i hromi. ⁸ Nasta tako velika radost u onome gradu. ⁹ Èovjek se neki, imenom Šimun, u gradu veæ duæe bavio èarobnjaštvom i opèaravao narod tvrdeæi da je neki veliki. ¹⁰ Priklanjalo mu se sve, malo i veliko, te govorilo: "Ovaj je Snaga Boæja, zvana Velika." ¹¹ A priklanjahu mu se jer ih je duæe vremena opèaravao svojim vradæbinama. ¹² Ali kad povjeroæe Filipu koji navješæivaæe evanðelje o kraljevstvu Boæjemu i o imenu Isusa Krista, krštavahu se - muæevi i žene. ¹³ Povjerova i Šimun te se krsti i osta uz Filipa: bio je zanesen promatrajuæi znamenja i èudesna koja su se dogaðala. ¹⁴ Kad su apostoli u Jeruzalemu èuli da je Samarija prigrllila rijeè Boæju, poslaæe k njima Petra i Ivana. ¹⁵ Oni siðoæe i pomoliæe se za njih da bi primili Duha Svetoga. ¹⁶ Jer još ni na koga od njih ne bijaæe siæao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. ¹⁷ Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga. ¹⁸ Kad Šimun vidje da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh, ponudi apostolima novaca ¹⁹ govoreæi: "Dajte i meni tu moæ da svatko na koga poloæim ruke primi Duha Svetoga." ²⁰ Petar mu odvrati: "Novac tvoj zajedno s tobom propao kad si mislio dar Boæji novcima steæi!" ²¹ Nema tebi ovdje dijela ni udjela jer tvoje srce nije pravo pred Bogom! ²² Obrati se od te opakosti svoje i moli Gospodina ne bi li ti se kako oprostila namisao srca tvoga. ²³ Ta gledam te: æueju si gorak i nepravdom okovan." ²⁴ Šimun odgovori: "Molite i vi za me Gospodina da me ne snaðe ništa od toga što rekoste!" ²⁵ Oni pak poæto posvjedoèiæe i dorekoæe rijeè Gospodnju, vratiæe se u Jeruzalem navješæujuæi evanðelje mnogim selima samarijskim. ²⁶ Anðeo se Gospodnji obrati Filipu: "Ustani i poði na jug putom što iz Jeruzalema silazi u Gazu; on je pust." ²⁷ On usta i poðe. Odjednom eto nekog Etiopljanina, dvoranina, visokog dostojanstvenika kandake, kraljice etiopske koji bijaæe nad svom njezinom riznicom. ²⁸ Vraæao se iz Jeruzalema, kamo je bio poæao pokloniti se; sjeðaæe na svojim kolima i èitaæe proroka Izaiju. ²⁹ Duh reèe Filipu: "Poði i pridruæi se tim kolima!" ³⁰ Filip pritrèa i èu gdje onaj èita Izaiju proroka pa æe mu: "Razumiješ li što èitaæ?" ³¹ On odvrati: "Kako bih mogao ako me tko ne uputi?" Onda zamoli Filipa da se uspne i sjedne uza nj. ³² A èitao je ovaj odlomak Pisma: Ko ovcu na klanje odvedoæe ga, ko janje nijemo pred onim što ga striæe on ne otvara svojih usta. ³³ U poniæenju sud mu je uskraæen. Naraætaj njegov tko da opiæe? Da, uklonjen je sa zemlje æivot njegov. ³⁴ Dvoranin se obrati Filipu pa æe mu: "Molim te, o kome to prorok govori? O sebi ili o kome drugom?" ³⁵ Filip prozbori te mu, poæavši od toga Pisma, navijesti evanðelje: Isusa. ³⁶ Putujuæi tako, stigoæe do neke vode pa æe dvoranin: "Evo vode! Što prijeèi da se krstim?" ³⁷# ³⁸ Zapovjedi da kola stanu pa obojica, Filip i dvoranin, siðoæe u vodu te ga Filip

krsti. ³⁹A kad iziđoše iz vode, Duh Gospodnji ugrabi Filipa te ga dvoranin više ne vidje. On radosno nastavi svojim putom, ⁴⁰a Filip se nađe u Azotu. I kako je prolazio, navješćivaše evanđelje svim gradovima dok ne stiže u Cezareju.

Chapter 9

¹ Savao pak, sveudilj zadahnut prijetnjom i pokoljem prema uèenicima Gospodnjim, pođe k velikomu sveæeniku, ²zaiska od njega pisma za sinagoge u Damasku, da sve koje nađe od ovoga Puta, muževe i žene, okovane dovede u Jeruzalem. ³Kad se putujuæi približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. ⁴Sruši se na zemlju i zaèu glas što mu govoraše: "Savle, Savle, zašto me progoniš?" ⁵On upita: "Tko si, Gospodine?" A on æe: "Ja sam Isus kojega ti progoniš! ⁶Nego ustani, uđi u grad i reæi æe ti se što ti je èiniti." ⁷Njegovi suputnici ostadoše bez rijeði: èuli su doduše glas, ali ne vidješe nikoga. ⁸Savao usta sa zemlje. Otvorenih oèiju nije ništa vidio pa ga povedu za ruku i uvedu u Damask. ⁹Tri dana nije vidio, nije jeo ni pio. ¹⁰U Damasku bijaše neki uèenik imenom Ananija. Njemu u viđenju reèe Gospodin: "Ananija!" On se odazva: "Evo me, Gospodine!" ¹¹A Gospodin æe mu: "Ustani, pođi u ulicu zvanu Ravna i u kuæi Judinoj potraži Taržanina imenom Savla. Eno, moli se; ¹²i u viđenju vidje èovjeka imenom Ananiju gdje ulazi i polaže na nj ruke da bi progledao." ¹³Ananija odgovori: "Gospodine, od mnogih sam èuo o tom èovjeku kolika je zla tvojim svetima uèinio u Jeruzalemu. ¹⁴On ima od velikih sveæenika i punomoæ okovati sve koji prizivlju ime tvoje." ¹⁵Gospodin mu odvrati: "Pođi jer on mi je oruđe izabrano da ponese ime moje pred narode i kraljeve i sinove Izraelove. ¹⁶Ja æu mu uistinu pokazati koliko mu je za ime moje trpjeti." ¹⁷Ananija ode, uđe u kuæu, položi na nj ruke i reèe: "Savle, brate! Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si išao, posla me da progledaš i napuniš se Duha Svetoga." ¹⁸I odmah mu s oèiju spade nešto kao ljsuske te on progleda pa usta, krsti se ¹⁹i uzevši hrane, okrijepi se. Nekoliko dana provede s uèenicima u Damasku. ²⁰te odmah stade po sinagogama propovijedati Isusa, da je on Sin Božji. ²¹Koji ga god slušahu, izvan sebe govorahu: "Nije li ovo onaj koji je u Jeruzalemu istrebljivao sve koji Ime ovo prizivlju, pa i ovamo zato došao da ih okovane odvede pred velike sveæenike?" ²²Savao pak, sve silniji, zbunjivaše Židove koji prebivahu u Damasku dokazujuæi: "Ovo je Krist!" ²³Pošto je minulo podosta vremena, odluèe Židovi pogubiti ga, ²⁴ali Savao dozna za njihov naum. Nadzirahu i vrata danju i noæu da bi ga pogubili, ²⁵ali ga uèenici noæu uzeše i preko zidina oprezno spustiše u košari. ²⁶Kad je Savao došao u Jeruzalem, gledao se pridružiti uèenicima, ali ga se svi bojahu: nisu vjerovali da je uèenik. ²⁷Tada ga Barnaba uze i povede k apostolima te im pripovjedi kako je Savao na putu vidio Gospodina koji mu je govorio i kako je u Damasku smjelo propovijedao u ime Isusovo. ²⁸Od tada se s njima slobodno kretao po Jeruzalemu i smjelo propovijedao u ime Gospodnje. ²⁹Govorio je i raspravljao sa Židovima grèkog jezika pa i oni snovahu pogubiti ga. ³⁰Saznala to braæa pa ga odvedoše u Cezareju i uputiše u Tarz.

³¹Crkva je po svoj Judeji, Galileji i Samariji uživala mir, izgrađivala se i napredovala u strahu Gospodnjem te rasla utjehom Svetoga Duha. ³²Jednom Petar, obilazeći posvuda, siđe i k svetima u Lidi. ³³Ondje nađe nekog èovjeka imenom Eneja, koji je osam godina ležao na postelji: bijaše uzet. ³⁴Reče mu Petar: "Eneja, ozdravlja te Isus Krist! Ustani i prostri sam sebi!" On umah usta. ³⁵Vidješe to svi žitelji Lide i Šarona te se obratiše Gospodinu. ³⁶U Jopi pak bijaše uèenica imenom Tabita, što prevedeno znaèi Košuta. Bijaše ona bogata dobrim djelima i milostinjama što ih je dijelila. ³⁷Upravo u one dane obolje i umrije. Pošto je operu, izlože je u gornjoj sobi. ³⁸A kako je Lida blizu Jope, uèenici èuše da je Petar ondje i poslaše k njemu dva èovjeka s molbom: "Dođi k nama, ne oklijevaj!" ³⁹Petar usta i krenu s njima. Èim stiže, odvedoše ga u gornju sobu. Okružiše ga sve udovice te mu plaèući pokazivahu haljine i odijela što ih je Košuta izrađivala dok je još bila s njima. ⁴⁰Petar sve istjera van, kleknu, pomoli se pa se okrenu prema tijelu i reče: "Tabita, ustani!" Ona otvori oèi, pogleda Petra i sjede. ⁴¹On joj pruži ruku i pridiže je. Onda pozove svete i udovice pa im je pokaza živu. ⁴²Dozna se za to po svoj Jopi te mnogi povjerovaše u Gospodina. ⁴³Petar osta neko vrijeme u Jopi u nekog Šimuna kožara.

Chapter 10

¹ U Cezareji bijaše neki èovjek imenom Kornelije, satnik takozvane italske èete, ²pobožan i bogobožan sa svim svojim domom. Dijelio je mnoge milostinje narodu i bez prestanka se molio Bogu. ³U viđenju negdje oko devete ure dana ugleda on jasno anđela Božjega gdje dolazi k njemu i veli mu: "Kornelije!" ⁴Zagleda se u nj pa mu prestrašen reče: "Što je, Gospodine?" A on njemu: "Molitve su tvoje i milostinje uzišle kao žrtva podsjetnica pred Boga. ⁵Zato sada pošalji ljude u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar. ⁶On je gost u nekog Šimuna kožara èija je kuća uz more." ⁷Èim ode anđeo koji mu je govorio, pozove on dvojicu slugu i jednoga pobožna, privržena vojnika, ⁸sve im ispriповjedi i posla ih u Jopu. ⁹Sutradan, dok su oni putovali i približavali se gradu, oko šeste ure uziđe Petar na krov moliti. ¹⁰Ogladnje i zaželje se jela. Dok mu pripravahu, pade on u zanos. ¹¹Gleda on nebo rastvoreno i posudu neku poput velika platna: uleknuta s èetiri okrajka, silazi na zemlju. ¹²U njoj bijahu svakovrsni èetveronošci, gmazovi zemaljski i ptice nebeske. ¹³I glas æe mu neki: "Ustaj, Petre! Kolji i jedi!" ¹⁴Petar odvrati: "Nipošto, Gospodine! Ta nikad još ne okusih ništa okaljano i neèisto". ¹⁵A glas æe mu opet, po drugi put: "Što Bog oèisti, ti ne zovi okaljanim!" ¹⁶To se ponovi do triput, a onda je posuda ponesena na nebo. ¹⁷Dok se Petar dvoumio što bi imalo znaèiti viđenje koje vidje, eto ljudi koje je poslao Kornelije: pošto se raspitaše za Šimunovu kuću, pojave se na vratima, ¹⁸zovnu te upitaju je li ondje ugošæen neki Šimun, nazvan Petar. ¹⁹Dok je Petar sveudilj razmišljao o viđenju, reče mu Duh: "Evo, neka te trojica traže. ²⁰De ustani, siđi i pođi s njima ne skanjujuæi se jer ja sam ih poslao." ²¹Petar siđe k ljudima i reče: "Evo me! Ja sam onaj kojega tražite! Zbog èega ste došli?" ²²Oni odgovore: "Satnik Kornelije, muž pravedan i bogobožan, za kojega svjedoèi sav narod židovski, primi od svetog anđela naputak da

te dozove u dom svoj i èuje od tebe rijeèi." ²³Tada ih Petar pozva unutra i ugosti. Sutradan usta i krenu s njima; pratila ga neka braæa iz Jope. ²⁴Drugi dan stiže u Cezareju. Kornelije ih je èekao sazavšši rodbinu i prisne prijatelje. ²⁵Kad je Petar ulazio, pohrli mu Kornelije u susret, padne mu k nogama i pokloni se. ²⁶Petar ga pridigne govoreæi: "Ustani! I ja sam èovjek." ²⁷I razgovarajuæi s njime, uđe i nađe sabrane mnoge ²⁸te im reèe: "Vi znate kako je Źidovu zabranjeno druŹiti se sa strancem ili k njemu ulaziti, ali meni Bog pokaza da nikoga ne zovem okaljanim ili neèistim. ²⁹Stoga, pozvan, i dođoh bez pogovora. Da èujemo dakle zbog èega me pozvaste!" ³⁰Kornelije reèe: "Prije èetiri dana baš u ovo doba, o devetoj uri, molio sam se u kuæi kad gle: èovjek neki u sjajnoj odjeæi stane preda me ³¹i reèe: 'Kornelije, uslišana ti je molitva i milostinje su tvoje spomenute pred Bogom! ³²Pošalji dakle u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar. On je gost u kuæi Šimuna koŹara uz more.' ³³Odmah sam dakle poslao k tebi, a ti si dobro uèinio što si došao. Evo nas dakle sviju pred Bogom da èujemo sve što ti zapovjedi Gospodin!" ³⁴Petar tada prozbori i reèe: "Sad uistinu shvaæam da Bog nije pristran, ³⁵nego - u svakom je narodu njemu mio onaj koji ga se boji i èini pravdu. ³⁶Rijeè posla sinovima Izraelovim navješæujuæi im evanđelje: mir po Isusu Kristu; on je Gospodar sviju. ³⁷Vi znate što se događalo po svoj Judeji, poèevši od Galileje, nakon krštenja koje je propovijedao Ivan: ³⁸kako Isusa iz Nazareta Bog pomaza Duhom Svetim i snagom, njega koji je, jer Bog bijaše s njime, prošao zemljom èineæi dobro i ozdravljajuæi sve kojima bijaše ovladao đavao." ³⁹"Mi smo svjedoci svega što on uèini u zemlji judejskoj i Jeruzalemu. I njega smakoše, objesivši ga na drvo! ⁴⁰Bog ga uskrisi treæi dan i dade mu da se oèituje - ⁴¹ne svemu narodu, nego svjedocima od Boga predodređenima - nama koji smo s njime zajedno jeli i pili pošto uskrsnu od mrtvih." ⁴²"On nam i naloŹi propovijedati narodu i svjedoèiti: Ovo je onaj kojega Bog postavi sucem Źivih i mrtvih!" ⁴³"Za nj svjedoèe svi proroci: da tko god u nj vjeruje, po imenu njegovu prima oproštenje grijeha." ⁴⁴Dok je Petar još govorio te rijeèi, siđe Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu. ⁴⁵A vjernici iz obrezanja, koji dođoše zajedno s Petrom, zaèudiše se što se i na pogane izlio dar Duha Svetoga. ⁴⁶Jer èuli su ih govoriti drugim jezicima i velièati Boga. Tada Petar reèe: ⁴⁷"Može li tko uskratiti vodu da se ne krste ovi koji su primili Duha Svetoga kao i mi?" ⁴⁸I zapovjedi da se krste u ime Isusa Krista. Tada ga zamole da ostane ondje nekoliko dana.

Chapter 11

¹ Doèuli apostoli i braæa po Judeji da i pogani primiše rijeè BoŹju ²pa kad Petar uziđe u Jeruzalem, uzeše mu obrezanici prigovarati: ³"Ušao si, dobacivahu, k ljudima neobrezanima i jeo s njima!" ⁴Onda zapoèe Petar te im izloŹi sve po redu: ⁵"Molio sam se, reèe, u Jopi kadli u zanosu ugledam viđenje: posudu neku poput velika platna, uleknuta s èetiri okrajka, gdje silazi s neba i dolazi do mene. ⁶Zagledah se, promotrih je i vidjeh èetvoronošce zemaljske, zvijeri i gmazove te ptice nebeske. ⁷Zaèuh i glas koji mi govoraše: 'Ustaj, Petre! Kolji i jedi!' ⁸Ja odvratih: 'Nipošto,

Gospodine! Ta nikad mi još ništa okaljano ili neèisto ne uđe u usta.' ⁹A glas æe s neba po drugi put: 'Što Bog oèisti, ti ne zovi neèistim.' ¹⁰To se ponovi do triput, a onda se sve opet povuèe na nebo." ¹¹"I odmah se, evo, pred kuæom u kojoj bijah pojavio tri èovjeka poslana iz Cezareje k meni. ¹²A Duh mi reèe da poðem s njima ništa ne pomišljajuæi. Sa mnom poðoše i ova šestorica braæe te uðosmo u kuæu tog èovjeka. ¹³On nam pripovjedi kako je u svojoj kuæi vidio anđela koji je stao preda nj i rekao: 'Pošalji u Jopu i dozovi Šimuna nazvanog Petar; ¹⁴on æe ti navijestiti rijeçi po kojima æeš se spasiti ti i sav dom tvoj.'" ¹⁵"I kad poèeh govoriti, siđe na njih Duh Sveti kao ono na nas u poèetku. ¹⁶Sjetih se tada rijeçi Gospodnje: 'Ivan je, govoraše on, krstio vodom, a vi æete biti kršteni Duhom Svetim.' ¹⁷Ako im je dakle Bog dao isti dar kao i nama koji povjerasmo u Gospodina Isusa Krista, tko sam ja da bih se smio oprijeti Bogu?" ¹⁸Kad su to èuli, umiriše se te stadoše slaviti Boga govoreæi: "Dakle i poganima Bog daje obraæenje na život!" ¹⁹Oni dakle što ih rasprši nevolja nastala u povodu Stjepana dopriješe do Fenicije, Cipra i Antiohije, nikomu ne propovijedajuæi Rijeçi doli samo Židovima. ²⁰Neki su od njih bili Ciprani i Cirenci. Kad stigoše u Antiohiju, propovijedahu i Grcima navješæujuæi evanđelje: Gospodina, Isusa. ²¹Ruka Gospodnja bijaše s njima te velik broj ljudi povjerova i obrati se Gospodinu. ²²Vijest o tome doprije do Crkve u Jeruzalemu pa poslaše Barnabu u Antiohiju. ²³Kad on stiže i vidje milost Božju, obradova se te potaknu sve da u odluènosti srca ostanu uz Gospodina. ²⁴Ta bijaše to muž èestit, pun Duha Svetoga i vjere. Znatno se mnoštvo prikloni Gospodinu. ²⁵Barnaba se zatim zaputi u Tarz potražiti Savla. ²⁶Kad ga nađe, odvede ga u Antiohiju. Punu su se godinu dana sastajali u toj Crkvi i pouèavali poveæe mnoštvo te se u Antiohiji uèenici najprije prozvaše kršæanima. ²⁷U one dane doðoše u Antiohiju neki proroci iz Jeruzalema. ²⁸Jedan od njih, imenom Agab, usta i po Duhu pretkaza da æe uskoro nastati velika glad po svem svijetu. Ona i nastala za Klaudija. ²⁹Stoga æe svatko od uèenika, odluèiše, koliko smogne poslati da se posluži braæi u Judeji. ³⁰To i uèiniše te poslaše starješinama po Barnabi i Savlu.

Chapter 12

¹ U to vrijeme uze Herod zlostavljati neke od Crkve. ²Maèem pogubi Jakova, brata Ivanova. ³Kad vidje da je to drago Židovima, uhvati i Petra (bijahu upravo Dani beskrvnih kruhova). ⁴Uhiti ga, baci u tamnicu i dade da ga èuvaju èetiri vojnièke èetverostraže, nakan izvesti ga nakon Pashe pred narod. ⁵Petra su dakle èuvali u tamnici, a Crkva se svesrdno moljaše Bogu za njega. ⁶One noæi kad ga je Herod kanio privesti, spavao je Petar između dva vojnika, okovan dvojim verigama, a stražari pred vratima èuvahu stražu. ⁷Kad eto: pojavi se anđeo Gospodnji te svjetlost obasja æeliju. Anđeo udari Petra u rebra, probudi ga i reèe: "Ustaj brzo!" I spadoše mu verige s ruku. ⁸Anđeo mu reèe: "Opaši se i priveži obuæu!" On uèini tako. Onda æe mu anđeo: "Zaogrni se i hajde za mnom!" ⁹Petar izađe, pođe za njim, a nije znao da je zbilja što se događa po anđelu: èinilo mu se da gleda viðenje. ¹⁰Prošavši prvu stražu, i drugu, doðoše do željeznih vrata koja vode u grad.

Ona im se sama otvore te oni izađu, prođu jednu ulicu, a onda anđeo odjednom odstupi od njega. ¹¹Petar pak, došavši k sebi, reče: "Sad uistinu znam da je Gospodin poslao anđela svoga i izbavio me iz Herodove ruke i od svega što je očekivao židovski narod." ¹²Kad je to uočio, zaputi se kući Marije, majke Ivana nazvanog Marko. Ondje se mnogi bijahu sabrali i molili. ¹³Kad Petar pokuca na dvorišna vrata, dođe prisluhnuti sluškinja imenom Ruža. ¹⁴Kad prepozna Petrov glas, od radosti i ne otvori vrata, nego utrča i javi da je Petar pred vratima. ¹⁵Oni joj rekoše: "Mahniša!" Ali je ona uporno tvrdila da je tako. Nato će oni: "Bit će njegov anđeo!" ¹⁶Petar nastavi kucati. Kad napokon otvoriše i ugledaše ga, ostadoše izvan sebe. ¹⁷On im rukom mahnu neka šute pa im pripovjedi kako ga Gospodin izvede iz tamnice te dometnu: "Javite to Jakovu i braćim!" Onda izađe i ode u drugo mjesto. ¹⁸Kad se razdani, nastaje među vojnicima uzbuna nemalena što li se s Petrom dogodilo. ¹⁹Herod ga stade tražiti, a kad ga ne nađe, sasluša stražare i naredi da se smaknu. Onda siđe iz Judeje u Cezareju i ondje osta. ²⁰A bio je u žestoku sukobu s Tircima i Sidoncima. Oni zajednički dođoše k njemu i pošto pridobiše kraljevskoga komornika Blasta, zaistaše mir, jer je njihova zemlja dobivala živež od kraljeve. ²¹U određeni dan sjede Herod odjeven u kraljevsko ruho na prijestol i stade im govoriti. ²²Narod izvikivaše: "Božji glas, a ne ljudski!" ²³Umah ga, zbog toga što ne dade slavu Bogu, udari anđeo Gospodnji te on rascrvotočen izdahnu. ²⁴Riječ je pak Božja rasla i širila se. ²⁵Barnaba i Savao, pošto obavije služenje u Jeruzalemu, vratiše se uzevši sa sobom Ivana zvanog Marko. **MISIJSKO PUTOVANJE**

Chapter 13

¹ U antiohijskoj je Crkvi bilo proroka i učitelja: Barnaba, Šimun zvani Niger, Lucije Cirenac, Manahen, suothranjenik Heroda četverovlasnika, i Savao. ²Dok su jednom obavljali službu Božju i postili, reče Duh Sveti: "De mi odlučite Barnabu i Savla za djelo na koje sam ih pozvao." ³Onda su postili, molili, položili na njih ruke i otpustili ih. ⁴Poslani od Svetoga Duha siđu u Seleuciju, a odande odjedre na Cipar. ⁵Kad se nađu u Salamini, navješćivahu riječ Božju u židovskim sinagogama. Imali su i Ivana za poslužitelja. ⁶Pošto pak prođu sav otok do Pafa, nađu nekog vračara, nazoviproroka, Židova, imenom Barjesu. ⁷On bijaše uz namjesnika Sergija Pavla, čovjeka razborita. Sergije dozva Barnabu i Savla te zaista čuti riječ Božju, ⁸ali im se usprotivi Elim, Vračar - tako mu se ime prevodi - nastojeći odvratiti namjesnika od vjere. ⁹Savao pak, zvan i Pavao, pun Duha Svetoga, ošinu ga pogledom ¹⁰i reče: "Pun svake lukavosti i prevrtljivosti, sine đavolski, neprijatelju svake pravednosti, zar nikako da prestaneš iskrivljavati ravne putove Gospodnje?" ¹¹Evo stoga sada ruke Gospodnje na tebi: oslijepljet ćeš i neko vrijeme nećeš gledati sunca!" Odmah pade na nj mrak i tama te on glavinjajuć stade tražiti ruke vodilje. ¹²Videći što se dogodilo, povjerovala tada namjesnik, zanesen naukom Gospodnjim. ¹³Pošto se Pavao i oni oko njega otisnuše od Pafa, stigoše u Pergu pamfilijsku. Ivan ih napusti te se vrati u Jeruzalem. ¹⁴Oni pak krenuše iz Perge i stigoše u Antiohiju pizidijsku. U dan subotni ušli su u sinagogu i sjeli. ¹⁵Nakon čitanja

Zakona i Proroka pošalju nadstojnici sinagoge k njima: "Braæo, rekoše, ima li u vas koja rijeè utjehe za narod, govorite!" ¹⁶Nato usta Pavao, dadne rukom znak i reèe: "Izraelci i vi koji se Boga bojite, èujte! ¹⁷Bog naroda ovoga, Izraela, izabra oce naše i uzdiže narod za boravka u zemlji egipatskoj te ga ispruženom rukom izvede iz nje. ¹⁸Oko èetrdeset ga je godina na rukama nosio u pustinji ¹⁹pa pošto zatre sedam naroda u zemlji kanaanskoj, ubaštini ga u zemlji njihovoj ²⁰za kakve èetiri stotine i pedeset godina. Nakon toga dade im suce - do Samuela proroka. ²¹Onda zaiskaše kralja pa im Bog za èetrdeset godina dade Šaula, sina Kiševa, iz plemena Benjaminova. ²²Pošto svrgnu njega, podiže im za kralja Davida za kojega posvjedoèi: Naðoh Davida, sina Jišajeva, èovjeka po svom srcu, koji æe ispuniti sve moje želje. ²³Iz njegova potomstva izvede Bog po svom obeæanju Izraelu Spasitelja, Isusa. ²⁴Pred njegovim je dolaskom Ivan propovijedao krštenje obraæenja svemu narodu izraelskomu. ²⁵A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: 'Nisam ja onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuæe na nogama.'" ²⁶"Braæo, sinovi roda Abrahamova, vi i oni koji se meðu vama Boga boje, nama je upravljena ova Rijeè spasenja. ²⁷Doista, žitelji Jeruzalema i glavari njihovi ne upoznaše njega ni rijeèi proroèkih što se èitaju svake subote pa ih, osudivši ga, ispuniše. ²⁸Premda ne naðoše nikakva razloga smrti, zatražiše od Pilata da ga smakne. ²⁹Pošto pak izvršiše sve što je o njemu napisano, skinuše ga s drveta i položiše u grob. ³⁰Ali Bog ga uskrisi od mrtvih. ³¹On se mnogo dana ukazivao onima koji s njim bijahu uzašli iz Galileje u Jeruzalem. Oni su sada njegovi svjedoci pred narodom." ³²"I mi vam navješæujemo evanðelje: obeæanje dano ocima ³³Bog je ispunio djeci, nama, uskrisivši Isusa, kao što je i pisano u Psalmu drugom: Ti si Sin moj, danas te rodih. ³⁴Da ga pak uskrisi od mrtvih te se on više nikad neæe vratiti u trulež, rekao je ovime: Dat æu vama svetinje Davidove, pouzdane. ³⁵Zato i na drugome mjestu kaže: Neæeš dati da Svetac tvoj ugleda truleži. ³⁶David doista, pošto u svom naraštaju posluži volji Božjoj, preminu, pridruži se ocima svojim i vidje trulež, ³⁷a Onaj koga Bog uskrisi ne vidje truleži. ^{38/ 39}Neka vam dakle braæo, znano bude: po Ovome vam se navješæuje oprostjenje grijeha! Po Ovome se tko god vjeruje, opravdava od svega od èega se po Mojsijevu zakonu niste mogli opravdati! ⁴⁰Pazite da se ne zbude što je reèeno u Prorocima: ⁴¹Obazrite se, preziratelji, snebijte se i nestanite! Jer djelo èinim u dane vaše, djelo u koje ne biste vjerovali da vam ga tko isprièa." ⁴²Na izlasku su ih molili da im iduæe subote o tome govore. ⁴³A pošto se skup raspustio, mnogi Židovi i bogobojazne pridošlice poðoše za Pavlom i Barnabom koji su ih nagovarali ustrajati u milosti Božjoj. ⁴⁴Iduæe se subote gotovo sav grad zgrnu èuti rijeè Gospodnju. ⁴⁵Kad su Židovi ugledali mnoštvo, puni zavisti psujuæi suprotstavljali su se onomu što je Pavao govorio. ⁴⁶Na to im Pavao i Barnaba smjelo rekoše: "Trebalo je da se najprije vama navijesti rijeè Božja. Ali kad je odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima života vjeènoga, obraæamo se evo poganima. ⁴⁷Jer ovako nam je zapovjedio Gospodin: Postavih te za svjetlost poganima, da budeš na spasenje do nakraj zemlje. ⁴⁸Pogani koji su slušali radovali su se i slavili rijeè Gospodnju te povjerovaše oni koji bijahu odreðeni za život vjeèni. ⁴⁹Rijeè se pak Gospodnja pronese po svoj onoj pokrajini. ⁵⁰Ali Židovi potakoše ugledne bogobojazne žene i prvake gradske te zametnuše progon protiv Pavla i Barnabe pa ih izbaciše iz svoga kraja.

⁵¹Oni pak stresu prašinu s nogu protiv njih pa odu u Ikonij. ⁵²A uèenici su se ispunjali radošæu i Duhom Svetim.

Chapter 14

¹ U Ikoniju isto tako uđoše u židovsku sinagogu i govorahu tako da povjerova veliko mnoštvo Židova i Grka. ²Ali nepokorni Židovi razdražiše i podjariše pogane protiv braæe. ³Oni se ipak zadržāše duže vremena, smjeli u Gospodinu koji je svjedoèio za Rijeè milosti svoje, davao da se po njihovim rukama događaju znamenja i èudesā. ⁴Mnoštvo se gradsko podvoji: jedni bijahu za Židove, drugi za apostole. ⁵Pogani i Židovi sa svojim glavarima navališe da zlostave i kamenuju apostole. ⁶Kada to opaziše, prebjegoše oni u likaonske gradove Listru i Derbu i okolicu. ⁷Ondje su navješæivali evanđelje. ⁸U Listri je sjedio neki èovjek uzetih nogu, hrom od majèine utrobe; nikada nije hodao. ⁹Èuo je Pavla gdje govori. ¹⁰Pavao ga pronikne pogledom, vidje da ima vjeru u spasenje pa mu iza glasa reèe: "Uspravi se na noge!" On skoèi i prohoda. ¹¹Kad mnoštvo ugleda što uèini Pavao, povika likaonski: "Bogovi u ljudskom oblièju siđoše k nama!" ¹²I nazvaše Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom jer je Pavao vodio rijeè. ¹³A sveæenik Zeusa Predgradskoga dovede pred vrata bikove i vijence te u zajednici s narodom htjede Źrtvovati. ¹⁴Kada su to doèuli apostoli Barnaba i Pavao, razdriješe haljine i uletješe u narod vièuæi: ¹⁵"Ljudi, što to radite? I mi smo smrtnici, baš kao i vi! Navješæujemo vam da se od tih ispraznosti obratite k Bogu živomu koji stvori nebo i zemlju, more i sve što je u njima. ¹⁶On je u prošlim naraštajima pustio da svi pogani pođu svojim putovima. ¹⁷Ipak ne ostavi sebe neposvjedoèena: dobroèinstva iskazuje, s neba vam kišu daje i vremena plodonosna, napunja hranom i radošæu srca vaša." ¹⁸I tako govoreæi, jedva sklonuše mnoštvo da im ne Źrtvuje. ¹⁹Uto iz Antiohije i Ikonija nadođu neki Židovi, pridobiju svjetinu te kamenuju Pavla i odvuku ga izvan grada misleæi da je mrtav. ²⁰Kad ga pak okruŹiše uèenici, usta on i uđe u grad. Sutradan ode s Barnabom u Derbu. ²¹Pošto navijestiše evanđelje tomu gradu i mnoge uèiniše uèenicima, vratiše se u Listru, u Ikonij i u Antiohiju. ²²Uèvršæivali su duše uèenika bodreæi ih da ustraju u vjeri jer da nam je kroz mnoge nevolje uæi u kraljevstvo BoŹje. ²³Postavljali su im po crkvama starješine te ih, nakon molitve i posta, povjeravahu Gospodinu u kojega su povjerovali. ²⁴Pošto su prešli Pizidiju, stigoše u Pamfiliju. ²⁵U Pergu navijestiše Rijeè pa siđu u Ataliju. ²⁶Odande pak odjedriše u Antiohiju, odakle ono bijahu povjereni milosti BoŹjoj za djelo koje izvršiše. ²⁷Kada stigoše, sabraše Crkvu i pripovjediše što sve uèini Bog po njima: da i poganima otvori vrata vjere. ²⁸I proveli su nemalo vremena s uèenicima.

Chapter 15

¹ Uto neki siđošē iz Judeje i poēēše uēiti braæu: "Ako se ne obrežete po obiæaju Mojsijevu, ne možete se spasiti." ² Kad između njih te Pavla i Barnabe nastā prepirka i raspra nemalena, odrediše da Pavao i Barnaba i još neki drugi između njih uzađu u Jeruzalem k apostolima i starješinama poradi tog pitanja. ³ Oni su dakle, ispraæeni od Crkve, prolazili kroz Feniciju i Samariju pripovijedajuæi o obraæenju pogana i donoseæi svoj braæi veliku radost. ⁴ Kada pak stigoše u Jeruzalem, primi ih Crkva, apostoli i starješine. Ispripovjediše što sve Bog uēini po njima. ⁵ Onda ustanu neki od onih što iz farizejske sljedbe bijahu prigrlili vjeru pa reknu: "Treba ih obrezati i zapovjediti im da opslužuju Zakon Mojsijev." ⁶ Nato se apostoli i starješine sastanu da to razmotre. ⁷ Nakon duge raspre ustade Petar i reèe im: "Braæo, vi znate kako me Bog od najprvih dana između vas izabra da iz mojih usta pogani èuju rijeè evanđelja i uzvjeruju. ⁸ I Bog, Poznavatelj srdaca, posvjedoèi za njih: dade im Duha Svetoga kao i nama. ⁹ Nikakve razlike nije pravio između nas i njih: vjerom oèisti njihova srca. ¹⁰ Što dakle sada iskušavate Boga stavljajuæi uèenicima na vrat jaram kojeg ni oci naši ni mi nismo mogli nositi? ¹¹ Vjerujemo, naprotiv: po milosti smo Gospodina Isusa spašeni, baš kao i oni." ¹² Nato sve mnoštvo umuknu. Slušali su Barnabu i Pavla koji pripovjedahu kolika je znamenja i èudesa Bog po njima uèinio među poganima. ¹³ Kad oni ušutješe, progovori Jakov: "Poslušajte me, braæo! ¹⁴ Šimun je izložio kako se Bog veæ na poèetku pobrinu između pogana uzeti narod imenu svojemu. ¹⁵ S time su u skladu rijeèi Proroka. Ovako je doista pisano: ¹⁶ Nakon toga vratit æu se i opet podiaæi pali šator Davidov, iz ruševina ga podiaæi, opet ga sazidati ¹⁷ da preostali ljudi potraže Gospodina i svi pogani na koje je zazvano ime moje, govori Gospodin, koji to ¹⁸ obznanjuje odvijeka. ¹⁹ Zato smatram da ne valja dodijavati onima koji se s poganstva obraæaju k Bogu, ²⁰ nego im poruèiti da se uzdržavaju od mesa okaljano idolima, od bludništva, od udavljenoga i od krvi. ²¹ Ta Mojsije od pradavnih naraštaja ima po gradovima propovjednike koji ga u sinagogama svake subote èitaju." ²² Tad apostoli i starješine zajedno sa svom Crkvom zakljuèe izabrati neke muževe između sebe i poslati ih u Antiohiju s Pavlom i Barnabom. Bijahu to Juda zvani Barsaba, i Sila, muževi vodeæi među braæom. ²³ Po njima pošalju ovo pismo: "Apostoli i starješine, braæa, braæi iz poganstva po Antiohiji, Siriji i Ciliciji - pozdrav!" ²⁴ "Buduaæi da smo èuli kako vas neki od naših, ali bez našega naloga, nekakvim izjavama smetoše i duše vam uznemiriše, ²⁵ zakljuèismo jednodušno izabrati neke muževe i poslati ih k vama zajedno s našim ljubljenim Barnabom i Pavlom, ²⁶ ljudima koji su svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista. ²⁷ Šaljemo vam dakle Judu i Silu. Oni æe vam i usmeno priopæiti to isto. ²⁸ Zakljuèismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: ²⁹ uzdržavati se od mesa žrtvovano idolima, od krvi, od udavljenoga i od bludništva. Budete li se toga držali, dobro æete uèiniti. Živjeli!" ³⁰ Oni su se dakle oprostili i sišli u Antiohiju; sabrali su mnoštvo i predali pismo. ³¹ Kad ga proèitaše, svi se obradovaše zbog ohrabrenja. ³² Juda i Sila, i sami proroci, mnogim rijeèima ohrabriše i utvrdiše braæu. ³³ Neko se vrijeme zadrže pa se onda s mirom od braæe vrata onima koji ih poslaše. ³⁴# ³⁵ A Pavao i Barnaba ostadoše u Antiohiji nauèavajuæi i navješæujuæi zajedno s mnogima drugima rijeè Gospodnju. **EVANĐELJE U EVROPI** ³⁶ Nakon nekog vremena reèe Pavao Barnabi: "Vratimo se i pohodimo braæu po svim

gradovima u kojima smo navješćivali riječ Gospodnju, da vidimo kako su!" ³⁷Barnaba je htio povesti i Ivana zvanog Marko. ³⁸Pavao pak nije smatrao uputnim sa sobom voditi onoga koji se u Pamfiliji odvojio od njih te nije s njima pošao na djelo. ³⁹Spopade ih takva ogorèenost da se razidoše: Barnaba povede Marka i otplovi na Cipar, ⁴⁰a Pavao sebi izabra Silu pa od braće povjeren milosti Gospodnjoj ⁴¹proputova Siriju i Ciliciju, utvrđujuæi Crkve.

Chapter 16

¹ Stiže tako u Derbu i Listru. Ondje, gle, bijaše uèenik neki imenom Timotej, sin neke pokrštena Židovke i oca Grka. ²Uživao je dobar glas među braćom u Listri i Ikoniju. ³Pavao htjede da on pođe s njime pa ga uze i obreza zbog Židova koji bijahu u onim mjestima. Jer svi su znali da mu je otac Grk. ⁴I kako su prolazili gradovima, predavali su im za opsluživanje odredbe koje su apostoli i starješine utvrdili u Jeruzalemu. ⁵Tako se Crkve uèvršæivahu u vjeri i broj im se danomice poveæavao. ⁶Prodoše Frigiju i galacijski kraj jer ih je Duh Sveti sprijeèio propovijedati riječ u Aziji. ⁷Kad su došli do Mizije, htjedoh u Bitiniju, ali im ne dopusti Duh Isusov. ⁸Onda prodoše Miziju i siđoh u Troadu. ⁹Noæu je Pavao imao viðenje: Makedonac neki stajaše i zaklinjaše ga: "Prijeði u Makedoniju i pomozite nam!" ¹⁰Nakon viðenja nastojasmo odmah otputovati u Makedoniju, uvjereni da nas Bog zove navješćivati im evanđelje. ¹¹Otplovismo iz Troade i zaputismo se ravno u Samotraku pa sutradan u Neapol, ¹²a odande u naseobinu Filipe - grad prvog dijela Makedonije. U tom se gradu zadržasmo nekoliko dana. ¹³U dan subotni iziđosmo izvan gradskih vrata k rijeci, gdje smo mislili da æe biti bogomolja. Sjedosmo i stadosmo govoriti okupljenim ženama. ¹⁴Slušala je tako i neka bogobojazna žena imenom Lidija, prodavaèica grimiza iz grada Tijatire. Gospodin joj otvori srce, te ona prihvati što je Pavao govorio. ¹⁵Pošto se pak krsti ona i njezin dom, zamoli: "Ako smatrate da sam vjerna Gospodinu, uđite u moj dom i ostanite u njemu." I prisili nas. ¹⁶Jednom nas na putu u bogomolju sretne neka ropkinja koja je imala duha vraçarskoga i gatajuæi donosila veliku dobit svojim gospodarima. ¹⁷Pošla je za Pavlom i za nama te vikala: "Ovi su ljudi sluge Boga Svevišnjega; navješćuju vam put spasenja." ¹⁸To je èinila mnogo dana. Pavlu to napokon dodija pa se okrenu i reèe duhu: "Zapovijedam ti u ime Isusa Krista: iziði iz nje!" I iziđe toga èasa. ¹⁹Kad njezini gospodari vidješe da im nesta nade u dobit, pograbiše Pavla i Silu te ih odvukoše na trg pred glavare. ²⁰Privedoše ih pretorima i rekoše: "Ovi ljudi uznemiruju naš grad. Židovi su ²¹te šire obièaje kojih mi Rimljani ne smijemo ni prihvatiti ni držati." ²²Nato svjetina nahrupi na njih, a pretori trgoše s njih odijelo i zapovjediše da se išibaju. ²³Pošto ih izudaraše, bace ih u tamnicu i zapovjede tamnièaru da ih pomno èuva. ²⁴Primivši takvu zapovijed, uze ih on i baci u nutarnju tamnicu, a noge im stavi u klade. ²⁵Oko ponoæi su Pavao i Sila molili pjevajuæi hvalu Bogu, a uznici ih slušali. ²⁶Odjednom nastade potres velik te se poljuljaše temelji zatvora, umah se otvoriše sva vrata, i svima spadoše okovi. ²⁷Tamnièar se prenu oda sna pa kad ugleda tamnièka vrata

otvorena, trgnu maè i samo što se ne ubi misleæi da su uznici pobjegli. ²⁸Ali Pavao povika iza glasa: "Ne èini sebi nikakva zla! Svi smo ovdje!" ²⁹Onaj nato zaiska svjetlo, uleti i dršæuæi baci se pred Pavla i Silu; ³⁰izvede ih i upita: "Gospodo, što mi je èiniti da se spasim?" ³¹Oni æe mu: "Vjeruj u Gospodina Isusa i spasit æeš se - ti i dom tvoj!" ³²Onda navijestiše rijeè Gospodnju njemu i svima u domu njegovu. ³³Te iste noæne ure uze ih, opra im rane pa se odmah krsti - on i svi njegovi. ³⁴Onda ih uvede u dom, prostre stol te se zajedno sa svim domom obradova što je povjerovao Bogu. ³⁵Kad se razdani, poslaše pretori liktore s porukom: "Pusti te ljude!" ³⁶Tamniær to priopæi Pavlu: "Pretori, reèe, poruèiše da vas pustim. Iziðite dakle sad i poðite u miru!" ³⁷Nato im Pavao odvrati: "Javno su nas neosuðene išibali, nas rimske graðane, i bacili u tamnicu. A sada da nas potajno izbace? Nipošto, nego neka oni sami doðu i izvedu nas!" ³⁸Liktori to jave pretorima. Oni su se uplašili kada doznaše da su Rimljani. ³⁹Zato doðu da ih nagovore pa ih izvedu i zamole da odu iz grada. ⁴⁰Izišavši iz tamnice, oni poðu k Lidiji, pogledaju i obodre braæu pa odu.

Chapter 17

¹Prošavši kroz Amfipol i Apoloniju, stigoše u Solun, gdje bijaše židovska sinagoga. ²Po obiæaju uðe Pavao onamo. Tri je subote s njima raspravljao na temelju Pisama. ³Tumaèio je i izlagao: "Trebalo je da Krist trpi i uskrsne od mrtvih. Taj Krist jest Isus koga vam ja navješæujem." ⁴Neki se od njih uvjeriše pa se pridružiše Pavlu i Sili; tako i veliko mnoštvo bogobojaznih Grka i nemalo uglednih žena. ⁵Židove nato spopade zavist pa pridobiše neke opake uliènjake, potakoše ih i pobuniše grad te nahrupiše u kuæu Jasonovu tražeæi da se Pavao i Sila izvedu pred narod. ⁶Kako ih ne naðoše, odvukoše Jasona i neke od braæe pred gradske glavare vièuæi: "Evo i ovdje onih koji pobuniše sav svijet. ⁷Jason ih je ugostio. Svi oni rade protiv carskih odredaba: tvrde da postoji drugi kralj - Isus." ⁸Time uzbuniše svjetinu i glavare koji su to èuli ⁹te oni od Jasona i ostalih uzeše jamèevinu pa ih pustiše. ¹⁰Braæa su pak brže-bolje noæu odaslala Pavla i Silu u Bereju. Kad su stigli, odoše u židovsku sinagogu. ¹¹Ovi su Židovi bili plemenitiji od solunskih: primili su Rijeè sa svom spremnošæu i danomice istraživali Pisma, da li je to tako. ¹²Mnogi od njih stoga povjerovalaše, a tako i nemalo uglednih grèkih žena i muþeva. ¹³Ali kad su solunski Židovi doznali da Pavao i u Bereji navješæuje rijeè Božju, odoše te i ondje podjariše i uzbuniše svjetinu. ¹⁴Braæa tada brže-bolje uputiše Pavla k moru. Sila pak i Timotej ostadoše ondje. ¹⁵Pratioci dovedoše Pavla do Atene pa se vratiše noseæi Sili i Timoteju zapovijed da što prije doðu k njemu. ¹⁶Dok ih je u Ateni išèekivao, ogorèi se Pavao u duši promatrajuæi kako je grad pokumiren. ¹⁷Meðutim raspravljaše u sinagogi sa Židovima i bogobojaznima, a na trgu svaki dan s onima koji bi se ondje zatekli. ¹⁸Dobacivahu mu i neki od epikurejskih i stoièkih filozofa. Jedni su govorili: "Što bi htjela reæi ta èavka?" Drugi pak: "Navješæuje, èini se, neke tuðe bogove." Jer navješæivaše Isusa i uskrsnuæe. ¹⁹Onda su ga uzeli i odveli na Areopag i upitali: "Bismo li mogli znati kakav to nov nauk nauèavaš? ²⁰Èudnovatim nam nekim tvrdnjama uši puniš. Źeljeli bismo stoga znati što bi to

imalo biti." ²¹Nijedan Atenjanin ni doseljeni stranac ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti. ²²Tada Pavao stade posred Areopaga i reče: "Atenjani! U svemu ste, vidim, nekako veoma bogoljubni. ²³Doista, prolazeći i promatrajući vaše svetinje nađoh i žrtvenik s natpisom: Nepoznatom Bogu. Što dakle ne poznajete, a štujete, to vam ja navješćujem." ²⁴"Bog koji stvori svijet i sve na njemu, on, neba i zemlje Gospodar, ne prebiva u rukotvorenim hramovima; ²⁵i ne poslužuju ga ljudske ruke, kao da bi što trebao, on koji svima daje život, dah i - sve. ²⁶Od jednoga sazda cijeli ljudski rod da prebiva po svem licu zemlje; ustanovi određena vremena i međe prebivanja njihova ²⁷da traže Boga, ne bi li ga kako napipali i našli. Ta nije daleko ni od koga od nas. ²⁸U njemu doista živimo, mičemo se i jesmo, kao što i neki od vaših pjesnika rekoše: "Njegov smo čak i rod!" ²⁹"Ako smo dakle rod Božji, ne smijemo smatrati da je božanstvo slično zlatu, srebru ili kamenu, liku isklesanu umijećem i maštom ljudskom." ³⁰"I ne obazirući se na vremena neznanja, nutka sada Bog ljude da se svi i posvuda obrate ³¹jer ustanovi Dan u koji će suditi svijetu po pravdi, po Ćovjeku kojega odredi, pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih." ³²Kad Ćuše "uskrsnuće od mrtvih", jedni se stadoše rugati, a drugi rekoše: "Još ćemo te o tom slušati!" ³³Tako se Pavao povuče od njih. ³⁴Neki ipak prionuše uza nj i povjerovaše; među njima i Dionizije Areopagit, neka žena imenom Damara i drugi s njima.

Chapter 18

¹ Nakon toga napusti Pavao Atenu i ode u Korint. ² Ondje nađe nekog Židova imenom Akvilu, rodom iz Ponta, koji netom bijaše došao iz Italije sa svojom ženom Priscilom jer je Klaudije naredio da svi Židovi napuste Rim. Pohodio ih je ³i, kako bijahu istog zanimanja, ostao kod njih i radio. Po zanimanju bijahu šatorari. ⁴ Svake je pak subote raspravljao u sinagogi i uvjeravao Židove i Grke. ⁵ Kad iz Makedonije pristigoše Sila i Timotej, Pavao se potpuno posveti Rijeći svjedočujući Židovima da Isus jest Krist. ⁶ Kako se pak oni stadoše protiviti i huliti, otrese on haljine i reče im: "Krv vaša na glave vaše! Ja sam nedužan. Od sada idem k poganima." ⁷ I ode odande te prijeđe u kuću nekoga bogobojazna Ćovjeka, imenom Ticija Justa, Ćija kuća bijaše tik do sinagoge. ⁸ A nadstojnik sinagoge Krisp povjerova Gospodinu zajedno sa svim svojim domom. I mnogi od Korinćana koji su to slušali povjerovaše i pokrstiše se. ⁹ Jedne noći reče Gospodin Pavlu u viđenju: "Ne boj se, nego govori i ne daj se ušutkati! ¹⁰ Ta ja sam s tobom i nitko se neće usuditi da ti naudi. Jer mnogo je naroda mojega u ovome gradu." ¹¹ Tako se zadržao godinu i šest mjeseci naučavajući među njima riječ Božju. ¹² Ali dok je Galion bio prokonzul Ahaje, navališe Židovi jednodušno na Pavla, dovukoše ga u sudnicu ¹³i rekoše: "Ovaj potiče ljude da protiv zakona štuju Boga." ¹⁴ Pavao samo što nije zaustio kadli Galion reče Židovima: "Da je posrijedi zločin kakav ili nedjelo opako, saslušao bih vas, Židovi, kako je pravo; ¹⁵ je li pak raspra o riječi i imenima i o nekom vašem zakonu, proviđajte sami; u tome ja ne želim biti sudac." ¹⁶ I otpremi ih iz sudnice. ¹⁷ A oni svi pograbiše nadstojnika sinagoge Sostena i stadoše ga šibati pred sudnicom. Galion nije za to ništa

mario. ¹⁸Pavao osta još podosta vremena, a onda se oprostí s braæom pa pošto se u Kenhreji ošiša jer imaše zavjet, zaplovi prema Siriji, a s njime i Priscila i Akvila. ¹⁹Stigoše u Efez. Tu ih ostavi, a on uđe u sinagogu i stade raspravljati sa Židovima. ²⁰Oni ga zamole da ostanu duže vremena, ali on ne pristade, ²¹nego se oprostí: "Još æu se, reèe, vratiti k vama, bude li Božja volja." I otplovi iz Efeza. ²²Kad stiže u Cezareju, uziđe pozdraviti Crkvu pa onda siđe u Antiohiju. ²³Neko se vrijeme zadržá pa onda ode i zareda galacijskim podruèjem i Frigijom utvrđujuæi sve uèenike. ²⁴Uto neki Židov imenom Apolon, rodom Aleksandrijac, èovjek rjeèit i upuæen u Pisma, stiže u Efez. ²⁵On bijaše upuæen u Put Gospodnji pa je vatrene duše govorio i nauèavao pomno o Isusu, premda je znao samo za Ivanovo krštenje. ²⁶Poèe on tako smjelo govoriti u sinagogi. Èuše ga Priscila i Akvila, uzeše ga k sebi i pomnije mu izložiše Put Božji. ²⁷A kad je nakanio otíæi u Ahaju, ohrabriše ga braæa i napisáše uèenicima da ga prime. Kad je stigao onamo, uvelike je koristio vjernicima po milosti ²⁸jer je snažno pobijao Židove javno pokazujuæi iz Pisama da Isus jest Krist.

Chapter 19

¹ Dok je Apolon bio u Korintu, Pavao, pošto prođe gornje krajeve, dođe u Efez, nađe neke uèenike ²pa ih upita: "Jeste li primili Duh Svetoga kad ste povjerovali?" Oni æe mu: "Ta ni èuli nismo da ima Duh Sveti." ³Nato æe on: "Kako ste onda kršteni?" "Krštenjem Ivanovim", odvrata oni. ⁴Nato æe Pavao: "Ivan je krstio krštenjem obraæenja govoreæi narodu da vjeruje u Onoga koji za njim dolazi, to jest u Isusa." ⁵Èuvši to, krste se u ime Gospodina Isusa, ⁶pa kad Pavao položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati. ⁷Bijaše u svemu dvanaestak muževa. ⁸Onda Pavao uđe u sinagogu te je tri mjeseca hrabro raspravljao i uvjeravao o kraljevstvu Božjem. ⁹Ali kako neki, okorjeli i nepokorni, ocnjivahu ovaj Put pred mnoštvom, odstupi od njih, odvoji uèenike i danomice raspravljáše u školi nekog Tirana. ¹⁰Trajalo je to dvije godine, tako da su svi azijski žitelji, Židovi i Grci, èuli rijeè Božju. ¹¹Bog je pak èinio èudesá nesvakidašnja po rukama Pavlovima ¹²tako da bi na bolesnike stavljali rupce ili rublje s Pavlova tijela pa bi s njih nestajalo bolesti i zli duhovi iz njih izlazili. ¹³Zato i neki Židovi zaklinjaoci-potukaèi pokušaše zazvati ime Gospodina Isusa nad one koji imahu zle duhove. Govorili su: "Zaklinjem vas Isusom koga Pavao propovijeda." ¹⁴To èinjaše sedam sinova nekog Skeve, židovskoga velikog sveæenika. ¹⁵Zli im duh odvratí: "Isusa poznajem i Pavla znam, ali tko ste vi?" ¹⁶I èovjek u kome bijaše zli duh, nasrnu na njih i nadjaèa ih te oni goli i izranjeni pobjegoše iz one kuæe. ¹⁷Doznaše to svi žitelji efeški, Židovi i Grci, pa ih sve obuze strah te se stade velièati ime Gospodina Isusa. ¹⁸Mnogi pak od onih koji su povjerovali dolazili su ispovijedati i oèitovati svoja djela. ¹⁹I podosta onih koji su se bavili praznovjerjem donosili su knjige i spaljivali ih pred svima. Procijeniše ih te nađoše da vrijede pedeset tisuæa srebrnjaka. ²⁰Tako se snagom Gospodnjom Rijeè širila i jaèala. ²¹Pošto se to ispuni, naumi Pavao preko Makedonije i Ahaje otíæi u Jeruzalem

te reèe: "Pošto budem ondje, trebat æe da i Rim vidim." ²²Onda posla u Makedoniju dvojicu svojih poslužitelja, Timoteja i Erasta, a on provede još neko vrijeme u Aziji. ²³Nekako u ono doba nastala nemalena pobuna protiv ovog Puta. ²⁴Neki srebrar, imenom Demetrije, izrađivao je srebrne hramiæe Artemidine i namicao obrtnicima nemalu dobit. ²⁵Skupi on njih i sve koji su se bavili takvim poslom te im reèe: "Ljudi, vi znate, u ovom je umijeæu naše blagostanje. ²⁶A vidite i èujete da je taj Pavao ne samo u Efezu nego gotovo i u svoj Aziji uvjerio i preokrenuo poveliko mnoštvo govoreæi da nema bogova rukama izdjeljanih. ²⁷Tako prijeti opasnost ne samo da na zao glas doðe naše zanimanje, nego i to da se ništa neæe držati do hrama velike božice Artemide te æe nestati velièanstva one koju štuje sva Azija i sav svijet." ²⁸Èuvši to, razgnjeve se pa povièu: "Velika je Artemida efeška!" ²⁹Sav se grad uskomeša; jednodušno nahrupe u kazalište vukuæi sa sobom Makedonce Gaja i Aristarha, suputnike Pavlove. ³⁰Kad je Pavao htio među narod, ne dopustiše mu uèenici. ³¹Èak i neki azijarsi, njegovi prijatelji, poslaše k njemu i zamoliše da ne dolazi u kazalište. ³²Jedni su izvikivali jedno, drugi drugo jer je skup bio uskomešan te mnogi nisu ni znali zašto su se strèali. ³³Neki iz svjetine uputiše nekog Aleksandra jer su ga Židovi gurali naprijed. Aleksandar pak mahnu rukom i htjede se obraniti pred narodom. ³⁴Ali kada doznaše da je Židov, udarahu gotovo dva sata svi u jedan glas: "Velika je Artemida efeška!" ³⁵Onda tajnik umiri svjetinu pa reèe: "Efežani! Tko to od ljudi ne zna da je grad Efez èuvar hrama velike Artemide i kipa s neba palog?" ³⁶Buduæi dakle da je to neporecivo, valja da budete mirni te ništa brzopleto ne èinite. ³⁷Doveli ste ove ljude, a nisu ni svetokradice ni hulitelji naše božice. ³⁸Ako pak Demetrije i njegovi obrtnici imaju protiv koga kakvu tužbu, sudovi se sastaju, a tu su i prokonzuli. Neka se tuže! ³⁹Ištete li pak što drugo, u zakonitu æe se skupu riješiti. ⁴⁰Ta izlažemo se opasnosti da za ovo današnje budemo optuženi s pobune jer nema nikakva razloga kojim bismo mogli opravdati ovu strku." To rekavši, raspusti skup.

Chapter 20

¹ Kad se sleže metež, posla Pavao po uèenike, ohrabri ih, pozdravi i otputova u Makedoniju. ²Prešavši one krajeve, hrabreæi braæu besjedom mnogom, doðe u Grèku ³i provede ondje tri mjeseca. Upravo kad je htio otploviti u Siriju, postaviše mu Židovi zasjedu pa odluèi vratiti se preko Makedonije. ⁴Pratili su ga: Sopater Pirov, Berejac, Solunjani Aristarh i Sekund, Gaj Derbanin, Timotej i Azijci Tihik i Trofim. ⁵Oni odoše prije te nas doèekaše u Troadi. ⁶Mi pak nakon dana Beskvasnih kruhova otplovismo iz Filipa i nakon pet dana doðosmo k njima u Troadu gdje proboravismo sedam dana. ⁷U prvi dan tjedna, kad se sabrasmo lomiti kruh, Pavao im govoraše i kako je sutradan kanio otplovati, probesjedi sve do ponoæi. ⁸U gornjoj sobi gdje smo se sabrali bijaše dosta svjetiljaka. ⁹Na prozoru je sjedio neki mladiæ imenom Eutih. Kako je Pavao dulje govorio, utone on u dubok san. Svlanan snom, pade s treæeg kata dolje. Digoše ga mrtva. ¹⁰Pavao siðe, nadnese se nad djeèaka, objumi ga i reèe: "Ne uznemirujte se! Duša je još u njemu!" ¹¹Zatim

se pope pa pošto razlomi kruh i blagova, dugo je još zborio, sve do zore. Tad otputova. ¹²Mladiæa odvedoše živa, neizmjereno utješeni. ¹³Mi pak pođosmo naprijed lađom: otplovismo u As. Odande smo imali povesti Pavla - tako je odredio kad se spremao poæi pješice. ¹⁴Kad nam se u Asu pridruži, uzesmo ga i stigosmo u Mitilenu. ¹⁵Odande odjedrismo sutradan i stigosmo nadomak Hija, prekosutra krenusmo u Sam, a iduæeg dana stigosmo u Milet. ¹⁶Jer Pavao je odlueio mimoiaei Efez da se ne bi zadržao u Aziji: žurio se da, uzmogne li, na dan Pedesetnice bude u Jeruzalemu. ¹⁷Ipak iz Mileta posla u Efez po starješine Crkve. ¹⁸Kad stigoše, reèe im: "Vi znate kako sam se sve vrijeme, od prvog dana kada stupih u Aziju, ponašao među vama: ¹⁹služio sam Gospodinu sa svom poniznošæu u suzama i kušnjama koje me zadesiše zbog zasjeda židovskih; ²⁰ništa korisno nisam propustio navijestiti vam i nauèiti vas - javno i po kuæama; ²¹upozoravao sam Židove i Grke da se obrate k Bogu i da vjeruju u Gospodina našega Isusa." ²²"A sad, evo, okovan Duhom idem u Jeruzalem. Što æe me u njemu zadesiti, ne znam, ²³osim što mi Duh Sveti u svakom gradu jamèi da me èekaju okovi i nevolje. ²⁴Ali ni najmanje mi nije do života, samo da dovršim trku svoju i službu koju primih od Gospodina Isusa: svjedoèiti za evanđelje milosti Božje." ²⁵"I sad, evo, znam: neæete više vidjeti lica moga, svi vi posred kojih prođoh propovijedajuæi Kraljevstvo. ²⁶Zato vam u ovaj dan današnji jamèim: èist sam od krvi sviju ²⁷jer nisam propustio navijestiti vam ništa od svega nauma Božjega." ²⁸"Pazite na sebe i na sve stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima, da pasete Crkvu Božju koju steèe krvlju svojom." ²⁹"Ja znam da æe nakon mog odlaska među vas uljesti vuci okrutni koji ne štede stada, ³⁰a između vas æe samih ustati ljudi koji æe iskrivljavati nauk da bi odvukli uèenike za sobom. ³¹Zato bdijte imajuæi na pameti da sam tri godine bez prestanka noæu i danju suze lijevajuæi urazumljivao svakoga od vas." ³²"I sada vas povjeravam Bogu i Rijeèi milosti njegove koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svima posveæenima." ³³"Ni za èijim srebrom, zlatom ili ruhom nisam hlepio. ³⁴Sami znate: za potrebe moje i onih koji su sa mnom zasluživale su ove ruke. ³⁵U svemu vam pokazah: tako se trudeæi treba se zauzimati za nemoæne i na pameti imati rijeèi Gospodina Isusa jer on reèe: 'Blaženije je davati nego primati.'" ³⁶Kada to doreèe, klekne te se zajedno sa svima njima pomoli. ³⁷Tad svi briznuše u velik plaè, obisnuše Pavlu oko vrata i stadoše ga cjelivati, ³⁸ražalošæeni nadasve rijeèju koji im reèe: da više neæe vidjeti lica njegovga. Zatim ga ispratiše na lađu.

Chapter 21

¹ Pošto se otrgosmo od njih, zaplovismo. Jedreæi ravno, stigosmo na Kos, a sutradan na Rod pa odande u Pataru. ²Kad nađosmo lađu za Feniciju, popesmo se i otplovismo. ³Kad bijasmo napomol Cipru, ostavismo ga slijeva jedreæi prema Siriji. Pristadosmo u Tiru jer je ondje lađa imala iskrcati tovar. ⁴Pronađosmo uèenike i ostadosmo ondje sedam dana. Oni po Duhu nagovarahu Pavla da ne uzlazi u Jeruzalem. ⁵Ali kad nam istekoše dani, ipak otputovasmo. Ispratiše nas svi,

sa ženama i djecom, do izvan grada. Na žalu klekosmo i pomolismo se. ⁶Pozdravismo se, popesmo se na lađu, a oni se vratiše kuæi. ⁷Tako dovršismo plovidbu. Iz Tira stigismo u Ptolemaidu. Pozdravili smo braæu i ostali jedan dan u njih. ⁸Sutradan otputovasmo i stigismo u Cezareju. Uđosmo u kuæu Filipa evanđelista, jednog od sedmorice, i ostadosmo kod njega. ⁹On je imao èetiri kæeri djevice koje su prorokovale. ¹⁰Kako smo se zadržali mnogo dana, siđe iz Judeje neki prorok imenom Agab, ¹¹dođe k nama, uze Pavlov pojas, sveza sebi noge i ruke te reèe: "Ovo govori Duh Sveti: Èovjeka èiji je ovo pojas ovako æe svezati Židovi u Jeruzalemu i predati u ruke pogana." ¹²Kada smo to èuli, stadosmo mi i mještani zaklinjati Pavla da ne uzlazi u Jeruzalem. ¹³Nato on odvrati: "Što plaèete i parate mi srce? Ta spreman sam ne samo biti svezan nego i umrijeti u Jeruzalemu za ime Gospodina Isusa." ¹⁴A kako se nije dao nagovoriti, ušutjesmo rekavši: "Gospodnja budi volja!" ¹⁵Nakon tih dana spremismo se i uzađosmo u Jeruzalem. ¹⁶S nama pođoše i uèenici iz Cezareje pa nas odvedoše k nekomu Mnasonu Cipraninu, starom uèeniku, da u njega odsjednemo. ¹⁷Kad stigismo u Jeruzalem, primiše nas braæa radosno. ¹⁸Sutradan ode Pavao zajedno s nama k Jakovu. Nađoše se ondje i sve stariješine. ¹⁹Pošto ih pozdravi, stade im potanko izlagati što uèini Bog među poganima po njegovoj službi. ²⁰Pošto su ga oni poslušali, dadoše slavu Bogu pa mu rekoše: "Vidiš, brate: deseci su tisuæa Židova povjerovali i svi su revnitelji Zakona. ²¹A o tebi im je dojavljeno da sve Židove koji su među poganima upuæuješ na otpad od Mojsija uèeæi ih da ne obrezuju djece i ne žive po obièajima. ²²Što dakle? Èut æe svakako da si došao. ²³Uèini stoga što ti kažemo. U nas su èetiri èovjeka koji imaju zavjet. ²⁴Njih uzmi, s njima se zajedno posveti, plati za njih da se ošišaju pa æe svi spoznati da nema ništa od onoga što im je o tebi dojavljeno, nego da si i ti na pravu putu i da opslužuješ Zakon. ²⁵A što se tièe pogana koji povjerovaše - poslali smo što odluèismo: da se klone mesa žrtvovana idolima, krvi, udavljenoga i bludništva." ²⁶Nato Pavao uze one ljude, sutradan se s njima zajedno posveti, uđe u Hram, oglasi svršetak dana posveæenja nakon kojih æe se za svakoga od njih prinijeti prinos. ²⁷Kad se upravo navršavalo tih sedam dana, neki ga Židovi iz Azije opaze u Hramu, uzbune sav narod pa podignu na nj ruke ²⁸vièuæi: "Izraelci, u pomoæ! Evo èovjeka koji sve posvuda pouèava protiv naroda, Zakona i ovoga mjesta pa je još i Grke uveo u Hram i oskvrnuo ovo sveto mjesto." ²⁹Jer prije su s njime u Gradu vidjeli Trofima Efežanina i mislili da je Pavao njega uveo u Hram. ³⁰Sav se grad uskomeša, nastala strka naroda. Pograbe Pavla i odvuku ga izvan Hrama pa odmah pozatvaraju vrata. ³¹Dok su mu o glavi radili, dođe do tisuænika èete glas da je sav Jeruzalem uzavreo. ³²On odmah uze vojnike i satnike pa otrèa dolje k njima. Oni pak kako ugledaše tisuænika i vojnike, prestadoše udarati Pavla. ³³Onda se tisuænik približi, uhvati ga, zapovjedi da ga okuju dvojim verigama pa stade ispitivati tko je i što je uèinio. ³⁴Iz svjetine su jedni izvikivali ovo, drugi ono. Kako zbog graje nije mogao saznati ništa pouzdano, zapovjedi da se odvede u vojarnu. ³⁵Kad se Pavao pojavi na stubama, morali su ga vojnici nositi zbog silovitosti svjetine. ³⁶Jer mnoštvo je naroda išlo za njima i vikalo: "Smakni ga!" ³⁷Upravo na ulazu u vojarnu reèe Pavao tisuæniku: "Smijem li nešto reæi?" On ga upita: "Zar znaš grèki? ³⁸Ti dakle nisi onaj Egipæanin koji je prije nekoliko dana pobunio i u pustinju odveo one èetiri tisuæe bodežara?" ³⁹Pavao odvrati: "Ja sam Židov iz Tarza

cilicijskoga, građanin grada znamenitoga. Molim te, dopusti mi progovoriti narodu." ⁴⁰Kad mu on dopusti, Pavao stojeći na stubama mahnu rukom narodu pa kad nastala velika tišina, prozbori hebrejskim jezikom:

Chapter 22

¹ "Braće i oci, poslušajte što ću vam sad u svoju obranu reći." ²Kad čuše da im govori hebrejskim jezikom, još većma utihnuše. On nastavi: ³"Ja sam Židov, rođen u Tarzu cilicijskom, ali odrastao u ovom gradu, do nogu Gamalielovih odgojen točno po otačkom Zakonu; bijah revnitelj Božji kao što ste svi vi još danas. ⁴Ovaj sam Put na smrt progonio, u okove bacao i predavao u tamnice muševu i žene, ⁵kako mi to može posvjedočiti i veliki svećenik i sve starješinstvo. Od njih sam i pisma dobio za braću u Damasku pa se zaputio da i one ondje okovane dovedem u Jeruzalem da se kazne." ⁶"Dok sam tako putovao i približavao se Damasku, s neba me oko podneva iznenada obasja svjetlost velika. ⁷Sruših se na tlo i začuh glas što mi govoraše: 'Savle, Savle, zašto me progoniš?' ⁸Ja odgovorih: 'Tko si, Gospodine?' Reče mi: 'Ja sam Isus Nazarećanin koga ti progoniš.' ⁹Oni koji bijahu sa mnom svjetlost doduše primijetiše, ali ne čuše glasa Onoga koji mi govoraše. ¹⁰Rekoh nato: 'Što mi je činiti, Gospodine?' Gospodin me mi: 'Ustani, pođi u Damask i ondje će ti se reći što ti je određeno učiniti.' ¹¹Kako od sjaja one svjetlosti obnevidjeh, pratioci me povedoše za ruku te stigoh u Damask." ¹²"Neki Ananija, čovjek po Zakonu pobožan i na dobru glasu u Židova ondje nastanjenih - ¹³dođe k meni, pristupi mi i reče: 'Savle, brate, progledaj!' I ja se u taj čas zagledah u nj. ¹⁴A on me: 'Bog otaca naših predodredi te da upoznaš volju njegovu, da vidiš Pravednika i čuješ glas iz usta njegovih' ¹⁵jer bit ćeš mu pred svim ljudima svjedokom onoga što si vidio i čuo. ¹⁶I što sad oklijevaš? Ustani, krsti se i operi grijehe svoje, prizivljuj Ime njegovo!" ¹⁷"Pošto se vratih u Jeruzalem, dok sam se jednom molio u Hramu, padoh u zanos ¹⁸i vidjeh Gospodina gdje mi govori: 'Pohiti, žurno izađi iz Jeruzalema jer neće primiti tvoga svjedočanstva o meni.' ¹⁹Ja rekoh: 'Gospodine, oni znaju da sam ja u tamnice bacao i bičevao po sinagogama one koji vjeruju u te. ²⁰I dok se proljevala krv Stjepana, svjedoka tvoga, i ja sam ondje stajao i odobravao te čuvao haljine onih koji ga ubijahu.' ²¹Nato mi reče: 'Pođi jer ću te poslati daleko k poganima!' ²²Slušali su ga sve do te riječi, a tada podigoše glas: "Ukloni takva sa zemlje! Nije pravo da živi!" ²³Kako oni stadoše učiniti, odbacivati haljine i vitlati prašinu u zrak, ²⁴zapovjedi tisućnik da Pavla uvedu u vojarnu pa odredi da ga bičevima ispitaju kako bi doznao zašto tako viču protiv njega. ²⁵Kad ga remenjem rastegoše, reče on nazočenom satniku: "Rimskoga građanina, i još neosuđena, smijete bičevati?" ²⁶Kad je to čuo satnik, priđe tisućniku i dojavio mu: "Što si to nakanio? Ovaj je čovjek Rimljanin!" ²⁷Tisućnik tada priđe Pavlu pa mu reče: "Reci mi, jesi li Rimljanin!" On odvrati: "Da." ²⁸Tisućnik dometnu: "Ja stekoh to građanstvo za skupe novce." Pavao nato reče: "Ja sam se pak s njim i rodio." ²⁹Brže stoga odstupe od njega oni koji su ga imali ispitivati. I tisućnik se preplaši kad sazna da je Pavao Rimljanin, a on ga bijaše okovao. ³⁰Sutradan

pak kad je htio točno saznati za što ga Židovi optužuju, odriješi ga pa zapovjedi da se sastanu veliki svećenici i sve Vijeće te privede Pavla i postavi ga pred njih.

Chapter 23

¹ Pavao uprije pogled u Vijeće i reče: "Braćo, ja sam posve mirne savjesti živio pred Bogom sve do dana današnjega." ² Nato veliki svećenik Ananija naredi onima što stajahu uza nj da ga udare po ustima. ³ Onda mu Pavao reče: "Udarit će Bog tebe, zide obijeljeni! Ti li sjediš da me po Zakonu sudiš, a protuzakonito zapovijedaš da me biju?" ⁴ Oni što su ondje stajali rekoše nato: "Zar velikog svećenika Božjega da pogrđuješ?" ⁵ Pavao odvrati: "Nisam znao, braćo, da je veliki svećenik. Ta pisano je: Glavara naroda svoga ne proklinji." ⁶ Pavao je znao da su oni dijelom saduceji, a dijelom farizeji pa povika u Vijeću: "Braćo, ja sam farizej, sin farizeja. Sudi mi se zbog nade, uskrsnuća mrtvih." ⁷ Tek što je on to rekao, nastala razmirica između farizeja i saduceja i mnoštvo se razdijeli. ⁸ Jer saduceji vele da nema uskrsnuća, ni anđela, ni duha, a farizeji sve to priznaju. ⁹ Nastala velika graja te ustadoše neki pismoznanci farizejske stranke i zaoštre boj govoreći: "Ništa zlo ne nalazimo na tom čovjeku! A što ako mu je duh govorio, ili anđeo?" ¹⁰ Kad razmirica postala još veća, poboja se tisućnik da Pavla ne rastrgaju pa zapovjedi da vojska siđe, otme ga ispred njih i povede u vojarnu. ¹¹ Idući noć pristupi mu Gospodin i reče: "Hrabro samo! Jer kao što si za me svjedočio u Jeruzalemu tako treba da i u Rimu posvjedočiš!" ¹² Kad osvanu dan, skovaše Židovi urotu i zakleše se da neće ni jesti ni piti dok ne ubiju Pavla. ¹³ Bilo je više od četrdeset onih koji su skovali tu zavjeru. ¹⁴ Oni odu k velikim svećenicima i starješinama pa reknu: "Zakletvom se zaklesmo ništa ne okusiti dok ne ubijemo Pavla. ¹⁵ Stoga vi sada zajedno s Vijećem predočite tisućniku neka vam ga dovede kao da kanite točnije razaznati njegov slučaj. A mi smo spremni pogubiti ga prije negoli se i približi." ¹⁶ Ali sin Pavlove sestre dođe za zavjeru, približi se i uđe u vojarnu dojaviti Pavlu. ¹⁷ Pavao pak pozove jednog satnika i reče mu: "Ovog mladića odvedi k tisućniku: ima mu nešto dojaviti." ¹⁸ On ga uze, odvede k tisućniku i reče mu: "Uz nik me Pavao pozva i zaista da ovog mladića privedem k tebi; ima ti nešto reći." ¹⁹ Tisućnik ga prihvati za ruku, povede nasamo pa ga upita: "Što mi imaš dojaviti?" ²⁰ Židovi su se, reče on, dogovorili da te zamole da im sutra Pavla dovedeš u Vijeće kao da se kane točnije raspitati o njemu. ²¹ Ne vjeruj im! U zasjedi ga čeka više od četrdeset onih koji se zakleše da neće jesti ni piti dok ga ne smaknu. Već su spremni, samo čekaju tvoju privolu." ²² Tisućnik onda otpusti mladića i zapovjedi mu: "Nikom ne kazuj da si mi to dojavio." ²³ Zatim dozva dva satnika i reče im: "Pripravite dvjesta vojnika, sedamdeset konjanika i dvjesta strijelaca da nakon trećeg noćnog ure pođu u Cezareju. ²⁴ Neka se pripravi živina na koju će se posaditi Pavao te živ i zdrav dovesti k upravitelju Feliksu." ²⁵ Napisa i pismo ovoga sadržaja: ²⁶ "Klaudije Lizija vrlo upravitelju Feliksu - pozdrav! ²⁷ Ovoga čovjeka Židovi uhvatiše i tek što ga ne smaknuše kadli s vojskom pritrčah i istrghoh im ga kada doznah da je Rimljanin. ²⁸ Htjedoh saznati za što ga okrivljuju pa ga dovedoh u njihovo Vijeće. ²⁹ Utvrdih

da ga okrivljuju za nešto prijeporno u njihovu zakonu i da nema nikakve krivnje kojom bi zaslužio smrt ili okove. ³⁰Kad mi pak dojaviše da su protiv njega skovali zavjeru, poslao ga k tebi, a tužitelje uputih neka se tebi obrate protiv njega." ³¹Vojnici dakle, po primljenoj naredbi uzeše Pavla i odvedoše ga noæu u Antipatridu. ³²Sutradan ostave konjanike da s njime poðu dalje, a oni se vratiše u vojarnu. ³³Kad konjanici stigoše u Cezareju, uruèiše upravitelju pismo i privedoše mu Pavla. ³⁴Pošto upravitelj proèita pismo, zapita iz koje je pokrajine. Kad sazna da je iz Cilicije: ³⁵"Saslušati æu te, reèe, kad pristignu i tužitelji tvoji." Onda zapovjedi èuvati ga u dvoru Herodovu.

Chapter 24

¹ Nakon pet dana siðe veliki sveæenik Ananija s nekim starješinama i odvjetnikom, nekim Tertulom te izniješe upravitelju tužbu protiv Pavla. ²Pošto dozvaše Pavla, poèe ga Tertul optuživati: "Veliki mir što ga po tebi, vrli Felikse, uživamo i boljitak što tvojom providnošæu narodu ovomu nastaje, ³u svemu i posvuda primamo sa svom zahvalnošæu. ⁴Ali, da ti dulje ne dodijavam, molim te da nas u svojoj blagonaklonosti ukratko poslušaj. ⁵Utvrdismo da je ovaj èovjek kuga, da pokreæe bune meðu svim Židovima po svijetu, da je kolovoða nazaretske sljedbe, ⁶da je èak i Hram pokušao oskvrnuti pa ga uhitismo. ⁷# ⁸Od njega, ako ga o svemu tomu ispitaš, možeš saznati za što ga mi optužujemo." ⁹Podrži ga i Židovi tvrdeæi da je tako. ¹⁰Nato Pavao odvrati pošto mu upravitelj kimnu da govori: "Kako znam da si veæ mnogo godina sudac narodu ovomu, mirne se duše branim. ¹¹Ta možeš se osvjedoèiti da nema više od dvanaest dana otkad uzaðoh u Jeruzalem da se poklonim. ¹²A nisu me našli ni u Hramu da s kim raspravljam ili bunu podižem, ni u sinagogama, ni po gradu. ¹³I ne mogu ti dokazati ono za što me sada optužuju." ¹⁴"Jamèim ti, naprotiv, ovo: Putom koji nazivaju sljedbom služim otaèkom Bogu vjerujuæi u sve što je u Zakonu i u Prorocima napisano, ¹⁵uzdajuæi se u Boga da æe uskrsnuti pravednici i nepravednici, što oni i sami oèekuju. ¹⁶Zato se i ja trudim uvijek imati savjest besprijekornu pred Bogom i pred ljudima." ¹⁷"Nakon više godina doðoh da donesem milostinju za svoj narod i prinose; ¹⁸dok sam ih prinosio, naðoše me posveæena u Hramu, a ne sa svjetinom ni u metežu. ¹⁹Ali neki Židovi iz Azije - da, trebalo bi da se oni pojave pred tobom i optuže me ako što imaju protiv mene. ²⁰Ili neka ovi sami kažu: koji su zloèin na meni našli kad sam stajao pred Vijeæem, ²¹osim možda one jedne rijeèi koju doviknuh meðu njima stojeæi: Zbog uskrsnuæa mrtvih sudi mi se danas pred vama!" ²²Nato Feliks, koji je toèno znao sve o ovom Putu, odgodi njihovu parnicu rekavši: "Kada doðe tisuæenik Lizija, riješit æu vaš spor." ²³Satniku pak naredi da se Pavao èuva, ali da uživa olakšice i da se nikomu od njegovih ne brani posluživati ga. ²⁴Nakon nekoliko dana stigne i Feliks sa svojom ženom Druzilom koja bijaše Židovka; poslao po Pavla i poslušao ga o vjeri u Isusa Krista. ²⁵Kad Pavao stade raspravljati o pravednosti, uzdržljivosti i buduæem Sudu, Feliks uplašen reèe: "Zasad idi, a kad naðem vremena, pozvat æu te." ²⁶Ujedno se nadao da æe mu Pavao dati novaca. Zato ga je èešæe pozivao i s njim

razgovarao. ²⁷Nakon dvije godine dobi Feliks za nasljednika Porcija Festa. Hoteæi ugoditi Židovima, ostavi Feliks Pavla u okovima.

Chapter 25

¹ Fest dakle tri dana nakon dolaska u provinciju uziðe iz Cezareje u Jeruzalem. ²Veliki mu sveæenici i prvaci židovski izniješe tužbu protiv Pavla te ga zaklinjahu ³ištuæi milost protiv Pavla: da ga pošalje u Jeruzalem. Jer spremali su zasjedu da ga putom smaknu. ⁴Ali Fest odvrati kako Pavao treba da ostane zatvoren u Cezareji, a i on da æe uskoro onamo. ⁵"Ovlašteni dakle meðu vama, reèe, neka sa mnóm siðu pa ako na tom èovjeku ima krivnje, neka ga tuže." ⁶Pošto se u njih zadrži najviše osam ili deset dana, siðu u Cezareju. Sutradan sjede na sudaèku stolicu i zapovjedi da se dovede Pavao. ⁷Kad se on pojavi, okružiše ga Židovi koji su sišli iz Jeruzalema i izniješe protiv njega mnoge i teške optužbe kojih ne mogahu dokazati. ⁸Pavao se branio: "Nièim se nisam ogriješio ni o židovski Zakon, ni o Hram, ni o cara." ⁹Nato Fest hoteæi ugoditi Židovima, odvrati Pavlu: "Hoæeš li u Jeruzalem da ti se ondje za to sudi preda mnóm?" ¹⁰A Pavao æe: "Stojim pred sudom carevim, gdje treba da mi se sudi. Židovima ništa ne skrivih, kao što i ti veoma dobro znaš. ¹¹Ako sam pak doista što skrivio i uèinio štogod što zavreðuje smrt, ne izmièem smrti; ako li pak ne stoji ono za što me ovi tuže, nitko me ne može njima izruèiti. Na cara se prizivljem!" ¹²Tada se Fest posavjetova s vijeæem pa odgovori: "Na cara si se prizvao, pred cara æeš iæi!" ¹³Nekoliko dana poslije doðu kralj Agripa i Berenika u Cezareju da pozdrave Festa. ¹⁴Kako se ondje zadržao nekoliko dana, izloži Fest kralju to o Pavlu: "Ima neki èovjek, reèe, što ga je Feliks ostavio uznikom. ¹⁵Kad bijah u Jeruzalemu, izniješe veliki sveæenici i starješine protiv njega tužbu i zatražiše osudu. ¹⁶Odgovorih im da u Rimljana nije obièaj izruèivati kojega èovjeka prije negoli se, optužen, suoèi s tužiteljima i dobije prigodu da se brani od optužbe. ¹⁷Pošto zajedno doðosmo ovamo, bez ikakva odgaðanja sjedoh ja sutradan na sudaèku stolicu i zapovjedih dovesti toga èovjeka. ¹⁸Tužitelji ga okružiše, ali ne izniješe tužbe ni za jedno od zlodjela koja sam ja nasluæivao, ¹⁹nego su protiv njega imali nešto prijeporno o svojoj vjeri i o nekom Isusu koji je umro, a Pavao tvrdi da je živ. ²⁰Ne snalazeæi se u takvoj raspravi, upitah bi li htio u Jeruzalem da mu se ondje za to sudi. ²¹Buduæi da se Pavao prizivom podložio presudi njegova Velièanstva, zapovjedih da ga èuvaju dok ga ne pošaljem caru." ²²Na to æe Agripa Festu: "Htio bih i ja èuti toga èovjeka." "Sutra æeš ga, reèe, èuti." ²³Sutradan dakle doðu Agripa i Berenika s velikim sjajem te uðu u dvoranu zajedno s tisuæenicima i najuglednijim gradskim muževima. Kad na zapovijed Festovu dovedu Pavla, ²⁴reèe Fest: "Agripa, kralju, i vi svi ovdje s nama nazoèni, gledajte ovoga èovjeka! Zbog njega me sav narod židovski salijetao i u Jeruzalemu i ovdje vièuæi da on ne smije više živjeti. ²⁵Ali ja naðoh da nije uèinio ništa èime bi zaslužio smrt pa kad se on sam prizvao na njegovo Velièanstvo, odluèih poslati mu ga. ²⁶Ja nemam ništa pouzdano o njemu napisati Gospodaru. Zato ga izvedoh pred vas,

ponajpaèe preda te, kralju Agripa, da bih nakon ove istrage imao što napisati. ²⁷Èini mi se doista besmislenim poslati uznika, a ne naznaèiti optužbu protiv njega."

Chapter 26

¹ Nato Agripa reèe Pavlu: "Dopušta ti se o sebi govoriti." Pavao ispruži ruku i stade se braniti: ²"Smatram se sretnim što se u svemu za što me Židovi optužuju mogu, evo, danas braniti pred tobom, kralju Agripa, ³jer ti najbolje poznaješ židovske obièaje i zadjevice. Zato me, molim, velikodušno poslušaj." ⁴"Dakle, život moj od najranije mladosti proveden u narodu mojem, u Jeruzalemu, znaju svi Židovi. ⁵Poznaju me odavna te mogu, ako samo hoæe, svjedoèiti da sam po najstrožoj sljedbi naše vjere živio kao farizej. ⁶I sada stojim pred sudom zbog nade u obeæanje koje Bog daje ocima našim ⁷i kojemu se dovinuti nada dvanaest plemena naših, svesrdno noæu i danju služeæi Bogu. Za tu me nadu, kralju, tuže Židovi. ⁸Zašto nevjerojatnim smatrate da Bog mrtve uskrisuje?" ⁹"Pa i ja sam nekoæ smatrao da mi se svim silama boriti protiv imena Isusa Nazareæanina. ¹⁰To sam i èinio u Jeruzalemu: mnoge sam svete, pošto od velikih sveæenika dobih punomoæ, u tamnice zatvorio, dao svoj glas kad su ih ubijali ¹¹i po svim ih sinagogama èesto muèenjem prisiljavao psovati i, prekomjerno bijesan na njih, progonio sam ih èak i u tuđim gradovima." ¹²"Radi toga pođoh u Damask s punomoæi i ovlaštenjem velikih sveæenika ¹³kadli u pol bijela dana na putu vidjeh, kralju, kako s neba svjetlost od sunca sjajnija obasja mene i moje suputnike. ¹⁴Pošto popadasmo na zemlju, zaèuh glas što mi govoraše hebrejskim jezikom: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Teško ti se protiv ostana praæakati.' ¹⁵Ja odvratih: 'Tko si, Gospodine?' Gospodin æe mi: 'Ja sam Isus koga ti progoniš! ¹⁶Nego ustani, na noge se jer zato ti se ukazah da te postavim za poslužitelja i svjedoka onoga što si vidio i što æu ti pokazati. ¹⁷Izbavit æu te od naroda i od pogana kojima te šaljem ¹⁸da im otvoriš oèi pa se obrate od tame k svjetlosti, od vlasti Sotonine k Bogu te po vjeri u mene prime oproštenje grijeha i baštinu meðu posveæenima.'" ¹⁹"Otada, kralju Agripa, ne bijah neposlušan nebeskom viđenju. ²⁰Nego najprije onima u Damasku pa onda i u Jeruzalemu, svoj zemlji židovskoj i poganima navješæivah da se pokaju i obrate k Bogu i èine djela dostojna obraæenja. ²¹Zbog toga me Židovi uhvatiše u Hramu i pokušaše ubiti. ²²Ali s pomoæu Božjom sve do dana današnjega svjedoèim, evo, malu i veliku, ne govoreæi ništa osim onoga što Proroci govorahu i Mojsije da se ima zbiti: ²³da æe Krist trpjeti i da æe on, prvouskrslji od mrtvih, svjetlost navješæivati narodu i poganima." ²⁴Dok se on tako branio, Fest æe mu u sav glas: "Mahnišaš, Pavle! Veliko ti znanje mozgom zavrnilo." ²⁵"Ne mahnitam, vrli Feste, odvrati Pavao, nego rijeèi istine i razbora kazujem. ²⁶Ta znade za to kralj komu s pouzdanjem govorim. Ništa mu od toga, uvjeren sam, nije nepoznato; jer nije se to dogodilo u kakvu zakutku. ²⁷Vjeruješ li, kralju Agripa, Prorocima? Znam da vjeruješ!" ²⁸Agripa æe Pavlu: "Zamalo pa me uvjeri te kršæaninom postah!" ²⁹Pavao pak: "Dao Bog te i za malo i za mnogo, ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postali ovakvima kakav sam ja, osim ovih okova!" ³⁰Nato usta kralj, upravitelj,

Berenika i oni koji su s njima zasjedali. ³¹Udaljujuæi se govorili su meðu sobom: "Ovaj èovjek ne èini ništa èime bi zaslužio smrt ili okove." ³²Agripa pak reèe Festu: "Ovaj bi èovjek mogao biti pušten da se nije prizvao na cara."

Chapter 27

¹ Kad je odluèeno da odjedrimo u Italiju, predadoše i Pavla i neke druge uznike satniku carske èete, imenom Juliju. ²Popesmo se na neku adramitsku lađu koja je imala ploviti u azijska mjesta pa otplovismo. S nama je bio Aristarh Makedonac, Solunjanin. ³Sutradan doplovismo u Sidon. Julije, koji je s Pavlom èovjeèeno postupao, dopusti mu poæi k prijateljima da se pobrinu za nj. ⁴Odande smo otplovili, jedrili uz Cipar - jer su nam vjetrovi bili protivni - ⁵pa preplovili more duž Cilicije i Pamfilije i stigli u Miru licijsku. ⁶Ondje satnik nađe neku aleksandrijsku lađu za Italiju i ukrca nas na nju. ⁷Više smo dana plovili sporo i jedva doprli do Knida. Kako nam vjetar ne dade pristati, doplovismo pod Kretu kod Salmone ⁸pa jedva jedvice ploveæi uza nju, stigismo na neko mjesto zvano Dobra pristaništa, blizu kojega je grad Laseja. ⁹Kad je nakon duljeg vremena plovidba veæ postala pogibeljna jer je Post veæ bio izminuo, opominjaše Pavao: ¹⁰"Ljudi, govorio im je, vidim da æe plovidba biti nezgodna i na veliku štetu ne samo za tovar i lađu nego i za naše živote." ¹¹Ali je satnik više vjerovao kormilaru i brodovlasniku negoli Pavlovim rijeèima. ¹²A kako luka nije bila prikladna za zimovanje, veæina je predlagala da odande otplove ne bi li kako doprli do kretske luke Feniksa, što gleda prema jugozapadu i sjeverozapadu, pa ondje prezimili. ¹³Uto duhne blagi južnjak i oni, misleæi da bi mogli ostvariti naum, digoše sidro i zaploviše tik uz Kretu. ¹⁴Ali nedugo zatim razbjesni se žestok vjetar zvan sjeveroistoènjak. ¹⁵Zahvati lađu te mu nije mogla odoljeti pa se prepustismo da nas nosi. ¹⁶Prolazeæi ispod nekog otoèiæa zvanog Kauda, jedva uspjesmo dohvatiti èamac. ¹⁷Podigoše ga pa upotrijebiše snast da potpašu lađu. Bojeæi se pak da se ne nasuèu u Sirti, spustiše prvenjaèu. Tako ih je nosilo. ¹⁸Buduæi da nas je oluja silovito udarala, sutradan se riješiše tovara, ¹⁹a treæi dan svojim rukama izbaciše brodsku opremu. ²⁰Kako se pak više dana nije pomaljalo ni sunce ni zvijezde, a oluja bjesnjela nemalena, bila je veæ propala svaka nada da æemo se spasiti. ²¹Ni jelo se veæ dugo nije. Onda usta Pavao posred njih i reèe: "Trebalo je, ljudi, poslušati me, ne se otiskivati od Krete i izbjeæi ovu nepogodu i štetu. ²²Sada vas pak opominjem: razvedrite se jer ni živa duša izmeðu vas neæe stradati, nego samo lađa. ²³Noæas mi se ukaza anđeo Boga èiji sam i komu služim ²⁴te reèe: 'Ne boj se, Pavle! Pred cara ti je stati i evo Bog ti daruje sve koji plove s tobom.' ²⁵Zato razvedrite se, ljudi! Vjerujem Bogu: bit æe kako mi je reèeno. ²⁶Ali treba da se nasuèemo na neki otok." ²⁷Bijaše veæ èetrnaesta noæ što smo bili tamo-amo gonjani po Jadranu kad oko ponoæi naslutiše mornari da im se primièe neka zemlja. ²⁸Bacivši olovnicu, nađoše dvadeset hvati dubine; malo poslije baciše je opet i nađoše ih petnaest. ²⁹Kako se bojahu da ne naletimo na grebene, baciše s krme èetiri sidra išèekujuæi da se razdani. ³⁰Kad su mornari bili naumili uteæi iz lađe i poèeli spuštati èamac u more pod izlikom da s pramca

kane spustiti sidra, ³¹reèe Pavao satniku i vojnicima: "Ako ovi ne ostanu na laði, vi se spasiti ne možete!" ³²Nato vojnici presjekoše užad èamca i pustiše da padne. ³³Do pred svanuæe nutkao je Pavao sve da uzmu hrane: "Èetnaesti je danas dan, reèe, što bez jela èekate, ništa ne okusivši. ³⁴Stoga vas molim: založite nešto jer to je za vaš spas. Ta nikome od vas ni vlas s glave neæe propasti." ³⁵Rekavši to, uze kruh, pred svima zahvali Bogu, razlomi i stade jesti. ³⁶Svi se razvedre te i oni uzmu hrane. ³⁷A svih nas je u laði bilo dvjesta sedamdeset i šest duša. ³⁸Jednom nasiæeni, stanu rastereæivati laðu bacajuæi žito u more. ³⁹Kad osvanu, mornari ne prepoznaše zemlje; razabraše neki zaljev ravne obale pa odluèe, bude li moguæe, u nj zavesti laðu. ⁴⁰Odriješe sidra i ostave ih u moru. Istodobno popuste i spone kormila, razapnu prvenjaèu prema vjetru pa udare k obali. ⁴¹Ali naletješe na pliaèak i nasukaše brod: pramac, nasađen, osta nepomièan, a krmu razdiraše žestina valova. ⁴²Tada vojnici naumiše poubijati sužnje da ne bi koji isplivao i pobjegao, ⁴³ali im satnik, hoteæi spasiti Pavla, omete naum: zapovjedi da oni koji znaju plivati najprvi poskaèu i izaðu na kraj, ⁴⁴a ostali æe, tko na daskama, tko na olupinama lađe. Tako svi živi i zdravi prispješe na kopno.

Chapter 28

¹Jednom spašeni, doznasmo da se otok zove Malta. ²Urođenici nam iskazivahu nesvakidašnje èovjekoljublje. Zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je poèela kiša i bilo zima. ³Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrueine izađe zmija i pripije mu se za ruku. ⁴Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su meðu sobom: "Ovaj je èovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti." ⁵Ali on otrese životinju u vatru i ne bi mu ništa; ⁶a oni oèekivahu da æe oteæi i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo èekali i vidjeli da mu se ništa neobièeno nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog. ⁷U okolici onoga mjesta bilo je imanje prvaka otoka, imenom Publija. On nas je primio i tri dana uljudno gostio. ⁸A Publijeva je oca uhvatila ognjica i srdobolja pa je ležao. Pavao uđe k njemu, pomoli se, stavi na nj ruke i izlijeèi ga. ⁹Nakon toga su dolazili i drugi koji na otoku bijahu bolesni te ozdravljali. ¹⁰Oni nas mnogim poèastima poèastiše i na odlasku nam priskrbiše što je potrebno. ¹¹Nakon tri mjeseca otplovismo aleksandrijskom laðom koja je prezimila na otoku i imala za znak Dioskure. ¹²Doplovismo u Sirakuzu i ostadosmo ondje tri dana. ¹³Odande ploveæi uz obalu, stigismo u Regij. Sutradan okrenu južnjak te za dva dana stigismo u Puteole. ¹⁴Ondje naðosmo braæu koja nas zamoliše da ostanemo u njih sedam dana. Tako stigismo u Rim. ¹⁵Kada su tamošnja braæa èula za nas, iziðoše nam u susret do Apijeve trga i Triju gostionica. Kad ih Pavao ugleda, zahvali Bogu i ohrabri se. ¹⁶A kad uðosmo u Rim, Pavlu su dopustili stanovati zasebno, zajedno s vojnikom koji ga je èuvao. ¹⁷Nakon tri dana sazva on židovske prvake. Kad se sabraše, reèe im: "Ja, braæo, ne uèinih ništa protiv naroda ni obièaja otaèkih, a ipak me okovana u Jeruzalemu predadoše u ruke Rimljana. ¹⁸Oni me nakon istrage htjedoše pustiti jer nije na meni bilo ništa èime

bih bio zaslužio smrt. ¹⁹Kako se Židovi tome opriješe, bio sam prisiljen prizvati se na cara; ne dakle stoga što bih imao bilo za što tužiti svoj narod. ²⁰S toga dakle razloga zamolih vidjeti vas i obratiti vam se jer zbog nade Izraelove nosim ove verige." ²¹Oni mu odvrata: "Mi o tebi nismo primili nikakva pisma iz Judeje niti nam je tko od pristigle braće o tebi što zlo javio ili rekao. ²²Nego htjeli bismo od tebe èuti što misliš jer o toj sljedbi znamo samo da joj se posvuda proturjeèi." ²³Nato urekoše dan pa dođoše mnogi k njemu u stan. Izlagao im je i svjedoèio o kraljevstvu Božjemu te ih od jutra do veèeri iz Mojsijeva Zakona i Proroka uvjeravao o Isusu. ²⁴I jedne uvjeriše njegove rijeèi, a drugi nisu vjerovali. ²⁵Nesložni tako meðu sobom, stadoše se razilaziti kadli im Pavao reèe još jednu rijeè: "Lijepo Duh Sveti po Izaiji proroku reèe ocima vašim: ²⁶Idi k tomu narodu i reci mu: Slušat æete, slušati - i neæete razumjeti; gledat æete, gledati - i neæete vidjeti! ²⁷Jer usalilo se srce naroda ovoga: uši zaèepiše, oèi zatvoriše da oèima ne vide, ušima ne èuju, srcem ne razumiju te se ne obrate pa ih izlijeèim. ²⁸Neka vam je dakle svima znano: poganima je poslano ovo spasenje Božje; oni æe poslušati!" ²⁹# ³⁰Pavao osta pune dvije godine u svom unajmljenom stanu gdje je primao sve koji su dolazili k njemu, ³¹propovijedao kraljevstvo Božje i nauèavao o Gospodinu Isusu Kristu sa svom slobodom, nesmetano.

Romans

Chapter 1

¹ Pavao, sluga Krista Isusa, pozvan za apostola, odluèen za evanðelje Božje - ²koje Bog unaprijed obeæavaše po svojim prorocima u Pismima svetim ³o Sinu svome, potomku Davidovu po tijelu, ⁴postavljenu Sinom Božjim, u snazi, po Duhu posvetitelju uskrsnuæem od mrtvih, o Isusu Kristu, Gospodinu našem, ⁵po komu primismo milost i apostolstvo da na slavu imena njegova k poslušnosti vjere privodimo sve pogane ⁶meðu kojima ste i vi pozvanici Isusa Krista: ⁷svima u Rimu, miljenicima Božjim, pozvanicima, svetima. Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista. ⁸Ponajprije zahvaljujem Bogu mojemu po Isusu Kristu za sve vas: što se vaša vjera navješæuje po svem svijetu. ⁹Doista, svjedok mi je Bog - komu duhom svojim služim u evanðelju Sina njegova - da vas se ¹⁰u svojim molitvama neprekidno spominjem i uvijek molim ne bi li mi se veæ jednom s voljom Božjom nekako posreæilo doæi k vama. ¹¹Jer èeznem vidjeti vas da vam predam nešto dara duhovnoga te se ojaèate, zapravo - ¹²da se zajedno s vama ohrabrim zajednièkom vjerom, vašom i mojom. ¹³A ne bih htio, braæo, da ne znate: èesto sam bio nakanio doæi k vama - i sve dosad bio sprijeèen - da i meðu vama uberem koji plod kao i meðu drugim narodima. ¹⁴Dužnik sam Greima i barbarima, mudracima i nezalicama. ¹⁵Odatle moja nakana da i vama u Rimu navijestim evanðelje. ¹⁶Ne stidim se, uistinu, evanðelja: ono je snaga Božja na spasenje svakomu tko vjeruje - Židovu najprije, pa Grku. ¹⁷Jer pravednost se Božja od vjere k vjeri u njemu

otkriva kao što je pisano: Pravednik æe od vjere živjeti. ¹⁸Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravедnost ljudi koji istinu sputavaju nepravедnošæu. ¹⁹Jer što se o Bogu može spoznati, oèito im je: Bog im oèitova. ²⁰Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vjeèna njegova moæ i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. ²¹Jer premda upoznaše Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomraèi bezumno srce njihovo. ²²Gradeæi se mudrima, poludješe i ²³zamijeniše slavu neraspadljivog Boga likom, oblièjem raspadljiva èovjeka, i ptica, i èetveronožaca, i gmazova. ²⁴Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao neèistoæi te sami obešæašæuju svoja tijela, ²⁵oni što su Istinu - Boga zamijenili lažju, èastili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen. ²⁶Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima: njihove žene zamijeniše naravno opæenje protunaravnim, ²⁷a tako su i muškarcu napustili naravno opæenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarcu s muškarcima sramotno èine i sami na sebi primaju zasluženju plaæu svoga zastranjenja. ²⁸I kako nisu smatrali vrijednim držati se spoznaje Boga, predade ih Bog nevaljanu umu te èine što ne dolikuje, ²⁹puni svake nepravde, pakosti, lakomosti, zloæe; puni zavisti, ubojstva, svaðe, prijevare, zlonamjernosti; došaptavaèi, ³⁰klevetnici, mrzitelji Boga, drznici, oholice, preuzetnici, izmišljaèi zala, roditeljima neposlušni, ³¹nerazumni, nevjerni, bešæutni, nemilosrdni. ³²Znaju za odredbu Božju - da smrt zaslužu koji takvo što èine - a oni ne samo da to èine nego i povlaðuju onima koji èine.

Chapter 2

¹Zato nemaš isprike, èovjeèe koji sudiš, tko god ti bio. Jer time što drugoga sudiš, sebe osuðuješ: ta to isto èiniš ti što sudiš. ²Znamo pak: Bog po istini sudi one koji takvo što èine. ³Misliš li da æeš izbjeæi sudu Božjemu, ti èovjeèe što sudiš one koji takvo što èine, a sam to isto èiniš? ⁴Ili prezireš bogatstvo dobrote, strpljivosti i velikodušnosti njegove ne shvaæajuæi da te dobrotu Božja k obraæenju privodi? ⁵Tvrdoškornošæu svojom i srcem koje neæe obraæenja zgræeš na se gnjev za Dan gnjeva i objavljenja pravedna suda Boga ⁶koji æe uzvratiti svakom po djelima: ⁷onima koji postojanošæu u dobrim djelima ištu slavu, èast i neraspadljivost - život vjeèni; ⁸buntovnicima pak i nepokornima istini, a pokornima nepravdi - gnjev i srdžba! ⁹Nevolja i tjeskoba na svaku dušu èovjeèju koja èini zlo, na Židova najprije, pa na Grka; ¹⁰a slava, èast i mir svakomu koji èini dobro, Židovu najprije, pa Grku! ¹¹Ta u Boga nema pristranosti. ¹²Uistinu koji bez Zakona sagriješiše, bez Zakona æe i propasti; i koji pod Zakonom sagriješiše, po Zakonu æe biti suðeni. ¹³Ne, pred Bogom nisu pravedni slušatelji Zakona, nego - izvršitelji æe Zakona biti opravdani. ¹⁴Ta kad se god pogani, koji nemaju Zakona, po naravi drže Zakona, i nemajuæi Zakona, oni su sami sebi Zakon: ¹⁵pokazuju da je ono što Zakon nalaže upisano u srcima njihovim. O tom svjedoèi i njihova savjest, a i prosuðivanja kojima se meðu sobom optužuju ili brane. ¹⁶To æe se oèitovati na Dan u koji æe, po mojem evanðelju, Bog po Isusu Kristu suditi ono što je skriveno u ljudima. ¹⁷Ako pak

ti koji se Židovom nazivaš, koji mirno poèivaš na Zakonu i dièiš se Bogom, ¹⁸koji poznaješ Volju i iz Zakona pouèen razluèuješ što je bolje ¹⁹te si uvjeren da si vođa slijepih, svjetlo onih u tami, ²⁰odgojitelj nerazumnih, uèitelj nejaèadi jer u Zakonu imaš olièenje znanja i istine; ²¹ti, dakle, koji drugoga uèiš, sam sebe ne uèiš! Ti koji propovijedaš da se ne krade, kradeš! ²²Ti koji zabranjuješ preljub, preljub poèinjaš! Ti komu su odvratni kumiri, pljaèekaš hramove! ²³Ti koji se Zakonom dièiš, kršenjem toga Zakona Boga obešeašæuješ! ²⁴Doista, kako je pisano, ime se Božje zbog vas huli meðu narodima. ²⁵Da, obrezanje koristi ako vršiš Zakon; ako pak kršiš Zakon, obrezanje tvoje postalo je neobrezanje. ²⁶Ako dakle neobrezani opslužuje propise Zakona, neæe li se njegovo neobrezanje smatrati obrezanjem? ²⁷I onaj koji je podrijetlom neobrezanik, a ispunja Zakon, sudit æe tebi koji si, uza sve slovo i obrezanje, prijestupnik Zakona. ²⁸Ta nije Židov tko je Židov naizvana i nije obrezanje ono izvana, ²⁹na tijelu, nego pravi je Židov u nutrini i pravo je obrezanje u srcu, po duhu, ne po slovu. Pohvala mu nije od ljudi, nego od Boga.

Chapter 3

¹ Koja je dakle prednost Židova? Ili kakva korist od obrezanja? ²Velika u svakom pogledu. Ponajprije: povjerena su im obeæanja Božja. ³Da, a što ako su se neki iznevjerili? Neæe li njihova nevjernost obeskrjepiti vjernost Božju? ⁴Nipošto! Nego neka Bog bude istinit, a svaki èovjek lažac, kao što je pisano: Da pravedan budeš po obeæanjima svojim i pobijediš kada te sudili budu. ⁵Ako pak naša nepravda istièe Božju pravednost, što æemo na to reæi? Nije li onda - po ljudsku govorim - nepravedan Bog koji daje maha gnjevu? ⁶Nipošto! Ta kako æe inaèe Bog suditi svijet? ⁷Ako je, doista, istina Božja po mojoj lažljivosti obilno zasjala njemu na slavu, zašto da ja još budem suđen kao grešnik? ⁸I zar da ne "èinimo zlo da dođe dobro", kako nas kleveæu i kako neki kažu da govorimo? Sud ih pravedni èeka! ⁹Što dakle? Imamo li prednost? Ne baš! Jer upravo optužismo sve, i Židove i Grke, da su pod grijehom, ¹⁰kao što je pisano: Nema pravedna ni jednoga, ¹¹nema razumna, nema ga tko bi Boga tražio. ¹²Svi skrenuše, svi se zajedno pokvariše, nitko da èini dobro - nijednoga nema. ¹³Grob otvoren grlo je njihovo, jezikom lažno laskaju, pod usnama im je otrov ljutièin, ¹⁴usta im puna kletve i grkosti; ¹⁵noge im hitre da krv proliju, ¹⁶razvaline i nevolja na njinim su putima, ¹⁷put mira oni ne poznaju, ¹⁸straha Božjega nemaju pred oèima. ¹⁹A znamo: što god Zakon veli, govori onima pod Zakonom, da svaka usta umuknu i sav svijet bude krivac pred Bogom. ²⁰Zato se po djelima Zakona nitko neæe opravdati pred njim. Uistinu, po Zakonu - samo spoznaja grijeha! ²¹Sada se pak izvan Zakona oèitovala pravednost Božja, posvjedoèena Zakonom i Prorocima, ²²pravednost Božja po vjeri Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! ²³Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; ²⁴opravdani su besplatno, njegovom milošæu po otkupljenju u Kristu Isusu. ²⁵Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako oèitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj

strpljivosti propuštao dotadašnje grijeh; ²⁶htio je oèitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme - da bude pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove. ²⁷Gdje je dakle hvastanje? Iskljuèeno je. Po kojem zakonu? Po zakonu djela? Ne, nego po zakonu vjere. ²⁸Smatramo zaista da se èovjek opravdava vjerom bez djela Zakona. ²⁹Ili je Bog samo Bog Źidova? Nije li i pogana? Da, i pogana. ³⁰Jer jedan je Bog: on æe opravdati obrezane zbog vjere i neobrezane po vjeri. ³¹Obeskrepljujemo li dakle Zakon po vjeri? Nipošto! Naprotiv, Zakon utvrđujemo.

Chapter 4

¹ Što æemo dakle reæi? Što je Abraham, otac naš, našao po tijelu? ²Doista, ako je Abraham po djelima opravdan, ima se èime dièiti - ali ne pred Bogom. ³Ta što veli Pismo? Povjerova Abraham Bogu i uraèuna mu se u pravednost. ⁴Onomu tko radi ne raèuna se plaæa kao milost, nego kao dug. ⁵Onomu tko ne radi, a vjeruje u Onoga koji opravdava bezbožnika, vjera se uraèunava u pravednost, ⁶kao što i David blaženim proglašuje èovjeka kojemu Bog uraèunava pravednost bez djela: ⁷Blaženi oni kojima je zloèin otpušten, kojima je grijeh pokriven! ⁸Blago èovjeku komu Gospodin ne ubraja krivnju. ⁹Ide li dakle ovo blaženstvo samo obrezane ili i neobrezane? Ta velimo: Vjera se Abrahamu uraèuna u pravednost. ¹⁰A kako mu se uraèuna? Veæ obrezanu ili još neobrezanu? Ne obrezanu, nego neobrezanu! ¹¹I znak obrezanja primi kao peèat pravednosti koju je po vjeri zadobio još neobrezan, da bude ocem svih vjernika: neobrezanih - te im se uraèuna pravednost - ¹²i ocem obrezanih, ne onih koji su samo obrezani, nego onih koji uz to idu stopama vjere još neobrezana oca našeg Abrahama. ¹³Doista, obeæanje da æe biti baštinik svijeta nije Abrahamu ili njegovu potomstvu dano na temelju nekog zakona, nego na temelju pravednosti vjere. ¹⁴Jer ako su baštinici oni iz Zakona, prazna je vjera, jalovo obeæanje. ¹⁵Ta Zakon rađa gnjev; gdje pak nema Zakona, nema ni prekršaja. ¹⁶Zato - zbog vjere da bude po milosti to obeæanje zajamèeno svemu potomstvu, ne potomstvu samo po Zakonu, nego i po vjeri Abrahama, koji je otac svih nas - ¹⁷kao što je pisano: Ocem mnoštva naroda ja te postavljam - pred Onim komu povjerova, pred Bogom koji oživljuje mrtve i zove da bude ono što nije. ¹⁸U nadi protiv svake nade povjerova Abraham da postane ocem naroda mnogih po onom što je reèeno: Toliko æe biti tvoje potomstvo. ¹⁹Nepokolebljivom vjerom promotri on tijelo svoje veæ obamrlo - bilo mu je blizu sto godina - i obamrlost krila Sarina. ²⁰Ali pred Božjim obeæanjem nije nevjeran dvoumio, nego se vjerom ojaèao davši slavu Bogu, ²¹posve uvjeren da on može uèiniti što je obeæao. ²²Zato mu se i uraèuna u pravednost. ²³Ali nije samo za nj napisano: Uraèuna mu se, ²⁴nego i za nas kojima se ima uraèunati, nama što vjerujemo u Onoga koji od mrtvih uskrisi Isusa, Gospodina našega, ²⁵koji je predan za opaèine naše i uskrišen radi našeg opravdanja.

Chapter 5

¹ Opravdani dakle vjerom, u miru smo s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu. ² Po njemu imamo u vjeri i pristup u ovu milost u kojoj stojimo i dièimo se nadom slave Božje. ³ I ne samo to! Mi se dièimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa postojanošæu, ⁴ postojanost prokušanošæu, prokušanost nadom. ⁵ Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan! ⁶ Doista, dok mi još bijasmo nemoæni, Krist je, veæ u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. ⁷ Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. ⁸ A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije. ⁹ Koliko li æemo se više sada, pošto smo opravdani krvlju njegovom, spasiti po njemu od srdžbe? ¹⁰ Doista, ako se s Bogom pomirismo po smrti Sina njegova dok još bijasmo neprijatelji, mnogo æemo se više, pomireni, spasiti životom njegovim. ¹¹ I ne samo to! Dièimo se u Bogu po Gospodinu našem Isusu Kristu po kojem zadobismo pomirenje. ¹² Zbog toga, kao što po jednom Èovjeku uđe u svijet grijeh i po grijehu smrt, i time što svi sagriješiše, na sve ljude prijeđe smrt... ¹³ Doista, do Zakona bilo je grijeha u svijetu, ali se grijeh ne ubraja kad nema zakona. ¹⁴ Da, ali smrt je od Adama do Mojsija doista kraljevala i nad onima koji ne sagriješiše prekršajem sliènim kao Adam, koji je pralik Onoga koji ima doæi. ¹⁵ Ali s darom nije kao s grijehom. Jer ako su grijehom jednoga mnogi umrli, mnogo se obilatije na sve razlila milost Božja, milost darovana u jednom èovjeku, Isusu Kristu. ¹⁶ I dar - to nije kao kad je ono jedan sagriješio: jer presuda nakon jednoga grijeha posta osudom, a dar nakon mnogih grijeha - opravdanjem. ¹⁷ Uistinu, ako grijehom jednoga smrt zakraljeva - po jednome, mnogo æe više oni koji primaju izobilje milosti i dara pravednosti kraljevati u životu - po Jednome, Isusu Kristu. ¹⁸ Dakle, grijeh jednoga - svim ljudima na osudu, tako i pravednost Jednoga - svim ljudima na opravdanje, na život! ¹⁹ Doista, kao što su neposluhom jednoga èovjeka mnogi postali grešnici tako æe i posluhom Jednoga mnogi postati pravednici. ²⁰ A zakon nadođe da se umnoži grijeh. Ali gdje se umnožio grijeh, nadmoæno izobilova milost: ²¹ kao što grijeh zakraljeva smræu, da tako i milost kraljuje pravednošæu za život vjeèni po Isusu Kristu Gospodinu našem.

Chapter 6

¹ Što æemo dakle reæi? Da ostanemo u grijehu da milost izobiluje? ² Nipošto! Jednom umrli grijehu, kako da još živimo u njemu? ³ Ili zar ne znate: koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. ⁴ Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Oèevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života. ⁵ Ako smo doista s njime srasli po sliènosti smrti njegovoj, oèito æemo srasti i po sliènosti njegovu uskrsnuæu. ⁶ Ovo znamo: naš je stari èovjek zajedno s njim raspet da onemoæa ovo grešno tijelo te više ne robujemo grijehu. ⁷ Ta tko umre, opravdan je od grijeha. ⁸ Pa ako umrijesmo s Kristom, vjerujemo da æemo i živjeti

zajedno s njime. ⁹Znamo doista: Krist uskrišen od mrtvih, više ne umire, smrt njime više ne gospoduje. ¹⁰Što umrije, umrije grijehu jednom zauvijek; a što živi, živi Bogu. ¹¹Tako i vi: smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu! ¹²Neka dakle ne kraljuje grijeh u vašem smrtnom tijelu da slušate njegove požude; ¹³i ne predajte grijehu udova svojih za oružje nepravde, nego sebe, od mrtvih oživjele, predajte Bogu i udove svoje dajte Bogu za oružje pravednosti. ¹⁴Valjda grijeh neæe vama gospodovati! Ta niste pod Zakonom nego pod milošæu! ¹⁵Što dakle? Da griješimo jer nismo pod Zakonom nego pod milošæu? Nipošto! ¹⁶Ne znate li: ako se komu predate za robove, na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate: bilo grijeha - na smrt, bilo poslušnosti - na pravednost. ¹⁷Bijaste robovi grijeha, ali ste, hvala Bogu, od srca poslušali ono pravilo nauka kojemu ste povjereni; ¹⁸da, oslobođeni grijeha, postadoste sluge pravednosti. ¹⁹Po ljudsku govorim zbog vaše ljudske slabosti: kao što nekoæ predadoste udove svoje za robove neèistoæi i bezakonju - do bezakonja, tako sada predajte udove svoje za robove pravednosti - do posveæenja. ²⁰Uistinu, kad bijaste robovi grijeha, "slobodni" bijaste od pravednosti. ²¹Pa kakav ste plod onda imali? Onoga se sada stidite jer svršetak je tomu - smrt. ²²Sada pak pošto ste oslobođeni grijeha i postali sluge Božje, imate plod svoj za posveæenje, a svršetak - život vjeèni. ²³Jer plaæa je grijeha smrt, a dar Božji jest život vjeèni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

Chapter 7

¹ Ili zar ne znate, braæo - poznavao cimã zakona govorim - da zakon gospodari èovjekom samo za vrijeme njegova života. ²Doista, udana je žena vezana zakonom dok joj muž živi; umre li joj muž, riješena je zakona o mužu. ³Dakle: dok joj muž živi, zvat æe se, oèito, preljubnicom pođe li za drugoga. Ako li joj pak muž umre, slobodna je od zakona te nije preljubnica pođe li za drugoga. ⁴Tako, braæo moja, i vi po tijelu Kristovu umrijeste Zakonu da pripadnete drugomu, Onomu koji je od mrtvih uskrišen, te plodove donosimo Bogu. ⁵Doista, dok bijasmo u tijelu, grešne su strasti, Zakonom izazvane, djelovale u našim udovima te smrti donosile plodove; ⁶sada pak umrijevši onomu što nas je sputavalo, riješeni smo Zakona te služimo u novosti Duha, a ne u stareži slova. ⁷Što æemo dakle reæi? Je li Zakon grijeh? Nipošto! Nego: grijeha ne spoznah doli po Zakonu jer za požudu ne bih znao da Zakon nije govorio: Ne poželi! ⁸A grijeh je, uhvativši priliku, po zapovijedi u meni prouzroèio svakovrsnu požudu. Ta bez zakona grijeh je mrtav. ⁹Da, ja sam nekoæ živio bez zakona. Ali kad je došla zapovijed, grijeh oživje. ¹⁰Ja pak umrijeh i ustanovi se: zapovijed dana za život bi mi na smrt. ¹¹Doista grijeh, uhvativši priliku, zapovijedu me zavede, njome me i ubi. ¹²Tako: Zakon je svet, i zapovijed je sveta, i pravedna, i dobra. ¹³Pa zar se to dobro meni u smrt prometnu? Nipošto! Nego: grijeh, da se grijehom oèituje, po tom dobru uzrokuje mi smrt - da grijeh po zapovijedi postane najveæim grešnikom. ¹⁴Zakon je, znamo, duhovan; ja sam pak tjelesan, prodan pod grijeh. ¹⁵Zbilja ne razumijem što radim: ta ne èinim ono što bih htio, nego što mrzim - to èinim. ¹⁶Ako li pak èinim što ne bih htio, slažem se sa Zakonom, priznajem da je dobar. ¹⁷Onda

to ne èinim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni. ¹⁸Doista znam da dobro ne prebiva u meni, to jest u mojem tijelu. Uistinu: htjeti mi ide, ali ne i èiniti dobro. ¹⁹Ta ne èinim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio - to èinim. ²⁰Ako li pak èinim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni. ²¹Nalazim dakle ovaj zakon: kad bih htio èiniti dobro, nameæe mi se zlo. ²²Po nutarnjem èovjeku s užitkom se slažem sa Zakonom Božjim, ²³ali opažam u svojim udovima drugi zakon koji vojuje protiv zakona uma moga i zarobljuje me zakonom grijeha koji je u mojim udovima. ²⁴Jadan li sam ja èovjek! Tko æe me istrgnuti iz ovoga tijela smrtonosnoga? ²⁵Hvala Bogu po Isusu Kristu Gospodinu našem! Ja, dakle, umom ja služim zakonu Božjemu, a tijelom zakonu grijeha.

Chapter 8

¹ Nikakve dakle sada osude onima koji su u Kristu Isusu! ²Ta zakon Duha života u Kristu Isusu oslobodi me zakona grijeha i smrti. ³Uistinu, što je bilo nemoguæe Zakonu, jer je zbog tijela onemoæao, Bog je uèinio: poslavši Sina svoga u oblièju grešnoga tijela i s obzirom na grijeh, osudi grijeh u tijelu ⁴da se pravednost Zakona ispuni u nama koji ne živimo po tijelu nego po Duhu. ⁵Da, oni koji žive po tijelu, teže za onim što je tjelesno; a koji po Duhu, za onim što je Duhovo: ⁶težnja je tijela smrt, a težnja Duha život i mir. ⁷Jer težnja je tijela protivna Bogu: zakonu se Božjemu ne podvrgava, a i ne može. ⁸Oni pak koji su u tijelu, ne mogu se Bogu svidjeti. ⁹A vi niste u tijelu, nego u Duhu, ako Duh Božji prebiva u vama. A nema li tko Duha Kristova, taj nije njegov. ¹⁰I ako je Krist u vama, tijelo je doduše mrtvo zbog grijeha, ali Duh je život zbog pravednosti. ¹¹Ako li Duh Onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživit æe i smrtna tijela vaša po Duhu svome koji prebiva u vama. ¹²Dakle, braæo, dužnici smo, ali ne tijelu da po tijelu živimo! ¹³Jer ako po tijelu živite, umrijeti vam je, ako li pak Duhom usmræujete tjelesna djela, živjet æete. ¹⁴Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. ¹⁵Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem klièemo: "Abba! Oèe!" ¹⁶Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja; ¹⁷ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo. ¹⁸Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema buduæoj slavi koja se ima oèitovati u nama. ¹⁹Doista, stvorenje sa svom žudnjom išèekuje ovo objavljenje sinova Božjih: ²⁰stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti - ne po svojoj volji, nego zbog onoga koji ga podvrgnu - ali u nadi. ²¹Jer i stvorenje æe se osloboditi robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje. ²²Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muèi se u poroðajnim bolima sve do sada. ²³Ali ne samo ono! I mi koji imamo prvine Duha, i mi u sebi uzdišemo išèekujuæi posinstvo, otkupljenje svoga tijela. ²⁴Ta u nadi smo spašeni! Nada pak koja se vidi nije nada. Jer što tko gleda, kako da se tomu i nada? ²⁵Nadamo li se pak onomu èega ne gledamo, postojano to išèekujemo. ²⁶Tako i Duh potpomaže našu nemoæ. Doista ne znamo što da molimo

kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima. ²⁷A Onaj koji pronièe srca zna koja je želja Duha - da se on po Božju zauzima za svete. ²⁸Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani. ²⁹Jer koje predvidje, te i predodredi da budu suoblièeni slici Sina njegova te da on bude prvorođenac među mnogom braæom. ³⁰Koje pak predodredi, te i pozva; koje pozva, te i opravda; koje opravda, te i proslavi. ³¹Što æemo dakle na to reæi? Ako je Bog za nas, tko æe protiv nas? ³²Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! Kako nam onda s njime neæe sve darovati? ³³Tko æe optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! ³⁴Tko æe osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu - on se baš zauzima za nas! ³⁵Tko æe nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Maè? ³⁶Kao što je pisano: Poradi tebe ubijaju nas dan za danom i mi smo im ko ovce za klanje. ³⁷U svemu tome nadmoæno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi. ³⁸Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ³⁹ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neæe nas moæi rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Chapter 9

¹ Istinu govorim u Kristu, ne lažem; susvjedok mi je savjest moja u Duhu Svetom: ²silna mi je tuga i neprekidna bol u srcu. ³Da, htio bih ja sam proklet biti, odvojen od Krista, za braæu svoju, sunarodnjake svoje po tijelu. ⁴Oni su Izraelci, njihovo je posinstvo, i Slava, i Savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obeæanja; ⁵njihovi su i oci, od njih je, po tijelu, i Krist, koji je iznad svega, Bog blagoslovljen u vjekove. Amen. ⁶Ali ne kao da se izjalovila rijeè Božja. Jer nisu Izrael svi koji potjeèu od Izraela; ⁷i nisu svi djeca Abrahamova zato što su njegovo potomstvo, nego po Izaku æe ti se nazivati potomstvo; ⁸to jest: djeca tijela nisu i djeca Božja, nego - djeca obeæanja raèunaju se u potomstvo. ⁹Evo doista rijeèi obeæanja: U ovo æu doba doæi i Sara æe imati sina. ¹⁰Ali ne samo to! I Rebeka je s jednim, s Izakom, ocem našim, zanjela. ¹¹Pa kad još blizanci ne bijahu rođeni niti uèiniše što dobro ili zlo - da bi trajnom ostala odluka Božja o izabranju: ¹²ne po djelima, nego po onome tko poziva - reèeno joj je: Stariji æe služiti mlađemu, ¹³kako je pisano: Jakova sam zavolio, a Ezav mi omrznu. ¹⁴Što æemo dakle reæi? Možda da u Boga ima nepravde? Nipošto! ¹⁵Ta Mojsiju veli: Smilovat æu se komu hoæu da se smilujem; sažalit æu se nad kim hoæu da se sažalim. ¹⁶Nije dakle do onoga koji hoæe ni do onoga koji trèi, nego do Boga koji se smiluje. ¹⁷Jer Pismo veli faraonu: Zato te upravo podigoh da na tebi pokažem svoju moæ i da se razglasi ime moje po svoj zemlji. ¹⁸Tako dakle: smiluje se komu hoæe, a otvrdnjuje koga hoæe. ¹⁹Da, reæi æeš mi: Što se onda još tuži? Ta tko se to volji njegovoj odupro? ²⁰Èovjeèe, tko si ti zapravo da se pravdaš s Bogom? Zar da djelo rekne tvorcu: "Što si me ovakvim naèinio?" ²¹Ili zar lonèar nema vlasti nad glinom da od istoga tijesta naèini posudu sad èasnu, sad neèasnu. ²²A

što ako je Bog, hoteæi oèitovati gnjev i obznaniti svoju moæ u silnoj strpljivosti podnosio posude gnjeva, dozrele za propast, ²³da obznani bogatstvo slave svoje na posudama milosrða, koje unaprijed pripravi za slavu, ²⁴na nama koje pozva ne samo između Židova nego i između pogana? ²⁵Tako i u Hošeji veli: Ne-narod moj prozvat æu narodom mojim i Neljubljenu ljubljenom. ²⁶Na mjestu gdje im je reèeno: Vi niste moj narod prozvat æe se sinovi Boga živoga. ²⁷Izaija pak proglašuje o Izraelu: Zaista, sinova æe Izraelovih brojem biti kao pijeska morskog - Ostatak æe se spasiti; ²⁸jer rijeè æe ispuniti i uskoro izvršiti Gospodin na zemlji. ²⁹Tako je Izaija i prorekao: Da nam Gospodin nad Vojskama ne ostavi sjeme, ko Sodoma bismo bili i Gomori nalik. ³⁰Što æemo dakle reæi? Da pogani koji nisu tražili pravednosti stekoše pravednost, pravednost po vjeri. ³¹Izrael pak koji je tražio neki zakon pravednosti, nije do zakona dopro. ³²Zašto? Jer nije tražio po vjeri, nego kao po djelima. Spotakoše se o kamen spoticanja, ³³kao što je pisano: Evo postavljam na Sionu kamen spoticanja i stijenu posrtanja. Ali tko u nj vjeruje, neæe se postidjeti.

Chapter 10

¹ Braæo! Želja je srca moga i molitva Bogu za njih: da se spase. ²Svjedoèim doista za njih: imaju revnosti Božje, ali ne u pravom razumijevanju. ³Ne priznajuæi, doista, Božje pravednosti i tražeæi uspostaviti svoju, pravednosti se Božjoj ne podložiše. ⁴Jer dovršetak je Zakona Krist - na opravdanje svakomu tko vjeruje. ⁵Da, Mojsije piše o onoj pravednosti iz Zakona: Tko je vrši, naæi æe život u njoj. ⁶A pravednost iz vjere ovako veli: Nemoj reæi u srcu svom: Tko æe se popeti na nebo - to jest Krista svesti? ⁷Ili: Tko æe siæi u bezdan - to jest izvesti Krista od mrtvih? ⁸Nego što veli? Blizu ti je Rijeè, u ustima tvojim i u srcu tvome - to jest Rijeè vjere koju propovijedamo. ⁹Jer ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit æeš spašen. ¹⁰Doista, srcem vjerovati opravdava, a ustima ispovijedati spasava. ¹¹Jer veli Pismo: Tko god u nj vjeruje, neæe se postidjeti. ¹²Nema uistinu razlike između Židova i Grka jer jedan je Gospodin sviju, bogat prema svima koji ga prizivlju. ¹³Jer: Tko god prizove ime Gospodnje, bit æe spašen. ¹⁴Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerovaše? A kako da povjeruju u onoga koga nisu èuli? Kako pak da èuju bez propovjednika? ¹⁵A kako propovijedati bez poslanja? Tako je pisano: Kako li su ljupke noge onih koji donose blagovijest dobra. ¹⁶Ali nisu svi poslušali blagovijesti - evanđelja! Zaista, Izaija veli: Gospodine, tko povjerova našoj poruci? ¹⁷Dakle: vjera po poruci, a poruka rijeèju Kristovom. ¹⁸Nego pitam: Zar nisu èuli? Dapaèe! Po svoj zemlji razliježe se jeka, rijeèi njihove sve do nakraj svijeta. ¹⁹Onda pitam: Zar Izrael nije shvatio? Najprije Mojsije veli: Ja æu vas na ljubomor izazvati pukom ništavnim, razdražit æu vas glupim nekim narodom. ²⁰Izaija pak hrabro veli: Nađoše me koji me ne tražahu, objavih se onima koji me ne pitahu. ²¹A Izraelu veli: Cio dan pružah ruku narodu nepokornom i buntovnom.

Chapter 11

¹ Pitam dakle: Zar je Bog odbacio narod svoj? Nipošto? Ta i ja sam Izraelac, iz potomstva Abrahamova, plemena Benjaminova. ²Nije Bog odbacio naroda svojega koga predvidje. Ili zar ne znate što veli Pismo, ono o Iliji - kako se tuži Bogu na Izraela: ³Gospode, proroke tvoje pobiše, žrtvenike tvoje porušiše; ja ostadoh sam i još mi o glavi rade. ⁴Pa što mu veli Božji glas? Ostavih sebi sedam tisuća ljudi koji ne prignuše koljena pred Baalom. ⁵Tako dakle i u sadašnje vrijeme postoji Ostatak po milosnom izboru. ⁶Ako pak po milosti, nije po djelima; inače milost nije više milost! ⁷Što dakle? Što Izrael ište, to nije postigao, ali izabrani postigoše. Ostali pak otvrdnuše, ⁸kao što je pisano: Dade im Bog duh obamrlosti, oči da ne vide, uši da ne čuju sve do dana današnjega. ⁹I David veli: Nek im stol pred njima bude zamkom, i mrežom, i stupicom, i plaćom. ¹⁰Nek im potamne oči da ne vide i leđa im zauvijek pogni! ¹¹Pitam dakle: jesu li posrnuli da propadnu? Nipošto! Naprotiv: po njihovu posrtaju spasenje poganima da se tako oni, Židovi, izazovu na ljubomor. ¹²Pa ako je njihov posrtaj bogatstvo za svijet, i njihovo smanjenje bogatstvo za pogane, koliko li će više to biti njihov puni broj? ¹³Vama pak, poganima, velim: ja kao apostol pogana službu svoju proslavljam ¹⁴ne bih li na ljubomor izazvao njih, tijelo svoje, i spasio neke od njih. ¹⁵Jer ako je njihovo odbačenje izmirenje svijeta, što li će biti njihovo prihvaćanje ako ne oživljenje od mrtvih? ¹⁶Ako li su prvine svete, sveto je i tijesto; ako li je korijen svet, svete su i grane. ¹⁷Pa ako su neke grane odlomljene, a ti, divlja maslina, pricijepljen umjesto njih, postao suzajedničar korijena, sočnosti masline, ¹⁸ne uznosi se nad grane. Ako li se hoćeš uznositi - ne nosiš ti korijena, nego korijen tebe. ¹⁹Reći ćeš na to: grane su odlomljene da se ja pricijepim. ²⁰Dobro! Oni su zbog nevjere odlomljeni, a ti po vjeri stojiš. Ne uznosi se, nego strahuj! ²¹Jer ako Bog ne poštedje prirodnih grana, ni tebe neće poštedjeti. ²²Promotri dakle dobrotu i strogost Božju: strogost na palima, a dobrotu Božju na sebi ako ostaneš u toj dobroti, inače ćeš i ti biti odsječen. ²³A i oni, ako ne ostanu u nevjeri, bit će pricijepljeni; ta moćan je Bog da ih opet pricijepi. ²⁴Doista, ako si ti, po naravi divlja maslina, odsječen pa mimo narav pricijepljen na pitomu maslinu, koliko li će lakše oni po naravi biti pricijepljeni na vlastitu maslinu! ²⁵Jer ne bih htio, braćo, da budete sami po sebi pametni, a da ne znate ovo otajstvo: djelomično je otvrdnuće zadesilo Izraela dok punina pogana ne uđe. ²⁶I tako će se cio Izrael spasiti, kako je pisano: Doći će sa Siona Otkupitelj, odvratit će bezbožnost od Jakova. ²⁷I to će biti moj Savez s njima, kad uklonim grijehe njihove. ²⁸U pogledu evanđelja oni su, istina, protivnici poradi vas, ali u pogledu izabranja oni su ljubimci poradi otaca. ²⁹Ta neopozivi su dari i poziv Božji! ³⁰Doista, kao što vi nekoć bijaste neposlušni Bogu, a sada po njihovoj neposlušnosti zadobiste milosrđe ³¹tako i oni sada po milosrđu vama iskazanu postadoše neposlušni da i oni sada zadobiju milosrđe. ³²Jer Bog je sve zatvorio u neposlušnost da se svima smiluje. ³³O dubino bogatstva, i mudrosti, i spoznanja Božjega! Kako li su nedokučivi sudovi i neistraživi putovi njegovi! ³⁴Doista, tko spozna misao Gospodnju, tko li mu bi savjetnikom? ³⁵Ili: tko ga darom preteče da bi mu se uzvratiti moralo? ³⁶Jer sve je od njega i po njemu i za njega! Njemu slava u vjekove! Amen.

Chapter 12

¹ Zaklinjem vas, braæo, milosrðem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu - kao svoje duhovno bogoslužje. ²Ne suoblièujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno. ³Da, po milosti koja mi je dana svakomu između vas velim: ne precjenjujte se više no što se treba cijeniti, nego cijenite se razumno, kako je veæ komu Bog odmjerio mjeru vjere. ⁴Jer kao što u jednom tijelu imamo mnogo udova, a nemaju svi isto djelovanje, ⁵tako smo i mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a pojedinci udovi jedan drugomu. ⁶Dare pak imamo razlièite po milosti koja nam je dana: je li to prorokovanje - neka je primjereno vjeri; ⁷je li služenje - neka je u služenju; je li pouèavanje - u pouèavanju; ⁸je li hrabrenje - u hrabrenju; tko dijeli, neka je darežljiv; tko je predstojnik - revan; tko iskazuje milosrðe - radostan! ⁹Ljubav nehinjena! Zazirite oda zla, prianajte uz dobro! ¹⁰Srdaèno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretjeèite jedni druge poštovanjem! ¹¹U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite! ¹²U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! ¹³Pritjeèite u pomoæ svetima u nuždi, gajite gostoljubivost! ¹⁴Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjite! ¹⁵Radujte se s radosnima, plaèite sa zaplakanima! ¹⁶Budite istomišljenici među sobom! Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlaèi što je ponizno. Ne umišljajte si da ste mudri! ¹⁷Nikome zlo za zlo ne vraæajte; zauzimajte se za dobro pred svim ljudima! ¹⁸Ako je moguæe, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima! ¹⁹Ne osveæujte se, ljubljeni, nego dajte mjesta Božjem gnjevu. Ta pisano je: Moja je odmazda, ja æu je vratiti, veli Gospodin. ²⁰Naprotiv: Ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga, i ako je žedan, napoj ga! Èiniš li tako, ugljevlje mu ražareno zgræeš na glavu. ²¹Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo.

Chapter 13

¹ Svaka duša neka se podlaže vlastima nad sobom. Jer nema vlasti doli od Boga: koje postoje, od Boga su postavljene. ²Stoga tko se suprotstavlja vlasti, Božjoj se odredbi protivi; koji se pak protive, sami æe na se navuæi osudu. ³Vladari doista nisu strah i trepet zbog dobra, nego zbog zla djela. Hoæeš li se ne bojati vlasti? Dobro èini pa æeš imati pohvalu od nje! ⁴Ta Božji je ona poslužitelj - tebi na dobro. Ako li zlo èiniš, strahuj! Ne nosi uzalud maèa! Božji je ona poslužitelj: gnjev njegov iskaljuje na onome koji zlo èini. ⁵Treba se stoga podlagati, ne samo zbog gnjeva nego i zbog savjesti. ⁶Zato i poreze plaæate: ta službenici su Božji oni koji se time bave. ⁷Dajte svakomu što mu pripada: komu porez - porez, komu carina - carina, komu poštovanje - poštovanje, komu èast - èast. ⁸Nikomu ništa ne dugujte, osim da jedni druge ljubite. Jer tko drugoga ljubi, ispunio je Zakon. ⁹Uistinu: Ne èini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi! i ima li koja druga zapovijed, sažeta je u ovoj rijeèi: Ljubi svoga blišnjega kao sebe samoga. ¹⁰Ljubav blišnjemu zla

ne èini. Punina dakle Zakona jest ljubav. ¹¹To tim više što shvaæate ovaj èas: vrijeme je veæ da se oda sna prenememo jer nam je sada spasenje bliže nego kad povjerasmo. ¹²Noæ poodmaèe, dan se približi! Odložimo dakle djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti. ¹³Kao po danu pristojno hodimo, ne u pijankama i pijanèevanjima, ne u prilježnostima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, ¹⁴nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom i, u brizi za tijelo, ne pogodujte požudama.

Chapter 14

¹Slaboga u vjeri prigrlite, ali ne da se prepirete o mišljenjima. ²Netko vjeruje da smije sve jesti, slabi opet jede samo povræe. ³Tko jede, neka ne prezire onoga tko ne jede; tko pak ne jede, neka ne sudi onoga tko jede. Ta Bog ga je prigrlio. ⁴Tko si ti da sudiš tuðega slugu? Svojemu Gospodaru i stoji i pada! A stajat æe jer moæan je Gospodin da ga podrži. ⁵Netko razlikuje dan od dana, nekome je opet svaki dan jednak. Samo nek je svatko posve uvjeren u svoje mišljenje. ⁶Tko na dan misli, poradi Gospodina misli; i tko jede, poradi Gospodina jede: zahvaljuje Bogu. I tko ne jede, poradi Gospodina ne jede i - zahvaljuje Bogu. ⁷Jer nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire. ⁸Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo. Živimo li dakle ili umiremo - Gospodinovi smo. ⁹Ta Krist zato umrije i oživje da gospodar bude i mrtvima i živima. ¹⁰A ti, što sudiš brata svoga? Ili ti, što prezireš brata svoga? Ta svi æemo stati pred sudište Božje. ¹¹Jer pisano je: Života mi moga, govori Gospodin, prignut æe se preda mnogom svako koljeno i svaki æe jezik priznati Boga. ¹²Svaki æe dakle od nas za sebe Bogu dati raèun. ¹³Dakle, ne sudimo više jedan drugoga, nego radije sudite o tome da ne valja postavljati bratu stupice ili spoticala. ¹⁴Znam i uvjeren sam u Gospodinu: ništa samo od sebe nije neèisto. Samo je onomu neèisto tko to smatra neèistim. ¹⁵Doista, ako je poradi hrane tvoj brat ražalošæen, veæ nisi na putu ljubavi. Ne upropašæuj tom svojom hranom onoga za koga je Krist umro! ¹⁶Nemojte da se pogrđuje vaše dobro! ¹⁷Ta kraljevstvo Božje nije jelo ili piæe, nego pravednost, mir i radost u Duhu Svetome. ¹⁸Da, tko tako Kristu služi, mio je Bogu i cijene ga ljudi. ¹⁹Nastojmo stoga promicati mir i uzajamno izgrađivanje! ²⁰Ne razaraj djela Božjega poradi hrane! Sve je, istina, èisto, ali je zlo za onoga tko na sablazan jede. ²¹Dobro je ne jesti mesa i ne piti vina i ne uzimati ništa o što se tvoj brat spotièe. ²²Ti imaš uvjerenje. Za sebe ga imaj pred Bogom. Blago onomu tko samoga sebe ne osuđuje u onom na što se odluèuje! ²³Jede li tko dvoumeæi, osudio se jer ne radi iz uvjerenja. A sve što nije iz uvjerenja, grijeh je.

Chapter 15

¹ Mi jaki treba da nosimo slabosti slabih, a ne da sebi ugađamo. ² Svaki od nas neka ugađa bližnjemu na dobro, na izgrađivanje. ³ Ta ni Krist nije sebi ugađao, nego kao što je pisano: Poruge onih koji se rugaju tebi padoše na me. ⁴ Uistinu, što je nekoæ napisano, nama je za pouku napisano da po postojanosti i utjesi Pisama imamo nadu. ⁵ A Bog postojanosti i utjehe dao vam da meðusobno budete složni po Kristu Isusu ⁶ te jednodušno, iz jednoga grla, slavite Boga i Oca Gospodina našega Isusa Krista. ⁷ Prigrlijte jedni druge kao što je Krist prigrlio vas na slavu Božju. ⁸ Krist je, velim, postao poslužitelj obrezanika za istinu Božju da ispuni obeæanja dana ocima, ⁹ a pogani da za milosrðe proslave Boga, kao što je pisano: Zato æu te slaviti meðu pucima i psalam pjevati tvome imenu. ¹⁰ I još veli: Klièite, puci, s njegovim narodom. ¹¹ I još: Hvalite, svi puci, Gospodina, slavili ga svi narodi! ¹² Izaija opet veli: Pojavit æe se Jišajev izdanak, dignut da vlada narodima, u njemu je nada narodima. ¹³ A Bog nade napunio vas svakom radošæu i mirom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha Svetoga. ¹⁴ Ja sam, braæo moja, uvjeren: vi ste i sami puni èestitosti, ispunjeni svakim znanjem, sposobni jedni druge urazumljivati. ¹⁵ Ipak vam djelomièno smionije napisah da vas na poznato nekako podsjetim poradi milosti koja mi je dana od Boga - ¹⁶ da budem bogoslužnik Krista Isusa meðu poganima, sveæenik evanðelja Božjega te prinos pogana postane ugodan, posveæen Duhom Svetim. ¹⁷ Imam se dakle èime dièiti u Kristu Isusu s obzirom na ono što je Božje. ^{18/19} Jer ne bih se usudio govoriti o neèemu što Krist rijeèju i djelom, snagom znamenja i èudesu, snagom Duha nije po meni uèinio da k poslušnosti privede pogane. Tako sam od Jeruzalema pa uokolo sve do Ilirika pronio evanðelje Kristovo, ²⁰ i to tako da sam se trsio navješæivati evanðelje ne gdje se veæ spominjao Krist - da ne bih gradio na temeljima drugih - ²¹ nego, kako je pisano: Vidjet æe ga oni kojima nije naviješten, shvatiti oni koji za nj nisu èuli. ²² Time sam ponajèešæe i bio sprijeèen doæi k vama. ²³ Sad mi pak više nema mjesta u ovim krajevima, a živa mi je želja, ima veæ mnogo godina, doæi k vama ²⁴ kad poðem u Španjolsku. Nadam se doista da æu vas na proputovanju posjetiti i da æete me onamo otpraviti pošto mi se najprije bar donekle ispuni želja biti s vama. ²⁵ Ali sad idem u Jeruzalem da poslužim svetima. ²⁶ Makedonija i Ahaja odluèiše oèitovati neko zajedništvo prema siromašnim svetima u Jeruzalemu. ²⁷ Da, odluèiše, a i dužnici su im. Jer ako su pogani postali sudionicima njihovih duhovnih dobara, dužni su im u tjelesnima poslužiti. ²⁸ Pošto dakle to obavim - ovaj im plod zapeæaæen uruèim - uputit æu se u Španjolsku i usput k vama. ²⁹ A kada doðem k vama, doæi æu, znam, s puninom blagoslova Kristova. ³⁰ Ali zaklinjem vas, braæo, Gospodinom Isusom Kristom i ljubavlju Duha: suborci mi budite u molitvama Bogu upravljenima za me, ³¹ da umaknem onim nevjernima u Judeji i da moja pomoæ Jeruzalemu bude po volji svetima ³² te s Božjom voljom radosno doðem k vama i s vama zajedno odahnem. ³³ Bog mira sa svima vama! Amen.

Chapter 16

¹ Preporučujem vam Febu, sestru našu, poslužiteljicu Crkve u Kenhreji: ² primite je u Gospodinu kako dolikuje svetima i priskočite joj u pomoć u svemu što od vas ureba jer je i ona bila zaštitnicom mnogima i meni samomu. ³ Pozdravite Prisku i Akvilu, suradnike moje u Kristu Isusu. ⁴ Oni su za moj život podmetnuli svoj vrat; zahvaljujem im ne samo ja nego i sve Crkve pogana. ⁵ Pozdravite i Crkvu u njihovoj kući. Pozdravite ljubljenog mi Epeneta koji je prvina Azije za Krista. ⁶ Pozdravite Mariju koja se mnogo trudila za vas. ⁷ Pozdravite Andronika i Juniju, rođake i suuznike moje; oni su ugledni među apostolima i prije mene bili su u Kristu. ⁸ Pozdravite Amplijata, ljubljenoga moga u Gospodinu. ⁹ Pozdravite Urbana, suradnika moga u Kristu, i ljubljenog mi Staha. ¹⁰ Pozdravite Apela, prokušanoga u Kristu. Pozdravite Aristobulove. ¹¹ Pozdravite Herodiona, rođaka moga. Pozdravite Narcisove koji su u Gospodinu. ¹² Pozdravite Trifenu i Trifozu koje se trude u Gospodinu. Pozdravite ljubljenu Persidu koja se mnogo trudila u Gospodinu. ¹³ Pozdravite Rufa, izabranika u Gospodinu, i majku njegovu i moju. ¹⁴ Pozdravite Asinkrita, Flegonta, Herma, Patrobu, Hermu i braću koja su s njima. ¹⁵ Pozdravite Filologa i Juliju, Nereja i njegovu sestru, i Olimpu, i sve svete koji su s njima. ¹⁶ Pozdravite jedni druge cjelovom svetim. Pozdravljaju vas sve Crkve Kristove. ¹⁷ Zaklinjem vas, braćo, čuvajte se onih koji siju razdore i sablazni mimo nauk u kojem ste poučeni, i klonite ih se. ¹⁸ Jer takvi ne služe Gospodinu našem Kristu, nego svom trbuhu te lijepim i laskavim riječima zavode srca nedužnih. ¹⁹ Doista, vaša je poslušnost doprla do svijeta. Zbog vas se dakle radujem i htio bih da budete mudri za dobro, a bezazleni za zlo. ²⁰ Bog mira satr će ubrzo Sotonu pod vašim nogama. Milost Gospodina Isusa s vama! ²¹ Pozdravlja vas Timotej, suradnik moj, i Lucije, Jason i Sosipater, rođaci moji. ²² Pozdravljam vas u Gospodinu ja, Tercije, koji napisah ovu poslanicu. ²³ Pozdravlja vas Gaj, gostoprimac moj i cijele Crkve. Pozdravlja vas Erast, gradski blagajnik, i brat Kvart. ²⁴# ²⁵ Onomu koji vas može učvrstiti - po mojem evanđelju i propovijedanju Isusa Krista, po objavljenju Otajstva prešućenog drevnim vremenima, ²⁶ a sada očitovanog i po proročkim pismima odredbom vječnoga Boga svim narodima obznanjenog za poslušnost, vjeru - ²⁷ jedinomu Mudromu, Bogu, po Isusu Kristu: Njemu slava u vijeke! Amen. **UVOD**

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Pavao, po Božjoj volji pozvan za apostola Krista Isusa, i brat Sosten ² Crkvi Božjoj u Korintu - posvećenima u Kristu Isusu, pozvanicima, svetima, sa svima što na bilo kojemu mjestu prizivlju ime Isusa Krista, Gospodina našega, njihova i našega. ³ Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista! ⁴ Zahvaljujem Bogu svojemu svagda za vas zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: ⁵ u njemu se obogatiste u svemu - u svakoj riječi i svakom spoznanju. ⁶ Kako li se svjedočanstvo o Kristu utvrdilo u vama ⁷ te ne oskudijevate ni na jednom daru čekajuć

Objavljenje Gospodina našega Isusa Krista! ⁸On æe vas uèiniti i postojanima do kraja, besprigovornima u Dan Gospodina našega Isusa Krista. ⁹Vjeran je Bog koji vas pozva u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega. ¹⁰Zaklinjem vas, braæo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude meðu vama razdora, nego budite savršeno istog osjeæanja i istog mišljenja. ¹¹Jer Klojini mi, braæo moja, o vama rekoše da meðu vama ima svaða. ¹²Mislim to što svaki od vas govori: "Ja sam Pavlov", "A ja Apolonov", "A ja Kefin", "A ja Kristov". ¹³Zar je Krist razdijeljen? Zar je Pavao raspet za vas? Ili ste u Pavlovo ime kršteni? ¹⁴Hvala Bogu što ne krstih nikoga od vas, osim Krispa i Gaja; ¹⁵da ne bi tko rekao da ste u moje ime kršteni. ¹⁶A da, krstih i Stefanin dom. Inaèe ne znam krstih li koga drugoga. ¹⁷Jer ne posla me Krist krstiti, nego navješæivati evanðelje, i to ne mudrošæu besjede, da se ne obeskrjepi križ Kristov. ¹⁸Uistinu, besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja. ¹⁹Ta pisano je: Upropastit æu mudrost mudrih, i odbacit æu umnost umnih. ²⁰Gdje je mudrac? Gdje je književnik? Gdje je istraživaè ovoga svijeta? Zar ne izludi Bog mudrost svijeta? ²¹Doista, kad svijet u mudrosti Božjoj Boga ne upozna mudrošæu, svidjelo se Bogu ludošæu propovijedanja spasiti vjernike. ²²Jer i Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, ²³a mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, ²⁴pozvanima pak - i Židovima i Grcima - Krista, Božju snagu i Božju mudrost. ²⁵Jer ludo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jaèe je od ljudi. ²⁶Ta gledajte, braæo, sebe, pozvane: nema mnogo mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. ²⁷Nego lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; ²⁸i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, ²⁹da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom. ³⁰Od njega je da vi jeste u Kristu Isusu, koji nama posta mudrost od Boga, i pravednost, i posveæenje, i otkupljenje, ³¹da bude kako je pisano: Tko se hvali, u Gospodu neka se hvali.

Chapter 2

¹ I ja kada doðoh k vama, braæo, ne doðoh s uzvišenom besjedom ili mudrošæu navješæivati vam svjedoèanstvo Božje ²jer ne htjedoh meðu vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga. ³I ja priðoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju. ⁴I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim rijeèima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage ⁵da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj. ⁶Mudrost doduše navješæujemo meðu zrelima, ali ne mudrost ovoga svijeta, ni knezova ovoga svijeta koji propadaju, ⁷nego navješæujemo Mudrost Božju, u Otajstvu, sakrivenu; onu koju predodredi Bog prije vjekova za slavu našu, ⁸a koje nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao. Jer da su je upoznali, ne bi Gospodina slave razapeli. ⁹Nego, kako je pisano: Što oko ne vidje, i uho ne èu, i u srce èovjeèje ne uèe, to pripravi Bog onima koji ga ljube. ¹⁰A nama to Bog objavi po Duhu jer Duh sve pronièe, i dubine Božje. ¹¹Jer tko od

ljudi zna što je u èovjeku osim duha èovjeèjega u njemu? Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega. ¹²A mi, mi ne primismo duha svijeta, nego Duha koji je od Boga da znamo èime nas je obdario Bog. ¹³To i navješæujemo, ne nauèenim rijeèima èovjeèje mudrosti, nego naukom Duha izlažuæi duhovno duhovnima. ¹⁴Naravan èovjek ne prima što je od Duha Božjega; njemu je to ludost i ne može spoznati jer po Duhu valja prosuđivati. ¹⁵Duhovan pak prosuđuje sve, a njega nitko ne prosuđuje. ¹⁶Jer tko spozna misao Gospodnju, tko da ga pouèi? A mi imamo misao Kristovu.

Chapter 3

¹ I ja, braæo, nisam mogao govoriti vama kao duhovnima, nego kao tjelesnima, kao nejaèadi u Kristu. ²Mlijekom vas napojih, ne jelom: još ne mogoste, a ni sada još ne možete ³jer još ste tjelesni. Doista, dok je meðu vama zavist i prepiranje, zar niste tjelesni, zar po ljudsku ne postupate? ⁴Jer kad jedan govori: "Ja sam Pavlov", a drugi: "Ja Apolonov", niste li odveæ ljudi? ⁵Ta što je Apolon? Što je Pavao? Poslužitelji po kojima povjеровaste - kako veæ komu Gospodin daje. ⁶Ja zasadih, Apolon zali, ali Bog daje rasti. ⁷Tako niti je što onaj tko sadi ni onaj tko zalijeva, nego Bog koji daje rasti. ⁸Tko sadi i tko zalijeva, jedno su; a svaki æe po svome trudu primiti plaæu. ⁹Jer Božji smo suradnici: Božja ste njiva, Božja graðevina. ¹⁰Po milosti Božjoj koja mi je dana ja kao mudri graditelj postavih temelj, a drugi naziðuje; ali svaki neka pazi kako naziðuje. ¹¹Jer nitko ne može postaviti drugoga temelja osim onoga koji je postavljen, a taj je Isus Krist. ¹²Naziðuje li tko na ovom temelju zlatom, srebrom, dragim kamenjem, drvom, sijenom, slamom - ¹³svaèije æe djelo iziaæi na svjetlo. Onaj æe Dan pokazati jer æe se u ognju oèitovati. I kakvo je èije djelo, oganj æe iskušati. ¹⁴Ostane li djelo, primit æe plaæu onaj tko ga je nazidao. ¹⁵Izgori li èije djelo, taj æe štetovati; ipak, on æe se sam spasiti, ali kao kroz oganj. ¹⁶Ne znate li? Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. ¹⁷Ako tko upropašæuje hram Božji, upropastit æe njega Bog. Jer hram je Božji svet, a to ste vi. ¹⁸Nitko neka se ne vara. Ako tko misli da je mudar meðu vama na ovome svijetu, neka bude lud da bude mudar. ¹⁹Jer mudrost ovoga svijeta ludost je pred Bogom. Ta pisano je: On hvata mudre u njihovu lukavstvu. ²⁰I opet: Gospodin poznaje namisli mudrih, one su isprazne. ²¹Zato neka se nitko ne hvasta ljudima jer sve je vaše. ²²Bio Pavao, ili Apolon, ili Kefa, bio svijet, ili život, ili smrt, ili sadašnje, ili buduæe: sve je vaše, ²³vi Kristovi, a Krist Božji.

Chapter 4

¹ Tako, neka nas svatko smatra službenicima Kristovim i upraviteljima otajstava Božjih. ²A od upravitelja iziskuje se napokon da budu vjerni. ³Meni pak nije nimalo do toga da me sudite vi

ili bilo koji ljudski sud; a ni ja sam sebe ne sudim. ⁴Doista, nièega sebi nisam svjestan, no time nisam opravdan: moj je sudac Gospodin. ⁵Zato ne sudite ništa prije vremena dok ne dođe Gospodin koji æe iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i razotkriti nakane srdaca. I tada æe svatko primiti pohvalu od Boga. ⁶Time, braæo, smjerah na sebe i Apolona radi vas: da na nama nauèite onu "Ne preko onoga što je pisano" te se ne nadimate jednim protiv drugoga. ⁷Ta tko tebi daje prednost? Što imaš da nisi primio? Ako si primio, što se hvastaš kao da nisi primio? ⁸Veæ ste siti, veæ se obogatiste, bez nas se zakraljiste! Kamo sreæe da se zakraljiste da i mi s vama zajedno kraljujemo! ⁹Jer Bog je, èini mi se, nas apostole prikazao posljednje, kao na smrt osuðene, jer postali smo prizor svijetu, i anđelima, i ljudima - ¹⁰mi ludi poradi Krista, vi mudri u Kristu; mi slabi, vi jaki; vi èašæeni, mi prezreni; ¹¹sve do ovoga èasa i gladujemo, i žeðamo, i goli smo, i pljuskuju nas, i beskuænici smo, ¹²i patimo se radeæi svojim rukama. Proklinjani blagoslivljamo, proganjani ustrajavamo, ¹³pogrðivani tješimo. Kao smeæe svijeta postasmo, svaèiji izmet sve do sada. ¹⁴Ne pišem ovoga da vas postidim, nego da vas kao ljubljenu svoju djecu urazumim. ¹⁵Jer da imate u Kristu i deset tisuæa uèitelja, ipak ne biste imali više otaca. Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih! ¹⁶Zaklinjem vas, dakle: nasljedovatelji moji budite. ¹⁷Zato upravo poslah k vama Timoteja, koji mi je dijete ljubljeno i vjerno u Gospodinu, da vas podsjeti na napatke moje, u Kristu, kako posvuda u svakoj crkvi uèim. ¹⁸Neki se uzniješe kao da ja neæu doæi k vama. ¹⁹Ipak, eto me ubrzo k vama, ako Gospodin htjedne, i rasudit æu ne rijeèi onih nadutih, nego krepost. ²⁰Ta nije u rijeèi kraljevstvo Božje, nego u kreposti. ²¹Što želite? Da k vama doðem sa šibom ili s ljubavlju i duhom blagosti?

Chapter 5

¹Opæenito se èuje o bludnosti meðu vama, i to takvoj bludnosti kakve nema ni meðu poganima: da netko ima oèevu ženu. ²I vi mi se uznijeli, mjesto da žalujete pa da se iskorijeni iz vaše sredine onaj koji takvo djelo poèini. ³A ja, i nenazoèan tijelom, ali nazoèan duhom, veæ sam presudio kao nazoèan onoga koji je takvo što poèinio. ⁴Pošto se u ime Gospodina našega Isusa Krista okupite vi i moj duh, snagom Gospodina našega Isusa, ⁵neka se takav preda Sotoni na propast tijela da bi se spasio duh u Dan Gospodina Isusa. ⁶Ne valja vam hvastanje! Zar ne znate da malo kvasca sve tijesto ukvasa? ⁷Oèistite stari kvasac da budete novo tijesto, kao što i jeste beskvasni jer veæ je žrtvovana Pasha naša, Krist. ⁸Zato svetkujmo, ne sa starim kvascem ni s kvascem zloæe i pakosti, nego s beskvasnim kruhovima èistoæe i istine. ⁹Napisah vam u poslanici da se ne miješate s bludnicima - ¹⁰ne opæenito s bludnicima ovoga svijeta, ili lakomcima, ili razbojnicima, ili idolopoklonicima jer biste inaèe morali iz svijeta iziæi. ¹¹Napisah vam zapravo da se ne miješate s nazovibratom koji bi bio bludnik, ili lakomac, ili idolopoklonik, ili pogrðivaè, ili pijanica, ili razbojnik. S takvim ni za stol! ¹²Što spada na me suditi one vani? Ne sudite li vi one koji su unutra? ¹³A one vani sudit æe Bog. Iskorijenite opakoga iz svoje sredine.

Chapter 6

¹ Tko bi se od vas u sporu s drugim usudio parnièiti se pred nepravедnima, a ne pred svetima? ²Ili zar ne znate da æe sveti suditi svijet? Pa ako æete vi suditi svijet, zar niste vrijedni suditi sitnice? ³Ne znate li da æemo suditi anđele, kamo li ne ono svagdanje? ⁴A vi, kad imate sporove o svagdanjem, sucima postavljate one do kojih Crkva ništa ne drži! ⁵Vama na sramotu govorim. Tako? Zar nema među vama ni jednoga mudra koji bi mogao rasuditi među braæom? ⁶Nego brat se s bratom parnièi, i to pred nevjernicima? ⁷Zapravo, veæ vam je to nedostatak što se parnièite među sobom. Zašto radije ne trpite nepravdu? Zašto se radije ne pustite oplijeniti? ⁸Nego vi èinite nepravdu i plijenite, i to braæu. ⁹Ili zar ne znate da nepravедnici neæe baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni muškoložnici, ¹⁰ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovaèi, ni razbojnici neæe baštiniti kraljevstva Božjega. ¹¹To evo, bijahu neki od vas, ali oprali ste se, ali posvetili ste se, ali opravdali ste se u imenu Gospodina našega Isusa Krista i u Duhu Boga našega. ¹²"Sve mi je dopušteno!" Ali - sve ne koristi. "Sve mi je dopušteno!" Ali - neæu da mnome išta vlada. ¹³"Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog æe i jedno i drugo uništiti." Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu! ¹⁴Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas æe uskrisiti snagom njegovom. ¹⁵Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoæu li dakle uzeti udove Kristove i uèiniti ih udovima bludnièinim? Nipošto! ¹⁶Ili zar ne znate: tko uz bludnicu prione, jedno je tijelo? Jer veli se: Bit æe njih dvoje jedno tijelo. ¹⁷A tko prione uz Gospodina, jedan je duh. ¹⁸Bježite od bludnosti! Svaki grijeh koji uèini èovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela. ¹⁹Ili zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. ²⁰Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!

Chapter 7

¹ Sada o onome što ste mi pisali. Dobro je èovjeku ne dotaæi ženu. ²Ipak, zbog bludnosti, neka svaki ima svoju ženu i svaka neka ima svoga muža. ³Muž neka vrši dužnost prema ženi, a tako i žena prema mužu. ⁴Žena nije gospodar svoga tijela, nego muž, a tako ni muž nije gospodar svoga tijela, nego žena. ⁵Ne uskraæujte se jedno drugome, osim po dogovoru, povremeno, da se posvetite molitvi pa se opet združite da vas Sotona ne bi napastovao zbog vaše neizdržljivosti. ⁶Ali to velim kao dopuštenje, ne kao zapovijed. ⁷A htio bih da svi ljudi budu kao i ja; ali svatko ima svoj dar od Boga, ovaj ovako, onaj onako. ⁸Neoženjenima pak i udovicama velim: dobro im je ako ostanu kao i ja. ⁹Ako li se ne mogu uzdržati, neka se žene, udaju. Jer bolje je ženiti se negoli izgarati. ¹⁰A oženjenima zapovijedam, ne ja, nego Gospodin: žena neka se od muža ne rastavlja - ¹¹ako se ipak rastavi, neka ostane neudana ili neka se s mužem pomiri - i muž neka ne otpušta ženu. ¹²Ostalima pak velim - ja, ne Gospodin: ima li koji brat ženu nevjernicu i ona privoli stanovati s njime, neka

je ne otpušta. ¹³I žena koja ima muža nevjernika te on privoli stanovati s njome, neka ne otpušta muža. ¹⁴Ta muž nevjernik posvećen je ženom i žena nevjernica posvećena je bratom. Inače bi djeca vaša bila nečista, a ovako - sveta su. ¹⁵Ako li se nevjernik hoće rastaviti, neka se rastavi; brat ili sestra u takvim prilikama nisu vezani: ta na mir nas je pozvao Bog. ¹⁶Jer što znaš, ženo, hoćeš li spasiti muža? Ili što znaš, mužu, hoćeš li spasiti ženu? ¹⁷U drugome svatko neka živi kako mu je Gospodin dodijelio, kako ga je Bog pozvao. Tako određujem po svim crkvama. ¹⁸Je li tko pozvan kao obrezan, neka ne prepravlja obrezanja. Ako je pozvan kao neobrezan, neka se ne obrezuje. ¹⁹Obrezanje nije ništa i neobrezanje nije ništa, nego - držanje Božjih zapovijedi. ²⁰Svatko neka ostane u onom zvanju u koje je pozvan. ²¹Jesi li pozvan kao rob? Ne brini! Nego, ako i možeš postati slobodan, radije se okoristi. ²²Jer tko je u Gospodinu pozvan kao rob, slobodnjak je Gospodnji. Tako i tko je pozvan kao slobodnjak, rob je Kristov. ²³Otkupninom ste kupljeni: ne budite robovi ljudima. ²⁴Svatko u čemu je pozvan, braćo, u tome neka i ostane pred Bogom. ²⁵O djevicama nemam zapovijedi, nego dajem savjet kao čovjek po milosrđu Gospodnjem vrijedan povjerenja. ²⁶Smatram dakle: dobro je to zbog sadašnje nevolje, dobro je čovjeku tako biti. ²⁷Jesi li vezan za ženu? Ne traži rastave. Jesi li slobodan od žene? Ne traži žene. ²⁸Ali ako se i oženiš, nisi sagriješio; i djevica ako se uda, nije sagriješila. Ali takvi će imati tjelesnu nevolju, a ja bih vas rado poštudio. ²⁹Ovo hoću reći, braćo: Vrijeme je kratko. Odsele i koji imaju žene, neka budu kao da ih nemaju; ³⁰i koji plaču, kao da ne plaču; i koji se vesele, kao da se ne vesele; i koji kupuju, kao da ne posjeduju; ³¹i koji uživaju ovaj svijet, kao da ga ne uživaju, jer - prolazi obliće ovoga svijeta. ³²A rado bih da budete bezbrižni. Neoženjen se brine za Gospodnje, kako da ugodí Gospodinu. ³³A oženjen se brine za svjetovno, kako da ugodí ženi, ³⁴pa je razdijeljen. I žena neudana i djevica brine se za Gospodnje, da bude sveta i tijelom i duhom; a udana se brine za svjetovno, kako da ugodí mužu. ³⁵Ovo pak govorim vama na korist, ne da vam postavim zamku, nego da primjerno i nesmetano budete privrženi Gospodinu. ³⁶Misli li tko da je nepriličan prema svojoj djevici kad je preživotan i s njome mora biti, neka čini što je nakanio, ne griješi: neka se uzmu. ³⁷Tko je pak nepokolebljivo stalan u srcu te nema potrebe, a u vlasti mu je volja pa to odluči u svom srcu - čuvati svoju djevicu - dobro čini. ³⁸Tako, tko se oženi svojom djevicom, dobro čini, a tko se ne oženi, bolje čini. ³⁹Žena je vezana dokle živi muž njezin. Umre li muž, slobodna je: neka se uda za koga hoće, samo u Gospodinu. ⁴⁰Bit će ipak blaženija ostane li onako, po mojem savjetu. A mislim da i ja imam Duha Božjega.

Chapter 8

¹ U pogledu mesa žrtvovana idolima, znamo, svi posjedujemo znanje. Ali znanje nadima, a ljubav izgrađuje. ²Ako tko misli da što zna, još ne zna kako treba znati. ³A ljubi li tko Boga, Bog ga poznaje. ⁴Dakle, u pogledu blagovanja mesa žrtvovana idolima, znamo: nema idola na svijetu i nema Boga do Jednoga. ⁵Jer sve kad bi i bilo nazovibogova ili na nebu ili na zemlji - kao što ima

mного "bogova" i mnogo "gospodara"! - ⁶nama je jedan Bog, Otac, od koga je sve, a mi za njega; i jedan Gospodin, Isus Krist, po kome je sve, i mi po njemu. ⁷Ali nemaju svi toga znanja. Neki, navikli na idole, još jedu meso kao idolima žrtvovano i njihova se savjest kalja jer je nejaka. ⁸A k Bogu nas ne privodi jelo. Niti što gubimo ako ne jedemo; niti što dobivamo ako jedemo. ⁹A pazite da ne bi možda ta vaša sloboda bila spoticaj nejakima. ¹⁰Jer vidi li tko tebe koji imaš znanje za stolom u hramu idolskomu, neæe li se njegova savjest, jer je nejaka, "izgraditi" da jede žrtvovano idolima? ¹¹I s tvoga znanja propada nejaki, brat za kojega je Krist umro. ¹²Tako griješeæi protiv braæe i ranjavajuæi njihovu nejaku savjest, protiv Krista griješite. ¹³Zato ako jelo sablažnjava brata moga, ne, neæu jesti mesa dovijeka da brata svoga ne sablaznim.

Chapter 9

¹ Nisam li ja slobodan? Nisam li apostol? Nisam li vidio Isusa, Gospodina našega? Niste li vi djelo moje u Gospodinu? ²Ako drugima nisam apostol, vama svakako jesam. Ta vi ste peæat mojega apostolstva u Gospodinu. ³Moj odgovor mojim tužiteljima jest ovo: ⁴Zar nemamo prava jesti i piti? ⁵Zar nemamo prava ženu vjernicu voditi sa sobom kao i drugi apostoli i braæa Gospodnja i Kefa? ⁶Ili samo ja i Barnaba nemamo prava ne raditi? ⁷Tko ikada vojuje o svojem trošku? Tko sadi vinograd pa roda njegova ne jede? Ili tko pase stado pa od mlijeka stada ne jede? ⁸Zar to govorim po ljudsku? Ne kaže li to i Zakon? ⁹Jer u Mojsijevu zakonu piše: Ne zavezuj usta volu koji vrši! Zar je Bogu do volova? ¹⁰Ne govori li on baš radi nas? Doista, radi nas je napisano, jer tko ore, u nadi treba da ore; i tko vrši, u nadi da æe dobiti dio. ¹¹Ako smo mi vama sijali dobra duhovna, veliko li je nešto ako vam požanjemo tjelesna? ¹²Ako drugi sudjeluju u vašim dobrima, zašto ne bismo mi mogli još veæma. Ali nismo se poslužili tim pravom, nego sve teglimo da ne bismo postavili kakvu zapreku evanđelju Kristovu? ¹³Ne znate li: koji obavljaju svetinje, od svetišta se hrane; i koji žrtveniku služe, sa žrtvenikom dijele? ¹⁴Tako je i Gospodin onima koji evanđelje navješæuju odredio od evanđelja živjeti. ¹⁵No ja se niæim od toga nisam poslužio. A i ne napisah toga da bi se tako postupilo prema meni. Radije umrijeti, nego... Te mi slave nitko neæe oduzeti! ¹⁶Jer što navješæujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješæujem. ¹⁷Jer ako to æinim iz vlastite pobude, ide me plaæa; ako li ne iz vlastite pobude - služba je to koja mi je povjerena. ¹⁸Koja mi je dakle plaæa? Da propovijedajuæi pružam evanđelje besplatno ne služeæi se svojim pravom u evanđelju. ¹⁹Jer premda slobodan od sviju, sam sebe svima uæinim slugom da ih što više steknem. ²⁰Bijah Židovima Židov da Židove steknem; onima pod Zakonom, kao da sam pod Zakonom - premda ja nisam pod Zakonom - da one pod Zakonom steknem; ²¹onima bez Zakona, kao da sam bez zakona - premda nisam bez Božjega zakona, nego u Kristovu zakonu - da steknem one bez Zakona; ²²bijah nejakima nejak da nejake steknem. Svima bijah sve da pošto-poto neke spasim. ²³A sve æinim poradi evanđelja da bih i ja bio suzajedniæar u njemu. ²⁴Ne znate li: trkaæi u trkalištu svi doduše træe, ali jedan prima nagradu? Tako træite da

dobijete. ²⁵Svaki natjecatelj sve moguæe izdræava; oni da dobiju raspadljiv vijenac, mi neraspadljiv. ²⁶Ja dakle tako trëim - ne kao besciljno, tako udaram šakom - ne kao da mlatim vjetar, ²⁷nego krotim svoje tijelo i zarobljavam da sam ne budem iskljuèen pošto sam drugima propovijedao.

Chapter 10

¹ Jer ne bih, braæo, htio da budete u neznanju: oci naši svi bijahu pod oblakom, i svi prijeðoše kroz more, ²i svi su se na Mojsija krstili u oblaku i u moru, ³i svi su isto duhovno jelo jeli, ⁴i svi su isto duhovno piæe pili. A pili su iz duhovne stijene koja ih je pratila; stijena bijaše Krist. ⁵Ali veæina njih nije bila po volji Bogu: ta poubijani su po pustinji. ⁶To bijahu pralikovi naši: da ne æudimo za zlima kao što su æudjeli oni. ⁷I ne budite idolopoklonici kao neki od njih, kako je pisano: Posjeda narod da jede i pije pa ustadoše da igraju. ⁸I ne podajimo se bludu kao što se neki od njih bludu podaše i padoše u jednom danu dvadeset i tri tisuæe. ⁹I ne iskušavajmo Gospodina kao što su ga neki od njih iskušavali te od zmija izginuli. ¹⁰I ne mrmljajte kao što neki od njih mrmljahu te izgiboše od Zatornika. ¹¹Sve se to, kao pralik, dogaðalo njima, a napisano je za upozorenje nama, koje su zapala posljednja vremena. ¹²Tko dakle misli da stoji, neka pazi da ne padne. ¹³Nije vas zahvatila druga kušnja osim ljudske. Ta vjeran je Bog: neæe pustiti da budete kušani preko svojih sila, nego æe s kušnjom dati i ishod da možete izdržati. ¹⁴Zato, ljubljeni moji, bjeæite od idolopoklonstva. ¹⁵Kao razumnima velim: sudite sami što govorim. ¹⁶Ëaša blagoslovna koju blagoslivljamo nije li zajedništvo krvi Kristove? Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova? ¹⁷Buduæi da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha. ¹⁸Gledajte Izraela po tijelu! Koji blaguju ærtve nisu li zajedniæari ærtvenika? ¹⁹Što dakle hoæu reæi? Idolska ærtva da je nešto? Ili idol da je nešto? ²⁰Naprotiv, da pogani vrazima ærtvuju, ne Bogu. A neæu da budete zajedniæari vraæji. ²¹Ne možete piti æašu Gospodnju i æašu vraæju. Ne možete biti sudionici stola Gospodnjega i stola vraæjega. ²²Ili da izazivamo ljubomor Gospodnji? Zar smo jaèi od njega? ²³"Sve je slobodno!" Ali - sve ne koristi. "Sve je dopušteno!" Ali - sve ne saziðuje. ²⁴Nitko neka ne traæi svoje, nego dobro drugoga. ²⁵Sve što se prodaje na trænici, jedite ništa ne ispitujuæi poradi savjesti. ²⁶Ta Gospodnja je zemlja i sve na njoj! ²⁷Pozove li vas koji nevjernik i æelite se odazvati, jedite što vam se ponudi ništa ne ispitujuæi poradi savjesti. ²⁸Ako vam tko reèe: "To je ærtvovano", ne jedite poradi onoga koji vas je upozorio, i savjesti. ²⁹Savjesti mislim, ne svoje, nego onoga drugoga. Ta zašto da moju slobodu druga savjest sudi? ³⁰Ako sa zahvalom sudjelujem, zašto da me grde zbog onoga za što zahvaljujem? ³¹Dakle, ili jeli, ili pili, ili drugo što èinili, sve na slavu Boæju èinite. ³²Ne budite na sablazan ni æidovima, ni Grcima, ni Crkvi Boæjoj, ³³kao što i ja svima u svemu ugaðam ne traæeæi svoju korist, nego što koristi mnogima na spasenje.

Chapter 11

¹ Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov. ² Hvalim vas što me se u svemu sjećate i držite se predaja kako vam predadoh. ³ Ali htio bih da znate: svakomu je mužu glava Krist, glava ženi muž, a glava Kristu Bog. ⁴ Svaki muž koji se moli ili prorokuje pokrivenne glave sramoti glavu svoju. ⁵ Svaka pak žena koja se moli ili prorokuje gologlava sramoti glavu svoju. Ta to je isto kao da je obrijana. ⁶ Jer ako se žena ne pokriva, neka se šiša; ako li je pak ružno ženi šišati se ili brijati, neka se pokrije. ⁷ A muž ne mora pokrivati glave, ta slika je i slava Božja; a žena je slava muževa. ⁸ Jer nije muž od žene, nego žena od muža. ⁹ I nije stvoren muž radi žene, nego žena radi muža. ¹⁰ Zato žena treba da ima "vlast" na glavi poradi anđela. ¹¹ Ipak, u Gospodinu - ni žena bez muža, ni muž bez žene! ¹² Jer kao što je žena od muža, tako je i muž po ženi; a sve je od Boga. ¹³ Sami sudite dolikuje li da se žena gologlava Bogu moli? ¹⁴ Ne uèi li nas i sama narav da je mužu sramota ako goji kosu? ¹⁵ A ženi je dika ako je goji jer kosa joj je dana mjesto prijevjesa. ¹⁶ Ako je kome do prepirke, takva obièaja mi nemamo, a ni Crkve Božje. ¹⁷ Kad veæ dajem ta upozorenja, ne mogu pohvaliti što se ne sastajete na bolje, nego na gore. ¹⁸ Ponajprije èujem, djelomièeno i vjerujem: kad se okupite na Sastanak, da su meðu vama razdori. ¹⁹ Treba doista da i podjela bude meðu vama da se oèituju prokušani meðu vama. ²⁰ Kad se dakle tako zajedno sastajete, to nije blagovanje Gospodnje veèere: ²¹ ta svatko se pri blagovanju prihvati svoje veèere te jedan gladije, a drugi se opija. ²² Zar nemate kuæa da jedete i pijete? Ili Crkvu Božju prezirete i postiðujete one koji nemaju? Što da vam kaæem? Da vas pohvalim? U tom vas ne hvalim. ²³ Doista, ja od Gospodina primih što vama predadoh: Gospodin Isus one noæi kad bijaše predan uze kruh, ²⁴ zahvalivši razlomi i reèe: "Ovo je tijelo moje - za vas. Ovo èinite meni na spomen." ²⁵ Tako i èašu po veèeri govoreæi: "Ova èaša novi je Savez u mojoj krvi. Ovo èinite kad god pijete, meni na spomen." ²⁶ Doista, kad god jedete ovaj kruh i pijete èašu, smrt Gospodnju navješæujete dok on ne doðe. ²⁷ Stoga, tko god jede kruh ili pije èašu Gospodnju nedostojno, bit æe krivac tijela i krvi Gospodnje. ²⁸ Neka se dakle svatko ispita pa tada od kruha jede i iz èaše pije. ²⁹ Jer tko jede i pije, sud sebi jede i pije ako ne razlikuje Tijela. ³⁰ Zato su meðu vama mnogi nejak i nemoæni, i spavaju mnogi. ³¹ Jer kad bismo sami sebe sudili, ne bismo bili suðeni. ³² A kad nas sudi Gospodin, odgaja nas da ne budemo sa svijetom osuðeni. ³³ Zato, braæo moja, kad se sastajete na blagovanje, prièekajte jedni druge. ³⁴ Je li tko gladan, kod kuæe neka jede da se ne sastajete na osudu. Drugo æu urediti kada doðem.

Chapter 12

¹ O darima Duha ne bih, braæo, htio da budete u neznanju. ² Znate kako ste se dok bijaste pogani, zavedeni, zanosili nijemim idolima. ³ Zato vam obznanjujem: nitko tko u Duhu Božjem govori ne kaæe: "Prokletstvo Isusu". I nitko ne moæe reæi: "Gospodin Isus" osim u Duhu Svetom. ⁴ Razlièiti su dari, a isti Duh; ⁵ i razlièite sluæbe, a isti Gospodin; ⁶ i razlièita djelovanja, a isti Bog

koji èini sve u svima. ⁷A svakomu se daje oèitovanje Duha na korist. ⁸Doista, jednomu se po Duhu daje rijeè mudrosti, drugomu rijeè spoznanja po tom istom Duhu; ⁹drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari lijeèenja u tom jednom Duhu; ¹⁰drugomu èudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razluèivanje duhova, drugomu razlièiti jezici, drugomu tumaèenje jezika. ¹¹A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleæi svakomu napose kako hoæe. ¹²Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. ¹³Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Źidovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. ¹⁴Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi. ¹⁵Rekne li noga: "Nisam ruka, nisam od tijela", zar zbog toga nije od tijela? ¹⁶I rekne li uho: "Nisam oko, nisam od tijela", zar zbog toga nije od tijela? ¹⁷Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? ¹⁸A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. ¹⁹Kad bi svi bili jedan ud, gdje bio bilo tijelo? ²⁰A ovako, mnogi udovi - jedno tijelo! ²¹Ne može oko reæi ruci: "Ne trebam te", ili pak glava nogama: "Ne trebam vas." ²²Naprotiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji. ²³A udove koje smatramo neèasnijima, okružujemo veæom èašæu. I s nepristojnima se pristojnije postupa, ²⁴a pristojni toga ne trebaju. Nego, Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju èast ²⁵da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. ²⁶I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi. ²⁷A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinaèno, udovi. ²⁸I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treæe za uèitelje; onda èudesu, onda dari lijeèenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. ²⁹Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi uèitelji? Zar svi èudotvorci? ³⁰Zar svi imaju dare lijeèenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumaèe? ³¹Èeznite za višim darima! A evo vam puta najizvrsnijega!

Chapter 13

¹ Kad bih sve jezike ljudske govorio i anðeoske, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što jeèi ili cimbal što zveèi. ²Kad bih imao dar prorokovanja i znao sva otajstva i sve spoznanje; i kad bih imao svu vjeru da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao - ništa sam! ³I kad bih razdao sav svoj imutak i kad bih predao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bih imao - ništa mi ne bi koristilo. ⁴Ljubav je velikodušna, dobrotiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; ⁵nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ⁶ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; ⁷sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. ⁸Ljubav nikad ne prestaje. Prorokovanja? Uminut æe. Jezici? Umuknut æe. Spoznanje? Uminut æe. ⁹Jer djelomièno je naše spoznanje, i djelomièno prorokovanje. ¹⁰A kada doðe ono savršeno, uminut æe ovo djelomièno. ¹¹Kad bijah nejaèe, govorah kao nejaèe, mišljah kao nejaèe, rasuðivah kao nejaèe. A kad postadoh zreo èovjek, odbacih ono nejaèko. ¹²Doista, sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada - licem u lice! Sada

spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat! ¹³A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav.

Chapter 14

¹ Težite za ljubavlju, èeznite za darima Duha, a najvećama da prorokujete. ² Jer tko govori drugim jezikom, ne govori ljudima nego Bogu: nitko ga ne razumije jer Duhom govori stvari tajanstvene. ³ Tko pak prorokuje, ljudima govori: izgrađuje, hrabri, tješi. ⁴ Tko govori drugim jezikom, sam sebe izgrađuje, a tko prorokuje, Crkvu izgrađuje. ⁵ A htio bih da vi svi govorite drugim jezicima, ali većama da prorokujete. Jer veći je tko prorokuje, negoli tko govori drugim jezicima, osim ako protumaèi Crkvi radi izgrađivanja. ⁶ A sada, braćo, kad bih došao k vama govoreći drugim jezicima, što bi vam koristilo kad vam ne bih priopæio bilo otkrivenje, bilo spoznanje, bilo proroštvo, bilo nauk? ⁷ Ako neživa glazbala, svirala ili citra, ne daju razgovijetna glasa, kako æe se razabrati što se to izvodi na svirali ili citri? ⁸ Ili ako trublja daje nejasan glas, tko æe se spremiti na boj? ⁹ Tako i vi, ako jezikom ne budete jasno zborili, kako æe se razabrati što se govori? Govorit æete u vjetar. ¹⁰ Toliko, recimo, ima na svijetu vrsta glasova i - nijedan bez znaèenja. ¹¹ Ako dakle ne znam znaèenja glasa, bit æu sugovorniku tuđinac, a sugovornik tuđinac meni. ¹² Tako i vi, budući da èeznete za darima Duha, nastojte njima obilovati radi izgrađivanja Crkve. ¹³ Stoga tko govori drugim jezikom, neka se moli da može protumaèiti. ¹⁴ Jer ako se drugim jezikom molim, moj se duh moli, ali um je moj neplodan. ¹⁵ Što dakle? Molit æu se duhom, molit æu se i umom; pjevat æu hvalospjeve duhom, ali pjevat æu ih i umom. ¹⁶ Jer ako Boga blagoslivljaš duhom, kako æe neupuæen reći "Amen" na tvoju zahvalnicu? Ne zna što govoriš. ¹⁷ Ti doduše lijepo zahvaljuješ, ali se drugi ne izgrađuje. ¹⁸ Hvala Bogu, ja govorim drugim jezicima većama nego svi vi. ¹⁹ Ali draže mi je u Crkvi reći pet rijeèi po svojoj pameti, da i druge pouèim, negoli deset tisuća rijeèi drugim jezikom. ²⁰ Braćo, ne budite djeca pameću, nego nejaèad pakošæu, a zreli pameću! ²¹ U Zakonu je pisano: Drugim jezicima i drugim usnama govorit æu ovomu narodu pa me ni tako neæe poslušati, govori Gospodin. ²² Tako drugi jezici nisu znak vjernicima, nego nevjernicima; a prorokovanje vjernicima, ne nevjernicima. ²³ Ako se dakle skupi sva Crkva zajedno i svi govore drugim jezicima, a uđu neupuæeni ili nevjernici, neæe li reći da mahnitare? ²⁴ Ako pak svi prorokuju, a uđe koji nevjernik ili neupuæen, sve ga prekorava, sve ga osuđuje. ²⁵ Tajne se njegova srca oèituju te æe pasti nièice i pokloniti se Bogu priznajući: Zaista, Bog je u vama. ²⁶ Što dakle braćo? Kad se skupite te poneki ima hvalospjev, poneki ima nauk, ima otkrivenje, ima jezik, ima tumaèenje - sve neka bude radi izgrađivanja. ²⁷ Ako tko govori drugim jezikom - dvojica, najviše trojica, i to jedan za drugim - jedan neka tumaèi; ²⁸ ako pak ne bi bilo tumaèa, neka šuti u Crkvi, neka govori sam sebi i Bogu. ²⁹ Od proroka pak neka govore dvojica ili trojica, drugi neka rasuđuju. ³⁰ Ali ako drugomu uza nj bude što objavljeno, prvi neka šuti. ³¹ A možete jedan po jedan svi prorokovati da svi budu pouèeni i svi ohrabreni. ³² Proroèki su duhovi prorocima podložni ³³ jer Bog nije Bog

nesklada, nego Bog mira. Kao u svim Crkvama svetih, žene na Sastancima neka šute. ³⁴Nije im dopušteno govoriti, nego neka budu podložne, kako i Zakon govori. ³⁵Žele li što saznati, neka kod kuæe pitaju svoje muževe jer ružno je da žena govori na Sastanku. ³⁶Ili zar je rijeè Božja od vas proizašla, zar je samo k vama došla? ³⁷Smatra li tko da je prorok ili duhom obdaren, neka zna: što vam pišem, Gospodnja je zapovijed. ³⁸Tko to ne prizna, ne priznaje se. ³⁹Zato, braæo moja, težite prorokovati i ne prijeèite da se govori drugim jezicima! ⁴⁰A sve neka bude dostojno i uredno.

Chapter 15

¹ Doziviljem vam, braæo, u pamet evanðelje koje vam navijestih, koje primiste, u kome stojite, ²po kojem se spasavate, ako držite što sam vam navijestio; osim ako uzalud povjerovaste. ³Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijehæ naše po Pismima; ⁴bi pokopan i uskrišen treæi dan po Pismima; ⁵ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici. ⁶Potom se ukaza braæi, kojih bijaše više od pet stotina zajedno; veæina ih još i sada živi, a neki usnuše. ⁷Zatim se ukaza Jakovu, onda svim apostolima. ⁸Najposlije, kao nedonošetu, ukaza se i meni. ⁹Da, ja sam najmanji meðu apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju. ¹⁰Ali milošæu Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše zaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni - ali ne ja, nego milost Božja sa mnom. ¹¹Ili dakle ja ili oni: tako propovijedamo, tako vjerujete. ¹²No ako se propovijeda da je Krist od mrtvih uskrsnuo, kako neki meðu vama govore da nema uskrsnuæa mrtvih? ¹³Ako nema uskrsnuæa mrtvih, ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁴Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. ¹⁵Zatekli bismo se i kao lažni svjedoci Božji što posvjedoèismo protiv Boga: da je uskrisio Krista, kojega nije uskrisio, ako doista mrtvi ne uskršavaju. ¹⁶Jer ako mrtvi ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁷A ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. ¹⁸Onda i oni koji usnuše u Kristu, propadoše. ¹⁹Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi. ²⁰Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih! ²¹Doista po èovjeku smrt, po Èovjeku i uskrsnuæe od mrtvih! ²²Jer kao što u Adamu svi umiru, tako æe i u Kristu svi biti oživljeni. ²³Ali svatko u svom redu: prvina Krist, a zatim koji su Kristovi, o njegovu Dolasku; ²⁴potom - svršetak, kad preda kraljevstvo Bogu i Ocu, pošto obeskrjepi svako Vrhovništvo, svaku Vlast i Silu. ²⁵Doista, on treba da kraljuje dok ne podloži sve neprijatelje pod noge svoje. ²⁶Kao posljednji neprijatelj bit æe obeskrjepljena Smrt ²⁷jer sve podloži nogama njegovim. A kad veli: Sve je podloženo, jasno - sve osim Onoga koji mu je sve podložio. ²⁸I kad mu sve bude podloženo, tada æe se i on sam, Sin, podložiti Onomu koji je njemu sve podložio da Bog bude sve u svemu. ²⁹Što onda èine oni koji se krste za mrtve? Ako mrtvi uopæe ne uskršavaju, što se krste za njih? ³⁰Što se onda i mi svaki èas izlažemo pogiblima? ³¹Dan za danom umirem, tako mi slave vaše, braæo, koju imam u Kristu Isusu, Gospodinu našem! ³²Ako sam se po ljudsku borio sa zvijerima u Efezu, kakva mi korist?

Ako mrtvi ne uskršavaju, jedimo i pijmo jer sutra nam je umrijeti. ³³Ne varajte se: "Zli razgovori kvare dobre obièaje." ³⁴Otriježite se kako valja i ne grijehite jer neki, na sramotu vam kaŕem, ne znaju za Boga. ³⁵Ali reæi æe netko: Kako uskršavaju mrtvi? I s kakvim li æe tijelom doæi? ³⁶Bezumnièe! Što siješ, ne oŕivljuje ako ne umre. ³⁷I što siješ, ne siješ tijelo buduæe, veæ golo zrno, pšenice - recimo - ili èega drugoga. ³⁸A Bog mu daje tijelo kakvo hoæe, i to svakom sjemenu svoje tijelo. ³⁹Nije svako tijelo isto tijelo; drugo je tijelo èovjeèje, drugo tijelo stoke, drugo tijelo ptièje, a drugo riblje. ⁴⁰Ima tjelesa nebeskih i tjelesa zemaljskih, ali drugi je sjaj nebeskih, a drugi zemaljskih. ⁴¹Drugi je sjaj sunca, drugi sjaj mjeseca i drugi sjaj zvijezda; jer zvijezda se od zvijezde razlikuje u sjaju. ⁴²Tako i uskrsnuæe mrtvih: sije se u raspadljivosti, uskršava u neraspadljivosti; ⁴³sije se u sramoti, uskršava u slavi; sije se u slabosti, uskršava u snazi; ⁴⁴sije se tijelo naravno, uskršava tijelo duhovno. Ako ima tijelo naravno, ima i duhovno. ⁴⁵Tako je i pisano: Prvi èovjek, Adam, postade ŕiva duša, posljednji Adam - duh ŕivotvorni. ⁴⁶Ali ne bi najprije duhovno, nego naravno pa onda duhovno. ⁴⁷Prvi je èovjek od zemlje, zemljan; drugi èovjek - s neba. ⁴⁸Kakav je zemljani takvi su i zemljani, a kakav je nebeski takvi su i nebeski. ⁴⁹I kao što smo nosili sliku zemljanoga, nosit æemo i sliku nebeskoga. ⁵⁰A ovo, braæo, tvrdim: tijelo i krv ne mogu baštiniti kraljevstva Boŕjega i raspadljivost ne baštini neraspadljivosti. ⁵¹Evo otajstvo vam kazujem: svi doduše neæemo usnuti, ali svi æemo se izmijeniti. ⁵²Odjednom, u tren oka, na posljednju trublju - jer zatrubit æe - i mrtvi æe uskrsnuti neraspadljivi i mi æemo se izmijeniti. ⁵³Jer ovo raspadljivo treba da se obuèe u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuèe u besmrtnost. ⁵⁴A kad se ovo raspadljivo obuèe u neraspadljivost i ovo smrtno obuèe u besmrtnost, tada æe se obistiniti rijeè napisana: Pobjeda iskapi smrt. ⁵⁵Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, ŕalac tvoj? ⁵⁶ŕalac je smrti grijeh, snaga je grijeha Zakon. ⁵⁷A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu! ⁵⁸Tako, braæo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi, i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajuæi da trud vaŕ nije neplodan u Gospodinu.

Chapter 16

¹ U pogledu sabiranja za svete, i vi èinite kako odredih crkvama galacijskim. ²Svakoga prvog dana u tjednu neka svaki od vas kod sebe na stranu stavlja i skuplja što uzmogne da se ne sabire istom kada doðem. ³A kada doðem, poslat æu s preporuèicom one koje odaberete da odnesu vašu ljubav u Jeruzalem. ⁴Bude li vrijedno da i ja poðem, poæi æe sa mnom. ⁵A k vama æu doæi kad proðem Makedoniju; Makedonijom æu samo proæi, ⁶a kod vas æu se moŕda zadržati ili èak zimovati da me otpratite kamo god poðem. ⁷Ne bih vas doista htio tek na prolazu vidjeti jer se nadam neko vrijeme proboraviti kod vas, dopusti li Gospodin. ⁸U Efezu æu ostati do Pedesetnice ⁹jer vrata mi se otvoriše velika i uspješna, a protivnika mnogo. ¹⁰Ako doðe Timotej, gledajte da bude kod vas bez bojazni jer radi djelo Gospodnje kao i ja. ¹¹Neka ga dakle nitko ne prezre. A

ispratite ga u miru da dođe k meni jer ga s braeom išèekujem. ¹²A što se tièe brata Apolona: mnogo sam ga nagovarao da ode k vama s braeom. I nikako mu ne bijaše s voljom da sada dođe, no doæi æe kad mu bude zgodno. ¹³Bdijte postojani u vjeri, muževni budite, èvrsti. ¹⁴Sve vaše neka bude u ljubavi! ¹⁵Zaklinjem vas, braeo - znate dom Stefanin, da je prvina Ahaje i da se posvetiše posluživanju svetih - ¹⁶da se i vi pokoravate takvima i svakomu tko surađuje i trudi se. ¹⁷Radujem se s dolaska Stefanina i Fortunatova i Ahajikova jer oni nadoknaðiše vašu nenazoènost: ¹⁸umiriše duh moj i vaš. Cijenite dakle takve. ¹⁹Pozdravljaju vas crkve azijske. Pozdravljaju vas mnogo u Gospodinu Akvila i Priska zajedno s Crkvom u njihovu domu. ²⁰Pozdravljaju vas sva braea. Pozdravite jedni druge cjelovom svetim. ²¹Pozdrav mojom rukom, Pavlovom. ²²Ako tko ne ljubi Gospodina, neka bude proklet. Marana tha! ²³Milost Gospodina Isusa s vama! ²⁴Ljubav moja sa svima vama u Kristu Isusu!

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Pavao, po volji Božjoj apostol Krista Isusa, i brat Timotej: Crkvi Božjoj u Korintu sa svima svetima u svoj Ahaji. ²Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista! ³Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe! ⁴On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog. ⁵Jer kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša. ⁶Bili mi nevoljama pritisnuti za vašu je to utjehu i spasenje; bili utješeni, za vašu je utjehu - djelotvornu: da strpljivo podnesete iste patnje koje i mi podnosimo. ⁷I tako je stamena nada naša o vama jer znamo: kao što ste zajednièari patnja tako ste i utjehe. ⁸Ne bismo doista htjeli, braeo, da ne znate za nevolju koja nas je snašla u Aziji. Bijasmo prekomjerno, preko snage, optereæeni te smo veæ strepili i za život. ⁹Ali u sebi prihvatismo i smrtnu osudu da se ne bismo uzdali u same sebe, nego u Boga koji uskrisuje mrtve. ¹⁰On nas je od takve smrti izbavio i izbavit æe nas; u njega se uzdamo, on æe nas i dalje izbavljati. ¹¹A i vi æete nam pomagati molitvom da bi mnogi za nas zahvaljivali Bogu na milosti koja nam je darovana posredovanjem mnogih. ¹²A ovo je naša slava: svjedoèanstvo naše savjesti da smo u svijetu živjeli - osobito prema vama - u svetosti i iskrenosti Božjoj, ne u mudrosti tjelesnoj, nego u Božjoj milosti. ¹³Ta i ne pišemo vam drugo doli ovo što èitate i razumijete; a nadam se da æete i do kraja razumjeti, ¹⁴kao što nas djelomièno i razumjeste: da smo mi vaša slava kao i vi naša u Dan Gospodina našega Isusa. ¹⁵U tom uvjerenju namjeravao sam najprije doæi k vama ¹⁶i preko vas prijeæi u Makedoniju pa se opet, da biste imali i drugu milost, iz Makedonije vratiti k vama da me vi otpratite u Judeju. ¹⁷Pa jesam li možda bio lakomislen kad sam to namjeravao? Ili što namjeravam, po tijelu namjeravam te je u mene istodobno "Da, da!"

i "Ne, ne!?" ¹⁸Bog je svjedok: naša riječ vama nije "Da!" i "Ne!" ¹⁹jer Sin Božji, Isus Krist, koga mi - ja i Silvan i Timotej - vama navijestismo nije bio "Da!" i "Ne!" nego u njemu bijaše "Da!". ²⁰Doista, sva obećanja Božja u njemu su "Da!". I stoga po njemu i naš "Amen!" Bogu na slavu! ²¹A Bog je onaj koji nas zajedno s vama utvrđuje za Krista; on nas i pomaza, ²²on nas i zapečati i u srca naša dade zalog - Duha. ²³A ja prizivljam Boga za svjedoka: duše mi, da vas poštedim, nisam više dolazio u Korint. ²⁴Ta mi nismo gospodari vaše vjere, nego suradnici vaše radosti. Ta u vjeri ste postojani.

Chapter 2

¹ Odlučih dakle u sebi da neću k vama opet sa žalošću. ²Jer ako ja vas ražalostim, a tko će mene obradovati ako ne onaj koga ja žalostim? ³Zato vam to i napisah da me, kada dođem, ne ražaloste oni koji bi mi imali biti na radost. Uzdám se doista u sve vas, da je moja radost - radost svih vas. ⁴Pisah vam uistinu uz mnoge suze, iz velike nevolje i tjeskobe srca, ne da se ražalostite, nego da upoznate moju preveliku ljubav prema vama. ⁵Ako me tko ražalostio, nije ražalostio mene, nego u neku ruku - da ne pretjeram - sve vas. ⁶Dosta je takvu ona kazna od većine ⁷pa ga vi radije pomilujte i utješite da ga pretjerana žalost ne shrva. ⁸Zato vas molim, iskažite mu ljubav. ⁹Ta zato vam i pisah da vidim jeste li prokušani, jeste li u svemu poslušni. ¹⁰Komu dakle vi što oprostite, tomu i ja; jer i ja, ako kome što oprostih, oprostih poradi vas - pred Kristom, ¹¹da nas ne nadmudri Sotona. Ta znamo njegove namjere! ¹²Kada dođoh u Troadu poradi evanđelja Kristova, premda mi se otvoriše vrata u Gospodinu, ¹³ne bijaše mi duši spokoja što ne nađoh Tita, brata svoga; oprostih se stoga s njima i pođoh u Makedoniju. ¹⁴Ali hvala Bogu koji nas u Kristu uvijek proslavlja te širi po nama na svakome mjestu miris svoga spoznanja. ¹⁵Da, Kristov smo miomiris Bogu i među onima koji se spasavaju i među onima koji propadaju: ¹⁶ovima miris iz smrti za smrt, onima miris iz života za život. A tko je za to podoban? ¹⁷Uistinu, mi nismo kao mnogi koji trguju riječju Božjom, nego iskreno - kao od Boga pred Bogom - u Kristu govorimo.

Chapter 3

¹ Počinjemo li opet sami sebe preporučivati? Ili trebamo li, kao neki, preporučena pisma na vas ili od vas? ²Vi ste pismo naše, upisano u srcima vašim; znaju ga i čitaju svi ljudi. ³Vi ste, očit, pismo Kristovo kojemu mi poslužismo, napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama kamenim, nego na pločama od mesa, u srcima. ⁴Takvo pouzdanje imamo po Kristu u Boga. ⁵Ne kao da smo sami sobom, kao od sebe, sposobni što pomisliti, nego naša je sposobnost od Boga. ⁶On nas osposobi za poslužitelje novoga Saveza, ne slova, nego Duha; jer slovo ubija, a

Duh oživljuje. ⁷Pa ako je smrtonosna služba, slovima uklesana u kamenju, bila tako slavna da sinovi Izraelovi nisu mogli pogledati u lice Mojsijevo zbog prolazne slave lica njegova, ⁸koliko li æe slavnija biti služba Duha. ⁹Jer ako je služba osude bila slavna, mnogo je slavnija služba pravednosti. ¹⁰I zbilja, nije ni bilo proslavljeno ono što je u toj mjeri proslavljeno, ako se usporedi s uzvišenijom slavom. ¹¹Jer ako je ono prolazno bilo slavno, mnogo je slavnije ovo što ostaje. ¹²Imajuæi dakle takvo pouzdanje, nastupamo sa svom otvorenosæu, ¹³a ne kao Mojsije koji je stavljao prijevjes na lice da sinovi Izraelovi ne vide svršetak prolaznoga. ¹⁴Ali otvrdnu im pamet. Doista, do dana današnjega zastire taj prijevjes èitanje Staroga zavjeta: nije im otkriveno da je u Kristu pretao. ¹⁵Naprotiv, kad god se èita Mojsije, do danas prijevjes zastire srce njihovo. ¹⁶Ali kad se Izrael obrati Gospodinu, skinut æe se prijevjes. ¹⁷Gospodin je Duh, a gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda. ¹⁸A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku - iz slave u slavu.

Chapter 4

¹Zato, buduæi da po milosrðu imamo ovu službu, ne malakšemo. ²Ali odrekosmo se sramotnoga prikrivanja: ne nastupamo lukavo niti izopaèujemo rijeè Božju, nego se objavlivanjem istine preporuèujemo svakoj savjesti ljudskoj pred Bogom. ³Ako je i zastrto evanðelje naše, u onima je zastrto koji propadaju: ⁴u onima kojima bog ovoga svijeta oslijepi pameti nevjernièke da ne zasvijetli svjetlost evanðelja slave Krista koji je slika Božja. ⁵Jer ne propovijedamo same sebe, nego Krista Isusa Gospodinom, a sebe slugama vašim poradi Isusa. ⁶Ta Bog koji reèe: Neka iz tame svjetlost zasine!, on zasvijetli u srcima našim da nam spoznanje slave Božje zasvijetli na licu Kristovu. ⁷To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude oèito Božja, a ne od nas. ⁸U svemu pritisnuti, ali ne pritiješnjeni; dvoumeæi, ali ne zdvajajuæi; ⁹progonjeni, ali ne napušteni; obarani, ali ne oboreni - ¹⁰uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem oèituje. ¹¹Doista, mi se živi uvijek na smrt predajemo poradi Isusa da se i život Isusov oèituje u našem smrtnom tijelu. ¹²Tako smrt djeluje u nama, život u vama. ¹³A buduæi da imamo isti duh vjere kao što je pisano: Uzvjerovah, zato besjedim, i mi vjerujemo pa zato i besjedimo. ¹⁴Ta znamo: onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas æe s Isusom uskrisiti i zajedno s vama uza se postaviti. ¹⁵A sve je to za vas: da milost - umnožena - zahvaljivanjem mnogih izobiluje Bogu na slavu. ¹⁶Zato ne malakšemo. Naprotiv, ako se naš izvanji èovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja. ¹⁷Ta ova malenkost naše èasovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vjeène slave ¹⁸jer nama nije do vidljivog nego do nevidljivog: ta vidljivo je privremeno, a nevidljivo - vjeèno.

Chapter 5

¹ Znamo doista: ako se razruši naš zemaljski dom, šator, imamo zdanje od Boga, dom nerukotvoren, vječan na nebesima. ²U ovome doista stenjemo i èeznemo da se povrh njega zaodjenemo svojim nebeskim obitavalištem; ³dakako, ako se naðemo obuèeni, ne goli. ⁴Da, i mi koji smo u ovom šatoru, stenjemo optereæeni jer neæemo da budemo svuèeni, nego da se još obuèemo da život iskapi što je smrtno. ⁵A zato nas je sazdao Bog - on koji nam daje zalog Duha. ⁶Uvijek smo stoga puni pouzdanja makar i znamo: naseljeni u tijelu, iseljeni smo od Gospodina. ⁷Ta u vjeri hodimo, ne u gledanju. ⁸Da, puni smo pouzdanja i najradije bismo se iselili iz tijela i naselili kod Gospodina. ⁹Zato se i trsimo da mu omilimo, bilo naseljeni, bilo iseljeni. ¹⁰Jer svima nam se pojaviti pred sudištem Kristovim da svaki dobije što je kroz tijelo zaradio, bilo dobro, bilo zlo. ¹¹Prožeti dakle strahom Gospodnjim uvjeravamo ljude; razotkriveni smo Bogu, a nadam se - i vašim savjestima. ¹²Ne preporučujemo vam opet sami sebe, nego vam dajemo prigodu ponositi se nama, da imate odgovor za one koji se dièe licem, a ne srcem. ¹³Doista, ako bijasmo "izvan sebe" - Bogu bijasmo; ako li "pri sebi" - vama bijasmo. ¹⁴Jer ljubav nas Kristova obuzima kad promatramo ovo: jedan za sve umrije, svi dakle umriješe; ¹⁵i za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu. ¹⁶Stoga mi od sada nikoga ne poznajemo po tijelu; ako smo i poznavali po tijelu Krista, sada ga tako više ne poznajemo. ¹⁷Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastaj! ¹⁸A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja. ¹⁹Jer Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio ne ubrajajuæi im opaèina njihovih i polažuæi u nas rijeè pomirenja. ²⁰Kristovi smo dakle poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom! ²¹Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom uèini da mi budemo pravednost Božja u njemu.

Chapter 6

¹ Kao suradnici opominjemo vas da ne primite uzalud milosti Božje. ²Jer on veli: U vrijeme milosti usliših te i u dan spasa pomogoh ti. Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa. ³Ni u èemu ne dajemo nikakve sablazni da se ne kudi ova služba, ⁴nego se u svemu iskazujemo kao poslužitelji Božji: velikom postojanošæu u nevoljama, u potrebama, u tjeskobama, ⁵pod udarcima, u tamnicama, u bunama, u naporima, u bdjenjima, u postovima, ⁶u èistoæi, u spoznanju, u velikodušnosti, u dobroti, u Duhu Svetomu, u ljubavi nehinjenoj, ⁷u rijeèi istinitoj, u snazi Božjoj; oružjem pravde zdesna i slijeva; ⁸slavom i sramotom; zlim i dobrim glasom; kao zavodnici, a istiniti; ⁹kao nepoznati, a poznati; kao umiruæi, a evo živimo; kao kažnjeni, a ne ubijeni; ¹⁰kao žalosni, a uvijek radosni; kao siromašni, a mnoge obogaæujemo; kao oni koji ništa nemaju, a sve posjeduju. ¹¹Usta su naša otvorena vama, Korinæani, srce naše rašireno. ¹²Nije vam tijesno u nama, ali je tijesno u vašim grudima. ¹³Za uzdarje - kao djeci govorim - raširite se i vi. ¹⁴Ne

ujarmljujte se s nevjernicima. Ta što ima pravednost s bezakonjem? Ili kakvo zajedništvo svjetlo s tamom? ¹⁵Kakvu slogu Krist s Belijarom? Ili kakav dio vjernik s nevjernikom? ¹⁶Kakav sporazum hram Božji s idolima? Jer mi smo hram Boga živoga, kao što reèe Bog: Prebivat æu u njima i hoditi meðu njima; i bit æu Bog njihov, a oni narod moj. ¹⁷Zato iziðite iz njihove sredine i odvojite se, govori Gospodin, i ništa neèisto ne dotièite i ja æu vas primiti. ¹⁸I bit æu vam otac i vi æete mi biti sinovi i kæeri, veli Gospodin Svemoguæi.

Chapter 7

¹ Dakle, buduæi da imamo ta obeæanja, oèistimo se, ljubljani, od svake ljage tijela i duha te dovršimo posveæenje u strahu Božjemu. ²Shvatite nas! Nikomu nismo nanijeli nepravde, nikoga nismo upropastili, nikoga zakinuli. ³Ne govorim da osudim. Ta rekoh veæ: u srcima ste našim te umiremo i živimo zajedno. ⁴Veliko je moje pouzdanje u vas, uvelike se vama ponosim. Pun sam utjehe, obilujem radošæu uza svu nevolju našu. ⁵Doista, i kada doðosmo u Makedoniju, nikakva spokoja nije imalo tijelo naše, nego nevolje odasvud: izvana borbe, iznutra strepnje. ⁶Ali Bog, tješitelj poniznih, utješi nas dolaskom Titovim. ⁷Ne samo dolaskom njegovim, nego i utjehom kojom se utješi zbog vas: obavijesti nas o vašoj èežnji, vašem jadikovanju, vašoj žarkoj ljubavi prema meni tako da se još veæma obradovah. ⁸Doista, ako sam vas i ožalostio onom poslanicom, nije mi žao; ako mi i bijaše žao - vidim uistinu da vas je ta poslanica makar i naèas ožalostila - ⁹sad se radujem, ne što ste se ožalostili, nego što ste se ožalostili na obraæenje. Jer ožalostili ste se po Božju te zbog nas ni u èemu niste štetovali. ¹⁰Jer žalost po Božju raða neopozivo spasonosnim obraæenjem, a žalost svjetovna raða smræu. ¹¹Gle, doista baš to što ste se po Božju ožalostili, kolikom gorljivošæu urodi meðu vama, pa opravdavanjem, pa ogorèenjem, pa strahom, pa èežnjom, pa revnošæu, pa kaŕnjavanjem. Svime ste time pokazali da ste u onome nedužni. ¹²Ako sam vam dakle pisao, nisam to zbog uvreditelja ni zbog uvrijeđenoga, nego zbog toga da vam se oèituje vaša gorljivost za nas pred Bogom. ¹³To nas je utješilo. A povrh te naše utjehe još se mnogo više obradovasmo zbog radosti Titove jer svi vi okrijepiste duh njegov. ¹⁴Doista, ako sam mu se što vama pohvalio, ne postidjeh se, nego kao što smo po istini vama govorili, tako je istina bila i pohvala naša pred Titom. ¹⁵I njegovo je srce prema vama još nježnije kad se sjeti poslušnosti svih vas, kako ga sa strahom i trepetom primiste. ¹⁶Radujem se što se u svemu mogu pouzdati u vas. **ZA CRKVU U JERUZALEMU**

Chapter 8

¹ Priopæujemo vam, braæo, milost Božju koja je dana crkvama makedonskim: ²unatoè mnogim kušnjama i nevoljama izobilna njihova radost i skrajnje siromaštvo preli se u bogatstvo darežljivosti.

³Svjedoèim uistinu: oni su nas dragovoljno - po svojim moguænostima i preko moguænosti - ⁴veoma usrdno molili za milost zajedništva u ovom posluživanju svetih. ⁵I to ne samo kako se nadasmo, nego same sebe predadoše najprvo Gospodinu, a onda nama, po volji Božjoj. ⁶Zato zamolismo Tita da kao što je zapoèeo, tako i dovrši meðu vama i to djelo darežljivosti. ⁷Stoga kao što se u svemu odlikujete - u vjeri, i rijeèi, i spoznanju, i svakoj gorljivosti, i u ljubavi svojoj prema nama - odlikujte se i u ovoj darežljivosti. ⁸Ne zapovijedam, nego gorljivošæu drugih prokušavam istinitost vaše ljubavi. ⁹Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite. ¹⁰Time dajem samo savjet: to doista dolikuje vama koji veæ prošle godine prvi to zapoèeste, ne samo èinom nego i odlukom. ¹¹Sada dovršite to djelo da kao što spremno odluèiste, tako prema moguænostima i dovršite. ¹²Jer ima li spremnosti, mila je po onom što ima, a ne po onom èega nema. ¹³Ne dakako: drugima olakšica, vama oskudica, nego - jednakost! ¹⁴U sadašnjem trenutku vaš suvišak za njihovu oskudicu da jednom njihov suvišak bude za vašu oskudicu - te bude jednakost, ¹⁵kao što je pisano: Nije ništa preteklo onome koji bijaše nakupio mnogo, a niti je nedostajalo onome koji bijaše nakupio manje. ¹⁶A hvala Bogu koji je stavio jednaku gorljivost za vas u srce Titovo. ¹⁷On je prihvatio i molbu, ali buduæi da je veoma revan, otiðe k vama i dragovoljno. ¹⁸S njime pak šaljemo brata kojega s evanðelja slave sve crkve. ¹⁹Štoviše, crkve ga izabraše za našeg suputnika u ovom djelu darežljivosti kojemu služimo - na slavu samoga Gospodina i na našu želju ²⁰kako bismo izbjegli da nas tko ne prekori zbog ovog obilja kojim raspolažemo. ²¹Doista, revno nastojimo oko dobra ne samo pred Gospodinom nego i pred ljudima. ²²Šaljemo s njima i našega brata koji je, kako smo u mnogome èesto iskusili, gorljiv, a sada je još mnogo gorljiviji zbog velikoga pouzdanja u vas. ²³A Tito? Moj je drug i suradnik za vas. A braæa naša? Poslanici su crkava, slava Kristova. ²⁴Pružite im dakle pred crkvama dokaz svoje ljubavi i toga da se s pravom vama ponosimo.

Chapter 9

¹ A o posluživanju svetih suvišno je da vam pišem. ²Ta poznajem vašu spremnost s koje se vama ponosim pred Makedoncima: "Ahaja je spremna od prošle godine." I vaša gorljivost potaknu mnoge. ³Ipak šaljem braæu da se u tome pogledu ne opovrgne što se vama ponosimo; da budete spremni kao što sam tvrdio te se - ⁴ako sa mnom doðu Makedonci i naðu vas nespremne - ne osramotimo s preuzetnosti mi, da ne kažemo vi. ⁵Smatrao sam dakle potrebnim zamoliti braæu da unaprijed poðu k vama i da pripreme vaš još prije obeæani dar te bude pripravan - kao dar darežljivosti, a ne škrtosti. ⁶Ta eno: tko sije oskudno, oskudno æe i žeti; a tko sije obilato, obilato æe i žeti. ⁷Svatko neka dade kako je srcem odluèio; ne sa žalošæu ili na silu jer Bog ljubi vesela darivatelja. ⁸A Bog vas može obilato obdariti svakovrsnim darom da u svemu svagda imate svega dovoljno za se i izobilno za svako dobro djelo - ⁹kao što je pisano: Rasipno dijeli, daje sirotinji, pravednost njegova ostaje dovijeka. ¹⁰A onaj koji pribavlja sjeme sijaðu i kruh za jelo, pribavit æe

i umnožiti sjeme vaše i poveæati plodove pravednosti vaše. ¹¹Tako æete se u svemu obogatiti za svakovrsnu darežljivost koja se, našim posredovanjem, izvija u zahvalnicu Bogu. ¹²Jer ovo bogoslužno posluživanje ne samo da podmiruje oskudicu svetih nego se i obilno prelijeva u mnoge zahvalnice Bogu. ¹³Osvjedoèeni ovim posluživanjem, slave Boga zbog vašega pokornog ispovijedanja evanđelja Kristova i zbog velikodušnog zajedništva prema njima i prema svima. ¹⁴A moleæi se za vas, èeznu za vama zbog preobilne milosti Božje na vama. ¹⁵Hvala Bogu na njegovu neizrecivom daru!

Chapter 10

¹ Ja, Pavao, osobno vas zaklinjem blagošæu i obazrivošæu Kristovom - ja koji sam licem u lice meðu vama "skroman", a nenazoèan prema vama "odvažan" - ²molim da, jednom nazoèan, ne moram biti odvažan smionošæu kojom se kanim osmjeliti protiv nekih što smatraju da mi po tijelu živimo. ³Jer iako živimo u tijelu, ne vojujemo po tijelu. ⁴Ta oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego božanski snažno za rušenje utvrda. Obaramo mudrovanja ⁵i svaku oholost koja se podiže protiv spoznanja Boga i zarobljujemo svaki um na pokornost Kristu; ⁶i spremni smo kazniti svaku nepokornost èim bude savršena vaša pokornost. ⁷Gledajte što je oèito! Ako je tko uvjeren da je "Kristov", neka sam ponovno promisli ovo: kako je on Kristov, tako smo i mi. ⁸Kad bih se doista i malo više pohvalio našom vlašæu - koju nam Gospodin dade za vaše izgraðivanje, a ne rušenje - ne bih se morao stidjeti. ⁹Samo da se ne bi èinilo kao da vas zastrašujem poslanicama! ¹⁰Jer "poslanice su, kaže, stroge i snažne, ali tjelesna nazoènost nemoæna i rijeè bezvrijedna". ¹¹Takav neka promisli ovo: kakvi smo nenazoèni rijeèju u poslanicama, takvi smo i nazoèni djelom. ¹²Ne usuðujemo se, doista, izjednaèiti ili usporediti s nekima koji sami sebe preporuèuju, ali nisu razumni jer sami sebe sobom mjere i sami sebe sa sobom usporeðuju. ¹³Mi se pak neæemo hvaliti u bezmjerje, nego po mjeri, mjerilu što nam ga odmjeri Bog kao mjeru: doprijeti sve do vas. ¹⁴Jer mi ne posežemo preko svoga, kao da još nismo stigli do vas. Ta prvi doista doprijesmo do vas s evanđeljem Kristovim. ¹⁵Ne hvalimo se u bezmjerje, tuðim naporima. A nadamo se da æemo s uzrastom vaše vjere meðu vama i mi - po našem mjerilu - prerasti u izobilje: ¹⁶i preko vaših granica navijestiti evanđelje, a ne hvastati se onim što je veæ uèinjeno na tuðem podruèju. ¹⁷Tko se hvali, u Gospodinu neka se hvali. ¹⁸Ta nije prokušan tko sam sebe preporuèuje, nego koga preporuèuje Gospodin.

Chapter 11

¹ O kad biste podnijeli nešto malo bezumlja mojega! Da, podnesite me! ²Ljubomoran sam doista na vas Božjim ljubomorom: ta zaruèih vas s jednim mužem, kao èistu djevicu privedoh vas

Kristu. ³Ali se bojim da se - kao što zmija zavede Evu svojom lukavštinom - misli vaše ne pokvare i odmetnu od iskrenosti prema Kristu. ⁴Uistinu, ako tko dođe i propovijeda drugog Isusa, kojega mi nismo propovijedali - ili ako drugoga Duha primete, kojega niste primili; ili drugo evanđelje, koje niste prigrlili - takva lijepo podnosite. ⁵Smatram, eto, da ni u èemu nisam manji od "nadapostola". ⁶Jer ako sam i nevješt u govoru, nisam u znanju; naprotiv, u svemu vam ga i pred svima oèitovao. ⁷Ili sam grijeh poèinio što sam vam - ponizujuæi sebe da se vi uzvisite - besplatno navještao Božje evanđelje? ⁸Druge sam crkve plijenio, od njih primao potporu da bih mogao vama služiti. I dok bijah u vas, premda u oskudici, nikomu nisam bio na teret. ⁹U oskudici su mi pomogla braæa koja doðoše iz Makedonije. U svemu sam se èuvao da vam ne budem težak, a i èuvat æu se. ¹⁰Istine mi Kristove u meni, ove mi hvale nitko neæe oduzeti u ahajskim krajevima. ¹¹Zašto? Jer vas ne ljubim? Bog znade! ¹²A što èinim, i dalje æu èiniti da izbijem izliku onima koji izliku traže ne bi li se s nama izjednaèili u onom èime se hvastaju. ¹³Jer takvi su ljudi lažni apostoli, himbeni radnici, prurušuju se u apostole Kristove. ¹⁴I nikakvo èudo! Ta sam se Sotona prurušuje u anđela svjetla. ¹⁵Ništa osobito dakle ako se i službenici njegovi prurušuju u službenike pravednosti. Svršetak æe im biti po djelima njihovim. ¹⁶Opet velim: da me tko ne bi smatrao bezumnim! Uostalom, primite me makar i kao bezumna da se i ja nešto malo pohvalim. ¹⁷Što govorim, ne govorim po Gospodnju, nego kao u bezumlju, u ovoj hvalisavoj smionosti. ¹⁸Buduæi da se mnogi hvale po ljudsku, i ja æu se hvaliti. ¹⁹Ta rado podnosite bezumne, vi umni! ²⁰Da, podnosite ako vas tko zarobljava, ako vas tko proždire, ako tko otima, ako se tko uznosi, ako vas tko po obrazu bije. ²¹Na sramotu govorim: bili smo, biva, slabi! Ipak, èime se god tko osmjeljuje - u bezumlju govorim - osmjeljujem se i ja! ²²Hebreji su? I ja sam! Izraelci su? I ja sam! Potomstvo su Abrahamovo? I ja sam! ²³Poslužitelji su Kristovi? Kao mahnit govorim: ja još više! U naporima - preobilno; u tamnicama - preobilno; u batinama - prekomjerno; u smrtnim pogiblima - èesto. ²⁴Od Židova primio sam pet puta po èetrdeset manje jednu. ²⁵Triput sam bio šiban, jednom kamenovan, triput doživio brodolom, jednu noæ i dan proveo sam u bezdanu. ²⁶Èesta putovanja, pogibli od rijeka, pogibli od razbojnika, pogibli od sunarodnjaka, pogibli od pogana, pogibli u gradu, pogibli u pustinji, pogibli na moru, pogibli od lažne braæe; ²⁷u trudu i naporu, èesto u nespavanju, u gladu i žeði, èesto u postovima, u studeni i golotinji! ²⁸Osim toga, uz drugo, salijetanje svakodnevno, briga za sve crkve. ²⁹Tko je slab, a ja da ne budem slab? Tko se sablažnjuje, a ja da ne izgaram? ³⁰Treba li se hvaliti, svojom æu se slabošæu hvaliti. ³¹Bog i Otac Gospodina Isusa, blagoslovljen u vijeke, zna da ne lažem. ³²U Damasku namjesnik kralja Arete èuvaše grad damašèanski hoteæi me uhvatiti. ³³Ali kroz prozor spustiše me u košari preko zida te umakoh njegovim rukama.

Chapter 12

¹ Hvaliti se treba? Ne koristi doduše ali - dolazim na viđenje i objave Gospodnje. ² Znam èovjeka u Kristu: prije èetnaest godina - da li u tijelu, ne znam; da li izvan tijela, ne znam, Bog zna - taj je bio ponesen do treæeg neba. ³ I znam da je taj èovjek - da li u tijelu, da li izvan tijela, ne znam, Bog zna - ⁴ bio ponesen u raj i èuo neizrecive rijeèi, kojih èovjek ne smije govoriti. ⁵ Time æu se hvaliti, a samim se sobom neæu hvaliti osim slabostima svojim. ⁶ Uistinu, kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman; istinu bih govorio. Ali se uzdržavam da ne bi tko mislio o meni više nego što vidi na meni ili što èuje od mene. ⁷ I da se zbog uzvišenosti objava ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. ⁸ Za to sam triput molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reèe: ⁹ "Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje." Najradije æu se dakle još više hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova. ¹⁰ Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoæama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak. ¹¹ Postao sam bezuman! Vi me natjeraste. Ta trebalo je da me vi preporuèite jer ni u èemu nisam manji od "nadapostola", premda nisam ništa. ¹² Znamenja apostolstva moga ostvarena su meðu vama u posvemašnjoj postojanosti: znakovima i èudesima i silnim djelima. ¹³ Ta u èemu ste to manji od drugih crkava, osim što vam ja nisam bio na teret? Oprostite mi ovu "nepravdu". ¹⁴ Evo, spremam se treæi put doæi k vama i neæu vam biti na teret jer ne ištem vaše, nego vas. Djeca doista nisu dužna stjecati roditeljima, nego roditelji djeci. ¹⁵ A ja æu najradije trošiti i istrošiti se za duše vaše. Ako vas više ljubim, zar da budem manje ljubljen? ¹⁶ Ali neka! Ja vas nisam optereæivao, nego, "lukav" kako jesam, "na prijevaru vas uhvatih". ¹⁷ Da vas možda nisam zakinuo po kome od onih koje poslah k vama? ¹⁸ Zamolio sam Tita i poslao s njime brata. Da vas možda Tit nije u èemu zakinuo? Zar nismo hodili u istom duhu? I istim stopama? ¹⁹ Odavna smatrate da se pred vama branimo. Pred Bogom u Kristu govorimo: sve je to, ljubljeni, za vaše izgrađivanje. ²⁰ Bojim se doista da vas kada doðem, možda neæu naæi kakve bih htio i da æete vi mene naæi kakva ne biste htjeli: da ne bi možda bilo svaða, zavisti, žestina, spletkarenja, klevetanja, došaptavanja, nadimanja, buna; ²¹ da me opet kada doðem, ne bi ponizio Bog moj kod vas kako ne bih morao oplakivati mnoge koji su prije sagriješili, a nisu se pokajali za neèistoæu i bludnost i razvratnost koju poèiniše.

Chapter 13

¹ Evo treæi put idem k vama. Svaka presuda neka poèiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka. ² Onima koji su prije sagriješili i svima drugima rekoh veæ i opet - kao onda drugi put nazoèan, tako i sada nenazoèan - unaprijed velim: ako opet doðem, neæu štedjeti. ³ Jer vi tražite dokaz da u meni govori Krist koji prema vama nije nemoæan, nego je snažan meðu vama. ⁴ I raspet bi, istina, po slabosti, ali živi po snazi Božjoj. I mi smo, istina, slabi u njemu, ali æemo po snazi Božjoj živjeti s njime za vas. ⁵ Same sebe ispitujte, jeste li u vjeri! Same sebe provjeravajte! Zar ne spoznajete sami sebe: da je Isus Krist u vama? Inaèe niste pravi. ⁶ A spoznat æete, nadam se, da smo mi pravi.

⁷Molimo se Bogu da ne èinite nikakva zla; ne da se mi pokažemo pravi, nego da vi dobro èinite, pa izašli mi i kao nepravi. ⁸Ta ništa ne možemo protiv istine, nego samo za istinu. ⁹Da, radujemo se kad smo mi slabi, a vi jaki. Za to se i molimo, za vaše usavršavanje. ¹⁰To vam nenazoèan pišem zato da nazoèan ne bih morao oštro nastupiti vlašæu koju mi Gospodin daje za izgrađivanje, a ne za rušenje. ¹¹Uostalom, braæo, radujte se, usavršujte se, tješite se, složni budite, mir njeđujte i Bog ljubavi i mira bit æe s vama. ¹²Pozdravite jedni druge svetim cjelovom. Pozdravljaju vas svi sveti. ¹³Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!

Galatians

Chapter 1

¹ Pavao, apostol - ne od ljudi ni po kojem èovjeku, nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu koji ga uskrisi od mrtvih - ²i sva braæa koja su sa mnom: Crkvama u Galaciji. ³Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista, ⁴koji sam sebe daje za grijehæe naše da nas istrgne iz sadašnjega svijeta opakoga kao što je volja Boga i Oca našega, ⁵komu slava u vijeke vjekova! Amen. ⁶Èudim se da od Onoga koji vas pozva na milost Kristovu tako brzo prelazite na neko drugo evanđelje, ⁷koje uostalom i ne postoji. Postoje samo neki koji vas zbunjuju i hoæe prevratiti evanđelje Kristovo. ⁸Ali kad bismo vam mi, ili kad bi vam anđeo s neba navješæivao neko evanđelje mimo onoga koje vam mi navijestismo, neka je proklet! ⁹Što smo veæ rekli, to sad i ponavljam: navješæuje li vam tko neko evanđelje mimo onoga koje primiste, neka je proklet. ¹⁰Doista, nastojim li ovo pridobiti ljude ili Boga? Ili idem li za tim da ljudima ugodim? Kad bih sveudilj nastojao ljudima ugađati, ne bih bio Kristov sluga. ¹¹Obznanjujem vam, braæo: evanđelje koje sam navješæivao nije od ljudi, ¹²niti ga ja od kojeg èovjeka primih ili nauèih, nego objavom Isusa Krista. ¹³Ta èuli ste za moje negdašnje ponašanje u židovstvu: preko svake sam mjere progonio i pustošio Crkvu Božju ¹⁴te sam u židovstvu, prerevno odan otaèkim predajama, nadmašio mnoge vršnjake u svojem narodu. ¹⁵Ali kad se Onomu koji me odvoji veæ od majèine utrobe i pozva milošæu svojom, svidjelo ¹⁶otkriti mi Sina svoga da ga navješæujem među poganima, odmah, ne posavjetovah se s tijelom i krvlju ¹⁷i ne uziđoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask. ¹⁸Onda nakon tri godine uziđoh u Jeruzalem potražiti Kefu i ostadoh kod njega petnaest dana. ¹⁹Od apostola ne vidjeh nikoga drugog osim Jakova, brata Gospodinova. ²⁰Što vam pišem, Bog mi je svjedok, ne lažem. ²¹Zatim dođoh u krajeve sirijske i cilicijske. ²²Osobno pak bijah nepoznat Kristovim crkvama u Judeji. ²³One su samo èule: "Negdašnji naš progonitelj sada navješæuje vjeru koju je nekoæ pustošio" ²⁴i slavile su Boga zbog mene.

Chapter 2

¹ Zatim nakon èetnaest godina opet uziđoh u Jeruzalem s Barnabom, a povedoh sa sobom i Tita. ²Uziđoh po objavi i izložih im - napose uglednijima - evanđelje koje propovijedam među poganima da ne bih možda, ili da nisam, trèao uzalud. ³Èak ni Tit, pratilac moj, premda Grk, nije bio prisiljen obrezati se, ⁴i to radi uljeza, lažne braæe, koja se ušuljaše da vrebaju slobodu koju imamo u Kristu Isusu, ne bi li nas uèinili robovima. ⁵Ne, ni naèas im nismo popustili, nismo se podložili: da istina evanđelja ostane kod vas! ⁶A oni koji štogod znaèe - bili oni što bili, nije mi do toga, Bog ne gleda tko je tko - ti uglednici, uistinu, ništa nisu pridometnuli. ⁷Nego naprotiv, vidjevši da mi je povjereno evanđelje za neobrezane, kao Petru za obrezane - ⁸jer Onaj koji je bio na djelu po Petrovu apostolstvu među obrezanima, bio je na djelu i po meni među poganima - ⁹i spoznavši milost koja mi je dana, Jakov, Kefa i Ivan, smatrani stupovima, pružiše meni i Barnabi desnice zajedništva: mi æemo među pogane, a oni među obrezane! ¹⁰Samo neka se sjeæamo siromaha, što sam revno i èinio. ¹¹A kad Kefa stiže u Antiohiju, u lice mu se usprotivih jer je zavrijedio osudu: ¹²doista, prije nego stigoše neki od Jakova, blagovao je zajedno s poganima; a kad oni dođoše, poèeo se povlaèiti i odvajati bojeæi se onih iz obrezanja. ¹³Za njim se povedoše i ostali Židovi te je i Barnaba zaveden tom prijetvornošæu. ¹⁴Ali kad vidjeh da ne hode ravno, po istini evanđelja, rekoh Kefi pred svima: "Ako ti, Židov, poganski živiš, a ne židovski, kako možeš siliti pogane da se požidove?" ¹⁵Mi smo podrijetlom Židovi, a ne "grešnici iz poganstva". ¹⁶Ali znamo: èovjek se ne opravdava po djelima Zakona, nego vjerom u Isusa Krista. Zato i mi u Krista Isusa povjerasmo da se opravdamo po vjeri u Krista, a ne po djelima Zakona jer se po djelima Zakona nitko neæe opravdati. ¹⁷Ako se pak po tome što zaiskasmo opravdati se u Kristu oèitovalo da smo i mi grešnici, nije li onda Krist u službi grijeha? Nipošto! ¹⁸Doista, ako ponovno gradim što sam bio srušio, pokazujem da sam prijestupnik. ¹⁹Ta po Zakonu ja Zakonu umrijev da Bogu živim. S Kristom sam razapet. ²⁰Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene. ²¹Ne dokidam milosti Božje! Doista, ako je opravdanje po Zakonu, onda je Krist uzalud umro.

Chapter 3

¹ O bezumni Galaæani, tko li vas opèara? A pred oèima vam je Isus Krist bio ocrtan kao Raspeti. ²Ovo bih samo htio doznati od vas: jeste li primili Duha po djelima Zakona ili po vjeri u Poruku? ³Tako li ste bezumni? Zapoèeli ste u Duhu pa da sada u tijelu dovršite? ⁴Zar ste toliko toga uzalud doživjeli? A kad bi doista bilo uzalud! ⁵Onaj dakle koji vam daje Duha i èini među vama silna djela, èini li to zbog djela Zakona ili zbog vjere u Poruku? ⁶Tako Abraham povjerova Bogu i uraèuna mu se u pravednost. ⁷Shvatite dakle: oni od vjere, to su sinovi Abrahamovi. ⁸A Pismo, predvidjevši da Bog po vjeri opravdava pogane, unaprijed navijesti Abrahamu: U tebi æe

blagoslovljeni biti svi narodi. ⁹Tako: oni od vjere blagoslivlju se s vjernikom Abrahamom. ¹⁰Doista, koji su god od djela Zakona, pod prokletstvom su. Ta pisano je: Proklet tko se god ne drži i tko ne vrši svega što je napisano u Knjizi Zakona. ¹¹A da se pred Bogom nitko ne opravdava Zakonom, oèito je jer: Pravednik æe od vjere živjeti. ¹²Zakon pak nije od vjere, nego veli: Tko ga vrši, u njemu æe naæi život. ¹³Krist nas otkupi od prokletstva Zakona, postavši za nas prokletstvom - jer pisano je: Proklet je tko god visi na drvetu - ¹⁴da u Kristu Isusu na pogane dođe blagoslov Abrahamov: da Obeæanje, Duha, primimo po vjeri. ¹⁵Braæo, po ljudsku govorim: veæ i ljudski valjan savez nitko ne poništava niti mu što dodaje. ¹⁶A ova su obeæanja dana Abrahamu i potomstvu njegovu. Ne veli se: "i potomcima" kao o mnogima, nego kao o jednomu: I potomstvu tvojemu, to jest Kristu. ¹⁷Ovo hoæu kazati: Saveza koji je Bog valjano sklopio ne obeskrepljuje Zakon, koji je nastao èetiri stotine i trideset godina poslije, i ne dokida obeæanja. ¹⁸Doista, ako se baština zadobiva po Zakonu, ne zadobiva se po obeæanju. A Abrahama je Bog po obeæanju obdario. ¹⁹Èemu onda Zakon? Dometnut je poradi prekršaja dok ne dođe potomstvo komu je namijenjeno obeæanje; sastavljen je po anđelima preko posrednika. ²⁰Posrednika pak nema gdje je samo jedan. A Bog je jedan. ²¹Zar je dakle Zakon protiv obeæanja Božjih? Nipošto! Jer da je dan Zakon koji bi mogao oživljavati, pravednost bi doista proizlazila iz Zakona. ²²Ali je Pismo sve zatvorilo pod grijeh da se, po vjeri u Isusa Krista, obeæano dade onima koji vjeruju. ²³Prije dolaska vjere, pod Zakonom zatvoreni, bili smo èuvani za vjeru koja se imala objaviti. ²⁴Tako nam je Zakon bio nadzirateljem sve do Krista da se po vjeri opravdamo. ²⁵A otkako je nadošla vjera, nismo više pod nadzirateljem. ²⁶Uistinu, svi ste sinovi Božji, po vjeri u Kristu Isusu. ²⁷Doista, koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste. ²⁸Nema više: Židov - Grk! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko! Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu! ²⁹Ako li ste Kristovi, onda ste Abrahamovo potomstvo, baštinici po obeæanju.

Chapter 4

¹ Hoæu reæi: sve dok je baštinik maloljetan, ništa se ne razlikuje od roba premda je gospodar svega: ²pod skrbnicima je i upraviteljima sve do dana koji je odredio otac. ³Tako i mi: dok bijasmo maloljetni, robovasmo poèelima svijeta. ⁴A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan ⁵da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo. ⁶A buduæi da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga koji klièe: "Abba! Oèe!" ⁷Tako više nisi rob nego sin; ako pak sin, onda i baštinik po Bogu. ⁸Onda dok još niste poznavali Boga, služili ste bogovima koji po naravi to nisu. ⁹Ali sada kad ste spoznali Boga - zapravo, kad je Bog spoznao vas - kako se sad opet vraæate k nemoænim i bijednim poèelima i opet im, ponovno, hoæete robovati? ¹⁰Dane pomno opslužujete, i mjesece, i vremena, i godine! ¹¹Sve se bojim za vas! Da se možda nisam uzalud trudio oko vas! ¹²Postanite, braæo, molim vas, kao ja jer i ja postadoh kao vi. Nièim me niste povrijedili. ¹³Znate: prvi sam vam put za bolesti navješæivao evanđelje. ¹⁴Svoju

kušnju, moje tijelo, niste ni prezreli ni odbacili, nego ste me primili kao anđela Božjega, kao Krista Isusa. ¹⁵Gdje je sada ono vaše blaženstvo? Svjedočim vam doista: kad bi bilo moguće, oči biste svoje bili iskopali i dali mi ih. ¹⁶Tako? Postadoh li vam neprijateljem propovijedajući vam istinu? ¹⁷Oni revnuju za vas, ne èasno, nego - odvojiti vas hoæe da onda vi za njih revnujete. ¹⁸Dobro je da se za vas revnuje u dobru uvijek, a ne samo kad sam nazoèan kod vas, ¹⁹djeèice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama. ²⁰Htio bih sada biti kod vas, pa i jezik promijeniti, jer ne znam što bih s vama. ²¹Recite mi vi, koji želite biti pod Zakonom, zar ne èujete Zakona? ²²Ta pisano je da je Abraham imao dva sina, jednoga od ropkinje i jednoga od slobodne. ²³Ali onaj od ropkinje rođen je po tijelu, a onaj od slobodne snagom obeæanja. ²⁴To je slika. Doista, te žene dva su Saveza: jedan s brda Sinaja, koji rađa za ropstvo - to je Hagara. ²⁵Jer Hagara znaèi brdo Sinaj u Arabiji i odgovara sadašnjem Jeruzalemu jer robuje zajedno sa svojom djecom. ²⁶Onaj pak Jeruzalem gore slobodan je; on je majka naša. ²⁷Pisano je doista: Klièi, nerotkinjo, koja ne rađaš, podvikuj od radosti, ti što ne znaš za trudove! Jer osamljena više djece ima negoli udana. ²⁸Vi ste, braæo, kao Izak, djeca obeæanja. ²⁹I kao što je onda onaj po tijelu rođeni progonio onoga po duhu rođenoga, tako je i sada. ³⁰Nego, što veli Pismo? Otjeraj sluškinju i sina njezina jer sin sluškinje ne smije biti baštinik sa sinom slobodne. ³¹Zato, braæo, nismo djeca ropkinje nego slobodne.

Chapter 5

¹ Za slobodu nas Krist oslobodi! Držite se dakle i ne dajte se ponovno u jaram ropstva! ²Evo ja, Pavao, velim vam: ako se obrežete, Krist vam ništa neæe koristiti. ³I ponovno jamèim svakom èovjeku koji se obreže: dužan je opsluživati sav Zakon. ⁴Prekinuli ste s Kristom vi koji se u Zakonu mislite opravdati; iz milosti ste ispali. ⁵Jer mi po Duhu iz vjere oèekujemo pravednost, nadu svoju. ⁶Uistinu, u Kristu Isusu ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje, nego - vjera ljubavlju djelotvorna. ⁷Dobro ste trèali; tko li vas je samo sprijeèio da se više ne pokoravate istini? ⁸Ta pobuda nije od Onoga koji vas zove! ⁹Malo kvasca cijelo tijesto ukvasa. ¹⁰Ja se uzdam u vas u Gospodinu: vi neæete drukèije misliti. A tko vas zbunjuje, snosit æe osudu, tko god bio. ¹¹A ja, braæo, ako sveudilj propovijedam obrezanje, zašto me sveudilj progone? Onda je obeskrijepljena sablazan križa! ¹²Uškopili se oni koji vas podbunjuju! ¹³Doista vi ste, braæo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego - ljubavlju služite jedni drugima. ¹⁴Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jedinoj rijeèi, u ovoj: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga! ¹⁵Ako li pak jedni druge grizete i glođete, pazite da jedni druge ne proždrete. ¹⁶Hoæu reæi: po Duhu živite pa neæete ugađati požudi tijela! ¹⁷Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne èinite što hoæete. ¹⁸Ali ako vas Duh vodi, niste pod Zakonom. ¹⁹A oèita su djela tijela. To su: bludnost, neèistoæa, razvratnost, ²⁰idolopoklonstvo, vraæanje, neprijateljstva, svađa, ljubomor, srdžbe, spletkarenja, razdori, stranèarenja, ²¹zavisti, pijanèevanja,

pijanke i tome slièno. Unaprijed vam kaŒem, kao Œto vam veæ rekoh: koji takvo Œto èine, kraljevstva BoŒjega neæe baŒtiniti. ²²Plod je pak Duha: ljubav, radost, mir, velikoduŒnost, usluŒnost, dobrota, vjernost, ²³blagost, uzdrŒljivost. Protiv tih nema zakona. ²⁴Koji su Kristovi, razapeŒe tijelo sa strastima i poŒudama. ²⁵Ako Œivimo po Duhu, po Duhu se i ravnajmo! ²⁶Ne hlepimo za taŒtom slavom! Ne izazivajmo jedni druge, ne zaviŒajmo jedni drugima!

Chapter 6

¹ Braæo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva ispravljajte u duhu blagosti. A pazi na samoga sebe da i ti ne podlegneŒ napasti. ²Nosite jedni bremena drugih i tako æete ispuniti zakon Kristov! ³Jer misli li tko da jest Œtogod, a nije niŒta, sam sebe vara. ⁴Svatko neka ispita sam svoje djelo pa æe onda u samom sebi imati èime se dièiti, a ne u usporedbi s drugim. ⁵Ta svatko æe nositi svoj teret. ⁶Koji se uèi Rijeèi, neka sva dobra dijeli sa svojim uèiteljem. ⁷Ne varajte se: Bog se ne da izrugivati! Œto tko sije, to æe i Œeti! ⁸Doista, tko sije u tijelo svoje, iz tijela æe Œeti raspadljivost, a tko sije u duh, iz duha æe Œeti Œivot vjeèni. ⁹Neka nam ne dozlogrdi èiniti dobro: ako ne sustanemo, u svoje æemo vrijeme Œeti! ¹⁰Dakle, dok imamo vremena, èinimo dobro svima, ponajpaèe domaæima u vjeri. ¹¹Gledajte kolikim vam slovima piŒem svojom rukom. ¹²Svi koji se hoæe praviti vaŒni tijelom, sile vas na obrezanje, samo da zbog kriŒa Kristova ne bi trpjeli progonstvo. ¹³Ta ni sami obrezani ne opsluŒuju Zakona, ali hoæe da se vi obreŒete da bi se mogli ponositi vaŒim tijelom. ¹⁴A ja, BoŒe saèuvaj da bih se ièim ponosio osim kriŒem Gospodina naŒega Isusa Krista po kojem je meni svijet raspjet i ja svijetu. ¹⁵Uistinu, niti je Œto obrezanje niti neobrezanje, nego - novo stvorenje. ¹⁶A na sve koji se ovoga pravila budu drŒali, i na sveg Izraela BoŒjega - mir i milosrŒe! ¹⁷Ubuduæe neka mi nitko ne dodijava jer ja na svom tijelu nosim biljege Isusove! ¹⁸Milost Gospodina naŒega Isusa Krista s duhom vaŒim, braæo! Amen

Ephesians

Chapter 1

¹ Pavao, po volji BoŒjoj apostol Krista Isusa: svetima koji su u Efezu i vjernima u Isusu Kristu. ²Milost vam i mir od Boga, Oca naŒega, i Gospodina Isusa Krista! ³Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina naŒega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu. ⁴Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; ⁵u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrohotnoŒæu svoje volje, ⁶na hvalu Slave svoje milosti. Njome nas zamilova u Ljubljenu ⁷u kome, njegovom krvlju,

imamo otkupljenje, otpuštenje prijestupa po bogatstvu njegove milosti. ⁸Nju preobilno u nas uli zajedno sa svom mudrošæu i razumijevanjem ⁹obznanivši nam otajstvo svoje volje po dobrohotnom naumu svojem što ga prije u njemu zasnova ¹⁰da se provede punina vremena: uglaviti u Kristu sve - na nebesima i na zemlji. ¹¹U njemu, u kome i nama - predodređenima po naumu Onoga koji sve izvodi po odluci svoje volje - u dio pade ¹²da budemo na hvalu Slave njegove - mi koji smo se veæ prije nadali u Kristu. ¹³U njemu ste i vi, pošto ste èuli Rijeè istine - evanðelje spasenja svoga - u njemu ste, prigrlivši vjeru, opeèaæeni Duhom obeæanim, Svetim, ¹⁴koji je zalog naše baštine: otkupljenja, posvojenja - na hvalu Slave njegove. ¹⁵Zato i ja, otkad sam èuo za vašu vjeru u Gospodinu Isusu i za ljubav prema svima svetima, ¹⁶ne prestajem zahvaljivati za vas i sjeæati vas se u svojim molitvama: ¹⁷Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom æete ga spoznati; ¹⁸prosvijetlio vam oèi srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj meðu svetima ¹⁹i koje li prekomjerne velièine u moæi njegovoj prema nama koji vjerujemo: ona je primjerena djelotvornosti sile i snage njegove ²⁰koju na djelu pokaza u Kristu, kad ga uskrisi od mrtvih i posjede sebi zdesna na nebesima ²¹iznad svakog Vrhovništva i Vlasti i Moæi i Gospodstva i svakog imena imenovana ne samo na ovom svijetu nego i u buduæemu. ²²Sve mu podloži pod noge, a njega postavi - nad svime - Glavom Crkvi, ²³koja je Tijelo njegovo, punina Onoga koji sve u svima ispunja.

Chapter 2

¹I vi bijaste mrtvi zbog prijestupa i grijeha ²u kojima ste nekoæ živjeli po Eonu ovoga svijeta, po Knezu vlasti zraka, po tomu duhu koji sada djeluje u sinovima neposlušnima. ³Meðu njima smo i mi nekoæ živjeli u požudama tijela svoga, udovoljavajuæi prohtjevima tijela i æudi, te po naravi bijasmo djeca gnjeva kao i drugi. ⁴Ali Bog, bogat milosrðem, zbog velike ljubavi kojom nas uzljubi, ⁵nas koji bijasmo mrtvi zbog prijestupa, oživi zajedno s Kristom - milošæu ste spašeni! - ⁶te nas zajedno s njim uskrisi i posadi na nebesima u Kristu Isusu: ⁷da u dobrohotnosti prema nama u Kristu Isusu pokaže buduæim vjekovima preobilno bogatstvo milosti svoje. ⁸Ta milošæu ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! ⁹Ne po djelima, da se ne bi tko hvastao. ¹⁰Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo. ¹¹Spominjite se stoga da nekoæ bijaste neznabošci u tijelu - neobrezanicima su vas zvali oni koji se zovu obrezani, rukom, na tijelu - ¹²i da u ono vrijeme bijaste izvan Krista, udaljeni od graðanstva izraelskoga, tuði Savezima obeæanja, bez nade bijaste i neznabošci na svijetu. ¹³Sada pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoæ bijaste daleko, dođoste blizu - po Krvi Kristovoj. ¹⁴Doista, on je mir naš, on koji od dvoga uèini jedno: pregradu razdvojnici, neprijateljstvo razori u svome tijelu. ¹⁵Zakon zapovijedi s propisima obeskrjepi da u sebi, uspostavljajuæi mir, od dvojice sazda jednoga novog èovjeka ¹⁶te obojicu u jednome Tijelu izmiri s Bogom po križu, ubivši u sebi neprijateljstvo.

¹⁷I dođe te navijesti mir vama daleko i mir onima blizu, ¹⁸jer po njemu jedni i drugi u jednome Duhu imamo pristup Ocu. ¹⁹Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji ²⁰nazidani na temelju apostola i proroka, a zaglavni je kamen sam Krist Isus. ²¹U njemu je sva građevina povezana i raste u hram svet u Gospodinu. ²²U njemu ste i vi ugrađeni u prebivalište Božje u Duhu.

Chapter 3

¹ Radi toga ja, Pavao, sužanj Krista Isusa za vas pogane... ²Zacijelo ste èuli za rasporedbu milosti Božje koja mi je dana za vas: ³objavom mi je obznanjeno otajstvo, kako netom ukratko opisah. ⁴Èitajuæi to, možete dokuèiti kako ja shvaæam Kristovo otajstvo, ⁵koje nije bilo obznanjeno sinovima ljudskim drugih naraštaja. Ono je sada u Duhu objavljeno svetim njegovim apostolima i prorocima: ⁶da su pogani subaštinci i "sutijelo" i sudionici obeæanja u Kristu Isusu - po evanđelju, ⁷kojega postadoh poslužiteljem darom milosti Božje koja mi je dana djelotvornošæu snage njegove. ⁸Meni, najmanjemu od svih svetih, dana je ova milost: poganima biti blagovjesnikom neistraživog bogatstva Kristova ⁹i osvjetliti rasporedbu otajstva, pred vjekovima skrivena u Bogu, koji sve stvorio, ¹⁰da sada - po Crkvi - Vrhovništvima i Vlastima na nebesima bude obznanjena mnogolika mudrost Božja ¹¹zasnovana - po naumu o vjekovima - u Kristu Isusu Gospodinu našem. ¹²U njemu, s pouzdanjem po vjeri u njega, imamo slobodan pristup. ¹³Zato ne klonite, molim, s nevolja mojih za vas! One su slava vaša! ¹⁴Zato prigibam koljena pred Ocem, ¹⁵od koga ime svakom oèinstvu na nebu i na zemlji: ¹⁶neka vam dadne po bogatstvu Slave svoje ojaèati se po Duhu njegovu u snazi za unutarnjeg èovjeka ¹⁷da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim te u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni ¹⁸mognete shvatiti sa svima svetima što je Dužina i Širina i Visina i Dubina ¹⁹te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu da se ispunite do sve Punine Božje. ²⁰Onomu pak koji snagom u nama djelatnom može uèiniti mnogo izobilnije nego li mi moliti ili zamisliti - ²¹Njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu za sva pokoljenja vijeka vjekovjeènoga! Amen.

Chapter 4

¹ Zaklinjem vas dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošæu i blagošæu, sa strpljivošæu živite dostojno poziva kojim ste pozvani! ²Podnosite jedni druge u ljubavi; ³trudite se saèuvati jedinstvo Duha svezom mira! ⁴Jedno tijelo i jedan Duh - kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! ⁵Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! ⁶Jedan Bog i Otac svijuu, nad svima i po svima i u svima! ⁷A svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova. ⁸Zato veli: Na visinu uzaðe vodeæi sužnje, dade dare ljudima. ⁹Ono "uzaðe" - što drugo znaèi doli to da i siðe u donje krajeve,

na zemlju? ¹⁰Koji siđe, isti je onaj koji i uzađe ponad svih nebesa da sve ispuni. ¹¹On i "dade" jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje ¹²da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova ¹³dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do èovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove: ¹⁴da više ne budemo nejaèad kojom se valovi poigravaju i koje goni svaki vjetar nauka u ovom kockanju ljudskom, u lukavosti što put krèi zabludi. ¹⁵Nego, istinujuæi u ljubavi da poradimo te sve uzraste u Njega, koji je Glava, Krist, ¹⁶od kojega sve Tijelo, usklaðeno i povezano svakovrsnim zglibom zbrinjavanja po djelotvornosti primjerenoj svakomu pojedinom dijelu, promièe svoj rast na saziðivanje u ljubavi. ¹⁷Ovo govorim i zaklinjem u Gospodinu: ne živite više kao što pogani žive - u ispraznosti pameti njihove: ¹⁸zamraèena uma, udaljeni od života Božjega, sve zbog neznanja koje je u njima, zbog okorjelosti srca njihova. ¹⁹Sami su sebe otupili i podali se razvratnosti da bi u pohlepi poèinjali svaku neèistoæu. ²⁰Vi pak ne nauèiste tako Krista, ²¹ako ste ga doista èuli i u njemu bili pouèeni kako je istina u Isusu: ²²da vam je odložiti prijašnje ponašanje, starog èovjeka, koga varave požude vode u propast, ²³a obnavljati se duhom svoje pameti ²⁴i obuæi novog èovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine. ²⁵Zato odložite laž i govorite istinu jedan drugomu jer udovi smo jedni drugima. ²⁶Srdite se, ali ne griješite! Sunce nek ne zađe nad vašom srdžbom ²⁷i ne dajite mjesta ðavlu. ²⁸Tko je krao, neka više ne krade, nego neka se radije trudi svojim rukama priskrbljivati da ima što podijeliti s potrebnim. ²⁹Nikakva nevaljala rijeè neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo dobra, da prema potrebi saziðuje i milost iskaže slušateljima. ³⁰I ne žalostite Duha Svetoga, Božjega, kojim ste opeèaæeni za Dan otkupljenja! ³¹Daleko od vas svaka gorèina, i srdžba, i gnjev, i vika, i hula sa svom opakosæu! ³²Naprotiv! Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni; praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprost.

Chapter 5

¹ Budite dakle nasljedovatelji Božji kao djeca ljubljena ²i hodite u ljubavi kao što je i Krist ljubio vas i sebe predao za nas kao prinos i žrtvu Bogu na ugodan miris. ³A bludnost i svaka neèistoæa ili pohlepa neka se i ne spominje meðu vama, kako dolikuje svetima! ⁴Ni prostota, ni ludorija, ni dvosmislica, što se ne prilièi, nego radije zahvaljivanje! ⁵Jer dobro znajte ovo: nijedan bludnik, ili bestidnik, ili pohlepnik - taj idolopoklonik - nema baštine u kraljevstvu Kristovu i Božjemu. ⁶Nitko neka vas ispraznim rijeèima ne zavarava: zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. ⁷Nemajte dakle ništa s njima! ⁸Da, nekoæ bijaste tama, a sada ste svjetlost u Gospodinu: kao djeca svjetlosti hodite - ⁹plod je svjetlosti svaka dobrota, pravednost i istina - ¹⁰i odluèite se za ono što je milo Gospodinu. ¹¹A nemajte udjela u jalovim djelima tame, nego ih dapaèe raskrinkavajte, ¹²jer što potajno èine, sramota je i govoriti. ¹³A sve što se raskrinka, pod svjetlošæu postaje sjajno; što je pak sjajno, svjetlost je. ¹⁴Zato veli: "Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih

i zasvijetljete æ ti Krist." ¹⁵Razmotrite dakle pomno kako živite! Ne kao ludi, nego kao mudri! ¹⁶Iskupljuje vrijeme jer dani su zli! ¹⁷Zato ne budite nerazumni, nego shvatite što je volja Gospodnja! ¹⁸I ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego - puniti se Duhom! ¹⁹Razgovarajte meðu sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! ²⁰Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista! ²¹Podložni budite jedni drugima u strahu Kristovu! ²²Žene svojim muževima kao Gospodinu! ²³Jer muž je glava žene kao i Krist Glava Crkve - On, Spasitelj Tijela. ²⁴Pa kao što se Crkva podlaže Kristu, tako i žene muževima u svemu! ²⁵Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju ²⁶da je posveti, oèistivši je kupelji vode uz rijeè ²⁷te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili èega takva, nego da bude sveta i bez mane. ²⁸Tako treba da i muževi ljube svoje žene kao svoja tijela. Tko ljubi svoju ženu, sebe ljubi. ²⁹Ta nitko nikada ne mrzi svoga tijela, nego ga hrani i njeguje kao i Krist Crkvu. ³⁰Doista, mi smo udovi njegova Tijela! ³¹Stoga æ èovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit æ jedno tijelo. ³²Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu. ³³Dakle, neka svaki od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svog muža.

Chapter 6

¹ Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu jer to je pravedno. ²Poštuj oca svoga i majku - to je prva zapovijed s obeæanjem: ³da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji. ⁴A vi, oèevi, ne srdite djece svoje, nego ih odgajajte stegom i urazumljivanjem Gospodnjim! ⁵Robovi, slušajte svoje zemaljske gospodare kao Krista - sa strahom i trepetom, u jednostavnosti srca. ⁶Ne naoko, kao oni koji se ulaguju ljudima, nego kao sluge Kristove koje zdušno vrše volju Božju; ⁷dragovoljno služe - kao Gospodinu, a ne ljudima, ⁸znajuæi da æ svatko, bio on rob ili slobodnjak, uèini li što dobro, za to dobiti plaæu od Gospodina. ⁹I vi, gospodari, isto se tako vladajte prema njima: kanite se prijetnje, znajuæi da je i njihov i vaš Gospodar na nebesima i da u njega nema pristranosti. ¹⁰Ubuduæe jaèajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj. ¹¹Obucite svu opremu Božju da se možete oduprijeti lukavstvima èavlovim. ¹²Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljaèa ovoga mraènoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. ¹³Zbog toga posegnite za svom opremom Božjom da uzmožete odoljeti u dan zli i održati se kada sve nadvladate. ¹⁴Držite se dakle! Opašite bedra istinom, obucite oklop pravednosti, ¹⁵potpašite noge spremnošæu za evanðelje mira! ¹⁶U svemu imajte uza se štit vjere: njime æete moæi ugaziti ognjene strijele Zloga. ¹⁷Uzmite i kacigu spasenja i maè Duha, to jest Rijeè Božju. ¹⁸Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnošæu i molitvom za sve svete, ¹⁹i za me, da mi se otvore usta i dade rijeè hrabro obznani otajstvo evanðelja ²⁰kojeg sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba

govoriti. ²¹A da i vi znate što je sa mnom, kako mi je, o svemu æe vas obavijestiti Tihik, ljubljeni brat i vjerni poslužitelj u Gospodinu. ²²Njega šaljem k vama baš zato da znate kako smo i da ohrabri srca vaša. ²³Mir braæi i ljubav, s vjerom, od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista! ²⁴Milost sa svima koji ljube Gospodina našega Isusa Krista - u neraspadljivosti.

Philippians

Chapter 1

¹ Pavao i Timotej, sluge Krista Isusa, svima svetima u Kristu Isusu koji su u Filipima, s nadglednicima i poslužiteljima. ²Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista! ³Zahvaljujem Bogu svomu kad vas se god sjetim. ⁴Uvijek se u svakoj svojoj molitvi za vas s radošæu molim ⁵zbog vašeg udjela u evanđelju od onoga prvog dana sve do sada - ⁶uvjeren u ovo: Onaj koji otpoèe u vama dobro djelo, dovršit æe ga do Dana Krista Isusa. ⁷I pravo je da tako osjeæam o svima vama! Ta ja vas nosim u srcu jer u okovima mojim i u obrani i utvrđivanju evanđelja svi ste vi suzajednièari moje milosti. ⁸Bog mi je doista svjedok koliko žudim za svima vama srcem Isusa Krista! ⁹I molim za ovo: da ljubav vaša sve više i više raste u spoznanju i potpunu pronicanju ¹⁰te mognete prosuditi što je najbolje da budete èisti i besprijeekorni za Dan Kristov, ¹¹puni ploda pravednosti po Isusu Kristu - na slavu i hvalu Božju. ¹²A hoæu da znate, braæo: ovaj se moj udes paèe okrenuo u napredovanje evanđelja ¹³tako da se moji okovi u Kristu razglasiše u svem pretoriju i meðu svima drugima, ¹⁴a veæina braæe u Gospodinu, ohrabrena mojim okovima, još se više usuđuje neustrašivo zboriti Rijeè. ¹⁵Neki, istina, propovijedaju Krista iz zavisti i nadmetanja, a neki iz dobre volje: ¹⁶ovi iz ljubavi jer znaju da sam ovdje za obranu evanđelja; ¹⁷oni pak Krista navješæuju iz suparništva, neiskreno - misleæi da æe tako otežati nevolju mojih okova. ¹⁸Pa što onda? Samo se na svaki naèin, bilo himbeno, bilo istinito, Krist navješæuje. I tome se radujem, a i radovat æu se. ¹⁹Jer znamem: po vašoj molitvi i pomoæi Duha Isusa Krista to æe mi biti na spasenje, ²⁰kako željno i oèekujem i nadam se da se ni zbog èega neæu smesti, nego da æe se mojom posvemašnjom odvažnošæu - kako uvijek tako i sada - Krist uzveličati u mom tijelu, bilo životom, bilo smræu. ²¹Ta meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak! ²²A ako mi živjeti u tijelu omoguæuje plodno djelovanje, što da odaberem? Ne znam! ²³Pritiješnjen sam od ovoga dvoga: želja mi je otiaæi i s Kristom biti jer to je mnogo, mnogo bolje; ²⁴ali ostati u tijelu potrebnije je poradi vas. ²⁵U to uvjeren, znam da æu ostati i biti uz vas sve, za vaš napredak i na radost vjere, ²⁶da ponos vaš mnome poraste u Kristu Isusu kad opet doðem k vama. ²⁷Samo se ponašajte dostojno evanđelja Kristova, pa - došao ja i vidio vas ili nenazoèan slušao što je s vama - da mogu utvrditi kako ste postojani u jednome duhu i jednodušno se zajednièki borite za evanđeosku vjeru ²⁸ne plašeæi se ni u èemu protivnika. To je njima najava njihove propasti, a vašega spasenja, i to od

Boga. ²⁹Jer vama je dana milost: "za Krista", ne samo u njega vjerovati nego za njega i trpjeti, ³⁰isti boj bijuæi koji na meni vidjeste i sada o meni èujete.

Chapter 2

¹ Ima li dakle u Kristu kakve utjehe, ima li kakva ljubazna bodrenja, ima li kakva zajedništva Duha, ima li kakva srca i samilosti, ²ispunite me radošæu: složni budite, istu ljubav njegujte, jednodušni, jedne misli budite; ³nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego - u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ⁴ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tièe drugih! ⁵Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu: ⁶On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, ⁷nego sam sebe "oplijeni" uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; oblièjem èovjeku nalik, ⁸ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu. ⁹Zato Bog njega preuzvisi i darova mu ime, ime nad svakim imenom, ¹⁰da se na ime Isusovo prigne svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika. ¹¹I svaki æe jezik priznati: "Isus Krist jest Gospodin!" - na slavu Boga Oca. ¹²Tako, ljubljani moji, poslušni kako uvijek bijaste, ne samo kao ono za moje nazoènosti nego mnogo više sada, za moje nenazoènosti, sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja! ¹³Da, Bog u svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati. ¹⁴Sve èinite bez mrmljanja i oklijevanja ¹⁵da budete besprijekorni i èisti, djeca Božja neporoèna posred poroda izopaèena i lukava u kojem svijetlite kao svjetlila u svijetu ¹⁶držeæi rijeè Života meni na ponos za Dan Kristov, što nisam zaludu trào niti se zaludu trudio. ¹⁷Naprotiv, ako se ja i izlijevam za žrtvu i bogoslužje, za vjeru vašu, radostan sam i radujem se sa svima vama. ¹⁸A tako i vi budite radosni i radujte se sa mnom. ¹⁹Nadam se u Gospodinu Isusu da æu vam uskoro poslati Timoteja da mi odlane kad saznam što je s vama. ²⁰Nikoga doista nemam tako srodne duše tko bi se kao on svojski za vas pobrinuo ²¹jer svi traže svoje, a ne ono što je Isusa Krista. ²²A prokušanosť vam je njegova poznata: kao dijete s ocem služio je sa mnom evanđelju. ²³Njega se dakle nadam poslati tek što razvidim što je sa mnom. ²⁴A uvjeren sam u Gospodinu da æu i sam uskoro doæi. ²⁵Smatrao sam potrebnim poslati k vama Epafrodita, brata, suradnika i suborca moga kojega ste poslali da mi poslužuje u potrebi. ²⁶Jer je èeznuo za svima vama i bio zabrinut što ste saznali da je obolio. ²⁷I doista je gotovo na smrt bio obolio, ali Bog mu se smilovao, ne samo njemu nego i meni, da me ne zadesi žalost na žalost. ²⁸Brže ga dakle poslah da se, pošto ga vidite, opet obradujete, i ja da budem manje žalostan. ²⁹Primite ga dakle u Gospodinu sa svom radosti i poštujujte takve ³⁰jer se za djelo Kristovo smrti sasvim približio, životnoj se pogibli izložio da nadopuni ono u èemu me vi ne mogoste poslužiti.

Chapter 3

¹ Uostalom, braæo moja, radujte se u Gospodinu! Pisati vam jedno te isto meni nije dosadno, a za vas je sigurnije. ²Èuvajte se tih pasa, èuvajte se tih opakih radnika, èuvajte se te osakaæenosti! ³Jer mi smo obrezanje, mi koji u Duhu Božjemu obavljamo bogoslužje i dièimo se Kristom Isusom, a ne pouzdajemo se u tijelo, ⁴iako bih se ja mogao pouzdati i u tijelo. Smatra li tko drugi da se može uzdati u tijelo, ja još više: ⁵obrezan osmog dana, od roda sam Izraelova, plemena Benjaminova, Hebrej od Hebreja; po Zakonu farizej, ⁶po revnosti progonitelj Crkve, po pravednosti zakonskoj besprijekoran. ⁷Ali što mi god bijaše dobitak, to poradi Krista smatram gubitkom. ⁸Štoviše, èak sve gubitkom smatram zbog onoga najizvršnjeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mojega, radi kojega sve izgubih i otpadom smatram: da Krista steknem ⁹i u njemu se naðem - ne svojom pravednošæu, onom od Zakona, nego pravednošæu po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj - ¹⁰da upoznam njega i snagu uskrsnuæa njegovog i zajedništvo u patnjama njegovim, ¹¹ne bih li kako, suoblièen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuæu od mrtvih. ¹²Ne kao da sam veæ postigao ili dopro do savršenstva, nego - hitim ne bih li kako dohvatio jer sam i zahvaæen od Krista. ¹³Braæo, ja nipošto ne smatram da sam veæ dohvatio. Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem, ¹⁴k cilju hitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu. ¹⁵Koji smo god zreli, ovako mislimo! I ako što drukèije mislite, Bog æe vam ovako objaviti. ¹⁶Samo, držimo se onoga do èega smo stigli! ¹⁷Braæo! Nasljedovatelji moji budite i promatrajte one koji žive po uzoru koji imate u nama. ¹⁸Jer èesto sam vam govorio, a sada i plaèuæi govorim: mnogi žive kao neprijatelji križa Kristova. ¹⁹Svršetak im je propast, bog im je trbuh, slava u sramoti - jer misle na zemaljsko. ²⁰Naša je pak domovina na nebesima, odakle išèekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: ²¹snagom kojom ima moæ sve sebi podložiti on æe preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suoblièiti ga tijelu svomu slavnomu.

Chapter 4

¹ Stoga, braæo moja ljubljena i željkovana, radosti moja i vijenèe moj, tako - èvrsto stojte u Gospodinu. ²Evodiju zaklinjem, i Sintihu zaklinjem da budu složne u Gospodinu. ³Da, molim i tebe, èestiti druže, pomaži im jer su se one u evanđelju borile zajedno sa mnom, i s Klementom i ostalim mojim suradnicima, kojih su imena u knjizi Života. ⁴Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se! ⁵Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu! ⁶Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu - molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem - oèitujte svoje molbe Bogu. ⁷I mir Božji koji je iznad svakog razuma èuvat æe srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu. ⁸Uostalom, braæo, što je god istinito, što god èasno, što god pravedno, što god èisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krepost, je li što pohvala - to nek vam je na srcu! ⁹Što ste nauèili, i primili, i èuli, i vidjeli na meni - to èinite i Bog mira bit æe s vama! ¹⁰Uvelike se obradovah

u Gospodinu što ste napokon procvali te mislite na me; mislili ste i prije, ali niste imali prigode. ¹¹Govorim to ne zbog oskudice, ta naučen sam u svakoj prigodi biti zadovoljan. ¹²Znam i oskudijevati, znam i obilovati! Na sve sam i na svašta navikao: i sit biti i gladovati, i obilovati i oskudijevati. ¹³Sve mogu u Onome koji me jaèa! ¹⁴Ipak, lijepo je od vas što sa mnom podijeliste moju nevolju. ¹⁵A i vi, Filipljani, znate: u poèetku evanđelja, kad otputovah iz Makedonije, nijedna mi se Crkva nije pridružila u pogledu izdataka i primitaka, doli vi jedini. ¹⁶Èak ste mi i u Solun i jednom, i dvaput, za potrebe poslali. ¹⁷Ne, ne tražim dara; tražim samo plod izobilan u vašu korist. ¹⁸Imam svega i u izobilju; namiren sam otkad po Epafroditu primih ono od vas, miris ugodan, žrtvu milu, ugodnu Bogu. ¹⁹A Bog moj ispunit æe svaku vašu potrebu po bogatstvu svome, velièanstveno, u Kristu Isusu. ²⁰Bogu pak, Ocu našemu, slava u vijeke vjekova! Amen. ²¹Pozdravite svakoga svetog u Kristu Isusu. Pozdravljaju vas braæa koja su sa mnom. ²²Pozdravljaju vas svi sveti, ponajpaeèe oni iz careva dvora. ²³Milost Gospodina Isusa Krista s duhom vašim!

Colossians

Chapter 1

¹ Pavao, po volji Božjoj apostol Krista Isusa, i brat Timotej: ²Kološanima, svetoj i vjernoj braæi u Kristu. Milost vam i mir od Boga, Oca našega! ³Zahvaljujemo Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista, svagda za vas moleæi. ⁴Jer èuli smo za vašu vjeru u Kristu Isusu i za ljubav koju gajite prema svima svetima ⁵poradi nade koja vam je pohranjena u nebesima. Za nju ste veæ èuli u Rijeèi istine - ⁶evanđelju koje je do vas doprlo te plodove nosi i raste, kao što po svem svijetu, tako i među vama od dana kad ste èuli i spoznali milost Božju po istini, ⁷kako ste nauèili od ljubljenog Epafre, sluge zajedno s nama; on je umjesto nas, vjeran poslužitelj Kristov, ⁸on nas je i obavijestio o vašoj ljubavi u Duhu. ⁹Zato i mi, od dana kada to èusmo, neprestano za vas molimo i ištemo da se ispuniti spoznajom volje Njegove u svoj mudrosti i shvaæanju duhovnome: ¹⁰da živite dostojno Gospodina i posve mu ugodite, plodni svakim dobrim djelom i rastuæi u spoznaji Božjoj; ¹¹osnaženi svakom snagom, po sili Slave njegove, za svaku postojanost i strpljivost; ¹²s radošæu zahvaljujuæi Ocu koji vas osposobi za dioništvo u baštini svetih u svjetlosti. ¹³On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, ¹⁴u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha. ¹⁵On je slika Boga nevidljivoga, Prvorođenac svakog stvorenja. ¹⁶Ta u njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti - sve je po njemu i za njega stvoreno: ¹⁷on je prije svega i sve stoji u njemu. ¹⁸On je Glava Tijela, Crkve; on je Poèetak, Prvorođenac od mrtvih, da u svemu bude Prvak. ¹⁹Jer svidjelo se Bogu u njemu nastaniti svu Puninu ²⁰i po njemu - uspostavivši mir krvlju križa njegova - izmiriti sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima. ²¹I vas, nekoæ po zlim djelima

udaljene i neprijateljski raspoložene, ²²sada u ljudskom tijelu Kristovu, po smrti, sa sobom izmiri da vas k sebi privede svete, bez mane i besprigovorne. ²³Samo ako ostanete u vjeri utemeljeni, stalni i nepoljuljani u nadi evanđelja koje èuste, koje se propovijeda svakom stvorenju pod nebom, a ja mu, Pavao, postadoh poslužiteljem. ²⁴Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu. ²⁵Njoj ja postadoh poslužiteljem po rasporedbi Božjoj koja mi je dana za vas da potpuno pronesem Rijeè Božju - ²⁶otajstvo pred vjekovima i pred naraštajima skriveno, a sada oèitovano svetima njegovim. ²⁷Njima Bog htjede obznaniti kako li je slavom bogato to otajstvo meðu poganima: to jest Krist u vama, nada slave! ²⁸Njega mi navješæujemo, opominjuæi svakoga èovjeka, pouèavajuæi svakoga èovjeka u svoj mudrosti da bismo svakoga èovjeka doveli do savršenstva u Kristu. ²⁹Za to se i trudim i borim njegovom djelotvornošæu koja u meni snažno djeluje.

Chapter 2

¹ Htio bih uistinu da znate koliko mi se boriti za vas, za one u Laodiceji i za sve koji me nisu vidjeli licem u lice: ²da se ohrabre srca njihova, povezana u ljubavi, te se vinu do svega bogatstva, punine shvaæanja, do spoznanja otajstva Božjega - Krista, ³u kojem su sva bogatstva mudrosti i spoznaje skrivena. ⁴To govorim zato da vas tko ne prevari zavodljivim rijeèima. ⁵Jer ako sam tijelom nenazoèan, duhom sam ipak s vama: s radošæu promatram vaš red i èvrstoæu vaše vjere u Krista. ⁶Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite: ⁷ukorijenjeni i nazidani na njemu i uèvršæeni vjerom kako ste pouèeni, obilujte zahvaljivanjem. ⁸Pazite da vas tko ne odvuèe mudrovanjem i ispraznim zavaravanjem što se oslanja na predaju ljudsku, na "poèela svijeta", a ne na Krista. ⁹Jer u njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva; te ste i vi ¹⁰ispunjeni u njemu, koji je glava svakoga Vrhovništva i Vlasti. ¹¹U njemu ste i obrezani obrezanjem nerukotvorenim - svukoste tijelo puteno - obrezanjem Kristovim: ¹²s njime suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskršli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih. ¹³On i vas, koji bijaste mrtvi zbog prijestupa i neobrezanosti svoga tijela, i vas on oživi zajedno s njime. Milostivo nam je oprostio sve prijestupe, ¹⁴izbrisao zadužnicu koja propisima bijaše protiv nas, protivila nam se. Nju on ukloni pribivši je na križ. ¹⁵Skinu Vrhovništva i Vlasti, javno to pokaza: u pobjednièkoj ih povorci s njime vodi. ¹⁶Neka vas dakle nitko ne sudi po jelu ili po piæu, po blagdanima, mlađacima ili subotama. ¹⁷To je tek sjena onoga što dolazi, a zbiljnost jest - tijelo Kristovo. ¹⁸Nitko neka vas ne podcjenjuje zato što on sam uživa u "poniznosti i štovanju anđela", zadubljuje se u svoja viđenja, bezrazložno se nadima tjelesnom pameæu svojom, ¹⁹a ne drži se Glave, Njega od kojeg sve Tijelo, zglobovima i svezama zbrinuto i povezano, raste rastom Božjim. ²⁰Ako ste s Kristom umrli za poèela svijeta, zašto se, kao da još u ovom svijetu živite, dajete pod propise: ²¹"Ne diraj, ne kušaj, ne dotièi"? ²²Sve æe to uporabom propasti. Uredbe i nauci ljudski! ²³Po samozvanu bogoštovlju,

poniznosti i trapljenju tijela sve to doduše slovi kao mudrost, ali nema nikakve vrijednosti, samo zasijauje tijelo.

Chapter 3

¹ Ako ste suoskršli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! ² Za onim gore težite, ne za zemaljskim! ³ Ta umrijeste i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! ⁴ Kad se pojavi Krist, život vaš, tada æete se i vi s njime pojaviti u slavi. ⁵ Umrvtite dakle udove svoje zemaljske: bludnost, neèistoæu, strasti, zlu požudu i pohlepu - to idolopoklonstvo! ⁶ Zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. ⁷ Tim ste putom i vi nekoæ hodili, kad ste u tome živjeli. ⁸ Ali sada i vi odložite sve! Gnjev, srdžba, opakost, hula, prostota van iz vaših usta! ⁹ Ne varajte jedni druge! Jer svukoste staroga èovjeka s njegovim djelima ¹⁰ i obukoste novoga, koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja! ¹¹ Tu više nema: Grk - Židov, obrezanje - neobrezanje, barbar - skit, rob - slobodnjak, nego sve i u svima - Krist. ¹² Zaodjenite se dakle - kao izabranici Božji, sveti i ljubljene - u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost ¹³ te podnosite jedni druge praštajuæi ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi! ¹⁴ A povrh svega - ljubav! To je sveza savršenstva. ¹⁵ I mir Kristov neka upravlja srcima vašim - mir na koji ste pozvani u jednom tijelu! I zahvalni budite! ¹⁶ Rijeè Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama! U svakoj se mudrosti pouèavajte i urazumljajte! Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu! ¹⁷ I sve što god rijeèju ili djelom èinite, sve èinite u imenu Gospodina Isusa, zahvaljujuæi Bogu Ocu po njemu! ¹⁸ Žene, pokoravajte se svojim muževima kao što dolikuje u Gospodinu! ¹⁹ Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima. ²⁰ Djeco, slušajte roditelje u svemu, ta to je milo u Gospodinu! ²¹ Oèevi, ne ogorèujte svoje djece da ne klonu duhom. ²² Robovi, slušajte u svemu svoje zemaljske gospodare! Ne naoko, kao oni koji se ulagaju ljudima, nego u jednostavnosti srca, bojeæi se Gospodina. ²³ Što god radite, zdušno èinite, kao Gospodinu, a ne ljudima, ²⁴ znajuæi da æete od Gospodina primiti nagradu, baštinu. Gospodinu Kristu služite. ²⁵ Doista, nepravedniku æe se uzvratiti što je nepravedno uèinio. Ne, nema pristranosti!

Chapter 4

¹ Gospodari, pružajte svojim robovima što je pravo i pravièno, znajuæi da i vi imate Gospodina na nebu! ² U molitvi ustrajte, bdijte u njoj u zahvaljivanju! ³ Molite ujedno i za nas: da nam Bog otvori vrata rijeèi te propovijedamo otajstvo Kristovo, za koje sam i okovan; ⁴ da ga oèitujem propovijedajuæi kako treba. ⁵ Mudro se ponašajte prema onima vani: iskuplujte vrijeme! ⁶ Rijeè neka vam je uvijek ljubazna, solju zaèinjena: znajte svakomu odgovoriti kako treba. ⁷ Što je sa

mnom - o svemu æe vas obavijestiti Tihik, ljubljeni brat, vjerni poslužitelj i sa mnom sluga u Gospodinu. ⁸Njega šaljem k vama baš zato da znate kako smo i da ohrabri srca vaša. ⁹Šaljem ga s Onezimom, vjernim i ljubljenim bratom, koji je vaš zemljak: oni æe vam priopæiti kako je ovdje. ¹⁰Pozdravlja vas Aristarh, suuznik moj. I Marko, neæak Barnabin, o kome primiste naredbe: doðe li k vama, lijepo ga primite. ¹¹Pozdravlja vas i Isus, zvani Just. Od onih koji su iz obrezanja samo su mi ovi suradnici na kraljevstvu Božjemu, oni mi bijahu utjehom. ¹²Pozdravlja vas Epafra, vaš zemljak, sluga Krista Isusa; on se uvijek bori za vas u molitvama: da se održite, savršeni i ispunjeni, u posvemašnjoj volji Božjoj. ¹³Svjedoèim doista za nj: mnogo se trudi za vas i za one u Laodiceji i one u Hierapolu. ¹⁴Pozdravlja vas Luka, ljubljeni lijeènik, i Dema. ¹⁵Pozdravite braæu u Laodiceji, i Nimfu i Crkvu u njezinoj kuæi. ¹⁶A kad se ova poslanica proèita kod vas, pobrinite se da se proèita i u Laodicejskoj crkvi, i vi da proèitate onu iz Laodiceje. ¹⁷I recite Arhipu: "Pazi na službu koju si primio u Gospodinu: ispuni je!" ¹⁸Pozdrav mojom rukom, Pavlovom! Spominjite se mojih okova! Milost s vama!

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Pavao, Silvan i Timotej Crkvi Solunjana u Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu. Milost vam i mir! ²Zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjeæamo u svojim molitvama ³spominjuæi se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim. ⁴Svjesni smo, braæo od Boga ljubljena, vašeg izabranja ⁵jer evanðelje naše nije k vama došlo samo u rijeèi nego i u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini. Takvi smo, kao što znate, poradi vas meðu vama bili. ⁶I vi postadoste nasljedovatelji naši i Gospodinovi: sve u nevolji mnogoj prigrliste Rijeè s radošæu Duha Svetoga ⁷tako da postadoste uzorom svim vjernicima u Makedoniji i Ahaji. ⁸Od vas je doista ne samo rijeè Gospodnja odjeknula po Makedoniji i Ahaji, nego se i vaša vjera u Boga posvuda tako proširila te nije potrebno da o tome govorimo. ⁹Oni sami o nama pripovijedaju: kako doðosmo k vama, kako se od idola obratiste k Bogu da biste služili Bogu živomu i istinskomu ¹⁰i išèekivali s nebesa Sina njegova koga uskrisi od mrtvih, Isusa koji nas izbavlja od gnjeva što dolazi.

Chapter 2

¹ Sami doista znate, braæo: naš dolazak k vama nije bio uzaludan. ²Naprotiv, i pošto smo, kako znate, u Filipima trpjeli i bili pogrðeni, odvažismo se u Bogu našem iznijeti vam, uz tešku borbu,

evanđelje Božje. ³Uistinu, naše poticanje ne proistječe iz zablude, ni neistoće, ni prijevare, ⁴nego kako je Bog prosudio povjeriti nam evanđelje, tako ga i navješćujemo - ne kao da želimo ugoditi ljudima, nego Bogu koji prosuđuje srca naša. ⁵Nikada se zaista kako znate, ne poslužismo ni laskavom riječju ni - Bog nam je svjedok - prikrivenom pohlepom. ⁶Niti smo od ljudi iskali slavu - ni od vas, ni od drugih - ⁷premda smo se mogli nametnuti kao Kristovi apostoli. Ali bili smo među vama nježni kao majka što hrani i njeguje svoju djecu. ⁸Tako, puni ljubavi prema vama, htjedosmo vam predati ne samo evanđelje Božje nego i naše duše jer ste nam omiljeli. ⁹Sjećate se doista, braćo, našega truda i napora. Propovijedali smo vam evanđelje Božje i radili noću i danju da ne bismo opteretili koga od vas. ¹⁰Svjedoci ste vi i Bog kako smo se sveto, pravedno i besprijevorno vladali prema vama, vjernicima. ¹¹Kao što znate, svakoga smo od vas kao otac svoju djecu, ¹²poticali, sokolili i zaklinjali da živite dostojno Boga koji vas pozva u svoje kraljevstvo i slavu. ¹³Zato, eto, i mi bez prestanka zahvaljujemo Bogu što ste, kad od nas primiste riječ poruke Božje, primili ne riječ ljudsku, nego kakva uistinu jest, riječ Božju koja i djeluje u vama, vjernicima. ¹⁴Doista, vi ste, braćo, postali nasljedovatelji crkava Božjih koje su u Judeji u Kristu Isusu: i vi isto trpíte od svojih suplemenika što i oni od Židova, ¹⁵koji su i Gospodina Isusa i proroke ubili, i nas progonili, te Bogu ne ugađaju i svim se ljudima protive ¹⁶kad nam priječe propovijedati poganima da se spase, da bi tako u svako vrijeme navršili mjeru zlodjela svojih. Ali sruèio se na njih konaèni gnjev. ¹⁷A mi, braćo, pošto smo za kratko vrijeme ostali bez vas - licem, ne srcem - brže se bolje, u silnoj èežnji, požurismo ugledati vaše lice. ¹⁸Zaista, htjedosmo k vama - ja, Pavao, i jednom i dvaput - ali nas je sprijeèio Sotona. ¹⁹Ta tko li æe biti naša nada, radost ili vijenac dièni - zar možda ne i vi? - pred Gospodinom našim Isusom o njegovu Dolasku? ²⁰Vi ste doista slava naša i radost!

Chapter 3

¹Zato kad više ne mogosmo izdržati, pristadosmo ostati u Ateni sami ²te poslasmô Timoteja, brata našega i suradnika Božjega u Kristovu evanđelju, da vas uèvrsti i ohrabri u vjeri ³da se nitko ne pokoleba u tim nevoljama. Ta i sami znate da smo za to određeni: ⁴doista, kad smo bili kod vas, pretkazivali smo kako nas imaju zadesiti nevolje, što se, kako znate, i dogodilo. ⁵Zbog toga i ja, ne mogavši više izdržati, poslâh da saznam o vašoj vjeri, da vas možda Zavodnik nije zaveo te je naš trud postao uzaludan. ⁶A sada kad se Timotej od vas k nama vratio i donio nam radosnu vijest o vašoj vjeri i ljubavi, i da nas se sveudilj ugodno sjećate i èeznete vidjeti nas, kao i mi vas - ⁷zbog toga smo, braćo, nad vama, vašom vjerom, bili utješeni uza svu svoju tjeskobu i nevolju. ⁸Da, sada živimo kada ste vi postojani u Gospodinu! ⁹I kojom bismo zahvalom mogli Bogu uzvratiti za vas, za svu radost kojom se zbog vas radujemo pred Bogom svojim, ¹⁰dok noću i danju najusrdnije molimo da vidimo vaše lice i nadoknadimo manjkavosti vaše vjere? ¹¹A sam Bog i Otac naš i Gospodin naš Isus upravio naš put prema vama! ¹²Vama pak Gospodin dao te jedni

prema drugima i prema svima rasli i obilovali ljubavlju kakva je i naša prema vama. ¹³Uèvrstio vam srca da budu besprijeekorno sveta pred Bogom i Ocem našim o Dolasku Gospodina našega Isusa i svih svetih njegovih s njime.

Chapter 4

¹ Uostalom, braæo, molimo vas i zaklinjemo u Gospodinu Isusu: primili ste od nas kako treba da živite da biste ugodili Bogu. Vi tako i živite pa sve više napredujete! ²Ta znate koje smo vam zapovijedi dali u Gospodinu Isusu. ³Doista, ovo je volja Božja: vaše posveæenje - da se uzdržavate od bludnosti, ⁴da svatko od vas zna svoje tijelo posjedovati u svetosti i poštovanju, ⁵a ne u pohotnoj strasti kao pogani koji ne poznaju Boga, ⁶pa time ne prikraævati i varati svoga brata. Jer Gospodin je osvetnik za sve to, kao što vam veæ rekosmo i posvjedoèismo. ⁷Bog nas, doista, nije pozvao na neèistoæu, nego na svetost. ⁸Prema tome, tko to odbacuje, ne odbacuje èovjeka nego Boga koji svoga Duha Svetoga udahnjuje u vas. ⁹A o bratoljublju vam nije potrebno pisati. Ta i sami ste od Boga nauèili ljubiti jedni druge, ¹⁰a to doista i èinite prema svoj braæi u cijeloj Makedoniji. Samo vas, braæo, potièemo da u tom još više uznapredujete ¹¹pa da se trsite mirno živjeti, svoje èiniti i raditi svojim rukama, kako smo vam zapovijedili, ¹²te tako èasno živite prema onima vani i nikoga ne trebate. ¹³Neæemo da budete u neznanju, braæo, o onima koji su usnuli, da ne tugujete kao drugi koji nemaju nade. ¹⁴Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda æe Bog i one koji usnuæe u Isusu, privesti zajedno s njime. ¹⁵Ovo vam uistinu velimo po rijeèi Gospodnjoj: mi živi, preostali za Dolazak Gospodnji, neæemo preteæi onih koji su usnuli. ¹⁶Jer sam æe Gospodin - na zapovijed, na glas arkanđelov, na zov trublje Božje - siæi s neba. I najprije æe uskrsnuti mrtvi u Kristu, ¹⁷a zatim æemo mi živi, preostali, zajedno s njima biti poneseni na oblacima u susret Gospodinu, u zrak. I tako æemo uvijek biti s Gospodinom. ¹⁸Tješite se dakle uzajamno ovim rijeèima!

Chapter 5

¹ A o vremenima i trenucima nije, braæo, potrebno pisati vam. ²Ta i sami dobro znate da Dan Gospodnji dolazi baš kao kradljivac u noæi. ³Dok još budu govorili: "Mir i sigurnost", zadesit æe ih iznenadna propast kao trudovi trudnicu i neæe umaæi. ⁴Ali vi, braæo, niste u tami, da bi vas Dan mogao zaskoèiti kao kradljivac: ⁵ta svi ste vi sinovi svjetlosti i sinovi dana. Nismo doista od noæi ni od tame. ⁶Onda i ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo. ⁷Jer koji spavaju, noæu spavaju; i koji se opijaju, noæu se opijaju. ⁸A mi koji smo od dana, budimo trijezni, obucimo oklop vjere i ljubavi i stavimo kacigu, nadu spasenja! ⁹Ta Bog nas nije odredio za gnjev, nego da

imamo spasenje po Gospodinu našem Isusu Kristu, ¹⁰koji je za nas umro da - bdjeli ili spavali - zajedno s njime živimo. ¹¹Zato, tješite se uzajamno i izgrađujte jedan drugoga, kako i èinite. ¹²Molimo vas, braæo: priznajte one koji se trude meðu vama, koji su vam predstojnici u Gospodinu i opominju vas; ¹³s ljubavlju ih nadasve cijenite poradi njihova djela! Gajite mir meðu sobom! ¹⁴Potièemo vas, braæo: opominjite neuredne, sokolite malodušne, podržavajte slabe, budite velikodušni prema svima! ¹⁵Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvrat, nego uvijek promièite dobro jedni prema drugima i prema svima. ¹⁶Uvijek se radujte! ¹⁷Bez prestanka se molite! ¹⁸U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu. ¹⁹Duha ne trnite, ²⁰proroštava ne prezirite! ²¹Sve provjeravajte: dobro zadržite, ²²svake se sjene zla klonite! ²³A sam Bog mira neka vas posvema posveti i cijelo vaše biæe - duh vaš i duša i tijelo - neka se besprijekornim, savršenim saèuva za Dolazak Gospodina našega Isusa Krista. ²⁴Vjeran je Onaj tko vas poziva: on æe to i uèiniti. ²⁵Braæo, molite i za nas! ²⁶Pozdravite svu braæu cjelovom svetim. ²⁷Zaklinjem vas u Gospodinu: neka se ova poslanica proèita svoj braæi. ²⁸Milost Gospodina našega Isusa Krista s vama!

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Pavao, Silvan i Timotej Crkvi Solunjana u Bogu Ocu našem i Gospodinu Isusu Kristu. ²Milost vam i mir od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista! ³Zahvaljivati moramo Bogu uvijek za vas, braæo, kao što dolikuje jer izvanredno raste vaša vjera i množi se ljubav svakoga od vas prema drugima, ⁴tako da se mi sami po crkvama Božjim vama ponosimo zbog vaše postojanosti i vjere u svim progonstvima i nevoljama koje podnosite. ⁵One su najava pravednog Suda Božjega: da æete se naæi dostojni kraljevstva Božjega za koje i trpite. ⁶Jer pravo je da Bog vašim muèiteljima mukom, ⁷a vama, muèenima, zajedno s nama spokojem uzvrat kad se Gospodin Isus objavi s nama, zajedno s anđelima svoje moæi, ⁸u ognju žarkome i osvete se onima koji ne poznaju Boga i ne pokoravaju se evanđelju Gospodina našega Isusa. ⁹Oni æe biti kažnjeni vjeènom propašæu, daleko od lica Gospodnjega i od slave njegova velièanstva, ¹⁰kada - u onaj Dan - dođe da se proslavi u svojim svetima i da se prodièi u svima koji povjerovaše. Jer povjerovalo se svjedoèanstvu našem meðu vama. ¹¹Zato i molimo uvijek za vas da vas Bog uèini dostojnima poziva i snažno dovede do punine svako vaše nastojanje oko dobra i djelo vaše vjere ¹²te da se proslavi ime Gospodina našega Isusa u vama i vi u njemu - po milosti Boga našega i Gospodina Isusa Krista.

Chapter 2

¹ A što se tièe Dolaska Gospodina našega Isusa Krista i našeg okupljanja oko njega, molimo vas, braæo: ²ne dajte se brzo pokolebati u svom shvaæanju niti uznemiriti ni nekim duhom, ni nekom rijeèju, ni nekim tobože našim pismom, kao da æe sad-na Dan Gospodnji. ³Neka vas nitko ne zavede ni na koji naèin. Jer ako prije ne doðe onaj otpad i ne otkrije se Èovjek bezakonja, Sin propasti, ⁴Protivnik, onaj koji uzdiže sebe protiv svega što se zove Bog ili svetinja, dotle da i u Božji hram zasjedne gradeæi se Bogom... ⁵Ne sjeæate li se, to sam vam govorio dok sam još bio meðu vama? ⁶I sada znate što ga zadržava da bi se pojavio tek u svoje vrijeme. ⁷Doista, otajstvo bezakonja veæ je na djelu, samo ima tko da ga sada zadržava dok ne bude uklonjen. ⁸Tada æe se otkriti Bezakonik. Njega æe Gospodin Isus pogubiti dahom usta i uništiti pojavkom Dolaska svoga - ⁹njega koji djelovanjem Sotoninim dolazi sa svom silom, lažnim znamenjima i èudesima ¹⁰i sa svim nepravednim zavaravanjem onih koji propadaju poradi toga što ne prihvatiše ljubavi prema istini da bi se spasili. ¹¹I zato im Bog šalje djelovanje zavodnièko da povjeruju laži ¹²te budu osuðeni svi koji nisu povjerovali istini, nego su se odluèili za nepravednost. ¹³Mi pak moramo uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braæo od Gospodina ljubljena, što vas je od poèetka odabrao za spasenje, posveæenjem u Duhu i vjerom u istinu. ¹⁴Da, na to vas pozva po našem evanðelju - na posjedovanje slave Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁵Stoga braæo, èvrsto stojte i držite se predaja u kojima ste pouèeni bilo našom rijeèju, bilo pismom. ¹⁶A sam Gospodin naš Isus Krist i Bog, Otac naš, koji nas uzljubi i koji nam po milosti daje trajno ohrabrenje i dobru nadu, ¹⁷neka ohrabri vaša srca i neka ih uèvrsti u svakom dobru djelu i rijeèi!

Chapter 3

¹ Uostalom, molite, braæo, za nas da rijeè Gospodnja trèi i proslavlja se kao i u vas ²i da se oslobodimo nezgodnih i opakih ljudi. Jer nemaju svi vjere! ³Ali, vjeran je Gospodin koji æe nas uèvrstiti i saèuvati od Zloga. ⁴A uzdamo se, u Gospodinu, u vas: da vršite i da æete vršiti ono što vam zapovijedamo. ⁵A Gospodin neka upravi srca vaša k ljubavi Božjoj i postojanosti Kristovoj. ⁶Zapovijedamo vam, braæo, u ime Gospodina Isusa Krista da se klonite svakoga brata što živi neuredno i ne po predaji koju primiste od nas. ⁷Ta sami znate kako nas treba nasljedovati. Jer dok bijasmo meðu vama, nismo živjeli neuredno: ⁸nièiji kruh nismo badava jeli, nego smo u trudu i naporu noæu i danju radili da ne bismo opteretili koga od vas. ⁹Ne što ne bismo imali prava, nego da vam sebe damo za uzor koji æete nasljedovati. ¹⁰Doista, dok bijasmo u vas, ovo vam zapovijedamo: Tko neæe da radi, neka i ne jede! ¹¹A èujemo da neki od vas žive neuredno: ništa ne rade, nego dangube. ¹²Takvima zapovijedamo i zaklinjemo ih u Gospodinu Isusu Kristu: neka s mirom rade i svoj kruh jedu. ¹³Vama pak, braæo, neka ne dodija èiniti dobro. ¹⁴Ako li se tko ne pokorava našoj rijeèi u ovoj poslanici, zabilježite ga, ne drugujte s njime, da se postidi, ¹⁵ali ga ne

smatrajte neprijateljem, nego ga urazumljajte kao brata. ¹⁶A sam Gospodin mira dao vam mir zauvijek i na svaki naèin! Gospodin sa svima vama! ¹⁷Pozdrav mojom rukom, Pavlovom. Ovo je znak u svakoj poslanici: ovako pišem. ¹⁸Milost Gospodina našega Isusa Krista sa svima vama!

1 Timothy

Chapter 1

¹ Pavao, apostol Krista Isusa po nalogu Boga, Spasitelja našega, i Krista Isusa, nade naše, ²Timoteju, pravomu sinu u vjeri: milost, milosrðe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega! ³Kao što sam te zamolio kad sam odlazio u Makedoniju, ostani u Efezu da zapovijediš nekima neka ne nauèavaju drugih nauka ⁴i neka se ne zanose beskrajnim bajkama i rodoslovljima, koja više pogoduju rasprama negoli rasporedbi Božjoj po vjeri. ⁵Svrha je te zapovijedi ljubav iz èista srca, dobre savjesti i vjere neprijetvorne. ⁶To su neki promašili i zastranili u praznorjeèje; ⁷htjeli bi biti uèitelji Zakona, a ne razumiju ni što govore ni što tvrde. ⁸A mi znamo da je Zakon dobar ako se tko njime služi zakonito, ⁹svjestan toga da je Zakon tu ne za pravednika nego za bezakonike i nepokornike, nepobožnike i grešnike, bezbožnike i svetogrdnike, ocubojice i materubojice, koljaèe, ¹⁰bludnike, muškoložnike, trgovce ljudima, varalice, krivokletnike, i ima li još što protivno zdravom nauku - ¹¹po evanđelju Slave blaženoga Boga koje je meni povjereno. ¹²Zahvalan sam Onome koji mi dade snagu - Kristu Isusu, Gospodinu našem - jer me smatrao vrijednim povjerenja, kad u službu postavi mene ¹³koji prije bijah hulitelj, progonitelj i nasilnik. Ali pomilovan sam jer sam to u neznanju uèinio, još u nevjeri. ¹⁴I milost Gospodina našega preobilovala je zajedno s vjerom i ljubavlju, u Kristu Isusu. ¹⁵Vjerodostojna je rijeè i vrijedna da se posve prihvati: Isus Krist dođe na svijet spasiti grešnike, od kojih sam prvi ja. ¹⁶A pomilovan sam zato da na meni prvome Isus Krist pokaže svu strpljivost i pruži primjer svima koji æe povjerovati u njega za život vjeèni. ¹⁷A Kralju vjekova, besmrtnome, nevidljivome, jedinome Bogu èast i slava u vijeke vjekova. Amen. ¹⁸Taj ti zadatak predajem, sine Timoteju, u skladu s proroštvima nekoæ nad tobom izreèenima: na njih oslonjen, bij boj plemeniti ¹⁹imajuæi vjeru i dobru savjest, koju su neki odbacili i doživjeli brodolom vjere. ²⁰Među njima je Himenej i Aleksandar, koje sam predao Sotoni da nauèe ne huliti.

Chapter 2

¹ Dakle, preporuèujem prije svega da se obavljaju prošnje, molitve, molbenice i zahvalnice za sve ljude, ²za kraljeve i sve koji su na vlasti, da provodimo miran i spokojan život u svoj

bogoljubnosti i ozbiljnosti. ³To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, ⁴koji hoæe da se svi ljudi spase i doðu do spoznanja istine. ⁵Jer jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, èovjek - Krist Isus, ⁶koji sebe samoga daje kao otkup za sve. To je u svoje vrijeme dano svjedoèanstvo, ⁷za koje sam ja postavljen propovjednikom i apostolom - istinu govorim, ne lažem - uèiteljem naroda u vjeri i istini. ⁸Hoæu dakle da muškarci mole na svakome mjestu, podižuæi èiste ruke bez srdžbe i raspre; ⁹isto tako žene - u doliènu držanju: neka se rese stidljivošæu i razborom, ne pletenicama i zlatom ili biserjem ili skupocjenim odijelom, ¹⁰nego - dobrim djelima, kako dolikuje ženama koje ispovijedaju bogoljubnost. ¹¹Žena neka u miru prima pouku sa svom podložnošæu. ¹²Pouèavati pak ženi ne dopuštam, ni vladati nad mužem, nego - neka bude na miru. ¹³Jer prvi je oblikovan Adam, onda Eva; ¹⁴i Adam nije zaveden, a žena je, zavedena, uèinila prekršaj. ¹⁵A spasit æe se raðanjem djece ako ustraje u vjeri, ljubavi i posveæivanju, s razborom.

Chapter 3

¹ Vjerodostojna je rijeè: teži li tko za nadgledništvom, èasnu službu želi. ²Treba stoga da nadglednik bude besprijekoran, jedne žene muž, trijezan, razuman, sreðen, gostoljubiv, sposoban pouèavati, ³ne vinu sklon, ne nasilan nego popustljiv, ne ratoboran, ne srebroljubac; ⁴da svojom kuæom dobro upravlja i sinove drži u pokornosti sa svom ozbiljnošæu - ⁵a ne zna li netko svojom kuæom upravljati, kako æe se brinuti za Crkvu Božju? - ⁶ne novoobraæenik da se ne bi uzoholio i pao pod osudu ðavlovu. ⁷A treba da ima i lijepo svjedoèanstvo od onih vani, da ne bi u rug upao i zamku ðavlovu. ⁸Ðakoni isto tako treba da budu ozbiljni, ne dvolièni, ne odani mnogom vinu ni prljavu dobitku - ⁹imajuæi otajstvo vjere u èistoj savjesti. ¹⁰I neka se najprije iskušavaju, pa onda, budu li besprigovorni, neka obavljaju službu. ¹¹Žene isto tako neka budu ozbiljne, ne klevetnice nego trijezne, vjerne u svemu. ¹²Ðakoni neka budu jedne žene muževi, neka dobro upravljaju djecom i svojim kuæama. ¹³Jer oni koji dobro obavljaju službu, stjeèu èastan položaj i veliku smjelost u vjeri, vjeri u Isusu Kristu. ¹⁴Ovo ti pišem u nadi da æu ubrzo doæi k tebi, ¹⁵a okasnim li, da znaš kako se treba vladati u kuæi Božjoj, koja je Crkva Boga živoga, stup i uporište istine. ¹⁶Da, po sveopæem uvjerenju, veliko je Otajstvo pobožnosti: On, oèitovan u tijelu, opravdan u Duhu, viðen od anðela, propovijedan među narodima, vjerovan u svijetu, uznesen u slavu.

Chapter 4

¹ Duh izrièito govori da æe u posljednja vremena neki otpasti od vjere i prikloniti se prijevernim duhovima i zloduhovskim naucima. ²A sve to pod utjecajem himbe lažljivaca otupjele savjesti ³koji zabranjuju ženiti se i nameæu uzdržavati se od jela što ih je Bog stvorio da ih sa zahvalnošæu

uzimaju oni koji vjeruju i znaju istinu. ⁴Doista, svako je Božje stvorenje dobro i ne valja odbaciti ništa što se uzima sa zahvalnošću ⁵jer se posvećuje riječju Božjom i molitvom. ⁶To izlaži braći i bit ćeš dobar poslužitelj Krista Isusa, hranjen riječima vjere i dobroga nauka za kojim postojano ideš. ⁷Svjetovne pak i bablje riječi odbijaj! Vježbaj se u pobožnosti! ⁸Uistinu, tjelesno vježbanje malo čemu koristi, a pobožnost je svemu korisna jer joj je obećan život - sadašnji i buduć. ⁹Vjerodostojna je to riječ i vrijedna da se posve prihvati. ¹⁰Ta za to se trudimo i borimo jer se pouzdajemo u Boga živoga koji je Spasitelj svih ljudi, ponajprije vjernika. ¹¹Zapovijedaj to i naučavaj! ¹²Nitko neka ne prezire tvoje mladosti, nego budi uzor vjericima u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoći. ¹³Dok ne dođem, posveti se čitanju, poticanju, poučavanju. ¹⁴Ne zanemari milosnog dara koji je u tebi, koji ti je dan po proročtvu zajedno s polaganjem ruku starješinstva. ¹⁵Oko toga nastoj, sav u tom budi da tvoj napredak bude svima čest. ¹⁶Pripazi na samog sebe i na poučavanje! Ustraj u tome! Jer to vršeći, spasit ćeš i sebe i one koji te slušaju.

Chapter 5

¹ Na starca se ne otrešaj, nego ga nagovaraj kao oca, mladice kao braću, ²starice kao majke, djevojke kao sestre - u svoj čistoći. ³Udovice poštuj - one koje su zaista udovice. ⁴Ako li ipak koja udovica ima djecu ili unuke, neka najprije oni znaju čestovati svoju pobožnost prema vlastitom domu i uzdarjem uzvraćati roditeljima jer to je ugodno Bogu. ⁵A ona koja je zaista udovica, posve sama, pouzdaje se u Boga, odana prošnjama i molitvama noć i dan; ⁶ona, naprotiv, koja provodi lagodan život, živa je već umrla. ⁷I to naglašuj da budu besprijekorne. ⁸Ako li se tko god za svoje, navlastito za kućane, ne stara, zanijekao je vjeru i gori je od nevjernika. ⁹U popis neka se unosi udovica ne mlađa od šezdeset godina, jednog muža žena, ¹⁰koja ima svjedočanstvo dobrih djela: da je djecu odgojila, da je bila gostoljubiva, da je svetima noge prala, da je nevoljnima pomagala, da se svakom dobru djelu posvećivala. ¹¹Mlađe pak udovice odbijaj jer kad ih požuda odvratiti od Krista, hoće se udati, ¹²pa zasluži osudu što su pogazile prvotnu vjernost. ¹³A uz to se, obilazeći po kućama, nauče biti besposlene, i ne samo besposlene, nego i brbljave i nametljive, govoreći što ne bi smjele. ¹⁴Hoću dakle da se mlađe udaju, djecu rađaju, da budu kućevne te ne daju protivniku nikakva povoda za pogrđivanje. ¹⁵Jer već su neke zastranile za Sotonom. ¹⁶Ako koja vjernica ima udovica, neka im pomaže, a neka se ne opterećuje Crkva, da uzmogne pomoći onima koje su zaista udovice. ¹⁷Starješine koji su dobri predstojnici dostojni su dvostruke časti, ponajprije oni koji se trude oko Riječi i poučavanja. ¹⁸Pismo doista veli: Volu koji vrši ne zavezuje usta! I: Vrijedan je radnik plaće svoje. ¹⁹Protiv starješine ne primaj tužbe, osim na osnovi dvaju ili triju svjedoka. ²⁰One koji griješe, pred svima ukori da i drugi imaju straha! ²¹Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom i izabranim anđelima da se toga držiš bez predrasude i ništa ne činiš po naklonosti. ²²Ruku prebrzo ni na koga ne polaži i ne budi dionikom tuđih grijeha! Sebe čestim čuvaj! ²³Ne pij više samo vode, nego uzimaj malo vina poradi želuca i čestih svojih slabosti. ²⁴Grijesi nekih ljudi

oèiti su i prije suda, nekih pak samo nakon njega. ²⁵Tako su i dobra djela oèita, a bila i drukèija, ne mogu se sakriti.

Chapter 6

¹ Koji su pod jarmom, robovi, neka svoje gospodare smatraju svake èasti dostojnima da se ne bi pogrđivalo ime Božje i nauk. ²A oni kojima su gospodari vjernici, neka ih ne cijene manje zato što su braæa, nego neka im još više služe jer ti koji primaju njihovo dobroèinstvo vjernici su i ljubljena braæa. To nauèavaj i preporuèuj! ³A tko drukèije nauèava i ne prijanja uza zdrave rijeèi, rijeèi Gospodina našega Isusa Krista, i nauk u skladu s pobožnošæu, ⁴nadut je, puka neznalica, samo boluje od raspra i rjeèoborstava, od kojih nastaje zavist, svađa, pogrde, zla sumnjièenja, ⁵razraèunavanja ljudi pokvarene pameti i lišenih istine, što pobožnost smatraju dobitkom. ⁶Pa i jest dobitak velik pobožnost, zadovoljna onim što ima! ⁷Ta ništa nismo donijeli na svijet te iz njega ništa ni iznijeti ne možemo! ⁸Imamo li dakle hranu i odjeæu, zadovoljimo se time. ⁹Jer oni koji se hoæe bogatiti, upadaju u napast, zamku i mnoge nerazumne i štetne požude što ljude strovaljuju u zator i propast. ¹⁰Zaista, korijen svih zala jest srebrojublje; njemu odani, mnogi odlutaše od vjere i sami sebe isprobadaše mukama mnogima. ¹¹A ti se, Božji èovjeèe, toga kloni! Teži za pravednošæu, pobožnošæu, vjerom, ljubavlju, postojanošæu, krotkošæu! ¹²Bij dobar boj vjere, osvoji vjeèni život na koji si pozvan i radi kojega si dao ono lijepo svjedoèanstvo pred mnogim svjedocima! ¹³Zapovijedam pred Bogom koji svemu život daje i pred Kristom Isusom koji pred Poncijem Pilatom posvjedoèi lijepo svjedoèanstvo: ¹⁴èuvaj Zapovijed, neokaljano i besprijekorno, do Pojavka Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁵Njega æe u svoje vrijeme pokazati On, Blaženi i jedini Vladar, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, ¹⁶koji jedini ima besmrtnost, prebiva u svjetlu nedostupnu, koga nitko od ljudi ne vidje niti ga vidjeti može. Njemu èast i vlast vjekovjeèna! Amen. ¹⁷Onima koji su u sadašnjem svijetu bogati zapovijedaj neka ne budu bahati i neka se ne uzdaju u nesigurno bogatstvo, nego u Boga koji nam sve bogato daje na užívanje; ¹⁸neka dobro èine, neka se bogate dobrim djelima, neka budu darežljivi, zajednièari - ¹⁹prikupljajuæi sebi lijepu glavnicu za buduænost da osvoje onaj pravi život. ²⁰Timoteju, poklad èuvaj kloneæi se svjetovnoga praznoglasja i proturjeèja nekog nazovispoznanja, ²¹koje su neki ispovijedali pa od vjere zastranili. Milost s vama

2 Timothy

Chapter 1

¹ Pavao, apostol Krista Isusa voljom Božjom, po obećanju života, života u Kristu Isusu, ²Timoteju, ljubljenu sinu: milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega. ³Zahvalan sam Bogu, kojemu onamo od predaka èiste savjesti služim, dok te se neprestano spominjem u svojim molitvama noæ i dan. ⁴Sjetim se tvojih suza i zaželim vidjeti te da se napunim radosti ⁵imajuæi na pameti neprijetvornu vjeru koja je u tebi - onu vjeru koja je najprije prebivala u tvojoj baki Loidi i tvojoj majci Euniki, a uvjeren sam, i u tebi. ⁶Poradi toga podsjeæam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. ⁷Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. ⁸Ne stidi se stoga svjedoèanstva za Gospodina našega, ni mene, sužnja njegova. Nego zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Boga ⁹koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim - ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vjekovjeènih, ¹⁰a oèitovana je sada pojavkom Spasitelja našega Krista Isusa, koji obeskrjepi smrt i uèini da zasja život i neraspadljivost - po evanđelju ¹¹za koje sam ja postavljen propovjednikom, apostolom i uèiteljem. ¹²Poradi toga i ovo trpim, ali se ne stidim jer znam komu sam povjerovao i uvjeren sam da je on moæan poklad moj saèuvati za onaj Dan. ¹³Uzorom neka ti budu zdrave rijeèi koje si od mene èuo u vjeri i ljubavi u Kristu Isusu. ¹⁴Lijepi poklad èuvaj po Duhu Svetom koji prebiva u nama. ¹⁵Napustiše me, to znaš, svi u Aziji, meðu njima i Figel i Hermogen. ¹⁶Neka Gospodin milosrðem podari Oneziforov dom jer me èesto osvježivao i nije se stidio mojih okova, ¹⁷nego kad je bio u Rimu, brižljivo me potražio i našao. ¹⁸Dao mu Gospodin naæi milosrđe u Gospodina u onaj Dan! A koliko je usluga u Efezu iskazao, to ti najbolje znaš.

Chapter 2

¹ Ti se dakle, dijete moje, jaèaj milošæu u Kristu Isusu ²i što si od mene po mnogim svjedocima èuo, to predaj vjernim ljudima koji æe biti podobni i druge pouèiti. ³S njima se zlopati kao dobar vojnik Krista Isusa. ⁴Tko vojuje, ne zapleæe se u svagdanje poslove kako bi se vojskovoði svidio. ⁵I natjeèe li se tko, ne ovjenèava se ako se zakonito ne natjeèe. ⁶Ratar koji se trudi treba da prvi primi od uroda. ⁷Shvati što govorim! Ta dat æe ti Gospodin razum u svemu. ⁸Spominji se Isusa Krista, uskrsla od mrtvih, od potomstva Davidova - po mojem evanđelju. ⁹Za nj se ja zlopatim sve do okova, kao zloèinac. Ali rijeè Božja nije okovana! ¹⁰Stoga sve podnosim radi izabranih, da i oni postignu spasenje, spasenje u Kristu Isusu, zajedno s vjeènom slavom. ¹¹Vjerodostojna je rijeè: Ako s njime umriješmo, s njime æemo i živjeti. ¹²Ako ustrajemo, s njime æemo i kraljevati. Ako ga zaniješmo, i on æe zanijekati nas. ¹³Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje. Ta ne može sebe zanijekati! ¹⁴Na to podsjeæaj zaklinjuæi pred Bogom neka ne bude rjeèoborstva: nièemu ne koristi, a na propast je onima koji slušaju. ¹⁵Uznastoj da kao prokušan staneš pred Boga kao radnik koji se nema èega stidjeti, koji ispravno reže rijeè istine. ¹⁶Svjetovnih se pak praznorjeèja kloni: sve

æe više provaljivati prema bezbožnosti ¹⁷i rijeè æ njihova kao rak-rana izgrizati. Od njih su Himenej i Filet, ¹⁸koji zastraniše od istine tvrdeæi da je uskrsnuæe veæ bilo te nekima prevraæaju vjeru. ¹⁹Ipak èvrsti temelj Božji stoji - pod ovim je peèatom: Poznaje Gospodin one koji su njegovi i neka se kloni zloæe tko god imenuje ime Gospodnje. ²⁰Pa u velikoj kuæi ima posuda ne samo zlatnih i srebrnih, nego i drvenih i glinenih; i jedne su èasne, druge pak neèasne. ²¹Oèisti li se dakle tko od toga, bit æ posuda èasna, posveæena, korisna Gospodaru, za svako dobro djelo prikladna. ²²A mladenaèkih se strastvenosti kloni! Teži za pravednošæu, vjerom, ljubavlju, mirom sa svima koji iz èista srca prizivlju Gospodina. ²³Lude pak i neobuzdane raspre odbijaj znajuæi da raðaju svaðama. ²⁴A sluga Gospodnji treba da se ne svaða, nego da bude nježan prema svima, sposoban pouèavati, zlo podnositi, ²⁵da s blagošæu preodgaja protivnike, ne bi li ih Bog podario obraæenjem te spoznaju istinu ²⁶i ponovno budu trijezni izvan zamke ðavla koji ih drži robljem svoje volje.

Chapter 3

¹ A ovo znaj: u posljednjim danima nastat æe teška vremena. ²Ljudi æe doista biti sebeljupci, srebroljupci, preuzetnici, oholice, hulitelji, roditeljima neposlušni, nezahvalnici, bezbožnici, ³bešæutnici, nepomirljivci, klevetnici, neobuzdanici, goropadnici, neljubitelji dobra, ⁴izdajice, brzopletnici, naduti, ljubitelji užitka više nego ljubitelji Boga. ⁵Imaju oblièje pobožnosti, ali snage su se njezine odrekli. I njih se kloni! ⁶Od njih su doista oni što se uvlaèe u kuæe i zarobljuju ženice, natovarene grijesima, vodane najrazlièitijim strastima: ⁷one uvijek uèe, a nikako ne mogu doæi do spoznaje istine. ⁸Kao što se Janes i Jambres suprotstaviše Mojsiju, tako se i ovi, ljudi pokvarena uma, u vjeri neprokušani, suprotstavljaju istini. ⁹Ali neæe više napredovati jer bezumlje æe ovih postati oèito, kako se to i onima dogodilo. ¹⁰A ti si pošao za nmom u pouèavanju, u ponašanju, u naumu, u vjeri, u strpljivosti, u ljubavi, u postojanosti; ¹¹u progonstvima, u patnjama koje su me zadesile u Antiohiji, u Ikoniju, u Listri. Kakva li sam progonstva podnio! I iz svih me izbavio Gospodin! ¹²A i svi koji hoæe živjeti pobožno u Kristu Isusu, bit æe progonjeni. ¹³Zli pak ljudi i vraèari napredovat æe sve više u zlu - kao zavodnici i zavedeni. ¹⁴Ti, naprotiv, ostani u onome u èemu si pouèen i èemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve pouèen ¹⁵i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna uèiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu. ¹⁶Sve Pismo, bogoduho, korisno je za pouèavanje, uvjeravanje, popravljanje, odgajanje u pravednosti, ¹⁷da èovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban.

Chapter 4

¹ Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji æe suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim: ²propovijedaj Rijeè, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno - uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošæu i poukom. ³Jer doæi æe vrijeme kad ljudi neæe podnositi zdrava nauka nego æe sebi po vlastitim požudama nagomilavati uèitelje kako im godi ušima; ⁴od istine æe uho odvraæati, a bajkama se priklanjati. ⁵Ti, naprotiv, budi trijezan u svemu, zlopati se, djelo izvrši blagovjesnièko, služenje svoje posve ispuni! ⁶Jer ja se veæ prinosim za žrtvu ljevanicu, prispjelo je vrijeme moga odlaska. ⁷Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru saèuvao. ⁸Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim æe mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju èekaju njegov pojavak. ⁹Nastoj što prije doæi k meni! ¹⁰Jer Dema me, zaljubljen u sadašnji svijet, napustio i otišao u Solun; Krescencije u Galaciju, Tit u Dalmaciju. ¹¹Luka je jedini sa mnom. Marka uzmi i dovedi sa sobom jer mi je koristan za služenje. ¹²Tihika sam poslao u Efez. ¹³Kabanicu koju ostavih u Troadi kod Karpa, kada dođeš, donesi. I knjige, osobito pergamene. ¹⁴Aleksandar kovaè nanio mi je mnogo zla. Uzvratio mu Gospodin po njegovim djelima! ¹⁵Njega se i ti èuvaj jer se veoma usprotivio našim rijeèima. ¹⁶Za prve moje obrane nitko ne bijaše uza me, svi me napustiše. Ne uraèunalo im se! ¹⁷Ali Gospodin je stajao uza me, on me krijepio da se po meni potpuno razglasi Poruka te je èuju svi narodi; i izbavljen sam iz usta lavljih. ¹⁸Izbavit æe me Gospodin od svakoga zla djela i spasiti za svoje nebesko kraljevstvo. Njemu slava u vijeke vjekova! Amen! ¹⁹Pozdravi Prisku i Akvilu i Oneziforov dom! ²⁰Erast osta u Korintu, a Trofima ostavih u Miletu bolesna. ²¹Nastoj doæi prije zime. Pozdravlja te Eubul, Pudencije, Lino, Klaudija i sva braæa. ²²Gospodin s duhom tvojim. Milost s vama!

Titus

Chapter 1

¹ Pavao, sluga Božji i apostol Isusa Krista poradi vjere izabranika Božjih i spoznanja istine usmjerene k pobožnosti ²u nadi života vjeènoga što ga, prije vremena vjekovjeènih, obeæa Bog, On koji ne laže, ³a u svoje doba oèitova rijeè svoju u propovijedanju koje je meni povjereno po odredbi Spasitelja našega, Boga: ⁴Titu, pravomu sinu po zajednièkoj vjeri, milost i mir od Boga i Krista Isusa, Spasitelja našega! ⁵Poradi toga ostavih te na Kreti da urediš preostalo te po gradovima postaviš starješine kako sam ti ja odredio: ⁶je li tko besprigovorani, jedne žene muž, jesu li mu djeca vjernici i ne pod optužbom raskalašenosti ili nepokorna... ⁷Jer nadstojnik kao Božji upravitelj treba da bude besprigovorani: ne samoživ, ne jedljiv, ne vinu sklon, ni nasilju, ni prljavu dobitku, ⁸nego gostoljubiv, ljubitelj dobra, razuman, pravedan, svet, uzdržljiv, ⁹priljubljen uz vjerodostojnu rijeè nauka da može i hrabriti u zdravom nauku i uvjeravati protivnike. ¹⁰Jer mnogi su nepokorni,

praznorjeèni i zavodnici, ponajpaèe oni iz obrezanja. ¹¹Njima treba zaèepiti usta jer cijele domove prevraæaju nauèavajuæi što ne bi smjeli, i to poradi prljava dobitka. ¹²Reèe netko od njih, njihov vlastiti prorok: "Kreæani uvijek lašci, opake zvijeri, trbusi dangubni." ¹³Svjedoèanstvo je to istinito. Zato ih karaj oštro da budu zdravi u vjeri, ¹⁴da ne prianjaju uza židovske bajke i propise ljudi koji se odvræaju od istine. ¹⁵Sve je èisto èestima; okaljanima pak i nevjernima ništa èisto, nego su im okaljani i razum i savjest. ¹⁶Ispovijedaju da Boga poznaju, ali djelima ga nijeðu - odvratni, neposlušni i za koje god dobro djelo nepodesni.

Chapter 2

¹ Ti, naprotiv, govori što se prilièi zdravu nauku: ²starci da budu trijezni, ozbiljni, razumni, zdrave vjere, ljubavi, postojanosti; ³starice isto tako - vladanja kakvo dolikuje svetima: ne klevetnice, ne ropkinje mnogog vina, nego uèiteljice dobra ⁴da urazumljuju mlaèe neka ljube svoje muževe, djecu, ⁵neka budu razumne, èiste, kuæevne, dobre, podložne svojim muževima da se rijeè Božja ne bi pogrðivala. ⁶Mladiæe isto tako potièi da budu razumni. ⁷U svemu se pokaži uzorom dobrih djela: u pouèavanju - nepokvarljivost, ozbiljnost, ⁸rijeè zdrava, besprigovorna da se onaj nasuprot postidi nemajuæi o nama reæi ništa zlo. ⁹Robovi neka se svojim gospodarima u svemu podlažu, ugaðaju im, ne proturjeèe, ¹⁰ne pronevjeruju, nego neka im iskazuju svaku dobru vjernost da u svemu budu ures nauku Spasitelja našega, Boga. ¹¹Pojavila se doista milost Božja, spasiteljica svih ljudi; ¹²odgojila nas da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, ¹³išèekujuæi blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. ¹⁴On sebe dade za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i oèisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela. ¹⁵To govori, zapovijedaj, karaj sa svom vlašæu. Nitko neka te ne prezire.

Chapter 3

¹ Podsjeæaj ih da se podlažu poglavarstvima, vlastima, da slušaju, da budu spremni na svako dobro djelo, ²nikoga da ne pogrðuju, da budu neratoborni, popustljivi, da oèituju svaku blagost prema svim ljudima. ³Jer i mi nekoæe bijasmo nerazumni, nepokorni, lutalice, robovi raznih požuda i naslada, živjeli smo u zlu i zavisti, odvratni bili, mrzili jedni druge. ⁴Ali kad se pojavila dobrostivost i èovjekoljublje Spasitelja našega, Boga, ⁵on nas spasi ne po djelima što ih u pravednosti mi uèinismo, nego po svojem milosrðu: kupelji novoga roðenja i obnavljanja po Duhu Svetom ⁶koga bogato izli na nas po Isusu Kristu, Spasitelju našem, ⁷da opravdani njegovom milošæu budemo, po nadi, baštinici života vjeènoga. ⁸Vjerodostojna je ovo rijeè i hoæu da to uporno tvrdiš

te da oni koji su povjerovali Bogu uznastoje prednjaèiti dobrim djelima. To je dobro i korisno ljudima. ⁹A ludih se raspra, i rodoslovlja, i svaða, i sukoba zakonskih kloni: beskorisni su i isprazni. ¹⁰S krivovjercem nakon prvoga i drugog upozorenja prekini ¹¹znajuæi da je izopaèen i da griješi: on sam sebe osuðuje. ¹²Kad pošaljem k tebi Artemu ili Tihika, požuri se k meni u Nikopol jer sam odluèio ondje prezimiti. ¹³Zenu, pravnika, i Apolona brižljivo opremi da im ništa ne ponestane. ¹⁴A i naši neka se uèe prednjaèiti dobrim djelima u životnim potrebama da ne budu neplodni. ¹⁵Pozdravljaju te svi koji su sa mnom. Pozdravi one koji nas ljube u vjeri. Milost sa svima vama!

Philemon

Chapter 1

¹ Pavao, sužanj Isusa Krista, i brat Timotej: ljubljenom Filemonu, suradniku našem, ²i sestri Apiji, i Arhipu, suborcu našem, i Crkvi u tvojoj kuæi. ³Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista! ⁴Zahvaljujem svagda Bogu svojemu spominjuæi te se u svojim molitvama ⁵jer èujem za tvoju ljubav i vjeru koju imaš prema Gospodinu Isusu Kristu i prema svima svetima. ⁶Nek zajedništvo tvoje vjere bude djelotvorno u spoznanju svakoga moguæeg dobra meðu vama poradi Krista! ⁷Uvelike si me doista obradovao i utješio svojom ljubavlju jer si, brate, okrijepio srca svetih. ⁸Stoga, premda imam punu slobodu u Kristu da ti zapovjedim što ti je èiniti, ⁹poradi ljubavi radije molim, kakav veæ jesam, Pavao, starac, a sada i sužanj Krista Isusa. ¹⁰Molim te za svoje dijete koje rodih u okovima, za Onezima, ¹¹negda tebi nekorisna, a sada i tebi i meni veoma korisna. ¹²Šaljem ti ga - njega, srce svoje. ¹³Htjedoh ga zadržati kod sebe da mi mjesto tebe posluži u okovima evanđelja. ¹⁴Ali ne htjedoh preko tvoje volje da ne bi tvoja dobrota bila od nevolje, nego od dobre volje. ¹⁵Možda baš zato bi za èas odijeljen da ga dobiješ zauvijek - ¹⁶ne kao roba, nego više od roba, kao brata ljubljenoga, osobito meni, a koliko više tebi, i po tijelu i po Gospodinu. ¹⁷Smatraš li me dakle drugom, primi ga kao mene. ¹⁸Ako ti je u èemu skrivio ili ti je što dužan, to meni upiši. ¹⁹Ja, Pavao, potpisujem svojom rukom: ja æu platiti. Da ti ne rekнем da mi i samoga sebe duguješ! ²⁰Hajde, brate, da se tobom okoristim u Gospodinu: okrijepi srce moje u Kristu! ²¹Uzdajuæi se u tvoju poslušnost, napisah ti uvjeren da æeš još više uèiniti, nego te molim. ²²K tome, pripravi mi obitavalište jer se nadam da æu vam po vašim molitvama biti darovan. ²³Pozdravlja te Epafra, moj suuznik u Kristu Isusu, Marko, Aristarh, Dema i Luka, moji suradnici. ²⁴Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim!

Hebrews

Chapter 1

¹ Više puta i na više načina Bog nekoč govoraše ocima po prorocima; ²konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. ³On, koji je odsjaj Slave i otisak Boga njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeh, sjede zdesna Veličanstvu u visinama; ⁴postade toliko moćniji od anđela koliko je uzvišenije nego oni baštiniio ime. ⁵Ta kome od anđela ikad reče: Ti si sin moj, danas te rodih; ili pak: Ja ću njemu biti otac, a on će meni biti sin. ⁶A opet, kad uvodi Prvorodjenca u svijet, govori: Nek pred njim nice padnu svi anđeli Božji. ⁷Za anđele veli: Anđele čini vjetrovima, sluge svoje plamenom ognjenim, ⁸ali za Sina: Prijestolje je tvoje, Bože, u vjeka vjekova, i pravedno žezlo - žezlo je tvog kraljevstva. ⁹Ti ljubiš pravednost, a mrziš bezakonje, stoga Bog, Bog tvoj, tebe pomaza uljem radosti kao nikog od tvojih drugova. ¹⁰I: Ti u početku, Gospodine, utemelji zemlju i nebo je djelo ruku tvojih. ¹¹Propast će, ti ćeš ostati, sve će ostarjeti kao odjeća. ¹²Mijenjaš ih poput haljine, kao odjeću, i nestaju. A ti si uvijek isti - godinama tvojim nema kraja. ¹³Za koga pak od anđela ikad reče: Sjedi mi zdesna dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim! ¹⁴Svi ti zar nisu služnički duhovi što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?

Chapter 2

¹ Zato treba da mi svesrdnije prianjamo uz ono što čuismo da ne bismo promašili. ²Jer ako je riječ po anđelima izrečena bila čvrsta te je svaki prijestup i neposluh primio pravednu plaću, ³kako li ćemo mi umaći ako zanemarimo toliko spasenje? Spasenje koje je počeo propovijedati Gospodin, koje su nam potvrdili slušatelji, ⁴a suposvjedočio Bog znamenjima i čudesima, najrazličitijim silnim djelima i darivanjima Duha Svetoga po svojoj volji. ⁵Nije doista anđelima podložio budući svijet o kojem govorimo. ⁶Netko negdje posvjedoči: Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš. ⁷Ti ga tek za malo učini manjim od anđela, slavom i časti njega ovjenu, ⁸njemu pod noge sve podloži. Kad mu, doista, sve podloži, ništa ne ostavi što mu ne bi bilo podloženo. Sad još ne vidimo da mu je sve podloženo, ⁹ali Njega, za malo manjeg od anđela, Isusa, vidimo zbog pretrpljene smrti slavom i časti ovjenuana da milošću Božjom bude svakome na korist što je on smrt okusio. ¹⁰Dolikovalo je doista da Onaj radi kojega je sve i po kojemu je sve - kako bi mnoge sinove priveo k slavi - po patnjama do savršenstva dovede Početnika njihova spasenja. ¹¹Ta i Posvetitelj i posvećeni - svi su od jednoga! Zato se on i ne stidi zvati ih braćom, ¹²kad veli: Braćo ću svojoj naviještati ime tvoje, hvalit ću te usred zbora. ¹³I još: Ja ću se u njega uzdati, i još: Evo, ja i djeca koju mi Bog dade. ¹⁴Pa budući da djeca imaju zajedničku krv i meso, i sam on

tako postade u tome sudionikom da smræu obescrijepi onoga koji imaše moæ smrti, to jest ðavla, ¹⁵pa oslobodi one koji - od straha pred smræu - kroza sav život bijahu podložni ropstvu. ¹⁶Ta ne zauzima se dašto za anđele, nego se zauzima za potomstvo Abrahamovo. ¹⁷Stoga je trebalo da u svemu postane braæi slièan, da milosrdan bude i ovjerovljen Veliki sveæenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijehе naroda. ¹⁸Doista, u èemu je iskušan trpio, mođe iskušavanima pomoæi.

Chapter 3

¹ Stoga, braæo sveta, sudionici nebeskoga poziva, promotrite Apostola i Velikoga sveæenika naše vjere - Isusa: ²on je ovjerovljen kod Onoga koji ga postavi kao ono i Mojsije u svoj kuæi njegovoj. ³Dostojan je doista toliko veæe slave od Mojsija koliko veæu èast od kuæe ima onaj tko ju je sagradio. ⁴Jer svaku kuæu tkogod gradi, a sve je sagradio Bog. ⁵Da, i Mojsije bijaše ovjerovljen u svoj kuæi njegovoj kao sluđnik da posvjedoèi za ono što je imalo biti reèeno, ⁶ali Krist - kao Sin, nad kuæom njegovom. Njegova smo kuæa mi ako saèuvamo smjelost i ponos nade. ⁷Zato, kao što veli Duh Sveti: Danas ako glas mu èujete, ⁸ne budite srca tvrda kao u Pobuni, kao u dan iskušenja u pustinji ⁹gdje me kušnjom iskušavahu oèevi vaši premda gledahu djela moja ¹⁰èetrdeset godina. Zato mi dodija naraštaj onaj pa rekoh: Uvijek su nestalna srca i ne proniðu moje putove. ¹¹Tako se zakleh u svom gnjevu: Nikad neæe uæi u moj poèinak! ¹²Pazite, braæo, da ne bi u koga od vas srce bilo opako, nevjerno, odmetnulo se od Boga živoga. ¹³Paèe hrabrite jedni druge dan za danom dok još odjekuje ono Danas da ne otvrdne tko od vas zaveden grijehom. ¹⁴Doista, sudionici smo Kristovi postali ako, dakako, ono prvo imanje stalnim saèuvamo ¹⁵kad je reèeno: Danas ako glas mu èujete, ne budite srca tvrda kao u Pobuni! ¹⁶Jer, koji su to èuli pa se pobunili? Zar ne svi koji su pod Mojsijem izašli iz Egipta? ¹⁷Koji li mu dodijavahu èetrdeset godina? Zar ne oni koji sagriješiše, kojih mrtva tijela popadaše u pustinji? ¹⁸Kojima se zakle da neæe uæi u njegov poèinak, ako li ne nepokornima? ¹⁹I vidimo da ne mogoše uæi zbog nevjere.

Chapter 4

¹ Bojmo se dakle da se, dok ostaje obeæanje o ulasku u njegov Poèinak, za koga od vas ne bi utvrdilo kako je zakasnio. ²Jer nama je naviještena blagovijest kao i njima, ali njima Rijeè poruke nije uskoristila jer se vjerom nisu pridruđili onima koji su poslušali. ³U Poèinak doista ulazimo mi koji povjerasmo, prema onom što je rekao: Tako se zakleh u svom gnjevu: Nikad neæe uæi u moj poèinak, premda su djela od postanka svijeta dovršena. ⁴Rekao je doista negdje o sedmom danu ovako: I poèinu Bog sedmoga dana od svih djela svojih. ⁵A ovdje opet: Nikad neæe uæi u moj poèinak. ⁶Preostaje dakle da neki imaju u nj uæi, a oni koji su prvi primili blagovijest ne udoše

zbog nepokornosti. ⁷Zato Bog ponovno određuje jedan dan, Danas, u Davidu nakon toliko vremena govoreći, kako je već rečeno: Danas ako glas mu čujete, ne budite srca tvrda. ⁸Zbilja, da je Jošua njih u Poëinaku uveo, ne bi Bog nakon toga govorio o drugome danu. ⁹Dakle: preostaje neki subotni poëinak narodu Božjemu! ¹⁰Zaista, tko uđe u njegov poëinak, poëinuo je od djela svojih kao ono i Bog od svojih. ¹¹Pohitimo dakle ući u taj Poëinak da nitko ne padne po uzoru na takvu nepokornost. ¹²Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštrija je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca. ¹³Nema stvorenja njoj skrivena. Sve je, naprotiv, golo i razgoljeno očima Onoga komu nam je dati račun. ¹⁴Imajuć dakle velikoga Velikog svećenika koji prodrije kroz nebesa - Isusa, Sina Božjega - čvrsto se držimo vjere. ¹⁵Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom. ¹⁶Pristupajmo dakle smjelo Prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas!

Chapter 5

¹ Svaki veliki svećenik, zaista, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu da prinosi darove i žrtve za grijeh. ²On može primjereno suosjećati s onima koji su u neznanju i zabludi jer je i sam zaogrnut slabošću. ³Zato mora i za narod i za sebe prinositi okajnice. ⁴I nitko sam sebi ne prisvaja tu čast, nego je prima od Boga, pozvan kao Aron. ⁵Tako i Krist ne proslavi sam sebe postavši svećenik, nego ga proslavi Onaj koji mu reče: Ti si sin moj, danas te rodih, ⁶po onome što pak drugdje veli: Zauvijek ti si svećenik po redu Melkisedekovu. ⁷On je u dane svoga zemaljskog života sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti. I bi uslišan zbog svoje predanosti: ⁸premda je Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati ⁹i, postigavši savršenstvo, posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja - ¹⁰proglašen od Boga Velikim svećenikom po redu Melkisedekovu. ¹¹O tome nas čeka besjeda velika, ali teško ju je riječima izložiti jer ste tvrdih ušiju. ¹²Pa trebalo bi doista da nakon toliko vremena već budete učitelji, a ono treba da tkogod vas ponovno poučava početnička počela kazivanja Božjih. Takvi ste: mlijeka vam treba, a ne tvrde hrane. ¹³Doista, tko je god još pri mlijeku, ne zna ništa o nauku pravednosti jer - nejače je. ¹⁴A za zrele je tvrda hrana, za one koji imaju iskustvom izvježbana čula za rasuđivanje dobra i zla.

Chapter 6

¹ Stoga mimooidimo početnički nauk o Kristu i uzdignimo se k savršenome ne postavljajući iznovice temelja: obraćenje od mrtvih djela i vjera u Boga, ²naučavanje o krštenjima i polaganje

ruku, uskrsnuæe mrtvih i vjeèni sud. ³To æemo pak uèiniti, dakako, ako Bog da. ⁴Zaista, onima koji su jednom prosvijetljeni, i okusili dar nebeski, i postali dionici Duha Svetoga, ⁵i okusili Lijepu rijeè Božju i snage buduæega svijeta, ⁶pa otpali, nemoguæe je opet se obnoviti na obraæenje kad oni sami ponovno razapinju Sina Božjega i ruglu ga izvrgavaju. ⁷Jer zemlja koja se napije kiše što na nju èesto pada i raða raslinjem korisnim onima za koje se i obraðuje, prima blagoslov od Boga; ⁸ona pak koja donosi trnje i draè, odbaèena je, blizu prokletstvu a svršetak joj je: "U oganj!" ⁹A uvjereni smo, ljubljani, sve ako tako i govorimo, da je s vama dobro i da ste na putu spasenja. ¹⁰Ta Bog nije nepravedan da bi zaboravio vaše djelo i ljubav što je iskazaste njegovu imenu posluživši i poslužujuæi svetima. ¹¹Želimo ipak da svatko od vas sve do svršetka pokazuje tu istu gorljivost za ispunjenje nade ¹²te ne omlitavite, nego budete nasljedovatelji onih koji po vjeri i strpljivosti baštine obeæano. ¹³Doista, kad je Bog Abrahamu davao obeæanje, jer se nije imao kime veæim zakleti, zakle se samim sobom: ¹⁴Uistinu, blagosloviti, blagoslovit æu te i umnožiti, umnožit æu te. ¹⁵I tako Abraham, strpljiv, postiže obeæano. ¹⁶Ljudi se doista kunu onim tko je veæi i zakletva im je, kao potkrepa, kraj svake raspre. ¹⁷Tako i Bog: htio je baštinicima obeæanja obilatije pokazati nepromjenljivost svoje odluke pa zato zajamèi zakletvom ¹⁸da bismo po dva nepromjenljiva èina - u kojima je nemoguæe da bi Bog prevario - mi pribjeglice imali snažno ohrabrenje da se držimo ponuðene nade. ¹⁹Ona nam je kao pouzdano i èvrsto sidro duše što ulazi u unutrašnjost iza zavjese, ²⁰kamo je kao preteèa za nas ušao Isus postavši zauvijek Veliki sveæenik po redu Melkisedekovu.

÷**MELKISEDEKOVU**

Chapter 7

¹ Doista, taj Melkisedek, kralj šalemski, sveæenik Boga Svevišnjega što je izašao u susret Abrahamu koji se vraæao s poraza kraljeva i blagoslovio ga, ²i komu Abraham odijeli desetinu od svega; on koji u prijevodu znaèi najprije "kralj pravednosti", a zatim i kralj šalemski, to jest "kralj mira"; ³on, bez oca, bez majke, bez rodoslovlja; on, kojemu dani nemaju poèetka ni život kraja - slièan Sinu Božjemu, ostaje sveæenik završnog. ⁴Pa promotrite koliki li je taj komu Abraham, rodozaèetnik, dade desetinu od najboljega. ⁵Istina, i oni sinovi Levijevi, koji primaju sveæeništvo imaju zakonsku zapovijed da ubiru desetinu od naroda, to jest od svoje braæe premda su i ona izašla iz boka Abrahamova. ⁶Ali on, koji nije iz njihova rodoslovlja, ubra desetinu od Abrahama i blagoslovi njega, nosioca obeæanja! ⁷A posve je neprijeporno: veæi blagoslivlja manjega. ⁸K tome, ovdje desetinu primaju smrtni ljudi, a ondje onaj, za kojega se svjedoèi da živi. ⁹I u Abrahamu se, tako reæi, ubire desetina i od Levija koji inaèe desetinu prima ¹⁰jer još bijaše u boku oèevu kad mu u susret iziđe Melkisedek. ¹¹Da se dakle savršenstvo postiglo po levitskom sveæeništvu - jer na temelju njega narod je dobio Zakon - koja bi onda bila potreba da se po redu Melkisedekovu postavi drugi sveæenik i da se ne imenuje po redu Aronovu? ¹²Doista kad se mijenja sveæeništvo, nužno se mijenja i Zakon. ¹³Jer onaj o kojemu se to veli pripadao je drugom plemenu, od kojega

se nitko nije posvetio žrtveniku. ¹⁴Poznato je da je Gospodin naš potekao od Jude, plemena za koje Mojsije ništa ne reče s obzirom na svećenike. ¹⁵To je još očitije ako se drugi svećenik postavlja po sličnosti s Melkisedekom: ¹⁶postao je svećenikom ne po Zakonu tjelesne uredbe, nego snagom neuništiva života. ¹⁷Ta svjedoči se: Zauvijek ti si svećenik po redu Melkisedekovu. ¹⁸Dokida se dakle prijašnja uredba zbog njezine nemoći i beskorisnosti - ¹⁹jer Zakon nije ništa priveo k savršenstvu - a uvodi se bolja nada, po kojoj se približujemo Bogu. ²⁰I to se nije zbilo bez zakletve. Jer oni su bez zakletve postali svećenicima, ²¹a on sa zakletvom Onoga koji mu reče: Zakleo se Gospodin i neće se pokajati: "Zauvijek ti si svećenik". ²²Utoliko je Isus i postao jamac boljega Saveza. ²³K tomu, mnogo je bilo svećenika jer ih je smrt priječila trajno ostati. ²⁴A on, jer ostaje do vijeka, ima neprolazno svećeništvo. ²⁵Zato i može do kraja spasavati one koji po njemu pristupaju k Bogu - uvijek živ da se za njih zauzima. ²⁶Takav nam Veliki svećenik i bijaše potreban - svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grešnika i uzvišeniji od nebesa - ²⁷koji ne treba da kao oni veliki svećenici danomice prinosi žrtve najprije za svoje grijehе, a onda za grijehе naroda. To on učini jednom prinijevši samoga sebe. ²⁸Zakon doista postavi za velike svećenike ljude podložne slabosti, a riječ zakletve - nakon Zakona - Sina zauvijek usavršena. ÷**ISUSA**

Chapter 8

¹ A glavno u ovom izlaganju jest: takva imamo Velikog svećenika koji sjede zdesna prijestolja Veličanstva na nebesima ²kao bogoslužnik Svetinje i Šatora istinskoga što ga podiže Gospodin, a ne čovjek. ³Doista, svaki se veliki svećenik postavlja da prinosi darove i žrtve. Odatle je potrebno da i on ima što bi prinio. ⁴Svakako, da je na zemlji, ne bi bio svećenik jer postoje oni koji po Zakonu prinose darove. ⁵Oni služe slici i sjeni onoga nebeskoga, kako je upućen Mojsije kad se spremao praviti šator: Pazi, veli doista, načini sve po praliku koji ti je pokazan na brdu. ⁶Ovako mu pak dopalo uzvišenije bogoslužje koliko je Posrednik boljega Saveza, koji je uzakonjen na boljim obećanjima. ⁷Da je, zbilja, onaj prvi bio besprijekoran, ne bi se drugome tražilo mjesto. ⁸Doista, kudeći ih veli: Evo dolaze dani - govori Gospodin - kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim dovršiti novi Savez. ⁹Ne Savez kakav učinih s ocima njihovim u dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske jer oni ne ustrajahu u mom Savezu pa i ja zanemarih njih - govori Gospodin. ¹⁰Nego, ovo je Savez kojim ću se svezati s domom Izraelovim nakon ovih dana - govori Gospodin: Zakone ću svoje staviti u dušu njihovu i upisati ih u njihova srca. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. ¹¹I neće više nitko učiti sugrađanina i nitko brata svoga govoreći: "Spoznav Gospodina", ta svi će me poznavati, malo i veliko, ¹²jer ću se smilovati bezakonjima njihovim i grijehа se njihovih neće više spominjati. ¹³Kad veli novi, ostari onaj prvi. Što pak stari i dotrajava, blizu je nestanku.

Chapter 9

¹ I onaj prvi je, svakako, imao bogoštovne uredbe i Svetinju, ali ovosvjetsku. ²Šator je uistinu bio uređen: prvi, u kojem bijaše svijećnjak, stol i prinos kruhova, a zove se Svetinja; ³iza druge pak zavjese bio je Šator zvan Svetinja nad svetinjama - ⁴u njoj zlatni kadionik i Kovčeg saveza, sav optočen zlatom, a u njemu zlatna posuda s manom i štap Aronov, koji je ono procvao, i ploče Saveza; ⁵povrh njega pak kerubi Slave što osjenjuju Pomirilište. O tom ne treba sada potanko govoriti. ⁶Pošto je to tako uređeno, u prvi Šator stalno ulaze svećenici obavljati bogoslužje, ⁷a u drugi jednom godišnje samo veliki svećenik, i to ne bez krvi koju prinosi za sebe i za nepažnje naroda. ⁸Time Duh Sveti oèituje da još nije otkriven put u Svetinju dok još postoji prvi Šator. ⁹To je slika za sadašnje vrijeme: prinose se darovi i žrtve koje ne mogu u savjesti usavršiti bogoslužnika - ¹⁰sve same na iæima i piæima i raznim pranjima utemeljene tjelesne uredbe, nametnute do èasa ispravka. ¹¹Krist se pak pojavi kao Veliki svećenik buduæih dobara pa po veæem i savršenijem Šatoru - nerukotvorenu, koji nije od ovoga stvorenja - ¹²i ne po krvi jaraca i junaca, nego po svojoj ude jednom zauvijek u Svetinju i naðe vjeèno otkupljenje. ¹³Doista, ako veæ poškropljena krv jaraca i bikova i pepeo junièin posveæuje oneèišæene, daje tjelesnu èistoæu, ¹⁴koliko æe više krv Krista - koji po Duhu vjeènom samoga sebe bez mane prinese Bogu - oèistiti savjest našu od mrtvih djela, na službu Bogu živomu! ¹⁵A radi ovoga je Posrednik novoga Saveza: da po smrti za otkupljenje prekršaja iz starog Saveza pozvani zadobiju obeæanu vjeènu baštinu. ¹⁶Jer gdje je posrijedi savez-oporuka, potrebno je dokazati smrt oporuèitelja. ¹⁷Oporuka je doista valjana tek nakon smrti: nikad ne vrijedi dok oporuèitelj živi. ¹⁸Stoga ni onaj prvi Savez nije bez krvi ustanovljen. ¹⁹Pošto je svemu narodu priopæio svaku zapovijed zakonsku, uze Mojsije krv junaca i jaraca s vodom i grimiznom vunom i izopom te samu Knjigu i sav narod poškropi ²⁰govoreæi: Ovo je krv Saveza koji vam odredi Bog; ²¹a onda krvlju slièno poškropi i Šator i sve bogoslužno posuðe. ²²I gotovo se sve po zakonu èisti krvlju i bez prolijevanja krvi nema oprostjenja. ²³Ako se dakle time èiste slike onoga što je na nebu, potrebno je da se samo to nebesko èisti žrtvama od tih uspješnijima. ²⁴Krist doista ne ude u rukotvorenu Svetinju, protulik one istinske, nego u samo nebo: da se sada pojavi pred licem Božjim za nas. ²⁵Ne da mnogo puta prinosi samoga sebe kao što veliki svećenik svake godine ulazi u Svetinju s tuðom krvlju; ²⁶inaèe bi bilo trebalo da trpi mnogo puta od postanka svijeta. No sada se pojavio, jednom na svršetku vjekova, da grijeh dokine žrtvom svojom. ²⁷I kao što je ljudima jednom umrijeti, a potom na sud, ²⁸tako i Krist: jednom se prinese da grijehe mnogih ponese, a drugi æe se put - bez obzira na grijeh - ukazati onima koji ga išèekuju sebi na spasenje.

Chapter 10

¹ Buduæi da Zakon ima tek sjenu buduæih dobara, a ne sam lik zbiljnosti, on uistinu žrtvama koje se - iz godine u godinu iste - neprestano prinose ne može nikada usavršiti one što pristupaju. ²Ta ne bi li se prestale prinostiti kad bogoslužnici, jednom oèišæeni, ne bi više imali nikakve svijesti grijeha? ³Ali po njima se iz godine u godinu podsjeæa na grijeh. ⁴Jer krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijeha. ⁵Zato On ulazeæi u svijet veli: Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio; ⁶paljenice i okajnice ne sviðaju ti se. ⁷Tada rekoh: "Evo dolazim!" U svitku knjige piše za mene: "Vršiti, Bože, volju tvoju!" ⁸Pošto gore reèe: Žrtve i prinosi, paljenice i okajnice - koje se po Zakonu prinose - ne mile ti se i ne sviðaju, ⁹veli zatim: Evo dolazim vršiti volju tvoju! Dokida prvo da uspostavi drugo. ¹⁰U toj smo volji posveæeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek. ¹¹I svaki je sveæenik dan za danom u bogoslužju te uèestalo prinosi iste žrtve, koje nikako ne mogu odnijeti grijeha. ¹²A ovaj, pošto je prinio jednu jedincatu žrtvu za grijeh, zauvijek sjede zdesna Bogu ¹³èekajuæi otad dok se neprijatelji ne podlože za podnožje nogama njegovim. ¹⁴Jednim uistinu prinosom zasvagda usavrši posveæene. ¹⁵A to nam svjedoèi i Duh Sveti. Pošto je doista rekao: ¹⁶"Ovo je Savez kojim æu se svezati s njima nakon ovih dana", Gospodin govori: "Zakone æu svoje staviti u njihova srca i upisati ih u dušu njihovu. ¹⁷I grijeha se njihovih i bezakonja njihovih neæu više spominjati." ¹⁸A gdje su grijesi oprošteni, nema više prinosa za njih. ¹⁹Imamo dakle, braæo, slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj - ²⁰put nov i živ što nam ga On otvori kroz zavjesu, to jest svoje tijelo; ²¹imamo i Velikog sveæenika nad kuæom Božjom. ²²Pristupajmo stoga s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem oèišæenih od zle savjesti i tijela oprana èistom vodom. ²³Èuvajmo nepokolebljivu vjeru nade jer je vjeran Onaj koji daje obeæanje. ²⁴I pazimo jedni na druge da se potièemo na ljubav i dobra djela ²⁵te ne propuštamo svojih sastanaka, kako je u nekih obièaj, nego se hrabrimo, to više što više vidite da se bliži Dan. ²⁶Jer ako svojevolumno griješimo pošto primismo spoznanje istine, nema više žrtve za grijeh, ²⁷nego strašno isèekivanje suda i bijesa ognja što æe proždrijeti protivnike. ²⁸Je li tko prekršio Zakon Mojsijev, bez milosrða biva pogubljen na osnovi dvojice ili trojice svjedoka. ²⁹Zamislite koliko li æe goru kaznu zavrijediti tko Sina Božjega pogazi, i neèistom smatra krv Saveza kojom je posveæen, i Duha milosti pogrdi? ³⁰Ta poznajemo Onoga koji je rekao: Moja je odmazda, ja æu je vratiti; i još: Sudit æe Gospodin svome puku. ³¹Strašno je upasti u ruke Boga živoga. ³²A spomenite se onih prvih dana kada ste, tek prosvijetljeni, izdržali veliku patnièku borbu: ³³ovamo javno izvrgnuti porugama i nevoljama, onamo postavši zajednièari onih s kojima se tako postupalo. ³⁴I doista, sa sužnjevima ste suosjeæali i s radošæu prihvatili otimanje dobara znajuæi da imate bolji, trajan posjed. ³⁵Ne gubite dakle pouzdanja! Pripada mu velika plaæa! ³⁶Postojanosti vam uistinu treba da biste vršæi volju Božju zadobili obeæano. ³⁷Jer još malo, sasvim malo, i Onaj koji dolazi doæi æe i neæe zakasnuti ³⁸A pravednik æe moj od vjere živjeti, ako li pak otpadne, ne mili se on duši mojoj. ³⁹A mi nismo od onih koji otpadaju, sebi na propast, nego od onih koji vjeruju na spas duše.

Chapter 11

¹ A vjera je veæ neko imanje onoga èemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnosti kojih ne vidimo. ²Zbog nje stari primiše svjedoèanstvo. ³Vjerom spoznajemo da su svjetovi ureðeni rijeèju Božjom tako te ovo vidljivo ne posta od neèega pojavnoga. ⁴Vjerom Abel prinese Bogu bolju žrtvu nego Kain. Po njoj primi svjedoèanstvo da je pravedan - Bog nad njegovim darovima posvjedoèi - po njoj i mrtav još govori. ⁵Vjerom Henok bi prenesen da ne vidi smrti te išèeznu jer ga je prenio Bog. Doista, prije prijenosa primio je svjedoèanstvo da omilje Bogu. ⁶A bez vjere nemoguæe je omiljeti Bogu jer tko mu pristupa, vjerovati mora da postoji i da je placac onima koji ga traže. ⁷Vjerom Noa, upuæen u ono što još ne bijaše vidljivo, predano sagradi korablju na spasenje svoga doma. Time osudi svijet i postade baštinikom vjernièke pravednosti. ⁸Vjerom pozvan, Abraham posluša i zaputi se u kraj koji je imao primiti u baštinu, zaputi se ne znajuæi kamo ide. ⁹Vjerom se kao pridošlica naseli u obeæanoj zemlji kao u tuđini, prebivajuæi pod šatorima s Izakom i Jakovom, subaštinicima istog obeæanja, ¹⁰jer išèekivaše onaj utemeljeni Grad kojemu je graditelj i tvorac Bog. ¹¹Vjerom i Sara unatoè svojoj dobi zadobi moæ da zaène jer vjernim smatraše Onoga koji joj dade obeæanje. ¹²Zato od jednoga, i to obamrla, nastala mnoštvo poput zvijezda na nebu i pijeska nebrojena na obali morskoj. ¹³U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obeæanja, veæ su ih samo izdaleka vidjeli i pozdravili priznavši da su stranci i pridošlice na zemlji. ¹⁴Doista, koji tako govore, jasno oèituju da domovinu traže. ¹⁵Dakako, da su mislili na onu iz koje su izišli, imali bi još prilike vratiti se u nju. ¹⁶Ali sada oni èeznu za boljom, to jest nebeskom. Stoga se Bog ne stidi zvati se Bogom njihovim: ta pripravio im je Grad. ¹⁷Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinca prikazivaše on koji je primio obeæanje, ¹⁸kome bi reèeno: Po Izaku æe ti se nazivati potomstvo! - ¹⁹uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrisiti. Zato ga u predslici i ponovno zadobi. ²⁰Vjerom baš u pogledu buduænosti Izak blagoslovi Jakova i Ezava. ²¹Vjerom Jakov, umiruæi, blagoslovi oba sina Josipova i duboko se prignu oslonjen na vrh svojega štapa. ²²Vjerom Josip na umoru napomenu ono o izlasku sinova Izraelovih i dade zapovijed o svojim kostima. ²³Vjerom su Mojsija netom rođena tri mjeseca krili njegovi roditelji jer vidješe da je djetesce lijepo i nisu se bojali kraljeve naredbe. ²⁴Vjerom Mojsije, veæ odrastao, odbi zvati se sinom kaeri faraonove. ²⁵Radije izabra biti zlostavljan zajedno s Božjim narodom, nego se èasovito okoristiti grijehom. ²⁶Veæim je bogatstvom od blaga egipatskih smatrao muku Kristovu jer je gledao na plaæu. ²⁷Vjerom napusti Egipat, ne bojeæi se bijesa kraljeva, postojan kao da Nevidljivoga vidi. ²⁸Vjerom je obavio pashu i škropljenje krvlju da Zatornik ne dotakne prvenaca Izraelovih. ²⁹Vjerom prodoše Crvenim morem kao po suhu, što i Egipæani pokušaše, ali se potopiše. ³⁰Vjerom zidine jerihonske padoše nakon sedmodnevnoga ophoda. ³¹Vjerom Rahaba, bludnica, ne propade zajedno s nepokornicima jer s mirom primi uhode. ³²I što još da kažem? Ta ponestat æe mi vremena, poènem li raspredati o Gideonu, Baraku, Samsonu, Jiftahu, Davidu, pa Samuelu i prorocima, ³³koji su po vjeri osvojili kraljevstva, odjelotvorili pravednost, zadobili obeæano, zaèepili ralje lavovima, ³⁴pogasili žestinu ognja, umakli oštrici maæa, oporavili se od slabosti, ojaèali u boju, odbili navale tuđinaca. ³⁵Žene

su po uskrsnuæu ponovno zadobile svoje pokojne. Drugi pak, stavljeni na muke, ne prihvaæiše osloboðenja da bi ih zapalo bolje uskrsnuæe. ³⁶Drugi su opet iskusili izrugivanja i biæeve, pa i okove i tamnicu. ³⁷Kamenovani su, piljeni, poubijani oštricom maæa, potucali se u runima, u kozjim kožusima, u oskudici, potlaæeni, zlostavljani - ³⁸svijet ih ne bijaše dostojan - vrludali po pustinjama, gorama, peæinama i pukotinama zemaljskim. ³⁹I svi oni po vjeri, istina, primiše svjedoæanstvo, ali ne zadobiše obeæano ⁴⁰jer Bog je za nas predvidio nešto bolje da oni bez nas ne doðu do savršenstva.

Chapter 12

¹ Zato i mi, okruženi tolikim oblakom svjedoka, odložimo svaki teret i grijeh koji nas sapinje te postojano trèimo u borbu koja je pred nama! ²Uprimo pogled u Poèetnika i Dovoðitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu te sjedi zdesna prijestolja Božjega. ³Doista pomno promotrite njega, koji podnese toliko protivljenje grešnika protiv sebe, da - premoreni - ne klonete duhom. ⁴Ta još se do krvi ne oduprijeste u borbi protiv grijeha. ⁵Pa zar ste zaboravili opomenu koja vam je kao sinovima upravljena: Sine moj, ne omalovažavaj stegom Gospodnje i ne kloni kad te on ukori. ⁶Jer koga Gospodin ljubi, onoga i stegom odgaja, šiba sina koga voli. ⁷Poradi vašega odgajanja trpite. Bog s vama postupa kao sa sinovima: a ima li koji sin kojega otac stegom ne odgaja? ⁸Pa ako niste pod stegom, na kojoj su svi imali udjela, onda ste kopilad, a ne djeca. ⁹Zatim, tjelesne smo oce imali odgojiteljima i poštovali ih. Pa neæemo li se kudikamo više podlagati Ocu duhova te živjeti? ¹⁰Oni su nas doista nešto malo dana stegom odgajali kako se njima èinilo, a On - nama na korist, da postanemo sudionici njegove svetosti. ¹¹Isprva se doduše èini da nijedno odgajanje nije radost, nego žalost, ali onima koji su njime uvježbani poslije donosi mironosni plod pravednosti. ¹²Zato uspravite ruke klonule i koljena klecava, ¹³poravnite staze za noge svoje da se hromo ne išeaši, nego, štoviše, da ozdravi. ¹⁴Nastojte oko mira sa svima! I oko posveæenja bez kojega nitko neæe vidjeti Gospodina! ¹⁵Pripazite da se tko ne sustegne od milosti Božje, da kakav gorki korijen ne proklja pa ne unese zabunu i ne zarazi mnoge, ¹⁶da tko ne postane bludnik ili svetogrdnik kao Ezav, koji za jedan jedini obrok proda svoje prvorodstvo. ¹⁷Ta znate da je i poslije, kad je htio baštiniti blagoslov, odbaæn jer nije našao moguænosti promjene premda ju je sa suzama tražio. ¹⁸Jer niste pristupili opipljivoj gori i usplamtjelu ognju, ni mraku, tami i vihoru, ¹⁹ni jeæanju trublje i tutnjavi rijeèi. - Koji su je slušali, zamoliše da im se više ne govori ²⁰jer nisu podnosili naredbe: Ako se ma i živinèe dotakne brda, neka se kamenuje! ²¹I prizor bijaše tako strašan da Mojsije reèe: "Strah me je i dršæem!" - ²²Nego, vi ste pristupili gori Sionu i gradu Boga živoga, Jeruzalemu nebeskom, neprojenim tisuaama anðela, sveæanom skupu, ²³Crkvi prvorodenaca zapisanih na nebu, Bogu, sucu sviju, dusima savršenih pravednika ²⁴i Posredniku novog Saveza - Isusu - i krvi škropljenjèkoj što snažnije govori od Abelove. ²⁵Pazite da ne odbijete Onoga koji vam govori! Jer ako ne umakoše oni što su odbili

onoga koji je na zemlji davao upute, kudikamo æemo manje mi ako se okrenemo od Onoga koji ih daje s nebesa. ²⁶Njegov glas tada zemlju uzdrma, sada pak obeæava: Još jednom ja æu potresti ne samo zemlju nego i nebo. ²⁷Ono "još jednom" pokazuje da æe, kao stvoreno, uminuti ono uzdrmano da ostane ono neuzdrmljivo. ²⁸Zato jer smo primili kraljevstvo neuzdrmljivo, iskazujemo zahvalnost iz koje sluþimo Bogu kako je njemu milo, s predanjem i strahopoštovanjem. ²⁹Jer Bog je naš oganj što proþdirenje.

Chapter 13

¹ Bratoljublje neka je trajno! ²Gostoljublje ne zaboravljajte: njime neki, i ne znajuæi, ugostiše anđele! ³Sjeæajte se uznika kao suuznici; zlostavljanih - ta i sami ste u tijelu! ⁴Ženidba neka bude u èasti u svijuu i postelja neokaljana! Jer bludnicima æe i preljubicima suditi Bog. ⁵U življenju ne budite srebroljupci, zadovoljni onim što imate! Ta on je rekao: Ne, neæu te zapustiti i neæu te ostaviti. ⁶Zato možemo pouzdano reæi: Gospodin mi je pomoænik, ja ne strahujem: što mi tko može? ⁷Spominjite se svojih glavara koji su vam nevješæivali rijeè Boþju: promatrajuæi kraj njihova života, nasljedujte njihovu vjeru. ⁸Isus Krist juèer i danas isti je - i uvijek. ⁹Ne dajte se zanijeti različitim tuðim naucima! Jer bolje je srce utvrðivati milošæu nego jelima, koja nisu koristila onima što su ih obdržavali. ¹⁰Imamo þrtvenik s kojega nemaju pravo jesti sluþitelji Šatora. ¹¹Jer tijela životinja, kojih krv veliki sveæenik unosi za grijeh u Svetinju, spaljuju se izvan tabora. ¹²Zato i Isus, da bi vlastitom krvlju posvetio narod, trpio je izvan vrata. ¹³Stoga iziðimo k njemu izvan tabora noseæi njegovu muku ¹⁴jer nemamo ovdje trajna grada, nego onaj buduæi traþimo. ¹⁵Po njemu dakle neprestano prinosimo Bogu þrtvu hvalbenu, to jest plod usana što ispovijedaju ime njegovo. ¹⁶Dobrotvornosti i zajedništva ne zaboravljajte jer takve su þrtve mile Bogu! ¹⁷Poslušni budite svojim glavarima i podložni jer oni bdiju nad vašim dušama kao oni koji æe polagati raèun; neka to èine s radošæu, a ne uzdišuæi jer vam to ne bi bilo korisno. ¹⁸Molite za nas! Uvjereni smo doista da imamo dobru savjest i u svemu se želimo dobro ponašati. ¹⁹Ustrdnije vas pak molim: uèinite to kako bih vam se što brþe vratio. ²⁰A Bog mira, koji po krvi vjeènoga Saveza od mrtvih izvede velikoga Pastira ovaca, Gospodina našega Isusa, ²¹osposobio vas za svako dobro djelo da vršite volju njegovu, èinio u nama što je njemu milo, po Isusu Kristu, komu slava u vijeke vjekova. Amen. ²²Molim vas, braæo, podnesite ovu rijeè ohrabrenja: ta samo vam ukratko napisah! ²³Znajite: naš je brat Timotej osloboðen. Ako uskoro stigne, s njime æu vas pohoditi. ²⁴Pozdravite sve svoje glavare i sve svete! Pozdravljaju vas ovi iz Italije. ²⁵Milost sa svima vama!

James

Chapter 1

¹ Jakov, sluga Boga i Gospodina Isusa Krista: dvanaestorna plemena Raseljeničtva pozdrav. ²Pravom radošću smatrajte, braćo moja, kad upadnete u razne kušnje ³znajući da prokušnost vaše vjere rađa postojanošću. ⁴Ali neka postojanost bude na djelu savršena da budete savršeni i potpuni, bez ikakva nedostataka. ⁵Nedostaje li komu od vas mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje rado i bez negodovanja, i dat će mu se. ⁶Ali neka ište s vjerom, bez ikakva kolebanja. Jer kolebljivac je sličan morskom valovlju, uzburkanu i gonjenu. ⁷Neka takav ne misli da će primiti što od Gospodina - ⁸čovjek duše dvoumne, nepostojan na svim putovima svojim. ⁹Neka se brat niska soja ponosi svojim uzvišenjem, ¹⁰a bogataš svojim poniženjem. Ta proći će kao cvijet trave: ¹¹sunce ogranu žarko te usahnu trava i cvijet njezin uvenu; dražest mu lica propade. Tako će i bogataš na stazama svojim usahnuti. ¹²Blago čovjeku koji trpi kušnju: prokušan, primit će vijenac života koji je Gospodin obećao onima što ga ljube. ¹³Neka nitko u napasti ne rekne: "Bog me napastuje." Ta Bog ne može biti napastovan na zlo, i ne napastuje nikoga. ¹⁴Nego svakoga napastuje njegova požuda koja ga privlači i mami. ¹⁵Požuda zatim, zatrudnevši, rađa grijehom, a grijeh izvršen rađa smrću. ¹⁶Ne varajte se, braćo moja ljubljena! ¹⁷Svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je, silazi od Oca svjetlila u kome nema promjene ni sjene od mijene. ¹⁸Po svom naumu on nas porodi riječju Istine da budemo prvina neka njegovih stvorova. ¹⁹Znajte, braćo moja ljubljena! Svatko neka bude brz da sluša, spor da govori, spor na srdžbu. ²⁰Jer srdžba čovjekova ne čini pravde Božje. ²¹Zato odložite svaku prljavštinu i preostalu zloću i sa svom krotkošću primite usađenu riječ koja ima moć spasiti duše vaše. ²²Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe. ²³Jer ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: ²⁴promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše. ²⁵A koji se ogleda u savršenom zakonu slobode i uza nj prione, ne kao zaboravan slušatelj nego djelotvoran izvršitelj, blažen će biti u svem djelovanju svome. ²⁶Smatra li se tko bogoljubnim, a ne obuzdava svoga jezika, nego zavarava srce svoje, isprazna je njegova bogoljubnost. ²⁷Bogoljubnost čista i neokaljana jest: zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji, čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta.

Chapter 2

¹ Braćo moja, vjeru Gospodina našega Isusa Krista slavnoga ne miješajte s pristranošću! ²Dođe li na vaš sastanak čovjek sa zlatnim prstenjem, u sjajnoj odjeći, a dođe i siromah u bijednoj odjeći ³i vi se zagledate u onoga što nosi sjajnu odjeću te reknete: "Ti lijepo ovdje sjedni!", a siromahu reknete: "Ti stani - ili sjedni - ondje, podno podnožja moga!", ⁴niste li u sebi pristrano sudili te postali suci što naopako sude? ⁵Čujte, braćo moja ljubljena: nije li Bog one koji su svijetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube? ⁶A vi prezreste siromaha! Ne tlače li vas upravo bogataši? Ne vuku li vas baš oni na sudove?

⁷Ne psuju li oni lijepo Ime na vas zazvano? ⁸Ako doista izvršujete kraljevski zakon po Pismu: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga, dobro èinite; ⁹ako li ste pristrani, grijeh èinite i Zakon vas osuđuje kao prijestupnike. ¹⁰Ta tko sav Zakon ušèuva, a u jednome samo posrne, postao je krivac svega. ¹¹Jer tko reèe: Ne èini preljuba, reèe i: Ne ubij. Ako dakle i ne èiniš preljuba, a ubiješ, postao si prijestupnik Zakona. ¹²Tako govorite i tako èinite kao oni koji imaju biti suđeni po zakonu slobode. ¹³Jer nemilosrdan je sud onomu tko ne èini milosrđa; a milosrđe likuje nad sudom. ¹⁴Što koristi, braæo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? ¹⁵Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje ¹⁶pa im tkogod od vas rekne: "Hajdete u miru, grijte se i sitite", a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? ¹⁷Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. ¹⁸Inaèe, mogao bi tko reæi: "Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja æu tebi djelima pokazati svoju vjeru. ¹⁹Ti vjeruješ da je jedan Bog? Dobro èiniš! I ðavli vjeruju, i dršæu." ²⁰Hoæeš li spoznati, šuplja glavo, da je vjera bez djela jalova? ²¹Zar se Abraham, otac naš, ne opravda djelima, kad na žrtvenik prinese Izaka, sina svoga? ²²Vidiš: vjera je surađivala s djelima njegovim i djelima se vjera usavršila ²³te se ispunilo Pismo koje veli: Povjerovala Abraham Bogu i uraèuna mu se u pravednost pa prijatelj Božji posta. ²⁴Gledajte: èovjek se opravdava djelima, a ne samom vjerom. ²⁵Ne opravda li se slièno, djelima, i Rahaba bludnica kad primi glasnike i drugim ih putom izvede? ²⁶Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva.

Chapter 3

¹Neka vas, braæo moja, ne bude mnogo uèitelja! Ta znate: bit æemo strože suđeni. ²Doista, svi mnogo griješimo. Ako tko u govoru ne griješi, savršen je èovjek, vrstan zauzdati i cijelo tijelo. ³Ubacimo li uzde u usta konjima da ih sebi upokorimo, upravljamo i cijelim tijelom njihovim. ⁴Evo i laða: tolike su i silni ih vjetrovi gone, a neznatno ih kormilo upravlja kamo kormilarova volja hoæe. ⁵Tako i jezik: malen je ud, a velikim se može ponositi. Evo: kolicna vatra koliku šumu zapali! ⁶I jezik je vatra, svijet nepravda jezik je meðu našim udovima, kalja cijelo tijelo te, zapaljen od pakla, zapaljuje kotaè života. ⁷Doista, sav rod zvijeri i ptica, gmazova i morskih životinja dade se ukrotiti, i rod ih je ljudski ukrotio, ⁸a jezik - zlo nemirno, pun otrova smrtonosnog - nitko od ljudi ne može ukrotiti. ⁹Njime blagoslivljamo Gospodina i Oca, njime i proklinjemo ljude na sliku Božju stvorene: ¹⁰iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. Ne smije se, braæo moja, tako događati! ¹¹Zar vrelo na isti otvor šiklja slatko i gorko? ¹²Može li, braæo moja, smokva roditi maslinama ili trs smokvama? Ni slan izvor ne može dati slatke vode. ¹³Je li tko mudar i razborit meðu vama? Neka dobrim življenjem pokaže svoja djela u mudroj blagosti. ¹⁴Ako u srcu imate gorku zavist i svadljivost, ne uznosite se i ne lažite protiv istine! ¹⁵Nije to mudrost koja odozgor silazi, nego zemaljska, ljudska, ðavolska. ¹⁶Ta gdje je zavist i svadljivost, ondje je nered i svako zlo djelo.

¹⁷A mudrost odozgor ponajprije èista je, zatim mirotvorna, milostiva, pouèljiva, puna milosrða i dobrih plodova, postojana, nehinjena. ¹⁸Plod se pak pravednosti u miru sije onima koji tvore mir.

Chapter 4

¹ Odakle ratovi, odakle borbe meðu vama? Zar ne odavde: od pohota što vojuju u udovima vašim? ²Žudite, a nemate; ubijate i hlepitate, a ne možete postiaei; borite se i ratujete. Nemate jer ne ištete. ³Ištete, a ne primete jer rðavo ištete: da u pohotama svojim potratite. ⁴Preljubnici! Ne znate li da je prijateljstvo sa svijetom neprijateljstvo prema Bogu? Tko god dakle hoæe da bude prijatelj svijeta, promeæe se u neprijatelja Božjega. ⁵Ili mislite da Pismo uzalud veli: Ljubomorno èezne za duhom što ga nastani u nama? ⁶A daje on i veæu milost. Zato govori: Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost. ⁷Podložite se dakle Bogu! Oduprite se ðavlu i pobjeæi æe od vas! ⁸Približite se Bogu i on æe se približiti vama! Oèistite ruke, grešnici! Oèistite srca, dvoliènjaci! ⁹Zakukajte, protužite, proplaèite! Smijeh vaš nek se u plaè obrati i radost u žalost! ¹⁰Ponizite se pred Gospodinom i on æe vas uzvisiti! ¹¹Ne ogovarajte, braæo, jedni druge! Tko ogovara ili sudi brata svoga, ogovara i sudi Zakon. A sudiš li Zakon, nisi vršitelj nego sudac Zakona. ¹²Jedan je Zakonodavac i Sudac: Onaj koji može spasiti i pogubiti. A tko si ti da sudiš blišnjega? ¹³De sada, vi što govorite: "Danas ili sutra otiaei æemo u taj i taj grad, provesti ondje godinu, trgovati i zaraditi", ¹⁴a ne znate što æe sutra biti. Ta što je vaš život? Dašak ste što se naæs pojavi i zatim nestane! ¹⁵Umjesto da govorite: "Htjedne li Gospodin, živjet æemo i uèiniti ovo ili ono", ¹⁶vi se razmeæete svojim hvastanjima! Svako je takvo hvastanje opako. ¹⁷Znati dakle dobro èiniti, a ne èiniti - grijeh je.

Chapter 5

¹ De sada, bogataši, proplaèite i zakukajte zbog nevolja koje æe vas zadesiti! ²Bogatstvo vam istrunu, haljine vaše postadoše hrana moljcima, ³zlatu vam i srebro zarða i rða æe njihova biti svjedoèanstvo protiv vas te æe kao vatra izjesti tijela vaša! Zgrnuste blago u posljednje dane! ⁴Evo: plaæa kosaca vaših njiva - koju im uskratiste - vièe i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospoda nad Vojskama. ⁵Raskošno ste na zemlji i razvratno živjeli, utoviste srca svoja za dan klanja! ⁶Osudiste i ubiste pravednika: on vam se ne suprotstavlja! ⁷Strpite se dakle, braæo, do Dolaska Gospodnjega! Evo: ratar išèekuje dragocjeni urod zemlje, strpljiv je s njime dok ne dobije kišu ranu i kasnu. ⁸Strpite se i vi, oèvrnite srca jer se Dolazak Gospodnji približio! ⁹Ne tužite se jedni na druge da ne budete osuđeni! Evo: sudac stoji pred vratima! ¹⁰Za uzor strpljivosti i podnošenja zala uzmite, braæo, proroke koji su govorili u ime Gospodnje. ¹¹Eto: blaženima nazivamo one koji ustrajaše. Za postojanost Jobovu èuste i nakanu Gospodnju vidjeste jer milostiv je Gospodin i

milosrdan! ¹²Prije svega, braæo moja, ne zaklinjite se ni nebom ni zemljom, ni ikojom drugom zakletvom. Vaše "da" neka bude "da", i "ne" - "ne", da ne padnete pod sud. ¹³Pati li tko meðu vama? Neka moli! Je li tko radostan? Neka pjeva hvalospjeve! ¹⁴Boluje li tko meðu vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažuæi ga uljem u ime Gospodnje ¹⁵pa æe molitva vjere spasiti nemoænika; Gospodin æe ga podiæi, i ako je sagriješio, oprostiti æe mu se. ¹⁶Ispovijedajte dakle jedni drugima grijeha i molite jedni za druge da ozdravite! Mnogo može žarka molitva pravednikova. ¹⁷Ilija bijaše èovjek baš kao i mi; usrdno se pomoli da ne bude kiše i kiše nije bilo na zemlji tri godine i šest mjeseci. ¹⁸Zatim se ponovno pomoli te nebo dade kišu i zemlja iznese urod svoj. ¹⁹Braæo moja, odluta li tko od vas od istine pa ga tkogod vrati, ²⁰znajte: tko vrati grešnika s lutalaèkog puta njegova, spasiti æe dušu njegovu od smrti i pokriti mnoštvo grijeha.

1 Peter

Chapter 1

¹ Petar, apostol Isusa Krista: putnicima Raseljeništva u Pontu, Galaciji, Kapadociji, Aziji i Bitiniji, ²po predznanju Boga Oca, posveæenjem Duha izabranima da budu poslušni te poškropljeni krvlju Isusa Krista. Punina vam milosti i mira! ³Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista koji nas po velikom milosrðu svojem u uskrsnuæem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu, ⁴za baštinu neraspadljivu, neokaljanu i neuvelu, pohranjenu na nebesima za vas, ⁵vas koje snaga Božja po vjeri èuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme. ⁶Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog razlièitih kušnja: ⁷da prokušanost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i èast o Objavljenju Isusa Krista. ⁸Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikæete od radosti neizrecive i proslavljene ⁹što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša. ¹⁰To su spasenje istraživali i pronicali proroci koji prorokovahu o milosti vama namijenjenoj. ¹¹Pronicali su na koje ili kakvo je vrijeme smjerao Duh Kristov u njima koji je unaprijed svjedoèio o Kristovim patnjama te slavama što su nakon njih imale doæi: ¹²bi im objavljeno da ne sebi nego vama poslužuju ono što vam sada u Duhu Svetom s neba poslanom navijestiše vaši blagovjesnici, a nada što se i anđeli žude nadviti. ¹³Zato opašite bokove pameti svoje, trijezni budite i savršeno se pouzdajte u milost koju vam donosi Objavljenje Isusa Krista. ¹⁴Kao poslušna djeca ne suprilièujte se prijašnjim požudama iz doba neznanja. ¹⁵Naprotiv, kao što je svet Onaj koji vas pozva, i vi budite sveti u svemu življenju. ¹⁶Ta pisano je: Budite sveti jer sam ja svet. ¹⁷Ako dakle Ocem nazivate njega koji nepristrano svakoga po djelu sudi, vrijeme svoga proputovanja proživite u bogobožnosti. ¹⁸Ta znate da od svog ispraznog naèina života, što vam ga oci namriješe, niste otkupljeni neèim raspadljivim, srebrom ili zlatom, ¹⁹nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca

nevinna i bez mane. ²⁰On bijaše doduše predviđen prije postanka svijeta, ali se oèitova na kraju vremena radi vas ²¹koji po njemu vjerujete u Boga koji ga uskrisi od mrtvih te mu dade slavu da vjera vaša i nada bude u Bogu. ²²Pošto ste posluhom istini oèistili duše svoje za nehinjeno bratoljublje, od srca žarko ljubite jedni druge. ²³Ta nanovo ste rođeni, ne iz sjemena raspadljiva nego neraspadljiva: rijeèju Boga koji živi i ostaje. ²⁴Doista, svako je tijelo kao trava, sva mu slava ko cvijet poljski: sahne trava, vene cvijet, ²⁵ali Rijeè Gospodnja ostaje dovijeka. Ta pak rijeè jest evanđelje koje vam je naviješteno.

Chapter 2

¹ Odložite dakle svaku zloæu i svaku prijevaru, himbe i zavisti i sva klevetanja. ²Kao novorođenèad žudite za duhovnim, nepatvorenim mlijekom da po njemu uzrastete za spasenje, ³ako ste doista okusili kako je dobar Gospodin. ⁴Pristupite k njemu, Kamenu živomu što ga, istina, ljudi odbaciše, ali je u oèima Božjim izabran, dragocjen, ⁵pa se kao živo kamenje ugrađujte u duhovni Dom za sveto sveæenstvo da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu. ⁶Stoga stoji u Pismu: Evo postavljam na Sionu kamen odabrani, dragocjeni kamen ugaoni: Tko u nj vjeruje, ne, neæe se postidjeti. ⁷Vama dakle koji vjerujete - èast! A onima koji ne vjeruju - kamen koji odbaciše graditelji postade kamen zaglavni ⁸i kamen spoticanja, stijena posrtanja; oni se o nj spotièu, neposlušni Rijeèi, za što su i određeni. ⁹A vi ste rod izabrani, kraljevsko sveæenstvo, sveti puk, narod steðeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu; ¹⁰vi, nekoæ Ne-narod, a sada Narod Božji; vi Ne-mili, a sada Mili. ¹¹Ljubljeni! Zaklinjem vas da se kao pridošlice i putnici klonite putenih požuda koje vojuju protiv duše; ¹²življenje vaše među poganima neka bude uzorno da upravo onim za što vas sada potvaraju kao zloèince, pošto promotre vaša dobra djela, proslave Boga u dan pohoda. ¹³Pokoravajte se svakoj ljudskoj ustanovi radi Gospodina: bilo kralju kao vrhovniku, ¹⁴bilo upraviteljima jer ih on šalje da kazne zloèince, a pohvale one koji dobro èine. ¹⁵Doista, ovo je Božja volja: da èineæi dobro ušutkate neznanje bezumnika. ¹⁶Kao slobodni ljudi - ali ne kao oni kojima je sloboda tek pokrivalom zloæe, veæ kao Božje sluge - ¹⁷sve poštujte, bratstvo ljubite, Boga se bojte, kralja èastite! ¹⁸Sluge, budite sa svim poštovanjem pokorni gospodarima, ne samo dobrima i blagima nego i naopakima. ¹⁹To je uistinu milost ako tko radi savjesti, radi Boga podnosi nevolje trpeæi nepravedno. ²⁰Kakve li slave doista ako za grijeha udarani strpljivo podnosite? No ako dobro èineæi trpite pa strpljivo podnosite, to je Bogu milo. ²¹Ta na to ste pozvani jer i Krist je trpio za vas i ostavio vam primjer da idete stopama njegovim. ²²On koji grijeha ne uèini nit mu usta prijevaru izustiše; ²³on koji na uvredu nije uvredom uzvraæao i muèen nije prijetio, prepuštajuæi to Sucu pravednom; ²⁴on koji u tijelu svom grijeha naše ponese na drvo da umrijevši grijesima pravednosti živimo; on èijom se modricom izlijeèiste. ²⁵Doista, poput ovaca lutaste, ali se sada obratiste k pastiru i èuvaru duša svojih.

Chapter 3

¹ Tako i vi, žene, pokoravajte se svojim muževima: ako su neki od njih možda neposlušni Riječi, da i bez riječi budu pridobiveni življenjem vas žena, ²pošto promotre vaše bogoljubno i èisto življenje. ³Vaš nakit neka ne bude izvanjski - pletenje kose, kiæenje zlatom ili oblaæenje haljina. ⁴Nego: èovjek skrovita srca, neprolazne ljepote, blaga i smirena duha. To je pred Bogom dragocjeno. ⁵Tako su se doista i nekoæ svete žene, zaufane u Boga, resile: pokoravale su se muževima. ⁶Sara se tako pokori Abrahamu te ga nazva gospodarom. Njezina ste djeca ako èinite dobro ne bojeæi se nikakva zastrašivanja. ⁷Tako i vi, muževi, obazrivo živite sa svojim ženama, kao sa slabijim spolom, te im iskazujte èast kao subaštinicima milosti Života da ne sprijeèite svojih molitava. ⁸Napokon, budite svi jednodušni, puni suosjeæanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni! ⁹Ne vraæajte zlo za zlo ni uvredu za uvredu! Naprotiv, blagoslivljajte jer ste na to i pozvani da baštinite blagoslov! ¹⁰Doista, tko želi ljubiti život i naužit se dana sretnih, nek suspregne jezik oda zla i usne od riječi prijevernih; ¹¹zla nek se kloni, a èini dobro, mir neka traži i za njim ide: ¹²jer oèi Gospodnje gledaju pravedne, uši mu slušaju vapaje njihove, a lice se Gospodnje okreæe protiv zloèinaca. ¹³Pa tko da vam naudi ako revnujete za dobro? ¹⁴Nego, morali i trpjeti zbog svoje pravednosti, blago vama! No ne bojte se njihova zastrašivanja i ne plašite se! ¹⁵Naprotiv, Gospodin - Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ¹⁶ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postiðeni za što vas potvaraju. ¹⁷Ta uspješnije je trpjeti, ako je to Božja volja, èineæi dobro, nego èineæi zlo. ¹⁸Doista, i Krist jednom za grijeh umrije, pravedan za nepravedne, da vas privede k Bogu - ubijen doduše u tijelu, ali oživljen u duhu. ¹⁹U njemu otiðe i propovijedati duhovima u tamnici ²⁰koji bijahu nekoæ nepokorni, kad ih ono Božja strpljivost išèekivaše, u vrijeme Noino, dok se gradila korablja u kojoj nekolicina, to jest osam duša, bi spašena vodom. ²¹Njezin protulik, krštenje - ne odlaganje tjelesne neèistoæe, nego molitva za dobru savjest upravljena Bogu - i vas sada spasava po uskrsnuæu Isusa Krista ²²koji, uzašavši na nebo, jest zdesna Bogu, pošto mu bijahu pokoreni anđeli, vlasti i sile.

Chapter 4

¹ Dakle, buduæi da je Krist trpio u tijelu, i vi se oboružajte istim mišljenjem - jer tko trpi u tijelu okanio se grijeha - ²da vrijeme što vam u tijelu još preostaje proživite ne više po ljudskim požudama nego po Božjoj volji. ³Dosta je uistinu što ste u prošlom vremenu vršili volju pogana, hodeæi u razvratnostima, požudama, pijanèevanjima, pijankama, opijanjima i bezakonièkim idolopoklonstvima. ⁴Stoga se èude što se ne slijevate u tu istu rijeku raskalašenosti te proklinju. ⁵Polagat æe oni raèun Onomu tko je veæ spreman suditi žive i mrtve. ⁶Zato je i mrtvima naviješteno evanđelje da osuðeni doduše po ljudsku, u tijelu, žive po Božju - u duhu. ⁷Približio se svršetak

svega! Osvijestite se i otriježite za molitvu! ⁸Prije svega imajte žarku ljubav jedni prema drugima jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha! ⁹Gostoljubivo primajte jedni druge bez mrmljanja! ¹⁰Jedni druge poslužujte - svatko po primljenom daru - kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti! ¹¹Govori li tko? Neka govori kao riječi Božje! Poslužuje li tko? Neka poslužuje kao snagom koju daje Bog da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, komu slava i vlast u vijeke vijekova! Amen. ¹²Ljubljeni! Ne èudite se požaru što bukti među vama da vas iskuša, kao da vam se događa štogod neobièno! ¹³Naprotiv, radujte se kao zajedničari Kristovih patnja da i o Objavljenju njegove slave možete radosno klicati. ¹⁴Pogrđuju li vas zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh Slave, Duh Božji u vama poèiva. ¹⁵Tek neka nitko od vas ne trpi kao ubojica, ili kradljivac, ili zloèinac, ili makar i kao nametljivac; ¹⁶ako li kao kršæanin, neka se ne stidi, nego slavi Boga zbog tog imena. ¹⁷Ta vrijeme je da zapoène Sud - od doma Božjega. No ako veæ od vas zapoèinje, kakav je onda svršetak onih što nisu poslušni Božjem evanđelju? ¹⁸I ako se pravednik jedva spasava, opak i grešnik gdje da se pojavi? ¹⁹Stoga oni koji po volji Božjoj trpe, neka dobrim djelima povjere duše svoje vjernom Stvoritelju.

Chapter 5

¹ Starješine dakle među vama opominjem, ja sustarješina i svjedok Kristovih patnja, a zato i zajedničar slave koja se ima oèitovati: ²pasite povjereno vam stado Božje, nadgledajte ga - ne prisilno, nego dragovoljno, po Božju; ne radi prljava dobitka, nego oduševljeno; ³i ne kao gospodari Baštine nego kao uzori stada. ⁴Pa kad se pojavi Natpastir, primit æete neuveli vijenac slave. ⁵Tako i vi, mladici, podložite se starješinama; svi se jedni prema drugima pripašite poniznošæu jer Bog se oholima protivi, a poniznima daruje milost. ⁶Ponizite se dakle pod snažnom rukom Božjom da vas uzvisi u pravo vrijeme. ⁷Svu svoju brigu povjerite njemu jer on se brine za vas. ⁸Otriježite se! Bdižite! Protivnik vaš, đavao, kao rièuæi lav obilazi tražeæi koga da proždre. ⁹Oprite mu se stameni u vjeri znajuæi da takve iste patnje podnose vaša braæa po svijetu. ¹⁰A Bog svake milosti, koji vas pozva na vjeènu slavu u Kristu, on æe vas, pošto malo potrpite, usavršiti, uèvrstiti, ojaèati, utvrditi. ¹¹Njemu vlast u vijeke vjekova! Amen. ¹²Pišem vam ukratko, po Silvanu, koga smatram bratom vjernim, da vas ohrabrim i posvjedoèim kako je ovo istinska milost Božja. Nje se držite! ¹³Pozdravlja vas suizabranica u Babilonu i Marko, sin moj. ¹⁴Pozdravite jedni druge cjelovom ljubavi! Mir svima vama koji ste u Kristu!

2 Peter

Chapter 1

¹ Šimun Petar, sluga i apostol Isusa Krista, onima koje pravednošću Boga našega i Spasitelja Isusa Krista zapade ista dragocjena vjera kao i nas. ²Punina vam milosti i mira po spoznaji Boga i Isusa, Gospodina našega! ³Doista, po spoznaji njega, koji nas pozva slavom svojom i krepošću, božanska nas je snaga njegova obdarila svime za život i pobožnost. ⁴Time smo obdareni dragocjenim, najvećim obećanjima da po njima postanete zajedničari božanske naravi umakavši pokvarenosti koja je u svijetu zbog požude. ⁵Zbog toga svim marom prionite: vjerom osigurajte krepost, krepošću spoznaje, ⁶spoznanjem uzdržljivost, uzdržljivošću postojanost, postojanošću pobožnost, ⁷pobožnošću bratoljublje, bratoljubljem ljubav. ⁸Jer ako to imate i u tom napredujete, nećete biti besposleni i neplodni za spoznanje Isusa Krista. ⁹A tko toga nema, slijep je, kratkovidan; zaboravio je da je očišćen od svojih prijašnjih grijeha. ¹⁰Zato, braćo, to revnije uznastojte učvrstiti svoj poziv i izabranje: to činite - ne, nećete posrnuti nikada! ¹¹Tako će vam se bogato osigurati ulazak u vječno kraljevstvo Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista. ¹²Zato će vas uvijek na to podsjećati premda to znate i utvrđeni ste u primljenoj istini. ¹³Pravo je, mislim, da vas dok sam u ovom šatoru, budim opomenom, ¹⁴svjestan da će brzo napustiti svoj šator, kako mi i Gospodin naš Isus Krist očitova. ¹⁵A pobrinut će se da se i nakon mog izlaska uvijek toga sjećate. ¹⁶Ta nismo vam navijestili snagu i Dolazak Gospodina našega Isusa Krista slijedeći izmudrene priče, nego kao odevici njegova veličanstva. ¹⁷Od Oca je doista primio čast i slavu kad mu ono od uzvišene Slave doprije ovaj glas: Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, u njemu mi sva milina! ¹⁸Taj glas, koji s neba dopiraše, čujemo mi koji bijasmo s njime na Svetoj gori. ¹⁹Tako nam je potvrđena proročka riječ te dobro činite što uza nju prijanjate kao uza svjetiljku što svijetli na mrklu mjestu - dok Dan ne osvane i Danica se ne pomoli u srcima vašim. ²⁰Ponajprije znajte ovo: nijedno se proroštvo Pisma ne može tumačiti samovoljno ²¹jer nikada proroštvo ne bi ljudskom voljom doneseno, nego su Duhom Svetim poneseni ljudi od Boga govorili.

Chapter 2

¹ Bilo je u narodu i lažnih proroka, kao što će i među vama biti lažnih učitelja, onih koji će prokrijumčariti pogubna krivovjerja, zaniijekati Gospodina koji ih otkupi, i navući na se brzu propast. ²I mnogi će se povesti za njihovim razvratnostima. Zbog njih će se kuniti put istine. ³U svojoj će vas lakomosti kupovati izmišljotinama. Njihova osuda već odavna nije dokona i propast im ne drijema. ⁴Doista, ako Bog anđela koji sagriješiše nije poštedio nego ih je sunovratio u Tartar i predao mračnom bezdanu da budu čuvani za sud; ⁵ako staroga svijeta ne poštedje, nego sačuva - osmoga - Nou, glasnika pravednosti, srušivši potop na svijet bezbožni; ⁶ako gradove Sodomu i Gomoru u pepeo pretvori, osudi i za primjer budućim bezbožnicima postavi; ⁷ako pravednog Lota, premorena razvratnim življenjem onih razularenika, oslobodi - ⁸pravedniku se doista dan za danom

duša razdirala dok je gledao i slušao bezakonièka djela onih meðu kojima je boravio - ⁹umije Gospod i pobožnike iz napasti izbaviti, a nepravednike za kaznu na Dan sudnji saèuvati, ¹⁰ponajpaèe one koji u prljavoj požudi idu za puti i preziru Velièanstvo. Preuzetnici, drznici i ne trepnu pogrđujuæi Slave, ¹¹dok anđeli, iako jakošæu i snagom od njih veæi, ne izrièu protiv njih pred Gospodinom pogrđna suda. ¹²Oni pak kao nerazumne životinje, po naravi rođene za lov i istrebljenje, pogrđuju što ne poznaju. Istim æe istrebljenjem i oni biti istrebljeni; ¹³zadesit æe ih nepravda, plaæa nepravednosti. Užitkom smatraju razvratnost u pol bijela dana. Ljage i sramote! Naslađuju se prijeverama svojim dok se s vama goste. ¹⁴Oèi su im pune preljubnice, nikako da se nasite grijeha; mame duše nepostojane, srce im je uvježbano u lakomstvu, prokleti sinovi! ¹⁵Zabludiše, napustivši ravan put, te pođoše putom Bosorova sina Bileama, koji prigrlj plaæu nepravednosti, ¹⁶ali primi i ukor za svoje nedjelo: nijemo živinèe ljudskim glasom prozbori i sprijeèi prorokovo bezumlje. ¹⁷Oni su izvori bezvodni, oblaci vjetrom gonjeni; za njih se èuva mrkla tmina. ¹⁸Naklapajuæi naduvene ispraznosti, požudama putenim, razvratnostima mame one što netom odbjegoše od onih koji žive u zabludi. ¹⁹Obeæavaju im slobodu, a sami su robovi pokvarenosti. Jer svatko robuje onomu tko ga svlada. ²⁰Doista, pošto su po spoznaji Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista odbjegli od prljavština svijeta, ako se opet u njih upleæu i daju se svladati, ovo im je potonje gore od onoga prvoga. ²¹Bilo bi im doista bolje da nisu spoznali puta pravednosti, negoli, pošto ga spoznaše, okrenuti leđa svetoj zapovijedi koja im je predana. ²²Dogodilo im se što veli istinita izreka: "Pas se vraæa svojoj bljuvotini i okupana svinja valjanju u blatu."

Chapter 3

¹ Ljubljani, pišem evo veæ drugu poslanicu. U objema opomenom budim vaš zdrav razbor ²da se sjetite rijeèi što ih prorekoše sveti proroci i zapovijedi apostola vaših, zapovijedi Gospodinove i Spasiteljeve. ³Znajte ponajprije ovo: u posljednje æe se dane pojaviti podrugljivi izrugivaèi; povoditi æe se za svojim požudama ⁴i pitati: "Što je s obeæanjem njegova Dolaska? Jer i otkad Oci pomriješe, sve ostaje kao što bijaše od poèetka stvorenja." ⁵Ta oni naumice zaboravljaju da nebesa bijahu odavna i da zemlja na Božju rijeèè posta iz vode i po vodi. ⁶Na isti naèin ondašnji svijet propade vodom potopljen. ⁷A sadašnja nebesa i zemlja istom su rijeèèju pohranjena za oganj i èuvaju se za Dan suda i propasti bezbožnih ljudi. ⁸Jedno, ljubljani, ne smetnite s uma: jedan je dan kod Gospodina kao tisuæu godina, a tisuæu godina kao jedan dan. ⁹Ne kasni Gospodin ispuniti obeæanje, kako ga neki sporim smatraju, nego je strpljiv prema vama jer neæe da tko propadne, nego hoæe da svi prispiju k obraæenju. ¹⁰Kao tat æe doæi Dan Gospodnji u koji æe nebesa trijeskom uminuti, poèela se, užarena, raspasti, a zemlja i djela na njoj razotkriti. ¹¹Kad se sve tako ima raspasti, kako li treba da se svi vi istièete u svetu življenju i pobožnosti ¹²išèekujuæi i pospješujuæi dolazak Dana Božjega u koji æe se nebesa, zapaljena, raspasti i poèela, užarena, rastaliti. ¹³Ta po obeæanju njegovu išèekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva. ¹⁴Zato, ljubljani,

dok to išèekujete, uznastojte da mu budete neokaljani i besprijekorni, u miru. ¹⁵A strpljivost Gospodina našega spasenjem smatrajte, kako vam i ljubljani brat naš Pavao napisa po mudrosti koja mu je dana. ¹⁶Tako u svim poslanicama gdje o tome govori. U njima ima ponešto nerazumljivo, što neupuæeni i nepostojani iskrivljuju, kao i ostala Pisma - sebi na propast. ¹⁷Vi dakle, ljubljani pošto ste upozoreni, èuvajte se da ne biste, zavedeni bludnjom razularenika, otpali od svoje postojanosti. ¹⁸A rastite u milosti i spoznanju Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista! Njemu slava i sada i do u dan vjeènosti! Amen!

1 John

Chapter 1

¹ Što bijaše od poèetka, što smo èuli, što smo vidjeli oèima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Rijeèi, Životu - ²da, Život se oèitova, i vidjeli smo i svjedoèimo, i navješæujemo vam Život vjeèni, koji bijaše kod Oca i oèitova se nama - ³što smo vidjeli i èuli, navješæujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom. ⁴I to vam pišemo da radost naša bude potpuna. ⁵A ovo je navještaj koji smo èuli od njega i navješæujemo vama: Bog je svjetlost i tame u njemu nema nikakve! ⁶Reknemo li da imamo zajedništvo s njim, a u tami hodimo, lažemo i ne èinimo istine. ⁷Ako u svjetlosti hodimo, kao što je on u svjetlosti, imamo zajedništvo jedni s drugima i krv Isusa, Sina njegova, èisti nas od svakoga grijeha. ⁸Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama. ⁹Ako priznamo grijehe svoje, vjeran je on i pravedan: otpustit æe nam grijehe i oèistiti nas od svake nepravde. ¹⁰Reknemo li da nismo zgriješili, pravimo ga lašcem i rijeèi njegove nema u nama.

Chapter 2

¹ Djeèice moja, ovo vam pišem da ne griješite. Ako tko i sagriješi, zagovornika imamo kod Oca - Isusa Krista, Pravednika. ²On je pomirnica za grijeha naše, i ne samo naše, nego i svega svijeta. ³I po ovom znamo da ga poznajemo: ako zapovijedi njegove èuvamo. ⁴Tko veli: "Poznajem ga", a zapovijedi njegovih ne èuva, lažac je, u njemu nema istine. ⁵A tko èuva rijeè njegovu, u njemu je zaista savršena ljubav Božja. Po tom znamo da smo u njemu. ⁶Tko veli da u njemu ostaje, valja mu iæi putom kojim je on hodio. ⁷Ljubljani, pišem vam ne novu zapovijed, nego staru zapovijed, koju ste imali od poèetka. Ta stara zapovijed jest rijeè koju ste èuli. ⁸A opet, novu vam zapovijed pišem - obistinjuje se u njemu i vama - jer tama prolazi, svjetlost istinita veæ svijetli. ⁹Tko veli da je u svjetlosti, a mrzi brata svojega, u tami je sve do sada. ¹⁰Tko ljubi brata svojega,

u svjetlosti ostaje i sablazni u njemu nema. ¹¹A tko mrzi brata svojega, u tami je, u tami hodi i ne zna kamo ide jer mu tama zaslijepi oèi. ¹²Pišem vama, djeèice, jer su vam grijesi oprošteni po njegovu imenu. ¹³Pišem vama, oci, jer upoznaste onoga koji je od poèetka. Pišem vama, mladiæi, jer ste pobijedili Zloga. ¹⁴Napisah vama, djeco, jer upoznaste Oca. Napisah vama, oci, jer upoznaste onoga koji je od poèetka. Napisah vama, mladiæi, jer ste jaki i rijeè Božja u vama ostaje i pobijedili ste Zloga. ¹⁵Ne ljubite svijeta ni što je u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema u njemu ljubavi Oèeve. ¹⁶Jer što je god svjetovno - požuda tijela, i požuda oèiju, i oholost života - nije od Oca, nego od svijeta. ¹⁷Svijet prolazi i požuda njegova, a tko èini volju Božju, ostaje dovijeka. ¹⁸Djeco, posljednji je èas! I, kako ste èuli, dolazi Antikrist. I sad su se veæ mnogi antikristi pojavili. Odatle znamo da je posljednji èas. ¹⁹Od nas iziðoše, ali ne bijahu od nas. Jer kad bi bili od nas, ostali bi s nama; ali neka se oèituje da nisu od nas. ²⁰A vi imate Pomazanje od Svetoga, i znanje svi imate. ²¹Ne pisah vam zato što ne biste znali istine, nego jer je znate i jer znate da nikakva laž nije od istine. ²²Tko je lažac, ako ne onaj koji tvrdi da Isus nije Krist? Antikrist je onaj ²³tko nijeèe Oca i Sina. Svaki koji nijeèe Sina, nema ni Oca, a tko priznaje Sina, ima i Oca. ²⁴A vi - što èuste od poèetka, u vama nek ostane. Ako u vama ostane što èuste od poèetka, i vi æete ostati u Sinu i Ocu. ²⁵A ovo je obeæanje koje nam on obeæa: život vjeèni. ²⁶Ovo vam napisah o onima koji vas zavode. ²⁷A vi - Pomazanje koje primiste od njega u vama ostaje i ne treba da vas itko pouèava. Nego njegovo vas Pomazanje uèi o svemu, a istinito je i nije laž, pa kao što vas je ono nauèilo, ostanite u Njemu. ²⁸I sada, djeèice, ostanite u njemu da budemo puni pouzdanja kad se pojavi te se ne postidimo pred njim o njegovu dolasku. ²⁹Ako znate da je on Pravednik, znate i da je svaki koji èini pravdu od njega roðen.

Chapter 3

¹ Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo. A svijet nas ne poznaje zato što ne poznaje njega. ²Ljubljeni, sad smo djeca Božja i još se ne oèitova što æemo biti. Znamo: kad se oèituje, bit æemo njemu slièni, jer vidjet æemo ga kao što jest. ³I tko god ima tu nadu u njemu, èisti se kao što je on èist. ⁴Tko god èini grijeh, èini i bezakonje; ta grijeh je bezakonje. ⁵I znate: on se pojavi da odnese grijehe i grijeha nema u njemu. ⁶Tko god u njemu ostaje, ne griješi. Tko god griješi, nije ga vidio nit upoznao. ⁷Djeèice, nitko neka vas ne zavede! Tko èini pravdu, pravedan je kao što je On pravedan. ⁸Tko èini grijeh, od ðavla je jer ðavao griješi od poèetka. Zato se pojavi Sin Božji: da razori djela ðavolska. ⁹Tko god je roðen od Boga, ne èini grijeha jer njegovo sjeme ostaje u njemu; ne može griješiti jer je roðen od Boga. ¹⁰Po ovom se raspoznaju djeca Božja i djeca ðavolska: tko god ne èini pravde i tko ne ljubi brata, nije od Boga. ¹¹Jer ovo je navještaj koji èuste od poèetka: da ljubimo jedni druge. ¹²Ne kao Kajin, koji bijaše od Zloga i ubi brata svog. A zašto ga ubi? Jer mu djela bijahu zla, a bratova pravedna. ¹³Ne èudite se, braæo ako vas svijet mrzi. ¹⁴Mi znamo da smo iz smrti prešli u život jer ljubimo braæu; tko ne

ljubi, ostaje u smrti. ¹⁵Tko god mrzi brata svoga, ubojica je. A znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga, vječnoga života. ¹⁶Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću. ¹⁷Tko ima dobra ovoga svijeta i vidi brata svoga u potrebi pa zatvori pred njim srce - kako ljubav Božja ostaje u njemu? ¹⁸Dječice, ne ljubimo rijeđu i jezikom, već djelom i istinom. ¹⁹Po tom ćemo znati da smo od istine. I umirit ćemo pred njim srce svoje ²⁰ako nas ono bilo u čem osuđuje. Jer Bog je veći od našega srca i znade sve. ²¹Ljubljeni, ako nas srce ne osuđuje, možemo zaufano k Bogu. ²²I što god ištemo, primamo od njega jer zapovijedi njegove čuvamo i činimo što je njemu drago. ²³I ovo je zapovijed njegova: da vjerujemo u ime Sina njegova Isusa Krista i da ljubimo jedni druge kao što nam je dao zapovijed. ²⁴I tko čuva zapovijedi njegove, u njemu ostaje, i On u njemu. I po ovom znamo da on ostaje u nama: po Duhu kojeg nam je dao.

Chapter 4

¹ Ljubljeni, ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet. ²Po ovom prepoznajete Duha Božjega: svaki duh koji ispovijeda da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je. ³A nijedan duh koji ne ispovijeda takva Isusa, nije od Boga: on je Antikristov, a za nj ste čuli da dolazi i sad je već na svijetu. ⁴Vi ste, dječice, od Boga i pobijedili ste ih jer je moćniji Onaj koji je u vama nego onaj koji je u svijetu. ⁵Oni su od svijeta, zato iz svijeta govore i svijet ih sluša. ⁶Mi smo od Boga. Tko poznaje Boga, nas sluša, a tko nije od Boga, ne sluša nas. Po tom prepoznajemo Duha istine i duha zablude. ⁷Ljubljeni, ljubimo jedni druge jer ljubav je od Boga; i svaki koji ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga. ⁸Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav. ⁹U ovom se očitova ljubav Božja u nama: Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet da živimo po njemu. ¹⁰U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijehе naše. ¹¹Ljubljeni, ako je Bog tako ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedni druge. ¹²Boga nitko nikada ne vidje. Ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama, i ljubav je njegova u nama savršena. ¹³Po ovom znamo da ostajemo u njemu i on u nama: od Duha nam je svoga dao. ¹⁴I mi smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao Sina kao Spasitelja svijeta. ¹⁵Tko ispovijeda da je Isus Sin Božji, Bog ostaje u njemu, i on u Bogu. ¹⁶I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj. Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu. ¹⁷U ovom je savršenstvo naše uzajamne ljubavi: imamo pouzdanje na Sudnji dan jer kakav je on, takvi smo i mi u ovom svijetu. ¹⁸Straha u ljubavi nema, nego savršena ljubav izgoni strah; jer strah je muka i tko se boji, nije savršen u ljubavi. ¹⁹Mi ljubimo jer on nas prije uzljubi. ²⁰Rekne li tko: "Ljubim Boga", a mrzi brata svoga, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti. ²¹I ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga.

Chapter 5

¹ Tko god vjeruje: "Isus je Krist", od Boga je rođen. I tko god ljubi roditelja, ljubi i rođenoga. ²Po ovom znamo da ljubimo djecu Božju: kad Boga ljubimo i zapovijedi njegove vršimo. ³Jer ljubav je Božja ovo: zapovijedi njegove èuvati. A zapovijedi njegove nisu teške. ⁴Jer sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet. I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša. ⁵Ta tko to pobjeđuje svijet ako ne onaj tko vjeruje da je Isus Sin Božji? ⁶On, Isus Krist, dođe kroz vodu i krv. Ne samo u vodi nego - u vodi i krvi. I Duh je koji svjedoèi jer Duh je istina. ⁷Jer troje je što svjedoèi: ⁸Duh, voda i krv; i to je troje jedno. ⁹Ako primamo svjedoèanstvo ljudi, svjedoèanstvo je Božje veæe. Jer ovo je svjedoèanstvo Božje, kojim je svjedoèio za Sina svoga: ¹⁰Tko vjeruje u Sina Božjega, ima to svjedoèanstvo Božje u sebi. Tko ne vjeruje Bogu, uèinio ga je lašcem jer nije vjerovao u svjedoèanstvo kojim je svjedoèio Bog za Sina svoga. ¹¹I ovo je svjedoèanstvo: Bog nam je dao život vjeèni; i taj je život u Sinu njegovu. ¹²Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života. ¹³To napisah vama koji vjerujete u ime Sina Božjega da znate da imate život vjeèni. ¹⁴I ovo je pouzdanje koje imamo u njega: ako što ištemo po volji njegovoj, uslišava nas. ¹⁵I znamo li da nas uslišava u svemu što ištemo, znamo da veæ imamo što smo od njega iskali. ¹⁶Vidi li tko brata svojega gdje èini grijeh koji nije na smrt, neka ište i dat æe mu život - onima koji èine grijeh što nije na smrt. Ima grijeh što je na smrt; za nj ne velim da moli. ¹⁷Svaka je nepravda grijeh. A postoji grijeh koji nije na smrt. ¹⁸Znamo: tko god je rođen od Boga, ne griješi; nego Rođeni od Boga èuva ga i Zli ga se ne dotièe. ¹⁹Znamo: od Boga smo, a sav je svijet pod Zlim. ²⁰Znamo: Sin je Božji došao i dao nam razum da poznamo Istinitoga. I mi smo u Istinitom, u Sinu njegovu, Isusu Kristu. On je Bog istiniti i Život vjeèni. ²¹Djeèice, klonite se idola!

2 John

Chapter 1

¹ Starješina izabranoj Gospoði i djeci njezinoj koju ja ljubim u Istini - a ne samo ja nego i svi koji upознаše Istinu - ²radi Istine koja ostaje u nama i bit æe s nama dovijeka. ³Bila s nama milost, milosrðe i mir od Boga Oca i od Sina Oèeva Isusa Krista u istini i ljubavi! ⁴Obradovah se veoma što sam meðu tvojom djecom našao takve koji hode u istini, kao što primismo zapovijed od Oca. ⁵I sada te molim, Gospoðo, ne kao da ti novu zapovijed pišem, nego onu koju smo imali od poèetka: da ljubimo jedni druge. ⁶A ovo je ta ljubav: da živimo po zapovijedima njegovim. To je zapovijed, kao što èuste od poèetka, da u njoj živite. ⁷Jer iziðoše na svijet mnogi zavodnici koji ne ispovijedaju Isusa Krista koji dolazi u tijelu. To je zavodnik i Antikrist. ⁸Èuvajte se da ne izgubite što ste stekli, nego da primite potpunu plaæu. ⁹Tko god pretjera i ne ostane u nauku Kristovu, nema Boga. Tko

ostaje u nauku, ima i Oca i Sina. ¹⁰Ako tko dolazi k vama i ne donosi tog nauka, ne primajte ga u kuæu i ne pozdravljajte ga. ¹¹Jer tko ga pozdravlja, sudjeluje u njegovim zlim djelima. ¹²Mnogo bih vam imao pisati, ali ne htjedoh na papiru i crnilom, nego se nadam da æu doæi k vama i iz usta u usta govoriti da radost vaša bude potpuna. ¹³Pozdravljaju te djeca tvoje izabrane sestre.

3 John

Chapter 1

¹ Starješina ljubljenom Gaju koga ljubim u Istini. ²Ljubljeni! Źelim ti u svemu dobro i da budeš zdrav, kao što je dobro tvojoj duši. ³Veoma se obradovah kada doðoše braæa i posvjedoèiše za tvoju istinu: kako ti živiš po Istini. ⁴Èuti da moja djeca po Istini žive! - nema mi veæe radosti od toga. ⁵Ljubljeni, pravi si vjernik u svemu što èiniš za braæu, i to za došljake. ⁶Oni posvjedoèiše tvoju ljubav pred Crkvom i dobro æeš uèiniti ako ih ispratiš Boga dostojno. ⁷Jer poradi Imena iziðoše i ne primaju ništa od pogana. ⁸Mi smo dakle dužni takve primati da budemo suradnici Istine. ⁹Pisao sam nešto Crkvi: ali Diotref, koji hoæe da bude prvi meðu njima, ne prima nas. ¹⁰Zato ako doðem, spoèitnut æu mu djela koja èini naklapajuæi zlobne rijeçi o nama. Ni to mu nije dosta, nego ne prima braæe, a onima koji bi to htjeli, brani i izgoni ih iz Crkve. ¹¹Ljubljeni! Ne nasljeduj zlo, nego dobro. Tko dobro èini, od Boga je; tko zlo èini, nije vidio Boga. ¹²Za Demetrija svjedoèe svi, i sama Istina, a i mi svjedoèimo. A znaš da je naše svjedoèanstvo istinito. ¹³Mnogo bih ti imao pisati, ali neæu da ti pišem crnilom i perom. ¹⁴Nadam se da æu te uskoro vidjeti pa æemo iz usta u usta govoriti. ¹⁵Mir tebi! Pozdravljaju te prijatelji. Pozdravi prijatelje poimence.

Jude

Chapter 1

¹ Juda, sluga Isusa Krista, brat Jakovljevi: ljubljenima u Bogu, Ocu, èuvanima za Isusa Krista - pozvanima. ²Obilovali milošæu, mirom i ljubavlju! ³Ljubljeni! Dok sam u svojoj brižljivosti kanio pisati vam o našem zajednièkom spasenju, osjetio sam potrebu da vas pismom potaknem da vojujete za vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima. ⁴Jer ušuljali se neki, odavna veæ zapisani za ovaj sud, bezbožnici koji milost Boga našega promiseæu u razuzdanost i nijeèu jedinoga gospodara i Gospodina našega Isusa Krista. ⁵Źelim vas podsjetiti, premda jednom zauvijek sve znate, kako je Gospodin izbavio narod iz Egipta, a zatim uništio nevjerne. ⁶I anðele, koji nisu èuvali svojeg dostojanstva nego su ostavili svoje prebivalište, saèuvao je za sud velikoga Dana, okovane u mraku

vjeènim okovima; ⁷kao Sodoma i Gomora i okolni gradovi, koji su se poput njih podali bludu i otišli za drugom pÓuti, stoje za primjer, ispaštajuæi kaznu u vjeènom ognju. ⁸Uza sve to i ovi sanjari jednako skvrne tijelo, zabacuju Velièanstvo, pogrđuju Slave. ⁹Kad se Mihael arkanđeo s đavlom prepirao za tijelo Mojsijevo, nije se usudio izreæi pogrđan sud protiv njega, nego reèe: "Sprijeèio te Gospodin!" ¹⁰A ovi pogrđuju ono što ne poznaju; a što po naravi kao nerazumne životinje poznaju, u tom trunu. ¹¹Jao njima! Putom Kajinovima pođoše, i zabludi se Bileamovoj za plaæu podaše, i propadoše od pobune Korahove. ¹²Oni su ljage na vašim agapama, bezobzirno se s vama gosteæi i napasajuæi se; oblaci bezvodni što ih vjetrovi raznose, stabla besplodna u kasnoj jeseni, dvaput usahla, iskorijenjena, ¹³bijesno morsko valovlje što ispjenjuje svoje sramote, zvijezde lutalice kojima je spremljena crna tmina do vijeka. ¹⁴O njima prorokova sedmi od Adama, Henok: "Gle, dođe Gospodin sa Destisuæama svojim ¹⁵suditi svima i pokarati sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela kojima bezbožno sagriješiše i za sve drzovite rijeèi koje grešni bezbožnici izrekoše protiv njega." ¹⁶To su rogoborni nezadovoljnici koji hode putom svojih požuda, usta im zborne naduto, ulagaju se u lice radi dobitka. ¹⁷A vi, ljubljani, sjetite se rijeèi što ih prorekoše apostoli Gospodina našega Isusa Krista. ¹⁸Oni vam govorahu: "U posljednje æe vrijeme biti podrugljivaca koji æe se povoditi za bezbožnim požudama svojim." ¹⁹To su sijaèi razdora, sjetilnici koji nemaju Duha. ²⁰A vi, ljubljani, naziđujte se na presvetoj vjeri svojoj moleæi se u Duhu Svetom, ²¹ušeuvaljajte se u ljubavi Božjoj, išèekujuæi milosrđe Gospodina našega Isusa Krista za vjeèni život. ²²I jedne, svadljivce, karajte, ²³druge spasavajte otimajuæi ih ognju, treæima se pak smilujte sa strahom, mrzeæi i haljinu puti okaljanu. ²⁴Onomu koji vas može oèuvati od pada i besprijekorne postaviti pred svoju Slavu u klicanju - ²⁵jedinomu Bogu, Spasitelju našem, po Isusu Kristu, Gospodinu našem: slava, velièanstvo, vlast i moæ i prije svakoga vijeka, i sada, i u sve vijeke. Amen.

Revelation

Chapter 1

¹ Otkrivenje Isusa Krista: njemu ga dade Bog da on pokaže slugama svojim ono što se ima dogoditi ubrzo. I on to oznaèi poslavši svog anđela sluzi svomu Ivanu ²koji posvjedoèi za rijeè Božju i za svjedoèanstvo Isusa Krista - za sve što vidje. ³Blago onomu koji èita i onima što slušaju rijeèi ovog proroštva te èuvaju što je u njem napisano. Jer vrijeme je blizu! ⁴Ivan sedmerim crkvama u Aziji. Milost vam i mir od Onoga koji jest i koji bijaše i koji dolazi i od sedam duhova što su pred Prijestoljem njegovim ⁵i od Isusa Krista, Svjedoka vjernoga, Prvorođenca od mrtvih, Vladara nad kraljevima zemaljskim. Njemu koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi od naših grijeha ⁶te nas uèini kraljevstvom, sveæenicima Bogu i Ocu svojem: Njemu slava i vlast u vijeke vjekova!

Amen! ⁷Gle, dolazi s oblacima i gledat æ ga svako oko, svi koji su ga proboli, i naricat æ nad njim sva plemena zemaljska. Da! Amen. ⁸Ja sam Alfa i Omega, govori Gospodin Bog - Onaj koji jest i koji bijaše i koji dolazi, Svevladar. ⁹Ja, Ivan, brat vaš i suzajedničar u nevolji, kraljevstvu i postojanosti, u Isusu: bijah na otoku zvanu Patmos radi riječi Božje i svjedočanstva Isusova. ¹⁰Zanijeh se u duhu u dan Gospodnji i zaèuh iza sebe jak glas, kao glas trublje. ¹¹Govoraše: "Što vidiš, napiši u knjigu i pošalji sedmerim crkvama: U Efez, Smirnu, Pergam, Tijatiru, Sard, Filadelfiju, Laodiceju." ¹²Okrenuh se da vidim glas koji govoraše sa mnom. I okrenuvši se, vidjeh sedam zlatnih svijećnjaka, ¹³a posred svijećnjaka netko kao Sin Èovječji, odjeven u dugu haljinu, oko prsiju opasan zlatnim pojasom; ¹⁴glava mu i vlasi bijele poput bijele vune, poput snijega, a oči mu kao plamen ognjeni; ¹⁵noge mu nalik mjedi uglađenoj, kao u peći užarenoj, a glas mu kao šum voda mnogih; ¹⁶u desnici mu sedam zvijezda, iz usta mu izlazi maè dvosječan, oštar, a lice mu kao kad sunce sjaji u svoj svojoj snazi. ¹⁷Kad ga vidjeh, padoh mu k nogama kao mrtav. A on stavi na me desnicu govoreći: "Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji, ¹⁸i Živi! Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova te imam ključ Smrti, i Podzemlja. ¹⁹Napiši dakle što si vidio: ono što jest i što se ima dogoditi poslije. ²⁰Glede tajne onih sedam zvijezda koje vidje u mojoj desnici i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda anđeli su sedam crkava, sedam svijećnjaka sedam je crkava."

Chapter 2

¹ Anđelu Crkve u Efezu napiši: "Ovo govori Onaj koji drži sedam zvijezda u desnici, Onaj koji stupa posred sedam zlatnih svijećnjaka: ²Znam tvoja djela, tvoj trud i postojanost tvoju i da ne možeš podnijeti opakih. Iskušao si one koji se prave apostolima, a nisu, i otkrio si da su lažljivci. ³Postojan si, podnio si za ime moje i nisi smalaksao. ⁴Ali imam protiv tebe: prvu si ljubav svoju ostavio. ⁵Spomeni se dakle odakle si pao, obrati se i èini prva djela. Inaè dolazim k tebi i - uklonit æu tvoj svijećnjak s mjesta njegova ako se ne obratiš. ⁶Ali ovo imaš: mrziš nikolajtska djela koja i ja mrzim." ⁷"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama! Pobjedniku æu dati jesti od stabla života koje je u raju Božjem." ⁸I anđelu Crkve u Smirni napiši: "Ovo govori Prvi i Posljednji, Onaj koji bijaše mrtav i oživje: ⁹Znam tvoju nevolju i siromaštvo - ali ti si bogat! - i pogrde od onih koji se nazivaju Židovima, a nisu, nego su sinagoga Sotonina. ¹⁰Ne boj se onoga što ti je trpjeti! Evo, Sotona, æe neke od vas baciti u tamnicu da budete iskušani. Bit æete u nevolji deset dana. Budi vjeran do smrti i dat æu ti vijenac života." ¹¹"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama! Pobjedniku neæe nauditi druga smrt." ¹²I anđelu Crkve u Pergamu napiši: "Ovo govori Onaj u koga je maè dvosjek, oštar: ¹³Znam gdje prebivaš - ondje gdje je Sotonino prijestolje - a èvrsto se držiš moga imena te nisi zanijekao moje vjere ni u one dane kad je Antipa, moj svjedok, vjerni moj, ubijen kod vas - gdje Sotona prebiva. ¹⁴Ali imam nešto malo protiv tebe: imaš ondje nekih što drže nauk Bileama što pouèi Balaka da stupicu stavi sinovima Izraelovim te blaguju od mesa žrtvovana idolima i bludu se podadu. ¹⁵Tako i ti imaš takvih koji drže nauk nikolajtski."

¹⁶Obrati se dakle! Inaèe dolazim ubrzo k tebi da ratujem s njima maèem usta svojih." ¹⁷"Tko ima uho, nek poslušà što Duh govori crkvama! Pobjedniku æu dati mane sakrivene i bijel æu mu kamen dati, a na kamenu napisano ime novo koje nitko ne zna doli onaj koji ga prima." ¹⁸I anđelu Crkve u Tijatiri napiši: "Ovo govori Sin Božji, Onaj u koga su oèi kao plamen ognjeni, a noge mu nalik na mjed uglaðenu: ¹⁹Znam tvoja djela: tvoju ljubav, i vjeru, i služenje, i postojanost - i tvoja posljednja djela obilatija od prvašnjih. ²⁰Ali imam protiv tebe: puštaš ženu Jezabelu, koja se pravi proroèicom, da uèi i zavodi moje sluge te se bludu podaju i blaguju od mesa ųrtvovana idolima. ²¹Dadoh joj vremena za obraæenje, ali ona neæe da se obrati od bludnosti svoje. ²²Evo, bacam je na postelju, a bludne drugare njene u veliku nevolju ako se ne odvrte od njezinih djela; ²³i djecu æu joj smræu pobiti. I znat æe sve crkve: Ja sam Onaj koji istraųuje bubrege i srca - i dat æu vam svakomu po djelima. ²⁴Vama pak velim - vama drugim u Tijatiri koji ne drųe ovog nauka te ne upoznaše takozvanih dubina sotonskih: Ne stavljam na vas drugoga bremena ²⁵nego - što imate, èvrsto drųite dok ne doðem." ²⁶"Pobjedniku, onomu što do kraja bude vršio moja djela, dat æu vlast nad narodima ²⁷i vladat æe njima palicom gvozdenom, kao posuðe glineno satirati ih - ²⁸kao što i ja to primih od Oca svoga. I dat æu mu zvijezdu Danicu. ²⁹Tko ima uho, nek poslušà što Duh govori crkvama!"

Chapter 3

¹ I anđelu Crkve u Sardu napiši: "Ovo govori Onaj koji ima sedam duhova Boųjih i sedam zvijezda: Znam tvoja djela: imaš ime da ųiviš, a mrtav si. ²Budan budi i utvrdi ostatak koji tek što ne umre. Doista, ne naðoh da su ti djela pred Bogom mojim savršena. ³Spomeni se dakle: kako si primio Rijeè i poslušao, tako je i èuvaj - i obrati se. Ne budeš li dakle budan, doæi æu kao tat, a neæeš znati u koji æu èas doæi na te. ⁴Ali imaš u Sardu nekolicinu imena što ne okaljaše svojih haljina; oni æe hoditi sa mnom u bjelini jer su dostojni." ⁵"Tako æe pobjednik biti odjeven u bijele haljine i neæu izbrisati imena njegova iz knjige ųivota i priznat æu ime njegovo pred Ocem svojim i anđelima njegovim." ⁶"Tko ima uho, nek poslušà što Duh govori crkvama!" ⁷I anđelu Crkve u Filadelfiji napiši: "Ovo govori Sveti, Istiniti, Onaj koji ima kljuè Davidov i kad otvori, nitko neæe zatvoriti; kad zatvori, nitko neæe otvoriti: ⁸Znam tvoja djela. Evo, otvorio sam pred tobom vrata kojih nitko zatvoriti ne moųe. Doista, malena je tvoja snaga, a oèuvao si moju rijeè i nisi zatajio mog imena. ⁹Evo, dovest æu neke iz sinagoge Sotonine - koji sebe zovu ųidovi, a nisu, nego laųu - evo, prisilit æu ih da doðu da ti se do nogu poklone te upoznaju da te ja ljubim. ¹⁰Buduæi da si oèuvao moju rijeè o postojanosti, i ja æu oèuvati tebe od èasa kušnje koji ima doæi na sav svijet da se iskušaju svi pozemljari. ¹¹Dolazim ubrzo. Èvrsto drųi što imaš da ti nitko ne ugrabi vijenca." ¹²"Pobjednika æu postaviti stupom u hramu Boga moga i odande on više neæe iziæi i napisat æu na njemu ime Boga svoga i ime grada Boga svoga, novog Jeruzalema koji siðe s neba od Boga mojega, i ime moje novo." ¹³"Tko ima uho, nek poslušà što Duh govori crkvama!" ¹⁴I anđelu

Crkve u Laodiceji napiši: "Ovo govori Amen, Svjedok vjerni i istiniti, Poèetak Božjeg stvorenja: ¹⁵Znam tvoja djela: nisi ni studen ni vruæ. O da si studen ili vruæ! ¹⁶Ali jer si mlak, ni vruæ ni studen, povratit æu te iz usta. ¹⁷Govoriš: 'Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba!' A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol. ¹⁸Savjetujem ti: kupi od mene zlata u vatri žežena da se obogatiš i bijele haljine da se odjeneš da se ne vidi tvoja sramotna golotinja; i pomasti da oèi pomažeš i vidiš. ¹⁹Ja korim i odgajam one koje ljubim. Revan budi i obrati se! ²⁰Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, uniaæi æu k njemu i veèerati s njim i on sa mnom." ²¹"Pobjednika æu posjesti sa sobom na prijestolje svoje, kao što i ja, pobijedivši, sjedoh s Ocem svojim na prijestolje njegovo." ²²"Tko ima uho, nek poslušaj što Duh govori crkvama!"

Chapter 4

¹ Nakon toga vidjeh: gle, vrata otvorena na nebu! A onaj prijašnji glas, što ga ono zaèuh kao glas trublje što govoraše sa mnom, reèe: "Uziði ovamo i pokazat æu ti što se ima dogoditi nakon ovoga!" ²I odmah se u duhu zanijeh kad gle: prijestolje stajaše na nebu i na prijestolje Netko sjede. ³Taj što sjede bijaše nalik na jaspis i sard. A uokolo prijestolja duga slièna smaragdu. ⁴Uokolo prijestolja dvadeset i èetiri prijestolja, a na prijestolja sjedoše dvadeset i èetiri starješine, obuène u bijele haljine, sa zlatnim vijencima na glavi. ⁵Od prijestolja izlaze munje, i glasovi, i gromovi; pred prijestoljem gori sedam ognjenih zubalja, to jest sedam duhova Božjih, ⁶a pred prijestoljem kao neko stakleno more, nalik na prozirac. U sredini prijestolja, oko prijestolja, èetiri biaæa, sprijeda i straga puna oèiju: ⁷prvo biaæ slièno lavu, drugo biaæ slièno juncu, treæe biaæ s licem kao èovjeèjim, èetvrto biaæ slièno leteæem orlu. ⁸Ta su èetiri biaæa - u svakoga po šest krila - sve naokolo i iznutra puna oèiju. Bez predaha dan i noæ govore: "Svet! Svet! Svet Gospodin, Bog Svevladar, Onaj koji bijaše i koji jest i koji dolazi!" ⁹I kad god biaæa dadu slavu i èast pohvalnicu Onomu koji sjedi na prijestolju, Živomu u vijeke vjekova, ¹⁰dvadeset i èetiri starješine padnu nièice pred Onim koji sjedi na prijestolju i poklone se njemu - Živomu u vijeke vjekova. I stavljaju svoje vijence pred prijestolje govoreæi: ¹¹"Dostojan si, Gospodine, Bože naš, primiti slavu i èast i moæ! Jer ti si sve stvorio, i tvojom voljom sve postade i bi stvoreno!"

Chapter 5

¹ I vidjeh: na desnici Onoga koji sjedi na prijestolju - knjiga, iznutra i izvana ispisana, zapeèaæena sa sedam peèata! ²I vidjeh snažna anđela gdje iza glasa proglašuje: "Tko je dostojan otvoriti knjigu i otepeàtiti peèate njezine?" ³I nitko - ni na nebu, ni na zemlji, ni pod zemljom - nije mogao otvoriti knjige i pogledati u nju. ⁴Briznem u plaè jer se nitko ne nađe dostojan otvoriti knjigu i pogledati u nju. ⁵A jedan od starješina reèe: "Ne plaèi! Evo, pobijedi Lav iz plemena Judina, Korijen Davidov,

on æ otvoriti knjigu i sedam peèata njezinih. ⁶I vidjeh: posred prijestolja i èetiriju biæa i posred starješina stoji, kao zaklan, Jaganjac sa sedam rogova i sedam oèiju, to jest sedam duhova Božjih, po svoj zemlji poslanih. ⁷On pristupi te iz desnice Onoga koji sjedi na prijestolju uzme knjigu. ⁸A kad on uze knjigu, èetiri biæa i dvadeset i èetiri starješine padoše nièice pred Jaganjca. U svakoga bijahu citre i zlatne posudice pune kada, to jest molitava svetaèkih. ⁹Pjevaju oni pjesmu novu: "Dostojan si uzeti knjigu i otvoriti peèate njezine jer si bio zaklan i otkupio, krvlju svojom, za Boga ljude iz svakoga plemena i jezika, puka i naroda; ¹⁰uèinio si ih Bogu našem kraljevstvom i sveæenicima i kraljevat æ na zemlji." ¹¹I vidjeh, i zaèuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i biæa i starješina. Bijaše ih na mirijade mirijada i tisuæe tisuæa. ¹²Klicahu iza glasa: "Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moæ, i bogatstvo, i mudrost, i snagu, i èast, i slavu, i blagoslov!" ¹³I zaèujem: sve stvorenje, i na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i u moru - sve na njima i u njima govori: "Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i èast, i slava i vlast u vijeke vjekova!" ¹⁴I èetiri biæa ponavljahu: "Amen!" A starješine padnu nièice i poklone se.

Chapter 6

¹ I vidjeh: kad Jaganjac otvori prvi od sedam peèata, zaèujem gdje prvo od èetiri biæa govori glasom kao gromovnim: "Doði!" ²Pogledam, a ono konj bijelac i u njegova konjanika luk. I dan mu je vijenac te kao pobjednik pođe da pobijedi. ³Kad Jaganjac otvori drugi peèat, zaèujem drugo biæe gdje govori: "Doði!" ⁴I iziđe drugi konj, riðan. I njegovu je konjaniku dano dignuti mir sa zemlje da se ljudi meðu sobom pokolju. I dan mu je maè velik. ⁵Kad Jaganjac otvori treæi peèat, zaèujem treæe biæe gdje govori: "Doði!" Pogledam, a ono konj vranac i njegovu konjaniku u ruci tezulja. ⁶Tada zaèujem kao neki glas isred èetiriju biæa gdje govori: "Mjera pšenice za denar! Tri mjere jeèma za denar! A ulju i vinu ne udi!" ⁷Kad Jaganjac otvori èetvrti peèat, zaèujem glas èetvrtoga biæa gdje govori: "Doði!" ⁸Pogledam, a ono konj sivac; konjaniku njegovu ime je "Smrt" i prati ga Podzemlje. Dana im je vlast nad èetvrtinom zemlje: ubijati maèem i glaðu i smræu i zvijerima zemaljskim. ⁹Kad Jaganjac otvori peti peèat, vidjeh pod žrtvenikom duše zaklanih zbog rijeèi Božje i zbog svjedoèanstva što ga imahu. ¹⁰Vikahu iza glasa: "Ta dokle, Gospodaru sveti i istiniti! Zar neæeš suditi i osvetiti krv našu na pozemljarima?" ¹¹I svakome je od njih dana bijela haljina i reèeno im je neka se strpe još malo vremena dok se ne ispuni broj njihovih sudrugova u službi i braæe njihove koja imaju biti pobijena kao i oni. ¹²I vidjeh: kad Jaganjac otvori šesti peèat, potres velik nastaje. I sunce pocrnje kao dlakava kostrijet, sav mjesec posta kao krv. ¹³I zvijezde padoše s neba na zemlju kao što smokva smokvice stresa kad je potrese žestok vjetar. ¹⁴Nebo išèeznu kao savijena knjiga, a sve se planine i otoci pokrenuše s mjesta. ¹⁵Kraljevi zemaljski, i velikaši, i vojvode, i bogataši, i moguænici, rob i slobodnjak - svi se sakriše u spilje i peæine gorske ¹⁶govoreæi gorama i peæinama: "Padnite na nas i sakrijte nas od lica Onoga koji sjedi na prijestolju i od srdžbe Jaganjæeve. ¹⁷Jer dođe Dan onaj veliki srdžbe njihove i tko æ opstati!"

Chapter 7

¹ Nakon toga vidjeh: četiri anđela stoje na četiri kraja zemlje zadržavajuæi četiri vjetra zemaljska da nikakav vjetar ne puše ni zemljom ni morem nit ikojim drveæem. ²I vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunèeva s peèatom Boga živoga. On povika iza glasa onoj èetvorici anđela kojima bi dano nauditi zemlji i moru: ³"Ne udite ni zemlji ni moru ni drveæu dok ne opeèatimo sluge Boga našega na èelima!" ⁴I zaèujem broj opeèaæenih - sto èetrdeset i èetiri tisuæe opeèaæenih iz svih plemena sinova Izraelovih: ⁵iz plemena Judina dvanaest tisuæa opeèaæenih, iz plemena Rubenova dvanaest tisuæa, iz plemena Gadova dvanaest tisuæa, ⁶iz plemena Ašerova dvanaest tisuæa, iz plemena Naftalijeva dvanest tisuæa, iz plemena Manašeova dvanaest tisuæa, ⁷iz plemena Šimunova dvanaest tisuæa, iz plemena Levijeva dvanaest tisuæa, iz plemena Jisakarova dvanaest tisuæa, ⁸iz plemena Zebulunova dvanaest tisuæa, iz plemena Josipova dvanaest tisuæa, iz plemena Benjaminova dvanaest tisuæa opeèaæenih. ⁹Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. ¹⁰Vièu iz glasa: "Spasenje Bogu našem koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu!" ¹¹I svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i èetiriju biæa, padoše pred prijestoljem nièice, na svoja lica, ¹²i pokloniše se Bogu govoreæi: "Amen! Blagoslov i slava, i mudrost, i zahvalnica, i èast, i moæ i snaga Bogu našem u vijeke vjekova. Amen." ¹³I jedan me od starješina upita: "Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle doðoše?" ¹⁴Odgovorih mu: "Gospodine moj, ti to znaš." A on æe mi: "Oni doðoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjèevoj. ¹⁵Zato su pred prijestoljem Božjim i služe mu dan i noæ u hramu njegovu, i Onaj koji sjedi na prijestolju razapet æe Šator svoj nad njima. ¹⁶Neæe više gladovati ni žeðati, neæe ih više paliti sunce nit ikakva žega ¹⁷jer - Jaganjac koji je posred prijestolja bit æe pastir njihov i vodit æe ih na izvore voda života. I otr æe Bog svaku suzu s oèiju njihovih."

Chapter 8

¹ Kad Jaganjac otvori sedmi peèat, nastaje muk na nebu oko pola sata. ²I vidjeh: sedmorici anđela što stoje pred Bogom dano je sedam trubalja. ³I drugi jedan anđeo pristupi i sa zlatnom kadionicom stane na žrtvenik. I dano mu je mnogo kada da ga s molitvama svih svetih prinese na zlatni žrtvenik pred prijestoljem. ⁴I vinu se dim kadni s molitvama svetih iz ruke anđelove pred lice Božje. ⁵Anđeo uze kadionicu, napuni je vatrom sa žrtvenika i prosu na zemlju. I udariše gromovi, i glasovi, i munje, i potres. ⁶A sedam anđela sa sedam trubalja pripremiše se da zatrupe. ⁷Prvi zatrubi. I nastadoše tuèa i oganj, pomiješani s krvlju, i budu baèeni na zemlju. I treæina zemlje izgorje, i treæina stabala izgorje, i sva zelena trava izgorje. ⁸Drugi anđeo zatrubi. I nešto kao gora velika, ognjem zapaljena, baèeno bi u more. I treæina se mora pretvori u krv ⁹te izginu treæina stvorenja

što u moru žive i treæina laða propade. ¹⁰Treæi anđeo zatrubi. I pade s neba zvijezda velika - gorjela je kao zublja - pade na treæinu rijeka i na izvore voda. ¹¹Zvijezdi je ime Pelin. I treæina se voda pretvori u pelin te mnoštvo ljudi poginu od zagorèenih voda. ¹²Èetvrti anđeo zatrubi. I bi udarena treæina sunca i treæina mjeseca i treæina zvijezda te pomrèaše za treæinu. I dan izgubi treæinu svoga sjaja, a tako i noæ. ¹³I vidjeh i zaèuh orla: letio posred neba i vikao iza glasa: "Jao! Jao! Jao pozemljarima od novih glasova trubalja preostale trojice anđela koji æe sad-na zatrubiti!"

Chapter 9

¹ Peti anđeo zatrubi. I vidjeh: zvijezda je s neba na zemlju pala i dani su joj kljuèi zjala Bezdanova. ²Ona otvori zjalo Bezdanovo i vinu se iz zjala dim kao dim iz peæi goleme te pomrèa sunce i zrak od dima iz zjala. ³Iz dima pak iziðoše na zemlju skakavci i dana im je moæ kakvu imaju štipavci zemaljski. ⁴I zapovjedbene im je da ne ude travi zemaljskoj nit ikojem zelenilu nit ikojem stablu, nego samo ljudima koji nemaju peèata Božjega na èelu. ⁵I dano im je ne da ih ubijaju, nego samo da ih muèe pet mjeseci, a muka njihova da bude kao muka od uboda štipavaca. ⁶U one æe dane ljudi iskati smrt, ali je neæe naæi; poželjet æe umrijeti, ali smrt æe bježati od njih. ⁷Skakavci bijahu izgledom nalik na konje za boj spremne. Na glavama im kao neki zlatni vijenci, lica im kao u ljudi, ⁸kose kao u žena, a zubi kao u lavova. ⁹Imahu oklope kao od željeza, a šum krila njihovih kao štropot bojnih kola s mnogo konja što u boj jure. ¹⁰Repovi im kao u štipavaca, sa žalcima, a u repovima im moæ da ude ljudima pet mjeseci. ¹¹Nad njima je kralj, anđeo Bezdana, hebrejski mu ime Abaddon, grèki Apolion - Upropastitelj. ¹²Prvi Jao proðe. Evo, za njim dolaze još dva druga Jao. ¹³Šesti anđeo zatrubi. I zaèujem neki glas iz rogova zlatnoga žrtvenika pred Bogom. ¹⁴Govoraše šestom anđelu koji je držao trublju: "Odriješi ona èetiri anđela svezana na Rijeci velikoj, Eufratu." ¹⁵I odriješena bijahu èetiri anđela, spremna za taj èas i dan i mjesec i godinu, da pobiju treæinu ljudi. ¹⁶A broj èeta konjanièkih, kako sam èuo, bijaše dvije mirijade mirijada. ¹⁷Ovako u viðenju vidjeh konje i njihove jahaæe: imahu oklope ognjene, plavetne i sumporne boje; glave im kao u lavova, iz usta im sukljao oganj, dim i sumpor. ¹⁸Od ovih triju zala poginu treæina ljudi - od ognja, dima i sumpora što sukljahu konjima iz usta. ¹⁹Doista, snaga je ovim konjima u ustima i repovima: repovi im kao u zmija, s glavama kojima ude. ²⁰Ipak, preostali ljudi, što ne poginuše od tih zala, ne obratiše se od djela ruku svojih, da se više ne klanjaju zlodusima i kumirima - ni zlatnima, ni srebrnima, ni mjedenima, ni kamenima ni drvenima koji niti vide niti èuju nit hodaju - ²¹i ne obratiše se od svojih ubojstava ni od svojih èaranja ni od svoga bluda niti od svojih kraða.

Chapter 10

¹ I vidjeh drugoga jednog, snažnog anđela: silazio s neba ogrnut oblakom, na glavi mu duga, lice mu kao sunce, a noge kao ognjeno stupovlje; ² u ruci drži otvorenu knjižicu. I zakoraèi desnom nogom na more, lijevom na zemlju pa povika iza glasa kao kad lav rièe. ³ I kad povika, oglasi se sedam gromova tutnjavom. ⁴ A kad se oglasi sedam gromova, htjedoh pisati, ali zaèujem glas s neba: "Zapeèati to što prozbori sedam gromova! Toga ne piši!" ⁵ I onaj anđeo što ga vidjeh gdje stoji na moru i zemlji, podiže k nebu desnicu ⁶ i zakle se Živim u vijeke vjekova, koji stvori nebo i sve što je na njemu, zemlju i sve što je na njoj, more i sve što je u njemu: "Neæe više biti vremena!" ⁷ Nego - u dane kad se oglasi sedmi anđeo, èim zatrubi, dovršit æe se otajstvo Božje kao što on to navijesti slugama svojim prorocima." ⁸ I glas što ga zaèuh s neba opet prozbori sa mnom: "Idi, uzmi otvorenu knjigu iz ruke anđela što stoji na moru i na zemlji!" ⁹ Pristupim k anđelu i zamolim ga da mi dade knjižicu. A on æe mi: "Uzmi je i progutaj! Zagorèit æe ti utrobu, ali æe ti u ustima biti slatka kao med." ¹⁰ Uzeh knjižicu iz ruke anđelove i progutah je. I bijaše mi u ustima kao med slatka, ali kad je progutah, zagorèi mi utrobu. ¹¹ I reèeno mi je: "Treba da ponovno prorokuješ proti pucima i narodima i kraljevima mnogim!"

Chapter 11

¹ I dana mi je trska slièna palici i reèeno mi je: "Ustani i izmjeri hram Božji i žrtvenik i poklonike u njemu!" ² Vanjsko dvorište hrama mimoiði, ne mjeri ga jer je dano poganima: gazit æe svetim gradom èetrdeset i dva mjeseca. ³ I ja æu poslati dva svoja svjedoka da, obuèeni u kostrijet, prorokuju tisuæu dvjesta i šezdeset dana. ⁴ Oni su dvije masline i dva svijeænjaka što stoje pred Gospodarom zemlje. ⁵ Ako im tko hoæe nauditi, oganj suèe iz usta njihovih i proždire njihove neprijatelje. Doista, htjedne li im tko nauditi, tako treba da pogine. ⁶ Oni imaju vlast zakljuèati nebo da ne pada kiša dok prorokuju; imaju vlast pretvoriti vode u krv i udariti zemlju kojim god zlom kad god htjednu. ⁷ A kada dovrše svoje svjedoèanstvo, Zvijer koja izlazi iz Bezdana zaratit æe s njima, pobijediti ih i ubiti. ⁸ I njihova æe trupla ležati na trgu grada velikoga koji se duhovno zove Sodoma i Egipat, gdje je i Gospodin njihov rasset. ⁹ Ljudi iz svih puka i plemena i jezika i naroda gledat æe njihova trupla tri i pol dana i neæe dopustiti da im se trupla u grob polože. ¹⁰ Pozemljari æe se radovati i veseliti zbog njihove nesreæe i darivati jedan drugoga jer su ta dva proroka zadavala muku pozemljarima. ¹¹ Ali nakon tri i pol dana duh životni od Boga uðe u njih i stadoše na noge te strah velik obuze one koji ih promatrah. ¹² I zaèuše glas s neba silan: "Uziðite ovamo!" I uziðoše na oblaku u nebo na oèigled svojih neprijatelja. ¹³ U taj èas nastade velik potres: pade desetina grada, a u potresu poginu sedam tisuæa ljudi. Preživjele spopade strah te proslaviše Boga nebeskoga. ¹⁴ Drugi Jao proðe. Evo, treæi Jao dolazi ubrzo! ¹⁵ I sedmi anđeo zatrubi. I na nebu odjeknuše silni glasovi: "Uspostavljeno je nad svijetom kraljevstvo Gospodara našega i Pomazanika njegova i kraljevat æe u vijeke vjekova!" ¹⁶ Tada dvadeset i èetiri starješine, što pred Bogom sjedoše na prijestolja, ¹⁷ padoše nièice i pokloniše se Bogu govoreæi. "Zahvaljujemo ti, Gospodaru, Bože,

Svevladaru, koji jesi i koji bijaše, zato što uze u ruke moæ svoju veliku i zakralji se! ¹⁸Gnjevili se narodi, ali dođe srdžba tvoja i èas da se sudi mrtvima i naplata dade slugama tvojim prorocima i svetima i svima koji se boje imena tvojega, malima i velikima; i da se unište oni koji kvare zemlju." ¹⁹I otvori se hram Božji na nebu i pokazao se Kovèeg saveza njegova u hramu njegovu te udare munje i glasovi i gromovi i potres i tuèa velika.

Chapter 12

¹ I znamenje veliko pokazao se na nebu: Žena odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. ²Trudna vièe u porođajnim bolima i mukama rađanja. ³I pokazao se drugo znamenje na nebu: gle, Zmaj velik, ognjen, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, ⁴a rep mu povlaèi treæinu zvijezda nebeskih - i obori ih na zemlju. Zmaj stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, èim rodi, proždre Dijete. ⁵I ona porodi sina, muškiæa, koji æe vladati svim narodima palicom gvozenom. I Dijete njeno bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu. ⁶A Žena pobježe u pustinju gdje joj Bog pripravi sklonište da se ondje hrani tisuæu dvjesta i šezdeset dana. ⁷I nastao rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ⁸ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. ⁹Zbaèen je Zmaj veliki, Stara zmija - imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta. Baèen je na zemlju, a s njime su baèeni i anđeli njegovi. ¹⁰I zaèujem glas na nebu silan: "Sada nastao spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova! Jer zbaèen je tužitelj braæe naše koji ih je dan i noæ optuživao pred Bogom našim. ¹¹Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjèevom i rijeèju svojega svjedoèanstva: nisu ljubili života svoga - sve do smrti. ¹²Zato veselite se, nebesa i svi nebesnici! A jao vama, zemljo i more, jer Đavao siđe k vama, gnjevan veoma, znajuæi da ima malo vremena!" ¹³Kad Zmaj vidje da je zbaèen na zemlju, stade progoniti Ženu koja rodi muškiæa. ¹⁴No Ženi bijahu dana dva velika krila orlujska da odleti u pustinju, u svoje sklonište gdje se, sklonjena od Zmije, hrani jedno vrijeme i dva vremena i polovicu vremena. ¹⁵I Zmija iz usta pusti za Ženom vodu poput rijeke da je rijeka odnese. ¹⁶Ali zemlja priteèe u pomoæ Ženi: otvori usta i popi rijeku što je Zmaj pusti iz usta. ¹⁷I razgnjevi se Zmaj na Ženu pa ode i zarati se s ostatkom njezina potomstva, s onima što èuvaju Božje zapovijedi i drže svjedoèanstvo Isusovo. ¹⁸I stade na morski žal.

Chapter 13

¹ I vidjeh: iz mora Zvijer izlazi sa deset rogova i sedam glava; na rogovima joj deset kruna, na glavama bogohulna imena. ²Ta Zvijer što je vidjeh bijaše nalik na leoparda, noge joj kao medvjede, usta kao usta lavlja. Zmaj joj dade svoju silu i prijestolje i vlast veliku. ³Jedna joj glava bijaše kao na smrt zaklana, ali joj se smrtna rana zalijeèila. Sva se zemlja, zaèuðena, zanijela za Zvijeri ⁴i svi

se pokloniše Zmaju koji dade takvu vlast Zvijeri. Pokloniše se i Zvijeri govoreæi: "Tko je kao Zvijer! Tko bi smio ratovati s njom?" ⁵I dana su joj usta da govori drskosti i hule i dana joj je vlast da to èini èetrdeset i dva mjeseca. ⁶I ona otvori usta da huli Boga, da huli ime njegovo, njegov Šator i nebesnike. ⁷I dano joj je da se zarati sa svecima i da ih pobijedi. Dana joj je vlast nad svakim plemenom i pukom i jezikom i narodom: ⁸da joj se poklone svi pozemljari, oni kojima ime nije zapisano u knjizi života zaklanog Jaganjca, od postanka svijeta. ⁹Tko ima uho, nek posluša! ¹⁰Je li tko za progonstvo, u progonstvo æe iæi! Je li tko za maè, da bude pogubljen, maèem æe biti pogubljen! U tom je postojanost i vjera svetih. ¹¹I vidjeh: druga jedna Zvijer uzlazi iz zemlje, ima dva roga poput jaganjca, a govori kao Zmaj. ¹²Vrši svu vlast one prve Zvijeri, u njenoj nazoènosti. Prisiljava zemlju i sve pozemljare da se poklone prvoj Zvijeri kojoj ono zacijeli smrtna rana. ¹³Èini znamenja velika: i oganj spušta s neba na zemlju naoèigled ljudi. ¹⁴Tako zavodi pozemljare znamenjima koja joj je dano èiniti u nazoènosti Zvijeri: svjetuje pozemljarima da naèine kip Zvijeri koja bijaše udarena maèem, ali preživje. ¹⁵I dano joj je udahnuti život kipu Zvijeri te kip Zvijeri progovori i poubija sve koji se god ne klanjaju kipu Zvijeri. ¹⁶Ona postiže da se svima - malima i velikima, bogatima i ubogima, slobodnjacima i robovima - udari žig na desnicu ili na èelo, ¹⁷i da nitko ne mogne kupovati ili prodavati osim onog koji nosi žig s imenom Zvijeri ili s brojem imena njezina. ¹⁸U ovome je mudrost: u koga je uma, nek odgoneta broj Zvijeri. Broj je to jednog èovjeka, a broj mu je šest stotina šezdeset i šest.

Chapter 14

¹ I vidjeh: gle, Jaganjac stoji na gori Sionu, a s njime sto èetrdeset i èetiri tisuæe - na èelima im napisano ime njegovo i ime Oca njegova! ²I zaèujem s neba glas, kao šum voda mnogih i tutnjavu silna groma; glas taj koji zaèuh bijaše kao glas citraša što sviraju na citrama. ³Pjevali su pjesmu novu pred prijestoljem i pred èetiri biaæa i pred starješinama. Nitko ne mogaše nauèiti te pjesme doli one sto èetrdeset i èetiri tisuæe - otkupljeni sa zemlje. ⁴Ti se ne okaljaše sa ženama, djevci su! Oni prate Jaganjca kamo god pođe. Otkupljeni su od ljudi kao prvine Bogu i Jaganjcu; ⁵na ustima se njihovim laž ne nađe, neporoèni su. ⁶I vidjeh: drugi jedan anđeo leti posred neba s evanđeljem vjeènim da ga proglasi svim pozemljarima, svakom narodu i plemenu i jeziku i puku. ⁷Vièe iza glasa: "Bojte se Boga i dajte mu slavu jer dođe èas suda njegova! I poklonite se njemu koji stvori nebo i zemlju i more i izvore voda!" ⁸Za njim eto drugog anđela koji govori: "Pade, pade Babilon, veliki koji vinom gnjeva i bluda svojega opi sve narode!" ⁹Za njima eto i treæeg anđela koji vikaše iza glasa: "Tko god se klanja Zvijeri i kipu njezinu te primi žig na èelo ili ruku, ¹⁰pit æe vino gnjeva Božjega, nerazvodnjeno, natoèeno veæ u èaši srdžbe njegove! I bit æe udaren na muke u ognju i sumporu svetim anđelima naoèigled i naoèigled Jaganjcu. ¹¹Dim muke njihove suklja u vijeke vjekova. Ni danju ni noæu nemaju poèinka oni koji se klanjaju Zvijeri i kipu njezinu i tko god primi žig s imenom njezinim." ¹²U tom je postojanost svetih - onih što èuvaju zapovijedi Božje i vjeru

Isusovu. ¹³I zaèujem glas s neba: "Piši! Od sada blaženi mrtvi koji umiru u Gospodinu! Da, govori Duh, neka otpoèinu od svojih trudova! Jer prate ih djela njihova!" ¹⁴I vidjeh: gle, bijel oblak, a na oblak sjede Netko kao Sin Èovjeèji; na glavi mu zlatan vijenac, u ruci oštar srp. ¹⁵I drugi jedan anđeo iziđe iz hrama vièuæi iza glasa onomu što sjedi na oblaku: "Mahni srpom i žanji jer dođe èas žetvi, zrela je žetva zemaljska!" ¹⁶I onaj što sjedi na oblaku baci srp na zemlju i zemlja bi požnjevena. ¹⁷I drugi jedan anđeo iziđe iz hrama nebeskoga. I on imaše oštar srp. ¹⁸I od žrtvenika iziđe drugi anđeo - onaj koji ima vlast nad ognjem - pa povika iza glasa onomu, s oštrim srpom: "Mahni oštrim srpom i poberi grozdove u vinogradu zemaljskom jer sazri grožđe!" ¹⁹I anđeo baci srp na zemlju i obra vinograd zemaljski, a obrano baci u veliku kacu gnjeva Božjega. ²⁰Gazila se kaca izvan grada te poteèe krv iz kace konjima do uzda, tisuæu i šest stotina stadija uokolo.

Chapter 15

¹ I vidjeh drugo znamenje na nebu, veliko i èudesno: sedam anđela sa sedam zala posljednjih - s njima se navršuje gnjev Božji. ²I vidjeh kao neko more od prozirca pomiješano s ognjem. Oni koji pobijediše Zvijer i kip njezin i broj imena njezina stoje u moru od prozirca s citrama Božjim u ruci. ³Pjevaju pjesmu Mojsija, sluge Božjega, i pjesmu Jaganjèevu: "Velika su i èudesna djela tvoja, Gospodine, Bože, Svevladaru! Pravedni su i istiniti putovi tvoji, Kralju naroda!" ⁴Tko da te se ne boji, Gospodine, tko da ne slavi ime tvoje! Ti si jedini svet! I zato svi æe narodi doæi i klanjati se pred tobom jer se oèitovahu pravedna djela tvoja!" ⁵Nakon toga vidjeh: otvori se hram Šatora svjedoèanstva na nebu! ⁶Iziđe sedam anđela sa sedam zala iz hrama; odjeveni bijahu u blistav bijeli lan, oko prsiju opasani zlatnim pojasom. ⁷Jedno od èetiri biæa dade sedmorici anđela sedam zlatnih èaša, punih gnjeva Boga koji živi u vijeke vjekova. ⁸I hram se napuni dimom od Slave Božje i od njegove snage te nitko ne mogaše uæi u hram dok se ne navrši sedam zala sedmorice anđela.

Chapter 16

¹ I zaèujem iz hrama jak glas koji viknu sedmorici anđela: "Hajdete, izlijte sedam èaša gnjeva Božjega na zemlju!" ²Ode prvi i izli svoju èašu na zemlju. I pojavi se èir, koban i bolan, na ljudima što nose žig Zvijerin i klanjaju se kipu njezinu. ³Drugi izli svoju èašu na more. I ono posta krv kao krv mrtvaèeva te izginu sve živo u moru. ⁴Treæi izli svoju èašu na rijeke i izvore voda. I postadoše krv. ⁵I zaèujem anđela voda gdje govori: "Pravedan si, Ti koji jesi i koji bijaše, Sveti, što si tako dosudio!" ⁶Oni su prolili krv svetih i proroka i stoga ih krvlju napajaš! Zavrijedili su!" ⁷I zaèujem žrtvenik kako govori: "Da, Gospode, Bože, Svevladaru! Istiniti su i pravedni sudovi tvoji!" ⁸Èetvrti izli svoju èašu na sunce. I suncu je dano da pali ljude ognjem. ⁹I silna je žega palila ljude te su hulili ime Boga koji ima vlast nad tim zlima, ali se ne obratiše da mu slavu dadu. ¹⁰Peti izli svoju

èašu na prijestolje Zvijeri. I kraljevstvo joj prekriše tmine. Ljudi su grizli jezike od muke ¹¹i hulili Boga nebeskoga zbog muka i èireva, ali se ne obratiše od djela svojih. ¹²Šesti izli svoju èašu na Eufkrat, rijeku veliku. I presahnu voda te naèini prolaz kraljima s istoka sunèeva. ¹³I vidjeh: iz usta Zmajevih i iz usta Zvijerinih i iz usta Lažnoga proroka izlaze tri duha neèista, kao žabe. ¹⁴To su dusi zloduha što èine znamenja, a pođoše sabrati kraljeve svega svijeta na rat za Dan veliki Boga Svevladara. ¹⁵Evo dolazim kao tat! Blažen onaj koji bdije i èuva haljine svoje da ne ide gol te mu se ne vidi sramota! ¹⁶I skupiše ih na mjesto koje se hebrejski zove Harmagedon. ¹⁷I sedmi izli svoju èašu na zrak. Uto iz hrama, s prijestolja, iziđe jak glas i viknu: "Svršeno je!" ¹⁸I udariše munje i glasovi i gromovi i nastala potres velik, kakva ne bijaše otkako je ljudi - tako bijaše silan potres taj. ¹⁹I prasnu natroje grad veliki i gradovi naroda padoše. Spomenu se Bog Babilona velikoga da mu dade piti iz èaše vina gnjevne srdžbe Božje. ²⁰I pobjegoše svi otoci, išèezoše gore, ²¹a iz neba se spusti na ljude tuèa velika, poput talenta. Ljudi su hulili Boga zbog zla tuèe jer zlo njezino bijaše silno veliko.

Chapter 17

¹ I dođe jedan od sedam anđela što nose sedam èaša i prozbori mi: "Dođi pokazat æu ti sud nad Bludnicom velikom što sjedi nad vodama velikim, ²s kojom su bludnièili kraljevi zemlje i pozemljari se opiše vinom bluda njezina." ³I odnese me u duhu u pustinju. Tu vidjeh Ženu koja sjede na skrletnu Zvijer, punu bogohulnih imena, sa sedam glava i deset rogova. ⁴Žena bijaše odjevena u grimiz i skrlet, sva u zlatu, dragom kamenju i biserju. U ruci joj zlatna èaša puna gnusobe i neèisti bluda njezina. ⁵Na èelo joj napisano ime - tajna: "Babilon veliki, mati bludnica i gnusoba zemljinih." ⁶I vidjeh: Žena je pijana od krvi svetih i od krvi svjedoka Isusovih. Kad je vidjeh, èudom se silnim zaèudih. ⁷Nato æe mi anđeo: "Što se èudiš? Ja æu ti kazati tajnu te žene i Zvijeri koja je nosi, Zvijeri sa sedam glava i deset rogova." ⁸"Zvijer koju vidje bijaše i više nije; zamalo izlazi iz Bezdana i ide u propast. I zapanjit æe se pozemljari - oni kojima ime, od postanka svijeta, nije zapisano u knjigu života - kad vide da Zvijer bijaše i više nije, a opet je tu. ⁹Tu se hoæe mudre pameti! Sedam glava sedam je bregova na kojima žena sjedi. A i sedam kraljeva: ¹⁰pet ih veæ pade, jedan jest, a jedan još ne dođe: kada dođe, ostati mu je zamalo. ¹¹I Zvijer koja bijaše i više nije, osma je, a iz broja je njih sedmero, i ide u propast. ¹²Deset rogova što ih vidje deset je kraljeva; oni još ne primiše kraljevstva, ali æe - samo za jedan sat - primiti vlast kao kraljevi zajedno sa Zvijeri. ¹³Jedne su misli: svu svoju silu i vlast predati Zvijeri. ¹⁴Ratovat æe protiv Jaganjca, ali æe ih pobijediti Jaganjac - i njegovi pozvanici, izabranici, vjernici - jer on je Gospodar gospodara i Kralj kraljeva." ¹⁵I reèe mi anđeo: "Vode što ih vidje, na kojima Bludnica sjedi, to su puci i mnoštva i narodi i jezici. ¹⁶I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer - oni æe zamrziti Bludnicu, opustošiti je i ogoliti, najesti se mesa njezina i ognjem je spaliti. ¹⁷Jer Bog im u srce stavi izvršiti

naum njegov: da jednodušno predadu kraljevstvo svoje Zvijeri dok se ne ispune riječi Božje. ^{18x}Zena koju vidje grad je veliki što kraljuje nad kraljevima zemaljskim."

Chapter 18

¹ Nakon toga vidjeh: jedan drugi anđeo silazi s neba s moći velikom! Sva se zemlja zasvijetlila od njegova sjaja. ² On povika iza glasa: "Pade, pade Babilon veliki - Bludnica - i postade prebivalištem zloduha, nastambom svih duhova nečistih, nastambom svih ptica nečistih mrskih ³ jer se gnjevnim vinom bluda njezina opiše narodi; s njom su bludničili svi kraljevi zemaljski, a trgovci se zemaljski obogatiše od silna raskošja njezina." ⁴ Začujem i drugi glas s neba: "Iziđite iz nje, narode moj, da vas ne zadese zla njezina te ne budete suzajedničari grijeha njezinih! ⁵ Jer njezini grijesi do neba dopriješe i spomenu se Bog zločina njezinih. ⁶ Vratite joj milo za drago, naplatite joj dvostruko po djelima! U času u koju je ona natakala natočite dvostruko! ⁷ Koliko se razmetala sjajem i raskoši, toliko joj zadajte muka i jada! Jer u srcu je svome govorila: 'Na prijestolju sjedim kao kraljica i nikad neću obudovjeti, jad me nikada zadesiti neće!' ⁸ Stoga u isti čas je dan zla zadesiti: smrt i jad i glad te će sva u ognju biti spaljena. Jer silan je Gospod, Bog, Sudac njezin!" ⁹ I plakat će i naricati za njom kraljevi zemlje što su s njome bludničili i raskošno živjeli kad gledali budu dim požara njezina. ¹⁰ Prestrašeni mukama njezinim, izdaleka će stajati i naricati: "Jao, jao, grade veliki, Babilone, grade silni! Kako li te u tren oka stiže osuda!" ¹¹ I trgovci zemaljski plaču nad njom i tuguju jer im trga nitko više ne kupuje: ¹² ni zlata, ni srebra, ni dragoga kamenja, ni biserja, ni tanana lana, ni grimiza, ni svile, ni skrleta: nit ikakva mirisava drveta, nit ikakva predmeta od slonove kosti, nit ikakva predmeta od skupocjena drveta, nit od mjedi, nit od željeza, nit od mramora; ¹³ ni cimeta, ni balzama, ni miomirisa, ni pomasti, ni tamjana, ni vina, ni ulja, ni bijeloga brašna, ni pšenice; ni goveda, ni ovaca, ni konja, ni kočija, ni roblja nit ikoje žive duše. ¹⁴ "Voće za kojim ti duša žudjela pobježe od tebe, sav raskoš i sjaj propade ti - ne, nema ga više!" ¹⁵ Trgovci što svim tim trgovahu, što ih ona obogati, izdaleka će stajati, prestrašeni mukama njezinim, plakat će i tugovati: ¹⁶ "Jao, jao, grade veliki, odjeveni nekoć u lan tanan i grimiz i skrlet, naklani zlatom i dragim kamenjem i biserjem! ¹⁷ U tren oka opustje toliko bogatstvo!" I svi kormilari i putnici, svi mornari i moreplovcu izdaleka stoje ¹⁸ i, gledajući dim njezina požara, zapomažu: "Koji li je grad sličan gradu ovom velikom?" ¹⁹ I posuše glavu pepelom te plačući i tugujući viknuše: "Jao, jao, grada li velikoga! Dragocjenostima se njegovim obogatiše svi posjednici morskih brodova, a evo - u tren oka opustje!" ²⁰ Veseli se nad njom, nebo, i svi sveti i apostoli i proroci jer Bog osudivši nju, vama pravo dosudi! ²¹ I jedan snažan anđeo uze kamen, velik poput mlinskoga kamena, i baci ga u more govoreći: "Tako će silovito biti strovaljen Babilon, grad veliki, i nikada ga više biti neće!" ²² "Glas citraša i pjevača i svirača i trubljača u tebi se više neće čuti! Obrtnik vješt kojem god umijeću u tebi se više neće čuti! Klopot žrvnja u tebi se više neće čuti! ²³ Svjetlost svjetiljke u tebi više neće sjati! Glas zaručnika i zaručnice u tebi se više neće čuti! Jer trgovci tvoji bijahu

velikaši zemlje i èaranja tvoja zavedoše sve narode; ²⁴i u tebi se našla krv proroka i svetaca i svih zaklanih na zemlji."

Chapter 19

¹ Nakon toga zaèujem kao jak glas silnoga mnoštva na nebu: "Aleluja! Spasenje i slava i moæ Bogu našem! ²Doista, istiniti su i pravedni sudovi njegovi jer osudi veliku Bludnicu, što pokvari zemlju bludom svojim, i osveti na njoj krv slugu svojih!" ³I ponove: "Aleluja! Dim njezin suklja u vijeke vjekova!" ⁴Nato starješine, njih dvadesetèetvorica, i ona èetiri biæa padoše nièice i p okloniše se Bogu, koji sjedi na prijestolju, govoreæi: "Amen! Aleluja!" ⁵I s prijestolja iziðe glas: "Hvalite Boga našega, sve sluge njegove, svi koji se njega bojite, i mali i veliki!" ⁶I zaèuh kao glas silna mnoštva i kao šum voda mnogih i kao prasak gromova silnih: "Aleluja! Zakraljeva Gospod, Bog naš Svevladar! ⁷Radujmo se i klièimo i slavu mu dajmo jer doðe svadba Jaganjèeva, opremila se Zaruènica njegova! ⁸Dano joj je odjenuti se u lan tanan, blistav i èist!" A lan - pravedna su djela svetih. ⁹I reèe mi: "Piši! Blago onima koji su pozvani na svadbenu gozbu Jaganjèevu!" I reèe mi: "Ove su rijeèi istinite, Božje." ¹⁰Padoh mu pred noge da mu se poklonim. A on æe mi: "Nipošto! Sluga sam kao i ti i braæa tvoja koja imaju svjedoèanstvo Isusovo. Bogu se pokloni!" Jer svjedoèanstvo Isusovo duh je proroèki. ¹¹I vidjeh: nebo otvoreno - i gle, konj bijelac, a na nj sjeo On, zvani Vjerni i Istiniti, a sudi i vojuje po pravdi; ¹²oèi mu plamen ognjeni, na glavi mu mnoge krune; nosi napisano ime kojeg nitko ne zna doli on sam; ¹³ogrnut je ogrtaèem krvlju natopljenim; ime mu: Rijeè Božja. ¹⁴Prate ga na bijelcima Vojske nebeske, odjevene u lan tanan, bijel i èist. ¹⁵Iz usta mu izlazi oštar maè kojim æe posjeæi narode. Vladat æe njima palicom gvozdenom. On gazi u kaci gnjevne srdžbe Boga Svevladara. ¹⁶Na ogrtaè, o boku, napisano mu ime: "Kralj kraljeva i Gospodar gospodara." ¹⁷I vidjeh jednog anđela: stajaše na suncu vièuæi iza glasa svim pticama što nebom lete: "Ovamo! Skupite se na veliku gozbu Božju ¹⁸da se najedete mesa kraljeva, i mesa vojvoda, i mesa moguænika, i mesa konja i konjanika njihovih, i mesa svih moguæih ljudi, slobodnjaka i robova, malih i velikih!" ¹⁹I vidjeh: Zvijer i kraljevi zemlje i vojske njihove skupiše se u boj da se zarate s Onim što sjedi na konju i s vojskom njegovom. ²⁰I Zvijer bi uhvaæena, a s njom i Lažni prorok koji je u njenoj nazoènosti èinio znamenja i njima zavodio one što su primili žig Zvijeri i klanjali se njezinu kipu. Živi su oboje baèeni u ognjeno jezero što gori sumporom. ²¹A drugi su posjeèeni maèem što iziðe iz usta Onoga koji sjedi na konju i sve se ptice nasitiše mesa njihova.

Chapter 20

¹ I vidjeh anđela: siđe s neba s ključima Bezdana i s velikim okovima u ruci. ²Zgrabi Zmaja, Staru zmiju, to jest Đavla, Sotonu, i okova ga za tisuću godina. ³Baci ga u Bezdani koji nad njim zatvori i zapečati da više ne zavodi narode dok se ne navrší tisuću godina. Nakon toga ima biti odriješen za malo vremena. ⁴I vidjeh prijestolja - onima što sjedoše na njih dano je suditi - i duše pogubljenih zbog svjedočanstva Isusova i zbog Riječi Božje i sve koji se ne pokloniše Zvijeri ni kipu njezinu te ne primiše žiga na čela svoja ni na ruke. Oni oživješe i zakraljevaše s Kristom tisuću godina. ⁵Drugi mrtvi ne oživješe dok se ne navrší tisuću godina. To je ono prvo uskrsnuće. ⁶Blažen i svet onaj tko je dionik toga prvog uskrsnuća! Nad njim druga smrt nema vlasti: oni će biti svećenici Božji i Kristovi i s njime će kraljevati tisuću godina. ⁷A kad se navrší tisuću godina, Sotona će iz svoga zatvora biti pušten: ⁸izići će zavesti narode sa četiri kraja zemlje, Goga i Magoga, i skupiti ih u boj. Bit će ih kao pijeska morskoga. ⁹Skupiše se na prostrano polje zemlje i opkoliše tabor svetih i ljubljeni grad. Ali oganj siđe s neba te ih proguta. ¹⁰A njihov zavodnik, Đavao, bačen bi u jezero ognjeno i sumporno, gdje se nalaze i Zvijer i Lažni prorok: ondje će se mučiti danju i noću u vijeke vjekova. ¹¹I vidjeh veliko bijelo prijestolje i Onoga što sjede na nj: pred licem njegovim pobježe zemlja i nebo; ni mjesta im se više ne nađe. ¹²I vidjeh mrtve, velike i male: stoje pred prijestoljem, a knjige se otvoriše. I otvori se jedna druga knjiga, knjiga života. I mrtvi bijahu suđeni po onome što stoji napisano u knjigama, po djelima svojim. ¹³More predade svoje mrtvace, a Smrt i Podzemlje svoje: i svaki bi suđen po djelima svojim. ¹⁴A Smrt i Podzemlje bili su bačeni u jezero ognjeno. Jezero ognjeno - to je druga smrt: ¹⁵tko se god ne nađe zapisan u knjizi života, bio je bačen u jezero ognjeno.

Chapter 21

¹ I vidjeh novo nebo i novu zemlju jer - prvo nebo i prva zemlja uminu; ni mora više nema. ²I Sveti grad, novi Jeruzalem, vidjeh: silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica naključna za svoga muža. ³I začujem jak glas s prijestolja: "Evo Šatora Božjeg s ljudima! On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima. ⁴I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer - prijašnje uminu." ⁵Tada Onaj što sjedi na prijestolju reče: "Evo, sve ćinim novo!" I doda: "Napiši: Ove su riječi vjerne i istinite." ⁶I još mi reče: "Svršeno je! Ja sam Alfa i Omega, Početak i Svršetak! Ja ću žednomu dati s izvora vode života zabadava. ⁷To će biti baština pobjednikova. I ja ću njemu biti Bog, a on meni sin. ⁸Kukavicama pak, nevjernima i okaljanima, ubojicama, bludnicima, vračarima i idolopoklonicima i svim lažljivcima udio je u jezeru što gori ognjem i sumporom. To je druga smrt." ⁹I dođe jedan od sedam anđela što imaju sedam čaša punih zala konačnih te progovori sa mnom: "Dođi, pokazat ću ti Zaručnicu, Ženu Jaganjčevu!" ¹⁰I prenese me u duhu na goru veliku, visoku i pokaza mi sveti grad Jeruzalem: silazi s neba od Boga, ¹¹sav u slavi Božjoj, blistav poput dragoga kamena, kamena slična kristalnom jaspisu; ¹²okružen zidinama velikim i visokim, sa dvanaest vrata: na vratima

dvanaest anđela i napisana imena dvanaest plemena Izraelovih. ¹³Od istoka vrata troja, od sjevera vrata troja, od juga vrata troja, od zapada vrata troja. ¹⁴Gradske su zidine imale dvanaest temelja, a na njima dvanaest imena dvanaestorice apostola Jaganjèevih. ¹⁵Moj subesjednik imaše mjeru, zlatnu trsku, da izmjeri grad, vrata njegova i zidine. ¹⁶Grad se stere u èetvorini: dužina mu jednaka širini. On izmjeri trskom grad: dvanaest tisuæa stadija - dužina mu i širina i visina jednaka. ¹⁷Izmjeri i njegove zidine: sto èetrdeset i èetiri lakta po èovjekovoj mjeri kojom je mjerio anđeo. ¹⁸Zidine su gradske sagrađene od jaspisa, a sam grad od èistoga zlata, slièna èistu staklu. ¹⁹Temelji su gradskih zidina urešeni svakovrsnim dragim kamenjem: prvi je temelj od jaspisa, drugi od safira, treæi od kalcedona, èetvrti od smaragda, ²⁰peti od sardoniksa, šesti od sarda, sedmi od krizolita, osmi od berila, deveti od topaza, deseti od krizopraza, jedanaesti od hijacinta, dvanaesti od ametista. ²¹Dvanaest vrata - dvanaest bisera: svaka od svoga bisera. A gradski trg - èisto zlato, kao prozirno staklo. ²²Hrama u gradu ne vidjeh. Ta Gospod, Bog, Svevladar, hram je njegov - i Jaganjac! ²³I gradu ne treba ni sunca ni mjeseca da mu svijetle. Ta Slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac! ²⁴Narodi æe hoditi u svjetlosti njegovoj, a kraljevi zemaljski u nj donositi slavu svoju. ²⁵Vrata mu se ne zatvaraju obdan, a noæi ondje i nema. ²⁶U nj æe se donijeti slava i èast naroda. ²⁷Ali u nj neæe uniæi ništa neèisto i nijedan tko èini gadost i laž, nego samo oni koji su zapisani u Jaganjèevoj knjizi života.

Chapter 22

¹ I pokaza mi rijeku vode života, bistru kao prozirac: izvire iz prijestolja Božjeg i Jaganjèeva. ²Posred gradskoga trga, s obje strane rijeke, stablo života što rodi dvanaest puta, svakog mjeseca svoj rod. A lišæe stabla za zdravlje je narodima. ³I neæe više biti nikakva prokletstva. I prijestolje æe Božje i Jaganjèevo biti u gradu i sluge æe mu se njegove klanjati ⁴i gledati lice njegovo, a ime æe im njegovo biti na èelima. ⁵Noæi više biti neæe i neæe trebati svjetla od svjetiljke ni svjetla sunèeva: obasjavat æe ih Gospod Bog i oni æe kraljevati u vijeke vjekova. ⁶I reèe mi: "Ove su rijeèi vjerne i istinite jer Gospod Bog, nadahnitelj proroka, posla svoga anđela da on pokaže slugama njegovim što se ima dogoditi ubrzo. ⁷I evo, dolazim ubrzo! Blago onomu koji èuva rijeèi proroštva ove knjige!" ⁸Ja, Ivan, èuo sam i vidio sve ovo. I kad sam to vidio i èuo, padoh pred noge anđelu koji mi to pokaza da mu se poklonim. ⁹A on æe mi: "Nipošto! Sluga sam kao i ti i braæa tvoja proroci i svi koji èuvaju rijeèi ove knjige. Bogu se pokloni!" ¹⁰A zatim æe mi: "Ne zapeèati rijeèi proroštva ove knjige jer - vrijeme je blizu! ¹¹Nepravednik neka samo i dalje èini nepravdu! Okaljan neka se i dalje kalja! Pravednik neka i dalje živi pravedno! Svet neka se i dalje posveæuje!" ¹²"Evo, dolazim ubrzo i plaæa moja sa mnom: naplatit æu svakom po njegovu djelu!" ¹³"Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Poèetak i Svršetak! ¹⁴Blago onima koji peru svoje haljine: imat æe pravo na stablo života i na vrata æe smjeti u grad! ¹⁵Vani pak ostaju psi i vraèari, bludnice, ubojice i idolopoklonici i tko god ljubi i èini laž." ¹⁶"Ja, Isus, poslah anđela svoga posvjedoèiti ovo po

crkvama. Ja sam korijen i izdanak Davidov, sjajna zvijezda Danica." ¹⁷I Duh i Zaruènica govore: "Doði!" I tko ovo èuje, neka rekne: "Doði!" Tko je žedan, neka dođe; tko hoæe, neka zahvati vode života zabadava! ¹⁸Ja svjedoèim svakomu tko sluša rijeèi proroštva u ovoj knjizi: Tko ovomu što doda, Bog æe njemu dodati zla napisana u ovoj knjizi. ¹⁹I tko oduzme od rijeèi proroštva u ovoj knjizi, Bog æe mu oduzeti udio na stablu života i na svetom gradu - na svemu što je napisano u ovoj knjizi. ²⁰Svjedok za sve ovo govori: "Da, dolazim ubrzo!" Amen! Doði, Gospodine Isuse! ²¹Milost Gospodina Isusa sa svima!

Baruch

Chapter 1

¹ Ovo su rijeèi knjige koju u Babilonu napisa Baruh, sin Nerije, sina Maaseje, sina Sidkije, sina Hasadije, sina Hilcije, ²pete godine, sedmoga dana u mjesecu, u vrijeme kada su Kaldejci osvojili Jeruzalem i spalili ga. ³Baruh proèita rijeèi ove knjige pred Jekonijom, sinom Jojakimovim, kraljem Judinim, i pred èitavim narodom koji bijaše došao na èitanje knjige; ⁴pred moguænicima i kraljevima sinovima, pred starješinama, ukratko, pred svim narodom, malim i velikim, pred svima koji su živjeli u Babilonu, na obalama rijeke Suda. ⁵Èuvši, plakali su, postili i molili se pred Gospodom. ⁶Sabraše i novca, koliko tko mogaše, ⁷i poslaše ga u Jeruzalem sveæniku Jojakimu, sinu Hilcije, Šalumova sina, i ostalim sveænicima i svemu narodu koji se s njim nalazio u Jeruzalemu. ⁸Desetoga dana mjeseca Sivana Baruh je spasio posuðe kuæe Gospodnje što bijaše ugrabljeno iz Hrama da bi ga odnio natrag u zemlju Judinu - srebrno posuðe što ga je naèinio Sidkija, sin Jošijin, kralj Judin, ⁹kad je Nabukodonozor, kralj babilonski, odveo iz Jeruzalema i u Babilon doveo Jekoniju s knezovima, kljuèarima, moguænicima i svim narodom. ¹⁰I napisashe: Evo, šaljem vam novac da njime kupite žrtve paljenice i tamjan; pripravite žrtve i prinesite ih za grijeh na žrtveniku Gospoda, Boga našega. ¹¹I molite se za život Nabukodonozora, kralja babilonskog, i za život sina njegova Baltazara da im dani na zemlji budu kao dani neba; ¹²neka nam Gospod dade snage i prosvjetli oèi naše da bismo živjeli u sjeni Nabukodonozora, kralja babilonskog, i u sjeni njegova sina Baltazara, da bismo ih dugo služili te našli milost pred njima. ¹³Molite se i za nas Gospodu, Bogu našem, jer smo ga uvrijedili i do danas se gnjev i srdžba Gospodnja nije odvratila od nas. ¹⁴Èitajte, dakle, knjigu koju vam šaljem i obznanite je u kuæi Gospodnjoj, na blagdan i u dane Zborovanja. ¹⁵Recite tada: Pravedan je Gospod, Bog naš! Ali nama treba da se danas zacrvene od stida obrazi - nama Judejcima i žiteljima jeruzalemskim, ¹⁶našim kraljevima i knezovima, našim sveænicima i prorocima i našim ocima, ¹⁷jer smo grijehili pred Gospodom, bili mu nepokorni ¹⁸i nismo slušali glasa Gospoda, Boga svojega, da hodimo po zapovjedima koje Gospod bijaše stavio pred nas. ¹⁹Od dana kada je oce naše izveo iz Egipta pa do dana današnjega nepokorni smo bili Gospodu,

Bogu svojem, i nismo marili da èujemo njegov glas. ²⁰Tada navališe na nas nevolje i prokletstva kojima se Gospod zaprijetio sluzi svome Mojsiju u dan kada je izveo oce naše iz Egipta da bi nam dao zemlju kojom teèe med i mlijeko. I tako je to do danas. ²¹Nismo bili poslušali glas Gospoda, Boga svojega, ni rijeèi njegovih preko proroka koje nam je on slao; ²²svaki je od nas hodio po nagnuæu svoga opakog srca, služeæi drugim bogovima i èineæi što nije po volji Gospodu, Bogu našem.

Chapter 2

¹Zato je Gospod izvršio prijetnju koju je naviještao protiv nas, protiv naših sudaca koji su sudili Izraelu, protiv naših kraljeva i knezova, protiv naroda Izraelova i Judina: ²pod èitavim nebom nije se još dogodilo ništa slièno onome što se dogodilo u Jeruzalemu, prema onome što bijaše zapisano u Mojsijevu Zakonu - ³da se jelo meso sina i kæeri. ⁴Predao ih je vlasti svih kraljevstava oko nas, na porugu i prokletstvo meðu svim okolnim narodima kamo ih je raspršio Gospod. ⁵Bijahu podjarmljeni umjesto da budu gospodari, jer - sagriješismo Gospodu, Bogu svojemu, ne poslušavši glasa njegova. ⁶Da, pravedan je Gospod, Bog naš! Ali nama - nama treba da se danas zacrvene od stida obrazi, nama i ocima našim. ⁷Oborila se na nas sva zla kojima nam Gospod bijaše zaprijetio. ⁸Mi pak nismo umolili lice Gospodnje odvrativši se od misli svojih opakih srdaca. ⁹Gospod tada uze bdjeti nad nevoljama koje je navalio na nas; jer pravedan je Gospod u svim djelima koja nam je naložio, ¹⁰ali mi nismo slušali njegova glasa niti smo hodili po zapovijedima koje je Gospod pred nas stavio. ¹¹A sada, Gospode, Bože Izraelov, koji si snažnom rukom izveo narod svoj iz Egipta znamenjima i èudesima, velikom snagom i ispruženom desnicom, proslavivši tako ime svoje do dana današnjega: ¹²mi smo sagriješili, bezbožni smo bili i nepravedni pred svim tvojim zapovijedima, Gospode, Bože naš! ¹³Neka se odvрати gnjev tvoj od nas, jer smo samo malen ostatak meðu narodima kamo si nas raspršio. ¹⁴Usliši, Gospode, molitvu našu i vapaj: izbavi nas poradi sebe i udijeli nam milost svoju, pred licem onih koji su nas u sužanjstvo odveli, ¹⁵da sva zemlja zna da si ti Gospod, Bog naš, jer Izrael i njegov rod nosi tvoje ime. ¹⁶Obazri se, Gospode, iz svetoga svoga prebivališta i svrni misao na nas, prikloni uho i poslušaj, ¹⁷otvori oèi i pogledaj: tÓa mrtvi u podzemnom svijetu - kojima je iz utrobe oduzet dah - ne, oni više ne kazuju slave i pravednosti Gospodnje; ¹⁸samo duša ojaðena, koja hodi pognuto i iznemoglo, ugaslih oèiju, duša pregladjela, Gospode, iskazuje tvoju slavu i pravednost! ¹⁹O Gospode, Bože naš! Ne upravljamo svoje prošnje tvome licu zbog zasluga svojih otaca i svojih kraljeva; ²⁰nego jer si ti poslao na nas gnjev svoj i srdžbu svoju, kako si bio navijestio po prorocima, slugama svojim, ovim rijeèima: ²¹"Ovako govori Gospod: Prignite šiju i služite kralju babilonskom, da ostanete u zemlji koju sam dao ocima vašim. ²²Ne poslušate li nalog Gospodnji da služite kralju babilonskom, ²³uèinit æu da iz gradova judejskih i s trgova jeruzalemskih nestane pjesme radosti i pjesme veselja, pjesme zaruènika i pjesme zaruènice, i sva æe zemlja postati pustoš bez stanovnika." ²⁴Ali mi nismo poslušali glasa tvog da služimo

kralju babilonskom, i ti si tada izvršio prijetnje koje si navijestio po prorocima, slugama svojim, da æe kosti kraljeva naših i kosti naših otaca biti izbaèene iz svog poèivališta. ²⁵I doista, one bjehu izbaèene na žegu dana i studen noæi. I umiralo se u strašnim mukama od kuge, gladi i maèa. ²⁶A od kuæe koja nosi Ime tvoje uèinio si ono što je ona danas, zbog zloæe kuæe Izraelove i kuæe Judine. ²⁷Pa ipak, Gospode, Bože naš, postupio si s nama po svoj svojoj dobroti i prevelikoj blagosti, ²⁸kako si obeæao po sluzi svome Mojsiju onoga dana kada si mu zapovjedio da napiše Zakon tvoj za sinove Izraela ovim rijeèima: ²⁹"Ako ne poslušate glasa mog, ovo veliko i bezbrojno mnoštvo zacijelo æe se smanjiti meðu narodima kamo æu ih raspršiti; ³⁰a znam, taj narod tvrde šije neæe poslušati. Ali u zemlji svog sužanjstva oni æe se opametiti ³¹i spoznati da sam ja Gospod, Bog njihov. I dat æu im srce i uši da èuju. ³²Oni æe me hvaliti u zemlji svog izgnanstva i spominjat æe se moga imena; obratit æe se, i smekšat æe im se tvrda šija, ³³i odvratit æe se od opakih svojih djela, jer sjetit æe se sudbine otaca svojih kad su griješili Gospodu. ³⁴Tada æu ih dovesti natrag u zemlju koju sam obeæao zaklevši se njihovim ocima Abrahamu, Izaku i Jakovu, da gospodare njome. I umnožit æu ih, i oni se više neæe smanjivati. ³⁵I uspostavit æu s njima vjeèni Savez: ja æu biti njihov Bog, a oni æe biti moj narod. I neæu više izgoniti svog naroda Izraela iz zemlje koju sam im dao."

Chapter 3

¹ Svevladaru Gospode, Bože Izraelov, tebi vièe duša tjeskobna, duh uznemiren: ²Èuj, Gospode, i smiluj se jer smo sagriješili pred tobom. ³Ti vladaš vjeèito, a mi propadamo bez prestanka. ⁴Gospode svemoguæi, Bože Izraelov, èuj dakle molitvu samrtnika Izraelovih, sinova onih koji su protiv tebe sagriješili, koji nisu slušali glasa Gospoda, Boga svojega, pa zato navališe na nas nevolje. ⁵Ne spominji se opaèina naših otaca, veæ se spomeni u ovo vrijeme ruke svoje i Imena svoga. ⁶Da, ti si Gospod, Bog naš, i mi te hoæemo slaviti, Gospode. ⁷TÓa zato si nam u srce usadio strah svoj da bismo zazvali Ime tvoje i da bismo te proslavili u izgnanstvu uklonivši iz srca svu zloæu naših otaca, koji su sagriješili pred tobom. ⁸Evo nas još danas u ovom izgnanstvu kamo si nas raspršio na užas, prokletstvo i pokaranje zbog svih opaèina naših. ⁹Èuj, Izraele, životne propise, prisluhni da nauèiš mudrost. ¹⁰Zašto, o Izraele, zašto si u zemlji neprijatelja i zašto stariš u tuđini, ¹¹oneišæujuæ' se mrtvacima, ubrojen meðu one koji su u Podzemlju? ¹²Zato što si Vrelo Mudrosti ostavio! ¹³Da si Božjim hodio putem, zauvijek bi prebivao u miru. ¹⁴Nauèi stoga gdje je mudrost, gdje snaga, gdje li razboritost, pa da ujedno spoznaš u èemu je dugovjeènost i život i gdje je svjetlost oèinja i mir. ¹⁵Ali tko je otkrio prebivalište Mudrosti, tko li prodro u njene riznice? ¹⁶Gdje su vladari narodÄa, gdje gospodari zvijeri zemaljskih, ¹⁷gdje oni koji se igrahu pticÄa nebeskih i oni koji zgrtahu srebro i zlato - u što se ljudi uzdaju - te ne bijaše kraja zgrtanju njihovu? ¹⁸I gdje su oni koji s tolikim trudom srebro kovahu da im djela nitko natkriliti ne može? ¹⁹Išèezli su, otišli u Podzemlje! Na njihovo mjesto doðoše drugi. ²⁰Mlaði ugledaše svjetlo dana, nastaniše zemlju, no

puta Mudrosti ni oni ne otkriše; ²¹staza njenih ni oni ne razumješe, ne doumiše joj se - sinovi njeni daleko ostadoše od puta njezina. ²²Nije se èulo o njoj u Kanaanu niti se vidjela u Temanu; ²³ni sinovi Hagarini što zemsku umnost ištu, ni trgovci iz Midjana i Teme, ni pjesnici prièa, ni istraživaèi umnosti ne spoznaše puta Mudrosti, ne dovinuše se staza njezinih. ²⁴Kako je veliko, o Izraele, kako je veliko Božje prebivalište i kako je prostrano mjesto posjeda njegova? ²⁵Veliko i bezgranièno, visoko - neizmjerne! ²⁶Ondje se rodiše divovi, èuveni od davnine, rastom golemi, vješti u boju; ²⁷ali njih ne izabra Bog niti im povjeri put spoznanja; ²⁸izginuše jer ne imaše mudrosti, izginuše sa svoje ludosti. ²⁹Tko se na nebo pope, pa da je dohvati - na oblake, pa da je skinje? ³⁰Tko prebrodi more da bi je otkrio pa da je kupi za najèistije zlato? ³¹Nitko ne zna njezina puta i nitko njezine staze ne shvaæa. ³²Sveznajuæi - samo je on poznaje, svojim je umom pronieè: on koji je za sva vremena sazdao zemlju i svu je životinjama naselio; ³³on koji pošalje svjetlost, i ona, gle, poðe; natrag je zovne, i dršæuæ' ona ga poslušaa. ³⁴Zvijezde mu veselo sjaju na svojim postajama; ³⁵zovne li ih, one mu odgovore: "Evo nas!" - i radosno sjaju svom Stvoritelju. ³⁶On je naš Bog: nitko se drugi s njim usporedit' ne može. ³⁷On je pronikao sav put spoznaje i predao je sluzi svom Jakovu - Izraelu, svome ljubimcu. ³⁸Potom se ona na zemlji pojavila, meðu ljudima udomila.

Chapter 4

¹ Ona je knjiga Božjih zapovijedi, Zakon koji æe trajati do vijeka: tko ga se držao bude, taj æe živjeti; tko ga napusti, taj æe umrijeti. ²Vrati se, Jakove, i prihvati je, hodi k sjaju, k njejoj svjetlosti: ³ne ustupaj slavu svoju drugomu, ni dostojanstvo svoje narodu tuðemu. ⁴Blago nama, Izraele, jer nam je otkriveno što je Bogu po volji! ⁵Ohrabri se, narode moj, spomene Izraelov! ⁶Bili ste prodani narodima, ali ne na uništenje. Boga ste razgnjevili, stoga biste izruèeni neprijateljima; ⁷Stvoritelja svog ste izazvali žrtvujuæi zlodusima, a ne Bogu. ⁸Zaboravili ste Boga vjeènog, svoga hranioca! Ožalostili ste i Jeruzalem - majku koja vas je othranila. ⁹Kada je vidjela gdje se na vas obara gnjev od Boga, stade naricati: "Slušajte, susjede sionske: u tugu veliku zavi me Gospod. ¹⁰Vidjeh gdje mi u sužanjstvo izruèi Vjeèni sinove i kæeri. ¹¹S radošæu sam ih hranila, s tugom i plaðem gledam gdje odlaze. ¹²Nitko nek' se nada mnom ne raduje što obudovjeh i ostadoh sama. Zbog grijeha djece svoje opustjeh, jer se okrenuše od Božjeg Zakona. ¹³Nisu marili za njegove zapovijedi niti išli putovima njegovih propisa, niti stupali stazom stege u njegovoj pravednosti. ¹⁴Dođite, susjede sionske! Gledajte gdje mi u sužanjstvo predaje Vjeèni sinove i kæeri! ¹⁵Doveo je na njih narod iz daljine, narod drzak, tuðega jezika, bez poštovanja prema starcu, bez smilovanja prema djetetu; ¹⁶odvedoše udovi ljubimce, ostaviše je samu, bez kæeri. ¹⁷Kako bih vam mogla ja pomoæi? ¹⁸Samo onaj koji dovede na vas ove nevolje izbavit' vas može iz ruku neprijatelja. ¹⁹Idite, djeco, otiðite svojim putem! Ja ostajem napuštena, samotna; ²⁰skinuh haljinu mira, odjenuh se u kostrijet svojih vapaja: sve dane svoje zazivat æu Vjeènoga. ²¹Ohrabrite se, djeco, zavapite Bogu: on æe vas

izbaviti iz nasilja, iz ruku neprijatelja. ²²Jer u Vjeènog se uzdam, on æe vas spasiti; od Svetoga oèekujem radost: uskoro na vas æe se smilovati, Vjeèni, Spasitelj vaš. ²³S tugom i plaèem vidjeh vas gdje odlazite, ali Bog æe vas meni vratiti s radošæu i klicanjem za sva vremena. ²⁴Kao što susjede sionske vidješe gdje vas zasuznjuju, tako æe naskoro vidjeti gdje æe vas izbaviti Bog, koji æe doæi u velikoj slavi i sjaju Vjeènoga. ²⁵Djeco moja, podnesite pokaranje što se obori na vas od Boga. Neprijatelj te progonio, al' uskoro vidjet æeš njegovu propast, na njegovu æeš šiju staviti nogu. ²⁶Moja su nježna djeca hodila grubim putovima, otjerana kao stado što ga ote neprijatelj. ²⁷Ohrabrite se, djeco, zavapite Bogu: Onaj koji vas stavi na kušnju, on æe vas se spomenuti. ²⁸Ako vam je misao, zastranivši, bila daleko od Boga, vratite se i tražite ga revnošæu deseterostrukom. ²⁹Jer onaj koji je na vas nesreæu doveo, vašim æe spasenjem vratiti vam vjeènu radost. ³⁰Ohrabri se, Jeruzaleme, utješit æe te onaj koji ti dade ime. ³¹Jao onima koji te zlostavljaju, koji se vesele tvojoj propasti! ³²Jao gradovima kojima su tvoja djeca robovala, teško onom koji ti odvede sinove! ³³Jer kao što je uživao u tvom padu i tvojoj se propasti radovao, tako æe tugovati nad svojim opustošenjem. ³⁴Neæe se veseliti mnogome puèanstvu, objest æe mu se preobratit' u tugovanje, ³⁵od Vjeènoga na nj æe doæi oganj za mnogo dana, i za dugo vrijeme bit æe stan zlodusima. ³⁶Obazri se na istok, Jeruzaleme, vidi radost što ti dolazi od Boga. ³⁷Evo, vraæaju ti se sinovi koje si vidio gdje odlaze, sabiru se u tebi od istoka do zapada na zapovijed Svetoga i klièu u slavu Božju.

Chapter 5

¹ Skini, Jeruzaleme, haljinu tugovanja i nesreæe, odjeni se zauvijek ljepotom slave Božje, ²ogrni se plaštem Božje pravednosti, stavi na glavu vijenac slave Vjeènoga; ³jer Bog hoæe pokazati sjaj tvoj svemu pod nebom ⁴i zasvagda ti hoæe dati ime: 'Mir pravednosti' i 'Slava bogoljubnosti'. ⁵Ustani, Jeruzaleme, stani na visoko i obazri se na istok: Pogledaj! Djeca se tvoja sabiru, od istoka do zapada, na zapovijed Svetoga, radujuæ' se što ih se spomenuo Bog. ⁶Otišli su od tebe pješice, vodio ih neprijatelj, a gle, Bog ih tebi vraæa nošene u slavlju, kao djecu kraljevsku. ⁷I naredi Bog: neka se snize sve visoke gore i vjeène klisure; nek' se doline ispune i poravna zemlja da Izrael èvrsto kroèi u sjaju slave Božje. ⁸A šume i sva stabla mirisna èinit æe sjenu Izraelu po Božjoj zapovijedi; ⁹jer Bog æe voditi Izraela u radosti, u svjetlu njegove slave, prateæ' ga milosrdem svojim i pravednošæu."

Chapter 6

¹ Prijepis poslanice koju je poslao Jeremija sužnjima koje je kralj Babilonaca uskoro imao odvesti u Babilon da im saopæi preporuke što mu ih je povjerio Bog. Zbog grijeha što ste ih pred Bogom poèinili, Nabukodonozor, kralj Babilonaca, odvest æe vas kao sužnje u Babilon. ¹Mnoge

su nam i velike darove darovali Zakon, Proroci i ostali Pisci koji su slijedili iza njih. Zato valja pohvaliti Izraela zbog naobrazbe i mudrosti. Ali nije dovoljno da se ljudi sami nauče knjizi, ²Kada stignete u Babilon, ostat æete ondje mnogo godina i za dugo vrijeme, do sedmog naraštaja, a potom æu vas odande u miru izvesti. ²Tko æe izbrojiti pijesak morski i kaplje kišne i dane vjeènosti? ³A u Babilonu vidjet æete bogove - srebrne, zlatne i drvene - koji se nose na leđima i koji neznabošcima strah zadaju. ³Tko æe istražiti nebesku visinu, zemaljsku širinu i dubinu bezdana? ⁴Ëuvajte se! Ne povodite se za tuđim narodima i nemojte da vas pred tim bogovima strah obuzme ⁴Mudrost je stvorena prije svega ostalog, i misaon razbor vjeèan je. ⁵kad opazite pred njima i za njima mnoštvo koje im se klanja. Recite u srcu: "Tebi se, Gospode, jedinomu treba klanjati." ⁵veæ treba da rijeèju i perom koriste i drugim ljudima, te se moj djed Isus, posvetivši se ustrajnom èitanju Zakona, Proroka ⁵# ⁶Jer s vama je moj anđeo - njemu ste životom svojim odgovorni. ⁶Komu se otkrio korijen mudrosti i tko znade njezine namisli? ⁷Jezik im je izgadio umjetnik, drugi su ih obložili zlatom i srebrom: obmana su i govoriti ne mogu. ⁷# ⁸Kao za gizdavu djevojku, uzimaju zlato i prave krune za glave svojih bogova. ⁸Samo je jedan mudar i uistinu strašan kad sjedi na prijestolju svojem - Gospod. ⁹A dogodi se te sveæenici potkradaju sa svojih bogova zlato i srebro i troše ga za sebe; daruju ga èak i bludnicama u bludilištima. Ukrašuju ih haljinama kao ljude - ⁹On ju je stvorio, gledao i izbrojio, izlio je na sva svoja djela, ¹⁰te bogove, srebrne, zlatne i drvene, no oni se od hrðe i crvotoèi obraniti ne mogu ¹⁰i ostalih predaèkih Knjiga i stekavši golemo iskustvo - najposlije i sam našao ponukanim da napiše štogod pouèno i mudro, kako bi oni koji su željni pouke prouèili to, pa tako još više uznapredovali u životu prema Zakonu. ¹⁰na svako tijelo prema velièini njegovoj i obdario njome one koji ga ljube. ¹¹usprkos grimizu kojim ih odijevaju. Potrebno im je èistiti lica od hramske prašine koja napada na njih. ¹¹Strah je Gospodnji slava i hvala, veselje i vijenac radosti. ¹²Jedan drži žezlo kao poglavar pokrajine, ali nikog tko bi ga uvrijedio ne može pogubiti; ¹²Strah Gospodnji sladi srce, daje radost, veselje i dug život. ¹³drugi u desnici drži maè i sjekiru, ali se ne može obraniti ni od rata ni od razbojnika. ¹³Tko se boji Gospoda, sretan je na svršetku i blagoslovljen u dan svoje smrti. ¹⁴Po tom jasno slijedi: to bogovi nisu - njih se, dakle, ne bojte! ¹⁴Strah Gospodnji poèetak je mudrosti, s vjernima je ona stvorena u utrobi majèinoj. ¹⁵Kao što posuda kojom se èovjek služi postaje beskorisnom kada se razbije, tako je i s njihovim bogovima koji su postavljeni u hramovima. ¹⁵Zato, molim, èitajte blagohotno i pozorno ovo moje djelo i oprostite ¹⁵Svila je gnijezdo s temeljem vjeènim meðu ljudima i bit æe vjerna porodu njihovu. ¹⁶Oèi su im pune prašine što je dižu noge onih koji ulaze. ¹⁶Strah je Gospodnji punina mudrosti, ona ih opija svojim plodovima. ¹⁷I kao što su na sve strane zatvorena vrata onome koji se ogriješio o kralja te ima biti pogubljen, tako sveæenici utvrđuju hramove ovih bogova vratima, bravama i zasunima, bojeæi se da ih razbojnici ne opljaèkaju. ¹⁷Dom im napunja milinama i klijeti svojim urodom. ¹⁸Užižu im svjetiljke u mnogo veæem broju negoli sebi samima, ali nijedne od njih bogovi ne mogu vidjeti. ¹⁸Strah Gospodnji vijenac je mudrosti koji cvate mirom i zdravljem. ¹⁹Nalik su na grede hrama: srce im iznutra, kažu, crvi rastaèu - crvi koji gmižu iz zemlje te rastaèu njih i njihove haljine. ¹⁹Gospod je nju gledao i izbrojio i izlio spoznaju i razbor, uzvisio slavu onih koji

je posjeduju. ²⁰Oni i ne osjeæaju da im je lice pocrnjelo od dima što se diže u hramu. ²⁰ako nismo uspjeli naæi primjeren oblik ovom ili onom izrazu, jer valja znati da hebrejski izrièaji, prevedeni na drugi jezik, gube od svoje snage. Štoviše, prouèi li se sam Zakon, Proroci ²⁰Strah Gospodnji korijen je mudrosti, a izdanci su dug život. ²¹Na njihova tijela i glave dolijeæu šišmiši, lastavice i druge ptice; a ima i maèaka. ²¹# ²²Po tim æete znacima prepoznati da to bogovi nisu - njih se, dakle, ne bojte! ²²Strast opakoga ne može opravdati, jer mu teret strasti donosi pad. ²³Ne oèiste li im naslagu sa zlata kojim su obloženi za ukras, sami ga neæe osvjetlati. Nisu ni osjeæali dok su ih salijevali. ²³Strpljiv èovjek podnosi do u pravi èas, a na kraju užiiva radost. ²⁴Kupovali su ih za najvišu cijenu, a nema u njima životnoga daha. ²⁴On krije svoje rijeèi do pravog trenu, i usta mnogih govore o njegovu razboru. ²⁵Bez nogu su, pa ih na ramenima nose i tad pokazuju svoje ruglo ljudima; stide ih se i oni koji im služe, ²⁵i ostale Knjige, opazit æe se povelika razlika između prijevoda i izvornika. Kad sam u trideset i osmoj godini vladavine kralja Euergeta došao u Egipat i boravio ondje neko vrijeme, našao sam djelo veoma pouèno. ²⁵U riznicama mudrosti zagonetke su spoznaje, ali je grešniku mrska pobožnost. ²⁶jer padne li koji bog na zemlju, oni ga moraju podiæi; usprave li ih, oni se sami od sebe neæe pomaæi; ako se nagnu, ne mogu se uspraviti. ²⁶Želiš li mudrost, vrši zapovijedi, i Gospod æe ti je dati. ²⁷Kao mrtvacima darove im prinose. Sveæenici im njihovi tada odnose žrtve da izvuku korist prodajuæi ih. Isto tako i njihove žene prigrabe po dio, ne dijeleæi ništa siromasima i nemoænima. Njihovih se žrtava dotièu žene u èišæenju, a i porodilje. ²⁷Jer strah je Gospodnji mudrost i pouka, i Gospodu je draga vjernost i krotkost. ²⁸Po tom dobro znate: to bogovi nisu - ništa ih se ne bojte! ²⁸Ne opiri se strahu Gospodnjem i ne pristupaj Gospodu dvolièna srca. ²⁹TÓa kako biste ih mogli zvati bogovima? Tima srebrnim, zlatnim i drvenim bogovima žrtve prinose žene. ²⁹Ne budi licemjer pred ljudima i pazi na usne svoje. ³⁰U njihovim hramovima sveæenici sjede poderanih haljina, obrijane glave i brade, ne pokrivajuæi glave; ³⁰Oduèih stoga uložiti sav trud i mar da prevedem ovu knjigu. Uložih mnogo bdjenja i znanja, tijekom tog vremena, da bih posao obavio i objavio knjigu, osobito na korist onima koji se u tuđini žele baviti naukom ³⁰Ne uznosi se, da ne padneš i da se ne osramotiš, jer Gospod æe otkriti tvoje tajne i poniziti te pred svim zborom, jer nisi dosegao straha Gospodnjeg i jer ti je srce puno prijevare. ³¹tule i vièu pred svojim bogovima, kao na mrtvaèkim gozbama. ³²Sveæenici im skidaju haljine te njima odijevaju svoje žene i djecu. ³³Uèine li im kakvo dobro ili zlo, oni to ne mogu uzvratiti; ³⁴niti mogu koga uèiniti kraljem ili ga svrgnuti; niti mogu dati bogatstvo ili novac. Uèini li im tko zavjet pa ga ne održi, oni ga ne mogu prisiliti da za to odgovara. ³⁵Oni ne mogu èovjeka spasiti od smrti niti slabijeg osloboditi od jaèeg; ³⁵i pripravnici su prilagoditi svoje obièaje kako bi živjeli prema Zakonu. Svaka je mudrost od Gospoda i s njime je dovijeka. ³⁶ne mogu slijepcu vratiti vid niti izbaviti èovjeka iz nevolje; ³⁷ne mogu se smilovati udovici niti uèiniti dobro siroti. ³⁸Nalik su na kamenje iz planine, ti bogovi obloženi zlatom i srebrom. Oni koji ih štuju stidjet æe se! ³⁹Kako se, dakle, mogu smatrati ili nazivati bogovima! ⁴⁰I sami ih Kaldejci obešæaæuju; jer videæi nijema èovjeka koji ne može govoriti, oni ga dovode Belu i traže da èovjek progovori, kao da bi ga bog mogao èuti; ⁴¹i nesposobni su promisliti o tome i ostaviti te bogove, toliko su lišeni

razbora! ^{42x}Žene opasane užetom sjede na putovima i pale kad od maslinovih ljustaka; ⁴³kada koju od njih snubi prolaznik da mu se poda, ona se ruga svojoj susjedi što je nisu zapazili kao nju i što joj uže nije prekinuto. ⁴⁴Sve što se događa u blizini tih bogova prijevara je; kako ih, dakle, mogu smatrati ili nazivati bogovima! ⁴⁵Naèiniše ih drvodjelje i zlatari, i nisu drugo doli tvorevina njihova. ⁴⁶Njihovi izrađivaèi ne žive dugo; kako bi njihove rukotvorine bile bogovi? ⁴⁷Jer svojim æ potomcima ostaviti samo obmanu i sramotu. ⁴⁸Ako ljude pogodi rat ili nevolja, sveæenici se među sobom savjetuju gdje da se s njima sakriju; ⁴⁹kako ne uvidjeti da to nisu bogovi kad ni sami sebe ne mogu izbaviti od rata i od nevolja? ⁵⁰Po svemu tomu znat æ se: ti drveni idoli, obloženi zlatom ili srebrom, samo su prijevara! Svima, narodima i kraljevima, bit æ jasno: nisu to bogovi, nego su djela ruku ljudskih: nikakva Božjeg udjela u njima nema! ⁵¹Kome, dakle, neæe biti jasno: to bogovi nisu? ⁵²TÓa ne mogu oni postaviti kralja u nekoj zemlji niti dati kišu ljudima; ⁵³ne mogu presuditi u svojim poslovima niti izbaviti potlaèenog; nemoæni su oni poput vrana između neba i zemlje. ⁵⁴Neka padne vatra na hram tih drvenih bogova obloženih zlatom ili srebrom, njihovi æ sveæenici pobjeæi i spasiti se, dok æ oni ondje izgorjeti kao grede. ⁵⁵Oni se ne mogu opirati ni kralju ni neprijatelju. ⁵⁶Kako onda pomisliti ili povjerovati da su to bogovi? ⁵⁷Ti drveni bogovi obloženi srebrom i zlatom ne mogu se obraniti ni od kradljivaca ni od razbojnika: kako su ovi jaèi od njih, opljaèekat æ im zlato i srebro i otiaèi s haljinama u koje su odjeveni; oni su nesposobni sebi samima pomoæi. ⁵⁸Zato je bolje biti kralj koji dokazuje svoju hrabrost, ili u kuæi korisna posuda kojom se vlasnik služi nego lažni bogovi; bolja su i vrata u kuæi koja èuvaju ono što je u njoj nego lažni bogovi; i drveni stup u kakvoj palaèi bolji je nego lažni bogovi. ⁵⁹Sunce, mjesec i zvijezde, dok sjaju da izvrše službu, poslušni su. ⁶⁰Milina je vidjeti i munju kada sijevne. A vjetar donosi dah svoj zemlji, ⁶¹i oblaci, kada im Gospod zapovjedi da oblete svu zemlju, odmah izvrše nalog Božji. Vatra, poslana odozgo da sažeže gore i šume, izvršava što joj je naloženo. ⁶²Sa svim ovim ti se bogovi ni ljepotom ni snagom usporediti ne mogu. ⁶³Zato se ne može misliti ni reæi da su to bogovi, jer nisu sposobni kazniti niti uèiniti dobra ljudima. ⁶⁴Kada, dakle, znate da to bogovi nisu, njih se ne bojte! ⁶⁵Oni ne mogu ni prokleti ni blagosloviti kraljeva; ⁶⁶niti mogu narodima pokazati znamenja na nebu; oni ne sjaju kao sunce niti svijetle kao mjesec. ⁶⁷Zvijeri su od njih bolje; pobjeæi one mogu u skrovište i sebi pomoæi. ⁶⁸Nikako nam, dakle, nije jasno da su to bogovi; stoga ih se ne bojte! ⁶⁹Kao ptièje strašilo u neèuvanju polju lubenica, takvi su njihovi drveni bogovi obloženi zlatom i srebrom. ⁷⁰Jednako su slièni glogovu grmu u vrtu na koji sjeda svaka ptica ili mrtvacu baèenu u mrak - ti drveni bogovi obloženi zlatom i srebrom. ⁷¹Po grimizu i crvenilu što na njima trune prepoznat æete da to nisu bogovi. Napokon i sami budu izjedeni te postanu na sramotu zemlji. ⁷²Koliko je bolji pravednik koji nema kumirÄa; sramota je daleko od njega!

Sirach

Chapter 2

¹ Sine moj, ako želiš služiti Gospodu, pripravi dušu svoju na kušnju. ² Uèvrsti svoje srce i budi jak i ne nagli kad napast dođe. ³ Prioni uz Boga i ne odmeæi se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. ⁴ Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalnosti svoje bijede. ⁵ Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i odabranici u peæi poniženja. ⁶ Vjeruj u Gospoda, i on æe ti pomoæi, kroèi pravom stazom i uzdaj se u njega. ⁷ Vi što se bojite Gospoda, oèekujte njegovu milost i ne skreæite s pravoga puta, da ne propadnete. ⁸ Vi što se bojite Gospoda, uzdajte se u nj i plaæa vam neæe propasti. ⁹ Vi što se bojite Gospoda, nadajte se dobru, vjeènoj radosti i milosti. ¹⁰ Pogledajte prošla pokoljenja i vidite: je li se ikad postidio tko se uzdao u Gospoda? Je li ikad ostavljen tko ga se ustrajno bojao? Je li ikad prezren koji ga je u pomoæ zvao? ¹¹ TÓa Gospod je suæutan i milostiv, on oprašta grijehe i izbavlja u danima nevolje. ¹² Jaó strašljivim srcima i lijenim rukama i grešniku koji hodi dvjema stazama. ¹³ Jaó mlaku srcu koje ne vjeruje, jer takvo neæe naæi zaštite. ¹⁴ Jaó vama koji ste izgubili izdržljivost: što æete raditi kad vas Gospod pohodi? ¹⁵ Koji se boje Gospoda slušaju njegove rijeði, i koji ga ljube drže se putova njegovih. ¹⁶ Koji se boje Gospoda èine što je njemu po volji, i koji ga ljube uživaju u njegovu Zakonu. ¹⁷ Koji se boje Gospoda pripravlja se srcem svojim i pred njim se ponizuju. ¹⁸ Predajmo se u ruke Gospodnje, a ne u ruke ljudske: jer kakvo je u Gospoda velièanstvo, takva je i njegova milost.

Chapter 3

¹ Djeco, slušajte mene, oca svoga, i radite tako da se spasite. ² Jer Gospod slavi oca u djeci njegovoj i uèvršæuje pravo majke nad sinovima njezinim. ³ Tko štuje oca okajava grijehe svoje, ⁴ i tko èasti majku svoju sabire blago. ⁵ Tko štuje oca radovat æe se sa svoje djece i bit æe uslišen u dan molitve svoje. ⁶ Tko èasti oca svojeg, dugo živi; tko èini radost majci svojoj sluša Gospoda. ⁷ On služi roditeljima svojim kao svojim gospodarima. ⁸ Sine moj, rijeðu i djelom štuj oca svoga da te od njega stigne blagoslov. ⁹ Jer blagoslov oèev uèvršæuje kuæu djeci, a majèina kletva temelje im ruši. ¹⁰ Ne traži èasti u sramoti oca svojeg, jer ti oèeva sramota nije na èast. ¹¹ Jer èovjeku dolazi èast od poèasti oca njegova, a prezrena majka sramota je djeci. ¹² Sine moj, pomozí oca svoga u starosti i ne žalosti ga za života njegova. ¹³ Ako mu i razum klone, budi blag s njime i ne grdi ga ti, koji si u punoj snazi. ¹⁴ Jer, ne zaboravlja se milost prema ocu, veæ se uraèunava u oprost grijeha. ¹⁵ U danima tvoje nevolje Gospod æe te se sjetiti: kao što se led topi na suncu, tako æe se iskopnjeti tvoji grijesi. ¹⁶ Od hulitelja nije bolji tko prezire oca, i Gospod proklinje onoga tko vrijeða majku. ¹⁷ Sine moj, budi krotak u poslu svojem, i bit æeš voljeniji nego onaj koji darove dijeli. ¹⁸ Što si veæi to se veæma ponizi da nađeš milost u Gospoda. ¹⁹ Jer veliko je milosrðe Božje i poniznima otkriva tajnu svoju. ²⁰ Iako je velika moæ Gospoda, on prima poèast poniznih. ²¹ Ne idi za onim

što ti je previsoko i ne istražuj ono što je iznad tvojih snaga. ²²Trsi se duhom svojim oko onoga što ti je dano i ne bavi se pojavama otajstvenim. ²³Ne trudi se oko onog što je iznad tvoje snage, jer i ono èemu su te uèili veæ je pregolemo za um ljudski. ²⁴Mnoge veæ zavede njihova umišljenost, i opaka uobraženost iskrivi im misli. ²⁵# ²⁶Tvrdokorno srce u zlu završava, i tko pogibelj ljubi, u njoj i propada. ²⁷Tvrdokorno srce otešèalo je od nevolja, i grešnik gomila grijeh na grijeh. ²⁸Nema lijeka bolesti oholnika, jer se opaèina u njem ukorijenila. ²⁹Srce razborita èovjeka razmišlja o izrekama, i pažljivo uho san je mudracu. ³⁰Kao što voda gasi uzbuktali oganj, tako i milosrðe èisti od grijeha. ³¹Tko dobroèinstva uzvraæa misli na buduænost, i u èasu svojeg pada naèi æe potporu.

Chapter 4

¹ Sine moj, ne uskraæuj milodara siromahu i ne daj da dugo išèekuju oèi ubogoga. ²Ne žalosti dušu gladnu i ne draži èovjeka u oskudici njegovoj. ³Ne razdražuj srca ogorèena i ne pusti uboga da èeka na dan tvoj. ⁴Ne odbij molbe nevoljnika i ne odvraæaj lice svoje od siromaha. ⁵Ne odvрати pogleda svoga od potrebita i ne daj nikomu prilike da te kune. ⁶Jer prokune li te tko u tjeskobi duše svoje, Tvorac æe njegov uslišiti mu vapaj. ⁷Nastoj omiljeti društvu i prigni glavu pred vladarem. ⁸Saslušaj siromaha i uljudno mu odzdravi; ⁹izbavi potlaèena od njegova tlaèitelja i ne budi podao u svojoj presudi. ¹⁰Budi kao otac sirotama i kao muž budi na pomoæ udovicama. I bit æeš kao sin Svevišnjemu, koji æe te ljubiti više nego tvoja majka. ¹¹Mudrost odgaja sinove svoje i brine se za one koji je traže. ¹²Tko ljubi nju, ljubi život, i koji je rano traže ispunit æe se sreæom. ¹³Tko je posjeduje baštinit æe èast, i kamo god krene, Gospod ga blagoslivlja. ¹⁴Služe Svetomu koji njoj služe, i Gospod ljubi one koji ljube nju. ¹⁵Tko nju poslušà sudi pravedno, i tko se nje drži on je na pouzdanu. ¹⁶Ako se u nju ufa, onda je i baštini, i ona ostaje u posjedu njegovih potomaka. ¹⁷Jer iako u poèetku vodi putem krivudavim, nagoni ga na tjeskobu i drhtavicu, muèi ga stegom svojom dok se ne mogne u nj pouzdati, iskušava ga zapovijedima svojim, ¹⁸a na kraju æe ga privesti pravom putu i otkriti mu svoje tajne. ¹⁹Ako odluta, ona ga ostavlja i predaje njegovoj propasti. ²⁰Sine moj, pazi na prilike i èuvaj se zla, i ne stidi se samoga sebe. ²¹Jer ima stid što vodi grijehu, kao i stid koji je èast i milost. ²²Ne budi pristran protiv sebe samoga i ne stidi se na svoju propast. ²³Ne susteži svoje rijeèi u pravo vrijeme i ne skrivaj svoje mudrosti. ²⁴Jer se u govoru oèituje mudrost i po rijeèima otkriva naobrazba. ²⁵Ne protivi se istini, radije se crveni zbog svojeg neznanja. ²⁶Ne stidi se priznati svoje grijehe i ne opiri se struji rijeke. ²⁷Ne ponizuj se pred budalom i ne budi pristran pred moguænicima. ²⁸Do smrti se bori za istinu, i Gospod æe se boriti za te. ²⁹Ne budi silovit na jeziku a lijen i mlitav na djelu. ³⁰Ne budi kao lav u svojoj kuæi, a strašljivac prema svojim slugama. ³¹Nek' ti ne bude ruka ispružena za primanje, a stisnuta u vrijeme vraæanja.

Chapter 5

¹ Ne oslanjaj se na svoje bogatstvo i ne reci: "Ja imam dosta." ²Ne idi za svojom željom i svojom snagom, slijedeći strasti svoga srca. ³Ne reci: "Tko mi što može?" jer će te Gospod kazniti. ⁴Ne reci: "Griješio sam, pa što!" jer Gospod umije čekati. ⁵Ne uzdaj se toliko u oprostjenje da gomilaš grijeh na grijeh. ⁶Ne reci: "Veliko je milosrđe njegovo, oprostit će mi moje mnoge grijeh!" jer je s njime milosrđe i gnjev te na grešnike pada srdžba njegova. ⁷Ne oklijevaj vratiti se njemu, i ne odgađaj iz dana u dan; jer će iznenada njegov gnjev planuti, i u čas osvetni ti ćeš propasti. ⁸Ne uzdaj se u blago krivo stečeno, ono ti ništa neće koristiti u dan nesreće. ⁹Ne povijaj se sa svakim vjetrom i ne idi po svakoj stazi (tako čini grešnik licemjerni). ¹⁰Budi postojan u nazorima svojim i neka je jedna tvoja riječ. ¹¹Budi brz i pripravan saslušati, a spor odgovarati. ¹²Ako znaš, odgovori svojem bližnjemu; ako ne znaš, stavi ruku na usta. ¹³I slava i sramota dolaze od riječi, i jezik je čovjekov propast njegova. ¹⁴Ne budi klevetnik i jezikom svojim ne postavljaš zamke, jer kao što lupeža čeka sramota, tako podlaca očekuje teška osuda. ¹⁵Ne budi opak ni u malu ni u veliku i ne budi neprijatelj umjesto prijatelj.

Chapter 6

¹ Jer zao glas donosi zazor i sramotu, kako to biva grešniku licemjernom. ²Ne predaj se u ruke svojoj strasti, da ti ona dušu ne rastrga kao razbješnjeli bik; ³da ti ne obrsti lišće i da ti ne propadnu plodovi i ne ostaneš poput sasušena drveta. ⁴Jer strastvena duša propast je onome čija je i čini od njega ruglo pred njegovim neprijateljima. ⁵Umilna riječ umnožava prijatelje, i jezik uljudan izaziva prijazne odgovore. ⁶Neka su ti mnogi poznanici, ali pouzdanik samo jedan od tisuća. ⁷Ako želiš imati prijatelja, steci ga kušanjem i nemoj se prebrzo u nj pouzdati. ⁸Jer netko je prijatelj samo kad to njemu odgovara i taj ne ostaje vjeran u dan nevolje. ⁹A neki će se prijatelj prometnuti u neprijatelja i tvoju sramotu iznijeti na vidjelo. ¹⁰Gdjekoji je opet prijatelj za stolom, ali ga nema u času nevolje. ¹¹Dok si sretan, on će ti biti kao ti sam sebi: s ukupanim tvojim povjerljiv će biti; ¹²a stigne li te zlo, okrenut će se protiv tebe i bježat će od tvog pogleda. ¹³Odvoji se od svojih neprijatelja i čuvaj se svojih prijatelja. ¹⁴Vjeran prijatelj pouzdana je zaštita; i tko ga je stekao našao je blago. ¹⁵Pravom prijatelju nema cijene niti se može izmjeriti njegova vrijednost. ¹⁶Pravi je prijatelj balzam života, nalazi ga onaj tko se Gospoda boji. ¹⁷Tko se Gospoda boji, nalazi prave prijatelje, jer kakav čovjek, takav mu i prijatelj. ¹⁸Sine, uči od mladosti svoje, prigrli pouku, pa ćeš do svojih sjedina nalaziti mudrost. ¹⁹Prilazi joj kao orač i sijač i očekuj obilnu ljetinu, jer malo ćeš se oko nje truditi i brzo ćeš jesti od ploda njezina. ²⁰Veoma je opora nepokornima, i nerazborit ne ustraje u njoj. ²¹Ona ga tišti kao težak kamen i on ne oklijeva da je odbaci. ²²Jer stega je vjerna svojem imenu, ona mnogima nije dostupna. ²³Poslušaj, sine, primi moj naputak i ne odbaci savjeta

mog. ²⁴Stavi svoje noge u njezine okove i vrat svoj u njezin jaram. ²⁵Podmetni svoja leđa pod njezin teret, i neka ti ne smetaju njezine uzde. ²⁶Svom dušom svojom pristupi k njoj i svom snagom svojom slijedi putove njezine. ²⁷Ispituj i istražuj je, i ona æ ti se objaviti; i kad je jednom uhvatiš, ne puštaj je. ²⁸Jer æš naposljetku u njoj naæi mir, i ona æ ti se pretvoriti u radost. ²⁹Njezini okovi bit æ moæna zaštita i njezin jaram halja èasti. ³⁰Njezin jaram bit æ zlatni ures, njezine uzde grimizne vrpce. ³¹Nosit æš je kao sveæanu odoru i vezat æš je kao krasni vijenac. ³²Ako si voljan, sine, možeš postati mudar; i ako se potrudiš, steæi æš razboritost. ³³Ako si pripravan slušati, nauèit æš; ako poslušáš, bit æš mudar. ³⁴Nek' ti je mjesto u staraèkom zboru; i vidiš li mudraca, drži se uz njega. ³⁵Rado slušaj svaku rijeè koja dolazi od Boga i neka ti ne promaknu oštroumne izreke. ³⁶Vidiš li razborita èovjeka, rano ga posjeti i neka tvoja stopala istaru njegov prag. ³⁷Razmišljaj o zapovijedima Gospodnjim i neprestano se drži njegovih naredaba, i Gospod æ osnažiti tvoje srce i steæi æš mudrost koju želiš.

Chapter 7

¹ Ne èini zla, pa te zlo neæe stiæi. ² Kloni se nepravde, i ona æ biti daleko od tebe. ³ Ne sij, sine moj, u brazde nepravde, da ih ne požanješ sedmerostruko. ⁴ Ne traži od Gospoda najviše mjesto, niti od kralja poèasno sjedalo. ⁵ Ne razmeæi se vrlinom pred Gospodom niti mudrošæu pred kraljem. ⁶ Ne traži da budeš sudac ako nemaš snage iskorijeniti nepravdu, da ne bi popustio pred moguænikom i postavio stupicu pravednosti svojoj. ⁷ Ne griješi prema javnom zboru, da ne izgubiš ugled u zajednici. ⁸ Nemoj dvaput griješiti, jer veæ zbog prvog grijeha neæeš umaæi kazni. ⁹ Ne reci: "Pogledat æ Bog na mnoge moje darove i primit æ Svevišnji Bog kad mu ih prinesem." ¹⁰ Ne budi malodušan u molitvi svojoj i ne zanemari dati milodar. ¹¹ Ne preziri èovjeka turobna srca, jer onaj tko ponizuje može i uzvisiti. ¹² Ne pleti prijevare bratu svojem, niti prijatelju takvo što èini. ¹³ Kloni se svake laži, jer od nje dobra nikakva. ¹⁴ Ne govori predugo na zboru staraca i ne ponavljaj rijeèi u molitvi svojoj. ¹⁵ Ne prezri tegobna rada ni ratarskog posla što ga je Svevišnji dao. ¹⁶ Ne ubrajaj se među grešnike, sjeti se da srdžba ne kasni! ¹⁷ Ponizi duboko dušu svoju, jer su vatra i crvi kazna bezbožniku. ¹⁸ Ne mijenjaj prijatelja za novac ni brata za ofirsko zlato. ¹⁹ Ne odbacuj razumne i dobre žene, jer njezina je ljupkost dragocjenija od zlata. ²⁰ Ne zlostavljaj roba koji pošteno radi ni sluge koji ti vjerno služi. ²¹ Ljubi razumna roba kao sebe samog i ne uskrati mu slobode. ²² Imaš li živinèe, pazi ga; ako ti je od koristi, saèuvaj ga. ²³ Imaš li djece, pouèi ih i povij im vrat za mladosti. ²⁴ Imaš li kæeri, èuvaj im tijelo i ne pokazuj im odveæ prijazno lice. ²⁵ Udaj kæer, i obavio si krupan posao, ali je daj èovjeku razumno. ²⁶ Imaš li ženu po srcu svojem, ne otpuštaj je; ako li je ne voliš, ne uzdaj se u nju. ²⁷ Svim srcem poštuj oca svoga i ne zaboravi majèinih bolova. ²⁸ Sjeti se da im svoj život duguješ: kako da im uzvратиš sve što uèiniše za te? ²⁹ Svom dušom svojom boj se Gospoda i štuj njegove sveæenike. ³⁰ Svom snagom svojom ljubi Stvoritelja svoga i ne

ostavljaj slugu njegovih. ³¹Boj se Boga i štuj svećenika, daj mu dio kako ti je naloženo: prvine, naknadnice i prinos plećaka, posvetnice i prvence svetinja. ³²I siromahu pruži ruku, da bude savršen tvoj blagoslov. ³³Budi darežljiv svakomu živom stvoru, pa ni mrtvomu ne uskrati milosti. ³⁴Ne uklanjaj se od onih koji plaću, već s tužnim tuguj. ³⁵Ne zaboravi posjetiti bolesnika, jer će te za to ljubiti. ³⁶U svim svojim djelima misli na svoj konac, pa nećeš nikada griješiti.

Chapter 8

¹ Ne bori se s velikašem, da mu ne padneš u šake. ²Ne pravdaj se s bogatašem, da se ne pokaže težim od tebe. Jer zlato je već mnoge uništilo i zavelo srce kraljevima. ³Ne prepiri se s èovjekom hitra jezika i ne meći mu drva na vatru. ⁴Ne šali se s neodgojenim èovjekom, da ti ne bi uvrijedio predaka. ⁵Ne sramoti èovjeka koji se obratio od grijeha; sjeti se da smo svi krivci. ⁶Ne prezri starca èovjeka, jer će i od nas neki ostarjeti. ⁷Ne likuj nad preminulim; sjeti se da svi umiremo. ⁸Ne odbacuj razgovora mudrih, nego razmišljaj o njihovim izrekama, jer ćeš tako steći nauk i umijeće za službu velikašima. ⁹Ne podcjenjuj govora staraca, jer oni su uèili od svojih roditelja, a od njih ćeš se ti nauèiti razboru i u pravo vrijeme odgovarati. ¹⁰Ne raspiruj ugljevlja grešnikova, da se ne ožežeš njegovim plamenom. ¹¹Ne dopusti da te rugaè razgnjevi i postavi ti zamku tvojim vlastitim rijeèima. ¹²Ne uzajmljuj èovjeku moćnijem od sebe; ako si uzajmio, kao da si izgubio. ¹³Ne jamèi preko svojih mogućnosti; ako si jamèio, misli kako ćeš platiti. ¹⁴Ne parbi se sa sućem, jer će mu dosuditi po volji. ¹⁵Ne idi na put s pustolovom, da ti se on ne natovari: jer on će èiniti po svojoj volji, i njegova će ludost obojicu upropastiti. ¹⁶S èovjekom gnjevnim ne zameći svađe i ne putuj s njim po pustinji, jer njemu nije ništa proliti krv, i na mjestu gdje nema pomoći ubit će te. ¹⁷Luđaka ne pitaj za savjet, jer ne može saèuvati tajne. ¹⁸Ne pokazuj tajne pred tuđinom, jer ne znaš što će se izleći. ¹⁹Ne otkrivaj svoga srca svakom èovjeku i ne oèekuj dobra od svakoga.

Chapter 9

¹ Ne budi ljubomorani na svoju ljubljenu ženu i ne uèi je pakosti na svoju štetu. ²Ne prepuštaj se posve ženi, da ona potpuno ne zavlada tobom. ³Ne približuj se bludnici, da ne padneš u zamke njezine. ⁴Ne druži se s pjevaèicom, da te ne smete umijećem svojim. ⁵Ne upiri pogled u djevicu, da ne bi bio kažnjen zajedno s njom. ⁶Ne daj bludnici svoje duše, da ne izgubiš imetak svoj. ⁷Ne obziri se po gradskim ulicama i ne skitaj se pustim zakucima. ⁸Odvrati pogled svoj od ljupke žene i ne gledaj tuđu ljepotu. Mnoge već zavede ženina ljepota, koja želju raspaljuje kao vatru. ⁹Ne sjedaj nikad s udatom ženom i zajedno s njom ne pij vina, da ti srce ne podlegne njezinim dražima i da u strasti svojoj ne srneš u propast. ¹⁰Ne odbacuj starog prijatelja, jer mu novi neće biti jednak.

Nov prijatelj, vino novo; kad ostari, piješ ga s užitkom. ¹¹Ne zavidi grešniku na uspjehu, jer ne znaš kakav æe mu kraj biti. ¹²Ne naslađuj se onim èime i bezbožnici; sjeti se da im sreæa neæe trajati do Podzemlja. ¹³Drži se daleko od èovjeka koji je kadar ubiti, i neæe te progoniti strah od smrti. Ako mu se približiš, dobro se pazi da te ne liši života. Znaj da među zamkama hodiš i kroèiš po kruništu zidina gradskih. ¹⁴Koliko možeš, druži se sa svojim bližnjim i savjetuj se s mudracima. ¹⁵Za razgovor traži razborite ljude, i tvoje rijeèi nek' su po Zakonu Svevišnjeg. ¹⁶Jedi kruh svoj s pravednicima i u strahu Gospodnjem neka je tvoj ponos. ¹⁷Djelo vještih ruku zasluđuje hvalu, a knez naroda mora biti vièan govoru. ¹⁸Užas je gradu èovjek jezièav, a brbljavac je omražen.

Chapter 10

¹Mudar vladar odgaja svoj narod u stezi, i uredna je vlada razborita èovjeka. ²Kakav je vladar, takvi su i èinovnici; i kakav je gradski upravitelj, takvi mu i građani. ³Neobuzdan kralj upropašæuje svoj narod, a svoj napredak duguje grad razboritosti vladara. ⁴Vlast nad zemljom u rukama je Gospodnjim: Gospod joj u pravo vrijeme postavlja pravog èovjeka. ⁵Uspjeh je èovjekov u Božjoj ruci, i zakonodavcu Bog daruje èast. ⁶Ne budi kivan na svoga bližnjeg ni zbog kakve nepravde i ne èini ništa nepravedno. ⁷Mrska je oholost i Gospodu i èovjeku, a nepravda je odvratna obojici. ⁸Vlast prelazi od jednog naroda drugomu zbog nepravde, nasilja i novca. ⁹Što se toliko oholi prah i pepeo - kad veæ za života ima crvljiva crijeva? ¹⁰Duga bolest srdi lijeènika; tko je danas kralj, sutra umire. ¹¹Kad èovjek umre, baštini gnjilež, grabežljive zvijeri i crve. ¹²Oholost poèinje kad èovjek otpadne od Gospoda i srcem se odmetne od svoga Stvoritelja. ¹³I jer je poèetak oholosti grijeh, tko se njoj oda, širi gnusobu. Gospod ih zbog toga kašnjava èudesnim kaznama i potpuno uništava. ¹⁴Gospod je srušio prijestolja silnika i potlaèene posadio na mjesto njihovo. ¹⁵Gospod je iskorijenio oholice i posadio ponizne na mjesto njihovo. ¹⁶Gospod je porazio zemlje poganske i razorio ih do samog temelja. ¹⁷Neke je od njih odveo i uništio i zbrisao njihov spomen s lica zemlje. ¹⁸Oholost nije stvorena za èovjeka, ni srdžba bijesna za rod ženin. ¹⁹Koji je rod dostojan èasti? Ljudski rod. Koji je rod dostojan èasti? Onaj koji se boji Gospoda. Koji rod prezir zasluđuje? Ljudski rod. Koji rod prezir zasluđuje? Onaj koji krši Zakon. ²⁰Među braæom je glavlar dostojan èasti; koji se Gospoda boje, u èasti su pred njim. ²¹# ²²Nek' se bogat, plemenit i siromah ponose strahom Gospodnjim. ²³Ne valja prezirati razborita siromaha niti èastiti grešnika. ²⁴Poglavar, vladar i moænik dostojni su èasti, ali nema veæeg od onog koji se boji Gospoda. ²⁵Mudru robu služe slobodnjaci, i razborit se èovjek ne tuži. ²⁶Odviše ne mudruj radeæi svoj posao i ne hvastaj se kad si u stisci. ²⁷Bolji je koji radi i živi u izobilju nego tko se hvasta a nema od èega živjeti. ²⁸Sine, poniznošæu èasti samog sebe i cijeni sebe svojom pravom cijenom. ²⁹Tko æe opravdati onoga tko sam sebi nepravdu nanosi i èastiti onoga koji samog sebe prezire? ³⁰Siromaha èaste

zbog njegova razuma i bogataša zbog njegova bogatstva. ³¹Koga èaste u siromaštvu njegovu, koliko više u bogatstvu! Koga preziru u bogatstvu, koliko još više u siromaštvu!

Chapter 11

¹ Mudrost uzvisuje glavu siromahu i posaðuje ga meðu knezove. ²Ne hvali èovjeka po oblièju njegovu i ne preziri nikoga zbog njegova izgleda. ³Malena je pèela meðu stvorovima krilatim, ali ona daje slast najslaðu. ⁴Ne uznosi se zbog odjeæe koju nosiš niti se uznosi zbog svojih poèasti; jer èudesna su djela Gospodnja, iako su skrivena ljudima. ⁵Èesto su kraljevi sjedili na tlima, a neznanac je stekao krunu. ⁶I èesto su moænici bili jako poniženi i odliènici potpali pod tuðu vlast. ⁷Ne optužuj prije nego što istražiš, prvo promisli, pa onda ukori. ⁸Ne odgovaraj prije nego si èuo i ne miješaj se usred govora. ⁹Ne prepiri se o onome što te se ne tièe i ne miješaj se u svaðu grešnika. ¹⁰Sine moj, ne preuzimaj previše poslova; ako ih umnožiš, neæeš proæi bez kazne; ma koliko se žurio, neæeš stiaæi, niti æeš trkom uteæi. ¹¹Èovjek se trudi, muèi i hiti, da bi još više zaostao. ¹²Postoji slab èovjek koji moli pomoæ, bez snage i pun nevolje, ali ga Gospod milostivo gleda i podiže iz njegove bijede. ¹³Uzdiže glavu njegovu i mnogi mu se dive. ¹⁴Dobro i zlo, život i smrt, siromaštvo i bogatstvo - sve dolazi od Gospoda. ¹⁵# ¹⁶# ¹⁷Dar Gospodnji ostaje u pobožnika, i naklonost æe ih Gospodnja dovijeka pratiti. ¹⁸Ima ih koji se obogate pomnjom i škrtošæu, i evo što im je plaæa: ¹⁹dođe dan kad kažu: "Nađoh mir, i sad æu uživati svoja dobra", ali ne znaju koliko æe trajati: morat æe dobra svoja ostaviti drugom i umrijeti. ²⁰Ustraj u dužnosti svojoj, i neka ti je mila, i u svojem radu ostari. ²¹Ne èudi se djelima grešnikovim; uzdaj se u Gospoda i ustraj u svom poslu, jer tako je lako Gospodu iznenada i zaèas obogatiti siromaha. ²²Blagoslov je Gospodnji plaæa pobožniku: brzo se rastvara cvijet blagoslova. ²³Ne reci: "Što mi još treba? I kakav me probitak èeka?" ²⁴Ne reci: "Imam svega dosta, kakvo me odsad zlo može zadesiti?" ²⁵U vrijeme dobra zlo se zaboravlja, i u vrijeme nesreæe ne pamti se sreæa. ²⁶Jer Gospodu je lako u dan smrtni platiti èovjeku prema èinima njegovim. ²⁷U vrijeme nevolje naslade se zaboravljaju, u posljednjem èasu otkrivaju se djela èovjekova. ²⁸Prije smrti ne zovi nikoga sretnim, jer se tek na svom koncu spoznaje èovjek. ²⁹Ne uvodi svakoga èovjeka u kuæu svoju, jer mnogovrsne su u spletkara zamke. ³⁰Srce je oholièino jarebica-mamljivica u krletki, i kao uhoda vreba on tvoju propast. ³¹Klevetnik izvræe dobro u zlo i baca ljagu na samu krepost. ³²Od jedne iskre nastaje ognjište puno žara, a grešnik vreba da prolije krv. ³³Èuvaj se opakoga, jer on zlo snuje, da ti ne nanese vjeènu sramotu. ³⁴Uvedi tuđinca u kuæu, i on æe donijeti nevolju i otuđiti te od tvojih.

Chapter 12

¹ Kad èiniš dobro, pazi komu èiniš, i tvoja dobroèinstva neæe biti uzalud. ²Èini dobro pobožnu, i on æe ti uzvratiti, a ako ne on, onda Svevišnji. ³Nikakvo dobro ne dolazi èovjeku u zlu ustrajnu, i koji odbija da dijeli milodare. ⁴Podaj pobožniku i ne pomaži grešniku. ⁵Uèini dobro poniznu i ne daj ništa bezbožnu. Uskrati mu kruh, ne daj mu ga, da ga to ne uèini jaèim od tebe; jer æe ti platiti dvostrukom opaèinom za sve dobro što si mu uèinio. ⁶Jer Svevišnji prezire grešnike i osvetit æe se bezbožnicima. ⁷Daruj dobromu, a uskrati pomoæ grešniku. ⁸Prijatelj se ne poznaje u sreæi, a neprijatelj se ne može sakriti u nesreæi. ⁹Kad je èovjek sretan, i neprijatelj mu je prijatelj, a kad je nesretan, i prijatelj ga se kloni. ¹⁰Nikad ne vjeruj neprijatelju, jer zloæa je njegova kao kovina što rða. ¹¹Pa i ako ide ponizno i pogureno, jako se pazi i ne vjeruj mu. Budi prema njemu kao onaj koji uglaèava zrcalo, i vidjet æeš da rða njegova nije posve išèezla. ¹²Ne meæi ga kraj sebe, da te ne istisne i zauzme tvoje mjesto. Ne posaðuj ga zdesna sebi: on æe nastojati da ti preotme sjedište, i na kraju æeš shvatiti moje rijeçi i pokajat' se zbog moje opomene. ¹³Tko æe žaliti zmijara koga je zmija ujela i one koji se približuju divljim zvijerima? ¹⁴Tako i onoga tko se druži s grešnikom i sudionik je u njegovim grijesima. ¹⁵Dok ti èvrsto stojiš, on se ne otkriva, ali kad jednom posrneš, on æe navaliti. ¹⁶Usnama je svojim sladak neprijatelj, ali u srcu smišlja da te u jamu baci. U oèima neprijatelju mogu biti suze, a kad mu se pruži prilika, ni krv ga neæe zadovoljiti. ¹⁷Ako li te gdje stigne zlo, on je tu veæ prije tebe, i kao da pomaže, podmeæe ti nogu. ¹⁸On æe mahati glavom i pljeskati rukama, mnogo æe mrmljati i razvlaèiti lice.

Chapter 13

¹ Tko smolu dira, ulijepi se, i tko se druži s oholicom, postaje kao i on. ²Ne diži ono što ti je preteško i ne druži se s jaèim i bogatijim od sebe. Zašto staviti zajedno zemljani lonac s bakrenim? Kad ga ovaj udari, onaj se razbije. ³Bogataš poèini zlo i još se razmeæe; siromahu se èini zlo, a on još za milost moli. ⁴Ako si mu na korist, on æe te iskoristiti; a kad iznemogneš, ostavlja te. ⁵Dok imaš što god, živjet æe s tobom i oplijeniti te bez ikakve grižnje savjesti. ⁶Ako mu trebaš, on ti laska; smiješi ti se i daje ti nadu. Govori ti lijepo i pita: "Što ti treba?" I postidjet æe te svojim sveèanim objedima, ⁷dok te ne oplijeni dva i tri puta i na kraju te ismije. Kad te poslije vidi, prezire te i maše glavom nad tobom. ⁸Èuvaj se da te ne zavedu, da te ne ponizi ludost tvoja. ⁹Pozove li te velikaš, suzdrži se, i on æe te još upornije pozivati. ¹⁰Ne nameæi se, da ne budeš odbaèen, a ne udaljuj se, da ne budeš zaboravljen. ¹¹Ne postupaj s njim kao s jednakim i ne vjeruj njegovoj rjeèitosti, jer te kuša rijeèima svojim i, kao u šali, on te procjenjuje. ¹²Nemilosrdan je èovjek preslobodan u rijeèima, taj te neæe poštediti ni udaraca ni okova. ¹³Èuvaj se i budi pozoran, jer hodiš sa svojom propašæu. ¹⁴# ¹⁵Svako živo biæe ljubi svoju vrstu i svaki èovjek svojega bližnjeg. ¹⁶Svaki stvor drži se svoga roda, i èovjek se drži sebi sliènih. ¹⁷Zar se družiti mogu vuk i janje? Tako i grešnik s pobožnikom. ¹⁸Može li biti mira između hijene i psa? I mira između bogataša i siromaha? ¹⁹Divlji su magarci plijen lavovima pustinjskim, a siromasi bogatašima. ²⁰Odvratna je

poniznost oholici i ogavan je bogatašu siromah. ²¹Kad bogataš posrne, podupru ga prijatelji, a kad siromah posrne, prijatelji ga odbacuju. ²²Kad se bogataš spotakne, mnoge ga ruke dočekuju; ako i gluposti govori, èestitaju mu. Spotakne li se siromah, odmah ga ukore, pa ako govori i razborito, ipak mu nema mjesta. ²³Kad govori bogataš, svi šute, i uzdižu zatim njegov govor do oblaka; govori li siromah, tad se pitaju: "Tko je ovaj?" i ako posrne, još ga gurnu. ²⁴Dobro je bogatstvo, ako je bez grijeha, a zlo je siromaštvo, kažu bezbožnici. ²⁵Srce mijenja lik èovjeku, bilo na dobro bilo na zlo. ²⁶Vedro je lice znak vesela srca; a muèan je posao smišljati izreke.

Chapter 14

¹Blago èovjeku koji nije zgriješio rijeèima i koga ne muèi grižnja zbog grijeha. ²Blago èovjeku koga ne optužuje vlastita savjest i koji se nije odrekao nade. ³Tvrđici ne prilièi bogatstvo, i èemu veliko blago pohlepniku? ⁴Tko uskraèuje sebi sabire drugomu, i tuđinci æe se naslađivati dobrima njegovim. ⁵Tko je tvrd prema sebi, komu æe biti dobar? Takav ne uživa ni u vlastitom dobru. ⁶Nema okrutnijeg od onoga tko muèi samog sebe: to mu je plaæa za vlastitu zloæu. ⁷Pa ako i èini dobro, èini nenamjerno i na koncu otkriva svoju zloæu. ⁸Zavidljivac je opak: on odvraæa pogled i prezire tuđi život. ⁹Premalen je oku lakomu vlastiti dio, pohlepa isušuje dušu. ¹⁰Tvrđièino oko hlepi za kruhom i glad je za njegovim stolom. ¹¹Sine moj, imaš li što god, priušti sebi i prinesi Gospodu dostojne žrtve. ¹²Ne zaboravi da smrt neæe oklijevati i da ti nije objavljen ugovor Podzemlja. ¹³Prije nego umreš, èini dobro prijatelju, i pruži, daj mu koliko možeš. ¹⁴Ne uskraèuj sebi sadašnje sreæe i ne daj da ti izmakne dio dopuštena užitka. ¹⁵Neæeš li ostaviti blago svoje drugomu i neæe li zaslužba tvoja biti ždrijebom razdijeljena? ¹⁶Podari i primi i okusi užitka, jer se u Podzemlju radost ne traži. ¹⁷Sve se živo troši kao i odjeæa, i vjeèna je uredba: valja umrijeti. ¹⁸Kao lišæe što raste na bujnu drvetu te jedno opada a drugo nièe, tako i naraštaji od krvi i mesa: jedni umiru, a drugi se rađaju. ¹⁹I svako prolazno djelo propada, a zajedno s njim i njegov tvorac. ²⁰Blago èovjeku koji razmišlja o mudrosti i umuje razborito, ²¹koji u srcu svojem prouèava njezine putove i posveæuje se u njezine tajne. ²²On je progoni kao lovac i vreba je kraj staze njezine; ²³on viri kroz prozor njezin i prisluškuje na vratima njezinim; ²⁴postavlja se blizu kuæe njezine i udara klin svoj u njezin zid; ²⁵podizhe svoj šator kraj nje i nastanjuje se u sretnu poèivalištu; ²⁶on stavlja djecu svoju pod njezinu zaštitu i boravi pod granjem njezinim; ²⁷on nalazi okrilje od žege pod sjenom njezinom i prebiva u divoti njezinoj.

Chapter 15

¹ Tako èini tko se boji Gospoda; i tko se drži zakona steæi æe mudrost. ² Ona mu dolazi u susret kao majka i doèekuje ga kao nevjesta djevica. ³ Ona ga hrani kruhom razboritosti i poji ga vodom mudrosti. ⁴ On se oslanja na nju i ne posræe; uzda se u nju i ne sramoti se. ⁵ Ona ga uzvisuje nad bližnjega njegova i sred zбора уста mu otvara. ⁶ On nalazi veselje i vijenac radosti i baštini ime vjeèno. ⁷ Nerazumnici je nikad ne dobivaju niti je grešnici oèima gledaju. ⁸ Ona je daleko od oholice i lažljivcima ne dolazi na um. ⁹ Ne prilièi hvalospjev ustima grešnikovim jer mu ga Gospod nije dao. ¹⁰ Iz usta mudraèevih nek' odjekuje hvalospjev, i tada sam Gospod njime upravlja. ¹¹ Ne reci: "Od Boga je grijeh moj", jer što on mrzi, nikad ne èini. ¹² I ne reci: "On me zavede", jer njemu grešnici ne trebaju. ¹³ Gospod mrzi svaku gnusobu, a mrzi je i svaki onaj tko se njega boji. ¹⁴ On je sam u poèetku stvorio èovjeka i prepustio ga slobodnoj volji njegovoj. ¹⁵ Ako hoæeš, moæeš držati zapovijedi, u tvojoj je moæi da budeš vjeran. ¹⁶ On je preda te stavio vatru i vodu: za èim hoæeš pruži ruku svoju. ¹⁷ Pred èovjekom je i život i smrt: što on više voli to æe mu se dati. ¹⁸ Jer velika je mudrost u Gospoda, on je svemoæan i vidi sve. ¹⁹ Oèi Gospodnje poèivaju na onima koji ga se boje, Gospod zna svako djelo èovjeèje. ²⁰ Nije nikad zapovjedio nikomu da bude bezboжник niti dao dopuštenje za grijeh.

Chapter 16

¹ Ne želi mnoštva nevrijedne djece i ne raduj se bezbožnim sinovima. ² Ma koliko ih bilo, ne veseli se njima ako nema u njih straha Gospodnjeg. ³ Ne raèunaj na njihov dug život i ne pouzdaj se u njihovu sudbinu, jer više vrijedi jedan nego tisuæu i umrijeti bez djece bolje je nego imati potomke bezbožnike. ⁴ Jer jedan razborit èovjek napuèi grad, a rod zlikovaca razori ga. ⁵ Mnogo je sliènoga vidjelo oko moje, a još više slušalo uho moje. ⁶ U zboru grešnièkom zapalio se ogranj i u puku buntovnom raspalio se gnjev. ⁷ Bog nije oprostio divovima u staro doba kad se pobuniše pouzdavši se u svoju moæ. ⁸ Nije poštudio sugrađana Lotovih: njih se gnušao zbog oholosti njihove. ⁹ Nije poštudio ni puka prokletoga: oni bijahu iskorijenjeni zbog grijeha svojih. ¹⁰ Ni šest stotina tisuæa pješaka, koji propadoše zbog tvrdoæe srca svojeg. ¹¹ Pa kad bi postojao i samo jedan tvrdoglavac, bilo bi èudo ako bi ostao bez kazne, jer i milosrðe i gnjev pripadaju Gospodu, koji može u svojoj moæi oprostiti i srdžbu iskaliti. ¹² Kao što mu je milosrðe veliko, tako mu je velika i strogost; on ljudima sudi po djelima njihovim. ¹³ Bez kazne mu ne može uteæi grešnik s plijenom, niti je uzalud strpljivost pobožnika. ¹⁴ Širok je put njegove milosti, ali svatko dobiva prema djelima svojim. ¹⁵# ¹⁶# ¹⁷ Ne reci: "Sakrit æu se od Boga; tko æe misliti na mene gore u visini? Među tolikim mnoštvom neæe me prepoznati; što sam ja u neizmjernom stvaranju?" ¹⁸ Gle: nebo i nebesa nad nebesima, bezdan i zemlja, zadrhte kad ih Gospod pohodi. ¹⁹ Gorski vrhunci i temelji zemaljski istodobno se tresu kad na njih pogleda. ²⁰ Ali na sve to tko æe misliti? I tko da shvati putove njegove? ²¹ Ima i oluja koje nitko ne vidi, skrivena je veæina njegovih djela. ²² Pravedna djela tko æe objaviti?

I tko ih očekuje? Jer ugovor je daleko." ²³Tako misli čovjek kratke pameti, bez razbora, omamljen svojim tlapnjama. ²⁴Slušaj, sine moj, i steći ćeš spoznaju; upravi svoje srce riječima mojim. ²⁵Odmjereno će ti objasniti stegu i pomno izložiti znanje. ²⁶Bog u početku stvori djela svoja i dodijeli nakon stvaranja svakomu mjesto. ²⁷Uredio je djela svoja za sva vremena, od njihovih početaka do njihove daleke budućnosti: niti gladuju, niti se trude, niti ikad napuštaju svoje dužnosti. ²⁸Nijedno od njih svoga bližnjega ne tlači i nikad ne krši njegove zapovijedi. ²⁹A poslije Gospod pogleda na zemlju i napuni je svojim dobrima. ³⁰Pokri joj površje svakojakim životinjama i sve se opet vraća njoj.

Chapter 17

¹ Gospod stvori čovjeka od zemlje i opet ga u nju vraća. ²Dao je ljudima točan broj dana i određeno vrijeme, dade im i vlast nad svime što je na zemlji. ³Odjenu ih snagom kakva je njegova i stvori ih na sliku svoju. ⁴Svakom je stvoru udahnuo strah od čovjeka, da bi on gospodario zvijerima i pticama. ⁵# ⁶Oblikovao im jezik, oči, uši, i srce im dade da razmišljaju. ⁷Napuni ih znanjem i razumijevanjem i otkri im dobro i zlo. ⁸Oči je svoje stavio u srca njihova da im pokaže veličanstvo djela svojih. ⁹# ¹⁰Oni će slaviti njegovo sveto ime, pričajući o veličanstvu djela njegovih. ¹¹Još im umnoži znanje i obdari ih zakonom života. ¹²Učini s njima Savez vječni i pouči ih sudovima svojim. ¹³Oči su njihove gledale slavu veličanstvenu i uho slušalo slavni njegov glas. ¹⁴"Čuvajte se svakoga zla", reče im i odredi im dužnosti prema bližnjemu. ¹⁵Njihovi su putovi uvijek pred njim, ne mogu se sakriti pred očima njegovim. ¹⁶# ¹⁷Svakomu narodu postavi vladara, ali je Izrael baština Gospodnja. ¹⁸# ¹⁹Sva su djela njihova pred njim kao sunce, i oči njegove svagda paze na putove njihove. ²⁰Ne mogu se pred njim sakriti nepravde njihove, pred Gospodom su svi grijesi njihovi. ²¹# ²²Milostinja čovjekova njemu je kao pečat, i na dobroćinstvo pazi kao na zjenicu oka. ²³Jednoga će se dana dići i platiti im, svakomu će plaćati pasti na vlastitu glavu. ²⁴Samo pokajnicima dopušta povratak i tješi one koji su izgubili nadu. ²⁵Obrati se Gospodu i okani se grijeha, moli se pred licem njegovim i prestani ga vrijeđati. ²⁶Vrati se Višnjem i okani se nepravde i jako zamrzi na gnusan čin. ²⁷Jer tko će hvaliti Svevišnjeg u Podzemlju mjesto živih koji ga mogu slaviti? ²⁸Hvala mrtvih mrtva je - kao da ih nema, samo živ i zdrav hvali Gospodina. ²⁹O kako je veliko milosrđe u Gospoda, praštanje onima koji mu se obraćaju! ³⁰Ljudi ne mogu sve, jer sin čovjekov nije besmrtni. ³¹Što je svjetlije od sunca? Pa i ono pomrkne. Tijelo i krv mogu hraniti samo zloću. ³²Gospod nadzire sile na visokim nebesima, a svi su ljudi samo prah i pepeo.

Chapter 18

¹ Onaj koji živi uvijek stvorio je svemir. ² Jedini je Gospod pravedan! ³# ⁴ Komu on daje moć da iskaže djela njegova i tko će iscrpiti čudesa njegova? ⁵ Tko može izmjeriti moć veličanstva njegova i tko ispričati dokaze milosti njegovih? ⁶ Niti im se može što god oduzeti niti dodati, niti se mogu iscrpiti čudesa Gospodnja. ⁷ Kad čovjek završi, tek je započeo, i kad prestane, zbunjen je kao i uvijek. ⁸ Što je čovjek? Ili čemu služi? Što je njegovo dobro, a što njegovo zlo? ⁹ Trajnost života njegova? Sto godina vrlo je dugo. ¹⁰ A prema vječnosti te su godine kao kap morske vode ili zrno pijeska. ¹¹ Zbog toga je Gospod strpljiv s ljudima i obasipa ih svojim milosrđem. ¹² On vidi i zna kako je bijedan njihov kraj i zato je umnožio praštanje svoje. ¹³ Sučut je čovjekova za bližnjega njegova, a sučut je Gospodnja za sve živo: Gospod ih kori, odgaja i poučava te vraća kao pastir stado svoje. ¹⁴ On je milostiv onima koji se stege drže i koji su revni u naredbama njegovim. ¹⁵ Sine, dobročinstva ne popraćuj ukorom niti darove ujedljivim riječima. ¹⁶ Ne ublažava li rosa žegu? Tako je i riječ dragocjenija od milodara. ¹⁷ I mislim, nije li riječ bolja od dara? A oboje se nalazi u čovjeka puna milosti. ¹⁸ Luđak ne daje ništa i grdi, a zavidnikov dar peče oči. ¹⁹ Promisli prije nego prozboriš, traži lijeka prije bolesti. ²⁰ Prosudi samog sebe prije nego sudiš, pa ćeš naći oprosta u čas Božjeg pohoda. ²¹ Ponizi se prije nego se razboliš, i kad si pogriješio, pokaj se. ²² Ne oklijevaj ispuniti zavjet na vrijeme i ne čekaj smrt da bi postupio pravedno. ²³ Pripravi se prije svoga zavjeta i ne budi kao čovjek koji iskušava Gospodina. ²⁴ Misli na srdžbu posljednjih dana i na čas osvetni kad Bog odvratiti lice svoje. ²⁵ Misli na glad u vrijeme obilja i na siromaštvo i oskudnost u dane bogatstva. ²⁶ Vrijeme se mijenja od jutra do večeri i sve brzo prolazi pred Gospodinom. ²⁷ Mudrac je oprezan u svemu i u grešnim se danima čuva prijestupa. ²⁸ Svaki koji je razuman prepoznaje mudrost i poštovat će onoga tko je steče. ²⁹ Koji shvaćaju mudre besjede sami postaju mudri i obasipaju kišom prikladnih izreka. ³⁰ Ne idi za svojim strastima, kroti svoje požude. ³¹ Ako zadovoljiš svoju dušu požudom, načinit ćeš od sebe ruglo neprijateljima. ³² Ne upuštaj se u raskošan život, ne miješaj se u takvo društvo. ³³ Nemoj da osiromašiš gosteći se pozajmljenim novcem kad ništa nemaš u tobojcu svojem.

Chapter 19

¹ Radnik pijanica nikad se neće obogatiti, i tko prezire male stvari, brzo osiromaši. ² Vino i žene izopače razborite ljude, i tko se druži s bludnicama izgubi svaki stid. ³ Bit će plijenom ličinkama i crvima i drznik će izgubiti život svoj. ⁴ Tko se brzo povjerava lakomislen je, a tko griješi sam sebi naudi. ⁵ Tko uživa u zlu bit će kažnjen. ⁶ A tko mrzi brbljanje uklanja od sebe zloću. ⁷ Ne raznosi ono što ti je povjereno i nitko ti neće nauditi. ⁸ Ne povjeravaj ni neprijatelju ni prijatelju; ako ti nije grijeh, ne otkrivaj! ⁹ Jer čuje li tko, čuvat će se tebe i u svoje vrijeme osjetit ćeš njegov prezir. ¹⁰ Ako si čuo što god, budi kao grob. Ne boj se! Neće te raskinuti. ¹¹ Kad nešto čuje, luđaka spopadaju trudovi kao porodilju u porodu. ¹² Kao strijela zabodena u bedro, takva je riječ u nutrini

luđakovoj. ¹³Ispitaj svoga prijatelja: možda nije ništa uèinio, pa ako je štogod uèinio, da ne uèini više. ¹⁴Ispitaj svojega susjeda: možda nije ništa rekao, ili ako je rekao, neæe ponovo reæi. ¹⁵Ispitaj svojega prijatelja, jer èesta je kleveta i ne vjeruj svemu što èuješ. ¹⁶Èovjeku se štogod omakne, ali bez zle namjere, i tko nije sagriješio jezikom svojim? ¹⁷Ispitaj susjeda svojeg prije nego što zaprijetiš i poslušaj zakon Svevišnjeg. ¹⁸# ¹⁹# ²⁰Sva je mudrost u strahu Gospodnjem, i u svoj je mudrosti poštivanje Zakona. ²¹# ²²Ali mudrost nije u spoznaji zloæe, i razbora nema u savjetu grešnika. ²³Postoji umješnost koja je gnusna, i luđak je komu mudrosti nedostaje. ²⁴Bolje je biti razborom siromašan ali bogobojazan nego biti bogat razborom a kršiti Zakon. ²⁵Postoji lukava umješnost u službi nepravde: poslužiti æe se i prijevarom u svoju korist. ²⁶Postoji èovjek koji hodi pognut i tužan, ali je iznutra pun podmuklosti. ²⁷Takav obara lice i prièinja se gluh, ali æe te podmuklo napasti. ²⁸Ako i propusti grijeh zbog nemoæi, èim se pruži prilika, uèinit æe zlo. ²⁹Èovjek se poznaje po liku svojem, umnik se prepoznaje po licu. ³⁰Odišlo èovjekovo govori što on èini, a korak njegov otkriva kakav je.

Chapter 20

¹Ima prijekor koji nije zgodan, i ima tko prešuti, i taj je razuman. ²Ali bolje je koriti nego se gnjeviti, ³i tko priznaje uklanja se poniženju. ⁴Kao uškopljenik koji hoæe razdjeviti djevicu, takav je onaj tko hoæe pravdu provesti nasiljem. ⁵Ima tko šuti, pa se smatra mudrim, a drugoga mrze zbog brbljanja. ⁶Ima tko šuti jer ne zna odgovoriti; drugi šuti jer èeka pravi èas. ⁷Mudar èovjek šuti do zgodnog èasa, a luđak i brbljavac propuštaju zgodu. ⁸Tko odviše govori postaje odvratn, a tko je odviše slobodan postaje mrzak. ⁹Netko u nesreæi nalazi sreæu, a gdje koji dobitak postaje gubitak. ¹⁰Ima dar koji ti ništa ne koristi i dar koji se dvostruko isplaæuje. ¹¹Ima slave koja vodi poniženju, a ima ljudi koji iz poniženja podignu glavu. ¹²Netko kupi mnogo za malo novaca, a ipak plati sedmerostruko. ¹³Mudrac stekne naklonost svojim rijeèima, dok luđaci prosipaju laske uzalud. ¹⁴Bezumnikov dar ništa ti ne koristi, jer njegove oèi traže sedmerostruk uzvrat; ¹⁵on malo daje, a mnogo predbacuje, i kazuje na sva usta kao razglasitelj; danas daje u zajam, a sutra traži natrag: mrzak je takav èovjek. ¹⁶Luđak veli: "Nemam prijatelja i ne primam zahvalnosti za svoja dobroèinstva. ¹⁷Zlobna su jezika svi koji jedu moj kruh." Koliko puta i koliki izruguju takvoga! ¹⁸Bolje je pokliznuti se na cesti nego na jeziku: tako opakima propast iznenada dolazi. ¹⁹Èovjek neugodan - neumjesna je prièa razvuèena na ustima neodgojenih. ²⁰Mudra izreka ne vrijedi u ustima luda èovjeka, jer je ne kazuje u pravo vrijeme. ²¹Gdjekoga siromaštvo èuva od grijeha: njegova spokoja ne remeti grižnja savjesti. ²²Mnogi sebi uništi život zbog lažna stida i upropasti se zbog luđakova mnijenja. ²³Netko zbog stida obeæa štogod prijatelju i uèini ga bez potrebe neprijateljem. ²⁴Gnusna je ljaga na èovjeku laž i uvijek je u ustima ljudi neukih. ²⁵Bolji je i tat nego onaj tko uvijek laže, a oba æe baštiniti propast. ²⁶Laganje je sramotan obièaj, i sramota

lažljivèeva ostaje vjeèeno s njim. ²⁷Mudar èovjek stjeèe ugled, i umnik je mio velikašima. ²⁸Tko obrađuje zemlju žanje obilnu žetvu, i tko znade ugoditi velikašima prašta mu se nepravda. ²⁹Darovi i pokloni zasljepljuju oèi mudracima i kao brnjica na ustima zaustavljaju ukore. ³⁰Skrivena mudrost i neotkriveno blago, kakva korist od toga oboga? ³¹Bolji je èovjek koji krije ludost svoju nego èovjek koji krije svoju mudrost.

Chapter 21

¹ Sine moj, ako si griješio, nemoj više; a za prijašnje grijehе moli oprostjenje. ²Bježi od grijehа kao od zmije, jer ako se primakneš, ujest æe te. Kao u lava zubi su njegovi: ljudima život oduzimaju. ³Svako je bezakonje kao dvosjekli maè koji nanosi rane neizljeèive. ⁴Okrutnost i nasilje pustoše dvorce, a tako se ruše i kuæe oholica. ⁵Molitva iz usta siromaha ide pravo u uši Božje i presuda æe brzo stiaei. ⁶Tko mrzi ukor ide stopama grešnièkim, a tko se boji Gospoda obratit æe se u srcu svojem. ⁷Jezièavac se poznaje nadaleko, ali uman èovjek predviða njegov pad. ⁸Tko sebi gradi kuæu tuđim blagom, kao da skuplja kamenje za vlastiti grob. ⁹Zbor je bezakonièki kao hrpa kuèina: završit æe u ognju plamenom. ¹⁰Put je grešnièki dobro poploèen, ali se zavšava u ponoru Podzemlja. ¹¹Tko èuva Zakon, gospodar je svojim strastima, i savršenstvo straha Gospodnjeg mudrost je. ¹²Ne stjeèe pouku tko nije nadaren, ali gdjekad nadarenost umnaža gorèinu èovjekovu. ¹³Spoznaja mudraèeva prelijeva se kao poplava, a savjet mu je kao vrelo živo. ¹⁴Srce je bezumnikovo kao vrè razbijen koji ne drži nikakve spoznaje. ¹⁵Kad uman èovjek èuje mudru rijeè, pohvali je i drugu doda; a èuje li je bezumnik, ruga joj se i baca je iza svojih leđa. ¹⁶Pripovijedanje je bezumnikovo kao teret na putu, a milina je slušati razborita èovjeka. ¹⁷Rijeè se razumna èovjeka traži u zboru i o rijeèima se njegovim razmišlja u srcu. ¹⁸Kao kuæa u ruševinama, takva je mudrost luđaka, i znanje je nerazumnog kao besmislica. ¹⁹Stega je bezumniku kao negve na nogama i kao okovi na njegovoj desnici. ²⁰Luđak se smije punim grlom, a uman se èovjek tiho osmjehne. ²¹Stega je razumno èovjeku kao ures zlatni i kao narukvica njegovoj desnici. ²²Bezumnikova noga žuri se u kuæu, a iskusan èovjek stidljivo prilazi. ²³Bezumnik kroz vrata viri u kuæu, a odgojen èovjek èeka vani. ²⁴Znak je lošeg odgoja prisluškivati na vratima, i razborit se èovjek toga srami. ²⁵Usne brbljavaca ponavljaju tuđe rijeèi, a rijeèi mudrih pomno su odmjerene. ²⁶Luđacima je srce u ustima, a mudracima su usta u srcu. ²⁷Kad bezbožnik proklinje neprijatelja, onda proklinje samog sebe. ²⁸Klevetnik kalja samog sebe i mrzak je u susjedstvu.

Chapter 22

¹Lijenèina je slièan uprljanu kamenu: svatko zviždi zbog gnusobe njegove. ²Lijenèina je slièan hrpi balege: tko ga dirne otresa ruku. ³Sramota je ocu loše odgojen sin, a ako je kæi, na štetu mu je. ⁴Razumna kæi blago je mužu svojem, a besramnica je na tugu svojem roditelju. ⁵Bestidna kæi sramoti i oca i muža, pa je obojica preziru. ⁶Neprikladan je prigovor kao gozba na dan žalosti, ali šiba i ukor uvijek su mudrost. ⁷# ⁸# ⁹Tko pouèava luđaka pokušava zalijepiti krhotine i budi spavaèa iz sna dubokog. ¹⁰Objašnjavati luđaku isto je kao i bunovnu èovjeku, jer æe na koncu zapitati: "Što je?" ¹¹Za mrtvim plaèi, jer mu se ugasila svjetlost; i za luđakom plaèi, jer mu se ugasio razum. Manje za mrtvim plaèi, jer je poèinuo, a luđakov je život gori od smrti. ¹²Žalost za mrtvim traje sedam dana, a za luđakom i bezbožnikom sve dane života njihova. ¹³Ne govori mnogo s bezumnikom i ne druži se s nerazumnikom: èuvaj ga se, da ti ne dosadi i da se ne ukaljaš dodirom njegovim. Kloni ga se, da nađeš mir i da ti ne dojadi ludost njegova. ¹⁴Što je teže od olova? I kako se zove ako ne: luđak? ¹⁵Lakše je nositi i pijesak i sol i komad željeza nego snositi èovjeka nerazumna. ¹⁶Kao što se greda uglavljena u zdanje ne remeti potresom, tako se ni srce utvrđeno zreлим promišljanjem ne plaši u èasu pogibelji. ¹⁷Srce uèvršæeno umnim razmišljanjem jest kao ures od žbuke na uglaèanu zidu. ¹⁸Kao što kamenèiæi na visoku zidu ne mogu odoljeti vjetru, tako ni srce zaplašeno luđaèkim tlapnjama ne odolijeva nikakvu strahu. ¹⁹Tko oko udari suze izazove, a tko srce dirne izaziva osjeæaje. ²⁰Tko se baca kamenom na ptice rastjera ih, a tko prijatelja grdi raskida prijateljstvo. ²¹Ako trgneš i maè na prijatelja, ne gubi nade jer on se može vratiti. ²²I ako otvoriš usta protiv prijatelja, ne boj se jer moguæa je pomirba. Samo u sluèaju pogrde, oholosti, otkrivanja tajne i udaraca iz potaje odbjegne svaki prijatelj. ²³Budi vjeran bližnjemu svojem kad je siromašan, tako da mu budeš i u kasnijoj sreæi dionik; ostaj mu vjeran u vrijeme nevolje, da s njime zajedno dijeliš baštinu. ²⁴Prije vatre diže se iz peæi vatra i dim, tako i prije krvoproliæa izbija svaða. ²⁵Ne stidim se uzeti u zaštitu prijatelja i pred njim se ne krijem. ²⁶Ako li me od njega zadesi zlo, svatko koji èuje èuvat æe se od njega. ²⁷Oj, tko æe postaviti stražu ustima mojim i na usne moje peèat razboritosti, da nikad zbog njih u zlo ne zapadnem, da me jezik moj ne uništi?

Chapter 23

¹Gospodine, Oèe i vladaru života moga, ne prepusti me æudi njihovoj, ne dopusti da propadnem zbog njih. ²Tko æe biti biè mislima mojim i stega mudrosti srcu mojem, nemilosrdan prestupcima mojim i nepopustljiv grijesima mojim, ³da ne uzobiluju pogreške moje i ne namnože se moji grijesi; da ne padnem naoèigled protivnika svojih i da neprijatelj moj ne likuje nada mnom? ⁴Gospode, Oèe i Bože života moga, ne daj mi oèi ohole, ⁵odvрати požudu od mene, ⁶ne daj da podlegnem nasladi i pohoti, ne prepusti me besramnim željama. ⁷Èujte, djeco, pouku za usta: tko se nje drži neæe zalutati. ⁸Grešnik pada u zamku zbog vlastitih usana, o njih se spotièe i svadljivac i oholica. ⁹Ne privikavaj usta svoja na prisege i ne navikavaj se izgovarati ime Svetoga. ¹⁰Jer kao što rob pod neprestanim nadzorom ne ostaje bez modrica, tako i tko uvijek priseže i zaziva ime Božje neæe

izmaæi grijehu. ¹¹Èovjek koji mnogo priseže pun je zloæe i biè ne odstupa od kuæe njegove. Ako pogriješi, grijeh mu njegov ostaje; a ako se na to ne obazire, griješi dvostruko. Ako se prisegne krivo, neæe mu se oprostiti i kuæa æe mu biti puna nevolje. ¹²Postoji govor koji zasluæuje smrt, i ne bilo ga u baštini Jakovljevoj! Sve to nek' je daleko od ljudi poboænih, da se ne valjaju u grijesima. ¹³Ne privikavaj usta gnusnoj neuljudnosti jer se u njoj nalazi rijeè grijeha. ¹⁴Kad si meðu velikašima, sjeti se oca i majke svoje, da se ne zaboraviš pred njima, i da se ne ponašaš kao luðak i ne zaæališ što si se rodio i ne prokuneš i dan svojeg roðenja. ¹⁵Tko se naviknuo na sramotne rijeèi neæe se popraviti svega vijeka svoga. ¹⁶Dvije vrste ljudi umnaæaju grijehe, a treæa navlaèi na se srdæbu: ¹⁷æarka strast što kao oganj æe ne stišava se dok se ne ugasi; èovjek pohotan na vlastito tijelo: on ne prestaje dok ga vatra ne saæeæe. Bludniku je svaka hrana slatka i on se ne smiruje sve do smrti. ¹⁸Èovjek koji èini preljub na postelji svojoj i govori u sebi: "Tko me vidi? Tama je oko mene i zidovi me kriju, nitko me ne vidi, èemu se bojati? Grijeha se mojih neæe sjetiti Svevišnji!" - ¹⁹takav se boji samo ljudskih oèiju, a ne shvaæa kako su oèi Gospodnje deset tisuæa puta od sunca svjetlije i paze na sve putove ljudske i motre i najskriveneje zakutke. ²⁰Njemu je sve to poznato bilo prije nego je stvoreno, a tako i sada kada je sve dovršeno. ²¹Takva æe èovjeka na ulicama grada stiæi kazna, uhvatit æe ga gdje i ne sluti. ²²Tako je i æeni koja je nevjerna muæu svojemu i raða mu baštinika s tuðincem. ²³Jer je, prvo, prezrela Zakon Svevišnjega, i drugo: ogriješila se o muæa svog, i treæe: preljubom se ukaljala i zaèela djecu s tuðim muæem. ²⁴Takva æe biti izvedena pred zbor narodni i djecu æe joj pregledati. ²⁵Djeca joj ne æe pustiti korijenja niti æe joj grane ploda donijeti. ²⁶Ostavit æe proklet spomen o sebi, i njezina se sramota neæe nikad izbrisati. ²⁷I priznat æe svi oni koji ostanu iza nje da nema ništa bolje od straha Gospodnjeg, nema ništa slaðe no vršiti zapovijedi Gospodnje.

Chapter 24

¹ Mudrost se sama slavi i sred puka svog se hvali. ²Usta svoja otvara u zboru Svevišnjeg i pred njegovom se moæi proslavlja: ³"Izaðoh iz usta Svevišnjeg i pokrih zemlju kao magla. ⁴Na visinama nebeskim razapeh šator svoj i prijestol moj bi stup od oblaka. ⁵Obiðoh sama krug nebeski i prošetah se dubinama bezdana. ⁶U vlasti su mojoj valovi morski, i sva zemlja, i svi narodi i puci. ⁷Meðu svima njima traæila sam poèinka i na èijoj baštini da se nastanim. ⁸Tada mi zapovjedi Stvoritelj sviju stvari i koji me stvori, odredi mjesto za šator moj i reèe: 'Nastani se u Jakovu i uði u baštinu Izraelu.' ⁹Prije vjekova, odiskona, on me stvorio i neæu prestati dovijeka. ¹⁰Pred njim sam sluæila u Svetom šatoru i potom se nastanila na Sionu. ¹¹Dao mi je tako spokoj u milome gradu i vlast mi je u Jeruzalemu. ¹²Tako se ukorijenih u slavnom narodu, na dijelu Gospodnjem, u baštini njegovoj. ¹³Uzrastoh kao cedar na Libanu i kao èempres na gori Hermonu. ¹⁴Uzrastoh kao palma u Engadu i kao ruæiènjaci u Jerihonu. Kao divna maslina u dolini, uzrastoh kao makljen nad vodama. ¹⁵Rasuh miomiris svoj kao cimet i drvo bagremovo i zamirisah mirisom kao smirna izabrana, kao galban,

oniks i stakte i kao vonj tamjanov u Šatoru. ¹⁶Raširih grane svoje kao terebinta, i grane su moje divne i ljupke. ¹⁷Propupah kao trs mladica i ljupkim, i cvjetovi su moji porod slave i bogatstva. ^{18#} ¹⁹Dođite k meni svi koji me žudite i nasitite se plodovima mojim. ²⁰Jer je spomen na mene slađi od meda i baština moja od mednoga saæa. ²¹Koji me jedu još više su me gladni, i koji me piju još više za mnom žeđaju. ²²Tko mene sluša taj se ne stidi, i tko sa mnom radi taj ne griješi." ²³Sve je ovo Knjiga saveza Boga Svevišnjeg, Zakon koji nam je Mojsije odredio kao baštinu zajednicama Jakovljevim. ^{24#} ²⁵On je mudrosti pun kao vode Fišona i kao Tigris u dane proljetne; ²⁶on buja razborom kao Eufkrat i kao Jordan u vrijeme žetveno: ²⁷obiluje stegom kao Nil vodom i kao Gihon u vrijeme berbe. ²⁸Prvi ga èovjek nije do dna spoznao niti æe ga posljednji istražiti. ²⁹Jer su misli njegove šire od mora i namisli dublje od bezdana. ³⁰A ja sam kao jarak prekopan od rijeke i kao vodotok doveden u perivoj. ³¹I rekoh: "Natopit æu vrt svoj i navodnit æu cvijetnjake svoje". I gle, od jarka mojeg rijeka postade, a od rijeke more mi nastade. ³²Uèinit æu da kao zora zasja nauk moj, i svjetlost æu njegovu razaslati nadaleko. ³³Izlit æu nauku poput proroštva, ostaviti je pokoljenjima buduæim. ³⁴Vidite: ne trudih se samo za sebe nego za sve koji je traže.

Chapter 25

¹ Troje mi je drago, a milo je i Gospodu i ljudima: sloga među braæom, prijateljstvo među susjedima, muž i žena koji se vole. ²A tri vrste ljudi mrzi duša moja i veoma mi je oduran život njihov: ohol siromah i lažljiv bogataš i razbludan starac koji nema razbora. ³Ako za mladosti nisi ništa sabirao, kako æeš išta naæi u starosti? ⁴Kako lijepo pristaje sijedoj kosi zdrava rasudba i starcima savjet znalaèki! ⁵O, kako je lijepa mudrost u staraca i promišljen savjet odliènika! ⁶Veliko je iskustvo kruna starcima, i strah je Gospodnji istinska slava njihova. ⁷Devetero smatra srce moje blaženim, a deseto mi je sad na jeziku: èovjek koji se djeci svojoj raduje i koji doživi pad neprijatelja svojih. ⁸Blago mužu koji živi sa ženom razumnom i koji ne ore s volom i magarcem, i koji nije pogriješio jezikom svojim, i koji ne služi od sebe nevrednijemu. ⁹Blago onomu koji je stekao razboritost i koji pripovijeda ušima pozornim. ¹⁰A kako je velik onaj koji je našao mudrost, ali nitko ne nadmašuje onoga koji se boji Gospoda. ¹¹Strah je Gospodnji iznad svega; i tko ga ima, s kime se može usporediti? ^{12#} ¹³Svaka rana, samo ne rana srca! I svaka opaèina, samo ne opaèina ženina! ¹⁴Svaka nesreæa, samo ne nesreæa od mrzitelja! I svaka osveta, samo ne osveta neprijateljska! ¹⁵Nema otrova nad otrovom zmijskim niti mržnje od mržnje neprijateljske. ¹⁶Volim više živjeti s lavom i sa zmajem nego živjeti sa ženom opakom. ¹⁷Pakost ženi nagrđuje lik i mraèi joj lice kao u medvjeda. ¹⁸Kad među susjedima sjedi joj muž, on i nehotice gorko uzdiše. ¹⁹Malena je svaka zloæa prema zloæi ženskoj: neka je snađe kob grešnièka! ²⁰Kakav je pješèani brijeg nogama staraèkim, takva je jezièava žena mirnu mužu. ²¹Ne daj se zavesti ljepotom ženskom i ne žudi za ženom. ²²Velik je jad, sramota i ruglo kad žena uzdržava muža svog. ²³Srce poniženo,

lice pomraèeno i rana u srcu - to je žena opaka. Ruke lomne i klecava koljena, takva je žena koja ne usreæuje muža svoga. ²⁴Od žene je grijeh poèeo i zbog nje svi umiremo. ²⁵Ne daj vodi pukotine niti zloj ženi slobode jezika. ²⁶Ako ne èini kao što joj pokažeš, otpusti je od sebe.

Chapter 26

¹ Blago mužu žene èestite jer je dvostruk broj dana njegovih. ²Èestita žena radost je mužu svojem, on æe godine svojeg života proživjeti u miru. ³Izvrсна žena odabran je dio, dar onomu koji se boji Gospodina. ⁴Bio bogat ili siromah, srce mu je veselo i lice vedro u svako doba. ⁵Troga se plaši srce moje a od èetvrtog užasava: od klevete u gradu, od zбора svjetine i od lažne optužbe, jer je sve to gore od smrti; ⁶ali je tuga i jad žena ljubomorna na ženu i biè jezika koji sve jednako udara. ⁷Nepodesan je jaram žena opaka, i svladati nju isto je kao uhvatiti štipavca. ⁸Žena pijana zaziva srdžbu golemu, jer sramota je njezina neizbrisiva. ⁹Ženina je bludnost u njezinu drsku pogledu i poznaje se po njezinim trepavicama. ¹⁰Pod oštrim nadzorom drži kæer drzovitu, da ne zlorabi prvu priliku. ¹¹Budno pazi na oko bestidno, da se ne zaèudiš kad se o tebe ogriješi. ¹²Kao žedan putnik, ona otvara usta i pije svaku vodu na koju naiđe i spušta se pred svakim kolcem i svakoj strijeli otvara tulac. ¹³Mila je žena radost mužu svom, i znanje mu njezino kosti ojaèava. ¹⁴Dar je Gospodnji žena šutljiva, i nema cijene duši dobro odgojenoj. ¹⁵A milina je na milinu žena stidljiva, i nema cijene dostojne duše uzdržljive. ¹⁶Kao što sunce blista na planinama Gospodnjim, tako i ljepota vrsne žene u urednosti kuæe njezine. ¹⁷Kao svijeæa što svijetli na svetom svijeænjaku, tako je krasno lice na skladnu tijelu. ¹⁸Kao stupovi zlatni na podnožju srebrnu, tako su lijepe noge na èvrstim petama. ^{19# 20# 21# 22# 23# 24# 25# 26# 27# 28}Dvoje rastužuje srce moje, a zbog treæeg gnjev me hvata: kad ratnik stÓarÄi u bijedi, kad se preziru ljudi umni, kad se netko od pravедnosti vraæa grijehu - za takvog je Gospod maè spremio. ²⁹Trgovac teško odolijeva napasti, i prodavaè nije bez grijeha.

Chapter 27

¹ Radi probitka mnogi griješe, i tko traži bogatstvo biva nemilosrdan. ²Kolac se zabija između dva kamena, a grijeh se utiskuje između kupnje i prodaje. ³Tko se èvrsto ne drži straha Gospodnjeg kuæa æe mu brzo propasti. ⁴Kad se sito tresе, mekinje ostaju: tako i nedostaci èovjekovi izbijaju u govoru njegovu. ⁵Lonèareve posude peæ iskušava, a èovjeka njegov govor. ⁶Obradu voæke oèituje njezin plod: tako i rijeèi èovjekove otkrivaju njegove osjeæaje. ⁷Nikoga ne hvali prije no što progovori, jer govor je kušnja ljudi. ⁸Ako težiš pravdi, naæi æeš je i obuæi æeš je kao sveèanu odoru. ⁹Ptice se jate sa sebi sliènima, i pravica se svraæa onima koji je vrše. ¹⁰Lav vreba svoju

lovinu, tako i grijeh one koji èine nepravdu. ¹¹Govor je pobožna èovjeka uvijek pun mudrosti, a luđak se mijenja poput mjeseca. ¹²Kad si među bezumnicima, pazi na vrijeme, a s ljudima mudrim boravi bez straha. ¹³Sablažnjiv je govor luđaèki i smijeh je njihov grešna razuzdanost. ¹⁴Govor s mnogim zakletvama podiže èovjeku vlasi, i kad se takvi svađaju, zaèepiti je uši. ¹⁵Svađa oholih ljudi završava se krvlju, i muèno se slušaju grdnje njihove. ¹⁶Tko otkriva tajne gubi povjerenje i neæe više naæi prijatelja po srcu svojem. ¹⁷Ljubi prijatelja i budi mu vjeran, ali ako si izdao njegove tajne, ne idi više za njim. ¹⁸Jer kao što èovjek uništava svojeg neprijatelja, tako si ti uništio prijateljstvo svojega bližnjeg. ¹⁹Ili kao što si ispustio pticu iz šake, tako si ispustio prijatelja svoga i neæeš ga uhvatiti više. ²⁰Ne trèi za njim jer je daleko odmakao i utekao poput gazele iz zamke. ²¹Jer se rana može povezati i pogrda oprostiti, ali za onoga tko je izdao tajnu nema nade. ²²Tko žmirka oèima kuje zlo, i nitko ga od toga ne može odvratiti. ²³Pred tobom je medenih usta i divi se tvojim rijeèima, ali iza tvojih leđa mijenja svoj jezik i u sablazan izvræe tvoje rijeèi. ²⁴Mnogo što mrzim, ali ništa kao takva èovjeka, a i Gospod ga mrzi. ²⁵Tko baca kamen uvis, na glavu mu pada; podmukao udarac protuudarcem rađa. ²⁶Tko jamu kopa, u nju pada, i tko zamku namješta, u nju se hvata. ²⁷Tko èini zlo, zlo mu se vraæa, iako on ne zna odakle dolazi. ²⁸Ruglo i sramota oholici, i osveta na nj vreba kao lav. ²⁹U zamku se hvataju koji se raduju padu pobožnika, i bol æe ih izjesti prije smrti njihove. ³⁰Mržnja i srdžba jednako su gnusne, i grešan ih èovjek obje u sebi nosi.

Chapter 28

¹ Tko se osveæuje, njemu se Gospod osveæuje i dobro pazi na grijehе njegove. ²Oprosti nepravdu svojemu bližnjemu, pa kad budeš molio, grijesi æe se tvoji oprostiti. ³Ako èovjek goji mržnju na drugoga, kako može od Gospoda tražiti ozdravljenje? ⁴Kad s èovjekom sliènim sebi nema milosrđa, kako može moliti se za svoje grijehе? ⁵On, koji je samo od mesa, goji osvetljivost, pa tko æe mu oprostiti grijehе? ⁶Misli na konac svoj i prestani s mržnjom; sjeti se raspadanja i smrti, i vrši zapovijedi. ⁷Misli na zapovijedi i ne mrzi na bližnjega i na Zavjet Svevišnjega, pa oprosti krivicu. ⁸Kloni se svađe, pa æeš manje griješiti; strastven èovjek raspaljuje svađu. ⁹Grešnik sije razdor među prijateljima i među mirne ljude baca klevetu. ¹⁰Oganj se raspaljuje prema gorivu kojim se hrani, a svađa se širi prema silini svojoj; gnjev èovjekov ovisi o snazi njegovoj i jarost mu raste prema bogatstvu njegovu. ¹¹Nagla svađa raspaljuje vatru, nagla prepirka vodi u krvoproliaæ. ¹²Pušeš li u iskru, ona se rasplamsa, pljuneš li na nju, ona se ugasi: oboje izlazi iz usta tvojih. ¹³Proklet bio došaptavaè i klevetnik, jer uništiše mnoge koji su živjeli u miru. ¹⁴Treæi je jezik potresao mnoge i prognao ih od naroda do naroda; razorio je tvrde gradove i porušio kuæe kneževske. ¹⁵Treæi je jezik izagnao žene èestite i lišio ih plodova trudbe njihove. ¹⁶Tko ga sluša taj nema poèinka niti æe imati boravišta mirna. ¹⁷Udarac bièem ostavlja masnicu, udarac jezikom lomi kosti.

¹⁸Mnogi su pali od maèa, ali ne toliki kao od jezika. ¹⁹Blago èovjeku koji se od njega zaštitio i nije iskusio srdžbu njegovu, koji nije nosio jarma njegova niti je bio svezan lancima njegovim. ²⁰Jer jaram je njegov jaram gvozdeni i lanci su njegovi lanci mjedeni. ²¹Strašna je smrt koju donosi, i bolje je Podzemlje od nje. ²²Ali nema vlasti nad pobožnicima, njih ne prži plamen njegov. ²³Njegove su žrtve oni koji ostavljaju Gospoda, u njima on plamti i ne gasi se, on æe nasrnuti na njih kao lav i raznijeti ih kao pantera. ²⁴Gle, trnjem ogradi svoj posjed, zaključaj dobro svoje srebro i zlato: ²⁵tako i rijeèima svojim naèini mjerila i utege i ustima svojim vrata s prijevornicom. ²⁶Pazi da ne posrneš zbog jezika svojeg i ne postaneš plijenom onomu koji te vrebã.

Chapter 29

¹Milosrðe èini tko uzajmljuje svojem bližnjemu; i tko mu pomaže vrši zapovijedi. ²Uzajmljij bližnjemu kad je u potrebi i opet vraæaj bližnjemu u pravo vrijeme. ³Èvrsto drži svoju rijeè i budi mu vjeran, pa æeš u svako vrijeme dobiti što ti treba. ⁴Mnogi smatraju zajam dobitkom i zadaju jad onima koji su im pomogli. ⁵Dok ne dobije, ruku mu ljubi i ponizno zbori o bogatstvu bližnjega, ali na dan naplate on odgaða rok, udara u jadicovke i krivnju baca na zla vremena. ⁶Mogne li, vrati jedva polovicu, a i to valja smatrati dobitkom. Ne plati li, valja oteti od njegova - i eto neprijatelja bez potrebe: vraæa on kletvama i svaðama, umjesto èašæu uzvraæa prezirom. ⁷Mnogi se stoga, ne zbog zloæe, ustežu davati zajam: boje se da ne budu nezasluženno opljaèkani. ⁸Ali sa siromahom budi velikodušan i ne pusti ga da èeka na tvoj milodar. ⁹Zbog Božje zapovijedi pomoz siromahu; ako je potrebit, ne pusti ga praznih ruku. ¹⁰Radije izgubi novce na brata ili prijatelja nego da ti propadaju hrðajuæi pod kamenom. ¹¹Uloži blago svoje po zapovijedima Svevišnjega, i bit æe ti probitaènije nego samo zlato. ¹²Uloži milostinju u svoje riznice, i ona æe te izbaviti od svake nevolje: ¹³bolje æe se boriti za te pred neprijateljem negoli èvrsti štit i teško koplje. ¹⁴Dobar èovjek jamèi za bližnjega svoga, a tko je izgubio osjeæaj stida, ostavlja ga na cjedilu. ¹⁵Ne zaboravljaj jamcu uslugu njegovu, jer je dušu svoju dao za tebe. ¹⁶Grešnik se ne brine za dobra jamèeva, i nezahvalnik zaboravlja svojeg izbavitelja. ¹⁷Jamèenje je upropastilo mnoge sretne ljude i razbacalo ih kao morske valove. ¹⁸Istjeralo je iz doma ljude bogate, koji onda lutaju meðu tuðim pucima. ¹⁹Grešnik koji se upušta u jamèenje radi laka dobitka - potpada pod sud. ²⁰Pomoz bližnjemu koliko god možeš, ali pazi da se i sam ne upropastiš. ²¹Prve su životne potrebe voda, kruh, odijelo i kuæa, da se sram pokrije. ²²Bolje je živjeti siromaški pod krovom od dasaka nego se gostiti gospodski u tuðoj kuæi. ²³Budi zadovoljan imao malo ili mnogo, pa neæeš slušati ukore ukuæana. ²⁴Težak je život iæi od kuæe do kuæe, i gdje god se zaustaviš, ne smiješ usta otvoriti; ²⁵tuðinac si i poznaj okus poniženja, a osobito zvuk gorkih rijeèi: ²⁶"Hajde, tuðinèe, postavi stol, i ako imaš što, daj mi jesti." ²⁷"Odlazi, tuðinèe, ustupi mjesto èasnijemu, dolazi mi brat i treba mi kuæa." ²⁸Teško je umnu èovjeku kad mu predbace gostoprimstvo i pogrde ga kao vjeronika.

Chapter 30

¹ Tko ljubi sina svoga, često ga bije šibom, da se na koncu u njemu obraduje. ²Tko valjano odgaja svoga sina, imat će od njega koristi i ponosit će se njime među znancima svojim. ³Tko poučava sina svoga, čini zavidnim neprijatelja svoga i raduje se pred prijateljima svojim. ⁴Pa i umre li otac, kao da i nije umro, jer ostavlja sina sebi slična. ⁵Za svojeg se života radovao gledajući ga i na smrti se svojoj ne žalosti. ⁶Jer za neprijatelje ostavlja osvetnika, a prijateljima sina koji će im znati milost uzvratiti. ⁷Tko miluje sina svoga, zavijat će mu rane i na svaki će mu se njegov jauk potresati srce. ⁸Neukroćen konj postaje audljiv, a zapušten sin postaje tvrdoglav. ⁹Razmazi dijete svoje, pa će te zaprepastiti; igrat će s njim, pa će te u tugu zaviti. ¹⁰Ne smij se njim ako ne želiš plakati s njim i na koncu škrgutati zubima. ¹¹Ne daj mu slobode u mladosti i ne praštaj mu pogreška njegovih. ¹²Savij mu šiju dok je mlad i nagnježi mu rebra dok je malen, da ti ne bude buntovan i neposlušan i ne ožalosti te duboko. ¹³Odgoji sina svojega i dotjeruj ga, da ti ne bi trpio zbog njegove drskosti. ¹⁴Bolji je siromah tijelom zdrav i čisto nego bogataš bolesna tijela. ¹⁵Više valja zdravlje i snaga nego sve zlato svijeta i krepko tijelo više od golema posjeda. ¹⁶Nema blaga nad zdravljem tjelesnim niti sreće nad sretnim srcem. ¹⁷Bolja je smrt nego gorak život i počinak vječni nego trajna bolest. ¹⁸Dobre su jestvine pred ustima zatvorenim kao jelo žrtveno na grob položeno. ¹⁹Čemu žrtve idolu, kad ne može ni jesti niti pomirisati? Tako i onaj koga Gospod progoni: ²⁰samo gleda i uzdiše, kao uškopljenik koji grli djevicu i uzdiše. ²¹Ne prepuštaj se žalosti i ne kinji se mračnim mislima. ²²Veselje srca život je čovjeku, i radost mu produljuje dane životne. ²³Prevari svoje brige i utješi srce svoje, otjeraj od sebe žalost: jer je žalost pogubila mnoge, od nje nema koristi nikomu. ²⁴Zavist i srdžba skraćuju dane, i briga donosi starost prije vremena. ²⁵Izdašnu srcu jelo je u slast: i koristi mu ono što pojede.

Chapter 31

¹ Briga za bogatstvo izjeda tijelo, i skrb za njim odgona san. ²Dnevne se brige u san uvlače, i teška bolest ne da spavati. ³Bogataš se muči da skupi imetak, a kad se odmara, uživa u raskoši; ⁴siromah se muči, jer nema od čega živjeti, a kad se odmara, zapada u bijedu. ⁵Tko ljubi zlato - ne ostaje bez grijeha, i tko za novcem trči - zbog njega će zalutati. ⁶Mnogi postadoše žrtve zlata, propast im bijaše neminovna. ⁷Jer ono je zamka onima koji mu žrtvuju, i svaki se nerazumni lako u nju hvata. ⁸Blago bogatašu koji se našao bez krivnje i koji nije trčao za zlatom! ⁹Tko je taj, da mu čestitamo, jer je izvršio čudesna djela u svom narodu? ¹⁰Tko je tu kušnju prošao i savršen ostao, neka mu je na čast! Tko je mogao zgriješiti, a nije zgriješio, i zlo učiniti, a nije učinio? ¹¹Njegova će dobra biti trajna, i zajednica će slaviti dobrotu njegovu. ¹²Ako si sjeo za obilan stol, ne otvaraj nad njim ždrijela svoga i ne reci: "Ima dosta na njemu!" ¹³Sjeti se: oko pohlepno veliko

je zlo. Je li stvoreno išta gore od takva oka? Zato ono suze roni za sve što vidi. ¹⁴Kamo drugi gleda, ti ne pružaj ruke, da se s njim ne sukobiš u zdjeli. ¹⁵Prosudi potrebe susjedove po svojima i budi obazriv u svemu. ¹⁶Pristojno jedi što ti je ponuđeno i ne budi pohlepan da te ne omrznu. ¹⁷Zbog pristojnosti prestani prvi i ne budi nezasitan, da ne sablazniš. ¹⁸Ako i u veliku društvu sjediš, ne pružaj ruke prije ostalih. ¹⁹Malo je dosta èovjeku dobro odgojenu i on se ne muèi na postelji svojoj. ²⁰Umjeren obrok - dobar san, i èovjek rano ustaje, pun svježine. A besanicu, bljuvanje i srdobolju mora pretrpjati proždrljivac. ²¹Ako si morao previše pojesti, ustani i izbljuj, i bit æe ti lakše. ²²Slušaj, sine moj, i ne preziri me, na kraju æeš shvatiti moje rijeèi. U svim djelima svojim budi umjeren i neæe te snaæi nikakva bolest. ²³Dobra ugosnika hvale usne i trajno je svjedoèanstvo darežljivosti njegove. ²⁴Na loša se ugosnika javno mrmlja i uporan je glas o škrtosti njegovoj. ²⁵U vinu se nemoj junaèiti, jer je mnoge oborilo vino. ²⁶Kao što se u peæi kuša ocjel, tako i u vinu srca svadljivih hvalisavaca. ²⁷Vino je život èovjeku ako ga pije umjereno. Kakav je život bez vina, kad je stvoreno za veselje ljudima! ²⁸Radost srcu i veselje duši, takvo je vino koje se pije u pravo vrijeme i u pravoj kolièini. ²⁹Gorèina duše spopada èovjeka koji je vina previše popio, u strasti i u gnjevu. ³⁰Pijanstvo u bezumnika izaziva srdžbu na vlastitu propast, umanjuje mu snagu i umnožava rane. ³¹Na gozbi ne izazivaj susjeda i ne rugaj mu se ako je veseo: ne reci mu ružne rijeèi i ne kinji ga tražeæi da vrati dug.

Chapter 32

¹ Ako su te postavili ravnateljem stola, nemoj se uznositi. Budi meðu njima kao jedan od njih, pobrini se za njih i tada sjedni. ²Kad obaviš sve svoje dužnosti, sjedni da se provedeš zajedno s njima i primiš vijenac za svoju uglađenost. ³Govori, starèe, jer ti dolikuje, ali odmjereno, i ne prekidaj glazbu. ⁴Gdje se sluša pjesma, ne drži besjede i ne budi mudar u nevrijeme. ⁵Kao peàatnik od dragog kamena na zlatnu uresu, takva je skladna glazba na gozbi. ⁶Kao zlatom okovan peàatnik sa smaragdnom, takav je zvuk pjesme uz odabrano vino. ⁷Govori, mladiæu, ako ti je potrebno, ali tek pošto te dvaput zamole. ⁸Govori sažeto i mnogo reci u malo rijeèi: ostavi dojam èovjeka koji zna, ali ne želi govoriti. ⁹Kad si s odliènicima, ne izjednaèuj se s njima i ne æeretaj mnogo dok drugi zbori. ¹⁰Munja prethodi gromu, a ljupkost ide ispred skromna èovjeka. ¹¹Na vrijeme ustani, ne budi posljednji; požuri se kuæi, ne oklijevaj. ¹²Ondje se zabavljaj i èini što ti na um padne, ali ne griješi govorom bestidnim. ¹³A za sve Stvoritelja svoga slavi, koji te obasu svojim dobrima. ¹⁴Tko se Boga boji prima pouku; oni koji ga traže - naklonost njegovu stjeèu. ¹⁵Tko traži Zakon - njime se ispunja, a licemjer se o nj spotièe. ¹⁶Koji se boje Gospoda dolaze do pravice, i njihova dobra djela sjaju kao svjetlost. ¹⁷Grešnik odbija opomenu i po volji svojoj nalazi ispriku. ¹⁸Razborit èovjek ne prezire savjet, a oholi bezbožnik ne poznaje straha. ¹⁹Bez promišljanja ne èini ništa, pa se poslije neæeš kajati. ²⁰Ne idi po opasnim putovima, da se ne spotakneš o kamenje. ²¹Ne vjeruj

suviše ravnu putu i òuvaj se svoje vlastite djece. ²²U svim djelima svojim òuvaj sebe, jer tko to èini drži se zapovijedi. ²³Tko se pouzdava u Zakon pokorava se zapovijedima; i tko se uzda u Gospoda neæe pretrpjeti štete.

Chapter 33

¹ Tko se boji Gospoda zlo ga ne snalazi i uvijek se iz kušnje izbavlja. ²Nije mudar tko mrzi Zakon, a tko je u njemu licemjer, ljulja se kao lađa u oluji. ³Razborit se òovjek pouzdava u Zakon, on u Zakon vjeruje kao u proroštvo. ⁴Pripravi svoj govor, i tad æe te slušati; priberi znanje svoje i tad odgovori. ⁵Osjeæaji su luðakovi kao kolski toèak, a misao mu je kao osovina što se okreæe. ⁶Ujedljiv je prijatelj kao uspaljen konj: tko god ga zajaše on zarže. ⁷Zašto je dan od dana uzvišeniji, kad im svima kroz godinu svjetlost od sunca dolazi? ⁸Zato što su u misli Gospodnjoj razdijeljeni, Gospod je razluèio doba i blagdane. ⁹Neke je uzvisio i posvetio, a druge uvrstio u dane obiène. ¹⁰I svi su ljudi od blata, i Adam je od zemlje stvoren. ¹¹Ali ih Gospod u svojoj velikoj mudrosti razdijeli i dade im različite sudbine. ¹²Neke je blagoslovio i uzvisio, druge posvetio i sebi približio; neke je opet prokleo i ponizio i oborio ih s mjesta njihova. ¹³Kao što je glina u rukama lonèara koji je oblikuje po svojoj volji, tako su i ljudi u rukama Tvorca svoga koji im daje prema svom sudu. ¹⁴Nasuprot zlu stoji dobro, nasuprot smrti stoji život: tako nasuprot pobožniku stoji grešnik. ¹⁵I gledaj tako sva djela Svevišnjega, sva su po dvoje, jedno prema drugome. ¹⁶Ja se posljednji prenuh kao onaj koji pabirèi iza beraèa; ¹⁷ali stigoh s Božjim blagoslovom i napunih tijesak svoj kao pravi beraè. ¹⁸Gledajte kako se nisam trudio samo za se nego za sve one koji traže pouku. ¹⁹Oj, òujte me, glavari naroda, upravitelji opæine, poslušajte! ²⁰Ni sinu ni ženi, ni bratu ni prijatelju ne daj vlasti nad sobom za života svoga. Ne daj svoga blaga drugomu, da se ne pokaješ i ne zatražiš natrag. ²¹Dok si živ i dok je daha u tebi, ne daj nikomu vlasti nad sobom: ²²jer je bolje da se djeca tebi mole nego da ti moliš u sinova svojih. ²³U svim djelima svojim budi gospodar i ne daj da ti se okalja èast. ²⁴Kad ti se završe dani života, u èasu smrti, razdijeli svoju baštinu. ²⁵Magarcu krma, batina i teret, a robu kruh, stega i rad. ²⁶Daj sluzi raditi, pa æeš naèi poèinka; pustiš li mu slobodne ruke, tražit æe slobodu. ²⁷Jaram i uzde savijaju šiju, a zla slugu klade i muèila. ²⁸Šalji ga na rad, da se ne ulijeni, jer lijenost pouèava zloæama mnogim. ²⁹Zaposli ga kako mu pripada, i ako ne sluša, stavi ga u okove. ³⁰Ali ne prelazi mjere ni prema kome i ne èini ništa nepravedno. ³¹Imaš li roba, neka ti bude kao ti sam, jer si ga krvlju stekao! ³²Imaš li roba, postupaj s njim kao s bratom, jer ti je potreban kao ti sam sebi. ³³Ako ga zlostavljaš pa ti odbjegne, na kojem æeš ga putu tražiti?

Chapter 34

¹ Za bezumnika su prazne nade i tlapnje, i od snova luđaci okrilate. ² Kao hvataè sjene ili goniè vjetra, takav je onaj koji vjeruje snovima. ³ Slièni su san i zrcalo: u jednome i drugome samo je prividnost. ⁴ Što se može neèistoæom oèistiti? Kako æ biti istina od laži? ⁵ Gatanje, proricanje i sni - sve ispraznosti, sve kao tlapnje porodilje. ⁶ Ako ih Svevišnji ne šalje kao glasnike svoje, ne posveæuj im ni jedne misli. ⁷ Jer mnoge su sni zaludili i propali su uzdajuæi se u njih. ⁸ Zakon treba ispunjavati bez prijevara, i mudrost je savršena tek u iskrenosti. ⁹ Tko je mnogo putovao - mnogo zna, i tko je mnogo iskusio - umno zbori. ¹⁰ Tko nije ništa iskusio - malo znade; a tko je putovao, u svemu se snalazi. ¹¹ Mnogo vidjeh na putovanjima svojim i više shvatih nego što mogu iskazati. ¹² Èesto bijah i u smrtnoj pogibelji, ali sam se spasio, ¹³ jer živjet æ duh bogobojaznih: oni se uzdaju u onoga koji ih može izbaviti. ¹⁴ Tko se boji Gospoda, ne boji se nièega i ne straši se, jer je Gospod nada njegova. ¹⁵ Blago duši onoga koji se boji Gospoda! U koga li se uzdao? I tko mu je potpora? ¹⁶ Gospod ne odvraæa oèiju s onih koji ga ljube, on im je moæna zaštita i snažna potpora, štitnik od vjetra pustinjskog i sjena u jari podnevnoj, obrana od posrtaja i oslon protiv pada. ¹⁷ On je radost srcu i svjetlost oèima, on je zdravlje, život i blagoslov. ¹⁸ Žrtva od blaga krivo steèena porugljiv je dar i ne primaju se pokloni opakih. ¹⁹ Svevišnjemu se ne mile darovi bezbožnièki: gomilom žrtava oni neæe iskupiti svoje grijeh. ²⁰ Pred oèima oèevim kolje sina tko prinosi žrtvu od imetka siromaha. ²¹ Oskudna hrana život je siromaha, i tko je otima - pravi je krvnik; ²² ubija bližnjega tko mu otima hranu i proljeva krv tko radniku uskraæuje plaæu. ²³ Ako jedan gradi, a drugi razgrađuje, što im ostaje, osim trudbe? ²⁴ Ako jedan moli, a drugi kune, èiji æ glas uslišati Gospodar? ²⁵ Tko se taknuo mrtvaca, pa se oprao i opet ga dirnuo, što mu koristi pranje njegovo? ²⁶ Tako je i s èovjekom koji posti za grijeh. Pa ih opet èini: tko æ mu uslišati molitvu i zar mu koristi što se ponizio?

Chapter 35

¹ Tko se drži Zakona umnožava svoje žrtve. Tko vrši zapovijedi prinosi žrtve prièesnice. ² Tko pokazuje razboritost prinosi brašneni cvijet. Tko daje milostinju prinosi žrtvu zahvalnicu. ³ Milo je Gospodu kad tko odstupa oda zla i okajnicu prinosi tko odstupa od nepravde. ⁴ Ne pokazuj se pred Gospodom praznih ruku, jer to sve biva prema zapovijedi. ⁵ Žrtva pravednikova ukrašava žrtvenik i miomiris njezin dolazi pred Svevišnjeg. ⁶ Ugodna je žrtva pobožna èovjeka i njezin se spomen ne zaboravlja. ⁷ Darežljivim srcem èasti Gospoda i ne škrtari prvinama što ih prinosiš. ⁸ Za svakoga prinosa neka ti lice sja od veselja i s radošæu posveæuj desetinu. ⁹ Daj Svevišnjemu kao što i on tebi daje, darežljivo i koliko možeš. ¹⁰ Jer sve Gospod plaæa i vratit æ sedmerostruko. ¹¹ Ne podmiæuj ga, jer on ne prima mita. I ne uzdaj se u žrtvu nepravednu, ¹² jer je Gospod sudac i ne gleda tko je tko. ¹³ Nije pristran na štetu siromahovu i sluša molitvu potlaèenoga. ¹⁴ Ne prezire jauk siroèeta ni udovice kad izljuje svoj bol. ¹⁵ Ne teku li udovici suze niz lice i ne optužuje li

jaukom onoga koji ih uzrokuje? ¹⁶Tko Boga služi svim srcem svojim bit æ uslišan, jer njegove se molbe dižu do oblaka. ¹⁷Molitva poniznog prodire kroz oblake i on nema mira dok ona ne dođe do Boga ¹⁸i ne popušta dok ga Svevišnji ne pogleda, pravedno ne presudi i pravdu ne uspostavi. ¹⁹I Gospod neæ oklijevati niti æ odgađati ²⁰dok ne satire bedra nasilnicima i ne osveti se narodima, ²¹ne iskorijeni mnoštvo oholica i ne slomi žezlo opakima; ²²dok ne plati svakome po djelu njegovu i ne prosudi èine ljudske prema namisli njihovoj; ²³dok ne svrši parbu puka svojega i ne obraduje ga milošæu svojom. ²⁴Dobra je milost u doba nevolje kao oblak kišonosan u vrijeme sušno!

Chapter 36

¹Smiluj nam se, Gospodaru, Bože svega svijeta, i pogledaj na nas i prožmi strahom svojim sve narode! ²Podigni ruku protiv naroda tuđinskih da spoznaju tvoju moæ. ³Kako si se u oèima njihovim pokazao nama svetim, tako se sada u oèima našim pokaži velik prema njima. ⁴Da poznaju kao što znamo i mi da nema Boga osim tebe, Gospode. ⁵Obnovi znake i ponovi èudesa, proslavi ruku i desnicu svoju. ⁶Probudi gnjev i srdžbu izlij, obori protivnika, uništi neprijatelja. ⁷Požuri vrijeme, sjeti se prisege, i neka se slave tvoja silna djela. ⁸Neka žestok oganj proždre preživjele i neka propadnu tlaèitelji puka tvojeg. ⁹Satri glavu poglavarima tuđinskim koji se hvale: "Nikoga nema osim nas." ¹⁰Okupi sva plemena Jakovljeva, vrati im baštinu kao na poèetku. ¹¹Smiluj se, Gospode, narodu koji se zove imenom tvojim, Izraelu, kojega si uèinio prvencem svojim. ¹²Smiluj se svetom gradu svojem, Jeruzalemu, prebivalištu svome. ¹³Ispuni Sion pjesmom u svoju hvalu i Svetište svoje slavom svojom. ¹⁴Podari svjedoèanstvo svojim prvim stvorovima, ispuni proroèanstva objavljena u tvoje ime. ¹⁵Nagradi one koji se u te uzdaju, da se proroci tvoji pokažu istiniti. ¹⁶Uslišaj, Gospode, molitvu slugu svojih prema blagoslovu Aronovu nad pukom tvojim. ¹⁷I da spoznaju svi na zemlji da si ti Gospod, vjeèni Bog. ¹⁸Svako jelo želudac prima, ali je jedno slađe od drugoga. ¹⁹Nepce raspoznaje okus divljaèi, tako i razborito srce lažljive rijeèi. ²⁰Prijevarno srce boli zadaje, ali iskusan èovjek zna kako se uzvraæa. ²¹Žena prima svakog muža, premda je jedna djevojka od druge bolja. ²²Ženska ljepota raduje oèi, i to je najjaèa od svih ljudskih želja. ²³Ako su dobrota i nježnost na njezinim usnama, muž joj nije kao ostali ljudi. ²⁴Tko ima ženu posjeduje blago: ona mu je pomoæ i stup potporni. ²⁵Gdje nema ograde, pokradu imanje. Tko nema žene tužan je lutalac. ²⁶Tko æ vjerovati razbojniku koji leti od grada do grada? ²⁷Tako i èovjeku koji nema gnijezda, veæ poèiva gdje ga zatekne noæ.

Chapter 37

¹ Svaki prijatelj veli: "I ja sam ti prijatelj." Ali su mnogi samo po imenu prijatelji. ² Nije li sama smrtna žalost kad se drug ili prijatelj pretvori u neprijatelja? ³ O, sklonosti opaka, zašto si stvorena? Da prekriješ zemlju prijevarom? ⁴ U sreći se lažni drug raduje s prijateljem, a u času nesreće okreće se protiv njega. ⁵ A pravi drug dijeli nevolju s prijateljem i kad do boja dođe, štita se laže. ⁶ Ne zaboravljaj prijatelja vjerna u boju i ne zaboravi ga kad se obogatiš. ⁷ Svaki savjetnik dijeli savjete, ali mnogi svjetuju sebi u prilog. ⁸ Èuvaj se od onoga koji nudi savjet: ispitaj prije što on sam želi - jer on daje savjet na svoju korist - da on ne baci oko na tebe ⁹ pa ti veli: "Dobar je tvoj put", a potom iz prikrajka promatra nesreću tvoju. ¹⁰ Ne svjetuj se s èovjekom koji te krivo gleda i ne otkrivaj zavidniku namjere svoje. ¹¹ Ne svjetuj se sa ženom o njezinoj suparnici, niti s kukavicom o ratu, niti s trgovcem o trgovini, niti s kupcem o prodaji, niti sa zavidnikom o zahvalnosti, niti sa samoživcem o milosrđu, niti s lijenèinom o bilo kakvu poslu, niti s prolaznim najamnikom o svršetku posla, niti s lijenim slugom o velikom radu: ne oslanjaj se na njih ni za kakav savjet. ¹² Nego se uvijek obrati na pobožnika o kome znadeš da vrši zapovijedi, koji je s tobom jedne duše i koji će nad tobom plakati kada posrneš. ¹³ I na savjet srca svoga pazi, jer nemaš nikog vjernijeg od njega. ¹⁴ Jer srce često pretkazuje èovjeku pouzdanije nego sedam stražara s vidikovca visokog. ¹⁵ Ali se kraj svega toga moli Svevišnjem da te vodi stazom istine. ¹⁶ Razbor je početak svakog posla, promišljanje prethodi poduzimanju. ¹⁷ Korijen misli u srcu je, iz njega izrastaju èetiri grane: ¹⁸ dobro i zlo, život i smrt, a jezik im je uvijek gospodar. ¹⁹ Postoji èovjek kadar pouèiti druge, a sebi je samom beskoristan. ²⁰ Drugi je opet spretan govornik, ali omražen, i takav će umrijeti od gladi: ²¹ jer nije stekao naklonosti Gospodnje i lišen je svake mudrosti. ²² Postoji i mudrac sam sebi mudar, i plodovi su mu razbora na ustima pouzdani. ²³ Mudrac pouèava svoj vlastiti puk, i plodovi su njegova razbora pouzdani. ²⁴ Mudar je èovjek pun blagoslova, i svi koji ga vide zovu ga sretnim. ²⁵ Malen je broj dana života èovječjeg, i nebrojeni su dani naroda izraelskog. ²⁶ Mudrac stječe povjerenje naroda svog i ime mu živi životom vječnim. ²⁷ Sine moj, dok si živ, kušaj narav svoju, vidi što joj šteti i to joj uskrati. ²⁸ Jer nije svima sve probitaèno niti je svakomu sve po volji. ²⁹ Ne budi nezasitan u slasticama i ne budi lakom za jestvinom. ³⁰ Jer prekomjerno jelo donosi bolest i proždrljivost izaziva proljev. ³¹ Mnogi pomriješ od neumjerenosti, a tko se èuva produžuje svoj život.

Chapter 38

¹ Èasti lijeènika èašæu koja mu pripada zbog njegove službe, jer je i njega Gospod stvorio. ² Lijeèenje od Svevišnjeg dolazi, kao što se dar od kralja dobiva. ³ Znanje uzdiže glavu lijeèniku i moænici ga poštuju. ⁴ Gospod od zemlje pravi lijekove i razborit ih èovjek ne odbacuje. ⁵ Nije li po drvetu voda postala slatka, pokazujuæ' tako svoju moæ? ⁶ Ljudima je dao znanost da uzmognu slaviti snagu djela njegovih. ⁷ Njima se lijeèi i bol ublažuje, od njih ljekarnik lijekove priprema. ⁸ Tako nema kraja djelima njegovim i po njemu se blagostanje širi svijetom. ⁹ Sine moj, u bolesti

ne budi potišten, veæ se Bogu moli jer on zdravlje daje. ¹⁰Bježi od nepravde i ne budi pristran, i od svih grijeha oèisti srce. ¹¹Prinesi žrtvu blagomirisnu i spomen-žrtvu i pretio dar prema imanju svojem. ¹²Ali i lijeèniku mjesta daj, i njega je Gospod stvorio: nek' nije daleko od tebe, jer i on je potreban. ¹³Katkad je spas u ruci njihovoj, ¹⁴jer se i oni Bogu utjeðu da im poda milost izljeèenja i lijek za spas života. ¹⁵Tko griješi pred Stvoriteljem svojim nek padne u ruke lijeènièke. ¹⁶Sine moj, roni suze nad mrtvim, tužaljkom prokukaj kao patnik skrhan: ukopaj mu tijelo prema obièaju i ne uskrati poèasti grobu njegovu. ¹⁷Gorko plaèi i žarko ridaj i pokaži žalost koju zaslužuje: jedan ili dva dana, da izbjegneš govorkanje, a potom se utješi od žalosti svoje. ¹⁸Jer od tuge dolazi prijeka smrt, i žalost slabi snagu životnu. ¹⁹Neka žalost prođe s pogrebom, jer je život u žalosti nepodnošljiv. ²⁰Ne prepuštaj srce svoje žalosti: odagnaj je i misli na svoj svršetak. ²¹I ne zaboravi: povratka nema; njemu ne koristiš, a sebi udiš. ²²Misli na njegovu kob koja je i tvoja: juèer meni, danas tebi. ²³Kad mrtvac poèine, nek' poèine i spomen njegov i utješi se kad izađe njegov duh. ²⁴U dokolici je mudrost zakonoznanca, i tko je od poslova slobodan postaje mudar. ²⁵Kako æe omudriti onaj tko upravlja plugom i komu je sva slava u šiljku ostana, tko tjera volove i bavi se radom oko njih i koji govori samo o teladi: ²⁶um je njegov obuzet brazdama koje slijedi, a bdijenja mu prolaze u tovu junadi. ²⁷Tako i svi radnici i rukotvorci koji rade i dan i noæ: oni koji rezbare peèatnjake i trude se neprestano oko novih šara svesrdno teže za što veæom sliènošæu uzoru i bde noæu da usavrše svoje djelo. ²⁸Tako i kovaè koji sjedi pokraj nakovnja i promatra sirovo željezo: dah ognja peèe mu kožu, a on se oko vrela ognjišta napreže; zvuk èekiaæa zaglušuje uho njegovo, oèi upire u uzorak pred sobom; srcem misli na svršetak posla svog i noæu bdi da ga usavrši. ²⁹Tako i lonèar koji sjedi kod posla svog i okreæe toèak nogama: uvijek je u brizi za djelo svoje i sve su mu kretnje odbrojane. ³⁰Rukom daje oblik glini, a nogama je gnjeèi; srcem misli na laštenja i bdi noæu da peæ oèisti. ³¹Svi se oni u ruke uzdaju, i svaki je vièan svome poslu. ³²Bez njih se nijedan grad ne može sagraditi, a nema ni naselja ni putovanja. ³³Ali njih ne pitaju u vijeæu narodnom i ne istièu se u opæini. Ne sjede na stolici sudaèkoj i ne shvaæaju Zakona zavjetnoga. ³⁴Ne istièu se naobrazbom ni zdravom rasudbom i nema ih meðu tvorcima mudrih izreka. Ali oni održavaju stvoreni svijet i molitva im je na djelo usmjerena.

Chapter 39

¹ Ali je drukèije s onim koji posveæuje dušu svoju i razmišljanje svoje Zakonu Svevišnjega, istražuje mudrost drevnu i bavi se proroštvima. ²On pamti govore glasovitih muževa i prodire u tanèine mudrih izreka; ³istražuje skriveni smisao poslovice i bavi se tajnama prispodoba. ⁴On služi meðu velikašima i viða se u prisutnosti vladara, putuje po zemljama drugih naroda, iskušava dobro i zlo meðu ljudima. ⁵U zoru srce svoje uzdiže Gospodu, Stvoritelju svome, moli se pred Svevišnjim: na molitvu otvara usta i moli milost za grijeha svoje. ⁶Ako to veliki Gospod hoæe, napunja ga duhom razbora i on daždi rijeèima mudrosti i molitvom slavi Gospoda. ⁷Gospod upravlja

savjetom i spoznajom njegovom, a on razmišlja o otajstvima Gospodnjim. ⁸On izlaže pouku koju je primio i hvali se Zakonom Saveza Gospodnjeg. ⁹Mnogi hvale umnost njegovu, nikad neæe u zaborav pasti niti æe mu spomen ikad propasti, nego æe mu ime živjeti od pokoljenja do pokoljenja. ¹⁰Narodi æe proglasiti mudrost njegovu i hvalom æe ga slaviti zajednica. ¹¹Ako dugo živi, ime mu nadvisuje tisuæe ostalih, a ako umre, i to æe dostajati. ¹²Još jednom želim iznijeti misli svoje jer sam njima ispunjen kao mjesec pun. ¹³Slušajte me, djeco pobožna, i cvjetajte kao ruža što nièe na obali toka vodenog. ¹⁴Mirišite kao miris tamjanov, cvatite kao ljiljanov cvijet, širite miris i pjesmu pjevajte, slavite Gospoda za sva djela njegova. ¹⁵Dajte slavu imenu njegovu, hvalite ga i slavite pjesmama i harfom i ovako mu u pohvalu recite: ¹⁶Kako su veličanstvena sva djela Gospodnja! I sve se naredbe njegove pravovremeno izvršuju. Ne smije se pitati: "Što je ovo? Zašto to?" jer sve æe dobro doæi u svoje vrijeme. ¹⁷Na rijeè njegovu voda se kao nasip zaustavlja, i na besjedu usta njegovih nastaje spremište voda. ¹⁸Kad on zapovjedi štogod, volja mu se ispunja i nitko ne može umanjiti njegovo spasenje. ¹⁹Pred njim su djela svakog stvora i ništa nije skriveno oèima njegovim. ²⁰Njegov se pogled pruža od vječnosti do vječnosti i ništa nema èudesno pred oèima njegovim. ²¹Ne smije se reæi: "Što je ovo? I zašto to?" jer sve što je stvoreno svrhu ima. ²²Kao što se blagoslov njegov prelijeva poput rijeke i natapa zemlju kao poplava, ²³tako je srdžba njegova baština narodima, kao kad je vode pretvorio u sol. ²⁴Kao što su njegovi putovi ravni pobožnicima, tako su neprohodni opakima. ²⁵Kao što je od poèetka stvoreno dobro za dobre, tako i zlo za opake. ²⁶Najvažnije su potrebe ljudima za život voda i vatra, željezo i sol, brašno pšenièno, mlijeko i med, sok grožđa, ulje i odijelo: ²⁷sve je to dobro dobrima, a pretvara se u zlo zlima. ²⁸Ima vjetrova za kaznu stvorenih, sazda ih kao bièeve bijesa svoga; oni æe u vrijeme svršetka snagu razviti i umiriti gnjev svoga Stvoritelja. ²⁹Vatra i tuèa, glad i kuga - sve je to za kaznu stvoreno. ³⁰Oènjaci u zvijeri, štipavci i guje, i osvetni maè na propast bezbožnicima ³¹vesele se zapovijedi njegovoj i pripravnò čekaju na zemlji: i kad vrijeme dođe, ne opiru se rijeèi njegovoj. ³²Stoga bijah od poèetka osvjedòen pa razmislih i zapisan u knjigu: ³³"Sva su djela Gospodnja dobra, svakoj potrebi Gospod u pravo vrijeme udovoljava." ³⁴Ne smije se reæi: "Ovo je gore nego ono", jer sve je dobro u pravi èas. ³⁵A sad iz puna srca i usta zapjevajte i blagoslovite ime Gospodnje!

Chapter 40

¹ Nevoljna je sudbina dodijeljena svima ljudima, težak jaram sinovima ljudskim od dana kad izađu iz utrobe majèine do dana kad se vrate majci svega živog. ²Predmet misli njihove, strah srca njihova - tjeskobno je išèekivanje dana smrtnoga. ³Od onoga koji sjedi na prijestolju slavnom do onoga koji sjedi u prahu i pepelu; ⁴od onoga koji nosi krunu i grimiz do onoga koji nosi prtenu odjeæu - ⁵sve je gnjev, zavist, nevolja i nemir, strah od smrti, svađe i borba. I kad poèiva na svojoj postelji, san mu noæni samo izmjenjuje brige: ⁶tek što je legao, a ono u snu kao na svjetlosti danjoj opsjedaju ga strahotni prizori, kao bjegunca što je iz boja utekao. ⁷I kad se probudi u èasu

izbavljenja, èudi se svojem ispraznomu strahu. ⁸Jer stvorovima svima, od ljudi do životinja, a sedmerostruko grešnicima - prijeti ⁹smrt i krv, i boj i maè, nesreæe, glad, patnja, kuga. ¹⁰Sve je to stvoreno za grešnike, i zbog njih je do potopa došlo. ¹¹Sve što je iz zemlje u zemlju se vraæa i što je iz vode došlo u more odlazi. ¹²Svako mito i nepravda propadaju, a poštenje traje dovijeka. ¹³Blago nepravednièko nestaje kao bujica i kao trijesak groma za nevremena. ¹⁴Kad otvori svoje ruke, on se raduje, tako i grešnici srljaju u svoju propast. ¹⁵Izdanak bezbožnièki ne tjera mladice, jer neèisto korijenje nalazi samo tvrdo stijenje. ¹⁶Trska što raste na svakoj vodi i obali kosi se prije svake druge trave. ¹⁷A milost je kao perivoj blagoslova i milosrðe traje dovijeka. ¹⁸Nezavisan èovjek i radnik imaju ugodan život, ali od obojice bolji ima onaj tko pronaðe blago. ¹⁹Djeca i sazidan grad proslavljaju ime, ali je nad obojima otkriæe mudrosti. Stoka i vinogradi donose glasovitost, ali više od oboga uzorna žena. ²⁰Vino i glazba vesele srce, ali još više ljubav prema mudrosti. ²¹Frula i harfa zaslaðuju pjesmu, ali je nad obojima skladan glas. ²²Ljepota i ljupkost vesele oèi, ali još više zelenilo polja. ²³Prijatelj ili drug - sretnu se u pravi èas, ali su nad obojicom žena i muž. ²⁴Braæa i pomoænici u nevolji dobro doðu, ali od obojima bolje izbavlja milostinja. ²⁵Zlato i srebro uèvršæuju korak, ali je od obadvoga bolji dobar savjet. ²⁶Bogatstvo i moæ osnažuju srce, ali od obadvoga bolje strah Gospodnji. Sa strahom Gospodnjim èovjek sve ima i s njime mu ne treba nikakva pomoænika. ²⁷Strah je Gospodnji kao perivoj blagoslova: on èovjeka štiti više od svake slave. ²⁸Sine moj, ne živi od prosjaèenja; bolje je umrijeti nego prosjaèiti. ²⁹Èovjek koji neprestano gleda na tuði stol ne živi životom života dostojnim. On kalja svoje grlo jelima tuđinskim, a obrazovan i odgojen èovjek toga se kloni. ³⁰Slatko je prosjaèenje usnama bestidnika, ali ga u utrobi pali kao vatra.

Chapter 41

¹ O smrti, kako je gorka pomisao na te èovjeku koji živi sretno i usred dobara svojih, èovjeku koji živi spokojno i u svemu napreduje i još ima snage uživati raskoš! ²O smrti, odluka je tvoja dobrodošla èovjeku ubogu i bez snage, istrošenu starcu, izmorenu brigama, nevjerièenu i na kraju strpljivosti. ³Ne boj se zakona smrti, sjeti se onih prije tebe i onih što æe poslije doæi. ⁴To je presuda Gospodnja svemu živom - i èemu se opirati volji Svevišnjega? Živio ti deset, stotinu ili tisuæu godina, u Podzemlju ti neæe prebacivati dužinu života. ⁵Opake su hulje sinovi grešnika i oni koji zalaze u nastambe bezbožnièke. ⁶Baština djece grešnièke na propast je osuðena, potomstvo njihovo predmet je vjeèna ukora. ⁷Bezbožna oca proklinju vlastita djeca, jer su zbog njega u sramoti. ⁸Teško vama, bezbožnici, koji zapostavljate Zakon Boga Svevišnjega. ⁹Ako ste se rodili, za prokletstvo se rodiste, a kad umrete, prokletstvo æete baštiniti. ¹⁰Sve što je od zemlje u zemlju se vraæa, tako i bezbožnici iz prokletstva u propast. ¹¹Ljudi žale za svojim mrtvima, ali æe opako ime grešnika nestati. ¹²Brini se za ime, jer ti ono ostaje dulje nego tisuæe velikih zlatnih zaloga. ¹³Sretan život traje stanovit broj dana, ali èasno ime ostaje zauvijek. ¹⁴Držite, djeco, pouke moje

u miru. Skrivena mudrost i blago nevidljivo, kakva je korist od oboga? ¹⁵Bolji je èovjek koji krije ludost svoju negoli koji krije mudrost svoju. ¹⁶Stidite se prema onome što vam govorim, jer nije dobro svakom stidu podlijegati niti svi jednako cijene sve. ¹⁷Pred ocem i majkom stidi se bludnosti i IÓaži pred poglavarom i moænikom, ¹⁸zloèina pred sucem i knezom, bezakonja pred opæinom i narodom, ¹⁹nepravde pred drugom i prijateljem, kraðe pred susjedstvom u kojem živiš. ²⁰Pred istinom Božjom i zavjetom stidi se naslanjati lakte na stol, ²¹prezirno primati i darivati i ne odgovarati onima koji te pozdravljaju; ²²stidi se piljiti u tuðu ženu i okrenuti leða roðaku, ²³prisvojiti tuði dio ili dar, udvarati se udatoj ženi, ²⁴biti prislan sa sluškinjom njezinom: ne prilazi njezinoj postelji! ²⁵Stidi se rijeèi pogrde pred prijateljima svojim i nemoj kудiti nakon darivanja, ²⁶ponavljati i širiti glasine i izdavati tajne. ²⁷Tad æeš biti istinski stidljiv i naæi æeš milost u oèima sviju ljudi.

Chapter 42

¹Ali se ovoga nemoj stidjeti, ovoga ne krši zbog ljudskog obzira: ²Zakona i Saveza Svevišnjega, presude koja daje pravdu i bezbožniku, ³èista raèuna s drugom i suputnikom, diobe svoje baštine prijateljima, ⁴toènosti u mjerilima i utezima, malena ili velika probitka, ⁵dobitka u trgovaèkim poslovima, stroge stege prema svojoj djeci i da do krvi išibaš opakoga slugu. ⁶Kad je žena radoznala, dobar je peèat; a gdje je mnogo ruku, zakljuèavaj. ⁷Kad što daješ, pazi na broj i težinu, i svaki izdatak i primitak zabilježi. ⁸Ne stidi se ukoriti glupana ili luðaka ili ishlapjela starca koji raspravlja s mladima. Tako æeš pokazati kako si uistinu obrazovan, i svi æe ti odobravati. ⁹Kæi je ocu potajna mora, briga za nju spavati mu ne da: u mladosti, strah da se neæe udati, a kad se uda, da je muž ne zamrzi; ¹⁰dok je djevica, da je tko ne zavede i da ne zatrudni u kuæi oèevoj, a u kuæi muževljoj da se ne razbludi, i kad je veæ žena, da ne bude nerotkinja. ¹¹Ako ti je kæi neposlušna, dobro je pazi da ne naèini od tebe ruglo neprijateljima tvojim, prièu gradsku i predmet svaèijeg klevetanja i da te ne obešèasti u oèima sviju. ¹²Ne zaustavljaj pogleda ni pred èijom ljepotom i ne sjedaj sa ženama. ¹³Jer iz odijela izlazi moljac, a od žena ženska zloæa. ¹⁴Bolja je zloæa muška nego dobrota ženska; od žene potjeèe sramota i ruglo. ¹⁵Sad æu podsjetiti na djela Božja, i što sam vidio, to æu isprièati. Rijeèima Gospod stvori djela svoja, i sve se stvoreno pokorava volji njegovoj. ¹⁶Sunce sjajno sve obasjava, i slave je Gospodnje puno djelo njegovo. ¹⁷Gospod nije dao anđelima moæ da govore o svim èudesima koja je Gospod, gospodar svega, èvrsto sazdao kako bi svemir opstao u slavi njegovoj. ¹⁸Izmjerio je dubinu bezdana i srca ljudskog i prozreo sve tajne njihove. Jer Svevišnji ima svoju spoznaju koja postoji i promotrio je znake vremena. ¹⁹On objavljuje prošlost i buduænost i otkriva stvari skrivene. ²⁰Ni jedna mu misao promaæi ne može, ni jedna se rijeè ne može njemu skriti. ²¹On je uredio èudesna djela svoje mudrosti, jer je jedini od vjeènosti do vjeènosti. Niti mu se što može dodati niti oduzeti i njemu savjet nièiji ne treba. ²²Kako li su divna sva djela njegova, kao sjajna iskra njihov je prizor. ²³Sve to živi i traje dovijeka, i u svakoj prilici

sve je poslušno. ²⁴Sve je dvostruko, jedno prema drugome, i ništa nije stvorio nepotpuno. ²⁵Jedno drugo izvrsnošću nadmašuje, i tko se može nasititi njegove krasote?

Chapter 43

¹ Ponos visina, blistavi svod, takva su nebesa u slavnom prizoru. ²Kad se sunce pomalja, izlazeći objavljuje: "Divno je i čudesno djelo Svevišnjeg!" ³Kad je o podne, žari krug zemaljski, i tko bi izdržao žegu njegovu? ⁴U peće treba puhati da se dobije toplina, a sunce sažiže planine tri puta snažnije; riga pare plamene i zrakama svojim zasljepljuje oči. ⁵Velik je Gospod koji ga načini i čije riječi požuruju njegov hod. ⁶I mjesec tako, uvijek točan, označuje vrijeme i vječni je znak. ⁷Mjesec označuje blagdane, to svjetlilo koje se smanjuje kad postane puno. ⁸Od njega mjesec dobiva svoje ime. On čudesno raste u mijenama svojim, stijeg vojske nebeske što blista na svodu nebesa. ⁹Sjaj je zvijezda ljepota neba, blistav ures visinama Gospodnjim. ¹⁰Po zapovijedi Svetoga, kako on odredi, one miruju i ne zamaraju se nikad od straže svoje. ¹¹Pogledaj dugu i slavi Stvoritelja njezina, jer je tako veličanstvena u sjaju svojem. ¹²Preko nebesa prebacuje dični luk što ga razape ruka Svevišnjeg. ¹³Po zapovijedi njegovoj pada snijeg i munje požuruje svojom naredbom. ¹⁴Tako se otvaraju i riznice njegove iz kojih izlijeću oblaci kao ptice. ¹⁵Silom svojom drži oblake i mrviti ih u tuču. ¹⁶[16a] Kad se on pojavi, gore se tresu, ¹⁷[17a] i kad grom njegov zagrmi, zemlja se uvija od bola. [16b]Po zapovijedi njegovoj puše južnjak, [17b] vijavica sjeverna i vihor olujni. ¹⁸Kao ptice prši njegov snijeg i pada kao jato skakavaca. Oko se divi ljepoti njegove bjeline i duh se zanosi praminjanjem njegovim. ¹⁹Inje pada kao sol na zemlju, i kad se dobro smrzne, kostriješi se kao bodlje. ²⁰Kad zapuše hladni sjever, tad se led uhvati na vodi, spusti se na svaku mirnu vodu, koja se onda njime kao oklopom odjene. ²¹On guta gore i sažiže pustinju i kao oganj proždire bilje. ²²Ali oblaci ubrzo sve lijeću i poslije žege osvježava rosa. ²³Namišlju je svojom ukrotio bezdan i po njemu razastro otoke. ²⁴Pomorci pričaju o pogibeljima morskim i divimo se onomu što od njih čujemo: ²⁵jer i tu su neobična i prečudesna djela njegova, zvijeri svakojake i nemani morske. ²⁶Njegovom pomoću sve se svršava dobro i sve se uređuje prema riječi njegovoj. ²⁷Ma koliko da dodamo, ne bismo završili; jednom riječu: "On je sve!" ²⁸Odakle smoći dovoljno snage da ga slavimo, jer on je velik, iznad svih je djela svojih. ²⁹Strašan je Gospod i veoma velik, i čudesna je moć njegova. ³⁰Veličajte Gospoda u hvalama svojim koliko god možete, a on će vas uvijek nadmašivati; napregnite svu svoju snagu kad ga veličate, ne popuštajte, pa ipak nikad do kraja nećete doći. ³¹Jer tko ga je ikad vidio pa da opriča? I tko ga može proslaviti onako kako on zaslužuje? ³²Mnogo je otajstava većih nego su ova, jer smo vidjeli samo neka od djela njegovih! ³³Sve je stvorio Gospod, koji je mudrost dao pobožnima.

Chapter 44

¹ Opjevajmo slavne muževe, pretke naše po njihovim pokoljenjima. ²Mnogo je slave podijelio Višnji i pokazao svoje veličanstvo od iskonskih dana. ³Jedni vladahu kraljevstvima svojim i bijahu poznati po svojoj snazi; drugi bijahu mudri savjetnici i izricahu riječi proročanske. ⁴Savjetom svojim upravljahu ljudima, razumijevanjem narodne mudrosti, i mudrim napucima svojeg nauka. ⁵Neki skladahu napjeve i pisahu pjesme; ⁶drugi bijahu bogati i moćni živjeli mirno u domovima svojim. ⁷Svi se oni proslaviše u svom vremenu i bijahu slava svojeg doba. ⁸Neki od njih ostaviše ime za sobom te se o njima još hvale pjevaju. ⁹A drugima opet nema spomena, išezooše kao da nikad nisu niti postojali; sada su kao da ih nikad nije bilo, tako i djeca njihova za njima. ¹⁰Ali ovi bijahu ljudi pobožni čija se dobra djela ne zaboravljaju; ¹¹u potomcima njihovim ostade bogata baština što je oni namriješe. ¹²Djeca im se vjerno drže zavjeta, i potomstvo njihovo, zbog njih; ¹³dovijeka njihova loza ostaje i ne briše se dika njihova; ¹⁴u miru poživjahu tijela njihova i ime živi za sva pokoljenja; ¹⁵mudrost njihovu objavljuju puci i slavu njihovu naviješta općina. ¹⁶Henok se svidio Gospodu i bi prenesen, uzor obraćenja za sva pokoljenja. ¹⁷Noa bijaše savršen pravednik i u vrijeme gnjeva postade obnovitelj; po njemu je spašen ostatak na zemlji u doba Potopa. ¹⁸Vječini je Savez utemeljen s njim da više neće od potopa izginuti sve živo. ¹⁹Abraham, otac slavni mnoštva naroda, nitko mu u slavi nikad nije bio ravan; ²⁰on je čuvao zapovijed Svevišnjega i sklopio Savez s njim; on je taj Savez učvrstio svojim tijelom i u dan kušnje vjeran ostao. ²¹Zato mu je Gospod zakletvom obećao da će blagosloviti narode u potomstvu njegovu, da će ga umnožiti kao prah zemaljski i potomstvo mu uzvisiti kao zvijezde. I dati im zemlju u baštinu, od mora do mora, od Rijeke do krajeva zemaljskih. ²²I Izaku je tako, zbog oca njegova Abrahama, zajamčio ²³blagoslov svih ljudi i utemeljio je Savez na glavi Jakovljevoj. I utvrdio ga u svojim blagoslovima i dao mu zemlju u baštinu: podijelio je na dijelove i razdijelio među dvanaest plemena.

Chapter 45

¹ Od njega je potekao čovjek čestit koji je našao milost pred svima, drag Bogu i ljudima, Mojsije, blagoslovljena spomena! ²Podijelio mu slavu kao i svetima i učinio ga moćnim, na užas neprijateljima. ³Na njegovu je riječ znamenja zaustavio i ukrijepio ga pred licem kraljeva; dao mu zapovijedi za narod njegov i otkrio mu nešto od svoje slave. ⁴Zbog njegove vjernosti i poniznosti posveti ga, izabra ga jedinog između sviju ljudi; ⁵dopusti mu da čuje glas njegov i uvede ga u tamu; dade mu zapovijedi licem u lice, Zakon života i spoznaje, da Jakova učini Savezu i Izraela naredbama njegovim. ⁶Potom uzvisi Arona, sveca poput Mojsija, brata njegova, iz plemena Levijeva. ⁷Vječini Savez sklopi s njim i dade mu svećeništvo naroda. Usreći ga odjećom ukrasnom, obuče ga u odoru slave. ⁸Odjenu ga dičnim savršenstvom i opremi bogatom odjećom: gaćama, haljom i oplećkom. ⁹Obloži ga mogranjem i brojnim zvončićima zlatnim uokolo, da zveckaju pri koraćanju njegovu,

da im se u Svetištu èuje zvon na opomenu sinovima naroda njegova. ¹⁰I svetu odjeæu od zlata, grimiznu, svu izvezenu; opleæk sudaèki, Urim i Tumim, od upletena purpura, djelo vješta rukotvorca; ¹¹drago kamenje, urezano kao peèatnjaci u zlatnu okovu, djelo draguljara, kao opomenu s natpisom urezanim, prema broju plemena Izraelovih. ¹²I krunu zlatnu na kapi, ukrašenu peèatom posvete, ures vrhunski, djelo velièanstveno, ukrase, oèima u nasladu. ¹³Nitko nikad sliènih nije vidio, i nikada ih nije tuðinac oblaèio, nego samo sinovi njegovi i odvjeci njegovi zauvijek. ¹⁴Njegove žrtve potpuno se spaljuju, trajno, dvaput svakog dana. ¹⁵Njemu Mojsije dade sveæenièku vlast i svetim ga uljem pomaza, i to mu bijaše vjeèni Savez i potomstvu njegovu sve dok nebesa traju, da mu služi i bude sveæenikom i da blagoslivlja narod u ime Gospodnje. ¹⁶Izabra ga između svih živih da mu prinosi žrtvu i tamjan, da mu pali miris ugodni za spomen i da oèišæa sinove Izraelove. ¹⁷Još mu svoje zapovijedi dade i povjeri mu odredbe Zakona da pouèi Jakova naredbama njegovim, da prosvijetli Izraela njegovim Zakonom. ¹⁸Ali se na njega razgnjeviše neprijatelji i pozavidješe mu u pustinji, ljudi Datanovi i Abiramovi, Korah i njegovi u mržnji i gnjevu. ¹⁹I vidje Gospod i rasrdi se i uništi ih žarom svoje srdžbe. Posla na njih èudesu i sažeže ih plamenim ognjem. ²⁰I umnoži tako slavu Aronu i dade mu baštinu njegovu, odredi mu pretilinu prvina, prije svega kruha u izobilju. ²¹Tako se oni hrane žrtvama Gospodnjim, koje Gospod pokloni njemu i potomstvu njegovu. ²²Samo u zemlji on baštine nema, nema svog dijela među narodom, jer Gospod je njegov dio i baština. ²³I Pinhas, sin Eleazarov, treæi je po slavi zbog revnosti svoje u strahu Gospodnjem. Jer kad se narod pobunio, postojan je bio i plemenito smiona srca, i tako je stekao oproštenje Izraelu. ²⁴Zato bi Savez mira zapeèaæen s njim, da bude poglavar Svetišta i naroda svoga te njemu i potomstvu njegovu pripadne dostojanstvo velikog sveæeništva za sva vremena. ²⁵Uèinio je Savez i s Davidom, sinom Jišaja, iz plemena Judina, ali baština kraljevska od oca samo jednom sinu ostaje, dok baština Aronova ostaje svemu potomstvu njegovu. ²⁶Zato neka vam sada Gospod mudrost u srce posadi da narodu njegovu pravedno sudite, da vrline predaèke nikad ne nestanu i da slava njihova prijeđe na potomke njihove.

Chapter 46

¹ Junak u boju bijaše Jošua, sin Nunov, nasljednik Mojsijev u službi proroèkoj, koji valjano zasluži svoje ime i bi veliki izbavitelj izabranog naroda, osvetivši se drskim neprijateljima i uspostavivši Izraela na baštini njegovoj. ²Kako li krasan bijaše kad bi digao ruku i maèem zamahnuo protiv gradova! ³Tko je ikad imao njegovu odluènost? On je vodio bojeve Gospodnje. ⁴Nije li po njemu sunce zastalo i od jednog dana postala dva? ⁵Jer je prizvao Boga Svevišnjega u nevolji kada ga odasvud pritjesniše neprijatelji, i usliša ga veliki Gospod i pusti krupnu i snažnu tuèu. ⁶Bacio se na narod dušmanski i protivnike pobio na Strmini: da bi poznali puci snagu njegova oružja i spoznali da je Gospod protivnik njihov. ⁷I jer je vjerno išao za Svemoguæim i u dane Mojsijeve ljubav dokazao - on i Kaleb, sin Jefuneov, koji se opriješe kad se zbor pobunio, odvrativši narod

od grijeha i utišavši glasove pobune. ⁸Zato je i saèuvao samo ovu dvojicu, od šest stotina tisuæa pješaka, da ih uvede u baštinu njihovu, u zemlju kojom teèe med i mlijeko. ⁹Još je Kalebu dao snagu, koja s njime do starosti ostade, te se mogao verati po visinama zemaljskim, koje su baština potomcima njegovim, ¹⁰neka bi spoznao sav Izrael da je dobro iæi vjerno za Gospodom. ¹¹I suci, svaki po svom imenu, koji uvijek bijahu srca vjerna i koji se ne odmetnuše od Boga - da je blagoslovljen spomen njihov. ¹²Neka im kosti procvatu u grobu i neka se imena tih slavnih ljudi pomlade u sinovima njihovim. ¹³Samuel bijaše miljenik svome Gospodu, prorok Gospodnji, on utemelji kraljevstvo i pomaza vladare nad svojim narodom. ¹⁴Po Zakonu Gospodnjem upravljao opæinom, i Gospod je pohodio Jakova. ¹⁵Zbog vjernosti njegove priznavahu ga prorokom, u govorima se pokazivao pouzdan vidjelac. ¹⁶I on prizva Boga u nevolji kada ga odasvud pritisnuše dušmani prinoseæi mlijeèno janješce. ¹⁷Tada zagrmje Gospod s neba i u strašnoj lomljavi zaèu glas njegov; ¹⁸porazio je vođe dušmanske i satio knezove filistejske. ¹⁹I kad je polazio na poèinak vjeèni, posvjedoèio je pred Gospodom i pomazanikom njegovim: "Ni od koga nikad ne uzeh ništa, èak ni potplate obiène." I nitko ga nije optužio. ²⁰A kad je usnuo, proreèe još jednom i objavi kralju njegov kraj. I ispod zemlje podignu svoj glas proroèki da izbriše opaèinu s naroda.

Chapter 47

¹ Poslije njega ustade Natan da prorokuje u vrijeme Davidovo. ²Kao što se pretilina odlueuje od prièsnice, tako bi David odabran od sinova Izraelovih. ³Igraše se s lavom kao s jariæima i s medvjedima kao s janjcima; ⁴zar nije još kao dječak ubio diva i skinuo sramotu s naroda kad je iz praèke bacio kamen i slomio oholost Golijata? ⁵Jer i on prizva Boga Svevišnjega, koji mu je dao snagu desnici, da obori junaka vješta bojovima i podigne jakost narodu svome. ⁶Zato mu je dana slava od deset tisuæa, i slavljahu ga dok blagoslivljaoš Gospoda, i ponudiše mu krunu slavnu, ⁷jer on svuda porazi neprijatelje i uništi protivnike Filistejce i slomi silu njihovu do današnjega dana. ⁸U svakome svom djelu slavio je Svetog Svevišnjeg rijeèima hvale; pjevao je svim srcem svojim i ljubio Tvorca svoga. ⁹Pred žrtvenik je postavio glazbala da zvucima njihovim zasladi pjesmu. ¹⁰Blagdanima je sjajnost dodao i savršeno uresio svetkovine, proslavljao sveto ime Gospodnje, i Svetište je odzvanjalo veæ od zore. ¹¹Zato mu Gospod grijeha oprost i podiže dovijeka silu njegovu i dade mu Savez kraljevski, slavni prijestol u Izraelu. ¹²Mudar ga je sin naslijedio, koji se, zbog njega, nadaleko proširio. ¹³Salomon kraljevaše u vrijeme mirno, i Bog mu dade mir odasvuda, da je uzmogao sazdati Dom imenu njegovu i podiæi vjeèno Svetište. ¹⁴Kako li si mudar bio za svoje mladosti i prepun spoznaje poput rijeke! ¹⁵Prekrio si zemlju umom svojim i ispunio je tajanstvenim izrekama. ¹⁶Ime ti se proèulo do dalekih otoka i stekao si ljubav svojim mirom. ¹⁷Zaèudio si svijet pjesmama svojim, prièama, poslovicama i odgovorima. ¹⁸U ime Gospodina Boga, koji se Bogom Izraela zove, nakupio si zlata kao kositra i namnožio srebra kao olova. ¹⁹A slabine si svoje potom priklonio ženama i postao rob svoga tijela. ²⁰Ljagom si okaljao slavu svoju i oskrvnuo svoj rod,

navukao si gnjev na porod svoj, i nevolju svojim potomcima. ²¹Kraljevstvo se nadvoje rascijepilo: i od Efrajima izađe pobunjena vlast. ²²Ipak Bog nije odbacio milosti svoje, niti je pogazio riječi svoje: izabranika svoga nije lišio potomstva te nije istrijebio roda onom koji ga je ljubio, već je dao Ostatak Jakovu i domu Davidovu korijen od njega. ²³I počeo je Salomon kraj otaca svojih, ostavivši jednog od svojih kao nasljednika, najglupljeg od čitava naroda, čovjeka bez razbora: Roboama, koji je savjetom svojim narod pobunio. ²⁴A zatim dođe Jeroboam, sin Nabatov, koji navede na grijeh Izraela i uputi Efrajima na put zloće. Od tada se njihovi grijesi toliko namnožiše te ih otjeraše iz zemlje njihove. ²⁵Jer okušavahu svaku vrstu opasne, sve dok ih osveta ne snađe.

Chapter 48

¹ I usta prorok Ilije kao oganj, riječ mu plantjela kao buktinja. ²On je na njih donio glad i revnošću je svojom umanjio njihov broj. ³Po riječi je Božjoj nebo zatvorio i tri puta oganj s neba sveo. ⁴Kako li si strašan bio, Ilija, u čudesima svojim! I može li se itko činiti koliko ti? ⁵Podigao si mrtva od smrti iz Podzemlja po riječi Svevišnjeg. ⁶Bacio si u propast kraljeve i vukao odličnike s odra njihova. ⁷Na Sinaju si čuo ukore i sud osvetni na Horebu. ⁸Pomazao si kraljeve osvetničke i proroka sebi za nasljednika. ⁹Podignut si bio u vihoru ognja, u kolima s plamenim konjima. ¹⁰Određen si u prijetnjama budućim da umiriš srdžbu Božju prije no što ona provali, da obratiš srca otačka sinovima i da obnoviš plemena Jakovljeva. ¹¹Blago onomu koji će te vidjeti i onima koji su usnuli u ljubavi, jer i mi ćemo posjedovati život. ¹²Kad je vihor zastro Iliju, napuni se duhom njegovim Elizej: za života ga nijedan vladar ne mogaše pobijediti i nitko ga ne mogaše podjarmiti. ¹³Ništa mu ne bijaše teško, i iz groba mu je tijelo prorokovalo. ¹⁴Za života je čudesno činio, a u smrti svojoj djela divotna. ¹⁵Ali se kraj svega toga narod nije pokajao niti se ostavio grijeha svojih, dok ne bi izagnan iz domaje i rasijan po svim zemljama svijeta; ¹⁶samo je nešto ljudi ostalo, s vladarom iz kuće Davidove. Neki su od njih pravo činili pred Gospodom, a drugi opet gomilahu grijeh na grijeh. ¹⁷Ezekija utvrdi grad svoj i dovede vodu sred njega, željezom prokopa pećine i sagradi spremišta vodena. ¹⁸Za vijeka se njegova diže Sanherib i posla Rabsaka, koji diže ruku na Sion i u oholosti svojoj huljaše. ¹⁹Tada su im drhtala srca i ruke i podnosili su muke kao žene u trudovima; ²⁰ali prizvaše milostivog Boga i podigoše ruke svoje prema njemu. I Sveti je s neba brzo uslišio njihov glas i spasio ih rukom Izaijinom, ²¹razbio je logor asirski, i njegov ih anđeo sve pobi. ²²Jer je Ezekija činio što je Gospodu milo i držao se putova Davida, oca svojeg, kako mu je zapovjedio prorok Izaija, velik i pouzdan u viđenju svojem. ²³U dane se njegove sunce povratilo, on je kralju produžio život. ²⁴U silini duha vidio je stvari posljednje i tješio je žalobne na Sionu. ²⁵Objavio je budućnost sve do kraja vremena i najavio tajne stvari prije nego se dogodiše.

Chapter 49

¹ Spomen na Jošiju je kao smjesa mirisa, pripravljena umijeæem mirisarskim; svaæijim je ustima kao med sladak i kao glazba na vinskoj gozbi. ²Pravim je putem kroèio da obrati narod i zatro je gnusnu bezbožnost. ³Srce je svoje upravio prema Gospodu i u bezbožno je vrijeme osnažio pobožnost. ⁴Osim Davida, Ezekije i Jošije, svi ostali gomilahu opaèinu na opaèinu. Jer napustiše Zakon Svevišnjega, nestalo je kraljeva judejskih. ⁵Snagu svoju dadoše drugima i slavu svoju tuđinskom narodu. ⁶Spališe sveti izabrani Grad i opustošiše ceste njegove, ⁷po rijeèi Jeremijinoj, jer ga zlostavljahu, iako bijaše prorok posveæen u utrobi materinoj, da istrijebi i obara, zatire, ali i da sagradi i utvrðuje. ⁸Ezekiel je vidio prizor slave koji mu je Bog pokazao na kolima kerubinskim. ⁹Jer se sjetio neprijatelja pred likom nevremena, na korist onih koji se drže putova pravednih. ¹⁰A što se tièe dvanaest proroka, procvale im kosti iz rake njihove, jer su utješili Jakova i izbacili ga vjerom i nadom. ¹¹Kako proslaviti Zerubabela? On bijaše kao peæatnjak na desnici. ¹²A takav bi i Jošua, sin Josedekov: oni u svoje vrijeme sagradiše Dom i podigoše Gospodu sveti Hram, određen za vjeènu slavu. ¹³Velik je i spomen na Nehemiju, koji je podigao naše zidove razvaljene, postavio vrata i prijevornice i obnovio naše domove. ¹⁴Malo ih je bilo stvorenih na zemlji kao Henok, on je bio uznesen sa zemlje. ¹⁵A je li se ipak rodio èovjek kao Josip? Voða braæi svojoj, potpora narodu svojem. Kosti su mu posjeæene. ¹⁶Još i Šem i Šet bijahu slavljani meðu ljudima, ali je Adam iznad svih živih stvorova.

Chapter 50

¹ Šimun, Sin Onijin, veliki sveæenik, za svoga je života popravio Dom, u svoje je vrijeme uèvrstio Hram. ²Položio temelje dvostruke visine i visoka kruništa oko Svetišta. ³U njegovo je vrijeme vodeno spremište iskopano, jezero poput mora golemo. ⁴U brizi da narod izbavi od propasti, utvrdio je grad protiv opsade. ⁵Kako li krasan bješe, okružen gomilom ljudi, kad bi izašao iza zastora Doma? ⁶Kao zvijezda Danica meðu oblacima i kao mjesec pun; ⁷kao sunce koje obasjava Hram Svevišnjega i kao sjajna duga na blistavim oblacima; ⁸kao ruža u proljetne dane i kao ljiljan kraj izvora; kao grana tamjanova za žara ljetnoga ⁹i kao plamen i kad u kadionici; kao vrè od kovana zlata, optoèen mnogovrsnim dragim kamenjem; ¹⁰kao maslina puna plodova i kao èempres što se diže u oblake. ¹¹Kad bi na se metnuo krasnu odjeæu i obukao se u divne haljine, i kad bi se uspinjao na sveti žrtvenik i ispunio trijem Svetišta svojim velièanstvom; ¹²kad je primao žrtvene dijelove iz ruku sveæenika, a sam stajao kod ognjišta oltarskog okružen vijencem braæe svoje kao mladi cedar libanonski: okruživahu ga kao grane palmove ¹³svi sinovi Aronovi u slavi svojoj, sa prinovima Gospodnjim na rukama, pred svim zborom Izraelovim. ¹⁴Dok je on vršio službu kod oltara, prinosili su po redu prinose Svevišnjem, Sveladaru; ¹⁵pružio bi ruku svoju za posudom i prolio soka od grožða, izlivši ga na podnožje oltarsko za ugodni miris Svevišnjem Kralju svega.

¹⁶Klicali bi tad sinovi Aronovi i trubili u trublje od tuèene kovine i jeèali jekom silnom u spomen pred Svevišnjim. ¹⁷I tada bi sav narod odjednom pao na zemlju nièice da se pokloni Gospodu, Svevladaru, Bogu Svevišnjem. ¹⁸A pjevaèi bi zapjevali pjesme hvalbenice: sladak bijaše zvuk mnoštva tih glasova, ¹⁹dok se narod utjecao Bogu Svevišnjem moleæi se pred Milosrdnim dok se ne bi svršila služba Gospodnja i obred priveo kraju. ²⁰Potom bi sišao i podigao ruke svoje nad svim zborom sinova Izraelovih da blagoslov Gospodnji svojim usnama izusti i prodièi se njegovim imenom. ²¹I još jednom svi bi pali nièice da prime blagoslov Svevišnjeg. ²²A sada blagoslovite Boga svemira, koji èini èudesu svagdje, koji uzdiže naše dane od utrobe majèine i èini s nama po milosti svojoj. ²³On neka nam dadne radosno srce i podari mir našem vremenu, u Izraelu, na vijeke vijekova. ²⁴Neka milost njegova bude trajno s nama i neka nas u naše vrijeme izbavi. ²⁵Na dva se naroda gnuša moja duša, a treæi i nije narod: ²⁶na žitelje Seirske gore i na Filistejce i na ludi puk koji živi u Šekemu. ²⁷Pouku u mudrosti i znanosti zapisao je u knjigu ovu Isus, sin Sirahov, Eleazar, iz Jeruzalema, koji je kao kišu izlio mudrost svojeg srca. ²⁸Blago èovjeku koji o ovome razmišlja i primajuæi to k srcu postaje mudar. ²⁹Bude li postupao prema tome, u svemu æe biti moæan, jer je svjetlost Gospodnja njegov put.

Chapter 51

¹ Slavit æu te, Gospodaru, Kralju, i hvalit æu te, Bože, Spasitelju moj. Zahvaljujem imenu tvojemu, ²jer ti si bio zaštitnik i pomoænik moj i spasio si tijelo moje od propasti, od zamke prijeverna jezika, od usana što laži kuju i pred onima što su okolo mene bio si zaštitnik i pomoænik moj. ³Po velikom milosrðu i imenu svom izbavio si me od ujeta onih koji bi me proždri, iz ruku onih koji mi o glavi rade, od mnogih kušnja koje pretrpjem, ⁴od gušenja u vatri koja me okružila, iz središta ognja koji nisam potpalio, ⁵iz duboke utrobe Podzemlja, od neèista jezika i lažljive rijeèi, ⁶od potvore nepravedna jezika pred kraljem. Duša moja bijaše blizu smrti i život moj na pragu Podzemlja. ⁷Okruživahu me sa svih strana i nije bilo nikoga da mi pomogne; pogledom sam pomoæ ljudi tražio, ali uzalud. ⁸Tad se sjetih milosrða tvojeg, o Gospode, i djela tvojih još odiskona, kako izbavljaš one koji te strpljivo èekaju i spasavaš ih iz ruku neprijateljskih. ⁹Tad podigoh sa zemlje glas svoj i zamolih spas od smrti, ¹⁰zazvah Gospodina, oca mojega Gospodina: "Ne ostavi me u dan nevoljni, u vrijeme moje nemoæi protiv oholih. - Slavit æu ime tvoje bez prestanka i zahvalnu ti hvalu pjevati." ¹¹I bi molba moja uslišana, izbavio si me od propasti, spasio me od vremena zloæe. ¹²I stoga æu te hvaliti i slaviti i blagoslivljati ime Gospodnje. ¹³Kad još bijah mladiæ, prije svojih putovanja molio sam otvoreno za mudrost u molitvama. ¹⁴Pred vratima Svetišta za nju sam molio i do posljednjeg æu dana tragati za njom. ¹⁵Od njena cvata pa do sazrela grozda radovalo joj se srce moje. Noga je moja kroèila pravim putem i tražio sam mudrost od svoje mladosti. ¹⁶Prignuvši malo uho, nauèih je i stekoh mnogu pouku. ¹⁷Po njoj uznapredovah i slavu æu dati onomu koji me podari mudrošæu. ¹⁸Jer odlueih u djelo je provesti, žarko za dobrom tragah i neæu se stidjeti.

¹⁹Duša se moja za nju borila, pomno sam se držao Zakona. Pružao sam ruke prema nebu i oplakivao što je ne poznam. ²⁰Usmjerih svoju dušu prema njoj i nađoh je u èistoæi. Od poèetka joj posvetih svoje srce, i neæu nikad biti napušten. ²¹I utroba mi uzdrhta od èežnje za njom, i stoga stekoh valjano blago. ²²Za plaæu mi je Gospod jezik podario: njime æu ga slaviti. ²³Priđite k meni, vi nepouèeni, u mojoj školi sjedite. ²⁴Zašto da u tom oskudijevate, i da vam duše toliko žeđaju? ²⁵Otvorih svoja usta i rekoh: "Kupujte je bez novaca, ²⁶podmetnite vrat svoj pod njen jaram i neka vam duše prihvate pouku. Tko je traži - blizu mu je, i èovjek odan nalazi je. ²⁷Pogledajte oèima svojim: kako sam se malo trudio, a mnogo spokoja stekao. ²⁸Kupujte pouku velikom svotom novca, njome æete steæi mnogo zlata. ²⁹Nek' se duša vaša raduje u milosrđu Gospodnjem, i nikad se ne stidite hvaliti ga. ³⁰Uèinite djelo svoje prije određena vremena: u svoje vrijeme dat æe vam on vašu plaæu." Mudrost Isusa, sina Sirahova.

Judith

Chapter 1

¹Bilo je to dvanaeste godine kraljevanja Nabukodonozora, kralja Asiraca, koji vladaše u velikom gradu Ninivi. U to je vrijeme Arfaksad vladao nad Medijsima u Ekbatani. ²On sagradi naokolo Ekbatane zidove od tesana i èetverouglasta kamena, široka tri lakta i dugaèka šest lakata; podigao je bedeme sedamdeset lakata u visinu i pedeset lakata u širinu. ³Do vrata gradskih podiže kule stotinu lakata visoke, s temeljima koji su bili šezdeset lakata široki. ⁴Vrata koja bijaše napravio uzdizahu se sedamdeset lakata u visinu, a široka bijahu èetrdeset lakata, kako bi mogla kroz njih izaæi golema vojska s povorkom pješaka. ⁵U to vrijeme kralj Nabukodonozor vojevaše s kraljem Arfaksadom u velikoj ravnici koja se proteže na podruèju Ragaua. ⁶Uza nj se svrstaše svi oni koji su obitavali u planinskim predjelima, svi oni koji su prebivali do obala Eufrata, Tigrisa i Hidaspa, a tako i stanovnici ravnice Arioaha, kralja elimskog: mnogo je dakle bilo ljudstva koje se poredalo u redove naroda keleudskog. ⁷Nabukodonozor, kralj Asiraca, uputi poruku svim stanovnicima Perzije, svima onima koji živiljahu na zapadu, stanovnicima Cilicije, Damaska, Libanona i Antilibanona i svim stanovnicima morske obale, ⁸narodima Karmela, Gileada, Gornje Galileje i prostrane ravnice Ezdrelona, ⁹svima onima koji prebivahu u Samariji i njezinim gradovima, u Transjordaniji sve do Jeruzalema, Batane, Kelusa, Kadeša, Egipatske rijeke, Tafnesa, Ramsesa i po svemu podruèju Gešema, ¹⁰sve do onkraj Tanisa i Memfisa, najposlije svima stanovnicima Egipta sve do granice Etiopije. ¹¹Ali stanovnici svake od tih pokrajina narugaše se poruci Nabukodonozora, kralja Asiraca, i ne okupiše se oko njega da bi uza nj vojevali. Nisu ga se bojali, jer on za njih bijaše obièan èovjek. Otposlaše praznih ruku glasnike njegove, ne iskazavši im poèasti. ¹²Tada se Nabukodonozor užasno razbjesni protiv svih tih podruèja i zakle se svojim prijestoljem

i svojim kraljevstvom da æe im se osvetiti i maðem opustošiti sve pokrajine Cilicije, Damaska, Sirije, uništiti sve stanovnike koji življahu na području Moaba, plemena Amona, èitave Judeje i sve žitelje Egipta sve do obaju mora. ¹³Godine sedamnaeste stade sa svojom vojskom protiv kralja Arfaksada, potuèe ga u borbi, rasprši mu svu vojsku, konjaništvo i kola, ¹⁴zagospodari njegovim gradovima, doprije do Ekbatane, zauze kule, opljaèka trgovišta, svede sjaj njegov na sprdnju. ¹⁵Arfaksada uhvati u planinama Ragaua, dade ga izbosti sulicama i tako ga se riješi zauvijek. ¹⁶Vrati se tada u Ninivu sa svom svojom vojskom i s golemim mnoštvom ratnika što im se bijahu pridružili. Tu se u miru i spokojstvu on i njegova vojska predadoše besposlici i uživanju stotinu i dvadeset dana.

Chapter 2

¹ Godine osamnaeste, prvoga mjeseca, dana dvadeset i drugoga, u kraljevskoj palaèi Nabukodonozora, kralja asirskoga, smisliše tajnu osnovu o izvršenju osvete nad svakom pokrajinom, kako on veæ bijaše kazao. ²Sazva sve svoje pomoænike i sve svoje dostojanstvenike i saopæi im svoju tajnu osnovu i svojim usnama odluèi potpuno uništenje onih pokrajina. ³I bi odluèeno da se unište posvema svi oni koji se ne bijahu pokorili naredbi njegovih usta. ⁴Zatim, kako završi vijeæanje, Nabukodonozor, kralj Asiraca, dozva k sebi Holoferna, vrhovnog zapovjednika sve vojske, drugoga po redu iza sebe, i kaza mu: ⁵"Ovako govori veliki kralj, gospodar sve zemlje: otiaèi æeš od mene i povest æeš sa sobom ljude svjesne svoje snage, otprilike stotinu i dvadeset tisuæa pješaka i mnoštvo od dvanaest tisuæa konja i konjanika. ⁶Poæi æeš protiv sve zemlje na zapadu, jer se ne odazva nalogu mojih usta. ⁷Naredit æeš im da pripreme zemlju i vodu, jer æu u svome bijesu nasrnuti na njih. Prekrit æu svu zemlju nogama svojih vojnika i pustit æu da je temeljito opljaèkaju. ⁸Njihovi æe ranjenici ispuniti doline; svaki potok i rijeka razlit æe se nabujavši od njihovih mrtvih tijela. ⁹Otjerat æu ih kao prognanike do nakraj svijeta. ¹⁰Ti dakle kreni pa mi zauzmi sve njihovo područje. Ako ti se predaju, ti æeš mi ih saèuvati za dan njihove kazne. ¹¹Neka tvoje oko ne zna milosti prema odmetnicima, nego kamo god doðeš, podvrgni ih smrti i pljaèki u svoj zemlji koja ti je povjerena. ¹²Kazah i svojom æu rukom izvesti, kunem se životom i snagom svoga kraljevstva. ¹³Ti nemoj prekršiti ni jedne od zapovijedi svoga gospodara, nego izvrši doslovce sve ono što sam ti naredio i nemoj oklijevati da to provedeš." ¹⁴Holoferno ode od svoga gospodara i sakupi sve vrhovne zapovjednike, vojskovoðe i èasnike vojske asirske, ¹⁵prebroja ljude koje izabra za bojni raspored kao što je naredio gospodar njegov: stotinu dvadeset tisuæa ljudi i dvanaest tisuæa strijelaca na konjima ¹⁶i svrsta ih kako se svrstavaju bojni redovi velika mnoštva. ¹⁷Uze silan broj deva, magaraca i mazgi za prijenos njihove opreme, a tako i velik broj ovaca, volova i koza njima za opskrbu ¹⁸i za hranu svakog pojedinog vojnika te napokon golemu kolièinu zlata i srebra iz kraljeva dvora. ¹⁹Krenu sa svom vojskom da bi kao prethodnica Nabukodonozorova prekrpio sve lice zemlje na zapadu kolima, konjanicima i izabranim pješacima. ²⁰Silno, izmiješano

mnoštvo, kao skakavci ili kopneni pijesak nebrojeni, išaše za njim. ²¹Krenuše iz Ninive i nakon tri dana hoda stigoše do ravnice Bektileta, pa se utaboriše za Bektiletom, blizu planine koja se nalazi nalijevo od Gornje Cilicije. ²²Holoferno pokrenu svu vojsku, pješake, konjanike i kola, pa se odande uputi prema planinskim predjelima. ²³Razori Fud i Lud, orobi sve Rasisove sinove i sinove Izmaelove koji borave suèelice pustinji, južno od zemlje heleonske. ²⁴Prijeđe Eufkrat, prođe kroz Mezopotamiju, razori sve gradove koji se nalaze na uzvisinama uzduž potoka Abrona, da bi izbio na more. ²⁵Zauze područje Cilicije, isjeèe na komade sve one koji mu se opirahu i stiže do međa Jafata na jug, nasuprot Arabiji. ²⁶Opkoli sve sinove Madijanove, zapali im šatore, ugrabi stada. ²⁷Za žetve žita siđe u nizinu Damaska, zapali im sve njive, uništi im stada i stoku, opljaèka im gradove, opustoši polja i oštricom maèa pobi sve mlado. ²⁸Tada spopade strah i užas sve stanovnike obala Sidona i Tira, žitelje Sura i Okine i sve žitelje Jamnije. I građane koji su živjeli u Azotu i Askalonu zahvati silan strah pred njim.

Chapter 3

¹ Poslaše mu zbog toga glasnike s miroljubivim prijedlozima i poruèiše: ²"Evo, mi podanici velikoga kralja Nabukodonozora padamo nièice preda te: uèini s nama što ti se prohtije. ³Evo ti naših kuæa, našega kraja, žitnih polja, stada, stoke: svi torovi naših šatora ovise samo o jednom tvome migu; služi se svime kako ti se ushtije i kako ti se sviđi. ⁴Evo, i naši su gradovi sa svojim stanovnicima robovi tvoji, samo dođi i uèini s njima što je dobro u oèima tvojim." ⁵Ljudi dođoše do Holoferna i saopæiše mu te poruke. ⁶On siđe s vojskom prema obali, postavi upravitelje po utvrđenim gradovima te iz tih gradova unovaèi posebno izabrane ljude kao pomoænu vojnici. ⁷Građani i sav okoliš doèekaše ga s vijencima, plesovima i bubnjevima. ⁸Poruši on sve njihove uzvišice, sravni sa zemljom svete gajeve njihove: bilo mu je najvelikodušnije dopušteno da razruši sva domaæa božanstva kako bi svi narodi èastili samo Nabukodonozora i svi ga jezici i plemena zazivali kao Boga. ⁹Stiže tako nasuprot Ezdrelonu u blizini Dotaina, a to je suèelice velikoj judejskoj ravni. Utabori se između Gebe i Skitopolisa i tu se zadržao cio mjesec dana da sakupi opskrbu za svoju vojsku.

Chapter 4

¹ Sinovi Izraelovi koji življahu u Judeji doèuše što je Holoferno, vrhovni zapovjednik Nabukodonozora, kralja Asiraca, uèinio drugim narodima i kako je opljaèkao i razorio hramove njihove; ²obuze ih neiskaziv strah od toga èovjeka i poèeše strepiti zbog Jeruzalema i zbog Hrama Gospoda, Boga svoga. ³Bjehu se tek vratili iz sužanjstva, sav narod Judeje bio se sabrao tek nedavno, i predmeti, žrtvenik i Hram bili su posveæeni poslije obešæašæenja. ⁴Odaslaše zbog toga glasnike

na područje Samarije, u Konu, Betoron, Belmajin, Jerihon, u Hobu, u Esoru i u Salemsku dolinu. ⁵Prije svega zaposjedoše sve vrhove najviših brda, opasaše zidovima sela koja su se nalazila ondje i nagomilaše hranu i opremu za vođenje rata, jer polja njihova bijahu istom požeta. ⁶Tada Joakim, veliki svećenik, koji se tih dana nalazio u Jeruzalemu, napisao stanovnicima Betulije i Betomestaima, koji je smješten nasuprot Ezdrelonu na ulazu u ravan blizu Dotaina, ⁷i naredi da se zaposjednu brdski prijelazi, jer je preko njih vodio put u Judeju. A bilo je lako spriječiti neprijateljski upad, jer je klanac bio tako uzak da su samo dva čovjeka mogla odjednom proći. ⁸Sinovi Izraelovi učiniliše kako im je naložio Joakim, veliki svećenik, i starješine narodne koje življahu u Jeruzalemu. ⁹Svaki Izraelac žarko podiže glas k Bogu i svi se poniziše pred Bogom: ¹⁰oni i žene njihove, i djeca, i životinje, i pridošlice, i plaćenici i robovi nošahu kostrijet oko bokova. ¹¹Svi Izraelci i žene i djeca što življahu u Jeruzalemu padoše ničice pred Hramom, posuše glavu pepelom i prostriješe kostrijet pred Gospoda: ¹²opasaše vrećama i žrtvenik i zazivahu žarko Boga Izraelova u jedan glas, da ne preda njihovu djecu pokolju, njihove žene u ropstvo, njihove gradove i baštinu njihovu rušenju a svetišta njihova obećavaju, pogrdi i ruglu pogana. ¹³Bog usliša glas njihov i smilova se nad nevoljom njihovom: sav je narod postio mnogo dana u svoj Judeji i u Jeruzalemu pred Svetištem Boga Svevladara. ¹⁴Veliki svećenik Joakim, svećenici koji su stajali pred Gospodom i svi oni koji su mu služili, vezavši kostrijet oko bokova, prinosili su svakidašnje žrtve paljenice, zavjetnice i dragovoljne prinose puka; ¹⁵posuvši pepelom mitre, podizahu iz sve snage glas Gospodu da bi milostivo pogledao dom Izraelov.

Chapter 5

¹ Izvijestiše Holoferna, vrhovnog zapovjednika vojske asirske, da su se sinovi Izraelovi spremili za rat, da su zatvorili brdske prijelaze, utvrdili sve vrhove najviših planina te postavili prepreke u predjelima što se nalaze u ravnici. ²On se rasrdi strahovito, sazva sve glavare moapske, vojskovođe amonske, sve primorske namjesnike ³pa im kaza: "Recite mi, sinovi kanaanski: kakav je to narod koji nastava brdovite predjele? Kakvi su mu gradovi u kojima živi? Kolika je vojska njegova? U čemu je snaga njegova i moć njegova? Tko je kralj koji nad njima vlada i zapovijeda im vojskom?" ⁴Zašto je među svima koji žive na zapadu on jedini gnjevno odbio da mi miroljubivo dođe u susret?" ⁵Odgovori mu Ahior, vođa svih sinova Amonovih: "Poslušaj, moj gospodar, riječi iz usta sluge svoga: ja ću te obavijestiti istinito o tome narodu koji, smješten blizu tebe, nastava taj brdovit kraj; neće izaći laž iz usta sluge tvoga. ⁶Narod taj potječe od Kaldejaca. ⁷Najprije su boravili u Mezopotamiji, jer su otklonili da se drže bogova otaca svojih koji su živjeli u zemlji kaldejskoj. ⁸Skrenuše dakle s puta otaca svojih pa počeoše štovati Boga nebeskoga, onoga Boga koga bijahu spoznali. I zato, udaljeni od lica svojih bogova, skloniše se u Mezopotamiju i tu se dugo zadržali. ⁹Pa im Bog njihov zapovjedi da ostave to prebivalište i odu u zemlju Kanaan; naseliše se ondje te imaću u obilju zlata i srebra i mnogo stoke. ¹⁰Spustiše se poslije u Egipat, jer glad bijaše pritisla

zemlju kanaansku; ondje su ostali dok se imahu èime hraniti. Porastoše u snažno mnoštvo; rodu njihovu ne bijaše broja. ¹¹Ali se kralj Egipta diže na njih, naruga im se u pravljenu opeke; ponizi ih i uèini robovima. ¹²Onda oni zavapiše Bogu svome, a on svu zemlju egipatsku udari ranama bez prebola. Zbog toga ih Egipæani otjeraše od sebe. ¹³Bog pred njima isuši Crveno more ¹⁴i prevede ih preko Sinaja i Kadeš Barne. Oni odbiše od sebe sve nasrtaje stanovnika pustinje, ¹⁵smjestiše se na području Amorejaca i vlastitom snagom istrijebiše sve Hešbonce. Prijeđoše preko Jordana i dobiše u nasljedstvo sav planinski kraj; ¹⁶istjeraše Kanaanca, Perižanina, Jebusejca, Sihemca i sve Girgašane i tu obitavahu mnogo vremena. ¹⁷Dok ne sagriješiše protiv Boga svoga, pratilo ih je blagostanje, jer je bio s njima Bog komu je mrska nepravda; ¹⁸ali kad se udaljiše od puta što im ga on bijaše naznaèio, u mnogim ratovima pretrpješe užasna razaranja, zatoèiše ih u zemlju koja nije bila njihova. Hram Boga njihova bi razoren do temelja, a gradove im oteše neprijatelji njihovi. ¹⁹Ali sada, kako su se vratili Bogu svome, uspeše se iz raznih krajeva kamo bijahu raspršeni i ponovo zauzeše Jeruzalem, gdje se nalazi Svetište njihovo, i smjestiše se po brdovitim krajevima koji bijahu opustjeli. ²⁰Zato, gospodaru, pomno izvidimo je li taj narod u èemu zastranio, je li sagriješio Bogu svome, pa ako utvrdimo da jest, onda možemo krenuti na nj i pokoriti ga; ²¹ali ako narod onaj nije kriv ni zbog kakva prijestupa, onda neka gospodar moj odustane od nauma: jer æe ih Bog njihov štititi, a mi æemo biti na ruglo svoj zemlji." ²²Kada Ahior završi tu besjedu, stadoše rogororiti oni koji su okruživali šator i nalazili se unaokolo, dostojanstvenici Holofernovi, svi stanovnici obalnih krajeva i Moaba: tražili su da ga raskomadaju: ²³"Ne bojmo se sinova Izraelovih! To je zaista narod koji nema ni moæi ni snage za žešæu bitku. ²⁴Krenimo, dakle! Oni æe biti samo zalogaj za vojsku tvoju, gospodaru Holoferno!"

Chapter 6

¹ Pošto je utihnula buka onih koji su se skupili na vijeæanje, Holoferno, vrhovni zapovjednik asirske vojske, u nazoènosti svega naroda razlièita podrijetla i sviju sinova moapskih, obrati se Ahioru: ²"Tko si ti, Ahio, ti i plaæenici Efrajimovi, da danas ovako prorokuješ meðu nama i savjetuješ da odustanemo od borbe protiv roda Izraelova? Bog njihov da bi im bio štit? Ali tko je Bog, osim Nabukodonozora? On æe poslati svoju snagu i zbrisati ih s lica zemlje; ni Bog ih njihov neæe spasiti. ³Mi, sluge kraljeve, mi æemo ih smrviti kao jednog èovjeka. Neæe izdržati žestine našega konjaništva. ⁴Njime æemo ih zdrobiti. Brda æe se natopiti njihovom krvlju, a ravnice se ispuniti njihovim mrtvim tijelima. Neæe se ni održati pred nama, svi æe izginuti. Tako govori kralj Nabukodonozor, gospodar sve zemlje. Tako je rekao, a rijeèi njegove neæe ostati neispunjene. ⁵A ti, Ahio, plaæenièe amonski, koji si tako govorio u dan izopaèenosti svoje, neæeš više gledati moga lica od današnjeg dana pa sve dok se ne osvetim rodu tih bjegunaca iz Egipta. ⁶Tada æe gvoždèe mojih vojnika i sulica mojih slugu probosti slabine tvoje i ti æeš pasti meðu ranjenike Izraela kad se ja okrenem protiv njega. ⁷Za sada neka te sluge moje odvedu u brdoviti kraj i ostave u

jednome od prilaznih gradova: ⁸neæeš poginuti dok ne budeš zatrt s njima. ⁹Ako u srcu svome gajiš nadu da neæe biti osvojeni, zašto onda tvoje lice pokazuje toliku utuæenost? Rekoh: nijedna od rijeçi mojih neæe ostati neispunjena." ¹⁰Holoferno potom naredi slugama koji bijahu u šatoru njegovu da zgrabe Ahiora, odvedu u Betuliju i predaju u ruke sinova Izraelovih. ¹¹Njegove ga sluge uhvatiše, odvedoše izvan tabora prema ravnici, iz ravnice provedoše ga prema brdima i dovedoše na izvore koji se nalaze pod Betulijom. ¹²Kad su ih ljudi iz grada opazili, dohvatiše oružje, iziðoše iz grada prema vrhu brda, a praæari zauzeše put što se tuda uspinje i poeše bacati kamenice na njih da im sprijeèe penjanje. ¹³Oni se onda skloniše pod brdo, svezaše Ahiora i ostaviše ga na podnožju brda, pa se vratiše svome gospodaru. ¹⁴Sišavši iz svoga grada, sinovi Izraelovi priðoše mu, odvezaše ga i odvedoše u Betuliju i dovedoše pred gradske glavare. ¹⁵Tih dana vršili su tu dužnost Ozija, sin Mihin od plemena Šimunova, pak Kabris, sin Gotonielov, i Harmis, sin Melkielov. ¹⁶Dozvaše gradske starješine, ali doðoše na zbor i svi mladiæi i žene. Postaviše Ahiora usred svega naroda, a Ozija ga uzme ispitivati što to bijaše s njim. ¹⁷Ahior ih izvijesti o svemu što je reæeno na Holofernovu vijeæanju: što je sam kazao voðama Asurovim i što je u nadutosti svojoj Holoferno govorio protiv doma Izraelova. ¹⁸Tada narod pade nièice, iskaza štovanje Bogu svome i zavapi: ¹⁹"Gospode, Bože nebeski, pogledaj oholost njihovu, budi milostiv poniznosti roda našega i obazri se danas na lica sebi posveæenih!" ²⁰Potom utješiše Ahiora i pohvališe ga. ²¹Ozija ga sa zbora odvede u dom svoj i priredi starješinama gozbu. Svu noæ dozivahu u pomoæ Boga Izraelova.

Chapter 7

¹ Sutradan zapovjedi Holoferno svoj vojsci svojoj i svim narodima koji mu se bijahu pridružili u savezništvo da krenu na Betuliju, da zaposjednu putove što vode u brda i da zametnu rat protiv sinova Izraelovih. ²Toga istog dana krenuše svi njihovi ratnici. Vojska se tih bojovnika sastojala od stotinu i sedamdeset tisuæa pješaka i dvanaest tisuæa konjanika, ne brojeæi opremu i golemo mnoštvo ljudi koji su išli pješke meðu njima. ³Utaboriše se u dolini nadomak Betuliji, uz izvor; zauzeše prostor u širinu od Dotaina do Belbaima, a u dužinu od Betulije do Kimona, koji se nalazi suèelice Ezdrelonu. ⁴Kada sinovi Izraelovi vidješe sve to mnoštvo, u strahu poeše govoriti meðu sobom: "Ovi æe potamaniti sve na zemlji! Ni najviše planine, ni klanci, ni bregovi neæe izdržati pod njihovom težinom." ⁵Svaki pograbi oružje; upalivši luèi na svojim kulama, ostadoše na straži svu onu noæ. ⁶Ujutro izvede Holoferno sve konjaništvo pred oèi sinova Izraelovih koji su se nalazili u Betuliji; ⁷podvrže budnu nadzoru sve uspone koji su vodili do grada njihova, pretraži sve izvore vode i zauze ih i tu postavi vojnièke straže pa se onda vrati k vojsci svojoj. ⁸Doðoše k njemu svi poglavari sinova Ezavovih, sve voðe naroda moapskoga i vojskovoðe obalnih krajeva te rekoše: ⁹"Neka posluša naš gospodar nekoliko naših rijeçi da ne bi pretrpio poraz vojske svoje. ¹⁰Taj se narod sinova Izraelovih nije nikada uzdavao u svoja koplja nego u planinske uzvisine po kojima živi, jer nije se lako popeti na vrhove njihovih brda. ¹¹Zato se nemoj, gospodaru, boriti s njima

kako se bori u otvorenoj bitki, pa neæe poginuti ni jedan èovjek koji pripada tvome narodu. ¹²Ostani u svome taboru èuvajuæi brižno svakoga svog vojnika. A dotle neka se tvoje sluge domognu vrela koje izvire na obronku. ¹³Iz njega doista uzimaju vodu svi stanovnici Betulije. Źeða æe ih skonèati i oni æe predati grad. Mi æemo se onda sa svojim èetama popeti na obližnje gorske uzvisine pa na njima postaviti stražu da ni jedan èovjek ne izađe iz grada. ¹⁴Glad æe umoriti njih i njihove žene i njihovu djecu, pa još prije nego ih sasijeèemo maèem, ležat æe onemoæali po trgovima boravišta svoga. ¹⁵Tada æeš im groznom odmazdom platiti što se pobuniše i ne iziđoše ti s mirom u susret." ¹⁶Razlaganje njihovo svidje se Holofernu i svim njegovim vojvodama. Izda on zapovijed da uèine kako su ga svjetovali. ¹⁷Krenu dakle odjel sinova Amonovih sa pet tisuæa Asiraca pa se utabori u podolju, zauzevši nakapnice i izvore voda sinova Izraelovih. ¹⁸Prema uzvisinama krenuše sinovi Ezavovi i sinovi Amonovi pa stadoše u brdovitu kraju nasuprot Dotainu, odakle poslaše jedan dio prema jugoistoku, suèelice Egrebelu, koji se nalazi blizu Kusa na obali potoka Mohmura. Ostali dio asirske vojske utabori se na ravnici pa prekri sve lice zemlje; šatori i silna oprema protezali im se u gustim nizovima tvoreæi golemo mnoštvo. ¹⁹Sinovi Izraelovi podigoše glas Gospodu Bogu svome, jer se obeshrabrio duh njihov zbog toga što bijahu opkoljeni od sviju neprijatelja svojih tako da im ne mogahu izmaæi. ²⁰Trideset se i èetiri dana nalazila oko njih asirska sila: pješaci, vojnièka kola, konjanici. A onda stanovnicima Betulije nestade vode u sudovima, ²¹a nakapnice im bijahu prazne; ni jedan dan nisu imali dovoljno pitke vode jer im se voda za piæe davala na mjeru. ²²Djeca im bijahu iznemogla, žene im i mladiæi padali u nesvijest od žeđe: ležali su po gradskim trgovima ili u kuæama, nisu više imali snage. ²³Tada sav narod, mladiæi, žene i djeca odoše k Oziji i gradskim upravljaèima i povikaše i rekoše pred svim starješinama: ²⁴"Neka Bog sudi između vas i nas zbog velike nepravde koju ste poèinili na štetu našu jer niste htjeli mirno pregovarati s Asircima. ²⁵Sad nam nema više pomoæi niodakle: Bog nas je predao u njihove ruke da iznemognemo od žeđe i posvemašnje iscrpljenosti. ²⁶A sada ih pozovite i predajte sav grad pljaèki Holofernovih ljudi i sve vojske njegove. ²⁷Jer nam je bolje da postanemo njihov plijen. Bit æemo, doduše, njihovi robovi, ali æemo saèuvati živote i neæemo rođenim oèima gledati smrt djece svoje niti kako nam žene i djeca ispuštaju dušu. ²⁸U ime neba i zemlje, u ime Boga i Gospoda otaca naših, koji nas je kaznio zbog grijeha naših i poradi prijestupa otaca naših, zaklinjemo vas da još danas izvršite što smo vam kazali." ²⁹Usred zbora nastala sveopæi plaè i svi glasno zavapiše Gospodu Bogu. ³⁰Ozija im upravi rijeè: "Budite hrabri, braæo, ustrajmo još pet dana, za kojih æe Gospod Bog naš izliti na nas milost svoju: zacijelo nas neæe napustiti zauvijek. ³¹Prođe li tih pet dana bez ikakve pomoæi, izvršit æu što tražite." ³²Potom otpusti narod, svakoga u njegovu èetvrt. Ljudi odoše na zidove i kule svoga grada, a žene i djecu poslaše njihovim kuæama. Ali u gradu bijahu krajnje potišteni.

Chapter 8

¹ Tih dana sve je to èula Judita, kæi Merarija, sina Oksa, sina Oziela, sina Elkija, sina Ananije, sina Gedeona, sina Rafaina, sina Ahitoba, sina Elije, sina Helkije, sina Eliaba, sina Natanaela, sina Salamiela, sina Sarasadaja, sina Izraelova. ²Njezin muž Manaše, iz istoga plemena i obitelji, bješe umro za žetve jeèma. ³Nadgledavao je one koji su povezivali snopove na njivi kad ga pogodi sunèanica: pade na postelju i umrije u Betuliji, gradu svome; pokopaše ga do njegovih otaca u polju što se nalazi na pola puta između Dotaina i Balamona. ⁴Judita odonda življaše kao udovica veæ tri godine i èetiri mjeseca. ⁵Naèinila je sebi sobu na ravnome kuænom krovu, navukla preko bokova kostrijet i nosila haljine udovièke. ⁶Postila je sve dane udovištva svoga, osim uoèi subote i za samih subota, uoèi mlaðaka i za samih mlaðaka te za svetkovina i blagdana doma Izraelova. ⁷Bila je lijepa i naoèita. Njezin muž Manaše bijaše joj ostavio zlata i srebra, slugu i sluškinja, stoke i zemljišta, i tako je živjela. ⁸Ne bijaše nikoga koji bi kazao što ružno o njoj, jer je bila jako bogobojazna. ⁹Doèula je dakle krute rijeèi koje puk, zapavši u malodušje zato što je nestalo vode, bijaše upravio gradskom starješini, a doznala je i sve što je Ozija rekao narodu i kako im se zakleo da æe do pet dana predati grad Asircima. ¹⁰Posla tada sluškinju koja je vodila njezine poslove da dozove gradske starješine Habrisa i Harmisa. ¹¹Doðoše oni k njoj, a ona im kaza: "Poslušajte me, glavari Betulije! Nije baš valjan govor što ste ga održali puku. A umetnuli ste u taj govor i zakletvu između Boga i vas i rekli da æete predati grad neprijatelju ako vam Gospod u odreðenom roku ne pomogne. ¹²A tko ste vi da danas iskušavate Boga i postavljate se iznad Boga među ljudima? ¹³Ispitujte namisli Boga Svevladara koliko vam drago, pa svejednako neæete razumjeti ništa do vijeka. ¹⁴Ako ne uspijevate istražiti dubine ljudskoga srce niti doznati ono što prolazi ljudskom mišlju, kako æete dokuèiti Boga koji je stvorio sve to? Kako æete istražiti misao njegovu i shvatiti nakane njegove? Ne, braæo, nemojte ljutiti Gospoda Boga našega! ¹⁵Jer ako nam i ne htjedne priskoèiti u pomoæ u ovih pet dana, ipak nas može zaštititi ali i zatrti, i to naoèigled neprijatelja naših, u one dane kad mu se sviði. ¹⁶Prema tome, ne tražite odluke Gospoda Boga našega, jer Bog nije èovjek da biste mu mogli prijetiti niti sin èovjeèji komu biste mogli nareðivati. ¹⁷Zbog toga, oèekujuæi spas koji može doæi od njega, dozivajmo ga u pomoæ, i on æe poslušati glas naš, bude li mu to drago. ¹⁸Jer u našim pokoljenjima nije bilo, a nema ni dan-danas u našem plemenu, obitelji, selu ili gradu onih koji bi štovali boštva naèinjena rukama, kao što je bivalo u prijašnja vremena. ¹⁹Zato su oèevi naši bili predani maèu, bili su pljaèkani i doživjeli velike poraze od neprijatelja. ²⁰Ali mi ne znamo drugoga Boga do njega, pa se stoga nadamo da neæe napustiti ni nas ni ikoga od našeg plemena. ²¹Jer budemo li osvojeni mi, bit æe osvojena i sva Judeja i opljaèkano naše Svetište, a on æe to obešeašæenje osvetiti našom krvlju. ²²Pokolj braæe naše, tjeranje svega naroda u progonstvo i opustošenje baštine naše oborit æe na glavu našu među poganima među kojima æemo se nalaziti kao robovi i biti predmet pogrde i ismjehivanja za naše gospodare, ²³jer se naše ropstvo neæe pretvoriti u naklonost nego æe ga Gospod Bog naš pretvoriti u porugu. ²⁴Stoga, braæo, pokažimo svojoj braèi da od nas zavisi život njihov te da Svetište, Hram i žrtvenik poèivaju na nama. ²⁵Zbog svega toga zahvalimo radije Gospodu Bogu našem što nas iskušava kao što je iskušavao i oèeve naše. ²⁶Sjetite se kako je èinio s Abrahamom, kako je iskušavao Izaka,

što se dogodilo Jakovu u Mezopotamiji sirijskoj kad je pasao ovce Labana, svoga ujaka. ²⁷Jer kako je iskušavao njih da bi iskušao njihova srca, tako postupa s nama da se popravimo, a ne da nam se osveti, jer Bog iskušava one koji su mu blizu." ²⁸Ozija joj odgovori: "Sve što si izrekla iznosila si iz plemenitog srca i nitko se neæe usprotiviti tvojim rijeðima. ²⁹Jer tvoja se mudrost ne oðitova tek danas: još od poèetka tvojih dana sav je narod znao za tvoju umnost, za plemenitost srca tvoga! ³⁰Ali puk trpi užasno od žeðe, pa nas je prisilio da izvršimo ono što smo obeæali i da se zakunemo zakletvom koje neæemo prekršiti. ³¹Sada, buduæi da si ti pobožna žena, moli se za nas, a Gospod æe poslati kišu i napuniti naše èatrnje da ne izginemo." ³²Odgovori im Judita: "Poslušajte me! Izvest æu djelo o kojemu æe spomen prelaziti od pokoljenja na pokoljenje meðu sinovima našeg naroda. ³³Budite noæas na gradskim vratima da mognem iziæi sa svojom sluškinjom. Prije onog dana u koji ste namislili predati grad neprijateljima Gospod æe rukom mojom donijeti spas Izraelu. ³⁴Ne tražite da vam kažem što sam namjerila. Neæu vam odati ništa dok ne bude izvršeno ono što sam odlueila uèiniti." ³⁵Ozija i prvaci rekoše joj: "Idi u miru! Neka Gospod Bog bude uza te da se uzmogneš osvetiti neprijateljima našim!" ³⁶Izišavši odande, vratiše se na svoja mjesta.

Chapter 9

¹Tada Judita pade nièice, posu glavu pepelom i razotkri kostrijet koju je nosila na sebi. I upravo kad su u Jeruzalemu, u Domu Božjem, prinosili veðernji tamjan, ona glasno zavapi Gospodu i reèe: ²"O Gospode, Bože oca moga Šimuna, komu si ruku naoružao maèem da se osveti tuðincima koji bijahu radi sramote odriješili pas jedne djevice, obnažili njezin bok da je okaljaju i obešèastili njezinu utrobu za sramotu. Iako si kazao: 'Ne smije tako biti', oni su svejedno uèinili. ³I zato si predao pokolju voðe njihove i krvi postelju njihovu, prevarenu i postiðenu njihovom prijevarom. Udario si po robovima i gospodarima; po vladarima na prijestoljima njihovim. ⁴Predao si žene njihove plijenu, a kaeri njihove, svu imovinu njihovu odredio da bude razdijeljena meðu tvoje ljubljene sinove koji su gorjeli od revnosti prema tebi, užasavali se nad obešèašæenjem svoje krvi i zvali te u pomoæ. O Bože, moj Bože, poslušaj i mene udovicu. ⁵Ti si sazdao i ono što je bilo prije i što æe biti poslije. Ti si zamislio i sadašnjost i buduænost i sve se dogodilo što si umom zasnovao. ⁶Što si nakanio, došlo je preda te i reklo: 'Evo me!' Jer svi su tvoji putovi pripremljeni, a tvoje odluke predviðene. ⁷Eto, Asirci se uznose svojom vojskom, ponositi su na konje i konjanike svoje, oholi su zbog vrsnoæe pješaka svojih, uzdaju se u štit, koplje, luk, praæku i neæe da u tebi spoznaju Gospoda koji mrviti ratove. ⁸Gospod je tvoje ime. Ti im skrši snagu moæi svojom, savij silu gnjevom svojim. Jer su naumili da obešèaste tvoje Svetište, da okaljaju Šator gdje boravi preslavno Ime tvoje, da željezom raznesu uglove žrtvenika tvoga. ⁹Vidi njihovu nadutost i upravi gnjev svoj na glave njihove, a moju udovièku ruku ojaèaj za naumljeno djelo. ¹⁰Pogodi zamamnošæu mojih usana roba s voðom, a voðu s njegovim slugom. Razori drzovitost njihovu rukom jedne žene. ¹¹Tvoja snaga nije u mnoštvu niti moæ tvoja u silnicima, nego si ti Bog poniznih, pomoænik si

malenih, potporanj slabih, utoèište napuštenih, spasitelj oèajnih. ¹²Doista, Bože oca moga, Bože baštine Izraelove, gospodaru neba i zemlje, tvorèe voda, kralju svega stvorenja, uslišaj molitvu moju! ¹³Daj mi zamamnu rijeè koja ranjava i obara u krvi one koji su strahote smislili protiv tvoga Saveza, svetog Doma, brda Siona i kuæe sinova tvojih. ¹⁴Uèini da spozna sav narod tvoj i svako pleme da si ti Bog, Bog svake moæi i snage, i da osim tebe nema drugoga zaštitnika rodu Izraelovu!"

Chapter 10

¹ Kad je prestala vapiti Bogu Izraelovu i kad je završila svoju molitvu, ²ustade gdje bijaše pala nièice, dozva svoju sluškinju i siđe u odaje u kojima je provodila subote i svetkovine svoje. ³Svuèe sa sebe kostrijet, skide udovièke haljine, oprala vodom tijelo, namaza se mirisavom mašæu, poèešlja kosu i stavi prevjes na glavu, odjenu se u sveèane haljine u koje se odijevala dok je još živio muž njezin Manaše. ⁴Obu sandale, metnu narukvice, ogrlice, prstenje, naušnice i sav nakit: uresi se što je mogla ljepše da bi oèarala oèi ljudi koji je budu gledali. ⁵Sluškinji preda mijeh vina i vrè ulja, napuni dvojaèe jeèmenom kašom, pogaèama suhoga voæa i èestim hljebovima; sve to složi i stavi na nju. ⁶Uputiše se njih dvije prema vratima grada Betulije i tu naðoše Oziju s gradskim starješinama Habrisom i Harmisom. ⁷Kad ovi ugledaše Juditu preobražena lica i u onome ruhu, zadiviše se ljepoti njezinoj pa æe joj: ⁸"Bog otaca naših udijelio ti milost i dao ti da uspješno izvedeš što si naumila na slavu sinova Izraelovih i uzvišenje Jeruzalema." ⁹Judita se pokloni Bogu, a njima reèe: "Zapovjedite da mi otvore gradska vrata. Iziæi æu i izvesti što ste kazali." Oni narediše straži da otvori vrata kako je zatražila. ¹⁰Otvoriše joj, pa Judita iziđe sa sluškinjom. Ljudi su je iz grada pratili pogledom dok se spuštala brdom i dok je poprijeko prelazila podoljem. Onda je više nisu vidjeli. ¹¹Dok su išle ravno podoljem, sretoše je asirske predstraže. ¹²Zaustaviše je i upitaše: "Kojemu narodu pripadaš? Odakle dolaziš i kamo ideš?" Ona odgovori: "Kæi sam Hebrejaca i bježim od njih, jer æe vam se uskoro predati da vam budu hrana. ¹³Zaputila sam se Holofernu, vrhovnom zapovjedniku vaše vojske, da se s njim iskreno porazgovorim. Pokazat æu mu put kojim æe morati poæi da bi zagospodario svim brdovitim krajem a da ne izgubi ni jednog èovjeka, ni jedne žive duše." ¹⁴Dok su ti ljudi slušali rijeèi njezine i promatrali je, bijahu zadivljeni njezinom ljepotom. Rekoše joj: ¹⁵"Spasila si svoj život požurivši se da siđeš k našem gospodaru. Sada idi njegovu šatoru: nas nekolicina pratit æemo te dok te ne predamo u ruke njegove. ¹⁶Kada se budeš našla pred njim, ne drhti u srcu svome nego mu reci ono što si kazala i on æe s tobom postupati dobro." ¹⁷Izabraše između sebe stotinu ljudi. Oni su bili pratnja njoj i sluškinji njezinoj, pa ih dovedoše do Holofernova šatora. ¹⁸U taboru se sve uskomešalo: vijest o Juditinu dolasku pođe od usta do usta po svim šatorima. Doðoše ljudi i poredaše se do nje dok je ona stajala pred Holofernovim šatorom i dok mu se njezin dolazak najavljavao. ¹⁹Divljahu se ljepoti njezinoj i sinovima Izraelovim zbog nje. I govorahu jedan drugome: "Tko može prezreti narod koji ima takve žene? Zacijelo ne bi valjalo ostaviti u životu i jednog èovjeka toga naroda. Kad bi ga ostavili na miru, bili bi kadri

opèiniti sav svijet." ²⁰Holoferneve straže i dvorjanici njegovi iziđoše i uvedoše Juditu u šator. ²¹Holoferno je poèivao na ležaljci za zastorom od grimiza, zlata, smaragda i dragoga kamenja. ²²Izvijestiše ga o dolasku njezinu i on iziđe na šatorski ulaz: pred njim su nosili srebrne svjetiljke uljanice. ²³Kad se Judita nađe pred njim i njegovim dvorjanicima, svi se zadiviše ljupkosti lica njezina. Ona se pokloni padnuvši nièice. Sluge je Holoferneve podigoše.

Chapter 11

¹ Kaza joj tada Holoferno: "Budi hrabra, ženo! Ne plaši se u srcu svome! Jer nisam nanio zla nikome od onih koji odluèiše služiti Nabukodonozora, kralja sve zemlje. ²Pa da me i tvoj narod koji živi u brdovitu kraju nije prezreo, ja ne bih digao koplja na nj. Ali su sami to skrivili. ³Nego, sada mi reci zašto si pobjegla od njih a došla k nama. Došla si da se spasiš! Hrabro, život æ ti biti pošteđen noæas a i poslije. ⁴Nitko ti neæe nanijeti zla, nego æe se postupati s tobom kako se postupa sa slugama moga gospodara i kralja Nabukodonozora." ⁵Judita mu odgovori: "Poslušaj rijeçi robinje svoje. Neka sluškinji tvojoj bude dopušteno govoriti s tobom: neæu noæas govoriti laži svome gospodaru. ⁶Budeš li slijedio savjete sluškinje svoje, Bog æ ti pomoæi sretno izvesti djelo tvoje, a gospodar moj neæe biti razoèaran sa svojih pothvata. ⁷Neka živi Nabukodonozor, kralj sve zemlje, neka živi moæ onoga koji te uputio kako bi uzmogao na pravi put izvesti svako živo biæe! Pomoæu tebe nisu mu doista podvrgnuti samo ljudi nego, zahvaljujuæi vrijednosti tvojoj, i divlje i domaæe životinje i ptice nebeske: sve živi samo za Nabukodonozora i svu kuæu njegovu. ⁸Doèuli smo veæ i za razboritost i za oštroumnost tvoju. Svoj je zemlji znano da si u svem kraljevstvu samo ti sposoban, vrstan i pronicav u ratnom umijeæu. ⁹Doznali smo i za govor što ga je Ahior izgovorio na tvome vijeæanju; buduæi da su ga stanovnici Betulije spasili, on im je kazao sve što je rekao pred tobom. ¹⁰A sada, moæni gospodaru, nemoj potcjenjivati njegovo razlaganje nego ga pohrani u srcu svome jer je istinito: ne može se rod naš progoniti niti ga može dohvatiti maè, osim ako sagriješi Bogu svome. ¹¹Ali da moj gospodar ne bi ostao razoèaran i promašio u svome pothvatu, past æ na glavu njihovu smrt: tereti ih grijeh kojim su razgnjevili Boga svoga poèinivši bezakonje. ¹²Kako im je ponestalo hrane, a i vode imaju sve manje, prohtjelo im se da navale na stoku svoju i odluèiše da jedu što im je Bog zakonima zabranio. ¹³Èak su naumili potrošiti prvine žita i desetine vina i ulja, èuvane i namijenjene sveæenicima koji u Jeruzalemu služe Boga našega; a ipak su to stvari kojih se nitko od naroda nije smio ni rukom dodirnuti. ¹⁴Otpravili su u Jeruzalem, buduæi da i tamošnji stanovnici isto rade, glasnike da im donesu potrebno dopuštenje od Vijeæa starješina. ¹⁵Èim im stigne dopuštenje te izvrše svoj naum, toga istog dana bit æ ti predani na uništenje. ¹⁶Kada sam ja, sluškinja tvoja, doznala sve to, pobjegoh od njih. Bog me poslao da sudjelujem s tobom u pothvatu kojemu æe se zaèuditi sva zemlja kada za nj èuje. ¹⁷Jer sluškinja je tvoja pobožna i štuje Boga nebeskoga i dan i noæ, pa sada, kad ostanem uza te, gospodaru, tvoja æe sluškinja samo zatražiti da može noæu otiaæi prema dolini. Ondje æu moliti Boga, pa æe mi kazati kada oni

poèine grijeh. ¹⁸Zatim æu se vratiti i tebe obavijestiti, i ti æeš tada izaæi sa svom vojskom. Meðu njima neæe biti nikoga da ti se odupre. ¹⁹Odvest æu te kroz Judeju sve do samog Jeruzalema, postaviti æu usred njega prijestolje tvoje. Ti æeš ih tjerati pred sobom kao što se tjera stado koje nema pastira. Ni pas pred tobom neæe zalajati. Sve sam to predosjetila, to mi je objavljeno, pa sam poslana da ti odam." ²⁰Te se rijeèi svidješe Holofernu i svima njegovim slugama. Zadiviše se mudrosti njezinoj te uzviknuše: ²¹"Od jednoga do drugog kraja svijeta nema ravne njoj ljepotom lika i mudrošæu razlaganja." ²²A Holoferno joj reèe: "Dobro je uèinio Bog što te poslao pred tvojim narodom da nama pripadne moæ, a propast onima koji su prezreli moga gospodara. ²³A ti si plemenita izgledom i lijepo zboriš. Budeš li sve uèinila kao što si kazala, tvoj Bog postat æe i moj Bog, a ti æeš provoditi svoje dane u palaèi kralja Nabukodonozora i bit æeš slavna na svoj zemlji."

Chapter 12

¹ Zapovjedi da je odvedu na mjesto gdje je bilo pohranjeno srebrno posuđe i naredi da joj daju od jela njegovih i od vina njegovog. ²Ali Judita odgovori: "Neæu toga jesti da ne bude sablazni, nego neka mi se jelo priređuje od onoga što sam donijela sa sobom." ³Holoferno je zapita: "Kad ti ponestane što imaš uza se, odakle æemo ti davati takva jela kad meðu nama nema nikoga od tvoga roda?" ⁴Judita odgovori: "Života mi tvoga, gospodaru, ropkinja tvoja neæe ni utrošiti što je sa sobom donijela, a Gospod æe veæ rukom njezinom izvesti što je odluèio." ⁵Onda je sluge Holofernovne odvedoše u šator. Spavala je do ponoæi. Ustade o jutarnjoj straži. ⁶Poruèi Holofernu: "Neka gospodar moj dopusti da sluškinja njegova iziđe radi molitve." ⁷Holoferno naredi svojim stražarima da je u tome ne ometaju. Ostala je tako tri dana u taboru. Noæu je išla u dolinu Betulije i umivala se na studencu u taboru. ⁸Kad bi tako izišla, molila bi Gospoda, Boga Izraelova, da joj korake upravi na slavu sinova naroda njezina. ⁹Vrativši se èista, zadržala bi se u šatoru dok joj ne bi naveèer priredili jelo. ¹⁰Èetvrtoga dana Holoferno priredi gozbu samo za svoje èasnike. Ne pozva nikoga od posluge. ¹¹Reèe dvoraninu Bagoi, upravitelju svih svojih dobara: "Idi i nagovori onu Hebrejku koja je kod tebe da dođe jesti i piti s nama. ¹²Bila bi nam prava sramota imati uza se takvu ženu a ne biti s njom; jer ako je ne predobijemo, rugat æe nam se." ¹³Bagoa izađe od Holoferna, uđe k njoj i reèe joj: "Neka ljepojka ne oklijeva doæi k mome gospodaru da bude èašæena u njegovoj nazoènosti, da veselo pije vino s nama i postane ovoga dana kao jedna od asirskih kæeri koje žive u dvoru Nabukodonozorovu." ¹⁴Judita mu odgovori: "Tko sam ja da se usprotivim svome gospodaru? Uèinit æu smjesta sve što je drago oku njegovu. Bit æe mi to radost sve do smrti." ¹⁵Ustade, ukrasi se haljinama i svakakvim ženskim uresima. Sluškinja ode prije nje te prostrije po zemlji pred Holoferna ovnujske kože koje je dobila od Bagoe za svakidašnju upotrebu da na njima svakoga dana udobno blaguje. ¹⁶Judita uđe i smjesti se. Holofernu se srce uzbudi, duša mu se uznemiri i spopade ga ognjena žudnja da bude s njom. Od onoga dana kad ju je prvi put vidio, samo je vrebao priliku da je zavede. ¹⁷Kaza joj Holoferno: "DÓe pij i veseli se s nama!" ¹⁸Judita odgovori:

"Hoæu, pit æu, gospodaru, jer osjeæam da je danas moj život tako velik kako nije bio nikada od moga rođenja." ¹⁹Uzela je, jela je i pila pred njim što joj njezina sluškinja bijaše priredila. ²⁰Holoferno je uživao u njoj i pio je toliko vina koliko ga nije pio nikad u životu.

Chapter 13

¹ A uveèer se èasnici brzo povukoše. Bagoa zatvori šator izvana, pošto je otpravio od svoga gospodara one koji su se još ondje nalazili. Svi odoše na poèinak: bijahu umorni jer se gozba jako oduljila. ²Juditu ostaviše samu u šatoru. Holoferno pao na postelju jer ga vino bijaše potpuno svladalo. ³Judita je naredila svojoj sluškinji da je èeka pred ložnicom kao i svakog dana. Rekla je da æe izaæi na molitvu. Tako je kazala i Bagoi. ⁴Svi bijahu otišli od Holoferna, nitko, ni malen ni velik, nije ostao u ložnici. Judita, stojeæi kraj Holofernovne postelje, reèe u srcu svom: "Gospode, Bože svake sile, svrni u ovome èasu pogled svoj na djelo ruku mojih da se prodièi Jeruzalem!" ⁵Ovo je pravi èas da se pobrineš za svoju baštinu i ostvariš moju zamisao o propasti neprijatelja koji su nasrnuli na nas." ⁶Priðe stupu postelje, do Holofernovne glave, i skide odande Holofernov maè. ⁷Zatim, primaknuvši se postelji, zgrabi kosu Holofernovu i kaza: "Gospodine Bože Izraelov, ojaèaj me danas!" ⁸I iz sve snage udari dvaput Holoferna po vratu i odrubi mu glavu. ⁹Njegov trup potom otkotrlja s ležaja i strže zastor sa stupova. Malo kasnije iziðe i glavu Holofernovu predade sluškinji. ¹⁰Ona je metnu u svoju torbu. Obadvije zatim, po obièaju, iziðoše na molitvu. Prešavši tabor, zaokružiše ono podolje, popeše se na uzvisinu Betulije i doðoše pod njezina vrata. ¹¹Judita se javi još izdaleka straži na vratima: "Otvorite, otvorite vrata! S nama je Bog naš da izvede junaštvo u Izraelu i jakost protiv neprijatelja kao što je uèinio i danas." ¹²Kako graðani zaèuše njezin glas, požuriše se do vrata svoga grada i pozvaše starješine gradske. ¹³Strèaše se svi, malo i veliko, jer ih je njezin dolazak iznenadio. Otvoriše vrata, primiše ih, zapališe vatru da se vide i okružiše ih. ¹⁴Judita im jakim glasom kaza: "Hvalite Boga! Hvalite ga! Hvalite Boga koji nije uskratio milosti svoje kuæi Izraelovoj nego je mojom rukom noæas potukao neprijatelje naše." ¹⁵Izvadivši glavu iz torbe, pokaza im je i reèe: "Evo glave Holoferna, vrhovnog zapovjednika vojske asirske, i evo zastora pod kojim je ležao pijan. Bog ga je pogodio rukom jedne žene!" ¹⁶Neka živi Gospodin koji me zaštitio na putu kojim sam hodila! Jer je moje lice zatravilo Holoferna na propast njegovu, nije zgriješio sa mnom te me tako nije osramotio ni okaljao." ¹⁷Puk, sav izvan sebe, pade nièice da se pokloni Bogu i povika u jedan glas: "Blagoslovljen da si, Bože naš, koji si danas satro neprijatelje naroda svoga!" ¹⁸Ozija joj kaza: "Blagoslovljena bila, kaeri, od Boga Svevišnjega više od svih drugih žena na zemlji! Blagoslovljen Gospod Bog, stvoritelj neba i zemlje, koji te vodio da odsijeèeš glavu voði neprijatelja naših!" ¹⁹Jer tvoje pouzdanje neæe biti izbrisano iz srdaca ljudi nego æe se oni dovijeka sjeæati Božje moæi. ²⁰Neka Bog uèini da to bude na tvoju vjeènu diku i neka te nagradi svakim dobrom, jer kad bi ponižen naš rod, nisi štedjela života svoga, nego si sprijeèila našu propast živeæi pravedno pred našim Bogom!" A sav narod nadoda: "Amen! Amen!"

Chapter 14

¹ Judita im reèe: "Poslušajte me, braæo! Uzmite ovu glavu i objesite je na krunište naših zidina. ²Èim zora zarudi te sunce obasja zemlju, neka se svatko maši svog oružja i svi hrabri muæevi neka izaðu iz grada. Izabrat æete im voðu kao da tobože hoæete siæi u ravnici, na asirske predstraže. Ali neæete siæi. ³Oni æe pograbiti svoje oružje, otiæi æe u tabor i probudit æe zapovjednike asirske vojske. Zajedno æe otrèati k Holofernovu šatoru, i kad Holoferna ne naðu, spopast æe ih užas i pobjeæi æe ispred vas. ⁴Vi i svi koji žive u granicama Izraela, progonite ih i uništite na putu njihova uzmake. ⁵Ali prije nego sve to izvedete, pozovite mi Ahiora Amonca da svojim oèima prepozna onoga koji je prezreo kuæu Izraelovu a njega poslao k nama u smrt." ⁶Pozvaše Ahiora iz Ozijine kuæe. Kako dođe i vidje Holofernovu glavu u rukama jednog od èlanova narodnoga zbora, sruši se na zemlju i onesvijesti. ⁷Kada se osvijestio, baci se do nogu Juditi, pokloni joj se i uskliknu: "Blagoslovljena da si u svakome šatoru Judinu i u svakom narodu! Svatko æe drhtati od straha kad èuje tvoje ime! ⁸A sada mi pripovjedi što si sve izvela ovih dana." Judita mu usred mnoštva pripovjedi sve što je uèinila od onoga dana kad je otišla pa do tada, do toga razgovora s njima. ⁹Kad je završila kazivanje, narod poène klicati od radosti: svim gradom odjeknuše radosni povici. ¹⁰Tada Ahior, vidjevši što je sve uèinio Bog Izraelov, povjerova èvrsto u Boga te se dade obrezati i tako bi pribrojen narodu Izraelovu. ¹¹A kad zarudje zora, objesiše Holofernovu glavu na zidine. Svaki pograbi svoje oružje te jurnuše u odredima niz padine. ¹²Kada ih Asirci ugledaše, obavijestiše svoje zapovjednike. Ovi poðuše zapovjednicima, tisuænicima i ostalim èasnicima svojim. ¹³Doðuše do Holofernova šatora pa kazaše upravitelju njegovih dobara: "DÓe probudi našega gospodara. Oni su se robovi usudili siæi i napasti nas da zauvijek budu uništeni." ¹⁴Bagoa uđe i pljesnu rukama pred šatorskim zastorom: mišljaše da Holoferno spava s Juditom. ¹⁵Ali kako se nitko ne odazva, razmaknu zastore, uđe u ložnicu i nađe truplo baèeno na prag: glave nigdje, bijaše odnesena. ¹⁶Kriknu iza glasa te plaèuæi, jecajuæi i snažno zapomažuæi rastrga na sebi haljine. ¹⁷Uđe zatim u šator u kojem je boravila Judita i ne nađe je. Onda otrèa k narodu i povika: ¹⁸"Ovi su robovi podmukli: jedna sama Hebrejka osramotila je dom kralja Nabukodonozora. Evo Holoferna na zemlji, ali glave na njemu nema." ¹⁹Kad zapovjednici vojske asirske èuše te rijeèi, razderaše na sebi haljine, dušu im spopade silan strah, a taborom im se prolomiše oštri krikovi i silna kuknjava.

Chapter 15

¹ I oni koji su se još nalazili u šatorima, kad su èuli što se dogodilo, skameniše se. ²Uhvati ih strava i strah te ne bijaše èovjeka koji bi ostao uza svoga bližnjega, nego se svi bezglavo razbježaše po svim brdima i ravninama. ³I oni koji se bijahu utaborili u brdovitom kraju oko Betulije nagoše u bijeg. Tada se Izraelci sa svim svojim ratnicima baciše na njih. ⁴Ozija posla u Betomastaim, Bebe, Kobe, Kolu i na sve podruèje Izraela skoroteèe s porukom o onome što se dogodilo: neka

svi nasrnu na neprijatelje te ih unište. ⁵Èim to doznaše, svi sinovi Izraelovi jednodušno udariše na njih te su ih tukli sve do Hobe. Tako uèiniše i oni koji su pristigli iz Jeruzalema i sa svih brda, jer je i njima javljeno što se dogodilo u neprijateljskom taboru. Žitelji Gileada i Galileje udariše zatim s boka te su ih žestoko tukli sve dok ne umakoše u Damask i njegove krajeve. ⁶Ostali stanovnici Betulije nasrnuše na tabor Asiraca, oboriše ga te nagrabiše bogat plijen. ⁷Vrativši se s pokolja, sinovi Izraelovi zagospodariše preostalim. I sela i gradiæi po brdima i ravnicama domogoše se silna plijena; bijaše ga doista mnogo. ⁸Veliki sveæenik Joakim i starješine sinova Izraelovih koji su živjeli u Jeruzalemu dođoše da se dive dobroèinstvu što ga Gospod uèini Izraelu, da vide Juditu i da je pozdrave. ⁹Kad uđoše u kuæu njezinu, svi je jednodušno blagosloviše govoreæi: "Ti si slava Jeruzalema! Ti si najviši ponos Izraela! Ti si uzvišena dika roda našega!" ¹⁰Rukom svojom sve si to uèinila, Izraelu dobra pribavila, Bogu samom time omiljela! Blagoslovljena da si na vjeèna vremena od Gospoda Svevladara." A sav narod reèe: "Amen!" ¹¹Trideset je dana narod pljaèkao tabor. Juditi dadoše šator Holofernov, svu srebrninu, naslonjaæe, posuðe i sav njegov namještaj. Ona uze sve to, natovari svoju mazgu, zatim dade upregnuti svoja kola te ih napuni. ¹²Sve su žene Izraelove trèale da je vide, hvalile je i plesove izvodile u èast njezinu. Onda ona uze bršljane u ruke i pokloni ih ženama koje su je pratile. ¹³Zatim se ona i njezine pratilice ovjenèaše maslinovim granèicama. Ona je stupala na èelu naroda i predvodila žene u plesu; slijedili su je Izraelci naoružani, okiæeni vijencima i s hvalospjevom na usnama. ¹⁴Usred sveg Izraela Judita zapjeva ovu zahvalnicu, a sav je narod glasno prihvatio taj hvalospjev.

Chapter 16

¹ Judita zapjeva: "Slavite Boga moga s bubnjevima, Gospodinu pjevajte s cimblima, psalam i pohvalu izvijajte mu u èast, velièajte i zazivajte Ime njegovo!" ²Jer Gospod Bog što dokonèava ratove, da bi udario tabor svoj usred naroda, izbavi me iz ruke progonitelja mojih. ³Asur siðe s planina sjevernih, dođe sa silnom vojskom svojom. Mnoštvo njihovo potoke zakrèi, konji njihovi bregove prekriše. ⁴Kaza da æe kraj moj zapaliti, moje mladiaæe maèem isjeæi, o tlo razmrskati moju dojenèad, kao plijen moju djecu uzeti, ugrabiti moje djevice. ⁵Gospod Svevladar svlada ih rukom žene jedne! ⁶Nisu im mladiaæi silnika slomili, Titanovi sinovi nisu ga oborili, divovi silni nisu ga napali, nego Judita, kæi Merarijeva, ljepotom svoga lica njega uništi! ⁷Ona svuèe udovièke haljine, da bi Izraelce ugnjetene podigla, namaza lice mašæu mirisnom, ⁸na kose prevjes stavi, lanene halje uze da ga opèini. ⁹Sandala njemu oko zatravi, ljepota njena dušu mu zarobi, maè mu kroza šiju proðe. ¹⁰Perzijce njena hrabrost osupnu, a Medijce smionost zaprepasti. ¹¹Tad viknuše ponizni moji, a oni se prepadoše, nemoæni moji, a oni se prestraviše; podigoše glas, a oni u bijeg nagoše! ¹²Djevojèica sasjekoše ih sinovi, pobiše ih kao sinove odmetnika, u boju Boga moga pogiboše. ¹³Bogu svom pjevat æu pjesmu novu. Velik si i slavan, Gospode! U sili divan i nepobjediv! ¹⁴Sva stvorenja tvoja tebi neka služe, jer ti samo reèe, i postadoše; posla duh svoj, i

on ih oblikova. I glasu tvome nitko ne odolje. ¹⁵Planine æ se iz temelja s vodama potresti, hridi æ se pred tobom kao od voska istopiti, ali prema onima koji te se boje ti æeš i tada milostiv biti. ¹⁶Neznatna ti je svaka žrtva na ugodan miris, još neznatnija pretilina paljenice, ali tko se boji Gospoda - velik je zauvijek. ¹⁷Jao narodima koji ustanu na narod moj! Bog Svevladar kaznit æ ih na dan Suda: poslat æ oganj i crve u meso njihovo, a oni æe u boli jaukati zauvijek." ¹⁸Kada dođoše u Jeruzalem, pokloniše se Bogu, a pošto se narod očisti, prinesoše paljenice, dragovoljne prinose i darove. ¹⁹Judita posveti kao "herem" sve Holoferнове predmete koje joj puk bijaše predao i svilene tkanine koje bijaše uzela s postelje njegove. ²⁰Narod se veselio tri mjeseca u Jeruzalemu pred Svetištem i Judita je ostala s njima. ²¹A nakon tih dana svaki se vrati na svoju baštinu. Judita se povuèe u Betuliju i osta na svom posjedu. I svega vijeka svojega bila je slavna na svoj zemlji. ²²Mnogi su je prosili, ali ona ne upozna ni jednoga èovjeka u sve dane života svojega otkad joj umrije muž Manaše i bi pridružen narodu svome. ²³Starjela je i u domu muža svojega postigla dob od sto i pet godina. Sluškinji svojoj dala je slobodu. Umrije u Betuliji. Pokopaše je u peæini Manašea, muža njezina. ²⁴Dom Izraelov oplakivaše je sedam dana. Prije smrti razdijelila je svoja dobra rođacima svojim i rođacima muža svojega Manašea. ²⁵U Juditino vrijeme, a i mnogo poslije smrti njezine, ne bijaše nikoga tko bi zadavao strah sinovima Izraelovim.

1 Maccabees

Chapter 1

¹ Aleksandar Makedonac, sin Filipov - tada veæ gospodar Grèke - provali iz zemlje Kitima i potuèe Darija, kralja perzijskog i medijskog, i zakralji se namjesto njega. ²Povede mnoge ratove, zauze tvrðave i poubija kraljeve zemlje. ³Dopro je do nakraj svijeta i poplijenio mnoge narode. Sva zemlja pred njim umuknu, a srce se njegovo uznese i uzoholi. ⁴Sakupi silnu vojsku, podloži svojoj vlasti krajeve, narode i vladare da mu plaæaju danak. ⁵Konaèno pade u postelju i uvidje da mu je umrijeti. ⁶Sazva svoje službenike, odliènike koji su s njim rasli od mladosti, i još za života razdijeli im svoje kraljevstvo. ⁷Tako, pošto je kraljevaò dvanaest godina, Aleksandar umrije. ⁸A njegovi èasnici preuzeše vlast, svaki na svome podruèju. ⁹Svi se oni poslije njegove smrti okruniše, a tako nakon njih i njihovi sinovi. Tako se godine i godine množilo zlo na zemlji.

¹⁰Od njih dođe grešni izdanak Antioh Epifan, sin kralja Antioha, koji bijaše talac u Rimu. On se zakralji godine sto trideset i sedme kraljevstva grèkoga. ¹¹U one dane nađoše se u Izraelu ljudi opaki koji stadoše uvjeravati mnoge: "Hajde da sklopimo savez s narodima svojim susjedima, jer otkako se od njih odijelismo, snađoše nas mnoga zla." ¹²I mnogima se to svidjelo. ¹³Štoviše, požuriše se neki od naroda i odoše kralju, koji im dopusti da se povedu za poganskim obièajima.

¹⁴I sagradiše u Jeruzalemu borilište, kako to obièavaju pogani, ¹⁵prepraviše svoje obrezanje i otpadoše od svetog Saveza. Ujarmiše se s poganima i prodaše se da èine zlo.

¹⁶Kad je Antioh uèvrstio svoju vlast, poduze da svom kraljevstvu podvrgne Egipat pa da kraljuje dvama kraljevstvima. ¹⁷Provali u Egipat sa silnom vojskom, s bojnim kolima i slonovima, s konjicom i velikim brodovljem. ¹⁸I zametne rat protiv Ptolemeja, kralja egipatskog, koji pred njim uzmaèe i pobježe. Padoše mnogi nasmrt ranjeni. ¹⁹I tako oni zagospodariše egipatskim utvrđenim gradovima i poplijeniše Egipat. ²⁰A pošto je potukao Egipat, Antioh se godine sto èetrdeset i treæe vrati i krene protiv Izraela. Uziðe na Jeruzalem sa silnom vojskom. ²¹Drsko prodre u Svetište i zaplijeni zlatni kadioni žrtvenik, svijeænjak sa svim, priborom, ²²stol za prinošenje hljebova, sudove za žrtve ljevanice, kaleže, zlatne kadionice, zavjese, vijence i sav zlatni ures na proèelju Hrama, koje ogoli. ²³Zaplijenio je sve srebro i zlato, oteo dragocjeno posuðe i opljaèkao tajne riznice koje je mogao pronaæi. ²⁴Oplijenivši sve to, vratio se u svoju zemlju, pošto je izvršio pokolj i izgovorio silno bogohulstvo. ²⁵U Izraelu nastala tuga po svim mjestima. ²⁶Zastenjaše poglavari i starješine, obnemogoše mladiæi i djevojke - ljepota ženska sva uvenu. ²⁷Mladoženje udariše u tužaljke; a nevjeste po ložnicama prokukaše. ²⁸Sva se zemlja tresla od žalosti nad svojim stanovnicima, sav se dom Jakovljevi obukao u sramotu. ²⁹Nakon dvije godine poslao kralj u gradove judejske nadglednika poreza, koji doðe u Jeruzalem s jakom vojskom. ³⁰Najprije im je lukavo govorio o miru, i oni mu povjerovali. Zatim iznenada navali na grad, potuèe ga teškim udarcima i pogubi mnoštvo Izraelaca. ³¹Opljaèka grad, zapali ga vatrom i sruši mu kuæe i zid unaokolo. ³²Žene i djecu uèiniše sebi robljem i porazdijeliše meðu sobom stoku. ³³Zatim su obzidali Davidov grad velikim i jakim zidom, s gordim kulama, i tako im postade utvrdom. ³⁴Ondje smjestiše opaki ološ, ljude protivne Zakonu, koji se tu osiliše. ³⁵Nagomilaše tu oružja i hrane i pohraniše plijen koji poplijeniše u Jeruzalemu. I tako se tu stvorilo neprijateljsko gnijezdo. ³⁶Postade to zasjeda Svetištu, za sve vrijeme opak protivnik Izraelu. ³⁷Proliše krv nevinu naokolo Svetišta i oskvrnuše sveto mjesto. ³⁸Zbog njih pobjegoše žitelji jeruzalemski i grad postade naselje stranaca. Jeruzalem postade tuðina porodu svome, i djeca ga njegova napustiše. ³⁹Svetište njegovo opustje k'o pustinja, blagdani mu se okrenuše u žalovanje, subote u porugu, a slava njegova u ništavilo. ⁴⁰K'o nekoæ slava njegova, namnožila mu se sramota, i sav se ponos njegov okrenu u tugovanje. ⁴¹I napisao kralj proglas svemu svom kraljevstvu da svi moraju postati jedan narod i svaki mora ostaviti svoje obièaje. ⁴²I svi se narodi pokoriše kraljevoj naredbi. ⁴³I mnogi Izraelci prihvatiliše njegovo bogoštovlje i poèeše žrtvovati idolima i ne svetkovati subotu. ⁴⁴A kralj poslao u Jeruzalem, i u ostale judejske gradove, poslanice po glasnicima da se svi imaju povesti za obièajima tuðinaca koji su u zemlji, ⁴⁵pa da se u Hramu dokinu paljenice, klanice i ljevanice; da se više ne svetkuju subote i blagdani; ⁴⁶da se oneèisti Svetište i sveti narod; ⁴⁷da se podignu oltari, sveti gajevi i idoli pa da im se žrtvuju svinje i neèiste životinje; ⁴⁸da se više ne obrezuju djeca, da se oneèiste svakom neèistoæom i gnusobom ⁴⁹i tako zaborave Zakon i izmijene sve obièaje. ⁵⁰Tko se ne pokori kraljevoj naredbi, osuðen je na smrt. ⁵¹Kralj je svem kraljevstvu napisao proglase takva sadržaja i postavio je nadglednike nad svim narodom da se to provede. Svim je judejskim gradovima,

svakomu napose, zapovjedio da prinose žrtve. ⁵²I pridružiše im se mnogi od naroda, svi oni koji su otpali od Zakona, i zla velika uèiniše u zemlji. ⁵³Takvi primoraše Izraela da se skriva u svakojakim zbjeglištima. ⁵⁴Petnaestoga dana mjeseca Kisleva, godine sto èetdeset i pete, sagradio je kralj na oltaru za žrtve paljenice Grozotu pustoši. I u susjednim judejskim gradovima podigoše žrtvenike. ⁵⁵I palili su tamjan na vratima kuæa i po trgovima. ⁵⁶A u koga naðoše knjige Zakona, razderaše ih i baciše u vatru. ⁵⁷Ako bi otkrili da tko èuva svitak knjige Saveza ili da pristaje uza Zakon, po kraljevoj je odluci bio ubijen. ⁵⁸Takvo nasilje provodili su mjesec za mjesecom nad Izraelom, nad svakim koga bi po gradovima otkrili. ⁵⁹Dvadeset i petoga u mjesecu prinostili su žrtve na žrtveniku podignutu na oltaru za paljenice. ⁶⁰Po toj zapovijedi pogublivali su žene koje su dale obrezati svoju djecu; ⁶¹objesili bi im o vrat dojenèad i smaknuli ih zajedno sa svim njihovim domom i s onima koji su izvršili obrezanje. ⁶²Uza sve to, mnogi od Izraela ostadoše postojani i pokazaše se hrabri te nisu jeli od neèistih jela. ⁶³Radije su išli u smrt nego da se oneèiste hranom ili da oskrnu sveti Savez. I tako su umirali. ⁶⁴Uistinu, strašan gnjev bijaše nad Izraelom.

Chapter 2

¹ U one dane Matatija, sin Ivana Šimunova, sveæenik iz koljena Joaribova, ode iz Jeruzalema i udari sjedište u Modinu. ²A imao je pet sinova: Ivana prozvana Gadi, ³Šimuna prozvana Tasi, ⁴Judu prozvana Makabej, ⁵Eleazara prozvana Avaran, Jonatu prozvana Afus. ⁶Videæi kakva se bogohulstva zbivaju u Judeji i u Jeruzalemu, Matatija ⁷zavapi: "Jao, zar se zato rodih da gledam zator svog naroda i zator Svetoga grada pa da besposlen sjedim dok nam ga predaju u ruke neprijatelja - Svetište naše u ruke tuðinaca? ⁸Svetište njegovo postade k'o èovjek bez èasti, ⁹posuðe, slava njegova, za plijen opljaèkano; nejaèad njegova po trgovima poklana, mladiaèi njegovi hrana ostrim maèevima! ¹⁰Ima li naroda kojemu ne pripade dio našega kraljevstva, koji ne prigrabi sebi plijena našega?! ¹¹Sav mu je nakit otet, slobodu zamijeni s ropstvom. ¹²Gle, Svetište naše - ljepota i slava naša - opustje, oskrnuše ga pogani! ¹³Èemu nam život?" ¹⁴I razdrije Matatija i njegovi sinovi svoju odjeæu, navukoše kostrijet i proplakaše gorko. ¹⁵Uto kraljevi ljudi, poslani da sile na otpad, doðoše u Modin da prinude na žrtvovanje. ¹⁶Mnogi su od Izraela prišli k njima. Ali Matatija i njegovi sinovi ostadoše postojani. ¹⁷Kraljevi ljudi priðu Matatiji i stanu ga nagovarati: "Ti si èovjek ugledan u ovom gradu, èastan i utjecajan; uz tebe su tvoji sinovi i braæa. ¹⁸Priði dakle prvi i izvrši zapovijed kraljevu, kao što to uèiniše drugi narodi, ostali Judejci i preostalo stanovništvo Jeruzalema, pa æeš i ti i tvoji sinovi uæi u krug kraljevih prijatelja i bit æete èašæeni srebrom i zlatom i mnogim darovima." ¹⁹Matatija im jakim glasom odgovori: "Neka se i svi narodi pod kraljevom vlašæu njemu pokore tako te svaki od njih odstupi od bogoštovlja svojih predaka i privoli njegovim naredbama, ²⁰ja i moji sinovi i sva braæa moja slijedit æemo Savez otaca svojih. ²¹Ne dalo Nebo da ostavimo Zakon i zapovijedi. ²²I zato ne možemo poslušati kraljevih naloga da prestupimo svoje bogoštovlje ni udesno ni ulijevo." ²³Tek što je on to kazao, a Židov neki priđe

pred oèima sviju da prema kraljevoj zapovijedi žrtvuje na žrtveniku u Modinu. ²⁴Vidje to Matatija, razgnjevi se i srce mu zadrhta, obuzet pravednim gnjevom, potrèi i zakla ga na žrtveniku. ²⁵U isti èas ubi i kraljeva èovjeka koji je silio na žrtvovanje i obori žrtvenik. ²⁶Tako provali njegova gorljivost za Zakon kao nekoæ Pinhasova protiv Zimrija, sina Šalumova. ²⁷Matatija tada stade vikati gradom iza glasa: "Svaki koji gori ljubavlju za Zakon i stoji uza Savez, neka ide za mnom." ²⁸I pobjegoše u gore on i njegovi sinovi, ostavivši u gradu sve svoje. ²⁹Mnogi tada kojima je bilo stalo do pravednosti i do pravde pobjegoše u pustinju ³⁰sa svojom djecom i ženama i sa svom stokom, jer se zlo oborilo na njih. ³¹I bi objavljeno kraljevim ljudima i posadi koja bijaše u Jeruzalemu, u Davidovu gradu, da su ljudi koji su prekršili kraljevu zapovijed odbjegli u pustinjska skrovišta. ³²Jaka vojska dade se za njima u potjeru i stiže ih. Svrstaše se protiv njih, spremni da zametnu s njima bitku u dan subotnji. ³³I poruèiše im: "Dosta je! Iziđite, pokorite se kraljevu nalogu da spasite život!" ³⁴Ali im oni odgovoriše: "Ne izlazimo i neæemo se pokoriti kraljevu nalogu da skvrnemo dan subotnji." ³⁵Napadoše ih bez oklijevanja. ³⁶A oni im nisu uzvraæali: ni da bi se kamenom na njih nabacili, a kamoli da se utvrde u svojim skrovištima. ³⁷"Umririmo svi," govorahu, "u svojoj nedužnosti. Svjedoèe nam nebo i zemlja da nas ubijate nepravedno." ³⁸I zagna se vojska na njih u samu subotu te izginuše svi oni sa svojom djecom i ženama i stokom - oko tisuæu duša. ³⁹Doznaše za to Matatija i njegove pristalice i proplakaše gorko: ⁴⁰"Ako uèinimo svi mi tako", rekoše jedan drugomu, "kao ova naša braæa, i ne poðemo u boj protiv pogana za svoj život i za svoje svetinje, ubrzo æe nas istrijebiti sa zemlje." ⁴¹I tako toga dana donesoše odluku: "Tko god nas napadne u dan subotnji, vojevat æemo protiv njega da svi ne izginemo kao što izgiboše braæa naša u zbjegovima." ⁴²Pridružila im se i zajednica Hasidejaca, poizbor junaka u Izraelu, sve ljudi odanih Zakonu. ⁴³I svi drugi koji su bježali od progonstva pridruživali se njima, i tako im je raslo pojaèanje. ⁴⁴Prikupila se tako cijela vojska te su udarali u svom gnjevu na krivce i u svojoj srdžbi na bezakonike. Ostali se razbježaše - da se spase - po poganskim zemljama. ⁴⁵A Matatija i njegove pristalice stanu obilaziti i razvaljivati žrtvenike. ⁴⁶Silom su obrezivali neobrezane djeèake koje bi našli na području Izraela. ⁴⁷Progonili su drske tuđince. I pothvat im je uspijevao. ⁴⁸Zaštitili su tako Zakon od ruku pogana i kraljeva i ne dadoše da osili sila grešnièka. ⁴⁹A kada se Matatijini dani primicahu kraju, reèe on svojim sinovima: "U ovo vrijeme, gle, osilila se drskost i pogrda; nastalo je doba razora i ljutog gnjeva. ⁵⁰Djeco moja! Gorljivo se zauzmite za Zakon i život svoj izložite za Savez naših otaca. ⁵¹Spominjite se djela što ih oci naši izvršiše u svoje vrijeme. Steæi æete tako slavu veliku, bit æe vam besmrtno ime. ⁵²Nije li se Abraham vjeran pokazao u kušnji i nije li mu to uzeto u pravednost? ⁵³A Josip je u svojoj nevolji oèuvao zapovijed i postao gospodar Egipta. ⁵⁴Pinhas, otac naš, nosio se gorljivošæu i primio je obeæanje vjeènog sveæeništva. ⁵⁵Jošua je ispunio nalog i postao sucem Izraela. ⁵⁶Kaleb je u zboru bio svjedok istini i zato mu pripade baština u zemlji. ⁵⁷Davidu, jer bijaše pobožan, kraljevsko je prijestolje zauvijek dano u baštinu. ⁵⁸Ilija, jer bijaše gorljiv borac Zakona, bi uznesen na nebo. ⁵⁹Hananija, Azarja i Mišael vjerom se spasiše iz plamena. ⁶⁰Daniel zbog svoje nedužnosti bi izbaavljen iz lavljih ralja. ⁶¹Razmotrite i vidite iz koljena u koljeno: svi koji se u nj uzdaše ne poklekoše nikada. ⁶²Ne strašite se prijetnja grešnikovih, jer slava

bezbožnikova za gnojište je i za hranu crvima. ⁶³Danas se visoko diže, sutra ga veæ naæi ne možeš: u prah svoj se vratio, propale mu osnove. ⁶⁴Junaci mi, djeco, budite; Zakona se èvrsto držite da se u njem proslavite. ⁶⁵Evo vam Šimuna, brata vašega: znam ga, èovjek je razuman; slušajte ga uvijek, on æe vam biti otac! ⁶⁶Juda Makabej, poizbor junak od svoje mladosti, bit æe vam vojskovoða i zapovijedat æe u ratu protiv pogana. ⁶⁷Skupite oko sebe sve koji vrše Zakon i osvetite svoj narod. ⁶⁸Milo za drago vratite poganima i držite se propisa Zakona." ⁶⁹Tada ih Matatija blagoslovi i bi pridružen svojim ocima. ⁷⁰Umro je u godini sto èetrdeset i šestoj; sahraniše ga u grobnici otaca njegovih u Modinu. Oplakao ga je sav Izrael. Ê(166.-160. prije Krista)

Chapter 3

¹ Matatiju je naslijedio sin njegov Juda Makabej. ²Podupriješe ga sva njegova braæa i sve pristalice njegova oca i oduševljeno povedoše rat Izraelov. ³On proširi nadaleko slavu svoga naroda. Poput diva on se u oklop obukao, bojno oružje sebi pripasao. Mnoge je bojeve zametnuo, oštrim maèem tabor štiteæi. ⁴Premac lavu svojim djelima, postade k'o laviæ što za plijenom rièe. ⁵Gonio je otpadnike, trag im njušeæi; palio je tlaèitelje svoga naroda. ⁶Od straha pred njim dah im prestajao, bezakonici pred njim drhtahu. Spasenje se ruci njegovoj posreæilo. ⁷Mnogog kralja on je ojadio, a Jakova djelima obradovao. Dok je vijeka blagoslivljat æe se uspomena njegova. ⁸Obilazio gradovima Jude da istrijebi iz njih bezbožnike, od Izraela srdžbu da odvrati. ⁹Do krajeva zemlje ime mu doprlo, oko sebe sabra raspršene. ¹⁰Apolonije sabra pogane i velika vojska krenu iz Samarije da zavojšti na Izraela. ¹¹Saznao za to Juda, pa ga presrete, potuèe ga i ubi. Mnogi nasmrt ranjeni pogiboše, a ostali pobjegoše. ¹²Oplijeniše ih, a Juda sebi prisvoji maè Apolonijev i nosio ga je u boju svega svog života. ¹³Kad je Seron, sirski vojvoda, èuo da je Juda skupio oko sebe ljude, zbor vjernih, spremnih da svaki èas krenu u rat, ¹⁴reèe: "Steæi æu ime i proslavit æu se u kraljevstvu ako se zaratim s Judom i sa svima njegovima koji preziru kraljevu rijeè." ¹⁵I krenu i uzaðe s njim snažna vojska bezbožnika da ga potpomognu i da se osvete sinovima Izraelovim. ¹⁶Dok je uzlazio uza strmen Bet Horona, isprijeèi mu se Juda sa šakom ljudi. ¹⁷Kad ovi ugledaju vojsku koja je izlazila na njih, rekoše Judi: "Kako æe se oduprijeti nas šaèica tome silnom mnoštvu? K tome smo obnemogli, cio dan bez hrane." ¹⁸A Juda im odgovori: "Lako se može dogoditi da i šaèica ljudi ukliješti mnoštvo. A Nebu je svejedno izvojevati spasenje s mnogima ili sa šaèicom. ¹⁹Pobjeda u ratu ne zavisi od jaèine vojske, jer nam od Neba dolazi jakost. ²⁰Ovi izlaze na nas u premoæi drskosti i bezakonja, da istrijebe nas i naše žene i djecu našu i da nas oplijene, ²¹a mi vojujemo za goli život i za svoje svete uredbe. ²²Zato æe ih Gospod pred našim oèima satrti, i ništa se ne bojte." ²³Tako reèe i obori se iznenada na njih i razbi Serona i svu njegovu vojsku. ²⁴Naže za njima niz kosinu Bet Horona sve do ravnice. Pade ih kakvih osam stotina ljudi, a ostali pobjegoše u Filisteju. ²⁵I zavlada strah pred Judom i braæom njegovom i obuze prepast sve okolne narode. ²⁶Do kralja

doprije ime njegovo i po svim se narodima pripovijedalo o Judinim djelima. ²⁷Kad je sve to čuo kralj Antioh, planu on gnjevom i posla da se skupe sve snage njegova kraljevstva - vojska silna. ²⁸Otvori svoje riznice i isplati vojsku za godinu dana i naredi da bude spremna za svaku priliku. ²⁹Uto opazi da presušuje blago u njegovim riznicama i da su mu državni dohoci sve manji zbog razdora i udaraca kojima je izmučio zemlju zatirući zakone koji postojahu odiskona. ³⁰Poboja se dakle da neæe, kako je veæ bivalo, imati odakle podmiriti troškove i smoæi darove što ih je prije dijelio podašnom rukom, premašujuæi u tom svoje prethodnike. ³¹U toj je tjeskobi odluèi poæi na Perziju da prigrabi danak od zemalja i da tako namakne mnogo novca. ³²Ostavi Liziju, èovjeka ugledna, kraljevskog roda, da vodi državne poslove od Eufrata pa do egipatske granice. ³³I povjeri mu skrbništvo nad svojim sinom Antiohom sve dok se on ne vrati. ³⁴Pređa mu polovicu svoje vojske s bojnim slonovima i dade mu naredbe o svemu što je naumio, osobito o stanovnicima Judeje i Jeruzalema: ³⁵da se pošalje na njih vojska, da se satre i istrijebi snaga Izraelova i preostatak Jeruzalema, pa da se izbriše i spomen na to mjesto, ³⁶a onda da se na svem onom području nasele tuđinci i njima da se razdjeli njihova zemlja. ³⁷Tada kralj povede sa sobom ostalu polovicu vojske i krenu iz Antiohije, prijestolnice svoga kraljevstva, godine sto èetrdeset i sedme. Prijeđe preko Eufrata i poèe se probijati kroz gornje krajeve. ³⁸Lizija je izabrao Ptolemeja, sina Dorimenova, Nikanora i Gorgiju, muževe junaène, prijatelje kraljeve. ³⁹S njima posla èetrdeset tisuæa pješaka i sedam tisuæa konjanika da navale na Judeju i da je opustoše po zapovijedi kraljevoj. ⁴⁰I pokrenu se sva ta vojska, stiže do Emausa i utabori se ondje u nizini. ⁴¹Kad se o tome proèulo među trgovcima u onomu kraju, uzeše oni mnogo srebra i zlata i okova te dođoše u tabor da Izraelce pokupuju kao roblje. A zavojevaèima se pridružila vojska iz Sirije i drugih zemalja. ⁴²Juda pak i njegova braæa vidješe da se množe zla i da su se vojske utaborile na njihovu području, a saznali su i za kraljeve naredbe da im se narod zatre i uništi. ⁴³Rekoše tada jedni drugima: "Podignimo narod svoj od propasti i pođimo u rat za narod svoj i za svetiñje svoje!" ⁴⁴I sazvaše sav zbor da se svi sprema za boj i da se pomole i vapiju za milost i milosrđe. ⁴⁵Opustje Jeruzalem kao pustinja. Ne bijaše nikog od sve djece njegove da uđe ili da iziđe. Po Svetištu se gazilo, u Tvrđavi se nastaniše stranci, poganima posta svratište. Jakovu je radost išèezla, umuknula mu frula i citara. ⁴⁶Izraelci se sastadoše u Masfi, pred Jeruzalemom, jer je nekoæ Izrael u Masfi imao molitveno mjesto. ⁴⁷Postili su toga dana i obukli se u kostrijet, posuli glavu pepelom i razderali svoje haljine. ⁴⁸Razvili su knjigu Zakona da potraže u njoj ono što inaèe pogani traže od svojih idola. ⁴⁹Iznesoše sveæenièku odjeæu i prvine i desetine i pozvaše nazirejce koji su ispunili razdoblje svoga zavjeta. ⁵⁰I zavapiše tada jakim glasom k Nebu: "Što da sada uèinimo sa svim ovim i kamo da ove smjestimo?" ⁵¹Svetište se tvoje gazi i skvrni, sveæenstvo je tvoje tužno, poniženo. ⁵²Pogani se, evo, udružiše protiv nas da nas istrijebe. Ti jedini znadeš što nam spremaju. ⁵³Kako æemo im odoljeti ako nam ti ne priteèeš u pomoæ?" ⁵⁴I zatrubiše nato u trublje i povikaše iz sveg glasa. ⁵⁵Juda tada postavi narodu starješine: tisuæenike, stotnike, pedesetnike i desetnike. ⁵⁶Onima pak koji su baš gradili kuæu, ili su se tek oženili, ili su sadili vinograd, ili bijahu strašljivice, naredi da se svaki takav, kako i Zakon zapovijeda, vrati kuæi. ⁵⁷I vojska krenu i utabori se južno od Emausa. ⁵⁸Juda izda zapovijed: "Opašite se i

budite junaci! Spremni stojte ranom zorom za boj protiv pogana koji se, eto, udružuje da istrijebe nas i naše svetinje. ⁵⁹Bolje nam je u boju izginuti nego da gledamo zlo svog naroda i svojih svetinja. ⁶⁰Bit æe onako kako Nebo hoæe."

Chapter 4

¹ Gorgija povede sa sobom pet tisuæa pješaka i tisuæu poizbor konjanika; ta je vojska krenula noæu ²da izvrši prepad na židovski tabor i da ga iznenadi: vodièi joj bijahu stanovnici Tvrðe. ³Kad je to doæuo Juda, podigao se i on sa svojim junacima da na kraljevu vojsku, koja je bila u Emausu, udari ⁴dok su joj pripadnici još izvan tabora. ⁵Gorgija je pak došao noæu u Judin tabor i nije našao nikoga, pa je zato stao Židove tražiti po gorama, jer, kako je rekao, "oni bježe pred nama". ⁶U cik zore pojavi se Juda u ravnicima sa samo tri tisuæe ljudi. Ti nisu imali prikladna obrambenog oružja ni maèeva. ⁷Vidjeli su poganski tabor, jak i utvrðen: opkoljavali ga konjanici, ljudi vièni boju. ⁸Juda reèe svojim ljudima: "Ne bojte se toga mnoštva i ne plašite se njihovih napadaja. ⁹Sjetite se da su se naši oci spasili na Crvenom moru kad ih je progonio faraon s vojskom. ¹⁰Zavapimo sada k Nebu: ono æe nam se možda smilovati, sjetit æe se svog Saveza s našim ocima, pa æe danas pred nama tu vojsku satrti. ¹¹Tada æe svi narodi spoznati da postoji Netko tko izbavlja i spasava Izraela." ¹²Stranci podigoše oèi: opazivši kako im Židovi dolaze s protivne strane, ¹³iziðoše iz tabora da prihvate bitku. Judini vojnici zatrubiše u trube i zametnuše boj. ¹⁴Razbijeni, pogani nagnuše u bijeg prema ravnicima. ¹⁵Ali svi na zalaznici padoše od maèa. Ostale pognaše sve do Gezera i do nizina Idumeje, do Azota i do Jamnije: palo je oko tri tisuæe ljudi. ¹⁶Kad se Juda vratio s potjere kojoj bijaše na èelu, ¹⁷reèe narodu: "Ne lakomite se na plijen jer nam prijete još jedan rat. ¹⁸Gorgija je sa svojom vojskom tu u gori. Sad se oduprite našim neprijateljima, borite se protiv njih; potom æete bez brige pokupiti plijen." ¹⁹Juda je još bio u rijeèi kadli jedan odred proviri s gorskog visa. ²⁰Vidješe da su njihovi raspršeni i da je tabor izgorio: o tome je još svjedoèio dim koji se vidio. ²¹Od toga se prizora prestraviše. A kad su još na ravnicima opazili Judinu vojsku spremnu za boj, ²²svi pobjegoše u filistejsku zemlju. ²³Juda se vratio da im oplijeni tabor. Iznijelo se mnogo zlata, srebra, modra i crvena skrletna platna i golemo drugo blago. ²⁴Na povratku su Židovi hvalili i blagoslivljali Nebo govoreæi: "Ono je dobro i njegova je ljubav vjeèna!" ²⁵Bijaše to dan velike izraelske pobjede. ²⁶Oni pak od neprijatelja koji bijahu utekli doðoše k Liziji i javiše mu sve što se dogodilo. ²⁷Ta ga vijest smete, duh mu klonu, jer se Izraelu nije dogodilo onako kako je on htio niti je bilo onako kako je zapovjedio kralj. ²⁸Zato je iduæe godine Lizija sabrao šezdeset tisuæa poizbor pješaka i pet tisuæa konjanika da svlada Židove. ²⁹Došli su u Idumeju i utaborili se u Betsuru. Juda iziðe protiv njih sa deset tisuæa ljudi. ³⁰Kad vidje tu silnu vojsku, pomoli se ovako: "Blagoslovljen da si, spasitelju Izraela, ti koji si satro juriš diva rukom svoga sluga Davida i koji si filistejsku vojsku predao u ruke Šaulova sina Jonate i njegova štitonoše. ³¹Predaj i ovu vojsku u šake Izraela, svog naroda; neka se osramote i pješaci i konjanici. ³²Posij strah u njihovim redovima,

uništi uzdanje koje imaju u svoju silu i neka se pokolebaju svojim porazom. ³³Obori ih mačem onih koji te ljube, da te hvale pjesmama svi oni koji ti poznaju Ime!" ³⁴I počeo se bitku i u srazu prsa o prsa pade iz Lizijine vojske oko pet tisuća ljudi. ³⁵Videći kako mu se osula vojska i kako su neustrašivi Judini junaci, koji su bili spremni junački živjeti ili umrijeti, Lizija se vrati u Antiohiju. Ondje unovači najamnike da iznova, s pojačanom vojskom, provali u Judeju. ³⁶Juda pak i njegova braća rekoše: "Eto, naši su neprijatelji satrti, hajde da očistimo Svetište i posvetimo ga." ³⁷Sabra se sva vojska i pope se na goru Sion. ³⁸Vidjeli su ondje opustjelo sveto mjesto, oskvrnjen oltar, spaljena vrata, u predvorjima naraslo šikarje kao u šumi ili u gorama, a æelije porušene. ³⁹Razdrli su na sebi odjeću, zakukali i glavu posuli pepelom. ⁴⁰Potom padoše nièice pa na znak truba zavapiše k Nebu. ⁴¹Juda naloži ljudima da tuku one koji su bili u Tvrđi sve dok on Svetište ne očisti. ⁴²Zatim je izabrao sveæenike neokaljane, vjerne Zakonu. ⁴³Očistiše oni Svetište, a oskvrnjeno kamenje ukloniše na nečisto mjesto. ⁴⁴Potom se vijeæalo što da se učini od žrtvenika za paljenice, koji je bio oskvrnjen. ⁴⁵Dođoše na dobru misao da ga uklone, bojeći se da im ne bude na sramotu, jer su ga pogani oskvrnuli. I oboriše žrtvenik. ⁴⁶Kamenje staviše na prikladno mjesto na hramskoj gori, dok ne dođe prorok koji æe o njem odlučiti. ⁴⁷Nato, prema Zakonu, uzeše neklesano kamenje i podigoše nov žrtvenik, po uzoru na prijašnji. ⁴⁸Popravili su Svetište i unutrašnjost Doma i posvetili predvorje. ⁴⁹Pošto su načinili novo sveto posuđe, unijeli su u Hram svijeænjak, kadioni žrtvenik i stol. ⁵⁰Kadili su tamjan na žrtveniku i zapalili svjetiljke na svijeænjaku koje su rasvijetlile unutrašnjost Hrama. ⁵¹Postavili su hljebove na stol i objesili zastore. Tako dovršiše djelo koje su poduzeli. ⁵²Dvadeset i petog dana devetog mjeseca, zvanog Kislev, godine sto èetrdeset i osme ustadoše u rano jutro ⁵³i prinesoše po Zakonu žrtvu na novom žrtveniku za paljenice koji bijahu podigli. ⁵⁴Obnovili su posvetu žrtvenika uz pjesme i zvuke citara, harfa i cimbalu u ono isto doba i u isti dan u koji su ga pogani oskvrnuli. ⁵⁵Sav je narod pao nièice i poklonio se, a zatim upravo hvalu Nebu, onomu koji ih je tako sretno vodio. ⁵⁶Osam su dana slavili posvetu žrtvenika i radosno prinosili paljenice i žrtve prièesnice i zahvalnice. ⁵⁷Uresili su proèelje Hrama zlatnim vijencima i štitovima, obnovili ulaz i æelije i postavili im vrata. ⁵⁸Nastala je velika radost u narodu i izbrisala se sramota koju su nanijeli pogani. ⁵⁹Juda je sa svojom braćom i sa svom izraelskom zajednicom odredio da se, počevši od dvadeset i petog dana mjeseca Kisleva, svake godine u svoje vrijeme osam dana radosno i veselo slavi dan posvete žrtvenika. ⁶⁰U to su vrijeme oko gore Siona sagradili visoke zidove s jakim kulama, bojeći se da pogani ne dođu ta mjesta oskvrnuti kao i prije. ⁶¹Juda je ondje smjestio posadu da òuva goru Sion. Utvrdio je Betsur da narod ima tvrðu protiv Idumeje.

Chapter 5

¹ Kad su okolni narodi èuli da je žrtvenik ponovo sagrađen a Svetište uspostavljeno kao i prije, vrlo se razgnjeviše ²i naumiše istrijebiti Jakovljevo pokoljenje što je živjelo meðu njima; počeli

su ubijati i progoniti taj narod. ³Juda zavojeva na Ezavove sinove u Idumeji, na zemlju Akrobatenu, jer su opsjedali Izraelce. Žestoko ih je porazio, ponizio i doèepao se plijena. ⁴Sjetio se i zloæe Bajanovih sinova, koji su zasjedama na putovima narodu postavljali zamke i zapreke. ⁵Pošto ih je opkolio u kulama, opsjedao ih je i predao ih prokletstvu. Zapalio je i sažgao njihove kule i sve one koji su bili u njima. ⁶Zatim krenu na Amonce, u kojih je naišao na jaku vojsku i mnogi narod pod poglavarem Timotejem. ⁷Zapodjeo je s njima mnoge bojeve, potukao ih i slomio im silu. ⁸Zauze Jazer sa selima njegova područja, a zatim se vrati u Judeju.

⁹Pogani u Galaadu udružili se protiv Izraelaca koji su živjeli u njihovim krajevima da ih istrijebe; a Izraelci pobjeغو u tvrđavu Datemu. ¹⁰Poslali su Judi i njegovoj braæi pisma ovako sastavljena: "Pogani koji nas okružuju udružili se protiv nas da nas unište. ¹¹Spremaju se da osvoje tvrđavu u koju smo se sklonili. Timotej zapovijeda njihovom vojskom. ¹²Dođi sad i izbavi nas iz njihovih ruku, jer mnogo je naših veæ palo. ¹³Pogubili su svu našu braæu naseljenu u Tobijinoj zemlji, odveli u ropstvo žene i djecu, imanje im oduzeli i ondje pogubili oko tisuæu ljudi." ¹⁴Dok se to pismo još èitalo, dođoše drugi glasnici, iz Galileje, razdrte odjeæe, donoseæi iste vijesti: ¹⁵"Udružili se protiv nas iz Ptolemaide i Tira i Sidona sa svim narodima Galileje da nas istrijebe." ¹⁶A kad su Juda i narod to èuli, sazvaše veliku skupštinu da vijeæaju što da uèine za svoju braæu izvrnutu nevoljama i napadajima neprijatelja. ¹⁷Juda tada reèe bratu Šimunu: "Izaberi sebi ljude pa idi, izbavi svoju braæu u Galileji! A ja i brat Jonatan poæi æemo u Galaaditidu." ¹⁸Za obranu Judeje ostavi Zaharijina sina Josipa i Azarju, poglavara naroda, s preostalom vojskom. ¹⁹I zapovjedi im: "Upravljajte ovim narodom, ali se ne upuštajte u rat protiv poganskih naroda dok se mi ne vratimo." ²⁰Šimunu su dali tri tisuæe ljudi za Galileju, a Judi osam tisuæa ljudi za Galaaditidu. ²¹Pošto je otišao u Galileju, Šimun je zametnuo mnoge bojeve protiv pogana, porazio ih i natjerao ih u bijeg; gonio ih je do vrata Ptolemaide. ²²Ostavili su na bojištu oko tri tisuæe ljudi, od kojih je pokupio plijen. ²³Poveo je sa sobom Židove iz Galileje i Arbate sa ženama i djecom i svim njihovim imanjem te ih odveo u Judeju s velikom radošæu. ²⁴A Juda Makabej i brat mu Jonatan prijeđoše preko Jordana i tri su dana išli pustinjom. ²⁵Sretoše Nabatejce, koji su ih primili miroljubivo te im pripovjedili sve što se dogodilo njihovoj braæi u Galaaditidi: ²⁶kako ih je mnogo zatvoreno u Bosori, u Bosoru, u Alemi, Kasfu, Makedu i Karnainu, a to su sve utvrđeni veliki gradovi; ²⁷kako ima zatvorenih i u ostalim gradovima Galaaditide i kako je neprijatelj odluèio da sutradan napadne te gradove, osvoji ih i u jednom danu istrijebi sve koji se nalaze u njima. ²⁸Juda odmah krenu s vojskom kroz pustinju prema Bosori. Zauze grad i spali ga pošto pobi sve muško oštricom maèa i pokupi plijen. ²⁹Odande je krenuo dalje noæu i približio se tvrđavi. ³⁰Kad je svanula zora a oni podigli oèi, ugledaše bezbrojno mnoštvo kako namješta ljestve i sprave da zauzmu tvrđavu; veæ su napadali. ³¹Videæi da je napadaj poèeo i da se urnebesna vika, pomiješana sa zvukom truba, diže iz grada prema nebu, ³²Juda reèe ljudima svoje vojske: "Borite se danas za svoju braæu!" ³³Svrsta ih u tri skupine i tako krenuše na neprijateljsku zalaznicu. Trube odjeknuše i zazivi se podigoše. ³⁴Timotejeva vojska, razabravši da je to Makabej, pobježe pred njim. On ih porazi do nogu: toga dana ostade ih na bojištu oko osam tisuæa. ³⁵Pošto je zatim skrenuo na Alemu, napade

je, zauze, pobi sve muško, oplijeni je i spali. ³⁶Odande se digao da zauzme Kasfo, Maked, Bosor i ostale gradove Galaaditide. ³⁷Poslije tih događaja Timotej prikupi drugu vojsku i utabori se pred Rafonom s one strane potoka. ³⁸Juda je poslao svoje da izvide tabor i oni mu javiše: "Oko ovog poglavara skupili su se svi pogani koji nas okružuju i stvorili su golemu vojsku; ³⁹najmili su i Arape kao pomoćne odrede; utaborili su se preko potoka, pripravnici da te napadnu." Juda krenu da ih presretne. ⁴⁰Timotej reče zapovjednicima svoje vojske kad su se Juda i njegove čete približili vodi: "Ako prvi prijeđe i udari na nas, nećemo mu moći odoljeti jer će imati prednost; ⁴¹a ako se poboji i utabori s one strane potoka, prijeći ćemo mi, udariti i nadvladati ga." ⁴²Kad se približio toku vode, Juda postavi uz potok narodne pisare i naloži im: "Ne dopustite nikomu da razapinje šatora, nego neka idu svi u boj." ⁴³On prijeđe prvi onamo, a za njim je slijedio sav narod. Potjera pred sobom sve pogane. Oni pobacaše oružje i pobjegoše da se sklone u karnainski hram. ⁴⁴Židovi su najprije osvojili grad, zatim spalili hram sa svima koji su bili u njemu. Tako je oboren Karnain i odonda se Judi nije moglo odoljeti. ⁴⁵Juda sabra sve Izraelce koji su bili u Galaadu, od najmanjeg do najvećeg, njihove žene i djecu i imanje, i to se golemo mnoštvo uputilo prema judejskoj zemlji. ⁴⁶Stigli su u Efron, važan i vrlo jak grad što se nalazio na putu. Kako ga nije bilo moguće zaobići ni desno ni lijevo, nije bilo druge nego kroza nj. ⁴⁷Stanovnici su im uskratili prolaz i vrata zagrađili kamenjem. ⁴⁸Juda im posla poruku sastavljenu ovim miroljubivim riječima: "Pustite nas da prođemo preko vaše zemlje, da dođemo u svoju; nitko vam neće učiniti nikakve štete, samo ćemo proći." Ali im nisu htjeli otvoriti. ⁴⁹Tada Juda oglasi po vojsci neka svatko ostane na svojem mjestu. ⁵⁰Junaci vojske zauzeše položaje. Juda je cio dan i cijelu noć napadao, i grad mu pade u ruke. ⁵¹Posjekao je sve muško oštricom mača, porušio grad do temelja, oplijenio ga i prošao tim mjestom po tjelesima pobijenih. ⁵²Židovi su pregazili Jordan na velikoj ravnici nasuprot Betšanu. ⁵³Juda je cijelim putem pribirao zaostale i bodrio narod sve dok nije stigao u judejsku zemlju. ⁵⁴Radosno i veselo uspinjali su se na goru Sion i prinijeli paljenice zato što su se svi u miru vratili i nitko od njih nije stradao. ⁵⁵Dok su Juda i Jonatan bili u galaadskoj zemlji a Šimun, njihov brat, u Galileji pred Ptolemaidom, ⁵⁶Josip, Zaharijin sin, i Azarja, zapovjednici vojske, čuli su za njihova sjajna djela i bojeve koje su vodili te rekoše: ⁵⁷"Proslavimo se i mi, pođimo protiv pogana što su oko nas!" ⁵⁸I tako dadoše naloge četama kojima su zapovijedali i krenuše na Jamniju. ⁵⁹Gorgija iziđe iz grada sa svojim ljudima da se s njima pobije. ⁶⁰Josip i Azarja biše natjerani u bijeg i gonjeni sve do judejskih međa. Palo je u taj dan među izraelskim narodom oko dvije tisuće ljudi. ⁶¹Bio je to velik poraz za narod: nisu slušali Judu i njegovu braću, nego mišljahu da će se istaknuti hrabrošću. ⁶²Ali, eto, nisu bili od koljena onih ljudi od kojih je dolazio spas Izraelu. ⁶³Plemeniti Juda i njegova braća uživali su veliku čast pred svim Izraelom i svim poganima gdje su god čuli za njihova imena. ⁶⁴Ljudi se natiskivali oko njih i klicali im. ⁶⁵Juda je sa svojom braćom otišao na jug da vojuje protiv Ezavovih sinova. Zauzeo je Hebron i njegova sela, srušio tvrđave, a kule naokolo sve popalio. ⁶⁶Digavši tabor, ode da osvoji filistejsku zemlju i prođe Marisu. ⁶⁷Toga su dana u boju pali svećenici koji su se htjeli istaći hrabrošću pa se nepromišljeno upustili u boj.

⁶⁸Juda se uputio u Azot u filistejskom području i ondje je razrušio žrtvenike, izrezbarene likove njihovih bogova popalio, opljačkao gradove, a onda se vratio u judejsku zemlju.

Chapter 6

¹ U to vrijeme kralj Antioh prolazio gornjim krajevima. Došao je da je perzijski grad Elimaida na glasu s bogatstva, sa srebra i zlata, ² da je ondje bogat hram u kojem se nalaze zlatni predmeti vojne opreme, oklopi i oružje što ih je ostavio Filipov sin Aleksandar Makedonski, koji je prvi vladao nad Grcima. ³ Zato je krenuo da pokuša zauzeti grad i opljačkati ga, ali nije uspio jer su građani doznali za njegovu nakanu. ⁴ Oni mu se opriješe s oružjem u ruci: natjerali su ga u bijeg te se odande morao, jako ojađen, probijati natrag u Babilon. ⁵ Još dok je bio u Perziji, dođoše i javiše mu kako su poražene čete što su upale u judejsku zemlju. ⁶ I Lizija je navro sa snažnom vojskom, ali je pred Židovima morao pobjeći, jer su oni pobijeđenim vojskama uzeli opremu i obilan plijen i tako postali još jači. ⁷ Srušili su i sramotni kip što ga bijaše podigao na žrtveniku u Jeruzalemu, a svoje su sveto mjesto okružili visokim zidovima, kakvi su bili i prije, pa tako i Betsur, jedan od njegovih gradova. ⁸ Kad je kralj čuo te vijesti, prenerazi se i silno uznemiri; pade na postelju i razbolje se od jada što mu se nije želja ispunila. ⁹ Ostade tako više dana, ali ga je tuga neprestano presvajala. A kad mu bijaše umrijeti, ¹⁰ dozva sve svoje prijatelje i reče im: "Nestalo je sna s mojih očiju i srce mi je klonulo od jada. ¹¹ Zato rekoh u svom srcu: 'U koliku li sam tjeskobu zapao i kakav li me to val nesreće zapljusnuo! Mene koji sam u vrijeme svoje moći bio poštovan i ljubljen. ¹² Sad mi dolaze na pamet zla koja sam počinio u Jeruzalemu kad sam odande odnio sve zlatno i srebrno posuđe što se u njemu nalazilo i kad sam bez razloga zapovjedio da se stanovnici Jude istrijebe. ¹³ Sad znam da me zbog toga snašlo ovo zlo i da od velike tuge umirem u tuđoj zemlji!'" ¹⁴ Nato dozva Filipa, jednog od svojih prijatelja, i postavi ga nad svim kraljevstvom. ¹⁵ I dade mu svoju krunu, plašt i pečatni prsten, i ostavi mu da odgoji njegova sina Antioha, i da ga uputi u vođenje kraljevstva. ¹⁶ Tu kralj Antioh umrije godine sto četrdeset i devete. ¹⁷ Kad je Lizija doznao da je kralj umro, postavio mu je za nasljednika njegova sina Antioha, koga je odgajao od njegova djetinjstva. Nadjenao mu je ime Eupator. ¹⁸ Ali oni koji su bili u Tvrđi uznemiravahu Izraelce oko Svetišta, neprestano smišljajući kako da im naude i tako pomognu poganima. ¹⁹ Juda odlučio da ih uništi. Zato sazva sav narod na opsadu. ²⁰ Sabrali su se i opkolili ih godine sto pedesete. Načinili su strelišta i bojne naprave. ²¹ Ali su neki od opkoljenih probili obrube, a njima se pridružili i neki od bezbožnih Izraelaca. ²² Otišli su kralju i rekli mu: "Dokle ćeš oklijevati da nam izvršiš pravdu i osvetiš našu braću?" ²³ Dobro volje pristali smo da služimo tvome ocu i vladamo se prema njegovim nalogima i držimo se njegovih odredaba. ²⁴ Zato sinovi našeg naroda opsjedaju Tvrđu i zamrziše na nas. I poubijali su sve koji su im dopali šaka i razgrabili su nam baštinu. ²⁵ I nisu samo na nas podigli ruke: podigli su ih i na sve tvoje krajeve. ²⁶ Evo, sad opsjedaju jeruzalemsku Tvrđu: hoće da je zauzmu, a utvrdili su Svetište i Betsur. ²⁷ Ako im se ne ispriječiš, učinit će još i više,

a ti ih više neæeš zaustaviti." ²⁸Na te se rijeèi kralj razgnjevi. Sabra sve svoje prijatelje, starješine svojih pješaka i zapovjednike konjanika. ²⁹Došle su mu i najamnièke èete drugih kraljevina i od morskih otoka. ³⁰Broj se njegovih snaga podigao na sto tisuæa pješaka i dvadeset tisuæa konjanika i trideset i dva slona uvježbana za rat. ³¹Došli su preko Idumeje i opsjeli Betsur, dugo ga tukli i èak napravili bojne naprave. Ali su oni iz grada provaljivali, palili naprave i hrabro se borili. ³²Tada se Juda, prekinuvši opsadu Tvrðe, utabori kod Bet Zaharije, nasuprot kraljevskom taboru. ³³Kralj ustade u ranu zoru i požuri se sa svojom vojskom prema Bet Zahariji. Njegove su èete zauzele borbene položaje, a trube zatrubile. ³⁴Slonovima su davali groždani i dudov sok da ih potaknu za boj. ³⁵Životinje su razmjestili meðu bojne redove. Uza svakog slona poredali su tisuæu pješaka opremljenih lanèanim oklopima i bronèanim šljemovima, a k tomu su svakoj životinji pridijelili i pet stotina odabranih konjanika. ³⁶Ti su upravljali svim pokretima životinje, pratili je svuda i od nje se nisu udaljivali. ³⁷Na svakog slona privezali su potpruzima jaku drvenu obrambenu kulu. U svakoj su, uz Indijca, bila èetiri snažna ratnika. ³⁸Ostale je konjanike kralj razmjestio na oba krila vojske da uznemiruju neprijatelje i pokrivaju bojne redove. ³⁹Kad je sunce obasjalo zlatne i mjedene štitove, zablistale su od njih gore i zasvijetlile poput upaljenih zublja. ⁴⁰Jedan se dio kraljevskih èeta razvi po gorskim visovima, a drugi po nizinama i svi se pokrenuše u èvrstom i ureðenom rasporedu. ⁴¹Uzdrhtaše svi koji su èuli graju toga mnoštva, bahat njegovih stopala i zveket oružja, jer ta je vojska bila vrlo velika i jaka. ⁴²Juda se sa svojom vojskom upusti u boj. U kraljevskoj vojsci pade šest stotina ljudi. ⁴³Uto je Eleazar, zvan Auran, opazio jednu životinju opremljenu kraljevskom ormom, višu od ostalih. Pomisli da je u njoj kralj ⁴⁴i žrtvova se da izbavi svoj narod i steèe vjeèno ime. ⁴⁵Hrabro potrèa prema životinji, posred bojnog reda. Ubijao je desno i lijevo, a neprijatelji se pred njim razdvojili. ⁴⁶Uvuèe se pod slona, probode ga maèem i ubi. Životinja se strovali na Eleazara i zgnjeèi ga. Tako on pogibe ondje. ⁴⁷Židovi su, videæi silnu kraljevsku snagu i žestoku vojsku, pred njom uzmakli. ⁴⁸Kraljevska vojska krenu protiv Židova u Jeruzalemu. Kralj je opsjedao Judeju i goru Sion, ⁴⁹a s onima u Betsuru sklopio je mir. Ti su izišli iz grada jer više nisu mogli izdržati opsadu: nisu imali hrane. Bila je, naime, subotnja godina, zemlja poèivala. ⁵⁰Kralj je zaposjeo Betsur i ondje smjestio posadu. ⁵¹Prihèeno je dugo opsjedao Svetište. Služio se protiv njega strelitima, bojnim napravama, bacaèima plamena, kamenja i strelica, a tako i praæarama. ⁵²I opsjednuti uzimahu naprave protiv napadaèa. Borba potraja dugo. ⁵³Ali u skladištima nestalo hrane. Bila je sedma godina, a, osim toga, Izraelci dovedeni u Judeju iz poganskih krajeva bijahu potrošili i posljednje zalihe. ⁵⁴Tako su u Svetištu ostavili malo ljudi jer je zavladao glad. Ostali se raspršili svaki na svoju stranu. ⁵⁵Filip, koga je kralj Antioh još za svoga života odabrao da njegova sina Antioha odgaja za prijestolje, ⁵⁶vratio se iz Perzije i Medije s vojskom koja je pratila kralja. Sad je nastojao da zagospoduje državnim poslovima. ⁵⁷Na tu vijest Lizija je samo gledao da što prije ode. Rekao je kralju, vojskovoðama i ljudima: "Svaki smo dan slabiji, imamo sve manje hrane, a mjesto koje opsjedamo dobro je utvrðeno. Osim toga, èekaju nas poslovi kraljevstva. ⁵⁸Pružimo, dakle, desnicu tim ljudima, sklopimo mir s njima i sa svim njihovim narodom. ⁵⁹Dopustimo im da žive po svojim obièajima kao i prije, jer su se radi svojih zakona,

kad smo ih dokinuli, na nas razgnjevili i sve ovo poèinili." ⁶⁰Taj je prijedlog kralju i starješinama bio po volji. Po poslanicima ponudio je Židovima mir, a oni ga prihvaćiše. ⁶¹Kralj i starješine potkrijepiše sporazum zakletvom, pa su opsjednuti izišli iz Tvrðe. ⁶²Potom kralj uziðe na goru Sion. Tu vidje kako je mjesto utvrðeno, pogazi svoju zakletvu i zapovjedi da se ono poruši. ⁶³Nato hitno podiže tabor i vrati se u Antiohiju. Tu naðe Filipa gospodarem grada. Udari na grad i silom ga osvoji.

Chapter 7

¹ Godine sto pedeset i prve uteèe iz Rima Seleukov sin Demetrije, iskrca se sa malo ljudi u nekom primorskom gradu i ondje se zakralji. ²Kad je ulazio u kraljevski dvor svojih otaca, vojska je uhvatila Antioha i Liziju da ih dovede pred njega. ³Kad je on to doznao, reèe: "Ne pokazujte mi njihovih lica!" ⁴Vojska ih pogubi, a Demetrije zasjede na prijestolje svoga kraljevstva. ⁵Potom su k njemu došli svi bezakonici i bezbožnici iz Izraela, a predvodio ih Alkim, koji je htio postati velikim sveæenikom. ⁶Oni su pred kraljem optuživali narod govoreæi: "Juda je sa svojom braæom pobio sve tvoje prijatelje, a nas je izagnao iz zemlje. ⁷Zato pošalji èovjeka u koga imaš povjerenje: neka ode onamo i vidi kako je Juda opustošio nas i kraljevsku zemlju, pa neka kazni te ljude i sve njihove pomagaèe!" ⁸Vladar je izabrao Bakida, jednog od kraljevih prijatelja, upravitelja Prekorjeèja, èovjeka ugledna u kraljevstvu i vjerna kralju. ⁹Njega posla s bezbožnikom Alkimom, komu je potvrdio sveæeništvo, i zapovjedi mu da se osveti Izraelcima. ¹⁰Oni su otišli i s velikom vojskom stigli u judejsku zemlju. Poslali su glasnike Judi i njegovoj braæi s miroljubivim rijeèima, punim himbe. ¹¹Ali oni nisu vjerovali njihovim rijeèima, jer vidješe kako su došli s velikom vojskom. ¹²A oko Alkima i Bakida okupilo se vijeæe zakonoznanaca da pronaðe pravedno rješenje. ¹³Meðu Izraelcima prvi su Hasidejci zatražili da se s njima sklopi mir. ¹⁴Govorahu oni: "S vojskom je došao sveæenik od Aronova plemena. Neæe nam uèiniti ništa nažao." ¹⁵Govorio je s njima miroljubivo, uvjeravao ih i zaklinjao se: "Neæemo vam uèiniti ništa nažao, ni vama ni vašim prijateljima." ¹⁶Oni mu povjerovaše. A on zapovjedi te između njih uhvatiše šezdeset ljudi i pogubiše ih onaj isti dan, prema rijeèima Pisma: ¹⁷"Razbacali su tjelesa tvojih svetaca i prolili njihovu krv oko Jeruzalema i ne bijaše nikoga da ih ukopa." ¹⁸Tada strah i trepet obuze sav narod. Rekoše: "Nema u njih ni istine ni pravde, pogazili su nagodbu i zakletvu koju su položili." ¹⁹Bakid ode iz Jeruzalema i utabori se kod Betzeta. Tu je uhvatio mnoge ljude koji su, s nekima od naroda, uskoèili k njemu. Bacio ih je u velik bunar. ²⁰Zatim je zemlju predao Alkimu i ostavio s njim vojsku da mu pomaže. Bakid se vrati kralju. ²¹Alkim se stao boriti za velikosveæenièku èast. ²²Oko njega sabraše se svi koji su smuæivali svoj narod. Zavladao su judejskom zemljom i poèinili mnogo zla u Izraelu. ²³Kad je Juda vidio da zlodjela Alkima i njegovih pristalica protiv Izraelaca nadmašuju i sama poganska zlodjela, ²⁴stade obilaziti svim judejskim krajevima osveæujuæi se istaknutim

prebjezima i braneæi im prolaz zemljom. ²⁵Kad je Alkim spoznao da se Juda sa svojim pristašama osilio i kad je razabrao da im se neæe moæi oprijeti, vratio se kralju te ih optužio još gore.

²⁶Tada kralj posla Nikanora, jednog od svojih najistaknutijih vojskovoða, koji bijaše neprijatelj Izraelu; naloži mu kralj da istrijebi taj narod. ²⁷Došavši u Jeruzalem s mnogobrojnom vojskom, Nikanor poruèi Judi i njegovoj braæi ove himbeno miroljubive rijeçi: ²⁸"Neka između mene i vas ne bude rata. Posjetit æu vas miroljubivo, sa slabom pratnjom." ²⁹Stigao je k Judi. Mirno su jedan drugoga pozdravili, ali neprijatelji bijahu spremni da ugrabe Judu. ³⁰Razabravši da je k njemu došao s podmuklim nakanama, Juda se prepade te ga više ne htjede vidjeti. ³¹Nikanor uvidje da su mu otkrili namjeru te zametnu protiv Jude boj kod Kafarsalama. ³²Tu je od Nikanorovih ljudi palo oko pet stotina, a ostali pobjegoše u Davidov grad. ³³Poslije tih dogaðaja Nikanor se pope na goru Sion. Iz svetog mjesta izišli su neki sveæenici i narodni starješine da ga mirno pozdrave i pokažu mu paljenicu koja se prinosi za kralja. ³⁴Ali im se on naruga, ismija ih, oneèisti i obasu pogrđama. ³⁵U napadu gnjeva progovorio je ovako: "Ako se Juda sa svojom vojskom ovaj put ne preda u moje ruke, spalit æu tu graðevinu kad se, nakon pobjede, vratim ovamo." Potom je izišao sav razjaren. ³⁶Sveæenici su ušli, stali pred žrtvenik i Svetište i progovorili suznih oèiju: ³⁷"Ti si izabrao ovaj Dom da se posveti tvom Imenu, da tvome narodu bude kuæa molitve i prošnje. ³⁸Osveti se tom èovjeku i njegovoj vojsci da padnu od maèa! Spomeni se njihove hule i ne daj da odahnu!" ³⁹Nikanor je otišao iz Jeruzalema i utaborio se kod Bet Horona. Tu mu se pridružila sirska vojska. ⁴⁰Juda se pak utaborio kod Adase, sa tri tisuæe ljudi. On se ovako pomolio: ⁴¹"Kad su te poslanici asirskoga kralja pohulili, izišao je tvoj anđeo i pobio njegovih sto osamdeset i pet tisuæa. ⁴²Tako danas satri pred nama tu vojsku da svi ostali znaju da je bezbožnièki govorio protiv tvog Svetišta i sudi mu po njegovoj zloæi!" ⁴³Vojske su zapodjele boj trinaestog dana mjeseca Adara. Nikanorova vojska bijaše razbijena, a i on pade u bici. ⁴⁴Kad su vojnici vidjeli da im je pao Nikanor, bacili su oružje i razbježali se. ⁴⁵Židovi su ih gonili dan hoda, od Adase do okolice Gezera, trubeæi za njima bojnim trubama. ⁴⁶Iz svih okolnih judejskih sela izlazili su stanovnici i opkoljivali bjegunce. Ti su srtali jedni na druge. Svi su pali od maèa, nijedan nije izbjegao. ⁴⁷Uzeše plijen od njih. Zatim odsjekoše Nikanoru glavu i desnicu, koju je tako oholo dizao; odnijeli su ih i podigli na vidiku Jeruzalemu. ⁴⁸Narod se silno radovao. Taj je dan slavio kao velik blagdan veselja. ⁴⁹Odredili su da se taj dan slavi svake godine trinaestog Adara. ⁵⁰Tako se judejska zemlja malo smirila.

Chapter 8

¹ Tada je Juda doèuo za Rimljane: kako su moæni i blagonakloni prema svojim privrženicima, kako sklapaju prijateljstvo s onima koji im se obraæaju i kako su veoma jaki. ²Pripovijedali su mu o njihovim ratovima i junaštvima kojima su se istaknuli protiv Gala, kako su ih svladali i prisilili na danak, ³o svemu što su izveli u Hispaniji da se domognu rudnika srebra i zlata, ⁴kako su razboritošæu i ustrajnošæu zavladao svim onim područjem, a ono je od njih veoma udaljeno; kako

su potukli kraljeve koji su s kraja zemlje dolazili da ih napadaju, nanijeli im velike poraze i kako im neki donose godišnji danak. ⁵Napokon su oružjem satrli Filipa i kitijeskoga kralja Perzeja, a tako upokorili i druge koji se bijahu digli na njih. ⁶Porazili su azijskog kralja Antioha Velikog, koji je na njih pošao u rat sa stotinu dvadeset slonova, s konjanicima, bojnim kolima i mnogobrojnim pješacima. ⁷Uхватili su ga živa, odredili da on i njegovi nasljednici plaćaju težak danak, da dadu taoce i prepuste im ⁸zemlju indijsku, medijsku i lidijsku i neke od svojih najljepših pokrajina, koje onda dadoše kralju Eumenu. ⁹Kad su pak neki iz Grèke naumili doæi da ih istrijebe, ¹⁰Rimljani su za to doznali i na njih poslali samo jednog vojskovoðu. Udarili su na njih te je palo mnogo Źrtava. Odveli su u ropstvo njihove Źene i djecu i oplijenili ih. Zavladao su njihovom zemljom, razorili im tvrðave i podjarmili ih sve do danas. ¹¹A i druga kraljevstva i otoke koji su im se opirali Rimljani su satrli i podložili. ¹²Svojim pak prijateljima i onima koji se u njih uzdaju ostali su vjerni. Podložili su kako obliŹnje tako i udaljene kraljeve, boje ih se svi koji èuju za njihovo ime. ¹³Komu Źele vlast, njemu je i daju. Svrgavaju pak koga ne Źele. Vrlo su ojaèali. ¹⁴Unatoè svemu tome nijedan se od njih nije okrunio niti obukao grimizom da bi se tako proslavio. ¹⁵Osnovani su vijeæe u kojem svaki dan vijeæa trista i dvadeset èlanova, savjetujuæi se bez prestanka o svom puku, radi njegova blagostanja. ¹⁶Svake godine povjeravaju jednome èovjeku da vlada i upravlja cijelim carstvom. Svi toga jednog èovjeka slušaju: meðu njima nema ni zavisti ni ljubomore. ¹⁷Tada Juda izabra Ivanova sina Eupolema, iz Akosove kuæe, i Eleazarova sina Jasona i posla ih u Rim da s Rimljanima sklope prijateljstvo i savez ¹⁸da bi se tako oslobodili jarma. Uvidjeli su da grèko kraljevstvo porobljuje Izraela. ¹⁹Poslije vrlo duga putovanja stigli su u Rim, ušli u senat i ovako progovorili: ²⁰"Juda zvan Makabej i njegova braæa sa Źidovskim narodom poslali su nas k vama da s vama sklopimo savez i prijateljstvo i da nas ubrojite u svoje saveznike i prijatelje." ²¹Taj se zahtjev senatorima svidio. ²²Evo prijepisa ugovora koji su urezali u bronèane ploèe i poslali Źidovima u Jeruzalem kao ispravu o miru i savezu: ²³"Neka sreæa prati Rimljane i Źidovski narod na moru i na kopnu zavazda! A maè i neprijatelj bio od njih daleko! ²⁴Ako, prije svega, Rimu ili kojemu od njegovih saveznika diljem njegove vladavine zaprijeti rat, ²⁵Źidovski æe se narod na njegovoj strani boriti svim srcem, koliko prilike budu zahtijevale. ²⁶Protivnicima neæe davati niti ih opskrbljivati Źitom, oružjem, novcem ni laðama. Tako je zakljuèio Rim. I on æe vjerno vršiti svoje obaveze, a da ne prima jamstvo. ²⁷Isto tako, ako Źidovski narod bude prvi napadnut, Rimljani æe se na njegovoj strani boriti svom dušom, koliko to od njih budu zahtijevale prilike. ²⁸Napadaèima neæe se davati ni Źita, ni oružja, ni novaca, ni laða. Tako je zakljuèio Rim i on æe se ovih obaveza drŹati bez prijevare. ²⁹Takav su savez Rimljani sklopili sa Źidovskim narodom. ³⁰Ako bi pak poslije toga jedni ili drugi htjeli Źtogod dodati ili oduzeti, mogu to uèiniti po svojoj volji, i Źto god dodaju ili oduzmu to æe ih obvezivati. ³¹Źto se tièe zala koja im je nanio kralj Demetrije, pisali smo mu ovako: 'Zašto pritišæeš jarmom Źidove, naše prijatelje i saveznike? ³²PotuŹe li se još jednom na tebe, ustati æemo na obranu njihovih prava i zavojštiti æemo protiv tebe na moru i na kopnu.'"

Chapter 9

¹ Kad je Demetrije doèuo da je u borbi poginuo Nikanor i njegova vojska, ponovo je poslao Bakida i Alkima u Judeju, na èelu desnoga krila. ²Oni se uputiše prema Galileji i opsjednuše Mesalot na podruèju Arbele. Pošto su ga zauzeli, pogubili su mnogo stanovnika. ³Prvoga mjeseca godine sto pedeset i druge utaborili su se pred Jeruzalemom, ⁴a potom su sa dvadeset tisuæa pješaka i dvije tisuæe konjanika otišli u Beerzet. ⁵Juda se sa tri tisuæe odabranih ratnika utaborio u Eleasi. ⁶Videæi velik broj neprijatelja, uplašise se. Mnogi pobjegoše iz tabora. U njem nije ostalo više od osam stotina ljudi. ⁷Juda je vidio da mu se vojska raspala prije bitke. Klonulo mu srce jer više nije imao vremena da je sakupi. ⁸Onako zabrinut reèe onima koji su preostali: "Ustanimo! Hajdemo na protivnike! Možda æemo ih ipak suzbiti." ⁹Oni su ga odvraæali rijeèima: "Zasad možemo samo spasiti život, tako da se sa svojom braæom vratimo i nastavimo borbu. Sad nas je zaista premalo." ¹⁰Juda odvrati: "Ne, toga neæu nikad uèiniti da od njih bježim! Ako nam je došlo vrijeme, poginimo junaèki za svoju braæu i ne ostavljajmo ljage na svojoj slavi!" ¹¹Vojska je krenula iz tabora i stala prema njima. Konjanici se razdijelili na dva odreda, praæari i strijelci stupiše na èelo vojske, a tako i udarne èete, sve sami junaci. Bakid je držao desno krilo, ¹²bojni se red približavo uza zvuk trube sa dva boka. ¹³Oni na Judinoj strani i sami zatrubiše, potresla se zemlja od bojnog tutnja. Bitka se zapodjela ujutro i trajala do veèera. ¹⁴Juda je opazio da je Bakid s jezgrom svoje vojske nadesno: oko njega se okupili svi srèani ljudi ¹⁵i razbili su desno krilo i gonili ga do gore Azara. ¹⁶Ali kad su Sirci s lijevoga krila opazili da im je desno krilo provaljeno, nagnuše za Judom i njegovim ljudima i napadoše ih s leða. ¹⁷Zametnula se ogorèena borba i ranjeni su mnogi s jedne i druge strane. ¹⁸I Juda je pao, a ostali se razbjegli. ¹⁹Jonatan i Šimun podigli su svog brata Judu i pokopali ga u grobu svojih otaca u Modinu. ²⁰Oplakivao ga je sav Izrael i ljuto tužio za njim, narièuæi više dana ovako: ²¹"O, kako pade junak, Izraelov spas!" ²²Ostala Judina djela, njegovi ratovi, junaštva koja je izvršio i dokazi njegove slave nisu zapisani jer ih bijaše u obilju. Ê(160.-143. prije Krista) ²³Kad je poginuo Juda, podigli su glave svi bezakonici na svem izraelskom podruèju i ponovo se pojavili svi zlotvori. ²⁴Kako je u to vrijeme pritislula veoma velika glad, zemlja je prešla na njihovu stranu. ²⁵Bakid je namjerno izabirao bezbožne ljude da upravljaju zemljom. ²⁶Ti su kod Judinih prijatelja vršili premetaèine i istrage i dovodili ih Bakidu, koji ih je kažnjavao i izvrgavao ruglu. ²⁷Tada se u Izraelu razbjescnilo takvo ugnjetavanje kakva nije bilo u sve vrijeme otkad se više nije pojavljivao prorok. ²⁸Onda se okupiše svi Judini prijatelji i rekoše Jonatanu: ²⁹"Otkako je umro tvoj brat Juda, nema više èovjeka slièna njemu da se opre našim neprijateljima, Bakidu i mrziteljima našega naroda. ³⁰Zato te, dakle, danas biramo na njegovo mjesto da nam budeš poglavar i voða u borbi koju smo poduzeli." ³¹Tako je Jonatan prihvatio vodstvo i naslijedio svoga brata Judu. ³²Kad je Bakid za to doznao, samo je gledao da ubije Jonatana. ³³Èim je za to doèuo, Jonatan je sa svojim bratom Šimunom i sa svima onima koji su ih pratili pobjegao u pustinju Tekou i utaborio se kraj vode Asfara. ³⁴Bakid je to saznao u subotnji dan, pa je i on sa svim svojim vojnicima prešao preko Jordana. ³⁵Jonatan je poslao svoga brata, kao voðu pratnje, da zamoli prijatelje Nabatejce kako bi

kod njih ostavili obilnu opremu. ³⁶Ali Amrajevi sinovi, oni iz Medabe, iziđoše i uhvatiše Ivana sa svim što je imao i otiđoše s tim plijenom. ³⁷Poslije tih događaja javili su Jonatanu i njegovu bratu Šimunu da Amrajevi sinovi slave veliku svadbu i da vrlo svečano iz Nadabata vode nevjestu, kaer jednoga od uglednih ljudi u Kanaanu. ³⁸Tada se oni sjetiše krvavog svršetka svoga brata Ivana. Popeše se i sakriše u gori. ³⁹Podigoše oèi i vidješe gdje se usred nejasna žagora pomalja velika povorka, kako za njom slijedi ženik sa svojim prijateljima i braæom, a prate ih bubnjevima, glazbalima i bogatom opremom. ⁴⁰Židovi su nasrnuli na njih iz zasjede i stali ih ubijati. Mnogi su stradali, a ostali utekoše u goru. Odneseo im je sve što su imali. ⁴¹Tako im se svadba okrenula u žalost, a zvuk glazbe u plaè. ⁴²Pošto su ljuto osvetili krv svoga brata, vratiše se na muljevite obale Jordana. ⁴³Kad je to èuo Bakid, došao je u subotnji dan s mnogom vojskom na obalu Jordana. ⁴⁴Tada Jonatan reèe svojim ljudima: "Na noge! Borimo se za svoje živote, jer danas nije kao što je bilo juèer i prekjuèer. ⁴⁵Eto, rat je pred nama i za nama. Posvuda je voda Jordana, mulj i šikarje: nema uzmaka. ⁴⁶Zato sad zavapite k Nebu da izbjegnute sili svojih neprijatelja!" ⁴⁷Boj se zametnuo. Jonatan je pružio ruku da udari Bakida, ali mu je ovaj izmakao: skoèio je unazad. ⁴⁸Onda se Jonatan sa svojim ljudima baci u Jordan i prepliva na drugu stranu, ali protivnici nisu za njima prelazili preko Jordana. ⁴⁹Taj je dan na Bakidovoj strani palo oko tisuæu ljudi. ⁵⁰Vrativši se u Jeruzalem, Bakid poèe u Judeji graditi tvrde gradove, tvrđavu u Jerihonu, Emausu, Bet Horonu, Betelu, Tamnati, Faratonu, Tefonu, s visokim zidovima, vratima i prijevornicama. ⁵¹U svakoj je ostavio posadu da divlja protiv Izraela. ⁵²Utvrдио je Betsur, Gezer i Tvrđu. Po njima je razmjestio vojnike i zalihe hrane. ⁵³Pokupio je za taoce sinove zemaljskih starješina i stavio ih pod stražu u jeruzalemskoj Tvrđi. ⁵⁴Godine stotinu pedeset i treæe, drugoga mjeseca, zapovjedio je Alkim da sruše zid unutaršnjeg dvorišta Svetišta. Tako je uništio djela proroka i poèeo razaranje. ⁵⁵U to je vrijeme Alkima udarila kap i sprijeèila njegove pothvate. Usta mu zamuknuše: onako uzet, nije više mogao istisnuti ni rijeèi niti je mogao svojoj kuæi davati naloge. ⁵⁶I Alkim tako umrije u živim mukama. ⁵⁷Kad je Bakid vidio da je Alkim umro, vratio se kralju i judejska je zemlja poèinula dvije godine. ⁵⁸Svi su se bezakonici savjetovali ovim rijeèima: "Gle, Jonatan i njegovi žive mirno i bezbrižno. Hajde da sad dovedemo Bakida neka ih u jednoj noæi pohvata sve." ⁵⁹Potom su otišli i posavjetovali se s njim. ⁶⁰Bakid se podigao s velikom vojskom i tajno pisao svim svojim pristalicama u Judeji da pohvataju Jonatana i njegove ljude. Ali ne mogoše tako, jer su oni doznali za njihovu namjeru. ⁶¹Štoviše, uhvatili su pedesetak ljudi u zemlji, poèinitelje te opaèine, pa su ih pogubili. ⁶²Potom se Jonatan i Šimun sa svojim ljudima skloniše u Betbasi u pustinji. Tu su popravili ono što je ondje bilo opustošeno i mjesto utvrdiše. ⁶³Kad je za to doznao Bakid, skupio je sve svoje ljude i pozvao svoje pristaše u Judeji. ⁶⁴Otišao se utaboriti kod Betbasija, opsjedao ga više dana i izradio bojne naprave. ⁶⁵Jonatan je u gradu ostavio svoga brata Šimuna, a sam je sa šakom ljudi izišao na obilazak po okolini. ⁶⁶Tukao je Odomeru i njegovu braæu i Fasironove sinove u njihovu taborištu. Poèeli su vojevati i uzlažahu s vojskom. ⁶⁷Šimun je sa svojim ljudima provalio iz grada i spalio bojne naprave. ⁶⁸Udarivši na Bakida, razbiše ga i teško ga ojadiše, pomrsiše mu namjeru i vojni pohod. ⁶⁹Razgnjevi se on protiv odmetnika koji su mu savjetovali da dođe u tu zemlju, pobi mnoge te sa

svojim ljudima odlučiti da se vrati kući. ⁷⁰Na tu vijest posla Jonatan k njemu poslanike da s njim uglave mir i povratak zarobljenika. ⁷¹On na to pristade i ostade vjeran svojim obvezama. Zakle mu se da više nikad, dok god živi, neće protiv njega ništa poduzimati. ⁷²Pošto mu je predao roblje što ga je prije u judejskoj zemlji zarobio, Bakid se vratio u svoju zemlju i više nije dolazio na židovsko područje. ⁷³Maè je otpoèinuo u Izraelu. Jonatan se nastani u Mikmasu, gdje je poèeo suditi narodu. Iz Izraela je istrijebio bezbožnike.

Chapter 10

¹ Godine sto i šezdesete krenu Antiohov sin Aleksandar, nazvan Epifan, da zaposjedne Ptolemaidu. Primili su ga i on poèe u njoj vladati. ²Kad je to doprlo do ušiju kralja Demetrija, skupio je vrlo jaku vojsku i izišao protiv njega u boj. ³Ujedno je Demetrije poslao Jonatanu vrlo miroljubivo pismo u kojemu mu obećava da će ga uzvisiti u dostojanstvu. ⁴Zapravo je u sebi govorio: "Treba da s tim ljudima žurno sklopimo mir prije nego ga oni s Aleksandrom sklope protiv nas. ⁵Jonatan će se sjetiti svih zala što smo ih nanijeli njemu, njegovoj braći i njegovu narodu." ⁶Èak ga je ovlastio da diže vojsku, proizvodi oružje i naziva se njegovim saveznikom. Zapovjedio je da mu se iz Tvrđe predaju taoçi. ⁷Jonatan ode u Jeruzalem i poruku proèita pred svim narodom, a tako i pred onima u Tvrði. ⁸Ti su se zaista zaprepastili kad su èuli da mu je kralj dao pravo da diže vojsku. ⁹Ljudi iz Tvrđe predali su Jonatanu taoçe, a on ih je vratio njihovim roditeljima. ¹⁰Jonatan se nastanio u Jeruzalemu i poèeo ponovo zidati i obnavljati grad. ¹¹Napose je poslanicima zapovjedio da se ponovo podigne bedem, a gora Sion okruži i utvrdi klesanim kamenjem; oni tako i uèiniše. ¹²Pobjegli su stranci koji su se nalazili u tvrđavama što ih je sagradio Bakid. ¹³Svaki je od njih ostavio svoj položaj i vratio se u svoju zemlju. ¹⁴Jedino su u Betsuru ostali neki od onih koji su pogazili Zakon i zapovijedi: tu im bijaše utoèište. ¹⁵Kralj Aleksandar doèuo je za obećanja što ih je Demetrije dao Jonatanu. Kazivali su mu i o ratovima i junaštvima kojima su se istakli on i njegova braća i o mukama koje su morali pretrpjeti. ¹⁶Povikao je: "Hoćemo li ikad naći takva èovjeka? Uèinimo ga, dakle, svojim prijateljem i saveznikom!" ¹⁷Napisao mu je i poslao pismo ovako sastavljeno: ¹⁸"Kralj Aleksandar pozdravlja svog brata Jonatana. ¹⁹Èuli smo o tebi da si hrabar i moćan èovjek i da si dostojan da budeš naš prijatelj. ²⁰Zato te danas postavljamo vrhovnim svećenikom tvog naroda i dajemo ti naslov kraljeva prijatelja (i ujedno mu posla grimiznu kabanicu i zlatnu krunu), da pristaješ uz nas i s nama saèuvaš prijateljstvo." ²¹I Jonatan se odjenu svetom odjećom sedmoga mjeseca godine sto i šezdesete o Blagdanu sjenica. Skupio je zatim vojsku i nabavio mnogo oružja. ²²Kad je Demetrije za to èuo, ožalosti se i reèe: ²³"Zašto smo dopustili da nas preteèe Aleksandar i ugrabi prijateljstvo Židova i tako uèvrsti svoj položaj? ²⁴Pisat æu im i ja uvjerljivo i ponuditi im položaj i bogatstvo, ne bi li mi bili na pomoć." ²⁵I posla im pismo ovog sadržaja: "Kralj Demetrije pozdravlja židovski narod. ²⁶Èuli smo i radujemo se što ste održali svoje ugovore sklopljene s nama i ostali nam vjerni prijatelji i što niste prešli k našim neprijateljima.

²⁷Ostanite nam vjerni i dalje, a mi æemo vam dobroèinstvima vraæati ono što za nas budete èinili.

²⁸Oprostite æemo vas mnogih daæa i podijelit æemo vam darove. ²⁹Veæ sad vas oslobaðam i sve Źidove razrješavam daŹbina, poreza na sol i krunskog nameta. ³⁰I treæinu zemaljskih proizvoda i polovicu plodova s drveæa što mi pripadaju otpuštam od danas pa ubuduæe judejskoj zemlji i trima pokrajinama što su joj pridijeljene u Samariji i Galileji - od današnjeg dana pa zauvijek. ³¹Jeruzalem neka je svet i slobodan sa svojim podruèjem, slobodan od svih desetina i daæa. ³²Odrièem se posjedovanja jeruzalemske Tvrðe i predajem je vrhovnom sveæeniku da u njoj smjesti ljude koje sam izabere da je èuvaju. ³³Otpuštam bez otkupa svaku judejsku osobu odvedenu u zarobljeništvo izvan judejske zemlje gdje se god u mom kraljevstvu nalazila. Hoæu da svi budu slobodni od nameta, oni i njihova stoka. ³⁴Neka svi blagdani, subote, mjeseci mlaðaci i zakonski dani, a tako i tri dana prije i tri dana poslije blagdana, neka svi budu za sve Źidove u mom kraljevstvu dani oprosta i osloboðenja. ³⁵Nitko neæe imati pravo da i u èemu progoni ili uznemiruje nekoga od vas. ³⁶Źidovi æe se upisivati u kraljevsku vojsku do trideset tisuæa ljudi, primat æe plaæu kakva pripada svim kraljevskim vojnicima. ³⁷Neki æe od njih biti porazmješteni po velikim kraljevskim tvrðavama, a drugi æe biti u povjerljivim sluŹbama kraljevstva. Neka njihovi zapovjednici i starješine proiziðu iz njihovih redova i neka Źive po svojim zakonima, kako je kralj odredio za judejsku zemlju. ³⁸One tri pokrajine što su Judeji pridijeljene od Samarije neka se pripoje Judeji i budu njezine, tako da se naðu pod istim poglavarom, da ne slušaju druge vlasti osim vlasti vrhovnog sveæenika. ³⁹Ptolemaidu s njezinim okruŹjem dajem na dar Svetištu u Jeruzalemu da se tako podmiruju troškovi Svetišta. ⁴⁰Ja osobno davat æu svake godine petnaest tisuæa šekela od kraljevskih dohodaka u mjestima za to prikladnim. ⁴¹I sve ostalo što sluŹbenici nisu predali kao prijašnjih godina davat æe odsad za potrebe Hrama. ⁴²Osim toga, i onih pet tisuæa srebrnih šekela što su ih svake godine ubirali od dohodaka Svetišta neka se otpusti i neka pripadne sveæenicima koji vrše sluŹbu. ⁴³Tko god zatraŹi utoèište u jeruzalemskom Hramu i na njegovu podruèju, a kralju duguje poreze ili što drugo, bit æe slobodan sa svim svojim imanjem što ga posjeduje u mom kraljevstvu. ⁴⁴Za gradnju i obnavljanje Svetišta neka se troškovi isto tako namiruju iz kraljevih dohodaka. ⁴⁵Jednako æe se iz kraljevskih dohodaka namirivati i troškovi za gradnju jeruzalemskih zidova i okolnih utvrda te za gradnju zidova po judejskim gradovima." ⁴⁶Kad su Jonatan i narod èuli za ta obeæanja, nisu povjerovali niti ih prihvatili, jer su se sjeæali koliko je mnogo zlostavljao Izraela i koliko ga je ugnjetavao. ⁴⁷Zato su pristali uz Aleksandra, jer je u njihovim oèima on imao miroljubive namjere. Zato su mu bili stalni saveznici. ⁴⁸Tada je kralj Aleksandar skupio velike snage i krenuo protiv Demetrija. ⁴⁹Pošto su ta dva kralja zametnula borbu, Demetrijeva vojska naŹe u bijeg, a Aleksandar ju je progonio i nadvladao. ⁵⁰Vodio je Źestoku borbu do zalaska sunca. Toga je istog dana Demetrije poginuo. ⁵¹Tada je Aleksandar poslao egipatskom kralju Ptolemeju poslanike s ovom porukom: ⁵²"Buduæi da sam se vratio u svoje kraljevstvo, sjeo na prijestolje svojih otaca, preuzeo vlast, razbio Demetrija i zavladao našom zemljom, ⁵³buduæi da sam zametnuo s njime boj pa smo razbili njega i njegovu vojsku i sjeli na njegovu kraljevsko prijestolje, ⁵⁴hajde da se sprijateljimo: daj mi svoju kæer za Źenu, bit æu ti zet i dat æu ti, isto kao i njoj, darove tebe dostojne!" ⁵⁵Kralj Ptolemej

odgovorio je ovako: "Sretna li dana kad si se vratio u zemlju svojih otaca i sjeo na njihovo kraljevsko prijestolje! ⁵⁶Sad æu ti uèiniti ono što si pisao, ali mi doði u susret u Ptolemaidu da se vidimo, i bit æu ti tast, kako si rekao." ⁵⁷Ptolemej je otišao sa svojom kæeri Kleopatrom iz Egipta i došao u Ptolemaidu godine sto šezdeset i druge. ⁵⁸Kralj Aleksandar došao mu u susret, a on mu dao svoju kæer Kleopatru te je u Ptolemaidu velièanstveno proslavio njezinu udaju, kako pristaje kraljevima. ⁵⁹Kralj Aleksandar pisao je Jonatanu da mu dođe u posjete. ⁶⁰Dođe on sveèano u Ptolemaidu i sastade se sa oba kralja. Obdari mnogim srebrom i zlatom njih i njihove prijatelje. Podijelio je mnogo darova i ugodio im. ⁶¹Tada su se protiv njega urotili pokvarenjaci iz Izraela, izraelski ološ, te ga optužili. Ali ih kralj nije poslušao. ⁶²Nego kralj zapovjedi da Jonatanu skinu njegovu odjeæu i da ga odjenu grimizom, pa tako i uèiniše. ⁶³Kralj ga posadi kraj sebe i zapovjedi svojim dostojanstvenicima: "Prođite s njim posred grada i objavite da se nitko nièim protiv njega ne smije potužiti i nitko ga ne smije nièim uznemirivati." ⁶⁴Kad su tužitelji vidjeli kakva mu se iskazuje èast, kako glasnici pred njim izvikuju, kako se zaogrnuo grimizom, svi pobjegoše. ⁶⁵Kralj ga je poèastio, upisao ga meðu svoje prve prijatelje i postavio za vojskovoðu i namjesnika. ⁶⁶Potom se Jonatan mirno i veselo vratio u Jeruzalem.

⁶⁷Godine sto šezdeset i pete došao je s Krete Demetrijev sin Demetrije u zemlju svojih otaca. ⁶⁸Kad je za to doèuo kralj Aleksandar, vrlo se ožalostio i vratio u Antiohiju. ⁶⁹Demetrije potvrdi Apolonija za namjesnika u Celesiriji, a ovaj sabra veliku vojsku te se utabori kod Jamnije. Velikom sveæeniku Jonatanu poruèi ovo: ⁷⁰"Ti mi se suprotstavljaš posve sam, tako te sam zbog tebe izvrgnut ruglu i sramoti. Zašto ti vladaš u gorama protiv nas? ⁷¹Ako li se pouzdaješ u svoju vojsku, siði k nama u dolinu da se tu ogledamo, jer sa mnom je snaga gradova. ⁷²Pitaj i doznat æeš tko sam ja i koji su ostali što mi pomažu. Kažu da nam neæete odoljeti, jer su ti oci u dva maha bili u vlastitoj zemlji natjerani u bijeg. ⁷³Tako se ni sad neæeš oduprijeti konjaništvu i tolikom pješaštvu u ravnici, gdje nema kamenja ni stijena ni mjesta kamo da pobjegneš." ⁷⁴Kad je Jonatan èuo Apolonijevu poruku, sva mu se duša uzbunila. Odabrao je deset tisuæa ljudi te izišao iz Jeruzalema. Njegov brat Šimun došao mu je u pomoæ. ⁷⁵Utaborili se pred Jopom. Građani su mu zatvorili vrata, jer je u Jopi bila Apolonijeva posada. Zapoèeše napadati. ⁷⁶Građani se uplašiše i otvorishè vrata, i tako Jonatan zagospodari Jopom. ⁷⁷Kad je za to doèuo Apolonije, svrsta za borbu tri tisuæe konjanika i mnoštvo pješaka i krenu prema Azotu, kao da æe samo proæi, ali je odmah zaokrenuo u dolinu jer je imao mnoštvo konjanika u koje se uzdao. ⁷⁸Jonatan pohita za njim do Azota i tu se dvije vojske sukobiše. ⁷⁹Ali je Apolonije iza njih ostavio skrivenih tisuæu konjanika. ⁸⁰Jonatan je znao da iza njega ima zasjeda. Konjanici su opkolili njegovu vojsku i na vojnike odapinjali strelice od jutra do mraka. ⁸¹Vojska je dobro izdržala, onako kako je odredio Jonatan, dok su se, naprotiv, konji izmorili. ⁸²Šimun priskoèi sa svojom vojskom i navalni na bojni red, jer je konjaništvo veæ obnemoglo. Neprijatelji su bili slomljeni te su pobjegli. ⁸³Konjanici se raspršili po ravnici, a bjegunci stigli u Azot i ušli u hram Dagona, svoga idola, da se spase. ⁸⁴Ali je Jonatan spalio Azot i gradove oko njega te pokupio plijen i spalio Dagonov hram i sve one koji su se u nj sklonili. ⁸⁵Osam je tisuæa ljudi palo od maèa i bilo spaljeno. ⁸⁶Jonatan ode odande i utabori se kod Askalona.

Tu su mu građani izišli u susret s velikim slavljem. ⁸⁷Poslije toga Jonatan se sa svojim vratilo u Jeruzalem s obilnim plijenom. ⁸⁸Kad je kralj Aleksandar èuo za te događaje, iskaza još veæe poèasti Jonatanu. ⁸⁹Poslao mu je zlatnu kopèu koja se po obièaju daje kraljevskim roðacima. Poklonio mu je u posjed Akaron sa svim njegovim podruèjem.

Chapter 11

¹ Egipatski je kralj sakupio mnogo vojske kao što je pijeska na morskoj obali, a tako i mnogo brodova, u namjeri da se lukavo doèepa Aleksandrova kraljevstva i pripoji ga svome. ²Poðe u Siriju s prijateljskim rijeèima. Građani su mu otvarali vrata gradova, izlazili mu u susret, jer je kralj Aleksandar naložio da ga primaju. Bio mu je tast. ³Ali èim bi Ptolemej ušao u koji grad, ondje bi odmah smjestio posadu. ⁴Kad se približavao Azotu, pokazali su mu spaljen Dagonov hram, opustošeni Azot s okolinom, razbacana mrtva tijela i izgorjele ostake onih koje je Jonatan spalio u ratu. Nagomilali su ih na hrpu na kraljevu putu. ⁵Pripovijedali su kralju što je Jonatan uèinio, željeli ga oklevetati. Ali je kralj šutio. ⁶Jonatan je došao u Jopu i sveèano se pridružio kralju. Pozdravili su se i tu prenoèili. ⁷Jonatan je kralja ispratio do rijeke koja se zove Eleuter, a zatim se vratio u Jeruzalem. ⁸Kralj Ptolemej zavladao je primorskim krajevima do Seleucije na moru. Poèeo je snovati pakosne osnove protiv Aleksandra. ⁹Poslao je poslanike kralju Demetriju s porukom: "Hajde da meðu sobom sklopimo savez. Dat æu ti svoju kæer koju ima Aleksandar i kraljevat æeš u kraljevstvu svog oca. ¹⁰Žao mi je što sam njemu dao svoju kæer. On mi radi o glavi." ¹¹Oklevetao ga je jer je poželio njegovo kraljevstvo. ¹²Oduzeo mu je svoju kæer i dao je Demetriju. Raskinuo je veze s Aleksandrom, i njihovo neprijateljstvo postade oèito. ¹³Ptolemej je ušao u Antiohiju i okrunio se krunom Azije; tako se okrunio dvjema krunama: egipatskom i azijskom. ¹⁴Kralj Aleksandar bio je u to vrijeme u Ciliciji, jer su se stanovnici onih krajeva pobunili. ¹⁵Kad je Aleksandar za sve to èuo, pošao je protiv njega u boj. Ptolemej krenu na nj s jakim vojskom i natjera ga u bijeg. ¹⁶Aleksandar pobježe u Arabiju da se ondje skloni, a Ptolemej je slavio slavlje. ¹⁷Arapin Zabdiel odrubi Aleksandru glavu i posla je Ptolemeju. ¹⁸Treæi dan potom umro je kralj Ptolemej, a građani su pobili njegove posade po tvrðavama. ¹⁹Kraljem je godine sto šezdeset i sedme postao Demetrije.

²⁰U to je vrijeme Jonatan sabrao one koji su bili u Judeji da osvoji jeruzalemsku Tvrðu. Napao ju je s mnogo bojnih naprava. ²¹Tada su neki mrzitelji svog naroda, ljudi bezakonici, otišli kralju i javili mu kako Jonatan opsjeda Tvrðu. ²²Na tu se vijest kralj razgnjevi. Èim je to èuo, odmah krenu u Ptolemaidu. Odande je pisao Jonatanu da prekine opsadu i što prije dođe u Ptolemaidu na razgovor s njim. ²³Kad je Jonatan primio taj poziv, zapovjedio je da se nastavi opsada. U pratnji izraelskih starješina i sveæenika, koje je izabrao, i sam se izvrže opasnosti. ²⁴Ponijevši srebra i zlata, odjeæe i mnogo drugih darova, otišao je kralju u Ptolemaidu. Kralj ga primi milostivo. ²⁵Neki su ga odmetnici optuživali, ²⁶ali je kralj uèinio s njime kao što i njegovi prethodnici: odlikova ga

pred svim svojim prijateljima. ²⁷Potvrdio mu je veliko sveæeništvo i sve ostale èasti što ih je imao otprije i uvrstio ga među svoje prve prijatelje. ²⁸Jonatan je zamolio kralja da Judeju oslobodi od plaæanja poreza, a ujedno i tri pokrajine Samarije, a za to mu obeæa tri stotine talenata. ²⁹Kralj bijaše s time sporazuman te Jonatanu o svemu tome izda pismo ovog sadržaja: ³⁰"Kralj Demetrije pozdravlja brata Jonatana i judejski narod. ³¹Prijepis pisma što smo ga o vama pisali svome roðaku Lastenu upuæujemo i vama da znate: ³²kralj Demetrije pozdravlja oca Lastena. ³³Odluèili smo da uèinimo dobro judejskom narodu, svojim prijateljima i vjernim saveznicima, zbog njihove blagonaklonosti prema nama. ³⁴Potvrðujemo im i judejsko podruèje i tri pokrajine - Aferemu, Lidu i Ramataim - koje su bile oduzete Samariji i pripojene Judeji, sa svime što im pripada. Svima koji prinose žrtve u Jeruzalemu to je u naknadu za poreze što ih je kralj ondje svake godine ubirao na poljski prirod i plodove drveæa. ³⁵Što se tièe naših ostalih prava na desetine i namete, na solarinu i krunski danak što nam pripada, sve im to od danas otpuštamo. ³⁶Ništa od toga neæe biti opozvano odsele pa do vijeka. ³⁷Zato se sad pobrinite i naèinite od ovoga prijepis, pa dajte Jonatanu da se na svetoj Gori stavi na vidljivo mjesto."

³⁸Kad je kralj Demetrije vidio da mu se zemlja pod njegovom vladom umirila i da mu se više nitko ne opire, otpustio je sve svoje èete, svaku u svoje mjesto, osim onih stranih, koje je unovaèio na otocima pogana. Zato su ga zamrzile sve èete njegovih otaca. ³⁹Tada je Trifon, koji je prije pristajao uz Aleksandra, videæi da se sve èete bune protiv Demetrija, otišao k Arapinu Jamlikuu, koji je odgajao Aleksandrova sina Antioha. ⁴⁰Usrdno ga je nagovarao da mu preda dječaka, da se sin zakralji umjesto svog oca. Obavijestio ga je o svemu što je uèinio Demetrije i kako ga mrze njegove èete. Ondje je ostao mnogo vremena. ⁴¹Međuto je Jonatan zatražio od kralja Demetrija da iz jeruzalemske Tvrðe i ostalih tvrðava povuèe posade koje su neprestano ratovala s Izraelcima. ⁴²Demetrije je poruèio Jonatanu: "Ne samo da æu to za tebe i tvoj narod uèiniti negu æu tebe i tvoj narod obasuti èastima èim mi se za to pruži prilika. ⁴³Zasad bi dobro uèinio kad bi mi u pomoæ poslao ljude, jer su mi se sve moje èete iznevjerile." ⁴⁴Jonatan mu je u Antiohiju poslao tri tisuæe ljudi viènih ratu. Kad su stigli kralju, on se njihovu dolasku silno obradova. ⁴⁵Gotovo stotinu i dvadeset tisuæa graðana okupilo se usred grada u namjeri da ubiju kralja. ⁴⁶Kralj je utekao u dvor, a graðani zaposjeli ulice i poèeli napadati. ⁴⁷Tada kralj pozva u pomoæ Židove. Oni se svi odmah skupiše oko njega, potom se raziðoše po gradu i toga dana pobiše do stotinu tisuæa stanovnika. ⁴⁸Zapalili su grad i pokupili toga dana mnogo plijena i tako izbaviše kralja. ⁴⁹Kad su graðani vidjeli da Židovi po miloj volji gospodare gradom, klonuli su srcem i zavapili kralju: ⁵⁰"Pruži nam desnicu, pa neka Židovi prestanu udarati na nas i na grad." ⁵¹Odbacili su oružje te sklopili mir. Židovi su se proslavili pred kraljem i pred svima pripadnicima njegova kraljevstva. Istakli su se u njegovim državama i vratili u Jeruzalem s mnogo plijena. ⁵²Kralj je Demetrije opet sjeo na svoje kraljevsko prijestolje, i zemlja je pod njegovom upravom bila mirna. ⁵³Ali je prekršio sva svoja obeæanja, zavadio se s Jonatanom, nije više priznavao njegovih usluga nego ga silno žalostio.

Okršaj kod Hasora

⁵⁴Poslije toga vratio se Trifon i s njim dječak Antioh, koji se zakraljio i ovjenčao krunom. ⁵⁵Tada su se oko njega skupile sve čete kojih se Demetrije riješio. Zaratile su s Demetrijem, natjerale ga u bijeg i porazile. ⁵⁶Trifon se dočepao slonova i zavladao Antiohijom. ⁵⁷Mladi je Antioh pisao Jonatanu ovo: "Potvrđujem te za vrhovnog svećenika i postavljam te nad četiri pokrajine i određujem da budeš među kraljevim prijateljima." ⁵⁸Ujedno mu je poslao zlatno posuđe i stolni pribor, ovlastio ga da pije iz zlatnih čaša, da se oblači u grimiz i nosi zlatnu kopču. ⁵⁹Njegova brata Šimuna postavio je za vojskovođu od Tirskih stepenica do međa egipatskih. ⁶⁰Jonatan krenu na obilazak Prekorjeđa i gradova. Sva sirska vojska prešla je na njegovu stranu da se s njim zajedno bori. Kad je došao u Askalon, građani su ga svečano dočekali. ⁶¹Odande je otišao u Gazu. Gaza je zatvorila vrata, pa ju je uzeo opsjedati, a okolnicu paliti i plijeniti. ⁶²Gažani su stali Jonatana zaklinjati, a on im dade mira, ali je sinove njihovih starješina uzeo za taoce i poslao ih u Jeruzalem. Potom je prošao zemljom do Damaska. ⁶³Jonatan je čuo da su Demetrijevi zapovjednici došli u Kedeš u Galileji s velikom vojskom da ga maknu s dužnosti. ⁶⁴On krenu prema njima, a svoga brata Šimuna ostavi u zemlji. ⁶⁵Šimun je opsjedao Betsur, napadao ga mnogo dana i opkoljavao stanovnike. ⁶⁶Tada ga zamoliše za mir, a on prihvati. Ali moradoše isprazniti to mjesto, a on zaposjede grad i smjesti u nj posadu. ⁶⁷Jonatan se sa svojom vojskom utaborio kod Genezaretskoga jezera, a u ranu su zoru dosegli ravnicu Hasor. ⁶⁸Strana vojska pođe ravnicom da ga presretne, pošto mu je u gorama postavila zasjedu. Dok je ta vojska nadirala ravno, ⁶⁹ljudi iz zasjede izbili su iz skrovišta i zametnuli bitku. ⁷⁰Svi se Jonatanovi ljudi razbježaše, nijedan od njih nije ostao, osim Matatije, Apsalomova sina, i Jude, Halfijeve sina, zapovjednika njegovih vojnika. ⁷¹Tada Jonatan razdrije odjeću na sebi, glavu posu prašinom i pomoli se. ⁷²Vrati se u borbu i suzbi neprijatelja i natjera ga u bijeg. ⁷³Kad su to vidjeli oni koji bijahu pobjegli, vratiše se k njemu te su s njim tjeroali neprijatelja do Kedeša, do njegova tabora, pa se tu i oni utaboriše. ⁷⁴Taj su dan pale tri tisuće ljudi tuđinske vojske. Jonatan se tada vrati u Jeruzalem.

Chapter 12

¹Videći da mu je pogodna prilika, Jonatan izabra ljude i posla ih u Rim da s Rimljanima potvrde i obnove prijateljstvo. ²Jednaka je pisma poslao i Spartancima i drugima. ³Tako su oni otišli u Rim, ušli u senat i rekli: "Veliki svećenik Jonatan i narod židovski poslaše nas da među sobom obnovimo prijateljstvo i savezništvo kakvo je bilo prije." ⁴Dali su im pisma za vlasti svake zemlje, s preporukom da ih upute u miru u judejsku zemlju. ⁵Evo prijepisa pisma koje je Jonatan pisao Spartancima: ⁶"Veliki svećenik Jonatan, narodno vijeće, svećenici i ostali narod židovski pozdravljaju svoju braću Spartance. ⁷Već prije poslao je Arije, koji je vladao među vama, velikom svećeniku Oniji pismo u kojem potvrđuje da ste naša braća, kako to pokazuje priloženi prijepis. ⁸Onija je s poeštima dočekao čovjeka koji je bio poslan i primio je pismo koje je jasno govorilo o savezništvu i prijateljstvu. ⁹Što se nas tiče, iako nam to ne bi bilo potrebno budući da nam za

utjehu stoje na raspolaganju Svete knjige, ¹⁰pokušali smo nekoga poslati da se obnovi bratstvo i prijateljstvo koje nas s vama veže, da se ne otuđimo od vas, jer je proteklo mnogo vremena od vašeg poslanstva. ¹¹Mi se vas neprestano sjećamo u svako doba i u svakoj prilici, o blagdanima i ostalim svećanim danima, kad prinosimo žrtve i molimo, kako se pristoji i dolikuje sjećati se braće. ¹²Radujemo se vašoj slavi. ¹³Oko nas su se umnožile nevolje i ratovi i na nas su zavojštili kraljevi naši susjedi. ¹⁴U tim ratovima nismo vam htjeli biti na teret, kao ni ostalim našim saveznicima i prijateljima, ¹⁵jer nam s Neba dolazi pomoć koja nas jača. Tako smo izbavljeni od svojih neprijatelja, a oni su poniženi. ¹⁶Izabrali smo, dakle, Antiohova sina Numenija i Jasonova sina Antipatra i poslali ih k Rimljanima da s njima obnove prijateljstvo i savez koji nas je ujedinjavao prije. ¹⁷Njima smo naložili da pođu i k vama, da vas pozdrave i uruče vama naša pisma o obnavljanju bratstva. ¹⁸I sad će nam biti drago ako nam na to odgovorite." ¹⁹Ovo je prijepis pisma što su ga oni poslali Oniji: ²⁰"Spartanski kralj Arije pozdravlja velikog svećenika Oniju. ²¹Našlo se u spisu o Spartancima i Židovima da su braća i da su od Abrahamova roda. ²²Sad, kad to znamo, bit će nam drago ako nam pišete o vašem blagostanju. ²³Mi vam pišemo ovako: vaša stada i vaša dobra naša su, a naša su vaša. Zato smo odredili da vam se u tom smislu donese poruka." ²⁴Uto je Jonatan došao da su se Demetrijevi zapovjednici vratili s jačom vojskom nego prije da udare na nj. ²⁵Izišao je iz Jeruzalema i krenuo prema njima u zemlju Hamat, jer im nije htio dopustiti da uđu u njegovu zemlju. ²⁶Poslao je uhode u njihov tabor. Ti su se vratili i javili mu kako se spremaju da noću navale na njih. ²⁷Kad je zašlo sunce, Jonatan je zapovjedio svojim da bde i oružje drže pod rukom, da svu noć budu spremni na boj. Oko tabora postavio je predstraže. ²⁸Na vijest da su Jonatan i njegovi spremni na boj, neprijatelji su se uplašili i klonuli srcem te su u svom taboru zapalili vatre. ²⁹Ali Jonatan i njegovi vojnici nisu do jutra znali za njihov odlazak, jer su vidjeli da gore vatre. ³⁰Jonatan ih stade goniti, ali ih ne stiže budući da su prešli rijeku Eleuter. ³¹Jonatan je odatle krenuo protiv Arapa koji se zovu Zabadejci te ih razbio i oplijenio. ³²Zatim je digao tabor i došao u Damask i prošao svu tu zemlju. ³³A Šimun se zaputio i dopro sve do Askalona i susjednih mjesta. Skrenuo je u Jopu i zauzeo je. ³⁴Āo je, naime, da stanovnici kane to mjesto predati Demetrijevim pristašama. U nj je smjestio posadu da ga čuvaju. ³⁵Kad se Jonatan vratio, sazvaio je skupštinu narodnih starješina i s njima odlučio da u Judeji sagradi tvrđave, ³⁶da nadogradi jeruzalemske zidove, podigne visoku pregradu između Tvrđe i grada i tako odijeli Tvrđu od grada, osami je da njezini ljudi ne mogu ni kupovati ni prodavati. ³⁷Sabrali su se da ponovo ozidaju grad. Srušio se dio zida na potoku s istočne strane. Obnovili su četvrt zvanu Kafenata. ³⁸A Šimun ponovo sagradi Adidu u Šefeli, utvrdi je i namjesti vrata s prijevornicama. ³⁹Trifon je snovao da zavlada Azijom, ovjenčao se krunom i digne ruku na kralja Antioha. ⁴⁰Bojeći se da ga Jonatan ne spriječi i da na nj, ako ureba, ne zavojšti, smišljao je kako bi ga uhvatio i ubio. Krenuo je u Betšan. ⁴¹Jonatan iziđe preda nj sa četrdeset tisuća ljudi izabranih za borbu. Došao je u Betšan. ⁴²Trifon je vidio kako je došao s velikom vojskom pa se pobojao na nj staviti ruku. ⁴³I tako ga primi s počastima, preporučivši ga svim svojim prijateljima, obdario ga i svojim prijateljima i četama zapovjedi da ga slušaju kao njega samoga. ⁴⁴Jonatanu je rekao: "Zašto si zamarao sav taj narod kad među nama ne prijeti rat?"

⁴⁵Pošalji ih, dakle, svojim kuæama, izaberi nekoliko ljudi da te prate pa hajde sa mnom u Ptolemaidu. Predat æu ti taj grad kao i ostale tvrðave, ostatak èeta i sve službenike, zatim æu se vratiti i otiæi, jer radi toga sam i došao." ⁴⁶Jonatan mu povjerova i uèini kako je on rekao. Otpustio je èete da odu u židovsku zemlju. ⁴⁷Uza se je ostavio tri tisuæe ljudi, od kojih je dvije tisuæe odvojio u Galileji, a tisuæu ih je pošlo s njim. ⁴⁸Kad je Jonatan ušao u Ptolemaidu, njezini stanovnici zatvoriše vrata, uhvatiše ga i posjekoše sve njegove pratiocæ. ⁴⁹Trifon je poslao pješake i konjanike u Galileju i u veliku ravnicu da pobiju sve Jonatanove pristalice. ⁵⁰Ti su doznali da je Jonatan uhvaæen i da je poginuo zajedno sa svima svojim. Ohrabрили su jedni druge i pošli stisnutih redova, spremni za boj. ⁵¹Kad su progonitelji vidjeli da im je život ugrožen, vratili se. ⁵²Svi su živi i zdravi došli u židovsku zemlju. Oplakivali su Jonatana i njegovu pratnju. Bili su puni straha. Sav je narod tugovao. ⁵³Svi su pogani oko njih nastojali da ih istrijebe. Govorili su: "Nemaju ni voðe ni pomoænika. Vrijeme je da udarimo na njih, pa æemo im zatrti spomen meðu ljudima!" Ê(143.-134. prije Krista)

Chapter 13

¹Šimun je saznao da je Trifon sabrao veliku vojsku da upadne u judejsku zemlju i da je opustoši. ²Kad je vidio gdje narod strepi od straha, došao je u Jeruzalem i skupio ga. ³Tješio je narod govoreæi: "Dobro znate što smo ja i moja braæa i kuæa mog oca uèinili za Zakon i za Sveto mjesto. Poznati su vam i ratovi i nevolje koje smo pretrpjeli. ⁴Sva su moja braæa izginula za Izrael. Ja sam ostao sam. ⁵U vrijeme ugnjetavanja nikako ne želim svog života štedjeti. Nisam bolji od svoje braæe. ⁶Nego radije æu osvetiti svoj narod, Sveto mjesto, vaše žene i vašu djecu, jer su se svi pogani, gonjeni mržnjom, udružili da nas zatreu." ⁷Êim je narod èuo te rijeèi, rasplamtio se duh u njemu. ⁸Odgovorili su mu jakim glasom: "Ti si naš voða namjesto Jude i svoga brata Jonatana! ⁹Preuzmi vodstvo u našem ratu. Što nam god ti zapovjediš, mi æemo izvršiti." ¹⁰Sabrao je sve ljude sposobne za borbu i žurno dovršio zidove Jeruzalema i unaokolo ga utvrdio. ¹¹Poslao je u Jopu Apsalomova sina Jonatana i s njim znatnu vojsku. Taj je odande izagnao stanovnike i ondje se nastanio. ¹²Trifon se podigao s velikom vojskom iz Ptolemaide da navali na židovsku zemlju. S njime je bio zaslužnjeni Jonatan. ¹³Šimun se utaborio kod Adide naprama ravnici. ¹⁴Kad je Trifon doznao da je Šimun zamijenio svoga brata Jonatana i da kani s njim zametnuti boj, poslao je poslanike da mu kažu: ¹⁵"Zbog srebra što ga tvoj brat Jonatan duguje kraljevskoj blagajni za službe što ih je obnašao držimo ga u sužanjstvu. ¹⁶Zato sad pošalji stotinu srebrnih talenata i dva njegova sina kao taoce, da se, kad bude pušten na slobodu, ne odmetne od nas. Onda æemo ga pustiti." ¹⁷Premda je Šimun znao da mu glasnici lažu, ipak je poslao po srebro i djeèake da na sebe ne navue veliko neprijateljstvo naroda. ¹⁸Jer bi inaèe rekli da je Jonatan poginuo zato što on nije poslao novce i djeèake. ¹⁹Zato je poslao djeèake i stotinu talenata, ali ga Trifon prevari i ne posla Jonatana. ²⁰Poslije toga Trifon je krenuo da osvoji zemlju i opustoši je. Odabrali su zaobilazni put prema Adori. Šimun mu se ispreèavao sa svojom vojskom kuda god je on prolazio. ²¹A oni koji su bili u

Tvrđi poslaše Trifonu poslanike, tražeći da brzo dođe k njima kroz pustinju i opskrbi ih hranom. ²²Tada Trifon odredi da onamo odu svi njegovi konjanici, ali je te noći pao tako obilan snijeg da nisu mogli krenuti. Digao je tabor i otišao u Galaaditidu. ²³Nadomak Baskame ubio je Jonatana, koga tu i pokopaše. ²⁴Potom se Trifon vratio u svoju zemlju. ²⁵Šimun je poslao po kosti svoga brata Jonatana i ukopao ga u Modinu, gradu svojih otaca. ²⁶Za njim je žalio sav Izrael i oplakivao ga mnogo dana. ²⁷Šimun je na grobnici svog oca i svoje braće podigao nadgrobnik od kamena uglađena straga i sprijeda, a tako visok da se vidio iz daljine. ²⁸Podigao je sedam piramida, jednu prema drugoj, ocu i majci i četvorici braće. ²⁹Načinio im je podnožja, okružio ih visokim stupovima, na stupove je na vječni spomen postavio bojnu opremu, a uz bojnu opremu klesane lađe da ih vide svi koji plove morem. ³⁰Takva je grobnica koju je podigao u Modinu i koja postoji i dan-danas. ³¹Trifon je mladoga kralja Antioha pogubio na prijevaru. ³²Zavladao je namjesto njega, ovjenčao se krunom Azije i time navalio mnogo zla na zemlju. ³³A Šimun je ponovo sagradio tvrđave po Judeji, obzidao ih visokim kulama i velikim zidovima, s vratima i prijevornicama, i tvrđave je opskrbio hranom. ³⁴Potom je Šimun izabrao ljude i poslao ih kralju Demetriju da zemlji isposluju oprost, jer je Trifon znao samo otimati. ³⁵Kralj Demetrije poslao je odgovor na njihov zahtjev u pismu sastavljenju ovako: ³⁶"Kralj Demetrije pozdravlja vrhovnog svećenika Šimuna, prijatelja kraljeva, starješine i judejski narod. ³⁷Primili smo zlatnu krunu i palmovu grančicu koju ste nam poslali, pa smo pripravnici da s vama sklopimo potpuni mir i da pišemo svojim službenicima da vas oprostite od poreza. ³⁸Sve ono što smo s vama uglavili neka ostane na snazi i tvrđave što ste ih sagradili neka su vaše. ³⁹Opraštamo vam dosadašnje prijestupe i propuste i krunu koju dugujete. A ako se kakav drugi porez ubirao u Jeruzalemu, neka se više ne zahtijeva. ⁴⁰Ako su koji od vas kadri da se uvrste u moju tjelesnu stražu, neka se upišu. Neka među nama vlada mir." ⁴¹Godine sto sedamdesete skinut je jaram pogana s Izraela, ⁴²i narod je u svojim poveljama i ugovorima počeo pisati: "Prve godine istaknutog vrhovnog svećenika, židovskog vojskovođe i glavara Šimuna." ⁴³U te dane opkoli Šimun Gezer da bi ga zaposjeo vojskom. Načinio je kule na kotačima i njima se poslužio protiv grada. Prolomio je jedan od bedema i osvojio ga. ⁴⁴Oni s kule uskočili su u mjesto. U gradu nastala velika strka. ⁴⁵Građani se sa ženama i djecom popeli na bedeme, trgali na sebi odjeću i Šimunu iza glasa dovikivali da s njima sklopi mir: ⁴⁶"Ne postupaj s nama po našoj zloći nego po svojem milosrđu!" ⁴⁷Šimun se s njima sporazumio i prestao je na njih udarati, ali ih je istjerao iz grada, očistio kuće u kojima su držali idole, a zatim uđe uz pjesme i hvalospjeve. ⁴⁸Uklonio je odande svaku nečistoću, naselio ljude koji vrše Zakon, utvrdio grad pa onda u njemu sebi uredio boravište. ⁴⁹Onima koji su bili u jeruzalemskoj Tvrđi nije se dopuštalo da odlaze iz zemlje ili da u nju idu, da kupuju ili prodaju. Ljuto su izgladnjeli. Mnogi su od njih svisnuli od gladi. ⁵⁰Zavapili su k Šimunu da s njima sklopi mir, a on tako i učini, ali ih odande istjera i očisti Tvrđu od svake poganštine. ⁵¹Židovi su u nju ušli dvadeset i trećega dana drugoga mjeseca godine sto sedamdeset i prve. Klicali su noseći palmove grane, pjevali himne i hvalospjeve uz citare, harfe i cimbale, jer velik neprijatelj bijaše slomljen i izbačen iz Izraela. ⁵²Šimun je odredio da se svake godine taj dan svetkuje s veseljem. Utvrdio je hramsku goru kraj Tvrđe te se ondje sa svojima

nastanio. ⁵³Kad je Šimun vidio da mu je sin Ivan odrastao do muževne dobi, postavi ga zapovjednikom svih snaga. Ivan se smjestio u Gezeru.

Chapter 14

¹ Godine sto sedamdeset i druge skupio je kralj Demetrije svoju vojsku i pošao u Mediju da dobije pomoć za rat protiv Trifona. ²Kad je perzijski i medijski kralj Arsak čuo da je Demetrije došao na njegovo područje, posla jednog od svojih zapovjednika da ga uhvati živa. ³Taj je otišao i porazio Demetrijevu vojsku, a njega uhvatio i doveo Arsaku, koji ga zatvori. ⁴Zemlja je bila mirna za sve Šimunove vlade. Radio je na dobro svog naroda, i njegovu su vlast voljeli i njegovu slavu za sveg mu života. ⁵Uz ostala slavna djela zauze Jopu, od nje učini svoju luku i sebi otvori pristup k morskim otocima. ⁶Razmakao je međe svog naroda, zadržao zemlju u ruci ⁷i skupio mnoštvo zarobljenika. Zagospodario je Gezerom, Betsurom i Tvrdom, odande je uklonio poganštinu i nitko se nije našao da mu odoli. ⁸Ljudi su mirno obrađivali zemlju, zemlja je davala svoj prirod, a drveće u ravnici plodove. ⁹Starci su na trgovima sjedili, svi su razgovarali o blagostanju, mladići su nosili raskošnu odoru i oklop. ¹⁰Gradove je opskrbio živim, opremio ih utverdama, slava mu se pronijela do nakraj svijeta. ¹¹Smirio je zemlju te Izrael doživje veliku radost. ¹²Svatko je sjedio pod svojom lozom i smokvom i nitko ga nije uznemirivao. ¹³Nestali su svi što su ga u zemlji napadali, i tih su dana kraljevi bili poraženi. ¹⁴Pridizao je ponizne u svom narodu i suzbijao sve bezbožnike i zlikovce. Obdržavao je Zakon, ¹⁵vratio slavu Svetištu i obogatio ga mnogim posuđem. ¹⁶Kad se u Rimu i do same Sparte saznalo da je Jonatan umro, nastade velika žalost. ¹⁷Ali su čuli da ga je kao vrhovni svećenik naslijedio njegov brat Šimun, da je zavladao zemljom i gradovima u njoj ¹⁸i zato su mu pisali na brončanim pločicama da s njim obnove prijateljstvo i savezništvo koje su već uglavili s njegovim bratom Judom i Jonatanom. ¹⁹To se pročitalo pred skupštinom u Jeruzalemu. ²⁰Evo prijepisa pisma što su ga poslali Spartanaci: "Glavari i grad Spartanaca pozdravljaju velikog svećenika Šimuna, starješine, svećenike i sav ostali židovski narod, svoju braću. ²¹Poslanici koje ste poslali našem narodu kazivali su nam o vašoj slavi i časti i obradovali smo se njihovu dolasku. ²²Mi smo njihov izvještaj zapisali u narodnom vijeću ovako: židovski poslanici, Antiohov sin Numenije i Jasonov sin Antipater, došli su da s nama obnove prijateljstvo. ²³I narod je odlučio da ljude primi s počešćima i da se prijepis njihova izvješća stavi među javne spise, da spartanski narod na to sačuva uspomenu. Osim toga, jedan je prijepis načinjen za vrhovnog svećenika Šimuna." ²⁴Poslije toga Šimun je poslao Numenija u Rim s velikim zlatnim štitom, teškim tisuću mina, da s Rimljanima utvrdi savez. ²⁵Kad je narod saznao za te događaje, reče: "Kako da zahvalimo Šimunu i njegovim sinovima? ²⁶Jer on se pokazao čvrst, kao i njegova braća i kuća njegova oca. U bojevima je junački odbio izraelske neprijatelje i izvojsčio slobodu." I ispisaše brončane pločice, koje su postavili na stupove na gori Sionu. ²⁷A evo, u prijepisu, što su napisali: "Osamnaestog dana mjeseca Elula godine sto sedamdeset i druge, a to je treća godina velikog

svećenika Šimuna, u Asaramelu, ²⁸na velikoj skupštini svećenika, naroda, narodnih knezova i zemaljskih starješina objavilo se slijedeće: ²⁹Dok su se česti ratovi vodili u zemlji, Matatijin sin Šimun, potomak Joaribovih sinova, i njegova braća izlagali su se opasnosti i opirali se protivnicima svog naroda da održe svoje Svetište i Zakon i uvelike su proslavili narod. ³⁰Jonatan je okupio narod i postao veliki svećenik, a zatim se pridružio svom narodu. ³¹Neprijatelji Židova naumili su osvojiti njihovu zemlju da opustoše njihovo područje i dignu ruke na Svetište. ³²Tada je ustao Šimun i počeo vojevati za narod. Dao je mnogo svoga blaga, opremao oružjem hrabre ljude svog naroda i davao im plaću. ³³Utvrdio je židovske gradove i Betsur na židovskoj međi, gdje se prije nalazilo neprijateljsko oružje, i ondje je smjestio posadu židovskih ratnika. ³⁴Utvrdio je i Jopu na moru i Gezer u azotskom kraju, gdje su prije bili neprijatelji. Ondje je naselio Židove i ostavio im sve što im je trebalo za uzdržavanje. ³⁵Narod je upoznao Šimunovu vjernost i slavu kojom je on nakanio ovjenčati svoj narod. Zbog svih njegovih zasluga, zbog pravde i vjernosti narodu i jer je svime nastojao da podigne narod, postaviše ga za svoga vođu i velikog svećenika. ³⁶Onih dana on je uspio odstraniti pogane iz zemlje koju su zaposjeli i one iz Davidova grada u Jeruzalemu, gdje su se utvrdili i odakle su provaljivali i onečišćivali okolicu Svetišta i tako teško obešćavali njegovu svetost. ³⁷Smjestio je ondje židovske ratnike i utvrdio Tvrđu da zemlja i grad budu sigurni. Podigao je i jeruzalemske židove. ³⁸Zato mu je kralj Demetrije potvrdio vrhovno svećeništvo, ³⁹podigao ga u red svojih prijatelja i okružio ga velikim sjajem. ⁴⁰Jer je kralj čuo kako Rimljani Židove nazivaju svojim prijateljima, saveznicima i braćom i kako su Šimunove poslanike počastili, ⁴¹a Židovi i svećenici zaključili neka im Šimun bude vođa i veliki svećenik do vijeka, dok ne ustane vjerodostojan prorok. ⁴²Neka im bude upravitelj te određuje one koji će se brinuti za dobro Svetišta, za upravu zemljom, za oružje i utvrde. ⁴³Neka se brine za Svetište. Njega neka svi slušaju, sve isprave u zemlji neka se pišu u njegovo ime, a on da se oblače u grimiz i nosi zlatan nakit. ⁴⁴Da se ne usudi nitko, ni od naroda ni od svećenika, da štogod osujećuje ili se protivi onome što je on zapovjedio, niti da mimo njega u zemlji saziva skupštine, niti da se oblače grimizom ili nosi zlatnu kopču. ⁴⁵Tko se god o to ogriješi ili štogod od toga osujeti bit će krivac. ⁴⁶Sav je narod odobrio da se Šimun ovlasti da radi prema svom nahođenju. ⁴⁷Šimun je prihvatio i pristao da bude vrhovni svećenik, vojskovođa i knez Židova i svećenika, da bude na čelu svima." ⁴⁸Odredili su da se ta isprava ureže u brončane ploče i da se one izlože u predvorju Svetišta na vidljivu mjestu, ⁴⁹a da se njezini prijepisi pohrane u riznici tako da njima raspolažu Šimun i njegovi sinovi.

Chapter 15

¹ Antioh, sin kralja Demetrija, posla s morskih otoka svećeniku i židovskom vođi Šimunu i svemu narodu ²pismo ovog sadržaja: "Kralj Antioh pozdravlja velikog svećenika i vođu Šimuna i židovski narod. ³Budući da su se pokvarenjaci dočepali kraljevstva naših otaca, odlučio sam da ga opet osvojim i uspostavim kako je bilo i prije, i zato sam podigao silne čete i opremio ratno

brodovlje ⁴da se iskrcam u zemlji i osvetim onima koji su je upropastili i opustošili mnoge gradove moga kraljevstva. ⁵Potvrđujem ti sva oslobođenja od poreza kojih su te oslobodili kraljevi prije mene i svih ostalih prinosa koje su ti otpustili. ⁶Dopuštam ti da u svojoj kovnici kuješ novce koji æ zakonito optjecati tvojom zemljom. ⁷Neka Jeruzalem i Svetište budu slobodni. Neka ti ostane sve oružje koje si proizveo i sve tvrđave koje si podigao i koje zapremaš. ⁸Neka ti se oprostí sve što duguješ kraljevskoj riznici i ono što æš ubuduæe dugovati kralju odsele pa dovijeka. ⁹Kad ponovo osvojimo svoje kraljevstvo, obasut æemo tebe, tvoj narod i Hram takvim èastima da æ vam slava zablistati po svoj zemlji." ¹⁰Godine sto sedamdeset i èetvrte krenu kralj Antioh u zemlju svojih otaca. Oko njega su se okupile sve èete, tako da ih je malo ostalo uz Trifona. ¹¹Antioh je udario za njim u potjeru. Trifon je pobjegao u Doru na moru, ¹²jer je znao da se na njega svalilo zlo i da su ga èete ostavile. ¹³Antioh se utaborio kod Dore sa sto i dvadeset tisuæa pješaka i osam tisuæa konjanika. ¹⁴Opkolio je grad, pritisnuo ga s kopna i mora, jer se brodovlje približilo s morske strane, tako da nitko nije mogao niti ulaziti niti izlaziti.

¹⁵Uto je Numenije sa svojom pratnjom došao iz Rima s pismima za kraljeve i zemlje. Evo njihova sadržaja: ¹⁶"Rimski konzul Lucije pozdravlja kralja Ptolemeja. ¹⁷Veliki sveæenik Šimun i židovski narod uputili su nam židovske poslanike kao prijatelje i saveznike da obnove nekadašnje prijateljstvo i savezništvo. ¹⁸Donijeli su zlatan štit od tisuæu mina. ¹⁹Odluèili smo, dakle, pisati kraljevima i zemljama da im ne èine nikakva zla niti da udaraju na njih, na njihove gradove, na njihovu zemlju i da se ne povezuju s onima koji bi ih napadali. ²⁰Odluèili smo da od njih primimo štit. ²¹Ako su, dakle, kakvi opaki ljudi utekli iz njihove zemlje k vama, predajte ih velikom sveæeniku Šimunu da ih kazni po njihovim zakonima!" ²²Tako je pisao kralju Demetriju, Atalu, Ariaratu, i Arsaku ²³i u sve zemlje: Sampsami, Spartancima, u Delos, u Mindos, u Sikion, U Kariju, u Samos, u Pamfiliju, u Likiju, u Halikarnas, u Rodos, u Faselidu, u Kos, u Sidu, u Arad, Gortinu, Knidos, Cipar i Kirenu. ²⁴Prijepis tih pisama poslali su velikom sveæeniku Šimunu.

²⁵Antioh je taborio pred Dorom, u njezinu predgrađu, pa je neprestano upuæivao nove odrede protiv grada i izrađivao bojne naprave. Stisnuo je Trifona tako da se nije moglo niti izlaziti niti ulaziti. ²⁶Šimun mu je poslao dvije tisuæe odabranih ljudi da mu pomažu u boju, a k tomu srebra i zlata i mnogo opreme. ²⁷On toga ne htjede primiti. Štoviše, poništio je sve što je prije sa Šimunom ugovorio. Posve se izmijenio prema njemu. ²⁸Poslao je k njemu Atenobija, jednog od svojih prijatelja, da se s njim porazgovori i reèe mu: "Vi držite u svojoj vlasti Jopu, Gezer i jeruzalemsku Tvrđu, gradove moga kraljevstva. ²⁹Njihova ste područja opustošili, poèinili ste mnogo zla u zemlji i zavladao mnogim krajevima u mom kraljevstvu. ³⁰Zato sad vratite gradove koje ste osvojili, zajedno s porezima onih krajeva kojima ste zavladao izvan židovskih granica. ³¹Ako pak neæete, dajte mjesto toga pet stotina srebrnih talenata, a za štete što ste ih poèinili i za poreze gradova drugih pet stotina talenata; ako ni toga neæete, poæi æemo protiv vas u rat." ³²Kraljev je prijatelj Atenobije došao u Jeruzalem i vidio Šimunov sjaj i ormar sa zlatnim i srebrnim posuðem i mnogu poslugu. On se zapanjio. Saopæio mu je kraljevu poruku. ³³Šimun mu odgovori ovako: "Mi nikako nismo oteli tuđu zemlju niti smo zavladao tuđim dobrima, nego je to baština naših otaca: naši su je

neprijatelji nepravedno stanovito vrijeme posjedovali. ³⁴Mi smo pak, koristeæi se povoljnim prilikama, ponovo osvojili baštinu svojih predaka. ³⁵Što se tièe Jope i Gezera, koje ti tražiš, ti su gradovi mnogo muèili narod i pustošili nam zemlju, za njih æemo dati stotinu talenata." ³⁶Poslanik mu na to nije odgovorio ni rijeði. Vratio se gnjevan kralju i upoznao ga sa Šimunovim odgovorom i velièanstvom, ukratko, sa svim što je vidio, a kralj nato usplamtje gnjevom. ³⁷Trifon se ukrcao u laðu i pobjegao u Ortosiju. ³⁸Kralj je Kendebeja postavio za upravitelja primorja i predao mu pješake i konjanike èete. ³⁹Zapovjedio mu je da se utabori pred Judejom i naložio mu da izgradi Kedron, uèvrsti mu vrata i zavojšti na narod. Kralj je pošao u potjeru za Trifonom. ⁴⁰Kendebej je došao u Jamniju i poèeo uznemirivati narod, provaljivati u Judeju, odvoditi narod u roblje i ubijati ga. ⁴¹Ponovo je izgradio Kedron te u nj smjestio konjanike i pješake da provaljuju i obilaze judejskim putovima, kako mu bješe zapovjedio kralj.

Chapter 16

¹ Ivan uzaðe iz Gezera i javi svom ocu Šimunu što radi Kendebej. ²Šimun tada dozva svoja dva najstarija sina, Judu i Ivana, i reèe im: "Moja braæa i ja, i moj oèinski dom, vojevali smo protiv Izraelovih neprijatelja od mladosti do današnjeg dana i uspjeli smo više puta izbaviti Izraela. ³Sad sam ja ostario, a vi ste se po Milosti dohvatili snage: stanite, dakle, na moje mjesto i na mjesto mog brata! Idite i borite se za naš narod, i nebeska pomoæ neka bude s vama!" ⁴Tada izabra u zemlji dvadeset tisuæa pješaka i konjanike te odoše na Kendebeja. Prenoæili su u Modinu. ⁵Uranivši ujutro, krenuli su u ravnicu, i gle, ide na njih velika vojska, pješaci i konjanici. Među njima bijaše potok. ⁶Ivan sa svojim ljudima zauze položaj nasuprot neprijateljima. A kad je vidio da se narod boji prijeæi preko potoka, sam prijeðe prvi. Ljudi, videæi ga, prijeðoše za njim. ⁷Razdijelio je vojsku i konjanike pomiješao među pješake, jer je neprijateljskih konjanika bilo vrlo mnogo. ⁸Odjeknuše trube. Kendebej sa svojom vojskom pobježe. Mnogi su poginuli, a oni koji su se spasili pobjegoše put tvrðave. ⁹Tada bi ranjen Ivanov brat Juda. Ivan ih je pak gonio dok Kendebej nije stigao do Kedrona, što ga je sam utvrdio. ¹⁰Pobijeðeni su utekli do kula u poljima Azota, a pobjednik ih zapali. Od njih pade oko dvije tisuæe ljudi. Ivan se mirno vratio u Judeju.

¹¹Abubov sin Ptolemej postavljen je upraviteljem u jerihonskoj ravnici. Imao je mnogo srebra i zlata, ¹²jer je bio zet velikog sveæenika. ¹³Njegovo se srce uzoholilo. Naumio je da zavlada zemljom i stvarao je vjerolomne osnove protiv Šimuna i njegovih sinova. ¹⁴Šimun je obilazio gradove u zemlji nadziruæi ih i brinuæi se za upravu. Tako je došao u Jerihon sa svojim sinovima Matatijom i Judom godine sto sedamdeset i sedme, jedanaestog mjeseca, a to je mjesec Sabat. ¹⁵Abubov ih sin prijevarom namami u tvrðavicu zvanu Dok, koju je on i sagradio. Pripravio im je veliku gozbu, ali je ondje sakrio ljude. ¹⁶Kad se Šimun sa svojim sinovima napio, ustao je Ptolemej sa svojim ljudima, uzeo oružje, navalio na Šimuna u blagovalištu i ubio njega, njegove sinove i neke od njihove posluge. ¹⁷Tako je poèinio veliku nevjeru, dobro uzvratilo zlom. ¹⁸Ptolemej je o

tom pismeno obavijestio kralja da mu pošalje u pomoć èete i preda mu gradove i zemlju. ¹⁹Druge je poslao u Gezer da maknu Ivana te je pismeno naložio zapovjednicima vojske da dođu k njemu da im dade srebra, zlata i darova. ²⁰Ostale je poslao da zauzmu Jeruzalem i hramsku goru. ²¹Ali je netko potrèao naprijed i Ivanu u Gezeru javio da su mu poginuli otac i braæa. Dodao je: "I poslao je nekoga da ubije i tebe." ²²Na tu se vijest Ivan razgnjevi. Uhvatio je ljude koji su došli da ga ubiju te ih je pogubio, jer je znao da ga æele ubiti. ²³Ostala Ivanova djela, njegovi ratovi i junaštva što ih je izvršio, bedemi koje je sagradio i ostali njegovi pothvati, ²⁴sve je to zapisano u Ljetopisima njegova vrhovnog sveæeništva, od dana kada je poslije svog oca postao velikim sveæenikom.

2 Maccabees

Chapter 1

¹ Braæu Źidove u Egiptu pozdravljaju njihova braæa Źidovi iz Jeruzalema i iz Źidovske zemlje i æele im nepomuæeni mir. ²Obasuo vas Bog dobroèinstvima i spomenuo se svog Saveza s Abrahamom, Izakom i Jakovom, svojim vjernim slugama! ³Dao vam svima srce da ga štujete i njegovu volju vršite velikodušno i radosno! ⁴Otvorio vaše srce svom Zakonu i svojim zapovijedima i dao vam mir! ⁵Uslišao vam molitve, pomirio se s vama i ne ostavio vas u vrijeme nevolje! ⁶U ovaj trenutak mi se ovdje za vas molimo. ⁷Za kraljevanja Demetrijeva godine sto šezdeset i devete mi smo vam Źidovi pisali ovo: "U nevoljama i jadima koji su zaredali u ovim godinama otkako su Jason i njegove pristalice izdali Svetu zemlju i kraljevstvo, ⁸zapalili Velika vrata i prolili nevinu krv, pomolili smo se Gospodinu i on nas je uslišao. Prinijeli smo Źrtvu i najfinije brašno, upalili svjetiljke i postavili hljebove." ⁹Sad vam pišemo da biste u mjesecu Kislevu svetkovali Blagdan sjenica. Godine sto osamdeset i osme. ¹⁰Stanovnici Jeruzalema i stanovnici Judeje, starješine i Juda: savjetniku kralja Ptolemeja Aristobulu, od roda pomazanih sveæenika, i Źidovima u Egiptu pozdrav i dobro zdravlje! ¹¹Neka je velika hvala Bogu, koji nas je izbavio iz velikih pogibli kad smo imali vojevati protiv kralja. ¹²On je doista odbio one koji su zavojevali na Sveti grad. ¹³Kad im je zapovjednik otišao u Perziju, sasjekli su u Nanejinu hramu i njega i njegovu vojsku, koja se smatrala nepobjedivom. Nanejini sveæenici poslužili su se varkom. ¹⁴Antioh je onamo došao sa svojim prijateljima pod izlikom da æe se oženiti Nanejom, a zapravo da, u ime miraza, prisvoji veliko tamošnje blago. ¹⁵Nanejnski su sveæenici izložili blago. Èim je Antioh s nekolicinom ušao u hramsko predvorje, sveæenici zatvoriše svetište. ¹⁶Otvoriše tajna vrata na stropu, baciše kamenje i ubiše zapovjednika. Sasjekoše ga na komade, a glave baciše onima koji bijahu vani. ¹⁷Neka je za sve to hvaljen naš Bog, koji je bezboŹnike predao smrti. ¹⁸Dvadeset i petog Kisleva svetkovat æemo oèišæenje Hrama, pa smo smatrali uputnim da vas o tom obavijestimo, kako biste i vi prikladno svetkovali Blagdan sjenica i vatre koja se pokazala kad je Nehemija, sagradivši Svetište

i žrtvenik, prinio žrtve. ¹⁹Kad su, naime, naše oce odvodili u Perziju, tadašnji su pobožni svećenici uzeli žrtvenu vatru i sakrili je u udubinu sliènu presahlu bunaru. Spremili su je tako da nitko za to skrovište ne sazna. ²⁰Poslije mnogo godina bi Božja volja da perzijski kralj pošalje Nehemiju: ovaj je dao da vatru potraže potomci onih svećenika koji su je sakrili. Ti izvijestiše da nisu našli vatre nego nekakvu muljevitv vodu, a on im zapovjedi da je zahvate i donesu. ²¹Pošto je bilo pripravljeno sve za žrtvu, naloži Nehemija svećenicima da tom vodom poškrope drva i što je na njima. ²²Tek što su to uèinili, u trenutku zasja sunce, dotad zastrto oblakom, i buknu velika vatra, tako te se svi zadiviše. ²³Dok je žrtva izgarala, svećenici su molili - svećenici i sav narod. Zapoèinjao je Jonatan, a drugi su, zajedno s Nehemijom, nastavljali. ²⁴Molitva je glasila ovako: "Gospode, Gospode Bože, stvoritelju svega, strašni, jaki, pravedni, milosrdni, jedini kralju, jedini dobri, ²⁵jedini darežljivi, jedini pravedni, svemoguæi i vjeèni, koji spasavaš Izraela od svakog zla, koji si naše oce izabrao i posvetio, ²⁶primi ovu žrtvu za sav svoj izraelski narod. Èuvaj svoju baštinu i posveti je! ²⁷Sakupi one od nas koji su razasuti, izbavi one što robuju meðu poganima, pogledaj milostivo prezrene i pogrđene, tako da pogani spoznaju da si ti naš Bog! ²⁸Kazni one koji nas ugnjetavaju i drsko vrijeđaju! ²⁹Usadi svoj narod u svoje Sveto mjesto, kao što je rekao Mojsije!" ³⁰Svećenici pak pjevahu hvalospjeve. ³¹Kad je izgorjela žrtva, zapovjedi Nehemija da se preostala voda izlije na veliko kamenje. ³²Kad su to izvršili, liznu plamen, ali ga upi jaèi sjaj vatre na žrtveniku. ³³Razglasilo se to, i kralju perzijskom bi javljeno da se na mjestu gdje svećenici, odvedeni u sužanjstvo, bijahu sakrili oganj pojavila voda kojom su Nehemija i njegovi ljudi posvetili žrtve. ³⁴Kralj nato provjeri događaj, dade ograditi to mjesto i uspostaviti svetište. ³⁵Onima kojima ga je prepustio dao je udio u velikim приходima koje je odande izvlaèio. ³⁶Nehemija i njegovi ljudi to su mjesto prozvali Neftar, što znaèi "oèišæenje", ali se ono opæenito zove Neftaj.

Chapter 2

¹ U spisima se nalazi kako je prorok Jeremija prisilno iseljenima zapovjedio da uzmu vatre, kako je veæ spomenuto, ²i kako je tim prisilno iseljenima prorok preporuèio, kad im je davao Zakon, da ne zaborave zapovijedi Gospodnjih i ne zastrane vjerom kad budu gledali ukrašene zlatne i srebrne likove. ³Takvim i sliènim rijeèima opominjaše ih da ne odvrgnu Zakon od srca. ⁴U tom je spisu pisalo kako je prorok po Božjem nadahnuæu sa sobom ponio Šator i Kovèeg saveza, pa se uspeo na goru na koju se bio popeo Mojsije i odakle je motrio Božju baštinu. ⁵Stigavši onamo, Jeremija nađe stan u peæini, unese u nj Šator i Kovèeg i kadioni žrtvenik, a ulaz zagradi. ⁶Neki od njegovih pratilaca došli su zatim da oznaèe put, ali ga nisu mogli naèi. ⁷Kad je to saznao Jeremija, prekorio ih je ovako: "Ovo mjesto bit æe nepoznato sve dok Bog ponovo ne sabere svoj narod i ne smiluje mu se. ⁸Tada æe Gospodin ponovo pokazati sve ove predmete i vidjet æe se Gospodinova slava i Oblak, kao što se pojavio za Mojsija i kad je Salomon molio da hram bude velièanstveno posveæen." ⁹Tu se takoðer pripovijedalo kako je Salomon, nadaren mudrošæu, prinio

žrtvu posvete i završetka Hrama. ¹⁰Isto onako kako je Mojsije molio Gospodina i s neba siđe oganj i sažga žrtvu, tako je i Salomon molio te je oganj sišao i sagorio žrtve. ¹¹Mojsije bijaše rekao: "Zato što se nije pojela, okajnica je spaljena." ¹²Tako je i Salomon svetkovao osam dana. ¹³O tome se pripovijeda i u spisima i uspomenuama Nehemijinim, i još kako je on, sastavljajući knjižnicu, sakupio knjige o kraljevima, o prorocima i o Davidu, a tako i darovnice kraljeva. ¹⁴Isto je tako Juda sabrao sve knjige, razasute zbog rata koji se vodio protiv nas, i sad su u našim rukama. ¹⁵Ako vam, dakle, trebaju, pošaljite nam glasnike da vam ih donesu. ¹⁶Pišemo vam zato što namjeravamo svetkovati očišćenje Hrama. Bilo bi, dakle, lijepo da i vi te dane svetkujete. ¹⁷Bog je spasio sav svoj narod i svima dao baštinu, kraljevstvo, svećenstvo i Svetište - pa æe nam se Bog, kako se nadamo ¹⁸jer je Zakonom obećao, uskoro smilovati i sabrati nas iz krajeva pod nebom na Sveto mjesto. On nas je izbavio iz velikih zala i oèistio mjesto. ¹⁹Povijest Jude Makabeja i njegove braæe, očišćenje velikog Hrama, obnovu žrtvenika; ²⁰zatim bojeve protiv Antioha Epifana i njegova sina Eupatora; ²¹nadalje, nebeska ukazanja u prilog junaka koji su se velikodušno borili za židovstvo, tako da su, premda malobrojni, oplijenili svu zemlju i barbarske horde natjerali u bijeg; ²²zatim kako su ponovo osvojili Svetište, slavno u svem svijetu, oslobodili Grad, uspostavili zakone kojima je prijeto ukinuæe, jer im se Gospod smilovao sa svom svojom blagošæu; ²³sve je to Jason Cirenac ocrtao u pet knjiga, a mi æemo pokušati da zbijemo u jedno djelo. ²⁴S obzirom na obilje brojeva i na teškoæu na koju, zbog opsežnosti graðe, nailaze oni koji se upuštaju u povijesna izlaganja, ²⁵nastojali smo pružiti duhovnu okrepu onima koji žele èitati, lako štivo onima koji bi te èinjenice htjeli upamtiti, a svima bez razlike korist. ²⁶Nama koji smo se latili muènog posla skraæivanja ono nije laka zadaæa nego rad koji stoji znoja i bdjenja. ²⁷Ali kao što nije lako onome koji prireðuje gozbu i nastoji zadovoljiti druge, i mi æemo, da zaslužiimo zahvalnost mnogih, radosno podnijeti ovaj muèni posao. ²⁸Prepuštajući povjesničaru brigu da podrobno opisuje svaki dogaðaj, mi æemo se truditi da dademo pojednostavnjen prikaz. ²⁹Kao što se graditelj nove kuæe mora pobrinuti za èitavu zgradu, a onaj koji je ukrašuje i oslikava voštanim bojama treba da misli što dolazi u obzir za ukrašivanje, tako treba da bude u našem poslu. ³⁰Udubiti se u stvar, istraživati izvore i zalaziti u pojedinosti - to je dužnost pisca povijesti. ³¹A onomu koji sažima treba dopustiti da bude kratak u izlaganju, kloneæi se iscrpne povijesti. ³²Poènimo, dakle, izlaganje, kad smo se toliko zadržali na predgovoru; bilo bi glupo razvlaèiti predgovor povijesti, a zbijati samu povijest.

Chapter 3

¹ Dok se u Svetom gradu živjelo u potpunom miru i dok su se ondje najstrože obdržavali zakoni, i to zbog pobožnosti velikog svećenika Onije i njegove mržnje na zlo, ² događalo se da su i sami kraljevi poštovali Sveto mjesto i èastili Hram najdragocjenijim darovima. ³ Tako je azijski kralj Seleuk iz vlastitih dohodaka namirivao sve troškove koji su bili potrebni za bogoslužne žrtve. ⁴ Ali neki Šimun iz Bilgina plemena, postavši hramskim predstojnikom, zavadi se s velikim svećenikom

zbog gradskoga tržnog nadzora. ⁵Kako nije mogao pobijediti Oniju, ode k Apoloniju iz Tarsa, koji je u to vrijeme bio upravitelj u Celesiriji i Feniciji. ⁶Priopæi mu kako je jeruzalemska riznica krcata neizrecivim blagom, tako da mu se količina ne može ustanoviti, i kako to sve nije potrebno za troškove žrtvovanja te bi se moglo prebaciti u kraljevsko vlasništvo. ⁷Prigodom jednog sastanka s kraljem Apolonije ga obavijesti o prokazanom blagu, a kralj izabra Heliodora, svoga državnog upravitelja, i posla ga s nalogom da preuzme spomenuto blago. ⁸Heliodor odmah krenu na put, pod izlikom da æe izvršiti nadzor nad gradovima Celesirije i Fenicije, a uistinu da izvrši kraljev nalog. ⁹Kad je došao u Jeruzalem i kad su ga vrhovni sveæenik i grad ljubezno primili, priopæi o prijavi i objasni radi èega je došao, pa poèe ispitivati je li uistinu tako. ¹⁰Veliki mu sveæenik objasni da su to pohrane udovica i siroèadi; ¹¹a nešto od toga da pripada Hirkanu, Tobijinu sinu, veoma uglednu èovjeku, te da, suprotno od klevetnièke izjave opakog Šimuna, ima svega èetiri stotine talenata srebra i dvije stotine talenata zlata. ¹²Nikako nije dopušteno da se oštete oni koji su se pouzdali u svetost mjesta, u dostojanstvo i nepovredivost Hrama koji je poštovan u svem svijetu. ¹³Ali je Heliodor, zbog kraljevih naloga, rekao da se blago svakako mora preuzeti u kraljevsku blagajnu. ¹⁴Na dan koji je za to odredio ušao je da popiše blago. U gradu je nastala povelika uznemirenost. ¹⁵Sveæenici su se u sveæenièkoj odjeæi bacili nièice pred žrtvenik i zavapili prema nebu, Tvorcuzakona o pohrani, moleæi ga da saèuva netaknuta dobra onima koji su ih pohranili. ¹⁶Pogled na lice velikog sveæenika razdirao je srce: njegov izgled i bljedilo lica odavalo je duševnu tjeskobu. ¹⁷Obuzeo ga strah te je drhtao cijelim tijelom, a to je onima koji su ga gledali kazivalo koliko mu srce pati. ¹⁸Ljudi su hrlili hrpimice iz kuæa na skupnu molitvu, jer je Svetom mjestu prijetilo oskvrnuæe. ¹⁹Žene, potpasavši kostrijet ispod grudi, grnule na ulice. Štoviše, i djevojke, zatvorene u kuæama, istrèale jedne na vrata, druge na zidove, neke se naginjale kroz prozore, ²⁰a sve pružale ruke prema nebu, na molitvu. ²¹Bilo je žalosno vidjeti posvuda prostrto mnoštvo i tjeskobu velikog sveæenika zbog onoga što æe doæi. ²²Dok su s jedne strane zazivali svemoguæeg Gospoda da povjerene pologe potpuno netaknute saèuva vlasnicima, ²³s druge je strane Heliodor izvršivao ono što se odlučilo. ²⁴Veæ je on stigao sa svojom pratnjom pred riznicu, kad se ukaza Gospodar duhova i svih vlasti u takvu veličanstvu da je sve koji se usudiše onamo iæi udarila Božja sila te su zapali u nemoæ i strah. ²⁵Pred oèima im se pojavi konj s prekrasnim sedlom, a na njem strašan jahaè: žestoko se propinjuæi, konj je udario Heliodora prednjim kopitima. Onaj koji je sjedio na njemu kao da je bio u zlatnu oklopu. ²⁶U isto vrijeme ukazala mu se dva druga mladiæa, vrlo snažna, sjajne ljepote, u veličanstvenoj odjeæi. Pristupiše Heliodoru, jedan s jedne a drugi s druge strane, i stadoše ga bez daha bièevati tuèom udaraca. ²⁷Heliodor pade na zemlju; obavi ga gusta tama, a oni ga pograbiše i staviše na nosila. ²⁸I tako su tog èovjeka, koji je èas prije ušao u spomenutu riznicu s mnogobrojnom pratnjom i cijelom tjelesnom stražom, iznijeli bespomoæna, i po tome svi jasno uvidješe Božju silu. ²⁹Dok je on, udaren Božjom moæi, ležao bez rijeèi i lišen svake nade u spasenje, ³⁰Židovi su veličali Gospodina koji je èudesno proslavio svoje Sveto mjesto. A Hram, trenutak prije pun straha i nemira, sada, kad se oèitovao Svevladar Gospodin, prelijevao se radošæu i veseljem. ³¹Neki od Heliodorovih pratilaca brzo su zatražili Oniju da moli Svevišnjega

neka podari život onomu što je ležao na izdisaju. ³²Bojeæi se da kralj možda ne bi posumnjao da su Židovi napakostili Heliodoru, veliki sveæenik prinese žrtvu za spas toga èovjeka. ³³Dok je veliki sveæenik prinosiso žrtvu pomirnicu, Heliodoru se opet ukazaše oni isti mladiæi u istoj odjeæi. Stadoše preda nj i rekoše mu: "Budi vrlo zahvalan velikom sveæeniku Oniji, jer ti je Gospodin samo po njemu podario život. ³⁴A ti, koga je Nebo izbièevalo, razglasuj svima velièanstvenu Božju silu!" To rekavši, išèeznuše. ³⁵Heliodor prinese žrtvu Gospodinu i uèini velike zavjete Onomu koji mu je poklonio život, pa se ljubezno oprostio s Onijom i vratio se kralju sa svojom vojskom. ³⁶Svjedoèio je pred svima o djelima svevišnjeg Boga koja je vidio svojim oèima. ³⁷Kad ga je kralj upitao koji mu se èovjek èini prikladan da se još jednom pošalje u Jeruzalem, Heliodor odgovori: ³⁸"Ako imaš kakva neprijatelja ili kakva zavjerenika protiv države, pošalji ga onamo da ti se izbièevan vrati, ako uopæe iznese živu glavu, jer uistinu na onome mjestu vlada Božja sila. ³⁹Onaj koji stoluje na nebu, bdi nad onim mjestom i brani ga, a one koji onamo zlonamjerno pristupaju bije i uništava." ⁴⁰To su, eto, događaji s Heliodorom i oèuvanjem svete riznice. **POD ANTIOHOM EPIFANOM**

Chapter 4

¹ Spomenuti Šimun, izdajnik blaga i domovine, okleveta Oniju da je rovario protiv Heliodora i uprilièio onu nesreæu. ²Dobroèinitelja grada, zaštitnika svojih sunarodnjaka, revnitelja za zakone on se usudio nazvati državnim neprijateljem. ³Mržnja se toliko raspirila da je neki Šimunov pristaša poèinio umorstva. ⁴Onija je bio svjestan da je takvo suparništvo muèno i da Menestejev sin Apolonije, upravitelj Celesirije i Fenicije, potieèe Šimuna na zloæu; ⁵zato se uputi kralju, ne da svoje sugrađane tuži, nego radi opæe i pojedinaène koristi sveg naroda. ⁶Zapravo je dobro vidio da je bez kraljeva posredovanja veæ nemoguæe održavati javni mir i da se Šimun neæe okaniti svoje ludosti.

⁷Kad je Seleuk preminuo a kraljevstvo preuzeo Antioh nazvan Epifan, Onijin brat Jason gledaše da se doèepa velikog sveæeništva. ⁸Sastavši se s kraljem, obeæa mu tri stotine i šezdeset talenata srebra i još osamdeset talenata na ime drugog dohotka. ⁹Osim toga, obeæao je da æe platiti još stotinu i pedeset talenata ako mu se dopusti da na svoju ruku podigne gimnazij i efebij i da Jeruzalemcima podijeli antiohijsko građanstvo. ¹⁰Kad je kralj pristao, Jason, èim se doèepao vlasti, prevede svoje sunarodnjake grèkome naèinu života. ¹¹Ukide slobostine koje je kralj iz èovjekoljublja bio podijelio Židovima posredstvom Ivana, oca Eupolemova - to je onaj Eupolem koji æe kasnije poæi u poslanstvu da s Rimljanima sklopi prijateljstvo i savez. Ukratko, rušio je zakonite građanske ustanove i uvodio nove protuzakonite obièaje. ¹²Namjerno je dao ispod tvrðave sagraditi borilište, a sam je najbolje efebe vodio pod petazom. ¹³Zbog pokvarenosti bezbožnog Jasona, koji nije bio nikakav sveæenik, helenizam je tako ojaèao a strana moda uzela toliko maha ¹⁴da sveæenici više u službi oko žrtvenika nisu pokazivali nikakve revnosti, nego su se, preziruæi Hram i zanemarujuæi

žrtve, na poziv zveèke žurili na Zakonom nedopuštene priredbe u kazalištu. ¹⁵Ne držeæi ništa do èasti svoje zemlje, vrlo su visoko cijenili helenske poèasti. ¹⁶Zato ih je upravo snašla teška nevolja: postadoše im neprijatelji i krvnici baš oni koje su živo nastojali nasljedovati u naèinu života i u svemu im biti slièni. ¹⁷Božji se zakoni ne krše nekažnjivo, a to æe pokazati iduæe razdoblje. ¹⁸Kad su se u Tiru, u kraljevoj nazoènosti, održavala petogodišnja natjecanja, ¹⁹poslao je zloèinaèki Jason kao gledaoce one Jeruzalemce koji su imali antiohijsko graðanstvo; sa sobom su nosili trista srebrnih drahma za žrtvu Heraklu. No èak i oni koji su ih nosili smatrali su da ih nije zgodno upotrijebiti za žrtvu nego za nešto drugo. ²⁰Tako je, dakle, novac koji je pošiljalac odredio za žrtvu Heraklu, odlukom onih koji su ga nosili, potrošen za gradnju brodova sa tri reda vesala.

²¹Menestejev sin Apolonije bi poslan u Egipat da pribiva ustolièenju kralja Filometora. Antioh je doznao da kralj ne odobrava njegovih pothvata, pa se stao brinuti za svoju sigurnost. Zato je došao u Jopu, odakle se zaputio u Jeruzalem. ²²Velièanstveno su ga primili Jason i grad i uveli ga uza zublje i klicanje. Poslije isto tako uðe s vojskom u Feniciju. ²³Poslije tri godine Jason posla Menelaja, brata spomenutog Šimuna, da kralju odnese novaca i da ga podsjeti na rješenje nekih hitnih poslova. ²⁴A Menelaj pristupi kralju s preporukama i, dajuæi dojam ugledna èovjeka, isposlova sebi velikosveæenièku èast, nudeæi tri stotine srebrnih talenata više nego Jason. ²⁵Primivši, dakle, kraljevske naloge, vrati se a da na njemu nije bilo nièega što bi bilo dostojno velikosveæeništva: donio je sa sobom samo jarost nasilnika i bijes divlje zvijeri. ²⁶I tako je Jasona, koji je potkopao vlastitog brata, potkopao drugi, pa je morao pobjeæi u Amanitudu. ²⁷Menelaj se, doduše, èvrsto držao vlasti, ali kralju nije nikako plaæao obeæanih svota, ²⁸iako je to od njega zahtijevao Sostrat, zapovjednik tvrðave, koji je bio ovlašten da utjeruje dohotke. Zato su obojica pozvana kralju. ²⁹Menelaj je morao prepustiti veliko sveæeništvo u nasljedstvo bratu Lizimahu, a Sostrata je zamijenio Krates, zapovjednik Ciprana. ³⁰Dok se to zbivalo, pobunili se Taršani i Malošani zbog toga što su im gradove darovali u miraz kraljevoj inoèi Antiohidi. ³¹Kralj je, dakle, brže otišao da ih smiri, a kao zamjenika ostavi Andronika, jednog od velikih dostojanstvenika. ³²Menelaj, raèunajuæi da mu se pružila zgodna prilika, prisvoji nešto zlatnog posuða iz Hrama i darova ga Androniku, a drugo porasproda u Tiru i susjednim gradovima. ³³Kad je Onija o tom primio toène obavijesti, oštro ga prekori, pošto se prije povukao u grad-utoèište Dafnu kod Antiohije. ³⁴Stoga je Menelaj nasamo zamolio Andronika da Oniju ubije. Ovaj doðe k Oniji, prijevarom ga namami pruživši mu desnicu na zakletvu, i Onija, sumnjajuæi doduše, iziðe iz utoèišta, a on ga smjesta ubi, ne mareæi za pravdu. ³⁵Zbog nepravednog umorstva toga èovjeka silno su se ogorèili i ožalostili ne samo Židovi nego i mnogi pripadnici drugih naroda. ³⁶Kad se kralj vratio iz cilicijskih krajeva, doðe preda nj poslanstvo Židova iz razlièitih gradova te mu se potuži; njima su se pridružili i Grci, jer su i oni negodovali zbog okrutnog umorstva Onije. ³⁷Antioh, jako ožalošæen i ganut, zaplaka sjeæajuæi se pokojnikove mudrosti i razboritosti. ³⁸Planu gnjevom i smjesta s Andronika skinu grimizni plašt, razdera mu odijelo i provede ga èitavim gradom sve do onog mjesta gdje je bezbožno ubio Oniju; tu ubojicu smaknuše. Tako ga je Gospodin kaznio onako kako je zaslužio. ³⁹Lizimah je s Menelajevim znanjem u gradu poèinio mnogo svetogrđnih kraða. Kad se o tom

nadaleko proširio glas, puk se diže protiv Lizimaha, ali se već mnogo zlatnine raznijelo. ⁴⁰Protiv pobunjenog mnoštva, gnjevom raspaljena, Lizimah naoruža oko tri tisuće ljudi i prvi poče vršiti nasilja, u kojima je četovođa bio neki Auran, čovjek poodmakle dobi i nipošto manje bezumnosti. ⁴¹Kad su ljudi vidjeli da će ih Lizimah napasti, pograbiše jedni kamenje, drugi toljage, a neki zagradiše pune ruke pepela koji se ondje nalazio, pa svi hrpimice navališe na Lizimahove ljude. ⁴²Mnoge su ranili, neke ubili, ostale natjerali u bijeg, a samoga oskrvritelja izmrcvarili kraj riznice. ⁴³Zbog toga bi podignuta tužba protiv Menelaja. ⁴⁴Kad je kralj došao u Tir, tri su čovjeka što ih je poslalo veliko vijeće branila pravednost svoje stvari. ⁴⁵Menelaj, videći da će izgubiti, obeća Dorimenovu sinu Ptolemeju mnogo novaca ako za njegovu stvar predobije kralja. ⁴⁶Ptolemej odvede kralja pod neki trijem da se tobože ondje rashladi i skloni ga da promijeni odluku. ⁴⁷I doista, Menelaja, krivca svega zla, kralj oslobodi od svih optužbi, dok one bijednike koji bi bili proglašeni nevinima da su svoju stvar branili i kod Skita - osudi na smrt. ⁴⁸Tako oni koji su govorili u obranu grada, naroda i svetog posuđa smjesta podniješe nepravednu kaznu. ⁴⁹Čak su im i Tirani, zgražujući se nad takvom zloćom, priredili svečani ukop. ⁵⁰Zbog lakomosti vlastodržaca Menelaj se ipak održi na vlasti; napredujući u pakosti, postade glavni protivnik svojih sugrađana.

Chapter 5

¹ U to je vrijeme Antioh pripremao drugu vojnu na Egipat. ²Gotovo četrdeset dana po svem gradu pojavljivali se konjanici koji su u zlatnim odorama projahivali zrakom; zatim naoružane čete raspoređene u kohorte; ³pa konjički odredi svrstani u borbene redove, koji su srljali i napadali jedni na druge; na sve strane zamahivanje štitovima, šuma sulica, mačevi izvučeni iz korica, blještav sjaj zlatnih oklopa i svakojake bojne opreme. ⁴Svi su molili da ta pojava bude dobar znak. ⁵Uto se pronese lažan glas da je Antioh preminuo. Jason tada uze ništa manje nego tisuću ljudi te iznenada napade grad. Pošto su bili istjerani oni koji su branili zidine i grad već bio zauzet, Menelaj uteče u tvrđavu. ⁶Jason je stao nemilice klati svoje sugrađane, ne uviđajući da je uspjeh protiv sunarodnjaka najveći neuspjeh, misleći da stječe pobjedničku slavu nad neprijateljima, a ne nad braćom. ⁷Nije se domogao vlasti, nego je sramotno završio svoju izdaju i morao opet tražiti utočište u Amanitidi. ⁸Tako se završilo njegovo opako djelo. Optužili su ga kod arapskog vladara Arete te je morao bježati od grada do grada; svi su ga gonili, svi mrzili kao otpadnika od Zakona i proklinjali kao krvnika svoje domovine i svojih sugrađana, dok konačno ne zastade u Egiptu. ⁹Tako je on koji je mnoge izagnao iz domovine poginuo u tuđini, otišavši Lakedemoncima ne bi li u ime srodnitva našao zaštitu. ¹⁰On koji je toliko ljudi bez sahrane bacio na zemlju ostade neoplakan, bez ukopa i bez mjesta u grobu svojih otaca. ¹¹Kad je kralj doznao što se dogodilo, pomisli da se Judeja odmetnula. Zato se podiže iz Egipta, zvjerski razjaren u duši, i zauze grad oružanom rukom. ¹²Vojnicima zapovjedi da nesmiljeno pobiju sve one koje sretnu i da pokolju one koji uteknu u kuće. ¹³Ubijali su mlado i staro, zatirali žene i djecu, klali djevojke i nejačad. ¹⁴U cigla tri dana

bilo je osamdeset tisuća žrtava, od čega je četrdeset tisuća palo od udaraca, a isto ih je toliko prodano u roblje. ¹⁵Ni time se nije izdovoljio, nego se drznuo ući u Hram najsvetiji na svem svijetu, a vodio ga Menelaj, izdajica zakona i domovine. ¹⁶Tu je svojim nečistim rukama uzimao sveto posuđe, poganim rukama grabio darove što su ih drugi kraljevi davali za napredak, slavu i dostojanstvo tog mjesta. ¹⁷Antioh se uznio u srcu, ne misleći da se Gospod samo na kratko vrijeme ljuti na građane zbog njihovih grijeha i zato ne haje za Sveto mjesto. ¹⁸I da nije bilo tolikog mnoštva grijeha, i njega bi, čim bi ušao, udarci bića odvratili od drskosti, kao što su odvratili i Heliadora, koga bijaše poslao kralj Seleuk da pregleda riznicu. ¹⁹Ali Gospodin nije izabrao narod radi Svetog mjesta, nego mjesto radi naroda. ²⁰Zato je i samo mjesto, imajući udjela u narodnim nevoljama, kasnije sudjelovalo i u blagostanju; zapušteno zbog srdžbe Svemogućega, bit će opet u svoj svojoj slavi obnovljeno nakon izmirenja s velikim Gospodinom. ²¹Antioh, dakle, iz Hrama odnijet tisuću i osam stotina talenata pa se požuri u Antiohiju, misleći u svojoj oholosti da zemlju može učiniti plovnom a more prohodnim - toliko mu se uznijelo srce! ²²Za nadstojnike, pak, koji će zlostavljati narod ostavi u Jeruzalemu Filipa, po narodnosti Frigijca, po čudi surovijega od onoga koji ga je postavio; ²³a na gori Gerizimu Andronika; osim njih još i Menelaja, koji je opakije od drugih gospodovao svojim sugrađanima, a bio je osobito neprijateljski raspoložen prema Židovima. ²⁴Posla i namjesnika Apolonija na čelu vojske od dvadeset i dvije tisuće ljudi, zapovjedivši mu da sve odrasle pokolje, a žene i mladež proda. ²⁵Kad je taj došao u Jeruzalem, pretvarajući se kao miroljubiv čovjek, pričekao do svetoga subotnjeg dana; tada, iskoristivši židovski počinak, zapovjedi svojim podređenima da izađu pod oružjem. ²⁶Sve one koji su došli da vide smotru dade poubijati, a potom je, krstareći s naoružanim vojnicima po gradu, pogubio mnoštvo ljudi. ²⁷Tada se Juda Makabej povuče sa desetak ljudi u pustinju te su u gorama provodili život kao divlje zvijeri, hraneći se samo zelenjem da se čime ne bi onečistili.

Chapter 6

¹ Nedugo potom poslao kralj Atenjanina Geronta da Židove prisiljava da krše zakone otaca i da se više u svom životu ne ravnaju po Božjim zakonima; ²pa da oskrvne jeruzalemski Hram i pridijeli ga Olimpijskom Zeusu, a onaj na Gerizimu Zeusu Gostoljubivom, kako su to tražili stanovnici tog mjesta. ³Narodu je bilo teško i nepodnosivo toliko zlo. ⁴Pogani ispuniše Hram raspuštenošću i pijankama. Zabavljali su se s djevojčicama i u svetim se predvorjima upuštali sa ženama. Štoviše, u samu su unutrašnjost unosili koješta zabranjeno. ⁵Žrtvenik su natovarili nedopuštenim žrtvama koje su zakoni branili. ⁶Čak nije bilo dopušteno svetkovati subotu, niti slaviti djedovske svetkovine otaca, niti se uopće itko smio priznavati Židovom. ⁷Naprotiv, silom su ih tjerovali na mjesečne žrtvene gozbe u spomen kraljeva rođendana, a kad se slavio Dionizov blagdan, morali su ovjenčani bršljanom izići u Dionizovu povorku. ⁸Na Ptolemejev poticaj izišla je naredba da se i u susjednim helenskim gradovima jednako postupa sa Židovima, pa da i oni sudjeluju u obrednim gozbama,

⁹a da se ubiju oni koji ne prihvaćaju helenskih običaja. Bilo je oèito kakva je nevolja nastala. ¹⁰Tako su bile izvedene pred sud dvije žene koje su obrezale svoju djecu. Objesili su im dojenèad o dojke te su ih javno vodili gradom, a onda strmoglavili sa zidina. ¹¹Drugi se sastajali u obližnjim spiljama da potajno svetkuju sedmi dan: prokazali su ih Filipu te ih zajedno spališe; iz poštovanja prema tome svetom danu, oni se nisu ni branili. ¹²One kojima æe ova knjiga dopasti u ruke molim da zbog ovih nevolja ne klonu duhom; neka znaju da su se progonstva zbila ne na propast nego na popravak našeg naroda. ¹³Znak je velike milosti kad se grešnici predugo ne puštaju nekažnjeni, nego ih namah stiže kazna. ¹⁴Dok u drugih naroda Gospod strpljivo èeka da ih kazni onda kad prevrše mjeru grijeha, dotle je s nama odlueò drukèije postupiti; ¹⁵ne èeka da nas kazni istom kad se veæ ispuni mjera naših grijeha. ¹⁶Zato nam on nikad ne uskraæuje svog milosrða niti svoj narod ostavlja, iako ga kažnjava nevoljama. ¹⁷Neka je to dovoljno za opomenu. Nakon ovih nekoliko rijeèi nastavit æemo kazivanje. ¹⁸Eleazara, jednog od prvaka meðu pismoznancima, èovjeka veæ poodmakle dobi ali otmjene vanjštine, nagovorili su, silom mu otvarajuæi usta, da jede svinjetinu. ¹⁹Ali je on više volio slavnu smrt nego sramotan život, pa sam dragovoljno pristupi muèilištu. ²⁰Ali prije ispljunu ono što mu je bilo u ustima, kako treba da postupi svaki onaj koji se odlueòno èuva onoga što nije dopušteno okusiti ni po cijenu ljubavi prema životu. ²¹Oni koji su predsjedavali tome bezbožnom obrednom obroku, kako su odavna poznavali tog èovjeka, uzeše ga nasamo nagovarati da sa sobom donese mesa koje smije uživati i koje je sam pripradio. Neka se samo pretvara da po kraljevoj zapovijedi jede od žrtvenog mesa. ²²Uèini li tako, izbavit æe se od smrti njihovim èovjekoljubljem, na koje ih obvezuje staro prijateljstvo. ²³Ali on stvori plemenitu odluku, dostojnu svoje dobi i ugleda svoje èasne starosti i sijede glave i besprijeborna života sve od djetinjstva, a još veæma dostojnu svetih zakona koje je postavio sam Bog: bez oklijevanja izjavi neka ga samo pošalju u Podzemlje. ²⁴"Ne dolikuje našoj dobi pretvarati se, pa da mnogi mladiæi pomisle kako je Eleazar sa devedeset godina prešao na tuđinske običaje. ²⁵Zbog svog pretvaranja da spasim ono malo prolaznog života, mogli bi i sami zastraniti, a ja bih tako na svoju starost navukao ljagu i sramotu. ²⁶Jer, sve kad bih sada i umakao ljudskoj kazni, ni živ ni mrtav neæu izbjeæi rukama Svemoguæega. ²⁷A sada, junaèki se odrièuæi života, pokazat æu se dostojnim svoje starosti ²⁸i mladiæima ostaviti plemenit primjer kako se za èasne i svete zakone valja spremno i velikodušno izložiti smrti." Nakon tih rijeèi odmah pristupi muèilištu. ²⁹Oni koji su ga vodili, promijenije dotadašnju naklonost u mržnju: njegove rijeèi èinile im se ludošæu. ³⁰Kad je veæ pod udarcima umirao, uzdahnu i reèe: "Gospodin, koji posjeduje sveto znanje, dobro zna da sam se mogao izbaviti od smrti, ali da na svom tijelu podnosim teške muke bièevanja jer u duši radosno sve to podnosim u strahopoštovanju prema njemu." ³¹I tako je on preminuo i svojom smræu ostavio ne samo mladeži nego i veæini naroda primjer hrabrosti i spomenik kreposti.

Chapter 7

¹ Uhvatiše tako i sedmoricu braće zajedno s njihovom majkom. Kralj naredi da ih biju bičevima i volovskim žilama: htio ih je prisiliti da jedu zabranjeno svinjsko meso. ² Jedan od njih progovori u njihovo ime: "Što nas želiš pitati i od nas saznati? Radije ćemo umrijeti nego da prestupimo zakone svojih otaca!" ³ Izvan sebe od bijesa, kralj zapovjedi da se užare tave i kotlovi. ⁴ Kad ih užariše, zapovjedi da se, naočigled ostale braće i majke, odreže jezik onomu koji je u njihovo ime govorio, da mu se s glave oguli koža i odsijeku udovi. ⁵ Osakativši ga posvema, zapovjedi da ga još živa primaknu vatri i prže na tavi. Dok se para s tave širila nadaleko, drugi se uzajamno poticali s majkom da junački umru. ⁶ "Gospodin Bog gleda", govorahu, "i zaista će nam se smilovati, kao što Mojsije objavljuje pjesmom koja svečano svjedoči: 'I svojim će se slugama smilovati.'" ⁷ Kad je prvi tako preminuo, dovedoše drugoga na mučenje. Pošto su mu s glave ogulili kožu s kosom, upitaše ga: "Hoćeš li jesti svinjetine prije nego ti ud po ud izmučimo tijelo?" ⁸ On odgovori jezikom svojih otaca: "Neću!" Zato su i njega podvrgli mučenju kao i prvog. ⁹ Izdišući reče: "Ti nam, zlikovče, oduzimaš sadašnji život, ali će nas Kralj svijeta, zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni." ¹⁰ Poslije njega mučili su trećega. On spremno isplazi jezik kad su zatražili i hrabro pruži ruke. ¹¹ Junački reče: "Od Neba sam primio ove udove, ali ih zbog njegovih zakona prezirem i nadam se da će ih od njega natrag dobiti." ¹² I sam kralj i njegova pratnja zadiviše se hrabrosti mladica koji je prezirao muke. ¹³ Kad je taj preminuo, podvrgli su četvrtoga istim mukama. ¹⁴ Prije nego što je izdahnuo, reče ovo: "Blago onom koji umre od ruke ljudi, u evrstoju nadi koju ima od Boga: da će ga Bog uskrisiti! A ti - za tebe nema uskrsnuća na život!" ¹⁵ Zatim dovedoše petoga i stadoše ga mučiti. ¹⁶ On upilji oči u kralja i reče: "Iako si smrtnan, imaš vlast nad ljudima i radiš što hoćeš. Ali ne misli da je Bog naš narod ostavio! ¹⁷ Samo čekaj, veće ćeš vidjeti njegovu veliku moć: mučit će on tebe i tvoje sjeme!" ¹⁸ Poslije toga doveli su šestoga, koji pred smrt reče: "Ne zavaravaj se ludo; mi ovo trpimo zbog sebe jer smo sagriješili protiv svog Boga, i odatle nam sva ova strahota. ¹⁹ Ali nemoj misliti da ćeš izbjeći kazni ti koji se drsko boriš protiv Boga." ²⁰ Nadasve vrijedna udivljenja i dostojna svijetle uspomene bijaše majka, koja je u jednom jedinom danu gledala smrt svojih sedam sinova: veledušno je to podnijela zato što se ufala u Gospodina. ²¹ Svakoga od njih poticala je jezikom otaca. Puna plemenitih osjećaja, ona je svoju ženstvenost oživljavala muškom hrabrošću. ²² Govorila im je: "Ne znam kako ste nastali u mojoj utrobi, jer nisam vam ja darovala ni duh ni život niti vam tkivo složila. ²³ Zato će vam Stvoritelj svijeta, koji je saznao ljudski rod i koji svemu daje početak, milosrdno vratiti i duh i život, jer vi sad ne marite za se iz ljubavi prema njegovim zakonima." ²⁴ Antioh pomisli da ga ona omalovažava; u njezinim je riječima nazrijevao porugu. Kako je najmlađi još živio, on ga počeo ne samo riječima poticati nego mu se i zaklinjati i uvjeravati ga da će ga obogatiti i usrećiti, sprijateljit će se s njim i povjerit mu visoke službe ako se odrekne pradjedovskih predaja. ²⁵ Kako mladica za to nije ništa mario, kralj dozove majku i uze je nagovarati neka mladica savjetuje da sebi spasi život. ²⁶ Poslije duga nagovaranja pristala je da savjetuje sina. ²⁷ Sagnula se k njemu pa je, zavaravajući okrutnog silnika, ovako progovorila jezikom svojih otaca: "Sinko moj, smiluj se meni koja sam te devet mjeseci nosila u utrobi i došla te tri godine, zatim te othranila i podigla do sadašnje dobi i odgojila. ²⁸ Molim

te, dijete, pogledaj nebo i zemlju i sve što je na njima i znaj da je sve to Bog načinio ni od čega i da je tako nastao i ljudski rod. ²⁹Ne boj se toga krvnika, nego budi dostojan svoje braće i prihvati smrt, da te s tvojom braćom u vrijeme milosti opet nađem!" ³⁰Tek što je svoje dorekla, mladica reče: "Što čekate? Ne pokoravam se kraljevoj zapovijedi, nego se pokoravam zapovijedi Zakona što ga našim ocima dade Mojsije. ³¹A ti, začetniče svake zloće protiv Hebreja, nipošto nećeš izbjeći ruci Božjoj. ³²Mi trpimo zbog svojih grijeha. ³³Pa ako se živi Gospodin na trenutak na nas i razgnjevio, da nas pokara i pouči, on će se opet i pomiriti sa svojim slugama. ³⁴A ti, bezbožniče, od svih ljudi najpoganiji, ludo se ne uznosi i ne uljuljavaj se ispraznim nadama dižući ruku protiv sinova Neba, ³⁵jer još nisi izbjegao sudu Boga Sveladara, Svevida. ³⁶Naša braća, pretrpjevši sada muku prolaznu za život neprolazni, pala su za Božji Savez, a ti ćeš već na sudu Božjemu primiti pravednu kaznu za svoju oholost. ³⁷Ja sa svojom braćom za zakone otaca i tijelo i dušu rado predajem i molim Boga da se našem narodu naskoro smiluje, a tebe mukama i bičevima prinudi da priznaš da je on Bog jedini. ³⁸Neka se napokon na meni i na mojoj braći zaustavi srdžba Boga Sveladara kojom se s pravom oborio na naš narod." ³⁹Sav izvan sebe, kralj se na ovoga razbjescio još i više nego na druge: napose je gorko osjećao tu porugu. ⁴⁰Tako je i ovaj preminuo a da se nije okaljao, pun pouzdanja u Gospodina. ⁴¹Posljednja je, poslije svojih sinova, umrla majka. ⁴²Toliko, evo, o obrednim gozbama i prekomjernim progonstvima.

Chapter 8

¹ Juda Makabej i njegovi ljudi stali su krišom obilaziti sela te sazivati svoje rođake i prikupljati one koji su ostali vjerni židovstvu. I tako se skupilo kojih šest tisuća ljudi. ²Molili su Gospodina da pogleda narod od svih potlačen, da se smiluje Hramu koji oskvrnuše bezbožni ljudi; ³da se sažali na grad kojemu prijeti propast i opasnost da ga sruve sa zemljom; da usliši krv koja vapi k njemu; ⁴da se spomene zločinačkog pokolja nejačadi; da osveti pogrde svoga Imena. ⁵Kad je Makabej stao na čelo svoje vojske, pogani mu nisu mogli odolijevati budući da se Gospodinov gnjev preokrenuo u milost. ⁶Vršio je prepade na gradove i sela i spaljivao ih; zauzimao je pogodne položaje i neprijatelja često tjerao u bijeg. ⁷Takve je navale najradije vršio pod plaštem noći. Glas o njegovu junaštvu pronosio se na sve strane. ⁸Videći da taj čovjek u kratko vrijeme nezaustavno napreduje i sve više uspijeva, Filip zatraži pismeno od Ptolemeja, upravitelja Celesirije i Fenicije, da kraljevoj stvari pritekne u pomoć. ⁹Taj izabra Patroklova sina Nikanora, jednoga od svojih prvih prijatelja, i posla ga smjesta, na čelo od najmanje dvadeset tisuća ljudi skupljenih od različitih naroda, da istrijebi sav židovski narod. Pridružio mu je Gorgiju, vojskovođu od zanata, vješta bojnim poslovima. ¹⁰Nikanor je napose namjeravao da prodajom židovskih zarobljenika isplati kraljev danak od dvije tisuće talenata što ih dugovaše Rimljanima. ¹¹Zato žurno pozva primorske gradove na prodaju židovskog roblja. Obeća ih devedeset za jedan talenat. Nije ni slutio kakva će ga kazna stići od ruke Svemogućega. ¹²Uto je Juda doznao za Nikanorov dolazak. Kad je svojim

ljudima saopæio da se približava neprijateljska vojska, ¹³pobjegoše kukavice i oni koji se nisu pouzdavali u Božju pravdu. ¹⁴Drugi pak prodaše sve što im je preostalo i zavapiše Gospodinu da ih izbavi od bezbožnoga Nikanora, koji ih je prodao još prije nego što je došlo do boja; ¹⁵neka ih izbavi, ako i ne zbog njih samih, a ono zbog Saveza s njihovim ocima i zbog toga što se zovu njegovim svetim i veličanstvenim Imenom. ¹⁶Kad je, dakle, Makabej prikupio oko sebe šest tisuæa ljudi, stao ih je hrabriti da se ne plaše neprijatelja niti boje mnoštva pogana koji ih nepravedno napadaju nego neka se junaèki bore. ¹⁷Neka imaju pred oèima kako su oni zloèinaèki osramotili Sveto mjesto i kako su zlostavljali i ruglu izvrgli Grad, a pradjedovske obièaje uništiti. ¹⁸"Oni se uzdaju", dodao je, "u oružje i smionost, a mi u Boga Svevladara koji jednim migom oka može oboriti naše napadaèe i sav svijet." ¹⁹Nabrojio im je sluèajeve u kojima se Bog udostojao zaštititi njihove pretke: onaj što se zbio pod Sanheribom kad je poginulo stotinu osamdeset i pet tisuæa ljudi, ²⁰pa onaj u Babiloniji, u bici protiv Galæana, gdje se borilo osam tisuæa ljudi s pomoæu èetiri tisuæe Makedonaca, i dok su Makedonci došli u škripac, onih samih osam tisuæa, zahvaljujuæi pomoæi s Neba, porazilo je stotinu i dvadeset tisuæa neprijatelja i zadobilo velik plijen. ²¹Kad ih je tim rijeèima osokolio i pripremio da za svoje zakone i za domovinu i poginu, razdijelio je svoju vojsku na èetiri odreda. ²²Na èelo svakom odredu stavio je svoju braæu: Šimuna, Josipa i Jonatana, i dao svakomu po tisuæu i pet stotina ljudi. ²³Osim toga, naredi Eleazaru da im proèita Svetu knjigu, a onda je, davši im bojni zov: "S Božjom pomoæu!" stao na èelo prvog odreda i napao Nikanora. ²⁴Buduæi da im je Svemoguæi u boju bio suborac, pobili su preko devet tisuæa neprijatelja, izranili i osakatili veæi dio Nikanorove vojske i nagnali sve u bijeg. ²⁵Zaplijenili su i novac onih koji su ih došli kupovati. Pošto su ih podugo tjerali, vratiše se natrag jer nisu imali vremena. ²⁶Bilo je, naime, uoèi subote, pa ih nisu dalje gonili. ²⁷Pokupiše još neprijateljsko oružje i poskidaše plijen, a onda svetkovahu subotu, obilno hvaleæi i slaveæi Gospodina koji ih je tog dana izbavio i opet im poèeo iskazivati svoju milost. ²⁸Poslije subote podijelili su dio plijena žrtvama progonstva, pa udovicama i siroèadi, a ono što je preostalo podijelili su meðu sobom i meðu svojom djecom. ²⁹Završivši taj posao, okupiše se na zajednièku molitvu i zavapiše milosrdnom Gospodinu da se posve izmiri sa svojim slugama. ³⁰U kreševu s Timotejevim i Bakidovim vojnicima pobili su ih dvadeset tisuæa i osvojili vrlo visoke tvrðave. Velik plijen razdijelili su na dva jednaka dijela - jedan za sebe, drugi za žrtve progonstva, siroèad i udovice - a ne zaboraviše ni staraca. ³¹Zatim su brižno pokupili neprijateljsko oružje i pohranili ga na prikladnim mjestima. Što je od plijena preostalo, odnijeli su u Jeruzalem. ³²Ubili su vođu Timotejevih èeta, èovjeka bezbožna, koji je Židovima nanio mnogo zala. ³³Dok su u domovini slavili pobjedu, spališe one koji su zapalili Sveta vrata, zajedno s Kalistenom, koji bijaše utekao u neku kuæicu. Tako je za svoje svetogrðe primio zasluženju plaæu. ³⁴A onaj trostruki zlikovac Nikanor, koji je doveo tri tisuæe trgovaca da kupuju Židove, ³⁵bio je Božjom pomoæu ponižen od onih koje je najviše podcjenjivao: morao je skinuti svoju èasnièku odoru te je tako, po osamljenim putovima, poput odbjegla roba, stigao u Antiohiju - sretno umaknuvši, dok mu je sva vojska bila poražena. ³⁶I on, koji je cijenom jeruzalemskih

zarobljenika obećao platiti danak Rimljanima, sad je morao razglasiti da Židovi imaju Borca koji se za njih bori i da su Židovi upravo zato neranjivi što slijede zakone koje im je On postavio.

Chapter 9

¹ U isto se vrijeme Antioh sramotno vraćao iz perzijskih krajeva. ²Bio je provalio u grad Perzepolis i pokušao opljačkati hram i zaposjesti grad. Ali se pučanstvo podiglo i pograbilo oružje, tako da se Antioh, jer su ga stanovnici te zemlje natjerali u bijeg, morao sramotno povlačiti. ³Kad je došao do Ekbatane, saznao je što se dogodilo s Nikanorom i s Timotejevima. ⁴Sav izvan sebe od jarosti, smišljao je kako da se i za uvredu onih koji su ga natjerali u bijeg iskali na Židovima. Zato je upravljajući kola zapovjedio da njegova bojna kola tjera bez prestanka, sve dok ne stignu. Ali se već nad njim nadvila kazna s Neba, jer je ovako oholo govorio: "Načinit ću od Jeruzalema, kad onamo dođem, židovsko groblje." ⁵Ali Svevid, Gospodin Bog Izraelov, udari ga neizlječivom i nevidljivom bolešću. Ćim je izgovorio onu riječ, spopade ga u crijevima nesnosna bol i strašne muke u utrobi. ⁶Tako je bilo baš i pravo, jer on je utrobama drugih zadao mnoge i nečuvane muke. ⁷On se ipak svoga divljaštva nije okanio, nego nadut od oholosti i rigajući plamen gnjeva na Židove, zapovjedi da se ubrza vožnja. Tada ispade iz kola u trku, koja su odštropotala dalje, a on u nesretnu padu poišeaši sve udove na tijelu. ⁸On, koji je u svome nadljudskom razmetanju mislio da je kadar zapovijedati morskim valovima, on koji je umišljao da može mjeriti gorske vrhove, sad se našao zgruhan na tlu, odakle su ga zatim digli na nosila. Tako se svima očitovala na njemu Božja sila, ⁹jer su crvi povrvjeli iz bezbožnikova tijela i sa živog mu tijela, u ljutim bolima, otpadalo meso te je smrad te gnjileži izazivao gađenje u svoj vojsci. ¹⁰Malo prije mišljaše da dohvata nebeske zvijezde, a sada ga više nitko, zbog nepodnošljiva smrada, nije mogao pratiti. ¹¹Istom sada, sav skršen bolima, počeo popuštati u svojoj velikoj oholosti i pod Božjim bičem stao je dolaziti k pameti, jer su mu se od časa do časa povećavale boli. ¹²Kad više ni sam nije mogao podnositi vlastitog smrada, priznade: "Pravo je pokoravati se Bogu i neka se smrtnik s Bogom ne izjednačuje!" ¹³Ali taj se zločinac molio Gospodaru u koga više nije bilo smilovanja. ¹⁴Obećavao je da će Sveti grad, kamo se žurio da ga sravnji sa zemljom i pretvori u groblje, proglasiti slobodnim; ¹⁵da će s Atenjanima izjednačiti sve Židove, koje inače nije smatrao dostojnima ni ukopa, nego vrijednima da se s njihovom djecom bace za hranu pticama grabilicama i divljim zvijerima; ¹⁶da će najljepšim darovima ukrasiti sveti Hram, koji je prije oplijenio, i da će mu mnogostruko vratiti sve sveto posuđe, a troškove žrtvovanja podmirivati od svojih dohodaka; ¹⁷i napokon da će i sam postati Židov i da će krstariti cijelim svijetom i naviještati Božju svemoć. ¹⁸Ali kako mu boli nisu ništa popuštale, jer se na nj oborio pravedan sud Božji, u beznadnu stanju napisao je Židovima ovo pismo u kojem moli oprostjenje. Ono glasi ovako: ¹⁹"Odlieñim građanima Židovima kralj i upravitelj Antioh šalje pozdrav želeći im zdravlje i dobru sreću! ²⁰Ako ste dobro vi i vaša djeca, ako vam poslovi idu od ruke, pun nade u Nebo ²¹rado se spominjem vašeg štovanja i vaše blagonaklonosti

prema meni. Na povratku iz perzijskih krajeva, pošto sam zapao u nepodnošljivu bolest, smatram potrebnim da se pobrinem za opæe dobro. ²²Ne oèajavam zbog svog stanja nego se èvrsto nadam da æe se iz bolesti izvuæi. ²³Ipak, i moj je otac, kad je s vojskom polazio u gornje krajeve, odredio sebi nasljednika, ²⁴da se, bude li neoèekivanih događaja ili nepovoljnih glasova, državljani ne uzbunjuju, znajuæi kome je on prepustio upravu poslovima. ²⁵Osim toga, znam kako obližnji vladaoci i susjedi našeg kraljevstva vrebaju priliku i èekaju da se što dogodi. Zato sam za kralja odredio svoga sina Antioha, koga sam veæ više puta, polazeæi u gornje krajeve, mnogima od vas povjerio i preporuèio. I njemu sam, uostalom, napisao priloženo pismo. ²⁶Zato vas molim i zaklinjem da se sjetite dobroèinstava koje sam vam svima pojedinaèno uèinio te da svoju dosadašnju blagonaklonost prema meni saèuvate i prema mome sinu. ²⁷Zaista sam uvjeren da æe on savjesno slijediti moje nakane i blago i èovjekoljubivo postupati s vama." ²⁸Tako je taj ubojica i hulitelj, poslije najužasnijih muka, kakve je znao zadavati drugima, najjadnije, u tuđoj zemlji, u pustim planinama završio život. ²⁹Njegovo je tijelo uzeo sa sobom Filip, njegov prijatelj od djetinjstva, koji se u strahu od njegova sina Antioha uputio u Egipat Ptolemeju Filometoru.

Chapter 10

¹ Dotle je Makabej sa svojim drugovima, pod vodstvom Gospodinovim, opet zauzeo Hram i Grad. ²Srušili su žrtvenike što su ih po trgu sagradili tuđinci i uništili su posveæene gajeve. ³Potom su oèistili Hram i podigli drugi žrtvenik; onda su iskresali vatru iz kamena i tom vatrom, nakon prijekida od dvije godine, prinijeli žrtvu; ujedno su obnovili prinos kada, zapalili svjetiljke i izložili prinesene hljebove. ⁴Kad su sve to izvršili, pali su nièice i stali moliti Gospodina da više nikada ne dopusti da padnu u takve nevolje, nego, ako kad i sagriješe, neka ih primjerno kazni, ali neka ih ne predaje bogohulnim i divljim narodima. ⁵Èišæenje Hrama palo je upravo na isti dan i mjesec u koji su ga pogani i oskvrnuli, na dvadeset i peti dan Kisleva. ⁶Svetkovali su to razdragano osam dana, onako kao i Blagdan sjenica, sjeæajuæi se kako su nedavno, na Blagdan sjenica, boravili u planinama i spiljama kao divlje zvijeri. ⁷Zato su, noseæi bršljanom ovite štapove, zelene granèice i palme, zahvaljivali hvalospjevima Onomu koji je sretno proveo oèišæenje svoga Svetog mjesta. ⁸Ujedno su javno zakljuèili i izglasali da sav židovski narod treba da te dane svake godine slavi.

EUPATOROVA MINISTRA ⁹Takve su, dakle, bile prilike u vrijeme smrti Antioha, nazvanog Epifana. ¹⁰A sad æemo izvijestiti o događajima s Antiohom Eupatorom, sinom onoga bezbožnika, sažimajuæi ukratko ratne nevolje. ¹¹Kad je taj preuzeo kraljevstvo, postavio je na èelo državnih poslova nekog Liziju, glavnog upravitelja Celesirije i Fenicije. ¹²Ptolemej, nazvan Makron, prvi je sa Židovima postupao pravedno, pa je zbog nepravde koja im je bila nanesena nastojao njima upravljati miroljubivo. ¹³Zato su ga neki prijatelji optužili Eupatoru, pa je svakom prilikom slušao kako ga nazivaju izdajicom zato što je ostavio Cipar koji mu je povjerio Filometor i što je prešao Antiohu Epifanu. Pa kad više èasne vlasti nije mogao èasno izvršavati, otrovom je sebi oduzeo

život. ¹⁴Kad je potom Gorgija postao upraviteljem tih predjela, skupljao je najamničku vojsku i svakom se prilikom zarađivao sa Židovima. ¹⁵U isto su vrijeme Idumejci, gospodari tvrđava na dobrim položajima, dodijavali Židovima te su, prihvaćajući izbjeglice iz Jeruzalema, nastojali održati ratno stanje. ¹⁶Makabej i njegovi drugovi, pošto su se okupili na molitvu i Boga molili da im bude saveznik, krenuše protiv tih idumejskih tvrđava. ¹⁷Udarivši snažno, osvojiše te položaje i suzbiše sve one koji su se borili na bedemima. Pobili su sve na koje su naišli, tako da ih je palo ne manje od dvadeset tisuća. ¹⁸Kako je najmanje devet tisuća ljudi pobjeglo u dvije dobro utvrđene kule, a sa sobom su imali sve što je potrebno da se izdrži opsada, ¹⁹Makabej ostavi Šimuna i Josipa sa Zakejem i njegovima, njih dovoljan broj za opsadu, a sam ode u druga mjesta, gdje je bila veća potreba. ²⁰Ali Šimunove ljude, pohlepne za novcem, potkupiše neki što su se onamo sklonili, tako te oni, primivši sedamdeset tisuća dragma, pustiše neke da uteknu. ²¹Kad su Makabeju javili što se dogodilo, on skupi narodne vođe i optuži krivce da su za novce prodali svoju braću jer su pustili da pobjegnu neprijatelji. ²²Zato ih je dao pogubiti kao izdajice, a onda odmah zauze obje kule. ²³Sretan u oružju, pobi u obadvije tvrđave preko dvadeset tisuća ljudi.

²⁴Timotej, koga su Židovi prije porazili, skupi mnogo stranih četa, sabra znatan broj azijskih konjanika i krenu na Judeju misleći da će je oružjem osvojiti. ²⁵Kad se približavao, Makabej i njegovi ljudi stadoše zazivati Boga, posuvši glave prahom i pripasavši oko bokova kostrijet. ²⁶Padnuvši ničice na podnožju žrtvenika, molili su Boga da im bude milostiv: da bude neprijatelj njihovih neprijatelja, protivnik njihovih protivnika, kako to objašnjava Zakon. ²⁷Kad su završili molitvu, pograbiše oružje, prilično se odmaknuše od grada i zaustaviše pred neprijateljem. ²⁸Upravo u cik zore pograbiše se. Jednima je zalog uspjeha i pobjede, osim hrabrosti, bilo uzdanje u Gospodina, a drugi su vodstvo boja stavili samo u junaštvo. ²⁹Kad se razmahalo kreševno, protivnicima se ukaza s neba pet krasnih ljudi na konjima sa zlatnim uzdama; oni stadoše na čelo Židovima. ³⁰U isto vrijeme uzeše Makabeja među se da ga štite svojim oružjem i čuvaju neranjena, dok su na protivnike bacali strelice i munje, tako da su ih zablještili i smeli te se oni raspršiše u najvećem neredu. ³¹Bi tada pobijeno dvadeset tisuća i pet stotina pješaka i šest stotina konjanika. ³²Timotej pobježe u vrlo utvrđeno mjesto zvano Gezer, kojim je upravljao Hereja. ³³Makabej i njegovi srčano su ga opsjedali četiri dana. ³⁴Uzdajući se u čvrstoću mjesta, oni koji bijahu ondje užasno su psovali i sipali bestidnosti. ³⁵Kad je peti dan počelo svitati, dvadeset mladića iz Makabejeve vojske, poneseno gnjevom zbog onih psovki, jurnu na zid muški hrabro i u divljem žaru pobi svakoga na koga naiđe. ³⁶Jednako su na opsjednute navalili i drugi s protivne strane. Zažegli su kule i, raspirivši lomače, žive sažgali one bogohulnike. Drugi razbiše vrata, pustiše unutra ostalu vojsku i zaposjedoše grad. ³⁷Timoteja, koji se sakrio u neku nakapnicu, zaklaše zajedno s njegovim bratom Herejom i Apolofanom. ³⁸Pošto obaviše posao, počеше himnama i zahvalnicama slaviti Gospodina koji je Izraelu iskazao veliku dobrotu i dao mu pobjedu.

Chapter 11

¹ Malo zatim kraljev skrbnik i rođak Lizija, koji je bio na èelu državnih poslova, vrlo teško podnoseæi posljednje događaje, ²skupi kojih osamdeset tisuæa pješaka i svekoliko svoje konjaništvo te krenu na Židove, u nakani da Grad uèini grèkim naseljem ³i da Hram, poput svetišta poganskih naroda, podloži porezu i svake godine prodaje sveæenièku èast. ⁴Nije nimalo mislio na Božju moæ: zanjelo ga mnoštvo njegovih pješaka i tisuæe konjanika te osamdeset njegovih slonova. ⁵Upade u Judeju i približi se Betsuru, utvrðenu mjestu, udaljenu kojih pet stadija od Jeruzalema, te ga ljuto pritisnu. ⁶Kad Makabej i njegovi doznaše da Lizija opsjeda tvrðave, poèeše plakati i liti suze, moleæi Gospodina da Izraelu pošalje dobroga anđela da ga spasi. ⁷Nato Makabej prvi pograbi oružje i potaèe druge da se zajedno s njim izlože pogibli i pomognu svojoj braæi. Puni žara, sruše zajedno. ⁸Dok su se još nalazili blizu Jeruzalema, ukaza im se na èelu konjanik u bijelim haljinama koji je vitlao zlatnim oružjem. ⁹Tada se svi zajedno zahvališe milosrdnom Bogu i toliko se ohrabriše da su bili spremni probosti ne samo ljude nego i najdivljije zvijeri i probiti željezne zidove. ¹⁰Kretali su naprijed u bojnom redu sa suborcem koji im je milošæu Gospodnjom stigao s neba. ¹¹Zagnaše se na neprijatelje kao lavovi, oboriše jedanaest tisuæa pješaka i tisuæu i šest stotina konjanika, a ostale natjeraše u bijeg. ¹²Veæina se spasila, ali ranjeni i razoružani. Sam se Lizija spasio sramotnim bijegom. ¹³Lizija nije bio nerazuman; razmišljao je o porazu koji je pretrpio i uvidio je da su Hebreji nepobjedivi jer im je suborac svesilni Bog. ¹⁴Zato im poruèi da pod svim pravednim uvjetima pristanu na mir, a on æe kralja sklonuti da im postane prijatelj. ¹⁵Makabej pristade na sve što je Lizija predlagao, jer mu bijaše stalo do opæeg dobra. A sam kralj odobri sve što je Makabej preko Lizije za Židove pismeno zatražio. ¹⁶Pismo što ga je Lizija pisao Židovima glasilo je ovako: "Lizija pozdravlja židovski narod! ¹⁷Vaši poslanici Ivan i Apsalom predali su mi niže prepisanu ispravu, preporuèujuæi njezin sadržaj. ¹⁸Ja sam nato izvijestio kralja o onom s èime ga je trebalo upoznati, i on je odobrio sve što je bilo prihvatljivo. ¹⁹Ako se, dakle, budete i dalje blagonaklono odnosili prema državnim probicima, ja æu ubuduæe nastojati da poradim za vaše dobro. ²⁰Ujedno sam vašim i svojim izaslanicima naložio da s vama rasprave o pojedinostima. ²¹Da ste zdravo! Godine sto èetrdeset i osme, dvadeset i èetvrtoga Dioskora." ²²Kraljevo je pismo glasilo ovako: "Kralj Antioh pozdravlja brata Liziju. ²³Naš se otac preselio k bogovima, a mi želimo da nam se u kraljevstvu svatko nesmetano bavi svojim poslovima. ²⁴Èuli smo da Židovi ne prihvaæaju helenskih obièaja moga oca, nego vole svoj poseban naèin života i traže da im se dopusti da se ravnaju po posebnim zakonima. ²⁵Želeæi, dakle, da i taj narod bude nesmetan, odluèujemo da im se vrati Hram, tako da mogu slobodno živjeti po obièajima svojih predaka. ²⁶Zato æe biti dobro da im pošalješ poslanike koji æe s njima sklopiti ugovor, pa da se, znajuæi za našu odluku, raspoloženi i radosni late svojih poslova." ²⁷Kraljevo pismo židovskom narodu glasilo je ovako: "Kralj Antioh pozdravlja židovsko starješinstvo i ostale Židove. ²⁸Nadamo se da ste dobro, kako vam i želimo. I mi smo zdravi. ²⁹Menelaj nam je saopæio da se želite vratiti svojim domovima. ³⁰Svima onima koji se kuæama vrate do tridesetog Ksantika bit æe zajamèena nekažnjivost. ³¹Židovi æe se služiti

svojom posebnom hranom i zakonima kao i prije. Neka se nikome od njih više nikako ne dosađuje zbog pogrešaka uèinjenih iz neznanja. ³²Ujedno vam šaljem Menelaja da vas umiri. ³³Da ste zdravo! Godine sto èetrdeset i osme, petnaestog Ksantika." ³⁴A i Rimljani su Židovima poslali pismo, koje glasi ovako: "Kvint Memije, Tit Manilije i Manije Sergije, rimski poslanici, pozdravljaju židovski narod. ³⁵Mi pristajemo na ono što vam je dopustio kraljev rođak Lizija. ³⁶O onome pak što je on smatrao da treba predložiti kralju na potvrdu - odmah dobro razmislite i pošaljite nam smjesta nekoga da bismo to mogli izložiti onako kako odgovara, jer putujemo u Antiohiju. ³⁷Zato se požurite i pošaljite ljude da i mi doznamo vaše mišljenje. ³⁸Da ste zdravo! Godine sto èetrdeset i osme, petnaestog dana mjeseca Dioskora."

Chapter 12

¹ Kad su sklopili ugovore, Lizija se vrati kralju, a Židovi se latiše poljskih radova. ² Ali mjesni upravitelj Timotej i Genejev sin Apolonije, pa i Jeronim i Demofon, kojima se pridružio i Cipranin Nikanor, nisu Židovima dali ni mira ni pokoja. ³ Uto su Jopljani izvršili veliko nedjelo. Pozvali su svoje sugrađane Židove sa ženama i djecom na pripremljene lađe kao da im ništa zlo ne spremaju. ⁴ Na temelju javnoga gradskog zaključka, Židovi se odazvaše, jer im bijaše stalo do mira, a nisu ni nasluæivali ikakvo zlo. Izvedoše ih na morsku puèinu i potopiše najmanje dvije stotine. ⁵ Èim je Juda doznao za okrutnost izvršenu nad njegovim sunarodnjacima, obavijesti o tome svoje ljude; ⁶ zazvavši Boga, pravednog suca, navali na ubojice svoje braæe. Noæu zapali pristanište i spali lađe te pobi one koji su se onamo sklonili. ⁷ Buduæi da je mjesto bilo zatvoreno, otišao je s namjerom da se vrati i istrijebi sve Jopljane. ⁸ Kad je doznao da i Jamniji namjeravaju jednako postupiti sa svojim sugrađanima Židovima, ⁹ navali noæu na njih i zapali im pristanište s lađama, tako da se blijesak vatre vidio sve do Jeruzalema, udaljena dvije stotine i èetrdeset stadija. ¹⁰ Kad su odande odmakli devet stadija, na pohodu protiv Timoteja, navališe na njih Arapi, njih najmanje pet tisuæa pješaka i pet stotina konjanika. ¹¹ Zametnu se žestoka bitka, u kojoj su Judini vojnici s pomoæu Božjom pobijedili. Pobijeđeni nomadi zamoliše Judu za mir. Obeæali su da æe mu dati stoku i u drugome mu biti na korist. ¹² Juda, držeæi da æe mu zaista moæi u mnogome biti od pomoæi, pristade na mir s njima; dadoše si desnice pa se povukoše pod šatore. ¹³ Potom navali na grad Kaspin, utvrđen nasipima i okružen bedemima, a naseljen puèanstvom najrazlièitijih narodnosti. ¹⁴ Njegovi su se građani pouzdavali u èvrste zidove i zalihu hrane, pa su se drsko vladali prema Judinim ljudima, rugali im se, psovali, svašta nepristojno govorili. ¹⁵ Judini ljudi zazvaše velikog Gospodara svijeta, koji je bez zidodera i naprava u Jošuino vrijeme oborio Jerihon, i divlje nasrnuše na zid. ¹⁶ Zauzevši s Božjom voljom grad, izvršiše neopisiv pokolj, tako da se obližnje jezero, dva stadija široko, èinilo kao da je puno krvi koja je u nj tekla. ¹⁷ Odmakavši odande sedam stotina i pedeset stadija, dođoše u Harak, k Židovima zvanim Tubijanci. ¹⁸ U tim krajevima nisu, doduše, zatekli Timoteja, jer je odande otišao neobavljena posla, ali je na jednom mjestu ostavio snažnu

posadu. ¹⁹Tada Makabejevi zapovjednici Dositej i Sosipater krenuše onamo i pobiše ljude koje je Timotej ostavio u tvrđavi, njih više od deset tisuća. ²⁰Nato je Makabej svoju vojsku rasporedio na kohorte i odredio im zapovjednike, pa navali na Timoteja, koji je oko sebe imao stotinu i dvadeset tisuća pješaka i dvije tisuće pet stotina konjanika. ²¹Kad je Timotej doznao da dolazi Juda, najprije otposla ženu, djecu i opremu u mjesto zvano Karnion. To je mjesto bilo neosvojivo i teško pristupačno, jer su onamo vodili sami tijesni klanci. ²²Āim se pojavila prva Judina kohorta, neprijatelja spopade strava. Ulijevala im je strah pojava Onoga koji sve vidi. Udariše u bijeg na sve strane, tako da su se često međusobno ranjavali, probadali se vlastitim mačevima. ²³Juda ih je žestoko gonio i probadao te zlikovce: pobi ih do trideset tisuća. ²⁴Sam pak Timotej dopade u šake Dositejevim i Sosipatrovim ljudima. Tada ih uze vrlo prepredeno moliti da ga otpuste živa, jer da kod njega ima mnogo njihovih roditelja i braće te bi ih moglo zadesiti kakvo zlo. ²⁵Kad ih je napokon uvjerio svećanim obavezama da će te ljude vratiti žive i zdrave, pustiše ga - da spase svoju braću. ²⁶Juda krenu na Karnion i Atargatis i pobi dvadeset i pet tisuća ljudi. ²⁷Pošto je ove pobijedio i uništio, pošao je s vojskom i na utvrđeni grad Efron, u kojem bijaše Lizanija s četama najrazličitijih narodnosti. Kršni mladići poredani pred zidovima borili se snažno, a unutra bilo je mnogo bojnih naprava i zaliha bacača. ²⁸Ali zazvavši u pomoć Svemogućega koji svojom moći lomi neprijateljske snage, Židovi osvojiše grad i pobiše u njemu oko dvadeset i pet tisuća stanovnika. ²⁹Podigavši se odande, uputiše se protiv Scitopolisa, koji je od Jeruzalema udaljen šest stotina stadija. ³⁰Ali su ondje naseljeni Židovi posvjedočili da su stanovnici Scitopolisa s njima vrlo prijazni te su ih u teškim vremenima susretljivo primali. ³¹Juda i njegovi zahvališe im, potičući ih da se i ubuduće pokažu blagonakloni prema njihovu narodu. Stigoše u Jeruzalem nešto prije Blagdane sedmica. ³²Poslije blagdane Pedesetnice udariše na idumejskog vojskovođu Gorgiju. ³³Taj je izišao sa tri tisuće pješaka i četiri stotine konjanika. ³⁴U boju pade izvjestan broj Židova. ³⁵Neki Dositej, konjanik iz redova Tubijanaca, čovjek hrabar, uhvati Gorgiju. Držeći ga za plašt, silom ga je vukao da prokletnika zarobi živa; ali na nj naletje neki trački konjanik i odsijee mu ruku u ramenu. Gorgija pobježe u Marisu. ³⁶Kako su se Ezdrinovi ljudi od dugog vojevanja izmorili, Juda zamoli Gospodina da im u boju bude pomoćnik i vođa. ³⁷Potom jezikom otaca zaklikta što mu grlo dade i zapjeva hvalospjeve te nenadano napade Gorgijine ljude i natjera ih u bijeg. ³⁸Sabravši vojsku, Juda se uputi u grad Odolam. Kako je upravo osvanuo sedmi dan, ondje se prema običaju oèistiše i proslaviše subotu. ³⁹Sutradan su došli Judini ljudi - jer je već bio posljednji čas - da pokupe tjelesa onih što su pali i da ih pokopaju uz njihove rođake u grobovima otaca. ⁴⁰Tu su pod odjećom svakoga mrtvacu našli predmete posvećene jamnijskim idolima, što Zakon Židovima zabranjuje. Tako je svima postalo jasno da je to uzrok njihove smrti. ⁴¹Zato su svi stali blagoslivljati Gospodina, pravednog suca koji otkriva ono što je sakriveno. ⁴²Zatim se pomoliše da bi se počinjeni grijeh sasvim oprostio. Plemeniti Juda opomenu vojnike da se čuvaju čisti od grijeha, jer sad vide što je zbog grijeha zadesilo one koji su pali. ⁴³Nato je sabrao oko dvije tisuće srebrnih drahmi i poslao u Jeruzalem da se prinese žrtva okajnica za grijeh. Učinio je to vrlo lijepo i plemenito djelo jer je mislio na uskrsnuće. ⁴⁴Jer da nije vjerovao da će pali vojnici uskrsnuti, bilo bi suvišno i

ludo moliti za mrtve. ⁴⁵K tome je imao pred ovima najljepšu nagradu koja òeka one koji usnu pobožno. Svakako, sveta i pobožna misao. Zato je za pokojne prinio žrtvu naknadnicu da im se oproste grijesi.

Chapter 13

¹ Godine sto èetrdeset i devete doèuli su Judini ljudi da Antioh Eupator dolazi s mnoštвом vojske na Judeju ²i da je s njime njegov skrbnik Lizija, upravitelj državnih poslova; i da svaki ima grèku vojsku od stotinu i deset tisuæa pješaka, pet tisuæa i tri stotine konjanika, dvadeset i dva slona i tri stotine bojnih kola, opremljenih srpovima. ³Njima se pridružio i Menelaj, vrlo prepredeno potièuæi Antioha, ne zato što bi svojoj domovini želio sreæu, nego u nadi da æe se održati na vlasti. ⁴Ali Kralj kraljeva raspiri Antiohov gnjev na zlikovca, jer je Lizija kralju obrazložio da je Menelaj krivac svemu zlu. Zato Antioh zapovjedi da ga odvedu u Bereju i ondje pogube prema mjesnom obièaju. ⁵U tom se mjestu nalazi kula visoka pedeset lakata, puna pepela, a na njoj je naprava koja se okreæe naokolo i odasvud sunovraæuje u pepeo. ⁶Tu se mora popeti krivac svetogrdne pljaèke ili kakvih drugih velikih zloèina da ga odande strmoglave u smrt. ⁷Takva je smrtna kazna zadesila tog nevjernika Menelaja a da ga nisu ni pokopali. ⁸I to s pravom; sagriješio je mnogo protiv žrtvenika, kojega je i oganj i pepeo svet, i zato ga je stigla smrt u pepelu. ⁹U to se primicao kralj, premeæuæi u glavi najokrutnije nakane kako bi Židovima napakostio još gore nego njegov otac. ¹⁰Kad je Juda za to saznao, odredio je da narod danju i noæu zazivlje Gospodina, da i sad kao nekoæ pritekne u pomoæ onima kojima prijeti pogibao da ih liše Zakona, domovine i svetog Hrama ¹¹te da ne dopusti da puk koji je malo odahnuo opet padne pod vlast bogohulnih naroda. ¹²Kad su svi zajedno izvršili taj nalog, zaklinjuæi milosrdnog Gospodina suzama i postovima, prostrti nièice tri dana zaredom, Juda ih ohrabri i pozva da se spreme. ¹³Potom je sa starješinama odlueio da ne èekaju, nego da iziđu i s Božjom pomoæi riješe stvar prije nego kraljeva vojska upadne u Judeju i zauzme grad. ¹⁴Prepustivši, dakle, pothvat Stvoritelju svijeta, potaknu svoje drugove da se za zakone, Hram, Grad, domovinu i ustanove junaèki bore na život i smrt, pa se utabori kod Modina. ¹⁵Davši tada svojimaj bojni zov: "Božja je pobjeda!", noæu s najboljim poizbor momcima napade kraljev šator; pobi u taboru oko dvije tisuæe ljudi, a njegovi ljudi probodoše najveæega slona i njegova upravljaæa u kuæici. ¹⁶Tspuniše sav tabor stravom i metežom pa se pobjedonosno povukoše. ¹⁷Kad je poèela svitati zora, sve je bilo gotovo, jer je Gospod pomogao i štitio Judu. ¹⁸Kad je kralj iskusio židovsku hrabrost, pokuša varkama napadati njihove položaje. ¹⁹Približi se snažnoj židovskoj tvrđavi Betsur, ali je bio odbijen, svladan, pobijeđen. ²⁰Juda je opsjednutima slao što im je bilo potrebno. ²¹Ali je neki Rodok iz židovske vojske neprijateljima odao tajne. Pronašli su ga, uhvatili i smaknuli. ²²Kralj je i drugi put poveo pregovore s onima u Betsuru, ponudio im mir, prihvatio uvjete pa se povukao; a zatim napade Judu i njegove ljude, ali bi poražen. ²³Kad je doznao da je Filip, koga je postavio za državnog upravitelja u Antiohiji, podigao bunu, usplahirio se pa stade

opet pregovarati sa Židovima; prihvati njihove uvjete i zakletvom se na njih obveza. Poslije izmirenja prinese žrtvu, počasti Hram i nadari Sveto mjesto. ²⁴Dobro je primio Makabeja i postavio ga za namjesnika od Ptolemaide do zemlje Gerenijaca. ²⁵Ode u Ptolemaidu, ali se njezini građani nisu slagali s ugovorom; negodovali su zbog nekih stavaka i tražili da se ponište. ²⁶Tada se na besjedište pope Lizija. Branio je nagodbu kako je najbolje znao; uvjeri stanovnike, umiri ih i pridobi, a onda se vrati u Antiohiju. Tako se završio kraljev vojni pohod i uzmak.

Chapter 14

¹ Poslije tri godine saznali su Juda i njegovi ljudi da je Seleukov sin Demetrije s jakom vojskom i brodovljem doplovio u luku Tripolis, ²zavladao zemljom i pogubio Antioha i njegova skrbnika Liziju. ³Neki Alkim, koji je prije bio veliki svećenik a poslije se u vrijeme pobune svojevljno okaljao, videæi da se nikako ne može održati i da mu je posve onemogućen pristup k svetom žrtveniku, ⁴pođe godine sto pedeset i prve kralju Demetriju i donese mu zlatnu krunu i palmu, i k tome maslinove granice koje se običavaju prikazivati u Hramu. Inače tog dana nije učinio ništa više. ⁵Ali kad ga je potom Demetrije pozvao u vijeće i upitao kakvo je raspoloženje i koje su nakane Židova, on iskoristi tu priliku za svoje lude namjere i odgovori: ⁶"Židovi koji se zovu Hasideji, a kojima je na èelu Juda Makabej, vode neprestano ratove i dižu bune te ne daju da se kraljevstvo naužije blagostanja. ⁷Zato sam ja, lišen pradjedovske èasti, to jest velikog svećeništva, došao ovamo, ⁸jer su mi na srcu u prvom redu kraljevska prava, a u drugom naši sugrađani, jer zbog nepromišljenosti spomenutih ljudi sav naš narod trpi nemalu štetu. ⁹Kad sve to potanko saznaš, o kralju, po svojoj blagoj èovjekoljubivosti koju gojiš prema svima, udostoj se pobrinuti za dobro naše zemlje i našega naroda, kojemu prijeti pogibao sa svih strana. ¹⁰Jer dok Juda živi, ne može država uživati mira." ¹¹Èim je to izgovorio, ostali kraljevi prijatelji, neprijateljski raspoloženi prema Judi, još veæma uzeše podjarivati Demetrija. ¹²On odmah dozva Nikanora, koji je zapovijedao odredom slonova, te ga imenova upraviteljem Judeje i posla ga ¹³s nalogom da Judu pogubi a njegove ljude rastjera te da Alkima postavi za velikog svećenika veličanstvenog Svetišta. ¹⁴Oni pogani koji bijahu pred Judom iz Judeje pobjegli pridružiše se hrpimice Nikanoru, jer su mislili da æe se nezgode i nesreæe Židova okrenuti u njihovu korist. ¹⁵Kad su Židovi èuli za Nikanorov dolazak i za navalu pogana, posuli su se prašinom i stali se moliti Onome koji je do vijeka uspostavio svoj narod i koji se uvijek vidljivim znakovima zauzima za svoju Baštinu. ¹⁶Na nalog svog zapovjednika odmah krenuše odande i sukobiše se s njima kod mjesta Desaua. ¹⁷Judin brat Šimun uhvati se s Nikanorom, ali, iznenađen neočekivanim dolaskom protivnièkih èeta, pretrpje malen neuspjeh. ¹⁸Ipak se Nikanor bojao da odluèi krvlju, jer je èuo o junaštvu Jude i njegovih, o njihovoj neustrašivosti u bojevima za domovinu. ¹⁹Zato je poslao Posidonija, Teodota i Natatiju da Židovima predlože i prihvate mirovne ponude. ²⁰Ispitavši dublje te prijedloge, zapovjednik ih priopæi svojim vojnicima; pokazalo se da su jednodušni i da pristaju na nagodbu.

²¹Uglavili su dan kada æe se zapovjednici sastati na istom mjestu. Tada su sa svake strane došla po jedna bojna kola te su postavili poæsne stolice. ²²Juda je na prikladnim mjestima razmjestio naoružane ljude spremne ako bi neprijatelji iznenada što vjerolomno pokušali. Lijepo su se sporazumjeli. ²³Nikanor se zadržao u Jeruzalemu, ne èineæi ništa nepravедno. Štoviše, otpustio je ljude koji se bijahu okupili oko njega. ²⁴Judu je neprestano imao uza se, jer je u srcu osjeæao sklonost prema tom èovjeku. ²⁵Nagovorio ga da se oženi i da ima djecu. Juda se oženio, živio u blagostanju i nauživao se života. ²⁶Kad je Alkim vidio njihovu meðusobnu sklonost i shvatio da su sklopili ugovor, otišao je Demetriju i rekao mu da Nikanor ima izdajnièke namjere, jer je Judu, protivnika njegova kraljevstva, imenovao nasljednikom. ²⁷Nato se kralj razgnjevi: razjaren klevetama tog nitkova, napisao Nikanoru pismo i poruèi mu da zbog nagodbe veoma negoduje; i zapovjedi mu da mu odmah u Antiohiju pošalje Makabeja okovana. ²⁸Kad je to stiglo Nikanoru, zbunio se, jer mu bijaše teško da pogazi nagodbu s èovjekom koji nije ništa kriv. ²⁹Ali kako nije bilo moguæe usprotiviti se kralju, vrebao je prigodu da taj nalog izvrši lukavštinom. ³⁰Makabej je ipak zamijetio da se Nikanor hladnije vlada prema njemu i da ga susreæe grublje nego što je obièavao te nasluti da ta hladnoæa nije dobar znak. Zato skupi oko sebe mnogo svojih pristalica i stade izbjegavati Nikanora. ³¹A ovaj, videæi kako ga je èovjek vješto nadmudrio, pođe u uzvišeni i sveti Hram upravo kad su sveæenici prinosili obredne žrtve i zapovjedi da mu predaju tog èovjeka. ³²Kako su mu oni pod zakletvom izjavljivali da ne znaju gdje je èovjek koga traži, ³³on podiže desnicu prema Hramu i zakle se ovako: "Ako mi ne predate Judu svezana lancima, sravnit æu to Božje svetište sa zemljom, raskopat æu žrtvenik te æu na istome mjestu podiæi divan hram Dionizu." ³⁴Rekavši to, ode. Tada sveæenici podigoše ruke prema nebu i zazvaše Onoga koji je uvijek branio naš narod: ³⁵"O ti Gospodaru komu ništa ne treba, tebi se svidjelo da se Hram u kojem prebivaš nalazi među nama. ³⁶Zato sad, sveti Gospodaru svake svetosti, saèuvaj dovijeka neoskvrnjen ovaj Dom koji je nedavno oèišæen." ³⁷Uto Nikanoru optužiše Razisa, jednog od jeruzalemskih starješina, èovjeka koji je ljubio svoje sugrađane i bio na vrlo dobru glasu, pa su ga zbog njegove dobrote nazivali ocem Židova. ³⁸On je veæ u prvim vremenima pobune bio okrivljen zbog židovstva te se tijelom i dušom najpostojanije izložio za židovstvo. ³⁹Stoga je Nikanor, da pokaže svoju otvorenu nesklonost prema Židovima, poslao preko pet stotina vojnika da ga uhvate, ⁴⁰jer nije sumnjao da æe nestanak tog èovjeka za Židove znaèiti težak udarac. ⁴¹Kad je, dakle, rulja veæ gotovo osvojila kulu i jurišala na ulazna vrata, kad je veæ bio izdan nalog da se podmetne vatra i vrata zapale, Razis se, opkoljen odasvud, baci na vlastiti maè. ⁴²Radije je htio èasno poginuti nego dopasti u bezbožnièke ruke da podnosi uvrede nedostojne njegove plemenitosti. ⁴³Ali kako se u bojnoj žurbi nije smrtno pogodio, a rulja na vrata prodirala unutra, odvažno otrèa na zid te se junaèki strmoglavi na rulju. ⁴⁴Kako su se svi odmah razmakli, pade usred praznine. ⁴⁵Još dišuæi, ponesen gnjevom, ustade sav obliven krvlju i unatoèe teškim ranama potrèa kroz rulju te stade na strmu peæinu. ⁴⁶Veæ posve bez krvi, istrže sebi utrobu uhvativši je objema rukama te je baci na rulju, moleæi Gospodara života i duha da mu je jednom opet vrati. Tako je preminuo.

Chapter 15

¹ Kad je Nikanor doznao da se Juda i njegovi nalaze u području Samarije, odlučio je da ih bez ikakve opasnosti napadne na dan poćinka. ²Židovi koji su ga prisilno slijedili opomenuše ga: "Nemoj ih tako divljaćki i barbarski zatirati, nego poštuj dan što ga je Onaj koji bdi nad svime napose posvetio." ³Tada ih taj trostruki zlikovac upita postoji li na nebu vladalac koji je zapovjedio da se svetkuje dan subotnji. ⁴Kad su mu oni izjavili: "Postoji živi Gospod, Vladalac na nebu, koji zapovjedi da se svetkuje sedmi dan", ⁵on odgovori: "A ja sam vladalac na zemlji i ja zapovijedam da se pograbi oružje i da se izvrše kraljevski poslovi." Ipak mu nije uspelo da izvrši svoju zloćinaćku odluku. ⁶Dok se Nikanor u krajnjoj razmetljivosti nadimao te odlučio da plijenom, otetim Judi i njegovima, podigne zajednićki spomenik, ⁷Makabej se opet postojano i nepokolebljivo uzdao da æ mu Gospodin priteæi u pomoæ. ⁸Hrabrio je svoje ljude neka se ne plaše navale pogana, nego neka se sjete pomoæi što su je od Neba veæ primili i nadaju se da æ im i sada Svemoguæi udijeliti pobjedu. ⁹Osokolivši ih rijećima Zakona i Proroka, podsjetivši ih na bojeve što su ih veæ bšili, ućvrsti ih u hrabrosti. ¹⁰Kad im je tako osmjelio srca, još ih upozori kako pogani okreæu vjerom i krše zakletvu. ¹¹Pošto je tako svakoga od njih naoružao manje pouzdanjem u štitove i koplja a više smjelošæu i pobudnim rijećima, ispriæa im vjerodostojan san, vićenje, a oni mu se svi obradovaše. ¹²Evo što je vidio: bivši veliki sveæenik Onija, ćovjek dobar i ćestit, skroman u ophoćenju, blage æudi, otmjen u govoru, od djetinjstva vićan svakoj kreposti, podigao ruke i molio za svu židovsku zajednicu. ¹³Zatim se Judi ukazao i ćovjek vremešan i ćastan, ćudesna i velićanstvena dostojanstva. ¹⁴Tada Onija progovori: "Ovo je ljubitelj svoje braæe koji se mnogo moli za narod i za sav Sveti grad - Božji prorok Jeremija." ¹⁵Nato Jeremija pruži desnicu i Judi preda zlatan mać. Predajuæi mu ga, reće: ¹⁶"Prihvati ovaj sveti mać: Božji je dar, njime æeš slomiti neprijatelje!" ¹⁷Obodreni tim lijepim Judinim rijećima, što su mogle nadahnuti junaštvom i mlada srca ispuniti muževnošæu, Židovi odlučiše da se i ne utabore, nego da odmah navale i junaćki, u borbi prsa o prsa, sve riješe, buduæi da su Grad i svetinje i Hram bili u opasnosti. ¹⁸Nisu se toliko zabrinjavali za žene, djecu, braæu i roćake, koliko ih je morio najveæi i prvi strah - strah za posveæeni Hram. ¹⁹Ali je i one koji su ostali u gradu obuzimala velika tjeskoba: bili su u strahu zbog bitke na otvorenom polju. ²⁰Svi su išećkivali ishod bitke: neprijatelj se veæ bio sabrao i svrstao za boj, slonove su doveli na prikladna mjesta, a konjanike razmjestili na krilima. ²¹Makabej vidje to veliko mnoštvo, raznovrsnu opremu i strašnu pojavu slonova. Podiže ruke k nebu i zazva ćudotvorca Gospodina, jer je znao da on pobjede ne dijeli prema oružju nego prema tomu koga smatra dostojnim. ²²Zazvao je ovako: "Ti si, o Gospodaru, za judejskog kralja Ezekije poslao svog anćela, koji pobi sto osamdeset i pet tisuæa Sanheribovih ljudi. ²³Zato, o nebeski Vladaru, pošalji i sad ispred nas dobra anćela da sije strah i trepet! ²⁴Jakom mišicom svojom udari one koji, huleæi, izaćoše da napadnu tvoj sveti narod!" Tako je završio molitvu. ²⁵Dok su se Nikanorove ćete primicale uz jeku truba i bojne pjesme, ²⁶Judini se ljudi sukobiše s neprijateljem uz vapaje i molitve. ²⁷Boreæi se rukama a moleæi se srcima Bogu, oborili su ne manje od trideset i pet tisuæa ljudi,

obradovani oèevidnom Božjom pomoæi. ²⁸Kad su se poslije boja veselo vraæali, opaziše Nikanora gdje leži u bojnoj opremi. ²⁹Podiže se vika i nasta metež, a oni uzeše slaviti Svemoguæega jezikom svojih otaca. ³⁰Nato Juda, koji se tijelom i dušom bacio u prve redove za svoje sugrađane i koji je prema svojim sunarodnjacima gajio mladenaèku blagonaklonost, zapovjedi da Nikanoru odsijeku glavu i ruku u ramenu i odnesu ih u Jeruzalem. ³¹I sam je onamo pošao, sazvaò svoje sunarodnjake i sveæenike te stao pred žrtvenik. Tada posla po one u Tvrði: ³²pokaza im glavu zloèinaèkog Nikanora i ruku koju taj hulitelj bijaše drzovito podigao protiv svetog Doma Svevladara. ³³Odrezavši jezik bezbožnog Nikanora, naredi da se komad po komad dade pticama i da se pred Hramom objesi njegova luðaèka ruka. ³⁴Svi su tada, upravivši oèi nebu, blagoslivljali Gospoda koji se oèitovao: "Blagoslovljen bio Onaj koji je svoje Prebivalište saèuvao neoskvrnjeno!" ³⁵Juda objesi Nikanorovu glavu na Tvrðu, da svima bude na vidiku kao oèevidan znak pomoæi Gospodnje. ³⁶Svi jednodušno zakljuèiše da se taj dan nipošto ne zaboravi, nego da se slavi trinaestog dana dvanaestog mjeseca, koji se aramejskim jezikom zove Adar, uoèi dana Mordokajeva. ³⁷Buduæi da je s Nikanorom dokonèano te su Hebreji od tog vremena zavladali gradom, ja æu ovim završiti svoju povijest. ³⁸Ako sam je dobro i vješto sastavio, ispunila mi se želja. Ako li slabo i osrednje, uèinio sam što sam mogao. ³⁹Jer kao što je štetno piti samo vino ili samu vodu, dok je vino pomiješano s vodom teènije i ugodnije, tako se i pravilno rasporeðen prikaz sviða ušima onih koji knjigu slušaju. Time završavam.

Tobit

Chapter 1

¹ Povijest Tobita, sina Tobielova, sina Ananielova, sina Aduelova, sina Gabaelova, potomka Asielova, iz plemena Naftalijeva - ²koji je u vrijeme Šalmanasara, kralja asirskoga, bio odveden u sužanjstvo iz Tisbe, koja se nalazi južno od Kedeša Naftalijeva, u Gornjoj Galileji, nešto poviše Hasora. ³Ja, Tobit, hodio sam putovima istine i pravde svega svog života. Udijelio sam mnogo milostinje svojoj braæi i ljudima koji su došli sa mnom u Ninivu, zemlju Asiraca. ⁴Dok sam se, u vrijeme svoje mladosti, još nalazio u domovini, u zemlji Izraelovoj, sve se pleme Naftalija, oca mojega, bilo udaljilo od doma Davidova i od Jeruzalema, izabrana meðu svim plemenima Izraelovim da bi u njemu prinosili svoje žrtve. Zbog toga je i bio podignut i posveæen Hram, Prebivalište Svevišnjega, za sva vjekovita pokoljenja. ⁵Ali su se sva plemena okrenula, pa i pleme oca moga Naftalija, i prinosila su žrtve teletu što ga bijaše naèinio Jeroboam, kralj izraelski, u Danu, na brdima galilejskim. ⁶Èesto sam tako, za svetkovinu, sam išao u Jeruzalem, da se poklonim, kako je propisano svemu Izraelu zauvijek, noseæi prvine i desetine plodina i vunu prve postrizine. ⁷Predavao sam sve to sveæenicima, sinovima Aronovim, za žrtvenik; od svih plodova davao sam desetinu sinovima

Levijevim, koji vrše službu u Jeruzalemu, i prodavao odgovarajuæi dio druge desetine te utræak trošio svake godine u Jeruzalemu. ⁸Najposlije, poklanjao sam treæu desetinu onima kojima je pripadala, kao što mi bijaše naredila Debora, moja baka, buduæi da sam iza oca ostao siroèe. ⁹Kad postadoh zreo èovjek oženih se Anom, djevojkom iz svoga plemena, i dobih s njome sina Tobiju. ¹⁰Kad sam kao sužanj došao u Ninivu, sva moja braæa, a tako i moji suplemenici, blagovahu jela poganska; ¹¹a ja sam otklanjao da ih jedem. ¹²Misli sam i srce upravljao Bogu svome, ¹³i zato me Svevišnji nagradi milošæu i naklonošæu Šalmanasara, komu postadoh upraviteljem dobara. ¹⁴Poslije toga išao sam u Mediju, gdje sam za nj kupovao sve do njegove smrti i ondje pohranih deset srebrenih talenata u Gabaela, Gabrijeva brata, u Ragesu, gradu medijskom. ¹⁵Ali kada Šalmanasar umrije, zakralji se mjesto njega Sanherib, njegov sin. Ceste njegove postadoše opasne i ja više nisam mogao iæi u Mediju. ¹⁶U vrijeme Šalmanasarovo dijelio sam obilno milostinju svojoj braæi: ¹⁷hranio sam gladne, odijevao gole, kad bih vidio koga od roda svoga ubijena pa baèena izvan zidina Ninive, brižno bih ga ukopao. ¹⁸Sahranjivao sam potajno one koje je ubio kralj Sanherib, natjeran na povlaèenje iz Judeje. Uistinu, ubio ih je mnogo u svome gnjevu: po nareðenju kraljevu tražili su mrtva tijela, ali ih ne mogahu naæi. ¹⁹Onda jedan iz Ninive ode kralju te me tuži da sam ja onaj koji ih pokopava; a ja se tada utajah. Doznavši da me traže kako bi me pogubili, uplašen se udaljih. ²⁰Zaplijenili su mi sva dobra i ne osta mi ništa do žene Ane i sina Tobije. ²¹Nije prošlo ni pedeset dana kadli kralja ubiše njegova dva sina; poslije toga pobjegoše u planinu Ararat, a zakralji se mjesto njega sin mu Asarhadon. On na èelo državne riznice i èitave uprave postavi Ahikara, sina moga brata Anaela. ²²Ahikar se zauze za me i ja se vratih u Ninivu. Ahikar je Sanheribu, kralju asirskom, bio peharnik, èuvar državnog peèata, upravitelj i riznièar. Asarhadon ga imenova na sve te dužnosti ponovo. A bijaše Ahikar moj bratiæ.

Chapter 2

¹ Kad sam se dakle sa svojom ženom Anom i sa sinom Tobijom opet našao na svome, bijaše mi na Pedesetnicu, a to je Blagdan sedmica, prireðen lijep objed i ja sjedoh da blagujem. ²Vidjevši ona mnoga jela, rekoh sinu: "Idi i dovedi jednoga od naše braæe na koga naiðeš a koji se sjeæa Gospodina. Eto, èekat æu te!" ³Kad se sin vratio, kaza: "Oèe, jedan od našega roda zadavljen je i baèen na trg." ⁴A ja, ništa i ne okusiv, skoèih na noge i unesoh onoga mrtvaca u jednu kuæu, gdje mogaše ostati sve do zalaza sunca. ⁵Potom se vratih, umih se i pojedoh svoj objed u žalosti. ⁶Sjetih se Amosova proroèanstva: "Svetkovine vaše u tugu æe se pretvoriti, a radosti vaše kuknjavom æe postati." I zaplakah. ⁷Kad je sunce zašlo, odoh, iskopah raku i sahranih mrtvoga. ⁸Susjedi mi se rugali i govorili: "Zar se ne boji da æ ga zbog toga ubiti? Jednom se izvukao, a sad opet pokopa mrtvace." ⁹Iste noæi, poslije onog ukopa, vratih se kuæi, a kako bijah neèist, legoh kraj zida u vrtu; bilo je toplo pa sam spavao otkrivena lica. ¹⁰Nisam znao da je u zidu bila ptièica. I kako mi oèi bijahu otvorene, padoše mi tople ptièje izmetine u oèi i od toga dobih bijele mrlje. Išao sam

liječnicima, ali mi ne moguše pomoći. Uzdržavao me Ahikar dok ne ode u Elimaidu. ¹¹Moja je žena Ana odonda zarađivala ručnim radom: prela je i tkala. ¹²Kad bi gospodarima obavila posao, platili bi joj. Sedmoga ožujka dovrši tako jedan rad i posla ga gospodarima. Oni joj sve isplatiše i povrh toga pokloniše jare. ¹³Kad ga dovede, jare počeo veštati. Upitah ženu: "Odakle ti jare? Da možda nije ukradeno? Vrati ga gospodarima, jer nije dopušteno jesti što je ukradeno." ¹⁴A ona odgovori: "Dadoše mi ga kao dar povrh plaće." Ali ja nisam vjerovao, nego sam joj, naljutivši se na nju, svejednako govorio da ga vrati gospodarima. A ona onda odgovori: "Gdje su tvoje milostinje i tvoja dobra djela? Eto, vide se na tebi!"

Chapter 3

¹ Ojađen zaplakah i počeh moliti pun tuge: ²"Pravedan si, Gospode, sva su tvoja djela i svi tvoji putovi milosrđe i istina: ti si sudac svijeta. ³Spomeni me se i pogledaj na me: ne kažnjavaj me zbog mojih grijeha ni zbog prijestupa otaca mojih, koji su grijeshili pred tobom. ⁴Uistinu smo prestupili zapovijedi tvoje te si nas prepustio pljački, zatočenju, smrti i porugi među svim narodima među koje si nas razasuo. ⁵Pravedni su tvoji sudovi zbog grijeha što ih činih ja i moji oci, jer se nismo držali tvojih zapovijedi, nismo u istini hodili pred tobom. ⁶Sad postupaj sa mnom po svojoj volji, odluči se da prihvatiš moj duh, da umrem i postanem zemlja. Jer mi je bolje umrijeti nego živjeti i slušati lažne prijekore i gorčinu u duši kôupiti. Zapovjedi da budem oslobođen od ove pokore pa da odem u prostore vječne: ne odvraći lica svoga od mene." ⁷Istoga dana i Sari, kćeri Raguellovoj, u Ekbatani Medijskoj, dogodi se te je izruži jedna sluškinja njezina oca ⁸zbog toga što je sedam muževa za koje Sara bijaše poslala pakosni zloduh Asmodej ubio prije nego što su ušli k njoj. Reče joj ona sluškinja: "Jest, ubijaš svoje muževe! Sedam si ih imala, a ne bijaše ti sreće ni s jednim. ⁹Zašto nas kažnjavaš? Ako su umrli, poteci za njima! Nikad mi ne vidjele ni tvoga sina ni tvoje kćeri!" ¹⁰Kad je Sara to čula, veoma se žalostila. Plačući je otišla u oćevu sobu, u nakani da se objesi. Ali onda, promislivši, reče u sebi: "Zar da mi oca kude i da mu prebacuju: 'Imao si jedinu, ljubljenu, kćer, pa ti se, na nesreću, i ona objesila.' Starog bih oca svoga rastužila i gurnula u carstvo mrtvih. Ne, neću se objesiti: bolje mi je moliti Boga da mi udijeli smrt da nikad više ne ćujem ovakvih uvreda." ¹¹I raskrilivši ruke kraj prozora, pomoli se ovako: "Blagoslovljen, Bože milosrđa, i blagoslovljeno tvoje Ime navijeke! Blagoslivljaju te sva tvoja djela zauvijek. ¹²Obraćam, Gospode, lice svoje k tebi i oći upirem u te. ¹³Zapovijedi, Gospode, da počem s ove zemlje i da više nikada ne ćujem one uvrede. ¹⁴Ti znaš, Gospode, da sam čista od svakoga grijeha s ćovjekom ¹⁵i da nisam uprljala ime svoje, ni ime oca svojega u zemlji sužanjstva. Jedina sam kćer u oca, nema on drugoga djeteta koje bi ga naslijedilo, niti kakva brata blizu, niti roćaka koga bih čekala. Sedam sam muževa već izgubila: tĆa ćemu bih još živjela? Ne želiš li mi smrt udijeliti, svrni onda pogled na me i smiluj se da nikad više ne ćujem onih uvreda." ¹⁶Obje molitve bijahu uslišane pred Slavom Gospodnjom. ¹⁷I bi poslan Rafael, anđeo Gospodnji, da ih oboje izlijeći: da

skine bijele mrlje s Tobita i vid mu vrati; a Saru, kær Raguelovu, da dade za ženu Tobiji, sinu Tobitovu, te da okuje pakosnog zloduha Asmodeja: jer je ona Tobiji bila namijenjena. U isto vrijeme Tobit se vrati u svoju kuæu, a Sara, kæi Raguelova, siðe iz gornje sobe.

Chapter 4

¹ Toga dana Tobit se sjeti novca što ga bijaše pohranio kod Gabaela, u Ragesu Medijskom. ² I reèe u sebi: "Zazivao sam smrt; zašto ne bih radije dozvao Tobiju, svoga sina, da mu kažem to o novcu prije nego umrem?" ³ Dozvavši ga, reèe mu: "Sine, kada umrem, pristojno me pokopaj. Poštuj svoju majku, ne ostavljaj je svega svog života, èini sve što æe joj biti milo i nemoj je žalostiti. ⁴ Sjeti se, sine, da se ona suoèila s mnogim opasnostima dok si joj bio u krilu. A kad umre, sahrani je pokraj mene u istome grobu. ⁵ Svakog dana, sine, sjeti se Gospodina Boga našega; nemoj griješiti ili kršiti njegovih zapovijedi. Èini pravedna djela svega svog vijeka i ne kroèi putovima nepravde. ⁶ Jer ako èiniš po istini, uspijevat æeš u djelima svojim, kao svi oni koji èine pravdu. ⁷ Djeli milostinju od svoga dobra: kad dijeliš milostinju, neka ti ne bude oko stisnuto. Ne okreæi lica od siromaha, pa ni Bog neæe okrenuti lica od tebe. ⁸ Od onoga što imaš i prema tome koliko imaš dijeli milostinju: imaš li malo, daj malo, ali ne oklijevaj dati milostinju. ⁹ Jer dobar polog spremaš sebi za dan potrebe. ¹⁰ Udijeljena milostinja oslobaða od smrti i ne dopušta da odeš u mrak. ¹¹ Jer milostinja je mio dar pred licem Svevišnjega. ¹² Èuvaj se, sine, svakoga preljuba. I pazi da ti žena bude iz plemena tvojih otaca; ne uzimaj za ženu tuðinku koja ne pripada koljenu tvoga oca, jer mi smo sinovi proroèki. Noa, Abraham, Izak, Jakov naši su oci odiskona; sjeti se, sine, da su svi oni uzeli žene meðu svojom braæom i da su bili blagoslovljeni u svojoj djeci, njihovo potomstvo dobit æe zemlju u nasljedstvo. ¹³ I onda, sine, ljubi svoju braæu i nemoj se uzoholiti u srcu pred svojom braæom, ni pred sinovima i kærerima svoga naroda, skanjujuæi se da odabereš ženu između njih! U oholosti leži mnoga propast i nemir, a od dangube samo je šteta i bijeda, jer je nerad majka gladi. ¹⁴ Neka nièija zarada ne prenoæi kod tebe, nego je isplati odmah. Budeš li služio Bogu, platit æe ti se. Razmišljaj, sine, o svakome svom djelu i lijepo se vladaj. ¹⁵ Ne èini nikome što bi tebi samomu bilo mrsko. Ne pij vina do pijanosti; neumjerenost uklanjaj sa svoga puta. ¹⁶ Dijeli svoj kruh s gladnima, a svojom odjeæom odjeni gologa. Sve što ti je suvišno daj drugima, a kada dijeliš milostinju, neka ti oko ne bude stisnuto. ¹⁷ Metni svoj kruh na grob pravednih i ne daj ga grešnicima. ¹⁸ Obraæaj se uvijek onome tko je mudar i ne odbacuj korisna savjeta. ¹⁹ U svakoj prilici hvali Gospoda Boga i moli ga da ti upravlja putove, da sve tvoje staze i namjere dobro završe. Jer nijedan narod ne posjeduje mudrosti: Bog je onaj koji udjeljuje svako dobro, ponižava kako hoæe, sve do dna carstva mrtvih. Sjeti se, sine, mojih pouka: neka ti se nikada iz srca ne izbrišu. ²⁰ A sada æu te, sine, uputiti glede onih deset srebrnih talenata koje sam pohranio u Gabaela, sina Gabrijeva, u Ragesu Medijskom. ²¹ Ne plaši se, sine, što smo osiromašili. Bit æeš bogat budeš li se bojao Boga, klonio se svakoga grijeha i vršio ono što je Bogu milo."

Chapter 5

¹ Tobija odgovori ocu: "Oèe moj, uèinit æu sve što si mi naredio. ²Samo, kako æu preuzeti novac kad ne znam onoga u koga je pohranjen." ³Onda mu otac dade zadužnicu i reèe: "Potraži èovjeka koji æe iæi s tobom, a ja æu ga nagraditi. Idi, dakle, i podigni novac." ⁴Tobija ode da potraži takva èovjeka i nađe Rafaela. Tobija nije znao da je to anđeo Božji. ⁵I upita ga: "Bi li htio sa mnom u Rages Medijski? Znaš li put onamo?" ⁶Anđeo mu odvrati: "Bih. Poæi æu s tobom. Znam put, bijah veæ gost našega brata Gabaela." ⁷Tobija mu reèe: "Poèekaj da javim ocu." ⁸Anđeo mu kaza: "Idi i ne zadržavaj se." ⁹Onda Tobija ode ocu te mu reèe: "Evo, našao sam onoga koji æe iæi sa mnom." A otac æe mu: "Dovedi ga meni da èujem kojemu plemenu pripada i je li pouzdan da ti bude pratilac." ¹⁰Tobija ga zovnu, pa kad on uđe, zagrlíše se. ¹¹Onda ga Tobit upita: "Brate, kojemu rodu i kojoj obitelji pripadaš? Kaži mi!" ¹²On mu odgovori: "Tražiš li rod i obitelj ili nekoga koji æe za nagradu pratiti tvoga sina?" Tobit æe mu na to: "Brate, hoæu da znam koji su ti preci i kako se zoveš." ¹³A on æe: "Ja sam Azarja, sin Ananije, najstarijeg od tvoje braæe." ¹⁴Tobit mu kaza: "Dobro mi došao! I ne ljuti se na me zato što sam htio doznati za tvoj rod i za tvoje ime. Ti si dakle moj brat iz ugledna i plemenita roda. Poznavao sam dobro i Ananiju i Jatana, sinove velikog Semeja, kad smo išli zajedno u Jeruzalem da se poklonimo i prikažemo prvine i desetine plodina. Oni nisu nikada zašli na stranputicu. Braæa su ti ljudi valjani. Pripadaš plemenitu rodu. ¹⁵Ali mi kaži kakvu æu ti nagradu dati: jednu drahmu na dan i sve što je potrebno tebi i mome sinu. ¹⁶I još æu ti dodati nešto povrh plaæe kad se vratite živi i zdravi." ¹⁷Dogovoriše se tako. A onda kaza Tobiji: "Spremi se i sretan vam put obojici!" Sin spremi sve za put. I reèe mu njegov otac: "Idi s ovim èovjekom, a Bog koji na nebu stoluje udijelio vam sretno putovanje i anđeo njegov pratio vas!" ¹⁸Ali Ana, majka Tobijina, zaplaka i ukori Tobita: "Zašto si dopustio da nam sin ode? Nije li on štap naših ruku kad ulazi i izlazi pred nama? ¹⁹Ne bilo toga novca, smeæe je prema našem sinu. ²⁰Ta ovo što nas je Bog ostavio u životu - dosta nam je." ²¹Tobit joj odgovori: "Ne govori tako, sestro. Vratit æe se on živ i zdrav i tvoje æe ga oèi opet ugledati. ²²Ta prati ga dobar anđeo i njegovo æe putovanje biti sretno, vratit æe se živ i zdrav." ²³Onda ona prestade plakati.

Chapter 6

¹ A sin išao s anđelom i pas za njima. Predveèer stigoše do rijeke Tigrisa i tu provedoše noæ. ²Potom momak siđe u rijeku da se okupa, kad najednom skoèi iz vode velika riba i htjede ga proždrijeti. ³Anđeo mu reèe: "Uhvati ribu." Nato se momak doèepa ribe te je izvuèe na suho. ⁴Onda mu anđeo kaza: "Raspori ribu, izvadi joj srce, jetru i žuè i dobro ih èuvaj jer su koristan lijek." ⁵Momak izvrši što mu je anđeo naredio. I pošto su ribu ispekli, pojedoše je, ⁶a onda nastaviše put dok se ne primakoše Ekbatani. ⁷Mladiæ potom upita anđela: "Brate Azarja, èemu æe služiti riblja jetra, srce i žuè?" ⁸A on odgovori: "Srce i jetra služe kad koga muèi demon ili zao duh: treba

to pred takvim, bio muškarac ili žena, spaliti, i nikad ga zao duh više neæe muèiti. ⁹A žuè se uzima da se njome premažu oèi na kojima su bijele mrlje, tako te bolesnik ozdravi." ¹⁰Kad bijahu blizu Ekbatane, ¹¹anđeo reèe mladiaèu: "Brate, noæas æemo prenoæiti kod Raguela; on ti je rođak, a ima jedinicu kæer koja se zove Sara. ¹²Ja æu gledati da ti je dadu za ženu, jer tebi pripada njezino nasljedstvo: jedini si od njezina roda, djevojka je lijepa i razborita. ¹³Sad me poslušaj: govorit æu njenu ocu, i kad se vratimo iz Ragesa, proslavit æemo svadbu. Jer ja znam da je Raguel, prema Mojsijevu zakonu, ne može dati drugome, a kad bi to uradio, zaslužio bi smrt, jer ti imaš pravo na nasljedstvo pred svakim drugim." ¹⁴Onda mladiaè kaza anđelu: "Brate Azarja, èuo sam da je djevojka veæ bila dana sedmorici ljudi i da su svi nađeni mrtvi u svadbenoj sobi: ¹⁵jedinac sam u oca; bojim se da æu, odem li k njoj, umrijeti kao i oni prije mene; jer nju ljubi neki demon koji ne èini zla drugima, osim onima koji joj se približe. Bojim se da ne umrem i da za sobom, zbog žalosti, ne povuèem u grob svoga oca i svoju majku, a nemaju drugoga sina da ih sahrani." ¹⁶Anđeo mu reèe: "Ne sjeæaš se kako ti je otac naredio da uzmeš za ženu samo onu koja pripada tvome rodu? Zato me poslušaj, brate: ona æe biti tvoja žena, a ti se ne osvræi na demona, jer æe još noæas biti tvoja. ¹⁷Kad budeš ušao u svadbenu sobu, uzet æeš tamjanova pepela i metnut æeš na nj malo ribljeg srca i jetre; kad tako okadiš, demon æe oæutjeti vonj i pobjeæi æe i neæe se više vratiti. ¹⁸Kad se htjedneš približiti k njoj, bdijte oboje i dozivajte milostivog Boga: on æe vas spasiti i smilovati vam se. Ne boj se: ona ti je bila dosuđena oduvijek, ti æeš je spasiti; ona æe poæi s tobom i mislim da æeš s njom imati poroda." Kad je Tobija èuo sve to, odmah mu ona omilje i njegova se duša privinu uz njezinu.

Chapter 7

¹ Onda uđoše u Ekbatanu i pođoše prema kuæi Raguelovoj. Sara im dođe u susret, pozdravi ih i oni nju pozdraviše, pa ih ona uvede u kuæu. ²Raguel reèe Edni, svojoj ženi: "Kako li je ovaj samo nalik na Tobita, moga rođaka!" ³Raguel ih zapita: "Odakle ste, braæo?" Odgovoriše mu: "Mi pripadamo Naftalijevim sinovima koji su bili prognani u Ninivu." ⁴Kaza im on: "Poznajete li Tobita, brata našega?" Oni odgovoriše: "Poznajemo ga." ⁵Onda ih upita: "Je li dobro s njime?" Oni odgovoriše: "Živ je i dobro je." Tobija nadoda: "To je moj otac." ⁶Nato ga Raguel zagrlj, poljubi ga suznih oèiju i blagoslovi ga èudeæi se: "Ti si dakle sin onoga plemenitog i dobrog èovjeka." Doznavši da je Tobit izgubio vid, ražalosti se i zaplaka. ⁷I žena mu Edna i kæi Sara zaplakaše i primiše ih spremno. ⁸Potom zaklaše ovna i pripremiše jela u izobilju. ⁹Tobija kaza Rafaelu: "Brate Azarja, govori o onome o èemu si mi pripovijedao na putu." ¹⁰Anđeo prozbori o tom s Raguelom, a on æe Tobiji: "Jedi, pij i budi veseo, jer tebi pripada moja kæi. Ipak ti moram otkriti istinu: ¹¹veæ bijah svoju kæer dao sedmorici, ali kad joj se približiše, svi noæu pomriješe. Ali ti sada budi veseo." ¹²Tobija odgovori: "Neæu ništa okusiti dok se ne odluèite i ne izvršite što treba." Nato mu Raguel kaza: "Uzmi je od ovoga èasa po pravdi: ti si njezin brat i ona pripada tebi.

Milosrdni Bog neka vam udijeli sreæu." ¹³Zatim pozva Saru, svoju kæer; uzevši je za ruku, dade je kao zaruènicu Tobiji govoreæi: "Evo, uzmi je prema Mojsijevu zakonu i odvedi je k svome ocu." I blagoslovi ih. ¹⁴Onda pozva Ednu, ženu svoju. Dohvativši list, napisala ugovor i udari peèat. Potom poèeše blagovati. ¹⁵Nakon toga pozva Raguel Ednu, ženu svoju, i reèe joj: "Sestro, pripremi drugu sobu i uvedi je." ¹⁶Ona uradi kako joj je zapovjedio i uvede je. Kæi zaplaka. ¹⁷Vidjevši suze svoje kæeri, kaza joj: "Budi hrabra, kærko: Gospodar neba i zemlje neka te nagradi milošæu za tvoju bol. Budi hrabra, kærko!"

Chapter 8

¹ Kad su poveèerali, uvedoše Tobiju k Sari. ²On se, ulazeæi k njoj, sjeti Rafaelovih rijeèi: uze tamjanova pepela, metnu na nj riblje srce i jetru i okadi. ³Tek što demon oæutje vonj, pobježe u Gornji Egipat, a anðeo ga ondje okova. ⁴Kako su se zatvorili u sobu, Tobija ustade s postelje i reèe: "Ustaj, sestro, molimo se da nam se Bog smiluje." ⁵Onda se Tobija poèe moliti: "Blagoslovljen da si, Bože naših otaca, blagoslovljeno sveto i slavno ime tvoje u sve vijeke! Blagoslivljala te nebesa i sva tvoja stvorenja u sve vijeke! ⁶Ti si stvorio Adama i dao mu pomoænicu Evu: od njih je proizašao ljudski rod. Ti si rekao: 'Nije dobro da èovjek bude sam; naèinimo mu pomoænicu sliènu njemu.' ⁷Gospode, ne uzimam zbog pohote ovu svoju sestru nego po istini. Smiluj mi se i uèini da s njom doživim starost." ⁸I zajedno rekoše: "Amen, amen." ⁹I zaspase oboje te noæi. ¹⁰A Raguel usta i poèe da iskopa raku misleæi: "Ako i on umre." ¹¹Raguel se vrati u svoju kuæu ¹²i kaza Edni, ženi svojoj: "Pošalji jednu od sluškinja da vidi je li živ. Ako je umro, pokopajmo ga odmah da nitko ne sazna." ¹³Sluškinja otvori vrata, uèe i naðe kako oboje spavaju. ¹⁴Izaðe i javi im: "Dobro je, živ je." ¹⁵Nato Raguel zahvali Bogu: "Blagoslovljen da si, Bože, svakim blagoslovom èistim i svetim. Blagoslivljali te sveti tvoji i sva tvoja stvorenja! Svi anðeli i svi izabranici tvoji blagoslivljali te u sve vijeke! ¹⁶Blagoslovljen jer si me razveselio i jer se nije dogodilo èega se bojah, nego si nam iskazao svoje bogato milosrðe. ¹⁷Blagoslovljen jer si se smilovao ovoj djeci što su jedina. Izlij na njih svoje milosrðe, Gospode, podari im da zavše život u zdravlju, sa sreæom i milosrðem." ¹⁸A zatim zapovjedi kuænoj èeljadi da zatrpaju raku. ¹⁹Tada priredi gozbu koja je trajala èetrnaest dana. ²⁰Prije nego što su izminuli svadbeni dani, Raguel uze zaklinjati Tobiju: "Ne idi na put dok se ne navrši èetrnaest svadbenih dana, ²¹a onda primi polovicu imutka i vrati se živ i zdrav svome ocu. Drugi æeš dio dobiti poslije moje i ženine mi smrti."

Chapter 9

¹ Onda Tobija pozva Rafaela i reèe mu: ²"Brate Azarja, uzmi sa sobom jednog slugu i dvije deve pa idi Gabaelu u Rages koji se nalazi u Mediji: uzmi od njega novac pa dovedi i njega na pir,

³Jer me Raguel zaklinjao da ne odlazim. ⁴Znaš da moj otac broji dane, pa budem li se mnogo zadržavao, bit æ zabrinut veoma." ⁵Tada Rafael ode. Proveo noæ u Gabaela i dade mu obveznicu. Gabael izvuèe zapeææene vreæice te mu ih izruèi. ⁶Brzo se krenuše obojica i doðoše na pir. Tobija blagoslovi svoju ženu.

Chapter 10

¹ A otac Tobijin brojio svaki dan. I kad je prošlo vrijeme za povratak a sina ne bijaše, ²reèe Tobit: "Možda su odbijeni? Ili je možda umro Gabael pa novac nije predan?" ³I rastuži se veoma. ⁴Kaza mu žena: "Dijete je stradalo kad ga tako dugo nema." ⁵I poèe jadikovati: "Kako da ne budem zabrinuta, dijete moje, kad sam ti dopustila da odeš, svjetlo oèiju mojih!" ⁶Tobit je stade tješiti: "Šuti, ne govori: njemu je dobro." ⁷Ona mu odgovori: "Šuti ti i ne zavaravaj me; znam ja, stradalo je dijete moje." Svakog je dana izlazila na cestu kojom je sin krenuo na put; danju ne bi ni dodirnula jela, a noæu nije prestajala jadikovati za svojim Tobijom. Kad proðe èetrnaest dana svadbenih za kojih Raguel zaklinjaše Tobiju da ostane, ⁸Tobija kaza Raguelu: "Pusti me da idem, jer su veæ otac moj i majka moja izgubili nadu da æ me još ugledati." ⁹Tast ga zamoli: "Ostani kod mene, a ja æu se pobrinuti da pronaðem nekoga koji æ ocu tvome donijeti vijesti o tebi." Ali mu Tobija odvrati: "Ne, nego me pusti da idem k ocu svome!" ¹⁰Raguel onda ustade, preda mu Saru, njegovu ženu, i polovicu imutka, sluge, stoku i novac. ¹¹Pošto ih je blagoslovio, oprostio se s njima govoreæi: "Djeco, Bog nebeski nek' vam udijeli sreæu još prije nego što umrem." ¹²A svojoj kæeri kaza: "Poštuj svekra i svekrvu: oni su ti sada roditelji. I da èujem samo dobre vijesti o tebi." I poljubi je. ¹³Onda Edna reèe Tobiji: "Ljubljeni brate moj, nek' ti Gospodar neba dade sretan povratak, a meni neka udijeli milost da vidim djecu koju æeš imati s mojom Sarom, da osjetim radost pred Gospodom. Evo, predajem ti kæer svoju na èuvanje: ne žalosti je." ¹⁴Zahvalivši Bogu što mu je udijelio sretan put i poželjevši blagoslov Raguelu i Edni, ženi njegovoj, Tobija krenu.

Chapter 11

¹ Nastaviše put dok se ne približiše Ninivi. ²Onda Rafael kaza Tobiji: "Ne znaš li, brate, u kakvu si stanju ostavio oca svoga? ³Potrèimo nas dvojica prije tvoje žene i priredimo kuæu: ⁴uzmi u ruku riblju žuè." Krenuše, a pas za njima. ⁵Dotle je Ana sjedila i gledala na put ne bi li ugledala svoje dijete. ⁶Izdaleka ga opazi pa reèe Tobitu: "Evo, vraæa se sin tvoj i èovjek koji ga pratio." ⁷A Rafael reèe Tobiji: "Znam da æ otac tvoj otvoriti oèi. ⁸Ribljom žuèi namaži njegove oèi, a on æ ih, oætjevši svrbež, protrljati i tako skinuti s njih bijele mrlje i tebe vidjeti." ⁹Dotle se Ana, potrèavši naprijed, baci u zagrljaj sinu svome i reèe mu: "Opet te vidim, sine moj! Od ovoga èasa mogu mirno umrijeti!" Nato oboje zaplakaše. ¹⁰Tobit iziðe na vrata i spotaèe se, ali sin potrèa k

njemu ¹¹i pridrža ga, razmaza žuè ocu preko oèiju i kaza: "Hrabro, oèe moj!" ¹²Kad ga oèi zasvrbeše, protrlja ih, a iz oèinjih mu se kutiaæa oljuštiše bijele mrlje. ¹³Ugledavši sina, zagrli ga, zaplaka i probesjedi: ¹⁴"Blagoslovljen da si, Bože, blagoslovljeno tvoje ime uvijek i blagoslovljeni svi tvoji sveti anđeli! Jer si me udario pa se smilovao na me: evo gledam svoga sina Tobiju!" ¹⁵Njegov sin, sav sretan, uđe u kuæu te izvijesti oca o velikim događajima što su mu se zbili u Mediji. ¹⁶Tobit, prepun radosti i blagoslivljajuæi Boga, pođe u susret snahi, prema vratima Ninive. Oni koji su ga vidjeli kako hoda bijahu zadivljeni što je progledao, a Tobit priznavaše pred njima da mu se Bog smilovao. ¹⁷Kada Tobit dođe do Sare, snahe svoje, pozdravi je govoreæi joj: "Dobro došla, kæeri moja! Blagoslovljen Bog koji te doveo k nama! I neka su ti blagoslovljeni i otac i majka!" ¹⁸I velika radost obuze svu braæu njegovu u Ninivi. ¹⁹A dođoše i Ahikar i njegov neæak Nasbas pa se Tobijina svadba u veselju slavila sedam dana.

Chapter 12

¹ Potom Tobit pozva Tobiju, sina svoga, i reèe mu: "Sine, pobrini se za plaæu èovjeku koji je išao s tobom; a treba mu dati i što god povrh toga." ²Sin odgovori: "Neæu štetovati dadem li mu i polovicu onoga što sam donio, ³jer me doveo k tebi zdrava, izlijeèio moju ženu, podigao moj novac, a onda i tebi vratio zdravlje." ⁴Starac odgovori: "To mu s pravom pripada!" ⁵Onda pozva anđela i kaza mu: "Uzmi polovicu od svega onoga što ste donijeli." ⁶Tada anđeo pozva njih dvojicu u stranu i reèe im: "Blagoslivljajte Boga, hvalite ga i velièajte, hvalite ga pred svim živima zbog onoga što je za vas uèinio. Lijepo je hvaliti Boga i uznositi ime njegovo; bogobojazno razglašavati djela njegova. ⁷Lijepo je èuvati tajnu kraljevu, ali je slavno otkrivati djela Božja. Èinite dobro, i neæe vas zlo snaæi. ⁸Dobra je molitva s postom, s milostinjom i s pravednošæu. Bolje je malo s pravednošæu nego mnogo s nepravdom. Bolje je dijeliti milostinju nego sabirati u hrpe zlato. ⁹Milostinja oslobađa od smrti, ona èisti od svakoga grijeha. Koji dijele milostinju i èine pravednost napunit æe se života, ¹⁰a koji griješe bit æe dušmani životu svome. ¹¹Neæu vam sakriti ništa: kazah veæ da je lijepo èuvati tajnu kraljevu, ali je slavno otkrivanje Božjih djela. ¹²I kad ste molili ti i tvoja snaha Sara, ja sam nosio vaše molitve Svetome; kad si ti pokapao mrtve, i ja sam bio uza te; ¹³kad se nisi skanjivao da ustaneš i prekineš svoj ruèak da bi pokopao onog mrtvaca, nije mi bilo skriveno da vršiš dobro djelo; i bio sam s tobom. ¹⁴Sada, Bog me poslao da izlijeèim tebe i tvoju snahu Saru. ¹⁵Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih anđela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred Slavom Svetoga!" ¹⁶Njih se dvojica preplašiše i padoše nièice, jer ih zahvati velik strah. ¹⁷Ali im anđeo reèe: "Ne plašite se! Mir s vama! Blagoslivljajte Boga uvijek! ¹⁸Ta ja ne dođoh jer se meni svidjelo, nego po zapovijedi Boga našega: zato ga blagoslivljajte uvijek. ¹⁹Sve sam dane dopuštao da me vide vaše oèi, ali nisam ni jeo ni pio: vi ste motrili samo privid. ²⁰Sada hvalite Boga, a ja se vraæam onome koji me i poslao. Zapišite u knjizi sve što se

zbilo." ²¹Onda oni ustadoše, ali ga više ne vidješe. Hvalili su velika i èudesna djela Božja i pripovijedali kako im se ukazao anđeo Gospodnji.

Chapter 13

¹Tobit potom napisa molitvu u radosti i reèe: ²"Blagoslovljen Bog, koji živi uvijek, i njegovo kraljevstvo! Jer on kažnjava i prašta, dovodi u Podzemlje i odande izvodi, i nema toga tko bi izmakao njegovoj ruci. ³Hvalite ga, sinovi Izraelovi, pred poganima, jer vas je on među njih rasuo. ⁴Objavljajte njegovu velièinu uzdižuæi ga nad sve živo, jer on je naš Gospod i Bog, on je naš otac za sve vjekove. ⁵On nas kažnjava zbog naših zlih djela, ali æe se opet smilovati na nas i sabrati nas iz svih naroda među koje smo razasuti. ⁶Obratite se k njemu svim srcem svojim i svom dušom svojom da èinite pred njim istinu, i on æe se okrenuti k vama, i neæe skrivati lica svoga od vas. ⁷Gledajte što uèini s vama, na sva ga usta slavite i hvalite, blagoslivljajte Gospoda pravde i uzvisujte kralja vjekova. ⁸Ja ga u zemlji progonstva hvalim i oèitujem njegovu moæ i velièinu grešnom narodu. Obratite se, grešnici, i èinite pravdu pred njim. Tko zna hoæe li pogled svrnuti na vas i milost vam iskazati! ⁹Boga svoga ja uznosim, i duša moja hvali kralja nebeskoga, i radosno klikæe velièini njegovoj: ¹⁰tako neka kazuju svi i hvale ga u Jeruzalemu! Jeruzaleme, grade sveti! On æe te kazniti zbog djela sinova tvojih, ali æe se opet smilovati sinovima pravednih. ¹¹Podaj hvalu Gospodu zanosno i blagoslivljaj kralja vjekova da ti njegov Šator ponovno bude podignut uz veselje; ¹²da bi se u tebi obradovali prognani i da bi u tebi ljubav našli siromasi za sva pokoljenja. ¹³Narodi æe dolaziti izdaleka k imenu Gospoda Boga donoseæi u rukama darove, darove za kralja nebeskoga: pokoljenja upravljat æe ti radosne hvale. ¹⁴Prokleti svi oni koji te mrze, blagoslovljeni zauvijek oni koji te ljube. ¹⁵Veseli se i raduj se zbog sinova pravednih, jer æe biti sakupljeni i blagoslivljat æe Gospoda pravednih. Blaženi oni koji te ljube! Veselit æe se zbog tvoga mira! ¹⁶Blaženi svi koji se rastužiše zbog tvojih nesreæa, jer æe se radovati kad vide svu tvoju slavu i radovat æe se uvijek. Duša moja neka hvali Boga, kralja velikoga! ¹⁷Jer æe Jeruzalem biti obnovljen safirom i smaragdom, njegove zidine dragim kamenjem, tornjevi i bedemi èistim zlatom, a trgovci poploèani berilom, dijamantom i dragim kamenjem iz Ofira. ¹⁸Njegove æe ulice kazivati: 'Aleluja!' i klicat æe: 'Blagoslovljen Bog, uzvišen dovijeka.'"

Chapter 14

¹Tobit završi pohvalu. ²Bilo mu je pedeset i osam godina kad je oslijepio, a poslije osam godina opet je progledao. Nastavio je dijeliti milostinju i sveudilj se bojao Gospoda Boga te ga hvalio. ³Doživio je duboku starost. Na samrti dozva k sebi sina i sinove sina svoga te kaza Tobiji: "Sinko, uzmi djecu svoju: evo, ostario sam i veæ sam blizu da se odijelim od života. ⁴Preseli se u

Mediju, sinko, jer znam da æ se sve dogoditi s Ninivom što je o njoj nagovijestio prorok Jona: bit æ razrušena, a u Mediji bit æ mir za neko vrijeme; naša braæa koja se još nalaze u domovini bit æ razasuta daleko od lijepe zemlje, Jeruzalem æ opustjeti, a Dom Gospodnji koji se nalazi u njemu izgorjet æ i bit æ pust za neko vrijeme. ⁵Ali æ se Bog opet smilovati njima i vratit æ ih u njihovu zemlju; onda æ oni sagraditi hram, ali ne onakav kakav je bio prije, dok se ne ispuni određeno vrijeme. Poslije toga vratit æ se iz krajeva progonstva i podiæi Jeruzalem s velikim poèastima. I Dom Božji u njemu bit æ sazidan od nadasve vrijedne graðe za sva buduæa pokoljenja, kao što su kazali za nj proroci: ⁶svi æ se narodi uistinu obratiti i bojat æ se Gospoda Boga i pokopat æ svoje idole; svi æ narodi blagoslivljati Gospoda. ⁷Onda æ narod njegov hvaliti Boga, a Gospod æ uzdiæi narod svoj i bit æ radosni svi oni koji ljube Gospoda Boga u istini i pravdi vršeæi milosrðe prema braæi svojoj. ⁸I tako, sine, otiði iz Ninive, jer æ sve biti što je nagovijestio prorok Jona. ⁹Ti pak drži zakon i zapovijedi, budi milosrdan i pravedan da ti bude dobro. Èasno me pokopaj, a uza me pokopaj majku svoju. Poslije toga ne ostani više ni jednoga dana u Ninivi. ¹⁰Sinko moj, razmotri što Aman uèini Ahikaru koji ga je uzgojio: iz svjetla baci ga u tamu i tako zlim plati dobro njegovo. Ali Ahikar bje spašen, a onoga stiže zaslužena kazna: siðe on u tminu. Ahikar dijeljaše milostinju i spasi se od smrtonosne zamke koju mu onaj priredi; u zamku Aman pade i poginu. ¹¹Dakle, sinovi moji, vidite kakvu snagu ima milostinja i kako pravda spašava." To rekavši, izdahnu. Bijaše mu sto pedeset i osam godina. Tobija mu priredi èastan ukop. ¹²Kad Ana umrije, pokopa je uz oca, pa sa ženom i svojim sinovima krenu u Ekbatanu, k svome tastu Raguelu. ¹³Tu doživje èasnu starost, èasno pokopa svoga tasta i punicu te naslijedi imutak njihov, kao što je naslijedio i oèev. ¹⁴Umrije u Ekbatani, u sto dvadeset i sedmoj godini života. Prije nego što je izdahnuo, doznao je za propast Ninive, koju razoriše Nabukodonozor i Asuer. Tako se prije smrti uzradova nad propašæu Ninive.

Wisdom

Chapter 1

¹ Ljubite pravednost, vi suci zemaljski, pravednim mislima mislite o Gospodinu i tražite ga u jednostavnosti srca. ²Jer njega nalaze koji ga ne iskušavaju i otkriva se onima koji mu ne uskraæuju svoju vjeru. ³A podmukle misli otuðuju od Boga i iskušavana Svemoæ posramljuje bezumnike. ⁴Jer mudrost ne ulazi u dušu opaku i ne nastanjuje se u tijelu grijehu podložnu. ⁵Jer sveti duh pouke bježi od prijevare i uklanja se od misli bezumnih i uzmièe kad se nepravda pojavi. ⁶Jer mudrost je duh èovjekoljubiv, ali hulniku neæe oprostiti njegovih rijeèi, jer Bog pronièe bubrege njegove, istinski mu srce nadzire i sluša njegove rijeèi. ⁷Doista duh Gospodnji ispunja svemir, i on, koji drži sve, zna i sve što se govori. ⁸Zato ne ostaje skriven tko nepravedno govori niti æ ga mimoiaei osvetnièka pravda. ⁹Jer se namisli bezbožnikove toèno ispituju i glas rijeèi njegovih ide sve do

Gospoda da se kazne bezakonja njegova. ¹⁰Jer postoji uho ljubomorno koje èuje sve i ne izmièe mu ni glasak najtišeg gunđanja. ¹¹Èuvajte se isprazna gunđanja i èuvajte jezik od opakih rijeèi, jer i najtajnija rijeè nije bez uèinka, a lažljiva usta ubijaju dušu. ¹²Ne trèite za smræu stranputicama života svojeg i ne navlaèite na se propast djelima ruku svojih. ¹³Jer Bog nije stvorio smrt niti se raduje propasti živih. ¹⁴Veæ je sve stvorio da sve opstane, i spasonosni su stvorovi svijeta, i u njima nema smrtonosna otrova. I Podzemlje ne vlada zemljom, ¹⁵jer pravednost je besmrtna. ¹⁶Ali bezbožnici dozivaju smrt i rukama i rijeèju i za njom ginu smatrajuæi je prijateljem i s njome ugovor sklapaju, dostojni da joj pripadaju.

Chapter 2

¹ Jer oni krivo misle i ovako mudruju: "Kratkovijek je i tužan život naš i nema lijeka kad èovjeku dođe kraj i još nije poznat tko bi se iz Podzemlja izbavio. ²Mi smo djeca pukog sluèaja i kasnije æemo biti kao da nikad nismo ni bili, jer samo je dim ono èime dišu naše nosnice, a misao je tek iskra od kucaja našega srca. ³Kad se ona utrne, pretvorit æe se tijelo u pepeo, a duh æe se raspliniti kao lagan zrak. ⁴Ime æe nam se s vremenom zaboraviti i nitko se neæe sjeæati djela naših; i život æe nam proæi kao pramenje oblaka i nestat æe ga kao magle što je gone zrake sunèane i pritiskuje žega njihova. ⁵Jer život naš kao sjena odmièe, iz naše smrti nema povratka, zapeææeno je i nitko se ne vraæa. ⁶Zato hodite ovamo! Uživajmo dobra sadašnja, koristimo se stvorovima sa žarom mladosti. ⁷Nauživajmo se odabranih vina i mirisa i neka nas ne mimoiđe ni jedan cvijet proljetni, ⁸okrunimo se ružama prije no što uvenu. ⁹Neka svaki od nas sudjeluje u pijanki našoj, ostavimo svuda znake našeg veseljenja: to je naš dio i to je naša baština. ¹⁰Potlaèimo ubogoga pravednika, ne štedimo udovice, ne poštujmo starca ni sjedina od mnogih godina. ¹¹Nek' naša snaga bude zakon pravde, jer ono što je slabo nije ni za što. ¹²Postavimo zasjedu pravedniku jer nam smeta i protivi se našem ponašanju, predbacuje nam prijestupe protiv Zakona i spoèitava kako izdamosmo odgoj svoj. ¹³On se hvasta posjedom spoznaje o Bogu i naziva se sinom Gospodnjim. ¹⁴On je ukor utjelovljeni našim mislima, sama njegova pojava tišti našu dušu. ¹⁵Život njegov nije kao u ostalih i njegovo je ponašanje nastrano. ¹⁶Smatra nas patvorinom i uklanja se od putova naših kao od neèisti. On svršetak pravednika proglašava sretnim i hvali se da mu je Bog otac. ¹⁷Pogledajmo jesu li istinite rijeèi njegove, istražimo kakav æe biti njegov svršetak. ¹⁸Jer ako je pravednik Božji sin, On æe se za nj zauzeti i izbavit æe ga iz ruku neprijateljskih. ¹⁹Zato ga iskušajmo porugom i mukom da istražimo blagost njegovu i da prosudimo strpljivost njegovu. ²⁰Osudimo ga na smrt sramotnu, jer æe mu, kako veli, doæi izbavljenje." ²¹Tako oni misle, ali se varaju, jer ih zloæa njihova zasljepljuje. ²²Oni ne znaju tajna Božjih, ne oèekuju nagradu za svetost, ne vjeruju u naknadu èistim dušama. ²³Jer je Bog stvorio èovjeka za neraspadljivost i uèinio ga na sliku svoje besmrtnosti. ²⁴A đavlovom je zavišæu došla smrt u svijet i nju æe iskusiti oni koji njemu pripadaju.

Chapter 3

¹ A duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva. ² Očima se bezbožničkim èini da oni umiru i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; ³ i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru. ⁴ Ako su, u očima ljudskim, bili kažnjeni, nada im je puna besmrtnosti. ⁵ Za malo muke zadobili su dobra velika jer Bog ih je stavio na kušnju i našao da su ga dostojni. ⁶ Iskušao ih je kao zlato u taljiku i primio ih kao žrtvu paljenicu. ⁷ Zato æe se u vrijeme posjeta njegova zasjati te æe vratiti kao iskre u strnjici. ⁸ Suditi æe pucima i vladati narodima i Gospodin æe kraljevati nad njima uvijek. ⁹ Koji se u nj ufaju spoznat æe istinu, i koji su vjerni bit æe u ljubavi s njim, jer izabranici njegovi stječu milost i milosrđe. ¹⁰ A bezbožnici æe zbog svojih misli biti primjereno kažnjeni jer su prezreli pravednike i otpali od Gospodina. ¹¹ Teško onima koji preziru mudrost i stegu! Isprazna je nada njihova, naponi uzaludni i poslovi bez probitka. ¹² Žene su im bezumne, djeca opaka i proklet njihov rod! ¹³ Blago nerotkinji, ali bez ljage, kojoj ložnica ne poznaje grijeha; plodnost æe se njezina pokazati na istrazi duša. ¹⁴ Blago i uškopljeniku koji ne poèini zločina niti smišlja zla protiv Gospoda; jer æe za vjernost dobiti milost izabranu i baštinu najljupkiju u Domu Gospodnjem. ¹⁵ Jer plemenit trud donosi plod pun slave i neraspadljiv je korijen razbora. ¹⁶ A djeca preljubnička neæe doæi do savršenstva i rod nezakonite ložnice propada. ¹⁷ Pa ako i žive dugo, nisu ni za što i na koncu im je starost neæasna. ¹⁸ Umru li opet rano, nade nemaju niti utjehe na sudnji dan: ¹⁹ jer okrutna je kob grešna roda.

Chapter 4

¹ Bolje i ne imati djece a posjedovati krepost, jer je spomen njezin besmrtnan, i Bog i ljudi je cijene. ² Kad je nazoèna, oponašaju je, kad je odsutna, priželjkuju je; okrunjena vjeèno slavlje slavi, jer je pobijedila u borbama bez ljage. ³ A mnogobrojno potomstvo bezbožnika nije ni za što; izdanci se neèisti duboko ne korijene i nemaju èvrsta temelja. ⁴ Jer ako se naèas i razgranaju, slabo ukorijenjeni, na vjetru se zaljuljaju, išèupa ih sila vihora, ⁵ i grane što tek su izbile polomi i plod im je beskoristan, nezreo za jelo i nije ni za što. ⁶ Jer djeca rođena iz nezakonita spavanja svjedoèe na sudu o zlu roditelja. ⁷ A pravednik, ako i umre prijevremeno, naæi æe mir. ⁸ Jer duljina dana ne èini starost èasnom niti se ona mjeri brojem godina. ⁹ Veæ razboritost - to su sjedine ljudske, i krepostan život - zrela starost. ¹⁰ I jer je ugađao Bogu, On ga je zavolio, i jer je živio među grešnicima, On ga je uzeo k sebi. ¹¹ Uzdignut je da zloæa ne bi izopaèila njegov razbor ili da mu himba ne zavede duše. ¹² Jer blještavilo opaèine zasjenjuje dobro i vihor požude izopaèuje dobru dušu. ¹³ Stekavši savršenstvo u malo vremena, dugo je živio; ¹⁴ i jer mu je duša bila draga Gospodu, On ga je hitro izbavio od zloæe oko njega. Svjetina sve to vidi, ali ne shvaæa; njima i ne pada na um ¹⁵ da milost i milosrđe pripadaju izabranicima Gospodnjim i zaštita njegovim svetima. ¹⁶ A pravednik koji umire osuđuje žive bezbožnike i prijevremeno dokonèana mladost produženu starost

opakih. ¹⁷Svjetina vidi kraj mudraèev, ali ne shvaæa što je Gospod s njim naumio ili zašto ga je uzeo u zaštitu. ¹⁸Oni gledaju i preziru, ali æe se i njima Gospod podsmijevati. ¹⁹Ubrzo æe oni biti trupla prezrena i ruglo meðu mrtvima dovijeka, jer æe ih Gospod strmoglaviti bez glasa, otrgnut æe ih od temelja njihova, sasvim ih opustošiti; na mukama æe oni biti i spomen æe im propasti. ²⁰Puni straha doæi æe na obraèun grijeha, i bezakonja njihova u lice æe ih optuživati.

Chapter 5

¹ A pravednik æe se vedro suèeliti s onima koji ga tlaèiše i koji prezirahu patnje njegove. ²Kad ga ugledaju, uzdrhtat æe od silna straha, zapanjeni njegovim iznenadnim spasenjem. ³Govorit æe meðu sobom, puni kajanja, i uzdišuæi u tjeskobi svoje duše: ⁴"To je onaj komu smo se nekoæ podsmijevali i koji nam je bio za porugu. Mi, budale, smatrasmo njegov život ludošæu i svršetak njegov neèasnim. ⁵Kako li se ubrojio meðu sinove Božje i dobio udio svoj meðu svecima? ⁶Mi, odista, zalutamo s puta istine i svjetlost pravde nije nam svijetlila niti nam je sunce ogranulo. ⁷Bazali smo stazama propasti i prohodili bespuæa pustinje, ali puta Gospodnjega nismo spoznali. ⁸Što nam je koristila oholost? Što nam je vrijedilo bogatstvo i hvastanje? ⁹Sve je prošlo kao sjena i kao kratkotrajan glas. ¹⁰I kao laða koja sijeèe uzburkano more i traga joj nema kuda proðe niti brazde hrptici njezinoj u valovima; ¹¹ili kao ptica što zrakom proleti i ne ostavi traga prolazu svojem: šiba lagani uzduh udarcima svojih pera i rasijeca ga uza snažan fijuk i prodire zamasima svojih krila, a poslije nema više nikakva traga njezinu letu; ¹²ili kao strijela odapeta na svoj cilj: probijeni se zrak odmah sklapa i ne raspoznaje se staza njezina - ¹³tako i mi: jedva što smo na svijet došli, a veæ nestadosmo, ni traga kreposti pokazati ne mogosmo: u zloæi se svojoj sasvim istrošismo." ¹⁴I doista, nada je bezbožnikova kao pljeva što je vjetar raznosi i kao sitna pjena što je vihor razgoni; ona nestaje kao dim na vjetru i prolazi kao spomen na jednodnevna gosta. ¹⁵A pravednici žive dovijeka, i u Gospodu je nagrada njihova i briga za njih u Svevišnjeg. ¹⁶Zato æe iz ruku Gospodnjih primiti kraljevsku krunu slave i vijenac ljepote; svojom æe ih desnicom Gospod zakriliti i svojom ih mišicom zaštititi. ¹⁷Latit æe se svog žara ljubomornog kao oružja i naoružat æe sve stvorenje da kazni svoje neprijatelje; ¹⁸kao oklop obuæi æe pravednost, a kao šljem stavit æe sud bez himbe; ¹⁹uzet æe nepobjedivu svetost kao štit, ²⁰a kao maè naoštrit æe žestok gnjev i sav æe svemir poæi s njim u boj protiv bezumnika. ²¹Tad æe poletjet' dobro naperene strijele: munje iz oblaka padat æe na cilj kao iz nategnuta luka; ²²iz bojne sprave izlijetat æe zrna grÓada srdžbom nabijena. Na njih æe voda morska bjesnjeti, i rijeke æe ih potapati bez milosti. ²³Dah Svemoæi zapuhat æe protiv njih, izvijat æe ih poput vihora. I tako æe svu zemlju opustošiti bezakonje i opaèina æe prevrnuti prijestolja vladalaèka.

Chapter 6

¹ Èujte, dakle, kraljevi, i urazumite se! Pouèite se, vladari zemalja dalekih! ²Poslušajte, vi koji upravljate mnoštovima i koji se hvastate silom svojih naroda! ³Gospod je onaj koji vam je moæ podario, i vladavina je od Svevišnjeg, koji æe ispitivati djela vaša i vaše nakane istražiti. ⁴Iako ste upravljaèi njegova kraljevstva, ne vladaste pravedno, niti se držaste zakona, niti služiste nakani Božjoj. ⁵Gospod æe vas napasti brzo i užasno, jer za velikaše je nemilosrdna kazna; ⁶maleni su oproštenja dostojni, a moænici æe biti moæno kažnjeni. ⁷Jer Gospod Svevladar ne uzmièe ni pred kim niti se plaši kakve velièine: tÓa on je stvorio i mala i velika i jednako se brine za sve, ⁸a istraga oštra oèekuje moænike. ⁹Vama su dakle, vladari upravljene rijeèi moje da se nauèite mudrosti i ne griješite. ¹⁰Jer oni koji sveto èuvaju svetinje sami se posveæuju, i koji su u tom pouèeni nalaze obranu. ¹¹Žudite stoga za rijeèima mojim, èeznite za njima: one æe vas pouèiti. ¹²Mudrost je sjajna i ona ne tamni: lako je vide koji je ljube i nalaze je oni koji je traže. ¹³Ona pretjèee sve koji je žude i prva im se pokazuje. ¹⁴Tko zorom rani njoj taj se ne muèi: nalazi je gdje sjedi kraj vrata njegovih. ¹⁵Jer je i sama misao na nju mudrost savršena, a tko radi nje bdi, brzo je bezbrižan. ¹⁶Ona hodi naokolo i traži sebi dostojne; i pojavljuje im se dobrohotno na stazama i u susret im dolazi u svakoj misli. ¹⁷Jer njezin poèetak najistinskiji želja je za poukom, u težnji za poukom ljubav je prema njoj; ¹⁸voljeti je znaèi držati njene zakone, a posluš njezinim zakonima pouzdana je besmrtnost, ¹⁹a besmrtnost vodi u blizinu Božju; ²⁰tako žudnja za mudrošæu dovodi do kraljevstva. ²¹Ako se, vi vladari nad pucima, radujete prijestoljima i žezlima, tad mudrost štujte da dovijeka kraljujete. ²²A sad æu vam priopæiti što je mudrost i kako je postala. Neæu vam skriti tajne, nego æu je pratiti od poèetka i na vidjelo iznijeti znanje njezino, i neæu istinu mimoiaei. ²³Neæu poæi ni s pogubnom Zavišæu: ona ništa zajednièko nema s Mudrošæu. ²⁴Mnoštvo je mudraca svijetu spasenje i kralj uman blagostanje narodu. ²⁵Zato crpите nauku iz rijeèi mojih i bit æe vam na probitak.

Chapter 7

¹ I ja sam smrtnik, kao i svi ostali, i potomak prvog biæa od zemlje naèinjena i oblikovan kao tijelo u utrobi majèinoj, ²u deset mjeseci, stisnut u krvi, iz sjemena muževljeva i slasti družice u spavanju. ³I ja sam, došavši na svijet, udahnuo zajednièki zrak i pao na zemlju koja nas sve nosi, i plaè mi je bio prvi glas kao i svima ostalima. ⁴U pelenama bijah odgajan i u brigama, ⁵jer nijedan kralj nije drukèije postao niti na svijet došao. ⁶Jer za sve postoji jedan ulazak u život, a tako i jedan izlazak. ⁷Zato se pomolih i razbor dobih; zavapih i primih duh mudrosti. ⁸Zavoljeh je više nego žezla i prijestolja i ništa ne cijenih bogatstvo u usporedbi s njom. ⁹Nisam je htio uspoređivati ni sa draguljima, jer je sve zlato pred njom kao malo pijeska, a srebro je prema njoj kao blato. ¹⁰Ljubio sam je više od zdravlja i ljepote i zavolio više od svjetlosti, jer njezin sjaj bez prestanka svijetli. ¹¹A s njome su mi došla sva dobra i od ruku njezinih blago nebrojeno. ¹²I svemu sam se tome

radovao, jer mudrost sve donosi; još nisam znao da je ona roditeljka svega toga. ¹³I ono što nauèih bez primisli, to bez zavisti predajem, bogatstva njezina ne skrivam. ¹⁴Ona je neiscrpljiva riznica ljudima, i koji se njome služe postaju prijatelji Božji, preporučeni darovima njezina nauka. ¹⁵Zato neka mi dade Bog govoriti kako me svjetova i misliti misli dostojne darova njegovih, jer on je vođa mudrosti i upravlja mudracima. ¹⁶U njegovoj smo ruci mi i rijeèi naše, sa svim našim razborom i umijeæem. ¹⁷On mi je podario istinsku znanost o svemu što jest, nauèio me sustavu svijeta i svojstvima prapoèela; ¹⁸poèetku, svršetku i sredini vremena, izmjeni suncovrata i slijedu godišnjih doba, ¹⁹tijeku godina i položaju zvijezda; ²⁰naravi životinja i nagonima divljih zvijeri, moæi duhova i mislima ljudskim, razliènosti biljaka i ljekovitosti korijenja. ²¹I spoznadoh sve što god je tajno i javno, jer me pouèavaše mudrost, umjetnica u svemu. ²²Jer u nje je duh razborit, svet, jedinstven, mnogostran, tanan, okretan, pronicav, neoskvrnjen, jasan, nepristran, dobrohotan, oštar, ²³nezapreèiv, dobrotvoran, èovjekoljubiv, postojan, pouzdan, bezbrižan, svemoæan, svenadzoran, što prodire kroza sve duše, mudre, èiste i najtanje. ²⁴Jer je mudrost gibljivija od svakog gibanja, ona pronièe i prožima sve svojom èistoæom. ²⁵Jer je ona dah sile Božje i èist odvir slave Svemoguæeg; zato je ništa neæisto ne može oskvrnuti. ²⁶Ona je odsjev vjeène svjetlosti i zrcalo èisto djela Božjeg, i slika dobrote njegove. ²⁷Jedna je, a može sve, i, ostajuæi u sebi, sve obnavlja. Ona prelazi od naraštaja do naraštaja u duše svete i èini od njih Božje prijatelje i proroke. ²⁸Jer Bog ne ljubi nikoga osim onoga tko se druži s mudrošæu. ²⁹Ona je od sunca sjajnija i nad sve zvijezde uzvišena; uspoređena sa svjetlošæu, ona je nadmašuje: ³⁰jer svjetlost ustupa mjesto noæi, dok zloæa nema moæi protiv mudrosti.

Chapter 8

¹ Njena se snaga prostire s jednoga kraja svijeta na drugi i blagotvorno upravlja svemirom. ²Nju zavoljeh i za njom èeznuh od svoje mladosti; i nastojah da mi bude zaruènica i zaljubih se u ljepotu njezinu. ³Njezina životna prisnost s Bogom podaruje sjaj njezinu plemenitom podrijetlu jer je ljubi gospodar svemira. ⁴Ona je povjerenica znanja Božjeg, izbiraèica djela njegovih. ⁵Ako je bogatstvo blago poželjno u ovom životu, što je onda bogatije od mudrosti koja sve stvara? ⁶Ako opet razum stvara, tko je na svijetu od nje veæi umjetnik? ⁷Ako li pak tko ljubi pravednost, pa, kreposti su plodovi njezinih napora: ona pouèava umjerenosti i razboritosti, pravednosti i hrabrosti, od kojih u životu nema ništa korisnije ljudima. ⁸Ako li tko èezne za veæim znanjem, ona poznaje prošlost i prorièe buduænost, vièna je izrekama i umije odgonetati zagonetke. Ona znade unaprijed znake i èudesu i slijed razdoblja i vremena. ⁹Zato odluèih dovesti je kao družicu životnu, znajuæi da æe mi biti savjetnica u sreæi i tješiteljica u brigama i tuzi. ¹⁰Po njoj æu steæi slavu u mnoštvu narodnom, još kao mladiæ èast pred starcima. ¹¹Na sudu æe se vidjeti kako sam oštrouman i divit æe mi se velikaši kad stanem pred njih. ¹²Èekat æe me kad budem šutio i slušat æe me kad prozborim; ako se odulji govor moj, držat æe ruku na svojim ustima. ¹³Po njoj æu zadobiti

besmrtnost i ostavit æu vjeèni spomen rodu buduæem. ¹⁴Vladat æu pucima i narodi æe mi biti podložni. ¹⁵Pobojat æe se strašni silnici kad èuju za me, s narodom æu svojim biti dobrostiv i hrabar u ratu. ¹⁶Kada se vratim kuæi, tad æu poèinuti kraj nje, jer u drugovanju s njome nema gorèine i nema bola u zajedništvu s njom, veæ samo užitak i radost. ¹⁷Kad sam tako sve u sebi razmislio i srcem svojim razabrao da je besmrtnost u srodstvu s mudrošæu ¹⁸i da je u ljubavi njezinoj radost èista i u djelima ruku njezinih blago neiscrpno, i razboritost u izmjeni misli s njome i slava u zajedništvu rijeèi njezinih, stao sam tad okolo hoditi i nastojati kako bih je zadobio. ¹⁹Ja bijah mladiaè sretne naravi i imao sam dobru dušu, ²⁰ili bolje: jer bijah dobar, ušao sam u tijelo bez ljage. ²¹A znajuæi da neæu mudrost zadobiti ako ne da Bog - a razboritost je veæ bila znati èiji je ona dar - pristupih Gospodu i pomolih se i svim srcem svojim rekoh:

Chapter 9

¹Bože otaca naših i Gospode milosrða, ti koji si rijeèju svojom stvorio svemir ²i koji si sazdao èovjeka mudrošæu svojom da vlada nad stvorovima tvojim ³i da svijetom upravlja u svetosti i pravednosti i da sud sudi dušom praviènom: ⁴daj mi mudrost, prisjednicu svoga prijestolja i ne odbaci me između djece svoje. ⁵Jer sam sluga tvoj, sin sluškinje tvoje, èovjek slab i malovjek, nesposoban shvatiti pravdu i zakone. ⁶Jer ako bi tko od sinova ljudskih bio i savršen, ali bez mudrosti koja od tebe dolazi, opet ne bi nièemu vrijedio. ⁷Ti si me izabrao za kralja svome narodu i za suca sinovima i kæerima svojim. ⁸Odredio si mi da sagradim Hram na Svetoj gori tvojoj i žrtvenik u gradu boravišta tvojeg, u liku svetoga Šatora koji si odiskona bio spremio. ⁹S tobom je mudrost koja zna djela tvoja, koja je bila nazoèna kad si stvarao svijet; ona zna što je milo tvojim oèima i što je pravo po tvojim zapovijedima. ¹⁰Pošlji je s nebesa svetih i otpravi je od svoga slavnog prijestolja, da uza me bude i potruđi se sa mnom i da spoznam što je tebi milo. ¹¹Jer ona sve zna i razumije, ona æe me razborito voditi u pothvatima mojim i štititi svojom moæi. ¹²Tad æe ti djela moja biti ugodna, i ja æu pravedno upravljati pukom tvojim i bit æu dostojan prijestolja oca svoga. ¹³Jer tko može spoznati Božju namisao i tko æe se domisliti što hoæe Gospod? ¹⁴Plašljive su misli smrtnika i nestalne su naše namisli. ¹⁵Jer propadljivo tijelo tlaèi dušu i ovaj zemljani šator pritiskuje um bremenit mislima. ¹⁶Mi jedva nagađamo što je na zemlji i s mukom spoznajemo i ono što je u našim rukama: a što je na nebu, tko æe istražiti? ¹⁷Tko bi doznao tvoju volju da ti nisi dao mudrosti i da s visine nisi poslao Duha svoga svetoga. ¹⁸Samo tako su se poravnale staze ljudima na zemlji i samo su tako nauèili ljudi što je tebi milo i spasili se tvojom mudrošæu.

Chapter 10

¹ Ona je štitila prvooblikovanog oca svijeta, koji je stvoren sam, istrгла ga iz grijeha njegova
²i dala mu jakost da vlada svemirom. ³A kad se u jarosti svojoj grešnik odmetnu od nje, poginu u
mržnji svojoj bratoubilačkoj. ⁴I kad je zemlju zbog njega potop stigao, opet ju je mudrost spasila
brodeæi s pravednikom na krhkom drvetu. ⁵I kada se, složni u opaèini svojoj, narodi bijahu pomutili,
ona je našla pravednika i saèuvala ga Bogu nezazorna i uzdržala jaèim od ljubavi prema djetetu.
⁶Kad su bezbožnici izgibali, ona je izbacila pravednika koji je bježao od ognja što je s neba pao na
pet gradova. ⁷O opaèini njihovoj još svjedoèi pustoš puna dima i bilje kojemu plod nikad ne
sazrijeva i stup od soli što stoji kao spomenik duši nevjernoj. ⁸I jer nisu slijedili puta mudrosti,
izgubili su spoznaju o dobru i još ostavili svijetu spomenik svoje ludosti da se ne mogahu sakriti
zlodjela njihova. ⁹A mudrost je vjernike svoje spasila od nevolje. ¹⁰Kad je pravednik bježao ispred
jarosti bratove, ona ga je vodila pravim stazama; pokazala mu Božje kraljevstvo i podarila mu
znanje o svetinjama; uspjehom okrunila napore njegove i umnožila plodove truda njegova. ¹¹Kad
su ga pritijesnili lakomci, pomogla ga je i obdarila bogatstvom, ¹²saèuvala ga od neprijatelja i
zaštitila ga od zasjeda, darovala mu pobjedu u žestokom boju da spozna kako je bogobožnost od
svega jaèa. ¹³Ona nije ostavila prodanog pravednika, nego ga je èuvala od grijeha. ¹⁴S njime je u
tamnicu sišla te ga ni u okovima nije zapustila dok mu nije donijela žezlo kraljevsko i vlast nad
onima koji ga tlaèiše i nagnala u laž one koji ga kaljahu, a njemu dala slavu vjeènu. ¹⁵Ona je spasila
sveti puk i rod besprijeakorni od vlasti naroda muèiteljskog. ¹⁶Ušla je u dušu slugе Gospodnjeg, i
on se strašnim kraljevima opro èudesima i znacima. ¹⁷Ona je dala plaèu svetima za njihove trude
i vodila ih putem èudesnim, danju im bila zaklon od žege i noæu zvjezdani sjaj. ¹⁸Provela ih preko
Mora crvenog, provela ih je preko vode velike, ¹⁹a neprijatelje njihove valovima potopila i onda
ih izbacila iz dubina bezdana. ²⁰Zato su pravednici oplijenili bezbožnike i pjesmom proslavili tvoje
sveto ime, Gospode, jednodušno opjevali tvoju ruku zaštitnicu. ²¹Jer je mudrost otvorila usta
nijemima i obdarila djecu nejaku jezikom rjeèitim.

Chapter 11

¹ Ona im je pothvate k uspjehu vodila po ruci proroka svetog ²kad su prohodili pustoš
nenastanjenu i dizali šatore po bespuæima. ³Opirahu se dušmanima i branjahu se od neprijatelja;
⁴a kad su ožednjeli i tebe prizvali, napojiše se vode iz strme peæine i zagasiše žeð iz tvrda kamena.
⁵I tako je ono èime su bili kašnjeni neprijatelji njihovi postalo njima dobroèinstvo kada bijahu
u nevolji. [7a] Njima si, zbog njihove zapovijedi o èedomorstvu, ⁶umjesto vjeènog izvora vode
tekuæice, dao rijeku zamuæenu krvlju i blatom, ⁷[7b] a svojima si, unatoè svakoj nadi, dao izobilje
vode, ⁸pokazavši im u žeði koja tada vladaše kakvom si kaznom kaznio neprijatelje njihove. ⁹Jer
su iz kušnje kojom si ih milostivo ukorio lako razabrali kakvim se mukama namuèiše bezbožnici
kojima si u jarosti sudio. ¹⁰Jer si njih iskušao, opominjuæi blago kao otac, dok si one kao strahoviti
kralj ispitao i osudio. ¹¹Jednako su se muèili nazoèni i nenazoèni, ¹²i dvostruka ih žalost obuzimaše

i uzdisahu u sjećanju na prošlost. ¹³Kad èuše kako se ono što njima bijaše kazna obratilo Izraelcima u dobroèinstvo, osjetiše ruku Gospodnju; ¹⁴i kad sve bi gotovo, divljahu se onomu koga su nekoæ izložili i s porugom ga odbili, jer njihova žeð bijaše sasvim različita od žeði pravednika. ¹⁵Da ih kazniš za njihove nepravedne i bezumne misli, što ih zavedoše da štuju nerazumne gmazove i bijedne životinje, poslao si na njih, za kaznu, mnoštvo životinja nerazumnih ¹⁶da bi spoznali kako se svatko kažnjava onim èime i sagriješi. ¹⁷Tvoja svemoguæa ruka - koja je sazдалa svijet od stvari bezobliène - mogla je poslati na njih mnoštvo medvjeda ili ljutih lavova, ¹⁸ili novostvorene, još nepoznate, divlje zvijeri pune gnjeva kojima iz nozdrva plamen liže, ili rigaju pare smrdljive, ili siplju strašne iskre iz oèiju - ¹⁹zvijeri kadre smožditi ih ne samo strašnim ujedom nego ih uništiti samom strahovitom pojavom. ²⁰Ali i bez svega toga mogli su pasti od jednog jedinog daha, gonjeni tvojom pravdom, otpuhani tvojom silinom. Ali ti si sve uredio po broju, utegu i mjeri. ²¹I jer ti je uvijek u vlasti tvoja silna snaga, tko se može oprijeti tvojoj jakoj mišici? ²²Sav je svijet pred tobom kao zrnce praha na tezulji i kao kaplja jutarnje rose što se spušta na zemlju. ²³A ti si milostiv svemu jer možeš sve i kroz prste gledaš na grijehè ljudima da bi se pokajali. ²⁴Jer ti ljubiš sva biæa i ne mrziš ni jedno koje si stvorio. Jer da si štogod mrzio, ne bi ga ni stvorio. ²⁵A kako bi išta moglo opstojati ako ti ne bi htio? Ili se održati ako ga ti nisi u život dozvao? ²⁶Ali ti štediš, jer sve je tvoje, Gospodaru, ljubitelju života,

Chapter 12

¹i tvoj je besmrtni duh u svemu. ²Blago kažnjavaš prestupnike, koriš ih i opominješ za grijehè njihove da se ostave zloæe i da se ufaju u tebe, Gospode! ³Zamrzio si drevne stanovnike svoje Svete zemlje ⁴jer su èinili zlodjela grozna u vradžbinama i obredima bezbožnim; ⁵okrutne ubojice djece, žderaèe utrobe na gozbama mesa ljudskog, posveæenike s krvava pira, ⁶roditelje ubojice biæa bespomoænih, odluèio si uništiti rukama otaca naših, ⁷da najdraža ti od svijuju zemalja primi dostojno naselje djece Božje. ⁸Ipak si i njih poštedio kao ljude, jer si im pred vojskom svojom poslao ose kao preteèe da ih malo-pomalo istrijebe. ⁹Premda si ih mogao, kao bezbožnike, predati u boju rukama pravednika ili strašnim zvijerima ili ih strogom rijeèju najedanput zatrti, ¹⁰sudeæi im malo-pomalo, davao si mjesta pokajanju, premda si dobro znao da je to opak rod kojem je zloæa prirodèna i da im se æud nikad neæe izmijeniti, ¹¹jer je to pleme odiskona bilo prokletò. A što si ostavio nekažnjene njihove grijehè, nije bilo od straha ni pred kim. ¹²Jer tko bi tebi smio kazati: "Što si uèinio?" I tko se smije oprijeti sudu tvojemu? Ili te optužiti što si uništio narode koje si stvorio? Ili tko æe ustati protiv tebe kao branitelj nepravednih ljudi? ¹³Jer, osim tebe, nema Boga koji se brine za sve da bi mu morao dokazati kako ne sudiš krivo. ¹⁴A nijedan kralj ni vladar ne smije ustati protiv tebe u korist onih koje si kaznio. ¹⁵I jer si pravedan, upravljaš svime pravedno, i nedostojno je moæi tvoje kazniti onoga koji kazne ne zaslužuje. ¹⁶Jer moæ je tvoja naèelo pravice tvoje i jer svime vladaš, možeš i sve poštedjeti. ¹⁷Jakost svoju pokazuješ samo onda kad ljudi ne

vjeruju u puninu tvoje moæi i kaŕnjavaš drskost onih koji je spoznaše. ¹⁸Ti, silni gospodar, sudiš blago i upravljaš nama s velikom paŕnjom, jer kad god hoæeš, moæ ti je pri ruci. ¹⁹A takvim si djelima narod svoj pouèio da pravednik ima biti èovjeèan; podario si sinovima svojim dobru nadu, jer daješ pokajanje za grijeh. ²⁰Jer kad si s tolikim obzirom i blagošæu kaznio neprijatelje djece svoje i smrtne krivce - dajuæi im vremena i prigode da se zloæe svoje okane - ²¹kako li si briŕno sudio sinove svoje, èijim si ocima dao divna obeæanja i prisegama i savezima! ²²Dok nas, dakle, koriš, dotle šibaš naše neprijatelje deset tisuæa puta stroŕe, da bismo se sjetili dobrote tvoje kada sami sudimo i da oèekujemo milosrðe tvoje kada nam bude suðeno. ²³Zato si one koji su ŕivjeli bezbriŕnim i bezumnim ŕivotom namuèio njihovim vlastitim gnusobama. ²⁴Jer su odviše zabasali na krivim putovima i stali kao bogove ŕtovati najgore i najprezrenije od ŕivotinja, zabludjeli kao djeca bez razbora. ²⁵Zato si im kao djeci bez razbora poslao kaznu rugla. ²⁶A jer ih nije pouèila kazna porugljiva, ubrzo iskusiše kaznu dostojnu Boga. ²⁷Jer kad vidješe da su im za kaznu te ŕivotinje koje ŕtovahu kao bogove, rasrðiše se na njih zbog patnja koje im prouzrokovaše i spoznaše pravoga Boga, o kom prije nisu htjeli ništa èuti. Zato ih je i stigla najviša osuda.

Chapter 13

¹ Po naravi su glupi svi ljudi koji ne upoznaše Boga, oni koji iz vidljivih ljepota ne mogu spoznati onoga koji jest - nisu kadri prepoznati umjetnika po djelima njegovim; ²nego smatraju bogovima koji svijetom vladaju oganj ili vjetar ili hitri zrak, zvjezdan krug ili silnu vodu ili svjetlila nebeska. ³Jer ako su ih, opèinjeni njihovom ljepotom, uzeli smatrati bogovima, morali su spoznati koliko ih tek nadmašuje njihov gospodar jer ih je stvorio sam Tvorac ljepote. ⁴Ako ih je i zadivila njihova sila i snaga, morali su iz toga zakljuèiti koliko je tek silniji njihov stvoritelj. ⁵Jer prema velièini i ljepoti stvorova moŕemo, po sliènosti, razmišljati o njihovom Tvorcu. ⁶Ali ovi ipak zasluŕuju malen prijekor, jer moŕda samo lutaju traŕeæi Boga i ŕeleæi ga naæi; ⁷ŕiveæi meðu djelima njegovim, nastoje ih shvatiti, a zavodi ih samo nalièje stvari jer vide toliko ljepote. ⁸Pa ipak, oprostiti im ne treba: ⁹jer ako su bili kadri steæi toliko spoznaje da mogu svemir istraŕivati, koliko su lakše mogli otkriti Gospodara svega toga! ¹⁰Ali nesretnici su oni - i u mrtve se predmete ufaju - koji bogovima nazivaju djela ruku èovjeèjih: zlato i srebro, umjetno obraðeno, ŕivotinjske likove, bezvrijedni kamen isklesan drevnom rukom. ¹¹Posijeèe drvodjelja prikladno drvo, briŕljivo mu oguli kuru i s divnim umijeæem naèini predmet koristan za svagdašnju upotrebu. ¹²A triješæe ŕto preostane upotrijebi da spremi jelo kojim se siti. ¹³Ostane mu komad koji nije ni za ŕto, drvo krivo i kvrgavo: uzme ga i u dokolici marljivo izrezuje, oblikuje ga umijeæem nehotiènim, daje mu lik èovjeèji; ¹⁴ili izdjelja od njega kakvu bezvrijednu ŕivotinju, crljenkom je oboji, crvenilom nalièi, premaŕe joj svaku pjegu. ¹⁵Konaèno joj naèini prikladnu kuæicu, metne na zid i prikuje ŕeljeznim èavlom. ¹⁶Pobrine se tako za nju da ne padne, dobro znajuæi kako sebi sama pomoæi ne moŕe: jer je lik kojem treba tuðe pomoæi. ¹⁷I poslije svega toga on se ne stidi tu neŕivu stvar nagovarati i njoj se

moliti za imetak, za ženidbu i djecu, i za zdravlje svoje zaziva nemoæ, ¹⁸za život preklinje smrt, i utjeèe se za pomoæ samoj nemoæi, za putovanje onomu koji ne može ni nogom maknuti; ¹⁹i za svoje dobitke i pothvate, za uspjeh u svojem poslu, on traži snage u onoga komu su ruke najnemoænije.

Chapter 14

¹ Drugi se opet spremi da zaplovi, nakan da prebrodi bijesne valove, i prizivlje u pomoæ drvo koje je slabije od drvene lađe što ga nosi. ²Jer je nju izmislila težnja za dobitkom i sagradila je mudrost graditeljska. ³Ali njome upravlja tvoja providnost, Oèe, koji si dao i na moru put i u valovima stazu pouzdanu: ⁴pokazuješ tako da možeš iz svake pogibelji izbaviti, da bi se nevješt smio ukrcati. ⁵Jer ti neæeš da neplodna budu djela tvoje mudrosti, zato ljudi povjeravaju svoj život i drvlju najnezatnijem te prelaze splavom burne valove i dolaze u luku spasa. ⁶Pa i nekoæ, kad su izgibali oholi divovi, sklonila se nada ovog svijeta u splav kojom je upravljala ruka tvoja i svijetu ostavila sjeme za nova pokoljenja. ⁷Blagoslovljeno je drvo po kojem pravda dolazi, ⁸a prokleta krivobožaèka rukotvorina i onaj koji je naèini; on jer je napravi, a ona jer se, iako prolazna, bogom nazva. ⁹Tako Bogu su mrski i bezbožnik i bezbožnost njegova, ¹⁰izraðevina i izraðivaè bit æe jednako kašnjeni. ¹¹Zato æe osuda pasti na kumire neznabožaèke, jer su postali gnusoba meðu stvorenjima Božjim i sablazan ljudskim dušama i zamka bezumnièkim nogama. ¹²Pronalazak kumira bio je poèetak bluda i njihovo je otkriæe izopaèilo život. ¹³Nije ih bilo u poèetku niti æe ih biti dovijeka. ¹⁴Jer su došli na svijet po ispraznosti èovjeèjoj i zato im je određen konac brz. ¹⁵Neki otac, satrt prijevremenom žaloæau, naèini lik svojeg djeteta koje je tako brzo ugrabljeno: i dojuèerašnjeg mrtvacu sad veæ kao boga štuje i odredi svojim podanicima tajne obrede i žrtve. ¹⁶U tijeku vremena ukorijeni se taj bezbožni obièaj i poèeše ga kao zakon èuvati, ¹⁷i po zapovijedi vladara uvelo se štovanje likova. A onih koje ljudi nisu mogli u osobi njihovoj štovati, jer su predaleko od njih prebivali, približavahu sebi njihovo daleko oblièje, naèinivši od èašæenog kralja vidljiv lik da mu nenazoènu revno laskaju kao da je nazoèan. ¹⁸A i èastoljublje umjetnika navodilo je na sve jaèe štovanje i one koji kralja nisu poznali. ¹⁹Jer umjetnik, koji se možda htio dodvoriti vladaru, trudio se svim svojim umijeæem da oblièje bude što ljepše, ²⁰te je svjetina, ponesena ljepotom djela, poèela pridavati božanske poèasti onomu koga je nedavno slavila kao èovjeka. ²¹I to postade zamka životu: robujuæi nesreæi ili nasilju vladarskom, ljudi su neizrecivo ime Božje prenijeli na kamenje i na drvlje. ²²I ne bijaše im dosta što su zastranili u spoznaji Boga, nego su, živeæi u velikoj borbi zbog neznanja, tako veliko zlo još mirom nazivali. ²³Jer, ili djecu žrtvuju ili vrše tajne obrede ili prireðuju bijesne gozbe s èudnim obièajima. ²⁴Ne èuvaju više èistoæe ni tijela ni ženidbe, jedan drugoga ili iz zasjede ubijaju ili jedan drugomu preljubom jade zadaju. ²⁵Svuda zbrka: krv, ubojstvo, kraða, prijevara, pokvarenost, nevjernost, buna, kriva prisega, ²⁶uznemirivanje èestitih, zaboravljanje dobroèinstva, oskrvnjenje duša, zloèini protiv naravi, nered

u braku, preljub, neaurednost. ²⁷Jer je krivoboštvo poèetak, uzrok i kraj svakog zla. ²⁸Ili bjesne na svojim zabavama, ili izrièu lažna proroštva, ili žive nepravedno, ili bez oklijevanja krivo prisežu. ²⁹Jer se uzdaju u mrtve idole, ne boje se da æe okajavati lažne prisege. ³⁰Ali æe ih za oboje stiæi kazna: što su služeæi idolima iskrivili pojam o Bogu i što se krivo i podlo zaklinjahu priziruæi sve što je sveto. ³¹Jer se prijestupima bezbožnièkim uvijek osveæuje - ne moæe prizivanih idola, nego pravda koja stiže grešnike.

Chapter 15

¹ A ti si, Bože naš, blag i istinit, spor na gnjev i svime milostivo upravljaš. ² Ako i sagriješismo, tvoji smo! Priznajemo tvoju vlast i neæemo griješiti kad znamo da smo tvoji. ³ Jer tebe znati - savršena je pravednost, i poznavati snagu tvoju korijen je besmrtnosti. ⁴ Nas nije zaveo nikakav izum opaka ljudskog umijeæa ni jalovo djelo slikarsko, likovi našarani lièilima ⁵ koji u budalama potièu žudnju te žude za neživim oblièjem mrtva lika. ⁶ Ljubitelji su zla i dostojni takvih nada oni koji ih èine ili žele ili štiju. ⁷ Muèi se lonèar i gnjeèi zemlju mekanu: pravi posuðe kojim se služimo. Od istoga blata pravi posude koje služe u plemenite svrhe i one koje služe suprotnom: kakva æe kojoj namjena biti - odreðuje lonèar. ⁸ I možda - o napora na zlo data! - od iste gline pravi ništavnog boga, on koji je nedavno od zemlje sazdan i koji æe se ubrzo zemlji vratit' od koje je uzet, kad se od njega duša zatraži. ⁹ Ne mari on što æe brzo umrijeti ni što mu je život kratkovjek, nego se natjeèe sa zlatarima i srebrnarima i nasljeðuje mjedare, ponosan što pravi krivotvorine. ¹⁰ Srce mu je kao pepeo, i nada mu od zemlje bjednija, i život od gline nevredniji, ¹¹ jer nije poznao Stvoritelja svoga koji mu je udahnuo dušu djelatnu i nadahnuo ga dahom životnim. ¹² Nego misli da je žiæe naše igra i život naš sajam pun probitka. "Treba, veli, izbijati korist iz svega, èak iz zla." ¹³ Jer bolje no itko drugi zna takav da griješi kad od iste tvari zemljane pravi lomne posude i kumire.

¹⁴ Ali su od svih najluði i jasniji od duše èeda nejakog, oni neprijatelji tvog naroda koji ga nekoæe tlaèiše. ¹⁵ Jer oni obožavahu sve poganske kumire koji ne mogu ni oèima gledati, ni nosom disati, ni ušima slušati, ni prstima pipati, ni nogama hoditi. ¹⁶ Jer ih èovjek naèini, sazda ih onaj komu je dah u zajam dan. Nijedan èovjek ne može naèiniti boga sebi slièna; ¹⁷ i jer je smrtan, mrtvo djelo gradi bezbožnièkim rukama. On je dragocjeniji od svojih svetinja, jer je živ, a one nisu. ¹⁸ A èak štiju i najgadnije životinje, što su, po gluposti svojoj, gore od ostalih. ¹⁹ Na njima nikakve ljepote da bi privlaèile kao druge životinje: umakle su i Božjoj hvali i njegovu blagoslovu.

Chapter 16

¹ Zato bijahu primjereno kažnjeni sliènim životinjama i muèeni mnoštvom kukaca. ² A narod si svoj, mjesto takvom kaznom, obasuo dobroèinstvom; i da zadovoljiš njegovu žudnju žarku,

pripravio si jelo izvanredno: slasne prepelice. ³I tako Egipæanima, premda željnima hrane, kad vidješe odvratne stvorove poslane protiv njih, zataji i naravna želja za jelom; a narodu si svojem poslije kratke oskudice poklonio jelo èudesno. ⁴Na tlaèitelje morade doæi neuklonjiva oskudica, dok je tvojima trebalo samo pokazati kako su teško muèeni neprijatelji njihovi.

⁵I kad je na njih navalio životinjski bijes te pogibahu od ujeda zmija vijugavih, srdžba tvoja još ne bješe došla do kraja. ⁶Da se opamete, bijahu samo uplašeni na kratak èas, jer su dobili spasonosni znak da se sjete zapovijedi tvoga Zakona. ⁷Jer tko god je u nj pogledao, ozdravio je, ali ne po onom u što je pogledao, veæ zbog tebe, Spasitelju sviju! ⁸Ujedno si time dokazao našim dušmanima da si ti izbavitelj od zla svakoga. ⁹Umirahu od ujeda skakavaca i muha i ne bijaše lijeka životu njihovu, jer su zaslužili da budu tako kažnjeni. ¹⁰A sinovima tvojim nisu naudili ni zubi zmija otrovnica, jer im je milost tvoja u pomoæ pritekla te ih iscijelila. ¹¹Podbadao si ih samo i odmah ozdravljao da se sjete proroštava tvojih, da ne zapadnu u zaboravnost duboku i ostanu bez tvogeg dobroèinstva. ¹²Jer njih nije lijeèila ni trava ni melem nego tvoja rijeè, o Gospode, koja lijeèi sve. ¹³Ti imaš vlast nad životom i smræu, ti dovodiš do vrata Podzemlja i opet izvodiš. ¹⁴Èovjek može svojom zloæom ubiti, ali kad duh izađe, ne može ga vratiti niti izbaviti dušu oduzetu. ¹⁵Ruci se tvojoj ne može uteæi. ¹⁶Mišica je tvoja silna kaznila bezbožnike koji te ne htjedoše priznati; gonio ih neèuven dažd i tuèa, i pljusak neumoljiv, i oganj ih proždirao. ¹⁷A najèudnije: u vodi koja gasi sve rasla je ognju sve žešæa moæ, jer se svemir borio za pravednike. ¹⁸Èas bi se plamen ublažio da ne spali životinje poslane na bezbožnike, nego da ovi vide i spoznaju kako ih goni sud Božji; ¹⁹èas bi opet buknuo u samoj vodi od ognja snažnije da uništi plodove zemlje opake. ²⁰A narod si svoj hranio hranom anðeoskom, slao mu s neba gotov kruh koji je imao u sebi svaku slast i ugađao svakom ukusu. ²¹Pokazao si svojim darom slatku nježnost prema djeci, jer je dar ugađao svakom teku i mijenjao se u što je tko htio. ²²Snijeg i led odolijevahu ognju ne topeæi se, da bi se znalo kako je neprijateljske plodove uništio oganj koji je plamtio u tuèi i bljeskao u daždu, ²³dok je opet oganj zaboravio snagu svoju da bi se nahranili pravednici. ²⁴Jer sve stvorenje služi tebi, svojem Stvoritelju, napinje snagu svoju za kaznu opakima, a popušta za dobro onima koji se u te uzdaju: ²⁵zato se i tada u sve preobražavalo da posluži tvojoj darežljivosti svehraniteljskoj, prema želji potrebitih, ²⁶da bi sinovi tvoji, koje ljubiš, Gospode, nauèili kako èovjeka na hrane razlièiti plodovi, nego rijeè tvoja uzdržava sve koji u te vjeruju; ²⁷jer ono što nije mogao oganj uništiti rastopilo se pod toplinom jedne zrake sunèane, ²⁸da bi se znalo kako treba sunce preteæi i tebi zahvaliti, prije svjetla zorina preda te stupiti. ²⁹Jer se nada nezahvalnika rastapa kao zimski mraz i razlijeva se kao voda nekorisna.

Chapter 17

¹Veliki su i nedokuèivi sudovi tvoji, zato lutaju duše nepouèljive. ²Dok su mislili bezbožnici da imaju u vlasti sveti narod tvoj, postadoše sužnji tmine u okovima duge noæi, zatvoreni pod svojim krovovima, prognanici vjeène providnosti. ³Mišljahu da æe im se tajni grijesi skriti, pokriveni

tamnim velom zaborava, a rasuše se u užasnu strahu, zaplašeni utvarama. ⁴Ni skrovište u koje se povukoše nije ih sačuvalo od straha, nego se oko njih razlijegao grozan jek, ukazivahu im se kobne utvare, mraènih lica. ⁵I nikakva im sila ognjena nije mogla svjetla pružiti, niti su sjajne plamene zvijezde mogle osvijetliti tu strašnu noæ. ⁶Jedino im se ukazivaše neka lomaèa, sama od sebe upaljena, puna užasa; i kad bi ta prikaza išèezla, oni je, izvan sebe od straha, držahu strašnijom nego što bijaše. ⁷Nemoæna bijahu njihova umijeæa èarobnjaèka i njihovo hvastanje razborom bijaše izvrgnuto ruglu. ⁸Jer oni koji prije obeæavahu kako æe istjerati strah i tjeskobu iz bolne duše, sami se razbolješe od straha smiješnoga. ⁹Kad ih i nije ništa strahovito plašilo, bješe im na užas gmizanje životinja i šištanje zmija. Ginuli su od straha, ne usuđujuæi se pogledati ni u zrak kojem se ne može umaknuti. ¹⁰Jer zloæa je strašljivaca: vlastitim se svjedoèanstvom osuđuje i uvijek zlo uveæava kad je stane savjest tištiti. ¹¹Jer strah i nije drugo nego izdaja pomagala što ih razum daje: ¹²što se manje èovjek u sebi na njih oslanja, to mu teže pada što ne zna uzrok svojoj patnji. ¹³I tako oni, one noæi zaista nemoæne izišle iz dubina Podzemlja nemoænog, usnuli istim snom, ¹⁴bijahu progonjeni strašnim sablastima ili su smalaksali obamrle duše, jer ih napade iznenadan i neoèekivan strah. ¹⁵I tako svaki, pavši gdje se našao, osta zatoèen u tamnici bez prijevernica: ¹⁶i oraè i pastir i radnik koji se samotani muèi zaskoèeni zapadoše u neminovnu nevolju, svi bijahu okovani jednim lancem tame. ¹⁷I šumni vjetar, i milopojni ptièji glas među lisnim granama, i odmjeren huk vode što silovito protjeèe; i divlja buka peæina što se ruše, ¹⁸i nevidljiva trka životinja što skaèu, i urlik ljutih divljih zvijeri, i jeka što se odbija od gorskih dolova - sve ih ispunjaše užasom. ¹⁹A sav svijet blistao od sjajne svjetlosti i prepuštao se nesmetano svojim djelima. ²⁰Jedino se nad njima raskrilila teška noæ, slika mraka koji æe ih primiti; ali teži od same tame bijahu oni - teret sami sebi.

Chapter 18

¹ A svetima tvojim svijetlila je svjetlost najveæa, i Egipæani, slušajuæi njihov glas a ne videæi im oblièja, nazivahu ih blaženima jer nisu nevolju trpjeli; ²i zahvaljivahu im što se ne osveæuju za nanesene nepravde i moljahu ih da im oprostite neprijateljstvo. ³A Izraelcima si dao ognjen stup da im bude vođom na stazama neznanim, blago sunce na njihovu èasnom putovanju. ⁴Zasluzili su Egipæani da svjetlost izgube i da ih tama zasužnji, jer u zatvoru držahu djecu tvoju po kojoj se svijetu imala podariti nepropadljiva svjetlost Zakona. ⁵I jer odluèiše pogubiti djecu svetaca, a jedno se od izložene djece spasilo, ti im za kaznu oduze mnoštvo djece i sve ih pogubi u silnoj vodi. ⁶A noæ ona bijaše unaprijed najavljena ocima našim da bi jasno znali kakvim su prisegama povjerovali, i da budu dobre volje. ⁷Tako je tvoj narod oèekivao spas pravednika i propast neprijatelja. ⁸Jer èime si kaznio naše protivnike, time si proslavio nas, pozvavši nas k sebi. ⁹Tada su pobožna djeca pravednika žrtve tajno prinijela i složno postavila zakon božanstven da sveti tvoji jednako snose i dobra i pogibelji. I tad su zapjevali svete pjesme otaca. ¹⁰A u odjek im dođoše neskladni povici

neprijatelja, tužan jak za djecom oplakivanom. ¹¹Jednaka kazna stiže i roba i gospodara, isto je trpio i pučanin i kralj. ¹²A svi su zajedno imali nebrojene mrtvace pogođene istom smrću. I živih bijaše premalo da pokapaju mrtve, jer im za tren poginu najodlićniji porod. ¹³I oni koji, zbog svojih èarolija, ni u što nisu vjerovali, kad im izginuše prvenci njihovi, moradoše priznati da je narod izraelski - sin Božji. ¹⁴Dok je mirna tišina svime vladala i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, ¹⁵jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa, s kraljevskih prijestolja, kao žestok ratnik u sredinu zemlje, propasti predane. Kao oštar mač nosila je tvoju neopozivu zapovijed. ¹⁶Zaustavi se i sve ispuni smrću: doticala se neba, stajala na zemlji. ¹⁷Tada Egipćane iznenada uplašišè prikaze jezivih snova, napade ih neočekivan strah. ¹⁸Padahu polumrtvi, jedan ovdje, drugi ondje, kazujućèi zašto umiru. ¹⁹Jer su im sni, što ih smutiše, to unaprijed najavili, da ne bi poginuli ne znajućèi uzroka s kojeg ih je stiglo zlo. ²⁰Ali se napast smrtna dotakla i pravednika i mnoštvo ih je u pustinji pomrlo. Ali srdžba nije dugo trajala. ²¹Jer se brzo za njih zauzeo èovjek besprijekoran: naoružan oružjem službe svoje - molitvom i pomirbenim kadom - opro se srdžbi i dokrajèio nevolju, pokazavši da je sluga tvoj. ²²On gnjevu nije odolio ni snagom tjelesnom ni silom oružja nego je riječju svojom pokorio zatornika spomenuv otaèke prisege i zavjete. ²³Mrtvi već ležahu jedan preko drugoga, a on stade sred njih i jarost suzbi, presijeèe joj put ka živima. ²⁴Na njegovoj dugoj halji bijaše èitav svemir i u èetiri reda dragulja slavna imena otaca, a na vijencu oko glave tvoje veličanstvo. ²⁵Pred tim uzmaknu zatornik, predade se: samo je malo okušao srdžbu tvoju - i bijaše mu dosta.

Chapter 19

¹ A grešnike je sasvim pritisnuo gnjev nemilostiv, jer je Gospodin znao što æe oni: ¹Stavši Azarja otvori usta i pomoli se usred ognja ovako: ¹ne uskrati nam svoje milosrđe zbog Abrahama, miljenika svoga; zbog Izaka, sluge svojega; zbog Izraela, sveca svojega, ²najprije æe dopustiti Izraelcima da odu i brzo ih ispratiti, a zatim æe se predomisliti i poæi za njima u potjeru. ²"Blagoslovljen i hvaljen budi, Gospode, Bože otaca naših, i neka ime tvoje bude slavljeno dovijeka! ³Još im teška žalost bijaše na srcu dok naricahu nad grobovima svojih mrtvacu, kad im pade na um nova luda misao te stadoše kao bjegunce progoniti one koje su prije molili da odu. ³Pravedan si u svemu što uèini nama, sva su tvoja djela istinita, svi tvoji putovi pravi, svi tvoji sudovi istina. ⁴A zaslužen ih je sudbina nagnala da zaborave prošle jade i da svojim mukama dodaju još jednu: ⁴Po pravdi si presudio u svemu što si poslao na nas i na sveti grad otaca naših, Jeruzalem: zbog naših si grijeha ovako postupio s nama, u istini i pravednosti. ⁵dok æe narod tvoj prijeæi put èudesan, oni æe naæi smrt neèuvenu. ⁵Zgriješili smo i poèinili bezakonje odmetnuvši se od tebe, sagriješili teško; ne slušasmo naredbe tvoje. ⁶Da se saèuvaju djeca tvoja neozlijeđena, sve stvoreno preinaèi opet narav svoju služeæi tvojim zapovijedima. ⁶Nismo ih èuvali i nismo vršili što nam bijaše naređeno za naše dobro. ⁷Oblak se pojavi i sjenom zakri tabor, a kopno izroni gdje prije bijaše

voda; put slobodan nastao od Crvenoga mora i polje travnato od strašnih valova. ⁷Sve što si poslao na nas, sve što si nam učinio, pravedno si učinio. ⁸Preko njega prijeđe narod sav, štićen tvojom desnicom, zadivljen silnim čudesima. ⁸Kad si nas predao u ruke bezakonika, dušmana naših, najgorih odmetnika, i kralju nepravednom, najgorem na zemlji, ⁹Bijahu kao konji kada pasu, i kao jaganjci skakahu slaveći tebe, Gospode, izbavitelja svoga. ⁹te danas ne smijemo otvoriti usta: sramota i ruglo pokrivaju one koji ti služe i tebi se klanjaju. ¹⁰Još se sjećahu događaja u tuđini, kako je mjesto životinja zemlja komarce rađala i kako je mjesto riba rijeka izbacila mnoštvo žaba. ¹⁰O, ne zapusti nas zauvijek, zbog imena svoga, i ne razvrgni Saveza svoga, ¹¹Poslije vidješe i nov nastanak ptica, kada su, potaknuti žudnjom, zatražili jela raskošna: ¹²izašle iz mora prepelice da im želji udovolje. ¹²kojima si obećao umnožit' potomstvo kao zvijezde nebeske i kao pijesak na obali morskoj. ¹³A grešnike stigla kazna, prethodili joj snažni gromovi. Stigla ih pravedna plaća za zla djela, jer su divljom mržnjom mrzili tuđince. ¹³Gospode, postadosmo najmanji među narodima, prezreni po svojoj zemlji poradi grijeha svojih. ¹⁴Jer dok oni odbijahu neznance, ovi goste i dobrotvore pretvoriše u robove. ¹⁴Nemamo sada vojvode, proroka, kneza, paljenice, klanice, prinosa, kada, ni mjesta gdje da prinesemo prvence tebi ¹⁵Oni se prema strancima poniješe odmah neprijateljski, i plaća ih čeka za to. ¹⁵Či da nađemo milosrđe. No primi nas slomljene duše, duha ponizna! ¹⁶Ovi, naprotiv, primiše svećano Izraelce, a onda ih, već ravne sebi, udariše teškom tlakom. ¹⁶Kao paljenice ovnova i bikova, kao tisuće pretilih janjaca - takva nek' bude žrtva naša pred tobom danas da nas pomiri s tobom - jer se neće postidjeti oni koji se u te uzdaju. ¹⁷I njih udari sljepoća kao i one pred vratima pravednikovim; opkoli ih tama duboka, i svaki je tražio svoja vrata. ¹⁷Odsada ćemo svim srcem slijediti tebe, tebe se bojati i tražiti lice tvoje. ¹⁸Tako se počela međusobno izmjenjuju, kao što se skladno izmjenjuju glasovi na harfi, ostajuć i uvijek kod zvuka svojeg; a to se može jasno razabrati kad se razmotre događaji. ¹⁸Ne postidi nas, već postupaj s nama po blagosti svojoj, po velikoj ljubavi svojoj! ¹⁹Jer se kopnene životinje u vodene mijenjahu, a one što plivaju, na kopno prelažahu. ¹⁹Izbavi nas, kao nekoga, čudesima svojim, proslavi ime svoje, Gospode! ²⁰Oganj je u vodi silu svoju pojačao, a voda zaboravila snagu što gasi. ²⁰Neka se postide oni koji zlo čine slugama tvojim: neka se postide svoga nasilja i neka im sila skršena bude! ²¹Plamenovi ognjeni nisu pržili meso životinja propadljivih kada su posred njih hodile niti se u njima topila hrana nebeska, laka i topljiva poput inja. ²¹Nek' znaju da si ti jedini Bog i Gospod, slavan po svojoj zemlji!" Anđeo Gospodnji u užarenoj peći ²²U svemu si, Gospode, uzvisio i proslavio narod svoj i nisi ga prezreo, već si mu bio na pomoći svagda i svagdje. ²²Kraljeve sluge koje ih bijahu bacile u peć neprestano poticahu oganj zemnim uljem, smolom, kućinama i vinjagom, ²³tako te plamen lizaše četrdeset i devet lakata iznad peći. ²⁴Buknuvši, spali Kaldejce koji se nađoše oko peći. ²⁵No Anđeo Gospodnji siđe u peć k Azarji i njegovim drugovima; izagna plamen ognja iz peći ²⁶te usred peći puhaše kao rozni lahor, a oganj ih ne dodirnu niti im zadade bol ili kakvu neugodnost. Pjesma triju mladića ²⁷Tada sva trojica zapjevaše u peći jednim glasom, slaveći i blagoslivljajući Boga: ²⁸"Blagoslovljen budi, Gospodine, Bože otaca naših, hvaljen i uzvisivan dovijeka! Blagoslovljeno, slavno i sveto ime tvoje, hvaljeno i uzvisivano dovijeka! ²⁹Blagoslovljen budi u Domu svete slave svoje, hvaljen

i slavljen dovijeka! ³⁰Blagoslovljen budi na prijestolju kraljevstva svoga, hvaljen i uzvisivan dovijeka! ³¹Blagoslovljen, ti što istražuješ bezdane i sjediš nad kerubima, hvaljen i uzvisivan dovijeka! ³²Blagoslovljen budi na svodu nebeskom, hvaljen i slavljen dovijeka! ³³Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁴Anđeli Gospodnji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁵Nebesa, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁶Sve vode nad nebesima, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁷Sve sile Gospodnje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁸Sunce i mjeseeèe, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ³⁹Zvijezde nebeske, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁰Sve kiše i rose, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴¹Svi vjetrovi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴²Ognju i žare, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴³Studeni i vruæino, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁴Rose i mrazovi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁵Lede i studeni, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁶Tuèe i snijezi, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁷Noæi i dani, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁸Svjetlo i tmino, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁴⁹Munje i oblaci, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁰Zemlja neka blagoslivlje Gospoda: neka ga hvali i uzvisuje dovijeka! ⁵¹Bregovi i brežuljci, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵²Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵³Izvori, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁴Mora i rijeke, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁵Kitovi i sve što se mièe u vodama, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁶Ptice nebeske, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁷Sve divlje i pitome životinje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁸Sinovi ljudski, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁵⁹Izraele, blagoslivljajte Gospoda: hvali i uzvisuj ga dovijeka! ⁶⁰Sveæenici Gospodnji, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶¹Sluge Gospodnje, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶²Dusi i duše pravednih, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶³Sveti i ponizni srcem, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! ⁶⁴Hananijo, Azarjo, Mišaele, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka! Jer on nas je spasio od Podzemlja, on nas je istrgao iz ruke smrti, on nas je izbavio iz peæi užarene, on nas je izbavio iz plamena. ⁶⁵Slavite Gospoda jer je dobar, jer je vjeèna ljubav njegova! ⁶⁶Svi štovatelji Gospodnji, blagoslivljajte Boga nad bogovima, hvalite i zahvaljujte, jer vjeèna je ljubav njegova!"